

ΘΕΩΡΙΑ
ΤΟΥ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΡΩΜΑΙΚΗΝ ΚΑΙ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΝ
ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΝ

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣΑ ΥΠΟ

A. P. ΦΑΥΕΡΒΑΧ

Καὶ μετὰ πολλῶν προσθηκῶν καὶ παρατηρήσεων
ἐπηξημένη δέκατον τρίτον ἐκδοθεῖσα Γερμανιστὶ

ΥΠΟ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΜΙΤΤΕΡΜΑΙΕΡ

Μετεφράσθη ἰπὸ τοῦ μακαρίτου

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΥ

Ἀντισαγγελέως παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΕ

Δαπάναις τῶν Συνδρομητῶν.

ΑΘΗΝΗΣΙ,

ΤΥΠΟΙΣ Χ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΣ.

(Παρά τῇ Πύλῃ τῆς Ἀγορᾶς, Ἀριθ. 420).

1857.

Δημοσιον Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

ΤΟΥ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΓΟΡΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΔΙΚΗΓΟΡΟΝ
ΕΝ ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΕΙ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ
ΕΝ ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΕΙ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ
ΕΝ ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΕΙ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΓΟΡΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΔΙΚΗΓΟΡΟΝ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΓΟΡΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΔΙΚΗΓΟΡΟΝ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΓΟΡΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΔΙΚΗΓΟΡΟΝ

ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΓΟΡΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΔΙΚΗΓΟΡΟΝ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΓΟΡΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΔΙΚΗΓΟΡΟΝ

1881

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας

Πληρωθέντος ἀριθμοῦ συνδρομητῶν ἱκανοῦ διὰ τὴν
δαπάνην τῆς ἐκτυπώσεως ἐκδίδεται ἤδη τὸ περισπού-
δαστον σύγγραμμα περὶ ποινικοῦ δικαίου τοῦ περιωνύ-
μου Φαῦερβάχ.

Ἡ προθυμία, μεθ' ἧς ἀπεδέξαντο οἱ Κύριοι Συνδρο-
μηταὶ τὴν ἀγγελίαν τῆς ἐκτυπώσεως, παρέχει εἰς τοὺς
δημοσιεύοντας τὸ σύγγραμμα τοῦτο κληρονόμους τοῦ
μακαρίτου Χριστοδούλου Ρουσοπούλου, μεταφραστοῦ
τοῦ συγγράμματος, πλήρη τὴν πεποιθήσειν περὶ τῆς εἰ-
λικρινοῦς αὐτῶν συνδρομῆς καὶ περὶ τῆς ἀκριβοῦς ἐκ-
πληρώσεως τῆς ἀνθορμῆτος αὐτῶν ὑποχρεώσεως, ἣν
ἀνέλαβον διὰ τῆς ὑπογραφῆς αὐτῶν.

Τούτου ἕνεκα καὶ εὐγνωμοσύνης χάριν οἱ κληρονό-
μοι τοῦ μεταφραστοῦ προσφωνοῦσι πρὸς τοὺς Συνδρο-
μητὰς αὐτοὺς τὴν μετάφρασιν ταύτην.

Κατά τὴν ἀρχαίαν ἀγρονομίαν ἡ ἀγρονομία ἦτορ ἡ ἀγρονομία ἡ ἀγρονομία
ἡ ἀγρονομία ἡ ἀγρονομία ἡ ἀγρονομία ἡ ἀγρονομία ἡ ἀγρονομία
ἡ ἀγρονομία ἡ ἀγρονομία ἡ ἀγρονομία ἡ ἀγρονομία ἡ ἀγρονομία
ἡ ἀγρονομία ἡ ἀγρονομία ἡ ἀγρονομία ἡ ἀγρονομία ἡ ἀγρονομία
ἡ ἀγρονομία ἡ ἀγρονομία ἡ ἀγρονομία ἡ ἀγρονομία ἡ ἀγρονομία
ἡ ἀγρονομία ἡ ἀγρονομία ἡ ἀγρονομία ἡ ἀγρονομία ἡ ἀγρονομία
ἡ ἀγρονομία ἡ ἀγρονομία ἡ ἀγρονομία ἡ ἀγρονομία ἡ ἀγρονομία
ἡ ἀγρονομία ἡ ἀγρονομία ἡ ἀγρονομία ἡ ἀγρονομία ἡ ἀγρονομία
ἡ ἀγρονομία ἡ ἀγρονομία ἡ ἀγρονομία ἡ ἀγρονομία ἡ ἀγρονομία
ἡ ἀγρονομία ἡ ἀγρονομία ἡ ἀγρονομία ἡ ἀγρονομία ἡ ἀγρονομία

ΑΓΓΕΛΙΑ.

Ο Μακαρίτης Χριστόδουλος Ρουσόπουλος, ὁ πρόωρος τὸν θίον καταλύσας, διατελὼν ἀντεισαγγελεύς παρὰ τῷ Ἀρείῳ Πάγῳ καὶ ὑφηγητῆς παρὰ τῷ Πανεπιστημίῳ Ὄθωνος, κατέλιπε μεταξύ μικρῶν ἄλλων πονημάτων καὶ μετάφρασιν τοῦ πρὸς ἕπαντα τὸν φιλολογικὸν κόσμον γνωστοῦ καὶ περιωνύμου συγγράμματος τοῦ Φάυερβαχ, ἀρχηγῆς ἐνὸς ἐκ τῶν πολλῶν περὶ ποινικοῦ δικαίου συστημάτων. Κατὰ παραγγελίαν τῶν κληρονόμων τοῦ μακαρίτου προαναγγέλλω τὴν ἐκτύπωσιν τῆς μεταφράσεως ταύτης, τῆς ὁποίας φίλοι τοῦ μακαρίτου καὶ παρήγοροι τῶν κληρονόμων αὐτοῦ ἀνέλαβον τὴν τελευταίαν ἐπιθεώρησιν.

Τοῦ συγγράμματος τούτου περιέχοντος τὴν θεωρίαν τοῦ ποινικοῦ δικαίου κατὰ τὴν ῥωμαϊκὴν, καὶ γερμανικὴν νομοθεσίαν ἐγένετο ἰγ'. ἔκδοσις ὑπὸ τοῦ διασήμου ἐν Εἰδελβέργῃ καθηγητοῦ Μιττερμάϊερ, ὅστις ἐν πολλοῖς ἐπικρίνων τοῦ συγγραφέως τὰς γνώμας προσέθηκε τὰς ἑαυτοῦ μετὰ παραθέσεως τῶν διατάξεων πασῶν τῶν νεωτέρων εὐρωπαϊκῶν νομοθεσιῶν.

Τὸ σύγγραμμα τοῦτο διπλασιασθὲν ἐκ τῶν προσθηκῶν τοῦ Μιττερμάϊερ καθίσταται ὡς ἐκ τῆς ἐπιστημονικῆς καὶ πρακτικῆς αὐτοῦ ἀξίας ἀναγκαῖον πρὸς τοὺς ἀσχολουμένους εἰς τὴν μελέτην καὶ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ποινικοῦ δικαίου βοήθημα. Τούτου ἕνεκα ἐπεχείρησεν ὁ μακαρίτης τὴν ἐκ τοῦ γερμανικοῦ μετάφρασιν κατὰ τὴν προῤῥηθείσαν ἰγ'. ἔκδοσιν. Ὅπως δὲ καταστήσῃ ἔτι πλέον παρ' ἡμῖν χρήσιμον τὸ σύγγραμμα τοῦτο προσέθηκεν ἐν περιλήψει καὶ τοῦ ἡμετέρου ποινικοῦ νόμου τὰς διατάξεις.

Ἡ σύντομος περὶ ποινικῆς δικονομίας πραγματεία μεθ' ἧς ὁ Φάυερβαχ περαίνει τὸ σύγγραμμα τοῦτο παρελείφθη κατὰ τὴν μετάφρασιν, τὸ μὲν, διότι ἡ παρ' ἡμῖν ἰσχύουσα ποινικὴ δικονο-

μία διαφέρει τὰ μέγιστα τῆς γερμανικῆς, τὸ δὲ, καὶ διότι αἱ σημειώσεις τοῦ Μιττερμάιερ περιορίζονται εἰς μόνον τὸ ποινικὸν δίκαιον, ἄλλως τε καὶ ὁ ὄγκος τοῦ βιβλίου καθίσταται μετριώτερος.

Τὸ ὅλον τοῦ συγγράμματος, συγκειμένου ἐξ 70 τυπογραφικῶν φύλλων, θέλει δημοσιευθῆ πρὸς εὐκολίαν τῶν συνδρομητῶν κατὰ φυλλάδια περιέχοντα ἑκτὼ τυπογραφικὰ φύλλα, καὶ τιμώμενα ἀντὶ δραχμῶν δύο, πληρωτέων ἅμα τῇ λήψει τοῦ φυλλαδίου.

Ἀπόκειται εἰς τὸ κοινὸν ἢ ταχύτερα ἢ βραδύτερα τῆς μεταφράσεως ἐκτύπωσις, ἀναβαλλομένη διὰ τὸ βαρὺ τῆς δαπάνης μέχρι τῆς καταγραφῆς πεντακοσίων συνδρομητῶν.

Κατὰ παραγγελίαν τῶν κληρονόμων τοῦ μακαρίτου.

Ὁ Δ. ΣΙΑΗΒΕΡΓΟΣ.

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

Τ Ω Ν

ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ.

ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΣ.

Βιβλιοθήκη τῆς Α. Μ.	10
Ἰπουργεῖον Δικαιοσύνης.	45
Ἰπουργεῖον Ναυτικῶν.	40
Ἰπουργεῖον Στρατιωτικῶν	7
Ζηνόβιος Συνταγματάρχης	1

σώματα

Ἀρείου Πάγου.

Γ. Ῥάλλης, πρόεδρος
Α. Πολυζωίδης
Β. Οἰκονομίδης
Ἄνδρ. Βούλγαρης
Β. Κουρουσόπουλος
Δ. Δρόσος
Ἰω. Μαυρομαμάτης
Π. Σπηλιάδης
Τὸ Γραφεῖον τοῦ Ἀρείου Πάγου
Κ. Δ. Σπετσερόπουλος
Ν. Σ. Σταθόπουλος
Α. Μαρούλης
Ν. Στεφανίδης
Κ. Κυπριάδης
Ι. Μ. Ταμπακόπουλος
Α. Κ. Οἰκονόμος
Α. Κιάπες
Ν. Σαρίπολος
Σ. Πήλικας

Μ. Ῥενιέρης
Π. Ἀλεξανδρόπουλος
Ἰω. Α. Μεσσηνέζης
Π. Πηλαρινός
Α. Σακόπουλος
Ἰω. Νικολαΐδης
Δ. Τσανγαρόλας
Δ. Σαρδέλης
Γ. Διάγγελης
Μ. Ποτλῆς
Μ. Μαρίνος.
Ἰω. Γ. Δαμιανός
Σ. Π. Κατρούμπαλης
Α. Παπαφράγγου
Κ. Κολοκοτρώνης
Π. Ι. Μακροτάσος
. Παπχδόπουλος
Ι. Ἀναγνωστάπουλος
Π. Καλαμαργιώτης
Ἐμ. Καραμάνος
Α. Χ. Μελισσέας
Ἰω. Βενέτης
Ἄθ. Βαρνίκης
Ἰω. Α. Ταμπακόπουλος
Π. Ἰωαννίδης πρωτοδίκης
Θ. Λεούσης.
Ἰω. Φ. Γκίκας
Δημ. Βασιλάκος
Φ. Καρδελόπουλος
Χ. Ἰω. Ἀναστασόπουλος

Ο. Φ. Δάρας
 Δ. Καρύδης
 Γ. Ἀτσαλόπουλος
 Π. Κιάπες.
 Ἄρ. Κ. Οἰκονόμου
 Ν. Δ. Δελιγιάνης
 Ν. Ζώτος
 Κ. Λεκάτης
 Δ. Βάλβης εἰρηνοδίκης
 Γ. Σαλάχας γραμματεὺς
 Γ. Φιλιππίδης
 Γ. Παπαηλιόπουλος
 Α. Δημακόπουλος
 Θ. Δ. Κροντήρης
 Δ. Ἐμμανουήλ
 Β. Κ. Νικολούπουλος
 Ἐβστ. Ἡλιόπουλος
 Ἰω. Καλογερέπουλος

Φοιτηταὶ τοῦ Παρεπιστημίου

Δ. Ν. Πετροκόκκινος
 Α. Κομπότης
 Ἰω. Χρυσθάκος
 Δ. Ι. Λάκων
 Α. Σ. Βλάχος
 Δ. Γεωργιάδης
 Α. Διογενίδης
 Σ. Α. Φραγκίστος
 Α. Νικολαΐδης
 Σ. Δ. Βυτάζόπουλος
 Ἄρ. Κ. Χρυσάνθης εἰς Πάτρας
 Γ. Μ. Μαυρομαρᾶς
 Α. Λογοθέτης
 Α. Π. Ζεήνης
 Θ. Παπαπέτρου
 Ν. Δ. Λουκέρης.
 Παναγ. ἰώτης Μιχαήλος, Σπάρτη
 Μ. Ν. Πατεράκης, Μήλος
 Α. Χ. Κ. Δανάς
 Ἰω. Π. Λουκίδης
 Ἰω. Π. Ξυδῖος
 Ἰω. Ἀντίπας

Σ. Β. Σιρμακέσης
 Γεώργιος Παντελάκης
 Γεώργιος Μαραγκός
 Μ. Α. Μεταξᾶς.
 Τηλέμαχος Δανιήλ
 Φ. Κανελόπουλος
 Ὄθων Σ. Πυλαρινός
 Ἰω. Λαγοδαγόπουλος
 Κ. Στηνναρής
 Θεμιστ. Βλάχος
 Γ. Βιδάλης
 Θεμιστ. Ἐλευθεριάδης
 Α. Πανόπουλος
 Α. Λεβέντης
 Ἰωάννης Πεζᾶς
 Γεωρ. Ι. Παπαγεωργίου
 Α. Α. Κατριβάνος
 Δ. Ἰω. Ρούκης
 Χ. Σ. Καραβίτης
 Θεμιστ. Κετσᾶς
 Γεώργιος Μακρὺς
 Μενέλαος Νεγρεπόντης
 Π. Γ. Λυκούρης, Αἴγινα
 Ἰω. Δ. Κατέρρης
 Σωτήρης Γ. Μανολέας
 Ἰ. Α. Μακροπουκάμηςος εἰρη-
 νοδίκης, Ἐλευσίνας
 Δ. Α. Φωκᾶς Εἰρηνοδίκης Σαλα-
 μῖνος
 Β. Α. Ἀδάμ γραμματεὺς
 Π. Γ. Λογιωτατιδῆς Εἰρηνοδ.
 Αἴγινης
 Η. Ι. Μουστόπουλος Εἰρηνοδίκης
 Μεγάρων
 Ὄθων Τσίντσος γραμματεὺς αὐ-
 τοῦ
 Ἰ. Α. Λουκέρης Εἰρηνοδίκης Καί-
 ρωνείας εἰς Λεβαδίαν
 Ἰω. Ντάνης χωροφύλαξ τῆς μη-
 ρας Ἀττικῆς
 Νικόλαος Πονηρίδης εἰρηνοδ. Εἰ-
 θυλλίας

Ἄλξανδρος Α. Σταματάκης
γραμματεὺς.
Ξενοφ. Ψαράς.

ΕΙΣ ΣΥΡΟΝ.

Σ. Ι. Ῥάλλης
Γ. Κ. Ἰερόπουλος
Σ. Μ. Μαυρογορδάτος
Σ. Καρταντζόγλου
Γ. Α. Σκουφάς
Κ. Βονικλής
Θ. Μπούρμπουρας.
Στέφανος Δημητρίου
Ν. Σ. Φαμπίτσας
Ῥοδοκανάκης
Χρῆστος Τζάνος
Γ. Καλθοκορέσης
Α. Μ. Μαυρογορδάτος
Γρηγ. Δασκαλάκης
Χ. Π. Τσοῦρος
Ἄλ. Κ. Νιότης
Κ. Χαραλαμπίτης
Γ. Βουτσινάς
Μ. Βικέλας
Μιχαὴλ Πισέας
Κ. Σαλιανόπουλος
Ἄδελφοὶ Γεωργιαντᾶ
Μ. Βεζήρης
Σ. Ε. Ζυγομαλάς
Α. Ν. Μαρκαντωνάκης
Μιχαὴλ Δρένης
Ε. Ν. Παράσχης
Α. Ταμβάκος.
Α. Γρέζης
Γ. Φραντζίδης
Β. Παπαδάκης
Ἰω. Βαλασάκης
Μ. Κ. Δημόπουλος
Π. Τιλιμπέρογλου
Β. Γ. Γιαννουκάκης
Θ. Κακοῦδης
Ν. Α. Ἰωανόπουλος

Ἐλευθέριος Σαραφίδης
Α. Ἰσμυρλής
Α. Ν. Μεταξάς
Ἰ. Α. Ζυγομαλάς
Ν. Ψάλτης
Ἡρακλῆς Πλατὺς
Ζ. Π. Ἀπαλύρας
Ἰ. Γ. Καγκάς
Λουκάς Βαλεντῆς
Α. Α. Πετροκόκινος
Ν. Α. Λαγός
Τριαντάφυλος Παπαδάμ.
Ν. Δ. Τσελέντης
Δημ. Λέστος
Ἀποστόλης Μπόμπολης
Ἰ. Φραντζίδης
Κ. Κ. Λαγός
Γ. Κ. Ζουλουδάκης
Μ. Κ. Ζερβουδάκης
Γεώργιος Πολυμέρης
Ν. Ζωγραφάκης
Φ. Λεβαντῆς
Δ. Ἀρφάνης.
Σ. Λεβίδης
Μ. Π. Καλογεράς
Π. Δ. Μαυρομιχάλης
Β. Ν. Παγκώστας
Α. Ν. Ζυμούλης
Α. Οἰκονόμου
Μ. Sapunzachis
Νικόλαος Ἰ. Βαρότσας

ΕΙΣ ΛΑΜΙΑΣ

Σ. Μανολόπουλος Βέρκοβ. Γα-
λαξιδίου
Δημ. Γ. Μητρόπουλος γραμ-
αὐτοῦ.
Μ. Μητρόπουλος
Κων. Οἰκονομόπουλος πληρε-
ξούσιος παρὰ τῶν ἐν Παλ. εἰ-
ρηναῶν Βιβλιοθήκη Βέροιας

Σ. Μπουμπουρίδης Εισαγγελεύς
Γ. Ι. Κολφινόπολος ἀντεισαγγελεύς
Ί. Κυρίμης ὑπογραμματεὺς
Κωστ. Μαυρίκος
Ε. Βασιανάκης
Κ. Πολέμης
Β. Ν. Βασιλειάδης εἰρηνοδ. Ἀταλάντης
Ἀνδρέας Β. Δεδουσόπουλος

ΤΡΙΑΝ.

Κωνσταντῖνος Ἀναγνωστόπουλος
Ἀστυνόμος
Ἀναγνώστης Ἰοχογιανόπουλος
πάρεδρος
Δημήτριος Νικολαΐδης εἰρηνοδ.
Λαμίας
Ζαχαρίας Παπαγιάνης εἰρηνοδ.
Εὐς. Μπαλακούρας Γραμματεὺς
Ἐμμανουὴλ Λεβαντῆς εἰρηνοδ.
Ποτιδανίας.

ΕΙΣ ΧΑΛΚΙΔΑ.

Σταμάτης Κονδύλης
Γεώργιος Μαντᾶς
Ἀ. Μπουρνέας
Ἐλ. Γ. Ἀποστολίδης
Ν. Β. Μπουδούρης

ΕΙΣ ΚΑΡΥΣΤΙΑΝ.

Σ. Α. Δεϊμέζης
Ἰωάννης Μουρτάκης
Ἰωάννης Κωνσταντινίδης

ΕΙΣ ΣΚΥΡΟΝ.

Γ. Δ. Μαυρουδῆς
Ἀ. Κατσελίδης εἰρηνοδίκης

Θ. Σγουρὸς γραμματεὺς
Σταυρὸς Γεωργίου
Β. Κ. Κωστόπουλος
Σ. Σακελαριάδης

ΕΙΣ ΜΕΣΣΟΛΟΓΓΙΟΝ

Κ. Γεωργιάδης δικαστῆς
Γ. Ἀμπραζακίδης
Σ. Λιόλιος
Ν. Π. Ψωμάκης
Κ. Μαμούρας εἰρηνοδ. Ἀγρινίου
Ἄρισ. Κασιμάτης
Ἀναστ. Κ. Εὔσταθίου

ΕΙΣ ΝΑΥΠΑΛΙΟΝ.

Μ. Κασσιέρης εἰσαγγελεύς ἐφετῶν
Διὰ τὸ γραφεῖον εἰσαγγελίας
Ν. Φλαγαίτης
Διὰ τὸ γραφεῖον ἐφετείου
Ἐ. Ζυγράκης
Δ. Μ. Βάλκης
Ἀ. Φωκᾶς
Ἡλίας Κόντης.
Π. Πανταζῆς
Ἀ. Δημητριάδης
Κ. Φαρμακόπουλος
Δ. Δαρδούγιας
Μ. Στεφόπουλος
Γ. Α. Πετμεζᾶς
Γ. Α. Σταματιάδης
Σ. Παναγιώτου
Ν. Γ. Ῥακόπουλος
Ν. Δ. Δημητριάδης
Δ. Α. Δημακόπουλος
Σ. Γ. Βελίνης
Α. Γ. Λαμπρινίδης
Ν. Καράπαυλος
Δ. Κωνσταντινίδης

- N. A. Καλογερόπουλος
- Έμμ. Παπαδόπουλος
- X. K. Μαντζαγριωτάκης.
- Γ. Δ. Ποσειδών
- Κωνστ. Σεκτάκης
- K. Βικέλας
- K. Κοντολέων
- Γ. K. Κυρκινέζης.
- M. Παλλάδης
- A. I. Σταυράκης
- N. Νικολόπουλος δικηγόρος
- Δ. Σ. Ἄρων
- X. Σ. Ἀντωνόπουλος
- K. Πετσάλης
- I. N. Μανουσόπουλος
- Π. Λεκάτης
- X. Σ. Στεφάνου
- Π. Κοπανάκης
- Γ. Σκαλίδης
- Έμμανουήλ Βλαχάκης
- A. Μαυρακέφαλος
- Δ. Νούλλας
- Εύστ. Δημακίδης
- M. A. Δρίβας
- Δημ. Γ. Κωπάκης
- Ἰωάν. Πολίτης
- Γ. Κοντόπουλος
- Δ. A. Φινόπουλος
- N. Θ. Λιανόπουλος
- Ἰωάν. Μουτσοφρίδης
- Γεώργιος Δ. Παπαλέξης
- Χοϊδᾶς εἰρηνοδίκης
- Σταμάνης Θρόνος δικηγόρος
- Μηχ. Παυλίδης
- K. Π. Ἀνδρικόπουλος

ΕΙΣ ΚΟΡΙΝΘΟΝ.

- Νικόλαος Δημ. Γιανόπουλος εἰρηνοδίκης Νεμέας
- Δημήτριος Παπα Ἀγγέλου εἰρηνοδίκης

- A. Δ. Χρυσικόπουλος
- Γ. Α. Κοσμόπουλος εἰρηνοδίκης
- Ω. Δ. Μπαλάρης γραμματεὺς
- K. Νοταρᾶς εἰρηνοδίκης
- K. Καλμπατῆς γραμματεὺς

ΕΙΣ ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΑ.

- Εὐς. Ζωντανός πρωτοδίκης
- Π. A. Λουκάκης εἰρηνοδίκης Χρυσάφου
- Ἰω. Δημητριάδης Γραμματεὺς
- Γ. E. Σιργόπουλος εἰρηνοδίκ. Κρικῶν.

ΕΙΣ ΓΥΘΙΟΝ

- Θ: Γιαννακάκος εἰρηνοδ Γοθσίου
- Γεώργιος N. Πολίτης
- Χρῆστος Περδικάρης
- Π. Τσαουσίδης
- Μηχ. Ἀντωνιάδης
- Ἄ. Φιλιππίδης
- Ἀναγνώσσης Ταβουλαρίδης
- Χρῆστος Μακρῆς

ΕΙΣ ΟΙΤΤΑΟΝ.

- Πέτρ. Ἀθ. Σκαπαλιζᾶς
- Δ. Παλαμάρας
- K. Καλοπαθάνης
- Πέτρος Νιαολάου
- Ἀναγνώστης Σριστοφιλήτης
- Ἐ. Μποντιβᾶκος
- Σ. Ἀζακινός
- Γρηγ. Μωράνης
- Γεώργιος A. Λέπας ἑπαρχος
- A. Γουλικάκης δήμαρχος
- Π. Πικουλάκος γραφεὺς
- Ἄ. Κωσουλέας
- Ἄ. Νικολάου πρωτοκολλιστής
- Δημ. Μπερμπελέτος Ἑλληνοδ.δ.

Βέροιας

Γεώρ. Κριτσολάκης δημοδιδ.
 Γεώρ. Κονδύλος
 Μ. Λουκάκης Δημοδιδ.
 Π. Ί Καφόπουλος Αστυνόμος
 Ν. Ν. Κανέλου γραμματεὺς
 Π. Σκαρπαλέζος δήμαρχος Καρ-
 δαμύλης
 Π. Καπετανάκης δήμαρχος
 Ν. Τσορούτας υπογραμματεὺς
 Νικόλαος Σάππας δήμαρχος
 Μέσσης

ΕΙΣ ΚΑΛΑΜΑΣ

Κ. Δημακόπουλος Μοίραρχος
 Καλέργης Υπομόραρχος
 Α. Ν. Ενομοτάρχης
 Α. Ν. Στρούμπος Γραφείον Ὑπο-
 μοιραρχίας
 Γ. Νικολαΐδης Δικαστὴς
 Π. Γ. Λιμπεράκοπουλος
 Π. Λυκουρίζος Δικηγόρος
 Κ. Μηλιότης εἰσαγγελεὺς
 Γεώρ. χ. Πανάγου ἀντεισαγ-
 γελεὺς
 Ν. Α. Στρατηγόπουλος
 Π. Δημητριάδης
 Γ. Ἐμμανουήλ Δικηγόρος
 Μ. Σταμπελής
 Π. Χ. Ῥεμποῦ
 Π. Π. Καρχαλίκης
 Αρ. Σ. Μανόλης
 Α. Μαντζιρίνης
 Γ. Α. Δαμηλάτης
 Κ. Μπαλασακόπουλος Δικηγόρος
 Ζ. Πυργιλάκης
 Ζ. Ἀναγνώστου
 Κ. Βεργόπουλος
 Π. Α. Γρηγοράκης Δικηγόρος
 Ν. Π. Ζάνης Γραμ. Δικαστηρ.
 Γ. Α. Καφόπουλος
 Α. Σαράβας

Α. Α. Μεντόρος
 Ν. Τ. Π. Γιανόπουλος Γραμμ. ατ.
 Α. Β. Λεοντόπουλος
 Α. Σκληβανόπουλος
 Ζ. Δασκαλάκης
 Α. Ν. Βαλαβάνης
 Ἰωάννης Η. Σταματιάδης
 Κ. Λιμπερακόπουλος Ἰθάκης.
 Δήμαρχος
 Α. Νικολαΐδης Δήμαρχ. Οἰχάλης
 Π. Μπουντος Γραμματεὺς
 Γ. Ἐξερὸς Πάρεδρος
 Πέτρος Ἰω. Σημνηκιάκης Δικηγ.
 Τάνεδρος Δικηγόρος
 Α. Ζεργιλάκης

ΕΙΣ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑΝ.

Γ. Ἀλεξόπουλος
 Κ. Δ. Ζεζουντίδης
 Χ. Ν. Μπερκίδης
 Α. Ἀντωνανάκοπουλος
 Γ. Ν. Ζάζος

ΕΙΣ ΦΛΙΑΤΡΑ ΤΗΣ ΕΡΑΝΗΣ.

Ἰω. Α. Κοκίνης
 Ν. Ζ. Φραντζής

ΕΙΣ ΑΓΡΟΥΑΙΝΙΤΕΑΝ.

Νικόλ. Μοσχούλας
 Κωνσ. Μοσχούλας
 Γ. Ῥίζος
 Μίτσος μαρτιώτης

ΕΙΣ ΠΥΛΟΝ.

Ἰω. Κοντογιανόπουλος
 Γ. Σταθόπουλος
 Διονύσιος Γ. Ἱερεὺς
 Ἰωάννης Κόκας Ἐνωμοτάρχης

Ἰ. Ν. Μησιρλῆς
 Π. Οἰκονομόπουλος
 Μ. Κρασανόπουλος
 Γεώργιος Βουρέας
 Θ. Καζαμπόυλης
 Π. Μιχάλος
 Β. Ν. Βενετζανόπουλος
 Κ. Φωτιάδης
 Ἰω. Α. Ζάνας
 Ἰω. στραβολέμης Πεταλίδης

ΕΙΣ ΚΟΡΩΝΗΝ.

Θε. Κλέπας
 Α. Κουτούβαρης
 Π. Δ. Λαχανᾶς
 Ζανῆς Κλήμης εἰρηνοδίκης
 Π. Τζαγκάρης πληρεξούσιος

ΕΙΣ ΝΗΣΙ.

Κ. Ν. Παγανέλης Ἐπαρχος
 Π. Παπατζόνης Δήμαρχος
 Δ. Κυριακὸς εἰρηνοδίκης
 Κ. Φωτόπουλος Γραμματεὺς
 Ἰω. Κιριτζιόπουλος πληρεξούσιος
 Π. Χρυσούλης
 Γ. Χ. Δαδύσουλός
 Γ. Μπασακίδης
 Ν. Σ. Σάμπας
 Ν. Ἐμμ. Ἑλληνοδιδάσκαλος
 Α. Σταθόπουλος Δήμαρχ.
 Κ. Κατζικᾶς ἐκ Μπουγα
 Π. Α. Ἀνδροτζόπουλος. Γλα-
 ρένζης
 Ἰω. Μαρασάκης Δήμαρχος Ἀν-
 δανίας
 Α. Καρὰ Παῦλος Γραμ.

ΕΙΣ ΑΝΔΡΙΤΣΑΙΝΑ.

Χ. Δ. Κανελόπουλος Δήμαρχος

Α. Γ. Μανολόπουλος Γραμ.
 Γ. Παπᾶ Ἀλεξόπουλος
 Δρ. Σισίνης
 Κ. Γ. Φωτόπουλος
 Παπᾶ ἀντωνόπουλος εἰρηνοδίκης
 Θουρίας
 Σ. Οἰκονομόπουλος Γραμ.
 Γ. Πανάγου ἐκ Μελιγαλᾶ
 Δ. Α. Σκλιστρας Κλητῆρ
 Θεμιστοκλῆς Ἀλκερὰ ἐκ Με-
 λιγαλᾶ
 Α. Καλοκοτρώνης κλητῆρ Οἰχα-
 λίας
 Κ. Βαλανδίκης εἰρηνοδίκης Οἰ-
 χάλης.

ΕΙΣ ΤΡΙΠΟΛΙΝ.

Θ. Ῥηγόπουλος
 Α. Χ. Καλπακίδης
 Π. Α. Χαρόπουλος
 Θ. Μ. Πετρινὸς
 Θ. Πατρινὸς
 Βύς. Γ. Μαλιαρόπουλος
 Ἰω. Κ. Παπᾶ Ζαφειρόπουλος

ΕΙΣ ΚΡΑΝΙΔΙ.

Ἰω. Κ. Ζέρβας
 Χ. Π. Πετρόπουλος
 Π. Γ. Εἰρηνοδίκης Καλαυρίας
 Β. Χαροκόπουλος

ΕΙΣ ΠΑΤΡΑΣ.

Α. Γαϊτάνος Εἰρηνοδίκης
 Α. Φραγκιάδης Γραμ.
 Δ. Α. Χαραλάμπης Εἰρηνοδίκης
 Αἰγίου
 Γ. Ν. Μοσχοβάκης Εἰρηνοδίκης
 Καλαβρύτων
 Α. Παπᾶ Ἠλίου Γραμ.

Δ. Α. Κυπαρίσης
 Θ. Γαβριήλ
 Σ. Αναστασιάδης
 Θ. Ν. Βακύρης
 Ν. Α. Ράπτης

ΕΙΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ.

Α. Ι. Ίωαννᾶς

Ν: Κούρταλις
 Ν. Τ. Βαλαμαάκης
 Σπ. Τριανταφύλλης
 Π. Ζωγράφος
 Π. Πάγκαλος
 Γ. Σκοῦφος
 Ίω. Ρικάκης
 Π. Κοντόσταυλος
 Ίωάννης Καράλης

2
 2
 5
 2
 5

Ὅσοι ἄλλοι εὐαρεστηθῶσι νὰ καταταχθῶσι συνδρομηταί, τούτων τὰ ὀνόματα θέλουσι καταχωρισθῆ εἰς τὸ τέλος τοῦ βιβλίου, καθὼς καὶ ὅσων τυχὸν ἐτυπώθησαν ἐσφαλμένα τὰ ὀνόματα, ἀνμᾶς τὰ φανερώσῃ καθαρῶς.

1. Ονοματεπώνυμο
 2. Διεύθυνση
 3. Τηλεφωνικό αριθμό
 4. Ημερομηνία
 5. Αριθμός

Αί συνδρομαί γίνονται παρά τῷ Χ. Νικολαΐδῃ Φιλαδελφεῖ.

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Βέροιας

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΕΚΔΟΤΟΥ

ΕΙΣ ΤΗΝ

ΔΕΚΑΤΗΝ ΤΡΙΤΗΝ ΕΚΔΟΣΙΝ.

Ὁ ἐκδότης ἐνέμεινε καὶ κατὰ τὴν παροῦσαν ἐκδοσιν, ὡς καὶ κατὰ τὴν προηγηθεῖσαν, εἰς ὃ ἀπ' ἀρχῆς προέθετο σύστημα, συμπληρώσεως μὲν τοῦ συγγράμματος ἀναλόγως τῶν προόδων τῆς ἐπιστήμης, ἐκθέσεως δὲ τοῦ πορίσματος τῶν νεωτέρων ἐπιστημονικῶν ἐρευνῶν καὶ ἀναπτύξεως τῶν ὑπὸ τοῦ συγγραφέως ἦτοι ὄλως παραλειφθέντων ἢ μόνον ἐν παρόδῳ ἐκτεθέντων ζητημάτων. ἠθέλησε δὲ νὰ καταστήσῃ τὴν νέαν ταύτην ἐκδοσιν, οὐ μόνον δι' ἀκριβοῦς ἐκάστοτε παραθέσεως τῶν διαφόρων συγγραμμάτων καὶ τῶν τοῦ ποινικοῦ δικαίου πηγῶν εὐχρηστούτεραν εἰς ἰδιαιτέρας μελέτας, ἀλλὰ χρήσιμον ἐνταύτῃ καὶ εἰς μάθησιν τῆς νεωτέρας τοῦ ποινικοῦ δικαίου προοδευτικῆς ἀναπτύξεως.

Διὰ τῶν τοιούτων προσθηκῶν τοῦ ἐκδότου ὀλίγου ἐδέητε νὰ διπλασιασθῇ τοῦ συγγραφέως τὸ ἔργον.

Ὅπως νέα εἰς τὴν ἐκδοσιν ταύτην προσθήκη εἶναι ἰδίως ἢ ἐπὶ ἐνὸς ἐκάστου ἀντικειμένου καὶ ἐκάστου μάλιστα ζητήματος γενομένη παράθεσις τῶν διατάξεων τῶν νεωτέρων νομοθεσιῶν.

Ἄν καὶ ἀσμένως θεωρῇ πᾶς τῆς προόδου φίλος τὴν εἰσαγιογὴν νέων ποινικῶν νομοθεσιῶν, ὅπου ὅμως τῆς Γερμανίας εἰσῆχθησαν τοιαῦται, πολλοὺς δισταγμοὺς ἐμπνέει τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης ἢ κατάστασις. Διότι ἀφ' ἐνὸς μὲν οἱ συντάττει τῶν νομοθεσιῶν

τούτων και αἱ περὶ τῆς συντάξεως αὐτῶν βουλευόμενοι ἀμεριμῶσι κατὰ δυστυχίαν πολλάκις πρὸς τὰς προόδους τῆς ἐπιστήμης, ἐναρεσκόμενοι εἰς δοκιμὰς καὶ ὀρίζοντες ἰδίως τὰς τῶν ἀδικημάτων ἐννοίας κατὰ τρόπον αὐθαίρετον καὶ ἀπάδοντα τῆς τε γνώμης τοῦ κοινοῦ καὶ τῶν διδαγμάτων τῆς ἐπιστήμης, ὥστε ἀναφύεται κατὰ τὴν πρακτικὴν ἐφαρμογὴν πλῆθὺς ἀμφισβητούμενων ζητημάτων. Ἄφ' ἑτέρου δὲ πολλάκις, ὅπερ ἔτι χειρόν, αἱ δικασταὶ φαντάζονται ἄχρηστον δῆθεν τοῦ λοιποῦ τὴν σπουδὴν τοῦ κοινοῦ γερμανικοῦ δικαίου καὶ τῶν ἀδικλιέπτων τῆς ἐπιστήμης προόδων, λησμονοῦντες, ὅτι πᾶσα νομοθεσία δεῖται ἀναπληρώσεως ἀπὸ τῶν ἀενάων τῆς ἐπιστήμης πηγῶν. Ὅσον ἂν ᾗ ἀρχαῖος ὁ χρόνος, ἀφ' οὗ κατὰγονται αἱ περὶ τῆς φύσεως τῶν ἀδικημάτων, περὶ τῶν στοιχείων καὶ τῶν ὀρίων αὐτῶν ἔρευναι, πάντοτε εἶναι ἄξιαι λόγου καὶ πάντοτε ἀπαιτεῖται κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν ἐγγυρῶν νομοθεσιῶν νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν παρὰ νοήμοσι δικασταῖς.

Ἄξιοπρεπὲς ἔργον τοῦ ἐπιχειροῦντος ἐπεξεργασίαν τοῦ ποινικοῦ δικαίου εἶναι νὰ βασανίσῃ ἐπὶ τῶν βάσεων τῆς ἐπιστήμης καὶ μετὰ συνετῆς ἐκτιμήσεως τῶν ἀναγκῶν τοῦ βίου καὶ τῶν μαρτυριῶν τῆς πείρας τὰς διαφόρους θεωρίας τῶν νέων νομοθεσιῶν, νὰ διεξέλθῃ αὐτὰς ἐν ἀκρίβειᾳ καὶ τὰς ἀναγάγῃ εἰς ἀρχὰς γενικὰς

Ἐἶθε ἢ ἐν τῇ παρούσῃ ἐκδόσει ἀντιπαράθεσις τῶν διατάξεων τῶν νεωτέρων νομοθεσιῶν συντελέσει εἰς εὐκολίαν τοῦ τοιοῦτου ἔργου!

ΠΙΝΑΞ ΚΕΦΑΛΑΙΩΔΗΣ.

- Προλεγόμενα, περί τῆς ἐννοίας τῶν πηγῶν, τῶν βοηθητικῶν ἐπισημῶν, καὶ τῆς φιλολογίας τοῦ ποινικοῦ δικαίου. σελ. 1.
- Ἐπιστημονικὴ ἔκθεσις τοῦ ποινικοῦ δικαίου, βιβλίον Α'. φιλοσοφικὸν ἦτοι γενικὸν μέρος τοῦ ποινικοῦ δικαίου. σελ. 35.
- I. Εἰσαγωγή, ἐκθεσις τῶν πρωτίστων ἀρχῶν τοῦ ποινικοῦ δικαίου σελ. 36.
- Α'. Ἀνάγκη τῆς ψυχολογικῆς καταναγκάσεως ἐν πάσῃ πολιτείᾳ σελ. 43.
- Β'. Τὸ δυνατόν τοιαύτης ψυχολογικῆς καταναγκάσεως σελ. 45.
- Γ'. Πρωτίσται ἀρχαὶ τοῦ ποινικοῦ δικαίου σελ. 50.
- II. Ἐκθεσις τῶν παραγῶγων ἀρχῶν τοῦ γενικοῦ μέρους. Τίτλος πρῶτος, περί τῆς φύσεως τῶν ἀδικημάτων. Τμῆμα πρῶτον, ἐννοιαὶ καὶ διαίρεσις τῶν ἀδικημάτων σελ. 55.
- Τμῆμα δεύτερον, Περὶ τῶν δυνατῶν ὑποκειμένων τῶν ἀδικημάτων σελ. 64.
- Τμῆμα τρίτον, Περὶ τῶν ἐπὶ παντὸς ἀδικήματος προαπαιτουμένων σελ. 73.
- Τμῆμα τέταρτον, Περὶ τῶν διαφορῶν τρόπων τῆς παραβάσεως τῶν ποινικῶν νόμων σελ. 88.
- Α'. Διάφοροι σχέσεις τοῦ ἀποτελέσματος πρὸς τὴν πράξιν σελ. 88.
- Β'. Διάφορος αἰτιότης τοῦ πράξαντος πρὸς τὸ παράνομον ἀποτέλεσμα σελ. 102.
- Διαφορὰ ὡς ἐκ τῆς Ψυχολογικῆς ἀφορμῆς πρὸς τὴν παράβα-
σιν σελ. 130.
- Τμῆμα πέμπτον, Περὶ τῆς νομίμου διαρκείας τῶν προχθέντων ἀδικημάτων σελ. 159.

Τμήμα ἕκτον, Περὶ τῆς ἐν γένει νομίμου συνεπειᾶς τῶν ἀδικημάτων σελ. 175.

Τίτλος δεύτερος, Περὶ τῆς φύσεως τοῦ ποινικοῦ νόμου καὶ περὶ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ. Τμήμα πρῶτον, Περὶ τοῦ ποινικοῦ νόμου ἐν γένει καὶ περὶ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ. σελ. 186.

Τμήμα δεύτερον, Περὶ τῶν εἰδικῶν ἀρχῶν, ὡς πρὸς τοὺς ὄρους καὶ τὸν τρόπον τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ποινικῶν νόμων. Διαίρεσις πρώτη, Περὶ τῶν πρὸς δυνατὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ποινικοῦ νόμου ἐν γένει προαπαιτουμένων ἢ περὶ τῶν λόγων τοῦ ἀπολύτως ἀξιοποίνου σελ. 197.

Α'. Ἐξ ἀντικειμένου λόγος τοῦ ἀπολύτως ἀξιοποίνου. σελ. 198.

Β'. Ἐξ ὑποκειμένου λόγος τοῦ ἀπολύτως ἀξιοποίνου. σελ. 202.

Διαίρεσις δευτέρα, περὶ τοῦ λόγου τοῦ σχετικῶς ἀξιοποίνου. Ὑποδιαίρεσις πρώτη, Περὶ τῶν λόγων τοῦ σχετικῶς ἀξιοποίνου ἐπὶ τῆς εἰδικῆς ἐφαρμογῆς τῶν νόμων. Κεφάλαιον πρῶτον, ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς ὀριστικῶν ποινικῶν νόμων σελ. 235.

Κεφάλαιον δεύτερον, Περὶ τῶν λόγων τοῦ σχετικῶς ἀξιοποίνου ἐπὶ ἀορίστων ποινικῶν νόμων σελ. 256.

I. Βαθμοὶ τοῦ ἀξιοποίνου ὡς ἐκ τῆς ἐντάσεως τῆς ἀφορμῆς σελ. 272.

II Βαθμοὶ τοῦ ἀξιοποίνου ὡς ἐκ τῆς σταθερότητος τῆς ἀφορμῆς. σελ. 273.

III Βαθμοὶ τοῦ ἀξιοποίνου ὡς ἐκ τῆς ἐκτάσεως τῆς ἀφορμῆς σελ. 275.

Δευτέρα ὑποδιαίρεσις, Περὶ τῶν λόγων τοῦ σχετικῶς ἀξιοποίνου ἐπὶ τῆς συρροῆς τῶν νόμων. σελ. 275.

Κεφάλαιον τρίτον. Περὶ τῆς φύσεως τῶν ποινῶν καὶ περὶ τῶν διαφορῶν εἰδῶν αὐτῶν. Τμήμα πρῶτον, περὶ τῶν ποινῶν ἐν γένει καὶ περὶ τῆς διαιρέσεως αὐτῶν σελ. 296.

Τμήμα δεύτερον. Κανόνες περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ποινῶν σελ. 302.

Τμήμα τρίτον, Περὶ τῶν κατὰ τὴν Γερμανίαν ἐν χρήσει ποινῶν σελ. 307.

Τμήμα τέταρτον. Περί τοῦ πρὸς ἀλλήλας λόγου τῶν ποινῶν
σελ. 338.

Βιβλίον δεύτερον. Θετικὸν ἢ εἰδικὸν μέρος τοῦ ποινικοῦ δικαίου.
Εἰσαγωγή. σελ. 344.

Μέρος πρῶτον. Περί τῶν ὀρισμένων κοινῶν ἀδικημάτων. Κεφάλαιον πρῶτον, Δημόσια ἀδικήματα, ἀδικήματα κατὰ τοῦ κράτους ἐν γένει. Τμήμα πρῶτον. Ἀδικήματα κατὰ τοῦ νομικοῦ προσώπου τοῦ κράτους αὐτοῦ, ἢ κατὰ τοῦ ἡγεμόνος, ὡς τοιοῦτου. Ἀδικήματα κατὰ τοῦ κράτους ὑπὸ στενωτέραν ἔννοιαν. Διαίσεις πρώτη. Περί τῆς ἐσχάτης προδοσίας
σελ. 354.

Τμήμα δεύτερον. Ἀδικήματα κατὰ τῶν διαφόρων ἐξουσιῶν τῆς πολιτείας. Ἀδικήματα κατὰ τῆς κυβερνήσεως. Διαίσεις πρώτη, ἀδικήματα κατὰ τῆς ἐπιτηρητικῆς ἐξουσίας. Ἀδικήματα περὶ τὸ νόμισμα. σελ. 393.

Διαίσεις δεύτερα. Ἀδικήματα κατὰ τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας. Σπουδαρχία. σελ. 409.

Διαίσεις τρίτη. Ἀδικήματα κατὰ τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας. Ὑποδιαίσεις πρώτη. Παράνομος αὐτοδικία σελ. 416.

Ὑποδιαίσεις δεύτερα, περὶ τῆς ἐλευθερώσεως φυλακισμένου
σελ. 432.

Ὑποδιαίσεις τρίτη. Περὶ παραβάσεως τῆς λεγομένης *Urfehde*.
σελ. 444.

Διαίσεις τετάρτη, Ἀδικήματα κατὰ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας. Στάσις. σελ. 448.

Τίτλος δεύτερος. Ἰδιωτικῶν ἀδικημάτων. Τμήμα πρῶτον. Ἀδικήματα κατὰ τῶν ἀρχικῶν πρωτοτύπων δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ πολίτου. Διαίσεις πρώτη. Προσβολὴ τοῦ πρὸς τὸ ζῆν δικαιώματος. Ὑποδιαίσεις πρώτη, Περὶ τοῦ ἀδικήματος τῆς ἀνθρωποκτονίας ἐν γένει. σελ. 467.

Ὑποδιαίσεις δεύτερα, Περὶ τῶν εἰδῶν τοῦ ἀδικήματος τῆς ἀνθρωποκτονίας. Κεφάλαιον πρῶτον, Περὶ τῆς ἀναίρεσεως καὶ τοῦ ἀπλοῦ φόνου. σελ. 483.

- Κεφάλαιον δεύτερον. Περί τοῦ κατὰ νόμον διακεκριμένου φύ-
νου ἦτοι τῆς πατροκτονίας. σελ. 510.
- Α'. Πατροκτονία σελ. 511.
- Β'. Παιδοκτονία. σελ. 512.
- Προσθήκη. Περί τῆς αὐτοχειρίας σελ. 534.
- Διαίρεσις δευτέρα. Προσβολή τῆς ὀλοσχερείας τῶν ἀνθρωπίνων
δυνάμεων. σελ. 540.
- Διαίρεσις τρίτη. Ἀδικήματα προσβάλλοντα τὸ δικαίωμα τοῦ
πολίτου πρὸς ἐλευθέραν τοῦ σώματός του διάθεσιν. σελ. 553.
- Υποδιαίρεσις πρώτη. Ἀρπαγή—Plagium. σελ. 554.
- Υποδιαίρεσις δευτέρα. Ἀπαγωγή. σελ. 564.
- Υποδιαίρεσις τρίτη. Ἀκούσιος ἀκολασία. σελ. 577.
- Διαίρεσις τετάρτη. Προσβολή τοῦ δικαιώματος πρὸς τιμὴν.
- Υποδιαίρεσις πρώτη. Περί προσβολῶν τῆς τιμῆς (ἐξυβρί-
σεων) ἐν γένει. σελ. 592.
- Υποδιαίρεσις δευτέρα, Περί τῶν διακεκριμένων ὑπὸ τοῦ νόμου
(ἐαρσιῶν) ἐξυβρίσεων. Κεφάλαιον πρῶτον, Περί τῆς ὡς ἐκ
τοῦ τρόπου τῆς πράξεως διακεκριμένης ἐξυβρίσεως, περὶ
τῶν σύλλων ἢ λιβέλλων σελ. 639.
- Κεφάλαιον δεύτερον, περὶ τῆς ὡς ἐκ τοῦ ἀντικειμένου διακε-
κριμένης ἐξυβρίσεως, ἰδίως δὲ περὶ τῆς Βλασφημίας. σελ. 647.
- Τμήμα δεύτερον, Ἀδικήματα κατὰ ἐπιτετήτων δικαιωμάτων. Κε-
φάλαιον πρῶτον, Ἀτομικῶς ἐπικίνδυνος προσβολή τοῦ ἐπὶ
πραγμάτων δικαιώματος. Διαίρεσις πρώτη, Προσβολή τοῦ ἐπὶ
πραγμάτων δικαιώματος δι' ἀπλῆς βλάβης αὐτῶν. σελ. 658.
- Διαίρεσις δευτέρα. Προσβολή τῆς ἰδιοκτησίας δι' ὑφαιρέσεως.
- Υποδιαίρεσις πρώτη. σελ. 664.
- Υποδιαίρεσις δευτέρα, Περί τῆς κοινῆς κλοπῆς σελ. 704.
- Υποδιαίρεσις τρίτη, περὶ τῶν ἐπιτεταμένων κλοπῶν σελ. 743.
- Υποδιαίρεσις τετάρτη, Νομικῶς διακεκριμένη, μὴ ἐπιτεταμένη
κλοπή σελ. 744.
- Υποδιαίρεσις πέμπτη, Ὑφαιρέσις διὰ βλάβης προσώπων. Ἀη-
στεία. σελ. 747.

- Διαιρέσεις δευτέρα τοῦ τμήματος. Κοινῶς ἐπικίνδυνος προσβολή τοῦ ἐπὶ πραγμάτων δικαιώματος. Ὑποδιαίσεις πρώτη, Περὶ ἐμπρησμοῦ σελ. 764.
- Δευτέρᾳ διαιρέσει, περὶ ἐπίτηδες γενομένης πλημμέλειας σελ. 779.
- Τρίτῃ διαιρέσει τοῦ τμήματος, Προσβολή τοῦ ἐκ συμβολαίων δικαιώματος. Πρώτῃ ὑποδιαίρεσις, προσβολή τῶν ἐπὶ πίστει συμβολαίων. σελ. 802.
- Δευτέρᾳ ὑποδιαίρεσις, Παραβίασις τοῦ γενικοῦ συμβολαίου. Πρώτῃ ὑποδιαίρεσις, Περὶ μοιχείας σελ. 804.
- Δευτέρα ὑποδιαίρεσις, Διγαμία σελ. 821.
- Δεύτερον Μῆρος. Περὶ ἀόριστων κοινῶν ἀδικημάτων σελ. 830.
- Πρῶτος τίτλος, ὕλικὰ ἀόριστα ἀδικήματα. Πρῶτον τμήμα. Ἐκθεσις τέκνων σελ. 834.
- Τμήμα δεύτερον. ἄμβλωσις σελ. 841.
- Τμήμα τρίτον. Ἀξιόποινος στειρώσις σελ. 852.
- Δεύτερος τίτλος. Τυπικὰ ἀόριστα ἀδικήματα. Τμήμα πρῶτον, Ἀδικήματα πραττόμενα διὰ βίης. Πρώτῃ διαιρέσει, Περὶ τοῦ κυρίως ἀδικήματος τῆς βιαιοπραγίας (crimen vis) σελ. 854.
- Δευτέρα διαιρέσις, Περὶ τῆς διαταράξεως τῆς κοινῆς εἰρήνης σελ. 865.
- Δεύτερον τμήμα, Ἀδικήματα δι' ἐξαπάτης ἄλλου τινός. Πρώτῃ διαιρέσει, Νόθευσις καὶ ἀπάτη ἐν γένει σελ. 871.
- Δευτέρα διαιρέσις, Περὶ ἰδίως κατονομαζομένων ἢ διακεκριμένων εἰδῶν ἀπάτης σελ. 909.
- Μῆρος τρίτον, Περὶ κοινῶν ὠρισμένων ἀστυνομικῶν παραβάσεων σελ. 944.
- Πρῶτος τίτλος, Παραβάσεις ἐναντίον τῶν νόμων τῆς περὶ τὰ ἀδικήματα ἀστυνομίας σελ. 942.
- Δεύτερος τίτλος. Ἀδικήματα ἐναντίον τῶν νόμων τῆς περὶ τὰ κτήματα ἀστυνομίας. Πρῶτον τμήμα, περὶ Τοκογλυφίας σελ. 949.
- Δεύτερον τμήμα, περὶ ἀνατιμήσεως.— Περὶ τυχηρῶν παιγνιδίων καὶ στοιχημάτων σελ. 954.

- Τρίτος τίτλος, Παραβάσεις κατά τῆς περὶ τὰ ἦθη ἀστυνομίας, κατωμοσίαι καὶ βλασφημίαι. Προπόσεις. Ἐπιτετεία σελ. 960.
- Τέταρτος τίτλος. Περὶ τῶν παραβάσεων, ἐν μέρει μὲν τῆς περὶ τὰ ἦθη, ἐν μέρει δὲ τῆς περὶ τὴν ἀνθρωποποληθίαν, ἀστυνομίας, Σαρκικὰ ἀδικήματα. Πρῶτον τμήμα, Περὶ σαρκικῶν ἀδικημάτων ἐν γένει σελ. 963.
- Δεύτερον τμήμα, περὶ τῶν καθ' ἕκαστα πλημμελημάτων περὶ τὴν εὐχαριστικὴν τῆς γενετησίου ὁρμῆς. Τρίτη διαίρεσις, Περὶ παρθενοφορίας καὶ πορνείας σελ. 969.
- Δευτέρα διαίρεσις, περὶ παλλακίας (concuibinat) σελ. 977.
- Τρίτη διαίρεσις, Περὶ αἰμομιξίας σελ. 980.
- Τετάρτη διαίρεσις, Περὶ τῆς παρὰ φύσιν ἀσελγείας (Sodomie) σελ. 990.
- Πέμπτη διαίρεσις, Περὶ τῆς συνδρομῆς εἰς σαρκικὰ ἀδικήματα. Προαγωγεία σελ. 995.
- Τέταρτον μέρος, Περὶ τῶν ἀδικημάτων ἰδιαιτέρων τινῶν τάξεων τῶν πολιτῶν. Πρῶτος τίτλος. Περὶ τῶν ἀδικημάτων τῶν δημοσίων Ἑπαλλήλων. σελ. 1004.
- Πρῶτον τμήμα, Περὶ τοῦ ἀδικήματος τῆς καταχρήσεως τῆς ὑπηρεσίας σελ. 1008.
- Δεύτερον τμήμα, Περὶ τοῦ ἀδικήματος τῆς ἀπιστίας περὶ τὴν ὑπηρεσίαν σελ. 1025.
- Τρίτον τμήμα, Περὶ τοῦ ἀδικήματος τῆς παραβάσεως τῶν δικαστικῶν χρεῶν σελ. 1033.
- Δεύτερος τίτλος, Περὶ στρατιωτικῶν ἀδικημάτων σελ. 1039.
- Προσθῆκαι τοῦ Μεταφραστοῦ, ὡς πρὸς τὴν παράθεσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ποινικοῦ νόμου, ἐκ παραδρομῆς μὴ καταχωρηθεῖσαι ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ σελ. 1046.

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ

Περὶ τῆς ἐννοίας τῶν πηγῶν, τῶν βοηθητικῶν ἐπιστημῶν,
καὶ τῆς φιλολογίας τοῦ ποινικοῦ δικαίου.

§. 1.

ΠΟΙΝΙΚΟΝ δίκαιον (ἐπιστήμη τοῦ ποινικοῦ δικαίου, ἐγκληματικὸν δίκαιον) εἶναι ἡ ἐπιστήμη τῶν εἰς νόμους ποινικοὺς ἐστηριγμένων δικαιωμάτων τῆς πολιτείας κατὰ τῶν παραβαιπόντων τοὺς νόμους τούτους ὑπηκόων (α)· ὅθεν ὑπάγεται εἰς τὸ δημόσιον δίκαιον (β), καὶ διακρίνεται ἀπὸ μὲν τοῦ πολιτικοῦ ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου (γ), καθόσον τοῦτο διδάσκει τὰ τῶν ἰδιωτῶν δικαιώματα, ἀπὸ δὲ τοῦ διοικητικοῦ δικαίου (ὑπαγομένου ἐπίσης εἰς τὸ δημόσιον δίκαιον), καθόσον τοῦτο ἐκτίθησι τὰ ἐπὶ τοῦ πολιτεύματος ἐστηριγμένα δικαιώματα τῆς πολιτείας.

(α) Περὶ τῆς ἐκτάσεως καὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ποινικοῦ δικαίου πρὸς C. A. Tittmann Versuch über die wissenschaftliche Behandlung des peinlichen Rechts. Leipz. 1798. §. 3. 6. 7.—Πρὸς. προσέτι, v. Droste Hülshof Einl. in d. gem. deutsche CrimR. Bonn. 1826.—Weber über das Studium der Rechtswiss, insbesondere der Strafrechtswiss. Tübingen 1825.—Περὶ τῆς μεθόδου τοῦ πραγματεύεσθαι τὸ ποινικὸν δίκαιον, ἰδίως δὲ περὶ τῆς λεγομένης ἱστορικῆς μεθόδου: Bioner (N. Arch. d. CR. X. nr. 19. 23).—Abegg die verschiedenen Strafrechtstheorien in ihrem Verhältnisse zu einander und zu dem positiven Rechte. Neustadt 1835. §. 1—3.

(β) O. A. Schenbranner (Klein's Archiv B. IV. St. 1. n. 5) θεωρεῖ αὐτὸ ὑπαγόμενον εἰς τὸ διοικητικὸν δίκαιον. Ὅρα ἔτι κ. Klein schrod syst. Entw. Th. III. §. 130—Weber über d. Studium d. Rechtswiss. σελ. 54

(γ) Εἰς τοῦτο τὸ δίκαιον ὑπάγονται ἐπομένως καὶ αἱ ἰδιωτικαὶ ἀπειρήσεις αἱ ἐκ προσβολῆς δικαιωμάτων προκύπτουσαι, π. γ. ἡ ἀποζημίωσις ἐπὶ κλοπῆς, ἐπὶ βιασμοῦ, καὶ καθεστῆς. Ἰδ. πρὸ πάντων Abegg Lehrb. der Strafrechtswiss, 1833. σελ. 5.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς ἄλλοτε κοινῶς παραδεδεγμένης γνώμης, ὅτι τὸ ποινικὸν δίκαιον ὑπάγεται εἰς τὸ ἰδιωτικὸν δίκαιον, ἴδ. *Falk jurist. Encyclopæd. IV Ausg. 1839* σελ. 57. Ἰδ. προσέτι *Rosshirt Geschichte und system des deutschen strafrechts III* σελ. 314.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ἐναντίον τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ὁ Φαῦερβάχ ἐπραγματεύθη τὸ ποινικὸν δίκαιον, ὄρα *Rosshirt zwei crim. Abhandl. Heidelb. 1836.* σελ. 90. 139.

§. 2.

Γενικὸν ποινικὸν δίκαιον, ἦτοι φιλοσοφικὴ θεωρία τῶν νομίμων λόγων τοῦ δικαίωματος τοῦ τιμωρεῖν καὶ τῆς ἐνεργείας τοῦ δικαίωματος τούτου, εἶναι ἡ ἐπιστήμη τῶν κατὰ ποινικοὺς νόμους δυνατῶν δικαιωμάτων τῆς πολιτείας· θετικὸν δὲ δίκαιον, ἡ ἐπιστήμη τῶν κατὰ δεδομένους ποινικοὺς νόμους ὑπαρκτῶν δικαιωμάτων ῥητῆς πολιτείας.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ἡ γνώμη αὕτη τοῦ Φαῦερβάχ πηγάζει ἐκ συγχύσεως διαφόρων ἐνοιῶν. (ἴδ. καὶ τοὺς: *Henke Handb. des peinl. Rechts I.* σελ. 450.—*Trummer zur Philosophie des Rechts, insbesond. des Strafr. Hamburg 1827.* σελ. 85.—*Abegg die verschied. Strafrechts theor.* σελ. 3.) Πρὸ πάντων ἄτοπος εἶναι ἡ τοῦ γενικοῦ μέρους σύγχυσις μετὰ τῆς φιλοσοφίας τοῦ ποινικοῦ δικαίου, ὡς ἐν τῷ §. 4. *Rosshirt zwei crim. Abh.* σελ. 139.— Αἱ διάφοροι περὶ φυσικοῦ δικαίου γνώμαι ἔχουσι καὶ ἐνταῦθα ἐπιρροήν. Φιλοσοφία τοῦ ποινικοῦ δικαίου λέγεται ἡ ἀνάπτυξις τῶν γενικῶν ἀρχῶν περὶ τῆς βάσεως τοῦ δικαίωματος τοῦ τιμωρεῖν καὶ περὶ τοῦ τρόπου τῆς κατὰ τὸ

δικαίον θεμιτῆς τιμωρίας. Ὑπὸ ἄλλην δὲ ἔννοιαν δύναται, ἢ τοῦ ποινικοῦ δικαίου φιλοσοφία νὰ ὀρισθῆ ὡς ἀνάπτυξις τῶν ἀρχῶν, ὧν ἡ ἀκριβὴς τήρησις εἶναι, ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τῆς ἰδιαιτέρας ἐκάστου κράτους ποινικῆς νομοθεσίας, ἀπαραιτήτως ἀναγκαία περὶ τὴν ἐνέργειαν τοῦ δικαίου τοῦ τιμωρεῖν καὶ περὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ποινικῶν νόμων. Περὶ τῆς ἀξίας τῆς φιλοσοφίας τοῦ ποινικοῦ δικαίου ἴδε *Hepp die Gerechtigkeits- und Nutzungstheorien* σελ. 80. — Διάφορος αὐτῆς εἶναι ἡ περὶ τὰ ποινικὰ πολιτικῆ (ἰδ. κατωτέρω §. 6. σημ. δ'), ἥτοι τὸ σύνολον τῶν ἐπόψεων, ὑπὸ τὰς ὁποίας πρέπει νὰ θεωρῶνται, κατὰ τὴν σύνταξιν αὐτῶν, αἱ ποινικοὶ νόμοι, ἔνεκα τῶν διαφορῶν εἰς τὰς νομοθεσίας ἐπιβροῦν ἔχουσῶν εἰδικῶν περιστάσεων. Τὸ κυριώτερον εἶναι ἡ ἐκλογὴ ὀρθῆς μεθόδου. Ἀλλ' ὁ *Wanderbach*, παραδεχθεὶς καὶ ἀκολουθῶν ἀπαρασκαλεύτως μονομερῆ φιλοσοφικὴν μέθοδον, στρέφει συνεχῶς πρὸς τὴν μέθοδόν του ταύτην τὸ θετικὸν δίκαιον. Ἐντευθεν πηγάζει ἐπὶ μὲν τῶν ἐπιστημονικῶν ἔργων ἡ ἐπιβλαβὴς γενίκευσις τῶν ἀρχῶν, ἐπὶ δὲ τῶν νομοθετικῶν ἡ ὑπέρμετρος ἔκτασις τοῦ γενικοῦ λεγομένου μέρους. Ὁρα *Mittermahn über die Grundfehler der Behandlung des Criminalr. in Lehr- und Gesetzbüchern*. Bonn. 1819. — *Kilka über das Verfahren bei Abfassung der Gesetzbücher*. Brünn 1838. σελ. 92.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Μὴ νομίση τις, ὅτι διὰ μόνων γενικῶν ἀρχῶν δύναται νὰ συνταχθῆ ποινικὸς νόμος. Ἀπ' ἐναντίας, εἶναι ἀνάγκη ἐπὶ ἐκάστης τοῦ νόμου διατάξεως νὰ σταθμίζωνται τὰ ἐν τῷ κράτει, ὅπερ ἀφορᾷ ὁ συντακτικὸς νόμος, ἐπικρατοῦντα συμφέροντα καὶ αἱ εἰδικαὶ αὐτοῦ σχέσεις. Ἡ δὲ τοιαύτη στάθμισις εἶναι πρὸ πάντων σπουδαία, ὡς πρὸς τὸ περὶ τῆς ἐκτάσεως τοῦ ποινικοῦ δικαίου ζήτημα. Τὸ ζήτημα, εἰν ὑπάρχωσι φυσικὰ ἀδικήματα, τὰ ὁποία δηλονότι, ὡς στηριζομένου τοῦ ἀξιοποίνου αὐτῶν ἐπὶ τοῦ

έρθου λόγου, ὀφείλουσιν ἅπαντα τὰ ἔθνη νὰ τιμωρῶσι, δύναται νὰ θεωρηθῆ ὑπὸ διαφόρου ὄψεως:—1) ὑπάρχουσι φυσικὰ ἀδικήματα τοιαῦτα, ὧν ἅπαντα τὰ ἔθνη ἀναγνωρίζουσι τὸ ἀξιόποινον; Τὸ ζήτημα τοῦτο λύεται καταφατικῶς. Ἀνάγονται δ' ἐνταῦθα τὰ παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις καλούμενα *delicta juris gentium* καὶ παρὰ τοῖς Ἄγγλοις, *mala in se*. ἴδ: *Oersted Grundregeln der Strafgesetzg.* σελ. 106, περὶ δὲ τῆς ἐννοίας τῶν φυσικῶν λεγομένων ἀδικημάτων. *Birnbaum* ἐν τῷ *Arch. des Crim. R. neue Folge.* 1836. N. 21.—2) ὑπάρχουσιν ἀδικήματα, τὰ ὅποια ὀφείλει ὁ δικαστὴς νὰ τιμωρῆ, καὶ ἂν τὸ θετικὸν ἐγγώριον δίκαιον δὲν κηρύττῃ αὐτὰ ἀξιόποινα; ἰδίως δὲ, δύναται ὁ δικαστὴς, στηριζόμενος ἐπὶ γενικῶν ἀρχῶν νὰ τιμωρῆ, ὑπάρχοντος ὁλοσχεροῦς ποινικοῦ νόμου, πράξεις μὴ κατατεταγμένας ἐντὸς τούτου ὡς κολασίμους; Τὸ ζήτημα τοῦτο λύεται ἀποφατικῶς, καὶ ἅπασαι δὲ αἱ νεώτεραι νομοθεσίαι ὁμοθυμαδὸν παραδέχονται τὴν ἀρχὴν, ὅτι οὐδεμία πράξις εἶναι κολάσιμος, ἐὰν προηγουμένως δὲν ὤρισε ποινὴν κατ' αὐτῆς ὁ νόμος. (Πρωσσικὸν δίκαιον, μέρος II, τίτλ. 20, ἀρθρ. 9. Γαλλικὸς ποινικὸς κώδικξ. ἀρθ. 4. Βαυαρικὸς νόμος ἀρθ. 4. Σαξωνικὸς νόμος ἀρθ. 1. Βυτεμβεργικὸς νόμος ἀριθ. 1. [Ἑλληνικὸς ποιν. νόμος ἀρθ. 4.]). *Trummer zur Philos.* σελ. 99. — *Hepp.* *Versuche über einzelne Lehren der Strafrechtswiss;* n. 11. — *Rossi traité de droit pénal.* I. σελ. 9. III. σελ. 226.—*Zachariae* über die rückwirkende kraft neuer Strafgesetze. Gött. σελ. 21.—*Königswärter de placito: nullum delictum nulla poena sine lege poenali.* Amstelod. 1835.—3) Ἄλλο εἶναι τὸ ζήτημα, ἂν κατὰ τὸ Ῥωμαϊκὸν δίκαιον ἐδόνατο νὰ ἐπιβάλλῃ ὁ δικαστὴς ποινὰς καὶ ἄνευ τινὸς *lex*. Ἐνταῦθα ἀνάγεται καὶ ἡ ἔρευνα περὶ τῶν *delicta juris gentium* (L. 42. D. de Verb. Sign. L. 38 §. 2. D. ad Leg. Jul. de adult). *Rosshirt Entw. der Grundsatz ed. Strafrechts.* σελ. 14.

Ὁ αὐτὸς εἰς τὸ neuen Archiv d. CR. XII. n. 2. καὶ κατ' αὐτοῦ Birnbaum N. Arch. XI. n. 5. XIII. σελ. 547. Ἰδ. προσέτι Schweikart de delictis pœnalem sanctionem non desiderant Regiom. 1826. — Königswaerter diss. cit. p. 3. 135. — Rosshirt Geschichte und System des Strafrechts. III. σελ. 298. — 4) Μέχρι τίνος ἐκτείνεται κατὰ τὸ νῦν ἐν Γερμανίᾳ κοινῶς παραδεδεγμένον ποινικὸν δίκαιον, τὸ δικαίωμα τοῦ δικαστοῦ νὰ τιμωρῇ πράξεις, μὴ ἀπαγορευομένας διὰ ῥητοῦ νόμου τοῦ κοινοῦ δικαίου; μετὰ τοῦ ζητήματος τούτου συνδέεται τὸ ἄλλο ζήτημα, ἂν ἐπιτρέπεται ἡ ἐξ ἀναλογίας ἐφαρμογὴ τῶν ποινικῶν νόμων. Ἰδ. κατωτέρω §. 75. Ἰδ. προσέτι Günther über die Möglichkeit einem Strafgesetzbuche Vollständigkeit zu geben, (Pœlitz Jahrb. für Gesch. u. Straatskunsts. 1837 August 1837. σελ. 97) καὶ, κατ' αὐτοῦ, Birnbaum (Arch. des Crim. R. 1838. σελ. 496). — Ὅρα προσέτι Rosshirt zwei crim. Abhandl. σελ. 102, ὅστις εἶναι γνώμης ὅτι ἐπὶ πταισμάτων δὲν ἐφαρμόζεται ἡ ἀρχή: nulla pœna sine lege. Ἀλλὰ τὸ ζήτημα, ἐὰν ἔχη ὀρθότητος ἡ γνώμη αὕτη, εἶναι συνδεδεμένον μετὰ τῆς θεωρίας περὶ τῆς θεμελιώδους ἀρχῆς τοῦ ποινικοῦ δικαίου, v. Preuschen Versuch über die Begründung des Strafrechts σελ. 45.

§. 3.

Καταλυθείσης τῆς γερμανικῆς αὐτοκρατορίας, τὸ κοινὸν κατὰ τὴν Γερμανίαν ποινικὸν δίκαιον ἀπώλεσεν, ὡς τὸ κοινὸν δίκαιον ἐν γένει, τὸ γενικὸν αὐτοῦ κῦρος καὶ ἐπομένως ὑπὸ ταύτην τὴν ιδιότητα—ὡς κοινὸν δίκαιον δηλονότι—δὲν ἰσχύει πλέον. Καθόσον ὁμως δὲν περιορίσθη ἡ δὲν κατηργήθη δι' εἰδικῶν νόμων τῶν συναποτελουσῶν ποτε τὴν γερμανικὴν αὐτοκρατορίαν πολιτειῶν, ἰσχύει μὲν καὶ σήμερον

ἐπι πολλαχοῦ τῆς Γερμανίας (α), ἀπλῶς ὅμως μόνον ὡς εἰδικὸν ἐγγώριον δίκαιον· καὶ ἐξαιρουμένων τῶν διατάξεων, ὅσαι ἀνάγονται εἰς σχέσεις τῆς γερμανικῆς δημοσπονδίας ἢ στηρίζονται ἐπὶ τοῦ ἄλλοτε διοικητικοῦ τῆς αὐτοκρατορίας δικαίου (β).

Σημ. Προφορικῶς ἐν τῇ παραδόσει γενήσεται λόγος περὶ τῆς διαιρέσεως εἰς *jus cr. scriptum* καὶ *non scriptum*,—*anti-quum, medium* καὶ *novum*.—*publicum, privatum*. Περὶ τοῦ ἐθίμου δικαίου *C. Weisse de vi consuetud. in caus. crim. Lips. 1843.*

(α) Ἰσχυε π. χ., πολὺν χρόνον πρὶν εἰσαχθῆ ὁ νέος βαυαρικὸς ποινικὸς νόμος, πολλαχοῦ τῆς Βαυαρίας, καὶ κυρίως εἰς τὴν Σουαβίαν.

(β) Ἡ κατἄλλους τῆς αὐτοκρατορίας μεταβάλλει π. χ. τὴν θεωρίαν περὶ τῶν ὑπακειμένων τῶν ἀξιοποίνων πράξεων, περὶ τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πρακτομένων ἀδικημάτων, περὶ τῆς ἰσχύος προδοσίας, περὶ τῶν ἀφορώντων τὰ νομίματα ἀδικημάτων κ. κθ. Πρὸ. ἰδίως §. 30. 31. 40.

§. 4.

Ἡ ἐπιστήμη τοῦ θετικοῦ ποινικοῦ δικαίου, ἀρχομένη 1) ἀπὸ τῶν γενικῶν ἀρχῶν περὶ τιμωρίας τῶν ἀδικημάτων ἐν γένει,—φιλοσοφικὸν (γενικὸν) μέρος, ἐκτίθησιν ἀκολουθῶς 2) τὰ δικαίωματα τῆς πολιτείας πρὸς τιμωρίαν ἐκάστου εἴδους τῶν ἀξιοποίνων πράξεων—θετικὸν (εἰδικὸν) μέρος.—Ἡ περὶ τῆς νομίμου ἐνεργείας τῶν ἐκ τῶν ποινικῶν νόμων πηγαζόντων δικαιωμάτων τῆς πολιτείας πραγματεία (ποινικὴ δικονομία) (α) ὑπάγεται μὲν κυρίως εἰς τὴν δικονομίαν ἐν γένει, ἐνοῦται ὅμως μετὰ τοῦ ποινικοῦ δικαίου χάριν τῶν ἀκαδημαϊκῶν παραδόσεων (β).

Ὁρα *Jordan 1)* in wie ferne soll der allgemeine Theil d.

pos. CRW. philosophisch sein? 2) Ist der Criminalprocess ein integrierender Theil d. CRWiss? (N. Arch. Bd. XI. n° 9.)

Σημ. τοῦ ἐκθ. Ἡ ἀνωτέρω εἰς τὸν §. 2 προστεθεῖσα σημείωσις περὶ συγχύσεως τοῦ γενικοῦ μέρους μετὰ τοῦ φιλοσοφικοῦ ποινικοῦ δικαίου ἀρμόζει ἐπίσης καὶ ἐνταῦθα. Διότι καὶ τὸ γενικὸν μέρος περιέχει πολλὰς θετικὰς διατάξεις, π. χ. περὶ ἀποπειρας, περὶ ἀμελείας κ. ἄ. Ὅθεν ἀκριβῶς εἶπειν τὸ γενικὸν μέρος περιέχει ἀπάσας τὰς ἀρχὰς καὶ διατάξεις, ὅσας ὀφείλει ὁ δικαστὴς νὰ τηρῇ ἐν γένει κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ποινικῶν νόμων, ἐκτὸς τῶν ποινικῶν ὀρισμῶν, ὅσοι ἀφορῶσι τὰ καθέκαστα ἀδικήματα.

- (α) Τὸ μέρος τοῦτο καλεῖται ἀτόπως ὑπότινον πρακτικόν, ἐνῶ μόνον τεχνικὸν κανόνες δύναται νὰ ἦναι πρακτικῆς ἐπιστήμης ἀντικείμενον. Καὶ τοῦ ποινικοῦ λοιπὸν δικαίου τὸ πρακτικὸν μέρος συνίσταται μόνον εἰς τοὺς τεχνικοὺς κανόνες: 1) τοὺς περὶ τῆς διεξαγωγῆς τῶν προανακρίσεων, 2) τοὺς περὶ τῆς χρήσεως τῶν ποινικῶν δικογραφῶν· ἀνάγεται δ' ἐνταῦθα ἡ εἰσήγησις, ἡ σύνταξις τῶν ἀποφάσεων, ἡ καταχώρησις εἰς τὰ βιβλία κ.τ.τ.
- (β) Ὅτι ἡ ποινικὴ δικονομία πρέπει νὰ ἦναι κεχωρισμένη ἀπὸ τοῦ ποινικοῦ δικαίου, ἐπίσης ὡς ἡ πολιτικὴ δικονομία ἀπὸ τοῦ πολιτικοῦ δικαίου, δὲν ἀμφισβητεῖται πλέον ὑπὸ οὐδενός.
- Ὁρα A h e g g Lehrb. der Strafrechtswiss. §. 6.

§. 5.

Πηγαὶ τοῦ κοινοῦ γερμανικοῦ ποινικοῦ δικαίου εἶναι I) ἡ φιλοσοφία τοῦ ποινικοῦ δικαίου, καθόσον ἡ ἐφαρμογὴ αὐτῆς δὲν περιορίζεται ὑπὸ θετικῶν διατάξεων τοῦ νόμου· II) οἱ θετικοὶ ποινικοὶ νόμοι τῆς προϋπαρξάσης γερμανικῆς αὐτοκρατορίας· ὑπάγονται δ' ἐνταῦθα A) οἱ κατὰ τὴν Γερμανίαν δεκτοὶ γενόμενοι ξένοι νόμοι, δηλονότι 1) τὸ ῥωμαϊκὸν (α) καὶ 2) τὸ κανονικὸν δικαίον (β)· B) οἱ ἐγχώριοι νόμοι, ἧτοι 1) ἡ ποινικὴ

διάταξις Καρόλου Ε'. ἐν ἔτει 1532 (γ), καὶ 2) ἄλλοι διάφοροι αὐτοκρατορικοὶ νόμοι (δ).

Σημ. Ἡ δικαστικὴ νομολογία δύναται μὲν ὡς ἐκ τῶν ἀναγκῶν τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἐσχηματίσθη, νὰ ἀποδοκιμασθῆ ὡς λογικὴ καὶ φιλόφρων, οὐδέποτε ὁμως δύναται θεωρητικῶς νὰ δικαιολογηθῆ διὰ νομικῶν λόγων, οὐδὲ νὰ θεωρηθῆ ὡς πηγὴ ὑποχρεωτικῶν νομικῶν διατάξεων· ὀφείλομεν νὰ τὴν ἀναγνωρίσωμεν μόνον, ὡς ἀναγνωρίζονται αἱ πολιτικαὶ μεταβολαί, τουτέστιν, ὡς γεγονόςδες οὐχὶ δὲ ὡς δικαιοί. Πρὸς. C. E. Weisse de vi consuetudinis in causis criminalibus. Lips. 1813. — Gerstaecker über die grossen Gefahren des die Praxis verwerfenden Gesetzrigorismus, (N. Arch. des CrR. Bd. 6. St. 3.n. 19.)

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἐξετάζων τὴν ἀξίαν τῆς νομολογίας ἐπὶ τοῦ ποινικοῦ δικαίου ὁ συγγραφεὺς δὲν διακρίνει τὰ δύο χωριστὰ ἀπ' ἀλλήλων ζητήματα, τουτέστι : 1) Δύναται ὁ δικαστῆς, ὅπου ὑπάρχει ποινικὴ νομοθεσία ἐλοσχερῆς, νὰ θεωρῆ τὴν νομολογίαν ὡς πηγὴν τοῦ δικαίου ; ἰδίως δὲ δύναται ἡ νομολογία νὰ δώσῃ εἰς τὸν δικαστὴν τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ παρεκτραπῆ τοῦ κειμένου νόμου ; 2) Εἶναι κατὰ τὸ κοινὸν γερμανικὸν δίκαιον ἡ νομολογία πηγὴ τοῦ δικαίου ; — Τὸ πρῶτον ζήτημα λύεται ἀποφατικῶς καθότι οὐδέποτε ὁ δικαστῆς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ δημιουργήσῃ αὐτὸς καὶ ἐφαρμύσῃ διάταξιν ἐναντίον τοῦ νόμου· τὸ δὲ δεύτερον λύεται καταφατικῶς λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν, πρῶτον, τοῦ πνεύματος τῶν ῥωμαϊκοῦ δικαίου (L. 131 D. de V. S. Birnbaum. N. Archiv d. Cr R. XIII. σελ. 545.) δεύτερον, ὅτι ἡ constitutis criminalis Carolina παρήχθη πρὸ πάντων ἐκ τοῦ ἐθίμου δικαίου τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, εἶθεν καὶ παραπέμπει ἑκάστοτε εἰς γνωμοδότησιν τῶν νομομαθῶν (Art. 104. 111. 117. 119. 123. 133. 160. 175. 219. C. C. C.) καὶ τελευταίον, ὅτι διὰ τῆς νομολογίας

κατωρθώθη ὁ συνδυασμὸς τῶν πηγῶν τοῦ κοινοῦ δικαίου, καὶ ἡ προοδευτικὴ τοῦ δικαίου ἀνάπτυξις. Ὅρα προσέτι *Jarke Handl. d. peinl. Rechts I.* σελ. 60. *Hefster Lehrb.* σελ. 22.— Ἐκ τῶν κυριωτέρων σφαλμάτων εἰς ἃ περιέπεσαν ὁ *Φαῦερβαχ.*, εἶναι, ὅτι δὲν ἐκτιμᾷ ὅσον ὄφειλε, τὸ ἔθιμον δίκαιον, ὡς πηγὴν τοῦ ποινικοῦ δικαίου, ἀλλὰ θέλει νὰ στηρίξῃ τὰ πάντα ἐπὶ μόνου τοῦ γραπτοῦ δικαίου· ἐνῶ ἡ ἐπὶ τοῦ κοινοῦ γερμανικοῦ δικαίου ἐπιρροὴ τῶν ἐθιμῶν εἶναι καὶ ἀναμφισβήτητος καὶ ἀναγκαία συνέπεια τῆς ἱστορικῆς τοῦ δικαίου τούτου καταρτίσεως. Ἴδ. καὶ *Abegg. Lehrb.* §. 15.— Ὁ *Puchta* über das *Gewohnheitsrecht II. Thl.* σελ. 245. σφάλλει ἀντιστρόφως, ἰσχυριζόμενος, ὅτι τὸ ἔθιμον δίκαιον πρέπει νὰ ἐπικρατῇ καὶ ὅπου ἰσχύει ὀλοσχερῆς ποινικὸς νόμος τοιοῦτος δηλονότι, τὸν ἄποινον, καταργουμένου παντὸς πρὶν αὐτοῦ ἰσχύοντος δικαίου, ἐκέρυξεν ὁ νομοθέτης ὡς ἀποκλειστικῶς ἐφαρμοστέον εἰς τὸ μέλλον. Ὅρα *Puchta II* σελ. 247, 248, 264. καὶ προσέτι v. *Preuschen* die *Geréchtigkeitstheorie II.* σελ. 10.

- (α) Ch. Fr. Ge. Meister. Diss. de juris Romani criminalis in Germania foris maxime hodiernis auctoritate. Gött. 1766. Καὶ ἐν τοῖς τοῦ αὐτοῦ Opusc. ad jus civ. et crim. pertin. Syllog. II. N. 1.— *Rosshirt* über d. Röm. R. als Quelle des deutschen CRs. (N. Arch. Bd. XI. n. 1. 14). Ἴδ. προσέτι τὸν ἀκόλουθον §. 32.
- (β) C. A. Tittman Diss. 2. de causis auctoritatis juris canonici in jure crim. Germanico. Lips. 1798. (Καὶ ἐν τοῖς τοῦ Martin Sel. Diss. Vol. I. Diss. 3. 4).
- (γ) Νεώτεροι ἐκδόσεις: J. Chr. Koch. Hals—oder peinliche gerichts—Ordnung Kaiser Karls V. Giessen (6te Aufl: 1816).— K. Karls. V. Peinl. Gerichtsordn. nebst der Bamberger und Brandenburger Halsgerichtsordnung. Nach den Ausgaben v. 1533. 1507 καὶ 1516. Jena 1826. 1835.— Προφορικῶς 1) περὶ τῶν πρὸς σύνταξιν τῆς Καρ. Ποιν. Διαιτ. ἀφορμῶν, καὶ περὶ καταρτίσεως αὐτῆς. Chr. Thomasius Diss. de occasione, conceptione ac intentione C. C. C. Hal. 1711.— J. Horix. Wahre Veranlassung der P. G. O. etc. Maynz 1737, (περιέχεται ἐν τῆλει τοῦ ἀνωτέρου συγγράμματος τοῦ Koch). Jul. Fr. Malblanc Geschichte d. peinl. G. O. Kaiser Karls V. von ihrer Entstehung und

weitem Schicksalen bis auf unsere Zeit. Nürnberg 1783.—2) περί τοῦ συντάκτου καὶ περὶ τῆς βίας αὐτοῦ, τῆς βαρβερικῆς δηλαδὴ ποινικῆς διατάξεως. (R osshirt Joh. v. Schwarzenberg in seiner Beziehung z. Bamb. M. Carolina. N. Arch. IX. n. 10.)—3) περί τῶν ἐπιπέτρων αὐτῆς πηγῶν. Die Malefiz—Ordnung Max. I. für Tyrol. v. J. 1499. (Mittermaier, über die Halsgerichts Ordn. der Stadt Ratolphzell. N. Archiv IX. n. 3).—T o r q u e m a d a's Instruction für das heil. Officium v. 29. Oct. 1484; —Περὶ τοῦ Tengler πρὸς τὸν Schorch, περὶ δὲ τοῦ Ulrich, Tengler's Layenspiegel Erf. 1796. Feuerbach Bibliothek d. p. R. II. B. I. St. Nr. III.—4) περί τοῦ σκοποῦ, τοῦ πνεύματος καὶ τῶν ἐλλείψεων αὐτῆς. Semlers Etwas über d. inneren Werth der P. G. O. (Hagemann's u. Günther's Archiv I. Th. N. 13).—5) περί τῆς ἐπισήμου ἐκδόσεως αὐτῆς. C. F. Walch pr. de C. C. C. édition authentica. Jen. 1785. καὶ K o e h l e's Vorrede zu s. Ausgabe.—Boehmer über die authentische Ausgabe der P. G. O. Göttingen 1818.—R osshirt Beitr. zum röm. R. und. zum röm. deutschen Criminal. (Heidelb. 1820). I. Heft N. 1.—6) περί τῶν μεταφράσεων αὐτῆς. Justi Gobleri Caroli V. de capitalibus. judiciis constitutio, germanice primum evulgata, nunc in latinum versa et aequo commentario aucta. Bas. 1543. ἐπ. (Περὶ αὐτοῦ δὲ καὶ τῆς μεταφράσεώς του: S p a n g e n a b e r g [N. Archiv d. Cr. Bd. VII. n. 16] καὶ W a e c h t e r [Arch. XII. σελ. 82]. Περὶ τῆς ἀξίως τοῦ Goblers Rechtsspiegel: A b e g g [Arch. N. Folge II. n. 1]).—G e o r g R e m i Nemes Carolina, paraphrasi exposita et scholiis aucta. Herbor. 1594. καὶ πολλὰκί νωτέραι ἐκδόσεις.—Πρὸ πάντων δὲ A b e g g Gobleri interpretaet. Carol. et Remi Nemes. Heidelb 1837.

(δ) Gerstlacher Handb. der deutschen Reichsgesetze XI. Thl. II. Abhandl. σελ. 2943. ἐπ.

(ε) [τοῦ ἐκδότου]. Συλλογὴν ἀπάντων τῶν εἰς τὸ κοινὸν ποινικὸν δίκαιον ἀναγκασμένων χωρίων, κατὰ τὴν τάξιν τοῦ παρόντος συγγράμματος, περιέχει τὸ σύγγραμμα τοῦ K i t t l e r Collectio omnium locorum qui in F e u e r b a c h i i elem. jur. crim. ex fontibus citantur. Lips. 1834.

§. 5 α. (τοῦ ἐκδ.).

Ἐρευνῶντες τὴν ἱστορίαν τοῦ ποινικοῦ δικαίου, ἐξάγομεν, ὅτι τῆς ἀναπτύξεως αὐτοῦ ἡ πρόοδος, συνδεδεμένη οὔσα πρὸς τὰς βαθμηδὸν τελειοποιουμένας περὶ ποινικοῦ δικαίου ἰδέας, εἶναι οὐσιωδῶς ἀπανταχοῦ ἢ αὐτῆ, βλέπομεν δηλαδὴ ἐν γένει βαθμιαίαν μετάβασιν ἀπὸ τοῦ ἀρχικοῦ

συστήματος τῆς ἐκδικήσεως τοῦ αἵματος (α) εἰς τὸ δικαίωμα τοῦ τιμωρεῖν, καθόσον ἡ πολιτικὴ κοινωνία κατ' ἀρχὰς μὲν ἀπαιτεῖ παρὰ τῶν ἀδικούντων πρόστιμα ἕνεκα τῆς ὑπ' αὐτῶν γενομένης διαταράξεως τῆς εἰρήνης, ἢ ἐνεργεῖ ἐν ὀνόματι τοῦ κοινοῦ τὴν τιμωρίαν ὡς εὐγενέστερον εἶδος ἐκδικήσεως, ἀκολούθως δὲ ἀπειλεῖ ποινὴν, ὡς μέσον πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ ἀσφαλείας καὶ τάξεως, μέχρις οὗ τελευταῖον φθάνει εἰς ἀναγνώρισιν τῆς ἠθικότητος τῆς ποινῆς, ὡς μέσου, ὅπερ ἀπαιτεῖ αὐτὴ ἡ δικαιοσύνη (β). Διερχόμενοι τὴν ἱστορίαν τοῦ ῥωμαϊκοῦ ποινικοῦ δικαίου (γ) καὶ Α) κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους (δ) μέχρι τῆς δωδεκαδέλτου (ε), προσκεκολλημένης εἰς τὸ κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτῆς ἔθιμον δίκαιον, ἀπαντῶμεν Ι), τὴν θεωρίαν, ἣτις χαρακτηρίζει τὴν ποινὴν ὡς μέσον πρὸς ἐξίλασμον (ζ) τοῦ παθόντος καὶ καθιεροῖ ἐπομένως ὡς ἔγγιστα ἰδιωτικῆς ἐκδικήσεως σύστημα (η). 2) Διακρίνομεν ἀπανταχοῦ σωζομένην ἔτι τὴν ἐπιρροὴν ἐκτενοῦς οἰκιακῆς ἐξουσίας (θ). Ἄλλὰ 3) βλέπομεν πρὸ πάντων ἐπικρατοῦσαν τὴν ἰδέαν, ὅτι πάντοτε ἡ τύχη ἐπάγει τὸ κακὸν ἀποτέλεσμα, καὶ ὅτι ἐπομένως ἡ ποινὴ πρέπει νὰ προσδιορίζεται κατὰ λόγον τοῦ παραχθέντος ἀποτελέσματος (ι). 4) Κυρίως δὲ ἡ θεοκρατικὴ θεωρία (κ) ἐξηγεῖ τὴν αὐστηρότητα τῶν ποινῶν ἐπὶ τοῦ ἀρχαίου ῥωμαϊκοῦ δικαίου (λ). Β) ἐπὶ τῆς δημοκρατείας ἀπαντῶμεν ὡς ἄξια λόγου: Ι) τὴν μόρφωσιν νέων περὶ ποινικοῦ δικαίου ἰδεῶν, τὰς ὁποίας παρήγαγεν ἡ μεταβολὴ τῶν πολιτικῶν δοξασιῶν, ἰδίως δὲ ἡ ἐπιρροὴ τοῦ δημοκρατικοῦ πνεύματος, ἢ εἰς τὴν τάξιν τοῦ πολίτου ἀποδιδόμενη ἤδη ἄξια (μ), ἢ μετὰ ταύτης συνδεδεμένη ἀπὸ

πυρός καὶ ὕδατος ἀπαγόρευσις (*aquae et ignis interdictio*) (ν)
 καὶ ὁ διὰ τῆς *lex Porcia* (ξ) περιορισμὸς τῶν θανατικῶν
 ποινῶν. 2) τοὺς ὡς ἐκ τῆς ἐπεκτάσεως τῆς πολιτικῆς ἐ-
 ξουσίας παραχθέντας νόμους (*leges*), τοὺς συστήσαντας
 ἀνακριτικὰ δικαστήρια (*quaestiones*) (ο) ἐπὶ ὠρισμένων ἀδι-
 κημάτων. 3) τὴν ἀλληλουχίαν τῶν περὶ ποινικοῦ δικαίου
 θεωριῶν μετὰ τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ καὶ μετὰ τῶν
 διαφορῶν τρόπων τῆς διεξαγωγῆς τῶν ἀδικημάτων, καθό-
 σον δηλαδὴ ἡ περὶ αὐτῶν συζήτησις ἐγένετο ἐνώπιον τῶν
λοχικίδων ἐκκλησιῶν (*Comitiae centuriatae*) ἢ ἐνώπιον τῶν
συλευτικῶν (*tribunales*) ἢ ἐνώπιον τῶν ἀνακριτικῶν δικαστη-
 ρίων (*quaestiones*) (π). 4) Χάριν ἐξηγήσεως τῆς φαινομέ-
 νης πολλάκις ἀντιφάσεως θεωριῶν τινων, σημειωτέον, ὅτι
 κατ' οὐδεμίαν ἐποχὴν ὑπῆρξεν ἐν Ῥώμῃ ποινικὴ νομοθε-
 σία ὀλοσχερῆς, καὶ ὅτι αἱ ἀρχαὶ αἱ ἐπὶ τῶν ὡς ἰδιωτικῶν
 ἀδικημάτων (ρ) θεωρουμένων πράξεων ἰσχύουσαι, ἦσαν πάν-
 τη διάφοροι τῶν ἰσχυουσῶν ἐπὶ τῶν δημοσίων ἀδικημά-
 των. 5) Σημειωτέον πρὸ πάντων, ὅτι ἐπὶ τῶν δημοσίων
 ἀδικημάτων διακρίνεται ἐπικρατοῦσα ἡ ἐξ ὑποκειμένου ἐπο-
 ψις (σ). Γ) Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ποινικὸν δίκαιον τῶν αὐτοκρα-
 τῶρων, παρατηροῦμεν: 1) τὴν ἀπόσβεσιν τοῦ δημοκρατικοῦ
 πνεύματος, τὴν κατὰ μικρὸν ἐξαφάνισιν τῶν δικαστηρίων
 τοῦ λαοῦ (τ) καὶ τὴν τρομοκρατίαν τὴν εἰσαχθεῖσαν ὑπό-
 τινων αὐτοκρατόρων, ἐπὶ τῶν ὁποίων εἶχον θεωρηθῆ ἀναγ-
 καῖαι αἱ τρομακτικαὶ ποιναί. 2) τὴν εἰσαγωγὴν τῶν *crimi-*
na extraordinaria (υ)· τὴν ἐπὶ τῆς μορφώσεως τοῦ δικαίου
 ἐπιρροὴν τῶν δοκίμων νομικῶν, ἐπιμελεία τῶν ὁποίων ἀνε-
 πτύχθη ἡ ἐπιστήμη τοῦ ποινικοῦ δικαίου καὶ ἐτέθησαν αἱ

γενικαὶ αὐτῆς ἀρχαί (φ). Δ) Τὸ ἐν τῇ συλλογῇ τοῦ Ἰουστινιανοῦ περιεχόμενον ποινικὸν δίκαιον (χ), καθὸ ἄθροισμα ἀποφάσεων περὶ ποινικοῦ δικαίου πηγαζουσῶν ἀπὸ πάντη διαφόρου πνεύματος, καὶ αὐτοὶ προσέτι οἱ τὸ ἀρχαῖον δίκαιον τροπολογοῦντες ὅρισμοὶ παλαιῶν νόμων καὶ διατάξεων δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἀπαρτίζοντες ποινικὸν νόμον, κατὰ τὴν νεωτέραν ἔννοιαν τῆς ἐκφράσεως ταύτης.

- (α) Ἰδ. τὸ ἄθροισμα: Blutrache ἐν τῷ συγγράμματι Ersch und Gruber's Encyclopädia. Martins von dem Rechtszustande unter dem Meinwohnern Brasiliens München 1832. sel. 73. Arch. des Crim R. neue F. 1835. σελ. 464.
- (β) A legg die verschied. Strafrechtstheorien σελ. 23.
- (γ) Περί τούτου ἴδ., ἐκτὸς τοῦ ἐν σημ. β. τοῦ § 7. ἀναφερομένου συγγράμματος τοῦ Matthaei καὶ τῶν νεωτέρων ἐρευνῶν τοῦ Sosschirt καὶ ἄλλων, προσέτι: Hommel quid de poenis Roman. statuend. Lips. 1787. Zachariae quomodo Romani de poenis philosoph. Vit. 1799. Dabelow (N. arch. d. CR. II. n. 28.). De Bosc-kemppe de indole juris crim. apud Romanos Lugd. 1830.
- (δ) Walroe de antiqua juris puniendi aedit apud Romanos. Lugd. 1820. A begg. de antiq. jure crim. Roman. Region. 1823.
- (ε) Wabroe l. c. p. 30—115. Dirksen übersicht der Versuche über d. XII Tafeln σελ. 461. 516. etc.
- (ς) A begg Untersuchung aus dem gebiete des Strafrechts σελ. 126. Roschirt (arch. d. CRs: XI σελ. 12).
- (ζ) Τὴν γνώμην περὶ τῆς ἀπάρξεως τῆς ἰδιωτικῆς ἐκδικήσεως παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις ἀντικρούουσι. Rosshirt (Archiv XI. σελ. 11) Plantner quaest. hist. decrimin. jure antiq. rom. marb. 1836 σελ. 59. ἴδ. ἕως Koesstlin die Lehre vom Mord und Todtschlag, Stuttg. 1838 σελ. 21.
- (η) Dirksen σελ. 231. Pirmoz de marito thori viol. vind. Lovan. 1822.
- (θ) Ludern über den Versuch des Verbrechens σελ. 58. 74. ὅτι δ' ἐκπέλασε ἐλαμβάνετο ὁ σκοπὸς τοῦ πράττοντος ὑπ' ὄψιν, ἴδ. Koesstlin σελ. 56.
- (ι) A begg diss. cit. p. 44. πῶρ. μὲ Welker über Staat, Recht und Strafe. σελ. 536. Besserer de natura poenar. illustrat. ex hist. jur. rom. Wirceb. 1827. p. 18—21. Cock de fine poenar. Groning. 1819. p. 34. Sanio ad L. Corn. de sic. Region. 1827. p. 55. Archiv d. Crim R. XI. σελ. 3. Oudemann de poenae mensura. Gron. 1834. p. 79.
- (λ) Platner quaest. p. 22—41. Koesstlin l. c. σελ. 33—40.
- (μ) Besserer diss. l. c. d. 35. 40.

- (ν) Meister Urtheile in peul. Sachen. seil. 437. Besserer p. 39. Plather quaest. p. 67.
- (ξ) A veran interpret. jur. l. cap. 23. n. 10. Carmignani leggi della sicurezza sociale I. p. 234 Platner p. 64.
- (ο) Schmiedicke histor. process. crim. Rom. Wratisls. 1827. Rosshirt (Archiv. d. CR. XI. seil. 378.) Περί τῆς νομοθεσίας τοῦ Ρόσλα Rosshirt (arch. XI. seil. 399). καὶ Zachariae, Lucius Cornelius Sulla Heidelberg. 1834. 2. Thl. seil. 116. 128.
- (π) Besserer de indole jur. crim. Rom. fascic. II. p. 19—26 Rosshirt Entwicklung seil. 35. Birnbaum (arch. d. CR. XIII seil. 358).
- (ρ) Koestlin l. c. seil. 60. 67.
- (σ) Περί τοῦ πρὸς τοῦτο λόγου ὑπάρχουσι γνόμαι διάφοροι. Ludenr. Versuche seil. 73. Pfortenhaner Einfluss des factischen Irrthums I. seil. 124 καὶ II seil. 23 Koestlin seil. 87.
- (τ) L. S. D. de publ. jud. id. περί ἐξαφανίσεως τῶν ἀρχαίων ποινῶν. Schilling Bemerk. zu Hugo's Rechtsgesch seil. 389.
- (υ) Birnbaum (N. arch. d. CR. VIII. seil. 674. seil. 399). Rosshirt gesch. und Syst. des deutschen Strafr. I. seil. 191.
- (φ) Rosshirt Entwickl. seil. 95.
- (χ) Περί τῆς θεμελιώδους ἀρχῆς, τῆς ἐπικρατούσης ἐπὶ τοῦ ῥωμαϊκοῦ ποινικοῦ δικαίου, id. Abegg die verschied. Strafrechtstheorien. seil. 77—97.

§. 56. (τοῦ ἐκδ.)

Τὸ κανονικὸν δίκαιον συνετέλεσεν οὐσιωδῶς εἰς τοῦ ποινικοῦ δικαίου τὴν μόρφωσιν (α): 1) διὰ τῆς ἐν αὐτῷ ἀναπτυχθείσης θεωρίας περὶ τῆς ποινῆς, ὡς μέσου ἐξιλαστικοῦ ἐπιβλητέου εἰς τὸν παραβιάζοντα τὸν ποινικὸν νόμον· 2) διὰ καταργήσεως αὐστηρῶν τιμῶν θεωριῶν καὶ δι' εἰσαγωγῆς τῆς ιδέας, ὅτι ἡ ποινὴ πρέπει νὰ τείνῃ πρὸ πάντων εἰς σωφρονισμόν τῶν ἀδικησάντων καὶ εἰς ἀγνισμόν αὐτῶν (β)· 3) διὰ τῆς διαδόσεως ὀρθῶν ἀρχῶν περὶ καταλογισμοῦ (γ)· 4) διὰ τιμωρίας τῶν ἐνόχων ἐν περιπτώσεσι, καθ' ἃς ἡδυνάται πρὸς τοῦτο ἡ πολιτικὴ ἐξουσία. Σημειωτέον δὲ 5) ὅτι κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν κανονικῶν διατάξεων ἀπαιτεῖται διάγνωσις, ἃν ὁ ἐφαρμοστέος ποινικ

κός ὄρος ἀφορᾷ ἀδικήματα κληρικῶν, καὶ ἐνταῦθα πάλιν ἂν πρόκεινται κοινὰ ἢ ἀπλῶς πειθαρχικὰ αὐτῶν παραπτώματα, ἢ ἂν ἀφορᾷ λαϊκῶν ἀδικήματα, ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν δικαιοδοσίαν (δ).

- (α) J a r k o Handb. des peñol. Rechts. I. § 9. A b e g g die verschiedenen Strafrechtstheorien σελ. 67. 105. R o s s h i r t Gesch. und System des deutschen Strafrechts I. σελ. 172.
- (β) M o e h l über den Zweck der Strafe σελ. 53. Περὶ δὲ τῆς θανατικῆς ποινῆς ἰδ. c. 9. X. ne clericus vel monach. συνδοκσμ. μὲ c. 1. X. de furtis καὶ c. 4. X. de rector. Περὶ τοῦ πνεύματος τῆς ἐκκλησιαστικῆς ποινῆς: C a v a l l a r i i instit. juris canon. Valentiae 1834. II. p. 363.
- (γ) c. 1. X. de delict. pæror. c. 14. C. XXIII. qu. 5. de sent. exco-mun.
- (δ) E i c h h o r n Grunds. des KirchenR. II. σελ. 67.—130. W a l t e r L e h r b' des KirchenR. σελ. 273. R o s s h i r t. l. c. I. σελ. 174.

§. 5 γ. (τοῦ ἐκδ.)

Ἡ ἱστορία (α) τοῦ γερμανικοῦ ποινικοῦ δικαίου μᾶς διδάσκει, ὅτι, προσδεύσαντος βαθμηδόν τοῦ πολιτισμοῦ, κατέστη ἐπαισθητὴ εἰς τὴν πολιτικὴν κοινωνίαν ἡ ἀνάγκη τῆς μεταβάσεως ἀπὸ τοῦ συστήματος τῆς ἐκδικήσεως τοῦ αἵματος (β) καὶ τῶν θεοκρατικῶν ἀρχῶν (γ) εἰς τὸ σύστημα τῶν χρηματικῶν ποινῶν *compensatio* (δ) καὶ τοῦ *Frieden*, ὡς ἱλαστηρίου προστίμου ἕνεκα τῆς γενομένης διατάξεως τῆς εἰρήνης (ε). Διότι καθόσον ὁ πολιτισμὸς προσδεύει, ἀναφαίνεται καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς διὰ παντοδαπῶν θεσμῶν καὶ ἐξίλαστικῶν μέσων ἀντενεργείας (ζ) πρὸς τὴν ἰδιωτικὴν ἐκδίκησιν, ἐπὶ δὲ τοῦ προκειμένου τὴν τοιαύτην ἀντενεργείαν ὑπεστήριξε μετὰ ζήλου καὶ ἡ ἐκκλησία. Τῶν μὲν ἀρχαίων Γερμανῶν αἱ νομοθεσίαι περιέχουσιν ποικίλας περὶ ποινικοῦ δικαίου θεωρίας, ἀναλόγως τῆς διαφοροῦ

ἐπὶ τῆς συντάξεως αὐτῶν ἐπιρροῆς τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου καὶ τοῦ κατὰ διάφορον βαθμὸν πολιτισμοῦ ἐκάστης γερμανικῆς φυλῆς (η). Κατὰ δὲ τὸν μέσον αἰῶνα, ὅσω μᾶλλον μετεβρύθμιζοντο μὲν αἱ ἀρχαῖαι θεωρίαι (θ), ἀνεπτύσσεται δὲ ἡ πολιτικὴ ἐξουσία, καὶ ταυτοχρόνως ἡ γνώμη περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς διατηρήσεως τῆς εἰρήνης κατέναντι τῶν ἀδικημάτων, τοσούτω μᾶλλον προέκυψεν εἰς φῶς καὶ ἡ ἀρχή, ὅτι πᾶν ἀδίκημα ἀποτελεῖ διατάραξιν τῆς εἰρήνης(ι) τιμωρητέαν χάριν τοῦ δημοσίου συμφέροντος (κ). Ὅθεν καὶ εἰσήχθησαν ἤδη διατάξεις ποινῶν αὐστηρῶν καὶ εἰς ἐκφύβησιν καταλλήλων (λ). Πανταχοῦ ὁμως σώζεται ἔτι κατὰ τὴν περιῆς πρόκειται ἐποχὴν ἀγῶν μεταξύ τῶν πολαιῶν ἰδεῶν καὶ τῶν νέων. Τὸ ἐρριζωμένον παρὰ τῷ λαῷ αἰσθημα τῆς ἐκδικήσεως τοῦ αἵματος διήρκεσεν ἐπὶ πολὺ ἔτι, διευκολύνοντο δὲ ἤδη ἀπλῶς μόνον τὰ μέσα πρὸς ἐξαγορὰν τῆς ἐκδικήσεως, ἣν ἔπνεεν ἡ οἰκογένεια τοῦ παθόντος (μ). Ἐνῶ οἱ ποινικοὶ νόμοι ὠρίζον αὐστηροτάτας ποινάς, ἐπετρέποντο ἀφ' ἑτέρου διάφορα μέσα πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ποινῶν τούτων, ὑποχρεουμένου ἐν ταύτῳ τοῦ ἐνόχου νὰ ἐκφράτῃ δημοσίᾳ τὴν μεταμέλειαν αὐτοῦ καὶ διὰ ταύτης ταπεινώσεως νὰ ἐξιλεώσῃ τὴν κοινὴν γνώμην. Ἐντεῦθεν ἐξηγοῦντο αἱ ὡς μέσα ἐξιλαστικά τῶν ἀδικημάτων ἐν χρῆσει οὔσαι ἀποδημιαὶ χάριν προσκυνήσεως (ν), αἱ δημόσιαι μετάνοιαι (ξ) καὶ αἱ συστάσεις ἀγαθοεργῶν καθιδρυμάτων (ο). Πλείστου λόγου ἀξία εἶναι ἡ ἀνάπτυξις τοῦ ποινικοῦ δικαίου κατὰ τὴν Ἰταλίαν. Κατὰ τὰς Ἰταλικὰς πόλεις ὑπῆρχον ἀπ' ἀρχῆς ἐκτενεῖς περὶ ποινικοῦ δικαίου κανονισμοὶ (Statuta) (π), ἐφ' ὧν εἶχεν ἐπιρροὴν τινα τὸ

ῥωμαϊκὸν δίκαιον, ἀλλ' ἀνεπτύσσετο ἀφ' ἑτέρου καὶ ἰδιαίτερον δίκαιον τῶν ἐθίμων. Ὅθεν οἱ Ἴταλοὶ νομοδιδάσκαλοι τοῦ μέσου αἰῶνος (ρ), οἱ συγγράψαντες περὶ τῆς ἐπιστήμης τοῦ ποινικοῦ δικαίου, ἀνέφερον πάντοτε τὰ ἔθιμα (consuetudo generalis), ὡς μεταρρυθμίζοντα τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον (σ). Τῶν συγγραφέων δὲ τούτων τὰς γνώμας παρεδέχθη βαθμηδὸν καὶ ἡ γερμανικὴ νομολογία. Τὰ δὲ κατὰ τῶν ἐπικρατουσῶν καταχρήσεων παράπονα τῶν ἐπὶ τῆς γερμανικῆς αὐτοκρατορίας βουλῶν ἔδωκαν ἀφορμὴν εἰς τὴν σύνταξιν τῆς ποινικῆς διατάξεως τοῦ Καρόλου. Αἱ βουλαὶ καὶ ὁ συντάκτης τῆς ποινικῆς ταύτης διατάξεως εἶχον μὲν πιθανῶς ὑπ' ὄψιν τὴν τοῦ Μαξιμιλιανοῦ νομοθεσίαν (τ), ἀλλὰ πρὸ πάντων συντέλεσεν εἰς τὴν σύνταξιν αὐτῆς ἡ προκληθεῖσα ἐκδοσις τῆς βαμβεργικῆς διατάξεως (Bambergensis) (υ) καὶ ἡ μεγίστη ἐπὶ τῶν βουλῶν ἐπιρροή τοῦ συντάκτου ταύτης Σχουάρζεμβεργ. Δὲν ἦτο δὲ τῆς ποιν. διατάξεως τοῦ Καρόλου ὁ προορισμὸς νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ὁλοσχερῆς ποινικὸς νόμος, κατὰ τὴν σημερινὴν ἔννοιαν, ἀλλ' ἐπρόκειτο μόνον νὰ παραπέμψῃ εἰς τὸ δίκαιον τῶν ἐθίμων (φ) καὶ εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον (χ), ὄν τρόπον ἐνόει τοῦτο ἡ νομολογία (ψ), νὰ συντελέσῃ εἰς ἀνάπτυξιν τοῦ δικαίου καὶ εἰς κατάπτυσιν τῶν εἰσχωρησασῶν καταχρήσεων, διὰ παραπομπῆς εἰς τὴν γνωμοδότησιν τῶν νομομαθῶν, νὰ θέσῃ κανόνας τιμῶν, πηραδεδεγμένους ἤδη ἀπὸ τοὺς ἐπιστήμονας πρακτικοὺς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης (ω) καὶ νὰ ἐνισχύτῃ τοὺς δικαστὰς εἰς ἐφαρμογὴν ποινῶν τιμῶν (αα). Ὅθεν εἶναι οὐσιώδης πρὸς ὀρθὴν ἐρμηνείαν τῆς ποινικῆς διατάξεως τοῦ Καρόλου ἡ γνώσις τῶν νομοθεσιῶν τῆς ἐπο-

χῆς ἐκείνης (ββ). Ἄλλὰ καὶ ἐντὸς αὐτῶν τῶν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς 15' ἑκατονταετηρίδος καταγομένων ποινικῶν κανονισμῶν διακρίνονται ἀντιμαχόμενοι ἔτι αἱ ἀρχαῖαι ἰδέαι περὶ χρηματικῶν ἀποζημιώσεων καὶ περὶ αὐτῆς τῆς ἐκδικήσεως τοῦ αἵματος πρὸς τὸ σύστημα τῆς ἐκφοβήσεως δι' αὐστηρῶν σωματικῶν ποινῶν (γγ).

- (α) 18. §. 6. σημ. ε. καὶ Tittmann Geist der deutschen Strafgesetze. Leipz. 1832. v. Wöringer Beitr. zur Geschichte des deutschen Strafrechts. Berlin 1836.—Rösshirt Geschichte u. System des deutschen Strafrechts. Stuttg. 1838. 1839. III. Thele.
- (β) Tacitus Germania cap. 12. Weiske die Germania des Tacitus. σελ. 191. κ. ἐπ. Περί τῆς ἐκδικήσεως τοῦ αἵματος ἐν Ἰσπανίᾳ: Gaus Erbrecht IV. σελ. 306.
- (γ) Verhandelingen der Groninger Genootschap. pro excolendo jure patrio Vol. IV. p. 1—48. Περί ἀνθρωποθειῶν: Münter Geschichte der Einführung des Christenthums. σελ. 136.
- (δ) v. Wöringer l. c. σελ. 65. Gaupp, das alte Gesetz der Thüringer. σελ. 362. Schrevelius de principis legislat. poenal. majorum. Lundm. Goth. 1833—1836.
- (ε) Bring de judicio homic. secundum jura Sueogoth. veter. Lund. 1626. Grim Rechtsalterthümer σελ. 646. v. Wöringer σελ. 90.
- (ζ) Culon de prisco jure servorum. p. 166. Reutz Versuch über die geschichtliche Ausbildung der russ. Rechtsverfassung. I. σελ. 65—194. Schrevelius p. 12.
- (η) Περὶ πάντων ἡ Lex Wisigothorum δεῖκναι ἤδη τὰ ἔγχει προεδύοντος πολιτισμοῦ. Kritische Zeitschrift für Gesetzgebung des Auslands II. σελ. 353. Lembke Gesch. von Spanien I. σελ. 222. 1δ. ὅμως: v. Gesch. d. Alemannen. Bluntschli Rechtsgesch. von Zürich I. σελ. 73. Gaupp, das alte Recht. σελ. 309. Gaupp, Recht der alten Sachsen σελ. 98. Wittmann Volksrecht der Boiovarier. σελ. 216.
- (θ) Frey obs. ad juris crim. teuton. histor. Heidelb. 1825.
- (ι) Haeblerlin jus crim. speculor. sax. et suæv. Lips. 1838.
- (κ) Περὶ πάντων εἰς τὰς πόλεις ἀνεράνη ἡ ἰδίη, ἔτι πρέπει νὰ ἐπιβέλλωνται αὐστηραὶ ποιναί. Urß, Bluntschli Rechtsgesch. I. σελ. 240. Donandt Gesch. des Bremischen Stadtrechts II. σελ. 288. κ. ἐπ.
- (λ) Frey's Bemerkungen über einige im Mittelalter üblichen Leibesstrafen. Lübeck 1792. Grim Rechtsalterthümer. σελ. 682. 705. Tittmann l. c. σελ. 92. Mittlermaier (Archiv des CrR. IX. σελ. 51).

- (μ) Cannaert hydragen tot de Kennis van het oude Strafrecht in Vlaanderen. Gent. 1835. p. 95—100.
- (ν) Cannaert p. 79.
- (ξ) Cannaert p. 69. 136—56.
- (ο) Cannaert p. 173—89.
- (π) Πληθὺν τοιοῦτων κανονισμῶν περιέχει ὁ 6^{ος} τόμος τῶν Monumenta Historiae patriae. Taurin. 1838. Οἱ δὲ κανονισμοὶ τῆς Πίσσης, τῆς Μαντουίας, τῆς Οὐρηώνης περιέχουσιν ἑκτενεῖς ποινικὰς διατάξεις. 16. Rosshirt Gesch. I. σελ. 34. Mittermaier Strafverfahren in den deutschen Gerichten. 3te Aufl. I. §. 16.
- (ρ) Ἐνταῦθα ἀνάγονται τὰ ἔργα τῶν Gaudinus, Angelus, Arretinus, Bonifacius κλπ. Bienenr Beitr. zur Gesch. des Inquisitionsprocesses. σελ. 93. 106. Rosshirt Gesch. des Strafrechts. I. Thl. σελ. 208. Mittermaier Strafverfahren. I. σελ. 76. σημ. 7.
- (σ) Uffoa deile vicissitudini e del progresso del diritto penale in Italia. Napoli. 1837.
- (τ) Περὶ τῆς νομοθεσίας τοῦ Μαξιμιλιανῶ διὰ τὸ Tyrol καὶ Radolphzell: neues Arch. des Criminalr. IX. σελ. 41. Schunk Jahrbücher 24 B. 3. H. σελ. 310. Ahegg (Arch. des CrimR. neu Folge II. σελ. 18.) v. Wendl (baier. Annalen 1834. 1835. N. 137.)—152. Rapp Zeitschr. für Tyrol. Insbruck 1827. III. σελ. 10 καὶ Beilagen σελ. 131. Zöpfel das alte Bambergerrrecht als Quelle der Carol. Heidelb. 1839. σελ. 159.
- (υ) Zöpfel das alte Bambergerr. σελ. 163. Rosshirt Gesch. I. σελ. 241.
- (ζ) Περὶ τῶν πηγῶν τῆς Π. Δ. Κ. Birnbaum im Archiv des CrR. XII. σελ. 414. Wächter ad histor. constitut. crim. Carol. Lips. 1835. Περὶ τῆς γνώσεως τοῦ Gerstücker (Arch. des CrimR. VII. 2. 368), ἔτι μία τῶν πηγῶν εἶναι τὸ ἰσπανικὸν ἀγκυριτῆριον τῶν αἰρετικῶν, ἰδ. Frey Diss. p. 53. Bienenr Beitr. σελ. 131.
- (η) Neues Archiv des CrimR. IX σελ. 56. Περὶ τοῦ συγγράμματος τοῦ Salwächter ἰδ. Birnbaum (Archiv XII. σελ. 443.) ἰδ. ἑμὸς Wächter (Archiv neu Folge I. σελ. 83) καὶ Birnbaum (Archiv II. N. V.)
- (θ) Art. 104. 105. C. C. C. συνδ. μὲ Art. 125 Bamberg. ἰδ. Hofacker (Arch. des CrR. V. σελ. 18) καὶ Birnbaum (Arch. XIII. σελ. 591.)
- (ω) Πρὸ πάντων ἀνάγεται ἔνταῦθα τὸ σύγγραμμα τοῦ I. Clarus, περὶ αὐτοῦ ἰδ. Bienenr Beitr. σελ. 112.
- (αα) Rosshirt Beitr. zum Röm. Recht und Criminalr. σελ. 129. Tittmann σελ. 247.
- (αβ) π. γ. τῶν ἀκλόσθων: Nürnberger Stadtrecht, Wormser Reformation von 1498, Freiburger stadtrecht von 1520, κλπ. Rosshirt Gesch. I. σελ. 221. Zöpfel σελ. 173.
- (γγ) Περιέργους εἰδήσεις ἀναφέρει ὁ Blantschli Rechtsgesch. von Zürich. II. Thl. σελ. 49.

§ 5 δ. (τοῦ ἐκδ.)

Περὶ τὸ τέλος τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος (α) ἡ ποινικὴ νομοθεσία ἔτεινε πρὸ πάντων νὰ καταργήσῃ μὲν τὰς ὑπὸ τῆς ποινικῆς διατάξεως τοῦ Καρόλου ὀριζομένας αὐστηρὰς ποινὰς, νὰ χορηγήσῃ δὲ εἰς τὸν δικαστὴν ἀκριβεστέρας ποινικὰς διατάξεις καὶ νὰ κανονίσῃ τὰ συστατικὰ στοιχεῖα ἐκάστου ἀδικήματος. Ὅσῳ πλέον ἀνεπτύσσεται ἡ ἐπιστήμη τοῦ ποινικοῦ δικαίου, τόσῳ μᾶλλον ἠΐξανεν ἡ τάσις πρὸς σύνταξιν συστηματικωτέρων καὶ πληρεστέρων ποινικῶν νόμων καὶ ἀπέκτα πρὸς τούτοις ἐπιβρόχῃν τινα ἡ θεμελιώδης ποινικὴ θεωρία τοῦ νομοθέτου ἐπεκράτει δὲ πρὸ πάντων ἡ ἐν τοῖς νομοθετικοῖς ἔργοις καθιέρωσις γενικῶν ἀρχῶν (β). Τοῦ Φαῦερβάχ ἡ θεωρία ἐπέφερεν ἐπιμελῆ προσπάθειαν πρὸς ἀποτροπὴν τῶν ἐκ τῆς αὐθαιρεσίας τοῦ δικαστοῦ ἐνδεχομένων κινδύνων. Ἐντεῦθεν δὲ καὶ ἐκ τῆς θεμελιώδους αὐτοῦ ἀρχῆς περὶ ἐκφοβήσεως ἐπήγαγε κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ποινικῶν νόμων ἄκρα αὐστηρότης, τῆς ὁποίας μόνη θεραπεία ἦσαν συνεχεῖς χάριτες. Εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ποινικῶν τούτων νόμων ἀνήκουσι: 1) ὁ πρωσσικὸς νόμος (γ), 2) ὁ αὐστριακὸς (δ), 3) ὁ βουαρικὸς, (ε) 4) ὁ γαλλικὸς (code penal) (ζ), 5) ὁ ὀλδεμβουργικὸς, συντεταγμένους μὲν κατὰ μίμησιν τοῦ βουαρικοῦ, ἀλλὰ μετὰ πολλῶν βελτιώσεων (η). Ἡ διάγνωσις τῶν ἐπιζημίων ἀτελειῶν τῶν ποινικῶν τούτων νόμων ἔφερεν εἰς νέα νομοθετικὰ ἔργα: ἀνάγονται δ' ἐνταῦθα: 1) τὰ νέα βουαρικὰ νομοσχέδια (θ), 2) τὸ ἀννοβερικὸν νομοσχέδιον (ι), 3) ὁ ποινικὸς νόμος τοῦ Zürich (κ), 4) ὁ τῆς Λυκέρνης

(λ) 5) ὁ τῆς Βασιλείας (Basel) (μ), 6) τὸ νομοσχέδιον τοῦ Graubündten (ν), 7) ὁ γαλλικὸς νόμος τῆς 28 ἀπριλίου 1828, ἐπενεγκῶν βελτιώσεις εἰς τὸν ποινικὸν νόμον (code pénal) (ξ), 8) τὸ νομοσχέδιον τοῦ βασιλείου τῶν Κάτω Χωρῶν, συνταχθὲν ἐπίσης ἐπὶ σκοπῷ βελτιώσεως τῆς προϋπαρχούσης νομοθεσίας (ο), 9) τὸ βελγικὸν νομοσχέδιον (π), 10) οἱ ἰταλικοὶ νόμοι τῆς Νεαπόλεως (ρ), τῆς Πάρμας (σ), τοῦ παπικοῦ Κράτους (τ), συντεταγμένοι κατὰ μίμησιν μὲν τοῦ γαλλικοῦ ποινικοῦ νόμου, ἀλλὰ μετὰ πλείστων βελτιώσεων, 11) ὁ ποινικὸς νόμος τῆς Ἑλλάδος (υ), κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ ὁποίου ἐλήφθησαν πρὸ πάντων ὑπ' ὄψιν ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος καὶ τὰ βουαρικὰ νομοσχέδια. Ἰδίως δὲ τείνουσιν (φ) εἰς τὸ νὰ καταστήσωσιν ἀπλουστέραν τὴν ποινικὴν νομοθεσίαν καὶ νὰ ἀφήσωσιν εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ εὐρύτερον στάδιον (χ): 1) ὁ ποινικὸς νόμος τῆς Σαξωνίας (ψ), 2) ὁ τοῦ μεγάλου δουκάτου τῆς Βεϊμάρης (ω), 3) ὁ τῆς Βυρτεμβέργης (αα), 4) τὸ νορβηγικὸν νομοσχέδιον (ββ), 5) τὸ πρῶσσικὸν (γγ), 6) τὸ βαδικὸν (δδ), 7) τὸ ἔσσικὸν (εε), καὶ 8) ὁ αὐστριακὸς περὶ τελωνιακῶν παραβάσεων νόμος (ζζ). Ἄξια δὲ σημειώσεως εἶναι προσέτι διὰ τὸ ἰδιόρρυθμον τῆς ἀναπτύξεως 1) ὁ ἰσπανικὸς ποινικὸς νόμος τῶν Cortes τοῦ 1823 (ηη), 2) ὁ βρασιλικὸς νόμος (θθ), 3) ἡ ἀγγλικὴ νομοθεσία (ιι), 4) οἱ νέοι νόμοι τῶν πολιτειῶν τῆς ἀρκτώας Ἀμερικῆς (κκ) τὸ ἰνδικὸν νομοσχέδιον (λλ).

(*) Περὶ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ποινικοῦ δικαίου ἀπὸ τοῦ μέσου τῆς παρελεύσεως ἑκατονταετηρίδος: *Goekinga de doctrin. jur. crim. increment. inde a saeculo XVII. Groning. 1820. van Schwinden de studio quod legumlatores inde a saeculo XVIII part. posterior. emend. et reform.*

- posuer. Gron. 1827. Birnbaum de peculiar. actat. nostr. j. crim. reform. studio Lovan 1828. de Vall de historia jur. crim. errorum humani ingenii teste. Gron. 1822.
- (ε) Mittermaier über die Grundfehler der Behandlung des Crim R. in Lehr- und Strafgesetzbüchern. Bonn 1819. Mittermaier über den neuesten Zustand der Strafgesetzgebung in Deutschland. Heidelb. 1825.
- (ς) Allgem Landr. II. Thl. Tit. 20. A begg Versuch einer Geschichte der Strafgesetzgebung und des Strafr. in Preusser. Berlin 1835. (Hitzig's Zeitschrift. I. suppl. Bd.). A begg die verschied. Strafrechtstheorien. Neust. 1835. σελ. 143. Temö Handb. des preuss. Criminals. Leipz. 1837. Ma n n k o p f. preuss. Criminalr in eine Zusammenstellung des 20 Titels. Berlin 1838. Koch Repertorium des preuss. Strafrechts. Leipz 1839. Πολλὰ διατριβαί, ἀναγόμεναι ἐνταῦθα, περιέχονται εἰς Hitzig Zeitschrift für die Criminalrechtspflege in den preuss. Staaten. Berlin 1826. 48. Hefte.
- (δ) Strafgesetzbuch von 1803. Jenull das österr. Criminalr. nach seinen Gründen und seinem Geiste. 1807. Grätz IV The. 2 te Aufl. 1820. Πολλὰ καὶ καλὰ διατριβαί περιέχονται ἐντὺς τῆς ὑπὸ τοῦ Wagner συστρησίας Zeitschrift für österr. Gesetzgev. und Rechtsgelehrs. Wien ἀπὸ τοῦ 1825. κατ' ἔτος: 12 φυλλάδια.
- (ε) Τοῦ 1813. Ἄξια λόγου εἶναι τὰ ἐπισήμως ἐκδοθέντα σχόλια. Τὴν 25 Μαρτίου 1816 ἐξεδόθη σπουδαία τις νεκρά περὶ κλοπῆς. Συλλογὴ τῶν διαφόρων νεαρῶν περιέχεται εἰς (v. Spiess) Sammlung aller Ergänzungen und Erl. zum Strafgesetzb. Hamb. 1834. Ἱστορικὴ ἐπικρίσις τοῦ βουαρικῶς ποινικοῦ νόμου εἶναι τὸ σύγγραμμα (τοῦ Lang) das birmanische Strafgesetzb. 1822.
- (ζ) Τοῦ κατὰ τὸ 1810 ἐκδοθέντος ποινικοῦ νόμου (Code) προκηθήθησαν οἱ ἐξῆς: Code pénal τῆς 30 Ἰανουαρίου 1790. Code pénal τοῦ 1794. Code des délits et des peines τῆς 3 Brumaire an IV. Projet du Code pénal ἐν ἔτει 1804. Μόλις δὲ κατὰ τὸ 1808 ἔτος ἐγένετο ἐναρξὲς συζητήσεων περὶ τοῦ νῦν ἰσχύοντος ποινικοῦ νόμου. Ἴδιε περὶ αὐτῶν πρὸ πάντων Locré législation civile, commerciale et crim. Τομ. 29 καὶ 30. Περὶ τῶν ἀτελειῶν τοῦ γαλλικοῦ ποιν. νόμου: Rossi traité de droit pénal. vol. I. p. 54. Rohillard considérations sur l'institution du ministère public. p. 168. 184. Arch. des Criminalr. XIII. nr. 11. Göbel was dem Criminalgesetz. in Rheinpreussen am dringendsten Noth that, Trier 1839. Τὰ κυριώτερα ἐπιστημονικὰ συγγράμματα περὶ τοῦ γαλλ. ποιν. νόμου εἶναι: Destriveaux essais sur le code pénal. Liège 1818. Bourguignon jurisprudence des Codes criminels, Paris 1825. 3 Vol. (ἀλλὰ τὸ σύγγραμμα τοῦτο περιέχει κυρίως δικαστικῶν ἀποφάσεων (arrêts) συλλογὴν μετὰ σημειώσεων), Carnot Comment. sur le Code pénal. Paris. 1824. II vol. Legrave rend des lacunes et des besoins de

- la législation franç. crim. Paris 1824. 2 vol. Ba c o u x leçons prélim. sur le Code pénal. Paris 1821. B o i t a r d leçons de droit criminel. Paris 1836. R a u t e r traité theor. et prat. du droit crim. français ou Cours de droit crim. Paris 1836. 2 vol. C h a u v e a u et H e l l i e theorie du Code. pénal. Paris 1835—39. I—V. vol.
- (γ) Oldenburg. Strafgesetzbuch von 1814. (Neues Arch. des Crim R. IV. σελ. 162. Τὴν 11 ἐκτωβρίου 1821 ἐξεδόθη ἱερμηνευτικὴ νεαρά, ἐπιφέρουσα διαφόρους βελτιώσεις. Ἐν ἔτει δὲ 1837 ἐξεδόθη ὁ ποινικὸς νόμος ἐκ δευτέρου μετὰ προσθηκῶν.
- (δ) Ἐνταῦθα ἀνάγονται: 1) Τὸ νομοσχέδιον τοῦ 1822 (Arch. des Crim R. VI. nr. 8 καὶ 15. VII. σελ. 214 καὶ τὰ ἐν §. 6. σημ. δ. ἀναφερόμενα παρὰ τοῦ Φαύερδὰχ συγγράμματα). B i n d e r Bemerkungen zum Entwurf. Nürnberg, 1824. W e l l m e r Bemerkungen. Sulzbach 1824. v. G ö n n e r einige Motive zum baier. Entw. mit Prüfung der Kritik von Oersted. München 1825. v. S p i e s s Kritik der Schrift von Oersted. Landsh. 1825. Oersted neuer Beitrag zu de Verhandl. Kopenhagen 1826. 2) τὸ νομοσχέδιον τοῦ 1828, (Arch. des CrimR. X. σελ. 144. σελ. 267.) v. S c h m i d t l e i n Prüfung und Erörterung der neuen Strafgesetzgeb. München 1828. 3) τὸ νομοσχέδιον τοῦ 1831. (Arch. des Criminalr. XIV. nr. 13.) v. H i n s b e r g über den revidirten Entw. von 1828. München 1828 und über den Entw. von 1831. München 1832. σελ. 58.
- (ε) B a u e r Entwurf eines Strafgesetzbuchs für das König. Hannover. Göt. 1826. 2. Bde. M i t t e r m a i e r über den neuesten Zustand der Strafgesetzg. in Deutschland. Heidelb. 1825. G a n s krit. Beleuchtung des Entwurfs eines Strafgesetzb. für Hannover. Cello 1827. 28. 2 Bde Freudentheil (Beilageheft zum Arch. des CrimR. 1838. I. Heft.) Z a c h a r i a e (Archiv des Criminalr. N Folge 1835. nr. 11 17. 1836. nr. 16) καὶ (v. Freudentheil) Archiv 1839. nr. 25. 1839 nr. 3.
- (ς) Strafgesetzbuch von 1835 (id. Arch. des CrimR. N. Folge, 1835. σελ. 422.).
- (ζ) Strafgesetzb. von 1836. (Archiv αὐτοῦ: σελ. 426.).
- (η) Τοῦ 1839.
- (θ) Τοῦ 1825 καὶ ἐπιθεωροῦν ἐν ἔτει 1829) (N. Arch. des CrimR. XXII. σελ. 199.) Τὸ νομοσχέδιον τοῦτο εἶναι κατὰ τὴν πράξιν ἐν χρήσει ὡς νόμος.
- (ι) C h a u v e a u Code progress. Comment. sur la loi modifié. Paris 1832. L a g a r m i t t e αἰ; Zeitschrift für ausländ. Gesetzg. IV. n. 49. M i t t e r m a i e r (Arch. des CrimR. XIII. nr. 11.)
- (κ) Τοῦ 1827. id. M i t t e r m a i e r. (Arch. des CrimR. X. nr. 5.) V o o r d a i n Geschiedenissen beginselen der nederland. wetboeken I. p. 323.
- (λ) P r o j e t de révision τοῦ 1834. id. H a u s observation sur le projet

- de révision du Code pénal. Gand. 1836. 3. vol.
- (ε) Codice penale delle due Sicilie (τοῦ 1819) Foucher collection des lois modernes. Paris 1836. vol. 3. Canofari Comment. sulle leggi penali. Nap. 1829. III. vol.
- (ο) Codice penale per gli Stati di Parma. Parma 1820.
- (τ) Regolamento sui delitti. Roma 1832. Zeitschrift für ausländ. Gesetzgebung. VI. Bd. σελ. 80.
- (υ) Τῆς 30 Δεκεμβρίου 1833, περιέχεται δὲ ἐν τῷ συγγρ. τοῦ Maurer das Griech. Volk. III. Bd. σελ. 361.
- (φ) Mittermaier (Berliner Jahrbücher 1836. nr. 21—23 καὶ Arch. des CrimR. N. F. 1836. nr. 15. 22.)
- (χ) Περὶ συντάξεως νέων νόμων: Mitka über das Verfahren bei Abfassung neuer Gesetz. Brunn 1838.
- (ψ) Mittermaier (Arch. des CrimR. Neue Folge 1836. nr. 15. 22. 1838.) Herrmann zur Beurtheilung des Entwurfs für Sachsen. Leipz. 1836. Vogel Krit. Bemerkungen zum Entw für Sachsen. Leipz. 1837. Krug Studien zur Vorbereitung einer gründl. Auslegung des Gesetz. Leipz. 1838. 2. H. Gross Criminalgesetzb. für Sachsen mit Ammerk. Dresden 1838. 2. Bde. Schüller Beitr. zur Beurtheil. des sächs. Criminalgeset b. Jena 1839.
- (ω) Τῆς 6 Ἀπριλίου 1839. Εἶναι δὲ αὐτόγραφομα ὁ σαξωνικὸς ποινικὸς νόμος μετὰ τινος προσθήκης. Arch. des CrimR. 1839. nr. 16.
- (αα) Mittermaier (Arch. des CrR. N. F. 1837. nr. 13) A b e g g Beitr. zur Kritik des Würtemb. Entw. Neustadt 1836. K n a p p Eröt über den Entwurf. Stuttg. 1836. (K a p f) Bemerk. über den Entw. Stuttg. 1836. (τοῦ αὐτοῦ Beitr. zur landst. Berathung eines Strafg. 1838) H o h b a c h (Arch. des CrR. N. F. 1838 n. 23. καὶ 1839. nr. 10.) H e r p Commentar über das neue Würtemb. Strafgesetzbuch. Tüb. 1839. III. H. H u f n a g e l Commentar zum Würtemb. Gesetz. (μέχρι τοῦδε 2 φολ. λ. δ.).
- (αβ) Τοῦ 1835 μετὰ λεπτομερῶν αἰτιολογιῶν. A b e g g Kritik des Norweg. Entw. Neust. 1836. Mittermaier (Berliner Jahrbücher 1836. n. 21—23).
- (γγ) Τοῦ 1836.
- (δδ) Τοῦ 1839 (ὀποθληθὲν ἦδη εἰς τὰς βουλὰς). I d. D e m m e (Analen der deutschen Criminalrechtspflege III Bd. I. H. σελ. 1. IV. σελ. 212. καὶ Arch. des CrimR. N. F. 1837. nr. 12 καὶ 1838. nr. 10.)
- (εε) Τοῦ 1836. Περαιτηρήσεις δὲ ὑπὸ τοῦ Lindelof ὀπιθλήθησαν ἐν ἔτει 1839 εἰς τὰς βουλὰς.
- (εζ) Τῆς 11 Ἰουλίου 1838. Ὁ νόμος αὗτος εἶναι λόγου ἄξιος, διότι μάλιστα ὅσον ἀφορᾷ τὸ γενικὸν αὐτοῦ μέρος εἶναι περικτικὸς ἄμα καὶ σαφής. Arch. des CrR. N. F. 1836. nr. 12.

- (πγ) 'Εν περιλήψει εἰς Hudtwalker crim. Beitr. 1. H. nr. 2. 10. 11.
- (πδ) Τοῦ 1830 ἐκτυπ. εἰς Foucher collection des lois modernes, Paris 1835. 2. Hefte.
- (πε) Περὶ τοῦ χαρακτῆρος τῆς νομοθεσίας; τούτης μέχρι τοῦ 1828. 'Ιδ. Mittermaier (Zeitschr. für ansl. Gesetzg. I. Bd. nr. 2. 11 VIII. nr. 5.) Περὶ τῆς ὑπὸ τῆς βασιλείας Βικτωρίας ἐν ἔτει 1837 γενομένης οὐσιώδους μεταρρυθμίσεως, ἰδ. Mittermaier (Zeitschr. Bd. X. nr. 13.), περὶ δὲ τοῦ νομοσχεδίου τοῦ ἐτους 1839, Zeitschrift Bd. XI. nr. 28. Τὰ κυριώτερα συγγράμματα περὶ τοῦ ἀγγλικοῦ ποιν. δικαίου εἶναι: Hawkins treatise of the pleas of the crown (νέα ἐκδ. ὑπὸ Curword. Lond. 1834. 2. vol.). Russell treatise on crimes and misdemeanors. Lond. 1828. 2. vol. Stephen summary of the criminal law. Lond. 1834. Deacon digest of the criminal law of England. Lond. 1836. 2. vol. Gohett treatise on the criminal law of England. Dubl. 1836. Davis treatise on criminal law. Philadelph. 1838.
- (πς) Τὴν βάσιν τῶν νέμων τούτων ἀποτελεῖ κυρίως τὸ ἀγγλικὸν δίκαιον, τοῦ οὐοίου ὅμως ἐγένετο κατὰ τὴν νεωτέραν ἔποχὴν πολλὰ κατὰ τὰς διαφόρους πολιτείας βελτιώσεις, ἀναθεωρήσεις καὶ συλλογαί. Μεγάλην δ' ἐπιβρῶσιν ἐπὶ τῶν νέων νομοθεσιῶν τῆς ἀρκτικής Ἀμερικῆς ἔχει τὸ ὡς πληρέστατον νομοθετικὸν δοκίμιον ἀξιολόγου νομοσχεδίου τοῦ Livingston system of a penal law prepared for Louisiana. Neworleans. 1829. 'Ιδ. Mittermaier (Zeitschr. für ansl. Gesetzg. VII. nr. 18. καὶ 23. IX. nr. 5.). Νέους καὶ πλήρεις ποινικοὺς νόμους ἔχουσιν αἱ ἐξῆς Πολιτεῖαι: Newyork 1836, Massachussets 1836, Illinois 1833, Connecticut 1833, Georgia 1837. Καλὸν σύγγραμμα περὶ τοῦ ἀμερικανικοῦ ποινικοῦ δικαίου εἶναι τὸ τοῦ Davis treatise on criminal law. Philadelph. 1838.
- (πζ) Penal code prepared by the indian law Commissioners. London 1838. 'Ιδ. Arch. des CrimiR. 1839. nr. 16.

§ 6.

Εἰς τὰς βοηθητικὰς γνώσεις τοῦ ποινικοῦ δικαίου ἀνάγονται Α) ἐπιστήμαι, κατὰ τὴν κυρίαν ἔννοιαν τῆς λέξεως, ἰδίως δὲ, ἐκτὸς τῶν λοιπῶν μερῶν τοῦ θετικοῦ δικαίου: 1) ἡ φιλοσοφία καὶ ἐνταῦθα 1) ἡ ψυχολογία (α), 2) ἡ πρακτικὴ φιλοσοφία ἐν γένει, κυρίως δὲ ἡ φιλοσοφία τοῦ δικαίου (φυσικὸν δίκαιον) (β), καὶ, ὡς μέρος αὐτῆς εἰδικῶς ἐπεξεργασμένον, τὸ γενικὸν ποινικὸν δίκαιον (γ), 3)

ἡ περὶ τὰ ποινικὰ πολιτικὴ (δ), καὶ μάλιστα σχετικῶς πρὸς νέας νομοθεσίας (ε). II) Ἱστορικαὶ ἐπιστήμαι, μάλιστα δὲ 1) ἡ ἱστορία τῶν πολιτειῶν, ὅπου εἰσῆχθησαν οἱ νῦν ἰσχύοντες νόμοι, 2) ἡ ἱστορία τῶν κατὰ τὴν Γερμανίαν ἰσχυόντων ποινικῶν νόμων καὶ ἡ τοῦ ποινικοῦ δικαίου, ὡς ἰδιαίτερα ἐπιστήμη (ξ). III) Ἡ τοῦ ποινικοῦ δικαίου ἐπιστήμη καὶ νομοθεσία ἄλλων πολιτειῶν καὶ ἐθνῶν (η). IV) Ἡ Ἰατροδικαστικὴ (θ). B) Ἐκ τῶν ἀναγκαίων περὶ τὰς γλώσσας γνῶσεων εἶναι τῆς μὲν *λατινικῆς* καὶ τῆς *ἀρχαίας γερμανικῆς* (ι) ἡ γνῶσις ἀπαραίτητος πρὸς σπουδὴν τῶν πηγῶν, ἡ δὲ γνῶσις τῶν ἀρχαίων γερμανικῶν νομικῶν παροιμιῶν (κ) χρησιμωτάτη πρὸς διευκρίνισιν τῶν νομικῶν ἐθίμων τοῦ μεσαιῶνος.

- (α) Feder Untersuchungen über d. menschl. Willen III Thle. 2te ausg. Göttingen u. Lemgo 1785—1792. Schmid's empirische Psychologie. I Thl. Jena 1791. 2te Aufl. 1797. Laeob's Grundriss der Erfahrungsseelen lehre. 2te Aufl. Halle 1793. Kants Anthropologie in pragmat. Hinsicht. Königsb. 1798. 2te Aufl. 1800. J. G. E. Maass über d. Leidenschaften II. Bde. Halle 1803—1807. J. G. E. Maass Versuch über d. Gefühle, bes. über d. Affecten. I. II. Bd. Halle 1812. Schaumann's Ideen zu einer Criminalpsychologie. Halle 1792. Hofbauer die Psychologie in ihren Hauptanwendungen auf d. Rechtspflege. Halle 1808. C. L. v. Weber Handb. d. psychischen Anthropologie, mit vorzögl. Rücksicht auf d. Practische u. d. Strafrechtspflege. Tüb. 1828. Médecine légale par Hofbauer, traduit par Chambeyron avec des notes de Mr. Esquirol et Itard Paris 1827. Friedreich systemat. Handb. der gerichtl. Psychologie. Leipz. 1835. Ray a treatise on the medical jurisprudence of insanity. Boston 1838.
- (β) Ὑποτίθεται γνῶσθ' ἐκ τῶν περὶ φυσικοῦ δικαίου παραδόσεων ἢ φιλοσοφία αὐτοῦ.
- (γ) Regn. Engelhard Vers. eines allgem. p. Rechts. Erkl. u. Leipz. 1786. 8. P. Raucici positionum ad rem crim. philosophico-practicearum liber unus. Berol. et Lips. 1787. 8. Bergk Philosophie d. penal. Rs. Meissen 1802. Zachariae Anfangsgründe des philosoph. Criminalrechts. Leipz. 1803. Bauer Grundrissen des philos.

- CrimRs. Gött. 1825. H Richter das philos. Strafrecht u. s. w. Leipz. 1828. Carl Trummer d. Philos. d. Rs. u. insbesond. d. Strafrs. Hamb. 1827. Πολλὰ περὶ τοῦ προκειμένου περιέχουσι τὰ συγγράμματα τῶν ὁμοίων ἀντικείμενα εἶναι ἢ περὶ τὰ ποινικὰ πολιτικῶν.
- Πρὸς τὸν τοῦ Ἐκδότη. Ενταῦθα ἀνάγονται προσέτι Romagnosi genesi del diritto penale. Milano 1823. III. vol. Γερμανιστί: Genesis d. Strafrechts von Romagnosi, übers. von Luden. 2. Thle. Jena 1833. Rossi traité de droit pénal. Paris 1829. III Vol. Carmignani teoria delle leggi della sicurezza sociale. Pisa 1831. IV. vol. Nani principi di giurisprudenza crim. Milan 1822. Raffaele nomotesia penale. Napoli 1824. III vol. Laurea esposizione delle leggi penali. Napoli. 1825. II vol. Nicolini questioni, di diritto trattate nelle conclusioni, Napoli 1836—38. III vol. Vecchioni pensieri intorno ad una teoria di legislazione penale. Napoli 1815. Περὶ τῆς προόδου τοῦ πιν. δικαίου κατὰ τὴν Ἰταλίαν Ἰδ. Ulloa delle vicissitudini e dei progressi del diritto penale in Italia. Napoli 1837. Mittermaier en τῇ Revue étrangère et française par Fœlix. Paris 1838. Octobre p. 881. 1839. Mars. p. 346. Περὶ τοῦ Βενθάμου Ἰδ. Bentham's Grunds. der Criminalpolitik in einem Auszuge, darg. von Hepp Tüb. 1839. Ὡς πρὸς τὴν περὶ τὰ ποινικὰ πολιτικῶν ἔρα προσέτι Baroli diritto naturale privato e pubblico. Cremona 1837. VI. Vol. ὁ τέταρτος τόμος Σελ. 119—205 περιέχει τὸ ποινικὸν δίκαιον.
- (3) Beccaria dei delitti e delle pene. Napoli 1764. Γερμαν. μεταφρ. Hamburg 1766.—Ulm. 1767. Von Hommel mit Anmerkungen u. Zusätzen. Breslau 1773. II Thle. mit Anmerkungen, Noten und Abhandlungen etc. von J. A. Bergk. Leipz. 1798. II Thle. Πρὸ πάντων δὲ Beccaria dei delitti e delle pene. Con l'aggiunta d'un esame critico del A. Paolini ed altri opuscoli, Firenze 1821. 3. Vol. (Voltaire) prix de la justice et de l'humanité à Fernay 1775. Cajetan Filangieri system der Gesetzgebung. Aus d. Italien. übers. Ansp. 1784. ff. (n. Ausg. 1794 ff.) 3ter u. 4ter Bd. Servin de la législation criminelle. Basle 1782. Γερμανιστί ὑπὸ Joh. Ernst. Gruner, mit Vorrede von Feder. Nürnberg. 1786. Brissot de Werville Théorie des lois criminelles. Paris 1781. Pastoret des lois pénales. Paris 1790. Γερμαν. ὑπὸ Erhard, 2. Bde. Leipz. 1792. v. Soden Geist der deutschen Criminalgesetze. III Bde. 2te Ausg. Frkf. 1792. v. Globig u. Huster Abhandlungen v. d. Criminalgesetzgebung. jürich 1783. Dieschlen: Vier Lugohen zu d. gekrönten Preisschrift von der Criminalgesetzgebung. Altenb. 1785. Gmelin Grunds. der Gesetzgebung über Verbr. u. Strafen. Tüb. 1785. E. C. Wieland über d. Geist d. peinl. Gesetze. II. Thle. Leipz. 1783—84. 8. Oerstaedt über d. Grundregeln der Strafgesetzgebung. Kopenh.

1818. *Villaume Vers. einer Theorie d. Criminalges.* Kopenh. 1818. *Jer. Bentham traité de la législation civile et pénale par Dumont.* Paris 1820. Τὸ αὐτὸ σύγγραμμα Γερμανιστὶ ὑπὸ Beneke II Bde. Berlin 1830. Ὡς περιεκτικὰ πολλῆς ὕλης, χρησίμου εἰς τὴν περὶ τὰ ποινικὰ πολιτικῶν, εἶναι ἄξια σημειώσεως τὰ νομοσχέδια τῶν Quistorp, Dalberg, Kleinschrod, Eggers, τὰ πρὸς σύνταξιν ποινικοῦ νόμου διὰ τὸ βασιλεῖον τῆς Σαξωνίας νομοσχέδια τοῦ Tittmann (Meissen 1813), τοῦ Erhard (Leipz. 1816), τοῦ Stübel (1824) τὰ διὰ τὸ Ἀννόβερον νομοσχέδιον τοῦ Bauer καὶ τὸ διὰ τὴν Βρυσσελεῖαν τοῦ Strohmbeck u. a. Ὡς πρὸς τὴν Βαυαρίαν μνημονεύειν: 1) τὸ νομοσχέδιον τοῦ Kleinschrod κατὰ τὸ 1802 (ἴδ. κατ' αὐτοῦ Feuerbach Kritik des Kleinschrod'schen Entwurfs f. d. Kurfalz Baiern. Staaten. III The 1804.) 2) τὸ νομοσχέδιον τοῦ Φάυερβαχ κατὰ τὸ 1810, ὅπερ ἐκρησίουσε μὲν ὡς βάσις τοῦ βαυαρικοῦ ποινικοῦ νόμου τοῦ 1813, ἀλλ' εἶχε κατὰ τὰς συζητήσεις τὴν ἀτυχίαν, γὰρ πάθη πολλὰς μεταβολάς· 3) τὸ νομοσχέδιον τοῦ 1821 (ὑπὸ Göbner καὶ Stürmer) ἴδ. Oerstedt ausführliche Prüfung d. neuen Entwurfs zu einem Strafgesetzb. f. d. Königr. Baiern etc. Kopenh. 1823. Δὲν πρέπει νὰ παραλείψωμε ἀμνημόνευτον καὶ τὸ *Projet de Code criminel, avec les observations des rédacteurs etc.* Paris 1804, ὡς καὶ *Collezzione dei travagli sul Codice penale del regno d'Italia.* Vol. 1 Brescia 1807.

(ε) Ἐπικρίσεις καὶ συγκρίσεις νεωτέρων νομοθεσιῶν: *Mittermaier über d. Grundfehler der Behandlung d. CrimRs in Lehr- und Gesetz-büchern.* Bonn 1819, *Mittermaier über d. neuesten Zustand der Strafgesetzgebung in Deutschland.* Heidelb. 1825. *Bauer Anmerk. zum Hannöy. Entwurf.* Hannover 1826. 28. II The. *Bauer Vergleichung des ursprünglichen Entwurfs und dem revidirten Entw. f. d. Königr. Hannover.* Gött. 1831. *Hepp. Vergleichung des ursprüngl. Hannöy. Strafenwurfs mit dem revid.* Heidelb. 1832. Διατριβαὶ περὶ τῶν διαφορῶν νομοσχεδίων, περιέχονται εἰς τὸ *Neues Archiv des CrimRs* καὶ εἰς *Krit. Zeitschrift für ausländ. Gesetzgebung u. Rechtswissenschaft* ὑπὸ *Mittermaier* καὶ *Zacharias.* ἐνταῦθα ἀνάγονται καὶ τὰ περὶ τῶν βαυαρικῶν νομοσχεδίων τῶν 1822, 1828 καὶ 1831 πραγματευόμενα συγγράμματα.

(ς) Ἰδίως μὲν περὶ αὐτῆς· ὀλίγοι συνέγραψαν μέχρι τοῦδε· ὕλην δὲ πρὸς τοῦτο περιέχουσι τὰ συγθῆ συγγράμματα τῆς Ἱστορίας τοῦ δικαίου καὶ τὰ §. 5. σημ. γ. μνημονευθέντα πονήματα τῶν *Thomasius*, *Horiz* καὶ *Mablank.* Ἀπλᾶ δοκίμια εἶναι τὰ ἐξῆς: *Chr. G. Hoffmanni praenotiones de origine, progressu et natura jurispr. crim.* Germ. Lips. 1722 καὶ *Stein Geschichte d. penal. Rechts.* Heilbronn 1807. Λεπτομερέστερον δὲ ἀπ' ἐναντίας τὸ σύγγραμμα τοῦ *E. Henke Versuch einer Gesch. d. penal. Rs.* II The 1809. 10. Ὡς πρὸς τὴν ἰστο-

ρίων τοῦ ῥωμαϊκοῦ ποινικοῦ δικαίου, σημειώσεων: C. Fr. Dieck historische Vers. über das CrimR. der Römer. Halle 1822. J. Fr. H. A. Begg de antiquissimo Romanorum jure crim. Comm. I. Königsb. 1823. C. E. Jarke de summis princ. juris Rom. de delictis eorumque poenis str. Gött. 1822. Ως πρὸς δὲ τὴν ἱστορίαν τοῦ γερμανικοῦ ποιν. δικαίου A. R. Frey Obs. ad jur. crim. Teuton. praes. Carol. V. const. crim. hist. Heidelb. 1825. Πολλὰ εἰδικὰ ἀναπόψεις περιέχονται ἐν: Feuerbach die Lex Salica in ihren verschiedenen Recensionen. Erl. 1831. 4. καὶ ἐντὸς τῶν ἐν §. 5 γ. μνημνευθέντων συγγραμμάτων τοῦ Woringen, ἰδίως δὲ τοῦ Rosshirt Gesch. u. System des deutschen Strafrechts. Stuttg. 1838. 39. III. Tble.

- (α) Ἄξια λόγου εἶναι πρὸ πάντων Δ) ἐκ μὲν τῶν μὴ εὐρωπαϊκῶν νομοθεσιῶν: 1) ἡ μωσαϊκὴ, πρὸ. Michaelis Mosaisches Recht. Thl. V. VI.— 2) ἡ Ἰνδοστανικὴ, πρὸ. Gesetzbuch der Gentoo's etc. Aus d. Englischen von E. R. Raspe. Hamb. 1778. Hindu-Gesetzbuch oder Menu's Verordnungen, von Jones. Aus d. Engl. von J. G. Hüttner. Weimar 1797. 8. Ἰδίως δὲ: Manava dharma sastra ou lois de Manou traduites du sanscrit par Coiseleur des long-champs. Paris 1833. 3) ἡ μωαμεθανικὴ, πρὸ. Feuerbach Criminal-juris prudenz d. Korans (Biblioth. d. peinl. Rs. II Bd. I. St. n. 1.) 4) ἡ σινικὴ, Ta-Tsing-Loulee, ou les lois fondamentales du Code pénal de la Chine avec le choix des statuts supplémentaires, traduit d'chinoise par G. T. S. tauton, mis en français par Renouard de St Croix. Tome I et II Paris 1812. 8. B) Ἐκ δὲ τῶν εὐρωπαϊκῶν νομοθεσιῶν: 1) ἡ ἀγγλικὴ, πρὸ. τὰ γκωστὰ ὑπομνήματα τοῦ Blackstone Libr. 4. cap. 1—33. Cottu de l'administration de la justice criminelle en Angleterre. Paris 1820. Πολλὰ δὲ περιέχει καὶ: P. Colquhoun's Polizey von London, übers, von J. W. Volkman Thl. II Leipz. 1800. 2) ἡ γαλλικὴ α) ἐπὶ βασιλείας, πρὸ. Code pénal ou recueil des principales ordonnances etc. Paris 1752. 8. Muryat de Vouglans institutes du droit criminel. Paris 1757. 4. β) ἡ ἐπὶ δημοκρατίας, κατὰ τὸν Code pénal καὶ Code des délits et des peines. πρὸ. v. Almondingen (Bibl. d. peinl. Rs. Bd. II. St. 1. N. 1.), Klein (Archiv Bd. I. St. 3. 4. Bd. IV. St. 1.), Scipion Bexon parallèle du Code pénal d'Angleterre avec les lois pénales Françaises etc. Paris au 8. καὶ γ) ἡ ἐπὶ αὐτοκρατορίας, βάζιν ἔχουσα τὸν Code d'instruction criminelle, suivi des motifs etc. à Paris 1809 μεταφρ. γερμαν. ὑπὸ Flaschland u. A., καὶ τὸν Code pénal, ou Code des délits et des peines, précédé des exposés des motifs etc. à Paris 1810. γερμανιστὶ ὑπὸ Hartleben, Flaschand u. A. πρὸ. Berenger de la justice crim. en France. Paris 1818. Carnot Comm. sur le Code pénal. Paris 1823. 24. 4. Le Graverend des lacunes et des besoins de la lé-

- gislation Française. T. I. II. Paris et Rouen 1824. Νέξ Ξ.δ. 1830.
- γ. Feuerbach über die Gerichtsverf. und das gerichtl. Verf. Frank-
reichs etc. Giessen 1825, ιδίας 3te Abtheilung. 3) ἡ ἐλλανδική, Cri-
minalgesetzbuch für das Königr. Holland, aus dem Holländ. übers.
von L. Zimmermann und H. Brückner. Aurich, 1809. 4) ἡ
κατὰ μέμνην τῆς γαλιεῖται συντεταγμένη, νομοθεσία τοῦ ἁγίου Δουκῆτος
ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν: Code Henry 1812, β) ἡ ποσκανικὴ ἐπὶ τοῦ με-
γάλου δουκὸς Λεοπόλδου (Γερμανιστ) in Schlözer's Staatsanz. Bd. X. S.
348—393. 6) ἡ πρωσσικὴ, Allg. Landrecht, Th. II. Tit. 20. Τῆς
νέας δὲ ἐκδόσεως αὐτῆς φερούσης ἐπανομίαν: Allgemeines Criminalrech
für die Preuss. Staaten, ἐδημοσιούθη τὸ I. μέρος (Berlin 1806) περιέ-
χον τὴν ποινικὴν δικονομίαν, 7) ἡ αὐστριακὴ, καὶ ιδίας ὁ ἐπὶ Μαρίας
θερεσίας καὶ ὁ ἐπὶ Ἰωσήφ ἐκδοθεὶς κώδικξ, ὡς καὶ ὁ νῦν ἰσχύων νόμος:
Gesetzbuch über Verbrechen und schwere Polizeyvergehen, Wien 1803.
- 8) ὁ ποινικὸς νόμος τοῦ βασιλείου τῆς Βαυαρίας (München 1813). Οὗτος
κατὰ μὴν τὸ ἔτος 1814 εἰσάχθη μετὰ μικρῶν τινῶν μεταβολῶν εἰς τὸ
δουκάτεον τοῦ Ὁλδεμβούργου, προσέτι δὲ μεταφράσθη καὶ εἰς τὴν αουη-
δικὴν γλῶσσαν (ὑπὸ τοῦ Ozanius), διὰ τὴν χρῆσιμότητά ὡς βάσις τῆς σουη-
δικῆς νομοθεσίας: ἐκτὸς δὲ τούτου ἐχρηστίμευσεν ὡς πηγὴ καὶ κατὰ τὴν σύν-
ταξιν τῶν νέων νομοθεσιῶν διαφόρων ἐλθιτικῶν νομῶν, οἷον τοῦ St Gallen
(1819), τοῦ Basel (1821), τοῦ Zürich (H. Eschery, vier Abhandl. über Ge-
genst. der Strafrechtsniss). Πρὸς τοῦτοις κατὰ μέμνην αὐτοῦ εἶναι συντε-
ταγμέναι τὰ νομοσχέδια τῆς σασωνικῆς Weimar (1822), τῆς Βυρτεμβέργου
(1823), τοῦ Ἀνωβέρου (1825), κ. ἄ. Ἡ (ἰστωρικὴ ἱστορία τῆς γενέσεως καὶ
τῶν περιπετειῶν τοῦ βαυαρικοῦ ποινικοῦ νόμου δὲν ἐξεδέθη εἰσὶν. Ἐν εὐρε-
τήριον εἶναι ἀξιοσώστατον τὸ ἐξῆς: W e n d t, Grundriss zu vergleichender
Darstellung des CrimRs etc. Nürnberg. 1825.
- (b) J. D. Metzgers System der gerichtl. Arzneiwifs. Königsb. Leipz.
3te Aufl. 1805. G. G. P l o u q u e t Commentarius medius in processus
criminales etc. Argent. 1787. G. G. P l o u q u e t Abhandl. über d.
natürl. Todesarten Tüb. 1788. A H e n k e Lehrb. der gerichtl. Medec-
cin. Berlin 1812. 4te Aufl. 1824. A. H e n k e Abhandl. aus d.
Gebiete der gerichtl. Medicin. IV. Bde. Bamberg 1815—20. V.
Bd. 1834. M a s i u s Lehrb. der gerichtl. Arzneikunde. 2te Aufl.
Rost. 1812. B e r n t Handb. der gerichtl. Arzneikunde. Wien 1815.
K l o s e r System der gerichtl. Physik. Breslau 1814. M e c k e l
Lehrb. der gerichtl. Medicin. Halle 1821. M e n d e ausf. Handb. der
gerichtl. Medicin für gesetzgeber u. Rechtsgelehrte. Leipz. 1819—29.
VI. Bde. O r f i l a leçons de la Médecine légale. Paris 1827. γερμανισ-
τὴ ὑπὸ H e r g e n r ö t h e r 1829, III Bde B e c k Elem. der ger. Me-
dicin. Ans d. Engl. übers. Weimar 1827. 2 Bde.
B a r z o l l o t t i medicina legale secondo lo spirito delle leggi. Bologna

1823. 2. vol. M o l l leerboek der geregtelyke Geneeskunde. Arnheim
1827. 3 Bde. D a v e r g i e traité de médecine légale revu par D e -
h a u s s y. Paris 1835. 37. 2 vol.

- (i) Ἐκτὸς τῶν γνωστῶν Glossaria τῶσ' W a c h t e r, H a l t a u s z z i S c h e r z, σωματικῶν ἰδίῳ; τὸ τοῦ C. F. W a l c h Glossarium germanicum inter-
pretationi C. C. C. inserviens. Jen. 1790.
- (x) J. Fr. E i s e n h a r t's Grund d. deutschen Rechts in Spüchwörtern
etc. Herausg. von E r n s t. L. A. E i s e n h a r t. Leipz. 1792. Abthl.
V. σελ. 441—505.

§. 7.

Ἡ φιλολογία τοῦ ποινικοῦ δικαίου διαιρεῖται κεφαλαιω-
δῶς ὡς ἑξῆς: Α) Φιλολογικὰ βοηθήματα (α), Β) Ὑπο-
μνήματα περὶ τῶν πηγῶν (β), Γ) Συστήματα (ἐγχειρίδια)
(γ), Δ) Στοιχειώδη συγγράμματα (δ), Ε) Μικταὶ διατριβαὶ
διαφόρων συγγραφέων (ε), ΣΤ) Μικταὶ διατριβαὶ ἑνὸς
καὶ τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως (ζ), Ζ) συγγραφαὶ περὶ ἀμφι-
σθητουμένων ζητημάτων ἐπὶ εἰδικῶν περιπτώσεων (η).
Τῶν δὲ συγγραμμάτων ὅσα ἀφορῶσι καθέκαστα μέρη ἢ κα-
θέκαστα ἀντικείμενα τοῦ ποινικοῦ δικαίου γενήσεται μεία
ἐν οἰκείῳ τόπῳ.

- (α) Bibliothek d. deutschen peinlichen u. Lehnrechts von J. S. Gruber.
Frfk. u. Leipz. 1788. 8. Entwurf einer Literatur des CrimR. in
systemat. Ordnung (v. H e i n r i c h B l ü m m e r). Leipz 1794. Kleins-
chrod von d. italiän. Schriftstellern über d. peinf. R. u. d. Crimi-
nalpolitik. In Kleins u. Kleinschrods Arch. I. Bd. I. St. u.
8. Christoph Lör. Bruner Handb. der Literatur der Criminalre-
chtswis. I. Bd. Bayreuth 1804. G. W. Böhm er Handb. der Li-
teratur des CrimR. in seinen allgem. Beziehungen mitbesond.
Rücksicht auf Criminalpolitik I. Bd. QdU. 1816.
- (β) Anton. Matthaei de criminibus ad lib. XLVII. et XLVIII.
Dig. Commentarius, edit. noviss. c. notis Nani Tomi II. Ticini 1803.
D. Classenü Comentaribus in C. C. C. etc. Lips. 1718. 4. J. P.
Kress Commentatio succincta in C. C. C. etc. ed. nov. Hannover
1786. 4. J. S. Fr. Böhm er meditationes in C. C. C. Halle 1774.4.
- (γ) B. Carpozii Practica nova rerum crim. cum observ. J. S. Fr.

- Böhmeri Tom. III. Franco. 1759. fol. At Observ. τοῦ Βöhmer εἶναι κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐκδομένης αὐτοῦ καὶ κατ' ἴδιον in fol. Phil. Mar. Renazzi elementa jur. crim. Rom. Tom. IV. 1773—1786.
- Alois Cremani de jure crim. libr. III. Tic. 1791—93. Carmignani juris crim. elem. Pis. 1823. 2. vol. J. Chr. v. Quistorp Grunds. d. deutschen peinl. Rechts. II Thle. neue Ausg. besorgt v. Klein. Rostock 1809. 10. Herausg. von Chr. Ross. 1810. 21. 28. Chr. L. Stelzers Grunds. d. peinl. Rs. I Thl. Erf. 1790. 8. Chr. C. Stübel System des allg. peinl. Rechts, mit Anwendung auf die in Chursachsen geltenden Gesetze. II Thle. Leipz. 1793. 8. Salchow Darstellung der Lehre von Strafen und Verbrechen. II Bde. Iena 1804. 1803. Wirth Handb. der Strafrechtswiss. Bresl. 1823. Tittmann Handb. d. gem. deutschen peinl. Rechts. 2te Aufl. III Thl. 1822. 24. A. Schröter Handb. d. peinl. Rechts nach rom., can. und deutschen Gesetzen. 1ter Bd. Leipz. 1818. E. Henke Handb. d. CrimRs u. d. Criminalpolitik. III Bde. Berlin 1823. 26. 30. C. E. Jarcke Handb. d. gem. deutschen Strafrechts etc. III Bde. Berlin 1827. 28. 30.
- (δ) Chr. Fr. G. Meister princ. jur. crim. Germ. comm. ep. 6ta Gött. 1781. 8. C. J. Fr. Meister princ. jur. crim. Germ. Comm. ed. 4ta. 1802. 8. I. Chr. Koch institutiones jur. crim. ed. 9a. Iena 1781. E. Ferd. Klein Grunds. d. gem. deutschen peinl. Rechts. 2te Aufl. Hal. 1799. C. v. Grolman Grunds. der Criminalrechtswiss. Giess. 1798. 8 4te Aufl. gr. 8. 1823. C. A. Tittmann Grundlinien der Strafrechtswiss. etc. Leipz. 1800. Salchow Lehrb. d. gem. peinl. Rechts. Halle 1807. 3te Aufl. 1823. Dabelow Lehrb. d. gem. peinl. Rechts. Halle 1807. H. W. E. Henke Lehrb. der Strafrechtswiss. Zürich 1815. Martin Lehrb. d. deutschen gem. Criminalrechts mit besond. Rücksicht auf d. neue Baier. Gesetzbuch. Heidelb. 1825. C. Rosshirt. Lehrb. d. CrimRs nach d. Quellen d. gem. deutschen Rechts. Heidelb. 1824. Rosshirt Entwick. der Grunds. d. Straf Rs nach d. Quellen d. gem. deutschen Rs. Heid. 1828. J. F. H. Abegg System der Criminalrechtswiss. Königsb. 1826. C. G. Wächter Lehrb. d. römisch deutschen Strafrechts. II Thle. Tüb. 1825. 26. A. Bauer Lehrb. der Strafrechtswiss. Gött. 1827. 2te Aufl. 1833. Klentze Lehrb. des gem. CrimR. Berlin 1833. Heffter Lehrb. des gem. deutschen CrimR. Halle 1834. C. Bonanni elem. juris crim. Aquil. 1837.
- (ε) J. Fr. Plitt Repertorium für das peinl. R. I. Bd. Fkft. 1786. II. Bd. 1790. 8. Ejusdem Analecta jur. crim. Hanover 1786. 8 Chr. Martin Select. Dissertationum et comment. juris crim. collectio. Vol. I. 1822. Bibliothek d. peinl. Rechts (herausg. v. C. Grolman)

I Bd. Herb. u. Hadam 1799. Bibliothek. etc. herausg. v. Almen-
dingen, Grolman u. Feuerbach. II. Bd. I. St. Göt. 1800.
Archiv des Criminalrechts (πρώτον μὲν ὑπὸ τῶν Kleid u. Klein-
schrod, ἑπείτα δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ Konopak) Halle 1799—1810, VII
Bde. Neues Arch. d. CR. (ὑπὸ τῶν Mittermaier, Kleinschrod
Konopak, Rosshirt τελευταῖον δὲ καὶ τῶν Wächter, Birn-
baum, Heffter) 1817—30. XXIV. Bde, ἀπὸ δὲ τοῦ ἔτους 1834
ἐκδίδεται ὡς νέα συνέχεια. Grosse Magaz. des CR. I. Heft. Marb.
1804. Salechow Archiv für Freunde der Philosophie d. Rechts. I. Bd
I. St. Jena 1803. Hurler'sch Beitr. zur Civil- und Criminalgesetz-
gebung und Jurisprudenz. I. II. Heft. Helmstaedt. 1816. Crimina-
listische Beitr. von Hudtwalker u. Trummer. Hamb. II. Bde.
1825. 26. Rosshirt Zeitschr. für Civil- und Criminalr. Heidelb.
1831. III. Bde. Ἐνταῦθα ἀναφέρονται καὶ τὰ ἐν τῇ σημ. ἡ ἀναφερόμενα
περιδικὰ συγγράμματα τῶν Hitzig καὶ Demme.

- (5) Püttmann Opuscula jur. crim. Lips: 1799. 8. C. A. Kleins-
chrod Abhandl. aus d. peinl. R. u. peinl. Prozesse. Erd. I. Thl.
1797. II. Th. 1798. III Th. 1805. G. Bayl Beitr. zum CR. Bamb.
1812. Feuerbach Thémis. Landsh. 1812. Escher Vier Abhandl.
über Gegenst. der Strafrechtswiss. Zürich 1822. F. C. T. Hepp Ver-
suche über einzelne Lehren d. Strafrechtswiss. Heidelb. 1827. J. F.
H. Abegg unters. aus d. Gebiete d. StrafrW. Breslau 1830.
- (v) F. Chr. Harpprecht Responsa criminalia juridica. Tom. III. Tüb.
1701. fol. Ejusdem Consult. criminales et civiles. Pars I. III.
Tüb. 1812. f. Job. Tob. Carrach rechtliche Urtheile und Gut-
achten in peinlichen Sachen. Halle 1775. 4. Chr. F. G. Meisters
rechtliche Erkenntnisse und Gutachten in peinl. Fällen II. I. Thl.
Gött. 1771. 72. III. IV. V. Thl. herausg. v. G. Jac. Fr. Meister
ebendas. 1783—99. fol. J. C. Friedr. Meisters Urtheile u. Gutachten
in peinl. u. andern Fällen. Erkl. a. d. O. 1808. Feuerbach Merk-
würdige Criminalrechtsfälle I. u. II. Bd. Giess. 1808. Feuerbach
aktenmässige Darstellung merkwürdiger Verbrechen. II. Bde. Giess.
1828. 29. W. v. Schirach Criminalrechtsfälle. Altona 1813. Pfis-
ter merkwürdige Criminalfälle mit besond. Rücksicht auf die Un-
tersuchungsführung. I. IV. Bd. Heidelb. 1814—19. C. A. Tittmann
Vorträge u. Urtheile über merkwürdige Straffälle aus Acten. Leipz.
1815. Eisenhart's Erzählungen von besondern Rechthändeln (X.
Bde. 2te Aufl. Halle 1767—1779.) Klein's Annalen (XXVI. Bde.
1788—1800) καὶ τοῦ αὐτοῦ merkw. Rechtsprüche d. Hallischen
Juristen-Facultät (V. Bde. 1796—1802) περιέχουσιν ἐπίσης πολλὰ καὶ
ἄριστοπολὴ περιέρχουσι περιπτώσεις ἀδικημάτων. Hitzig Zeitschrift für
die Criminalrechtspflege in d. Preuss. Staaten. Berlin 1825—1835.

XVI. Bde. Hitzig Annalen der deutschen und ausländ. Criminalrechtspflege. Berlin 1828—1833. IX. Bde. Ἀμφότερα ταῦτα τὰ διὰ τοὺς πρακτικούς ἅμα καὶ διὰ τοὺς θεωρητικούς ἐπίσης σπουδαία περιεδικὰ συγγράμματα ἐξακολουθεῖν γὰρ ἐκδίδονται. Annalen der deutschen und ausländ. Criminalrechtspflege. Altenburg 1837—1839 VI Bde. Ὁρα προσέτι Bauer Stafrechtfaelle. Gœtt. 1833—37. III Bde. Bopp Bibliothek gewählter Strafrechtsfaelle. Leipz. 1834. Graba Theorie und Praxis des gemeinen deutschen Criminalr. Hamburg 1838. Richter und Klose Zeitschrift fuer Strafrechtspflege in den preuss. Staaten. Hoenigsb. 1839. I Heft. Ἐκ τῆς γαλλικῆς φιλολογίας ἀνάγεται ἐνταῦθα, ἐκτὸς τοῦ συγγράμματος τοῦ Pita val causes célèbres (Paris 1734. sq. XXIV. Bde.), ὕπερ ἐπιχειρήσθη ἀκολουθῶς ὁ Richer καὶ τοῦ ὁμοίου ὑπάρχουσι πολλαὶ εἰς τὸ γερμανικὸν μεταφράσεις, πληρὴ οὐδεμία πλήρης, Méjan recueil des causes célèbres etc. Paris 1808. sq. XXII. Bde. Ἐκ δὲ τῆς ἀγγλικῆς φιλολογίας σημειώτεον τὴν ὑπὸ τοῦ Howell ἀπὸ τοῦ 1809 ἔτους ἐκδομένην συλλογὴν τῶν State trials etc., συγχειμένην ἐκ πλείονων ἢ 30 τόμων, καὶ τὸ: Celebrated trials and remarkable cases, etc. VI. Bde. London 1826. Criminal trials. London 1832. 1. Vol. 1836. II vol.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΟΥ

ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Φιλοσοφικὸν ἢτοι γενικὸν μέρος τοῦ ποινικοῦ δικαίου.

Gallus Aloys Klenischrod systematiche Ent Wickelung der Grundbegriffe und Grundwahrheiten d. peinl. Rechts. III Theile Erl. 1794. 1796. 8. zweite. Ausg 1799. dritte Ausg. 1805. *P. J. A. Feuerbach* Revision der Grundsätze un Grundbegriffe des positiven peinlichen Rechts. I Bd. Erf 1799. II Bd. Chemnitz 1808. 8.

A. F. J. Tyibaut Beiträge zar Critik der Feuerbachischen Theorie über die Grundsätze des peinlichen Rechts. Hamb. 1802. 8.

Stübel Grundsätze zu Vorlesungen über den allgemeinen Theil des deutschen u. chursächsischen. Criminalrechts- Wilttenberg 1804. 8.

Ἐνταῦθα ἀνάγονται προσέτι τὰ ἀνωτέρω, §. 6. Σημ. γ. μνημο- νευθέντα συγγράμματα τῶν *Richter, Romagnosi, Rossi κα Carmignani*.

I.

Εἰσαγωγή.

Ἐκθεσίς τῶν πρωτίστων ἀρχῶν τοῦ ποινικοῦ δικαίου.

Carl. H. Gros Diss-denotione pæuarum forensium Er. lang. 1798.

Feuerbach : Ist Sicherung von dem Verbrecher Zweck der Strafe? und ist Strafrecht Präventionsrecht? Bibliothek d. peinl Rechts. I Bd. 2tes St. N. 1.) Τοῦ αὐτοῦ Revision etc. I Bd. 1tes Cap. τοῦ αὐτοῦ über die Strafe als Sicherungsmittel von Künftigen Beleidigungen des Verbrechers. Nebst einer näheren Prüfung der *Klein*'schen Strafrechts-Theorie. Als Anhang zu der Revision. Chemnitz 1800.

Κατὰ τῆς ἐν τοῖς εἰρημένοις συγγράμμασιν ἐκτεθειμένης θεωρίας ἴδε πρὸ πάντων :

Karl. Grolman über die Begründung des Strafrechts und der Strafgesetzgebung etc. Giessen 1799. Τὸν αὐτὸν : Sollte es denn wirklich kein Zwangsrecht zur Prävention geben? εἰς τὸ σύγγραμμά του : Magazin zur Philos. u Geschichte d. Rechts. I Bd. 2. 3. St. *Gönnner* (Archiv. f. gesetzgebung I. Bd. 1. Heft. N. 2. 3. II. Bd. 1. H. N. 2.

Ἐνταῦθα δὲ ἀνήκουσι προσέτι :

Schneider über das Prinzip d. Strafrechts. Giess. 1806.
E. Henke über d. gegenw. Zustand der Criminal rechtswiss.

Landsh. 1810. καὶ : über den Streit der Strafrechts theorien. Regensburg 1811.

- A. v. Bothmer* der Begriff der Strafe, Berlin 1808.
- Unterholzner* (jurist. Abhandlungen, München 1810, N. III):
Pfitzer Beitr. zum Behuf. einer neuen Criminal gesetzg.
Tüb. 1810.
- C. Hänsel* über das Princip d. Strafrechts. Leipz. 1811 *W.*
G. Tafinger. über die Idee einer Criminalgesetzge-
bung. Tüb. 1811.
- Borst* Versuch einer neuen rein-rechtlichen Darstellung
des Strafrechts. Nürnberg 1811.
- C. E. Schulze* Leitfaden der Entwicklung der philos. Prin-
cipien des bürg. u. pein R. Gött. 1813.
- C. Th. Welker* die Letzten Gründe von Recht, Staat, u.
Strafe, philos. u. rechts hist. entwickelt. Giess. 1813.
- H. Cock* de fine poenis proposito Gron. 1819.
- E. Spangenberg* über die sittliche und bürgerliche Besse-
rung der Verbrecher mittelst des Pönitentiarsyst. als d.
einzig zulässigen Zweck jeder Strafe Freinach dem
Engl. Landsh. 1821.
- F. C. F. Hepp* Kritische Darstellung der Strafrechts-The-
orien. Heidelb. 1829.
- A. Bauer* die Warnungstheorie, nebst einer Darstellung u.
Beurth. aller Strafrechts theorien Gött 1830.

§. 7. α (τοῦ ἐκδ.)

Αἱ περὶ τῆς θεμελιώδους ἀρχῆς τοῦ ποινικοῦ δικαίου
θεωρίαι (α) εἶναι I) ἀπλᾶι, στηρίζουσαι τὸ ποινικὸν δί-
καιον ἐπὶ ὠρισμένης ιδέας, ἢ προτιθέμεναι νὰ φθάσωσι διὰ
τῆς ποινῆς σκοπὸν τινα ὠρισμένον. II) σύνθετοι (μικταί),
θεμελιῶσαι τὸ ποινικὸν δίκαιον ἐπὶ πολλῶν ἀρχῶν συνά-
μα, ἢ προτιθέμεναι σκοποὺς πλείονας. Αἱ ἀπλᾶι δὲ θεω-

ρίαι εἶναι πάλιν Α) ἀπόλυτοι (β) (θεωρία δικαιοσύνης),
 πρεσβεύουσαι ὅτι ἡ ποινὴ εἶναι κακόν, ὅπερ ἡ δικαιοσύνη
 ὀρίζει κατὰ τε τὸ εἶδος καὶ τὸ μέτρον, ὡς συνέπειαν ἀναγα-
 καίαν τοῦ πριχθέντος ἀδικήματος· Β) σχετικαί (θεωρία τῆς
 ὠφελείας), πρεσβεύουσαι ὅτι ἡ ποινὴ εἶναι ἀπλῶς μέσον
 πρὸς ἐπιτυχίαν σκοποῦ τινος ὠρισμένου καὶ παραγομένου
 ἀπὸ τινος τῶν διαφόρων τῆς ποινῆς στοιχείων. Αἱ δὲ σύν-
 θετοι θεωρία ἢ 1) πρεσβεύουσι περὶ τῆς ποινῆς ἀμφοτέρα
 συνάμα, ἤγουν ὅτι εἶναι καὶ συνέπεια τῆς δικαιοσύνης καὶ
 μέσον πρὸς ἐπιτυχίαν ὠρισμένου σκοποῦ, ἢ 2) προτίθενται
 διὰ τῆς ποινῆς νὰ ἐπιτύχῃ σκοποὺς πλείονας. Ἡ δικαι-
 οσύνη λεγομένη θεωρία παρίσταται ὑπὸ διαφόρους ἐπόψεις·
 ἀνάγονται δ' ἐνταῦθα : 1) ἡ θεωρία τῆς ἀνταποδόσεως (α-
 θ) (γ), καθ' ἣν, δυνάμει τοῦ νόμου τῆς ἰσότητος (δ), ὀ-
 φείλει ἕκαστος νὰ ὑποφέρῃ κακόν ἴσον καὶ τῆς αὐτῆς ὅσον
 ἔνεστι φύσεως μὲ τὸ κακόν ὅπερ αὐτὸς παρήγαγε διὰ τοῦ
 ἀδικήματός του· 2) ἡ ἀπολύτου δικαιοσύνης θεωρία, καθ'
 ἣν ἡ ποινὴ δυνάμει τῆς κατηγορητικῆς τοῦ νόμου προσταγῆς
 ἀναγκαιῶς παρακολουθοῦσα πᾶν ἀδίκημα ἐπιβάλλεται ἐπ'
 αὐτῷ τούτῳ τῷ σκοπῷ τῆς ἐπιβουλῆς (ε)· 3) ἡ θεωρία τοῦ
 ἐξισασμοῦ τοῦ κακοῦ, ὅπερ παρήχθη ἐκ τοῦ ἀδικήματος,
 καθόσον ἰδίως προώριστα ἡ ποινὴ νὰ μηδενίσῃ τὸ παρα-
 χθέν ἠθικόν κακόν (ζ) καὶ ν' ἀποκαταστήσῃ τὴν θείαν τοῦ
 σύμπαντος τάξιν (η)· 4) ἡ θεωρία τοῦ διὰ τῆς ποινῆς ἐξι-
 σασμοῦ τοῦ νομικοῦ κακοῦ, ὅπερ παρήχθη ἐκ τοῦ ἀδικήμα-
 τος (θ)· 5) ἡ θεωρία τοῦ ἐξίλασμοῦ (εὐρισθῆ) (ι) κατὰ τὴν
 ὁποίαν ὁ παραβάς τὸν ποινικὸν νόμον πρόκειται διὰ τῆς
 ποινῆς νὰ ἐκτίσῃ τὴν ἀδικίαν καὶ νὰ ἀγνισθῇ· 6) ἡ θεωρία

ἡ πρεσβεύουσα, ὅτι πᾶν ἀδίκημα πρέπει νὰ συνεπάγεται κακόν τι ὀριζόμενον ὑπὸ τῆς δικαιοσύνης (κ)· 7) ἡ θεωρία, ἡ πρεσβεύουσα μὲν ὅτι τὴν ποινὴν αὐτὴ ἡ δικαιοσύνη ὀρίζει ὡς συνέπειαν τοῦ ἀδικήματος, καὶ ἀπαιτοῦσα παρὰ τῆς πολιτείας, ἵνα μηδεὶς ὑποφέρῃ κακὸν ἀνώτερον τοῦ ἀνταξίου τῆς ἐνοχῆς του (λ), ἀναγνωρίζουσα δὲ τὸ δικαίωμα τῆς πολιτείας νὰ κανονίζῃ ἐντὸς τῶν ὑπὸ τῆς δικαιοσύνης τεθειμένων ὀρίων τὸ περὶ ποινῆς, ὡς τὸ δεινότερον μέσον πρὸς διατήρησιν τῆς ἰσχύος τῶν νόμων, κατὰ τὸν ἄρμοδιώτερον πρὸς τὰς εἰδικὰς αὐτῆς σχέσεις καὶ ἀνάγκας τρόπον. Ἡ δὲ λεγομένη ὠφελείας θεωρία, τὴν ὁποίαν ἐπενόησαν πρὸ πάντων συγγραφεῖς Ἀγγλοὶ (μ), καὶ κυρίως Βένθαμ (ν), ἀναλογισάμενοι καὶ σταθμίσαντες εὐστόχως ἀπάσας τὰς εἰς τὰς πράξεις τοῦ ἀνθρώπου ἐπενεργούσας ἀφορμὰς καὶ κλίσεις, εἶναι ἢ 1) θεωρία γενικῆς προκαταλήψεως (ξ), ἔχουσα ἐν γένει πρὸ ὀφθαλμῶν ἅπαντα τῆς κοινωνίας τὰ μέλη, ὅσα ὀρμῶνται πρὸς ἐνέργειαν ἀδικημάτων, καὶ σκοπεύουσα διὰ τῆς ἀπειλῆς τῆς ποινῆς ν' ἀντιπράξῃ εἰς τὴν ὀρμὴν ταύτην· ἢ 2) θεωρία μερικῆς προκαταλήψεως (ο), πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχουσα μόνον τὸ ἄτομον τοῦ πράξαντος τὸ ἀδίκημα καὶ ταύτου ἕνεκεν ἐπικινδύνου ἀναδειχθέντος, καὶ σκοπεύουσα διὰ τῆς ποινῆς νὰ ἐξασφαλίσῃ κατ' αὐτοῦ τὴν πολιτείαν· 3) θεωρία ἐκφοβήσεως δι' ἐπιβολῆς τῆς ποινῆς (π)· 4) θεωρία ἐκφοβήσεως (ρ) δι' ἀπειλῆς τῆς ποινῆς (θεωρία ψυχολογικῆς καταναγκάσεως), ὁμηλιθωθεῖσα κυρίως ὑπὸ Φαῦερβάχ. Σύνθετοι θεωρίαι (σ) εἶναι: 1) ἡ τῆς προκαταλήψεως θεωρία ἢ κανονιζομένη καὶ τροπολογουμένη διὰ τῆς θεωρίας τῆς δικαιοσύνης (τ)· 2) ἡ θεωρία ἢ ἀναγνω-

ρίζουσα τὴν ποινὴν ὡς εὐγενέστερον εἶδος ἐκδικήσεως (υ). 3) ἡ θεωρία τῆς αὐτοσυντηρήσεως (φ). 4) ἡ θεωρία τῆς ἀμύνης (χ). 5) ἡ θεωρία τοῦ ἐξίλασμοῦ, ὑπὸ τὴν ἐννοίαν ὅτι διὰ τῆς ποινῆς ἀπαλλάττεται ὁ ἀδικήσας τοῦ κυνδύνου νὰ τεθῆ εἰς κατάστασιν ἐκτὸς τοῦ νόμου, ὑποστὰς δὲ τὴν ποινὴν παρακινεῖται καὶ εἰς αὐτοπροαίρετον διόρθωσιν (ψ). 6) ἡ θεωρία, κατὰ τὴν ὁποίαν διὰ τῆς ποινῆς ἐξαλείφεται ἢ ἐκ τοῦ ἀδικήματος προκύψασα νοερὰ βλάβη (ω). 7) ἡ διὰ τοῦ μέσου τῆς ποινῆς τὴν διόρθωσιν τοῦ ἀδικήσαντος σκοπεύουσα θεωρία (αα). 8) ἡ θεωρία, ἡ παράγουσα μὲν ἀπὸ τῆς δικαιοσύνης τὸ δικαίωμα τοῦ τιμωρεῖν, σκοπεύουσα δὲ διὰ τῆς ποινῆς παραινετικὴν ἀποτροπὴν ἀπὸ τῶν ἀξιοποίνων πράξεων (ββ).

- (α) Ἐκθεσις τῶν διαφόρων θεωριῶν καὶ ἔλεγχον ἐκάστης αὐτῶν περιέχουσιν, ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τοῦ συγγραφέως παρατεθέντων συγγραμμάτων, προσέτι καὶ τὰ ἑξῆς: Vening de divers. de sine poenar. sentent. Groning. 1826. Trojen de jure puniendi Gron. 1827. v. Muyden essai sur le principe fondamental de la justice pénale. Lausanne 1833. Rotteck Vernunftrecht III. Thl. σελ. 213· 234. Hepp über die Gerechtigkeits- und Nützungstheorien des Auslands und den Werth der Phil. des Strafrechts. Heidelb. 1834. Abegg die verschiedenen Strafrechtstheorien in ihrem Verhältnisse zu einander. Neustadt 1835. v. Preusschen über die Begründung des Strafrechts. Darmstadt 1835. v. Preusschen die Gerechtigkeitstheorie, so wie eine Darstellung der übrigen Strafrechtstheorien. Giessen 1839. 2. Theile. Lieber a popular essay on subjects of penal law and on just interrupted solitary confinement. Philadelph. 1838. Reichman Betrachtungen über das Straf. des Staats. Wiesb. 1836. Möhl über den Zweck der Strafe. Heidelb. 1837. Henrici über die Unzulänglichkeit eines einfachen Strafrechtsprinzips. Braunschweig 1839. Genthe de theoriis juris crim. quae dicunt med. Lips. 1839.
- (β) Heffter Lehrb. σελ. 11. κατὰ τῆς διαίρεσεως καύτης: Carmignani leggi. III. p. 26.
- (γ) Wissinger de talione. Lyon, 1822. De iuse de poena talion.

- apud. var. gentes. Lugd. 1822. Frey de primord. jur. crim. apud var. gentes. Basil. 1824. Trip. de similitudine inter delicta eorum- quae poenas. Gron 1834.
- (δ) Heinrich andeutungen der rechtl. Grunds. einer Criminalgerich- tswiss. Berlin 1834. σελ. 5.
- (ε) Ἀπὸ τῆς εἰς τὴν θεωρίας τοῦ Kant metaph. Anfangs gründe der Rechts- lehre. σελ. 193.
- (ζ) π. χ. κατὰ τὸν Jacob.
- (η) Stahl Philos. des Rechts 2 Bde. 2. Abth. σελ. 364. 373.
- (θ) v. Bothmer über den Begriff der Strafe. Berlin 1806.
- (ι) Πρὸ πάντων de Broglie ἐν τῇ Revue française 1828. Σεπτεμβρ. σελ. 13. Bemerkungen über den Entwurf. eines Strafgesetzb. Stuttg. 1830. σελ. 3.
- (κ) Treffart in Arch. d. CrimR. N. F. 1838. σελ. 274.
- (λ) Ἐνταῦθα ἀνάγονται αἱ θεωρίαι τῶν Richter (das philor. Strafr., begrün- det auf die Idee der Gerechtigkeit. Leipz. 1829.), Rossi, Rotteck, Heffter, abegg, v Preuschen. Ἰδ. Brochet essai sur l'élément moral du droit crim. Gen. 1836. Ὡς πρὸς τὸν τρόπον ὕμως καθ' ὃν ἡ πρακτι- κή θεωρία διεξάγει τὸ ποινικὸν δίκαιον διαφέρουσι πολλὴ αἱ γνώμαι.
- (μ) Καὶ πρὶν τοῦ Bentham ἀναφέρει τὴν θεωρίαν ταύτην ὁ Priestley es- say on Government. Ἰδ. καὶ American Jurist. Boston 1839. Φωλλαδ. τοῦ Ἰανουαρίου. Ἀρ. 40. σελ. 332.
- (ν) Ἰδ. τὸ προσηρημένον σύγγραμμα τοῦ Harpp. Bentham Grunds. der Criminalpolitik. Tübingen 1839. Warnkönig Rechtsphilosophie σελ. 86. Burléit de Benthami de utili doctrina. Amstel. 1839. Revue de legislation par Wolowski. 1836. doc. p. 209.
- (ξ) Τὴν θεωρίαν ταύτην προσθεύουσι οἱ νεώτεροι ἰταλοὶ νομοδιδάκαλοι καὶ μάλιστα ὁ Romagnosi, περὶ τοῦ ὁποῦ ἰδ. neues Archiv des CrimR. VII. σελ. 181 καὶ Rossi εἰς Zeitschr. für die ausl. Gesetzgebung. III. Bd. nr. 12. Ἐν δὲ τῇ Γερμανίᾳ ἐγράψεν ὑπὲρ τῆς θεωρίας ταύτης ὁ Drost-Hulshof Einleit. in das peinl. R. § 7.
- (ο) Ἐνταῦθα ἀνάγεται ἡ θεωρία τοῦ Tittmann, ἐν μέρει δὲ καὶ ἡ τοῦ Lu- cas du système pénal et du système répressif en général. Paris 1827.
- (π) Τὴν θεωρίαν ταύτην ὑποστηρίζει ἐν μὲν τῇ Ἰταλίᾳ ὁ Filangieri, ἐν δὲ τῇ Γερμανίᾳ ὁ Klein.
- (ρ) Αἱ βάσεις τῆς θεωρίας τοῦ Φάυερβαχ περιέχονται εἰς Michaelis mo- saisches Recht. Vorr. zum VI. Thl. σελ. 18. ἰδ. καὶ Oersted Grun- drog. der Strafgesetzb. σελ. 37, ὅστις προσπαθεῖ (σελ. 51) νὰ συνδυάσῃ τὴν θεωρίαν τοῦ Φάυερβαχ μετὰ τὴν θεωρίαν τῆς πρακτικῆς ψυχολογίας.
- (σ) Ἰδ. Henrici über die Unzulänglichkeit eines einfachen Strafrechts- principes σελ. 78., ὅστις συνδυάζει τὴν σχετικὴν θεωρίαν μετὰ τὴν ἀπόλυτον, θεωρῶν ἐν τρισούτῳ τὴν πρῶτην ὡς ἐπιμερατεστέραν.

- (τ) *Prò pínyτων Rauter traité du dr. crim. Vol. I. p. 3—20.*
- (υ) *Luden Vorr. zu s. Uebersetzung von Romagnosi. I. Thl. seil. I. VI.*
- (ζ) *v Schulze Leitfadn der Entwicklung der philos. Principien des burgerl. und peinl. Rechts. Gött. 1813. seil. 330.*
- (η) *Wirth Handb. der Strafrechtswiss. I. Thl. seil. 248. Martin Lehrb. des CrimR. §. 11.—13. Weber im neuen Archiv des CrimR. VI. seil. 433.*
- (θ) *Τὸς Fichte*
- (ω) *v Welker Staat, Recht und Strafe seil. 249. παραβ. μὲ τὸς αὐτοῦ Universalencyclopädie. Stuttg. 1829. seil. 373. καὶ Vorrade p. XXXIII.*
- (αα) *Ἡ θεωρία αὕτη υποδικαίρεται πάλιν 1) εἰς τὴν θεωρίαν, ἣτις τείνει εἰς τὸ νὰ συνδυάσῃ τὸν σκοπὸν τῆς διορθώσεως μὲ τὸν σκοπὸν τῆς ἐπὶ τῶν αἰσθησῶν τοῦ καταδικασθέντος ἐπιπεραγείας τῆς ποινῆς ὡς κακοῦ π. χ. κατὰ τὸ σωφρονιστικὸν σύστημα τῆς ἀρκτώσεως Ἀμερικῆς (κατὰ τὸν Livingston), καὶ 2) εἰς τὴν θεωρίαν, ἣτις ὡς μόνον τῆς ποινῆς σκοπὸν διακρίνει τὴν διορθώσιν τοῦ ἀδικήσαντος π. χ. κατὰ τὴν μέχρι τινὸς γνώμην τοῦ Henke (Arch. des CrimR. V. seil. 240.) καὶ κατὰ τὴν γνώμην ἐκείνων, ἔσοι δέλου νὰ καταργήσωσι πᾶσαν θανατικὴν ποινήν. Δοκίμιον πρὸς διεξαγωγὴν τοῦ τῆς διορθώσεως σκοποῦ κατὰ τὴν ἔννοιαν ταύτην (ὅπου ὅμως ἐκλείπει κυρίως πᾶν ποινικὸν δίκαιον) εἶναι τὸ σύγγραμμα τοῦ Remark. on criminal law with a plan for one improvad system. London 1831. (περὶ ἧσιν τοῦ συγγράμματος τούτου περιέχει: Zeitschrift für ausländische Gesetzgebung VIII. seil. 316. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀνωτέρω πρώτην θεωρίαν, ἄλλοι μὲν διατείνονται α) ὅτι πρὸς μόνον τῆς διορθώσεως τὸν σκοπὸν ἔχει τὸ δικαίωμα ἡ πολιτεία νὰ ἐπιβάλλῃ ποινὰς τὴν ἐλευθερίαν περιορίζουσας καὶ ὑπερπομπῶν πᾶσα ποινὴ πρέπει νὰ συνίσταται εἰς μέσα, τείνοντα εἰς τὴν ἠθικὴν τῶν τιμωρουμένων διορθώσιν, ἄλλοι δὲ β) ὅτι τῶν τιμωρουμένων ἡ διόρθωσις εἶναι ἐκ τῶν σπουδαιωτέρων δευτερευόντων σκοπῶν τῆς ποινῆς, καὶ ὅτι ὁ ὄργανισμὸς τῶν φυλακῶν πρέπει νὰ ᾖ κατὰλληλος εἰς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τούτου. Ἐνταῦθα δὲ πάλιν οἱ μὲν φρονούσιν α) ὅτι πρέπει μόνον ν' ἀποτρέπηται ὁ κίνδυνος τῆς ἐκ τῆς συμβιώσεως τῶν καταδικῶν ἐνδεχομένης μεγαλειτέρας διαφθορᾶς αὐτῶν καὶ μόλυνσεως τῶν ἡθῶν τῶν, οἱ δὲ β) ὅτι πρέπει ἐκτὸς τούτου νὰ συνηθίζωνται οἱ κατάδικοι εἰς φιλοπορίαν καὶ εὐταξίαν καὶ νὰ τίθωνται εἰς κατάντασιν ὥστε ἐν καιρῷ νὰ προσκορίζωνται ἐντέμωσ τὰ πρὸς τὸ ζῆν, π. χ. κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Aruim Bruchstücke über Verbrechen I. seil. 98., οἱ δὲ γ) ὅτι πρέπει νὰ σκοπῆται καὶ ἡ βελτίωσις τῶν ἡθῶν καὶ τῶν φρονημάτων τῶν καταδικῶν. Ἐν γένει ἐπικρατεῖ παρὰ τοῖς συγγραφεῦσι μεγάλη ἀσάφεια ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς διορθώσεως ἢ τοῦ σωφρονισμοῦ. Ἐνταῦθα ἀνάγεται ὅλα τὰ νεώτερα (κατωτέρω ἐν § 149 ἀνεφερόμενα) συγγράμματα περὶ τοῦ σωφρονιστικοῦ συστήματος ὑπὸ τῶν Luces, Beaumont, Tocqueville, Grellet, Crawford, Julius. Ἐκ τῶν Γερμα-*

νῶν συνέγραψαν ὑπὲρ τῆς θεωρίας, τῆς παραδεχομένης ὡς σκοπὸν τῆς ποι-
νῆς τὴν διόρθωσιν, οἱ ἀνωτέρω ἐν τῇ σημ. α μνημονευθέντες Reichmann,
Möhl. 18. προσέει Mittormaiier im Arch. des Criminalr. XII. σελ.
152. 328. 673. neue Folge 1834. σελ. 132. 1835. σελ. 597. 1837. σελ.
436. 1838. σελ. 138.

(26) π. χ. κατὰ τὸν Bauer im N. Arch. des CrimR IX. nr. 17.

*A. Ἀνάγκη τῆς ψυχολογικῆς καταναγκάσεως ἐν
πάσῃ πολιτείᾳ.*

§ 8 (α)

Ἡ συνένωσις τῆς θελήσεως καὶ τῶν δυνάμεων ἑνὸς ἐ-
κάστου πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἀμοιβαίας ἐλευθερίας ἀπάν-
των, ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τῆς πολιτικῆς κοινωρίας. Πᾶσα δὲ
πολιτικὴ κοινωρία, ὑποτασσομένη εἰς μίαν κοινὴν θέλησιν
καὶ διὰ πολιτεύματος ὀργανισμένη, λέγεται πολιτεία. Σκο-
πὸς δὲ τῆς πολιτείας εἶναι ἡ οὐστάσις τῆς νομίμου τάξεως,
τουτέστιν ἡ κατὰ τὸν νόμον τοῦ δικαίου συνύπαρξις τῶν
ἀνθρώπων.

- (α) Ἡ ἱστορικὴ τοῦ ποινικοῦ δικαίου ἀνάπτυξις ἀρχαίαι ἀπανταχοῦ ἀπὸ τῆς
ιδιωτικῆς ἐκδικήσεως τῶν οἰκογενειῶν ἢ τῶν γενεῶν, προϊῦσα δὲ
μεταβαίνει τάχιστα εἰς τὸ σύστημα τῶν χρηματικῶν ποινῶν (compro-
sitiones) αὗται δὲ τελευταῖον ἐπιβαλλόμεναι ὑπὸ (μεσολαβοῦντο.) δικαστοῦ
δασις ἐν ἐλλείψει χρηματικῆς ποινῆς, παραδίδει τὸν ἀδικήσαντα εἰς τὴν
ἐκδίκασιν, τὴν ὅποιαν ἐκτελεῖ ἢ ὁ δικαστὴς αὐτὸς ἢ κατὰ παραγγελίαν αὐ-
τοῦ ἄλλου, ἀποτελοῦσι τὴν μετάβασιν εἰς τὰς κυρίως λεγομένας ποινάς.
Καίτοι πολλαχῶς διδακτικὴ ἡ ἱστορικὴ τοῦ ποινικοῦ δικαίου ἀνάπτυξις,
δὲν παρέχει ἔμως κατ' οὐδένα λόγον σταθεράν τινα βάσιν εἰς τὴν πρα-
κτικὴν ἐπιστήμην ἢ εἰς τὴν νομοθεσίαν.

§ 9

Οἰαδήποτε προσβολὴ δικαιώματος ἀντιβαίνει εἰς τὸν
σκοπὸν τῆς πολιτείας (§. 8.), ἐπομένως εἶναι ἀπολύτως

ἀναγκαῖον γὰ μὴ συμβαίη ἐν τῇ πολιτείᾳ οὐδεμία τοιαύτη προσβολή. Ἡ πολιτεία λοιπὸν ἔχει τὸ δικαίωμα καὶ τὸ καθήκον νὰ εὕρῃ τὰ μέσα, διῶν καθίσταται ἐν γένει ἀδύνατος πᾶσα προσβολὴ δικαιώματος.

§ 10

Τὰ ἀπαιτούμενα ταῦτα μέσα πρέπει ἀφεύκτως νὰ ἴναι μέσα καταναγκαστικά (α). Εἰς ταῦτα δὲ ἀνήκει πρὸ πάντων ἡ ἀπὸ μέρους τῆς πολιτείας φυσικὴ κατανάγκασις, ἥτις διττῶς αἶρει τῶν δικαιωμάτων τὰς προσβολὰς Α), προηγουμένη τοῦ ἀδικήματος, δηλαδὴ κωλύουσα προσβολὴν μηκέτι τετελεσμένην, τοῦτο δὲ 1) διὰ καταναγκάσεως εἰς ἐγγυοδοσίαν ὑπὲρ τοῦ ἀπειλουμένου, 2) δι' ἀμέσου καταβολῆς τῶν εἰς προσβολὴν δικαιώματος ἀπευθυνομένων φυσικῶν δυνάμεων τοῦ προσβολέως. Β) ἐπομένῃ εἰς τὸ ἀδίκημα, καταναγκάζουσα δηλαδὴ τὸν προσβολέα εἰς ἀπόδοσιν τοῦ ἀντικειμένου, ἢ εἰς ἐπανόρθωσιν τῆς ζημίας.

(α) Ὅτι τὰ ἠθικὰ μέσα (ἀνατροφή, ἐκπαίδευσις, θρησκεία) δὲν ἐξαίρονται, ἀλλ' ἀποτελοῦσι μάλιστα τὴν τελευταίαν βῆσιν ἀπάντων τῶν καταναγκαστικῶν μέσων, καὶ καθιστῶσιν αὐτὰ τελειόφρα, δὲν ἐπιδέχεται ἀμφιβολίαν. Sed de his non est hic locus.

§ 11

Ἡ φυσικὴ ὁμως κατανάγκασις δὲν εἶναι ἀποχρῶσα νὰ ἐμποδίσῃ ἐν γένει τὰς προσβολὰς τῶν δικαιωμάτων. Διότι ἡ μὲν προηγουμένη τοῦ ἀδικήματος καταναγκάσεως εἶναι δυνατὴ μόνον ἐπὶ τῇ προϋποθέσει γεγονότων, ἐξ ὧν συνάγει ἡ πολιτεία ἢτοι τὴν βεβαιότητα ἢ τοῦλάχιστον (ὡς

ἐπὶ τῆς καταναγκάσεως εἰς ἐγγυοδοσίαν) τὴν πιθανότητα τῶν τοιούτων προσβολῶν, ἢ δὲ ἐπομένη, μόνον ἐπὶ τῇ προϋποθέσει προσβολῆς τοιούτων δικαιωμάτων ὧν τὸ ἀντικείμενον εἶναι ἀντικαταστατόν. Δὲν εἶναι λοιπὸν ἡ φυσικὴ κατανάγκασις ἀποχρῶσα 1) πρὸς ὑπεράσπισιν δικαιωμάτων ἀναντικαταστάτων διότι ἡ, μόνη ἐπ' αὐτῶν δυνατὴ, προηγουμένη κατανάγκασις ἐξαρτᾶται ἀπὸ τῆς ὄλως τυχαίας διαγνώσεως τῆς ἐπικειμένης προσβολῆς· δὲν εἶναι δὲ προσέτι ἀποχρῶσα οὐδὲ 2) πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν καθ' ἑαυτὰ ἀντικαταστατῶν δικαιωμάτων, διότι πολλάκις ταῦτα γίνονται ἀναντικατάστατα, καὶ διότι ἐπίσης ἐξαρτᾶται ἀπὸ τῆς αὐτῆς ὄλως τυχαίας περιστάσεως τὸ δυνατόν τῆς προηγουμένης τοῦ ἀδικήματος καταναγκάσεως.

§ 12

Διὰ νὰ ἐμποδισθῶσι λοιπὸν αἱ προσβολαὶ τῶν δικαιωμάτων ἐν γένει, ἀπαιτεῖται, ἐκτὸς τῆς φυσικῆς προσέτι καὶ ἄλλη τις κατανάγκασις, προηγουμένη μὲν τῆς ἐκτέλεσεως τῆς τοῦ δικαιώματος προσβολῆς, ἐφαρμοζομένη δὲ παρὰ τῆς πολιτείας κατὰ πᾶσαν εἰδικὴν περίπτωσιν, χωρὶς νὰ προαπαιτῆται διάγνωσις τῆς ἐπικειμένης προσβολῆς δικαιώματος. Τοιαύτη κατανάγκασις δὲν δύναται νὰ ᾖ εἰμῆ ψυχολογική.

B Τὸ δυνατόν τοιαύτης ψυχολογικῆς καταναγκάσεως.

§ 13

Aἱ παραβάσεις ἅπασαι ὡς ψυχολογικὸν τῆς γενέσεως

αὐτῶν λόγον ἔχουσι τὴν ἡδυπάθειαν, καθόσον ἡ ὄρεξις τοῦ ἀνθρώπου ὡς ἐκ τῆς προσδοκωμένης κατὰ τὴν πράξιν ἢ ἐκ τῆς πράξεως ἡδονῆς κινεῖται εἰς τῆς πράξεως τὴν ἐπιχείρησιν. Ἡ ἐξ ἡδυπαθείας ὁρμὴ αὕτη δύναται νὰ οὐδετερωθῇ διὰ τοῦ ἐξῆς μέσου, ἐὰν δηλαδὴ πᾶς τις γινώσκῃ, ὅτι τὴν πράξιν του θέλει ἀφεύκτως παρακολουθήσει κακὸν τι ἀντίτερον τῆς ἀληθοδότητος, ἢτοι γεννᾶται ἐκ τῆς μὴ ἐκπληρώσεως τῆς πρὸς πράξιν ὁρμῆς.

§ 14

Διὰ νὰ κατασταθῇ δὲ γενικὴ ἢ πεποιθήσις, ὅτι πᾶν ἀδικημα εἶναι ἀναποφεύκτως συνδεδεμένον μετὰ τοιοῦτου τινὸς κακοῦ, ἀπαιτεῖται Α) νόμος, ὀρίζων τὸ κακόν, ὅπερ ἀναγκαίως συνεπάγεται πᾶσα πράξις (νόμιμος ἀπειλή.) Ἀλλὰ διὰ νὰ ᾔναι τοῖς πᾶσι καταφανὴς ἢ πραγματικότης ἀλληλουχίας μετὰ τοῦ κακοῦ καὶ τῆς πράξεως ἀπαιτεῖται προσέτι Β) νὰ δεικνύηται καὶ ἐμπράκτως τὸ ἀλληλένδετον τοῦτο τῆς πράξεως ὡς αἰτίας μετὰ τοῦ κακοῦ ὡς ἀποτελέσματος, πρέπει ἐπομένως, ἅμα ἢ παράβασις λάβῃ χώραν, νὰ ἐπιβάλληται καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου συνδεδεμένον μετ' αὐτῆς κακόν (ἐκτέλεσις). Ἡ σύμπραξις τῆς ἐκτελεστικῆς καὶ τῆς νομοθετικῆς δυνάμεως πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐκφοβήσεως ἀποτελεῖ τὴν ψυχολογικὴν κατανάγκασιν.

§ 15.

Τὸ ὑπὸ τῆς πολιτείας διὰ τοῦ νόμου ἀπειλούμενον, καὶ, δυνάμει τοῦ νόμου τούτου, ἐπιβαλλόμενον κακόν, εἶναι ἡ πολιτικὴ ποινὴ (poena forensis). Ὁ γενικὸς λόγος τῆς ἀνάγκης

τῆς ποινῆς καὶ τῆς ὑπάρξεως αὐτῆς (ἐν τε τῇ νομοθεσίᾳ καὶ τῇ ἐκτελέσει) εἶναι ἡ ἀνάγκη τῆς διατηρήσεως τῆς ἀμοιβαίας ἀπάντων ἐλευθερίας δι' οὐδετερώσεως τῆς ὁρμῆς πρὸς τὰς προσβολὰς τῶν δικαιωμάτων.

Σημ. τὸ ζήτημα : ἂν ὑπάρχῃ φυσικὸν ποινικὸν δίκαιον, εὐλόγως δύναται νὰ παραληφθῇ προκειμένου λόγου περὶ τοῦ θετικῆς ποινικοῦ δικαίου. Ὅσοι ὅμως θεωροῦσι τὸ ποινικὸν δίκαιον ὡς δίκαιον ὑπερασπίσεως, δὲν δύναται ν' ἀποφύγῃ τὴν ἐρευναν τοῦ ζητήματος τούτου.

§ 16.

Ὡς σκοπὸς τῆς ποινῆς ἐννοεῖται τὸ ἀποτέλεσμα, ἡ παραγωγή τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς αἰτία τῆς ὑπάρξεως τῆς ποινῆς, ἂν πρόκειται νὰ ὑπάρξῃ ὁ περὶ ποινῆς ὀρισμὸς (α). Α) Σκοπὸς τῆς ἐν τῷ νόμῳ ἀπειλῆς τῆς ποινῆς, εἶναι ἡ ἀπὸ τῶν προσβολῶν τῶν δικαιωμάτων δι' ἐκφοβήσεως ἀποτροπὴ ἀπάντων, ὡς ἐνδεχομένων προσβολέων. Β) Σκοπὸς τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ποινῆς εἶναι ἡ πραγματοποίηση τῆς ἀπειλῆς τοῦ νόμου, καθόσον ἄνευ ἐφαρμογῆς ἡ ἀπειλὴ ἦθελεν ἀποβῆ ματαία (ἀτελοσφόρητος). Ἐπειδὴ δὲ πρόκειται ὁ μὲν νόμος νὰ ἐκφοβήσῃ ἅπαντας τοὺς πολίτας, ἡ δὲ ἐκτέλεσις αὐτοῦ νὰ τῷ παρέξῃ δύναμιν, ἔπεται ὅτι ἕμμεσος (τελικὸς) σκοπὸς τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ποινῆς εἶναι ὡσαύτως ἀπλὴ ἐκφόβησις τῶν πολιτῶν διὰ τοῦ νόμου (β).

(α) Ὁ σκοπὸς τῆς ποινῆς δὲν πρέπει νὰ συγχέηται μὲ τὸν σκοπὸν τοῦ τιμωροῦντος. Feuerbach *uber Strafe als Sicherungsmittel.* σελ. 43. ἔπ.

(β) Συνοπτικὴν ἐκθεσιν τῶν διαφορῶν περὶ τοῦ ποινικοῦ δικαίου θεωριῶν περιέχει, ἐκτὸς τῶν προσημειωθέντων συγγραμμάτων τὸ τοῦ Bauer Lehrb

des Strafs. § 22—29. Περὶ τοῦ σκοποῦ τῆς ποινῆς ἀνάγνωθι προσέτι Michalolis Vorrede zum VI. Theil des Mosaischen Rechts. Casar Denkwürdigkeiten aus der philos. Welt. Bd. IV. Abh. VI. καὶ τὴν διατριβὴν τοῦ αὐτοῦ von dem Zwecke der Strafen. (Δευτέρα προσθήκη εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ μετέφρασιν τοῦ Valazé über die Strafgesetze). Püttmam de poenis exemplaribus. In Opusc. J. Cr. N. IX. C. Venning Disp. qua exponuntur diversae de fine poenarum sententiae. Gron. 1826. Leisler Versuch über das Strafrecht. Frkf. 1796. Διασκευασθεὶς χρίν: Leyser Sp. 649. M. I.

§ 17.

Νόμιμος λόγος τῆς ποινῆς εἶναι ὁ λόγος, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτᾶται τὸ νομίμως δυνατόν αὐτῆς· ὁ νόμιμος λόγος Α) τῆς ἀπειλῆς τῆς ποινῆς εἶναι· ἡ συνύπαρξις αὐτῆς μετὰ τῆς νομίμου ἐλευθερίας τῶν ἀπειλουμένων, καθὼς ἡ ἀνάγκη τῆς ἐξασφαλίσεως τῶν δικαιωμάτων ἀπάντων τῶν πολιτῶν εἶναι ὁ λόγος ὁ ἀπαρτίζων τὸ καθήκον τῆς πολιτείας εἰς ἀπειλὴν ποινῶν. Β) Ὁ νόμιμος λόγος τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ποινῆς εἶναι ἡ προηγουμένη ἀπειλὴ τοῦ νόμου (α)

(α) Ἐκτενέστερον περὶ τοῦ νομίμου τούτου λόγου προφορικῶς. Πρὸς Fauerbach über die Strafe als Sicherungsmittel. etc. σελ. 92—118.

§ 18

Ἡ πολιτικὴ ποινὴ ὡς τοιαύτη δὲν ἔχει λοιπὸν σκοπὸν καὶ νόμιμον λόγον 1), τὴν προκατάληψιν μελλουσῶν παραβάσεων ὀρισμένου προσώπου (α), διότι αὐτὴ δὲν εἶναι ποινὴ, οὐδὲ ὑπάρχει πρὸς αὐτὴν νόμιμός τις λόγος· 2), οὐδὲ τὴν ἠθικὴν ἀνταπόδοσιν (β), διότι αὐτὴ ἀνάγεται εἰς τὴν ἠθικὴν, οὐχὶ δὲ εἰς τὴν νομικὴν τάξιν, εἶναι δὲ καὶ φύσει ἀδύνατος· 3) οὐδὲ τὴν ἄμεσον ἐκφόδισιν τῶν ἄλλων διὰ τῶν πό-

νων τοῦ ἐπιβαλλομένου εἰς τὸν ἀδικήσαντα κακοῦ (γ), διότι οὐδὲν ὑπάρχει πρὸς τοῦτο δικαίωμα 4) οὐδὲ τὴν ἠθικὴν διόρθωσιν, διότι αὕτη ἀποτελεῖ τὸν σκοπὸν τοῦ σωφροτισμοῦ, οὐχὶ δὲ τῆς ποινῆς (δ).

Σημ. Ὅσοι μέμφονται τοῦ συγγραφέως τὸ σύστημα, διότι εἰσάγει τὸν τρόπον ἐναντίον τῆς φιλάνθρωπίας καὶ τῶν ἄλλων τῆς πολιτείας σκοπῶν, λησμονοῦσιν, ὅτι, ὡς οὐδαμῶς λανθάνει τὸν συγγραφέα, αἱ αὐστηραὶ ποιναὶ φέρουσι τὸ ἀντίθετον τῆς ἐκφοβήσεως ἀποτέλεσμα καὶ ὅτι εἶναι μόνως τῆς νομοθετικῆς φρονήσεως (τῆς περὶ τὰ ποινικὰ πολιτικῆς) ἔργον ἢ λύσις τοῦ ζητήματος: ποῖαι ποιναὶ εἶναι κατάλληλοι καὶ πῶς πρέπει νὰ κανονίζωνται αὐταί, ὥστε οὐ μόνον νὰ συνάδωσι πρὸς τὸν σκοπὸν πάσης ποινῆς, ἀλλὰ καὶ νὰ προάγῃσι προσέτι, ὅσον τὸ δυνατόν, ἄλλους φιλάνθρωπούς καὶ κοινωνικοὺς σκοποὺς. Καλῶς ἐννοουμένη ἡ θεωρία τῆς ἐκφοβήσεως ἀφ' ἑνὸς καὶ ἡ τοῦ Βενθάμ ἀρχὴ τῆς γενικῆς ἀφελείας ἀφ' ἑτέρου συμβιβάζονται κάλλιστα πρὸς ἀλλήλας.

- (α) Ὡς ἰσχυρίζονται οἱ Stübel Diss. de justitia poenarum capitalium praesertim in Saxoniam. Wittenb. 1793. Stübel System des peinel. Rechts. I. Thl. § 13—15. Malblanc Comment. de poenis ab affectibus defensionis naturalis etiam in statu civili probe distinguendis (in Plitt Annual. N. II. p. 44), Grolman καὶ πολλοὶ ἄλλοι πρὶν τῶν συγγραφέων τούτων καὶ μετ' αὐτούς.
- (β) Jacob. philos. Rechtslehre § 415. καὶ 419—26. Ἡ νόμιμος λειτουργομένη ἐν ταῖς πόσεσι, τὴν ὁποίαν παραδέχονται ὡς βᾶσιν τῆς ποινῆς τινὲς τῶν νεωτέρων, π. γ. οἱ Zachariae, Fries, Bergk. καὶ ἄλ., ταυτίζονται ἐπὶ τέλους μὲ τὴν ἠθικὴν ἀνταπόδωσιν, ἐκτὸς δὲ τούτου εἶναι καὶ πάντῃ ἀδύνατον νὰ χρησιμεύσῃ εἴτε εἰς τὸν νομοθέτην εἴτε εἰς τὸν δικαστὴν ὡς μέτρον τῆς ἀναλογουμένης εἰς ἕκαστον ἀδικημᾶ ποινῆς. Διὰ τῆς εὐφίας καὶ μόνως δύναται ἐνταῦθα νὰ συμβιβασθῇ ἡ θεωρία μὲ τὴν πρᾶξιν, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπάρχει χάσμα μέγα. (Σημ. τοῦ ἐκδ.) Εἶναι πρόδηλον ὅτι ὁ Φαυερβαχ συγγράμει ἐνταῦθα τὴν θεωρίαν τῆς ἀνταπόδωσις μὲ τὴν τῆς δικαιοσύνης.
- (γ) Klein über die Natur und den Zweck der Strafe. Im Arch. II. Bd. I. St. N. IV.
- (δ) Herz. A. u. j. m. Bruchstücke über Verbrechen und Strafen. II Thl. σελ. 8. ἐπ.

Γ. Πρώτιόταυ ἀρχαί τοῦ ποινικοῦ δικαίου.

§ 19.

Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω συλλογισμοῦ συνάγεται ἡ ἀκόλουθος πρώτιστη ἀρχὴ τοῦ ποινικοῦ δικαίου : Πᾶσα ποινὴ ἐν τῇ πολιτείᾳ εἶναι συνέπεια νόμου, στηριζομένου ἐπὶ τῆς ἀνάγκης τῆς συντηρήσεως ἐξωτερικῶν δικαιωμάτων καὶ ἀπειλοῦντος κατὰ πάσης προσβολῆς δικαιώματος ὑλικόν τι καιρόν.

§ 20.

Ἐντεῦθεν πηγάζουσιν αἱ ἐξῆς, εἰς οὐδεμίαν ἐξαίρεσιν ὑποκειμέναι, δευτερεύουσαι ἀρχαί :

A) Πᾶσα ποινῆς ἐφαρμογὴ προϋποτίθησι ποινικὸν νόμον. (Nulla poena sine lege). Διότι ἐπὶ μόνῃς κυρίως τῆς διὰ τοῦ νόμου ἀπειλῆς τοῦ κακοῦ στηρίζεται ἡ ὑπαρξίς καὶ τὸ νομίμως δυνατόν τῆς ποινῆς.

B) Ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ποινῆς ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς υπάρξεως τῆς ἀξιοποιήτου πράξεως. (Nulla poena sine crimine). Διότι ὁ νόμος προϋποτίθησι τὴν πράξιν καὶ οὕτω συνδέει μετ' αὐτῆς τὴν ποινὴν.

Γ) Τὸ ἀξιοποιεῖν τῆς πράξεως ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς υπάρξεως ποινικῆς διατάξεως ἐν τῷ νόμῳ. (Nullum crimen sine poena legali). Διότι ὁ νόμος συνδέει μετὰ ὠρισμένης προσβολῆς δικαιώματος τὸ κακὸν ὡς ἀναγκαίαν αὐτῆς νόμιμον συνέπεια.

§ 20 α (τοῦ ἐκδ.)

Ἡ προεκτεθεισα θεωρία (§ 8—20) εἶναι κατὰ τοῦτο ἐσφαλμένη, ὡς ἅπασαι αἱ μονομερεῖς ὠφελείας θεωρίαι(α),

ὅτι ἡ ὠφέλεια, καθὼς σχετικῶς ἀόριστον ποσὸν, δὲν παρέχει εἰς τὸν νομοθέτην ἀσφαλῶς ὁδηγοῦσαν ἀρχήν. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἰσχύουσι κατ' αὐτῆς καὶ ἅπαντες οἱ λόγοι, ὅσοι ἀποδεικνύουσι τὸ μὴ βᾶσιμον τῆς θεωρίας τῆς ἐκφობήσεως, ἣτις στηρίζει τὰ πάντα ἐπὶ τῆς ὕλικῆς φύσεως τοῦ ἀνθρώπου, θεωρεῖ κατὰ συνέπειαν τούτου ὡς μόνας σκοπίμους ποινὰς τὰς διὰ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῶν ἐπιφερούσας ἐκφობῆσιν ἀλλὰ τὴν ὁποίαν ἡ πείρα ἀποδεικνύει ἀλυσιτελῆ (6). Ἡ θεωρία αὕτη τὴν ἀπειλὴν τῆς ποινῆς ἐκλαμβάνει ὡς τὸ κυριώτερον, ὑποτίθησι δὲ ὅτι ἕκαστος πολίτης ἔχει ἀκριβῆ γνῶσιν τῆς ἐπὶ ἐκάστου ἀδικήματος ἀπειλουμένης ποινῆς καὶ ὅτι ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἀξιοποιῶν πράξεων εἶναι τῆς σκέψεως προϊόν. Ἀλλὰ ὁ κατὰ τὴν θεωρίαν ταύτην ὡς ἀναγκαῖος ἀπαιτούμενος ὑπολογισμὸς τοῦ μέτρου τῆς ἀπειλητέας ἐπὶ ἐκάστου ἀδικήματος ποινῆς κατὰ λόγον τοῦ ἀθροίσματος τῶν ὕλικῶν πρὸς τοῦτο ὄρμῶν εἶναι ἀκατόρθωτος, διότι αἱ πρὸς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ἀδίκημα ἀφορμαὶ εἶναι ἄλλοτε ἄλλαι, καὶ διότι τὸ μέγεθος τοῦ πρὸς τὸ ἀδίκημα ἐρεθισμοῦ δὲν δύναται νὰ μετρηθῇ ὥστε ἡ θεωρία αὕτη στερεῖται παντὸς νομίμου μέτρου, καὶ ὀφείλουσα νὰ προῦποθέσῃ τὸ ἀνώτατον ποσὸν τῶν πρὸς τὸ ἀδίκημα ὄρμῶν καταντᾷ εἰς ἀπειλὴν αὐστηρῶν ποινῶν, ἵνα διὰ τοῦ μέσου τούτου ἀντιπράξῃ εἰς τὰς πρὸς τὸ ἀδίκημα ὄρμᾶς.

(a) Rossi traité du droit pénal I. p. 481. II. p. 18.

(6) Περὶ τῶν κατὰ τῆς θεωρίας τοῦ Φλύσεργ, ἐναστάσεων ἐν γένει Ὁρα Richter philos. Strafrecht, σελ. 187. Hepp. Krit. Darstellung der Strafrechtstheorien σελ. 83. Carmignani delle leggi della sicurezza III. p. 88—93. v. Rotteck Vernunftrecht. III. p. 221. Bauer im Arch. des CrimR. IX. p. 445. Hepp. Krit. Darstellung der Strafrechtstheorien

p. 83. v. Prenscher die Gerechtigkeitstheorie I. p. 28. Henrici über die Unzulänglichkeit eines einfachen Principes. σελ. 24.

§ 20 β. (τοῦ ἐκδ.)

Κατὰ τὴν μόνην ὀρθὴν περὶ τοῦ ποινικοῦ δικαίου θεωρίαν, ἡ πολιτεία ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς χρήσεως παντός εἰς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ αὐτῆς συντελοῦντος μέσου, ἀλλ' ὅμως μόνον ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς ἀνάγκης τοῦ ἐφαρμοστέου μέσου· ἡ δὲ ποινὴ εἶναι τὸ ἔσχατον τοιοῦτον μέσον, τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ γίνηται χρῆσις τότε μόνον, ὅταν ἡ πολιτεία δὲν δύναται ἐξίσου ἀσφαλῶς νὰ φθάσῃ εἰς τὸν σκοπὸν αὐτῆς δι' ἄλλων ἐλαφροτέρων μέσων. Ἐνυπάρχουσι δὲ εἰς τὴν ποινὴν δάφορα στοιχεῖα, ἅπερ καθιστῶσι τὴν τε ἀπειλήν τῆς ποινῆς καὶ τὴν ἐπιβολὴν αὐτῆς τελεσφόρον, καὶ χρησιμεύουσι καταλλήλως εἰς τὸν νομοθέτην πρὸς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ του. Ἡ ἐφαρμογὴ λοιπὸν τῆς ποινῆς δικαιολογεῖται ὡς ἐκ τῆς ἀνάγκης αὐτῆς καὶ ὡς ἐκ τῆς δικαιοσύνης, καθόσον ἡ ποινὴ ἀφ' ἐνὸς μὲν παρίσταται ὡς ἀντάξιον τῆς ἐνοχῆς κακὸν (α), ἀφ' ἐτέρου δὲ ἀποδεικνύεται τελεσφόρος μόνον καθόσον εἶναι δικαία (β). Ἡ δικαιοσύνη δὲν θεωρεῖ ἀπλῶς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ποινῆς ὡς μέσον ἀνταποδόσεως ἢ ἐξισασμοῦ, οὔτε παραδέχεται ἀπόλυτον τῆς ποινῆς μέτρον, ὥστε νὰ θεωρῆ ὑφ' ὁποίας δήποτε περιστάσεως ὠρισμένον ποσὸν ποινῆς ὡς ἀντιστοιχοῦν εἰς ὠρισμένον ἀδίκημα, οὔτε ἀπαιτεῖ, ν' ἀπειλῆται ἐπὶ ἐκάστου ἀδικήματος ὠρισμένον ποσὸν ποινῆς (γ)· ἀλλὰ παραδέχεται ἐν γένει ὡς ἀξίωμα, ὅτι ἡ πολιτεία ἔχει τότε μόνον τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιβάλλῃ ποινὰς, ὅταν ᾖναι αὗται ἀναγ-

καίαι, καὶ τοιαύτας μόνον, ὁποῖαι ἀναλογοῦσιν εἰς τὸν βαθμὸν τῆς ἐνοχῆς τοῦ ἀδικήσαντος. Ἐνταῦθα ὁμως λαμβάνεται κυρίως ὑπ' ὄψιν ὅτι κατὰ πᾶσαν πολιτείαν αἱ ἰδιαιτεροὶ αὐτῆς σχέσεις καὶ ἀνάγκαι προσδιορίζουσι τὴν ἐνεργεῖαν αὐτῆς πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τῆς συστάσεώς της. Ὅθεν ἡ δικαιοσύνη διαγράφει ἀπλῶς μόνον τὰ ὅρια, μέχρι τῶν ὁποίων δύναται ὁ νομοθέτης νὰ προχωρήσῃ κατὰ τὴν ἀπειλὴν τῶν ποινῶν ἀναγνωρίζει δὲ, ὅτι κατὰ πᾶσαν πολιτείαν τόσον ὡς πρὸς τὸ ζήτημα : ποῖαι πράξεις πρέπει νὰ τιμωρῶνται ὡς ἀδικήματα ; καθὼς καὶ ὡς πρὸς τὸ μέτρον τῆς ἀπειλητέας ποινῆς, ἐντὸς τῶν ὑπὸ τῆς δικαιοσύνης διαγεγραμμένων ὁρίων, πρέπει νὰ λαμβάνωνται πρὸ πάντων ὑπ' ὄψιν αἱ ἰδιαιτεροὶ σχέσεις καὶ ἀνάγκαι τῆς πολιτείας, περὶ τῆς νομοθεσίας τῆς ὁποίας πρόκειται, καὶ νὰ καταβάλληται πᾶσα προσπάθεια ὥστε νὰ μὴ προσβάλληται ἡ ἠθικὴ (δ). Οὕτως ἐννοουμένην τὴν δικαιοσύνην πρέπει βεβαίως νὰ ἔχη βάσιν πᾶς ποινικὸς νόμος διὰ νὰ ᾖ τελεσφόρος (ε).

(α) Μέχρι τίνος βαθμοῦ πρέπει νὰ φθάσῃ τὸ κακὸν ὅπερ ἡ ποινὴ περιέχει; ἴδ.

Rossi traité du droit penal III. p. 70. Traffurt im Arch. des CrR 1838, σελ. 277. R o e d e r au poena malum esse debeat. Giessae 1830

(β) Ἐπομένως δευτέρευτα νὰ εἰπωμεν ὅτι, ἡ ἀρχὴ τῆς δικαιοσύνης καὶ ἡ τῆς συνέσεως ὁρθῶς ἐννοούμεναι δὲ ἀντίκεινται ἀλλήλαις.

(γ) Ὅθεν ἐνδέχεται πολλάκις ὁ μὲν νομοθέτης νὰ ἔχη τὸ δικαίωμα τοῦ ν' ἀπειλάσῃ ποινῆν, ἡ δὲ περὶ τὰ ποινικὰ πολιτικῆ νὰ τὴν ἀπατρέψῃ ἀπὸ τῆς ἀπειλῆς ταύτης.

(δ) Πολλάκις εἶναι π. γ. ἡ παραδοχὴ διατάξεως τινος συμφέρουσα μὲν ὡς ἐκ τῆς περὶ τὰ ποινικὰ πολιτικῆς, οἷον ἡ διάταξις τῆς ἀτιμωρησίας τοῦ συνενόχου, τοῦ καταμηνύοντος εἰς τὴν ἀρχὴν τὸ ἀδικημα, ἀλλὰ ὑπαγορεύει ἀφ' ἑτέρου περιορισμὸς τινος ἢ σκέψις, ὅτι ἤθελεν ἐντεῦθεν διαφραγῆ ἡ ἠθικὴ τοῦ λαοῦ καὶ προαχθῆ ἡ κακοθεία.

(ε) Περὶ τοῦ ζητήματος, κατὰ πόσον νομοθεσία τις πρέπει νὰ στηρίζεται ἐπὶ ἀρ-

- 028) Ζητ. ἀορίστου, ιδ. Hepp. Darstellung der Strafrechtsth. σελ. 125. συνδ.
 με Mittermaier im Arch. des CrimR. XII. σελ. 345. Arch. N. F.
 1836. σελ. 403. 1838. σελ. 274. Weber in Pölitr. Jahrbuch. 1837.
 σελ. 311. Henrici σελ. 21. v Kapf Bemerk. zu dem Würtemb.
 Strafges Entw. σελ. 1. Mittermaier im Arch. d. CrimR. 1836. σελ.
 403. Hepp Comm. zum Würtemb. Strafgesetzb. I Thl. σελ. 17—31.
 Motive zu dem Norweg. Entw. σελ. 21. Kitka über Verfahren bei
 Abfass. d. Gesetzbücher. σελ. 46.

νομοῦ τῆσδε ἀποκρίσεως ἀποκρίσεως τῶν ἰσχυρῶν ἐκ τῶν ἰσχυρῶν
 τῆσδε τῶν

II.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΑΡΧΩΝ

ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΜΕΡΟΥΣ.

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

Περὶ τῆς φύσεως τῶν ἀδικημάτων.

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ.

Erroia καὶ διαίρεσις τῶν ἀδικημάτων.

J. G. Claus. de natura delictorum. Jenae 1794.

G. B. Hänsel de natura delictorum observ. Lips 1810:

Van der Ton de delictis. Lovan 1822.

§ 21.

Ὅστις υπερβαίνει τὰ ὅρια τῆς νομίμου ἐλευθερίας, πράττει προσβολὴν δικαιώματος (Laesio). Ὅστις δὲ προσβάλλει τὴν διὰ τῆς ἐν τῇ πολιτεία συνθήκης τεθεμελιωμένην καὶ διὰ ποινικῶν νόμων ἐξησφαλισμένην ἐλευθερίαν, πράττει ἀδικημα. Ὅθεν ἀδίκημα κατὰ τὴν πλατυτάτην ἔννοιαν, λέγεται πᾶσα ἐν ποινικῷ νόμῳ διαλαμβανομένη προσβολή, ἢ πᾶσα ὑπό τινος ποινικοῦ νόμου ἀπηγορευμένη, καὶ εἰς τὸ δικαίωμα ἄλλο τινος ἀντιβαίνουσα πράξις. Προσβολαὶ λοιπὸν δύνανται γὰ ὑ-

πάρξωσι καὶ ἐκτὸς τῆς πολιτείας, ἀδικήματα ὅμως μόνον ἐντὸς αὐτῆς.

Κακοήθεια, ἐλάττωμα, ἁμαρτία.

Σημ. τοῦ Ἐκδότου. Ὁ συγγραφεὺς δὲν διακρίνει προσηκόντως τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀδικήματος κατὰ τὴν φιλοσοφίαν τοῦ δικαίου, ὅπου ἡ ἔννοια αὕτη συνέχεται μετὰ τοῦ ζητήματος: ποῖαι πράξεις εἶναι θεωρητέαι ὡς ἀξιοποῖνοι: ἀπὸ τῆς ἐννοίας αὐτοῦ κατὰ τὴν νομικὴν σημασίαν. Ἴδ. ὡς πρὸς τὸ πρῶτον: *Trummer zur Philosophie d. Rechts.* σελ. 402. *Richter Philos. des Strafrechts.* σελ. 108. *Rossi traité du droit pénal.* II. vol. p. 1—20. *Carmignani* II. p. 43. *Hepp.* über die Gerechtigkeits und Nutzenstheorien. σελ. 67. Über den Begriff des Verbrechens aus dem Standpunkte des Strafgesetzgebers. Leips. 1837. *Abegg.* die-verschied. Strafrechtstheor. σελ. 38. *Abegg.* Lehrb. der Strafrechtswiss. σελ. 94. v. *Preuschen* die Gerechtigkeitsstheorie II. σελ. 31. *Hepp.* über die Gerechtigkeits und Nutzenstheorien. σελ. 80. *Hepp.* Darst. der Strafrechtsth. σελ. 156. Ὅτι ἐπιβλαβῆς ἢ μεγάλη ἔκτασις τῆς σφαίρας τοῦ ποινικοῦ δικαίου, ἴδ. *Mittermaier* über den neuesten Zustand der Crim.gesetzg. σελ. 164. καὶ *Kilka* über Verf. bei Abf der Gesetzg. σελ. 72. Ἐνταῦθα εἶναι σπουδαῖον τὸ ζήτημα ἂν τὸ ἀδίκημα ᾖναι θεωρητέον ὡς προσβολὴ δικαιώματος, πρέπει δὲ νὰ λυθῇ ἀποφατικῶς. *Mittermaier* über der Criminalgesetzgebung. σελ. 117. *Archiv de Criminalr* VIII. Bd. σελ. 78. IX. N. 22. *Birbaum* (neues Arch. des Criminalr. neue Folge. I. Bd. σελ. 156). *Rosshirt* zwei crim. Abh. σελ. 118. *Wicher's* erit. disquis. loci qui est in Codici poenali Gallici di facinor. contra bonos mores. Gron. 1839. p. 23. ἴδ. τοῦναντίον *Droste-Hülshof* im Arch. des CrimR. IX. nr.

22. v. *Preuschen* über Begründung des Stafrechts σελ. 67. *Escher* die Lehre vom dem Strafbaeren Betrüge. Zürich 1840. σελ 85. Περὶ τοῦ λόγου τῶν ἀδικημάτων πρὸς τὰς κακοήθειαι πράξεις: *Verweide* quatenus actiones virtutis legi contrariae delictis in civitate sint accens. Amstelod. 1828. *Mittermaier*, neues Arch. d. Criminalr. neue Folge. II Bd. σελ. 250. *Rossi* traite II. p. 44. *Wicher* l. c. pag. 30.

§ 22.

Ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τῆς ἐνεργείας κυβερνητικῆς τινος πράξεως καὶ ἀπὸ τῆς δηλώσεως τῆς πολιτείας ὑπάρχουσι δικαιώματα (τῶν ὑπηκόων ἐν τῇ πολιτείᾳ ἢ τῆς πολιτείας αὐτῆς). Τὰ δικαιώματα ταῦτα ἐξασφαλιζόμενα διὰ ποινικῶν νόμων ἀπαρτίζουσι τὴν ἐννοίαν ἀδικήματος κατὰ στενωτέραν σημασίαν, ὅπερ δύναται νὰ διαιρεθῇ εἰς ἐγκληματικὸν καὶ εἰς πολιτικὸν ἀδικημα, κατὰ τὸ διάφορον μέγεθος τῶν συνδεδεμένων μετ' αὐτοῦ ποινῶν καὶ κατὰ τὴν ἐντεῦθεν ἐξαρτωμένην διάφορον δικαιοδοσίαν (α). Καθ' ὅσον ἔχει ἡ πολιτεία τὸ δικαίωμα νὰ ἐνεργῇ πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτῆς ἐμμέσως δι' ἀστυνομικῶν νόμων καὶ ν' ἀπαγορεύῃ δι' αὐτῶν πράξεις καθ' ἑαυτὰς μὴ παρανόμους, κατὰ τοσοῦτον ὑπάρχουσι εἰδικὰ δικαιώματα τῆς πολιτείας ἀπαιτούσης παράλειψιν τῶν εἰδικῶς ἀπηγορευμένων τούτων πράξεων, τὰς ὁποίας ἄνευ τούτου ἐδύναντο νομίμως νὰ ἐπιχειρήσωσιν οἱ ὑπῆκοι. Ἐὰν δὲ τὸ δικαίωμα τῆς πολιτείας τοῦ ν' ἀπαιτῇ ὑπακοὴν εἰς ὠρισμένον ἀστυνομικὸν νόμον συναδεύηται μὲ ποινῆς ἀπειλήν, προκύπτει ἡ ἐννοία τῆς ἀστυνομικῆς παραβάσεως τοῦ πταίσματος (β).

Crimen καὶ *delictum* κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον. Πρὸς *Birnbaum* über den Unterschied. zwischen *crimen* und *delictum* bei d. Römern. (N. Arch. d. CrR. Bd. VIII. N. 44. 22. Bd. IX. N. 16.).

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὰς νεωτέρας ἐρεῦνας, κυρίως δὲ τὰς γενομένας ὑπὸ τοῦ *Birnbaum*, *crimen* σημαίνει οὐ μόνον τὸ ἀδίκημα, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐγκλησιν ἢ τὴν ποινικὴν ἀνάκρισιν, ἔχον, κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον, σημασίαν περιεκτικὴν, καθὼς τὸ *delictum*. Αἱ κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον διάφοροι διαιρέσεις ἐπὶ τοῦ προκειμένου συνεχόνται μετὰ τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ τῶν Ῥωμαίων *Millermaier* Strafverfahren in den deutschen gerichten. I. σελ. 7. *Hagen* de quaestione quale sit discrimen inter delict. publ. atque priv. Gött. 1832. *Birnbaum*, N. Arch. d. CrR. neue Folge II Bd. N. 13. *Heffter* Lehrb. σλ. 47. *Godefroi* de delictis quae non nisi ad laesorem querelae vindic. Amstel. 1837. p. 11—17.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ἡ ἔκφρασις *crimen extraordinarium* σημαίνει οὐχὶ ὠρισμένην κατηγορίαν ἀδικημάτων, ἀλλ' ἀπλῶς μόνον πᾶσαν πράξιν, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὑπῆρχε δι' ἐθίμου καθιερωμένη διαδικασία διάφορος τῆς συνήθους, ἢ ἐπὶ τῆς ὁποίας, καὶ τοι ἀνηκούσης εἰς τὸ *judicium privatum*, ἐφηρμόζετο καὶ ἄνευ νόμου ποινὴ τοῦ δημοσίου δικαίου. *Birnbaum* im Arch. des CrimR. VII. σελ. 671. IX σελ. 399. neue Folge. 1835. σελ. 329. *Godefroi* diss. cit. p. 17.

(α) Πρὸς *Robert* und *Koch* über civil- und Criminalstrafen und Verbrechen. Giessen 1785. Πρὸς τὴν διαίρεσιν εἰς ἐγκληματικά ἀδικήματα καὶ εἰς ἀστυνομικὰς παραβάσεις ἀντιστοιγεῖ ἡ ἰταλικὴ διαίρεσις εἰς *delitto di pena d'alto criminale*, *delitto di pena correzionale*, *delitto di pena di polizia*. Ὁ νόμος αὐστριακὸς ποινικὸς νόμος ἀναμιγνύει μετὰ τῶν ἀστυνομικῶν παραβάσεων καὶ πολιτικὰ ἀδικήματα, εἶον μικρὰ κλοπαὶ ἀπίται κτλ. *Undtwalker* ist der Unterschied zwis-

hen Verbrechen und Vergehen von praktischem Nutzen? (Crim. Blätter Hest. 1. N. 1.).

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Ἡ διάκρισις κακούργημάτων καὶ πλημμελημάτων, καθ' ὃν μάλιστα τρόπον ἀπαντᾶται ἐν τῷ βαυαρικῷ ποινικῷ νόμῳ (ἄρθρ. 2), ὅστις ἀποφαίνεται ποινὰς τινὰς ὡς προσηκούσας εἰς κακούργήματα καὶ ἄλλας πάλιν ὡς προσηκούσας εἰς πλημμελήματα, εἶναι ἰδίως σπουδαία ἐπὶ τοῦ γαλλικοῦ δικαίου (*Mittermaier Strafverfahren I. Thl. σελ. 18.*), κατὰ τοῦτο ὅτι τὰ μὲν κακούργήματα ὑπάγονται εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν δικαστηρίων τῶν συνέδρων καὶ τῶν ἐνόρκων, τὰ δὲ πλημμελήματα εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῶν πλημμελειοδικείων. Crimes λέγονται αἱ πράξεις, καθ' ὧν ὁ νόμος ὀρίζει σωματικὰς ἢ ἀτιμωτικὰς ποινὰς, delits δὲ εἶναι καθ' ὧν ἀπειλεῖται φυλάκισις ἢ ἡμερῶν ἕως ἢ ἐτῶν ἢ χρηματικὴ ποινὴ ἀνωτέρα τῶν 15 φράγκων. *Loché législation de la France Vol. I. d. 232. XXIX p. 202. Chauveau et Hellie Theorie du code penal I. p. 30. Lucas de la reforme des prisons. I. p. 32. III. p. 22.* Ἀμφισβητεῖται ἡ ἀξία τῆς προκειμένης διακρίσεως, ὃν μάλιστα τρόπον ἀπαντᾶται αὕτη ἐν τῷ βαυαρικῷ ποινικῷ νόμῳ. Ἴδ. *Mittermaier (N. Arch. d. CrR. II N. 17. IV σελ. 629. Hudtwalker Beitrage II Bd. N. 16. Cucumus über Einteilung der Verbrechen und Vergehen Würzb. 1823.* Εἰς τοὺς νέους ποινικοὺς νόμους τῆς Σαξωνίας καὶ τῆς Βυρτεμβέργης, καὶ εἰς τὰ νομοσχέδια τοῦ Ἀννοβέρου, τῆς Βάδης, τῆς Ἑσσης, παρελείφθη ἡ διάκρισις αὕτη, ἀναγνωρισθέντος τοῦ ἐπιζημιῶν αὐτῆς. Ἴδ. περὶ τοῦ Ἀννοβέρου: *Archiv des Criminalr. neue Folge. 1838. σελ. 105, καὶ περὶ τῆς Βυρτεμβέργης: Hepp Comm. I. σελ. 70. 81.*

(6) Ἡ διαίρεσις αὕτη, ἂν καὶ πολλὰ σπουδαία νομοθετικῶς, εἶναι ὅμως μικροῦ λόγου ἀξία ὡς πρὸς τὴν θετικὴν κοινὴν νομοθεσίαν τῆς Γερμανίας, ὅπου ἐπὶ ἀμφοτέρων τῶν κατηγοριῶν τούτων ἰσχύει ἡ αὐτὴ ἀρχή. Ἄλλως ἔχει τὸ

πρῶτον κατὰ τὴν αὐστριακὴν καὶ κατὰ τὴν γαλλικὴν νομοθεσίαν. Προβ. Collezione dei travagli sul codice penale del regno d'Italia p. 139. seq. Προσίτι G ü n n e r (Archiv. der Gesetzgebung I. Bd. 1. Heft. N. 3.) καὶ A H a n a m a n n über die Grenzlinie zwischen Vorbr. u. Verbr. Wien 1805. W. J. Behr. welchen Hauptanforderungen muss ein Strafgesetzbuch genügen? Hierbei von der legislativen Unterscheidung zwischen Verbrechen und Polizeyübertretungen. Würzburg. 1813. Πολὺ εὐκόλως δύναται νὰ γίνῃ κατάχρησις ἐπὶ τῆς περὶ πταισμάτων νομοθεσίας, ὥστε νὰ δεσμευθῇ πᾶσα τοῦ ἀνθρώπου ἐλευθερία καὶ νὰ μεταβληθῇ ὁ πολίτης εἰς ἐμψυχὸν σιλικὸν γυρόσπαστον, μὴ δυνάμενος μηδὲ τὸ ἀσθενέστερον κίνημα νὰ πράξῃ χωρὶς νὰ ὑποπέσῃ εἰς ποινὴν. Δεινὸν παράδειγμα τοῦτου παρέχει τὸ Β. μέρος τοῦ βυβαρικῦ νομοσχεδίου τοῦ 1822.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. : Περὶ τῆς διακρίσεως τῶν κακούργημάτων ἀπὸ τῶν πταισμάτων : *Grandaur* (Beiträge zur Gesetzgebung in Baiern, von Zurhein) II. Bd. 1. Heft. N. 4. 2. Heft. σελ. 446. *Rosshirt*, N. Arch. d. CrR. XII. N. 11. *Cucumus*, N. Arch. VII. Bd. *Carmignani* delle leggi della sicurezza sociale. III. p. 271. Περὶ τῶν πταισμάτων κατὰ τὸ κοινὸν γερμ. δίκαιον. ἰδ. *Birnbaum* (N. Arch. d. CrimR., neue Folge, I. Bd. σελ. 164. *Carmignani* leggi della sicurezza. III. p. 271. *Mittermaier* Strafverf. in den deutschen Gerichten. I. σελ. 19. *Rosshirt* Gesch. und System des deutschen Strafrechts III. σελ. 166—187. v. *Preuschen* gerechtigkeitstheorie II. σελ. 25. Ἐκ τῶν νέων πταισματικῶν νομοθεσιῶν ἢ νομοθετικῶν δοκιμῶν σημειώσεως ἄξια εἶναι : 1) ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος ἐν τῷ δ' αὐτοῦ βιβλίῳ, 2) ὁ αὐστριακὸς περὶ πταισμάτων νόμος, περιέχων μόνον τὰ βαρέα πταίσματα, 3) τὸ, κατὰ μίμησιν τοῦ εἰρημένου αὐστριακοῦ νόμου συντεταγμένον, βυβαρικὸν νομοσχέδιον τοῦ 1822. (ἰδ. περὶ αὐτοῦ : Archiv des CriminR. VII. σελ. 230), 4) ὁ περὶ πταισμάτων νόμος τῆς πόλεως Βασιλείας τῆς 18 Μαΐου 1837. (συνιστάμενος μᾶλλον εἰς συλλογὴν διαφόρων πταισματικῶν νόμων), 5) ὁ ἀπὸ

30 Μαρτίου 1836 περί πταισμάτων νόμος τῆς Αικέρνης (ἀποτελῶν τὸ 6^{ον} μέρος τοῦ ποινικοῦ νόμου), 6) ὁ βυρτεμβεργικὸς περί πταισμάτων νόμος τῆς 2^{ης} Ὀκτωβρίου 1839 (ἐκ § 108), 7) ὁ ἀγγλικὸς περί βελτιώσεως τῆς ἀπυνομίας νόμος τῆς 17 Ἀυγούστου 1839.

§ 23.

Ἐπειδὴ σκοπὸς τῶν ποινικῶν νόμων εἶναι ἡ διατήρησις τῶν δικαιωμάτων ἐν γένει, ἔπεται ὅτι τῆς διὰ ποινικῶν ἀπειλῶν προστασίας τῶν νόμων ἀντικείμενον εἶναι οὐ μόνον τα δικαιώματα τῶν ὑπηκόων, ἀλλὰ καὶ τὰ εἰς τὴν πολιτείαν (ὡς νομικὸν πρόσωπον) ἀνήκοντα. Ὅθεν ὁ μὲν, ἀμέσως(α) τὰ τῆς πολιτείας δικαιώματα προσβάλλων διὰ παραβάσεων ποινικοῦ τινος νόμου, πράττει δημόσιον ἀδίκημα (ἀδίκημα κατὰ τῆς πολιτείας, del. publicum), ὁ δὲ, προσβάλλων διὰ τῆς παραβάσεώς του ἀμέσως τὸ δικαίωμα τινος τῶν ὑπηκόων, πράττει ἀδίκημα ἰδιωτικόν del. privatum.

Σημ. I. Stadler über die Eintheilung der Verbrechen in Staats-und Privatverbrechen. Heidelb. 1824. *Μικτὰ* (δημόσια καὶ ἰδιωτικὰ) ἀδικήματα. Martin Lehrh. § 290. Delicta publica, extraordinaria, privata κατὰ τὴν ῥωσσημασίαν. Koch. inst. jur. crim. § 27. Birnbaum. I. c. § 7. κ. ἐπ. C. T. Graun Diss. de supervacua delictorum divisione in publica et privata moribus nostris. Jenae 1756. (περιέχεται εἰς τοῦ Martin Sel. Diss. I. 9.) Gruner de poenis Roman. privatis earumque usu hod. Lips. 1805 (Martin I. c. N. 2).

Σημ. τοῦ ἐκδ. Καὶ ἐνταῦθα ἐπικρατεῖ ἡ ἐσφαλμένη τοῦ Φαῦερβάχ γνώμη ὅτι ἐπὶ παντὸς ἀδικήματος ὑπάρχει δικαίω-

ματος προσβολή. Ἐναντίον τῆς διαιρέσεως τῶν ἀδικημάτων εἰς δημόσια καὶ εἰς ἰδιωτικά ἰδ. *Mittermaier über den neuesten Zustand der Strafgesetzg.* σελ. 115. *Trummer zur Philos. d. Rechts* σελ. 280. *Heffter Lehrb.* σελ. 217. *Rosshirt zuwei crim Abh.* σελ. 119. Ἡ διάκρισις αὕτη, τῆς ὁποίας τὸ ἀλυσιτελές κατέστη ἀναμφισβήτητον, εἶναι ἄγνωστος εἰς τὰς νέας νομοθεσίας τῆς Σαξωνίας, τῆς Βάδης, τῆς Ἑσσης. Μόνος δὲ ὁ νέος Βυρτεμβεργικὸς νόμος διετήρησε τὴν εἰρημένην διάκρισιν (Art. 140—235), μολοντί ἐν ταῖς βουλαῖς ἐπροτάθη νὰ παραλειφθῇ αὕτη.

- (α) Ἄνευ τοῦ γνωρίσματος τούτου δὲν ἤθελον εἶσθαι δυνατὴ ἡ διάκρισις τῶν δημοσίων ἀδικημάτων ἀπὸ τῶν ἰδιωτικῶν. Διότι προσβαλλομένου τοῦ ἰδιώτου προσβάλλεται ἡ κινδυνεύει (ἐμμέσως) καὶ ἡ πολιτεία, καὶ τὸ ἀνάπαλιν.

§ 24

Καθ' ὅσον ἔχει τις τὸ δικαίωμα ν' ἀπαιτῇ ἐνέργειαν παρὰ τοῦ ἑτέρου, κατὰ τοσοῦτον ὑπάρχουσι καὶ ἀδικήματα ἐκ παραλείψεως (del. omissionis, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰ del. commisionis). Ἄλλ' ἐπειδὴ τὸ ἀρχικὸν τοῦ πολίτου καθήκον συνίσταται μόνον εἰς παραλείψεις, προϋποτιθῆσι τὸ ἐκ παραλείψεως ἀδικήμα ἰδιαίτερον νόμιμον λόγον (νόμον ἢ συμβόλαιον), ὑποχρεοῦντα πρὸς ἐνέργειαν. Ἄνευ δὲ τοιοῦτου νομίμου λόγου ἡ παράλειψις δὲν ἀποτελεῖ ἀδικήμα(α).

- (α) J. H. Winkler Diss de crim omissionis. Lips 1776. Spangenberg, N. Arch. d. CrimR. IV. Bd. N. 23. Πρὸ πάντων: Simoni dei delitti del mero affetto, I. p. 165.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Πρὸς ὀρθὴν ἀντίληψιν τῶν ἐκ παραλείψεως ἀδικημάτων εἶναι ἀνάγκη νὰ διακρίνωμεν: 1) τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ὠφειλέ τις νὰ γινώσκῃ, ὅτι τῆς δεῖνος πράξεως ἡ πα-

πράξεις ἤθελεν ἐπιφέρει κατ' ἄλλου τινὸς ὠρισμένον ἐπιβλαβὲς ἀποτέλεσμα, 2) τὰς περιπτώσεις καθ' ἃς τὸ ἀδίκημα συνίσταται μόνον εἰς παράλειψιν ὠρισμένης πράξεως, διαταττομένης ὑπὸ τοῦ νόμου, *Hepp. im Arch. des CrimR. neue. F. 1837. σελ. 30. Zachariae vom Vers. der Verbrechen I σελ. 66. Luden vom Versuch. σελ. 468. Krug Studien zum sächs. Criminalgesetzb. II σελ. 54.*

§ 25.

Ἐπάρχουσι μὲν δικαιώματα κατέναντι τοῦ πολίτου ὡς τοιούτου, ἀλλὰ πρὸς τούτοις καὶ δικαιώματα ἰσχύοντα μόνον κατέναντι τῶν μελῶν ὠρισμένης τάξεως ἐν πῇ πολιτείᾳ. Ἐντεῦθεν ἐξηγεῖται ἡ διάκρισις τῶν ἀδικημάτων εἰς κοινὰ (*del. communia*) καὶ εἰς εἰδικὰ (*del. propria*).

§ 26.

Πάν ἀδίκημα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου, δυνάμει τῶν ὑπαρχόντων ποινικῶν νόμων, δὲν ἐφαρμόζονται αἱ ἐπὶ ἀδικημάτων τῆς αὐτῆς κατηγορίας ἰσχύουσαι ἀρχαί, λέγεται διακεκριμένον ὑπὸ τοῦ νόμου ἀδίκημα, ὅπερ δὲν πρέπει νὰ συγγένηται μετὰ τοῦ ἐπιτεταμένου ἀδικήματος. Λέγεται δὲ τὸ ἀδίκημα ἐπιτεταμένον, ὡσάκις οἱ νόμοι ὀρίζουσιν ἐπὶ αὐτοῦ ποινήν βαρυτέραν τῆς ὀριζομένης ἐπὶ τῶν ἀδικημάτων τῆς αὐτῆς κατηγορίας.

Σημ. Ὁ ὀρισμὸς τῆς τελέσεως, τῆς ἀποπέρας, τῆς συνδρομῆς τῶν ἀδικημάτων ἀνήκει εἰς ἄλλο μέρος τοῦ ποινικοῦ δικαίου. Ἐνταῦθα ὁμοίως δύναται νὰ δοθῇ προφορικῶς τῶν ἀκολούθων ἔτι ὀνομασιῶν ἢ ἐξηγήσεις. 1) *Delicta excepta non excepta-Brechen de delictis exceptis. Lips. 1788.*

Henr. Fr. Ferd. Hampe Diss. de del. exc. Hal. 1800. 2) *Delicta atrocissima, atrocía, levia*. *J. F. Kees* Diss. de discrimine inter delicta atrocía et levia rite statuendo. Lips. 1794. 3) *Delicta capitatia-non capitalia*. *Verbrechen an Hals und Hand an Haut und Haar*. 4) *Del ordinaria-arbitraria* (s. *extraordinaria*). 5) *Del ecclesiastica-secularia-mixta*. 6) *Del facti permanentis-facti transeuntis*. 7) *Del. notoria-occulta etc.* Ἐκ τῶν διακρίσεων τούτων αἱ μὲν εἶναι ἀπρηχαιώμεναι αἱ δὲ ἐσφαλμέναι, αἱ δὲ περιτταί.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ τῶν δυνατῶν ὑποκειμένων τῶν ἀδικημάτων.

§ 27.

Μόνα δυνατά ὑποκείμενα τῶν ἀδικημάτων εἶναι : Α) ἄτομα, Β) ἄτομα ἔχοντα χαρακτῆρα ὑπηκόου, Γ) ὑπήκοοι, ὑποκείμενοι εἰς τοὺς ποινικοὺς νόμους τῆς πολιτείας.

§ 28.

Α) Μόνον ἄτομα δύνανται νὰ ἦναι ἀδικημάτων ὑποκείμενα, οὐδέποτε δὲ πρόσωπα τομικὰ (ἐταιρεῖαι, universitates ἢ collegia). Ἐπὶ ἐταιρείας οἰουδήποτε εἶδους ὡς ἀδικήσαντα λογίζονται μόνον τὰ καθέκαστα ἄτομα, καὶ περ τοῦ ἀδικήματος πραχθέντος ἀπάντων θελήσει καὶ συμπράξει (α). Διότι ὑφισταμένης μόνον ὡς ἐκ τοῦ ὀρισμένου αὐτῆς σκοποῦ πάσης ἐταιρείας, ὡς νομικοῦ προσώπου καὶ ὡς αὐτῆς

ταύτης τῆς ἐταιρείας, τὰ καθέκαστα αὐτῆς μέλη, ἅμα δὲν πρᾶττωσι πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐταιρείας, ἀλλὰ πρὸς ἄλλον σκοπὸν διάφορον, δὲν ἐνεργοῦσιν ὡς ἐταιρεία (6).

(α) L. 15. §. 1. D. de dolo. c. 5. de sent. excommun. 6. *Pr6. Nottelbladt syst. Elem. juris pr. pos. L. II. S. II T. 3. §. 377. Malblane observ. quaedam ad delicta universitatum. Erl. 1792. (et in opusc. juris crim. Erl. 1793. u. 1) Klein, Arch. d. CrimR. Bd. III. St. 3. N. 2. Martin Lehrbe. §. 38. Περὶ τῆς ἐναντίας γνώμης πρὸς πρὸ πάντων: H. Gundling Diss. de universitate delinquente. Hallae 1730. C. F. F. Sintenis de delictis et poenis univers. Sorvestae 1825.*

Ἐπὶ τῇ βίβλῳ ἄλλου λόγου ὑποσημειῶ ἐνταῦθα τὴν αὐτὴν γνώμην τῆς πρώτης ἐκδόσεως §. 36.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ὅτι καὶ νομικὰ πρόσωπα δύνανται νὰ πράξωσιν ἀδικήματα, ἤτο ἀναμφισβήτητον κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα. *Gandinus de maleficiis sive de homicid. p. 68. Clarus quaest. 16. N. 7. Ἐντεῦθεν ἐξηγοῦνται καὶ αἱ Authent. Frederici τῶν L. 2. 13. Cod. de ep. et cler. Kammergerichtsordnung v. 1555. Thl. 2. Tit. 10. §. 1. ἰδ. καὶ C. 4. de censib. in 6to Φιλολογία: Haubold opusc. academ. ed. Stieber. Vol. II. p. 604. καὶ Stieber im praef. p. LXXIII. Gesterding Ausbeute von Nachforschungen II. σελ. 399. Hepp. Versuch über einzelne Theile der Strafrechtswiss. N. 3. Hänsel Bemerkungen zum sächsischen Civilrechte. II. Abthl. σελ. 62. Rosshirt Zeitschr. für Civil-und CriminalR. 2. Bd. σελ. 142. Τὸ κύριον σφάλμα τῶν συγγραψάντων περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου εἶναι ἡ γενίκευσις τουτέστιν ἡ ἐπέκτασις τῶν ἐπιτιμῶν μόνον ἀδικημάτων καὶ ποινῶν ἐφαρμοστέων κανόνων. Sintenis Diss. cit. p. 66. Οἱ νεώτεροι ποινικοὶ νόμοι παραδέχονται ὡς ἀναμφισβήτητον τὴν ἀρχὴν, ὅτι ἐταιρεία δὲν δύναται νὰ πράξῃ ἀδικήμα. Baier. Gesetzb. Art. 49 Hepp Comm. zum Würtemb. Gesetzb. I. σελ. 104. Mohl Würtemb. Staats R. I σελ. 655.*

§ 29.

Β) Ἐπειδὴ πᾶν ἀδίκημα ἀναγκαίως προϋποτίθῃσι ποινικὸν νόμον, ἔπεται, ὅτι μόνοι οἱ ὑποκείμενοι εἰς ἀνωτέραν νομοθετικὴν καὶ δικαστικὴν ἐξουσίαν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς πράττοντες ἀδίκημα. Τοῦ ἀδικήματος ἡ ἔννοια δὲν δύναται λοιπὸν νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς πρόσωπον ἡγεμόνος (κυριάρχου κατὰ τὴν κυρίαν τῆς λέξεως ἔννοιαν) μὴ ὑποκειμένου κατ' οὐδένα λόγον ὡς ὑπηκόου εἰς ἀνωτέραν πολιτικὴν ἐξουσίαν. Τοῦ κυριάρχου ἡγεμόνος αἱ πράξεις, μόνον ὡς προσβολαὶ δικαιωμάτων δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν, οὐδέποτε δὲ ὡς ἀδικήματα (α)

(α) Περὶ τοῦ γενικοῦ τούτου ζητήματος πρβ. C. F. G. Meister de jure quod in delictis personarum illustrium obtinet. Gött. 1748. Εἰς τὰς συνταγματικὰς λεγομένας πολιτείας ἡ εὐθύνη τῶν ὑπουργῶν ἀναπληροῖ τὴν ἀτιμωρησίαν τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ κράτους στηριζομένη ἐπὶ τοῦ πλάσματος τοῦ δημοσίου δικαίου, ὅτι ὁ ἀρχηγὸς τοῦ κράτους (βασιλεὺς, ἡγεμὼν) δὲν δύναται νὰ πράξῃ ἀδικίαν.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Τὸ ἀπαραβίαστον τοῦ ἡγεμόνος the King can do no wrong) εἶναι ἀλληλένδετον μετὰ τῆς εὐθύνης τῶν ὑπουργῶν. (Buddeus) die Ministerverantwortlichkeit Leipz. 1833. σελ. 6. Mohl. die Verantwortlichkeit der Minister. σελ. 8. Περὶ ἀδικημάτων τῶν ἡγεμόνων ἰδ. Ayrault Ordre et formalités des Romains. p. 136. Tittmann Handb. I. §. 30

§ 30.

Δυνάμει τῆς ἀρχῆς ταύτης (§. 29.) ἐθεωρεῖτο ἐπὶ τοῦ πολιτεύματος τῆς πρώην γερμανικῆς αὐτοκρατορίας μόνος ὁ αὐτοκράτωρ ὡς ἀνίκανος νὰ πράξῃ ἀδίκημα, ἐν ᾧ

ἀπ' ἐναντίας οἱ τοπάρχαι λεγόμενοι, καθὼ ἄμεσοι πολῖται καὶ ὑπήκοοι τῆς γερμανικῆς αὐτοκρατορίας, ὑπέκειντο εἰς τοὺς νόμους αὐτῆς, καὶ ἐπομένως ἐγίνοντο ἔνοχοι ἀδικήματος, ἂν παρέβαινον τοὺς κοινούς γερμανικούς αὐτοκρατορικούς νόμους (α). Ἀφότου ὁμως, μετὰ τὴν κατάλυσιν τῆς γερμανικῆς αὐτοκρατορίας, ἐκ τῶν τοπαρχῶν οἱ μὲν ἔλαβον κυριαρχῶν δικαιώματα, οἱ δὲ ὑπέκυψαν εἰς αὐτοὺς, ἰσχύει ἤδη ἡ πολιτικὴ ἀτιμωρησία ὡς πρὸς ἅπαντας τοὺς κατὰ τὴν γερμανίαν ἡγεμόνας, ἐν ᾧ οἱ λοιποὶ εὐγενεῖς (Standesherrn) ὀφείλουσιν ἐξίσου μετὰ τῶν ἄλλων ὑπηκόων, ὑποταγῆν εἰς τοὺς ποινικούς νόμους τοῦ κράτους, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν κυριαρχίαν ὑπόκεινται (β).

(α) Τὰ ἀρχαιολογικὰ ταῦτα ἀναπτύσσονται ἐκτενῶς ὑπὸ J. G. Cramer de delictis et poenis Statuum imperii R. G. Lips. 1738. Treuer pr. de jure publico criminali cautissime dijudicando. Göt. 1740. καὶ τὸ προσηνημονευθὲν σύγγραμμα τοῦ Meister §. 29.

(β) Ἐξαίρεσιν ἀποτελεῖ ὡς πρὸς τὴν δικαιοδοσίαν, τὸ συνομολογηθὲν αὐτοῖς *judicium parium* (δικαίωμα τοῦ δικάζεσθαι ὑπὸ τῶν αὐτεῖς ἴσων).

§ 31.

Γ) Ἐπειδὴ πᾶν ἀδίκημα εἶναι παράβασις νόμου, αὕτη δὲ ὑποτίθῃσι νόμον ὑποχρεωτικόν, ἔπεται, ὅτι ἐν ἐκάστη πολιτείᾳ ἐκεῖνοι μόνου δύνανται νὰ πράξωσιν ἀδικήματα ὡς πρὸς τοὺς ὁποίους εἶναι ὑποχρεωτικοὶ τῆς προκειμένης πολιτείας οἱ ποινικοὶ νόμοι. Ἄλλοδαποὶ ἐπομένως ἕνεκα τῶν ἐν τῇ ἁλλοδαπῇπραχθέντων ἀδικημάτων, ὑπάγονται εἰς μόνην τὴν ποινικὴν ἐξουσίαν τοῦ κράτους, ὅπου ἐτελέσθη ἡ πράξις (α). Ἀφ' ἑτέρου δὲ δύνανται νὰ πράξωσιν ἀδικήματα 1) ἁλλοδαποὶ, ἐνὸσφ διατρίβουσιν ἐν τινι ἐπικρατείᾳ,

ἐξαιρουμένων μόνων τῶν ἐχόντων τὸ τῆς ἑτεροδικίας δικαίωμα (β), καὶ 2) ὑπήκοοι τοῦ κράτους, οὐ μόνον ἐντὸς αὐτοῦ, ἀλλὰ—ἐπειδὴ οἱ ποινικοὶ νόμοι ὑποχρεοῦσι τοὺς ὑπηκόους ὡς τοιοῦτους, ὁ χαρακτήρ δὲ οὗτος δὲν ἐξαλείφεται διὰ τῆς προσκαίρου ἀλλαγῆς μεταβάσεως—καὶ ἐκτὸς μάλιστα τῆς ἐπικρατείας (γ), μόνον ὁμῶς κατὰ συμπολιτῶν ἢ κατὰ τῆς ἐγγωρίου πολιτείας (§. 40.) (δ).

(α) Πρὸς Edm. Buschle Com. de princ. jur. civ. publ. et gent. circa comprehensionem, punitionem vel remissionem peregrinorum, qui in alieno territ. delinquerunt. Gött. 1800. III. Ἐνταῦθα ἀνήκει ἐν μέρει καὶ G. L. Böhmer de del. extra territorium admissis. Gött. 1748. (in Elect. jur. civ. T. III. n. 20.) J. A. Rudolph de poena delictorum extra territorium admissorum. Erl. 1790. G. Th. Gutjahr. de exhibitione delinquentium. Spec. I. et II. Lips. 1795 καὶ 97. Egger über die Bestrafung der Verbrechen, welche in Auslande begangen werden (Zeiler's jährliche Beiträge zur Gesetzkunde in Oesterreich. Wien 1809. IV. Bd. N. III.) C. A. Titmann die Strafrechtspflege in völkerrechtl. Rücksicht mit besond. Beziehung auf die deutschen Bundesstaaten. Dresden 1817. J. Abegg über die Bestrafung der in Auslande begangenen Verbrechen Landsh. 1819. Ὅ,τι ἰσχυρῶς ποτε περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου μεταξὺ τῶν διαφόρων τῆς Γερμανίας ἐπικρατειῶν, δὲν ἐπιδέχεται πλέον ἐφαρμογὴν.

(β) Πρὸς Jäger: ob. ein Souverain berechtigt sey, fremde Gesandten verhaften zu lassen? (Schott's jur. Wblat. Thl. I. p. 157. seq.)

(γ) Ἐνεκα τῶν ἀδικημάτων, τὰ ὅποια πράττουσι οἱ ὑπήκοοι κράτους τινὲς ἐν τῇ ἄλλοδαπῇ κατὰ συμπολιτῶν αὐτῶν διατριβούτων αὐτοῦ, ὑπάγονται συγχρόνως εἰς δύο διαφόρων πολιτειῶν τὴν ποινικὴν ἐξουσίαν. Διότι 1) τὸ μὲν πρόσωπον, καθ' οὗ τὸ ἀδικημα, διατελεῖ ὑπὸ δικτὴν προστασίαν, τῆς τε πατρίου πολιτείας δηλονότι, ἔνεκα τῆς διαρκοῦς πρὸς αὐτὴν πολιτικῆς αὐτοῦ σχέσεως, καὶ τῆς ἄλλοδαπῆς, ἔνεκα τῆς διὰ τοῦ δικαίου τῶν ἐθνῶν καθιερωμένης ὑπὲρ τῶν ἐπιδημούστων προστασίας. 2) ὁ δὲ ἀδικίας ὑπέκειται συγχρόνως καὶ εἰς τῆς πατρίδος τοῦ τεὸς ποιηκοῦ νόμου, ὡς ἀδιάλειπτος αὐτῆς ὑπήκοος, καὶ εἰς τοὺς ποινικοὺς νόμους τῆς ἄλλοδαπῆς πολιτείας, ἔνεκα τῆς διὰ τὴν ἐπιδημίαν ὀφειλομένης εἰς αὐτοὺς ὑποταγῆς. Τὸ περὶ προτιμῆσεως δὲ τῆς ἑτέρας τῶν δύο τούτων ἐπίσης ἀρροδίων δικαιοδοσιῶν κανονίζεται μόνον ὡς ἐκ τοῦ τόπου τῆς μετὰ τὴν πρᾶξιν διατριβῆς τοῦ πράξαντος (deprehensio) καὶ ὡς ἐκ τῆς προτερήσεως (praeventio).

- (δ) Ἐγκρίσι τῆς γνώμης ταύτης, ἀλλὰ κατὰ διάφορον τρόπον, εἶναι ἀφ' ἑνὸς μὲν: Martin Lehrb. §. 26. καὶ ἰδίως J. W. W. Wens de delictis a civibus extra civitatem suam commissis earumque puniendarum ratione. Groning. 1824. (N. Arch. d. CrimR. σελ. 380. ff.), ἀφ' ἑτέρου δὲ: Kleinschrod, Arch. Bd. VII. σελ. 384. καὶ Tittmann l. c. σελ. 21.

Σημ. I. τοῦ ἐκδ. Τὸ περὶ τιμωρίας τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πραττομένων ἀδικημάτων ζήτημα διεφιλονεικεῖτο καὶ κατὰ τὸν μεσαιῶνα. *Gandinus de maleficiis rubr. de furibus p. 72. Angelus Arretinus p. 99. 177. T. Clarus quaest. 38. 39.* Περὶ τῶν ἐπικρατουσῶν κατὰ τὴν 15^ῃ ἑκατονταετηρίδα θεωριῶν. ἰδ. *Ayrault ordre et formalités des anciens Romains p. 61—72.* Περὶ τοῦ ἐφαρμοστέου ἢ μὴ τῶν C. 2. de constit. in 6° Clem. 2. de sent. et re judic. ἰδ. *Escher Abhandl. σελ. 124.* Περὶ τῶν ῥωμαϊκῶν χωρίων L. 10. 16. Cod. de accus. L. 7. D. de captiv. καὶ περὶ τῆς ἐπιρροῆς τῶν γερμανικῶν θεωριῶν, ἰδ. *Rosshirt Entwick. σελ. 359.* πρὸς μὲν *Asch v Wyck diss. cit. p. 55.* Περὶ δὲ τῆς ἐπιρροῆς τοῦ δικαίου τῶν ἐθνῶν, ἰδ. *Rocco dell'uso ed autorità delle leggi. Napol. 1837. p. 488. p. 161—176* Ἐν γένει ὡς βάσις δύναται νὰ τεθῆ μόνη ἡ ἀρχή, ὅτι ἐκείνη ἢ πολιτεία ἔχει ἐξουσίαν νὰ τιμωρῇ, τῆς ὁποίας παρεβιάσθη ὁ ποινικὸς νόμος. Ἄνευ ῥητοῦ ἐγχωρίου νόμου, τότε μόνον ἐπιτρέπεται νὰ τιμωρῶνται οἱ πολῖται ἕνεκα τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πραττομένων ἀδικημάτων, ὅταν δι' αὐτῶν προσβάλλωσι τὴν πάτριον πολιτείαν, ἢ παραβαίνωσιν ὑποχρεώσεις ὑπὸ τῶν ποινικῶν νόμων προστατευόμενας, τὰς ὁποίας ἀνέλαθον ἐν τῇ ἡμεδαπῇ ἢ ὅταν διὰ τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πραττομένων ἀδικημάτων προσβάλλωσι πρόσωπα μένοντα ἐν τῇ ἡμεδαπῇ ἢ ὅταν ἀπέρχωνται εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν πρὸς ὑπεκφυγὴν τοῦ νόμου (in frandem legis) N. Arch. d. CrimR. IV, σελ. 399. XIV. N. 23. *Hilrig Zeitschrift. Heft 22. σελ. 264.* Ἐκ τοῦ ὅτι ἐπραξέ τις ἀδίκημα κατὰ συμ-

πολίτου του, δὲν δύναται ἡ πολιτεία, τῆς ὁποίας ὑπήκοος εἶναι ὁ πράξας, νὰ παραγάγῃ δικαίωμα πρὸς τιμωρίαν αὐτοῦ. *Wens de delictis a civibus extra civit. adm. p. 19—28.* Ἴδ. προσέτι ἐν γένει : *Homann de delictis peregrin. Gron. 1823. Rolin de jurisd. judic. nostror. in extraneos. Gand. 1827. Puraye quatenus vel in regno vel extra regnum delinquent. nostris legib. teneantur. Bruxell. 1826. Cosmann de delictis extra civit. fines adm. Amstelod. 1829. Siegenbeck quid jure crim. praecip. de puniendis factis leg. civ. vetit extra territor. admissis. Lundg 1827. Asch v. Wyck de delictis extra territor. admissis. Ttraject. 1839. Baroli diritto naturale IV. p. 144. Demme Annalen VII. σελ. 342. Περὶ τῆς νομολογίας τῶν δικαστηρίων τοῦ Braunschweig : Scholz Darst. des Strafrechtsfalles gegen die Grafen Görtr. σελ. 110. πρὸς. Scholz jurist. Magaz. Braunsch. 1836. III. H. σελ. 31. Krug crim. Jahrb. für Sachsen. I. Vd. H. σελ. 259. Ἀμφισβητεῖται τὸ ζήτημα, ἐάν δύναται νὰ τιμωρηθῇ εἰς τὴν πατρίδα του, ὅστις ἀπῆλθε πρὸς ὑπεκφυγὴν τοῦ νόμου εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν, διὰ νὰ πράξῃ ἐκεῖ ἀδικήματα. Καταφατικῶς τὸ λύουν : *Weber von der nat. Verbindl. σελ. 208. Martin Lehrb. §. 26. Henke Handb. I σελ. 606. Preuss. Land-Recht. II. Tit. 20, § 678.* Ἀρνητικῶς δὲ : *Wens diss. de delictis. p. 33.**

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Οἱ νεώτεροι ποινικοὶ νόμοι διαφωνοῦσι τὰ μέγιστα ἐπὶ τῶν ἐν ἀλλοδαπῇ πραττομένων ἀδικημάτων. 1) Κατὰ τὸν αὐστριακὸν ποινικὸν νόμον (I. 30. 31.), τιμωροῦνται κατὰ τοὺς αὐστριακοὺς νόμους, οἱ αὐστριακοὶ ὑπήκοοι δι' ἅπαντα τὰ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πραττόμενα ἀδικήματα, οἱ δὲ ἀλλοδαποὶ διὰ μόνα τὰ προσβάλλοντα τὸ αὐστριακὸν πολίτευμα ἢ διὰ παραχάραξιν αὐστριακῶν νομισμάτων, ὡς πρὸς δὲ τὰ λοιπὰ, ἢ τιμώρησις αὐτῶν ἐξαρτᾶται

ἀπὸ τῶν περὶ παραδόσεως συντεθειμένων, προκειμένης δὲ τιμωρίας ἐφαρμόζεται πάντοτε ὁ ἐπιεικέστερος νόμος. 2) Κατὰ τὸν πρῶσικόν νόμον. (Landr. II. Thl. Tit. 20. art. 12—15. Criminalord. § 96. 98.), οἱ μὲν ὑπῆκοοι τιμωροῦνται διὰ τὰ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πραττόμενα ἀδικήματα μὲ τὰς ὑπ' αὐτοῦ ὀριζόμενας ποινάς, οἱ δὲ ἀλλοδαποὶ μὲ τὰς ὑπὸ τοῦ ἐπιεικεστέρου τῶν δύο νόμων ὀριζόμενας. 3) Κατὰ τὴν γαλλικὴν ποινικὴν δικονομίαν (Cod. d'instr. art. 5. 6. 7.), οἱ Γάλλοι τιμωροῦνται κατὰ τοὺς γαλλικοὺς νόμους, εἰάν δὲν ἐτιμωρήθησαν ἤδη ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, διὰ τὰ ὑπ' αὐτῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πραττόμενα κατὰ τῆς Γαλλίας ἀδικήματα ἐσχάτης προδοσίας ἢ νοθεύσεως, καὶ διὰ τὰ κατὰ Γάλλων κακουργήματα (Crimes). Οἱ δὲ ἀλλοδαποὶ τιμωροῦνται καὶ αὐτοὶ κατὰ τοὺς γαλλικοὺς νόμους, διὰ τὰ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πραττόμενα κατὰ τῆς Γαλλίας ἀδικήματα ἐσχάτης προδοσίας καὶ νοθεύσεως, εἰάν συλληφθῶσιν ἐν τῇ Γαλλίᾳ ἢ παραδοθῶσιν εἰς αὐτήν. *Wens* diss. cit. p. 83. *Purroye* p. 19. *Mangin* traité de l'action publique. Paris 1837. I. p. 102—144. *Asch van Vyck* diss. cit. p. 69. ἰδ. τὸν βελγικόν νόμον τῆς 30 δεκ. 1836. *Zeitschrift für ausl. Gesetzgebung* X. σελ. 342. ἰδ. προσέτι τὴν ὀλλανδικὴν ποινικὴν δικονομίαν τοῦ 1837. ἀρθρ. 8. καὶ 9 *Rosch Kemper* Wetboek van Strafvordering I. p. 81. *Asch van Vyck* diss. p. 110. 4) Κατὰ τὸν βαυαρικόν νόμον (Public. Patent. 3. 4.) οἱ μὲν Βαυαροὶ τιμωροῦνται κατὰ τοὺς βαυαρικοὺς νόμους διὰ τὰ ὑπ' αὐτῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ κατὰ τῆς βαυαρίας ἢ τῶν βαυαρῶν ὑπηκόων ἢ κατὰ τοῦ ἀλλοδαποῦ κράτους ἢ τῶν ὑπηκόων αὐτοῦ πραττόμενα ἀδικήματα, οἱ δὲ ἀλλοδαποὶ διὰ μόνον τὰ κατὰ τῆς Βαυαρίας ἢ τῶν βαυαρῶν ὑπηκόων. Τὰς αὐτὰς διατάξεις περιέχει οὐσιαστικῶς καὶ ὁ ἀνωθερικὸς νόμος τῆς 26. Φεβρ. 1822 καὶ ὁ τοῦ Μεκλεμβούργου τῆς 24 Αὐγ. 1826. (βελτιωθείς

διὰ τοῦ μεταγενεστέρου τῆς 46. Ἰανουαρ.) καὶ ὁ τῆς Βρυξ-
 σβείγης (Verf. Urk. v 1832. Art. 205. 206.). 5) Κατὰ
 τὸν σαξωνικὸν νόμον (ἄρθρ. 2. 5.), καὶ Σάξωνες καὶ ἄλλο
 ὀδοποιὶ τιμωροῦνται κατὰ τοὺς Σαξωνικοὺς νόμους δι' ἅπαν-
 τα τὰ ἐν τῇ ἄλλοδαπῇ πραττόμενα ὑπ' αὐτῶν ἀδικήματα.
 Ὑπάρχει δὲ πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ ἀμέτρου πολλαπλασιασμοῦ
 τῶν ἀνακρίσεων, ἡ διάταξις ὅτι πρὸς ἐπιχείρησιν τοιαύτης
 ἀνακρίσεως ἀπαιτεῖται ἐκάστοτε ἄδεια τοῦ ἐπὶ τῆς δικαιο-
 σύνης ὑπουργείου. *Müllermaier im Arch. des CrR. 1836.*
 σελ. 5—18. Ὡς πρὸς τὰς διατάξεις ταύτας τοῦ σαξωνικοῦ
 νόμου ἐκφέρει δισταγμούς τινας ὁ *Herrmann zur Beurthe-
 ilung des Entw* σελ. 19. *Schüler Bemerkungen* σελ.
 44. 6) Κατὰ τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον (ἄρθρ. 3.), οἱ Βυρ-
 τεμβέργιοι τιμωροῦνται δι' ἅπαντα τὰ ὑπ' αὐτῶν ἐν τῇ ἄλ-
 λοδαπῇ πραττόμενα ἀδικήματα, ἐκτὸς ἐὰν οἱ ἄλλοδοποὶ νό-
 μοι δὲν θεωρῶσι τὴν κατὰ τῆς ἄλλοδαπῆς πολιτείας ἢ τῶν
 ὑπηκόων αὐτῆς τελεσθεῖσαν πράξιν ὡς ἀξιόποιον, ἢ ἐὰν δὲν
 ὑπάρχῃ ἀμοιβαιότης μεταξὺ τῶν δύο ἐπικρατειῶν, ἢ ἐὰν τὸ
 ἀξιόποιον ἐξηλείφθῃ ἤδη ἐν τῇ ἄλλοδαπῇ. Οἱ δὲ ἄλλοδοποὶ
 τιμωροῦνται ἐν Βυρτεμβέργῃ διὰ τὰ ἐν ἄλλοδαπῇ κατὰ τῆς βυρ-
 τεμβεργικῆς πολιτείας, ἢ τῶν ὑπηκόων αὐτῆς, πραττόμενά
 ἀδικήματα. Λαμβάνεται δὲ ὑπ' ὄψιν καὶ ὁ ἐπιεικέστερος νό-
 μος, πλὴν περιορισμένως. *Hepp. Commentar I* σελ. 87—
 126. Περὶ τῶν ἐν ταῖς βουλαῖς τοῦ Ἀνοβέρου γενομένων
 συζητήσεων, ἰδ. *Arch. des CrimR. neue Folge 1838*
 σελ. 97 ἰδ. προσέτι *Motive zum Norweg. Entwurf.* σελ.
 6. 7). Τὸ ἀγγλικὸν δίκαιον καὶ τὸ τῆς ἀρκτῶος Ἀμερικῆς
 παραδέχονται ὡς κανόνα, ὅτι τῶν νόμων ἡ ἰσχὺς δὲν ἐκτεί-
 νεται πέραν τῶν ὁρίων τοῦ κράτους, καὶ ἐπομένως δὲν τι-
 μωροῦσι τὰ ἐν τῇ ἄλλοδαπῇ πραττόμενα ἀδικήματα, εἰμὴ
 καθ' ἑς περιπτώσεις ῥητὸς νόμος διέταξε περὶ τούτου (οἷον
 ἐπὶ διγυμνίας, ἐπὶ παραχαράξεως). *Story on conflict of*

laws p. 516. *Davis treatise on criminal law.* Philadelphia, 1838. p. 426.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 2 τῆς ἑλλην. ποιν. δικονομίας οἱ ἀλλοδαποὶ (ἐὰν παραδοθῶσιν ἢ συλληφθῶσιν ἐν τῇ ἡμεδαπῇ) τιμωροῦνται κατὰ τοὺς ἑλληνικοὺς νόμους, ἐὰν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἔπραξαν οἰονδήποτε κακούργημα ἢ πλημὲλημα κατὰ τινος Ἑλλήνου, ἢ ἐὰν ἔπραξαν κακούργημα ἐσχάτης προδοσίας κατὰ τῆς Ἑλλάδος, ἐνόθευσαν ἢ παρποίησαν ἐθνικὰ νομίσματα κυκλοφοροῦντα ἐντὸς τοῦ κράτους, ἢ τὴν σφραγίδα τοῦ κράτους, ἢ συμμετέσχον τῶν πράξεων τούτων. Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 3. οἱ Ἕλληνες τιμωροῦνται ἐν Ἑλλάδι κατὰ τοὺς ἑλληνικοὺς νόμους καὶ διὰ τὰ ἐν ἀλλοδαπῇπραχθέντα κακούργήματα καὶ πλημμελήματα, ὡς ἂν ἐπράττοντο ταῦτα ἐντὸς τοῦ κράτους.

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ τῶν ἐπὶ παντός ἀδικήματος προαπαιτουμένων.

§. 32.

Ἐπειδὴ τὸ ἀδίκημα εἶναι προσβολή, ἐν ποινικῷ νόμῳ διαλαμβανομένη (§. 21.), προαπαιτεῖται, διὰ νὰ θεωρηθῇ πράξις τις ὡς ἀδίκημα, Α) ἐξωτερικὴ διαγνωστικότης αὐτῆς, διότι μόνον δι' ἐξωτερικῶν εἶναι δυνατόν νὰ προσβληθῶσι δικαίωματα (α) Β) ἡλικίας νομίμου λόγου, παραγαγόντος τυχὸν αὐτῆν, διότι πᾶσα πράξις, ἐπὶ νομίμου λόγου στηριζομένη, εἶναι δικαία. Γ) ὁσάκις τὸ ἀδίκημα πρὸς οὐσιώδη κατάρτησιν τοῦ ἀπαιτεῖ ὡς ἀντικείμενον τῆς προσβο-

λῆς ἄτομον, ὠρισμένον (6), δὲν δύναται νὰ πραχθῆ εἰμὴ κατὰ ἀτόμων διατελούντων ὑπὸ τῆρ προστασίας τῆς πολιτείας, ἣς πρόκειται ὁ ποινικὸς νόμος νὰ θεωρηθῆ ὡς παραβιασθεὶς. Διότι ὁ ἐκτὸς τῆς προστασίας τοῦ κράτους μένων, εἶναι ἐκτὸς καὶ τῆς προστασίας τῶν ποινικῶν νόμων αὐτοῦ.

(α) L. 33. §. 2. L. 225. D. de V. S. L. 18. D. de poenis. C. C. C. Art. 178, Περὶ τοῦ κατ' ἐπιφάνειον ἐναντίου χωρίου τοῦτου: L. 14. D. de sicariis πρὸς Günther u. Otto neues Leipziger Magazin. Jahrg. 1786. 1. St. σελ. 1—17. Glück Commentar. 1. Bd. σελ. 62. Ann. 15. Cropp. de praec. jur. rom. circa conatum p. 64. Mittermaier, N. Arch. d. CrimR. II. Bd. σελ. 610. Werner Handb. des peinl. Rechts. σελ. 123. 333.

(6) π. γ. ἐπὶ φόρου, κλοπῆς, βίας, ἐξουβρίας κτλ.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Κατὰ τῆς γνώμης, ὅτι τὸ ῥωμαϊκὸν ποινικὸν δίκαιον λαμβάνει μόνην τὴν δολίαν προαίρεσιν ὑπ' ἔψιν καὶ κατ' αὐτὴν κανονίζει τὴν ποινὴν, ἰδ. προπάντων *Simoni dei delitti considerati nel solo affetto*. I. p. 15—38. Περὶ δὲ τῆς γνώμης, ὅτι ἡ L. 14. D. de poenis ἀνάγεται μόνον εἰς τὴν *Lex Cornelia de sicariis* καὶ ὅτι ἡ ἐκφρασις *maleficia* δὲν περιλαμβάνει ἅπαντα τὰ ἀδικήματα ἰδ. ἐκτὸς τοῦ *Simoni* καὶ: *Lelièvre Diss. de conatu delinquendi*. p. 46. 57. 74. *Sanio. ad legem Cornel. de sicariis*. p. 86—106. Ἐπὶ τῆς ἐρμηνείας τῆς L. 14. D. de poenis καταφαίνεται πόσον πρέπει νὰ προσέχη τις ἵνα μὴ παράγη ἐκ χωρίων τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου, ἀποσπομένων ἐκ τῆς συνεχείας αὐτῶν γενικὰς δῆθεν τοῦ ποινικοῦ δικαίου ἀρχάς· διότι παντάπασιν δὲν ἀποδεικνύεται ὅτι ἐν τῷ ῥηθέντι χωρίῳ καθιερώθη γενικὴ ἐφ' ὅλου τοῦ ποινικοῦ δικαίου ἰσχύουσα ἀρχή. ἰδ. προσέτι *Luden vom Vers.* σελ. 24. *Zachariae vom Vers.* I. σελ. 4 26. *Köstlin über Mord und Todtschlag* I σελ. 110. Παρατηρητέον πρὸς τούτοις, ὅτι δὲν πρέπει ν' ἀποδοθῆ πολλά περιωρισμένη ἔννοια εἰς τὴν

λέξιν cogitare. Weiske über Hochverrath σελ. 75. 80.
Περὶ τῆς L. 16. de poenis, ἰδ. Zachariae vom Vers. II.
σελ. 92.

§ 33

Κατὰ τὸ ὑπὸ στοιχ. Β. (§. 32.) προαπαιτούμενον δὲν
ὑπάρχει ἀδίκημα, Α) ὁσάκις ἢ ἐν γένει εἰς ποινικόν τινα
νόμον ὑπαγομένη πρᾶξις συγχωρεῖται κατ' ἐξαίρεσιν ἢτοι
δι' *ειδικῶν νόμων* (α) ἢ διὰ νομίμου ἀπαλλαγῆς. (β), ἢ ἐτε-
λέσθη συνεπείᾳ τῆς ἐνεργείας νομίμου τινὸς καθήκοντος (γ).
Β) ὁσάκις τὸ δικαίωμα, ὅπερ εἶχεν ὡς ἀντικείμενον ἢ προσ-
βολῆ, ὑπῆρχε δι' *ειδικοῦ τινος νομίμου λόγου* κατηγορηθέντος.

(α) Π. γ. L. 20—25. D. ad. L. Jul adult. C. C. C. Art. 142. 150. «da ei-
ner jemand unkeuscher Verke willen-erschlägt.»

(β) C. C. C. Art. 129.

(γ) C. C. C. Art. 150. §. 2. «Wer so einem jemand von Amts wegen
zu fahen gebürt etc.»

§ 34.

Ἐκ τῶν *ειδικῶν νομίμων λόγων*, οἵτινες καταργοῦσι τὰ
τῶν προσβολῶν ἀντίθετα δικαιώματα (§ 33. Β), εἶναι :
1) ἡ δημοσία τῆς πολιτείας ἀπόφασις. Δὲν ὑπάρχει ἀδίκημα,
ὁσάκις ἢ πρᾶξις ἀντιβαίνει εἰς δικαίωμα τοῦ ὁποίου ἐκη-
ρύχθη παρὰ τῆς πολιτείας ἐστερημένος ὁ προσβαλλόμενος
(ἀποκρήξις, ἀτιμία). (α)

(α) Ὁ ἀποκτείνων θανατικὸν κατὰδικον ἄνευ ἐξουσίας πρὸς τοῦτο ἐστερηγμέ-
νης εἰς τὴν δημοσίαν αὐτοῦ θέσιν ἢ εἰς ἐντολὴν τῆς πολιτείας, εἶναι μὲν
ἐνοχος πταίσματος, ὡς παραβιάσας τὴν δημοσίαν τάξιν, οὐχὶ ὅμως ἐνο-
χος φόνου, προσβάλλων δὲ πρὸς τὸ ζῆν δικαίωμα τοῦ θανατωθέντος.
Πρὸ. Abergg, N. Arch. IX. N. 23. καὶ Untersuch. aus d. Gebiet der
Strafrechtswiss. Abh. II. Revision der Lehre von den angeblichen
straflosen Tödtungen. Περὶ τῶν ἐν καιρῷ πολέμου κατὰ τῶν ἐχθρικών

στρατιωτῶν πραττομένων ἀδικημάτων, ἰδ. Arch. d. CrimR. IV. Bd. 1. St. N. 3. C. G. Schmidt de delictis militum hostilium et in milites host. Viteb. 1811. Pinder an et quaetenus cives ob caedem in hostem admis. puniri possint? Viteb 1814. Tittmam Vortäg. und Urtheile. N. I. II. von der Becke über den Krieg und seine Beziehungen auf das Criminalrecht, mit Bemerkungen von Mittermaier, N. Arch. d. CrimR. I. Bd. 3. Hest. N. XV. C. F. R. von Nauta de delictis adversus peregrinos, maxime adversus milites hostiles Groning. 1825.

Σημ. 1 τοῦ ἐκθ. Ἐπὶ τῆς λύσεως τοῦ ζητήματος, ἐὰν ἐν καιρῷ πολέμου δύναται νὰπραχθῇ ἀδίκημα κατὰ στρατιωτῶν τοῦ ἐχθροῦ, συγγέουσι τινες δύο διάφορα ζητήματα, ἡγουν :

1) ἐὰν τοιαύτη πράξις ἦναι ἀξιόποινος, ὅπερ λύεται καταφατικῶς, καθότι καὶ ἐπὶ ἀλλοδαπῶν δύνανται νὰπραχθῶσιν ἀδικήματα, οἱ δὲ στρατιῶται τοῦ ἐχθροῦ δὲν εἶναι ἀποκεκρυγμένοι. 2), ἐὰν ὡς ἐκ τῆς περιστάσεως τοῦ πολέμου δὲν ὑπάρχωσι λόγοι πρὸς ἐφαρμογὴν πολὺ μετριωτέρων ποινῶν, ὅπερ πρέπει ἐπίσης νὰ λυθῇ καταφατικῶς. *Mathis jurist. Monatschrift für Preussen I. Thl. σελ. 526. v. Prato-bevera Materialien der Gesetzkunde in Oesterreich I. σελ. 274. Archiv des Criminalr. VIII. σελ. 359. Hepp Theorie der Zurechnung und der Milderungsgründe. Heidel. 1836. σελ. 70.*

Σημ. 2 τοῦ ἐκθ. Κατὰ τῆς γνώμης τοῦ Φαῦερβᾶχ, ὅτι δὲν πρᾶττει ἀδίκημα ὁ ἀποκτείνων τὸν εἰς θάνατον καταδεδικασμένον. ἰδ. C. 13. 14. caus. XXIII. qu. 5. *Rossi traité II. p. 9. Rosshirt Entwickel σελ. 348. Abegg Untersuchungen. σελ. 85. Geib im Arch. des CrimR. neue F. 1838. σελ. 579.*

§ 35.

2) Ὅσον ἀφορᾷ τὰ δικαιώματα, τὰ ὅποια δύναται τις νὰ παραιτήσῃ ἅμα δηλώσῃ τὴν περὶ τούτου θέλησίν του, ἀναιρεῖ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀδικήματος ἢ πρὸς τὴν πράξιν ἀ-

δεια τοῦ προσβαλλομένου. Volenti non fit injuria (α) Ἄ-
 παιτεῖται ὁμως τὸ δικαίωμα, καθ' οὗ ἀπευθύνεται, δυνάμει
 τῆς περὶ τούτου ἀδείας, ἢ πράξις, νὰ ὑπόκηται εἰς τὴν
 (νομίμως) ἐλευθέραν διάθεσιν τοῦ προσβαλλομένου. Ἐ-
 πομένως, ἂν τὸ δικαίωμα, περὶ οὗ πρόκειται, ἦναι ἐξηρη-
 μένον τῆς ἐλευθέρας τοῦ δικαιούχου διαθέσεως (β) ἢ ἂν
 ἦναι οὗτος ἀνίκανος πρὸς ἐλευθέραν διάθεσιν ἑαυτοῦ ἢ τῆς
 περιουσίας του (γ), ἢ δοθεῖσα ἄδεια στερεῖται παντὸς νο-
 μίμου ἀποτελέσματος.

(α) Π. χ. injuria in volentem commissa.

(β) Δι' αὐτὸν τὴν λόγον ἀνεκάλεσα τὴν ἑποῖαν εἶχον ἄλλοτε γνώμην ὅτι δὲν
 εἶμαι ἀξιοπῖνος ὁ ἀποκτείνων τὸν αἰτούντα τὸν θάνατον (§. 40. Σμ. * τῆς
 ἀ. ἐκδ.) Πραβ. Stübel über die Natur der Handlung, wenn Jemand
 ein unveräußerliches Gut d. Andern mit dessen Einwill beschädigt
 oder ganz entziehet (N. Arch. IX. Bd. N. 21.) καὶ Ahegg I. c. Προ-
 ετί: G. L. Grave an injuris volenti facta poenis sit coercenda?
 Gron. 1823. Hepp. über den Rechtssatz: volenti non fit injuria (N.
 Arch. Bd. XI. N. 4.)

(γ) Ὁ ἰδιοποιούμενος πράγματα παιδὲς ἢ παράφρονος, ἔστω καὶ συναινεῖντος,
 εἶναι οὐχ ἤττον κλέπτης. Ὁ ἀπάγων ἄνηγον, ἔστω καὶ ἐκόντα, εἶναι ἔνο-
 χος ἀρπαγῆς ἢ ἀπαγωγῆς.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἡ ἐσφαλμένη τοῦ Φαῦερβάχ γνώμη ἐπὶ τοῦ
 προκειμένου εἶναι συνέπεια τῆς θεωρίας ὅτι πᾶν ἀδίκημα
 εἶναι δικαίωματος προσβολή. Πολλοὶ τῶ ὄντι συγχέουσι τὸ
 ζήτημα, ἂν δύναται νομίμως νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀδίκημα ἢ
 πράξις, εἰς ἣν συναινεί ὁ καθ' οὗ αὕτη ἀπευθύνεται, μετὰ
 τοῦ ζητήματος, ἂν ἡ τοιαύτη περίστασις ἦναι ἐλαφρυντι-
 κή. Neues Archiv d. CrimR. IX. σελ. 705. Hitzig
 Annalen der ausländischen Criminalrechtspflege 8.
 Heft. σελ. 245. Annalen der badischen Gerichtshöfe
 1835. N. 6. Rossi traité II. p. 138. Rosshirt Ent-
 wickl. σελ. 324. 344. Κατὰ τὸν μεσαιῶνα ἔκριναν ἤδη οἱ

νομοδιδάσκαλοι (*St. Bonifacius, tract. de malefic. rubr. de insultu et percussione etc. p. 117.*) ἀναγκαῖον τὴν διάκρισιν μεταξὺ τῆς ἀγωγῆς τοῦ παθόντος καὶ τῆς ἀγωγῆς τῆς *res publica cuius interest, ne maleficia committantur*. Ἡ μεταξὺ ἀπαλλοτριωτῶν καὶ ἀναπαλλοτριώτων δικαιωμάτων διάκρισις εἶναι πάντῃ ἀνωφελής. Ἀπ' ἐναντίας δὲ οὐσιῶδες εἶναι τὸ εἶδος τῶν ἀδικημάτων, τὰ ὁποῖα πράττονται κατὰ συναίνεσιν τοῦ παθόντος. *Hepp. im Arch. d. CrR. XI. σελ. 65. καὶ 239. Hepp. Theorie der Zurechnung σελ. 57—64. Heffter Lehrb. σελ. 53. Motive zumi Norweg. Entw. σελ. 115. 116.* Ἐκ τῶν νεωτέρων ποινικῶν νόμων ὁ βαυαρικὸς (ἄρθρ. : 123.) περιέχει τὴν ἀρχὴν, ὅτι ἡ ἀδεια τοῦ παθόντος δὲν καθιστᾷ μίτε ἀτιμώρητον μίτε ἥττον ἀξιόποινον τὴν πράξιν, ὅτι ὅμως πράξεις τείνουσαι εἰς ἀφαίρεσιν ἢ μὴ κοινῶς ἐπικίνδυνον βλάβην τῆς ἰδιοκτησίας μένουσιν ἀτιμώρητοι, γινόμεναι δι' ἀδείας τοῦ βλαβέντος. Κυρίως τὸ ζήτημα εἶναι οὐσιῶδες ἐπὶ ἀνθρωποκτονίας κατὰ συναίνεσιν τοῦ θανατωθέντος. Ἐνταῦθα δὲ ὁ πρῶσσικὸς (*Landr. II. Tit. 20. §. 834. Temme Lehre von d. Tödtung nach Preuss. Recht. σελ. 142.*), ὁ Σαξωνικὸς (ἄρθρ. 125.) καὶ ὁ Βυρτεμβεργικὸς νόμος (ἄρθρ. 239.) τιμωροῦσι τὴν κατὰ συναίνεσιν ἀνθρωποκτονίαν μὲ μετριοτέρας ποινὰς (ἐν μὲν τῇ Πρωσσίᾳ μὲ 6—10 ἐτῶν φυλάκισιν, ἐν δὲ τῇ Σαξωνίᾳ καὶ τῇ Βυρτεμβέργῃ μὲ φυλάκισιν ἢ εἰρκτὴν). Ἀλλ' ἐν τῇ Γαλλίᾳ δύο ἀποφάσεις τοῦ ἀκυρωτικοῦ, ἡ μὲν τῆς 18 Νοεμβρ. : 1827. ἡ δὲ τῆς 23 Ἰουν 1838, ἐθεώρησαν ἐφαρμοστὴν τὴν ποινὴν τῆς ἀνθρωποκτονίας καὶ τοι ὑπαρχούσης συναίνεσεως. *Hellie Theorie du code penal. Vol. V. p. 228.* Δι' ἰσχυρῶν λόγων ἀμφισβητεῖται ἡ ὀρθότης τῆς τοιαύτης νομολογίας παρὰ *Hellie l. c. p. 232.* Αὐστηρὸν εἶναι τὸ ἀγγλικὸν δίκαιον τὸ ὁποῖον δὲν λαμβάνει τὴν ὑπαρξίν συναίνεσεως παντάπασιν ὑπ' ὄψιν.

Russel. on crimes and misdem. I. p. 430. Roscoe on evidence p. 640. Legal observer 1838. Octobre n° 488.

Προσθ. τοῦ Μεταφρ. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 98 τοῦ Ἑλλην. ποιν. νόμου, πράξις τις, γινομένη μὲν διὰ σιωπηλῆς ἢ ῥητῆς ἀδείας τοῦ βλαφθέντος, ἀπιγορευμένη δὲ ἐπὶ ποινῇ, μένει κατ' ἐκείνας μόνας τὰς περιπτώσεις ἀτιμώρητος, καθ' ἃς αὕτη, ἄνευ κοινοῦ τινος κινδύνου, ἀποτείνεται εἰς ἀφαίρεσιν ἢ βλάβην τῆς ἰδιοκτησίας.

§. 36.

Εἰς τοὺς νομίμους τούτους λόγους ἀνήκει προσέτι 3) παράνομος πράξις τοῦ προσβληθέντος γινομένη ὑπὸ περιστάσεις, καθ' ἃς ἦτο ἀδύνατος ἢ προστασία τῆς πολιτείας. Διότι πᾶσα παράνομος προσβολὴ παρέχει τὸ δικαίωμα τῆς ὑπερασπίσεως καὶ καταργεῖ ἀμέσως ἅπαντα τὰ δικαιώματα τοῦ προσβάλλοντος, ὅσον ἢ προσβολὴ καθίσταται ἀναγκαία πρὸς διατήρησιν τῶν ἰδίων τοῦ προσβαλλομένου δικαιωμάτων. Ἐπειδὴ ὅμως πᾶς πολίτης μετεβίβασεν εἰς τὴν πολιτείαν τὸ πρὸς χρῆσιν ἰδιωτικῆς δυνάμεως δικαίωμά του, ἔπεται ὅτι διὰ τὸ νὰ ἦναι νόμιμος ἢ ἀυθιπεράσπισις ἐν τῇ πολιτείᾳ ἀπαιτεῖται, ἐκτὸς τῶν δικαιολογούντων ἐν γένει τὴν ὑπεράσπισιν λόγων, περίπτωσις τοιαύτης φύσεως, ὥστε νὰ μὴ ἐπιδέχεται ἐπέκτασιν μέχρις αὐτῆς ἢ εἰς τὴν πολιτείαν μεταβίβασις τοῦ πρὸς χρῆσιν ἰδιωτικῆς δυνάμεως δικαιώματος. Τοιαύτη δὲ εἶναι πᾶσα περίπτωσις καθ' ἣν εἶναι ἀδύνατος τῆς δημοσίας δυνάμεως ἢ προστασία.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Καὶ αὕτη τοῦ συγγραφέως ἡ γνώμη πηγάζει

ἀπὸ τῆς ἐσφαλμένης θεωρίας ὅτι πᾶν ἀδίκημα εἶναι προσ-
 βολὴ δικαιώματος· ἀντικρούεται δὲ καὶ διὰ τῶν διατάξεων
 τῶν νόμων, τῶν κανονιζόντων τὰ ὄρια τῆς ἀμύνης. Δὲν
 ἐλήφθη προσέτι παρὰ τοῦ συγγραφέως παντάπασιν ὑπ' ὄψιν
 ἡ γνώμη, ὅτι ἡ ἄμυνα εἶναι ἀπλῶς μία τῶν περιπτώσεων
 καθ' ἃς ἡ πολιτεία θεωρεῖ συγγνωστὸν τὸν πράξαντα ἐν ὄρῳ
 ἀνάγκης (Nothstand). *Wächter Lehrb.* I. σελ. 83. *Abegg*
Untersuchungen σελ. 110. "Ὅτι ἡ ἀνάγκη (διάφορος τῆς
 ἀμύνης) καλύπτει τὸν καταλογισμὸν τῆς πράξεως, παραδέ-
 χονται ἅπασαι αἱ νεώτεραι νομοθεσίαι. Σαξωνικοῦ νόμου ἄρθ.
 72. Βυρτεμβεργικοῦ νόμου ἀριθ. 406, ὅπερ ἔχει οὕτως :
 "Ὅστις, ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως τῆς ἀμύνης γίνῃ ἐνοχος ἀθε-
 μίτου πράξεως, διὰ τὴν προφυλάξῃ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ζωὴν ἢ
 τὴν ζωὴν ἑνὸς τῶν ἀνιόντων ἢ κατιόντων αὐτοῦ, τοῦ συ-
 ζύγου ἢ τῶν ἀδελφῶν του, ἀπὸ παρόντος, ἐπικειμένου καὶ
 ἄλλως ἀναποφεύκτου κινδύνου, εἶναι ἀπηλαγμένος ποινῆς.
 ἰδ. καὶ τὸ νομοσχέδιον τῆς Βάδης § 70. καὶ τὸ τῆς Ἑσσης
 § 46. Ἐν γένει δὲ *Hermam zur Beurtheilung des sächs.*
Criminalges. σελ. 144. *Hepp Theorie der Zurechnung*
 σελ. 37. *Motive zum Norweg. Entwurf.* σελ. 409. "Ὅσον
 ἀφορᾷ τὴν Γαλλίαν, ἰδ. *Rauter traité de droit crim.* I.
 p. 150.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. : Κατὰ τὸ ἄρθρ. 406. τοῦ Ἑλληνικοῦ ποιν.
 νόμου δὲν τιμωρεῖται ὅστις ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως τῆς ἀ-
 μύνης ἐξέτελεσεν ἀθέμιτόν τινα πράξιν ἐπὶ σκοπῷ τοῦ ν' ἀ-
 ποτρέψῃ παρόντα τινα κατεπείγοντα καὶ ἄλλως ἀναπότρε-
 πτον κίνδυνον τῆς ἰδίας ἑαυτοῦ ἢ τινος ἄλλου ζωῆς.

§ 37.

Ἡ παρὰ τοῦ πολίτου γινομένη χρῆσις τῆς ιδιωτικῆς αὐ-
 τοῦ δυνάμεως πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν δικαιωμάτων ἑαυτοῦ ἢ

ἄλλον τινος κατὰ προσβολῆς ἀρξαμένης, ἐπὶ ὑποθέσει ὅτι εἶναι ἀδύνατος ἢ προστασία τῆς δημοσίας δυνάμεως λέγεται ἄμυνα (moderamen inculpatæ tutelæ, tutela inculpata) (α).

Ἐπομένως προσβολὴ δικαιώματος γινομένη ἔνεκεν ἀμύνης, δὲν ἀποτελεῖ ἀδίκημα (§ 32.) (β).

- (α) C. G. Buder, D. de violenta defensione privata in statu civili. Jen. 1740. J. C. Quistorp, D. de homicidio permissio, et speciatim de mod. inc. tut. Rost. 1765. Hellfeld. Diss. de violenta rerum nostrarum defensione. Zen. 1768. A. J. Kluppel de violenta sui defensione. Lugd. Bat. 1779. Frid. Kurasius de jure defensionis necessariæ. Lugd. 1785. C. F. W. Grattenauer über die Nothwehr. Bresl. 1806. Van der Maesen de justa sui defensione cum caede aggressoris. Utrecht 1807. Neues Archiv d. CrimR. III. Bd. N. 13. IV. Bd. σελ. 103.

- (β) L. 4. L. 5. pr. L. 43. § 4. D. ad. L. Aquil. C. C. C. Art. 139—145. 150.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Smet de legitima sui defens. Lovan. 1824.— Richter philos. Strafrecht σελ. 135.— Über Injurien, Hausrecht, Nothwehr nach Preuss, R. Berlin 1833. Περὶ τοῦ ἀληθοῦς νομίμου λόγου τῆς ἀμύνης, ἰδ. Hermann zur Beurtheil. des sächs. Gesetzbuchs. p. 143. Heffter Lehrb., §. 41 Niccolini quistioni di diritto. I. p. 283, II. p. 280.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς ἐννοίας τῶν ἄρθρ: 139—145. τῆς Κ. Π. Δ. τὰ ὅποια ἐλήφθησαν ἀπὸ τοῦ ἀρχαιότερου δικαίου, ἴδε Rosshirt Gesch. und Syst. des Strafr. I σελ. 197. 204. Zoepfl. das Bambergerrecht. σελ. 148. 178. Ueber das Bambergerr. und wichtig Rechtbuch Ruprechts v. Freisingen. II. Cap. 7. ἐκδ. Maurer Stuttg. 1839. σελ. 244. Πρβ. Schwabenspiegel Cap. 233 καὶ 314. III. ἐκδ. Lassberg p. 107. 138.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Ἄπαντες οἱ νεότεροι ποινικοὶ νόμοι συγκαταριθμοῦσι τὴν ἄμυναν μεταξὺ τῶν λόγων οὔτινες ἐξαλείφουσι τὸ ἀξιοποινον, διαφωνοῦσι δὲ ἀπ' ἀλλήλων μόνον ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν τοῦ πρὸς τὴν ἄμυναν δικαιοῦματος. 18. ποιν. τὸν νόμον τῆς Αὐστρίας, I. ἄρθρ. 127. τῆς Πρωσίας, II. 20 ἄρθρ. 820, τῆς Βαυαρίας, ἄρθρ. 127. τῆς Σαξωνίας, ἄρθρ. 70. τῆς Βυρτεμβέργης, ἄρθρ. 102 (τῆς Ἑλλάδος ἄρθρ. 99 κ. ἐπ.) Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος ἀναφέρει τὴν ἄμυναν μόνον ἐπὶ τῆς ἀνθρωποκτονίας. ἄρθρ. 328.

§ 38

Ἐκ τοῦ γενικοῦ λόγου τῆς νομιμότητος τῆς ἀμόνης (§. 36.) προκύπτουσιν ὡς ἀπαιτούμενα ὑπ' αὐτῆς τὰ ἐξῆς:

A) ἡ ἀποκρουομένη προσβολὴ πρέπει νὰ εἶναι ἀδικος (α)
 B.) παροῦσα (laesio inchoata), Γ.) νὰ μὴ προέρχεται ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ προσβαλλομένου (β), καὶ Δ) νὰ ἔχη ὡς ἀντικείμενον κτῆμα ἧτοι καθ' ἑαυτὸ ἀναγκαστάσιον, ἢ τοῦλάχιστον κατὰ τὰς προκειμένας εἰδικὰς περιστάσεις κινδυνεῦον πιθανῶς ν' ἀπολεσθῆ ἀνεπανορθώτως (γ), E) Ἡ ἰδιωτικὴ δύναμις τῆς ὁποίας γίνεται χρῆσις, πρέπει νὰ ᾔηται τὸ μόνον μέσον πρὸς διατήρησιν τῶν προσβαλλομένων δικαιωμάτων· πρέπει ἐπομένως α) νὰ μὴ ᾔηται δυνατὸν εἰς τὸν προσβαλλόμενον ν' ἀποφύγη, ἀσφαλῶς καὶ ἄνευ βλάβης ἄλλων δικαιωμάτων ἢ κτημάτων, τὴν προσβολὴν τοῦ ἐναντίου κατ' ἄλλον τρόπον, εἰμὴ διὰ τῆς δυνάμεώς του (δ), β) νὰ μὴ ᾔηται πρὸς ἀποτροπὴν τοῦ κινδύνου ἀποχρῶντα καὶ εἰς τὸν ἐν καταστάσει ἀνάγκης διατελοῦντα δυνατὰ ἄλλα ὑπερασπίσεως μέσα ἐλαφρότερα ἐκείνων, ὧν γίνεται

χρήσις (ε). Τὰ στοιχεῖα Α—Δ εἶναι τὰ προαπαιτούμενα τοῦ δικαίωματος τῆς ἀμύνης ἐν γένει, τὸ δὲ στοιχεῖον Ε κανονίζει τῆς νομίμου ἐνεργείας αὐτοῦ τὰ ὅρια.

(α) C. C. C. Art. 142 143.

(β) «Ueberlauf.» πρὸς. Walch Glossar voc. Ueberlauf.

(γ) Ἄπληξ ἐξῆδρις δὲν καθιστᾷ ἐπομένως ποτὲ νόμιμον τὴν ἄμυναν, διότι ἡ πολιτεία δύναται ν' ἀποκαταστήσῃ τὴν προσβληθεῖσαν τιμὴν διὰ τῆς ὁδοῦ τῆς δικαιοσύνης. Ἡ ἐναντία γνώμη δὲν δύναται παντάπασι νὰ ὑποστηριχθῇ διὰ τοῦ ἀριθ. 140. τῆς Κ. Π. Α., διότι αἱ λέξεις: und der Benöthigte Kann folglich ohne Fährlichkeit seines Lebens, Ehr. und guten Leumund nicht entweichen, δὲν ὀρίζουσι τὸ ἀντικείμενον τῆς προσβολῆς, ἀλλὰ λύουσιν ἐπλῶς τὸ ζήτημα: πότε ὁ προσβαλλόμενος ἔσφιλει νὰ φύγῃ ἀντὶ ν' ἀντιπαραταχθῇ εἰς ἄμυναν. Ὁ Böhmmer (ad Art. 140. §. 3. καὶ ad Carpzon Q. 3. Obs. 3.), περιόριζει τὸ προκείμενον εἶδος τῆς ἀμύνης εἰς τὴν τάξιν τῶν εὐγενῶν καὶ τῶν στρατιωτικῶν.

(δ) L. 5. pr. D. ad L. Aquil. C. C. C. Art. 140.

(ε) Καὶ αὐτὴ ἡ ἐντὸς τῶν ὁρίων νομίμου ἀμύνης, κατ' ἄλλου τινὸς παρὰ τὴν προσβαλλόντα ἐπενεχθεῖσα ἄνυ προθέσεως βλάβη, εἶναι συγγνωστῆ. C. C. C. Art. 145. πλὴν μόνον καθόσον ἀνάγεται εἰς τὴν τιμαρίαν. L. 45. §. 4. D. ad L. Aquil.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Περὶ τοῦ ζητήματος ἂν ἦναι καὶ πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς προσβαλλομένης ἰδιοκτησίας θεμιτὴ ἡ ἄμυνα ἴδε. Paul sent. rec. V. tit. 23 § 9 L. 9. D. ad L. Cornel. de sicar. L. 4. D. ad L. Aquil. Abegg. Uentersuch. σελ. 441. Tittman Handb. 1. σελ. 273. Jarke Handb. 1. σελ. 148. Κατὰ τὸν βαυαρικὸν ποινικὸν νόμον (ἄρθρ. 127.) ἡ ἄμυνα συγχωρεῖται καὶ ἐπὶ προσβολῶν τῆς ἰδιοκτησίας καὶ (ἄρθρ. 129.) κατὰ τῶν ἐπ' αὐτοφώρῳ καταλαμβανομένων κλεπτῶν ἢ τῶν διὰ τῆς βίας εἰς ξένον κτῆμα εἰσβαλλόντων καὶ προσέτι ἐπὶ τῶν βιαιοπραγιῶν, τῶν τεινουσῶν εἰς ἐξαφάνισιν ἢ βλάβην τῆς κινητῆς ἢ ἀκινήτου περιουσίας. Ὁ σαξωνικὸς ποιν. νόμος (ἄρθρ. 70.) ἐπίσης ἐπιτρέπει τὴν ἄμυναν ἐπὶ προσβο-

λῶν τῆς ἰδιοκτησίας. Ὁ δὲ βυρτεμβεργικὸς (ἄρθρ. 102) συμφωνεῖ μὲν μετὰ τοῦ βαυαρικοῦ, ἀλλὰ ἐν τῷ ἄρθρ. 103 θεωρεῖ ὡς ὑπέρβασι τῶν ὀρίων τῆς ἀμύνης τὴν περιπτῶσιν καθ' ἣν, ὁ ἀποκρούων τὴν κατὰ τῆς ἰδιοκτησίας του προσβολὴν, ἠδύνατο καθ' ὅλας τὰς γνωστὰς αὐτῷ περιστάσεις νὰ ἐλπίσῃ ἀποζημίωσιν *Hepp Theorie der Zurechnung* σελ. 34—34. καὶ τοῦ ἰδίου *Commentar.* Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος (ἄρθρ. 329) συγχωρεῖ καὶ τὴν ἀνθρωποκτονίαν, ὅταν πρόκηται ἢ ἀποκρουσθῇ νυκτερινὴ προσβολὴ κατὰ περιτεπειχισμένου περιβόλου ἢ βιαία εἰσβολὴ εἰς τὴν οἰκίαν. Τὸ νομοσχέδιον τῆς Βάδης (ἄρθρ. 82) λαμβάνει, ἐπὶ ἀμύνης κατὰ προσβολῶν τῆς ἰδιοκτησίας, ὡς ὄψιν καὶ τὴν ἀξίαν τοῦ ἀπειλουμένου κτήματος. ἴδ. καὶ *Motive zum Norweg. Entw.* σελ. 112.

Πρόσθ. τοῦ μεταφρ. Τὸ ἄρθρ. 99. τοῦ ἑλλην. ποιν. νόμου περιέχει κατ' οὐσίαν τὰς αὐτὰς διατάξεις τοῦ βαυαρικοῦ νόμου. Τὸ δὲ ἄρθρ. 100. θεωρεῖ καὶ αὐτὴν τὴν ἀναίρεσιν τοῦ προσβαλόντος ἀτιμώρητον, καθόσον ὁ ἀμυνόμενος δὲν ὑπερέβη τὰ νόμιμα ὅρια.

Σημ. 2 τοῦ, ἐκδ. Τὸ ζήτημα εἰς συγχωρῆται καὶ ἐπὶ προσβολῶν τῆς τιμῆς ἀμυνα, ἀμφισβητεῖται τὰ μέγιστα. Ὑπὲρ καταφατικῆς λύσεως εἶναι οἱ: *Grattenauer von der Nothwehr* σελ. 98. *Grävell im Arch. des CrR.* III. σελ. 291. *Helfter Lehrb.* σελ. 56. *Hermann zur Beurthl. des sächs. Gesetzb.* σελ. 141. Ὁρθότερον ὅμως ὑπὲρ τῆς ἐναντίας γνώμης εἶναι οἱ: *Martin Lehrb.* §. 45. not. 8. *Jarke I* σελ. 149. *Wächter Lehrb. I.* σελ. 89. *Hepp. Theorie der Zur.* σελ. 29. *Motive zum Norw. Entw.* σελ. 111. Ὁ βαυαρικὸς νόμος (ἄρθρ. 129) συγχωρεῖ τὴν ἀμυναν κατὰ προσβολῶν τῆς ἀγνείας. Ὁ σαξωνικὸς νόμος σιωπᾷ. Ὁ

Βυρτεμβεργικὸς (ἄρθρ. 402.) συγχωρεῖ τὴν ἄμυναν ἐπὶ βιαιοπραγιῶν κατὰ προσώπου, ἠνωμένων μὲ κίνδυνον τιμῆς. Ὁμοίως καὶ τὸ νομοσχέδιον τῆς Βάδης §. 78. Οἱ δὲ ἐλβετικοὶ νόμοι τοῦ Τυγίρου (ἄρθρ. 65.), τῆς Λυκέρνης (ἄρθρ. 67.), τῆς Βασιλείας (ἄρθρ. 2) δὲν μνημονεύουσι τὴν ἄμυναν ἐπὶ προσβολῶν τῆς τιμῆς.

Πρόσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὰ ἄρθρ. 96 καὶ 99. ἀρ. 1 τοῦ ἑλλ. π. νόμου συγχωρεῖται ἄμυνα κατὰ πάσης βιαιᾶς καὶ παρανόμου ἐπιθέσεως εἰς πρόσωπον, ἠνωμένης μὲ κίνδυνον ἀγνείας.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος (ἄρθρ. 402.), συγχωρεῖ τὴν ἄμυναν καὶ κατὰ τοῦ μετὰ τῶν κλοπιμαίων πραγμάτων φεύγοντος κλέπτου. Τὴν διάταξιν ταύτην ἐπαινεῖ μὲν ὁ Herrmann l. c. 143., θεωρεῖ δὲ, καὶ εὐλόγως, ἐπικίνδυνον ὁ Herr. Theorie σελ. 35.

§ 39.

Ὅσακις, ὑπάρχοντος τοῦ δικαιώματος τῆς ἀμύνης (α), ὁ ἀμυνόμενος ὑπερβαίνει τὰ νόμιμα ὅρια τῆς ἐνεργείας τοῦ δικαιώματος τούτου, πρόκειται ἄμυνα ἄδικος ὑπέρμετρος. Καθόσον δὲ ἢ μὴ τήρησις τῶν νομίμων τούτων ὀρίων δύναται νὰ μεταλογισθῇ εἰς τὸν ἀμυνόμενον ὡς προελθοῦσα ἐκ δολίας αὐτοῦ προαιρέσεως ἢ ἐξ ἀμελείας, εἶναι οὗτος ἀξιόποινος ἔνεκα τῆς ἀπὸ τῆς ὑπερβάσεως ταύτης προκυψάσης βλάβης (ὕπαίτιος ἄμυνα, moderamen deculpatæ tutelæ). — Ἄμα ὅμως τὸ τὸ δικαίωμα τῆς ἀμύνης ἦναι ἀποδεδειγμένον, τεκμαίρεται ἢ νομιμότης τῆς ἐνεργείας αὐτοῦ, ἐνόσω τὸ τεκμήριον τοῦτο δὲν καταστρέφεται δι' ἰδιαιτέρων ἀντιθέτων λόγων.

(α) Ἄμα δὲν ὑπάρχει καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἀμύνης αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ (§. 38.), δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος οὔτε περὶ ἀδίκου οὔτε περὶ ὑπαίτιου ἀμύνης.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Περί τῆς διαγνώσεως τῆς ὑπερβάσεως τῶν νομίμων τῆς ἀμύνης ὁρίων, ἰδ. Preuss. Landr. I. c. §. 820. Baier. Gesetz. §. 130—133. Sächs. Gesetz. §. 71. Württembergisch. 403. 244. 265. Grattenauer von der Nothwehr σελ. 450. Tausch Bechtsf. Wien 1832. I. σελ. 438.

Πρόσθ. τοῦ μεταφρ. ἑλλην. ποιν. νόμου, ἄρθρ. 102—105. καὶ 107.

§ 40.

Ἐπειδὴ ἀντικείμενα τοῦ ἀδικήματος δὲν δύναται νὰ ᾔναι εἰμὴ ἄτομα διατελοῦντα ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς πολιτείας (§. 32. T.) ἐπεταί, ὅτι ἀδικήματα δύναται νὰπραχθῶσι, μόνον κατὰ τῶν ὑπηκόων τοῦ κράτους καὶ κατὰ τῶν ἀλλοδαπῶν, ἐνόσω οὔτοι διαμένουσιν ἐντὸς τῆς ἐπικρατείας. Ἀπ' ἐναντίας, δὲν δύναται νὰπραχθῇ ἀδίκημα 1) κατὰ ἀτόμων, τὰ ὅποια δυνάμει νομίμων ἀποφάσεων ἀπεκλείσθησαν τῆς προστασίας τῆς πολιτείας (κατὰ ἀποκεκρηγμένων, ἐξωρισμένων, οἵτινες ἐπανέρχονται πρὸ τῆς παρελεύσεως τοῦ χρόνου τῆς ποινῆς)· 2) δὲν εἶναι ἀδίκημα ὡς πρὸς ὠρισμένην τινὰ πολιτείαν, τὸπραττόμενον κατὰ ἀλλοδαπῶν προσβληθέντων ἐκτὸς τῆς ἐπικρατείας. Καὶ αὐτοὶ μάλιστα οἱ ὑπήκοοι τοῦ κράτους ὑπόκεινται ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἂν εἰδικοί νόμοι δὲν διατάττωσι τὸ ἐναντίον (α) εἰς μόνην τὴν ποινικὴν ἐξουσίαν τῆς ἀλλοδαπῆς πολιτείας, ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ὁποίας ἐπραξάν τὸ ἀδίκημα· ὡς ἀλλοδαποὶ (§. 31.). Ἡ ποινικὴ δὲ αὕτη ἐξου-

σία τῆς ἀλλοδαπῆς πολιτείας, δύναται νὰ ἐνεργηθῇ ἤτοι παρ' αὐτῆς τῆς ἰδίας μετὰ προηγουμένην παράδοσιν τοῦ ἐνόχου (6), ἢ καὶ παρὰ τῆς πολιτείας, τῆς ὁποίας ὑπήκοος εἶναι ὁ ἀδικήσας, ἀλλ' ἢ ὁποία τότε δικάζει ὡς ἀπλοῦν ὄργανον τῆς ἀλλοδαπῆς πολιτείας. κατὰ τοὺς παραβιασθέντας ξένους νόμους τῶν ἰδίων αὐτῆς ὑπήκοον.

Σημ. Αἱ παλαιαὶ τῶν γερμανικῶν πολιτειῶν πρὸς ἀλλήλας σχέσεις κ. τ. τ. δὲν δύναται πλέον νὰ ἔχωσιν ἐνταῦθα ἐπιρροήν. ἐφαρμοστέα δὲ ἤδη εἶναι μόναι τοῦ δικαίου τῶν ἐθνῶν αἱ ἀρχαί. Ἐντεῦθεν ἡ μεταβολὴ τῆς προκειμένης πραγματείας σχετικῶς πρὸς τοὺς §. 38. 39. 40. τῆς γ'. ἐκδ. Πρὸς ἀνωτέρω §. 34. σημ. α.

- (α) Ἡ νομοθεσία δηλονότι δὲν περιορίζεται ὡς ἐκ τῆς προκειμένης ἀρχῆς. Ὁ ὑπήκοος τοῦ κράτους, ὁ προσβάλλων ἀλλοδαπὴν πολιτείαν ἢ ἀλλοδαπὸν ὑπήκοον, πράττει ἐναντία τῆς ὑπὸ τοῦ δικαίου τῶν ἐθνῶν σκοπούμενης εἰρήνης καὶ ἐμβάλλει αὐτὸς εἰς κίνδυνον τὴν πάτριον πολιτείαν, ἥτις δι' αὐτὸ τοῦτο ἔχει ἴδιον νόμιμον συμφέρον νὰ θεωρῇ τὰς τοιαύτας προσβολὰς ὡς ἀδικήματα πραττόμενα καθ' ἑαυτῆς καὶ νὰ τὰ τιμωρῇ ὡς τοιαῦτα. Ὅθεν διάφοροι ποινικαὶ νομοθεσίαι θεωροῦσι τὴν προσβολὴν ἀλλοδαπῶν πολιτειῶν ἢ ὑπηκόων ἢ τοις ὡς ἰδιαίτερον (δημόσιον) ἀδικήμα ἢ ἐπεκτείνουσιν ἀπεριορίστως τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ποινικῶν νόμων καὶ εἰς τὰ καθ' ἀλλοδαπῶν πραττόμενα ὑπὸ τῶν ὑπηκόων ἀδικήματα.
- (β) Εἰς τὰς πλείστας πολιτείας εἶναι ἀπηγορευμένη ἡ παράδοσις τῶν ὑπηκόων εἰς ἀλλοδαπὰ δικαστήρια, π. χ. εἰς τὴν Βαυαρίαν, εἰς τὴν Πρωσσίαν κτλ. (Πρὸς εἰς τὴν Ἑλλάδα, ποιν. δίκον. ἀρθρ. 3).

Σημ. τοῦ ἐκδ. Κατὰ τῆς ἐσφαλμένης τοῦ Φαυερβὰχ γνώμης ὅτι δὲν εἶναι ἀδικήμα τὸ πραττόμενον καθ' ἐξορίστου κλπ. ἰδ. *Gesterding Ausbeute von Nachforschungen* I. σελ. 369. *Abegg Untersuchungen* σελ. 368.

ΤΜΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

*Περὶ τῶν διαφορῶν τρόπων τῆς παραβάσεως
τῶν ποινικῶν νόμων.*

§. 41.

Εἷς καὶ ὁ αὐτὸς ποινικὸς νόμος ἐνδέχεται κατὰ διαφοροὺς τρόπους νὰ παραβιασθῇ. Ἡ διαφορὰ δὲ αὕτη ἐξαρτᾶται Α) ἀπὸ τῆς διαφοροῦ σχέσεως τοῦ παρανόμου ἀποτελέσματος πρὸς τὴν ἄδικον πράξιν, Β) ἀπὸ τῆς διαφοροῦ αἰτιότητος τῆς πράξεως ὡς πρὸς τὸ παράνομον ἀποτέλεσμα, τελευταῖον, Γ) ἀπὸ τῆς διαφοροῦ ἐσωτερικῆς (ψυχολογικῆς) ἀφορμῆς πρὸς τὴν πράξιν.

*Α. Διάφοροι σχέσεις τοῦ ἀποτελέσματος
πρὸς τὴν πράξιν.*

§ 42.

Ἡ παράβασις τοῦ νόμου εἶναι τότε μόνον τελεία, ὅταν λάβῃ χώραν καὶ κατορθωθῇ πᾶν ὅ,τι ἀπαρτίζει τοῦ ἀδικήματος τὴν ἔννοιαν. (τετελεσμένον ἀδίκημα, *delictum consummatum*.) Ἄλλὰ καὶ πᾶσα εἰς παραγωγὴν τοῦ ἀδικήματος ἐκ προθέσεως τείνουσα ἐξωτερικὴ πράξις (α) ἀπόπειρα τοῦ ἀδικήματος, *conatus delinquendi*, κατὰ πλατυτέραν σημασίαν) ἀποτελεῖ αὐθύπαρκτον παράβασιν τοῦ νόμου καὶ τιμωρεῖται 1) ἂν ἡ ἐκτέλεσις παρελείφθῃ δι' ἐξωτερικὰ μόνον ἐμπόδια καὶ οὐχὶ ἐξ αὐτοπροαιρέτου μεταγνώσεως (β). 2) ἂν ἡ πράξις αὕτη διατελῇ, κατὰ τὴν ἐξωτερικὴν αὐτῆς φύ-

σιν, (ἐμμέσως ἢ ἀμέσως, ὀλίγον ἢ πολὺ) ἐν αἰτιώδει ἀλληλουχίᾳ πρὸς τὸ προτεθὲν ἀδίκημα ἂν ἦναι κατ' ἀντικείμενον ἐπικίνδυνος (γ).

- (α) *Thomasius D. an poena delicti perf. puniendus sit conatus.* Lips 1735. G. D. *Hofmann de initiis delictorum.* Tub. 1768. A. W. *Heidemann de conatu delinquendi.* Hal. 1799. *Πρόσπόντων.* F. C. *Meister Urtheilen und Gutachten* nr. XXV. σελ. 409. C. *Witzel kurze Erörterungen des Unterschieds zwischen unterstandenen, angefangenen und vollendeten Verbrechen.* Jena 1808. F. *Cropp Comm. de præceptis juris roman. circa puniendum conatum delinq.* Heidelb 1813. J. C. *Mittermaier Beiträge zur Lehre von Versuche der Verbrechen* (N. Arch. d. CrimR. I Bd. II Heft. nr. 6. IV. Bd. nr. 4) *Wintgens de conatus delinq.* Gron. 1823. M. A. *de Kettelhodt Com. de consummatione delictorum.* Gött. 1826. *Jordan de nonnullis controy. ad doctrinam de conatu del. spectant.* Marb. 1826. *Brower de conatu criminum ejusque puniendi rat.* Lugd. 1826. C. E. *Lelievre Com. de con. del.* Lovan 1828. *Hepp über d. voll. und untern. Verbrechen (Versuche Abth. X.).*
- (β) C. C. C. Art. 178. «durch andere Mittel wider seinen Willens. *Πρβ. Berger el. jur. crim. C. I. nr. 1. §. 2.* *Hagemester de causis mit. poen. th. 65.* Κατ' αὐτὸν δὲ *Kleischrod syst. Entw. Th. 1. §. 42.*
- (γ) Διότι πολιτικῶς ἀξιοποινον δὲν ὑπάρχει ἄνευ πράξεως ἀντιβαίνουσῆς εἰς ἐξωτερικὸν δικαίωμα, πᾶσα δὲ πρᾶξις τότε μόνον εἶναι (ἐξωτερικῶς) παράνομος, ὅταν προσβάλλῃ ἢ ἐκτίθῃσιν εἰς κίνδυνον τοιοῦτο δικαίωμα. Μόγη ἢ παράνομος προαίρεσις εὐδέποτε προσποιεῖ εἰς τὴν πρᾶξιν τὸν χαρακτῆρα τῆς παρανομίας. Ὅστις λαλήσῃ περὶ ἀδικήματος φαρμακείας, δι' ὑποτιθεμένου δολητηρίου, περὶ ἀποπείρας φόνου ἐπὶ πτώματος κ. τ. τ. συγχίει τὴν ἠθικὴν μὲ τὸ δίκαιον, τοὺς ἀστυνομικοὺς πρὸς ἀσφάλειαν τῶν πολιτῶν λόγους μὲ τὸ δικαίωμα τοῦ τιμωρεῖν· πρέπει δὲ τότε μόνων συνεκτικῆς γὰρ θεωρήσῃ ὡς ἔνοχον ἀξιοποίνου ἀποπείρας πρὸς ἀνθρωποκτονίαν καὶ τὸν βαυαρὸν ἐκτείνον, ὅστις ἀνέλαθεν ἐπιτηδὲς πορείαν εἰς γὰν τινα, ἵνα δευθῇ θάνατον κατὰ τοῦ γείτονός του. C. C. C. art. 178. *etliche scheinliche Werke, di zur Vollbringung der Missethat diestlich seyn mögen.*

Σημ. τοῦ ἐκδ. *Περὶ τῆς ἀποπείρας* id. *Simonè dei delitti considerati nel solo affeto atentati.* Milano 1830.

Vol I. p. 94. *Mittermaier* (N. Arch. des CrimR. X. σελ. 585—57.) *Rossi* traité de droit pénal. Vol. II. *Carmignani* delle leggi vol. III. *Kitka* in *Wagner* Zeitschr. für oesterr. Rechtsgelehrs. 1832. 4. H. nr. X. *Scari* in d. Zeitschr. für oesterr. Rechtsgelehrs. 1835. nr. 18. *van de Veen* de conatu delinq. Gron. 1832. *Zashariae* die lehre vom Vers. der Verbr.Gött. 1836. II. Thl. 1839. *Luden* über den Vers der Verbrechen. Gött. 1838. *Pfotenhauer* der Einfluss des fakt. Jrrthums auf die Strafbarkeit versuchter Verbr. Leipz. 1838. 2. Thl. 1839. *Hepp* (Arch. des CrimR. neue F. 1836. n. 2. u. 8) *Niccolini* del tentativo. Napoli 1837. *Aster ad novae Codicis Saxon. proposit. Art. 24—28 de puniendo conatu.* Lips. 1836. *Ronanni* elem. juris crim. p. 32—43. *Zirkler* in *Demme's* Annalen des CrimR. V. nr 6. *Zirkler* in Arch. des CrR. neue F. 1839. nr. 13.

Σημ 2. τοῦ ἐκδ. αἱ πλείοται τῶν νεωτέρων νομοθεσιῶν θεωροῦσι τὴν ἀπόπειραν ἀξιοποιῶν μὲν, μετρίωτερον δὲ τοῦ τελείου ἀδικήματος τιμωρητέαν. Ὁ Γαλλικὸς ποινικὸς νόμος (ἄρθρ. 2) ἐπὶ μὲν κακουργημάτων θεωρεῖ τὴν ἀπόπειραν ὡς ἀξιοποιῶν τότε μόνον ὅταν ὑπάρχῃ ἀρχὴ ἐκτελέσεως, ταυτίζων ὅμως αὐτὴν ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ μὲ τὸ τετελεσμένον ἀδίκημα, ἐπὶ δὲ πλημμελημάτων τὴν θεωρεῖ συνήθως ὡς μὴ ἀξιοποιῶν ἐκτὸς τινων ἐξαιρέσεων (Code pénal, art. 179. 401 405.). Ἰδ. ἐν γένει: *Lelièvre* diss. cit. p. 192—209. *Carnot* Comm. I. p. 10. *Chauveau et Hellie* théorie du Code pénal II. p. 22 *Rauter* théorie I. p. 194. Κατὰ τὸν αὐστριακὸν νόμον (ἄρθρ. 7). (Ἰδ. τὰ ἐν τῇ προηγουμένῃ σημ. παρατεθέντα συγγράμματα τοῦ *Kitka* καὶ *Scari*) ἀπόπειρα ὑπάρχει, ὅταν ὁ μὲν ἔνοχος ἐπιχει-

ρήση πράξιν τινα φέρουσιν εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἀδικήματος, ἢ δὲ ἐκτελέσεις μείνη ἀπραγματοποίητος ἐκ τύχης. Κατὰ τὸν πρῶτον νόμον Landr. § 39—44, ἀπόπειρα ὑπάρχει καὶ ἂν ἐκ τύχης διεκόπησαν ἀπλάϊ προπαρασκευαί πρὸς τὴν ἀξιόποιον πράξιν, τιμωρεῖται δὲ μὲ ποινὴν ἐλαφροτέραν τῆς ἐπὶ τοῦ τετελεσμένου ἀδικήματος. Κατὰ τὸν βαυαρικὸν νόμον (ἄρθρ. 60—62,) ἀπόπειρα ὑπάρχει, ὅταν τις, σκοπῶν τὴν ἐκτέλεσιν ἀδικήματος, ἐπιχειρήσῃ ἐξωτερικὰς πράξεις, τεινούσας εἰς ἐκτέλεσιν ἢ εἰς προπαρασκευὴν αὐτοῦ τιμωρεῖται δὲ μὲ ποινὴν ἐλαφροτέραν τῆς ἐπὶ τοῦ τετελεσμένου ἀδικήματος. Κατὰ δὲ τὸ νομοσχέδιον τοῦ 1822 (ἄρθρ. 46.) καὶ τὰ μεταγενέστερα αὐτοῦ ἀπαιτεῖται, διὰ νὰ ᾔηται ἀξιόποιος ἢ ἀπόπειρα, τοῦλάχιστον ἀρχὴ ἐκτελέσεως. Ὁ σαξωνικὸς νόμος (ἄρθρ. 25.) δὲν δίδει τὸν ὅρισμὸν τῆς ἀποπαίρας, ἀλλὰ καταδεικνύει μόνον τὰς περιπτώσεις (ἄρθρ. 26), καθ' ἃς ὑπάρχει ἀπόπειρα· ἐν δὲ τῷ 29 ἄρθρῳ ἀναφέρει, ὅτι αἱ ἀπλάϊ προπαρασκευαστικαὶ πράξεις δὲν εἶναι ἀξιόποινοι. Τὰ αὐτὰ περιέχει καὶ ὁ θυρτεμβεργικὸς νόμος (ἄρθρ. 63.) ἀλλ' ἐν τῷ εἰδικῷ αὐτοῦ μέρει θεωρεῖ ἐπὶ τινων ἀδικημάτων ὡς ὑπάρχουσιν ἀξιόποιον ἀπόπειραν, ἐνῶ πρόκειται ἀπλάϊ προπαρασκευαστικαὶ πράξεις (ἄρθρ. 238. 313.). *Hepp. Comm.* I. σελ. 489. 539. *Hufnagel* I. σελ. 426.

Ἡ θεωρία ὅτι, διὰ νὰ ᾔηται ἀξιόποιος ἢ ἀπόπειρα, ἀπαιτεῖται τοῦλάχιστον ἀρχὴ ἐκτελέσεως, ἀπαντᾷται καὶ ἐν τῷ ποιν. νόμῳ τῆς Λυκέρνης (ἄρθρ. 34.) καὶ ἐν τοῖς νομοσχεδίοις τῆς Βάδης (ἄρθρ. 91.) καὶ τῆς Ἑσσης (ἄρθρ. 60). Ἄλλ' οἱ ἐλβετικοὶ ποινικοὶ νόμοι τοῦ Τιγούρου (ἄρθρ. 43.) καὶ τῆς Βασιλείας (ἄρθρ. 11.) τιμωροῦσι καὶ αὐτὰς τὰς προπαρασκευαστικὰς πράξεις. Ἀπ' ἐναντίας, κατὰ τὸ νορβηγικὸν νομοσχέδιον (ἰδ. *Motive zum Norweg. Entw.* σελ. 64.) καὶ κατὰ τὸν περὶ κλοπῆς νόμον τοῦ Μεκλεμ-

βούργου, ἀπὸ 4 Ἰανουαρίου 1839. §. 18, ἀπαιτεῖται πρὸς ἀξιοποινον ἀπόπειραν τοῦλάχιστον ἀρχῆ ἐκτελέσεως.

Προσθ. τῶν μεταφρ. Ὁ ἑλλην. ποιν. νόμος, ἄρθρ. 47, θεωρεῖ ὡς ἀπόπειραν πᾶσαν ἐξωτερικὴν πράξιν, περιέχουσαν τοῦλάχιστον ἀρχὴν ἐκτελέσεως τοῦ σκοπομένου κακούργηματος ἢ πλημμελήματος, τιμωρεῖ δὲ αὐτὴν μὲ ποινήν ἐλαφροτέραν τῆς ἐπὶ τοῦ τετελεσμένου ἀδικήματος.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Ἐκ μόνης τῆς ὑπάρξεως ποινικοῦ νόμου περὶ ἀδικήματος τινος δύναται νὰ ἐξαχθῇ τὸ ἀξιοποινον καὶ τῆς ἀποπείρας αὐτοῦ, ἀλλ' ἀπαιτεῖται πρὸς τοῦτο εἰδικὴ τοῦ νόμου διάταξις. *Mittermaier* (Arch. des CrimR. I. σελ. 157. *Wintgens de conatu delinq.* p. 62. *Carmignani delle leggi* II. p. 306. *Hepp* Vers. σελ. 284. Ὅθεν τότε μόνον εἶναι ἀξιοποινος ἡ ἀπόπειρα ὅταν εἰδικῶς ὁ νόμος ὀρίζει καὶ κατ' αὐτῆς ποινήν, καὶ μόνον καθ' ὅσον ὀρίζει ποινήν ὁ νόμος. Περὶ τοῦ νομίμου λόγου τοῦ ἀξιοποινοῦ τῆς ἀποπείρας, ἰδ. *Zachariae vom Vers.* I. σελ. 79. 89 *Pfotenhauer* σελ. 76. *Hellie Théorie du Code pénal.* II. p. 14. 20. Ἡ ἐκτεθεισα θεωρία προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου, κατὰ τὸ ὅποιον ἀπ' ἀρχῆς τότε μόνον ἐτιμωρεῖτο ἡ ἀπόπειρα, ὅταν ὁ περὶ ἀδικήματος τινος νόμος ὀρίξῃ καὶ κατ' αὐτῆς ποινήν. L. 1. L. 14. D. ad L. Corn. de sic. L. 1. D. ad L. Pomp. de parrie. L. 14. §. 2. D. ad L. Jul. de vi publ. *Lelièvre Comm. de conatu* p. 65. *Sanio* ad L. Corn. de sic. p. 42. Πρὸς ἑρθὴν κατὰληψιν τῶν περὶ ἀποπείρας ἀρχῶν τοῦ ῥωμ. δικαίου, παρατηρητέον, ὅτι τὸ ῥωμ. ποινικὸν δίκαιον δὲν περιλαμβάνεται ἐν ὁλοσχερεῖ ποινικῷ νόμῳ, ὅτι στηρίζεται ἐπὶ τῆς ἐξ ὑποκειμένου ἐπόψεως τῶν ἀδικημάτων καὶ ὅτι διακρίνει ἀκριβῶς ἀπ' ἀλλήλων τὰ *crimina ordinaria* ἀπὸ τῶν *extraordinaria* καὶ ἀπὸ τῶν *delicta privata*. Ἡ

παρ' ἡμῖν ἤδη ἀπόπειρα ἀδικήματος λεγομένη δυσὶν θά-
 τερον παρὰ Ῥωμαίοις, ἢ ἐθεωρεῖτο ὡς ἰδιαίτερον ἀδικήμα
 αὐτοτελῶς τιμωρούμενον, ἢ ἐτιμωρεῖτο δυνάμει διατάξεως
 τοῦ ἀφορῶντος τὸ ἀδικήμα νόμου, ὑποβαλλούσης ῥητῶς εἰς
 τοὺς ὀρισμοὺς τοῦ νόμου τούτου πράξεις τινὰς ὀρισμένας
 μὴ ἀποτελοῦσας κυρίως τετελεσμένον ἀδικήμα. *Zachariae*
vom Vers. I. σελ. 90. II. σελ. 5. Luden über Vers. σελ.
56. Weiske über Hochverrath σελ. 64. Pfothenauer
σελ. 119. Κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα ἀνεπτύχθη ἡ θεωρία,
ὅτι καὶ ἡ ἀπόπειρα εἶναι μὲν ἀξιοποινος, ἀλλ' ὅτι πρέπει
νὰ τιμωρῆται μὲ ποινὴν ἐλαφροτέραν τῆς ἐπὶ τοῦ τετελεσ-
μένου ἀδικήματος. Εἰς τὴν θεωρίαν δὲ ταύτην ἐπενήργη-
σεν ἡ ἐξ ἀντικειμένου ἔποψις τῶν ἀδικημάτων. Zachariae
I. σελ. 95. II. σελ. 12. 138. Luden σελ. 402. Art.
178. C. C. C. Luden σελ. 435.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Περὶ τοῦ ζητήματος, ἀν ἦναι ἀπόπειρα δυνα-
τὴ ἐπὶ παντός ἀδικήματος, ἐπὶ ἀναίρεσέως π. χ., ὅρα
ὑπὲρ τῆς ἀποφατικῆς λύσεως Mittermaier (Archiv IV. σελ.
47.) Rossi traité de droit pénal II. p. 266. τὸν ἀντίον
δὲ Hepp Versuche σελ. 293. καὶ ἐν γένει Zachariae I.
σελ. 75. Luden σελ. 486.

Σημ. 5 τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς ἀτιμωρησίας τοῦ αὐθορμήτως ἀ-
φισταμένου τῆς ἀξιοποίνου πράξεως: Pauli rec. sent. V.
23. §. 3. L. 49. pr. D. ad L. Corn. de fals. Mittermaier
(Arch. I. 499. X. σελ. 554.) Hidema Jongsma de quaest.
an delinq. conatus poena sit afflic. si mutato con-
silio. Gron. 1828. Rossi traité III. p. 3. Simoni
I. c. p. 110. Carmignani III. p. 340. Kitka I. c.
σελ. 192. Scari (oesterr. Zeitschr. I. c. σελ. 387.)
 Ἡ τοῦ κοινῶς γερμανικοῦ δικαίου θεωρία, ὅτι ὁ αὐθορμή-

τως ἀφιστάμενος τῆς ἀξιοποίνου πράξεως μένει ἀτιμώρητος (Zachariae von Vers. II. σελ. 230), στηρίζεται ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 178 τῆς Κ. Π. Δ. Ἄλλ' ὁ *Luden* σελ. 518. ἐρμηνεύει τὸ ἄρθρον τοῦτο πολλὰ στενωῶς, ἐν δὲ τῇ σελ. 271 ἀρνείται, ὅτι κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ἡ μεταμέλεια ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐξαλείφει τὸ ἀξιοποινον. ἰδ. Zachariae von Vers. II. σελ. 270. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν γαλλικὸν ποιν. νόμον, ἰδ. *Hellie Théorie* II. p. 16., ὡς πρὸς δὲ τὸν αὐστριακόν : *Jenull Comm.* I. σελ. 157. *Kilka* I. c. 192. ἰδ. προσέτι τοῦ βουαρικῶς νόμου ἄρθρ. 58., τοῦ βυρτεμβεργικῶς ἄρθρ. 73. (ἰδ. καὶ τὰς ἐν τῇ βουλῇ συζητήσεις καὶ *Hepp. Comm.* I. σελ. 533.) καὶ τοῦ βαδικῶς νομοσχεδίου ἄρθρ. 105. Ἐν Πρωσσίᾳ *Landr.* § 43. ὁ μεταμελούμενος δύναται μόνον ν' ἀπαιτήσῃ χάριν, κατὰ δὲ τὸν ἐλβετικὸν νόμον τῆς Βασιλείας (§. 15.) τιμωρεῖται ὡς ἐπὶ πλημμελήματι, καὶ κατὰ τὸν σαξωνικὸν νόμον (ἄρθρ. 28.) μὲ εἰρκτὴν ἕως ἑνὸς ἔτους. (δικαίως ἀποδοκιμάζει τὴν διάταξιν ταύτην ὁ *Herrmann zur Beurtheil. des sächs. Gesetzb.* σελ. 79. *Schüler* σελ. 32.) Τὸ ἀξιοποινον τοῦ αὐθορμητικῶς ἀφισταμένου ὑποστηρίζει ὁ *Oersted Grundregeln der Strafgesetzb.* σελ. 159.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Ὁ ἑλλ. ποιν. νόμος (ἄρθρ. 51) δὲν τιμωρεῖ τὸν ἐκουσίως παραιτηθέντα τῆς ἐπιχειρηθείσης ἀξιοποίνου πράξεως, ὑποβάλλει δὲ αὐτὸν εἰς ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν.

Σημ. Θ τοῦ ἐκδ. Τὸ ἀξιοποινον τῆς ἀποπείρας ἄρχεται ἅμα ἡ ἐπιχειρηθείσα ἐξωτερικὴ πράξις περιέχῃ ἀρχὴν ἐκτελέσεως. *Mittermaier* (Arch. II. σελ. 612. X. σελ. 549. καὶ über den neuesten Zustand der Criminalgesetzb. σελ. 154. *Rossi traité* II. p. 268. *Carmignani* III. p. 311. *Kilka* σελ. 184—196. Ἀπαιτοῦνται μόνον ἐπὶ τινῶν ἀδικημά-

των, οἷον ἐπὶ ἐσχάτης προδοσίας, κατάλληλοι εἰδικαὶ διατάξεις, πρὸς ἀποφυγὴν ἐνδεχομένων κινδύνων. Ὅρα ὅμως κατὰ τῆς γνώμης ταύτης 1 *Oersted Prüfung des bayer. Entw.* σελ. 15. *Hitzig Zeitschr.* V. H. σελ. 148. Ὅτι μόνη ἡ ἀρχὴ ἐκτελέσεως καθιστᾷ ἀξιοποιον τὴν ἀπόπειραν, παραδέχονται ἤδη κοινῶς ἅπασαι αἱ ἀνωτέρω ἐν τῇ 2 σημειημονευθεῖσαι νομοθεσίαι. Περὶ τοῦ συντετοῦ τῆς θεωρίας ταύτης ἰδ. *Hellie théorie du code pénal* II. p. 13. *Zachariae von Vers.* σελ. 209. *Schüler* σελ. 32. *Tausch Rechtsf.* I. σελ. 81. Τοιαύτη εἶναι καὶ κατὰ τὸ κοινὸν γερμανικὸν δίκαιον ἡ ὀρθὴ γνώμη. ἄρθρ. 178 τῆς Κ. Π. Δ. Αὐτὸς ἤδη ὁ *Remus*, ἐν τῇ παραφράσει τοῦ 178 ἄρθρου ἀπαιτεῖ ἐναρξιν τῆς πράξεως *non extrinsecis tantum et remotis factis ut apparatu telorum, veneni praeparatione.* ἰδ. *Zachariae vom Vers.* σελ. 198. *Luden vom Vers.* σελ. 267. Περὶ τοῦ ἀν (κατὰ τὸ χωρίον *L. 1. D. ad L. Pomp.*) ἡ ἀπλή ἀγορὰ τοῦ δηλητηρίου ἀπετέλει ἀξιοποιον φαρμακείας ἀπόπειρα, ἰδ. *Luden* σελ. 116. 124. καὶ πρβ. *Zirkler* (*Arch. des CrR. neue F.* 1839. σελ. σελ. 289.) Ὑπὲρ τῆς γνώμης, ὅτι πρέπει νὰ τιμωρῶνται καὶ αἱ προπαρασκευαστικαὶ πράξεις ἔρα, ἐκτὸς τῶν ἤδη περὶ τούτου μνημονευθέντων, *Pfotenhauer von Jrrthum.* σελ. 46. *Rosshirt zwei crim. Abh.* σελ. 129. *Hepp* (*Arch. neue F.* 1836. σελ. 243.) ἰδ. προσίτι τὰς καλὰς παρατηρήσεις τοῦ *Zikler* (*Demme's Aannalen* V. σελ. 220). Ἐν ταῖς βουλαῖς τῆς Βυρτεμβέργης πολλοὶ ἐξεφράσθησαν ὑπὲρ τοῦ ἀξιοποινοῦ τῶν προπαρασκευαστικῶν πράξεων. *Hepp Comm.* I. σελ. 493—503. Κετώρθωσαν δὲ οἱ ὀπαδοὶ τῆς γνώμης ταύτης διὰ καθιερώσεως τοῦ ἀξιοποινοῦ τῶν προπαρασκευαστικῶν πράξεων (ἐν τοῖς ἄρθρ. 238. 242. 313. 379) ἐπὶ τῇ ἀνθρωποκτονίᾳ, καὶ ἐπὶ βλάβης ξένης ἰδιοκτησίας, καὶ ἐπὶ ληστείας, καὶ ἐπὶ ἐμπρησμοῦ, νὰ οὐδετερώσῃσι κατὰ μέγα

μέρος τὴν ἀρχὴν, ὅτι, διὰ νὰ ἦναι ἀξιόποινος ἢ ἀπόπειρα, ἀπαιτεῖται τοῦλάχιστον ἀρχὴ ἐκτελέσεως.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Ὁ ἑλλην. ποιν. νόμος τιμωρεῖ ἐνίοτε καὶ τὰς προπαρασκευαστικὰς πράξεις, ὡς ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 129. κατὰ τὸ ὅποιον ὅστις παρακινήσῃ ἄλλον εἰς ἐσχάτην προδοσίαν ἢ ἄλλο κατὰ τῆς ἀσφαλείας καὶ ἀνεξαρτησίας τοῦ κράτους ἀδίκημα (ἄρθρ. 123—128.), καὶ ἂν δὲν τελεσφορήσῃ ἢ παρακινήσῃ, τιμωρεῖται ὡς ἔνοχος ἀποπείρας· ὁμοίως καὶ ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 238, κατὰ τὸ ὅποιον ὅστις προμηθευθῇ ἐργαλεῖα χρήσιμα εἰς παραποίησιν νομισμάτων τιμωρεῖται, ἂν καὶ δὲν ἔλαμεν εἰσέτι χρῆσιν αὐτῶν μὲ τὴν ποινὴν τῆς ἀποπείρας.

Σημ. 7 τοῦ ἐκδ. Ἐπὶ τῆς ἀποπείρας διὰ χρήσεως ἀπροσφόρων μέσων ἀνάγκη νὰ διακρίνωμεν τὰ καθ' ἑαυτὰ καὶ ὡς ἐκ τῆς φύσεώς των πάντῃ ἀπρόσφορα ἀπὸ τῶν εἰδικῶς (in concreto) ἀσυντελῶν εἰς τὴν πράξιν. Ὑπὲρ τοῦ ἀτιμωρήτου τῆς ἀποπείρας ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει ἴρα *Mittermaier Arch. X.* σελ. 55.) *Lelièvre Comm. p. 448.* *Rossi vol. II. Carmignani III. p. 306.* *Kilka l. c. σελ. 165. 171.* *Abegg Critik. des Norweg. Entw. σελ. 43.* *Herrmann zur Beurth. des sächs. Gesetzb. σελ. 73.* *Zachariae vom Vers. l. σελ. 233.* *Tausch Rechtsf. I. σελ. 95.* Τοῦναντίον δὲ : *Oersted Grundregeln der Strafgesetzg. σελ. 470.* *Hepp Vers. σελ. 285.* *Haus observations sur le projet de Revision du Code pénal. Gand. 1835. p. 65.* *Hepp (Arch. des CrimR. neue F. 1836. σελ. 257.) Luden vom Vers. σελ. 285. 475.* *Pfotenhauer l. c. σελ. 79. 128. 157. 189.* Αἱ νεώτεροι νομοθεσίαι θεωροῦσιν ὡς ἀξιόποινον καὶ τὴν δι' ἀπροσφόρων μέσων ἀπόπειραν. Σαξωνικὸς νόμος, ἄρθρ. 26. Βυρτεμβουργικὸς νόμος, ἄρθρ. 72. *Hepp Comm. I. σελ. 523.* Ἀνθωπερικὸν νομοσχέδιον, ἄρθρ.

40. (Arch. des CrR. 1838. σελ. 592.) Τὸ νομοσχέδιον τῆς Βάδης (ἄρθρ. 98.) ὀρίζει ποινὴν (πλὴν μόνον τὴν ποινὴν πόρρω ἀποπέρας) κατὰ τοῦ ἐξ ἀπερισκεψίας, ἐκ πλάνης, ἢ ἐκ παραδρομῆς μεταχειρισθέντος ἀπρόσφορον μέσον. Ἰδ. ὁμοῦς *Treffurt* (Arch. des CrR. 1838. σελ. 291.) Τὸ βαυαρικὸν νομοσχέδιον τοῦ 1831 δὲν τιμωρεῖ μὲν, (ἄρθρ. 47.) τὴν ἀπόπειραν, ἣτις ἀπέτυχε διὰ τὴν παντελεῆ ἀνεπιτηδειότητα, τῶν ἐξ εὐηθείας ὡς προσφόρων θεωρηθέντων καὶ ἐφαρμοσθέντων μέσων, τιμωρεῖ δὲ (ἄρθρ. 48.) τὴν ἀποτυχοῦσαν, διότι ἐκ πλάνης ἢ ἐκ παραδρομῆς ἐγένετο ἀπρόσφορου μέσου χρῆσις ἀντὶ τοῦ προσφόρου πρὸς τὴν πράξιν. Αὐτὸ τοῦτο ἀποφαίνεται καὶ ὁ ποινικὸς νόμος τῆς Λυκέρνης, ἄρθρ. 38. Ἐνταῦθα εἶναι, ὡς τοῦτο συμβαίνει πολλάκις ἐπὶ τοῦ ποινικοῦ δικαίου, παρατηρήσεως ἄξιον, ὅτι φαντάζονται τινες δυνατὴν τὴν κατὰ γενικὰς μόνον ἀρχὰς λύσιν τῶν ζητημάτων, ἐνῶ ὁ νομοθέτης, ὅταν κρίνῃ ἂν πρέπη νὰ ἀπειλήσῃ ποινὴν, πρέπει νὰ ὀδηγηταί ἀπὸ τὴν περὶ τὰ ποινικὰ πολιτικὴν καὶ νὰ σταθμίξῃ τῆς πολιτικῆς κοινωνίας τὰ συμφέροντα.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Ὁ ἑλλην. ποιν. νόμος, ἄρθρ. 53. καὶ 54, περιέχει τὰς αὐτὰς διατάξεις τοῦ βαυαρικοῦ νομοσχεδίου.

Σημ. 8 τοῦ ἐκδ. Ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἂν ᾖναι ἀξιοποινος ἢ ἀπόπειρα, ὁσάκις ὁ πράττων προϋποτίθῃ κατὰ πλάνην τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἀδικήματος ὡς ἔχον ἰδιότητά τινα, τὴν ὁποίαν δὲν ἔχει, π. χ. ἐπὶ ἀνθρωποκτονίας νεκροῦ, ὅρα, ὑπὲρ μὲν τοῦ ἀξιοποίνου, τὸν σαξωνικὸν ποιν. Ν. ἄρθρ. 27., τὸν βυρτεμβεργικὸν ποιν. Ν. ἄρθρ. 72. (*Hepp Comm. I.* σελ. 525.) *Pfotenhauer I.* σελ. 104, *Luden* σελ. 389. Κατὰ δὲ τοῦ ἀξιοποίνου: *Mittermaier* (Arch. d. CrimR. I. σελ. 166, 171, 196.) *Rosshirt Entwickl.* σελ. 328.

Zachariae vom Vers I. σελ. 249. *Herrmann zur Beurtheil* σελ. 75. Ἰδ. περίπτωσιν τινα μὴ ἀξιοποιῖνου ἀποπείρας εἰς *Demme's Annalen* VII. 4. Hefst. σελ. 66.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Ὁ Ἕλλην. ποιν. νόμος, ἀρθρ. 52, δὲν τιμωρεῖ τὴν ἀπόπειραν, ὡςάκις ἦτο ἀδύνατο νὰπραχθῇ ἀδίκημα ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου, κατὰ τοῦ ὁποίου διευθύνετο ἡ πράξις.

Σημ. 9 τοῦ ἐκδ. Ὅτι δὲν εἶναι ἀξιοποιῖνος ἡ ἀπόπειρα ἀνευ δόλου, ἢ ἐξ ἀμελείας ἀπόπειρα δηλονότι, ὅρα *Millermaier im Archiv* I. σελ. 184. *Zachariae* I. σελ. 35. *Luden* σελ. 266.

Σημ. 10 τοῦ ἐκδ. Περὶ τοῦ ζητήματος, ἂν ὡςάκις ἐνεργῇ τις μετὰ δολίας προαιρέσεως ἀορίστου, πρέπει νὰ θεωρῆται ὅτι ὑπάρχει ἀπόπειρα ὡς πρὸς τὸ δεινότερον ἀδίκημα, ὅπερ ἐπίσης ἐσκόπει ὁ πράξας, ὅρα *Zachariae von Vers.* σελ. 42. 62. *Luden* σελ. 261. 515.

Σημ. 11 τοῦ ἐκδ. Ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν ἐκ παραλείψεως ἀδικημάτων δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀπόπειρα, ὅρα *Luden von Vers.* σελ. 469. *Zachariae von Versuche.*

§ 43.

Ἡ ἐπιχειρήσις τοῦ ἀδικήματος περιλαμβάνει ἐν ἑαυτῇ τρεῖς κυρίως βαθμούς, Α.) τὴν *κατελεσμένην ἐπιχειρήσιμ* (*delictum perfectum*), εἰάν ἐγένοντο ἅπασαι αἱ πρὸς παραγωγὴν παρανόμου ἀποτελέσματος ἀπαιτούμεναι πράξεις, χωρὶς μολοντοῦτο νὰ προκύψῃ τὸ σκοπούμενον ἀποτέλεσμα (α). Β) τὴν *πρόσω ἀπόπειραν* (ἀρξάμενον ἀδίκημα) εἰάν ὁ ἀδικήσας ἤρξατο ἤδη τῆς κυρίας πράξεως, του-

τέστιν ἐκείνης ἥτις περαιουμένη ἐμελλε καὶ ἠδύνατο νὰ ἐπιφέρῃ ἀμέσως τὸ παράνομον ἀποτέλεσμα· καὶ τελευταῖον Γ) τὴν πῶρῶ ἀπόπειραν, (προπαρασκευαζόμενον ἀδίκημα) ἐὰν ὁ ἀδίκησας ἐπεχείρησε πράξεις, δι' ὧν ἐμελλεν ἀπλῶς μόνον νὰ προπαρασκευασθῇ ἢ πράξῃς τῆς ἐκτελέσεως (ἡ κυρία πράξις).

(α) Klein rechl. R. §. 148. ἀμφιβάλλεται, ἂν ὑπὸ νομοθετικῶν ἔποψιν εἶναι ὀρθὴ ἡ διάκρισις αὕτη τῆς πρόσω ἀποπείρας (conatus proximus) ἰδ. ἕμως Weber (N. Arch. d. CrimR. IV. Bd. N. II.).

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Τοῦ *delictum perfectum* ἡ διάκρισις εἶναι περιττὴ, διότι ἐπὶ τῶν ἀδικημάτων, πρὸς τέλειον ἀπαρτισμὸν τῶν ὁποίων ὁ νόμος ἀπαιτεῖ ὀρισμένον ἀποτέλεσμα, ὑπάρχει πρόσω ἀπόπειρα μέχρις οὗ προκύβῃ τὸ ἀποτέλεσμα, Arch. d. CrimR. IV. σελ. 3. *Rosshirt Entw.ickl.* σελ. 317. *Rossi traité* III. p. 7. Τὴν ἀρχὴν ταύτην παραδέχεται καὶ ὁ βουαρ. ποιν. νόμος. *Motive zum baier. Gesetz.* I. σελ. 179. Κατὰ τὴν νεωτέραν ἐποχὴν γίνεται παλλάκις ἐνταῦθα λόγος καὶ περὶ τετελεσμένης ἀποπείρας: *Bauer Lehrb.* § 68. *Zachariae von Vers* II. σελ. 27.—41. Ὅτι τὸ *delictum perfectum* δὲν δύναται νὰ τιμωρηθῇ ἐξίσου μὲ τὸ τετελεσμένον ἀδίκημα, ἰδ. *Zachariae vom Vers.* II. σελ. 58. *Motive zum Norweg. Entw.* σελ. 67. *Hans observations* I. p. 88. *Chauveau et Hellie théorie du Code pénal.* II. p. 27, (Ἡ γαλλικὴ πρακτικὴ ὀνομάζει τὴν προκειμένην περίπτωσιν *delit manqué.*) Ὁ βυρτεμβ. νόμος (ἄρθρ. 64) λαλεῖ ἐνταῦθα περὶ τετελεσμένης ἀποπείρας· τὸ δὲ νομοσχέδιον τῆς Βάδης (ἄρθρ. 99.) περὶ πρόσω ἀποπείρας. Ἐρευνῶν τις ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὰς διαφόρους νομοθεσίας, ἀμέσως παρατηρεῖ, ὅτι ἀμφιταλαντεύονται καὶ αὐταὶ ὡς πρὸς τὸν ὄρισμὸν τῆς τετελεσμένης ἐπιχειρήσεως, διότι κατὰ μὲν τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον τετελεσμένη θεω-

ρείται ἢ ἐπιχειρήσεις, εἴαν τις ἔπραξε τὸ καθ' ἑαυτὸν πᾶν ὅ,τι ἀπητέιτο, πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως, χωρὶς μολοῦ-
τοῦτο νὰ προκύψῃ τὸ πρὸς ὑπαρξίν τῆς κατὰ νόμον ἐννοίας
τοῦ ἀδικήματος ἀναγκαῖον ἀποτελέσμα (π. χ. ἂν ὁ προθέ-
μενος ἀνθρωποκτονίαν κατὰ τοῦ Α ἐπυροβόλησεν κατ' αὐτοῦ),
κατὰ δὲ τὸ νομοσχ. τῆς Βάδης, ἀπαιτεῖται νὰ ἐπέλθῃ καὶ
τραῦμα. Ὅτι ἐν γένει τοῦ *delictum perfectum* ἢ διάκρισις
δὲν εἶναι ἀξία λόγου ἰδ. *Hufnagel Comm.* I. σελ. 130.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ἐπιτεταμένη ἢ ἰδιότυπος λέγεται ἡ ἀπό-
πειρα, ὅταν ἡ πρᾶξις, ἀποτελοῦσα καθ' ἑαυτὴν ἰδιαιτέρον
τετελεσμένον ἀδικημα, ἐμελλε συγχρόνως κατὰ τὴν πρό-
θεσιν τοῦ πρᾶττοντος νὰ χρησιμεύσῃ ὡς μέσον πρὸς ἐκτέ-
λεσιν ἄλλου ἀδικήματος, ὅπερ δὲν καταρρώθῃ νὰ τελεσθῇ,
π. χ. ἐπὶ ἀποπείρας βιασμοῦ, ἐχούσης ταυτοχρόνως χαρα-
κτῆρα τετελεσμένου ἀδικήματος προσβολῆς τῆς ἀγνείας.
Hepp Versuche σελ. 308.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ποινὴν τῆς ἀποπείρας, ὁ
βλασφημικός ποινικός νόμος, ὅταν μὲν τὸ τετελεσμένον ἀδί-
κημα τιμωρῆται μὲ θάνατον ὀρίζει (ἄρθρ. 60.): ἐπὶ μὲν
πρόβρω ἀποπείρας, εἰρκτὴν 3—5 ἐτῶν, ἐπὶ δὲ πρόσω ἀπο-
πείρας, διὰ βίου δεσμὰ ἢ βρεῖαν εἰρκτὴν ἐπ' ἀόριστον χρό-
νον, ὅταν δὲ τὸ τετελεσμένον ἀδικημα τιμωρῆται μὲ δε-
σμὰ ἢ βρεῖαν εἰρκτὴν ἀπ' ἀόριστον χρόνον, ὀρίζει ἐπὶ
μὲν πρόβρω ἀποπείρας, εἰρκτὴν 4—3 ἐτῶν, ἐπὶ δὲ πρό-
σω ἀποπείρας δεσμὰ 10—15 ἐτῶν. Ὁ σαξωνικός νό-
μος (ἄρθρ. 26) δὲν ὀρίζει ἐπὶ ἀποπείρας ἐλάχιστον ὄρον
ποινῆς, ἀλλὰ μόνον ἀνώτατον μέχρι $\frac{2}{3}$ τῆς εἰς τὸ τετελεσε-
μένον ἀδικημα ἐπιβλητέας ποινῆς καὶ μέχρις 20 ἐτῶν
βρεῖας εἰρκτῆς, εἴαν εἰς τὸ τετελεσμένον ἀδικημα ἐπίκει-
ται ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου. Ὁ δὲ βυρτεμπεργικός νόμος (ἄρθρ.
64—68.) δὲν ὀρίζει ἀνώτατον, ἀλλὰ μόνον ἐλάχιστον ὄρον,

ἐπὶ μὲν πόρρω ἀποπείρας, τοῦλάχιστον 8 ἔτη βαρείας εἰρκτῆς, ἐπὶ δὲ πρόσω ἀποπείρας τοῦλάχιστον 15 ἔτη, ἐὰν εἰς τὸ τετελεσμένον ἀδίκημα ἐπίκειται ποινὴ θανάτου ἢ δεσμῶν διὰ βίου· ἄλλως δέ, ἐπὶ μὲν πρόσω ἀποπείρας, τοῦλάχιστον τὸ ἡμισυ, ἐπὶ δὲ πόρρω ἀποπείρας, τοῦλάχιστον τὸ τρίτον τῆς εἰς τὸ τετελεσμένον ἀδίκημα ἐπιβλητέας ποινῆς προσκαίρου περιορισμοῦ τῆς ἐλευθερίας. Ὅρα *Shüler Beitr.* σελ. 31. *Hepp Comm.* I. σελ. 506. Ὅτι τῶν ἀδικημάτων ἡ ἀπόπειρα εἶναι πάντοτε ἥττον τῆς ἐκτελέσεως ἀξιόποινος, ἴδ. *Zachariae II.* σελ. 51.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον, ἡ ποινὴ τῆς ἀποπείρας ἔχει πρὸς τὴν ποινὴν τοῦ τετελεσμένου ἀδικήματος ὡς ἐφεξῆς: Ἐπὶ κακούργημάτων, (ἄρθρ. 49.) ἀντὶ τῆς εἰς τὸ τετελεσμένον κακούργημα ἐπιβαλλομένης ποινῆς τοῦ θανάτου καταγινώσκειται ἡ ποινὴ τῶν διὰ βίου δεσμῶν καὶ εἰς ἰδίως ἐλαφρυντικὰς περιστάσεις ἢ τῶν προσκαίρων δεσμῶν· ἀντὶ δὲ τῆς ποινῆς τῶν διὰ βίου δεσμῶν καὶ εἰς ἰδίως ἐλαφρυντικὰς περιστάσεις εἰρκτῆ τοῦλάχιστον ὀκταετῆς· ἐπὶ δὲ ποινῆς προσκαίρων δεσμῶν ἐλαττοῦται ἡ ποινὴ αὕτη, πλὴν ὅχι ἐπέκεινα τοῦ ἡμίσεος, καὶ ἐὰν ἐντεῦθεν ἡ διάρκεια τῆς ποινῆς γίνεται βραχυτέρα τῶν 10 ἐτῶν, ἐπιβάλλεται ἡ ποινὴ τῆς εἰρκτῆς· ἀνάλογος δὲ ἐλάττωσις γίνεται καὶ ἐπὶ εἰρκτῆς, εἰς τὴν ὁποίαν κατὰ τὰς περιστάσεις ἀντικαθίσταται ἡ φυλάκισις. Ἐπὶ δὲ πλημμελημάτων (ἄρθρ. 50) τιμωρεῖται ἡ ἀπόπειρα μὲ ποινὴν ἡλαττωμένην, πλὴν ὅχι κατωτέρω τοῦ ἡμίσεος τῆς ἐπιβαλλομένης εἰς τὴν τετελεσμένην πράξιν. Δὲν συγχωρεῖται δ' ἐνταῦθα ποσῶς ἡ μεταβολὴ τοῦ εἶδους τῆς ποινῆς ἢ ἡ καταβίβασις αὐτῆς ὑπὸ τὸν ὀρισμένον ἐλάχιστον ὅρον τῆς φυλάκισως καὶ τῆς χρηματικῆς ποινῆς.

B) Διάφορος αϊτιότης τοῦ πράξαντος προς το παράνομον ἀποτελεσμα.

§ 44.

Πᾶσα τοῦ ποινικοῦ νόμου παράβασις προϋποτίθησιν ὡς ἐνεργόν αἷτιον ὠρισμένον ἄτομον· τὸ δὲ ἄτομον, εἰς τὴν θέλησιν καὶ τὴν πράξιν τοῦ ὁποίου ἐνυπάρχει τὸ ἀποχρῶν αἷτιον, ὅπερ παρήγαγε τὸ ἀδίκημα, ὡς ἀποτέλεσμα, λέγεται αὐτουργός (auctor delicti) εἴτε ἄμεσος τοῦ ἀδικήματος αἷτιος εἶναι, εἴτε ἔμμεσος, ἤγουν εἴτε ὁ ἴδιος ἐνήργησε τὴν ἀποτελοῦσαν τὸ ἀδίκημα πράξιν (φυσικὸς Αὐτουργός, auctor physice talis), εἴτε αὐτοῦ ἢ πρὸς παραγωγὴν τοῦ ἀδικήματος ἐκ προαιρέσεως τείνουσα ἐνέργεια εἶναι ἡ αἷτία τοῦ ὑπ' ἄλλου τινὸςπραχθέντος ἀδικήματος. Εἶναι δὲ τὸ τελευταῖον τοῦτο δυνατόν 1) ὅταν τις ἐκ προθέσεως πείσῃ τὸν ἄλλον εἰς ἐνέργειαν τοῦ ἀδικήματος (ἀπ' εὐθείας ἔμμεσος αὐτουργός, νομικὸς αὐτουργός), 2) ὅταν τις ἐκ προθέσεως ἄρῃ ἐκ μέσου τὰ ἐμπόδια, ἅπερ ἤθελον καταστήσει ἤτοι ἐν γένει, ἢ ὑπὸ τὰς προκειμένης εἰδικᾶς περιστάσεις ἀδύνατον τὴν ἐξωτερικὴν ἐνέργειαν τῆς πρὸς τὴν πράξιν ὑπαρχούσης ἤδη θελήσεως τοῦ ἄλλου (ἐκ πλαγίου ἔμμεσος αὐτουργός, κύριος συνεργός, socius principalis) (α).

(α) Stübel über den Thatbestand der Verbrechen, die Urheber derselben u. s. w. (Wittenberg. 1803) §. 19—95. Oersted Grundregeln der Strafgesetzg. §. 26—30. W. Wolters de auctoribus, sociis et fautoribus delictorum. Gron. 1824. Mittermaier über Begriff, Arten und Strafbarkeit des Urhebers (N. Arch. Bd. III. St. 1. σελ. 123. ff.) Stübel über die Theilnahme mehrerer Personen an ei-

nem Verbrechen. Dresden 1828. Visini (Wagners Zeitschrift 1833. S. 297.) Visini Beitr. zur Criminalrechtswiss. Wien 1839. nr. 1. Mayer Versuch einer Prüfung der Lehren, von Thatbestand und der Thäterschaft. Berlin 1836. Nicolini della complicità. Napoli 1837. Bonanni elem. jur. crimpag. 97. Reiner in Wagner's Zeitschr. 1835. nr. 20.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Αἱ νομοθεσίαι διαφέρουσιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀπ' ἀλλήλων κατὰ τε τοὺς νομικοὺς ἔρους καὶ κατὰ τὰς νομικὰς θεωρίας. Κατὰ τὸν πρωσικὸν νόμον (Landr. §. 64.), αὐτουργὸς λέγεται πᾶς ὁ λαμβανὼν ἄμεσον μετοχὴν εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἀδικήματος, ἔπειτα δὲ ἐν μὲν τῷ § 65. γίνεται λόγος περὶ κυρίου αὐτουργοῦ, ὁ δὲ § 75 ἀποκαλεῖ συναυτουργὸν τὸν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως ἄνευ προηγουμένης συνεννοήσεως, δίδοντα χεῖρα βοηθείας ἢ σκοπιωροῦντα. Ὁ αὐστριακὸς νόμος (§ 5) θεωρεῖ, ἐκτὸς τοῦ ἄμεσου αὐτουργοῦ τῆς πράξεως, ὡς ἔνοχον τοῦ αὐτοῦ ἀδικήματος καὶ πάντα, ὅστις διὰ προσταγῆς, συμβουλῆς ἢ ὀηγίας προπαρεσκευάζει τὸ ἀδίκημα, παρεκίνησεν εἰς ἐκτέλεσίν του, ἢ τὸ ὑπεσιήρηξε διὰ τῆς συνδρομῆς του, ἢ συνετέλεσεν εἰς ἀσφαλῆ αὐτοῦ ἐκτέλεσιν, ἢ συνεννόηθη προηγουμένως μετὰ τοῦ αὐτουργοῦ περὶ μελλούσης βοηθείας μετὰ τὴν πράξιν ἢ περὶ συμμετοχῆς εἰς τὴν προσδοκωμένην ὠφέλειαν. Visini Beitrage σελ. 25. Jenull das oesterreich. Criminalr. I. zu § 5. Κατὰ τὸν αὐστριακὸν περὶ φορολογικῶν παραβάσεων νόμον τοῦ 1835, ἄμεσος μὲν αὐτουργὸς λέγεται (§ 19.) ὅστις δια τῆς ἰδίας αὐτοῦ πράξεως ἢ παραλείψεως παρέβη τὸν νόμον, αὐτουργὸς δὲ (§ 70.) ὅστις παρεκίνησεν ἄλλον πρὸς τὴν πράξιν. Ὁ γαλλικὸς ποιν. νόμος (Code pénal, art. 50), ἐρίζει, ὅτι οἱ συνεργοὶ (complices) τιμωροῦνται ὡς οἱ αὐτουργοὶ (auteurs, τουτέστιν οἱ φυσικοὶ αὐτουργοί), ἀπαριθμεῖ δὲ ἔπειτα ἐν τῷ 60 ἄρθρῳ τοὺς συνεργοὺς, συγκαταλέγων μετὰξὺ αὐτῶν καὶ τοὺς ἐν Γερμανίᾳ λεγομένους νομικοὺς αὐτουργοὺς καὶ

βοηθούς. *Wolther* diss. ut. p. 12. 93. *Destriveaux* essays p. 178. *Chaveau et Hellie* théorie II. p. 58. 108. *Kauter* I. p. 204. Ὁ βαυαρικὸς νόμος λέγει αὐτουργὸν ἐκείνον, ὅστις ἀμέσως δι' ἰδίας αὐτοῦ σωματικῆς δυνάμεως καὶ ἐνεργείας ἐκτελεῖ τὸ ἀδίκημα, ὡς καὶ ἐκείνον, ὅστις πρὶν τῆς πράξεως ἢ κατὰ τὴν πράξιν χρησθῆναι ἐκ προθέσεως εἰς τὸν ἐκπεραιωτὴν αὐτῆς τοιαύτην βοήθειαν, χωρὶς τῆς ὁποίας δὲν ἤθελε δυνηθῆ οὗτος νὰ φέρῃ τὴν πράξιν εἰς πέρας, καὶ τελευταῖον προσέτι ἐκείνον, ὅστις μετὰ παρανόμου προθέσεως παρεκίνησεν ἄλλους εἰς ἐπιχείρησιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ ἀδικήματος. Τὰς αὐτὰς ἀρχὰς περιέχουσι καὶ οἱ ἐλβετικοὶ ποιν. νόμοι τῆς Λυκέρνης (ἄρθρ. 43.) καὶ τοῦ Τιγούρου (ἄρθρ. 49). Ὁ σαξωνικὸς νόμος ἀποφεύγει τὴν ἔκφρασιν αὐτουργός, διακρίνει δὲ (ἐν τοῖς ἄρθροις 33—37). ἴσην καὶ ἄνισον εἰς τὸ ἀδίκημα μετοχὴν ἴσην μὲν ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἡ πράξις εἶναι εἰς ἓνα ἕκαστον ὁλόκληρος καταλογιστέα, ὅθεν κατατάττει ἐνταῦθα ἐκείνους, οἵτινες κατὰ προηγουμένην ῥητὴν ἢ σιωπηλὴν συνεννόησιν ἐκτελοῦσι κοινῶς τὸ ἀδίκημα, ἢ κοινῶς μετὰ τοῦ πράξαντος συναπεφάρισαν τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἀδικήματος, καὶ ἤτοι ὑπεστήριξαν αὐτὸν πρὶν τῆς πράξεως διὰ τῆς συνδρομῆς των, ἢ ἦσαν παρόντες κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἄνισον δὲ ἄρθρ. 37. (τιμωρομένην μὲ ποινὴν ἐλαφροτέραν § 45.) ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν συνεννοεῖται τις μὲ ἄλλους πρὸς ἐκτέλεσιν ἀξιοποίνου πράξεως, ἢ χρησθῆναι συμβουλὴν ἢ βοήθειαν πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ὑπὸ ἄλλων ἀποφασισθέντος ἀδικήματος, χωρὶς νὰ συμπράξῃ αὐτὸς εἰς τὴν ἐκτέλεσιν: Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος αὐτουργὸν μὲν λέγει (ἄρθρ. 74) αὐτὸν τὸν πράξαντα τὸ ἀδίκημα ὡς καὶ τὸν ἐκ προθέσεως πείσαντα ἄλλον εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἀδικήματος, συνατουργὸν δὲ (§ 75) ἐκείνον, ὅστις ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ εὐκολύνῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπὸ ἄλλου ἀποφασισθείσης πράξεως, χρησθῆναι κατὰ τὴν ἐκ-

τέλεσει αὐτῆς τοιαύτην βοήθειαν, ἄνευ τῆς ὁποίας δὲν ἤθελεν εἶσθαι ὑπὸ τὰς προκειμένας περιστάσεις δυνατόν νὰ ἐκτελεσθῇ τὸ ἀδίκημα. *Hepp Comm.* I. σελ. 540. Τὸ νομοσχέδιον τῆς Βάδης (§ 106.) αὐτουργὸν μὲν ἐπίσης λέγει αὐτὸν τὸν πράξαντα ὡς καὶ τὸν πείσαντα ἄλλον εἰς τὴν πράξιν, περὶ συναυτουργῶν δὲ δὲν κάμνει παντελῶς λόγον.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλ. ποιν. νόμον ἄρθρ. 56. ὡς αὐτουργός, μὲ τὴν παρὰ τοῦ νόμου ὠρισμένην πλήρη παινὴν τιμωρούμενος, θεωρεῖται 1) ὅστις ἐξετέλεσε τὴν πράξιν αὐτοπροσώπως καὶ ἀμέσως· 2) ὅστις ἐν γνώσει καὶ ἐκ προσθέσεως ὑπεστήριξεν ἀμέσως τὴν κυρίαν πράξιν διὰ τῆς συνδρομῆς του ἢ ἐχορήγησεν εἰς τὸν ἐκπεραιωτὴν αὐτῆς πρὸ ἢ ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως τοιαύτην βοήθειαν, ἄνευ τῆς ὁποίας οὗτος δὲν ἠδύνατο νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὴν πράξιν κατὰ τὰς προκειμένας περιστάσεις· 3) ὅστις ἐκ προσθέσεως παρεκίνησεν ἄλλον εἰς ἐκτέλεσιν ἀξιοποίνου τινός πράξεως, ἀπειλῶν, βιάζων, προστάζων, παραγγέλλων, ὑποσχόμενος ἢ χορηγῶν μισθόν, ἢ συμβουλευῶν, μετ' ἀπάτης, πειθοῦς ἢ φορτικότητος, καὶ τέλος προκαλῶν ἢ μεταχειριζόμενος ἐπίτηδες ὡς ἔρμαιον τὴν εἰς ἣν εὐρίσκεται τις πλάνην, τὸ πάθος ἢ τὴν ψυχικὴν αὐτοῦ ὀρμὴν.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ὁ κατὰ τὸν Φαῦερβάχ ὀρισμὸς τοῦ συναυτουργοῦ, ὡς ἀφροντος ἐκ μέσου τὰ ἐμπόδια, ὡς ἐκ τῶν ὁποίων ἤθελεν εἶσθαι ἀδύνατος εἰς τὸν ἄλλον ἢ ἐκτέλεσιν τοῦ ἀδικήματος, δὲν δύναται νὰ στηριχθῇ ἐπὶ τοῦ κοινοῦ γερμανικοῦ δικαίου, διότι κατὰ τὸ ἄρθρ. 177. τῆς Κ. Π. Δ. ὁ τοιοῦτος εἶναι ἀπλοῦς συνεργός. Ἐν γένει εἶναι πολλὰ ἀόριστος ὁ ῥηθεὶς χαρακτηρισμὸς. *Archiv des Criminal-rechts* II, σελ. 377. *Stübel über Theilnahme* σελ. 24. ἰδ. προσέτι *Bauer Lehrbuch* § 75. not. d. Ὅτι ποινικοὶ τινες νόμοι παραδέχονται τὴν τάξιν συναυτουργῶν,

προκύπτει ἐκ τῆς προηγουμένης σημειώσεως· ἀλλὰ ζητεῖται ἂν πρέπει νὰ ἔχη ὁ δικαστὴς τὴν ἐξουσίαν τοῦ νὰ ἐπιβάλῃ πλήρη τοῦ ἀδικήματος τὴν ποινὴν εἰς ἐκείνον, ὅστις εἶναι μὲν ἀπλοῦς συνεργός, διότι ἀπλῶς μόνον βοήθειαν ἔδωκεν, ἀλλὰ βοήθειαν τῆς αὐτῆς, χωρὶς τῆς ὁποίας ὁ ἄλλος δὲν ἤθελε δυναθῆ νὰ φέρῃ τὴν πράξιν εἰς πέρας. Ταῦτα ὀρίζει τὸ νομοσχέδιον τῆς Βάδης (§ 122.) εἰάν τις ὅμως προβῇ ἐπιπαιτέρω, ἐνδέχεται νὰ θέσῃ διάταξιν ἐπιζήμιον διὰ τὴν γενικότητα αὐτῆς.

§ 45.

Καθὼς ὅμως ἐπὶ πάσης αἰτίας ἐνδέχεται νὰ ὑπάρχωσι καὶ αἰτίαι δευτερεύουσαι, αἵτινες εὐκαλύνουσαι τὴν ἐνέργειαν τῆς κυρίας αἰτίας, συντελοῦσιν εἰς παραγωγὴν ὠρισμένου ἀποτελέσματος, οὕτως ἐνδέχεται νὰ μεθέξωσι καὶ ἄλλοι εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ αὐτουργοῦ (§ 44.) παράβασιν τοῦ νόμου διὰ τοιούτων πράξεων αἵτινες, καθ' ἑαυτὰς μὲν θεωρούμεναι, δὲν παράγουσι τὸ ἀδίκημα, ἀλλὰ βοηθοῦσαι τὴν ἐνέργειαν τοῦ αὐτουργοῦ, συντελοῦσιν εἰς τὴν παραγωγὴν του. Πᾶς ὁ μετὰ προθέσεως γινόμενος τοιούτων πράξεων ἢ παραλείψεων ἔνοχος λέγεται συνεργός (socius delicti) (α).

«Συνέργεια ἐξ ἀμελείας εἶναι νομικῶς κατανοητή;»

- (α) C. C. C. Art. 177. Pré. H. Cocceji de socio crimin. (in Exercit. curiosis T. II. nr. 30.) J. F. Eisenhardt Diss de vera criminis socii notionē. Helmst. 1780. E. C. Westphal D. de consortibus et adiutoribus criminum eorumque poena. Hal. 1760. J. Corn van der Kemp de eo, qui delinquentis est socius. Lugd. 1790. Kleinschrad syst. Entw. Th. I. § 177—206. Feuerbach Revision Th. II. § 243. ff. καὶ Stübel l. c. Schnell de poenis regulariter mittioribus in socios criminum quam in eor. auctores jure romano sancit. Heidelh. 1809. Schirach (N. Arch. d. CrimR. III. Bd. N. 17.) Boret. (N. Arch. d. CR. VII. Bd. N. 23.) v. Kessenich de sociis in cri-

mine. Leod. 1823. H. Ceyer's de sociis delinquentium. Lugd. 1824.
Volther Volther's Diss. de auctoribus, sociis et fautoribus delictorum eorumque poena. Gron 1824.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Καὶ ἐπὶ τῶν συνεργῶν δὲν ὑπῆρχε κατὰ τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον γενικὸς ποινικὸς νόμος, κηρύττων ἀξιόποιον πᾶσαν εἰς ἀδίκημα μετοχὴν, ἀλλὰ εἰδικοί νόμοι (leges) ἐκήρυττον ἐπὶ τινῶν ἀδικημάτων ὡς τιμωρητέας ῥητάς τινας συνεργείας πράξεις. L. b. D. ad L. Pomp. de parrio. L. 8. 14. D. ad leg. Jul. de adult. L. 6. § 2. D. ad L. Fabiam de plag. Αὐτὸ δὲ τοῦτο ἐγένετο ὑστερον καὶ διὰ τῶν αὐτοκρατορ. διατάξεων. L. un. Cod. de rabt. virg. Rosshirt Entw. σελ. 230. Περὶ τῶν ρωμαϊκῶν ὄρων ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἰδ. Nicolini l. c. p. 8. Περὶ τοῦ ζητήματος, ἂν οἱ συνεργοὶ ἐτιμωροῦντο κατὰ τὸ ρωμ. δίκαιον μετὴν αὐτῆν πάντοτε ποινὴν τῶν αὐτουργῶν (ἰδ. L. un. Cod. de Nili agger. non rump. Arch. d. crimR. II. σελ. 422.), ὑπάρχουσι διάφοροι γνώμαι. Ἡ δὲ κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα ἐπικρατοῦσα γνώμη ἦτο ὅτι τιμωρεῖται μὲν καὶ ὁ συνεργὸς ἀλλὰ πάντοτε μὲ ποινὴν μετριοτέραν τῆς τοῦ αὐτουργοῦ. Gandinus de maleficis p. 66. Τὴν γνώμην ταύτην καθιεροῦ καὶ τὸ ἄρθρ. 177. τῆς Κ. Π. Δ. συνδ. μετὸ ἄρθρ. 203. τῆς Βαμπεργικῆς.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Πολλὰ λογικὸς εἶναι ὁ κανὼν τοῦ καινοῦ γερμανικοῦ δικαίου ὅτι ὁ συνεργὸς πρέπει νὰ τιμωρῆται μετριοτέρως τοῦ αὐτουργοῦ. Ἰδ. καὶ Carmignani delle leggi II. p. 362. Chauveau et Hellie théorie du Code pénal. II. p. 70. Ἐπὶ τῆς διακρίσεως αὐτουργῶν καὶ συνεργῶν διαφέρουσαν αἰ νομοθεσίαι. Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος (ἄρθρ. 60) περιλαμβάνει μὲν τοὺς συνεργοὺς ὑπὸ τὴν ἔκφρασιν complices, ὀρίζει δὲ ἀκριβῶς σχέσεις τινὰς δι' ὧν καθίσταται τις ἀξιόποιος complice. Κατὰ τὸν πρωσικὸν νόμον

(Landr. § 64), αὐτουργοὶ λέγονται πάντες ὅσοι ἀμέσως μετέσχον εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἀδικήματος, τιμωροῦνται δὲ μὲ πλήρη μὲν τοῦ ἀδικήματος τὴν ποινὴν (ἄρθρ. 74.) καὶ ὅσοι δὲν μετέσχον μὲν ἀμέσως τῆς ἐκτελέσεως ὑπεστήριξαν ὅμως τὴν πράξιν διὰ τοιαύτης βοηθείας, χωρὶς τῆς ὁποίας ἡ ἐκπεραίωσις αὐτῆς ἤθελεν εἶσθαι ἀδύνατος, μὲ ἀναλόγως δὲ ἡλαττωμένην ποινὴν (ἄρθρ. 72.) ἔάν ἡ χορηγηθεῖσα ὑπ' αὐτῶν βοήθεια δὲν ἦτο τόσον ἀναγκαία. Ὁ αὐστριακὸς περὶ παραβάσεων φορολογικῶν νόμος τοῦ 1835, § 21. ἀποκαλεῖ συνενόχους τοὺς ὑπ' ἄλλων νόμων συνεργοὺς λεγομένους, συμμετόχους δὲ (§ 25) τοὺς ὑπ' ἄλλων λεγομένους βοηθοὺς. Ὁ βαυαρικὸς νόμος (ἄρθρ. 73.) λέγει συνεργὸν τὸν ἐν γνώσει καὶ ἐκ προθέσεως εὐκολύνοντα τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ὑπ' ἄλλου ἤδη ἀποφασισθέντος ἀδικήματος (οὕτω καὶ ὁ ποιν. νόμος τῆς Λυκέρνης, ἄρθρ. 53.). Ἀλλὰ ὁ τοιοῦτος τῶν συνεργῶν ὀρισμὸς εἶναι ἀκατάλληλος, διότι τῆς πρὸς τὸ ἀδίκημα συνεργείας ἡ ἐποχὴ εἶναι ἀδιάφορος. καὶ *Mittermaier über den neuestenn Zustand* σελ. 97. Ὁ σαξωνικὸς νόμος δὲν δίδει ὡς εἴρηται ἐν τῇ σημ. 1 τοῦ § 45., ὀρισμὸν τῶν συνεργῶν, ἀλλὰ διακρίνει μόνον ἴσῃ καὶ ἄνισον μετοχὴν εἰς τὴν πράξιν. Ἴδ. *Herrmann zur Beurtheil.* σελ. 99. καὶ *Mittermaier (Archiv, neue F. 1836. σελ. 602)*. Κατὰ τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον (ἄρθρ. 84.), συνεργὸς λέγεται, ὅστις ἐκ προθέσεως ὑποστηρίζει τὸ ὑπὸ ἄλλου ἀποφασισθὲν ἀδίκημα διὰ τῆς συμπράξεως αὐτοῦ πρὶν τῆς τελέσεως ἢ κατὰ τὴν ἐκτέλεσίν του ἢ δι' ὑποσχέσεως μελλούσης βοηθείας. Τὸ νομοσχέδιον τῆς Βάδης (ἄρθρ. 119.) συνεργὸν μὲν ὀνομάζει ἐν γένει πάντα, ὅστις μετὰ προθέσεως εὐκολύνει ἢ προάγει τὸ ἀδίκημα ἄλλου, ἀναφέρει δὲ ἔπειτα ἐν τῷ ἄρθρῳ 120. διάφορα συνεργείας παραδείγματα. Ἀδίκως θεωροῦσι τινὲς ἐξ ἴσου μὲ τὸν αὐτουργὸν τιμωρητέους ἅπαντας τοὺς συμμετασχόντας τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἀδικήματος. Ἴδ. ὑπὲρ τῆς ὀρθῆς γνώμης.

Hellie théorie du Code II. p. 85. ἴδ. προσέτι *Haus* observation I. p. 197.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Ὁ ἑλλην. ποιν. νόμος, ἄρθρ. 71. τιμωρεῖ ὡς συνεργούς ἐκείνους, ὅσοι, μὴ δυνάμενοι νὰ θεωρηθῶσιν ὡς αὐτουργοὶ κατὰ τὸ 56 αὐτοῦ ἄρθρον (ὄρα ἀνωτέρω τὴν προσθ. ἐπὶ τῆς σημ. 1. τοῦ ἐκδ. εἰς τὸν § 44), συνήργησαν ὁμως ἐν γνώσει καὶ ἐπίτηδες εἰς τὸ παρ' ἄλλου τινὸς πραχθὲν κακούργημα ἢ πλημμέλημα, πρὶν τοῦτο ἐκτελεσθῆ, ἐνῶ ἐξετελεῖτο, ἢ ἀφοῦ ἐξετελέσθη· ἐν δὲ τοῖς ἄρθρ. 72 καὶ 74 ἀναφέρει διαφόρα εἶδη συνεργῶν.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Τὸ ζήτημα εἰ ἔστιν ὑπάρχη καὶ ἀξιόποινος ἀπόπειρα συνεργείας λύεται καταφατικῶς μὲν ὑπὸ *Hepp* Vers. σελ. 267. *Mittermaier* (*Archiv* I σελ. 179.) *Hufnagel* *Comm.* I. σελ. 181. ἐν τῇ σημ. ἀποφατικῶς δὲ ὑπὸ *Martin* *Lehrb.* §. 82. *Luden* vor Vers. σελ. 292. ἴδ. προσέτι *Zachariae* v. Vers. I. σελ. 62.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Ἡ ἀναλογία τῆς ποινῆς τῶν συνεργῶν πρὸς τὴν τῶν αὐτουργῶν εἶναι διάφορος. Ὁ βαυαρικὸς νόμος διακρίνει (ἄρθρ. 74—77.) διαφόρους συνεργείας βαθμούς· Ὁ κατὰ πρῶτον βαθμὸν συνεργὸς (ὅστις π. χ. ὑπέδειξεν εἰς τὸν αὐτουργὸν τὰ μέσα ἢ τὸν τρόπον τῆς ἐκτελέσεως, καθ' ἃ καὶ ἐξετελέσθη ἡ πράξις, ἢ ὅστις κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως ὑπεστήριξεν αὐτὴν διὰ τῆς συνδρομῆς του) τιμωρεῖται μὲ βαρείαν εἰρκτὴν ἐπὶ ἀόριστον χρόνον ἢ μὲ δεσμὰ, εἰς τὸν αὐτουργὸν ἐπίκειται ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου, μὲ βαρείαν δὲ εἰρκτὴν ἀπὸ 15 ἕως 20 ἐτῶν, εἰς τὸν αὐτουργὸν ἢ τῆς βαρείας εἰρκτῆς ἐπὶ ἀόριστον χρόνον ποινὴ. Ἐὰν δὲ ὁ αὐτουργὸς τιμωρῆται μὲ ποινὴν πρὸς καιρὸν στερητικὴν τῆς ἐλευθερίας ἐλαττοῦται αὕτη ὡς πρὸς τὸν συνεργὸν, ἐπὶ $\frac{1}{3}$ καὶ καταβιβάζεται τὸ πολὺ μέχρι τοῦ $\frac{1}{2}$.

Ὁ κατὰ δεύτερον βαθμὸν συνεργός (ὅστις π. χ. ἐχορήγησε μέσα καὶ ἐργαλεῖα, τὰ ὁποῖα ἐχρησίμευσαν εἰς τὸν αὐτουργὸν εἰς προπαρασκευαστικὰς μόνον πράξεις) τιμωρεῖται μὲ 12 μὲν ἕως 16 ἐτῶν βαρεῖαν εἰρκτὴν, εἰάν ὁ αὐτουργός τιμωρῆται μὲ θάνατον, ἐλαττοῦται δὲ τὸ πολὺ ἐπὶ 1|2 ἢ καταβιβάζεται μέχρις 1|4, εἰάν πρόκειται περὶ ποινῆς πρὸς καιρὸν στερητικῆς τῆς ἐλευθερίας. Κατὰ τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον (ἄρθρ. 85.), ἡ ποινὴ τοῦ συνεργοῦ ἐλαττοῦται κατὰ τὰς ἐπὶ ἀποπέρας διατάξεις· ἀλλ' ἀκαταλλήλως *Bauer Anmerk. zum hannoen. Entw. II. σελ. 307*, διότι οἱ κανονίζοντες τὸ ἀξιοποῖνον ἑκατέρας τῶν περιπτώσεων αὐτῶν λόγοι εἶναι διάφοροι ἀπ' ἀλλήλων. Κατὰ τὸν σαξωνικὸν νόμον (ἄρθρ. 44. 45.), ἡ ποινὴ, ἐπὶ ἀνίσου μετοχῆς, δὲν πρέπει νὰ ὑπερβαίῃ τὰ 2|3 τῆς εἰς τὸν αὐτουργὸν ἐπιθλητέας, εἰάν δὲ εἰς τὸν αὐτουργὸν ἐπίκηται ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου ἢ τῆς διὰ βίου βαρεῖας εἰρκτῆς, δὲν πρέπει νὰ ὑπερβαίῃ 20 ἔτη εἰρκτῆς βαρεῖας.

Προσθ. τοῦ μεγαφρ. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 71. τοῦ ἑλλην. ποιν. νόμου, ἡ ποινὴ τῶν συνεργῶν ἐλαττοῦται καθ' ὃ μέτρον καὶ ἡ τῆς ἀποπέρας, ἐκτός τινων ἐξ ἐπιτηδεύματος συνεργῶν (ἄρθρ. 72. ἐδ. 5.), οἵτινες τιμωροῦνται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 73., ὡς αὐτουργοὶ (χωρὶς νὰ καταδικάζωνται ὅμως καὶ εἰς θάνατον) καὶ οἵτινες εἰάν καταχωρῶνται πρὸς τοῦτο τοῦ δημοσίου ἐπιτηδεύματος, τὸ ὁποῖον μετέρχονται, καθυποβάλλονται καὶ εἰς τὴν στέρηναι τοῦ ἐπιτηδεύματος τούτου.

§ 46.

Ὅταν πολλοὶ συμμετέχωσιν εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ἀδίκημα (*συνετοχὴ, συνδρομὴ ἐνόχων*), τότε συμπίπτουσιν ἢ I) συνεργοὶ μὲ αὐτουργοῦς, ἢ II) συγχρόνως πολλοὶ αὐτουρ-

γοί (*συναυτουργοί, coautores*). Τὰ κυριώτερα εἶδη τῆς τοιαύτης συνδρομῆς εἶναι Α) συνδρομὴ πολλῶν φυσικῶν αὐτουργῶν καὶ πάλιν, ἢ 1) οὕτως ὥστε καθ' ἑαυτὴν ἡ πράξις ἐνὸς ἐκάστου ἀποτελεῖ τέλειον τὸ ἀδίκημα (α), ἢ 2) οὕτως ὥστε ἐνὸς μὲν ἐκάστου ἡ πράξις ἀποτελεῖ μόνον μέρος, τὸ σύνολον δὲ ὄλων τῶν πράξεων ἀποτελεῖ τὸ ἀδίκημα τέλειον (β). Β) Συνδρομὴ ἑνος ἢ πλειόνων νομικῶν αὐτουργῶν με φυσικοῦς. Ἐὰν 1) οἱ νομικοὶ αὐτουργοὶ θεωρηθῶσι μόνον ὡς προτιρέφαντες οἱ δὲ φυσικοὶ, μόνον ὡς προτραπέντες (διὰ παραγγελίας (γ), προσταγῆς, ἀπειλῶν, ὑποσχέσεων, συμβουλῶν, (δ), ἐπιτηδῆς παρηγμένας πλάνης ἢ χρήσεως, πλάνης ὑπαρχούσης), δύναται ἡ συνδρομὴ νὰ ὀνομασθῇ μοιμερῆς ἢ ἀμιγῆς. Ἐὰν δὲ 2), ἐπὶ τῆς συνδρομῆς τῶν νομικῶν αὐτουργῶν με φυσικοῦς, πᾶς μέτοχος ἦναι συγχρόνως προτιρέφας καὶ προτραπέεις, ἡ συνδρομὴ λέγεται ἀμιμερῆς, ἢ μικτὴ, καὶ τοιαύτη δύναται μόνον νὰ λάβῃ χώραν ἐπὶ ἐταιρείας συναφθείσης ἐπ' σκοπῷ ἀδικήματος, περὶ ἧς γενήσεται λόγος ἐν τῷ ἐφεξῆς § 47.

(α) π. χ. ἕκαστος τῶν μετόχων ἐπιφέρει εἰς τὸν ἄλλον τραῦμα καθ' ἑαυτὸ θανατηφόρον.

(β) π. χ. ἐνῶ ὁ Α κρατεῖ τὸ πυροβόλον ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ ληστευομένου, ὁ Β ληστεύει αὐτὸν, ὁ Γ ἐνεργεῖ βίβλους, ὁ δὲ Δ ἀφαιρεῖ τὰ πράγματα. Ἐὰν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει οἱ συμπράττοντες ἔχωσι κοινὴν πρόθεσιν τοῦ νὰ παραγάγῃσι τὸ ἀδίκημα διὰ τῆς ἡνωμένης αὐτῶν συνεργίας, τότε ἡ πράξις τοῦ ἑνὸς προσατίθεται εἰς τὴν πράξιν τοῦ ἄλλου, καὶ θεωρεῖται ἕκαστος ὡς τέλειος αὐτουργός τῆς ὅλης πράξεως. Ἄλλως εἶναι ἕκαστος αὐτουργός μόνον καθ' ἑσὸν μέρος μετέσχεν εἰς τὸ ἀδίκημα. Ἐντεῦθεν ἡ ἔλαττος ποινὴ τῆς ἀνθρωποκτονίας ἐπὶ διαπληκτισμῶν, ἐσθλὴς αἰ ἐπαυχθεῖσαι πληγαὶ ὡς ἐκ μόνης τῆς συνδρομῆς των ἐπίφερον τὸν θάνατον. Ἄλλως γν. εἶναι ὁ Stübel, über den Thatestand etc.

(γ) Stryk de mandato delinquendi. Frankf. 1690. in Opp. vol. VI. nr. 3. Püttmann opusc. nr. 1.

(δ) J. W. Cramer D. de consilio malo consultatori pessimo. Marb 1740. γερμανοῖ: Frankfurt. 1741.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Νομικὸς αὐτουργὸς εἶναι μόνον ὁ μετὰ παρανόμου προθέσεως γινόμενος αἴτιος ἀδικήματος, τὸ ὁποῖον ἄλλος, χωρὶς καὶ νὰ τὸ ἀποφασίσῃ ἐκ πρώτης ἀρχῆς, ἀπειράθῃ ἢ ἐξετέλεσεν. N. Arch. d. Crim. R. III. σελ. 127. *Worther's D. auctor.* p. 36. *Rossi traité* III. p. 32. *Jimoni dei delitti*, II. 41. *Carmignani delle leggi*. Vol. II. p. 386. Ὁ μὲν γαλλικὸς ποιν. νόμος (ἄρθρ. 60.) συγκαταριθμεῖ τοὺς νομικοὺς αὐτουργοὺς μετὰ τῶν συνεργῶν (complices). Ὁ δὲ βαυαρικὸς ποινικὸς νόμος (ἄρθρ. 46) ὀνομάζει νομικὸν αὐτουργὸν ἐκεῖνον, ὅστις διὰ ῥητῆς συμβουλῆς, διὰ παραγγελίας, ἀμοιβῆς, ἐξουσίας, ἀπειλῆς, προσταγῆς, ἐπίτηδες παραγωγῆς ἢ χρήσεως τῆς πλάνης τοῦ ἄλλου, πείσῃ τὸν φυσικὸν τῆς πράξεως αὐτουργὸν εἰς ἐκτέλεσιν αὐτῆς.) Ἐπίσης καὶ ὁ σαξωνικὸς ποινικὸς νόμος (ἄρθρ. 36) ἀπριθμεῖ ἀπάσας τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς δύναται τις νὰ θεωρηθῇ ὡς νομικὸς αὐτουργός. Ὁ δὲ βυρτεμβεργικὸς νόμος (ἄρθρ. 74.), μετὰ τὸν δρισμὸν τοῦ αὐτουργοῦ, προσθέτει: νομικὸς δὲ αὐτουργός λέγεται, ὅστις . . . καὶ ἀναφέρει ἔπειτα παραδείγματα. Τέλος τὸ νομοσχέδιον τῆς Βάδης (ἄρθρ. 106.) δὲν ἀναφέρει παντελῶς παραδείγματα, ἀλλὰ θεωρεῖ ὡς νομικὸν αὐτουργὸν μόνον ἐκεῖνον, ὅστις ἐγένετο αἴτιος τοῦ ἀδικήματος, πείσας ἐπίτηδες τὸν ἄλλον ν' ἀποφασίσῃ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Περί τοῦ ἑλλην. ποιν. νόμου, ὅρα τὴν προσθ. ἐπὶ τοῦ § 44.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ὅτι ὁ νομικὸς αὐτουργός εἶναι ἐξίσου ἀξιόποινος μὲ τὸν φυσικὸν κατὰ κανόνα μὲν εἶναι ὀρθόν καὶ τὸ παραδέχονται ἅπαντες οἱ νεώτεροι ποινικοὶ νόμοι, ἀλλ' ἐνδέχεται νὰ ἔχῃ καὶ ἄλλως τὸ πρᾶγμα, μάλιστα δὲ ἐάν ἐκ

τοῦ συνόλου τῶν περιστάσεων τοῦ ἀδικήματος, ἀποδεικνύεται, ὅτι δὲν ἦτο μόνη αἰτία τοῦ ἀδικήματος ἡ ἐνέργεια τοῦ νομικοῦ αὐτουργοῦ. Μόνον τὸ νομοσχέδιον τῆς Βάδης (ἄρθρ. 107.) δίδει εἰς τὸν δικαστὴν τὴν ἐξουσίαν νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν τὴν τοιαύτην περίπτωσιν. Ὅρα *Mittermaier* (Arch. σελ. 146.) *Abegg. Lehrb.* σελ. 115. *Kapp Eroert. über den Würtemb. Entw.* σελ. 73. Αἱ κατὰ τῆς διατάξεως ταύτης ἀντιρρήσεις περιστρέφονται μόνον εἰς τὸ ὅτι ὁ νομικὸς αὐτουργὸς δὲν πρέπει νὰ κηρύττηται ἐν γένει ὡς ἕττον ἀξιοῦστος τοῦ φυσικοῦ αὐτουργοῦ. Ἴδ. ἐν τοσοῦτῳ καὶ *Luden über Vers.* σελ. 202. 360. 441.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Ἐὰν ὁ φυσικὸς αὐτουργὸς μεταμεληθεὶς ἀφίσταται τῆς πράξεως, τοῦτο δὲν δύναται κατὰ τὸν *Hepp* (Arch. neue F. 1836. σελ. 48.), νὰ ὠφελήσῃ τὸν νομικὸν αὐτουργόν. Ὅρα προσέτι. *Luden von Vers.* σελ. 299. 447. *Zachariae von Vers. I.* σελ. 56. II. σελ. 264. *Zirkler* (Arch. 1839. σελ. 439—455). Ὅρα ὁμοίως περὶ τῆς ἐναντίας γνώμης *Hellie théorie II.* p. 51.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Ὁ νομικὸς αὐτουργὸς, ὁ ἀνακαλέσας τὴν ὑπ' αὐτοῦ δοθεῖσαν παραγγελίαν, κατὰ μὲν τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον (ἄρθρ. 77.) ἀπαλλάττεται τῆς ποινῆς μόνον ὅταν ἐμποδίσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἀδικήματος ἢ καταγγείλῃ τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν ἀρχὴν (ἴδ. καὶ Arch. d. CrimR. N. Folge 1836. σελ. 53.), κατὰ τὸν *Hellie* ὁμοίως (*Théorie du Code pénal II.* p. 77.) ἀπαλλάττεται κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν. *Zachariae II.* σελ. 266.

Σημ. 5 τοῦ ἐκδ. Περὶ ἐντολῆς πρὸς τὸ ἀδικημα ἴδ. § 7. Inst mand. L. 5. C. de accusat. Archiv des CrimR. III. σελ. 135. *Rossi traité III.* p. 36. *Simoni dei delitti del me-*

ro affeto II. p. 55. *Carmignani* II. 374. *Hellie* théorie II p. 75.

Σημ. 6 τοῦ ἐκδ. Περὶ συμβουλῆς πρὸς τὸ ἀδίκημα : L. 4. § 4. D. de servo corr. L. 50. § 3. D. de furtis. L. 6. D. ad L. Pom. *Simoni* dei delitti II. p. 58. N. Arch. des CrR. VIII. σελ. 336. *Carmignani* II. p. 386. *Hellie* p. 81.

Σημ. 7 τοῦ ἐκδ. Περὶ υπερβάσεως τῶν ὀρίων τῆς ἐντολῆς : c. 3. de homic. in 6to. *Rossi* traité III. p. 35. *Simoni* II. p. 57. *Kilka* (*Vagner's Zeitschr.* 1832. 4 H. σελ. 212.) τὸ ὑπ' ἄλλου ἐκτελεσθὲν ἀδίκημα τότε μόνον δύναται νὰ καταλογισθῇ εἰς τὸν νομικὸν αὐτουργόν, ὅταν οὗτος τὸ προεἶδεν ἢ ἐδύνατο νὰ τὸ προῖδῃ. *Hellie* théorie II. p. 78. *Kilka* (*Arch. des CrimR. neue Folge* 1835. σελ. 584.) Αἱ ποινικαὶ νομοθεσίαι παραδέχονται πολλάκις ὑπὲρ τὸ μέτρον γενικὰς διατάξεις *Abegg* über den würtemb. Entw. σελ. 41. *Herrmann* zum sächs. Gesetzb. σελ. 130. *Schüller* Beitr. σελ. 35. Κατὰ τὸν βαυαρικὸν ποιν. νόμον (ἄρθρ. 48) καταλογίζεται εἰς τὸν νομικὸν αὐτουργόν οὐ μόνον ἡ πράξις, εἰς ἣν ἔτινε ρητῶς ἢ θέλησις αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ πᾶν μὴ ρητῶς ἐξηρημένον ἀδίκημα, τὸ ὅποσον ὁ φυσικὸς αὐτουργὸς ἐξέτελεσεν ὡς μέσον πρὸς ἐκπεραιώσιν τοῦ παραγγελθέντος ἀδικήματος, ὡς καὶ πᾶν ἀδίκημα, ὅπερ προέκυψεν ἐκ τῆς παραγγελθείσης πράξεως ὡς συνέπεια, καθόσον ἤθελεν εἶσθαι καταλογιστὸν εἰς τὸν νομικὸν αὐτουργόν, ἐὰν αὐτὸς ἐξετέλει τὴν πράξιν. Παραπλησίως ἐξηγῆται καὶ ὁ σαξωνικὸς νόμος (ἄρθρ. 36.) μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι καταλογίζεται μόνον τὸ ἐκ τῆς παραγγελθείσης πράξεως ὡς ἀναπόφευκτος συνέπεια προκύψαν ἀδίκημα, καὶ ὁ βυρτεμβεργ. νόμος (ἄρθρ. 76), ὅστις ὅμως προῦποτίθησιν, ὅτι ὁ νομικὸς αὐτουργὸς ἐγίνωσκε τὴν ἀνάγκην τοῦ μέσου καὶ τὸ ἀναπόφευκτον τῆς συνεπείας. Λεπτομερεῖς διατάξεις περὶ τοῦ κα-

ταλογισμοῦ τῶν συνεπειῶν περιέχει ὁ περὶ φορολογικῶν παραβάσεων αὐστρ. νόμος τοῦ 1835. ἄρθρ. 23.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον, ἄρθρ. 58 καὶ 59, εἰς τὸν νομικὸν αὐτουργόν, ἐὰν ἐξετελέσθῃ ἄλλη τις παρὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ μελετηθεῖσαν πράξιν, καταλογίζεται καὶ τιμωρεῖται μὲ πλήρη ποινὴν πᾶν κακούργημα ἢ πλημμέλημα μὴ ἐξηρημένον ῥητῶς, τὸ ὁποῖον ἦτο ἀναγκαῖον, ὡς μέσον πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ μελετηθέντος, ἢ προέκυψεν ἐκ τῆς ἐκτελέσεως ὡς συνέπεια ἄφευκτος ἢ τοῦλάχιστον συνήθης καὶ εὐπρονόητος κατὰ γενικὴν ἢ ἰδίως ἐγνωσμένην πείραν. Ἐὰν δὲ ἡ ἐκτελεσθεῖσα πράξις δὲν εἶχε συνάφειαν μὲ τὴν μελετηθεῖσαν οὔτε ὡς μέσον οὔτε ὡς συνέπεια, ὁ νομικὸς αὐτουργὸς ὑποβάλλεται εἰς τὴν ποινὴν τῆς ἀποπέρας. Ἐὰν τελευταῖον ἡ μελετηθεῖσα πράξις ἐξετελέσθῃ μὲ ἐπιβαρυντικὰς περιστάσεις, αὗται δὲν καταλογίζονται εἰς τὸν νομικὸν αὐτουργόν.

Σημ. 8 τοῦ ἐκδ. Ἡ ἐγκρισίς δὲν πρέπει νὰ ταυτίζεται μετὰ ἐντολῆς. Ἰδ. μὲν L. 152. § 2. D. de R. J., ἀλλὰ πρὸς Simon p. 62. Hefster Lehrb. σελ. 95. Hellie théorie II. p. 90.

Σημ. 9 τοῦ ἐκδ. Περὶ τοῦ ἂν ὁ νομικὸς αὐτουργὸς ἦναι ἀξιόποινος ἐνεκεν ἀποπέρας, ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ὁ ἄλλος τὸν ὁποῖον ἐπροσπάθησε νὰ πείσῃ δὲν ἐδέχθη τὴν πρότασιν ἰδ. *Luden von Vers.* σελ. 296. καὶ 444. Τὸ νομοσχέδιον τῆς Βάδης (ἄρθρ. 108.) θεωρεῖ ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸν νομικὸν αὐτουργόν ὡς ἀξιόποινον, ἐὰν ὁ ἄλλος συνήνεσεν εἰς τὴν πράξιν. (Ἀρκεῖ ὁμως καὶ ἀπλῆ κατὰ προσποίησην συναίνεσις.) Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος (ἄρθρ. 77.) τιμωρεῖ τὸν νομικὸν αὐτουργόν μὲ τὴν ποινὴν τῆς ἀποπέρας, ἐὰν δὲν ἐμποδίσῃ τὴν ἐκτέλεσιν, ἢ δὲν καταγγείλῃ τὴν πράξιν ἐγκαίρως εἰς τὴν ἀρχὴν, ἢ δὲν ἀνακαλέσῃ τοὺς πρὸς τὸν ἄλλον πρᾶτρε-

πτικὸς λόγους του, ἢ δὲν προσπαθήσῃ, τὸ κατὰ δύναμιν, ν' ἀποτρέψῃ τὸν ἄλλον ἀπὸ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἀδικήματος. "Ορα *Hufnagel Comm. I.* σελ. 157. Τὸ γαλλικὸν δίκαιον παραδέχεται τὸν κανόνα (*Hellie II. p. 117*), ὅτι δὲν εἶναι ἀξιοποιοὶ οἱ *complices* ἄνευ κυρίας πράξεως (*sans un fait principal*) εἰς τὴν συμμετέσχον.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 48. τοῦ ἑλλην. ποιν. νόμου ὁ νομικὸς αὐτουργὸς ὑποβάλλεται εἰς τὴν ποινὴν τῆς ἀποπείρας, ἐὰν ἢ μελετηθεῖσα ἀξιοποινος πράξις δὲν ἐκτελεσθῇ.

§ 47.

‘*Οσάκις πλειοεσ συναπογασίσωσι τὴν ἐκτέλεσιν ἀδικήματος, ὑποσχόμενοι ἀλλήλοις ἀμοιβαίαν βοήθειαν, καὶ συνειρωθῶσι πρὸς κοινὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ, ὑπάρχει σύστασις (societas delinquendi, conjuratio) (α).* Ἐπειδὴ δὲ ἐνός ἐκάστου αὐτῶν ἢ ἀπόφασις στηρίζεται ἐπὶ τῆς συνομολογηθείσης βοήθειας καὶ συνεργείας ὄλων τῶν λοιπῶν, διὰ τοῦτο θεωρεῖται ἕκαστος συστασιώτης ὡς πρὸς τὸν ὁποῖον ἢ προσδοκία τῶν λοιπῶν διήρκεσε μέχρις ἐκτελέσεως τῆς πράξεως ὡς νομικὸς αὐτουργὸς τοῦ τετελεσμένου ἀδικήματος, καὶ ἂν δὲν συνήργησεν αὐτὸς παντάπασιν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν (β) ‘*Ἡ σύστασις λέγεται συμμορία (bande), ὅταν ἔχῃ σκοπὸν τὴν ἐκτέλεσιν πολλῶν, μὴ ὠρισμένων εἰσέτι, τοῦ αὐτοῦ ἢ διαφόρου εἶδους ἀδικημάτων.*

³ Ἀρχηγὸς συμμορίας, *Rädelsführer, dux criminis.*

(α) C. C. C. Art. 148. «So etlich Personen mit fürgesetztem und vereinigtm Willen u. Muth-einander Hülfe und Beystand thun».

(β) *Prß. Stübel von Thätbest. der Verbr. σελ. 74.*, τοῦ ἵποίνου ἕμως τὰς

ἀεχάς δὲν δύναται ν' ἀποδεχθῶ καθ' ἄλοκληρίαν. Διαφωνοῦσιν οἱ Vestphal de cons. et adj. crim §. 14. sep. Kleinschrod system. Entw. § 178. W. v. Schirach Entwicklung der Lehre von Complot (N. Arch. d. CrmR. I Bd. 5 Hest. N. 23) C. H. Busmann de Sostate delinquenti sive conjuratione. Gron. 1824.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ὡς πρὸς τὴν σύστασιν δὲν ὑπάρχει, κατὰ τὸ κοινὸν γερμ. δίκαιον, ἰδιαιτερός νόμος διατάττων, ὅτι πρέπει ἐπὶ παντός ἀδικήματος νὰ ἐπιβάλληται ἴση ποινή εἰς τοὺς συστασιώτας. Εἰς ὄρισμένα μόνον ἀδικήματα ἀνάγονται τὰ ἐξῆς χωρία : L. 4. § 3. D. vi bon. rapt. L. 44. § 2. D. de poenis. Art. 148. C. C. C. Ἡ γνώμη αὕτη τοῦ νὰ θεωρῆται μόνον ἐπὶ ὄρισμένων ἀδικημάτων ἢ σύστασις ὡς λόγος ἐπαυξάνων τὸ ἀξιοποινον, εἶναι ἀξία μιμήσεως παρὰ ταῖς νέαις νομοθεσίαις. Διότι ὑπάρχουσιν ἀδικήματα ἐπὶ τῶν ὁποίων παράδοξον εἶναι νὰ γίνηται λόγος περὶ συστάσεως π. χ. ἐπὶ συκοφαντίας, ἢ ἐπὶ προσβολῆς τῆς αἰδοῦς. Περὶ τῶν χαρακτηριστικῶν τῆς συστάσεως : v. Gönner Motive zum Baier. Entwurf. σελ. 112. Gönner Jahrb. der Gesetzgebung in Baiern I. σελ. 77. Visini (Wagner's Zeitschrift 1833. σελ 318.) Bauer über den Hannövn. Entwurf. II. Bd. σελ. 275. Περὶ εἰδικῶν περιπτώσεων : Cucumus (N. Arch. d. CrR. XIV. Bd. N. 1).

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Οἱ νεώτεροι ποινικοὶ νόμοι θεωροῦσι τὴν σύστασιν ὡς λόγον καθιστῶντα ἐξ ἴσου ἀξιοποινοῦς ἅπαντας τοὺς συστασιώτας. (Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος [ἄρθρ. 60], τιμωρῶν ἐν γένει τοὺς complices ἐξ ἴσου μὲ τοὺς αὐτουργούς, δὲν ἔχει χρεῖαν τοιαύτης διατάξεως. Ἰδίως δὲ διακρίνει τὸ γαλλικὸν δίκαιον τὴν σύστασιν μόνον ἐπὶ ἐσχάτης προδοσίας.) Κατὰ τὸν πρῶσσικὸν νόμον (Landr. § 66). τὰ ὑπὸ πολλῶν ὁμοῦ ἠνωμένων πραττόμενα ἀδικήματα τιμωροῦνται μὲ ποινὰς αὐστηροτέρας. Κατὰ τὸν βαυαρικὸν νό-

μον (ἄρθρ. 50), σύστασις ὑπάρχει, ὅταν δύο ἢ πλείονες, ὑπὸ κοινοῦ συμφέροντος κινούμενοι, συναποφασίσωσι τὴν ἐκτέλεσιν ἀδικήματος καὶ συνομολογήσωσι πρὸς ἀλλήλους ἀμοιβαίαν συνδρομὴν πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ. Κατὰ τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον (ἄρθρ. 78.), σύστασις ὑπάρχει, ὅταν δύο ἢ πλείονες ὑπὸ ἀμέσου συμφέροντος κινούμενοι, συναποφασίσωσι κοινὴν ἐκτέλεσιν ὠρισμένου κακουργήματος ἢ πλημμελήματος. Ἰδ. προσέτι τὸ νομοσχέδιον τῆς Βάδης, ἄρθρ. 410. καὶ τοῦ ἑλβετικῶς ποιν. νόμου τοῦ Τιγούρου, ἄρθρ. 51., καὶ τῆς Λυκέρνης, ἄρθρ. 45. Ὁ σαξωνικὸς νόμος (ἄρθρ. 33.) δὲν λαλεῖ περὶ συστάσεως, διότι θεωρεῖ ἐξ ἴσου ἀξιοποίνους τὴν τε ῥητὴν συνομολογίαν καὶ τὴν σιωπηλὴν συναίνεσιν πρὸς τὴν πράξιν. Τοῦτο ἀποδοκιμάζει ὁ Herrmann σελ. 98.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 57. τοῦ ἑλλν. ποιν. νόμου σύστασις ὑπάρχει, ἐὰν δύο ἢ πλείότεροι, ὑπὸ κοινοῦ συμφέροντος κινούμενοι, συναποφασίσωσι τὴν ἐκτέλεσιν ὠρισμένου πλημμελήματος ἢ κακουργήματος καὶ ἔνεκα ταύτης συνομολογήσωσι πρὸς ἀλλήλους ἀμοιβαίαν συνδρομὴν. Τότε δὲ πᾶς τῶν συναιτίων τοιαύτης συστάσεως ἢ τῶν μετέπειτα προσχωρησάντων εἰς τοιαύτην συμφωνίαν, ὅστις πρὸ ἢ ἐπὶ τῆς πράξεως συνήργησε καθ' οἷονδῆποτε τρόπον ἢ παρευρέθη εἰς τὴν ἐκτέλεσιν, τιμωρεῖται ὡς αὐτουργὸς μετὰ τὴν παρὰ τοῦ νόμου ὠρισμένην πλήρη ποινήν.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Ἡ ἀπλή σύστασις ἄνευ οἰσδῆποτε ἐκτέλεσεως ἔπρεπε νὰ θεωρῆται ὡς προπαρασκευαστικὴ πράξις καὶ νὰ μὲν ἀτιμώρητος. *Mittermaier über den neuesten Zustand* σελ. 450. *Cucumus* (Arch. des CrimR XIV. σελ. 9) Ἄλλ' οἱ νέοι ποινικοὶ νόμοι τιμωροῦσι καὶ ἀπλήν τὴν σύστασιν ὡς ἀπόπειραν. Βαυαρ. νόμος, ἄρθρ. 52. Βυρτεμβ. νόμος, ἄρθρ. 80. Περὶ ἀποπείρας ἐπὶ συστάσεως, ἰδ. *Zashariae vom Vers. I.* σελ. 59.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Καὶ κατὰ τὴν ἑλλην. ποιν. νόμον ἄρθρ.

61. ἐὰν παραλειφθῇ πικντάπασιν, ἀλλ' ὅχι ἐξ ἐλευθέρας θελήσεως τῶν συστασιωτῶν, ἢ συμφωνηθεῖσα ἀξιόποινος πράξις, τιμωρεῖται ἡ σύστασις μὲ τὴν ποινὴν τῆς ἀποπειράς.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Ὅσακις συστασιώτης τις μεταμεληθεὶς δὲν συνήργησεν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἀδικήματος, ἔπρεπε νὰ ἐφαρμόζεται ὁ γενικὸς κανὼν περὶ τῆς ὡς πρὸς τὴν ἀπόπειραν ἐπιβροῆς τῆς μεταμελείας. *Mittermaier über den neuesten Zustand.* σελ. 151. Ἄλλ' οἱ νεώτεροι ποινικοὶ νόμοι θεωροῦσι τὸν ἀφιστάμενον τῆς πράξεως συστασιώτην τότε μόνον ὡς ἀπαλλασσόμενον τῆς ποινῆς, ὅταν ἀναγγείλῃ εἰς τὴν ἀρχὴν (Βαυκρ. νόμος, ἄρθρ. 53.) τίνι τρόπῳ ἀπέτρεψε τοὺς λοιποὺς ἀπὸ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἀδικήματος (Νομοσχέδ. τοῦ Ἄνοθέρου, ἄρθρ. 73. Βυρτεμβ. νόμος, ἄρθρ. 81.) ἢ τοῦλάχιστον ἐπροσπάθησε νὰ τοὺς ἀποτρέψῃ.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὰ ἄρθρα 64 καὶ 65 τοῦ ἑλλην. ποιν. νόμου ἀτιμώρητος μένει ὁ συστασιώτης, ὅστις ἀναγγείλῃ τὴν σύστασιν εἰς τὴν ἀρχὴν τόσον ἐγκαίρως, ὥστε νὰ δύναται νὰ προκαταληφθῇ ἡ ἀξιόποινος πράξις, ἢ ὅστις μὴ συνεργήσας εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ὅχι μόνον ἐδηλοποίησε πρὸ αὐτῆς τὴν πικραϊτήσιν του εἰς τοὺς λοιποὺς, ἀλλὰ καὶ ἐπροσπάθησε νὰ τοὺς ἀναχαιτίσῃ ἐκ τῆς ἐκτελέσεως. Κατὰ δὲ τὰ ἄρθρ. 62 καὶ 63 τιμωρεῖται μὲ τὴν ποινὴν τῆς ἀποπειράς, ὅστις δὲν συνήργησεν εἰς τὴν πράξιν οὔτε πρὶν ἐκτελεσθῆ, οὔτε ἐνῶ ἐξετελεῖτο, ἢ ὅστις πρὸ τῆς ἐκτελέσεως κατέστησε δῆλον εἰς τοὺς λοιποὺς ὅτι ἀφίσταται τῆς ἐκτελέσεως.

Σημ. 5 τοῦ ἐκδ. Ἐσφαλμένη καὶ ἄδικος εἶναι ποινικῶν τιμῶν νόμων ἢ διάταξις (συνέπεια, τῆς ἀτυχῶς ἐπικρατούσης παρὰ τοῖς νεωτέροις γενικεύσεως τῶν ἀρχῶν), ὅτι ἕκαστος συ-

στασιώτης πρέπει νὰ τιμωρῆται μὲ τὴν ποινὴν τοῦ αὐτουργοῦ. *Mittermaier* (*Archiv, neue F.* 1839. σελ. 165.) Ἐὰν ὡς κανὼν τεθῆ ἡ ῥηθεῖσα διάταξις, πρέπει τουλάχιστον ὡς διαλαμβάνει τὸ νομοσχ. τῆς Βάδης, ἄρθρ. 112.) νὰ δίδηται εἰς τὸν δικαστὴν τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ἐπιβάλλῃ μετριωτέραν ποινὴν ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν προκύπτει ὅτι τοῦ συστασιώτου ἡ ἐπιβρόχῃ ἦτο ἐλαχίστη.

§ 48.

Ἡ σύμπραξις τοῦ συνεργοῦ συνίσταται εἰς εὐκόλουσιν τῆς καθ' ἑαυτὴν ἤδη δυνατῆς ἐνεργείας τοῦ αὐτουργοῦ πρὸς τὸ σκοπούμενον ἀδίκημα (§ 45.) καὶ ἀνάγεται κυρίως ἢ 1) εἰς αὐτὴν τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως, ἢ 2) εἰς τὴν ἀπόλαυσιν τῶν ἐκ τῆς πράξεως ὠφελειῶν, ἢ 3) εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ αὐτουργοῦ ἀπὸ τῶν νομίμων συνεπειῶν τῆς πράξεως. Καθ' ὅλας ὁμως τὰς περιπτώσεις ταύτας, προϋποτίθεται, εἴτε προηγουμένη εἴτε σύγχρονος τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἀδικήματος, σύμπραξις τοῦ συνεργοῦ διὰ πραγματικῆς ὁδοῦ συνδρομῆς ἢ δι' ὑποσχέσεως συνδρομῆς μελλούσης μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως.

Concursus antecedens—concomitans—subsequens.

§ 49.

Ἡ συνέργεια εἶναι κατὰ διαφόρους τρόπους δυνατή. Α) Ὡς πρὸς τὴν πράξιν αὐτὴν, ἣτις ἀποτελεῖ τὴν συνέργειαν, εἶναι ὁ συνεργὸς ἤτοι θετικὸς ἢ ἀποθετικὸς συνεργὸς, καθὼς ὅσον βοηθεῖ τὴν πράξιν τοῦ ἄλλου διὰ πραγματικῆς ἐνεργείας (*concursus negativus*), ἢ διὰ ἀθεμίτου παραλείψεως *con-*

cursus negativus) ἐὰν π. χ. παραλίπη τὴν καταμήνουσιν τοῦ μέλλοντος ἀδικήματος, ἐνῶ ὁ νόμος (α) ἢ τὸ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας καθήκον του τὸν ὑποχρεοῦσι νὰ καταγγεῖλῃ ἢ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν πράξιν (§ 24)· διότι ἄλλως δὲν εἶναι ὁ πολίτης ὑπόχρεως πρὸς τοῦτο.

- (α) L. 9. § 1. D. ad. L. Corn. de fals. L. 2. 6. D. ad L. Pompp. de paric. L. un. § 2. C. de raptu virg. L. Jul. Maj. A. B. C. 24. § 6. Landfrieden v. J. 1322. Tit. 11. R. A. v. J. 1577. Tit. 1. § 2. F. Chr. L. Crell Diss. de poena silentii et conscientiae delicti alieni. VII. 1742. J. H. Böhmmer D. de obligatione ad revelandum occulta. Halae 1742. Püttmann D. de crimine conniventiae. Lips. 1785. in Opusc. N. 3. προπάντων ἢ Stübel über den Thatbestand. σελ. 55. § 44—54.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Αἰ γενικαί τοῦ δικαίου ἀρχαί (*Rossi traité III. p. 67. Carmignani II. p.*) ὡς καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ κοινοῦ γερμ. δικαίου, κατὰ τὸ ὅποσον ἡ καταμήνουσιν ἐπὶ ὀρισμένων μόνον ἀδικημάτων εἶναι ὑποχρεωτικὴ, ὑποστηρίζουσι τὴν γνώμην, ὅτι τότε μόνον δύναται ἡ παράλειψις νὰ καταστήσῃ τινὰ ἀξιοποινον ὡς καὶ συνένοχον τοῦ ἀδικήματος, ὅταν ὁ νόμος (εἴτε ἐν γένει εἴτε δυνάμει εἰδικοῦ ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας καθήκοντος) ἐπιτάσῃ θετικὴν τινα ἐνέργειαν (*Tittmann Handb. 1. Thl. σελ. 222*), ἐκτὸς ἐὰν ῥητῶς ὑπεσχέθῃ τις πρὸς τὸν ἀποφασίσαντα νὰ ἐκτελέσῃ τὸ ἀδικήμα, ὅτι δὲν θέλει τὸν καταγγεῖλει. *Simonî dei delitti. I. Vol. p. 161. Hepp im Arch. des Criminalr. neue Folge, 1837. σελ. 31. Hellie théorie II. p. 82.* Περὶ τοῦ ἀξιοποινοῦ τῆς μὴ ἐμποδίσσεως τῶν ἀδικημάτων: *Luden vom Versuche σελ. 471.*

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Οἱ νεώτεροι ποινικοὶ νόμοι διαφάνουσιν ἀπ' ἀλλήλων τὰ μέγιστα. Κατὰ τὸν πρῶσικόν νόμον (*Landr. § 80.—82.*), ὁφείλει ἕκαστος νὰ ἐμποδίσῃ τὰ ἀδικήματα,

εἴτε καταγγέλλων αὐτὰ εἰς τὴν ἀρχὴν, εἴτε προσπαθῶν νὰ τὰ ἀναχατίσῃ· τιμωρεῖται δὲ ὁ παραβάτης, διὰ δόλον ἢ δι' ἀμέλειαν. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 782. τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν 14 ἡμερῶν ὅστις, καὶ τοι δυνάμενος ἄνευ οὐσιώδους ἰδίου κινδύνου νὰ σώσῃ ἀνθρωπὸν τινα ἀπὸ τὰς χεῖρας ληστῶν ἢ φονέων, ἢ ἀπὸ πυρὸς, ὕδατος ἢ ἄλλου τῆς ζωῆς κινδύνου, δὲν τὸ ἐπραξέ, καὶ ἀπόλεσεν ἐκεῖνος τὴν ζωὴν του. Κατὰ τὸν αὐστριακὸν νόμον (ἄρθρ. 190.) τιμωρεῖται ὅστις ἀπὸ κακίαν δὲν ἐμποδίσῃ, χωρὶς νὰ ἐκτεθῇ αὐτὸς εἰς κίνδυνον. Κατὰ τὸν βαυαρικὸν νόμον (ἄρθρ. 78. 79.) ὀφείλει ἕκαστος ὑπὸ νόμον νὰ ἐμποδίσῃ τὰ ἀδικήματα, ὅσα γινώσκει μέλλοντα νὰ τελεσθῶσιν, εἴτε καταγγέλλων αὐτὰ ταχέως εἰς τὴν ἀρχὴν, εἴτε προειδοποιῶν ἂν τοῦτο ᾖναι ἀδύνατον, προσκαλῶν ἢ προσλαμβάνων εἰς βοήθειαν ἄλλους, ἢ μεταχειριζόμενος οἳαδήποτε ἄλλα παρ' αὐτῷ κείμενα μέσα, καθόσον εἶναι δυνατὸν νὰ λάβωσι ταῦτα χώραν ἄνευ κινδύνου αὐτοῦ ἢ ἄλλου· τιμωρεῖται δὲ ὁ παραβάτης μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ ἐνδὸς μηνὸς ἢ καὶ ἔτι μείζονα, ἐὰν ἢ παρεμπόδις παρελείφθῃ ἐξ ἰδιοτελείας. Κατὰ τὸν σαξωνικὸν νόμον (ἄρθρ. 39) θεωρεῖται ὡς βοηθὸς ὅστις λαβῶν πρὸ τῆς ἐκτελέσεως ἀξιοπίστον εἶδησιν περὶ μελλούσης ἐσχάτης προδοσίας, περὶ προδοσίας ἐν καιρῷ πολέμου, περὶ φόνου, στάσεως, δεινῆς σωματικῆς βλάβης, βιασμοῦ, ληστείας, ἐνόπλου κλοπῆς, ἐμπρησμοῦ, παραχαράξεως, δὲν προσπαθῆσῃ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐκτέλεσιν καταγγέλλων ἐγκλίρως τὴν πρᾶξιν εἰς τὴν ἀρχὴν ἢ εἰς τὸν μέλλοντα νὰ πάθῃ. Ἐπὶ δὲ τῶν λοιπῶν ἀδικημάτων ἢ παράλειψις τῆς καταγγελίας τότε μόνον θεωρεῖται ἀξιοπῖνος, ὅταν προκύπτῃ ἐξ ἀμέσου ἢ ἐμμέσου ἰδιοτελείας ἢ ἀντιβαίνη εἰς τὰ τῆς ὑπηρεσίας καθήκοντα. Κατὰ τὸν βυρτεμπεργ. νόμον (ἄρθρ. 93.), ἐπὶ μὲν τῶν ἐξ ἐπαγγέλματος καταδιωκομένων ἀδικημάτων, ὀφείλει ἕκαστος, ἅμα λαβῶν περὶ αὐτῶν ἀξιοπίστον εἶδησιν, ἢ νὰ τὰ καταγγέλλῃ

εἰς τὴν ἀρχὴν, ἢ νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν μέλλοντα νὰ πάθῃ, ἢ νὰ τὰ ἐμποδίσῃ δι' ἄλλων παρ' αὐτῷ κειμένων μέσων, ἐπὶ δὲ τῶν κατ' ἔγκλησιν καταδιωκομένων δὲν ὑπάρχει τοιαύτη ὑποχρέωσις. (Τιμωρεῖται δὲ μὲ φυλάκισιν ἢ μὲ χρηματικὴν ποινὴν.) Κατὰ τὸν βυρτεμβεργ. περὶ πταισμάτων νόμον τοῦ 1839, ἄρθρ. 32, ὅστις, δυνάμενος ἄνευ ἰδίου κινδύνου νὰ σώσῃ ἄνθρωπον εὐρισκόμενον εἰς κίνδυνον ζωῆς, παραλίπη τοῦτο, τιμωρεῖται μὲ τὴν ποινὴν τῆς ἐπιπλήξεως ἢ μὲ πρόστιμον, ἐὰν δὲ ὁ ἄλλος ἀπώλεσε τὴν ζωὴν του, μὲ κράτησιν μέχρι 4 ἐβδομάδων. Ἰδιαιτέρας δὲ διατάξεις περὶ μὴ καταγγελίας τῆς ἐσχάτης προδοσίας καὶ τῶν περὶ τὸ νόμισμα ἀδικημάτων, διαλαμβάνει τὸ ἄρθρ. 213. τοῦ βυρτεμβ. νόμου. Τὸ νομοσχέδιον τῆς Βάδης (ἄρθρ. 128.) τότε μόνον ἀπαιτεῖ καταγγελίαν εἰς τὴν ἀρχὴν ἢ εἰδοποίησιν τοῦ μέλλοντος νὰ πάθῃ ἢ δι' ἄλλων μέσων παρεμποδίσιν τοῦ ἀδικήματος, ὅταν τις ἔλαβεν ἀξιώπιστον εἰδήσιν μελετωμένου ἀδικήματος, ὅπερ τιμωρεῖται μὲ ποινὴν θανάτου ἢ ἰσοβίου καθείρξεως. Ὁ νόμος τοῦ Τιγούρου (ἄρθρ. 55.) τιμωρεῖ τὴν μὴ καταγγελίαν ἀδικημάτων τινῶν μόνον εἰς ὠρισμένας περιστάσεις, οἷον ἐπὶ ἐσχάτης προδοσίας § 92. Ὁ γαλλικὸς ποιν. νόμος (103. 108. 136.) δρίζει αὐστηρὰς ποινὰς κατὰ τῆς μὴ καταγγελίας ὠρισμέναν κατὰ τοῦ κράτους ἀδικημάτων, ἀλλ' ὁ νόμος τῆς 28 ἰαπριλοῦ 1832 κατήργησεν αὐτάς. Haus osberv. II. p. 30. Hellie théorie III. p. 65. Κατὰ τῶν νόμων, τῶν ἀπαιτούντων καταγγελίαν, ἰδ. Mittermaier (Arch. 1837 σελ. 48.) Hepp (Arch. 1837. σελ. 32.) Koenigswaerter (Revue étrangère par Fœlix. Paris 1838. Déc. p. 95. 1839. p. 274.)

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον, ἄρθρ. 72. ἐδ. 6. 7. ἄρθ. 74. ἐδ. 3 ἄρθρ. 75, 76. 130, πᾶς ὅστις γνωρίζει, ὅτι μέλλουσι νὰ ἐκτελεσθῶσιν ἀξιώποινοι πρά-

Ξεις, ὀφείλει, ἐξαιρουμένων μόνον συγγενικῶν τινων προσώπων, νὰ προσπαθῇ νὰ τὰς ἐμποδίσῃ, καθόσον τοῦτο εἶναι δυνατόν ἄνευ κινδύνου ἑαυτοῦ ἢ τρίτου τινός, ἢ νὰ καταγγείλῃ αὐτὰς εἰς τὴν ἀρχήν, ἐὰν ᾔναι εἰς τοῦτο ὑπόχρεως ὡς ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματός του, ἢ ἂν πρόκειται περὶ ἐσχάτης προδοσίας· ἢ, προκειμένης ἐσχάτης προδοσίας, μὲ ποινὴν εἰδικῶς ὠρισμένην.

§ 50

Β) συνεργὰς δύναται νὰ ᾔναι οὐ μόνον ὁ σωματικὰς δυνάμεις καταβάλλων, ἀλλὰ καὶ ὁ καταβάλλων ἀπλῶς μόνον δυνάμεις πνευματικὰς ἰδίως διὰ συμβουλῶν καὶ ὁδηγιῶν πρὸς τὴν πράξιν· ἀλλὰ κατὰ τὴν τελευταίαν ταύτην περιπτώσιν, προϋποτίθεται ὅτι ὁ ἄλλος εἶχεν ἤδη ἐντελῶς ἀποφασίσει τὴν πράξιν. Ἐντεῦθεν ἡ διάκρισις μεταξὺ νομικῶν καὶ φυσικῶν συνεργῶν.

§ 51.

Γ) Ἐὰν ἡ συνέργεια συνίσταται εἰς πράξιν, ἣτις προάγει ἀμέσως, τουτέστιν ἄνευ μεσολαβήσεως ἄλλων αἰτίων, τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἀδικήματος, λέγεται (ἀμεσος concursus proximus). Ἐὰν δὲ ἡ συνέργεια συνίσταται εἰς πράξιν, ἣτις διὰ μεσολαβήσεως καὶ ἄλλων αἰτίων προάγει ἢ καθιστᾷ δυνατὴν τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἀδικήματος λέγεται ἕμμεσος (concurus remotus).

§ 52

Δ) Ἐὰν ἡ πράξις τοῦ συνεργοῦ φέρῃ ἐν ἑαυτῇ τὰ αὐ-

τὰ στοιχεῖα, τὰ συναπαρτιζόντα τὴν ἔννοιαν τοῦ ὑπὸ τοῦ αὐτουργοῦπραχθέντος ἀδικήματος ὁ συνεργὸς λέγεται εἰδικὸς (*socius specialis*) (α) ἐν ἐναντία δὲ περιπτώσει λέγεται γενικὸς (*socius generalis*) (β) Καθόσον δὲ τέλος Ε) προηγήθη ἢ μὴ ὑπόσχεσις πρὸς συνέργειαν λέγεται ὁ συνεργὸς *socius ex compacto* ἢ *socius accidentaliter talis*.

(α) π. χ. ἐὰν ὁ συνεργήσας εἰς οικιακὴν τινα κλοπὴν ᾖναι καὶ αὐτὸς ὑπὸπρῆτης τοῦ παθόντος, ἢ ἐὰν ὁ συνεργήσας εἰς συγγενικὸν φόνον ᾖναι καὶ αὐτὸς στενὸς συγγενὴς τοῦ φονευθέντος, κ. τ. λ. Συνήθως ἐκλαμβάνεται ἡ ἔννοια αὕτη λίαν μονομερῶς καὶ περιορισμένως.

(β) Δευτέραν ἄλλην σημασίαν γενικῆς συνεργείας ἀναφέρει ὁ *Grolman Grunds. der Criminalw.* 2. § 36. Νέαν γνώμην ὑποστηρίζει ὁ *Konopak* (*Archiv Bd. VII. St. 3. N. 1.*). Πρβ. ἐν τούτοις προσέτι *Bauer Lehrb. d. Strafr.* §. 67. καὶ πρὸ πάντων *Visini* (*Wagner's Zeitschrift für österreich. Rechtsgelehrsamkeit.* 1833. σελ. 304.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Ἡ μεταξὺ γενικοῦ καὶ εἰδικοῦ συνεργοῦ διάκρισις εἶναι, νομοθετικῶς θεωρουμένη, ἀξία λόγου, ἐπὶ τῶν περιπτώσεων, καθ' ἃς ὑπάρχουσι ἰδιαιτεραὶ ὡς πρὸς τὸν φυσικὸν αὐτουργὸν ἀτομικαὶ περιστάσεις ἐπαυξάνουσαι τὸ ἀξιοποιον (ἐὰν π. χ. ὁ πράξας ᾖναι συγγενὴς τοῦ παθόντος ἢ δημόσιος ὑπάλληλος), ἢ ἐλαττοῦσαι αὐτὸ (οἷον ἐπὶ κλοπῆς μεταξὺ συγγενῶν) καὶ μὴ ἐφαρμοζόμεναι εἰς τὸ ἄτομον τοῦ συνεργοῦ. Ζητεῖται, ἂν πρέπη καὶ κατ' αὐτὴν ἔτι τὴν περίπτωσιν νὰ μετρητῆται τοῦ συνεργοῦ ἡ ποινὴ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ποινῆς τοῦ αὐτουργοῦ. Ἐκτενέστερον περὶ τούτου ἰδ. *L. 6. D. ad L. Pomp. de parric.* καὶ προσέτι *Hufnagel Comm. über das Strafgesetzb.* σελ. 176. 184. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος (ἄρθρ. 87.) περιέχει τὰ ἑξῆς: ἐὰν ὁ ἀνώτερος ἢ ὁ κατώτερος βαθμὸς τοῦ ἀξιοποινοῦ στηρίζηται εἰς προσωπικὰς τοῦ αὐτουργοῦ σχέσεις πρὸς τὸν παθόντα, πρέπει αἱ σχέσεις αὗται νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν καὶ ὡς πρὸς τῆς τιμωρίαν τοῦ συνεργοῦ. Ἐξαίρεσις ἔχουσι χῶ-

ραν ἐπὶ τῶν περὶ τὴν ὑπηρεσίαν ἀδικημάτων. Ἀπ' ἐναντίας ὁ ποινικὸς νόμος τῆς Λυκέρνης (ἄρθρ. 35.) δὲν καταλογίζει εἰς τὸν συνεργὸν τὰς ἐπιτεινούσας τὸ ἀξιοποινον προσωπικὰς τοῦ αὐτουργοῦ ιδιότητας. Ἡ γαλλικὴ νομολογία (*Hellie théorie du Code pénal II. p. 147.*) παραδέχεται ὅτι τοῦ συνεργοῦ ἡ ποινὴ πρέπει νὰ μετρηθῆται κατὰ λόγον τῆς τοῦ αὐτουργοῦ, ὥστε, ὡσάκις τοῦ τελευταίου ἡ πράξις δὲν φέρῃ ἀξιοποινον χαρακτῆρα, δὲν εἶναι καὶ ὁ συνεργὸς ἀξιοποινος ἀναγνωρίζει δὲ (*Hellie II. p. 123.*) πρὸς τοῦτοις ὅτι, ὡσάκις τὸ ἀδίκημα τοῦ αὐτουργοῦ φέρῃ ἐν ἑαυτῷ προσόντα ἐπιτεινόντα τὸ ἀξιοποινον, πρέπει νὰ καταλογίζηται καὶ εἰς τὸν συνεργὸν ἢ αὐτῆ ποινή· ἐν περιπτώσει ὅμως καθ' ἣν τὰ ἐπιτεινόντα τὸ ἀξιοποινον τοῦ αὐτουργοῦ προσόντα εἶναι *extrinseques au fait*, καὶ πηγάζουσιν ἐπομένως ἐκ προσωπικῆς τοῦ αὐτουργοῦ ιδιότητος, π. χ. ἐπὶ κλοπῆς πραγματοποιμένης ἀπὸ ὑπηρετήν, παραδέχεται μὲν ἡ νομολογία ὡς ἐπιβλητέαν καὶ εἰς τὸν συνεργὸν τὴν αὐτὴν τοῦ αὐτουργοῦ ποινήν, ἀλλὰ δικαίως ἀποδοκιμάζει τὴν ἀρχὴν ταύτην ὁ *Hellie II. p. 126.* Ἐνταῦθα γίνεται κατάδηλον, ὅτι γενικευόμενοι ἐν τοῖς νομοθετικαῖς ἔργοις οἱ κανόνες ἐνδέχεται νὰ φέρωσιν εἰς πλάνην.

§ 53.

Ἐο τελεσθέντος ἤδη τοῦ ἀδικήματος συμμετέχων εἰς αὐτὸ ἐν γνώσει λέγεται βοηθὸς (*fautor delicti*). Ὑπάγεται δὲ εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ὅστις ἐκουσίως συμμετέχη τῶν ὠφελειῶν τῆς πράξεως, ὅστις βοηθῆ τὸν αὐτουργὸν εἰς τὴν πρόσκτησιν ἢ τὴν ἀπόλαυσιν τῶν ἐκ τοῦ ἀδικήματος ὠφελειῶν (ἀποchrύπτων ἢ ἀγοράζων ἐν γνώσει τὰ διὰ τοῦ ἀδικήματος ἀποκτηθέντα πράγματα), καὶ ἰδίως ὅστις προσ-

παθῆ δι' οἰωνδήποτε πράξεων ἢ, κατὰ τὰς περιστάσεις, καὶ διὰ παραλείψεων ν' ἀπαλλάξῃ τὸν αὐτουργὸν ἀπὸ τῆς ποινικῆς ἐξουσίας (α).

(α) L. 48. §. 1. D. de furtis. L. 1. D. de receptator. C. C. C. Art. 40. Püttmann de receptatoribus. In adversar. L. II. Περὶ τῆς ὑποχρέωσος τοῦ καταγγέλειν τὰ τετελεσμένα ἀδικήματα: Tittmann Handb. § 112.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ἡ προκειμένη τιμωρία τοῦ Φάβρεβαχ εἶναι ἄλλοτρία τῶν νόμων. Ἡ λεγομένη βοήθεια συνίσταται εἰς πράξεις τυχαίως δεδεμέναις μὲ τὸ πρᾶχθὲν ἀδίκημα, κηρυττομένης δὲ ὑπὸ τῶν νόμων ἀξιοποιήσας, καὶ ἀποτελεῖ, ἂν ἡ πράξις τοῦ βοηθοῦ δὲν ᾖ συνέπεια συμφωνίας συναφθείσης μετὰ τοῦ αὐτουργοῦ πρὸ τῆς τελέσεως τοῦ ἀδικήματος ἀδίκημα αὐτοτελές, ὅπως διάφορον ἀπὸ τῆς πράξεως ἐκείνου, ὅστις κυρίως φέρει εἰς ἔκβασιν τὴν ἀξιοποιήσας πρᾶξιν, π. χ. ἐπιφέρει εἰς τὸν πληγωθέντα τὸν θάνατον, ὡς καὶ ἀπὸ τῆς πράξεως ἐκείνου, ὅστις συμμετέχει εἰς τὴν διάδοσιν τοῦ ἀδικήματος, π. χ. διαδίδει κίβδηλα νομίσματα. Oersted Grundregeln. σελ. 197. Rossi traité III. p. 54. Carmignani II. p. 402. Martin Lehrbuch des Criminalr. § 73. Stübel von der Theilnahme. σελ. 55. Περὶ τῆς ἐνοίας τοῦ receptator ἰδ. προσέτι L. 1. 2. Cod. de his qui latron. occultav. Ulens de crim. fautor. Lov. 1828. p. 63—70. Momaerts de fautor. crim. Lov. 1827. p. 36. Martin Lehrb. §. 244.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ἡ γνώμη, καθ' ἣν ἡ βοήθεια ἀποτελεῖ ἀδίκημα ἴδιον, εἶναι ἡ μόνη ὁρῆ, σύμφωνος μὲ τὸ κοινὸν γερμ. δίκαιον (ὅπου πρὸ πάντων ἐπικρατεῖ τοῦ receptator ἢ ἐνοιοῖα, ἰδ. Tit. Dig. de recept. Heffler Lehrb. § 532. Rosshirt Entwick. σελ. 276.) καὶ νομοθετικῶς προσέτι ἐπι-

δοκιμαστέα ἐνῷ ἀπ' ἐναντίας, ἢ γνώμη, καθ' ἣν ὁ βοηθός, θεωρεῖται ὡς συμμετέτοχος, δὲν ἔχει νομικὴν, οὐδὲ λογικὴν βία-σιν καὶ φέρει εἰς τὸ ἀτόπημα τοῦ νὰ μετρηταὶ ἢ ἐπιβλητέα εἰς τὸν βοηθὸν ποινὴ κατὰ λόγον τῆς ἐπιβαλλομένης εἰς τὸ πραχθὲν ἀδίκημα. *Hellie théorie II. p. 89. 101. Sander (Arch. d. CrmR. neue F. 1838. nr. 17. 1839. nr. 12.) Schüler Beitr. zur Beurth. des sächs. Criminalges. σελ. 40.*

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Αἱ γερμανικαὶ νομοθεσίαι περιέχουσι σχεδὸν ἅπασαι τὴν ὑπὸ τῶν ἀρχαιοτέρων διαδοθεῖσαν ἐσφαλμένην γνώμην. Μόνος δὲ ὁ αὐστριακὸς ποιν. νόμος. (ἄρθρ. 190.) ἀναφέρει ὡς ἴδιον ἀδίκημα τὴν εἰς τοὺς αὐτουροὺς χρηρηγομένην συνδρομὴν, τὴν συνισταμένην εἰς δολίαν παράλειψιν τῆς ἐμποδίσεως τοῦ ἀδικήματος, ἢ εἰς ἀπόκρυψιν τοῦ αὐτουροῦ, ἢ εἰς βοήθειαν πρὸς ἀπόδρασιν φυλακισμένου. Ὁ πρῶσσικὸς νόμος (Landr §. 83.) ὀρίζει κατὰ τοῦ μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως ἐν γνώσει συμμετέχοντος τῶν ἐξ αὐτῆς ὠφελειῶν, τὴν ποινὴν ἣτις μᾶλλον προσεγγίζει εἰς τὴν ποινὴν τοῦ ἀδικήματος, ἐξ οὗ ὁ ῥηθεις ἀπῆλαυσεν ὠφέλειαν, συνήθως δὲ τὴν ποινὴν ἣτις ἐπίκειται εἰς αὐτὸν τὸν αὐτουργὸν ἢ εἰς τὸν ἔχοντα ἐπιτήδευμα ν' ἀποκρύπτῃ ἐνόχους ἐπὶ ἀθεμίτῳ κέρδει. Ὁ βαυαρικὸς νόμος (ἄρθρ. 84.) θεωρεῖ ὡς βοηθὸν τὸν μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως καὶ ἄνευ προηγουμένης ὑποσχέσεως χρηρηγοῦντα διὰ παρανόμου πράξεως ἢ παραλείψεως, εἰς τὸν ἔνοχον οἰανδήποτε προστασίαν ὡς πρὸς τὴν τελεσθεῖσαν πράξιν· ἀπαριθμεῖ δὲ ἐν § 85 καὶ 86 διάφορα παραδείγματα. Παραπλήσιοι εἶναι αἱ διατάξεις τῶν ἐλβετικῶν ποινικῶν νόμων τῆς Λυκερνῆς (ἄρθρ. 52.) καὶ τοῦ Τιγούρου (ἄρθρ. 67.). Ὁ σαξωνικὸς νόμος (ἄρθρ. 38.) τιμωρεῖ ὡς βοηθὸν τὸν ὅστις, μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως ὑποστηρίζει τὸν ἔνοχον διὰ τῆς συνδρομῆς του, εἴτε ἀποκρύπτων αὐτὸν ἢ συντελῶν εἰς ἀπόδρασίν του, εἴτε ἀ-

ποκρούπτων ἢ αἴρων ἐκ μέσου τὰ ἀντικείμενα τοῦ ἀδικήμα-
τος, εἴτε ὑποκρούπτων ἢ ἐξαφανίζων τὰ ἔχνη ἢ τὰ σημεῖα
τοῦ ἀδικήματος. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος (ἄρθρ. 89.) θεω-
ρεῖ ὡς βοηθὸν τὸν μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως, ἀλλ'
ἄνευ προηγουμένης ὑποσχέσεως, χορηγοῦντα ἐν γνώσει εἰς
τοὺς αὐτουργοὺς ἢ τοὺς συνεργοὺς οἰανδήποτε συνδρομὴν ὡς
πρὸς τὴν τελεσθεῖσαν πράξιν· ἀπαριθμεῖ δὲ ἔπειτα διάφορα
παραδείγματα. Τὸ νομοσχέδιον τῆς Βάδης (ἄρθρ. 124.)
θεωρεῖ ὡς βοηθὸν τὸν ὅστις, μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἀδική-
ματος, ἀλλ' ἄνευ προηγουμένης συνεννοήσεως ὑποστηρίζει
ἐν γνώσει τὸν ἔνοχον διὰ τῆς εἰς τὸ πραχθὲν ἀδίκημα συν-
δρομῆς του, συντελῶν εἴτε εἰς πρόσκτησιν ἢ ἀπόλαυσιν τῶν
ἐκ τῆς πράξεως ὠφελειῶν, εἴτε εἰς ματαίωσιν τῆς δικαστι-
κῆς καταδιώξεως. Κατὰ τῆς φράσεως: μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν
τῆς πράξεως (π. χ. ἐν τῷ σαζων. νόμῳ), ἰδ. Sander (Ar-
chiv l. c. 1838. σελ. 459.) Ὁ γαλλικὸς ποιν. νόμος (ἄρθρ.
448.) θεωρεῖ ὡς ἴδιον ἀδίκημα τὴν ἐν γνώσει ἀπόκρυψιν
τῶν ἐνόχων· τιμωρεῖ δὲ (ἄρθρ. 61.) πάντα, ὅστις ἐξ ἐπιτη-
δεύματος δίδει ἐν γνώσει τόπον καταφυγῆς εἰς τοὺς ἐνόχους
ὄρισμένων ἀδικημάτων, καὶ προσέτι (ἄρθρ. 62.) τὸν ἐν γνώ-
σει ἀποκρούπτοντα κλοπιμαῖα ἢ ἄλλως δι' ἀξιοποιοῦντο πρά-
ξεως ὑφαιρεθέντα πράγματα. Συνίσταται δὲ τοῦ γαλλικοῦ
νόμου ἡ ἀυστηρότης εἰς τὸ ὅτι ὁ τοιοῦτος, (ἐκτὸς τῆς πε-
ριπτώσεως τοῦ ἄρθρ. 63.) τιμωρεῖται μὲ τὴν ποινὴν τοῦ
αὐτουργοῦ τοῦ ἀδικήματος. Ὁ νόμος τοῦ 1832 ἐμετρία-
σεν ἀτελῶς μόνον τὴν ἀυστηρότητα ταύτην *Hellie théorie*
II. p. 100—102.

Προθ. τοῦ μεταφρ. Ὁ ἑλλην. ποινικὸς νόμος δὲν διακρίνει
μεταξὺ συνεργῶν καὶ βοηθῶν, ἀλλὰ ἐν τοῖς ἄρθροις 72 καὶ
74 ἀπαριθμεῖ μεταξὺ τῶν συνεργῶν καὶ τοὺς κατὰ τὰ προεκ-
τεθέντα βοηθοὺς (*fautores delicti*).

Διαφορὰ ὡς ἐκ τῆς Ψυχολογικῆς ἀφορμῆς πρὸς
τὴν παράβασιν.

§ 54.

Πᾶν ἀδίκημα ἐνδέχεται ὡς ἐκ τοῦ εἴδους τῆς παραγού-
σης αὐτὸ θελήσεως νὰ πραχθῇ διττῶς: Α) ἐκ δόλου (dolus,
παρανόμου προθέσεως), τουτέστι βουλήσεως τεινούσης εἰς
προσβολὴν δικαιώματος ὡς σκοπὸν, ἐν γνώσει τοῦ πα-
ρανόμου τῆς ἐπιθυμίας, ἢ Β) ἐκ ῥαθυμίας (culpa), τουτέστι
παρανόμου κλήσεως πρὸς πράξιν ἢ παράλειψιν ἐξ ὧν
κατὰ νόμους τῆς φύσεως (α) καὶ ἄνευ τοῦ σκοποῦ τοῦ ἀν-
θρώπου προκύπτει ἢ προσβολὴ δικαιώματος (β).

Περὶ τῶν ἐκφράσεων τοῦ ῥωμ. δικαίου: consulto—casu. Proposito—impetu—
casu.

(α) Εἴτε τῆς ἐσωτερικῆς φύσεως εἴτε τῆς ἐξωτερικῆς.

(β) C. C. C. Art. 146. L. 5. § 2. L. 11. § 2. D. de poenis. Περὶ δό-
λου καὶ ῥαθυμίας ἐν γένει πρὸς Stübel System d. p. R. Thl. II. §
262—302. Kleinschrod l. c. Thl. I. Cap. II. Grolman Biblio-
thek des p. R. I. Thl. 1. St. N. 1., 3. St. N. 3. Klein vom Un-
terchied zwischen Dolus und Culpa (Arch. I. Bd. N. 10. II. Bd. σελ.
216. ἐπ.) Feuerbach Revision I. Thl. Cap. VI. Feuerbach Be-
trachtungen über dolus und culpa überhaupt und den dolus indire-
ctus insbesondere (Bibliothek. II. Bd. 1. St. N. 5.) Πρὸς L. H. v.
Almendinger Untersuchungen über das culpose Verbrechen. Gies-
sen 1804. Πρὸς προσέτι: Grosse (Magazin d. Criminalrechts. 1. Heft.
Marb. 1804. καὶ Gönner's Revision des Begriffs und der Eintheilun-
gen des dolus. Landsh. 1810. St. Rosendaal de dolo in delictis
Lugdun. 1817. Mittermaier, (Archiv des Criminalr. II. Bd. N. 28.)
Kleinschrod (N. Arch. VI. Bd. N. 2) Oersted Grundregeln der
Gesetzgeb. σελ. 228. f. τοῦ αὐτοῦ neuer Beitrag. etc. σελ. 100. ἐπ.
C. L. Michelet de doli et culpae in jur. crim. notionibus. Berol.
1824. R. Winssinger quaenam sit differentiae inter delicta dolosa
et culposa etc. Brux. 1824. Rosshirt (N. Arch. Bd. VIII. N. 13.)
Elvers Themis II. B. 2. H. σελ. 265. v. Zurheirn Zeitschr. für.

Theorie und Praxis I. B. 3. H. σελ. 278. Blätter für Rechtsanwendung in Baiern. III. σελ. 273. 289.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Ὁρθότερον ὀρίζεται κατὰ τὸ ποινικὸν δίκαιον ὁ δόλος ὡς ἀπόφασις πρὸς ἐκτέλεσιν ἀξιοποίνου πράξεως ἢ παραλείψεως, ἐν γνώσει τῶν ἀποτελούντων τὸ ἀξιοποίνον τῆς πράξεως ἢ τῆς παραλείψεως στοιχείων. Ὁ παρὰ τοῦ Φάυρ-
 βαχ δοθεὶς ὀρισμὸς τοῦ δόλου δὲν ἀρμόζει παντάπασιν εἰς
 πολλὰ ἀδικήματα, π. χ. εἰς τὰ πραττόμενα εἰς βρασμὸν ψυ-
 χικῆς ὀρμῆς ἢ ὡς μέσου πρὸς ἐπίτευξιν ἄλλων σκοπῶν. *Mit-
 termaier* (Arch. d. CrimR. II. σελ. 528.) *Kitka* (Arch. d.
 CrimR. neue Folge II. Bd. σελ. 227. 9) Οἱ ῥωμαῖοι
 νόμοι ἐκφράζουσι τὸν δόλον, τοῦ ὁποῦοι ἡ ὑπαρξίς ἀπαι-
 τεῖται πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς ἀπειλουμένης ποινῆς, ὑπὸ δια-
 φόρου ὀνομασίας. *Mittermaier* (Archiv II. σελ. 516). Τὸ
 δὲ συνηθέστερον, ἢ καθ' ἡμᾶς παράνομος πρόθεσις ἐκφρά-
 ζεται εἰς τὸ ῥωμ. δίκαιον διὰ τοῦ *sciens dolo malo*.
Birnbaum im Arch. 1837. σελ. §284. Ἴδ. προσέτι περὶ
 τοῦ δόλου κατὰ τοὺς ῥωμαίους *Koestlin die Lehre vom
 Mord und Todtschlag*. I. σελ. 141. Προσέτι δὲ Π. Δ. Κ.
 ἄρθρ. 110. 111. 134. 123. 127. 131. 163. 177. 178.
Simoni dei delitti l. c. I p. 127. Πολλάκις ἀπαντᾶται
 εἰς τὸ ῥωμ. δίκαιον καὶ ἡ ἔκφρασις *dolo malo*, ὡς ἀντί-
 θετος τοῦ ὑπὸ τινων νομοδιδασκάλων ἀναφερομένου *dolus
 bonus*. L. 1. § 3. D. de dol. mal. *Buchholz* jur. Abh.
 nr. 24. *Ziegler quaest. civ. j. rom* Lips 1834 p. 84.
 Περὶ τῶν νεωτέρων ἐκφράσεων *Mittermaier über d. neu-
 esten Zustand der Gesetzgebung*. σελ. 93. Περὶ τοῦ
 ἂν ἢ *voluntas nocendi* ἀνάγεται εἰς τὸν δόλον: Ar-
 chiv d. Criminalr. II. σελ. 526. *Kitka* l. c. p. 233.
 Γενικῶς παραδεδεγμένη γερμανικὴ λέξις σημαίνουσα τὸ λα-
 τινικὸν *dolus* δὲν ὑπάρχει. Ὅθεν ἐπικρατεῖ διαφωνία, ἐὰν
 πρέπει νὰ λέγηται *Vorsatz* (πρόθεσις) ἀπλῶς ἢ *böser*

Vorsatz (κακή πρόθεσις) ἢ rochtswidriger Vorsatz (παράνομος πρόθεσις). *Mittermaier über den neuesten Zustand* σελ. 95. *Hepp Comm. zum würtemb. Gesetzb. I. σελ. 451.* ἐν τῇ σημ.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Μεταξὺ τῶν διαφορῶν νεωτέρων νομοθεσιῶν ὑπάρχει μεγάλη ἐπὶ τοῦ προκειμένου διαφορά. Εἰς τὸν αὐστριακὸν νόμον (ἄρθρ. 1.) ἀναφέρεται μόνον, ὅτι ἀπαιτεῖται κακή πρόθεσις πρὸς τὸ ἀδίκημα καὶ ὅτι θεωρεῖται αὐτῇ ὡς ὑπάρχουσα οὐ μόνον ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἀπεφασίσθη αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ κακὸν, τὸ ὁποῖον εἶναι συνδεδεμένον μὲ τὸ ἀδίκημα, ἀλλὰ καὶ ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἐξ ἄλλης κακῆς προαιρέσεως ἐπράχθη ἢ παρελείφθη τι, ἐξ οὗ συνήθως προκύπτει ἢ τοῦλάχιστον δύναται εὐκόλως νὰ προκύψῃ τὸ κακὸν, τὸ ὁποῖον ἐγένε. Καλὴν ἀνάπτυξιν τούτου ἰδ. εἰς *Zeiler in Pratobervera Materialien VIII.* σελ. 403. Ὁ πρωσσιακὸς νόμος (§ 26.), ὀνομάζει ἀδίκημα ἐκ προθέσεως τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ἐπίτηδες πράξῃ τις ἢ παραλίπη τι, ἐξ οὗ προσβάλλεται ὁ ἄλλος ἐναντίον τῆς διατάξεως τοῦ ποινικοῦ νόμου. Ὁ βαυαρικὸς νόμος (ἄρθρ. 39.) ὀνομάζει δόλον (παράνομον πρόθεσιν), εἴαν τις προέθετο τὸ ἐκ τῆς πράξεώς του γενόμενον ἀδίκημα, ὡς σκοπὸν αὐτῆς ταύτης τῆς πράξεώς του, καὶ τοι συνειδῶς τὸ παράνομον τῆς ἀποφάσεως αὐτοῦ. Τὰ βαυαρικὰ νομοσχέδια τοῦ 1822 καὶ 1831 δὲν δίδουσι πλέον τὸν ὄρισμὸν τοῦ δόλου οὔτε ὁ σαξωνικὸς καὶ ὁ βυρτεμβεργικὸς ποινικὸς νόμος. Ὁ ποινικὸς νόμος τῆς Λουκέρνης δίδει ἐν τῷ ἄρθρ. 28 τὸν ὄρισμὸν τοῦ δόλου πρὸς ἐκτέλεσίν τινος πράξεως. Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος δὲν δίδει τὸν ὄρισμὸν τοῦ δόλου, οὐδὲ πραγματεύεται ἐν γένει περὶ αὐτοῦ, πρῦποτίθαι ὅμως αὐτὸν ἐπὶ παντὸς ἀδικήματος ὡς ἀναγκαῖον, ὅθεν καὶ εἶναι εἰς τὴν νομικὴν γλῶσσαν ἐν χρήσει αἱ ἐκφράσεις : *volonté criminelle* ἢ *intention criminelle* ἢ *intention de nuire.* Ἰδ. *Kau-*

ter traité I. p. 137. *Birnbaum* in Arch. d. CrimR. 1837. σελ. 300. *Hellie* théorie du Code pénal. Vol. V. p. 208. Τὸ ὀλλανδικὸν νομοσχέδιον τοῦ 1839. (ἄρθρ. 6.) ὀρίζει τὸν δόλον ὡς τὴν θέλησιν τοῦ πράττειν ὅ,τι οἱ νόμοι ἀπαγορεύουσιν, ἢ τοῦ παραλείπειν ὅ,τι οἱ νόμοι ἐπιτάττουσιν.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Ὁ ἑλλην. ποιν. νόμος δὲν δίδει ὀρισμὸν τοῦ δόλου, ἀλλ' ἐν ταῖς ἄρθρ. 38 καὶ 39 λέγει ὅτι εἰς τὸ κακοῦργημα ἀπαιτεῖται δολία προαίρεσις, πλημμελήματα δὲ δύνανται νὰ πραχθῶσιν εἴτε ἐκ δολίας προαίρεσεως εἴτε ἐξ ἀμελείας, καὶ ὅτι τὸ ζήτημα ἐὰν ὑπάρχη δολία προαίρεσις ἢ ἀμέλεια διακρίνεται δι' ἰκριβοῦς ἐκτιμήσεως τῶν περιστάσεων, τῆς ἀλληλουχίας αὐτῶν καὶ τῆς ἐξετάσεως τοῦ ἐγκαλουμένου.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Τὸ ζήτημα, ἐὰν εἰς τοὺς ποινικοὺς νόμους πρέπει νὰ δίδεται ὁ ὀρισμὸς τοῦ δόλου λήεται ἀρνητικῶς ὑπὸ τῶν *Mittermaier* über den neuesten Zustand. σελ. 92. *Külka* (Arch. des CrimR. 1835. 219) *Hermann* zur Beurtheilung des saechs. Ges. σελ. 85. *Hufnagel* Comm. I. σελ. 102. καταφατικῶς δὲ ὑπὸ τῶν *Birnbaum* (Arch. des CrimR. 1837. σελ. 276. 473) *Abegg* Kritik des Würtemb. Entwurfs. σελ. 36.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Δόλος (dolus) εἶναι τὸ γένος, καὶ περιλαμβάνει ὡς εἶδη τὴν προμελέτην (praemeditatio) καὶ τὸν βρασμὸν ψυχικῆς ὀρμῆς (impetus). L. 11. § 2. D. de poenis. L. 38. § 8. D. ad L. Jul. de adult. Art. 137. C. C. C. Archiv des CrimR. II. σελ. 530. VIII. σελ. 385. *Arethan* de delicto meditato. Lovan. 1824. *Rossi* traité II. p. 116. *Simoni* dei delitti del mero affeto. I. p. 141. *Koeslin* die Lehre von Mord und Todtschlag. I. σελ. 164—191. *Hellie* théorie Vol. V. p. 206—213.

Περὶ τοῦ βρασμοῦ ψυχικῆς δομῆς ἰδ. *Elvers prakt. Arbeit* σελ. 245.

§. 55.

Ἡ ῥαθυμία προϋποτίθησι, Α) κατ' ἀρτικείμενον α) τὴν ὑπαρξίν ποινικοῦ νόμου τιμωροῦντος καὶ τὰς ἄνευ προθέσεως προσβολὰς δικαιωμάτων (α), β) ἐξωτερικὴν πράξιν δι' ἧς καθίσταται τις φυσικὸς αὐτουργὸς ἀδικήματος (β). Β) καθ' ὑποκειμενον, παράνομον βούλησιν, καθόσον ἂν καὶ δὲν προέθετό τις τὸ προκύψαν ἀδίκημα ὡς σκοπὸν τῆς θελήσεώς του, ὅμως, α) ἐναντίον τοῦ γνωστοῦ αὐτῷ καθήκοντος τοῦ ἀποφεύγειν πᾶν ὅ,τι δύναται γὰ τὸν καταστήσῃ καὶ ἄνευ προαιρέσεως αἴτιον ἀδικήματος (καθήκον πρὸς ἐπιμέλειαν, *diligentia*), οὐχ ἦττον β) ἐκουσίως ἐπραξεν ἢ παρέλιπέ τι ὅπερ διετέλει τι, ἐν αἰτιώδει συνδέσμῳ μὲ τὴν παραχθεῖσαν προσβολὴν, δικαιώματος καὶ πρὸς τούτοις γ) ἢ ἐρίνωσκε τὸν σύνδεσμον τοῦτον ἢ διὰ μετρίας φροντίδος ἤθελε βεβαίως λάβει γινῶσιν αὐτοῦ.

C. C. Art. 146. πρὸ. Tit. Dig. ad Legem Aquiliam.

- (α) Ἐνταῦθα ἀνάγονται πρὸ πάντων, ἡ ἀνθρωποκτονία, ἡ σωματικὴ βλάβη, ἡ κοινῶς ἐπικίνδυνος βλάβη τῆς ἰδιοκτησίας. Ἐπὶ δὲ τῶν ἀδικημάτων, τῶν ὁποίων ὡς οὐσιῶδες συστατικὸν ἀπαιτεῖται ὠρισμένον εἶδος παρανόμου προθέσεως, ὡς ἐπὶ ἐσχάτης προδοσίας, ἐπὶ προσβολῆς τῆς μεγαλειότητος, ἐπὶ κλοπῆς, ἐπὶ ἀπάτης, ἐπὶ νοθεύσεως, ἐπὶ ἐξουδισμού κ. τ. τ., ἡ ῥαθυμία δὲν ἀποτελεῖ ἀξιοποιῶν παράνομον.
- (β) Ἀπόπειρα ἐκ ῥαθυμίας ἢ συνίργεια ἐκ ῥαθυμίας ἢ νομικοῦ αὐτουργοῦ ἐνοχλῆ ἐκ ῥαθυμίας δὲν ἔχει χώραν.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ῥαθυμία λέγεται ἡ τῆς βουλήσεως κατάστασις, καθ' ἣν ἐπιφέρει τις παράνομον ἀποτέλεσμα ἐναντίον μὲν τῆς ἰδίας του προαιρέσεως ἢ ἄνευ προαιρέσεως,

ἀλλ' ὑπὸ περιστάσεις τοιαύτας, ὥστε διὰ μόνης τῆς συνήθους προσοχῆς ἠδύνατο νὰ προῖδῃ τὸ προκύψαν ἀποτέλεσμα ὡς ἐνδεχομένην συνέπειαν τῆς πράξεώς του. Ὁ λόγος τοῦ ἀξιοποίνου τῆς ῥαθυμίας συνίσταται εἰς ἐλάττωμα τῆς βουλήσεως, καθόσον ὁ πράττων δεικνύει ὀλιγωρίαν πρὸς τὸν νόμον μὴ καταβάλλων τὴν ἀναγκαίαν προσοχὴν καὶ μὴ παραλείπων ἕσον ἕνεστι τὴν ἐπιχείρησιν πράξεως ἐπικινδύνου *Simoni dei delitti* Vol. I. p. 146. *Rossi traité* II. p. 203. *Carmignani delle leggi etc.* Vol. II. p. 201. *Neues Arch. d. CrimR.* II. σελ. 528. *Gaertner finium culpaе in jure crim. regund.* Berol. 1836. Κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ἡ ῥαθυμία ἐπὶ ἀδικημάτων δὲν εἶναι κυρίως ἀντικείμενον ποινικῆς τιμωρίας, διότι τὸ ἐκ ῥαθυμίας προκύψαν ἀποτέλεσμα ἐθεωρεῖτο ὡς ἐκ θείας ὀργῆς, εἰς τὸν ὑπαίτιον ῥαθυμίας ἐπενεχθὲν δυστύχημα, ὥστε ὄφειλεν οὗτος τὴν θεότητα νὰ ἐξιλεώσῃ. *Heussler de ratione in puniendis delictis culpa commissis apud Romanos.* Tüb. 1826. *Winssinger Diss. quatenam sit differentia inter delicta dolosa et culposa* p. 96. Περὶ τοῦ ἂν οἱ Ῥωμαῖοι ἐν τῇ δωδεκαδέλτῳ μεταξὺ *dolus* καὶ *culpa*, ἰδ. *Luden vom Vers.* σελ. 65 ἐναντίον καὶ αὐτοῦ τοῦ *Pfotenhauer über Einfluss des Rechtsirrhums* I. σελ. 125. Μόνον κατὰ τινὰς περιπτώσεις ἐτιμωρεῖτο ὑπὸ τοῦ νεωτέρου ῥωμ. δικαίου ἡ *culpa* ὡς *res mali exempli*. L. 38. §. 5. D. de poen. L. 3. §. 2. D. ad L. Coru. de sicar. Ἡ δικαστικὴ πράξις καὶ τ' αὐτοκρατορικὰ διατάγματα ἐπέβαλον ἔκτακτον ποινὴν (*poena extraordinaria*) καὶ κατ' ἰδικὰς τινὰς περιπτώσεις τῆς *culpa* ἐπὶ ὠρισμένων ἀδικημάτων *Paul. rec. sent.* V. tit. 23. §. 1. 3. L. 4. §. 1. D. ad L. Corn. de sicar. Δὲν δύναται ὁμως νὰ ἀποδειχθῇ, ὅτι ἦτο παρὰ Ῥωμαίοις γνωστὴ ἡ παρὰ τῶν καθ' ἡμᾶς νομοδιδασκάλων κηρυττομένη ἀρχή, ὅτι ἡ ῥαθυμία πρέπει νὰ τιμωρῆται ἐπὶ παν-

τὸς ἀδικήματος ὁμοίως δὲ ἀναπόδεικτος ἡ ἀρχὴ ὅτι ἐπὶ ἀνθρωποκτονίας ἐτιμωρεῖτο ἡ βραθυμία πάντοτε. Ἰδ. κατωτέρω τὴν σημ. ἐπὶ τοῦ § 56. Ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὰς διαφορὰς γνώμας τῶν Ῥωμαίων περὶ τῆς βραθυμίας ἰδ. *Koestlin die Lehre vom Mord und Todtschlag I.* σελ. 141. Μόλις κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα ἀνεφάνη ἡ γνώμη περὶ τοῦ ἀξιοποίνου τῆς βραθυμίας, εἰς τοῦτο δὲ συνετέλει τό τε κανονικὸν δίκαιον, ὅπερ ἐπὶ τῆς ἐξ ἀπροσεξίας ἀνθρωποκτονίας διέταττεν ἐκκλησιαστικὴν τιμωρίαν, καὶ τὸ γερμανικὸν δίκαιον ὅπερ κατὰ σύστημα τῶν χρηματικῶν ποινῶν (ἰδ. *Rogge Gerichtsverfassung* σελ. 32.) ἐθεώρει ἀναγκαίῳ τῆ λόγῳ ὑπὸ αὐστηροτέραν ἐποψίν τὴν ἐκ βραθυμίας ἀνθρωποκτονίαν ὅθεν ἐμορφώθη εὐκόλως ἡ γνώμη τῶν ἰταλῶν νομοδιδασκάλων τοῦ μέσου αἰῶνος περὶ τοῦ ὅτι ἡ βραθυμία εἶναι ἐν γένει ἀξιοποίνος· ἀλλ' ἐν τοσοῦτῳ οἱ νομοδιδάσκαλοι ἐλάλουν περὶ αὐτῆς ἐπὶ ἀνθρωποκτονίας μόνον καὶ ἐπὶ ἐμπρησμοῦ. *Angelus Arretinus de malef.* p. 105. *J. Clarius qu.* 84. *Heffster Lehrb.* § 72. Ἡ ἐν τοῖς ἄρθροις 134. 146. τῆς Κ. Π. Δ. διαλαμβανομένη γνώμη μετὰ τῶν ἐν αὐτοῖς ἀναφερομένων παραδειγμάτων ἀπαντᾷται καὶ εἰς αὐτὰ τοῦ μέσου αἰῶνος τὰ νομοθετικὰ ἔργα. Ἰδ. πρὸ πάντων *Schwabenspiegel* ἐκδ. ὑπὸ *Lassberg* Cap. 182—184 καὶ *Rechtbuch Ruprechts v. Freisingen* Cap. 119—121. ἐκδ. ὑπὸ *Maurer* σελ. 142.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Πανταχοῦ ἀναφαίνεται ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ περιορίζηται τὸ ἀξιοποῖνον ἐπὶ τῆς βραθυμίας, διότι ἄλλως ὁ εὐθύτερος τῶν ἀνθρώπων, (σφάλλων δι' ἑλλειψίν πείρας, ἢ διότι πέποιθεν εἰς τὴν ἐπιδεξιότητά του) εἶναι ὑποκείμενος νὰ περιπέσῃ εἰς ποινὴν, τὴν ὅποιαν ἀποδοκιμάζει ἡ κοινὴ γνώμη. Ἐὰν τὸ παραχθὲν ἀποτέλεσμα εὕρισκετο εἰς τόσον ἀσθενῆ σύνδεσμον πρὸς τὴν πράξιν ἢ παράλειψιν, ὥστε ἡ

παραγωγή αὐτοῦ δὲν ἐδύνατο εὐκόλως νὰ προσδοκηθῆ ἢ ἐὰν μόνος ὁ προνοητικώτατος ἄνθρωπος ἐδύνατο ν' ἀποφύγη τὸ ἀποτέλεσμα, ἢ καὶ ἐὰν καθ' ὅλας τὰς περιστάσεις τοῦ κατηγορουμένου (καὶ ἰδίως κατὰ τὰς ἐν τῇ ἐποχῇ τῆς πράξεως) δὲν ἐδύνατό τις εὐλόγως νὰ περιμένῃ ἀπὸ μέρους αὐτοῦ ὅ,τι ἦτο ἀναγκαῖον πρὸς ἀποτροπὴν τῆς βλάβης, ἢ ῥαθυμία εἶναι ἀκαταλόγιστος *Hufnagel Comm. über Würt. Strafges.* σελ. 121. *Hepp Comm. I.* σελ. 484. *Oersted Grundregeln* σελ. 234. *Meyer vom Thatbestand* σελ. 13. *Motive zum Norweg. Entw.* σελ. 76. *Krug Studien zum sächs. Crim. Ges. I.* σελ. 63.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Ὅσακις ἡ ῥαθυμία συνίσταται εἰς παράλειψιν, δὲν εἶναι ἀξιόποινος εἰμὴ ἂν ὑπῆρχε νόμιμος ὑποχρέωσις πρὸς τὴν παραλειφθεῖσαν πράξιν.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Εἶναι ἀδύνατον ν' ἀποδειχθῆ, ὅτι κατὰ τὸ κοινὸν γερμανικὸν δίκαιον ἡ ῥαθυμία τιμωρεῖται ἐπὶ παντὸς ἀδικήματος. *Heffler Lehrb.* § 72. Καὶ κατ' αὐτὰς τὰς γενικὰς ἀρχὰς δὲν ἤθελεν εἶσθαι ὀρθὸν τὸ τοιοῦτον. *Oersted Grundregeln* σελ. 249. *Mittermaier über den neuesten Zust.* σελ. 169.

Σημ. 5. τοῦ ἐκδ. Αἱ νομοθεσίαι διαφέρουσιν ἀπ' ἀλλήλων ἐπὶ τοῦ προκειμένου 1) Ὁ αὐστριακὸς ποινικὸς νόμος δὲν λαλεῖ παντάπασι περὶ ῥαθυμίας, ἀλλ' ἀπαριθμεῖ ἐν τῷ δευτέρῳ αὐτοῦ μέρει ὀνομαστὶ τὰς πράξεις, ὅσαι εἶναι ἐπικίνδυναι καὶ ἀπαγορεύονται ἐπὶ ποινῇ ὡς βαρεῖαι ἀστυνομικαὶ παραβάσεις, ὥστε π. χ. δὲν τιμωρεῖται τις ἐπὶ ἀνθρωποκτονίᾳ ἐκ ῥαθυμίας, ἀλλ' ἐπὶ παραβάσει τῆς εἰδικῆς ποινικῆς διατάξεως τοῦ νόμου. 2) Ὁ πρωσικὸς νόμος (*Landr* § 28—34.) θεωρεῖ ὡς ἔνοχον ῥαθυμίας ἐκεῖνον, ὅστις κατὰ

τὴν παράβασιν τοῦ ποινικοῦ νόμου δὲν προεἶδε μὲν τὸ πα-
 ράνομον ἀποτέλεσμα τῆς πράξεώς του, ἀλλὰ ἠδύνατο νὰ τὸ
 προῖδῃ, διὰ τῆς ἀνηκούσης προσοχῆς καὶ ἐκέψεως. Κατὰ
 τὸν βαυαρικὸν νόμον (ἄρθρ. 64.) ὀφείλει ἕκαστος ὑπὸ νόμου
 νὰ παραλείπῃ πᾶσαν ἐπικίνδυνον πράξιν καὶ νὰ βαδίζῃ εἰς
 πᾶσαν του ἐπιχείρησιν μετὰ τῆς προσηκούσης προσοχῆς καὶ
 περισκέψεως, ἵνα μὴ βλάβῃ τοὺς ἄλλους ἢ παραβαίῃ τοὺς
 νόμους ἄνευ προαιρέσεως. Ὅστις δὲ κατὰ παράβασιν τοῦ
 τοιοῦτου καθήκοντος πράξῃ ἢ παραλίπῃ τι, ἐξ οὗ πηγάζει
 ἄνευ τῆς προαιρέσεως αὐτοῦ παράβασις περιεχομένη ἐντὸς
 αὐτοῦ τοῦ ποινικοῦ νόμου, τιμωρεῖται ἕνεκα ῥαθυμίας. 3)
 Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος δὲν περιέχει γενικὴν διάταξιν
 περὶ ῥαθυμίας *culpa*, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ ὠρισμένων ἀδικημά-
 των κηρύττει αὐτὴν ἀξιοποῖνον (μεταχειρίζεται δὲ τὰς ἐκ-
 φράσεις: *par maladresse, imprudence, inattention, né-
 gligence ou inobservation des réglemens*, περὶ τῆς ση-
 μασίας τῶν ὁποίων ἴδ. *Hellie théorie V. p. 474*). *Code
 pénal 219. 320. 458. Hellie V. p. 470.* 4), Ὁ σαξω-
 νικὸς ποινικὸς νόμος (ἄρθρ. 32.), ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος
 (ἄρθρ. 58.), καὶ τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον (ἄρθρ. 90.), ἀνα-
 φέρουσιν ὅτι ἡ ῥαθυμία εἶναι κατ' ἐκείνας μόνας τὰς περι-
 πτώσεις ἀξιοποῖνος, καθ' ἃς ὁ νόμος ῥητῶς τὸ διατάττει. Ὁ
 σαξωνικὸς νόμος δὲν ἐξηγεῖται εἰδικώτερον, ὁ δὲ βυρτεμ-
 βεργικὸς ἀναφέρει ἐν γένει μόνον, τί ἐννοεῖται ὡς ῥαθυμία. Ὁ
 ποιν. νόμος τῆς Λυκέρνης (ἄρθρ. 30.) θεωρεῖ τὴν ῥαθυμίαν
 ὡς ἀξιοποῖνον εἰς βαθμὸν πλημμελήματος μόνον. Ὁ τοῦ
 Τιγούρου (ἄρθρ. 62.) συμφωνεῖ μὲ τὸν σαξωνικόν. Τὸ νο-
 μοσχέδιον τῆς Βάδης (ἄρθρ. 90.) θεωρεῖ ὡς ὑπάρχουσαν
 τὴν ῥαθυμίαν τότε μόνον, ὅταν τις ἐπιχειρήσῃ πράξιν, ἢ
 παραλίπῃ τοιαύτην εἰς ἐπιχείρησιν τῆς ὁποίας ἦτο κατὰ νό-
 μον ὑπόχρεωσις, ἐντεῦθεν δὲ προκύψῃ ἄνευ προαιρέσεως αὐ-
 τοῦ προσβολὴ δικαιώματος, τὴν ὁποίαν κατὰ γενικὴν πεί-

ραν ἢ ὡς ἐκ τῶν εἰδικῶν αὐτοῦ γνώσεων ἠδύνατο νὰ προΐ-
δη καὶ ν' ἀποφύγη.

Προθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον, ἀρθρ. 43.
Ὅστις ἄνευ μὲν δολίας προαιρέσεως, δι' ἑλλειψιν δὲ τῆς
προσηκούσης προσοχῆς ἔπραξεν ἢ παρέλιπέ τι, ὅθεν ἀνεφύη
ἀδικία τις, τιμωρεῖται εἰς τὰς παρά τοῦ νόμου ὀρισμέναις
περιπτώσεσι ὡς ἔνοχος πλημμελήματος ἀμελείας.

§ 56.

Κατὰ τὰ εἰρημένα ὑπάρχουσι τὰ ἐξῆς κύρια εἶδη τῆς
ἐκ ῥαθυμίας ἐνοχῆς : Α) ἐάν τις κατὰ τὴν πράξιν αὐτὴν
ἣτις παρήγαγε τὸ ἀδίκημα, ἐπιχειρηθεῖσα ἐπὶ σκοπῶ ἄλ-
λω, ἐγίνωσκε τὸν αἰτιώδη αὐτῆς σύνδεσμον μὲ δυνατὸν
ἢ πιθανὸν παράνομον ἀποτέλεσμα, καὶ ὅμως α) οὔτε πα-
ρέλιπεν αὐτὴν, οὔτε β) μετεχειρίσθη τὰ ἐπ' αὐτῶ μέσα
διὰ ν' ἀποτρέψῃ τὸ παράνομον ἀποτέλεσμα (ἄμεσος ῥα-
θυμία) (α). Β) ἐάν τις κατὰ τὴν πράξιν αὐτὴν ἣτις παρή-
γαγε τὸ ἀδίκημα δὲν ἐγίνωσκε μὲν τὸ ἀξιοποιῶν ἢ τὸ ἐ-
πικίνδυνον αὐτῆς, ἀλλ' ὅμως α) ἐκουσίως ἔπραξεν ἢ πα-
ρέλιπεν ἄλλο τι, δι' οὗ, β) ἤτοι καθὰ προεῖδεν ἢ καθὰ
ἤθελε μετὰ μετρίας προσοχῆς ἀναγκαίως προΐδει, γ) μετέ-
στησεν ἢ διετήρησεν ἑαυτὸν εἰς κατάστασιν τοιαύτην, καθ'
ἣν ἐδύνατο νὰ πράξῃ τὸ ἀδίκημα καὶ ἄνευ δόλου καὶ ἄνευ
ἀμέσου ῥαθυμίας (ἔμμεσος ῥαθυμία) (β).

(α) C. C. Art. 146. „ungefährlich aus Geilheit.“ Τὸ εἶδος τοῦτο ἐμφα-
νίζεται πάλιν ὑπὸ διαφόρου φάσει, τὰς ὁποίας, κατὰ τὰς ὑπαρχούσας με-
ταξὺ αὐτῶ ἀνεπισθήτους διαφορὰς, διαφόρως ἐκφράζει ἡ γερμανικὴ γλῶσ-
σα. Ἐνταῦθα ἀνάγονται αἱ λέξεις: Muthwille, Frevelhaftigkeit, Leicht-
fertigkeit.

(ε) «Aus Unfürsichtigkeit». C. C. C. Leichtsin, Ueberailung, Nachlässig-
keit, Unbedachtsamkeit. (κυρφόνοια παραδρομή, ἀπερισκεψία).

Σημ 3. τοῦ ἐκδ. Εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν ποινικὸν δίκαιον εἶναι ἰ-
δίως ἐν χρήσει ἐπὶ τῆς culpa αἱ ἑκφράσεις: lascivia,
luxuria, negligentia. Luxuria ἀναφέρεται ἐν L. 11.
D. de incend., lascivia δὲ ἐν L. 4. § 1. D. ad L. Corn.
de sic. Collat. legum Mosaic. XII. 5. *Hefster Lehrb.*
σελ. 88. *Ziegler quaest. ad jus roman.* Lips. 1837.
quaest. I. ἀμφιβάλλεται, ἐὰν αἱ ἑκφράσεις αὗται εἶχον πα-
ρὰ τοῖς Ῥωμαίοις νομοδιδασκάλοις τεχνικὴν σημασίαν καὶ
ἐσήμαινον ὀρισμένους βαθμοὺς τῆς ῥαθυμίας (culpa), ἢ ἐὰν
ἐχρησίμευον εἰς τὸ νὰ σημαίνωσι τὰς διαφόρους τῆς ῥα-
θυμίας κυρίας ἀφορμάς. Πιθανὸν ὅτι ἡ λέξις luxuria ἐσή-
μαινεν ἀνώτατον βαθμὸν ῥαθυμίας. Ἡ ἑκφρασις casus ση-
μαίνει συχνάκις τὴν ὑπὸ πολλῶν ἀμέλειαν καλουμένην. L.
11. § 2. D. de poenis. L. 5. § 2. D. de offic. procons.
L. I. § 3. D. ad L. Corn. de sicar. *Ziegler quaest. l. c.*
qu. II. cap. 2. p. 43. *Coestlin dic Lehre vom Mord I.* σελ.
150. περὶ τῆς ἀκολούθως κατὰ μικρὸν ἀναπτύξεως τῶν περὶ
τῆς culpa ἰδεῶν ὄρα *Koestlin I.* σελ. 159. 191. 223. Περὶ
τῶν Ῥωμαϊκῶν ἰδεῶν ἰδ. προσέτι *Niccolini quistioni di diritto*
Vol. II. p. 38. Πολλάκις σημαίνεται ἡ culpa διὰ τοῦ impru-
denter (*Paul. rec. sent. V. 23*) ἄλλοτε διὰ τοῦ lascivia
et non data opera (*Caji Comm. III. 202.*) Βέβαιον εἶναι,
ὅτι καὶ ἡ περίπτωσις, καθ' ἣν ὁ ἔνοχος ἐγίνωσκε μὲν τὸ ἐ-
πικίνδυνον τῆς πράξεώς του, ἀλλ' ἀπερισκέπτως δὲν τὴν
παρέλιπεν, ἀποτελεῖ ἀπλὴν μὲν ῥαθυμίαν, ἀλλὰ βαρείαν, ὡς
παραδέχεται τοῦτο καὶ ὁ βουαρικὸς νόμος (ἄρθρ. 65.). Ἡ
μεταξὺ Casus καὶ Culpa διάκρισις εἶναι πολλάκις λεπτο-
τάτη. Παράδειγμα ἰδ. εἰς *Scholz jurist. Magazin, neue*
Folge. I. Bd. H. σελ. 86.

§ 57.

Κατὰ τὴν προηγουμένην διάταξιν (§ 56. Β.), δύναται ἡ ἔμμεσος ραθυμία νὰ λάβῃ χώραν Α) διὰ πράξεως, δι' ἧς (ἀνευ παρανόμου σκοποῦ) τίθησί τις ἑαυτὸν εἰς κατάστασιν τοιαύτην, ὥστε ἀδυνατεῖ νὰ συμμορφώσῃ τὴν θέλησίν του μὲ τοὺς ποινικοὺς νόμους (α)· Β) διὰ παραλείψεως τῆς χρήσεως τῶν πρὸς ὀρθὴν κατάλειψιν τῆς ἰδίας του πράξεως ἐπιτηδείων μέσων καὶ γνωστικῶν δυναμέων, παραλείψεως, ἔνεκα τῆς ὁποίας ἦτοι α) δὲν διέκρινε τὴν αἰτιώδη ἀλληλουχίαν τῆς ἐπικινδύνου πράξεώς του μὲ τὸ ἐπιγε-nόμενον παράνομον ἀποτέλεσμα (§ 56. Α.) ἢ β) ὑπέλαβεν ἐκ πλάνης ὡς θεμιτὴν, πράξιν ἀξιόποινον (ἀσύγγνωστος πλάνη, ἀσύγγνωστος ἄγνοια).

Error, ignorantia vincibilis—Invincibilis

Error juris—facti—R o s s h i r t in welchen

Fällen Kann sich der Verbrecher mit

Unwissenheit des Rechts entschuldigen? (N. Arch. Bd. IX nr. 19)

(α) π. γ. ἐπὶ ἄκρας μέθης.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ὡς πρὸς τὴν ἐπιρροὴν τῆς πραγματικῆς πλάνης πρέπει νὰ διακρίνωμεν: 1) ἂν ἡ πλάνη ἀνάγεται εἰς περιστατικά, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξαρτᾶται ἡ ὑπαρξίς τοῦ ἀδικήματος, π. γ. προκειμένου ἂν ἡ ὕλη περιεῖχε δηλητήριον, καὶ ἐνταῦθα πρέπει πάλιν νὰ διακρίνωμεν α) ἂν ἡ πλάνη ἦτο ἀνάιτιος ἢ β) ἐκ ραθυμίας. 2) ἂν ἡ πλάνη ἀνάγεται εἰς περιστατικά, τῶν ὁποίων ἡ ὑπαρξίς αὐξάνει τὸ ἀξιόποινον. π. γ. προκειμένου ἂν ὁ θανατωθεὶς ἦτο συγγενὴς τοῦ ἀποκτείναντος· 3) ἂν ἡ πλάνη ἀφορᾷ τὸ ἄτομον τοῦ παθόντος, καὶ ἐνταῦθα α) ἂν, ἀντὶ ἐκείνου, καθ' οὗ ἔμελλε, κατὰ τον σκοπὸν τοῦ

αυτουργοῦ, ἢ ἀπειθουθη τὸ ἀδίκημα, προσεβλήθη κατ' ἀνταλλαγὴν ἄλλος, ἢ εἴ ἂν ἐκ τοῦ τρόπου τῆς ἐκτελέσεως ἐξάγεται ἡ ἀδιαφορία τοῦ αυτουργοῦ ὡς πρὸς τὰ ἄτομα τῶν κινδυνουόντων νὰ πάθωσι, π. χ. ἐπὶ φαρμακεύσεως πηγῶν, ἢ γ) ἂν ἡ πράξις, ἐκτὸς τοῦ κατὰ πρόθεσιν τοῦ αυτουργοῦ παθόντος προσέβαλε δι' ἀπροθέτου ἐπενεργείας καὶ ἄλλον τινά. Ἴδ. *Pfotenhauer de delicto per errorem in personam comiso*. Hal. 1828. *Archiv d. CrimR* III. σελ. 486. XII. σελ. 281. *Hirrig Zeitschr.* Heft 26. σελ. 300.

Ὡς κανὼνα πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν ἐπὶ τῆς πραγματικῆς πλάνης, ὅτι, ὅσάκις ὁ ἔνοχος, ἐκ πλάνης περὶ τὰ πράγματα ἀγνοῶν τὴν αὐξάνουσαν τὸ ἀξιόποινον ἰδιότητα τῆς πράξεώς του, πράξη ἀδίκημα βαρύτερον τοῦ ὑπ' αὐτοῦ σκοπούμενου, πρέπει κατὰ τοσοῦτο μόνον νὰ καταλογίζηται εἰς αὐτὸν ἢ πράξις ὡς ἐκ προθέσεως γενομένη, καθόσον ἐνυπῆρχεν εἰς τὴν προαίρεσίν του. Τὸν κανὼνα τοῦτον παραδέχονται οἱ ποινικοὶ νόμοι τῆς Βαυαρίας, ἄρθρ. 42., καὶ τῆς Βυρτεμβέργης, ἄρθρ. 100. Ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὴν περὶ τὸ πρόσωπον πλάνην, ὑπάρχει, καὶ μεταξὺ αὐτῶν τοῦ μέσου αἰῶνος τῶν νομοδιδασκάλων, μεγάλη διαφωνία. Τὰς διαφοροὺς γνώμας ἐκτίθησιν ὁ *Pfotenhauer der Einfluss des Irrthums und der sog. Verirrung auf die Strafbarkeit vollendeter Verbrechen*. Leipz. 1839. σελ. 34. Οἱ νεώτεροι διακρίνουσι τὴν πλάνην, ἥτις ἀφορᾷ τὸ ἀποτέλεσμα ἢ τὸ ἀντικείμενον τῆς πράξεως, ἀπὸ τῆς πλανήσεως (*abberatio*), καθ' ἣν ἔνεκα ἐξωτερικῶν, ἀπὸ τῆς θελήσεως τοῦ πράττοντος ἀνεξαρτήτων περιστατικῶν προσβάλλεται ἀντικείμενον, ἄλλο ἢ τὸ καθ' οὗ εἴτεινεν ἡ προσβολή. *Pfotenhauer* αὐτόθι II. σελ. 285.) Δύο κυρίως γινώμαι δύνανται νὰ διακριθῶσιν ἐνταῦθα ὧν ἡ μὲν θεωρεῖ τὴν πλάνην ἢ πλάνησιν ὡς λόγον μετριάζοντα πάντοτε τὸ ἀξιόποινον, τὴν δὲ κατὰ τοῦ πραγματικῶς βλαφθέντος ἀντικειμένου προσβολὴν ὡς προ-

ελθοῦσαν ἐκ ῥαθυμίας μετὰ δολίας ἐν ταύτῃ ἀποπείρας· ἢ δὲ θεωρεῖ τὴν προσβολὴν, καί τοι προσβληθέντος ἄλλου ἀντι ἄλλου, ὡς προσελθοῦσαν ἐκ δόλου. Τὴν μὲν πρώτην γνώμην παραδέχονται : *Gesterding* (Arch. III. σελ. 486.), *Hefster Lehrb.* § 73., *Zachariae vom Vers.* σελ. 274., *Luden vom Vers.* σελ. 516., *Geib* (Arch. des Criminalr. neue F 1837. σελ. 564. 1838. σελ. 36), *Temme Lehre von der Toedtung nach preussischem Recht* σελ. 149. Τὴν δὲ δευτέραν γνώμην : *Wächter Lehrb.* II. σελ. 182., *Jarke* III. σελ. 220., *Pfotenhauer* αὐτόθι. Ἡ πρώτη γνώμη ἐλήφθη ὡς βάσις ἐν Πρωσσίᾳ (Preuss. Landr. § 807. 808. *Pfotenhauer Einfluss des Jrrthums*, 2te Abth. σελ. 108) ἐπὶ τινος περιπτώσεως ἐνδιαλαμβανομένης εἰς *Klein's Annalen*, 18. Bd. nr. 9. ἰδ. καὶ *Temme* I, c. Τὴν δὲ δευτέραν παραδέχονται τὸ Ἀκυρωτικὸν τῆς Γαλλίας (ἰδ. ἀπόφασιν αὐτοῦ τῆς 31 Ἰουνίου 1835 καὶ *Hellie Théorie du Code pénal* V. p. 218. 222.) καὶ οἱ Γάλλοι νομοδιδάσκαλοι. Ἐπικρατεῖ δὲ αὕτη καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ. *Fourth report of the commissions on criminal law.* 1839 pag. XXXIII: Ἡ δευτέρα αὕτη γνώμη εἶναι βεβαίως ἡ ἄρθοτέρα (ταύτην παραδέχεται καὶ τὸ νομοσχέδιον τῆς Βάδης, ἄρθρ. 89.), ἀλλὰ ὑπὸ τοῦ ἐξῆς περιορισμοῦ: 1) Δὲν πρέπει νὰ ἐπεκτείνωμεν καὶ εἰς τὴν ἀνωτέρω ὑπὸ στοιχ. γ. μνημονευθεῖσαν περίπτωσιν, καθ' ἣν τὸ ἀδίκημα τὸ προσβαλὼν αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ πρόσωπον, καθ' οὗ ἔτεινε ἡ προσβολή, ἐπενεργεῖ, χωρὶς νέας πράξεως τοῦ ἐνόχου, καὶ εἰς πρόσωπον ἄλλο. *Hilrig Annalen* IV. σελ. 1. 2) Πρέπει νὰ ἐξαίρεσωμεν τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν εἶναι τὸπραχθὲν ἀδίκημα βαρύτερον τοῦ μελετηθέντος, διὰ τὸν λόγον ὅτι ὁ πράξας ἄλλο πρόσωπον ἐσκόπει νὰ προσβάλῃ καὶ ἄλλο προσέβαλε π. χ. ὁ Α θέλων νὰ φανεύσῃ τὸν Β καὶ νομίζωι ὅτι οὗτος κεῖται ἐπὶ τῆς κλίνης, ἐνῶ ἐπ' αὐτῆς κατεκλίθη, ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ Α, ὁ ἔ-

διός του πατῆρ, φονεύει τὸν πατέρα του. *Annalen der Badischen Gerichtshoeefe 1836. nr. 14. 26. σελ. 156. Criminal. Jahrbücher von Watzdorf I. B. 2. H. p. 168.*

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸ ἀρ. 93. τοῦ ἑλλ. ποιν. νόμου πράξεις ἀξιόποινος, τῆς ὁποίας τὸ βᾶρος ἀυξάνουσιν ἄγνωστοι εἰς τὸν πράξαντα σχέσεις, δὲν καταλογίζεται εἰς αὐτὸν εἰμὴ ἐφ' ὅσον ἔκειτο εἰς τὸν σκοπὸν του, κατὰ τὰ γνωστά εἰς τὸν ἴδιον περιστατικά.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ὡς πρὸς τὴν ἀγνοίαν τοῦ νόμου (*ignorantia juris*) τοῦτο μόνον ἐξάγεται ἐκ τῶν νόμων *L. 12. C. de juris et facti ign. L. q. C. de legibus. Nov. 66. cap. 1* (ἰδ. κατωτέρω § 86.), ὅτι πᾶς πολίτης ὀφείλει νὰ γινώσκῃ τοὺς νόμους καὶ ὅτι δὲν ὠφελεῖ παντάπασιν ἡ ἀπλῆ πρότασις τῆς ἀγνοίας τοῦ νόμου ἢ τῆς περὶ αὐτὸν πλάνης. *Heffler* (*Arch. d. CrR. XII. σελ. 137.*). Ὁ ἰσχυρισμὸς, ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι διήρουν εἰς δύο κλάσεις ὅλα τὰ ἀδικήματα, εἰς *delicta juris gentium* καὶ εἰς *delicta juris civilis*, καὶ ὅτι ἐπὶ τῶν τελευταίων μόνον ἦσαν συγκαταβατικοὶ ὡς πρὸς τὴν περὶ τὸ δίκαιον πλάνην (π. χ. κατὰ τὸν *Rosshirt, Arch. d. CrimR. IX. N. 19. ἰδ. καὶ Jarke in Hitzig's Zeitschr. V. σελ. 100.*) δὲν εἶναι ὀρθός. *Birnbaum* (*Arch. d. CrimR. XI. N. 5*) ἰδ. καὶ *Feuerbach* § 86. σημ. 6. Περὶ τοῦ συγγνωστοῦ τῆς περὶ τὸ δίκαιον πλάνης ἰδ. *Heffler* (*N. Arch. d. CrR. XII. σελ. 260.*) *Mittermaier* (*N. Arch. X. σελ. 576.*) Κατὰ τοὺς νεωτέρους ποινικοὺς νόμους, ἡ ἀγνοία τοῦ νόμου δὲν ἀποκλείει τὸ ἀξιόποινον. Πρωσσικὸν δίκαιον, § 40. Βαυαρ. νόμος, ἀρθρ. 74. βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἀρθρ. 99. Ἄλλ' ὑπάρχουσι περιπτώσεις, καθ' ἃς ὀφείλομεν νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι δύναται ν' ἀποκλείσῃ τὸν καταλογισμὸν ἢ ἄγνοιαν τοῦ νόμου. ἰδ. *Hufnagel*

Comm. I. σελ. 103, ὅθεν ὁ βαυαρ. ποιν. νόμος λέγει: ἡ πρόφασις τῆς ἀγνοίας τοῦ νόμου δὲν ὠφελεῖ, ἐκτός ἂν συντρέχωσι βλακεία, μεγάλη μωρία ἢ ἄλλα παρόμοια ἐλαττώματα τῆς διανοητικῆς δυνάμεως. Ὁ δὲ βυρτεμβεργικὸς νόμος θεωρεῖ ὡς ἀποκλείουσιν τὸν καταλογισμὸν τὴν ἀγνοίαν τοῦ νόμου, ὡς ἰδιαιτέρων περιστάσεων ἐξάγεται τὸ πάντῃ ἀνάιτιον τῆς τοιαύτης ἀγνοίας. Ὁλως δὲ ἀνωφελὴς εἶναι ἢ, κατὰ τὸν Herr Théorie der Zurechnung σελ. 25., εἰς τὴν περὶ τὸ δίκαιον πλάνην ἐφαρμογὴ τῆς ρωμαϊκῆς δὴθεν διακρίσεως τῶν ἀδικημάτων εἰς delicta juris civilis καὶ juris naturalis. Bauer Anmerk. zum Hannover. Entw. II. σελ. 50. Τὸ νομοσχέδιον τῆς Ἑσσης, ἀρθρ. 42., διακρίνει, ἂν ἡ πράξις ἀπαγορεύηται ἢ μὴ ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τῆς θρησκείας καὶ τῆς ἠθικῆς.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον (ἀρθρ. 91.) μόνῃ τοῦ νόμου ἢ ἀγνοία δὲν ἀρκεῖ ἢ ἀποκλείσῃ τὸν καταλογισμὸν, ὡς οὐδὲ ἡ δόξα (ἀρθρ. 95) ὅτι τὸ παρὰ τῶν νόμων ἀπαγορευόμενον ἐπὶ ποινῇ εἶναι ὀμιτὸν κατὰ τὴν συνείδησιν, ἢ κατὰ τὴν θρησκείαν, ἢ κατὰ τὴν φύσιν τοῦ τελικοῦ σκοποῦ ἢ τοῦ κινοῦντος αἰτίου.

§. 58.

Τὸ πρὸς ἐπιμέλειαν καθήκον περιορίζεται ἐν γένει εἰς μετρίαν μόνον προσοχὴν (α). Ὅθεν τὸ ἐκ βαθυμίαςπραχθὲν ἀδίκημα δὲν τιμωρεῖται: 1) ἐὰν ὁ σύνδεσμος τῆς πράξεως ἢ τῆς παραλείψεως μὲ τὸ παράνομον ἀποτέλεσμα ἦναι τόσον ἀπομεμακρυσμένος ἢ ἀσυνήθης, ὥστε τὸ ἐπιγεγόμενον ἀποτέλεσμα δὲν ἐδύνατο γὰ προσδοκῆθῃ, 2) ἐὰν πρὸς ἀποτροπὴν τοῦ κινδύνου ἤθελεν ἀπαιτεῖσθαι σπα-

νία σύνεσις ἢ δραστηριότης. Ὅτι συμβαίνει ἐκτὸς τοῦ ὁρίου ἐκείνου, εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς τύχης (casus). Ἐντὸς δὲ αὐτοῦ, ὑπάρχουσι διάφοροι βαθμοὶ ῥαθυμίας, οἵτινες δὲν ἐπιδέχονται γενικὸν ὄρισμόν, ἀλλὰ πρέπει ἐπὶ ἐκάστης περιπτώσεως νὰ ὑπολογίζωνται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν γενικῶν ἀρχῶν τοῦ σχετικῶς ἀξιοποίνου (§ 102. κ. ἐπ.). Ἡ κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον γενικὴ διάκρισις μεταξὺ culpa lata καὶ levis οὐδεμίαν ἔχει σχέσιν πρὸς τὸ ποινικὸν δίκαιον (6).

(α) Δὲν ὑπάρχει λοιπὸν πέραν τῆς culpa levis, καὶ culpa levissima. Ὅσα εἰ νόμοι ἔρξουσιν ὡς πρὸς τὰς συνεπίαις ἐπὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ ἀπλῶς δικαίου L. 31. L. 52. § 4. ad L. Aqu. L. 9. § 2. de juris et facti ign. L. 72. D. pro socio. L. 226. D. de V. S. Magna negligentia culpa, magna culpa dolus est. πρὸς. Hasse die Culpa des röm. Rechts. σελ. 89. ἐπ. εἶναι ἔτι μᾶλλον ἐφαρμοστέα εἰς τὸ ποινικόν. Ἄλλο εἶναι τὸ ζήτημα, ἂν μόνον culpa lata πρέπει κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν ποινικὸν δίκαιον νὰ καταλογίζηται; Πολλοὶ ῥωμ. νόμοι εἶναι προφανῶς ὑπὲρ τῆς γνώμης ταύτης. L. 9. 11. D. de incendio, ruina. L. 7. πρὸς. μὲ L. 4. § 1. D. ad L. Corn. de sicar. καὶ L. 3. § 2. D. eod.

(β) Εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν ποινικὸν δίκαιον δὲν γίνεται πούποτε λόγος περὶ τῆς διακρίσεως ταύτης. Κατὰ πάντη δὲ διάφορον τῆς ἐν τῷ ἰδιωτικῷ δικαίῳ παραδειγμένης σημασίας ἀναφέρεται ἐν τῷ ῥωμαϊκῷ ποινικῷ δικαίῳ ὡς ἀντίθετος τῆς προθέσεως (voluntas, propositum, consulto agere) ἢ τύχης (casus). περιλαμβάνουσα τήν τε ἀσέτιον καὶ τὴν ὑπαίτιον ἔκθεσιν (negligentia), ἀλλὰ περὶ culpa levis ὡς ἀντίθετος πρὸς culpa lata οὐδὲς γίνεται λόγος. L. 5. § 2. L. 11. § 2. L. 28. §. 12. D. de poenis. L. 1 § 3. D. ad L. Corn. de sicar. L. 9. D. de incendio. L. 2. in fine de term. moto.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ὅτι, ἕνεκα τῶν ἐνδεχομένων ἀπειρῶν συνδυασμῶν, οἵτινες τροπολογοῦσι τὸ ἀξιοποίνον, καθίσταται ἀδύνατον νὰ ὀρισθῶσιν οἱ διάφοροι τῆς ῥαθυμίας βαθμοί, εἶναι παρὰ πάντων ὁμολογούμενον. Archiv des CrimR. σελ. 549. Ἐκ τῶν νεωτέρων ποινικῶν νόμων μόνος ὁ βαυαρικὸς, § 56. 68., διακρίνει μεταξὺ μεγάλης καὶ μικρᾶς ῥα-

θυμίας ἀναφέρει, παραδείγματα αὐτῶν καὶ προσδιορίζει τὴν ἐπιβλητέαν ἐκάστοτε ποινὴν. Οἱ δὲ ποινικοὶ νόμοι τῆς Σαξωνίας καὶ τῆς Βυρτεμβέργης καὶ τὸ νομοσχέδιον τῆς Βάδης οὐδεμίαν περιέχουσι βαθμῶν διάκρισιν.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Ὁ ἑλλην. ποιν. νόμος δὲν διακρίνει μὲν βαθμοὺς ῥαθυμίας ἢ ἀμελείας ἀλλὰ ἐν τῷ ἀρθ. 44. λέγει, ὅτι ἢ εἰς τὴν ἀμελείαν ἐπιβλητέα κατὰ τοὺς περὶ ἐκάστης περιπτώσεως ὄρισμούς τοῦ νόμου ποινὴ μετρεῖται κατὰ τὸ μέγεθος καὶ τὸν κίνδυνον τῆς γενομένης ἀμελείας κτλ.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἕνεκα ῥαθυμίας ἐπιβλητέαν ποινὴν, ὁ μὲν πρῶτος νόμος (Landr art. 777. 778.) καὶ ἐπὶ μεγάλης ἐστὶ ῥαθυμίας, καὶ ἐπὶ δεινοτάτου ἀποτελέσματος, δὲν ἐπιβάλλει εἰμὴ φυλάκισιν τὸ πολὺ δύο ἐτῶν. Ἰδ. *Temme ueber die Toedtung nach preuss. Recht* σελ. 32. Ὁ δὲ βαυαρικὸς νόμος, § 65. 68., τιμωρεῖ τὴν δεινοτάτην τῆς ῥαθυμίας περιπτώσιν ἂν τὸ ἀδίκημα μετὰ δολίας προαιρέσεως πραττόμενον ἤθελεν ἐπιφέρει κεφαλικὴν ποινὴν, μὲ φυλάκισιν τριῶν μηνῶν μέχρι δύο ἐτῶν. Ὁ δὲ σαξωνικὸς νόμος § 127., τιμωρεῖ τὴν ἐκ ῥαθυμίας ἀνθρωποκτονίαν μὲ 4 ἐβδομάδων ἕως 2 ἐτῶν φυλάκισιν ἢ μὲ εἰρκτὴν 1—3 ἐτῶν. Ὁ δὲ βυρτεμβεργ. νόμος, § 251., τιμωρεῖ αὐτὴν μὲ φυλάκισιν 6 μηνῶν ἕως 2 ἐτῶν, ἐν περιπτώσει δ' ἐλαχίστης ἐνοχῆς μὲ χρηματικὴν ποινὴν τὸ πολὺ 300 φιορινίων.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Τὸ δεινότερον τῶν ἐκ ῥαθυμίας δυνατῶν ἀδικημάτων, ἢ ἐξ ἀμελείας ἀνθρωποκτονία, τιμωρεῖται κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον μὲ φυλάκισιν 3 μηνῶν μέχρι 2 ἐτῶν. ἀρθρ. 300.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν ὁ ἱατρός ἢ χειρουργός, σφάλων περὶ τὴν ἱατρικὴν του πράξιν, γίνε-

ται αίτιος δυστοχήματος, ὅρα Art. 134. C. C. C. (πρὸς μὲν L. 6. § 7. D. de off. praes. C. 7. X. de aet. et qual.) Henke Abhandl. aus der gerichtl. Medicin. IV. Thl. N. 5. Gossler über das Rechtsverhältniss zwischen einem Kranken u. seinem Arzt. Berlin 1814. *Mittlermaier* (neues Archiv d. CrimR. III. Thl. σελ. 346.) Henke Zeitschrift für Staatsarzneikunde. 1828. I. Heft N. 2. Annales d'Hygiène publique et de médecine légale. 1830. Avril p. 113. *Hützig* Annalen. Heft 23. σελ. 119. *Neuhorl*d Darstellung der Rücksichten der Zurechnung der in der medizinischen Praxis vorkommenden Fehler. Wien 1834. *Schuermeyer* die Kunstfehler der Medicinalpersonen in strafrechtlicher Hinsicht. Freiburg 1838. Κατὰ τὴν ὀρθὴν γνώμην δὲν δύναται ὁ ἀνεγνωρισμένος ἰατρὸς ἢ χειροῦργος νὰ θεωρηθῆ ὑπεύθυνος διὰ τὴν ἀποτυχίαν τῶν εἰ καὶ τολμηρῶν θεραπευτικῶν μέσων, τὰ ὅποια μετεχειρίσθη, ἔκτος ἂν παρέλιπε τὴν συνήθη πρόνοιαν ἢ ἂν π. χ. μεθῶν ἔπραξέ τι παράλογον. Κατὰ πρωσσικὸν διάταγμα τῆς 7 αὐγούστου 1820. (*Mannkopf* Preuss. Strafr. σελ. 357.), δὲν ὑπόκειται εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ ποινικοῦ δικαστηρίου ὁ εἰς ἀμαθείας σφάλλων ἰατρὸς, διότι, ἀφοῦ ὑποβληθεὶς εἰς ἐξετάσεις ἔλαβε τὴν πρὸς τὸ μετέρχεσθαι τὸ ἐπάγγελμά του ἄδειαν, ἔχει ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν πρόληψιν, ὅτι δὲν στερεῖται τῶν ἀναγκαίων ἰατρικῶν γνώσεων. Ὁ βαυαρικὸς νόμος, ἄρθρ. 67., θεωρεῖ ὡς ἐνόχους μεγάλης βραθυμίας τοὺς ἰατροὺς, οἵτινες, καὶ τοὶ λαβόντες τὴν πρὸς τὸ μετέρχεσθαι τὸ ἐπάγγελμά των ἄδειαν, στεροῦνται ἕμως ἢ παραμελοῦσι τὰς ἀπαιτουμένας ἐπιστημονικὰς, τεχνικὰς, ἢ ἐμπειρικὰς, κοινὰς γνώσεις ἢ ἐπιδεξιότητας καὶ περιπίπτουσιν ἐνεκ τούτου εἰς ἀδικήματα. Ὁ αὐστριακὸς νόμος, II. μέρος, ἄρθρ. 111—114, θεωρεῖ τὴν προκειμένην περίπτωσιν ὑπὸ μόνῃ τὴν ἔποψιν πειθαρχικῆς τιμωρίας. Ὁ σαξω-

νικῆς νόμος σιωπᾶ περι τούτου· τὸ δὲ 321 ἄρθρ. αὐτοῦ λα-
 λει μόνον περι τῆς παραβάσεως τῶν καθηκόντων τῶν ἰατρῶν
 ἐν γένει. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος, § 252., θεωρεῖ ἀξιοποι-
 νους τοὺς ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως ἀνεγνωρισμένους ἰατροὺς, ἐκ
 ῥαθυμίας τῶν ὁποίων περι τὴν ἐνέργειαν τῆς τέχνης των,
 προέκυψεν ὁ θάνατος τοῦ ἀσθενοῦς. Τὸ νομοσχέδιον τῆς Βά-
 δης, ἄρθρ. 491., θεωρεῖ ὡς ἀξιοποῖνον τὸν ἰατρὸν, ὅστις
 παραλείπει τὴν ὀφειλομένην ἐπιμέλειαν τοῦ ἀσθενοῦς, ἐν γνώ-
 σει μεταχειρίζεται ἐναντία τῆς τέχνης μέσα ἢ ὑπερπηδᾷ τὰ
 ὅρια τῆς πρὸς τὸ μετέρχεσθαι τὸ ἐπάγγελμά του ἀδείας.
 Περι τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου ἰδ. τὸ περίερχον χωρίον τοῦ
Plinius hist. natural. XXIX. I. § 18. καὶ περι τούτου
Geib (Arch. des CrimR. neue Folge 1848. σελ. 584.)
 Περι τοῦ γαλλικοῦ δικαίου ἰδ., ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω μνημο-
 νευθέντων συγγραμμάτων, *Encyclopédie de droit par Se-
 bère Paris 1838. II. p. 77—88. Hellie théorie du Code
 pénal. V. p. 477—480.* Ἄλλ' ἡ γαλλικὴ θεωρία εἶναι
 ἀμφίρρηπτος· καὶ ὑπάρχουσι παραδείγματα τιμωρίας ἰατρῶν
 διότι σφάλλοντες περι τὴν τέχνην ἐπέφερον ἐκ ῥαθυμίας τὸν
 θάνατον. Ἰδ. τοῦ γαλλικοῦ ἀκυρωτικοῦ δικαστηρίου τὰς
 ἀποφάσεις· τῆς 18 Σεπτ. 1817 καὶ τῆς 18 ἰουνίου 1835, πρὸ
 πάντων δὲ τὴν τελευταίαν. *Hildgard Annalen der Rechtsp-
 flege in Bhein-baieru II. σελ. 61.* Περι τῆς Ἀγγλίας, ὅπου,
 ἂν καὶ σπανίως, τιμωρεῖται ὁμοίως ἡ μεγάλη ῥαθυμία, ὅρα *Law
 magazine XI. p. 421. Roscoe on evidence. p. 588—594.*
 Ἡ νομοθετικὸς ὀρθότερα γνώμη εἶναι, ὅτι εἰς πάντα ἀνε-
 γνωρισμένον ἰατρὸν ἢ χειροῦργον πρέπει μὲν νὰ καταλογί-
 ζηται ἡ ἐκ ῥαθυμίας ἀνθρωποκτονία ἢ βλάβη τοῦ ἀσθενοῦς,
 οὐχὶ ὁμοίως καὶ τὰ περι τὴν τέχνην σφάλματα, εἰς ἃ περιέ-
 πτεσεν ὁ ἰατρὸς ἢ χειροῦργος ἀκολουθῶν ἀπλῶς μόνον ἐσφαλ-
 μένην γνώμην, ἀλλὰ περιοριζόμενος ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς
 πρὸς τὸ μετέρχεσθαι τὸ ἐπάγγελμά του δεδομένης αὐτῷ ἀ-

δείας. Περί τῶν σφαλμάτων τῶν ὁμοιοπαθητικῶν ἱατρῶν, ἰδ. *Albrecht die Homoeopathie aus dem Standpunct des Rechts. Dresden 1829. σελ. 76. Tittmann die Homoeopathie in staats polizeilicher Hinsicht σελ. 97.* Ὁ βυρτεμβεργικὸς περὶ πταισμάτων νόμος τοῦ 1839, ἀρθρ. 37, τιμωρεῖ μὲ πρόστιμον ἢ κράτησιν τὸ πολὺ 14 ἡμερῶν τοῦ ἱατροῦ, χειρουργοῦ, ἢ τὰς μαίας, ὅσοι εἰς κατεπειγούσας περιστάσεις ἀρνῶνται τὴν ἐκ τῆς τέχνης των βοήθειαν.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Ὁ ἑλλην. ποιν. νόμος ἀφοῦ ἐν τῷ ἀρθρ. 300. ἀναφέρει τὴν ποινὴν, ἣτις πρέπει νὰ ἐπιβάλληται εἰς τὴν ἐκ ῥαθυμίας, ἀπροσεξίας, ἀπερισκεψίας ἢ ἀνεπιτηδειότητος ἀνθρωποκτονίαν, προστίθουσιν ἐν τῷ ἀρθρῷ 301. ὅτι, ἐὰν ἡ ἀνθρωποκτονία προῆλθεν ἐκ τῆς ἀνεπιτηδείου ἐφαρμογῆς ἐπιστήμης τινός, τέχνης ἢ ἐπιτηθεύματος, τὰ ὅποια ὁ ὑπαίτιος εἶχε τὴν ἄδειαν νὰ μετέρχηται, πρέπει, πρὸς τὴν ποινὴν τοῦ προηγουμένου ἀρθροῦ, νὰ τοῦ ἀφαιρῆται συγχρόνως καὶ ἡ ἄδεια αὐτῆ, κατὰ τὰς περιστάσεις, ἧτοι διὰ παντὸς ἢ πρὸς καιρὸν, ἧτοι ἀμέσως εἰς πρώτην παράθεσιν ἢ ἐν ὑποτροπῇ. Τὰ αὐτὰ δὲ ὀρίζει ἐν τῷ ἀρθρ. 310 καὶ ἐν περιπτώσει σωματικῆς βλάβης ἐκ ῥαθυμίας. Ἐν δὲ τῷ ἀρθρ. 636. τιμωρεῖ μὲ κράτησιν τὸ πολὺ 6 ἐβδομάδων ἢ μὲ πρόστιμον 50—300 δρ. τὸν ὅστις ἄνευ νομίμου αἰτίας ἀρνείται ἢ αὐτογνωμόνως διακόπτει ἢ ἀμελεῖ τὴν ὡς ἐκ τῶν δημοσίων του καθηκόντων ὀφειλομένην ἢ ἐπιχειρηθεῖσαν ἐπισημοικὴν ἢ τεχνικὴν βοήθειαν.

§ 59.

Ὁ δόλος (§ 53) εἶναι διττός, καθόσον ἢ τὸ συμβᾶν παράνομον ἀποτέλεσμα ἦτον ὁ ἄμεσος καὶ ὁ μόνος τοῦ ἀδουρgeoῦ σκοπός, ἢ ὁ σκοπός αὐτοῦ ἀπέβλεπεν ἐπὶ ἀλλῷ

εἰς πολλὰς δικαιωμάτων προσβολὰς ὠρισμένου εἴδους ἢ γένους. Ἐκεῖνος μὲν λέγεται ὠρισμένος δόλος (dolus determinatus), οὗτος δὲ τυχαῖος ἢ ἀόριστος δόλος (dolus indeterminatus s. eventualis) (α).

(α) Θέλων π. χ. νὰ ἐκδικηθῶ τινα, πυροβολῶ κατ' αὐτοῦ, οὐχὶ κυρίως διὰ νὰ τὸν φονεύσω, οὐδὲ ἀπλῶς διὰ νὰ τὸν πληγώσω, ἀλλὰ μόνον διὰ νὰ ἐκπληρῶσω τὴν γενικὴν καὶ ἀξίωτον μου θέλησιν τοῦ νὰ τὸν βλάψω. Ὅσοῦν ἐνδέχεται νὰ ᾖαι τῆς πράξεώς μου ταύτης τὸ ἀποτέλεσμα, ἀδιαφορῶ τί-λω δὲ μόνον νὰ τὸν προσβῶλω ὡςδήποτε. Ὁ τυχαῖος οὗτος δόλος διαφέρει λοιπὸν οὐσιωδῶς τοῦ πλαγίου λεγομένου δόλου, ἂν καὶ συνήθως τὸν συγχέωσι μὲ τοῦτον οἱ νομοδιδάσκαλοι. Ἐκτενέστερον περὶ τῆς διαφορᾶς ταύτης: Feuerbach Betrachtungen über Dolus u. Culpa. Betr. XI.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Περί τῆς φύσεως τοῦ ἀόριστου (γενικοῦ) δόλου ὑπάρχουσι διάφοροι γνώμαι Weber (Arch. des CrimR. VII. σελ. 563. Waechter Lehrb. I. σελ. 126. Rosshirt Entw. σελ. 186. Hefster σελ. 68. Abegg σελ. 134. Zachariae vom Vers. σελ. 42. Luden vom Vers. σελ. 261. Herrmann zur Beurtheilung σελ. 85. Πρὸ πάντων δὲ εἰς τὴν βυρτεμβεργικὴν βουλὴν ἐσυζητήθη σφοδρότατα καὶ ἀνεπτύχθη τὸ περὶ γενικοῦ δόλου ἀντικείμενον. Herr Comm. I. σελ. 458. Hufnagel Comm. I. σελ. 405 Τοῦ ἀόριστου δόλου τὸ χαρακτηριστικὸν εἶναι, ὅτι δὲν ἀποβλέπει τις ἀποκλειστικῶς εἰς ὠρισμένον παράνομον ἀποτέλεσμα, ἀλλ' ἀπλῶς προβλέπει αὐτὸ ὡς ἐνδεχόμενον καὶ ἀποφασίζει τὴν πράξιν ἣτις ἐνδέχεται νὰ τὸ ἐπιφέρῃ. Περιλαμβάνει δὲ ὁ ἀόριστος δόλος: Α) τὸν τυχαῖον λεγόμενον δόλον (dolus eventualis), καθ' ὃν κυρίως μὲν ἀποβλέπει τις εἰς ἕτερον λόγου ἄξιον ἀποτέλεσμα, πρὸς ὃ καὶ κατευθύνει τὴν πράξιν του, ἀλλὰ συγχρόνως ἔχει πρὸ ὀφθαλμῶν καὶ δεινότερον ἄλλο ἀποτέλεσμα, συναινῶν καὶ εἰς αὐτὸ, ἂν ἄλλως τὸ σκοπούμενον δὲν κατορθοῦται. Ἄλλὰ καὶ κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην χωροῦσι διάφοροι τροπολογίαι, π. χ. α) κυρίως μὲν

αποβλέπει τις εἰς ἥττονος λόγου ἄξιον ἀποτέλεσμα, ἐλπίζει τὴν ἐπιτυχίαν αὐτοῦ καὶ διατίθησι πρὸς τοῦτο τὰ πάντα, ἀλλὰ συγχρόνως πιστεύει, ὅτι δὲν θέλει συμβῆ καὶ τὸ ἐνδεχόμενον δεινότερον ἀποτέλεσμα, εἰς τὸ ὁποῖον ὅμως συναινεῖ ἐπίσης, ἐὰν ᾖναι ἀδύνατον νὰ τὸ ἀποφύγῃ, οἷον ἐπὶ ἐμπρήσεως τῆς ἰδιοκτῆτου οἰκίας· β) κυρίως μὲν ἀποβλέπει τις εἰς ὄρισμένου σκοποῦ ἐπιτυχίαν, τὴν ὁποίαν ἐλπίζει νὰ κατορθώσῃ δι' ἐλαφροῦ τινος ἀδικήματος, ἀλλ' ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν τὸ σκοπούμενον ἄλλως δὲν κατορθοῦται, ἀποφασίζει καὶ τὸ ἀναγκαιούην δεινότερον ἀδικήμα, οἷον ἐπὶ ἐλευθερώσεως φυλακισμένου διὰ τῆς βίας· Β) τὸν ἀμφιρρέπῃ δόλον ἐάν τις ἀδιαφορῶν περὶ τοῦ ἐνδεχομένου ἐλαφρότερου ἢ δεινότερου ἀποτελέσματος· ἐνεργῆ πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ του, θέλων π. χ. νὰ ἐκδικηθῇ. Αἱ δὲ πρακτικαὶ συνέπειαι τοῦ ἀορίστου δόλου εἶναι : 1) ὅτι ὁ μετ' ἀορίστου δόλου ἐνεργῶν ἐνδέχεται πολλάκις νὰ ᾖναι ἥττον ἀξιοποινοῦ τοῦ ἐνεργοῦντος μετὰ ὄρισμένου δόλου (ὄρα *Motive zum Bad. Entw.* § 88.) καὶ 2) ὅτι καταλογίζεται εἰς τὸν πράττοντα ὡς παραχθὲν ἐκ δόλου μόνον τὸ ἐπιγεγόμενον ἀποτέλεσμα ἔστω καὶ τὸ ἐλαφρότερον, χωρὶς νὰ προσυπολογίζεται καὶ ποινὴ ἀσπειρίας τοῦ ἐνδεχομένου βαρυτέρου ἀποτέλεσματος. Ἐκ τῶν νεωτέρων ποινικῶν νόμων μόνος ὁ βυρτεμβεργικὸς, ἀρθρ. 56. 57, περιέχει τὰ ἀκόλουθα. Ἄρθρ. 56. : «Ἐὰν τὸ ἀδικήμα τελεσθῇ οὐχὶ διὰ τῆς ἀμέσως πρὸς ἐπιτυχίαν αὐτοῦ, ἀλλὰ δι' ἄλλης, πλὴν ἐπὶ σκοπῷ ἐπιτυχίας τοῦ ἀδικήματος ἐπιχειρηθείσης πράξεως (ἢ παραλείψεως), θεωρεῖται ὡς ἐκ προθέσεως τελεσθὲν, ἐὰν ὁ πράξας εἶχε καὶ ἐπὶ τῆς τελευταίας πράξεως τὴν πρόθεσιν τοῦ νὰ τελέσῃ τὸ ἀδικήμα ἢ ἐὰν δὲν εἶχεν εἰσέτι ἀποδοκιμάσει τὸ ὡς περαιωμένον ἢ δὴ ὑποτιθέμενον ἀδικήμα». «Ὁ αὐτὸς καταλογισμὸς χωρεῖ καὶ ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν τὸ προτεθὲν ἀδικήμα ἀποδίδεται εἰς αἰτίαν, τὴν ὁποίαν δὲν ἔλαβε μὲν ὑπ'

ὄψιν ὁ πράξας, ἀλλ' ἦτις ἐτέθη εἰς ἐνέργειαν διὰ τῆς ἐκτελέσεως τῆς εἰς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοπομένου ἀδικήματος ἀμέσως τεινούσης πράξεώς του». «Ὁ αὐτὸς καταλογισμὸς χωρεῖ καὶ ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν τὸ προτεθὲν ἀδικημα ἐτελέσθη μὲν ἀναμφιβόλως διὰ τῶν ἐν τῷ πρώτῳ ἐδαφίῳ ἀναφερομένων πράξεων ἢ διὰ τῆς ἐν τῷ δευτέρῳ ἀναφερομένης, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ ἐξαχθῇ μετὰ βεβαιότητος, ποῖα ἐκ τῶν πρώτων πράξεων (ἐδ. 1.) ἢ κατὰ ποῖον τρόπον ἢ τελευταία πράξις (ἐδ. 2.) ἐπέφερε τὸ παράνομον ἀποτέλεσμα καὶ ἐν τούτῳ πρέπη ν' ἀποδοθῇ εἰς τὴν συνέργειαν πράξεων, (ἐδ. 1.) ἢ αἰτιῶν (ἐδ. 2.)» Ἄρθρ. 57.: «Τὸ ἀδικημα θεωρεῖται ὡς ἐκ προθέσεως γενόμενον καὶ ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἐκεῖνος, ἐκ τῆς πράξεως τοῦ ὁποῖου παρήχθη, δὲν ἐσκόπει αὐτὸ ἀποκλειστικῶς καὶ ἰδίως, εἴτε τῷ ἦτο ἀδιάφορον, ἐὰν ἐμελλε νὰ συμβῇ τὸ πραγματικῶς γενόμενον ἢ ἄλλο ὡς ἐκ τῆς πράξεώς του ἐπίσης σκοπούμενον ἀποτέλεσμα, εἴτε προαπεφάσισε τὸ γενόμενον ἀποτέλεσμα διὰ μόνην τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἦτο ἄλλως ἀδύνατος ἢ ἐπιτυχία τοῦ σκοποῦ του». Καὶ ὁ συζωνικὸς δὲ νόμος περιέχει τὰ ἐξῆς, ἄρθρ. 31.: «Τὸ ἀξιοποινὸν ἀποτέλεσμα θεωρεῖται ὡς μετὰ παράνομου προθέσεως γενόμενον καὶ ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ὁ πράξας δὲν ἐσκόπει αὐτὸ ἀποκλειστικῶς, ἀλλὰ ἦτοι αὐτὸ ἢ τι ἄλλο ὡς ἐκ τῆς πράξεως ἐνδεχόμενον ἢ καθ' ἣν περίπτωσιν ἢ πράξις εἶναι τοιαύτη, ὥστε ὁ πράξας ἔπρεπε νὰ προῖδῃ τὸ γενόμενον ἀποτέλεσμα». Κατὰ τὴν συζήτησιν ἐρρήθη, ὅτι ἡ λέξις ἔπρεπε ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ ἐδύνατο, ἀλλ' ἐπειδὴ αἱ δύο αὐταὶ ἐκφράσεις δὲν εἶναι ταυτοσημαντικοί, θέλουσιν βεβαίως ἀναφανῆ δυσχέρειαι κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου. *Krug Studien* I, σελ. 55. 56. *Schüler Beit.* σελ. 33. Τὸ νομοσχέδιον τῆς Βάδης, § 88., ἀναφέρει τὰ ἐξῆς: «Ἐὰν ὁ σκοπὸς τοῦ πράττοντος δὲν εἴη νεν ἀποκλειστικῶς εἰς ἀποτέλεσμα ὀρισμένον, ἀλλ' εἰς ἐν

ἐκ πολλῶν ἐνδεχομένων ἀποτελεσμάτων, θεωρεῖται ὡς ἐκ προθέσεως ἔνοχος τοῦ πραγματικῶς ἐπιγενομένου. Αὐτολεξεῖ τὰ αὐτὰ περιέχει καὶ τὸ νομοσχέδιον τῆς Ἑσσης, ἄρθρ. 57.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Ὁ ἐλληνικὸς ποινικὸς νόμος διαλαμβάνει τὰ ἐξῆς: ἄρθρ. 40. Ἐὰν ὑπάρχωσι λόγοι πείθοντες, ὅτι ἡ καθ' ἑαυτὴν παράνομος πράξις ἐτελέσθη μὲ δολίαν προαίρεσιν, καὶ ἐὰν ἡ πράξις ᾖναι τοιαύτη, ὥστε νὰ προκύπτῃ συνήθως ἐκ ταύτης ἀμέσως, κατὰ γενικὴν, ἢ κατὰ πείραν γνωστὴν ἰδίῳ; εἰς τὸν πράξαντα, ὠρισμένον τι ἀποτέλεσμα, ἢ νὰ ἐμπορῇ μὲ τὴν αὐτὴν εὐκολίαν νὰ γενῶνται μεγαλύτερον τι ὡς καὶ μικρότερον κακὸν, ὑποτίθεται τότε, ὅτι ὁ πράξας ἐσκόπει τὸ γενόμενον ἀποτέλεσμα, καθ' ὅσον δὲν ἐξάγεται ἐκ τῶν περιστάσεων ἡ βεβαιότης ἢ ἡ πιθανότης, ὅτι ὁ σκοπὸς τοῦ ὠρισμένως καὶ ἀποκλειστικῶς ἔτεινεν εἰς ἄλλο τι ἀξιόποινον ἀποτέλεσμα. ἄρθρ. 41. Εἶναι ἀδιάφορον, ἂν ἢ εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρον μνημονευθεῖσα βεβαιότης ἢ πιθανότης ὑπάρχῃ, ὡσάκις ὁ νόμος ὀρίζει ἐπὶ ἐιδικῶν περιπτώσεων τὴν ποινὴν κατὰ τὸ βᾶρος μόνον τοῦ γενομένου ἀποτελέσματος, μηδὲν φροντίζων ἐὰν ὁ σκοπὸς ἀπέβλεπεν ὠρισμένως τοῦτο τὸ ἀποτέλεσμα. ἄρθρ. 42. Ἀσύνθετός τι ἀποτέλεσμα τότε μόνον δύναται νὰ καταλογισθῇ εἰς τὴν δολίαν προαίρεσιν τοῦ πράξαντος, ὅταν μετὰ βεβαιότητος ἢ ἐμπορῇ νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο ἐνυπῆρξεν εἰς τὸν σκοπὸν αὐτοῦ.

§ 60

Ἐὰν ὑπάρχωσι περιπτώσεις, καθ' ἃς ὁ δόλος καὶ ἡ βραθυμικὴ συμπίπτουσιν εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν πράξιν: ἐὰν π. χ. ὁ σκοπὸς τοῦ πράττοντος τείνῃ εἰς ὠρισμένον παράνομον ἀποτέλεσμα, ἀλλ' ἐκ τῆς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐπιχειρηθείσης πράξεως προκύψῃ ἄλλο τι παράνομον ἀποτέ-

λεσμα, τὸ ὅποῖον ἢ προεῖδεν ὁ πράττων ἢ ἐδύνατο νὰ προέδῃ, ὡς ἐνδεχομένην τῆς πράξεώς του συνέπειαν. Ἐνταῦθα ὑπάρχει δόλος μὲν ὡς πρὸς τὸν σκοπὸν τὸν ὅποῖον ὁ πράττων προέθετο, ῥαθυμία δὲ, ὡς πρὸς τὸ ἀποτέλεσμα, τὸ ὅποῖον ἄνευ προθέσεως προέκυψεν ἐκ τῆς πρὸς ἐπιτυχίαν ἄλλου σκοποῦ ἐπιχειρηθείσης πράξεως. Ἡ προαίρεσις λοιπὸν, ἣτις ἐπέφερε τὴν τοιαύτην προσβολήν, δύναται νὰ ὀνομασθῇ ῥαθυμία ἐκ δόλου (culpa dolo determinata) (α) Πλάγιος δόλος δὲν εἶναι δυνατὸς (β).

(α) Πρὸς Feuerbach Betrachtungen über dolum u. culpa. Betr. XIII. u. XIV.

(β) Τοῦ πλαγίου δόλου ἐφευρέτης εἶναι ὁ Nettelbladt Diss. de homicidio ex intentione interdicta commissa. Halae 1755. Παράδεχοντα δὲ αὐτὸν: Böhmcr ac Carpov Q.1. obs. 2. et ad Art. 137 C. C. C. Eschenbach prog. de dolo indirecto homicidarum. Rost. 1787. (niederächs. Archiv für Jurisprudenz und jurist. Literatur. P. 1. σελ. 2.) A. v. Hoff über Verbrechen aus indirecter Absicht. Berlin 1791. Klein p. R. § 123. καὶ πολλοὶ ἄλλοι. Ἐκτίτοι ὄναι πρὸ πάντων: Christiani die Chimäre des Todtschlags aus indirecter Absicht. (Kiel'sches Magaz. Hamb. 1784. Bd. I. St. 3.). Ὁ αὐτὸς, αὐτῷ Bd. II. St. 3. Putman n Diss. de distinctione inter animum occidendi directum et indirectum e jurisprud. crim. prorsus diminanda. Lips. 1789. (καὶ ἐν τοῖς Miscell. 1793 C. 33.) Eckhard prog. de dolo indirecto. Jen 1794. Meister über den Begriff des doli indirectus unter der beschränkten Rücksicht auf Homicidien (N. Arch. d. CrimR. I. Bd. N. 4.) M. Semmer Betrachtungen über den sogenannten dolum indirectum. Landsh. 1817. ἔχει ἄμφω ἀρὰ γε λόγον ὁ νομοθέτης νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς τὴν culpa dolo determinata μικροτέραν ποινήν παρὰ εἰς τὸν dolum indeterminatus.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Τοῦ Φάυερβαχ ἡ γνώμη καὶ ἡ παραδοχὴ τῆς ἐκ δόλου ῥαθυμίας (culpa dolo determinata) εἶναι ἐσφαλμένη καὶ συγγέει περιπτώσεις διαφόρους τὴν φύσιν. Winsinger Diss. p. 23. 79. Bauer Lehrb. § 57. Heffler Lehrb. § 73. εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναπτυχῶσιν ἀκριβῶς αἱ διαφοροί

περιπτώσεις εἰς τῶν ὁποίων τὴν κρίσιν χρησιμεύουσιν ὡς βά-
 σεις αἱ ἀρχαὶ περὶ ἀποδείξεως τοῦ δόλου, τῆς ἐκτάσεως αὐ-
 τοῦ καὶ περὶ καταλογισμοῦ τῶν συνεπειῶν τῶν πράξεων.
Simoni dei delitti del mero affetto. I. p. 186. *Carmignani* delle leggi. Vol. II. p. 213. *Mittermaier* über
 den neuesten Zustand der Criminalgesetzgebung σελ.
 443. N. Arch. d. CrimR. XII. σελ. 283. Ἄλλοτε ὑ-
 πάρχει τυχαῖος δόλος καὶ ἄλλοτε σύμπτωσης δόλου ὡς πρὸς
 τὸ σκοπούμενον ἀδίκημα καὶ ῥαθυμίας ὡς πρὸς τὸ γενόμε-
 νον ἀποτέλεσμα. L. 4. § 3. D. ad L. Corn. de sicar. L. 4.
 C. ad L. Corn. de sicar. ἰδ. προσέτι. *Mayer* Versuch ei-
 ner Prüfung der Lehre vom Thatbestand und Thae-
 terschaft. Berlin 1836. σελ. 19. *Abegg* Lehrb. σελ.
 440. Διὰ τῆς γνώμης του περὶ τῆς ἐκ δόλου ῥαθυμίας (*cul-
 pa dolo determinata*) ἐπέφερε πολλὴν σύγχυσιν ὁ Φάυερ-
 βαχ εἰς τὴν ὀρθὴν ἐπὶ τῶν διαφόρων περιπτώσεων κρίσιν,
 διότι οἱ δικασταὶ ἔκρινον ὁμοιομόρφως ἀπάσας τὰς περι-
 πτώσεις, καθ' ἃς τὸ γενόμενον ἀποτέλεσμα ἦτο ἄλλο πα-
 ρὰ τὸ μελετηθὲν, καὶ ἐθεώρουν ὡς ὑπάρχουσιν ἐν πάσῃ τοι-
 αύτῃ περιπτώσει εἰδικὴν τινα κατάστασιν τῆς βουλήσεως,
 ὅπερ δὲν εἶναι ὀρθόν, διότι περιπτώσεις, ἐκ τῶν ἐνταῦθα
 ὑπαγομένων, ἀναλύεται εὐκόλως α) εἰς ἀπλοῦν (ἀλλὰ τυχαῖον)
 δόλον, ἢ β) εἰς ἀπλὴν ῥαθυμίαν, ἢ καὶ γ) εἰς σύμπτωσιν δόλου
 ῥαθυμίας. Τοῦ Φάυερβαχ ἡ ἔκφρασις ἐμφαίνει ῥαθυμίαν
 προερχομένην ἐκ δόλου, ὅπερ δὲν ἔχεται ὀρθότητος. Τὸ πᾶν
 συνίσταται εἰς τὴν ἔρευναν μέχρι τίνος δύναται δικαίως
 νὰ καταλογισθῶσιν εἰς τινα τῆς προκειμένης πράξεως αἱ
 συνέπειαι, καὶ μέχρι τίνος δύναται, ὡς ἐκ τοῦ τρόπου τῆς
 ἐνεργείας κατὰ τὴν προκειμένην περίπτωσιν, νὰ ὑποθεθῇ,
 ὅτι ὁ πράξας προέβλεπε ἢ τοῦλάχιστον προείδε τὸ γενόμε-
 νον ἀποτέλεσμα.

Σημ. 2 τοῦ ἐκθ. Αἱ νεώτεροι νομοθεσίαι κρίνουσι τὰς περὶ ὧν ὁ λόγος περιπτώσεις μετὰ τινος σκληρότητος, καὶ μάλιστα διὰ τῆς καθιέρωσως νομικοῦ τρόπου τινὰ τεκμηρίου. Ὁ αὐστριακὸς νόμος (ἴρα τὸ χωρίον αὐτοῦ ἀνωτέρω ἐν τῇ σημ. 2. ἐπὶ τοῦ § 54.) ὀρίζει, ὅτι ὁ δικαστὴς ὀφείλει ἀπλῶς μόνον νὰ ἐρευνᾷ ἐὰν τὸ κακὸν ἐδύνατο νὰ προνοήθῃ Ὁ πρωσσιακὸς νόμος (§ 811—815.) πραγματεύεται περὶ τῆς προκειμένης περιπτώσεως ἐπὶ τῆς ἀνθρωποκτονίας καὶ ἀπειλεῖ αὐστηρὰς ποινὰς, στηριζόμενος ἐπὶ τινῶν τεκμηρίων. Mayer vom Thabestande σελ. 47. *Trier Lehre von der Toedtung* σελ. 89—96. Ὁ γαλλικὸς νόμος, ἄρθρ. 309., ἀπειλεῖ αὐστηρὰς ποινὰς καὶ ἐπὶ τῶν περιπτώσεων, καθ' ἃς ἐξ ἀπλῶν αἰκιῶν μετὰ προθέσεως ἐπενεχθεῖσῶν προέκυψαν δεινὰ ἀποτελέσματα, τῷ δὲ ἀκρωτικόν δικαστήριον καθιέρωσε διὰ μακρὰς σειρὰς ἀποφάσεων τὴν ἀρχήν, ὅτι εἰς τὸν μετὰ προθέσεως βλάπτοντα πρέπει γὰ καταλογίζονται ἅπασαι τῆς πράξεως αὐτοῦ αἱ συνέπειαι ὡς ἐκ δόλου προελθοῦσαι. *Hellie V.* p. 402. Ἡ διάταξις αὕτη τοῦ γαλλικοῦ νόμου ἀναγνωρισθεῖσα ὡς ἀδίκος (*Cauveau Code progressif* p. 282.) ἐβελτιώθη, ἀν καὶ πολλὰ ἀτελῶς, κατὰ τὸ 1832. Ὁ βουαρικὸς νόμος κηθεροῖ (ἀδίκως) τὸ τεκμήριον τοῦ δόλου διὰ τῶν ἐπομένων ἄρθρων: 41. Ὅστις, προθέμενος τὴν ἐκτέλεσιν ὄρισμένου ἀδικήματος, ἐπιχειρεῖ πρᾶξιν, ἐξ ἧς δύναται μὲ τὴν αὐτὴν εὐκολίαν νὰ προκύψῃ καὶ μεγαλύτερον καὶ μικρότερον ἀδίκημα, τιμωρεῖται ὡς ἐκ προθέσεως αἴτιος τοῦ προκύψαντος ἀδικήματος, καὶ δὲν δύναται νὰ προφασισθῇ, ὅτι ὁ σκοπὸς τοῦ ἀπέβλεπεν εἰς μόνον τὸ μικρότερον ἀδίκημα. 44. Ὅστις ἐπιχειρεῖ ἀποδεδειγμένως ἐκ προαιρέσεως πρᾶξιν, ἐκ τῆς ὁποίας κατὰ γενικὴν πείραν συνήθως προκύπτει ἀμέσως καὶ ἀναγκαιῶς ὄρισμένον παράνομον ἀποτέλεσμα, θεωρεῖται ὡς προθέμενος καὶ τὸ τοιοῦτον τῆς πράξεως ἀποτέλεσμα, ἐκτὸς ἂν διὰ σαφῶν ἀποδείξεων δύναται ν' ἀποδει-

χθῆ τὸ ἐναντίον. Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἄρθρ. 34. (ἔρα τὸ κείμενον τοῦ χωρίου τούτου ἐν τῇ σημ. 1. ἐπὶ τοῦ § 59.) ὀρίζει, ὅτι πρέπει μόνον νὰ ἐρευνᾶται, ἐὰν τὸ ἀποτέλεσμα ἐδύνατο νὰ προβλεφθῆ. Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον, ἄρθρ. 91., λαλεῖ περὶ συμπτώσεως δόλου καὶ ῥαθυμίας· καὶ ὀρίζει (συμφώνως καὶ μὲ τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον, ἄρθρ. 60.), ὅτι: ἐὰν ἐκ πράξεως, τεινούσης εἰς ὠρισμένον, καὶ ὑπὸ τοῦ πράττοντος σκοπούμενον, ἀποτέλεσμα, προκύψῃ ἄλλο ὑπ' αὐτοῦ μὴ σκοπούμενον, ἢ τελεσθεῖσα πράξις θεωρεῖται, ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὸ προτεθὲν ἀποτέλεσμα, ὡς ἐκ προθέσεως, ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὸ γενόμενον ἀλλὰ μὴ προτεθὲν, ὡς ἐκ ῥαθυμίας προελθοῦσα, προῦποτιθεμένου, ὅτι ὑπάρχουσιν οἱ ὅροι τοῦ ἀξιοποίνου τῆς ῥαθυμίας. *Hufnagel Comm. I. σελ. 121. Herr Comm. I. σελ. 486.* Βιδικὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἀρχῆς ταύτης (μετ' ἀπειλῆς εἰδικῶν ποινῶν) διαλαμβάνουσι τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον § 192. καὶ ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἄρθρ. 246., ἐπὶ τῆς δι' ἐπίτηδες ἐπενυχθείσης σωματικῆς βλάβης, προξενθείσης ἀνθρωποκτονίας, διακρίνουσι δὲ, ἐὰν ἐπῆλθε θάνατος τὸν ὅποιον ὁ πράξας ἐδύνατο νὰ προΐδῃ ὡς πιθανωτάτην συνέπειαν τῆς πράξεώς του (τότε ἐπιβάλλεται ἡ ποινὴ τῆς εἰρκτῆς 8—20 ἐτῶν) ἢ ὡς ἀπιθανωτάτην (καὶ τότε ἐπιβάλλεται φυλάκισις 6 μηνῶν ἕως 6 ἐτῶν) ἢ ἐὰν ἐπῆλθον ἄλλα ἀποτελέσματα.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Τοῦ ἐλληνικοῦ ποινικοῦ νόμου τὰ ἄρθρ. 40, 41. καὶ 42 ὅρα ἀνωτέρω ἐν τῇ σημ. ἐπὶ τοῦ § 59, κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 45. ἐὰν ἐξάγῃται ἐκ τῶν περιστάσεων, ὅτι ὁ πράξας ἐσκόπει ἄλλο τι ὀλιγώτερον ἀξιόποινον παρὰ τὸ συμβᾶν ἀποτέλεσμα, ἢ παράνομος πράξις, καθόσον μὲν περιείχετο εἰς τὸν σκοπὸν του, καταλογίζεται ὡς ἂν εἰ ἐγένετο ἐκ προαιρέσεως, ὡς πρὸς τὸ συμβᾶν δὲ ἀποτέλεσμα, ὡς ἂν εἰ ἐγένετο ἐξ ἀμελείας.

ΤΜΗΜΑ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Περὶ τῆς νομίμου διάρκειας τῶν πραχθέντων ἀδικημάτων.

§ 61.

Ἡ νόμιμος διάρκεια παντὸς ἀδικήματος συνίσταται εἰς τὴν διάρκειαν τοῦ δικαιώματος τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας τοῦ νὰ προσδιορίσῃ κατὰ τοῦ ἐνόχου τὴν νόμιμον συνέπειαν τῆς τελεσθείσης πράξεως. Ὅθεν πάσης ἀξιοποίνου πράξεως ἡ νόμιμος διάρκεια ἐκτείνεται μέχρις οὗ ἰδιαιτερος λόγος καταργήσῃ τὸ δικαίωμα τοῦτο τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας. Οἱ τοιοῦτοι λόγοι στηρίζονται α) εἰς τὸ φυσικῶς ἀδύνατον, β) εἰς τὸ νομικῶς ἀδύνατον τῆς νομίμου ἐκείνης συνεπειᾶς.

§ 62.

Νομικοὶ λόγοι, ἐξαλείφοντες τὸ ἀδίκημα, εἶναι Α) ἡ ἐκπλήρωσις τῆς ποινῆς (α) Β) ἡ χάρις, ἥγουν διὰ τῆς ἀνωτάτης τοῦ κράτους ἐξουσίας κατάργησις τῆς νομίμως ὀφειλομένης ποινῆς (β). Δίδεται δὲ χάρις ἤτοι α) πρὶν ἢ περαιοθῆ ἡ δικαστικὴ ἀνάκρισις ἢ ἐκδοθῆ ἢ κατὰ νόμον ἀπόφασις (abolitio) (γ), ἢ β) μετὰ τὴν περαιοσιν τῆς δικαστικῆς ἀνακρίσεως καὶ τὴν ἐκδοσιν τῆς ἀποφάσεως, χάρις εἰς στενωτέραν σημασίαν, ἔχουσα χώραν διὰ κατάργησεως εἴτε πάσης καταργουμένης ποινῆς (πλήρης χάρις), εἴτε μέρους μόνον αὐτῆς (μερικὴ χάρις, χαριστικὴ μετρίασις), ἢ τελευταῖον γ) μετὰ τὴν ἐπιβολὴν τῆς ποινῆς (restitutio), εἴτε δι' ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τοῦ ἐπιλοίπου αὐτῆς μέ-

ρους είτε διὰ καταργήσεως τῶν νομίμων συνεπειῶν τῆς ἐκπληρωθείσης ποινῆς (δ).

(α) L. 23. in f. C. de poenis.

(β) Τὴν φιλοσοφίαν περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς χάριτος ἔρα εἰς; Pütter Literatur des deutschen Staatsr. Thl. III. §. 1284. Klüber Forts. σελ. 411. ἐπ. J. Obmeyer von dem Begnadigungsrecht des Regenten. 1823. Wien 1799. Salchow über das Begnadigungsrecht des Regenten. Zen. 1802. Bayl. Beiträge z. CR. N. III. Buma de jure gratias. Groning. 1823 Vollgraff Abhandl. II. Bd. N. 4. Dompière Examen du droit de grace. Lausanne 1823. de Candolle sur le droit de grace. Genève 1829. Trummer zur Philosophie d. Rechts. σελ. 178.

(γ) Προφορικῶς περὶ τῶν διαφέρων εἰδῶν τῆς abolitio: 1) abol. generalis rat. personarum s. publica specialis rat. pers. s. privata. 2) Abol. generalis rat. objecti specialis rat. objecti 3) Abol. plena minus plena. Engau D. de abolitione. Zen. 1784. J. Th. Seeger D. de abolitione veteri et hodierna. Lips. 1778. Püttmann Advers. C. 15. Hermann de abolit. crim. Lips. 1834. Περὶ τῆς ἀναπτώξεως τοῦ δικαιώματος τῆς χάριτος, κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον, ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων: Gans Fibrecht. III. σελ. 11. Πολλὰ τῶν νεωτέρων πολιτευμάτων (π. χ. τὸ βουαρικὸν) κατήργησαν τὸ ἐπικείμενον τῶντι δικαιώμα τῆς abolitio.

(δ) Tot. Tit. D. de sentent. passis et restitutis (XLII. 23.) C. eodem (IX. 51.).

§ 63.

Τὸ δικαίωμα τῆς χάριτος δύναται μὲν ἴσως ν' ἀμφισβητηθῆ φιλοσοφικῶς, ὄχι ὅμως καὶ ὡς πρὸς τὸ θετικὸν δίκαιον, διότι πάσης πολιτείας ὁ ἡγεμὼν τὸ ἔχει δυνάμει τοῦ πολιτεύματος. Ἄλλ' ἡ ἐνέργεια τοῦ δικαιώματος τούτου πρέπει νὰ ἦναι τοιαύτη, ὥστε νὰ ἔχη σκοπὸν καὶ λόγον μόνον τὴν δικαιοσύνην, πρέπει ἐπομένως νὰ χρησιμεύῃ μόνον α) εἰς ἐξομάλυνσιν ἀντιφάσεως τοῦ τυπικοῦ (τοῦ ἰσχυροῦτος) δικαίου πρὸ τὸ οὐσιαστικόν (τὸ ἰσχυρόν) δίκαιον (α), β) εἰς διατήρησιν τῶν νομίμων καθεστώτων κα-

τέναντι ἐπιχειμένου κινδύνου, τὸν ὅποιον δὲν δύνανται ἄποτρέψωσιν ἀσφαλῶς τὰ συνήθη τακτικὰ μέσα (β), τελευταῖον (γ) εἰς διατήρησιν τῆς ἐκφοβιστικῆς ἰσχύος τῶν νόμων, ὡσάκις ἢ αὐστηρὰ τοῦ δικαίου ἐφαρμογὴ ἤθελε καταστήσει ὠμότης καὶ ἤθελεν ἠθικῶς ἐπιφέρει ἀποστροφὴν πρὸς τὸν νόμον ἢ ἀδιαφορίαν πρὸς τὴν ἐπιβαλλομένην ὑπὸ τοῦ νόμου ποινὴν (γ).

- (α) Ἐνταῦθεν ἢ ὑπὸ τοῦ Ἡγεμόνος μετρίσις τῆς ποινῆς, ὡσάκις ἢ ποινὴ, τὴν ὁποίαν ἐπιβάλλει ὁ νόμος, δὲν συμβιβάζεται παντάπαι μὴ τὸ ἀξιοποῖνον τῆς προκειμένης περιπτώσεως. Ὅπου οἱ ποινικοὶ νόμοι ἴναι ἀπραγματῆμοι, τὸ τοιοῦτον εἶδος τῆς χάριτος εἶναι μικρὸν κακόν, προπαρασκευάζον τὴν μετέθεσιν εἰς ἄλλην καλλιτέραν νομοθεσίαν.
- (β) π. χ. ὑπόσχεσις ἀτιμωρησίας, δεδομένη εἰς συνωμότην ἢ ληστέην κτλ., ἂν καταγγεῖλη ἢ παραδώσῃ τοὺς συνεταιρούς του.
- (γ) ἂν π. χ. ὀλοκλήρος πύλις ἢ ὀλοκλήρος ἰπαρχία γίνῃ ἐσχάτης προδοσίας ἔνοχος.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ἡ γνώμη αὕτη τοῦ Φάυερβρχ, καθ' ἣν ἡ χάρις χρησιμεύει πᾶλλάκις ὡς μέσον πρὸς ἀποφυγὴν τῆς αὐστηρότητος τοῦ νόμου κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ, ἐπιδέχεται πᾶλλάκις ἐνδυσασμοὺς καὶ φέρει πᾶλλάκις τὸ ἀποτελεσμα τοῦ νὰ διατηρῶνται οἱ κακοὶ νόμοι ἀντὶ νὰ καταργῶνται, ὥστε καταντᾶ ἡ χάρις ἢ ἀντικαθιστᾶ καθ' ὀλοκληρίαν τὸ δίκαιον *Trummer zur Philosophie des Rechts* σελ. 186. Πρὸ πάντων ἐπιφέρει ἡ γνώμη αὕτη τὴν πολλαπλασίασιν τῶν ἀδικημάτων, διὰ τὸν λόγον ὅτι οἱ ἔνοχοι ἔχουσι τὴν ἐλπίδα, ὅτι ὁ ποινικὸς νόμος δὲν θέλει ἐφαρμοσθῆ. Πολλοὺ λόγου ἄξια εἶναι προσέτι τὰ ἐν τῇ δευτέρᾳ ἐκθέσει (second report) τῆς ἀγγλικῆς ἐπιτροπῆς, *commission on the criminal law* p. 24 etc., περιεχόμενα πορίσματα τῆς πείρας περὶ τῆς κακῆς ἐντυπώσεως, τὴν ὁποίαν προξενεῖ εἰς τὸν λαὸν ἢ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν γινομένη ἐπὶ τινων ἐνόχων ἐφαρμογὴ ποινικοῦ τινος εἰς ἄκρον αὐστηροῦ νό-

μου, ἐνῶ εἰς ἄλλους ἐπὶ παραβάσει τοῦ αὐτοῦ νόμου καταδικαζομένους δίδεται χάρις. Κατὰ τῆς γνώμης τοῦ Φάβερβαχ ὅρα προσέτι *Zirkler Rechtslexicon V. Heft. σελ. 809.*

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ἐὐδοκίᾳ χάριτος διατελεῖ ἰδίως εἰς οὐσιώδη ἀλληλουχίαν μὲ τὸ σωφρονιστικὸν σύστημα, καθόσον 1) ὁ ὑπομείνας ἐπὶ τινὰ χρόνον τὴν ἐπιβληθεῖσαν αὐτῷ ποινὴν, ἀποκτᾶ νομίμως τὴν ἀξίωσιν τοῦ ν' ἀπαιτήσῃ ἕνεκα τῆς ἀποδεδειγμένης αὐτοῦ καλῆς διαγωγῆς τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ ἀπὸ τοῦ ἐπιλοίπου τῆς ποινῆς χρόνου (ὡς ταῦτο συμβαίνει ἐν Γενεύῃ, ἐν Βελγίῳ ἐν Τιγούρω. ἄρθρ. 39. τοῦ Π. Ν., καὶ ἐν Λυκέρνη, ἄρθρ. 100. τοῦ Π. Ν.) 2) καθόσον ἡ χάρις χρησιμεύει ὡς μέσον πρὸς βελτίωσιν τῶν καταδικῶν παρακινουμένων εἰς διαγωγὴν καλλιτέραν ἢ ἀνταμειβομένων. Ἐναντίον τοῦ μέσου τούτου (διὰ τὸν φόβον μήπως ἐνισχύσῃ τὴν ὑποκρισίαν) ὅρα *Lieber on the penitentiary system. Philadelph. 1833. p. XXIX—XXXIV. Crawford report on the penitentiaries of the united states pag. 7. καὶ πρὸς, Lucas de la réforme des prisons II p. 438. Hellie théorie du Code pénal I. p. 124. Marquet—Vasselot théorie III. p. 351.*

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Ἀμνηστία λέγεται ἡ πράξις, δι' ἧς ὁ ἡγεμὼν, ἀκολουθῶν τὴν χαριστικὴν ὁδὸν, διατάττει περὶ ὠρισμένων ἀδικημάτων νὰ μὴ γενῆ ἀνάκρισις, νὰ παύσῃσιν αἱ περὶ αὐτῶν ἐκκρεμεῖς δίκαι καὶ νὰ μείνωσιν ἀνεκτέλεστοι αἱ ἐκδοθεῖσαι ἤδη καταδικαστικαὶ ἀποφάσεις. Ἐπομένως ἡ ἀμνηστία εἶναι *abolitio generalis*: ὅθεν πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῶσιν αἱ περὶ τῆς *abolitio* ἀρχαὶ ὡς πρὸς τε τὸ νομίμως θεμιτὸν αὐτῆς καὶ ὡς πρὸς τοὺς τύπους, ὑπὸ τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ διδῆται. *Mittermayer Strafverfahren 3te Ausg. § 29. σελ. 131. 132.* εἶναι δὲ τὸ περὶ ἀμνη-

στείας σπουδαίον πρὸ πάντων εἰς τὰ συνταγματικὰ κράτη.
Encyclopédie du droit par Sebire. Paris 1837. p. 411.
Mangin traité de l'action publique Vol. II. p. 459. 484.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Ἀποκατάστασις (réhabilitation), ὅπως τὴν ἔννοει ἡ γαλλικὴ ποινικὴ δικονομία, ἄρθρ. 619—634., εἶναι ὁ θεσμὸς, δι' οὗ ὁ εἰς σωματικὰς ἢ ἀτιμωρητικὰς ποινὰς καταδικασθεὶς ἀναλαμβάνει διὰ τῆς χαριστικῆς ὁδοῦ, μετὰ παρηγουμένην ἐπὶ τούτῳ διαδικασίαν, τὴν προτέραν αὐτοῦ κατάστασιν οὕτως, ὥστε παύουσιν ἅπασαι αἱ ὡς ἐκ τῆς εἰς αὐτὸν ἐπιβληθείσης ποινῆς κατὰ νόμον προελθοῦσαι ἐπιζήμιοι εἰς τὴν τιμὴν του συνέπειαι. *Hellie revue de législation* Tom. VII. p. 38. Σκοπιμώτερον εἶναι τὸ σύστημα τοῦ ποινικοῦ νόμου τῆς Λυκέρνης, τίτλ. 9. ἄρθρ. 95., καὶ τοῦ βαδικοῦ νομοσχεδίου, ἄρθρ. 18, σύστημα κατὰ τὸ ὅποιον ὁ εἰς ἀτιμωτικὴν ποινὴν καταδικασθεὶς δύναται μετὰ πενταετίαν νὰ τύχῃ παρ' αὐτοῦ τοῦ δικαστηρίου τὴν εἰς ἀκέραιον ἀποκατάστασιν. v. *Zagemann im Arch. des CrimR.* 1838. σελ. 394.

Προσθ. τοῦ μεταφ. Περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως κατὰ τὴν ἑλληνικὴν νομοθεσίαν, συμφωνοῦσαν μὲ τὴν γαλλικὴν, ὅρα τὴν ποιν. δικονομίαν ἄρθρ. 564—568.

Σημ. 5. τοῦ ἐκδ. Ἡ γνώμη, ὅτι ὁ καταδικασθεὶς ἔχει δικαίωμα νὰ παραιτηθῇ τῆς χάριτος καὶ ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς καταγνωσθείσης ποινῆς, δὲν δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ ἀπέναντι τῆς σκέψεως, ὅτι ἡ χάρις δίδεται ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ συμφέροντος. *Oersted Grundregeln* σελ. 484. *Trummer zur Philos. des Rechts.* σελ. 195. *Heffter Lehrb.* σελ. 205. *Hepp Strafsystem des Würtemb. Entwurfs.* σελ. 94. Ὅρα ἀπ' ἐναντίας *Rosshirt Entwick.* σελ. 123. *Zirkler in Weiske l. c.* σελ. 805. Περὶ τῆς ἀξίας

λόγου περιπτώσεως, ἣτις ἔλαβεν ἐσχάτως χώραν ἐν Σουηδία ὅρα N. Archiv des Criminalr. 1836. σελ. 24. *Hufnagel Comm. zur Würtemb. Gesetzbl I, σελ. 287.* Τὸ προκείμενον ζήτημα ἐσυζητήθη ἐν τῇ βουλῇ τῆς Βυρτεμβέργης. *Verhandlungen, Sitzung 23. σελ. 2—27.* Ἡ ἐπιτροπὴ εἶχε προτείνει τὴν παραδοχὴν τῆς διατάξεως, ὅτι ὁ τυχὼν χάριτος ὀφείλει νὰ δεχθῇ αὐτήν. Πρωσικὴ διάταξις τῆς 22 Ἰουνίου 1813, περιεχομένη εἰς *Manuskopf Preuss. Criminalordnung* σελ. 341., ὀρίζει, ὅτι ὁ τυχὼν χάριτος δὲν ἔχει δικαίωμα ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς θάνατον καταρινωσκούσης ἀποφάσεως.

§ 64.

Β) Ἡ παραγραφὴ (α) κατάργησις τῶν νομίμων συνεπειῶν πραχθέντος ἀδικήματος δι' ἀπλῆς παρελεύσεως ὀρισμένου χρόνου (β). Ὡς λόγος τῆς παραγραφῆς τῶν ἀδικημάτων δυσκόλως δύναται νὰ δοθῇ ἄλλος εἰμὴ τὸ ἀξίωμα τῶν Ῥωμαίων νομοδιδασκάλων, ὅτι δι' ἀναλόγου ἐφαρμογῆς δεδομένων νομικῶν ἀρχῶν πρέπει τὸ σύστημα τοῦ δικαίου νὰ ἐπεκτείνηται καὶ νὰ τελειοποιῆται. Ἐκ τῆς ἀποσβεστικῆς παραγραφῆς τῶν ἀγωγῶν παρήχθη κατὰ πολλὰ φυσικὴν καὶ καθαρῶς λογικὴν συνέπειαν ἡ ἀποσβεστικὴ παραγραφὴ τῶν κατηγοριῶν (*accusationum*) (γ). Τὰ λεγόμενα περὶ πολιτικῶν ἢ οὐσιαστικῶν νομίμων λόγων, οἵτινες ἐπέφερον δῆθεν τὴν εἰσαγωγὴν τῆς παραγραφῆς, εἶναι εἰκασίαι, ἀναπόδεικτοι καὶ μὴ βάσιμοι (δ).

(α) *Ergän. jur. Beitr. von der Verjährung in peinl. Fällen, Jena 1749.* (2te Aufl. 1772.) *Hallacher Diss. principia juris Romani de praescriptione criminum etc. Erlangen 1787.* *Gründler oyst. Entw. der Lehre von der Verj. der peinl. Strafen, Hal. 1796.* *Stübel utrum*

- delictorum poena praescriptione recte tollantur, nec ne. *Vit.* 1793.
- C. D. Erhard C. de origine praescriptionis criminum. Lips. 1803.
- Dabelow über d. Verjährung (H. Thle 1803. 1807.), 2. Thl. σελ. 136.) 4π. H. P. Puyssen über d. Verj. in peincl. Sachen. Altona 1811. Kleinschrod über Verjährung der Verbrechen nach gemeinem und baier. Rechte (N. Arch. d. CrR. I. Bd. N. 7.) Vollegraff Abhandl. I. N. 5. Unterholzner Verjährungslehre II. Bd. § 304—315. Ypeji de praescriptione criminum ac poenarum. Groning. 1826.
- Platzmann de poenarum praescriptione Lips. 1832. Henke Handb. des CrimR. IV. σελ. 171. Mangin traité de l'action publique en matière criminelle. Paris 1837. Vol. II. p. 101.
- (6) L. 3. D. de requirendis reis L. 12. C. ad L. Corn. de falsis L. 28. et 29. ad L. Jul. de adult L. 13. de div. temp. praeser.
- (7) Έκ τῆς ἱστορίας ἀποδεικνύεται, ὅτι ἡ παραγραφή αὕτη εἶναι ὑπερόχρονος τὴν καταγωγὴν καὶ ἰδίως ὅτι εἶν ὑπὲρ τῆς ἐν ἰσχυρὴν τοῦ Κικέρωνος. Heffter Lehrbuch. σελ. 206. Rosshirt Entwickel. σελ. 387. Περὶ τῶν λόγων, οἵτινες δικαστοιογοῦσι τὴν παραγραφὴν ὄρα Trummer Beitr. zur Philos. d. Rechts. σελ. 212. Neues Arch. d. CriminalR. X. σελ. 712. Unterholzner. σελ. 441. Platzmann Diss. cit. p. 3.
- (8) Hübn er pr. prot. praeser. inquisitorii p. 99. seq. Έκ τῶν συγγραμμάτων, οἱ μὲν (π. γ. ὁ Thomasius D. de praeser. bigam. § 5.) προτείνουσι τὴν δυσκολίαν τῆς ἀποδείξεως τῆς ἐνοχῆς ἢ τῆς ἀφ' ἧτης οἱ δὲ (οἷον ὁ Koch pr. j. crim. § 972., ὁ Stelzer CriminalR. § 243.) τὴν τεκμαίρομένην βελτίωσιν τοῦ ἐνόχου· ἄλλοι, τὴν ἐξαιρεθεῖσαν μνήμην τῆς πράξεως καὶ ἄλλοις ὁ Böhm er ad Carpxon Q. 141. Op. 1., τοὺς λόγους τῆς ἐν τῷ ἰδιωτικῷ δικαίῳ παραγραφῆς.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς ἱστορίας τῆς παραγραφῆς καὶ μάλιστα κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον, ὄρα *Unterholzner* *Entwickl. der Verjährungslehre* I. σελ. 51. *Graendler* (*Archiv des Criminalr.* 1836, σελ. 336.) Ὅτι ἡ παραγραφή ἀπαντᾷται καὶ εἰς τὸ γερμανικὸν δίκαιον, ὄρα *N. Archiv des Criminalr.* X. σελ. 714. *Birnbaum* (*Archiv des Criminalr.* XIV. σελ. 191. ἐν τῇ σημ.)

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Κατὰ τῆς παραγραφῆς ὡς ἀσκόπου ἀγέρθησαν πολλαὶ φωναί, οἷον: *Oersted* *Grundregeln der Strafgesetzg.* I. σελ. 414. II. σελ. 255. *Bentham* *théorie des peines* II. 390. *Gründler* (*Arch. des Criminalr.* 1836.

σελ. 347.) *Pinheiro projet de Code général. Paris 1834. 149 p. Carmignani. delle leggi della sicurezza III. σελ. 342. Henke Handb IV. σελ. 173.* ἀλλὰ δικαίως δι-
 τήρησαν ἢ τε γερμανικὴ νομολογία καὶ οἱ νεώτεροι νόμοι
 τὴν καὶ ὑπὸ τῶν νομοδιδασκάλων τοῦ μέσου αἰῶνος δεκτὴν
 γενομένην παραγραφὴν. Δικαιολογεῖ δὲ τοῦτο πρὸ πάντων
 ἡ σκέψις, ὅτι μετὰ μακρὰν σειρὰν πολλῶν ἐτῶν ἡ ὑπερά-
 σπισις καθίσταται δυσχερὴς καὶ ἐπομένως ἡ πολιτεία τρέ-
 χει κίνδυνον τοῦ νὰ μὴ δύναται εὐκόλως νὰ ἐξακριβώσῃ τὴν
 ζητουμένην πραγματικὴν ἀλήθειαν. Οἱ θέλοντες μάλιστα
 νὰ προστατεύσωσι τὴν ἐλευθερίαν τῶν πολιτῶν ἔπρεπε
 πρὸ πάντων ν' ἀπέχωσι τοῦ νὰ προσβάλλωσι τὴν παρα-
 γραφὴν, ἥτις προώρισται νὰ προστατεύῃ τοὺς πολίτας κατὰ
 τοῦ κινδύνου ἀπεράντων καὶ βραδέων δικαστικῶν καταδιώ-
 ξεων. Ὅρα τοὺς ἀνωτέρω ἐν τῇ σημ. γ. μνημονευθέντας
 συγγραφεῖς.

Σημ 3. τοῦ ἐκδ. Αἱ νεώτεροι νομοθεσίαι παραδέχονται ἅπασαι
 τὴν παραγραφὴν (μόνον ἐν Ἀγγλίᾳ δὲν ἔχει χώραν παρα-
 γραφὴ, ἀπ' ἐναντίας δὲ ἰσχύει, αὕτη ἐν Σκωτίᾳ, ὅπου εἶχεν
 ἐπιρροὴν τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον *Hume Comment. on the
 criminal law II. p. 133.*). Αὐστριακὸς νόμος § 206.
 Πρωσσιακός, § 597. Βαυαρικὸς ἀρθρ. 140. (Ἀλλὰ τὸ ἀρθρ.
 139. τοῦ βαυαρικοῦ νόμου περιέχει τὴν ἄσκοπον διάταξιν,
 ὅτι μόνη τοῦ χρόνου ἡ παρέλευσις δὲν ἀποτελεῖ ἀποχρῶν-
 τα πρὸς ἐξάλειψιν τοῦ ἀξιόποινου τοῦ ἀδικήματος νόμιμον
 λόγον, ἀλλ' ἀπκτιεῖται προσέτι καὶ ἀδιάλειπτος καλὴ δια-
 γωγὴ τοῦ πράξαντος. *Neuss Archiv des Criminalr. I.
 σελ. 203. Motive zum Baier. Entwurf von 1827. σελ.
 81—83. 501.*) Ὁλδεμβουργικὸς τις νόμος τῆς 11. Ὀκτω-
 βρίου 1821 (ἀρθρ. 144.) περιορίζει τὴν παραγραφὴν ἐπι-
 πλέον τοῦ βαυαρικοῦ. Σαξωνικὸς νόμος, ἀρθρ. 76. Βυρτεμ-
 βεργικὸς, ἀρθρ. 129. Νόμος τοῦ Τιγούρου, ἀρθρ. 84. Νό-

μος τῆς Λυκέρνης, ἄρθρ. 91, μετὰ πολλῶν περιορισμῶν ἐν τῷ ἄρθρ. 91., ἀπαντωμένων καὶ ἐν τῷ ἄρθρῳ 208 τοῦ αὐστριακοῦ νόμου. Γαλλικὴ ποινικὴ δικονομία ἄρθρ. 137.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸ ἄρθ. 119. τοῦ ἑλλην. ποιν. νόμου, τὸ ἀξιοποινον ἐξαλείφεται διὰ παραγραφῆς, ἐὰν ὁ πράξας δὲν γενῆ κατὰ τὸ διάστημα τοῦ πρὸς ταύτην ὠρισμένου χρόνου ἔνοχος νέου κακουργήματος ἢ πλημμελήματος.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Ἡ γαλλικὴ ποινικὴ δικονομία, ἄρθ. 635., παραδέχεται, ἐκτὸς τῆς παραγραφῆς τῆς κατηγορίας καὶ ἑτέραν παραγραφὴν, τὴν τῶν ποινῶν, κατὰ τὴν ὁποίαν αἱ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως καταγνωσθεῖσαι ποιναὶ ἀποσβέννονται μετὰ παρέλευσιν ὠρισμένου χρόνου καὶ μένουσιν ἀνεκτέλεστοι. Τὸ εἶδος τοῦτο τῆς παραγραφῆς παρεδέχθησαν καὶ οἱ ποινικοὶ νόμοι τῆς Βυρτεμβέργης (ἄρθ. 129.) καὶ τῆς Σαξωνίας (ἄρθ. 76) ὡς καὶ τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον (ἄρθ. 174.), *Motive zum Badischen Entw.* σελ. 52. ἀπ' ἐναντίας δὲ ἐν Ἑσση ἐπεκράτησεν ἡ ἐναντία γνώμη. *Motive zum Hessischen Entw.* σελ. 13.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Καὶ κατὰ τὴν ἑλλην. ποιν. δικονομίαν, ἄρθ. 549, αἱ ἀνεκτέλεστοι ποινικαὶ ἀποφάσεις τῶν μὲν κακουργιοδικῶν παραγράφονται μετὰ 20 ἔτη, τῶν δὲ πλημμελειοδικῶν μετὰ 10 ἔτη, καὶ τῶν πταισματοδικῶν μετὰ 2 ἔτη, ἀφοῦ κατασταθῶσι τελεσίδικοι.

§. 65.

Πρὸς παραγραφὴν ἀπαιτεῖται α) παρέλευσις ὠρισμένου ἐν τῷ νόμῳ χρόνου, συνήθως δὲ 20 ἐτῶν (α): ἐξαιρουμένων I) ἀδικημάτων τιμῶν, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀπαιτεῖται

30 ἐτῶν παρέλευσις, οἷον ἐπὶ πατροκτονίας parricidium) (β), καὶ ἄλλων ἀδικημάτων, παραγραφομένων διὰ μόνης πενταετίας, ὅπου ἀνάγονται κυρίως τὰ διὰ παρανόμου ἐκπληρώσεως τῆς σαρκικῆς ὀρμῆς πραττόμενα, ἐὰν συγχρόνως δὲν περιέχῃσι προσωπικῶν δικαιωμάτων προσβολήν (γ). Ἡ αἰμομιξία παραγράφεται μὲν συνήθως διὰ 5 ἐτῶν (δ), ἠνωμένη ὁμως μετὰ μοιχείας, ὑπόκειται εἰς τὴν συνήθη τῶν ἀδικημάτων παραγραφῆν. (ε).

(α) L. 3. D. de recur. reis. L. 12. C. ad L. Corn. de falsis.

(β) L. 10. D. ad L. Pomp. de parr. «semper accusatio permittitur.» Περ. Thibaut über Besitz und Verjährung §. 82. Περ. τῆς παραγραφῆς τῶν ἐκδρισίων Περ. Weber über Inj. und Schmähchrift Abth. II. § 18. Chop (Arch. für die civil. Praxis. XVII. Bd. N. 8).

(γ) L. 29. §. 6. D. ad L. Jul. de adult. «Hoc quinquennium observari legislator voluit, si reo vel reae stuprum, adulterium, vel lenocinium objiciatur; qui ergo si aliud crimen sit, quod objiciatur, quod ex L. Jul. descendit? ut sunt qui domum suam stupri causa praebuerunt, et alii similes? et melius est dicere, omnibus admissis ex L. Jul. venientibus, quinquennium esse praestitutum.»

(δ) Τῆς ἐναντίας γν. εἶναι, μετὰ πολλῶν ἄλλων, ὁ Heisler von der Verjährung der Blutschande und der übrigen fleischlichen Vernischnngen in verbotenen Graden. Halle 1787. § 5. ὁ αὐτὸς Observ. sel. de incestu. Hal. 1780 Κατὰ τῆς γνώμης ταύτης ὄρα Laysor ὁ. 315. m. 6. J. S. F. Böhmers Diss. de incestus quinquennali praescriptio ne. Fref. 1784. καὶ ad Carpzov. Q. 74. obs. 4. Q. 141. obs. 3.

(ε) L. 39. § 5. D. ad L. Jul. de adult. Praescriptione quinque annorum crimen incesti conjunctum adulterio non excluditur.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ἡ γνώμη τοῦ Φάυερβαχ περὶ τριακονταετοῦς παραγραφῆς τῆς πατροκτονίας εἶναι ἐσφαλμένη. Ὅρα Unterholzner II. σελ. 453. πρὸς μὲ Rosshirt Futw. σελ. 408. Heffter Lehrb. σελ. 206. Henke Handb. IV. σελ. 181. Τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον θεωρεῖ ἀδικήματά τινα ὡς ἀπαραγράπτα· ἀνάγονται δ' ἐνταῦθα, ἐκτὸς τῆς ἀποστασίας (L. 4. C. de apostat.) καὶ τῆς ὑποβολῆς τέκνου (L. 49. §. 1.

D. ad L. Corn. de fals.) προσέτι καὶ ἡ πατροκτονία (parricidium).

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ὁ αὐστριακὸς νόμος, ἀρθρ. 210., δὲν ἐπι-
τρέπει παραγραφὴν ἐπὶ ἀδικημάτων, τιμωρουμένων μὲ τὴν
παραγραφὴν τοῦ θανάτου. Ἐκ δὲ τῶν νεωτέρων νόμων μό-
νος ὁ σαξωνικὸς, § 80., ὀρίζει, ὅτι ἐπὶ ἀδικημάτων τιμω-
ρουμένων μὲ θάνατον ἢ κάθειρξιν διὰ βίου δὲν χωρεῖ παρα-
γραφὴ. Κατὰ τὸν νόμον τοῦ Τιγούρου, ἀρθρ. 84., ἐπιβάλλ-
εται ἐπὶ ἀδικημάτων τιμωρουμένων μὲ θάνατον, ἀντὶ ταύ-
της τῆς ποινῆς, ἢ τῶν δεσμῶν 16—24 ἐτῶν.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Ὡς πρὸς τὸν χρόνον τῆς παραγραφῆς ὑπάρ-
χει διαφορὰ. Κατὰ τὴν γαλλικὴν ποινικὴν δικονομίαν, ἀρθ.
637., παραγράφεται τῶν μὲν κακουργημάτων ἢ καταδίω-
ξις διὰ 10 ἐτῶν, τῶν δὲ πλημμελημάτων διὰ 3, καὶ τῶν
πταισμάτων δι' ἐνὸς ἔτους. Κατὰ τὸν αὐστριακὸν νόμον,
§ 207., παραγράφονται διὰ 20 μὲν ἐτῶν τὰ μὲ εἰρκτὴν διὰ
βίου, διὰ 10 δὲ τὰ μὲ εἰρκτὴν 10—20 ἐτῶν τιμωρούμενα
ἀδικήματα καὶ διὰ 5 ἐτῶν ὅλα τὰ λοιπὰ. Κατὰ τὸ πρῶσι-
κὸν δίκαιον, § 597., ὁ χρόνος τῆς παραγραφῆς συνίσταται
εἰς 20 μὲν ἔτη ἐπὶ βαρέων, εἰς 5 δὲ ἐπὶ ἐλαφρῶν ἀδικημά-
των. Κατὰ τὸν βαυαρικὸν νόμον, § 140., παραγράφονται
διὰ 20 μὲν ἐτῶν τὰ μὲ βαρεῖαν εἰρκτὴν ὑπερβαίνουσαν τὰ
12 ἔτη ἢ μὲ θάνατον, διὰ 10 δὲ ἐτῶν τὰ μὲ ἐλάσσονα τῶν
12 ἐτῶν βαρεῖαν εἰρκτὴν τιμωρούμενα ἀδικήματα, διὰ 5
δὲ ἐτῶν τὰ μὲ ἀπλὴν εἰρκτὴν τιμωρούμενα καὶ διὰ 2 ἐτῶν
τὰ τιμωρούμενα μὲ φυλάξιν. Κατὰ τὸν σαξωνικὸν νόμον,
§ 77., παραγράφονται τὰ μὲν ἀδικήματα, ὅσα δὲν κατα-
διώκονται ἐξ ἐπαγγέλματος, δι' ἐνὸς ἔτους, ὅλα δὲ τὰ λοι-
πὰ διὰ 15 ἐτῶν (ὅρα ὅμως τὴν προηγηθεῖσαν σημ. 2.). Κα-
τὰ τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον, § 130, παραγράφονται τὰ
μὲν ἀδικήματα, τὰ τιμωρούμενα μὲ θάνατον ἢ διὰ βίου

είρκτην, διὰ 20 ἐτῶν, τῶν δὲ λοιπῶν, τὰ μὲν ἐξ ἐπαγγέλματος καταδιωκόμενα, διὰ 10 ἐτῶν, τὰ δὲ μόνον κατ' ἔγκλησιν τοῦ ἔχοντος συμφέρον, διὰ 2 ἐτῶν.

Προσ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλληνικὸν ποινικὸν νόμον, ἄρθ. 120, αἱ προθεσμῖαι τῆς παραγραφῆς εἶναι : 1) ἐπὶ κακουρημάτων, τῶν ὁποίων ἡ ἀνάκρισις γίνεται μόνον κατ' αἰτησιν τοῦ παθόντος δύο ἔτη, ἐπὶ ὧν δὲ τῶν λοιπῶν κακουρημάτων, δέκα ἔτη· 2) ἐπὶ πλημμελημάτων, τῶν ὁποίων ἡ ἀνάκρισις γίνεται μόνον κατ' αἰτησιν τοῦ παθόντος, ἐν ἔτος, ἐπὶ ὧν δὲ τῶν λοιπῶν πλημμελημάτων, πέντε ἔτη· 3) ἐπὶ πταισμάτων, ἐν ἔτος.

§ 66.

Ὁ χρόνος τῆς παραγραφῆς ἄρχεται ἀπὸ τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν ἐπεραιώθη ἡ ἀξιόποινος πράξις (α). Ἡ δὲ ἐναρξίς τοῦ χρόνου τούτου ὡς καὶ ἡ διάρκειά καὶ τὸ τέλος αὐτοῦ, ὑπολογίζεται φυσικῶς (tempus naturale ratione initii, ratione cursus et finis) (β). Ἐπομένως εἶναι ἀδιάφορον, ἐὰν ἐδύναντο ἐν τοσοῦτω τὰ δικαστήρια, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χρόνου τῆς παραγραφῆς, νὰ ἐνεργήσωσι τὴν ποινικὴν αὐτῶν ἐξουσίαν ἢ ὄχι (γ).

- (α) L. 11, § 4. D. ad L. Jul. de adult. L. 1. § 10. D. ad Sct. Tarp. Περὶ τῆς ἐποχῆς τῆς ἐναρξέως τοῦ χρόνου τῆς παραγραφῆς ἐπὶ τῶν διαρκῶν ἀδικημάτων: Unterholzner, σελ. 467.) Ἐπὶ τῆς διγαμίας ἀρχεται ἡ παραγραφή, οὐχὶ ἀπὸ τῆς τελευταίας συνουσίας, ἀλλὰ ἀπὸ τῆς τελευτῆς τοῦ δευτέρου γάμου.
- (β) Πρὸς Glück Commentar Thl III. σελ. 517. ἐπ. Ἀρχαιότεροι συγγραφεῖς ἰσχυρίζονται τὸ ἐναντίον. Πρὸς Hallacher I. c. § 5.
- (γ) Τῆς ἐν γν. εἶναι πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐ Engau I. c. § 116.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ἡ φυγοδικία διακόπτει τὴν παραγραφήν,

κατὰ τὴν γνώμην τινῶν συγγραφέων· κατὰ τὴν ἐρβοτέραν ὁμως γνώμην ἀπαιτεῖται πρὸς τοῦτο ῥητὴ τοῦ νόμου διάταξις, ὡς ἐν τῷ αὐστριακῷ νόμῳ § 208 *Stuebel Criminal-verf.* §. 1453. *Henke Hand.* IV. σελ. 191.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς παραγραφῆς τῶν διαρκῶν ἀδικημάτων (*crimes successif*) ὄρα *Mangin traité l. c. II.* 164—167. καὶ *Henke Handb.* IV. σελ. 189. Ἡ διγαμία δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς διαρκὲς ἀδίκημα.

§ 67.

Ὁ χρόνος τῆς παραγραφῆς πρέπει νὰ παρέλθῃ ἀδιάκοπος. Ὑπάρχει δὲ διακοπὴ, ἅμα δικαστικὴ τοῦ κράτους ποινικὴ ἀρχὴ ἐπιχειρήσῃ πράξιν σκοποῦσαν τὴν ἀνάκρισιν καὶ τὴν τιμωρίαν τοῦ πραχθέντος ἀδικήματος (α).

Ἀφ' ἧς στιγμῆς ἐπεραιώθη ἡ τελευταία τοιαύτη δικαστικὴ πράξις, ἀρχεται ὁ τῆς παραγραφῆς χρόνος ἐκ νέου, ἀδιαφόρως ἂν ὁ παραβάτης ὑπεξέφυγε τὴν τιμωρίαν διὰ παρανόμου πράξεως ἢ δι' ἔλλειψιν ἀποδείξεων (β)

(α) Häbner p. 100. seq. v. Wening Ingenhejn über die Unterbrechung der Verj durch Generaluntersuchung. (N. Arch. Bd. VI. St. 2. N. 9.).

(β) Ἐγγ. εἶναι ὁ Engau l. c. § 114 καὶ 115.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ἡ παραγραφὴ διακόπτεται διὰ πάσης πράξεως τὴν ὁποίαν ἐπιχειρεῖ κατὰ τοὺς νομίμους τύπους ὁ πρὸς τοῦτο ἀρμόδιος δικαστὴς καὶ δι' ἧς χαρακτηρίζεται ὡς κατηγορούμενος ὁ θέλων νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν παραγραφὴν, *Id. Unterholzner*, σελ. 469. *Rosshirt Entw.* σελ. 402. *Platzmann Diss.* p. 11. *Henke Aandb.* IV. σελ. 195.

Αποχωρῶσα δὲ πρὸς διακοπὴν τῆς παραγραφῆς εἶναι καὶ αὐταὶ αἱ εἰς τὴν γενικὴν προανάκρισιν ἀναγόμεναι πράξεις *Unterholzner* σελ. 970. Κατὰ τὸν αὐστριακὸν νόμον, ἀρθ. 79., ἡ παραγραφή διακόπτεται διὰ τῆς πρὸς ἀνάκρισιν ἐπὶ τῇ προκειμένῃ ἀξιοποιίῳ πράξει γινομένης συλλήψεως ἢ ἐξετάσεως τοῦ κατηγορουμένου, ὡς καὶ διὰ πάσης ἄλλης δικαστικῆς πράξεως, τὴν ὁποίαν ὁ δικαστὴς ἐπιχειρεῖ κατὰ τοῦ κατηγορουμένου πρὸς ἔναρξιν ἢ ἐξακολούθησιν τῆς ἀνακρίσεως. Κατὰ τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον, § 132. (*Hufnagel Comm. I.* σελ. 302.) ἡ παραγραφή διακόπτεται ἕνα ὁ κατηγορούμενος προσκληθῆ παρὰ τοῦ ἀρμοδίου δικαστηρίου εἰς ἀπολογίαν περὶ τῶν ὑπονοιῶν, αἵτινες ὑπάρχουσι κατ' αὐτοῦ ὡς ἐκ τοῦ συμβάντος ἀδικήματος, ἢ ἕνα ἐκδοθῆ κατ' αὐτοῦ κατασχετήριον. Τὸ βυρτεμβεργικὸν δίκαιον παραδέχεται προτέτι καὶ ἄλλον, εἰς τὰ κοινὸν δίκαιον ἄγνωστον, λόγον διακόπτοντα τὴν παραγραφὴν, ἐν ᾗ δηλαδὴ ὁ κατηγορούμενος, πρὶν ἢ παρέλθῃ ὁ τῆς παραγραφῆς χρόνος, πράξῃ ἀδίκημα τιμωρούμενον μὲ ποινὴν ἀνωτέραν τῆς χρηματικῆς ἢ τῆς ἐξαμήνου φυλακίσεως. Περὶ τοῦ γαλλικοῦ δικαίου ὄρα *Mangin traité II.* p. 171. κατὰ τὸν γαλλικὸν ποιν. νόμον, ἀρθ. 637. 638., ἡ παραγραφή διακόπτεται διὰ πάσης πράξεως ἀφορώσης ἀνάκρισιν ἢ καταδίωξιν (*actes d'instruction ou de poursuite*). Περὶ τῆς σημασίας τῶν ἐκφράσεων τούτων τοῦ γαλλ. νόμου ὄρα *Mangin traité II.* p. 189.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸ ἀρθ. 121 τοῦ ἑλλην. ποιν. νόμου διακόπτεται ἡ παραγραφή διὰ πάσης νομίμου ἀνακριτικῆς πράξεως, ὡς καὶ διὰ νέου κακουργήματος ἢ πλημμελήματος.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἐπεκταθῶσιν εἰς τὴν κατὰ τὸ ποινικὸν δίκαιον παραγραφὴν οἱ ἐπὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ

δικαίου διακόπτοντες τὴν παραγραφὴν λόγαι. Διότι ἐκ-
τέρα τῶν παραγραφῶν τούτων στηρίζεται εἰς ἰδιαζούσας
ἀρχάς, *Mangin traité II. p. 174.* ὁ πόλεμος π. χ. ἢ ἡ
μανία τοῦ κατηγορουμένου δὲν διακόπτει τὴν παραγραφὴν.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἡ διακόψασα τὴν
παραγραφὴν ἀνακρίσις παύσει πάλιν, ὑπάρχουσιν ὡς πρὸς
τὴν περαιτέρω ἐξακολούθησιν τῆς παραγραφῆς τρεῖς διάφε-
ροι γνώμαι 1) Οἱ μὲν ἀφαιροῦσιν ἀπλῶς τὸ χρονικὸν διά-
στημα τῆς ἀνακρίσεως, θεωροῦντες ἐν τοσούτῳ τὴν παρα-
γραφὴν ὡς κοιμωμένην, καὶ ἀποφαίνονται, ὅτι μετὰ τὴν
παῦσιν τῆς ἀνακρίσεως ἐξακολουθεῖ ἡ συνέχεια τῆς παρα-
γραφῆς, συμπεριλαμβάνοντες οὕτω καὶ τὸν πρὸ τῆς διακο-
πῆς παρελθόντα ἤδη χρόνον· 2) οἱ δὲ ἰσχυρίζονται, ὅτι ὁ
τῆς παραγραφῆς χρόνος ἔρχεται ἐκ νέου ἀπὸ τῆς τελευταίας
δικαστικῆς πράξεως, ἧτις ἐπέφερε τὴν διακοπὴν· 3) ἄλλοι
τελευταῖον θεωροῦσι, μετὰ τὴν ἀπαξ γενομένην διακοπὴν,
πᾶσιν παραγραφὴν τοῦ λοιποῦ ὡς ἀδύνατον. Ἰδ. *Unter-
holzner II. σελ. 472. Rosshirt Entw. σελ. 403 Platz-
mann Diss p. 18. Heffler Lehrb. σελ. 209.* Στηρίζον-
ται δὲ εἰς L. 34. D. ad L. Jul. de adult. καὶ ἐξ ἀναλο-
γίας εἰς L. 10. de divers. temp. praescr. Κατὰ μὲν τὸ
κοινὸν γερμ. δίκαιον πρέπει τῷ ὄντι νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι,
ἀφοῦ ἀπαξ διακοπῇ ἡ παραγραφὴ, τὸ ἀδίκημα μένει ἀπα-
ράγραπτον, *Heffler σελ. 209. Unterholzner σελ. 474.*
Henke Hand. IV. σελ. 197. Ἀλλὰ ὑπὸ νομοθετικὴν ἐπο-
ψιν εἶναι ἡ ἀνωτέρω δευτέρα γνώμη ἢ ὀρθότερα· ταύτην πα-
ραδέχονται καὶ οἱ ποιν. νόμοι τῆς σαξωνίας, ἀρθρ. 78.,
καὶ τῆς Βυρτεμβέργης, ἀρθρ. 132., ὡς καὶ τὸ βαδικὸν νο-
μοσχέδιον, ἀρθρ. 173.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Ὡσαύτως καὶ ὁ ἑλληνικὸς ποινικὸς νόμος,
ἀρθρ. 122.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ ὑπολογισμοῦ τοῦ τῆς παραγραφῆς χρόνου ἐπιρροῆς νέας περὶ παραγραφῆς νομοθεσίας, ὄρα *Mangin traité de l'action publique*. Vol. II. p. 115.

§ 68.

Εἰς τὴν παραγραφὴν ὑπόκεινται ἅπαντα τὰ ἀδικήματα (α), μὴ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ μεγέθους τῆς ποινῆς ἢ τῆς ιδιότητος τοῦ προσώπου (β).

(α) Ἐξαιρουμένης τῆς ἀποστασίας, ἂν δύναται αὕτη νὰ ὀνομάζηται ἔτι ἀδικήμα. L. 4. C. de apost. Πρὸς. Thibaut l. c. § 52.

(β) Περὶ τῆς νομιζομένης ἀντιφάσεως τῆς L. 10. D. ad L. Pomp. de parricidiis: «namque eos, qui parricidii poena teneri possunt, semper accusare permittitur eodem Seto.» πρὸς. Mathei de crimin. L. XLVIII. c. 4. n. 2. Meister pr. jurisprud. crim. Sect. 3. c. 29. § 873. Overbeck's Meditationen über verschied. Rechtsmaterien. IV. Bd. Med. 189. Thibaut l. c. § 53. Ὁρα ἀνωτέρω. § 65 τὴν σημ. τοῦ ἐκδότης

§ 69.

Ἄπαντες οἱ προεκτεθέντες λόγοι (§ 62—68.) ἐξαλείφουσιν ἐντελῶς τὸ ἀδικήμα, ὡς τοιοῦτον. Ὅθεν ὁ ἀδικήσας πρέπει ν' ἀποκαθίσταται εἰς τὰ ἀστυκὰ αὐτοῦ δικαιώματα. Μόναί δὲ αἱ εἰς τὸ ἰδιωτικὸν δίκαιον ἀναγόμεναι συνέπειαι τῶν ἀδικημάτων δὲν παύουσιν ὡς ἐκ τῶν εἰρημένων λόγων, ἀλλὰ κρίνονται κατὰ τὰς τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀρχάς.

§ 70.

Ὁ φυσικὸς λόγος τῆς ἀποσβέσεως τῶν ἀδικημάτων εἶναι ὁ θάνατος τοῦ ἀδικήσαντος (α). Ἀλλὰ τοῦ κανόνος τούτου ὑπάρχει ἐξαίρεσις ὡς πρὸς τὰς χρηματικὰς ποι-

νάς, αἴτινες, ὑπὸ νομίμους τινὰς ὄρους, μεταβαίνουνσιν εἰς τοὺς κληρονόμους τοῦ πράξαντος (πρβ. § 139.). Προσέτι, δὲ, κατὰ νομολογίαν, πεπαλαιωμένην ὁμῶς ἤδη κατὰ τὸ πλεῖστον τῆς γερμανίας μέρος, τιμωρεῖται, ἐπὶ τινων ἐξόχως βαρέων, κεφαλικῶς κολαζομένων ἀδικημάτων, καὶ ὁ νεκρός (β).

(α) L. 14. D. ad L. Jul. Maj. Is, qui in reatu decedit, integri status decedit. Extinguitur enim crimen mortalitate

(β) Ἐκτελουμένης τῆς ποινῆς ἐπὶ τοῦ πτώματος ἢ ἐπὶ τῆς εἰκόνης τοῦ ἑνώχου.

ΤΜΗΜΑ ΕΚΤΟΝ.

Περὶ τῆς ἐν γένει νομίμου ἀνεκείας τῶν ἀδικημάτων.

§ 71.

Ὅστις ἐκτελῶν μετὰ προθέσεως ἀξιοποιῶν πράξιν ἀναδεικνύει ἑαυτὸν παρανομοῦντα, εἶναι ἐξόχου τοῦλάχιστον ἀστυκῆς τιμῆς καὶ ἐξαιρέτου δημοσίας ἐμπιστοσύνης ἀνάξιος. Ὅθεν τὸ κοινὸν γερμ. δίκαιον συνδέει μετὰ πάσης ἔνεκα δημοσίου ἀδικήματος καταδίκης τὴν *infamia* (α), ἤγουν τὴν ἐν τῇ πολιτείᾳ στέρησιν παντὸς ἐξόχου πρὸς τιμὴν δικαιώματος, περιλαμβάνουσαν ἰδίως τὴν στέρησιν πάσης πολιτικῆς καὶ ἐπιτιμίου ὑπηρεσίας, κατὰ δὲ τὴν νεωτέραν κατάστασιν τῶν πραγμάτων, καὶ τὴν στέρησιν παντὸς ἐπιτιμίου τιτλοῦ καὶ παντὸς μετὰ ἰδιαίτερας κοινωνικῆς τάξεως συνδεδεμένου προνομίου (β). Ἡ στέρησις παντὸς δικαιώματος πρὸς τιμὴν καὶ ὑπόληψιν (ἀτιμία κατὰ τὴν γερμανικὴν ἔννοιαν τῆς λέξεως) καὶ παντὸς

έντεϋθεν έξαρτωμένου κοινοῦ άστυκοῦ δικαιοώματος (γ), έχει επί ώρισμένων μόνον άδικημάτων χώραν, επί τών οποίων οί νόμοι ήτοι ρητώς κηρύττουσι τόν άδικήσαντα ώς *improbus et intestabilis*) (δ), ή όρίζουσι κατ' αὐτοῦ ποινήν συνεπαγομένην ώς έκ τῆς φύσεώς της τήν στέρησιν τών άστυκῶν δικαιομάτων (ε).

(α) L. 7. D. de publ. judiciis. Infamen non ex omni crimine sententia facit, sed ex eo, quod iudicii publici causam habuit.

(β) 'Ός πρὸς τόν ώρισμόν της infamia έπλησίασε μάλλον εις τήν αλήθειαν ό Hagemester (Hugo's Mag. III. Bd. 2. St. N. 8). Πρέπει δε νά μή περιοριζόμεθα μόνον εις τὸ χωρίον τοῦ Callistratus L. 5. D. de extraord. cognit. αλλά νά παραβάλλωμεν άκριβῶς πρὸς τοίς άλλοις καί L. 1. D. ad L. Jul. de vi privata. L. 2. 3. D. de his, qui not. inf. L. 1. § 11. L. 2—6. L. 8. D. de postulando. Tabulae Heracleenses T. II. cap. VIII. (Mazochi pag. 424. seq.) Paulus R. S. L. I. t. 2. § 1 Cicero pro Cluentio 42. 43. Quinctilian inst. cr. III. 6. 18. 19. Valer Maximus II. c. 4. § 4. Tertullianus de spectac. 22.

(γ) π. χ. άνικανότης πρὸς μαρτυρίαν, ενεργητική καί παθητική κληρονομική άνικανότης, άπίκλεισις από συντεχνιῶν καί συστημάτων. Δι' άκατανοήτου συγχύσεως τών πραγμάτων άπεδόθησαν αἱ συνίπειαι αὐται της intestabilis εις τήν ρωμαϊκήν infamia.

(δ) 'Ο ίσχυρισμός οὔτος περί τῆς interstabilitas, ώς τοῦ άνωτάτου βαθμοῦ ήλαττωμένης τιμῆς κατὰ τοῦς Ρωμαίους, άντιστοιχοῦσε εις τήν παρά Γερμανοίς έννοίαν τῆς ατιμίας, ώς αντίθετου της infamia, καί συνδυομένης μετά τινων άδικημάτων (πάντα τόν αριθμόν) ώς ιδιαιτούσης νομίμου αὐτῶν συνίπειας, άπαιτεῖ ειδικωτέραν άνάπτυξιν, ήτις δέν άρμόζει εις τήν σημείωσιν ταύτην. Παράδειξι έν τασούτῳ τὰ ἐξῆς χωρία καί κρίσις § 6. J. de testam. ord. L. 1. L. 4. § 4. D. de his, qui not. inf. L. 13. 14. 18. 21. pr. D. de testibus. L. 18. § 1. L. 20. § 3. 6. D. qui testi. fac. poss. L. 6. § 1. D. ad. L. Jul. rep. L. 5. § 9. D. de injur. Θεοφίλου παράφρ. εισαγ. 8. 11. T. 10. §. 10. Gellius N. A. XV. 3. Διασκήσεισι χίριν έρα Sallust Jugurth. c. 63. Horatius Serm. L. II. 3. v. 194. καί τόν σχολιαστήν αὐτοῦ Caesar de B. G. VI. 'Όρα ἀπ' εναντίας Burchardi de infamia. Kilon. 1819 p. 22.

(ε) L. 5. D. de extraord. cognit. Hübner über Ehre und Ehrlosigkeit. §. 63. ff.

Σημ. Α. τοῦ έκδ. 'Ός πρὸς τὸ ζήτημα : τίνας εἶναι, κατὰ τὸ

σημερινὸν δίκαιον, αἰ ὡς πρὸς τὴν ἀστυκὴν τιμὴν τοῦ καταδικασθέντος ἐπιζήμιοι συνέπειαι τῆς καταδίκης: ἐξάγεται 1) ἐκ τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου, ὅτι ἡ ἔκφρασις *intestabilis et improbus* ἐσήμαινε τὴν ἀπόκλεισιν τοῦ καταδικασθέντος ἀπὸ ὠρισμένων ἀστυκῶν δικαιωμάτων (*Marezoll über bürgerliche Ehre*, σελ. 85. *Heffter Lehrb.* σελ. 189.) καὶ ὅτι ἡ *infamia* ἦτο συνέπεια πάσης *in publico iudicio* καταδίκης, διαφόρων δὲ *crimina extraordinaria* καὶ τινῶν *delicta privata*. *Marezoll*, σελ. 130. *Heffter*, σελ. 190. *Malitor de minuta existim.* Lovan. 1829. p. 90. *Burchardi Rechtssystem der Römer*, σελ. 272. 2) Ἐκ τοῦ γερμανικοῦ δικαίου ἐξάγεται, ὅτι κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα ἀνεπτύχθησαν δύο τινὲς συνέπειαι τῆς καταδίκης, ἡ γον ἡ στέρησις δικαιωμάτων (*Rechtlosigkeit*) καὶ ἡ στέρησις τιμῆς (*Ehrlosigkeit*) (*Mittermaier Grunds. d. deutschen Privatrechts* §. 93. 94. *Eichhorn Einleitung in das deutsche Privatrecht* 83. *Marezoll*, σελ. 290. *Phillips deutsches Privatr.* 2te Aufl. I. σελ. 267.). Ἄλλὰ μετὰ τὴν διάδοσιν τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου κατὰ τὴν Γερμανίαν προέκυψεν ἐκ τῆς συγχωνεύσεως τῶν ῥωμαϊκῶν ἰδεῶν μὲ τὰς γερμανικὰς ἢ λεγομένην ἀτιμίαν, ἣτις ἐθεωρεῖτο καθ' ἑαυτὴν ὡς ἰδιαιτέρον εἶδος βαρείας ποινῆς Art. 104. 107. C. C. G. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς L. 7. D. de publ. iudic., δὲν δυνάμεθα νὰ συμφωνήσωμεν μὲ τὸν *Marezoll*, σελ. 357., ὅστις εἶναι γνώμης, ὅτι πρέπει νὰ ἐξετάζωμεν ἐπὶ ἐκάστης προκειμένης πράξεως, ἐὰν κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ἦτο αὐτὴ ἀξιοποινος ἢ μὴ, καὶ ὅτι, κατὰ μὲν τὴν τελευταίαν περίπτωσιν, ἡ εἰς οὐδεμίαν *Lex iudicii publici* ὑπαγομένη πρᾶξις δὲν ἐπιφέρει οὐδὲ τὴν *infamia*, κατὰ δὲ τὴν πρώτην περίπτωσιν, ὅτι πρέπει κατὰ δεύτερον λόγον νὰ διακρίνωμεν, ἂν ἡ πρᾶξις περιέχεται κατὰ τοὺς ῥωμαίους εἰς τινὰ *Lex iudicii publici*, ἢ ἂν ἦναι *crimen extraor-*

dinarium. "Όρα *Mittermaier* (*Hudtwalkers' criminal Beiträge* I. Bd. 4. Heft. σελ. 473.) *Wachter* die Straftarten und Strafanstalten in Württemberg. Tülingen 1832. σελ. 235. "Όρθότερον δυνάμεθα νά εἴπωμεν, ὅτι ἡ καταδική ἐπιφέρει τήν ἀτιμίαν, 1) ὅταν ὁ δικαστής τὸ διάταξῃ ῥητῶς εἰς τήν ἀπόφασίν του, 2) ὅταν ὑπάρχῃ ῥητὸς νόμος, κηρύττων τήν ἀτιμίαν ὡς ἀναγκαίαν συνέπειαν ὀρισμένου ἀδικήματος, 3) ὅταν ὑπάρχῃ ῥητὸς νόμος ἢ σταθερὰ νομολογία, καθ' ἣν ἡ καταψηφισθεῖσα ποινὴ συνεπάγεται ὡς πρὸς τὴν ἀστυκὴν τιμὴν ὀρισμένης ἐπιζήμιους συνέπειας. Δύναται δὲ νά ὑπαχθῶσιν ἐνταῦθα καί τινες ὑπὸ τῶν νόμων ἢ τῆς νομολογίας ὡς ἐπονείδιστοι θεωρούμεναι ποιναί, οἷον ὁ ῥαβδισμὸς (*Staupbesen*). "Επειδὴ δὲ ἡ δικαστικὴ νομολογία εἶναι κατὰ τὰ διάφορα μέρη τῆς Γερμανίας πάντῃ διάφορος, πρέπει νά λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν μόνη ἡ ἐγγύωτος νομολογία. *Mittermaier Grundsätze des deutschen Privatrechts* § 96. *Heffter Lehrbuch*. σελ. 193. *Kaemmerer über die Strafen des Prangers*. Rostock 1838. "Ότι ὑπάρχουσι ποιναί, αἵτινες θεωροῦντο ὡς ἐπονείδιστοι καὶ ἐπέφερον τήν ἀτιμίαν εἰς τοὺς καταδικαζομένους εἰς αὐτάς, εἶναι ἀναντίρρητον κατὰ τὴν πολλαχοῦ τῆς Γερμανίας δικαστικὴν νομολογίαν. Μαρτυρίας περὶ τούτου ὄρα εἰς *Mittermaier Grunds. des deutschen Privatr.* 102. Not. 6. "Όρα προσέτι περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἀτιμίας ἐν γένει: *Abegg, Lehrb. der Strafrechtswiss.* §. 131. *Hepp, Strafsystem des Würtemb. Entwurfs* σελ. 45—49.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Τὸ δικαίωμα τῶν δικαστηρίων ν' ἀποφαίνονται, ὅτι διαφυλάττεται ἡ τιμὴ τοῦ καταδικαζομένου (γνωστὸν ἤδη κατὰ τὴν 16 ἐκατονταετηρίδα εἰς τὴν δικαστικὴν νομολογίαν. *Gail observat. I. obs. 65.*) καθιερώθη καὶ διὰ νόμου ἐν ἔτει 1668, Reichsschluss v. 1668, in der Sam-

mlung der Reichsabsch. IV. σελ. 56. *Heffter Lehrb.* § 175. Κατ' ἐκείνας δὲ μόνας τὰς περιπτώσεις δὲν δύναται ὁ δικαστὴς ν' ἀπαλλάξῃ τὸν καταδικαζόμενον ἀπὸ τῆς infamia, καθ' ἃς ὁ νόμος συνδέει αὐτὴν ῥητῶς μετὰ τοῦ ἀδικήματος. *Wachter von den Strafarten* σελ. 242.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Οἱ νέοι ποινικοὶ νόμοι περιέχουσι διαφόρους ἀρχὰς περὶ τῶν συνεπειῶν τῶν ποινῶν ὡς πρὸς τὴν τιμὴν τῶν καταδικαζομένων. 1) Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος συνδέει μὲ ὠρισμένα εἶδη ποινῶν ῥητῶς τινὰς συνεπειὰς καὶ α) παραδέχεται τὸν πολιτικὸν θάνατον (περὶ τοῦ ὁποῖου ὄρα τὴν εἰς τὸν § 71. σημ. 4. τοῦ ἐκδ.), β) ἀναφέρει: ἐν τοῖς ἄρθρ. 28. 29. ὡς συνέπειαν τῆς εἰς δεσμὰ (*travaux forcés*), εἰρκτὴν (*réclusion*) ἢ φυλάκισιν (*code pénal art 20.*) καταδίκης τὴν *dégradation civique*, ἣτις ἐπιφέρει κατὰ τὸ ἄρθρ. 34. τὴν στέρησιν πάσης δημοσίας ἀρχῆς καὶ ὑπηρεσίας, τοῦ δικαιώματος τῆς ψηφοφορίας καὶ ἐκλογῆς καὶ ἐν γένει παντὸς ἀστυκοῦ καὶ πολιτικοῦ δικαιώματος, τοῦ δικαιώματος τοῦ νὰ ἦναι τιςπραγματογνώμων, μάρτυς καὶ μέλος συγγενικοῦ συμβουλίου· ἐκτὸς δὲ τούτου ὑπόκειται: ὁ καταδικασθεὶς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ποινῆς εἰς ἀπαγόρευσιν ἣτις ἀπαγγέλλεται κατ' αὐτοῦ ὡς πρὸς τὴν διαχείρισιν τῆς περιουσίας του. γ) Κατὰ τὸ ἄρθρ. 42. δύνανται τὰ δικαστήρια καὶ εἰς καταδίκας ἕνεκα πλημμελημάτων ν' ἀποφαίνωνται κατὰ τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου ὠρισμένας περιπτώσεις τὴν ἀπὸ πολιτικῶν καὶ ἄλλων τινῶν δικαιωμάτων ἀπαγόρευσιν. Ὅρα περὶ τούτου *Hellie théorie du code pénal I. p. 206. Rauter traité Vol. I. p. 265.* Πολὺ σπουδαῖος καθίσταται ἐνταῦθα ὁ ἀνωτέρω ἐν τῇ ἐπὶ τοῦ § 63. σημ. 4. ἐκδοθεὶς θεσμὸς τῆς ἀποκαταστάσεως, ἐναντίον τοῦ γαλλικοῦ συστήματος, ὅπερ συνδέεται μετὰ τῆς διαιρέσεως τῶν ἀδικημάτων εἰς κικουρηγήματα καὶ εἰς πλημμελήματα. Lu-

cas de la réforme des prisons I. p. 32. 57. III. p. 22. Boitard leçons de droit criminel p. 213. 2) Κατὰ τὸν βαυαρικὸν νόμον, τὸ περὶ οὗ πρόκειται ζήτημα συνδέεται μὲ τὴν διαίρεσιν τῶν ἀξιοποίνων πράξεων εἰς κακουργήματα καὶ εἰς πλημμελήματα, καὶ μὲ τὰ διάφορα εἶδη τῶν ποινῶν. α) ἡ ποινὴ τῶν δεσμῶν συνεπάγεται τὸν πολιτικὸν θάνατον, ἄρθρ. 9. β) ἡ καταδίκη εἰς ποινὴν ἐπὶ κακουργήματι (θανάτου, δεσμῶν, εἰρκτῆς) συνεπάγεται τὴν στέρησιν τῆς ἐξόχου τιμῆς καὶ ἐπομένως τῆς εὐγενείας, τῶν ἀξιομάτων, πάσης δημοσίας καὶ ἐπιτιμίου ὑπηρεσίας, ἄρθρ. 23. Τὸ μεταγενέστερον δὲ πολίτευμα καὶ τὸ διάταγμα (gemeindecdict) τοῦ 1818. προσέθεσαν ὡς συνέπειαν τῆς εἰς ποινὴν κακουργήματος καταδίκης καὶ τὴν στέρησιν τῶν πολιτικῶν καὶ ἀστυκῶν δικαιωμάτων. 3) Τὸ πρωσσικὸν δίκαιον συνδέει, δυνάμει διαφόρων νόμων, τὴν στέρησιν ἐπιτιμίων τινῶν καὶ πολιτικῶν δικαιωμάτων μὲ εἰδικὰς τινὰς σχέσεις, τοὺς περὶ τοῦτου νόμους ὄρα εἰς *Mannkopf Preuss. Strafr.* σελ. 30—53.), π. χ. μὲ τὴν στέρησιν τῆς εὐγενείας συνδέει τὴν στέρησιν τοῦ δικαιώματος τοῦ φέρειν παράσημα καὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ δημότου. 4) Ὁ σαξωνικὸς νόμος ἀναφέρει, ἐν τῷ ἄρθρ. 9, ὡς συνέπειας τῆς ποινῆς τῆς βαρείας εἰρκτῆς, τὴν στέρησιν ἀπάντων τῶν ἐπιτιμίων πολιτικῶν δικαιωμάτων, τῶν διακριτικῶν σημείων, παντὸς βαθμοῦ ἢ τίτλου, τῶν ἀκαδημαϊκῶν ἀξιομάτων, πάσης πολιτικῆς ἢ ἄλλης δημοσίας ὑπηρεσίας ὡς καὶ τοῦ δικαιώματος τοῦ δικηγορεῖν καὶ συμβολαιογραφεῖν· ἀπ' ἐναντίας, ἐν τῷ ἄρθρ. 10., δὲν συνδέεται μὲ τὴν ποινὴν τῆς ἀπλῆς εἰρκτῆς ἐπιζήμιός τις ὡς πρὸς τὴν τιμὴν συνέπειαν, διότι κατὰ τὰς αἰτιολογίας τοῦ σαξων. νόμου, ἡ ποινὴ αὕτη τῆς ἀπλῆς εἰρκτῆς δὲν ἐπιβάλλεται συνήθως εἰς ἀδικήματα, τὰ ὅποια ἡ κοινὴ γνώμη θεωρεῖ ἀτιμωτικά. 5) Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἄρθρ. 33., ἀναφέρει ὡς συνέπειας τῆς εἰς τὴν ποινὴν τῆς βαρείας εἰρκτῆς

καταδίκης α) τὴν στέρησιν ἀπάντων τῶν δικαιωμάτων, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξαρτῶνται τὰ πρὸς τιμὴν καὶ ὑπηρεσίαν ἀστυκὰ δικαιώματα, ὅθεν πάσης αὐλικῆς, πολιτικῆς καὶ ἄλλης δημοσίου ὑπηρεσίας, παντὸς ἐπιτιμίου τίτλου, τῶν παρασῆμων, τῶν συντάξεων, τῶν πολιτικῶν καὶ ἀστυκῶν ἐκ λογικῶν δικαιωμάτων' καὶ τῆς ἰκανότητος πρὸς ὅλα τὰ εἰρημένα πλεονεκτήματα' β) τὴν στέρησιν τῆς εὐγενείας' γ) τὴν στέρησιν τοῦ δικαιώματος πρὸς τοιαῦτα ἔργα, εἰς ἐκπλήρωσιν τῶν ὁποίων ἀπαιτεῖται παραγγεῖλια ἐκ μέρους τῆς ἀρχῆς' τελευταῖον δ) τὴν στέρησιν τοῦ δικαιώματος τῆς αλλοτριῶν τέκνων κηδεμονείας. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 34. ὁ καταδικασθεὶς εἰς ποινὴν εἰρκτῆς ἢ καθείρξεως ἐν φρουρίῳ στερεῖται ἀπάντων τῶν ἀνωτέρω ὑπὸ στοιχ. α. μνημονευθέντων δικαιωμάτων. Ὁμοίως καὶ ποινικοὶ νόμοι τῆς Λυκέρνης, ἄρθρ. 21. 22, καὶ τοῦ Τιγύρου, ἄρθρ. 8. 13. συνδέουσι τὴν στέρησιν ῥητῶν δικαιωμάτων μὲ ὠρισμένα εἶδη ποινῶν. Ἐκ τῶν εἰρημένων συστημάτων οὐδὲν εἶναι παραδοχῆς ἄξιον, διότι ἅπαντα ἐξαρτῶσι τὴν στέρησιν τῆς τιμῆς ἐκ περιστατικῶν πολλάκις ὄλως τυχαίων (π. χ. ἐκ τοῦ ἂν ἐπιβῆλλεται ποινὴ καουργήματος ἢ πλημμελήματος) καὶ ἀντίκεινται πολλάκις εἰς τὴν κοινὴν γνώμην, τιμωροῦντα ἀφ' ἑνὸς μέρους μετὰ ἐπιζημιῶν ὡς πρὸς τὴν τιμὴν συνεπειῶν πράξεις, αἵτινες δὲν εἶναι ἀτιμωτικά, ἐνῶ ἀφ' ἑτέρου δὲν συνδέουσι τὴν στέρησιν τῆς τιμῆς μὲ ἄλλας πραγματικῶς ἀτιμωτικὰς πράξεις, καθὼς τιμωρουμένας μὲ εἶδος ποινῆς ἐλαφρότερον. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἀντιβιβίουσι καὶ εἰς τὸ σωφρονιστικὸν σύστημα. *Mittermaier* (*Hudtwalker's criminal. Beitr.* 1. Bd. σελ. 477. καὶ *Archiv des Criminalr. neue Folge* 1835. σελ. 444 καὶ 1836. σελ. 424.) *Hitzig Zeitschr. für preuss. Criminalr.* Heft 22. σελ. 421. *Herrmann zur Beurtheil.* σελ. 53. v. *Zagemann* (*Arch. des Criminalr.* 1838. no 9. 15.) Ἡ καταφανὴς γενομένη ἀνάγκη τοῦ νὰ μὴ περιέ-

χωνται ἐν τῷ νόμῳ ἀπόλυτοι διατάξεις περὶ τῶν ὡς πρὸς τὴν τιμὴν συνεπειῶν τῆς ποινῆς, ἔφερε τὰς νεωτέρας νομοθεσίας εἰς τὰ ἀκόλουθα συστήματα: Α) τὸ σύστημα τοῦ νορουνγικου νομοσχεδίου, κατὰ τὸ ὅποιον ἡ ποινὴ τῆς ἀναξιοτήτος, πρὸς τὴν δημοσίαν ἐμπιστοσύνην ἐπιβάλλεται κατὰ ῥητὰς ἐν τῷ νόμῳ ὀριζομένης περιπτώσεως (ὄρα περὶ τούτου *Archiv des CrimR.* 1835. σελ. 446.)· Β) τὸ σύστημα τοῦ ἐν *St. Gallen* νόμου τῆς 24 Νοεμ. 1838. (ὄρα *Archiv des Criminalr.* 1839. σελ. 191.), κατὰ τὸν ὅποιον ὁ καταδικασθεὶς εἰς βαρεῖαν εἰρκτὴν στερεῖται τῆς ἀστυκῆς αὐτοῦ πρὸς τιμὴν ἰκανότητος, τὴν ὅποιαν ὅμως ἀναγκᾶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς ποινῆς, ἐκτὸς μόνον τοῦ δικαίωματος τοῦ ἐκλέγειν καὶ ἐκλέγεσθαι, τοῦ ὁποίου στερεῖται ἐπὶ 10 ἔτη, εἰάν δὲν ἀποκατασταθῇ πρότερον· Γ) τὸ σύστημα τοῦ βαδικου νομοσχεδίου, τὸ ὅποιον ἐν τῷ § 17. συνδέει μὲ τὴν ποινὴν τῆς βαρείας εἰρκτῆς τὴν στέρησιν ῥητῶν τινῶν δικαιωμάτων, ἀλλὰ, κατὰ τὸν § 18, ἐπιτρέπει εἰς τὸ δικαστήριον ν' ἀπαλλάττῃ ἕνεκα ἰδιαιτέρων ἐλαφρυντικῶν λόγων τὸν καταδικαζόμενον ἀπὸ τῶν ἐπιζημιῶν τῆς ποινῆς συνεπειῶν (ἐκτὸς μόνον ὀλίγων τινῶν, τὰς ὁποίας ἐπιτάσσει τὸ δημόσιον συμφέρον) καὶ δίδει συγχρόνως εἰς τὸ δικαστήριον τὸ δικαίωμα τοῦ ν' ἀποφαίνεται ἐν τῇ ἀποφάσει, ὅτι μετὰ πενταετίαν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς συμπληρώσεως τῆς ποινῆς δύνανται αἱ εἰς τὴν τιμὴν τοῦ τιμωρηθέντος ἐπιζήμιοι τῆς ποινῆς συνέπειαι νὰ ἀρθῶσι πάλιν διὰ τοῦ δικαστηρίου. Μὲ τὴν ποινὴν τῆς ἀπλῆς εἰρκτῆς δὲν εἶναι συνδεδεμένη ἡ στέρησις τῆς τιμῆς (§ 40.) ἐκτὸς ἂν τὸ δικαστήριον ἀνάμει τοῦ εἰδικου δικαίωματος, ὅπερ τῷ παρέρχει ὁ νόμος ἐπὶ ῥητῶν ἀδικημάτων, ἀποφαίνεται ῥητῶς ἐν τῇ ἀποφάσει του τὴν στέρησιν ταύτην. Κατὰ τῶν διατάξεων τούτων ἔγραψεν ὁ *Herrp* das Strafsystem des *Würtemb. Entwurfs. Heidelb.* 1836. § 24—29. ὄρα ὁμοίως

Zagemann (Arch. des CrimR. 1838. σελ. 383.). Δ) τὸ αὐστρακ (τὸ προταθέν ὑπὸ τοῦ Schüler Beitr zur Beurtheilung σελ. 17—21.), κατὰ τὸ ὅποσον τὸ δικαστήριον ὀφείλει μετὰ προηγουμένην βιάσανον περὶ τοῦ ἂν ἢ προκειμένη περιπτώσεως ἀποτελεῖ ἀτιμωτικὸν ἀδίκημα ἢ μὴ, ὡς ἀποφαίνεται, εἰς τὸ ἐνεχὸς πρέπη νὰ φυλακισθῇ εἰς δεσμωτήριον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐκπληροῦται ἢ ἐπὶ ἀτιμωτικοῦ ἀδικήμασι ποινὴ, ἢ εἰς τὸ πρέπη νὰ καταδικασθῇ εἰς μὴ ἀτιμωτικὴν ποινὴν (δυναμμένην νὰ καταγνώσθῃ καὶ διὰ βίου).

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Ὁ ἑλλην. ποιν. νόμος καθιεροῖ τὰς ἐξῆς συνεπείας τῶν ποινῶν : Α) Ἡ καταδίκη εἰς δεσμὰ διὰ βίου συνεπάγει τὸν πολιτικὸν θάνατον, ἄρθρ. 7. Β) Ὁ εἰς πρόσκαιρα δεσμὰ ἢ εἰς εἰρκτὴν καταδικασθεὶς α) στερεῖται διὰ βίου πάσης δημοσίας ἐκκλησιαστικῆς ἢ δημοτικῆς ὑπηρεσίας ἢ θέσεως, παντὸς ἀξιώματος καὶ διακριτικοῦ σημείου, τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐκλέγειν καὶ ἐκλέγεσθαι, τοῦ ἐκπληροῦν ἔργα ὀρκωτοῦ κριτοῦ, τῆς ἰκανότητος τοῦ ὑπηρετεῖν εἰς τὸν στρατὸν ἢ τὸν στόλον, τοῦ ὀπλοφορεῖν, τοῦ ἐκπληροῦν ἔργα πραγματογνώμονος ἢ μάρτυρος, τοῦ νῆ ἦναι ἐπίτροπος ἢ κηδεμὼν, ἐκτὸς μόνον τῶν ἰδίων τέκνων, κτλ. ἄρθρ. 21. 23. Β) κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ποινῆς τίθεται εἰς κατὰστασιν νομίμου ἀπαγορεύσεως ἄρθρ. 25. 3). Καὶ ἡ εἰς ποινὴν πλημμελήματος καταδίκη ἐπὶ ὀρισμένων ἀδικημάτων συνεπάγει τὰς αὐτὰς συνεπείας, τὰς μὲν διὰ παντός, τὰς δὲ ἐπὶ βραχέων χρόνων τὸν ὅποιον προσδιορίζει τὸ δικαστήριον ἀπὸ 6 μηνῶν μέχρι 6 ἐτῶν, ἄρθρ. 22. 23.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Ὁ ἐν τῇ προηγουμένη σχμ. μνημονευθεὶς πολιτικὸς θάνατος, ὅστις ἐν μὲν τῇ γαλλίᾳ (Code pénal, art. 18. Code civil. Art. 23.) εἶναι συνέπεια τῆς εἰς ποινὴν θανάτου, δεσμῶν διὰ βίου καὶ ὑπερορισμοῦ (déportation)

καταδίκης, ἐν δὲ τῇ βαυαρίᾳ συνέπεια τῆς ποινῆς τῶν δεσμῶν συνίσταται εἰς τοῦτο, ὅτι ὁ καταδικασθεὶς θεωρεῖται ὡς φυσικὸς νεκρὸς, ὅτι στερεῖται ὅλων αὐτοῦ τῶν κυριότητος καὶ κληρονομίας δικαιωμάτων, ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐμφανισθῇ ἐπὶ δικαστηρίου καὶ ὅτι ὁ γάμος του διαλύεται. Ὁ πολιτικὸς θάνατος εἶναι φρικώδης ποινή, ἀσυμβίβαστος πρὸς τὸ σωφρονιστικὸν σύστημα καὶ περιεκτικὴ σαθροῦ πλάσματος' πλάσματος μηδεμίαν ἔχοντος βάσιν. Ὁρα *Rehberg Betsachtungen über den Code Napoléon* σελ. 103. *Archiv des Criminalr.* XII. σελ. 221. *Chauveau et Hellie théorie* I. p. 188. *Boitard leçons zur le droit pénal* p. 156. Ἐν Βελγίῳ κατηργήθη ὁ πολιτικὸς θάνατος. *Zeitschrift für ausländ. Gesetzg.* VI. σελ. 476.

Σημ. 5. τοῦ ἐκδ. Περὶ τῶν ὡς πρὸς τὸ ἰδιωτικὸν δίκαιον συνεπειῶν τῶν ἀδικημάτων ἐγένετο λεπτομερεστάτη συζήτησις ἐν Βυρτεμβέργῃ κατὰ τὸ ἔτος 1839. Ὁ νόμος τῆς 5 Σεπτ. 1839. ὀρίζει ἐν τῷ § 4., ὅτι ἡ στέρησις τῶν ἐν τοῖς ἀρθροῖς 27. 33. 34. τοῦ ποιν. νόμου ἀναφερομένων δικαιωμάτων δὲν ἔχει χώραν ἀμέσως ὡς ἐκ τῆς τελέσεως τῆς ἀξιολοίμου πράξεως, ἀλλὰ μετὰ τὴν τελεσιδικίαν τῆς καταδικαστικῆς ἀποφάσεως. Αἱ παρὶ τῆς *infamia* καὶ τῆς *levis notae macula* ἰσχύουσαι ἕως τότε διατάξεις κατηργήθησαν. Τὸ δικαίωμα τοῦ συντάσσειν διαθήκην καὶ ἡ ἰκανότης τοῦ ἀποκτᾶν κληρονομίας δὲν ἀπόλλυται (ἐκτὸς ὀλίγων ἐξαιρέσεων) διὰ τῆς καταδικαστικῆς ἀποφάσεως (§ 2.).

Σημ. 6. τοῦ ἐκδ. Περὶ τοῦ ἂν ἀπόλλυται καὶ ἡ εὐγένεια, ὅταν ὁ εὐγενὴς πράξῃ ἀδίκημα ἀπειλούμενον μὲ στέρησιν τῆς τιμῆς, ὅρα τὰς ἐν τῇ σαξωνικῇ βουλῇ συζητήσεις. Σαξωνικὸς νόμος, ἀρθρ. 9. καὶ περὶ τούτου *Gross Criminalgesetz. für Sachsen* I. σελ. 107. Περὶ τῶν ἐν Βυρτεμβέργῃ

γενομένων συζητήσεων ἴσα *Herr Comment. I.* σελ. 336—346. καὶ βυρτεμβεργικὸν νόμον ἄρθρ. 33. Πασῶν προτιμότερα εἶναι ἡ διάταξις τοῦ βαδικοῦ νομοσχεδίου (ἄρθρ. 17.), καθ' ἣν ἡ ποινὴ τῆς βαρείας εἰροκτῆς ἐπιφέρει τὴν προσωπικὴν στέρησιν τοῦ εὐγενοῦς ἀπὸ τοῦ κατὰ κληρονομίαν ἀνήκοντος αὐτῷ πολιτικοῦ πρὸς τὴν εὐγένειαν δικαιώματος.

Σημ. 7. τοῦ ἐκδ. 'Ἡ ὀρθότερα λύσις τοῦ ζητήματος, εἰάν ὁ ἡμεδαπός, ὅστις ἐτιμωρήθη ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἕνεκεν ἀδικήματος ἀπειλουμένου μὲ ἀτιμωτικὴν ποινὴν, ὑπόκειται καὶ ἐν τῇ ἡμεδαπῇ εἰς τὰς ὡς πρὸς τὴν τιμὴν αὐτοῦ ἐπιζημίους συνεπείας, εἶναι ἡ ἀρνητικὴ. Βυρτεμβεργικὸς ποινικὸς νόμος, ἄρθρ. 29. *Herr Comm. I.* σελ. 340.

§. 72.

'Ἡ κοινὴ τοῦ λαοῦ γνώμη ἐν Γερμανίᾳ θεωρεῖ τὴν ἀτιμίαν ὡς συνέπειαν οὐχὶ ὠρισμένων ἀδικημάτων, ἀλλὰ ὠρισμένων ποινῶν, δὲν δύνανται ὅμως τὰ ὅρια νὰ τεθῶσι κατ' ἀκρίβειαν διὰ γενικοῦ κανόνος. Ἐν γένει δὲ θεωροῦνται ὡς ἀτιμωτικαὶ αἱ ποιναί, ὅσας ἐκτελεῖ ὁ δῆμιος (α).

¹ Ἐπιφύλαξις τῆς τιμῆς.

(2) Kleinschrod l. c. Thl. III. § 87. ff.

ΤΙΤΛΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

Περὶ τῆς φύσεως τοῦ ποινικοῦ νόμου καὶ
περὶ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ.

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ τοῦ ποινικοῦ νόμου ἐν γένει καὶ περὶ
τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ.

§ 73.

Ποινικὸς νόμος (lex poenalis), κατὰ μὲν πλατυτέραν ἔννοιαν, λέγεται πᾶς νόμος, ἀφορῶν ἀδικήματα καὶ τιμωρίαν αὐτῶν, κατὰ δὲ στενωτέραν, εἶναι ἡ κατηγορητικὴ δήλωσις τῆς ἀνάγκης αἰσθητοῦ κακοῦ ἐν περιπτώσει ὀρισμένης προσβολῆς δικαιώματος, καὶ ἀφορᾷ ἀφ' ἑνὸς μὲν : 1) ἀπαιτᾷ τοὺς ὑπεκτάτους, ὡς ἐνδεχομένους ἀδικημάτων ἐνόχους, καθόσον προτίθεται νὰ ἰσχυροποιήσῃ τὸ νόμιμον αὐτῶν καθήκον διὰ τῆς ψυχολογικῆς καταναγκάσεως, ἣν συνεπάγει ἡ ἀπλή ἀπειλὴ τῆς ποινῆς· ἀφ' ἑτέρου δὲ 2) τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους τοὺς ἐνεργοῦντας τὴν δικαστικὴν ἐξουσίαν, οἵτινες ὀφείλουσιν, ὡς ὄργανα τοῦ νόμου, νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν νόμιμον ἀπειλήν ἐπὶ τῶν πραγματικῶν ἀδικημάτων (α).

(α) Feuerbach Revision Thl. I. Kap. II.

§ 74

Ἐκ τῆς φύσεως τοῦ νόμου ἐν γένει ἐπεται ἀναγκαίως

ὡς πρὸς τὸν ποινικὸν νόμον: 1) ὅτι πᾶς ποινικὸς νόμος εἶναι ἀφ' ἑαυτοῦ ἰσχυρὸς. Ἡ ἐφαρμογὴ αὐτοῦ δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἰδιαιτέρας ἐρεῦνης περὶ τῆς σκοπιμότητος ἢ περὶ τῆς νομιμότητός του· 2) ὅτι πᾶς ποινικὸς νόμος εἶναι ἰσχυρὸς ἐπὶ πασῶν τῶν ἐν τῷ αὐτοῦ διαλαμβανομένων περιπτώσεων. Οὐδεμία περίπτωσις, φέρουσα τὰ γνωρίσματα, ὅσα ὁ νόμος προϋποτίθει, ἐξαιρεῖται τῆς ἐφαρμογῆς τῶν νομίμων αὐτοῦ συνεπειῶν, ἐκ τῆς ἐὰν ἐξηρέθη ρητῶς δι' ἰδιαιτέρον νόμιμον λόγον.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Πρὸς ὀρθὴν διάγνωσιν τῆς φύσεως τοῦ ποινικοῦ νόμου ἰσχύουσιν οἱ ἑξῆς κανόνες: 1) Οἱ ποινικοὶ νόμοι, ἐνῶ χρησιμεύουσιν ὡς ὁδηγοὶ τῶν πολιτῶν εἰς τὰς πράξεις τῶν καὶ προσδιορίζουσι τὰς ἐπὶ ποινῇ ἐπιχειρητέας ἢ παραλειπτέας πράξεις, χορηγοῦσι ταύτοχρόνως εἰς τοὺς πολίτας καὶ δικαιώματα, καθότι μόναι αἱ ἐπὶ τοῦ νόμου μὲ ποινὴν ἀπειλούμεναι πράξεις δύνανται νὰ τιμωρηθῶσι καὶ κατὰ τοσοῦτον μόνον, καθόσον ὁ νόμος ἠπέιλησε ποινὴν. Archiv d. CrimR. XIII. σελ. 546. (Τὴν ἀρχὴν ταύτην παραδέχονται καὶ ὅλοι οἱ νεώτεροι ποινικοὶ νόμοι. Πρώσικόν δίκαιον § 9. Βαυρικὸς νόμος, ἀρθρ. 1. Γαλλικὸς ποιν. κώδ. ἀρθρ. 4). 2) Οἱ ποινικοὶ νόμοι εἶναι συγχρόνως ὁδηγοὶ τῶν δικαστῶν, οἵτινες διὰ μόνων αὐτῶν ἀποκτῶσι τὴν ἐξουσίαν τοῦ νὰ ἐπιβάλλωσι ποινὰς, ὅθεν καὶ ὀφείλουσι νὰ τηρῶσιν ἀκριβῶς τὸν νόμον καὶ νὰ μὴ παραδέχωνται ἄλλους λόγους ὡς ἐλαφρυντικοὺς ἢ ὡς ἐξαλείφοντα τὸ ἀξιόποινον, εἰμὴ ὅσους αὐτὸς ὁ νόμος ἀναφέρει ὡς παραδεκτούς.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα περὶ τῆς ὀπισθενεργοῦ δυνάμεως τῶν ποινικῶν νόμων ἰσχύει ὁ κανὼν, ὅτι οἱ ποινικοὶ νόμοι δὲν ἔχουσι μὲν ὀπισθενεργὸν δυνάμιν, δοῦναι

ἡ πράξις κατὰ τοὺς ἐν τῇ ἐποχῇ τῆς τελέσεως αὐτῆς ἰσχύον-
 τας νόμους δὲν ἐτιμωρεῖτο παντάπασιν ἢ ἐτιμωρεῖτο μὲ
 ποινὴν μετριωτέραν τῆς ὑπὸ τοῦ νέου νόμου ἐπιβαλλομένης,
 ἀλλ' ὅτι ὁ νέος νόμος, ἂν ᾖ ἐπιεικέστερος τοῦ παλαιοῦ,
 πρέπει νὰ ἐφαρμόζηται καὶ ἐπὶ τῶν πρὸ τῆς ἐκδόσεώς του
 τελεσθεισῶν πράξεων. *Gönnér Jahr. der Gesetzgebung*
 I. σελ. 22. 42. *Abegg* (N. Arch. d. CrimR. XIII. N.
 18. *Zachariae* über die rückwirkende kraft neuer Straf-
 gesetze. Göttingen 1834. *Van de Pall de vi legis no-
 vae in crim.* Amstelod. 1834. *Chauveau et Hellie* théo-
 rie du code pénal I. p. 36—47. Ἡ γνώμη, ὅτι ἐφαρμό-
 ζεται πάντοτε ὁ ἐπιεικέστερος ἐκ τῶν δύο νόμων, τοῦ πα-
 λαιοῦ καὶ τοῦ νέου, ἀπαντᾶται εἰς ὅλας τὰς νέας νομοθε-
 σίας. *Baier Publicationspatent Art. III.* *Saechs. Ge-
 setzbuch Publicationspatent Art. 4.* *Würtemhrg. Ein-
 führungsgesetz Art. 2.* Ἡ περὶ τοῦ ποινικοῦ δικαίου
 θεωρία, ἐφ' ἧς ἕκαστος στηρίζεται, ἔχει ἐπιρροὴν εἰς τὴν
 λύσιν τοῦ προκειμένου ζητήματος, καὶ μάλιστα ὅσον
 ἀφορᾷ τὸ ζήτημα, ἐὰν πρέπη νὰ ἐφαρμόζηται ὁ νεώτερος
 νόμος καὶ κατὰ τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἐμετριάσθη δι-
 αὐτοῦ ἢ ἀυστηρότης τοῦ ἀρχαιοτέρου ἐν τῇ ἐποχῇ τῆς πρά-
 ξεως ἰσχύοντος νόμου, ἢ καθ' ἃς ἡ πράξις θεωρεῖται ὑπὸ τοῦ
 νέου νόμου ὡς θεμιτή. *Zacharia* von der ruckwirkenden
 kraft σελ. 25. v. *Preuschen* die Gerechtigkeitstheorie
 2te Abtheil. σελ. 19. *Hepp* Comm. zum Württemberg.
 Gesetz. I. σελ. 57. Ἐὰν ὁ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς πράξεως
 ἰσχύων νόμος θεωρῆ ταύτην θεμιτὴν, ὁ δὲ νέος νόμος ἀπειλῆ
 ποινὴν κατ' αὐτῆς, τελεσθῆ δὲ ἡ πράξις εἰς ἐποχὴν, καθ' ἣν εἶναι
 μὲν κοινῶς γνωστὴ ἡ προσεχὴς ἐκδοσις τοῦ νέου νόμου, ἀλλὰ
 δὲν ὑπάρχει ἔτι πραγματικὴ αὐτοῦ δημοσίευσις, ἡ πράξις
 μένει ἀτιμώρητος Ἐν γν. εἶναι ὁ *Oersted* Grundregeln
 σελ. 277. ὅρα ἀλλὰ *Hepp* Comm. I. σελ. 57. σημ. 2.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον, ἀρθρ. 706., αἱ ἀξιόποιοι πράξεις, ὅσαι ἐξετελέσθησαν πρὸ τῆς εἰς ἐνέργειαν εἰσαγωγῆς αὐτοῦ, ἐξακολουθοῦσι καὶ μετ' αὐτὴν νὰ δικάζονται κατὰ τοὺς παλαιοὺς ποινικοὺς νόμους.

§ 75.

Ἐπειδὴ ὁ νόμος ἰσχύει δι' ὅλας τὰς ἐντὸς αὐτοῦ περιεχομένας περιπτώσεις (§ 74.) καὶ ἐπειδὴ ἡ δικαστικὴ ἀπόφασις εἶναι ἀπλὸν μέσον πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ ποινικοῦ νόμου, ἀπαιτεῖται πᾶσα δικαστικὴ ἀπόφασις νὰ στηρίζεται εἰς νομίμους λόγους διὰ νὰ ᾗναι δικαία. Ἐπομένως 1) τότε μόνον δύναται ἡ ἀπόφασις νὰ ἀθωώνῃ, ὅταν καὶ ὁ νόμος αὐτὸς ἀθωώνῃ, καὶ τότε μόνον νὰ καταδικάζῃ, ὅταν καὶ ὁ νόμος καταδικάζῃ (α). Ἀλλὰ καὶ 2) ὡς πρὸς τὸ εἶδος τῆς ποινῆς, ὁ ῥητὸς καὶ καθ' ἑαυτὸν ἰσχυρὸς ποινικὸς νόμος ἀποτελεῖ τὸν κύριον καὶ ἀποκλειστικὸν λόγον, εἰς τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ στηρίζεται ἡ δικαστικὴ ἀπόφασις (β).

(α) Κατὰ τὴν ἀρχὴν ταύτην δύναται τις νὰ κρίνῃ περὶ τῆς *transactio pro redimenda vox*. Ὑπὲρ αὐτῆς: Böhmcr ad Carpzov Q. 148. Obs. 1. Quistorfo peiml R. Thl. 1. § 104. Κατ' αὐτῆς δὲ καὶ δικαίως: Kleinschrod syst. Entw. Thl. II. § 126.

(β) Περὶ τοῦ ἀποδιδόμενου εἰς τὸν δικαστὴν δικαιώματος νὰ ἐπιτείνῃ τὴν ποινὴν διὰ ν' ἐπαλλάττῃ τὸν καταδικαζόμενον ἀπὸ τῆς *infamia*: L. 13. § 7. D. de his, qui not. inf. L. 10. §. 2. D. de poenis. L. 4. C. ex quib. caus. infam. L. 15. pr. D. ad municip. L. 63. D. de furtis. Πρὸς Kleinschrod syst. Entw. Thl. II. §. 129. A. C. Cramer *disputationes jur. civ. C. I.* Ὁρα ἔμως καὶ Birnbaum (N. Arch. d. CrimR. XIII. σελ. 550.

§ 75 a.

Εἰς ἐρμηνείαν τῶν ποινικῶν νόμων (α) ἐφαρμόζονται οἱ

ἐπὶ πάντων τῶν νόμων ἰσχύοντες κανόνες, καθόσον ὁ δικαστῆς ὀφείλει ν' ἀναζητῆ τὴν ἀληθῆ τοῦ νόμου ἔννοιαν, καταφεύγει πρὸς τοῦτο εἰς χρῆσιν τῆς γραμματικῆς καὶ τῆς λογικῆς ἐρμηνείας, ἀκολουθῶν τὴν ἀρχὴν (β), ὅτι ἐπὶ διαφορουμένης ἐρμηνείας πρέπει νὰ παραδέχεται τὴν ἐπιεικεστέραν διὰ τὸν μέλλοντα νὰ ὑποφέρῃ τὴν ποινὴν. Δυνάμει τοῦ δικαιώματος, τὸ ὅποῖον ἔχει ὁ δικαστῆς νὰ ἐρμηνεύῃ τοὺς νόμους καὶ λογικῶς, ὀφείλει ν' ἀναζητῆ τὴν ἀληθῆ ἔννοιαν τοῦ νόμου καὶ νὰ προσφεύγῃ ἐπὶ τούτῳ εἰς χρῆσιν παντὸς μέσου (γ), ὥστε διὰ τῆς ἐπεξαργασίας τῆς ὕλης, ἥτις δύναται νῆ παρέξῃ διδόμενα περὶ τοῦ ἀληθοῦς σκοποῦ τοῦ νομοθέτου, νὰ φθάσῃ εἰς γῶσιν τοῦ σκοποῦ τούτου (δ). Καθόσον δὲ ἐντεῦθεν ἐξάγεται, ὅτι περιπτώσεις τις, ἂν καὶ μὴ ῥητῶς ἐν τῷ νόμῳ ἀναφερομένη, ἀρμόζει ὅμως ὑπὸ αὐτὸν, διότι ἡ ἔκφρασίς του εἶναι γενικὴ ἢ διότι προκύπτει ἀρχῆτις θεμένη ἐν τῷ νόμῳ, εἰς τὴν τοιαύτην περίπτωσιν ἐφαρμόζεται καὶ ὁ νόμος. Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα (ε), ἐὰν συγχωρῆται καὶ ἡ κατ' ἀναλογίαν ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου (ζ), ἐὰν δηλαδὴ ὁ δικαστῆς δύναται νὰ συμπληροῖ τὸν νόμον, νὰ ἐπεκτείνῃ αὐτὸν εἰς τὰς μὴ διαλαμβανόμενας ἐντὸς αὐτοῦ περιπτώσεις, διότι τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου τὸ ἀπαιτεῖ, προσέφυγόν τινες εἰς τὴν διάκρισιν ἀναλογίας ὡς ἐκ τοῦ νόμου, ἐφαρμογῆς δηλονότι ποινῆς, διότι οἱ αὐτοὶ λόγοι, ἐνεκα τῶν ὁποίων τιμωρεῖ ὠρισμένος νόμος πράξιν τινα, ἀρμόζουσι καὶ πρὸς τιμωρίαν τῆς ἄλλης πράξεως, περὶ ἧς πρόκειται, καὶ ἀναλογίας ὡς ἐκ τοῦ δικαίου, ἐφαρμογῆς δηλαδὴ τῆς ποινῆς εἰς περιπτώσιν μὴ ἀπειλουμένην ἐν τῷ νόμῳ, διότι οἱ γε-

νικοί περί τοῦ ἀξιοποίνου λόγου ἀπαιτοῦσι τὴν τιμωρίαν αὐτῆς (η). Ἀλλὰ ματαίως ζητεῖται σταθεράτις βάσις πρὸς διεξαγωγὴν τῆς διακρίσεως ταύτης (θ) καὶ ὀρθοτέρα βεβαίως εἶναι ἡ γνώμη, ὅτι ὁ δικαστὴς δὲν ἔχει τὴν ἐξουσίαν (1) νὰ ἐπιβάλλῃ ποινὴν εἰς περίπτωσιν, ἧτις δὲν ἀπειλεῖται ἐν τῷ νόμῳ, ἀπλῶς μόνον διότι οἱ λόγοι τοῦ ἀξιοποίνου φαίνονται, ὅτι δικαιολογοῦσι καὶ ἐνταῦθα ποινὴν, ἐνῶ ἀφ' ἑτέρου οὐδέποτε κωλύεται νὰ ἐπιβάλλῃ ποινὴν καὶ εἰς τὰς ἐν τῷ νόμῳ ῥητῶς μὴ ἀπειλουμένας περιπτώσεις (κ), καθόσον συμφώνως μὲ τὰς περὶ λογικῆς ἐρμηνείας ἀρχὰς (λ) ἀναπληροῖ κυρίως δι' ἀπλοῦ συλλογισμοῦ τὴν ἑλλειπῆ τοῦ νόμου ἔκφρασιν (μ). Ὅσον ἀφορᾷ τὸ κοινὸν γερμανικὸν δίκαιον, τὸ δικαίωμα τοῦ δικαστοῦ ἐπεκτείνεται ἔτι πλέον διὰ τὸν λόγον, ὅτι ἐνταῦθα δὲν ὑπάρχει πλήρης νομοθεσία, ἀλλ' ἀρκεῖ μόνον ἐὰν ἀναμφίβολον ἔθιμον δίκαιον παρέχῃ βάσιν πρὸς τιμωρίαν. Ἐπὶ νόμων, οἵτινες ἐν συνταγματικαῖς πολιτείαῖς προκύπτουσιν ἐκ τῆς συμ-πράξεως τῶν διαφόρων παραγόντων τῆς νομοθεσίας, παρέχουσι μὲν αἱ αἰτιολογίαι τοῦ νόμου, αἱ βουλευτικαὶ ἐκθέσεις, αἱ ψηφοφορίαι καὶ αἱ διασαφήσεις τῶν ἐπιτρόπων τῆς κυβερνήσεως ὕλην οὐσιώδη (ν) πρὸς ἀναζήτησιν τῆς ἐννοίας τοῦ νόμου, ἀλλὰ πρέπει νὰ γίνηται χρῆσις αὐτῶν μετὰ προσοχῆς (ξ) καὶ δὲν δύνανται νὰ ὑποχρεώσωσι τὸν δικαστὴν ν' ἀκολουθῇ τὰς ταιάυτας κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νόμου δοθείσας διασαφήσεις, διότι ἔχει μᾶλλον καὶ αὐτὸς τὸ δικαίωμα νὰ ἐρμηνεύῃ τὸν νόμον γραμματικῶς καὶ λογικῶς κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ πεποιθήσιν (ο).

- (α) Jordan über die Auslegung der Strafgesetze, Landsh. 1818. Elo n de interpret. in jure crim. Lugd. 1823. van Campen de interpret. legum crim. extens. Lovan. 1829. Hellie et Chauveau théorie du Code pénal I. p. 38. Rosshirt zwei criminal. Abhandlungen σελ. 113. Weber (Pölitz Jahrb. der Politik. 1837. Aprilheft σελ. 321.) Birnbaum (Archiv des Criminalr. XIII. σελ. 540 Archiv, neue Folge, 1836. σελ. 560. 1838. σελ. 496.) v. Preuschen Begründun^g des Strafr. σελ. 36 καὶ v. Preuschen die Gerechtigkeitstheorie 2te Abthl σελ. 13
- (β) L. 10. §. 1. D. de legib. L. 42. D. de poenis. Rauter Cours d. droit crim. I. p. 58. 61.
- (γ) Krüg Studien I. σελ. 3. Heramenn zur Beurtheilung des Saechs Entwurfs σελ. 14. Hafnagel Comm. I. σελ. 4. Hepp Comm. I σελ. 72.
- (δ) Το ῥωμαϊκὸν δίκαιον διακρίνει τὴν ἑρμηνείαν τῶν νόμων ex sententia legis (L. 33. §. 1. D. ad leg. Jul. de adult. L. 24. D. de poenis) ἀπὸ τῆς ad exemplum legis. L. 7. §. 3. D. ad leg. Jul. Maj. L. 12. D. ad leg. Aquil. (Ἡ τελευταία δύναται ἴσως νὰ παραβληθῇ μετὰ τῆς λεγομένης ἀναλογίας ὡς ἐκ τοῦ δικαίου. Weiske über Hochverrath σελ. 23.)
- (ε) Διαφόρους γνώμας ὄρα εἰς Wächter Lehrb. I. σελ. 67. Rosshirt. Entwickl σελ. 25. Bauer Lehrb. §. 419. Hefster Lehrb. § 37. Birnbaum (Archiv des Criminalr. XIII. σελ. 588.) Mittermaier (Archiv des Criminalr., neue Folge, I. Bd. σελ. 503.) Weber l. c. σελ. 320. Mittermaier (Archiv 1836. σελ. 409—16.) Ὁρα προσέτι Koenigs waerter de placito nullum delictum sine lege p. 142.
- (ς) Καὶ ἐν Γαλλίᾳ ἐγένετο διάκρισις μεταξὺ interprétation extensive des termes καὶ extensive del'esprit de la loi. Νέας γαλλικὰς ἀποφάσεις περὶ ἀναλογίας ὄρα εἰς Journal des tribunaux 1836. nr. 34 καὶ Le Droit. 1839. nr. 36.
- (ζ) Ἀξιοσημεῖωτοι εἶναι αἱ κατὰ τὰς νεωτέρας βουλὰς σφοδραὶ συζητήσεις Ἐκ τῆς παραβολῆς τῶν ἐξηγήσεων, αἰτινας ἐδόθησαν εἰς Στουτγάρτην καὶ εἰς Δρέσδην, ἐξάγεται, ὅτι ἡ λέξις ἀναλογία ὡς ἐκ τοῦ νόμου ἐλήφθη ὑπὸ διαφόρους ἐννοίας. Archiv des Criminalr. neue Folge 1838. σελ. 4.
- (η) Εἰς τὰς διακρίσεις τῶν βουλῶν κατασκευάσθησαν, ἐν πλείπῃ νὰ εἰπωσιν αἱ ἐν τῷ νόμῳ κατὰ τὸ ῥῆμα ἢ κατὰ τὴν ἔννοιαν αὐτῶν διαλαμβανόμεναι πράξεις (Σαξων. νόμ. ἀρθ. 1. Βυρτεμβέργ. νόμ. ἀρθ. 1) ἢ κατὰ τὸ πνεῦμα ἢ κατὰ τὴν προφανῆ ἔννοιαν. Πλὴν, ὅλα ταῦτα δὲν συντελοῦσι παντάπασι εἰς τὸ νὰ κατεστήσωσι τὸ πρᾶγμα σαφέστερον. Archiv des Criminalr. 1836. σελ. 410. Περὶ τοῦ Ἄνωδέρου ὄρα Archive des Criminalr. 1838. σελ. 103. Ἐν Βυρτεμβέργῃ ἡ κυβέρνησις καθήσυχουε τὰς βουλὰς διὰ τινος δικαστικῆς; Hepp Comm. σελ. 86.

- (ι) Ὁ ἀδότης ὅσις καὶ αὐτὸς παρεδέχετο πρότερον τῆς διάκρισιν ταύτης, ἐπέσθη περὶ τοῦ ἀνωφελοῦς αὐτῆς κατὰ τὰς διασκέψεις τῆς βουλευτικῆς ἐπιτροπῆς. Ὅρα προσίτι: Hufnagel Comm. I. σελ. 3. Περὶ τοῦ ἀνωφελοῦς τῆς διακρίσεως μεταξὺ ἀναλογίας ὡς ἐκ τοῦ νόμου καὶ ἀναλογίας ὡς ἐκ τοῦ δικαίου: Rosshirt Zeitschr. für Civilr. Bd. II. Heft. 2. σελ. 259. Escher die Lehre vom Strafbaren Betrug σελ. 16.
- (κ) Περὶ τῆς κατὰ γράμμα δῆθεν ἐρμηνείας κατὰ τὸ ἀγγλικὸν Δικαίον Mittermaier (Zeitschr. für auslaendische Rechtswissenschaft. I. Bd. σελ. 49).
- (λ) L. 12. 27. D. de legibus. L. 7. §. 3. D. ad leg. Zul. majest. L. 3. D. ad leg. Pomp. Art. 104. C. C. G. Thibaut Ctheorie der logischen Auslegung. Birnbaum (Archiv XIII. σελ. 600).
- (μ) L. 13. D. de legibus. Birnbaum (Archiv des Criminalr. 1836. σελ. 569. Not.)
- (ν) Waschter Abhandl. aus dem Strafrechte σελ. 245. Schlettter Diss de subsidiis interpret. legum ex iis quae in comitiis acta sunt. Lips. 1839.
- (ξ) Ὁ ἐπίτροπος τῆς κυβερνήσεως δὲν εἶναι ὁ νομοθέτης. Ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὴν ψηφοφορίαν τῶν βουλευτῶν, εἶναι γνωστὸν, πῶς διὰ ποικίλων πολλακῆς αἰτιολογιῶν γίνονται δεκτὰ τὰ ἄρθρα. Περὶ τοῦ βυρτεμβεργικοῦ ποινικοῦ νόμου ὅρα τὴν περιεργὸν διατριβὴν, τὴν περιεχομένην εἰς Sarvey Monatschrift für Justizpflege in Württemberg IV. Bd. nr. 1. πρὸ πάντων. σελ. 11.
- (ο) Schüler Beitr. zum Saschs. Criminalgesetz σελ. 9. Mittermaier (Archiv 1839. σελ. 339.)

§ 76.

Τὸ διάφορον περιεχόμενον τῶν ποινικῶν νόμων ἐπιφέρει λοιπὸν τὴν διάφορον ἕκτασιν τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας ὡς πρὸς τὸ εἶδος καὶ τὸ μέγεθος τῶν καταψηφιστέων ποινῶν. Α) Ὅταν ὁ νόμος αὐτὸς ὀρίξῃ τὸ εἶδος τῆς ποινῆς, ὡς ἀποκλειστικὸν κακὸν (ὀριστικὸς ποινικὸς νόμος), τότε τὸ μέγεθος τῆς ποινῆς ἐπὶ πάσης εἰδικῆς παραβάσεως ὑπαγομένης εἰς τὸν ποινικὸν αὐτὸν νόμον, δὲν δύναται νὰ μετρηθῇ εἰμὴ ὡς ἐξ αὐτοῦ τοῦ ὀριστικοῦ νόμου καὶ κατ' αὐτόν· διότι ἡ προσταγὴ τοῦ νόμου εἶναι ἰσχυρὰ δι' ὅλας

τάς ἐντὸς αὐτοῦ διαλαμβανομένας περιπτώσεις (§. 74.).

§. 77.

Β) Ἐὰν ὁμοῦ ἀπειλῇ ὁ νόμος τὸ κακόν, χωρὶς νὰ τὸ προσδιορίξῃ (ἀπολύτως) κατὰ πάντα λόγον (ἀόριστος ποινικός νόμος), ἔχει ὁ δικαστὴς τὸ δικαίωμα καὶ τὸ καθήκον νὰ προσδιορίξῃ αὐτὸς, ἐντὸς τῶν νομίμων ὁρίων, τὴν ποινὴν κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῶν· ἀλλὰ, μόνον ἀναλόγως πρὸς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀξιοποίνου τὸν ἀρμόζοντα εἰς τὸ ἐκάστοτε προκείμενον ἀδίκημα, τὸ ὑπαγόμενον ἐν γένει εἰς τὸν ἀόριστον ποινικὸν νόμον, τότε πᾶσα δικαστικὴ ἀπόφασις πρέπει νὰ στηρίζεται ἐπὶ νομίμων λόγων.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Τὸ πλεῖστον μέρος τῶν ἐν ταῖς νομοθεσίαις διαλαμβανομένων ποινικῶν νόμων ἀποτελοῦσιν οἱ σχετικῶς ἀόριστοι ποινικοὶ νόμοι, ἤθουν τοιοῦτοι, καθ' οὓς ἀπειλεῖται ἐλάχιστος καὶ ἀνώτατος ὄρος, εἴτε εἰδικῶς ὡς πρὸς ὀρισμένον εἶδος ποινῆς (π. χ. εἰρκτὴ 4 ἕως 8 ἐτῶν), εἴτε οὕτως, ὥστε ὁ δικαστὴς δύναται νὰ ἐκλέξῃ μεταξὺ δύο εἰδῶν ποινῆς, π. χ. βραδείας ἢ ἀπλῆς εἰρκτῆς, καθ' ἣν περιπτώσειν ὑπάρχει ἐπίσης ἐλάχιστος καὶ ἀνώτατος ὄρος, διότι ἐν γένει ὁ νόμος ὀρίζει ἐπὶ ἐκάστου εἶδους ποινῆς, οἷον ἐπὶ βραδείας εἰρκτῆς, ὅτι δὲν δύναται π. χ. νὰ ἐπιβληθῇ πλέον τῶν 20 οὔτε ἥττον τῶν 3 ἐτῶν. Τὸ εἶδος τοῦτο τῶν ποινικῶν νόμων πρὸ παντὸς ἄλλου συνάδει πρὸς τὴν δικαιοσύνην, ἀλλὰ αἱ νεώτεραι νομοθεσίαι δὲν ἀκολουθοῦσι συνεπῶς τὸ σύστημα τοῦτο, διότι ἐν μέρει μὲν ἀπειλοῦσι πολλακίς ἀπολύτως ὀρισμένας ποινάς, οἷον διὰ βίου δεσμὰ, (ἀντὶ νὰ εἴπωσι: διὰ βίου ἢ πρόσκαιρα, πλὴν οὐχ ἥττονα τῶν 40 ἐτῶν) ἐν μέρει δὲ μετὰ πολλῆς αὐθαιρεσίας περιορίζουσιν ἐπὶ τι-

νων ἀδικημάτων πολὺ τὸ μεταξὺ τοῦ ἐλαχίστου καὶ τοῦ ἀνωτάτου ὅρου διάστημα, π. χ. ἀπὸ 1 ἕως 3 ἐτῶν. Ὅρα περὶ τούτου *Mittermaier* (N. Archiv 1839 σελ. 161—171).

§ 78.

Ἐκ τῶν εἰρημένων (§. 77.) ἔπεται περαιτέρω: 1) ὅτι, ὅσάκις ὁ ποινικὸς νόμος ἀπειλεῖ μόνον διαφόρους ποινὰς ἐναλλάξ ἢ ὠρισμένον εἶδος ποινῆς, χωρὶς ἐντελοῦς προσδιορισμοῦ τοῦ βαθμοῦ τοῦ εἶδους τούτου (α) (σχετικῶς ἀόριστος ποινικὸς νόμος) τὸ εἶδος ἢ τὸ μέγεθος τῆς ποινῆς δύναται νὰ προσδιορισθῇ μόνον μεταξὺ τῶν ἐν τῷ νόμῳ ἀναγερομένων ποινῶν, ἢ ἐντὸς τῶν εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ ἀορίστων ἀφεθέντων βαθμῶν τῆς ποινῆς, κατὰ τοὺς γενικοὺς λόγους τοῦ ἀξιολογίου· ἀπ' ἐναντίας 2) ἐπὶ ἐφαρμογῆς ποινικοῦ νόμου κατὰ πάντα λόγον (ἀπολύτως) ἀόριστου, ὅστις δὲν προσδιορίζει τὴν ποινὴν οὔτε κατὰ τὸ εἶδος οὔτε κατὰ τὸν βαθμὸν αὐτῆς, ὁ δικαστὴς ἔχει ἐλευθέραν ἐκλογὴν μεταξὺ δ.λων τῶν ποινῶν, ὅσας ἡ νομοθεσία ἀναγνωρίζει ἐν γένει (β).

(α) Εἰς τὴν τελευταίαν κατηγορίαν ἀνάγεται ἡ περίπτωσις 1) καθ' ἣν ὁ βαθμὸς τοῦ ὠρισμένου εἶδους τῆς ποινῆς δὲν περιορίζεται ἐντὸς ῥητῶν ἡρῶν, π. χ. ὁ ἔνοχος τιμωρεῖται μὲ τὴν ποινὴν τῆς βαρείας ἐφρκτῆ: 2) καθ' ἣν ὁ βαθμὸς περιορίζεται δι' ἐλαχίστου ἢ δι' ἀνωτάτου ὅρου ἢ δι' ἀμφοτέρων, π. χ. εἰς κάθειρξιν 10 ἕως 20 ἐτῶν.

(β) Μηδὲ τῆς θανατικῆς ποινῆς ἐξαίρουμένης: L. 13. D. de poenis. Hodie licet ei, qui extra ordinem cognoscit, quam vult sententiam ferre. L. 7. §. 3. ad L. Jul. rep. Hodie ex lege repetundarum extra ordinem puniuntur, et plerumque vel exilio puniuntur, vel etiam durius, prout admiserint. Quid enim, si ob hominem necandum pecuniam acceperint? Capite plecti debent, vel certe in insulam deportari. Εἰς τοὺς νόμους τούτους δὲν ἀντιτίθεται οὔτε

L. 11. D. de poenis, οὔτε Art. 104. C. C. C. Πρὸ Β. o. e. h. m. e. r. ad Art. 105. C. C. C. §. 2.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Κατὰ τῆς ἐσφαλμένης ταύτης γνώμης τοῦ Φάυερβαχ ἔρα *Birnbaum* (N. Archivdes Criminalr. XII. σελ. 540. ἐπ.).

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Τὸ κύριον λάθος ὡς πρὸς τὴν ἐπιμέτρῃσιν τῆς ποινῆς, ἥτις ἀπειλεῖται διὰ τῶν σχετικῶς ἀορίστων ποινικῶν νόμων, συνίσταται εἰς τὸ ὅτι πολλά δικαστήρια ἢ ἐπιβάλλουσι συνήθως τὸν ἐλάχιστον ἢ τὸν ἀνώτατον, τὸ συνθηθέστερον ὅμως τὸν μέσον ὅρον, ἢ ὑπολογίζουσι ἐκατέρωθεν τοὺς ὑπάρχοντας ἐλαφρυντικούς καὶ ἐπιβαρυντικούς λόγους, διὰ νὰ εὗρωσιν, ὡς ἐπὶ ἀριθμητικοῦ παραδείγματος, τὴν ἀναλογοῦσαν ποινήν. *Millermaier* (Archiv 1839. σελ. 171.) Μόνον δλόκληρος ἡ πράξις, ὡς ἔχει αὐτὴν πρὸ ὀφθαλμῶν ὁ δικαστῆς καθ' ὅλας τὰς ἐξακριβωθείσας εἰδικὰς αὐτῆς περιστάσεις, αἵτινες προσδιορίζουσι τὸ μέγεθος τῆς ἐνοχῆς, πρέπει νὰ ὀδηγῇ τὴν κρίσιν αὐτοῦ· παντὸς δὲ λόγου ἔχοντος ἐπιρροὴν εἰς τὴν ἐπιμέτρῃσιν τῆς ποινῆς ἢ βαρύτης, πρέπει νὰ ἐξετάζῃται κατὰ τὴν ἀτομικότητα τοῦ κατηγορουμένου. Παράδοξον εἶναι, ὅτι κατὰ τὰς αἰτιολογίας τοῦ Βυρτεμβεργικοῦ νόμου σελ. 61. ὁ δικαστῆς ὀφείλει ἐν ἐλλείψει ἐπὶ βαρυντικῶν καὶ ἐλαφρυντικῶν λόγων νὰ ἐπιβάλλῃ τὸν μέσον ὅρον τῆς ποινῆς. Τοῦτο δύναται νὰ φέρῃ εἰς λάθῃ. Ἐρα *Hufnagel* Comm. I. σελ. 231. *Happ* Comm. zum Wuerttemberg. Gesetzb. I. σελ. 747. Τὴν ὀρθὴν θεωρίαν ἔρα, σχετικῶς πρὸς τὸν σαξωνικὸν νόμον, εἰς *Gross saechs. Criminalges. mit Anmerkungen* σελ. 119.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ τῶν εἰδικῶν ἀρχῶν, ὡς πρὸς τοὺς ὅρους καὶ τὸν τρόπον τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ποινικῶν νόμων.

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΠΡΩΤΗ.

Περὶ τῶν πρὸς δυνατὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ποινικοῦ νόμου ἐν γένει προαπαιτουμένων ἢ περὶ τῶν λόγων τοῦ ἀπολύτως ἀξιοποίνου.

Feurbach Revision Thl. II Kap. VI. VII.

L. H. v. Atmendingen Darstellung der rechtlichen Imputation. Giessen 1803.

F. A. Boysen und J. G. Gebhard Beantwortung der Preisfrage: wie weit die moralische Schätzung einer Handlung bey der Festsetzung oder Anwendung eines Strafgesetzes in Betrachtung Kommen darf? Berlin 1804.

(V. Globig) Entwurf eines Maaßstabes der gesetzl. Zurechnung und der Strafverhältnisse. Dresden 1808.

Kleinschrod Grundzüge der Lehre von der Zurechnung der Verbrechen, im neuen Archiv d. Criminalrechts. I. Bd. 1. Heft. N. 1.

Ch. J. Stelzer über den Willen: eine psych. Untersuchung für das Criminalrecht. Leipz. 1817.

§ 79.

Οἱ λόγοι, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξαρτᾶται τὸ νομίμως δυνατόν τῆς ἐφαρμογῆς ποινικοῦ νόμου ἐν γένει καὶ ἐπομένως τῆς ἐπιβολῆς ποινῆς, λέγονται λόγοι τοῦ ἀπολύτως ἀξιο-

ποινου καὶ εἶναι οἱ μὲν ἐξ ἀντικειμένου (objectiv), οἱ δὲ ἐξ ὑποκειμένου.

A. Ἐξ ἀντικειμένου λόγος τοῦ ἀπολύτως ἀξιοποίνου

§ 80.

A) Ὁ ἐξ ἀντικειμένου λόγος τοῦ ἀξιοποίνου ἐν γένει εἶναι ἡ ὑπαρξίς γεγονότος, ὑπαγομένου εἰς τὴν ἀπειλὴν ποινικοῦ νόμου (§. 20.) B) Πᾶσα πράξις, ἥτις δὲν ὑπάγεται εἰς ποινικὸν νόμον, δὲν θεωρεῖται ὡς ἀξιοποίνος ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων, ἅπερ δικάζουσι κατὰ τὸ ἐξωτερικὸν δίκαιον (α). Τότε δὲ μόνον ὑπάγεται ἡ πράξις εἰς ποινικὸν νόμον, ὅταν φέρῃ τὰ γνωρίσματα, τὰ ἀπαρτίζοντα τὴν ἔννοιαν τῆς πράξεως ἐκείνης, μετὰ τῆς ὁποίας ὁ νόμος συνέδεσε τὴν ποινὴν ὡς νόμιμον συνέπειαν.

(α). Ὑπάρχουσι πράξεις κατὰ τὴν ἰδέαν τοῦ νομοθέτου ἀξιοποίνου. Τὸ τοιοῦτον πολιτικῶς ἀξιοποίνον δὲν πρῦποτίθησι φυσικῶ τῷ λόγῳ τὴν ὑπαρξίς ποινικοῦ νόμου· ἀλλὰ ἐνταῦθα δὲν εἶναι περὶ αὐτοῦ ὁ λόγος.

§ 81.

Τὸ σύνολον τῶν γνωρισμάτων ῥητῆς πράξεως ἢ ῥητοῦ γεγονότος, τῶν ἐμπεριεχομένων εἰς τὴν νόμιμον ἔννοιαν ὠρισμένου εἴδους παρανόμων πράξεων, λέγονται *συστατικὰ τοῦ ἀδικήματος* (corpus delicti, Thatbestand des Verbrechens (α)). Ὅθεν τὸ ἐξ ἀντικειμένου ἀξιοποίνον ἀξαρτᾶται ἀπὸ τῆς ὑπάρξεως τῶν συστατικῶν τοῦ ἀδικήματος ἐν γένει, ἢ δὲ ἐφαρμογῇ ῥητοῦ νόμου ἐπὶ ὠρισμένης περιπτώσεως, ἀπὸ τῆς ὑπάρξεως τῶν συστατικῶν ἐκείνων,

ἄπερ ὁ ἐφαρμοστέος νόμος προϋποτίθῃσιν ὡς ὄρον τῆς νομίμου αὐτοῦ συνεπείας.

- (α) Ἡ λέξις *Thatbestand* εἶναι ἐν χρήσει καὶ εἰς ἄλλας σημασίας, καθ' ἃς οἱ νομοδιδάσκαλοι δὲ ἐπιρριπὲ νὰ τὴν μεταχειρίζονται. Πρβ. *Boehmer ad Art. 6. C. C. C. §. 10. Klein Grunds. d. peinl. R. §. 68.* Πρβ. ποσσίαι· *Kleinschrod (Archiv III. 1. N. 3.) C. G. Biener delibata quaedam de corpore delicti capita.* Lips. 1801. *Stübel pr. de perversa interpretatione legum criminalium in constituendo quorundam delictorum corpore.* Viteb, 1798. Πρὸ πάντων τὸ κλασικὸν σύγγραμμα τοῦ *Stübel über den Thatbestand der Verbrechen, besonders der Tödtung.* Wittenberg 1805.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Τὴν ἔκφρασιν *corpus delicti* (σῶμα τοῦ ἐγκλήματος) εἰσήγαγον οἱ νομικοὶ τοῦ μέσου αἰῶνος, οἵτινες ἐπὶ τοῦ ἀδικήματος τῆς ἀνθρωποκτονίας ἔλεγον, ὅτι ὑπάρχει τὸ σῶμα τοῦ ἐγκλήματος, ὅταν ἀνακαλύπτηται τὸ πτώμα τοῦ φονευθέντος. ("Ὅθεν κατὰ τοῦτο ἤρμοζεν ἡ ἔκφρασις *corpus delicti* [L. 1. §. 24. D. ad SC. Silen.]. "Ὁρα *Biener Beitr. zur Gesch. d. Inquisitions proc.* σελ. 91. *Rosshirt Entw. der Grunds.* σελ. 284.) Τὸ οὐσιῶδες τῆς ἀνευρέσεως τοῦ πτώματος κατὰ τὸ γερμανικὸν δίκαιον ἔφερεν εἰς τὴν γνώμην, ὅτι δὲν ὑπῆρχε *corpus delicti*, ἐὰν τὸ πτώμα δὲν ἀνεκαλύπτετο. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐξετάθη ἡ ἔκφρασις αὕτη καὶ εἰς τὰ λοιπὰ ἀδικήματα, σημαίνουσα, ὅτι ὑπάρχουσι τὰ γνωρίσματα, τὰ ὅποια πρέπει νὰ ἔχη ἡ πράξις, διὰ νὰ ὑπαχθῇ εἰς ποινικὸν νόμον. Ἐν μὲν τῷ ποινικῷ δικαίῳ εἶναι ἡ περὶ τῶν συστατικῶν τοῦ ἀδικήματος διδασκαλία σπουδαία, διὰ νὰ χαρακτηρίζωνται προσηκόντως αἱ πράξεις, οἵτινες πρόκειται νὰ γίνωσιν ἀντικείμενον τῆς ποινῆς, ἐν δὲ τῇ ποινικῇ δικονομίᾳ, διὰ νὰ λαμβάνωσιν αἱ ἀνακρίσεις ὀρθὴν βάσιν καὶ νὰ μὴ ἐπιχειρῶνται ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχε. *Mittermaier Stafverfahren* I. §. 58. *Kitka zur Lehre über die Erhebung d. Thatbestandes.* Wien 1831. *Wachter Lehrb.* 46.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ἡ περὶ τῶν συστατικῶν διδασκαλία ἔλαβε πρὸ πάντων ἐν τῷ γερμανικῷ δικαίῳ τὴν ἀρχὴν τῆς, καὶ μάλιστα ἐν μέρει μὲν ὡς ἐκ τῆς κατὰ τὸ δίκαιον τοῦτο ἐξ ἀντικειμένου ἐπόψεως τῶν ἀδικημάτων, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον, καθ' ἃ τὰ συστατικά δὲν ἐδύναντο νὰ ἔχωσι τὴν σημερινὴν σπουδαιότητα, ἐν μέρει δὲ ἀπὸ τῆς ἀναπτύξεως τῆς ἐξεταστικῆς διαδικασίας (Inquisitionsprocess).

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Τὸ τετελεσμένον ἀδίκημα ἔχει ἰδιαίτερα συστατικά, ὡς καὶ ἡ ἀπόπειρα ἐπίσης, καθόσον ὁ ποινικὸς νόμος προσδιορίζει τὰ γνωρίσματα, ὅσα πρέπει νὰ φέρῃ ἡ ἀπόπειρα οἰουδήποτε ἀδικήματος, διὰ νὰ ᾖναι ἀξιόποινος (οἷον ἀρχὴν ἐκτελέσεως) καὶ καθόσον ἄλλαι πράξεις ἀποτελοῦσι τὴν ἀπόπειραν καὶ ἄλλαι τὴν τέλεσιν. Ἐσφαλμένως λαλοῦσι τινὲς περὶ ἀποπείρας πάντοτε, ὅσάκις τὰ συστατικά εἶναι ἔλλειπῆ, *Zachariae vom Versuche* σελ. 22.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Τὴν ἔκφρασιν : ἐξ ὑποκειμένου συστατικά τοῦ ἀδικήματος, μεταχειρίζονται πολλάκις διὰ νὰ σημάνωσιν, ὅτι ὁ κατηγορούμενος εἶναι ὁ πράξας (πλὴν πολλὰ ἀναρμόστως, διότι ἡ γενικὴ ἔννοια τῶν συστατικῶν ἀφορᾷ μόνον τὸν χαρακτῆρα τῆς ἐγκληματικῆς πράξεως, ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τοῦ ζητήματος : τίς ἐξετέλεσεν αὐτήν), ἢ διὰ νὰ φανερώσωσιν, ὅτι ὁ κατηγορούμενος ἔπραξε μετὰ κακῆς προαιρέσεως (ἐπίσης ἐσφαλμένως, διότι τοῦτο δὲν ἀνήκει εἰς τὰ συστατικά), ἢ ὅσάκις πρὸς τὸ ἀδίκημα ἀπαιτεῖται ῥητὴ ιδιότης τοῦ πράξαντος, οἷον ἐπὶ αἰμομιξίας, ἄρθότερον δὲ ὅσάκις ἀπαιτεῖται πρὸς ἀπαρτισμὸν τῆς ἐννοίας τοῦ ἀδικήματος ὠρισμένη τάσις τῆς θελήσεως, π. χ. *animus lucri faciendi* ἐπὶ κλοπῆς.

§ 82.

Κατὰ τὴν διάφορον νόμιμον ἔννοιαν τῶν ἀδικημάτων

διάφορα εἶναι καὶ τὰ συστατικὰ αὐτῶν. Συνήθως ἀπαι-
τούνται ὡς συστατικά:) ὠρισμένον παράνομον ἀποτέ-
λεσμα τῆς πράξεως (α)· πολλαίς ὁμως καὶ 2) προσωπικοί
τινες (εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἀδικούντος ἐνυπάρχοντες) λό-
γοι τῆς παρανόμου πράξεως, ἥτοι α) ῥητὴ προαίρεσις (β),
ἢ β) εἰδότης βουλήσεως (γ). πάντοτε ἀπαιτοῦνται ὡς συστα-
τικὰ τοῦ ἀδικήματος 3) γνωρίσματά τινα τῆς ἐξωτερικῆς
πράξεως καθ' ἑαυτήν.

(α) Ὑπάρχουσι παραβάσεις, ἐπὶ τῶν ὁποίων τὸ ἀποτέλεσμα δὲν ἀπαιτεῖται
ὡς συστατικὸν τοῦ ἀδικήματος, εἰς ἐπὶ ἀποπειράς.

(β) Οἷον *animus lucri faciendi* etc. ἐπὶ κλοπῆς.

(γ) Οἷτω π. χ. ἡ ἔννοια τῆς ἀναιρέσεως συνίσταται εἰς τὴν ἐν βρα σ μ φ ψυχ-
κῆς ὁρμητικῆς πράξιν τῆς ἀνθρωποκτονίας. "Οταν ὁ νόμος θεωρῇ τὸν δόλον
τοσοῦτον ἀναγκαιὸν εἰς ἀπαρτισμὸν τῆς ἐννοίας τοῦ ἀδικήματος, ὥστε ἀ-
δίκημα τοῦ αὐτοῦ εἶδους ἐξ ἀμελείας νὰ ἦναι ἀδύνατον ἢ τοῦ ἀπολύτως
ἢ τοῦλάχιστον χωρὶς νὰ μεταβάλῃ ὀνομασίαν, τότε ἀπαιτεῖται ὡς συ-
στατικὸν τοῦ ἀδικήματος καὶ ὁ δόλος. Ἐπὶ τῶν ἀδικημάτων ὅμως τὰ
ὁποῖα δύναται νὰ πράξῃσι καὶ ἐξ ἀμελείας, ὁ δόλος δὲν δύναται νὰ
θεωρηθῇ ὡς συστατικόν. Ἐν τῷ αὐτῷ περιπτώσει ὁ δόλος εἶναι, καθὼς ἡ
ῤαθυμία, ἀπλῶς μόνον λόγος κανονικῶν τῶν βαθμῶν τοῦ ἀξιόποιου.

§ 83.

Ἐπειδὴ τὸ ἀξιόποιον πάσης πράξεως ἐξαρτᾶται ἀπὸ
τῆς ὑπάρξεως τῶν συστατικῶν ἀδικημάτων τινος, ἡ δὲ
νομικὴ ὑπαρξις πάσης πράξεως ἀπὸ τῆς νομίμου ἀποδεί-
ξεως αὐτῆς, ἐπεταί, ὅτι οὐδεὶς πρέπει νὰ τιμωρῆται, ἐὰν ἡ
νόμιμος ἀπόδειξις τῆς εἰς αὐτὸν προσαπτομένης καὶ εἰς
ποινικὸν νόμον ὑπαγομένης πράξεως, ἦναι ἀτελής, ἢ ἐὰν
ἡ πράξις ἦναι μὲν ἀποδεδειγμένη, ἀλλὰ δὲν ὑπάγεται εἰς
ποινικὸν νόμον (α). Ἐπομένως, πᾶσα ποινὴ, ἐπὶ τῇ βά-
σει ἀτελοῦς ἀποδείξεως ἐπιβαλλομένη, εἶναι παράνομος,

ἀδιαφόρως ἐὰν ἐπιβάλλεται ἡ ὀριζομένη παρὰ τοῦ νόμου ἢ ἄλλη μετρωτέρα (ἕκτακτος) ποινή (6).

(α) Ἐκεῖ, ὅπου περὶ τοῦ πραγματικοῦ μέρους τῆς κατηγορίας ἀποφασίζουσιν ἔνορκοι, μὴ ἀκολουθῶντες νομίμως ὀρισμένῃν περὶ ἀποδείξεως θεωρίαν, ἢ ὁμογνώμων προσωπικῆς πεποιθήσεως τῶν κατὰ τοὺς νομίμους τύπους συνηθροισμένων ἐνόρκων ἀποτελεῖ τὴν νόμιμον ἀπόδειξιν. πρβ. Fea-erbach über d. Gerichtsverf. u. d. gerichtl. Verfahren Frankreichs etc. (Giessen 1823.) σελ. 404—408. Mittermaier Strafverf. II. σελ. 362.

(β) Τῶν νεωτέρων τινὲς συνομολογοῦσι μὲν, ὅτι ἀτελοῦς οὐσῆς τῆς ἀποδείξεως δὲν πρέπει νὰ ἐπιβάλληται ποινὴ, ἀλλ' ὅμως ὡς δικασταὶ ἐφαρμόζουσιν ἀσφαλιστικὰ μέτρα, ὡς πολλὰ τοιαῦτα παραδείγματα μνημονεύονται ἐν τοῖς *Hallische Rechtsprüche* τοῦ Klein. Περὶ τῆς τιμωρίας ἐπὶ τῇ βάσει ἀτελοῦς ἀποδείξεως πρβ. Weismantel Diss. de condemnatione facinorosorum ex indicis. Erf. 1791. Holzschuher ab Harrlach D. de poena extraordinaria deficiente plena criminis probatione neutiquam decernenda. Altorf. 1799. Kleinschred über die Wirkungen eines unvollkommenen Beweises in peinlichen Sachen; in den Abhandl. aus d. peincl. R. and p. Proc. Thl. 1. N. 1. §. 7. Ἴδιως δὲ τὰ κατὰ συνέπειαν τῆς ἐν ἄλλῃ ἀθλοθεσίας (Hallische Preisaufgabe) δημοσιευθέντα συγγράμματα τῶν: Eisenhardt, Bergk Zachariä καὶ Vezin, (Klein's und Kleinschred's Archiv. III. u. IV. Bd.) προσέτι: Jarke Bem. über d. Lehre vom unvollst. Bew., vorn. in Bez. auf d. ausserord. Strafen (N. Arch. Bd. VIII. N. 18.) Mittermaier Lehre vom Bew. im deutsch. Strafproc Darmst. 1835. σελ. 489.

B. Ἐξ ὑποκειμένου λόγοι τοῦ ἀπολίτως
ἀξιοποιοῦν.

§. 84.

B) Ἐπειδὴ ὁ κύριος σκοπὸς τῶν ποινικῶν δὲν εἶναι ἄλλος εἰμὴ νὰ ἐμποδίζωσι τὰς προσβολὰς τῶν δικαιωμάτων δι' ἐπενεργείας εἰς τὴν βούλησιν, ἢ ἐφαρμογὴ παντὸς ποινικοῦ νόμου ἐξαρτᾶται ἀπὸ τῆς υπάρξεως παρανόμου θελήσεως, ὡς (ψυχολογικῆς) αἰτίας τοῦ ἀδικήματος. Ἡ ἀνα-

γῶγῃ πράξεώς τινος (κατ' ἀντικείμενον) ἀξιοποίνου ὡς ἀποτέλεσματος, εἰς ἐναντίαν τοῦ ποινικοῦ νόμου βούλησιν τοῦ πράξαντος, ὡς αἰτίαν αὐτῆς, λέγεται καταλογισμὸς (*imputatio*) ἢ δὲ (ἐξωτερικῇ καὶ ἐσωτερικῇ) κατὰστασίς τινος, δυνάμει τῆς ὁποίας δύναται καὶ καταλογισθῆ εἰς αὐτὸν ἡ πράξις, λέγεται καταλογιστότης (*imputabilitas*). Ὁ καταλογισμὸς ἐπιφέρει τὴν ἐνοχλήν (α) ὡς γενικὸν ἐξ ὑποκειμένου λόγον τοῦ ἀξιοποίνου.

Imputatio facti—juris.

(α) *Culpa* Εἰς τὴν πλατυτάτην σημασίαν τῆς λέξεως, κατὰ τοὺς Ῥωμαίους (*Hasse* I. c. σελ. 65. ff.), κατὰ δὲ τὴν νεωτέραν φιλοσοφικὴν ὀνομασίαν, *reatus*.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἡ περὶ τοῦ καταλογισμοῦ διδασκαλία εἶναι ἀλληλένδετος μετὰ τῶν διαφόρων θεωριῶν περὶ τῆς οὐσίας τῆς ἀνθρωπίνου ἐλευθερίας, περὶ σχέσεως τοῦ πνεύματος πρὸς τὸ σῶμα, καὶ περὶ τῆς φύσεως τοῦ κακοῦ. Πολλοὶ διακρίνουσιν ἐνταῦθα νομικὸν καὶ ἠθικὸν καταλογισμὸν, περὶ τῆς μεταξὺ τῶν ὁποίων σχέσεως ὑπάρχουσι διάφοροι γνῶμαι, διότι ἕκαστος ὀρίζει διαφόρως τὴν ἔννοιαν αὐτῶν. Ὁρα *Friedreich system. Handb. der gerichtl. Psychologie. Leipz. 1835. σελ. 226. Abegg (neues Arch. d. CrimR. XIV. σελ. 566) Abegg Lehrb. des Criminalr. σελ. 125.* εἶναι ἀναμφίβολον, ὅτι τὸ ὅλον πνεῦμα τοῦ ποινικοῦ δικαίου ἐκάστου λαοῦ ἔχει ἐπιρροὴν εἰς τὰς περὶ καταλογισμοῦ γνώμας (ἄρκει νὰ ἐνθυμηθῆτις τὰς γερμανικὰς ἰδέας περὶ *compositio*)· ἐπίσης, ἔχει ἐπιρροὴν καὶ ἡ περὶ τοῦ ποινικοῦ δικαίου θεωρία· ἰδίως δὲ ἡ θεωρία τῆς ἐκφοβήσεως θέλει βεβαίως μᾶλλον ἐκτείνει τὰ τοῦ καταλογισμοῦ ὅρια *Trummer zur Philos. des Rechts σελ. 142.* Καταλογισμὸς, ἐπὶ τοῦ ποινικοῦ δικαίου, λέγεται ἡ κρίσις, ὅτι ὁ ἐπὶ ἀδικήματι κατηγορούμενος διετέλει, κατὰ τὴν ἐποχὴν

τῆς πράξεώς του, εἰς τοιαύτην θελήσεως κατάστασιν, καθ' ἣν δύναται νὰ λογισθῆ ὑπεύθυνος διὰ τὸ πραχθὲν ἀδίκημα καὶ νὰ τιμωρηθῆ. Ὅρα διαφόρους ὁρισμούς: *Rossi traité de droit pénal* II. p. 105. *Carmignani delle leggi* II. p. 34. *Hefstler Lehrb.* σελ. 62. *Vaillant de libera volunt.* ad delict. necces. Amstel. 1837. *Hepp die Theori der Zurechnung und der Milderungs gründe nach dem Würtemb. Entw.* Heidelb. 1836. *Mittermaier de principio imput. alienat. mentis recte constit.* Heidelb. 1837. *Roller in Schneider's Annalen der Staatsarzneik.* IV. Bd. σελ. 430. *Diez in de annalen der Staatsarzneik* Bd. II. σελ. 441. 471. *Kitkain der Zeitschr. für sesterr. Bechtsgel.* 1839. 9. H. σελ. 141. Καταλογιστότης λέγεται ἡ κατάστασις, ἐν ᾗ διατελῶν ὁ ἄνθρωπος δύναται μετ' ἐλευθερίας ν' ἀποφασίσῃ τὴν ἐκτέλεσιν ἢ τὴν παράλειψιν πράξεώς τινος. Καταλογισμὸς εἶναι ἡ ὡς πρὸς ὁρισμένην πράξιν βητοῦ ἀτόμου γινομένη κρίσις περὶ τοῦ ἂν ἡ πράξις πρέπη νὰ καταλογισθῆ εἰς αὐτὸν ὡς ἐκ προθέσεως ἢ ὡς ἐκ βραθυμίας προελθοῦσα. Ὅρα ὁμοίως καὶ *Vaillant Diss.* p. 23.

§. 85.

Πρὸς καταλογισμὸν ἐπομένως ἀπαιτεῖται οὐσιωδῶς:
 1) τὸ ἀδίκημα, ὡς ἐξωτερικὸν φαινόμενον, νὰ ἔχῃ (ἀμέσως ἢ ἐμμέσως) τὸν λόγον αὐτοῦ ἐν τῇ βουλήσει τοῦ πράξαντος· 2) ἡ ἀποθετικὴ ἢ θετικὴ βούλησις, ἡ ἀποτελοῦσα τὴν αἰτίαν τοῦ ἀδικήματος, νὰ ἀντίκειται εἰς τὸν ποινικὸν νόμον καὶ ἐσωτερικῶς τουτέστιν ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ πράττοντος, καθόσον οὗτος α) ἔχων γνῶσιν τοῦ ἀδικήματος καὶ τοῦ πολιτικῶς ἀξιοποιοῦ αὐτοῦ (α), β) εὐρέθη ἐν τοιαύτῃ καταστάσει, καθ' ἣν εἶδνατο τὰ συνήμια τὴν θέλη-

σίν του συμφώνως πρὸς τὸν ποινικὸν νόμον, καὶ ὅμως γ) ἐπεχείρησεν ἢ παρέλιπε ῥύθμισαι τῆς θελήσεως τοιαύτην (6), ἥτις ἐγένετο αἰτία τοῦ ἀδικήματος.

- (α) Ἡ εἰδικὴ γνώσις τοῦ κατὰ τὴν προκείμενην ἀξίσπαινον πράξιν ἐφαρμοστέου ποινικοῦ νόμου δὲν εἶναι γενικὸν ἀπαιτούμενον τῆς ἐνοχῆς, ἀλλ' εἶναι χώραν μόνον ἐπὶ τοῦ δόλου καὶ ἐπὶ τῆς ἀμέσου ῥαθυμίας (§. 56. Α.).
- (6) Τοῦτο ἰσχύει οὐ μόνον ἐπὶ τῶν ἐκ παραλείψεως, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἐκ πράξεως ἀδικημάτων, ὡς αἰτίας ταῦτα (κατὰ τὰς §. 56. Β. καὶ §. 57. ὀριζομένης περιπτώσεως) πηγάζουσι ἀπὸ ἐμμέσου ἀμελείας.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Αἱ περὶ καταλογισμοῦ γνώμαι εἶναι διάφοροι, κατὰ τὰς διαφόρους ιδέας περὶ ἐλευθερίας τῆς θελήσεως. Δυνάμεθα δὲ νὰ διακρίνωμεν: 1) τὴν πρῶην περὶ ἐλευθερίας θεωρίαν (π. χ. κατὰ τὸν *Feder über den menschlichen Willen* 1. Bd. 1. Kap. §. 6), καθ' ἣν ἐλευθερία εἶναι ἡ δύναμις τοῦ αὐτενεργήτως διατιθέσθαι ἑαυτὸν πρὸς τι ἀνεξαρτήτως ἀπὸ πάσης κατ' αἰσθησιν ἐπενεργείας καὶ ἀπὸ φυσικῶν αἰτιῶν 2) τὴν γνώμην τοῦ Φάϋερβαχ, ὅστις δὲν παραδέχεται παντάπασιν τὴν ἐλευθερίαν ὡς θεμελιώδη ἀρχὴν τοῦ καταλογισμοῦ, ἀλλὰ εἰς μὲν τὰς πρώτας ἐκδόσεις ἀναφέρει ὡς προαπαιτούμενον ὅρον τοῦ καταλογισμοῦ τοιαύτην ψυχικὴν ιδιότητα τοῦ πράττοντος, καθ' ἣν εἶναι δυνατὴ ἡ ψυχολογικὴ ἐπενέργεια τοῦ ποινικοῦ νόμου, εἰς δὲ τὰς τελευταίας ἐκδόσεις παραλείπει μὲν τὸν ὅρον τοῦτον, ἀλλ' ἀποφεύγει πάλιν νὰ λαλήσῃ περὶ ἐλευθερίας: 3) τὴν γνώμην τοῦ *Heimroth System der psychischen Medizin*, σελ. 74.), ὅστις διακρίνει τὴν ἐλευθερίαν, ὡς δύναμιν, ἀπὸ τῆς ἐλευθερίας, ὡς καταστάσεις. Ὅρα προσέτι *Vaillant Diss.* p. 66. 4) τὴν γνώμην τοῦ *Groos (Beitr. über moral. Freiheit und Unsterblich eit. Tüb. 1818.* πρβ. μὲ τὸ σύγγραμμα τοῦ ἰδίου: *Entw. einer philos. Grundlage für die Lehre von den Geisteskrankheiten. Heidelb. 1827.*), ὅστις διακρίνει τὸ αἰσθημα τῆς ἐλευθερίας ἢ τὴν πρὸς τού-

την ὁρμὴν ἀπὸ τῆς ἀληθοῦς ἐλευθερίας. Ὅρα ἀπ' ἐναντίας *Waillant* p. 69. 5) τὴν γνώμην ἐκείνων (οἷον τοῦ *Weber Handb. der psych. Anthropologie*, σελ. 294. καὶ *Clarvus Beitr. zur Erkenntniss und Beurtheilung zweifelhafter Seelenzustaende*. Leipz. 1828. σελ. 19.), ὅσοι παραδέχονται ὡς προαπαιτούμενον ὄρον τοῦ καταλογισμοῦ οὐχὶ τὴν ἐλευθερίαν, ἀλλὰ τὸ αὐτοπροαίρετον. Ὅρα ἀπ' ἐναντίας *Roller Schneider's Annalen* IV. Bd. σελ. 425.). Ἐξ ἡ γνώμης τοῦ *Φάυερβαχ*, ἣτις κυρίως εἶναι ἀπλὴ συνέπεια τῆς θεωρίας τῆς ἐκφοβήσεως καὶ στηρίζει τὸ πᾶν ἐπὶ τῆς παντοδυναμίας τοῦ ποινικοῦ νόμου καὶ ἐπὶ τῆς ἀπειλῆς αὐτοῦ, ἀπεδείχθη πρὸ πολλοῦ ἤδη ὡς σαθρὰ (*Thibaut Beitr. zur Kritik der Feuerbach'schen Theorie*. σελ. 37. *Häcker über das oberste Prinzip der Strafwürdigkeit*. Würzburg 1803.) καὶ θεωρεῖται τὴν σήμερον γενικῶς ὡς τοιαύτη. *Oersted Grundregeln der Strafgesetzgebung*. σελ. 129. *Rossi traité* II. Vol. p. 107. *Heinroth (Hitzig's Zeitschrift*. Heft. 40. σελ. 220.) *Friederich Handb.* σελ. 91. Ὅρα προσέτι ἐν γένει *Jarke (Hitzig's Zeitschrift* Heft. 21. σελ. 88. etc.) *Moehl über den Zweck der Strafe* σελ. 71. Καθ' ἐκάστην γίνεται ἤδη καταληπτότερον, ὅτι ἡ κατὰ τὰς τελευταίας ἑκατονταετηρίδας ἐπικρατήσασα προσπάθεια τοῦ νὰ ἐξαλειφθῇ ἀπὸ τῆς] περὶ τοῦ καταλογισμοῦ διδασκαλίας τὸ ζήτημα περὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς θελήσεως, στηρίζεται ἐπὶ ἐσφαλμένῃ γνώμῃ περὶ τῆς ἐλευθερίας καὶ περὶ τῆς παντοδυναμίας ἐνεργείας τοῦ νόμου κατὰ τὴν περὶ τῆς ἐκφοβήσεως θεωρίαν τοῦ *Φάυερβαχ*. Ὁ νομοθέτης πράττει ἴσως ἄριστα, μὴδὲν ἐν τῷ νόμῳ ἀναφέρειν περὶ ἐλευθερίας· ἀλλὰ ὁ ἐπιστημονικὸς τοῦ ποινικοῦ δικαίου νομοδιδάσκαλος δὲν δύναται παντάπασιν ν' ἀπαρνηθῇ τὴν ἀρχήν, ὅτι ἄνευ ἐλευθερίας τῆς θελήσεως δὲν εἶναι δυνατός ὁ καταλογισμός. *Diez (Annalen der Staatsarzneik von Schneider,*

II. Bd. I. H. σελ. 441. IV Bd. σελ. 473. *Vaillant de libera volunt.* p. 53. *Sponholz die Controverse über Zurechnung zweifelhafter Gemüthszustaende.* Stralsund 1839. σελ. 67. *Hufnagel Comment. I.* σελ. 200.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Εἰς τὰς νεωτέρας νομοθεσίας ὑπάρχουσι διάφορα συστήματα ὡς πρὸς τὸν τρόπον, καθ' ὃν ἐκφράζεται ὁ νόμος περὶ καταλογισμοῦ. Α) Αἱ μὲν ὑποδεικνύουσι διὰ γενικῶν ἐκφράσεων τοὺς κυρίους λόγους τοὺς αἰρόντας τὸν καταλογισμὸν, χωρὶς νὰ πράττωσιν ἀρχὴν τινα, οἷον κατὰ τὸν *Code pénal Art. 64. il n'y a ni crime ni délit, lorsque le prévenu était en état de démence ou lorsqu'il a été contraint par une force, a la quelle il n'a pu résister.* *Hellie* théorie II. p. 206. *Rauter traité de droit criminel* Vol. I. p. 139. *Boitard* leçon sur le droit criminel p. 318. Αἱ λέξεις criminalité ἢ culpabilité ἐκφράζουσι ἐν Γαλλίᾳ τὸν καθ' ἡμᾶς καταλογισμὸν. Οἱ αἰρόντες δὲ τὸν καταλογισμὸν λόγοι λέγονται faits justificatifs. Β) Ἄλλαι ἀποφαίνονται ἀπλῶς γενικὴν τινα ἀρχὴν, χωρὶς νὰ ἐφαρμοζῶσιν αὐτὴν εἰδικώτερον καὶ χωρὶς νὰ ἀπαριθμῶσιν ὅλους τοὺς αἰρόντας τὸν καταλογισμὸν λόγους, π. χ. κατὰ τὸ πρωσσικὸν δίκαιον *Tit. 20. §. 16.* Ὅστις στερεῖται τῆς ἱκανότητος τοῦ ἐλευθέρως πράττειν, δὲν θεωρεῖται πράττων ἀδίκημα οὐδὲ ὑποβάλλεται εἰς ποινὴν. Κατὰ τῆς εἰς τὸν νόμον παραδοχῆς τῆς ἐκφράσεως: ἐλευθερία, *Bauer Anmerk. zum Hannover. Entw. II.* σελ. 223. Γ) Ἄλλαι ἀποφεύγουσι τὸ νὰ θέσωσιν ἀρχὴν τινα καὶ, συμφώνως πρὸς τὴν θέλησιν τοῦ νομοθέτου, ἀπαριθμοῦσιν ὅλους τοὺς αἰρόντας τὸν καταλογισμὸν λόγους, ὅσους δύναται ὁ δικαστὴς νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν, οἷον κατὰ τὸν βυαρικὸν νόμον ἄρθρ. 119. κ. ἐπ., ὅπου ἀπαριθμοῦνται ἐννέα λόγοι. Τὸ σύστημα τοῦτο ἐτήρησαν καὶ ὁ σαξωνικὸς, ἄρθρ. 66—72., καὶ ὁ βυρτεμ-

βεργικὸς νόμος, ἄρθρ. 94—102. | καὶ ὁ ἑλληνικὸς νόμος ἄρθρ. 81. κ. ἐπ. | Δ) Ἄλλαι προτάττουσιν ἀρχὴν τινα, καθ' ἣν ὁ φελλεὶ ὁ δικαστὴς νὰ κρίνῃ περὶ τῆς καταλογιστότητος καὶ ἀναφέρουσιν ἔπειτα διασαφήσεως χάριν τοὺς κυριωτέρους λόγους τοὺς αἰρόντας τὸν καταλογισμόν, ὡς ἐν παραδείγματι, οἷον κατὰ τὸν περὶ πταισμάτων νόμον τῆς Λυκέρνης, ἄρθρ. 20., καθ' ὃν ὁ καταλογισμὸς αἰρεταί, ὡς αἰεὶ ὑπάρχει ἐντελής ἔλλειψις διακρίσεως ἢ ἐλευθέρας ἐκλογῆς. Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον ἄρθρ. 67. διατάττει: ὁ καταλογισμὸς αἰρεταί διὰ πάσης καταστάσεως, καθ' ἣν παύει ἢ συνείδησις τοῦ ἀξιοποίνου τῆς παραβάσεως ἢ τὸ αὐτοπροαίρετον τοῦ παραβάτου. Περὶ τῆς καταλληλοτέρας μεθόδου τοῦ ὀρίζειν τὰ περὶ καταλογισμοῦ ἐν τῷ νόμῳ, ἴδρα *Friedreich Handb. der gerichtl. Psychol.* σελ. 255. 267. *Haus observations etc.* I. p. 208. *Visini* (*Zeitschr. für oesterr. Rechtsgel.* 1834. σελ. 12.) *Visini Beitr. z. Criminal.* σελ. 456. Ἐνταῦθα ἀνάγεται καὶ τὸ ζήτημα περὶ τοῦ καταλληλοτέρου τρόπου, καθ' ὃν δύναται νὰ ἐκφρασθῇ ὁ νόμος περὶ τῆς διὰ πνευματικῶν ἀσθενειῶν ἄρσεως τοῦ καταλογισμοῦ ὅρα τὰ προμνημονευθέντα συγγράμματα καὶ *Müllermaier de principio imputationis etc.* p. 50. *Leube gesetzl. Best. über Zurechnung* σελ. 53. *Hepp. Theorie der Zur.* σελ. 18. *Kůtka* (*Zeitschr. für oesterr. Rechtsgel.* 1839. 9. H. σελ. 143 not.) Ὅρα περὶ τούτου κατωτέρω §. 90α

§ 86.

Περὶ παντὸς μὲ λογικὸν προικισμένου ἀνθρώπου θεωρεῖται ἐν γένει ὡς νομίμως βέβαιον, ὅτι ἔχει γνῶσιν τῶν ποινικῶν νόμων (α). Ἐπειδὴ δὲ ἐκτὸς τούτου ὁ ἀνθρώπος εἶναι ἐκ φύσεως προικισμένος ἀφ' ἑνὸς μὲ βούλησιν καὶ ἀφ' ἑτέρου μὲ γνωστικὰς δυνάμεις, ὥστε νὰ διακρίνῃ τὴν

τε σχέσει τῶν διαθέσεών του πρὸς τὸν νόμον καὶ τὸν σύνδεσμον τῶν πράξεών του μὲ τὰς συνεπείας αὐτῶν, ἔπεται, ὅτι πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν τὴν καταλογιστότητα, ὡς καθάρτα, ὅτι ἐπομένως πρέπει νὰ θεωρῶμεν ἕκαστον, ὅσον ἀγορᾶ τὰς πράξεις του, ὡς ἐπιδεικτικὸν καταλογισμοῦ, ἐνόσω δὲν ἐξάγεται τὸ ἐναντίον ἀπὸ εἰδικῶν περιστατικῶν. (5).

(α) L. 9. pr. D. de juris et facti ignor. L. 12. C. cod. «Constitutiones principum nec ignorare quemquam, nec dissimulare permittimus.» Ὁ κανὼν οὗτος ἰσχύει ἄνευ ἐξαιρέσεως ἐπὶ τῶν ἀδικημάτων juris gentium, ἤτοι ἐκείνων τὰ ὅποια πρέπει νὰ θεωρῶνται ὡς πράξεις καθ' ἑαυτὰς παράνομοι ἢ ἠθικῶς ἀσχαρᾶ, ὡς πράξεις naturali ratione ἀθέμιτοι, εἰς τὸν τρόπον ὅσπερ ἡ τοῦ νόμου ἄγνοια (ignorantia juris) νὰ μὴ ὤφελῃ ὡς πρὸς αὐτὰς μηδὲ ἐκείνους, εἰς τοὺς εἶναι αὕτη ἄλλως συγγνωστή. Ἐπὶ τῶν πράξεων δὲ, ὅσαι ἀποτελοῦσιν ἀδικήματα κατὰ μόνους τοὺς εἰδικοὺς νόμους ὠρισμένης πολιτείας (jure civili) ἀνάγονται δ' ἐν ταῦθα ἅπασαι αἱ ἀπλᾶί ἀστυνομικαὶ παραβάσεις ἢ τοῦ νόμου ἄγνοια εἶναι συγγνωστή, εἰς τὴν κατηγορίαν τοῦλάχιστον τῶν τελευταίων ὡς εἴρηται προσώπων. L. 7. §. 4. D. de juris d. L. 38. §. 2. 4. 7. D. ad L. Jul. de adult. L. 2. C. de in jus voc. L. 4. C. de incest.

(6) C. C. C. Art. 151. 152.

§ 87.

Τὸ νόμιμον ὁμῶς τεκμήριον τῆς καταλογιστότητος ἐν γένει δὲν περιλαμβάνει ἐν ἑαυτῷ καὶ τεκμήριον ὠρισμένου εἴδους ἐνοχῆς (δόλου ἢ ῥαθυμίας), ἀλλὰ πρέπει τοῦτο χωρὶς ν' ἀπαιτῆται εἰδικὴ περὶ αὐτοῦ ἄμεσος ἀπόδειξις νὰ ἐξάγῃται ἐκάστοτε 1) ἐκ τῆς ιδιότητος τῆς πράξεως καθ' ἑαυτὴν 2) ἐκ τοῦ ἐγγυτέρου ἢ ἀπωτέρου συνδέσμου αὐτῆς πρὸς τὸ προκῦψαν παράνομον ἀποτέλεσμα (ἐὰν ἀπαιτῆται τὸ τοιοῦτο πρὸς ἀπαρτισμὸν τῆς ἐννοίας τοῦ ἀδικήματος) καὶ τελευταῖον 3) ἐκ τῶν προηγηθειῶν τῆς πρά-

ξεως, τῶν συγχρόνων αὐτῆς καὶ τῶν ἐπομένων περιστα-
σεων (α).

- (α) Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον συμβιβάζονται οἱ ῥωμ. νόμοι: L. 1. C. ad L. Corn. de sic. L. 24. C. ad L. Corn. de falsis. L. 5. C. de inj., μὲ τὸ R. A. von 1594. §. 69., καὶ ἐπομένως ἀνακαλεῖ εὐχαρίστως ὁ συγγραφεὺς τὸν κατὰ τὰς προλαβούσας ἐκδόσεις (§. 60.) ἰσχυρισμὸν τοῦ περὶ τοῦ τεκμηρίου τοῦ δόλου *praesumptio doli*. Πρὸς Wenning (N. Arch. d. GrimR. II. BdN. 9.) Borsst αὐτόθι N. 21. Tiltmann Handb. Bd. 1. §. 94. Martini Lehrb. §. 33. Anm. 5. Περὶ τῆς ἐναντίας γνώμης, πρὸ πάντων: Grolman (Bibliothek des peinl. R. Bd. I. St. 2. N. 3.) Προσέτι: van Resena Diss. de praesumpt. doli in del. Lugd. Bat. 1807.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ὁ κατὰ τὰς νεωτέρας ἐκδόσεις ἰσχυρισμὸς τοῦ Φάυερβαχ περὶ τοῦ τεκμηρίου τῆς καταλογιστότητος εἶναι λείψανον τοῦ τεκμηρίου τοῦ δόλου, ὅπερ παρεδέχτο κατὰ τὰς πρώτας ἐκδόσεις τοῦ συγγράμματός του. Πλὴν οὐδὲ περὶ τῆς καταλογιστότητος ἐξάγεται ἐκ τῶν νόμων τοιοῦτον τεκμήριον, ὥστε δηλ. ὁ κατηγορούμενος νὰ μὴ δύναται ἄλλως εἰμὴ δι' ἀνταποδείξεως νὰ ἀνατρέψῃ τὴν *praesumptio juris* ὁ δικαστὴς ὀφείλει, ἔργον ἔχων τὴν ἀνακάλυψιν τῆς πραγματικῆς ἀληθείας, νὰ προσπαθῇ νὰ ἐξαλείψῃ πᾶσαν ἀμφιβολίαν τοῦ ὡς πρὸς τὴν καταλογιστότητα, καὶ νὰ κρίνῃ περὶ αὐτῆς, ἀφοῦ πρῶτον σταθμίσῃ τὰ ἐκ τῆς δικογραφίας προκύπτοντα ὑπὲρ καὶ κατὰ τοῦ κατηγορουμένου περιστατικά. *Hepp Vers. über Strafrechtsw. N. 6. Rosshirt Entw. d. Grunds.* σελ. 212. Τὸ ζήτημα, ἐὰν ὑπάρχῃ ἢ δὲν ὑπάρχῃ καταλογιστότης, εἶναι καθαρῶς πραγματικόν, καὶ ὀφείλει πρὸς λύσιν αὐτοῦ ὁ δικαστὴς νὰ ἐξελέγχῃ μετ' ἐπιμελείας ἅπαντα τὰ προκείμενα περιστατικά. Ἡ παραδοχὴ νομίμου περὶ αὐτῆς τεκμηρίου (ἐκ τῶν νεωτέρων νόμων παραδέχεται τοῦτο μόνος ὁ αὐστριακὸς περὶ φορολογικῶν παραβάσεων νόμος §. 771.) καὶ ἡ ὑπεράσπισις τοῦ τοιοῦτου τεκμηρίου ἐν τοῖς *Motive zum Württemberg. Entw.* σελ. 54. καὶ *Abegg's*

Syst. σελ. 47. σημ. 40. εἶναι ἐντελῶς χωρὶς βάσιν καὶ θλε-
θρία, ἐκτὸς δὲ τοῦτου φέρει κυρίως χαρακτηῖρα κεκαλυμ-
μένου τεκμηρίου δόλου. Ὁρα *Hepp Theorie der Zur.* σελ.
4 *Mittermaier Lehre vom Bew.* σελ. 145.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ὅτι τὸ τεκμήριον τοῦ δόλου, ὡς παρεδέχεται
πρότερον ὁ Φάϋερβαχ, εἶναι μὴ βάσιμον, ἀναγνωρίζεται ἤδη
παρὰ πάντων. Ὁρα καὶ *Vollgraff verm. Abhandl. I. Thl.*
nr. III. Grattenauer vom Recht der Nothwehr. σελ. 167.
Welker über Staat, Recht und Strafe σελ. 572. *Schus-*
ter de praesumpt. mali in factis illic. Goett. 1829 *Bauer*
Lehrb. des Strafr. σελ. 58. *Waechter* §. 83. *Heffter*
Lehrb. σελ. 93. *Kilka.* (Arch. des Criminalr. neue Fol-
ge II. σελ. 238.) Ὁ Φάϋερβαχ συγχέει τὴν ἐπί τινων ἀδι-
κημάτων ἐκ τοῦ συνόλου τῶν περιστάσεων σαφῶς προκύ-
πτουσαν πιθανότητα τοῦ δόλου μὲ τὸ νομικὸν περὶ αὐτοῦ
τεκμήριον, τοῦ ὁποίου ἡ παραδοχὴ, ὡς μὴ στηριζομένη εἰς
νόμιμον διάταξιν, εἶναι ἄδικος, διότι ἐπιρρίπτει εἰς τὸν κα-
τηγορούμενον τὸ βάρος τῆς πολλάκις δυσχεροῦς ἀνταποδεί-
ξεως, ἐνῶ ἀπ' ἐναντίας ὁ δόλος, ὡς ἀποτελῶν μέρος τῆς κα-
τηγορίας, πρέπει ν' ἀποδεικνύται ὑπὸ τοῦ κατηγοροῦ. Ὁ
δικαστὴς ὀφείλει, σταθμιζῶν ὅλας τὰς περιστάσεις τῆς προ-
κειμένης πράξεως καὶ ἐξελέγχων μετ' ἐπιμελείας τὴν ὑπὸ
τοῦ κατηγορουμένου δοθείσαν ἐξήγησιν τῆς διαγωγῆς του,
νὰ κρίνῃ, ἐὰν πρέπη νὰ δεχθῇ κατὰ τὴν προκειμένην περι-
πτωσιν ὡς ὑπάρχοντα τὸν δόλον. Ὅτι τὰ ἀνωτέρω ὑπὸ τοῦ
Φάϋερβαχ μνημονευθέντα χωρία τῶν νόμων ἠρμηνεύθησαν
ἐσφαλμένως ὄρα *Wening-Ingenheim* (Arch. des Criminalr.
II. σελ. 227. 230.) Κατὰ τῆς παραδοχῆς τοῦ τεκμηρίου
εἶναι καὶ τὸ περιεχόμενον τῆς L. 1. §. 3. D. ad leg. Corn.
de sic. καὶ L. 6. C. de dol. mal. Ἐν τῷ βαυαρικῷ νόμῳ,
ἄρθρ. 43., περιέχεται μὲν ἔτι νομίμως καθιερωμένον τὸ

περὶ οὗ πρόκειται τεκμήριον, ἀλλὰ τὰ βαυαρικὰ νομοσχέδια τοῦ 1822, ἄρθρ. 42, καὶ τοῦ 1827, ἄρθρ. 34, τὸ ἀπέβαλον, ἡ δὲ πείρα ἀποδεικνύει ἐν τῇ Βαυαρίᾳ τὰς ἐπιζημίους αὐτοῦ συνεπείας. *Höfler* (*Zurhein's. Zeitschr. für Theorie und Praxis* I. Bd. 3. H. σελ. 282) καὶ *Plaetter* für *Rechtsanwendung in Baiern* III. Bd. σελ. 273. 289. Ὁ αὐστριακὸς νόμος §. 1. καὶ ἡ πρωσικὴ ποινικὴ διάταξις §. 369. (καὶ ὁ ἐλληνικὸς νόμος, ἄρθρ. 39.) δὲν παραδέχονται τοιοῦτο τεκμήριον, ἀλλ' ἀναθέτουσιν εἰς τὸν δικαστὴν νὰ κρίνῃ περὶ τοῦ δόλου, ἀφοῦ σταθμίσῃ ὅλας τὰς περιστάσεις. *Oesterreich. Gesetzbuch über Gefällsüber tretungen* §. 774. *Kitka* (*Arch. des Criminalr.* 1835. σελ. 240.) Καὶ εἰς τὸν σαξωνικὸν προσέτι καὶ εἰς τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον παρελείφθη τὸ τεκμήριον τοῦτο, διότι ἐπίσθησαν, ὅτι δὲν ἔχει καμμίαν ἑσίν. *Herrmann* zum *saechs. Criminalges.* σελ. 89. *Hepp.* *Comm. zum Würtemb. Gecetz.* I. σελ. 453. *Hufnagel* *Comment.* I. σελ. 104.

§ 88.

Ἐπειδὴ τὸ ἀξιόποινον ἐξαρτᾶται ἀπὸ τῆς παρανομίας τῆς θελήσεως, ὡς αἰτίας τοῦ ἀδικήματος, ἐκλείπει ἀναγκαίως, ὡς αἰτίας ὁ πράξας εὐρίσκετο ἐν τοιαύτῃ καταστάσει, καθ' ἣν ἦτο ἀδύνατον νὰ πράξῃ κατὰ βούλησιν ἢ νὰ ῥυθμίσῃ τὴν βούλησιν του κατὰ τοὺς ποινικοὺς νόμους (α)· προϋποτιθεμένου, ὅτι οὐ μόνον Α) ἦτο ἀδύνατον νὰ ὑπάρχῃ παράνομος θέλησις ἀναφερομένη ἀμέσως εἰς τὴν παράνομον πράξιν, τουτέστι κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς ἢ διαρκούσης τῆς ἐκτελέσεως (ἄμεσος καταλογισμὸς δόλου ἢ ἀμελείας), ἀλλὰ καὶ Β) ὅτι ἡ τὸν ἄμεσον καταλογισμὸν ἀποκλείουσα

κατάστασις δὲν ἐπήγαζεν αὐτὴ ἐκ παρανόμου θελήσεως (β)
εἴτε δόλου (γ) εἴτε ῥαθυμίας (δ).

(α) Αὕτη εἶναι ἡ κοινὴ ἀρχή, ἡ ἀποτελοῦσα τὴν βίαν ἀπασῶν, καὶ αὐτὴν προσεῖτι τῶν ὑπὸ τῶν θετικῶν νόμων ἀναφερομένων περιπτώσεων, τῶν ἀποκλειουσῶν τὴν καταλογιστότητα. Ἀλλὰ οἱ νόμοι ἀναφέρουσι τὰς ἐντὸς αὐτῶν ῥητῶς περιεχόμενας περιπτώσεις, ἀπλῶς ὡς παραδείγματα καὶ παραπέμπουσιν ἐν γένει εἰς τὰς γνωμοδοτήσεις τῶν νομομαθῶν, C. C. C. art. 150. 179., ὅθεν ἡ ἐπιστήμη δὲν δύναται νὰ περιορίζεται εἰς μόνας ἐκεῖνας τὰς ῥητῶς ἀπαριθμουμένας περιπτώσεις.

(β) C. 7. C. 18. qu. 1. c. 3. X. de his qui filios. C. C. C. Art. 146.

(γ) Ἐὰν τις π. γ. μεθύσῃ ἐπίτηδες κατ' ὑπερβολὴν, διὰ νὰ τελήσῃ ἐν τῷ αὐτῷ καταστάσει φόνον κτλ.

(δ) Πρὸς ἀνωτέρω §. 56. B) καὶ §. 57.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Πρέπει ἀπλούστατα νὰ διακρίνωμεν τὸ ζήτημα, ἂν, καὶ μέχρι τίνος ἡ ἐλευθερία ᾖναι ἀναγκαῖος ὅρος τοῦ καταλογισμοῦ, ἀπὸ τοῦ ζητήματος: ὁποῖα πρέπει νὰ ᾖναι ἡ κατάστασις τοῦ πράττοντος διὰ νὰ θεωρῆται ἡ ἐλευθερία ὡς ἐνεργὸς καὶ ἐπομένως ὁ καταλογισμὸς ὡς βάσιμος. Τὸ πρῶτον ζήτημα πρέπει νὰ λυθῇ καταφατικῶς, διότι ἡ ἐλευθερία εἶναι εἰς τὸν ἀνθρώπον, καθὸ ἠθικὸν ὄν, ἔμφυτος δύναμις, δυνάμει τῆς ὁποίας δύναται οὗτος ν' ἀνθίσταται εἰς τὰς πρὸς τὸ κακὸν ὁρμὰς, ὥστε ἡ ἐγκληματικὴ διάθεσις, ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἀκολουθεῖ τις τὰς ὁρμὰς ταύτας, εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ἰδίας τοῦ πράττοντος ἐνοχῆς, ὅστις δυνάμει τῆς ἐλευθερίας του ἐδύνατο κατὰ πᾶσαν στιγμὴν νὰ υπερνικήσῃ τὰς ἐγκληματικὰς ὁρμὰς. *Friederich Handb.* σελ. 76. *Iarke (Hützig's Zeitschr. Heft. 21. σελ. 88.) Diez (Schneider's Annalen IV. σελ. 472.) Mittermaier de principio imput. p. 8. Vaillant Diss. cit. p. 69. 85. Kalka (oesterr. Zeitschr. I. c. σελ. 174.)* Ἡ ὑπαρξίς ἐνεργοῦ ἐλευθερίας καὶ ἐπομένως καταστάσεως ἐπιδικητικῆς καταλογισμοῦ ἐξάγεται 1) ἐκ τῆς συνειδήσεως τοῦ πράττοντος, 2) ἐκ τῆς δυνάμεως τοῦ κατ' ἰδίαν ἐκλογὴν πράττειν ἢ παρα-

λείπειν *Rossi traité II. p. 104. Heffter Lehrb. σελ. 50.*
 Α) Ἡ συνείδησις (ὄρα ἀμφιβολίας τινὰς παρὰ *Diez ἐν Schneiders Annalen IV. σελ. 481.*), ἥτις ἀπαιτεῖται πρὸς ὑπαρξίν τῆς καταλογισμοῦ ἐπιδικτικῆς καταστάσεως, πρέπει νὰ ᾔηται 1) συνείδησις ἑαυτοῦ, καθ' ἣν ὁ πράττων γνωρίζει ἑαυτὸν καὶ τὴν σχέσιν αὐτοῦ πρὸς τὴν προκειμένην πράξιν· 2) συνείδησις τῆς ἐπιχειρηθησομένης πράξεως καὶ τῆς ιδιότητος αὐτῆς· 3) συνείδησις τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου καὶ τῶν σχέσεων τῆς πράξεως πρὸς τὸ ἀντικείμενον, ἐφ' ᾧ διευθύνεται· 4) συνείδησις τοῦ ἀθεμίτου τῆς πράξεως· Β) Ἡ πρὸς αὐτοπροκίρετρον βούλησιν ἱκανότης τοῦ πράττοντος δὲν πρέπει νὰ οὐδετεροῦται 1) δι' ἐξωτερικῆς βίας, ἥτις ἀφίνει εἰς τὸν πράττοντα ἀπλῶς μόνον τὴν ἐκλογὴν ἢ νὰ ἐπιχειρήσῃ ἀκουσίως τὴν πράξιν ἢ νὰ ὑποκύψῃ εἰς ἀναπόφευκτον δεινὸν κακόν· 2) δι' ἐσωτερικῶν καταστάσεων, αἵτινες νοσηματωδῶς παροτρύνουσι μετ' ἀκαταμαχῆτου σφοδρότητος εἰς πράξεις, τὰς ὁποίας θέλει τις ν' ἀποφύγῃ. *Mittermaier de principio imput. p. 10.*

§ 89.

Ὅθεν κατὰ τὴν τεθείσαν περὶ τοῦ καταλογισμοῦ ἀρχὴν, οὐδεμία ὑπάρχει ἐνοχῆ, Α) ἐὰν ἡ παράβασις τοῦ νόμου ἔλαθε χώραν ἄνευ ἐλαχίστης συνεργείας τῆς θελήσεως, καὶ 1) ἐπὶ μὲν τῶν ἐκ πράξεως ἀδικημάτων, ἡ πράξις ἐγένετο ἐν ἀναιτίῳ τοῦ πράξαντος καταστάσει διὰ μόνων τῶν μηχανικῶς τεθεισῶν εἰς ἐνέργειαν σωματικῶν δυνάμεων αὐτοῦ (α), εἴτε συνεργοῦντος ἄλλου τινός (β), εἴτε μὴ, 2) ἐπὶ δὲ τῶν ἐκ παραλείψεως ἀδικημάτων, ἐὰν δι' ἐξωτερικὰ ἀναιτίως ἀναφανέντα ἐμπόδια ἢ δι' ἔλλειψιν τῶν ἀπαιτουμένων φυσικῶν δυνάμεων ἦτο ἀδύνατον νὰπραχθῇ τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιτασσόμενον (γ).

(*) L. 11. pr. D. ad L. Aquil. C. C. C. art. 146.

(ε) Τοῦ παθόντος αὐτοῦ ἢ τρίτου τινός, ὅστις, διὰ μηχανικῆς τινος δυνάμεως (vis absoluta), γίνεται ἤτοι ἐκ δόλου ἢ ἐκ ῥαθυμίας παραίτιος τῆς παραβάσεως τοῦ νόμου.

(γ) L. 3. §. 6. 7. 10. D. de Scto Silan.

§ 90.

‘Ομοίως ἀποκλείεται ὁ καταλογισμὸς Β) διὰ πάσης ἀναιτίου ψυχικῆς καταστάσεως, καθ’ ἣν αἴρεται τὸ δυνατόν τῆς συνειδήσεως τοῦ ἀξιοποίνου (ἢ ἐνθύμησις τοῦ νόμου καὶ ἡ περὶ τῆς πράξεως κρίσις κατὰ τὸν νόμον καὶ κατὰ τὰς συνειδήσεως αὐτῆς) (α). Ἐπομένως ἀποκλείουσι τὸν καταλογισμὸν α) ἡ νευρική ἡλικία καὶ 1) ἡ μὲν παιδική (infantia) πάντοτε, 2) ἡ δὲ ἄρηθος (μέχρι τοῦ 14 ἔτους), ἐπὶ τῇ προϋποθέσει, ὅτι ἐκ τῆς ιδιότητος τῆς πράξεως ἢ τοῦ πράξαντος δὲν ἐξάγεται ἡ καταλογιστότης αὐτοῦ (β· β) ἡ παρτελής ἄγνοια τῆς νομίμου ιδιότητος, τῶν ἀνθρώπων πράξεων, ὡς συνέπεια ἢ 1) τῆς ἐλλείψεως τῶν πρὸς τὰς πνευματικὰς ἀνακοινώσεις ἀπαιτουμένων ὀργάνων (γ), ἢ 2) ἄλλων ἀπὸ τοῦ πράξαντος ἀνεξαρτήτων αἰτίων (δ). γ) τοιαύτη τοῦ λογικοῦ ἀσθένεια (ἀμβλύτης), ὡς ἐκ τῆς ὁποίας εἶναι τις ἀνίκανος νὰ διακρίνη τὴν νόμιμον ιδιότητα τῶν πράξεων του (βλακεία) (ε). δ) πᾶσα πνευματικὴ ἢ ψυχικὴ ἀσθένεια, διὰ τῆς ὁποίας καταργεῖται ἡ χρῆσις τοῦ λογικοῦ ἤτοι ἐν γένει ἢ ὡς πρὸς ὠρισμένα τινὰ τῆς ἀντιλήψεως ἀντικείμενα, (ζ), καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν ἢ κατὰ συνέπειαν τῆς ὁποίας τελεῖται ἡ ἀξιοποίνος πράξις (μανία, παραφροσύνη, μελαγχολία κ.τ.λ.) (η). ε) πᾶσα ἀνάιτιος πρόσκαιρος κατάστασις, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ χρῆσις τοῦ λογικοῦ αἴρεται ὁ-

λοτελῶς ἤτοι ἐν γένει ἢ ὡς πρὸς τὴν τελεσθεῖσαν πράξιν, οἷον ἡ δικαία ὑπερβολικὴ ὀργή (θ), ἡ ἀναίτιος ὑπερβολικὴ μέδη (ι), ὁ ὕπνος, ἡ κάρωσις (Schlaftrunkenheit) καὶ ἡ νυκτοβασία (κ), τὰ φαρτάσματα (λ), ὁ καταπληκτικὸς τρόμος κ. τ. τ. ζ) ἢ πλάτη καὶ ἡ ἄγνοια ὡς πρὸς τὸ παράνομον ἢ τὸ κινδυνῶδες τῆς πράξεως, καθόσον αὐταὶ εἶναι νομίμως συγγνωσταὶ (μ) καὶ ἀνυπέροβλητοι (ν)

(α) «Jugend oder anderer Gebrlichkeit. «C. C. Art. 179,» Leu die ihr. Sinn mit haben «C. C. Art. 150.

(β) §. 18. 7. de oblig. ex del. L. 5. §. 2. in fin. D. ad L. Aquil. L. 23. D. de furtis. L. 1. §. 32. D. de SC. Silan. L. 12. D. ad L. Corn. de sic.—homic Clem. un. de homic.—C. C. Art. 164. 175. 179. Pubertati proximi. Bosheit erfüllt das Alter (ἡ κακία ἀναπληρρεῖ τὴν ἡλικίαν). Πρὸ. Kleinschrod syst. Entw. Thl. 1. §. 85. καὶ Bibliothek des peinl-R. Bd. 1. St. 1. §. 85. ff.

(γ) Ἐνεαθθα ἀνάγονται συνήθως οἱ ἐκ γενετῆς κωφάλαοι, ὅσοι δὲν ἔτυχον τεχνικῆς διδασκαλίας I. P. Kress vom Recht der Taub- und Stummgebornen. Helmst. 1765. 1792. (Hymmens) Beitr. zur jurist. Literatur in den preuss. Staaten. V. Bd. σελ. 1—103.

(δ) Π. γ. ἄνθρωποι, οἵτινες ἐκ πρώτης ἡλικίας ἔζησαν ἄγριοι, μακρὰν τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας. Πρὸ. Böhmcr ad Cerpzov Q. 149. obs. 4.

(ε) Ποῖος βαθμὸς βλακειᾶς ἀπειτεῖται; δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ προσδιορισθῇ ἐν γένει, ἀλλ' ἐξαρτᾶται συγχρότως ἀπὸ τῆς ιδιότητος τοῦ ἀδικήματος. Ὡς βλάκεις πρέπει νὰ θεωρηθῶσιν οἱ cretini. (Wenzel über den Kretinismus. Wien 1802.) Τὸ ἔσχατον γῆρας ἀποκλείει τὸν καταλογισμὸν τότε μόνον, ὅταν ἔχη συνέπειαν τὴν βλακειαν (παλίμπειδες). (H L. 3. §. 7. D. de Seto Silan., τὴν ἵποιαν τοσοῦτον συχνάκις ἀναφέρουσιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου, δὲν ἀνήκει παντάπασιν ἐνεαθθα.).

(ζ) Κατὰ τὴν γνώμην διαφόρων ἰατρῶν, ὑπάρχουσι πνευματικοὶ νόσοι, αἵτινες, καὶ τοὶ πραγματικῶς ὑπαρχούσης τῆς χρήσεως τοῦ λογικοῦ, ἀποκλείουσιν ὅμως ἐλοτελῶς τὸ δυνατόν τῆς αὐτοπροαιρέτου βουλήσεως (μανία χωρὶς παραφροσύνης, Wuth ohne Verrüchtheit, manie sans délire, mania occulta, Anreiz durch gebundenen Vorsatz : τοιαῦτα εἶναι αἱ ὑπὸ διαφορῶν εἰς τὴν προκειμένην τοῦ πνεύματος κατάστασιν διδόμενα νομοασία). Θεωροῦνται δὲ προσέτι παρά τινων καὶ ἄλλαι νοσῶδεις ὁρμαί, ὡς παρορνούσαι ἀκαταμαχῆτως τὴν θέλησιν εἰς ἐκτέλεισιν ἀδικημάτων (ὁρμὴ πρὸς κλοπὴν, πρὸς ἐμπρησμὸν, ἀδικήματα πυγάζοντα ἀπὸ ὀρέξεως τῆς ἐγκυ-

μοσύνης κ. τ. τ. Πρβ. Hoffbauer (N. Arch. d. CrimR. Bd. 1. H. 4. N. 27.). Ἡ πρώτη ἀνατίρω γνώμη εἶναι καὶ μέχρι τῆς σήμερον ἐπιπολλὰ ἀμφίβολος καὶ διαφιλονεικουμένη. Ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὰς νοσοδίας ἐγκληματικὰς ἐρέξεις δὲν πρέπει νὰ λαμβάνωνται αὗται παντάπασιν ὡς νόμιμον σκίψιν, διότι ἄλλως τὸ σύστημα τοῦτο, συνεπῶς παρακολουθεύμενον, θέλει καταστρέψει πᾶσαν ποινικὴν δικαιοσύνην. Ὅταν δὲ Martin (Lerchl. §. 40. III) ὑπὲρ τὸ μέτρον συγκαταβαίνει εἰς τὴν παραδοχὴν ἐν γένει τῶν τοιούτων ὁρμῶν, καὶ κινδυνεύει, εἰάν μείνῃ συνεπῶς εἰς τὴν γνώμην του, νὰ μὴ δύναται νὰ τιμωρήσῃ κανὲν σαρκεῖον ἄδίκημα. Εἰς μόνον τὴν περιπτώσει, καθ' ἣν ἡ ὁρμὴ εἶναι συνδεσμένη μὲ ἀγγύσιν τοῦ νοῦς, αἰρεται τὸ ἀξιοπαινον.

(η) L. §. 2. D. ad L. Aquil. L. 40. D. de R. J. L. 9. §. 2. D. de L. Pomp. de parr. L. 12. D. ad L. Corn. de sic. C. C. C. art. 179.— Περὶ τοῦ ὁρισμοῦ καὶ τῆς οὐσίας τῶν τοιούτων τῆς ψυχῆς καταστάσεων: Arnold über die Naturdes Wahsinnus. Leipz 1784. 69.— Hoffbauer unters. üb. d. Krankheiten d. Seele. II. Theil, Halle 1802. 1803.— Henke Abhandl. aus der gerichtl. Mediziu. Bd. II. N. 4. καὶ Zeitschrift für Staatsarzneik. Bd. I. σελ. 267.— Schmidt, (Hufelands Journal der prakt. Arneik. Bd. XI. σελ. 9)—Heinroth Lehrbuch der Störungen des Seelenlebens. II. Bde. Leipz. 1818.— Platner Unters. über einige Hauptcapitel der gerichtl. Arzneiwiss. Leipz. 1820.— Neumann die Krankheiten des Vorstellungsvermögens. Berlin 1822.— Mittermaier de alienationibus mentis, quatenus ad jus criminale spectand. Heidelb. 1825.— Amelung Betr. über die Grenzen der Zurechnungsfähigkeit (Henke's Zeitschr. Bd. VII. H. 1. N. 3.)— Clarus die Zurechnungsfähigkeit des Mörders Woyzek. Leipz. 1824. περὶ αὐτοῦ δὲ τὰ συγγράμματα τῶν Marc καὶ Heinroth.— Clarus Beitr. zur Erkenntn. u. Beurthl. zweifelhafter Seelenzustände. Leipz. 1828.— Heinroth de facinore aperto ad medicorum judic. non deferendo. Lips. 1830.— E. Regnault das gerichtl. Urtheil der Arzte über zweifelhafteste psychische Zustände. Mit einem Anhang von F. Nasse. Cöln 1830.— Jarke über die Zurechnung und die Aufhebung ders. durch. unffreie Gemüthszust. Berlin 1829. (μπαριέχεται καὶ εἰς Hitzig's Zeitschrift. Heft 21—23.) καὶ κατ' αὐτοῦ: F. Gros Entw. einer philos. Grundl. für die Lehre von den Geisteskrankheiten. Heidelb. 1828. καὶ τοῦ ἰδίου Scepticismus in der Freiheitslehre etc. Heidelb. 1830.— Πρβ. καὶ Grohmann über die psychol. Momente, welche eine Milderung od. Aufhebung d. Zurechnung bedingen (N. Arch. IX. N. 8.)— v. Weber von der Freiheit des Willens (N. Arch. X. N. 17.)— Feuerbach aktenmäss. Darst. merkwürd. Verbr. Bd. 1. N. 12.

(θ) Westphal Grundr. von der rechtl. Beurtheilung der aus Hitze des Zorns unternommenen Handlungen. Halle 1784.— Henke Abhandl.

- Ausd. gerichtl. Medizin Bd. II. σελ. 302.— Περὶ τῆς διαφορᾶς μεταξὺ βρασμοῦ ψυχικῆς ὁρμῆς καὶ πάθους : Maas über die Leidenschaften Thl. I. σελ. 57. ἐπ.
- (ι) C. 7. C. 15. qu. 1.— Stübel Grunds. zu den Vorles. §. 153. not. f.— Feuerbach aktenm. Darst. Bd. II. N. 12.
- (κ) J. C. Meisters Urtheile und Gutachten in peinlichen Fällen N. 1.— Moriz Magaz. z. Erfahrungsseelenkunde. Bd. VI. St. 3. σελ. 70. Bd. VII. St. 1. σελ. 74.— Henke Lehrb. der Stafsrechtsw. §. 61.— Περὶ τῆς καρώσεως: Weber psychol. Anthropologie. σελ. 404.— Vogel, σελ. 146.— Heinroth Lehrb. der Störungen des Seelenlebens II. σελ. 268.— Heinroth System, σελ. 234.— Friedreich Handb. σελ. 805.— Περὶ τῆς γυκτοθασίας: Weber, σελ. 417.— Heinroth Syst. σελ. 235.— Friedreich Handb. σελ. 809.
- (λ) Eisenhart Erz. bes. Rechtshündel. Bd. I. N. 2.— Kleinschrod (N. Arch. d. CrR. Bd. II. N. 20.)
- (μ) Ὅρα ἀνωτέρω §. 86. 88.— Rosshirt, in welchen Fällen entschuldigt Unkenntniß des Rechts (N. Arch. IX. N. 19.).
- (ν) Ἐγκαῖθα ἀνάγεται πρὸς τοὺς ἄλλοις καὶ ἡ περίπτωσις, καθ' ἣν ἡ ἄγνοια προέρχεται ἐξ ἐλλείψεως τοῦ ἀπαιτουμένου αισθητηρίου. L. 3. §. 3. 9. D. de Scto Silan.— Ἰδ. ἀνωτέρω §. 57. 58.

§. 90. α (τοῦ ἐκδ.)

Οἱ αἶροντες τὸν καταλογισμὸν λόγοι, τουτέστιν αἱ καταστάσεις, καθ' ἃς ἐλλείπει ἢ πρὸς ἐπίγνωσιν τοῦ ἀξιοποίνου τῆς πράξεως ἀναγκαῖα συνείδησις, ἢ καθ' ἃς ἡ ἐνέργεια τῆς θελήσεως καταπιέζεται ὑπὸ ἐσωτερικῶν ἢ ἐξωτερικῶν ἀκαταμαχῆτως ἐνεργουσῶν ὁρμῶν, δύνανται νὰ διαιρεθῶσιν Α) εἰς λόγους, δι' ὧν ἀποκλείεται ἡ ἀναγκαῖα συνείδησις, καὶ Β) εἰς λόγους, δι' ὧν ἀποκλείεται ἡ ἐλευθερία τῆς βουλήσεως. I) Ἡ νεανικὴ ἡλικία (α), καθ' ἣν διὰ τὸ μηκέτι ἀκμαῖον τῆς πνευματικῆς ἀναπτύξεως ἐλλείπει ἡ ἀναγκαῖα συνείδησις, λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν α) καθόσον ὑπάρχει ἐποχὴ, μέχρι τῆς ὁποίας ὁ νόμος ὑποτίθησιν, ὅτι δὲν χωρεῖ καταλογιστότης (β), καὶ ἐπομένως

ὁ δικαστὴς δὲν δύναται νὰ ἐπιτρέψῃ ἀνάκρισιν ἕνεκα τῶν πράξεων, τὰς ὁποίας ἐνήργησαν οἱ τοιαύτην ἔχοντες ἡλικίαν (γ). τοῦτο ἰσχύει κατὰ τὸ κοινὸν γερμανικὸν δίκαιον ὡς πρὸς τοὺς νεωτέρους τῶν 7 ἔτων παῖδας (δ). β) καθόσον ὑπάρχει προσδιωρισμένη ἐποχὴ, ἐντὸς τῆς ὁποίας ὁ νόμος οὐδὲν καθιεροῖ τεκμήριον ὡς πρὸς τὰ ὑπὸ τῶν τοιαύτης ἡλικίας νέων πραττόμενα ἀδικήματα, ἀλλ' ἀφίνει εἰς τὸν δικαστὴν νὰ ἐρευνήσῃ, καθ' ἑκάστην περίπτωσιν, ἐὰν ἢ καταλογιστότης (ε) δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ὑπάρχουσα (ζ) καὶ ὀρίζει, ὅτι, καὶ ἂν ἀποφασισθῇ, ὅτι ὑπάρχει καταλογιστότης, πρέπει νὰ ἐπιβάλληται πολλὰ ἡλαττωμένη ποινὴ (η). Τοιαύτην διάταξιν περιέχει τὸ κοινὸν δίκαιον ὡς πρὸς τὴν μέχρι τοῦ 14 ἔτους ἡλικίαν (θ), ὥστε ὁ δικαστὴς ὀφείλει ἔχων πρὸ ὀφθαλμῶν τὸ εἶδος τοῦ ἀδικήματος (ι) καὶ τὸν βαθμὸν τῆς ἀναπτύξεως τῶν πνευματικῶν καὶ ἠθικῶν δυνάμεων τοῦ κατηγορουμένου νὰ λύῃ πρὸ πάντων τὸ ζήτημα, ἐὰν ὁ κατηγορούμενος ἦναι ἐπιδεκτικὸς καταλογισμοῦ (κ). γ) καθόσον ἀπὸ ὠρισμένης ἐποχῆς μέχρι ρητῆς ἄλλης ὁ νόμος παραδέχεται μὲν τὸν καταλογισμὸν, ἀλλὰ διατάσσει μετρίασιν τῆς τακτικῆς ποινῆς (λ). II) Ἡ κωφφαλία (μ) τῶν ἐκ γενετῆς κωφφάλων ἢ τῶν ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας καταστάντων τοιούτων καὶ μὴ τυχόντων διδασκαλίας, αἶρει τὸν καταλογισμὸν (ν), ἐκτὸς ἐὰν ἐκ τῶν ἰδιαιτέρων περιστάσεων τῆς προκειμένης περιπτώσεως ἐξάγεται, ὅτι ὁ κωφάλαλος διέκρινε τὴνπραχθεῖσαν ἀδικίαν· ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν κωφφάλων τοῦ τελευταίου εἶδους, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν τυχόντων διδασκαλίας, ἢ κατάστασις τῆς κωφφαλίας ἀπο-

τελεῖ ἐλαφρυντικόν λόγον καὶ κατ' αὐτὴν ἔτι τὴν περίπτω-
 σιν, καθ' ἣν ἤθελεν ἐξαχθῆ ἐκ τῆς δικαστικῆς ἐρεύνης, ὅτι
 εἶχον τῆς ἀδικίας γνῶσιν (ξ). III. Εἰς τὴν τάξιν τῶν κα-
 ταστάσεων προσκαίρου συγχύσεως τῶν αἰσθήσεων (ο) ἀ-
 νήκουσι : Α) ὁ βρασμὸς τῆς ψυχικῆς ὀρμῆς (π), καθόσον
 προέκυψεν ἀναιτίως καὶ ἀποκλείει τὴν συνειδήσιν (ρ). Β)
 ὁ ὕπνος (σ). Γ) ἡ κάρωσις (τ). Δ) ἡ ὑπνοβασία (υ). Ε) ἡ
 μέθη (φ), ἥτις αἶρει τὸν καταλογισμὸν τότε μόνον, ὅταν
 φθάσῃ εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν, τὸν φέροντα σύγχυσιν
 εἰς τὰς αἰσθήσεις, καὶ ἦναι ἀναίτιος (χ). Ἄλλως τὸ κοι-
 νὸν δίκαιον θεωρεῖ ἐν γένει (ψ) τὴν μέθην ὡς ὁμοίαν τοῦ
 βρασμοῦ τῆς ψυχικῆς ὀρμῆς κατάστασιν (ω), ἥτις ἐπιφέ-
 ρει μὲν σύγχυσιν τῶν αἰσθήσεων, ἀλλὰ τῆς ὁποίας ὑπαί-
 τιος εἶναι ὁ μέθυσος, καὶ καθ' ἣν ὁ καταλογισμὸς δὲν ἀπο-
 κλείεται ὀλοτελῶς, ἀλλὰ θεωρεῖται, ὅτι ὑπάρχει *culpa* (αα),
 καθόσον ἡ κατάστασις τῆς μέθης ἐπηνέχθη ἐκ ῥαθυμίας
 καὶ ἐν τοιαύτῃ καταστάσει ἐτελέσθη πράξις, ἐπὶ τῆς ὁποίας
 τιμωρεῖται κατὰ τὸν νόμον καὶ ἡ ῥαθυμία. Ἐάν τις με-
 τέστησεν ἑαυτὸν ἐπίτηδες εἰς κατάστασιν μέθης, διὰ τὴν
 πράξιν ἐν αὐτῇ ἀδίκημα, ὅπερ ἀπεφάσισεν ἐν ἐπίδεκτικῇ
 καταλογισμοῦ καταστάσει, ἡ μέθη δὲν τὸν ὠφελεῖ παντά-
 πασιν (ββ). Ἐπιρροὴν εἰς τὸν καταλογισμὸν ἔχει προσέτι
 ἡ κραιπάλη (γγ) καὶ ἡ οἰνοφλυγία (δδ). IV. Ὡς αἴρουσα
 τὸν καταλογισμὸν ταραχὴ τῆς ψυχῆς (εε) παρίσταται μό-
 νη ἢ διαρκῆς ἢ κατὰ συνέπειαν νοσηματωδῶν ἐπιρροῶν
 στιγμαίως μὲν παραγομένη, ἀλλὰ πολλάκις συνεχῶς ἐπα-
 νερχομένη κατάστασις, ἥτις ταρασσὶ τὴν πρωτότυπον ἰσορ-
 ροπίαν τῶν ψυχικῶν δυνάμεων καὶ τὴν χρῆσιν αὐτῶν οὐ-

τως, ὥστε αἴρεται ἢ πρὸς καταλογισμὸν ἀναγκαία συνείδησις ἢ ἡ ἐλευθέρα βούλησις (ζζ). Ἄν καὶ δὲν ἦναι δυνατόν νὰ ἀναχθῶσιν ἀκριβῶς ἅπασαι τῆς ψυχῆς αἱ παραχαί εἰς ὠρισμένας κατηγορίας (ηη), εἶναι ὅμως δυνατόν νὰ τεθῶσι ῥητοὶ θεμελιώδεις τύποι, καθόσον Α) ἐλλείπει ἢ πρὸς καταλογισμὸν ἀναγκαία συνείδησις τοῦ πράττοντος (πνευματικαὶ ἀσθένειαι), ἢ Β) καθόσον διὰ νοσηματωδῶν ὀρμῶν αἴρεται ἡ ἐλευθέρα βούλησις (ἀσθένειαι τῆς θελήσεως (θθ), ὡς πολλάκις ὀνομάζονται).— Εἰς τὰς πρώτας ἀνάγονται: 1) ἡ παραφροσύνη, 2) ἡ βλακεία, ἡ μωρία. Εἰς τὰς δευτέρας: 1) ἡ μανία, 2) ἡ ἀπλή μανία. Ἡ παραφροσύνη, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ διακρίνωμεν ἀκριβῶς ἀπὸ τῶν καταστάσεων, τὰς ὁποίας οἱ ἰατροὶ ὀνομάζουσι φαντασιοκοπίας (Hallucinationen), (ιι), ἢ ἀπὸ ἐκείνων, καθ' ἃς ἐπενεργεῖ εἰς τὸν πράττοντα οἰαδῆποτε μανικὴ ἰδέα (κκ), εἶναι ἡ κατάστασις τῆς νοσηματώδους ὑπερεντάσεως τῆς φανταστικῆς δυνάμεως τοῦ ἀνθρώπου, τῆς ὁποίας τὰ πλάσματα ἐκλαμβάνει ὁ ἀσθενὴς ὡς ἀληθείας, καὶ ὅπου τὰ νοσηματώδη ταῦτα πλάσματα φθάνουσιν εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ὥστε ὁ μὲν ἀσθενὴς δὲν δύναται πλέον ν' ἀπαλλαχθῇ ἀπ' αὐτῶν, ταῦτα δὲ ἀπ' ἐναντίας συγχέουσι τὴν περὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου συνείδησιν τοῦ ἀσθενοῦς καὶ κανονίζουσι ἀποκλειστικῶς τὸν τρόπον τοῦ ἀντιλαμβάνεσθαι καὶ τοῦ πράττειν (λλ). Ὑπάρχει δὲ ἐπὶ παραφροσύνης κυρίως καὶ ψυχικὸν ἐν ταύτῳ πάθος (μμ). Ἐπὶ τῆς μερικῆς παραφροσύνης (νν) ἐρευνᾶται, ἂν ἡ μανικὴ ἰδέα εἴχῃ πιθανὸν τοῦλάχιστον σύνδεσμον μὲ τὴν τέλεισιν τοῦ ἀδικήματος, καὶ ἦτο ταιαύτη, ὥστε νὰ δύναται

νά εξαπατήσῃ τὸν ἀσθενῆ ὡς πρὸς τὸ θεμιτὸν τῆς πράξεώς του. Καὶ κατ' αὐτὰς ἔτι τὰς πράξεις, ὅσαι τελοῦνται κατὰ διαλείμματα ἐχεφροσύνης (ξξ), ὁ καταλογισμὸς δὲν δύναται εὐκόλως νὰ ᾖναι πλήρης (οο), διότι πολλάκις δὲν δύναται εὐκόλως νὰ παρατηρηθῇ παρὰ τῶν τρίτων ἢ διάρ-κεια τῆς ἀσθενείας, ἥτις ἐκ μικρῶν ἀφορμῶν τίθεται ἐκ νέου εἰς ἐνάργειαν. Ἡ λεγομένη *omentia occulta* (ππ) καὶ ἡ *μονομανία* (ρρ) δὲν ἀποτελοῦσιν ἰδιαιτέρα εἶδη ἀσθενειῶν. Ἡ *μωρία* (σσ) συνίσταται εἰς γενικὴν διαστροφὴν καὶ ἀσθeneian τῶν ψυχικῶν δυνάμεων, ἄνευ ὠρισμένων ἀμεταβλήτων ἰδεῶν, ἄνευ μανίας καὶ βλακειάς. Ἡ *βλακεία* (ττ), τῆς ὁποίας μόνος ὁ ἀνώτατος βαθμὸς δύναται νὰ ἀποκλείσῃ τὸν καταλογισμὸν, εἶναι ἢ κατὰστασις, καθ' ἣν ἢ ἀνάπτουξις τῶν πνευματικῶν δυνάμεων εἶναι τοσοῦτον περιωρισμένη, ὥστε ὁ πάσχων στερεῖται κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον τῆς ἀπαιτουμένης ἐπιγνώσεως τῶν πράξεών του καὶ τῆς ἰκανότητος τῆς ἐλευθέρως βουλήσεως. Τῆς μανίας ἢ κατὰστασις δύναται πολλάκις νὰ ᾖναι πολλὰ βραχεῖα καὶ πρόσκαιρος (υυ) (*furore transitorius*). Ἄν καὶ ᾖναι ὀρθόν, ὅτι ἢ κατὰστασις, τὴν ὁποίαν πολλάκις ὀνομάζουσι *mania sine delirio* (φφ), δύναται ν' ἀναλυθῇ εἰς ἄλλα εἶδη ἀσθενειῶν, π. χ. εἰς *διαλείπουσαν μανίαν* ἢ εἰς *μερικὴν παραφροσύνην*, ὑπάρχει ὁμως καὶ *τοιαύτη, τὸν καταλογισμὸν αἴρουσα, κατὰστασις τῆς ἀπλῆς μανίας* (χχ), καθ' ἣν, ἄνευ ἐντελοῦς συγχύσεως τῶν αἰσθήσεων (ψψ) καὶ προσέτι ἄνευ φαινομένης *ταραχῆς τῆς συνειδήσεως* (ωω), *νοσηματώδης τις, ἀκαταμαχήτως ἐνεργοῦσα ὀρμὴ κινεῖ τὸν ἀσθενῆ εἰς ῥῆτὴν ἀθέμιτον πράξιν* (ααα).

- (α) Gensler (Arch. für. civil. Praxis IV. σελ. 233.) Zeiller (Wagners Zeitschr. für oesterr. Rechtsgel. 1825. 9. H. nr. 34.) Gestering Aushente II. σελ. 31. Moehl de minore aetate in crim. pun. Heidelb. 1834. Kittka (neues Archiv des Criminalr. neue Folge I. Bd. σελ. 117.) Mende Handb. der gerichtl. Medizin IV. σελ. 147. Rossi traité II. p. 147. Carmignani II. p. 157. Friedreich Handb. σελ. 363. Engelkens de imputat. ad poenas propter aetatis defectum, Gron. 1834. Hellie théorie du Code pénal II. p. 130. Hepp Théorie der Zur. σελ. 9. Jonge van Ellemect de minore aetate noxiam et poen. tollente. Traject. 1839.
- (β) Περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς τοιαύτης διατάξεως ἔρα Kittka (Archiv des Criminalr. I. σελ. 121.) Hellie théorie II. p. 138. Niccolini quisiioni di diritto I. p. 210.
- (γ) Ἐν ταῖς νομοθεσίαις ὑπάρχει μεγάλη διαφωνία. Ὡς ἀνεπίδεκτοι καταλογισμοῦ θεωροῦνται κατὰ τὸν ποινικὸν νόμον τῆς βασιλείας, ἄρθρ. 2., οἱ παῖδες, ὅσοι δὲν συνεπλήρωσαν ἔτι τὸ 14 ἔτος τῆς ἡλικίας των· κατὰ τὸν αὐστριακὸν περὶ φορολογικῶν παραβάσεων νόμον, §. 15., ὅσοι δὲν ὑπερέβησαν τὸ 10 ἔτος κατὰ τὸν πρῶσιαικὸν νόμον, §. 17., οἱ ἄνηθοι (ἔρα νεώτερα διατάγματα εἰς Mannkopf. σελ. 3—10.)· κατὰ τὸν βαυαρικὸν νόμον, ἄρθρ. 121., οἱ νεώτεροι τῶν 8 ἐτῶν κατὰ τὸν σαξωνικὸν νόμον, ἄρθρ. 66., ὅσοι δὲν συνεπλήρωσαν ἔτι τὸ 12 ἔτος· κατὰ τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον, ἄρθρ. 95., οἱ νεώτεροι τῶν 10 ἐτῶν (Hepp Comm. zum Wuertheomb. Gesetzb. I. σελ. 652.)· κατὰ τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον, §. 74., οἱ νεώτεροι τῶν 12 ἐτῶν. Κατὰ τὸν γαλλικὸν νόμον, ἄρθρ. 66. δὲν εἶναι ὄρισμένη ἔκτῃ τῆς ἡλικίας ἐποχῇ, ἀλλὰ ἐπὶ τῶν κατηγορουμένων, ὅσοι ἔχουσιν ἡλικίαν κατωτέραν τῶν 16 ἐτῶν, ἀποφασίζει τὸ δικαστήριον, ἐὰν ἔπραξαν μετὰ διακρίσεως. Ὅρθὰς ἐνστάσεις κατὰ τοῦ συστήματος τούτου ἔρα εἰς Hellie théorie II. p. 166.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον, εἶναι ἀνεπίδεκτοι καταλογισμοῦ οἱ μνηκῆτι συμπληρώσαντες τὸ δέκατον ἔτος τῆς ἡλικίας των παῖδες (ἄρθρ. 82.), ὁμοίως καὶ οἱ συμπληρώσαντες μὲν τὸ δέκατον, ἀλλ' ὄχι καὶ τὸ δέκατον τέταρτον ἔτος, ἐὰν τὸ δικαστήριον ἀποφασίσῃ, ὅτι ἔπραξαν ἄνευ διακρίσεως (ἄρθρ. 83.). Μετὰ δὲ τὸ 14 ἔτος δὲν λαμβάνεται πλέον ὑπ' ὄψιν ἡ ἡλικία, ἄρθρ. 85.

(δ) L. 12. Cod. ad leg. Corn. de falsis.

(ε) C. 1. 2. X. de delict. pueror. Art. 164. 179. C. C. C. Clarus qu

6. nr. 2. 3. Gasterding II. p. 32. Carmignani II. p. 162.

(ζ) Friedrich Handl, σελ. 303. Mende Handb. IV. σελ. 147. Hel-
lie theorie II. p. 159.

(η) Κατὰ τὸν γαλλικὸν νόμον, ἄρθρ. 66, ἐξαρτᾶται τὸ πᾶν ἀπὸ τῆς συμ-
πληρώσεως τοῦ 16 ἔτους, καὶ, ἐὰν ἀποφασισθῇ, ὅτι ὁ πράξας ἐνῆργησε με-
τὰ διακρίσεως, ἐπιβάλλεται μελαταιῶς, ἀντὶ τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου, καὶ
τῶν δεσμῶν, καθαιρεῖται εἰς σωφρονιστικὸν κατόστημα ἐπὶ 10—20 ἔτη.
Κατὰ τὸν βυρκερικὸν νόμον ἄρθρ. 98—100., λαμβάνεται ὡς βῆσις τὸ 16
ἔτος. Ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου μετριάζεται εἰς 12—16 ἐτῶν βαρείαν εἰρκτὴν,
ἢ δὲ διὰ βίου στερητικὴ τῆς ἐλευθερίας, ποινὴ εἰς βαρείαν εἰρκτὴν ἐπὶ 8—
12 ἔτη (προφανῶς ἀσθηρότατα). Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἄρθρ. 62, θεωρεῖ τὴν
νεανικὴν ἡλικίαν ὡς ἐλοφροντικὸν λόγον μέχρι τῆς συμπληρώσεως τοῦ
18 ἔτους καὶ ἐπιτρέπει τὴν μετρίαιν τῆς ποινῆς· ἀλλὰ δὲν παραδέχεται
τὸν ἐλοφροντικὸν λόγον, ὡς in concreto ἐξάγεται, ὅτι ὁ πράξας ἐνῆργη-
σε μετὰ κακίας καὶ ἐσκεμμένως, καὶ κατὰ ταύτων ὅμως τὴν περίπτωσιν δὲν
ἐπιβάλλεται ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου ἢ τῆς διὰ βίου βαρείας εἰρκτῆς. Ὅρα
κατὰ τῶν διατάξεων τοῦ σαξωνικοῦ νόμου: Herrmann σελ. 122—126.
Schüler Beitr. σελ. 49.— Ὁ βυρκεμπεργικὸς νόμος, ἄρθρ. 95. 96, δὲν
ἐπιτρέπει τὸν καταλογισμὸν, ἐὰν ὁ πράξας ἔχων ἡλικίαν ἀνωτέραν μὲν
τῶν 10, οὐχὶ δὲ πλήρη 16 ἐτῶν, δὲν ἀπέκτησιν εἰσὶ τὴν πρὸς διάγωγι-
σιν τοῦ ἀξιοποίνου τῆς πράξεως ἀπαιτουμένην ἀνάπτυξιν, ἀλλῶς δὲ ἐπιτρέ-
πει τὴν μετρίαιν τῆς ποινῆς, ὥστε κατ' οὐδεμίαν περίπτωσιν δὲν δύναται
νὰ ἐπιβληθῇ ποινὴ θανάτου ἢ διὰ βίου βαρείας εἰρκτῆς. Ὁ νόμος ἐπι-
τρέπει τὴν κατάγωσιν φυλακίσεως τὸ πολὺ ἐξ ἐτῶν ἀντὶ βαρείας στερητι-
κῆς τῆς ἐλευθερίας ποινῆς, ἀλλὰ δὲν ἐπιτρέπει νὰ συνεπιβάλλωνται αἱ μετὰ
τοῦ αἵτους τῆς ποινῆς συνδεδεμέναι εἰς τὴν τιμὴν ἐπιζήμιοι συνέπειαι. Hu-
nauget Comm. I. σελ. 202. Herr Comm. I. σελ. 616.

[Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον (ἄρθρ. 84.),
ἐὰν ὁ ἀπὸ 10 μέχρι 14 ἐτῶν ἡλικίαν ἔχων ἔνοχος ἔπραξε
μετὰ διακρίσεως, καταδικάζεται εἰς τὴν ποινὴν τοῦ ὁποίου
ἔπραξεν ἀδικήματος ἐλαττουμένην καθ' ἓνα βαθμὸν, οὐδέ-
ποτε δὲ εἰς θάνατον οὔτε εἰς διὰ βίου δεσμᾶ.

(θ) Τοῦτο ἐξάγεται ἐκ τοῦ ἄρθρου 164. C. C. C. καὶ ἐκ τῆς κατὰ τὴν μέσον
αἰῶνα νομολογίας, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐπιρροὴν τὸ c. 1. 2. X. de de-
delict. puer. Πούποτε δὲν εὐρίσκεται ἡ διάταξις, ὅτι ὁ ἀνήθης (μέχρι τοῦ
14 ἔτους) εἶναι ἀνεπίδεκτος καταλογισμοῦ. Ὅρα προσέτι Rosshirt
Entw. σελ. 193. Hoffter Lehrb. σελ. 65.

(ι) L. 1. C. de fals. mon. συνδ. μὲ §. 20. Inst. de obl. quas ex del.

- (κ) Περὶ τοῦ ἀν' ἣ κακία ἀναπληροῖ τὴν ἡλικίαν; *Gasterding Aushente* II. σελ. 32. Κατὰ τὴν ἐρθὴν γνώμην ἔφαρτᾶται ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ πᾶν ἀπὸ τῆς κρίσεως τοῦ δικαστοῦ.
- (λ) Ὁρκ. κατωτέρω §. 99.
- (μ) *Gu'ot de jure surdo-mut.* Gron. 1824. *Stard in Chambeyron* Uebersetzung von Hofbauer Psychologie p. 177. *Van ede'oy das Geschwornengerich in den Rheinprovinzen.* Coeln 1830. σελ. 145. *Friedreich Handb.* σελ. 658. *Die z* (Schneiders Annalen der Staatsarzneik. IV. σελ. 490). *Gans Beleuchtung des Entw. der strafgesetzg. für Hannover I.* σελ. 217.
- (ν) Τοιαύτην διάταξιν περιέχει ὁ σαξωνικὸς νόμος. ἄρθρ. 67. Ὁ βαυαρικὸς νόμος, ἄρθρ. 121, θεωρεῖ ὡς ἀνεπιδέκτους καταλογισμοῦ τοὺς κωφάλαλους, καθόσον δὲν ἰδιδάχθησαν προσηκόντως περὶ τοῦ ἀθεμίτου καὶ περὶ τοῦ ἀξιοποίνου τῆς πράξεώς των καὶ καθόσον ἡ καταλογιστότης αὐτῶν ἔν εἶναι κατ' ἄλλον τρόπον ἀναμφίβολος. Ὁ Βυρτεμβεργικὸς νόμος δὲν ἀναφέρει ἰδίως τοὺς κωφάλαλους, διότι προϋποτίθεισιν, ὅτι ἐφαρκοῦσιν οἱ γενικοὶ περὶ καταλογισμοῦ λόγοι. *Hufnagel Comm. I.* σελ. 207. in not.— Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον, ἄρθρ. 73, θεωρεῖ τοὺς κωφάλαλους ὡς ἀνεπιδέκτους καταλογισμοῦ, ἐὰν αἱ πνευματικαὶ αὐτῶν δυνάμεις δὲν ᾖναι ἐπὶ τοσοῦτον ἀνεπτυγμέναι, ὥστε νὰ διακρίνωσι τὰς συνεπείας καὶ τὸ ἀξιόποινον τῆς πράξεώς των. Περὶ κωφάλαλων ἔρα προοίτι *Kitka* (ostereich Zeitschr. 1839. σελ. 146.)

Προθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον (ἄρθρ. 88.) ὁ κωφάλαλος ὅστις εἶναι ἀρκετὰ διδαγμένος, ὥστε νὰ ἐννοῇ τὸ ἀξιόποινον καὶ τὰς συνεπείας τῶν πράξεών του, τιμωρεῖται μὲ ἡλαττωμένην ποινὴν ὡς ἐπὶ τῶν μετὰ διακρίσεως πρακτόντων παίδων ἢ δὲ ποινὴ αὕτη σμικρύνεται ἔτι μάλλον, ἐὰν ὑπάρχωσιν ἄλλοι λόγοι καθιστῶντες τὸν κωφάλαλον ὀλιγώτερον καταλογισμοῦ ἐπιδικητικόν.

- (ξ) *Carmignani leggi II.* p. 181. *Hellie théorie II.* p. 174.
- (ο) Ὅλαί αἱ νιότεραι γερμανικαὶ νομοθεσίαι θεωροῦσιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὅτι ὑπάρχει λόγος ἀποκλείων τὸν καταλογισμὸν. Βαυαρ. νόμ. ἄρθρ. 121. Σαξων. νόμος ἄρθρ. 67. ὅπου γίνεται (ἀναρμόσττως) λόγος περὶ παντελοῦς ἰλλείψω; συνειδήσεως. Ὁ βυρτεμβεργ. νόμος ἄρθρ. 97, λαλεῖ περὶ προσκαίρου παντελοῦς συγχύσεως τῶν αἰσθήσεων ἢ τοῦ λογικοῦ. Περὶ ἐπιρροῆς τοῦ βρασμοῦ ψυχικῆς ὀρμῆς: *Kitka* σελ. 153.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Ὁ ἑλλην. ποιν. νόμος παραδέχεται ὡς λόγον αἴροντα τὸ ἀξιοποινον πᾶσαν ἀνάτιον σύγχυσιν τῶν αἰσθησίων ἢ τοῦ νοῦς, καθ' ἣν δὲν ἡδύνατό τις νὰ ἔχη συνείδησιν τῶν πράξεών του καὶ τοῦ ἀξιοποίνου αὐτῶν ἄρθρ. 86. ἐδ. 4.

- (π) Ὡς γενικὸν λόγον ἀποκλείοντα τὸν καταλογισμὸν δὲν τὸν ἀναφέρει οἷ-
δεις νόμος, οὔτα ἐκ τῶν νεωτέρων. Πρὸ πάντων περὶ τῆς φύσεως τοῦ βρα-
σμοῦ ψυχικῆς ἔρμης (impetus) ἔρα Elvers praktische Arbeiten σελ.
246. L. 11. §. 2. D. de poenis. Art. 137. C. C. G. Jarke (Hitzig's
Zeitschr. Heft. 22. σελ. 397.) Carmignani II. p. 270. Rossi
traité II. p. 194. Hellie théorie II. p. 229. Ὁρα ἕμω; Friedreich's
Handb. σελ. 17.
- (ρ) Π. X. ὑπέρεκσις τῶν ὀρίων τῆς ἀμύνης, φόβος. Ὁρα Beiträge zur Recht
anwendung in Baiern, 1838. 3. Bd. nr. 1.
- (σ) Farinacius quæst. qu. 98. nr. 63. Kitka I. c. σελ. 149.
- (ς) Hellie théorie du Code II. p. 230. Kitka σελ. 149.
- (υ) Weber Anthropol. σελ. 417. Kitka σελ. 151.
- (φ) Mittermaier (Archiv des Criminalr. XII, Bd. nr. 1.) Clarus
Beitr. zur Erkenntniß, zweifelhafter Seelenzustände σελ. 115. War-
muth (Friedreich's Magazin für Seelenkunde IX H. σελ. 21.) Fried-
reich (Arch. für Psychol. I. H. σελ. 74.) Friedreich's Hand-
buch σελ. 726. Rossi traité II. p. 284 Carmignani II. p. 284. El-
vers pract. Arbeiten σελ. 346. Hellie théorie du Code pénal II
p. 232. Καλῶς περὶ τῆς μέθης πραγματεύεται ὁ Ray on insanity p. 413
(χ) Mittermaier (Archiv XII. σελ. 25.) Πρὸς Feuerbach Darst.
merk. Criminalfaelle II. σελ. 697. Ἐναγντίας εἶναι ὁ Friederich
(Archiv. σελ. 98.).
- (ψ) Τὸ γαλλικὸν δίκαιον δὲν ἀναφέρει τὴν μέθην ὡς λόγον ἀποκλείοντα τὸν
καταλογισμὸν, ἢ δὲ αὐστηρὰ γνώμη τῶν ἀρχαιοτέρων γάλλων νομοδι-
δασκάλων ἐπενήργησεν εἰς τὴν νομολογίαν (Hellie théorie II. p. 243).
Ἔθεν δὲν δύναται νὰ τεθῇ εἰδικῶς εἰς τοὺς ἐνόρκους τὸ ζήτημα, εἰάν ὑπάρχη
μέθη. Καὶ ἕμω; παραδέχονται ἔτι ἐν Γαλλίᾳ (Rossi II. p. 188. Es-
quiroi μεταφρ. τοῦ Hoffbauer psychologie p. 240. Thémis ou
Bibliothèque du Jurisconsulte I. p. 401. Hellie théorie II. p. 233—
243. Boitard leçons sur le droit criminel pag. 319.), ἔτι ἢ ἐντε-
λης καὶ ἀνοήτως μέθη αἶρει τὸν καταλογισμὸν. Τὸ πρῶτον δίκαιον, §.
22, καταλογίζει τὴν μέθην τότε μόνον, ὅταν τις ἐκ πρῆσεως ἢ ἐξ ἀουγ-
γνώστου ἔρθυμίας μετέστησεν ἑαυτὸν εἰς τὴν κατάστασιν τῆς μέθης. Hi-
tzig Zeitschr. V. σελ. 60. Ὁ αὐστριακὸς περὶ φορολογικῶν παραβάσεων

νόμος τοῦ 1835. §. 15. θεωρεῖ ἀκαταλόγηστον πᾶσαν πράξιν, τὴν ὁποίαν τελεῖ τις εἰς κατάστασιν ἐτελοῦς μέθης προκύψασαν ἀναίτιος, ἐπομένως καὶ ἐκ ῥαθυμίας, εἴαν δὲν ἤρχισεν ἢ δὲν ἀπεπειράθη τὴν πράξιν πρὶν τῆς μέθης. Ὁ Βαυαρικὸς νόμος, ἀρθρ. 121, σημαίνει τὴν μέθην διὰ τῆς γενικῆς ἐκφράσεως: ἀναίτιος σύγχυσις τῶν αἰσθήσεων.— Ὁμοίως ὁ σαξωνικὸς νόμος ἀρθρ. 67. Ἡ προσθήκη τοῦ ἢ ἐπιβάλλεται ἢ ποινὴ τῆς ῥαθυμίας, εἴαν τις μετέστησεν ἐξ ἀμελείας ἑαυτὸν εἰς κατάστασιν μέθης, δὲν ἔγεινε παραδεκτὴ ἐν τῇ βουλή. Guenther die neuen Criminalgesetze σελ. 49. not Krug Studien I. σελ. 140. Δικαίως ψέγει τὴν ἔλλειψιν ταύτην τοῦ νόμου, ὁ Schüller Beitr. σελ. 86. Ὁ βυρτεμπεργικὸς νόμος, ἀρθρ. 97, ἀρροῦ πρῶτον ἀναφέρει, ὅτι ἡ πρόσκαιρος σύγχυσις τῶν αἰσθήσεων εἶναι λόγος ἀποκλείων τὸν καταλογισμὸν, δεικνύει διὰ τῆς ἐπομένης περιόδου, ὅτι καὶ κατ' αὐτὸν μόνη ἡ ἀναίτιος μέθη ἀποκλείει τὸν καταλογισμὸν, ἢ περιόδος ἔχει οὕτως: τὸ ἀειμώρητον παύει, ὅταν ὁ πράξας μετέστησεν ἑαυτὸν ἐπίτηδες διὰ ποτῶν ἢ ἄλλων μέσων εἰς τὴν κατάστασιν, καθ' ἣν ἐτέλεσε τὸ ἀδίκημα, ὅπερ ἀπέφασεν εἰς κατάστασιν ἐπιδεικτικὴν καταλογισμοῦ, ἢ εἴαν ἐπέφερε τὴν κατάστασίν του ἐκ ῥαθυμίας καὶ διαρκύσεως αὐτῆς ἐξέτελεσε παράνομον τινα πράξιν ἐπὶ τῆς ὁποίας τιμωρεῖ ὁ νόμος καὶ τὴν ῥαθυμίαν. Ὁρα προσέτι Herr Comm. I. σελ. 677—79.— Ὁμοίως ἀκράξεται τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον, ἀρθρ. 72. Ὁρα περὶ αὐτοῦ Diez (Schneiders Annalen IV. σελ. 504.)

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Καὶ ὁ ἑλλην. ποιν. νόμος δὲν ἀναφέρει ἰδίως τὴν μέθην ὡς λόγον ἀίροντα τὸ ἀξιόποινον, ἀλλὰ περιλαμβάνεται καὶ αὕτη εἰς τὴν γενικὴν ἔκφρασιν: ἀναίτιον σύγχυσις τῶν αἰσθήσεων. Κατὰ τὸ ἀρθρ. 89. ὅμως, εἴαν τις μετέστησεν ἑαυτὸν εἰς τοιαύτην κατάστασιν διὰ ποτοῦ ἢ ἄλλων μέσων καὶ οὕτως ἔχων ἐξέτελεσε προαποφασισθεῖσαν ἀξιόποινον πράξιν, τιμωρεῖται.

- (ω) Πρὸ πάντων Eivers εἰς τὸ ἐν τῇ σημ. φ. μνησθὲν σύγγραμμά του. Peri τῆς μέθης ὅρα προσέτι Nicolini quistioni di diritto I. d. 280—282.
 (αα) Αὕτη ἦτο καὶ ἡ γνώμη τῶν ἀρχαιοτέρων νομοδιδασκάλων, π. χ. τοῦ Clarus qu. 60. Ὁρα Archiv des Criminalr. XII. σελ. 8. 32. Tittmann Handb. I. σελ. 168. Ὁρα ὅμως καὶ Friedreich (Arch. für Psychol. I. II. σελ. 98.).
 (ββ) Τὴν γνώμην ταύτην ἐκφράζουσι καὶ οἱ ἀναγέρω ἐν τῇ σημ. χ. σημειωθέντες νόμοι καὶ τὸ ἀρθρ. 40 τοῦ βαυαρ. νόμου· εἰλλὰ δικαίως ἀμφισβᾶλει ὁ Hufnagel Comm. I. σελ. 210. πρὸ Herr Com. I. σελ. 677. not,

ἴαν ἦναι ἐφαρμοστὴ ἢ διάταξις αὐτῆ· ἔτι δὲ πλέον δύναται τις νὰ ἀμφι-
 βάλῃ περὶ τοῦ ἴαν ἦναι αὐτὴ δίκαια. Stuebel über das saech. Crimi-
 nalgesetzb. σελ. 43, 44.

(γγ) Henke Handh. der gerichtl. medicin IV. σελ. 250. Archiv des Cri-
 minatr. XII. σελ. 43. Friedreich (Archiv σελ. 104.)

(δδ) Clarus Beitr. σελ. 126. Archiv σελ. 49.

(εε) Ὅρα ἐκτὸς τῆς ὑπὸ τοῦ Φάμαρβαχ §. 90 σημ. η. ἐκταθείσης φιλολογίας :
 Visini (Wagners Zeitschr. für oesterreich. Rechtsgel. 1834. I.
 H. σελ. 40.) Rossi II. p. 162. Carmignani II. p. 183. Esquiro I.
 allgemeine und specielle Pathologie der Seelenstoe. übers. v. Hil-
 le. Leipz. 1827. Burroy Comm. über den Wahnsinn, übers. Wei-
 mar 1831. Friedreich Hand. σελ. 440. Friedreich Darst. der
 Theorieen über das Wesen und Sitz psychol. Krankheiten. Leipz
 1836. Blumröder über das Irresein. Leipz. 1838. Möller Beitr
 zur Erfahrung der psych. Krankheiten. Mainz 1837. Ritgen Lei-
 tfaden für die Erkenntniss, der persönlichkeitskrankheiten. Gieszen
 1837. Foderé sur les diverses espèces de folie. Strassbourg 1832.
 Orfila traité de médecine légale. Vol. III. Mittermaier de prin-
 cipio imput. alienat. mentis in jure crim. Heidelb. 1837. Ferrar-
 e delle malattie della mente. Napoli 1830 2 Vol. Ray treatise
 on medical jurisprudence of insanity. Boston 1838. καὶ περὶ τῶν
 γνωρισμάτων τῆς παραφροσύνης : Roller in Schneiders Annalen
 IV. σελ. 449. Kitka (oesterreich. Zeitschr. σελ. 154.)

(ζζ) Καὶ ὁ· πρὸς τοῦτο ὑπάρχει μεγάλη διαφωνία εἰς τὰς νεωτέρας νομοθε-
 σίας. Mittermaier diss. de principio alienat. ment. p. 50. A) Αἱ
 μὲν δηλοῦσιν ἀπλῶς διὰ γενικωτάτης ἐκφράσεως, ὅτι καὶ αἱ ταραχαὶ τῆς
 ψυχῆς εἶναι ὑπέκεινται εἰς καταλογισμὸν, ἀφίνοσι ἐὰ εἰς τὴν δικαστὴν νὰ
 κρίνῃ, ἴαν ἦναι δεκτὸς ὁ καταλογισμὸς, οὕτω π. χ. κατὰ τὸν αὐστρ. νό-
 μον ἄρθρ. 2. καὶ κατὰ τὸν γαλλικὸν νόμον ἄρθρ. 64, ὅστις ἀναφέρει μὲν
 μόνον τὴν démence, θίλει δὲ νὰ ὑπαγάγῃ ἐνταῦθα εἰς τὰς ταραχὰς τῆς
 ψυχῆς. HOLLIE théorie du Code pénal II. p. 208. Eckenstein ad
 locum Codicis de element. Gron. 1836. Rauter traité I. p. 144.
 B) Ἄλλαι ἀπαριθμοῦσιν εἰς τὰς ταραχὰς τῆς ψυχῆς, ἀλλὰ μετὰ γε-
 νικῆς τιμῆς προσθέτου ἐκφράσεως, ὑποδεικνυούσης ἀρχὴν τινα, π. χ. ὁ βαυα-
 ρικὸς νόμος, ἄρθρ. 120. : εἶναι δύναται νὰ τιμωρηθῶσιν ὡς ἀδικήσαντες
 οἱ μανιώδεις, οἱ παράφρονες καὶ ἐν γένει ὅσοι διὰ μεταγωγίαν ἢ ἄλλας
 εἰδικὰς ψυχικὰς ἀσθενείας ἀπέβαλον τὴν χρῆσιν τοῦ λογικοῦ των. Γ) Ἄλλαι
 ἐπιτίθουσι, χωρὶς ν' ἀναφέρωσι παραδείγματα, τὸν γενικὸν χαρακτῆρα τῶν
 ταραχῶν τῆς ψυχῆς, αἵτινες ἀποκλείουσι τὸν καταλογισμὸν, π. χ. ὁ αὐ-
 στριακὸς περὶ φορολογικῶν παραδόσεων νόμος, ἄρθρ. 13. : ὅσοι διαρκῶς
 ἢ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς τελέσεως τῆς παραδόσεως στεροῦνται ὀλοτελῶς

τῆς χρήσεως τοῦ λογικοῦ των. Ὁμοίως ὁ σαξων. νόμος, ἄρθρ. 67: καταλογισμὸς δὲν χωρεῖ ἐπὶ ἐκείνων, ὅσοι διὰ ψυχικῆς τινοῦ ἀσθενείας ἀσπαρήθησαν τῆς χρήσεως τοῦ λογικοῦ των. Δ) Ἄλλαι ἐρίζουσι γνωρίσματα τινα, πρὸς ὁδὴν τοῦ δικαστοῦ ἵνα κρίνη, ποία παραχῆ τῆς ψυχῆς ἀποκλείει τὸν καταλογισμὸν, καὶ ἀναφέρουσι μόνον παραδείγματα ἀσθενειῶν τινων, π. χ. ὁ βυρτεμβεργ. νόμος, ἄρθρ. 97: πᾶσα ἀθίμιτος πράξις εἶναι ἀτιμώρητος εἰὰν ἀπράχθη εἰς κατάστασιν, καθ' ἣν δὲν ὑπῆρχεν ἡ ἐλευθέρα χρῆσις τοῦ λογικοῦ, ἐνταῦθα δὲ ἀνάγκηται κυρίως ἡ μανία, ἡ γενικὴ καὶ ἡ μερικὴ παραφροσύνη, ἡ ἐντελής βλακεία καὶ ἡ πρόσκαιρος ἐπιτελής ἀγχοσις τῶν αἰσθήσεων καὶ τοῦ νοῦς. Ὁρα Leube die gesetzb. Bestimmungen der Zurechnung aus ärztlichen Gesichtspuncte. Thb. 1837. Herrp Theorie der Zurechnung sil. 12. Herrp Comm. I. σελ. 682. E) Ἄλλαι προβάττουσιν ὡς βῆσιν τῶν περὶ τοῦ καταλογισμοῦ γενικὴν ἀρχὴν καὶ ἀναφέρουσι παραδείγματα ὡς συνουσίαι τῆς τεθείαις ἀρχῆς (Ὁρα ἀνωτέρω τὴν σημ. 2. τοῦ Ἐκδ. ἐπὶ τοῦ §. 88.). Τοῦτο εἶναι τὸ σύστημα τοῦ βαδικοῦ νομοσχεδίου, §. 71., ὅπου ἀναφέρονται ἡ ἐντελής βλακεία, ἡ μανία, ἡ παραφροσύνη, καὶ τὸ σύστημα τοῦ εσσηικοῦ νομοσχεδίου §. 37., ὅπου τὸ πᾶν ἐξκοπᾶται ἐκ τοῦ ἂν ἔλειπεν ἡ συνειδήσις τοῦ ἀξιοποιοῦ τῆς πράξεως. Κατὰ τῆς ἐκφράσεως: ἔροι: εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ λογικοῦ ἔρα Mittermaier (Archiv, neue Folge 1835. σελ. 93. 105.) Leube die gesetzb. Bestimmungen σελ. 36. Kitzka (Zeitschr. für oesterreich. Rechtsgel. 1839. I. c. σελ. 143.). Ὁρα ἔμως ὑπὲρ αὐτῆς Herrmann zum saechs. Gesetz. σελ. 137. Herrp Theorie σελ. 15. Hufnagel Comm. I. σελ. 209. Νέαν πρότασιν καμίου διατάξεως ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἔρα εἰς Sponholz Controvers der Zur. bei zweifelhaften Gemüthszuständen. Stralsund 1839. σελ. 98.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Ὁ ἑλλην. ποιν. νόμος, σύμφωνος μὲ τὸν βυρτεμβεργικόν, λέγει ἐν τῷ ἄρθρ. 86., ὅτι πράξις τις δὲν δύναται νὰ καταλογισθῆ εἰς ἐκεῖνους, οἵτινες ἐξετέλεσαν αὐτὴν ἐνώ δὲν ἦσαν κύριοι τῆς χρήσεως τοῦ λογικοῦ· προτίθησι δὲ, ὅτι εἰς τὴν τάξιν ταύτην ἀνήκουσιν ἰδίως ὅσοι πάσχουσιν ἀπὸ μανίαν, καθολικὴν ἢ μερικὴν παραφροσύνην, ἢ ἐν γένει ἀπὸ ὁποιανδήπτε βλάβην τοῦ νοῦς ἢ ψυχικὴν ἀσθενείαν, ἀποκλείουσιν παντάπασι τὴν ἐλευθέραν τοῦ λογικοῦ χρῆσιν, ὅσοι ἐκ βλακείας δὲν δύνανται νὰ κρίνωσιν ὀρθῶς τῶν πράξεων των τὰς συνεπειὰς ἢ νὰ κατανοήσωσι τὸ ἀξιοποῖνον αὐτῶν κτλ.

- (πγ) Mittermaier diss. de princ. imp. p. 53.
- (99) Περὶ τοῦ ἀν' ἀπάρχει τοιαῦτα: ἔρα Chelius de alienat. volunt. quatenus ad medic. forens. Heidelb. 1834. Friedreich (Hecker's wissenschaftl. Annalen X. Jgg. 1834. Maiheft. σελ. 47.) καὶ Mittermaier diss. de princ. p. 32.
- (ιι) Esquirol des illusions chez les aliénés. Paris 1832. Hagen die Sinnestäuschungen in Bez. auf Psychol. Leipz. 1837. Horn Archiv für medic. Erfahrungen 1825. p. 30—32. Kitka l. c. σελ. 163.
- (κκ) Mittermaier Diss. cit. P. 27.
- (λλ) Reil Rhapsodien zur Anwend. psych. Kurmethoden σελ. 306. Weber Anthropologie σελ. 507. Feuerbach Darst. I. σελ. 290. Mittermaier diss. cit. p. 15. 21.
- (μμ) Heinroth Syst. σελ. 182. Weber σελ. 501. Mittermaier Diss. p. 23.
- (νν) Mittermaier (Arch. des Criminalr. neue. F. σελ. 95.) Friedreich Handb. σελ. 556. καὶ neues Archiv des Criminalr. XIV. σελ. 271. Ἐπιτὸ δέον ἐκτείνει τὸν καταλογισμὸν ὁ Jarke (Hitzig's Zeitschr. H. 21. σελ. 140.) Ἔρα προσέτι: Leube σελ. 22.
- (ξξ) Horn Arch. für mediz. Erfahr. 1818. I. Bd. σελ. 429. Friedreich (Arch. des Criminal. XIV. nr. 12.) Weber Anthropol. σελ. 508. Πρὸ πάντων Ray treatise p. 319.
- (οο) Friedreich Handb. σελ. 599. Schneider Annalen I. H. σελ. 217. Hellie théorie II. p. 216.
- (ππ) Ἔρα μὲν Platner de amentia occulta, Lips. 1797. Friedreich Handb. σελ. 580. ἀλλὰ καὶ Mittermaier Diss. cit. p. 45. καὶ Archiv, neue Folge II. σελ. 99. Hepp Théorie σελ. 23.
- (ρρ) Περὶ μονομανίας: Friedreich Handbuch. σελ. 535. Hellie théorie II. p. 217. 223. Mittermaier diss. cit. p. 47.
- (σσ) Reil Rhapsodien σελ. 398. Heinroth Lehrb. der Störungen des Seelenlebens II. σελ. 389.
- (ττ) Platner Untersuch. nr. 12—17. Jarke (Hitzig's Zeitschr. 21. H. σελ. 142.) Weber. σελ. 486. Hellie théorie II. p. 214. Οἱ Γάλλοι σημαίνουναι τὴν κατάστασιν τῆς βλακειᾶς διὰ τῆς ἐκφράσεως idiotisme. Ὅρθως ἰδίως περὶ βλακειᾶς ἔρα εἰς Ray treatise p. 72—77.
- (υυ) Henke abhandl. aus der gerichtl. Medizina V. Bd. σελ. 161. Friedreich σελ. 591.
- (φφ) Horn Archiv für mediz. Erf. 1831 Novemberheft. σελ. 953. Henke Abhandl. aus der gerichtl. Med. V. nr. 4.
- (χχ) Groos die Lehre von der mania sine delirio. Heidelb. 1830. Friedreich (Hecker's Wissenschaftl. Annalen der Heilk. X. Jhrg. 1834. Maiheft. σελ. 1.) Friedrich Handb. σελ. 542. Chelius de

- alienat. volunt. quatenus ad med. for. spectant: Heidelb. 1834. Ferrara se delle malattie della mente I. p. 114. Ray treatise p. 117.
- (ψψ) Friedreich Arch. für Psychol. I. Heft. σελ. 39. Mittermaier (Archiv. des CrimR., neue F., II. σελ. 103.)
- (ωω) Ἀκριβῶς θεωρούμενου τοῦ πράγματος εἶναι ἀναντιρρήτου ὅτι ἀμείωτος μὲ τὴν ἐμφάνεισιν τῆς ἀσθενείας ταράσσεται ἡ συνείδησις, ἀλλὰ πρὸ τῆς πράξεως καὶ μετὰ τὴν πράξιν σαίνεται αὐτῇ ἀτάραχος.
- (αα) "Ora in genere Mittermaier diss. de alienat. mentis. p. 35—42. Τὸ πᾶν συνίσταται εἰς τὸ νὰ διακρίνη τις ἀκριβῶς τὴν προκειμένην σπασίαν περίπτωσιν. ("Ora ἕως πάλιν τὴν διήγησιν νέας τοιαύτης περιπτώσεως εἰς medicin. Correspondenzblatt des Württemberg, aerztl. Vereins Bd. VII. nr. 21.) ἀπὸ τῶν περιπτώσεων τῆς mania occulta καὶ τῆς μονομανίας. Diez (Schneide's Annalen IV. σελ. 514.) Ὅρθός παρατηρήσεις περὶ τοῦ ὅτι πολλάκις οἱ ἀληθῶς πνευματικῆν ἀσθένειαν πάσχοντες ἔχουσι τὴν συνείδησιν τῶν πράξεών των, ἕνα ὑπὸ Kitzka in der Zeitschr. σελ. 167—173.

§ 91.

Τελευταῖον ἀποκλείει τὸν καταλογισμὸν Γ) πᾶσα ἀνάγιος κατάστασις, κατὰ τὴν ὁποίαν, καίτοι ἔχοντος τοῦ πράξαιτος τὴν συνείδησιν τοῦ ποινικοῦ νόμου, ἦτο ὅμως ἀδύνατος ἡ ἐπετέργεια αὐτῆς εἰς τὴν βούλησιν. Τοιαύτη περίπτωσις ὑπάρχει (α), 1) ὅταν ἡ πράξις τελεῖται ὡς μόνον μέσον πρὸς ἀποτροπὴν ὑπαρχουσῶν ἀληθῶν, εἰς τὰς ὁποίας ἡ συνήθης ἀνθρωπίνῃ καρτερίᾳ ἀδυνατεῖ ν' ἀντισταθῇ (β), ἢ 2) ὡς μόνον μέσον σωτηρίας (γ) ἀπὸ παρόντος ἐπικειμένου κινδύνου τῆς ζωῆς ἢ ἄλλου τινὸς ἀναγκαζομένου προσωπικοῦ ἀγαθοῦ, εἴτε προέκυψεν ὁ κίνδυνος α) ἀπὸ ἀπλῆν ἐκ τύχης συμφορὰν (δ), εἴτε β) ἀπὸ παράνομον ἄλλου τινὸς βίαν (ἀπειλαὶ δι' ἔργου, vis compuls). (ε).

- (α) Τῶν προλαβουσῶν ἐκδόσεων ἡ ἐκφρασις (§. 89.) ἦτο πολλὰ γενικὴ καὶ ἀόριστος. Τὸ πᾶν ἐφαρτᾶται ἀπὸ τὸν meius (ἢ, καθὼς ἐκφράζεται τὸ c. 6. X. de his quae vi, violentia) qui (quae) salutis periculum, vel corporis cruciatum continet L. 3. C. de transact.

- (6) Οἷον ἐπὶ κλοπῆς ἐδωδόμενον ἐν καιρῷ λιμοῦ, καθ' ὃν ἡ ψυχικὴ ἀλγηδὼν ἐκείνου, τοῦ ὁποῦοι λιμοκτονοῦν ἡ σύζυγος καὶ τὰ τέκνα, ἐξισοῦται μὲ τὴν ἴδιαν αὐτοῦ σωματικὴν ἀλγηδῶνα. C. C. C. Art. 146. Προσῆτι ἐπὶ βασάνων, φυλακίσεως κ. τ. τ. πρὸς ἐκβίαιον ἀπερρότητον, πρὸς βιασμὸν εἰς αἰμομιζίαν κ. τ. τ.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἡ γνώμη τοῦ Φάϋερβαχ εἶναι πολὺ περιωρισμένη. Ἐπίσης καὶ ὅταν τις ἐπιχειρήσῃ πράξιν τινα, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ ν' ἀποτρέψῃ ὑπὸ τοὺς εἰς τὸν § ἀναφερομένους ὄρους ἐπικίνδυνον βλάβην ἐπαπειλοῦσαν τοὺς ἐγγυτάτους συγγενεῖς ἢ τὸν σύζυγον, μένει ἀτιμώρητος.

- (7) Ἄλλὰ ταῦτα δὲν ἐφαρμόζονται, ὅταν τὸ ἀδίκημα συνίσταται εἰς παραβίαιον εἰδικοῦ νόμου καθ' ἑκαστὸν πρὸς θυσίαν τῆς ζωῆς καὶ τῆς υγείας, ὡς π. χ. ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ *Sci. Silanian*. (L. 1. §. 2. D. desc. *Silan.*) καὶ ἐπὶ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ στρατιωτῶν.

(8) Ἐμπροσμὸς πλημύρα κτλ.

- (a) Εἴτε ὁ βιάζων μεταχειρίζεται τὸν ἕτερον ὡς ἀντικείμενον προσβολῆς δικαιώματος, καθ' ἣν περίπτωσιν τὸ δίκαιον τῆς ἀνάγκης συμπύπτει μὲ τὴν ἄμυναν, εἴτε μεταχειρίζεται τὴν βίαν διὰ νὰ καταχρασθῇ τὸν βιαζόμενον ὡς μέσον πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ἀδικήματος.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ἡ βία, μάλιστα δὲ καὶ ἡ ψυχολογικὴ, καθόσον ἀναγκάζεται τις εἰς τὴν πράξιν δι' ἀπειλῶν, ἠνωμένων μὲ παρόντα καὶ ἄλλως ἀναπόφευκτον κίνδυνον σώματος ἢ ζωῆς, πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀποκλείων τὸν καταλογισμὸν λόγος, διότι καθ' ὅσα δύναται ὁ νομοθέτης δικαίως ν' ἀπειτήσῃ παρά τῶν πολιτῶν, ἢ ἀφευκτος ἀνάγκη τοῦ ἀπειλουμένου εἶναι τοιαύτη, ὥστε ἐκλείπει ἡ ἐλευθερία τῆς βουλήσεως *Rossi traité II. p. 212. Carmignani delle leggi II. p. 230. Hellie théorie II. p. 263. Vaillant diss. cit. p. 130. 146.*

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Αἱ νέαι νομοθεσίαι παραδέχονται ἅπασαι τὸν λόγον τοῦτον ὡς ἐξαλείφοντα τὸ ἀξιόποιον. Γαλλ. νόμος, ἀρθρ. 64. (Ὅρα ἀνωτέρω τὴν ἐπὶ τοῦ §. 85. σημ. 2.) Ἀύστρ. νόμος, ἀρθρ. 2. Πρωσικὸς νόμος II. Τίτλ. 20. §.

19—21, όπου ὁμοίως ἀναφέρεται, ὅτι ὁ φόβος ἀπειλῶν ἠνωμένων μὲ κίνδυνον τοιοῦτον, τὸν ὁποῖον δύναται τις ν' ἀποφύγη διὰ τῆς βοηθείας τῆς πολιτείας ἢ κατ' ἄλλον τρόπον, δὲν καθιστᾷ τὴν πράξιν ἀτιμώρητον, ὡς οὐδὲ ὁ φόβος ἀπλῆς βλάβης τῆς περιουσίας. Βαυαρ. νόμος, ἄρθρ. 121. ἀρ. 7., κατὰ τὸν ὁποῖον ἀπαιτοῦνται ἀπειλαὶ ἠνωμένοι μὲ παρόντα καὶ ἀναπόφευκτον κίνδυνον τῆς ζωῆς· ἐνῶ εἰς τὸν σαζων. νόμον, ἄρθρ. 69., καὶ εἰς τὸν βυρτεμβεργ. ἄρθρ. 101., γίνεται λόγος περὶ κινδύνου σώματος ἢ ζωῆς. Ἡ φράσις τοῦ βαυαρικοῦ νόμου εἶναι πολλὰ στενὴ, ὅθεν καὶ εἰς τὸ βαυαρ. νομοσχέδιον τοῦ 1822, ἄρθρ. 73, ἔλαβε πλειοτέραν ἔκτασιν. Νομοθεσία, ἀπαιτοῦσα πολλὴν ἠρωϊσμόν ἐκ μέρους τῶν πολιτῶν, δὲν δύναται νὰ τελεσφορήσῃ. *Müllermaier über den neuesten Zustand* σελ. 181.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Πολλὰ ἐσφαλμένως νομοθεσίαι τινὲς, π. χ. ἢ βαυαρικὴ, δὲν ἐκτιμῶσι προσηκόντως τοὺς δεσμοὺς τῆς συγγενείας, μὴ παραδεχόμεναι τὸ ἀτιμώρητον, ὅταν αἱ ἀπειλαὶ ἦναι ἠνωμένοι μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς, τῶν πλησιεστέρων συγγενῶν. Κατ' ὀρθοτέραν γνώμην ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἄρθρ. 101., ἀναγνωρίζει τὴν ἐπιβροήν τῆς συγγενείας, ἐὰν ὁ κίνδυνος ἀπειλῇ τὸν βιαζόμενον αὐτὸν, τοὺς ἀνιόντας ἢ κατιόντας αὐτοῦ συγγενεῖς, τὸν σύζυγον αὐτοῦ ἢ τοὺς ἀδελφούς. *Hufnagel Comm.* σελ. 248. *Hepp Comm.* I. σελ. 697. Πλατύτερον ἐτι ἀναγνωρίζει τὴν ἐπιβροήν τῆς συγγενείας τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον, ἄρθρ. 77. 'Ο *Oersted Prüfung des baie. Entw. von 1822.* σελ. 204. ὑπερασπίζεται τὴν αὐστηρὰν γνώμην, ἀλλὰ ὅρα ὀρθότερον *Goerner Motive* σελ. 125.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Τὰς περὶ τοῦ προκειμένου διατάξεις τοῦ ἑλληνικοῦ ποιν. νόμου ὅρα εἰς τὴν προσθ. ἐπὶ τοῦ §. 36.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Ἐνταῦθα ἀνάγεται (πρὸ πάντων ὡς πρὸς

τοὺς στρατιώτας καὶ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους) τὸ ζήτημα, ἐὰν ὁ ὑπακούων εἰς δοθείσαν προσταγὴν ἦναι ἀξιόποινος. Ὡς ἐκ τοῦ Ρωμαϊκοῦ δικαίου, L. 167. D. de reg. juris, δὲν δύναται νὰ βοηθηθῇ τις πολὺ πρὸς λύσιν τοῦ ζητήματος. Βέβαιον εἶναι, ὅτι τότε μόνον παύει τὸ ἀξιόποινον, ὅταν τις ὑπακούῃ εἰς προσταγὴν ἐκδεδομένην κατὰ τοὺς νομίμους τύπους παρὰ τῆς ἀρμοδίας προϊσταμένης ἀρχῆς. Καθῆκον πρὸς ἀπόλυτον ὑπακοὴν δὲν δύναμεθα νὰ παραδεχθῶμεν. Rossi traité II. p. 136. Hellie théorie II. p. 271. Ὁ βαυαρικὸς νόμος, ἄρθρ. 122., θεωρεῖ μόνον τὸν προϊστάμενον ὑπάλληλον ἀξιόποινον, ἐὰν διέταξε πράξιν, ἣτις εἶναι ἀξιόποινος καθὼς κατάχρησις, ὑπέρβασις ἢ παραβίασις τῶν περὶ τὴν ὑπηρεσίαν καθηκόντων. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἄρθρ. 403., παραπέμπει εἰς τὸν §. 53. τοῦ πολιτεύματος καὶ ἐξετάζει, ἐὰν ὁ ὑπακούων εὕρισκετο εἰς περιστάσεις, καθ' ἃς ὄφειλε νὰ ὑπακούσῃ.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Ὁ ἑλλην. ποιν. νόμος (ἄρθρ. 97.) τίθησι τὸν κανόνα, ὅτι ἀπλῆ προσταγὴ δὲν αἶρει τὸ ἀξιόποινον. Ἐὰν ὅμως ἡ πράξις ἦναι τιμωρητὴ ὡς ἀπλῆ κατάχρησις ἢ παράβασις τῶν δημοσίων καθηκόντων, ἡ δὲ προσταγὴ ἐδόθη ἀπὸ ἀνώτερον ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἀρμοδιότητός του διὰ τῶν νομίμων διατυπώσεων, τιμωρεῖται μόνος ὁ δοὺς αὐτήν.

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Περὶ τοῦ λόγου τοῦ σχετικῶς ἀξιοποίνου.

ΥΠΟΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΠΡΩΤΗ.

Περὶ τῶν λόγων τοῦ σχετικῶς ἀξιοποίνου ἐπὶ τῆς εἰδικῆς ἐφαρμογῆς τῶν νόμων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς ὀριστικῶν ποινικῶν νόμων.

Tiraquellus de poenis legum ac consuetudinum statutorumque temperandis aut etiam remittendis. Venet. 1560. et in Opp. T. VII.

C. G. Strecker D. de potest. judicis poenas in delicta status mitigandi etc. Erf. 1733.

P. J. Heisler D. de justis poenas mitigandi causas in criminibus. Hal. 1752.

G. B. Hoffmann D. de poena ordinaria nonnunquam mitiganda. Lips. 1762.

Fr. Ziegler Theorie der Strafschärfung. Helmst. 1806.

F. X. Reindl über Schärfung und Milderung der Strafen. Landsh. 1811.

Drackenstein de causis poenam mitigant. Traject. 1822.

§. 92.

Ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς ὀριστικῶν ποινικῶν νόμων, δι' ὧν ὁ νομοθέτης αὐτὸς, σταθμίσας τὸν βαθμὸν τοῦ ἀξιοποίνου τῆς πράξεως ἐν γένει (in abstracto), συνέδεσε μετὰ ὀρι-

σμένης πράξεως ὠρισμένον κακὸν, τὸ μέγεθος τοῦ ἀξιο-
ποινοῦ τῆς εἰς τὸν νόμον ὑπαγομένης πράξεως κρίνεται
ἐπὶ μόνῃ τῇ βάσει τοῦ νόμου καὶ οὐχὶ κατὰ γενικὰς ἀρχὰς
(§. 76.)

§. 93.

Ὅθεν, ἐὰν ὑπάρχωσι τὰ νομίμως ὠρισμένα γνωρίσμα-
τα τοῦ ἀδικήματος καὶ δὲν ἔχωσι χώραν ἀνώτεροι νόμι-
μοὶ λόγοι, καθιστῶντες ἀναγκαίαν ἐξαίρεσιν τοῦ νόμου,
ἐπιβάλλεται ἀπαραλλάκτως καὶ ἀναγκαίως ἡ νόμιμος ποινή.

§. 94.

Ἐὰν ὁμως ὑπάρχωσι νόμιμοὶ λόγοι, ἀποκλείοντες τὴν
ιδιότητα τοῦ ὀριστικοῦ ποινικοῦ νόμου ὡς μόνῃς ἀρχῆς
προσδιορίζουσιν τὸ ἀξιοποινοῦν πάσης πράξεως, περιεχού-
σης τὰ νόμιμα γνωρίσματα, καθίσταται ἀναγκαία ἡ μετα-
βολὴ τῆς ποινῆς. Οὕτως ὀνομάζεται ὁ προσδιορισμὸς ποινῆς
κατὰ τὸ ποσὸν (κατὰ τὸ μέγεθος) διαφερούσης ἀπὸ τοῦ νομίμως,
ὠρισμένου κακοῦ, διὰ τινὰ περίπτωσιν ὑπαγομένην εἰς τὸν νό-
μον, καὶ εἶναι ἤτοι ἐπίτασις τῆς ποινῆς (exasperatio poenae)
ἢ μετρίασις αὐτῆς (mitigatio poenae) (α).

(α) Ἡ μεταβολὴ τῆς ποινῆς διαφέρει ἀπὸ τῆς μεταλλαγῆς αὐτῆς, καὶ
ἀπὸ τοῦ ἐπὶ ἄοριστων ποινικῶν νόμων προσδιορισμοῦ ἀνωτέρου ἢ κατωτέρου
τῆς ποινῆς ὅρου, ἀναλόγως τοῦ ἀνωτέρου ἢ [κατωτέρου] βαθμοῦ τοῦ ἀξιο-
ποινοῦ. Πρβ. Feuerbach Revision Thl. 1. σελ. 223. ἐπ. Heisler
Diss. §. 1.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ὡς πρὸς τὸ δίκαιωμα τοῦ δικαστοῦ πρὸς
μετρίασιν τῶν ποινῶν πρέπει νὰ διακρίνωμεν ἐλαφρυντικοὺς
καὶ μετρηαστικοὺς λόγους. Ἐλαφρυντικοὺς λέγεται ὁ λόγος,

δι' ὧν ἔχει ὁ δικαστὴς τὸ δικαίωμα ν' ἀπομακρύνῃται πρὸς ὄφελος τοῦ κατηγορουμένου ἀπὸ τῆς ἀπολύτως ὀρισμένης ποινῆς καὶ νὰ καταβιβάσῃ αὐτὴν ἐπὶ σχετικῶς ἀορίστων ποιν. νόμων ὑπὸ τὸν παρά τοῦ νόμου ὀριζόμενον ἐλάχιστον ὄρον. Μετριαστικὸς δὲ λέγεται ὁ λόγος, ὅστις ἐπὶ ἀπολύτως ἢ σχετικῶς ἀορίστων ποιν. νόμων λαμβάνεται κατὰ τὴν ἐπιμέτρῃσιν τῆς ποινῆς ὑπ' ὄψιν ἐντὸς τοῦ νομίμου αὐτῆς μέτρου, ἀπόκειται δὲ εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ νὰ θεωρήσῃ τὸ ἀξιόποιον ἠλαττωμένον καὶ νὰ ἐπιμετρήσῃ ἐπομένως μετριωτέραν ποινὴν εἰς τὸν κατηγορούμενον. Τὴν διάκρισιν ταύτην κατέκρινε μὲν νεωστὶ ἀδίκως ὁ *Treffort* (*Arch. des Criminalr. neue F. 1838.* σελ. 414.), ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ νεωτέρα νομολογία τὴν παρεδέχθη. Ὁρα *Hepp. Theorie der Zur* σελ. 40. *Hufnagel Comm. I.* σελ. 202. *Krug Studien zum Saechs. Criminal-Gesetz. I.* σελ. 124. Αἱ διαφοροὶ γινῶμαι περὶ τοῦ πρὸς μετρίασιν τῶν ποινῶν δικαίωματος τοῦ δικαστοῦ παρεφθάρσαν κατὰ τὰς προγενεστέρας ἐποχὰς διὰ τῶν ἐσφαλμένων περὶ ἐλευθερίας ἰδεῶν καὶ διὰ τῆς γνώμης, ὅτι πᾶν ὅ,τι ἐλαττώνει τὴν ἐλευθερίαν ἐλαττώνει καὶ τὸν καταλογισμὸν, ὡς καὶ διὰ τῆς τάσεως πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ παλαιοῦ νόμου, τοῦ ὀρίζοντος σκληρὰς ποινάς. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀνήκει εἰς τὸν *Fäulherbach* ἡ δόξα ὅτι ἀπέδειξε τὴν σαθρότητα τῆς ἀρχαίας περὶ ἐλευθερίας θεωρίας καὶ ἔθεσεν ὑγιεῖς ἀρχὰς περὶ τοῦ κύρους καὶ τῆς ἰσχύος τῶν ποινικῶν νόμων, ὡς καὶ περὶ τῆς πρὸς τὸν νόμον σχέσεως τοῦ δικαστοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον δὲν συγχωρεῖται νὰ παρεκτρέπηται αὐθαιρέτως ἀπὸ τοῦ νόμου, διότι δὲν τὸν θεωρεῖ δῆθεν σκόπιμον. Ἀλλὰ καὶ ὁ *Fäulherbach*, στηριζόμενος ἐπὶ τῆς ψυχολογικῆς αὐτοῦ ἀναγκαστικῆς θεωρίας, κατήντησεν εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον, διότι ἐκλαμβάνων τὴν ἐξ ἀνάγκης ἐλευθερίαν ἀφιεμένην τοῦ δικαστοῦ κρίσιν ὡς ὄλεθρίαν αὐθαϊρεσίαν, καὶ προσδοκῶν πᾶσαν θεραπείαν ἐκ τῆς

θετικότητος τῶν διὰ τοῦ νόμου ἀπειλουμένων ποινῶν, κατήγγησεν ὅλους τοὺς ἐλαφρυντικούς λόγους. Ἐν γένει δὲν ἐγένετο ἡ ἀπαιτουμένη διάκρισις, ἂν ἔχη ὁ δικαστὴς νὰ ἐφαρμόσῃ πλήρη νομοθεσίαν ἢ ἀπλῶς τὸ κοινὸν γερμανικὸν ποινικὸν δίκαιον. Διότι ἐνῶ κατὰ τὴν πρώτην περίπτωσιν δὲν δύναται ὁ δικαστὴς νὰ παραδεχθῇ ἄλλους ἐλαφρυντικούς λόγους, εἰμὴ τοὺς ὑπὸ τῶν νόμων ρητῶς ὀριζομένους, ἀπ' ἐναντίας κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον ἡ ἐξουσία αὐτοῦ εἶναι πολὺ πλέον ἐκτεταμένη, καθότι αἱ διατάξεις τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου (*Rosshirt Entwick* σελ. 70. *Besserer diss de mitigat. poenar. juris crim. Romanor.* Heidelb 1827. *Birbaum im N. Archiv* XIII σελ. 553. 570.) ἢ τῆς ποιν. διατάξεως τοῦ Καρόλου δὲν δύναται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς διατάξεις πλήρους ποινικοῦ νόμου, καθότι καὶ ἡ Καρολ. διάταξις αὐτὴ ἀναφέρεται πάντοτε εἰς τὴν κρίσιν τῶν δικαστῶν (*Schöffen*) (*Müllermaier über den neuesten Zustand der Criminalgesetzgebung*, σελ. 70—89.), καὶ καθότι αὐτὸ τὸ 179 ἄρθρον τῆς Π. Δ. Κ. διὰ τῶν ἐκφράσεων: *das soll mit allen Umständen—darin gehandelt oder gestraft werden*, ἀναγνωρίζει ὅτι, ὁσάκις ὁ δικαστὴς εὐρίσκει τὸν καταλογισμὸν ἐν γένει μὲν ὑπάρχοντα, οὐχὶ δὲ καὶ πλήρη, ὀφείλει μὲν νὰ ἐπιβάλλῃ ποινὴν, ἀλλὰ μετριωτέραν. Ὅθεν, ὁσάκις ὑπάρχουσι λόγοι, οἵτινες, ἐὰν εἶχον φθάσει τὸν ἀνώτατον βαθμὸν ἤθελον ἀποκλείσει τὸν καταλογισμὸν, οἵτινες ὁμοίως πρόκεινται ἤδη εἰς βαθμὸν κατώτερον, καὶ ἐπομένως ἀπλῶς ἐλαττόνουσι τὸν καταλογισμὸν, φέροντες σύγχυσιν εἰς τὴν πρὸς ὑπαρξίν τοῦ καταλογισμοῦ ἀπαιτουμένην συνείδησιν, ὡς ἐπὶ μετρίου βαθμοῦ μέθης, ἐπὶ μετρίου βαθμοῦ βλακειᾶς, κωφαλαγίας κ. τ. τ. ἔχει καὶ ὁ δικαστὴς παρὰ τοῦ νόμου τὴν ἐξουσίαν νὰ παραδέχεται τὴν ὑπαρξίν ἐλαφρυντικοῦ λόγου *Martin Lehrb. d. CrimR.* σελ. 124. *Wächer Lehrb.* σελ. 125. *Rosshirt Entwick.* σελ. 65. *Hef-*

flier Lehrb. σελ. 119. Bauer Lehrb. σελ. 138. Abegg Lehrb. §. 153.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ἡ ἀνωτέρω ἐν τῇ σημ. 1. γενομένη διάκρισις μεταξὺ μετριάστικῶν καὶ ἐλαφρυντικῶν λόγων ἐγένετο δεκτὴ καὶ εἰς τὰς νεωτέρας νομοθεσίας, ἂν καὶ δὲν διεξήχθη μεθ' ἰκανῆς σαφηνείας. Ἐν τῷ βαυαρικῷ νόμῳ γίνεταί λόγος, ἐν τοῖς ἀρθρ. 90—95., μόνον περὶ μετριάσεως τῆς ποινῆς ἐπὶ τῶν ἀορίστων ποινικῶν νόμων, ἐν δὲ τῷ ἀρθρῷ 97. καὶ περὶ τῶν ἐλαφρυντικῶν λόγων, κατὰ τοὺς δ-ποιούς ὁ δικαστὴς δύναται πρὸς ὄφελος τοῦ κατηγορουμένου ἢ ἀπομακρυνθῆ ἀπὸ τῆς τακτικῆς ποινῆς. Καὶ ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἀρθρ. 62. 64. λαλεῖ περὶ ἐλαφρύνσεως ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω ἔννοιαν. Ὁ βυρτεμβουργικὸς νόμος ἀποφεύγει τὴν χρῆσιν τῶν ἐκφράσεων τούτων, ἀλλ' ἐν τῷ ἀρθρῷ 110. λαλεῖ περὶ ἐλαττώσεως τοῦ ἀξιοποίνου. Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον, ἀρθρ. 134., διακρίνει ἀκριβῶς τοὺς ἐλαφρυντικοὺς λόγους ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω ἔννοιαν ἀπὸ τῶν μετριάστικῶν κατὰ τὸ ἀρθρον 145. Ὁ νέος μεκλεμβουργικὸς περὶ κλοπῆς νόμος τῆς 4 Ἰανουαρ. 1839. §. 41. λαλεῖ περὶ μετριάστικῶν λόγων.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Ὁ ἑλλήν. ποιν. νόμος τίθησι τὸν κανόνα, ὅτι ὁ δικαστὴς δὲν δύναται νὰ μεταβάλλῃ τὸ παρὰ τοῦ νόμου ὄρισμένον εἶδος τῆς ποινῆς, οὐδὲ νὰ ὑπερβῇ ἢ νὰ καταβιβάσῃ τὸ παρὰ τοῦ νόμου τεταγμένον μέτρον αὐτῆς, ἀλλ' ὀφείλει κατὰ τὴν φύσιν τῆς πράξεως καὶ τὴν ἰδιότητα τοῦ πράξαντος νὰ προσδιορίσῃ τὸ μέτρον αὐτῆς ἐντὸς τοῦ ἐν τῷ νόμῳ τεταγμένου ἀνωτάτου καὶ ἐλαχίστου ὅρου, ἀρθρ. 108. Καθ' ὄρισμένας ὅμως περιπτώσεις, οἷον εἰάν ὁ πράξας εὐρίσκειται μὲν εἰς τινὰ τῶν καταστάσεων, αἵτινες αἴρουσι τὸν καταλογισμὸν, ἀλλ' ἢ κατάστασίς του δὲν ἴηαι ταιαύτη ὥστε νὰ ἄρῃ αὐτὸν ὅλως διόλου, ἢ εἰάν ἐπὶ ἀποπείρας ὑπάρχωσιν ἰδίως ἐλαφρυντικαὶ περιστάσεις, συγχωρεῖ ὁ νόμος εἰς τὸν

δικαστήν νά μεταβάλλῃ τήν ποινὴν ἀπὸ βαρυτέρου εἰς ἐλαφρότερον εἶδος, ἄρθρ. 49. 87.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Ἡ ἀνάγκη δικαίας ἀναλογίας τῆς ἐνοχῆς τοῦ πράξαντος πρὸς τὴν καταγνωστέαν ποινὴν ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὸ νὰ δοθῇ εἰς τοὺς δικαστὰς τὸ δικαίωμα τοῦ ν' ἀπομακρύνωνται δι' ἰδιαιτέρους ἐλαφρυντικούς λόγους ἀπὸ τῆς νομίμως ὀρισμένης ποινῆς, καταβιβάζοντες αὐτὴν καὶ ὑπὸ τὸν ἐλάχιστον ὅρον. Ὑπάρχουσι δὲ δύο συστήματα: Α) Ἡ χρῆσις τοῦ προειρημένου δικαιώματος ἀφίεται ἀπλῶς εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ, ἅμα ἐν γένει ὑπάρχωσιν ἐλαφρυντικοὶ λόγοι, κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον: 1) Ἐὰν οἱ ἔνοχοι ἀποφανθῶσι τὴν ὑπαρξίν ἐλαφρυντικῶν λόγων (τοὺς ὁποίους ὁ νόμος δὲν ὀρίζει εἰδικώτερον): *il y a des circonstances atténuantes*, οἱ δικασταὶ ὀφείλουσι νὰ μὴ ἐπιβάλλωσι τὴν τακτικὴν ποινὴν, ἀλλὰ τὰς ἀμέσως κατωτέρας (ἐπομένως ἀντὶ τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου, δεσμὰ διὰ βίου ἢ πρόσκαιρα). Τὸ σύστημα τοῦτο εἰσῆχθη ἀπὸ τοῦ 1832 εἰς τὴν Γαλλίαν διὰ τοῦ νόμου τῆς 28 ἀπριλίου 1832, §. 94, πρὸ πάντων ἵνα μετριάσῃ τὴν σκληρότητα τῶν γαλλικῶν νόμων. *Archiv des CrimR.* XIII. σελ. 340. 344. *Archiv, neue Folge*, 1836. σελ. 9. *Chauveau Code progressif* p. 33. 348. *Haus observ. sur le projet de révis.* I. p. 50—57. περὶ τῆς ἐν Γαλλίᾳ πείρας ὅρα τὴν διητριβὴν τὴν περιεχομένην εἰς τὴν ἐφημερίδα *le droit* 1839. nr. 230. Κατὰ τοῦ συστήματος τούτου ὅρα *law magazine* Hest. 45. pag. 35—40. Κατὰ τὸν ἰσχύοντα γαλλ. ποιν. νόμον, ἄρθρ. 463., ἐπὶ μόνων τῶν πλημμελημάτων δύνανται οἱ δικασταὶ νὰ καταβιβάσωσι τὴν ποινὴν ὑπὸ τὸν ἐλάχιστον ὅρον. 2) Κατὰ δεύτερον ἄλλο σύστημα, ὁσάκις διὰ τὸ σπουδαῖον ἢ τὸ πολυάριθμον τῶν ἐλαφρυντικῶν περιστάσεων ἢ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπειλουμένη ὀριστικὴ ποινὴ ἢ, ἐπὶ σχετικῶς ἀορί-

των ποινῶν, ὁ ἐλάχιστος τῆς ποινῆς ὅρος φρίνεται δυσά-
 νάλογος πρὸς τὸ μέγεθος τῆς ἐνοχῆς, ὁ δικαστὴς ἔχει τὴν
 ἐξουσίαν νὰ καταδαίνη ὑπὸ τὸν ἐλάχιστον ὅρον. Τὸ σύστη-
 μα τοῦτο ἀπαντᾶται εἰς τὸ ἀννοθερικὸν νομοσχέδιον ἄρθρ.
 42. (ὄρα προσέτι *Bauer Anm. zum Hannövr. Entw. I.*
 σελ. 269, 270. καὶ *Vergleichung des ursprüngl. Ent-*
wurfs σελ. 42. περὶ δὲ τῶν ἐν τῇ βουλῇ συζητήσεων:
Frendentheil im Arch. des CrimR. 1839. σελ. 88.) καὶ
 καθιερώθη νομίμως ἐν τῷ ποινικῷ νόμῳ τῆς Αὐκέρνης, ἄρθρ.
 79. Τοῦς ὑπὲρ τοῦ συστήματος τούτου λόγους ὄρα, ἐκτὸς
 τοῦ *Bauer*, παρὰ *Mittermaier über den neuesten Zu-*
stand. σελ. 81. καὶ *Arch. des CrimR. XIV.* σελ. 277.
Kitka (Archiv des CrimR. 1836. σελ. 624.) Τοῦς δὲ
 ἐναντίους παρὰ *Gönnner Motive* σελ. 176—201. *Hepp thé-*
orie der Zur. σελ. 45. πρὸς *Mittermaier (Arch. nene*
Folge 1835. σελ. 545.) καὶ *v. Prenschen die Gerechtig-*
keitstheorie II. σελ. 25. 3) Μέσον σύστημα ἄλλο συνίστα-
 ται εἰς παραχώρησιν τῆς προεκτεθείσης ἐξουσίας εἰς μόνα
 τὰ δευτέρου βαθμοῦ δικαστήρια, π. χ. κατὰ τὸν αὐστριακὸν
 νόμον, ἄρθρ. 435. 441. ("Ὁρα περὶ τούτου *Kitka I. c. B)*
 Ἡ ἐλαφρυντικὴ ἐξουσία τοῦ δικαστοῦ περιορίζεται εἰς ῥη-
 τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζομένας περιπτώσεις, ἦτοι, 1) διὰ
 προσδιορισμοῦ ῥητῶν ἐλαφρυντικῶν λόγων ἐπὶ τῶν διαφό-
 ρων ἀδικημάτων, π. χ. τῆς παροργίσεως τοῦ πράξαντος
 ἐπὶ τῆς ἀνθρωποκτονίας καὶ τοιοῦτον εἶναι τὸ σύστημα τῶν
 πλείστων νεωτέρων νομοθεσιῶν, ἢ 2) δι' ἀδείας πρὸς τὸν
 δικαστὴν ν' ἀπομακρύνηται, κατὰ ῥητὰς περιπτώσεις, ἀπὸ
 τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου, π. χ. κατὰ τὸν νόμον τῆς βασι-
 λείας §. 43. 46. 95. 105. 155. 165. ἢ 3) δι' ἀδείας τοῦ
 μεταβάλλειν τὴν ποινὴν ἐννεκεν ἀτελοῦς καταλογισμοῦ. Ὁρα
 τὴν ἐπομένην σημείωσιν.

Σημ. 4. τοῦ ἐκθ. Τὸ δικαίωμα τοῦ μεταβάλλειν τὴν ποινὴν ἐ-

νεκα ἀτελοῦς καταλογισμοῦ ἀμφισβητεῖται ὑπὸ τῶν *Oers-
ted Prüfung des Baier. Entwurfs* σελ. 222. καὶ *Hepp
Théorie der Zur.* σελ. 49. Ὅρα ὁμοῦς *Gönnner Motive
Zum Baier. Entwurf* σελ. 172. *Herrman Zum Sä-
chs. Entw.* σελ. 116. Καὶ ἐνταῦθα δὲ ὑπάρχουσι διά-
φορα συστήματα: Α) καθόσον ὁ νόμος συγχωρεῖ ἐν γέ-
νει διὰ τὸ ἀτελές τοῦ καταλογισμοῦ, τὴν ὑπὸ τὸν ἐλάχι-
στον ὄρον καταδίβασιν τῆς ποινῆς, π. χ. κατὰ τὸ βυαρ.
νομοσχέδιον τοῦ 1822, ἄρθρ. 86. Β) καθόσον ὁ νόμος προσ-
διορίζει τὰς καταστάσεις, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐπιτρέπει νὰ λαμ-
βάνηται ὑπ' ὄψιν τὸ ἀτελές τοῦ καταλογισμοῦ, π. χ. κατὰ
τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον, ἄρθρ. 98., ἐπὶ ἀνωτέρου βαθ-
μοῦ βλακειᾶς ἢ ἀδυναμίας τοῦ λογικοῦ. Ἡ διάταξις αὕτη
εἶναι πολλὰ περιορισμένη. *Hufnagel Comm. I.* σελ. 241.
Hepp Comm. I. σελ. 688—691. Πλατυτέρα εἶναι ἡ τοῦ
βαδικοῦ νομοσχεδίου ἄρθρ. 134., ἡ τοῦ ἑσσηκοῦ νομοσχεδίου
ἄρθρ. 105., ἡ τοῦ νόμου τῆς Λυκέρνης ἄρθρ. 62. καὶ ἡ τοῦ
μεκλεμβουργικοῦ περὶ κλοπῆς νόμου §. 10. Γ) καθόσον ὁ
νόμος συγχωρεῖ ἐπὶ μόνων τῶν μὲ θανατικὴν ποινὴν τιμω-
ρουμένων ἀδικημάτων τὴν καταδίβασιν τῆς ποινῆς ἐπὶ ἡλατ-
τωμένου βαθμοῦ βλακειᾶς ἢ ἀδυναμίας τοῦ λογικοῦ, π. χ.
κατὰ τὸν σαξωνικὸν νόμον ἄρθρ. 64. Ἡ τοιαύτη διάταξις
εἶναι πολλὰ περιορισμένη. *Schüler Beitr.* σελ. 46. *Mit-
termaier (Archiv des Criminalr.* 4838. σελ. 339.).

§. 95.

Νόμιμος λόγος πρὸς μεταβολὴν τῆς ποινῆς ὑπάρχει
τότε μόνον, ὅταν 1) προκύπτῃ ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τοῦ
ποινικοῦ νόμου, ἢ 2) στηρίζεσθαι ἐπὶ ῥητῆς τοῦ νόμου δια-
τάξεως.

§. 96.

Δὲν ὑπάρχει λοιπὸν οὐδεὶς νόμιμος λόγος πρὸς ἐπίτασιν τῆς ποινῆς κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν ῥητοῦ τινος νόμου (α), διότι πᾶσα νόμιμος ποινὴ ἐν τῇ πολιτείᾳ προϋποτίθησι νόμιμον ἀπειλὴν (§. 20.), ἣ δὲ προσθήκη, ἣτις ἐν περιπτώσει ἐπιτάσεως τῆς ποινῆς προσγίνεται εἰς τὸ νόμιμον ποσὸν τῶν κακῶν δὲν ἐμπεριέχεται εἰς τὴν ἀπειλὴν τοῦ νόμου (β). Ὅθεν μέγας τυχὸν βαθμὸς τοῦ ἀξιοποίνου τῆς εἰδικῶς προκειμένης πράξεως δὲν δύναται κατ' οὐδεμίαν περίπτωσιν νὰ ἐπιφέρῃ ἐπίτασιν τῆς ποινῆς, διότι εἶναι μάλιστα καὶ ἀπηγορευμένον εἰς τὸν δικαστὴν νὰ κρίνῃ περὶ τοῦ βαθμοῦ τοῦ ἀξιοποίνου ἐπὶ τῇ βάσει γενικῶν λόγων, ὡς ἂν οὐ νομοθέτης αὐτὸς ἔκρινε καὶ ὥρισε θετικῶς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀξιοποίνου τῆς πράξεως ἐν γένει (§. 92.) (γ).

(α) Διοφανεῖ, συμφώνως μετὰ πάντων τῶν ἀρχαιτέρων νομοδιδασκάλων τοῦ ποινικοῦ δικαίου, ὁ Buser Lehrbuch d. Strafrecht. §. 135—137.

(β) Διαφέρει ἡ περίπτωσις τῆς συνδρομῆς τῶν ποιν. νόμων, καθ' ἣν ἢ κατ' ἐπίτασιν προσθήκη εἶναι μέρος τῆς τακτικῆς ποινῆς τῆς ὀριζομένης ὑπὸ ἄλλου τινὸς ἢ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ, ἐπανελημμένου ἐφαρμοζομένου, ποιν. νόμου. Προβ. Gros. Diss. de notione poensarum forensium §. 18. Feuerbach Rev. Thl. I. σελ. 333. ἑπ.

(γ) Οἱ ὡς ἐπιτάσειοι πρὸς ἐπίτασιν τῆς ποινῆς συνήθως ἐκλαμβανόμενοι λόγοι εἶναι: 1) ἰδιαιτέρα κακία περὶ τὴν ἐτέλειαν, 2) ἀνώτατος βαθμὸς ἐλευθερίας, καὶ 3) ὑπὲρ τὸ σύνθετες μεγάλη βλάβη. Προβ. Klein peinl. Recht. §. 164.

Σημ' I. τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὡς ἀνωτέρω ἐπὶ τῶν μετριάστικῶν λόγων, πρέπει καὶ ἐνταῦθα νὰ διακρίνωμεν τοὺς ἐπιτατικούς ἀπὸ τῶν ἐπιβαρυντικῶν λόγων. Εἰς μὲν τοὺς ἐπιτατικούς ἀνάγονται οἱ λόγοι, δι' οὓς ἔχει ὁ δικαστὴς τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιβάλλῃ ποινὴν, ἀνωτέραν τῆς ὑπὸ τοῦ ἀπο-

λύτως ὀριστικῷ νόμου ὀριζομένης ἢ ἀνωτέραν τοῦ μεγίστου ὅρου τῆς ἀπειλουμένης ποινῆς. Εἰς δὲ τοὺς ἐπιβαρυντικούς, οἱ λόγοι, δι' οὓς ἔχει ὁ δικαστὴς τὸ δικαίωμα, ὁσάκις πρόκειται περὶ ἐφαρμογῆς ὀριστικῶν ποινικῶν νόμων, νὰ παραδέχεται τὴν ὑπαρξίν ἀνωτέρου βαθμοῦ τοῦ ἀξιοποίνου καὶ νὰ ἐπιβάλλῃ ἐπομένως ποινὴν μᾶλλον προσεγγίζουσαν εἰς τὸν ἀνώτατον ὅρον ἢ καὶ αὐτὸν τὸν ἀνώτατον ὅρον. Δικαίωμα πρὸς ἐπίτασιν τῆς ποινῆς ἔχει ὁ δικαστὴς τότε μόνον, ὅταν ὁ νόμος τῷ δίδῃ ρητῶς τὴν ἐξουσίαν νὰ ἐπιβάλλῃ ἀνωτέραν ποινὴν· δὲν δύναται δὲ ἐνταῦθα νὰ θεωρηθῇ ὅτι πρόκειται δῆθεν ἀνώτερος βαθμὸς καταλογισμοῦ, οὐδὲ προσέτι νὰ δικαιολογηθῇ ἡ γνώμη (π. χ. τοῦ *Tittman Handb. I.* σελ. 227.) ὅτι ὁ νόμος λαμβάνει μόνον τὸ σύνθημα ὑπ' ὄψιν καὶ ὅτι ἐπομένως πᾶσα ιδιότης τοῦ ἀδικήματος τὴν ὁποίαν δὲν ἔλαβε μὲν ὑπ' ὄψιν ὁ νομοθέτης, ἀλλ' ἤτις αὐξάνει τὸ ἀξιοποίνον, ἀποτελεῖ ἐπιτάσεως τῆς ποινῆς λόγον. Τοιαύτη ἄνευ ρητοῦ νόμου ἐξουσία τοῦ δικαστοῦ πρὸς ἐπίτασιν τῆς ποινῆς, ἤθελεν εἶσθαι τὰ μέγιστα ἐπικίνδυνος. Ἄν καὶ ὁ νόμος ἐπὶ τινῶν ἀδικημάτων ὀρίξῃ αὐστηροτέρας ποινάς, ὁσάκις συντρέχωσιν ὀρισμέναι τινὲς περιστάσεις, π. χ. ἡ ἀγνοία τοῦ τόπου, ἢ ἡ συνεχὴς τοῦ ἀδικήματος ἐκτέλεσις, δὲν ἔχει ὅμως ὁ δικαστὴς τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιτείνῃ διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους τὴν ποινὴν καὶ ἐπὶ ἄλλων ἀδικημάτων. *Rosshirt Entw* σελ. 44. *Heffter Lehrb.* 117. *Bauer Lehrb.* §. 144. (αἱ ἐξαιρέσεις ὅμως, τὰς ὁποίας οὗτος ἀναφέρει ἐν §. 145 δὲν δύνανται νὰ γενῶσι δεκταί.) Ὅρα προσέτι *Abegg Lehrb.* §. 156.

Σημ. 2 τοῦ ἐκθ. Ὡς ἐγένετο ἐν ταῖς σημ. 1 καὶ 2 ἐπὶ τοῦ §. 94. λόγος περὶ ἐλαφρύνσεως καὶ περὶ μετριάσεως τῆς ποινῆς, οὕτω καὶ ἐνταῦθα ἀναφέρεται ἐπιβαρύνσεις καὶ ἐπίτασις τῆς ποινῆς. Ὁ βουαρικὸς νόμος λαλεῖ περὶ αὐξήσεως τῆς ποι-

νῆς ἐπὶ μόνῃ τῆς συνδρομῆς τῶν ἀδικημάτων καὶ ἐπὶ τῆς ὑποτροπῆς. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος λαλεῖ ἐν μὲν τῷ §. 109. περὶ αὐξήσεως τοῦ ἀξιοποίνου, καθόσον πρόκειται περὶ σχετικῶς ἀορίστων ποινικῶν νόμων, ἐν δὲ τῷ §. 112. περὶ ἐπιβαρυντικῶν περιστάσεων, λόγον δὲ περὶ ἐπιτάσεως κάμνει μόνον (§. 16. 17. 19.) ἐπὶ ἐφαρμογῇ τινῶν μέσων ἐπαυξανόντων τὴν ἔντασιν τῆς περιοριστικῆς τῆς ἐλευθερίας ποινῆς. Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἀρθρ. 58., λαλεῖ περὶ ἐπιτάσεως ἕνεκεν ὑποτροπῆς. Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον ἐν §. 114. λαλεῖ περὶ ἐπιβαρυντικῶν τῆς ποινῆς λόγων ἐπὶ ἀορίστων ποινικῶν νόμων, περὶ ἐπιτάσεως δὲ τῆς ποινῆς, κατὰ τὴν αὐτὴν τοῦ βυρτεμβεργ. νόμου ἔννοϊαν.

Προσθ. τοῦ μεταγρ. Ὁ ἑλλήν. ποιν. νόμος θεωρεῖ τὴν συνδρομὴν καὶ τὴν ὑποτροπὴν ὡς ἰδιαιτέρας ἐπιβαρυντικὰς περιστάσεις, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν εἰς τὴν ἐντὸς τοῦ ἐν τῷ νόμῳ τεταγμένου ὅρου ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς· εἰδικῶς δὲ ἐπὶ ρητῶν ἀδικημάτων προσδιορίζει αὐτὸς ὁ νόμος ἕνεκα συνδρομῆς, ἢ ὑποτροπῆς βαρυτέραν ποινήν. ἀρθρ. 109—112.

§. 97.

Νόμιμοι γενικοὶ μετρηστικοὶ λόγοι (causae mitigandi communes) εἶναι: Α) ὡς ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ποινικοῦ νόμου, ἢ ἔλλειψις τινὸς τῶν *συστατικῶν* τοῦ ἀδικήματος, ἐὰν δηλονότι ἢ πρὸς ὑπαρξίν τοῦ ἀδικήματος οὐσιωδῶς ἀπαιτουμένη δικαιώματος προσβολὴ ἦναι μὲν ἐν μέρει τετελεσμένη, ἀλλὰ ἢ ἔλλείπη ἀποδεδειγμένως ἢ ἦναι νομίμως ἀβεβαία ἀξιόποινός τις ιδιότης (α) ἀναγκαία πρὸς ἀπαρισμόν τῆς ἔννοϊας τοῦ ἀδικήματος. Διότι ἢ πλήρης ποινὴ ἀντιστοιχεῖ μόνον εἰς τὸ σύνολον ἀπάντων ὁμοῦ τῶν νομίμων τού-

των γνωρισμάτων. Ἐπομένως, ὁσάκις τὰ μὲν ἐξ αὐτῶν ὑπάρχουσι, τὰ δὲ ἐλλείπουσιν, ἢ πρᾶξις δὲν μένει μὲν ἐντελῶς ἀτιμώρητος, διότι ἕνεκα τῆς ὑπαρχούσης ἀξιόποινου ιδιότητος ὑπάγεται εἰς τὸν ποινικὸν νόμον, ἀλλὰ δὲν εἶναι καὶ ἐντελῶς ἀξιόποινος, διότι δὲν ὑπάρχουσιν ἅπαντα τὰ πρὸς ἐφαρμογὴν ὀλοκλήρου τῆς νομίμου ποινῆς ἀπιτιμώμενα (6).

(α) Ἡ ἐν τῷ 1) ῥητῶς ἀναφέρεται ὡς τοιαύτη ἐν τῷ νόμῳ, ἢ 2) ἀποδεικνύεται δι' ἐρμηνείας.

(β) Ἡ ἔλλειψις τῆς ἀπαιτουμένης ὀριστικότητος εἰς τὰς προηγουμένας ἐκδόσεις (S. 96.), καὶ τὰ ἕνεκα τῆς πολλῆς γενικότητος τῆς τιθείσης ἀρχῆς ἀκατάληκτως ἐκλεχθέντα παραδείγματα, δικαιολογοῦσι διαφόρους ἀντιρρήσεις τοῦ Μιτερμαϊερ (neues Archiv Bd. III. N. 16.), ὅστις ὅμως πίπτει εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον, ἀποδοκιμάζων τὸ ὕλον. Ἐὰν ὁ Α, σκοπεύων νὰ ἡσυχάσῃ τινὰ, τὸν δειρῆ, τὸν μαστίρη, τὸν πληγώσῃ, ἀλλὰ δὲν εὖρη τίποτι νὰ λάβῃ· ἐὰν ὁ Β, ἵνα ἐκπληρώσῃ τὴν σαρκικὴν αὐτοῦ ἐπιθυμίαν, βιάσῃ εἰς συνουσίαν κόρην τινὰ, ἀμφισβᾶλλεται δὲ μόνον ἡ immissio seminis· ἐὰν γυνή τις, ἵνα φωνεῖται τὸ νεογνόν, βιώσιμον αὐτῆς τέκνον, ἐπιφέρει αὐτῷ κακώσεις καὶ αἰκίας, ἐπικινδύνους, ἀμφισβᾶλλεται δὲ ἂν ὁ θάνατος τοῦ τέκνου προῆλθεν ἐκ τῶν αἰκῶν τούτων : αἱ πράξεις αὗται δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν οὔτε ὡς ἀτιμώρητοι οὔτε ὡς ἡπλᾶ ἀπόπειραι, διότι καθ' ὅλας ταύτας τὰς περιπτώσεις ἡ τοῦ δικαίωματος προσβολὴ καὶ μάλιστα κατὰ τὰ κριώτερα αὐτῆς συστατικὰ εἶναι ἤδη τετελεσμένα. Καὶ ὅταν γυνή τις φωνεῖται τὸ νόθον ζωογέννητον τέκνον τῆς ἀμέσως μετὰ τὸν τοκετὸν, ἀλλὰ δὲν ἀπίκρυψι τὴν κυφορίαν τῆς καὶ ἐπομένως, ὡς θεωρεῖ ὁ νόμος, δὲν εἶχε προμελέτην· ἀποκρύψῃ δὲ τοῦ φόνου τοῦ βίου τῆς τέκνου τὴν συνουσίαν τῆς : ὅποια εἶναι ἡ τοιαύτη πρᾶξις ; δὲν εἶναι ἀδίχημα ; ἢ εἶναι ἀπόπειρα ; ἢ εἰ ἄλλο εἶναι ; καὶ κατὰ τοίους ἄλλους κανόνας πρέπει νὰ τιμωρηθῇ, ἢ οὐκ κατὰ τοὺς ἐκτεθέντας ;

Σημ. 1. τὸ ἐκδ. Ἡ προσκεθεῖσα γνώμη τοῦ Φάυερβαχ, καὶ τοῖ τροπολογοῦσιν ἤδη τὴν περιεχομένην εἰς τὰς προλαβούσας ἐκδόσεις τοῦ συγγράμματός του, εἶναι εἰσαίτι οὐχ ἦττον ἀνυπόστατος. Τὰ ἐκτεθέντα ὑπ' αὐτοῦ παραδείγματα οὐδὲν ἀποδεικνύουσι· διότι κατὰ μὲν τὸ πρῶτον παράδειγμα δὲν

ὑπάρχει ἔλλειψις τῶν συστατικῶν τοῦ ἀδικήματος, ἀλλὰ ἡ πράξις ἀποτελεῖ ἤτοι πρόσω ἀπόπειραν, ἢ τετελεσμένην, ληστείαν, καθόσον ἤθελε θεωρηθῆ πρὸς τέλος τῆς ληστείας ἀπαιτούμενη ἢ μὴ ἡ ὑφάρξεις πραγμάτων· κατὰ δὲ τὸ δεύτερον παράδειγμα ἡ πλάνη συνίσταται εἰς τὸ ὅτι ὁ Φάυερβαχ θεωρεῖ τὴν *immissio seminis* ὡς ἀναγκαίαν πρὸς ἀπαιτησὸν τοῦ βιασμοῦ· κατὰ δὲ τὸ τρίτον παράδειγμα, ὑπάρχει ἀπόπειρα φόνου· κατὰ δὲ τὸ τελευταῖον, ἡ πλάνη συνίσταται εἰς τὸ ὅτι θεωρεῖται ἡ ἀπόκρυψις τῆς κυφορίας ὡς ἀναγκαῖον συστατικὸν τῆς παιδοκτονίας. Ἡ κατὰ τὸν *Rosshirt* (Uttwick. σελ. 59.) διάκρισις, ἐν λείπωσιν *essentialia* ἢ *naturalia delicti*, δὲν εἶναι ἀποχρώσα. *Hefster Lehrb* σελ. 408. Τοῦτο μόνον πρέπει νὰ ἐξετάζωμεν, ἐὰν τὸ ἔλλειπον ἢ ἀβέβαιον γνώρισμα (διότι νομικῶς τὸ ἀβέβαιον ἐξισούται μὲ τὸ ἔλλειπον) ἦναι ἐκ τῶν συστατικῶν τοῦ ἀδικήματος ἐν γένει, ὥστε χωρὶς αὐτοῦ νὰ ἐκλείπη ὀλοτελῶς ὁ λόγος τοῦ ἀξιοποίνου τῆς πράξεως, ἢ ἐὰν ἦναι ἐκ τῶν συστατικῶν ὀρισμένου εἶδους ἀδικήματος, ἐνῶ τὰ γνωρίσματα τοῦ γένους τοῦ ἀδικήματος ὑπάρχουσιν, ἢ ἐὰν ἀπαιτῆται, διὰ νὰ θεωρηθῆ τὸ ἀδικήμα ὡς τετελεσμένον. Τὴν γνώμην μου ταύτην παραδέχεται ὁ *Tausch Rechtsfälle No. V. Birnbaum* (*Arch. des CrimR.* XIII. σελ. 569.) *Bauer Lehrb.* § 137. Ἡ διάταξις τοῦ νέου βαυαρικῦ νομοσχεδίου τοῦ 1834. ἀρθρ. 104., κατὰ τὸ ὅποιον ἀποτελεῖ μετριαστικὸν λόγον ἡ ἐνεκα τῆς μὴ τηρήσεως οὐσιωδῶν διατυπώσεων ἔλλειψις ὡς πρὸς τὰ συστατικὰ τοῦ ἀδικήματος (*Motive zum Entw.* σελ. 125.) εἶναι ἀνυποστήρικτος, *Arch. des Criminalr.* XIV. σελ. 289. *Hepp Theorie der Jur.* σελ. 44. Περὶ τῆς σχέσεως τῆς ἔλλείψεως τῶν ἀναγκαίων συστατικῶν πρὸς τὴν ἀπόπειραν ὄρα *Zachariae von Vers.* σελ. 21—23. Ἐνώπιον τοῦ ἀνωτάτου δικαστηρίου τῆς Βάδης *Treffurt Jahrbücher des Oberhofgerichts, neue Folge, 1837.* σελ. 98.) ἐπα-

ρουσιάζθη τὸ προκείμενον ζήτημα ἐπὶ τινος ἀπαγωγῆς, καθ' ἣν ἡ ἀπαχθεῖσα δὲν ἐδύνατο νὰ θεωρηθῆ ὡς ἄμεμπτος.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Τὴν γνώμην τοῦ φαῦσεως παρεδέχθη μόνος ὁ βραυαρικὸς νόμος τοῦ 1813, εἰς τὸ 106 ἄρθρον, τὸ ὁποῖον ὅμως παρέλιπεν αὐτὸς ἤδη ὁ ἐλδεμβουργικὸς νόμος. Εἰς τὰς νεωτέρας νομοθεσίας δὲν ἀπαντᾷται πλέον τοιαύτη γνώμη.

§. 98a.

Ἡ ἔλλειψις τῶν ἀναγκαίων συστατικῶν δὲν θεωρεῖται ὡς μετριάστικος λόγος, ἐάν, 1) ἐκ τοῦ ἐλλείποντος ἡ ἀβεβηίου γνωρίσματος ἐξαρτᾶται τὸ ἀξιοποιον τῆς πράξεως ἐν γένει (α), ἢ 2) ἐάν τὸ ἐλλεῖπον ἡ ἀβέβαιον γνώρισμα ἦναι τοιοῦτον, ὥστε χωρὶς αὐτοῦ ἡ πράξις φέρει ὡς ἐκ τῶν ἐπιλοίπων ιδιοτήτων χαρακτῆρα ἄλλου νομίμως ὠρισμένου ἀδικήματος (β).

(α) π. χ. θανατηφόροι μὲν κακώσεις, ἀλλὰ ἐπὶ βρέφους νεογεννήτου ἢ μὴ βιωσίμου ψευδεῖς μὲν ἔνορκοι μαρτυρίαι, ἀλλὰ οὐχὶ ἐν γνώσει ψευδεῖς.

(β) π. χ. παράνομος ὑφαίρεσις πραγμάτων, οὐχὶ ὅμως animo lucri faciendi, ἀλλὰ πρὸς ὑπόκρυψιν τῆς ἀληθείας διὰ παρακρητίσεως, ἐξαλείψεως αὐτῶν κ. τ. τ.

§. 98 β.

Ὁ βαθμὸς τῆς μετριάσεως τῆς ποινῆς κατὰ τὴν προμνημονευθεῖσαν περίπτωσιν ρυθμίζεται κατὰ τὸν βαθμὸν τῆς σπουδαιότητος τοῦ ἐλλείποντος νομίμου γνωρίσματος. Ἡ ποινὴ ἐλαττοῦται τόσω μᾶλλον, ὅσω ὀλιγώτερον ἤθελε τὸ ἐλλεῖπον γνώρισμα ἐπαυξήσῃ τὸ ἀξιοποιον τῆς πράξεως, καὶ τόσω ἤττον, ὅσω ὀλιγώτερον ἤθελον ἐπαυξήσῃ τὸ ἀξιοποιον τὰ ἐλλείποντα γνωρίσματα καὶ ὅσω πλέον σπουδαῖα εἶναι τὰ ὑπάρχοντα.

§. 99.

Β) Ἡ θετικὴ νομοθεσία ὀρίζει ὡς γενικὸς μετριά-
στικὸς λόγος τοὺς ἐξῆς: 1) εἰάν ὁ ἔνοχος ἐκτός τῆς
ποινῆς ὑπέστη διὰ τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας (α) ὡς πρὸς
τὴν παρ' αὐτοῦ πραχθεῖσαν παράβασιν τοῦ νόμου (β)
καὶ ἄλλα κακὰ ἀναίτιως ἐνταῦθα δὲ ἀνήκει πρὸ πάντων
ἢ μακρὰ ἢ πολλὰ αὐστηρὰ ἀναίτιος προφυλάξεις (γ). 2)
εἰάν ὁ αὐτουργὸς τοῦ ἀδικήματος ἦτο ἔτι ἀνηθὸς καὶ ἐξε-
τέλεσε τὴν πρᾶξιν ἐκ νεανικῆς ὀρμῆς (δ). Ἐάν ὁμως ἐκ
τῶν περιστάσεων τῆς ἀξιοποίνου πράξεως ἐξάγῃται, ὅτι
ὁ νέος ἔπραξε τὸ ἀδίκημα μετὰ προέχοντος βαθμοῦ σφέ-
ψεως καὶ ἀκολουθῶν ἐρριζωμένας παρανόμους ὀρμὰς (ἢ
ἢ κακία ἀναπληροῦ τὴν ἡλικίαν), τότε ἐκλείπει ὁ λόγος τοῦ
νόμου.

(α) Ὁ Klein (Grundsätze d. peinl. R. §. 174.) παραδέχεται ὡς μετριά-
στικὸν λόγον τὰς βασάνους ὅσας ἐπιφέρει εἰς τὸν ἀδικήσαντα τὸ ἀδίκημα
αὐτό. Ὁ Stelzer (Grunds. d. peinl. R. seil. 204.) νομίζει, ὅτι ἡ στέ-
ργσις τῆς ἀρελείας, τὴν ὅποιαν ὁ ἀδικήσας ἔλαπτεν ἐκ τῆς πράξεως, με-
τριάζει τὴν ποινὴν. Ἀλλὰ ἄρα Kleinschrod syst. Entw. Thl. II.
§. 82.

(β) L. 23. C. de poenis. Omnes quos damnationis conditio, diversis exi-
liis destinatos, metas temporis praestituti in carceris implesse cus-
todia deprehenderit, solutos poena vinculisque laxatos, custodia li-
berari praecipimus, nec formidare miserias ullas oculi. Sit satis
immensorum cruciatum semel laissez supplicia. L. 25.
D. de poenis. Si diutino tempore alicui in reatu fuerit, aliquatenus
poena ejus sublevanda erit. Sic enim constitutum est: non eo modo
puniendo eos, qui longo tempore in reatu erunt, quam eos,
qui in recenti sententiam excipiunt. Ὅτι ἐνταῦθα ἡ λέξις reatus
σημαίνει τὸν χρόνον τῆς ἀνακρίσεως, προκύπτει ἐξ αὐτῶν τῶν τελευταίων
λέξεων τοῦ νόμου, Ἐπὶ ταύτην δὲ τὴν ἔνοιαν λαμβάνεται ἡ λέξις reatus
καὶ ἐν L. II. D. ad L. Jul. Maj. præ. Kleinschrod L. c. §. 101.

(γ) J. Chr. Kauffuss Diss. de carcere diuturno poenam criminalem

temperante. Erf. 1742. Ἡ κεφαλικὴ ποινὴ κατὰ τὴν γνώμην τινῶν νομοδιδασκάλων εἶναι πρέπει νὰ μεταβάλληται δι' αὐτὴν τὴν λέγον. *Wesphal CR. Ann. 37. Pufendorf proo. crim. C. 25. §. 37. Oersted Grundregeln*, σελ. 390. Διαφωεῖ, καὶ δικαίως, ὁ *Hommel Rhaps. Obs. 100. Guistorp Thl. I. §. 112.* Ἀλλὰ ἡ ποινὴ τῆς διαβίου φυλακίσεως δὲν ἐπιδέχεται μετρίασιν τοῦτω τῷ λόγῳ *Klein l. c. §. 174. Hurlbusch (Beitr. zur Civil und Criminalgesetzgebung. I. Heft. N. VIII.)*

- (δ) Οὐχὶ κατὰ τὸ ῥωμ. δίκαιον, ὡς ἐξάγεται ἀπὸ *L. 1. C. advers. dol. καὶ L. 14. D. ad Sci. Silan.*, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἄρθρ. 164. τῆς *K. Π. Δ.* συνδυσταμένον μὲ τὸ ἄρθρ. 179. τῆς αὐτῆς.
- (ε) *C. C. C. Art. cit.*

Σημ. I. τοῦ ἐκδ. Ἡ γνώμη τοῦ συγγραφέως εἶναι πολλὰ περιωρισμένη. Ἐκ τῶν ὑπ' αὐτοῦ μνημονευθέντων χωρῶν τῶν νόμων ἐξάγεται, ὅτι, εἰάν ἐκρατήθη τις παρανόμως προφυλακισμένος κατὰ τὴν ἀνάκρισιν, ἢ ὑπέφερε διαρκούσης τῆς ἀνακρίσεως ὠμότητος, ἢ εἰάν ἦτο ἐν γένει πολὺ μακρὰ ἢ διάρκεια τῆς ἀνακρίσεως, ὁ δικαστὴς ὀφείλει χάριν τῆς δικαιοσύνης νὰ μετριάξῃ τὴν ἐπιβλητέαν ποινήν. *Gesterding Ausbeute von Nachforschungen. III. σελ. 280. Abegg (neues Archiv des CrR. XIV. σελ. 155.)* Περὶ τοῦ ζητήματος, εἰάν ἡ τοιαύτη περίπτωσις πρέπη νὰ θεωρῆται ὡς μετριάστικὸς λόγος, ἢ εἰάν πρέπη νὰ καταγινώσκηται διὰ τῆς ἀποφάσεως ἡ τακτικὴ ποινὴ καὶ ν' ἀναφέρηται ῥητῶς ἢ γενομένη ἀφαίρεσις, ὅρα *Abegg* αὐτόθι, σελ. 176. Κατὰ τὴν ὀρθοτέραν γνώμην πρέπει καὶ ἐνταῦθα νὰ μὴ γίνηται μνεῖα μετριάστικῶν λόγων. Διότι τὸ μέγεθος τῆς ἐνοχῆς δὲν μεταβάλλεται ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἀλλὰ ἀπαιτεῖται μόνον νὰ δοθῇ ἀποζημίωσις οὕτως εἰπεῖν διὰ τὴν προσγενομένην ζημίαν καὶ νὰ λάβῃ χώραν ἐξισασμὸς. Ὅθεν ἡ ποινικὴ ἀπόφασις πρέπει νὰ καταψηφίζῃ τὴν τακτικὴν ποινήν καὶ νὰ συνυπολογίζῃ ἀπλῶς τὸν χρόνον τῆς προφυλακίσεως ἢ νὰ ἐπαναφέρῃ τὸν ἐξισασμὸν κατ' ἄλλον τρόπον. *Hepp Theorie der Zurechnung* σελ. 52. *Schüler Beitr.* σελ. 49. Ἡ συνήθης

θεωρία, ὅτι ἐπὶ μόνῃ τῆς ἀναίτιου προφυλακίσεως ἔχουσι ταῦτα χώραν, εἶναι ἐσφαλμένη, διότι ὁ αὐτὸς λόγος ἀρμόζει καὶ ἐπὶ ἄλλων κκῶν, τὰ ὅποια ὁ κατηγορούμενος ὑπέστη ἀναίτιως διὰ τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας. *Hepp* σελ. 55.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. "Ὅταν ἡ τακτικὴ ποινὴ ᾖ ἡ θανατικὴ, δὲν θέλουσι τινὲς νὰ συγχωρήσωσιν ἐξισασμὸν. *Bosshirt Entwick* σελ. 83. *Abegg* τελ. 160. Ἀλλὰ τοῦτο ἀντιβιβάζει εἰς τοὺς νόμους τοῦ κοινοῦ γερμ. δικαίου καὶ δὲν συμβιβάζεται μετὰ τὸν λόγον, δι' ὃν ἐπιτρέπεται ὁ τοιοῦτος ἐξισασμὸς. *Heffter Lehrb.* σελ. 175. *Hepp Theorie* σελ. 53.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Καὶ ἡ περὶ τῆς ἐπιβροχῆς τῆς νεανικῆς ἡλικίας γνώμη τοῦ Φάυερβαχ ἔχει ἀνάγκην διορθώσεως. Περὶ τῶν ἐχόντων κατωτέραν τῶν 14 ἐτῶν ἡλικίαν ὅρα ἀνωτέρω τὴν σημ. ἐπὶ τοῦ §. 90α. Ὅσον δὲ ἀφορᾷ τοὺς ἔχοντας ἀνωτέραν τῶν 14 ἐτῶν ἡλικίαν, ὁ Φάυερβαχ εἶναι, φαίνεται, τῆς γνώμης, ὅτι συγχρόνως μὲ τὸ 14 ἔτος ὠριμάζει αἴφνης ὡς ἐκ θαύματος ὁ νοῦς καὶ καθίσταται τις ἐπιδεκτικὸς καταλογισμοῦ. Ἀλλὰ ἡ γνώμη αὕτη εἶναι ἐσφαλμένη, διότι τοιαύτης αἴφνης αἰφνιδίου μεταβολῆς ἀπολύτως ὠριμμένα ὄντα εἶναι ἀγνωστα εἰς τὴν φύσιν, διότι εἰς τινὰς νέους ἡ ἀνάπτυξις τῆς πρὸς καταλογισμὸν ἀναγκαίας αὐτεξουσιότητος ἐπέρχεται πολλὰκις ἀργά, διότι νέοι κατωτέρως τῶν 18 ἐτῶν ἡλικίας δὲν ἔχουσι πολλάκις τοιαύτην καθαράν συνείδησιν τῆς ἀδικίας, ὅποιαν ὁ νομοθέτης προϋποτίθησιν ἐπὶ τῶν ἐχόντων ἀνωτέραν ἡλικίαν καὶ διότι καὶ τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον (L. 37. §. 1. D. de minor. συνδ. μὲ L. 9. § 2. D. de minor. L. 108. D. de R. J.) λαμβάνει τὴν νεανικὴν ἡλικίαν ὑπ' ὄψιν, καὶ οἱ ἀρχαῖοι νομοδιδάσκαλοι παραδέχονται τοῦλάχιστον ἐπὶ τῆς βραθυμίας (*Angelus Arretinus de malefic. Venet. 1557. p. 110*), τινὲς δὲ (ὡς ἰὸν ὁ

Gandinus p. 56.) καὶ εἰς ἄλλας περιπτώσεις, τὴν νεανικὴν ἡλικίαν ὡς μετριαστικὸν λόγον. Ἡ κρίσις τοῦ δικαστοῦ, πρέπει νὰ λήῃ ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὰς ἀμφιβολίας, ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὸ εἶδος τοῦ ἀδικήματος καὶ τὰς ἀτομικὰς ιδιότη-
 τας τοῦ κατηγορουμένου. *Gomez de delictis*, c. 1. N. 63. *Facinacius* 92. N. 41. 2. 103. *Glück* Erl. der Pand. V. σελ. 553. *Rosshirt* Entwickl. σελ. 80. *Rossi* traité II, p. 155. *Carmignani* delle leggi II. p. 169. *Heffter* Lehrb. σελ. 119. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς περὶ τοῦ προκειμένου ζη-
 τήματα διατάξεις τῶν νεωτέρων νομοθεσιῶν, παραπέμπομεν εἰς τὸν ἀνωτέρω §. 90x. Ἀναφέρομεν ἤδη, ὅτι ὁ γαλλικὸς (ἄρθρ. 66.), ὁ βαυαρικὸς (ἄρθρ. 99.) καὶ ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος (§. 96.) θεωροῦσι τὴν κατωτέραν τοῦ 16 ἔτους ἡλι-
 κίαν ὡς μετριαστικὸν λόγον, καὶ τότε ἀκόμη, ὅταν ἀποφα-
 σισθῇ ὅτι ὁ κατηγορούμενος ἐνήργησε μετὰ διακρίσεως. Ἄλ-
 λά τοῦ 16 ἔτους τῆς ἡλικίας δὲν ἔγινε καλὴ ἐκλογή. Εἶναι
 πρόδηλον, ὅτι ἔπρεπε μὲ τὸ 18 ἔτος νὰ συνδέσῃ ὁ νομο-
 θέτης τὸ τελεμήριον τῆς πλήρους καταλογιστότητος. *Hellie*
théorie du code pénal II. p. 161. Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς
 νόμος, ἄρθρ. 22., δρᾷζει, ὅτι ἐπὶ τῶν καταδίκων, τῶν ἐχόν-
 των ἡλικίαν κατωτέραν τῶν 18 ἐτῶν, δὲν ἔχει χώραν ἡ δη-
 μασία ἐκθεσις· ἐπομένως θεωρεῖ τὸν ἐκκαιδεκαετῆ νέον ὡς
 μηκέτι ἐντελῶς ὄριμον. Μόλις αἱ νεώταται νομοθεσίαι ἐπε-
 κτείνουσι πλεῖστον τὴν εἰς τὰς ποινικὰς ὑποθέσεις ἐπιρ-
 ροὴν τῆς νεανικῆς ἡλικίας. Κατὰ τὸν ἀυστριακὸν περὶ φορο-
 λογικῶν πραραβάσεων νόμον τοῦ 1835, §. 84., ἡ διάρκεια
 τῆς φυλακίσεως τῶν μηκέτι εἰκοσαετῶν ἀνηλικίων δὲν δύ-
 ναται νὰ ὑπερβῇ ἓν ἔτος. Ὁ σάξωνικὸς νόμος, ἄρθρ. 62,
 θεωρεῖ τὴν νεανικὴν ἡλικίαν μέχρι τοῦ 18 ἔτους ὡς λόγον
 μετριαστικὸν καὶ δὲν συγχωρεῖ τὴν καταψήφισιν τῆς ποι-
 νῆς τοῦ θανάτου ἢ τῆς διὰ βίου βαρεῖας εἰρκτικῆς εἰς τοὺς
 μὴ συμπληρώσαντας αὐτό. Ἡ τελευταία αὕτη διάταξις ἐμ-

περιέχεται καὶ εἰς τὸ βαδικὸν νομουχέδιον, ἀρθρ. 75., καὶ εἰς τὸν ποιν. νόμον τοῦ Zürich, ἀρθρ. 83. κατὰ τὸν ποινικὸν νόμον τῆς Λυκέρνης, ἀρθρ. 60., τὸ δικαστήριον ἀφείλει ἐπὶ τῶν ἐχόντων κατωτέραν τῶν 18 ἐτῶν ἡλικίαν ν' ἀποφασίξῃ, ἂν ἐπραξάν μετὰ διακρίσεως. Ὅρα προσέτι τὸν μεκλεμβουργικὸν περὶ κλοπῆς νόμον §. 11., κατὰ τὸν ὁποῖον ἡ νεανικὴ ἡλικία ἔχει μέχρι τοῦ 18 ἔτους ἐπιβροήν εἰς τὸν καταλογισμὸν.

Σημ. 4. τοῦ ἐκθ. Κατὰ τὸν βυαρ. νόμον, ἀρθρ. 101., ἡ ἐπιμείζονα τοῦ ἡμίσεως ἔτους χρόνον ἀναίτιως διαρκέσασα φυλάκισις θεωρεῖται ὡς ἐλαφρυντικὸς λόγος· κατὰ δὲ τὸ ἀρθρ. 105. ἡ ὑπὲρ τὰ δύο ἔτη ἀναίτιως φυλάκισις δικαιολογεῖ καὶ τὴν μεταβολὴν τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου. Ὁ ὀλδερμבורγικὸς νόμος, ἀρθρ. 111., δὲν συγχωρεῖ τὴν μεταβολὴν τῆς ποινῆς ἐπὶ τῶν ἀδικημάτων τῶν τιμωρουμένων μὲ θάνατον, ἀλλὰ, ἐὰν πρόκηται περὶ ποινῆς φυλακίσεως, θεωρεῖ τὴν προφυλάκισιν ὡς ἐλαφρυντικὸν λόγον. Ὁ βυρτεμπεργικὸς νόμος, ἀρθρ. 114., δὲν παραδέχεται τὸν ἐλαφρυντικὸν λόγον ὡς πρὸς τὰς θανατικὰς ποινὰς, ἀλλὰ συγχωρεῖ τὴν ἐλάττωσιν τῆς ποινικῆς διαρκείας ἕνεκεν ἄλλων κακῶν, τὰ ὁποῖα ὑπέστη ἀναίτιως ὁ ἀδικήσας ὑπὸ τῶν ἀρχῶν ἢ τῶν ὑπηρετῶν αὐτῶν ὡς πρὸς τὴν παράβυσίν του καὶ ἐπιτρέπει μάλιστα τοιαύτην ἐπιβροήν καὶ εἰς τὰς χρηματικὰς ποινὰς. *Hufnagel Com. I.* σελ. 246. Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἀρθρ. 63., παραδέχεται τὸν ἐλαφρυντικὸν λόγον ἐπὶ μόνῃς τῆς ἀναίτιου φυλακίσεως καὶ μόνον ἐὰν πρόκειται περὶ περιοριστικῆς τῆς ἐλευθερίας ποινῆς.

§. 100.

Οἱ νομοδιδάσκαλοι παραδέχονται προσέτι ὡς νομικοὺς μετριαστικοὺς λόγους: 1) τὸν μικρὸν βαθμὸν τοῦ ἀξιοποι-

νου τῆς πράξεως in concreto (α), καὶ ἐπομένως ἡ ποινὴ μετριάζεται, α) εἰάν ἐχρησίμευσε παρὰ τὸ σύννηθες ἀγαθὴ προαίρεσις ὡς ἀφορμὴ πρὸς τὴν πράξιν (β), β) εἰάν ἡ αὐτε-νέργεια τῆς θελήσεως τοῦ πράττοντος ἦτο κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως περιωρισμένη. Ἐπομένως, πᾶν περιστατικόν, ὡς ἐκ τοῦ ὁποίου συμπεραίνεται ὁ τοιοῦτος περιορισμὸς τῆς ἐλευθερίας τῆς θελήσεως, ὅσων ἀσθένεια τοῦ νοῦς (γ), πάθος (δ), εὐκαιρία (ε) κ. τ. τ., ἐπιφέρει μετρίασιν τῆς ποινῆς. Ἀλλὰ ὁ λόγος οὗτος ἔχει ἐναντίους τοὺς τε νόμους ἐν γένει (ζ), ὡς καὶ τὴν φύσιν τοῦ ὀρισμένου ποινικοῦ νόμου. Μάλιστα δὲ πᾶς ὁ ἀδικῶν κινεῖται εἰς ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως ὑπὸ τινος (εἰς πάθος ἢ εἰς βρασμὸν ἀνυψουμένης) ὀρμῆς, ὥστε, ἂν εἶχεν ὀρθότητος ἢ περιῆς πρόκει-ται γνώμη, οὐδέποτε ἤθελεν ἐπιβάλλεσθαι ἢ παρὰ τοῦ νόμου ὀριζομένη ποινὴ (η).

(α) Ὁρα πρὸ πάντων: Kleinschrod syst. Entw. Thl. II. Kap. V. §., 35—63. καὶ Stübel peinl. Recht. Thl. II.

(β) Klein peinl. R. §. 172.

(γ) F. A. Hommel D. de temperandis poenis ob imbecillitatem intellectus. Lips. 1755.

(δ) Wesphal Grunds. von rechtlicher Benrtheilung der aus Hitze des Zorns unternommenen Handlungen. Halle 1784.

(ε) Erleben, inwiefern Gelegenheit zu Verbrechen die Strafen derselben mildere. Gött. 1779. Püttmann pr. delinquendi occasio, ant. quatenus delictum ejusque poenam minuat. Lips. 1786. in opusc. N. 4

(ζ) L. 1. §. 2. 3. 4. ad SC. Turpill. Facti quidem quaestio in arbitrio est judicantis, poenae vero persecutio non ejus voluntati mandatur, sed legis auctoritati reservatur. L. 14. D. de SCto Silano. L. 3. 8. C. ne sanctum baptisime. L. 8. §. 2. C. ad L. Jul. de vi publ. H:6. Feuerbach Revision Thl. I. Kap. V.

(η) Ἐκτενέστερον ἐξετάζει τὰ περὶ τοῦ μετριστικοῦ αὐτοῦ λόγου ὁ Feuerbach Dissde causis mitigandi ex capite impeditae libertatis. Jenae 1799 καὶ

Revision Thl. I. σελ. 130—122. Διαφωνοῦσαι δὲ νεωστὶ: Martin. Lehrb. §. 56. Bauer Lehrb. §. 129. II. "Ὅτι ἡ ἐλευθερία τῆς θελήσεως εἶναι ἐπὶ παντὸς ἀδικήματος κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον περιορισμένη, ἀπίδειξε διὰ πολλῶν πρακτικῶν παραδειγμάτων ὁ Feuerbach aktēmässige Darstellung. merkwürdiger Verbrechen, besonders Thl. II.

§. 101.

Ὡς μετριαστικοὶ λόγοι ἀναφέρονται προσέτι, πλὴν οὐ-
 χὶ ὁμοφώνως: 2) ἡ ἄμεμπτος διαγωγή (α), 3) ἡ μετα-
 μέλεια (β), 4) ἡ ἔκουσία ὁμολογία, 5) ἡ ἕξις (γ), 6) ἡ
 πλάνη καὶ ἡ ἄγνοια περὶ τὸ μέγεθος τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου
 ἐπιβαλλομένης εἰς τὸ ἀδίκημα ποινῆς (δ), 7) ἡ καλὴ ἔκ-
 βασίς τῆς πράξεως (ε), 8) ἡ συγγένεια μεταξὺ τοῦ ἀδι-
 κήσαντος καὶ τοῦ παθόντος (ζ), 9) ἡ ἀποζημίωσις (η),
 10) ἡ παραίτησις τοῦ παθόντος ἀπὸ τῶν ἐκ τῆς προσ-
 βολῆς παραγομένων δικαιωμάτων (θ), 11) ὁ συμψηφισμὸς
 (ι), 12) ἡ παρέλευσις τοῦ ἡμίσεος χρόνου τῆς παραγρα-
 φῆς, 13) ἡ ἐπιδεξιότης τοῦ ἀδικήσαντος (κ) κ. τ. λ. Οὐ-
 δεῖς τῶν λόγων τούτων στηρίζεται ἐπὶ νόμων, σχεδὸν δ'
 ἕκαστος αὐτῶν ἀντιβαίνει εἰς τὴν φύσιν τοῦ πράγματος.

(α) B. C. H. Freun ing Quaest. an vitae bene actae probatio sit in-
 culpati argumentum. Lips. 1778.

(β) Kleinschrod l. c. Thl. I. σελ. 148—132.

(γ) Puttmann de delictis, quae consuetudine excusantur, in Miscell. Cap.
 XXVIII.

(δ) A. Fr. Schott D. de ignorantia populi circa poenas. Lips. 1788.

(ε) Kleinschrod l. c. Thl. II. §. 83—87.

(ζ) Quistorp Beiträge N. A. N. 31.

(η) Ὁ λόγος αὗτος καὶ οἱ λόγοι 9 καὶ 10. δύνανται μόνον νὰ ᾔηται causas
 mitigandi propriae.

(θ) Πρὸ πάντων ὁ συμβιβασμὸς, ἡ ὑπερέντευξις (Fürbitte) κτλ. Engan D.
 de transactione cum laeso inite poenam criminalem temberaute. Jena
 1746. Hommel D. de transactione super omittenda criminis capita-

his accusatione actori illicita. Lips. 1750. Kleinschrod l. c. Thl. II. §. 87—92.

(γ) Kapf de compensatione circa maleficia. Tüb. 1778.

(δ) Püttmann anet quatenus reorum in temp. merita in causis le vandae poenae numeranda sint. In opusc. jur. crim. N. XI.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ τῶν λόγων τοῦ σχετικῶς ἀξιοποιοῦ ἐπὶ ἀοριστῶν ποινικῶν νόμων.

Feuerbach Revision Thl. II. τὰς ἀρχὰς τοῦ Φάϋερβαχ ἀκολουθοῦσι: Grolman über die Begründung des Strafr. Kap. III. σελ. 118—187. Gros Lehrb. der phil. Rechtsw. (Tüb. 1801.) §. 385. ff. §. 391. ff. Stübel Grunds. zu Vorles. über d. allg. Theil. des peinl. R. καὶ ἄλλοι.

τὴν ἀντίθετον δὲ θεωρίαν ὑποστηρίζουσι:

Kleinschrod syst. Entw. Thl. I. Kap. IV. §. 43—206.

Stübel Syst. d. peinl. R. Thl. II.

Klein's vorläufige Bemerk. über die Zurechnung der Verbr. zur Strafe, ἐν τῷ Archiv Bd. II. St. 4. N. 4. καὶ εἰς ἄλλας διατριβὰς τοῦ ἐντὸς τοῦ Archiv.

Thibaut Beitr. σελ. 36. ἐπ.

Henke über die Grenzen der richterl. Willkühr bei Bestimmung arbiträrer Strafen. In den criminalist. Versuchen. Berl. 1807.

J. J. Santen Versuch die Grösse der Verbrechen und das Strafmaass in jeden Falle nach einem sichern Verhältnisse zu bestimmen. Rost. 1816.

Martin Lehrb. c. Crim R. σελ. 125—137.

§. 102 α.

Ἐπειδὴ, ὅσάκις πρόκειται περὶ ἀδικήματος ὑπαγομένου

εἰς ἀόριστον ποινικὸν νόμον, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γνωσθῇ ἀμέσως ὡς ἐκ τοῦ νόμου τὸ μέγεθος τῆς εἰς αὐτὸ ἐπιβλητέας ποινῆς, ὀφείλει νὰ τὸ προσδιορίξῃ ὁ δικαστὴς ἀναλόγως πρὸς τὸν βαθμὸν τοῦ ἀξιοποίνου τῆς προκειμένης πράξεως καὶ ἐντὸς τῶν ὁρίων, τὰ ὅποια ἀνατίθενται εἰς τὴν κρίσιν του (§. 78). Τὸ ἔργον λοιπὸν τοῦ δικαστοῦ ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς ἀόριστων ποινικῶν νόμων εἶναι: νὰ εὐρίσκη ἐκάστοτε τὴν εἰς τὴν πράξιν, τὴν ὑπαγομένην εἰς τὸν ἀόριστον νόμον, ἀρμόζουσαν ποινήν, ὁποῖαν ἤθελε καὶ ὁ νομοθέτης αὐτὸς τὴν προσδιορίσει, ἐὰν ἤθελε ν' ἀπειλήσῃ κατὰ τῆς (εἰδικῶς προκειμένης) πράξεως ὠρισμένην ποινήν.

§. 102 β.

Ἀλλὰ αἱ ἀρχαί, κατὰ τὰς ὁποίας δύναται νὰ κανονισθῇ τὸ μέγεθος τοῦ ἀξιοποίνου, συμφώνως πρὸς τὴν ὑποτιθεμένην γνώμην τοῦ νομοθέτου, εἶναι, κατὰ τὴν διάφορον πρὸς ἐπίγνωσιν αὐτῶν ἐπιτηδεῖαν πηγὴν, διτταί, ἴτοι θετικαὶ ἢ γενικαί. Ἐὰν δηλονότι Α) ὁ νομοθέτης αὐτὸς ὠρίσεν, ἴτοι ἐν γένει (α), ἢ εἰδικῶς ὡς πρὸς τι ἀδίκημα ὑπαγόμενον εἰς ἀόριστον ποινικὸν νόμον (β), τοὺς λόγους, κατὰ τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ μετρητῆται ἰn concreto τὸ μέγεθος τοῦ ἀξιοποίνου, πρέπει πρὸ παντὸς ἄλλου νὰ λαμβάνωνται οἱ θετικῶς ὠρισμένοι οὗτοι λόγοι, ἐφόσον ἐκτείνονται (γ), ὡς μέτρον ἐπὶ τῆς κρίσεως τοῦ μεγέθους τοῦ ἀξιοποίνου τοῦ ἀδικήματος ἰn concreto (δ). Ὅσακις ὁμοῦ καὶ καθόσον Β) δὲν ἔθεσεν ὁ νομοθέτης τοιαύτας ἀρχάς (ε), ὀφείλει ὁ δικαστὴς νὰ λαμβάνῃ ὡς βᾶσιν γενικὰς μόνον (τουτέστιν

ἐκ τῆς φύσεως τῆς ποινῆς καὶ τῶν ποινικῶν νόμων παρα-
γομένης) ἀρχὰς τοῦ δικαίου (ζ). Ἐντεῦθεν ἡ ἀνάγκη τῆς
ἀκολούθου πραγματείας.

- (α) Τὸ κοινὸν γερμ. δίκαιον δὲν περιέχει—ἐξαιρουμένων ὀλίγων τινῶν πε-
ριπτώσεων, ὅσων τοῦ λόγου τῆς δολίας προαιρέσεως πρὸς τὴν βραθυμίαν, τῆς
ἀποπειρας πρὸς τὴν τέλειαν, τῶν συνεργῶν πρὸς τοὺς αὐτουργοὺς κ.τ.λ.—
τοιούτας γενικὰς ἀρχὰς (ἐκτὸς ἂν ὑποθεῖ τοιοῦτος ὁ γνωστὸς τοῦ ῥωμ.
δικαίου νόμος: L. 16. D. de poenis)· περιέχουσιν ἕμως τοιαύτας εἰδικὰς
ποινικὰς νομοθεσίας, ὅσων ὁ αὐστριακὸς νόμος §. 36—40., ὁ βουαρικὸς ἀρθρ.
90—94. καὶ ἔλοι σχεδὸν οἱ λοιποὶ νεώτεροι νόμοι. Ἄλλὰ ὑπάρχουσιν ἤδη
συγγραφεῖς τινες ἰσχυριζόμενοι, ὅτι αἱ τοιαῦται γενικαὶ ἀρχαὶ ὡς καὶ πᾶσα
θετικότης τῶν ὀρισμῶν καὶ τῶν ἀρχῶν, ἰδίως δὲ τὰ γενικῶν λεγόμενον μέ-
ρος, εἶναι εἰς πάντα ποινικὸν νόμον ἐπιβλαβῆ!
- (β) Τοιαῦτα παραδείγματα εἶναι σπανιώτατα. Τὰς ἐκτενεστέρως τοιούτου εἶ-
δους ἀρχὰς περιέχει τὸ ἀρθρ. 160. τῆς Κ. Π. Δ. περὶ τῆς τιμωρίας τῆς ἐνεῦ
ἰδιαιτέρων ἐπιβαρυντικῶν περιστατικῶν ἀπλῶς μεγάλης κλοπῆς. «Und in sol-
chen Fällen muss man ansehen den Werth des Diebstahls, auch ob
der Dieb darum berüchtigt oder Betreten sei. Mehr soll ermessen wer-
den der Stand und das Wesen der Person, so gestohlen hat, und wie
schädlich dem Beschädigten der Diebstahl seyn mag.»
- (γ) Συνήθως ἀνφέρουσιν οἱ νόμοι μόνον ὡς ἐν παραδείγματι λόγους τινάς, ὅσων
C. C. C. Art. 124. «Grosser Schaden oder Aergerniss» (μεγάλη βλά-
βη ἢ σκάνδαλον), Art. 132. «nach Gelegenheit des gefährlichen Hin-
legens» (ἀναλόγως τοῦ κινδύνου τῆς ἐκθέσεως τοῦ βρέφους) κ.τ.τ. Τὰ δὲ
λοιπὰ περιστατικὰ ὡς καὶ ἡ θαρύτης καὶ ἔκτασις τῶν τοιούτων λόγων ἀφι-
ενται εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν νομομαθῶν «rechtsverständiger Leute Ver-
nunft».
- (δ) Ἡ ἐντελής παράλειψις τοῦ πρώτου τούτου λόγου ἐδύνάτο δικαίως νὰ
θεωρηθῆ ὡς ἔλλειψις τῶν προλαβουσῶν ἐκδόσεων. Ἄλλὰ περισσότερον νὰ
ἐχθῶση ὁ συγγραφεὺς δὲν δύναται οὐδὲ κατὰ τὴν παρούσαν ἐκδοσιν.
- (ε) Ἐν δὴλ. ἡ ἐντελῶς σιωπῆ ὁ νόμος, ἡ ἀναφέρῃ διὰ γενικῶν ἐκφράσεων τοὺς
διαφόρους λόγους τοῦ ἀξιολογίου, ὅσων C. C. C. Art. 113. «nach Gelegen-
heit und Gestalt der Ueberfahung» Art. 114. «nach Gefährlichkeit,
Grösse, Gestalt und Gelegenheit der Sachen und Person» Art. 127.
nach. Grösse und Gelegenheit seiner Misshandlung» Art. 177. «in
einem Fall anders denn in dem andern» κ.τ.τ.
- (ζ) Κατὰ τοὺς: Thibaut Beitræge zur Kritik der Feuerbachischen Theo-
rie. σελ. 60—71. F. Henke crim. Vers. Bd. I. σελ. 40. ἐπ. Martin
Lehrbuch §. 38. ff., πρέπει νὰ λαμβάνηται εἰς τοιαύτας περιπτώσεις ὅτι

ὄψιν ἢ ἀναλογία καὶ τὸ πνεῦμα τῶν ἐν ἰσχύϊ θετικῶν ποινικῶν νόμων. Ἡ γνώμη αὕτη εἶδοντο νὰ ἦναι ὀρθή, ἀν τὸ κοινὸν γερμ. δίκαιον ἀπέτελε νομοθεσίαν ὀλοσχερῆ, ἀκολουθοῦσαν πάντοτε ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πνεῦμα. Ἄλλ' ἐπειδὴ τοῦ κοινοῦ γερμ. δικαίου τὰ συστατικὰ μέρη εἶναι πάντῃ διάφορα ἀπ' ἀλλήλων, ἐκάστου δὲ αὐτῶν τὸ πνεῦμα ἴδιον καὶ ἑαυτοῦ, καὶ ἐπειδὴ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰ μέρη ταῦτα εἶναι συνθετιμῆνα ἐκ τιμαχίων ἀνηκόντων εἰς διαφόρους ἐποχὰς καὶ εἰς τὰ πλείωτερα τῶν ὁποίων ἐπικρατεῖ πάλιν ἄλλο πνεῦμα, οἱ σκοποὶ δὲ καὶ αἱ ἰδέαι αὐτῶν (ἐκτίς ὅτι πολλὰ σπανίως εὐγανταὶ νὰ διακριθῶσι μετ' ἀκριθείας) εἶναι πολλάκις ἐκ διαμέτρου ἀντίθετοι πρὸς ἀλλήλους, διὰ ταῦτα θεωρεῖται εὐλόγως ὡς λογικῶς ἀδύνατος ἢ ἐκ τοιούτων στοιχείων, δι' ἀναλογίης ἢ ἀπλῆς ἀφαίρεσιως (Abstraction), συναρμογῆ συμφωνῶν πρὸς ἀλλήλας καὶ εἰς τὴν πρακτικὴν χρῆσιν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἀποχρωσῶν ἀρχῶν, ἐκτίς ἐάν τις διὰ νὰ συμβιβάσῃ κατὰ τὸ φαινόμενον τὰς ἀντιφάσεις καὶ νὰ ἀναπληρῶσῃ τὰ ἐλλείποντα θελήσῃ πάλιν νὰ προσφύγῃ ὑποκεκρυμμένως εἰς γενικὴν τινα θεωρίαν. Ἡ ἐνστάσις, οἱ περὶ τῶν γενικῶν ἀρχῶν δὲν εἶναι πιθανὸν νὰ σχηματισθῇ γενικὴ τις σύμφωνος γνώμη καὶ ὅτι ἐπομένως τὸ δίκαιον εἶλε: ἐξαρτᾶσθαι ἀπὸ τῶν κατὰ τοῦ καιροῦ μεταβλητῶν θεωριῶν, δὲν ἀποβλέπει τὰς γενικὰς θεωρίας, ἀλλὰ τὴν νομοθεσίαν αὐτὴν, ὡς ἄν τις αὐτὴ καλοῖται ἀναγκαίαν τὴν ἐγνωμοδότησιν τῶν νομομαθῶν, ὥστε νὰ ἔχῃ ἕκαστος αὐτῶν τὸ δικαίωμα ν' ἀκολουθῇ τὴν ἰδίαν πεποιθῆσιν ἧτοι τὴν ἰδίαν αὐτοῦ θεωρίαν. Κατὰ πᾶσαν ὅμως περίπτωσιν ὀλοσχερῆς τῆς θεωρίας δὲν εἶναι παντάπασιν ἐπιφωλεστέρη τῆ; διχορροπία καὶ εἰς τὰς ἀτομικὰς εἰς ἐκάστου ἰδέας περιοριζομένης ἀναλογίης, ἢ τοῦ λεγομένου πνεύματος, τὸ ὅποιον ἕκαστος, ἀναλόγως τῆς διαφόρου κατασκευῆς τῶν ὀφθαλμῶν του, βλέπει ὑπὸ διάφορον μορφήν ἢ καὶ δὲν βλέπει παντάπασιν.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Ἡ ἐν §§. 102—125 ἐκθεσις τοῦ συγγραφέως στηρίζεται ἐπὶ τῆς βάσεως ὅτι ὁ δικαστὴς ὀφείλει, ὡς ἄν τις ὁ νόμος σιωπᾷ, νὰ προσφύγῃ εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς περὶ τὰ ποινικὰ πολιτικῆς, ὅθεν καὶ ἐκθέτει ὁ Φάϋερβαχ τὰς ἀρχὰς καὶ τοὺς λόγους, τοὺς ὁποίους ὀφείλει, κατὰ τὴν γνώμην του, νὰ λαμβάνῃ πᾶς νομοθέτης ὡς βᾶσιν. Ἄλλὰ, Α) ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὸ κοινὸν γερμ. δίκαιον, δὲν εἶναι α) δυνατὸν ν' ἀποδειχθῇ, ὅτι αἱ ὑπὸ τοῦ Φάϋερβαχ ἀναφερόμεναι ἀρχαὶ ἀποτελοῦσι τῶνόντι τὴν βᾶσιν, ἐφ' ἧς τὸ δίκαιον τοῦτο στηρίζεται, ὥστε ἤθελον οὕτω ἐπὶ τῶν εἰς ἀορίστους ποινικῶν νόμων ὑπαγομένων ἀδικημάτων ἰσχύει ἀρχαὶ πάντῃ

διάφοροι τῶν ἰσχυροῦσῶν ἐπὶ τῶν μὲ ὠρισμένας ποινὰς ἀπει-
 λουμένων ἀδικημάτων. β) Πολλοὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἀναφερο-
 μένων λόγων ἤθελον ἐπιφέρει καὶ ἀδίκους ἀποφάσεις, καὶ
 μάλιστα καθόσον ἀνάγεται εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς θεωρίας
 τῶν ἐξ ἡδυπαθείας ὄρμῶν, τῶν αἰσθητικῶν παραφορμῆσεων
 ὅτι π. χ. ἡ ἀσθένεια τῶν ψυχικῶν δυνάμεων, ἡ κακὴ ἀνα-
 τροφὴ κ.τ.λ. ἀυξάνουσι τὸ ἀξιόποιον. *Oersted Grundregeln*,
 σελ. 335. 359: *Militermaier über den neuesten Zustand*,
 σελ. 78. *Bruer Lehrbuch* §. 150. Ὅρα προσέτι τὴν ἐπὶ τοῦ
 προκειμένου παραγράφου δευτέραν μου σημείωσιν. γ) Ὁ Φάϋ-
 ερβαχ δὲν λαμβάνει προσηκόντως ὑπ' ὄψιν τὸν τρόπον, καθ'
 ὃν ἀνεπτύχθη καὶ ἐμορφώθη τὸ σημερινὸν κοινὸν δίκαιον, ὅτι
 ὁ σύνδεσμος τῶν διαφόρων τοῦ κοινοῦ δικαίου πηγῶν κατωρ-
 θώθη διὰ μόνης τῆς νομολογίας, καὶ ὅτι ἀπαιτεῖται ἀκρι-
 βῆς αὐτῆς ἔρευνα, πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς ἀρχῆς, καθ' ἣν πρέ-
 πει νὰ γίνηται ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ δικαίου. δ) Τὸ κυριώτερον
 ὅμως εἶναι, ὅτι πρέπει ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἀορίστων ποι-
 νικῶν νόμων νὰ ἐπικρατῶσιν αἱ αὐταὶ ἀρχαί, τὰς ὁποίας ὀ-
 φείλει ὁ δικαστὴς νὰ ἔχη ὡς βάσιν καὶ ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς
 τῶν ὀριστικῶν ποινικῶν νόμων. β) Δὲν εἶναι ὅμως οὐδ' ὡς
 πρὸς τὴν σύνταξιν νέας νομοθεσίας ἀξία συστάσεως ἢ κατὰ
 τὸν Φάϋερβαχ θεωρία τῶν ἐξ ἡδυπαθείας ὄρμῶν, αἰσθητικῶν
 παρορμῆσεων, διότι ἀντὶ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ὀδηγὸς τοῦ δι-
 καστοῦ, ἀπ' ἐναντίας τὸν ἀποπλανᾷ καὶ ἀπαιτεῖ ἀκατόρθω-
 τον, πολυέξοδον δὲ καὶ δυσχερῆ, ἐξακρίβωσιν ὄλων τῶν πε-
 ριστατικῶν διὰ τῆς ἐρεύνης, δι' ἧς ἐνδέχεται νὰ κατασταθῇ
 δυνατὴ ἡ ψυχολογικὴ διάγνωσις τῆς πράξεως, ὅποιαν τὴν θέλει
 ὁ Φάϋερβαχ. τὸ ὀρθότερον εἶναι νὰ διακρίνωμεν: 1) τὰς ἀρ-
 χὰς, κατὰ τὰς ὁποίας πρέπει ν' ἀναζητῆται, ἡ ἀρμόζουσα
 εἰς ἕκαστον ἀδίκημα ποινὴ, ὡσάκις πρόκειται περὶ τῆς ἐφαρ-
 μογῆς ἀπολύτως ἀορίστων ποινικῶν νόμων· εἰς τοῦτο δὲ ἄ-
 ριστος ὀδηγὸς εἶναι ἡ δικαστικὴ νομολογία. *Birnbaum* (N.

Archiv XIII. σελ. 604.) *Heffter Lehrb.* 178. 'Ο δικαστής ὀφείλει ἐπὶ τοῦ προκειμένου πρὸς ἀσφάλειάν του ν' ἀναζητήσῃ τὴν διὰ τῆς νομολογίας καθιερωμένην ἀναλογίαν μεταξὺ τοῦ περι οὗ ἐκάστοτε πρόκειται ἀδικήματος, τοῦ ὑπαγομένου εἰς ἀόριστον ποινικὸν νόμον, καὶ ἄλλον τινὸς ἀπειλουμένου μὲ ὀρισμένην ποινὴν, καὶ σταθμίζων τὴν φύσιν τοῦ περι οὗ πρόκειται ἀδικήματος, τὸ ἀντικείμενον καὶ τὴν κυρίαν πᾶσιν αὐτοῦ, νὰ εὐρίσκη ἐξ ὅλων τούτων τὸν κατ' ἀναλογίαν ἐφαρμοστέον ποινικὸν νόμον, π. χ. ἀφοῦ γνωρίσῃ, ἂν τὸ ἀδικήμα πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς εἶδος τοῦ *falsum* ἢ τοῦ *crimen vis*. 2) Ἄλλαι εἶναι αἱ ἀρχαί, αἵτινες ἰσχύουσιν ὡς πρὸς τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς, ἂν πρόκειται περὶ σχετικῶς ἀόριστου ποινικοῦ νόμου. Ἐνταῦθα ἔχει κυρίως ἐπιρροήν α) ἡ ἰδιότης τῆς πράξεως (τὸ ἐξ ἀντικειμένου ἀξιόποινον), καὶ ἐφαρμόζονται οἱ πλεῖστοι τῶν ὑπὸ τοῦ Φάυερβιχ, §. 106—115, ἀναφερομένων κανόνων· β) ὁ βαθμὸς τῆς ἐνοχῆς τοῦ πράξαντος (τὸ ἐξ ὑποκειμένου ἀξιόποινον)· κατὰ δὲ τοῦτο ἐξαρτᾶται τὸ πᾶν ἀπὸ τῶν περι καταλογισμοῦ ἀρχῶν, καὶ ἐπομένως ἡ ποινὴ αὐξάνει τόσῳ περισσότερον, ὅσῳ περισσότερον δύναται νὰ καταλογισθῇ εἰς αὐτὸν ἡ πράξις. Ὅθεν, ἐπειδὴ ὁ καταλογισμὸς ἐξαρτᾶται ἐν μέρει μὲν ἀπὸ τῆς συνειδήσεως τοῦ πράξαντος, ἐν μέρει δὲ ἀπὸ τῆς ἐλευθερίας τῆς βουλήσεώς του, ἔπεται, ὅτι καὶ τὸ ἀξιόποινον αὐξάνει τόσῳ περισσότερον, ὅσῳ ἐναργεστέρῃ ἦτο ἡ περὶ τῆς ἀδικίας συνείδησις τοῦ πράξαντος καὶ ὅσῳ πλέον αὐτοπροαίρετος ἢ πρὸς τέλος τῶν ἀδικήματος ἀπόφασίς του. Πᾶν, ὅ,τι φέρει σύγχυσιν εἰς τὴν συνείδησιν καὶ περιορίζει τὴν ἐλευθερίαν τῆς βουλήσεως, ἀποτελεῖ ἐλαφρυντικὸν τῆς ποινῆς λόγον.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Κατὰ τοῦτο κυρίως σφάλλουσι τὰ δικαστήρια ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἀόριστων ποινικῶν νόμων 1) ὅτι, ὡς ἐρρέθη ἤδη ἀνωτέρω ἐν τῇ σημ. 2 ἐπὶ τοῦ §. 78., λαμ-

θάουσι τὸν μέσον ὄρον τῆς ποινῆς ὡς βάσιν, καὶ τοῦτον συνήθως ἐπιβάλλουσιν, ἅμα δὲν ὑπάρχουσιν ἰδιαίτεροι ἐπιβαρυντικοὶ καὶ ἐλαφρυντικοὶ τῆς ποινῆς λόγοι. *Gross das saechs. Criminalgesetzb. mit Anm.* σελ. 119. Τοῦτο δὲ προκύπτει ἐκ τῆς ἐσφαλμένης γνώμης, ὅτι ὁ νομοθέτης κατὰ τὸν προσδιορισμὸν τῶν ποινῶν εἶχε δῆθεν πρὸ ὀφθαλμῶν ὡς τυπικὸν μέτρον ὠρισμένον βαθμὸν ἐνοχῆς. *Mittermaier* (*Archiv* 1839. σελ. 176.) 2) ὅτι ἀριθμοῦσι πάντα ἐπιβαρυντικὸν ἢ ἐλαφρυντικὸν τῆς ποινῆς λόγον, ὅστις ἐμπεριέχεται εἰς τὸν ποινικὸν νόμον, καὶ ἐκτελοῦσιν ἀριθμητικὴν οὕτως εἶπειν ἐργασίαν (*Mittermaier* αὐτόθι σελ. 179. 3) ὅτι παραμελοῦσι τὴν ἐκτίμησιν τῆς βαρύτητος, τὴν ὁποίαν εἰδικὸς τις λόγος ἐνδέχεται νὰ ἔχη κατὰ τὴν προκειμένην περίπτωσιν (ὡς ἐκ τῆς ἀτομικότητος τοῦ κατηγορουμένου).

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Τὸ ζήτημα, ἐὰν πρέπη ἐντὸς τοῦ ποιν. νόμου ν' ἀναφέρῃ ὁ νομοθέτης τοὺς γενικοὺς ὡς πρὸς τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς ἰσχύοντας λόγους, λύεται ἀποφατικῶς μὲν ὑπὸ *Gönnér* *Motive zum baier. Entwurf von 1822.* σελ. 236. zum *norweg. Entw.* σελ. 89 καὶ zum *saechs. Entw.* σελ. 90. καταφατικῶς δὲ ὑπὸ *Mittermaier über den neuesten Zustand* σελ. 77. *Oersted Kritik* σελ. 230. *Abegg Kritik des norweg. Entw.* σελ. 49. *Hermann zur Beurtheilung* σελ. 110. Οὐχ ἥττον δὲ ὀρθὴ εἶναι ἢ ἐν ταῖς αἰτιολογίαις τοῦ σαξ. νόμου παρατήρησις, ὅτι κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν ῥητῶν περὶ τοῦ προκειμένου διατάξεων τοῦ νόμου ἐνδέχεται εὐκόλως οἱ δικασταὶ νὰ εὐρεθῶσιν εἰς ἀμφιβολίαν περὶ τῆς ἐπιβάρυνσης, τὴν ὁποίαν πρέπει ν' ἀποδώσωσιν εἰς τὰς τοιαύτας διατάξεις καθ' ἑαυτὰς ἢ σχετικῶς πρὸς ἄλλας ἢ ἐν συμπτώσει αὐτῶν μὲ διατάξεις ἀντικειμένους.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Ἐὰν θεωρήσωμεν τοὺς εἰς τὰς νέας νομοθεσίας ἐμπεριεχομένους ἐπιβαρυντικοὺς καὶ ἐλαφρυντικοὺς τῆς

ποινης λόγους, εὐρίσκομεν ἐμφαινομένην ἐν αὐτοῖς τὴν περὶ τοῦ ποινικοῦ δικαίου θεμελιώδη ἀρχὴν, τὴν ὁποίαν πρεσβεύει, ὁ νομοθέτης. *Bemerk. über den Entw. eines Strafgesetzb. für Württemberg. Stuttg. 1836. σελ. 2. Mittermaier (Arch. des Criminalr. 1836. σελ. 404.)* Παρατηροῦμεν δὲ, ὅτι κυρίως οἱ πλειότεροι τῶν νομοθετῶν ἀκολουθοῦσιν αὐτομάτως τὴν περὶ ψυχολογικῆς καταναγκάσεως θεωρίαν, διότι παραδέχονται οὐσιαστικῶς τὰς ἐν τῷ βουαρικῷ νόμῳ §. 91—94. περιεχομένας ἀρχάς, αἵτινες εἶναι κατὰ μέγα μέρος ἀντιγεγραμμένα κατὰ λέξιν ἐκ τοῦ συγγράμματος τοῦ Φάυερβαχ. Κατὰ τὸν βουαρικὸν νόμον, ἄρθρ. 90—94, τὸ ἀξίῳ ποινῶν ἀξίανει ὡς ἐκ τοῦ παρανόμου τῆς θελήσεως: 1) ὅσῳ πλειότεραι καὶ σπουδαιότεραι ἀφορμαὶ ὑπῆρχον πρὸς τήρησιν τοῦ νόμου, ὅσῳ πλειότερα καὶ σπουδαιότερα καθήκοντα παρεβιάσθησαν ὑπὸ τοῦ ἀδικήσαντος καὶ ὅσῳ μᾶλλον ἦτο οὗτος εἰς κατάστασιν νὰ διακρίνη σαφῶς καὶ ἀνεκδοιάστως τὰς ἀφορμὰς καὶ τὰ καθήκοντα ταῦτα· 2) ὅσῳ μεγαλειτέρα ἐμπόδια καθίστων δυσχερῆ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἀδικήματος, ὅσῳ πλειότερα θαρραλειότης καὶ εὐτολμία, ὅσῳ μεγαλειτέρα νοημοσύνη καὶ πανουργία ἢ ὅσῳ πλειότεραι σωματικαὶ δυνάμεις ἦσαν ἀναγκαῖαι καὶ ἐτέθησαν εἰς ἐνέργειαν εἰς προπαρασκευὴν ἢ ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως· 3) ὅσῳ ἦττονος λόγου ἄξια ἦσαν αἱ ἐξωτερικαὶ τυχαῖαι ἀφορμαὶ, αἵτινες παρεκίνησαν καὶ ἐξηπάτησαν τὸν ἀδικήσαντα, ὅσῳ πλέον αὐθορμητῶς ἀπεφάσισε τὴν πράξιν καὶ ἐζήτησεν εὐκαιρίαν πρὸς ἐκτέλεσιν· 4) ὅσῳ πλέον ἐξηγηριωμένος τὰ ἦθη καὶ διατεθειμένος πρὸς τὸ ἀδικεῖν εἶναι ὁ πράξας, ἔνεκεν ἀδιαλείπτου ἐκτελέσεως κακῶν πράξεων καὶ ἔνεκα ἕξεως φαυλοβίου· 5) ὅσῳ κακοθέστεραι καὶ κινδυνωδέστεραι εἶναι αἱ ὀρέξεις, αἵτινες παρεκίνησαν αὐτὸν εἰς τὴν πράξιν κτλ. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἄρθρ. 109. 140., περιέχει βελτιώσεις τινάς. *Hufnagel Comm. I. σελ. 236. Hepp Comm. I. σελ. 780.* Εἰς

τοὺς νόμους τοῦ Zürich §. 71. 72. καὶ τῆς Λυκέρνης § 74. 77. γίνεται ῥητὸς λόγος περὶ τοῦ ἐπικινδύου τῆς θελήσεως. Κατὰ τὸ βαδικὸν νόμοσχέδιον §. 144. 145. ἐξετάζεται πρὸ πάντων τὸ κακότηες καὶ τὸ ἰσχυρὸν τῆς εἰς παραγωγὴν τοῦ ἀδικήματος τεινούσης θελήσεως. Κατὰ τὸν σαξωνικὸν νόμον, §. 42., ὅπου δὲν ἀναφέρονται ῥητοὶ τὴν ἐπιμέτρῃσιν τῆς ποινῆς κανονίζοντες λόγοι, ἡ ποινὴ πρέπει νὰ μετρηθῆται ἀναλόγως πρὸς τὰς ἰδιαιτέρας ιδιότητας τῆς τιμωρητέας πράξεως καὶ τὸν βαθμὸν τῆς προκυπτούσης κακῆς διαθέσεως *Unrein de arbitrio iudicis ex nov. Codice crim. Sax. Lips. 1838.* Εἰς τὸν αὐστριακὸν περὶ φορολογικῶν παραβάσεων νόμον §. 88—103. ἀναφέρονται ἐκτενῶς οἱ τὴν ἐπιμέτρῃσιν τῆς ποινῆς κανονίζοντες λόγοι· ἰδίως δὲ κατὰ τὴν §. 89. : ὡς ἐπιβαρυντικὰ θεωροῦνται ἐκεῖναι αἱ περιστάσεις, δι' ὧν αὐξάνει ἢ διὰ τῆς παραβάσεως σκοπούμενη ἢ παραγομένη βλάβη ἢ ὁ διὰ τῆς παραβάσεως ἀπειλούμενος κίνδυνος, ἢ διὰ τῶν ὁποίων καθίσταται ὁ παραβάτης κινδυνωδέστερος, ἢ ἐπιτυχία τῆς παραβάσεως εὐκολωτέρα καὶ ἀσφαλεστέρα, δυσχερεστέρα δὲ ἢ ἀνακάλυψις ἢ ἐμπόδισις αὐτῆς. Ἐκ τῆς συμπαροβολῆς διαφορῶν ἐκ τῶν ὡς ἄνωτέρω ἐν τῷ βαυαρικῷ νόμῳ ἀναφερομένων ἐπιβαρυντικῶν τῆς ποινῆς λόγων ἐξάγεται, ὅτι κατὰ τὴν τιμωρίαν λαμβάνεται κυρίως ὑπ' ὄψιν τὸ ἐπικίνδυνον τοῦ ἀδικήσαντος εἰς τὸ μέλλον, οὐχὶ δὲ ὁ βαθμὸς τῆς ἐνοχῆς αὐτοῦ κατὰ τὴν προκειμένην περίπτωσηιν. Ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον εἶναι ἄδικον καὶ ἀπλῆ ἀπόρροια τῶν θεωριῶν περὶ προκαταλήψεως ἢ ψυχολογικῆς καταναγκάσεως. Ἡ κατὰ τὴν πρᾶξιν μεγάλη εὐτολμία καὶ τὸ θάρρος τοῦ ἀδικήσαντος ὡς καὶ τὸ κινδυνώδες τοῦ πάθους του τὸν ἀναδεικνύουσι μὲν ἐπικίνδυνον διὰ τὸ μέλλον, ἀλλὰ δὲν ἀποδεικνύουσιν, ὅτι τὸ ἀδίκημα πρέπει νὰ καταλογισθῆ εἰς αὐτὸν κατ' ἀνώτερον λόγον. Πολλὰ παράδοξα παρουσιάζει εἰς τὴν πρακτικὴν ἐφαρμογὴν ἢ περὶ τοῦ μεγέθους τῶν ἐμ-

ποδίων κρίσις. Εἶναι εὐκόλον νὰ βεβαιωθῶσι τὰ περὶ τούτου ; Δὲν εἶναι ἐνδεχόμενον, ἀκολουθῶν τὴν ἀτομικὴν αὐτοῦ κρίσιν ὁ δικαστὴς νὰ παραδεχθῆ ὡς βάσιν ἄδικόν τι μέτρον ; εἰς δικαστὴν φέρ' εἰπεῖν χαρρακτῆρος συνεσταλμένου καὶ δειλοῦ θέλουσι βεβαίως φανῆ τερατώδη ἐμπόδια ἐκεῖνα, τὰ ὅποια ὁ εὐτολμος καὶ ῥωμαλέος ὑπόδικος ἐθεώρησεν οὐδενὸς λόγου ἄξια.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Περὶ τοῦ ἑλλην. ποιν. νόμου ὅρα τὴν προσθ. ἐπὶ τοῦ §. 94.

§. 103.

Ὁ γενικὸς νόμιμος λόγος τῆς ὑπάρξεως πάσης πολιτικῆς ποινῆς εἶναι ἡ ἀνάγκη τῆς ἀποτροπῆς τοῦ ἀπειλοῦντος τὴν νόμιμον τῶν πραγμάτων κατάστασιν κινδύνου. Ὅθεν τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου ἀποτελεῖ τὸ μέτρον τοῦ μεγέθους τῆς ποινῆς, καὶ : ὅσῳ πλέον ἐπικίνδυνος εἰς τὴν νόμιμον τῶν πραγμάτων κατάστασιν εἶναι ἡ πρᾶξις, τόσῳ ἀνώτερος εἶναι ὁ βαθμὸς τοῦ πολιτικῶς ἀξιοποίνου (α).

(α) Πρὸ Revision Thl. II. σελ. 440. κ. ἑπ.

§ 104.

Ὅθεν, τὸ μέγεθος τοῦ ἀξιοποίνου κρίνεται κατὰ τοὺς ἐξῆς κανόνας : Α) ὅσῳ σπουδαιότερον εἶναι τὸ δικαίωμα, ὅπερ ἐπαπειλεῖ ὁ κίνδυνος, Β) εἰς ὅσῳ πλειοτέρας δικαιωμάτων προσβολὰς ὁ κίνδυνος ἀνάγεται, Γ) ὅσῳ πλειότεροι εἶναι οἱ λόγοι τῆς πιθανότητος καὶ τῆς πραγματοποιήσεως τῆς προσβολῆς, Δ) ὅσῳ διαρκέστερον ἐνεργεῖ ὁ λόγος τοῦ κινδύνου καὶ ὅσῳ μικροτέρα εἶναι ἡ πιθανότης τῆς καταργήσεως αὐτοῦ δι' ἄλλων λόγων—τόσῳ μεγαλεί-

τερος είναι ὁ βαθμὸς τοῦ ἀξιοποίνου. Τὸ μέγεθος τοῦ ἀξιοποίνου ἐξαρτᾶται λοιπὸν ἀπὸ τῆς σπουδαιότητος, τῆς ἐκτάσεως, τῆς ἐριάσεος καὶ τῆς διαρκείας τοῦ κινδύνου.

§. 105.

Ὁ βαθμὸς τοῦ ἐπικινδύνου πάσης πράξεως δύναται νὰ γνωσθῇ 1) ὡς ἐκ γνωρισμάτων αὐτῆς τὰ ὁποῖα ἀνάγονται εἰς τὸν ἐξωτερικὸν αἰσθητὸν κόσμον (ποσότης τῆς πράξεως)· 2) ὡς ἐκ τῶν ἰδιοτήτων αὐτῆς, αἵτινες πηγάζουσιν ἐκ τῶν ψυχολογικῶν πρὸς τὴν πράξιν ἀφορμῶν (ποιότης τῆς πράξεως). Οἱ μὲν λόγοι τοῦ ἀξιοποίνου, οἱ παραγόμενοι ἐκ τῆς ποσότητος, λέγονται ἐξ ἀντικειμένου τοῦ ἀξιοποίνου ἢ λόγοι ἐξωτερικοὶ (rationes illegalitatis externae)· οἱ δὲ παραγόμενοι ἐκ τῆς ποιότητος, ἐκ ὑποκειμένου λόγοι τοῦ ἀξιοποίνου ἢ λόγοι ἐσωτερικοὶ rationes illegalitatis internae s. subjectivae).

A.

Ἐξ ἀντικειμένου λόγοι τοῦ ἀξιοποίνου.

§. 106.

Οἱ ἐξ ἀντικειμένου λόγοι τοῦ ἀξιοποίνου ἐξαρτῶνται 1) ἐκ τοῦ ἀντικειμένου, εἰς τὸ ὁποῖον ἀπευθύνεται ἡ πράξις· 2) ἐκ τῆς σχέσεως τῆς πράξεως πρὸς τὸ παράνομον ἀποτέλεσμα, ὡς τοιοῦτον· 3) ἐκ τοῦ εἶδους τῆς πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως ἐνεργείας.

§. 107.

1) Ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον εἶναι ἡ πράξις τόσω πλέον

ἀξιόποινος, : 1) ὅσα σπουδαιότερον εἶναι τὸ δικαίωμα, τὸ ὁποῖον ἢ πρᾶξις προσέβαλεν ἢ εἰς τοῦ ὁποίου τὴν προσβολὴν ἀπέβλεπε (κανὼν A. §. 104.). Πᾶν δὲ δικαίωμα εἶναι τόσῳ σπουδαιότερον, ὅσῳ πλεόν ἀναντικατάστατον εἶναι καὶ ὅσῳ πλεόν περιορίζεται διὰ τῆς προσβολῆς αὐτοῦ ἢ νόμιμος ἐλευθερία. 2) Εἰς ὅσα περισσοτέρας (κατὰ τὸν ἀριθμὸν) προσβολὰς δικαιωμάτων ἀπευθύνετο, ἢ ὅσα περισσότερα δικαίωματα προσέβαλε (κανὼν B. §. 104.).

§. 108.

Ἐκ τῆς κατ' ἀντικείμενον ἐπόψεως τῆς σπουδαιότητος τοῦ κινδύνου (§. 107.) ἐξάγεται, ὑποτιθεμένης ἰσότητος καθ' ὅλα τὰ λοιπά, ὅτι εἶναι πλεόν ἀξιόποινος α) ἡ προσβολὴ τῶν πρωτοτύπων δικαιωμάτων, παρὰ τὴν προσβολὴν τῶν ἐπικτητῶν, β) ἡ προσβολὴ τοῦ δικαίωματος πρὸς ἕπαρξιν ἐν γένει, παρὰ τὰς λοιπὰς προσβολὰς πρωτοτύπων δικαιωμάτων, γ) ἡ προσβολὴ τῆς ἀκεραιότητος τῶν δυνάμεων, παρὰ τὴν πρόσκαιρον διατάραξιν τῆς χρήσεως τῆς ἐλευθερίας, δ) ἡ πρόσκαιρος διατάραξις τῆς χρήσεως τῆς ἐλευθερίας (προσβολὴ τῆς ἐλευθερίας), παρὰ τὴν ἀπλήν προσβολὴν τῆς τιμῆς.

§. 109.

Ὅσα πλειοτέρων ἀτόμων δικαίωματα προσβάλλονται, τόσα πλειότερα εἶναι τὰ προσβαλλόμενα δικαίωματα. Ὅθεν ἔπεται ἐκ τῆς κατ' ἀντικείμενον ἐπόψεως τῆς ἐκτάσεως τοῦ κινδύνου (§. 107.) α) ὅτι ἡ προσβολὴ δικαίωματος τῆς πολιτείας αὐτῆς εἶναι πλεόν ἀξιόποινος τῆς προσβολῆς τοῦ αὐ-

τοῦ δικαιώματος ἄλλου τινὸς ἀτόμου· β) ὅτι ἡ κατὰ κοινο-
τητα ὑπαρχούσης ἐν τῇ πολιτείᾳ προσβολὴ εἶναι πλεόν ἀ-
ξιόποινος τῆς αὐτῆς προσβολῆς καθ' ἑνὸς μόνου ἀτόμου. Ἄλ-
λὰ ἡ προσβολὴ δικαιώματος τοῦ ἡγεμόνος, ὡς ἀπλοῦ ἰδιώτου,
εἶναι κατ' ἴσον βαθμὸν ἀξιόποινος, ὅσον ἡ προσβολὴ τοῦ αὐ-
τοῦ δικαιώματος ἐνὸς τῶν ὑπηκόων.

§. 110.

II) Ὅσον ἀνάγεται εἰς τὴν σχέσηιν τῆς πράξεως πρὸς τὸ
παράνομον ἀποτελεσμα, ἡ πράξις εἶναι τόσῳ πλεόν ἀξιόποι-
νος, ὅσῳ στενωτέρως ἦτο ὁ μεταξὺ τῆς πράξεως καὶ τοῦ
ἀποτελέσματος αἰτιώδης ἀνδεσμος· διότι καὶ ὁ κίνδυνος εἶ-
ναι τόσῳ πλεόν κατεπιείγων (κανὼν Γ. §. 104).

§. 111.

Ἐντεῦθεν ἔπεται 1) ὅτι τὸ τετελεσμένον ἀδίκημα εἶναι
πλεόν ἀξιόποινον τῆς ἀποπείρας αὐτοῦ (α). 2) ὅτι ἡ ἀπό-
πειρα εἶναι τόσῳ πλεόν ἀξιόποινος, ὅσῳ ἐγγυτέρα τῆς ἐκτε-
λέσεως ἦτο ἡ τὴν ἀπόπειραν ἀποτελοῦσα πράξις (β) (§. 43).

(α) C. C. C. Art. 178. Ἀπὸ ἀπλῆς συγχύσεως τῆς ἠθικῆς μὲ τὴν νομικὴν
ἐποψίν πηγάζει ἡ γνώμη τινῶν, ὅσον τοῦ Filangieri Syst. der Gesetz-
gebung. Bd. IV. σελ. 271. καὶ Savin de la législation criminelle.
L. 1. Sect. 1. οἵτινες θεωροῦσι τὸν conatus proximus καὶ τὸ delictum
perfectum ἐπίσης ἀξιόποινα ὡς τὸ τετελεσμένον ἀδίκημα. Πρβ. Traug
Thomasius D. an poena delicti perfecti ordinaria puniendus sit co-
natus proximus. Lips. 1708. Kleinschrod syst. Entw. Thl. I.
§. 39. Ἐνίοτε ὁμοῦς ῥητῶς ὀρίζουσιν οἱ νόμοι τὴν αὐτὴν ποινὴν ἐπὶ τοῦ
τετελεσμένου ἀδικήματος καὶ ἐπὶ τῆς ἀποπείρας αὐτοῦ.

(β) Ἐὰν ἡ πράξις, ἡ δυναμένη νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἀπόπειρα ἀδικήματος, ἀ-
ποτελῇ συγχρόνως ἴδιον τετελεσμένον ἀδίκημα, ἐφαρμόζονται αἱ περὶ τῆς

συρροῆς τῶν ἀδικημάτων ἀρχαί καὶ ἐπιβάλλεται ἐπιτεταμένη ἢ τακτικὴ ποινὴ τοῦ τετελεσμένου ἀδικήματος.

§. 112.

III) Τὸ εἶδος τῆς πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως ἐνεργείας κανονίζει τὸν λόγον τοῦ ἀξιοποίνου τῶν αὐτουργῶν πρὸς τὸ τῶν συνεργῶν. Ἐπειδὴ ὁ βαθμὸς τοῦ ἀξιοποίνου εἶναι τόσῳ ἀνώτερος, ὅσῳ πλείοτεροι εἶναι οἱ τὸν πράξαντα εἰς ἐκτέλεσιν τῆς προσβολῆς δικαιώματος κινήσαντες λόγοι (κανὼν Γ. §. 104.), ἔπεται, ὅτι ὁ αὐτουργὸς εἶναι πλέον ἀξιοποίνος τοῦ συνεργοῦ (α), διότι ὁ μὲν πρῶτος εἶναι ἡ κυρία καὶ ἐνεργὸς τοῦ ἀδικήματος αἰτία, ὁ δὲ δευτέρος, ἀπλῶς εὐκολύνουσα τὴν παραγωγὴν αὐτοῦ αἰτία δευτέρου λόγου (§. 44. 45.).

(α) C. C. C. Art. 177.

§. 113.

Οἱ αὐτουργοὶ τῶν ἀδικημάτων δύνανται νὰ ᾔναι μᾶλλον ἢ ἦττον ἀξιοποίνοι, καθόσον εἰς τὴν πράξιν αὐτῶν ἐμπεριείχοντο πλείονες ἢ ἐλάσσονες λόγοι συντελεστικοὶ εἰς παραγωγὴν τοῦ ἀδικήματος. Ὅθεν 1) ὁ ἐνούμενος μετ' ἄλλων πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως εἶναι πλέον ἀξιοποίνος τοῦ μὴ ἐνωθέντος, 2) ὁ ἀρχηγὸς συστάσεως (Anstifter), καὶ ὁ ὁδηγὸς συμμορίας (Rädelsführer) ὁ διευθύνων τὴν κοινὴν ἀποφασισθεῖσαν ἐκτέλεσιν τοῦ ἀδικήματος, εἶναι πλέον ἀξιοποίνοι τῶν ἀπλῶν μετόχων, καὶ 3) ἐκ πολλῶν νομικῶν αὐτουργῶν εἶναι ὁ μᾶλλον συντελέσας εἰς τὴν πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως ἀπόφασιν τοῦ φυσικοῦ αὐτουργοῦ, πλέον ἀξιοποίνος τοῦ δι' ἀσθενεστέρων λόγων παραγαγόντος τὴν

τοιαύτην τοῦ φυσικοῦ αὐτουργοῦ ἀπόφασιν. "Ὅθεν ὁ μᾶλλον ἀξιόποινος μεταξὺ τῶν νομικῶν αὐτουργῶν εἶναι, ὅστις μεταχειρίζεται ἀπειλήν καὶ βίαια.

§. 114.

Εἰς τὸν προσδιορισμὸν τοῦ βαθμοῦ τοῦ ἀξιοποίνου διαφόρων συνεργῶν, ἰσχύει ὁ ἐξῆς κανὼν: ὅσω στενώτερον συνδεδεμένη μετὰ τοῦ ἀδικήματος αὐτοῦ εἶναι ἡ συνέργεια καὶ ὅσω περισσότερον συντελεῖ εἰς παραγωγὴν τῆς πράξεως, τόσω πλεον ἀξιόποινος εἶναι. "Ὅθεν συνήθως 1) ὁ ἐκ ῥητῆς συνομολογίας συνεργὸς εἶναι πλεον ἀξιόποινος τοῦ ἀπλῶς τυχαίαν βοήθειαν παρέχοντος (§. 52.), 2) ὁ ἄμεσος συνεργὸς εἶναι πλεον ἀξιόποινος τοῦ ἐμμέσου (§. 51.), 3) ὁ θετικὸς συνεργὸς πλεον ἀξιόποινος τοῦ ἀποθετικοῦ (§. 49.).

§. 115.

Ὁ γενικὸς συνεργὸς δύναται νὰ ᾔηται ποτὲ μὲν μᾶλλον, ποτὲ δὲ ἥττον ἀξιόποινος τοῦ ἐιδικοῦ (§. 52.). 1) Μᾶλλον μὲν ἀξιόποινος εἶναι, ἐὰν τὰ γνωρίσματα, δι' ὧν ἡ πράξις αὐτοῦ διακρίνεται ἀπὸ τοῦ ἀδικήματος τοῦ αὐτουργοῦ, συντελώσιν εἰς αὐξήσιν τοῦ ἀξιοποίνου τῶν πράξεων ἐν γένει, 2) ἥττον δὲ ἀξιόποινος, ἐὰν τὰ γνωρίσματα ταῦτα συντελώσιν εἰς ἐλάττωσιν τοῦ ἀξιοποίνου (α).

(α) Ἡ διάκρισις τῶν συνεργῶν εἰς γενικοὺς καὶ ἐιδικοὺς δὲν εἶναι λοιπὸν καθ' ἑαυτὴν λόγος τῆς διαφορᾶς τοῦ ἀξιοποίνου, καὶ σφάλουσιν ὅσοι νομοδιδάσκαλοι διατείνονται, ὅτι ὁ socius specialis εἶναι πλεον ἀξιόποινος τοῦ soc. generalis.

B.

Ἐξ ὑποκειμένου λόγοι τοῦ ἀξιοποίνου.

§. 116.

Οἱ κύριοι βαθμοὶ τοῦ καθ' ὑποκείμενον ἀξιοποίνου τῶν ἀδικημάτων ἐξαρτῶνται ἀπὸ τῆς διαφόρου βουλήσεως πρὸς τὴν πράξιν. Ἐπειδὴ δηλονότι πᾶσα πράξις προκύπτει ἤτοι ἐκ δόλου ἢ ἐκ βραθυμίας (§. 54.), ἡ δὲ ἐκ βραθυμίας βούλησις δὲν ἀποβλέπει ἀμέσως εἰς τὴν προσβολὴν καὶ ἐπομένως ἡ πιθανότης τῆς παραγωγῆς τοῦ ἀδικήματος εἶναι ἐνταῦθα ἀσθενεστέρα τῆς ἐπὶ τῆς δολίας βουλήσεως (κανῶν §. 104.), διὰ ταῦτα ἰσχύει ὁ κανὼν ὅτι: τὰ ἐκ δόλου προερχόμενα ἀδικήματα εἶναι πάντοτε πλέον ἀξιοποῖνα τῶν πηγαζόντων ἐκ βραθυμίας (α).

(α) C. C. C. Art. 146.

§. 117.

Ἡ βραθυμία εἶναι τόσῳ πλέον ἀξιοποῖνος: 1) ὅσῳ εὐκολώτερον ἦτο νὰ τελεσθῇ ἢ νὰ παραλειφθῇ ἢ πράξις, διὰ τῆς τελέσεως ἢ παραλείψεως τῆς ὁποίας ἤθελεν ἀποτραπῆ τὸ παράνομον ἀποτελεσμα: 2) ὅσῳ στενώτερος ἦτο ὁ σύνδεσμος τῆς πράξεως μετὰ τῆς ἐπισυμβάσης δικαιώματος προσβολῆς: 3) ὅσῳ πλέον ὑπόχρεως εἰς προσήκουσαν ἐπιμέλειαν ἦτο ὁ πράξας ἕνεκα τῶν ἰδιαιτέρων αὐτοῦ σχέσεων.

§. 118.

Ὁ δόλος ἐξαρτᾶται ἀπὸ τῆς ὑπάρξεως αἰσθητικῆς τινος ἀ-

μορφῆς, ἥτις κινεῖ τὴν θέλησιν εἰς τὴν πράξιν. Ἐπειδὴ δὲ ἐν γένει τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου (ἐν τῷ νῶ τοῦ νομοθέτου) κανονίζει τὸν βαθμὸν τοῦ ἀξιοποίνου *in concreto* (§. 103.), ἔπεται, ὅτι πᾶσα δολία πράξις εἶναι τόσῳ πλέον ἀξιοποινος, ὅσῳ πλέον ἐπικίνδυνος ἦσαν αἱ προαγαγοῦσαι τὴν πράξιν αἰσθηταὶ ἀφορμαί (α).

(α) Προφορικῶς θέλει ἀναπτυχθῆ ἡ περὶ τῆς ἐλευθερίας, θεωρίας, τῆς ὁποίας αἱ ἀρχαὶ ἐφηρμόσθησαν μέχρι τοῦδε. Πρβ. Revision Th. II. Kap. IX.

§. 119.

Ὁ βαθμὸς τοῦ ἀξιοποίνου πάσης αἰσθητῆς ἀφορμῆς ἐξαρτᾶται 1) ἀπὸ τῆς ἐντάσεως αὐτῆς : μὲ ὅσῳ περισσοτέραν δύναμιν καὶ σφοδρότητα ἐνήργησεν ἡ ἀφορμὴ, τόσῳ πλέον ἀξιοποίνος εἶναι ἡ πράξις. II) ἀπὸ τῆς σταθερότητος αὐτῆς : ὅσῳ πλέον ἐρρίζωμένη εἶναι ἡ αἰσθητὴ ἀφορμὴ καὶ ὅσῳ πλέον κυριεύει τὴν ψυχὴν, ἐπομένως ὅσῳ πλέον ἀδιδόρθωτος εἶναι, τόσῳ αὐξάνει τὸ ἀξιοποίνον. III) ἀπὸ τῆς ἐκτάσεως αὐτῆς : εἰς ὅσῳ πλειότερας δικαιωμάτων προσβολὰς ἀποβλέπει ὡς ἐκ τῆς φύσεώς της, τόσῳ πλέον ἀξιοποίνος εἶναι ἡ ἐξ αὐτῆς προελθοῦσα πράξις (α).

(α) Περὶ τῆς μεθόδου τῆς κατὰ τοὺς κανόνας τούτους διαγνώσεως τῶν πράξεων πρβ. Revision Th. II. σελ. 385—93.

I. Βαθμοὶ τοῦ ἀξιοποίνου ὡς ἐκ τῆς ἐντάσεως τῆς ἀφορμῆς.

§. 120.

Ἐκ τῆς ἰσχύος τῶν ἐμποδίων, τὰ ὁποῖα ἀντέκειντο εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἀδικήματος, καὶ τὰ ὁποῖα ὑπερενίκησεν

ἢ πρὸς τὸ ἀδίκημα ὄρεξις, γνωρίζεται ὁ βαθμὸς τῆς ἰσχύος, μὲ τὴν ὁποίαν ἐνήργησεν ἡ ὄρεξις.

§. 121.

Ἐντεθεύθεν ἔπονται τὰ ἐξῆς: 1) πᾶσα παράνομος ὄρεξις, ἥτις ἔφθασεν εἰς βαθμὸν πάθους ἢ ἐξέως καὶ ἐπομένως οὐδετέρωσε τὴν ἐλευθέραν ἐνέργειαν τῶν ὑψηλοτέρων ψυχικῶν δυνάμεων, αὐξάνει τὸ ἀξιόποινον τῆς ἐξ αὐτῆς πηγαζούσης πράξεως (α). 2) ὅσω πλείοτερα ἐμπόδια (κινουῦντα αἷτια) ἀντέκειντο εἰς τὸν προσδιορισμὸν τῆς θελήσεως πρὸς τὴν πράξιν ἢ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς, τόσω αὐξάνει τὸ μέγεθος τῆς ποινῆς· ἐπομένως α) ὅσω πλείοτερα καὶ σπουδαιότερα κινουῦντα αἷτια ἀντέκειντο εἰς τὴν ἀπόφασιν καὶ ὅσω σαφεστέραν καὶ ἐνεργεστέραν γνῶσιν αὐτῶν εἶχεν ὁ ἀδίκησας· β) ὅσω μεγαλείτεροι ἦσαν αἱ ἐξωτερικαὶ δυσκολίαι, τὰς ὁποίας ἔπρεπε νὰ ὑπερνικήσῃ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως.

(α) Δὲν αὐξάνει λοιπὸν τὸ ἀξιόποινον, ἔταν ἡ πράξις ἐτελείσθη ἀπλῶς εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὀρμῆς, ἀλλ' αὐξάνει ἔταν ἡ παράνομος ὄρεξις ἔφθασε εἰς βαθμὸν πάθους.

II. Βαθμοὶ τοῦ ἀξιοποινοῦ ὡς ἐκ τῆς σταθερότητος τῆς ἀφορμῆς.

§. 122.

Ὁ βαθμὸς τῆς σταθερότητος αἰσθητῆς τινος ὀρέξεως συμπεραίνεται Α) ἐκ τῆς ἐλλείψεως ἰσχυρῶν ἐξωτερικῶν παρορμήσεων πρὸς τὴν πράξιν: ὅσω ὀλιγώτεροι ἐξωτερι-

καὶ παραινήσεις ἐχρειάσθησαν, ἵνα διεγείρωσι τὴν ὄρεξιν, τόσω στερεωτέρα καὶ ἐπικρατεστέρα πρέπει νὰ ᾖτο αὕτη εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ πράξαντος· Β) ἐκ τῶν ἐνεργειῶν αὐτῆς, ἐὰν δηλονότι κατέβαλλε διαρκῶς τὰ ἀνθιστάμενα εἰς αὐτὴν ψυχολογικὰ ἐμπόδια· Γ) ἐκ τῶν λόγων αὐτῆς, ἐὰν δηλαδή ὁ πράξας διετέλει ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τοιούτων αἰτιῶν, τὰ ὁποῖα συντελοῦσι μετὰ πολλῆς σφοδρότητος εἰς ἐξαγρίωσιν τῆς ψυχῆς, κραταιοῦντα τὴν ἐπιρροὴν παρὰ νόμων κλίσεων καὶ ὀρέξεων.

§. 123.

Ἐντεῦθεν ἐπονται οἱ ἐξῆς κανόνες : 1) ἀδίκημα πραττόμενον ἐξ ὀρμῆς ἐσωτερικῆς, ὑπὸ ἀσθενεῖς δὲ ἐξωτερικὰς παρρημίσεις, εἶναι πλέον ἀξιόποινον, ἢ ἀδίκημα, εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ὁποίου ὁ πράττων κινεῖται ὑπὸ ἰσχυρῶν παρρημίσεων ἐξωτερικῶν καὶ τυχαίων. Ἡ ἀποπλάνησις λοιπὸν, ὁ φόβος κ. τ. τ. ἐλλαττόνουσι τὸν βαθμὸν τοῦ ἀξιοποινοῦ. 2) ἀδίκημα, ἐξ ὀρμῆς ἐσωτερικῆς πραττόμενον, εἶναι τόσω πλέον ἀξιόποινον, α) ὅσω πλειότερα καὶ ἰσχυρότερα, εἰς τὴν αἰσθητὴν ὄρεξιν ἀνθιστάμενα αἷτια ἐνικήθησαν διαρκῶς ὑπ' αὐτῆς, οἷον ἐπὶ τῶν καθ' ἕξιν ἀδικημάτων, καὶ β) ὅσω πλειότερα φυσικὰ αἷτια, οἷον κακὴ ἀνατροφή κ. τ. τ., παρήγαγον τὴν αἰσθητὴν ὄρεξιν καὶ συντελοῦσιν εἰς τὴν διαρκῆ ἐνέργειαν αὐτῆς.

III. Βαθμοὶ τοῦ ἀξιοποίνου ὡς ἐκ τῆς ἐκτάσεως
τῆς ἀφορμῆς.

§. 124.

Ὅσα πλείοτερα εἶναι τὰ διὰ τῆς ἀφορμῆς, ἐξ ἧς πηγάζει ἡ πράξις, ἀπειλούμενα ὑποκείμενα καὶ εἰς ὅσφ πλειότερας (κατὰ τὸ εἶδος καὶ τὸν ἀριθμὸν) προσβολὰς δικαιωμάτων ἀποβλέπει αὕτη, τόσφ αὐξάνει καὶ τὸ ἀξιοποῖνον.

§. 125.

Ἐπομένως, Α) αἱ μὲν ἀφορμαὶ, αἵτινες ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῶν τείνουσιν εἰς παραγωγὴν νομίμων πράξεων, συνεπάγουσι τὸν ἐλάχιστον βαθμὸν τοῦ ἀξιοποίνου (α), Β) αἱ δὲ ἀφορμαὶ, ὅσαι τείνουσιν ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῶν εἰς παρανόμους πράξεις, ἀποτελοῦσι βαθμὸν ἀξιοποίνου ἀνώτερον. Ἡ βαθμολογία δὲ τοῦ ἀξιοποίνου τούτων κρίνεται κατὰ τὸν διάφορον ψυχολογικὸν αὐτῶν χαρακτῆρα. Ὅθεν ἀδίκημα ἐκ θετικῆς μισανθρωπίας πραττόμενον, εἶναι ὑπὸ τὴν περὶ ἧς πρόκειται ἔποψιν τῆς ἐκτάσεως, κατ' ἐξοχὴν, ἀξιοποῖνον.

(α) Ἀδικήματα ἐξ ἔρωτος, ἐκ συμπαιδείας, ἐκ νομιζομένου καθήκοντος, ἐκ θρησκευτικῶν δοξασιῶν κ.τ.λ.

ΔΕΥΤΕΡΑ ΥΠΟΔΙΑΙΡΕΣΙΣ.

Περὶ τῶν λόγων τοῦ σχετικῶς ἀξιοποίνου ἐπὶ τῆς συζήτησιν τῶν νόμων.

W. A. Schöpf D. de concursu delictorum. Tüb. 1758.

P. Schulz de concursu del. Hal. 1748.

Kleinschrod syst. Entw. Thl. III. §. 101—110.

Fr. C. Savigny de concursu delict. formali. Marb. 1800.

A. W. Schröter de concursu delictorum. Lips. 1812. καὶ Handbuch §. 154—170.

Müllermaier (N. Archiv d. Criminalrechts. II. Bd. N. 10.).

§. 126.

Ἐὰν πλείονες ἀτιμώρητοι ἔει παραβάσεις τοῦ αὐτοῦ ἀτόμου ἀποτελοῦσι συνάμα τὰ ἀντικείμενον μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς δικαστικῆς ἀποφάσεως, ὑπάρχει συρροὴ *ΔΔΙΚΗΜΑΤΩΝ* (concursum delictorum).

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν χωρίων τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου, τῶν ἀναγομένων εἰς τὴν συρροὴν τῶν ἀδικημάτων (ἴσα, ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τοῦ συγγραφέως σημειωθέντων συγγραμμάτων, προσέτι *Wafflaer de concursu delictorum. Lovan. 1823. Zehler über das Zusammentreffen der Uebertretungen. Würzburg 1827. Sander ἐν τῷ Archiv des Criminalr. 1836. nr. 9. 14.*) πρέπει νὰ ἔχωμεν πρὸς ὀφθαλμῶν, ὅτι πολλὰ ἐξ αὐτῶν ἀπέβλεπον τὴν πρὸς ἀλλήλας σχέσιν διαφόρων *accusationes*, καθόσον πολλάκις, ὡς καὶ ἐπὶ τῆς συρροῆς τῶν *actiones*, ἡ μία *accusatio* συνεχώνευεν ἐν ἑαυτῇ τὴν ἄλλην (L. 14. D. de accusat. περὶ τῆς ἐρμηνείας δὲ τοῦ χωρίου τούτου: *Savigny de concursu delict. p. 110. Wafflaer diss. p. 35. Rosshirt Entw. seel. 128.*), ὅτι ἄλλα χωρία ἀπέβλεπον τὴν πρὸς ἀλλήλας σχέσιν πλειόνων κατηγοριῶν. (L. 9. C. de accusat.) καὶ ὅτι ἐν γένει κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν *quaestiones perpetuae* ὑπῆρχεν ἐπὶ ἐκάστου *crimen* ἰδιαιτέρα *Lex*, δυνάμει τῆς ὁποίας ἦτο διωρισμένη ἰδιαιτέρα *quaestio*, ἥτις δὲν ἠδύνατο νὰ δικάσῃ, εἰμὴ περὶ τούτου μόνου τοῦ *crimen*, ὥστε ἦτο ἀδύνατος ἡ ἐνώπιον μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς *quaestio* κοινὴ ἀνάκρισις πολλῶν *crimina*. Ἄφ' ἐτέρου δὲ ἦτο οὐσιῶδες,

τίνος *crimen* ἐξήτει ὁ κατήγορος τὴν καταδίωξιν. **L. 32. D. de poenis.** Οὐχ ἦττον δὲ σπουδαία κατέστη ἡ ἀρχή, ὅτι ἔνεκα τῆς αὐτῆς πράξεως δὲν ἠδύνατο νὰ κατηγορηθῆ τις πολλάκις ἐνώπιον διαφόρων δικαστηρίων. Ἀφοῦ ἐξέλιπον αἱ *quaestiones*, κατέστη τὸ πρᾶγμα εὐκολώτερον, ἐνηργεῖτο ἤδη κοινὴ ἀνάκρισις πολλῶν *crimina*, καὶ ἡ κατεγινώσκοντο αἱ κατάλληλοι νόμιμοι ποιναὶ (**L. 9. C. de accusat.**) ἢ ἐπεβάλλετο ποινὴ ἐπιτεταμένη (**L. 6. C. ad L. Jul. de vi**) ἢ ἐλαμβάνετο ὑπ' ὄψιν μόνη μία τῶν δυνατῶν τάσεων τοῦ ἀδικήματος (**L. 32. D. de poenis**), ἰδίως δὲ ἐπὶ τῶν *delicta privata* (**L. 2. D. de del. priv.**) ἔσχυεν ἡ ἀρχὴ τῆς ἀθροίσεως τῶν διαφόρων ποινῶν. Κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα, ὅτε ἐμρορφώθη ἡ ἐξεταστικὴ διαδικασία, ἦτο εὐκολος ἡ διὰ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἀνακρίσεως κοινὴ καταδίωξις τῶν ἀδικημάτων καὶ ἡ σύγχρονος περὶ αὐτῶν ἀπόφασις. Ἄλλ' ὑπῆρχε διαφωνία μεταξὺ τῶν τότε συγγραφέων, καθόσον οἱ μὲν ὑπεστήριζον τὴν ἀθροισμὸν ὅλων τῶν ποινῶν, οἱ δὲ τὴν ἀρχὴν *poena major absorbet minorem* καὶ ταύτην ἦτοι ἐν γένει ἐπὶ ὅλων τῶν περιπτώσεων τῆς συρροῆς ἢ (κατὰ τὴν ἐπικρατεστέραν γνώμην) ἐπὶ μόνης τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν διὰ τῆς αὐτῆς πράξεως παραβιάζονται πλείονες ποινικοὶ νόμοι ἢ καθ' ἣν τὸ αὐτὸ ἀδίκημα ἐπράχθη ὑπὸ διαφόρους ἐπιβαρυντικὰς περιστάσεις. *Gandinus de malefic. nr. 35—37. Rosshirt Entwickl. σελ. 138. Hefster Lehrb. σελ. 182.* Εἰς τὰς δύο τελευταίας περιπτώσεις ἀνάγονται τὰ ἄρθρα 108. 163. τῆς Π. Δ. Κ. Ἡ μεταγενεστέρα δικαστικὴ νομολογία ἀμφεταιλαντεύετο, καθόσον ἄλλοτε μὲν ἐφηρμόζετο ἡ ἐν **L. 2. D. de priv. delict.** περιεχομένη διάταξις ὡς γενικὸς κανὼν ἐπὶ ὅλων τῶν ἀδικημάτων καὶ ἐπομένως ἐπεβάλλοντο συνάμα ὅλαι αἱ νόμιμοι ποιναὶ, καὶ ἄλλοτε ἐγενεκέετο ἡ ἀρχὴ *poena major absorbet minorem*. Ἀλλὰ καὶ τῆς πρώτης γνώμης εἰ ἐπαδοὶ ἠθάνθησαν ταχέως τὴν ἀ-

νάγκην νὰ παραδεχθῶσιν ἐξαιρέσεις, π. χ. ἐὰν συνέπιπτεν ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου μὲ ἄλλας ποινάς. *Waechter Lehrb. I. σελ. 257. Carpxου prax. quaest. 132.*

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Εἰς τὰς νεωτέρας νομοθεσίας ἀποντῶνται πάλιν διάφορα συστήματα. Α) Αἱ μὲν, χωρὶς νὰ διακρίνωσι τὰ διάφορα εἶδη τῆς συρροῆς, καθιεροῦσι τὸν γενικὸν κανόνα, ὅτι ἐν τῇ βαρυτέρᾳ ποινῇ συγχωνεύονται αἱ ἐλαφρότεραι, καὶ τοῦτο κατὰ δύο τρόπους, τουτέστιν ἢ τιμωρεῖται ὁ πράξας κατ' ἐκεῖνο μόνον τὸ ἀδίκημα, εἰς δ' ἐπιβάλλεται ἡ βαρυτέρα ποινὴ, λαμβανομένων ὅμως ὑπ' ὄψιν καὶ τῶν λοιπῶν ἀδικημάτων, π. χ. κατὰ τὸν αὐστριακὸν νόμον, ἀρθρ. 28. (*Jenull das oesterreich. Criminalr. I. Thl. σελ. 308. 349.*), ἢ ἐπιβάλλεται μόνον ἡ βαρυτέρα ποινὴ, π. χ. κατὰ τὴν γαλλικὴν ποινικὴν δικονομίαν, ἀρθρ. 365. 379. Ἀλλὰ περὶ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ κανόνος τούτου ἐπικρατεῖ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Γαλλίᾳ μεγάλη διαφωνία, διότι τὸ ἀκυρωτικὸν δικαστήριον διακρίνει, ἐὰν αἱ εἰς τὰ διάφορα ἀδικήματα ἐπιβλητέαι ποιναι ἦναι διαφοροῦ εἶδους (π. χ. δεσμὰ καὶ εἰρκτῆ) ἢ τοῦ αὐτοῦ εἶδους (π. χ. εἰρκτῆ ἐπὶ 6 ἔτη καὶ εἰρκτῆ ἐπὶ 8 ἔτη) καὶ παραδέχεται τὸ σύστημα, ὅτι ἐν μὲν τῇ τελευταίᾳ περιπτώσει πρέπει νὰ ἐπιβάλλωνται ἀθρόαι αἱ ποιναι, ἐν δὲ τῇ πρώτῃ μόνῃ ἡ βαρυτέρα. Ἡ γνώμη ὅμως αὕτη εἶναι ἐσφαλμένη καὶ ἀντιβαίνει εἰς τὸν νόμον, ὅστις δὲν διακρίνει. *Hellie theorie II. p. 339.* Δὲν δύναται δὲ ὁ κανὼν οὗτος νὰ ἐκταθῇ ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε, ἐὰν ὁ καταδικασθεὶς παρασταθῇ ἐκ νέου ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου διὰ νὰ δικασθῇ ἐπὶ ἀδίκηματι, ὅπερ ἐπραξε πρὸ τῆς πρώτης καταδικαστικῆς ἀποφάσεως, νὰ μὴ συγχωρῆται ἡ κατάγνωσις τῆς εἰς τὸ ἀδίκημα τοῦτο ἐπιβλητέας ποινῆς. *Hellie II. p. 342.* Πρὸς τούτοις ἡ ποινὴ ἢ ἐπιβλητέα εἰς τοὺς καταδίκους δι' ἀδικήματα, τὰ ὁποῖα ἐπραξαν οὗτοι ἐντὸς τῆς φυλακῆς,

πρέπει νὰ ἐκτελῆται πρὸς τῇ ἐτέρα ποινῇ τῆς καταδίκης αὐτοῦ. Code Art. 220. 245. *Wafflaer de conc. delict.* p. 71. Β) Αἱ δὲ καθιεροῦσιν ἐπὶ τῶν στερητικῶν τῆς ἐλευθερίας ποινῶν ὡς κανόνα, ὅτι πρέπει νὰ ἐπιτείνηται ἡ ποινὴ τοῦ βαρυτέρου ἀδικήματος, πλὴν οὕτως, ὥστε νὰ μὴ ὑπερβαίῃ τὸ ἄθροισμα τῶν ποινῶν τῶν ἐπιβλητέων εἰς τὰ διάφορα ἀδικήματα, ἐπιτρέπουσι δὲ τὴν καταψήφισιν πολλῶν χρηματικῶν ποινῶν συνάμα καὶ πρὸς τῇ θανατικῇ ἢ σωματικῇ ποινῇ, π. χ. κατὰ τὸ πρῶσικόν δίκαιον §. 54—57. Γ) Ἄλλαι διακρίνουσι τὴν ἰδανικὴν συρροὴν ἀπὸ τῆς πραγματικῆς, καὶ ἐπὶ μὲν τῆς πρώτης ἐπιβάλλουσι μόνην τὴν ποινὴν τῆς βαρυτέρας παραβάσεως, λογιζόμεναι, ὅταν πρόκηται περὶ διαρκῶν ἀδικημάτων ὅλας τὰς πράξεις ὡς μίαν καὶ μόνην, ἐπὶ δὲ τῆς πραγματικῆς συρροῆς καθιεροῦσι τὸν κανόνα, ὅτι πρέπει νὰ ἐνώνωνται αἱ ἐπιβλητέαι ποιναι, καὶ ἐν ἡ ἐνωσις ἦναι ἀδύνατος, νὰ ἐπιβάλληται ἡ βαρυτέρα ἐξ αὐτῶν, ἀλλὰ μετ' ἐξωτερικῆς ἐπιτάσεως. Τοιοῦτον εἶναι τὸ σύστημα τοῦ βουαρικῶν νόμου, ἄρθρ. 108—110. Ἐπρεπε δὲ νὰ ἐφαρμόζηται τοῦτο, ὅταν τὸ ἄθροισμα τῶν διαφόρων στερητικῶν τῆς ἐλευθερίας ποινῶν ὑπερβαίῃ τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου εἰς τὸ προκείμενον εἶδος τῆς ποινῆς θεσιμῆνα ὄρια. Πρὸς διασάφησιν τῆς διατάξεως ταύτης κατέστησαν ἀναγκαῖαι πολλαὶ νεαραὶ. *Goenner Jahrbuecher der Gesetzgebung in Baiern* I. σελ. 470. Ἄλλὰ τὸ σύστημα τοῦτο δὲν ἠὺδοκίμησε κατὰ τὴν δικαστικὴν πράξιν, ὅθεν τὸ νομοσχέδιον τοῦ 1822, ἄρθρ. 90, καὶ τὸ μεταγενέστερον τοῦ 1834, ἄρθρον 112, περιέχουσι τὸν κανόνα, ὅτι πρέπει νὰ ἐπιβάλληται ἡ τιμωρία κατ' ἐκείνην τὴν πράξιν, εἰς τὴν ὁποίαν εἶναι ἐπιβεβλημένη ἡ βαρυτέρα ποινὴ, αἱ δὲ λοιπαὶ νὰ θεωρῶνται κατὰ τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς ὡς ἰδιαιτέραι ἐπιβαρυντικαὶ περιστάσεις. *Goenner Motive zum Entwurf v. 1822.* σελ. 203. *Goenner Jahrb. der Gesetzg. in Baiern*

I. σελ. 162. Motive zum Entwurf v. 1827. σελ. 57—
 62. Ὁ ποιν. νόμος τῆς Λυκέρνης, ἄρθρ. 84, παραδέχεται,
 ὡς καὶ ὁ βαυαρικὸς νόμος, τὴν ἀρχὴν τῆς ἐνώσεως τῶν δια-
 φόρων ποινῶν, ἐκτὸς ἐὰν συμπίπτῃ μετ' ἄλλων ποινῶν ἢ
 ποινῇ τοῦ θανάτου Δ) Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἄρθρ. 49., δρίζει
 ἐπὶ τῆς πραγματικῆς συρροῆς, ἐὰν δὲν πρόκηται περὶ διαρ-
 κοῦς ἀδικήματος ἢ περὶ ἰδανικῆς συρροῆς, ὅτι πρέπει νὰ κα-
 ταγινώσκονται εἰς τὸν πρᾶξαντα ἀθροαί αἱ εἰς τὰ διάφορα
 ἀδικήματα ἐπιβλητέαι ποιναι, ἀλλ' ὅτι (ἄρθρ. 52.), ἐὰν πρό-
 κηται νὰ καταγνωσθῇ ποινὴ θανάτου ἢ βαρείας διὰ βίου
 εἰρκτῆς, δὲν πρέπει νὰ λαμβάνωνται παντελῶς ὑπ' ὄψιν αἱ
 λοιπαὶ ποιναι (ἐπομένως οὔτε αἱ χρηματικαὶ), ὅτι ἐὰν (ἄρθρ.
 53.) ὑπάρχῃ συρροή προσκαίρων στερητικῶν τῆς ἐλευθερίας
 ποινῶν διαφόρου εἶδους, πρέπει νὰ μεταβάλληται ἐκάστη εἰς
 ποινὴν τοῦ βαρυτέρου εἶδους, τουτέστιν ἡ φυλάκισις εἰς εἰρ-
 κτὴν (ἰσοδυναμούσης ἐνιαυσίου φυλακίσεως μὲ ἐξάμηνον εἰρ-
 κτὴν) καὶ ἡ εἰρκτὴ εἰς βαρεῖαν εἰρκτὴν, καὶ ὅτι κατὰ τὸ ἄρθρ.
 56. συγχωρεῖται καὶ ἡ ὑπέρβασις τῶν εἰς ἕκαστον εἶδος ποι-
 νῆς νομίμως ὀρισμένων ὁρίων (καταγινωσκομένης π. χ. βα-
 ρείας εἰρκτῆς ἐπὶ 50 ἔτη, ἐνῶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 17. ὁ ἀνώτα-
 τος ὁρος τῆς βαρείας εἰρκτῆς προσδιορίζεται εἰς 20 ἔτη).
 Ὁ περιορισμὸς τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρ. 56. διὰ τῆς προσθή-
 κης, ὅτι ὁ δικαστὴς ἔχει τὴν ἐξουσίαν νὰ συντέμῃ τὸν χρό-
 νον τῆς ποινῆς, ἐὰν τὸ ἄθροισμα τῶν ἐπιβλητέων στερητικῶν
 τῆς ἐλευθερίας ποινῶν ἤθελεν ὑπερβαίνει τὴν πιθανὴν διάρ-
 κειαν τῆς ζωῆς τοῦ καταδικαζομένου, δὲν φέρει διόρθωσιν
 ἀξίαν λόγου, διότι π. χ. ἐπὶ εἰκοσαετοῦς νέου ἢ καταψήφι-
 σις ποινῆς ἐπὶ βάσει τοιαύταις ἀποτελεῖ σκληρότητα φέρου-
 σαν ἀγανάκτησιν. Schüler Beitr σελ. 42. E) Κατὰ τὸν βυρ-
 γεμπεργικὸν νόμον, ἄρθρ. 117., ἡ θανατικὴ ἢ διὰ βίου στε-
 ρητικὴ τῆς ἐλευθερίας ποινὴ ἀποκλείει πᾶσαν ἄλλην, ἐὰν
 αὐτὴ δὲ (ἄρθρ. 118.) πρόκηται περὶ βαρείας εἰρκτῆς, δὲν λαμ-

θάνονται κατὰ τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς ὑπ' ὄψιν ἐκεῖνα
 τὰ ἀδικήματα, καθ' ὧν ἀπειλοῦνται ἐλαφρότεροι ποῖναι (φυ-
 λάκιαις μέχρι 2 ἐτῶν ἢ χρηματικῇ ποινῇ). (Ἐνδοκασμοῦς
 τῶν πρακτικῶν νομικῶν ἕνεκα τῆς διατάξεως ταύτης ὅρα
 παρὰ *Hufnagel Com. I.* σελ. 253. ἐν τῇ σημ.). Ἐάν συμ-
 πίπτωσι πλείονες στερητικαὶ τῆς ἐλευθερίας ποῖναι, πρέ-
 πει, κατὰ τὸ ἄρθρ. 145, νὰ καταγινώσκηται ἡ ποινὴ τοῦ
 βαρυτέρου ἀδικήματος ἐπηυξημένη ἀναλόγως, τοῦτέστι καθ'
 ἕν τέταρτον μέχρι τριῶν τετάρτων τοῦ ὅλου ἀθροίσματος
 τῶν ἐπιλοιπῶν ποινῶν· ἐάν δὲ πρόκηται περὶ στερητικῶν
 τῆς ἐλευθερίας ποινῶν διαφόρου εἶδους, πρέπει νὰ μετα-
 βάλληται ἡ ἐλαφρότερα εἰς τὴν βαρυτέραν (ἰσοδυναμούσης
 π. χ. ἕξαετοῦς ἀπλῆς εἰρκτῆς μὲ πενταετῆ βαρεῖαν εἰρκτῆν).
 Ὁ δικαστὴς ἔχει τὸ δικαίωμα μὲν νὰ ἐπιβάλλῃ καὶ ἀνώτερον
 εἶδος ποινῆς, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ μεταβάλλῃ τὴν ποινὴν τῆς
 φυλακίσεως εἰς εἰρκτῆν, οὐδὲ τὴν πρόσκαιρον βαρεῖαν εἰρκτῆν
 εἰς βαρεῖαν εἰρκτῆν διὰ βίου, ἐκτὸς μόνον ἐάν εἰς ἕν ἐκ τῶν
 συρρέοντων ἀδικημάτων ἦναι ἐπιβλητέα εἰκοσαετῆς τοῦλά-
 χιστον βαρεῖα εἰρκτῆ, τὸ δὲ ὅλον τῶν εἰς τὰ λοιπὰ ἀδική-
 ματα ἐπιβλητέων ποινῶν προσεγγίξῃ εἰς τὸν ἀνώτατον ὅ-
 ρον τῆς πρόσκαιρου βαρεῖας εἰρκτῆς (ἄρθ. 146.). Ὅρα περὶ
 τῶν διαφορῶν συνδυασμῶν: *Hufnagel Comm. I.* σελ. 256.
 Σπουδαῖαι συζητήσεις περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς μεταβά-
 σεως ἀπὸ τῆς πρόσκαιρου εἰς τὴν διὰ βίου βαρεῖαν εἰρκτῆν
 ἐγένοντο ἐν τῇ δευτέρᾳ βουλῇ συνδρ. 21. σελ. 3. κ. ἐπ. Ἐπι-
 τῶν προεκτεθεισῶν ἀρχῶν στηρίζονται αἱ διατάξεις καὶ τοῦ
 βαδικοῦ νομοσχεδίου (§. 147—157.), τὸ ὅποιον ὁμῶς ὀρί-
 ζει, ὅτι ἡ αὔξησις τῆς ποινῆς τοῦ βαρυτέρου ἀδικήματος
 γίνεται διὰ προσθήκης τὸ πολὺ δύο τρίτων τοῦ ὅλου τῶν
 εἰς τὰ ἐλαφρότερα ἀδικήματα ἐπιβλητέων ποινῶν, καὶ ὅτι
 τότε μόνον ἔχει ὁ δικαστὴς τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιβάλλῃ ἀνώ-
 τερον εἶδος ποινῆς, ὅταν ἡ ποινὴ τοῦ βαρυτέρου ἀδικήμα-

τος ἢ φθάνη τὸν ἀνώτατον ὄρον τοῦ εἴδους τῆς ἢ προσεγγίξῃ εἰς αὐτὸν ἐπὶ τοσοῦτων, ὥστε ἤθελε τὸν ὑπερβῆ διὰ τῆς προσθήκης ἐνὸς τρίτου τῶν λοιπῶν ἐπιβλητέων ποινῶν. Ἐπὶ τῆς συρροῆς τῶν ἀδικημάτων ὁ ἀνώτατος ὄρος τῆς προσκαίρου βαρείας εἰρκτῆς συνίσταται εἰς 30 ἔτη. Παραπλησίους διατάξεις περιέχει καὶ τὸ ἐσσικὸν νομοσχέδιον (ἄρθρ. 97—104.), τὸ ὁποῖον ὅμως ἀνατίθησιν εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ποινὴ φυλακίσεως συμπίπτει μὲ ἄλλας στερητικὰς τῆς ἐλευθερίας ποινὰς, νὰ ἐκτιμήσῃ κατὰ τὴν ἐπιμέτρησιν τῶν τελευταίων τὴν ἐπιβαρυντικὴν ταύτην περίστασιν, καὶ προσδιορίζει τὰ ὄρια, μέχρι τῶν ὁποίων συγχωρεῖται ἐν περιπτώσει ἀθροίσεως πολλῶν ποινῶν νὰ φθάσῃ ἡ σωφρονιστικὴ ποινὴ (μέχρι 12 ἐτῶν) καὶ ἡ βαρεῖα εἰρκτῆ (μέχρι 18 ἐτῶν).

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον, ἄρθρ. 108. ἐδ. 3. 409. 440., ἐπὶ συρροῆς πολλῶν ἀξιοποίνων πράξεων, ὁ ἔνοχος αὐτῶν τιμωρεῖται κατ' ἐκείνην τὴν πράξιν, εἰς τὴν ὁποίαν εἶναι ἐπιβεβλημένη ἡ βαρυτέρα ποινὴ, αἱ δὲ λοιπαί, ἐπιμετρομένης τῆς ποινῆς, πρέπει νὰ θεωρῶνται ὡς ἰδιαίτεροι ἐπιβαρυντικοὶ περιστάσεις, δὲν συγχωρεῖται δὲ εἰς τὸν δικαστὴν νὰ μεταβάλλῃ τὸ παρὰ τοῦ νόμου ὠρισμένον εἶδος τῆς ποινῆς, οὐδὲ νὰ ὑπερβαῖνῃ τὸ παρὰ τοῦ νόμου τεταγμένον μέτρον αὐτῆς.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Αἱ ἀρχαί, τὰς ὁποίας ὀφείλει ν' ἀκολουθήσῃ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ νομοθέτης, διὰ νὰ συντάξῃ δικαίαν καὶ πρακτικὴν νομοθεσίαν, εἶναι αἱ ἐξῆς : 1) Χάριν ἀπλοποιήσεως τῶν ποινικῶν νόμων, πρέπει ὅταν πρόκηται περὶ καταγνώσεως βαρειῶν ποινῶν, νὰ μὴ προσυπολογίζωνται αἱ ἐλαφρότεροι, διότι ἡ προσθήκη αὐτῶν κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην ἤθελεν ἀντιβαίνει εἰς τὸν σκοπὸν τῆς ποινῆς καὶ διό-

τι ὁ δικαστὴς ἀφείλει νὰ θεωρῇ ἐν συνόλῳ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἀτόμου τελεσθέντα πλείονα ἀδικήματα καὶ νὰ ἐφαρμόζη τὴν ἀνάλογον ποινὴν εἰς τὴν ἐνοχὴν τοῦ πράξαντος *Carminiani delle leggi III. p. 235.* 2) Ἡ ἀθροῖσις ὄλων τῶν εἰς τὰ πραχθέντα διάφορα ἀδικήματα ἀναλογουσῶν στερητικῶν τῆς ἐλευθερίας ποινῶν εἶναι ἄδικος, διότι διὰ τῆς ἀθροίσεως ὄλων τῶν ποινῶν, ὅσαι ἀντιστοιχοῦσιν εἰς τὰς διαφόρων ἐποχῶν ἀξιοποίνους πράξεις τοῦ αὐτοῦ ἀτόμου, ἤθελεν ἀξάνει ἡ ἐν-
 τασις τῆς ποινῆς οὐχὶ κατ' ἀριθμητικὴν, ἀλλὰ κατὰ γεωμε-
 τρικὴν πρόοδον, ὅπερ ἄδικον. *Motive zum wuertemb. Entwurf.* σελ. 103. *Külka über Verfahren bei Abfassung der Gesetzbücher* σελ. 124. *Schuler Beitr* σελ. 41.—
 3) Ἡ περὶ τὰ ποινικὰ πολιτικὴ δὲν συγχωρεῖ νὰ ἐκπληρῶν-
 ται αἱ εἰς διαφόρους πράξεις ἀναλογοῦσαι διάφοροι στερη-
 τικαὶ τῆς ἐλευθερίας ποιναι ἀλληλοδιαδόχως εἰς διάφορα
 ποινικὰ καταστήματα· ἐντεῦθεν ἡ ἀνάγκη τῆς μεταβολῆς τοῦ
 εἶδους τῆς ἐπιβλητέας ποινῆς.

§. 127.

Τρία μόνα εἶναι τὰ δυνατὰ κύρια εἶδη τῆς συρροῆς, κα-
 τὰ τὴν διαφορὰν τῶν παραβιάζομένων ποινικῶν νόμων.
 Α) ἐὰν διὰ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς πράξεως ἡ ἀδιαλείπτου σειρᾶς
 πράξεων παραβιάζονται διάφοροι ποινικοὶ νόμοι, ὑπάρχει
 ἰδανικὴ ἢ τυπικὴ συρροή (concursum delictorum simultaneus).
 Β) ἐὰν διὰ διαφόρων πράξεων παραβιάζονται διάφοροι ποινικοὶ
 νόμοι, ὑπάρχει συρροή ἐξ ἀντικειμένου (conc. del. objectivus s
 heterogeneus). Γ) ἐὰν διὰ διαφόρων πράξεων παραβιάζεται
 εἷς καὶ ὁ αὐτὸς ποινικὸς νόμος, ὑπάρχει συρροή ἐξ ὑποκειμέ-
 νου (Conc. del. subjectivus s. homogeneus).

§. 128.

Ἐὰν ἡ ἐξ ὑποκειμένου συρροή περιορίζηται εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ἀντικείμενον, τὸ ἀδίκημα λέγεται διαρκές (del. continuatum): ἔὰν δὲ τ' ἀντικείμενα ἦναι διάφορα, ἐπανελημμένον (del. reiteratum s. repetitum).

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ἡ γνώμη τοῦ Φάϋερβαχ εἶναι ἐσφαλμένη, ἀντιβαίνει εἰς τοὺς νόμους (L. 46. §. 9. L. 56. D. de furtis. c. 1. X. de poenis. c. 27. X. de sent. excom.) καὶ φέρει εἰς τὰς πλέον ἀλλοκότους συνεπείας: διότι, κατὰ τὸν Φάϋερβαχ, ἔὰν ὁ Α τραυματίσῃ τὸν Β ἐξάκις εἰς ἐξ διαφόρους ἐποχάς, τιμωρεῖται ὡς ἕναχος ἀδικήματος διαρκοῦς μὲ τὴν ποιήν μιᾶς μόνης σωματικῆς βλάβης, ἐνῶ, ἔὰν τραυματίσῃ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐξ διαφόρους ἀνθρώπους, τιμωρεῖται μὲ ἐξ πεινᾶς. *Mittermaier* (N. Arch. d. Crim. R. II. σελ. 234.). Ἐν γένει εἶναι ἀόριστος ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἢ ἔννοια τῆς λέξεως ἀντικείμενον. *Sander*. (Arch. des Criminalr. 1836. σελ. 374.) *Treffurt* (Archiv 1838. σελ. 422.) Ἡ γνώμη τοῦ Φάϋερβαχ φέρει προσέτι καὶ εἰς ἀδίκους ἀποφάσεις. v. *Goenner Jahrbücher der Gesetzgebung in Baiern I.* σελ. 162. *Mittermaier* (*Demme's Annalen der Criminalrechtspflege I. Bd. nr. I.*) Ὁ λόγος, δι' ὃν ὁ νόμος θεωρεῖ ὅλας τὰς κατ' ἐξακολούθησιν πράξεις ὡς ἓν μόνον ἀδίκημα, συνίσταται εἰς τὴν ἰδιάζουσαν τάσιν τῆς θελήσεως τοῦ ἀδικούντος, διότι ὅλαι αἱ πράξεις αὐτοῦ τεινοῦσιν εἰς ἐκτέλεσιν ἢ εἰς ἐξωτερικὴν πραγματοποιήσιν τῆς ἐν ἀδίκημα σκοπούσης ἐγκληματικῆς ἀποφάσεώς του. Ὅθεν, ὡσάκις ὁ αὐτὸς ποινικὸς νόμος παραβιάζεται διὰ διαφόρων πράξεων, αἵτινες ὁμοῦ ἠνωμένοι ἀποτελοῦσι τὴν ἐκτέλεσιν τῆς αὐτῆς εἰς ὄρισμένον ἀδίκημα τεινούσης ἀποφάσεως, ἢ ὡσάκις πλείονες παραβάσεις τοῦ αὐτοῦ ποινικοῦ νόμου ἐμφα-

νίζονται ὡς συνέπειαι τῆς αὐτῆς ἐξ ἀμελείας πράξεως, ὑπάρχει ἀδίκημα κατ' ἐξακολούθησιν.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος δὲν περιέχει μὲν ἰδιαίτερον περὶ τοῦ προκειμένου διάταξιν, ἀλλὰ κατὰ τὴν γαλλικὴν νομολογίαν γίνεται λόγος περὶ τῶν *délits successifs* κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰ *délits collectifs* εἶναι δὲ τοῦτο σπουδαῖον ὡς πρὸς τὴν παραγραφὴν π. χ. Ὁρα *Rauier traité I. p. 227. Mangin traité de l'action publique Vol. II. p. 161.* Ὁ βουαρικὸς νόμος, ἄρθρ. 110., ἔχει ὡς βάσιν τὴν γνώμην τοῦ Φάβερβαχ' ὅθεν ἀποκαλεῖ ἀδίκημα κατ' ἐξακολούθησιν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον πρᾶττεται πολλάκις κατὰ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου ἢ κατὰ τοῦ αὐτοῦ προσώπου. Τὰ βουαρικὰ νομοσχέδια τοῦ 1822. 1827 καὶ 1831. ἄρθρ. 112. ἀπέβαλον τὴν γνώμην ταύτην, παραδεχθέντα τὴν ἀνωτέρω ἐν τῇ σημ. 1. μνημονευθεῖσαν. Ἐπίσης καὶ τὸ ἀννοβερικὸν νομοσχέδιον §. 127. *Bauer Anmerk. I. σελ. 598.* Ἀλλ' ἰδίως ἡ ἐξῆς περίοδος τοῦ νομοσχεδίου: ἐὰν αἱ τελεσθεῖσαι διαφοροὶ πράξεις ἀφορῶσι τὴν αὐτὴν διαρκουσαν σχέσιν, ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς ἀντιρρήσεις. *Mittermaier (Demmés Annalen I. σελ. 13)* Εἰς τὸν σαξωνικὸν νόμον, ἄρθρ. 49., γίνεται μὲν λόγος περὶ ἀδικημάτων κατ' ἐξακολούθησιν, ἀλλὰ δὲν ὀρίζονται αὐτὰ, ὅθεν προκύπτουσιν ἀμφισβητήσεις. *Gueniher Bemerk. σελ. 37. Krugstudien I. σελ. 89.* Τὸ βυρτεμβεργικὸν νομοσχέδιον ἔδιδεν ἐν τῷ ἄρθρῳ 115 τὸν ὄρισμόν τῶν κατ' ἐξακολούθησιν ἀδικημάτων, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἐν τῇ βουλῇ συζητήσεις (συνεδρ. 21. σελ. 34.) ἐγένετο ποσαύτη φιλονεικία (*Hufnagel I. σελ. 263.*), ὥστε ἀπεφασίσθη νὰ παραλειφθῇ ὁ ὄρισμός, καὶ ἐπομένως ὁ βυρτεμβ. νόμος, ἄρθρ. 122., περιέχει ἀπλῆν μόνον μνειάν τῶν κατ' ἐξακολούθησιν ἀδικημάτων. Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον, ἄρθρ. 159. 160., καὶ τὸ ἔσσικόν, §. 192., τιμωροῦσιν ὡς ἀδίκημα κατ' ἐξακο-

λούθησιν τὰς πολλαπλᾶς παραβάσεις τοῦ αὐτοῦ ποινικοῦ νόμου τὰς γενομένας διὰ πράξεων, αἵτινες ἐμφανίζονται συνάμα ὡς ἐκτέλεσις μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς, εἰς ὄρισμένον ἀδίκημα τεινούσης ἀποφάσεως, ἔτι δὲ καὶ τὰς πολλαπλᾶς παραβάσεις τοῦ αὐτοῦ ποινικοῦ νόμου, αἵτινες πρέπει νὰ θεωρηθῶσιν ὡς συνέπειαι μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἐξ ἀμελείας πράξεως. Πρὸ πάντων δὲ λύεται πᾶσα ἐνδεχομένη ἀπορία διὰ τῶν διατάξεων, περὶ ὧν γίνεται λόγος ἐπὶ τῶν διαφόρων ἀδικημάτων.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Περὶ τοῦ del. continuatum ἐκφράζεται τὸ ἄρθ. 109. τοῦ ἑλλην. ποιν. νόμου οὕτως: ὁ ἐξακολουθήσας ἐπὶ πολὺν χρόνον ἢ διὰ πολλῶν μερικωτέρων πράξεων τὴν αὐτὴν ἀξιοποιον πράξιν τιμωρεῖται κτλ.

§. 129.

Ἐπειδὴ πᾶσα ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζομένη ποινὴ ἐπιβάλλεται, ἅμα ὑπάρχωσι τὰ πρὸς ἐφαρμογὴν αὐτῆς προαπαιτούμενα, ἔπεται ὅτι, 1) ἐὰν παρεβιάσθησαν πλείονες ποινικοὶ νόμοι, πρέπει νὰ ἐπιβάλλωνται αἱ ποιναὶ ὅλων τῶν παραβιασθέντων ποινικῶν νόμων· 2) ἐὰν δὲ παρεβιάσθη πολλάκις ὁ αὐτὸς ποινικὸς νόμος, πρέπει κατὰ νόμον νὰ ἐπιβάλληται ἢ παρ' αὐτοῦ ὀριζομένη ποινὴ τοσάκις, ὁσάκις παρεβιάσθη ὁ νόμος (α).

(s) L. 2. pr. D. de priv. del. Nunquam plura delicta concurrentia faciunt, ut ullius impunitas detur; neque enim delictam ob aliud delictum minuit poenam.

§. 130.

Ἐὰν ὅμως αἱ κατὰ τὸν προηγούμενον κανόνα (§. 129.) συνάμα ἐπιβληθῆται ποιναὶ ἦναι τοιαῦται, ὥστε ἡ πλήρης

αὐτῶν ἐφαρμογή ἤθελεν εἶσθαι ἤτοι ἀδύνατος ἢ δι' ἀνωτέρους νομίμους λόγους ἀπαράδεκτος, πρέπει νὰ ἐπιβάλληται ἡ πλήρης ποινὴ μιᾶς ἐκ τῶν παραβάσεων, ἐπηυξημένη διὰ τῆς προσθήκης, μέρους τῆς ἕνεκεν ἄλλων ἀδικημάτων ὀφειλομένης ποινῆς. Ὅθεν, ἐὰν ὑπάρχη συρροή πολλῶν, κατὰ τὸν βαθμὸν διαφόρων ποινῶν, πρέπει νὰ ἐπιβάλληται ἡ βαρυτέρα ἐπιτεταμένη (α).

(α) πρὸ. Grolman Grunds. der Criminalrechtsw. §. 123. ff.

§. 131.

Οἱ νόμοι καθιεροῦσι τὰς ἀρχὰς ταύτας ἰδίως ἐπὶ τῆς ἐξ ἀντικειμένου συρροῆς (α) καὶ ἐπὶ τῶν ἐπανελημμένων ἀδικημάτων (β). Ἀλλὰ ἐπὶ τῆς ἰδανικῆς συρροῆς καὶ ἐπὶ τῶν κατ' ἐξακολούθησιν ἀδικημάτων παραδέχονται ἐξαίρεσιν, καθόσον ἐπὶ μὲν τῆς πρώτης, ἐὰν ὑπάρχη ἰδανικὴ συρροή ἀδικημάτων τοῦ αὐτοῦ γένους, καθιεροῦσι, τὸν κανόνα ὅτι: ἡ μεγαλειτέρα ποινὴ ἀποκλείει τὴν μικροτέραν (proena major absorbet minorem) (γ), ἐπὶ δὲ τῶν δευτέρων θεωροῦσι τὴν ἐπανελημμένην παράβασιν ὡς μίαν καὶ μόνην (δ). Ἐὰν ὑπάρχη ἰδανικὴ συρροή πολλῶν διαφορῶν εἰδους ἀδικημάτων, διατελεῖ ἐν ἰσχύϊ ὁ γενικὸς κανὼν, ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ ποινὴ τοῦ βαρυτέρου ἀδικήματος μετὰ τινος προσθήκης (ε).

(α) L. 32. §. 1. D. ad L. Aquil. L. 2. D. de priv. del. L. 7. §. 5. D. de accus. Οἱ πρακτικοὶ νομικοὶ παραδέχονται, ἐναντίον τῶν νόμων, τὰς ἐξῆς ἀρχὰς: Α) Ἐὰν ὑπάρχη συρροή πολλῶν με κεφαλικὴν ποινὴν τειμωρουμένων ἀδικημάτων, ἐπιβάλλεται μόνη ἡ ποινὴ τοῦ μεγαλειτέρου ἀδικήματος, μὴ λαμβανομένων τῶν λοιπῶν παντάπασιν ὑπ' ὄψιν. Διὰ τοῦ κανόνος τούτου ἐκτείνουσιν ὑπὲρ τὸ δέον τὰ ὅρια τῆς ἀρχῆς: proena major absorbet minorem, τὴν ὁποίαν οἱ νόμοι καθιεροῦσιν ὡς πρὸς

μίαν μόνην περίπτωσιν, τὴν τῆς ἰδανικῆς συρροῆς. Ἐάν ἡ ποιητὴ ἐνός ἐκ τῶν συρροούντων ἀδικημάτων ἦναι ἐπιτεταμένη διὰ τινος προσθήκης, τότε μόνον ἐπιβάλλεται, κατὰ τὴν γνώμην τῶν εἰρημένων, ἡ προσθήκη αὐτῆς ἡωμένη μὲ τὴν ποιητὴν τοῦ βαρυτέρου ἀδικήματος. Heil judex et defensor C. VI. §. 63. B) Ἐάν ὑπάρχη συρροὴ τῆς ποιητῆς τοῦ θανάτου μὲ ποιητὴν σωματικὴν, ἡ τῆς σωματικῆς μὲ ἄλλας ἐλαφροτέρας ἢ μεγαλητέρας ποιητῆς ἀποκλείει τὴν μικροτέραν. Carpzo Q. 132. N. 64. Γ) Ἐάν ὑπάρχη συρροὴ πολλῶν poenae corporis afflictivae, ἐπιβάλλεται μόνη ἡ βαρυτέρα ἐξ αὐτῶν, ἐξαιρουμένων ὀλιγῶν τινῶν περιπτώσεων. Carpzo l. c. N. 72. Δ) Ἐάν ἕλα τὰ τὴν συρροὴν ἀποτελοῦντα ἀδικήματα ἐπισύρωσι χρηματικὴν ποιητὴν, γίνεται ἐκάστη; αὐτῶν ἡ ἀπόσις κατ' ἴδιαν.

(ε) L. 28. §. 3. 70. D. de poenis. L. un. C. de superexactionibus. L. 8. §. 1. C. ad L. Jul. de vi publ. Οἱ πρακτικοὶ νομικοὶ εἶναι κατὰ τοῦτο ἐν γίνεσι σύμφωνα μὲ μόνην τὴν διαφορὰν, ὅτι ὁσάκις πρόκειται περὶ πολλῶν ἀδικημάτων, ἀπειλουμένων ἕλων ἐξίστη μὲ ποινὰς σωματικὰς, θεωροῦσιν αὐτὰ ὡς ἐν μόνον ἀδικημα, καὶ ἐφαρμόζουσι τὴν ἀρχὴν poena major etc. S. v. Schelhass (N. Archiv des CrimR. II. Bd. N. 32.) Gesterding (N. Arch. V. Bd. N. 20.)

(γ) Τὸ βωμικὸν δίκαιον ἀκολουθεῖ τὰς γενικὰς ἀρχάς. L. 9. C. de accusationibus: Si ex eodem facto plurima crimina nascuntur, et de uno in accusationem fuerit deluctus, de altero non prohibetur ab altero deferri. Ἡ C. C. C. Art. 163. περιορίζει τὴν ἀρχὴν ταύτην: «Wo bei einem Diebstahl mehr denn einerlei Beschwerde, so in den vorgesetzten Artikeln unterschiedlich gemeldet sind, erfunden würden, ist die Strafe nach der meisten Reschwerung des Diebstahls zu erkennen» (ὁσάκις ἐπὶ τῆς αὐτῆς κλοπῆς συντρέχουσι πλείονες τῶν προμνημονευθεισῶν ἐπιβαρυντικῶν περιστάσεων, ἐπιβάλλεται ἡ ἀμείζουσα εἰς τὴν πλέον ἐπιβαρυντικὴν περίστασιν ποιητῆ). Τὴν κανόνα τοῦτον δὲν ἐφαρμόζει ὁ Κάρολος εἰς ἄλλα εἶδη συρροῆς: εἶναι δὲ βέβαιον καὶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐκτείνηται αὐτός οὐδὲ εἰς ἕλας τῆς ἰδανικῆς συρροῆς τὰς περιπτώσεις, ἀλλὰ πρέπει νὰ περιορίζηται εἰς μόνην τὴν ὁποίαν ἀναφέρει ὁ Κάρολος, τουτίστιν εἰς τὴν ἰδανικὴν συρροὴν διαφόρων τοῦ αὐτοῦ γένους ἀδικημάτων. Αἱ διατάξεις τοῦ βωμικοῦ δικαίου εἶναι γεν. καί, καὶ διὰ τοῦ γενικοῦ νόμου δὲν καταργεῖται, ὡς γνωστὸν, ὁ εἰδικός.

(δ) L. 67. §. 2. D. de fartis. Prö. Engau el. jur. crim. §. 79. Westphal Criminalrecht, σελ. 132. §. 3. Quistorp Thl. I. §. 90.

(ε) Klein peiml. R. §. 189.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἰδανικὴ συρροὴ ὑπάρχει, ὅταν διὰ μιᾶς καὶ τῆς

αὐτῆς πράξεως παραβιάζονται συγχρόνως πλείονες ποινικοί νόμοι, π. χ. ἐάν τις σύζυγος συνευνάζεται μετὰ τῆς ἐγγάμου ἀδελφῆς του, ἢ ὅταν διὰ τῆς αὐτῆς πράξεως παραβιάζεται ὁ αὐτὸς ποινικός νόμος ὡς πρὸς διάφορα πρόσωπα, π. χ. ἐὰν ὁ αὐτὸς πυροβολισμὸς φέρῃ τὸν θάνατον πλείονων ἀτόμων (περὶ τοῦ ὅτι ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ περίπτωσις αὐτῆ ὅρα τὰς ἐν τῇ βυρτεμβεργ. βουλῇ συζητήσεις, συνεδ. 21. σελ. 37). Πολλοῦ λόγου ἀξία εἶναι ἡ διάκρισις τῶν περιπτώσεων τούτων ἀπὸ ἐκείνων, καθ' ἃς ἐκ τῆς συμπτώσεως πλείονων ἐγκληματικῶν στοιχείων προκύπτει ἰδίον τι ἀδίκημα, π. χ. ληστεία (ἐκ κλοπῆς καὶ βίας), ἢ καθ' ἃς τὸ ἀδίκημα λαμβάνει αὐστηρότερον χαρακτῆρα, π. χ. ἐὰν ὁ βιασμὸς ἐπιφέρῃ τὸν θάνατον, ἢ καθ' ἃς συμπίπτει *dolus* καὶ *culpa*, ἢ καθ' ἃς ἡ πράξις, ἥτις καθ' ἑαυτὴν ἤθελεν ἀποτελεῖ ἰδίον ἀδίκημα, χρησιμεύει ὡς μέσον πρὸς ἐκτέλεσιν ἄλλου τινὸς ἐγκληματικοῦ σκοποῦ, ἐὰν π. χ. ἡ μήτηρ θέλῃ νὰ φονεύσῃ τὸ νόθον τέκνον της δι' ἐκθέσεως εἰς τόπον, ὅπου βεβαίως θέλει ἀποθάνει ὑπὸ τοῦ ψύχους, ἢ καθ' ἃς ἡ θέλησις τοῦ πράττοντος, ὡς π. χ. ἐπὶ βιαιοπραγιῶν, τείνει εἰς ἕν ἢ ἄλλο ἀδίκημα. Ἀδίκως ἀμφισβητεῖ ὁ *Bauer Lehrb.* §. 156. not. 2. τὴν γνώμην, ὅτι ἐπὶ τῆς ἰδανικῆς συρροῆς πρέπει νὰ ἐπιβάλληται μόνη ἡ βαρυτέρα ποινή. Ἡ ἐρμηνεία, τὴν ὁποίαν δίδει εἰς τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἀναφερόμενα χωρία τοῦ ῥωμ. δικαίου *L. 5. D. de quaest. L. 38. D. ad leg. Jul. de adult.* εἶναι ἐσφαλμένη. Ἡ φύσις αὐτῆ τοῦ πράγματος, καθ' ἣν ἡ ἀπόφασις τοῦ ἀδικούντος ἀποτελεῖ ἐν ὄλον, φέρει εἰς τὸν ἐν ἀπάσαις ταῖς νομοθεσίαις (βαυαρ. νόμος ἄρθρ. 110., σαξων. νόμος ἄρθρ. 48., βυρτεμβεργ. νόμος ἄρθρ. 122., βαδικὸν νομοσχ. ἄρθρ. 161. [ἑλλην. ποιν. νόμος ἄρθρ. 109. 110. ἐδ. 1.]) καθιερωμένον κανόνα, ὅτι πρέπει νὰ ἐπιβάλληται ἡ ποινή τῆς βαρυτέρας παραβάσεως μετ' ἀναλόγου προσθήκης ἢ ἐπιτάσεως. Πυρᾶδοξος εἶναι ἡ

διάταξις τοῦ ποιν. νόμου τῆς Λυκέρνης, ἀρθρ. 83., κατὰ τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ προστίθεται εἰς τὴν ποινὴν τοῦ βαρυτέρου ἀδικήματος ἐν τέταρτον τῆς νομίμου ποινῆς ἐκάστου τῶν λοιπῶν ἀδικημάτων. Μεγάλη προσοχὴ ἀπαιτεῖται πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ὑπὲρ τὸ δέον ἐκτάσεως τῆς ἐννοίας τῆς ἰδανικῆς σύρροῦς. *Goerner Jahrb. der Gesetzbücher in Baiern I.* σελ. 175.

§. 132.

Προκειμένης ἐπιτάσεως, πρέπει νὰ ἐπιβάλληται ἡ παρά τοῦ νόμου ὀριζομένη ποινὴ μετὰ τινος προσθήκης, οὐχὶ δὲ βαρύτερόν τι, διάφορον κατὰ τὸ εἶδος, κακόν (α).

(α) *Ho il iudex et defensor C. VI. §. 63. Ko ch. inst. jur. crim. §. 186.*

§. 132 α (τοῦ ἐκδ.)

Ἡ παρά τινος ἐπὶ ἀξιοποίνῳ πράξει τιμωρηθέντος ἤδη ἀτόμου ἐκτέλεσις νέου ἀδικήματος, δύναται νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν: 1) καθόσον ὁ ἤδη τιμωρηθεὶς πράττει ἐν γένει ὁποιονδήποτε ἀδίκημα, ἢ 2) καθόσον πράττει τὸ αὐτὸ ἀδίκημα, ἐφ' ᾧ ἐτιμωρήθη, ἢ ἄλλο τι ὁμοειδές, ἢ 3) καθόσον ἐπὶ τινῶν ἀδικημάτων, τῶν ὁποίων τὴν ἐπανάληψιν θεωρεῖ ὁ νόμος ὡς ὑποτροπὴν, ὁ καταδικασθεὶς πράττει ἐκ νέου τὸ αὐτὸ ἢ ὁμοειδές ἄλλο ἀδίκημα. Ὡς πρὸς τοῦτο καὶ αὐτὴ ἡ νομικὴ γλῶσσα τῶν νεωτέρων διαφέρει πολὺ (α). Τὸ κοινὸν γερμανικὸν δίκαιον δὲν περιέχει περὶ ὑποτροπῆς (β) κανένα νόμον (γ) δίδοντα ἐπὶ παντὸς ἀδικήματος εἰς τὸν δικαστὴν τὴν ἐξουσίαν ν' ἀναβιάζῃ ἕνεκεν ὑποτροπῆς τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου ὠρισμένην ποινὴν ἢ τὸν νόμιμον ἀνώτατον ὄρον, διότι τὰ περὶ ὑποτροπῆς χωρὶα τοῦ κοι-

νοῦ δικαίου (δ) ἀναφέρουσιν αὐτὴν (ε) ἐπὶ τινων μόνον ἀδικημάτων, καὶ ἐκεῖ δι' ἰδιαιτέρους λόγους. Ὅθεν ὁ κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον δικάζων δικαστὴς ὀφείλει, ἐὰν δὲν ὑπάρχη ἐγγύωριος νόμος διατάττων ἄλλο τι, νὰ θεωρῇ τὴν ἐπανάληψιν τῶν ἀδικημάτων ὡς ἀπλοῦν ἐπιβαρυντικὸν λόγον κατὰ τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς δι' ἀορίστων ποινικῶν νόμον ἀπειλουμένης ποινῆς. Καὶ κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου (ζ) δὲν δύναται νὰ δικαιολογηθῇ ἡ γνώμη, ὅτι ἐπὶ παντός ἀδικήματος (η) πρέπει ἐν περιπτώσει ὑποτροπῆς νὰ ἐπιβάλληται αὐστηροτέρα ποινὴ, διότι πολλάκις ἀφορμὴ τῆς ὑποτροπῆς εἶναι αὐτὴ ἡ πολιτεία (θ), καὶ διότι ὁ σκοπὸς τῆς ποινῆς δύναται εὐκόλως νὰ ἐπιτευχθῇ σκληρυνομένης διὰ καταλλήλου ἐντάσεως τῆς εἰς τοὺς ὑποτρόπους ἐπιβλητέας στερητικῆς τῆς ἐλευθερίας ποινῆς (ι). Εἰς τὰς νέας νομοθεσίας, εἰς τὰς ὁποίας ἐπενεργεῖ ἔτι πολλαχῶς ἡ θεωρία τῆς ἐκφοβήσεως, ὑπάρχει μεγίστη διαφορὰ ὡς πρὸς τὴν ἔκτασιν αὐτὴν τῆς ἐννοίας τῆς ὑποτροπῆς (κ), καθὼς καὶ ὡς πρὸς τὸ ζήτημα, ἐὰν διὰ νὰ ὑπάρξῃ ὑποτροπὴ ἀρκῆ νὰ πράττηται τὸ νέον ἀδικημα μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς προηγηθείσης δικαστικῆς ἀποφάσεως (λ), ἢ ἐὰν πρέπη νὰ ὑπέφερον ἐν μέρει τὴν ποινὴν ὁ καταδικασθεὶς (μ) ἢ νὰ τὴν ἐξεπλήρωσεν ὀλόκληρον (ν). Ἐὰν ὁ νόμος ἀπλῶς ἀναφέρῃ τὴν ὑποτροπὴν ὡς κολάσιμον, πρέπει, ἐὰν δὲν διατάττηται ἄλλο τι, νὰ ἐπιβάλληται ἡ ποινὴ τῆς ὑποτροπῆς τότε μόνον, ὅταν ὁ καταδικασθεὶς πράξῃ ἐκ νέου τὸ αὐτὸ ἀδικημα, διὰ τὸ ὁποῖον ἐτιμωρήθη ἤδη, ἢ ἄλλο ἀδικημα ὁμοειδὲς (ξ). Εἶναι ἀδιάφορον, ἐὰν ὑπέστη τὴν πρώτην τιμωρίαν ἐντὸς ἡ

ἐκτὸς τῆς ἐπικρατείας (ο), ὁ δικαστὴς, ὅστις μέλλει ν' ἀποφασίσῃ περὶ τῆς ἐπὶ ὑποτροπῇ ποινῆς, πρέπει νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ἐρευνᾷ τὸ περιεχόμενον τῆς προηγουμένης ἀποφάσεως (π) ἐφ' ὅσον ἀπαιτεῖται διὰ νὰ πεισθῇ περὶ τοῦ ἂν ὑπάρχῃ ὑποτροπῇ.

- (2) Ἐγένετο ὑπὸ τινῶν λόγος περὶ κυρίας καὶ μὴ κυρίας ὑποτροπῆς. Bauer Anmerk. zum hannövr. Entwurf I. seil. 617. Abegg Lehrb. seil. 230.
- (6) Ἐκτὸς τῶν ἐν τῷ §. 131. σημ. (6) ἀναφερομένων συγγραμμάτων, ἴσως Wendt de delictis recidivis. Erl. 1824. van der Does de plur. ab eodem commiss. crim. eterim. repetito Traj. 1826. Hohbach (Archiv des Criminalr. IX. nr. 5.) Schauerlen (Archiv IX. seil. 648.) van der Bulke de relapsu in malefic. Gand 1829. van der Pfordten Zurheins Zeitschr. für Theorie und Praxis II. Bd. nr. 14).
- (7) Rosshirt Lehrb. seil. 163. Ziegler von der Strafschärfung seil. 108. Heffter Lehrb. seil. 118.
- (8) L. 28. §. 3. D. de poenis. L. 3. §. 9. D. de re milit. L. 16. §. 6. D. ad SC. Turpill. L. un. Cod. de superexact. L. 20. C. de poenis. L. 8. §. 1. C. ad 1 legg. Jul. de vi. L. 3. C. de episc. audient. Art. 157. 161. 162. C. C. C.
- (9) Καλὴν ἐξήγησιν τῶν χωρίων τούτων δίδει ὁ Hohbach (Archiv IX. nr. 5. καὶ Beitrage zum Strafrecht nr. 5.)
- (10) Carmignani delle leggi III. p. 230. Chauveau et Hellie théorie du code pénal I. p. 385. Haus observations sur le projet de révision du Code pénal. P. 182.
- (11) Archiv. des Criminalr. VII. seil. 40. Εἰς ἐκεῖνα μόνα τὰ ἀδικήματα ἀρμύζει ἢ ἐνεκεν ὑποτροπῆς ποινῇ, τῶν ὁποίων ἡ τέλεισι δύναται νὰ καταντήσῃ ἕξις ἢ ἀληθὴς κλίσις.
- (12) Ὡς ἐξέρχεται ἐκ τῆς καταστάσεως τῶν κατὰ τὴν Γερμανίαν ποινικῶν καταστημάτων καὶ ἐκ τῶν περὶ τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης ἐκθέσεων. Mittelemaier (Hitzig's Annalen. V. Heft. seil. 165. XIII. H. seil. 218.)
- (13) Ἄλλὰ πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται ὀρθῶς ὀργανισμένον σωφρονιστικὸν σύστημα. Lucas de la réforme des prisons. I. p. 297. 362.
- (14) Ὁ αὐστριακὸς νόμος, §. 37., θεωρεῖ ὡς ἐπιβαρυντικὸν λόγον, ἐάν τις ἐπιμαρτύρησῃ ἢ δῇ ἐπὶ ὁμοίῳ ἀδικήματι. Ὁ αὐστριακὸς περὶ φορολογικῶν παραβάσεων νόμος, §. 112—114., περιέχει λεπτομερεῖς διατάξεις περὶ τῆς τιμωρίας τῆς ὑποτροπῆς. Τὸ πρῶσιον δίκαιον, §. 52., ἀναφέρει μόνον ἐν γένει τὴν ἐπανάληψιν ὁμοίων ἀδικημάτων ὡς λόγον ἐπιτάσεως τῆς ἀλλοῦ ἀπλῆς ποινῆς, λαμβανομένης κατὰ τοῦτο ἴδιως ὑπ' ὄψιν τῆς τοῦ πράττοντος

τος κλάσεως πρὸς τούτου τὸ εἶδος τῶν ἀδικημάτων καὶ τοῦ ἐπιπέδου ἐπι-
κειμένου εἰς τὴν πολιτείαν κινδύνου. Αἱ νεώτεροι νομοθεταὶ εἶχον, φαί-
νεται, πρὸ πάντων τὸν γαλλικὸν ποινικὸν νόμον ὡς πρότυπον. Κατὰ τὸν νό-
μον τούτον, ἄρθρ. 56—58., δὲν ἀπαιτεῖται πρὸς καταψήφισιν τῆς ἐπί ὑπο-
τροπῆς (récidive) ποινῆς οὔτε γὰρ ἦναι κἂν ὁμοειδὲς τὸ πρῶτον μὲ τὸ νέον
ἀδίκημα, ἀλλ' ἐπὶ παντὸς ἀδικήματος πραγματοποιήσαντος ὑπὸ ἀτόμου, ὡσαύτῃ ἤδη
καταδικασθέντος, ἐπιβάλλεται, ἀντὶ τῆς ἄλλως ἀναλογιστικῆς εἰς τὸ ἀδική-
μα ποινῆς, ἡ ἀμείωτος ἀνωτέρα κατὰ τὸ εἶδος, ταυτίστικῃ, ἐὰν ἤθελεν ἄλ-
λιως ἐπιβληθῆ ἑρκυτῆ, καταγινώσκεται ἤδη διὰ τὴν ὑποτροπὴν ἡ ποινὴ τῶν
προσκαίρων δεσμῶν, ὥστε ἐάν τις καταδικασμένος εἰς δεσμὰ διὰ βίου
πράξῃ νέον κακοῦργημα, τιμωρεῖται μὲ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου. Ἐπὶ
τῶν πλημμελῶν αἰμάτων, ὅστις καταδικάσθῃ εἰς μείζονα τοῦ ἐνός ἔτους
φυλάκιον, τιμωρεῖται ἐν περιπτώσει ὑποτροπῆς μὲ τὸν ἀνώτατον τῆς ποι-
νῆς ὄρον, ὥστε ἡ ποινὴ δύναται νὰ ἦναι καὶ διπλασία τῆς πρώτης. Τὸ σύ-
στημα τοῦτο ἐθεωρήθη παρὰ πάντων ὡς σφικτῶδες καὶ ὡς προεὶν ἰγῆς θεωρίας
τῆς ἰσφοδύσεως Carnot Commen. I. p. 162, Hellie théorie du Co-
de pénal I. p. 388—399. Ha us observations sur le projet de révi-
sion. Vol. I. p. 182. Voit ard leçons sur le droit criminel. p. 288.
Goebel die Criminalgesetzgebung in Rheinpreussen. σελ. 44. Ὁ ἐ-
κματριάσθη μὲν διὰ τοῦ νόμου τοῦ 1832, §. 34., πλὴν πολὺ ἀειλῶς, διότι
ἡ κυρία βελτίωσις ἠλπίζετο ἐκ τοῦ συστήματος τῶν circonstances atté-
nuantes. Κατὰ τὸν βαυρικὸν νόμον, ἄρθρ. 111., ἀπαιτεῖται μὲν πρὸς ὑ-
ποτροπὴν τὸ ὁμοειδὲς τῶν ἀδικημάτων· ἀλλὰ διὰ τῶν σχολίων τοῦ εἰρη-
μένου νόμου, I. σελ. 273, ἐπεκτάθησαν πολὺ τῆς διατάξεως ταύτης τὰ
ὄρια, ἐκλαμβανόμενος εὐκόλως καὶ ἀσθαριέτως ὡς ὑπάρχοντος τοῦ ὁμοειδοῦς
τῶν ἀδικημάτων. Κατὰ δὲ τὴν ἐφαρμογὴν ἀνεδείχθη τὸ σύστημα τοῦτο σκλη-
ρὸν ἄμα καὶ πολυπλοκόν, διότι αἱ στερετικαὶ τῆς ἐλευθερίας ποιναὶ ἐπρε-
πε κατὰ μὲν τὴν πρώτην ὑποτροπὴν νὰ διπλασιάζωνται, κατὰ δὲ τὰς ἐπα-
νελημμένους ὑποτροπὰς ν' αὐξάνωσιν ἔτι μᾶλλον. Ἐὰν δὲ ἡ τελευταία τοῦ
ὑποτροπέου πράξις καὶ ἑαυτὴν συνειπήγῃ ποινὴν βερυτέραν τῆς τοῦ πρώτου
ἀδικήματος, ἔπρεπε νὰ ἐπιβάλληται ἡ βερυτέρα αὕτη ποινὴ ἐκπυζημένη
μὲ τὴν ποινὴν τοῦ πρώτου ἀδικήματος. Ὁρα Schellhas (Arch. des Crimi-
nalr. II. nr. 32.) καὶ τὰ ἐν τῇ σημ. 2. ἀναφερόμενα συγγράμματα τῶν
Wendt καὶ Pfordten (Zurhein's Zeitschrift II. σελ. 167.) ἡ
σκληρότης τοῦ προεκτεθέντος συστήματος (ὄρα Goenner Jahrb. der Ge-
setzgebung I. σελ. 180.) καὶ αἱ κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ ἀνεφεύμεναι
περιπλοκαὶ ἐξετέθησαν πρὸς τὸν βασιλέα παρὰ τοῦ ἐν Μονάχῳ ἀνωτάτου δι-
καστηρίου (Goenner Lehrb. III. σελ. 158.). Τὰ δὲ νομοσχέδια τῶν
1822. 1827. 1831, ἄρθρ. 114. παρεδέχθησαν τὸ ἀπλοῦστερον σύστημα,
κατὰ τὸ ὅποιον ἡ ὑποτροπὴ θεωρεῖται ἀπλῶς ὡς λόγος ἐπιτάσεως τῆς ποι-
νῆς. Goenner Motive σελ. 219. Motive zum Entwurf v. 1827. σελ.

62. Motive zum Entw. v. 1831. σελ. 142. Mittermaier über den neuesten Zustand. σελ. 136. 'Αλλ' αἱ νιώτεραι νομοθεσίαι δὲν εὐχαριστοῦνται εἰς τὴν ἀπλότητα ταύτην. 'Ο ἑλβεμβουργικὸς νόμος τῆς 3. 'Ιουλίου 1832. (Archiv des criminalr. XIV. nr. 6.) ὀρίζει ἀκριβέστερον τί ἐστὶν ὁμοειδὲς ἀδίκημα, καὶ συγχωρεῖ εἰς τὸ δικαστήριον νὰ ἐπιταίη διὰ θεμιτῶν προσθηκῶν τὴν εἰς τὸ νέον ἀδίκημα ἀναλογουσαν ποινὴν, ἢ νὰ τὴν αὐξήνῃ τὸ πολὺ μέχρι τοῦ διπλασίου, χρείας δὲ τυχούσης νὰ ἐπιβάλλῃ καὶ τὸ ἀμείωσιν ἀνώτερον εἶδος τῆς ποινῆς. Κατὰ τὴν πρώτην ὑποτροπὴν ἔχει ὁ δικαστὴς τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιβάλλῃ ποινὴν τὸ πολὺ διπλασίαν ἐκείνης ἣν ἤθελεν ἐπιβάλλει, ἂν δὲν ὑπῆρχεν ὑποτροπή. 'Ὡς πρὸς δὲ τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ἐπιὑποτροπῆς ποινῆς ὀρίζει ὁ §. 2. τοῦ ἑλβεμβ. νόμου τὰς περιπτώσεις, αἵτινες πρέπει νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ἕψιν. 'Ο σαξωνικὸς νόμος, ἀρθρ. 58., θεωρεῖ τὴν ὑποτροπὴν ὡς ὑπάρχουσαν τότε μόνον, ὅταν τις πράξῃ ἐκ νέου τὸ αὐτὸ ἢ ὁμοειδὲς τι ἀδίκημα, ὀρίζει δὲ ἐν §. 59. τίνα ἀδικήματα εἶναι ὁμοειδῆ (π. χ. κλοπὴ καὶ ὑπεξαίρεσις, ἀπίτη καὶ νόθευσις ἐξ ἰδιοτελείας ληστεία καὶ ἐκβίασις) καὶ προστίθουσιν, ὅτι ὁ δικαστὴς ἔχει μὲν τὴν ἐξουσίαν νὰ ἐπιταίη τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιβαλλομένην εἰς τὸ νέον ἀδίκημα ποινὴν, οὐχὶ ὅμως ὑπὲρ τὸ διπλάσιον τοῦ μέτρου αὐτῆς, ἰδίως δὲ ἐπὶ μὲν ἀπλῆς εἰρκτῆς οὐχὶ ἐπέκεινα τῶν 10., ἐπὶ δὲ βαρείας εἰρκτῆς οὐχὶ ἐπέκεινα τῶν 20 ἐτῶν. Μετάθεσις εἰς ἀνώτερον εἶδος ποινῆς δὲν συγχωρεῖται συνήθως. 'Ιδιαιτέρας διατάξεις περὶ εἰδικῶν περιπτώσεων ὄρα παρὰ Gross §. 58. 'Ενδοξαμὸς κατὰ τοῦ συστήματος τοῦ σαξωνικοῦ νόμου ὄρα παρὰ Herrmann zur Beurlheilung σελ. 128. καὶ Krug Studien I. σελ. 110. Κατὰ τὸν βυρτεμβουργικὸν νόμον, §. 124., ὑποτροπὴ ὑπάρχει τότε μόνον, ὅταν τις πράξῃ ἐκ νέου τὸ αὐτὸ ἢ ὁμοειδὲς τι ἀδίκημα. '὘ν δὲ τῷ εἰδικῷ μέρει τοῦ βυρτεμβ. νόμου προσδιρίζονται κατὰ δύο μόνως περιπτώσεις τὰ ὁμοειδῆ ἀδικήματα, τούτέστιν ἐπὶ τῆς σωματικῆς βλάβης (τῆς ὁποίας ὡς ὁμοειδῆ ἀναφέρονται ἐν τῷ ἀρθρ. 273. αἱ βιαιοπραγίαι, ἢ ἀντίστασις ἢ ἀναίρεσις) καὶ ἐπὶ τῆς κλοπῆς (τῆς ὁποίας ὡς ὁμοειδῆ θεωροῦνται ὡς πρὸς τὴν ὑποτροπὴν ἢ ληστεία, ἢ ἐκβίασις, ἢ ὑπεξαίρεσις, ἢ ἐξ ἰδιοτελείας ἀπίτη ἢ νόθευσις ἀρθρ. 361.) Διότι ἡ πρότασις τῆς βουλευτικῆς ἐπιτροπῆς (Bericht, σελ. 124—143.) τοῦ νὰ θρισθῶσιν ἐν γένει τὰ ὁμοειδῆ ἀδικήματα, ἀπερρίφθη. Κατὰ τὸ ἀρθρ. 127., ἡ ποινὴ τοῦ νέου ἀδικήματος αὐξάνεται ἐντὸς τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου τεθειμένων ὁρίων ἢ ἐπιταίηται διὰ νομίμου τινὸς προσθήκης· ἢ ποινὴ τῆς φυλακίσεως δύναται νὰ παραταθῆ καὶ μέχρι 6 ἐτῶν. ἂν δὲ τὸ ἐπιβλητὸν ποσὸν τῆς ποινῆς ὑπερβαίη τὸν ἀνώτατον ὅρον τοῦ εἶδους αὐτῆς, συγχωρεῖται ἢ καταψήφισις τοῦ ἀμείωσιν ἐπομένου εἶδους· ἀπὸ τῆς προσκείρου ὅμως βαρείας εἰρκτῆς τότε μόνον δύναται νὰ λείψῃ χώραν μετάθεσις εἰς τοιαύτην ποινὴν διὰ βίου, ὅταν τὸ μὲν ἀδικήμα καθ' ἑαυτὸ ἐπισφῆρῃ τοῦλάχιστον 20 ἐτῶν βαρείαν εἰρκτῆν, ἢ δὲ ἐνεκα τῆς ὑποτροπῆς θεμιτῷ προσθήκῃ, προσεγγίξῃ εἰς τὸν ἀνώτατον ὅρον τῆς

προσκαίρου βαρείας εἰρηκτῆς. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 128., εἰάν τις καταδικασμένος εἰς βαρεῖαν εἰρηκτὴν δὲ βίου πράξη ἀδίκημα μὴ τιμωρόμενον μὲ θάνατον, πρέπει νὰ τῷ ἐπιβάλληται πάντα νόμιμος τῆς ποινῆς ἐπίτασις.. Ὁρα Zirkler (Sargwey's Monatschrift für Justispflege in Württemberg. IV. σελ. 1.), ὅστις ἀναπτύσσει τὸ σπουδαῖον ζήτημα, εἰάν πρέπει νὰ ἐφαρμόζονται αἱ γενικαὶ περὶ τῆς ὑποτροπῆς διατάξεις τῶν νόμων εἰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ὁ νόμος ἔθεις διατάξεις εἰδικὰς περὶ τῆς κατ' ἐπανάληψιν τελείσεως τινῶν ἀδικημάτων τῆς κλοπῆς π. χ. Ὁρα τὰς ἐν τῇ 2. βουλῇ συζητήσεις, συνεδ. 22. σελ. 27—64. περὶ δὲ τῶν διαφόρων γνωμῶν καὶ τῶν ἀποφάσεων τῶν βουλῶν ὄρα Hufnagel Comment. I. σελ. 274—278. Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον, §. 162., συγχωρεῖ τὴν καταψήφισιν ποινῆς ἐπὶ ὑποτροπῇ εἰς ὀρισμένα μόνον ἀδικήματα (τῶν ὁποίων ἡ τελείσις δύναται νὰ κατασταθῇ ἕξις, οἷον ἐπὶ κλοπῆς, ἀπάτης, νοθεύσεως, ὑπεχειρίσεως, παραχρᾶξεως, σωματικῆς βλάβης ἐκ προμελέτης, βιασμοῦ, ψευδορκίας, ἐμπρησμοῦ μετὰ προμελέτης) ἔριζει δὲ ἐν τῷ ἄρθρῳ 166., ὅτι εἰάν τις πράξη ἐκ νέου τὸ αὐτὸ ἢ ὁμοιωδὲς ἀδίκημα, πρέπει νὰ τῷ ἐπιβάλληται ἕνεκεν ὑποτροπῆς ποινὴ βαρυτέρα παρ' εἰάν ἔπραττε τὴν παράβασιν κατὰ πρῶτην ἢ δὴ θεράν καὶ τελευταῖον θεωρεῖ ὡς ἀνώτατον ἔρον τῆς εἰς τὴν ὑποτροπὴν ἀναλογούσης ποινῆς τὸ διπλάσιον τῆς ποινῆς ἣν ᾔθελεν ἢ παράβασις, ἐπιφέρει εἰάν ἔπραττετο κατὰ πρῶτον, προϋποτιθεμένου πάντοτε, ὅτι ἡ ἀναλογουσα εἰς τὴν νέαν παράβασιν ποινὴ δὲν εἶναι μεγαλυτέρα τῆς διὰ τὴν πρῶτην παράβασιν καταγνωθείσης.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὴν ἑλλην. ποιν. νόμον, εἰάν τις τιμωρηθεὶς ἤδη ἅπαξ ἕνεκα τινος παρανόμου πράξεως, μετέπειτα γίνῃ πάλιν ἔνοχος τῆς αὐτῆς ἀξιοποίνου πράξεως, ἡ ὑποτροπῇ (récidive) αὕτη θεωρεῖται εἰς τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς ὡς ἰδιαίτερα ἐπιβαρυντικὴ περίστασις. Ἡ ποινὴ αὕτη γίνεται τόσο μεγαλειτέρα ἢ αὐστηροτέρα, ὅσῳ ἡ ὑποτροπῇ εἶναι συνεχεστέρα, ὅσῳ βραχύτερον εἶναι τὸ διάστημα μεταξὺ τῆς προλαβούσης τιμωρήσεως καὶ ὑποτροπῆς, καὶ ὅσῳ μεγαλειτέρα ἦτον ἢ τὴν ὁποίαν πρότερον ὑπέστη ποινὴ. ἄρθρ. 111. Ἡ διάταξις ὁμοῦς αὕτη δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τὰς περιπτώσεις καθ' ἃς ὁ νόμος τιμωρεῖ μὲ ἰδιαίτεραν ποινὴν τὴν ὑποτροπὴν. ἄρθρ. 112.

(λ) Κατὰ τὸν βυρτεμπεργικὸν νόμον ἄρθρ. 124. καὶ κατὰ τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον §. 162. Ὁρα Motive zum würtemb. Entwurf σελ. 109.

- (μ) Κατὰ τὸν σαξωνικὸν νόμον ἄρθρ. 58. καὶ κατὰ τὴν πρότασιν τῆς βυρτεμ^μ βερδικῆς ἐπιτροπῆς σελ. 137.
- (ν) Τοῦτο ἀπήτησεν ἡ βυρτεμβεργικὴ βουλή διὰ ψήφων 43 κατὰ 27. "Ora Verhandlungen, Sitzung 21. σελ. 44.
- (ξ) Hellie theorie I. p. 393. Ἀλλὰ περὶ τοῦ ζητήματος τίνα εἰσὶν ὁμοειδῆ ἀδικήματα ὑπάρχουσιν εἰς τὰς διαφόρους νομοθεσίας (ἔρα τὴν σημ. κ.) ποι- κίλαι καὶ ἀθάλαστοι διατάξεις, διότι καὶ αὐτὴ ἡ λέξις, ὁμοειδὲς ἔχει δια- φέρους σημασίας καὶ διότι τὰ ἀδικήματα πράττονται ἐκ πολλῶν καὶ διαφό- ρων κινούντων αἰτίων. ἔρα Herrmann zur Beurtheilung σελ. 129.
- (ο) Κατὰ τὸν σαξωνικὸν νόμον Cuenther σελ. 43.) καὶ κατὰ τὸ βαδικὸν νο- μοσχέδιον, ἄρθρ. 163., εἶναι ἀδιάφορον, εἰάν ἡ καταδικαστικὴ ἀπόφασις ἐ- ξεδόθῃ ἐντὸς ἢ ἐκτὸς τοῦ κράτους. Κατὰ δὲ τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον, ἄρθρ. 124, ἀπαιτεῖται ἀπόφασις ἐγγυρίου δικαστηρίου ἐπὶ μόνον δὲ ἀλλοδαπῶν ἀγυρῶν, οἵτινες ἔχουσιν ἐπιτήδευμα τὸ ληστεύειν καὶ κλέπτειν, θεωρεῖται ἀπογρῶσα ἀλλοδαποῦ δικαστηρίου ἀπόφασις. "Ora Motive zum württemberg' Entw. σελ. 110. württemberg. Commissionsbericht σελ. 141. Τὴν ὁρθὴν γνώμην. ἔρα παρὰ Schüller Reitr. σελ. 44. καὶ κατωτέρω ἐν σημ. ἐπὶ τοῦ §. 332. ἔρα προσέτι Nicolini quistioni di diritto. Vol. I. p. 72—103.
- (π) Τοιαύτην διάταξιν περιέχει τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον ἐν §. 163. Εἶναι δὲ αὕτη ἰδίως ἀναγκαίη ὡς πρὸς ἀποφάσεις ἀλλοδαπῶν δικαστηρίων καὶ ὡς πρὸς ἀποφάσεις ἐκδεδομένας πρὸ τῆς εἰσαγωγῆς νέας νομοθεσίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ τῆς φύσεως τῶν ποινῶν καὶ περὶ τῶν διαφορῶν
εἰδῶν αὐτῶν.

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ τῶν ποινῶν ἐν γένει καὶ περὶ τῆς διαιρέσεως αὐτῶν.

§. 133.

Πάσης ποινῆς ἀναγκαῖος (κύριος) σκοπὸς εἶναι ἡ ἀπο-
τρέπη ἑνὸς ἑκάστου ἀπὸ τῆς ἐκτελέσεως ἀξιοποιῶν πράξεων

διὰ τοῦ ἐκ τῆς ποινικῆς ἀπειλῆς προξενουμένου φόβου. Ἄλλ' ἡ ἀπειλουμένη ποινὴ εἶναι τόσῳ σκοπιμωτέρα, ὅσῳ πλείοντες καὶ σπουδαιότερους δευτερεύοντες ἄλλους σκοποὺς εἶναι ἐπιτηδεῖα νὰ ἐπιτύχη. Εἶναι δὲ οἱ δυνατοὶ οὗτοι δευτερεύοντες σκοποὶ: 1) ἡ ἄμεσος ἐκφύθησις διὰ τῆς θέας τῆς ἐπιβαλλομένης ποινῆς, 2) ἡ ἐξασφάλισις τῆς πολιτείας ἀπὸ τῶν τιμωρουμένων ἐνόχων, 3) ἡ νόμιμος βελτίωσις τῶν τιμωρουμένων.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Αἱ εἰς τὴν γνώμην ταύτην τοῦ Φάϋερβαχ ἀναγκαῖαι διορθώσεις φαίνονται εἰς τὰς ἐπὶ τῶν §§. 8—20 γεινομένας ἤδη παρατηρήσεις.

§. 134.

Ἡ ποινὴ εἶναι δημοσία ἰκανοποίησις, καθὼς δημοσίον εἶναι καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ ἀπαιτεῖν τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῆς. Ἐπομένως, διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ποινῆς δὲν ἐξαλείφονται τὰ ἐκ τοῦ ἀδικήματος προκύπτοντα ἰδιωτικὰ δικαιώματα. Ἡ ποινὴ δὲν ἀποκλείει τὴν ἀποζημίωσιν (α).

(α) G. A. Kleinschrod *Doctrina de reparatione damni delicto dati etc* Spec. I. Wirech. 1798. Προφορικῶς περὶ τῆς παρομιίας: Mit dem Halse bezahlt man alles (ὁ λαμβάνει τὰ πληρώσει ἔλε). Mit dem Tode wettet man dem Richter und büsset dem Kläger. ὕρα Eisenhardt deutsches Recht in Sprüchwörtern, via ἐκδοσις σελ. 499.

§. 135.

Ἡ ποινὴ στηρίζεται ἐπὶ τοῦ ποινικοῦ νόμου. Ὄθεν ἡ διαφορὰ τῶν διατάξεων τοῦ ποινικοῦ νόμου μεταβάλλει καὶ τὰς περὶ ποινῆς διατάξεις. Ἀπολύτως νόμιμος (poena absoluta

legitima s. legalis) λέγεται ἡ ποινὴ, ὅταν ὁ νόμος ᾖναι ἀπολύτως ὀριστικός· σχετικῶς νόμιμος ἢ σχετικῶς ἀσθαίρετος (p. secundum quid legitima s. arbitraria), ὅταν ὁ νόμος ᾖναι σχετικῶς ὀριστικός· ἀπλῶς δὲ ἀσθαίρετος (p. arbitraria), ὅταν ὁ νόμος ᾖναι ἀπολύτως ἀόριστος (§. 76—78.).

Poena ordinaria—extraordinaria—Extraordinaria durior—extraordinaria mitior.

§. 136.

Πᾶσα δημοσία ποινὴ (p. publica), καθόσον ἱκανοποιεῖ τὸν νόμον διὰ τῆς τιμωρίας τοῦ παραβάτου, εἶναι ποινικὴ, καθόσον δὲ συνδέεται μὲ ἀδίκημά τι, (κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰς πολιτικὰς ἤγουν τὰς ἐκ τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου ποινὰς), ἐγκληματικὴ. Ἀλλὰ, κατ' αὐτὸν ἤδη τὸν ἀρχαῖον γερμανικὸν δικαστικὸν ὀργανισμόν ὑπῆρχε τὸ δικαίωμα τῆς ἐφαρμογῆς καὶ ἐλαφροτέρων δημοσίων ποινῶν (an Haut und Haar, ἐπὶ δέρματος καὶ τριχῶν) συνδεδεμένον μετὰ τῆς κατατέρας δικαιοδοσίας, τῆς πολιτικῆς λεγομένης (vogteiliche Gerichtsb.), ἐνῶ μόναι αἱ βαρεῖαι ποιναὶ au Hals und Hand, (ἐπὶ λαιμοῦ καὶ χειρῶν) ὑπήγοντο ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἀνωτέραν δικαιοδοσίαν, τὴν λεγομένην ἐγκληματικὴν. Ἐντεῦθεν προέκυψεν ἡ ὡς πρὸς τὴν δικαστικὴν ἀρμοδιότητα, κατὰ λόγον τῆς βαρύτητος τῶν ποινῶν ἔτι καὶ νῦν πρακτικὴ διάκρισις τῶν κατὰ πλατυτέραν ἔννοιαν ἐγκληματικῶν ποινῶν, εἰς πολιτικὰς καὶ εἰς κυρίως ποινικὰς ἢ ἐγκληματικὰς ποινὰς εἰς στενωτέραν ἔννοιαν (α). Τὸ ζήτημα ὁμῶς τίνες τῶν σήμερον ἐν χρήσει ποινῶν ὑπάγονται εἰς μόνην τῶν ποινικῶν δικαστηρίων τὴν ἀρμοδιότητα, ἢ δὴ

νανται καὶ ὑπὸ τῶν ἀπλῶν πολιτικῶν δικαστηρίων νὰ ἐπιβληθῶσιν, ἀποφασίζεται, τουλάχιστον ὡς πρὸς τὰ καθέκαστα, κατὰ τὰ ἰδιαίτερα, ἐγγώρια δίκαια (6).

Poena capitalis—non capitalis—P. communis—propria—P. ecclesiastica—civilis.

(α) Πρὸς Robert und Koch über Civil—und Criminalstrafen. Giessen 1785. *St u h e l* de variis causarum criminalium notionibus. Viteb. 1808.

(6) Πάντη μεταία εἶναι ἡ τῶν νομοδιδασκάλων τοῦ ποινικοῦ δικαίου προσπάθεια τοῦ νὰ διακρίνωσιν ἐν γένει μετ' ἀκριθείας τὰς ἐγκληματικὰς ποινὰς καὶ τὰ ἐγκληματικὰ ἀδικήματα. Ἡ μεταξὺ τῶν εἰδικῶν ἐγγωρίων νόμων καὶ ἐθίμων ὑπάρχουσα ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου μεγάλη διαφορὰ καθιστᾷ ἀδύνατον τὴν καταδειξὴν γενικοῦ κανόνος. Ἄρκει μόνον νὰ παραβῆται τὸ γνωστὸν *responsum* τῶν ἐν Λειψίᾳ δικαστῶν (*Schöppen*): *Carizon Q. 109. N. 22.* καὶ *Malblanc* *conspectus rei judicariae R. G. §. 96.* *Not. f.*, μὴ τὸ βρουνδεϊγολυνκίβουργικὸν διάταγμα καὶ μὴ τὸ κοβουργικὸν πολίτευμα: *Schottelius* de singularibus et antiq. in *Germ. jur. Cap. VII. §. 9. 10.* Δὲν εἶναι λοιπὸν παράδοξον, ἂν διαφανῶσι τοσοῦτον καὶ αὐτοὶ οἱ νομοδιδάσκαλοι, ἔχοντες κυρίως ὅλοι δίκαιον. Πρὸς *Röhmer* ad *Carizon Q. 109. Obs. 2. 4.* *Meister Eul. zur peul. Bechtsgel.* σελ. 26. *Koch* *inst. jur. crim. §. 644. 645.* *Qui storp Thl. II. 534. 535.*

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ὁρθῶς διατείνεται ὁ συγγραφεὺς, ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ προσδιορισθῇ, τίνες εἶναι αἱ κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον ἐγκληματικαὶ ποιναί, καὶ μάλιστα ὅσον ἀνάγεται εἰς τὰς στερητικὰς τῆς ἐλευθερίας ποινὰς καὶ εἰς τὴν *κλωίωσιρ* (*Pranger*). Ὁ λόγος εἶναι ὅτι ἡ προκειμένη διάκρισις τῶν ποινῶν ἔλαβε καθ' ἑκάστην πολιτείαν διὰ τῆς νομοθεσίας καὶ διὰ τῆς νομολογίας διάφορον ἀρχὴν, προκόψασα ἐκ τῆς πάλης τῶν ἐχόντων τὴν πολιτικὴν δικαιοδοσίαν πρὸς τοὺς ἔχοντας τὴν ἐγκληματικὴν, καὶ ὅτι κατὰ μικρὸν μόνον ἐπεξέτεινεν ἡ νομολογία ἢ ἡ νομοθεσία τὸν εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ μέσου αἰῶνος κατ' ἀρχὰς μικρὸν ἀριθμὸν τῶν ἀντικειμένων τῆς ποινικῆς δικαιοδοσίας. Ὅθεν πρέπει νὰ λαμβάνηται ἐκαστοτε ὑπ' ὄψιν ἡ ἐπιτόπιος νομοθεσία καὶ νομολογία. Ὅρα ἐκτενέστερον περὶ τούτου: *Millermaier* *das deutsche Straf-*

verfahren 3te Ausg. I. Thl. σελ. 12—18.) Πρὸ πάντων πρέπει νὰ ζητῆται, τίς ἔχει κατὰ τὴν ἐγγώριον νομοθεσίαν τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιβάλλῃ ποινὴν. Ἐὰν τὸ κατώτερον δικαστήριον, τὸ διεξάγον καὶ τὴν ἀνάκρισιν, ἔχῃ αὐτὸ τὴν ἐξουσίαν νὰ ἐπιβάλλῃ ποινὴν, ἡ ποινὴ αὕτη βεβαίως δὲν εἶναι ἐγκληματική, ἀλλ' ἀπλῶς ἀστυνομικὴ ἢ πολιτικὴ. Ὅρα προσέτι ἐν γένει *Tittmann Handb. III. §. 609. Heffter Lehrb. σελ. 579. Bauer Lehrb. §. 14.*

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Μόλις διὰ τῶν νεωτέρων νομοθεσιῶν προσδιωρίσθησαν ἀκριβέστερον αἱ ἐγκληματικαὶ ποιναί. Ὡς πρὸς τὸ γαλλικὸν δίκαιον, ὅρα τὴν σημ. τοῦ ἐκδ. ἐπὶ τοῦ §. 143. Ὁ βαυαρικὸς νόμος διακρίνει (κατὰ τὴν ὁποίαν παραδέχεται διαίρεσιν τῶν ἀδικημάτων εἰς κακουργήματα, πλημμελήματα καὶ πταίσματα ὅρα ἀνωτέρω τὴν σημ. τοῦ ἐκδ. ἐπὶ τοῦ §. 143.) ποινὰς κακουργημάτων (ἄρθρ. 2.), εἰς τὰς ὁποίας ἀνάγονται ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου, τῶν δεσμῶν, τῆς βαρείας εἰρκτῆς, τῆς ἀπλῆς εἰρκτῆς, τῆς ἐν φρουρίῳ καθείρξεως καὶ τῆς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀποβολῆς, καὶ ποινὰς πλημμελημάτων, εἰς αἷς ἀνήκουσιν ὁ σωματικὸς σωφρονισμὸς, ἡ φυλάκισις, ἡ χρηματικὴ ποινὴ. Εἰς τὸν σαξωνικὸν νόμον εἶναι ἡ διαίρεσις τῶν ποινῶν εἰς ποινὰς κακουργημάτων καὶ εἰς ποινὰς πλημμελημάτων ἐπίσης ἄγνωστος ὡς καὶ ἡ διαίρεσις αὐτῶν εἰς ἐγκληματικὰς καὶ εἰς πολιτικὰς ποινὰς. Ὁ νόμος οὗτος ἀπαριθμεῖ ἀπλῶς τὰ νόμιμα εἶδη τῶν ποινῶν καὶ ἀναγνωρίζει, ὅτι αἱ ἐν τῷ ποινικῷ νόμῳ ἀπειλούμεναι ποιναὶ πρέπει νὰ καταψηφίζωνται ὑπὸ τῶν πρὸς διαχείρισιν τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης καθιδρυμένων δικαστηρίων. Μόνον δὲ εἰς τὴν ποινικὴν δικονομίαν τῆς 30 Μαρτίου 1838. §. VIII. περιέχεται ὡς πρὸς τὴν ποινὴν τῆς φυλακίσεως ἡ διάταξις, ὅτι πᾶσα τοιαύτην ποινὴν καταγινώσκουσα ἀπόφασις πρέπει νὰ ἦναι συντεταγμένη ὑπὸ τοῦ κατὰ τὸν νομὸν Ἐφετερίου (τῆς

ἐγκληματικῆς ἀρχῆς), ἐὰν ἡ παράβασις ἐνδέχεται νὰ ἐπιφέρῃ ποινὴν φυλακίσεως ὑπερβαίνουσαν τοὺς 3 τοῦλάχιστον μῆνας. Ὡς ποινὰς ἐπιβλητέας ὑπὸ ἐγκληματικῶν δικαστηρίων ἀναφέρει ὁ νόμος τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου, τῆς βαρείας εἰρκτῆς, τῆς ἀπλῆς εἰρκτῆς, τῆς φυλακίσεως, τῆς χρηματικῆς ποινῆς, τῆς ἐπιπλήξεως. Ὁ βειμαρικός νόμος τῆς 5 ἀπριλίου 1839 (οὐσαιωδῶς ὅμοιος τοῦ σαξωνικοῦ) παραδέχεται τὰς αὐτὰς ποινὰς. Ἔτερος δὲ νόμος τῆς 9 ἀπριλίου 1839 κανονίζει τὰ περὶ ἀρμοδιότητος. Ἐκ τοῦ §. 5. τοῦ νόμου τούτου ἐξάγεται, ὅτι αἱ ἀστυνομικαὶ ἀρχαὶ ἔχουσι τὴν ἐξουσίαν νὰ ἐπιβάλλωσι φυλάκισιν μέχρι 3 μηνῶν καὶ σωματικὸν σφραγισμὸν μέχρι 30 ραβδισμῶν. Ὁμοίως καὶ ὁ βυρτεμβουργικός νόμος, ἀρθρ. 8., δὲν διακρίνει ἐγκληματικὰς καὶ πολιτικὰς ποινὰς. Ὁ περὶ πταισμάτων νόμος τῆς 2 Ὀκτωβρίου 1839 ὀρίζει τὰς ἐπὶ πταισμασιν ἐπιβλητέας ποινὰς. Τὸ κατώτερον εἶδος τῆς στερητικῆς τῆς ἐλευθερίας ποινῆς λέγεται ἐπὶ μὲν τῶν πράξεων τῶν ὑπὸ τοῦ ποινικοῦ νόμου ἀπηγορευμένων, φυλάκισις, ἐπὶ δὲ τῶν πταισμάτων, κράτησις. Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον, §. 40—34., διακρίνει ἐγκληματικὰς καὶ πολιτικὰς ποινὰς, ὑπάγον εἰς μὲν τὰς πρώτας, ἐκτὸς τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου, τὴν ποινὴν τῆς βαρείας εἰρκτῆς, τὴν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀποβολὴν καὶ τὴν διαρκῆ στέρησιν τινῶν δικαιωμάτων, εἰς δὲ τὰς δευτέρας, τὴν ποινὴν τῆς ἀπλῆς εἰρκτῆς, τὴν φυλάκισιν, τὴν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀπόλυσιν, τὴν χρηματικὴν ποινὴν καὶ τὴν ἐπίπληξιν. Ἡ τοιαύτη διαίρεσις τῶν ποινῶν εὐρίσκεται ἤδη καὶ ἐντὸς τοῦ ἰσχύοντος βαδικοῦ νόμου (badisches Strafedicict von 1803. §. 27—38.), ὅστις διαίρει ἐπίσης τὰς στερητικὰς τῆς ἐλευθερίας ποινὰς εἰς ἐγκληματικὰς (ποινὴν βαρείας εἰρκτῆς, δεσμὰ, ἐγκληματικὴν φυλάκισιν) καὶ εἰς πολιτικὰς (ἀπλῆν εἰρκτὴν, πολιτικὴν φυλάκισιν, δημόσια ἔργα).

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Περὶ τῶν ποινῶν κατὰ τὴν ἑλληνικὴν νομοθεσίαν ὅρα τὴν προσθήκην εἰς σημ. 2 τοῦ §. 143.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Κανόνες περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ποινῶν.

§. 137.

Α) Πᾶσα ποινὴ πρέπει, ἐφαρμοζομένη, νὰ ἦται πραγματικὸν κακὸν ὡς πρὸς τὸν τιμωροῦμενον. Ἐντεῦθεν ἔπονται τὰ ἑξῆς : α) κακὸν, ὅπερ ὁ ἔνοχος αὐτὸς ἐπιθυμεῖ ὡς ἀγαθόν, δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ κατ' αὐτοῦ, ἄνευ ἀντιφάσεως πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νόμου (α). β) Δὲν πρέπει νὰ ἐκτελῆται κατὰ τοῦ ἐνόχου ἢ ποινῆ, ἐὰν οὗτος εὐρίσκηται εἰς τοιαύτην κατάστασιν, καθ' ἣν δὲν δύναται νὰ αἰσθανθῇ τὴν ποινὴν, ὡς κακόν. Ἡ ἐπὶ τοῦ πτώματος ἢ τῆς εἰκόνας (β) ἐκτέλεσις τῆς ποινῆς δύναται νὰ δικαιολογηθῇ μόνον ὡς ἰδιαίτερος τύπος ἀτιμίας, ἢ ὡς σύμβολον τοῦ ὅτι πρέπει ἀφεύκτως νὰ ἐκτελῆται ἢ ἀπειλὴ τοῦ νόμου.

(α) J. Mélich. Gott. Besœcke Diss. de homicidio ex vitæ taedio ad appetendam mortem commisso non mortis poena, sed perpetuis carceribus puniendo. Hal. 1772. ἐκτετοπωμένον καὶ παρὰ Plitt Analect. N. IV. Hurlebusch in den Beiträgen N. VI. Hepp. Vers. über das Strafrecht. N. V. Abegg Untersuch. etc. Abh. I.

(β) Klein Diss. de executione in cadavere delinquentis. Rost. 1699. Coecci Diss. de justitia poenae in absentes vel mortuos statuendae atque in effigie exequendae.

Σημ. 1. τοῦ ἐκθ. Ἡ γνώμη τοῦ Φάυερβαχ εἶναι κατὰ τὴν γε-

νικότητα αὐτῆς ἐσφαλμένη. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρηται ὡς οὐσιῶδες τὸ ἂν ἡ ποινὴ *in concreto* ἦναι κακὸν διὰ τὸν παραβάτην, διότι τότε δὲν ἔπρεπε νὰ καταδικάζεται εἰς εἰρκτὴν ὅστις ἤθελε κλέψει διὰ νὰ τροφοδοτηται ἀνέτως ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ, οὔτε εἰς θάνατον, ὅστις διατελῶν ἐν φυλακῇ ἤθελε πράξει φόνον, προτιμῶν τῆς φυλακῆς τὸν θάνατον. Ἡ γνώμη τοῦ Φάϋερβαχ εἶναι ἀπόρροια τῆς περὶ ψυχολογικοῦ καταναγκασμοῦ θεωρίας του. Εἰς τὰς περιπτώσεις, τὰς ὁποίας ἔχει ὁ Φάϋερβαχ κατὰ νοῦν, ἡ τοῦ ἐνόχου ἐπιθυμία τοῦ νὰ ὑποφέρῃ τὴν ποινὴν εἶναι πολλάκις ἀποτέλεσμα τῆς ἰδίας ἑαυτοῦ πλάνης· ὅθεν ἐσφαλμένως ἀποκλείουσι τινὲς τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου ἐπὶ ἀνθρωποκτονίας πραττομένης δῆθεν ἕνεκα κόρου τῆς ζωῆς ἢ ἐπὶ σκοπῶ ἐπιτυχίας τοῦ θανάτου. Πολλάκις ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ ἐπιθυμία τοῦ ἐνόχου εἶναι κυρίως νὰ ἐπιτύχῃ βελτίωσιν τῆς παρούσης ἐπὶ τῆς γῆς καταστάσεώς του, ὑποβαλλόμενος χάριν τοῦ τοιαύτου σκοποῦ εἰς τὸν ἔσχατον κίνδυνον τοῦ νὰ στερηθῇ τῆς ζωῆς. Πολλάκις δὲ ὁ πρὸς τὸ ζῆν κόρος συνδέεται μὲ ἀληθῆ σύγχυσιν τῶν ψυχικῶν δυνάμεων."Ορα διαφόρους περιπτώσεις παρὰ *Klein Annalen* III. σελ. 91. VII. σελ. 31X. σελ. 3. *Hitzig Zeitschr.* 3. H. σελ. 75. *Richter* (*Klose Zeitschr. für Strafrechtspflege in Preussen.* I. H. nr. 4.)— Διὰ τῆς χάριτος δύναται εἰς πολλὰς περιπτώσεις νὰ ἐπενεχθῇ ἡ προσήκουσα θεραπεία."Ορα προσέτι *Oersted Grundregeln* σελ. 366. 385. *Hepp das Strafsystem nach württemberg.* Entwurf. σελ. 92.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὸ πρῶσαικὸν δίκαιον §. 831., ὅστις φονεῖ, διὰ νὰ ὑποβληθῇ εἰς θάνατον, πρέπει νὰ καταδικάζεται εἰς κάθειρξιν διὰ βίου. Τὸ βαυαρικὸν νομοσχέδιον τοῦ 1810, ἀρθρ. 12, περιεῖχε καὶ αὐτὸ τοιαύτην διάταξιν, ἣτις ὅμως δικαίως παρελείφθη ἐν τῷ νόμῳ.

§. 138.

B) Ἡ ποινὴ πρέπει νὰ ἐπιβάλληται εἰς μόνον τὸν ἔνοχον οὐδέποτε δὲ εἰς τὸν ἀθῶνον (α) (proena suos teneat auctores). Ὅθεν, 1) ὁ δικαστὴς δὲν πρέπει, κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν αὐθαιρέτων ποινῶν, νὰ καταγινώσκη κακόν τι ἐναντίον ἀθῶου, διὰ νὰ τιμωρήσῃ διὰ τῶν παθημάτων τούτου τὸν πραγματικῶς ἔνοχον (β). 2) Ἡ ποινὴ δὲν πρέπει νὰ ἐπιβάλληται συγχρόνως εἰς τὸν ἔνοχον καὶ εἰς τινὰ ἀθῶον. Ἐπομένως, ἐὰν πρόκηται περὶ ἀδικήματος ὄλων ἢ τῶν πλείστων μελῶν κοινότητος, δὲν πρέπει νὰ ἐπεκτείνηται ἡ ποινὴ εἰς τὴν κοινότητα ὡς τοιαύτην, ἀλλὰ πρέπει νὰ περιορίζηται εἰς μόνους τοὺς ἐνόχους (γ).

(α) L. 26. D. poenis, ἰδίως δὲ L. 22. C. eod.

(β) Ἐὰν ὁ νόμος διατάτῃ τὸ ἐναντίον, ὡς L. 5. C. ad L. Jul. Maj., εἰς μὲν τὸν νομοθέτην ἀνήκει τῆς εὐθύνης τὸ βῆρος, εἰς δὲ τὸν δικαστὴν, τῆς ἐφαρμογῆς τὸ καθῆκον, εἰς δὲ τὸν ἔχοντα τὸ δικαίωμα τῆς χάριτος, τῆς αὐστηρότητος ἢ μετρίαις.

(γ) Ὅθεν ἡ στέρησις τῶν προνομίων τῶν κοινοτήτων δὲν δύναται ὡς ποινὴ νὰ ἐπιβληθῇ διὰ πάντα, ἀλλὰ μόνον δι' ὀρισμένον χρόνον· αἱ δὲ χρηματικαὶ ποιναὶ δὲν πρέπει νὰ λαμβάνωνται ἐκ τῶν ὑπαρχόντων τῆς κοινότητος, ἀλλὰ ἐκ τῆς περιουσίας ἐνὸς ἐκάστου τῶν μελῶν αὐτῆς. Πρβ. ἀνωτέρω §. 28.

§. 139.

Ἐκ τῆς τεθείσης ἀρχῆς ἔπεται προσέτι, 3) ὅτι πᾶσα ποινὴ, ἣτις δὲν ἐπίκειται συγχρόνως ὡς δημόσιον χρέος ἐπὶ τῆς περιουσίας τοῦ ἐνόχου, δὲν μεταβιβάζεται εἰς τοὺς κληρονόμους αὐτοῦ. Μεταβιβάζονται δὲ μόνον αἱ τὴν περιουσίαν ἀφορῶσαι ποιναὶ, ἐὰν ἦτοι 1) κατεδικάσθῃ ζῶν ἔτι ὁ ἀδικήσας, ἢ 2) τὸ πραχθὲν ἀδίκημα ἦναι τοιοῦτον, ἕνεκα τοῦ ὁποίου δημεύεται κατὰ τοὺς νόμους αὐτοδικαίως

(*ipso jure*) καὶ ἀμέσως μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀξιοποιήτου πράξεως ὀλόκληρος ἢ περιουσία τοῦ παρανομήσαντος ἢ μέρος αὐτῆς (α).

(*) L. 20. D. de accusat. L. 14. D. de publ. et. vect. L. 22. D. de Scto Silan. L. 38. D. de R. J. L. 4. C. de apostat. L. 5. C. si reus vol accusatus mortal. Kleinschrod de reparatione damni delicto dati. Spec. 1. §. 12—14. καὶ τοῦ αὐτοῦ syst. Entw. II, Thl. §. 38. 39.

§ 140.

Γ) Πᾶσα ποινὴ πρέπει νὰ ἐκτελεῖται δημοσίᾳ, διότι εἶναι ἀνάγκη νὰ κρατύνηται ἢ ἀπειλὴ τοῦ νόμου διὰ τῆς ἐκτέλεσεως (α). Οἱ ἄπλοῖ δὲ σωφρονισμοὶ, τοὺς ὁποίους ἐπιβάλλει ἡ ἀστυνομία πρὸς βελτίωσιν τῶν τιμωρουμένων δύνανται, ἐνίοτε δὲ καὶ πρέπει, νὰ ἐπιβάλλωνται κατ' ἰδίαν, διότι μόνον σκοπὸν ἔχουσι νὰ ἐπενεργήσωσιν εἰς τὸ ἄτομον τοῦ τιμωρουμένου, καὶ ἡ δημοσιότης ἤθελεν ἀντιβαίνει εἰς τὸν σκοπὸν τῆς βελτιώσεως αὐτοῦ.

(*) Ὁ λόγος οὗτος ἀρκεῖ πρὸς ἀντίκρουσιν τῆς γνώμης τοῦ Benjamin Ruseh Untersuchung der Wirkungen öffentlicher Strafen auf die Verbrichen und die Gesellschaft, aus dem Englischen übersezt. Leipz. 1772. Κατὰ τῆς γνώμης τοῦ Ruseh εἶναι ἐν μέρει ὁ Puttmann über die öffentliche Vollstreckung der peinl. Strafen. Ein Sendschreiben an Herrn Benjamin Ruseh. Leipz. 1792.

Συμ. τοῦ ἐκδ. Πολλοὶ τῶν νεωτέρων ὑποστηρίζουσι τὴν γνώμην, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐκτελῶνται δημοσίᾳ αἱ ποιναὶ, καὶ μάλιστα αἱ κεφαλικαὶ. διότι, λέγουσιν, ἡ τὸ κοινὸν λαμβάνει μεγάλην συμπάθειαν πρὸς τὸν τιμωρούμενον, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐξασθενεῖ τὸ πρὸς τὸν νόμον σέβας, ἢ γεννᾶται ἀποστροφή πρὸς τὴν ποινικὴν δικαιοσύνην, ἢ ἀμβλύνονται τὰ εὐγενῆ αἰσθήματα καὶ γεννᾶται εἰδὸς τι ὀμότητος. Ὅρα

πρὸ πάντων *Silvela du maintien de la peine de mort.* Paris 1832. p. 242—304. Εἰς τὴν βουλὴν τῆς Δρέσδης ἐσυζητήθη κατὰ τὸ 1834 τὸ ζήτημα τοῦτο. *Grohmann Christenthum und Vernunft für die Abschaffung der Todesstrafe.* Berlin 1835. σελ. 239. Παρεδέχθη δὲ ἡ βουλὴ τὴν δημοσίαν ἐκτέλεσιν. *Mittermaier (Archiv des Criminalr)* 1836 σελ. 23.) Τὸ διὰ τὴν Βέρνην νομοσχέδιον, §. 4., παραδέχεται τὴν δημοσιότητα ὑπὸ περιορισμοῦς, ὅποιοι ἰσχύουσιν ἐν Ἀμερικῇ. Πρέπει ὅμως νὰ ὑποστηρίξωμεν τὴν ἀνάγκην τῆς δημοσιότητος τῆς ἐκτελέσεως ὅταν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν, ὅτι ὁ νομοθέτης δὲν δύναται νὰ παραβλέψῃ τὸν δευτερεύοντα σκοπὸν τῆς ποινῆς, τὸν ἀποβλέποντα εἰς ἐκφύβησιν *Mittermaier (Arch. des Criminalr. neue Folge I.* σελ. 224.) Μόνον εἰς πολιτείας τινὰς τῆς ἀρκτοῦς Ἀμερικῆς, π. χ. εἰς τὴν Πενσυλβανίαν, ἡ ἐκτέλεσις τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου γίνεται ἐπὶ παρουσίᾳ ὠρισμένων μαρτύρων, ἀποκλειομένου δὲ τοῦ κοινοῦ. *Mittermaier (Zeitschr. für auslaend. Gesetzgebung VII.* 154.) Εἰς τὴν βυρτεμβεργικὴν βουλὴν ἐγένετο πρότασις τοῦν' ἀπαγορευθῆ ἡ δημοσιότης, ἀλλ' ἀπερρίφθη διὰ μεγάλης πλειοψηφίας. *Herp Comm. I.* σελ. 439.

§. 141.

Δ) Πάσης ποινῆς ἡ ἐκτέλεσις πρέπει νὰ στηρίζεται εἰς δικαστικὴν ἀπόφασιν, προσδιορίζουσαν τὸ εἶδος καὶ τὸν βαθμὸν τοῦ ἐπιβλητέου κακοῦ. (α) Διότι οὐδεὶς πρέπει νὰ ὑποφέρῃ κακὸν μεγαλύτερον τοῦ εἰς τὴν πράξιν του ἀρμόζοντος.

(α) Μόνον ἐπὶ τῆς ποινῆς τῆς μαστιγώσεως (Stauplesen) δὲν τηρεῖται ὁ κανὼν οὗτος.

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ τῶν κατὰ τὴν Γερμανίαν ἐν χρήσει ποινῶν.

Jac. Dübler. theatrum poenarum, suppliciorum et executionum criminalium, oder Schauplatz der Leibes- und Lebensstrafen. Sondershausen 1693. 4. (Πότε θέλει τελευταίον κατασταθῆ περιττὸν τὸ ἀνάμικτον τοῦτο σύγγραμμα διὰ τῆς ἐκδόσεως ἄλλου τινὸς νεωτέρου ;)

J. C. H. Dreyer antiq. Anm. über einige in dem mittlern Zeitalter in Deutschland und im Norden üblich gewesene Lebens-, Leibes- und Ehrenstrafen. Lüb. 1792.

§. 142.

Ὁ δικαστὴς ὀφείλει νὰ μὴ ἐπιβάλλῃ ἄλλας ποινάς, εἰ μὴ τὰς τεθειμένας ὑπὸ τῶν νόμων, καὶ δὲν ἔχει τὴν ἐξουσίαν γὰ ἐφευρίσκει αὐτὸς νέα ποινῶν εἶδη. Ἐπίσης καὶ ὅταν πρόκηται περὶ τῆς ἐφαρμογῆς αὐθαιρέτων ποινῶν, ὀφείλει νὰ ἐκλέγῃ μόνον τοιαύτας, αἵτινες περιέχονται εἰς τὴν ποινικὴν νομοθεσίαν, ἢ τὰς ὁποίας καθιέρωσεν ἡ συνθήθεια. Ἐντεῦθεν ἡ ἀνάγκη τῆς παρουσίας διδασκαλίας.

§. 143.

Αἱ ποινὰὶ δύνανται νὰ διαιρεθῶσιν ἐν γένει εἰς φερωνόμους καὶ εἰς ἀνωνόμους. Εἰς τὰς τελευταίας ἀνήκει ἡ στέρησις τινων δικαιωμάτων ἢ προνομίων, ἢ ἀπαγόρευσις τινων ἄλλως θεμιτῶν πράξεων καὶ ἐπιχειρήσεων, οἷον ἡ ἀπαγόρευσις ἐπιτηδεύματος, ἀρχῆς κ.τ.λ.

(α) L. 9. pr. §. 1—9. D. de poenis. Ἡ ἀπαγόρευσις τοῦ ἐμφανίζεσθαι εἰς τὰ θέατρα εἶναι ποινὴ κατὰ τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον, L. 28. §. 3. eod., ἡ δὲ Οὐλπιανὸς προτείνει ὡς ζήτημα, εἰν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ποινὴ καὶ ἡ πρὸς τὸ ἐμφορεύεσθαι ὑποχρέωσις. L. 9. §. D. eod.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Εἰς τὴν τοῦ συστήματος τῶν ποινῶν ἐξέτασιν εἶναι ἀνάγκη νὰ διακρίνωμεν ἀπ' ἀλλήλων τὴν νομιμότητα καὶ τὴν σκοπιμότητα ἐκάστου εἶδους ποινῆς. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν σκοπιμότητα, ὀφείλει ὁ νομοθέτης νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν ἐν μέρει μὲν τὰς ἰδιαιτέρας περιστάσεις τοῦ ἔθνους, διὰ τὸ ὅποσον εἶναι προσδιωρισμένη ἡ νομοθεσία, ἐν μέρει δὲ τοὺς κανόνας τῆς φρονήσεως (διότι πολλάκις εἰδός τι ποινῆς εἶναι μὲν κακὸν, ἀλλ' ἐπιφέρει καὶ συνεπείας ἐπιβλαβεῖς, τὰς ὁποίας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θέλῃ ὁ νόμος), ἐν μέρει δὲ τὰ ἀπαιτούμενα, ὅσα πρέπει νὰ ἔχῃ πᾶσα ποινὴ κατὰ τὴν παραδεκτὴν γενομένην τοῦ ποινικοῦ δικαίου θεωρίαν. Ὁρα. *Bentham traité de legislation civile et pénale* (Oeuvres Bruxelles 1829.) Vol. I. p. 176. *Rossi traité de droit pénal* Vol. III. p. 419. *Carmignani delle leggi* III. p. 130. *Richter das philosophische Strafrecht.* σελ. 247. *Hepp über die Gerechtigkeitstheorien,* σελ. 76. *Baroli diritto naturale* Vol. IV. p. 117. v. *Preuschen Gerechtigkeitstheorie* II. σελ. 92. *Henrici über die Unzulänglichkeit eines einfachen Strafrechtsprinzips.* σελ. 85. Διὰ ταῦτα ἔχει μεγάλην ἐπιρροὴν ὡς πρὸς τὴν ἐκλογὴν τῶν ποινῶν ἡ παραδοχὴ τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης θεωρίας περὶ τοῦ ποινικοῦ δικαίου. Τὸ σύστημα τῶν ποινῶν κατὰ τὸ κοινὸν γερμανικὸν δίκαιον εἶναι σύμφυρτον μίγμα τῶν διατάξεων τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου, τῶν ποινῶν τῆς ποινικῆς διατάξεως τοῦ Καρόλου καὶ τῶν θεωριῶν τῆς πράξεως· ἀλλ' ἐκάστη τῶν πηγῶν τούτων ἐστηρίζετο εἰς ἄλλας περὶ ποινικοῦ δικαίου ἀρχὰς καὶ περιεῖχεν εἶδη ποινῶν, μὴ ἐφαρμοζομένων πλέον σήμερον. Καὶ μεταξὺ αὐτῶν τῶν ρωμαίων νο-

μοδιδασκάλων, τοῦ Οὐλπιαροῦ L. C. §. 2. L. 8. D. de poenis), τοῦ Παύλου (rec. sent. V. tit. 17. §. 3.). τοῦ Καλλιόστράτου (L. 28. D. de poenis. L. 5. D. de extraord. cognit.), ὑπῆρχε διαφωνία ὡς πρὸς τὰ εἶδη τῶν ποινῶν καὶ ὡς πρὸς τὴν διαιρέσιν αὐτῶν. Τὸ εἰς τὰς διαφόρους τάξεις τῶν πολιτῶν ἀναγόμενον ῥωμαϊκὸν δίκαιον ἦτο οὐσιῶδες ὡς πρὸς τὰ ἐπιβλητέα εἶδη τῶν ποινῶν. Ὑπὸ τὴν ἔκφρασιν poena capitales περιελάμβανε τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον οὐ μόνον τὰς ποινὰς τοῦ θανάτου, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐξῆς: damnatio ad metalla, deportatio, aquae et ignis interdictio. Περὶ τοῦ ῥωμαϊκοῦ συστήματος τῶν ποινῶν ὄρα *Cremani elem. jur. crim. I. p. 175. Marezoll über bürgerliche Ehre*, σελ. 22. *Rosshirt Lehrb* σελ. 120. *Heffter Lehrb*. σελ. 137—144. Ἡ Π. Δ. Κ. παραπέμπει πάντοτε εἰς τὸ ἔθιμον δίκαιον τῆς ἐποχῆς τῆς καὶ εἰς τὰ εἰδικὰ ἐπιτόπια ἔθιμα. Ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου καὶ αἱ πηρωτικαὶ ποιναὶ ἦσαν συνήθει· ἡ δὲ ποινὴ τῆς φυλακίσεως ἀναφέρεται μὲν ἐντὸς τῆς Π. Δ. Κ. (ἄρθ. 175. 176. 216.), ἀλλὰ σπανίως διὰ τὴν κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ἔλλειψιν ποινικῶν καταστημάτων. Εἰς τὰ ἄρθρα 10 καὶ 101 τῆς Π. Δ. Κ. (πρὸς Bamberg. 222.) γίνεται μὲν λόγος περὶ φυλακίσεως διὰ βίου, ὄρα ὅμως *Abegg* (*Archiv des Criminalr.* 1838. σελ. 71.). Ὑστερον κατέστησαν συνεχέστεραι αἱ περιορίζουσαι τὴν ἐλευθερίαν ποιναί. ὄρα *Wächter über Strafarten und Strafanstalten von Württemberg. Tüb. 1832. Hepp das Strafsystem des neuen württemberg. Entwurfs. Heidelb. 1836.*

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Τὸ περὶ τῶν ποινῶν σύστημα τῶν νεωτέρων νομοθεσιῶν εἶναι πολὺ διάφορον. 1) Τὸ γαλλικὸν δίκαιον διαιρεῖ τὰ διάφορα εἶδη τῶν ποινῶν εἰς τρεῖς τάξεις, ἐπὶ τῇ βᾶσει τῆς διαιρέσεως τῶν ἀδικημάτων εἰς κακουργήματα,

πλημμελήματα καὶ πταίσματα. Ποιναὶ κακούργημάτων εἶναι: 1) ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου (Code pénal, art 13.)· 2) ἡ ποινὴ τῶν δεσμῶν travaux for cés, α) τῶν διὰ βίου, μετὰ δημοσίας ἐκθέσεως καὶ μετὰ καυτηριάσεως (Code Art. 15. [ἡ τελευταία αὕτη κατηργήθη διὰ τοῦ νόμου τῆς 28 Ἀπριλίου 1832])· β) τῶν προσκαιρῶν, ἤγουν τοῦλάχιστον 5 καὶ τὸ πολὺ 20 ἐτῶν. Περὶ τῆς ποινῆς τῶν galères ὄρα *Mit-termaier* (*Julius Jahrb. der Straf- und Besserungsanstalten*. 1830. Heft 4. κ. 5.) *Morau Christophe* l'état actuel des prisons. pag. 265. 378. 3). Ὁ ὑπερορισμὸς, φερομένον τοῦ καταδίκου εἰς ὄρισμένον ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως τόπον ἐκτὸς τῆς ἡπείρου (Code 17. 18. τροπολογ. διὰ τοῦ νόμου τῆς 28 Ἀπριλίου 1832. ἄρθρ. 17. *Hellie* théorie du Code pénal I. p. 131.)· 4) ἡ εἰρκτὴ (reclusion), ἠνωμένη μὲ κατανάγκασιν εἰς δημοσία ἔργα (Code Art. 20—24.), καὶ συνισταμένη τοῦλάχιστον εἰς 5 καὶ τὸ πολὺ εἰς 10 ἔτη· 5) ἡ ἐν φρουρίῳ κάθειρξις (τὴν ὁποίαν εἰσήγαγεν ὁ νόμος τοῦ 1832 διὰ τοῦς ἕνεκα πολιτικῶν ἀδικημάτων καταδίκους. *Hellie* théorie I. p. 149.)· 6) ἡ δημοσία ἐκθεσις, ὡς συνέπεια τῆς εἰς δεσμὰ καὶ εἰς εἰρκτὴν καταδίκης (Code Art. 22.). Δυνάμει τοῦ νόμου τοῦ 1832 ἔχουσι τὰ δικαστήρια τὸ δικαίωμα ν' ἀπαλλάττωσι τῆς συνεπείας ταύτης τοῦς καταδίκους· 7) ἡ δήμευσις τῆς περιουσίας (Code Art. 38. 39.)· ἀλλὰ τὸ ἄρθρ. 66. τοῦ γαλλικοῦ πολιτεύματος καταργεῖ τὴν ποινὴν ταύτην. 8) ἡ ἐξορία (bannissement) ἀπὸ 5 ἕως 10 ἐτῶν. Code Art. 32. 33. 9) ἡ ἀστυκὴ καθάίρεσις, συνισταμένη εἰς ἀφαιρέσιν τῶν πολιτικῶν καὶ τινῶν ἀστυκῶν δικαιωμάτων (Code Art. 34.) Ποιναὶ πλημμελημάτων εἶναι: 1) ἡ φυλάκισις, ἀπὸ 6 ἡμερῶν ἕως 5 ἐτῶν (Code Art. 40.)· 2) ἡ ἐπὶ ὄρισμένον χρόνον ἀποστέρησις ἀστυκῶν τινῶν δικαιωμάτων (Code Art. 42.)· 3) ἡ χρηματικὴ ποινὴ ἀπὸ 16 φράγκων καὶ ἀνωτέρω. Κοινὴ συνέπεια τῶν ἐπὶ

κακουργήμασι καὶ τῶν ἐπὶ πλημμελήμασι ποινῶν εἶναι ἡ θέσις τῶν καταδικῶν ὑπὸ ἀστυνομικῆν ἐπιτήρησιν (Code Art. 11. 44.), τῆς ὁποίας τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι, ὅτι ἡ κυβέρνησις προσδιορίζει ὡς κατοικίαν τοῦ καταδίκου ῥητὸν τόπον, ἀπὸ τοῦ ὁποίου δὲν δύναται οὗτος ν' ἀπομακρυνθῆ ἄνευ ἀδείας τῆς ἀστυνομικῆς ἀρχῆς (Code Art. 44. 47.). Τοῦ συστήματος τούτου τὴν αὐστηρότητα ἐμετρίασεν ὁ νόμος τῆς 28 ἀπριλίου 1832. *Hellie th éorie* I. p. 248. Ποινὰ πταισμάτων εἶναι φυλάκισις μέχρι 5 ἡμερῶν καὶ πρόστιμον 5—15 φράγκων (Code Art. 465—467). Ὅρα ἐν γένει περὶ τοῦ περὶ τοῖς Γάλλοις συστήματος τῶν ποινῶν: *Carnot Comment.* I. p. 34. *Bavoux leçons* p. 539. *Hellie th éorie du Code pénal* I. p. 53. *Rauter traité* I. p. 249. ff. *Boitard* p. 70. ff. II). Ὁ αὐστριακὸς νόμος παραδέχεται τὰς ἐξῆς ποινάς: 1) τὴν τοῦ θανάτου (ἄρθρ. 9.)· 2) τὴν κάθειρξιν κατὰ τρεῖς διαφόρους βαθμοὺς, α) ἀπλῆν κάθειρξιν ἄνευ ἀλύσεων, β) αὐστηρὰν κάθειρξιν μὲ ἀλύσεις, γ) αὐστηροτάτην κάθειρξιν μὲ ἀλύσεις, καὶ ἀπόλυτον ἀπομόνωσιν. Ἡ κάθειρξις ἐπιβάλλεται διὰ βίου ἢ προσωπαίρως ἀπὸ 6 μηνῶν ἕως 20 ἐτῶν (τοῦ αὐστρ. νόμου ἄρθρ. 11—16.), ἐπιτείνεται δὲ διὰ καταναγκασμοῦ εἰς δημοσία ἔργα (§. 18.). 3) τὴν δημοσίαν ἐκθεσίαν (§. 19.)· 4) τὸν σωματικὸν σωφρονισμόν (§. 20.)· 5) τὴν ἐξορίαν (§. 22.). Ὅρα περὶ τοῦ αὐστριακοῦ συστήματος τῶν ποινῶν: *Jenull das oesterreich. Criminal r. I. Thl.* σελ. 206. κ. ἐπ. III) Τὸ πρῶσικὸν δίκαιον ἀπειλεῖ τὰς ἐξῆς ποινάς: 1) τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου (ἐκτελουμένην, κατὰ τὸ διάταγμα τῆς 19 ἰουνίου 1811, διὰ πελέκως). Περὶ τῆς κατὰ διαφόρους τρόπους ἐκτελέσεως τῆς θανατικῆς ποινῆς ὄρα *Mannkopf preuss. Criminalordn.* σελ. 347. 2) περιοριζούσας τὴν ἐλευθερίαν ποινάς, ἐπὶ τῶν ὁποίων διακρίνει ὁ νόμος κάθειρξιν ἐν φρουρίῳ, βαρεῖαν εἰρκτὴν, ἀπλῆν εἰρκτὴν, φυλά-

κισιν. Ἐάν ὁ νόμος ἀφίη τὴν ἐκλογὴν εἰς τὸ δικαστήριον, προσδιορίζει τοῦτο ἐν τῇ ἀποφάσει τὸν τρόπον, ὅπου πρέπει νὰ ἐκπληρωθῇ ἡ ποινή. Ἐάν ὁ νόμος ἀπειλῇ ῥητὸν εἶδος ποινῆς, ὀφείλει τὸ δικαστήριον νὰ ἐπιβάλλῃ τὴν ποινὴν ταύτην. Περὶ τῶν λόγων, αἵτινες ἔχουσιν ἐπιρροὴν εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ἐκλογὴν τῆς ἐν φρουρίῳ καθείρξεως ἢ τῆς βαρείας εἰρκτῆς, ὄρα πολλὰ διατάγματα παρὰ *Mannkopf preussisches Criminalrecht I.* σελ. 26. *Mannkopf preuss. Criminalordnung* σελ. 353. Ἡ βαρεία εἰρκτὴ δὲν δύναται νὰ ἦναι ἐλάχιστων τῶν 3 μηνῶν *Koch Repertorium des preuss. Strafrechts* σελ. 78. 3) τὸν σωματικὸν σωφρονισμὸν, ὅστις κατὰ τὸ διάταγμα τῆς 23 μαΐου 1822 πρέπει νὰ ἐπιβάλληται εἰς μόνους τοὺς ἐκ τῆς ἐσχάτης τάξεως τῶν πολιτῶν, οὐδέποτε δὲ εἰς κόρας κατωτέρας τῶν 10 ἐτῶν ἡλικίας, οὐδέποτε ὡς ἔκτακτος ποινὴ, καὶ οὐδέποτε ἐπὶ αὐθορμήτου δημολογίας. *Mannkopf* σελ. 29. 4) χρηματικὰς ποινὰς· 5) ἀτιμωτικὰς ποινὰς, οἷον στέρησιν τοῦ ἐθνοσήμου καὶ ἄλλων διακριτικῶν σημείων. Ὅρα πολλὰ διατάγματα παρὰ *Mannkopf* σελ. 30. etc. Ὅρα προσέτι περὶ τοῦ πρωσικοῦ συστήματος τῶν ποινῶν: *Temme Handb. des preuss. Criminalr.* σελ. 29—40.—IV). Ὁ βαυαρικὸς καὶ ὁ ὀλδεδμβουργικὸς νόμος παραδέχονται τὰς ἐξῆς ποινὰς: 1) τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου· 2) τὴν ποινὴν τῶν διὰ βίου δεσμῶν, συνεπάγουσαν πολιτικὸν θάνατον καὶ δημοσίαν ἐκθεσίαν (βυαρ. νόμου ἀρθρ. 7.)· 3) τὴν ποινὴν τῆς βαρείας εἰρκτῆς α) ἐπὶ ἀόριστον χρόνον, ὅτε μετὰ παρέλευσιν ἐκκεδαιδεκαετοῦς ἀδιαλείπτου καλῆς διαγωγῆς ἔχει ὁ κατὰδικος τὴν ἐλπίδα νὰ τύχῃ χάριτος· β) ἐπὶ ὀρισμένον χρόνον, ἀπὸ 8 ἐπὶ 20 ἐτῶν· 4) τὴν ποινὴν τῆς ἀπλῆς εἰρκτῆς ἀπὸ 4 ἕως 8 ἐτῶν (ἀρθρ. 15. 16.)· 5) τὴν ποινὴν τῆς ἐν φρουρίῳ καθείρξεως ἀρθρ. 19.), εἰς τὴν ὅποیان ἔχει ὁ δικαστὴς τὸ δικαίωμα νὰ μεταβάλλῃ τὰς προμνημονευθείσας ποινὰς, σταθμίζων τὰς

προκειμένας ἐκάστοτε περιστάσεις (οἷον τὴν ἀνατροφὴν καὶ παιδείαν τοῦ καταδίκου): 6) τὴν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀποβολὴν καὶ τὴν ἀνικανότητα πρὸς δημοσίαν ὑπηρεσίαν (ἄρθρ. 22.) 7) τὸν σωματικὸν σφραγισμὸν (ἄρθρ. 25.) 8) φυλακίαις μέχρι 2 ἐτῶν (ἄρθρ. 28.) 9) χρηματικὴν ποινὴν.— V) Ὁ σαξωνικὸς νόμος ἀπειλεῖ τὰς ἐξῆς ποινάς: 1) τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου δι' ἀποκεφαλισμοῦ· 2) τὴν βαρεῖαν εἰρκτὴν κατὰ δύο βαθμοὺς, α) ἐπιτεταμένην δι' ἀλύσεως, β) ἐπιτεταμένην διὰ κρατήσεως εἰς σκοτεινὸν δωμάτιον, ἢ δι' ἀποστερήσεως θερμῆς τροφῆς. Ἡ βαρεῖα εἰρκτὴ τοῦ πρώτου βαθμοῦ δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰ 20 ἔτη, οὐδὲ νὰ ἦναι ἐλάσσων τῶν 2, ἢ δὲ τοῦ δευτέρου βαθμοῦ δὲν δύναται νὰ ἦναι κατωτέρα τοῦ ἐνὸς ἔτους. 3) τὴν ποινὴν τῆς ἀπλῆς εἰρκτῆς, ἧτις δὲν δύναται νὰ ἦναι ἀνωτέρα τῶν 10 ἐτῶν αὐτῆ ἐλλάσων τῶν 2 μηνῶν· 4) τὴν ποινὴν τῆς φυλακίσεως μέχρι 3 μηνῶν, ἐκτὸς ἐὰν ὁ νόμος προσδιορίξῃ ἐπὶ εἰδικῶν ἀδικημάτων μακροτέραν διάρκειαν· 5) τὴν ἐν φρουρίῳ κάθειρξιν, ἧτις ὅμως δὲν δύναται νὰ ἐπιβληθῇ εἰς πολιτικούς εἰμῆ διὰ χάριτος (ἄρθρ. 13.)· 6) τὴν ποινὴν τῆς χειροπονίας, ἧτις δύναται ἐπὶ ἀδικημάτων τιμωρουμένων μὲ τρίμηνον τὸ πολὺ φυλάκισιν νὰ ἐπιβληθῇ ἀντὶ φυλακίσεως εἰς τοιαῦτα ἄτομα, τὰ ὅποια ὡς ἐκ τῆς τάξεώς των ἀσχολοῦνται εἰς τοιοῦτου εἶδους ἔργα (ἄρθρ. 14.)· 7) τὴν χρηματικὴν ποινὴν· 8) τὴν ἐπίπληξιν.— VI) Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος παραδέχεται: 1) τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου· 2) τὴν διὰ βίου βαρεῖαν εἰρκτὴν· 3) τὴν πρόσκαιρον βαρεῖαν εἰρκτὴν, ἀπὸ 5 ἕως 25 ἐτῶν (ἄρθρ. 41.)· 4) τὴν ἀπλὴν εἰρκτὴν ἧτις δὲν δύναται νὰ ἦναι ἐλάσσων τῶν 6 μηνῶν οὐδὲ νὰ ὑπερβαίῃ τὰ 6 ἔτη· 5) τὴν ἐν φρουρίῳ κάθειρξιν (ἄρθρ. 48.), καθόσον τὰ δικαστήρια ἤθελον διατάξῃ τὴν ἐν φρουρίῳ ἐκπλήρωσιν τῆς εἰς ἀπλὴν εἰρκτὴν καταδίκης, ἐὰν εὖρωσιν ἰκανοὺς λόγους πρὸς ταῦτο ἐκ τῆς μετ' ἐπιμελείας σταθμίσεως

μοῦ, ἢ ἀπὸ τῆς ἐπαρχίας (ἄρθρ. 19.) 6) τὸν περιορισμὸν (συνιστάμενον εἰς ἀπαγόρευσιν τῆς ὑπερβάσεως τῶν ὁρίων τῆς κοινότητος)· 7) τὴν στέρησιν τῆς ἐνεργείας τῶν ἀστυκῶν δικαιωμάτων. 8) τὴν ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας ἀποβολήν· 9) τὴν ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας προσωρινὴν παύσιν· 10) τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς εἰς ξενοδοχεῖα φοιτήσεως· 11) τὴν ἐπίπληξιν· 12) τὴν χρηματικὴν ποινὴν.— IX) Ὁ ποιν. νόμος τῆς Λυκέρνης παραδέχεται : 1) τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου· 2) τὴν ποινὴν τῶν δεσμῶν ἀπὸ 5 ἐτῶν μέχρι δεσμῶν διὰ βίου. 3) τὴν βαρείαν εἰρκτὴν ἀπὸ 3 μηνῶν ἕως 10 ἐτῶν· 4) τὴν κάθειρξιν ἀπὸ 3 μηνῶν μέχρι 2 ἐτῶν· 5) τὴν ἐξορίαν· 6) τὸν σωματικὸν σωφρονισμόν· 7) τὴν χρηματικὴν ποινὴν.— X) Ὁ διὰ τὸ St Gallen νόμος τῆς 24 νοεμβρίου 1838 (Archiv des Criminaltr. 1839. nr. 8) ἐπιτρέπει τὰς ἐξῆς ποινάς : 1) τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου· 2) τὴν βαρείαν εἰρκτὴν ἀπὸ 3 μηνῶν ἕως διὰ βίου· 3) τὴν ἀπὸ τοῦ νομοῦ ἐξορίαν· 4) τὴν ποινὴν τῆς μαστιγώσεως· 5) τὴν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀποβολήν· 6) τὴν χρηματικὴν ποινὴν.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ὑπάρχουσι τὰ ἐξῆς εἶδη τῶν ποινῶν : α) ἐπὶ κακουργήμασι : 1) θάνατος (διὰ τῆς λιμητόμου ἢ διὰ τουφεκισμοῦ) ἄρθρ. 5· 2) δεσμὰ διὰ βίου, συνεπάγοντα πολιτικὸν θάνατον (οἱ κατὰδικοι δεσμεύονται τοὺς δύο πόδας διὰ μακρὰς ἀλύσειας προσηρητημένην ἐχούσης σιδηρὰν σφαῖραν καὶ προτρέπονται εἰς ἔργα βαρύτερα ἐντὸς τοῦ δεσμωτηρίου ἢ ὑποβάλλονται καὶ εἰς δημόσια ἔργα) ἄρθρ. 7. 9· 3) δεσμὰ πρόσκαιρα ἐπὶ 10—20 ἔτη (ταῦτα δὲν συνεπάγουσι πολιτικὸν θάνατον καὶ οἱ κατὰδικοι δὲν ὑποβάλλονται εἰς δημόσια ἔργα) ἄρθρ. 8. 9· 4) εἰρκτὴ ἀπὸ 5—10 ἔτη (οἱ κατὰδικοι κατακλείονται εἰς τὸν τόπον τῆς ποινῆς καὶ προτρέπονται εἰς ἐργασίαν (οἱ εἰς εἰρκτὴν καὶ εἰς πρόσκαιρα δε-

σμά καταδικαζόμενοι εὑρίσκονται εἰς κατάστασιν νομίμου ἀπαγορεύσεως—interdiction) ἄρθρ. 11. 25. 6) ἐπὶ πλημμελήμασι: 5) φυλάκισις ἀπὸ 3 ἡμερῶν ἕως 5 ἐτῶν (οἱ κατάδικοι φυλάττονται μὲ ἀπλήν δίαιταν εἰς τόπον διάφορον τῆς εἰρικτῆς καὶ τοῦ δεσμοτηρίου καὶ προτρέπονται εἰς ἀνάλογον ἐνασχόλησιν, εἰ δυνατόν εἰς τὰ ἔργα τοῦ ἐπαγγέλματός των) ἄρθρ. 12. 6) χρηματικὴ ποινὴ 15—500 δραχμῶν, ἄρθρ. 13. γ) ἐπὶ πταισμάσι: 7) κράτησις ἀπὸ 4 ἡμέρας ἕως 1 μηνὸς ἄρθρ. 14. 8) πρόστιμον 1—100 δραχμῶν, ἄρθρ. 15. — Εἰς εἰδικῶς ἐν τῷ νόμῳ ὠρισμένας περιπτώσεις ἐπιβάλλεται χρηματικὴ ποινὴ, κράτησις καὶ πρόστιμον καὶ ὑπὲρ τὸν γενικῶς τεθέντα ὡς ἀνωτέρω μέγιστον ὅρον. ἄρθρ. 13—15. Δήμευσις γίνεται μόνον εἰς τὰς παρὰ τοῦ νόμου ὀρίζομένας περιπτώσεις καὶ μόνον ἐπὶ τῶν ἐν τῷ νόμῳ σημειουμένων πρᾶγμάτων. ἄρθρ. 20. Περὶ τῶν συνειπειῶν πάσης καταδίκης ἐπὶ κακουργήματι καὶ ἐπὶ ῥητοῖς πλημμελήμασι ὅρα τὴν προσθήκην ἐπὶ τοῦ §. 71. σημ. 3. Οἱ καταδικασθέντες εἰς ποινὴν ἐπὶ κακουργήματι, μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν αὐτῆς ὑποβάλλονται αὐτοδικαίως εἰς ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν ἐπὶ 10—20 ἔτη. Οἱ δὲ ἔνοχοι πλημμελημάτων ἢ πταισμάτων, εἰάν ᾖναι ἐπικίνδυνοι εἰς τὴν κοινὴν ἡσυχίαν ἢ εἰς τὰ ἔθνη, ὑποβάλλονται εἰς τοιαύτην ἐπιτήρησιν, οἱ μὲν ἀπὸ 2 μέχρι 10 ἐτῶν, οἱ δὲ ἀπὸ 3 μηνῶν μέχρι 2 ἐτῶν. ἄρθρ. 33. 34. Κατὰ τὰς περιπτώσεις, καθ' αἷς οἱ ἐγγχώριοι τίθενται ὑπὸ ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν, ξένοι δὴ δώκονται πέραν τῶν ὁρίων ἄρθρ. 37. Ἡ κυβέρνησις δύναται νὰ προσδιορίζη τόπους τινάς, ὅπου ὁ τεθεὶς ὑπὸ ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν δὲν δύναται νὰ διατρίβῃ οὐδὲ μετὰ παρέλευσιν τῆς διαρκείας τῆς ποινῆς, ἀλλ' ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ δὲν δύναται ἐγγχώριος νὰ ἐξορισθῇ τῆς ἐπικρατείας, ἄρθρ. 35.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Ἐκ τῆς ποικιλίας τῶν ἐν τῇ προηγουμένη σημειώσῃ καταγραφεισῶν ποινῶν ἐξάγεται, ὅτι ὡς πρὸς τὸ σύστημα τῶν ποινῶν αἱ νεώτεραι νομοθεσίαι δὲν στηρίζονται εἰς ὀρθὴν τινα θεμελιώδη ἀρχήν. Ἡ στερητικὴ τῆς ἐλευθερίας ποινὴ εἶναι τὴν σήμερον ἡ κοινοτέρα. Ἀλλὰ δὲν εἶναι πρέπον νὰ μὴ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν ὡς οὐσιώδης δευτερεύων σκοπὸς τῆς ποινῆς ἡ βελτίωσις τῶν τιμωρουμένων, ὅταν πρόκηται περὶ ποινῶν ἄλλων παρὰ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου. Ὅθεν, ἐὰν θελήσῃ τις νὰ παραδεχθῇ τὸ σφρονιστικὸν σύστημα, πρέπει νὰ μεταβάλῃ καὶ ὀλόκληρον τὸ σύστημα τῶν ποινῶν. Ὅρα *Foucher sur la réformé des prisons. Rennes 1838. p. 82.* Ὁ προεκτεθεὶς πίναξ τῶν διαφόρων στερητικῶν τῆς ἐλευθερίας ποινῶν δὲν στηρίζεται ἐπὶ θεμελιώδους τινὸς βάσεως. Δύο μόνων εἰδῶν ποινικὰ καταστήματα δύνανται νὰ ὑπάρχωσι, καὶ κατὰ τοῦτο εἶναι λόγου ἄξιος ὁ διὰ τὸ *Sⁱ Gallen* νόμος. Διαφορὰ καλὰς γνώμας περὶ τοῦ συστήματος τῶν ποινῶν περιέχουσιν αἱ ἐν ταῖς σαξωνικαῖς βουλαῖς συζητήσεις, ἂν καὶ τὸ ἐλάχιστον μέρος τῶν βουλευτῶν εἶχε σαφῆ περὶ τοῦ ἀντικειμένου ἰδέαν. Ὅρα περὶ τοῦ σαξωνικοῦ συστήματος: *Mittelmair (Archiv 1837. σελ. 419.)* καὶ *Herrmann zur Beurtheilung des sächs. Criminalgesetzb. σελ. 23—65.* περὶ δὲ τοῦ βυρτεμβεργικοῦ: *Hepp Comm. I. σελ. 127—388.* Ἰδίως εἶναι ἄξιον λόγου νὰ συνδυασθῶσι πρᾶσσηκόντως μὲ τὸ περὶ τῶν ποινῶν σύστημα αἱ ὡς πρὸς τὴν τιμὴν τοῦ τιμωρουμένου συνέπειαι τῆς ποινῆς, περὶ ὧν ἐγένετο λόγος εἰς τὴν σημ. 3. ἐπὶ τοῦ §. 71.

§. 144.

Αἱ φερώνυμοι ποιναὶ εἶναι καθόσον ἀφορᾷ τὸν τρόπον δι' οὗ καθίστανται κακὰ διὰ τὸν ἄνθρωπον, ἤτοι Α) ψυχολογι-

καὶ ποινὰί, τουτέστι διὰ μόνης τῆς φαντασίας διεγείρουσαι τὸ αἶσθημα τῆς ἀλγηδόνης ἢ Β) μηχανικαί, φυσικαὶ ποιναι γινόμεναι πρὸ πάντων διὰ τῆς εἰς τὸ σῶμα ἐπενεργείας ἐπαισθηταὶ ὡς κακά.

§. 145.

Εἰς τὰς μηχανικὰς ποινὰς ἀνάγεται 1) ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου (poena capitalis κατὰ τὴν στενωτέραν ἔννοιαν) (α), ἣτις εἶναι ἤτοι ἀπλή ἢ ἐπιτεταμένη, καθόσον ἡ στέρησις τῆς ζωῆς συνοδεύεται καὶ μὲ ἄλλα κακά ἢ ὄχι. Ἡ ἀποκεφάλισις (β), ἡ ἀγχόνη (poena uspendii) καὶ ὁ ἄχρηστος πλέον, πνιγμός (γ), κατατάσσονται εἰς τὰς ἀπλᾶς ποινὰς τοῦ θανάτου.

(α) Ἡ ἀπὸ τοῦ Βεκ καρίου μέχρι τῆς σήμερον ἀδιάλυτος ἔτι ἔρις περὶ τῆς νομιμότητος τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου (ὡς πρὸς τὰ περὶ τούτου συγγράμματα, ὅρα Böhmcr Handb. d. Liter. σελ. 647, κ. ἐπ.) διηγέθη κατὰ τὴν σύγχρονον ἡμῶν ἐποχὴν πάλιν ἐκ νέου. Πρὸς W. G. Schirpitz die Todesstrafe in naturrechtl. und sittl. Beziehung. Leipz. 1826. Trummer (crim Beitr. Bd. II. Heft 1. σελ 187.) Grohmann (N. Arch. d. CrimR. Bd. VIII, N. 16.) Von Justizmorde. Ein Voium der Kirche. Leipz. 1826. Ὁμοίως καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν, ὡς ἐκ τῶν περὶ εἰσαγωγῆς τοῦ τωρονιστικοῦ συστήματος ἰδεῶν. Τὰ κυριώτερα περὶ τούτου συγγράμματα εἶναι τὰ τοῦ Charles Lucas du système pénal et du système répressif en général, et de la peine de mort en particulier. Paris 1827. καὶ du système pénitentiaire et aux Etas-unis. Paris 1820.

(β) Βίς πολλὰ μέρη, ὅσον εἰς τὴν Δανίαν, τὴν Πρωσσίαν καὶ ἀλλαχοῦ, διὰ τοῦ πολέμου, εἰς δὲ τὰς ἐνωθείας πάλιν μὲ τὴν Γερμανίαν ἐπικρατίας τοῦ ἀνω Ῥήνου, διὰ τῆς λαιμοτόμου. (Guillotine), κατὰ δὲ τὴν ποινικὴν διάταξιν τοῦ Καρόλου διὰ τοῦ ξίφους. Πρὸς Schlosser de usu gladii in supplicis apud Romanos. Francof. 1769. (Plitt Annal. N. 1.) Meiners über die Hinrichtung mit dem Schwerte. (Berliner Monatsschr. 1784 σελ. 408. Γ). Ὡς πρὸς τὴν ἐν μέρει παράδοξον συζήτησιν περὶ τῆς ἐν τῇ ἀποκεκομμένῃ κεφαλῇ διαρκούσης συνειδήσεως τοῦ ἀνθρώπου, ὅρα τὰ συγγράμματα τῶν Sömmerring, Eschen-

meyer, Wedekind, Wendt κ. ἄλ. Πρὸς. Röhmcr über die Wahl der Todesstrafen (N. Arch. des CrimR. IV. Bd. N. 3. 15. V. 24. VI. 3).

- (γ) Κατὰ τὴν ποινικὴν διάταξιν τοῦ Καρόλου, ὁ πνιγμὸς ἔχει χώραν ἐπὶ τῶν γυναικῶν, ὡς ἐπιεικεστέρα τῶν ποινῶν τοῦ θανάτου C. C. Art. 124. 130. 131. 133. 159. 162. Διάφορος εἶναι ἡ poena cullei, περὶ τῆς ἰσοίας ἀνεγνωστέον πρὸ πάντων: Ramos Tribonianus sive errores Trib. de poena parricidii. Lugd. Bat 1728. Ioannes Solorxani de parricid. crim. L. 1. (Otto thes. V. p. 995. sq.) Drackenborch D. ad L. 9. D. ad L. Pomp. dec Traj. rec. Hal. 1724.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ἄν καὶ ἡ νομιμότης τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου διεφιλονεικῆθη κατὰ τὴν νεωτέραν πάλιν ἐποχὴν μετὰ σφοδρότητος (ὄρα ἐκτὸς τῶν ἐν τῇ σημ. α. ἀναφερομένων συγγραμμάτων, καὶ τὰ ἐξῆς: *Ducpetiaux de la peine de mort*, Bruxel. 1827. *Livingston report made to the general assembly of the state of Louisiana*. New-Orleans. 1822. p. 71. *Wakefield facts relatifs to the punishment of death*. London 1831. *Wolrych history and results of the present capital punishments in England*. London 1832. *Romien plus d'échaffauds*. Paris 1833. *Grohmann über das Prinzip des Strafrechts*, Carlsr. 1832. *Grohmann Christenthum und Vernunft für Abschaffung der Todesstrafen*, Berlin 1835.) δὲν ἀποδεικνύεται ὅμως οὔτε ὡς ἐκ τῶν νεωτέρων νομοθεσιῶν, οὔτε ὡς τῶν ἐπιστημονικῶν ἐρευνῶν ὅτι ἀνεγνωρίσθη ὡς μὴ νόμιμος δῆθεν· ἀπ' ἐναντίας μάλιστα ὁμολογεῖται ὅτι ἐκ τῶν κατὰ τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου προτεινομένων λόγων, πολλοὶ μὲν κυρίως ἀπευθύνονται ἐν γένει κατὰ τοῦ πρὸς τιμωρίαν δικαιώματος τῆς πολιτείας, ἄλλοι δὲ πηγάζουσιν ἐκ τῆς ἐντυπώσεως, τὴν ὁποίαν προξενεῖ ἡ νομοθεσία τινῶν ἐπικρατειῶν, ὅπου ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου ἐπιβάλλεται πολλάκις ἀνευ δικαίας ἀναλογίας πρὸς τὸν βαθμὸν τῆς ὑπαιτιότητος τοῦ ἐνόχου, καὶ ἄλλοι στηρίζονται ἐπὶ ἐσφαλμένων θεωριῶν περὶ τῆς καθιδρύσεως τῆς πολιτείας καὶ πε-

ρί τοῦ ποινικοῦ δικαίου καὶ ἀντικρούονται διὰ τῶν ὀρθῶν περὶ τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας καὶ περὶ τῆς θεμελιώδους ἀρχῆς τῆς δικαιοσύνης θεωριῶν. Ἄλλ' ἐν τοσοῦτῳ αὐξάνει καθ' ἑκάστην ὁ ἀριθμὸς τῶν ὀπαδῶν τῆς ὀρθοτέρας γνώμης ὅτι τὸ περὶ τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου ζήτημα ἀνήκει εἰς τὴν κατὰ τὰ ποινικὰ πολιτικὴν, καὶ ὅτι τότε μόνον δικαιολογεῖται ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου, ὅταν δύνηται ν' ἀποδειχθῇ ὡς ἀναγκαῖα εἰς τινὰ πολιτείαν, ἕνεκα τῶν ἰδιαιτέρων περιστάσεων τῆς πολιτείας ταύτης· ἐπομένως τὸ ζήτημα περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς πολιτείας ν' ἀπειλῇ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου εἶναι ζήτημα πραγματικόν, καὶ ἡ λύσις αὐτοῦ ἐξαρτᾶται ἐκαστοτε ἀπὸ τῶν εἰδικῶν πραγματικῶν περιστάσεων τῆς πολιτείας, περὶ ἧς πρόκειται. Ὅρα περὶ τοῦ ἱστορικοῦ τῶν ποινῶν τοῦ θανάτου: *Wachsmuth de capitibus poenae causa et sanctione*. Lips. 1839. Περὶ τοῦ ζητήματος, ἐὰν ὁ χριστιανισμὸς ἐπιτρέπη τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου, ὅρα *Wissler de christiano capit. poen. vel admitt. vel repud. fundamento*. Goetting. 1838. πρὸς *Helst die Todesstrafe aus dem Standpunct der Vernunft und des Christenthums*. Berlin 1837. Commissionsbericht der württemberg. Kammer über den Entwurf σελ. 10. etc. Κατὰ τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου ὅρα *Carmignani lezione sulla pena di morte*. Pisa 1836. Ἄξιοσημείωτος εἶναι ἡ ἐξῆς ἐκθεσις *Report of the committee appointed to revise the penal Code of Rhode Island, 1838*, ὅπου τινὰ τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς παρέλιπον τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου. *Zoepfel Denkschrift über die Rechtmässigkeit und Zweckmässigkeit der Todesstrafe*. Heidelb. 1839. *Doublet de Bois Thibault du régime cellulaire, peine de mort*. Paris 1839. Συλλογὴν τῶν ἐκ τῆς πείρας συμπερασμάτων περὶ τῆς δραστηκότητος τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου περιέχει ἡ ἐξῆς ἐκθεσις *second report from the com-*

missioners on criminal law. London 1836. Zeitschrift für ausländische Gesetzgebung X. σελ. 239. The punishment of death, a selection of articles. London 1835. 1837. 2. Vol. Ὑπὲρ τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου : *van Ghert* de necessitate poen. capital. Hagae 1836. *Reidel* die Rechtmässigkeit der Todesstrafe. Heidelb. 1839. *Hello* réflexions d'un magistrat sur l'abolition de la peine de mort. Paris 1836. καὶ περὶ αὐτοῦ : *Zachariae* (Archiv des Criminalr. 1837. nr. 8.) *Stahl* Philos. des Rechts II. σελ. 392. *Baroli* diritto naturale IV. p. 170. Annalen der badischen Gerichtshöfe 1839. nr. 23. σελ. 150. (ὄρα ὅμως ἀπ' ἐναντίας nr. 34.). *Henrici* über die Unzulänglichkeit eines einfachen Strafprinzips σελ. 90. *Mittermaier* (Archiv des Criminalr neue Folge 1836. nr. 1. 10.) *Silvela* du maintien de la peime de mort. Paris 1832. *Richter* philos. Strafr. R. VIII. *Camperio* l'assassinat Serat-il puni de mort. Genève 1833. *Mittermaier* (Archiv des Criminalr. X. Bd. σελ. 346. XII. σελ. 296. 678. neue Folge, I. Bd. nr. 1. 9.) *Hepp* über den gegenwärtigen Stand der Streitfrage über die Zulässigkeit der Todesstrafe. Tübingen 1835.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ἀξιοσημεῖωτοι ἕνεκα τῶν πρὸς ὑποστήριξιν προταθέντων λόγων εἶναι αἱ ἐν ταῖς βουλαῖς συζητήσεις περὶ τῆς καταργήσεως τῶν πρηνῶν τοῦ θανάτου. Πανταχόθεν ἐγένοντο διάφοροι προτάσεις περὶ ταύτου, ἀλλὰ ἡ πλειονοψηφία τὰς ἀπέρριψεν. Ὅρα περὶ τοῦ Ἀνοθέρου : Archiv des Criminalrechts 1838. σελ. 407. περὶ τῆς Σαξωνίας : Archiv des Criminalr. 1838. σελ. 18—26. (50 ψῆφοι ὑπὲρ τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου κατὰ 10 ἐναντίων) περὶ τῆς Βυρτεμβέργης : Verhandlung in der 5ten Sitzung der

2ten Kammer (53 ψῆφοι ὑπὲρ τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου κατὰ 29.).

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Μεταξὺ τῶν διαφόρων τρόπων τῆς ἐκτελέσεως τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου προτιμητέας εἶναι ὁ ἐπιπέριον ἀσφαλέστερον καὶ ταχύτερον τὸν θάνατον· τοιοῦτος δὲ εἶναι ὁ διὰ τῆς λαμητόμου. *Böhmer Gesch. der Guillotine. Weimar 1822. Archiv d. Criminalr. IV. σελ. 338. X. Bd. σελ. 194. Bauer Anmerk. zum Hannöven Entwurf I. σελ. 318. II. σελ. 61.* (Ἡ διὰ τῆς λαμητόμου ἐκτέλεσις τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου εἰσῆχθη εἰς τὸ Zürich διὰ τοῦ νέου ποινικοῦ νόμου τοῦ 1835, ἀρθρ. 4.) Ὅρα τὰς ἐν ταῖς ἀνορθοκρατικαῖς βουλαῖς συζητήσεις ἐν τῷ *Archiv des Criminalr., neue Folge, II. σελ. 289.* Τὰς ἐν βυρτεμβέργῃ συζητήσεις περὶ τῆς εἰσπαγωγῆς τῆς λαμητόμου ἀναφέρει ὁ *Herr Comm. I. σελ. 135—144.* Περὶ τοῦ ἄλλοθεν ὄρα καὶ *Archiv des Criminalr. 1838. σελ. 115. 590.* Ὅρα ἐν γένει περὶ τῆς ἐκτελέσεως τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου: *Messerschmidt über die Rechtmässigkeit der Todesstrafe durch Enthauptung. 1839.*

Σημ. 4. τοῦ ἐκδότου. Περὶ τοῦ ζητήματος, ἐὰν μετὰ τὴν ἀποκεφάλισιν διατηρῆ συνείδησιν τινα ἢ κεφαλὴ ἢ τὸ σῶμα, ζητήματος, ὅπερ πρέπει νὰ λύσωμεν ἀποφατικῶς διότι ἄλλως ἠθέλομεν συγχύσει τὴν ἐρεθιστικότητα μετὰ τῆς αἰσθητικότητος, ὅρα *Altes Archiv des CrimR. V. Bd. 2 St. N. 1. Nasse Zeitschr. 1825. 3. Heft. σελ. 81. Hitzig Annalen des ausländ. Criminalrechts. Heft 33. σελ. 177. Bartels in den Schriften der Marburger Gesellschaft für Naturwissenschaft. 1823. I. Thl. nr. 4.*

§. 146.

Αἱ ἐπιτεταμέναι, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἄχρηστοι πλέον,

ποιναὶ τοῦ θανάτου εἶναι ἤτοι 1) ἐσωτερικῶς ἐπιτεταμέ-
 ναι, οἷον ἡ τροχηλασία, ὁ διὰ πυρὸς θάνατος, ὁ τετραχι-
 σμός, ὁ σκολοπισμός καὶ ἡ ταφή ζῶντος, ἢ 2) ἐξωτερικῶς
 καὶ τοῦτο α) διὰ προηγουμένου κακοῦ, οἷον διὰ σύρσεως εἰς
 τὸν τόπον τῆς καταδίκης ἢ διὰ κατακνησμοῦ μὲ πεπυρα-
 κτωμένας λαβίδας, β) δι' ἐπεμέτου τινὸς κακοῦ, οἷον διὰ
 περιπλοκῆς τοῦ σώματος εἰς τὸν τροχόν, δι' ἀνασκολο-
 ποίσεως τῆς κεφαλῆς, διὰ κατακαύσεως τοῦ πτώματος
 μετὰ τὴν ἀποκεφάλισιν, δι' ἀποτομῆς τῆς χειρὸς τοῦ
 πτώματος κττ. (α).

(α) Ἐκτὸς τῆς πολλῆς σπανίας, ἐφαρμοζομένης τροχηλασίας, αἱ ἐπίλοιποι ποι-
 ναὶ ἔπειν ἔλκει εἰς ἀχρησίαν. Ἐν τοσούτῳ δὲ τῶν ἀδικημάτων οὔτε ὁ ἀ-
 ριθμὸς προῶδουσιν, οὔτε ἡ θηριωδία πολλῶ μᾶλλον τὸ ἐναντίον.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Γενικῶς ἀναγνωρίζεται ἤδη τὸ ἄσκοπον τῶν
 ἐπιτεταμένων ποινῶν τοῦ θανάτου, αἵτινες ἀμβλύουσι τὴν
 εὐαισθησίαν τοῦ λαοῦ, ἀντίκεινται εἰς τὸν ἀληθῆ τῆς ποι-
 νῆς σκοπὸν καὶ προσάπτουσιν εἰς τὴν πολιτείαν τῆς θηριω-
 δίας τὸν μῶμον. Ὅρα μολαταῦτα ἐξαιρέσεις τινὰς ἐν τῇ
 ἐφεξῆς σημ. 2. Rossi Traité de droit pénal III. p. 165.
 Mittermaier (neues Archiv des CrimR. X. σελ. 147.)

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Εἰς τὰς νεωτέρας νομοθεσίας ἀπαντῶνται
 ἀκόμη ἐπιτεταμέναι ποινὰὶ τοῦ θανάτου. Ἐν Γαλλίᾳ κατὰ
 τὸ ἄρθρ. 13. τοῦ ποιν. νόμου, ὁ ἐπὶ πατροκτονίᾳ κατὰδικος
 ἐκτίθεται δημοσίᾳ πρὸ τῆς ἐκτελέσεως τῆς ποινῆς τοῦ θα-
 νάτου ἐνδεδυμένος χιτῶνα καὶ περιβεβλημένος μέλανα πέ-
 πλον, ἀποκόπτεται δὲ αὐτοῦ ὁ δεξιὸς ἀντίχειρ. Διὰ τοῦ
 νόμου τοῦ 1832 κατηργήθη ἡ δευτέρα αὕτη ἐπίτασις. Ἐν
 βαυαρίᾳ κατὰ τὸ ἄρθρ. 6. τοῦ ποιν. νόμου, ἡ ἐπιτεταμένη
 ποινή τοῦ θανάτου συνίσταται εἰς τὴν ἐν κλοιῷ ἔκθεσιν τοῦ
 28ⁿ

καταδικασθέντος. Ὁ βυρτεμβεργικὸς καὶ ὁ σαξωνικὸς νόμος, τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον καὶ οἱ ἐλβετικοὶ νόμοι δὲν παραδέχονται κανὲν εἶδος ἐπιτεταμένης ποινῆς τοῦ θανάτου. Τὰς περὶ ἐπιτεταμένης ποινῆς τοῦ θανάτου ἀνομβεργικὰς συζητήσεις ὄρα εἰς *Archiv des Criminalr.* 1838. σελ. 419. Ὑπέρμαχοι τῶν ἐπιτεταμένων ποινῶν τοῦ θανάτου εἶναι : *Oersted Grundregeln der Strafgesetzgebung* σελ. 404. *Günz Beleuchtung des hannövr. Entwurfs* σελ. 56. *Jarke Handb.* I. σελ. 261. Ὅρα ὅμως *Hepp Strafsystem* σελ. 7.

§. 147.

II) Ἀνατηρωτικαὶ ποιναὶ εἶναι πρὸ πάντων ἢ ἀποτομὴ τῆς χειρὸς, τῶν δακτύλων ἢ τῆς γλώσσης, ἢ ἐξόρυξις τῶν ὀφθαλμῶν κτλ. Ἡ φιλανθρωπία καὶ ἡ φρόνησις ἐβίψε τὰς ποινὰς ταύτας εἰς ἀχρησίαν (α).

(α) Περὶ τῶν λόγων, οἵτινες καθιστῶσιν ἀπορήπιτάς τὰς ποινὰς ταύτας, προφορικῶς. Ὅρα *Stelzer Grunds. d. peinl. R. Thl. I. §. 46.* *Globig und Huster's Vier Zugaben, II to Zugabe.* σελ. 93. 94. *Kleinschrod syst. Entw. Thl. III. §. 15.*

§. 148.

III) Σωματικοὶ σωφρονισμοὶ κατὰ τὴν στερωτέραν ἔννοιαν (*poenae corporis afflictivae*) εἶναι : 1) ἡ μαστίγωσις (*Staupbesen, fustigatio*), δημοσία ὑπὸ τοῦ δημίου γινομένη, 2) ὁ ραβδισμὸς (*Stockschilling, virgindemia*), ἰδίᾳ ἢ δημοσία, ὑπὸ κλητῆρος ἢ δεσμοφύλακος, διὰ μαστίγων ἢ διὰ τῆς ράβδου.

Σημ. Ὁ ὑπὸ τὰς ἐκφράσεις : *Wippen, tratto di corda*, ἐν χρήσει σωματικὸς σωφρονισμὸς, ἐστηρίζετο ἀπλῶς

μόνον εἰς σαζωνικὸν ἔθιμον δίκαιον. Προφορικῶς περὶ τῶν διαφόρων τρόπων τῆς μαστιγώσεως τῶν στρατιωτῶν. Περὶ τῆς ῥωσικῆς μαστιγώσεως (Knute)δρα *Steltzer* (Arch. des CrimR. VII. Bd. 3. St. N. 4.)

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ὅτι ἀπερὶ ἰπτέος ὁ σωματικὸς σωφρονισμὸς πεῖθεται πᾶς τις, ὅταν σχεφθῆ πόσον ἄνισα καὶ μάλιστα ἐπὶ τινῶν προσώπων δεινότερα καὶ αὐτῆς τῆς θελήσεως τῆς πολιτείας εἶναι τὰ ἀποτελέσματα τῆς ποινῆς ταύτης, καὶ πόσον σημαντικὴν καὶ ἀπρονόητον βλάβην ἐπιφέρει ἡ ποινή αὐτῇ εἰς τὴν ὑγείαν τοῦ τιμωρουμένου, μὴ παράγουσα, καθὼ τὰχιστα παρερχομένη, οὐδ' ἐπὶ τῶν χυδαιότερων αὐτῶν, τὸ σκοπούμενον ἀποτέλεσμα, καὶ οὐσα πάντοτε ἀντίθετος εἰς τὸν σκοπὸν τῆς βελτιώσεως. *Zeiller* (*Wagner's Zeitschr. für oesterrich. Rechtsgelehrs.* 1825. 3. H. σελ. 172). *Mittermaier* (neues Archiv des Criminalr. XII. nr. 20.) Motive zum dem Entwurf eines Strafgesetzb. für Norwegen. Christiania 1835, σελ. 24. Ὑπέρμαχοι τοῦ σωματικοῦ σωφρονισμοῦ εἶναι : *Oersted* Prüfung des Baiern. Entwurfs σελ. 98. *Thoma* Bemerkung über den baiern. Entwurf σελ. 50. *Jarke* Handb. I. 263. *Trummer* zur Philos. des RechtsI σελ. 154. *Schneider* (*Friedrich's Magazin für Seelenkunde* 6. H. nr.5). *Wachtler* über die Strafarten σελ. 174. Ὅρα ἄμως *Mittermaier* (Arch. des Criminalr. 1838. σελ. 26.)

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ὁ σωματικὸς σωφρονισμὸς ἀπαντᾶται μὲν ἔτι εἰς τὰ νομοθεσίας τῆς Αὐστρίας, τῆς Πρωσίας καὶ τῆς Πευαρίας (ἀλλ' ὑπὸ διαφόρους περιορισμοὺς) δρα ἀνωτέρω τὴν ἐπὶ τοῦ §. 143. σημ. 2. τοῦ ἐκδ. καὶ αὐτόθι περὶ τοῦ βυρτεμβεργικοῦ καὶ σαζωνικοῦ νόμου, οὐχὶ ὅμως καὶ εἰς τὰ βαυαρικὰ νομοσχέδια τοῦ 1822. 1827. 1831. Ἐπίσης

δὲ καταργήθη, εἰς μὲν τὸ Nassau διὰ τοῦ νόμου τῆς 26 δεκ. 1809., εἰς δὲ τὸ Braunschweig διὰ τοῦ νόμου τῆς 26 Ιουλίου 1827. καὶ εἰς τὴν Βάδην διὰ τοῦ νόμου τῆς 25 νοεμβρ. 1831. Ἀξιοσημεῖωτοι εἶναι αἱ περὶ τῆς ποινῆς ταύτης συζητήσεις ἐν ταῖς βουλαῖς τοῦ Ἀνωθέρου (Archiv des Criminalr 1838. σελ. 127., ὅπου ἀναφέρονται σπουδαῖοι λόγοι κατὰ τοῦ σωματικῷ σωφρονισμοῦ) καὶ τῆς Σαξωνίας (Archiv des Criminalr 1838. Σ. 27.). Ἄξια σημειώσεως εἶναι προσέτι αἱ ἐν τῇ βυραρική βουλῇ κατὰ τὸ 1837 συζητήσεις, καθ' αὐτὴν ἡ ποινὴ τοῦ ραβδισμού ἀπερρίφθη δι' 78 ψήφων πρὸς 31 Archiv des Criminalr. 1838. σελ. 31—33. Περί τῶν ἐν τῇ βυρτεμβεργικῇ βουλῇ συζητήσεων ὄρα Herr Comm. I. σελ. 187. 200 (διὰ 48 ψήφων κατὰ 32 ἀπερρίφθη ἡ περὶ καταργήσεως τῆς ποινῆς τοῦ σωματικῷ σωφρονισμοῦ πρότασις).

§. 149.

IV) Ἡ περιορίζουσα τὴν ἐλευθερίαν ποινὴ εἶναι: 1) ἐξορία κατὰ πλαυτέραν ἔννοιαν· αὕτη δὲ ὑποδιαιρεῖται α) εἰς περιορισμὸν ἐν τινὶ τόπῳ (confinatio), καὶ β) εἰς ἐξορίαν κατὰ στενωτέραν ἔννοιαν (relegatio, exilium), ἣτις πάλιν εἶναι ἐξορία ἐκτὸς τοῦ κράτους, ἢ ἐκτὸς τῆς ἐπαρχίας, ἢ ἐκτὸς τῆς πόλεως (α). Διάφορος τῆς ἐξορίας εἶναι ἡ ἐκ τοῦ κράτους ἐξώσις (Landesräumung) (β). 2) Ἡ κατὰ στενωτέραν ἔννοιαν περιορίζουσα τὴν ἐλευθερίαν ποινὴ ἢ τοῖς ἢ ποινὴ φυλακίσεως κατὰ πλαυτέραν ἔννοιαν εἶναι πάλιν α) ἀπλή ποινὴ φυλακίσεως, ἣτις ἀποθετικῶς μόνον περιορίζει τὴν ἐλευθερίαν (μὴ ὑποχρεωμένου τοῦ καταδίκου εἰς ἀκουσίαν τῶν δυνάμεων αὐτοῦ χρῆσιν) (γ)· β) ποινὴ εἰρκτῆς

(Zuchthausstrafe Arbeitshausstrafe), ἐὰν ὁ φυλακισμένος ὑποβάλληται ἀναγκαστικῶς καὶ εἰς ὠρισμένην τακτικὴν ἐργασίαν (δ)· γ) ποιηὴ δημοσίων ἔργων (damnatio ad opus publicum), ἐὰν ὁ κατάδικος ὀφείλῃ ὑπὸ αὐστηρὰν φυλάκην νὰ ἐργάζηται δημοσίᾳ πρὸς ὄφελος τοῦ κράτους (ε).

- (α) Fernandez de Retes de interdictis et relegatis (Everard. Otton. thes. T. V. pag. 1189, sq.) G. M. Weber de relegatione. Bamb. (χωρὶς χρονολογίαν). Jo Jac. Cella freymüthige Gedanken über Landesverweisungen, Arbeitshäuser und Beitelshube, Ansp. 1784. Bidermann über Landesverweisungen und Urphede. (Archiv III. 2. 3.) Spangenberg die Strafe der Verbannung bei den Römern. (N. Archiv XI. N. 18.).
- (β) Προφορικῶς περὶ τῆς ἀκαδημαϊκῆς relegatio περὶ τῆς ἐξορίας ἀπὸ τῆς Αὐλῆς κτλ.
- (γ) Howard über Gefängnisse und Zuchthäuser. Uebers. mit Zusätzen von Köster Leipz. 1780. Τὰ νεώτατα συγγράμματα περὶ τοῦ σωφρονοιστικοῦ συστήματος (ἔρα δὲ αὐτὰ ἀνωτέρω §. 143. σημ. α.)
- (δ) Wüchler über Zuchthäuser und Zuchthausstrafen. Stuttg. 1786. Wagnitz über die Verbesserung der Zuchthausgefangenen. Halle 1787. 8. Wagnitz historische Nachrichten und Bemerkungen über die merkwürdigsten Zuchthäuser in Deutschland. Halle 1791—94. 2. Thle. J. Lotz Ideen über öffentliche Arbeitshäuser und ihre zweckmässige Organisation. Hildburgh. 1810. (v. Weveld) freymüthige Gedanken über die Verminderung der Criminalverbr. München 1810. J. Hopfauer über die Strafhäuser überhaupt mit besonderer Rücksicht auf die österreich. Staaten. Linz. 1814. Ueber die Einrichtung der Strafanstalten in Oesterreich, im neuen Archiv des CrimR. I. Bd. 4. Heft. N. XXVI. Πρὸ πάντων δὲ τὸ ἀριστούργημα τοῦ ὑπουργοῦ v. Arnim: Bruchstücke über Verbrechen und Strafen. Frankf. und. Leipz. 1803. Τὴν νεωτάτην φιλοσοφίαν περιέχει N. Archiv des CrimR. IV. Bd. N. 15 Villor mé des prisons, telles qu'elles sont et telles, qu'elles devraient être. Paris 1820. Danjou des prisons, de leur régime et des moyens de les améliorer. Paris 1821.
- (ε) Kleinschrod über die Strafen der öffentl. Arbeiten. Würzb. 1789. ἐξετυπώθη μετ' ἐπιδιορθώσεων καὶ εἰς τὰς Ἀβhandlungen über das Peinliche Recht und den peinlichen Process. I. Thl. N. V. περὶ τῆς εἰς τὰ μεταλλεῖα καταδικῆς ἔρα Knötschke r von der Verdammung der Missethäter zur Bergarbeit, Leipz. 1793. καὶ Bühner über die An-

wendung der Bergbaustrafe in Deutschland. Leipz. 1796. Περὶ δὲ τῆς πάλαι damnatio in metallum καὶ ad metalla ἔρα Heyner Exerc. de damnatione ad metalla. Lips 1794. Ἀλλὰ τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἔχει χρεῖαν πολλῶν ἱστορικῶν διορθώσεων).

Σημ. I. τοῦ ἐκδ. Ὡς πρὸς τὰς περιοριζούσας τὴν ἐλευθερίαν ποινὰς παρατηροῦμεν τὰ ἐξῆς: 1) Ἡ ποινὴ τοῦ ἐν τιμῇ τῷ περιορισμοῦ εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἄσκοπος, διότι ἐπενεργεῖ κατ' ἄνισον βαθμὸν ἐπὶ τοὺς τιμωρουμένους, καὶ διότι δὲν εἶναι ἐπιτηδεῖα οὔτε πρὸς ἐκφόβησιν οὔτε πρὸς ἐξασφάλισιν. *Mittermaier* (neues Archiv des Criminalr. XII. σελ. 196.) 2) Ἡ ποινὴ τῆς ἐξορίας α) ἀπὸ βημάτων μερῶν τοῦ κράτους εἶναι ἄσκοπος, διότι καὶ αὕτη δύναται κατὰ τὰς περιστάσεις νὰ ἔχη πολλὰ ἐπιβλαβεῖς συνεπείας ὡς πρὸς τὸν ἐξοριζόμενον, στερεῖ αὐτὸν τῶν μέσων τοῦ ἀποκταῖν, δὲν συντελεῖ εἰς ἐκφόβησιν καὶ οὐδὲ καὶ ἀσφαλίζει τὴν πολιτείαν, ἐὰν δὲν ἔχη αὕτη εἰς τὴν διάθεσίν της τὰ μέσα τοῦ νὰ καθιστᾷ ἀδύνατον τὴν ἐπάνοδον τοῦ ἐξοριστοῦ (*Motive zum Norweg. Entwurfe*, σελ. 28.) β) Ἡ ἀπὸ τοῦ κράτους ἐξορία ταράττει τὰς πρὸς ἄλλας πολιτείας σχέσεις καὶ γίνεται πολλάκις ἀφορμὴ νέων ἀδικημάτων. *Mittermaier* (Arch. des CrR. X. σελ. 124.) *Trummer zur Philosophie des Rechts* σελ. 156. *Hellie* théorie du Code pénal I. p. 154—161. *Livingston* report on a plan of penal code p. 20. Εἰς τὰς νεωτέρας νομοθεσίας ἀπαντᾷται μὲν ἡ ποινὴ αὕτη ἀλλ' ὑπὸ περιορισμοῦ, ἐκτὸς τῶν ἐλβετικῶν νόμων, οἵτινες ἀπειλοῦσιν αὐτὴν συχνάκις. Εἰς τὸν γαλλικὸν ποιν. νόμον, ἄρθρ. 32., περιέχεται ἐπίσης καὶ μάλιστα κατὰ τὸ ἔτος 1832 διετηρήθη, πρὸ πάντων διὰ τὰ πολιτικὰ ἀδικήματα. *Chauveau* Code progressif p. 152. *Hellie* théorie I. p. 159. Κατὰ τὸν βαυαρικὸν νόμον, ἄρθρ. 36., δὲν συγχωρεῖται κατὰ ἐγγωρίων, ἀλλὰ μόνον κατ' ἄλλοδαπῶν, ἰδίως δὲ μετὰ τὴν ἐκ-

πλήρωσιν τῆς ἐπιβληθείσης ἄλλης ποινῆς. Κατὰ τὸν βυρ-
 τεμβεργικὸν νόμον, ἀρθρ. 45., καταγινώσκειται κατ' ἄλλο-
 दाπῶν, οἵτινες ἢ ὑπέστησαν ποινὴν εἰρκτικῆς, ἢ πράξαντες
 ἀδικήματα τιμωρούμενα μὲ ποινὴν ἐλαφροτέραν, εἶναι ὅμως
 ἐπικίνδυνοι εἰς τὴν κοινὴν ἀσφάλειαν ἢ εἰς τὰ ἥθη. *Herp*
Comm. I. σελ. 401. γ) Ὁ ὑπερορισμὸς (*deportatio*), ὅν τρό-
 πον εἶναι εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἐν χρήσει, ὡς μεταφορὰ δηλο-
 νότι τῶν καταδίκων εἰς μεμακρυσμένης τοῦ κράτους χώρας,
 ἀπὸ τῶν ὁποίων δὲν ὑπάρχει φόβος ἐπανόδου, ἰδίως δὲ ὁ
 ὑπερορισμὸς εἰς ἀποικίας καταδίκων, δύναται μόνον ὑπὸ ὄ-
 ρους τινὰς νὰ ἐγκριθῇ· πολλοὶ τῶν οὕτως ἐξοριζομένων, ὡς
 ἢ κατὰ τὴν Ἀγγλίαν πείρα διδάσκει, δὲν θεωροῦσι τὴν ποι-
 νὴν ταύτην ὡς κακὴν, ἀλλὰ πολλάκις παρακινουῦνται μᾶλ-
 λον εἰς ἐκτέλεσιν ἀδικημάτων· δὲν συντελεῖ δὲ παντάπασιν
 ἡ ποινὴ αὕτη εἰς βελτίωσιν τῶν τιμωρουμένων, ἀλλὰ πολ-
 λάκις μάλιστα (πρὸ πάντων ἕνεκα τῶν κατὰ τὴν μετάβα-
 σιν συναπτομένων σχέσεων) γίνεται ἀφορμὴ μεγαλειτέρας
 διαφθορᾶς *Rossi traité III.* p. 186. *Blosseville histoire*
des colonies pénales dans l'Angleterre. Paris 1831.
van West de poena deportationis. Amstelod. 1831.
Mittermaier (*Zeitschrift für ausländische Rechtswiss.*
V. Bd. σελ. 351.) *Foelix revue étrangère* 1834. Vol.
 I. p. 195. 1835. p. 705. *Pilargerie histoire de Bo-*
tanybay. Paris 1836. Ὅρα τὴν κατὰ τὸ 1838 ἀγγλι-
 κὴν ἐκθεσιν περὶ τῶν ἀποικιῶν τῶν καταδίκων (ἐν ἀποσπά-
 σματι εἰς *Zeitschrift für auslaend Gesetzgeb.* XI. nro
 22) καὶ πρὸ πάντων *Report from the select. commit-*
tee on transportation. 1838., ἐκ τῶν ὁποίων ἐξάγεται τὸ
 πάντῃ ἄσχετον τῆς ποινῆς ταύτης.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ἡ ποινὴ τῶν δημοσίων ἔργων δὲν εἶναι σκό-
 πιμος, διότι ἡ ἀναπόφευκτος κατ' αὐτὴν συνδιατριβὴ τῶν

καταδίκων εἶναι επικίνδυνος, ἢ δὲ ἀδιάκοπος αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ κοινοῦ παρουσία ἀντίκειται εἰς τὸν σκοπὸν τῆς βελτιώσεως.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Μίλις κατὰ τὴν νεωτέραν ἐποχὴν ἢ διόρθωσις τῶν φυλακῶν ἐγένετο ἀντικείμενον σπουδαίας μελέτης. Διακρίνονται δὲ τὰ ἐξῆς συστήματα ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

Α) Συστήματα, τὰ ὁποῖα παραδέχονται τὰς αὐτὰς βάσεις, ἐπ' ὧν ἐστηρίζοντο μέχρι τοῦδε τὰ ποινικὰ καταστήματα, καὶ συγχωροῦσιν ἐπιμένως εἰς τοὺς καταδίκους νὰ συνεργάζωνται καὶ νὰ κοιμῶνται ὑπὸ ἐπιτήρησιν εἰς εὐρυχώρους θλαῶμους, σκοπεύουσι δὲ τὴν βελτίωσιν τῶν καταδίκων διὰ τῆς ἐπιβαλλομένης αὐτοῖς ὑποχρέωσης πρὸς ἐργασίαν καὶ εὐταξίαν, διὰ τῆς θρησκευτικῆς διδασκαλίας κτλ. Β) Συστήματα, τὰ ὁποῖα σκοπὸν ἔχουσι τὴν βελτίωσιν τῶν καταδίκων, χωρὶς ὅμως νὰ παραιτῶσι τὴν ἐποψίν τῆς ποινῆς ὡς ἐπιβλητέου κκοῦ, καὶ κατὰ τὰ ὁποῖα ἢ α) φυλάττονται ὅλως μεμονωμένοι οἱ φυλακισμένοι, εἰς χωριστὸν ἕκαστος δωμάτιον, ἀνευ ἐργασίας, λαμβάνοντες μόνον παραμυθίαν καὶ διδαχὴν παρὰ κληρικῶν (οὕτως ἐν Φιλαδελφίᾳ κατὰ τὸ πλαισίον σύστημα) ἢ β) διαμένει μὲν εἰς χωριστὸν δωμάτιον ἕκαστος τῶν καταδίκων, λαμβάνει ὅμως ἐργασίαν (ἐν Φιλαδελφίᾳ κατὰ τὸ νέον σύστημα) ἢ γ) διανυκτερεύουσι μὲν εἰς χωριστὰ δωμάτια, καθ' ὅλην δὲ τὴν ἡμέραν συνεργάζονται, ἐπιτηρούμενοι καὶ ὑποχρεούμενοι εἰς αὐστηρὰν σιωπὴν (οὕτως εἰς Αὐβοῦρον καὶ εἰς τὰ πλείστα ἀμερικανικὰ καταστήματα) ἢ δ) τροπολογεῖται τὸ προηγούμενον σύστημα διὰ τῆς κατὰ τάξεις διαιρέσεως τῶν φυλακισμένων, ὥστε νὰ ἔχη ἕκαστος αὐτῶν τὴν ἐλπίδα χρηματικοῦ κέρδους ἢ τὴν ἐλπίδα τοῦ νὰ ἐπιτύχῃ διὰ τῆς καλῆς του διαγωγῆς βελτίωσιν τῆς καταστάσεώς του ἢ, μετὰ παρέλευσιν τινος καιροῦ, καὶ πικτελῆ τῆς ποινῆς κατάργησιν (ὡς ἐν Γενεύῃ). ἢ ε) τὸ σύστημα τῆς σιωπηλῆς συνεργασίας καὶ τῆς μεμο-

νωμένης διανοκτερεύσεως συνδυάζεται με τὸ σύστημα τῆς ἀπολύτου ἀπομονώσεως εἰς τρόπον, ὥστε κατὰ τὴν κρίσιν τῆς διοικητικῆς τοῦ καταστήματος ἀρχῆς νὰ ἐπιβάλληται καὶ ἀπόλυτος ἀπομόνωσις εἰς τινὰς καταδίκους (τοὺς ὑποτρόπους, τοὺς κακῶς διάγοντας). Ὁρα περὶ τούτου *Mittermaier*. (Archiv des criminalr. 1838. σελ. 480) Ὁρα περὶ διορθώσεως τῶν φυλακῶν, ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τοῦ Φέρβιχ μνημονευθέντων συγγραμμάτων καὶ *Lucas du système pénitentiaire en Europe*. Paris 1828. 30. 2. Vol. *Julius Verlesungen über die Gefängnisskunde*. Berlin 1828. μετεφρ. γαλλιστί, μετὰ πολλῶν σημειώσεων καὶ προσθηκῶν, ὑπὸ *Lagarmite*. Paris 1831. 2. Vol. *Beaumont et Tocqueville du système pénitentiaire aux états-unis*. Paris 1833. ἀγγλιστί, μετὰ πολλῶν προσθηκῶν, ὑπὸ *Lieber* Γερμανιστί δὲ μετὰ πολλῶν προσθηκῶν ὑπὸ *Julius. Marquet-Vasselot examen historique et critique des diverses théories pénitentiaires*. Lille 1835. 2. Vol. *Obermaier Anleitung zur vollkommenen Besserung der Verbrecher in Strafanstalten*. Kaiserslautern. 1835. *Crawford report on penitentiaries in the united states*. London 1835. *Mittermaier* (neues Archiv des Criminalr. XI. Bd. N. 8. 13. XII. Bd. N. 7. 13. neue Folge I. Bd. σελ. 132. καὶ *Foelix revue étrangère*. 1834. p. 337., 1835. p. 311.). Προσέτι *Mittermaier* (Arch. des Criminalr. 1838. nro 5. 12. 48.) Περὶ τοῦ σωφρονιστικοῦ συστήματος ὄρα προσέτι: *Lucas de la réforme des prisons ou de l'emprisonnement*. Paris 1836—8. III. Vol. *Moreau Christophe de la réforme des prisons en France*. Paris 1838. *Aubanel mémoire sur le système pénitent*. Gen. 1837. *Grellet manuel des prisons*. Genève 1838. 1840. II. Vol. *Crawford report on penitentiaries in the united states*. London

1835. τὰς περὶ τῶν φυλακῶν ἐκθέσεις (reports) καὶ μάλιστα τὴν τρίτην ἐπὶ τοῦ ἔτους 1838 τῶν ἀγγλικῶν inspectors of prisons. *Saggio sul buon governo delle mendiciti e delle carceri del Conte Pettiti.* Turin, 1837. 2. Vol. *Ducpetiaux* des progrès et de l'état actuel de la réforme pénitentiaire. Bruxelles 1838. III. Vol. Rapport sur les pénitentiaires des états unis. Par *Demetz* et *Blouet*. Paris 1837. *Coindet* mémoire sur l'hygiène des condamnés détenus dans la prison. Genève 1838. *Gosse* examen médical du système pénitentiaire. Genève 1838. *Julius Nordamerika's* sittliche Zustaende-Leipz. 1839. II, Bde. πρὸ πάντων τῶν 2 τόμ. *Foucher* sur la réforme des prisons. Rennes 1838. *Moreau Christophe* rapport sur les prisons de l'Angleterre, de l'Ecosse, de la Belgique, de la Suisse. Paris 1839. Du régime cellulaire, par *Doublet de Bois Thibault*. Paris. 1839.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς διὰ βίου στερρατικῆς τῆς ἐλευθερίας ποινῆς ὄρα *Mittermaier* (révue de la législation. Paris 1836. Vol. IV. p. 21. 96. 270), *Abegg* (Arch. des Criminaltr. 1838. nr. 8.) "Ὅρα προσέτι τὰς ἐν τῇ βυρτεμβεργ. βουλῇ συζητήσεις ἐπὶ τῆς περὶ καταργήσεως τῆς ποινῆς ταύτης γενομένης προτάσεως. *Hepp*. Comm. I. σελ. 147. Τὸ κύριον σφάλμα τῶν νεωτέρων ποινικῶν νόμων συνίσταται εἰς τὸ ὅτι ἀπειλοῦσι τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ποινῆς ὡς ποινὴν ἀπόλυτον. Περὶ τοῦ σξζωνικοῦ καὶ τοῦ βυρτεμβεργικοῦ νόμου ὄρα *Mittermaier* (Arch. des Criminaltr. 1838. σελ. 326. καὶ 1839. σελ. 163.)

§. 150.

Εἰς τὰς ψυχολογικὰς ποινὰς ἀνάγονται Α) αἱ ποιναὶ αἱ προσβάλλουσαι τὸ αἶσθημα τῆς τιμῆς· εἴτε στιγμιαίως

μόνον προσβάλλουσι τὸ αἴσθημα τοῦτο, εἴτε περιορίζουσι ταῦτοχρόνως ἢ καὶ ἀφαιροῦσι τὸ πλῆρες πρὸς τιμὴν δικαίωμα τοῦ τιμωρουμένου. Αἱ πρῶται ἀπλῶς προσβάλλουσι τὸ φιλότιμον τοῦ τιμωρουμένου, αἱ δὲ τελευταῖαι λέγονται ἀτιμωτικάι ποιναί.

§. 151.

Ἐκ τῶν προσβαλλουσῶν τὸ φιλότιμον τοῦ τιμωρουμένου ποινῶν εἶναι 1) αἱ μὲν ἀπλῶς *αισχυρηταίαι*, οἷον ἡ ἐκκλησιαστικὴ ποινὴ (α), ἡ ἐπίπληξις, ἡ συγγνώμης αἵτησις (*Abbite*), ἡ ἀνάκλησις τῶν λεχθέντων (β) καὶ ἡ διὰ προφορικῆς ἐξηγήσεως ἱκανοποιήσις (*Ehrenerklärung*), 2) αἱ δὲ, συγχρόνως καὶ *ἀρειδιστικάι*, οἷον ὁ κλοιὸς ἢ ἡ τραχήλοκάκη, ὁ ἐπὶ κακουργίαις λίθος (*Lasterstein*) *die Geige* κ. τ. λ. Αἱ ἀτιμωτικάι ποιναὶ ἀφαιροῦσιν ἢ 1) μόνον τὸ πρὸς ἰδιάζουσαν τιμὴν δικαίωμα, π. γ. διὰ τῆς ἐκ τῆς δημοσίου ὑπηρεσίας ἀποβολῆς, διὰ τῆς ἀφαιρέσεως τῶν δικαιωμάτων τῆς εὐγενείας, διὰ τῆς ἐν ταῖς συνταγματικαῖς πολιτεῖαις στερήσεως τῆς πρὸς ἀντιπροσωπεῖαν ἱκανότητος κ. τ. τ. *infamia* κατὰ τὴν ῥωμαϊκὴν τῆς λέξεως ἔννοϊαν (§. 71.), ἢ 2) συγχρόνως καὶ τὸ πρὸς κοινὴν τιμὴν καὶ *ὑπόληψιν* δικαίωμα *ἀτιμία* (γ).

(α) Christ. Wildvogel Diss. de deprecatione publica ecclesiastica. ed. 2 da 1757.

(β) Ἡ ἀνάκλησις τῶν λεχθέντων καὶ ἡ συγγνώμης αἵτησις δύνανται ἐπιτείνεσθαι, καὶ μεταβληθῶσιν εἰς κυρίως ἀτιμωτικὰς ποινὰς, ἐὰν π. γ. πρόκηται νὰ λάθωσι χώραν γονυκλιτῶς ἐν πλήρει συνεδρίῳ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου, ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ δημίου.

(γ) Thomasius Diss. de poena viventium eos infamantes, sint absurdae et abrogandae? Hal. 1723. Caloni de delinquentium ad pu-

hlicam ignominiam expositione. Ab. 1788. Fr. Car. Lud. Textor
Diss. de supplicio capitali et poenis infamantibus e civitatum foris
proscribendis. Tub. 1799.

§. 152.

Ἡ στέρησις τῶν πρὸς τὴν τιμὴν δικαιωμάτων εἶναι ἤτοι 1) ἀναγκαία συνέπεια ἄλλων ποινῶν, ἢ 11) αὐθόπαρ-
κτος ποινή, ἐπιβαλλομένη ἤτοι μόνη ἢ ἠνωμένη μετ' ἄλ-
λης. Ἐπέρχεται δὲ ἤτοι 1) διὰ τῆς ἀπλῆς ἀποφάσεως
τοῦ δικαστοῦ, ἢ 2) διὰ συμβολικῶν πράξεων τῆς πολιτείας,
αἵτινες συγχρόνως παριστῶσιν αἰσθητῶς τὴν τῆς πολι-
τείας ἀπόφασιν. Τὸ τελευταῖον συμβαίνει, καθόσον ἀνά-
γεται εἰς τὴν ἀτιμίαν, α) διὰ τῆς ἐν κλοιῷ ἐκθέσεως (α), β)
διὰ τῆς κεντηριώσεως, γ) διὰ τῆς δημοσίας ὑπὸ τοῦ δημίου γυ-
νομένης θραύσεως τῶν τῆς εὐγενείας παρασήμων, δ) διὰ τῆς
εἰς τὴν ἀρχόνην ἀναρτήσεως τοῦ ὀνόματος καὶ ε) διὰ τῆς δυσ-
φήμου ταφῆς.

1) Infamia mediata καὶ immediata. Infamia juris καὶ inf. facti.

2) Νόμιμοι συνέπειαι τῆς ἀτιμίας.

(α) Pufendorf obs. juris univ. Tom. IV. Obs. 130. Pufendorf de
jurisd. Germ. p. 484. Meister Einleit. in die Peinl. Rechtsgel. σελ.
34. καὶ 431.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Αἱ ἀπλῶς αἰσχυρηταὶ ποιναὶ περὶ ὧν ἀναφέ-
ρει τὸ κείμενον, π. χ. ἡ συγγνώμη αἵτησις, δὲν εἶναι κα-
τάλληλοι, διότι ὁ νομοθέτης δὲν δύναται ἀσφαλῶς νὰ ἐ-
φαρμόσῃ αὐτάς, καθότι εἰς τὸν κοινὸν ἄνθρωπον δὲν προ-
ξενοῦσι καμμίαν ἐντύπωσιν, μᾶλλον δὲ παρέχουσιν αὐτῷ
εὐκαιρίαν νὰ προσβάλῃ ἔτι πλέον τὸν παθόντα, ἢ νὰ δείξῃ
τὸ χυδαῖον τοῦ ἥθους του, πολλάκις δὲ καὶ καταντῶσιν εἰς
ἀηδῆ ὑποκρισίαν. Motive zu dem Norweg. Entwurf, σελ.
29. Ἡ ἀπαγγελία προδιατεταγμένων τυπικῶν φράσεων,

περί ὧν εἶναι ἀδελὸν ἀνπροφέρωνται σπουδαίως καὶ τὰς ὀποιᾶς ὁ πανοῦργος ἐνδέχεται νὰ προφέρῃ μὲ τοιοῦτον ὕφος, ὥστε νὰ προσβάλλῃ ἔτι μᾶλλον τὸν παθόντα, δὲν εἶναι κατ' οὐδένα λόγον ποινὴ κατάλληλος· ὅθεν κατήργησαν τὴν ποινὴν ταύτην οἱ νόμοι τῆς Πρωσίας, τοῦ Βρουμβιγίου καὶ ἄλλοι (ὄρα κατωτέρω ἐπὶ τῶν ἐξυβρίσεων). "Orα ὅμως *Hepp das Strafsystem* σελ. 64. Ὁ βαυαρικὸς νόμος, ἄρθρ. 22., διετήρησε μεταξὺ τῶν ποινῶν τὴν συγγνώμης αἴτησιν. Τὴν δικαστικὴν δὲ ἐπίπληξιν παραδέχονται ὡς ποινὴν ὁ βαυαρικὸς νόμος, ἄρθρ. 22., καὶ ὁ σαξωνικὸς, ἄρθρ. 16. Περιεῖχε μὲν αὐτὴν καὶ τὸ βυρτεμβεργικὸν νομοσχέδιον, ἡ βουλὴ ὅμως τὴν ἀπεδοκίμασε. *Hepp Comm. I.* σελ. 304. Αἱ *οἰκειοκρατικαὶ* ποιναὶ, π. χ. ἡ ἐν κλοιῷ ἐκθεσις, εἶναι μᾶλλον ἐπιβλαβεῖς, προξενουσι σκληρὰν ἐντύπωσιν εἰς ἐκεῖνους ἐκ τῶν καταδικαζομένων, ὅσοι διασώζουσιν ἔτι τὸ αἶσθημα τῆς φιλοτιμίας, ἐξκλείφουσι πολλάκις καὶ τὸ ἔσχατον ἔγχος τῆς αἰδοῦς, καὶ κωλύουσιν οὕτω τὴν βελτίωσιν τῶν καταδικῶν. *Rossi traité III.* 189. p. 252. *Hellie et Chauveau théorie du Code pénal. I.* p. 177. *Haus observations sur le projet du Code pénal belge. I.* p. 93, 143. Ὅθεν ἡ καυτηρίασις κατηργήθη κατὰ τὸ 1832 ἐν Γαλλίᾳ, ἡ δὲ δημοσία ἐκθεσις διετηρήθη μὲν, ἀλλ' ἐπετράπη εἰς τὰ δικαστήρια νὰ παραλείπωσιν αὐτὴν, ὕπερ δὲν ἐπιδοκιμάζεται, διότι ἡ προκειμένη ποινὴ εἶναι ἐν γένει ἀπορριπτέα. Ὅρα *Hellie théorie I.* p. 181. Ὁ βαυαρικὸς νόμος, ἄρθρ. 7. 14., ἀναφέρει αὐτὴν ὡς συνέπειαν ἄλλων ποινῶν. Ἀλλὰ εἰς τοὺς νεωτάτους ποινικοὺς νόμους δὲν ἀπαντᾶται πλέον. Ὡς ποινὰ εἰς τὴν τιμὴν ἀναγόμενα ἀναφέρονται ἐν τῷ βαυαρικῷ νόμῳ, ἄρθρ. 22., καὶ ἡ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἀποβολὴ καὶ ἡ κατάγνωσις ἀνικανότητος πρὸς δημοσίαν ὑπηρεσίαν. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἄρθρ. 27., ἀναφέρει ὡς ἰδιαιτέραν ποινὴν τὴν ἀποστέρησιν τῶν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ἀστυκῶν τιμῶν.

Ὅρα Herr σελ. 86. Herr Comm. I. σελ. 314. Ἡ ποινὴ τῆς ἀτιμίας, ὡς αὐθύπαρκτος ποινὴ, δικαίως δὲν ἀπαντᾷται πλέον εἰς τοὺς νέους νόμους.

§. 153.

B) Αἱ τὴν περιουσίαν ἀφορῶσαι ποιναί. Ὑποδιαίρουσιν δὲ αὗται 1) εἰς χρηματικὰς ποινὰς (*multae*), ἐὰν ὁ ἀδικήσας στερῆται ὠρισμένου μέρους τῆς εἰς χρήματα συνισταμένης περιουσίας του (α), καὶ 2) εἰς τὴν δήμευσιν, ἥτοι τὴν στέρησιν περιουσίας πρὸς ὄφελος τοῦ δημοσίου (β). Ἡ δήμευσις δύναται νὰ περιλάβῃ ἥτοι ὀλόκληρον τὴν περιουσίαν ἢ μέρος μόνον αὐτῆς (*confiscatio omnium-quoque damni bonorum*). Ἀλλὰ πᾶσα δήμευσις προϋποτίθησι ρητὴν περὶ αὐτῆς ἀπειλήν τοῦ νόμου. Σιωπηλῆ δήμευσις (ὡς ἀπλῆ συνέπεια κεφαλικῆς ποινῆς) δὲν ἔχει πλέον δυνάμει τοῦ νόμου χῶραν (γ).

Προσρητικῶς: περὶ τῶν κτημάτων εἰς τὰ ὁποῖα δὲν ἐκτείνεται ἡ *confiscatio omnium bonorum*— Περὶ τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ δημοσίου ὡς *successor* περὶ τῆς ἐποχῆς τῆς ἐνάρξεως τῆς δημοσίας.

(α) F. Virgil Barbacovius *Diatr. de poenis pecuniariis recte adhibendis*. Trid. 1796.

(β) G. Hier Brückner *Comment. de confiscatione bonorum in delictis*. Jen. 1783.

(γ) C. C. C. Art. 218. in fin. συνδυασ. μὲ L. 1. §. 3. L. 7. pr. de bonis damnat. L. 10. C. cod. L. 5. et 6. C. ad L. Jul. Maj. καὶ Νικαρ. 22. κεφ. 8. N. 134. κεφ. 13. Ὅρα Klein Schröd syst. Entw. Thl. III. §. 62—72. Koch Vorrede zu seiner Ausgabe der P. G. O. §. 9. Ἡ *confiscatio omnium bonorum* καταργήθη πολλαχῶς διὰ τοῦ πολιτεύματος ἢ δι' εἰδικῶν νόμων.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Καὶ αἱ τὴν περιουσίαν ἀφορῶσαι ποιναὶ ὑπῆρξαν ἀντικείμενον πολλῶν ἐνδοιασμῶν, διότι ἔχρυσιν ἄνισα τ' ἀποτελέσματα, ἐπενεργοῦσιν αὐστηρότατα εἰς πρόσωπα ἀθῆα καὶ δὲν εἶναι ἀνλόγοι πρὸς τὸν βαθμὸν τῆς ἐνοχῆς τῶν τιμωρου-

μένων. Rossi traité III. p. 240. Carmignani delle leggi III. p. 242. Ἐπὶ τῶν μικροτέρων οὖτως ἀδικημάτων εἶναι ἀπαραίτητοι. Oersted Grundregeln, σελ. 240. Chauveau et Hellie théorie du Code pénal I. p. 240. Πρὸ πάντων πρέπει α) νὰ μὴ ἀπειλῇ ὁ νομοθέτης πολλὰ συνεχῶς τὴν ποινὴν ταύτην, διὰ νὰ μὴ δίδῃ ἀφορμὴν εἰς τὴν ὑπόνοιαν, ὅτι θέλει δι' αὐτοῦ τοῦ μέσου νὰ πλουτίζη μὲν τὸ δημόσιον, νὰ πρέχῃ δὲ εἰς τοὺς πλουσίους τὴν εὐκολίαν τοῦ νὰ ἐξαγοράζωσι τὸ ἀδίκημα διὰ χρημάτων· β) πρέπει ν' ἀποφεύγηται τὸ ἐλάττωμα τῆς τὰ μέγιστα ἀνίσου ἐπὶ τὸν τιμωρούμενον ἐπενεργείας τῆς χρηματικῆς ποινῆς. Hellie théorie I. p. 240. "Ὅρα καὶ τὰς ἐν τῇ βυρτεμβεργικῇ βουλῇ συζητήσεις. Hepp. Comm. I. σελ. 300. Ἡ δήμευσις ἐν τούταις τῆς ὅλης περιουσίας δὲν δύναται ποτὲ νὰ δικαιολογηθῇ. "Ὅταν ἀφορᾷ τὸ καινὸν δίκαιον, φαίνεται μὲν ὅτι τὸ ἄρθρ. 218. τῆς ποινικῆς διατάξεως τοῦ Καρόλου κατήργησε τὴν δήμευσιν, ἀλλὰ τὴν κατήργησε μόνον ὡς σιωπηλὴν συνέπειαν ἄλλων ποινῶν· τὸ δὲ ἄρθρ. 135 τῆς Π. Α. Κ. ἀποδεικνύει μάλιστα τὴν διατήρησιν τῆς ποινῆς τῆς δήμεύσεως, ὡς αἰκὴ αὕτη, εἰδικῶς ἀπειλεῖται ἐν τῷ νόμῳ. Marezoll über bürgerliche Ehre σελ. 328. Περὶ τῆς ἐρμηνείας τοῦ ἄρθρου 218. τῆς Π. Α. Κ. ὅρα πρὸ πάντων Boehmer (neues Archiv des Criminalr 1836. σελ. 524.) Εἰς τὰς νεωτέρας νομοθεσίας δὲν ἀπαντᾷται ἡ ποινὴ τῆς δήμεύσεως τῆς περιουσίας, τὴν χρηματικὴν ὅμως ποινὴν παραδέχονται ὁ γαλλικὸς ποιν. νόμος (προσδιορίζων πολλὰ συνεχῶς μεγίστους ὅρους) ὅρα Hellie théorie I. p. 246., ὁ βαυαρικὸς νόμος, ἄρθρ. 33., ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἄρθρ. 15. Μόλις οἱ νεώτατοι νόμοι περιέχουσι διατάξεις ἀποπειρωμένας ἀκριβέστερον προσδιορισμὸν τῆς ἀναλογούσης ἐκάστοτε χρηματικῆς ποινῆς· "Ὅθεν ὁ βυρτεμβεργ. νόμος, ἄρθρ. 32., διατάττει ὅτι, ὡς αἰκὴ πρόκειται περὶ καταγνώσεως χρηματικῆς ποινῆς, ὀφεί-

λεῖ ὁ δικαστὴς νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν τὰ γνωστὰ εἰς αὐτὸν εἰσοδήματα τοῦ τιμωρουμένου, καὶ ὅτι δὲν πρέπει ἡ ποινὴ νὰ ὑπερβαίῃ τὰ 1000 φιορίνια. Ὅμοίως καὶ τὸ βαδικὸν νομοσχέδ.ον §. 47.

ΤΜΗΜΑ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Περὶ τοῦ πρὸς ἀλλήλους λόγου τῶν ποινῶν.

Quistorp Versuch einer richtigen Bestimmung des Verhältnisses der gemeinen in Deutschland üblichen Strafen zu einander. In. seinen Beiträgen n. A. N. XVII.

§. 154.

Ἡ ποινὴ εἶναι τόσῳ μεγαλειτέρα, ὅσῳ πλειοτέρων κακῶν εἶναι περιεκτικὴ. Ἐπομένως εἶναι Α) τόσῳ μεγαλειτέρα, ὅσῳ περισσότερον τὸ ἐν αὐτῇ περιεχόμενον κακόν ἤτοι ἀμέσως προσβάλλει τὴν αἰσθητικότητα, ἢ ὡς ἐκ τῶν συνεπειῶν αὐτοῦ ἀντιβαίνει εἰς τοὺς σκοποὺς τοῦ ἀνθρώπου, καὶ Β) ὅσῳ πλέον σύνθετον εἶναι τὸ κακόν τοῦτο.

§. 155.

Ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου εἶναι ἐπομένως ὅλων τῶν ποινῶν ἡ δεινότερα (α). Ἐπονται δὲ εἰς αὐτὴν 1) ἡ διὰ βίου στέρησις τῆς ἐλευθερίας, 2) αἱ ἀναπηρωτικαὶ ποιναί, 3) αἱ ἀτιμωτικαί, μετὰ σωματικῶν ἀλγηδόνων ἠνωμένοι ποῖναι (οἷον ἡ μαστίγωσις καὶ ἡ καυτηρίασις), 4) ἡ ἀτιμία, ἀνευ σωματικῶν παθημάτων (κλοιὸς), 5) ἡ δήμευσις τῆς ὅλης περιουσίας, 6) ἡ διὰ βίου ἐξορία, 7) οἱ ἀπλοῖ σω-

ματικοί σωφρονισμοί, 8) ἡ πρόσκαιρος στέρησις τῆς ἐλευθερίας, 9) ἡ ἐπὶ ὠρισμένον χρόνον ἐξορία, 10) αἱ τὴν τιμὴν προσβάλλουσαι ποιναὶ 11) αἱ χρηματικαὶ ποιναὶ.

(α) Pröb. Feuerbach der Tod ist die grösste Strafe. (Bibliothek d. r. R. Bd. II. St. 1. N. 4.). Ὁ παρὰ τῶν ἐναντίων τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου προτασσόμενος παλλάκις ἰσχυρισμός, ὅτι δεινότερα τοῦ θανάτου εἶναι ἢ τὴν ἐλευθερίαν, καὶ μάλιστα διὰ βίου, περιορίζουσα ποινὴ, ἐνδέχεται ἴσως νὰ συνφέρῃ μὲ τὰ συμπεράσματα τῆς σκέψεως, ἀλλὰ βεβαίως ἐν ἔχει ὑπὲρ αὐτῆς, ὅπερ πρὸ πάντων ἀπαιτεῖται, τὸ κοινὸν αἰσθημα τῶν ἀνθρώπων.

§. 156.

Τὸν πρὸς ἀλλήλας λόγον διαφορῶν ποινῶν, αἵτινες περιέχουσιν ἴσον κακὸν (καὶ ἐπομένως ἀνήκουσιν εἰς τὸ αὐτὸ εἶδος καὶ τὸ αὐτὸ γένος) προσδιορίζει ἐν μέρει μὲν ἡ διάρχεια, ἐν μέρει δὲ τὸ μέγεθος τῶν κακῶν.

§. 157.

Οὐδεμία ποινὴ εἶναι καθ' ἑαυτὴν ἐντελῶς ἴση μὲ τὴν ἄλλην· τοῦλάχιστον δὲν ἔχομεν ἀσφαλὲς μέτρον εἰς προσδιορισμὸν τοῦ λόγου τῶν ποινῶν πρὸς ἀλλήλας. Διὰ ταῦτα, ὡσάκις ὁ δικαστὴς εἶναι ἠναγκασμένος νὰ μεταβάλλῃ τὸ εἶδος τῆς ποινῆς ὀφείλει νὰ ἐρευνᾷ πρὸ πάντων, τίνας ποινὰς λογίζονται κατὰ νόμον ἢ κατὰ συνήθειαν ἴσαι πρὸς ἀλλήλας (α). Κατὰ δεύτερον δὲ λόγον, ὀφείλει νὰ προσφεύγῃ εἰς τὰς γενικὰς ἀρχὰς (§. 154—156.), διὰ νὰ κρίνῃ ποία ποινὴ ἰσχυραμεῖ ὡς ἔγγιστα ἢ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον μὲ τὴν ἄλλην.

(α) Ὁρα περὶ τούτου ἰδίως τὸν ἀνωτέρω μνημονεσθέντα Quistorp. Προέτι δι: I. F. Mögling Diss. de eo q. j. e. circa proportionem in poenis surrogandis. Tüb., 1734. Hommel Vorrede zu Flavius §. 16.

§. 158.

Ἐάν ὁ δικαστής ἀντί ὠρισμένου ποινικοῦ κακοῦ ἐπιβάλ-
 λη ἄλλο, τῆς αὐτῆς μὲν ποιότητος, διαφοροῦ δὲ εἶδους
 λέγεται μεταβολὴ τῆς ποινῆς (permutatio poenae).

§. 159.

Ἄσάκις ὁ νόμος ὀρίζει τὴν ποινὴν, ἀπαιτεῖται αὐτῇ
 αὐτῇ ἢ ποινῇ νὰ ἐφαρμόζηται εἰς τὴν προκειμένην πε-
 ρίπτωσιν, καὶ δὲν ἔχει ὁ δικαστής τὴν ἐξουσίαν νὰ τὴν
 μεταβάλλῃ αὐθαιρέτως. Ἡ μεταβολὴ εἶναι τότε μόνον
 νομίμως δυνατὴ : 1) ὅταν ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ἀπειλουμένης
 ποινῆς ἦναι φυσικῶς ἀδύνατος (α), ἢ 2) ὅταν ἡ ὠρισμένη
 ποινὴ προϋποτίθῃσι τὴν ἕπαρξιν περιστάσεων, αἵτινες δὲν
 ἔχουσι χώραν ἐν τῇ προκειμένη περιπτώσει (β).

(α) L. 1. §. 3. D. de poenis. C. C. C. Ari. 216.

(β) Kleinschrod syst. Entw. Thl. §. 127.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ὡς πρὸς τὴν μεταβολὴν τῆς ποινῆς πρέ-
 πει νὰ διακρίνωμεν τὴν θέσιν τοῦ δικαστοῦ ὅστις δικάζει
 κατὰ τὸ κοινὸν γερμανικὸν δίκαιον ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ
 δικαστοῦ ὅστις ὀφείλει νὰ ἐφαρμόσῃ ἐγγώριον νομοθεσίαν.
 Ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει εἶναι τὸ δικαίωμα τῆς μεταβο-
 λῆς τῆς ποινῆς εὐρύτερον. Ἐπειδὴ δὲ πολλοὶ ποινὰι τοῦ κοι-
 νοῦ δικαίου, π. χ. αἱ ἀναπηρωτικαί, δὲν εἶναι πλέον ἐν
 χρήσει, καὶ ἐπειδὴ διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν περιοριζουσῶν
 τὴν ἐλευθερίαν ποινῶν ἐμορφώθη κατὰ τὴν δικαστικὴν πρᾶ-
 ξιν ἄλλο ποινικὸν σύστημα, ὁ δικαστής ἔχει κυρίως μόνον
 ἀορίστους ποινικοὺς νόμους νὰ ἐφαρμόζῃ· πλὴν καὶ ἐνταῦθα
 δὲν ἔχει ὁ δικαστής τὴν ἐξουσίαν ν' ἀπομακρύνῃται αὐθαι-

ρέτως ἀπὸ τῶν διὰ τῆς νομολογίας εἰσαχθεῖσων ἐπὶ τῶν ἀδικημάτων ποινῶν, ἐπιβάλλων π. χ. χρηματικὴν ποινὴν ἀντὶ τῆς φυλακίσεως, πολλῶ δὲ ἤττον νὰ μεταβάλῃ τὴν διὰ δικαστικῆς ἀποράσεως ἐπιβληθεῖσαν ποινὴν. Ὅπου ὑπάρχει ἐγγῶριος νόμος, δὲν συγχωρεῖται παντάπασιν ἡ μεταβολὴ τῆς ποινῆς, ἐὰν αὐτὸς ὁ νόμος δὲν τὴν ἐπιτρέπη. Ἡ τοιαύτη δὲ τοῦ νόμου ἄδεια εἶναι πολλάκις ἀναγκαῖα, ἰδίως ὁσάκις ἀπαιτεῖται νὰ μεταβληθῇ εἰς τὴν ποινὴν τῆς φυλακίσεως ἡ χρηματικὴ ποινὴ, τῆς ὁποίας εἶναι ἀδύνατος ἡ ἐκπλήρωσις· λαμβάνεται δ' ἐν ταιαύτῃ περιπτώσει ὑπ' ὄψιν ὁ κατὰ νόμον ἢ κατὰ νομολογίαν λόγος τῶν δύο προκειμένων ποινῶν πρὸς ἀλλήλας. Ἐνεκα τῆς ἀνωτέρας τάξεως, εἰς ἣν ἀνήκει ὁ ἐνοχὸς δὲν ἔχει ὁ δικαστὴς τὸ δικαίωμα νὰ μεταβάλῃ τὴν ποινὴν, ἐὰν δὲν τὸ ἐπιτρέπη ὁ νόμος. *Hef-ster Lebrh.* σελ. 176. Κατ' εἰδικὰ τινα δίκαια, π. χ. ἐν Βαυαρίᾳ ἔχουσι τὰ δικαστήρια τὴν ἐξουσίαν νὰ μεταβάλωσι τὴν ποινὴν τῆς βαρείας εἰρκτῆς εἰς τὴν ποινὴν τῆς ἐν φρουρίᾳ καθιέρξεως, ἐὰν οἱ τιμωρητέοι ἦναι ἄνθρωποι διακεκριμένης ἀνατροφῆς.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ἡ θέσις, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκεται ὁ δικαστὴς ἀπέναντι τοῦ νόμου, ἀπαιτεῖ νὰ μὴ μεταβάλῃ ὁ δικαστὴς ποτὲ τὴν ποινὴν, ἥτις ἀπειλεῖται ἐν τῷ νόμῳ καὶ εἶναι ἐπιβλητέα εἰς τὴν ἐκάστοτε προκειμένην περίπτωσιν, π. χ. τὴν ποινὴν τῆς φυλακίσεως εἰς ποινὴν χρηματικὴν. Τὸ πρὸς ταιαύτην μεταβολὴν δικαίωμα ἤθελεν ἀναμφισβόλως ἀποβαίνει πρὸς ὄφελος μόνων τῶν πλουσίων. Ὅθεν ἔρα τὰς διατάξεις τοῦ πρωσσικῆ δικαίου (*Landr.* §. 87., κατὰ τὸ ὅπερον τότε μόνον συγχωρεῖται ἡ μεταβολὴ τῆς σωματικῆς ποινῆς εἰς χρηματικὴν, ὅταν ἡ πρώτη δὲν δύναται νὰ ἐκτελεσθῇ ἐπὶ τοῦ ἀτόμου τοῦ τιμωρητέου), τοῦ αὐστριακοῦ νόμου §. 27., τοῦ βυρκικῆ §. 34., τοῦ σαξωνικοῦ §.

20. 21.. τοῦ βυρτεμβεργικοῦ ἄρθρ. 46. Ἄλλ' ἀπαιτεῖται πάντοτε φητὴ διάταξις τοῦ νόμου, διὰ νὰ ἔχη ὁ δικαστὴς τὸ δικαίωμα νὰ μεταβάλλῃ τὴν ποινὴν εἰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἢ κατὰ νόμον ἐπιβλητέα δὲν δύναται νὰ ἐκτελεσθῇ καὶ καθίσταται ἐπομένως ἀναγκαῖα ἡ μεταβολὴ αὐτῆς εἰς ἄλλην, ἐξίσου αὐστηράν, ποινήν. Τοιαύτη περίπτωσις ὑπάρχει: 1) ἐὰν ἡ σωματικὴ ποινὴ δὲν ἦναι δυνατόν νὰ ἐκτελεσθῇ καὶ μεταβάλλεται εἰς χρηματικὴν (preuss. Criminalordn. § 590. Instruction von 1834 in *Mannkopf* preuss Criminalordn. σελ. 400. preuss. Landr. §. 87. badisches Strafdict §. 98). 2) ἐὰν ὁ σωματικὸς σωφρονισμὸς δὲν δύναται νὰ ἐκτελεσθῇ καὶ πρέπη νὰ μεταβληθῇ εἰς φυλάκισιν (βυρτεμβεργ. νόμος, ἄρθρ. 49.). 3) ἐὰν τοῦ νόμου ἀπειλοῦντος χρηματικὴν ποινήν, ὁ τιμωρητέος ἦναι ἄπορος ἢ εὐρίσκειται εἰς θέσιν, καθ' ἣν δὲν δύναται νὰ διαθέσῃ ἐλευθέρως τὴν περιουσίαν του, π. χ. ἐπὶ ἀνηλίκων, ἐπὶ πτωχευσάντων, ἐπὶ ἀτότων (γὰλλικὸς ποιν. νόμος, 53., πρωσικὸν δίκαιον §. 85., βυαρικὸς νόμος §. 34., σαξων. νόμος § 21., βυρτεμβεργ. νόμος ἄρθρ. 46.). Ἀκατάλληλον εἶναι τὸ νὰ προσδιορίζῃ ἀπολύτως ὁ νόμος, ὅτι ὀρισμένη τις χρηματικὴ ποσότης ἰσοδυναμεῖ μὲ ὀρισμένον ἀριθμὸν ἡμερῶν φυλακίσεως, π. χ. κατὰ τὸν βυαρικὸν νόμον ἄρθρ. 35., καθ' ὃν 8 ἡμέραι φυλακίσεως ἰσοδυναμοῦσι μὲ 25 φιορίνια. Ὀρθότερα εἶναι ἡ διάταξις τοῦ βυρτεμβεργικοῦ νόμου, ἄρθρ. 47., κατὰ τὸν ὁποῖον 1 ἕως 4 φιορίνια ἰσοδυναμοῦσι μὲ 24 ὥρας φυλακίσεως (διότι ὁ δικαστὴς ὀφείλει νὰ προσδιορίξῃ τὴν ἀνάλογον ἐκάστοτε ποινήν, λαμβάνων ὑπ' ὄψιν τὴν ἀτομικότητα τοῦ τιμωρητέου, π. χ. τὸ ἡμερήσιον αὐτοῦ κέρδος). Ὅρα τὰς ἐν τῇ βυρτεμβεργικῇ βουλῇ συζητήσεις (*Hepp Comm. I.* σελ. 411. etc.). Ἐνταῦθα ἀνάγονται καὶ αἱ ἀκταλλίως μεταβολαὶ τῆς ποινῆς λεγόμεναι, αἱ λαμβάνουσαι χώραν εἰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ὁ νόμος συγχωρεῖ ἐπὶ τινῶν

προσώπων ὡς σκοπιμωτέραν τὴν καταψήφισιν ποινῆς ἄλλης παρὰ τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζομένην, π. γ. ἐπὶ ἀλλοδαπῶν ἀγυρτῶν, καταδικαζομένων ἀντὶ φυλακίσεως εἰς σωματικὸν σωφρονισμὸν (βυζαρ. νόμος ἄρθρ. 31., βυρτεμπεργικὸς νόμος ἄρθρ. 48· γενικώτερον εἶναι τοῦ σαξωνικοῦ νόμου τὸ ἄρθρ. 22.). Ἐνταῦθα ἀνάγεται προσέτι καὶ ἡ περίπτωσις, καθ' ἣν ὁ βυραϊκὸς καὶ ὁ βυρτεμπεργικὸς νόμος (ἔρα ἀνωτέρω τὴν ἐπὶ τοῦ §. 143. σημ. 2. τοῦ ἐκδ.) δίδουσιν εἰς τὸν δικαστὴν τὴν ἐξουσίαν νὰ ἐπιβάλλῃ, ἀντὶ ἄλλων στερητικῶν τῆς ἐλευθερίας ποινῶν, τὴν ἐν φρουρίῳ κάθειρξιν. Ὅρα ἀπ' ἐναντίας *Oersted Grundregeln* σελ. 377. *Seuffert Beitr. zur Gesetzgebung. Würzb. 1823.* σελ. 11. Ὅρα ὅμως *Bauer Motive zum hannövr. Entw.* σελ. 342. καὶ τὰς ἐν τῇ βυρτεμπεργικῇ βουλῇ συζητήσεις *Herr Comm. I.* σελ. 200. κ. ἐπ.).

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Ὁ ἑλλ. ποιν. νόμος, ἐπιτρέπει ἐν τῷ ἄρθρ. 510., μεταβολὴν τινὰ μεταξὺ προστίμου καὶ κρατήσεως ὀρίζων ὅτι κατὰ τὴν μεταβολὴν ταύτην πᾶσα ἡμέρα κρατήσεως ἀναλογεῖ μὲ τρεῖς δραχμὰς καὶ ἀντιστρόφως τρεῖς δραχμὰς ἰσοδυναμοῦσι μὲ μίαν ἡμέραν κρατήσεως.

§. 160.

Ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς ἀορίστων ποινικῶν νόμων, καθῆκον τοῦ δικαστοῦ εἶναι νὰ ἐπιβάλλῃ ποινὴν ἀνάλογον τοῦ ἀξιοποίνου τῆς πράξεως. Ὅθεν ὁ δικαστὴς ἔχει ἐνταῦθα τὸ ἀναντιρρήτον δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς μεταξὺ διαφόρων ποινῶν ἰσοδυνάμων μὲν κατὰ τὸν βαθμὸν, ἀναλόγων δὲ πρὸς τὸν προκειμένον βαθμὸν τοῦ ἀξιοποίνου. Περὶ τὴν τοιαύτην δὲ ἐκλογὴν δύναται νὰ λαμβάνῃ ὡς βάσιν οὐ μόνον 1) τὴν ἐπιε/κειαν, ἀλλὰ καὶ 2) ὑπὸ πολιτικῆν ἔποψιν, τὸ δημόσιον συμφέρον (α).

(α) Περὶ τῆς ἐπίρροϋς, ἣν ἔχει ἡ κοινωνικὴ τάξις τοῦ ἐνόχου, ἐπὶ ἐφαρμογῆς τῶν ἀνθαιρέτων ποινῶν προφορικῶς: περ. Jo. Leonh Tauber Diss. d^o licita in criminalibus prosopolepsia. Alt. 1752. ἰδίως δὲ G. J. Fr. Meister über den Einfluss, welchen der Stand des Verbrechens auf die Strafen und das Verfahren in Strafsachen hat. In Plitt's Repert. Thl. I. N. 1.

BIBΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Θετικὸν ἢ εἰδικὸν μέρος τοῦ ποινικοῦ δικαίου.

Εἰσαγωγή.

§. 161.

Τὸ μέρος τοῦτο εἶναι, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀναλυτικόν, προσδιορίζον τὴν ἔννοιαν τῶν καθ' ἕκαστα ἀδικημάτων καὶ τὰς εἰς ταῦτα ἐπιβλητέας ποινάς. Οἱ δοθησάμενοι δὲ ὅρισμοί τῶν ἀδικημάτων, ἅπερ προϋποτίθενται ὑπάρχοντα πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν νομίμων ποινῶν, πρέπει νὰ ἐξάγωνται ἀπὸ αὐτῶν τῶν θετικῶν νόμων, ἧτοι ἀμέσως, ἢ δι' ἐρμηνείας.

Σημ. 1. τοῦ ἐκθ. Ἡ κατὰ τάξεις διαίρεσις τῶν ἀδικημάτων εἶναι σπουδαία, καθότι δι' αὐτῆς προσδιορίζεται ὁ καθ' ἕκαστην νομοθεσίαν πρὸς ἄλληλα λόγος τῶν ἀδικημάτων καὶ ὑποδεικνύεται εἰς τὸν δικαστὴν ἢ ἐποψις, ὑπὸ τὴν ὁποίαν δύναται νὰ κρίνῃ ὀρθῶς τὰς διαφόρους περιπτώσεις καὶ νὰ ἐρμηνεύῃ τοὺς νόμους, καὶ καθότι ἐν γένει ἡ νόμιμος ἐποψις ἐκαστοῦ ἀδικήματος, ὡς ἐκ τῆς κατατάξεως αὐτοῦ πρέπει νὰ ὀδηγῇ τὸν δικαστὴν περὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν νόμων. *Mittermaier* über den neuesten Zustand der Strafgesetzge-

bung, σελ. 441. *Müllermaier* (Arch. des Criminals. neue Folge I. Bd. σελ. 495.). *Hepp* (Arch. des Criml. XIV. Bd. N. 16) Ἡ κατάταξις, τὴν ὁποίαν παραδέχεται ὁ *Fährerbach*, δὲν εἶναι ὀρθή, διότι, ἐνῶ ἀφ' ἐνὸς μέρους παραβλέπει ὀλοτελῶς τὴν ἔποψιν, ὑπὸ τὴν ὁποίαν θεωρεῖ τὸ κοινὸν δίκαιον τὰ διάφορα ἀδικήματα, δὲν στηρίζεται ἀφ' ἑτέρου ἐπὶ οὐδεμίᾳ ἀρχῆς, ἢ στηρίζεται ἐπὶ ἀρχῶν ἐσφαλμένων.

1) Ὁ *Fährerbach* παραδέχεται τὴν ὁποίαν καὶ ἄλλοτε κατεκρίναμεν γνώμην, ἥτις θεωρεῖ ἐπὶ παντός ἀδικήματος ὡς ὑπάρχουσαν δικαιώματός τινος προσβολήν· ἐντεῦθεν δὲ προέρχεται, ὅτι ἐπειδὴ ὑπάρχουσι καὶ ἀδικήματα, ἐπὶ τῶν ὁποίων δὲν εἶναι δυνατόν νὰ καταδειχθῇ τοιαύτῃ τις προσβολή, ὁ συγγραφεὺς, ἀμνηχανῶν, περιέπεσον εἰς τὸ παράδοξον, ὅτι θεωρεῖ τὴν βλασφημίαν (§. 303.) ὡς ἐξέθροισιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας, τὴν μοιχείαν δὲ (§. 373.) καὶ τὴν διαγαμίαν (§. 384.) ὡς προσβολὰς συναλλακτικῶν δικαιωμάτων. 2) Ἐπίσης ἐσφαλμένως διεξήγαγε τὴν διάκρισιν τῶν ἀδικημάτων εἰς δημόσια καὶ εἰς ἰδιωτικά, καὶ ἐνῶ ἀφ' ἐνὸς ἔθεσε π. χ. εἰς τὰ ἰδιωτικά ἀδικήματα τὴν ψευδορκίαν (§. 418.), ἥτις εἶναι μᾶλλον ἀδίκημα προσβάλλον τὴν δημόσιον πίστιν, ἀφ' ἑτέρου κατέταξε τὴν αὐτοδικίαν μεταξὺ τῶν δημοσίων ἀδικημάτων. 3) Ἀμνηχανῶν περὶ τὴν διεξαγωγὴν τῆς γνώμης, καθ' ἣν πᾶν ἀδίκημα περιέχει δικαιώματος προσβολήν, ἐπενόησεν ὁ *Fährerbach* νέαν τάξιν ἀδικημάτων, τὰ ὁποῖα ὠνόμασεν ἀόριστον (*vage Verbrechen*), καὶ ὑπέγαγεν εἰς αὐτὴν ἀδικήματα (§. 389. 392.), τὰ ὁποῖα ἡ Π. Δ. Κ. κατατάττει εἰς τὴν ἀνθρωποκτονίαν, καὶ ἄλλα, ὡς τὴν ἀπάτην (§. 410.) τῶν ὁποίων, ὡς ἀόριστων ἀδικημάτων θεωρουμένων εἶναι δυνατόν νὰ ὀρισθῶσι τὰ συστατικά. 4) πάντῃ ἀσφίχιστος εἶναι ἡ παραδοχὴ γωριστῆς τάξεως ἀπνομικῶν παραβάσεων (§. 432.), ἐκ τῆς ὁποίας προκύπτει τὸ παράδοξον, ὅτι ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν

ταύτην ἀναφέρονται διάφορα ἀδικήματα, εἰς τὰ ὅποια ἡ Π. Δ. Κ. ἐπιβάλλει τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου, καὶ τὰ ὅποια τιμωροῦνται καὶ παρ' ἡμῶν μὲ βρεῖας ποινάς, εἴην ἡ αἰμομιξία, ἡ τοδομία. 5) Καὶ τῶν δημοσίων ἀδικημάτων ἡ διαίρεσις εἰς ἀδικήματα κατὰ τῶν διαφόρων ἐξουσιῶν τῆς πολιτείας, π. χ. κατὰ τῆς ἐπιτηρητικῆς, κατὰ τῆς διατακτικῆς κτλ., ἡ δὲν παρέχει οὐδαμῶν ὠφέλειαν, ἢ φέρει μᾶλλον σύγχυσιν εἰς τοὺς δικαστάς. Τὸ βέβαιον εἶναι, ὅτι διαφοροῦσιν οἱ νομοδιάσκαλοι ὡς πρὸς τὸ περὶ κατατάξεως τῶν ἀδικημάτων ζήτημα. *Mittermaier über den neuesten Zustand*, σελ. 113. *Rossi traité* II, p. 53. *Carmignani delle leggi* Vol. II, p. 100—144. *Martin Lehrb.* §. 105. *Wächter Lehrb. in der Vorrede.* *Heffter Lehrb.* σελ. 217. Ὁ ἐπιχειρῶν θεωρητικὴν κατάταξιν τῶν ἀδικημάτων, ἔπρεπε νὰ συμφορήνηται μὲ τὸ σύστημα τοῦ ποινικοῦ νόμου, περὶ τοῦ ὁποῦ συγγράφει. Ἀμφιβάλλεται ὅμως, ἐὰν ἦναι δυνατόν νὰ διακριθῇ ἐπὶ τοῦ κοινοῦ γερμανικοῦ δικαίου τοιοῦτο σύστημα. Ὅρα μολταταῦτα *Abbey* (*Archiv* 1835. σελ. 378.) *Rosshirt Geschichte und System des deutschen Strafrechts* II, σελ. 14. Πρὸς συστηματικὴν τῶν ἀδικημάτων κατάταξιν δύναται νὰ ληφθῇ ὡς βλάσις τὸ ἀντικείμενον, καθ' οὗ ἀπευθίνεται τὸ ἀδίκημα, ἢ τὸ εἶδος τοῦ ἀδικήματος. Δὲν πρέπει δὲ νὰ νομιζῆται, ὅτι ἡ διαίρεσις τῶν ἀδικημάτων εἰς πραγματικά καὶ εἰς τυπικὰ καθιερῶ δῆθεν σφαιρότερον τὸ σύστημα. *Abegg* (*Archiv* σελ. 391.) *Abegg Lehrb.* σελ. 264. 270. 303. Ἡ παραδοχὴ ἰδιαιτέρου κεφαλαίου ἀορίστων ἀδικημάτων κατὰ τῆς προσωπικότητος (*Abegg* §. 318.), περιλαμβάναντος π. χ. τὴν ἀμβλωσιν καὶ τὴν ἔκθεσιν, δὲν παρέχει εὐκρινῆ ἔποψιν. Ὅρα προσέτι *Escher die Lehre vom strafbaren Betrug* σελ. 220. etc. Περὶ τῆς κατὰ τάξεις διαίρεσεως τῶν ἀδικημάτων ἔρα *Baroli diritto naturale* IV, p. 160.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὴν νεωτέραν ἐποχὴν διεπιλονεικήθη πολλάκις, ἐν ἧναι λυσιτελής ἢ κατὰ τάξεις διαίρεσις τῶν ἀδικημάτων ἐν τῷ ποινικῷ νόμῳ. *Haus observations sur le projet de révisions* Vol. II. p. 6. Ὁ συγγραφεὺς οὗτος θέλει ἀπλῆν ἀπαρίθμησιν τῶν ἀδικημάτων. Ἀλλὰ δικαίως παρατηρεῖ ὁ *Hellie* théorie du Code pénal II. p. 307., ὅτι ἡ τοιαύτη ἀπκρίθμησις διὰ νὰ μὴ ἦναι ἄτακτος, πρέπει νὰ γίνῃται κατὰ τινα κανόνας. Τὰ συναφῆ ἀδικήματα πρέπει νὰ συγκατατάσσονται, πρὸς εὐκολίαν τῆς ἀναζητήσεως ἐνὸς ἐκάστου. Ἀλλὰ δὲν ἀππιτεῖται ὡς ἐκ τούτου νὰ ἦναι ἢ ἐν τῷ ποινικῷ νόμῳ κατὰτάξις οὕτω συστηματικῆς ὡς ἐν συγγράμματι. Ὅρα καὶ *Abegg* (*Archiv* 1835. σελ. 407.). Σφάλλει κυρίως ὅστις περὶ τὴν ἐν τῷ ποινικῷ νόμῳ κατὰτάξιν τῶν ἀδικημάτων λαμβάνει ὡς βᾶσιν ἐποψίν τινα αὐτῶν ἔλως ἀθάλαστον καὶ θεωρητικὴν (διακρίνων π. γ. προσβολὰς διαφόρων ἐξουσιῶν ἐν τῇ πολιτείᾳ, ἢ ὑπάγων τὰ ἀδικήματα εἰς ἀορίστους κατηγορίας, π. γ. ἀδικήματα κατὰ τῆς κυβερνήσεως), ἢ ὅστις ἐκ τῶν συνήθως συμβαινόντων σχηματίζει κανόνας καὶ θεωρεῖ ἐπομένως ἐπόψεις τινὰς τῶν ἀδικημάτων, ὡς κυρίως ἐπικρατούσας, π. γ. ἐπὶ ἐμπρησμοῦ. Ἐπίσης ἐσφαλμένον εἶναι τὸ νὰ συμπεριλαμβάνονται εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ κεφάλαιον τοῦ ποινικοῦ νόμου πολλαπλᾶ ἀδικήματα καὶ νὰ πλάττονται τεχνικὰ ἐπιγραφαί, ἀντὶ τοῦ νὰ γίνωνται κατὰ διαφόρους κατηγορίας τόσα κεφάλαια, ὅσα εἶναι κύρια ἀδικήματα. Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος περιέχει τὴν ἑξῆς διαίρεσιν: I. Ἀδικήματα δημοσίᾳ (contre la chose publique): II ἀδικήματα ἰδιωτικᾶ. Τὰ πρῶτα ὑποδιαιροῦνται: A) εἰς ἀδικήματα κατὰ τῆς ἀτρακτείας τοῦ κράτους: B) κατὰ τοῦ πολιτεύματος τοῦ βασιλείου: Γ) κατὰ τῆς κοινῆς εἰρήνης: Τὰ δεύτερα ὑποδιαιροῦνται: A) εἰς ἀδικήματα κατὰ προσώπων: B) εἰς ἀδικήματα κατὰ τῆς ἰδιοκτησίας. Ὅτι ἡ διαίρεσις

αὕτη δὲν εἶναι κατάλληλος, οὐδὲ ὀρθῶς τοῦλάχιστον διε-
 ξηγημένη ὅρα *Haus observations II*, p. 3—5. *Hellie*
théorie II, p. 305—313. Ἡ ἐπὶ τῶν καταστάσεων τῆς
 διαχειρίσεως τῆς γαλλικῆς ποινικῆς δικαιοσύνης ὡς βάσις
 λαμβανομένη διαίρεσις εἰς ἀδικήματα κατὰ προσώπων καὶ
 κατὰ τῆς ἰδιοκτησίας εἶναι ἀθαίρετος καὶ δὲν στηρίζεται
 ἐπὶ ἀρχῆς θεμελιώδους. *Hellie II*, p. 309. not.—‘Ο βαυαρι-
 κὸς νόμος διακρίνει I. Ἰδιωτικὰ ἀδικήματα, ὅπου κατατάσ-
 σαι A) ἀδικήματα κατὰ τῆς ζωῆς τῶν ἄλλων· B) βλάβας καὶ
 κακώσεις προσώπων (ἐνταῦθα δὲ συμπεριλαμβάνονται καὶ
 ἡ ἀποπλάνησις εἰς ἀσέλγειον, ὁ βιασμός, ἡ παράνομος κα-
 τακράτησις, ἡ ἀπαγωγή καὶ ἡ αἰμομιξία)· Γ) προσβολὴν
 τῆς ἰδιοκτησίας διὰ κλοπῆς, ληστείας, ὑπεξαίρεσως, ἐκβιά-
 σεως· Δ) βλάβην τῆς ἰδιοκτησίας· E) προσβολὴν ξένων δικαιω-
 μάτων δι’ ἀπάτη· Z) προσβολὴν δικαιωμάτων δι’ ἀπιστίας. II.
 Δημόσια ἀδικήματα, ὅπου κατατάσσει A) ἐσχάτην προδοσίαν
 καὶ προδοσίαν τῆς πατρίδος· B) ἐξέθρισιν τῆς μεγαλειότητος·
 Γ) ἀδικήματα κατὰ τῶν ἀρχῶν· Δ) ἀδικήματα κατὰ τῆς κοινῆς
 εἰρήνης ἐν τῇ πολιτείᾳ (ἐνταῦθα δὲ συμπεριλαμβάνονται καὶ
 ἡ διατάραξις τῆς θρησκευτικῆς εἰρήνης)· E) ἀδικήματα κα-
 τὰ τῆς δημοσίας πίστεως· Z) κατὰ τῆς τοῦ κράτους ἢ ἄλ-
 λης δημοσίας ἰδιοκτησίας· H) ἰδιαιτέρα ἀδικήματα τῶν δη-
 μοσίων ὑπελλήλων. Eί; δὲ τὸ νομοσχέδιον τοῦ 1822 προσ-
 ετέθη καὶ μέση τις ἄλλη κατηγορία ἀδικημάτων κατὰ τοῦ
 κοινοῦ. Τὰ νομοσχέδια τοῦ 1827 καὶ 1831 εἶχον σκοπὸν
 νὰ ἐπφέρωσι πλεονέτερον ἀπλοποίησιν. *Motive zum Ent-
 wurf von 1827*, σελ. 86. κλπ. Ὁ σχετικὸς δὲ νόμος
 διακρίνεται ἔτι μᾶλλον διὰ τὴν πρὸς ἀπλοποίησιν τάσιν του,
 περὶ λειψοθησῶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τῶν γενικῶν ἐπιγραφῶν.
 Τὰ ἀδικήματα κατατάσσονται οὕτω: 1) ἐσχάτη προδοσία
 τοῦ κράτους καὶ ἄλλαι πράξεις ἐπικίνδυναι ὡς πρὸς τὴν
 ἀσφάλειαν τοῦ κράτους· 2) ἐξέθρισις τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς πο-

λιταίαις· 3) διέγερσις κατὰ τῶν δημοσίων ἀρχῶν καὶ διαταρᾶξεις τῆς εἰρήνης (ἐνταῦθα συγκατατάσσονται ποικίλαι πράξεις, οἷον ἀντίστασις, ἐλευθέρωσις φυλακισμένου, στάσις καὶ διατάραξις τῆς οἰκικῆς εἰρήνης)· 4) ἀδικήματα κατὰ τῆς ζωῆς· 5) ἀδικήματα κατὰ τῆς ὑγείας· 6) προσβολὴ προσωπικῆς ἐλευθερίας· 7) κοινῶς ἐπικίνδυναι πράξεις (διατίθην ἐσημειωθῆ ἀπλῶς μόνον: ἐμπρησμός;)· 8) παράβασις τοῦ πρὸς τὴν θρησκείαν σεβασμοῦ· 9) προσβολὴ τῆς τιμῆς· 10) αὐτοδικήματα καὶ μονομαχίαι· 11) πικραβίαισις τῆς περὶ τὸν γάμον πίστεως· 12) κλοπὴ καὶ ἀπιστία· 13) ἀπάτη· 14) ἀδικήματα περὶ τὸ νόμισμα· 15) ἄλλα: προσβολαὶ ξένης ἰδιοκτησίας· 16) προσβολαὶ τῆς ἠθικῆς· 17) παραβάσεις καθηκόντων ὡς πρὸς εἰδικὰς σχέσεις. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος διακρίνει: I. δημοσία ἀδικήματα: A) ἐσχάτην προδοσίαν, προδοσίαν τῆς πατρίδος, B) ἐξύβρισιν τῆς μεγαλειότητος· Γ) πράξεις κατὰ τῆς πρὸς τὴν ἀρχὴν ὀφειλομένης τιμῆς· Δ) διαταρᾶξεις τῆς εἰρήνης· E) αὐτοδικίαν καὶ μονομαχίαν· Z) πράξεις κατὰ τῆς δημοσίας πίστεως. II. ἰδιωτικά ἀδικήματα: A) πράξεις κατὰ τῆς ζωῆς τῶν ἄλλων· B) σωματικὰς βλάβας· Γ) πράξεις κατὰ τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας· Δ) προσβολὰς τῆς τιμῆς· E) προσβολὰς τῆς ἠθικῆς· Z) ληστείαν, ἐκβίασιν· H) κλοπὴν καὶ ὑπεξαίρεσιν· Θ) χρεωκοπίαν· I) ἀξιοποίνους πράξεις ὡς πρὸς τὴν τάξιν τῶν προσώπων· K) ἐμπρησμόν· Λ) βλάβην τῆς ἰδιοκτησίας· M) Wilderei III. πικραβίαισις τῶν καθηκόντων τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας. Τὰ νεώτατα νομοσχέδια, οἷον τὸ βαδικὸν καὶ τὸ ἀπσικόν, τείνουσιν εἰς πλειότεραν ἔτι ἀπλοποίησιν, διότι ἀποφεύγουσι τὴν εἰς τὸ αὐτὸ κεφάλαιον συγκατάταξιν ἐτεροειδῶν ἀδικημάτων καὶ πραγματεύονται περὶ τῶν διαφόρων ἀδικημάτων εἰς χωριστὰ κεφάλαια, π. χ. περὶ τῆς ἐκθέσεως, περὶ τῆς ἀμβλώσεως, περὶ τοῦ βιασμοῦ, τῆς ἀπαγωγῆς, τῆς μοιχείας.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Εἰς τὸν ἑλληνικὸν ποινικὸν νόμον ἡ διαί-
 ρσις τῶν ἀδικημάτων ἔχει κατὰ κεφάλαια ὡς ἐφεξῆς: 1) *ἔγκλη* προδοσία, προδοσία τῆς πατρίδος καὶ ἄλλαι πρά-
 ξεις κατὰ τῆς ἀσφαλείας καὶ ἀνεξαρτησίας τοῦ κράτους· 2) *ἐξόβρισις* τοῦ βασιλέως, τοῦ διαδόχου, τοῦ διέποντος τῆς
 βασιλείαν καὶ τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας· 3) *ἐξόβρισις* ξέ-
 νων ἡγεμόνων καὶ κυβερνήσεων, τῶν διπλωματικῶν πρᾶ-
 κτῶρων αὐτῶν καὶ ἄλλων ἀρχῶν· 4) *πράξεις ἀντικείμεναι*
 εἰς τὰς βάσεις τῶν καθεστώτων νόμων· 5) *πράξεις ἀντικεί-
 μεναι* εἰς τὸ πρὸς τὴν ἀρχὴν ὀφειλόμενον σέβας· 6) *πράξεις*
 κατὰ τῆς ὀφειλομένης εἰς τὰς ἀρχὰς εὐπειθείας (ἀπειθείαι,
 διέγερσις κατὰ τῆς ἀρχῆς, θρασύτης κατὰ τῆς ἀρχῆς, ἀντι-
 στασις, στάσις, ἐλευθέρωσις φυλακισμένου, παραβίασις τῆς
 ἀστυνομικῆς ἐπιτηρήσεως)· 7) *πράξεις* κατὰ τῆς ἐνεργείας
 τῶν πολιτικῶν καὶ δημοσίων δικαιωμάτων· 8) *συγχύσεις*
 τῆς εἰρήνης καὶ ἄλλαι αὐθιρέτοι πράξεις (εἰς τὰς τελευ-
 ταίας ὑπάγεται ἡ αὐτοδικία, ἡ ἐπίθεσις κατὰ προσώπου, ἡ
 μονομαχία)· 9) *ἀθέμιτοι ἐνώσεις* καὶ *ἐταιρίαι*· 10) *ἀντιποίη-
 σεις* νομημάτων ἡγεμονικῶν, ἀρχῆς ἢ ἄλλων δικαιωμάτων·
 11) *ἀδικήματα* περὶ τὸ νόμισμα· 12) *πλυστογραφία*· 13)
νόθευσις δημοσίων σφραγίδων καὶ σημάτων· 14) *ψευδορ-
 κία*, *ἐπιουρκία*, *ψευδομαρτυρία*· 15) *βλάβη* τῶν ἠθῶν (ἐνταῦ-
 θα ὑπάγονται ὁ βιασμός, ἡ ἀποπλάνησις εἰς ἀσέλγειαν, ἡ
 διγαμία, ἡ μοιχεία κτλ)· 16) *ἀδικήματα* κατὰ τῆς ζωῆς
 ἄλλων· 17) *τραύματα* καὶ *βλάβαι*· 18) *πράξεις* κατὰ τῆς
 προσωπικῆς ἐλευθερίας (ἀρπαγή, παράνομος κατακράτησις,
 ἀπαγωγή κτλ)· 19) *προϊδολαίικτα* τῆς τιμῆς (ψευδὴς κα-
 ταμήνουσις, συκοφαντία, ὕβρις)· 20) *κατάχρησις* τῆς ἐλευ-
 θεροτυπίαι· 21) *ἀξιώποισι* πράξεις ἀναφερόμεναι εἰς τὴν
 τάξιν τῶν προσώπων· 22) *ληστεία*, *ἐκβίασις* καὶ *δήωσις*
 τῆς χώρας· 23) *κλοπή* καὶ *ὑπεξαίρεσις*· 24) *ἀπάτη* 25) *ἐμ-
 πρησμός* καὶ *ἐπίτηδες* γεννημένη *πλημύρκα*· 26) *ἄλλαι φθο-*

ραὶ καὶ βλάθαι ξένης ἰδιοκτησίας· 27) μετακίνησις ὀροσῆ-
μων, μετατύπωσις ἢ ἀπομίμησις ἔργων τῆς τέχνης ἢ τοῦ
νοῦς, τοκογλυφία κτλ.· 28) παραβάσις τοῦ δικαίωματος τῆς
ἀλιείας· 29) παράβασις καθηκόντων τῶν δημοσίων ὑπαλλ-
λήλων ἢ ὑπηρετῶν· 30) πλημελήματα τῶν κληρικῶν περὶ
τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν αὐτῶν. Ἔπεται ἰδιαίτερον β.βλίον
περὶ πταισμάτων.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ τῶν ὠρισμένων κοινῶν ἀδικημάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Δημόσια ἀδικήματα, ἀδικήματα κατὰ τοῦ κράτους ἐν γένει.

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ.

*Ἀδικήματα κατὰ τοῦ νομικοῦ προσώπου τοῦ κράτους αὐτοῦ,
ἢ κατὰ τοῦ ἡγεμόνος, ὡς τοιοῦτου. Ἀδικήματα κατὰ
τοῦ κράτους ὑπὸ στενωτέρῃ ἐννοίᾳ.*

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΠΡΩΤΗ.

Περὶ τῆς ἐσχάτης προδοσίας.

*N. H. Gundling Singularia ad Legem Majestatis itemque
de silentio in hoc crimine. Hal. 1724. 4.*

*L. Lud. Menken Diss. de crimine perduellionis, ejusque
poena. Viteb. 1737.*

Henr. von Adrichem Diss. de poena perduellionis, veroque sensu L. quisquis C. ad L. Jul. Maj. Lugd. Bat. 1784.

Kleinschrod über den Begriff und die Strafbarkeit des Hochverraths, nach allgemeinen Grundsätzen. *Klein's* und *Kleinschrod's* Archiv. Bd. 1. St. 1. N. 2.)

Feuerbach philosophisch-juridische Untersuchung über das Verbrechen des Hochverraths. Erf. 1798.

H. C. C. Grünebusch de crimine perduellionis atque Majestatis apud priscos Rom. Cell. 1802.

Tilsner de perduell. majestat. Lips. 1814.

H. Winter das Majestätsverbrechen, philos. und juridisch erklärt. Berlin 1815.

Escher vier Abhandlungen über Gegenstände der Strafrechtswiss. (Zürich 1822..) N. III.

Rosshirt über Hochverrath u. die angrenzenden Verb. (N. Arch. Bd. IX. N. 6.)

§ 162.

ΕΣΧΑΤΗ ΠΡΟΔΟΣΙΑ. (perduellio) λέγεται ἡ πράξις ὑπηκόου τοῦ κράτους, ἥτις, καθ' αὐτήν καὶ κατὰ τὴν παράνομον πρόθεσιν τοῦ πράττοντος τείνει εἰς καταστροφὴν τῆς ὑπάρξεως τῆς πολιτείας ἢ ἐκείνων τῶν θεσμῶν αὐτῆς οὕτως συνδέονται μετὰ τῆς ὑπάρξεως τῆς πολιτείας ἐν γένει. (α) Ὁ ἐσχάτης προδοσίας ἐνοχος εἶναι ἐχθρὸς τῆς πολιτείας (perduellis hostis) ἀλλὰ ἡ ἐχθρική προσβολὴ αὐτοῦ, καθὼ πολίτου ἢ τοῦλάχιστον ὑπηκόου αὐτῆς, εἶναι μεγαλειτέρα τῆς προσβολῆς ἐχθρικοῦ ξένου (β).

Νεώτερα τινὰ συγγράμματα περὶ ἐσχάτης προδοσίας, π. χ. J. v. Horn die Verschw. gegen den Kurf. Wilhelm II. nebst erneuerten Untersuchung über Hochverrath und Majestätsverbr. 1824. καὶ διάφορα ἄλλα,

ἀνέκουσιν εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν πατριῶν τῆς συγχρόνου ἐποχῆς μᾶλλον ἢ εἰς τὴν ἐπιστήμην τοῦ δικαίου, ὅθεν καὶ δὲν κατατέχθησαν μεταξύ τῶν ἀνωτέρω σημειωθέντων συγγραμμάτων.

Σημ. Προφορικῶς περὶ τοῦ *crimen Majestatis* κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον, περιλαμβάνοντος ἐν ἑαυτῷ τὴν ἐσχάτην προδοσίαν καὶ τὴν προσηλοῖαν τῆς μεγαλειότητος. Πρὸς. §. 3. J. de publ. jud. Ὅρα *Dieck histor. Vers. über das Criminalrecht der Römer* (Hal. 1822.) N. 4.

(α) L. 41. D. ad L. Jul. Maj. «perduellionis reus est, hostili animo adversus rempublicam vel principem animatus» συνδ. μὲ L. 21. καὶ 24. D. de captivis et postliminio.

(β) Ἡ ἐσχάτη προδοσία εἶναι, κατὰ τὰς γενικὰς τοῦ δικαίου ἀρχὰς καὶ κατὰ τοὺς θετικὰς νόμους, τὸ πλεονεξιοῦν τῶν ἀδικημάτων. L. 7. C. de indulg. crim. L. 8. C. Theod. de houis proscripti.

§. 162 α. (τοῦ ἐκδ.)

Κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν περὶ ἐσχάτης προδοσίας χωρίων τοῦ κοινοῦ δικαίου (α) χρησιμεύει ὡς βᾶσις ἢ παρατήρησις, ὅτι τὸ *judicium perduellionis* (β) κατ' ἀρχὰς ἐσκόπει μὲν τὴν τιμωρίαν τῶν περιπτώσεων, τὰς ὁποίας ὀνομάζομεν ἐσχάτην προδοσίαν, περιελάμβανεν ὁμως καὶ πολλὰ ἄλλα ἑτεροειδῆ (γ) ἀδικήματα, τὰ ὅποια δὲν ὑπάρχοντα εἰς τὴν ἐσχάτην προδοσίαν κατὰ τὴν παρ' ἡμῖν ἔννοιαν (δ), καὶ τὰ ὅποια μετ' οὐ πολὺ δὲν ὑπήγοντο πλέον εἰς αὐτὴν οὐδὲ παρὰ Ῥωμαίοις (ε). Εἰς τὸ *judicium* αὐτὸ προσετέθη ἔπειτα τὸ *crimen majestatis* (ζ), εἰς τὸ ὅποιον διάφοροι *leges* (η) ὑπήγαγον πράξεις τοιαύτας, αἵτινες δὲν ἀπετέλουν μὲν *perduellio*, ἀλλὰ προσέβαλλον τὴν *majestas* (θ) ἤτοι τὴν ἐνέργειαν καὶ τὴν ἀξίαν τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας, μέχρις οὗ ἐπεκράτησε βαθμηδὸν ἡ γνώμη τοῦ να

ὑπάγονται εἰς τὸ crimen majestatis καὶ πράξεις ἐσχάτης
 προδοσίας, χωρὶς ὅμως νὰ καταργηθῇ διὰ τούτου τὸ ju-
 dicium perduellionis (ι), ὅπερ ἀπ' ἐναντίας ἐφηρμόζετο
 εἰσέτι κατὰ τινὰς περιπτώσεις· ἐξέλιπον δὲ μόνον ἀρχαῖαι
 τινες διατυπώσεις αὐτοῦ, ἀσυμβίβαστοι πρὸς τὸ ἐπιεικέ-
 στερον ἤδη πνεῦμα (κ). Πρακτικὸς νόμος ἐν τούτοις κα-
 τέστη ἡ lex majestatis (λ), ἣτις ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων
 ἔλαβε πλείονα ἔκτασιν (μ), διότι τὸ crimen majestatis ἀ-
 νεφέρετο ἤδη καὶ εἰς τὸν princeps (ν), καὶ διότι νομοδιδά-
 σκαλοι ἅμα (ξ) καὶ αὐτοκράτορες (ο) ὑπήγον εἰς ταύτην
 τὴν lex πᾶσαν περίπτωσιν, καθ' ἣν προσεβάλλοντο ἡγε-
 μονικὰ δικαιώματα τῆς πολιτείας, ὕστερον δὲ ἤθελον καὶ
 αὐτοὶ οἱ ἑπαρχοὶ νὰ τίθενται ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς lex
 ὡς πρὸς τὰς ἀφορώσας τὴν διοίκησιν αὐτῶν προσβολάς (π).
 Ἡ ἐννοια τοῦ crimen τούτου εἶναι ἀναντιρρήτως πολλὰ
 ἀόριστος (ρ), ἀλλ' ἐπίσης βέβαιον εἶναι, ὅτι οἱ ῥωμαῖοι
 νομοδιδάσκαλοι διὰ καταλλήλου ἐκάστοτε ἐκτιμήσεως τῶν
 περιστατικῶν τῆς πράξεως ἐμετρίαζον τὸ ἀξιοποῖνον ὀ-
 σάκισ αὐτῆ ἀνεφαίνετο ἀκίνδυνος (σ) καὶ ὅτι ἀφ' οὗτου ἐξέ-
 λιπον αἱ quaestiones perpetuae ἐπέβαλλον οἱ δικασταὶ
 καὶ μετριωτέρας ποινὰς εἰς τινὰς περιπτώσεις. Κατὰ τὸ
 γερμανικὸν δίκαιον ἐθεωρεῖτο ὡς χαρακτηρίζον τὰς περι-
 πτώσεις τῆς ἐσχάτης προδοσίας τὸ στοιχεῖον τῆς προδο-
 σίας (τ), ἀλλὰ ἐνταῦθα περιλαμβάνοντο καὶ διάφοροι πε-
 ριπτώσεις, καθ' ἃς δὲν ἐπρόκειτο ἀπλῶς περὶ παραβάσεως
 τῆς πρὸς τὴν πολιτείαν πίστεως. Οἱ ἰταλοὶ νομοδιδάσκα-
 λοι τοῦ μέσου αἰῶνος (υ) παρεδέχθησαν ἐν μέρει μὲν, κα-
 τὰ τὴν γερμανικὴν γνώμην, τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς

προδοσίας, ὅπερ ἀπαντᾶται καὶ εἰς τοὺς κανονισμοὺς (Statute), ἐν μέρει δὲ τὴν περὶ τοῦ crimen majestatis γνώμην τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου, ἣτις εἰσήχθη βαθμηδὸν εἰς τὴν πράξιν, ὡς μαρτυρεῖ (φ) τὸ χρυσόβουλον (χ). Εἰς τὴν ποινικὴν διάταξιν τοῦ Καρόλου (ψ) δὲν ὀρίζεται μὲν ἀκριβέστερον τὸ ἀδίκημα τῆς ἐσχάτης προδοσίας (ω)· ἀλλ' εἶναι καταφανές, ὅτι ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν ἐν μέρει μὲν ἡ ἐννοια τῆς προδοσίας κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ γερμανικοῦ δικαίου διδομένην εἰς αὐτὴν ἕκτασιν (αα), ἐν μέρει δὲ τὸ ῥωμαϊκὸν crimen majestatis, καὶ ὅτι ἐθεωροῦντο ὡς ἰσχύουσαι αἱ περὶ αὐτοῦ διατάξεις τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου. Οἱ ἐφαρμόζοντες τὸ κοινὸν γερμανικὸν δίκαιον πρακτικοὶ (ββ), οἵτινες πολλάκις δὲν εἶχον ἀκριβῆ γνώσιν τῆς θεωρίας τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου καὶ ἐπλανῶντο ἐκλαμβάνοντες τὴν ἐσχάτην προδοσίαν ὡς delictum excerptum, ὀλίγον συνἔτελεσαν εἰς ἀνάπτυξιν τῆς προκειμένης διδασκαλίας. Εἰς δὲ τὰς νεωτέρας νομοθεσίας (γγ) ἐλλείπει πολλάκις, ὅτε ἀναγκαῖος ὀρισμὸς τῆς ἐννοίας καὶ τῶν συστατικῶν τοῦ ἀδικήματος, καὶ ἡ προσήκουσα διαχάραξις τῶν ὀρίων ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἀδικήματος καὶ τὸν τρόπον τῆς ἐκτελέσεως αὐτοῦ (δδ).

(α) Ὁρα, ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τοῦ συγγραφῆως μνημονευθέντων συγγραμμάτων, καὶ τὰ ἑξῆς: Steinmetz de perduell. crimin. Gronig. 1821. Kennis de crim. perduell. regum aetate, Lovan. 1828. v. Kamptz Jahrb. der preuss. Gesetzgeb. H. 32. σελ. 271. Jenull (Wagner's Zeitschr. für Oesterreich. Rechtsgelehrsamk. 1827. II. 4. σελ. 186.). Hepp Beiträge zur Lehre v. Hochverrath. Bern 1834. Weiske Hochverrath und Majestatis der Römer. Leipz. 1836. Zirkler die gemeinrechtl. Lehre v. Majestätsverbr. und Hochverrath. Stuttg. 1836. Hepp (Arch. des Criminals. neue Folge 1837. nr. 13) Mitter-

- maier über Hochverrath (v. Rottek und Welker's Staatslexicon VIII. Bd. σελ. 201).
- (6) Weiske σελ. 64. Zirkler l. c. σελ. 6. Rosshirt Gesch. u. System II. Thl. σελ. 20.
- (γ) Περί τοῦ ἔτι ὁ perduellis θεωρεῖται κυρίως ὡς hostis ἔρα L. 284. D. de verb. sign.
- (δ) Zirkler σελ. 7—10.
- (ε) Weiske σελ. 45.
- (ζ) Diek histor. Versuche σελ. 47. Weiske σελ. 9. Zirkler σελ. 23—90. Rosshirt σελ. 21.
- (η) Περί τῶν διαφόρων leges : Diek σελ. 49—91. Zachariae's Lucius Cornelius Sulla II. σελ. 129.
- (θ) v. Heiden de varia majestat. significat. tum olim apud Romanos. Gron. 1834.
- (ι) Zirkler σελ. 40.
- (κ) Diek σελ. 40. καὶ 157.
- (λ) Diek σελ. 90.
- (μ) Diek σελ. 90. καὶ 123. Zirkler σελ. 90. Weiske σελ. 123.
- (ν) L. 11. D. ad leg. Jul. maj. Weiske σελ. 40. Zirkler σελ. 118.
- (ξ) ἤρξαντο να τιμωρῶσιν ad exemplum legis. Weiske σελ. 122.
- (ο) L. 5. C. ad leg. Jul. maj. καὶ περί αὐτῆς Gothofred ad Cod. Theod. ad leg. Corn. de sicar. IX. 14. Paggi alem. jur. crim. Lib. II. p. 52. Weiske σελ. 67. Zachariae (Archiv 1838. σελ. 358).
- (π) Tit. Cod. ad leg. Jul. majest. Rosshirt Geschichte II. σελ. 24. Πρὸ πάντων L. 2. Cod. de fals. monet. L. un. Cod. de priv. care.
- (ρ) Hepp (Archiv 1837. σελ. 357—391).
- (σ) Ἐνταῦθεν ἡ ἔκφρασις : an potuerit facere εἰς L. 17. §. 5. D. ad leg. Jul. maj. περί τῆς ἁποίας ἔρα Weiske σελ. XVII. Zirkler σελ. 104. Hepp (Arch. σελ. 378).
- (τ) Rosshirt (Archiv des Criminalr. IX. σελ. 143—150). Ἰδίως διδασκτικαὶ εἶναι ἐπὶ τοῦ προκειμένου αἱ ἔρευναι τῶν ἀγγλων συγγραφέων, διότι ἐν Ἀγγλίᾳ διετηρήθη καθαρά ἡ ἔνοια τῆς προδοσίας : treason. Woolrych the history and results of the present capital punishments in England. Lond. 1832. p. 53—66. Hepp (Arch. l. c. σελ. 401). Rosshirt Gesch. II. σελ. 26.
- (υ) Luden vom Versuche σελ. 402. 3. Zachariae (Archiv 1838. σελ. 585.) Rosshirt II. σελ. 29.
- (φ) Περί τοῦ ἔτι τὰ γερμανικὰ δικαστήρια κατεδίκαζον ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς perduellio : Zöpfel das alte Bamberger Stadtrecht σελ. 140. Einl. σελ. 117.
- (χ) Goldene Bulle Tit. 24.

- (ξ) C. C. C. art. 124. 127. 218. και Z ü r f e l αὐτῆσι συνδ. μὲ τὴν Bambergensis art. 132. 135. 149. 152.
- (ω) Hepp. (Arch. σελ. 395—97). Wächter (Arch. 1835. σελ. 473). Rosshirt Gosch. II. σελ. 30.
- (αζ) Art. 124. C. C. C. 'Ο G o b l e r μεταφράζει οὕτως: poena perduellionis seu proditionis.
- (86) Zachariae (Archiv. 1838. σελ. 547.) Mittermaier (Staatslexicon I. c. σελ. 207).
- (17) Κατὰ τὸν αὐστριακὸν ποινικὸν νόμον, ἀρθρ. 52., ἐνοχος ἐσχάτης προδοσίας εἶναι: α) ὅστις προβάλλῃ τὴν προσωπικὴν ἀσφάλειαν τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ κράτους, β) ὅστις ἐπιχειρεῖ πράξιν τείνεσαν εἰς τὴν διὰ τῆς βίας μεταβολὴν τοῦ πολιτεύματος, εἰς ἐπαγωγὴν ἢ αὔξησιν ἐξωτερικοῦ τινος κινήσου ἀπειθούσης τὴν πολιτείαν— εἴτε δημοσίᾳ γίνεται ἢ πράξει, εἴτε λαθραίως, εἴτε διὰ συνενώσεως μετ' ἄλλων ἀτόμων, εἴτε ἐν αὐστάσει διὰ διαγέρσεως, στρατολογίας, κατασκοπίας. Ἡ ἐπιβλητὴ ποινὴ (καὶ ἐπὶ ἀπλῆς ἀποπειρᾶς) εἶναι ὁ θάνατος, ἀρθρ. 53. Ὁρ Je null (Wagner's Zeitschr 1837. II. 4. σελ. 186). 'Ο πρωσοικὸς νόμος, §. 97, λέγει ἐσχάτην προδοσίαν πᾶσαν ἐπιχείρησιν, ἧτις σκοπεύει τὴν διὰ τῆς βίας ἀνατροπὴν τοῦ πολιτεύματος, ἢ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς ζωῆς ἢ τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ κράτους. Ἐπιβάλλεται δὲ ἡ σκληροτάτη καὶ φοβεροτάτη κεφαλαιῶδὴ ποινὴ. v. Kampitz (Jahrbücher II. 32. σελ. 274.) Temmo Handh. des preuss. Criminalr. σελ. 68. Κατὰ τὸν §. 100. τοῦ πρωσο. νόμου προδοσία τῆς πατρίδος λέγεται πᾶσα ἐπιχείρησις, δι' ἧς ἡ πολιτεία ἐμβάλλεται εἰς ἐξωτερικὸν κίνδυνον καὶ εἰς ἐπισηφάλη θέσιν ἀπέναντι ξένων δυνάμεων. Ὁ νόμος διαιρεῖ τὴν προδοσίαν τῆς πατρίδος εἰς δύο εἴδη: 1) ἐάν τις προσπαθῇ νὰ παραδώσῃ εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἐχθροῦ τόπου, στρατεύματα, φρούρια τοῦ κράτους (ἐπιβάλλεται δὲ ἡ πικρὴ τῆς τροχλασίας), 2) ἐάν τις ἐπιχειρῇ ἠτιμῆς λόγου ἀξίας πράξεις τεινοῦσας εἰς ὄφελος τοῦ ἐχθροῦ. Τὰ κυριώτατα εἶδη ἐκτίθενται εἰς §. 107—114. Ἐάν δὲ τὸ ἀδικημὰ δὲν ἐπεριλήθῃ ἢ ἐάν δὲν ἐπροξινήθῃ εἰς εἴδη βλάβης εἰς τὴν πολιτείαν, ἐπιβάλλεται φυλάκισις 6—10 ἐτῶν. Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος, ἀρθρ. 75., (ὑπὸ τὴν κατηγορίαν τῶν ἀδικημάτων κατὰ τῆς ἐξωτερικῆς ἀσφαλείας τοῦ κράτους) ἀπειλεῖ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου κατὰ παντὸς, ὅστις φέροι ὄπλη κατὰ τῆς Γαλλίας, ἢ συνιννοῦται μὴ ξένης δυνάμεως διὰ νὰ ἐγείρῃ πῦλον κατὰ τῆς πατρίδος του (ἀρθρ. 76.), ἢ συνεννοῦται μὲ τοὺς ἐχθροὺς τῆς Γαλλίας, διὰ νὰ εὐκολύνῃ τὴν εἰς τὴν Γαλλίαν ἐσθδὴν τῶν στρατευμάτων αὐτῶν, ἢ διὰ νὰ τοῖς παραδώσῃ φρούρια ἢ θέσεις, ἢ διὰ νὰ εὐκολύνῃ τὰς ἐπιχειρήσεις τῶν ἐχθρῶν (ἀρθρ. 77.), ἔστω καὶ κατὰ τῶν συμμάχων τῆς Γαλλίας τὰ τοιοῦτον ἀδικημὰ ἐν καιρῷ πολέμου πρὸς τὸν ἐχθρὸν. Ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου ἐπίκειται καὶ εἰς τὸν δημοσίαν ὑπάλ- ληλον, ὅστις παραδίδῃ εἰς τὸν ἐχθρὸν σχέδια φρουρίων, ἀπλοῦστα εἰων καὶ

ἐμπιστευμένη εἰς αὐτὸν ὡς ἐκ τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας του (ἄρθρ. 84.) ὡς καὶ εἰς τὸν ὅστις ὑποβάλλει ἐν γνώσει κατασκόπους τοῦ ἐχθροῦ. Ὁ γαλλ. νόμος, ἄρθρ. 86., τιμωρεῖ πᾶν ἀποτόλμημα ἢ συνωμοσίαν κατὰ τῆς ζωῆς ἢ τοῦ προσώπου τοῦ βασιλέως (crime de lèse Majesté) μετὰ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου, τὴν ἐπιβιβαλλομένην εἰς τὸν πατροκτόνον, θεωρῶν τὴν τοιαύτην πράξιν ὡς ἀδικημα κατὰ τῆς ἐσωτερικῆς ἀσφαλείας τοῦ κράτους. Ὁμοίως μὲ θάνατον (ἄρθρ. 87.) τιμωρεῖται πᾶν ἀποτόλμημα, σκοπὸν ἔχον ν' ἀνατρέψῃ ἢ μεταβάλλῃ τὴν κυβέρνησιν ἢ τὴν τάξιν τῆς εἰς τὸν θρόνον διαδοχῆς, ἢ νὰ διεγείρῃ τοὺς ὑπηκόους εἰς τὰ ὄπλα κατὰ τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας. Ἀποτόλμημα δι' (attentat) λέγεται (ἄρθρ. 88.) πᾶσα πράξις, ἣν τελείται ἢ καὶ μόνον ἀρχίζεται πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐκτέλεσεως τῶν εἰρημμένων ἀδικημάτων καὶ συνωμοτικὴ ὑπάρχει, κατὰ τὸ ἄρθρ. 89., ὅταν δύο ἢ πλείονες συνεμολογήσωσι καὶ συναποφασίσωσι τὴν πράξιν, καὶ ἂν δύνῃται εἶναι χωρὶν ἀποτόλμημα. Ἡ αὐστηρότης τῶν διατάξεων τούτων (Baroux leçons p. 34. Dastrieu aux essais p. 3—10. Rossi traité II. p. 261. Göbel was der Criminalgesetzgebung von Rheinpreussen Noth thut osl. 54.) ἐμειραιώθη διὰ τοῦ νόμου τῆς 28 ἀπριλίου 1832. Κατὰ τὸν νόμον τούτον, διὰ νὰ ὑπάρξῃ ἀποτόλμημα ἀπαιτεῖται ἡ ἐκτέλεσις τῆς πράξεως ἢ ἀπόπειρα αὐτῆς, κατὰ τὴν ἐννοίαν τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ γαλλικοῦ ποιν. νόμου. Ἡ συνωμοσίς πρὸς τέλεσιν τῶν προεξηρημένων ἀδικημάτων τιμωρεῖται μετὰ τὴν ποινὴν τοῦ ὑπερροισμοῦ εἰάν συνοδευθῆται μετὰ πράξιν χρησίμου εἰς προπαρασκευὴν τῆς ἐκτέλεσεως, μετὰ τὴν ποινὴν δὲ τῆς εἰρατῆς, εἰάν τοιαύτη πράξις δὲν ἐπεχειρήθη εἰσέτι. Ἐάν γενῆ μὲν πρότασις περὶ συνωμοτικῆς πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ἀνωτέρω εἰρημμένων ἀδικημάτων, ἀλλὰ δὲν τύχῃ ἀποδοχῆς, τιμωρεῖται ὁ προτείνων μετὰ φυλάκισιν 1—5 ἐτῶν. Ὅρα τὰς συζητήσεις περὶ Chauveau Code progrossif p. 196—224. Hellié théorie du Code pénal II. p. 392. Κατὰ τὴν ἐπίκρισιν μετὰ νέων προτάσεων ὄρα παρὰ Haus projet de révision II. p. 21—24. Ὁ βαυαρικὸς ποινικὸς νόμος θεωρεῖ τὴν ἐσχάτην προνομίαν ὡς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν τῆς προδοσίας τῆς πατρίδος (ἄρθρ. 299 300). I) ἐπὶ προσβολῶν κατὰ τῆς προσωπικῆς ἀσφαλείας τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ κράτους, 1) εἰάν ὑπάρξῃ, διὰ ν' ἀποκτείνῃ ἢ συλλάβῃ τὸν βασιλέα, ἐπιπέσῃ κατὰ τοῦ προσώπου του, 2) εἰάν πρὸς ἐκτέλεσιν τοιοῦτου ἀδικήματος ἐγερθῆ σέσις, ἢ συναρτῆ συνωμοσίς ἢ ἐνωσίς μετ' ἐξέτους. II) ἐπὶ προσβολῶν κατὰ τῆς ἀνεξαρτησίας τοῦ κράτους, 1) εἰάν ὑπάρξῃ, διὰ νὰ προσαρτῆ τὸ βασιλεῖον εἰς ξένον κράτος, ἢ νὰ εὐκολύνη ἐξωτερικὰ σχέδια, συνωμοτικῆ, ἐγείρῃ στάσιν, συννεύται μετ' ἐξέτους, ἢ 2) ὑποκινή πόλεμον κατὰ τῆς Βαυαρίας, ἢ μετ' σκοπὸν ἐχθρικών ἐπιπέρῃ τοιοῦτον πόλεμον, ἢ διέδῃ ἀρρομὴν εἰς αὐτόν. III) ἐπὶ προσβολῶν κατὰ τοῦ πολιτεύματος, εἰάν, διὰ νὰ κατορθωθῇ διὰ βιαίας ἐπικρατοσύνης ἢ μεταβολῆ τοῦ πολιτεύματος, ἢ ν' ἀποδιωχθῇ τοῦ θρόνου ὁ ἡγεμὼν ἢ ἡ ἡγεμονεύουσα οἰκογένεια, συναρτῆ

συνωμοσία ἢ διεγερθῆ στάσις. Ἐπιβλητὰ ποινὴ εἶναι (ἄρθρ. 301.) ἡ θάνατος μετὰ δημοσίας ἐκθέσεως. Ἡ δευτέρου βαθμοῦ προδοσία τῆς πατρίδος (τιμωρομένη καὶ αὐτὴ μὲ θάνατον, ἄρθρ. 302.) περιλαμβάνει τίσσασας περιπτώσεις, π. χ. ἴαν τις, διὰ τὴν ἀποσπᾶσθαι μέρος τῆς ἐπικρατείας, ἐγείρῃ στάσιν ἢ συνωμοτήν, ἢ ἂν εἰς πόλεμον προελθόντα χωρὶς τῆς συνεργείας αὐτοῦ παραδίδῃ εἰς τὸν ἐχθρὸν πόλεις, φρούρια, διόδους, ἢ μετὰ τὴν ἐναρξίν τοῦ πολέμου αὐτομολῇ πρὸς τὸν ἐχθρὸν, ἢ βοηθῇ τὸν ἐχθρὸν ἐν τῷ πολέμῳ. Ἡ τρίτου βαθμοῦ προδοσία τῆς πατρίδος (τιμωρομένη μὲ στρατηκὴν τῆς ἐλευθερίας ποινὴν ἐπὶ 8—16 ἔτη) περιλαμβάνει 4 περιπτώσεις, π. χ. ἴαν τις διεξάγῃ πρὸς βλάβην τοῦ κράτους τὴν ὁποίαν ἐπεφορτίσθαι πολιτικὴν διαπραγματεύσειν, ἢ προδίῃ ἀπόρρητα τοῦ κράτους ἀπεκλιπόντα τὸ πολίτευμα ἢ ἐξώσταις τοῦ κράτους, ἢ ἐκ προθέσεως μετακινή τὰ ὅρια τῆς ἐπικρατείας. Ἡ τετάρτου βαθμοῦ προδοσία τῆς πατρίδος (ἄρθρ. 305. μὲ ἔτη 6—8) περιλαμβάνει 4 περιπτώσεις, π. χ. ἴαν τις διὰ πραγματικὰς ἢ ὑποθετικὰς ἀξιώσεις δικαιομάτων κατὰ τοῦ κράτους, τοῦ ἡγεμόνος ἢ τῶν συμπολιτῶν, προκαλῆ ξένην τινὰ δύναμιν εἰς μεσολάθειαν ἢ ἐπέμβασιν, ἢ ἀντιπράττῃ εἰς τὰς μετ' αὐτῶν δυνάμειν συνθήκας τῆς Βαυαρίας. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 307, ἡ ἀπόπειρα κρίνεται κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχάς. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 308, διὰ τὴν ὑπάρξιν πρῶτον ἀπόπειρα, ἀπαιτεῖται ἢ ἀπορηθῆ προφορικὴ πρόκλησις πρὸς τὸ ἐπὶ στάσει φεροῦσα χαρακτήρα προδοσίας τῆς πατρίδος δημοσίᾳ συνηθροισμένον πλῆθος. Ὁ σαξωνικὸς νόμος μὲ θάνατον τιμωρεῖ (ἄρθρ. 81.) ὡς ἐνοχον ἐσχάτης προδοσίας πάντας, ὅσοις ἐπιχειρεῖ βιαιῶν προσβολῶν κατὰ τῆς προσωπικῆς ἀσφαλείας ἢ κατὰ τοῦ πρὸς τὸ κυβερνῆν δικαιομάτας τοῦ βασιλέως ἢ κατὰ τῆς ἀνεξαρτησίας τοῦ κράτους, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ ὑποτάξῃ τὸ βασιλεῖον εἰς ξένον κράτος ἢ νὰ ἀποσπᾶσθαι μέρος τῆς ἐπικρατείας, ἢ ὅσοις ἐπιχειρεῖ τοιαύτην προσβολὴν κατὰ τοῦ πολιτεύματος, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ τὸ ἀνατρέψῃ ὅλως ἢ ἐν μέρει. Τὸ ἄρθρ. 83. ἀπειλεῖ κατὰ τῆς ἐπ' ἐσχάτῃ προδοσίᾳ συνωμοσίας βραβίαν εἰρηκτὴν ἐπὶ ἔτη 3—10 (κατὰ τῶν ἀρχηγῶν 8—12), ἴαν δὲ ἡ συνωμοσία ἦ καὶ ἰδιωζήτων, ἐπικεινδύων, βραβίαν εἰρηκτὴν διὰ βίου. Κατὰ ἄρθρ. 84. ὑπέκεινται εἰς φυλάκισιν 3 μηνῶν μέχρι 3 ἔτων ἢ εἰς εἰρηκτὴν ἢ 4 ἔτων, ὅσοις ἐπιχειρεῖ πράξιν τὴν εἰς προπαρὰ σκοπῶν τῆς ἐσχάτης προδοσίας. Προδότης τῆς πατρίδος εἶναι (καὶ τιμωρεῖται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 87.) καὶ βραβείον εἰρηκτὸν διετὴ μὲχρις ἐποδίου), ὅστις προκαλεῖ ξένην κυβέρνησιν εἰς πῦλον κατὰ τῆς Σαξωνίας ἢ κατὰ τῆς γερμανικῆς ἡμοσπονδίας, ἢ διατηρεῖ συνεννόησιν διὰ τὴν ἐπιφέρει πόλεμον, ἢ μετὰ τὴν ἐκρηξίν τοῦ πολέμου αὐτομολοῖ πρὸς τὸν ἐχθρὸν, ἢ ὑποστρέφει τὸν ἐχθρὸν ἐν καιρῷ πολέμου. Τὸ ἄρθρ. 83. ἀπειλεῖ φυλάκισιν μὲχρις 3 ἔτων κατὰ παντός, ὅστις ἐπὶ τῆς περιπτώσεως τοῦ πολέμου ἐπιχειρεῖ πρὸς ὄφελος ξένου κράτους πράξει· ἐπιπλαθεῖς εἰς τὴν πατρίδα του. Ὁ βυρτεμβουργικὸς ποινικὸς νόμος ἄρθρ. 140., δρίζει, ὅτι ἐσχάτην προδοσίαν ἀποτελοῦσι 1) πᾶσα προσβολὴ

συνωμοσία κατὰ τοῦ προσώπου τοῦ βασιλέως, ἐπὶ σκοπῷ θανάτωσός τῃ συλλήψεως αὐτοῦ κτλ. 2) πᾶσα προσβολὴ ἢ συνωμοσία κατὰ τῆς ἀνεξαρτησίας τοῦ κράτους, ἐπὶ σκοπῷ προσαρτήσεως αὐτοῦ εἰς ἄλλο κράτος. 3) πᾶσα προσβολὴ ἢ συνωμοσία κατὰ τοῦ πολιτεύματος, καθόσον σκοπεῖται ἢ διὰ τῆς βίας μεταβολὴ αὐτοῦ, ἰδίως δὲ ἢ ἀπέκλεισις ἢ ἢ ἀπομάκρυνσις τοῦ ἡγεμόνος ἀπὸ τοῦ θρόνου, ἢ ἢ ἀποδίωξις τῆς οἰκογενείας τοῦ ἡγεμόνος, ἢ ἢ κατάργησις τῶν βουλῶν. Ὁ ἔνοχος ἐσχάτης προδοσίας τιμωρεῖται μὲ βέλτερον μὲν ἐν περιπτώσει γενομένης ἢ δὴ προσβολῆς, μὲ βαρεῖον δὲ εἰρκτὴν ἐπὶ 8τῆ 8—20, ἐν ὑπέρβῃ συνωμοσίᾳ ἔνευ προσβολῆς. Μὲ ἀπλήτην εἰρκτὴν τιμωρεῖται (κατὰ τὸ ἄρθρ. 142.), ὅστις ἐπὶ σκοπῷ ἐσχάτης προδοσίας ἐπιχειρεῖ πράξιν, ἣτις θεωρεῖται ὡς προπαρασκευὴ τοῦ ἐν §. 140. ἀναγερομένου ἀδικήματος. Ἐνεαῦθα δὲ ἐνάγεται ἢ κατὰ συνεινῶσιν μὲ ἄλλου διάδοσις ἀρχῶν ἐπικινδύνως εἰς τὴν ὑπάρξιν τῆς πολιτείας, ἢ πρόκλησις εἰς πράξεις ἐσχάτης προδοσίας, ἢ εἰς ἄλλους δικαιοῦσας σχεδίων ἐσχάτης προδοσίας, ἢ διὰδοσις παροξυντικῶν συγγραμμάτων, ἢ ἐν γνώσει παρουσίας εἰς συνελύσεις γενομένης ἐπὶ σκοπῷ ἐσχάτης προδοσίας. Τὰ ἄρθρα 145, 146. θεωροῦσιν ὡς προδότην τῆς πατρίδος πάντα, ὅστις, παραβιάζων τὰ καθήκοντα αὐτοῦ ὡς ὑπηκόου ἢ ὡς δημοσίου ὑπαλλήλου, ἢ τὰς ὡς ἐκ τῆς προσκαιροῦ προστασίας τῶν νόμων ὑποχρεώσεις του, ἐπιχειρεῖ ἐν γνώσει τὰς εἰρηπράξεις (ἐνεαῦθα δὲ ἀπαριθμοῦνται μὲ μικρὰς μόνον τροπολογίας αἱ ἐν τοῖς ἄρθρ. 302—6 τοῦ βουλευτικῆς ποιν. νόμου ἀναφερόμεναι περιπτώσεις). Ἡ ἐπιβλαπὴς ποιῆν εἶναι εἰς μὲν τὰς δαινοτάτας περιπτώσεις βρεῖται εἰρκτὴ δίκαια ἐτῶν μίχρως ἰσοβίου (ἐχόντος τοῦ δικαστοῦ τὸ δικαίωμα τοῦ μετρίζειν τὴν ποινὴν), εἰς δὲ τὰς λοιπὰς περιπτώσεις βρεῖται εἰρκτὴ μίχρως 20 ἐτῶν. Κατὰ τὸν ποιν. νόμον τοῦ Τιγούρου (Zürich, §. 88., ἐσχάτη προδοσία ὑπάρχει τότε μόνον, ὅταν τις, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νῦ ἐπιτελεῖν διὰ βίαιαν μέσον μεταβολὴν τοῦ πολιτεύματος τοῦ νομοῦ ἢ τῆς ἐκτετακτικῆς δημοσπονδίας, ἐπιχειρῇ παράνομον πράξιν, ἢ προσπαθῇ νὰ ὑποβάλῃ τὴν Ἑλβετίαν ἢ μέρος αὐτῆς εἰς ξένην ἐξουσίαν ἢ εἰς ἐξάρτησιν ἀπὸ ξένης δυνάμεως, ἢ ν' ἀπασπῆται μέρος τοῦ νομοῦ. Ἡ ποιῆν εἶναι δεσμὴ 10 ἐτῶν ἕως διὰ βίου καὶ ἐξορίαν. Τὸ ἄρθρ. 91. προσδιορίζει δύο βιβλοδοξίας τῆς πατρίδος: Ὁ νόμος τῆς Λυκέρνης, ἄρθρ. 108., προστίθει εἰς τὰς δύο ἐν τῷ νόμῳ τοῦ Τιγούρου ἀπαφεραίνεας περιπτώσεις: ἐσχάτης προδοσίας τρίτην ἄλλην περίπτωσιν, τουτέστιν ἐάν τις προσπαθῇ διὰ τῆς βίας νὰ ἐμπέδισῃ ἢ νὰ διαλύσῃ τὴν ὁμόνοιαν μιᾶς τῶν ἀνωτάτων πολιτικῶν ἀρχῶν, ἢ ἐπιχειρῇ προσβολὴν κατὰ τῆς προσωπικῆς ἀσφαλείας καὶ ἐλευθερίας αὐτῶν ἐπιβλαπὴς ποιῆν εἶναι ἢ τῶν δεσμῶν ἀπὸ 15 ἐτῶν ἕως διὰ βίου ἢ δὲ ποινὴν τοῦ θανάτου ἐπιβλάπεται: τότε μόνον, ὅταν κατὰ τῆς ἐκτέλεσιν τοῦ ἀδικήματος ἀπώλεσται τὴν ζωὴν. Περὶ δὲ προδοσίας τῆς πατρίδος γίνεται λόγος ἐν §. 111. Τὸ βιβλικὸν νομοσχέδιον δὲν δίδει γενικὸν ὄρισμὸν τῆς ἐσχάτης προδοσίας, ἀλλὰ προσδιορίζει εἰδικῶς τὰ εἰς αὐτὴν ὑπαχθῆμενα ἀδικήματα.

ἔχει δὲ ταῦτα : 1) προσβολαὶ κατὰ τοῦ μεγάλου δουκὸς (ἄρθρ. 533.) διὰ βριασπραγιῶν ἢ δι' ἀπειλῶν, ἐπὶ σκοπῷ ἀπομακρύνσεως αὐτοῦ ἀπὸ τῆς κυβερνήσεως, ὅτιως αὐτοῦ εἰς ἀδυναμίαν πρὸς τὸ κυβερνᾶν, καταναγκάσεως αὐτοῦ εἰς παραχώρησιν μέρους τοῦ κράτους ἢ εἰς μεταβολὴν τοῦ πολιτεύματος. Ἐπιβάλλεται δὲ ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου, ὡς καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἀποπέρας φόνου κατὰ τοῦ ἡγεμόνος. 2) ἐπαγωγὴ εἰσβολῆς ξένης δυνάμεως εἰς τὸ κράτος, ἐπὶ τῷ ἐν §. 533. ἀνηκουσθῆναι σκοπῷ. Ἐπιβάλλεται δὲ ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου, ἐὰν ἡ εἰσβολὴ τῆς ξένης δυνάμεως ἐπῆλθε πραγματικῶς (ἄρθρ. 533.) 3) στάσις ἐπὶ σκοπῷ ἐσχάτης προδοσίας. Ἐπιβάλλεται δὲ ἡ ποινὴ μὲν τοῦ θανάτου εἰς τὸν ὅστις λαμβάνει μέρος εἰς τὴν ἐκτραγείαν ἢ δὴ στάσιν, ἡ ποινὴ δὲ τῆς βαρείας εἰρκτῆς ἀπὸ 10 ἐτῶν ἕως διὰ βίου, ἐὰν ἡ ἐκτραγεία στάσις κατεπέστη, πρὶν ἢ πρᾶξῃ ἀνθρωποκτονίᾳ ἢ ἄλλῃ θανάτῳ ἀδικημᾶ (ἄρθρ. 536. 537.) 4) κατάχρησις τῆς ἐξουσίας ἐπὶ σκοπῷ ἐσχάτης προδοσίας (ἄρθρ. 538.). 5) Ἡ ἐπὶ σκοπῷ ἐσχάτης προδοσίας συνήσασιν μὲ ξένην δύναμιν ἢ συνωμοσίᾳ τιμωρεῖται μὲ ἀπλῆν μὲν εἰρκτὴν ταύλαχιστον 2 ἐτῶν ἢ μὲ βαρεῖαν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 8 ἐτῶν, ἐὰν ἡ εἰσβολὴ τῆς ξένης δυνάμεως δὲν ἐγένετο εἰσὶ τῆς ἢ στάσεως ἐν ἐξερέβλῃ, μὲ ἀπλῆν δὲ εἰρκτὴν, ἐὰν ἐν περιπτώσει συνωμοσίας ἐν εἴχον εἰσὶ τι συνωμοτολογηθῇ τὰ πρὸς διέγερσιν τῆς στάσεως μέσῳ καὶ τὰ πρὸς τὸν τρόπον τῆς διεξέχρηστος αὐτῆς καὶ τοῦ πρόσπορισμοῦ τῶν ἐξ αὐτῆς ὀφειλῶν (ἄρθρ. 539. 540.)

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἄρθρ. 123.

125. 127. 128., τιμωρεῖται μὲ θάνατον ὡς ἑναχος ἐσχάτης προδοσίας 1) ὅστις προσβάλλει τὸ ἱερόν πρόσωπον τοῦ βασιλέως ἢ τοῦ διέποντος τὴν βασιλείαν, μὲ σκοπὸν νά φανεύσῃ, αἰχμηλωτίσῃ ἢ εἰς τοῦ ἐχθροῦ τὴν ἐξουσίαν παραδώσῃ τοῦτον ἢ ἐκείνον αὐτῶν, ἢ πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ τοιοῦτου σκοποῦ, διεγείρει στάσιν, συνωμοτεῖ ἢ συνδέει σχέσεις μὲ ξένους· ὅστις ἐπιβάλλει χεῖρα κατὰ τινος μέλους τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας, διεγείρει στάσιν κτλ. Θέλων νά μεταβάλλῃ τὸ καθεστὸς πολίτευμα διὰ βιαίων μέσων, ν' ἀπομακρύνῃ τοῦ θρόνου τὸν νόμιμον ἡγεμόνα, ν' ἀποδιώξῃ τὴν βασιλεύουσαν οἰκογένειαν, ἢ νά μεταβάλλῃ τὴν νόμιμον τῆς διαδοχῆς τάξιν· ὅστις κατὰ τῆς βασιλικῆς κυριότητος διεγείρει στάσιν ἢ ἐξοπλίζει μέρος τῶν ὑπηκόων ἢ συνωμοτεῖ· ὅστις θέλων νά ἐνώσῃ τὸ βασίλειον μὲ ξένην ἐπικράτειαν,

ν' ἀποσπάσῃ μέρος αὐτοῦ ἢ νὰ εὐκολύνῃ τὰ πρὸς τοῦτο σχέδια· νὰ κινήτῃ ξένας δυνάμεις εἰς πόλεμον ἢ εἰς πολεμίας πράξεις κατὰ τῆς Ἑλλάδος, ἢ νὰ τὰς προμηθεύσῃ τὰ πρὸς τοῦτο μέσα (ἀδικήσας ἂν εἰσῆλθον πολεμιοὶ πράξεις ἢ ὄχι) ὅστις αὐτομολεῖ εἰς τὸν ἐχθρὸν ἐν καιρῷ πολέμου· ὅστις φέρει ὄπλα κατὰ τῆς πετρίδος του ἢ κατὰ τῶν πολεμούντων τὸν κοινὸν ἐχθρὸν συμμάχων αὐτῆς· ὅστις λόγῳ ἢ ἔργῳ ὑποστηρίζει ὅπωςδῆποτε τὴν εἰσβολὴν ἢ πρόοδον ξένων στρατευμάτων ἐντὸς τοῦ βασιλείου, παραδίδει εἰς τὸν ἐχθρὸν πόλεις, φρουρία, ἀμυντηρίους θέσεις, λιμένας, ἀποθήκας, πλοῖα, ἀποπλανᾶ στρατιώτας ἢ ναύτας εἰς ἀποστασίαν, λειποταξίαν, αὐτομόλησιν, ἢ ἄλλας ἀπιστίας· ὅστις ὑπηρετεῖ τὸν ἐχθρὸν ὡς κατασκοπος, ἢ συντρέχει ὅπωςδῆποτε τοὺς κατασκόπους αὐτοῦ· ὅστις προδίδει εἰς τὸν ἐχθρὸν τὸ ἀπόρρητον διαπραγματεύσεώς τινος ἢ πολεμικῆς ἐπιχειρήσεως, ἢ παραδίδει εἰς αὐτὸν σχέδια τοιούτων ἐπιχειρήσεων, ἢ διαγραφὰς φρουρίων, ὀχυρωμάτων, ὀπλοθηκῶν, λιμένων ἢ ὄρμων· 2) ὅστις καθ' ὅποιονδῆποτε τρόπον διεγείρει ἐμφύλιον πόλεμον, γίνεται ἀρχηγὸς ἐνόπλου συμμαχίας σκοπὸν ἐχούσης τὸν φόνον, τὴν διαρπαγὴν ἢ ἐρήμωσιν εἰς ἓνα ἢ πλείονας δήμους, τὴν κυρίευσιν ἢ κατὰστροφὴν πόλεων, ὀχυρῶν τόπων ἢ θέσεων, ὀπλοθηκῶν, λιμένων, πλοίων, κτιρίων, ἢ ἄλλων τοιούτων ἀνηκόντων εἰς τὸ κράτος (ἀδικήσας ἂν τὸ μελετηθὲν κακούργημα ἐτελέσθη ἢ ἔμεινε μέχρις ἀποπειρας)· 3) ὅστις ἄνευ προσταγῆς ἢ ἀδείας τῆς κυβερνήσεως στρατολογεῖ ἢ ἀποπειρεῖται νὰ στρατολογήσῃ ἢ ἀπαγράφεται πρὸς στρατεῖν· ὅστις κρατεῖ συνθηροισμένα τὰ ὑπ' αὐτὸν στρατεύματα, ἀφοῦ διετάχθη παρὰ τῆς κυβερνήσεως ἢ διάλυσις των ἢ μένει εἰς τὸ στρατεῦμα μετὰ τὴν ταιαύτην διαταγὴν· ὅστις ἕνευ δικαίωματος ἢ νομίμου λόγου ἀναλαμβάνει ὅποιονδῆποτε ἀρχὴ γίαν κατὰ ξηρὰν ἢ θάλασσαν, ἢ διαταχθεὶς ν' ἀπεκδυθῇ αὐτὴν ἀπειθεῖ· 4) ὅστις ἔχων δικαίωμα νὰ δικτάξῃ ἢ νὰ ζητήσῃ τὴν ἐνοπλίαν δύ-

ναμιν, ἀντιτάσσει αὐτὴν ἐναντίον ἄλλης νομίμου δυνάμεως, ἐάν ὑπακούσωσιν οἱ στρατιῶται (ἐάν δὲν ὑπακούσωσι, τιμωρεῖται μὲ πρόσκαιρα δεσμὰ). Κατὰ τὸ ἄρθρ. 132. τιμωρεῖται ὡς προδότης τῆς πατρίδος μὲ πρόσκαιρα δεσμὰ, ὅστις ἄνευ σκοποῦ ἐσχάτης προδοσίας διεξάγει ἐκ προθέσεως πρὸς βλάβην τῆς Ἑλλάδος τὴν ὁποίαν ἐπεφορτίσθη πολιτικὴν διαπραγματεύσιν μετὰ τινος ξένης δυνάμεως, ἐπιχειρεῖ πράξιν τινα ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ μετακινήσῃ ἢ νὰ καταστήσῃ ἀβέβαια τὰ ὅρια τῆς ἐπικρατείας, κρύπτει ἢ νοθεύει ἔγγραφα ἢ ἄλλα ἀποδεικτικὰ τῶν δικαιωμάτων ἢ ἀξιώσεων τῆς ἐπικρατείας, προδίδει ἢ παραδίδει εἰς ξένην δύναμιν, πολεμίαν ἢ μὴ, ἀπόρρητα τοῦ κράτους, ἔγγραφα, ἐπιστολάς, σχέδια πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων, διαγραφὰς φρουριῶν, ὀχυρωμάτων, ὀπλοθηκῶν, λιμένων κτλ. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 133. τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον ἐξ μηνῶν ὅστις ἄνευ σκοποῦ ἐσχάτης προδοσίας μεταχειρίζεται ἀθέμιτα μέσα διὰ νὰ λάβῃ γνῶσιν τῶν ἀπορρήτων διαπραγματεύσεώς τινος ἢ πολεμικῆς ἐπιχειρήσεως, ἢ τῆς διαγραφῆς φρουριῶν, ὀχυρωμάτων κτλ., ἢ λαθῶν γνῶσιν τῶν τοιούτων τὰ φανερόναι εἰς ἄλλας παρὰ εἰς ξένας δυνάμεις. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 134. καταδικάζεται εἰς εἴρατὴν τὸ πολὺ 8 ἐτῶν ὅστις δι' ἀξιώσεις ἢ παράπονα, κατὰ τῆς ἐπικρατείας, τοῦ ἡγεμόνος ἢ τῶν συμπολιτῶν προκαλεῖ ξένην τινα δύναμιν εἰς μεσολάβησιν ἐπαπειλοῦσαν τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ αὐτονομίαν τοῦ κράτους, ἢ ἀντιπράττων ἐκ προθέσεως εἰς τὰς μετ' ἄλλων δυνάμεων ὑπαρχούσας συνθήκας φέροι εἰς κίνδυνον τὴν ἀσφάλειαν ἢ αὐτονομίαν τοῦ κράτους. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 124. ὑπάρχει συνωμοσία, ὅταν δύο ἢ πλείονες συναποφασίσωσι πράξιν ἐσχάτης προδοσίας ἢ συνυποχρεωθῶσιν ἀμοιβαίως πρὸς ταύτην.

(28) Ἡ ἐσχάτη προδοσία δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς ταυτοσημῆς μὲ τὰ πολιτικὰ ἀδικήματα. Ἡ ἔννοια τῶν τελευταίων εἶναι πολλὰ ἀόριστος. Hellie théorie du Code pénal II. p. 313—318. Hans projet de révision II. p.

6. Mittermaier (Archiv 1825. σελ. 584. καὶ Staatslexicon VIII σελ. 213.). πρὸς μὲ τὴν γνώμην τοῦ Kotek αὐτοῦ σελ. 227). ἐσφαλμένη εἶναι ἡ γνώμη, ἥτις γενικεύουσα τὰ εἰδικὰ διατείνεται, ὅτι ἐπὶ τῶν πολιτικῶν ἀδικημάτων λείπει τὸ στοιχεῖον τῆς κακοηθείας. Πρότασις πρὸς οὐτάξιν νέου νόμου περὶ ἐσχάτης προδοσίας ἐγένετο ὑπὸ Rooshirt (Heidelberger Jahrbücher 1830. σελ. 342).

§. 163.

Τῆς ἐσχάτης προδοσίας Α) ἀντικείμενον εἶναι ἡ ὑπαρξίς τῆς πολιτείας ἐν γένει ἢ ἐκείνοι οἱ Θεσμοί, οἷτιν ἐς ἀποτελοῦσιν οὐσιώδη στοιχεῖα τῆς ἐννοίας τῆς πολιτείας ἐν γένει ἢ τῆς προκειμένης πολιτείας, ὡς τοιαύτης, (θεμελιώδεις Θεσμοί ὑπὸ θεμελιωδῶν συναλλαγμάτων ἢ θεμελιωδῶν νόμων τεθειμένοι). Ὅ,τι προκύπτει κατὰ πρῶτον ἐκ πράξεως τῆς κυβερνήσεως, δὲν εἶναι ἀντικείμενον ἐσχάτης προδοσίας (α), ὡς οὐδὲ αὐταὶ αἱ καθέκασται τῆς κυβερνήσεως πράξεις, εἰς τὰς ὁποίας τυχὸν ἀρνοῦνται ὑποταγὴν οἱ ὑπήκοοι (β). Β) Ἡ πρᾶξις αὐτῆ, ἡ ἀποτελοῦσα τὴν παράβασιν, πρέπει νὰ τείνῃ εἰς καταστροφὴν τῶν τοιοῦτων Θεσμῶν, ἀδιαφόρως ἐὰν ἡ καταστροφή αὐτῆ ἐπηνέχθη τῶν ὄντι ἢ (ἔστω καὶ κατὰ τρόπον ἀπώτατον) ἀπλῶς μόνον ἐτεχειρήθη (γ). Γ) Τὸ ὑποκείμενον εἶναι ἀναγκαίως ἐκ τῶν ὑπὸ κράτος. Ὅπου δὲ ἰσχύει πλήρης ἐγκαθίδρυσις (landtassatus plenus), ἐκεῖ δύνανται καὶ forenses νὰ γενῶσιν ἐσχάτης προδοσίας ἐνοχοὶ (δ). Ἀπαιτεῖται ὁμως πάντοτε προσωπικὴ ὑποταγή. Δ) Ὁ ἐξ ὑποκειμένου λόγος τοῦ ἀδικήματος εἶναι ἀναγκαίως ὁ δόλος, καὶ μάλιστα οὐχὶ ἀπλῶς παράνομος πρόθεσις ἐν γένει, ἀλλὰ τοιαύτη παράνομος πρόθεσις, τῆς ὁποίας ἀντικείμενον εἶναι ἡ προμνημονευθεῖσα (Α. καὶ Β.) καταστροφή (hostilis animus) (ε).

- (α) π. γ. οἱ μὴ θεμελιώδεις νόμοι, ἢ τυχαῖοι θεσμοί, εἶον πλεονημάτων, πτωλικῶν, φόροι κτλ.
- (β) Έντεῦθεν ἡ διάκρισις τῆς ἐσχάτης προδοσίας ἀπὸ τῆς ἐπαναστάσεως, τῆς στάσεως, τοῦ θορύβου.
- (γ) §. 3. J. de publ. jud. L. B. pr. C. ad L. Jul. Maj. A. B. c. 24. §. 3.
- (δ) H äberlin Handb. des deutschen Staatsr. Thl. I. §. 54. Runde deutsches Privatrecht §. 408. Danz ibid. ἐπὶ ἀπλῶς πραγματικῆς ὑποταγῆς δὲν εἶναι δυνατὴ ἐσχάτη προδοσία, ὡς διατείνεται ἐφαρμμένως ὁ Kleinschrod l. c. §. 4.
- (ε) L. 11. D. ad L. Jul. Maj. «hostili animo». Καὶ ἀπατοῦσι δὲ ἀπανταγοῦσι οἱ νόμοι «dolum malum».

Σημ. I. τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν περὶ τοῦ *crimen Majestatis* διατάξεων τοῦ Ῥωμαϊκοῦ δικαίου χρησιμεύει ὡς βᾶσις ἢ παρατήρησις, ὅτι ἐκ τῶν περιπτώσεων, τὰς ὁποίας οἱ Ῥωμαῖοι ἐθεώρουν ὡς ἀποτελοῦσας τὸ ἀδίκημα τοῦτο, παρ' ἡμῖν πολλὰ μὲν ὑπάγονται εἰς ἰδιαιτέρους ποινικοὺς νόμους, ἄλλοι δὲ θεωροῦνται ἤδη ἀπλῶς ὡς ἀστυνομικῶς ἐπικίνδυνοι. Κατὰ τὴν γλῶσσαν τῶν νέων ποινικῶν νόμων (§. 162α σημ. εβ) δυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν ἐσχάτην προδοσίαν καὶ προδοσίαν τῆς πατρίδος· πλὴν εὐλόγως ἀμφιβάλλεται, εἰ ἐπὶ τῆς ἐσχάτης προδοσίας δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσι καὶ αἱ περὶ τοῦ *crimen majestatis* διατάξεις πρὸς τιμωρίαν, πράξεων, αἵτινες βλάπτουσι μὲν τὴν πολιτείαν, ἀλλ' ἄνευ κινδύνου τῆς ὑπερτάτης ἐξουσίας καὶ τοῦ πολιτεύματος, καὶ προσέτι πράξεων, αἵτινες προσβάλλουσι μὲν τὰ δικαιώματα τῆς ὑπερτάτης ἐξουσίας, χωρὶς ὅμως νὰ ὑπάρχῃ καμμία ἐπικίνδυνος διὰ τὸ κράτος διὰθεις. Ὅθεν ὁ *Rosshirt* *Gesch. und System* II. σελ. 34. 44. ἐκτείνει πολὺ τὴν γνώμην του. Τὰς διαφορὰς γνώμας περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Ῥωμαϊκοῦ *crimen Majestatis* ὄρα παρὰ: *Rosshirt* *Zeitschrift* II. σελ. 121. *Waechter* *Lehrb.* II. §. 228. *Bauer* *Lehrb.* §. 341. *Martin* σελ. 546. *Heffter* σελ. 226. *Abegg* *Lehrb.* σελ. 550.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ἡ ἐσχάτη προδοσία δύναται ἄριστα νὰ διακριθῇ ἀπὸ τῶν ἄλλων δημοσίων ἀδικημάτων, ἐὰν τὴν θεωρήσωμεν ὡς ἐχθρικήν ἐπιχείρησιν κατὰ τῆς ὑπάρξεως τῆς πολιτείας, καὶ τοῦτο ἔστι 1) κατὰ τῆς ὑπάρξεως τῆς πολιτείας ἐν γένει, ἢ 2) κατὰ τῆς ὑπάρξεως αὐτῆς μὲ ὀρισμένα ἐπικρατείας ὄρια, ἢ 3) κατὰ τῶν θεμελιωδῶν στοιχείων τοῦ καθεστῶτος πολιτεύματος, ἐπομένως κατὰ τοῦ καθεστῶτος κυβερνητικοῦ τύπου, ἐν δὲ ταῖς μοναρχίαις κατὰ τοῦ ἡγεμόνος, ὡς κατόχου τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας. Ὅρα *Carmignani delle leggi* II. p. 116. *Jenull* (*Wagner's Jahrbüchern* I. c. σελ. 188. 192. 196.). *Heffter Lehrb.* σελ. 221. Κατ' αὐτὸν δὲ τὸν τρόπον δύνανται αἱ πράξεις, τὰς ὧν οἱ νόμοι ἀποκαλοῦσι προδοσίαν τῆς πατρίδος νὰ τιμωρῶνται, προκειμένης ἐφαρμογῆς τοῦ κοινοῦ γερμανικοῦ δικαίου, κατὰ τὰς περὶ τοῦ *crimen majestatis* ἀρχάς.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Ἐὰν λάβωμεν ὡς βάσιν τὴν παραβίασιν τοῦ συναλλάγματος, ἔπεται, ὅτι μόνον οἱ ὑπήκοοι δύνανται νὰ πράξωσιν ἐσχάτην προδοσίαν. Ὅθεν ὄρα *Bauer Lehrb.* §. 314. *Heffter* σελ. 214. *Abegg* σελ. 555. *Hepp* (*Archiv* 1838. σελ. 413.) *Rosshirt Geschichte* II. σελ. 45. συνδ. μὲ σελ. 37. Ὅρα περὶ τῆς βαυαρίας σημ. III. σελ. 3. Περὶ τῆς Πρωσσίας: *Temme Handb.* σελ. 65. Ἄλλ' εἰς τὴν Αὐστρίαν: *Jenull* (*Wagner's Jahrbücher* σελ. 206), τὴν βυρτεμβέργην καὶ τὴν Σαξωνίαν δύναται καὶ ὁ *subditus temporarius* νὰ πράξῃ ἐσχάτην προδοσίαν. Ὁ εἰς δημοσίον ὑπηρεσίαν διωρισμένος δύναται ἀναμφιβόλως κατὰ πάσαν περίπτωσιν νὰ πράξῃ ἐσχάτην προδοσίαν.

§. 164.

Κατὰ τὸ πολίτευμα τῆς πρώην γερμανικῆς αὐτοκρα-

τορίας, ἢ το ἀνάγκαια ἢ διάκρισις τῆς ἐσχάτης προδοσίας τῆς αὐτοκρατορίας ἀπὸ τῆς ἐσχάτης προδοσίας τῆς πατρίδος (Reichs, Landes-Hochverrath). ἐσχάτη προδοσία τῆς αὐτοκρατορίας ἢ πραττομένη κατ' αὐτοῦ τοῦ αὐτοκράτορος καὶ τῆς αὐτοκρατορίας ἢ καὶ κατὰ τῶν αἰρετῶν ἡγεμόνων, εἴτε ὑπὸ τῶν ἀμέσων, εἴτε ὑπὸ τῶν ἐμμέσων τῆς αὐτοκρατορίας ὑπηκόων (α). Ἄλλὰ καταλυθείσης τῆς γερμανικῆς αὐτοκρατορίας, ἐξέλιπε τὸ ἀντικείμενον τοῦ εἰρημένου ὀρισμοῦ καὶ κατέστη ἄχρηστος ἢ ῥηθείσα διάκρισις. Τὴν σήμερον πᾶσα ἐσχάτη προδοσία εἶναι ἐσχάτη προδοσία τῆς πατρίδος (β).

(α) A. B. c. 24. §. 2. Πρὸς L. 8. C. ad L. Jul. Maj. καὶ C. 5. de poenis in 6to.

(β) Κατὰ τῆς γερμανικῆς δημοσπονδίας, ὡς ἀπλοῦ πολιτικῶν δεσμοῦ, δὲν εἶναι δυνατὴ ἐσχάτη προδοσία. Ὅσαίς δὲ τὸ πολίτευμα ὀριεμένου κράτους ἀναφέρει παρὶ αὐτοῦ φησὶ, ὅτι ἀποτελεῖ μέρος τῆς γερμανικῆς δημοσπονδίας, αἱ κατὰ ταύτας ἐχθρικαὶ πράξεις ἀποτελοῦσιν ἀναντιρρήτως ἐσχάτην προδοσίαν, οὐχὶ ὅμως κατὰ τῆς γερμανικῆς δημοσπονδίας, ἀλλὰ κατὰ τῆς πολιτείας, τῆς ὑποίας εὖτω προσεβλήθη τὸ πολίτευμα.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ἀπόφασις τῆς δημοσπονδίας ἀπὸ 18 Αὐγούστου 1836 ὀρίζει, ὅτι πᾶσα κατὰ τῆς δημοσπονδίας ἢ κατὰ τοῦ πολιτεύματος αὐτῆς προσβολὴ ἐμπεριέχει ταυτοχρόνως προσβολὴν κατὰ μιᾶς ἐκάστης τῶν συναπουτελουσῶν τὴν δημοσπονδίαν πολιτικῶν, καὶ ὅτι ἐπομένως πᾶσα ἐπιχείρησις κατὰ τῆς ὑπάρξεως, τῆς ὀλοσχερείας, τῆς ἀσφαλείας ἢ τοῦ πολιτεύματος τῆς γερμανικῆς δημοσπονδίας πρέπει νὰ τιμωρῆται εἰς τὰς καθεκάστας δημοσπόνδους πολιτείας συμφῶνως μὲ τούς ἐν αὐταῖς ὑπάρχοντας, ἢ εἰς ἐνέργειαν τεθησομένους, νόμους, καθ' οὓς πρέπει ὡσαύτως νὰ κρίνηται ἐὰν ἢ κατὰ τῆς δημοσπόνδου πολιτείας διευθυνομένη πράξις ἀποπέλῃ ἐσχάτην προδοσίαν ἢ προδοσίαν τῆς πατρίδος. Εἰς τὴν

Αυστρίας ἐδημοσιεύθη ἡ ἀπόφασις αὕτη ὁμοίως καὶ εἰς Πρωσίαν. Εἰς τὴν Πρωσίαν μάλιστα εἶχεν ἤδη διακηρυχθῆ τὴν 6 ἀπριλίου 1834 (*mannkopf* σελ. 55.), ὅτι πᾶσα ἐπιχειρήσις, τείνουσα εἰς βισίαν ἀνατροπὴν τοῦ πολιτεύματος τῆς γερμανικῆς ὁμοσπονδίας, πρέπει νὰ θεωρῆται ὡς ἀπευθυνομένη κατὰ τῆς πρωσικῆς πολιτείας. Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἀφοῦ πρῶτον ἀναφέρῃ, ἐν §. 87. τί ἐστὶν ἐσχάτη προδοσία κατὰ τῆς Σαξωνίας, προστίθουσιν ἐν §. 88. : παρόμοιαι προσβολαὶ κατὰ τῆς ἀνεξαρτησίας, καὶ τοῦ πολιτεύματος τῆς γερμανικῆς ὁμοσπονδίας ἰσοδυναμοῦσι μὲ ἐσχάτην προδοσίαν (ἀπλῶς λοιπὸν μόνον, ὅτι ἐπιβάλλεται ἢ αὐτὴ ποινή). Ὁ βυρτεμβεργικὸς ποινικὸς νόμος, ἀρθρ. 148, δρίζει, ὅτι ὁσάκις προσβολή τις ἢ συνωμοσία ἀπευθύνεται κατὰ τῆς ὑπάρξεως, τῆς ὀλοσχερείας, ἢ τοῦ πολιτεύματος τῆς γερμανικῆς ὁμοσπονδίας, ἐφαρμόζονται τὰ ἐν τῷ ἀρθρῷ 141 περὶ ποινῆς διατεταγμένα, ὁσάκις δὲ προκαλεῖ τις εἰς πόλεμον κατὰ τῆς γερμανικῆς ὁμοσπονδίας, ἢ ἐν καιρῷ πολέμου κατὰ τῆς ὁμοσπονδίας βοηθεῖ τὸν ἐχθρὸν, ἐπιβάλλονται αἱ ἐν τῷ ἀρθρῷ 147 ἀπειλούμεναι ποιναί. Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον, §. 542., δρίζει, ὅτι ὅστις διὰ βισίαν μέσων ἐπιχειρεῖ τὴν διάλυσιν τῆς γερμανικῆς ὁμοσπονδίας, ἢ τὴν ἀπόσπασιν μέρους τίνος ἀπ' αὐτῆς, ἢ τὴν μεταβολὴν τοῦ πολιτεύματός της, τιμωρεῖται μὲ τὰς αὐτὰς ποινάς, ὡς ἂν ἐπραττε τὸ ἀδίκημα κατὰ τῆς Βάδης.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ἄνεξαρτήτως τῶν εἰδικῶν ἐπὶ τοῦ προκειμένου νόμων, δύναται, ὡς ἐκ τῆς ὑπαρχούσης μεταξὺ τῶν ὁμοσπόνδων πολιτειῶν καὶ τῆς ὁμοσπονδίας σχέσεων, τότε μόνον νὰ θεωρηθῇ ἡ πράξις ὡς ἐσχάτη προδοσία κατὰ τῆς γερμανικῆς ὁμοσπονδίας, ὅταν ᾖναι τοιαύτη ὡς πρὸς τὴν ὁμοσπόνδον πολιτείαν, τῆς ὁποίας πρόκειται νὰ ἐνεργηθῇ τὸ πρὸς τιμωρίαν δικαίωμα. Διὰ νὰ ληφθῇ δὲ ἡ ἐσχάτη

προδοσία ὑπὸ ἐκτενεστέραν ἔννοιαν, ἀπαιτεῖται ἰδιαίτερος ἐγγώριος νόμος, Scheuerlen Arch. des Criminalr. 1838. σελ. 300) Mittermaier (Staatslexicon σελ. 213.) Heffler Lehrb. σελ. 225. Ὅρα ὁμοίως Rottek (Staatslexicon VIII. σελ. 224), ὅστις δὲν παραδέχεται τὸ εἶδος αὐτὸ τῆς ἐσχάτης προδοσίας· ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τῆς παραδοχῆς αὐτοῦ ὄρα: von Kamtz Jahr. I. c. σελ. 278. Jarke I. σελ. 155.

§. 165.

Ἐπειδὴ εἰς πᾶσαν πολιτείαν ἀπαιτοῦνται ἀναγκαίως τρία τινά, τουτέστιν: 1) ἐνώσει τῶν μελῶν αὐτῆς, πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς νομίμου ἀσφαλείας ἐντὸς ὠρισμένης τινὸς ἐπικρατείας, 2) ἡγεμῶν, ὡς ὑποκείμενον τῆς κοινῆς θελήσεως καὶ 3) πολιτεύμα, ὡς σύνοψις τῶν νομίμων θεσμοθεσιῶν τῶν κανονιζουσῶν τὸ εἶδος, τὴν ἔκτασιν καὶ τὰ ἔθρια τῆς κυβερνήσεως· διὰ ταῦτα ὑπάρχουσι καὶ τρία εἶδη ἐσχάτης προδοσίας.

Σημ. Περὶ τῆς μεταξὺ ἐσχάτης προδοσίας καὶ προδοσίας τῆς πατρίδος διαφορᾶς προφορικῶς. Πρὸ Klein p. R. σελ. 509. ὅσον ἀφορᾷ τὰς συνταγματικὰς πολιτείας, ἀπαιτεῖ ἢ περὶ ἐσχάτης προδοσίας καὶ περὶ προδοσίας τῆς πατρίδος διδασκαλία ἰδιαίτερας τροπολογίας καὶ ἰδιαίτεράν ἐπιχειρησίαν.

§. 166.

Α) Ἡ κατὰ τῆς ἐνώσεως τῶν μελῶν τῆς πολιτείας ἐσχάτη προδοσία (Landesverrath) δύναται νὰπραχθῇ: 1) δι' ἀνατροπῆς τοῦ σκοποῦ πάσης πολιτικῆς ἐνώσεως (α), 2) διὰ χωρισμοῦ τῶν ἐντὸς ὠρισμένου κράτους ἐπὶ σκοπῶ πολιτικῆς κοινωνίας ἠνωμένων μερῶν (ἀπολύτως μὲν, διὰ τῆς ὑποτάξεως αὐτοῦ εἰς ξένον κράτος, σχετικῶς δὲ, διὰ

τῆς ἀποσπάσεως ἐπαρχιῶν, πόλεων κτλ.) (6), καὶ τελευταῖον 3) διὰ πάσης ἐχθρικής πράξεως, δυναμένης νὰ ἐπιφέρῃ τοιοῦτον χωρισμὸν (γ).

(α) Löwenstern (gelehrte Beiträge zur Schwerin'schen Intelligenz-Jahrg. 1776. N. 2—5).

(6) L. 3. 4. 10. D. ad L. Jul. Maj. Ἡ ἐπίβουλος ἀποπλάνησις εἰς ἀποδημίαν, κρυφὴ στρατολογία διὰ ξένων μὴ ἐχθρικών κράτος, δυσκόλως δύναται νὰ ὑπαχθῶσιν ἰσχυρὰ. (Püttmann el. jur. crim. § 493, 495.)

(γ) Ὑποκινήσις πολέμου κατὰ τῆς πατρίδος συνδρομὴ εἰς τοὺς πολέμους κτλ. L. 1. § 1. L. 4. D. eod.

§. 167.

Β) Κατὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς πολιτείας πρᾶττεται ἐσχάτη προδοσία, ἀφανιζομένου αὐτοῦ ὡς ἡγεμόνος ἢ γινομένης ἀποπείρας πρὸς τὴν τοιαύτην ἀφάνισίν του : ἤτοι 1) δι' ἐκθροσίσεως, ἢ 2) διὰ θανατώσεως αὐτοῦ (α), ἢ τελευταῖον 3) δι' οἰασδήποτε ἄλλης πράξεως, ἣτις τῷ καθιστᾷ ἀδύνατον τὴν ἐνέργειαν τῶν κυβερνητικῶν αὐτοῦ δικαιωμάτων αἰχμαλωσία, ἀφαίρεσις τοῦ λογικοῦ, ἀπαγωγὴ. Ὑπουργοί, μυστικοὶ σύμβουλοι κτλ. δὲν δύνανται νὰ ᾔναι ἐσχάτης προδοσίας ἀντικείμενον (6).

Mündlich. von der Demokratie und dem Oberherrn einer Aristokratie. Der Oberherr in constitutionellen Staaten. Verantwortlichkeit der Minister und Heiligkeit des Soverains. Origo majestatis a Deo Volks-Suverainetät.

(α) Οὐχὶ ὅμως, ὅταν ὁ ὑπὸ κείνου ἀμυνόμενος ἐκτελέσῃ τὸν φόνον. Feuerbach, Hochverrath σελ. 55. ff. Dessen Anti-Hobbes. Bd. I. Kap. IX.

(6) Κατὰ τὴν L. 5. C. ad L. Jul. Maj. Τὸ κακούργημα τοῦτο καταλογίζεται καὶ ἀπέναντι τῶν Senatoren καὶ viris illustribus, qui consiliis et consistorio nostro intersunt. Παρζέβ. Feuerbach a. a. O. σελ. 61. ff. Περὶ τοῦ crimen perd. obliquae ἐν γένει. Christ Lud. Reut Diss. de majestate in persona ministri ex odio privato laesa. Lips. 1785. Jo El. Heyligenstaedt D. crimine quasi perduellionis contra ministros principis. 1732.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἐσχάτη προδοσία ὑπάσχει ἀναμφιβόλως καὶ ὅταν ὁ ἡγεμὼν προσβάλληται διὰ βιαίων μέσων, διὰ ν' ἀναγκασθῆ νὰ παραιτήσῃ τὴν κυβέρνησιν ἢ μέρος τοῦ κράτους ἢ νὰ μεταβάλλῃ τὸ πολίτευμα.

§. 168.

Γ) Τὴν κατὰ τοῦ πολιτεύματος ἐσχάτην προδοσίαν ἀποτελεῖ πᾶσα ἀπόπειρα ἢ ἐκτέλεσις παρανόμου ἀφανίσεως τῶν θεμελιωδῶν τῆς πολιτείας νόμων. Ἡ παράνομος κατάργησις τῶν καθεστῶτων θεμελιωδῶν νόμων λέγεται ἐπανάστασις, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν μεταρρύθμισιν, τουτέστι τὴν διὰ νομίμου ὁδοῦ μεταβολὴν τοῦ πολιτεύματος. Ἐπανάστασις δὲ ἐννοεῖται οὐ μόνον ἡ παντελής ἀνατροπὴ τῆς μορφῆς τῆς κυβερνήσεως, ἀλλὰ καὶ ἡ παράνομος κατάργησις ἰδιαιτέρων τινῶν ὀρισμῶν τοῦ πολιτεύματος (α). Ἀπλᾶ θεωρίαι περὶ τῆς μορφῆς τῶν πολιτειῶν ἢ μετὰ παρῆρησίας ψόγος τοῦ καθεστῶτος πολιτεύματος δὲν ἀποτελοῦσιν ἐσχάτην προδοσίαν.

(α) Π. χ. προσβολὴ δικαιωμάτων ἀνηκόντων, δυνάμει τοῦ πολιτεύματος, εἰς τὸν ἡγεμόνα, ἀποδίωξις τῆς ἀρχούσης οἰκογενείας, κατάργησις τῶν ἐπὶ τοῦ πολιτεύματος σφραγισμένων ἐλευθεριῶν τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἐχρηγῶν τῶν ἐλευθεριῶν τούτων, ἀφάσεις τῆς τοῦ λαοῦ ἀντιπροσωπίας, ἐνὸς ἢ ἄλλου συστατικοῦ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας κτλ. Ἀπλῶς ἐναντία τοῦ πολιτεύματος πράξεις τότε μόνον δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἐσχάτη προδοσία, ὅταν τείνωσιν ἀπαδειγμένως εἰς ἀφάνισιν ἢ τοῦ πολιτεύματος ἐν γένει ἢ μέρος αὐτοῦ. Προφορικῶς περὶ τῆς συμμετοχῆς εἰς τὰς πράξεις ἀλλοδαποῦ ἐχθροῦ, σιασιζόντος ἐντὸς τοῦ κράτους. Πρβ. Kleinschrod I, c. §. 8.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Ἰδίως σπουδαῖον εἶναι νὰ διακρίνωμεν τὴν ἐσχάτην προδοσίαν ἀπὸ τῆς θημιτῆς, εἰ καὶ ἀμέτρου καὶ ἐμ-

παθούς, ἐνεργείας τῶν ἐπὶ τοῦ πολιτεύματος στηριζομένων δικαιωμάτων, ἐπομένως ἀπὸ τῆς ἀπλῆς ἐκθέσεως πολιτικοῦ συστήματος διαφέροντος τοῦ καθιερωτοῦ ὡς καὶ ἀπὸ τῆς διὰ τῆς νομίμου ὁδοῦ διακοινώσεως τῆς ἰδίας θεωρίας, εἴτε πρὸς τὴν κυβέρνησιν, ἐπ' ἐλπίδι ἐπιτυχίας τῆς συναινέσεως αὐτῆς, εἴτε πρὸς τὸ κοινόν, χάριν φωτισμοῦ τῆς κοινῆς γνώμης. Feuerbach über Hochverrath, σελ. 58. Rosshirt Archiv des Criminalr. IX. σελ. 166. συνδ. μετ' τοῦ ἰδίου Zeitschrift für Civil-und Criminalr. II. Bd. σελ. 149. Bauer Lehrbuch §. 343. Ἐνταῦθα καθίσταται σπουδαῖον τὸ νὰ προσδιορίσωμεν ἀκριβῶς τὰ ὅρια, ὅπου ἀρχίζει τὸ ἀξιόποιον τῶν πράξεων, τῶν ἀποτελουσῶν ἐσχάτην προδοσίαν (ὅρα κατωτέρω §. 168. α.) καὶ ν' ἀποκλείσωμεν τὰς προπαρασκευαστικὰς πράξεις. Zachariae (Arch. 1838. σελ. 347.) Mittermaier (Staatslexicon I. c. σελ. 221). Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐνταῦθα καθίσταται προσέτι ἰδίως ἐπαισθητὴ ἡ λυπηρὰ ἀοριστία τοῦ κοινοῦ δικαίου.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ἰδιαιτέρον χαρακτηριστικὸν τῆς ἐσχάτης προδοσίας εἶναι πάντοτε, ὡς παραδέχονται καὶ οἱ νεώτεροι ποινικοὶ νόμοι, τὰ βίβια μέσα (Kampts Jahrb. σελ. 340.), συμπεριλαμβανομένης ὅμως ἐνταῦθα καὶ τῆς συνωμοσίας σκοπὸν ἐχοῦσης τὴν χρῆσιν τοιούτων μέσων. Ἄλλ' ἢ προδοσία τῆς πατρίδος πράττεται καὶ διὰ μὴ βιαίων μέσων, π. χ. διὰ προδοσίας ἀποδρόμων.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Ἡ στάσις (seditio) εἶναι μέσον πρὸς ἐκτέλεσιν ἐσχάτης προδοσίας, καθόσον ἀπευθύνεται κατὰ τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας, ἢ κατὰ τοῦ κράτους, ἢ κατ' αὐτοῦ τοῦ ἡγεμόνος· ἄλλως δὲ ἀποτελεῖ αὐτοτελὲς ἀδίκημα. Weiske σελ. 102. Zirkler σελ. 89.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Ἡ συνωμοσίς (consilium, conjuratio, fa-

clio, Weiske σελ. 91. Zirkler σελ. 199.) είναι τὸ κύριον μέσον πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἐσχάτης προδοσίας (βαυαρ. νόμος ἀρθρ. 302. 305., σαξων. νόμος ἀρθρ. 87. 88., βυρτεμβεργ. νόμος ἀρθρ. 145. 146.) ἀπαιτοῦνται ὁμως ἐνταῦθα εἰδικώτεροι βηθολογίαι. Ὁρα Staatslexicon VIII. σελ. 218. Zachariae (Arch. σελ. 351).

Σημ. 5. τοῦ ἐκδ. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν πρόκλησιν πρὸς ἀντίστασιν κατὰ τῆς ἀρχῆς, μόνη ἢ σαφῆς καὶ ὀριστικὴ πρόκλησις καὶ μάλιστα τοιαύτη, ἢ ὁποία νὰ τείνη εἰς τὸ νὰ διεγείρῃ ἐπισκοπῶ ἐσχάτης προδοσίας στάσιν ἢ νὰ σχηματίσῃ συνωμοσίαν, δύναται, (κατὰ τὸν βαυαρικὸν ποινικὸν νόμον §. 324.) νὰ θεωρηθῆ ἀξιοποινος, καθότι τὸ κοινὸν τοῦλάχιστον δικαίον δὲν περιέχει κανένα ποινικὸν νόμον, ἐπιβάλλοντα ποινὴν καὶ εἰς τὴν ἔμμεσον διέγερσιν. Ὁρα Bauer Strafrechtsfülle. Gött. 1835. I. σελ. 81. Zachariae (Arch. 1838. σελ. 348). Περὶ τοῦ ἀδικήματος τῆς προκλήσεως εἰς ἐσχάτην προδοσίαν: Code pénal art 102. Chassan traité des délits de la parole I. p. 181—186. Hellie Théorie II. p. 462.

Σημ. 6. τοῦ ἐκδ. Δὲν εἶναι εὐκόλον νὰ προσδιορισθῇ κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον τίνες πράξεις, ἐκτὸς τῶν ἀπαρτιζουσῶν ἐσχάτην προδοσίαν, ἀποτελοῦσαι τὴν προδοσίαν τῆς πατρίδος, διότι στερούμεθα σταθερᾶς τινος ἀρχῆς. Ἡ παράβασις τοῦ καθήκοντος, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Rosshirt Gesch. II. σελ. 37., δὲν δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς τὸ διακριτικὸν στοιχείον. Πολλὰ ἐπικίνδυνος διὰ τὴν ἀοριστίαν τῆς εἶναι ἡ γνώμη (Ὁρα Heffler Lehrb. σελ. 226.), καθ' ἣν πᾶσα προσβολὴ κατὰ τῆς ἀσφαλείας τοῦ πολιτικοῦ συνδέσμου συνισταμένη ἔστω καὶ εἰς μὴ ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεων, τῶν ὁποίων τὴν ἐκπλήρωσιν ἡ πολιτεία ἔχει χάριν τῆς ἰδίας τῆς ἀσφα-

λείας τὸ δικαίωμα ν' ἀπαιτήσῃ, ἀποτελεῖ *crimen majestatis*. Δὲν δυνάμεθα νὰ ὑποστηρίξωμεν ἐν γένει, ὅτι ἡ ἀποπλάγησις τῶν ὑπηκόων εἰς μετανάστασιν (*Archiv des Criminalr. IV. σελ. 645.*) ἢ ἡ διακοίνωσις ἀπορρήτων (*Escher Ash. σελ. 245.*) ἀποτελοῦσι προδοσίαν τῆς πατρίδος. Καὶ οἱ νεώτεροι νόμοι θεωροῦσι τὰς τοιαύτας πράξεις ὡς ἀποτελούσας ὑπὸ ῥητᾶς περιστάσεως προδοσίαν τῆς πατρίδος.

§. 168α. (τοῦ ἐκδ.)

Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα, ἐὰν ἐπὶ τῆς ἐσχάτης προδοσίας πρέπη νὰ διακρίνωμεν μεταξὺ τελέσεως καὶ ἀποπειρας (α), ὀφείλομεν μὲν νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι συμφώνως μὲ τὸ πνεῦμα τοῦ ῥωμαϊκοῦ ποινικοῦ δικαίου καὶ μὲ τὸ σύστημα καθ' ὃ αἱ *leges* ὑπῆγον καθέκαστα ἀδικήματα (τὰ ὅποια παρ' ἡμῖν θεωροῦνται ὡς ἀπόπειραι) εἰς τὴν *lex*, δὲν ἦτο εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον γνωστὴ καμμία διάκρισις (β). Ἀλλὰ τὸ τοιοῦτο δὲν ἀπαντᾶται εἰδικῶς μόνον ἐπὶ τῆς *lex Julia Majestatis*, καὶ ἐπομένως δὲν δυνάμεθα ν' ἀπομακρυνθῶμεν ἀπὸ τῆς ἐπὶ τοῦ γερμανικοῦ δικαίου τὴν βᾶσιν ἀπανταχοῦ ἀποτελούσης ἐξ ἀντικειμένου ἐπόψεως τῶν ἀδικημάτων, καθ' ἣν ἐπὶ παντὸς ἀδικήματος (γ) ἡ τέλεσις καὶ ἡ ἀπίπειρα τιμωροῦνται διαφόρως ἕνεκα τοῦ διαφόρου βαθμοῦ τ. ἐνοχῆς (δ). Ἡ ἐσχάτη προδοσία δὲν ἔχει τι διάφορον τῶν λοιπῶν ἀδικημάτων, καὶ οὔτε ὡς ἐκ τῆς νομολογίας (ε) οὔτε ὡς ἐκ τῆς φύσεως τοῦ πράγματος δύναται νὰ δικαιολογηθῇ ἢ ἐξ ἴσου τιμωρία τῆς τε ἀποπειρας (ζ) καὶ τοῦ τετελεσμένου ἀδικήματος (η). Τὸ ἀξιόποινον τῆς προδοσίας (θ) ἀρχεται (ι), ἅμα ὁ σκοπὸς τοῦ ν' ἀνατραπῇ διὰ παρανόμου

ὁδοῦ ἢ καθεστῶσα τάξις τῶν πραγμάτων καὶ νὰ πραγματοποιηθῶσι τὰ σχέδια τοῦ προδότου, γενῆ ἀνευδοκίᾳσως κατὰδῆλος δι' ἐξωτερικῶν πράξεων, διευθυνομένων ἐναντίον ὠρισμένου τινὸς θεμελιώδους συστατικοῦ τῆς πολιτείας, τοῦ ὁποίου ἢ προσβολὴ ἀποτελεῖ κατὰ τοὺς νόμους ἐσχάτην προδοσίαν (κ). Ὑπὸ τὴν ἐποψίν ταύτην εἶναι καὶ ἡ συνωμοσία (λ) ἀξιόποινος, ἅμα λάβῃ πραγματικὴν σύστασιν. Εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ ἀδικήματος δὲν ἀπαιτεῖται ἡ ἐπιτυχία τοῦ σκοπούμενου ἀποτελέσματος (μ), ἀλλ' ἀπλῶς ἡ ἐπιχείρησις τῆς πράξεως· ὅθεν τὸ ἀδίκημα θεωρεῖται ὡς τετελεσμένον, ἅμα ἡ ἐκτέλεσις τῆς κυρίας πράξεως, δι' ἣς μέλλει νὰπραχθῇ ἡ ἐσχάτη προδοσία προέβη ἐπὶ τοσοῦτον, ὅσον ἀπαιτεῖται, ὥστε νὰ ἐμφανισθῇ ὡς ὑπάρχουσα ἢ ἐχθρική προσβολὴ καὶ ἡ ὠρισμένη αὐτῆς διεύθυνσις (ν). Σκοπιμώτερον ἤθελεν εἶναι, ἐὰν ὁ νόμος, χωρὶς νὰ κάμνη λόγον περὶ ἀποπείρας καὶ περὶ τελέσεως, προσδιώριζε ῥητῶς (ξ) τὰς πράξεις, αἵτινες πρέπει νὰ τιμωρῶνται ὡς ἀποτελοῦσαι ἐσχάτην προδοσίαν, καὶ ἠπέιλει ἐκάστοτε ποινὴν ἀνάλογον μὲ τὸ εἶδος ἐκάστης πράξεως καὶ μὲ τὸν βαθμὸν, μέχρι τοῦ ὁποίου προέβησαν (ο).

(α) Τὴν διάκρισιν ταύτην ἀποδοκιμάζουσι: Martin Lehrb. §. 246. v. K a m p t z Jahrb. σελ. 275. Henke Handb. III σελ. 413. Rosshirt (Arch. des Criminalr. IX. σελ. 167), τοῦ αὐτοῦ Geschichte II. σελ. 40.

(β) Τοῦτο ἀπεδείχθη διὰ τῶν συγγραμμάτων τῶν Weiske καὶ Zirkler. "Ora καὶ Luden vom Vers. σελ. 225. Zachariae (Archiv 1838. σελ. 335).

(γ) Art. 178. C. C. C. F a u e r b a c h über Hochverrath σελ. 33.

(δ) Ἀντίκρουσιν τῆς γνώμης, ὅτι δὲν πρέπει νὰ γίνηται διάκρισις μεταξὺ ἀποπείρας καὶ τελέσεως, περιέχει ἡ γνωμοδότησις τῆς εἰδελθεργιακῆς σχολῆς παρὰ Scholz Criminalgeschichte der Gräfin von Gertz-Wrisberg,

- Lüneburg 1833. σελ. 209—220 Ὄρα καὶ Zachariae (Arch. 1833. σελ. 225—243).
- (*) Περὶ τῆς ἀρχαιοτέρας νομολογίας : Zachariae (Archiv 1833. σελ. 535).
- (ζ) Ἡ ἀύστηρά γνώμη ἀπαντᾷται εἰς δύο ἀποφάσεις: Jena (Martin in Demme's Annalen I. Bd. nr. 3) καὶ Wolfenbüttel (ἐν τῷ προμνησθέντι συγγράμματι τοῦ Scholz).
- (η) Τὴν μεταξὺ τελείως καὶ ἀποπειράς διάκρισιν παραδέχονται: Meisterprinc. jur. crim. §. 303. Wächter Lehrb. II. σελ. 519. Hepp Beitr. träge σελ. 3. Hoffter Lehrb. σελ. 235. Bauer Lehrb. σελ. 345. Zachariae (Arch. 1833. nr. 8. κ. ἐπ.). Abegg Lehrb. σελ. 557.
- (θ) Ὄρα καὶ ταύτην τὴν γνώμην ἀναγνωρίζουμένην παρὰ Brinkmann wissenschaftl. prakt. Rechtskunde σελ. 332. Graba Theorie und Praxis des gemeinen Criminals. Hamb. 1838. σελ. 94.
- (ι) Zachariae (Archiv 1833. σελ. 343). συνδ. μὲ Zirkler (Demme's Annalen V. σελ. 229).
- (κ) Πολὺ μακρὰν προβάλλει: ὅτις ἤθελε θεωρήσαι τιμωρητέον ὡς ἀπόπειραν ἐσχάτης προδοσίας καὶ αὐτὴν τὴν διάδοσιν ἀρχῶν ἐπικινδύνων εἰς τὴν ὑπερξίν τοῦ κράτους. Mittermaier (Archiv 1835. σελ. 560).
- (λ) Ἄλλὰ δὲν ἀνάγκη ἐνταῦθα καὶ ἡ proposition non agrado, ἐκτὸς ἐὰν ὁ νόμος διατάτῃ τὸ ἐναντίον (καθὼς π. χ. ὁ γαλλικὸς νόμος). Champoussin Code progressif p. 213. Hellie theorie du Code II. p. 395. Haus projet de révision II. p. 26—29.
- (μ) Περὶ τοῦ ἀρθρου 124 τῆς Π. Δ. Κ.: Zachariae (Archiv 1833. σελ. 540). Luden vom Vers. σελ. 506.
- (ν) Scholz σελ. 213. Πρὸς EscherAbhandl. σελ. 244. Bauer Lehrb. §. 343. Hepp Beitr. σελ. 11. Zachariae (Archiv 1833. σελ. 240—247).
- (ξ) Ὄρα ἐνωτέρω τὰς διατάξεις τῶν νεωτέρων ποιν. νόμων ἐν σημ. γγ. ὑπὸ τὴν §. 162z.
- (ο) Π. χ. κατὰ τοὺς διαφόρους βαθμοὺς τῆς συνωμοσίας.

§. 169.

Ἡ ἐπιβλητέα εἰς τὴν ἐσχάτην προδοσίαν ποινὴ εἶναι :

A) ὁ τετραχισμὸς, ἐπὶ δὲ γυναικῶν ὁ πνιγμὸς (α). B) Ἡ περιουσία τοῦ καταδικασθέντος δημεύεται (β). Γ) Ἡ μνήμη τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἀναθεματίζεται (damnata memoria) (γ). Δ) Τὸ ἀδίκημα τῶν γονέων ἐπηρεάζει καὶ τὰ τέ-

κνα, τουλάχιστον ἐν περιπτώσει ἀποπέρας ἢ τελέσεως φόνου κατὰ τοῦ ἡγεμόνος: εἶναι δηλονότι ἄτιμα καὶ δὲν δύνανται νὰ φθάσωσιν εἰς ἐπιτιμίους θέσεις, οὐδὲ νὰ κληρονομήσωσιν τινὰ (δ). Μόνοι αἱ θυγατέρες ἐξαιροῦνται τῆς διατάξεως ταύτης κατὰ χάριν (ε).

(α) Κατὰ τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον, τὸ ξίφος. L. 8. pr. L. 6. C. ad L. Jul. Maj. Ἀλλὰ ἡ Π. Δ. Κ. ἐπιβάλλει τὴν ἀνωτέρω ποινὴν εἰς τὴν προδοσίαν ἐν γένει, ὅταν καὶ εἰς τὴν ἰσχύτην προδοσίαν.

(β) L. 11. D. ad L. Jul. Maj. L. 10. de honis proscript.

(γ) L. 11. §. 3. D. de his qui not. inf. L. 35. D. de religiosis. L. 24. D. de poenis. A. B. c. 24. §. 10. «Volumus insuper, ut convicto mortuo memoria ejus damnetur.» Πρὸ. Christoph Fr. Woile, 2 Diss. de damnatione memoriae. Lips. 1776.

(δ) L. 5. C. ad L. Jul. Maj. A. B. c. 24. Ἀλλ' ὁ νόμος πρέπει νὰ ἐγνωθῆ μόνον περὶ τῶν γνησίων τέκνων τοῦ ἰσχύτης προδοσίας ἐνόχου, πικρῶς δὲ περὶ μόνων τῶν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς προδοσίας γεννηθέντων ἤδη. Ἐπίσης δὲν ἐπιδέχεται ὁ νόμος ἐφαρμογὴν ἐπὶ τῶν ἐγγένων. Πρὸ. Mattheus de crim. L. 48. tit. 2. c. 3. nr. 10. sq. Finkelthaus Diss. crim. laesae maj. humanae. §. 32. 50.

(ε) Kleinschrod; kann die L. 5. C. ad L. Jul. Maj. als ein allgemeines Gesetz gegen den Hochverrath überhaupt betrachtet werden? (Klein's und Kleinschrod's Archiv Bd. II. St. 2. N. 2). «Ο συγγραφεὺς οὗτος διακρίνεται, ὅτι εἶναι αἱ εἰδικαὶ διατάξεις τῆς L. 5. C., π. γ. ἡ τιμωρία τῶν τέκνων, δὲν ἐπιδέχονται ἐφαρμογὴν εἰς τὴν κατὰ τοῦ ἡγεμόνος ἢ κατὰ τῆς πολιτείας ἰσχύτην προδοσίαν, πρὸ πάντων διὰ τὸν λόγον, ὅτι ἡ L. 5. C. ad L. Jul. Maj. ἀναφέρει μόνον περὶ τοῦ φόνου τῶν ὑπουργῶν. Κατὰ δὲ τὸν K. G. erstücker (N. Arch. d. CrimR. Bd. VII. N. 15. σελ. 414.), δὲν ἐφαρμόζεται ἡ διάταξις αὕτη διὰ τὸν λόγον ὅτι ἡ L. 5. C., ἐκδομένη τὸ 397. ἔτος, κατηργήθη διὰ τῆς μεταγενεστέρης L. 22. C. de poenis (ἐκδοθείσης κατὰ τὸ ἔτος 399.). Διὰ φιλοσοφικῶν λόγων προσπαθεῖ ν' ἀποδείξῃ τὸ θετικῶς ἄκρον τῆς διατάξεως ταύτης ὁ C. D. Erhard Diss. de §§. 1. et 3. L. 5. C. ad L. Jul. Maj. non attendendis. Lips. 1803. Πρὸ. καὶ: A. Begg (N. Arch. des CrimR. Bd. VII. N. 7.).

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ἐπὶ τῆς προδοσίας ἀπαιτεῖται νὰ διακρίνωμεν τοὺς διαφοροὺς αὐτῆς βαθμοὺς. Εἰς μόνα τὰ δεινότερα εἶδη αὐτῆς ἐπιβάλλεται, ἐν περιπτώσει τελέσεως, ἡ

ποινή τοῦ θανάτου. Τὴν γνώμην ταύτην παραδέχεται καὶ ὁ *Fäuerbach* §. 175. σημ. α. Ὅρα προσέτι: *Heffler Lehrb.* σελ. 230. Πολλοῦ λόγου ἀξία εἶναι ἡ παρατήρησις, ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι νομοδιδάσκαλοι δυνάμει τῆς L. 24. D. ad leg. Jul. maj. ἐπέβαλλον καὶ μετριοτέρας ποινῆς εἰς τινὰς περιπτώσεις τοῦ *crimen majestatis*. Ὅρα καὶ Art. 124. C. C. C. C. Περὶ τῶν διατάξεων τῶν νεωτέρων νομοθεσιῶν ὅρα ἀνωτέρω τὴν ὑπὸ τὸν §. 162α σημ. γγ.

Σημ. 2 τοῦ ἐκθ. Περὶ τῶν περιπτώσεων τῆς ἐσχάτης προδοσίας, εἰς τὰς ὁποίας δύναται δικαίως νὰ ἐπιβληθῇ ποινὴ τοῦ θανάτου: *Mittermaier* (*Hitzig's Zeitschrift* VIII. σελ. 339. καὶ *Archiv des Criminalr* 1835. σελ. 480.). Ἐναντίοι τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου ἐπὶ πολιτικῶν ἀδικημάτων εἶναι: *Guizot de la peine de mort*. Paris 1828. καὶ *Haus projet de révision* II. p. 6. Ὁ τελευταῖος συγχωρεῖ τὴν κατ'ἀγνωσιν τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου ἐπὶ μόνων τῶν *crimes politiques complexes*. Ὅρα τὰς ἀξίας λόγου συζητήσεις τὰς γενομένας ἐν τῇ βυρτεμβεργικῇ βουλῇ ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 130 τοῦ νομοσχεδίου.

§. 170.

Ἡ πόρρω ἀπόπειρα (α) καὶ ἡ συνέργεια, ἥτις ἐνταῦθα περιλαμβάνει καὶ τὴν ἀποσιώπησιν τοῦ ἀδικήματος καὶ τὴν παράλειψιν τῆς ἐμποδίσεως αὐτοῦ, τιμωροῦνται μὲ τὴν τακτικὴν ποινὴν (β). Πᾶς ὅστις μεσολαβεῖ ὑπὲρ τοιούτων ἐνόχων, εἶναι ἄτιμος (γ). Πᾶς συνωμότης, ὅστις καταμηνύσῃ ἐγκαίρως τὴν συνωμοσίαν, μένει ἀτιμώρητος καὶ δύναται μάλιστα νὰ ἐλπίσῃ καὶ ἀμοιβὴν (δ). Ἡ γνώμη, ὅτι ἐν περιπτώσει ἐσχάτης ἀνάγκης ἔχει τὸ δικαίω-

μα ἢ πολιτεία, ἀνευ δικαστικῆς περὶ τοῦ ἀδικήματος ἀνακρίσεως, νὰ ἐνεργῇ τὴν καταδίωξιν τῶν ἐσωτερικῶν αὐτῆς ἐχθρῶν (ε), ἤθελε διὰ τῶν *consequens* τῆς καταργήσεως πᾶσαν ἐν τῇ πολιτείᾳ νόμιμον ἀσφάλειαν (ζ).

Σημ. Προφορικῶς περὶ τῶν ὑποτιθεμένων λοιπῶν εἰδικότητων. Πρὸ Gerster Diss. de perduellione. Cap. IV. §. 26—32.

(α) L. 3. pr. C. eod. «eodem severitate voluntatem sceleris, qua effectum, puniri jura voluerunt.» §. 3. J. de publ. jud. «moliti sunt».

Προσθ. τοῦ ἐκδ. Ἡ γνώμη αὕτη ὡς ἐπίσης ἢ ἐτέρα γνώμη, ὅτι καὶ ἡ συνέργεια τιμωρεῖται μὲ τὴν τακτικὴν ποινὴν, ἀποδεικνύονται ἐσφαλμένοι ἐξ ὧσων ἐρρέθησαν ἐν §. 168α. Αἱ διατάξεις τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου δὲν ἀποτελοῦσιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου *jus singulare*.

(β) L. 5. pr. C. eod. A. B. c. 24. §. 10. Πρὸ Ludewig Erl. der gold. Bulls. Thl. II. σελ. 411. f.

(γ) L. 5. §. 2. C. eod. Διὰ τοῦτο ὑπῆρχεν ἄλλοτε ἡ συνθήκη νὰ ζητῇ ὁ συνήγορος τοῦ κατηγορουμένου τὴν ἀδειαν τοῦ νὰ τὸν ὑπερασπίσῃ.

(δ) A. B. c. 24. §. 11. C. C. C. Art. 124.

(ε) Leysor Sp. 373.

(ς) Δὲν ἀποκλείονται ὅμως τὰ ἑτακτα μέσα, τῶν ὁποίων τὴν χρῆσιν ἐπιτρέπουναι ῥητῶς οἱ νόμοι, π. γ. ἡ πρόσκαιρος κατάρχαις τῆς περιάτομικῆς ἐλευθερίας διατάξις (Habeas-Corpus-Acte), ἡ διακέρυξις τῆς στρατιωτικῆς δίκης, τὰ ἑτακτα δικαστήρια κτλ. Πλὴν ὅλα ταῦτα ἀνήκουσι μόνον εἰς τὸ ἐγγώριον δίκαιον.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Περὶ τοῦ ὅτι ὑπὸ τὴν ἐκφρασιν *conscii* δὲν ἐνοοῦνται ὑπὸ τῶν νόμων μόνον οἱ μὴ καταμνησόντες τὴν ἐσχάτην προδοσίαν, ὅρα καὶ *Cujas ad L. 225. D. de verb. sign. Simoni dei delitti nel solo affetto* I. p. 170. Ὅρα ὁμοίως προσέτι *Heffter Lehrb.* σελ. 236. Περὶ τῆς μὴ καταμνησέως ὅρα προσέτι *Zirkler über Majestätsverbrechen* σελ. 231. Αὐστηροτέρην γνώμην ἐκφράζει ὁ *Rosshirt Gesch.* II. σελ. 42.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ἡ μὴ καταμύησις τῆς ἐσχάτης προδοσίας τιμωρεῖτο αὐστηρῶς ὑπὸ τοῦ γαλλικοῦ ποινικοῦ νόμου ἐν ταῖς ἀρθροῖς 103, 108. Ἡ αὐστηρότης αὕτη ἐξέλιπε διὰ τοῦ νόμου τοῦ 1832. Ὁρα *Hellie* théorie II. p. 393. *Haus* projet II. p. 30. Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἀρθρ. 86., ἀπειλεῖ φυλάκισιν 3 μηνῶν μέχρι 2 ἐτῶν κατὰ παντός, ὅστις ἔχων ἀπὸ ἀξιώπιστον πηγὴν γνῶσιν ἐπιχειρήσεως ἢ συνωμοτικῆς ἀφορώσεως ἐσχάτην προδοσίαν δὲν ἀναγγέλλει τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν ἀρχήν. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἀρθρ. 143., τιμωρεῖ τὴν τοιαύτην παράλειψιν μὲ φυλάκισιν 1—6 ἐτῶν.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἀρθρ. 130, 131., ὅστις (ἐκτός τοῦ συζύγου, τῶν ἀνιόντων καὶ κηδεόντων ἐξ αἵματος συγγενῶν, τῶν ἀδελφῶν καὶ τῶν κηδεστῶν μέχρι δευτέρου βαθμοῦ) ἔχων γνῶσιν ἐνώσεως ἢ ὁποιοῦδήποτε σχεδίου ἐσχάτης προδοσίας δὲν ἀναγγέλλει τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν ἐξουσίαν ἐντὸς 24 ὡρῶν, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον 2 ἐτῶν καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν χιλίων μέχρι τεσσάρων χιλιάδων δραχμῶν· ἐὰν δὲ ἡ ἐνωσις ἢ τὸ σχέδιον περαιωθῇ, μὲ εἰρκτὴν. Εἶναι δὲ ἀδιάφορον, ἂν ἀπεδοκίμασε ταῦτα, ἢ ἐναντιώθη εἰς τὴν ἐκτέλεσίν των, ἢ ἐπροσπάθησε ν' ἀποτρέψῃ τοὺς αὐτουργοὺς. Ὅστις ὅμως καὶ τοι περιπλεχθεὶς εἰς ἐσχάτην προδοσίαν ἀναγγέλλει ἐγκαίρως ἑαυτὸν καὶ τοὺς συνενόχους του, ἐὰν ἦναι ἀπλοῦς συνεργός, ἀπαλλάττεται πάσης ποινῆς· ἐὰν δὲ ἦναι ἐκ τῶν ἀρχηγῶν ἢ τῶν στρατολόγων, τιμωρεῖται μὲ εἰρκτὴν.

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Περὶ ἐξυβρίσεως τῆς μεγαλειότητος.

Bosse über Hochverrath, beleidigte Majestaet und ver-

- letzte Ehrerbietung gegen den Landesherrn. Gött. 1802.
H. W. E. Henke de vera crim. laesae majest. secund. leg. posit. indole ac poena. Helmst. 1806.
J. C. F. van Riemsdyk de crimine quod vulgolaesae majestat. dicitur. Utrecht. 1807.
C. Rüffel de notione crim. laes. maj. jure naturali definienda. Lips. 1819.

§. 171.

‘Ο ἡγεμῶν, καθὸ ὑποκείμενον τῆς ἀνωτάτης ἐξουσίας ἐν τῇ πολιτείᾳ, ἔχει καὶ τὴν ἀνωτάτην ἀστυκὴν τιμὴν. Ἡ ἀνωτάτη αὐτῇ ἀστυκὴ τιμὴ τοῦ ἡγεμόνος, ὡς τοιοῦτου, εἶναι μεγαλειότης αὐτοῦ, καὶ ἡ προσβολὴ αὐτοῦ ἀποτελεῖ τὸ ἀδίκημα τῆς ἐξουβρίσεως τῆς μεγαλειότητος (*crimen laesae Majestatis*) (α).

- (α) ‘Ο *Martin* (*Lehrbuch* §. 216. κ. ἐπ.) διδοι πολὺ μείζονα ἔκτασιν εἰς τὸ ἀδίκημα τῆς ἐξουβρίσεως τῆς μεγαλειότητος, κατ’ ἀντίθετον πρὸς τὴν ἐσχάτην προδοσίαν. Εἶναι ἀληθές, ὅτι ὁ βωμαικὸς νόμος *Lex Majestatis* περιλαμβάνει πολλὰς πράξεις, αἵτινες οὔτε ἐσχάτην προδοσίαν, οὔτε ἐξουβρίσιν τῆς μεγαλειότητος ἀποτελοῦσι, κατὰ τὴν ἑνω εἰρημίνην ἔννοϊαν. Ἄλλοι ἐν ἐκ τῶν περιπτώσεων τούτων διακρίνωμεν ἐκείνας, αἵτινες κατὰ μεταγενεστέρους νόμους ἀποτελοῦσιν ἴδια ἀδικήματα (*π. χ. C. C. C. Art. 111, 127, 180.*) καὶ ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι, ὡς ἀνφερόμεναι εἰς τὸ βωμαικὸν πολιτεῦμα, δὲν ἔχουσι χάραν παρ’ ἡμῶν (οἷον τὸν φόνον *Magistratus pop. Rom. quivno imperium potestatemque habet*), καὶ ἐὰν προσέτι ὑπαγάγωμεν κατὰ τὸ οἷον εἰς τὴν ἐσχάτην προδοσίαν διαφόρους περιπτώσεις, τὰς ὁποίας ὁ *Martin* ἀποκλείει ἀπ’ αὐτῆς, *π. χ. τὰς περιπτώσεις τοῦ §. 217, σημ. 14, 15, 16, 18, 19.* κ. τ. τ. τότε οὐδεὶς πλὴν ὑπάρχει ἀποχρῶν λόγος ἵν’ ἀπομακρυνθῶμεν ἀπὸ τῆς συνήθους στενωτέρας ἔννοϊας τῆς ἐξουβρίσεως τῆς μεγαλειότητος, διότι ἅλαι αἱ λοιπαὶ περιπτώσεις δύνανται πολλὰ καταλλῆλως νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς ταύτην τὴν ἔννοϊαν.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Τὸ δικηρικὸν στοιχεῖον τοῦ ἀδικήματος τῆς ἐξουβρίσεως τῆς μεγαλειότητος συνίσταται εἰς τὴν ἄνευ

σκοποῦ ἐσχάτης προδοσίας, κατὰ τοῦ προσώπου τοῦ ἡγεμόνος ἀπευθυνομένην προσβολήν, ἣν περιλαμβάνει τὰς τε πράξεις ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι, ἂν ἐπρόκειτο περὶ τινος ἰδιώτου, ἤθελον θεωρηθῆ ὡς ἐξύβρισις ἕργῳ, καὶ ἐκείνας, αἵτινες ἀποτελοῦσι προφορικὴν ἢ συμβολικὴν ἐξύβρισιν. "Ορα ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τοῦ συγγραφέως μνημονευθέντων συγγραμμάτων, καὶ : *Jenull in Wagner's Zeitschrift für österreichische Rechtsgelehrsamkeit*. 1825. 4. Hest. σελ. 31. *Sintenis von dem Majestätsverbrechen*. Zerbst 1825.) τὸ κοινὸν δίκαιον δὲν περιέχει ἰδιαιτέρον νόμον περὶ τοῦ ἀδικήματος τούτου. Ἡ γνώμη, ὅτι κατὰ τοὺς Ῥωμαίους ἡ *Lex Majestatis* περιελάμβανε καὶ πάσῃν προφορικὴν ἐξύβρισιν τοῦ αὐτοκράτορος, εἶναι ἀμφισβητούμενη. "Ορα *Weiske über Hochverrath* σελ. 120. *Luden vom Vers* σελ. 284. *Heffter* σελ. 228. Ἀλλὰ καὶ *Zirkler* σελ. 122. 133. "Οτι, ὡς αἰεὶ ἤθελεν νὰ ἐπιβάλλωσι ποινὴν, ὑπήγαγον εἰς τὴν *Lex majest.* ἐπίσης καὶ τὰς λοιδορίας ἐναντίον τοῦ αὐτοκράτορος, εἶναι μὲν πιθανόν, ἀλλὰ δὲν ἀπετέλει τὸν κανόνα. "Ορα ἀπ' ἐναντίας τὴν γνώμην τὴν περιεχομένην εἰς *L. 7. §. 3. D. ad leg. Jul. maj.* (περὶ τούτου δὲ τοῦ χωρίου : *Zirkler* σελ. 122.). Ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν ἀξιόπρεπειαν τῆς μοναρχίας φαίνεται ἡ γνώμη τῶν ὅσοι θέλουσι νὰ ὑπαγάγῃσι τὴν ἐξύβρισιν τοῦ ἡγεμόνος εἰς τὸν νόμον περὶ ἐξυβρίσεως τῆς εἰς τὴν ἀρχὴν ὀφειλομένης τιμῆς, θεωροῦντες τὸν ἡγεμόνα ὡς τὸν ἀνώτατον ὑπάλληλον. Κατὰ τὸ κοινὸν γερμανικὸν δίκαιον ὀφείλει ὁ δικαστὴς νὰ θεωρῇ τὴν κατὰ τοῦ ἡγεμόνος ἐξύβρισιν ὡς εἶδος μὲν ἐξυβρίσεως, ἀλλὰ ἐξυβρίσεως βαρείας καὶ ἐπιφερούσης ἐπίτασιν τῆς ποινῆς, διότι ἡ ὑψηλὴ τοῦ ἡγεμόνος θέσις ἐπιβάλλει εἰς τοὺς ὑπηκόους τὸ διπλοῦν καθῆκον νὰ τὸν ἀγαπῶσι καὶ νὰ τὸν σέβωνται. *Martin Lehrb.* σελ. 519. Τὴν ὀρθὴν γνώμην παραδέχονται καὶ οἱ : *Bauer Lehrb.* §. 348. *Hepp* (neue)

Arch. des CrR. XIV. σελ. 337). Καὶ ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων νομοδιδασκάλων ἦσαν τινὲς τῆς γνώμης ταύτης, ὅτι δηλαδὴ δὲν δύναται νὰ ἦναι ἐνταῦθα λόγος περὶ τοῦ *crimen majestatis*. *Contardi Com. ad leg. diffamari* p. 347. *Simoni dei delitti del mero affetto* II. p. 42. ὅρα ὅμως *Rosshirt Gesch.* σελ. 66. Ὁ νομοθέτης ὀφείλει ἐπὶ τινῶν ἐκ τῶν τοιούτων ἐξυβρίσεων νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν καὶ τὸν ἐκ τοῦ ἀπερισκέπτου κατὰ τοῦ ἡγεμόνος ψόγου ἐκδεχόμενον κίνδυνον τῆς κοινωνίας ἡσυχίας καὶ τάξεως.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Τὸ πρῶσικὸν δίκαιον (Landr. §. 196—200.) κηρύττει τὴν προσωπικὴν ἐξυβρίσιν τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς πολιτείας, καθὼς τοιούτου, ὡς ἀποτελοῦσαν τὸ ἀδίκημα τῆς ἐξυβρίσεως τῆς μεγαλειότητος, καὶ τιμωρεῖ (§. 197.) τὰς μὲν τοιούτου εἶδους ἔργα ἐξυβρίσεις μὲ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου, τὰς δὲ λοιδορίας (§. 199.), αἵτινες, ἐὰν ἀπευθύνοντο κατὰ ἰδιώτου, ἤθελον ἀποτελέσει ἀπλὴν ἐξυβρίσιν, μὲ βαρεῖαν εἰρκτὴν ἐπὶ ἔτη 2—4, τὰς δὲ λοιπὰς ἀπρεπεῖς ἐκφράσεις (§. 200.), ὅσαι δὲν ἀποτελοῦσαι μὲν ἐξυβρίσιν, ἀλλὰ συνίστανται εἰς παράβασιν τοῦ ὀφειλομένου βαθυτάτου σεβασμοῦ, μὲ φυλάκισιν 6 μηνῶν ἕως 4 ἔτους (οὕτως ἐρμηνεύει τὸν νόμον ἡ διάταξις τῆς 19 Νοεμβρ. 1832. [παρὰ *Manhof* σελ. 122.]) Ὅρ προσέτι *Hilzig Zeitschr.* H. 35. σελ. 115. Ὁ αὐστριακὸς νόμος, §. 57. ἀπειλεῖ δεσμὰ 4 ἕως 5 ἐτῶν κατὰ παντὸς ὅστις διὰ λόγων ἢ παραστάσεων προσπαθεῖ νὰ μεταδώσῃ εἰς ἄλλους συμπολίτας του τοιαῦτα φρονήματα, ἐξ ὧν δύναται νὰ προκύψῃ ἀπέχθεια κατὰ τῆς μορφῆς τῆς κυβερνήσεως, κατὰ τῆς διοικήσεως τοῦ κράτους, ἢ κατὰ τοῦ πολιτεύματος· ἐν δὲ τῷ §. 58 τιμωρεῖ μὲ τὴν αὐτὴν ποινὴν καὶ τὰς ἐναντίον τοῦ προσώπου τοῦ ἡγεμόνος βλασφημίας, ἐξ ὧν δύναται ἀνευδοιάστως νὰ προκύψῃ ἀπέχθεια κατ' αὐτοῦ, ἐὰν αἱ τοιαῦται βλασφημίαι ἐκφέρωνται

ενώπιον πολλῶν ἢ δημοσίᾳ, ἢ διαδίδονται διὰ συγγραμμάτων. Ὅρα *Jenull* (*Wagner's Zeitschr.* 1825. σελ. 31). Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος οὐδεμίαν περιέχει διατάξιν κατὰ τοῦ προκειμένου ἀδικήματος. Ὁ δὲ νόμος τῆς 28 ἀπριλίου 1832 (ἐν τῷ ποιν. νόμῳ ὑπὸ ἀρθρ. 86.) τιμωρεῖ πᾶσαν ἐξύβρισιν (*offense*), πραττομένην δημοσίᾳ κατὰ τοῦ προσώπου τοῦ βασιλέως, μὲ φυλάκισιν 6 μηνῶν ἕως 5 ἐτῶν καὶ χρηματικὴν ποινὴν μέχρι 10000 φράγκων καὶ ὁ νόμος τῆς 5 Σεπτ. 1835, §. 2, θεωρεῖ πᾶσαν κατὰ τοῦ βασιλέως ἐξύβρισιν, ἣτις πράττεται διὰ τῶν μέσων, τῶν ἀναφερομένων ἐν τῷ νόμῳ τοῦ 1819, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ διεγείρη μίσος ἢ περιφρόνησιν κατὰ τοῦ βασιλέως ἢ κατὰ τῆς συνταγματικῆς αὐτοῦ ἐξουσίας, ὡς ἀποτόλμημα (*attemat*) κατὰ τῆς ἀσφαλείας τοῦ κράτους. Ὅρα *Chassan traité des délits de la parole et de l'écriture.* Paris 1837. I. p. 190—205. *Hellie théorie* II. p. 565. Κακῶς ἐφῆρμοςαν δικαστήριά τινα τὸ ἀρθρ. 222 τοῦ γαλλ. ποιν. νόμου εἰς ἐξυβρίσεις ἀπευθυνομένας κατὰ τοῦ ἡγεμόνος. Ὁ βαυαρικὸς νόμος ἀναφέρει ἐν ἀρθρῳ 309 τὸ ἀδίκημα τῆς προσβολῆς τῆς μεγαλειότητος, τιμωρεῖ ἐν ἀρθρῳ 310. μὲ θάνατον τὴν ἔργῳ ἐξύβρισιν τοῦ ἡγεμόνος, καὶ ἐπιβάλλει, ἐν ἀρθρῳ 311, ἀπλὴν εἰρκτὴν 1 ἕως 4 ἐτῶν καὶ συγγνώμης αἰτησίν γινόμενὴν δημοσίᾳ ενώπιον τῆς εἰκόνας τοῦ βασιλέως, εἰς τὸν ὅστις εἰς δημοσίους τόπους ἢ διὰ συγγραμμάτων ἐξουθενεῖ τὸ πρόσωπον τοῦ ἡγεμόνος ἢ τὰς κυβερνητικὰς αὐτοῦ πράξεις διὰ περιφρονητικοῦ χλευασμοῦ, ἢ δι' ὀνειδιστικῆς κακολογίας, ἢ διὰ λοιδοριῶν. Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἀρθρ. 97. 98, τιμωρεῖ μὲ βαρσίαν εἰρκτὴν διὰ βίου τὴν ἔργῳ ἐξύβρισιν τοῦ βασιλέως. Ὁ βυρτεμβουργικὸς νόμος, ἀρθρ. 150, τιμωρεῖ τὴν αὐτὴν περίπτωσιν μὲ θάνατον, ἐὰν προσεγένοντο σωματικαὶ κακώσεις. Κατὰ τὸ ἀρθρ. 99 τοῦ σαξων. νόμου τιμωρεῖται πᾶσα τῆς τιμῆς προσβλητικὴ πρᾶ-

Εἰς ἡ ἐκφρασις κατὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ κράτους ἢ κατὰ τῶν κυβερνητικῶν αὐτοῦ πράξεων μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον 1 μηνὸς ἢ μὲ ἀπλὴν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 4 ἐτῶν. Ὁ βυρτεμβ. νόμος, ἀρθρ. 151., τιμωρεῖ μὲ ἀπλὴν εἰρκτὴν τὸν ὅστις ἦτοι προφορικῶς ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ βασιλέως ἢ διὰ δημοσίᾳ διαδεδομένων συγγραμμάτων λοιδορεῖ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἢ προσπαθεῖ νὰ ἐγείρῃ κατ' αὐτοῦ περιφρόνησιν, ἢ διχιδίδει τοιαῦτα συγγράμματα· μὲ φυλάκισιν δὲ ἐκεῖνον, ὅστις κατ' ἄλλον τρόπον προσβάλλει τὴν τιμὴν τοῦ βασιλέως. Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον, ἀρθρ. 555, τιμωρεῖ τὴν ἄνευ βιαιοπραγιῶν ἢ κακώσεων (ἐν περιπτώσει αὐτῶν ἐπιβάλλεται βραχεία εἰρκτὴ διὰ βίου ἢ τοῦλάχιστον 10 ἐτῶν, ἐὰν δὲ ἡ πραχθεῖσα δεινὴ προσβολὴ ἐγένετο ἐκ προθέσεως, θάνατος) ἐξυβρίσιν τοῦ ἡγεμόνος (διὰ τῆς παραπομπῆς εἰς τοὺς §§. 261. 263. 265. ὑποδεικνύεται, ὅτι πρέπει νὰ ὑπάρχωσι τὰ συστατικὰ τῆς ἐξυβρίσεως ἢ τῆς συκοφαντίας) μὲ ἀπλὴν μὲν εἰρκτὴν, ἐὰν ἡ ἐξυβρίσις ἐγένετο ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ ἡγεμόνος, ἢ διὰ τοῦ τύπου, ἢ διὰ δημοσίων ἐκθεμάτων, ἄλλως δὲ μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον 2 μηνῶν ἢ μὲ ἀπλὴν εἰρκτὴν ἕως 4 ἐτῶν.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλη. ἔχει περὶ ἐξυβρίσεως ἐν γένει, καὶ περὶ τύπου νόμον τοῦ 1837. τιμωρεῖται μὲ θάνατον, ὅστις ἐπιβάλλει ὑβριστικὴν χεῖρα εἰς τὸ ἱερόν πρόσωπον τοῦ βασιλέως ἢ ἀπειλεῖ κατ' αὐτοῦ αἰκίαν (ἀρθρ. 1.)· μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον 4 ἔτους, ὅστις διὰ λόγων, ἐγγράφων, συμβολικῶν πηραστάσεων, αἰσθητῶν ἐξεικονίσεων καὶ ἀνακρινύσεων πρὸς τὸ δημόσιον, ὑβρίζει, χλευάζει, δυσφῆμι ἢ ὅπωςδῆποτε προσβάλλει τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως ἢ τὴν βασιλικὴν αὐτοῦ ἐξουσίαν, ἢ προσπαθεῖ νὰ διεγείρῃ μίσος ἢ περιφρόνησιν κατ' αὐτῶν (ἀρθρ. 2. 3.)· μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 3 μηνῶν ὅστις περιὑβρίζει, ἀφαιρεῖ, ἢ βλάπτει τὰ βα-

σιλικὰ σύμβολα, ἢ ἄλλα τῆς βασιλικῆς ἀξίας σημεῖα (ἄρθρ. 6.). Ὑβρεις κατὰ τοῦ προσώπου τῆς συζύγου τοῦ βασιλέως τιμωροῦνται ὡς ὑβρεις κατὰ τῆς βασιλικῆς μεγαλειότητος (ἄρθρ. 5), κατὰ δὲ τοῦ διαδόχου τῆς βασιλείας ἢ τοῦ διέποντος αὐτὴν τιμωροῦνται μὲ ἐλαφροτέραν ποινὴν (ἄρθρ. 7. 8.).

§. 172.

Μόνον τὸ πρόσωπον τοῦ ἡγεμόνος, οὐχὶ δὲ καὶ οἱ ἀπλῶς εἰς τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ ἀνήκοντες (α), εἶναι ἀντικείμενον τοῦ προκειμένου ἀδικήματος. Πᾶσα δὲ προσβολὴ τοῦ προσώπου τοῦ ἡγεμόνος, ὡς ιδιώτου, καθόσον δηλονότι δὲν ἀναφέρεται εἰς τὰς κυβερνητικὰς αὐτοῦ πράξεις (β), λέγεται ἀπλῶς παράβασις τοῦ σεβασμοῦ καὶ τιμωρεῖται ὡς συνήθης ἰδιωτικῆ ἐξύβρισις μὲ ἐπιβαρυντικὰς περιστάσεις.

(α) Ἐκτὸς τῆς συζύγου ἢ τοῦ διαδόχου τοῦ θρόνου, ἔταν οὐκ ἄρχουσι.

(β) Feuerbach Anti-Hobbes C. IX. Ἀλλὰ νομοθετικῶς δύνανται νὰ λεχθῶσι πολλὰ κατὰ τῆς ἐπιβότης τῆς διακρίσεως ταύτης.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἡ ἐν τῷ κειμένῳ γινομένη διάκρισις, ἂν ὁ ἡγεμόν ἐξυβρισθῇ, ὡς τοιοῦτος, ἢ ὡς ιδιώτης, εἶναι, κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον, ἀνυπόστατος, ἀφίνει ἐλεύθερον στάδιον εἰς τὴν ἀποχαιρσίαν καὶ ἀντιβαίνει προσέτι εἰς τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ μονάρχου καὶ εἰς τὴν ἔποψιν, ὑπὸ τὴν ὁποίαν πρέπει τὸ ἀδικημὰ τοῦτο νὰ θεωρῆται κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον (κατὰ τὴν σημ. ἐπὶ τοῦ §. 171.). Ὅρα καὶ Jarke Handbuch. II. σελ. 138. Henke Handb. III. σελ. 456. Zirkler σελ. 433.

§. 173.

Ἡ προσβολὴ τῆς μεγαλειότητος τοῦ ἡγεμόνος, ὡς τοι-

ούτου, πράττεται: Α) διὰ πάσης ἀντιποιήσεως δικαιωμάτων τῆς μεγαλειότητος ἀνηκόντων ἀποκλειστικῶς εἰς τὸν ἡγεμόνα, ἐάν τις ὑπήκοος ἦτοι 1) ἐπιχειρῇ αὐτογνωμόνως πράξεις, πρὸς τὰς ὁποίας ἀπαιτεῖται ἡγεμονικὴ ἐξουσία (α), ἢ 2) ἀντιποιῆται δικαιώματα, τὰ ὁποία οἱ ὑπήκοοι ἢ οὐδέποτε (β) ἢ μόνον καθ' ἡγεμονικὴν παραχώρησιν δύνανται νὰ ἔχωσι (γ). Διότι αἱ τοιαῦται ἀντιποιήσεις, ἐμπεριέχουσαι καθ' ἑαυτὰς ἐξουδένισιν τῆς ἡγεμονικῆς ἀξιοπρεπείας, προϋποθέτουσι ταυτοχρόνως ὁσάκις πράττονται μετὰ παρανόμου προθέσεως, περιφρόνησιν τῆς μεγαλειότητος.

(α) L. 1. §. 1. D. ad L. Jul. Maj.: *cujus opera, dolo malo, consilium imitum erit, quo obsides injussu principis interciderent. L. 3. eod; qui injussu principis bellum gesserit, dilectumve habuerit, exercitum comparaverit. L. 4. pr. eod. : qui confessum in judicio reum et propter hoc in vincula conj. emisit.* Δύνανται ὅμως ὅλα ταῦτα νὰ καταγίῃσιν καὶ εἰς ἐσχάτην προδοσίαν.

(β) π. γ. τὰ εἰς μόνον τὸν ἡγεμόνα ἀνήκουσα σύμβολα τῆς μεγαλειότητος—ὁποῖα ἦσαν πρὸς τοῖς: Ῥωμαίοις ἢ πορφύρα τῶν αὐτοκρατόρων καὶ ἡ *vestis holoserica. L. 1. 4. C. de vestib.* ἢ ἀντιποιήσεις τῆς βασιλικῆς σφραγίδος ἢ τῶν βασιλικῶν παρασήμων.

(γ) L. 3. D. ad L. Jul. Maj.: *qui privatus pro potestate, magistraturo quid dolo malo gessit.* Ἐπιπέθρα ἀνάγονται καὶ αἱ περιπτώσεις τῆς L. 2. C. de falsa moneta (ἥτις ὅμως ἀποτελεῖ ἴδιον ἀδίκημα) καὶ L. un. C. de privatis carceribus cohib. Ἡ ἀπλὴ ἀντιποιήσις τιμωρικῶν σημείων τιμωρεῖται μὲν non levi animadversione, κατὰ τὴν L. 2. C. de vest. ἀλλὰ δὲν θεωρεῖται ὡς crim. Maj.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς ἐξουδένισεως τῆς μεγαλειότητος, ὅπως τὸ ἀδίκημα τοῦτο ἐμνηρώθη διὰ τῆς γερμανικῆς νομολογίας καὶ διὰ τῶν νομοθεσιῶν, εἶναι ἡ γνώμη τῶν ὀσῶ (ὄρχ καὶ *Martin Lehrb.* σελ. 514.) ὑπέχουσιν ἐνταῦθα πᾶσαν ἀντιποίησιν ἡγεμονικῶν δικαιωμάτων ἐν γένει. Διότι καὶ τοιαῦται ἀντιποιήσεις, ἢ ἀποτε-

λοῦσι τὸ ἀδίκημα τῆς ἐσχάτης προδοσίας, ἢ ἐμπεριέχουσι σκοπὸν ἀπάτης (ὡς ἐπὶ τῆς χρήσεως τῶν παρασῆμων τοῦ κράτους), ἢ δίδουσι χώραν μόνον εἰς πολιτικὴν ἀγωγὴν ἐάν τις π. χ. ἀντιποιῆται δικαιοδοσίαν (*Patrimonialgerichtsbarkeit*), τὴν ὅποιαν φρονεῖ ὅτι ἔχει, χωρὶς νὰ ἔχῃ πραγματικῶς, ἢ τελευταῖον ἀποτελοῦσιν ἴδια ἀδικήματα, π. χ. ἀδικήματα περὶ τὸ νόμισμα, ἐλευθέρωσιν φυλακισμένου. Ὅρα προσέτι *Tillmann Handbuch II §. 233*. Ἐν γένει εἶναι τολμηρὸν νὰ πλάσῃ τις ἐκ διαφόρων χωρίων τοῦ βῶμ. δικαίου περὶ τοῦ *crimen majestatis* ἀδίκημα ἐξυβρίσεως τῆς μεγαλειότητος, ὅπερ νὰ περιλαμβάνῃ, ἐκτὸς τῶν κατὰ τοῦ ἡγεμόνος ἐξυβρίσεων, καὶ ἄλλας πράξεις, π. χ. κατὰ χρῆσιν τοῦ ἡγεμονικοῦ ὀνόματος, ἀντιποίησιν ἡγεμονικῶν δικαιωμάτων. Πολλὰ μεγάλην ἔκτασιν τῆς ἐννοίας τοῦ ἀδικήματος τούτου ὄρα παρὰ *Abegg Lehrb.* σελ. 362. *Rosshirt Gesch. II.* σελ. 68. Αἱ πραγματικῶς ἀξιόποιοι περιπτώσεις δύνανται πολλὰ εὐκόλως νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς ἄλλους ποιν. νόμους.

§. 174.

Τὸ ἀδίκημα τῆς ἐξυβρίσεως τῆς μεγαλειότητος πράττεται ἰδίως : Β) δι' ἐξυβρίσεων καὶ τοῦτο 1) δι' ἐξυβρίσεων ἔργῳ, πρὸ πάντων διὰ σωματικῶν προσβολῶν κατὰ τοῦ ἡγεμόνος, καθόσον αὗται δὲν ἀποτελοῦσιν ὡς ἐκ τοῦ σκοποῦ τῶν ἐσχάτην προδοσίαν ἢ δὲν πηγάζουσιν ἐκ νομίμου ἀμύνης ἐναντίον παρανόμων καὶ βιαιῶν ἰδιωτικῶν πράξεων· 2) διὰ πάσης ἄλλης ἐξυβρίσεως (προφορικῆς ἢ συμβολικῆς), καθόσον αὕτη περιέχει προσβολὴν κατὰ τῆς μεγαλειότητος τοῦ ἡγεμόνος, ὡς τοιοῦτου, ὅπερ λαμβάνει χώραν α) ἐάν ἐξουθενηθῇ τὸ πρόσωπον τοῦ ἡγεμόνος ἐν γένει (χωρὶς ἀναφορᾶς τινος εἰς τὰς καθαρῶς ἰδιωτικᾶς

αὐτοῦ σχέσεις) (α), ἢ β) ἐὰν ὁ ἡγεμῶν ἐξυβρισθῇ (ὀπως-
 δήποτε), ἐνῶ ἐνεργεῖ τὴν ἡγεμονικὴν αὐτοῦ ἐξουσίαν (β),
 ἢ γ) ἐὰν ἡ ἐξυβρισις (διὰ λοιδοριῶν, συκοφαντίας, ἢ συμ-
 βολικῆς ἐξουθενίσεως) ἔχῃ ὡς ἀντικείμενον τὴν κυβέρνη-
 σιν τοῦ ἡγεμόνος ἐν γένει (γ) ἢ ῥητὰς κυβερνητικὰς (δ)
 αὐτοῦ πράξεις (ε). Τελευταῖον δ) δύναται νὰ πραχθῇ ἐξυ-
 βρισις τῆς μεγαλειότητος διὰ πάσης ἐκ προθέσεως ἀρνή-
 σεως ἢ ἀποστερήσεως τῶν ἀνηκουσῶν εἰς τὸν ἡγεμόνα τι-
 μῶν (ζ).

(α) π. χ. ὕβρεις ἢ συμβολικὰς περιφρονήσεις ἐν γένει, δι' εἰκόπων, περιφρονη-
 τικῶν σχημάτων ἢ ἄλλων πράξεων. Ἐνταῦθα δὲ ἀνάγκη, κατὰ τὰς ῥο-
 μαϊκὰς περὶ μεγαλειότητος ἰδέας καὶ κατεχρήσεις (βρα τὸν Τάκιτον
 καὶ τὸν Σουετόνιον), καὶ ἡ μὴ ἀπόδοσις τῆς ὀφειλομένης τιμῆς εἰς τοὺς
 ἀνδριάντας τοῦ αὐτοκράτορος, L. 5. 6. 7. §. 4. ad L. Jul. Maj. Ἐθὶν πο-
 ρίζεται ἐφαλμείως ὁ Martin (Lehrb. §. 217. not. 12.) τὸ γενικὸν ἀξίω-
 μα, ὅτι: πᾶσα ἰθνητὴν μνησίαν καταστροφή ἀποτελεῖ crimen Majestatis.

(β) π. χ. ἐνῶ προεδρεύει εἰς τὸ συμβούλιον τοῦ κράτους, ἐνῶ δίδει ἀκρόασις
 κ. καθ.

(γ) Κατὰ τοὺς Ῥωμαίους, *Maledicere temporibus principis*.

(δ) Ἀλλοίως κατὰ ἡγεμονικῶν διατάξεων, περιφρονητικῆς οὐσίας κατάσχισις κ. τ.
 τ. ἡγεμονικῶν διαταγῶν. Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ L. 3. C. de crim. sacr. Πρὸ
 L. 1. 6. C. Th. de indulg. crim.

(ε) Πολλὰ οὐσιώδης ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἶναι ἡ διάκρισις μεταξὺ συνταγμα-
 τικῶν καὶ μὴ συνταγματικῶν πολιτικῶν. Εἰς τὰς πρώτας, ὅπου,
 κατὰ τὴν ἀρχὴν: ὁ βασιλεὺς δὲν δύναται ν' ἀδικήσῃ, δελεῖ οἱ κυβερνητι-
 καὶ πράξεις ἀποδίδονται νομίμως εἰς τοὺς ὑπουργοὺς, ὡς μόνους ὑπευθύνους,
 δύνανται τότε μόνον νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἐξυβρισις τῆς μεγαλειότητος αἱ
 ἐξυβρισις, τῶν ὁποίων ἀντικείμενον εἶναι κυβερνητικὰὶ πράξεις ὅταν ἡ ἀνα-
 φηρὰ τοῦ ἐν εἰς τὸ ἄτομον τοῦ ἡγεμόνος αὐτοῦ ἦναι εἰδικὴ καὶ ἀναμφί-
 βολος.

(ζ) Ἐνταῦθα ἀνάγκη καὶ ἡπείρωσις: τῆς L. 10. C. de oper. publ.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον δὲν εἶναι δυνατόν νὰ
 γίνῃ λόγος περὶ ἀδικήματος ἐξυβρίσεως τῆς ὅλης πολιτείας
 ἢ τῆς κυβερνήσεως. Ἄν καὶ ὁ *Heffter Lehrbuch*, σελ. 227,
 ὑπάγῃ ἐνταῦθα τὴν προσβολὴν τῆς *majesta publica* (κατὰ

τὴν L. 3. D. ad L. Jul. Maj.), τὸ σύνολον ὅμως τοῦ περιεχομένου τῆς L. 3. D. ἀποδεικνύει μᾶλλον ὅτι δὲν εἶναι ὁ λόγος περὶ τῆς τιμῆς τῆς κυβερνήσεως. Ἡ ἔννοια τῆς ἐξυβρίσεως δὲν ἀρμόζει ἐπὶ τοῦ προκειμένου, αἱ δὲ περιπτώσεις, αἱ ἀληθῶς ἀξιοποῖνοι, δύνανται νὰ ὑπαχθῶσιν εὐκόλως εἰς ἄλλους ποινικοὺς νόμους. Ὅρα τὴν ἀπόφασιν τοῦ βαδικοῦ ἀνωτάτου δικαστηρίου τὴν περιεχομένην εἰς *Annale der bad. Gerichte* 1833. nr. 22. Ὁ σαξ. ποιν. νόμος, ἀρθρ. 94, τιμωρεῖ μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 1 ἔτους τὴν ἐκ προθέσεως διάδοσιν παροξυντικῶν συγγραμμάτων κατὰ τῆς κυβερνήσεως ἢ τοῦ πολιτεύματος, ὡς καὶ τὰς παροξυντικὰς ἐναντίον αὐτῶν ἐκφράσεις. Ὁ βυρτεμβεργικὸς ποιν. νόμος, ἀρθρ. 167., τιμωρεῖ πάντα, ὅστις δημοσίᾳ, εἴτε προφορικῶς εἴτε διὰ συγγραμμάτων διαδιδόμενων, προσβάλλει τὴν τιμὴν τῆς κυβερνήσεως διὰ πλάσεως ἢ παραμορφώσεως γεγονότων, μὲ φυλάκισιν καὶ μὲ πρόστιμον, ἐπίσης δὲ καὶ πᾶσαν κατὰ τῆς κυβερνήσεως λοιδορίαν.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Περί τοῦ ἂν ἦναι δυνατόν νὰπραχθῇ ἐξυβρισις κατὰ τῶν ἐλευθέρων πόλεων ἔρα *Rosshirt Gesch.* II. σελ. 71.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Ὅτι ὁ κατὰ τῶν νόμων καὶ ἄλλων θεσμῶν ψόγος ἀποτελεῖ ἐξυβρίσιν τῆς μεγαλειότητος δὲν ἀποδεικνύεται. *Weber von den Injurien.* II. σελ. 214. III. σελ. 12. *Anmerkungen zum Baier. Strafgesetzbuche.* III. σελ. 43. *Jenull* (*Wagner's Zeitschrift* l.c. σελ. 41). *Neues Arch. des CrimR.* σελ. 255. Ὁ τοιοῦτος ψόγος δύνανται νὰ τιμωρηθῇ μόνον πειθαρχικῶς, ἢ νὰ κατασταθῇ ἄλλως ἀξιοποῖνος, ὡς ἐκ τοῦ σκοποῦ του ἢ ὡς ἐκ τῆς ἀλληλουχίας του μὲ ἄλλα ἀδικήματα. Ὅρα προσέτι *Heffter Lehrb* σελ. 227. Ἡ γαλλικὴ νομοθεσία (ἀρθρ. 4 τοῦ νόμου τοῦ 1832) ἀναφέρει ὡς ἀδικήματα τὴν *exitation à la haine et au mépris du gouvernement.*

Περὶ τῆς ἐννοίας τῆς διατάξεως ταύτης βρα *Chassan traité des délits de la parole* I. p. 258. Τὸ πρωσσοικὸν δίκαιον (Landr §. 151.) ἀπειλεῖ φυλάκισιν τὸ πολὺ 2 ἐτῶν κατὰ παντός ὅστις διὰ θρασέως, ἀναιδήμονος ψόγου ἢ χλευασμοῦ κατὰ τῶν ἐγγχωρίων νόμων ἢ δικτάξεων ἐγείρει δυσαρέστησιν τῶν πολιτῶν κατὰ τῆς κυβερνήσεως. Ὁρα *Hitzig Zeitschr.* XII. σελ. 287. *Temme Commentar* σελ. 82.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Ἡ κατὰ τὸν Φάυερβαχ (σημ. ε.) ἀπαιτουμένη διάκρισις, ἐὰν πρόκηται περὶ ἐξυβρίσεως τοῦ ἡγεμόνος ἔνεκα κυβερνητικῶν πράξεων εἰς συνταγματικὰς ἢ εἰς μὴ συνταγματικὰς μοναρχίας, εἶναι ἐν γένει ὀρθή. Ὁρα καὶ *Motive zum Baier. Entwurf des Strafgesetzbuches von 1831.* σελ. 161. Ἀλλὰ καὶ εἰς συνταγματικὰς μοναρχίας δύναται νὰ λάβῃ τὸν χαρακτήρα ἐξυβρίσεως τῆς μεγαλειότητος ἢ δι' ὑβριστικοῦ τρόπου εἰς τὸν ἡγεμόνα ἀπόδοσις ψόγου ἔνεκα κυβερνητικῆς τινος πράξεως, τῆς ὁποίας ἡ εὐθὺν ἐπίκειται κυρίως εἰς τοὺς ὑπουργούς. Εἰς τὴν Γαλλίαν ὁ νόμος τῆς 9 Σεπτεμβρίου 1835, ἀρθρ. 4. δρᾷζει, ὅτι ὅστις διὰ κυβερνητικὰς πράξεις ἀποδίδει εἰς τὸν βασιλέα τὴν εὐθὺν ἢ τὸν ψόγον, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ ἐνὸς ἔτους. *Chassan traité* I. p. 195.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλληγ. περὶ ἐξυβρίσεως καὶ περὶ τύπου νόμον, ὅστις ἀποδώσει εἰς τὸν βασιλέα τὸν ψόγον ἢ τὴν εὐθὺν τῶν πράξεων τῆς κυβερνήσεώς του, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν 4 μηνὸς μέχρις 1 ἔτους καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν 100—500 δραχμῶν, ἀρθρ. 5. Τὸ αὐτὸ ἀδίκημα κατὰ τοῦ διέποντος τὴν βασιλείαν τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν ἐνὸς μηνὸς μέχρις 1 ἔτους, ἀρθρ. 8.

§. 175.

Ἡ ἐπιβλητέα εἰς τὸ προκείμενον ἀδίκημα ποινὴ εἶναι ἐν γένει αὐθαίρετος (α). Ὁ βαθμὸς δὲ τοῦ ἀξιοποίνου κανονίζεται πρὸ πάντων 1) ὡς ἐκ τοῦ μεγέθους τῆς ἐξυβρίσεως καθ' ἑαυτήν, ὅθεν αἱ μὲν σωματικαὶ κατὰ τοῦ ἀτόμου τοῦ ἡγεμόνος προσβολαὶ ἐπιφέρουσι τὴν βαρυτάτην ποινὴν, καὶ συνήθως τὴν τοῦ θανάτου, αἱ δὲ ἀπλῶς προφορικαὶ ἐξυβρίσεις (maledicta), ἀνήκουσιν εἰς τὴν τελευταίαν βαθμίδα καὶ δὲν δύνανται νὰ καταδιωχθῶσι δικαστικῶς ἄνευ εἰδικῆς διαταγῆς τοῦ ἡγεμόνος (β). 2) ὡς ἐκ τῆς ἐκτάσεως τῆς ἐξυβρίσεως, καθόσον ὁ ὑβριστὴς προσβάλλει ἀπλῶς τὸ καθ' ἑαυτὸν τὴν τιμὴν τοῦ ἡγεμόνος, ἢ ἐξουθενεῖ αὐτὴν καὶ ἐνώπιον ἄλλων (γ).

(α) L. 24. D. de poenis συνδ. μτ L. 11. D. ad L. Jul. Maj. Τὸ τελευταῖον χωρίον, τὸ ὅποσον ὁ Martin Lohrb. §. 219. ἀναφέρει ὡς ἀπόδειξιν ὑπὲρ τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου, δὲν περιέχει ἄλλο, εἰμὴ ὅτι ὁ Majest. reus, ὅστις δὲν εἶναι συγχρόνως καὶ perduellis, morte crimine liberatur, ἔτι ὀπλοῦν, ἐὰν ἀποβίῃ πρὶν ἢ καταδικασθῆ, μεταβιβάζει τὴν περιουσίαν του εἰς τοὺς κληρονόμους του (integri status decedit). Εἶναι ὅμως ἀληθές, ὅτι εἰς τινὰς περιπτώσεις, ὑπαγομένεσ εἰς τὸ crimen Majestatis, ἐπιβάλλει τὸ βωμοϊκὸν δίκαιον τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου, π. γ. L. un. C. de priv. carc. L. 2. C. de falsa mon.

(β) L. un. C. si quis imperatori mal.

(γ) π. γ. ἐπὶ παρουσίᾳ καὶ ἄλλων, ἐν δημοσίᾳ, ἢ καὶ ἐπισημῶ συνεδριάσει διὰ κοινῆ διαβεδομμένων συγγραμμάτων, εἰκότων κ. τ. λ.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὴν L. un. Cod. si quis imp. (περὶ τῆς ἐρμηνείας ὄρα Zirkler σελ. 124. Rosshirt Gesch. II. σελ. 70.) δὲν δύνανται νὰ γενῆ ἀνάκρισις ἐπὶ ἐξυβρίσει τῆς μεγαλειότητος ἄνευ ἀνωτέρας ἀδείας. Αὐτὸ τοῦτο ἀπαιτεῖ καὶ τὸ συμφέρον τῆς κυβερνήσεως. Τοιαύτην διάταξιν περιέχει ὁ σαξωνικὸς νόμος ἄρθρ. 104. ὁ βυρτεμβεργικὸς ἄρθρ. 155.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Ἀδικήματα κατὰ τῶν διαφόρων ἐξουσιῶν τῆς πολιτείας.

Ἀδικήματα κατὰ τῆς κυβερνήσεως.

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΠΡΩΤΗ.

Ἀδικήματα κατὰ τῆς ἐπιτηρητικῆς ἐξουσίας. Ἀδικήματα περὶ τὸ νόμισμα

J. R. Engau Diss. de delictis monetariis 1750.

Idem Diss. de falso nummario et solo et cum usurpatione
juris monetandi conjuncto. Jen. 1750

T. Thomasius de delictis et poenis circa monet hodiern.
Lips. 1772.

Kleinschrod von Münzverbr. Arch. IV. Bd. 2. St. N. 5.

§. 176.

Νόμισμα λέγεται τεμάχιον μετάλλου κεχαραγμένον, χρησιμεῦον ὡς γενικὸν ἀντάλλαγμα, καὶ ἀκριβῶς διακριτέον, ἀπὸ τε τοῦ ἀργυρίου (ἤτοι τῶν χρημάτων) ἐν γένει καὶ ἀπὸ τῶν σημείων τοῦ νομίσματος (τῶν χαρτονομισμάτων) καὶ ἀπὸ τῶν ἀπλῶν νομισματοσήμων ἢ μεταλλίων. Τὸ δικαίωμα τοῦ κόπτειν νομίσματα εἶναι παρ' ἡμῖν δικαίωμα ἡγεμονικὸν (Regal) (α), ἀποτελοῦν μέρος τῆς ἐπιτηρητικῆς ἐξουσίας. Ὅθεν ἡ τῶν νομισμάτων παραχάραξις (falsum monetarium), συνίσταται εἰς τὴν προσβολὴν τοῦ ἡγεμονικοῦ πρὸς νομισματοποιεῖαν δικαίωματος διὰ δολίας κατασκευῆς νέων ἢ διὰ ροθεύσεως ὑπαρχόντων ἤδη νομισμάτων.

C. C. C. Art. 111.—R. A. v. J. 1559. §. 161—170. v. 1866. §. 156—160. 167. v. 1570. §. 143. R. S. v. 1667. ad II. et VII. §. 1. 2. Münz-Ed. v. 1759. nr. 3—6.

(α) Ἡ ἀνάγκη τοῦ ἡγεμονικοῦ τούτου δικαιοῦματος δὲν δύναται πικρῶς ν' ἀποδειχθῆ ἐκ τῶν ἀρχῶν τοῦ γενικοῦ δημοσίου δικαίου.

Σημ. 1. τοῦ ἐκθ. Τὰ περὶ τὸ νόμισμα ἀδικήματα περιλαμβάνουσι πολλὰς πράξεις, ἐξ ὧν αἱ μὲν τιμωροῦνται διὰ πολιτικούς μόνον λόγους καὶ ἐπομένως ἀστυνομικῶς μόνον, αἱ δὲ ἀποτελοῦσι κυρίως νόθευσιν ἢ ἀπάτην. Ὅθεν δὲν εἶναι δυνατόν νὰ θεωρηθῆ τὸ ἀξιόποιον αὐτῶν ὑπὸ κοινὴν τινα ἔποψιν. Ἐπίσης ἀκατάλληλος εἶναι ἡ ἔποψις τῆς προσβολῆς τῆς δημοσίας πίστεως, ὑπὸ τὴν ὅποιαν τὰ ἐθεώρησα μέχρι τοῦδε. Ὅρα ἐν γένει. *Dronsberg de re monetali et delict. monetali. Traject. 1838.* Πρὸ πάντων δὲ ἀκατάλληλος εἶναι ἡ ἔποψις ἀντιποιήσεως ἡγεμονικῶν δικαιοματίων ἢ ἡ ὑπαγωγὴ τῶν προκειμένων ἀδικημάτων εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν *crimen majestatis.* *Hepp (Archiv XIV. σελ. 336).* Περὶ τῶν θεωριῶν τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου: *Cod. Theodos. IX. 21. L. 2. C. de fals. monet. L. 6. 8. 9. 16. 19. 27. D. ad L. Corn de fals. L. 3. C. de episcop. audient. Beucker (Oelrich's thesaur. II p. 122).* *Cropp de praec. juris rom. de conatu. p. 52. Poggi elem. jurisprud. criminalr. Lib. IV. pag. 75.* Περὶ τῆς *L. 19. C. de fals.* καὶ περὶ τῆς ἀποπειρας ἐπὶ τῶν περὶ τὸ νόμισμα ἀδικημάτων: *Lelievre Comm. de conatu delinq. pag. 114. 126.* Κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον, ἦτο πολλοῦ λόγου ἀξία ἡ διάκρισις τῆς νοθεύσεως χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν ἢ χαλκίνων νομισμάτων, διότι ἡ διάκρισις αὕτη ἦτο ἀλληλένδετος μὲ τὰς νομισματικὰς σχέσεις τῶν ῥωμαίων καὶ μὲ τὸ ὅτι κυρίως μόνον τὸ δικαίωμα τοῦ κόπτειν χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ νομίσματα ἐθεωρεῖτο ἀξιὸν λόγου. *Pauli rec. sent. V. 25. Rosshirt Gesch. und System III. σελ. 28.* Ἱστορικὴ παρατηρήσις ὅρα παρὰ *Abegg Lehrb. σελ. 574.* Ἐκτὸς τούτου ὑπῆρχον παρὰ τοῦς ῥωμαίους καὶ ἰδικίτεροι ἀστυνομικαὶ διατάξεις περὶ

τοῦ πρὸς νομισματοποιῖαν δικαιώματος, καὶ πολλαὶ ἐν τῷ θεοδοσ. κώδικι διατάξεις ἀπέβλεπον ἕκτ' εἶδη νομισμάτων (*anreos*). Τὸ *crimen majestatis*, ὡς πρὸς εἶδη τινὰ τῶν περὶ τὸ νόμισμα ἀδικημάτων, καὶ τὸ *crimen falsi* (περὶ τῆς *Lex Cornelia dummaria*: *Dronsberg Diss. cit. p. 140.*) παρέσχον τὰς βάσεις τῆς τιμωρίας κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἰουστινιανοῦ. *Luden vom Vers. der Verbr.* σελ. 184. Τὸ ἄρθρ. 444. τῆς Π. Δ. Κ. περιλαμβάνει διάφορα εἶδη ἀδικημάτων περὶ τὸ νόμισμα. *Schirach (Hitzig's Annalen 4. H. σελ. 249.)*. Ἐπὶ τῆς ἐρμηνείας τοῦ ἄρθρου 444 εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔχωμεν πρὸ ὀφθαλμῶν τὰς ἐπὶ τῆς γερμαν. αὐτοκρατορίας γνώμας περὶ τοῦ πρὸς νομισματοποιῖαν δικαιώματος, τὰ περὶ τῆς εὐτελείας τῶν νομισμάτων πηράσι καὶ τὰς ἀπὸ μέρους τῶν πόλεων, αὐτοκρατορικῶν τιμῶν βουλῶν καὶ τιμῶν ἀμέσων τῆς αὐτοκρατορίας ὑπηκόων ἀντιποιήσεις τοῦ πρὸς νομισματοποιῖαν δικαιώματος. Ὅτι οἱ νομοδιδάσκαλοι εἶχον ὑπ' ὄψιν τὸ βωμικτὸν δίκαιον καὶ τὴν γνώμην αὐτοῦ περὶ τοῦ *crimen majestatis*, ἀποδεικνύεται εὐκόλως. Περὶ τῆς Π. Δ. Κ. ὄρα *Rosshirt* σελ. 31. Περὶ τῶν γερμ. αὐτοκρατορ. νόμων ὡς πρὸς τὰ περὶ τὸ νόμισμα ἀδικήματα ὄρα *Gerstlacher Handb. der deutschen Reichsgesetze IX. Bd. σελ. 1475.*

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ὁ αὐστριακὸς νόμος (κεφ. XIII. περὶ κίθδηλίας) θεωρεῖ, ἐν τῷ ἄρθρῳ 103, ὡς κίθδηλίαν: 1) τὴν ἀθέμιτον κατασκευὴν νομισμάτων κατὰ τύπον ὄντα εἰς κυκλοφορίαν 2) τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν παραποιεῖ τις ἐκ γνησίου μετάλλου τοιοῦτα νομίσματα μὲ κατωτέραν ἐσωτερικὴν ἀξίαν, ἢ παραχαράττει νομίσματα ἐκ κατωτέρου μετάλλου, ἢ εἰς νομίσματα κίθδηλα δίδει ὄψιν γνησίων 3) τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ἐλαττώνει τις τὴν ἐσωτερικὴν ἀξίαν γνησίων νομισμάτων ἢ δίδει εἰς αὐτὰ μορφήν νομισμάτων ἀξίας ἀνωτέρας ἢ 4) προμηθεύει ἐργαλεῖα. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 104, ἐπι

βάλλεται εἰς τὰς πράξεις ταύτας κάθειρξις 5—10 ἐτῶν· 10 δὲ ἕως 20 ἐτῶν, εἰάν ἦναι αὐταὶ ἰδίως ἐπικίνδυνοι καὶ φέρωσι μεγάλην ζημίαν, καὶ 1—5 ἐτῶν, εἰάν ἡ νόθευσις ἦναι εἰς ἕκαστον εὐδιάγνωστος ἢ εἰάν τὰ κίβδηλα νομίσματα ἔχουσιν ἐσωτερικὴν ἀξίαν ἴσῃν μὲ τὰ γνήσια. Τὸ πρωσσικὸν δίκαιον (ὑπὸ τὴν κατηγορίαν ἀντιποιήσεως καὶ προσβολῆς δικαιομάτων ἀνηκόντων ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν πολιτείαν) τιμωρεῖ (ἄρθρ. 252.) μὲ κάθειρξιν ἐν φρουρίῳ ἐπὶ ἔτη 2—3 καὶ μὲ πρόστιμον τὸν ὅστις αὐτογνομόνως παραχαράττει ὑπὸ ἐγγύησιον τύπον νομίσματα διὰ νὰ τὰ θέσῃ εἰς κυκλοφορίαν, μὲ τὸ ἥμισυ δὲ τῆς ποινῆς (ἄρθρ. 253.) τὸν μεταχειριζόμενον ξένον τύπον. Ἐάν δὲ ὁ παραχαράκτης ἀλλοιόνη συγχρόνως τὴν ἐσωτερικὴν ἀξίαν τῶν νομισμάτων καὶ ἐξαπατᾷ τὸ κοινὸν, τιμωρεῖται μὲ κάθειρξιν 4—10 ἐτῶν. Ἐάν τεθῇ εἰς κυκλοφορίαν μεγάλη ποσότης νομισμάτων ἢ προκύψῃ μεγάλη ζημία (ἄρθρ. 256.), δύνανται νὰ καταγνωσθῇ καὶ κάθειρξις διὰ βίου. Ὅστις κατασκευάσῃ μὲν κίβδηλα νομίσματα, ἀλλὰ δὲν τὰ ἔθεσεν ἔτι εἰς κυκλοφορίαν, ὑπόκειται εἰς τὸ ἥμισυ τῆς ἄλλως ἐπιβλητέας ποινῆς. Ὅρα προσέτι τὸν πρωσσικὸν νόμον τῆς 8 ἀπριλίου 1823. περὶ τῶν ὡς πρὸς τὸ νόμισμα ἀδικημάτων (πρὸς *Mannkopf* σελ. 142.). Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος (ὑπὸ τὰ κατὰ τῆς κοινῆς εἰρήνης ἰδικήματα) διακρίνει, εἰάν πρόκειται περὶ παραποιήσεως, ἢ ἀλλοιώσεως νομισμάτων, νομίμως κυκλοφορούντων ἐν τῇ Γαλίᾳ, ἢ νομισμάτων ξένων. Εἰς τὴν δευτέραν περιπτώσιν (ἄρθρ. 134.) ἐπιβάλλεται ἡ ποινὴ τῶν προσκαίρων δεσμῶν· εἰς δὲ τὴν πρώτην περιπτώσιν, 1) εἰάν πρόκειται περὶ χρυπῶν ἢ ἀργυρῶν νομισμάτων, κατὰ μὲν τὸ ἄρθρ. 130. ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου, κατὰ δὲ τὸν νόμον τοῦ 1832 ἡ ποινὴ τῶν διὰ βίου δεσμῶν, 2) εἰάν δὲ πρόκειται περὶ μικρῶν ἢ χαλκίνων νομισμάτων, ἡ ποινὴ τῶν προσκαίρων δεσμῶν (ἄρθρ. 133). Κατὰ τῶν διατάξεων τοῦ γαλλικοῦ δικαίου ὅρα

Destrievaux essai p. 88. *Haus* projet de révision II. p. 63. *Hellie* théorie III. p. 168. *Göbel* σελ. 60. 'Ο βαυαρικὸς νόμος (ὑπὸ τὰ κατὰ τῆς δημοσίας πίστεως ἀδικήματα) τιμωρεῖ (ἄρθρ. 341.) τὴν κιβδηλίαν ἢ ἀθέμιτον παραποιήσιν ἐγγχωρίων ἢ ξένων νομισμάτων, κυκλοφορούντων ἐντὸς τοῦ βασιλείου, μὲ βαρείαν εἰρκτὴν ἐπὶ ἔτη 8—12, ἐὰν δὲ ἢ κιβδηλία ἐγένετο διὰ χύσεως κατὰ τύπον γνησίων νομισμάτων, μὲ ἀπλὴν εἰρκτὴν 4—8 ἐτῶν, καὶ ταῦτα ἐὰν κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ἐτέθησαν τὰ νομίσματα εἰς κυκλοφορίαν. Ἐὰν τὰ νομίσματα δὲν ἐτέθησαν εἰσέτι εἰς κυκλοφορίαν, ἐπιβάλλεται κατὰ μὲν τὴν πρώτην περίπτωσιν ἀπλῆ εἰρκτὴ 4—8 ἐτῶν, κατὰ δὲ τὴν δευτέραν περίπτωσιν ἢ αὐτὴ ποινὴ ἐπὶ ἔτη 1—4. Ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἔποψιν, ὡς ὁ βαυαρικὸς νόμος, θεωροῦσι τὸ ἀδίκημα καὶ οἱ ποιν. νόμοι τῆς Ζυρίχης, ἄρθρ. 143—148. (ἔπου γίνεται λόγος περὶ παραποιήσεως ἐγγχωρίων ἢ ξένων νομισμάτων κυκλοφορούντων ἐντὸς τοῦ νομοῦ, μὲ τὴν διάκρισιν, ἐὰν τὸ ἀδίκημα ἐγένετο δι' ἐκτυπώσεως ἢ διὰ χύσεως καὶ κατ' ἄλλον τρόπον' ἐπιβάλλεται δὲ εἰς τὴν βαρυτέραν περίπτωσιν εἰρκτὴ 5—10 ἐτῶν) καὶ τῆς Λυκέρνης, ἄρθρ. 140—145. ὁμοίως μὲ τὸν τῆς Ζυρίχης (ἀλλὰ μὲ τὴν διάκρισιν ἐὰν κατεσκευάσθησαν πλεόν ἢ ἕλαττον τῶν 80 φράγκων νομίσματα). 'Ο βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἄρθρ. 206., ὑπάγει τὰ περὶ τὸ νόμισμα ἀδικήματα εἰς τὰ ἀδικήματα κατὰ τῆς δημοσίας πίστεως. Τὸ ἀδίκημα πράττεται κατὰ τὸν νόμον τοῦτον ὡς πρὸς νομίσματα κυκλοφορούντα ἐντὸς τοῦ κράτους. Ἡ ἐπὶ κιβδηλίᾳ ποινὴ, ἐὰν μὲν τὰ κιβδηλα νομίσματα ἔχωσιν ἀξίαν κατωτέραν τῶν γνησίων, εἶναι βαρεῖα εἰρκτὴ τὸ πολὺ 15 ἐτῶν, ἄλλως δὲ ἀπλῆ εἰρκτὴ τοῦλάχιστον 3 ἐτῶν. 'Ο σαξωνικὸς (κεφ. XIV.) ἀναφέρει τὰ περὶ τὸ νόμισμα ἀδικήματα ἐκ παραλλήλου μὲ τὴν ἀπάτην καὶ ἀπειλεῖ (ἄρθρ. 268.) κατὰ τοῦ πηραποιοῦντος ἐγγχώρια ἢ ξένα, μετάλλινα ἢ χάρτινα

νομίσματα, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ τὰ βάλῃ εἰς κυκλοφορίαν ὡς χρήματα, βαρεῖν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 8 ἐτῶν· ἐὰν δὲ καὶ τὰ ἔδωκεν εἰς κυκλοφορίαν, βαρεῖν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 10 ἐτῶν. Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον (§. 470.) ἀναφέρει ὁμοίως τὰ περὶ τὸ νόμισμα ἀδικήματα ἐκ παραλλήλου μὲ τὴν νόθευσιν, θεωρεῖ δὲ τοιαῦτα τὰ πραττόμενα ὡς πρὸς ἐγγύωρα νομίσματα, ἢ ὡς πρὸς νομίσματα φέροντα τὸν τύπον μιᾶς τῶν γερμανικῶν δημοσπόνδων πολιτειῶν, ἢ ὡς πρὸς ἄλλα νομίσματα κυκλοφοροῦντα ἐντὸς τοῦ κράτους ἤτοι ἐν γένει ἢ εἰς τὰς ἐμπορικὰς συναλλαγάς. Ὡς ποινὴ ἐπιβάλλεται βαρεῖα εἰρκτὴ ἐπὶ ἔτη 1—6, ἐὰν δὲ τὰ νομίσματα ἐτέθησαν εἰς κυκλοφορίαν, βαρεῖα εἰρκτὴ τὸ πολὺ 12 ἐτῶν.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον, εἰς ἰδιαιτερον κεφάλαιον περὶ ἀδικημάτων ὡς πρὸς τὸ νόμισμα τιμωρεῖται 1) ὡς παραχαράκτης ὅστις παραποιεῖ χρυσὰ ἢ ἀργυρὰ μὴ ἀπηγορευμένα εἰς τὸ κράτος νομίσματα κατωτέρας ἐσωτερικῆς ἀξίας, μὲ δεσμὰ πρόσκαιρα καὶ ὅστις παραποιεῖ τοιαῦτα νομίσματα ἔχοντα τὴν ἐσωτερικὴν ἀξίαν τῶν γνησίων, ἢ γάλικα νομίσματα, μὲ εἰρκτὴν (ἄρθρ. 234.) 2) ὡς κιβδηλοποῶς τιμωρεῖται μὲ εἰρκτὴν, ὅστις ἀλλοιώνει τὴν ἐσωτερικὴν ἀξίαν μὴ ἀπηγορευμένων νομισμάτων καὶ θέτει, αὐτὰ εἰς κυκλοφορίαν· ἐὰν δὲ ἡ ἀλλοίωσις γίνῃ μὲ τρόπον δύσκολον νὰ γνωρισθῇ, καταγινώσκειται ἡ ποινὴ προσκαίρων δεσμῶν (ἄρθρ. 235.) 3) μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον 2 ἐτῶν τιμωρεῖται ὅστις παραποιεῖ ἢ κιβδηλεύει ἀπηγορευμένα νομίσματα καὶ θέτει αὐτὰ εἰς κυκλοφορίαν (ἄρθρ. 236.) 4) ὅστις ἐπὶ σκοπῷ παραποιήσεως εἴτε ἀπηγορευμένων νομισμάτων εἴτε μὴ προμηθεύεται ἐργαλεῖα, τιμωρεῖται μὲ τὴν ποινήν τῆς ἀποπειρας, καὶ ἂν δὲν ἔκαμε χρῆσιν αὐτῶν (ἄρθρ. 238.) 5) ὅστις εὐρεθῇ ἔχων ὅποιανδήποτε ἐργαλεῖα νομισματοποιίας καὶ δὲν δυνθῇ νὰ δώσῃ πιθανὸν λόγον τῆς

κτῆσεως αὐτῶν, ἢ ὅστις κατασκευάζει τοιαῦτα ἄνευ μὲν συνεννοήσεως μὲ παραχαράκτας, ἢ κιβδηλοποιούς, ἀλλὰ καὶ ἄνευ διαταγῆς τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς, ἢ τὰ παραδίδει εἰς ἄλλον τινὰ παρὰ τὴν ἀρχὴν ταύτην, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 6 μηνῶν (ἄρθρ. 339. 241.). Ἐξίσου μὲ τοὺς παραχαράκτας ἢ κιβδηλοποιούς, τιμωρεῖται 1) ὅστις δίδει δδηγίαις ἢ διδασκαλίαις περὶ παραχαράξεως ἢ κιβδηλείας· 2) ἢ κατὰ συνεννόησιν κατασκευάζει δι' αὐτοῦ, ὅποιαδήποτε ἐργαλεῖα πρόσφορα εἰς τοῦτο· 3) ἢ ἐκ συνεννοήσεως θέτει εἰς κυκλοφορίαν παραποιημένα ἢ κιβδηλα νομίσματα (ἄρθρ. 240.).

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Ἡ αὐστηρότης τῶν κατὰ τῶν περὶ τὸ νόμισμα ἀδικημάτων ὀριζομένων ποινῶν πηγάζει· ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐκ τῆς ἐσφαλμένης θεωρίας τῶν τοιούτων ἀδικημάτων ὡς δημοσίων καὶ μάλιστα ὡς ὑπαγομένων εἰς τὸ *crimen majestatis*, ἐνῶ κυρίως ὑπάγονται εἰς τὴν νόθευσιν καὶ συνίστανται εἰς βλάβην τῆς περιουσίας, ὅθεν καὶ ἔπρεπε νὰ λαμβάνηται πρὸς τὴν τιμωρίαν αὐτῶν ὡς βάσις ἡ ἀναλογία τῶν εἰς τὴν νόθευσιν ἐπιβαλλομένων ποινῶν. *Haus observations sur le projet de révision II. p. 64—69. Hellie théorie II. p. 167.* Καὶ ὡς πρὸς τὴν βαθμολογίαν τῶν ἀπειλουμένων ποινῶν παρατηροῦμεν, ὅτι ἐσφαλμένως ἐθεωρήθησαν ὑπὸ τοῦ νομοθέτου ὡς ἀπειτούντες ἀπειλὴν διαφόρων ποινῶν οἱ λόγοι ἐκεῖνοι, τοὺς ὁποίους ὀφείλει μᾶλλον νὰ λαμβάνη ὁ δίκαστῆς ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς ἀναλογιζόμενος ὅλας τὰς περιστάσεις τῆς πράξεως. Τοιοῦτοι λόγοι εἶναι π. γ. ἐν ἐπράχθῃ τὸ ἀδίκημα ἐπὶ χρυσῶν ἢ ἐπὶ ἀργυρῶν νομισμάτων, ἐπὶ ἐγγυρῶν ἢ ἐπὶ ξένων ἀλλὰ κυκλοφορούντων ἐντὸς τοῦ κράτους, δι' ἐκτυπώσεως ἢ διὰ χύσεως. Ὅρα *Hellie théorie II. p. 178.* ὁρθώτερον δέ· *Motive zum württemberg. Entwurf* σελ. 187.

§ 177.

Κατὰ τὸν δοθέντα ὀρισμὸν, ὁὖν εἶναι δυνατὸν Α) νὰ πραχθῆ πρὸς τὸ νόμισμα ἀδίκημα ὡς πρὸς τὰ χαρτονομίσματα (τὰ τραπεζιτικὰ γράμματα) (α), ἢ ὡς πρὸς τὰς ὁμολογίας τοῦ δημοσίου ἢ ὡς πρὸς τὰ νομισματόσημα, ἀλλὰ πράττεται ἀπλῶς νόθευσις. Δὲν εἶναι προσέτι δυνατὸν Β) νὰ πραχθῆ πρὸς τὸ νόμισμα ἀδίκημα διὰ τῆς ἀπλῆς εἰς κυκλοφορίαν εἰσαγωγῆς καὶ διαδόσεως ἀπηγορευμένων νομισμάτων. Εἶναι ὅμως ἀδιάφορον, ἐὰν ἡ κηδηλεία γίνεται δι' ἐκτυπώσεως, διὰ χύσεως, ἢ δι' ἄλλου τρόπου, καὶ ἂν τὰ νομίσματα ἦναι ξένα ἢ ἐγχώρια· προσέτι ἀπαιτεῖται Γ) οὐσιωδῶς ὁ σκοπὸς τῆς χρήσεως τῶν παρακεχαραγμένων ἢ κηδῆλων νομισμάτων ὡς γενικοῦ ἀνταλλάγματος (β), ἂν καὶ δὲν ἦναι κατὰ νόμον ἀνάγκη νὰ ἔλαβεν ἤδη χώραν ἢ διάδοσις καὶ νὰ ἐπροξενήθη ὡς ἐξ αὐτῆς πραγματικὴ ζημία (γ).

(α) Διαφωνεῖ ὁ *Re nazzì* ἐλ. *jur. crim. L. IV. P. III. c. 3. §. 3.* καὶ ἐν μίρει ὁ *Kleinschrod* *l. c. §. 4.* Ἐγχώριοι νόμοι, π. χ. ὁ αὐστριακός, διακρίνουσι πολλὰ ὀρθῶς νόθευσις νομισμάτων τραπεζιτικῶν γραμμάτων καὶ ὁμολογιῶν τοῦ κράτους.

(β) *C. C. C. Art. III. abetraglicher Weise—gefährlich.*

(γ) Διαφωνεῖ ὁ *Meister jun. Pr. jur. crim. §. 341.* *Kleinschrod* *l. c. §. 3.* καὶ ἔλοι σχεδὸν οἱ λοιποὶ νομοδιδάσκαλοι. Ἄλλ' ὁ νόμος, οὐδὲν ἀναφέρων περὶ τούτου, ἀντιτίθεται μάλιστα εἰς τὴν παραχάραξιν, ἢ κηδηλίαν τὴν διάδοσιν τῶν νόθων νομισμάτων, ὡς εἰδικὴν περίπτωσιν τοῦ ἀδικήματος. *Art. III. Welche falsche Münzen machen, zeichnen, oder dieselbigen falschen Münzen auswachtelt oder ausgiebt.*

Σημ. I. *ειδ. ἐκδ.* Ἡ ἐπέκτασις τῶν περὶ τῆς κηδηλείας τῶν νομισμάτων ὑπάρχόντων ποινικῶν νόμων εἰς τὴν νόθευσιν τῶν ὁμολογιῶν τοῦ δημοσίου καὶ εἰς αὐτὰ τὰ κυρίως λεγόμενα

χαρτονομίσματα, δὲν δύναται νὰ δικαιολογηθῇ. *Bender über den Verkehr mit Staatspapieren* σελ. 214. *Bauer Lehrb.* §. 300. *not. e. Heffler Lehrb.* σελ. 409. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ κοινὸν γερμ. δίκαιον, ὁ περὶ τῆς νοθεύσεως δημοσίων ἐγγράφων ὑπάρχων ποινικὸς νόμος παρέχει εἰς τὸν δικαστὴν ἀποχρῶσαν βίασιν, ἐφ' ἧς στηριζόμενος νὰ τιμωρήσῃ καὶ τὴν νόθευσιν χαρτονομισμάτων. Εἰς πολλοὺς ἐκ τῶν νεωτέρων ποινικῶν νόμων ἀναφέρεται ῥητῶς ἡ νόθευσις τῶν χαρτονομισμάτων. *Code pénal art. 139.* Εἰς τὴν Αὐστρίαν (κεφ. XII. τοῦ ποιν. νόμου) ἡ νόθευσις δημοσίων πιστωτικῶν γραμματίων τιμωρεῖται μὲ ἰδίως ὄρισμένας ποινὰς καὶ μάλιστα, κατὰ τὸ ἄρθρ. 94., ἐὰν παρεποιήθησαν τραπεζιτικὰ γραμμάτια, μὲ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου. Εἰς τὴν Πρωσσίαν, κατὰ τὸν νόμον τῆς 8 ἀπριλίου 1823, §. 2, (*Mannkopf* σελ. 142.) ἡ νόθευσις πρωσσικῶν χαρτονομισμάτων καὶ ἄλλων ὑπὸ τῆς πρωσσικῆς κυβερνήσεως εἰς κυκλοφορίαν προσδιωρισμένων γραμματίων ἐξισοῦται μὲ τὴν κιβδηλίαν. Ὁ βαυαρικὸς νόμος, ἄρθρ. 317., τιμωρεῖ τὴν νόθευσιν δημοσίων πιστωτικῶν γραμματίων μὲ βαρείαν εἰρκτὴν 12—20 ἐτῶν. Ὁ σαξωνικὸς νόμος κάμνει ἐν ἄρθρῳ 268. λόγον περὶ νοθεύσεως μετ' ἀλλικῶν νομισμάτων καὶ χαρτονομισμάτων. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἄρθρ. 215., ὀρίζει, ὅτι αἱ περὶ παραποιήσεως τῶν νομισμάτων διατάξεις αὐτοῦ ἰσχύουσι καὶ ὡς πρὸς τὴν νόθευσιν τῶν χαρτονομισμάτων, ἀλλ' ἐν τῷ ἄρθρ. 216. ἀπειλεῖ ἰδιαιτέρως ποινὰς διὰ τὴν νόθευσιν τῶν πιστωτικῶν γραμματίων.

Προσ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον (εἰς τὸ περὶ πλαστογραφίας κεφάλαιον) ὁ ἐνοχὸς παραποιήσεως τῶν παρ' ἄτινος ἐγγωρίου ἢ ξένου δημοσίου ταμείου ἐκδεδωμένων ἀποδεικτικῶν χρέους ἢ ἐνεχύρου, τιμωρεῖται μὲ δεσμὰ 12—20 ἐτῶν, ὁ δὲ ἐνοχὸς νοθεύσεως αὐτῶν, μὲ δεσμὰ τὸ πολὺ 15 ἐτῶν (ἄρθρ. 259.). Τὰ περὶ παραχαράξεως καὶ κιβδη-

71 Πλείας ώρισμένα εφαρμόζονται ἀναλόγως καὶ εἰς τὴν παρα-
 72 ποίησιν ἢ νόθευσιν τῶν τοιούτων δημοσίων ἀποδεικτικῶν
 73 (ἄρθρ. 260:). Ἡ πλαστογράφησις ἢ νόθευσις πιστωτικῶν
 74 γραμματίων δημοσίων σωματείων καὶ παρὰ τῆς κυβερνήσεως
 75 ἐγκριμένων πιστωτικῶν ἐταιριῶν τιμωρεῖται μὲ εἰρκτὴν,
 76 εἰάν δὲν ἐγινε χρῆσις τῶν πλαστογραφημένων ἢ νενοθευμένων
 77 ἐγγράφων, μὲ πρόσκαιρα δεσμὰ, εἰάν ἐγινε χρῆσις αὐτῶν
 78 (ἄρθρ. 248. ἐδ. 6.).

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ἡ κερδοσκοπία δὲν εἶναι ἀναγκαῖον ἀπαι-
 79 τούμενον τοῦ ἀδικήματος τούτου· δόλος ὑπάρχει ἅμα γινώσκου-
 80 τες, ὅτι τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἐξοδευόμενα νομίσματα εἶναι κίβδηλα,
 81 καὶ ὅμως θέλη νὰ τεθῶσιν εἰς κυκλοφορίαν. Διὰ ταῦτα οἱ
 82 ποινικοὶ νόμοι ἀναφέρουσι μόνον περὶ τοῦ σκοποῦ τῆς εἰς κυ-
 83 κλοφορίαν θέσεως τῶν νομισμάτων.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Τετελεσμένον θεωρεῖται τὸ ἀδίκημα διὰ τῆς
 84 ἀπλῆς διαδόσεως τῶν νομισμάτων· δὲν εἶναι δὲ ἀναγκαῖον νὰ
 85 προξενηθῇ καὶ ζημία. Ἄλλ' ἐσφαλμένη εἶναι ἡ γνώμη τῶν
 86 θεωρούντων τὴν παραχάραξιν ὡς τετελεσμένην διὰ τῆς ἀπλῆς
 87 κατασκευῆς νόθων νομισμάτων. Τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον δὲν πε-
 88 ρεῖχει περὶ τοῦ προκειμένου ῥητὴν τινα διάταξιν, ἡ δὲ ἐκφρά-
 89 σις τοῦ ἀρθροῦ 141. Π. Δ. Κ. (wiederum—ausgiebt) πρέ-
 90 πει ν' ἀποδοθῇ εἰς ὅλα τὰ περὶ τὸ νόμισμα ἀδικήματα, *Wä-
 91 chter Lehrb.* II. σελ. 246. "Ὁρα *Rosshirt Gesch.* III. σελ.
 92 35. *Abegg Lehrb.* σελ. 577. ἀλλὰ καὶ *Luden vom Ver-
 93 suche* σελ. 184. 272. 492. Οἱ νεώτεροι ποινικοὶ νόμοι
 94 ἀπειλοῦσιν ἰδιαιτέραν ποινὴν διὰ τὴν ἀπλὴν κατασκευὴν νό-
 95 θων νομισμάτων, καὶ ἀνωτέραν ἄλλην διὰ τὴν διάδοσιν αὐ-
 96 τῶν. Ἐκ τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου, εἰς τὸ ὁποῖον εἶναι ἐν γέ-
 97 νει ἄγνωστος ἡ διάκρισις μεταξὺ τελέσεως καὶ ἀποπειράς,
 98 οὐδὲν δύναται νὰ ἐξαχθῇ. Περὶ τῆς L. 19. pr. D. ad leg-

Corn. de falsis *ὄρα Zachariae vom Vers. I. σελ. 124. II. σελ. 271.* Τὸ ζήτημα, εἴν, διὰ τὰ θεωρηθῆ τετελεσμένον τὸ ἀδίκημα, ἀπαιτῆται νὰ γίνῃ δεκτὸν τὸ διδόμενον νόμισμα, λύεται καταφατικῶς ὑπὸ τοῦ *Luden σελ. 492.* Ἄλλὰ ὁ σαξωνικὸς νόμος ἐν τῷ ἄρθρῳ 270. ὀρίζει τὸ ἐναντίον.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἄρθρ. 234., εἰς τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς θεωρεῖται ὡς ἰδιαιτέρα ἐπιβαρυντικὴ περίστασις, εἴν ὁ παραχαράκτος ἔβαλε τῶντι εἰς κυκλοφορίαν τὰ παραποιημένα νομίσματα.

§. 178.

Πᾶσα κιβδηλία ἄνευ ἐξαιρέσεως περιέχει δύο τινὰ, ἀπάτην ὡς πρὸς τὸ κοινὸν καὶ προσβολὴν τοῦ πρὸς νομισματοποιεῖν ἡγεμονικοῦ νομίσματος (α). Δύναται δὲ νὰπραχθῆ: Α) ὡς ἀντιποίησης τοῦ πρὸς νομισματοποιεῖν δικαιοῦματος διὰ κατασκευῆς νομισμάτων (β), καὶ τοῦτο ἦτοι 1) διὰ κατασκευῆς καλῶν, ἢ 2) διὰ κατασκευῆς κακῶν (κιβδηλῶν) νομισμάτων. τοιούτων δηλονότι, τὰ ὅποια δὲν ἔχουσι τὴν νόμιμον ἐξωτερικὴν καὶ ἐσωτερικὴν ἀξίαν· Β) ἄνευ ἀντιπίσεως τοῦ πρὸς νομισματοποιεῖν δικαιοῦματος, 1) δι' ἀπλῆς καταχρήσεως αὐτοῦ, εἴν ὁ ἐνεργῶν τὸ πρὸς νομισματοποιεῖν δικαίωμα, τουτέστιν ὁ νομισματογνώμων ἢ νομισματοκόπος (γ), παραβαίνει τοὺς περὶ νομισμάτων νόμους, κόπτων κακὰ νομίσματα, ἢ εἴν ἐπιχαράκτι εἰς αὐτὰ ξένου ἡγεμόνος σύμβολον, ἢ εἴν μετακόπτη ξένα καλὰ νομίσματα εἰς νομίσματα κατωτέρας ἀξίας (δ). 2) δι' ἄλλων πράξεων, αἵτινες δὲν δύναται γὰ θεωρηθῶσαι ὡς νομισματικαὶ πράξεις· ἐνταῦθα δὲ ἀνάγεται πρὸ πάντων α) ἡ ἐξα-

χρεώσεις καλῶν νομισμάτων, β) ἡ ἀπατηλὴ ἀλλοίωσις κατωτέρων νομισμάτων εἰς κατ' ἐπιγάνειαι ἀνώτερα, γ) ἡ ἐκ προθέσεως διάδοσις παραχαραγμένων ἢ κιβδηλῶν νομισμάτων (ε).

- ⊕ (α) Ἡ κοινῶς παραδεκτὴ δέξις, ἀν ἡ παραχάραξις πράττηται μόνον διὰ προσβολῆς τῆς μεγαλειότητος, ἢ μόνον δι' ἀπάτης, ἢ συνυφαινετῶς δ' ὑποπτοτέρων, δὲ δύναται νὰ δικαιολογηθῇ.
- (β) Ἡ ἀντιποίηση τοῦ πρὸς νομισματοποιεῖν δικαίωματος, ἣτις ἄλλοτε ἤδυνάτο νὰπραχθῇ καὶ ὑπὸ ἡγεμόνων (Püttner inst. publ. §. 341.), ἐξελίκεν ἤδη ὀλοτελῶς.
- (γ) Ἄλλοτε ἦτο δυνατόν νὰπραχθῇ ἡ τοιαύτη κατάχρησις καὶ ὑπὸ τῶν ἐνοικιαστῶν τοῦ πρὸς νομισματοποιεῖν δικαίωματος, καὶ ὑπ' ἐκείνων, οἱ ὅποιοι εἶχον ἀγοράσει παρὰ τῶν ἡγεμόνων τὸ τοιοῦτον δικαίωμα. Ἄλλ' αἱ τοιαύται παραχωρήσεις εἶναι ἤδη ἀπογορευμέναι. Münzrecht Franz I. v. 1759. § 178. 476.
- (δ) R. A. v. J. 1831. 1859. et 1871. §. 11. C. C. C. Art. cit.
- (ε) Ἡ κακόδοσος διάδοσις μεταλλίνων τεμαχίων, τὰ ὅποια δὲν εἶναι παντελῶς χρήματα, εἶναι ἀπλὴ ἀπάτη.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ὡς πρὸς τὴν διάδοσιν τῶν κιβδηλῶν νομισμάτων πρέπει νὰ διακρίνωμεν: 1) τὴν διάδοσιν κιβδηλῶν νομισμάτων ὑπὸ τοῦ κατασκευάσαντος αὐτὰ ἢ ὑπὸ τῶν μετὰ αὐτοῦ συνεννοημένων προσώπων· 2) τὴν μετὰ προθέσεως γινομένην ἀλλαγὴν τοιούτων νομισμάτων ἐπὶ σκοπῶ διάδοσως αὐτῶν καὶ διὰ πραγματικῆς διαδόσεως· 3) τὴν διάδοσιν τοιούτων νομισμάτων, τὰ ὅποια ἐδέχθη τις ὡς καλὰ. Τοῦ ἄρθρου 144. Π. Δ. Κ. ἀναφέρει μόνον περὶ τοῦ ἀξιοποιήτου τῆς δευτέρας περιπτώσεως Shirach (Hitzig's Annalen 4. H. σελ. 250).

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ἦττον ἀξιοποιῖνος εἶναι ἡ νόθευσις γνησίων νομισμάτων. Δύναται δὲ αὕτη νὰπραχθῇ: 1) δι' ἐλαττώσεως τῆς ἀξίας τῶν νομισμάτων· 2) διὰ μέσων, τὰ ὅποια δίδουσιν εἰς νομίσματα κατωτέρας ἀξίας τὴν ὄψιν νομισμάτων ἀξίας μεγαλητέρας. Περὶ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ δικαίου ἔρα

L. 8. D. ad leg. Corn. Ὁ βουαρικὸς ποιν. νόμος, ἄρθρ. 344., ἀπειλεῖ κατὰ διαδίδοντος τοιαῦτα νομίσματα, τὴν ποινὴν τῆς βουαρίας ἀπάτης καὶ χρηματικὴν ποινὴν ἴσην μὲ τὸ τετραπλοῦν τῆς ἀξίας. Ὁ βυρτεμβέργικὸς νόμος, ἄρθρ. 207., ἀπειλεῖ ποινὴν ἀπλῆς εἰρκτῆς. Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἄρθρ. 271., ἀπειλεῖ κατὰ τοῦ ἐλαττοῦντος τὴν ἀξίαν γνησίων νομισμάτων φυλάκισιν 1—6 μηνῶν. Τὸ γαλλικὸν δίκαιον συγγέει τὴν ἀλλοίωσιν τῶν νομισμάτων ὡς ἐχόντων δῆθεν ἀνωτέραν ἀξίαν καὶ τὴν νόθευσιν αὐτῶν. *Hellie théorie III. p. 184. Dronsberg Diss. p. 164.* Περί τοῦ ἐὰν ἢ ἐπαργύρωσις τῶν χαλκίων νομισμάτων ἀποτελῆ ἀδίκημα περὶ τὸ νόμισμα, ἀμφισβῆλλει ὁ *Boehmer ad Carpzeo Qu. 43. obs. J. Dronsberg p. 130.* Διὰ τὴν Γαλλίαν ἔρα *Hellie III. p. 192.*

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἄρθρ. 244., ὅστις δώτη εἰς κισθῆλα ἢ δυσφημισμένα νομίσματα, ἢ εἰς γνήσια μὲν καὶ μὴ δυσφημισμένα, ἀξίζοντα ὅμως ὀλιγώτερον, τὴν ἐξωτερικὴν ὄψιν γνησίων ἢ ἐν χρήσει ἢ πλείοτερον ἀξίζόντων νομισμάτων καὶ θέτη ταῦτα εἰς κυκλοφορίαν, ἐὰν τὸ ὁποῖον ἀπῆλαυτε κέρδος ὑπερβαίῃ τὰς 100 δραχμάς, τιμωρεῖται μὲ εἰρκτὴν, εἰς πᾶσιν δὲ ἄλλην περίπτωσιν μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον 6 μηνῶν· καταδικάζεται δὲ ἐν πληρώσει προσέει καὶ τὸ τετραπλοῦν τοῦ κέρδους, τὸ ὁποῖον ἀπῆλαυτεν ἀποδεδειγμένως.

Σημ. 3. τοῦ ἐκθ. Ἡ ἐν γνώσει πρακτομένη ἀλλαγὴ κισθῆλων νομισμάτων ἐπὶ σκοπῷ τῆς ἐκ νέου διαδόσεως αὐτῶν, τιμωρεῖται ἐν Βουαρία (ἄρθρ. 428. τοῦ ποιν. νόμου) μὲ φυλάκισιν 6 μηνῶν ἕως 1 ἔτους, ἐν Σαξωνίᾳ δὲ (ἄρθρ. 272.) μὲ πᾶς εἰς τὴν ἀπῆτην ἐπιβαλλομένης ποινᾶς, ὡσαύτως καὶ ἐν Βυρτεμβέργῃ (§. 209.).

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἄρθρ. 245.,

ὅστις ἄνευ συνεννόησεως μετὰ τοῦ παραχαράκτου ἢ κιβδηλοποιῦ ληψάνει δι' ἀνταλλαγῆς καὶ ἐξοδεύει ἐν γνώσει παραχαραγμένα ἢ κιβδηλα νομίσματα, ἢ εισάγει ἢ διαδίδει ἀπηγορευμένα, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον 3 μηνῶν.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Ἀμφισβητεῖται, ἂν κατὰ τὸ κοινὸν γερμανικὸν δίκαιον ἦναι ἀξιοποινος καὶ ἡ διάδοσις νομισμάτων τὰ ὅποια ληφθέντα ὡς γνήσια ἐγνωρίσθησαν κιβδηλα· ἀλλὰ τὸ ζήτημα τοῦτο πρέπει νὰ λυθῇ καταφατικῶς, καθόσον ἀρμόζει εἰς τὴν πράξιν ἢ ἔννοια τῆς ἀπάτης. *Martin* §. 256. *Heffter Lehrb.* σελ. 409. *Abegg* σελ. 597. Οἱ νεώτεροι ποιν. νόμοι ἐπιβάλλουσι χρηματικὴν ποινὴν. Τὸ πρωσσιακὸν δίκαιον §. 262., ὁ γαλλικὸς ποιν. νόμος ἄρθρ. 135., ὁ βαυαρικὸς νόμος ἄρθρ. 428., ὁ σαξωνικὸς νόμος ἄρθρ. 273. καὶ ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος ἄρθρ. 210. ἀπειλοῦσι καὶ φυλάκισιν

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἄρθρ. 246., ὅστις ἐξοδεύει ἐν γνώσει παραχαραγμένα ἢ κιβδηλα νομίσματα, τὰ ὅποια ἔλαβεν εἰς πληρωμὴν, εἰς ἄλλην παρὰ τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ 245. ἀναφερομένην περίπτωσιν, καταδικάζεται εἰς χρηματικὴν ποινὴν ἴσην μὲ τὸ τετραπλοῦν τῶν ἐξοδευθέντων νομισμάτων, οὐδέποτε ὅμως κατωτέραν τῶν 20 δραχμῶν.

§. 179.

Ἡ ποινὴ (α), τὴν ὁποίαν ἐπιβάλλει ἡ ποινικὴ διάταξις τοῦ Καρόλου (β), εἶναι Α) ὡς πρὸς μὲν τοὺς κατασκευάζοντας κιβδηλα τουτέσιν ὡς πρὸς τὴν ἐσωτερικὴν ἀξίαν κακὰ νομίσματα, ἢ τοὺς ἐν γνώσει δεχομένους τὰ τοιαῦτα παρὰ τῶν παραχαρακτῶν καὶ ἐκ προθέσεως διαδίδοντας αὐτὰ (γ), ὁ διὰ πῦρὸς θάνατος (δ), ἀδιαφόρως, ἐὰν ὁ πράξας ἔχη τὸ πρὸς νομισματοποιεῖν δικαίωμα ἢ οὐ (ε).

νῆς με τὸν βυθὸν τοῦ ἀξιοποίνου τῆς πράξεως παρατηρήσαντες, δὲ τὴν ἀπέρκετον βυθολογίαν τῆς ἐνοχῆς, ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀδικήματος, ἀπέσχον τελευταῖον ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου καὶ ἐπέβηλλον μόνον πολυετῆ βραδείν εἰρκτὴν *Sprangenberg zu Struben*, σελ. 22. *Tittmann Handb.* II. σελ. 34. *Bauer Lehrb.* §. 302. Ὅρα ἀνωτέρω τὰ ἐπιβαλλομένας ποινὰς ἐν σημ. 2. τοῦ §. 176.

§. 180.

Ὡς μέτοχον τοῦ προκειμένου ἀδικήματος θεωροῦσιν οἱ νόμοι καὶ ἐκείνον (α), ὅστις ἔχων γινῶσιν τοῦ ἀδικήματος, δὲν τὸ καταμηνύει εἰς τὴν ἀρχὴν (β). Πᾶς δὲ ὁ ἐν γνώσει παραχωρῶν τὴν οἰκίαν του εἰς παραχαράκην, διὰ τὰ χρῆσιμύση εἰς τοῦτον ὡς ἐργαστήριον, ἀπόλλυσιν αὐτήν (γ). Τὰ δὲ παραχαραγμένα ἢ κίβδηλα νομίσματα δημεύονται.

(α) Αἱ διατάξεις τῶν γερμ. αυτοκρατορικῶν νόμων περὶ συμμετοχῆς τῶν ἡγεμόνων εἰς τὸ ἀδικημα καὶ περὶ τῆς ὑπὸ ἡγεμόνων τελουμένης παραχαράξεως (π. χ. *Wahlkap.* art. 9. §. 6.) δὲν ἐπιδέχονται πλέον πρακτικὴν ἐφαρμογὴν.

(β) *L. 9. §. 1. D. ad L. Corn. de fals. R. A. v. J. 1539. §. 163.*

(γ) *C. C. C. Art. cit.*

Σημ. τοῦ ἐκδ. Τὴν μὴ καταμηνύσιν τιμωροῦσιν ὡσαύτως ὁ γαλλικὸς ποιν. νόμος (ἄρθρ. 136., τὸ ὁποῖον ὁμοίως κατηργήθη διὰ τοῦ νόμου τοῦ 1832.), τὸ πρωσσικὸν δίκαιον §. 262 καὶ ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος ἄρθρ. 213.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἄρθρ. 242., ὅστις, ἐκτὸς τῶν στενωπῶν συγγενῶν, ἔχων γινῶσιν παραχαράξεως ἢ κίβδηλείας, ἢ τοῦ τόπου ὅπου εἶναι ἀποθεμείνα τοιαῦτα νομίσματα, ἢ τῶν ἀνθρώπων οἵτινες τὰ διαδίδουσι, δὲν ἀναγγέλλῃ τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν ἀρχὴν ἐντός 24 ὡρῶν, τιμωρεῖται με φυλάκισιν.

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Ἄδικήματα κατὰ τῆς διατακτικῆς ἐξουσίας Σπουδαρχία.

Menteti Kettwig de ambitu antiquo et hodierno liber.
Bremæ 1695.

J. G. Petsch Comm. de crimine Simoniae. Hal. 1719. 8.

Jos Gabaleonis ad L. Julian de Ambitu commentatio. Lips.
1743. (ap. *Fellenberg Jur. ant. T. I. N. 8.*)

J. C. Hillesheim de ambitu veteri et novo. Col. 1754. 4

§. 181.

Ὅστις διὰ τρόπου μὴ θεμιτοῦ κατὰ νόμον προσπαθεῖ ν' ἀποκτήσῃ δημοσίαν ἀρχήν, ἢ δίδει τοιαύτην ἀρχήν εἰς ἄλλον, πράττει ἐναντίον τῆς διατακτικῆς ἐξουσίας, πηγῆς τοῦ δικαιώματος τῆς τῶν ἀρχῶν διανομῆς, καὶ γίνεται ἔνοχος τοῦ ἀδικήματος τῆς σπουδαρχίας (*ambitus*) (α). Συνίσταται δὲ αὕτη εἰς τὴν παράνομον ὑπόσχεσιν πρὸς ἴδιον δημοσίας ἀρχῆς ἢ εἰς τὴν παράνομον προσπάθειαν πρὸς ἀπόκτησιν τοιαύτης (β).

(α) *L. un. D. ad L. Jul. amb. L. un. C. ad L. Jul. amb. L. 31. C. de ep. et cler. Nov. 8. c. 1. 7. 8. N. 123. c. 2. 10.* Προφορικῶς περὶ τῆς ἰσχυρίας τοῦ ἀδικήματος τούτου.

(β) Ὁ *contractus suffragii* (*L. un. C. de suffragio*) δύνανται κατὰ τοσοῦτον μόνον εἶναι ἐν ἰσχύϊ ἀκόμη (δυνάμει τῶν νεαρ. 8. καὶ 161.), καθόσον ἀφορᾷ τὴν πρὸς τῶν ἡγεμόνων σύστασιν ἄλλων ὑποθέσεων τοῦ συμβαλλομένου. Περὶ τοῦ *contractus suffragii* ἐν γένει πρὸς *B. Reisig Diss. de contractu suffragii ad L. un. Cod. de suffragio Gött. 1737. Röhmer's Rechtsfälle, Bd. II. Abh. I. σελ. 24. Weber nat. Verb. §. 67. Anm. 6. σελ. 239. ff.* Προφορικῶς περὶ τοῦ πρὸς τοῖς *scriptoribus hist. Aug.* συγχάκις ἀνεφερομένου ἀδικήματος τῆς *venditio fumi*. Πρὸς *L. G. A. Pernice obs. de fumi venditoribus, in Ejusdem Diss. de furum genere quod director. nom. etc. (Gött. 1821.) p. 46. sq.*

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Τὸ ἐν τῷ ῥωμαϊκῷ δικαίῳ ἀπαντώμενον crimen ambitus ἀνήγετο εἰς τὸ ἐπὶ δημοκρατίας σύστημα, κατὰ τὸ ὅποιον ἢ τῶν ἀρχῶν δόσις ἐξήρτατο ἐκ τοῦ λαοῦ, καὶ ἐπομένως οἱ ὑποψήφιοι ἐπροσπάθουν πολλάκις διὰ χαμερπῶν μέσων ἢ ἀποκτήσωσι τὴν εὐνοίαν τῶν ψηφοφορούντων. Ὡς πρὸς τὴν ἱστορίαν ὄρα *Cremani elem. jur. criminis*. §. 120. καὶ *Poggi elem. juris prud. crim. L. IV. cap. XV.* (p. 81.). Περὶ δὲ τῆς *L. un. D. ad leg. Jul. de ambitu*, ὅπου ἀναφίνεται ἢ ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων μεταβληθεῖσα κατάσταση τῶν πραγμάτων, *Poggi*, αὐτόθι p. 85. Εἰς τα municipia διετήρησε πάντοτε τὴν ἰσχὺν τοῦ ὀνόμου. Περὶ τῆς ἐποχῆς τῶν αὐτοκρατόρων ὄρα *L. un. Cod. ad leg. Jul. de ambit. L. 6. Cod. ad leg. Jul. repetund Nov. 8. cap. 8.* εἶναι βέβαιον, ὅτι ἡ *lex Julia* δὲν ἐφηρμόζετο εἰς τὴν περὶ ἐκείνων τῶν ὑπουργημάτων σπουδαρχίαν, τὰ ὅποια ἐδίδεν ὁ αὐτοκράτωρ. Διάφοροι περιπτώσεις, ἐκ τῶν ὁποίων πολλὰ δὲν ἀπετέλουν σπουδαρχίαν, ἤπειλοῦντο μὲ ποινῆν. *Rosshirt Gesch. III.* σελ. 201. Ἡ *venditio fumi* ἀναφέρεται εἰς τὸ αἰσχρὸν ἔργον ἐκείνων, οἵτινες ἐλάμβανον μὲν χρήματα παρὰ τῶν ὑποψηφίων, διὰ τὴν να συνεργήσωσιν εἰς τὴν να τοῖς δοθῇ ἀρχή τις, καὶ ὑπέσχεοντο μεγαλοῤῥημονοῦντες περὶ τῆς ἐπιόροῆς των να προμηθεύσωσι θέσιν, ἀλλὰ κυρίως τοῦς ἐξηπάτιων. *Pauli recept. sent. V. Tit. 25. §. 13. Gothofred ad Cod. Theod. Lib. I. Tit. 7. Poggi elem. jurisprud. crim. Lib. IV. cap. XIV.* Εἰς τὴν διὰ τῆς δικαστικῆς πράξεως μόρφωσιν τῶν περὶ τοῦ crimen ambitus ἀρχῶν συνετέλεσε καὶ ἡ περὶ τῆς σιμωνίας διδασκαλία τοῦ κανονικοῦ δικαίου. *Eichhorn Grunds. des Kirchenrechts II. Thl.* σελ. 124. Ἄλλ' ἡ σιμωνία ἐφηρμόζετο συνδεδεμένη μὲ τὴν ἐκκλησιαστικὴν πειθαρχικὴν ἐξουσίαν ἐπὶ ἐκκλησιαστικῶν ἀρχῶν εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἐπροσπάθει τις διὰ κοσμικῶν συμφερόντων ἢ

ἀποκτήσῃ *spiritualia*. Κατὰ τὸ κανονικὸν δίκαιον (c. 12. X. de simon.) ἐτιμωρεῖτο καὶ αὐτὸς ὁ ἐκ τοῦ κλήρου ὁ λαμβάνων χρήματα, διὰ νὰ μεσολαβήσῃ παρά ταῖς ἀρχαῖς ἢ νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν περαιοῦσιν ἐκκλησιαστικῶν ὑποθέσεων.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Εἰς τὰς νεωτέρας νομοθεσίας ὀλίγα τινὰ περιέχονται περὶ τοῦ προκειμένου ἀδικήματος, διότι ἐξαρκούσιν αἱ περὶ δωροδοκίας καὶ νοθεύσεως ποινικαὶ διατάξεις. Τὸ πρωσσικὸν δίκαιον ἀπειλεῖ ἐν μὲν τῷ §. 325. καθίρεσιν κατὰ παντός, ὅστις ἀπέκτησεν ἀρχὴν διὰ δώρων ἢ δι' ὑποσχέσεως ἀντικειμένων χρηματικῶν ἀξίας, ἐν δὲ τῷ §. 326. κατὰ παντός ὅστις παρανόμως καταχρᾶται τὸ ὅποσον ἔχει δικαίωμα τοῦ νὰ διορίζῃ εἰς ὑπουργήματα, προσωπικὴν στέρησιν τοῦ δικαίωματος τούτου (περὶ συστημάτων ὅρα §. 327.), καὶ κηρύττει τοῖς προϊτταμένους, οἵτινες προάγουσι τινὰ εἰς δημοσίαν ἀρχὴν, χωρὶς νὰ προηγηθῇ ἡ διατεταγμένη ἐξέτασις περὶ τῆς ἰκανότητος αὐτοῦ, ὑπευθύνους διὰ πᾶσαν ἐκ τούτου προκύπτουσαν ζημίαν. Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος, ἀρθρ. 113, πραγματεύεται περὶ τοῦ ἀδικήματος τούτου ἐπὶ μόνων τῶν ἐκλογῶν καὶ τιμωρεῖ (μὲ ἀπχγόρευσιν ἀπὸ τῶν ἀστυκῶν δικαιωμάτων καὶ ἀπὸ τῶν δημοσίων ἀρχῶν καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν) πάντα, ὅστις προκειμένων ἐκλογῶν ἀγοράζει ἢ πωλεῖ ψήφους à un prix quelconque (ὅρα πολλὰ ἐκτεταμένως : *Hellie théorie III. p. 84.*) Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἀρθρ. 318., ἀπειλεῖ χρηματικὴν ποινὴν καὶ, ἐὰν ὑπάρχωσιν ἐπιβαρυντικαὶ περιστάσεις, φυλάκισιν κατὰ παντός δημοσίου ὑκαλλήλου καὶ κατὰ παντός πολίτου, ὅστις προκειμένου διορισμοῦ εἰς θέσιν, ὑπ' αὐτῶν διδομένης ἢ προκειμένης ἐνεργείας τῶν δικαιωμάτων τοῦ ψηφοφορεῖν ἢ ἐκλέγειν, δέχεται ἢ ἀπαιτεῖ δῶρα, ἢ παροχάς· ὁμοίως καὶ κατ' ἐκείνου, ὅστις πρὸς ἀπόκτησιν ἀρχῆς γίνεται ἔνοχος· δωροδοκίας (ἢ διάταξις ὅμως αὕτη δὲν ἐ-

φαρμόζεται ἐπὶ ἐκείνων, οἱ ὅποιοι ὄντες κύριοι δικαιοδοσίας ζητοῦσιν ὠφελείας πρὸς τῶν δικαστικῶν ἐπιμελητῶν τοῦς ὁποίους προσλαμβάνουσι). *Günther das saechs. Gesetzb.* σελ. 161. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἀρθρ. 160., ἀπειλεῖ φυλάκισιν τὸ πολὺ ἐνὸς ἔτους κατὰ παντός, ὅστις προκειμένης ἐκλογῆς εἰς θέσιν ἢ εἰς βουλὴν ὑπόσχηται εἰς τοῦς ἐκλογεῖς δῶρα, ὡς καὶ κατὰ παντός, ὅστις δέχεται αὐτά. Τὸ ἀρθρ. 426. ἀπειλεῖ κατ' ἐκείνου, ὅστις μεταχειρίζεται δωροδοκίαν ἢ ἀπάτην, διὰ ν' ἀποκτήσῃ δημοσίαν ἀρχήν, ἢ, ἐπὶ ἐκλογῶν, διὰ νὰ κερδήσῃ ψήφους, τὴν εἰς τὴν δωροδοκίαν ἢ ἀπάτην ἀνκλογοῦσαν ποινὴν καὶ τὴν ἀπόλυσίν του ἀπὸ τῆς οὕτως ἀποκτηθείσης ἀρχῆς.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸ ἀρθρ. 190. τοῦ ἑλλήν. ποιν. νόμου, αἱ κατὰ τὰς ἐκλογὰς δωροδοκίαι τιμωροῦνται καὶ ὡς πρὸς τὸν δωροδοκῆσαντα καὶ ὡς πρὸς τὸν δωροδοκηθέντα με χρηματικὴν ποινὴν ἴσην μετὴν διπλασίαν ἀξίαν τοῦ δώρου, μηδέποτε δὲ κατωτέραν τῶν 500 δραχμῶν, καὶ μετὴν στέρησιν τῆς ἐνεργείας τῶν ἐντοῖς ἀρθροῖς 21 καὶ 23 τοῦ ποιν. νόμου ἀναφερομένων δικαιωμάτων ἐπὶ 5—10 ἔτη.

§. 182.

Τὸ ἀδίκημα δύναται νὰπραχθῇ: 1) διὰ συγχρόνου ἐνοχῆς τοῦ σπουδαρχοῦντος καὶ τοῦ διδόντος τὴν ἀρχήν, ἐάν π. χ. ὁ σπουδαρχὸς δωροδοκῆται: 2) διὰ μονομεροῦς ἐνοχῆς τοῦ σπουδαρχοῦντος ἐάν οὕτως προσπαθῇ ν' ἀποκτήσῃ τὴν ἀρχήν διὰ βίας, καταπίσεως ἢ ἀπάτης (α). 3) διὰ μονομεροῦς ἐνοχῆς τοῦ διδόντος τὴν ἀρχήν, ὡς ἐπὶ τῆς ὑπὸ τρίτου δωροδοκίας.

(α) L. no. C. de ambitu.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Τὸ ἀδίκημα πρέπει κατὰ τὴν σημερινὴν του ἐφαρμογὴν νὰ θεωρηθῇ ὑπὸ διττὴν ὄψιν : 1) καθόσον προσπαθεῖ τις ν' ἀποκτήσῃ διὰ παρανόμων μέσων πολιτικὴν ἢ παρὰ τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας ἐξαρτωμένην ἐκκλησιαστικὴν ἀρχὴν· 2) καθόσον προσπαθεῖ τις ν' ἀποκτήσῃ διὰ παρανόμων μέσων ψήφους, πρὸς ἐπιτυχίαν δημοτικῆς ἀρχῆς ἢ βουλευτικῆς ἐκλογῆς· 3) καθόσον λαμβάνει τις πληρωμὴν διὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν εἰς αὐτὸν ἀνηκόντων δικαιωμάτων τοῦ διορίζειν ἢ προτείνειν. Περὶ τῆς ὑπὸ ἀριθ. 2. περιπτώσεως ὑπάρχει νεώτατος νόμος, ὁ βαατλανδικὸς (*Zeitschrift für ausländische Gesetzgebung* VI. Th. 172.) τὸ *crimen ambitus* δύναται παλλάκις νὰ ὑπαχθῇ εἰς ἄλλα ἀδικήματα, εἰς τὴν δωροδοκίαν π. χ. ἢ τὴν ἀπάτην, ἢ ν' ἀποτελέσῃ, ὡς πρὸς τὸν δίδοντα τὴν ἀρχὴν, παράβασις τῶν περὶ τὴν ὑπηρεσίαν καθηκόντων. Ὅτι τὸ ῥωμαϊκὸν καὶ τὸ κανονικὸν δίκαιον δὲν ἐπιδέχονται ἐφαρμογὴν, ἀναγνωρίζει ὁ *R osshirt* *Gesch.* III. σελ. 204—203. Ὅρα προσέτι *Abegg* *Lehrb.* σελ. 618.

§. 183.

Τὸ ἀδίκημα εἶναι τετελεσμένον, Α) ὡς πρὸς μὲν τὸν σπουδαρχοῦντα, ἅμα τελεσθῇ ἡ ἀθέμιτος πράξις, ἥτις ἐμελλε νὰ προσδιορίσῃ τὴν θέλησιν τοῦ ἄλλου εἰς τὸ νὰ πράξῃ ὅ,τι ἀπαιτεῖται πρὸς παραχώρησιν τῆς ἀρχῆς. Εἶναι δὲ ἀδιάφορον ἂν ὁ σπουδαρχῶν κατεστάθῃ εἰς αὐτὴν τῶ ὄντι ὡς καὶ ἂν ἔχῃ ἢ μὴ τὴν ἀπαιτουμένην ἰκανότητα (α). Β) Ὡς πρὸς τὸν δίδοντα τὴν ἀρχὴν ἀπαιτεῖται προσέτι ἰδίως νὰ ᾔναι αἱ πράξεις αὐτοῦ σύμφωνοι μὲ τὸν σκοπὸν τοῦ δωροδοκούντος, ἂν καὶ ὁ σκοπὸς οὗτος δὲν ᾔθελε πληρωθῇ καθ' ὅλοκληρίαν. Ἐνδὲν ἐγένεεν εἰσέτι τοιαύτη πρᾶ-

ξις, ἐφαρμόζεται κατὰ τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου ἡ ἔννοια τοῦ *crimen repetundarum*.

(α) Δικρονιὶ ὁ Martin Lehrb. §. 222.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ὡς πρὸς τὰ μέτα, δι' ὧν πράττεται τὸ ἀδίκημα, εἶναι ὑπὲρ τὸ μέτρον γενικὴ ἡ γνώμη τοῦ *Heffler* (*Lehrbuch* σελ. 2+3.), κατὰ τὸν ὁποῖον ἡ γρῆσις ἀπατηλῶν μέσων, τεινόντων εἰς τὸ νὰ πείσωσι τὸν διδόντα τὴν ἀρχὴν νὰ συνεργήσῃ ὑπὲρ τοῦ σπουδαρχοῦντος, ἀποτελεῖ τὸ *crimen ambitus*. Διότι ὅστις σποσδαρχὸν προσποιεῖται ὅτι ἔχει ἰδιότητος ἕνεκα τῶν ὁποίων γινώσκει, ὅτι θέλει παρακινήθῃ ὑπὲρ αὐτοῦ ὁ δίδων τὴν ἀρχὴν, ἢ, ὅστις, ἐπὶ ἐκλογῶν, προσπαθεῖ νὰ κερδήσῃ ψήφους, μεγαλορῶρημονῶν περὶ τῶν μελλουσῶν πράξεων του, πράττει μὲν ἐναντία τῆς ἠθικῆς, ἀλλὰ δὲν εἶναι καὶ ἀξιοποιος. Ἄλλην γνώμην περιστελλουσάν τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀδικήματος ἔτι μᾶλλον ἔχει περὶ τῶν αὐστατικῶν αὐτοῦ ὁ *Bauer Lehrbuch* §. 353.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὸν *Bauer Lehrbuch*, §. 353. δύνανται νὰ προχθῇ τὸ ἀδίκημα καὶ διὰ παρανόμου ἐπιδιώξεως ἀρχῆς τινος δι' ἄλλον· ἐνταῦθα ὅμως πρέπει νὰ διακρίνωμεν, ἐάν ὑπάρχῃ συνεννόησις μετὰ τοῦ ὑποψηφίου ἢ ὄχι. Εἰς τὴν πρῶτην περίπτωσιν, δύναται νὰ ἦναι ἀξιοποιος ὁ τρίτος, ὡς μέτοχος τοῦ *ambitus*. Εἰς τὴν δευτέραν ὅμως, δὲν εἶναι τιμωρητέος, διότι, ἐάν δὲν ἦναι καθ' ἑαυτὸ ἀξιοποιος, τὸ μέσον, τοῦ ὁποίου ἔκαμε χρῆσιν, δὲν ὑπάρχει νόμος ἐκτείνων ἐπὶ τοσοῦτον τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀδικήματος. *Heffler Lehrbuch*, σελ. 243. Ἵρα ὅμως *Wachter Lehrb.* II. σελ. 492.

§. 184.

Ἡ σπουδαρχία (*ambitus*) ἐν γένει περιλαμβάνει ἐκ ἑαυ-

τῆ τὴν περὶ τὰ κοσμικὰ καὶ τὴν περὶ τὰ ἐκκλησιαστικά.
Κατὰ τὸ κανονικὸν δίκαιον, ἡ περὶ τὰ ἐκκλησιαστικά
σπουδαρχία ὑπάγεται εἰς τὴν σιμωνίαν (α). Σιμωνία λοιπὸν
εἰς στενωτάτην σημασίαν λέγεται ἡ περὶ τὰ ἐκκλησιαστι-
κὰ σπουδαρχία.

- (α) Ἡ σιμωνία εἰς πλατυτέραν σημασίαν περιλαμβάνει κατὰ τὸ κανονικὸν δίκαιον δεκαεννέα κύρια ἀδικήματα, ἐν τῶν ἑποίων εἶναι καὶ ὁ ambitus ecclesiasticus. Πρὸς. Böhmer J. E. P. P. IV. L. V. Tit. 3. §. 3. Ecl. jus d. Diss. de involucris Simonia detectis. Hel. 1736. Fleischer's Einleitung zum geistl. Recht. Buch II. II. 28.

§. 185.

Οἱ νόμοι ἐπιβάλλουσιν Α) εἰς μὲν τὴν περὶ τὰ κοσμικὰ
σπουδαρχίαν τὴν ποινὴν τῆς δημεύσεως, τῆς ἐξορίας
καὶ τοῦ σωματικοῦ σωφρονισμοῦ (α). Β) εἰς δὲ τὴν περὶ
τὰ ἐκκλησιαστικά (τὴν σιμωνίαν), τὴν ποινὴν τῆς ἀποβολῆς
ἀπὸ τῆς ἀποκτηθείσης ἀρχῆς, καὶ τὴν ἀτιμίαν (β). Ἄλλ'
ἡ νομολογία δὲν παραδέχεται τὰς ποινὰς ταύτας (γ).

- (α) Νεαρ. 8. κεφ. 8. §. 1. Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης κατηργήθησαν αἱ L. un §. 4. D. h. t. καὶ L. un. C. ood. Διαφανεῖ ὁ Martin I. c §. 223.

Ἡ πράξις ἐπιβάλλει κατὰ προαίρεσιν ποινὰς, συνήθως δὲ τὴν ποινὴν τῆς ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας ἀποβολῆς.

- (β) L. 31. C. de episc. et cler. c. 6. X. de Simon. c. 2. X. de confessis.

Ὁ τῷ ambitus ἐνοχος patronus ἀποστρεφεται παρὰ τοῖς διαμαρτυρουμένοις τὸ jus patronatus.

- (γ) Bauer Lehrbuch §. 331.

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΡΙΤΗ.

Ἀδικήματα κατὰ τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας.

ΥΠΟΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΠΡΩΤΗ.

Παράνομος αὐτοδικία.

§. 186.

Ἡ ἀθέμιτος αὐτοδικία κατὰ πλατυτέραν ἔννοιαν συνίσταται εἰς τὴν χρῆσιν βίας πρὸς ἐκδίκησιν ἢ πρὸς αὐτογνώμονα ἐγκατάστασιν εἰς τὴν ἐνέργειαν διαφιλονεικουμένου δικαιώματος. Περιλαμβάνει λοιπὸν τὴν ἰδιωτικὴν ἐκδίκησιν καὶ τὴν κυρίως λεγομένην αὐτοδικίαν (τὴν αὐτογνώμονα ἐπιδίωξιν διαφιλονεικουμένου δικαιώματος), ἣτις ἀπαγορεύεται ἐν τῇ πολιτείᾳ, διότι ἐν αὐτῇ δὲν δύνανται τὰ δικαιώματα νὰ ἰσχυροποιῶνται ἄλλως, εἰμὴ διὰ δημοσίου ἀποφάσεως τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας.

Σημ. I. τοῦ ἐκδ. Εἰς τὴν ἄνευ βίας αὐτοδικίαν πρέπει νὰ ἐπιβάλλωνται κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον (ἢ L. 7. D. ad L. Jul. de vi priv. δὲν εἶναι διόλου ἐναντία) μόναι αἱ διὰ τῶν ρωμαϊκῶν νόμων ἀπειλούμεναι ἰδιωτικαὶ ποιναί. Ὅρα καὶ Bauer Lehrb. § 358. Δυσκόλως δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ τὸ σύστημα νεωτέρων τινῶν νομοθεσιῶν, αἱ ὁποῖαι θεωροῦσι τὴν αὐτοδικίαν ὡς δημοσίον κατὰ τῆς πολιτείας ἀδίκημα. Ἡ ἐποψὶς τῶν δημοσίων ἀδικημάτων δὲν ἀρμόζει εἰς τὴν αὐτοδικίαν παντάπασι (Wächter Lehrb. II. σελ. 52.) καὶ δικαίως ἐγνωμοδότησεν ἡ ἐπιτροπὴ τῶν ἀνωθερικῶν βουλῶν εἰς τὴν ἐκθεσὶν τῆς (σελ. 64.), ὅτι ἡ

ἄπλη αὐτοδικία δὲν ἔπρεπε ποσῶς νὰ καταταχθῆ εἰς τὸ ποι-
νικὸν δίκαιον. Ὄπου δὲν κατηργήθη ῥητῶς ὑπὸ τοῦ ἐγγχωρίου
νόμου ἢ διὰ τοῦ edictum divi Marci ὀριζομένη ἰδιωτικὴ
ποινή, πρέπει καὶ σήμερον ἔτι νὰ ἐφαρμόζεται. Ἐξκρτάται
δὲ ἀπὸ τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἀδικήματος, ἐὰν δύναται νὰ ἐπι-
βληθῆ καὶ δημοσίᾳ ποινή. Ἐὰν ἡ πρᾶξις ὑπάγῃται εἰς τὸ
crimen vis, δὲν εἶναι ἀμφιβολία, ὅτι συγχωρεῖται ἡ τι-
μωρία. Εἰς τὴν L. 7. D. ad leg. Jul. de vi priv. παραπέμ-
τουςιν οἱ : Rosshirt Gesch. III. σελ. 109. Abegg σελ. 583.

Σημ. 2. ταῦ ἐκδ. Αἱ νεώτεραι νομοθεσίαι τιμωροῦσι τὴν ἄπλην
αὐτοδικίαν. Τὸ πρωσσικὸν δίκαιον, §. 157, ἀπειλεῖ κατ'
ἐκείνου, ὅστις περὶ τὴν ἀρχὴν προσπαθεῖ ν' αὐτοδικήσῃ,
ἐνῶ δὲν τὸ συγχωρεῖ ὁ νόμος, ἐὰν μὲν δὲν ἐγένετο βία
κατὰ προσώπων ἢ πραγμάτων, πρόστιμον ἢ προσωπικὴν
κράτησιν, ἄλλως δὲ, φυλάκισιν 2—6 μηνῶν. Ὁ βουαρικὸς
νόμος, ἄρθρ. 420, (ὑπὸ τὸ κεφάλαιον τῶν κατὰ τῆς κοι-
νῆς εἰρήνης ἀδικημάτων) τιμωρεῖ τὴν ἄπλην αὐτοδικίαν μὲ
χρηματικὴν ποινὴν τὸ πολὺ 100 φιορινίων ἢ μὲ φυλάκισιν
τὸ πολὺ 1 μηνός. Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἄρθρ. 204, ἀπει-
λεῖ πρόστιμον ἢ φυλάκισιν τὸ πολὺ ἐξ ἑβδομάδων. Ὁμοίως
ὁ βυρτεμπεργικὸς νόμος, ἄρθρ. 200. κατὰ τὸν ὅποιον ὅμως
δὲν συγχωρεῖται ἡ ἐξ ἐπαγγέλματος καταδίωξις. Ὁ βυρ-
τεμπεργικὸς νόμος τῆς 5 Σεπτεμβρίου 1839, §. 8, καταρ-
γεῖ τὰς ἰδιωτικὰς ποινάς. Ὁ ἄλτεμβουργικὸς νόμος τῆς
25 Μαρτίου 1825, §. 14, ἀπειλεῖ κατὰ τῆς αὐτοδικίας τὴν
αὐτὴν ποινὴν ὡς τὸ πρωσσικὸν δίκαιον.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλήν. ποιν. νόμον (εἰς τὸ κε-
φάλαιον περὶ διαταράξεων τῆς εἰρήνης καὶ περὶ ἄλλων ἀνόμι-
μῶν πράξεων), ὅστις, ἐκτὸς τῶν παρὰ τοῦ νόμου ἐξηρημένων
περιπτώσεων, αὐτοδικεῖ κατὰ νομιζομένης ἢ ἀληθοῦς προσ-

βολῆς, ἢ πραγματοποιεῖ αὐτογνομόνως ἀξίωσιν περὶ δικαιώματος, τὸ ὁποῖον ἢ ἔχει ἢ ἄλλως ἀντιποιεῖται, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 4 μηνῶν· ἐὰν δὲ πρὸς τούτοις συμβῇ βία ἐπίθεσις κατὰ προσώπου, μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 6 μηνῶν (ἄρθρ. 205). Οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι οἵτινες δι' ἀξίωσιν δικαιώματος, τὸ ὁποῖον ἔχουν ἢ ἀντιποιοῦνται πληρόνουν ἀσθασιῶς αὐτοὶ ἐκυτοῦς ἐκ τῶν ἀνά χειρὰς των δημοσίων χρημάτων, τιμωροῦνται μὲ πειθαρχικὴν ποινὴν ἐν δὲ ὑποτροπῇ, μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 6 μηνῶν καὶ ἀποβάλλονται συγχρόνως τῆς ὑπηρεσίας (ἄρθρ. 206.).

§. 187.

Μόνον ἐν περιπτώσει ἀμόνης καὶ πρὸς διατήρησιν τῆς παρανόμως προσβαλλομένης νομῆς (α), ἐπιτρέπεται ἡ αὐτοδικία (§. 37—39.). Ἐνίοτε παραδέχονται μάλιστα οἱ νόμοι καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἰδιωτικῆς ἐκδικήσεως (β).

(α) L. 1. §. 27. L. 3. § 9. L. 17. de vi et vi armata. L. 1. C. unde vi C. 6. de sent. exc. in 6to.

(β) G. A. d. Struv tract. de vind. priv. ed. 5ta. Jen. 1748. C. F. Walch pr. exhibens historiam juris civilis de vindicta privata. Jen. 1768.

§. 188.

Ἡ ἀθέμιτος αὐτοδικία εἶναι Α) ἀπλή, ὅταν ἡ αὐτογνώμων ἐγκατάστασις εἰς τὴν ἐνέργειαν δικαιώματος τινος γίνεται ἀνευ βίας (α)· ἐπιφέρει δὲ τότε τὴν στέρησιν τοῦ δικαιώματος τούτου, ἢ, ἐὰν ἡ ἀξίωσις τοῦ δικαιώματος δὲν ᾔτο βάσιμος, τὴν εἰς τὴν ἀντίδικον πληρωμὴν τῆς ἀπλῆς ἀξίας τοῦ δικαιώματος (β).

(α) Αὐτοδικία ἐν γένει ὑπέρχει, ὅταν τις quod deberi sibi putat. non per

judicem reposcit. L. 13. D. q. m. e. L. penult. D. ad L. Jul. de vi priv.

- (6) L. 13. D. quod met. causa. L. 7. ad L. Jul. de vi priv. L. 7. 10. C. unde vi c. 13. C. 1. qu. 4. c. 2. C. 16. qu. 2. C. 18. de praeb. in VI. K. O. 1321. 1. 32 §. 3. R. A. 1532. 1. 3. §. 15. Ω; πρὸς τὴν ἐξαρμογὴν τῶν διατάξεων τούτων πρὸ. Boehmer D. de poena jus sibi dicentis sine judice. (In Ex. ad D. T. II. Ex. 23.). Idem de poena j. s. d. hodierna. ibid. Ex. 24.). E. L. A. Eisenhardt D. poena legih. Rom. ady. vind. priv. sancita in foris adhuc recepta. Helmst. 1787. Kind quaest. for. T. III. c. 2. p. 6—8. Linde Zeitschrift für Civilrecht I. Bd. 3. H. σελ. 396.

§. 189.

B) Βαρεία εἶναι α) πᾶσα αὐτοδικία πρὸς ἐπιδίωξιν δικαιοῦματός τινος διὰ τῆς βίας. Διότι εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην συμπίπτουσιν αἱ διατάξεις τοῦ edictum D. Marci μετὰς νομίμους συνεπείας τῶν βιαιοπραγιῶν (criminis vis).

β) (Κατ' εἰδικά τινε δίκαια.) ἡ μορομαχία, ἥτοι ὁ δι' ἀπολότως θαλατηγῶρων ὁπλων μεταξὺ δύο ἀτόμων πόλεμος, πρὸς ἀνάκτησιν δῆθεν τῆς προσβληθείσης τιμῆς (α).

- (α) Πρὸ. Paul. Voet. de Duellis liber singularis. ed. 2da. Ultrajecti 1658. 12. Henr. Chr. Thielken D. de duellis. Rost. 1703. Henr. Klugkist D. de veris duellorum limitibus. Ulraj 1727. eum notis et praef. Bannemannii. Hal. 1736. 4. G. Ant. Wiersand D. de duellis sac. mores ant. Germ. et jura novissima. Vitab. 1782. Dröyer von den ehemaligen gerichtlichen Duellgesetzen; in d. Samml. verm. Abhandl. I. Thl. σελ. 139. M. Aschenbrenner über das Verbrechen und die Strafe des Zweykamfs. Bam. u. Würzb. 1804. Mittermaier u. Rosshirt (N. Arch. das CrimR. III. Bd. N. 18. 19. Bd. VIII. N. 15). Cucumus über d. Duell. Würzb. 1821. Car. Türk Diss. de singulari certamine. Sucr. 1823.

Προσθ. τοῦ ἐκθ. Wichers de duello ejusque puniendi ratione. Groning. 1830. Pinet du duel en jurisprudence et en législation. Paris 1829. Mongalvy nouveau pro-

jet de loi sur le duel. Paris 1833. v. *Oppen* Beitr zur Revision d. Gesetze (Köln. 1833.), σελ. 56. *Mit-termaier* (Arch. des Criminalr. neue Folge. I. Bd. N. 44.). *Jolly* du duel et de sa législation. Paris 1838. *Nougaret de Fayet* du duel. Paris 1838. *Mirabel* *Chambaud* questions du duel. Paris 1839. *Hölz* Beitr. zur Strafgesetzgebung. Wien 1835. nr. 1. *Buddeus* in der allg. Hallischen Encyclop. Halae 1836. Bd. XXVIII. σελ. 153. *Vischers* de la répression du duel. Bruxelles 1836. *De Chateau villard* essai sur le duel. Paris 1836. (περιέχει κώδικα κανόνων περί τοῦ τρόπου καθ' ὃν πρέπει κατὰ τὴν ἐπικρατήσαν συνήθειαν νὰ γίνεσται πᾶσα μονομαχία ὡς ἔντιμον μέσον πρὸς διάσωσιν τῆς τιμῆς).

§. 190.

Ἡ μονομαχία ἐν γένει περιλαμβάνει : 1) τὴν *μονομαχίαν* κατὰ στενωτέραν ἔννοιαν, ἥτοι τὸν κατὰ προηγουμένην συμφωνίαν μεταξύ δύο ἀτόμων πόλεμον καὶ 2) τὸν ἐξ ἀμοιβαίας προσβολῆς γινόμενον τοιοῦτον πόλεμον (*rencontre*). Εἰς τὴν διὰ θανατηφόρων ὀπλῶν μονομερῆ προσβολήν, τὴν ὁποίαν παρακολουθεῖ ὡς ἄμεσος συνέπεια ἡ μονομαχία, ἐφαρμόζονται, ἂν προκύψῃ θάνατος, ἡ ἄλλη βλάβη, αἱ περὶ ἀνθρωποκτονίας ἢ περὶ τραυμάτων καὶ βλαβῶν ισχύουσαι ἀρχαί, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν καὶ τῆς ἀμύνης.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Τὸ κοινὸν δίκαιον δὲν περιέχει, ὡς ἀναφέρει καὶ ὁ *Föderberg* αὐτὸς εἰς τὴν τελευταίαν ἐκδόσιν τοῦ συγγραμμάτος του, οὐδὲνα περὶ μονομαχίας ποινικὸν νόμον. Ὅτι δὲν δυνάμεθα ὡς ἐκ τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου (L. 14. §. 6. D. de bonis libertor. L. 7. §. 4. D. ad leg. Aquil.

L. 1. §. 6. D. de postuland. L. 3 D. de bon. eor qui ante sent.) ν' αποδείξωμεν τὸ ἐξιόποιον ἢ μὴ τῆς μονομαχίας, ἔρα *Mittermaier* (Archiv des CrR. neue Folge. I. σελ. 340). Ἡ ἐν τῷ §. 192. ἀναφερομένη γερμαν. αὐτοκρατορικὴ ἀπόφασις (Reichsschluss) φαίνεται μὲν ὅτι εἶχε σκοπὸν σπουδαῖον, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ συγγράμματος τοῦ (*Buchelius*) de duellis. Lubec. 1670. Cap. 83., ἀλλὰ δὲν εἶναι δυνατὸν ν' αποδειχθῆ ἡ δημοσίευσις αὐτῆς ὡς αὐτοκρατορικοῦ νόμου. *Mittermaier* αὐτόθι, σελ. 340. *Rosshirt* Gesch II. σελ. 175. Ἐκ τῆς τιμωρίας τῆς ἀπλῆς αὐτοδικίας (τὸ ὅποιον δὲν εἶναι κἄν ὀρθόν) δὲν ἔπεται τὸ ἐξιόποιον τῆς μονομαχίας. Ἄλλ' ἐκτὸς τούτου, οὐδὲ ἀρμόζει κἄν εἰς τὴν μονομαχίαν ἢ τῆς αὐτοδικίας ἔποψις. *Hefster* Lebrbuch σελ. 393. Ἐπίσης ἀνεφάρμοστος εἶναι ἡ ἀναλογία τοῦ crimen vis (ὡς προτείνει ὁ *Martin* Lebrb. §. 249.) διότι ἐπὶ τῆς μονομαχίας ὑπάρχει ῥητὴ συμφωνία πρὸς χρῆσιν τῶν ὄπλων. *Mittermaier* αὐτόθι, σελ. 344. Ὅτι δὲ ὁ συμβαίνων τυγλὸν θάνατος ἢ ἄλλη βλάβη δὲν δύνανται νὰ ὑπρχθῶσιν εἰς τοὺς περὶ ἀνθρωποκτονίας ἢ περὶ τραυμάτων καὶ βλαβῶν γενικοὺς νόμους, ἔρα *Mittermaier* (Arch. d. CR. Bd. VIII. σελ. 454. καὶ Archiv, neue Folge. I. σελ. 348. v. *Orpen* Beitrage σελ. 56. *Henke* Handbuch. III. σελ. 604. ἔρα καὶ *Meyer* voni Thatbestand σελ. 46. ὡς καὶ τοὺς ἐν τῇ σημ. 2. ἀναφερομένους συγγραφείς. Ἐνταῦθα ἀπαιτεῖται μεγάλη προσοχὴ πρὸς ἀποφυγὴν συγχύσεως τῆς θεωρίας, τὴν ὅποιαν παραδέχεται περὶ μονομαχίας ὁ μέλλων νὰ νομοθετήσῃ, μὲ τὴν ἔποψιν ὑπὸ τὴν ὅποιαν πρέπει νὰ θεωρῆ αὐτὴν ὁ δικαστὴς κατὰ τὸ κοινὸν γερμ. δίκαιον. Νομοθετικῶς πρέπει νὰ θεωρηθῆ ἡ μονομαχία ὡς ἴδιον ἀδίκημα, τὸ ὅποιον, καθὸ διαταράττον τὴν κοινὴν εἰρήνην, εἶναι ἐπιβλαβὲς εἰς τὴν πολιτικὴν κοινωνίαν καὶ, καθὸ περιέχον συμφωνίαν μεταξὺ τῶν μονομαχοῦντων

συνδεδεμένην μὲ κίνδυνον ζωῆς ἢ υγείας, πρέπει τόσῳ αὐστηρότερον νὰ παγορευῆται, ὅσῳ οἱ πολῖται εὐρίσκονται ἠναγκασμένοι νὰ διατρέξωσι τὸν κίνδυνον ἕνεκα τῆς παραγωγῆς τῆν μονομαχίαν προλήψεως. Πρέπει ὅμως νὰ λαμβάνῃ ὁ νόμος ὑπ' ὄψιν τὸ εἶδος τῆς μονομαχίας, μάλιστα δὲ τοὺς ὅρους τῆς προηγουμένης μεταξύ τῶν ἀντιπάλων συμφωνίας, καὶ τὴν διαγωγὴν αὐτῶν, θεωρῶν μόνον ὡς πρὸς τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς τὸ ἐπισυμβῆν ἀποτέλεσμα, (ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα μὲ τὴν παρατήρησιν, ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲν προκύπτει ἐκ προθέσεως). *Mil-termaier* (Arch. neue Folge I. σελ. 372. κ. ἐπ.). Οἱ νεώτεροι συγγραφεῖς καὶ τὰ δικαστήρια ἀμνημονοῦσι ποῦ νὰ στηρίζωσι τὴν τιμωρίαν τῆς μονομαχίας κατὰ τὸ κοινὸν γερμανικὸν δίκαιον, ἐλλείποντος ποινικοῦ περὶ αὐτῆς νόμου. Ὁ *Abbej Leheb.* σελ. 585. στηρίζεται ἐπὶ τῆς νομικῆς γνωμοδοτήσεως, ἣτις ἀποδεικνύει τὴν γνώμην, ὅτι ἡ μονομαχία δὲν πρέπει νὰ ἦναι ἀτιμώρητος, καὶ ἐπὶ τῆς δικαστικῆς πράξεως, ἣτις τὴν τιμωρεῖ. Ὁ *Rosshirt Geschichte II.* σελ. 176. πορίζεται τὸν λόγον τοῦ τιμωρεῖν τὴν μονομαχίαν ἐκ τῆς ἠθικῆς τοῦ λαοῦ καὶ ἐκ τῆς μακρᾶς περὶ τούτου νομολογίας.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὸν αὐστριακὸν νόμον (Κεφ. XX. ἄρθρ. 140.), ὅστις προκαλεῖ τὸν ἕτερον εἰς ἀγῶνα διὰ θανατηφόρων ὄπλων καὶ ὅστις παρουσιάζεται εἰς τὴν μονομαχίαν τιμωρεῖται, ἐὰν μὲν ὁ ἀγὼν δὲν ἔχη κανὲν ἀποτέλεσμα, μὲ κάθειρξιν 1—5 ἐτῶν, ἐὰν δὲ προξενηθῶσι τραύματα, 5—10 ἐτῶν, καὶ ἐὰν προκύψῃ θάνατος, 10—20 ἐτῶν· ἀλλὰ πάντοτε (ἄρθρ. 144.) ὁ προκαλὼν τιμωρεῖται αὐστηρότερον τοῦ προκαλουμένου. Κατὰ τὸ πρῶσιον δίκαιον (ἐν τῷ κεφ. περὶ ἐξυβρίσεως τῆς τιμῆς, ἄρθρ. 669.), ὅστις προκαλεῖ τὸν ἕτερον εἰς μονομαχίαν τιμωρεῖται (κατ' ἀναλογίαν τοῦ

ἐρεθισμού ὅστις τὸν παρεκίνησεν εἰς τὴν τοιαύτην πρόκλησιν) μὲ κἀθειρξιν ἐν φρουρίῳ ἐπὶ ἔτη 3—6. ἐπίσης καὶ ὅστις δέχεται τὴν πρόκλησιν. Οἱ μονομαχοῦντες στεροῦνται τοῦ ἄλλου ἀνήκοντος αὐτοῖς δικαιώματος τῆς ἰδιωτικῆς ἱκανοποιήσεως (ἄρθρ. 670.). Ἐὰν φονευθῇ ὁ ἕτερος τῶν μονομαχοῦντων, ἐπιβάλλεται, κατὰ τὸ εἶδος τῆς προθέσεως τοῦ ἐπενεγκόντος τὸν θάνατον, ἢ ποινὴ τοῦ φόνου ἢ τῆς ἀναιρέσεως. Ἐὰν ἡ μονομαχία γίνῃ χωρὶς νὰ προκύψῃ θάνατος, ἀπειλεῖται κἀθειρξιν ἐν φρουρίῳ ἐπὶ 10 ἔτη ἕως διὰ βίου. Ἐν τοῖς §. 674—677. περιέχονται προκαταληπτικὰ μέτρα. Ὅρα προσέτι διάφορα διατάγματα πρὸς *Mankopf* σελ. 319. καὶ *Zumbach Ansichten über Hauptgegenstände der Strafe* σελ. 316. Περιπτώσεις τιμωρίας τῆς μονομαχίας κατὰ τὸ πρῶσικόν δίκαιον ὄρα πρὸς *Richter Zeitschr. für preuss. Strafrechtspf.* 2. H. σελ. 380.

Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος σιῶπῃ περὶ μονομαχίας. Ὅθεν προέκυψαν ἐν Γαλλίᾳ πολλαὶ ἀμφισβητήσεις περὶ τοῦ ἀξιοποίνου τῆς πράξεως. Μέχρι τοῦ ἔτους 1818, τὰ πλεῖστα δικαστήρια, καὶ τὸ ἀκυρωτικὸν ἐπίσης, παρεδέχοντο ἐκ συμφώνου τὴν ἀρχὴν, ὅτι ἡ κατὰ τὴν μονομαχίαν πρακτομένη σωματικὴ βλάβη ἢ ἀνθρωποκτονία δὲν δύναται νὰ ὑπαχθῇ εἰς τὰς περὶ ἀνθρωποκτονίας ἢ περὶ σωματικῆς βλάβης γενικὰς διατάξεις τῶν νόμων, ἐκτὸς ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπιστία *déloyauté*. Ὅρα *Bourguignon jurisprudence* III. p. 265. *Chauveau Code progressif* p. 234. τὴν ἀρχὴν ταύτην ἀπεδέχοντο καὶ οἱ συγγραφεῖς. Ὅρα *Mittermaier (Archiv des Criminalr.* VIII. σελ. 453. *neue Folge* 1835. σελ. 357). Ἰδίως δὲ ἀνεγνωρίζετο, ὅτι ἡ κατὰ τὴν μονομαχίαν τελουμένη ἀνθρωποκτονία δὲν δύναται νὰ ἐξομοιωθῇ μὲ πᾶσαν ἄλλην ἀνθρωποκτονίαν. Κατὰ τὸ 1837. μετέβαλε νομολογίαν τὸ ἀκυρωτικὸν δικαστήριον διὰ τῶν ἀποφάσεών του τῆς 27 Ἰουνίου καὶ τῆς 15 δεκεμβρίου 1837.

ἐφραμόσαν εἰς τὴν μονομαχίαν τὰς γενικὰς διατάξεις τῶν νόμων καὶ τιμωρήσαν ὡς *complices* καὶ αὐτοὺς τοὺς βοηθοὺς καὶ τοὺς μάρτυρας. Ἀπόφασις τῆς 13 ἀπριλίου 1838. Ὅρα καὶ τὴν ἀπόφασιν τῆς 11 δεκ. 1839. περιεχομένην εἰς τὸν ἀρ. 296. τῆς ἐφημ. *le droit*. Ὁ *Durin* ἐπέφερε τὴν τοιαύτην μεταβολὴν τοῦ συστήματος, στηρίζων τὴν γνώμην του ἐπὶ τῆς διαρκούσης ἰσχύος τῶν ἀρχαιοτέρων περὶ μονομαχίας νόμων, ἐπὶ τῶν λόγων τῆς ἐπιτροπῆς τῆς ὑποβαλοῦσης τὸν ποινικὸν νόμον κατὰ τὸ 1808 ἔτος καὶ μάλιστα ἐπὶ τῆς μεταξὺ τῶν μονομαχοῦντων προηγουμένης συνομολογίας. Ἀλλὰ μετ' οὗ πολὺ ἀπεδείχθη ἐν αὐτῇ τῇ Γαλλίᾳ τὸ σαθρὸν τῆς γνώμης τοῦ ἀκυρωτικοῦ δικαστηρίου. *De Vault* in der *Zeitschrift für auslaendiche Gesetzgebung* X. nr. 19. *Hellie* *théorie du Code pénal* V. p. 252—79. Πολλὰ γαλλικὰ δικαστήρια ἀπεφάνησαν τὴν γνώμην ἐναντίαν τοῦ νέου τούτου συστήματος, οἷον τὰ ἐν *Colmar*, *Orléans*, *Angers*. Ὅρα τὰς ἀποφάσεις εἰς τὴν ἐφημερίδα *le droit* 1838. N°. 804. 810. 884. 1839. N°. 415. Εἰς τὴν πραραρῶνιον Πρωσσίαν, τὸ ἐν Κολωνίᾳ δικαστήριον ἀναφερόμενον εἰς τὸν γαλλικὸν ποιν. νόμον ἐθεώρησε κατὰ τὸ 1838 περίπτωσιν τινα μονομαχίας ὡς κολάσιμον. v. *Oppen* *Beiträge zur Revision der Gesetze* σελ. 67—72. Τὸ ἀκυρωτικὸν δικαστήριον τοῦ Βελγίου, διὰ τῶν ἀποφάσεών του τῆς 12 φεβρουαρίου. καὶ τῆς 14. Ἰουν. 1835., ἀπεφάνη, ὅτι αἱ γενικαὶ περὶ ἀνθρωποκτονίας διατάξεις πρέπει νὰ ἐφραμόζωνται καὶ εἰς τὴν μονομαχίαν· ἀλλὰ σχεδὸν συγχρόνως ἀπεφάσισεν ἡ ἐν Βρυξέλλαις *cour haute militaire* (*Bosch* *droit pénal militaire*. Brux. 1837.) τὸ ἐναντίον. Ἐπίσης καὶ οἱ Βέλγοι νομοδιδάσκαλοι ἀπεφάνησαν τὴν γνώμην ἐναντίαν τῆς τοῦ ἀκυρωτικοῦ δικαστηρίου. Ὅρα τὸ ἀνωτέρω ἐν σημ. I ἐπὶ τοῦ §. 189. ἀναφερόμενον σύγγραμμα τοῦ *Lavallée* Ὅρα προσέτι *Muttermaier* (*Foelix*

rénue étrangère. Avril 1836. p. 401.) Κατὰ τὸ ἔτος 1837, παρεδέχθη ἡ βελγικὴ βουλὴ τὸ ὑποβληθὲν αὐτῇ νομοσχέδιον, καθ' ὃ ἡ μονομαχία ἀποτελεῖ ἴδιον ἀδίκημα, τιμωρούμενον ἐν περιπτώσει ἀνθρωποκτονίας μὲ φυλάκισιν 2—10 ἐτῶν καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν τὸ πολὺ 10000 φράγκων. *Vishers in der Zeitschr. für ausland. Gesetzgebung IX.* σελ. 382. Ὁ βρυξαρικὸς ποιν. νόμος σιωπᾶ περὶ μονομαχίας· κατὰ δὲ τὰ σχόλια φαίνεται ὅτι διατελεῖ ἐν ἰσχύϊ ἡ αὐστηρὰ περὶ μονομαχίας διάταξις τοῦ 1779. Ἀλλὰ τὸ δημοσιεῦσαν τὸν ποιν. νόμον διάταγμα οὐδὲν ἀναφέρει περὶ αὐτῆς. Διάφορα βρυξαρικὰ δικαστήρια ὑπάγουσι τὴν ἐν μονομαχίᾳ ἀνθρωποκτονίαν εἰς τὰς περὶ ἀνθρωποκτονίας ἐν γένει διατάξεις τῶν νόμων. Τὸ σύστημα ὅμως τοῦτο δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποστηριχθῇ. *Elvers allg. jurist. Zeitung. 1828. nr. 79. Mittermaier (Archiv 1835. σελ. 368).* Τὰ νομοσχέδια τοῦ 1822, 1827 καὶ 1831 ἀπειλοῦσι κατὰ τῆς μονομαχίας ῥητὰς ποινάς. Εἰς τὸν σαξωνικὸν νόμον (κερ. X.) ἡ μονομαχία συγκατατάττεται μὲ τὴν αὐτοδικίαν. Ὅστις ἀπλῶς προκαλεῖ εἰς μονομαχίαν ἢ δέχεται τὴν πρόκλησιν τιμωρεῖται (ἄρθρ. 206.) μὲ φυλάκισιν 1 μηνὸς ἕως 1 ἔτους ἐὰν προέκυψε θάνατος, προὔπαρχούσης περὶ τούτου συμφωνίας, μὲ φυλάκισιν (ἐπομένως μὴ ἀτιμωτικὴν ποινὴν) 5—20 ἐτῶν· ἐὰν δὲ θάνατος προέκυψεν ἄνευ προηγουμένης περὶ αὐτοῦ συμφωνίας, μὲ φυλάκισιν 3—6 ἐτῶν. Ὅστις ἐπέφερε τὴν μονομαχίαν διὰ τοῦ εἴδους τῆς γενομένης ἐξυβρίσεως ἢ διὰ κουφόνου ἢ κακοθελοῦς προκλήσεως, τιμωρεῖται πάντοτε μὲ ποινὴν αὐστηροτέραν. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἄρθρ. 201, ἀπειλεῖ κατὰ τῆς μονομαχίας (τὴν ὁποῖαν συγκατατάττει καὶ αὐτὸς μὲ τὴν αὐτοδικίαν), διὰ μὲν τὴν ἑλαφροτέραν περίπτωσιν, καθαιρξίν ἐν φρουρῇ ἐπὶ 2 μῆνας ἕως 1 ἔτους· ἐὰν δὲ προέκυψε θάνατος προὔπαρχούσης περὶ τούτου συμφωνίας, καθαιρξίν

ἐν φρουρίῳ ἐπὶ ἔτη 5—6, μὴ προὔπαρχούσης δὲ τῆς τοιαύτης συμφωνίας, ἐπὶ ἔτη 2—6. Ὁ ποινικὸς νόμος τῆς Ζουρίχης, §. 152, (ἐν τῷ κεφαλαίῳ περὶ τῶν ἀδικημάτων, κατὰ τῆς ζωῆς ἄλλων) τιμωρεῖ τὴν ἐν τακτικῇ μονομαχίᾳ ἀνθρωποκτονίαν, μὲ τὴν ποινὴν τῆς ἀναιρέσεως, ἀλλὰ δίδει εἰς τὴν δικαστὴν τὸ δικαίωμα νὰ καταβιβάσῃ τὴν ποινὴν ὑπὸ τὸν ἐλάχιστον αὐτῆς ὅρον. Ἐν §. 170. ἀπειλεῖται ἐπίσης ποινὴ καὶ ἐπὶ τῆς ἐν μονομαχίᾳ προξενουμένης σωματικῆς βλάβης. Κατὰ τὸν ἐλβετικὸν στρατιωτικὸν ποινικὸν νόμον τοῦ 1838, §. 101. ἡ ἐν τακτικῇ μονομαχίᾳ ἀνθρωποκτονία τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 2 ἐτῶν, ἢ μὲ ἐξορίαν τὸ πολὺ 8 ἐτῶν. Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον (ἐν τῷ κεφ. XXI, μετὰ τὸ περὶ ἐξυβρίσεων κεφάλαιον) τιμωρεῖ (ἄρθρ. 290.) τὴν τετελεσμένην μονομαχίαν μὲ φυλάκισιν ἢ μὲ ἀπλὴν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 2 ἐτῶν· ἐάν δὲ προσέκλυσε θάνατος ἢ βαρεῖα σωματικὴ βλάβη, μὲ ἀπλὴν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 6 ἐτῶν. Βαρεῖα δὲ εἰρκτὴ τὸ πολὺ 8 ἐτῶν ἐπιβάλλεται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 291., τότε μόνον, ὅταν ἐξάγῃται, ὅτι ὁ αὐτουργὸς τῆς ἀνθρωποκτονίας ἢ τῆς βαρείας σωματικῆς βλάβης ἐζήτησε τὴν μονομαχίαν, ὑπὸ μηδαιμῶν λόγων κινούμενος ἢ ἀπέβριψε τὰς γενομένας αὐτῷ εὐλόγους προτάσεις συνδιαλλαγῆς. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 292. ἐπιβάλλονται αἱ συνήθειαι τῆς ἀνθρωποκτονίας ποιναι, ἐάν ἡ ἀνθρωποκτονία ἢ ἡ σωματικὴ βλάβη προῆλθεν ἐκ προμελετημένης παραβιάσεως τῶν παραδεδεγμένων ἢ τῶν ἰδίως συμφωνηθέντων περὶ τῆς μονομαχίας κανόνων.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον (εἰς τὸ κεφάλαιον περὶ διαταράξεων τῆς εἰρήνης καὶ περὶ αὐθαιρέτων πράξεων), ὅστις προκαλεῖ εἰς μονομαχίαν ἢ προκαλούμενος παρουσιάζεται εἰς τὸν ἀγῶνα, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν 14 ἡμερῶν ἕως 6 μηνῶν, ἐάν δὲν ἐπροξενήθη τραῦμα· 3 μηνῶν ἕως 2 ἐτῶν, ἐάν τὸ τραῦμα ἐπέφερον ἀνικανότητᾳ ἐρ-

γασίας κατωτέρω τῶν 3 μηνῶν· τοῦλάχιστον 2 ἐτῶν, ἐὰν ἐπέφερον ἀνικανότητα πρὸς ἐργασίαν ὑπὲρ τοὺς 3 μῆνας, ἢ ἐὰν ἡ μονομαχία ἐγένετο ἄνευ βοηθῶν ἢ μαρτύρων· με εἰρ- κτήν, ἐὰν ὁ ἕτερος τῶν μονομαχοῦντων ἐτραυματίσθῃ θανατηφόρως ἢ ἐφρονέθῃ μὴ ὑπαρχούσης συμφωνίας περὶ θανάτου τοῦ ἑνὸς ἐξ αὐτῶν· με δεσμὰ πρόσκαιρα, ἐὰν θανατωθῇ ὁ ἕτερος προὔπαρχούσης περὶ τούτου συμφωνίας (ἄρθρ. 208). Καὶ ὁ προκαλέσας καὶ ὁ δεχθεὶς τὴν πρόκλησιν τιμωροῦνται με φυλάκισιν τὸ πλεῖν 3 μηνῶν, καὶ ἂν δὲν λάβῃ χώραν ἡ μονομαχία· οὐαίως καὶ ὅστις ἀπειλήσῃ ἢ δείξῃ περιφρόνησιν εἰς τὸν ἀποποιηθέντα τὴν μονομαχίαν (ἄρθρ. 209.). Ἐὰν ἀπορρίψῃ τις τὸν παρὰ τοῦ ἑτέρου προταθέντα δικαστικὸν τρόπον, θεωρεῖται τούτο ὡς ἐπιβλαπτικὴ περίπτωση (ἄρθρ. 210.).

Σημ. 3. τοῦ ἐκθ. Ἐὰν ἐξετάσωμεν τὰς διατάξεις τῶν διαφορῶν νομοθεσιῶν, παρατηροῦμεν, ὅτι καὶ ἀμέλεις ἐκείναι, αἰτινες πρέπει νὰ ἀδραγῶσι τὸν δικαστὴν εἰς τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς, ἀπὸ σταθμίση ὅλας τὰς περιστάσεις τῆς πράξεως, ἀναφέρονται πολλὰκις ἐν τῷ νόμῳ ὡς ἀποτελοῦσι κατηγορίας διαφορῶν ποινῶν, ὡς π. χ. ἐὰν προὔπηρχε συμφωνία περὶ θανάτου, ἐνῶ τούτο δὲν αὐξάνει πάντοτε τὸ ἀξιοποιον. Ἀλλὰ πολλοῦ λόγου ἄξιον εἶναι νὰ διακρίνωμεν τὴν μονομαχίαν, ἥτις πράττεται με *déloyauté* (τουτέστι με παραβίασιν τῶν κοινῶς παραδεδεγμένων ἢ τῶν συμπρωτημένων πρὸς τῆς μονομαχίας κανόνων) ἀπὸ τῆς τακτικῆς μονομαχίας.

§. 191.

Εἰς πᾶσαν μονομαχίαν δύνανται, 1) ἐκτὸς τῶν μονομαχοῦντων (ὡς φυσικῶν αὐτουρῶν) νὰ ὑπάρχωσι 2) ὡς μικοὶ μὲν αὐτουρῶν, οἱ παροξύνοντες τὸν ἕτερον τῶν

ἀντιπάλων ἢ καὶ ἀμφοτέρους εἰς τέλεσιν τῆς μονομαχίας, 3) ὡς συναίτιοι δὲ οἱ κομισταὶ τῆς προκλήσεως καὶ οἱ βοηθοὶ λεγόμενοι, ὡς καὶ οἱ ἐν γνώσει χορηγοῦντες τὴν οἰκίαν, τὸν θάλαμον, τὰ ὄπλα των καὶ καθεξῆς, καὶ 4) ὡς βοηθοὶ, οἱ εὐκολύνοντες τὴν φυγὴν τοῦ πράξαντος, οἱ παραλείποντες τὴν ὀφειλομένην παρὰ τῆ ἀρχῆ καταμήνου-
σιν κ. τ. λ.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Οἱ λεγόμενοι βοηθοὶ καὶ οἱ μάρτυρες δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς οἱ συνήθεις μέτοχοι ἀδικημάτων, διότι ἡ παρουσία αὐτῶν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἕκαστ ἀποφασισθείσης μονομαχίας εἶναι μᾶλλον ἐπιθυμητὴ, πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἄλλως ἐνδεχομένης δεινοτέρας ἐκβίασεως τῆς μονομαχίας, καὶ διότι πολλάκις προσέρχονται τὰ πρόσωπα ταῦτα εἰς τὴν μονομαχίαν χωρὶς ποσῶς νὰ τὸ θέλωσι. *Quintus dissertat.* l. c. p. 131. *Heffter Lehrbuch*, σελ. 394. *Müllermaier* (*Archiv.* VIII Thl. σελ. 468. N. Folge. I. σελ. 384.) "Ὁρχ ὅμως καὶ *v. Orpen* σελ. 78. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀξία παραδοχῆς εἶναι ἡ πρότασις τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ἀνοδοδερικῶν βουλῶν ἐν τῇ δευτέρῃ αὐτῆς ἐκθέσει (σελ. 37.), καθ' ἣν οἱ βοηθοὶ λεγόμενοι πρέπει νὰ μένωσιν ἀτιμώρητοι, ἐὰν ἐπροσπάθησαν σπουδαίως νὰ ἐμποδίσωσι τὴν μονομαχίαν.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὸ πρῶσικόν δίκαιον, §. 676, ὅσοι χρησιμεύουσιν εἰς τὴν μονομαχίαν ὡς βοηθοὶ ἢ ὡς κομισταὶ προκλήσεως, τιμωροῦνται μὲ καθιεροῖξιν ἐν φρουρίῳ ἐπὶ 5 ἔτη, ἐὰν δὲ προσέκυψε θάνατος, ἐπὶ 6 ἔτη. Περὶ τῆς Γαλλίας ὄρχ τὴν ἐπὶ τοῦ §. 190. σημ. 2. καὶ τὴν ἀπόφασιν τῆς 16. ἀπριλίου 1839. (*le droit* No. 115), ὅπου ἀποδεικνύεται, ὅτι οἱ βοηθοὶ δὲν πρέπει νὰ τιμωρῶνται ὡς μέτοχοι. Κατὰ τὸν σαξωνικὸν νόμον, ἄρθρ. 208, οἱ βοηθοὶ

καὶ οἱ μάρτυρες τιμωροῦνται μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 8 ἐβδομάδων· προϋπαρχούσης δὲ συμφωνίας περὶ θανάτου, μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 6 μηνῶν. Ἐξαίρουνται ὁμῶς πάσης ποινῆς, ἐὰν, ἐνῶ προϋπῆρχε συμφωνία περὶ θανάτου, ἐμπαδίσθῃ διὰ τῆς προσπαθείας των τὸ τοιοῦτον ἀποτέλεσμα. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἀρθρ. 204, τιμωρεῖ τοὺς βοηθοὺς καὶ τοὺς μάρτυρας μὲ κάθειρξιν ἐν φρουρίῳ τὸ πολὺ 3 μηνῶν· προϋπαρχούσης δὲ συμφωνίας περὶ θανάτου, μὲ κάθειρξιν τοῦλάχιστον 3 μηνῶν· ἀλλὰ τοὺς ἀφίνει ἀτιμωρήτους, ἐὰν ἐξάγῃται, ὅτι ἐπροσπίθησαν νὰ ἐμποδίσωσι τὴν μονομαχίαν ἢ, ἐνῶ αὕτη ἐτελεῖτο, ν' ἀποτρέψωσι τὸ δευτέρον ἀποτέλεσμα. Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον, §. 294. 295, κρίνει ἀτιμωρήτους τοὺς βοηθοὺς καὶ τοὺς μάρτυρας, ἐκτὸς ἐὰν οἱ βοηθοὶ κατέστησαν ἔνοχοι τῆς ἀνθρωποκτονίας ἢ τῆς σωματικῆς βλάβης, παραβιάσαντες ἐκ προθέσεως τοὺς περὶ τῆς μονομαχίας κανόνας, ἢ ἐὰν ἀπίστως φερόμενοι ἐπροσπάθησαν ἐκ προθέσεως νὰ κατορθώσωσι τὴν μονομαχίαν ἢ τοὶ ἀπλῶς ἢ ὑπὸ κινδυνώδεις συμφωνίας.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἀρθρ. 211.,
ἐξαίρουνται πάσης ποινῆς οἱ παρευρεθέντες, εἰς μονομαχίαν
ὡς μάρτυρες ἢ βοηθοί.

§ 192.

Κατὰ πρότασιν τινα (τῆς 30 Ἰουλίου 1688.) κυρωθεῖσαν ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος (α), ἐπιφέρει Α) ἢ τε ἀπλῆ πρόκλησις καὶ ἢ πραγματικῶς, ἀλλ' ἀνευ ἀνθρωποκτονίας τελεσθεῖσα μονομαχία, κατὰ τῶν μονομαχησάντων, τῶν βοηθῶν καὶ τῶν λοιπῶν συναιτίων, τὴν ποινὴν τῆς ἀποστερήσεως ὅλων τῶν εἰς αὐτοὺς ἀνηκουσῶν τιμῶν καὶ τὴν ποινὴν τῆς ἐξορίας, ἢ, «κατὰ τὰς περιστάσεις» ποινὰς κεφαλικάς καὶ σωματικάς, Β) ἢ μονομαχία, τὴν ὁ-

ποιάν παρηκολούθησε θάνατος, ἐπιφέρει κατὰ τοῦ αὐτοῦ-
 γοῦ τῆς ἀνθρωποκτονίας «ἀνευ διακρίσεως, ἐὰν ᾦναι ὁ
 προκαλέσας ἢ ὁ προκληθεὶς, ἢ ὁ ὑβρισθεὶς», τὴν συνήθη
 τῆς ἀναιρέσεως παινὴν (τὸν διὰ τοῦ ξίφους θάνατον) καὶ
 τὴν ἀποστέρησιν τοῦ χριστιανικοῦ ἐνταφιασμοῦ (β).

(α) Pachner von Eggensdorf Samml. der Reichsschlüsse Th. I.
 N. 181, σελ. 302—303, καὶ Gerstlacher Handb. der deutschen
 Reichsges. Bd. IX. σελ. 1214—1221.

Σημ. τοῦ ἐκδ. "Ὅρα περὶ τῆς αὐτοκρατορικῆς ταύτης ἀποφά-
 σεως τὴν σημ. ὑπὸ τὸν §. 190.

(β) Ηρδ. c. 1. 2. X. de torneament.

§. 193.

Ἄλλ' ὁ αὐτοκρατορικὸς νόμος δὲν ἔφθασε νὰ δημοσι-
 ευθῆ, καὶ ἐπομένως, μὴ ὑπάρχοντος ἐν ἰσχύϊ αὐτοκρατο-
 ρικοῦ τινος νόμου, μένει 1) ἀτιμώρητος ἡ ἀπλή μονομα-
 χία, τουτέστιν ἡ μὴ ἐπενεγκοῦσα θάνατον ἢ ἄλλην βλάβη-
 ν. Ἐπειδὴ δὲ, 2) κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν γνώμην, ἡ
 ἀποποίησης τῆς μονομαχίας ἐπιφέρει τὴν στέρησιν τῆς
 τιμῆς, καὶ, μάλιστα, ἐπὶ τῶν ἀνωτέρων στρατιωτικῶν (α),
 τὰς πλεον ἐπιβλαβεῖς συνεπείας εἰς τὴν ὑπαρξίν αὐτῶν
 ὡς πολιτῶν, χωρὶς νὰ δύναται ἡ πολιτεία νὰ παράσχῃ
 προστασίαν ἀπέναντι τῆς προλήψεως ταύτης, διὰ ταῦτα
 ὁ κατὰ τὰς μονομαχίας, ὡς οὐ μόνον μὴ ἀπηγορευμέναι,
 ἀλλὰ καὶ ὡς καταναγκαστικὰς ἕνεκα τοῦ καθήκοντος
 τῆς ἰδίας συντηρήσεως, συμβαίνων θάνατος ἢ ἄλλη βλάβη
 πρέπει νὰ θεωρῆται ὡς τυχαῖον ἀποτέλεσμα ὑπὸ τὴν
 νομικὴν τῆς λέξεως ἔννοιαν, τὸ πολὺ ὡς ῥαθυμία (β).

Κατ' ἐξαίρεσιν δύναται ὁμως ἡ ἐν μονομαχίᾳ ἀνθρωποκτονία νὰ θεωρηθῆ ὡς ἀναίρεσις ἢ καὶ ὡς ὄφνος (γ).

Ἐγκωρίων δικαίων διατάξεις. Μονομαχίαι σπουδαστῶν. Τιμῆς δικαστήρια.

(α) Κατὰ τοὺς πλείονας νεωτέρους ἐγκωρίους νόμους, π. χ. ἐν Πρωσίᾳ, ἐν Ἑσσηνίᾳ κ. τ. λ., ἐπιτρέπεται ὑπὸ βροῦς τινὰς ἡ μονομαχία εἰς τοὺς ἀξιοματικούς. Πρβ. *Beermann's Grunds. des heut. deutschen Kriegesrechtes. Thl. I. §. 738.*

(β) *Grolman Grunds. d. CRW. §. 346.*

(γ) Π. χ. εἰς τινὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς, προὔπαρχει συμφωνία περὶ θανάτου, ἢ ἐὰν ὁ μὲν τῶν μονομαχοῦντων ᾖ δαινὸς περὶ τὴν διαχείρησιν τοῦ ὄπλου, ὁ δὲ ἄπειρος, ἢ ἐὰν ὁ ἕτερος τῶν μαχομένων ἐπιπέσῃ κατὰ τοῦ ἀντιπάλου του, ἀφωπλισμένου ἤδη ὀλοτελῶς κ. τ. λ.· ἀλλὰ καθ' ἑκάστην τῶν περιπτώσεων τούτων ἐξαργατᾶται τὸ πᾶν ἐκ τῶν ἐιδικῶν περιστάσεων τῆς πράξεως.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ'. Τὸ περὶ τῆς μονομαχίας σύστημα τῆς γερμανικῆς νομολογίας εἶναι τὸ ἐξῆς. Ἡ μονομαχία, ἐὰν μὲν δὲν ἐπιφέρῃ τραῦμα ἢ θάνατον, εἶναι συνήθως ἀτιμώρητος· ἐὰν δὲ προέκυψε τοιοῦτον ἀποτέλεσμα, τιμωρεῖται μὲ πολυετῆ στερητικὴν τῆς ἐλευθερίας ποινὴν, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ μεγέθους τοῦ ἐπισυμβάντος ἀποτελέσματος καὶ θεωρουμένου αὐτοῦ μᾶλλον ὡς ἐκ ῥαθυμίας προελθόντος. *Meister princip. jur. crim. §. 320. Tittmann Handb. II. Thl. σελ. 86. Heffler Lehrb. §. 371. Budeus Encyclop σελ. 468.* Ὅρα καὶ τὴν περὶ μονομαχίας ἀπόφασιν τοῦ σχλεσουίγκικοῦ ἀνωτάτου δικαστηρίου: *Schleswig. Anzeiger 1838. nr. 51. 'O Abegg Lehrb. σελ. 589.* συναίνει εἰς τὸ νὰ τιμωρῶνται οἱ μονομάχοι διὰ τὸ ἐκ τῆς μονομαχίας προκύψαν ἀποτέλεσμα μὲ ποινὰς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μετριωτέρας τῶν ἐν ἑλλείψει μονομαχίας ἐπιβλητέων. *Mittermaier (Archiv. neue Folge. I. σελ. 346.* εἶναι ὁμως βέβαιον, 1) ὅτι πολλάκις ἡ μονομαχία, καὶ τοι ἐπελθόντος θανάτου ἢ σωματικῆς βλάβης, δύναται νὰ ᾖ ἀτιμώρητος· (τοιούτας περιπτώσεις ἀναφέρει ὁ *Mittermaier [Archiv. I. σελ. 352]* καὶ ὅτι 2)

ἂν ἑτέρου ὑπάρχουσι περιπτώσεις καθ' ἃς ὁ ἐκ τῆς μονομαχίας προελθὼν θάνατος πρέπει νὰ καταλογίζηται εἰς τὴν δολίαν προαίρεσιν τοῦ ἑτέρου τῶν μονομαχοῦντων. *Mittermaier* αὐτόθι σελ. 355.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Πολλὸν σφάλλουσιν οἱ δικασταί, ὅσοι καὶ εἰς τὰς συνήθεις μονομαχίας θεωροῦσιν ὑπάρχοντα σκοπὸν θανάτωσης, ἐνῶ ἀπ' ἐναντίας εἰς τὰς πλείστας μονομαχίας ὁ σκοπὸς τῶν μονομαχοῦντων φαίνεται τείνων μόνον εἰς τὸ νὰ συμμορφωθῶσι μετὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν πρόληψιν.

ΥΠΟΜΑΙΡΕΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Περὶ τῆς ἐλευθερώσεως φυλακισμένου.

Leyser Spec. 564.

Brehm D. de crimine violati carceris. Lips. 1798.

J. T. Werner. kann die Selbstbefreiung einem Gefangenen zur Strafe angerechnet werden? (*Baurittels* jurist. Mag. Mannh. 1805. Bd. I. St. 1. N. 4.)

v. Berg. jurist Beobachtungen u. Rechtsfälle. Thl. IV. N. 21.

Hurlbusch über die Selbstbefreiung der Gefangenen. (Beitraege N. IV.)

E. A. H. Broecker D. maleficus op fugam e carcere graviter puniendus. Regiom. 1824.

§. 194.

Ἡ φυλάκισις ἀνθρώπων ἀποτελεῖ πολλάκις ὄρον ἀναγκαῖον πρὸς ἐνέργειαν τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας, καὶ ἡ πολιτεία ἔχει ἀναμφιβόλως τὸ δικαίωμα τῆς ἀνενοχλήτου κατοχῆς ἐκείνου, τοῦ ὁποίου τὴν ἐλευθερίαν ἀφῆρεσε

δυνάμει τοῦ νόμου. Ἄλλ' ἢ αὐτογνώμων ἐλευθέρως φυλακισμένου ἀποτελεῖ, κατὰ τοὺς παρ' ἡμῖν ἰσχύοντας νόμους, τότε μόνον ἴδιον ἀδίκημα (ἀναρμόστως: *crimen effracti carceris* λεγόμενον), ὅταν ὁ ἐλευθερωθεὶς ἦτο φυλακισμένος ἐνεκεν ἀδικήματος ἦτοι πρὸς τιμωρίαν ἢ πρὸς ἀσφάλειαν δι' ἐνδεχομένην φυγὴν αὐτοῦ διαρκούσης τῆς δίκης (α).

ἰ (α) ὅστις ἐλευθερῶναι φυλακισμένον ὄφειλέτην εἶναι, ἂν δὴν συντρέχουσιν ἄλλα ἀδικήματα, ὑπεύθυνος μόνον ἐνώπιον τῶν ἀστοκῶν νόμων δι' ἰδιωτικὰς ἀπαιτήσεις.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον δὲν ὑπάρχει γενικὸς ποινικὸς νόμος περὶ ἐλευθερώσεως φυλακισμένων· ἀλλ' ὑπῆγοντο περιπτώσεις τινὲς τοιαῦται εἰς τὸ *crimen majestatis* ἢ εἰς τὸ *crimen vis*. L. 4. D. ad leg. Jul. maj. *Crermani elem. jur. crim.* II. p. 100. *Poggi elem. jurisprud. crim. Lib. II. Cap. XVII.* Ἡ εἰς τὸ *crimen majestatis* ὑπαγωγὴ ἤρμοζε καθ' ὅσον ἡ ἐλευθέρωσις φυλακισμένου ἐθεωρεῖτο ὡς παραβίασις δικαιώματος ἀνήκοντος εἰς τὴν πολιτικὴν ἐξουσίαν. *Rosshirt Gesch.* II. σελ. 125. Οἱ μεταγενέστεροι νόμοι καὶ ἡ δικαστικὴ πρᾶξις διέκρινον τὴν ἀπὸ τῆς ἀσφαλιστικῆς φυλακῆς ἀπόδρασιν (L. 3. L. 13. D. de custod. reor. L. 2. C. de custod. reor.) ἀπὸ τῆς ἀποδράσεως ἐκ τῆς ποινικῆς φυλακῆς (L. 28. §. 14. D. de poen.)· εἰς ἀμφοτέραις δὲ τὰς περιπτώσεις διέκρινον περαιτέρω, ἂν ἡ ἀπόδρασις συνέβη διὰ μέσου *effractio carceris*, ἢ διὰ *conspiratio*, ἢ ἄλλως πως. Αἱ ὑπὸ τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου ἀπειλούμεναι ποιναὶ φέρουσι κυρίως μᾶλλον χαρακτῆρα ποινῶν πειθαρχικῶν, πρὸς τιμωρίαν τῶν ἀπειθούντων. Διάφορα χωρὶα τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου ἀνεφέροντο εἰς τοὺς στρατιωτικούς. L. 38. §. 14. D. de poenis. Περὶ τῆς L. 4. D. ad leg. Jul. majest. ὄρα κατωτέρω τὴν

σημ. ἐπὶ τοῦ §. 198. Κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα, ὅτε ἡ δήμεσις καὶ αἱ χρηματικαὶ ποιναὶ ἦσαν τόσον συχναί, ὁ βορθῶν τὸν κατηγορούμενον εἰς φυγὴν, θεωρεῖτο ὡς ἔνοχος ἐλαττώσεως τῶν εἰσοδημάτων τοῦ ἡγεμόνος. Τὸ ἀρθρ. 180 τῆς Π. Δ. Κ. ἀναφέρει μόνον περὶ τοῦ ἀδικήματος τοῦ δεσμοφύλακος, ἐξ αἰτίας τοῦ ὁποίου ἀποδιδράσκει ὁ φυλακισμένος. Τὸ τοιοῦτον ἀδίκημα θεωρεῖται ὡς ἀδίκημα περὶ τὴν ὑπηρεσίαν.

§. 195.

Τὸ ἀδίκημα δύναται νὰπραχθῇ Α) παρ' ἐκείνου, εἰς ὃν ἀνήκει, ὡς ἐκ τῶν καθηκόντων του, ἢ φύλαξις τοῦ φυλακισμένου παρὰ τοῦ ἐπιστάτου τῶν φυλακισμένων (commentariensis) καὶ τοῦ δεσμοφύλακος (α). Β) παρὰ τοῦ φυλακισμένου αὐτοῦ· Γ) παρ' ἄλλων, εἰς οὓς δὲν ἐπίκειται, ὡς ἐκ τῶν καθηκόντων των, ἢ φύλαξις τοῦ φυλακισμένου.

(α) Πρὸς. Gothofredus ad L. S. C. Th. de custod. reor.

§. 196.

Ἐὰν ἐλευθερώσῃ τὸν φυλακισμένον Α) οἱ ἐπιστάται ἢ οἱ δεσμοφύλακες καὶ 1) ὑπάρχη δόλος εἰς τὴν πρᾶξιν αὐτῶν, ὀφείλουσι νὰ ὑπομείνωσι τὴν ποινὴν, τὴν ὁποίαν εἶχεν εἰσέτι νὰ ὑπομείνῃ ὁ ἐλευθερωθεὶς, ἢ ἥτις ἐμέλλε νὰ ἐπιβληθῇ εἰς αὐτὸν, ἂν ἐκηρύττετο ἔνοχος (α). Ἐὰν ὁμως 2) ἡ ἀπόδρασις συνέβη ἐκ ῥαθυμίας αὐτῶν, ἐπιβάλλεται ποινὴ αὐθαίρετος (β), τὸ προσφορώτερον δὲ, ἀποβολὴ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἢ φυλάξις ἐπὶ τινὰς ἐβδομάδας ἢ μῆνας.

(α) L. 4. C. de custod. reor. C. C. C. Art. 180. Οἱ πρακτικοὶ περιορίζουσι τὴν τοιαύτην ἀναπόθεσιν εἰς μόνον τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ πρᾶξις

τελείται ἀνόπλιος καὶ ἐν σφατάσει πολλῶν. *Πρόκ. Kochl. c. §. 616.*
 Πρῶτος ὁ *Carpxov pract. crim. Q. 111. N. 107.* ἐπρότεινε τὴν γνώμην
 ταύτην, στηριζόμενος εἰς ἐπιπολαίους λόγους.

(6) *Westphal C. R. Ann. 103.*

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ἐσφαλμένως ἀναφέρει ὁ *Φάδερβαχ*, τὴν *roena talionis*, ὡς ἰσχύουσαν ἔτι καὶ σήμερον, ὥστε νὰ ὀφείλη ὁ ἐλευθερόνων φυλακισμένον ἕνεκεν ἀδικήματος ἐπιφέρουτος ποινὴν κεφαλικήν, νὰ ὑποστῇ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου. Σφάλλει δὲ διότι δὲν λαμβάνει ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἡ Π. Δ. Κ. δίδει εἰς τοὺς δικαστὰς τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ συμπράττωσιν εἰς μάρψωσιν τοῦ δικαίου, καὶ ὅτι ὡς πρὸς τὰς ποινὰς ἠκολούθησεν ἀκριβῶς τὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἔθιμον δίκαιον, δὲν εἶναι δὲ δυνατόν νὰ ἰσχυρισθῶμεν ὅτι ἐπιδέχεται καὶ μέχρι τῆς σήμερον ἐφαρμογὴν τὸ πρὸ 300 ἐτῶν ἰσχύον ἔθιμον δίκαιον τὸ πάντῃ ἀσυμβίβαστον πρὸς τὰς ἰσχυούσας σήμερον ἀρχὰς περὶ τῆς ποινῆς καὶ τῆς ἐνοχῆς. Ἄλλως τε παραδέχονται γενικῶς ὅλοι οἱ πρακτικοὶ τὴν γνώμην, ὅτι ἡ εἰς τὸν ἐπιστάτην τῶν φυλακισμένων ἐπιβλητέα ποινὴ πρέπει μὲν νὰ ἴηαι ἀνάλογος μὲ τὸ ἀδίκημα, ἕνεκα τοῦ ὁποίου ἦτο φυλακισμένος ὁ ἐλευθερωθεὶς, οὐχὶ ὅμως ὅτι πρέπει ἕνεκα τούτου νὰ ἐπιβόλληται *roena talionis*. Ὁρα *Böhmer ad Carpxov. Qu. III. Obs. 11. Stryck de carcere ad custod. Cap. V. N. 14.* (in oper. Tom. I. Diss. 4) *Quistorp §. 192. Tittmann Handbuch II. σελ. 100. Wächter Lehrbuch §. 223. Heffter Lehrbuch §. 549. not. 4.*

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ὁ αὐστριακὸς νόμος, ἀρθρ. 196, θεωρεῖ τὴν πρᾶξιν ὡς ἀδίκημα βοήθειας διδομένης εἰς τοὺς κακούργους, ἐὰν τις εὐκολύνη τὴν ἀπόδρασίν τινος φυλακισμένου διὰ κοινὰ ἀδικήματα ἢ παρεμβάλλῃ ἐμπόδια εἰς τὰς πρὸς σύλληψιν τοῦ ἀποδράντος ἐρῦνας τῆς ἀρχῆς· ἀπειλεῖ δὲ (ἀρθρ. 197.) κάθειρξιν 1—5 ἐτῶν, ἐὰν ἡ βοήθεια ἐδόθη παρά τινος ὑποχρέου εἰς φύλαξιν τοῦ ἀποδράντος, καὶ 5—10 ἐτῶν, ἐὰν ὁ ἀποδράς ἦτο φυλακισμένος ἐπὶ

εσχάτη προδοσία ἢ ἐπὶ νοθεύσει πιστωτικῶν γραμμάτων. Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος, ἀρθρ. 237—48., τιμωρεῖ πάντα, ὅστις ἐπιφορτισμένος ὦν τὴν ἐπιτήρησιν φυλακισμένων εὐκολύνει τὴν ἀπόδρασιν αὐτῶν, μὲ ποινὰς ἀναλόγους τῶν ἀδικημάτων, ἕνεκα τῶν ὁποίων ὁ ἀποδράς εὐρίσκετο ἐν τῇ φυλακῇ, ὡς ἐφεξῆς. Ἐὰν πρόκηται περὶ ἀδικήματος ἐπιφέροντος ποινὴν θανάτου ἢ διὰ βίου στερητικὴν τῆς ἐλευθερίας, ἐπιβάλλεται φυλάκισις τὸ πολὺ 2 ἐτῶν εἰρκτῆ δὲ, ἐὰν ὑπάρχῃ ἀμέλεια καὶ συνεννόησις. Ἐὰν πρόκηται περὶ ἀδικήματος τιμωρουμένου μὲ εἰρκτὴν, εἰρκτὴ ἐπιβάλλεται καὶ εἰς τὸν ἐπιστάτην. Ἐὰν πρόκηται περὶ ἐλαφροτέρων ἀδικημάτων (ἀρθρ. 238.), ἐπιβάλλεται φυλάκισις τὸ πολὺ 2 ἐτῶν. Περὶ τῆς αὐστηρότητος τῶν ποινῶν τούτων ὄρα *Haus projet de révision II. p. 135. Hellie théorie IV. p. 448.* Ὁ βουαρικὸς νόμος, ἀρθρ. 329, ἀπειλεῖ τατὰ τῶν δεσμοφυλάκων, κλητῆρων κλπ., ἐκτὸς τῶν εἰς πάντα ἔνοχον ἀπελευθερώσεως φυλακισμένου ἐπιβλητέων ποινῶν, καὶ ἀποβολὴν ἐκ τῆς ὑπηρεσίας. Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἀρθρ. 409, τιμωρεῖ τοὺς ἐπιφορτισμένους τὴν ἐπιτήρησιν τῶν φυλακισμένων μὲ ἀπλῆν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 2 ἐτῶν. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἀρθρ. 436, τιμωρεῖ τοὺς δημοσίους ὑπῆρέτας, ἐὰν μετὰ προθέσεως εὐκολύνωσι τὴν ἀπόδρασιν, μὲ ἀπλῆν εἰρκτὴν, ἐὰν δ' ἐκ ῥαθυμίας, μὲ χρηματικὴν ποινὴν ἢ μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 3 μηνῶν.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Ἑλλην. ποιν. νόμος ἀρθρ. 182—184. Οἱ ἐπιτετραμμένοι τὴν ἐπαγρύπνησιν ἢ φύλαξιν φυλακισμένου τινός, ἐὰν ἐνεργήσωσι τὴν ἀπόδρασιν αὐτοῦ ἢ συνεργήσωσιν εἰς αὐτὴν, τιμωροῦνται, ὡς καὶ οἱ διὰ βίας ἐλευθερώσαντες φυλακισμένον, μὲ εἰρκτὴν· ἐὰν δὲ ἡ ἀπόδρασις προήλθεν ἐξ ἀμελείας αὐτῶν, μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 3 μηνῶν· εἰς ἀμφοτέρας ὁμῶς τὰς περὶ αὐτὰς ἀποβάλλονται τῆς ὑπηρεσίας. Ἐκ τοῦ ἐναντίου μένου ἐντελῶς ἀτιμώρητοι, ἐὰν

προσπαθεία αὐτῶν συλληθηῶσι πάλιν οἱ ἀποδράντες ἐντός
8 ἡμερῶν.

§. 197.

Β) Ἡ ἀπόδρασις φυλακισμέτου ἀφ' ἑαυτοῦ (α), 1) ἀπὸ
τῆς ἀσφαλιστικῆς φυλακῆς, ἐπιφέρει τὴν ποινὴν τοῦ θανά-
του ἢ αὐθαίρετον ἄλλην ποινὴν, καθόσον ἢ ἐλευθέρωσις κα-
τωρθώθη διὰ τῆς βίας ἢ διὰ συνωμοσίας μεταξὺ τῶν συμ-
φυλακισμένων, ἢ καθόσον ἢ πράξις ἐτελέσθη ἄνευ τῆς ἐ-
πιβαρυντικῆς ταύτης περιστάσεως (β). 2) Ἡ ἀπὸ τῆς
ποιικῆς φυλακῆς ἀπόδρασις ἐπιφέρει ἤτοι ἐπίτασιν τῆς
εἰρημένης ποινῆς ἢ μεταβολὴν αὐτῆς εἰς ἄλλην ποινὴν
βαρυτέραν (γ).

(α) Πολλοὶ νομοδιδάκαλοι, οἷον ὁ Böhmcr ad Art. 180. §. 8. ad Carp-
zon Q. 111. obs. 10. Koch l. c. §. 618. Klein p. R. §. 519,
στηρίζοντες εἰς τὴν λόγον, ὅτι ὁ ἀποδιδράσκων ἀκολουθεῖ τὴν φυσικὴν
πρὸς τὴν ἐλευθερίαν ὁρμὴν τοῦ ἀνθρώπου, ἰσχυρίζονται, ἐναντίον σαφε-
στάτων νόμων, ὅτι ἡ ταυτὴ ἀπόδρασις δὲν εἶναι ἀξιώποινος. Ἀναμφι-
βόως, πᾶς σαφὲς νομοθέτης θέλει ἐξολέψει ἀπὸ τοῦ καταλόγου τῶν
ἀδικημάτων τὴν ἐκ τῆς φυλακῆς ἐλευθέρωσιν τοῦ φυλακισμένου ἀφ' ἑαυτοῦ
δοσῆκε αὐτῆ δὲν πράττεται διὰ μέσου ἄλλων ἀδικημάτων, οἷον ἀνθρωπο-
κτονίας ἢ τραυματισμοῦ τῶν φυλάκων, ἐμπρησμοῦ καὶ τῶν τοιούτων.

(β) L. 1. D. de effractoribus. L. 13. D. de custodia reorum. L. 38. §. 11.
D. de poenis.

(γ) L. 8. §. 6. 7. D. de poenis. L. 28. §. 14. eod. In custodiis gradum ser-
vandam esse, idem imperator rescripsit: id est, ut qui ad tem-
pus damnati erant, in perpetuum damnarentur: qui in per-
petuum damnati erant, in metallum damnarentur, qui
in metallum damnati id admisserint, summo supplicio affi-
cerentur.

Σημ. 4. τοῦ ἐκθ. Καὶ αὐτοὶ οἱ ἀρχαῖοι πρακτικοὶ ἦσαν τῆς
γνώμης, ὅτι ἡ ἀπλῆ ἀπόδρασις, ἄνευ conspiratio, vis ἢ
ἄλλων ἀδικημάτων, εἶναι ἀτιμώρητος. Theodorici colleg.
jur. crim. disp. III. thes. 16. lit. D. ἰδίως δὲ θεωρεῖτο

ἀτιμώρητος ἢ τοιαύτη ἀπόδρασις (ἕνεκα τοῦ παραδείγματος, τὸ ὁποῖον ἀναφέρει ἡ ἱστορία τῶν Ἀποστόλων), ἐὰν ὁ ἀποδράς ἔμεινεν εἰς τὴν φυλακὴν καὶ τοι ἄθως. *Bano praxis crim.* p. 155—158. ἐπίσης εἶχον οἱ πρακτικοὶ τὴν γνώμην, ὅτι ὁ παρανόμως φυλακισμένος δύναται ἀτιμωρητῶς νὰ κατορθώσῃ τὴν ἀπὸ τῆς φυλακῆς ἐλευθέρωσίν του *Farinacius quaest.* 30. nr. 120. *Boerius decisiones*, 215. nr. 32. Ὅτι αἱ ἐν τῷ Ῥωμ. δικαίῳ ἀναφερόμεναι πιναι εἶναι ἀνεπίδεκτοι ἐφαρμογῆς, ἀνεγνωρίσθη ἐπίσης πολλὰ ἐνωρίαι, *Poggi elem. jur. crim.* l. c. p. 99. Ὑστερον δ' ὑπερίσχυσεν ἡ γνώμη, ὅτι δὲν εἶναι ἀξιόποινος ὁ ἀπὸ τῆς ἀσφαλιστικῆς φυλακῆς ἀποδιδράσκων, ὁσάκις παρέχεται εἰς αὐτὸν τυχαία πρὸς ἀπόδρασιν εὐκαιρία. Μόνη ἡ πρὸς τὴν ἐλευθέρϊαν φυσικὴ ὁρμὴ τοῦ ἀνθρώπου δὲν εἶναι, ὡς ἰσχυρίζονται τινες (*Henke Handbuch* III. σελ. 335.), ἱκανή, νὰ καταστήσῃ τὸν νόμον ἀνίσχυρον. Ὅρα τὴν αὐστηρὰν γνώμην παρὰ *Jarke Handb.* II. σελ. 241. Ἄλλὰ παρατηρήσεως ἀξίον εἶναι κυρίως, ὅτι καὶ αὐταὶ αἱ Ῥωμαϊκαὶ ποιναι φέρουσι μᾶλλον πειθαρχικὸν χαρακτῆρα (*Rosshirt Gesch.* III. σελ. 126.) καὶ ὅτι τὴν σήμερον δὲν ὑπάρχει ἔλλειψις ἄλλων πειθαρχικῶν μέσων πρὸς τιμωρίαν τοῦ ἀποδράντος μετὰ τὴν σύλληψιν αὐτοῦ, π. χ. δι' αὐστηροτέρας καθέρξεως. Ἐν γένει δὲν πρέπει νὰ τιμωρῆται καμμία πράξις, ἣτις δύναται νὰ ἐμποδισθῇ διὰ προκαταλήψεως καὶ δι' ἄλλων μέσων. Ἡ δικαστικὴ πράξις ἀνεγνώρισεν, ὅτι σήμερον τὰ πράγματα ἔχουσι ἄλλως, καὶ ἡ ἀπόδρασις ἐπομένως δὲν τιμωρεῖται εἰμὴ μόνον, ἐὰν εἶχε χώραν *vis* ἢ *conspiratio*. *Stübel Crim. Verf.* IV. σελ. 25. 139. *Archiv des Criminalr.* VIII. σελ. 533. *Heffler* σελ. 246. Διαφωνεῖ ἐν μέρει ὁ *Bauer Lehrb.* §. 366., ὅστις ὁμῶς ὁμολογεῖ, ὅτι κατὰ τὴν δικαστικὴν πράξιν ἐπιβάλλεται μικρὰ τιμωρία. Ὅρα

Daehne de poena malefici carcere profugi. Rostock, 1829. Abegg Lehrb. σελ. 595.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Εἰς τὴν Αὐστρίαν ἢ ἀφ' ἑαυτοῦ ἐλευθέρωσις τοῦ φυλακισμένου δὲν τιμωρεῖται ἀλλ' ἔχει μόνον πειθοχρικὰς συνεπείας. *Jenull das oestereich. Criminalr. II. σελ. 402.* Ἐπίσης καὶ τὸ πρωσσικὸν δίκαιον ἀφίνει ἀτιμώρητον τὴν πρᾶξιν. Διάτ. τῆς 23 ματου 1797 καὶ τῆς 6 νοεμβρίου 1835 (*Mannkopf* σελ. 90.). Ὅρα ὁμως *Hitzig H. 40. σελ. 365.* Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος, ἀρθρ. 245. ἀπειλεῖ κατὰ τοῦ φυλακισμένου, ὅστις ἀφ' ἑαυτοῦ κατῴρωσε τὴν ἐλευθέρωσίν του, φυλάκισιν 6 μηνῶν ἕως 1 ἔτους, ἐὰν ἐγένετο *bris de prison ou violences* ὅθεν, *argumento a contrario*, αἱ λοιπαὶ περιπτώσεις δὲν τιμωροῦνται. *Hellic théorie IV. p. 435.* Ἡ διὰ καταβάσεως ἐξοδος ἀπὸ τῆς φυλακῆς, ἢ διαρρήξις τῶν δεσμῶν, ἢ ἐξαπάτησις τῶν φυλάκων δὲν ἀποτελεῖ ἀδίκημα. *Jusses traité IV. p. 82. Hellic IV. p. 435.* Ὁ βαυαρικὸς νόμος, ἀρθρ. 330. τιμωρεῖ τὴν ἀφ' ἑαυτοῦ ἐλευθέρωσιν τοῦ φυλακισμένου τότε μόνον, ὅταν αὕτη κατῴρωθῃ διὰ βίας κατὰ προσώπου ἢ δι' ἄλλων ἀδικημάτων. Ὅθεν αἱ λοιπαὶ περιπτώσεις δὲν τιμωροῦνται. Ὁ σαξωνικὸς νόμος σιωπᾷ, διότι, κατὰ τὰς αἰτιολογίας (σελ. 97.), ὁ νομοθέτης τότε μόνον ἐθεώρησεν ἀξιόποιον τὴν ἀφ' ἑαυτοῦ ἐλευθέρωσιν τοῦ φυλακισμένου, ὅταν ἐπράχθησαν ἄλλα ἀδικήματα. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος ἀρθρ. 181. τιμωρεῖ τὸν φυλακισμένον, ὅστις ἀφ' ἑαυτοῦ κατῴρωσε τὴν ἐλευθέρωσίν του διὰ βικαιοπραγιῶν ἢ διὰ συνωμοσίας μετ' ἄλλων φυλακισμένων, μὲ φυλάκισιν 8 ἡμερῶν ἕως 6 μηνῶν, ἐὰν δὲ ἐγίνετο χρῆσις βίας κατὰ τῶν ἐπιφορτισμένων τὴν φύλαξιν ἀτόμων, μὲ τὴν ποινὴν τῆς ἀντιστασεως.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἀρθρ. 185. οἱ φυλακισμένοι, ὅσοι κατῴρωσαν ἢ ἐπροσπάθησαν να κα-

πορλώσῃσι διὰ τῆς βίας τὴν ἐλευθέρωσίν των, τιμωροῦνται μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον 6 μηνῶν, ἐκτὸς τῆς μεγαλειέ-
ρας ποινῆς, ἐὰν ἐπὶ τῆς ἀποδράσεώς των ἐπραξῶν καὶ ἄλ-
λα δεινότερα πλημμελήματα ἢ κακουργήματα.

§. 198.

Γ) Ἡ ἐλευθέρωσις φυλακισμένου διὰ τιος τρίτου τιμω-
ρεῖται, 1) ἐὰν συμβῆ διὰ βιαίας ῥήξεως τῆς φυλακῆς (α)
καθόσον ἤθελεπραχθῆ τὴν νύκτα ἢ τὴν ἡμέραν, μὲ τὴν
ποινὴν σωματικοῦ σωφρονισμοῦ καὶ βαρέων ἔργων εἰς τὰ
μεταλλεῖα (damnatio in metallum), ἢ μὲ τὴν ποινὴν σω-
ματικοῦ σωφρονισμοῦ καὶ μετριωτέρων ἔργων εἰς τὰ με-
ταλλεῖα διὰ βίου ἢ ἐπὶ ὠρισμένον χρόνον (6), 2) Ἐκτὸς
δὲ τῆς περιπτώσεως ταύτης, καὶ ὅταν ἡ πράξις δὲν ἀπο-
τελῆ ἴδιον ἀδικήμα ὡς ἐκ τοῦ σκοποῦ τοῦ ἐλευθερωτοῦ,
ὡς ἐκ τοῦ εἶδους τοῦ ἀδικήματος, τὸ ὁποῖον ἔφερε τὴν
φυλάκισιν, ἢ ὡς ἐκ τοῦ τρόπου τῆς ἐλευθερώσεως (γ),
θεωρεῖται ὁ τρίτος, κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς, ἥτοι ὡς
βοηθὸς τοῦ ἀδικήματος, ἐνεκα τοῦ ὁποίου ἦτο φυλακισμέ-
νος ὁ ἐλευθερωθεὶς, ἢ, κατὰ τὰς περιστάσεις, ὡς συναι-
τιος τοῦ ἀδικήματος τῆς ἀφ' ἑαυτοῦ ἐλευθερώσεως τοῦ φυ-
λακισμένου (δ).

(α) Διότι τότε ὑπάρχει effractis καὶ ισχύει ἡ L. 2. D. de effractoribus.

(6) L. 2. D. cit. Ἡ δικαστικὴ πράξις τιμωρεῖ αὐτὴν τε καὶ τὴν ἐπομένον
περίπτωσιν μὲ πρόσκαιρον φυλάκισιν ἢ βορείαν εἰρητὴν Böhmcr ad Art.
180. §. 4. Koch l. c. §. 619.

(γ) π. χ. τὸ crimen Maj. (L. Jul. Maj.) ἢ τὴν perduellio, ἀπαγωγὴν
στάειν κ. τ. τ.

(δ) Ὁ Rosshirt Lehrbuch §. 242. καὶ ὁ Martin Lehrb. §. 247. παραβλή-
πουσιν ἰσοτελῶς τὸν πρῶτον ἔρον, ὡς παρέβλεπον ὁ συγγραφεὺς εἰς τὰς μέγισ-
τοῦδε ἐκδόσεις τὸν δεύτερον.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς διὰ τρίτων ἐλευθερώσεως τῶν φυλακισμένων δὲν περιέχει τὸ κοινὸν δίκαιον κανένα ποινικὸν νόμον. Ἡ παρὰ τοῦ συγγραφέως ἀναφερομένη L. 2. D. de effractor' δὲν ἀνήκει ἐνταῦθα, διότι ὁ effractor δὲν ἐπραττε ῥῆξιν τῆς φυλακῆς. Ὅρα *Wächter Lehrb.* II. σελ. 504. *Henke Handb.* III. σελ. 325. *Luden vom Versuche* σελ. 194. *Rosshirt Gesch.* II. σελ. 125. Τὸ περὶ ἐρμηνείας τῆς L. 4. D. ad Leg. Jul. majest. ἀμυρσθητεῖται. Ὅρα *Sanio ad Ieg. Corn. de sicariis* p. 53. *Rosshirt Gesch.* II. σελ. 124. Πασῶν ὀρθότερα φαίνεται ἡ ἐρμηνεία τῆς L. 4. ὑπὸ *Zirkler vom Majestätsverbrechen* σελ. 110. Ἡ ὑπὸ τοῦ *Rosshirt* ἀναφερομένη L. I. Cod. de priv. carcer. δὲν ἀφορᾷ εἰμὴ τὴν ἄνευ ἀδείας διατῆρσιν δεσμοτηρίου. εἶναι ἀληθές, ὅτι ἐπίσης ἀνῆρστος εἶναι ἡ ἐποψίς εἴτε μετοχῆς εἴτε βοηθείας εἰς τὸ ἀδίκημα τῆς ἀποδράσεως. Ὅρα ὅμως *Abegg Lehrb.* σελ. 594. Ἡ ἔννοια τοῦ *crimen majestatis*, ὡς τοῦτο ἐμορφώθη παρ' ἡμῶν, τουτέστιν ὡς ἀδίκημα προδοσίας τῆς πατρίδος, δὲν ἀρμόζει βεβχίως κατ' οὐδεμίαν περίπτωσιν. Ἀπ' ἐναντίας δύναται τις νὰ ἰσχυρισθῆ, ὅτι ὅστις ἐλευθερόν, ἀθεμίτως φυλακισμένον, προσβάλλει τὰ δικαιώματα τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας. Ὅτι δὲ ἡ δικαστικὴ πράξις τιμωρεῖ τὴν ἐλευθέρωσιν φυλακισμένου, εἶναι ἀναντίρροπον. *Tillman Handbuch* II. σελ. 100.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ὁ αὐστριακὸς νόμος (ὅρα ἀνωτέρω τὴν σημ. 2. ἐπὶ τοῦ §. 196.), §. 197. 198, τιμωρεῖ τὸν τρίτον ἐλευθερωτὴν (ὁ ὁποῖος δὲν παρὰβαίνει καθήκοντα τῆς ὑπηρεσίας του) μὲ κάθειρξιν 6 μηνῶν ἕως 4 ἔτους· ἐὰν δὲ ὁ φυλακισμένος κατηγορεῖτο δι' ἐσχάτην προδοσίαν καὶ ὁ ἐλευθερωτῆς τὸ ἐγίνωσκε, μὲ κάθειρξιν 5—10 ἐτῶν. Τὸ πρῶτον δὲ δίκαιον, §. 160, τιμωρεῖ τὴν ἐλευθέρωσιν φυλακισ-

μένου με φυλάκισιν 4 εβδομάδων ἕως 6 μηνῶν· ἐὰν ἐγένετο διὰ βίας κατὰ προσώπου καὶ διὰ ῥήξεως· τῆς φυλακῆς, με βαρεῖαν εἰρκτὴν 1—6 ἐτῶν· ἐὰν ὁ φυλακισμένος ἦτο ἔνοχος ἐσχάτης προδοσίας, με τὸν διὰ τοῦ ξίφους θάνατον, εἰς ἔλαφροτέρας δὲ περιπτώσεις, με βαρεῖαν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 10 ἐτῶν. Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος, ἀρθρ. 238, ἀπειλεῖ ποινὰς ἀναλόγους τῶν ἀδικημάτων, ἕνεκα τῶν ὁποίων εὐρίσκετό τις εἰς τὴν φυλακὴν· ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ ἀδικήματος τιμωρουμένου με θάνατον ἢ δεσμὰ διὰ βίου, φυλάκισιν 4—5 ἐτῶν, καὶ, ἂν ἐγένοντο βιαιοπραγίαι, εἰρκτὴν· εἰς περιπτώσεις ἔλαφροτέρας, φυλάκισιν 6 ἡμερῶν ἕως 3 μηνῶν. Κατὰ τὸν βυζαρικὸν νόμον, ἀρθρ. 328, ὅστις ἐλευθερόντι φυλακισμένον, εἰς ὃν ἐπίκειται ποινὴ θανάτου, τιμωρεῖται με ἀπλὴν εἰρκτὴν 4—6 ἐτῶν· ἐὰν ἐπίκειται βαρεῖα εἰρκτὴ, με ἀπλὴν εἰρκτὴν 1—4 ἐτῶν· εἰς ἔλαφροτέρας περιπτώσεις ἀρθρ. 418.), με φυλάκισιν ἀνάλογον. Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἀρθρ. 409, τιμωρεῖ τὴν πράξιν, ἐὰν ἐγένετο διὰ τῆς βίας, με φυλάκισιν 6 μηνῶν ἕως 2 ἐτῶν, ἄλλως, με φυλάκισιν 3 ἐβδομάδων ἕως 4 ἔτους. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἀρθρ. 180, τιμωρεῖ τὴν πράξιν με φυλάκισιν· εἰς βαρεῖας δὲ περιπτώσεις δύναται νὰ ἐπιβληθῇ καὶ ἀπλὴ εἰρκτὴ τὸ πολὺ 3 ἐτῶν· ἐὰν ὁ ἐλευθερωθεὶς εἶχε καταδικασθῇ εἰς βαρεῖαν εἰρκτὴν ἢ ἄλλην δεινὴν ποινήν, ἢ δὲν ἦτο πολλὰ ἐπικίνδυνος εἰς τὴν κοινὴν ἀσφάλειαν. Ὁ βραουναβειγικὸς νόμος τῆς 23 φεβρουαρίου 1837, §. 4. (ὕπὸ τὰ κατὰ τῆς δημοσίας τάξεως ἀδικήματα) τιμωρεῖ τὴν πράξιν με φυλάκισιν ἢ με εἰρκτὴν 1 μηνῶν ἕως 3 ἐτῶν.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλήν. ποιν. νόμον. ἀρθρ. 181, ὅστις ἐλευθερόντι φυλακισμένον διὰ βίας ἐπαχθείσης κατὰ τῶν ἐπιτετραμμένων τὴν ἐπαγρύπνησιν ἢ φύλαξιν ἢ δὲ ῥήξεως τῆς φυλακῆς, τιμωρεῖται με εἰρκτὴν· ἐὰν δὲ ἐλο-

θεώρησι αὐτὸν κατ' ἄλλον τρόπον καὶ ἰδίως δι' ἐξαπατήσεως ἢ δωροδοκίας τῶν εἰρημένων, μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον 3 μηνῶν. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 186, ὅστις χορηγεῖ εἰς φυλακισμένον ὄπλα ἢ ἄλλα πρὸς ἀπόδρασίν του πρόσφορα ἐργαλεία, εἰάν δὲν ὑπόκειται εἰς μεγαλύτεραν ποινὴν ὡς συνεργὸς ἢ βοηθός, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν 4 μέχρις 6 μηνῶν.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Σφάλλουσιν οἱ νομοθέται ὅσοι συνδέουσι τὴν ἀπειλουμένην ποινὴν μὲ τὸ εἶδος τοῦ ἀδικήματος, διὰ τὸ ὅποιον κατηγορεῖτο ὁ φυλακισμένος. Τὸ τοιοῦτον σύστημα εἶναι συγχρόνως ἀδικον καὶ ἀνεπίδεκτον ἐφαρμογῆς. Μόνον κατὰ τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς δύναται νὰ ληφθῇ τοῦτο παρὰ τοῦ δικαστοῦ ὑπ' ὄψιν.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Καὶ ἀρχαῖοι νομοδιδάσκαλοι (*Clarus quaest.* 29. nr. 5.) ἐθεώρησαν ἀτιμωρήτους τοὺς συζύγους καὶ τοὺς στενοὺς συγγενεῖς τοῦ φυλακισμένου, τὸν ὅποιον ἐλευθερόνουσι τῆς φυλακῆς. Ὁ γαλλικὸς ποιν. νόμος, ἄρθρ. 248, τότε μόνον ἀπαλλάττει τῆς ποινῆς τὰ πρόσωπα ταῦτα, εἰάν βοηθῶσι δι' ἀποκρύψεως (*récelement*) τοὺς ἐνόχους. Γαλλικά τινα δικαστήρια ἐπεζέτειναν (ἔνευ λόγου) τὴν διάταξιν ταύτην. *Hellie IV.* p. 465. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος, §. 180, θεωρεῖ τὴν συγγένειαν ὡς ἐλαφρυντικὸν λόγον. Πολλοὶ ὑπῆρχον ἐν Βυρτεμβέργῃ ἀπαιτοῦντες τὸ ἀτιμώρητον. Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον ἀφίνει ἀτιμώρητα τὰ εἰρημένα πρόσωπα, εἰάν δὲν πράξωσι βιάϊαν βῆξιν τῆς φυλακῆς ἢ ἄλλα ἀδικήματα.

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἄρθρ. 74. 76., οἱ σύζυγοι, συγγενεῖς ἐξ αἵματος ἀνιόντες καὶ κατιόντες, ἀδελφοὶ, κηδεσταὶ μέχρι δευτέρου βαθμοῦ, ἐπίτροποι ἢ ἐπιμεληταὶ τοῦ ἐνόχου, οἵτινες εὐκαλύπουσιν ἐν γνώσει τὴν δραπέτευσιν αὐτοῦ, συντρέχουσιν αὐτὸν ἐκ τῆς φυλακῆς

δραπετεύσαντα εἰς τὸ νὰ διασωθῇ, τὸν κρύπτουσιν ἀπὸ τὰς ἐρεῦνας τῆς ἀρχῆς, ἢ ἐμποδίζουσιν αὐτὰς, μόνον χάριν προσωπικῆς ὑπερασπίσεως αὐτοῦ, ἀπαλλάττονται πάσης ποινῆς.

ΥΠΟΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΡΙΤΗ.

Περὶ παραβάσεως τῆς λεγομένης Urfehde.

Henr Gottl. Eylenstein tractatus juris crimin. de jure circa urphedam. Jen. 1754. 4.

Paul. Phil. Wolfart pr. de crimine fractae urphedae. Rint. 1748. 4.

Biedermann Bemerk. über Landesverweisung und Urfehde (Archiv des Criminalr. B. III. St. 2. N. 3.).

§. 199.

Ἡ ἔνορκος ὑπόσχεσις ὑποδίκου ἢ καταδίκου, ὅτι δὲν θέλει ζητήσῃ ἐκδίκησιν διὰ τὴν κατ' αὐτοῦ γενομένην ποινικὴν καταδίωξιν, ἢ ὅτι δὲν θέλει ἐπανέλθει ἀπὸ τῆς ἐξορίας πρὶν ἢ συμπληρωθῇ τῆς ποινῆς ὁ χρόνος, λέγεται *Urfehde* (α). Ὑποβάλλονται δὲ εἰς τὴν ὀρκωμοσίαν ταύτην οἱ ἐξόριστοι, οἱ ὑπὸ ἀνάκρισιν διατελέσαντες, μετὰ τὴν ἀπόλυσιν αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἀσφαλιστικῆς φυλακῆς, καὶ οἱ κατάδικοι, μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς ἐπιβληθείσης εἰς αὐτοὺς ποινῆς τῆς φυλακίσεως ἢ βαρείας εἰρκτῆς καὶ τὴν παρεπομένην αὐτῶν ἀπὸ τῆς φυλακῆς ἀπόλυσιν (β). Πᾶσα πρᾶξις ἀντιβαίνουσα εἰς τὴν τοιαύτην ἔνορκον ὑπόσχεσιν, ἀποτελεῖ τὸ ἀδίκημα τῆς παραβάσεως τῆς *Urfehde*.

Urpheda de non redeundo—de non ulciscendo.

- (α) Walch Glossar. voc. Urphede. p. 525. 'Ο Martin Lehrbuch. §. 249. 308. αναφέρει την τοιαύτην έπιπορκίαν (Urfehdebruch) εις μόνην την Urphede de non ulciscendo. 'Αλλά, κατά την εποχήν της συντάξεως της Π. Δ. Κ. Urfehde ελέγεται ού μόνον ή ένορκος ύπόσχεσις του τιμωρηθέντος, ήτι διν θέλει ζητήσει εκδίκησιν διά τά επιβληθέντα αὐτῷ πικρῶματς (nicht zu anden, zu effern, oder zu rächen), ἀλλά καί ή ένορκος ύπόσχεσις του εξόριστου, ὅτι δὲν θέλει πατήσαι τὸ ἔδαφος τῶν τόπων, ἀπὸ τῶν ὁποίων τὸν ἀποκλείει ή εξορία. 'Ελέγεται δὲ τοῦτο: ἐξομνύναε τὴν χώραν (ήγαμονίαν έπαρχίαν κτλ.) διὰ τῆς δεδωμένης ένόρκου ύπόσχέσιως. Τοιαύτης εξωμοσίας ἰδύνατο ὁ συγγραφεὺς ν' αναφέρῃ ὑπὲρ τὰ 400 παραδείγματα, ποριζόμενος ἀεὶ ἀ τινος δικαστικῆς βίβλου τῆς πόλεως Schwabach ἀπὸ 1503 ἕως 1879 (χειρογράφου).
- (β) Böhmcr ad Garzon Q. 47. obs. 1. Περὶ τοῦ πρακτέου, ἐν περιπτώσει ἀπκρονήσεως τῆς ὀρκωμοσίας, πρὸ Clasen ad art. 108. p. 313. Mylius ad Beyer art. 176. p. 9. v. Bülow und Hagemann pract. Erört. Thl. I. N. 49. Meister pract. Bem. Thl. I. p. 188. 'Αλλά τὸ σύστημα τῆς τοιαύτης ὀρκωμοσίας εἶναι καθ' ἑαυτὸ ἀξιοκατάκριτον, καί φρονίμως διὰ τοῦτο καταργήθη πολλαχῶ. Klein Annalen Bd. XV. σελ. 359. 'Ο Ross hirt Lehrbuch §. 109. θεωρεῖ τὴν Urfehde, πρὸς τοὺς ἄλλοις, ὡς « σοφὸν, καὶ σύμφωνον μὲ τὸν χαρακτῆρα τοῦ λαοῦ καί μὲ τὰ ἔθιμα αὐτοῦ μέσον». 'Αλλ' ή ἱστορία μᾶς διδάσκει ἀπ' ἐναντίας ὅτι ή τοιαύτη έπιπορκία (Urfehdebruch) ἤτο κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα μία τῶν θειοτέρων πληγῶν τῶν δικαστῶν, καί ὅτι οἱ μαστιγούμενοι ὠρρίζοντο πολλάκις ἐξάκις ἢ καί ὀκτάκις ἐκ νέου, καί πάλιν ὑπέκυπτον εἰς τῆς μαστιγώσεως τὴν ποινήν.

§. 200.

'Οστις παραβαίνει τὸν τοιοῦτον αὐτοῦ ὄρκον, Α) εἰάν μὲν ἐκδικηταί διὰ τινος μὲ ὠρισμένην ποινήν τιμωρητέου ἀδικήματος, τιμωρεῖται κατὰ τὰς περὶ τοῦ ἀδικήματος τούτου ἰσχυούσας ἀρχάς, ἐπὶ ὑποθέσει, ὅτι ή επιβλητέα εἰς αὐτό ποινή εἶναι βαρυτέρα τῆς ποινης τῆς ψευδορκίας. Β) εἰάν δὲ ἐκδικηταί κατ' ἄλλον τρόπον, τιμωρεῖται μὲ τὴν ποινήν τῆς ἀποκοπῆς τῆς χειρὸς ἢ τῶν δακτύλων (α). 'Η αὐτὴ ποινή εἶναι νομίμως επιβλητέα καί εἰς πάντα ἐξόριστον, ὅστις έπιπορκεῖ διὰ τῆς ἀπλῆς αὐτοῦ

πανόδου (β). Εἶναι δὲ, ὡς πρὸς τὰς νομίμους συνεπείας τῆς πράξεως, ἀδιάφορον, ἐὰν ὁ ἐξόριστος ἐπανήλθε πρὸς περιφρόνησιν τῆς ἀρχῆς ἢ δι' ἄλλους οἴουςδὴποτε λόγους (γ).

(α) C. C. C. Art. 108. «Bricht einer eine geschworne Urpfehde mit Sachen und Thaten, darum er unsrer Kaiserlichen Rechte und dieser Ordnung nach zum Tod ohne das möchte gestraft werden, derselben Todesstrafe soll Folge geschehen. So aber eine Urpfehde mit Sachen, darum er das Leben nicht verwirkt hat, fürsetzlich und freventlich verbroche, der soll als Meinediger mit Abhaunng der Hand oder Finger gestraft werden». (Ἐὰν μὲν παραῖθι τις τὸν ὅρκον τοῦ διὰ πράξεων ἐπιφεροῦσάν τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου, καταδικάζεται εἰς τὴν ποινὴν ταύτην ἐὰν δὲ ἢ ἐπιβλητὰ ποινὴ δὴν ἦναι ἢ τοῦ θανάτου, τιμωρεῖται ὡς ψευδορκος μὲ τὴν ἀποκοπὴν τῆς χειρὸς ἢ τῶν δακτύλων.) Τὰ περὶ τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου ὀριζόμενε ἰσχύουσι καὶ περὶ τῶν ἄλλων ποινῶν, τῶν βαρυτέρων τῆς ποινῆς τῆς ψευδορκίας.

(β) Δυνάμει τοῦ ἀρθρ. 107. Ὅτι δὲ τοιαύτην ἔνοιαν εἶχε καὶ κατὰ τὴν 157. Ἐκτοντεκτριπὶδα τὸ ἀρθρον τοῦτο, εἰάγεται πρὸς τοὺς ἄλλοις ἐκ τῆς προαναμνησθεῖσθαι δικαστικῆς βίβλου τῆς πόλεως Schwabach (σελ. 110.), κατὰ τὴν ὁποίαν παραπλησία τις περίπτωσις ἐπιμαρτυρήθη, ἐν ἔτει 1838, μὲ τὴν ἀποκοπὴν τῶν δακτύλων, γενομένης ἑπταετίας ἐφαρμογῆς τῆς Π. Δ. Κ. Πρὸ τῆς Π. Δ. Κ. ἐφυλκίζοντο μὲν πρὸς καιρὸν οἱ τοιοῦτοι ἐπίορκοι (Urfeldbrecher), ὑπεβάλλοντο δὲ εἰς νῆαν ὀρκωμοσίαν καὶ ἐφέροντο πάλιν πέραν τῶν ὀρίων. Τὸ αὐτὸ ἐπράττετο, ἀνὴ ἡ ἐπίορκία ἐπανελαμβάνετο δευτέραν καὶ τρίτην φοράν. Τὴν κατάχρησιν ταύτην ἠθέλησε νὰ καταπαύσῃ ὁ Κρόνολος διὰ τοῦ 107 ἀρθρου. Οἱ πρακτικοὶ ὅμως θέλουσι νὰ προσδιορίσωσι τὴν ποινὴν κατὰ βαθμοὺς, ἀναλόγως τῆς ἐπαναλήψεως τῆς ἐπανόδου πρὸς Κλασσεν ἀρτ. 108. p. 314. 315. Περὶ τῆς ἐν Σαξωνίᾳ τιμωρίας τοῦ τοιοῦτου ἀδικήματος πρὸς Rivinus pr. de poena fractae Urpheadae et praescripto legum saxoniarum omnino statuenda. Lips. 1735.

(γ) Ἐν γν. εἶναι οἱ: Böhmcr ad Art. 108. §. 2. καὶ Meister jun Princ. jur. crim. §. 443., στηριζόμενοι εἰς τὰς λέξεις τοῦ ἀρθρ. 108. «fürsetzlich und freventlich».

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἄν καὶ ἀδίκημα τοιαύτης ἐπίορκίας (Urfeldbruch) δὲν ὑπάρχει πλέον κατὰ τὴν ἀρχαίαν αὐτοῦ σημασίαν, διότι δὲν διδεται πλέον τοιοῦτος ὅρκος, ὑπάρχει ὅμως παραπλησίον τι ἀδίκημα, τὸ τῆς ἀθεμίτου ἐπανόδου ἀπὸ τῆς ἐξορίας, ἔχον πρακτικὴν ἰσχὴν ἀπανταχοῦ, ὅπου ἡ

ποινή τῆς ἐξορίας εἶναι εἰσέτι ἐν χρήσει. Ὑπὸ τοιαύτην ἔνοιαν περιέχεται τὸ ἀδίκημα τοῦτο καὶ εἰς τὰς νεωτέρας νομοθεσίας. Ὁ αὐστριακὸς νόμος, ἀρθρ. 83, ἀπειλεῖ κατὰ τοῦ ἐπανερχομένου ἐξορίστου ἔκθεσιν, κάθειρξιν ἐπὶ 6 μηνῶν ἕως 1 ἔτους καὶ νέαν ἐξορίαν. Τὸ πρῶσικόν δίκαιον, §. 191, (ὅρα καὶ διατάγματα παρὰ *Mannkopf* σελ. 448.) ἀπειλεῖ κατὰ τοῦ ἀπὸ τῆς ἐξορίας ἐπανερχομένου ἀνεστίου ἀγύρτου κάθειρξιν ἐν φρουρίᾳ ἐπὶ 2 ἔτη· ἐάν δὲ ἐπανεέλθῃ καὶ δεύτερον, κάθειρξιν διὰ βίου. Κατὰ τὸν §. 572. τῆς πρῶσικῆς ποιν. δικονομίας πρέπει νὰ γίνεται γνωστὴ εἰς τὸν ἐξοριζόμενον ἢ μὲ τὴν ἐπάνοδον συνδεδεμένη ποινή. Κατὰ τὸν γαλλικὸν ποινικὸν νόμον, ἀρθρ. 32, ὁ ἐξόριστος, ὅστις ἐπανερχεται πρὸ τῆς παρελεύσεως τοῦ χρόνου τῆς ἐξορίας, καταδικάζεται εἰς νέαν ἐξορίαν ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον, ὅσον ἔμελλεν εἶτι νὰ διαρκέσῃ ἡ πρώτη, ἢ τὸ πολὺ ἐπὶ τὸ διπλοῦν τοῦ χρόνου τούτου. Ὁ βαυαρικὸς νόμος, ἀρθρ. 331, τιμωρεῖ τὸν ἐπανερχόμενον ἐξόριστον μὲ δημοσίαν ἔκθεσιν καὶ μὲ ἀπλὴν εἰρκτὴν I—4 ἐτῶν. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἀρθρ. 183, τιμωρεῖ τὸν ἐπανερχόμενον μὲ φυλάκισιν ἢ μὲ ἀπλὴν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 1 ἔτους (ἀναλόγως μὲ τὸ μέγεθος τῆς ποινῆς, μὲ τὴν ὅποιαν ἦτο συνδεδεμένη ἡ ἐξορία).

Προσθ. τοῦ μεταφρ. Κατὰ τὸν ἑλλήν. ποιν. νόμον ἀρθρ. 188., μὲ φυλάκισιν τοὐλάχιστον 3 μηνῶν τιμωροῦνται 1) ὅσοι ὑπὸ ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν διατελοῦντες παραβῶσι τινὰ τῶν εἰς τὰ ἀρθρα 35—37 διαλαμβανομένων ὄρων, 2) ὅσοι ξένοι εἰς ἐξορίαν καταδικασθέντες ἐπανεέλθωσιν ἄνευ ἀδείας ὑφ' ὁποιοιδήποτε πρόσχημα ἐντὸς τῆς ἐπικρατείας. Μετὰ δὲ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ποινῆς, οἱ μὲν πρῶτοι ὑποβάλλονται ἐκ νέου εἰς ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν 5—10 ἐτῶν, οἱ δὲ τελευταῖοι φέρονται αὐθις πέραν τῶν ὁρίων.

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ.

Ἀδικήματα κατὰ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας. Στάσις

C. Fr. Willisch Diss. de tumultu ac seditione. Vit. 1791.

G. A. Schlettwein dien in den deutschen Reichsgesetzen bestimmte weise Ordnung der Gerechtigkeit wider Aufruhr und Empörung gegen die Obrigkeit. Leipz. 1791. Ueber Aufruhr und aufrührerische Schriften. (Stuve.) Braunschweig. 1793.

Io. Guil. Volkmann Diss de seditione. Lips. 1797.

§. 201.¹

Πᾶς ὑπήκοος ὀφείλει εὐπειθειαν εἰς τὰς προσταγὰς καὶ διατάξεις τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας, ἀντιπροσωπευομένης ὑφ' ὁποιασδήποτε ἀρχῆς, καὶ ὑποταγὴν εἰς τὴν ἐνεργούσαν αὐτὰς ἐκτελεστικὴν δύναμιν. Ἡ παράβασις τοῦ καθήκοντος τούτου λέγεται ἀντίστασις καὶ δύναται νὰ πραγματοποιηθῆ A) δι' ἀπλῆς ἀπαρνήσεως τῆς ὑπακοῆς εἰς καθεκάστας διαταγὰς τῆς ἀρχῆς, ἄνευ βιαιοπραγίας, περίπτωσις εἰς τὴν ὁποίαν δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσιν ἀναγκαστικὰ μόνον μέσα, οὐχὶ δὲ καὶ νόμιμοι ποιναί· B) διὰ χρήσεως ἢ ἀπειλῆς πρὸς χρήσιν φυσικῶν δυνάμεων, ἐπὶ σκοπῶ ἐνεργοῦ ἐπιμονῆς εἰς τὴν ἀπειθειαν. Ἐὰν μὲν ἡ ταιαύτη χρῆσις ἢ ἀπειλὴ γίνεται 1) ὑπὸ εἰδικῶν ἀτόμων, ἢ ὑπὸ πλειόνων μὲν, ἀλλὰ μὴ ἐν πλήθει (turba) δημοσίᾳ συνηθροισμένων (ἀντίστασις εἰς στενωτέραν ἔννοιαν), ἐφαρμόζονται αἱ περὶ τοῦ ἀδικήματος τῆς βίας (crimen vis) ἰσχύουσαι ἀρχαί. Ἐὰν δὲ 2) συναθροίζεται δημοσίᾳ δέκα τοῦλάχιστον ἀνθρώ-

πῶρ (α) π.λῆθος, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ καὶ ἰσχυροποιήσωσιν ἠγωνόμεναι
 ἀντάρμοι τῆν ἰδιωτικῆν αὐτῶν θέλησιν ἐναντίον τῆς δημοσίας
 θέλησεως (τῆς ἀρχῆς). ὑπάρχει στάσις (Tomult, Aufruhr
 im weitern Sinne, seditio) (β).

Hank o über den Begriff des Aufruhrs (N. Archiv. Bd. II. St. IV. σελ.
 541. ff.).

(α) L. 4. §. 2. 3. D. de vi bon. rapt.

(β) L. 4. c. 1. §. 1. ad L. Jul. Maj. L. 2. C. de seditiosis, P. G. P.
 Art. 127. R. A. v. J. 1526. §. 8. v. J. 1654. §. 178. Reichsschluss
 v. J. 1731, §. 2. 5.

σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ἡ ἀπλή ἀπειθεῖα εἰς τὰς διατάξεις τῆς ἀρ-
 χῆς, ἐν συνστάται μόνον εἰς τὸ μηδὲν πράττειν ἢ ἀπλῶς
 εἰς τὸ πράττειν ἐναντία τῶν ὑπὸ τῆς ἀρχῆς διατεταγμένων,
 ἐπιφέρει ἀναγκαστικῶν μόνον μέσων τὴν ἐφαρμογὴν (Wä-
 chler Lehrb. II. σελ. 65)· ἐὰν ὅμως ἡ ἀπειθεῖα ἀντιτάσ-
 σῃ ἐμπόδια εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διατάξεων τῆς ἀρχῆς,
 τρέπεται εἰς ἀντίστασιν καὶ καθίσταται ἀξιοποινός. Τὸ
 κοινὸν δίκαιον δὲν περιέχει ὀριστικούς, περὶ τοῦ ἀντικειμένου
 τούτου γενικούς ποινικούς νόμους, καὶ διὰ τοῦτο αἱ περι-
 πτώσεις τῆς ἀντιτάσεως ὑπῆγοντο ἦται εἰς τὸ crimen
 vis, ἢ ὡς ἐκ τοῦ σκοποῦ τῆς πράξεως, εἰς τὸ crimen ma-
 jestatis. Ὅρα πρὸς τοῖς ἐν τῇ σημ. 6. ἀναφερομένοις νό-
 μοις: L. 3. D. ad leg. Jul. de vi publ. L. 10. C. ad
 leg. Jul. de vi. εἶναι βέβαιον, ὅτι εἰς τὴν Ῥώμην ἢ κατὰ
 τῶν magistratus majores ἀντίστασις ἐδύνατο ν' ἀποτελέσῃ
 ἐσχάτην προδοσίαν. Zirkler Majestäsverbrechen σελ. 9.
 Ἀλλὰ ἐπειτα ἐπεκράτησεν ἄλλη γνώμη, ὥστε εἰς ὀλίγας
 μόνον περιπτώσεις ἐδύνατο ἤδη νὰ παραχθῇ crimen majes-
 tatis. Zirkler σελ. 107. Συνήθως ὅμως ἐφαρμόζονται ἐπὶ
 τῆς ἀντιτάσεως αἱ περὶ τοῦ crimen vis ἰσχύουσαι ἀρχαί.
 Rosshirt Gesch. II. σελ. 49. Εἰς τὸ Ῥωμαϊκὸν δίκαιον διέ-
 κρινον μὲν τινες (ὡς καὶ οἱ κλασικοὶ συγγραφεῖς) τρεῖς εἶδη
 στασιαστικῶν συναθροίσεων, turba, tumultus καὶ seditio.

ἡ μὲν turba ὁμῶς δὲν ἦτο καθ' ἑαυτὴν ἀξιόποινος, ἀλλὰ πρᾶξιμοί τινες πράξεις, εἴαν ἐτελοῦντο in turba, ἐπέφερον βαρύτερας τῶν συνήθων ποινῶν καὶ κατὰ τοσοῦτον μόνον ἦτο ἡ ἔννοια τῆς turba νομικῶς σπουδαία (L. 4. §. 3. D. de vi honor. rapt.). Ἡ turba ἐδύνατο προσέτι νὰ ἔχη σοβαρὸν χαρακτῆρα ὡς ἐκ τῆς εὐθύνης τὴν ὁποίαν ἐπέσυρον εἰς ἑαυτὸν ὁ αὐτουργὸς τοιαύτης συναθροίσεως, καὶ καθόσον ἡ turba ἐχρησίμευεν ὡς μέσον διὰ νὰ πραχθῇ vis publica ἢ crimen majestatis. Pauli rec. sent. V. §. 4. Zirkler vom Majestätsverbrechen σελ. 84. Ὁ tumultus ἐπίσης δὲν ἀπετέλει ἴδιον ἀδικημα, ἀλλ' ἐγένετο τῆς λέξεως ταύτης χρῆσις προκειμένων ἀδικημάτων, καθ' ἃ εἶχον χώραν στασιαστικαὶ συναθροίσεις (ὄρα Cicero Philip. 8. cap. 1). Ἡ ἔκφρασις tumultus incedii, ἡ περιεχομένη εἰς L. 4. §. 2. D. de incend. σημαίνει ἀπλῶς τὴν ὡς ἐκ τοῦ incendium προσληθῶσαν συρροὴν ἀνθρώπων (Lamswerde diss. de sedit. ac tumultu sec. jus rom. Lugd. 1820). Ἡ ἔκφρασις seditio ἐσήμαινε τὴν τε εἰς τὸ crimen majestatis ὑπαγομένην στάσιν, καὶ τὰς ἀξιόποινας συναθροίσεις τῶν πολιτῶν κατ' ἀλλήλων, καὶ πᾶσαν ἰδιαζόντως ἀξιόποινον ἀντίστασιν κατὰ τῆς ἀρχῆς, πρὸ πάντων δὲ τὴν στρατιωτικὴν ἀπειθοχρίαν. L. 1. 2. C. de seditios. Cremani elem. jur. crim. II. p. 62. Poggi elem. jurispr. crim. Lib. II. p. 48. Ἡ λέξις seditio ἐχρησίμευεν ἰδίως διὰ νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἄνευ συνωμοσίας συνάθροισιν τοῦ πλήθους, θέλοντος δι' αὐτοῦ τοῦ μέσου νὰ κατορθώσῃ ῥητὸν σκοπὸν. Ἡ τοιαύτη συνάθροισις ἐδύνατο, ἀπευθυνομένη κατὰ τῆς res publica, ν' ἀποτελέσῃ crimen majestatis, ἀλλὰ καὶ χωρὶς τούτου ἐδύνατο ν' ἀποτελέσῃ τὸ crimen vis. Zirkler vom Majestätsverbr. σελ. 69. 219. 225. Weiske Hochverrath- und Majestätsverbr. σελ. 102. Wächter (Arch. des criminalr. 1835. σελ. 473). Rosshirt Gesch. II. σελ. 56

Ἡ const. un. Cod. de seditios. ἐννοεῖ ὑπὸ τὴν λέξιν seditio ἰδιαιτέρην κλάσιν ἀξιοποίνων πράξεων ταραττουσῶν τὴν ἡσυχίαν. Ἡ ἔκφρασις seditio εἰσῆχθη καὶ εἰς τὴν δικαστικὴν πράξιν (π. χ. παρὰ τοῖς ἰταλοῖς πρακτικοῖς). Τὸ ἄρθρ. 127. τῆς Π. Δ. Κ. ἀνάγεται εἰς τοὺς ἀρχηγούς τῆς στάσεως τοῦ λαοῦ κατὰ τῆς ἀρχῆς τουτέστι κατὰ τῆς νομίμου κυβερνήσεως. Διὰ νὰ ἐννοήσωμεν τὴν Π. Δ. Κ. πρέπει ν' ἀνακαλέσωμεν εἰς τὴν μνήμην μας, ὅτι κατὰ τινὰς κανονισμοὺς (Statute) περὶ τὸ τέλος ἤδη τῆς 16 ἑκατονταετηρίδος ἡ στάσις ἐθεωρεῖτο ὡς crimen laesae majestatis (Wormser Reform. Buch 6. Tit. 15.), ὅτι τῆς συντάξεως τῆς Π. Δ. Κ. προηγήθησαν διάφοροι αὐτοκρατορικοὶ νόμοι περὶ στάσεως (π. χ. ὁ τοῦ 1526. §. 4., ὁ τοῦ 1530. §. 70.) καὶ ὅτι πολλαχοῦ ὑπῆρχον ἐν ἰσχύϊ αὐστηραὶ περὶ στάσεως διατάξεις, π. χ. Tyroler Empörungssordn. v. 1526. (εἰς Rapp's Zeitschr. für Tyrol. V. σελ. 62.) Τὸ ἄρθρ. 127. ἀφορᾷ τὰς εἰς τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐπικινδύνους στάσεις κατὰ τῆς ἀρχῆς (τῶν ὁποίων ἡ τάσις ἔφερεν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ χαρακτηριστικὰ ἐσχάτης προδοσίας). Περὶ τῆς ἐρμηνείας ἴσρα Zirkler Majestatsverbr. σελ. 267. Wächter (Arch. 1835. σελ. 473.) Müller (Zeitschr. für Recht in Kurhessen 2 H. σελ. 89). Rosshirt Gesch. II. σελ. 51. 54.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ἡ ἀπλή ἀπειθεὶα δὲν τιμωρεῖται, κατὰ τὸν πρῶτον νόμον (ἴσρα οὐσιῶδες περὶ τούτου διάταγμα παρὰ Mannkopff σελ. 91.). Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος ἐν τῷ ἄρθρ. 173 τιμωρεῖ περὶπτωσὶν τινὰ ἀντιστάσεως, τὴν ὁποίαν ἀποκαλεῖ Uabotmässigkeit (ἴσρα κατατέρω τὴν σημ. 4.), ἐν δὲ τῷ ἄρθρ. 169 τὴν συμφωνίαν πολλῶν πρὸς ἀπειθεῖαν, ἐὰν προκύπτῃ κίνδυνος τῆς κοινῆς ἡσυχίας καὶ ἀσφαλείας (μὲ ποινὴν φυλακίσεως τὸ πολὺ 6 μηνῶν, ἐπιβλητέαν εἰς τοὺς αὐτουργούς). Κατὰ τὸν περὶ πταισμάτων νόμον, ἄρθρ. 1, ἡ ἀπλή ἀπειθεῖα τιμωρεῖται μὲ ἐπίπληξιν, μὲ χρηματι-

κὴν ποινὴν, ἢ μὲ κράτησιν τὸ πολὺ 14 ἡμερῶν. Ἐπίσης καὶ ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἀρθρ. 110, τιμωρεῖ μόνην τὴν περίπτωσιν *συμφωρίας* πρὸς ἀπειθειαν. *Krug Studien* II. σελ. 22. Ὁ βαυαρικὸς νόμος, ἀρθρ. 412, θεωρεῖ ὡς παρανόμως ἀπειθοῦντα μόνον ἐκεῖνον ὅστις ἀρνεῖται εἰς τὴν ἀρχὴν τὴν εἰς τὴν κατοικίαν του εἰσοδοῦν.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἀρθρ. 112, τιμωρεῖ τὴν *διέγερσιν* (*Auflauf*, ἐὰν δεικνύεται ἀπειθεια ἢ περιφρόνησις εἰς τὴν ἀρχὴν ἢ εἰς τοὺς ὑπηρετάς αὐτῆς, ἐνῶ ἐνεργοῦσιν ἔργα τῆς ὑπηρεσίας μὲ φυλάκισιν 8 ἡμερῶν ἕως 2 μηνῶν, διὰ δὲ τὸν ἀρχηγὸν, μὲ φυλάκισιν 4 ἐβδομάδων ἕως 1 ἔτους. Κατὰ τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον, ἀρθρ. 170., διέγερσις ὑπάρχει, ἐὰν 10 τοῦλάχιστον ἄνθρωποι, ἔχοντες ἡλικίαν οὐχὶ κατωτέραν τῶν 16 ἐτῶν, συναθροισθῶσι (*δημοσίαι*) καὶ δειξοσιν ἀπειθειαν πρὸς τὴν ἀρχὴν ἢ τὴν ἐξουσίωσιν. Ἐὰν οἱ συναθροισθέντες διαλυθῶσιν ἀμέσως (ἢ καὶ μετὰ προηγηθεῖσαν διαταγὴν τῆς ἀρχῆς) τιμωροῦνται μόνον οἱ ἀρχηγοὶ καὶ οἱ ὀδηγοὶ μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 3 μηνῶν.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὸν αὐστριακὸν νόμον, §. 70, ἡ ἀντίστασις ὑπάγεται εἰς τὰς δημοσίας βιαιοπραγίας· τιμωρεῖται δὲ ὅστις ἀνθίσταται εἰς δικαστὴν ἢ εἰς ἄλλον τινὰ ἐν δεδουμένον οἰκνδήποτε ἀρχὴν, ἢ εἰς τοὺς ἀπεσταλμένους τῆς ἀρχῆς ὡς πρὸς ἔργα τῆς ὑπηρεσίας, ἢ εἰς τὸν ἐνεργοῦντα τὴν δημοσίαν του ὑπηρεσίαν σκοπὸν, ἐὰν μὲν ἡ ἀντίστασις ἐγένετο δι' ὄπλων ἢ κατέστη ἐπιβλαβῆς, μὲ κάθειρξιν 1—5 ἐτῶν, ἄλλως δὲ, 6 μηνῶν ἕως 1 ἔτους. Τὸ πρωσσικὸν δίκαιον, §. 166. τιμωρεῖ τὴν διὰ βίας ἀντίστασιν μὲ φυλάκισιν ἢ μὲ βάρειαν εἰρκτὴν 2 μηνῶν ἕως 2 ἐτῶν (ὄρα *Mannkopf* σελ. 94. περὶ τῆς σημασίας τῆς ἐκφράσεως: διὰ βίας [*thätlich*]). Ὁ βαυαρικὸς νόμος, ἀρθρ. 316, τιμωρεῖ τὴν διὰ βίας ἀντίστασιν μὲ ἀπλὴν εἰρκτὴν 2—4 ἐτῶν· ἐὰν δὲ ἡ ἀντίστασις ἐγένετο κατὰ προηγουμένην συνεννόησιν πολλῶν,

ἢ διὰ χρήσεως ὄπλων, ἢ διὰ νυκτερινῆς ἐνέδρας, μὲ εἰρκτὴν 4—8 ἐτῶν· κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 411 ἐὰν ἡ ἀντίστασις ἐγένετο δι' ἐπικινδύνων ἀπειλῶν, ἀλλὰ χωρὶς βίας, ἐπιβάλλεται ποινὴ 6 μηνῶν ἕως 2 ἐτῶν. Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος, ἄρθρ. 209, θεωρεῖ ὡς στάσιν (rébellion) πᾶσιν προσβολὴν (attaque) ἢ διὰ βίας ἀντίστασιν κατὰ δημοσίων ὑπαλλήλων, κατ' ἀγροφυλάκων, κατὰ τῆς δημοσίας δυνάμεως, κατὰ τῶν ἐπὶ τῆς φορολογίας, κατὰ τῶν ἐπὶ τῶν τ. λ. νείων, κατὰ τῶν ἀστυνομικῶν ὑπαλλήλων. Ἐὰν τὸ ἀδίκημαπραχθῇ ὑπὸ πλειόνων ἢ 20 ἀτόμων, ἐπιβάλλεται ἡ ποινὴ τῆς εἰρκτῆς, ἐὰν δὲ ἦσαν ἑνοπλοὶ, ἢ τῶν δεσμῶν. Ἐὰν πραχθῇ τὸ ἀδίκημα ὑπὸ πλειόνων μὲν ἢ 3, οὐχὶ δὲ καὶ πλειόνων ἢ 20, ἐπιβάλλεται, ἂν ἦσαν ἑνοπλοὶ, εἰρκτὴ, εἰδμετῆ, φυλάκισις τὸ πολὺ 2 ἐτῶν. Ἐὰν μόνον εἷς ἢ δύο ἐπραξάν τὸ ἀδίκημα, τιμωροῦνται μὲ φυλάκισιν 6 ἡμερῶν ἕως 6 μηνῶν· ἐὰν δὲ εἶχον ὄπλα, μὲ φυλάκισιν 6 μηνῶν ἕως 2 ἐτῶν. Ἐὰν δικαστικὸς ἢ διοικητικὸς ὑπάλληλος, ἐνῶ ἐκτελεῖ τὰ ἔργα τῆς ὑπηρεσίας του ἢ καθόσον ἀνάγεται εἰς αὐτὰ, ἐξυδρισθῇ διὰ λόγου εἰς τρόπον ὥστε νὰ προσβάλληται ἡ τιμὴ ἢ τὸ φιλότιμόν του, τιμωρεῖται ὁ πράξας μὲ φυλάκισιν 1 μηνὸς ἕως 2 ἐτῶν (ἄρθρ. 222). Αἱ διὰ κινήματων καὶ ἀπειλῶν ἐξυδρῖσεις, ἀπευθυνόμεναι μὲν κατὰ τῶν εἰρημένων ὑπαλλήλων, ἐπισύρουσι (ἄρθρ. 223) φυλάκισιν 1—6 μηνῶν καθ' ὑποδεστέρων δὲ ὑπαλλήλων, χορηματικὴν ποινὴν 6 ἕως 200 φράγκων (ἄρθρ. 224). Ὅστις αἰκίσσει δημόσιον ὑπάλληλον ἐκτελοῦντα τὰ ἔργα τῆς ὑπηρεσίας του, τιμωρεῖται, ἐὰν μὲν ἦτο ἄοπλος καὶ δὲν ἐπέφερε τραῦμα, μὲ φυλάκισιν 2—5 ἐτῶν (ἄρθρ. 228)· ἐὰν δ' ἔλαβε χώραν effusion de sang ἢ σωματικὴ βλάβη ἢ νόσος, μὲ εἰρκτὴν· ἐὰν τελευταῖον ἐπῆλθεν ἐντὸς 40 ἡμερῶν θάνατος, μὲ δεσμὰ διὰ βίου. Περὶ τῆς αὐστηρότητος καὶ ἀοριστίας τῶν διατάξεων τοῦ γαλλικοῦ νόμου ἄρα *Haute projet de révision II. p. 119—231.*

Hellie théorie IV. p. 302. Κατὰ τὸν σαξωνικὸν νόμον, άρθρ. 405, (ὄρα καὶ *Krug Studien* II. σελ. 26.), ὅστις ἀνθίσταται διὰ τῆς βίας εἰς τὰς διατάξεις τῆς ἀρχῆς, ἢ ἀπειλεῖ βιαιοπραγίας κατὰ τῶν ἐπιφορτισμένων τὴν ἐκτέλεσιν τῶν τοιούτων διατάξεων, ἢ μεταχειρίζεται ἐναντίον αὐτῶν πραγματικὴν βίαν, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν 3 ἑβδομάδων ἕως 1 ἔτους, ἐὰν δ' ἔγεινε χρῆσις ὄπλων μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 2 ἐτῶν. Ὅστις ἐκφράζει ἀπειλὰς ἐναντίον δημοσίας τινὸς ἀρχῆς, διὰ νὰ τὴν ἀναγκάσῃ εἰς ἐπιχείρησιν ἢ παράλειψιν πράξεως ἀναγομένης εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς, τιμωρεῖται μὲ ἀπλὴν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 4 ἐτῶν· ἐὰν δὲ προσέβῃ καὶ εἰς βιαιοπραγίας, μὲ βαρεῖαν εἰρκτὴν 8 μηνῶν ἕως 4 ἐτῶν. Κατὰ τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον, άρθρ. 171, ὅστις ἀνθίσταται κατὰ τῆς ἀρχῆς, ἐὰν μὲν δι' ἀπλῶν ἀπειλῶν καὶ ἄνευ ὄπλων τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 6 μηνῶν· ἐὰν δ' ἐνόπως διὰ βιαιοπραγιῶν ἢ ἀπειλῶν, μὲ φυλάκισιν 4 μηνῶν ἕως 1 ἔτους· ἐὰν ἐπέφερε σωματικὴν βλάβην, μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον 6 μηνῶν· εἰς δεινὰς δὲ περιπτώσεις, μὲ ἀπλὴν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 3 ἐτῶν. Ἐὰν ἡ ἀντίστασις ἀπευθύνηται (άρθρ. 172.) κατὰ τῶν ἐπιφορτισμένων τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διατάξεων τῆς ἀρχῆς, ἐπιβάλλονται ἄλλαι ποιναὶ· τιμωρεῖται δὲ ἡ ἐλάχιστη περίπτωσις μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 6 ἑβδομάδων. τὸ άρθρ. 173 τιμωρεῖ (ἐνεκεν *Unbotmassigkeit*) ἐκείνον, ὅστις ἐκτὸς τῶν περιπτώσεων τῶν άρθρων 171. 172. ἀνθίσταται εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑπὸ τῆς ἀρχῆς διατεταγμένων μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 2 μηνῶν. Κατὰ τὸν βυρδικὸν νόμον τῆς 28 δεκ. 1831, ὅστις ἀνθίσταται εἰς πολιτικούς ἢ στρατιωτικούς, ἐνῶ ἐκτελοῦσι τὰ ἔργα τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας των, ἐὰν μὲν δι' ἀπειλῶν, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 6 ἑβδομάδων, ἐὰν δὲ διὰ βιαιοπραγιῶν, μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 3 μηνῶν, ἐὰν τελευταῖον δι' ὄπλων ἢ αἰκιῶν, μὲ ἀπλὴν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 1 ἔτους. Κατὰ

τὸν βρακουνοβειγικὸν νόμον τῆς 23 φεβρ. 1837, ὅστις ἀνευ βιαιοπραγιῶν προσβάλλει τὸν εἰς τὴν ἀρχὴν ἢ εἰς δημοσίους ὑπαλλήλους κατὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἔργων τῆς ὑπηρεσίας ἢ καθόσον ἀνάγεται εἰς ταῦτα ὀφειλόμενον σεβασμὸν, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν 3 ἐβδομάδων ἕως 2 ἐτῶν ἂν δὲ πρόκηται περὶ ὑποδεστέρων ὑπηρετῶν ἢ φυλάκων μὲ φυλάκισιν 24 ὡρῶν ἕως 6 μηνῶν. Ἐὰν ἡ ἀντίστασις ἐγένετο διὰ τῆς βίας, εἰ μὲν κατὰ τῆς ἀρχῆς, ἐπιβάζεται φυλάκισις 6 μηνῶν ἕως 5 ἐτῶν, εἰ δὲ καθ' ὑποδεστέρων ὑπηρετῶν αὐτῆς, τὸ πολὺ 3 ἐτῶν. Ὁ ἀλτεμβουργικὸς νόμος τῆς 25 μαρτίου 1837 ἀναφέρει ἀπλῶς περὶ συστάσεως πολλῶν. Ὅρα τὴν ἐπὶ τοῦ §. 400 σημ. 4.

§ημ. 5. τοῦ ἐκδ. Πάντη αὐθαίρετος εἶναι ἡ γνώμη τοῦ Φάουερβαχ, ὅτι, διὰ νὰ ὑπάρχη στάσις, ἀπαιτεῖται δέκα τοῦλάχιστον ἀνθρώπων ἡ παρουσία. Οὔτε ἡ L. 4. §. 2. 3. D. de vi bon. rapt. (ἣτις ἀναφέρεται εἰς τὴν turba καὶ δὲν θέλει νὰ περιορίσῃ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ), οὔτε ἡ δικαστικὴ πρᾶξις ὑποστηρίζουσι τὴν γνώμην ταύτην. Περὶ τοῦ ὅτι ἡ γνώμη αὕτη εἶναι ἐσφαλμένη ὄρα Wachter (Arch. 1835. σελ. 474). Abegg (Arch. 1838. σελ. 618.) Müller Zeitscher. σελ. 79. Rosshirt Gesch. II. σελ. 59. Εἶναι μὲν ἀνγκαίᾳ πλείονων ἀνθρώπων ἢ συνάθροισις· ἀλλὰ, διὰ νὰ λάβῃ τὸ ἀδίκημα τῆς ἀντιτάσεως ἢ ἡ δημοσία τινῶν ἀτόμων συνάθροισις τὸν τῆς στάσεως χαρακτηῖρα, εἶναι ἀνάγκη ἀναντιρρήτου γνωρίσματος, δεικνύοντος τὴν ἀκλόνητον θέλησιν τῶν ἀτόμων τούτων τοῦ νὰ ἐπιμείνωσιν εἰς τὴν ἀπειθειαν διὰ τῆς βίας καὶ νὰ ταραξῶσι τὴν κοινὴν ἡσυχίαν. Ὅθεν εἶναι κατάλληλον νὰ προσκαλῶνται προσηκόντως ὑπὸ τῆς ἀρχῆς οἱ δημοσίᾳ συνηθροισμένοι εἰς διάλυσιν τῆς συναθροίσεως τῶν καὶ νὰ γνωστοποιῶνται εἰς αὐτοῦς αἱ συνέπειαι τῆς ἀπειθείας τῶν. Ἐὰν δὲ ἐπιμείνωσιν εἰς τὴν συνάθροισιν τῶν καὶ εἰς τὰς βιαιοπραγίας, τότε ὑπάρχει στάσις. Διὰ

ταῦτα εἶναι σοφῆ τινῶν νομοθεσιῶν ἢ διατάξεϊ τοῦ ν' ἀπει-
θύνηται ἐν νόμῳ τοῦ ἡγεμόνος (ἢ τοῦ νόμου) πρὸς τὸ συ-
νηροισμένον πλῆθος κατὰλλήλους πρόσκλησις πρὸς διάλυσιν
μὲ τὴν παρατήρησιν, ὅτι ἄλλως θέλουσι τιμωρηθῆ ὡς στα-
σιασταὶ καὶ θέλει γενῆ κατ' αὐτῶν χρῆσις τῆς στρατιωτι-
κῆς δυνάμεως. "Ορα καταλλήλους προτάσεις περὶ τοῦ ἀντι-
κειμένου τούτου ἐν τῇ ἐξῆς πρὸς τὴν ἀννοβερικὴν βουλὴν ἐκ-
θέσει: zweiter ständischer Commissionsberichte über
den hannöver. Entwurf σελ. 60. Ὡς πρὸς τὸ κοινὸν γερμαν-
ικὸν δίκαιον εἶναι πάντῃ ἀλλότρια τὰ περὶ προσκλήσεως
εἰς διάλυσιν εἰρημένα. εἶναι δὲ καὶ ὑπὸ νομοθετικῆν ἔπο-
ψιν ἀμφίβολον, ἐὰν ἢ ὑπαρξῆς τῆς στάσεως, πρέπη νὰ ἐξαρ-
τᾶται ἀπὸ μόνην τὴν ἀπαγγελίαν τῆς πρὸς διάλυσιν προσ-
κλήσεως. Τὰ χαρακτηρίζοντα τὴν στάσιν γνωρίσματα εἶναι
ὁ ἐπικείμενος κίνδυνος συναθροίσεως πολυπληθεστέρας καὶ
ἡ ἐπίμονος τάσις πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοπομένου διὰ τῆς
βίας. Ἰδίως δὲ προσεῖν νὰ ᾖ ἡ συνάθροσις τοιαύτη, ὥστε
πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ἡσυχίας νὰ μὴ ἐξαρκῶσι τὰ συνῆθη
ἐκτελεστικὰ μέσα τῆς ἀρχῆς. Περὶ τῆς ἐννοίας τῆς στάσεως
ὄρα Wachter (Archiv 1835. σελ. 470. Müller Zeit-
schrift für, Recht in Kurhessen. Kassel 1837. 2. II.
nr. III.

Σημ. 6. τοῦ ἐκδ. Α' πλείστοι τῶν νεωτέρων νομοθεσιῶν δὲν
ἐπέτυχον εἰς ἀκριθεῖ ὄρισμόν τῆς στάσεως. Ὁ αὐστριακὸς
νόμος, ἀρθρ. 61, λέγει διέγερσιν (Aufstand) τὴν συνάθροισ-
σιν πολλῶν ἐπὶ σκοπῷ ἀντιστάσεως κατὰ τῆς ἀρχῆς διὰ
τῆς βίας (τιμωρεῖ δὲ τοὺς ἐμμένοντάς εἰς τὴν ἀπειθειαν
μὲ 5—10 ἐτῶν εἰρκτῆν). Στάσιν δὲ (Aufruhr) λέγει ἐν §.
66, τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ τοῦ συναθροισμένου πλῆθους
ἀπειθεῖα πρὸς τὰς παραινέσεις τῆς ἀρχῆς καὶ ἡ χρῆσις ἀλλο-
θῶς βιζίων μέσων φθάσει εἰς τοιοῦτον [βαθμόν, ὥστε νὰ
ᾖ ἀνάγκη ἐκτάκτου δυνάμεως πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς

ήσυχίας καὶ εὐταξίας (κάθειρξις ἐπὶ ἔτη 1—3, εἰς δεινοτέρας δὲ περιπτώσεις καὶ μέχρι 10 ἐτῶν). Οἱ διεγέρται καὶ οἱ ἀρχηγοὶ τιμωροῦνται μὲ ποινὰς αὐστηροτέρας. "Ορα *Pratobevera Materialien der Gesetzkunde* V. σελ. 354. Κατὰ τὸ πρῶσαιδὸν δίκαιον, §. 167, στάσις ὑπάρχει, ἐὰν τις συναθροίῃ ὀλοκλήρως ἢ ἐν μέρει κλάσιν τινα πολιτῶν ἢ τὰ μέλη τῆς κοινότητος πόλεως, τινος ἢ χωρίου, διὰ ν' ἀντισταθῶσιν ἠνωμέναις δυνάμεσιν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς διατεταγμένων, ἢ διὰ νὰ ἀναγκάσωσιν αὐτὴν εἰς ἐπιχείρησιν πράξεώς τινος. Καὶ ἂν δὲν ἐγένετο ἔτι χρῆσις βίας, τιμωρεῖται μολαταῦτα ὁ διεγέρτης μὲ βραδείαν εἰρκτὴν 1—4 ἐτῶν. Ἐὰν ἐγένετο χρῆσις βίας καὶ ἐπροξενήθη εἰς τινα βλάβη, τιμωρεῖται ὁ πράξας μὲ ποινὴν ἀνάλογον τοῦ ἀδικήματός του, ὁ δὲ διεγέρτης μὲ εἰρκτὴν 3—6 ἐτῶν· καὶ οὕτω καθεξῆς, ἀναλόγως μὲ τὸ εἶδος τῆς βίας (§. 169—173.). "Ορα πρὸ πάντων τὸ διάταγμα τῆς 17 αὐγούστου 1835 παρὰ *Mannkopf* σελ. 94. 100. Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος ἀναφέρει τὰς ἐξῆς διαφόρους περιπτώσεις στάσεως: 1) sédition λέγεται κατὰ τὸ ἄρθρ. 98. 100. (*Rauter traité* I. p. 429.) ἡ ἔνοπλος συμμαχία, ἣτις σκοπὸν ἔχει τὴν καταστροφὴν δημοσίων κτημάτων, φρουρίων, δημοσίων κτιρίων, ἢ τὴν διαρπαγὴν, ἢ τὴν ἐπίθεσιν ἢ ἀντίστασιν (ἄρθρ. 96.) κατὰ τῆς δημοσίας δυνάμεως· οὕτω λαλεῖ τὸ ἄρθρ. 98 περὶ τῆς réunion séditionneuse, τὸ δὲ ἄρθρ. 100 ὑπόσχεται ἀτιμωρησίαν εἰς τοὺς ἀπλοὺς μετόχους, σίτινες ὑπακούοντες εἰς τὴν πρώτην πρόσκλησιν τῆς ἀρχῆς ἀφίστανται τῆς πράξεως. Περὶ τῆς ἐννοίας τῶν χωρίων τούτων ὄρα *Hellie théorie* vol. III. p. 39. 47. 50. 2) rébellion (ἄρθρ. 209.) περὶ ἧς ὄρα ἀνωτέρω τὴν σημ. 4. 3) réunion armée ὑπάρχει, ἐὰν πλειονες συνενωθῶσιν ἔνοπλοι πρὸς ἐκτέλεσιν κακοεργήματος ἢ πλημμελήματος (ἄρθρ. 217.) 4) réunion des rebelles (ἄρθρ. 219.) λέγεται ἡ (ἂν καὶ

ἄνευ ὄπλων, ἀλλ' ὅμως κατὰ τῆς διοικητικῆς ἐξουσίας ἢ κατὰ τῆς δημοσίας δυνάμεως ἀπευθυνομένην) συνένωσις τῶν χειροτεχνῶν, ἢ τῶν ἐν νοσοκομείοις εἰσδεδεγμένων, ἢ τῶν φυλακισμένων διὰ χρήσεως βίας ἢ ἀπειλῶν. 5) τὸ *délit de l'attroupement* συνίσταται ἀπλῶς εἰς τὴν (ἄνευ περαιτέρω ἐγκληματικοῦ σκοποῦ) ἐν ταῖς ὁδοῖς συνάθροισιν τῶν ἀνθρώπων, ἐπισύρει δὲ ποινὴν κατ' ἐκείνων μόνων, αἵτινες δὲν ἀποχωροῦσιν εὐθὺς μετὰ τὴν πρώτην *sommatiou* τῆς ἀρχῆς. Ὅρα τοὺς νόμους τῆς 10 Ἀπριλίου 1831 καὶ τῆς 24 Μαΐου 1834. Ἡ τριπλῆ *sommatiou* εἶναι ἀναγκαία πρὸς δικαιολόγησιν τῆς χρήσεως τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως *Rauter traité I. p. 585. Encyclopédie du droit. Par Sebiro II. p. 223.* Ὁ βαυαρικὸς νόμος λαλεῖ περὶ στάσεως ἐν μὲν τοῖς ἄρθρ. 300. 301. (*Aufruhr*) σχετικῶς πρὸς τὸ ἀδίκημα ἐσχάτης προδοσίας ἢ προδοσίας τῆς πατρίδος, ἐν δὲ τῷ ἄρθρῳ 319.) (*Aufstand, Tumult*) περὶ τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν 10 τοῦλάχιστον ἄνθρωποι συναθροίζονται δημοσία, διὰ ν' ἀντισταθῶσι διὰ τῆς βίας ἐναντίον τῆς ἀρχῆς, ἢ διὰ νὰ τὴν ἀναγκάσωσιν εἰς ἐπιχείρησιν ἢ εἰς ἀνάκλησιν πρῶξινός τινος. Ἐὰν οἱ στασιασταὶ διαλυθῶσι πρὶν ἔλθωσιν εἰς βιαιοπραγίαν καὶ πρὶν γενῆ κατ' αὐτῶν χρῆσις τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως (ἄρθρ. 320.), τιμωροῦνται οἱ μὲν ἄοπλοι μὲ ἀπλῆν εἰρκτὴν 1—2 ἐτῶν ἢ μὲ φυλάκισιν, οἱ δὲ ἔνοπλοι μὲ εἰρκτὴν 2—4 ἐτῶν, καὶ οἱ ὀδηγοὶ μὲ εἰρκτὴν 4—8 ἐτῶν. Ἐὰν ὅμως ἐγένοντο ὑπὸ μὲν τοῦ πλήθους βιαιοπραγαίαι κατ' αὐτοῦ δὲ χρῆσις στρατιωτικῆς δυνάμεως τιμωροῦνται οἱ μὲν ἄπλοι μέτοχοι, ὅσοι ἐπραξάν φόνον, ἀναίρεσιν, ἐμπρησμόν, ληστείαν, ἢ συνήρῃσαν εἰς τὰς κκυουργίας ταύτας, ἢ παρεκίνησαν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῶν, μὲ θάνατον· ὅσοι δ' ἐπραξάν βιαιοπραγίας κατὰ τῆς ἀρχῆς ἢ τῶν ὑπηρετῶν αὐτῆς, ἢ ἐλήστευσαν οἰκίας, μὲ βχερεῖν εἰρκτὴν 12—20 ἐτῶν· οἱ δὲ ἀπλῶς ἔνοπλοι μέ-

τοχοι, οἵτινες δὲν ἔπραξαν καμμίαν κακοουργίαν, με εἰκοτὴν 4—8 ἐτῶν ἔν δὲ ἦσαν ἄοπλοι, με ἀπλήν εἰρκτὴν 6 μηνῶν ἕως 2 ἐτῶν. Κατὰ τὸν σκῆζωνικὸν νόμον, ἄρθρ. 113., στάσις ὑπάρχει, ἐὰν πλείονες ἄνθρωποι, σκοπὸν ἔχοντες τὴν διὰ τῆς βίαις ἀντίστασιν κατὰ τῆς ἀρχῆς, συναθροίζονται δημοσίᾳ, διὰ νὰ τὴν ἀναγκάσωσιν εἰς ἐπιχείρησιν ἢ ἀνάκλησιν, ἢ διὰ νὰ ματαιώσωσι τὴν ἐκτέλεσιν πράξεώς τινος. Οἱ ἄπλοιο μέτοχοι τιμωροῦνται με βρεῖκν εἰρκτὴν 2—4 ἐτῶν οἱ ἀρχηγοὶ, ὄδηγοὶ καὶ ἔνοπλοι μέτοχοι, με 4—10. Ἐὰν πειθόμενοι εἰς τὴν πρόσκλησιν καὶ προκίनेσιν τῆς ἀρχῆς διαλυθῶσι, τιμωροῦνται μόνον οἱ ἀρχηγοὶ καὶ ὄδηγοὶ με φυλάκισιν 4 μηνῶν ἕως 1 ἔτους. Ἐὰν ἡ μὲν πρόσκλησις ἔμεινεν ἀτελεσφόρητος, ἀλλὰ πρὶν ἢ συμβῶσι βιαιοπραγίαι ἀποκατέστη διὰ τῆς μεσολαβήσεως τῆς ἀρχῆς ἢ ἡσυχίᾳ, τιμωροῦνται οἱ μὲν ἄοπλοι μέτοχοι με φυλάκισιν τὸ πολὺ 4 ἔτους, οἱ δὲ ἔνοπλοι με ἀπλήν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 3 ἐτῶν. Κατὰ τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον, ἄρθρ. 175., στάσις ὑπάρχει, ἐὰν 10 τοῦλάχιστον ἄνθρωποι, ἔχοντες ἡλικίαν ἀνωτέραν 16 ἐτῶν, συναθροισθῶσιν ἐπὶ σκοπῷ ἀντιτάσεως κατὰ τῆς ἀρχῆς διὰ τῆς βίαις. Ἐὰν οἱ συναθροισθέντες διαλυθῶσιν ἀφ' ἑαυτῶν ἢ πειθόμενοι εἰς τὴν προσταγὴν τῆς ἀρχῆς, τιμωροῦνται μόνον οἱ ἀρχηγοὶ καὶ οἱ ὄδηγοὶ (ἄρθρ. 176.). Ἐὰν ἀπειθοῦντες εἰς τὴν προσταγὴν τῆς ἀρχῆς ἐμμένωσιν εἰς τὴν συνάθροισιν, τιμωροῦνται, ἐὰν δὲν συνέβησαν ἔτι βιαιοπραγίαι, οἱ μὲν ἄοπλοι μέτοχοι με φυλάκισιν τὸ πολὺ 8 ἡμερῶν, οἱ δὲ ἔνοπλοι με ἀπλήν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 3 ἐτῶν, εἰς ἕττον δὲ ἐπικινδύνους περιπτώσεις, με φυλάκισιν τοῦλάχιστον 3 μηνῶν (ἄρθρ. 177.). Ἐὰν ἐγένετο χρῆσις βίαις, τιμωροῦνται ὅσοι ἔπραξαν ὑπὸ ἐπιβαρυντικῆς περιστάσεως ἀναίρεσιν, ἔμψημὸν, ληστείαν, βιασμὸν, με θάνατον ὅσοι δ' ἔπραξαν τὰς αὐτὰς κακοουργίας ἄνευ ἐπιβαρυντικῶν περιστάσεων ἢ ἐπροξένησαν μετὰ προθέσεως σωματικὴν βλάβην, με βαρείαν

εἰρκτὴν 12 ἐτῶν ἕως διὰ βίου, καὶ οὕτω καθεξῆς ἐλαττομέ-
νου τοῦ μεγέθους τῆς ποινῆς ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ τῆς βίας.
Κατὰ τὸ βυδικὸν νομοσχέδιον, §. 571, στάσις ὑπάρχει.
ἐὰν διὰ τὰ πράξωσιν ἀντίστασιν ἢ βιαιοπραγίας κατὰ τῆς
ἀρχῆς συναθροίζωνται τόσοι ἄνθρωποι καὶ ὑπὸ τοιαύτας προ-
στάσεις, ὥστε πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ἡσυχίας καὶ εὐταξίας
δὲν ἐξαρκοῦσιν ἢ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐξαρκέσωσιν αἱ συ-
νήθεις δυνάμεις τῆς ἐξουσίας.

Σημ. 7. τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὸ κοινὸν γερμανικὸν δίκαιον δὲν ὑ-
πάρχει ἰδιαιτέρον ἀδίκημα θορύβου ἢ διεγέρσεως (Tumult,
Aufstand, Auflang, αἱ δύο σελευταῖαι ἐκφράσεις εἶναι συ-
νώνυμοι) Tittmann Handb. II. σελ. 68. Ὁ θόρυβος καὶ
ἡ διεγερσις (Tumult, Auflauf) ἀποτελοῦσι διαταράξεις τῆς
ἡσυχίας, τῶν ὁποίων ἡ κατάστασις εἶναι ἔργον ἀστυνομικόν.
Ὅσα ἐκτίθῃσιν ὁ Tittmann Handb. II. σελ. 563. προκύ-
πτουσιν ἐκ ποικίλων συγχύσεων. Μετὰ τὴν ὀρθὴν γνώμην συμ-
φωνεῖ καὶ τὸ ἀννοβερικὸν νομοσχέδιον (2ter Bericht σελ.
61.), κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ διεγερσις (Auflauf) ἀποτελεῖ ἐπι-
βαρυντικὸν λόγον ὡς πρὸς τὰ ἀδικήματα, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἔχει
χώραν. Διαφέρει ἡ συνένοσις καὶ δημοσία συζήσῃ πολλῶν ἀν-
θρώπων, ἧτις δύναται κατὰ τὰς περιπτώσεις νὰ ἦναι τιμω-
ρητέα ὡς crimen vis. L. 3. pr. D. ad l. Jul. de vi publ.
Hefster Lehrb. σελ. 371, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ Hefster (σελ.
240. §. 220 σημ. u.) ἐνδίδει, ὅτι, ἐὰν τὸ συνηθροισμένον
πλῆθος πειθόμενον εἰς τὴν παραίνεσιν τῆς ἀρχῆς διαλυθῇ,
μηκέτι ἐκφράσαν τὴν θέλησίν του, ἢ τοιαύτη ἀπόπειρα εἶ-
ναι ἀναξιώποιος. Ὅθεν ποινὴ δύναται τότε μόνον νὰ κατα-
γνωσθῇ, ὅταν ὑπάρχῃ crimen vis (ἴρα τὴν ἀνωτέρω ση-
μείωσ. L. 3. pr.), ἢ ἀπειθεία, ἢ στάσις. Ὅρα ὁμως ἀνωτέρω
τὴν σημ. 3.

Σημ. 8. τοῦ ἐκδ. Αἱ πολιτικαὶ ἐταιρίαι τότε μόνον δύνανται
νὰ ἦναι ἀξιώποιαι, ὅταν ἡ ἐγχώριος νόμος ἀπαγορεύῃ τὴν

άνευ άδείας τής άρχής ύπαρξιν τοιούτων εταιριών, ή διά-
 ταξίς ήγεμονική κηρύττη ρητήν εταιρίαν ώς άθέμιτον, ή ή
 εταιρία ήναι μέσον πρός έκτέλεσιν έγκληματικῶν σκοπῶν.
Tittmann Handb. II. σελ. 567. Περαιτέρω δέν δύναται
 νά έκτανοή τῶ αξιοποιον. Έκ τῶν άρχιστέρων νόμων τοῦ
 μεσαιῶνος (π. γ. έκ τοῦ χρυσοβούλλου άρθρ. 15 ή έκ τοῦ
II. Feud. 53.) δέν δυνάμεθα νά πορισθώμεν κανένα κανόνα.
 *Όρα *Heffter Lehrb. σελ. 241.* Πολύ έκτείνει τήν γνώμην
 του ὁ *Zirkler das Associonsrecht der Staatsbürger.*
Leipz. 1834. *Όρα ὅμως καί *Rosshirt Gesch. II. σελ. 60.*
 Έάν δώσωμεν εἰς τήν κυβέρνησιν τήν έξουσίαν τοῦ ὕ ἀπα-
 γορεύη πάσαν ένωσιν, τήν ὁποίαν ὑποτίθησιν επικίνδυνον,
 κατορθοῦται οὕτω πᾶν ὅ,τι έγγυᾶται τήν εὐταξίαν έν τῇ
 πολιτείᾳ. Ὅστις δέ τότε λαμβάνει μέρος εἰς εταιρίαν άπη-
 γορευμένην, εἶναι αξιοποιος. Τήν γνώμην ταύτην παραδέ-
 χεται ὁ βαδικός νόμος τής 26 ὀκτωβρ. 1833. Ὅρα *Mil-
 lermaier (Arch. des Criminalr. 1836. σελ. 167).* Ὁ περὶ
 πταισμάτων νόμος τής Αὐστρίας, άρθρ. 39—41, αναφέρει
 ὡς πταίσμα τήν εἰς μυστικὴν εταιρίαν συμμετοχὴν. Ἄλλ' ή
 έννοια τής μυστικῆς εταιρίας εἶναι ὡς εἰκός πολλὰ περιορισ-
 μένη *Όρα *Wagner Zeitschr. 1829. σελ. 278.* Εἰς τήν
 Γαλλίαν ἐφαρμόζεται τὸ (πολλὰ ἀατάλληλον) άρθρ. 291.
 τοῦ γαλλικοῦ ποινικοῦ νόμου, τὸ ὁποῖον θεωρεῖ αξιοποιον
 τήν συμμετοχὴν εἰς οἰκνοήποτε μὴ ἐγκριμένην εταιρίαν
 συνισταμένην ἐκ πλείονων ή 20 ἀτόμων· ισχύει δέ καί ὁ
 νόμος τής 10 ἀπριλίου 1834., τοῦ ὁποῖου ή ἀυστηρότης
 ἐξηγεῖται ὡς ἐκ τῶν κατὰ τήν ἐποχὴν τής συντάξεώς του
 πολιτικῶν περιστάσεων. *Encyclopédie de droit, par Se-
 bère Vol. II. p. 117. Hellie théorie Vol. V. p. 107. F.*
Klimrath (Zeitschr. für ausländ. Gesetzgebung VII Bd.
nr. 3). Ὁ σαξωνικός νόμος, άρθρ. 93, θεωρεῖ αξιοποιον τήν
 μετοχὴν εἰς εταιρίας, αἵτινες σκοπὸν ἔχουσι νά ἐμποδίσω-

σιν ἢ νὰ καταστήσωσιν ἄπρακτον τὴν ἐκτέλεσιν τῶν νόμων ἢ τὴν ἐνέργειαν τῆς διοικητικῆς ἐξουσίας τῆς κυβερνήσεως, ἢ αἵτινες εἶναι ἀπηγορευμένοι παρὰ τῆς κυβερνήσεως ὡς ἀντιβαίνουσαι εἰς τὴν εὐταξίαν (ποινὴ φυλακίσεως ἐπὶ 3 μῆνας ἕως 3 ἐτῶν). Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἀρθρ. 149, τιμωρεῖ τὴν μετοχὴν εἰς ἐταιρίας ἐχούσας παρανόμους πολιτικούς σκοποὺς μὲ φυλάκισιν 1 μηνός, ἕως 1 ἔτους, τὴν δὲ μετοχὴν εἰς ἐταιρίας ἰδίαις ἀπηγορευμένας ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως, μὲ φυλάκισιν ἢ μὲ χρηματικὴν ποινήν.

Σημ. 9. τοῦ ἐκδ. Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα, ἐὰν ἦναι ἀτιμώρητος ἢ διὰ βίας ἀντίστασις εἰς παρανόμους τῆς ἀρχῆς πράξεις, πρέπει νὰ διακρίνωμεν: 1) ἐὰν πρόκηται ἐν γένει περὶ ἐκτέλεσως διατάξεων, τῶν ὁποίων ἀμφιβάλλεται ἡ νομιμότης, ἢ 2) ἐὰν ἡ διάταξις, καθ' ἣς γίνεται ἡ ἀντίστασις, ἦναι παράνομος, καὶ ἐνταῦθα πάλιν: α) ἐὰν δὲν φέρῃ τὰς νομίμους ἐξωτερικὰς διατυπώσεις, ἢ β) ἐὰν ἦναι ἐσωτερικῶς παράνομος. Καθ' ὅλας δὲ ταύτας τὰς περιπτώσεις πρέπει νὰ διακρίνωμεν, 1) ἐὰν ἦναι θεμιτὴ ἡ διὰ τῆς βίας ἀντίστασις, καθόσον πρόκειται περὶ προσβολῆς, ἥτις, πρακτομένη ὑπὸ ἰδιώτου, ἤθελε δώσει χώραν εἰς ἀμυναν, ἢ 2) ἐὰν δὲν πρόκηται περὶ τοιαύτης προσβολῆς. Καὶ αὐτοὶ ἐκεῖνοι, οἵτινες συγχωροῦσι τὴν ἀντίστασιν, ἀναγνωρίζουσι τὸ ἐπικίνδυνον τοῦ νὰ ἐπιτρέπηται πάντοτε ἡ ἀντίστασις, ἐσάμεις ὁ πολίτης θεωρεῖ παράνομον τὴν διάταξιν τῆς ἀρχῆς. Ὅθεν εἰς τὴν Γαλλίαν (μολονότι δὲν εἶναι σταθερὰ ἡ νομολογία, ὅρα *Hellie* IV. p. 311.) ἡ ἀντίστασις συγχωρεῖται μόνον ὅταν ἀπευθύνηται κατὰ τῆς ὑπὸ ἀναρμοδίων ὑπαλλήλων ἐνεργουμένης βίας. *Hellie* IV. p. 316. *Chassan traité des délits de la parole* I. p. 300—304. *Rauter traité* I. p. 520. *Haus observ. Sur le projet* II. p. 120. *Bavoux leçons* p. 226. ὅρα προσέτι τὴν ἀπόφασιν τοῦ ἐν Mannheim ἀνωτάτου δι-

καστηρίου (τὸ ὁποῖον ἐκτείνει πλείοτερον τὴν ἀτιμωρησίαν) τὴν περιεχομένην εἰς *Annale der badischen Gerichtshöfe* 1839. nr. 38. Ἐν γένει δὲ ὄρα *Hugo Grotius de jure belli*. Lib. I. cap. IV. πρῶ. *Vattel droit des gens*. livre I. §. 54. καὶ περὶ αὐτοῦ ὄρα *Pinheiro τὸν ἐκδόντα τὸν Vattel* μὲ σημειώσεις. Paris 1838. pag. 60. *Mohl württemberg*. Staatsr. I. σελ. 279. *Gutachten der Juristenfacultäten Heidelberg, Jena, Tübingen*. σελ. 70. 300—307. *Schüler Beitr. zum saechs. Gesetzb.* σελ. 62. *Archiv des Criminalr.* III. σελ. 167. ὄρα ὁμοῦ καὶ *Rosshirt Gesch.* II. σελ. 62. Τὸ ἀρθρ. 174. τοῦ βυρτεμβεργικοῦ νόμου περιέχει τὴν ἐξῆς διάταξιν: ἐὰν ἐκεῖνος, καθ' οὗ ἀπειθῆται πρᾶνομος καὶ ἄτακτος πρᾶξις τῆς ἀρχῆς, τρέχη ὡς ἐκ τούτου κίνδυνον ἀναντικαταστάτου βλάβης, ἡ ἀντίστασις εἶναι ἀτιμώρητος, ἐὰν ὁ ἀνθιστάμενος δὲν υπερβῆ τὸ μέτρον. Κατὰ τὸν βυρτεμβεργικὸν περὶ πταισμάτων νόμον, ἀρθρ. 2, ἡ ἀπειθεῖα δὲν τιμωρεῖται, ἐὰν ἡ διάταξις, εἰς τὴν ὁποῖαν ἀπειθεῖται, ἀντιβαίνει εἰς ῥητὴν διάταξιν νόμου ἢ διατάγματος. Κατὰ τὸ βαυαρικὸν νομοσχέδιον, §. 566, ἡ ἀντίστασις δὲν τιμωρεῖται, ἐὰν ἡ ἐκτέλεσις διατάξεως προφανῶς παρανόμου ἤθελεν ἐπιφέρει εἰς τὸν ἀνθιστάμενον ἀναντικατάστατον βλάβην. Ὅρα προσέτι *Isambert des arrestations arbitraires*. Paris 1837. (ὅπου ἀναφέρονται διάφοροι γνῶμαι περὶ τοῦ πρὸς ἀντίστασιν δικαιώματος). ὄρα ὁμοῦ καὶ *Baroli diritto naturale* Vol. IV. 328—342. (ὅστις δεικνύει ὅτι δικαίωμα πρὸς ἀντίστασιν δὲν ὑπάρχει).

§. 202.

Τὰ δύο στοιχεῖα πλῆθος καὶ δημοσιότης τῆς συναθροίσεως διακρίνουσι τὴν στάσιν ἀπὸ τῆς ἀπλῆς ἀντιστάσεως.

τὸ δεύτερον δὲ στοιχεῖον διακρίνει αὐτὴν ἀπὸ τῆς συνωμοσίας, ἥτις ὁμῶς δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς προπαρασκευὴ τῆς στάσεως ἢ καὶ παντὸς ἄλλου ἀδικήματος· τὸ ἀντικείμενον (κυβερνητικαὶ τινες πράξεις ἢ διαταγαί) διακρίνουσι τὴν περί ἧς πρόκειται στάσιν ἀπὸ τῆς ἐχούσης χαρακτηῖρα ἐσχάτης προδοσίας (Eupörung)· ὁ δὲ σκοπὸς (ἐπιμονὴ εἰς τὴν ἀπειθειαν), ἀπὸ τῆς ἀπλῆς διεγέρσεως (Auflauf).

§. 203.

Ἡ πράξις εἶναι τετελεσμένη, ἀμα τὸ συνηθροισμένον πλῆθος ἤτοι δι' ἀπειλητικῶν κραυγῶν (α), ἢ διὰ πραγματικῶν προσβολῶν, ἢ κατ' ἄλλον τρόπον (β) δηλώσῃ τὸν σκοπὸν αὐτοῦ τοῦ νὰ ἐπιμείνῃ διὰ τῆς βίας εἰς τὴν ἀπειθειάν του πρὸς τὴν ἐκτελεστικὴν δύναμιν.

Πρόσκλησις πρὸς διόλυσιν (Aufrubr-Acte) Διακήρυξις τῆς ἐκτάκτου στρατιωτικῆς δίκης.

(α) L. 3. §. 20. D. de re militari καὶ L. 2. C. de seditiosis. «In nullis locis aut civitatibus tumultuosus clamoribus cujusquam interpellatio contumeliosa procedat, nec ad solam ejus que infidiam petulantia verba jactentur; scituris his, qui hujusmodi voces emisserint, moverintque tumultus, se quidem fractum ex his, quae postulant nullatenus habituros, subdendos autem poenis iis, quas de seditiosis et tumultus auctoribus vetustissima decreta sanxerunt.»

(β) Ἐάν π. χ. τὸ πλῆθος, καὶ τοὶ προσκληθέντες ὑπὸ τῆς ἐρχῆς κτλ. νὰ διαλύθῃ μὲν συνηθροισμένον.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Πολὺ ἀόριστος εἶναι ἡ γνώμη τοῦ συγγραφέως, ὅτι αἱ ἀπειλητικαὶ κραυγαὶ καθιστῶσιν ἤδη τετελεσμένην τὴν πράξιν. Τὰ παρατεθέντα χωρία τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου ἀναφέρουσιν ὠρισμέναις περιπτώσεσι στάσεως, καθ' ἃς ὡς ἐκ τῶν συνυπαρχουσῶν ἄλλων περιστάσεων αἱ κραυγαὶ ἔφεραν

τῶντι προφανῶς στάσεως χαρακτηῖρα. Ἄτοπον εἶναι νὰ πα-
ράγωμεν τὴν γνώμην περὶ τοῦ ὅτι αἱ κραυγαὶ ἀποτελοῦσι
τετελεσμένην τὴν στάσιν, ἐκ τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου, τὸ ὅποιν
ἐν γένει δὲν διακρίνει μεταξὺ τελέσεως καὶ ἀποπείρας, ἢ ἐκ
ῥωμαϊκῶν τινῶν νόμων, οἳ τινες ἀπειλοῦσι ποινὴν κατὰ στα-
σιαστικῶν τινῶν κραυγῶν. Ὅ, τι ἀπαιτεῖται διὰ γὰ θεωρη-
θῆ ὡς τετελεσμένον τὸ crimen vis, αὐτὸ τοῦτο ἀπαιτεῖται
καὶ διὰ τὴν στάσιν. *Weiske vom Hochverrath* σελ. 110.
Penke Handb. III. σελ. 296. *Wächter (Archiv 1835.* σελ.
487—491). Ἠρβ. *Müller (Zeitschrift für Recht in Kur-*
hessen II. σελ. 111). Ἐκ τῶν ἀνωτέρω μνημονευθέντων
νωτέρων νόμων ἐξάγεται, ὅτι ἡ διαφορὰ τῶν ἐπιβλητομέ-
νων ποινῶν ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ βαθμοῦ τῆς προόδου τῆς στά-
σεως εἶναι δὲ φρόνιμον νὰ θεωρητῆ ὡς λόγος ἐξελείφων τὸ
ἀξιοποιῖον τῶν μετόχων, ἢ μετὰ προσήκουσιν ἐκ μέρους τῆς
ἀρχῆς πρόσκλησιν αὐθόρμητος διάλυσιν τοῦ πλήθους, πρὶν
εἶναι κάμῃ χρῆσιν βίας.

§. 204.

Ἡ στάσις (Tumult, Aufruhr in weitern Sinn) σκοπεῖται
ἤτοι ἀπλῶς τὴν ἐπιμονὴν εἰς ἀπειθειαν πρὸς ὠρισμένην
κυβερνητικὴν πράξιν (Tumult im engern Verstande), ἢ τείνει
συγχρόνως εἰς τὸ ν' ἀναγκάσῃ τὸν ἡγεμόνα ἢ τὴν ἀρχὴν
εἰς ἐπιχείρησιν ὠρισμένης κυβερνητικῆς πράξεως (Aufruhr
im engern Verstande στάσις εἰς στενωτέραν ἔννοιαν).

§. 205.

Ἐπὶ πάσης στάσεως ἀπαιτεῖται νὰ διακρίνωμεν τοὺς ἀρ-
τηροὺς ἤτοι τοὺς παραγαγόντας τὴν συνάθροισιν (Aufrührern
Aufwiegler, στασιάρχει) καὶ τοὺς ὀδηγοὺς ἤτοι τοὺς διευ-

θύνοντας τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ σκοποῦ τῆς συναθροίσεως (Rädelsführer), ἀπὸ τῶν λοιπῶν συναϊτῶν ἤτοι τῶν στασιαστῶν. Εἶναι δὲ ἢ τε εἰς τοὺς ἀρχηγοὺς καὶ ὁδηγοὺς ἐπιβλητέα (α) ποινὴ καὶ ἢ εἰς τοὺς λοιποὺς στασιαστὰς ἐπιβλητέα (β) αὐθίρετος. Λαμβάνονται δὲ ὑπ' ὄψιν ὡς κανονίζοντες τὸ ἀξιόποινον οἱ ἑξῆς λόγοι: 1) Ἡ στάσις εἰς στενωτέραν ἔννοιαν εἶναι πλέον ἀξιόποινος τῆς στάσεως ἐν γένει. 2) Πᾶσα στάσις (Tumult und Aufruhr) ἂν προκύψωσιν ἐξ αὐτῆς πραγματικαὶ προσβολαὶ δικαιωμάτων, εἶναι πλέον ἀξιόποινος ἢ ἂν περιωρίσθῃ μόνον εἰς ἄλλας πράξεις· ὅσῳ δὲ μεγαλητέρα εἶναι τοῦ δικαιώματος ἢ προσβολῆ, τόσῳ αὐξάνει καὶ τὸ ἀξιόποινον. 3) Οἱ ἀρχηγοὶ (στασιάρχαι) καὶ οἱ ὄηγοὶ εἶναι συνήθως πλέον ἀξιόποιοι τῶν στασιαστῶν, καὶ τιμωροῦνται, κατὰ μὲν τὰς ἰδίως βαρείας περιπτώσεις, μὲ τὸν διὰ τοῦ ξίφους θάνατον, ἄλλως δὲ μὲ τὴν ποινὴν τῆς μαστιγώσεως καὶ τῆς ἐξορίας ἀπὸ τοῦ κράτους ἢ ἀπὸ τοῦ τόκου, ὅπου ἐτελέσθη τὸ ἀδικήμα. 4) Ὁ βαθμὸς τοῦ ἀξιοποίνου τῶν ἀπλῶν στασιαστῶν κανονίζεται κατὰ τὴν συμμετοχὴν αὐτῶν εἰς τὴν στάσιν ἢ εἰς τὰς πραγματικῶς γενομένας δικαιωμάτων προσβολὰς (γ).

Προφορικῶς: περὶ τῆς στάσεως τῶν χειροτεχνῶν. Reichschluss. v. 1731.

(α) C. C. C. Art. 127. Τὰς διατάξεις τοῦ ῥωμα. δικαίου περιέχουσι: L. 28. § 3. L. 38 §. 2. D. de poenis. L. 2. C. de sedit.

(β) L. 28. §. 3. D. eod.

(γ) Meisten jur. pr. jur. crim. §. 324. Gnistorp Thl. I. §. 163.

ΤΙΤΛΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

Ἰδιωτικά ἀδικήματα.

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ.

Αδικήματα κατὰ τῶν ἀρχικῶν πρωτοτύπων δικαιωμάτων
τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ πολίτου.

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΠΡΩΤΗ.

Προσβολή τοῦ πρός τὸ ζῆν δικαιώματος.

ΥΠΟΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΠΡΩΤΗ.

Περί τοῦ ἀδικήματος τῆς ἀνθρωποκτονίας ἐν γένει.

Christ. Phil. Richter Commentatio de homicidio Jen. 1744.

Enr. J. Fr. Mantzel Diss. de gradibus homicidiorum.

Rost. 1754.

Stübel über den Thatbestand der Verbrechen, besonders
in Rücksicht der Tödtung. Wittenb. 1805.

Fr. D. Sanio observ. ad L. Corn. de sicariis. Reg. 1827.

Abegg Revision d. Lehre von den angeblichen straflosen
Tödtungen (*Abegg* Untersuchungen aus dem Gebiet
der Strafrechtswiss. II. Abh. σελ. 55—378.

§. 206.

Ἡ προσβολή τοῦ πρός τὸ ζῆν δικαιώματος γίνεται δι'
ἀνθρωποκτονίας (*homicidium*), ἥτοι διὰ παρανόμον πράξεως

37*

ἀποτελούσης ἀποχρῶσαν αἰτίαν τοῦ ἐπισυμβάντος εἰς τὴν θανάτου. Ἐπειδὴ δὲ ἀπὸ τῆς ζωῆς ἐξαρτῶνται ὅλα τοῦ ἀνθρώπου τὰ δικαιώματα καὶ διὰ τῆς προσβολῆς τῆς ζωῆς ἀποστερεῖται ὀλετελῶς ἡ πολιτεία ἐν τῶν μελῶν τῆς διὰ τοῦτο ἡ ἀνθρωποκτονία εἶναι τὸ βαρύτερον πάντων τῶν ἰδιωτικῶν ἀδικημάτων.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Περὶ τῶν ἐνδοιασμῶν ὡς πρὸς τὴν παραδοχὴν τῆς ἀνθρωποκτονίας ὡς γένους ἀδικημάτων ὄρα *Birnbaum* (Arch. des Criminalr. XIII. σελ. 88. 249. 422.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν περὶ τῆς ἀνθρωποκτονίας διατάξεων τοῦ Ῥωμαίου δικαίου ἰσχύει ἡ παρατήρησις, ὅτι κατ' ἀρχάς αἱ κατ' ἐλευθέρων ἀνθρώπων (τοῦλάχιστον ὑπὸ τινος περιστάσεως πραττόμεναι) ἀνθρωποκτονίαι ὑπήγοντο εἰς τὸ *parricidium* (*Rosshirt Gesch. des Strafr. II.* σελ. 487.), καὶ ὅτι μόλις ἐπὶ τοῦ *Sóllu* ἔθεσεν ἡ *lex Cornelia de sicariis* διατάξεις περὶ τῆς ἀνθρωποκτονίας ἐν γένει (ἴσως πρὸ πάντων ὡς πρὸς τοὺς ἐπικινδύνους *sicarii*). *Koeslin l. c.* σελ. 105. 106. *Rosshirt l. c.* σελ. 487. Εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς *lex Cornelia* ἀπαιτεῖται μεγάλη προσοχή, διότι ἡ *lex* αὕτη δὲν ἀφορᾷ μόνον τὴν ἀνθρωποκτονίαν, ἀλλὰ καὶ ἄλλας ἐπικινδύνους πράξεις, καὶ διότι, πιστὴ εἰς τὸν χαρακτῆρα τοῦ Ῥωμαίου ποινικοῦ δικαίου θεωρεῖ τὴν μὲν *animus occidendi* πραχθεῖσαν ἀπειρεῖαν ὡς ἴσην μὲ τὴν ἐκτέλεσιν, ἢ ἀπειλεῖ μὲ τὴν πλήρη ποινὴν εἰδὸς τι ἐπικινδύνου ἐνέδρας μὲ πρόθεσιν φόνου. *Luden vom Versuche* σελ. 114. *Koeslin* σελ. 107. Περὶ τῆς *lex Cornelia de sicariis* ὄρα *Eckelen ad tit. Pandect. ad leg. Corn. de sic. Lugdun. 1824. Saniv ad leg. Corn. de sicar. Regiomont. 1827. Birnbaum* (Archiv XIII. σελ. 424). Εἶναι βέβαιον, ὅτι ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων (καὶ

μάλιστα ἀπὸ τοῦ (Ἀδριανῶ) μετὰ τὴν κατάργησιν τῶν *quaestiones perpetuae*, ἐλαμβάνετο ἐπὶ τῆς ἀνθρωποκτονίας ὑπ' ὄψιν μᾶλλον τὸ μέγεθος τῆς ἐνοχῆς (καὶ ἐπομένως τὸ εἶδος τῆς θελήσεως τοῦ πράττοντος) ὅθιν καθιερώθη τὸ δεικνύον καὶ τὸ ἐφρομύζωνται καὶ μετριώτερον ποινά. L. 1. §. 3. D. ad leg. Corn. de sicar. *Koestlin* σελ. 205. Πρὸς *Rosshirt* σελ. 191. Κατὰ τὸ γερμανικὸν δίκαιον (καὶ κατ' αὐτοῦ τοὺς ἰταλοὺς νομοδιδασκάλους τοῦ μεσαιῶνος, π. χ. τοῦ *Angelus Arretinus de malefic.* p. 134. τοῦ *Gandinus* p. 66.) ἀπαιτεῖτο πρὸς ὑπαρξίν τῶν συστατικῶν τῆς ἀνθρωποκτονίας ὁ θάνατος, καὶ αἰτιώδης ἀλλουχία τοῦ ἀποτελέσματος τούτου πρὸς τὴν προσβολήν. Ἡ ἐρριζωμένη θεωρία περὶ τῶν *compositiones* εἶχεν ἐπιρροὴν εἰς τὴν μόρφωσιν τῆς κατ' ἀντικείμενον ἐπόψεως· ἀλλ' οἱ ἰταλοὶ νομοδιδάσκαλοι εἰσήγαγον πανταχοῦ εἰς τὴν δικαστικὴν πράξιν τὰς περὶ ἀνθρωποκτονίας διατάξεις τοῦ βωμαϊκοῦ δικαίου (μετριασμέναι διὰ τῶν κυρίως ὑπὸ τοῦ κανονικοῦ δικαίου εἰσαχθεῖσων περὶ καταλογισμοῦ ἰδεῶν). Ὅρα καὶ *Rosshirt* II. σελ. 200. Αὐταὶ αἱ διὰ τῆς δικαστικῆς πράξεως μορφωθεῖσαι ἰδέαι εἰσεχώρησαν ἀκολούθως εἰς τὴν Π. Δ. Κ. (ἄρθρ. 130—150.), ἧτις ἀναφέρει διάφορα εἶδη ἀνθρωποκτονίας. *Rosshirt* II. σελ. 202—212. Περὶ τῆς διαιρέσεως τῆς ἀνθρωποκτονίας κατὰ τὸ γαλλικὸν δίκαιον ἔρα *Hellie* *théorie du Code pénal* V. p. 155 Περὶ τῆς ἀνθρωποκτονίας κατὰ τὸ πρῶσσικόν δίκαιον ἔρα *Temme* *die Lehre von der Toedtung nach preuss. Recht.* Leipz. 1839. Πληρεστάτην κατὰ τάξεις διαιρέσιν τῆς ἀνθρωποκτονίας καὶ τῶν *reata di sangue* ἔρα παρὰ *Niccolini* *quistioni di diritto* Vol. I. pag. 177. Vol. II. p. 25. etc.

§ 207.

Συστατικὰ τοῦ ἀδικήματος εἶναι τὰ ἐξῆς : Α) ὡς ἀντι-

κείμενον τῆς προσβολῆς, ὃν τι ἔχον τὰς ιδιότητας καὶ τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου· ἀνευ διακρίσεως θρησκείας (α), καταγωγῆς (β), κοινωνικῆς τάξεως (γ) κ. τ. λ. Τὸ ἀδικήμα δύναται νὰπραχθῆ καὶ ἐπὶ παντός βιωσίμου ἐμβρύου (δ), οὐχὶ δὲ 1) ἐπὶ νεκρῶν (ε), 2) ἐπὶ τεράτων (monstra) (ζ) ἢ 3) ἐπὶ τῶν ἀπὸ τῆς προστασίας τῆς πολιτείας πάντη ἀποκεκλεισμένων (η).

(α) Ἡ Auth. Garzaros C. de heret. δὴν ἔχει σήμερον πλέον ἰσχύον.

(β) Περὶ τῆς θεμιτῆς ποτὲ θανάτωσης τῶν Αἰγυπτίων (γῆφτων): C. G. O. Thl. 11. Tit. 9. §. 3. R. A. v. J. 1589. Tit. 22. R. P. O' v. J. 1877. tit. 77. Πρὸς Böhmer ad Art. 150. C. C. C. §. 3. Κατὰ τῶν φαυλοβίων καὶ ἐξῆς τῶν Αἰγυπτίων ἔχομεν καὶ σήμερον ἐτι διαφόρους παραπνοσίας εἰδικοῦς νόμους. Ἀξιωμακτόνος εἶναι ἡ διάταξις τοῦ παραρρήνιου νόμου. Πρὸς Franc. Just. Kortholt de justitia et prudentia poenarum in sanctione poenali novissima utriusque circuli Rhodani. Giess. 1771. καὶ εἰς Plitt Analect. p. 87. seq.

(γ) π. γ. ἀνθρωποκτονία πραττομένη ὑπὸ τοῦ κυρίου κατὰ τοῦ δούλου. L. 11. §. 1. et 2. D. ad L. Corn. de sicar.

(δ) C. C. C. Art. 193.

(ε) Πολλοί, ὡς ὁ Filangieri, διατείνονται, πλὴν ἀνευ λόγου, ὅτι καὶ ἐν ταῦθα ὑπάρχει ἀνθρωποκτονία, εἰάν τις ἐπραξῆ πᾶν ὅ,τι ἀνεγκλίως ἐμάλλο νῆ ἐπιφέρει τὸν θάνατον.

(ζ) L. 14. D. de statu hom. L. 38. de V. S. L. 3. C. de post. Glück Commentar zu den Pand. Thl. II. σελ. 64. Ἀλλὰ καὶ ἐν ταῦθα ἐπιτέλλεται ἀθάμιτος ποινή, εἰάν ἡ τερατοκτονία ἐπράχθῃ ἐν ἀγνοίᾳ τῆς ἀρχῆς. Quilstorff peinl. R. Thl. I. σελ. 217. Δὴν ὑπάρχει ὅμως περὶ τοῦτου νόμος. Werner Handb. des peinl. R. σελ. 296.

(η) Ἐπιχώρις (Acht und Oberacht). Heineccius El. jur. germ. III. §. 326. ff. 353. αὐτόμολοι L. 3. §. 6. D. ad L. Corn. de sic.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Πρότερον ἦτο γενικὴ ἡ γνώμη, ὅτι τῶν τεράτων (monstra) ἢ θανάτωσης εἶναι ἀτιμώρητος. Damhouder praxis elem. Cap. 84. nr. 30. Ἡ γαλλικὴ νομοθεσία δὲν λαμβάνει παντάπασιν ὑπ' ὄψιν, εἰάν τὸ τέκνον ἦναι monstrum. Hellie V. p. 158. Περὶ τοῦ πρῶσσοικοῦ δικαίου ἰδ. Landr. §. 716—718. Temme l. c. σελ. 42.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. εἰς τὰς περιπτώσεις τῆς θημιτῆς ἀνθρωποκτονίας ἀνήκει προσέτι ἡ διάτρησις (perforatio), ἣτοι ἡ πρὸς τοῦ μαιευτῆρος ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς μητρὸς πραττομένη ἐμβρυοκτονία, ἡσάκις ἕνεκα τῆς στενότητος τῆς λεκάνης τῆς μητρὸς καθίσταται ὁ τοκετός ἀδύνατος, ἡ δὲ μήτηρ δὲν θέλει νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν κλισακρικὴν τομὴν. Ὁ ἰατρός ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εὐρίσκειται οὕτως εἰπεῖν ἄναγκασμένος νὰ πράξῃ τὴν ἀνθρωποκτονίαν, διὰ νὰ σώσῃ τὴν τίκτουσαν μητέρα. *Mittlermaier* (N. Arch. des CrimR. VIII. N. 19). *Naegelle de jure vitae et necis, quod competit medic.* Heidelb. 1827. *Mendel Beobacht. aus der Geburtshülfe.* Bd. V. N. 77. *Rust Magazin.* Bd. 40. Heft. 3. N. 21. *Janulli über Kaiserschnitt und Perforation.* Heidelb. 1834. *Wilde das weibliche Gebährungsvermögen.* Berl. 1838. σελ. 355. *Archiv des Criminalr.* 1835. σελ. 147. *Zeitschr. für oesterreich. Rechtsgelehrsamkeit* 1838. σελ. 113.

§. 208.

Β) Στέρησις τῆς ζωῆς εἶναι ἡ παράνομος ἐκβασίς ἣτις ἀπαιτεῖται ἵνα θεωρηθῇ τὸ ἀδίκημα τετελεσμένον. Γ) Ἡ τοιαύτη ὁμως ἐκβασίς πρέπει νὰ ᾖναι ἀποτέλεσμα τῆς παρανόμου πράξεως τοῦ κατηγορουμένου· ὅθεν τὸ ἀδίκημα τῆς ἀνθρωποκτονίας ὑπάρχει ἐντελῶς τότε μόνον, όταν ἡ ἐκ τῆς παρανόμου πράξεως προκύψασα σωματικὴ βλάβη παρήγαγεν ὡς ἐνεργὸς αἰτία τὸν ἐπισομβιάτα θάνατον (α)· ἄνευ διακρίσεως, ἂν ᾖτο ἐν γένει θανατηφόρος, ἢ ἂν κατ' ἐξαίρεσιν, μόνον ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει ἐπέφερε τὸν θάνατον (β). ἂν ᾖτο διὰ τῆς βοήθειας τῆς τέχνης δυνατόν νὰ προληφθῇ ἡ θανατηφόρος ἐνέργειά της ἢ ἂν ἄ-

φευκτος ἦτο ὁ θάνατος (γ)· ἂν ἐπέφερε τὸν θάνατον δὲ ἄλλων μεσολαβουσῶν αἰτιῶν, τὰς ὁποίας αὐτὴ ἐθεσεν εἰς ἐνέργειαν (δ), ἢ μόνῃ ἀφ' ἑαυτῆς καὶ ἀμέσως.

Σημ. Περὶ τῆς διαίρεσις τῶν τραυμάτων καὶ βλαβῶν πρὸς Metzger richtl. Arzneiwiss., §. 60. ff. Prouquet de unica et vera mortis causa proxima. Tüb. 1786. Prouquet über gewaltsame Todesarten. Tüb. 1777. 8. σελ. 48.—111. Gebel Versuch einer zweckmäßigen. Binth. D. Verletzungen (Archiv Bd. VI, St. 4. N. 5). Wildboer wie die tödtlichen Verletzungen beurtheilt werden müssen? Leipzig 1810. J. E. Bietzau von der Tödtlichkeit der Verl. u. Handl. zur Erl. des §. 169. d. Preuss. Criminal-Ordin. Berl. 1814. Lucae Bemerk. über das Verhältniss des menschl. Organismus zu äusseren Verletzungen in Bezug auf Tödtlichkeit. Heidelb. 1814. Henke über gerichtl. mediz. Beurtheilung der Tödtlichkeit der Verletzungen (N. Arch. des Criminalr. I. Bd. N. 18. 24). Kausch über die neuen Theorien des Criminalr. und der gerichtl. Medizin. Züllichau 1813. Steitzger (N. Archiv des CrimR. IV. Bd. N. 10). Kleinschrod (N. Archiv. IV. Bd. N. 16). Henke Zeitschr. für Staatsarzneikunde II. Bd. N. XI. Οἱ νομοδιδάσκαλοι τοῦ ποινικοῦ δικαίου ὤφρηνον, πρὸς τὸ σφύρον τῆς ἐπιστήμης, ἢ ἀπέχων ἐνταῦθα ὅσον ἔνεστι τῆς ἱατρικῆς ἐπιματολογίας, διότι σχεδὸν ἕκαστος ἱατρός ἀποδίδει διάφορον ἔννοιαν εἰς τὴν αὐτὴν ἐκφρασιν καὶ πολλοὶ (πληθύνοντες ἐν μέρει ἔνεκα τῶν νομικῶν αἰτιῶν) δὲν ἐννοοῦσι τί θέλουσιν οἱ νομικοὶ νὰ μάθωσιν, ὅταν ἐρωτῶσι τὸν ἱατρὸν περὶ τῆς καιριότητος τῆς πληγῆς. Διὰ τοῦτο ἐπρεπεῖν ὁ δικαστὴς, κατὰ πᾶσαν εἰδικὴν περίπτωσιν νὰ ὑποβάλλῃ εἰς τὸν δικαστικὸν ἱατρὸν ὀριστικῶς καὶ νὰ σαφηνίξῃ τὸ νομικὸν ζήτημα, ἐπὶ τῷ ὅποιον ἀπαιτεῖται ἱατρικὴ γνωμοδότησις· διότι ἄλλως δὲν δύναται τὸ δικαστήριον ἀσφαλῶς νὰ γινώσκῃ, ἐὰν ὁ περὶ μὴ καιριότητος τοῦ τραύματος γνωμοδοτῶν ἱατρός εἴχῃ κατὰ νοῦν τὸ ἀνίατον τραῦμα, ἢ τὸ ἀπολύτως θανατηφόρον, ἢ τὸ ἐν γένει θανατηφόρον, ἢ τὸ ἀμέσως θανατηφόρον.

- (α) Ἡ τοιαύτη βλάβη λέγεται συνήθως: ἀπολύτως, ἢ κάλλιον: ἀφ' ἑαυτῆς θανατηφόρος βλάβη.
- (β) Laesio inabstracto l. in concreto lethalis τὸ δεύτερον, ἐὰν ἡ καιριότης τοῦ τραύματος προκύπῃ ἐκ τῆς ἰδιαζούσης σωματικῆς ἰδιότητος τοῦ βλαφθέντος ἢ ἐξ ἄλλανέξωτερικῶν καὶ συγχρόνων μὴ τὴν ἐπενεχθεῖσαν βλάβην εἰδικῶν περιστατικῶν. Δὲν ἀπαιτεῖται δὲ νὰ εἴχῃ ὁ μετὰ φονικῆς προθέσεως ἐνεργῶν γινῶσιν τοῦ ὑπάρχοντος ἀτομικοῦ λόγου τῆς θανατικότητος, ὡς ἐξάγεται καὶ ἀπὸ L. 7. §. 5. D. ad L. Aquil.

- (γ) Είναι ὁ ἐμπρηστής ὑπερώτερον ἀξιόποινος, δίδει τὸ πῦρ ἐδύνατο, καὶ σθεοῦν ἀμίσως εἰς τὴν ἀρχὴν του ;
 (δ) π. γ. ὁ Α' τιμωρῶναι τὸν καιμὸν τοῦ Β' καὶ ἐπιφέρει εἰς αὐτὸν ἕλκος, τὸ δὲ ποῦν ἐκχέμενον πνίγει τὸν Β'.

§. 209.

Κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ §. 208. Γ' δὲν ὑπάρχει ἀνθρωποκτονία, α) ἐὰν προηγήθῃ τῆς μετὰ φονικῆς προθέσεως ἐπιχειρηθείσης πράξεως ἄλλη ἀνεξάρτητος ἀπ' αὐτῆς αἰτία, ἣτις ἤθελε βεβαίως ἐπιφέρει τὸν ἐπισυμβάντα θάνατον κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν, καθ' ἣν οὗτος συνέβη τῶν ὄντι (α). β) ἐὰν μετὰ τὴν καθ' ἑαυτὴν μὴ θανατηφόρον βλάβην ἐπελθοῦσα καὶ ἀπ' αὐτῆς ἀνεξάρτητος αἰτία κατέστησεν αὐτὴν, ἥδη πρῶτον θανατηφόρον (β), ἢ ὑπῆρξε μόνη αὐτὴ αἰτία τοῦ θανάτου.

(α) Ἀμίσως μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Α' διχητάσθαι τῆς κεφαλῆς τοῦ Β, τοῦ ἐμπόης δ' Γ καὶ τὸ ξίφος εἰς τὴν καρδίαν. Ἐὰν ὅμως ἠδύνατο καὶ ἀπλῶς μόνον ὡς ἐπιτάχυνσις τοῦ θανάτου νὰ θεωρηθῇ τοῦ τελευταίου ἡ πράξις, ἤθελεν ἀποτελέσει τὸ ἀδίκημα τῆς ἀγαρίσεως; π. γ. ἐὰν ἀποκτείνῃ τις ἄνθρωπον, εἰς τοῦ ὁποίου τὸ σῶμα κυκλοφορεῖ βραδείως θανατηφόρον δληπτήριον φάρμακον (aqua tofana φέρ' εἰπεῖν). L. 41. §. 3. D. ad L. Aquil. C. C. Art. 148.

(β) Ἡ ἔκφρασις : laesio per accidens lethalis εἶναι ἀκατάλληλος καὶ πολλῶν παρηνόσησων πρόεδρος. Ἐὰν ὁ αὐτὸς ἔνοχος ἦν καὶ τῶν ἐπελθουσῶν περιστασέων αἴτιος, ἐφαρμόζεται ὁ §. 208.

§. 209 α. (τοῦ ἐχδ.)

Κατὰ τὸ πνεῦμα τῶν περὶ συστατικῶν τῶν ἀξιοποιίνων πράξεων ἰδεῶν τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου (α), ἦτο μικροῦ λόγου ἀξία ἡ ἀκριβὴς ἐρευνα τῆς μεταξὺ προσβολῆς καὶ θανάτου αἰτιώδους ἀλληλουχίας· ἐλάμβανον ὅμως καὶ οἱ

Ῥωμαῖοι ὑπ' ὄψιν τὴν ιδιότητα τοῦ τραύματος καὶ τὴν ἀτομικότητα τοῦ βλαφθέντος (πρὸ πάντων προκείμενον περὶ ἀποζημιώσεως) (β). Ἀπ' ἐναντίας, κατὰ τὸ γερμανικὸν δίκαιον, τὸ ὁποῖον παραδέχεται τὴν κατ' ἀντικείμενον ἔποψιν τῶν ἀδικημάτων, καὶ ὡς ἐκ τῆς στάσεως τῶν νομοδιδασκάλων εἰς τὸ νὰ ἐπιμετρῶσι τὴν ποινὴν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν περὶ καταλογισμοῦ ἀρχῶν, κατέστη σπουδαία ἡ ἔρευνα τοῦ βαθμοῦ τῆς ἀλληλουχίας μεταξὺ τῆς βλάβης καὶ τοῦ θανάτου· ἡ δὲ περὶ τῆς τοιαύτης ἀλληλουχίας γνωμοδότησις τῶν ἱατρῶν ἀπηρτίετο ὡς ἀναγκαία ὑπὸ αὐτῶν ἢ τῶν ἀρχαίων τῆς Ἰταλίας κανονισμῶν (γ), ὡς καὶ ὑπὸ τοῦ κανονικοῦ δικαίου (δ) καὶ τῶν ἰταλῶν νομοδιδασκάλων (ε). Ἐγίνοντο δὲ ποικίλαι διακρίσεις. Ἐν τῇ Π. Δ. Κ. καταφανῆς ἡ θέλησις τοῦ νομοθέτου (ζ) τοῦ νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν τὸ εἶδος τῆς προξενθείσης βλάβης (η). Ὅθεν ἐπεχείρησαν οἱ νομοδιδάσκαλοι πληθὺν διακρίσεων τῶν βλαβῶν (θ) διὰ νὰ προσδιορίσωσι τί ἐστὶ θανατηφόρος βλάβη, καὶ ἰδίως ἐθεώρησαν ρητάς τινας ἡμέρας ὡς κρίσιμους (ι), ἰσχυριζόμενοι, ὅτι, ὡς ἄκις ὁ θάνατος τοῦ βλαφθέντος συμβαίνει ἐντὸς αὐτῶν τῶν ἡμερῶν, πρέπει νὰ θεωρῆται ὡς ἀποτέλεσμα τοῦ τραύματος. Ἡ ἐσφαλμένη γνώμη, ὅτι, ὡς ἄκις ἀναγνωρίζεται θανατηφόρος ἡ βλάβη, πρέπει νὰ ἐπιβάλληται καὶ θανατικὴ ποινὴ, καὶ ὅτι τότε μόνον δύναται νὰ καταλογισθῇ εἰς τὸν αὐτουργόν τῆς βλάβης ὁ ἐπελθὼν θάνατος, ὅταν ἡ βλάβη ᾖ ναὶ τοιαύτη, ὥστε νὰ φέρῃ ἐπὶ παντὸς ἀνθρώπου ὡς μόνη ἐνεργὸς αἰτία τὸν θάνατον ὡς ἀναπόφευκτον ἀποτέλεσμα (κ) παρήγαγε ποικίλας διαιρέσεις τῆς καιριότητος τῶν πληγῶν (λ).

καί θεωρίαν πολλά πρόσφορον εἰς τὴν ἀτιμωρησίαν. Κατὰ τὰς
 δρθῆς ἀρχὰς περὶ καταλογισμοῦ τῶν συνεπειῶν τῶν πρά-
 ξων, ἀπαιτεῖται ἀπλῶς ἡ ἐρευνα, ἐὰν κατὰ τὴν προκειμένην
 ἐκάστοτε περίπτωσιν ἡ ἐπενεχθεῖσα εἰς τινὰ βλάβη ἦναι ἡ
 ἐνεργὸς αἰτία τοῦ θανάτου (μ)· διότι τὰ συστατικά τῆς
 ἀνθρωποκτονίας ὑπάρχουσι καὶ ἂν τὸ τραῦμα ἐδύνατο
 νὰ θεραπευθῆ ἢ καὶ ἂν ἐκτός τῆς ἐπενεχθείσης βλάβης
 παρήγαγε τὸν θάνατον καὶ ἄλλη τις πιθανῶς συνεργὸς αι-
 τία (ν), καὶ διότι εἶναι ἀδιάφορον, ἐὰν συντρέχωσι δευ-
 τερεύουσαι περιστάσεις, αἵτινες συνετέλεσαν μὲν εἰς τὸ
 ἀποτέλεσμα τοῦ θανάτου, ἀλλὰ τὰς ὁποίας αὐτὸς ὁ πρά-
 ξας παρήγαγεν, ἢ ἐγίνωσκεν, ἢ ἐδύνατο νὰ προῖδῃ (ξ).
 Πλείστου λόγου ἀξία ὡς πρὸς τὸν ἀπαρτισμὸν τῶν συ-
 στατικῶν τῆς πράξεως εἶναι ἡ προσήκουσα ἐκτίμησις τῆς
 ἐπιρροῆς τῶν δευτερευουσῶν αἰτιῶν. Πολὺ μακρὰν προ-
 βαίνει ἡ θεωρία (ο), καθ' ἣν ἀνθρωποκτονία ὑπάρχει καὶ
 τότε ἀκόμη ὅταν ἐκ μόνης τῆς ἰατρικῆς γνωμοδοτήσεως
 ἐξάγῃται ὅτι ἡ βλάβη ἤθελεν ἐπιφέρει τὸν θάνατον, ἐὰν
 δὲν ἐπῆρχετο οὗτος πρωϊμώτερος ἐξ ἄλλης τινός περι-
 στάσεως (π). Τὸ πᾶν κυρίως ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἂν ἡ βλάβη
 ἐπέφερε τὸν θάνατον. Ἐὰν δὲ συνετέλεσαν εἰς τὸ ἀποτέ-
 λεσμα τοῦ θανάτου δευτερεύουσαι αἰτίαι, τὰς ὁποίας πα-
 ρήγαγεν ἡ βλάβη, ἢ αἵτινες χωρὶς ταύτης δὲν ἤθελον τεθῆ
 εἰς ἐνέργειαν, ὑπάρχουσιν οὐχ ἥττον τὰ συστατικά τῆς
 ἀνθρωποκτονίας (ρ) μολονότι ἡ ἐπενεχθεῖσα βλάβη δὲν ἐ-
 πέφεραν αὐτῇ καὶ μόνῃ τὸν θάνατον. Ὑπάρχουσι πρὸς τού-
 τοις περιπτώσεις, καθ' ἃς, καίτοι ἐπελθόντος τοῦ θανά-

του καὶ βεβαίας οὔσης τῆς βλάβης, δὲν ὑπάρχουσιν ὁμῶς τὰ συστατικά τῆς ἀνθρωποκτονίας (σ), τοῦτο δὲ 1) ἐὰν ὁ θάνατος ᾖ ἡ ἀποτέλεσμα αἰτίας προγενεστεράς τῆς βλάβης, καθ' ἑαυτὴν ἱκανῆς νὰ ἐπιφέρῃ αὐτὸν καὶ μὴ τεθείησθε κατὰ πρῶτον διὰ τοῦ τραύματος εἰς ἐνέργειαν, ἢ 2) ἐὰν ἐκτὸς τῆς βλάβης παρήγαγε τὸν θάνατον τοῦ βλαφθέντος περιστάσις τις, τὴν ὁποίαν ὁ πράξας δὲν ἐδύνατο νὰ προΐδῃ, ἢ 3) ἄλλου τινος ὑπαιτίου κατὰ τοῦτο πρᾶξις (τ) ἢ παράλειψις. Ἡ γνωμοδότησις τοῦ ἱατροῦ εἶναι ἀναγκαία (υ), 1) ἵνα ὑπάρχῃ ἐπιστημονικὴ ἀπόφασις περὶ τοῦ ἂν κατὰ τὴν προκειμένην περίπτωσιν ἡ βλάβη ἀποτελῇ τὴν ἐνεργὸν αἰτίαν τοῦ θανάτου, 2) ἵνα ἔχῃ ὁ δικαστὴς διδόμενα, ὡς ἐκ τῶν ὁποίων νὰ κρίνῃ, ἐὰν ὁ πράξας ἐνήργησε μετὰ προθέσεως ἢ μὴ. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν δευτέραν ταύτην περίπτωσιν, εἶναι σπουδαία διὰ τὸν δικαστὴν ἡ γνῶσις καὶ τῶν ἐλαχίστων περιστατικῶν τῆς βλάβης καὶ τοῦ θανάτου· ὅθεν εἶναι πλείστου λόγου ἀξία ἡ κατάλληλος θέσις τῶν ζητημάτων καὶ ἡ δῆλωσις τῶν ἀντικειμένων (φ), περὶ ὧν ἀπαιτεῖται ἐκτενὴς ἰατρικὴ γνωμοδότησις. Ἐντελῶς δὲ μὴ βάσιμος εἶναι ἡ παραδοχὴ κρισίων λεγομένων ἡμερῶν (χ) καὶ τὸ τεκμήριον (ψ), ὅτι, ἐὰν ὁ θάνατος συμβῇ ἐντὸς ὠρισμένων ἡμερῶν (λογιζομένων ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἐπενεχθείσης βλάβης) (ω) πρέπε νὰ θεωρῆται ὡς τῆς βλάβης ἀποτέλεσμα (αα).

(α) Διὰ παραπλήσιον λόγον παραμελεῖται καὶ κατὰ τὴν γαλλικὴν δικαστικὴν πρᾶξιν ἡ ἀκριβὴς ἔριυνα τῶν συστατικῶν.

(6) L. 7. §. 5. L. 11. §. 3. L. 31. D. ad leg. Aquil. L. 24. §. 5. D. de damno. inf. *Oz Niccolini quistioni di diritto. Vol. II. p. 115. etc.

- (γ) Πρὸ πάντων ὑπὸ τῆς Carta di Logu (διὰ τὴν Σαρδινίαν) Cap. 12.
 (δ) c. 18. X. de homic.
 (ε) Gandinus de malefic. cap. de homicid. (p. 63.) nr. 23. Bonifa-
 cius p. 134.
 (ς) Art. 147—149. C. C. C.
 (ζ) Σημειώσιον, ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς Π. Δ. Κ. δὲν ἦτο ἐν χρεῖσι ἡ τομὴ
 τῶν πτωμάτων. Mittermaier Strafverfahren II. σελ. 50.
 (η) Ἐκ τῶν ἀρχαίων νομοδιδασκάλων ὕρα Damhoder praxis Cap. 77
 nr. 19. J. Clarus quaest. §. homicidium nr. 40. Farinacius
 quaest. qu. 127.
 (θ) Κυρίως 40 ἡμέρας. Farinacius qu. 127. nr. 46. Clarus §. homi-
 cidium nr. 44.
 (ι) Πρὸ τοῦ Stübel κατέκρινε τὴν ἐφαλμμένην ταύτην γνώμην ὁ Boehmer
 in elem. jur. crim. §. 216.
 (κ) Ἐκτὸς τῶν ἐν τῇ σημ. τοῦ §. 208. ἀναφερομένων συγγραμμάτων ὕρα Hen-
 ke Abhandl. aus dem Gebiete der gerichtl. Medicin V. Bd. nr. 1.
 Hitzig Zeitschr. XI. H. σελ. 370. Orfila Vorlesungen über gerich-
 tlich. Medicin II. Bd. σελ. 386. etc. Brafeld einige Worte
 über die von den neueren Criminalisten aufgestellten Grundsätze,
 dass der Grad der Tödtlichkeit einer Wunde irrelevant sei. Mün-
 ster 1823. Strohmaier Unters. über Anwendung des Begriffs tödt-
 licher Verletzungen. Tüb. 1832. Koch in Henke's Zeitschr. für
 Staatsarzneikunde XVII Ergänzungsheft σελ. 1—168. Versuch einer
 Erläuterung der Fragen die nach Berner Gesetzen dem Arzte bei
 Obduktionen gestellt werden müssen. Bern 1835.
 (λ) Henke Abhandl. V. σελ. 78.
 (μ) Περὶ τῶν τοιοῦτων αἰτιῶν ὕρα Hitzig Zeitschr. II. 40. σελ. 270.
 Hitzig Annalen. II. 13. σελ. 1, etc. Henke Abhandl. V. σελ. 89.
 (ν) Hoffter Lehrb. σελ. 253.
 (ξ) Τὴν ἄσωρίαν ταύτην παραδέχεται ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος ἀρθρ. 235.
 (π) Wächter Lehrb. II. σελ. 123. (ἀναφορικῶς εἰς L. 11. §. 3. D. ad
 leg. Aquil.) Πρὸς μὰ Oersted Grundregeln. σελ. 241. Journl (Wag-
 ner's Zeitschr. 1826. σελ. 311.) καὶ Luden vom Vers. σελ. 482. 483.
 (ρ) Tausch Rechtsfälle aus Civil und Criminalr. (Wien 1836.) II. σελ.
 318.
 (σ) Βαυαρ. νόμος ἀρθρ. 144. καὶ Mittermaier über den neuesten Zu-
 stand der Criminalgesetzgebung σελ. 143.
 (τ) Ἐάν π. χ., ἐνὸς τὸ τραῦμα εἶναι ἀκίνδον, ὁ τραυματισθεὶς ἀποθάνῃ μ. ἔ-
 νον ὡς ἐκ τῆς κακῆς ἰατρικῆς θεραπείας.
 (υ) Anmerkungen zum baier. Strafgesetz. II. σελ. 14. Krug Studien II.
 σελ. 30.

- (φ) *Mittermaier Strafverf. II.* σελ. 55, 1) Ἡ ἱατρικὴ γνωμοδότησις ἐπιβάλλει τὸ ζήτημα: τίς εἶναι ἡ ἐνεργὸς αἰτία τοῦ θανάτου τοῦ βλαφθέντος; ὅταν πρέπει ν' ἀναφέρῃ: 1) ἐὰν ὁ θανὼν ἀπέθανε βίβιον θάνατον καὶ ἰδίως ἐὰν ἀπέθανεν ὡς ἐκ τῶν ὁποίων φέρει τραυματίαν ἢ κακώσεων καὶ ὡς ἐκ τίνων ἐξ αὐτῶν; ἢ 2) ἐὰν ἐξ ἰδιαιτέρων περιστατικῶν δύναται νὰ ἐξαχθῇ ὡς βίβιον ἢ ὡς πιθανόν ἦτοι α) ὅτι ὁ θανὼν ἦτο ἤδη νεκρὸς πρὶν ἐπινεχθῆσθαι εἰς αὐτὸν αἰ φαινόμενα βλάβαι, ἢ β) ὅτι ἀπέθανεν ὡς ἐκ τίνος αἰτίας, ὑπαρχούσης πρὶν εἶναι ἐπινεχθῆ ἢ ἐλάβη καὶ μὴ τεθείσθ; ὅτι αὐτὸς τὸ πρῶτον εἰς ἐνέργειαν, ἢ γ) ὅτι ἀπέθανεν ὡς ἐκ τίνος αἰτίας προσελθούσης εἰς τὴν μὴ ἐπικίνδυνον βλάβην, ἀνεκρηκτοῦ δὲ ἀπ' αὐτῆς. II) Ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἡ γνωμοδότησις ἤθελε περιέχει, ὅτι αἱ φαινόμενα βλάβαι καὶ κακώσεις ἀποτελοῦσι τὴν αἰτίαν τοῦ θανάτου, πρέπει ν' ἀναφέρῃ καὶ ποίας φύσεως καὶ ιδιότητος εἶναι αἱ θανατηφόροι αὗται βλάβαι καὶ κακώσεις, τουτέστιν, 1) ἐὰν ἦναι τοιαύτης φύσεως καὶ ιδιότητος, ὥστε νὰ ἐπιφέρωσιν ἀναγκαιῶς καὶ ὅπ' ὁποιασδήποτε περιστάσεως τὸν θάνατον ἢ μὴ; 2) ἐὰν κατὰ τὴν προκειμένην περίπτωσιν ἐπέφερον τὸν θάνατον τοῦ βλαφθέντος; ὡς ἐκ τῆς ἐν γίνεαι φύσεως καὶ ιδιότητος αὐτῶν, ἢ μόνον ἕνεκα τῆς ἀσυνήθους σωματικῆς αὐτοῦ ιδιότητος ἢ ἕνεκα εἰδικῆς τίνος καταστάσεως αὐτοῦ, ἢ ἕνεκα τυχρῶν ἐξωτερικῶν περιστάσεων; 3) ἐὰν ἡ βλάβη παρήγαγε τὸν θάνατον ἀμέσως ἢ διὰ μεσολαβουσῶν αἰτιῶν, τεθείσῶν δι' αὐτῆς πρῶτον εἰς ἐνέργειαν; 4) ἐὰν ἡ μεσολαβήσασα αἰτία παρήχθη ὅπῃ τῆς βλάβης.
- (ζ) *Mönche Handb. der gerichtl. Medicin I.* σελ. 244.

(ψ) Τοιοῦτον τιμηθῆριον παραδέχεται π. χ. ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος ἀρθρ. 251, 316. Ὁμοίως Haus observations sur le projet de revision du Code pénal. Vol. II. p. 210. Ἄλλὰ καὶ ἀπ' ἐτέρου: *Hellie V.* p. 408.

(ω) Ἐνταῦθα καθίσταται σπουδαῖον καὶ τὸ ζήτημα περὶ τοῦ πρακτέου ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ὁ μὲν βλαφθεὶς ἀθηνεὶ ἐπικινδύνως, ὁ δὲ ἱατρὸς δὲν δύναται εἶναι νὰ ἐκφρασθῇ περὶ αὐτοῦ, ἀν ἦναι δυνατὸν νὰ σωθῇ. Ὁμοίως *Mittermaier Strafverfahren II.* σελ. 65. *Kitka über Erhebung des Thatbestandes* σελ. 58. Haus observ. p. 211, 247. *Hellie théorie V.* p. 408.

(αα) Μεγίστην ἐπιρροὴν εἰς τὰς μεταγενεστέρους αὐτοῦ νομοθεσίας εἶχεν ὁ βουλευτικὸς νόμος, τοῦ ὁποίου τὸ ἀρθρ. 143, περιέχει τὸ ἐξῆς: Διὰ τὴν θεωρητικὴν βλάβην τις ἢ πληγὴ κατὰ νομικὴν ἔνομιαν ὡς θανατηφόρος, δὲν ἀπαιτεῖται ἄλλο εἶμῃ ἢ βεβαιότης, ὅτι κατὰ τὴν προκειμένην περίπτωσιν παρήγαγεν αὐτὴ ὡς ἐνεργὸς αἰτία τὸν θάνατον τοῦ βλαφθέντος. Ὅταν εἰς τὴν δικαστικὴν κρίσιν περὶ τοῦ θανατηφόρου χαρακτηρισμοῦ βλάβης, τίνος ἢ πληγῆς δὲν παρατηρεῖται, ἐὰν αὕτη εἰς ἄλλας περιπτώσεις μὲ τὴν βοήθειαν τῆς τέχνης εἴσθῃ ἢ ὄχι; ἐὰν τὸ θανατηφόρον ἀποτέλεσμα εἴδωτο νὰ ἰμποδισθῇ κατὰ τὴν προκειμένην περίπτωσιν δι' ἐγκαιροῦ καὶ καταλλήλου βοήθειας τῆς τέχνης; ἐὰν ἡ βλάβη ἢ ἡ πληγὴ ἐπέφερε τὸν θάνατον ἀμέσως ἢ δι' ἄλλων μὲν;

ἀλλ' ἴσ' αὐτῆς τεθέντων εἰς ἐνέργειαν αἰτίων· ἐάν τέλος πάντων αὕτη ἵνα
 ἐν γίνεῃ θανατηφόρος, ἢ παρήγαγε τὸν θάνατον μόνον διὰ τὴν ἰδιόζουσαν
 σωματικὴν κατάστασιν τοῦ θανατωθέντος, ἢ διὰ τὰς τυχαίας περιστάσεις,
 καθ' ὅς ἐπηνέχθη εἰς αὐτόν. Περὶ δὲ τοῦ ἀν εἰς τὴν μίαν ἢ τὴν ἄλλην τῶν
 τελευταίων περιπτώσεων ἡ ἀνθρωποκτονία προσήλθεν· ἐκ βραθυμίας, ἀπόκειται
 εἰς τὸν δικαστὴν νὰ κρίνῃ κατὰ τὰς γενικὰς περὶ βραθυμίας καὶ παρανόμου
 προθέσεως ἀρχάς. Ἄρθρ. 144. Ἐάν ἡ παρανόμως ἐπενεχθεῖσα εἰς τινα βλάβη
 εἴη μὴ ἐπακόλουθον τὸν θάνατον, ἀλλὰ ὑπάγῃ βιβαίσις ἢ πιθανότης, ἢ
 τοι 1) ὅτι ὁ θάνατος εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα αἰτίας ὑπαρχούσης ἐν καιρῇ τῆς
 βλάβης καὶ μὴ ταύτης διὰ ταύτης εἰς ἐνέργειαν· ἢ 2) ὅτι ἡ ἐπενεχθεῖσα
 βλάβη, ἣτις καθ' ἑαυτὴν δὲν ἔθελεν ἐπιφέρει τὸν θάνατον, καίση θανατη-
 φόρος δι' αἰτίας ὕστερον προσελθούσας, π. γ. διὰ τῆς δόσεως ἐπιβλαβῶν ἰα-
 τρικῶν, δι' ὀλεθρίας χειρουργικῆς ἐγχειρίσεως καὶ τῶν τοιούτων· τότε ἡ πρό-
 θεσις δὴν κρίνεται κατὰ τοῦς περὶ τῆς ἐπίτηδες ἐπιφερομένης ἀνθρωποκτονίας
 ἰσχύοντος νόμου, ἀλλὰ ὁ πράξας τιμωρεῖται ἐάν μὴ ἡ πρόθεσις αὐτοῦ ἔπι-
 νεν εἰς ἀνθρωποκτονίαν, κατὰ τὰς περὶ τῆς πρόως ἀποπειρᾶς ἀρχάς (ἄρθρ.
 60.), ἐάν δὲ ἀπέβλεπεν εἰς σωματικὴν βλάβην, κατὰ τὰς περὶ σωματικῆς
 βλάβης ἐκ προθέσεως ἐπιφερομένης (Κεφ. II.), ἐάν τελευταίον ἡ πρόθεσις
 αὐτοῦ δὲν ἔτινεν οὔτε εἰς ἀνθρωποκτονίαν οὔτε εἰς σωματικὴν βλάβην, ὡς
 ἐκ βραθυμίας ἐνοχος σωματικῆς βλάβης. Τὸ ἀρθρ. 143 ἔγινε παραδεικτὸν
 καὶ εἰς τὰ μεταγενέστερα βασιρικά νομοσχέδια· ἀλλὰ τὸ ἀρθρ. 144. πα-
 ρελείφθη. Τοῦς περὶ τοῦτο λόγους ἔρα εἰς Motive zum revidirten Ent-
 wurf. σελ. 173. Ὅρα προσέει Hinsberg über den baier. Entwurf von
 1831. σελ. 90: Ὅρθας ἀντιρρήσεις εἰς τὴν θεωρίαν τοῦ βασιρικοῦ νόμου
 περιέχει τὸ ἀνωτέρω ἐν τῇ σημ. 1. τελευταίον ἀναφερόμενον σύγγραμμα.
 Ὁ αὐστριακὸς νόμος, ἀρθρ. 117. ἀναφέρει ἀπλῶς, ὅτι ἀνθρωποκτονία ὑ-
 πάγῃ ἐάν τις ἐπιχειρῇ κατὰ τοῦ ἄλλου τοιαύτην πράξιν, ἐξ ἧς προκύ-
 πτει ὁ θάνατος. Πρὸ. τοῦ αὐστρ. νόμου μέρος II. §. 242. Περὶ τῆς ἐν-
 νοίας τῶν εἰρημένων ἐκφράσεων ἔρα J o n u l l d a s o e s t e r r e i c h. Criminalc-
 II. σελ. 206. καὶ T a u s c h Rechtsfälle II, H. 275—290. Εἰς τὸ πρῶσ-
 σικὸν δίκαιον διακρίνεται μὴ ἡ ἐπιρροὴ ὀρθοτέρας γνώμης, ἀλλὰ ἡ γνώμη
 αὐτῆ δὲν διεξάγεται εὐνεπῶς. Κατὰ τὸν §. 809, πᾶσα βλάβη, τὴν ὅποιαν
 παρακολουθεῖ ἀμέσως ὁ θάνατος, πρέπει νὰ θεωρηθῆι ὡς ἡ αἰτία τοῦ θανά-
 του· κατὰ δὲ τὸν §. 810., ἡ καιριότης τῆς βλάβης πρέπει νὰ κρίνηται κατὰ
 τὴν ἀτομικὴν τοῦ θανατωθέντος σωματικὴν κατάστασιν. Ὅρα προσέει τοῦς
 §. 817—828. τοῦ πρῶσ. δικαίου. Πρὸ. preuss. Criminalordn. v. 1805.
 §. 169. M a y e r von Thathbestend σελ. 50, T e m m e Lehre von der
 Tödtung σελ. 98. J a r k e (Hitzig's Zeitschr. H. 7. σελ. 155.) H i t z i g
 Zeitschr. H. 40. σελ. 370. R i c h t e r Zeitschr. für preuss. Recht 1.
 H. σελ. 134. Τὸ γαλλικὸν δίκαιον δὲν περιέχει καμμίαν διάταξιν περὶ και-
 ριότητος τῶν πληγῶν, ὅτι δὲ πρέπει νὰ λαμβάνηται ἡ καιριότης αὐτῶν

ὅπ' ὕψιν, ἀποδεικνύει ὁ *Hellic theorie V. p. 404*. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 231 τοῦ γαλλικοῦ ποιν. νόμου ὁ θάνατος θεωρεῖται (ἐν περιπτώσει βιαιοπραγιῶν κατὰ δημοσίου ὑπαλλήλου) ὡς ἀποτέλεσμα τῆς ἐπινεχυθείσης βλάβης ἂν ἐπέλθῃ ἐντὸς 40 ἡμερῶν ἀφ' ἧς αὕτη ἐπινεχύθη. Κατὰ τὸν ποινικὸν νόμον τῆς Σικελίας (ἐν ἔτει 1819.), ἄρθρ. 362—391, πρέπει νὰ ἐξετάζηται, ἂν ὁ θάνατος ἐπέλθῃ ἐντὸς 40 ἡμερῶν, καὶ ἐν γένει ἂν προέκυψεν ὡς ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τῆς βλάβης, ἢ ὡς ἐξ ἄλλων προσελθουσῶν αἰτιῶν. "Ors Nicolini quistioni II, p. 108—131. Εἰς τὰς νεωτέρας γερμανικὰς νομοθεσίας εἶναι κυρίως ἀντιγεγραμμένα τὰ ἀνωτέρω μνημονευθέντα ἄρθρα τοῦ βαυαρικοῦ νόμου. "Ο σαξωνικὸς ποινικὸς νόμος, ἄρθρ. 120, ἀναφέρει ἀπλῶς, ὅτι εἰς τὴν περὶ τῆς καιριότητος τῆς πληγῆς δικαστικῆν κρίσιν δὲν παρατηρεῖται, ἂν τοιαύτη πληγὴ εἰς ἄλλὰς περιπτώσεις διὰ τῆς βοθείας τῆς τέχνης ἐῖθι ἢ ἔχι, ἂν τὸ θανατηφόρον ἀποτέλεσμα τῆς πληγῆς ἰδύνατο δι' ἐγκαίρην βοήθειαν νὰ ἐμπόδισθῃ, ἐν ἣ πληγὴ ἦεν κατ' ἐαυτὴν θανατηφόρος ἢ ἂν παράγαιε τὸν θάνατον διὰ τὴν ἰδιόζουσαν οὐμικτικὴν κατάστασιν τοῦ θανατωθέντος. "Οθεν ἀπόκειται τὸ πᾶν εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν τοῦ ἱατροῦ κρίσιν. "Ors Krug Studien II. σελ. 38. "Ο βυρτεμβουργικὸς ποινικὸς νόμος, ἄρθρ. 23B, παραδέχεται τὸ ἄρθρ. 143 τοῦ βαυαρικοῦ νόμου, ἀλλὰ μὲ τὴν προσθήκην περὶ ἧς ἐγένετο λόγος ἐν τῷ κειμένῳ (σημ. 0.), καὶ μὲ τὴν διαφερᾶν, ὅτι μετὰ τῶν ἐμμέσων αἰτίων μεταχειρίζεται τὴν ἔκφρασιν: ὅπ' αὐτῆς (τῆς βλάβης) παραχθέντων αἰτίων. Τὸ ἄρθρ. 144 τοῦ βαυαρικοῦ νόμου παραλείφθη. Ors τὰς περὶ τούτου συζητήσεις εἰς *Commissionbericht der 2ten Kammer zu art. 223 des Entwurfs in der. 45ten Sitzung* σελ. 3—13. Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον, §. 182, περιέχει ἐπίσης τὸ ἄρθρ. 143 τοῦ βαυαρικοῦ νόμου ἀλλὰ μὲ τὴν ὑπὸ τοῦ βυρτεμβουργικοῦ νόμου γενομένην προσθήκην: ὅπ' αὐτῆς παραχθέντων. "Ο ποινικὸς νόμος τῆς Λουκέρνης ἄρθρ. 167. 168, περιέχει τὰ βαυαρικὰ ἄρθρ. 143. 144. "Ο νόμος τῆς Ζυρίχης, ἄρθ. 145, οὐδὲν ἀναφέρει περὶ καιριότητος τῶν πληγῶν.

§. 210.

Ἐὰν, καὶ τοι ἐφαρμοσθέντων τῶν πρὸς ἔρευναν τῶν συστατικῶν τῆς πράξεως προσφόρων νομίμων μέσων, δὲν προκύπτωσιν ὁμῶς ὠρισμένοι λόγοι, ἐκ τῶν ὁποίων νὰ ἐξάγηται ἤτοι ἢ ἀπόδειξις τῆς μὴ καιριότητος τῆς βλάβης ἢ βάσιμος ἀμφιβολία περὶ τῆς καιριότητος αὐτῆς, τότε πρέπει ὁ ἀποδεδειγμένως ἐπινεχυθείσης βλάβης ἐπακόλουθος (κατὰ τὸν χρόνον) θάνατος νὰ θεωρηθῆται

νομικῶς ὡς ἀποτέλεσμα τῆς βλάβης ταύτης. Τὸ ἀπλῶς δυνατόν τοῦ ἐναντίου καὶ ἀνυποστήρικτοι εἰκασίαι δὲν λαμβάνονται παντάπασιν ὑπόψιν.

§. 211.

Τὸ ἀδίκημα τῆς ἀνθρωποκτονίας δύναται νὰπραχθῇ 1) καὶ ἀμέσως καὶ ἐμμέσως (α), 2) καὶ διὰ θετικῶν καὶ δι' ἀποθετικῶν πράξεων. Ἀλλὰ κατὰ τὴν τελευταίαν περίπτωσιν ὑποτίθεται προϋπάρχουσα ὑποχρέωσις πρὸς ἐπιχέρησιν θετικῆς τινος πράξεως, τῆς ὑποίας ἡ παράλειψις κατέστη αἰτία τοῦ ἐπισυμβάντος θανάτου (β):

(α) L. 1. §. 1. et L. 15. D. ad L. Corn. de sicar. Christ. Thomasius Diss. de homicidio linguae. Hal. 1699. rec. ib. 1720.

(β) L. 4. D. de agnosc. et splend. liberis.

§. 212.

Ἡ ἀνθρωποκτονία πρέπει Δ) νὰ περιέχῃ παραβάσιν νόμου, διὰ νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀδίκημα. Ὅθεν πᾶσα ἀνθρωποκτονία προκύπτουσα ἐκ θεμιτῆς ἀνθυπερασπίσεως (ἀμυνα, homicidium necessarium) ἐκ νομίμου θεμιτῆς αὐτεκδικήσεως homicidium permissum (α) καὶ τὰ τοιαῦτα, δὲν εἶναι ἀδικήματα, ὡς δὲν εἶναι καὶ ἡ ἄνευ τῶν ὄρων τῆς καταλογιστότητος πρᾶττομένη (β).

(α) L. 20—24. D. ad L. Jul. de adult. L. 4. C. eod. Nexp. 117. κερ. 16. πρὸς. C. C. C. Art. 142. 150.

(β) C. C. C. Art. 146. Ὑβ. Ludov. Salomon Diss. de homicidio causali. Lips. 1730.

§. 213.

Ἡ ἀνθρωποκτονία πρᾶττεται μετὰ δόλου, ἐὰν σκοπὸς

τοῦ πράττοντος ἦτο ἡ ἀφαίρεσις τῆς ζωῆς τοῦ ἐτέρου. Ἐκ βαθυμίας δὲ εἰάν ὑπαιτίως τις ἐπεχείρησε πράξει, αἰτινες παρήγαγον τὴν ἄλλως ἀπρομελέτητον ἀνθρωποκτονίαν (α). Ἡ διάκρισις ὠρισμένου καὶ ἀορίστου δόλου, ἀπλῆς καὶ ἐκ δόλου παραγομένης βαθυμίας ἔχει ἐνταῦθα ἰδιάζουσαν ἐπιρροήν.

(α) L. 6. §. 7. D. de off. Praes. L. 40. l. 43. D. de aedilit. edicto. l. 5. §. 6. D. de his qui effuderint. vel dej. L. 8. et 11. D. ad L. Aquil. C. C. C. Art. 134. 136. 146. 218. Προφορικῶς περὶ τοῦ Werigeld. Kaestner Diss. de Werigeld. Lips. 1742. J. Christ. Majer historia juris Germanici antiquissimi circa homicidium. Jen. 1770. 4.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ὅρα περὶ τούτου τὰς εἰς τοὺς §. §. 55. 60. σημ.

§. 214.

Διὰ νὰ κρίνη περὶ τοῦ βαθμοῦ τῆς ἐνοχῆς ἐπὶ προκειμένης τινὸς ἀνθρωποκτονίας, ὀφείλει ὁ δικαστὴς νὰ λαμβάνη πρὸ πάντων ὑπ' ὄψιν: Α') τὴν ἀφορμὴν πρὸς τὴν θανατηφόρον πράξιν· Β) τὸ εἶδος τῆς πράξεως αὐτῆς· ἰδίως δὲ τὴν ιδιότητα τῶν θανατηφόρων μέσων (ἐργαλείων) καὶ τὸν τρόπον τῆς χρήσεως αὐτῶν· διότι ὅσα πλέον ἀπρόσφορα ἢ ἀνεπιτήδεια πρὸς ἀνθρωποκτονίαν ἦσαν ταῦτα, ὡς ἐκ τῆς κατασκευῆς αὐτῶν ἢ ὡς ἐκ τῆς γενόμενης χρήσεως, τόσα ἰσχυροτέρα εἶναι ἢ πρόληψις τῆς ἀπρομελετήτου ἀνθρωποκτονίας καὶ μάλιστα, εἰάν ὁ πράξας εἶχεν εἰς τὴν διάθεσίν του ἄλλα πρόσφορα θανατηφόρα μέσα (α). Γ) τὸ εἶδος τῆς ἐπενεχθείσης βλάβης καὶ τῆς μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ ἐπισημνύοντος θανάτου αἰτιώδους ἀλληλουχίας. Ὅθεν α) ὅσάκις ἐπιχειρεῖ τις ἐκ προθέσεως πράξιν ἢ ὁποῖα κατὰ τὴν συνήθη τῶν πραγμάτων πείραν,

ἐπιφέρει ἀμέσως καὶ ἀναγκαίως τὸν θάνατον, ἢ ἀνθρωποκτονία λογίζεται ἀνευδοιάστως ὡς προμελετημένη ἀπ' ἐναντίας β) ὅσω ἀπώτερα, πλαγιωτέρα, τυχαιοτέρα εἶναι ἢ ἀλληλουχία τοῦ θανάτου καθὸ ἀποτελέσματος, μὲ τὴν ἐπενεγκούσαν τὴν βλάβην πράξιν, τόσω πλείοτεροι λόγοι ὑπάρχουσιν ὑπὲρ τοῦ τεκμηρίου τῆς ἀπρομελετήτου ἀνθρωποκτονίας (β),

(α) L. 1. §. 3. ad L. Corn. de sicar. συνδ. μὲ Ulpianus εἰς Mosaic. et Rom. Leg. coll. Tit. 1. 6. c. 18. in fine X. de homicid. βιβ. Leyser Spec. 604. Koch l. c. §. 441 Klein peinal. R. §. 278 Klein Annalen B. 4. σελ. 74. ἐπ.)

(β) Ἡ ἐφαρμογή τοῦ κανόνος τούτου ἐπὶ τῶν ἀτομικῶς ἢ ἐμμέσως ἢ τυχαίως θανατηφόρων βλαβῶν καὶ καθεξῆς (§. 208. 209.) εἶναι προφανιστάτη.

ΥΠΟΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Περὶ τῶν εἰδῶν τοῦ ἀδικιήματος τῆς ἀνθρωποκτονίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ τῆς ἀναιρέσεως καὶ τοῦ ἀπλοῦ φόρου.

M. A. Egger über Mord und Todtschlag nach allgem. und besond. Rechtsprinc. Landshut 1816.

§. 215.

Τὸ ἀδικημα τῆς προαιρετῆς ἀνθρωποκτονίας διαίρεται εἰς τὴν ΑΝΑΙΡΕΣΙΝ, τὴν ὑπὸ τὴν ὄρμην τῆς ὀργῆς ἀπρομελετήτως πραττομένην ἀνθρωποκτονίαν, καὶ εἰς τὸν ΦΟΝΟΝ, τὴν ἐκ προμελέτης καὶ μετὰ βουλήσεως πραττομένην

(α) Ὁ φόρος λέγεται βραῦς μὲν, ἐὰν ὁ φονεὺς εἶχε πρὸς τὸν φονευθέντα ἰδιαιτέρα καθήκοντα ἀγάπης ἢ σε-

θασμοῦ, ἀπλοῦς δὲ, ἐὰν ἀντικείμενον τοῦ ἀδικήματος ᾖ ἄλλο πρόσωπον (β).

(α) C. C. Art. 137. «Aber nach Gewohnheit etlicher Gegend, werden die fürsetzlichen Mörder un Todtschläger einander gleich mit dem Rad gericht, darinnen soll Unterschied gehalten werden, also dass ein fürsetzlicher muthwilliger Mörder mit dem Rad, und ein ander, der ein Todtschlag aus Jählichkeit u. s. w.» (Οἱ φονεῖς καὶ οἱ ἀνακρίτοι, τιμωρούμενοι μέχρι τοῦδε ἐνίοτε μὲ τὰς αὐτὰς ποινάς, θέλουσιν εἰς τὸ ἐξῆς διακρίνεσθαι ἀπ' ἀλλήλων καὶ τιμωρεῖσθαι, ἢ μὲν ἐκ προθέσεως φονεῖς μὲ τὴν ποινὴν τῆς τροχηλασίας, εἰ δὲ ἀνακρίτοι κ. τ. λ.). Wälch. Gloss. voc. muthwillig p. 386. Ἄλλοτε ἀπεδίθητε εἰς τὸν φόνον στενωτέρα ἐννοια. Boehmer ad Art. 137. §. 10. Wälch. αὐτόθι voc. Mord.

(β) Ἡ συνήθεια τῆς ἀνθρωποκτονίας διαίρεται, καθ' ἣν, ὁ μὲν φόνος λογίζεται ὑπαγομένος εἰς τὸ homicidium simplex, εἰς ταύτην δὲ τὴν ἀπλὴν ἀναίρεσιν ἀντιτίσεται ἡ βαρβαία (Koch inst. jur. crim. §. 437.), περιλαμβανουσα τὸ latrocinium, assassinium, veneficium, homicidium proditorium κτλ., εἶναι πάντῃ ἐσφαλμένη καὶ ἀνατρέπει ὀλοταλῶς τὴν ὀρθὴν περὶ τῆς πραγματείας ταύτης θεωρίαν.

Σημ. 1. τοῦ ἐξδ. Ἡ λέξις φόνος εἶχε καὶ κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα διαφόρους σημασίας, δηλοῦσα ἤτοι τὴν λαθραίως πραττομένην ἀνθρωποκτονίαν, ἢ τὴν ἐξ ἰδιοτελείας, ἢ (κατ' ἄλλας πηγὰς) τὴν μετὰ δόλου πραττομένην Grimm deutsche Rechtsalterthümer σελ. 625. Birnbaum (Archiv des Criminalrechts XIII. Thl. σελ. 440—430. XIV. σελ. 525). ὅρα καὶ τὴν κατωτέρω ἀναφερομένην Dis. τοῦ Hasse ad art. 295. p. 62. Jarke Handbuch III. Thl. σελ. 242. Beaumanoir coutumes de Beauvoisis Cap. 30. Assises de Jérusalem Cap. 22. 83. πᾶσα δὲ ἄλλη ἀνθρωποκτονία, μὴ ὑπαγομένη εἰς τὸν φόνον, ἐλέγετο ἀναίρεσις. Ὅρα πρὸς ἀκριβοστέραν κατάληψιν καὶ Rechtbuch Ruprecht v. Freisingen II. Buch. cap. 4—28. (ἐξδ. Mawer σελ. 235—259. καὶ Züricher Richterbrief vom XIV. Jahrh. über Manslacht εἰς Escher die Lehre vom Betrug σελ. 4—3 not. Ὅρα προσέτι Zöpfel das alte Bam-

bergerrecht, σελ. 112. Κατὰ τὴν 15. ἑκατονταετηρίδα, ἡ ἄνευ δόλου πραττομένη ἀναίρεσις ἐτιμωρεῖτο εἰσέτι πολ-
λάκις, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν μετὰ δόλου πραττομένην,
μόνον μὲ χρηματικὴν ποινὴν (*Bluntschli Rechtsges. von
Zürich I. σελ. 409.*) ἢ μὲ τὴν ποινὴν τῆς ἐξορίας. *Zörf
fel* αὐτόθι, σελ. 112. σημ. 'Ἡ γινομένη διάκρισις εἶχεν ἐ-
πιβρόχον καὶ εἰς τὸ εἶδος τῆς ἐπιβαλλομένης ποινῆς, διότι ὁ
μὲν ἔνοχος φάνου ἐτιμωρεῖτο μὲ τὴν ποινὴν τῆς τροχῆλασίας,
ὁ δὲ ἔνοχος ἀναίρεσεως μὲ τὸν διὰ τοῦ ξίφους θάνατον.
Schwabenspiegel cap. 174. (ἐκδ. *Lassberg*). Ἐξάγεται δὲ
καὶ ἐκ τῶν συγχρόνων τῆς Π. Δ. Κ. πηγῶν τοῦ δικαίου.
ὅτι ἦτο δπωσοῦν διαδεδομένη ἡ γνώμη, ὅτι ἡ ἀναίρεσις ἔ-
πρεπε νὰ τιμωρῆται μὲ ποινὴν ἐλαφροτέραν καὶ νὰ κρίνεται
μὲ περισσοτέραν ἐπιείκειαν (φαίνεται, ὅτι τὸ ἀρχαῖον σύστη-
μα τῶν *compositiones* εἶχε πρὸ πάντων ἐπὶ τῆς ἀναίρεσεως
μακροτάτην διάρκειαν). Ἰρα τὰ ἐν τῷ *neues Archiv des
Criminalr. IX.* σελ. 61—66. ἀναφερόμενα χωρία.
'Ἀλλὰ συγχρόνως παρατηρεῖται καὶ ὅτι ἀπὸ τῆς ἀρ-
χῆς τῆς 15' ἑκατονταετηρίδος οἱ νομοθέται ἀποδο-
κιμῶσιν τὴν μέχρι τοῦδε ἐπικρατήσασαν ἐπιείκειαν ὡς
πρὸς τὴν ἀναίρεσιν. ἴθην: *Tyrolische Malefizordnung v.
1499. §. 35.* ἐκτύπ. ὑπὸ τοῦ *Wendt in den Bairischen
Annalen 1834. N. 137.* Δια ταῦτα παρεδέχθη ὁ Σχουά-
ζερμπεργ τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος διάκρισιν κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς
συγχρόνου τοῦ δικαστικῆς πράξεως, θεωρήσας (συμφώνως
καὶ μὲ τὸν *Clarus prax. rer. crim. §. homicid. N. 6. 7.,*
ὅπου τὸ *homicid dolos. simplex.* διακρίνεται ἀπὸ τοῦ *ho-
mic. deliberatum ex proposito* καὶ τῶν ὑποδιαίρεσεων
τοῦ τελευταίου εἰς *h. ex insidiis, proditorium, assassinium*)
τὸν μὲν φόνον, ὡς ἐκ προμελέτης πραττομένην ἀνθρωποκτο-
νίαν, τὴν δὲ ἀναίρεσιν, ἦτοι ὡς ταυτόσημον μὲ τὴν ἀνθρω-
ποκτονίαν ἐν γένει (*Art. 148—152. C. C. C.*), ἢ ὡς ση-

μαίνουσαν πᾶσαν ἀνθρωποκτονίαν ἥτις δὲν πράττεται μετὰ *animus occidendi* προκύπτοντα ἐκ πλήρους προμελέτης. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον, ἡ L. 14. §. 2. D. de poenis μᾶς ὑποδεικνύει τὴν γενομένην διάκρισιν, ἐὰν ἡ πράξις ἐτελεῖτο *proposito* ἢ *impetu*. *Impetus* σημαίνει τὴν κατάστασιν τῆς *perturbatio animi*. *Elvers pract. Arbeiten*. Rost. 1836. σελ. 236. Ἀμφισβητεῖται ἕμῳ ἐὰν τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον θεώρῃ τὸν *impetus* (εἰς ὃν περιλαμβάνεται οὐ μόνον ἡ κατάστασις, τὴν ὁποίαν τὴν σήμερον λέγομεν βρασμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς, ἀλλὰ καὶ ἡ μέθη) ὡς ὑπεργόμενον μᾶλλον εἰς τὸν *dolus* ἢ εἰς τὴν *culpa*. *Köstlin die Lehre vom Mord und Todtshlag I.* σελ. 173. sq. Οἱ ἰταλοὶ νομοδιδάσκαλοι εἶχον πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν γνώμην τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου περὶ μετριωτέρας τιμωρίας τῆς *in impetu* πραττομένης ἀνθρωποκτονίας· καὶ, μολονότι ἡ Π. Δ. Κ. δὲν θεώρησε τὴν ἀναίρεσιν ὑπὸ τὴν σημερινὴν αὐτῆς ἐποψὴν (*Rosshirt Gesch.* II. σελ. 208—212.), μολαπαυτα δ *Σχουτ ἀρζεμβεργ* εἶχε κατὰ νοῦν τὸν *impetus* τοῦ ρωμ. δικαίου, τὸν ὅποιον καὶ ἐξέφρασε διὰ τῶν λέξεων *Jähheit und Zorn* (παραφορὰ καὶ ὀργή)· παραπλήσιον ταύτης διάκρισιν παρέδέχθησαν ὅλων τῶν ἔθνῶν αἱ νομοθεσίαι, οἷον ἡ τῆς Γαλλίας πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως: *Toussé III.* p. 530. *Lelièvre de conatu delinq* p. 165· καὶ ἡ τῆς Ἀγγλίας, *Birnbaum (Archiv des Crim R. XIV.* σελ. 530). *Mittermaier (Krit. Zeitschrift für ausländische Gesetzgebung I.* σελ. 225) Εἰς τὴν κατὰ τὸ γερμανικὸν κοινὸν δίκαιον δικαστικὴν πράξιν, ἡ μεταξὺ φόνου καὶ ἀναιρέσεως διάκρισις ἀναπτυσσομένη κατὰ μικρὸν (καὶ μάλιστα διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν περὶ καταλογισμοῦ τοῦ *dolus malus* καὶ τοῦ *impetus* ἀρχῶν) ἐμορφώθη τελευταῖον κατὰ τὴν σημερινὴν τῶν λέξεων αὐτῶν ἔνοιαν. Ὅθεν φόνος μὲν, λέγεται πᾶσα ἀνθρωποκτονία πραττομένη ἐκ προμελέτης καὶ ἐπὶ ὀριστικῶ

εκοπῶ θανατώσεως· ἀντίρροισι δὲ, πᾶσα, ἄνευ προμελέτης περὶ θανατώσεως, εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὀρμῆς ἀποφασισθεῖσα, ἢ δορίστως εἰς θανάτωσιν ἢ εἰς σωματικὴν βλάβην τείνουσα, καὶ διαρκουόντος τοῦ τοιοῦτου βρασμοῦ τελεσθεῖσα ἀνθρωποκτονία. Ἀναλόγως μὲ τὰ διάφορα ἐξωτερικὰ περιστατικὰ τὰ ὅποια παροξύνουσι πρὸς τὴν πράξιν καὶ ἐλαττώνουσι τὸν καιρολογισμὸν, κανονίζεται καὶ ὁ βαθμὸς τοῦ ἐξυποκρίνου τῆς ἀναίρεσιως. Περὶ τῶν γνωρισμάτων ἂν ὑπάρχῃ φόνος ἢ ἀναίρεσις: *Jarke Handbuch* III. σελ. 343. *Henke Handbuch* II. σελ. 71. *Rossi traité* II. p. 117. *Escher Abhandl.* σελ. 277. Anmerk. zum Baier. Gesetzbuch II. σελ. 23. *Heffler Lehrbuch* σελ. 261. *Zachariae vom Vers.* I. σελ. 46. *Abegg Lehrb.* σελ. 327.

Σημ. 2. τοῦ ἐκθ. Οἱ ἐν ταῖς νεωτέραις νομοθεσίαις περιχόμενοι δρισμαὶ τοῦ φόνου καὶ τῆς ἀναίρεσιως εἶναι διάφοροι. Κατὰ τὸ πρῶσικόν δίκαιον, §. 826, φανερὸς λέγεται, ὅστις προμελεστημένως ἀποφασίσει καὶ ἐκτελέσει ἀνθρωποκτονίαν (τιμωρούμενος μὲ τὴν ποινὴν τῆς τροχηλασίας). Ἀναίρεσιν δὲ πράττει, κατὰ τὸν § 806, ὅστις μὲ τὸν ἐχθρικὸν σκοπὸν τοῦ νά βλάβῃ τὸν ἄλλον ἐπιχειρεῖ τοιαύτας πράξεις, ἐκ τῶν ὁποίων ἔπρεπεν ἀναγκάτως κατὰ τὴν συνήθη φορὰν τῶν πραγμάτων ἢ κατὰ τὴν εἰδικῶς προκείμενην νά προκύβῃ ὁ θάνατος, καὶ διὰ τῶν πράξεων τούτων ἐπιφέρει τὸν θάνατον (τιμωρούμενος μὲ τὸν διὰ τοῦ ξίφους θάνατον). Περὶ τῆς ἐννοίας τῶν χωρίων τούτων τοῦ πρῶσικου δικαίου ὄρα *Temme Lehre von der Tödtung* σελ. 81—89. *Meyer vom Thatbestande* σελ. 47. 56. 132.

Κατὰ τὸν αὐστριακὸν ποιν. νόμον §. 117, φόνον μὲν πράττει, ὅστις μετὰ προθέσεως τοῦ νά θανατώσῃ τὸν ἄλλον ἐπιχειρεῖ τοιαύτας πράξεις, ὥστε προκύπτει ἐξ αὐτῶν ἀναγκάτως ὁ θάνατος· ἀναίρεσιν δὲ πράττει (§ 123.), ὅστις ἄνευ προθέσεως ἀνθρωποκτονίας, ἀλλὰ μὲ ἄλλως ἐχθρικὸν

σκοπόν, επιχειρεῖ πράξεις, αἵτινες ἐπιφέρουσι τοῦ ἄλλου τὸν θάνατον. Ἡ ποινὴ συνίσταται εἰς κάθειρξιν ἐπὶ ἔτη 5—10. Ὅρα *Visini* (*Zeitschrift für österreich, Rechtsgelehrs.* 1835 II σελ. 339). Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος, ἄρθρ. 295, ὀνομάζει πᾶσαν προαιρετὴν ἀνθρωποκτονίαν *meurtre*, τὴν δὲ μετὰ προμελέτης ἢ ἐνέδρης πραττομένην (ἄρθρ. 296) *assassinat*. Προμελέτην λέγει ὁ γαλλικὸς νόμος τὸν προγενέστερον τῆς πράξεως σκοπὸν τοῦ νὰ ἐπιβουλευθῇ τις τὴν ζωὴν ὀρισμένου ἢ τοῦ τυχόντος ἀνθρώπου, ἀδιαφόρως ἂν ἡ ἐνέργεια τοῦ τοιούτου σκοποῦ ἐξαρτᾶται ἀπὸ περιστάσεώς τινος ἢ ἀπὸ τινος ὄρου. Ἐνέδρα δὲ ὑπάρχει, κατὰ τὸ ἄρθρ. 298, ἐάν τις ἐπὶ ὀλίγον ἢ παλὸν χρόνον εἰς ἓνα ἢ πλείοτους τόπους παραφυλάττηται νὰ φονεύσῃ ἢ νὰ τὸν κακοποιήσῃ. Περὶ τῆς ἐννοίας τῶν ἐκφράσεων τοῦ ἄρθρου τούτου ὅρα *Hellie théorie V. p. 205*. Ἐσφαλμένως ἀποδεικνύει τὰς διατάξεις τοῦ Γαλλικοῦ νόμου ὁ *Zumbach Ansichten über Gegenstände des Strafrechts* σελ. 415. *Haus observ. sur le projet II. p. 173*. Ὁ *Haus* (projet de révision Art. 303.) ὀρίζει τὴν λέξιν *meurtre* οὕτω: *homicide commis avec intention de donner la mort sans préméditation*. Περὶ τῆς ἀνθρωποκτονίας κατὰ τὸ γαλλικὸν δίκαιον ὅρα ἐν γένει *Hasselt ad art. 295—298 codicis poenalis. Groning. 1839*. Κατὰ τὸν Βαυαρικὸν νόμον, ἄρθρ. 146, φονεὺς λέγεται, ὅστις μετὰ προμελέτης ἀπεφάσισεν ἢ ἐσκεμμένως ἐξετέλεσε τὴν ὑπ' αὐτοῦ πραχθεῖσαν ἀνθρωποκτονίαν ἀναίρετης δὲ (ἄρθρ. 151.), ὅστις ἀπρομελετήτως εἰς βρασμὸν ὀργῆς ἀποφασίζει καὶ ἐκτελεῖ κατὰ τοῦ ἄλλου πράξιν τινα ἐπικίνδυνον εἰς τὴν ζωὴν αὐτοῦ καὶ ἔχουσιν ἀποτελεσματὸν τὸν θάνατον. Εἰς τὴν τελευταίαν περίπτωσιν ἐπιβάλλεται ποινὴ τῆς βαρείας εἰρκτικῆς ἐπὶ ἄριστον χρόνον· ἐάν δὲ (ἄρθρ. 152.) ὁ φονεὺς ἠρέθισε χαλεπῶς τὸν

πράξαντα, ἢ ἂν οὗτος ἐνήργησεν εἰς κατάστασιν μέθης, βαρεῖα εἰρκτὴ 8—12 ἐτῶν· οἱ ῥηθέντες ὅρισμοί δὲν εἶναι ὀρθοὶ οὔτε βελτιοῦνται διὰ τῶν σχολίων (Anmerkungen II, σελ. 25.), ἐν οἷς γίνεται λόγος περὶ βρασμοῦ τοῦ πάθους. Κατὰ τὸ νομοσχέδιον τοῦ 1831, ἄρθρ. 244, ἔνοχος ἀναιρέσεως εἶναι ὅστις ἀπρομελετήτως εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὀρμῆς ἀπεφάσισε καὶ εἰς τοιοῦτον βρασμὸν ἐξέτελεσεν ἀνθρωποκτονίαν. Ὁ σαξωνικὸς ποινικὸς νόμος, ἄρθρ. 121, λέγει φόνον μὲν τὴν μετὰ προμελέτης ἀποφασισθεῖσαν ἢ ἐσκεμμένως ἐκτελεσθεῖσαν ἀνθρωποκτονίαν· ἀναιρέσιν δὲ (ἄρθρ. 123) τὴν ἀπρομελετήτως εἰς βρασμὸν πάθους πραχθεῖσαν ἀνθρωποκτονίαν. Ὅρα καλὰς περὶ τοῦ προκειμένου παρατηρήσεις παρὰ *Krug studien* II, σελ. 41—47. Ὁ ἔνοχος ἀναιρέσεως τιμωρεῖται, κατὰ τὸ 423 ἄρθρ. τοῦ σαξων. νόμου μὲ βαρεῖαν εἰρκτὴν 8—20 ἐτῶν· ἂν δὲ ὁ φονευθεὶς παρῶξινε τὴν ὀργὴν τοῦ πράξαντος, μὲ βαρεῖαν εἰρκτὴν ἐν γένει ἢ μὲ ἀπλήν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 4 ἐτῶν. Οἱ ποινικοὶ νόμοι τῆς Λυιέρονης ἄρθρ. 170. 172, καὶ τῆς Ζυρίχης ἄρθρ. 145. 148, παραδέχονται τοὺς περὶ φόνου ὁρισμοὺς τοῦ βαυαρ. νόμου, ἀλλὰ ἐπὶ τῆς ἀναιρέσεως ἀπαιτοῦσιν ἀπόφασιν γενομένην εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὀρμῆς. Κατὰ τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον ἄρθρ. 237, φονεὺς λέγεται ὅστις μετὰ προμελέτης ἀπεφάσισε καὶ ἐξέτελεσε τὴν ὑπ' αὐτοῦ πραχθεῖσαν ἀνθρωποκτονίαν· ἀναιρέτης δὲ (ἄρθρ. 245), ὅστις ἀπρομελετήτως εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὀρμῆς ἀπεφάσισε καὶ ἐξέτελεσεν ἀνθρωποκτονίαν. Εἰς τὸν ἔνοχον ἀναιρέσεως ἐπιβάλλεται βαρεῖα εἰρκτὴ τοῦλάχιστον 10 ἐτῶν· ἂν δὲ ἠρεθίσθῃ παρὰ τοῦ φονευθέντος, βαρεῖα εἰρκτὴ τὸ πολὺ 10 ἐτῶν· ἐπὶ δὲ χαλεπωτέρας ἐρεθίσεως ἀπλή εἰρκτὴ 4—6 ἐτῶν, Ὅρα τὰς περὶ τῶν εἰρημένων ὁρισμῶν γενομένας ἐν ταῖς βουλαῖς συζητήσεις: *Verhandlungen in der 45 Sitzung der 2. Kammer*

σελ. 24. Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον, ἄρθρ. 183. λέγει φωνεῖ ἐκεῖνον, ὅστις μετὰ προμελέτης ἐξετέλεσε τὴν εἰς αὐτὸν ὡς μεθ' ὀριστικῆς προθέσεως ἀποφασίσαντα τὴν πράξιν καταλογιστέαν ἀνθρωποκτονίαν, ἢ ὅστις ἐξετέλεσε μὲν εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὀρμῆς τὴν ἀνθρωποκτονίαν, ἀλλὰ μετὰ προηγηθεῖσαν προμελετημένην πρὸς τοῦτο ἀπόφασιν. (Ἡ βουλευτικὴ ἐπιτροπὴ προσέθεσε: καὶ διαρκουσαν ἐπι ἀπόφασιν). Ἐὰν ἡ πρόθεσις τοῦ πράξαντος τὴν ἀνθρωποκτονίαν ἦτο ἀόριστος, ἐπιβάλλεται εἰς αὐτὸν βαρεῖα εἰρκτὴ τοῦλάχιστον 12 ἐτῶν ἕως βαρείας εἰρκτῆς διὰ βίου. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 187 ἔνοχος ἀναιρέσεως εἶναι, ὅστις ἄνευ προμελέτης εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὀρμῆς ἀπεφάσισε καὶ ἐξετέλεσεν ἀνθρωποκτονίαν.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Ἐσφαλμένη εἶναι ἡ ἑρμηνεῖα ἐκείνων, κατὰ τοὺς ὁποίους αἱ ἐν τῷ ἄρθρῳ 137 τῆς Π. Δ. Κ. περιεχόμεναι ἐκφράσεις: παραφορὰ καὶ ὀργή (Jähheit und Zorn) σημαίνουσιν ἀπλῶς τὴν ὀργὴν μόνον. Προσέτι δὲν ἀπαιτεῖται ἀναγκάτως, ὥστε ἡ ἐκτέλεσις τῆς πράξεως νὰ παρακολουθῇ ἀμέσως τὴν εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὀρμῆς γενομένην ἀπόφασιν πρὸς τὴν πράξιν· ἀπαιτεῖται δὲ μόνον νὰ μὴ μεσολαβῇ ἀτάραχος σκέψις ἐν τῷ μεταξὺ τῆς ἀποφάσεως καὶ τῆς ἐκτελέσεως χρόνος. *Haus observation II. p. 171—176.* Ἐκτὸς τούτου εἶναι ἀδιάφορον πῶς προέκυψεν ὁ βρασμὸς τῆς ψυχικῆς ὀρμῆς· ὅθεν δὲν ἀπαιτεῖται (ὡς εἰς τὴν Ἀγγλίαν) αἰφνῆδιος βρασμὸς ψυχικῆς ὀρμῆς καὶ χαλεπὴ ἐρέθισις ἀπὸ μέρους τοῦ θανατωθέντος. *Fourth report of the committee on criminal law p. XXV. XXXVIII. report on the Code for Indian law. pag. 104.* Αἱ σκέψεις αὗται δύνανται νὰ ἔχωσιν ἐπιρροὴν εἰς μόνην τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς. Πρὸς σαφεστέραν κατάληψιν τῆς περὶ φόνου καὶ περὶ ἀναιρέσεως διδασκαλίας

ὄρα *Feuerbach Rechts fälle* I. nr. 44. 46 II. σελ. 263. *Criminalist. Jahrbücher für Sachsen* II. Bd. 3. H. σελ. 248. *Graba Theorie und Praxis des gemeinen deutschen Criminalrechts* σελ. 230. ὄρα περίπτωσιν τινα ἀνθρωποκτονίας προχθείσης εἰς κατάστασιν μεγίστου σαρκικοῦ ἔρεθισμοῦ εἰς *Demme's Annalen* IV. Bd. σελ. 70. ὄρα προσέτι. *Hitzig Zeitschr.* Heft 7. σελ. 453. H. 32. σελ. 300.

§. 216.

Ὁ φόνος ἀπαιτεῖ προμελέτην καὶ ἐκλογὴν, ἐπομένως ἀπαιτεῖ ἐνέργειάν τινα τῆς βουλήσεως τοῦ πράττοντος, ὡς ψυχολογικὴν ἀφορμὴν πρὸς τὴν πράξιν. Ὁ ὄρος οὗτος ὑπάρχει ἐὰν ἐγένετο ἐσκεμμένως ἤτοι, ἢ πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἀνθρωποκτονίας ἀπόφασιν ἢ τοῦλάχιστον ἢ ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως καὶ ἢ ἐκλογὴ τῶν πρὸς τοῦτο μέσων. Ὁ τελικὸς σκοπὸς καὶ τὰ πρὸς τὴν ἀπόφασιν ἐλατήρια δὲν ἔχουσιν οὐδεμίαν ἐπιρροὴν εἰς τὴν νομικὴν περὶ τοῦ ἀδικήματος κρίσιν (α).

(α) Κατὰ τοὺς ἰσχύοντας νόμους εἶναι πάντη ἀδιέφορον, ἂν ὁ φόνος ἐπράχθη ἐξ ἔρωτος ἢ ἐκ μίσους, ἐκ κόρου πρὸς τὴν βίον ἢ ἐξ ἰδιωτελείας.

§. 217.

Ἐπειδὴ ἡ ἀναίρεσις προϋποτίθησιν ἔλλειψιν προμελέτης, ὑπάρχει τότε μόνον, ὅταν 1) ἡ ἀνθρωποκτονία ἀπεφασίσθη εἰς βρασμὸν ψυχικῆς ὀρμῆς καὶ 2) ἐξετελέσθη διαρκούσης τῆς ὀρμῆς ταύτης. Ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα, διὰ νὰ ᾔηται μὲν ἢ πράξις ἀξιόποινος, ἀπαιτεῖται καταλογιστότης, διὰ νὰ ἐπιβληθῇ δὲ ἡ τακτικὴ ποινὴ, ἀπαιτεῖται νὰ

ὑπάρχη (ὠρισμένος ἢ ἀόριστος) σκοπὸς πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἀνθρωποκτονίας.

§. 218.

Πρὸς διάγνωσιν τοῦ ἂν ἡ ἀνθρωποκτονία ἐπράχθη ἐκ προμελέτης πρέπει νὰ λαμβάνηται ὑπὲρ ὅψιν οὐ μόνον 1) ἡ διάρχεια τοῦ χρονικοῦ διαστήματος τοῦ μεσολαβοῦντος μεταξὺ τῆς ἐκτελέσεως τῆς πράξεως καὶ τῆς τὴν θέλησιν τοῦ πράξαντος προσδιορίζουσας ἐξωτερικῆς πρὸς τὴν πράξιν ἀφορμῆς, ἀλλὰ καὶ 2) νὰ ἐρευνηταὶ πρὸ πάντων ἐὰν προηγήθησαν τῆς ἐκτελέσεως τῆς πράξεως ἰδιάζουσαι προπαρασκευαί, ἢ ἐξωμαλύνθησαν ἐσκεμμένως ἐξωτερικαὶ δυσκολίαι, ἐπίσης δὲ νὰ ἐξετάζωνται 3) ὅλαι αἱ περιστάσεις, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξάγεται, ὅτι τοῦ πράξαντος ἡ θέλησις προσδιωρίσθη ὑπὸ τῆς (διὰ μόνου τοῦ μελετῶντος λογικοῦ καταληπτῆς) ἀναφορᾶς τῆς θανατηφόρου πράξεως, ὡς μέσου πρὸς ὠρισμένον τινὰ σκοπὸν (α). Διὰ τοὺς δύο τελευταίους λόγους, περιέχουσι πάντοτε τὴν ἔννοιαν τοῦ φόνου τὰ ἐξῆς εἶδη τῆς ἀνθρωποκτονίας: ὁ ληστρικός φόνος (Raubmord), ἡ ἐντεταλμένη ἀνθρωποκτονία (aufgetragene Tödtung) ἢ ὁ ἐπὶ μισθῷ ἔμμισθος φόνος (Banditenmord) ἢ δολοφονία (Meuchelmord) καὶ ἡ φαρμακεία (giftmord).

(α) Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ ἐκπλήρωσις ὀρέξεω; τινος ἢ πάθους, προσέτι δὲ καὶ αἰσθητικῆς ἐπιβουλῆς τινὸς ἐπιθυμίας, ἅμα ἡ ἀνθρωποκτονία ἐπράχθη ὡς μέσον πρὸς ἐκπλήρωσιν αὐτῆς.

§. 219.

A) Ὅστις ἀποφασίζει νὰ πράξη ἀνθρωποκτονίαν, διότι

αὐτὴ ὡς ἐκ τῶν *συνεπειῶν* αὐτῆς εἶναι μέσον πρὸς ἐπι-
 τευξιν ὕλικῶν σκοπῶν, δεικνύει προμελέτην, καὶ ἡ πράξις
 αὐτοῦ λέγεται *ληστρικὸν φόνος* (*latrocinium*) (α). Ἰδίως
 δὲ σημαίνει ἡ ἔκφρασις αὕτη τὴν ἀνθρωποκτοίαν, ἣτις
 πράττεται ὡς μέσον πρὸς ἀπόκτησιν *ξένης περιουσίας*. Ἡ
 ἀνθρωποκτονία ἣτις, ἔχουσα ὡς ἀφορμὴν αἰσθητὴν τινα ἐ-
 πιθυμίαν, πράττεται πρὸς ἄμεσοι ταύτης ἐκπλήρωσιν δὲν
 δύναται νὰ ὀνομασθῇ *latrocinium* (β).

(α) Τὸν ὀρισμὸν τοῦ *latrocinium* κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ἕρα εἰς L. 26. §
 10. 15. D. de roenis.

(β) Αἱ ἀκέφεις αὗται ὀρίζουσιν ἀκριβῶς τὴν ἔννοιαν τοῦ ἰδιοτελοῦς σκοποῦ
 καὶ εἶναι ἀπαραιτήτως ἀναγκαίαι διὰ νὰ μὴ συγχέηται πᾶσα ἀνθρωποκτο-
 νία μὲ τὴν ληστρικὴν φόνον. "Ὅθεν ὅστις πράττει ἀνθρωποκτονίαν ἔνεκα
 τῆς πρὸς τὸ ἀνθρώπινον κρέας ὀριζιῶς, τοῦ δὲν εἶναι *latro*, ὡς ἐσφαλμί-
 νως νομίζει ὁ *Schimidt* (*öffontl. Rechtspr. N. 111.*) ἀλλ' ἀναμ-
 φιβόλως *latro* εἶναι, ὅστις ἀνθρωποκτοεῖ, διὰ νὰ κατακυλεύσῃ ἐκ τοῦ πτό-
 ματος ἀρτοκρίματα (*Pasteten*) πρὸς πώλησιν. Περιεργον παράδειγμα λη-
 στρικοῦ φόνου ἀναφέρει ὁ *Klein Annalen* Bd. XIII. W. 7.

§. 220.

Προμελέτη ὑπάρχει Β) ἐπὶ τῆς κατὰ ἐντεταλμένης ἀν-
 θρωποκτορίας, ἣτοι τῆς κατὰ παραγγελίαν ἄλλου τινὸς
 πραττομένης, καὶ ἐπὶ τοῦ ἐμπίσθου φόνου (*assassinium*), ἣτοι
 τῆς παρανόμου, ἐπὶ μισθῷ ἐπιχειρηθείσης ἀνθρωποκτο-
 νίας. Ἐκεῖ μὲν ἐφαρμόζεται ἡ ἔννοια τοῦ συναλλάγμα-
 τος τῆς ἐντολῆς, ἐνταῦθα δὲ ἡ τοῦ τῆς μισθώσεως. Ὅτε
 παραγγέλλων τὴν ἀνθρωποκτονίαν καὶ ὁ παραγγελλό-
 μενος, ὁ τε μισθῶν τὸν φονέα (*Morddinger, assassinator*)
 καὶ ὁ μισθοῦμενος (*Bandit, assassinus*), δεικνύουσι προμε-
 λέτην· οὗτος μὲν ἔνεκα τοῦ λόγου καὶ τοῦ τελικοῦ σκο-
 ποῦ τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς θελήσεώς του, ἐκεῖνος δὲ ἔ-

νεκα τοῦ εἴδους καὶ τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἀποφάσεώς
του (α).

(α) W. A. Lauterbach de assassinio Tab. 1636. (καὶ εἰς τοῦ ἰδίου
Disputation.) M. Z. Cramer de assass. Lips. 1768. Προφορικῶς περὶ
τῆς μὴ πρακτικῆς διακρίσεως μεταξὺ κυρίου καὶ μὴ κυρίου ἐμμέ-
σθου φόγου (assassinium proprium s. verum interpretativum s. fi-
ctum) ὡς καὶ περὶ τῆς καταγωγῆς τοῦ ἀδικήματος καὶ τῆς ἐνομοταξίας αὐ-
τοῦ. Ὅρα περὶ τούτου Boehmer J. E. P. L. V. tit. 12. §. 26. καὶ
Jos. v. Hammer die Geschichte der Assassinen. Stuttg. u. Tab.
1818.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἀρίστας πληροφορίας περὶ τοῦ ἱστορικοῦ τῶν
assassini ὄρα παρὰ *Herbelot Bibliotheca Oriental. Pa-*
gae 1778. voce *Bathania*. καὶ εἰς τὴν ἀνωτέραν διατριβὴν
τοῦ *Sylvestre de Sacy* εἰς τὸ *Journal des savans*. Juil-
let 1818. p. 448.

§. 221.

Εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν ἀνήκει Γ) ἡ *do loportia* (homici-
dium proditorium), ἣτοι δι' ἐπίτηδες ἀπάτης τοῦ θανατω-
θέντος πραττομένη ἀνθρωποκτονία, καὶ μάλιστα ἐὰν ὁ πρά-
ξας κρύπτῃ τὸν φονικὸν αὐτοῦ σκοπὸν ὑπὸ τὸ πρόσχη-
μα τῆς ἐμπιστοσύνης καὶ τῆς φιλίας (α). Ὅθεν ἡ δολο-
φονία εἶναι πάντοτε προμελετημένη (β).

(α) Eschenbach prog. de homicidio proditorio. Rest. 1782.

Δὲν ἀποτελεῖ δολοφονίαν πᾶσα βλάβη δολίως ἠπιφερομένη καὶ ἔγγρα-
τὸν θάνατον ὡς ἀποτέλεσμα· ἀλλ' ἀπαιτεῖται καὶ ἐνταῦθα ὡς καὶ εἰς πᾶ-
σαν ἄλλην περίπτωσιν σκοπὸς τεταύτων εἰς ἀνθρωποκτονίαν. Ἐνδέχεται γὰρ
ἔγω τὸν σκοπὸν τοῦ γὰρ πληγῶσα ἀπλῶς τὸν ἄλλον, τὸν τοιοῦτόν μου δι' σκο-
ποῦ γὰρ τὸν διεξγάγω δολίως. Ὅρα *Grolman Ords. der CRW. §. 272*

§. 222.

Εἰς τὴν μετὰ προμελέτης ἀνθρωποκτονίαν ἀνήκει Δ)
ἡ φαρμακεία (α) ἣτοι ἡ ἀνθρωποκτονία, ἣτις πράττεται διὰ

μεταδόσεως ούσιας τινός, κεκρυμμένως και λαθρούως βλα-
πώσεως τὸ σῶμα (6). Ὅστις μεταχειρίζεται τὸ μέσον τοῦ-
το πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ παρανόμου σκοποῦ του, δει-
κνύει προμελέτην, διότι προσπαθεῖ δι' ἀποκρύψεως νὰ
ὑπεκφύγῃ τὴν προσοχὴν τῶν ἀνθρώπων και διότι ἡ χρεῖ-
σις τοῦ μέσου τούτου προϋποτίθησι προπαρασκευάς.

(2) C. C. Art. 130., τὸ ὅποιον ὅμως περιλαμβάνει πλέον ἢ τὴν διὰ δηλη-
τηρίου ἀνθρωποκτονίαν. Περὶ τῶν διατάξεων τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου, L. 1.
§. 1. L. 3. pr. §. 1—3. ad L. Corn. de sic. L. 1. in f. de L. Poin. de
par. J. Fr. Ehrmann (Praes. Reissisen) Diss. de veneficio
doloso. Argent. 1781. Idem de veneficio culposo. Argent. 1782.
γερμανιστὶ εἰς: Waitz Sammlung kleiner akademischer Schriften
über gerichtl. Arznei wiss. 1. Bd. 1. St. N. 1. 2.

(6) Περὶ τῆς πρὸς ῥωμαίους σημασίας τῆς λέξεως venenum, L. 3. §. 2. ad
L. Corn de sicar. L. 236. de V. S. Περὶ τοῦ ὀρισμοῦ και τῶν διαφορῶν
εἰδῶν τῶν δηλητηρίων εἶρα Ploucquet über die gewaltsamen Todes-
arten. §. 75. ἐπ. Metzger gerichtl. Arzneiwiss. II. Abschn. Hen-
ke Abhandlungen aus der gerichtl. Medizin. III. Bd. N. 2. Wild-
berg Rhapsod. aus gerichtl. Arzneiwiss. N. VIII

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Ω; πρὸς τὴν ἐρμηνείαν τοῦ ἄρθρ. 130.
Π. Δ. Κ. τὸ πᾶν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς παραδοχῆς τῆς μιᾶς
ἢ τῆς ἄλλης τῶν ὑπαρχουσῶν δύο γνώμων: ἢ ὅτι τὸ
ἄρθρ. 130 τῆς Π. Δ. Κ. ἤθελε γὰ τιμωρήσῃ μὲ τὴν ἐν
αὐτῷ περιεχομένην ποινὴν τὴν ἀπλήν δόσιν δηλητηρίου,
ἀδιαφόρως ἂν ὑπῆρχεν ἢ μὴ φονικὴ πρόθεσις και μὴ λαμ-
βανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ ἐπισυμβάντος ἀποτελέσματος (π.
χ. κατὰ τὴν γνώμην τῶν: Rosshirt Lehrbuch § 337.
συνδ. μὲ Rosshirt Gesch. II. σελ. 217. Martir Lehrbuch
§ 131. Heffler Lehrbuch. σελ. 293. Τοιαύτη ἦτο και
τῆς ἀρχαιοτέρας γαλλικῆς νομοθεσίας ἢ γνώμη. Lelièvre
de conatu p. 168), ἢ ὅτι τὰ εἰρημένον ἄρθρον 130 ἐννοεῖ
μόνην τὴν μετὰ φονικῆς προθέσεως κραττομένην φαρμα-

κρίαν. Ἡ τελευταία γνώμη εἶναι ἡ ὀρθότερα. Ὅρα καὶ *Jordan* über die Auslegung der Strafgesetze σελ. 116. *Wächter Lehrbuch* II. σελ. 442—188. *Bauer Lehrbuch* §. 174 Περὶ τῆς γνώμης τοῦ ῥωμαίου δικαίου κατὰ τὸ ὅποιον plus est kominem extinguere veneno quam occidere gladio (L. 1. C. de malef et mathem.), ὅρα *Heffler Lehrbuch* σελ. 294. *Birnbaum* (Archiv XIV. σελ. 519). Ἀλλ' εἶναι βέβαιον ὅτι τὸ γερμανικὸν δίκαιον συγκατατάττει τὴν φαρμακείαν ἐν μέρει μὲν μὲ τὴν προδοσίαν (ὅθεν *Clarus quaest* §. homicid n. 13, 14.), ἐν μέρει δὲ μὲ τὴν μαγείαν (*Schirach Handbuch des Holzstein. Criminale* I. Thl. σελ. 335. Κατὰ τὸ ἀρχαῖον δίκαιον, ὁ φαρμακευτὴς ἐθεωρεῖτο ὡς εἰς ἀνώτατον βῆθμην ἀξιόπαινος, διότι ὑπετίθετο ἔχων σχέσεις μὲ τὰ πονηρὰ πνεύματα· καὶ μάλιστα φαίνεται, ὅτι ἦτο ἀδιάφορον, ἂν προέκυψε θάνατος ἢ ὄχι. Ἀλλὰ κατὰ τὸ *Rechtbuch Ruprechts* II. cap. 20. (ἐκδ. *Maurer* σελ. 259.), φανεὸς λέγεται καὶ ὅστις δίδῃ εἰς ἄλλον νὰ πῆ δηλητήριον, τὸ ὅποιον οὗτος πῖον ἀποθνήσκει. Ὅπως καὶ ἂν ἦναι, ἡ θέσις τὴν ὁποίαν ἔχει ἐν τῇ Π. Δ. Κ. τὸ ἄρθρον 130 μᾶς δίδει τὸ δικαίωμα νὰ θεωρήσωμεν τὴν διὰ δηλητηρίου φαρμάκου ἀνθρωποκτονίαν ὡς ὑπαγομένην εἰς τὸν φόνον, καὶ μάλιστα ἐνφ' ἑαυτῇ κατὰ τὸ εἰρημένον ἄρθρον δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς φόνος καὶ ἡ ἀνθρωποκτονία ἥτις πράττεται μὲ ἀόριστον πρόθεσιν θανάτωσης ἢ σωματικῆς βλάβης.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ὁ ὀρθὸς ὀρισμὸς τῆς ἐννοίας τοῦ δηλητηρίου φαρμάκου (ὅρα καὶ I. 236 pr. D. de verb. sing.) εἶναι πολλὰ σπουδαῖος. Ἐκτὸς τῆς ἀνωτέρω (σημ. β.) ἀναφερομένης φιλολογίας, ὅρα: *Marx die Lehre von den Giften*. Gött. 1827. *Orfila allg. Toxikologie übers.* Von *Herrbstädt*. Berlin 1828. Τοῦ αὐτοῦ Vorlesungen über

gerichtliche Medizin, übersetzt von *Hergenhöther* III. *Eggert* der gewaltsame Tod ohne Verletzung. Berlin 1832. σελ. 309. *Hühnefeld* die Chemie der Rechtspflege. Berlin 1832. *Christison* Abhandl über die Gifte in Bezug auf gerichtliche Arzneikunde (μετάφρασις). Weimar 1832. "Ὅσα προσέτι τὰ συγγράμματά τὰ ἀναφερόμενα ὑπὸ *Müllermaier* Strafverf. II, Thl. σελ. 65. Ἐπισημονικῶς ἀπεδείχθη, ὅτι ἡ ἔννοια τοῦ δηλητηρίου δὲν εἶναι ἀπόλυτος, ἀλλὰ σχετικὴ, διότι τὰ πλεῖστα δηλητήρια εἶναι συγχρόνως καὶ φάρμακα. Προτιμότερος τῶν λοιπῶν εἶναι ὁ ὄρισμός τὸν ὁποῖον δίδει ὁ *Devergie médecine légale* II. p. 430. οὕτω: δηλητήριο φάρμακον εἶναι πᾶσα οὐσία, ἣτις φερομένη ἐντὸς τοῦ σώματος ἢ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ, καὶ περ εἰς μικρὰν ποσότητα, δύναται ἀνεῦ μηχανικῆς τινος ἐνεργείας νὰ ἐπιφέρῃ τὸν θάνατον ἢ κάταστροφὴν τῆς υγιείας. Περὶ τοῦ ὁρισμοῦ τοῦ δηλητηρίου ὄρα *Hellie théorie* V. p. 338 *Richter* Zeitschr für [Strafrechtspflege in Preussen] I. σελ. 57—62. Δὲν εἶναι ὀρθὴ ἡ γνώμη τῶν θεωρούντων ὡς οὐσιώδες τοῦ ὁρισμοῦ στοιχεῖον τὴν λαθραιότητα, ἢ τῶν φρονοούντων ὅτι ἔχει ἐπιβροχὴν ἢ περίστασις, εἴαν ᾗτο δύσκολον ἢ ἀποφύγη τις ἢ ν' ἀνακαλύψῃ τὸ δηλητήριο *Richter* I. c. σελ. 58.

Σημ. 3. εὐδ. ἐκδ. Δὲν εἶναι ὀρθὴ ἡ γνώμη τῶν θεωρούντων τὴν διὰ δηλητηρίου ἀνθρωποκτονίαν πάντοτε καὶ ἀναγκαίως ὡς φόνον διότι ἐνδέχεται νὰ δοθῇ τὸ δηλητήριο καὶ ἀνεῦ προμελέτης εἰς αἰφνίδιον ψυχικῆς ὁρμῆς βρασμόν. *Rossi traité* II. p. 245 *Hefster Lehrbuch* σελ. 297. Ὁρα ὅμως καὶ *Hausobservations* p. 196. καὶ *Hellie théorie* V. p. 323.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὴν νεωτέραν νομολογίαν, ἡ φαρ-

μακεία ἐπιφέρει τότε μόνον τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου, ὅταν ἀπέθανεν ὁ φαρμακευθεὶς καὶ ὑπῆρχε συγχρόνως φονικὴ πρόθεσις, εἴτε ὀριστικὴ εἴτε ἀόριστος. Ἡ γνώμη αὕτη ἐξάγεται πολλὰ συνεπῶς ἐκ τοῦ ὅτι ἡ φαρμακεία ὑπάγεται εἰς τὴν ἀνθρωποκτονίαν. *Quistorp Grunds* §. 264. *Grolman Grunds* §. 251. *Tittmann Handbuch I. Thl.* σελ. 111. *Heffler Lehrb* σελ. 296. *Rosshirt II.* 218. *Abegg. Lehrb.* σελ. 338. 364.

Σημ. 5 τοῦ ἐκδ. Αἱ ἐπὶ τῆς ἀνθρωποκτονίας ἰσχύουσαι γενικαὶ καὶ ἀρχαὶ περὶ καταλογισμοῦ τῶν συνεπειῶν τῆς πράξεως ἐφαρμόζονται καὶ ἐνταῦθα. Τὸ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κριτὸν τῆς πράξεως καὶ ἡ φύσις τοῦ δηλητηρίου, περὶ τοῦ ὁποίου πᾶς ὁ προσφέρων αὐτὸ πρέπει νὰ προβλέπῃ ὡς ἐνδεχόμενον τὸ δεινότατον ἀποτέλεσμα, διὰ τὸν λόγον ὅτι τὸ ἀποθησόμενον δὲν ἐξαρθᾶται πλέον ἐκ τῆς θελήσεως αὐτοῦ, ἐξασθενίζουσιν ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ τὴν πρότασιν τοῦ κατηγορουμένου, ὅτι δὲν εἶχε φονικὴν πρόθεσιν *Plainer Gutachten* σελ. 327.

Σημ. 6. τοῦ ἐκδ. Αἱ γενικαὶ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 178, τῆς Π. Δ. Κ. ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὴν ἀπόπειραν ὅθεν ἐὰν δὲν προκύψῃ θάνατος, δὲν ἔχει χώραν ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου. *Zoller de poena veneficii attent. ad mortem non extend Lips.* 1761. Ἡ ἐναντία γνώμη (π. χ. τοῦ *Fischer de poena venefic. attent. Lips.* 1761.) προέκυλεν ἐν μέρει μὲν ἐκ τῆς ἀναρμοστοῦ ἐφαρμογῆς τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου, ἐν μέρει δὲ ἐκ τῆς ἐσφαλμένης ἐρμηνείας τοῦ ἄρθρου 130 τῆς Π. Δ. Κ.

Σημ. 7. τοῦ ἐκδ. Ὁ Αὐστριακὸς ποινικὸς νόμος §. 118, ἀναφέρει ἀπλῶς περὶ δολοφονίας διὰ δηλητηρίου φαρμάκου, ὡς ἀποτελούσης φόνον. Τὸ προσωπικὸν δίκαιον,

856, ἀπειλεῖ ἐπιταταμένην ποινὴν τοῦ θανάτου κατὰ παντός, ὅστις πράττει φόνον ὑπὸ τοιαύτας περιστάσεις ἢ διὰ τοιούτων μέσων, τὰ ὅποια ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῶν δυσκόλως δύνανται ν' ἀποτραπῶσιν ἢ ν' ἀνακαλυφθῶσι· ταῦτα δὲ ἐφαρμόζονται, κατὰ τὸν § 857, ἐπὶ τῆς φαρμακείας. Τὸ ἀδίκημα θεωρεῖται ὡς τετελεσμένον, ἐὰν ἦναι βέβαιον, ὅτι ὁ φονευθεὶς ἀπέθανε μετὰ τὴν γενομένην χρῆσιν τοῦ δηλητηρίου φαρμάκου καὶ ἂν ἦναι τοῦλάχιστον πιθανόν, ὅτι ὁ θάνατος εἶναι ἀποτέλεσμα τοῦ δηλητηρίου. Ἐὰν δὲν ἦναι δυνατόν νὰ γενῆ νεκροσκοπία, ὁ θάνατος λογίζεται ἀποτέλεσμα τοῦ δηλητηρίου, ἐὰν συμβῆ ἐντὸς 8 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς χρήσεως τοῦ δηλητηρίου. *Richter Zeitschrift* ὡς ἀνωτέρω ἐν τῇ σημειώσει 2. *Temme von der Tödtung*, σελ. 184—197. Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος, ἀρθρ. 304. θεωρεῖ ὡς φόνον τὸν πραττόμενον διὰ δηλητηρίου φαρμάκου, τουτέστι διὰ πάσης οὐσίας ἣτις δύναται ταχέως ἢ βραδέως νὰ ἐπιφέρῃ τὸν θάνατον, ἀπαιτεῖ δὲ πρόθεσιν ἀνθρωποκτονίας *Hellie V. p. 321*. Ἀπαιτεῖται πραγματικὴ μίξις τοῦ δηλητηρίου μὲ τὸ ἔδωγμα, τὸ ὅποσον μέλλει νὰ δοθῆ εἰς τὸν φαρμακευθησόμενον, κατ' ἀπόφασίν τινα τῆς 14 Μαΐου 1811, διὰ νὰ θεωρηθῆ ὡς ἀξιοποίησις ἢ ἀπόπειρα. *Hellie V. p. 327*. Ἀποφάσεις τοῦ ἀκυρωτικοῦ δικαστηρίου περὶ τῆς δι' ἀπροσφόρων μέσων φαρμακείας, βραβ. παρὰ *Hellie V. p. 334*. Κατὰ τὸν βουαρικὸν νόμον, ἀρθρον, 148, φαρμακεία ὑπάρχει ἐάν τις δώσῃ εἰς ἄλλον ποσότητα δηλητηρίου ἱκανὴν νὰ φέρῃ εἰς κίνδυνον τὴν ζωὴν αὐτοῦ, ὁ δὲ φαρμακευθεὶς ἀποθάνῃ. Ὁ πράξας θεωρεῖται ὡς αὐτουργὸς τῆς φαρμακείας, ἐὰν δὲν ἐξακριβωθῆ μετὰ θετικότητος ἄλλη ἐγγυτέρα αἰτία τοῦ ἐπισυμβάντος θανάτου. Ὅστις μετὰ πικρᾶν προθέσεως ἔδωκε δηλητήριο δὲν ὠφελεῖται προτείνων, ὅτι ἡ πρόθεσις αὐτοῦ εἴτενεν ἀπλῶς εἰς σωματικὴν βλάβην καὶ οὐχί εἰς ἀνθρωπο-

κτανίαν. Ὁ Σαξωνικὸς νόμος δὲν ἀναφέρει κατ' ἴδιον τὸν διὰ δηλητηρίου φόνον· τὸ δὲ σύστημα τοῦτο εἶναι κατάλληλον διότι ἡ πράξις ὑπάγεται εἰς τὸν φόνον ἐν γένει. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἀρθρ. 240, ἀπειλεῖ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου καὶ κατὰ παντὸς ὅστις δοῦς ἐν γνώσει δηλητήριον φάρμακον ἢ ἄλλας οὐσίας, δυναμένας ἐπίσης νὰ προξενήσωσι θάνατον, ἐπέφερε δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου τὸν θάνατον τοῦ φαρμακευθέντος, ἂν καὶ ἡ πρόθεσις αὐτοῦ ἔτεινεν ἀπλῶς εἰς σωματικὴν βλάβην. Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον, ἀρθρ. 218, ἀπαιτεῖ λαθραῖαν δόσιν τοῦ δηλητηρίου συμφωνεῖ δὲ κατὰ τὰ λοιπὰ μὲ τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον. Ἀλλὰ κατὰ τὴν ὀρθὴν γνώμην τῆς βουλευτικῆς ἐπιτροπῆς ἀπαιτεῖται πρόθεσις πρὸς ἀνθρωποκτονίαν εἴτε ἄριστικὴ εἴτε βόριστος.

Ὅρα ἑλλ. ποιν. νόμ. ἀρθρ. 289 κ. ἔπ.

§. 223.

Ἡ φαρμακεία δύναται νὰπραχθῇ α) καθ' ὀρισμένον τρόπον, ἐὰν ἡ πράξις ἀντικείμενον ἔχῃ ὀρισμένα καθέκαστα ἄτομα, β) κατ' ἀόριστον τρόπον, ἐὰν ἀφορᾷ πλείονα καὶ ἀόριστα ἄτομα, ὡς ἐπὶ φαρμακεύσεως πηγῶν, καρπῶν καὶ καθ. (α).

(α) Πρὸς. Koch inst. jur. crim. §. 499.

§. 224.

Εἰς τὴν ἀναίρεσιν ἐπιβάλλεται (α) ἡ ποινὴ τοῦ διὰ τοῦ ξίφους θανάτου, εἰς δὲ τὸν ἀπλοῦν φόνον, ἐπὶ μὲν ἀνδρῶν, ἢ τῆς τροχηλασίας, ἐπὶ δὲ γυναικῶν, ἢ τοῦ πνευμοῦ ἢ ἄλλῃ τις τῶν ἀπλῶν ποινῶν τοῦ θανάτου (β). Ὁ νο-

μικῶς αὐτουργὸς τοῦ φόνου τιμωρεῖται ὡς καὶ ὁ φυσικὸς αὐτουργὸς μετὴν τακτικὴν ποινὴν (γ). Ἐὰν δὲ ἡ θέλησις τοῦ νομικοῦ αὐτουργοῦ ἀπέβλεπε ῥητῶς μόνον εἰς σωματικὴν βλάβην, τότε ἡ τακτικὴ ποινὴ ἐπιβάλλεται εἰς μόνον τὸν φυσικὸν αὐτουργόν (δ).

(α) Περὶ τῶν μικρολογιῶν τοῦ Carozon καὶ ἄλλων πρακτικῶν νομικῶν πρὸς Koch l. c. § 450.

(β) Art. 130. καὶ 137. C. C. C. Ὁ Κάρολος ἀναφέρει μὲν μόνον ἐπὶ τῆς φαρμακείας, ὡς ἐπιβλητέαν εἰς τὰς γυναῖκας, τὴν ποινὴν τοῦ πνιγμοῦ· ἀλλὰ, διὰ τὴν ὁμοιότητα τῆς περιπτώσεως καὶ τοῦ λόγου, εἶναι θεμιτὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἢ γενικίον· Εἰς δὲ τὸ ἄρθρον 137. αὐτὸν ἀναφέρει περὶ γυναικῶν, ἴσως διότι διὰ τὴν δειλίαν καὶ τὴν ἀδυναμίαν αὐτῶν διὰ τὰς ἐνόμιζεν ἱκανὰς νὰ πράξωσι φανερὰς βιαιοπραγίας, ἀλλὰ μόνον λαθραίους φόνους. Τὸ δὴ πλητέριον εἶναι, ὡς μᾶς διδάσκει διὰ τῆς ρωμαϊκῆς ἱστορίας ἡ πείρα τὸ σύνθετος θανατηφόρον ἔργον τοῦ ἀσθινοτάτου φύλου.

(γ) Boehmer ad Carozou Q. 19. obs. 2. Κατὰ τὴν δικαστικὴν πράξιν πρέπει νὰ ἐπιβάλληται εἰς τὸν ἐμπίστονον φονεὴν (assassinator) μὴν ἢ τοῦ διὰ ξίφος θανάτου ποινὴ. Koch αὐτόθι: §. 303.

(δ) Πρὸς Püttmann Prol. de excessu ejus, cui aut verberatio aut vulnificatio illicitus mandata est, mandanti laud imputando. Lips. 1777. εἰς τοῦ ἰδίου jur. Opusc. crim. N. 1.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον, ὁ *impetus* (βρασμὸς ψυχικῆς ὀρμῆς), ὅστις ἀποτελεῖ τὸ κύριον στοιχεῖον τῆς ἀναιρέσεως, εἶναι ἥττον ἀξιώποινος τοῦ *dolus malus* ἐπειδὴ καὶ αὐτῆς τῆς Π. Δ. Κ. τὸ ἄρθρον 137 εἶναι, ὡς πρὸς τὴν ἀναίρεσιν, μετριώτερον ἢ ὡς πρὸς τὸν φόνον, καὶ ἐπειδὴ τελευταίου, κατὰ τὴν δικαστικὴν πράξιν, ὑπάρχει μεγάλη διαφορὰ μεταξὺ τῆς ἐνοχῆς τοῦ φόνου καὶ τῆς ἐνοχῆς τῆς ἀναιρέσεως, διὰ ταῦτα πρέπει νὰ ἰσχυρισθῶμεν, ὅτι κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον, ἡ ἀναίρεσις δὲν δύναται νὰ τιμωρηθῇ μετὴν ποινῆν τοῦ θανάτου, καὶ μάλιστα ἔπου κατὰ τὸν ἐγχώριον νόμον μόνη κεφαλικὴ ποινὴ εἶναι ὁ διὰ τοῦ ξίφους θάνατος ὁ ὁποῖος ἐπιβάλλεται εἰς περιπτώσιν

φόνου. *Mittermaier* (Arch. des Criminalf. VIII. Thl. σελ. 42). *Tittmann Handbuch I. Thl. σελ. 317*. Είναι όμως αληθές, ότι ἡ δικαστικὴ πράξις δὲν εἶναι καθ' ὅλην τὴν Γερμανικὴν ὁμοιόμορφος (ὄρα καὶ *Heffter Lehrbuch* σελ. 265.), ἡ δὲ διαφορὰ ἐξηγεῖται ὡς ἐκ τοῦ ὅτι γινώσκουσι τὰ δικαστήρια, ὅτι δίδεται συνήθως χάρις. Εἶναι βέβαιον, ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς Π. Δ. Κ. ὑπῆρχον δύο οὐσιωδῶς διάφοροι βαθμοὶ κεφαλικῆς ποινῆς, ὁ διὰ τὴν χηλασίαν καὶ ὁ διὰ ξίφους θάνατος. Ὁ Σχουάρτσεμπεργ διέκρινε τὴν μεταξὺ τῆς ἐνοχῆς φόνου καὶ ἀναίρεσεως ὑπάρχουσαν διαφορὰν ἀλλὰ τὴν σήμερον, ὅτε ὁ φονεὺς τιμωρεῖται ἀπλῶς μὲ τὸν τοῦ ξίφους θάνατον, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τιμωρῆται μὲ θάνατον καὶ ἡ ἀναίρεσις ἐπὶ τῆς ὁποίας ἡ ἐνοχὴ εἶναι ἐλαφροτέρα. Τὰς ἀρχὰς ταύτας παρεδέχθη κατὰ τὸ 1822 εἰς τὴν κατὰ τῆς χήρας *Schwitzer* ἐπὶ ἀναίρεσει κατηγορίαν τὸ ἀνώτατον δικαστήριον τοῦ Κάσελ διὰ τῆς ἀπὸ 21 νοεμβρίου ἀποφάσεώς του, μὴ ἐπιβαλὼν τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου.

Σημ. 2. τοῦ ἐκθ. ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος, ἀρθρ. 304, ἀναφέρει ἐξαίρεσιν τινὰ τοῦ κανόνος, ὅτι ἡ ἀναίρεσις δὲν τιμωρεῖται μὲ θάνατον, ἀπειλῶν τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου κατ' ἐκείνου, ὅστις πράττει ἀνθρωποκτονίαν προηγουμένην, σφύχροναν ἢ ἐπομένην εἰς ἄλλο κακούργημα ἢ πλημμέλημα. Ὁ νόμος τοῦ 1832 παρέλιπε τὴν λέξιν *πλημμέλημα* (ὄρα τὰς περὶ τούτου συζητήσεις παρὰ *Chauveau Code progressif* p. 273.), ἀπειλεῖ δὲ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου καὶ κατὰ τοῦ πράττοντος ἀνθρωποκτονίαν, διὰ νὰ παρασκευάσῃ, εὐκολύνη, ἢ ἐκτελέσῃ ἄλλο πλημμέλημα, ἢ διὰ νὰ εὐκολύνη τὴν φυγὴν ἢ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἀτιμωρησίαν τῶν αὐτουργῶν ἢ συνεργῶν. Περὶ τῆς ἐννοίας ταύτης διατάξωσ ταύτης ὄρα *Hellie théorie* V. p. 351. Ὁρθοῦσ

δεικνύει ὁ *Haus observ.* II. p 198 τὸ ἀκκτάλληλον τῆς εἰρημένης διατάξεως. Ἐκ τῶν γερμανικῶν ποινικῶν νόμων μόνος ὁ βυρτεμβεργικὸς, ἀρθρ. 245, ἠκλόυθησε τὸν γαλλικὸν νόμον, ἀπειλῶν τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου κατὰ τοῦ πράττοντος ἀνθρωποκτονίαν, διὰ νὰ προπαρασκευάσῃ ἄλλο ἀδίκημα, νὰ εὐκολύνῃ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἢ νὰ τὸ ἐκτελέσῃ, ἢ νὰ ἀποφύγῃ τὸ νὰ συλληφθῇ. Τὴν διάταξιν αὐτὴν ἤτις δὲν ἐπροτάθη παρὰ τῆς κυβερνήσεως, παρεδέχθη ἡ βουλὴ (συνεδρ. 33—13.), διὰ μόνων 44 ψήφων ἐναντίον 41.

§. 225.

Ὅταν πλείονες ἄνθρωποι κοινῶς συναποφασίσωσι καὶ ἐκτελέσωσι φόνον, τιμωροῦνται ὅλοι οἱ συνωμόσαντες, μὴ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ διαφόρου βαθμοῦ τῆς περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πράξεως μετοχῆς ἑνὸς ἐκάστου αὐτῶν (§. 47.), μὲ τὴν ποινὴν τῆς τροχηλασίας, ὡς τὴν ἐπιβαλλομένην εἰς τὸν φόνον ποινὴν (α).

(α) C. C. C. Art. 148. «So etliche das Leben verwickelt.

§. 226.

Ὅταν πλείονες ἄνθρωποι, ἄνευ προηγουμένης συμφωνίας, συνήργησαν εἰς ἀνθρωποκτονίαν, τότε, 1) εἰ μὲν εἰς μόνος ἐπλήγωσε θανατηφόρως τὸν φονευθέντα, τιμωρεῖται μόνος αὐτός, ὡς ἀναιρέτης, μὲ τὸν διὰ τοῦ ξίφους θάνατον. Ἐὰν δὲ 2) ὁ φονευθεὶς ἔλαβε παρὰ διαφορῶν πληγὰς, ἐκάστη τῶν ὁποίων εἶναι καθ' ἑαυτὴν θανατηφόρος, τιμωρεῖται α) ὁ μὲν ἐπενεγκὼν τὴν τελευταίαν (α) πληγὴν, μὲ τὸν διὰ τοῦ ξίφους θάνατον, οἱ δὲ λοι-

ποι, μὲ ποινὰς ἐκτάκτους. Ἐὰν β) ἦναι ἀβέβαιον, τίς ἔ-
 φερε τὴν τελευταίαν πληγὴν, τιμωροῦνται ὅλοι μὲ τὸν
 διὰ τοῦ ξίφους θάνατον (β). Ἐὰν τελευταῖον β) αἰ παρὰ
 διαφορῶν ἐπενεχθεῖσαι πληγαὶ κατέστησαν διὰ τῆς συμ-
 πτώσεως αὐτῶν θανατηφόροι, ἐπιβάλλεται εἰς ὅλους ἔ-
 κτακτος ποινή (γ).

(α) Θυγί τὴν πρώτην, ὡς παραδειγματὴν ἄλλοις μετ' ἄλλων νομοδιδασκί-
 λων τοῦ ποινικοῦ δικαίου. Ὅτι δὲ κυρίως ἔνοχος εἶναι ὁ ἐπιτιμῶν τὴν
 τελευταίαν πληγὴν, ἐξάγεται 1) ἐκ τῶν λέξεων τοῦ ἀρθρ. 148. «von
 welcher sonderlichen Hand er gestorben» 2) ἐκ τῆς L. 11. §. 3.
 D. ad L. Aquil.

(β) Κατὰ τοὺς πρακτικοὺς, μὲ ἐκτακτον μόνον ποινήν. Kress h. a. §. 3.
 Quistorp Thl. 1. §. 233.

(γ) Art. 148. So aber fin. Prö. P. Müller de homic. a pluribus com-
 missa. Jon. 1690. G. Mylius de homic. a pluribus comm. Lips. 1741.
 Römer ad h. a. καὶ Koch l. c. §. 463. Werner: wer ist unter
 mehreren tödtlichen Verwunden der wahre Mörder? (Klein's
 Archiv V. η. 5.) καὶ Konopak Bemerkungen (Archiv 1837
 t. 10). Salchow ein Beitrag zur Aaslegung des Art. 148
 C. C. C. in seinem Archive für Freunde der philosophie I. Bd.
 1. Heft n. 1. J. F. M. Bignbaum über das von mehreren begangene
 Homicidium, als exeget. Erklärung des 148. Art. C. C. C. Würz-
 burg 1816. Werner Handbuch des peinl. Rechts seil. 319. Baugher
 Lehrbuch §. 158.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Αὐτὸ ἤδη τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον L. 1. §. 3.
 Dig. L. 17. Cod. ad leg. Corn. de sicar.) ἐθεώρει τὴν
 περίπτωσιν, ἀνθρωποκτονίας πραττομένης in rixa ὡς τοῦ
 αὐτῆν, καθ' ἣν δὲν πιθανολογεῖται ὁ animus occidendi. Ὁ
 ἰταλοὶ νομοδιδασκαλοὶ τοῦ μέσου αἰῶνος ἀνέπτυξαν ἐκτε-
 γέστερον τὴν εἰρημένην περίπτωσιν. Ὅρα Archiv. des
 Criminalr. 1837. σελ. 91. Καὶ τὸ γερμανικὸν δίκαιον ἔ-
 λαβεν ἰδίως ὑπ' ὄψιν τὴν αὐτὴν περίπτωσιν· ὅθεν γίνεσται
 πολλὸς λόγος περὶ αὐτῆς εἰς τὸ Rechtsbuch Ruprechts II.
 cap. 5. (Maurer σελ. 241.). Ὅρα Zöpfel das acte Bam-

bergerrecht σελ. 178. Ὅρα προσέτι c. 18 X. de homicid. Ὁ Σχουάρζεμπεργ παραδέχθη τὴν ἐν τῇ δικαστικῇ πράξει ἐπικρατοῦσαν θεωρίαν (ὅρα περὶ τούτου καὶ *Wormser Reformation VI. Thl. 2. Tit. 2.*), ἐνῶ αὐτὸς ἦτο ἐπαχθὸς τῆς αὐστηροτέρας γνώμης. Ὅρα προσέτι ἐκτὸς τῆς ὑπὸ τοῦ συγγραφέως ἐκτεθείσης φιλολογίας, : *Sattler in Hofacker's Jahrbüchern der Gesetzgebung v. Württemberg. I. Bd. 2. Heft* σελ. 288, καὶ *Hofacker* σελ. 293. *Jarke in Hützig's Zeitschr. XII. Heft.* σελ. 363. *Birnbaum im Arch. d. Crim R. XIV.* σελ. 106. ἀμφισβητεῖται : τίνα περίπτωσιν εἶχε κυρίως ὑπ' ὄψιν ὁ Σχουάρζεμπεργ (τὴν ἐκ ῥαθυμίας ἀνθρωποκτονίαν ἢ τὴν culpa dolo determinata). *Wächter (Arch. des Criminalr. XIV.* σελ. 102.) *Abegg Lehrb* σελ. 333. *Kaufmann (Arch. des Criminalr 1837.* σελ. 87.) *Henneberg comm. de animi intent. eor. secund. Art. 148. C. C. C. Goett. 1837.* Ἐσφαλμένως παραδέχθη ὁ Φύζερβαχ, στηριζόμενος εἰς τὴν πάντῃ ξένην τοῦ προκειμένου L. II. D. ad L. Aquil. καὶ εἰς τὴν λέξιν κατ' ἐξοχὴν («sonderliche» Hand) τοῦ ἀρ. 148., κατὰ πρῶτον μὲν τὴν γνώμην, ὅτι ὁ νόμος ἐννοεῖ τὸν ἐπιναγκόντα τὴν πρώτην πληγὴν, μετὰ ταῦτα δὲ, ὅτι ἐννοεῖ τὸν ἐπιναγκόντα τὴν *tedeusaiar*, ἐνῶ ἀπ' ἐναντίας ἡ λέξις αὕτη κατὰ τὴν Ἰσυνέχειαν τοῦ λόγου ἀναφέρεται εἰς ἐκείνον, ὅστις ἀποδεδειγμένως ἐπέφερε μόνος τὴν θανατηφόρον πληγὴν, ἐκ τῆς ὁποίας ὁ βλαφθεὶς ἀπέθανεν. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς περὶ θανατηφόρων πληγῶν διατάξεις τῆς Π. Δ. Κ. δὲν πρέπει προσέτι νὰ λησμονώμεν ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην δὲν ἦτο ἐν χρήσει ἡ τομὴ τῶν νεκρῶν καὶ ὅτι ἐπομένως οἱ χειρουργοὶ ἐγνωμοδότουν περὶ τῶν πληγῶν κατὰ μόνον τὸν ἐξωτερικὸν αὐτῶν χαρακτήρα. Ὅτι δὲν δύναται νὰ ἐπιβληθῇ ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου, δικαιολογεῖται ἐκ τοῦ ὅτι ἡ ἀνθρωποκτονία πράττεται εἰς

βρασμὴν ψυχικῆς ὀρμῆς, *Tittmann Handbuch I. Thl.*
σελ. 322.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Μὴ ἐπιβαλλομένης πλέον τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου, πρέπει νὰ ὑπολογίζηται προσηκόντως ὁ βαθμὸς τῆς ἐνοχῆς ἐνὸς ἐκάστου κατηγορουμένου. Δυναμέθα δὲ νὰ διακρίνωμεν τὰς ἐξῆς περιπτώσεις: I) Ὑπάρχει μία μόνο καὶ θανατηφόρος πληγὴ, τῆς ὁποίας εἶναι γνωστὸς ὁ αὐτουργός. II) Ὑπάρχουσι πλείονες θανατηφόροι πληγαί, τῶν ὁποίων εἶναι γνωστοὶ οἱ αὐτουργοί. III) Ὑπάρχουσι θανατηφόροι τινὲς πληγαὶ καὶ μία μὴ θανατηφόρος, τῶν ὁποίων εἶναι γνωστοὶ οἱ αὐτουργοί. IV) Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐξευρεθῶσιν οἱ αὐτουργοὶ τῶν καθεκάστων πληγῶν. V) Καμία τῶν πληγῶν δὲν εἶναι θανατηφόρος, μόνη δὲ ἢ σύμπτωσις πολλῶν πληγῶν ἐπέφερε τὸν θάνατον. Ἐκ τῶν περιπτώσεων τούτων ἡ τετάρτη καὶ ἡ πέμπτη εἶναι δυσχερεῖς. Πρὸ πάντων πρέπει νὰ ἐρευνηταί: 1) τί ἔπραξεν ἕκαστος τῶν κατηγορουμένων, καὶ 2) ποία ἦτο ἐνὸς ἐκάστου ἡ πρόθεσις.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Τὸ πρωτοκὲν δίκαιον, §. 829—848, διακρίνει τὸν κατὰ προηγουμένην συμφωνίαν τελούμενον φόνον ἀπὸ τῆς ἀνθρωποκτονίας, ἥτις πράττεται εἰς διαπληκτισμούς μεταξὺ πολλῶν ἀνθρώπων. Ἐὰν πολλοὶ ἐπέφερον θανατηφόρους πληγὰς τιμωρεῖται, ὅστις μὲν ἕκαστος πρῶτος χορῆσιν τῶν θανατηφόρων ἐργαλείων, ὡς ἐνοχὸς ἀνακίρεσεως (§. 845.), οἱ δὲ λοιποὶ μὲ κάθειρξιν ἐν φρουρῷ τοῦλάχιστον ἐπὶ 20 ἔτη ἢ τὸ πολὺ διὰ βίου. Ὅσοι δὲν μετεχειρίσθησαν ἐργαλεῖον καθ' ἑαυτὸ θανατηφόρον τιμωροῦνται, ἐὰν ἀποδεδειγμένως ἐπέφερον θανατηφόρον πληγὴν μὲ βαρεῖαν εἰρκτὴν 6—10 ἐτῶν. Περὶ τῆς ἀπορίστιας τῶν διατάξεων τούτων ὄρα *Temme von der Tödtung* σελ. 159. Ἐὰνπραχθῆ ἀνθρωποκτονία ἐν θορύβῳ

Tumult εἴτε ἐν στάσει [Aufbruch], εἴτε ἐν οἰαδῆποτε διεγέρσει [Auflauf], Temme σελ. 166.), καὶ δὲν ἦναι δυνατόν νὰ ἐξακριβωθῶσιν οἱ πράξαντες, τιμωροῦνται μὲ κάθειρξιν ἐν φρουρίῳ ἐπὶ 4—10 ἔτη οἱ μέτοχοι τῆς πράξεως, ὅσοι κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀνθρωποκτονίας εὐρέθησαν ἐγγὺς τοῦ τόπου, ὅπου αὕτη ἐτελέσθη, ἐφωδιασμένοι μὲ ἐργαλεῖα, δι' ὧν ἐδόνατο νὰ πραχθῇ ἡ γενομένη ἀνθρωποκτονία. Jarke (Hitzig's Zeitschrift XII. H. σελ. 372). Κατὰ τὸν αὐστριακὸν νόμον, ἄρθρ. 126, ἐὰν δὲν ἦναι δυνατόν νὰ ἐξακριβωθῇ τίς ἐπέφερε τὰς θανατηφόρους πληγὰς, ἢ ἐὰν ὁ θάνατος προῆλθεν ἐκ μόνης τῆς συμπτώσεως ὄλων τῶν πληγῶν, τιμωροῦνται ὡς ἔνοχοι βαρέων τραυμάτων, ὅλοι, ὅσοι ἐπέθεσαν χεῖρα κατὰ τοῦ θανατωθέντος, Ὅσον ἀφορᾷ τὸ Γαλλικὸν δίκαιον, αἱ περὶ συναιτιῶν καὶ περὶ ἀποπείρας ἀρχαὶ αὐτοῦ καθιστῶσι περιττὴν τὴν ἀπειλὴν τῆς ἐπιβλητέας ποινῆς, εἰδικῶς διὰ τὴν προκειμένην περίπτωσιν. Ὁ σικελικὸς ποινικὸς νόμος τοῦ 1819, ἄρθρ. 389. 390, περιέχει ἐκτενεῖς διχτάξεις περὶ διαπληκτισμῶν. Κατὰ τὸν νόμον τοῦτον, ἐὰν δὲν ἦναι δυνατόν νὰ ἐξακριβωθῶσιν οἱ αὐτουργοὶ τῶν θανατηφόρων πληγῶν τιμωροῦνται ὅλοι, ὅσοι ἔλαβον εἰς τὸν διαπληκτισμὸν ἐνεργὸν μέρος καὶ ἐπέπεσαν κατὰ τοῦ θανατωθέντος προσώπου, μὲ τὴν εἰς τὰς θανατηφόρους σωματικὰς βλάβας ἐπιβλητέαν ποινήν. Ὁ βυαρικὸς ποινικὸς νόμος, ἄρθρ. 154, τιμωρεῖ, ὡς ἐνόχους ἀναίρεσεως πάντας τοὺς αὐτουργοὺς πληγῶν, καθ' ἑαυτὴν μιᾶς ἐκάστης θανατηφόρων. Ἐὰν μόνη ἢ σύμπτωσις τῶν πληγῶν ἐπέφερε τὸν θάνατον, ἐπιβάλλεται βαρεῖα εἰρηκτὴ 8—12 ἐτῶν. Οἱ αὐτουργοὶ τῶν μὴ θανατηφόρων πληγῶν τιμωροῦνται, ἐὰν δὲν ἦναι δυνατόν νὰ ἐξακριβωθῇ τίς ἐπέφερεν ἐκάστην τῶν πληγῶν, μὲ τὴν ποινήν τῆς σωματικῆς βλάβης ὡς πρὸς δὲ τὰς θανατηφόρους πληγὰς, ἀπολύονται ἀπλῶς τῆς κατι-

γορίας. Τὰς αὐτὰς διατάξεις περιέχουσι καὶ οἱ ποινικοὶ νόμοι τῆς Ζυρίχης ἄρθρ. 154 καὶ τῆς Λουκέρνης ἄρθρ. 178. Ὁ σαξωνικὸς ποινικὸς νόμος, ἄρθρ. 124, τιμωρεῖ, ἐν περιπτώσει ἀνθρωποκτονίας ἐπὶ διαπληκτισμῶν, πάντα αὐτουργὸν θανατηφόρου σωματικῆς βλάβης ὡς ἔνοχον ἀναιρέσεως, πάντα δὲ ἄλλον, ἀναλόγως μὲ τὸν βαθμὸν τῆς ἐνοχῆς του. Ἐὰν ὁ θάνατος προῆλθεν ἐκ μόνης τῆς συμπτώσεως τῶν πολλῶν πληγῶν, ἢ ἐὰν δὲν ἦναι δυνατόν νὰ ἐξικριθῶθῃ ὁ αὐτουργὸς τῆς θανατηφόρου πληγῆς, τιμωροῦνται ὅλοι οἱ μέτοχοι ὅσοι δὲν δύνανται ν' ἀνασκευάσωσι τὴν ἀποδιδομένην αὐτοῖς συνέργειαν εἰς τὴν θανατηφόρον σωματικὴν βλάβην, μὲ βαρεῖαν εἰρηκτὴν τὸ πολὺ 10 ἐτῶν. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἄρθρ. 248, (σύμφωνος εἰς πολλὰ μὲ τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον §. 216, κατὰ τὰς προτάσεις τῆς βουλευτικῆς ἐπιτροπῆς) τιμωρεῖ πάντα αὐτουργὸν θανατηφόρου σωματικῆς βλάβης, καθ' ὅσον οὗτος εἶχε σκοπὸν νὰ πράξῃ ἀνθρωποκτονίαν ἢ ὄχι, μὲ τὴν ποινὴν τῆς ἀναιρέσεως ἢ τῆς ἐκ φανουμίας μὲν, ἀλλὰ διὰ προαιρετῆς σωματικῆς βλάβης προξενηθείσης ἀνθρωποκτονίας. Ἐὰν αἱ πληγαὶ ἦσαν διὰ μόνην τὴν σύμπτωσιν αὐτῶν θανατηφόροι, ἐπιβάλλεται εἰς τὸν αὐτουργὸν ἐκάστης πληγῆς ἡ εἰρημένη ποινὴ ἀναλόγως μὲ τὸν σκοπὸν αὐτοῦ. Ἐὰν δὲν ἦναι δυνατόν νὰ ἐξικριθῶθῃ τίς ἐπέφερε τὴν θανατηφόρον, ἢ τὰς θανατηφόρους πληγὰς, ἐπιβάλλεται εἰς ὅλους φυλάκισις 1—5 ἐτῶν, ἐν περιπτώσει δὲ μεγάλης φανουμίας ἀπλῆ εἰρηκτὴ ἐπὶ ἴσον χρόνον. Ἐὰν ὑπάρχῃ μία μόνη πληγὴ, τῆς ὁποίας δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐξικριθῶθῃ ὁ αὐτουργός, τιμωροῦνται ὅλοι ὅσοι ἔλαβον μέρος εἰς τὸν διαπληκτισμὸν ἢ ἐπέθεσαν χεῖρα κατὰ τοῦ παθόντος, μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 2 ἐτῶν. Δικαίως ἐπέγοντο ἐν τῇ βουλῇ (Sitzung 47 σελ. 7.) τὰ πολλὰ τεκμήρια ὅσα ἐπὶ τοῦ προκειμένου καθιεροῦντο διὰ τοῦ βυρτεμβ. νόμου. Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον λαμβάνει τοῦλάχιστον

ὕπ' ὄψιν τοὺς λόγους οἵτινες ὑπάρχουσιν ὑπὲρ ἑνὸς ἐκάστου τῶν μετόχων, καὶ δὲν συγχωρεῖ, εἰάν ὑπάρχωσιν ὑπὲρ αὐτῶν λόγους, τὴν ἐπιβολὴν ποινῆς.

§. 227.

Καὶ εἰς αὐτὸν τὸν μεγίστης ῥαθυμίας ἔνοχον δὲν πρέπει νὰ ἐπιβάλληται ποινὴ ἀνωτέρα τετραετοῦς ἢ τὸ παλὸν ἔξαετοῦς περιορισμοῦ τῆς ἐλευθερίας. Ἀλλ' ὅταν ὑπάρχη ἔνοχὴ ῥαθυμίας ἐκ δόλου, πρέπει νὰ ἐπιβάλληται τὸ εἰς τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου μᾶλλον προσεγγίζον κακόν, ἢ διὰ βίου δηλονότι στέρησις τῆς ἐλευθερίας, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει συμπίπτει μὲ τὸ ἀξιόποιον τῆς ῥαθυμίας καὶ τὸ ἀξιόποιον τῆς παρανόμου προθέσεως (α). Ἡ ῥαθυμία εἰς ἀσθενεστέρους βαθμοὺς τιμωρεῖται μὲ πρόσκαιρον στέρησιν τῆς ἐλευθερίας τὸ πολὺ ἐπὶ ἑν ἔτος ἢ καὶ μὲ ἀπλὴν ἐπίπληξιν (β).

(α) Ἄλλοι διατείνονται, ὅτι πρέπει νὰ ἐπιβάλληται ἡ τακτικὴ ποινὴ. *Prö. Leysers Sp.* 601. m. 8. 9. *Boehmer ad Carpzov Q.* 1. obs. 1. et ad *Art.* 137. §. 6. *Kress ad eund.* §. 2. Κατὰ τὸ βασιρικὸν δίκαιον, οὐδέποτε δύναται ἡ ἔνεκα ῥαθυμίας (culpa) ἐπιβληθεῖσα ποινὴ νὰ ὑπερβῇ τὸν ὅρον ἐνιαυσίου φυλακίσεως.

(β) Οἱ νομοδιδάκαλοι τιμωροῦσι συνήθως μὲ ὑπερβάλλουσαν αὐστηρότητα τὴν ῥαθυμίαν, οἷον *Leysers* 602. m. 1. et 2. *Meister's rechtliche Erkennntnisse Thl.* II. dec. 58. *Thl.* III. dec. 72. nr. 2. καὶ 39. μέχρι δὲ τινὸς καιροῦ καὶ αὐτὸς ὁ συγγραφεύς.

§. 228.

Ἡ ἐπιχειρηθεῖσα ἀνθρωποκτονία τιμωρεῖται, εἰάν μὲν ἡ ἐπιχείρησις ἐφθασε τὸν ὑπέρτατον βαθμὸν, μάλιστα ὅταν ἡ πράξις ἐπεραιώθη καὶ συνέβησαν ἤδη πραγματικαὶ βλάβαι, μὲ τὰς εἰς τὴν τακτικὴν ποινὴν μᾶλλον προσεγγ-

γιζούσας ποινάς. Πάσης δὲ πόρῳ ἀποπείρας ἢ τιμωρία ἐξαρτάται κυρίως ἀπὸ τῆς ἐκτιμήσεως τῶν εἰδικῶν περιστάσεων.

§. 229.

Ἐλαφρυντικαὶ ἢ ἐπιτακτικαὶ περιστάσεις δὲν ἔχουσι χώραν ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Οἱ δὲ συναίτιοι τιμωροῦνται κατὰ τὰς γνωστὰς γενικὰς ἀρχάς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ τοῦ κατὰ νόμον διακεκριμένου φόνου ἢ τοῦ τῆς πατροκτορίας.

Scheurwater de parricidio Traj. ad Rh. 1730.

Abr. de Leeu van Coolhuyk Diss, Ed L. un. C. de his qui parentes vel liberos occiderint. Lugd. Bat. 1754. 4.

Jo Solorzani de paricidii crimine (in Everard Otton. Thes. Tom. V. pag. 995. seq.).

J. G. F. Böhmer Diss. de supplicio parricidarum. Francof. 1761.

J. C. F. Meister (Urteile und Gutachten, im Anhang zu N. XXV σελ. 460).

Cropp Comment. de praecept. jur. rom. circa conatum. Sect. II. p. 83. 98.

Meister (N. Archiv des Criminalr. I. Bd. 3. H. n. XIX).

J. Friedheim de Legibus ex quib. parricidium hodie djudicand. est Heidelberg. 1816.

§. 230.

Πᾶς φόρος, διὰ τοῦ ὁποίου ἀθετεῖται ὁ πρὸς τὸν φονευ-
θέντα ὀφειλόμενος σεβασμὸς ἢ ἡ ἀγάπη λέγεται ΠΑΤΡΟ-
ΚΤΟΝΙΑ (parricidium, Verwandtenmord (α) περιλαμβά-
νει δὲ α) τὴν πατροκτονίαν εἰς στενωτέραν ἔννοιαν. β) τὴν
παιδοκτονίαν (infanticidium).

- (α) Κατὰ τὴν γραμματικὴν τῆς λέξεως ἔννοιαν parricidium λέγεται παρὰ
τοῖς Ῥωμαίοις πᾶσα ἰδίως ἀξιώποινος ἀνθρωποκτονία. Πρβ. Festus voc.
parricidium.

Α'. ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΙΑ.

§. 231.

Πατροκτονίαν εἰς στενωτέραν σημασίαν ἔννοοῦσιν οἱ νόμοι
τὸν φόνον μεταξὺ στενωῶν ἐξ αἵματος συγγενῶν, κη-
δεστώων καὶ συζύγων, ἢ κατὰ τινος εἰς ὑψηλὴν τάξιν ἀ-
νήκοντος προσώπου, ἢ καὶ κατ' αὐτοῦ τοῦ κυρίου τοῦ
φονέως (α). Ὁ δὲ κατ' ἀνιόντων πρώτου βαθμοῦ πρατ-
τόμενος φόνος λέγεται πατροκτονία εἰς στενωτάτην τῆς
λέξεως ἔννοιαν.

- (α) §. 6. J. de publ. jud. (Lex Pompeja de parricidis) cavetur, ut si
qui parentis aut filii, aut omnino affinitatis ejus, quae nuncupatione
parentum continetur fata properaverit nec non is, cujus dolo malo
id factum est, vel conscius criminis existit, licet extraneus sit: poena
parricidii puniatur. L. 1. D. h. t. L. Pomp. de parr. cavetur, ut si
quis patrem, avum, aviam, fratrem, sororem, patrualem, matru-
alem, patruum, avunculum, amitam, consobrinum, consobrinam, ux-
orem, virum, generum, socrum, vitricum, privignum, privignam, pa-
trorum, patronam occiderit, cujusve dolo malo id factum erit,
ut poena ea teneatur quae est legis Corneliae de sicariis. Π. Β. Δ.

Κ. παραλείπει μὴν τὸν πάτρωνα καὶ τὴν πατρώνην, ἀναφέρει δ' ἀντ' αὐτῶν ἐν τῷ ἄρθρ. 137 τὰ ὑψηλὰ ἐξοχα πρόσωπα (hohe treffliche Personen) κλπ.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Τὸ ἄρθρ. 137 τῆς Π. Δ. Κ. περιλαμβάνει κυρίως τέσσαρας περιπτώσεις: α) ἀνθρωποκτονίαν ὑψηλῶν ἐξόχων προσώπων, β) τοῦ κυρίου τοῦ φονέως, γ) ἐγγύθεν συγγενεούτων φίλων, δ) συζύγου. Εἰς τὴν διάκρισιν τῶν περιπτώσεων τούτων εἶχε βεβαίως ἐπιβροῆν ἡ ἐπικρατοῦσα κατὰ τὴν Γερμανίαν θεωρία, ὅτι πᾶσα κατὰ τῶν ἐπισημάνων προσώπων πράττομένη ἀνθρωποκτονία ἔπρεπε νὰ λογίζηται ὡς εἶδος προδοσίας, καθὼς καὶ τὸ Ἀγγλικὸν δίκαιον ἐθεώρει μέχρι τοῦ 1827 ἔτους ὡς μικρὰν προδοσίαν τὴν κατὰ συζύγου ἀνθρωποκτονίαν. *Müllermaier* (*Zeitschrift für ausländische Gesetzgebung I Thl* σελ. 222). Ὁρα προσέτι *Rosshirt* *Gesch. II.* σελ. 219. Δὲν εἶναι ἀμφιβολία, ὅτι, ὡς οἱ Ἱταλοὶ νομοδιδάσκαλοι, οὕτω καὶ ὁ συντάκτης τοῦ ἄρθρου 137 τῆς Π. Δ. Κ. εἶχε πρὸ ὀφθαλμῶν τὸ ρωμαϊκὸν *parricidium*. Ἀλλὰ κατὰ τὴν Γερμανίαν ἰσχύουσιν ἐπὶ τῆς πατροκτονίας πρὸ πάντων οἱ ἐγχώριοι νόμοι. *Abegg Lehrb.* σελ. 344.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ἐπὶ τοῦ *parricidium* κατὰ τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον πρέπει νὰ διακρίνωμεν τὴν ἀνθρωποκτονίαν τοῦ πατρὸς, τῆς μητρὸς, τοῦ πάππου καὶ τῆς μάμμης ἀπὸ τῆς ἀνθρωποκτονίας ἄλλων συγγενῶν. Εἰς μόνον τοῦ πρώτου εἶδους τὴν ἀνθρωποκτονίαν ἐπεβάλλετο ἡ *poena culei* (*Cicerō pro Roscio Amerinī cap 25*). ἄλλως δὲ ἐφηρμοῦντο ἡ *Lex Cornelia*. Εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ πατρὸς πράττομένην ἀνθρωποκτονίαν κατὰ τῶν τέκνων τοῦ εἶχεν ἐπιβροῆν ἡ γνώμη περὶ τῆς αὐστηρᾶς ρωμαϊκῆς πατρικῆς ἐξουσίας. Διὰ τῆς γερμανομένης διακρίσεως παύει ἡ ἀντίφασις μεταξὺ τῆς *L. I.* καὶ *L. 9. D. ad L. Pomp.* Ὁρα προσέτι *Rosshirt II.* σελ. 221. *Ludem vom Versuche* σελ. 120.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Ὁ αὐστριακὸς ποιν. νόμος, ἀρθ. 120, διακρίνει κατὰ τοσοῦτον μόνον τὴν πατροκτονίαν, καθόσον οἱ πόρρω μέτοχοι αὐτῆς τιμωροῦνται μὲ βαρεῖαν εἰρκτὴν 10-20 ἐτῶν, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ ἀπόπειρα, ἥτις, ἐὰν ὑπάρχωσιν ἐπιβαρυντικαὶ περιστάσεις, τιμωρεῖται καὶ μὲ εἰρκτὴν διὰ βίου. Τὸ πρωσικὸν δίκαιον §. 873. 876, ἀπειλεῖ ἐπιτεταμένην ποινὴν τοῦ θανάτου, πλὴν διάφορον, καθ' ὅσον ἡ πατροκτονία ἐπράχθη κατὰ γονέων (ὁ τοιοῦτος πατροκτόνος σύρεται εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης καὶ τροχηλατεῖται), ἢ κατὰ τέκνων ἢ συζύγου. Ὁ γαλλικὸς ποιν. νόμος, ἀρθρ. 299, θεωρεῖ ὡς parricide (τιμωρούμενον μὲ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου προηγουμένης δημοσίας ἐκθέσεως ἀρθρ. 13), τῶν κατὰ (γνησίων, φυσικῶν ἢ θετῶν) γονέων ἢ κατὰ γνησίων ἀνιόντων φόνον· θεωρεῖ δὲ ἀπλῶς ὡς meurtre (τιμωρούμενον μὲ θάνατον τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν δὲν ὑπάρχει προμελέτη, ἀλλ' ἀπλοῦς σκοπὸς πρὸς ἀνθρωποκτονίαν. *Hellic V. p. 172.* Ὁ βουαρικὸς νόμος, ἀρθρ. 197, τιμωρεῖ μὲ ἐπιτεταμένην ποινὴν τοῦ θανάτου τὸν φονέα συγγενῶν ἐξ αἵματος ἀνιόντων ἢ κατιόντων, γνησίων ἀδελφῶν ἢ συζύγου. Αἱ νεώτεραι νομοθεσίαι, ὡς μὴ παραδεχόμεναι ἐπιτεταμένην ποινὴν τοῦ θανάτου, οὐδὲν ἀναφέρουσι περὶ πατροκτονίας.

§. 232

Πρὸς διάγνωσιν τῶν ὑπὸ τὴν ἔκφρασιν «ἐγγύθεν συγγενεύοντες φίλοι» (*nahe gesippte freunde*) ἐννοουμένων προσώπων, εἶναι ἀνάγκη νὰ προσφύγωμεν εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον. Κατὰ τὸ δίκαιον τοῦτο πατροκτονία εἰς στενωτέραν ἔννοιαν πράττεται, α) κατὰ τῶν ἐξ αἵματος συγγενῶν εἰς ἀνιούσαν καὶ εἰς κατιούσαν γραμμὴν, β) κατὰ τῶν ἐκ πλαγίου συγγενῶν μέχρι τοῦ τετάρτου βαθμοῦ

κατὰ τὸν ῥωμαϊκὸν ὑπολογισμὸν, ἢ κατὰ τῶν συγγενούτων μετὰ τοῦ φονέως in respectu parentelae, γ) κατὰ κηδεστῶν (α) λογιζομένων πρὸς τὸν φονέα εἰς σχέσιν γονέων πρὸς τέκνα (β).

(α) *Per, Meister prope. de caude affinis acerbius punienda. Göl. 1778.*

(β) Ἐναγία τῶν κανόνων ἐρθῆς μιθίδου φαίνεται ἡ γνώμη τῶν ὄσσι, ὡς ὁ *Grolman l. o. á. ἐκδ. §. 432*, διατείνονται, ὅτι δὲν ἀπαιτεῖται πλέον νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν τὰ ὑπὸ τῶν νόμων ἀναφερόμενα πρόσωπα. Καὶ ὁ *Martin §. 118* ἐξαιρεῖ τὴν κηδεστίαν.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἡ ἔκφρασις: *nahe gesippter Freund* (ἐγγύθεν συγγενέων φίλος) πρέπει νὰ ἐξηγηθῆ ὡς ἐκ τοῦ γερμανικοῦ δικαίου, κατὰ τὸ ὅποιον ἡ λέξις *Sippe* (συγγένεια) σημαίνει μόνον τὴν ἐξ αἵματος συγγένειαν. Ὅρα καὶ *Boehmer elem. jur. crim §. 240*. Ἐπομένως εἶναι πολὺ ἀμφίβολον, ἂν δύνηται νὰπραχθῆ πατροκτονία καὶ κατὰ τῶν κηδεστῶν ὅρα *Heffler. Lehrb § 249*. ὅρα ὁμοῦ καὶ *Abegg* σελ. 341· μολονότι εἰς τὴν παράφρασιν τοῦ *Remus* ἀναφέρονται οἱ *affines* καὶ παραπέμπεται ὁ ἀναγνώστης εἰς τὴν *Lex Pompeia*. Ἐπίσης ἀμφίβολον εἶναι, ἂν δύνηται νὰπραχθῆ πατροκτονία κατὰ τοῦ θετοῦ πατρὸς, ἐπὶ τοῦ ὁποίου βεβαίως δὲν ἐφαρμόζεται ἡ γερμανικὴ ἔκφρασις *L. 23. D. de adopt. Wächter Lehrb II. σελ. 139*. Ἐσωτερικοὶ λόγοι εἶναι ἀναντιρρήτως ἐναντίοι τῆς τοιαύτης ἐξομοιώσεως *Naus observations II. p. 117*.

§. 233.

Ἐπὶ τῆς πατροκτονίας εἰς στενωτάτην ἔννοιαν ἥτοι τοῦ φόνου τῶν γονέων, εἶναι ἀδιάφορον ἂν ἡ συγγένεια ᾖ νόμιμος ἢ μὴ (α), ὡς καὶ ἂν ᾖ ἀπλῶς ἐπὶ πλάσματος τοῦ νόμου ἐστηριγμένη ἢ φυσικὴ (β). Ἐννοεῖται

δ' ἀφ' ἑαυτοῦ, ὅτι ὁ ὑπό τινος vulgo quaesitus κατὰ τοῦ ὑποτιθεμένου πατρὸς αὐτοῦ πραττόμενος φόνος δὲν ἀγήκει ἐνταῦθα.

- (α) Solorzani l. c. L. II. C. 3. pag. 1155. Boehmer ad Art. 134 §. 2.
 (β) L. 23. D. de adopt. Matthaeus de crim. L. XLVIII. tit. 6 C. 1. Nr. 3.

§. 234.

Ἰπὸ τὴν ἔκφρασιν ὑψηλὰ ἔξοχα πρόσωπα ἐννοοῦνται οἱ ὑπουργοὶ τοῦ ἡγεμόνος καὶ ἄλλοι ὑψηλὰς θέσεις κατέχοντες ὑπάλληλοι, ἐκ τῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν ἀνωτέραν τάξιν τῆς εὐγενείας ὅσοι δὲν εἶναι συγχρόνως ἡγεμόνες καὶ ἐκ τῶν ἡγεμόνων ἐκεῖνοι, εἰς τοὺς ὁποίους δὲν ὑπόκειται ὡς ὑπήκοος ὁ πράξας (α). Κύριος τοῦ φονέως ἐννοεῖται, ἐξαιρουμένου τοῦ ἡγεμόνος τοῦ ὁποίου εἶναι ὑπήκοος ὁ πράξας (καὶ ἢ κατὰ τοῦ ὁποίου ἀνθρωποκτονία ἤθελεν ἀποτελέσει τὸ ἀδίκημα τῆς προσβολῆς τῆς μεγαλειότητος), πᾶς εἰς ὃν ὁ φονεὺς ὀφείλει ὑπηρεσίαν καὶ ἰδιόζουσαν πίστιν (β).

- (α) Kress ad Art. 137. §. 2. Nr. 6. Boehmer ad eundem §. 13. Waleh glossar. voc. «hohe». Ὁ συγγραφεὺς φρονεῖ πιθανόν, ὅτι ὁ Κάρολος, ὅστις θεωρεῖ ὡς ἀπλοῦν φόνον τὸν καθ' ὀφθαλμῶν ἐξέχων πρόσωπον πραττόμενον, εἶχεν ὑπ' ὄψιν τὴν L. 5. C. ad L. Jul. Majestatis ἡθίλησιν ἐσκαιμίνως τὸν ἐν τῷ νόμῳ τούτῳ, ὡς crimen. L. Majestatis κατατάσσόμενον φόνον τῶν ὑπουργῶν καὶ τὴν κατατάξιν ἐκεῖ ὅπου ἀρμόζει ὑποσχεθῆναι καὶ ὅπου ἀπαγορεύεται καὶ ἐν τῷ Θεόδωρ. κώδικι.
 (β) Οὐ μόνον ὁ τιμαριεύχος (Lehensherr), ὡς νομίζει ὁ Corppon P. 1. Q. 25. Nr. 29. 30. H. 6. Boehmer ad Art. 137. §. 13.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἄνευ λόγου κατατάττει ὁ Φάυερβεχ ἐνταῦθα τὴν κατὰ ὑπουργῶν κτλ. πραττομένην ἀνθρωποκτονίαν. Ὁ Σχου-

άρξεμπεργ ενδει βεβαίως τὰ μέλη τῆς αὐτοκρατορίας. *Rosshirt Gesch II.* σελ. 219. *Abegg* σελ. 341.

§. 235.

Ποινή ἐπιβάλλεται ἢ τῆς τροχηλασίας, ἐξωτερικῶς ἐπιτεταμένη, ἢ τοι συρομένου τοῦ καταδίκου εἰς τὸν τόπον τῆς ἐκτελέσεως ἢ κατακνιζομένου αὐτοῦ με πεπτωρακτωμένης λαβίδας (α).

(α) Ἡ ἰφαρμεγὴ τῆς ποινῆς ταύτης δὲν ἐπεκτείνεται καὶ εἰς τὴν κατὰ τῶν αὐτῶν προσώπων πραττομένην ἀναίρεσιν, ὡς ἐσφαλμένως διατείνεται μετὰ τινων ἄλλων ὃ Boehmer ad Art. 137 §. 13.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ἐσφαλμένως διατείνονται τινες (π. χ. *Rosshirt* σελ. 327, συνδ. με *Gesch II.* σελ. 222.), ὅτι τὸ κύριον γνώρισμα τῆς ἀναιρέσεως δὲν ἀρμόζει εἰς τὴν κατὰ συγγενῶν πραττομένην ἀνθρωποκτονίαν. Ὁ γαλλικὸς ποινὸν νόμος, ἀρθρ. 323, λέγει: *le parricide n' est jamais excusable*, τουτέστιν ὅτι αἱ προκλήσεις, αἵτινες ἄλλως καθιστάνουσι τὰς πράξεις συγγνωστάς, δὲν φέρουσιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο. Ἄλλ' ὅμως δὲν ἀποκλείεται ἕνεκα τούτου ἡ ἄμυνα. *Hellie théorie V.* p. 187.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Καὶ ἡ πατροκτονία πρέπει νὰ κρινῆται κατὰ τὰς γενικὰς τοῦ γερμανικοῦ δικαίου ἀρχὰς (ἀρθρ. 177. 178 τῆς Κ. Π. Δ.) ὅθεν εἰς τὴν ἀπόπειραν δὲν ἐπιβάλλεται ἢ αὐτὴ νοινὴ τοῦ τετελεσμένου ἀδικήματος, οὐδὲ εἰς τὸν συν-αίτιον ἢ αὐτὴ ποινὴ τοῦ αὐτουργοῦ. Ὅρα καὶ *Heffler Lehrbuch* §. 252. Ἡ ἐναντία γνώμη στηρίζεται ἐπὶ τῆς πλάνης ὅτι τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου ἢ διάταξις, καθὸ *Lex singularis*, διατηρεῖ συγχρόνως μετὰ τὴν Π. Δ. Κ. τὴν ἰσχύον τῆς.

Β'. ΠΑΙΔΟΚΤΟΝΙΑ.

- J. *Henr. Wolfart* Comm. de infanticidio doloso, ejusque speciebus. Erf. 1750.
- J. *D. Kappaun* Diss. de cæde infantis a matre commissa. Arg. 1766.
- J. *Casp. Heimburg* pr. de poena matris, infantis sui recens nati ex proposito mortem mataurantis. Jen. 1796.
- C. *G. Dan. Clever* de infanticidio a matribus in recens natos commisso. Rint. 1785.
- C. *G. Püttner*s Anweisung, wie ein verübter kindermord auszumitteln sey. Herausgeg. von *J. D. Metzger*, Königsberg 1804.
- C. *J. Müller* sistens nonnulla ad Art. 131. C. C. C. adversus recentiorum sentent. Jen. 1805.
- W. *S. Evers* de matribus, quæ prolem suam interfecerunt. Traject. ad Rhen. 1807.
- C. *Imbert* Diss. de crimine infanticidii. Lovan. 1822.
- J. *Wurzer* Bemerkungen über den kindermord und dessen Bestrafung. Leipz. 1822.
- S. *P. Gans* von dem Verbrechen des kindermordes. Hannover 1824.
- Mittermaier* (N. Archiv des Criminalr. Bd. VII. nr. 1. 12. 18. 23).

§. 236.

ΠΑΙΔΟΚΤΟΝΙΑ (infanticidium) λέγεται ἡ παρὰ τῆς μητρὸς μετὰ προηγουμένην ἀπόκρυψιν τῆς κυοφορίας, κατὰ τοῦ νεογνοῦ, βιωσίμου, νόθου αὐτῆς τέκνον πραττομένη ἄνθρωποκτορία (α).

Spangenberg über den Begriff des kindermordes (noues

Arch. Bd. II. St. 1. σελ. 85. ἐπ. III. Bd. nr. 1.)

(α) C. C. C. Art. 131.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ἄν καὶ ὁ νομοθέτης, κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ ἀρθρ 131 τῆς Π. Δ. Κ., δὲν εἶχε πρὸς ὀφθαλμῶν τὴν σημερινὴν περὶ παιδοκτονίας θεωρίαν, εἶναι ὅμως βέβαιον, ὅτι ἤθελε νὰ διακρίνῃ πρὸ πάντων τὴν ὑπὸ τῆς ἐκτὸς νομίμου γάμου κυοφορησάσης μητρὸς πραττομένην κατὰ τοῦ νεογνοῦ αὐτῆς τέκνου ἀνθρωποκτονίαν καὶ νὰ δηλώσῃ τὸ ἥττον ἀξιόποιον τῆς τοιαύτης περιπτώσεως σχετικῶς πρὸς τὴν περιπτώσιν τῆς πατροκτονίας *Mittermaier* (neues *Archiv des Criminalr.* VII σελ. 10.) *Heffter Lehrbuch* σελ. 280. Πρὸς *Rosshirt Gesch* II. σελ. 223. Ἡ μεταγενεστέρη νομολογία, σταθμίζουσα ἀκριβέστερον τὰς περὶ τοῦ καταλογισμοῦ γενικὰς ἀρχὰς καὶ τὴν ἰατρικὴν πείραν, ἀνέπτυξεν ἐπὶ πλέον τὴν μνημονευθεῖσαν θεωρίαν, καὶ, ἀναλογιζομένη τὰς ἀφορμὰς, αἰτίνας κινουσὶ τὴν μητέρα εἰς τὴν κατὰ τοῦ νεογνοῦ, νόθου αὐτῆς τέκνου ἀνθρωποκτονίαν, καὶ τὴν ψυχικὴν καὶ φυσικὴν, τὸν καταλογισμὸν μεγάλως ἐλαττοῦσαν, κατὰστασιν τῆς τικτούσης μητρὸς, ἐθεώρησε τὸ περὶ οὗ πρόκειται ἀδίκημα ὡς συνήθως μετρίωτερον τιμωρητέαν ἀνθρωποκτονίαν. *Mittermaier* l. c. σελ. 13-21. Ὁρα ὅμως καὶ *Thöl* (*Henke Zeitschrift für Staatsarzneikunde* 1827. 2. Heft. σελ. 394). *Wächter* (*Archiv des Criminalr. neue Folge* II. Bd. σελ. 74 ἐπ.). Ἐν μέρει μὲν ἡ σωματικὴ καὶ ἡ πνευματικὴ κατὰστασις τῆς τικτούσης, ἐν μέρει δὲ τὰ ἰδιόζοντα αἰτία, τὰ ὅποια κινουσὶ τὴν ἐκτὸς νομίμου γάμου κυοφορήσασαν εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς παιδοκτονίας, ἐξηγοῦσι τὸ μετρίωτερον τῆς ποινῆς τοῦ προκειμένου ἀδικήματος· λαμβάνεται δὲ προσέτι ὑπ' ὄψιν καὶ ἡ περὶ τοῦ νεογνοῦ βρέφους ἰδέα ὡς ἄντος, ὅπερ δὲν ἔχει αὐτοτελῆ ὑπαρξίν ὡς καὶ ἡ ἄλλη ἰδέα τὴν ὅποιαν πολλάκις

ἔχουσιν αἱ ἐκτὸς νομίμου γάμου ἐγκυμονήσασαι περὶ τοῦ ὄτι τὸ ὑπ' αὐτῶν πραττόμενον ἀδίκημα δὲν εἶναι τόσον βαρύνον. Ὅρα *Tausch Rechtsfäll* (Wien 1836.) 2. II. σελ. 379. *Zeitschr. für oesterreich. Rechtsgelehrs.* 1836. σελ. 159. Πολλοὶ λόγοι συντρέχουσιν ὑπὲρ τῆς γνώμης, ὅτι ἐν γένει ἢ κατὰ νεογνοῦ βρέφους ἀνθρωποκτονία (ἐπομένως καὶ αὐτὴ ἢ κατὰ βρέφους ἐκ νομίμου γάμου πραττομένη) πρέπει νὰ τιμωρῆται μὲ ποινὴν μετριωτέραν τῆς ποινῆς ἄλλης ἀνθρωποκτονίας, ὡς ἔπραξε π. χ. τὸ νέον βραουουθεριτικὸν νομοσχέδιον §. 141. Περὶ τῶν αἰτιῶν, αἵτινες κινεῶσιν εἰς ἀνθρωποκτονίαν κατὰ νεογνῶν ὅρα προσέτι *Schwörer Beitr. zur Lehre vom Thatbestande des Kindesmords und ungewissen Todesursachen.* Freiburg 1836. *Jörg von der Zurechnungsfähigkeit der Schwangeren.* Leipzig 1837. σελ. 375. *Mittermaier Strafverfahren* II. σελ. 63. 64.

Σημ. 2. τοῦ δδ. Ἡ παιδοκτονία συνήθως δὲν δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς ὑπαγομένη εἰς τὸν φόνον, διότι ἡ κατάστασις, εἰς τὴν ὁποίαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πύττεται τὸ ἀδίκημα, προσεγγίζει βεδνίως μᾶλλον εἰς τὴν ἀκρίβειαν. Ὅθεν ὅρα *Marlin Lehrb* §. 123. Μολκιωῦτα κατὰ τὴν ἐν Γερμανίᾳ δικαστικὴν πρᾶξιν ἐπεκράτησεν ἡ ἔαφρασις: *Kindesmord* (παιδοκτονία). ὅρα *Rosshirt Gesch.* II. σελ. 223. Ἐσφαλμένη εἶναι ἡ ἔποψις, ὑπὸ τὴν ὁποίαν θεωρεῖ τὸ προκείμενον ἀδίκημα ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος, ἄρθρ. 300, τουτέστιν ὡς βαρύνον φόνον. *Neues Archiv des Criminalr.* VII. σελ. 30. *Jmbert diss. cit. de infantie.* p. 16. *Chauveau Code progressif.* p. 280. *Haus observations sur le projet de revision* II. p. 180.

Σημ. τοῦ 3. ἐκδ. Ὁ αὐστριακὸς νόμος, ἄρθρ. 199, τιμωρεῖ τὴν μητέρα, ἣτις ἀποκτείνει κατὰ τὸν τοκετὸν τὸ τέκνον τῆς, ἐὰν μὲν ἦναι γνήσιον, μὲ βαρεῖαν κἀθειρεῖν διὰ βίου,

ἐὰν δὲ νόθον, μὲ 10-20 ἐτ., καὶ τελευταῖον, ἐὰν τὸ τέκνον ἀπώλεσε τὴν ζωὴν του δι' ἐπίτηδες παράλειψιν τῆς ἀναγκίας βοήθειας μὲ 5-10 ἐτ. ὅρα τὰς ἐν τῇ ἀνωτέρω σημ. 1. τοῦ ἐκδ. ἀναφερομένου διατριβᾶς τῶν *Tausch, Visini* καὶ ἄλλων. Τὸ πρῶτον δίκαιον, §. 887, ἀποκαλεῖ παιδοφονίαν τὴν κατὰ νεογνοῦ βρέφους ἀνθρωποκτονίαν. Κατὰ τὸν §. 965, τιμωρεῖται μὲ τὸν διὰ τοῦ ξίφους θάνατον ἡ μήτηρ, ἥτις κατὰ τὸν τοκετὸν ἢ μετ' αὐτὸν ἀπέκτησε μετὰ προθέσεως τὸ νεογνὸν αὐτῆς τέκνον. Εἰς τὴν διάταξιν τοῦ §. τούτου ὑπάγεται (§. 982-84) πᾶσα μήτηρ, ἥτις γινώσκει, ὅτι τὸ θανατωθὲν βρέφος εἶναι γέννημα μὴ νόθου γάμου *Temme von der Todtung §. 214*. Ἐὰν ἦναι μὲν ἀποδεδειγμένον ὅτι ἔγεινε κατὰ τοῦ βρέφους χρῆσις ἐπικινδύων κακώσεων, ἀλλὰ δὲν ἦναι ἀρκούντως ἐξηκριβωμένον, ἐὰν τὸ τέκνον ἐγεννήθη βιώσιμον ἢ ζῶν, ἐπιβάλλεται, κατὰ τὸν §. 969, ἡ ποινὴ τοῦ βραδδισμού καὶ τῆς διὰ βίου καθείρξεως ἐν φρουρίῳ. Ὁ γαλλικὸς ποιν. νόμος ἀρθρ. 300, θεωρεῖ ὡς βαρὺ τὸ *infanticide*, τούτεστι *meurtre d' un enfant nonveau né*. Τὸ ἑλλίπες τοῦ ὀρισμοῦ τούτου δικαίως κατεκρίθη γενικῶς ὅρα τὰ ἐν τῇ ἀνωτέρω σημ. 2. ἀναφερόμενα συγγράμματα. Ὁ νόμος δὲν ἀναφέρει ὡς αὐτουργὸν τοῦ ἀδικήματος τὴν μητέρα, εἰς τρόπον ὥστε δύνανται καὶ ἄλλοι νὰ τὸ πράξωσι, *Hellie V. p. 201*. Ἀπειλεῖ δὲ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου καὶ ἀφίνει εἰς τοὺς ἐνόρκους τὴν ἐξουσίαν νὰ ἐμποδίσωσι τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ποινῆς ταύτης, παραδεχόμενοι τὴν ὑπερξὴν ἐλαφρυντικῶν περιστάσεων. Εἰς τὴν γαλλικὴν δικαστικὴν πράξιν πολλὰ σπανίως ἐπιβάλλεται ἡ θανατικὴ ποινὴ. Κατὰ τὸν διὰ τὸ ἔτος 1837. *compte de l'administration de la justice criminelle en France*, κατηγορήθησαν διὰ *infanticide* 144 ἄτομα, ἐκ τῶν ὁποίων μόνον 2 καταδικάσθησαν εἰς θάνατον, 56 ἀθωώθησαν, 28 καταδικάσθησαν ὡς ἐνόχοι μὲ *circonstances*

atténuantes. Ὁ βαυρικός νόμος, ἄρθρ. 157, τιμωρεῖ τὴν μητέρα, ἥτις μετὰ προθέσεως, ἀποκτείνει τὸ νόθον, νεογνόν, βιώσιμον τέκνοντες, μὲ βαρεῖαν εἰρκτὴν ἐπὶ ἀόριστον χρόνον· ἐὰν δὲ ἦναι δημοσία πόρνη, ἢ ἐὰν ἐτιμωρήθη ἤδη ἅπαξ ἐπὶ ἀποκρύψει τοκετοῦ, μὲ τὴν ποινὴν τῶν δεσμών (ἄρθρ. 158.) ἐν περιπτώσει ὑποτροφῆς εἰς τὴν παιδοκνονίαν, μὲ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου. Ὁ σαξωνικός ποιν. νόμος ἄρθρ. 126, μὲ βαρεῖαν εἰρκτὴν 4-15 ἐτῶν τὴν μητέρα, ἥτις ἀποκτείνει κατὰ τὸν τοκετὸν ἑντὸς 24 ὥρων ἀπὸ αὐτοῦ τὸ νόθον αὐτῆς τέκνον· διατάσσει δὲ, ὅτι πρέπει νὰ γίνηται διάκρισις, ἐὰν ἢ ἀπόφασις πρὸς ἀνθρωποκτονίαν ἐγένετο πρὸ τοῦ τοκετοῦ ἢ κατ' αὐτόν. Ἐνταῦθα ἀνάγεται καὶ ἡ περίπτωσις τῆς ἐκ προθέσεως ἐγκαταλείψεως τοῦ ἀδοθητήτου βρέφους. *Krug Studien II.* σελ. 53. Ὁ βυρτεμβεργικός ποιν. νόμος, ἄρθρ. 249, τιμωρεῖ τὴν παιδοκτόνον μητέρα, ἐὰν μὲν ἀπεφάσισε πρὸ τοῦ τοκετοῦ τὴν κατὰ τοῦ νόθου, νεογνοῦ τέκνου τῆς ἀνθρωποκτονίαν, μὲ βαρεῖαν εἰρκτὴν 10-20 ἐτῶν, εἰδεμὴ μὲ 40-15. Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον, §. 196, περιέχει τὴν αὐτὴν διάταξιν, ἀλλ' ἐν τῇ 2 περιπτώσει ἀπειλεῖ βαρεῖαν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 8 ἐτῶν. Ὁ σαρδινικός ποιν. νόμος τῆς 26 ὀκτωβρ. 1839 θεωρεῖ (ἄρθρ. 371) τὴν κατὰ τοῦ νεογνοῦ τέκνου προαιρετὴν ἀνθρωποκτονίαν ὡς *infanticide* καὶ ἀπειλεῖ (ἄρθρ. 377) τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἄρθρ. 379 δύναται τὸ δικαστήριον νὰ καταβιάσῃ τὴν ποινὴν κατὰ ἓνα ἢ δύο βαθμοὺς, ἐὰν ἢ μήτηρ ἀποκτείνῃ τὸ νόθον, νεογνόν τέκνον τῆς ὑπὸ ἐλαφρυντικὰς περιστάσεις. Ὁ ποιν. νόμος τῆς Ζυρίχης, ἄρθρ. 163, ἀπειλεῖ κατὰ τῆς παιδοκτονίας βρεῖαν εἰρκτὴν 6-20 ἐτῶν. Ὁ ποιν. νόμος τῆς Λευκέρνης ἄρθρ. 180, ἀπειλεῖ κατὰ τῆς παιδοκτονίας, ἐὰν μὲν ἢ πρὸς τὴν πράξιν ἀπόφασις ἐγένετο πρὸ τοῦ τοκετοῦ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου, ἄλλως δὲ, τὴν εἰς τὴν ἀναίρεσιν ἐπιβαλλομένην ποινὴν.

§ 237.

Συστατικά τοῦ ἀδικήματος εἶναι τὰ ἐξῆς: 1) σὺλ-
ληψις καὶ τοκετός ἐκτός νομίμου γάμου (α), 2) ἡ ζω-
τοῦ παιδὸς μετὰ τὸν τοκετὸν, 3) τὸ βιώσιμον αὐτοῦ (β),
4) παράνομος πράξις ἢ παράλειψις τῆς μητρός, ἐπενε-
κοῦσα ὡς αἰτία τὸν ἐπισαμβάντα θάνατον, καὶ 5) ὄλι-
γον μετὰ τὸν τοκετὸν γενομένη (γ), τελευταῖον δὲ ὁ
πρόηγουμένη ἀπόκρυψις τῆς κυοφορίας (δ).

(α) Ὅτι δι' ἀπαιτεῖται τὸ στυχεῖν τούτο, ἐξάγεται ἐκ τῶν λόγων ἐφ' ὅ-
στηρίζεται ὁ νόμος, καὶ ἐκ τῶν συνόλων τοῦ ἀρθροῦ 131 συνδυαζομένου
μάλιστα μὴ τὸ ἀρθρον 35.

(β) «Ein Kind, das Leben und Gliedmass empfangen hat» «ein lebendige
gliedmässig Kindlein» Pr. 6. Boehmer ad Art. 131. §. 25. Koch
inst. j. c. §. 465. Not. 2.

(γ) Klein psind. R. §. 345. Grolman Grunds. §. 276 II.

(δ) Ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς λέξεως heimlich (ἐν τῷ κρυπτῷ), εἶ: δ' ἐναρτησά-
ρον ἐκ τῆς συνειδέας τοῦ ἀρθροῦ (so aber ein Weibsbild) καὶ καθ' ἑ-
κὲν τοῦ ἀρθρ. 33.

Σημ. Α. τοῦ ἐκδ. Τὸ ζήτημα, ἐν μόνῃ ἢ μήτηρ δίνηται
ἐκ πράξεως παιδοκτονίαν κατὰ τὴν ἔνοιαν τοῦ ἀρθροῦ 131
Π. Δ. Κ., πρέπει, κατὰ τὸ κοινὸν γερμανικὸν δίκαιον,
ἐλλοιυθῆ καταρατικῶς. Ἐὰν τρίτοι πράξωσι τὸ ἀδίκημα
καὶ συμμεθέξωσιν εἰς αὐτὸ, πρέπει νὰ ἐξετάζηται, ἐὰν ἐνήργη-
σαν ἐν γνώσει τῆς μητρός οἱ συνεννοημένοι μετ' αὐτῆς.
Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν ἐπιβάλλεται ἡ ποινὴ τοῦ φ-
νοῦ, καθόσον ὑπάρχουσι τ' ἀπαιτούμενα τοῦ ἀδικήματος
τοῦτούτου· εἰς δὲ τὴν δευτέραν περίπτωσιν ἔχουσι χώραν α-
πὸ ἀνωτέρω ἐν τῇ σημ. τοῦ §. 52. ἀνεκτρέφονται σκέψεις· ὅρα
καὶ Abegg Lehrd. σελ. 349. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς νέας νομο-
θεσίας, πρέπει νὰ τηρῆται ἡ διάταξις τοῦ νόμου. Ἀξιοση-
μειώτους ἐρεῦνας περὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος καὶ ἰδίως

περί τινος περιπτώσεως, καθ' ἣν ὁ αἷτιος τῆς κυοφορίας ἀπέκτεινε τὸ βρέφος κατὰ παραγγελίαν τῆς μητρός. ὄρα εἰς *Zeitschrift für oesterrsch. Bechtsgelchrsamk.* 1835. σελ. 250. 1836. σελ. 153. Κατὰ τοὺς πίνακας τῆς διαχειρίσεως τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης ἐν Γαλλίᾳ, παιδοκτονία ἐπράχθη ὑπὸ τῶν μητέρων εἰς 4 περιπτώσεις· κατὰ γνησίων τέκνων, εἰς 7 περιπτώσεις κατὰ τέκνων νόθων βοηθεία τῶν αἰτίων τῆς κυοφορίας καὶ εἰς 6 περιπτώσεις ἐνεργεία τῶν γονέων αὐτῶν.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ἐπειδὴ κατὰ νεκρῶν δὲν δύναται νὰ πράχθῃ ἀνθρωποκτονία ἀδίκημα, εἶναι οὐσιῶδες συστατικὸν τῆς παιδοκτονίας ἡ ζωὴ τοῦ παιδὸς κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ὑπὸ τῆς μητρός ἐπιφερομένης εἰς αὐτὸ θανατηφόρου ἐνεργείας. Ἐνταῦθα καθίστανται πολλοῦ λόγου ἄξιοι αἱ διάφοροι δοκιμασίαι, οἷον ἡ διὰ τῶν πνευμῶνων δοκιμασία (κατὰ διαφόρους τρόπους: ὡς ἐκ τῆς διαδόσεως τοῦ αἵματος, ὡς ἐκ τῆς ἐπιπολάσεως αὐτοῦ, ὡς ἐκ τοῦ βάρους τῶν πνευμῶνων), ἡ διὰ τοῦ ἥπατος, ἡ διὰ τῶν ἐκχυμώσεων καὶ ἡ διὰ τῆς κύστης δοκιμασία. *Mittermaier* (N. Archiv VII. σελ. 493. X. σελ. 330). *Eggert der gewaltsame Tod ohne Verletz* σελ. 160. *Orfila Vorlesungen über gerichtliche Medizin* (μετάφρασις) I. Thl. σελ. 280. *Henke Abhandl. aus der gerichtl. Medizin* V. Bd. nr. 2. καὶ ἐν γένει *Mittermaier Stafverfahren* II. Theil § 123.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Περὶ τοῦ βιώσιμου τῶν νεογνῶν ὑπάρχουσ' ἅλ' ἑξήκοντα τρία διάφορα ἰατρικὰ συστήματα: 1) τὸ σύστημα, κατὰ τὸ ὁποῖον, διὰ νὰ θεωρηθῇ τὸ τέκνον βιώσιμον, ἀπαιτεῖται ὁ μόνον ὄριμος τοκετός, ἀλλὰ καὶ τοιαύτη ἀρχικὴ μόρφωσις τῶν εἰς τὴν δι' ἀναπνοῆς ζωὴν πρὸ πάντων συντελεστικῶν ὀργάνων, ὁποῖα εἶναι ἡ ἀναγκαία, πρὸς διάρκειαν τῆς ζωῆς. *Wildberg Handbuch der gerichtl. Medizin* §. 475. 2) τὸ σύστημα,

κατὰ τὸ ὅποιον τὸ τέκνον θεωρεῖται ὡς μὴ βιώσιμον, δι' ἐμφυτον ἀδυναμίαν, διὰ μηχανικὰ κωλύματα τῆς πνευθῆς κτλ. ἐγεννήθη ἔχον τοὺς πνεύμονας ἀτελῶς ἀνεπτυγμένους, ἂν καὶ ἦτο ὄριμος ὁ τακετός. *Jörg die Fötuslung im neugebörne Kinde. Leipz. 1835. σελ. 228.*

3) τὸ σύστημα, καθ' ὃ ἐκεῖνο μόνον τὸ τέκνον λέγεται βιώσιμον, τὰ ὅποιον δι' ἔλλειψιν ὀριμότητος δὲν δύναται ἐξακολουθήσῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ ἐκτὸς τῆς κοιλίας τῆς μητρὸς. *Reinitz in Casper's Wochenschrift für die gesammte Heilkunde 1838. nr. 43. 44.* "Ὅτι ἡ βιωσιμότης τοῦ τέκνου εἶναι οὐσιῶδες συστατικὸν τῆς παιδοκτονίας, προκύπτει ἐκ τῆς ἐκφράσεως *gliedmässig* τοῦ ἄθρου 134 τῆς Δ. Κ. καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ἄνευ τῆς βιωσιμότητος ἡ ζωὴ τοῦ τέκνου ἤθελεν ὑπάρχει μόνον κατὰ τὸ φαινόμενον, χωρὶς ἢ ἵνα ὀργανικῶς διαρκῆς. *Müllermaier (Archiv VII. σελ. 317.) Heffter Lehrb. σελ. 281.* Δὲν παρατηρεῖται μόνον ἡ ἡλικία τοῦ παιδὸς (ἐὰν π. χ. ἐγεννήθη ἐπτάμηνον), ἀλλὰ παρατηρεῖται καὶ ἂν ὑπάρχωσι τοιαῦτα παραμορφώσεις, αἵτινες ἐμποδίζουσι τὴν ἐκτὸς τῆς κοιλίας τῆς μητρὸς διάρκειαν τῆς ζωῆς· ὅρα μολαταῦτα κατὰ τῆς γνώμης, ἢ θεωρεῖ τὴν βιωσιμότητα ἀναγκαίαν: *Rosshirt Gesch. σελ. 225. Temme Lehre von der Tödtung σελ. 223. Abernethy Lehrb. σελ. 352. Jarke (Hitzig's Zeitschrift H. 28. σελ. 369).* Εἰς τὸ γαλλικὸν δίκαιον δὲν ἀπαιτεῖται, κατὰ τὸν *Hellie V. p. 194*, τὸ στοιχεῖον τῆς βιωσιμότητος. Κατὰ τὰς νεωτάτας νομοθεσίας (τῆς Σαξωνίας ἄρθρ. 126, τῆς Βυρτεμβέργης ἄρθρ. 249.) ἐπιβάλλεται ἐλλιπούσης τῆς βιωσιμότητος ἐλαφροτέρα ποινὴ· ὅρα προσέτι *Zeitschrift für österreich. Rechtsgelehrsamk. 1837. σελ. 252.*

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Αἱ ἀπόπειραι περὶ προσδιορισμοῦ ῥητοῦ χρόνου, ἐντὸς τοῦ ὁποίου πρέπει τὸ τέκνον νὰ θεωρηται ὡς

νεογνόν, εἶναι ἐπισηφαλεῖς. Κακὰ τὴν ὀρθοτέραν γνώμην πρέπει νὰ θεωρῶμεν τὸ ἀδίκημα ὡς πραττόμενον κατὰ νεογνοῦ βρέφους, δασάκις τελείται ἐπὶ τοῦ τοκετοῦ ἢ ἀμέσως μετ' αὐτόν. *Mittermaier* (*Archiv des Criminalr* VII. σελ. 304). *Thöl* (*Henke*)'s *Zeitschr. der Staatsarzneik*. 1827. 2. H. σελ. 400). *Hefster Lehrb* σελ. 282. *Haus observ.* II. p. 191. Κατὰ τὸν σαξωνικόν (ἄρθρ. 126) καὶ τὸν βυρτεμβεργικόν νόμον (ἄρθρ. 249.) θεωρεῖται τὸ βρέφος τότε μόνον ὡς νεογνόν, ὅταν δὲν παρῆλθον ἀπὸ τοῦ τοκετοῦ πλείονες τῶν 24 ὡρῶν. Ἀλλὰ ἡ γνώμη αὕτη, ὡς καὶ ἡ διάταξις τοῦ βαυαρικοῦ νόμου (ἄρθρ. 158.), ὅτι τὸ μῆκετι τριήμερον βρέφος εἶναι νεογνόν, φέρουσιν εἰς ἀδίκους ἀποφάσεις. Ἐὰν πρόκηται νὰ προσδιορισθῇ διὰ τοῦ νόμου ῥητὸς χρόνος, πρέπει τοῦλάχιστον, καθὼς πράττει τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον §. 196, νὰ δοθῇ εἰς τὸ δικαστήριον ἡ ἄδεια τοῦ νὰ ἐπιβάλλῃ τὴν ποινὴν τῆς παιδοκτονίας καὶ εἰς ἐκείνας τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς, μολονότι ἡ ἀνθρωποκτονία πράττεται μετὰ παρέλευσιν 24 ὡρῶν ἀπὸ τοῦ τοκετοῦ, ἐξάγεται ὅμως, ὅτι διήρκει ἡ ἐλαττοῦσα τὴν καταλογιστότητα κατάστασιν τῆς τεκτοῦσης. *Dies in den Annalen der Staatsarzneikunde von Schneider* III. Bd. 2. H σελ. 499. *Hergt in den Annalen l. c.* IV. Bd. σελ. 15. (κατὰ τὸν συγγραφέα τοῦτον πρέπει νὰ παρατηρῆται, ἂν τὸ βρέφος ἔλαθε παρὰ τῆς μητρός του τροφήν). "Ὅρα προσέτι ἐν γένει *Brinkmann wissenschaftl. Rechtskunde* σελ. 417. *Zeitschrift für österreich. Rechtsgelehramk*. 1836 σελ. 159. 1837. σελ. 263 *Abegg Lehrb* σελ. 352. Εἰς τὴν Γαλλίαν ὑπάρχουσι διάφοροι γνώμαι περὶ τῆς ἐννοίας τῆς ἐκφράσεως *nonveau né*. *Hellie théorie* V. p. 196. *Haus observations* II. p. 190. Τὸ ἀκυρωτικὸν δικαστήριον δι' ἀποφάσεώς του τῆς 31 δεκεμβρίου 1835 ἐννοεῖ ὑπὸ τὴν ῥηθεῖσαν ἐκφρασιν *un enfant qui vient de naitre ou dans un temps très rapproché de celui de sa nais-*

sance. Καὶ εἰς τὴν Πρωσσίαν δὲν προσδιορίζει ὁ νόμος τί ἐστὶ βρέφος νεογνόν. *Temme* l. c. σελ. 218. Κατὰ τὰς νεώτερας ἐρεῦνας περὶ τοῦ ζητήματος: μέχρι τίνος εἶναι τὸ νεογνόν, θεωρεῖται τὸ ζήτημα πολλάκις ὑπὸ ὄλλων λατρικῶν ἐποψῶν, π. χ. κατὰ τὴν (εὐφυῆ) διατριβὴν τοῦ *Olivier* εἰς *Annales d'hygiène légale* 1836, p. 328-356., καὶ ὅτι πρέπει νὰ παρατηρηθῆται πότε ἔπεσε τὸ ὀμφάλιον νεῦρον. *Froriep* (*Wochenschrift für die gesammte Heil kunde* 1835, p. 753.) παρατηρεῖ μᾶλλον τὴν κατάστασιν τῆς μητρὸς. Κυρίως πρέπει νὰ παρατηρηθῆται ὁ χρόνος, διὰ τοῦ ὁποίου διαρκεῖ ἡ τὴν καταλογιστάτητα τῆς μητρὸς ἔλαττουσα κατάστασις αὐτῆς, ἡ προερχομένη ἐκ τοῦ τοκετοῦ καὶ ἐκ τῆς εἰς τὴν ψυχὴν τῆς μητρὸς ἐπιβρῆς: τῆς μετὰ τὸν τοκετὸν ἐπερχομένης ἐκκρίσεως τοῦ γάλακτος.

Σημ. 5. τοῦ ἐκδ. Δὲν δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν τὴν γνώμην τοῦ συγγραφέως, ὅτι ἡ ἀπόκρυψις τῆς κυφορίας εἶναι συστατικὸν οὐσιῶδες. Ἡ τοιαύτη γνώμη προκύπτει ἐκ τῆς συγχύσεως τοῦ συνήθως συμβαινόντος μὲ τὸ οὐσιῶδες ἀπαιτούμενον. Ἐνδέχεται νὰ ὑπάρχωσιν ὅλοι οἱ ἐπὶ τῆς παιδοκτονίας δυνατοὶ ἐλαφρυντικοὶ λόγοι, καὶ ἂν ἡ κυφορία δὲν ἀπέκρυψε τὴν κυφορίαν. *Mittermaier* (*Archiv. VII.* σελ. 323). Ὁρα ὁμοίως *Wächter* (*Archiv. des Criminalr. neue Folge II.* σελ. 72—89). Ὁρα ὁμοίως *Rosshirt*, l. c. σελ. 225. *Jarke* (*Hitzig's Zeitschr. H.* 28, σελ. 367). Καὶ εἰς τὴν Πρωσσίαν δὲν ἀπαιτεῖται ἀπόκρυψις. *Temme* σελ. 228. Ἀξιοσημεῖωτον περίπτωσιν παιδοκτονίας ἀνευ ἀποκρύψεως, τῆς κυφορίας ὄρα παρὰ *Schwörer Beitr. zur Lehre etc.* σελ. 20.

§. 238.

Παιδοκτομία ἐκ ῥαθυμίας πράττεται τὸ συνηθέστερον

παραλειπομένης ἕνεκα ῥαθυμίας τῆς ὑποδέσεως τοῦ ἀμφιλίου νεύρου ἢ γενομένου τοῦ τοκετοῦ ἕνεκα ῥαθυμίας καὶ ἰδίως ἕνεκα τῆς ἀποκρύψεως τῆς κυφορίας, ἀνευβοηθείας τινός. Ἡ ἀπλή ἀπόκρυψις τῆς κυφορίας καὶ τοῦ τοκετοῦ, καθ' ὅσον δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀκόπειρα παιδοκτονίας δὲν ἀποτελεῖ, κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον, ἰσχυρῶς ἀδικημα (α).

(α) J. C. Wolffere de jure poenar. graviditat. celatae et parturitionis clandest. dubio. Hal. 1800. Baritz über die Strafbarkeit verh. Schw. u. Geburt (Arch VI. nr. 4). Πολλοὶ νομοδιδάσκαλοι καὶ ἡ νομολογία εἶναι γνώμης ἐναντίως Bauer Lehrb. §. 171.

§. 238. α (τοῦ ἐκδ.)

Διακρίνονται ἀπ' ἀλλήλων (α): 1) ἡ ἀπόκρυψις τῆς κυφορίας ἐὰν ἡ κυφοροῦσα γινώσκουσα τὴν ἐγκυμοσύνην τὴν ἀποσιωπᾷ καὶ ἐρωτωμένη παρὰ τῶν ἐχόντων δικαίωμα νὰ ζητήσωσι περὶ τούτου πληροφορίας τὴν ἀπαρτῆται. 2) ἡ ἀπόκρυψις τοῦ τοκετοῦ, ἐὰν ἡ τεκοῦσα ἀποκρύπτῃ τὸν γενομένον ἤδη τοκετόν. 3) ἡ προπαρασκευὴ ἀβοηθήτου τοκετοῦ, ἐὰν ἡ ἐγκυος ἐτέθῃ κατὰ τὸν τοκετὸν αὐτῆς ἐπίτηδες εἰς κατάστασιν, ὡστε νὰ στερῆται καὶ αὐτὴ καὶ τὸ βρέφος τῆς ἀναγκαίας βοηθείας. Αἱ δύο πρῶται περιπτώσεις δὲν δύνανται κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον (β), νὰ τιμωρηθῶσιν (γ). Ἡ τρίτη περίπτωση ἐπιφέρει ποινὴν, α) ἐὰν ἡ προπαρασκευὴ ἀβοηθήτου τοκετοῦ ἀποτελεῖ ἀκόπειραν παιδοκτονίας, ἢ β) ἐὰν ὑπάρχῃ ῥαθυμία (δ) ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ποινῆς πρέπει νὰ παρατηρηθῆται, ἂν ὁ σκοπὸς τῆς μητρὸς εἴκειν εἰς τὸ νὰ πράξῃ

διὰ λαθραίου τοκετοῦ ἀνθρωποκτονίαν, ἢ ἂν κυρίως σκοπὸς αὐτῆς ἦτο νὰ ἐπιφέρῃ διὰ τῆς ἀβοηθησίας τὸν θάνατον τοῦ τέκνου, ἢ ἂν χωρὶς τοιοῦτου σκοποῦ ἤλπιεν ἀπλῶς, ὅτι τὸ βρέφος ἤθελε γεννηθῆ νεκρὸν καὶ ὁ τοκετὸς μσίνει ἄγνωστος. Δὲν δύναται δὲ οὔτε περὶ ἐκτάκτων ποινῶν νὰ γενῆ ἐνταῦθα λόγος (ε), οὔτε νὰ δικαιολογηθῆ κατὰ τὸ κοινὸν γερμανικὸν δίκαιον ἢ κατὰ γνώσιν ποινῆς (ζ) ἕνεκα λαθραίας ἀφαιρέσεως τοῦ πτόματος (η).

(α) Mittermaier (nouveaux Arch. des Criminale. X. nr. 15 22).

(β) Mittermaier αὐτόθι: σελ. 559. Hagemann prakt. Erörter VI. σελ. 368. Heffter Lehrb. σελ. 285. Hitkg Appelen VII. σελ. 259. Rosshirl Gesch. II. σελ. 225. Abegg Lehrb. σελ. 355. Demme Annalen der criminalist. Rechtspflege V. σελ. 247.

(γ) Οὔτε διὰ γενικῶν λόγων δύναται νὰ ὑποστηρηθῆ τὸ ἀξιώπουν αὐτῶν. Mittermaier αὐτόθι. "Orsak på en väntas Jarka (Hifzig's z zeitliche H. 29. σελ. 189).

(δ) Mittermaier (Archiv. X. σελ. 570) Heffte. σελ. 284.

(ε) Βουερ. νόμοι, ἀρθρ. 166—170.

(ζ) Millermaier X. σελ. 367. "Orsk prosæti Motivo zum norwegischen Entwurfe σελ. 202.

(η) Ὁ Αἰσθητικὸς ποινικὸς νόμος (ἐν τῷ 2 αὐτοῦ μέρει, ὑπὸ τὰ βάρια πταίσματα) ἀρθρ. 94, 95, ἀπειλεῖ κρέτην 3—6 μηνῶν κατὰ τῆς ἐκτὸς νομίμου γάμου κυοφορήσεως μητρὸς, ἥτις δὲν προσκαλεῖ ἐν καιρῷ τοῦ τοκετοῦ καίαν ἢ ἄλλο ἐνδεῖμον πρόσωπον, ἢ ἡ ὁποῖα τεκοῖται ἀποσποδῶνται παραλείπει τὴν περὶ τοῦ τοκετοῦ προσηκούσαν ἀγγελίαν. Τὸ πρῶτον αὐτὸν δίκαιον περιέχει πολλὰς διατάξεις τὰς ὁποίας ὅπως δικαίως ἐπιλαμβάνουσιν εἰς τὸν Bach Ansichten über Strafrecht σελ. 210—254, Meyer vom Thatbestand σελ. 71, Temme von der Tödtung σελ. 229), δι' ἂν κυρίως ἐπιβάλλονται ἐκτακτοὶ ποιναὶ περιέχει δὲ καὶ διαφόρους ἀστυνομικὰς ποινικὰς διατάξεις. Οἱ §. 901—932. σκοπεύουσι νὰ προλήθωσι τὴν ἀπόκρυψιν τῆς ἐγκυμοσύνης, ὁ δὲ §. 933. ἀπειλεῖ τὴν ποινὴν τῆς ἀποκρυψῆς τῆς κυοφορίας κατὰ τῆς ἐγκύου, ἥτις παρέλιπον ἐπὶ πλέον ἢ 14 ἡμέρας ἐπ' ἧς ἠσθάνθη ὅτι κυοφορεῖ νὰ εἰδοποιήσῃ περὶ τούτου τοῦ γονεῖς τῆς, τοῦ ἐπιμελητῆς, τοῦ κυρίου, τὴν μητέρα, ἢ τὸν ἀρχόν. Ἐάν τὸ ἐμῆρον φθάσῃ 30 ἑβδομάδων ἡλικίαν, δὲν ὀρεῖται πλέον

ἢ πρόφρασις τῆς κωφορούσης, ὅτι δὴν παρατήρησι τὴν κωφορίαν (§. 934.).
 Ἡ ἐπιβλητὰ ποινὴ διαφέρει ἀναλόγως τῆς ἡλικίας τοῦ ἄμφροῦ, ἂν ἡ
 μήτηρ παρέλασε τὸ νὰ ἐπιδείξῃ μετὰ τὸν τοκετὸν τὸ βράδιον εἰς τὸ
 δικαστήριον (§. 37—43.). Ὁ τοκετὸς θεωρεῖται ὡς ἀποκρυφθεὶς (§. 944.),
 ἂν ἐν καιρῷ τοῦ τοκετοῦ δὴν ἐζητήθη καὶ τις εἰς βοήθειαν οὐδὲ προ-
 ελήφθη ἄλλη ἐντιμος γυνή, καὶ δὴν ἐζητήθη εἰς τὰς πρώτας ὡδίκας διὰ
 βοήθειαν. Φυλάκιαις 25 μηνῶν (§. 949) ἐπιβάλλεται εἰς τὴν ἀπλὴν ἀπόκρυ-
 ψιν τῆς κωφορίας, ἂν τὸ νεκρὸν βρέφος δὴν ἐπαδεύθη εἰς τὴν ἀρχὴν.
 Ἐὰν ἀπεκρύφθῃ ἡ κωφορία καὶ ὁ τοκετὸς ἢ ἡ μήτηρ τιμωρεῖται ἂν μὴν τὸ
 τέκνον ἐγεννήθη νεκρὸν, μὴ βαρεῖαν εἰρκτὴν 4—6 ἐτῶν (§. 957); ἂν δὲ
 τὸ τέκνον ἐζῆ ἐν καιρῷ τοῦ τοκετοῦ, μὴ βαρεῖαν εἰρκτὴν 8—10 ἐτῶν (§.
 959.), ἂν δὲ φανῶνται ἐπὶ τοῦ σώματος τοῦ βρέφους θανατηφόροι κα-
 κώσεις, μὴ βαρεῖαν εἰρκτὴν 12 καὶ διὰ βίου, ἂν τελευταίον ὑπάρχῃ κατὰ
 τῆς τελευτῆς ἀπλῶς ὑπόνοια ἐπιτεκνύων κακώσεων ἢ ἂν τὸ πτώμα τοῦ
 βρέφους ἀφγρέθη (§. 960. 961.), μὴ βαρεῖαν εἰρκτὴν 12—13 ἐτῶν,
 Jarke (Hitzig's Zeitschr. H. 29. σελ. 201). Ὁ βουαρικὸς νόμος,
 ἀρθ. 160—168, ἀπειλεῖ ἐκτάκτους ποινὰς, διὰ μὲν τὴν ἀπόκρυψιν τῆς
 κωφορίας, ἂν ἡ 7 τοῦλάχιστον μηνῶν ἔγκυος δὴν εἰσποίηται περὶ τῆς
 ἐγκωμοσύνης τῆς τοῦς γονεῖς τῆς, τοῦς ἐπιμελητὰς, ἱατρὸν, μαίαν, ἄλλην
 ἐντιμον γυναικὰ ἢ τὴν ἀρχὴν διὰ τὴν ἀπόκρυψιν τοῦ τοκετοῦ, ἂν
 ἢ ἔγκυος ἔσκεν ἐπίτηδες μὴ παρόντος ἄλλου ἢ παρόντων μόνων τῶν ματ'
 αὐτῆς ἐπὶ παρανόμῳ αεσιπῷ συνεννοημένων. Ἡ ἐπιβλητὰ ποινὴ εἶναι
 κατὰ τὰς περιστάσεις διάφορος: α) ἂν ἡ πράξις ᾖναι βίβαια, ἀλλὰ δὴν
 ἀποτεκνύουσα τὸ φρονικὸς σκοπὸς, ἐπιβάλλεται βαρεῖα εἰρκτὴ 12—13 ἐτῶν
 β) ἂν ὁ φρονικὸς σκοπὸς ᾖναι βίβαιος, ἀλλὰ τὴν συστατικὰ τῆς πράξεως
 ἀτελεῖ, 8—12 ἐτῶν γ) ἂν ᾖναι βίβαιον, ὅτι τὸ βρέφος ἐγεννήθη ζῶν,
 ἀλλ' ἢ ἐγκληματικὴ βλάβη καὶ ὁ φρονικὸς σκοπὸς ᾖναι ἀβίβαιος, ἀπλὴ
 εἰρκτὴ 4—8 ἐτῶν δ) ἂν ἀφγρέθῃ τὸ πτώμα, βαρεῖα εἰρκτὴ 8—12 ἐτῶν.
 Ἡ ἀδικία τῶν διατάξεων τούτων, αἱ ὁποῖαι σφηρίζονται εἰς ἀπλῶς τεκμη-
 ρικ ἀναγνωρίσθη πρὸ πολλοῦ. Mittemaier (Arch. des Crimi-
 nalr. X. σελ. 537). Ὅτι αἱ ἐπιβαλλόμεναι ποινὰ εἶναι κυρίως ποινὰ ἐκ-
 τικτοί, τὸ ἀναγνωρίζουσι καὶ αἱ αἰτιολογίαι Motive zum Entwurf von
 1831 σελ. 211—214. Ὅθεν τὸ ἀρθρον 246 τοῦ νομοσχεδίου τοῦ 1831
 ἐπέφερε διαφόρους βελτιώσεις. Τὰς ἐλλείψεις τοῦ βουαρικοῦ νόμου περιέχει
 καὶ ὁ νόμος τῆς Λουκέρνης 181—186. Ὁ σαρδωνικὸς νόμος, ἀρθ. 130,
 ἀπειλεῖ ἀπλὴν εἰρκτὴν 1—3. ἐτῶν κατὰ τῆς μητρὸς, ἣτις σκοπὸν ἔχουσα
 νὰ θανατώσῃ τὸ βρέφος ἀπέκρυψε τὴν τοκετὸν αὐτῆς εἰς τρόπον, ὡστε
 ἀπέκλεισε τὴν παρ' ἄλλων προσώπων ἀναγκαίαν βοήθειαν. Ἐὰν ὅμως ἢ
 ἐκλείσει τοῦ σκοποῦ ἐμποδίσθῃ δι' ἐξωτερικῶν περιστάσεων, ἐπιβάλλε-
 ται φυλάκιαις 2—3 μηνῶν, καθέσων ὁ προκύψας θάνατος τοῦ βρέφους δὴν
 ἐπιφέρει ποινὴν ἀνθρωποκτονίας ἐν βράδιον. ἂν ἢ τίκτουσα κατέβα-

λε τὴν ἀπαιτουμένην προσπάθειαν ὑπὲρ τοῦ τεχνησομένου βρέφους διὰ χαρᾶς τιμωρία. Günther zum sächs. Gesetzb. σελ. 80. Ἀμφεβάλλεται ἂν κατὰ τὸ ἄρθρ. 130 ἀπαιτεῖται, ὥστε ὁ σκοπὸς νὰ τίνη ἰδίως εἰς τὸ πάρευσιν τοῦ τοκετοῦ. K r u g Studien II. σελ. 57. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος ἄρθρ. 252, τιμωρεῖ τὴν ἀποκρυψὴν τοῦ τοκετοῦ, τουτέστι τὴν περιπτώσιν ἄλλου προσώπου, γενεῆ μὴ παρόντος ἄλλου ἢ παρόντων μόνον τῶν μασ' αὐτῆς συνεινομημένων, ἐὰν μὲν ὑπῆρχε σκοπὸς ἀνθρωποκτονίας ἢ ἐκθέσεως, ἀλλὰ παραλείφθη ἢ ἐκτέλεσις αὐτοῦ δι' ἑξωτερικὰ ἐμπόδια, μὲ ἀπλὴν εἰρκτὴν ἐὰν δὲ ὑπῆρχεν ἄπλοῦς σκοπὸς ἀκινδύνου ἐκθέσεως τοῦ τέκνου, μὲ φυλάκιον ἐν περιπτώσει ἀβουθήτου τοκετοῦ, ἐὰν τὸ τέκνον ἀπέπεσε τὴν ζωὴν του, ἐπιβάλλεται καθόσον ὑπῆρχε σκοπὸς πρὸς ἀνθρωποκτονίαν ἢ ὄχι, εἰρκτὴ 1—8 ἐτῶν ἢ τοῦλάχιστον 6 μηνῶν. Ὁ βυρτεμβεργικὸς περὶ πταισμάτων νόμος, ἄρθρ. 34, τιμωρεῖ μὲ φυλάκιον 8 ἡμερῶν ἕως 2 μηνῶν τὴν μητέρα, ἣτις δὲν κάμνει τὴν προσήκουσαν εἰδοποίησιν περὶ τῆς κωφορίας ἢ περὶ τοῦ προσεγγίζοντος τοκετοῦ. Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον, ἄρθρ. 200—202, τιμωρεῖ ἀναλόγως τοῦ διαφόρου σκοποῦ, διὰ πταίσεως ἢ μητὴρ μόνον τὸν ἐπίτηδες ἀβουθήτον τοκετὸν, ἐὰν ἡ ἔγκυος μετίστη εἰς τοιαύτην κατάστασιν, καθ' ἣν ἐν καιρῷ τοῦ τοκετοῦ ἴσχυρεται πταίσεως βοήθειαι. Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος δὲν τιμωρεῖ τὴν ἀποκρυψὴν τῆς κωφορίας. Τὰ ἄρθρα 358 καὶ 359 τιμωροῦν μὲν τὴν μὴ ἀγγελλίαν τῆς εὑρέσεως πτωμάτων ἀνθρώπων πεφανεμένων καὶ τὴν ἀνευ εἰδείας ἐνταφίσειν ἀλλὰ (κατὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς 1 Αὐγούστου 1836 τοῦ ἀκυρωτικοῦ δικαστηρίου: le droit. nr. 239) δὲν ἐφαρμόζονται εἰς τὴν περιπτώσιν τῆς νεκροκτονίας

239.

Ὁ φόβος τῆς στερήσεως τῆς γυναικείας τιμῆς, τὸ σύνθημα τοῦτο, εὐγενὲς καθ' ἑαυτὸ καὶ ἐπὶ εὐγενῶν κυρίως ψυχῶν ἰσχυρὸν ἐλατήριον πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς παιδοκτονίας, εἶναι ὁ κύριος λόγος δι' ὃν τὸ προκείμενον ἀδικήμα θεωρεῖται ἀπέναντι τῆς κοινῆς πατροκτονίας ὡς ἥττον ἀξιόποινον. Ὅθεν ἐπιβάλλεται εἰς τὴν παιδοκτονίαν μετριωτέρα τις θανατικὴ ποινὴ (α), ἢ ποινὴ τοῦ πριγμοῦ (β) ἀντὶ τῆς ὁποίας ἐφηρμόζετο κατὰ τὴν ἀρχαιοτέραν δικαστικὴν πράξιν ἢ ἀποκεφάλαισις (γ). Κατ' ἐ

επιτρέψει ὁ νόμος βασανιστικὴν ποινὴν τοῦ θανάτου (δ) ἂν ὑπερπλεονάσῃ πρὸς τὸ ἀδίκημα.

(α) Κατὰ τὰς κρείττους λόγου ἀξίας νομοθεσίας καὶ τὴν νεωτέραν νομολογίαν ἐπιβάλλεται εἰς τὴν παιδοκτονίαν συνήθως οὐχὶ θανατικὴ, ἀλλὰ περιορίζουσα τὴν ἐλευθερίαν ποινὴ, καὶ αὕτη δὲ εἰς μέγας τὰς ὑπερβαλλόντως ἀξιοποίνους περιπτώσεις διὰ βίου.

(β) C. C. C. Art. 131.

(γ) Boehmer ad Art. 131 §. 49 Quistorp Thl. I. § 283.

(δ) C. C. C. Art. cit. Τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐνοεῖ κατὰ τινὰς τὴν ἐπανάληψιν τοῦ ἀδικήματος· Boehmer ad h. a. §. 20, Quistorp Thl. I. § 283.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ὡς βέβηχον δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι, ὁσάκις δὲν ὑπάρχουσιν ἰδιαιτέροι λόγοι πρὸς ἐπίτασιν τῆς ποινῆς, ἢ παιδοκτονία δὲν πρέπει, κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον, νὰ τιμωρῆται μὲ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου. *Tittmann Handbuch I. Thl. σελ. 353 Heffler σελ. 283.* Μόνη ἢ ἄνευ λόγου ἐπιμονὴ εἰς τὸ γράμμα τῆς Π. Δ. Κ. καὶ ἡ ἄτοπος παρηγορία τῶν δικαστῶν, ὅτι διὰ τῆς χάριτος δύναται τὸ κακὸν νὰ διορθωθῇ, ἐξηγοῦσι τὴν ὑπὸ τῶν δικαστηρίων καταγινωσκομένην ἐπιένιστε ποινὴν τοῦ θανάτου. Ὑπάρχουσι μὲν περιπτώσεις, καθ' ἃς αἱ παιδοκτόνοι, δύνανται εὐλόγως νὰ τιμωρηθῶσι μὲ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου, ἂν π. χ. ἀποδεδειγμένης οὐσης τῆς προμελέτης δὲν ὑπάρχῃ καυσιῶς λόγος ἐλαττῶν τὸν καταλογισμὸν. *Müllermaier (neues Archiv VII. σελ. 31.) Haus observations. II. p. 186.* Ὁρα ὁμοίως ἐναντίον τῆς ἐφαρμογῆς τῆς θανατικῆς ποινῆς ἐπὶ τῆς παιδοκτανίας ἐν γένει: *Spangenberg (neues Archiv des Criminalr VIII. Bd. nr. 21.)* Ὅταν συλλογισθῶμεν, ὅτι πάντοτε, ὁσάκις πράττεται ἀνθρωποκτονία βρέφους νεογνοῦ, ἢ κατάστασις τοῦ τοκετοῦ εἶναι λόγος ἐλαττῶν τὴν καταλογιστότητα καὶ ἔχων μάλιστα ἐπιρροὴν ὡς πρὸς τὸν καταλογισμὸν τῆς πράξεως ἀκόμη καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ ἀνθρωποκτονία ἐτελέσθη μετὰ προμελέτης, πρέ-

πει νὰ ἰσχυρισθῶμεν ὅτι ἐπὶ ἀνθρωποκτονίας εἰς τὴν κυρία σημασίαν τῆς λέξεως δὲν δύναται ποτὲ νὰ δικαιολογηθῇ κατὰ γνώσιν θανατικῆς ποινῆς. ὄρα περιέργους περιπτώσεις παιδοκτονίας εἰς *Zeitschrift für österreichische Rechtsgelehrsamkeit*. 1835. Heft V. σελ. 250 *Visini Beitr.* sur Criminalrechtswiss. σελ. 127.

§. 240.

Δυνάμει τοῦ κυρίου λόγου, ὅστις ἐπιφέρει τὸ ἤττον ἀξιοποινον τῆς παιδοκτονίας, δὲν ἐπιβάλλεται ἡ τῆς παιδοκτονίας ποινὴ, ἀλλ' ἡ τοῦ φόρου ἐν γένει, ἡ τῆς παιδοκτονίας, ὅταν ἡ μήτηρ ἀποκτείνῃ τὸ γνήσιον αὐτῆς τέκνον, ἡ ἄλλος παρὰ τὴν μητέρα ἀποκτείνῃ τὸ νεογέννητον βρέφος, ἡ ἡ μήτηρ ἀποκτείνῃ μὲν τὸ νόθον αὐτῆς τέκνον, ἀλλὰ μετὰ τὴν σωματικὴν ἀνάπτυξιν αὐτοῦ ἢ ἀφοῦ ὁ τοκετὸς αὐτῆς ἔφθασεν ἤδη εἰς γινῶσιν καὶ ἄλλων προσώπων ἐκτὸς τῶς πιστῶν αὐτῆς. Ἄπ' ἐναντίας πρέπει νὰ μετριάζηται καὶ αὐτὴ ἡ ποινὴ τῆς παιδοκτονίας, ἐὰν ἡ μήτηρ δὲν ἀπέκρυψε τὴν κυοφορίαν, ἡ ἐάν ᾔηται βέβαιον, ὅτι δὲν συνέλαβε διαρκούσης ἐτι τῆς κυοφορίας τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ θανατώσῃ τὸ τέκνον τῆς (α). Ἡ λοιπὴ σωρεία τῶν συνήθως ἀναφερομένων ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐλαφρυντικῶν λόγων εἶναι ἀδικαιολόγητος (β).

(α) Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὑπάρχει, κατὰ τὴν γνώμην ἄλλων συγγραφέων, ἀρκεσις τοῦ παιδός. *Martin Lehrb* §. 123. *Wächter Lehrb*. §. 168. *Bauer Lehrb*. §. 169. Ὡς πρὸς τὸ ἂν ἢ ἐν μέρει ἕλλησις τῶν συστατικῶν τῆς πράξεως ἐπιφέρει ἀπλῶς μετρίασιν τῆς ποινῆς ἐφαρμόζεται οἱ §. 97. 98. Ὡς πρὸς τὴν ἀπόπειραν ἐφαρμόζονται αἱ γυναικαὶ ἀρχαί. Τινὲς στηριζόμενοι εἰς *L. 1. de L. Pom. de parric.* θέλουσι

ἀποδείξωσιν, ὅτι ὁ conatus proximus infanticidii πρέπει νὰ τιμωρῆται παρ' ἡμῶν μὴ τὸν θάνατον. Prof. Boehmer ad Carpzov Q. 17. obs 2. Ὁ αὐτὸς ad h. Art. §. 28.

(β) Kochl. c. §. 476.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Παράδοξον εἶναι, πῶς ὁ Φάϋερβαχ, ἀναφέρων ἐν §. 237 τὴν ἀπόκρυψιν τῆς κυοφορίας ὡς οὐσιῶδες συστατικὸν τῆς παιδοκτονίας, λαλεῖ ἐνταῦθα περὶ μετριάσεως τῆς ποιηῆς, ὅταν ἡ κυοφορία δὲν ἀπεκρύφθῃ *Wächter im Archiv des criminalr. neue Folge II. σελ. 92.*

§. 240 α. (τοῦ ἐκδ.)

Ὡς πρὸς τὸν καταλογισμὸν τῆς πνευματικῆς καταστάσεως τῶν ἐπὶ παιδοκτονία κατηγορουμένων, ἡ πείρα μᾶς διδάσκει (α), ὅτι 1) ἐν γένει ἡ φυσικὴ κατάστασις τῆς τικτούσης καὶ ἡ ἐπὶ τινα χρόνον μετὰ τὸν τοκετὸν διαρκούσα νοσηρὰ ἀλλοίωσις τοῦ σώματος ἔχει ἐπιβρῶν ἐἰς τὸν καταλογισμὸν καὶ ἀπαιτεῖ τὴν μετριωτέραν τιμωρίαν τῆς παιδοκτονίας· ὅτι ὁμοῦς 2) ὑπάρχουσι περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ μήτηρ εὐρίσκειται ἀναίτιως ἐπὶ τοῦ τοκετοῦ καὶ μετ' αὐτὸν εἰς τοιοῦτον βαθμὸν καμάτου καὶ ἀδυναμίας (β), ὥστε δὲν δύναται νὰ καταλογισθῇ εἰς αὐτὴν ἡ παράλειψις πράξεών τινων, ἰδίως δὲ ὅτι ὑπάρχουσιν ἐνίοτε περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ σύγχυσις τῶν νοητικῶν τῆς τικτούσης δυνάμεων φθάνει εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ὥστε κυριεύεται αὐτῆ ἢτοι α) ὑπὸ ἀληθοῦς παραφροσύνης (γ), ἢ β) ὑπὸ προσκαίρου μανίας (δ), καταστάσεων, αἵτινες ἔχουσιν ἐπιβρῶν ἐἰς τὸν καταλογισμὸν.

(α) Henke (Nasse Zeitschrift für psychische Ärzte. 1819. 2tes Heft σελ. 219. Platner's Gutachten. nr. 34. 35. 41. Mendo H. 43. IV. σελ. 617. Clarus Beiträge zur Erkenntniss zweifelhafter See-

- lenzustände. σελ. 327 Mittermaier (N. Arch. des Criminalr. VII. σελ. 658.) Schwörer Beitr. zur Lehre von Thatbestande des Kindesmords σελ. 13. Jorg über die Zurechnungs fähigkeit der Schwärgeren σελ. 316. Mittermaier de principio imputationis alienat. mentis p. 47.
- (6) Henke εὐτόπι σελ. 228.
- (7) Friedreich Handbuch σελ. 681. Nasse Zeitschrift für Anthropol. 1823. 1. Heft. σελ. 163. 2. H. σελ. 461.
- (8) Kopp Jahrb. der Staatsarzneik. IX. σελ. 116. Ἀξιοσημείωτον τινὰ τὴν περίπτωσιν περιέχει: Henke Zeitschr. für Staatsarzneik. 1826. 3. Heft. σελ. 48.

ΠΡΟΣΘΗΚΗ

Περὶ τῆς αὐτοχειρίας.

J. Christ. Falkner. Diss. de autochiria. Hal. 1728.

Just. J. Cristoph. Wrisberg Diss. de eo q. j. e. circa autochiriam. Gött. 1740.

Car Got. Winkler tr. de mortis voluntariae prohibitionis ac poenis. Lips. 1775. 8.

G. W. Hermann de autochiria. Lips. 1821.

§. 241.

Ὁ εἰς τὴν πολιτείαν εἰσερχόμενος ὀφείλει αὐτῇ τὰς δυνάμεις του καὶ πράττει ἐπομένως παράνομα, ἐὰν δι' αὐτοχειρίας τὴν στερῇ αὐτογνωμόνως αὐτῶν. Ἄλλ' ἢ πολιτεία ἤθελεν ἀφ' ἐτέρου πράξει ἀσύνητα, ἐὰν ἠπειλεῖ ποινὰς εἰς παράνομον πράξιν, ἥτις, τελομένη, ἀπαλλάττει τῆς τιμωρίας τὸν αὐτουργὸν αὐτῆς (α). Ὅθεν οὔτε τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον (β), οὔτε τὸ κανονικὸν (γ), οὔτε ἡ ποινικὴ διάταξις τοῦ Καρόλου (δ) θεωροῦσι τὴν αὐτοχειρίαν ὡς ἀδίκημα.

- (*) Περὶ αὐτοχειρίας πρὸς: *Cella freimüthige Aufsätze Bd. II. nr. 3 Heller über den Selbstmord Frankf 1787. Knüppel über den Selbstmord. Gera 1790. A. J. Andreae de autochiria. Gröning. 1807. J. A. Thiele von Tielenfeld Gründe für und wider den Selbstmord. Leipz. 1817. Wächter Revision der Lehre von Selbstmord (N. Archiv. X. N. 4. 11. 24). Ὑπὲρ τὴν ψυχολογικὴν καὶ λατρονομικὴν ἐποψίν: Osiauder über den Selbstmord Hannover 1813.*
- (β) Ὅτι παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις, ἐπὶ τῶν αὐτοκράτορων, ἦτο θεμιτὴ ἡ αὐτοχειρία, μέγιστα εἶναι ὁ μέλλων νὰ πράξῃ αὐτὸν πολιτὴς ὑπέβαλλεν εἰς τὸν αὐτοκράτορα ἢ τὴν πολιτείαν τοῦς εἰς τὴν τοιαύτην πράξιν κινουόντας αὐτὸν λόγους, καὶ οἱ λόγοι οὗτοι ἐνεκρίνοντο ἀποδεικνύεται διὰ τῶν: *Dio Cassius in Hadriano, Quinctilian Decl. 4. καὶ δι' ἄλλων συγγραμμάτων* εὐρίσκονται δ' ἐναργίστατα τεκμήρια τοῦ θεμιτοῦ τῆς αὐτοχειρίας καὶ ἐντὸς τοῦ Ῥωμ. δ. π. γ. L. 3. 4. 6. D. de bonis eorum, qui ante sent. Διαφωρῶν δ' *Falk Beiträge zur Lehre vom Selbstmord (N. Archiv XI N. 6.)*. Περὶ τῆς τιμωρίας τῆς ἀπειρίας: L. 3. §. 6. D. eod. L. 6. §. 7. D. de injusto, rupto etc. L. 45. §. 2. de jure fisci. L. 6. §. 7 D. de re militari, ἰδίως ἐπὶ στρατιωτῶν. L. 6. §. 7. eod. L. 38. §. 12. D. de poenis.
- (γ) Ὁ αὐτόχειρ θεωρεῖται μόνον ὡς ἀρρωστήτης: c. 12. C. 28 q. 3. c. 11. 12. X. de sepult. πρὸς. *Boehmer J. E. P. L. III. T. 28. §. 30.* παρ.
- (δ) Μολονότι ἡ ἐπιγραφή τοῦ ἀδελφ. 135 ἔχει οὕτω: ποινὴ τῆς αὐτοκτονίας (Straf eigener Tödtung. ἀλλὰ τὸ κείμενον αὐτὸ λέγειν διαλαμβάνεται περὶ τούτου.

Σημ. I. τοῦ ἐκδ. Τὸ Ῥωμαϊκὸν δίκαιον ἀναφέρει μὲν ἐπιβλαβεῖς τινὰς συνεπείας τῆς αὐτοχειρίας εἰς τινὰς ὠρισμένας περιπτώσεις, π. γ. ἐπὶ τῆς αὐτοχειρίας τῶν στρατιωτῶν, ἢ ἐπὶ τῶν ὑπὸ φόβου τῆς ποινῆς αὐτοχειριζομένων κησούργων ἢ ὡς πρὸς τὴν δήμευσιν τῆς περιουσίας· ἀλλ' ἐὰν δὲν ἐπεκτεινώμεν ἄνευ λόγου τὰς εἰδικὰς ταύτας διατάξεις τοῦ Ῥωμαϊκοῦ δικαίου, δὲν δυνάμεθα νὰ ἰσχυρισθῶμεν, ὅτι τὸ δίκαιον τοῦτο ἐθεώρει τὴν αὐτοχειρίαν ὡς ἀδικημ. *Bynkershoek observ. jur. IV. 4. Cremant el jur. p. 287. Reddingius de viatique effecta mortis Gröning. 1823 p. 93. Archiv des Criminalr. X. N. 4. 24. Hefster Lehrb. σελ. 276.* Ἐκ τοῦ ἐν L. 3. § 6. D. de bonis eor. qui ante sentent. περιεχομένου δευτεροῦντος λόγου δὲν εἶναι δυνατόν, ὡς να-

μίξει ὁ *Martin Lehrb. des CrimR.* σελ. 634., νὰ ἐξα-
χθῶσι συμπεράσματα ὑπὲρ τῆς ἐναντίας γνώμης. Ἀποδεί-
ξεις περὶ τοῦ ἀτιμωρήτου τῆς αὐτοχειρίας: ὄρα προσέτι εἰς
Pauli rec. sent. V. tit. 12. §. 1. L. 45. §. 2. D. de jure
fisci. Archiv des CrimR. X σελ. 263. *XI.* σελ., 145.
Luden vom. Vers σελ., 128.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ὁ *Heffter Lehrb* σελ. 276., ὁμολογῶν,
ὅτι τὸ κοινὸν γερ. δίκαιον δὲν περιέχει νόμον κηρύττοντα
τὴν αὐτοχειρίαν ἀξιοποιον, διατείνεται, ὅτι ὑπάρχει γε-
νικὸν δίκαιον τῶν ἐθίμων θεωροῦν αὐτὴν τιμωρητέαν· ἀλλ'
ἂν δὲν ὑπάρχῃ τοῦλάχιστον ἀναλογικῆς θετικῆς τινος ποινικῆς
διατάξεως δὲν δύναται τὸ δίκαιον τῶν ἐθίμων νὰ καταστή-
σῃ ἀξιοποιον πράξιν τινα. Τὸ δὲ κανονικὸν δίκαιον δὲν ἀ-
ναφέρεται εἰς τὸ ἀξιοποιον τὸ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Τὸ ζήτημα περὶ τοῦ ἂν ὑπὸ νομοθετικῆν
ἐποψίν πρέπη νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀδίκημα ἢ αὐτοχειρία ἢ ὄχι,
λύεται ἀποφατικῶς μὲν ὑπὸ: *Trummer Beitr zur Philo-*
sophie des Rechts σελ. 290. *Falk* (*Arch. d. Criml.*
XI. σελ. 148). *Hepp Versuche über einzelne Lehren*
nr. VII., ἐρθότερον δὲ καταφατικῶς ὑπὸ: *Wächter* (*Ar-*
chiv des Crim R X. σελ. 653. 662. 673). *Abegg Unter-*
suchungen σελ. 77. ὄρα προσέτι περὶ τῶν ὑπαρχουσῶν δια-
φόρων γνώμων: *Staudlin Geschichte der Vorstellungen*
und Lehren vom Selbstmorde. Gött 1824.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Ὁ αὐστριακὸς περὶ βαρέων πταισμάτων
νόμος. §. 90, ὁρίζει, ὅτι ὅστις ἀπειράθῃ νὰ θανατωθῆν
ἐάν μὲν ἐκ μεταμελείας ἀπέστη τῆς πράξεως, πρέπει ἀπλῶς
νὰ παραινηθῇ ὑπὸ τῆς ἀρχῆς, ἐάν δὲ ὁ σκοπὸς τοῦ ἔμεινε
παρὰ τὴν θέλησίν του ἀνεκτέλεστος, πρέπει νὰ φυλάττηται
ὑπὸ ἀσφιλῆ ἐπιτήρησιν, μέχρις οὗ δώσει ἐλπίδας σταθεράς

βελτιώσεως. Ὁ νεκρὸς τοῦ αὐτόχειρος θάπτεται ἡσυχῶς ἔξω τοῦ κοιμητηρίου. Κατὰ τὸ πρωσσικὸν δίκαιον, §. 803, ὁ αὐτόχειρ δὲν περιφρονεῖται μὲν μετὰ θάνατον, ἀλλὰ στερεῖται τῶν ἄλλως ἀνηκουσῶν αὐτῷ τιμητικῶν διακρίσεων. Κατὰ τὸ διάταγμα τῆς 5 ἰουλ. 1796 (παρὰ *Mannkopf* σελ. 361.) δὲν τιμωρεῖται οὔτε ἡ πρὸς αὐτοχειρίαν ἀπόπειρα. Εἰς τὸν βουαρικόν, σαξωνικόν, βυρτεμβουργικόν νόμον οὐδεμία ὑπάρχει διάταξις περὶ τιμωρίας τῆς αὐτοχειρίας. Κατὰ δὲ τὰς αἰτιολογίας τοῦ σαξων. νόμου σελ. 97. εἶναι καὶ ἡ ἀπόπειρα ἀτιμώρητος.

§. 242.

Ἄλλὰ ἡ αὐτοχειρεία δὲν καταργεῖ τὰς νομίμους συνεπειὰς ἄλλου ἀδικήματος, τὰς δυναμένας νὰ πραγματοποιηθῶσι καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἐνόχου. Ὅθεν ἡ περιουσία τοῦ αὐτόχειρος ὅστις ὑπὸ φόβου τῆς ἐπαπειλούσης αὐτὸν καὶ μὲ τὴν δήμευσιν τῶν ὑπαρχόντων νομίμως συνδεδεμένης κεφαλικῆς ποινῆς ἀφαιρεῖ τὴν ζωὴν του, δημεύεται (α), καὶ ἂν ὁ ῥηθείς δὲν εἶχεν ἔτι, ἐν ὄσῳ ἔζη, καταδικασθῆ ἢ ἀποδειχθῆ ἐνοχος (β). Ἀπαιτεῖται δὲ μόνον ἢ τοῦλάχιστον ζῶντος ἔτι αὐτοῦ ἐναρξίς τῆς ἀνακρίσεως (γ).

(α) L. 3. pr. §. 1. 2. 3. L. 45. §. 2. D. de jure fisci. L. 1. C. de bonis eorum, qui etc. C. C. C. Art. 145.

(β) L. 3. pr. D. de bonis eorum: Qui rei postulati, vel in scelere deprehensi metu criminis imminētis, mortem sibi conserauerunt, heredem non habent. C. C. C. Art. cit. «Wenn Jemand beklagt und in Rechterfordert oder bracht würde» etc.

(γ) Κατὰ τὸ χωρίον: L. 45 §. 2 D. de jure fisci, φαίνεται πιθανόν, ὅτι τοῦλάχιστον ὁ Paulus δὲν ἐθεώρει ἀναγκάζειν τὴν τοιαύτην τῆς ἀνακρίσεως ἐναρξιν.

§. 243.

Κατὰ τὴν ἀρχαιοτέραν νομολογίαν ἐτιμωρεῖτο ἢ μὲν ἀπόπειρα καταλογιστέας αὐτοχειρίας μὲ σύντομον φυλάκισιν, μὲ ἐξορίαν ἢ μὲ σύντομον καταδίκην εἰς δημόσια ἔργα (α) ἢ δὲ τετελεσμένη αὐτοχειρία, ἐπὶ τοῦ νεκροῦ τοῦ αὐτόχειρος, μὲ ἀτιμωτικὸν ἐνταφιασμὸν (Eselsbegräbniss), εἴαν εἶχεπραχθῆ ἔνεκεν ἀδικήματος ἢ δι' οἰανδήποτε ἄλλην δύσφημον αἰτίαν εἴαν ὅμως ἡ αὐτοχειρία προήρχετο ἐκ παραφροσύνης ἢ μελαγχολίας, ἐθάπτετο ἡσύχως ὁ νεκρὸς παρὰ τὸ τεῖχος τοῦ κοιμητηρίου (β).

(α) Berger el. jur. crim. p. 97. Hemmel obs. 127. Quistorp Thl I. §. 300.

(β) Prö. J. Casp Boerisius Diss. de eo quod j. e. circa sepulturam propicidarum Altorf 1760.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ἡ παρὰ τοῦ Φάϊερβαχ ἀνκφερομένη ἐνταυθὺ νομολογία μνημονεύεται αὐθαίρετως· ἀλλὰ ὅπως ἂν ἔχη τὸ πρᾶγμα, ἡ νεωτέρα νομολογία εἶναι κατὰ τῆς τιμωρίας τῆς αὐτοχειρίας Tillmann Handb II. σελ. 576. Καὶ ὁ Hefster Lehrb σελ. 278, ὁμολογεῖ, ὅτι δικαίως ἀπέχουσι κατὰ τὴν νεωτέραν ἐποχὴν τὰ δικαστήρια τῶν ἐπὶ αὐτοχειρία καταδιώξεων. Ἡ ἐν L. 45. §. 2. D. de jure fisci περιεχομένη γνώμη συνεπῶς ἐφαρμοζομένη, ὡς καὶ ἡ πειρα διδάσκουσα ὅτι τοῦ αὐτόχειρος αἱ ψυχικαὶ δυνάμεις εἶναι συνήθως τετραγαμέναι (Mekel Lehrb. der gerichtl. Medizin σελ. 343. Heinroth System der psychischen Medizin. Leipz. 1825. σελ. 302.) ἀποτρέπουσαι τῆς τιμωρίας τῆς πράξεως.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Περὶ τοῦ ἂν ὁ βοηθῶν τὸν αὐτόχειρα εἰς ἐκτέλεσιν τῆς αὐτοχειρίας τρίτος μὲν ἀτιμώρητος : L. 1.

§. 22. D. ad. SC. Sillan' ὄρα *Pillwitz* de animi ad autochiriam persuasione ejusque poena. Lips. 1821. καὶ πρὸς *Mittermaier* (Arch. des Criminalr V. σελ. 512), *Adegg* Untersuchungen σελ. 69. *Hepp* (Archiv des Criminalr XI. σελ. 287). *Wagner* Zeitschr. für österreich. Rschtsgelehrsamkeit 1831. 4. Heft σελ., 213. πρὸς. με 1834.9. H. σελ.174. καὶ 1835. 5. H. σελ. 40. Πρὸ πάντων *Zeitschrift für österreich. Rechtsgelehrsamk.* 1837. σελ. 360. Περὶ τῆς εἰς τὴν αὐτοχειρίαν συνεργείας ὄρα ἀνωτέρω τὴν ἐπὶ τοῦ §. 35. σημ. τοῦ ἐκδ. περὶ τῆς κατὰ συναίτησιν ἀνθρωποκτονίας. Κατὰ τὸ πρῶσσαικὸν δίκαιον, §. 834, ἡ συνεργεία εἰς τὴν αὐτοχειρίαν τιμωρεῖται με εἰρκτὴν 6—10 ἐτῶν· ἐὰν δὲ ὑπάρχη σφοδρὰ ὑπόνοια, ὅτι ὁ συνεργὸς παρήγαγε τὴν πρὸς τὸν θάνατον ἐπιθυμίαν τοῦ αὐτοκτόνου, με βραβεῖν εἰρκτὴν διὰ βίου. *Temme von der Tödtung* σελ. 142. 'Ο σαξωνικὸς νόμος, §. 127, ἀναφέρει περὶ θανατώσεως τοῦ εἰς τοῦτο συναινοῦντος· ὁμοίως καὶ ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος, άρθρ. 239. Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον, §. 186, ἀπειλεῖ κατὰ τοῦ συνεργοῦ αὐτοχειρίας ἀπλὴν εἰρκτὴν ἢ βραβεῖν τὸ πολὺ ἐπὶ 10 ἔτη. Κατὰ τὸ γαλλικὸν δίκαιον, ἡ αὐτοχειρία δὲν ἀποτελεῖ ἀδίκημα. *Hellie théorie* V. p. 227. Τὸ ἀκρωτικὸν δικαστήριον (ὄρα τὰς ἀνωτέρω ἐν τῇ σημ. τοῦ §. 35. ἀναφερομένης ἀποφάσεως) ἐθεώρησε τὴν εἰς αὐτοχειρίαν συνεργείαν ὡς ἀνθρωποκτονίαν, ἀλλ' ἄνευ λόγου, διότι οὐδεὶς ὑπάρχει ἐν Γαλλίᾳ νόμος δικαιολογῶν τὴν τοιαύτην τιμωρίαν. *Hellie théorie* V. p. 232. Ἀπαιτεῖται ἀκριβὴς ἀνάλυσις τῶν καθελύσστων περιπτώσεων· ὄρα *Mittermaier* (Archiv des Criminalr. V. σελ. 512). *Kitka* über das Zusammentreffen mehrerer Schuldigen bei einem Verbrechen. Wien 1840. σελ. 90. 91.

Σημ. 3 τοῦ δελθ. Περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἀκρωτικοῦ ἐντα-

φιασμοῦ : ὅρα *Tittmann Handb. II.* σελ. 575. Kann und soll der Leiche eines Selbstmörders das kirchliche Begräbniss verweigert werden? Köln, 1830. ὅρα προσέτι *Falk* (Arch des CrimR. XI. σελ. 148).

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Προβολή τῆς ὀλοσχρείας τῶν ἀνθρώπων δυνάμεων.
Jo. Georg. Simon Diss. de justitia hominis circa sua membra. Jen. 1625.

Andr. Beyer de eo q. j. e. circa vulnera liberorum. hominum Jen. 1701.

Rosshirt über kulpose Körperverletzungen (N. Archiv VIII. nr. 2).

§. 244.

ΣΩΜΑΤΙΚΗ ΒΛΑΒΗ (α) λέγεται πᾶσα, ἀνευ θανατηφόρου ἀποτελέσματος, τὴν εὐεκτον κατάστασιν ταράττουσα (β) παράνομος προσβολή κατὰ τοῦ σώματος ἄλλου τινός, καθ' ὅσον ἢ πράξις δὲν ἀποτελεῖ, ὡς ἐκ τοῦ ἀντικειμένου αὐτῆς, τοῦ σκοποῦ ἢ τῶν λοιπῶν αὐτῆς ἰδιότητων, ἰδιαιτέρον ἀδίκημα (γ).

(α) Περί τῆς προσβολῆς τῶν νοητικῶν δυνάμεων τοῦ ἀνθρώπου : *Tittmann Diss. de delictis in vires mentis humanae commissis.* Lips. 1764. *Abegg zur Kritik der Lehre von den sog. Verbrechen gegen die Geisteskräfte* (in dessen Untersuch. Abh. III.).

(β) Βλάβη τῆς υγείας, ὡς ἐπὶ τραυμάτων κ. τ. τ. δὲν ἀπαίτεται ἐν γένει. Ἐξωτερικαὶ ὕμνος βιαιοπραγίαι, καὶ ἀν δὲν ἐπιφέρωσι μεγάλους πόνους ὑπάγονται ἐνταῦθα. *Verberare, pulsare.* L. 5. §. 1. D. de injur. *Præb. Brissonius de V. S. voc. pulsare.* Ἐνταῦθα προσέτι ἀνάγονται καὶ αὐτὰ διὰ τῆς χρήσεως ἰσχυροτέρων μέσων ἐπιφερόμεναι ψυχικαὶ ἀσθένειαι. L. 15. pr. D. eod.

(γ) Π. X. προσβολὴν τῆς μεγαλειότητος, ἀπαγωγὴν, βιασμόν κ. τ. τ. Ἐάν δὲ

ἡ σωματικὴ βλάβηπραχθῆ convocatis hominibus, ὑπάγεται κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον εἰς τὸ, crimen vis. L. 10. §. 1. D. ad L. Jul. de vi publica. L. 2. D. ad L. Jul. de vi privata.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἡ γνώμη ἐκείνων, ὅσοι, ὡς ὁ *Tittmann Handb.* I. σελ. 466, διατείνονται ὅτι δύναται νὰ πραχθῆ ἄδικημα κατὰ τῶν νοητικῶν δυνάμεων τοῦ ἀνθρώπου, ἢ, ὡς ὁ *Feuerbach: Kasper Hauser. Anspach* 1832. σελ. 55., κατὰ τῆς ψυχικῆς τοῦ ἀνθρώπου ζωῆς, εἶναι ἀνυπόστατος, διότι τοῦ τοιοῦτου ἀδικήματος δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃσι βέβαια συστατικά καὶ διότι αἱ ἀληθῶς ἀξιοποιοὶ περιστάσεις δύναται εὐκόλως νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς ἄλλους ποινικοὺς νόμους. *Abegg Untersuchungen* σελ. 407. *Martin Criminalr* σελ. 303. *Rosshirt (Zeitschr. für Civil-und CriminalR. I. Bd. σελ. 244).* Εἰς μόνον τὸν σαξωνικὸν ποιν. νόμον, ἄρθρ. 137, γίνεται λόγος περὶ ἀδικήματος ἀνατροπῆς τῶν πνευματικῶν δυνάμεων τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἐμποδίσεως τῆς ἀναπτύξεως αὐτῶν. Τὸ ἄρθρον αὐτὸ λέγει· "Ὅστις ἐπίτηδες φέρει τὸν ἄλλον εἰς κατάστασιν παραφροσύνης ἢ καταβάλλει τὴν ἀνάπτυξιν τῶν πνευματικῶν δυνάμεων παιδός τινος, τιμωρεῖται μὲ βαρεῖαν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 20 ἐτῶν.

§. 245.

Αἱ σωματικαὶ βλάβαι, ὅσον ἂν ἦναι μεγάλαι ἀπὸ τοῦ ἀπλοῦ πλήγματος, δι' ἐργαλείων καὶ ἄνευ τοιοῦτων, μέχρι τῶν ἀκρωτηριάσεων, ὑπάγονται, κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον, ἐν γένει εἰς τὴν *Injuria* (α) καὶ τιμωροῦνται μὲ ποινὰς αὐθαιρέτους (β) Ἄλλαι τοῦ κοινοῦ δικαίου πηγαὶ (γ) παραλείπουσι τὴν προᾶξιν ταύτην ἐν σιωπῇ.

(α) Ἡ ἀφαίρεσις τῆς γεννητικῆς ἰκανότητος (L. 3. §. 4. L. 4. §. 2. L. 5. 6. D. ad L. Corn. de sic.) δὲν ὑπάγεται εἰς τὴν περὶ σωματικῶν

- βλαβῶν διδασκαλίαν διότι θεωρεῖται ὡς ἀνθρωποκτονία καὶ ἐπομίνας καίτοι κατὰ συναινεύοντες πραχθεῖσα, οὐχ ἕπτεν τιμωρεῖται (art. 133. C. C.) ἢ ἐν L. 4. §. 12 de re militari περιεχομένη περίπτωσις πρέπει ἐπίσης νὰ θεωρηθῆ, οὐχὶ ὡς σωματικὴ βλάβη, ἀλλ' ὡς δημόσιον ἀδικημα.
- (6) Paulus R. S. V. 4. §. 6. 7. 8. §. 1. 8. 9. 10. J. de inj. L. 5. pr. §. 1. L. 7. 8. in f. L. 8. L. 35. L. 45. D. eod. L. 13. D. de accus. Περὶ τῆς L. Cornelia de inj. προφορικῶς.
- (7) Αἱ ἐν τῷ Landfrieden Friedrichs I. §. 3—5, περιεχόμεναι διατάξεις δὲν ἀνάγονται ἐντελῶς. Ἐκτὸς τῶν περιπτώσεων, αἵτινες ἀποτελοῦσιν ἰδιαιτέρα ἀδικήματα, οἷον φαρμακίαν, ἄμβλωσιν κ. τ. τ., ἀναφέρει προσίτι ἡ Π. Δ. Κ. (ἀρθρ. 136) περὶ τῆς ὑπὸ ἀγρίων θηρίων προξενουμένης βλάβης, τῶν ὁποίων πρέπει νὰ τιμωρῆται ὁ κύριος, ἤτοι ὡς εἰς ἀμελείας ἢ ὡς ἐκ προθέσεως ἑνχοῦς τῆς βλάβης. Πρβ. Martin Lehrb. §. 129. Περὶ τῶν ἀρχαίων γερμανικῶν διατάξεων καὶ τῶν τοῦ μεσαιῶνος: Heinemann. elem. (ar. Germ. X. 11. 21. §. 80—100.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Αἱ περιπτώσεις, τὰς ὁποίας σήμερον κατατάσσομεν εἰς τὸ ἀδικημα τῆς σωματικῆς βλάβης, θεωροῦντο κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς injuria, καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐπεβάλλοντο χρηματικαὶ ποιναὶ (Rosshirt Gesch. II. σελ. 232.), ἀκολούθως δὲ ἀπέκτησε πολλὴν ἐπιβρῶν πρό πάντων ἡ Lex Cornelia de injuriis, ἀναφερομένη ἰδίως καὶ εἰς τὸ pulsare καὶ verberare L. 5. §. 1. D. de injur. Περὶ τῆς L. Cornelia βρα Birnbaum (Archiv des CrimR. IX. σελ. 400 XIV. σελ. 504. 540). Ἐκτὸς τούτου ὑπήγοντο διάφοροι περιπτώσεις σωματικῆς βλάβης εἰς τὴν Lex Julia de vi (L. 2. D. ad. L. Jul. de vi priv) ἀφοῦ δὲ μετὰ τὴν πτώσιν τοῦ ordo judiciorum δὲν ἐτηροῦντο πλέον αὐστηρῶς αἱ παλαιαὶ leges, εἰσῆχθη ἡ extra ordinem διαδικασία. L. 3. §. 4. L. 4. §. 2. L. 5. 6. D. ad I. Gorn. de sic L. 4. §. 12. D. de re milit. Abegg Untersuch σελ. 390. Διάφοροι βαρεῖαι περιπτώσεις σωματικῆς βλάβης κατὰ τὴν σημερινὴν ἔνοιαν ἐδύνατο νὰ καταδιωχθῶσι καὶ κατὰ τὴν Lex Cornelia de sicariis. Archiv des Criminalr XIV. σελ. 546. Εἰς τὰς πηγὰς τοῦ δικαίου κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα εἶχεν ἐν μέρει ἐπιβρῶν ἡ περὶ

τῆς *compositio* θεωρία, καθ' ἣν ἀπρηθμοῦντο λεπτόμερῶς αἱ διάφοροι πληγαὶ πρὸς ἀπότισιν αὐτῶν εἰς χρήματα· ἐν μέρει δὲ ἀφ' ἑτέρου βλάβαι τινές ἠπειλοῦντο διὰ τὴν βαρύτητα των ἢ διὰ τὰς ἐπικινδύνους περιστάσεις των ἢ διὰ τὸ δεινόν των ἀποτέλεσμα μὲ δημοσίας ποινάς. Heumann opusc. p. 238.— 242. Rosshirt II. σελ. 236. Ἐκ τε τῶν πηγῶν τῆς Π. Δ. Κ. καὶ ἐκ τῶν ἰδεῶν τῶν Ἰταλῶν πράκτικῶν νομικῶν (*Angelus Arretinus* p. 160. *Gadinus* p. 55. *Bonifacius* p. 114.) ἐξάγεται, ὅτι αἱ μικραὶ βλάβαι δὲν ἐτιμωροῦντο ἐγκληματικῶς, ὅτι ἐφηρμόζοντο αἱ περὶ τῶν *injuriae* ἰσχύουσαι ἀρχαί, ἀλλ' ὅτι ὡς ἐκ τῆς διατάξεως τοῦ Ῥωμαϊκοῦ δικαίου περὶ τῆς *extra ordinem* τιμωρίας τῶν *injuriae* ἐθεωρεῖτο ὡς νόμιμον τὸ νὰ ἐπιβάλλωνται καὶ δημοσίου ποινῆ, μάλιστα δὲ εἰς τινὰς περιπτώσεις βαρείας κατεγινώσκοντο καὶ ἐγκληματικαὶ ποινῆ. Ἐνεκα τῆς μεγάλης διαφορᾶς τῆς νομολογίας τῶν γερμανικῶν ἐπικρατειῶν ἐσιώπησεν ἡ Π. Δ. Κ. περὶ τοῦ προκειμένου ἀδικήματος. Περὶ τῶν κατὰ τὴν 15^{ην} ἑκατονταετηρίδα ἰδεῶν ὄρα *Damnouder prax rer. cap. 140*. Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν Ῥωμαϊκῶν ἰδεῶν (καὶ πρὸ πάντων *L. 6. X. de injur.*) μὲ τὰς γερμανικὰς ἐσχηματίσθη εἰς τὰ καθέκαστα κράτη διάφορος νομολογία. *Heffter Lehrb.* σελ. 303. 304. Ἐνθ' οἱ *Clarus, Carpzou, Theodorici* ἐφηρμόζον τὰς περὶ τῶν *injuriae reales* ἀρχάς, ἤρχισαν ἄλλοι νομοδιδάσκαλοι (*Meister princ. § 172.*) νὰ κάμνωσι λόγον περὶ ἰδιαίτερου ἀδικήματος τῆς *violatio corporis*. *Schmid de crim. laesae sanit. Jen.* 1835.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ἐν τῷ κοινῷ γερμανικῷ δικαίῳ πρέπει νὰ κρίνωνται αἱ διάφοροι περιπτώσεις κατὰ τὸν σκοπὸν τοῦ πράξαντος, ἢ κατὰ τὰς περιστάσεις τῆς ἐκτελέσεως τῆς πράξεως (π. χ. *coactis hominibus*), ἢ κατὰ τὸ ἀποτέλεσμα, καὶ νὰ θεωρῶνται ἤτοι ὡς ἀποτελοῦσαι *injuriae*

reales ἢ ὡς crimen vis, ἢ κατὰ τὴν διὰ τῆς μορφώσεως τοῦ δικαίου ἐπικρατήσασαν ἔποψιν, ὡς ἴδιον ἀδίκημα σωματικῆς βλάβης (ἢ βλάβης τῆς υἰείας κατὰ τινὰς ἄλλους, π. χ. *Abegg* σελ. 356.), ἢ ὡς ἀπόπειρα ἀνθρωποκτονίας. Κατὰ δυστοχίαν δὲν συμφωνοῦσιν οὔτε οἱ ἱατροὶ οὔτε οἱ νομικοὶ περὶ τῆς σημασίας ἐκφράσεών τινων, π. χ. ἐπὶ τοῦ βαδικοῦ διατάγματος τοῦ 1803, ἄρθρον 71, κατὰ τὸ ὅποιον πρέπει νὰ ἐπιβῆται ἀνωτέρα ποινὴ, ἐὰν ὑπάρχη τραυματισμός. Ὅρα τὰς διαφορὰς γνώμας εἰς *Annalen der bad. Gerichte* 1837. σελ. 221. *Annalen der Staats-Arzneikunde* IV. Bd. 4. H. σελ. 51. Ἐπίσης ἀόριστος εἶναι ἡ ἔκφρασις: ἐπικίνδυνος τραυματισμός καὶ ἀκρωτηρίασις. Ὅρα *Watzdorf Jahrbücher für saechs. Strafscht.* I. Bd. σελ. 117.

§. 246.

Ὁ βαθμὸς τοῦ ἀξιοποίνου κρίνεται κυρίως, Α) ὡς ἐκ τῆς βαρύτητος τῆς προσβολῆς κατ' ἑαυτήν, καθόσον αὕτη 1) ἐπροξένησε προσκαιροὺς μόνον ἀλγηδόνας, ἢ ἐπέφερε βλάβην, 2) καθόσον ἡ βλάβη ἦτο ἐπικίνδυνος ἤ μή, 3) καθόσον ἡ βλάβη εἶναι διαρκῆς ἢ πρόσκαιρος, ἀνίατος ἢ ἱατῆ, καὶ 4) καθόσον αὕτη κατέστησε τὸν βλαφθέντα ἐπὶ βραχὺν ἢ ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἢ διὰ βίου ἀνίκανον εἰς ἐνέργειαν τῶν ἀνθρωπίνων αὐτοῦ σκοπῶν ἢ τοῦ κοινωνικοῦ αὐτοῦ ἐπαγγέλματος (α). Β) ὡς ἐκ τοῦ βαθμοῦ τῆς (ἐξ ὑποκειμένου) ἐνυχητικῆς καὶ ἰδίως, καθόσον ἡ προσβολὴ ἐπηνέχθη εἰς βρασμὸν ὀργῆς ἢ ἐκ προμελέτης (β). Ἐὰν ἐπενεχθῆ βλάβη ἐκ προμελέτης καὶ στερηθῆ τις ἐνεκα τῆς τοιαύτης βλάβης μίαν τῶν εὐγενεστέρων αὐτοῦ αἰσθήσεων

ἢ ἐν τῶν κυριωτέρων αὐτοῦ μελῶν (γ), δύναται ἢ ἐπιβλη-
τέα ποινὴ νὰ φθάσῃ καὶ μέχρι δωδεκαετοῦς βαρείας εἰρ-
κτῆς (δ).

(α) Τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου καὶ τῆς βλάβης ἀπατέλου, καὶ κατὰ τὰ ἀρχαῖον
γερμανικὸν δίκαιον, τὸ κύριον μέτρον τῆς ποινῆς (der Buss und Wei-
te). Sachsenspiegel I. Art. 68. II. Art. 34. 38. Schwabenspiegel
c. 163. 177. Landfr. Friedrichs I. §. 3—5.

(β) Arg. L. 11. §. 2. De de poenis καὶ C. C. C. Art. 137.

(γ) Ἐἶν π. χ. ἀπολέση τὴν ὄρακιν ἢ τὴν ἀκρόην, τὰς χεῖρας, τοὺς πόδας,
τὴν χρεῖσιν αὐτῶν κ. τ. κ.

(δ) Προφορικῶς: ἰδιωτικῆς ἰκανοποιήσεως καὶ τῆς ἕνεκα τῶν ἀλγη-
δῶν ἀποζημιώσεως (τοῦ λεγομένου Schmerzensgeld). Πρὸς L. J. Dank-
warth über das Schmerzensgeld Rost. 1788. Quistorp Beitr
nr. 23.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. ὡς πρὸς τὴν βαθμολογίαν, καθ' ἣν πρέπει
νομοθετικῶς νὰ προσδιορίζηται ἡ ἀναλογουσα εἰς τὰς δια-
φόρους σωματικὰς βλάβας ποινὴ, ὑπάρχουσι διάφορα συ-
στήματα: Α) Τὸ ἀπλοῦν σύστημα διαρεῖ τὰς σωματικὰς
βλάβας εἰς βαρείας καὶ εἰς ἐλαφράς, π. χ. κατὰ τὸ ἀρ-
θρον 137, τοῦ αὐστριακοῦ ποινικοῦ νόμου, ὡς βαρεῖαι βλά-
βαι θεωροῦνται μόνον α) αἱ ἠνωμέναι μὲ κίνδυνον ζωῆς ἢ
ἐκείναι καθ' ἃς ὁ πυθὼν ἐβλάφη οὐσιωδῶς κατὰ τὸ σῶμα.
β) αἱ ἐπιπερόμεναι διὰ τοιούτων ἐργασιῶν ἢ κατὰ τοιοῦ-
τον τρόπον, ὥστε πρακύπτει ἐντεῦθεν κίνδυνος ζωῆς. 1)
Ἐὰν ἐγένετο δολία ἐπίθεσις κατὰ προσώπου, τὸ ὄπισθον καὶ
ἐβλάφη δεινῶς, ἐπιβάλλεται ποινὴ 1—5 ἐτῶν. 2) εἰς τὰς
ἐλαφροτέρας βλάβας (ἀρθρ. 138) ἐπιβάλλεται φυλάκισις
6 μηνῶν ἕως 1 ἔτους. Κατὰ τὸ σύστημα τοῦτο ἀφίεται
ἴσως πολὺ μέγα στάδιον εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ. Ὁ
αὐστριακὸς περὶ πταισμάτων νόμος, ἀρθρ. 163—174, τι-
μωρεῖ μὲ ἰδιαίτερας ποινὰς τὰς ἐπὶ διαπληκτισμῶν προ-
ξενουμένας σωματικὰς βλάβας, τὰς κατὰ τὴν διαχείρισιν
τοῦ κατ' οἶκον σωφρονισμοῦ ἐπιφερομένας κακώσεις καὶ

(§. 241) τὰς αἰτίας εἰς δημοσίους τόπους. Β) Ἄλλο σύστημα λαμβάνει ὅπ' ὄψιν μόνον τὴν διάρκειαν τῆς νόσου ἢ τῆς πρὸς ἐργασίαν ἀνικανότητος τοῦ βλαφθέντος. Τοιοῦτο δὲ εἶναι τὸ γαλλικὸν σύστημα, τὸ ὁποῖον διακρίνει α) βιαιοπραγίας (*voies de fait*) ἄνευ αἰτιῶν καὶ τραυματικῶν τιμωρουμένων κατὰ τὸν νόμον τῆς 10^{ης} Ἰουλίου 1791 ὡς πταίσματα *Hellie théorie V. p. 380* β) αἰτίας ἢ τραύματα τὰ ὁποῖα ἐπιφέρουσι νόσον ἢ ἀνικανότητα πρὸς ἐργασίαν ἥτινα τῶν 20 ἡμερῶν (τιμωρούμενα ὡς πλημμελήματα κατὰ τὸ ἄρθρ. 311 τοῦ ποιν. νόμου μετὰ φυλάκισιν 6 ἡμερῶν ἕως 2 ἐτῶν καὶ μετὰ χρηματικὴν ποινὴν) γ) σωματικὰς βλάβας, αἵτινες ἐπιφέρουσι νόσον μετὰ τῶν 20 ἡμερῶν (κατὰ τὸ ἄρθρ. 309 τοῦ ποιν. νόμου μετὰ εἰρκτῆν). Περὶ τῆς σημασίας τῶν ἐκφράσεων *coups et blessures* ὄρα *Hellie V. p. 383*. Ἡ ἔννοια τῆς *incapacité de travail personnel* εἶναι δύσκολος. Πιθανῶς ἐννοεῖται ἡ συνήθης ἐργασία τοῦ βλαφθέντος *Rauter traité II. (nr. 457) pag. 36. Hellie V. p. 391*. Ἐναντίον τοῦ γαλλικοῦ συστήματος ἐν γένει ὄρα *Haus observ. II. p. 214. Hellie P. 378*. Γ) Τὸ σύστημα, κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ βαθμολογία γίνεται ὡς ἐκ τῶν μερῶν τοῦ σώματος τὰ ὁποῖα ἐβλάβησαν, καὶ ὡς ἐκ πινῶν εἰδῶν σωματικῆς βλάβης (σύστημα τοῦ Γαλλικοῦ δικαίου κατὰ τὸ 1791 καὶ τῶν νεωτέρων γερμανικῶν νομοθεσιῶν) δὲν φαίνεται ὀρθὸν διότι στηρίζεται εἰς πολλὰ αὐθαιρέτους βάσεις. Τὰ πλεῖστα τῶν νεωτέρων συστημάτων εἶναι μικτά. Τὸ πρωσσικὸν δίκαιον §. 796, τιμωρεῖ τὰς ἀπλᾶς αἰτίας ἢ τὰς ἐλαφροὺς σωματικὰς βλάβας ὡς ἐξυβρίσεις ἐργῶν (§. 628 περὶ τοῦ ὁποῖου ὄρα διατάγματα παρὰ *Mannkopf* σελ. 296.), τὰς δὲ βαρῆς καὶ προμελετημένας βλάβας, ἐκ τῶν ὁποίων δύναται νὰ προκύψῃ σημαντικὴ βλάβη εἰς τὴν ὑγίαν ἢ εἰς τὴν ὀλοσχέρειαν τῶν μελῶν τοῦ παθόντος μετὰ ποινὴν 2 μηνῶν

ἕως 3 ἐτῶν (§. 798.), καὶ μέχρις 6 ἐτῶν ἐὰν ὁ πράξας ἐσοκοπεὶ τὴν ἀκρατηρίαν ἢ τὴν παραμόρφωσιν τοῦ βλαφθέντος. Ἐὰν ὁ βλαφθεὶς κατέστη ἄχρηστος εἰς τὸ ἐπάγγελμά του, ἐπιβάλλεται ποινὴ 6—10 ἐτῶν· ἐὰν δὲ προέκυψε παραφροσύνη, ἢ ποινὴ τῆς ἀναιρέσεως (§. 801). Ὁ βουαρικὸς νόμος ἀρθρ. 179, ἀπειλεῖ ἀπλὴν εἰρκτὴν 1—4 ἐτῶν, ἐὰν ἡ νόσος ἢ ἡ πρὸς ἐργασίαν ἀνικανότης διήρκεσε τοῦλάχιστον ἓνα μῆνα· 4—8 ἐτῶν, ἐὰν ὁ βλαφθεὶς ἠκρωτηριάσθῃ, παρεμορφώθῃ, ἢ ἀπέβαλεν ἀθεραπεύτως τὴν χρῆσιν τινὸς τῶν μελῶν του· βαρεῖαν εἰρκτὴν 12—16 ἐτῶν, ἐὰν κατέστη παντάπασιν ἄχρηστος εἰς τὸ ἐπάγγελμά του, ἢ ἐστερήθῃ τῆς γλώσσης, τῆς ὄρασεως, τῶν βραχιόνων τῶν χειρῶν, τῶν ποδῶν, τῆς γεννητικῆς ἰκανότητος, ἢ ἐὰν κατέστη παράφρων ἢ βλάξ. Κατὰ τὰ ἀρθρα 367, 368, εἰς ἐλαφροτέρως βλάβας ἐπιβάλλεται φυλάκισις 1—6 μηνῶν καὶ, ἐὰν ἐγένετο χρῆσις ὄπλων ἢ ἐνέδρας, τὸ πολὺ 2 ἐτῶν. Κατὰ τὸν βουαρικὸν νόμον τῆς 22 φεβρ. 1814. αἱ ἀπλαὶ βλάβαι τιμωροῦνται μετὰ πταισματικὴν ποινὴν τὸ πολὺ 14 ἡμερῶν· ποινὴ δὲ πλημμελήματος καταγινώσκεται, ἐὰν ἡ βλάβη ἐπενεχθῇ δολίως ἢ ἐν ἐνέδρα ἢ δὲ ὄπλων, ἢ ἐὰν προξενηθῇ νόσος ἢ ἀνικανότης πρὸς ἐργασίαν ὑπὲρ τῆς 3 ἡμέρας. Παραπλησίως τοῦ βουαρικοῦ νόμου διατάξεις περιέχουσι καὶ οἱ ποινικοὶ νόμοι τῆς Ζυρίχης. ἀρθρ. 161—166. καὶ τῆς Λουκέρνης, ἀρθρ. 196. 197. Ὁ σαξωνικὸς νόμος ἀρθρ. 132, ἀπειλεῖ: α) φυλάκισιν 14 ἡμερῶν ἕως 3 μηνῶν, ἐὰν ἡ βλάβη ἐπενεχθῇ ἀκινδύνως χωρὶς ἐπιβλαβῶν συνεπειῶν εἰς τὴν υἰγιαίν του παθόντος καὶ ἄνευ ἐπιβαρυντικῶν περιστάσεων· β) φυλάκισιν ἕξ ἐβδομάδων ἕως 6 μηνῶν, ἐὰν ἡ σωματικὴ βλάβη ἔχῃ ἐπιβλαβεῖς συνεπείας, ἢ ἐὰν ἐπληγῆ κατὰ προηγουμένην συνεννόησιν πολλῶν, ἢ ἐὰν ἐγένετο δολία ἐπίθεσις εἰς πρόσωπον· γ) ἀπλὴν εἰρκτὴν 1—1 ἐτῶν, ἐὰν προκύψῃ

διαρκῆς βλάβῃ τῆς υγείας τοῦ παθόντος, ἢ δεινὴ ἀλλ' ἰατῆ ἀσθένεια τοῦ νοσῆ, ἢ ἀκρωτηρίασις, ἢ μεγάλη παραμόρφωσις· δ) βαρεῖαν εἰρκτὴν 2—6 ἐτῶν ἐὰν ὁ βλαφθεὶς ἐστερήθῃ τῆς γλώσσης, τῆς ὁράσεως, τῆς γεννητικῆς ἰκανότητος, ἐὰν κατέστη πάντῃ ἄχρηστος εἰς τὸ ἐπάγγελμά του, ἢ ἐὰν ὑπέπεσεν εἰς ἀνίατον ἀσθένειαν τοῦ νοσῆ· ε) βαρεῖαν εἰρκτὴν 4—20 ἐτῶν ἐὰν τις τῶν ὑπὸ στοιχ. δ. ἀναφερομένων βλαβῶν ἐπηνέχθη μετὰ προθέτως *Krug Studien* II. σελ. 60. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἀρθρ. 260—263, καὶ τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον, ἀρθρ. 203—209, διακρίνουσιν ἐὰν ἡ βλάβη ἐπηνέχθη μετὰ προμελέτης ἢ εἰς θρασμὸν ψυχικῆς ὀρμῆς. Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν ἐπιβάλλεται τὸ πολὺ ἑξαεὶς εἰρκτὴ 6—20 ἐτῶν (ἐὰν προέκυψεν ἀνίατος ἀσθένεια ἢ βλάβη τοῦ νοσῆ)· βαρεῖα εἰρκτὴ τὸ πολὺ 15 ἐτῶν, ἐὰν ὁ παθὼν κατέστη διαρκῶς καὶ διόλου ἄχρηστος εἰς τὸ ἐπάγγελμά του, ἢ ἐὰν ἐστερήθῃ τῆς ὁράσεως, τῆς ἀκοῆς, τῆς γλώσσης, τῆς γεννητικῆς ἰκανότητος, ὀφθαλμοῦ, βραχίονος, χειρὸς, ποδός· φυλάκισις 1 μηνὸς ἕως 4 ἐτῶν ἐὰν προκύψῃ πρόσκαιρος ἀσθένεια ἢ ἀνικανότης πρὸς ἐργασίαν. Εἰς τὰς ἐλαχίστας περιπτώσεις ἐπιβάλλεται ἡ ποινὴ τῶν βιαιοπραγιῶν (ἀρθρ. 284.), τουτέστι φυλάκισις τὸ πολὺ 1 ἔτους· εἰς πολλὰ δὲ ἐλαφρὰς περιπτώσεις καὶ ἀπλῆ χρηματικὴ ποινὴ. Ἐὰν ἡ σωματικὴ βλάβη ἐπενεχθῇ εἰς θρασμὸν ψυχικῆς ὀρμῆς, ἐπιβάλλεται καὶ εἰς τὰς δεινότερας περιπτώσεις ἀπλῆ εἰρκτὴ τοῦλάχιστον δύο ἐτῶν ἢ ἑξαεὶς εἰρκτὴ τὸ πολὺ ἐπὶ 8 ἔτη.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἄλλως πολυπληθῶν ἐξ ἐπαγγέλματος ἀνακρίσεων διὰ μικροῦ λόγου ἀξίας βιαιοπραγίας, ἐτέθη ἡ διάταξις, ὅτι μόνον κατ' ἐγκλησιν τοῦ παθόντος δύναται νὰ γένη καταδίωξις. Σαξων. νόμος, ἀρθρ. 135. Βυρτεμβεργ. νόμος, ἀρθρ. 261. Βαδικὸν νομοσχέδιον §. 215.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. εἶναι ἀξιόποινος καὶ ἡ ἐκ βραθυμίας σωματικῆ βλάβη: ὅχι κατὰ τοὺς Rosshirt (Arch. des Criminalr. VIII. σελ. 28). Schmid diss. cit. p. 54. καὶ κατὰ τοὺς, Bauer Lehrb. σελ. 179. Hefster Lehrb. σελ. 305. Schüssler Darstellung verschied. Criminalrechtsfälle σελ. 98. Οὔτε τὰ ἄρθρα 134. 136. τῆς Π. Δ. Κ., οὔτε ἡ L. 6. §. 7, D. offic. praes. ἐπιδέχονται γενίκευσιν. Οἱ νεώτεροι νόμοι τιμωροῦσι τὴν ἐκ βραθυμίας σωματικὴν βλάβην, Σαξων. νόμ. ἄρθρ. 138. Βυρτεμβ. νόμ. ἄρθρ. 267. (εἰς τὰς ἐλαφροτέρας περιπτώσεις ἐπιβάλλεται καὶ ἀπλῆ χρηματικὴ ποινή).

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. "Ὅσον ἀφορᾷ τὴν παραδοχὴν τῆς ἕνεκα ἀλλαγῶν ἀποζημιώσεως, τὸ πᾶν ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ἂν θέλη τις νὰ γενικεύσῃ τὸ ἄρθρ., 20 τῆς Π. Δ. Κ. καὶ νὰ μὴ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰ χωρία τοῦ βωμ. δικαίου: L. 3. D. si quadrupes pauper L. 7. D. de his qui effuderint". Ὅρα ὑπὲρ τῆς τοιαύτης ἀποζημιώσεως: *Genster* (Arch. für civil. Praxis I^o σελ. 147). *Fittmann Handb.* I. σελ. 281. *Hefster Lehrb* σελ. 306 not. 6. *Schmid diss. cit.* p. 43. Ὑπὲρ αὐτῆς εἶναι πρὸ πάντων τὸ γερμανικὸν δίκαιον. Κατὰ τὸν σαξωνικὸν ποιν. νόμον, ἄρθρ. 140—142, ἡ ἀποζημιώσις συγχωρεῖται, ὡς ἀποτελοῦσα μέρος τῆς ποινῆς, ἐπὶ τῶν μετὰ δόλου καὶ τῶν ἐκ βραθυμίας ἐπιφερομένων σωματικῶν βλαβῶν. *Gunther zum saechs. Gesetzb.* σελ. 87. Ὁ βυρτεμβεργ. νόμος, ἀναφέρων τὰς ὡς πρὸς τὸ ἰδιωτικὸν δίκαιον συνεπίαις τῶν ἀξιοποιίνων πράξεων (ἄρθρ. 14.), δὲν συγχωρεῖ τὴν ἕνεκεν ἀλλαγῶν ἀποζημιώσιν.

§. 247.

Ὡς βαρετὰ σωματικὴ βλάβη πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἡ φαρμακία (Vergiftum), ἥτοι ἡ προσβολὴ τῆς ὑγείας τοῦ ἀλλοῦ

διὰ μεταδόσεως ούσιας, ἣτις ἐπιφέρει λαθραίως καὶ κεκρυμμένως τὴν βλάβην (α). Εἶναι δὲ ὡς πρὸς τὸν ὄρισμόν τῆς φαρμακείας καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐπιβλητέαν ποινὴν, ἀδιάφορον, ἂν ἡ προσβολὴ τῆς υγείας ᾖται μικρὰ ἢ μεγάλη, ἰατρικὴ ἢ ἀνίατος (β), ὡς καὶ ἂν ἀποτελεῖ ψυχικὴν ἢ σωματικὴν ἀσθένειαν. Ἄλλ' ἢ διὰ δηλητηρίου πρόσκαιρος μόνον διατάραξις τοῦ αἰσθήματος τῆς υγείας δὲν δύναται νὰ κριθῇ κατὰ τὴν ἀυστηρότητα τοῦ νόμου τούτου (γ).

(α) Πρὸς ἀνωτέρω §. 222. κ. ἐπ.

(β) C. C. C. Art. 130. « Wer jemand durch Gift oder Venen, an Leib oder Leben beschädigt, etc. Πρὸς Boehmer ad h. art. §. 1. 3. Cremati de jure crim. T. I. L. I. P. I. c. 5. §. 81. Ehrmann de ven. dol. §. 27.

(γ) Grolmann Grunds. der CRW. §. 280. «Ο λόγος εἶναι, ὅτι ὁ πρόσκαιρος μόνον πόνος ἢ ἡ ἀπλή κακοθυμία δὲν δύναται νὰ ἰσχυροποιήσῃ τὴν βλάβην (Beschädigung am Leibe) ἀπαιτεῖται ὁ Κ. Π. Δ. Διαφωνεῖ ὁ Martin Lehrbuch. §. 132.

§. 248.

«Ο νόμος ἀπειλεῖ κατὰ τοῦ ἀδικήματος τούτου, μὴ λαμβάνων ὑπ' ὄψιν τὸ μέγεθος τῆς ἐπισυμβάσης βλάβης (α) τὴν ποινὴν τοῦ φόρου (β). Τὸ λίαν ἐπικίνδυνον τῆς πράξεως καθ' ἑαυτὴν, ἢ περὶ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς εὐκολία, ἢ δυσκολία τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ ἐνόχου, τὸ ἔνεκα τούτου ἰσχυρόν πρὸς τὴν πράξιν ἐλατήριον, εἶναι τὰ κύρια αἰτία, διὰ τὰ ὅποια τὸ ἦτορον ἀξιόπιονον ἀδίκημα ἐξισοῦται μὲ ἀσυγκρίτως βαρύτερον.

(α) Διαφωνεῖ ὁ Martin. Lehrb. §. 133

(β) C. C. C. Art. cit. Κατὰ τὴν νομολογίαν ἐπιβάλλεται, ἐπὶ μὲν διαρκῶς βλάβης τῆς υγείας, ὁ διὰ τοῦ ξίφους θάνατος, ἐπὶ δὲ πρόσκαιρου καὶ ἰατρικῆς βλάβης, βαρεῖα εἰρηκτὴ διὰ βίην. Ἐὰν ὑπάρχουσιν ἑλαφρυντικοὶ λόγοι

γῶν, μετριάζεται ἢ ποινὴ μέχρι φυλακίσεως, ἢ μέχρι βαρείας εἰρκτιῆς ἐπὶ 10 ἢ πλείονα ἔτη. Πρὸς J. G. Vogel de veneficii, in casu ubi mors non secuta, Poena non capitali. Dresd. 1713. J. G. Zoller de poena veneficii attentati, quamvis irreparabili iudiciatur damnata, ad mortem non extendenda. Lips. 1761. Eisenhardt Erzählung bes. Rechtshändel. Thl. VIII nr. 6. Klein's Annaalen. Bd. IX, nr. 3. Quistorp Thl. I. §. 264. Πολλὰ συμφωνοῦς μετὰ τὴν νομολογίαν εἶναι τὸ πρῶτον νόμος. P. H. T. 20. §. 856. ff.

§. 249.

Δολία εἶναι ἡ φαρμακεία (Vergiftung), εἴτε εἰς ἀνθρώποισιν τείνει ὁ σκοπὸς τοῦ πράττοντος εἴτε ἀπλῶς εἰς βλάβην(α). Εἰς μόνην τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ ἐπιβλαβὴ οὐσία δὲν ἐδόθη παντάπασι ἐπὶ σκοπῷ βλάβης, θεωρεῖται ἡ φαρμακεία ὡς ἐκ βραθυμίας γενομένη (β).

(α) Ἄλλοι ἀπειθοῦσιν suimus peccandi, ἀξιοῦντες τότε καὶ μόνον τὴν φαρμακείαν μετὰ τὸν τετελεσμένον φόνον, ὅταν ὑπέρχῃ μετὰ σωματικῆς βλάβης ἠναγκασμένη ἀπίστεια πρὸς ἀνθρωποκτονίαν. Kross ad art. 130. §. 3. Ehrmann. de ven. dol. §. 10 12. Boehmer ad h. a. Wächter Lehrb. §. 175. 179. Bauer Lehrb. 163.

(β) Τί συμβαίνει ὅταν ἰατροί τις ἡ φαρμακεῖς (Quacksalber) ληφθῶν διὰ τῶν φαρμάκων τοῦ τὸν θάνατον; C. C. C. Art. 134. Πρὸς καὶ L. 3. §. 2. D. ad L. Corn. de sicar. Πραγορικῶς περὶ τῶν φίλων (Liebestränke, τρωτικῶν ποτῶν) καὶ τῆς L. 38. §. 5. D. de poenis. Πρὸς Chr. Gotthof. Stentzel Diss. de phultris rite examinandis et dijudicandis. Vit. 1726.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Ἐπὶ τῆς τιμωρίας τῆς φαρμακείας τὸ πᾶν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἐρμηνείας τοῦ ἄρθρ. 130 τῆς Π. Α. Κ. Ὅρα ἀνωτέρω τὰς σημειώσεις τοῦ ἐκδ. ἐπὶ τοῦ §. 222. Ἐὰν θεωρήσωμεν τὸ ἄρθρον 130 ὡς ἀφορᾶν μόνην τὴν μετὰ θανατηφόρου ἀποτελέσματος φαρμακείαν πρέπει νὰ θεωρήσωμεν συμφώνως μετὰ τὸν βαυαρικὸν ποικικὸν νόμον ἄρθρον 183, τὴν ἀπλὴν φαρμακείαν ὡς βαρείαν σωματικὴν βλάβην, διότι ὁ σκοπὸς ἐνταῦθα τείνει μόνον εἰς βλάβην καὶ

οὐδὲ κἂν τυχαίως εἰς ἀνθρωποκτονίαν. Ἄνευ βίας εἶναι ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ Φάϋερβαχ, ὅτι κατὰ τὴν νομολογίαν ἐπιβάλλεται, καὶ ἐν περιπτώσει μεγάλης βλάβης, ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου. Ἐπέκεινα τῶν 20 ἐτῶν βαρείας εἰρκτῆς δὲν ἐπιβάλλεται συνήθως. Ὁρα Bopp Mittheilungen aus der Gesetzgebung von Hessen. VI. Heft. σελ. 135. Grolman Grundsätze §. 251. Tittmann Handb. I. σελ. 411. Ὁρα προσέτι v. Hohnhorst Jahrbücher des badischen Oberhofgerichts I. σελ. 361. III. σελ. 260. Κατὰ τὸν βαυαρικὸν ποιν. νόμον, ἄρθρ. 183, ἐπιβάλλεται βαρεῖα εἰρκτῆ 16—20 ἐτῶν ἐὰν τὸ δηλητήριον ἐπιφέρῃ πρόσκαιρον ἢ διαρκῆ βλάβην εἰς τὸ σῶμα, ἄλλως δὲ βαρεῖα εἰρκτῆ 8—12 ἐτῶν. Κατὰ τὸν βυρτεμβεργ. ποιν. νόμον, ἄρθρ. 269, ἐπιβάλλεται βαρεῖα εἰρκτῆ τοῦλάχιστον 15 ἐτῶν ἐὰν προσκύψῃ ἀνίατος νόσος ἢ βλάβη τοῦ νού· ἄλλως δὲ, ἀπλῆ εἰρκτῆ 4 ἐτῶν ἢ βαρεῖα τὸ πολὺ 15 ἐτῶν.

Σημ. 2 τοῦ ἐκθ. Περὶ τῆς ἐνεκα δόσεως φίλτρον τιμωρίας ὅρα Klein Annalen XVII, σελ. 227. Meister (Archiv des Criminalr. II. σελ. 477). Mekele Lehrbuch des gerichtlichen Medizin σελ. 251. Ὁρα προσέτι τὸ πρωσσικὸν δίκαιον §. 867—69.

§. 250.

Ἡ ἐπιχειρηθεῖσα φαρμακεία, καὶ ἂν συμβῆ ἐπὶ σκοπῷ ἀπλῆς βλάβης, πρέπει νὰ κρίνηται κατὰ τὰς περὶ ἐπιχειρηθέντος φόνου ἰσχυούσας ἀρχάς. Τὸ ἀδίκημα τῆς φαρμακείας εἶναι τετελεσμένον (perfectum veneficium), ὅταν δοθῇ εἰς τινα, ἀλλ' ἄνευ ἐπιβλαβοῦς συνεπειᾶς, ἀληθῶς δηλητήριον φάρμακον. Ἀλλὰ τότε μόνον δύναται νὰ ἐπιβληθῇ ἢ εἰς τὴν τακτικὴν ποινὴν μᾶλλον προσεγγίζουσα, ὅταν ἢ τελοῖσα τὸ ἀδίκημα πράξις ἦναι τοιαύτη, ὥστε ἢ

θελε προκύψει ἐξ αὐτῆς σωματικὴ τοῦλάχιστον βλάβη· ἂν τυχηραί, ἀπροσδόκητοι περιστάσεις δὲν ἐκώλυον τὸ τοιοῦτον ἀποτελεσμα. Ὅθεν, ἂν ὁ λόγος δι' ὃν δὲν ἐπῆλθε βλάβη ἦναι μικρὰ δόσις τοῦ δηλητηρίου, πρέπει νὰ ἐπιβάλλωνται μετρίωτεροι ποιναί.

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΡΙΤΗ

Ἀδικήματα προσβάλλοντα τὸ δικαίωμα τοῦ πολιτοῦ πρὸς ἐλευθερίαν τοῦ σώματός του διάθεσιν.

§. 251.

Ὁ ἄνθρωπος ἔχει μετὰ τοῦ δικαίωματος ἐπὶ τοῦ σώματός του ἐν γένει, καὶ τὸ δικαίωμα τῆς ἐλευθέρας διάθεσεως αὐτοῦ τούτου. Ἐπομένως ὅστις αὐτογνωμόνως ἀφαιρεῖ ἢ περιορίζει τὸ δικαίωμα τούτου τοῦ ἄλλου πρὸς ἐλευθερίαν ἑαυτοῦ διάθεσιν, καθίσταται ἔνοχος προσβολῆς δικαίωματος. Τρεῖς δὲ τοῦ τοιοῦτου δικαίωματος προσβολαί, ἢ ἀρπαγὴ, ἢ ἀπαγωγὴ καὶ ὁ βιασμός, θεωροῦνται ὑπὸ τῶν νόμων ὡς ἀδικήματα.

Σημ. τοῦ ἐιδ. Δικαίως παραπονεῖται ὁ Rosshiltz Gesch. des Strafr. II. σελ. 117—123., ὅτι δι' ἔλλειψιν ἱστορικῶν βάσεων συγγέονται αὐθαιρέτως διάφοροι ἀξιοποῖνοι πράξεις, κατατασσόμεναι εἰς τὰ κατὰ τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας ἀδικήματα, καὶ ὅτι πλάττονται ὀρισμοὶ ἀδικημάτων ἀνυποστήρικτοι. Πρὸ πάντων λυπηρὰ εἶναι ἡ παραμέλησις τῆς ἐπόψεως τοῦ *crimen vis*. Μεταξὺ τῶν κατὰ τῆς ἐλευθερίας ἀδικημάτων περιλαμβάνονται ἰδίως κατὰ τὴν νεωτέραν ἐποχὴν: 1) Τὸ ἀδίκημα τῆς παρανόμου καταναγκά-

1) ασεως 2) ἡ παράνομος κατακράτησις, 3) ἡ ἀρπαγή. Ὅτι δὲ
 ἡ ἀπαγωγή καὶ ὁ βιασμός δὲν ἀνήκουσιν ἐνταῦθα, θέλει
 30 ἀποδειχθῆ κατωτέρω. Α) Τὸ λεγόμενον ἀδίκημα τῆς κατα-
 ναγκάσεως, ἥτοι ἡ κατ' ἄλλου γενομένη χρῆσις βίας, διὰ
 ν' ἀναγκασθῆ οὗτος παρὰ τὴν θέλησίν του εἰς τινα πράξιν
 (Tittmann Handh I. σελ. 382), δὲν ἀποτελεῖ ἴδιον ἀδί-
 κημα, ἀλλ' αἱ ἀληθῶς ἀξιόποιστοι περιπτώσεις δύνανται νὰ
 ὑπαχθῶσιν εὐκόλως εἰς ἄλλους ποινικοὺς νόμους· ἐπικρατεῖ
 δ' ἐνταῦθα ἡ ἐπιφύσις τῆς injuria ἢ τοῦ crimen vis· ὅρα
 40 περὶ τούτου κατωτέρω ἐπὶ τοῦ crimen vis. Β) Ἡ παράνο-
 μος κατακράτησις πρέπει κατὰ τὸ κοινὸν γερμ. δίκαιον νὰ
 ὑπαχθῆ εἰς τὸ crimen vis. Ἡ ἄλλως τε ἀσχολίαστος (nicht
 glossirte), L. 2. Cod. de priv. carcer. ἀφορᾷ μόνον τὴν
 ἀνευ δικαιώματος σύστασιν ἰδιωτικῶν φυλακῶν. Poggi elem
 50 jurisprud. crimin. lib II. cap. 18 Ὅτι δὲ κατὰ τὴν νο-
 μολογίαν ἡ παράνομος κατακράτησις ἐθεωρεῖτο ἀπ' ἀρχῆς
 ὡς ἰδιαίτερον ἀδίκημα, ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ Reichsabs-
 chied v. 1512. Tit. IV. §. 6. ὅρα προτέτι Heffler Lehrb.
 60 σελ. 308. Ἀλλὰ ὁ νόμος οὗτος (Reichsabschied) οὐδεμίαν
 ἔχει τὴν σήμερον ἰσχύν, διότι ἀνκρέσσεται εἰς ἰδιαίτερον
 εἶδος προσβολῶν (κατὰ τὸ ἀρχαῖον Fehderecht) Rosshirt II.
 70 σελ. 120. Δύναται δὲ τὸ ἀδίκημα τοῦτο νὰ θεωρηθῆ κατὰ
 τὰς περιστάσεις ὡς δημόσιον ἀδίκημα, ἢ ὡς ἐξέβρισις, ἢ ὡς
 παράβασις τῶν περὶ τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν καθηκόντων.
 80 Περὶ τῆς ἀρπαγῆς ὅρα τὸν ἐπόμενον §.

ΥΠΟΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΠΡΩΤΗ.

Ἀρπαγή—Plagium.

G. E. Deyling Diss. ad L. Fabiam de plagiaris. Lips.
 1745.

Leyser Spec. 624.
 Tittmann Beiträge zu der Lehre von dem Verbrechen
 gegen die Freiheit etc. Meissen 1806.

§. 252.

ΑΡΠΑΓΗ (Plagium) (α) λέγεται ἡ παράνομος κατάλη-
 ψις ἀνθρώπου (β· πρὸς αὐθαίρετον διάθεσιν αὐτοῦ ἐφ' οἰοδή-
 ποτε σκοπῷ· καθ' ὅσον ἡ τοιαύτη πράξις δὲν ἀποτελεῖ ἴδιον
 ἄλλο ἀδίκημα (γ).

(α) Ἰουστινιανὸς νομικὴ πηγὴ ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν εἶναι μόνον ἡ Lex Fabia
 de plagiaris (Dig. XLVIII. 15. Cod. IX. 20.), ἀλλὰ καὶ τὸ Reichsab-
 schied vom J. 1512. IV. § 6., ὅπερ πρὸς τοὺς ἄλλοις κηρύττει ἀξιοποινί-
 κητα, εὖστις συλαμιβάνει λαθραίως ἄλλον, τὸν ἀπάγει καὶ ἢ τὸν κρατεῖ
 κρυφίως εἰς τὴν φυλακὴν του, ἢ τὸν πωλεῖ ἢ τὸν παραδίδει εἰς ἄλλον, ἢ
 δημοσίως καὶ τοῦδε συνενόχους αὐτοῦ (Zuschieber und Enthalter) τοῦδε ὑπο-
 βάλει δὲ ἄλλους εἰς ποινικὴν καταδίωξιν καὶ κανονίζει, ἐν τῷ μνημονευ-
 θέντι §. 6. κ. ἐπ., τοὺς τύπους, καθ' οὓς πρέπει νὰ γίνῃται ἡ καταδίωξις
 αὐτῶν, ὡς καὶ ἡ τῶν φονέων, τῶν ἀνακεταῶν καὶ τῶν ἐμπρηστῶν. Ταῦτα
 πάντα ἐπιπλαμιβάνονται κατὰ μίγα μέρος αὐτολεξεί εἰς Landfrieden v. J.
 1521. Tit. VII. § 8. ff. ὅθεν δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὑπὸ τὴν Ῥωμαϊκὴν
 μόνον ἐποψὴν ἡ ἀρπαγὴ, ὡς διατείνεται ὁ Martin Lehrbuch § 126.

(β) Διὰ κλοπῆς δούλων κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ δικαίου δὲν δύναται
 πλέον νὰ πραγθῇ plagium, ὡς μὴ ὑπάρχοντος τοῦ ἀντικειμένου· ἀλλὰ τὸ
 ἀδίκημα τοῦτο δύναται νὰ πραγθῇ κατὰ γερμανικῶν δούλων (Leibeigene)
 ἢ κατ' ἐλευθέρων ἀνθρώπων.

(γ) π. χ. ἀπαγωγὴν.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Τὰ κατὰ τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας ἀδικήματα
 κατετάσσοντο παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις ὑπὸ τὸ Crimen vis, ἢ
 ὑπὸ τὸ furtum, ἢ ὑπὸ τὴν lex Fabia de plagiaris. L. 6.
 D. ad leg. Fabiam. Τὸ plagium συνεδέετο ἀπλῶς μετὴν
 ἐν Ῥώμῃ ἐπικρατοῦσαν δουλείαν καὶ ἐσκοπεῖ τὴν τιμωρίαν
 τῶν ὡς πρὸς τὴν ἐλευθερίαν δολίων μηχανορραφῶν. Ross-
 hirt Gesch. II. σελ. 118 Abegg Lehrb. σελ. 368. ἢ Lex Fabia
 de plagiaris, περιεῖχε δύο μέρη· 1) διατάξεις περὶ τῆς περι-

πτώσεως τῆς δολίας εξαπατήσεως ξένου δούλου ἢ τῆς ἀποκρύψεως δούλου ἀπὸ τοῦ κυρίου αὐτοῦ· 2) διατάξεις περὶ τῆς δολίας μεταθέσεως ἐλευθέρου ἀνθρώπου (ἢ καὶ ἀπελευθέρου) εἰς ἀνελεύθερον κατάστασιν *Pauli rec. sent. V. tit. 30. Cod. Theodos IX. 18.* καὶ περὶ τοῦτου ἰδίως *Gothofred ad Cod. Theod. l. c. Poggi element. jur. crim. lib. III. cap. 12. pag. 112.* ὅθεν δὲν δυνάμεθα νὰ ἐξαγάγωμεν πρακτικὸν συμπέρασμα ἐκ τοῦ ἀχρήστου πλέον παρ' ἡμῶν ῥωμαϊκοῦ *plagium*. Ἐκ τῆς *L. ult. Cod. de plagiaris (Cod. Theod. IX. 18. Rosshirt II. σελ. 124. σημ.)* ἐξάγεται, ὅτι ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων ἐτιμωρεῖτο καὶ ἡ κλοπὴ ξένων τέκνων ἐν γένει ὡς *plagium*· ἡ δὲ διάταξις αὕτη εἶναι καὶ σήμερον ἔτι ἐφαρμοστέα. Τὴν αὐτὴν γνώμην εἶχον καὶ τὸ κανονικὸν δίκαιον (*cap. I. X. de furtis*) καὶ οἱ Ἴταλοι πρακτικοὶ *Rosshirt II. σελ. 120* Ἐκ τοῦ *Reichsabschied*, τοῦ ἀναιρεμένου ὑπὸ τοῦ Φάιερβαχ, δὲν δυνάμεθα κανὲν συμπέρασμα νὰ ἐξαγάγωμεν· ὄρα σημ. τοῦ §. 254. *Heffler Lehrb. σελ. 309.* Ὡς πρὸς τὰ σημερινὸν δίκαιον εἶναι κατάλληλον νὰ διακρίνωμεν 1) τὸ ἀδίκημα τῆς ἀρπαγῆς (τῆς σωματεμπορίας) 2) ἀπὸ τῆς κλοπῆς τῶν παιδῶν.

§. 253.

Τὸ ἀδίκημα πράττεται: Α) διὰ παρανόμου (α) καταλήψεως, ἀδιαφόρου, ἂν ἢ κατάληψις γίνηται ὑπὲρ τοῦ ἀδικούντος αὐτοῦ ἢ ὑπὲρ ἄλλου (β), καὶ, ὑπὸ τὸ πρόσχημα νομίμου ἀξιώσεως (γ) ἢ δι' ἀπλῆς ἀπάτης ἢ βίας· Β) κατὰ προσώπων αὐτοτελῶν, παρὰ τὴν θέλησιν αὐτῶν, ἢ κατὰ μὴ αὐτοτελῶν ἀνθρώπων, ἀνικάνων νὰ δηλώσωσι κατὰ νόμιμον κύρος τὴν θέλησίν των, ἄνευ τῆς συναιρέσεως ἐκείνων, ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν ὁποίων νομίμως διατελοῦσι (δ).

Γ) Σκοπός δὲ τοῦ ἀδικούντος εἶναι ἡ μετάθεσις τοῦ ἀρπαγέν-
τος εἰς οἰανδήποτε κατάστασιν ἐξαρτήσεως ἀπὸ ξένης θε.λι-
σεως (ε), εἴτε κατάστασιν δουλείας κατὰ τὴν ρωμαϊκὴν ἔν-
νοιαν (ζ), εἴτε κατάστασιν δουλείας γερμανικῆς (η), εἴτε
κατάστασιν φυλακίσεως (θ), εἴτε οἰανδήποτε ἄλλην κα-
τάστασιν ὑπηρεσίας ἢ ἐξαρτήσεως, πρὸς ἐπίτευξιν οἰου-
δήποτε σκοποῦ ἐπὶ τοῦ ἀρπαγέντος αὐτοῦ ἢ ἐπὶ τρίτου (ι)

(α) Ὅθεν ἐξαιρεῖται ἀπ' αὐτῆς ἡ κατὰ διαταγὴν τῆς ἀρχῆς φυλάξις.

(β) Κατὰ τὸν μνημονευθέντα νόμον: Reichsabschied, «*fahet oder für einen andern fahet*».

(γ) L. 4. D. de L. Fabia de plag.

(δ) L. 16. C. eod.

(ε) Τὴν τριᾶσθην ἔκτασιν τοῦ διδομένου ὀρισμοῦ δικαιολογεῖ τὸ σαφὲς κείμενον τοῦ προαναφερθέντος νόμου (R. A.), τοῦ ἠποίου ὁ συντάκτης εἶχε προφανῶς ὑπ' ὄψιν καὶ τοὺς ρωμαϊκοὺς νόμους.

(ζ) Ὡς ἀναφέρεται βητῶς εἰς τὸ βῶμ. δίκαιον.

(η) Σωματεμπορία εἰς τὴν Ἀμερικὴν.

(θ) Κατὰ τὸν ἐν τῇ σημ. α. τοῦ προηγουμένου §. σημειωθέντα R. A. «*in seinem Gefängniß heimlich enthält. andern übergibt oder in andere Hände fahet*». L. 6. § 2. D. h. i. *Lege Fabia cavetur: ut liber qui hominem ingenuum vel libertinum invitum celaverit, invinctum habuerit etc.*

Ἡ βία κατεκράτησις ἀνθρώπου πρὸς σκοπὸν ἄλλον ἢ τὸν τῆς κατοχῆς αὐ-
τοῦ ὡς δούλου, ἀνάγεται, κατὰ τὸ Ῥωμαϊκὸν δίκαιον, εἰς τὸ *crimen vis pu-
blicae*. L. 5. pr. L. 8. D. ad L. Jul. de vi publ.

(ι) Ὅθεν ἔνοχοι τοῦ προκειμένου ἀδικήματος καθίστανται π. χ., ἀγύρται καὶ ἐ-
παίται, οἵτινες κλέπτουσι παῖδας, διὰ νὰ τοὺς μεταχειρίζωνται εἰς τὰς τέ-
χνας των ἢ διὰ νὰ ἀπαιτῶσι μετ' αὐτῶν, ληστὰί, οἵτινες ἀπάγουσιν ἀν-
θρώπους διὰ νὰ ἐπιτύχωσι λότρῃ ἢ κλέπτουσι τέχνα ἀριστικῶν διὰ νὰ τὰ
παρῶσωσιν εἰς ὀρθοδόξων ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα. Περὶ τοῦ *plagium
militare* λεγομένου πραγματεύεται: S. A. Morelin com. de plagio mi-
litari 1728. J. H. Jekstad de illicitis militum conquestionibus in
territorio alieno eorumque poenis. Wirceb. 1738. (in opusc. T. I.
346.)

Σημ. I. τοῦ ἐκδ. Ὑπάρχει διαφωνία, εἰὰν τὸ ἀδικήμα τῆς ἀρ-
παγῆς συνίσταται εἰς μόνην τὴν εἰς κατάστασιν δουλείας
μετάθεσιν τοῦ ἀνθρώπου (ὡς διατείνεται π. χ. ὁ *Martin
Lehrbuch* §. 126.), ἢ ἂν πρέπη, κατὰ τὴν ὀρθοτέραν γνώ-

μην καὶ συμφώνως μετὰ τὴν ἀρχαιοτέραν νομολογίαν (*Clarus* qu. 68. nr. 31.), νὰ δοθῇ εἰς αὐτὸ ἡ καὶ παρὰ τοῦ Φάουερ-
 438 βαχ ἐκτεθεισα γενικωτέρα ἔννοια. *Wächter* II. σελ. 41.
Hoffter Lehrb. σελ. 511. *Bauer Lehub.* §. 197. Ἐν-
 532 ταῦθα ἀνάγεται κατὰ τὴν ὀρθοτέραν γνώμην ἡ παράνομος
 533 πράξις, δι' ἧς στερούμενός τις τῆς προσωπικῆς του ἐλευ-
 500 θερίας τίθεται εἰς κατάστασιν διαρκοῦς ἐξαρτήσεως ἀπὸ
 501 ξένης ἐξουσίας, ἢ φέρεται εἰς μακρυνὰς χώρας καὶ ἐκεῖ ἀ-
 502 φίνεται εἰς τὴν διάκρισιν τῆς τύχης του. Ἐνταῦθα δὲ ἀνήκει
 503 καὶ ἡ πώλησις εἰς ξένην στρατιωτικὴν ἢ ναυτικὴν ὑπηρεσίαν.
 504 ὅρα προσέτι *Graba Theorie und Praxis des Criminal-*
rechts. σελ. 438.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ἡ κλοπὴ παίδων εἶναι ἀξία ἰδιαζούσης προ-
 σοχῆς. Ἐἰς πρὸς αὐτὴν δὲν παρατηρεῖται μόνον ἡ μετὰθεσις
 τῶν παίδων εἰς κατάστασιν ἐξαρτήσεως, ὡς ἐπὶ τῆς ἀρπα-
 γῆς, ἀλλὰ προστίθενται προσέτι ὡς ἐπιβλαπτικαὶ περιστά-
 510 σεις ἡ προσβολὴ τῶν δικαιωμάτων τῶν γονέων, ἡ δεινότης
 511 τῶν ἐκ τῆς τελέσεως τοῦ ἀδικήματος προξενουμένων εἰς
 512 αὐτοὺς παθημάτων καὶ ἡ διακινδύνευσις τῆς οἰκογενειακῆς
 513 τάξεως τῶν παίδων ὅρα ἀξιοσημειώτους περιπτώσεις εἰς
Hohnhorst Jahrbücher des badischen Obergerichts I.
 σελ. 101. *Hitzig Zeitschr.* II 20. σελ. 247. καὶ περὶ
 514 πτωσίν τινα πωλήσεως εἰς γόητας, τὴν ὁποίαν ἀναφέρει ὁ
 515 *Graba Theorie und Praxis des deutschen Criminalr.*
 σελ. 411.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Τὸ ἀδίκημα τῆς ἀπαγῆς ὑπάγεται κατὰ τὸν
 αὐστριακὸν ποιν. νόμον, ἀρθ. 75, εἰς τὰς δημοσίας βιασο-
 516 πραγίας καὶ πράττεται παρὰ παντός, ὅστις ἄνευ γνώσεως καὶ
 517 συναινέσεως τῆς ἀρχῆς συλλαμβάνει τινὰ διὰ τῆς δολιότητος
 518 ἢ διὰ τῆς βίας ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ τὸν παραδώσῃ ἄκοντα εἰς
 519 ξένην ἐξουσίαν. Ἡ ποινὴ συνίσταται, κατὰ τὸ ἀρθ.

76, εἰς κάρθειρξιν 5-10 καὶ μέχρις 20 ἐτῶν, εἰάν ὁ παθὼν ἐξετέθη εἰς κίνδυνον ζωῆς ἢ ἀνακτήσεως τῆς ἐλευθερίας. Κατὰ τὸ πρῶσικόν δίκαιον §. 1087, ἀρπαγὴ ὑπάρχει, εἰάν τις συλλάβῃ ἄλλον, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ προσπορισθῇ ὠφελείας ἐκ τῆς ἀπομακρύνσεως αὐτοῦ ἢ τοῦ νὰ προξενήσῃ εἰς αὐτὸν ἢ τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ δυσαρρεσκείας διὰ προλαβούσας προσβολάς. Ἡ ἐπιβλητέα ποινὴ εἶναι φυλάκισις μέχρις οὗ ὁ κλλος ἀνακτήσῃ τὴν ἐλευθερίαν του· εἰάν τὴν ἀνακτήσῃ 3—10 ἔτη· εἰάν δὲν ἦναι ἐλπὶς ἀνακτήσεως τῆς ἐλευθερίας, κάρθειρξιν ἕως καὶ διὰ βίου. Ὁ ἀγγλικὸς ποινικὸς νόμος δὲν ἀναφέρει ἴδιον ἀδίκημα ἀρπαγῆς, ἀλλὰ θεωρεῖ τὴν προκειμένην περίπτωσιν ὡς ἀποτελοῦσαν παράνομον κατακράτησιν (ἄρθρ. 344) ἢ *enlèvement de mineurs* (ἄρθρ. 354.)· τὸ τελευταῖον, εἰάν τις διὰ τῆς βίας ἢ διὰ δολιότητος ἀπάγῃ, ἀποσύρῃ, ἢ ἀποκρύπτῃ ἀνήλικον ἀπὸ τοῦ τόπου ὅπου διετέλει οὗτος ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν ἢ διεύθυνσιν τῶν ἐπιμελητῶν του (ποινὴ ἐπιβάλλεται ἢ τῆς εἰρκτῆς). Τὰ ἄρθρ. 114 καὶ ἐπιπραγματεύονται περὶ τῶν κατὰ τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας ἀδικημάτων τῶν πραττομένων ὑπὸ δημοσίων ὑπαλλήλων, τὸ δὲ ἄρθρ. 341. περὶ τῆς *arrestation* ἢ *sequestration illégale*. Κατὰ τὸν βαυαρικὸν νόμον, ἄρθρ. 497, ἔνοχος ἀρπαγῆς εἶναι ὅστις βιαίως ἢ δολίως συλλαμβάνει τινὰ ἄκοντα, δια νὰ τὸν φέρῃ μεθ' ἑαυτοῦ ἢ δι' ἄλλου ἐκτὸς τῶν ὁρίων τοῦ κράτους, ἢ ὅστις ἀπάγει τινὰ ἔχοντα ἡλικίαν νεωτέραν τῶν 16 ἐτῶν ἐκόντα, ἀλλὰ χωρὶς τῆς συναιεσίσεως τῶν γονέων του, τιμωρούμενος μὲ εἰρκτὴν 4—8 ἐτῶν (ἄρθρ. 198. 199.)· εἰάν δὲ ὁ ἀρπαγεὶς ὑποβληθῇ εἰς ξένην στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν κατὰ ξηρὰν ἢ κατὰ θάλασσαν, μὲ εἰρκτὴν 8—12 ἐτῶν· καὶ εἰάν φερθῇ ὡς δοῦλος εἰς ἀπομακρυσμένους τόπους, μὲ βερσίαν εἰρκτῆν ἐπὶ ἄριστον χρόνον. Παραπλήσιοι τούτων εἶναι αἱ διατάξεις τῶν ποινικῶν νόμων τῆς Ζυρίχης, ἄρθρ. 474, καὶ τῆς Λουκέρνης,

ἄρθρ. 208. Κατὰ τὸν σαξωνικὸν νόμον, ἄρθρ. 145, ἔνοχος ἄρπαγῆς εἶναι ὅστις ἄνευ δικαιώματος συλλαμβάνει τινὰ βιαίως ἢ δολίως, ἢ πρὸ τοῦ 14 ἔτους τῆς ἡλικίας του ἐκόντα, ἀλλὰ χωρὶς τῆς συναίνεσως τῶν γονέων ἢ τῶν ἐπιμελητῶν αὐτοῦ, διὰ νὰ τὸν ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τῆς προστασίας τῆς κυβερνήσεως ἢ ἐκείνων, ὑπὸ τὴν νόμιμον ἐξουσίαν τῶν ὁποίων διατελεῖ. Τιμωρεῖται δὲ ὁ ἔνοχος, εἰς μὲν τὰς ἐλαφροτέρας περιπτώσεις, μὲ εἰρκτὴν 1—6, εἰς δὲ τὰς δευνοτέρας, ἐὰν σκοπεύῃ τὴν δουλείαν τοῦ ἄρπαγέντου, μὲ βαρεῖαν εἰρκτὴν 10—15 ἐτῶν. Ὁ βυρτεμβουργικὸς νόμος, ἄρθρ. 274, παραδέχεται τὸν ὑπὸ τοῦ σαξωνικοῦ νόμου διδόμενον ὀρισμὸν μὲ μόνον τὴν διαφορὰν, ὅτι τὸ ἀδίκημα δύναται κατ' αὐτὸν νὰ πράχθῃ καὶ ἐναντίον ἐκόντων παίδων ἡλικίας νεωτέρως τῶν 16 ἐτῶν.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Μεταξὺ τῶν ἀδικημάτων, τῶν ὁποίων ἡ τιμωρία σκοπὸν ἔχει τὴν προστασίαν τῶν παίδων ἢ ἄλλων ὡς ἐκ τῆς ἡλικίας αὐτῶν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς κυβερνήσεως διατελούντων προσώπων, ὁ αὐστριακὸς νόμος, ἄρθρ. 80. ἐξαιρεῖ (ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς ἀπαγωγῆς) τὴν περίπτωσηί, καθ' ἣν ἀπάγει τις βιαίως ἢ δολίως παιδας ἀπὸ τῆς ἐξουσίας τῶν γονέων ἢ ἐπιμελητῶν αὐτῶν. Ἐὰν τὸ ἀπαχθὲν πρόσωπον ᾖναι ἄνηθον, ἐπιβάλλεται εἰς τὸν ἔνοχον κάθειρξις 5—10 ἐτῶν, ἐὰν δὲ ᾖναι ἔφησον καὶ συνήνεσεν εἰς τὴν πράξιν, 6 μηνῶν ἕως 1 ἔτους. *Jenull Zeitschr für oesterreich. Rechtsgelehrs.* 1828. σελ. 23. 1839. σελ. 52. Κατὰ τὸ πρῶσιον δίκαιον, §. 1073, ὅστις ἄρπάζει παιδας ἀπὸ τῶν γονέων διὰ νὰ τοὺς ἀναθρέψῃ εἰς ἄλλην θρησκείαν, καθιέργεται μέχρι οὗ τοὺς ἀποδώσῃ ἐὰν δὲ προκίψῃ βλάβη, τιμωρεῖται μὲ βαρεῖαν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 2 ἐτῶν. Κατὰ τὸν §. 1088. ὅσοι ἄνευ δικαιώματος συναθροίζουσι παιδας, καὶ οἱ ἐπαίται, οἱ κλέπτοντες παιδας διὰ νὰ τοὺς μεταχειρίζωνται ὡς μέσον πρὸς ἐπαιτείαν, ὑπαβάλλονται εἰς τὴν ποινὴν

τῆς ἀρπαγῆς. Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος, 354, ἀθρ. ἀναφέρει τὴν προκειμένην πράξιν μόνον ἐπὶ τῆς ἀρπαγῆς ἀηλλίκων (*enlèvement des mineurs*) (ὄρα τὴν σημ. 3.). Ὁ βουαρικὸς νόμος δὲν διακρίνει ἰδίως τὴν περίπτωσιν, περὶ ἧς πρόκειται. Περὶ τοῦ πρῶσ. δικαίου ὄρα προσέτι *Temme Handb. des preuss. Criminalr.* σελ. 255. ὄρα καὶ περὶ πτωσὶν τινὰ εἰς *Hilzig Zeitschr.* II. 20. σελ. 247. Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἀθρ. 145, ὑπάγει τὸ προκειμένον ἀδίκημα εἰς τὴν ἀρπαγὴν, ἐξαιρεῖ δὲ ἐν τῷ ἀθρ. 146. τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν γονεῖς, ἐπίτροποι ἢ κηδεμόνες, παιδαγωγοὶ παίδων ἐχόντων νεωτέραν τῶν 14 ἐτῶν ἡλικίαν δίδουσι τὰ τέκνα των εἰς ἐξωτερικὴν στρατιωτικὴν ἢ ναυτικὴν ὑπηρεσίαν, ἢ εἰς γοήτας, ἐπαίτας κτλ. Ἡ ἐπιβλητέα ποινὴ εἶναι διάφορος, καθ' ὅσον ἡ πράξις ἐτελέσθη ἐξ ἰδιοτελείας ἢ ὄχι. Τὸ ἀθρ. 147 ἀπειλεῖ ποινὴν (1—2 ἐτῶν) κατ' ἐκείνου, ὅστις ἀφαιρεῖ ἀπὸ τῆς ἐξουσίας τῶν γονέων ἢ ἐπιμελητῶν αὐτῶν παιδὰς ἔχοντας ἡλικίαν κατωτέρω τῶν 14 ἐτῶν, ἐπὶ σκοπῷ προσπλυτισμοῦ εἰς ἄλλην θρησκείαν, ἢ ἐπὶ σκοπῷ παρεμποδίσεως ῥητῆς τινος θρησκευτικῆς ἀνατροφῆς. Ὁ βυρτεμβουργικὸς νόμος, §. 274, ὑπάγει τὸ ἀδίκημα ἐν γένει εἰς τὴν ἀρπαγὴν καὶ ἀναφέρει μόνην τὴν περίπτωσιν ἀρπαγῆς παίδων νεωτέρων τῶν 14 ἐτῶν ὑπὸ ἀγυρτῶν, ἐπακτῶν. γοήτων, τιμωρῶν αὐτῶν μὲ βρεῖαν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 15 ἐτῶν.

Σημ. 5. τοῦ ἐκδ. Τὸ ἀδίκημα τῆς παρανόμου κατακρατήσεως κατατάσσεται ὑπὸ τοῦ αὐστριακοῦ νόμου, ἀθρ. 78. 79, ἐπίσης ὑπὸ τὰς δημοσίας βικαιοπραγίας καὶ πράττεται ὑπὸ ἐκείνου, ὅστις αὐτογνομῶς κρατεῖ τινὰ κατὰ κλειστον ἢ τοῦ ἐμποδίζει τὴν χρῆσιν τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας, ἐνθὸς κατὰ νόμον δὲν ἔχει ἐπ' αὐτοῦ καμμίαν ἐξουσίαν, ἀλλ' ἀπλῶς ἀφορμὴν τοῦ νὰ τὸν θεωρῇ ὡς κακοῦργον ἢ ὡς ἀνθρωπὸν ἐπικίδνον· ἢ ὑπ' ἐκείνου, ὅστις ἐπίτηδες παραλείπει τὴν

περί τούτου καταμήνουσιν εἰς τὴν ἀρχήν. Ὁ ἔνοχος τιμω-
 ρεῖται μὲ φυλάκισιν 6 μηνῶν ἕως 1 ἔτους· ἐὰν δὲ ἡ στέρησις
 τῆς ἐλευθερίας διήρκεσεν ὑπὲρ τὰς 3 ἡμέρας ἢ ἂν ὁ κατα-
 κρατηθεὶς ὑπέφερε καὶ ζημίαν, μὲ εἰρηκτὴν 1—5 ἐτῶν. Τὸ
 πρῶσικόν δίκαιον (εἰς τὸ κεφάλαιον περὶ προσβολῶν κατὰ
 τῆς ἐλευθερίας §. 1077.) ἀπειλεῖ κατ' ἐκείνου, ὅστις (ἐκτὸς
 τῶν περιπτώσεων τοῦ κατὰ τὸν §. 1074 θεμιτοῦ σωφρο-
 νισμοῦ καὶ τῆς κατὰ τὸν § 1075 κατακρατήσεως ἐπαϊτῶν,
 ἀγυρτῶν καὶ ἄλλων ἐπικινδύνων προσώπων) κατακρατεῖ
 βιαίως ἢ καθίργκει τινὰ ἔχοντα σώας τὰς φρένας, φυλάκισιν
 14 ἡμερῶν ἕως 6 μηνῶν, καὶ ἐὰν ἡ στέρησις τῆς ἐλευ-
 θερίας διήρκεσεν ὑπὲρ τὰς 3 ἡμέρας, ἐνὸς ἕως 2 ἐτῶν (§.
 1081.). Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος, ἄρθρ. 341, ἀπειλεῖ
 τὴν ποινήν τῶν δεσμῶν κατ' ἐκείνου, ὅστις ἔνευ δικαιομά-
 τος (περὶ τοῦ προκειμένου ἀδικήματος, πραττομένου ὑπὸ
 δημοσίων ὑπαλλήλων, ὅρα τὸ ἄρθρ. 114 τοῦ γαλλ. νόμου)
 γίνεται παραίτιος τῆς φυλακίσεως, κατακρατήσεως ἢ ἀ-
 πείρξεως ἄλλου τινός. Ἐὰν ἡ στέρησις τῆς ἐλευθερίας διαρ-
 κέσῃ ὑπὲρ τὸν μῆνα, ἐπιβάλλονται δεσμὰ διὰ βίου· ἐὰν δὲ
 ὁ πράξας ἀποδώσῃ εἰς τὸν παθόντα τὴν ἐλευθερίαν πρὸ τῆς
 10 ἡμέρας, φυλάκισις 1—5 ἐτῶν (ἄρθρ. 343.). Τὸ ἄρθρ.
 344. ἀναφέρει τὰς ἐπιβαρυντικὰς περιστάσεις. Ὁ βαυαρικὸς
 νόμος, ἄρθρ. 192, τιμωρεῖ τὴν παράνομον κατακρατήσιν
 ὡς κακούργημα, ἐὰν ἡ στέρησις τῆς ἐλευθερίας διαρκέσῃ
 24 ὥρας, μὲ ἀπλῆν εἰρηκτὴν 1 ἔτους, αὐξανομένην κατὰ λόγον
 τῆς μεγαλειτέρας διαρκείας τῆς κατακρατήσεως· ὡς πλημ-
 μέλημα δὲ (ἄρθρ. 371.), ἐὰν ἡ στέρησις τῆς ἐλευθερίας διαρ-
 κέσῃ ἑλιγώτερον τῶν 24 ὥρων, μὲ φυλάκισιν 1 μηνός
 ἕως 1 ἔτους. Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἄρθρ. 155, τιμωρεῖ τὴν
 παράνομον κατακρατήσιν μὲ φυλάκισιν τριῶν εβδομαδάων
 μέχρις ἀπλῆς εἰρηκτῆς 6 ἐτῶν. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος,
 ἄρθρ. 275, 276, ἀπειλεῖ φυλάκισιν τὸ πολὺ 3 ἐτῶν, ἐὰν

ἢ στέρησις τῆς ἐλευθερίας δὲν διήρκεσεν ὑπὲρ τὰς 30 ἡμέρας, ἀπλὴν εἰρκτὴν τὸ πολὺ ἐ ἐτῶν, εἰὰν διήρκεσεν ὑπὲρ τὰς 30 ἡμέρας, ἀλλ' οὐχὶ ὀλόκληρον ἔτος, καὶ βαρεῖαν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 8 ἐτῶν, εἰὰν διήρκεσεν ὑπὲρ τὸ ἔτος.

§. 254.

Ἡ ἐπιβλητέα ποινὴ εἶναι Α) ὠρισμένη διὰ μόνην τὴν περίπτωσιν τῆς ἀρπαγῆς ἐλευθέρων ἀνθρώπων πρὸς διαθέσειν αὐτῶν ὡς *dob. law* — θάνατος (α). Β) Εἰς τὰς λοιπὰς περιπτώσεις τῆς ἀρπαγῆς, καίτοι ἀποστελούσας κατὰ τὸ γερμανικὸν δίκαιον ἀδικήματα, ἐπιβάλλεται, ἀσθαίρειος ποινὴ (β), συνισταμένη, ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ καὶ τῆς διαρκείας τῆς ἀποστερήσεως τῆς ἐλευθερίας, καὶ ἀναλόγως τῶν κινδύνων καὶ τῶν ζημιῶν, εἰς ἃς ὁ ἀρπαγεὶς ἐξετέθη ὡς ἐκ τοῦ εἴδους ἢ ὡς ἐκ τοῦ σκοποῦ τῆς ἀποστερήσεως τῆς ἐλευθερίας του, εἰς πολυετή, κατὰ τὰς περιστάσεις καὶ διὰ βίου, ἀπλὴν ἢ βαρεῖαν εἰρκτὴν.

(α) L. 7. C. h. t. L. 16. C. cod. (L. na. C. Th. h. t. καὶ Gothofred Anmerk.) c. I. X. de furt. Quistorp. Grunds. des p. R. Thl. I. §. 392. Klein poln. R. §. 200.

(β) Ὁ προαναημενουθεὶς νόμος (R. A.) προσδιορίζει μόνον τὸν τρόπον, καὶ ὅν πρέπει νὰ γίνῃται ἡ ποινικὴ καταδίωξις τῶν τοιούτων ἐνόχων, καὶ ἡ δικαιοσύνη, χωρὶς ἄναφῆρ τῶν ἐπιβλητέων ποινῶν, ἧτις προσηπτιέσθαι γινώσκῃ.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἐκ τῶν ἐν τῇ σημ. 3. τοῦ §. 253. μνημονευθέντων νέων νόμων παρατηρεῖται, ὅτι δὲν ἐπιβάλλεται πλέον ἢ ποινὴ τοῦ θανάτου. Ὁμοίως καὶ τὸ κοινὸν γερμ. δίκαιον δὲν ἐπιβάλλει τοιαύτην ποινὴν. Quistorp Grunds. §. 392 Grolman §. 255. Tittmann Handb II. σελ. 155.

ΥΠΟΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Ἀπαγωγή.

Henr. Blümmer Diss. de raptu. Lips. 1788.

Andr. Lundström Diss. de crimine raptus. Upsala 1792.

Tittmann. Beitr. zu der Lehre von dem Verbr.

gegen die Freiheit etc. Meissen 1806.

G. Hessel De crimine raptus. Wirceb. 1815.

Chotin. Diss. de crimine raptus. Gandae 1825.

§. 255.

Τὸ ἀδίκημα τῆς ΑΠΑΓΩΓΗΣ (crimen raptus) ὑπάρχει, ὅταν ἀφ'ἑρῆ συλαμβάνη παραδόμως θήλυ, ἀπομακρύνων αὐτὴ ἀπὸ τοῦ τόπου τῆς διατριβῆς αὐτοῦ, ἐπὶ σκοπῷ συνουσίας (a).

(a) L. nn. C. de raptu virg. l. 54 Cod. de episc. et cler. Nov. 148. 150. C. C. C. Art. 118.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ἡ ὑπὸ τοῦ συγγραφέως καὶ πολλῶν ἐκ τῶν νεωτέρων νομοθεσιῶν παραδεκτὴ γενομένη γνώμη, κατὰ τὴν ἀποίαν ἡ ἀπαγωγή ἀνήκει εἰς τὰ κατὰ τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας ἀδικήματα ἀντιθαίνει εἰς τὴν ἀξιοπρεπῆ γνώμην τῆς Π. Δ. Κ. ἀρθρ. 118., ἥτις θεωρεῖ τὸν βιασμόν καὶ τὴν ἀπαγωγὴν ὡς δύο συγγενῆ πρὸς ἄλληλα ἀδικήματα, καὶ ἐξαιρεῖ τὴν ἐκ τῆς μεταθέσεως τῆς ἀπαχθείσης εἰς ἀναγκαστικὴν κατὰστασιν προσβολὴν τῆς γυναικείας τιμῆς *Wächter Abhandl aus dem Strafrechte. Leipz. 1835. I. Bd. σελ. 59. 72.* Ὡς πρὸς εἶδη τινὰ τῆς ἀπαγωγῆς εἶναι μὲν ἡ προσβολὴ τῆς ἐξουσίας (potestas) τρίτων προσώπων ἐκ τῶν λόγων τοῦ ἀξιοπέινου, ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα διὰ τοῦτο νὰ παραδεχθῶμεν ὡς πρωτίστην τὴν τοιαύτην τῆς ἀπαγωγῆς ἔποψιν, ὡς διατεί-

νονται: *Hepp Versuchen über Strafrecht* σελ. 67. και *Neues Archiv des Criminalrechts* XIV. σελ. 469. 'Ο *Heffler Lehrb.* σελ. 485 κατατάσσει τὸ ἀδίκημα τῆς ἀπαγωγῆς μεταξύ τῶν προσβολῶν τῶν ὡς πρὸς τὴν ἐξωτερικὴν ἠθικὴν νομίμων ἀπαιτήσεων τοῦ πολίτου. Ἐπὶ τῆς ἀπαγωγῆς πρέπει νὰ διακρίνωμεν· 1) τὸ ἀδίκημα, τὸ πραττόμενον κατὰ ἐνθλίκου ἀγάμου γυναικὸς, 2) τὸ κατὰ ἐγγάμου γυναικὸς πραττόμενον, 3) τὴν ἀπαγωγὴν κόρης ἀνθλίκου. Ἐὰν τὸ ἀδίκημαπραχθῇ χωρὶς τῆς συναίνεσεως τῆς ἀπαγομένης ἢ συναίνεσει μὲν αὐτῆς, ἀλλὰ παρὰ τὴν θέλησιν ἐκείνων, ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν ὁποίων διατελεῖ, ὑπάρχει κατὰ μὲν τὴν πρώτην περίπτωσιν προσβολὴ τῆς γυκαικειᾶς τιμῆς διὰ τῆς μεταθέσεως τῆς ἀπαχθείσης εἰς κατάστασιν ἀνάγκης, ἐὰν δὲ ἡ ἀπαχθείσα διετέλει ὑπὸ ζήτην ἐξουσίαν, προσέτι και προσβολὴ τῶν δικαιωμάτων τρίτων προσώπων· ἀλλ' εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ ἀπαχθείσα συνήνεσεν εἰς τὴν πράξιν, επικρατεῖ πρὸ πάντων ἡ ἔποψις τῆς προσβολῆς τῶν δικαιωμάτων τρίτων προσώπων. Γενικὴ ἄλλη ἔποψις τοῦ ἀδικήματός εἶναι και ἡ ἔποψις τῆς προσβολῆς τῆς οἰκογενειακῆς τάξεως δι' ἀκολασίας.

σημ. 2. τοῦ ἐκδ. περὶ τῶν πηγῶν: Εἰς τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον ἡ ἀπαγωγὴ κτετάσσετο κατ' ἀρχάς ὑπὸ τὸ *crimen vis* ἢ ἀνετίθετο εἰς τὸ *judicium domesticum*, ἀλλ' ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων, ἐπὶ τῶν ὁποίων οἱ δημόσιοι νόμοι ἀντικατέστησαν τοσάκις τὴν οἰκιακὴν νομοθεσίαν, ἐθεωρήθη ὡς ἴδιον ἀδίκημα ἢ προσβολὴ τῆς οἰκιακῆς πειθαρχίας και τῶν δικαιωμάτων τῶν συγγενῶν, ἀπὸ τῆς ἐξουσίας τῶν ὁποίων ἀφαιρεῖται ἡ ἀπαγομένη. *Rosshirt Gesch.* III. σελ. 96. Πρ. *Wachter Abhandl.* I. σελ. 42—66. Κατὰ τὸ κανονικὸν δίκαιον ἐπέφερον ἡ μεταβληθεῖσα γνώμη περὶ τοῦ γάμου, ὅστις ἐπροστατεύετο, περιορισμὸν τινὰ εἰς τὴν ἐν-

νοϊαν τῆς ἀπαγωγῆς, καὶ δὲν θεωρεῖτο πλέον ὡς ἀπαγωγή ἢ
 γινομένη ἐπὶ σκοπῷ γάμου, ἐκτὸς μόνου ἐὰν γάμος δὲν ἐδύ-
 νατο νὰ ἔχη χώραν, αἷον ἐπὶ ἀπαγωγῆς ἐγγάμου ἢ μοναχῆς.
Rosshirt III. σελ. 98. Τὸ ἄρθρ. 118. τῆς Π. Δ. Κ. πρέπει
 νὰ ἐρμηνευθῆ ὡς ἐκ τῶν ἠπιωτέρων ἀρχῶν τοῦ κανονικοῦ δι-
 καίου (c. 3. C. XXXVI. qu. 2. c. 3. 6. X. de raptor.
Boehmer jus eccl. Prot. V. tit. 17. Wächter Abhandl.
 σελ. 67.) καὶ ἡ ἐκφρασις: *unehrlicher Neise* (κατ' ἀτιμον
 τρόπον) εἶναι πολὺ σπουδαία. *Rosshirt* σελ. 400.

Σημ. 3. τῆ ἐκδ. Κατὰ τὸν αὐστριακὸν νόμον, ἄρθρ. 80, ἀπα-
 γωγή ὑπάρχει, ἐάν τις, ἐπὶ σκοπῷ γάμου ἢ ἀκολασίας,
 ἀπαγάγῃ μὲ βίαν ἢ δόλον θηλυ ἄκον, ἢ ἐὰν μὲ δόλον ἢ βίαν
 ἀπαγάγῃ ἐγγαμον, καὶ τοὶ ἐκοῦσαν, ἀπὸ τοῦ συζύγου,
 παῖδα ἀπὸ τῶν γονέων, ὑπὸ ἐπιμέλειαν διατελοῦντα ἀπὸ
 τοῦ ἐπιτρόπου, κηδεμόνος ἢ ἄλλου ἐπιμελητοῦ· τιμωρεῖται
 μὲ κάθειρξιν 5—10 ἐτῶν ἐὰν ἀπήχθη τις ἄκουσα, καὶ 6
 μηνῶν ἕως 1 ἔτους, ἐὰν ἀπήχθη ἐρηθὸς ἐκοῦσα. ὄρα *Jenull*
 (*Zeitschr. für österreich. Rechtsgelehrsamk.* 1828.
 σελ. 4.). *Tomaschek* (αὐτόθι 1839. σελ. 39.). Τὸ πρωσ-
 σικὸν δίκαιον, §. 1095 (ὑπὸ τὰς προσβολὰς κατὰ τῆς ἐ-
 λευθερίας), ἀπειλεῖ κάθειρξιν ἐν φρουρῷ ἐπὶ 8 ἔτη καὶ
 ἐκείνου, ὅστις ἀπάγει γυναῖκα παρὰ τὴν θέλησιν αὐτῆς
 τε καὶ τοῦ πατρὸς, τοῦ ἐπιτρόπου ἢ κηδεμόνος, ἢ τοῦ συ-
 ζύγου αὐτῆς, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ τὴν ἀτιμάσῃ, καὶ ὅστις
 ἐκτελέσει τὴν τοιαύτην ἀτίμωσιν· ἄλλως δὲ βαρειαν εἰρκτὴν
 2—3 ἐτῶν ἐὰν δὲπραχθῆ καὶ βιασμὸς στερητικὴν τῆς ἐλευ-
 θερίας ποινὴν διὰ βίου. Κατὰ τὸν §. 1400. τιμωρεῖται μὲ
 φυλάκισιν 6 μηνῶν ἕως 2 ἐτῶν, ὅστις ἐπὶ σκοπῷ γάμου ἀπά-
 γει τινὰ ἐκοῦσαν, ἀλλὰ παρὰ τὴν θέλησιν ἐκείνων, τῶν ὁποίων
 ἢ συναίνεσις εἶναι νομίμως ἀναγκαίη πρὸς τὸν γάμον· ἐπι-
 θύλλεται δὲ μεγαλειότερα ἢ ἐλαφροτέρα ποινὴ, καθ' ὅσον

οἱ τελευταῖοι ἤθελον ἔχει μείζονα ἢ ἐλάσσονα λόγους πρὸς ἀπάντησιν τῆς συναινεσεως των. Οἱ §. 1101—1104. περι-
 ριζοῦσι τὸ πρὸς ἀνάγκησιν δικαίωμα. Ὁ γαλλικὸς ποιν.
 νόμος, ἀρθρ. 354, πραγματεύεται ἐν γένει (δρα ἀνωτέρω
 τὴν σημ. 3. ἐπὶ τοῦ §. 253.) περὶ τοῦ enlèvement de mi-
 neurs, καὶ ἀπειλεῖ ἐν τῷ ἀρθρ. 355 πρόσκαιρα δεσμά,
 ἐὰν ἡ ἀπαχθεῖσα ἦτο νεώτερα τῶν 16 ἐτῶν, ἐν δὲ τῷ
 ἀρθρῷ 356 τὴν αὐτὴν μὲν ποινὴν ἐὰν ἡ ἀπαχθεῖσα συνήνε-
 σεν εἰς τὴν πράξιν καὶ ὁ ἀπαχχγῶν εἶχεν ἡλικίαν ἐτῶν 21
 ἢ ἀνωτέραν, φυλάκισιν δὲ 2—5 ἐτῶν, ἐὰν ὁ ἀπαγαγὼν ἦτο
 νεώτερος τῶν ἐτῶν 21. — Κατὰ τὸν βαυαρικὸν νόμον,
 ἀρθρον 201, (ὕπὸ τὰ κατὰ τῆς ἐλευθερίας ἀδικήματα), ἀπα-
 γωγὴν πράττει, ὅστις μὲ δόλον ἢ βίαν ἐπιλαμβάνεται τινος
 προσώπου (ἐπομένως οὐχὶ μόνον θήλεος) ἄκοντος ἢ ἐκόντος
 μὲν, ἀλλὰ νεωτέρου τῶν 12 ἐτῶν, διὰ τὸ ἀτιμάσῃ δι' ἀ-
 κολασίας ἢ διὰ τὸ ἀναγκάσῃ εἰς γάμον. Ἐνταῦθα ὑπάγεται
 καὶ ἡ περίπτωσις, καθ' ἣν κατέχει τις πρὸς τὸν εἰρημένον
 σκοπὸν εἰς τὴν ἐξουσίαν του μὲ βίαν ἢ δόλον ἄκοντά τινα,
 ἀπειργῶν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ τόπου τῆς διατριβῆς του. Ἡ ἐπι-
 βλητέα ποινὴ (ἀρθρον 203) εἶναι ἀπλῆ εἰρκτὴ 1—4 ἐτῶν,
 καὶ, ἂν ἐτελέσθῃ συνουσία, 4—8. Τὰς διατάξεις τοῦ βαυα-
 ρικοῦ νόμου περιέχουσι καὶ οἱ ποινικοὶ νόμοι τῆς Ζυρίχης,
 ἀρθρ. 178, καὶ τῆς Λουκέρνης, §. 212. — Κατὰ τὸν σαξω-
 νικὸν νόμον, ἀρθρ. 148 (ὕπὸ τὰς προσβολὰς κατὰ τῆς προ-
 σωπικῆς ἐλευθερίας) ἀπαγωγὴν πράττει ὅστις μὲ δόλον ἢ
 βίαν ἐπιλαμβάνεται τινος προσώπου (ἐπομένως οὐχὶ μόνον
 θήλεος) ἐπὶ σκοπῷ συνουσίας καὶ τὸ ἀπομακρύνει ἄκον ἀπὸ
 τῆς ἐπικρατείας ἢ τίθῃσιν αὐτὸ ἐντὸς ταύτης εἰς ἀδυναμίαν
 τοῦ νὰ ἐπικαλεσθῇ ἀστυκὴν προστασίαν καὶ τιμωρεῖται μὲ
 βαρεῖαν εἰρκτὴν 1—2 ἐτῶν· ἐὰν δὲ τὸ ἀπαχθὲν πρόσωπον
 ἦναι μὲν νεώτερον τῶν 14 ἐτῶν, ἀλλὰ συνήνεσεν εἰς τὴν
 πράξιν, μὲ φυλάκισιν 1—3 ἐτῶν· ἐὰν τελευταῖον ἀπαχθῆτις

ἔχων ἡλικίαν ἀνωτέραν τῶν 14 ἐτῶν ἀλλ' ἐνδαισιώμενος εἰς τὴν πατρικὴν οἰκίαν, ἐκὼν ἀλλὰ παρὰ τὴν θέλησιν τῶν γονέων του, ἢ ἂν ἀπαχθῇ σύζυγος παρὰ τὴν θέλησιν τοῦ συζύγου, μὲ φυλάκισιν 2—8 μηνῶν. Ὅστις ἀπάγει ἄρμον παρὰ τὴν θέλησίν της, διὰ νὰ τὴν ἀναγκάσῃ εἰς γάμον τιμωρεῖται μὲ ἀπλῆν εἰρκτὴν 1—3 ἐτῶν (ἄρθρ. 152), εἴν δὲ ἡ ἀπαχθεῖσα ἦτο ἀνωτέρα τῶν 14 ἐτῶν καὶ συνήνεσε ν εἰς τὴν πράξιν, μὲ φυλάκισιν 1—3 μηνῶν. Κατὰ τὸν βυρ-
 τεμβεργικὸν νόμον (ὑπὸ τὰ κατὰ τῆς ἐλευθερίας ἀδική-
 ματα), ἄρθρ. 278, ἀπαγωγὴν πράττει ὅστις ἐπιλαμβάνε-
 ταί τινος προσώπου διὰ νὰ τὸ μεταχειρισθῇ εἰς [ἀκολασίαν
 ἢ νὰ τὸ νυμφευθῇ καὶ τὸ ἀπάγει μεθ' ἑαυτοῦ ἢ τὸ κατακρα-
 τεῖ διὰ τῆς βίας παρὰ τὴν θέλησίν του, ἢ ὅστις πράτ-
 τει τὸ ἀδίκημα κατὰ προσώπου νεωτέρου τῶν 16 ἐτῶν, ἐκόν-
 τος μὲν ἀλλὰ χωρὶς] τῆς συναίνεσεως τῶν γονέων αὐτοῦ
 ἢ ἐπιμελητῶν. Ἡ ἐπιβλητέα ποινὴ εἶναι εἰρκτὴ 1—4 ἐτῶν,
 καὶ ἂν ὁ σκοπὸς ἐξετελέσθῃ, βαρεῖα εἰρκτὴ τὸ πολὺ 8 ἐ-
 τῶν. Ἐάν ἡ ἀπαχθεῖσα ἔχῃ ἡλικίαν ἀνωτέραν τῶν 16
 ἐτῶν, ἀπήχθη δὲ μὲ τὴν συναίνεσίν της ἀπὸ τῆς ἐξουσίας
 τοῦ συζύγου ἢ τῶν γονέων αὐτῆς, ἐπιβάλλεται φυλάκισις
 ἀνάλογος, καθ' ὅσον ὁ σκοπὸς τοῦ ἀπαγαγόντος ἔτεινεν εἰς
 γάμον ἢ ἀκολασίαν. Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον (ἐν ἰδίῳ κε-
 φαλαίῳ ἀμέσως μετὰ τὸ περὶ βιασμοῦ, ἄρθρ. 300.) πραγ-
 ματεύεται περὶ τοῦ ἀδικήματος ἐν γένει, ὡς καὶ ὁ βυρ-
 τεμβεργικὸς νόμος, ἀλλ' ἀναφέρει μόνον περὶ θηλέων καὶ
 ἀπειλεῖ φυλάκισιν 3 μηνῶν ἕως 1 ἐτους ἢ ἀπλῆν εἰρκτὴν,
 εἴν δὲ ἐξεπληρώθη ὁ σκοπὸς τοῦ ἀπαγαγόντος, ἀπλῆν ἢ
 βαρεῖαν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 8 ἐτῶν· εἴν τις ἀπαγάγῃ ἐσοῦσαν,
 ἔχουσαν ἡλικίαν ἀνωτέραν τῶν 16 ἐτῶν, ἀλλὰ μικτέν 21,
 ἀπὸ τῆς ἐξουσίας τῶν γονέων ἢ ἐπιμελητῶν αὐτῆς, τὸ ἄρ-
 θρον 302 ἀπειλεῖ φυλάκισιν τὸ πολὺ 1 ἐτους ἢ ἀπλῆν
 εἰρκτὴν.

§. 256.

Α) Ἡ πράξις δι' ἧς τελεῖται τὸ ἀδίκημα εἶναι κατά-
 ληφίς τοῦ ἀτόμου δι' ἀπομάκρυνσώς αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ τόπου
 τῆς διατριβῆς του. Εἶναι δὲ ἀδιάφορον, ἂν ἡ ἀπομάκρυνσις
 αὕτη 1) ᾗναι πραγματικὴ ἀπομάκρυνσις ἀπὸ τοῦ τόπου, ὅ-
 που διατελοῦν τὸ ἄτομον ἢ θελεν εἰσθαι ἀπηλλαγμένον
 τῆς αὐθαιρέτου ἐξουσίας τοῦ ἀπαγωγοῦ, ἢ ἂν πράττηται
 2) δι' ἐπισχέσεως τοῦ ἀτόμου, μακρὰν τοῦ τόπου τῆς δια-
 τριβῆς του εἰς τόπον, ὅπου ὑπόκειται εἰς τὴν ἐξουσίαν
 τοῦ ἀπαγωγοῦ (α). Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν μόνη ἡ
 πραγματικὴ ἀπομάκρυνσις καθιστᾷ τετελεσμένην τὴν
 πράξιν. Β) Ἡ ἀπομάκρυνσις πρέπει νὰ πραχθῆ παρανό-
 μως, ἥτοι 1) προσβαλλομένης τῆς προσωπικῆς ἐλευθε-
 ρίας ἀκόρτος τοῦ ἀπαγομένου (β), ἢ (2) ἀκόρτος μὲν αὐτοῦ,
 ἀλλὰ προσβαλλομένης τῆς ἐπ' αὐτοῦ νομίμου ἐξουσίας
 τρίτου τινός (γ).

(α) Ἡ ἀπόστασις τοῦ ἐνός τόπου ἀπὸ τοῦ ἄλλου εἶναι ἀδιάφορος. Διὰ
 τοῦτο εἶναι εὐκόλος ἡ λύσις τοῦ ζητήματος, ἂν θύνηται νὰ πραχθῆ ἀπαγωγή
 ἀπὸ μιᾶς εἰκίας εἰς ἄλλην.

(β) Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἀρμόζει εἰς τὴν ἀπαγωγὴν ἡ ἐπιφίσις τοῦ βι-
 σμοῦ, τὸν ὅποιον αὕτη παρασκευάζει ἢ ἐπιφέρει.

(γ) Ἄλλ' οὐχὶ κατὰ τὸ κανονικὸν δίκαιον. C. 6. X. de raptoribus, incen-
 diariis etc. J. H. Boehmer J. E. P. T. V. L. V. t. 17, §. 114.

Σημ. 1. τοῦ ἐκθ. Πρὸς ὑπαρξίν τοῦ ἀδικήματος ἀπαιτεῖται
 ἡ ἀκόρτος τοῦ ἀπαγομένου ἀπομάκρυνσις αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ
 τόπου τῆς διατριβῆς του καὶ μεταγωγή εἰς ἄλλον τόπον,
 ὅπου ὑπόκειται εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἀπαγωγοῦ. *Cella von
 den Unzuchtställen* σελ. 191, *Mittermaier* (*Archiv neue
 Folge* II. σελ. 263). Ὁ ὀρθότερος προσδιορισμὸς τῶν συ-
 στατικῶν τῆς πράξεως ἔχει οὕτω τὸ ἀπαγομένον πρόσωπον

ἀπομυκρύνεται ἀπὸ τοῦ κατὰ προαίρεσιν ἢ τοῦ νομίμως ὀρισμένου τόπου τῆς διατριβῆς αὐτοῦ καὶ φέρεται εἰς ἄλλον τόπον, διὰ τὴν κατορθωθῆ ὥστε ὑπέσκειν ἐνταῦθα εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἀπάγοντος ἢ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ εὐνοουμένου προσώπου τὴν ἐνδῶση πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τῆς ἀπαγωγῆς. ὅρα *Jenull in der Zeitschr. für oesterr. Rechtsgel.* 1828, σελ. 5.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ἐτραφ. μένωσ διατείνεται ὁ Φάουερβαχ, ὅτι τὸ ἀδίκημα τῆς ἀπαγωγῆς δύναται νὰ πραγθῆ καὶ δι' ἐπισχέσεις. ὅρα κατὰ τῆς γνώμης ταύτης *Heffter* σελ. 476. *Wächter Abhandl.* I. σελ. 93. Καὶ οἱ νεώτεροι νόμοι ἐκτείνουσι παρὰ πολὺ τὴν ἔννοιαν τῆς ἀπαγωγῆς. Ἡ ἄνευ δικαιώματος ἐπίσχεσις δὲν ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ *rapere* κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ῥωμαικοῦ δικαίου, οὔτε μὲ τὴν ἀπαγωγὴν κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ γερμανικοῦ δικαίου *Rosschirt* III. σελ. 400. Ἡ πράξις δύνεται ν' ἀποτελέσῃ τὸ ἀδίκημα τῆς παρανόμου κατακρατήσεως ἢ τὸ *crimeu vis*. Ἡ βία ἢ ὁ δόλος πρέπει ν' ἀνάγονται εἰς τὴν πράξιν τῆς ἀπαγωγῆς καὶ οὐχὶ εἰς τὴν πραγματοποίησιν τοῦ σκοποῦ αὐτῆς. Πολύκις δὲ πέρχει ἀληθὲς βία καὶ οὐχὶ ἀπαγωγή, μολοντί κατὰ τὸ φαινόμενον ὑπάχει τοιούτη *Jenull l. c.* σελ. 10. 11.

§. 257.

Ἡ ἀπαγωγή πράττεται ἀκούσεσ τῆς ἀπαγομένησ ἤτοι δι' ἀπάτης, ἢ δι' ἀβίας εἰς ταύτην δὲ τὴν περίπτωσιν, ἤτοι δι' φυσικῆσ βίας ἢ δι' ἀπειλῆσ δεινῶν καὶ ἀμέσως ἐπιβλητέων κακῶν (α).

(α) Πολλοὶ ὡσ οἱ: *Koch l. c.* §. 363. *Meister jun pr. jur. crim.* §. 282. *Blümmer l. c.* p. 6. 7. Διατείνονται σφραζόμενοι πρὸ πάντων εἰς §. in f. C. de rapta virg., ὅτι δύνεται νὰ πραγθῆ ἀπαγωγή ἀκούσεσ

(par us in nolentem) και δι' ἄπλῶν καταπειστικῶν προσπαθειῶν, θυπευμάτων
 και καθ. « Si ipsi raptores metu, vel atrocitate poenae ab huiusmodi
 facinore se temperaverint nulli mulieri, sive volenti sive nolenti pec-
 canti locus relinquetur: quia hoc ipsum velle mulierum ab insi-
 diis nequissimi hominis, qui meditatur rapinam, inducitur. Nisi eto-
 nim eam sollicita verit, nisi odiosis artibus circumvenerit, non fa-
 ciet eam velle in tantum dedecus sese prodere. » Ἄλλ' ἐνταῦθα, ὡς
 ἐξάγεται ἐκ τοῦ περὶ τοῦ κειμένου και ἐκ τῆς συνεχείας τοῦ ὅλου νόμου,
 δὲν γίνεται λόγος περὶ ἀπαγωγῆς γυναικὸς ἐκούσης, ἀλλὰ περὶ ἐ-
 κούσης, ἀκόντων δὲ τῶν ἰχόντων ἐπ' αὐτῆς ἐξουσίαν. Ἐνι δὲ σαφροτέρα,
 ἕνεκα τῆς παντελοῦς ἀνομιότητος τῶν περιπτώσεων και τῶν λόγων τοῦ
 ἀξιοποίου, εἶται ἡ γνώμη τῶν στηριζομένων εἰς L. 3. §. 5 D. de libero
 homine exhibenda και L. 1. D. de servo eorr.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Μέχρι τίνος ἀρκεῖ ἄπλως ὁ δόλος δρα. Wächter
 Abhand. σελ. 91. Ὁ δόλος πρέπει ν' ἀνάγεται εἰς
 αὐτὴν τὴν πράξιν τῆς ἀπαγωγῆς και νὰ ἦται τοιοῦτος, ὥστε
 τὸ ἐνεργούμενον ἢ τὸ ἐνεργηθησόμενον, τουτέστιν ἡ ἀπα-
 γωγῆ, νὰ τηρῆται ἀπόκρυπον. Jenull L. c. σελ. 3.
 Δόλος κλειοριζόμενος ἀπλῶς εἰς ἐξκπότησιν, π. χ. διὰ κο-
 λακείας, δὲν ἐξαρκεῖ.

§. 258.

Ἐκούσης τῆς ἀπαγομένης πρᾶττεται τὸ προκείμενον
 ἀδίκημα, ὅταν αὐτὴ ἀπάγῃται ἀνευ τῆς συναινεσεως ἐκεί-
 νου, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν νόμιμον ἐξουσίαν ὑπόκειται. Ἐχει
 δὲ ἡ τοιαύτη περίπτωσις χώραν 1) ἐπὶ τῆς συζύγου, ὡς
 πρὸς τὸν σύζυγον αὐτῆς, 2) ἐπὶ τοῦ παιδός, ὡς πρὸς τὸν
 ἔχοντα ἐπ' αὐτοῦ τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν (α). ἀπαγωγῆ γυ-
 ναικὸς ἐκούσης και μὴ εὐρισκομένης εἰς οὐδετέραν τῶν
 προειρημένων σχέσεων δὲν εἶναι δυνατὸν νὰπραχθῇ (β).

(α) Ἀκόντων, τοῦ συζύγου ἢ τοῦ γνησίου πατρὸς, κατὰ τὸ ἐρθρ. 118. τῆς
 Κ. Π. Δ. Πρὸς. Püttmann adv. jur. ἡμίν. L. II C. 29. p. 202. —
 Boehmer ad Carpov. Q. 40. obs. 3.

(2) Δικαίνονται τινές, ὡς ὁ *Matthaeus L. XLVIII. T. IV. c. 2. nr. 19.* καὶ ὁ *Struv in Diss. jur. crim. IX. nr. 18*, τὸ ἐναντίον ἐνεκα τῆς ἐξῆς ἀκράσεως τοῦ §. 2. *C. de rapt. virg. huic poenae omnes subiectant. sive voluntibus sive nolentibus tale facinus fuerit imputatum.* Ἀλλὰ ἡ λέξις *volentibus* ἀφορᾷ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ ἀπαγωγή ὑπόκειται εἰς τὴν ἐξουσίαν ἄλλου.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ποία λέγεται *unverläumdete Jungfrau* (ἀκατηγόρητος κόρη) κατὰ τῆς ὁποίας μόνης δύναται κατὰ τὸ ἄρθρ. 118 Π. Δ. Κ., νὰπραχθῇ ἀπαγωγή, ὅρα *Hepp (Arch. des Criminalr. XIV. σελ. 470.* Τὸ χαρακτηριστικόν: ἀκατηγόρητος ἀπαρτεῖται οὐσιωδῶς κατὰ τὸ ἄρθρ. 118., διότι πρόκειται περὶ προστασίας τῆς γυναικείας τιμῆς. ὅρα *Hohnhorst Jahrb. des bad. Oberhofger 1837. neue Folge IV. σελ. 83.*

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Εἶναι βέβαιον, ὅτι κατὰ τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον ἐδόνατο νὰπραχθῇ ἀπαγωγή καὶ ἐκούσης ἀγάμου παρὰ τὴν θέλησιν τῶν γονέων ἢ τῶν *propinqui* (πλησιέστερων συγγενῶν) αὐτῆς. *Wächter Abhandl. σελ. 57.* Πολὺ ἀπομακρύνεται τῆς ἀληθείας ὁ *Hepp (Arch. des Criminalr. XIV. σελ. 478).* ἡ Π. Δ. Κ. ἄρθρ. 18 ἀποβλέπει μόνον εἰς τὸ ἂν ἡ ἀπαγωγή γίνηται ἀκόντως τοῦ γνησίου πατρός. Βέβαιον εἶναι ἐπίσης, ὅτι ἄλλα πρόσωπα, ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν ὁποίων διατελεῖ ἡ κόρη καὶ τὰ ὁποῖα δὲν ἔδωσαν τὴν συναίνεσίν των, ἔχουσι δικαίωμα ἐγκλήσεως ἐπὶ ἀπαγωγῆν, ἂν αὕτηπραχθῇ κατ' ἀτιμὸν τρόπον, ὅπερ δὲν ἔχει χῶραν, ὅταν ὁ σκοπὸς τείνη εἰς γάμον *Rosshirt III. σελ. 100.*

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Δικαίως δὲν θεωρεῖται ὡς ἀπαγωγή τοιοῦτων ἀγάμων αἰτινες μὴ διατελοῦσαι ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν γονέων ἢ ἐπιμελητῶν αὐτῶν ἀκολουθοῦσιν ἐκούσαι τὸν ἀπάγοντα. ὅρα *Hepp (Arch. des Criminalr. XIV. σελ. 481).* *Wächter Abb. σελ. 78.* ὅρα ὅμως καὶ ὑπὲρ τῆς ἐναντίας γνώμης: *Heffter σελ. 474.* Ὁς πρὸς τὴν ἀπαγωγῆν

ἀνηλικῶν πρέπει νὰ διακρίνωμεν 1) εἰάν ἀπάγονται πρόσωπα τοιαῦτα, περὶ ὧν ὁ νόμος ὑποτίθεται ὅτι δὲν ἔχουσι θέλησιν (ἄνηθοι ἢ κατὰ τοὺς νεωτέρους νόμους νεώτεροι τῶν 16 ἐτῶν)· 2) εἰάν ἀπάγονται ἀνώτεροι μὲν τῶν 16 ἐτῶν, ἀλλὰ μηκέτι ἐνήλικοι. Ἡ τιμωρία δικαιολογεῖται μὲν καὶ ἐνταῦθα, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἦναι μετριωτέρα τῆς εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν.

§. 259.

Γ) Ὡς σκοπὸν ἀπαιτεῖ ὁ νόμος τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς σαρκικῆς ἐπιθυμίας ἀδιαφόρως, ἀν ὁ ἀπάγων σκοπεύῃ τὴν ἐκτὸς νομίμου γάμου ἐκπλήρωσιν αὐτῆς ἢ τὴν σύναψιν νομίμου γάμου μετὰ τῆς ἀπαγομένης (α) Δύναται δὲ νὰ πράξῃ τις ἀπαγωγὴν καὶ τῆς μνηστῆς αὐτοῦ (β) ἢ ἄλλης ἀμνηστεύτου ἐπὶ σκοπῷ μνηστεύσεως καὶ γάμου, καὶ τοὶ διὰ σαθροὺς λόγους ἀρνούμενων τῶν γονέων τὴν πρὸς τὸν γάμον συναίνεσιν· (γ) Ἡ ἐπιτυχία ἢ μὴ τοῦ σκοποῦ εἶναι ἀδιάφορος (δ).

(α) Ὅσοι ἐκ τῶν νομιδικασκάλων θεωροῦσιν ἀναγκαίαν μόνην τὴν ἐκτὸς νομίμου γάμου ἐκπλήρωσιν τῆς σαρκικῆς ἐπιθυμίας, στηρίζονται εἰς τὰς λέξεις: κατ' ἄξιον τρόπον (unehrlicher Weise) τοῦ ἀρθρ. 118. τῆς Π. Δ. Κ.

(β) L. un. C. de rapt. virg. «qui saltim sponsam suam per vim raptum ausus sit», ἔπου τινὲς ἀναγινώσκουσι πρὸς χάριν τῆς θεωρίας, non suam. ἢ παραλείπουσι τὸ suam. Ὁ Ἰουστινιανὸς μετέβαλε διὰ τῆς διατάξεως ταύτης τὸ πρότερον ἰσχύον δίκαιον κατὰ τὸ ὅποιον δὲν ἔτο δυνατόν νὰ πράξῃ τις ἀπαγωγὴν τῆς μνηστῆς του. L. 1. C. Th. de raptu virginum. Τὸ κανονικὸν δίκαιον, c. 49. C. 27. qu. 2. c. 5. C. 36. q. 2, εἶναι μὲν ἐναντίον τοῦ Ἰουστινιανοῦ, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐνταῦθα, διότι ἡ Π. Δ. Κ. ἀναφέρεται ῥητῶς εἰς μόνον τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον. Πρβ. Schorch Diss. de raptu sponsae. Erf. 1776. et in Opusc. Tom. I. nr. X.

(γ) Ἄλλοι δικαίονται ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὑπάρχει ἀπλῶς αὐτεδικαία. Πρβ. Grolman Grunds. der CRW §. 244.

(δ) Πρβ. Bechmer ad Art. 118. §. 6.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Περὶ ἀπαγωγῆς τῆς μνηστῆς τοῦ ἀπαγομένου.
Hepp (Archiv XIV. σελ. 490. *Heffler Lehrb* σελ. 475.
Wächter Abh. σελ. 60. Κατὰ τὸ κανονικὸν δίκαιον καὶ
κατὰ τὸ ἀπαιτούμενον τοῦ νὰ πράττηται ἡ ἀπαγωγή κατ'
ἄτιμον τρόπον, δὲν ἀρμύζει ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἢ ἐννοίᾳ
τοῦ ἀδικήματος *Rosshirt III.* σελ. 400.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς ἐπιβροχῆς τῆς περιστάσεως, ὅτι ἡ
ἀπαγωγή πράττεται ἐπὶ σκοπῷ γάμου μετὰ τῆς ἀπαγομένης.
Hepp (Archiv. XIV. σελ. 488). Καὶ εἰς ταύτην τὴν περί-
πτωσιν δὲν πράττεται ἡ ἀπαγωγή κατ' ἄτιμον τρόπον (ὡς
ἀπαιτεῖ τὸ ἀρθρ. 148), ἐὰν ἡ ἀπαχθεῖσα ἦτο συνεννοημένη
ὁσάκις ὁμοῦ γάμος δὲν δύναται νὰ τελεσθῆ ἢ ὁσάκις γί-
νεται χρῆσις βίας, ὑπάρχει πάντοτε τὸ γνώρισμα: κατ'
ἄτιμον τρόπον.

§. 260.

Δ) Ὡς ὑποκείμενον τοῦ ἀδικήματος ἀναγκαιῶς ἀπαί-
τεῖται ὑπὸ τοῦ νόμου πρόσωπον ἄρρεν, ὡς ἀντικείμενον
δὲ, θῆλυ, καὶ ἰδίως, ἐὰν πρόκειται περὶ ἀπαγωγῆς ἀγάμου,
ἀκατηγόρητος κόρη (*unverläumdete Jungfrau*). Ἡ ἄρρενος
ὑπὸ ἄρρενος ἀπαγωγή ἀνάγεται εἰς ἄλλα ἀδικήματα καὶ τι-
μωρεῖται 1) ὑπαρχούσης μὲν τῆς συναιδέσεως τοῦ ἀπαγομέ-
νου, συναινέσει ἢ μὴ τῶν προϊσταμένων αὐτοῦ, ὡς ἀπλή
ἀπόπειρα πρὸς σοδομίαν, 2) ἐλλειπούσης δὲ τῆς συναιδέ-
σεως τοῦ ἀπαγομένου ὡς ἀπόπειρα σοδομίας, ἢτοι ἐν
ἰδανικῇ συμπτώσει μετὰ τοῦ *crimen vis* (α), ἢ μετὰ τοῦ
plagium, καθ' ὅσον ἡ κατάληψις τοῦ ἀπαγομένου ἐγένε-
το διὰ βίας ἢ δι' ἀπάτης (β).

(α) I, 6. D. ad L. Jul. de vi priu.

(β) Ἡ θήλας ὑπὸ θήλας, ἢ ἄρμενος ὑπὸ θήλας ἀπαγωγή ἀνέκει μᾶλλον εἰς μυθιστορίαν ἢ εἰς ποινικοῦ δικαίου σύστημα.

§. 261.

Εἰς τὴν ἀπαγωγὴν ἐπιβάλλει τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον (α), εἰς ὃ ἀναφέρεται ἡ Π. Δ. Κ. (β), τὸν διὰ τοῦ ξίφους θάνατον καὶ τὴν στέρησιν τῆς ὅλης περιουσίας, ἥ τις δίδεται, κατὰ τὰς περιστάσεις, εἰς τὴν ἀπαχθεῖσαν ἢ εἰς τὸ μοναστήριον, ἢ εἰς τὸ δημόσιον (γ). Οἱ προϊστάμενοι τῆς ἀπαγομένης δύνανται ἀτιμωρητὶ νὰ θανατώσωσι τὸν ἐπ' αὐτοφώρῳ λαμβανόμενον ἀπαγωγόν (δ).

(α) L. un. C. de rapta virg.

(β) Art. 118.

(γ) Ἀφαρμομένης τῆς νομίμου μερίδος τῶν τέκνων τοῦ ἀνόμου. Νεαρ. 123. κεφ. τάλ. Πρὸς Mathiasus de crim. l. c. Νεαρ. 15.

(δ) Κατὰ τοὺς πρακτικοὺς πρέπει νὰ ἐπιβάλληται αὐθαιρέτως ποινὴ, ἢ δὲ θανατικὴ τότε μόνον, ὅταν ἡ ἀπαγωγή πράττεται ἀκούσῃ τῆς ἀπαγομένης καὶ διὰ δυνῶν βίαιπραγμάτων, ὥστε νὰ συμπίπτῃ μὴ τὴν ἀπαγωγὴν καὶ ἄλλα ἀδικήματα. Ἡ ποινὴ τῆς στέρησεως τῆς περιουσίας μένει ὀλιτελῶς ἀνεφάρμοστος, ἔνεκα τοῦ ἀρθρου 218 τῆς Π. Δ. Κ. (τὸ ἐπιπλέον οὐδὲν ἀναφέρει περὶ τῆς τοιαύτης στέρησεως τῆς περιουσίας). Quistorp Thl. I. §. 314. Klein poiml. R. §. 413. Sieberh Thl. IV. Bed. 79. Ἐναντία δὲ γνώμης εἶναι προσεῖτε οἱ πρακτικοὶ καὶ ὡς πρὸς τὸ δίκαιον τοῦ ἀποκτείνειν τὸν ἀπαγωγόν. Meister jun. pr. jur. crim. §. 284.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ἡ κατὰ τὴν δικαστικὴν πράξιν μὴ ἐφαρμογὴ τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου ἐξηγεῖται εὐκόλως ἐκ τῆς θεωρίας τοῦ κοινικοῦ δικαίου, τὸ ὅποιον θεωρεῖ τὴν ἀπαγωγὴν ὑπὸ ἔποψιν ἐπιτελεστέραν τῆς τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου, καὶ ἐκ τοῦ ἀρθρου 118 τῆς Π. Δ. Κ., τὸ ὅποιον δὲν ἐπιβάλλει εἰς τὴν ἀπαγωγὴν, ὡς ἡ βαμπεργικὴ διάταξις, τὸν διὰ τοῦ ξίφους θάνατον. Cremani elem. jur. crim II. p. 364. Wächter Abh. σελ. 85. Tittman Handl. II. σελ. 400. Καὶ οἱ

νέωτεροι νόμοι δὲν ἀπειλοῦσι πλέον θανατικὴν ποινὴν. Μόνος ὁ σαρδινικὸς νόμος, ἄρθρ. 334, ἀπειλεῖ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου κατὰ τοῦ βιαίως ἀπάγοντος μοναχὴν.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Περὶ τοῦ ἂν ἔχη ὁ δικαστὴς δικαίωμα πρὸς αὐτεπάγγελτον ἀνάκρισιν, ὅταν δὲν ὑπάρχη ἔγκλησις τοῦ πατρὸς ἢ τοῦ συζύγου. *Wächter Abhandl.* σελ. 89. *Heffler* σελ. 480. Καὶ αἱ νεώτεροι νομοθεσίαι ἀπαίτουσιν ἅπασαι ἔγκλησιν ἀπὸ μέρους ἐκείνων, ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν ὁποίων διατελεῖ ἡ ἀπαχθεῖσα.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν ὁ ἀπαγαγὼν νομφεύεται τὴν ἀπαχθεῖσιν: *Boehmer elem. jur. crim.* §. 141. *Heffler Lehrb.* σελ. 481. *Wächter Abh.* σελ. 70. Εἶναι ἀναμφίβολον ὅτι μένει ἀτιμώρητος ἢ πρᾶξις, ἐὰν οἱ ἔχοντες τὸ δικαίωμα νὰ προσβάλλωσι τὸν γάμον ὡς ἀκυρον, δὲν τὸν προσβάλλωσιν ὡς τοιοῦτον. Ἀπαίτεται δὲ νὰ παρασταθῇ ὡς ἐνάγουσα ἡτοῖ ἡ ἀπαχθεῖσα αὐτῇ, ἢ οἱ συγγενεῖς, ὅσοι ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ προσβάλλωσι τὸν γάμον. Τῆς τιμωρίας πρέπει προσέτι νὰ προηγήται ἡ διὰ τελεσιδίκου ἀποφάσεως ἀναγνώρισις τοῦ γάμου ὡς ἀκύρου Γαλλ. ποιν. νόμος, ἄρθρ. 357. Βυρτεμβεργ. νόμος, ἄρθρ. 280. Ἑλλ. νόμος, ἄρθρ. 333.

§. 262.

Εἰς τοὺς συνεργαθὰς ἐφαρμόζονται (α) αἱ γενικαὶ περὶ τοῦ ἀξιοποίνου ἀρχαί, ἂν καὶ τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον τοῦς θεωρῆ, ἐν περιπτώσει συγχρότου συνεργείας (*concursum comitans* §. 48.), ἐπίσης ἀξιοποίνους μὲ τὸν αὐτοεργόν. Δὲν ὑπάρχουσι δὲ ἐνταῦθα οὔτε μετριαστικοὶ (β), οὔτε ἐπιτακτικοὶ ἰδιαίτεροι λόγοι. Εἰς τὴν ἀπόπειραν ἐπιβάλλεται αὐθαίρετος ποινὴ (γ).

- (2) Ἐνεκὲ τῆς γενικῆς διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 177 τῆς Π. Δ. Κ.
- (5) Διαφωνοῦσιν οἱ νομοθετικαὶ Πρὸς. Kress ad h. art. §. 7. Boehmer ad h. art. §. 12. Ἡ πρὸς γάμον συναίνεσις τῆς ἀπαχθείσης δὲν αποκλείει τὴν ἐφαρμογὴν τῆς τακτικῆς ποινῆς, διότι τὸ βωμικὸν δίκαιον (L. un. cit.) ἀπαγορεύει ῥητῶς τὴν μετὰ τοῦ ἀπαγωγοῦ γάμον, τὸ δὲ κανονικὸν δίκαιον, τὸ ὅποσον περιέχει (C. 6. et 7. X. de raptor.) τὴν ἐναντίαν διατάξιν (τὸ Conc. Trid. Sess. XXIV. de reform. matr. c. 6. τίθησιν ὅρον τινὰ εἰς τὴν διατάξιν ταύτην), εἶναι πάντῃ ἀνεφάρμοστον, διότι ἡ Π. Δ. Κ. θεωρεῖ ὡς ἀποκλειστικὴν πηγὴν τῶν περὶ τῆς τιμωρίας τοῦ προκειμένου ἐδικήματος ἀρχῶν αὐτῆς, τὸ βωμικὸν δίκαιον. Εἶναι δὲ ἀνίσχυρος ὁ λόγος, ὅτι τὸ κανονικὸν δίκαιον ἔχει ὡς πρὸς τὰ περὶ τοῦ γάμου τὴν προτίμησιν, διότι ἐνταῦθα δὲν πρόκειται, περὶ γάμου ἀλλὰ περὶ ποινῆς. Ὅρα καὶ Boehmer. J. E. P. T. V. L. V. tit. 17. §. 150. Boehmer ad h. art. §. 9. et [ad Carrazon Q. 40 Obs. 3. Διαφωνεῖ ὁ Grolmen Grunds der CRW §. 246.
- (7) Ἐξαρουμένης τῆς ἀποπείρας πρὸς ἀπαγωγὴν μοναχῆς ἐπὶ σκοπῷ νυμφεύσεως, διότι κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην ἐπιβάλλεται ἡ ποινὴ τοῦ διὰ τῷ ξίφου θανάτου L. 5. C. de episc ei cler. Ἀλλὰ ἡ διατάξις αὕτη δὲν ἐπιδέχεται πλέον ἐρρημογὴν, τοῦλάχιστον παρὰ τοῖς διαμαρτυρουμένοις.

ΥΠΟΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΡΙΤΗ.

Ἀκούσιος ἀκολασία.

Jo. Sam. Fr. Boehmer Diss. de rigore juris in stupratos violentos. Erf. 1762.

Leyser Spec. 384.

C. Fr. Eursian (pr. Franke) de notione stupri violenti Vit. 1800.

P. T. T. Pemoeller D. de crim. stupri violenti. Jen. 1822.

§. 263.

ΑΚΟΥΣΙΟΣ ΑΚΟΛΑΣΙΑ (stuprum non voluntarium)
λέγεται ἡ μετὰ θήλεος, ἄνευ τῆς ἐλευθέρου αὐτοῦ συναίνε-

σεως, *συνουσία*, διαιρείται δὲ 1) εἰς τὸν ΒΙΑΣΜΟΝ (*stuprum violentum*) ἥτοι τὴν διὰ παρανόμου βίας ἐκδιασθείσαν *συνουσίαν* μὲ ἀκατηγόρητον ἄτομον (α), καὶ 2) εἰς τὴν ΑΚΟΥΣΙΟΝ ΑΚΟΛΑΣΙΑΝ εἰς στενωτέραν ἔννοϊαν (*stuprum nec voluntarium nec violentum*). ἥτοι τὴν *συνουσίαν* μείδι τινος, ἄνευ μὲν τῆς ἐλευθέρας αὐτοῦ συναϊρέσεως, πλὴν καὶ ἄνευ βίας.

(α) Ὁ βιασμός περιλαμβάνει: 1) τὴν βιαιάν αἰμομιξίαν, 2) τὴν βιαιάν μετὰ χεῖραν, 3) τὴν βιαιάν ἀκολασίαν εἰς στενωτέραν σημασίαν.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Πολὺ ἀκατάλληλος εἶναι ἡ, κατὰ τὸν Φόξερτ, βία, κατάταξις τοῦ βιασμοῦ μεταξὺ τῶν κατὰ τῆς προσώπιπικῆς ἐλευθερίας ἀδικημάτων. Τὸ ἄρθρον 149 τῆς Π. Δ. Κ. λαμβάνει ὀρθῶς ὑπ' ὄψιν ὡς κύριον χαρακτηριστικὸν τὴν κατὰ τῆς γυναικείας τιμῆς δεινὴν προσβολήν, τὴν καταστρέφουσαν ὀλοτελῶς τὴν ὑπαρξίν καὶ τὴν τύχην τῆς βιαζομένης. — Hudtwalker crim. Beiträge II. ur. 13 — Hepp (Arch. des CrimR. XIV. σελ. 349) Wächter Abhandl. σελ. 23. — Mittermaier (neues Arch. des CrR., neue folge. II. σελ. 264). — Wichers diss. ad l. Cod. de facinoribus contra bonos mores. Gron. 1839 pag. 54 Zachariae (Scholz jurist. mag. Braunsch. 1836. I. Bd. 3. H. σελ. 61). — Περὶ τῆς διὰ τοῦ βιασμοῦ ἐπαγομένης εἰς τὴν βιαζομένην δεινῆς προσβολῆς ὄρα Gioja dell'ingiuria. Vol. II. p. 156. — Πολλὰ κοινὴ ἦτο κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα ἡ γνώμη, ὅτι ὁ βιαστής εἶναι ἐπίσης ἀξιόποινος κατὰ τὸν ληστήν. Mittermaier (Zeitschrift für ausländische Gesetzgebung. I. σελ. 231). Πρῶτον τὸ γερμανικὸν δίκαιο διέκρινε χάριν τῶν γυναικῶν (ἀλλὰ μόνων τῶν ἀκατηγόρητων) τὸν βιασμόν ὡς ἴδιον δεινὸν ἀδικημα, ἐνῶ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ἐθεώρει τὴν πράξιν vis' Rosshirt III. σελ. 102

Ἐὰν κατατάξωμεν τὸν βιασμόν μεταξὺ τῶν κατὰ τῆς ἐλευθερίας ἀδικημάτων, πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι δύναται νὰπραχθῇ καὶ κατὰ ἀρρένων καὶ ὅτι ὁ κύριος τοῦ ἀδικήματος χαρακτήρ δὲν συνίσταται εἰς τὸ ἀκαταγόρητον τῆς βιαζομένης.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὸν αὐστριακὸν νόμον (ἐν ἰδίῳ κεφαλαίῳ περὶ βιασμοῦ καὶ ἄλλων ἀκολάστων πράξεων §. 110) ὁ βιασμός πρᾶττεται μόνον κατὰ θηλέων καὶ τιμωρεῖται μὲ βραβεῖαν κήθειρξιν 5—10 ἐτῶν, ἢ, ἐὰν ἡ βία ἐβλαψῆ καιρίως τὴν υγιείαν ἢ ζωὴν τῆς βιασθείσης, 10—20 ἐτῶν. Τὸ προσωπικὸν δίκαιον (ὑπὸ τὰ παλαιὰ ἀδικήματα §. 1054) τιμωρεῖ ἐκεῖνον, ὅστις δι' ἐπικινδύνων ἀπειλῶν κατὰ τῆς ζωῆς ἢ τῆς υγιείας βιάζει θῆλυ νὰ υποκύψῃ εἰς τὴν θέλησίν του, μὲ κήθειρξιν 3—5 ἐτῶν, ἐκεῖνον δὲ, ὅστις δι' ἀκαταμάχητου βίας βιάζει ἄτομον ἔχον ἀνωτέραν τῶν 12 ἐτῶν ἡλικίαν, μὲ κήθειρξιν 6—8 ἐτῶν. Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος (μεταξὺ τῶν attentats aux mœurs), ἀρθρ. 330, ἀναφέρει πρῶτον Outrage à la pudeur (φυλάκ. 3 μηνῶν ἕως 1 ἔτους), ἀκολούθως δὲ, ἀρθρ. 331, crime de viol (ἀνευ ἀκριβεστέρου προσδιορισμοῦ) καὶ πᾶν ἄλλο attentat à la pudeur consommé ou tenté avec violence· ποινὴ ἐπιβάλλεται ἢ τῆς εἰρηκτῆς καὶ, ἂν τὸ ἀδικήμα πραχθῇ κατὰ προσώπου ἔχοντος νεωτέραν τῶν 15 ἐτῶν ἡλικίαν, ἢ τῶν δεσμῶν κατὰ δὲ τὸ ἀρθρ. 333· ἢ τῶν διὰ βίου δεσμῶν, ἐὰν τὸ ἀδικήμα πραχθῇ ὑπὸ τῶν ἐχόντων τοὺς παθόντας ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν, ἢ ὑπὸ ὑπηρετῶν, δημοσίων ὑπαλλήλων ἢ κληρικῶν. Ὁ νόμος τοῦ 1832 ἐπλήρωσε μέγα κενὸν τοῦ γαλλικοῦ ποινικοῦ νόμου. Ὅρα τὴν σημ. τοῦ ἐκδ. ἐπὶ τοῦ §. 265 καὶ προσέτι Wichers diss. cit. pag. 49. Encyclopédie de droit par Sebire II. p. 180. Revue de législation. Paris. 1839. p. 70. Κατὰ τὸν βουαρικὸν νόμον, ἀρθρ. 186, (ὑπὸ τὰ ἀδικήματα κατὰ προσώπων διὰ

καταχρήσεως αὐτῶν εἰς ἀκολασίαν,) βιασμόν ἀποτελεῖ ἡ βίαία ἀκολασία κατὰ θήλεος καὶ ἡ κατ' ἄρρενος βία πρὸς παρὰ φύσιν ἀκολασίαν· ἐπιβάλλεται δὲ ἀπλῆ εἰρκτὴ 4—8 ἐτῶν, ἐὰν ἦναι δειναὶ αἱ συνέπειαι τῆς πράξεως βαρεῖα εἰρκτὴ τὸ πολὺ 16 ἐτῶν, καὶ ἐὰν ἡ βιασθεῖσα ἀπέθανεν ἐκ τῶν κακώσεων, θάνατος, ἄρθρ. 189. Κατὰ τὸν σαξωνικὸν νόμον (μεταξὺ τῶν κατὰ τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας ἀδικημάτων) ἄρθρ. 157., Ὁ βιασμὸς θήλεος (ἢ ἡ κατ' ἄρρενος βία πρὸς παρὰ φύσιν ἀσέλγειαν) τιμωρεῖται μὲ βαρεῖαν εἰρκτὴν 6—10 ἐτῶν, ἐὰν δὲ προκύψῃ διαρκὴς βλάβη τῆς υἰγείας ἢ θάνατος μὲ βαρεῖαν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 20 ἐτῶν. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἄρθρ. 295, (ὑπὸ τὰς προσβολὰς τῆς ἠθικῆς) τιμωρεῖ τὸν βιασμόν θήλεος μὲ ἀπλῆν εἰρκτὴν 4 ἐτῶν ἕως βαρεῖαν εἰρκτῆς 15 ἐτῶν, ἐὰν δὲ προκύψῃ διαρκὴς βλάβη, μὲ βαρεῖαν εἰρκτὴν τοῦλάχιστον 40 ἐτῶν, καὶ ἂν προκύψῃ θάνατος μὲ βαρεῖαν εἰρκτὴν διὰ βίου. Τὸ ἄρθρ. 296 ἐξισοῖ μὲ τὸν βιασμόν τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἀνὴρ ἢ γυνὴ ἀναγκασθῇ διὰ τῆς βίας εἰς παρὰ φύσιν συνουσίαν. Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον ἄρθρ. 296, ἀναφέρει ἐν ἰδίῳ κεφαλαίῳ τὸν κατὰ θηλέαν βιασμόν, ἀπειλεῖ κατὰ τοῦ ἐνόχου ἀπλῆν εἰρκτὴν τοῦλάχιστον 3 ἐτῶν ἢ βαρεῖαν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 8 ἐτῶν, αὐξάνει τὴν ποινὴν κατὰ λόγον τῆς δεινότητος τῶν συνεπειῶν τῆς πράξεως καὶ ἀπειλεῖ τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου ἐὰν αἱ κατώστες ἐπέφερον τὸν θάνατον τῆς βιασθείσης, καθόσον τὸ ἀποτέλεσμα δύναται νὰ καταλογισθῇ εἰς τὴν ὀριστικὴν ἢ ἀόριστον πρόθεσιν τοῦ πράξαντος.

§. 264.

Ἡ ἀκούσιος ἀκολασία εἰς στερωτέραν ἐννοίαν ὑποτίθηται ὡς ἀντικείμενον αὐτῆς ἄτομον, τὸ ὅποιον ἐπὶ τῆς συνουσίας ἤτοι στερεῖται ὀλοτελῶς τῆς χρήσεως τῶν ἀνωτέρων αὐτοῦ νοητικῶν δυνάμεων ἢ οὐδεμίαν ἔχει γνῶσιν τῆς

ιδιότητος τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐπιχειρουμένης πράξεως. Ἐπο-
 μένως, ἡ τοιαύτη ἀκολασία πράττεται 1) ἐπὶ κοιμωμένων,
 2) ἐπὶ ἐντελῶς μεθυσμένων. 3) ἐπὶ παραφρόνων καὶ μα-
 νιακῶν (α), δ) ἐπὶ ἀθῶων ἔτι κορασίων (β). Ἡ ἐπιβλητέα
 εἰς τὸ ἀδίκημα ποινὴ εἶναι αὐθαίρετος, ἀλλὰ βαρυτέρα τῆς
 ἐπιβαλλομένης εἰς τὴν ἐκούσιον ἀκολασίαν (γ), διὰ τὸν
 λόγον ὅτι συμπίπτει μὲ τὴν κυρίαν πρᾶξιν ἐν μέρει μὲν
 ἀπάτη, ἐν μέρει δὲ ἐξύβρισις τῆς τιμῆς (δ).

(α) Chr. Gottfr. Schmidt Diss. I. et II. de stupro in mente capt.
 comisso, Lips. 1727. 1734.

(β) L. 38. § 3. D. de poenis. C. G. T. C. Bedenken über die Frage;
 Kann eine Nethzucht an einem Kinde v. 9. Jahren oder noch
 jünger begangen werden? (Leipz. Magaz. für Rechtsgel. 1785. Stk.
 I. nr. 4. St. V. nr. 4).

(γ) Τινὲς μὲν διατείνονται, ὅτι καθ' ἕλκας τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις ὑπάρχει
 βιασμός. En gnan Bl. J. cr. § 234. Ἄλλοι δὲ παραδίδονται τὴν ὑπαρξίν
 τοῦ βιασμοῦ, τοὺς ἄλλους ἐν περιπτώσει συνουσίας μετὰ κοιμωμένης ἢ μεθύ-
 σον, ἐπὶ ὑποθέσει ὅτι ἡ τοιαύτη κατάστασις τῆς βιαζομένης ἐπηγήθη ἐκ προθέ-
 σεως ὑπὸ τοῦ βιαστοῦ. Grolman Gr. d. Cr. §. 239. Boehmer
 ad Garpz. Qu. 79. obs. 2. et ad Art. 149. §. 4. Quistorp Thl.
 I. §. 490 Westphal. CR. sal. 232. Koch l. c. §. 290. Ann.
 Ἄλλ' εἰ νόμοι ἀναφέρουσιν ὡς χαρακτηριστικὰ τοῦ βιασμοῦ « τὴν βίαν
 καὶ τὴν ἄλλειψιν τῆς συναίνεσιως » (mit Gewalt und wider ihren
 Willen)..

(δ) Grolman §. 239. θεωρεῖ τὸ προκείμενον ἀδίκημα ὑπὸ τὴν ἐποψίν
 βαρείας ἐξυβρίσεως ἔργω.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ἡ ἔκφρασις ἀκούσιος ἀκολασία ἐπλάσθη
 διὰ τὴν περιλήθη τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ὑποβάλλεται τις
 εἰς ἀκολασίαν ἄνευ βίας, ἀλλ' ὑπὸ περιστάσεις τοιαύτας,
 καθ' ἃς δὲν εἶναι δυνατόν τὴν ὑποθέσθαι ὅτι ἀληθῶς συναινεί
 εἰς τὴν πρᾶξιν. Ὁρθότερον πρέπει τὴν διακρίνωμεν ὡς ἑξῆς:
 1) Ἡ μετὰ βεριοπραγίας ἀκολασία μὲ κοράσια κατωτέρας

τῶν 12 ἐτῶν ἡλικίας εἶναι βιασμός. 2) Ἡ ἄνευ βιαιοπραγίας ἀκολασία μετὰ κόρης ἀνήθου ἀποτελεῖ ἴδιον ἀδικήμα. L. 38. §. 3. D. de roenis. Wächter Abhandl. I. σελ. 37. 3) Ἡ μετὰ βίας προσώπου θήλειος εἰς κατάστασιν καθ' ἣν τοῦτο στερεῖται πάσης συνειδήσεως, εἶναι τιμωρητέα ὡς βαρεία ἐξόβρισις. Martin Lehrbuch σελ. 778. 4) Ἡ, τυχεύουσα εὐκαιρίας συγχύσεως τῶν αἰσθήσεων, μετὰ τινος κοινωμένης π. χ., τελομένη συνουσία εἶναι τιμωρητέα ἐπίσης ὡς ἐξόβρισις. Wächter 1. Abh. σελ. 37. Αἱ διάφοροι αὐτὰ περιπτώσεις δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὑπὸ κοινὴν ἔποψιν ὡς καὶ ἐθεωρήθησαν πολλάκις (ὅθεν καὶ τὸ βελγικὸν διάταγμα τοῦ 1803 §. 60. ἀναφέρει περὶ οἰονεῖ βιασμοῦ) Rosshirt Gesch. III. σελ. 105. ἀλλ' εἰς τὸ κοινὸν γερμ. δίκαιον εἶναι ἄγνωστος ἡ τοιαύτη ἔποψις, θεωρεῖται δὲ ἐκάστη τῶν περιπτώσεων ὑπὸ ἔποψιν ἰδίαν. Wichers diss. cit. p. 69. Εἶναι ἀληθές, ὅτι τὸ μεταγενέστερον ῥωμαϊκὸν δίκαιον τιμωρεῖ Extra ordinem τὸ stuprare κατὰ τινος invitus ἢ invita. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα, ἐὰν ἡ ἀκολασία κατὰ προσώπου, τὸ ὁποῖον (π. χ. διὰ ποτῶν) ἐτέθη ἐπίτηδες εἰς κατάστασιν ναρκώσεως, καθ' ἣν καὶ ἐξετελέσθη ἡ ἀκολασία, ἀποτελῇ κατὰ τὸ κοινὸν γερμ. δίκαιον βιασμόν, πρέπει νὰ λύσωμεν ἀρνητικῶς, ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὸ γράμμα καὶ τὴν ratio τῶν πηγῶν. Ὅρα καὶ Heffter Lehrb. σελ. 247. Ἡ περίπτωση εἰς ἐνδέχεται πολλάκις νὰ συνοδεύηται μὲ πολλὰ ἐπιβαρυντικὰ περιστάσεις. Ὅθεν ὅρα Wächter Abhandl. σελ. 285., ὅστις ὁμοῦς γενικεύει πᾶρα πολὺ τὸν κανόνα. Ὁ δικαστὴς πρέπει νὰ δύνηται νὰ ἐπιβάλλῃ κατωτέραν ποινὴν.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀκολασίαν μετὰ κόρης ἀνήθου ἐτι (ὁ Φάβερβαχ μεταφράζει παραδόξως τὸ nondum viri potens ἀθῶαν, ὡς ἂν αἱ viri potentes δὲν ἦσαν ἀθῶαι. Wächter σελ. 38), πρέπει νὰ διακρίνωμεν α) ἐὰν

ἐπράχθη διὰ τῆς βίας ἢ ἑ) ἄνευ βίας. Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσηί ἀρνοῦνται τινὲς τὴν ὑπαρξίν τοῦ βιασμοῦ, διὰ τὸν λόγον ὅτι μετὰ τοιούτων προσώπων δὲν εἶναι δυνατόν νὰ τελεσθῇ ἀληθῆς συνουσία (*Heffter Lehrb.* §. 293.)· ἀλλ' ἀδίκως, διότι εἶναι βέβαιον, ὅτι καὶ ἐνταῦθα ἀπαιτεῖται προστασία τῆς παρθενικῆς τιμῆς καὶ διότι μάλιστα ἡ περίπτωσις εἶναι δεινότερα. *Zachariae* (*Scholz Magazin* l. c. σελ. 64). Εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσηί δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ λόγος περὶ βιασμοῦ, μολονότι ἡ πρῆξις δύναται νὰ ἦναι βαρείας ποινῆς ἀξία. Ἀλλὰ πολλὰ σκληρὸν ἤθελεν εἶσθαι τὸ νὰ θεωρηθῆται πᾶσα καὶ ἄνευ βίας (ἐπομένως κατὰ συναίνεσιν) πραττομένη ἀκολασία μὲ χρόνος νεωτέρας τῶν 14 ἐτῶν ὡς βιασμός, διότι ὁ νόμος δὲν θεωρεῖ νομίμως ὑπαρκτὴν τὴν συναίνεσιν· ἀρκεῖ νὰ συλλογισθῆ τις τὴν πρόωρον διαφθοράν εἰς τὰς μεγάλας πόλεις.

§. 3. τοῦ ἐκδ. Ὁ αὐστριακὸς νόμος, ἀρθρ. 112, θεωρεῖ ὡς βιασμόν τὴν κατὰ προσώπων ἐχόντων νεωτέραν τῶν 14 ἐτῶν ἡλικίαν πραττομένην ἀκολασίαν, καὶ ἐπομένως τὸ ἀδίκημα ὑπάρχει, καθ' ὅσον ὑπάρχουσι τὰ συστατικὰ τοῦ βιασμοῦ ἐν γένει. Ἡ διὰ δολίως ἀποναρκώσεως τῶν αἰσθήσεων μεταθεσίς τινος εἰς κατάστασιν τοιαύτην, καθ' ἣν δὲν δύναται ν' ἀντισταθῇ εἰς τὸν σαρκικὸν ἐρεθισμόν, θεωρεῖται ἐπίσης ὡς βιασμός ὑπὸ τοῦ ἀρθροῦ 40. Τὸ πρῶσικόν δίκαιόν, §. 1048, τιμωρεῖ ἐκεῖνον ὅστις δολίως ἀποναρκώνει ἀθῶον πρόσωπον, διὰ νὰ τὸ μεταχειρισθῇ εἰς ἀκολασίαν, μὲ εἰρκτὴν 3—6 μηνῶν· ἐν δὲ τῷ §. 1053. θεωρεῖ τὴν διὰ τῆς βίας ἀκολασίαν μετὰ προσώπου νεωτέρου τῶν 12 ἐτῶν ἔτι πλέον ἀξιοποῖνον τοῦ βιασμοῦ ἐν γένει (8—10 ἔτη) καὶ ἐν τῷ §. 1054. (Ὁρα καὶ τὸ διάταγμα τῆς 9 Νοεμβρ. 1818) πᾶσαν καὶ ἄνευ βίας κατάχρησιν τοιούτων προσώπων ὡς βιασμόν (3—5 ἔτη). Ὁ γαλλικὸς ποιν. νόμος, ἀρθρ. 331, ἦτο κατὰ τοῦτο ἐλλειπής, ὅτι ἠπέλει ποινὴν κατὰ μόνης τῆς διὰ βίας πρατ-

τομένης ἀκολασίας ἐπὶ παίδων νεωτέρων τῶν 11 ἐτῶν ἀλλὰ κατὰ τὸν νόμον τοῦ 1832 πᾶν attentat à la pudeur κατὰ παιδὸς νεωτέρου τῶν 11 ἐτῶν consommé ou tenté sans violence τιμωρεῖται μὲ δεσμῶν. Ὅρα *Chauveau code progressif* Pag. 290 καὶ τὴν ἀνωτέρω μνημονευθεῖσαν διατριβὴν εἰς τὴν *Encyclopédie par. Sebire* p. 178. Ὁ βαυαρικὸς νόμος, ἄρθρ. 188, τιμωρεῖ μὲ βρουτέραν ποινὴν τὸν κατὰ νεωτέρου τῶν 12 ἐτῶν τελοῦμενον βιασμόν. Τὸ ἄρθρ. 490 ἀπειλεῖ κατ' ἐκείνου, ὅστις διὰ βολίας ἀποναρ- κώσεως τίθησι τὸν ἕτερον εἰς ἀδυναμίαν τοῦ ν' ἀντισταθῆν ἀπλῆν εἰρκτὴν 1—4 ἐτῶν, τὸ δὲ ἄρθρ. 377 κατ' ἐκείνου ὅστις ἀκολασταίνει ἐπὶ παράφρονος ἢ μεθυσμένου, φυλάσσιν 3 μηνῶν ἕως 2 ἐτῶν. Τὸ ἄρθρ. 378 θεωρεῖ τὴν μετὰ κόρης νεωτέρας τῶν 12 ἐτῶν συνουσίαν ὡς γενομένην ἀνε- συναιδέσεως αὐτῆς καὶ τιμωρεῖ τὸν πράξαντα μὲ φυλάκ. 6 μηνῶν ἕως 2 ἐτῶν. τὸ δὲ ἄρθρ. 491 τιμωρεῖ τὸν ὅστις μεταχειρίζεται νεωτέραν τῶν 12 ἐτῶν εἰς ἀκολασίαν μὲ ἀπλῆν εἰρκτὴν 1—4 ἐτῶν. Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἄρθρ. 460, τιμωρεῖ τὴν συνουσίαν μετ' ἀναισθητοῦ προσώπου μὲ βρουτέραν εἰρκτὴν 1—2 ἐτῶν, ἐὰν δὲ ἡ κατάστασις τῆς ἀναισθησίας ἐπηνέχθη ἐπίτηδες, 2—3 ἐτῶν. Τὸ ἄρθρ. 161 τιμωρεῖ ἐκείνον, ὅστις μεταχειρίζεται εἰς συνουσίαν κοράσια νεώτερα τῶν 12 ἐτῶν, ἢ ἀκολασταίνει μετ' αὐτῶν, μὲ βρουτέραν εἰρκτὴν 1—3 ἐτῶν. ἐκείνον δὲ ὅστις ἀκολασταίνει μετὰ κορα- σίων ἐχόντων ἡλικίαν ἀνωτέραν μὲν τῶν 13 κατωτέραν δὲ τῶν 14 ἐτῶν, μὲ φυλάκισιν 4—6 μηνῶν καὶ εἰς ἐπιβαρυν- τικὰς περιστάσεις μὲ εἰρκτὴν ἀπλῆν ἢ καὶ βρουτέραν. Τὸ ζή- τημα, ἐὰν κατὰ τὸν σαξωνικὸν νόμον ἦναι δυνατὸν νὰ πραγ- μωρευθῆ βιασμός (διὰ βιαιοπραγιῶν) κατὰ παίδων νεωτέρων τῶν 12 ἐτῶν, λύεται ἀρνητικῶς μὲν εἰς *Zeitschrift für Rechts- pflege in Sachsen* II. σελ. 71., ἐρρότερον δὲ καταφατι- κῶς ὑπὸ *Watzdorf Jahrb. für sächs. Strafr.* I. σελ. 91.

Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον, §. 297, ἐκτείνει τὴν ἔννοιαν τοῦ βιασμοῦ καὶ εἰς τὴν περιπτώσιν συνουσίας μὲ κόρην νεωτέραν τῶν 14 ἐτῶν καὶ ἀνήθου ἔτι, ὡς καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν πράττει τις συνουσίαν μετὰ γυναίκος, τὴν ὁποίαν ἔθεσαν εἰς ἀδυναμίαν τοῦ ν' ἀντισταθῆ εἰς τὰς ἀρέξεις του.

§ 265.

Ὁ βιασμός προϋποτίθεται, Α) ὡς ἀντικείμενον αὐτοῦ, ἀκατηγόρητον (α) θῆλυ ἄτομον (β), ἐκ τῆς διαγωγῆς τοῦ οὐοῦ δὲν ἐξάγεται, ὅτι θεωρεῖ τὸ σῶμά του ὡς ὄργανον πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς σαρκικῆς ἐπιθυμίας τοῦ τυχόντος. Ὅθεν κατὰ πορνῶν δὲν δύναται νὰπραχθῆ βιασμός, διότι οὔτε οἱ περὶ βιασμοῦ νόμοι (γ) τὰς ἀναφέρουσιν, οὔτε ὁ λόγος τῶν νόμων τούτων ἐφαρμόζεται εἰς αὐτάς. Ἡ διὰ βίας πορνεία κρίνεται κατὰ τὰς περὶ τοῦ *crimen vis* ἀρχάς (δ).

(α) Art. 119. C. C. C. einer unverlaumdeten ehewrauen, wittwen oder jungfrawen. (ἀκατηγόρητον σῶμα, κόρην ἢ κόρην). Πρὸς. Boehmer ad h. a. §. 1. Kleins Gr. d. p. R. §. 404.

(β) Δύναται νὰπραχθῆ βιασμός ἐξένοος. Πρὸς. Quistorp Boitt. nr. 3.

(γ) Τὸ σαξωνικὸν δίκαιον καὶ οἱ νόμοι τῶν Ἀγγλων ὑπάγουσι καὶ τὴν διὰ βίας πορνείαν εἰς τὸν βιασμόν. Sachsen Sp. Lib. III. art. 46. Const. El. Sax. I. IV. const. 30 def. 3.

(δ) Διαφωνεῖ δὲ Tittmann Grunds. der Strafrechts. wiss. §. 169. not. a.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Σύμφωνος μὲ τὰς ἀρχαίας ἰδέας καὶ μὲ τὸν σκοπὸν τῆς Π. Δ. Κ. ἦτο ἡ γνώμη, ὅτι ἐναντίον κατηγορημένης δὲν δύναται νὰπραχθῆ βιασμός. Pemoeller Diss. §. 5 Τίς δὲ δύναται νὰ ὀνομασθῆ κατηγορημένη ὄρα Wächter Abhandl. I, σελ. 27. Heffler Lehrb. σελ. 344. Τῶν νεωτέρων τινὲς θεωροῦσι τὸ γινώρισμα τοῦτο ὡς ἥτιονα, λόγου

ἀξιον. *Tittmann Handb. I.* σελ. 426. Κατὰ τὴν νεωτέραν δικαστικὴν πρᾶξιν ὑπάρχει ἐλαφρυντικὴ περίστασις, ἐάν ἡ βιασθεῖσα ἦναι πόρνη. *Spangenberg* ἐν τῇ νέᾳ ἐκδ. τοῦ συγγράμ. *Struben rechtliche Bedenken III.* σελ. 51. Ὁρθότερον εἶναι νὰ διακρίνωμεν, ἐάν τὸ ἀκατηγόρητον ἦναι ἐκ τῶν συστατικῶν τοῦ ἀδικήματος ἢ ἐάν ἔχη ἐπιβρόχον εἰς μόνην τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς. Ἐπειδὴ τὸ κοινὸν δίκαιον δὲν προσδιορίζει βῆτην ποινὴν κατὰ τοῦ βιασμοῦ, πρέπει ν' ἀποκριθῶμεν ἀποφατικῶς εἰς τὸ πρῶτον καὶ καταφατικῶς εἰς τὸ δεύτερον. *Hohbach (Sarwey's Monatschr. für württemberg. Justizpflege I.* σελ. 1—19. Τὸ πρῶσικόν δίκαιον, §. 4058, συγχωρεῖ μετρίασιν τῆς ποινῆς, ἐάν ἡ προτέρα διαγωγὴ τῆς βιασθείσης ἦτο κακὴ καὶ ἀκόλαστος. Τὸ βελδικὸν νομοσχέδιον, §. 296. ἀρ. 5, συγχωρεῖ τὴν καταβίβασιν τῆς ποινῆς μέχρις ἀπλῆς εἰρκτῆς ἐπὶ 1 ἔτος, ἐάν πρόκηται περὶ βιασμοῦ κατηγορημένης καὶ δὲν ἐγένετο χρῆσις δεινῶν κακώσεων. Κατὰ τὸν σαρδινικὸν νόμον, ἀρθρον 342, ἡ ποινὴ καταβιβάζεται ἀπὸ τοῦ πρώτου εἰς τὸν τρίτον βαθμὸν, ἐάν πρόκηται περὶ βιασμοῦ πόρνης.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Περίεργον περίπτωσιν βιαίας ἀκολασίας πραχθείσης ὑπὸ θήλεος μετὰ ἄρρενος παρὰ τὴν θέλησιν τούτου, ὅρα εἰς *Schneider Annalen der Staatsarzneikunde IV.* σελ. 452.

§. 266.

B) Τῶν γεννητικῶν μορίων τοῦ θήλεος τούτου ἀτόμου ἡ χρῆσις πρέπει νὰ στηρίζεται εἰς μόνην τὴν ὑπὸ τοῦ πρᾶτοτος τεθεῖσαν εἰς ἐνέργειαν βίαν, ὥστε αὐτὴ καὶ μόνη ἢ βία, οὐχὶ δὲ ἢ ἐκ τῆς σαρκικῆς δρέξεως προκύψασα οἰκεία θέλησις τῆς γυναικὸς, ν' ἀποτελῇ τὴν αἰτίαν τῆς ἐνδόσεως

εἰς τὴν θέλησιν τοῦ βιαστοῦ. Ἡ ὑπαρξίς τοῦ στοιχείου τούτου συμπεραίνεται κυρίως ἐκ τοῦ εἴδους καὶ τοῦ μέγους τῆς γενομένης βίας, καὶ προσέτι ἐκ τοῦ τρόπου καὶ τῆς διαρκείας τῆς κατὰ τοῦ προσβαλόντος ἀντιστάσεως (α).

(α) Πρβ. Boehmer ad art. 119. C. C. C. §. 3.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ὁ ὑπὸ τῶν ποινικῶν νόμων διδόμενος ὄρισμός τοῦ βιασμοῦ πολλὰκις δὲν εἶναι τοσοῦτον ἀκριβής, ὥστε ν' ἀποκλείωνται ἄλλαι διὰ βιαιοπραγιῶν τελούμεναι ἀκόλαστοι πράξεις. Πολλὰκις μάλιστα δὲν ἀναφέρεται ὅσον ἔπρεπε ῥητῶς καὶ τὸ στοιχεῖον τῆς βίας. Ὁ ὄρισμός ἔπρεπε πρὸ πάντων νὰ ἀναφέρη: διὰ βιαιοπραγιῶν καταβαλλουσῶν τὴν ἀντίστασιν. Ὅρα προσέτι κατωτέρω σημ. 4. τοῦ ἐκδότου, ἐπὶ §. 267.

§. 267.

Ἡ βία, διὰ τῆς ὁποίας κατορθοῦται ἡ πράξις, δύναται νὰ ᾖναι 1) φυσικὴ βία (*via absoluta*), ἐὰν ὁ παρανομῶν νικᾷ διὰ τῆς σωματικῆς αὐτοῦ δυνάμεως τὰς σωματικὰς τῆς βιαζομένης δυνάμεις (α) 2) ψυχολογικὴ βία (*vis compulsiva*), ἐὰν διὰ τῆς ἀπειλῆς ἄλλων κακῶν ἐπιφέρῃ τὴν ἐνδοσιν αὐτῆς. Ἀλλὰ τὰ κακὰ ταῦτα πρέπει α) νὰ ᾖναι ἤτοι πραγματικῶς ἢ κατὰ τὴν ἰδέαν τῆς βιαζομένης, ἠνωμένα μὲ τὸν κίνδυνον ἀμέσου ἐκτελέσεως (β), καὶ β) τοῦλάχιστον νὰ ἰσοδυναμῶσι μὲ τὸ κακὸν τῆς ἀπωλείας τῆς γυναικείας τιμῆς, ἂν ὄχι καὶ νὰ ᾖναι τούτου ἀνώτερα.

Προφορικῶς περὶ τῶν γνηρισμάτων τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ τοῦ προτεινομένου βιασμοῦ εἰς τὰς καθεκάστας περιπτώσεις Πρβ. Boehmer ad Art. 119. C. C. C. §. 7.

(α) Ὅποια σωματικὴ βία ἀπαιτεῖται, διὰ νὰ ὑπάρχη βιασμός;

- (6) Πρβ. Boehmer l. c. 'Ο λόγος είναι ὁ αὐτός ὡς καὶ ὁ τῆς ἀπαγωγῆς.
- Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς ἐσφαλμένης γνώμης τῶν διατετινομένων, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ πραχθῇ βιασμός ἐπὶ πρόσώπου ὑγειοῦς καὶ ἔχοντος τὴν συνείδησιν ἐαυτοῦ ὄρα *Bern Lehrb. der gerichtl. Medizin* σελ. 93. Περὶ τῶν ἰατροδικαστικῶν ἐρευνῶν ἐπὶ βιασμοῦ ὄρα *Devergie médecin légale* vol. I. p. 132.
- Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς ἐσφαλμένης γνώμης, ὅτι ἡ μετὰ τὸν βιασμόν κωσφορία εἶναι ἀπίδειξις, ὅτι δὲν ἐγένετο βιασμός ἀλλ' ὅτι ὑπῆρξε συναίνεσις, ὄρα *Kopp Jahrb. der Staatsarzneik. X.* σελ. 49. *Mekel Lehrb. der gerichtl. Medizin* σελ. 459. *Mende Handb. IV.* σελ. 494. *Fürbringer de stupro violento et causis, cur paviditas nunquam oriri possit.* Jen. 1798. Περὶ τῆς ἐπιβροῆς τῆς ἐπὶ τῆς πράξεως δῆθεν ἀναφύσεως σαρκικῆς ὀρέξεως καὶ παραλείψεως τῆς ἀντιστάσεως; *Wächter Abh. I.* σελ. 278.
- Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς ἐπιβροῆς τῆς ἀπάτης; *Wächter* σελ. 283. Πέραν τοῦ δέοντος ἐκτείνει τὴν γνώμην τοῦ ὀ *Heffler Lehrb.* σελ. 315.
- Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Περὶ τοῦ εἶδους τῆς πρὸς ὑπαρξιν τοῦ βιασμοῦ ἀπαιτουμένης βίας; *Wächter* σελ. 280. *Mittermaier.* (*Archiv des Criminalr. neue Folge II.* σελ. 260.) Ἐπὶ ἀπειλῶν, πρέπει τὸ ἀπειλούμενον κακὸν νὰ ἦναι δεινότερον τῆς στερήσεως τῆς γυναικείας τιμῆς. Ὅρα καὶ *Heffler* σελ. 315. Ὁ θανατικὸς ποιν. νόμος, ἀθρ. 186, ἀπαιτεῖ ἐπικείμενον κίνδυνον σώματος ἢ ζωῆς. Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἀθρ. 157, ἀπαιτεῖ ἀπειλὴν κατὰ τῆς ζωῆς, ἢ ὑγείας, χωρὶς ἢ προϋπέστη τῆς βιαζομένης. Περὶ τοῦ ἀν' ἐνοῆται καὶ πάντα ἀπειλὴ ἠνωμένη μὲ κίνδυνον ζωῆς τῶν ἐγγυτέρων συγγενῶν, ὄρα *Wächter Abh.* σελ. 281.

§. 268.

Γ) Ἡ βία, τῆς ὁποίας ἐγένετο χρῆσις διὰ τὴν ὑποβληθῆ ἡβιαζομένη εἰς τοῦ βιαστοῦ τὴν ἐπιθυμίαν, πρέπει νὰ ἦναι παράνομος. Πᾶς ὁ ἔχων, ὡς π. χ. ὁ σύζυγος, πλήρες πρὸς συνουσίαν δικαίωμα δὲν πράττει διὰ τῆς ἐκθιάσεως τούτου βιασμὸν, ἂν καὶ δύνηται νὰ κατασταθῇ ἀξιοποινος ἐνεκεν ἀμετρίας (α). Δ) Ἡ μετὰ βίας συνουσία πρέπει νὰ ἦναι τετελεσμένη. Ὅθεν δὲν ἀρκεῖ οὔτε μόνη τῶν μορίων ἡ ἐνωσις, οὔτε μόνη ἡ emissio seminis (β).

(α) Boehmer ad art. 119. §. 3. Quistorp Thl. I. §. 438. Stelzeer.

Lehrb. §. 568. Διαφωνεῖ ὁ Tittmann Strafrechtswis. §. 196. not. b.

(β) Μόνη τῶν γεννητικῶν μορίων ἡ ἐνωσις ἀποτελεῖ τετελεσμένον τὸν βιασμὸν, κατὰ τὴν γνώμην τῶν: Boehmer ad Carpz Q. 75. obs. 5. et 8. et art. 119. C. C. C. §. 8. Struben Thl. III. Bed. 24. Westphal. CR. σελ. 232 Koch pr. jur. cr. §. 286. Ἐκ τοῦ εἰς τὴν ἡ. Δ. Κ. ἀναφέρει, ὅτι διὰ τοῦ βιασμοῦ ἀφαιρεῖται ἡ γυναικεία ἢ ἡ παρθενικὴ τιμὴ (die fräulich oder jungfräuliche Ehre genommen) διὸ ἐξάγεται τὸ παρεμικρόν. Ἐναντία τῆς γνώμης ταύτης εἶναι προὔτι καὶ ἡ νομολογία Πρῶ. Meister jun, pr. jur. crim. §. 275.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Περὶ τοῦ ἂν ἦναι δυνατὸν νὰ πράξῃ τις βιασμὸν τῆς ἰδίας αὐτοῦ συζύγου: Pemoeller Diss. p. 18. Henke Handb. II. σελ. 242. Russel on crimes and misdemeanors I. p. 556. Wächter Abhandl. I. σελ. 275. Κατ' ἀπόφασιν τοῦ γαλλικοῦ ἀκυρωτικοῦ δικαστηρίου τῆς 24 νοεμβρίου 1839 (le droit n. 279), δύναται καὶ σύζυγος νὰ γίνῃ ἐνοχος ἀξιοποίνου διὰ βιασιοπραγιῶν outrage à la pudeur κατὰ τῆς συζύγου του.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Πάντη σαθρὸν εἶναι τοῦ Φάουερβαχ ἡ γνώμη, ὅτι ἀπαιτεῖται τετελεσμένη συνουσία ἵνα θεωρηθῇ ὡς τετελεσμένον τὸ ἀδίκημα. Ἀπ' ἐναντίας ὅτι ἀρκεῖ τῶν γεν-

νητικῶν μορίων ἢ σωματικῆ ἔνωσης, ἐξάγεται μετὰ βεβαιότητος ἐκ τῆς ἐπόψεως ὑπὸ τὴν ὁποίαν θεωρεῖ τὸν βιασμὸν τὸ ἄρθρ. 118 τῆς Π. Δ. Κ. ἐπόψεως τῆς προσβολῆς τῆς γυναικείας τιμῆς. Ἀπαιτεῖται δὲ μόνον νὰ ἦναι ἡ προσβολὴ τοιαύτη, ὥστε νὰ διακινώσκηται ἀκριβῶς ὁ βιασμὸς ἀπὸ τῶν λοιπῶν παραπλησίων ἀσελγειῶν. *Kämmerer* (Arch. des CrimR. N. Folge I. σελ. 560.). *Spangenberg* ἐν τῇ νέᾳ ἐκδ. τοῦ συγγράμ. : *Struben rechtl. Bedenken* III. σελ. 54. *Mende Handb. der gerichtl. Medizin* IV. σελ. 498. *Wächter Abh.* σελ. 28. 262. Ὁ σαυαρκικὸς ποινὸν νόμος, ἄρθρ. 186, θεωρεῖ τὸ ἀδίκημα ὡς τετελεσμένον, ἐὰν ἐγένετο πραγματικῶς ἡ σωματικῆ ἔνωσης. Ὁμοίως ὁ σαξωνικὸς νόμος ἄρθρ. 162.

§. 269.

Ἐπὶ τοῦ βιασμοῦ δὲν εἶναι ἀξιόποινος ἡ γυνὴ (α), ἀλλὰ μόνος ὁ ἀνὴρ, ὅστις πρέπει νὰ τιμωρῆται, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Καρόλου (β), ὡς ληστής· ἀλλὰ τὴν διάταξιν ταύτην περιορίζουσιν οἱ πρακτικοὶ ἐντελῶς ἀνευ λόγου καὶ ἀνευ τοῦ στηρίγματος καὶ αὐτῆς τῆς δικαστικῆς πράξεως (γ).

(α) L. 13. §. 7. D. L. 20. C. ad L. Jul. de adult.

(β) C. C. C. Art, 149.

(γ) Πρὸς *Struben* Tbl. III. Bad. 24. *Quistorp* Tbl. I. §. 492. *Tittmann* Handbuch I. §. 210. *Bauer* Lehrbuch §. 183. Αἱ νεώτεραι νομοθεσίαι περιορίζονται εἰς αὐστηρὰς ποινὰς περιοριστικὰς τῆς ἐλευθερίας.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ἐπ' ἀρχῆς δὲν ἐφήρμοσεν ἡ δικαστικὴ πράξις τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου ἀδιακρίτως ἐπὶ ὅλων τῶν περιπτώσεων τοῦ βιασμοῦ· καὶ δικαίως, ἔνεκα τῆς κατὰ τὰς διαφόρους εἰδικὰς περιπτώσεις μεγίστης διαφορᾶς τοῦ

βαθμοῦ τῆς ἐνοχῆς. *Wächter* *Abh.* I. σελ. 31. *Tittmann* *Handb.* I. σελ. 434. *Hitzig* *Annalen* XII. σελ. 269. Περὶ τῆς περιπτώσεως τοῦ θανάτου τῆς βιασθείσης ὄρα *Mittermaier* über der neuesten Zustand der Criminalgesetzgebung, σελ. 147. *Wächter* σελ. 294.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς πρὸς καταδίωξιν τοῦ ἐνόχου ἀ-
παιτουμένης ἐγκλήσεως τῆς βιασθείσης συμφώνως μὲ τὴν
ἐκφρασιν τοῦ 118 ἄρθρου τῆς Π. Δ. Κ. : κατ' ἐγκλησιν τῆς
βιασθείσης (auf Beklagung der Benöthigten) ὄρα *Mit-*
termaier (*Archiv des Criminalr.* I. σελ. 266.). Ὁρα
ὁμοίως *Wächter* *Abh.* σελ. 298. Περὶ τῆς ἐπιβόθης τοῦ μετὰ
τῆς βιασθείσης γάμου: *Heffler* *Lehrbuch* σελ. 318. Οἱ
ποινικοὶ νόμοι τῆς Γαλλίας, τῆς Βαυαρίας καὶ τῆς Αὐ-
στρίας δὲν περιορίζουσιν εἰς τὴν ἐγκλησιν τὸ πρὸς ποι-
νικὴν καταδίωξιν δικαίωμα. Ἀπ' ἐναντίας δὲ συγχωροῦ-
σι τὴν καταδίωξιν μόνον ἐπὶ ἐγκλήσει ἢ καὶ ἄνευ ἐγ-
κλήσεως μὲν ἀλλὰ μόνον ὅταν ἐπροξενήθη κοινὸν σιάνδα-
λον, : τὸ προσωπικὸν δίκαιον §. 4060., ὁ βυρτεμβεργικὸς
νόμος ἄρθρ. 300., τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον §. 299. Ὁρα
προσέτι ἐν γένει *Godefroi de delictis quæ ad laesor-*
querelam. pag. 218. Ἑλλήν. ποιν. νόμος ἄρθρ. 280.

§. 270.

Δὲν ὑπάρχουσιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου οὔτε ὡς ἐκ τῆς
φύσεως τοῦ πράγματος, οὔτε κατὰ τοὺς θετικοὺς νόμους,
ἰδιαίτεροι μετριάστικοι ἢ ἐπιτατικοὶ λόγοι (α).

- (α) Οἱ νομοδιδάσκαλοι ὁμοίως παραδέχονται ὡς ἐπιτατικὸς λόγους: 1) *san-*
ctitas loci (τὴν ἱερότητα τοῦ τόπου). *Boehmer* *ad art.* 119. §. 10.
2) Ἐὰν ὁ πράξας ὤρῃτε πρὸς τὸ ἀντιτακτικὸν τοῦ ἀδικήματος ἰδιαίτα-
ρον σεβασμὸν ἢ πίστιν. 3) Ἐὰν ὁ βιασμὸς πρᾶξῃ ὑπὸ το πρῶσχημα ἰλι-
θους καὶ ολιτεριμοῦ (*sub praetextu pietatis et misericordiae*). *Engwa*

El. jur. crim. §. 230. Ὡς ἰδιαιτέροι δὲ ματριαστικοὶ λόγοι ἀναφέρονται: 1) ἡ νεότης τοῦ πράττοντος, 2) ἡ μέτρον, 3) ἂν ἡ βίαθεΐσα ἔπραξε καὶ πρότερον ἤδη παράνομον συνουσίαν, 4) ἡ συναίνεσις τῆς βιαθείσης εἰς γάμον. Boehmer αὐτόθι. Quistorp Thl. I. S. 493.

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ.

Προβολὴ τοῦ δικαιώματος πρὸς τιμὴν.

ΥΠΟΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΠΡΩΤΗ.

Περὶ προβολῶν τῆς τιμῆς (ἐξουβρίσεως) ἐν γέ. εἰ.

Ad. Dietr. Weber über Injurien und Schmähschriften. I.

III. Abth. 2te Aufl. Schwer. und Wism. 1797—1800.

C. Grolman über Ehre und guten Namen. (Magazin für die Philosophie des Rechts. I. Bd. I. H. nr. 1.).

Kleinschrod Grundzüge der Lehre von Injurien (Archiv. Bd. I. St. 4. nr. 1.).

L. H. von Almendingen Grundzüge zu einer neuen Theorie über Verl. des guten Namen und der Ehre (Magaz. für Phil. u. Gesch. d. Rechts. Bd. I. St. I. nr. 1. St. II. nr. 4. Bl. II. St. I.).

Walter über Ehre und Injurien nach röm. R. (neues Arch. des GrimR. IV. Bd nr. V. u. XII).

Burchardi Grundzüge des Rechtssystems der Römer. σελ. 269.

§. 271.

Ἐπόλησις τοῦ ἀνθρώπου λέγεται ἡ ἀναγνώρισις ἀξίας τινὸς ἐν αὐτῷ. Ἐὰν ἡ ἐπόλησις αὐτῆ ἐμφατηθῆται ἐξωτερικῶς

προκύπτει ἡ ἔννοια τῆς τιμῆς, ἥτις δύναται νὰ ᾖ ἀποθετική, ἠθετική καθ' ὅσον ἡ ἀξία τοῦ προκειμένου προσώπου ἀναγνωρίζεται διὰ παραλείψεων ἢ διὰ πράξεων. Ἡ ὑπόληψις καθ' ἑαυτὴν εἶναι ἀπολύτως ἐλευθέρα καὶ οὐδέποτε δύναται νὰ γίνῃ νομίμου ἀξιώσεως ἀντικείμενον ἀλλὰ, καθ' ὅσον τὰ ἐξωτερικά τῆς ὑπόληψεως σφραῖδι δύναται ν' ἀποτελέσωσι τοιοῦτον ἀντικείμενον, κατὰ τοσοῦτον δύναται νὰ ὑπάρξῃ καὶ δικαίωμα πρὸς τιμὴν ἢ ὡς πρὸς τὴν τιμὴν.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Περὶ ἐξυβρίσεων ὄρα προσέτι: *Millermaier* (Arch. des CrimR. XIII. n. 19., XIV. n. 3. καὶ neue Folge 1839 n. 1. *Zimmermann de injuriis ex jure rom. Berol. 1833*), *Starkie treatise of the law of slander and libel. Lond. 1830*. 2. Vol. *Chassan traité des délits et contraventions de la parole et de l'écriture. Paris 1837—1839*. I—III. Vol. *Welcker Staatslexikon Bd. VIII. σελ. 310. 351.*

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Εἰς τὴν περὶ τῶν ἐξυβρίσεων προκειμένην πραγματείαν παρατηροῦμεν πρὸ πάντων, ὅτι ὁ Φάβερβαχ δὲν ἠκολούθησε τῆς πηγῆς τοῦ κοινοῦ δικαίου, ἀλλ' ἐθεσεν ἰδίαις ἀρχαῖς, στηριζόμενος εἰς γενικὰς φιλοσοφικὰς λεγομένους ἰδίας: "Ὁρα ἕμως κατωτέρω § 273 σημ. α." Ἀλλὰ κατὰ τὰς πηγὰς τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου, ἡ λέξις *injuria* εἶχε διττὴν σημασίαν, καθ' ὅσον ἡ *existimatio*, ὡς παραβίσις τῆς ὁποίας ἐθεωρεῖτο ἡ *injuria* ἐλαμβάνετο ὑπὸ ἡατέρων τῶν ἐξῆς ἔννοιῶν. *Existimatio* σημαίνει δηλονότι ἦτοι: 1) τὴν προσωπικὴν ἢ νομικὴν ἰκανότητα τοῦ πολίτου (L. 5. D. de extraord. crim.), ἢ 2) τὸ κατὰ τὴν νεωτέραν ἐνομοσχίαν, δικαίωμα πρὸς τιμὴν. L. 1. §. 6

D. de injur. L. 18. §. 2. D. de testam. tutel. Ἐπομένως καὶ ἡ λέξις injuria λαμβάνεται πολλάκις εἰς πολλὰ ἐκτεταμένην ἔννοιαν ἀντὶ προσβολῆς δικαιώματος ὁσάκις δὲν ὑπάρχει ἄλλη ἀγωγὴ, ὅθεν ὑπῆρχε καὶ actio injuriarum ex clausula generali, L. 15. §. 26 D. de injur. ἐνῶ κατ' ἄλλα τινα χωρία τοῦ ῥωμ. δικαίου injuria σημαίνει προσβολὴν τοῦ πρὸς τιμὴν δικαιώματος. L. 15. D. de injur. Ὅρα περὶ τοῦ ῥωμ. δικαίου. *Walter* (neue Archiv des Criminalr. IV. Bd. σελ. 256. *Marezoll* über bürgerliche Ehre σελ. 6—12 *Rosshirt* Lehrbuch σελ. 429. *Neustetel* über d. Büchernachdruck σελ. 29. *Wächter* Lehrbuch II. σελ. 74. *Heffter* Lehrbuch σελ. 320. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν περὶ ἐξουβρίσεων ἐν γένει διδασκαλίαν ὄρα προσέτι: *Groja* dell' ingiuria e del danno Milano 1822. Tom. 2. *Mittermaier* (neues Archiv. des Criminalr. XIII nr. 19. XIV. nr. 3). Περὶ τῆς ἐπὶ τοῦ προκειμένου θεωρίας τῆς δωδεκάδελτου *Walter* (Archiv IV. σελ. 286). *Dirksen* Versuche der Kritik der XII Tafeln. σελ. 507. *Rosshirt* Gesch. II. σελ. 231. Αἱ εἰς τὴν δωδεκάδελτον ἐμπεριεχόμεναι διατάξεις ἀνάγονται μόνον εἰς τὰς ἔργω ἐξουβρίσεις. Ὅρα περὶ τοῦ occentare *Walter* (Archiv IV. σελ. 298). Μεγάλην ἐπιρροὴν εἶχεν εἰς τὴν μὀρφωσιν τῆς περὶ ἐξουβρίσεων διδασκαλίας ἡ Lex Cornelia de injuriis. L. 5. D. de injur. *Ziegler* obs. jur. crim. I. Lips. 1838, p. 5. καὶ περὶ τῆς L. 7 § 1. D. de injur: *Ziegler* pag. 24.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Περὶ τοῦ ζητήματος, εἰ ἡ Lex Cornelia εἰσῆγαγεν ἐπὶ τινων ἐξουβρίσεων *judicium privatum* ἢ *publicum*. Ὅρα *Weber* über Injurien und Schmähschriften II. σελ. 78. *Vockestaert* de L. Cornelia Sulla legislatore p. 144. *Walter* (Archiv des Criminalr IV.

σελ. 307). *Birnbaum*, (Archiv IX. σελ. 400 XIV. σελ. 500, 540). *Zachariae Lucius C. Sylla*. 2te Abth. σελ. 137. *Rosshirt Gesch* II. σελ. 247, 252. Περὶ τοῦ ὅτι αἱ *injuriæ* ἐδικάζοντο ὑπὸ τῶν *recuperatores* · *Gellius Noct* XX. §. 12. *Sell die Recuperatio der Römer* σελ. 418.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Περὶ τῶν ὡς πρὸς τὰς προσβολὰς τῆς τιμῆς ἰδεῶν τοῦ γερμανικοῦ δικαίου · *Heumann opusc.* p. 234. *Dreyer vermischte Abhandlungen*. I. Bd. nr. 1. *Jarke in Hitzig's Zeitschrift* Heft. 35. σελ. 4. Εἰς τὰς πηγὰς τοῦ γερμαν. δικαίου ἀπαντᾶται ἡ λέξις *Unzucht*, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὡς εἰς τὸ ρῶμ. δίκαιον ἡ λέξις *injuria* εἰς εὐρυτέραν ἔννοιαν. Καὶ εἰς τὰς ἀρχαίας τοῦ δικαίου πηγὰς ἀναφέρονται τινες ἐκφράσεις, ἀπαγορευόμεναι ὡς βαρεῖται ἐξυβρίσεις ἐπὶ ποινῇ *Grim Alterthümer* σελ. 643. Ἐν τῷ νόμῳ τοῦ *Ruprecht* (ἐκδ. *Mauer* σελ. 360). ἀναφέρονται εἰς τὸ κεφ. 108 αἱ ὑβριστικαὶ ἐκφράσεις, ἕνεκα τῶν ὁποίων ὀφείλει τις δίκην ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ, οὐχὶ δὲ ἐνώπιον τοῦ κατηγοροῦ. Ἡ ἐπὶ ἐξυβρίσεων μεγαλύτερα αὐστηρότης ἐγγωρίων τινῶν δικαίων συνδέεται μὲ τὰς περὶ προστασίας τῆς εἰρήνης ἰδέας. εἰς τυρολικὴν τινα ἡγεμονεῖαν Ἰαχυε (*Rapp Zeitschr. für Tyrol* V. σελ. 61. ἐν τῇ σημ.) τοσοῦτον αὐστηρὸν δίκαιον περὶ ἐξυβρίσεων, ὥστε ἐτιμωροῦντο ἐγκληματικῶς πράξεις τὰς ὁποίας σήμερον θεωροῦμεν ὡς πταίσματα.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Περὶ τῶν ἰδεῶν τῶν ἰταλῶν πρακτικῶν νομικῶν τοῦ μέσου αἰῶνος, οἵτινες παραδέχονται (συμφάνως μὲ τὸ γερμανικὸν ἔθιμον δίκαιον καὶ μὲ τὴν περὶ τούτου ἄδειαν τοῦ ρῶμ. δικαίου) τὴν γνώμην, ὅτι δύνανται ἂ ἐπιβληθῇ ἕνεκεν ἐξυβρίσεως καὶ ποινῇ ἐγκληματικῇ, ὅτε συγχρόνως ἐλαμβάνετο καὶ τὸ κατὰ πόλεις ἀστυνομικὸν δίκαιον.

ὑπ' ὄψιν, ὄρα *Bonifacius tract. super malef.* εἰς τὸ τέλ
τῆς ἐκδ. τοῦ *Angelus Arretin. Venet. 1607 p. 188.*
Clarus sent. V. § injuria. Rosshirt Gesch II. σελ. 259.

Σημ. 6 τοῦ ἐκδ. Μέχρι τίνος βαθμοῦ εἶναι τὸ ῥωμαϊκὸν δί-
καιον ἐπιδικτικὸν ἐφαρμογῆς ἐπὶ ἐξυθρίσεων, ὄρα *Rosshirt*
Lehrb. σελ. 432. Martin Lehrbuch σελ. 402. Jarke
(Hitzig's Zeitschrift Heft 34. σελ. 259). Mittermaier
(Archiv XIII. σελ. 505). Heffter Lehrb. σελ. 320 (2. ἐκδ.
σελ. 249.) Heffter (Arch. des Criminalr neue Folge
1839. σελ. 237). Rosshirt II. σελ. 260. Ὅτι αἱ περὶ τιμῆς
ιδεαὶ εἶναι πάντη διάφοροι τῶν ῥωμαϊκῶν ιδεῶν περὶ *exi-*
stimatio, ὁμολογεῖ καὶ ὁ *Heffter* (*Archiv I. c. σελ. 245*).

Σημ. 7 τοῦ ἐκδ. Ἐὰν ἀντιπραβάλωμεν τὰς περὶ ἐξυθρίσεως
διατάξεις τῶν νεωτέρων νομοθεσιῶν, παρατηροῦμεν με-
γάλην διαφορὰν ιδεῶν. Κατὰ τὸν αὐστριακὸν ποιν. νόμον
διακρίνεται ἡ συκοφαντία (ἄρθρ. 188) ἀπὸ τῶν προσβολῶν
τῆς τιμῆς (αἵτινες θεωροῦνται μόνον ὡς βρεῖα πταίσματα,
μέρος Β' τοῦ νόμου, ἄρθρ. 234). Ἐνοχος συκοφαντίας
εἶναι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 188, ὅστις καταμηνύει τινὰ εἰς τὴν
ἀρχὴν ἐπὶ πλαστῷ ἀδικήματι, ἢ ἐνοχοποιεῖ αὐτὸν οὕτως,
ὥστε ἠδύνατο ὡς ἐκ τούτου νὰ λάβῃ ἢ ἀρχὴ ἀφορμὴν εἰς
ἀνάκρισιν ἢ τοῦλάχιστον εἰς ἐξετάσεις κατὰ τοῦ ἐνοχοποιου-
μένου· τιμωρεῖται δὲ μὲ κάθειρξιν 1—5 ἐτῶν καὶ εἰς ἐπι-
βαρυντικὰς περιστάσεις (τρεις τὸν ἀριθμὸν) μέχρι 10 ἐτῶν.
Προσβολὴ τῆς τιμῆς ὑπάρχει, κατὰ τὸ ἄρθρον 234, 1)
ἐὰν προσβάλληται τὸ καλὸν ὄνομα τινὸς δι' ἀνυποστάτου
αἰτιάσεως, μὴ ἀποτελούσης συκοφαντίαν (ποινὴ 1—8 μηνῶν
καὶ, ἐὰν προκύψῃ βλάβη, αὐστηρὰ κράτησις)· 2) ἐὰν ἐκφέ-
ρηται κατὰ τίνος αἰτίας συνωδευμένη μὲ ἐπιπλάστους πι-
θανὰς περιστάσεις (βαρὺ πταίσμα)· 3) ἐὰν ἐκτὸς τῆς εἰρη-

μένης περιπτώσεως προσάπτηται εἰς τινὰ πλαστῶς πράξις, ἥτις, ἐὰν ᾖτο ἀληθής, ἤθελεν ἐλαττώσει τὴν ἀστυκὴν ὑπόληψιν αὐτοῦ καὶ ἠδύνατο ἐπομένως νὰ ἔχη ἐπιβλαβὴ ἐπιρροὴν εἰς τὴν πρόοδόν του, εἰς τὰ ἔργα τοῦ ἐπαγγέλματός του καὶ εἰς τὴν πρόσοδόν του· 4) ἐὰν ἐκτίθηται τις εἰς τὸν κατάγγελον τοῦ κοινοῦ δι' ὑβριστικῶν ἐγγράφων ἢ δι' εἰκονικῶν παραστάσεων. Περὶ τοῦ ἐσφαλμένου τῶν διατάξεων τούτων ὄρα *Mittermaier* (*Arch. des Criminalr.* XIII. σελ. 514—517). Ὡς πρὸς τὴν πρωσσικὴν νομοθεσίαν πρέπει νὰ διακρίνωμεν· 1) τὸ πρωσσικὸν ἐγχώριον δίκαιον (*Landrecht* § 538. 666)· 2) τὴν ἐγκύκλιον τῆς 30 Δεκ. 1798 (*Mannkopf Strafrecht.* σελ. 289.)· 3) τὸ διάταγμα τῆς 28 Αὐγ. 1843 (*Mannkopf* σελ. 308.). Κατὰ τὸ ἐγγ. δίκαιον, § 538, εἶναι ἔνοχος ἐξουβρίσεως, ὅστις διὰ περιφρονητικῶν κινήματων, λέξεων, ἢ πράξεων προσπαθεῖ νὰ προσβάλῃ, ἢ νὰ ἐξουβρίσῃ τινὰ παρὰ νόμους. Κατὰ τὸν § 539, ὅστις δὲν ἔχει σκοπὸν νὰ προσβάλῃ διὰ περιφρονησεως ἢ νὰ ἐξουβρίσῃ τὸν ἄλλον, δὲν εἶναι ἔνοχος ἐξουβρίσεως, ἀλλὰ κατὰ τὸν § 540, εἶναι ἔνοχος, ἐὰν ὁ τοιοῦτος αὐτοῦ σκοπὸς εἶναι καταφανής, μολοῦντι ἢ πράξις αὐτοῦ ἢ ἡ ἐκφρασις δὲν εἶναι καθ' ἑκείνας ὑβριστικαί. Περὶ τοῦ ἐσφαλμένου τῶν διατάξεων τούτων ὄρα *Jarka* (*Hitzig Zeitschr* Heft. 35. σελ. 49). zum *Bach* *Ausichten über Gegenstände* σελ. 274. *Mittermaier* (*Arch.* XIII. σελ. 508). Κατὰ τὸ ἐγχώριον δίκαιον συγχωρεῖται μόνον δημοσία ποινὴ ἐπὶ ἐξουβρίσεων. Διὰ τοῦ διατάγματος τῆς 1 Φεβρ. 1811 (*Mannkopf* σελ. 289.) κατηργήθη ἡ ἰδιωτικὴ ἱκανοποίησις ἢ γενομένη δι' αἰτήσεως συγχώμησις, διὰ προφορικῆς ἐξηγήσεως, δι' ἐπιπλήξεως. Διὰ τῆς ἐγκυκλίου τῆς 30 Δεκ. 1798 (*Mannkopf* σελ. 289.) ἐπεσκοπογήθη ὡς πρὸς τὰς ποινὰς τὸ ἐγχώριον δίκαιον. Κατὰ τὴν ἐγκύκλιον ταύτην πρέπει, πρὸ πάντων νὰ ἐξετάζηται εἰς ποίαν σάξιν κ-

νήλουσιν ὁ ἐξυβρίσας καὶ ὁ ἐξυβρισθεὶς (τουτέστιν ἐὰν ἀνήκωσιν εἰς τὴν τάξιν τῶν χωρικῶν, ἢ εἰς κατωτέραν ἢ ἀνωτέραν τάξιν τῶν πολιτῶν, εἰς τὴν τάξιν τῆς εὐγενείας, τῶν ἀξιωματικῶν κτλ.). Ὅτι ἀνώτερος ὡς πρὸς τὴν ἐξυβρίσαντα εἰναὶ ὁ ἐξυβρισθεὶς, τόσῳ αὐξάνει ἡ ποινή. Εἰς μικρὰς ἐξυβρίσεις μεταξὺ ἀνθρώπων ἰσῶν τάξεων ἐπιβάλλεται φυλάκισις 2—6 ὡρῶν ἢ καὶ μόνον χρηματικὴ ποινή. Ἐὰν ὁ ἐξυβρίσας ἀνήκῃ εἰς τὴν ἀνωτέραν τῆς τοῦ ἐξυβρισθέντος, ἐπιβάλλεται (κατ' ἰδίαν αὐτοῦ ἐκλογὴν), χρηματικὴ ποινή ἢ φυλάκισις· ἐὰν δὲ ὁ ὑβρισθεὶς ἀνήκῃ εἰς ἀνωτέραν τάξιν, φυλάκισις 14 ἡμερῶν ἕως 4 ἐβδομάδων. Περὶ τῆς ποινικῆς διαδικασίας ὄρα *Temme Handb. des preuss. Strafr.* σελ. 143.) Διὰ τοῦ διατάγματος τῆς 28 Αὐγ. 1833 (*Mannkopf* σελ. 308) μετεβλήθη οὐσῶδ ὡς τὸ σύστημα καὶ ἐξαίρεται πρὸ πάντων ἡ ἐποψις τῆς ποινῆς ὡς ἰδιωτικῆς· διότι ἐὰν ὁ ἐνάγων μέχρι τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἀποφάσεως ἀνακαλέσῃ ἐπὶ μὲν ἐξυβρίσεων μεταξὺ ἰδιωτῶν τὴν ἐπὶ ἐξυβρίσει ἀγωγὴν του, ἐπὶ δὲ καταδίωξεως γινομένης αὐτεπαγγέλτως τὴν καταμήνουσιν του, ἢ ἐὰν οἱ διαφερόμενοι συνδιαλλαχθῶσι, παύει ἡ δικαστικὴ διαδικασία· ὄρα περὶ τούτου *Sommer (neues Archiv. für preuss. Recht und Verf. I. Bd. nr. 33. σελ. 473.* Ὅσον ἀφορᾷ τὴν γαλλικὴν νομοθεσίαν περὶ ἐξυβρίσεων, πρέπει νὰ διακρίνωμεν· 1) τὰς διατάξεις τοῦ γαλλικοῦ ποινικοῦ νόμου. 2) τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τῆς 17 Μαΐου 1819 *sur la repression des crimes et délits commis par la voie de la presse* (*Chassan traité III. p. 390*), 3) τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τῆς 8 Ὀκτ. 1830, περὶ ἐφαρμογῆς τοῦ συστήματος τῶν ἐνόρων εἰς τὰ ἀδικήματα τοῦ τύπου (*Chassan III. p. 468*), 4) τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τῆς 9 Σεπτ. 1835 περὶ τῶν διὰ τοῦ τύπου πρακτομένων ἀδικημάτων. Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος διακρίνει τὰς ἐξυβρί-

εις εὖ πλημμελήματα καὶ εἰς πταίσματα. Ἐνοχος συκοφαντίας εἶναι, κατὰ τὸ ἄρθ. 367, ὅστις εἰς δημοσίους τόπους ἢ συναθροίσεις, ἢ εἰς δημόσια ἔγγραφα ἔντυπα ἢ μὴ, ἢ εἰς συγγράμματα δημοσίᾳ ἐκτεθειμένα προσάπτει εἰς ἄλλον γεγονότα, τὰ ὅποια, ἐάν ᾖσαν ἀλήθῃ, ἤθελον ἐκθέσει τὸν ἐνοχοποιούμενον εἰς ἀνάκρισιν ἐπὶ κακουργήματι ἢ ἐπὶ πλημμελήματι, ἢ εἰς τὸ μῖσος ἢ εἰς τὴν περιφρόνησιν τῶν συμπολιτῶν του· κατὰ δὲ τὸ ἄρθ. 371 ἐπιβάλλεται, ἀναλόγως τοῦ εἴδους τῆς αἰτιάσεως, φυλάκισις 2—5 ἐτῶν καὶ χρηματικὴ ποινὴ. Κατὰ τὸ ἄρθ. 375, ἐπιβάλλεται μόνον χρηματικὴ ποινὴ 16—560 φράγκων, ἐάν διὰ τῆς ἐξυβρίσεως, δημοσίᾳ γενομένης, προσάπτηται οὐχὶ ὠρισμένον γεγονός, ἀλλὰ *un vice déterminé*. Πᾶσα ἄλλη ἐξυβρισις εἶναι, κατὰ τὸ ἄρθ. 376, ἀπλοῦν πταίσμα. Διὰ τοῦ νόμου τῆς 17 Μαΐου 1819, πολλὰ τῶν διατάξεων τούτων μετεβλήθησαν ἢ συνεπληρώθησαν. *Chassan III. σελ. 394*. Περὶ ἐξυβρίσεων κατὰ τὸ γαλλικὸν δίκαιον ὅρα *Carnot Comment II. p. 172. Rauter traité vol. I. p. 569. vol. II. p. 100. Parant lois de la presse en 1834. Paris 1834. ἰδίως δὲ Chassan traité des délits et contraventions de la parole de l'écriture de la presse. Paris 1837—39 III. vol.* Περὶ τῶν σφαλμάτων τῆς γαλλικῆς θεωρίας ὅρα *Mittermaier (Archiv des Criminalr XIII. σελ. 514).* καὶ *Haus observ. sur le projet de révision Vol. III. p. 38.* ὅπου ἐμπεριέχονται οὐσιώδεις προτάσεις πρὸς βελτίωσιν. Ὁ βαυαρικὸς νόμος ἰδίως διακρίνει μόνον τὴν συκοφαντίαν (ἄρθρ. 284). Ὅστις ἐν γνώσει καὶ ἐπιπλάστως προσάπτει εἰς ἄλλον πρῶτον, τὴν ὁποίαν ὁ βαυαρικὸς νόμος θεωρεῖ ὡς κακούργημα ἢ πλημμελημα, εἶναι ἐνοχος συκοφαντίας καὶ τιμωρεῖται (ἄρθρ. 286.), κατὰ λόγον τοῦ μεγέθους τοῦ προσαφθέντος ἀδικήματος, μετ' ἀπλὴν εἰρηκτὴν 1—3 ἐτῶν, εἰς δὲ ἐλιφφραπέρας περιπτώσεις (ἄρθρ. 391) μετ' φυλάκισιν 1 μηνὸς ἕως

4 έτους. Περί τῶν κυρίως λεγομένων ἐξυβρίσεων σιωπᾷ δὲ ποινικὸς νόμος· κρίνονται δὲ αὐταὶ κατὰ τὸν πολιτικὸν νόμον. Περί τῶν σφαλμάτων τοῦ βουλευτικοῦ συστήματος ὄρα *Müllermaier* (Archiv. XIII. σελ. 517). Εἰς τὰ νεώτερα βουλευτικὰ νομοσχέδια τοῦ 1827. ἄρθρ. 241, καὶ τοῦ 1831, ἄρθρ. 275, συνεπληρώθη τὸ ἐπὶ τῶν ἐξυβρίσεων κενὸν τοῦ βουλευτικοῦ νόμου· ὄρα Archiv. αὐτόθι σελ. 522. Ὁ ἐλ-
 δεμβουργικὸς νόμος περιέχει διαφόρους διατάξεις περὶ ἐξυ-
 βρίσεων. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 407, εἶναι ἔνοχος ἐξυβρίσεως ὅστις δι' ἐξωτερικῶν πράξεων ἢ διὰ παραλείψεως προσβάλλει ἐκ-
 προθέσεως τὴν ἀστυκὴν τιμὴν ἄλλου, καὶ καθ' ὅσον ἡ
 πράξις αὕτη δὲν ἀποτελεῖ συκοφαντίαν, αἰκίαν κτλ. Τὰ
 ἄρθρα 408, 409, διακρίνουσιν ἑλπιφράς ἐξυβρίσεις (τιμω-
 ρουμένας μὲ ἐπίπληξιν, χρηματικὴν ποινὴν μέχρι 10 τα-
 λήρων ἢ φυλάκισιν τὸ πολὺ 10 ἡμερῶν) καὶ βαρείας (τιμω-
 ρουμένας μὲ χρηματικὴν ποινὴν 30 μέχρι 300 ταλῆρων, ἢ
 μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 3 μηνῶν) Ὁ βαδικὸς νόμος τῆς 28
 Δεκ. 1831 διακρίνει συκοφαντίαν καὶ ἐξυβρίσιν. Κατὰ τὸ
 ἄρθρ. 1. ἔνοχος συκοφαντίας εἶναι ὅστις ἐν γνώσει κα-
 ψευῆως ἀναφέρει περὶ τοῦ ἄλλου ῥητὸν γεγονὸς, τὸ ὁ-
 ποῖον δύναται ν' ἀποτελέσῃ ἰδίκημα ἀπειλούμενον ὑπὸ τοῦ
 νόμου μὲ ποινὴν ἢ νὰ ἐκθέσῃ τὸν ἔνοχοποιούμενον εἰς τὴν
 περιφρόνησιν τοῦ κοινοῦ, ἀναφέρει δὲ τοῦτο δημοσίᾳ, ἢ ἐ-
 νώπιον τῆς ἀρχῆς, ἢ ἐνώπιον ἀνθρώπων ἐχόντων ἐπιβρῶν
 εἰς τὴν τύχην τοῦ ἄλλου, ἢ ὑπὸ περιστάσεις, ἐξ ὧν ἐξάγε-
 ται ὁ πρὸς ἐξυβρίσιν σκοπός· τιμωρεῖται δὲ μὲ φυλάκισιν
 τὸ πολὺ 2 ἐτῶν. Ἐὰν ὅμως τὸ προσκρῆν εἰς τὸν ἄλλον
 γεγονὸς δὲν εἶναι τοιοῦτον, ὥστε νὰ ἐπιφέρῃ ἐὰν ᾖ το ἄλη-
 θές, ποινὴν βαρείας εἰρκτῆς, ἢ ποινὴν ἐκανορθωτικὴν, ἐ-
 πιβάλλεται φυλάκισ τὸ πολὺ 3 μηνῶν. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 3,
 πᾶσα ἄλλη ἔκφρασις ἢ πράξις, δι' ἧς προσβάλλει τις ἐκ-
 προθέσεως τὸ πρὸς τιμὴν δικαίωμα τοῦ ἄλλου τιμωρεῖται

μὲ ἐπίπληξιν, ἢ μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 4 μηνῶν. Περὶ τῶν
 σφαλμάτων τοῦ νόμου τούτου ἔρα *Mittermaier* (Archiv
 XIII. σελ. 534). *Annalen der badischen Gerichtshöfe*
 1834. nr. 48, 49. v *Kettenacker* im Archiv für badische
 Rech tspflege IV. σελ. 584. βρουνοβικός τις νόμος τῆς
 23 Φεβρ. 1837 καταργεῖ πᾶσαν ἐπὶ ἐξυβρίσει πολιτι-
 κῆς διαδικασίαν ὡς καὶ τὴν συγγνώμης αἰτησιν καὶ τὴν
 διὰ προφορικῆς ἐξηγήσεως ἱκανοποίησιν τῆς τιμῆς· ἀ-
 παιτεῖται δὲ ἀνακριτικὴ διαδικασία κατ' αἰτησιν τοῦ ἐξυ-
 βρισθέντος. Κατὰ τὸν σαξωνικὸν νόμον, § 194, ἐνοχος συκο-
 φαντίας εἶναι ὅστις διὰ κακολογιῶν ἢ διὰ κρυφίας προφορι-
 κῆς ἢ ἐγγράφου διαδόσεως ἢ κατ' ἄλλον τρόπον ἀποδίδει εἰς
 ἄλλον ἀδίκημα ἢ ἄλλην πράξιν ἐξουθενούσαν αὐτὸν ἐνώπιον
 τῶν συμπολιτῶν του· τιμωρεῖται δὲ μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 6
 μηνῶν ἢ μὲ χρηματικὴν ποινὴν καὶ ἐὰν προσάπτηται διὰ τῆς
 συκοφαντίας ἀδίκημα καθ' ὃ ἐπίκειται τοῦλάχιστον ἀπλῆ εἰρ-
 κτῆ, μὲ ἀπλῆν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 2 ἐτῶν. Ἐνοχος ἐξυβρίσεως
 εἶναι κατὰ τὸ ἄρθρ. 198, ὅστις πράττει ἢ λέγει κατὰ τοῦ
 ἄλλου τοιαῦτα τὰ ὁποῖα καθ' ἑαυτὰ ἢ κατὰ τὴν κοινὴν γνώ-
 μιν ἐμφαίνουν περιφρόνησιν ἢ περιέχουσιν ἐξυβρίσιν, ἢ
 ὅστις διαδίδει ἐπίτηδες ψευδεῖς φήμας περὶ τῶν προσωπι-
 κῶν σχέσεων ἄλλου· τιμωρεῖται δὲ μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 3
 μηνῶν ἢ μὲ χρηματικὴν ποινὴν καὶ ἐὰν ἐγένονο βιαιοπραγίαι
 μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 2 ἐτῶν. Κατὰ τὸν βυρτεμβεργικὸν νό-
 μον, ἄρθρ. 283, ἐνοχος ἐξυβρίσεως εἶναι ὅστις διὰ λόγου
 ἐγγράφου, σημείου, συμβολικῆς παραστάσεως ἢ βιαιοπρα-
 γίας, δεικνύει ἀδίκως περιφρόνησιν πρὸς ἄλλον, τὸν ἐξουθε-
 νεῖ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον δημοσίᾳ διὰ χλευασμοῦ, ἢ ἀπο-
 δίδει εἰς αὐτὸν ἰδιότητα ἢ φρονήματα περιφρονητικά· τιμω-
 ρεῖται δὲ μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 1 μηνός ἢ μὲ χρηματικὴν ποί-
 νην τὸ πολὺ 25 φιορινίων (ἄρθρ. 285.) καὶ εἰς ἐπιβαρυντικὰς
 τῆς περιστάσεως (ἀνυπερομένους ἐν τῷ ἄρθρῳ 281.) μὲ

φυλάκισιν τὸ πολὺ 4 ἔτους, καὶ εἰς βαρυτέρας ἐτι περιπτώσεις μὲ εἰρκτὴν τὸ πολὺ 2 ἐτῶν. Συκοφαντίας ἔνοχος εἶναι, κατὰ τὸ ἀρθρ. 286, ὅστις προσάπτει ψευδῶς εἰς ἄλλον πράξις, κατὰ τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον ἀξιοποίνους ἢ δυναμένας νὰ τὸν ἐκθέσωσιν εἰς τὴν περιφρόνησιν τοῦ κοινοῦ· τιμωρεῖται δὲ μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 6 μηνῶν καὶ εἰς ἐπιβαρυντικὰς περιστάσεις μὲ αὐστηροτέραν φυλάκισιν· ἐν δὲ εἰργασίᾳ σκοπὸν νὰ ὑποβάλη ἀθῶν εἰς ἀνάκρισιν, μὲ ἀπλῆν εἰρκτὴν μέχρι 3 ἐτῶν.—Τὸ βυρτεμβεργικὸν νομοσχέδιον πραγματεύεται ἐν μὲν τῷ § 259 περὶ ψευδοῦς αἰτιάσεως, ἐν δὲ τῷ § 261 περὶ συκοφαντίας, τῆς ὁποίας ἔνοχος εἶναι, ὅστις ἐν γνώσει προσάπτει ψευδῶς εἰς ἄλλον ῥητὰς κακοήθεις ἢ ἐγκληματικὰς πράξεις, αἰτίνας, ἐὰν ἦσαν ἀληθεῖς, ἤτελον ἐκθέσει τὸν ἐνοχοποιούμενον εἰς τὴν περιφρόνησιν τοῦ κοινοῦ. Ἐξυβρίσεως ἔνοχος εἶναι κατὰ τὸν § 263, ὅστις λέγει ἢ πράττει κατὰ τοῦ ἄλλου τοιαῦτα, τὰ ὅποια κατὰ τὴν γνώμην τοῦ λαοῦ ἢ τῆς τάξεως εἰς τὴν ἀνήκει ὁ προσβαλλόμενος ἐμψύχουσι περιφρόνησιν. Περὶ τοῦ βυρτεμβεργικοῦ νομοσχεδίου ἀναφέρει *Kellenacker das Verbr. der Ehrenkränkung. Mannh. 1839*. Περιεργον δοκίμιον πλήρους κωδικοποιίας περὶ ἐξυβρίσεων ὄρα εἰς τὸ νομοσχέδιον τοῦ Livingston (μεταφρ. εἰς *Zeitschrift für ausländ. Gesetzgebung IV. σελ. 296*. (καὶ εἰς τὸ ἀγγλικὸν νομοσχέδιον διὰ τὴν Ἰνδίαν (μεταφρ. εἰς *Zeitschrift XII σελ. 150*).

§. 272.

A) Πᾶς τις ἔχει μόνον καθὼ ἀνθρωπος καὶ καθὼ πολιτικὴ ἀξίαν τινὰ ὡς πρὸς τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ θεωρητῆται ἐντελῶς ἴσος πρὸς ἅπαντας τοὺς ἄλλους, καὶ ἡτις πρέπει νὰ ἀναγνωρίζηται παρὰ πάντων, ἐνότῳ δὲν καταβιβάζει αὐτὸς ἑαυτὸν δι' ἐλευθέρων πράξεών του ἀπὸ τῆς τοιαύτης τοῦ

ἀνθρώπου ἢ τοῦ πολίτου ἀξίας. Αὕτη δὲ εἶναι ἡ κοινὴ τιμὴ, στηριζομένη εἰς τὸ πρὸς ὑπαρξιν ἠθικῆς καὶ νομίμου τάξεως ἀπαραίτητον ἀξίωμα· *quilibet praesumitur bonus et justus, donec probetur contrarium* (πᾶς τις τεκμαίρεται ἀγαθὸς καὶ δίκαιος μέχρις ἀποδείξεως τοῦ ἐναντίου). Ἡ τοιαύτη τιμὴ ἀποτελεῖ τὸν δεσμόν πάσης ἀνθρωπίνης συγκοινωνίας καὶ τὴν πηγὴν, ἀφ' ἧς ἐκπηγάζει ὁ σεβασμὸς ὄλων τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ πολίτου. Τὸ πρὸς τὴν τοιαύτην κοινὴν τιμὴν δικαίωμα ἀπαιτεῖ τὴν ἀναγνώρισιν ἴσης ἀνθρωπίνης καὶ ἀστυκῆς ἀξίας διὰ παραλήψεως πάσης πράξεως, ἐμπεριεχούσης ὡς πρότερον τὴν δήλωσιν, ὅτι δὲν εἶναι ἀξίος ὑπολήψεως ὡς ἄνθρωπος ἢ ὡς πολίτης.

§ 273.

B) Ἡ ὑπόληψις, ἡ ἀποτελοῦσα τὴν βάσιν τῆς κοινῆς τιμῆς, ἐξαρτᾶται ἀπὸ τοῦ καλοῦ ὀνόματος, ἧτοι τῆς πεποιθήσεως τοῦ κοινοῦ, ὅτι δὲν κατέστη τις δι' οἰαςδήποτε πράξεως ἀράξιος τῆς κοινῆς ὑπολήψεως. Μετὰ τοῦ δικαιώματος πρὸς τὴν κοινὴν τιμὴν συνυπάρχει λοιπὸν καὶ τὸ πρὸς τὸ καλὸν δόγμα δικαίωμα, ἐμπεριέχον τὴν ἀξίωσιν, ὅτι δὲν πρέπει κανεὶς νὰ πείθῃ ψευδῶς τὴν γνώμην τῶν ἄλλων περὶ τοῦ ὅτι κατέστη τις ἀράξιος τῆς κοινῆς τιμῆς.

Σημ. Ἄλλως εὐρίσκουσιν τὴν ἔννοιαν τοῦ καλοῦ ὀνόματος καὶ τῆς κοινῆς τιμῆς ὁ Grolman καὶ ἄλλοι τινὲς συγγραφεῖς μετὰ τῶν ὁποίων δὲν δύναμαι νὰ δημοφωνήσω. Τὴν διαφορὰν τῆς προκειμένης θεωρίας ἀπὸ τῶν θεωριῶν ἄλλων συγγραφέων θίβει ἕκαστος διακρίνει ἀφ' ἑαυτοῦ.

§. 274.

Γ) Καθ' ὅσον δύναται δι' ἐλευθέρων πράξεων ὁ ἄνθρωπος

πως ν' ἀναδείξει ἰδιαιτέρας ἰδιότητας, αἰτινες, ὡς πλεονεκτήματα, διακρίνουσιν αὐτὸν ὑπεράνω τῶν ἄλλων, κατὰ τοσοῦτον δύναται πᾶς ν' ἀποκτήσῃ ἰδιάζουσαν διακεκριμένην τιμὴν. Ἀλλὰ ἡ τιμὴ αὕτη, ἐνόσω διαδηλοῦται διὰ μόνων τῶν πράξεων τοῦ τιμωμένου, δὲν εἶναι δικαίωματος, ἀλλὰ μόνον τῆς κοινῆς γνώμης ἀντικείμενον καὶ δύναται ν' ἀποκτηθῆ μόνον παρὰ ταύτη, οὐχὶ δὲ καὶ νὰ ἐκβιασθῆ (α). Ἐπειδὴ ὁμως οἱ ὑπήκοοι ὀφείλουσι ν' ἀναγνωρίζωσι διὰ τῶν πράξεων των ὡς ἰδίαν ἑαυτῶν πᾶσαν τῆς πολιτείας δημοσίαν ἀπόφασιν, διὰ τοῦτο μεταβάλλεται εἰς ἐκβιαστέου δικαίωματος ἀντικείμενον ἢ διακεκριμένη τιμὴ, ἢ ἡ ἀπλὴ ἀξία κατασταθῆ ἀξία ἀστυκῆ, ἢ ἀπονομή ἢ πολιτείας ἐκφράση διὰ δημοσίας ἀποφάσεως τῆς τὴν διακεκριμένην ἀνθρώπου τιμὴν ὡς γενικῆς ἀναγνωρίσεως ἀντικείμενον. Τοιαύτην ἀπόφασιν ἐκφράζει 1) ὁ εἰς δημοσίαν ὑπηρεσίαν διορισμός, 2) ἡ ἀπονομὴ τάξεως πεπρωκισμένης μὲ ἰδιαιζοντα ἐπίτιμα δικαίωματα, 3) ἡ ἀπλὴ ἀπονομὴ τῶν σφραγίδων τῆς ἀξίας (τίτλων). Ἐντεῦθεν προκύπτει τὸ δικαίωμα πρὸς ἰδιάζουσαν ἀστυκὴν πολιτικὴν τιμὴν (τὴν ὡς ἐκ τῆς τάξεως τιμὴν, Standesehre), τὴν ὁποίαν ἀπονέμει ἄλλοι τῆς τάξεως ὑπηκόων, ἔχουσα καὶ αὐτὴ πάλιν κατὰ τὴν διάφορον βαθμολογίαν τῆς διακεκριμένης τιμῆς ἰδίου βαθμοῦ.

(α) Ἡ μὴ νομικὴ ἰδιάζουσα τιμὴ πρέπει νὰ ἦναι ὁ τίτλος πρὸς ἀπόκτησιν τῆς νομικῆς (ἀστυκῆς) ἰδιάζουσης τιμῆς καὶ ἐπομένως δὲ αὐτὴ καὶ νὰ ἦναι ἀπείλωτος θευτέρα.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Περὶ τῶν νεωτέρων φιλοσοφικῶν ἐρευνῶν τῶν ἀφροωσῶν τὸ πρὸς τὴν τιμὴν δικαίωμα (ἐνθα περὶ τῆς ἀξίας ὅτι ἐστὶ τῆς μεγάλῃς διαφορᾶς τῶν γνησίων

μῶν περὶ τοῦ δικαίωματος τούτου δὲν εἶναι κατάλληλος ἢ θεωρεῖται ὅτι ἐξυβρίσεις εἶναι ἢ προσβολὴ τοῦ πρὸς τὴν τιμὴν δικαιοσύματος, π. χ. κατὰ τὸν βαρδικὸν νόμον τῆς 28 Δεκεμβρ. 1831) καὶ περὶ ἐξυβρίσεων, ὅρα *Mittermaier* (neue Archiv. XIII. σελ. 507—39). *Zum Bach* über Hauptgegenstände des Strafr. σελ. 274. *Zachariae* Vierzig Bücher vom Staate σελ. 100. v. *Rotteck* Lehrbuch des Vernunftrechts I. σελ. 432. *Droste Hülshoff* Lehrbuch des Naturrechts §. 72. *Birnbaum* (Archiv neue Folge I. σελ. 183). *Mittermaier* (neues Archiv. XIV. σελ. 66.) v. *Jagemann* (Archiv des Criminalr. 1838. nr. 9. 15). *Abegg* Lehrb. § 287. *Welcker* Staatslexikon VII. σελ. 343—345.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Περὶ τοῦ ἀληθοῦς λόγου τοῦ ἀξιοποίνου τῆς ἐξυβρίσεως *Jarke* (*Hitzig's* Zeitschrift 34. Heft σελ. 267). *Mittermaier* (neues Archiv XIV. σελ. 78). *Gioja* dell. ingiuria Vol. 1. p. 48. Τὸ ἀλγεινὸν αἰσθημα τοῦ ἐξυβριζομένου δὲν δικαιολογεῖ ἀποχρώντως τὸ ἀξιοποίνον *Zum Bach* Ansichten σελ. 268. Archiv αὐτόθι. Ἐπίσης δὲν εἶναι ἀποχρῶν λόγος τοῦ ἀξιοποίνου ἢ ἐνυπάρχουσα εἰς τὴν ἐξυβρίσιν προσβολὴ δικαιοσύματος *Birnbaum* Archiv, neue Folge I. σελ. 185—8). Περὶ τῆς ἰδέας (π. χ. τοῦ ἀγγλικοῦ δικαίου), ὅτι ὁ λόγος τοῦ ἀξιοποίνου εἶναι ἢ ἐν τῇ ἐξυβρίσει περιεχομένη πρόκλησις πρὸς διατάραξιν τῆς εἰρήνης, ὅρα *Zeitschrift für ausländ. Gesetzgebung* XII. σελ. 457. Εἶναι δὲ ὀρθόν, ὅτι ἡ τιμὴ δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῆται ὡς οἰονδήποτε ἐξωτερικὸν κτῆμα. *Rosshirt* II. σελ. 264.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Δυσκόλως δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς ἱκανὴ

νά παράσχη σταθεράν βάσιν ὡς πρὸς τὰς ἐξυβρίσεις ἢ γνῶμη τοῦ *Rosshirt II.* σελ. 264. ὅστις ἐξαρτᾷ τὰ πάντα ἀπὸ τῆς ἐπὶ τῶν ἡθῶν σιτηριζομένης κοινῆς γνώμης καὶ ἀπὸ τοῦ ἐντεῦθεν ἐκπιγάζοντος διὰ τοὺς κληκαστοὺς συμφέροντος, ἢ ἡ γνώμη τοῦ *Abegg Lehrb.* § 293. 294. κατὰ τὸν ὅποιον ἡ οὐσία τῆς ἐξυβρίσεως συστάται εἰς τὴν προσβολὴν τῆς (ἀμέσου ἢ καὶ ἀστυκῆς) προσσωπικότητος. Ὁ νομοθέτης πρέπει νὰ ὀρίξη τὴν ἔννοιαν, ἣν ἀποδίδει εἰς τὴν (ἄλλως πολλὰ ἀόριστον) ἔκφρασιν; τιμὴν, καὶ ἀναφέρῃ τὰ ὅρια μέχρι τῶν ὁποίων θέλει νὰ ἐκτείνῃ τὴν προστασίαν του, καὶ ποίας ἐξυβρίσεις θεωρεῖ ἐπομένως ὡς ἀδικήματα. *v. Kettenacker das Verbrechen der Ehrenkränkung* σελ. 4. 9. Οὐδέμητι σταθερὰ βάσις προκύπτει καὶ ἐκ τῆς γνώμης τοῦ *Heffler* νέα ἔκδ. σελ. 249, ὅστις ὀνομάζει τὴν ἔκτασιν τῆς ἀστυκῆς ἀξίας. Κατὰ τὴν ἔκδοσιν νόμων περὶ ἐξυβρίσεων ἀπαιτεῖται στάθμησις πολλῶν καὶ διαφόρων λόγων. *Müllermaier (Archiv 1839 σελ. 2)*

§ 275.

Ἐπιτίμησις ἐπὶ τῇ τιμῇ διὰ παρανόμου πράξεως ἢ παραλείψεως τὸ ὡς πρὸς τὴν τιμὴν ἢ τὸ καλὸν ὄνομα δικαίωμα ἄλλου εἶναι ἔνοχος προσβολῆς τῆς τιμῆς (ἔνοχος ἐξυβρίσεως) (α).

- (α) Ἡ ῥωμαϊκὴ ἔννοια τῆς injuria (*Gajus III. § 220. pr. J. de inj. l. 1. pr. D. eod.*) περιλαμβάνει εἰς τὴν ἀπλῶν ἐξυβρίσεων τῆς τιμῆς κατὰ τὴν σημερινὴν τῆς ἐκράσεως ταύτης σημασίαν, καὶ ἄλλα πολλὰ ἀντικείμενα. Καθὼς τὸ *damnum injuria datum* περιλαμβάνει πᾶσαν διὰ προσβολῆς πράγματα παρανόμως παρενοχυμένην βλάβαν, οὕτω περιλαμβάνει ἡ injuria πᾶσαν ἐλευθέρου ἀνθρώπου ἐξυβρίσιν, πρᾶττομένην διὰ προμελετημένης προσβολῆς ἢ διακινδυνεύσεως δικαιοῦτος ἀνήκοντος αὐτῷ εἰς τὴν ἐν ἐνοχῇ σχέσιν, καθόσον ἡ τοιοῦτη δικαιοῦτος προσβολῇ εἶναι περιέχει ἀπλῶς ἀφαίρεσιν ἢ βλάβην πράγματος. Ἡ injuria κατὰ τὴν

νομ. δικαίον περιλαμβάνει οὐ μόνον πᾶσαν ἐκ προθέσεως ἐπιταγομένην βλάβην, προσβολὴν ἢ διακινδύνευσιν ἀνθρώπου ὡς πρὸς τὴν ζωὴν αὐτοῦ τὴν ἐλευθερίαν, τὴν ἀτιμωτὴν ἢ τὴν ψυχικὴν ὕγιάν (L. 5. pr. 1. L. 7 § 1. L. 11. § 9. L. 12. L. 15. pr. D. de inj. Cujus est usus XXIV. obs. 16.) ἀλλὰ καὶ πᾶσαν ἐμπόδισιν τῆς ἐλευθερίας χρήσεως τῆν ἰδιοκτησίας ἢ τινος res communis ἢ publica (L. 2. § 9. D. ne quid in loco publ. L. 13. § 7. L. 24. D. de iuj. L. 25. D. de act. emti. vend.), πᾶσαν δὲ βίαιαν ἐπιβολὴν εἰς ξένην κατοικίαν, ἂν καὶ ἐπὶ σκοπῷ αὐτοῦ L. 5. pr. §. 2—5. L. L. 23. D. de inj. L. 21. §. 7. D. de furtis) καὶ ἄλλα πολ-
λὰ παραπλήσια. Συγχωρεῖται λοιπὸν νὰ περιορισθῇ ἡ τοῦ γερμανικ-
ου ποινικοῦ δικαίου ἐπιστήμη, εἰάν τις ἐπιβῇ νὰ ἐνομοσθῇ ἀπλήρως περὶ
τῶν περιπτώσεων πραγματεία, εἰς ἐκθεσιν ὄλων τῶν περιπτώσεων, τὰς ἐπι-
πτώσεις ὑπάγουσιν οἱ Ῥωμαῖοι εἰς τὴν λέξιν injuria; Μετὰ τῶν ἐρημέ-
των πρὸς Rosshirt Lehrbuch des Criminalr. σελ. 428—446.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Τὸ ἀξιοποῖνον τῆς ἐξυβρίσεως συνίσταται μόνον εἰς τὴν τοιαύτην τῆς τιμῆς τοῦ ἄλλου προσβολὴν, δι' ἧς ἀποδίδονται αὐτῷ ψευδῶς ἀξιοποῖνοι ἢ κακοήθεις πράξεις, ἢ προσάπτονται αὐτῷ κακοήθεις ἰδιότητες, περιλαμβάνουσαι ἐν ἑαυταῖς τὴν ἀπόδοσιν τῶν τοιοῦτων πράξεων ἢ δι' ἧς ἐνεργεῖ τις κατὰ τοῦ ἄλλου τοιαύτας πράξεις ἢ ἐκφέρει τοιαύτας ἐκφράσεις, αἵτινες κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν γνώμην τοῦ λαοῦ ἢ τῆς τάξεως εἰς τὴν ἀνήκει ὁ προσβαλλόμενος, θεωροῦνται ὡς περιφρονητικαὶ ἢ ὑβριστικαί. *Mil-termaier* (Arch. XIV. σελ. 72). Ὅτι ὡς πρὸς τὴν ἀπὸ μέρους τῆς πολιτείας προστασίαν τῆς τιμῆς πρέπει νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν ἡ ἀξία τὴν ὁποίαν ἔχει τις ὡς ἠθικὸς καὶ νομίμως διάγων ἄνθρωπος, ὁμολογεῖ ὁ *Chassan traité I. p. 341. v. Kettenacker im Arch. für bad. Recht IV. σελ. 91.* Δικαίως δὲν ἠθέλησαν εἰς τὰς ἐν τῇ βυρτεμβεργικῇ βουλῇ συζητήσεις (*Sitzung 49. σελ. 62—63.*) ν' ἀναγνωρίσωσιν ὡς ἀναγκαῖον πρὸς ὑπακοὴν ἐκ ἐξυβρίσεως τὸ νὰ ἐκτεθῇ ὁ ἄλλος εἰς τὸν χλευασμὸν τοῦ κοινοῦ. Ἐάν ἡ πολιτεία ἐκτείνῃ πλείοτερον τὴν προστασίαν τῆς τιμῆς τῶν πολιτῶν, θέλει συγχύσει τὴν ἐξυβρίσιν ἥτοι μὲ

τὴν βαρβαρότητα ἢ μὲ τὴν ἀπρέπειαν ἢ μὲ τὰς ἐκφράσεις, τὴς δυνάμενας νὰ ἐπιφέρωσιν ἀξιώσεις πρὸς ἀποζημίωσιν, ἢ θέλει καταστραφῆ, φυλακτομένης συνειδήσεως, ἢ ἐλευθερίας τῆς ἐπικρίσεως καὶ ἡ ἐλαχίστη εὐτραπέλεια καὶ θέλουσ. προαχθῆ μάταια, ἢ ἀλλαζονικαὶ ἀξιώσεις. *Weder von de Injurien II. σελ. 221. Haus observ. I I σελ. 48.* Ἡ injuria δύναται προσέτι νὰ συνίσταται εἰς τοιοῦτον τρόπον τοῦ φέρεσθαι, ὅποιον μεταχειρίζεται τις πρὸς ἀνθρώπου τοὺς ἐπίουσι δὲν κρίνει ἀξίους σεβασμοῦ ἢ εἰς ψευδεῖς ἐνοχοποιήσεις, ἢ εἰς συμβολικὰς πράξεις, ἢ εἰς ἐκφράσεις ὑβριστικάς.

§ 276.

Διὰ νὰ ὑπάρχῃ προσβολὴ τῆς τιμῆς ἀπαιτεῖται Α) Ἐξωτερικὴ εἰς τὴν τιμὴν τοῦ ἄλλου ἀντιβαλόνσα (θετικὴ ἢ ἀποθετικὴ) πράξις. Δὲν ἀρκεῖ ἢ ἀπλῶς ἀτομικὴ τινος δόξα, ὅτι ἐβλάφθη ἡ τιμὴ του. Εἶναι δὲ ἀδιάφορον, εἰάν 1) ἡ πράξις αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν περιέχῃ, εἴτε ὡς ἐκ τοῦ εἴδους τῆς εἴτε κατὰ τὴν γενικὴν περὶ αὐτῆς δόξαν τοῦ λαοῦ ἢ τῆς τάξεως τοῦ ἐξυβρισθέντος, τὴν προσβολὴν τῆς τιμῆς (γενικῶς ἢ κατ' ἀντικείμενον ὑβριστικὴν πράξιν): ἢ εἰάν ὁ ἐξυβρίζων ἐπεχείρησεν οἰανδήποτε ἄλλην πράξιν ὡς αὐθαίρετον δείγμα τῆς περιφρονησεώσ του, καθ' ἣν περίπτωσιν ἀπαιτεῖται τῶν διαφορῶν περιστάσεων ἢ στάθμισις, διὰ ν' ἀποφασισθῆ εἰάν ἡ πράξις ἐπεχειρήθη ὡς τοιοῦτο δείγμα καὶ ὑπὸ τοιαύτην σημασίαν (ἀτομικῶς ἢ καθ' ὑποκείμενον ὑβριστικὴν πράξιν).

§ 277.

Β) Ἡ τοιαύτη ἐξωτερικὴ πράξις πρέπει ν' ἀντιβαλῆ εἰς τὸ καταναγκαστικόν τοῦ ἐξυβρισθέντος δικαίωμα ὡς πρὸς τὴν τιμὴν. Ὅθεν δὲν ἀποτελεῖ προσβολὴν τῆς τιμῆς 1) ἡ ἀπλὴ ἐλάττωσις τῆς διακεκριμένης τιμῆς, εἰάν αὕτη δὲν

στηρίζεται οὐδ' ἀναφέρεται εἰς τὴν ἀστυκὴν τοῦ ἐξυβριζομένου ἀξίαν (§ 274). Ἐπίσης δὲν εἶναι 2) δυνατόν νὰ πραγθῇ προσβολὴ τῆς τιμῆς, ἐὰν τὸ εἰς τὴν ὑβριστικὴν πράξιν ἄλλως ἀντιστοιχοῦν δ. καίωμα τοῦ ἐξυβριζομένου ἐξέλιπεν, ἤτοι α) διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ ἐξυβρισθέντος δοθείτης ἀδείας πρὸς τὴν πράξιν (§, 35) (α), ἢ β) διὰ νομίμου ἀτιμίας (§. 71. 151.), σχετικῶς πρὸς τὰς προσβολὰς τῆς ἰδιότητος ἀστυκῆς τιμῆς, ἢ γ) δι' ἀτιμίας δικαστικῶς ἐπιβληθείσης (§. 71. 151.), ἐπὶ πικρῶς εἰδους προσβολῆς τῆς τιμῆς (δ).

(α) I. 1. §. 5. L. 13. §. 49. L. 17. pr. D. de injuriis. Ἄλλ' ἡ ταύτη ἀδεια οὐδεμίαν ἔχει ἐπιφέρειν ὡς πρὸς τοὺς διὰ τῆς ἐξυβρίσεως ἐλάττωτος προσβληθέντας τρίτους. L. 1. §. 5. D. eod. Weber I. c. Abth. 1. §. 3.

(δ) Διγγραφεὶς ὁ Weber αὐτῶθ: σελ. 27.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ κανόνος, ὅτι ἡ ἐξυβρισις πρέπει νὰ ἦναι κατ' ἀντικείμενον. : Art. 178. C. C. C. *Martin Lehrb.* §. 164. *Weber von den injuriis I.* σελ. 167. *Heffler Lehrb.* σελ. 327. Ἡ ἐξυβρισις πρέπει νὰ ἐνυπάρχῃ ἤτοι εἰς τὸν τρόπον τοῦ πράττειν, ἢ εἰς τὴν ἀθέμιτον τῆς ψευδῆ αἰτίαςιν περιεχομένης ἐκφράσεως. Ἀπλοῦς σκοπὸς πρὸς ἐξυβρίσιν δὲν ἀρκεῖ. *Heffler §. 301.* *Abegg Lehrb.* σελ. 407.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Πολὺ ἐπέκεινα τοῦ δέοντος ἐκτείνουσι τὴν γνῶμην των οἱ δικαιογόμενοι, ὅτι πᾶτα κατὰ ἀτίμων ἐξυβρισις (ἐπομένως καὶ πᾶτα ἐξυβρισις ἔργῳ) εἶναι ἀτιμώρητος. *Werner Handb.* σελ. 374. *Heuke Handb. II.* σελ. 245. *Heffler* σελ. 332. *Martin Lehrb.* σελ. 381.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Ὁ ἰσχυρισμὸς τῶν δικαιογόμενων, ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐξυβρισθῇ ὁ συνακινῶν ἔχει ἐπίσης ἀνάγκην περιορισμοῦ. *Martin Lehrb* σελ. 393. Δὲν ἔπρεπε νὰ

λησμονῶμεν ὅτι δὲν ὑπάρχει πλέον παρ' ἡμῖν στέρησις παν-
τελῆς δικαιωμάτων. Τὸ ζήτημα συμπέπτει πολλάκις μὲ τὴν
exceptio veritatis. Ἄξιον λόγου εἶναι, ὅτι κατὰ τὸ ῥωμα-
δικαίον (κατὰ τὴν ἔποψιν τῆς ποινῆς ὡς ἰδιωτικῆς) ὁ ἐξυ-
βρισθεὶς ἔπρεπε νὰ συναισθανθῇ τὴν ἐξύβριστιν. *Heffler*
(*Archiv.*) 1839. σελ. 410.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Τὸ ζήτημα, ἐὰν δύνηται νὰπραχθῇ ἐξύβρι-
σις ἀποθανόντων, ἀμφισβητεῖται. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐφαρμο-
γὴν χωρίων τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου (L. 1. §. 4. 6. 27. D.
de injur.) εἶναι δύσκολον νὰ ἐφαρμοσθῶσιν αἱ ῥωμαϊκαὶ
ιδέαι περὶ διαρκείας τῆς προσωπικότητος τοῦ διαθέτου διὰ
τῆς *successio universalis* καὶ περὶ τῆς ἐξυβρίσεως ὡς ἰ-
διωτικοῦ ἀδικήματος, ἐνῶ παρ' ἡμῖν ἐξαίρεται πρὸ πάντων
τὸ στοιχεῖον τῆς προσβολῆς τῆς τιμῆς. Ὁ κατηγορὸς πρέπει
πάντοτε νὰ ἀποδεικνύῃ ἴδιον συμπέρον πρὸς κταδιώξιν τῆς
ὑβρεως. *Willenberg de injur, mortuis illatis*. *Gedan.*
1726. *Mylius de injur. mort.* Lips. 1751. *Tilmann*
Handb. II σελ. 223. *den Tex hydragen tot regtsge-
leerdheid en Wetgeving* 1827. *Hefst* 2. σελ. 288. 308.
Gazette des tribunaux. 1827. nr. 458. *Carnot com-
mentaire* vol. II. p. 196. Κατὰ τὴν γαλλικὴν νομολογίαν
(ὄρα ἐκτὸς τῶν προμημονευθέντων συγγραμμάτων: *Haus*
observations III. p. 54. καὶ πρὸ πάντων *Chassan traité*
I. p. 350—358. *Garnier de Bourgneuf. Code de la*
presse p. 98. 100.) Ἡ παρὰ τῶν συγγενῶν καταμήνουσις εἶναι
τότε μόνον παραδεκτὴ ὅταν διὰ τοῦ τρόπου τῆς ἐξυβρίσεως
τοῦ θανόντος προσβάλληται συγγρῶνως καὶ ἡ οἰκογένεια.
Τοιαύτη εἶναι καὶ ἡ ἀγγλικὴ θεωρία. *Starkie treatise on*
the law of libel, II. p. 242. Εἰς τοῦτο τὸ σύστημα κλι-
νει καὶ ἡ γερμανικὴ δικαστικὴ πράξις. *Heffler Lehrb.* σελ.
259. Μακρότερον φαίνεται ὅτι προχωρεῖ ὁ *Rosshirt Gesch.*

II. σελ. 267. Ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ δικαιολογηθῇ ἡ γνώμη ἐκείνων, οἵτινες θέλουσι νὰ δώσωσι δικαίωμα πρὸς κατηγορίαν ἐπὶ ἐξυβρίσει εἰς πάντα κληρονόμον, καὶ αὐτὸν τὸν ἐκ διαθήκης, ἂν καὶ δὲν ᾖναι συγγενής. καὶ οἱ ὅποιοι ἐπιτρέπουσι προσέτι τὸ τοιοῦτο δικαίωμα καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ ἐξυβρισις ἐγένετο ζῶντος· ἔτι τοῦ ἐξυβρισθέντος, ὅστις ὁμοίως δὲν ἠθέλησε νὰ ἐνεργήσῃ καταδίωξιν. Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἀρθρ. 203, δίδει δικαίωμα πρὸς ἐγκλησιν ἐπὶ ἐξυβρίσει κατὰ θανόντων εἰς τὸν σύζυγον, τοὺς συγγενεῖς καὶ κηδεστάς κατ' εὐθείαν γραμμὴν, καὶ μέχρι τοῦ 3 βαθμοῦ ἐκ πλαγίου. Κατὰ τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον, ἀρθρ. 292, ἔχουσι δικαίωμα πρὸς ἐγκλησιν ἐπὶ ἐξυβρίσει κατὰ θανόντων οἱ κληρονόμοι αὐτῶν. Κατὰ τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον, §. 286, ἡ ἐγκλησις συγχωρεῖται μόνον ἐπὶ συκοφαντίᾳ κατὰ τοῦ θανόντος καὶ εἰς μόνους τοὺς γονεῖς, τὰ τέκνα καὶ τὸν σύζυγον.

§. 278.

Γ) Εἰς πᾶσαν προσβολὴν τιμῆς ἀπαιτοῦσιν οἱ νόμοι (α), σκοπὸν πρὸς ἐξυβρίσειν (*animus injuriandi*), ὅστις ὑπάρχει 1) ἐὰν κύριος σκοπὸς τοῦ πράττοντος ᾖτο ἡ προσβολὴ τῆς τιμῆς ἄλλου ἢ 2) ἐὰν ἡ ἐπ' ἄλλῳ κυρίῳ σκοπῶ ἐπιχειρησθεῖσα πράξις ἐτελέσθη ἐν γνώσει, ὅτι βλάπτει ἄλλου τὴν τιμὴν, ἐνταῦθα ὁμοῦς προϋποτίθεται πράξις κατ' ἀντικείμενον ὑβριστικῇ. (β).

(α) L. 34. pr. D. de O. et A. L. 3. §. 1. 2. L. 44. D. de injuriis. L. 5. C. eod. L. 1. §. 38 D. depositi. L. 41. pr. D. ad L. Aquil. L. 1. §. 8. D. de inspiciendo ventre. Πρὸς Weber αὐτότι Διθ. I. §. 5. f. Διφωνοῦσιν εἰ: Klein. penal. R. §. 213 καὶ Grolman Grunds. der CRW. Iste Aufl. §. 341.

(β) Π. X. φηλάφης γυναικίς, ἡ συκοφαντία τιμῆς ἀνδρός διὰ τὰ τελευτῶσι ἀρεσκόμενα εἰς τὴν κοινωνικὴν αὐτοῦ πρόστυον.

Σημ. 1) τοῦ Ἐκδ. Ὅτι ἐξύβρισις ἐκ βραθυμίας δὲν διέρχεται ὡς *Weber I.* σελ. 47. — *Wächter Lehrb. II.* σελ. 95. — *Henke II.* σελ. 256. Ἡ ἐπακόλουθος διαγωγὴ τοῦ θεωρουμένου ὡς ἐξυβρισαντος, θέλει ἀναδείξει ἐσφαλμένην πᾶσαν κατ' αὐτοῦ αἰτίαν. Ὁρᾷ ὁμῶς *Rosshirt Gesch II.* σελ. 267. Ὁ σιζωνικός νόμος, ἀρθρ. 195, τιμωρεῖ τὴν διάδοσιν φήμης ἐπιβλαπτοῦς εἰς τὴν τιμὴν τοῦ ἄλλου, γινομένην ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ ὅτι αὐτὴ δὲν ἔχεται ἀληθείας, μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 3 ἐβδομάδων ἢ μὲ χρηματικὴν ποινὴν. Διὰ τῆς διατάξεως ταύτης καθιεροῦται εἰδὸς τι ἀξιοποίνου ἐξυβρίσεως ἐκ βραθυμίας.

Σημ. 2 τοῦ Ἐκδ. Πολλοὶ συγχέουσι τὸν σκοπὸν πρὸς ἐξίβρισιν μὲ τὴν δοῦναι προαίρεσιν, ἥτις ἀπαιτεῖται ἀναμφιδόλωσ εἰς πᾶσαν ἐξύβρισιν. Ἐπὶ ἐξυβρίσεων ἡ δολίξ προαίρεσις συνίσταται κυρίως εἰς τὴν σκοπὸν πρὸς ἐξύβρισιν (*animus injuriandi*). Ἡ ἔκφρασις αὕτη (τῆς ὁποίας ἐγένετο κατὰ καιροῦς χρῆσις ὑπὸ διαφόρους ἐννοίας) σημαίνει ἥτοι τὸν προσδιορισμὸν τῆς θελήσεως πρὸς ἐπιχείρησιν τῆς ὑβριστικῆς πράξεως ἐν γνώσει ὅτι δίδεται νὰ προσβάλῃ τὴν τιμὴν τοῦ ἄλλου, ἢ τὴν δι' ὑβρίσιν τῆς θελήσεως, προτιθεμένης ὡς σκοπὸν τὴν προσβολὴν τοῦ ἄλλου. Εἰς μόνον τὴν πρώτων σημασίαν δύναται ν' ἀπαιτηθῇ ὡς ἀναγκαῖον ἐπὶ ἐξυβρίσεων ὁ *animus injuriandi*. Ὁρᾷ προσέτι *Heffler Lehrb.* σελ. 257. *Abegg. Lehrb.* σελ. 105. Οὕτω καὶ οἱ Γάλλοι λαλοῦσι περὶ τῆς *intention d' injurier* *Chassan traité I.* σελ. 373. *Rauter traité II.* p. 102. 103. εἶναι ἐπιβεβαιωθῆναι, ὅτι ἐξύβρισις δύναται νὰ προχθῇ οὐ μόνον μετὰ ψυχρὸν σκοπὸν (*proposito*) ἀλλὰ καὶ εἰς βραχυμὸν ψυχικῆς ὁρμῆς (*impetu*). Ὁποσδήποτε ἂν ἔχῃσι ταῦτα, ὁλεθρία εἶναι ἡ γνώμη ἐκείνων, οἵτινες ἀπειθοῦσι παρὰ τοῦ κατηγοροῦ τὴν ἀπόδειξιν τῆς ὑπάρξεως τοῦ πρὸς ἐξύβρισιν σκοποῦ. Ἡ φιλονεικία περὶ τοῦ ἂν τεμαίρηται ὁ πρὸς ἐξύβρισιν σκοπὸς εἶναι κατὰ μέγαν

μέρος φιλονεικία περί λέξεων. *Wächter Lehrb. II. σελ. 92.*
 Αί γενικαί ἀρχαί περί ἀποδείξεως τῆς προθέσεως ἰσχύουσι
 καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου, *zum Bach* σελ. 285. Καὶ αὐτοὶ οἱ
 ἀπαιτοῦντες τὴν ὑπερξίν τοῦ *animus injuriandi*, ὡς ὁ *Ket-*
tenacker von der Ehrenkränkung σελ. 7—9. ὁμολογοῦσιν,
 ὅτι ὁ ἐξυβρίτης, διὰ τὴν ἀκαλλυθὴν τῆς ἐπὶ ἐξυβρίσει ποινῆς,
 ἐπιλείπει τὴν ἀποδείξιν σκοπὸν ἀποκλείοντα τὸν *animus injuri-*
andi. Πολλοῦ λόγου ἀξία εἶναι ἡ διακρίσις τῆς ἀπλῆς ἐξυ-
 βρίσεως ἀπὸ τῆς συκοφαντίας. Ἐπὶ τῆς τελευταίας ταύτης
 δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γένη παντάπασι λόγος περὶ τοῦ *ani-*
mus injuriandi εἰς τὴν ὡς ἰνωτέρω δευτέραν σημασίαν, ἀλλὰ
 τὸ ἀδικημα ὑπάρχει, ὅταν τις ὁ συκοφαντῶν ἀντράρει τι, τοῦ
 ὑποκείνου δὲν δύναται ν' ἀποδείξῃ τὴν ἀλήθειαν. *Orta* προσέτι
Rosshirt zeitschr. III. Bd. 3. σελ. 288.

§. 279.

Δ) Ἐπειδὴ ἡ κατακλιθεῖσα ἢ κατὰ νόμον ἐκτέλειται οἱ-
 ἀδηποτε πράξεως εἶναι ἀσυμβίβαστος μὲ τὴν ἔννοιαν
 πράξεως ἀξιοποίνου, ἐπεταί, ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑ-
 πάρξῃ ἐξυβρίσις, ἐὰν ἡ πράξις, ἥτις ὑπὸ ἄλλας περιστά-
 σεις ἤθελεν ἀποτελεῖ προτροπὴν τῆς τιμῆς, δικαιολογη-
 ται ἀμέσως ὡς ἐκ τῶν καθηκόντων τῆς ὑπηρεσίας ἢ τοῦ
 ἐπαγγέλματος ἢ ὡς ἐκ τῶν ἰδιαιτέρων δικαιωμάτων τοῦ
 πράττοντος ἐπὶ τοῦ ἀτόμου τοῦ ἑτέρου (α).

(α) §. 3. J. L. 13. §. 1. 2. 6. L. 15. §. 13. D. de injuriis.

§. 280.

Ἐξυβρίσις δύναται νὰ παραχθῇ κατὰ παντὸς προσώπου
 ἔχοντος δικαίωμα πρὸς τιμὴν, κατὰ ἀτόμων, ὡς καὶ κατὰ

κοινοτήτων καὶ συλλόγων, προσέτι δὲ καὶ κατὰ ἀνικάνων
νὰ αισθανθῶσι τὴν προσβολὴν τῆς τιμῆς. (α).

(α) L. 3. §. 1. 2. 3. D. de injuriis.

Σημ. 1. τοῦ Ἐκδ. Πολὺ ἀμφίβολον εἶναι, ἂν ὁ λόγος τοῦ ἀξιοποι-
νου τῶν ἐξυβρίσεων ἀρμόζη καὶ ἐπὶ τῶν νομικῶν προσώπων, καὶ
ἂν δὲν ᾖναι πᾶσα ἀληθὴς ἐξύβρισις κυρίως πάντοτε προσβολὴ
τῆς τιμῆς ἀτόμων. Ὅρα ἐν τοσοῦτῳ *Heffter Lehrbuch*
σελ. 332.— *Martin Lehrbuch* σελ. 381. Ὁ *Abegg* σελ.
103. παράγει τὸ θεμιτὸν τῆς ἐγκλήσεως ἐπὶ ἐξυβρίσει νομι-
κῶν προσώπων μᾶλλον ἐκ γενικῶν λόγων ἢ ἐκ τοῦ ῥωμαί-
κου δικαίου. Τίνες οἱ τοιοῦτοι λόγοι; Ἡ φύσις τοῦ πράγμα-
τος ἀποκλείει ἐπὶ συλλόγων τὴν ἐπὶ ἐξυβρίσει ἐγκλησιν. Ἐ-
καστος τῶν ἐξυβρισθέντων δύναται ἀτομικῶς νὰ ἐγκαλέσῃ.
Ἄς συλλογισθῶμεν, ὅτι τὰ νομικὰ πρόσωπα δὲν δύναται
οὔτε ἀδικήματα νὰ πράξωσι. Ἐξύβρισις δλοκλήρου τάξεως
πολιτῶν ἢ δλοκλήρου γένους δὲν ὑπάρχει. *Weber I.*
σελ. 163.

Σημ. 2. τοῦ Ἐκδ. Κατὰ τὸν σαξωνικὸν νόμον, ἀρθρ. 203,
ἐπὶ ἐξυβρίσεων δλοκλήρων τάξεων ἢ συλλόγων, δύναται πᾶν
μέλος τῆς τάξεως ἢ τοῦ συλλόγου νὰ ἐγκαλέσῃ τὸν ὑβρι-
στὴν. Κατὰ τὸν Βυρτεμβεργικὸν νόμον, ἀρθρ. 284, εἶναι δυ-
νατὴ ἡ ἐξύβρισις θρησκευτικοῦ ἢ πολιτικοῦ σωματείου ὡς
πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτοῦ, τὸ πολίτευμα ἢ τὴν διαγωγὴν.
κατὰ δὲ τὸ ἀρθρ. 292, τὸ πρὸς ἐγκλησιν δικαίωμα ἀνήκει
εἰς τὸν προϊστάμενον τοῦ σωματείου. Κατὰ τὸ βαδικὸν νο-
μοσχέδιον ἐξύβρισις νομικῶν προσώπων δὲν ὑπάρχει.

§. 281.

Ἡ τιμὴ ἐκάστου προσώπου δύναται οὐ μόνον ἀμέσως

νά προσβληθῆ, ἀλλὰ καὶ ἐμμέσως, διὰ τῆς προσβολῆς τῆς τιμῆς ἄλλου (ἐμμεσος ἐξύβρισις) (α), ἐάν δηλονότι 1) ἢ ἐξύβρισις ἐμπεριέχῃ συγχρόνως προσβολὴν τῆς τιμῆς τρίτου (β), ἢ 2) ἐάν ὁ τρίτος οὗτος ἦτοι συναποτελεῖ μετὰ τοῦ ἀμέσως ἐξυβρισθέντος νομικῶς ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον, ἢ ἔχῃ πρὸς αὐτὸν τασοῦτον στενὴν οἰκογενιακὴν σχέσιν, ὥστε, κατὰ τὸν νόμον, δὲν δύναται ἢ ἐλπίσις τῆς τιμῆς τοῦ ἑνὸς νὰ συνυπόρχῃ μὲ τὴν τιμὴν τοῦ ἑτέρου (γ).

(α) L. 1. §. 3. de injuriis.

(β) Ὁ ἀποκαλῶν π. χ. τὸν υἱὸν νόθον, λίγαι τὴν μητέρα πόρνον ἢ μοιχαλίδα.

(γ) §. 2. J. de injuriis. L. 1. §. 3. 4. 5. 6. 8. L. 15. §. 24. L. 18 §. 2. L. 30. §. 1. D. eod. Πρὸς Weber. αὐτέθι, Abth. I. σελ. 200. f.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Περὶ τοῦ ἀν ἐμμεσος ἐξύβρισις ὑπὸ τὴν δευτέραν παρὰ τοῦ Φάϋερβαχ ἀναφερομένην ἔννοϊαν ἦναι εἰτέτι δυνατὴ κατὰ τὰς σημερινὰς ἰδέας, ἀμφιβάλλει ὁ Sander Bekk's Annalen der badischer Gerichtshöfe 1835. nr. 49). Πρέπει νὰ διακρίνωμεν ὡς ἐφεξῆς: 1) Οἱ ἔχοντες τὸ δικαίωμα τοῦ παρίστασθαι ἀντὶ ἄλλων, ὡς ὁ σύζυγος καὶ ὁ πατήρ, ἔχουσιν ἀντὶ ἐκείνων τὸ δικαίωμα τῆς ἐν ὀνόματι ἐκείνων ἐγκλήσεως ἐπὶ ἐξυβρίσει κατ' ἐκείνων γενομένη; Ἰπὸ ταύτην τὴν ἔννοϊαν τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον, ἀρθρ. 281, ἀναγνωρίζει τὸ πρὸς ἐγκλησιν δικαίωμα. 2) Δύνανται οἱ προσηρημένοι εἰς ἐγκαλῶσι καὶ παρὰ τὴν θέλησιν τῶν ἐξυβρισθέντων; Ναι, κατὰ τὸ πρῶσικὸν δίκαιον, § 565. 568, καὶ κατὰ τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον, ἀρθρ. 292. Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἀρθρ. 203, δίδει μόνον ἐν γένει δικαίωμα πρὸς ἐγκλησιν εἰς τοὺς τοιοῦτους, χωρὶς νὰ ἐκφράζηται εἰδικώτερον") Δύνανται νὰ ἐγκαλέσῃ ὁ πατήρ ἢ ὁ σύζυγος καὶ συγχρόνως μὲ αὐτὸν καὶ ὁ ὑβρισθεὶς; τί γίνεται, ἐάν ὁ τελευ-

ταῖος παραιτηθῆ τῆς ἐγκλήσεως ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν ἐκτιμᾶται προσηκόντως ἡ διαφορὰ τῶν βωμαϊκῶν οἰκογενειακῶν σχέσεων ἀπὸ τῶν ἑμπετρῶν

§. 282.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς πράξεις, δι' ὧν προσβάλλεται τὸ πρὸς τὴν τιμὴν δικαίωμα, δύνανται 1) ἄλλων δικαιωμάτων προσβολαὶ νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς μέσα τῆς προσβολῆς τῆς τιμῆς ἐξυβρίσεις μικταὶ ἢ ἔργα· εἰς ταύτας δὲ ἀντικεῖνται 2) αἱ ἀπ.λαῖ ἢ ἰδανικαὶ ἐξυβρίσεις, τουτέστιν ἐκτεῖναι αἱ πράξεις, αἵτινες ὡς ἐκ μόνης τῆς ἀναφορᾶς αὐτῶν πρὸς τιμὴν λογίζονται προσβολαὶ δικαιωμάτων. Αἱ ἐξυβρίσεις αὗται πράττονται ἤτοι α) διὰ λόγων, ἐγγραφῶς ἢ προφορικῶς προφορικαὶ ἐξυβρίσεις (injuria verbalis), ἢ β) δι' ἄλλων σημείων συμβολικαὶ ἐξυβρίσεις (α).

(1) L. 1. §. 1. 2. D. de injuriis. Werner Handb. des penal. Rechts 382.

§. 283.

Ἡ ἀπλή ἐξυβρίσις (ἢ τε προφορικὴ καὶ ἢ συμβολικὴ περιλαμβάνει Α) τὴν συκοφαντίαν, Β) τὴν ἐξυβρίσιν ἐς στεγνωπέραν ἔννοιαν, ὑποδιαιρουμένην εἰς τὴν ἐξυβρίσιν α) τῆς κοινῆς καὶ β) τῆς ἰδιαζούσης τιμῆς.

§. 284.

Α) Συκοφαντία ὑπάρχει, ἐὰν τις διακοινώη εἰς ἄλλ. π. περι

τρίτου ψευθεῖς πράξεις ἢ ψευδῆ γεγονότα τοιαῦτα, τὰ ὅποια, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ κοινοῦ πειθομένου περὶ αὐτῶν, καθι-
στάνουσι ἀνάξιον τιμῆς τὸν τελευταῖον (2).

(2) I. 5. §. 9. L. 15. §. 25. 27. 29 D. de injuriis A. Le v i n a n histor.
jur. Untersuchung über die Verläumdung. München 1822.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ὁ χαρακτήρ τῆς συκοφαντίας συνίσταται
εἰς τὴν ἐπίπλασιν τοιούτων γεγονότων, τὰ ὅποια, ἐν ἤσαν
ἀληθῆ, ἤθελον ἐκθέσει τὸν προσβαλλόμενον εἰς τὴν κοινὴν
περιφρόνησιν ἢ ἤθελον προσάψει αὐτῷ ἀξιοποινον πράξιν, *Mit-
termaier* (N. Arch. des Criminalr. XIV. σελ. 88) Ἡ συκο-
φαντία εἶναι, ἕνεκα τῶν ἐπιβλαβῶν αὐτῆς συνεπειῶν ἐπὶ τοῦ εὖ
εἶναι τοῦ προσβαλλομένου, πολὺ πλέον τῆς ἀπλῆς ἐξέθεσις
ἀξιοποινος. Ὅρα προσέτι *Wagner Zeitschr. für αξιοποινος
österreich. Recht sgelehrs. 1834. σελ. 151. 1835 σελ.
159. 180. S. II. nr. 22.* Ἡ συκοφαντία συνίσταται εἰς τὴν
αἰτίασιν διὰ βλάττ γεγονότα, γενικαὶ ἀόριστοι ἐνοχοποιήσεις ἀ-
ποτελοῦσιν ἀπλὴν ἐξέθεσιν. Ἀναγκαστικῶς ἀπαιτεῖται πρὸς ὑ-
παρξιν συκοφαντίας καὶ ἡ διακοίνωσις τῶν γεγονότων εἰς τρί-
τους, v. *Kellenacker* (Arch für bad. Rechtspflege IV.
σελ. 596. Ὅρα προσέτι *Verhandlungen in der Würtem-
berg. ZtenKammer. Sitzung 49. σελ. 76.* Περὶ συκοφαν-
τίας ὅρα προσέτι v. *Kellenacker* über Ehrenkränkung σελ.
23. *Rosshirt* in der *Zeitschr. III* σελ. 269. Ἡ ἐνοχία τῆς
συκοφαντίας κατὰ τὸ κοινὸν γερμ. δίκαιον ἐμπεριώθη διὰ τῆς
δικαστικῆς πράξεως, ἐπεκταθεισῶν τῶν περὶ τῆς *calum-
nia* ἐννοιῶν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ δικαίου. *Heffler Lehrb. σελ.
253. Abegg. Lehrb. σελ. 412.*

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Περὶ τῶν διαφορῶν ὁρισμῶν τῆς συκοφαντίας,
κατὰ τὰς νεωτέρας νομοθεσίας ὅρα ἀνωτέρω τὴν σημ. 7.
ἐπὶ τοῦ §. 275. Τὰ κύρια σφάλματα τῶν διαφορῶν νόμων

συνίστανται εἰς τὸ ὅτι περιορίζουσι τὴν ἔννοιαν τῆς συκοφαντίας εἰς τὸ προσάπτειν πράξεις θεωρουμένας ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς ἀδικήματα (π. χ. κατὰ τὸν βαυαρικὸν νόμον), ἢ ἢ ἐκτείνουσιν ἐπὶ πολὺ τὴν ἔννοιαν αὐτῆς, ἢ ἀπαιτοῦσιν ὡς ἀναγκαῖον συστατικὸν τὸν *animus injuriandi*, ἢ δὲν λαμβάνουσιν ἀρκούντως ὑπ' ὄψιν τὸν τρόπον τῆς διαδόσεως τῶν προσαπτομένων γεγονότων. Ὅρα *Mittermaier* (*Archiv.* XIV. σελ. 507. 538).

§. 285.

Μόνον ἰσχυρισμοὶ περὶ ὑπάρξεως γεγονότων οὐχὶ δὲ ὑβριστικαὶ περὶ τινος κρίσεις, ἀποτελοῦσι τὸ περιεχόμενον τῆς συκοφαντίας, ἀδιαφόρως ἐὰν ἀναφέρονται 1) εἰς τὴν κοινὴν τιμὴν, προσβαλλομένου τοῦ καλοῦ ὀνόματος (§. 272. 273.), δι' ἐπιπλάσεως πράξεων ἀντιβαίουσῶν εἰς τὴν ἠθικὴν ἢ εἰς τὸν νόμον, ἢ ἐὰν 2) ἀναφέρονται εἰς τὴν ἰδιάζουσαν τιμὴν δι' ἐπιπλάσεως γεγονότων τοιούτων, τὰ ὁποῖα παριστάνουσι τὸν προσβαλλόμενον ὡς ἀνάξιον τῆς τάξεώς του ἢ τῆς ἀστυκῆς αὐτοῦ ἀξίας (α).

(α) Ἐὰν εἴπη τις π. χ. περὶ ἀξιωματικοῦ, ὅτι ἅμα ἀκούσας τὸν πρῶτον πυροβολισμὸν ἔδραμεν εἰς φυγὴν, ἢ περὶ καθηγητοῦ, ὅτι ἠγόρασεν ἀπὸ τοῦ προπάτορός του τὰ τετραδία δι' ὧν παραδίδει, κττ.

§. 286.

Ὁ συκοφαντικὸς ἰσχυρισμὸς διακοινοῦται ἤτοι ἀπλῶς πρὸς ἰδιώτας (ιδιωτικὴ συκοφαντία, *diffamatio*), ἢ πρὸς ἀρχὴν, διὰ τὴν ἀποπλανηθῆ αὐτῆ διατὸ τοιοῦτου μέσου ἀπὸ τῆς ὀρθῆς ὁδοῦ περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόν-

των της (δημοσία συκοφαντία) (α). Ἡ τελευταία ἐμπερι-
λαμβάνει ὡς εἶδος τὸ κυρίως λεγόμενον crimen calum-
niae (§. 429).

(a) Grolman Grunds. d. CRW. §. 219.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἡ πρὸς τὴν ἀρχὴν ψευδὴς καταμήνυσις, ἥτις
κυρίως εἶναι εἶδος συκοφαντίας, δικαίως διακρίνεται ὡς ἴδιον
ἀδίκημα τιμωρούμενον μὲ ἀσπιροτέρας ποινὰς, ἐὰν γίνῃ ἐπὶ
σκοπῶ τοῦ νὰ ὑποβληθῇ ἀθῶος εἰς ἀνάκρισιν. (Εἰς τὸν αὐ-
στριακὸν νόμον, § 188, ὀνομάζεται τὸ τοιοῦτον ἀδίκημα ἰ-
δίως συκοφαντία.) Ὁρα γαλλ. ποιν. νόμον, ἀρθρ. 373, βουαρ.
νόμον ἀρθρ. 288, σαξων. νόμον, ἀρθρ. 197, βυρτεμ. νόμον,
ἀρθρ. 288, ἐκτενέστερον δὲ σαρδινικὸν νόμον (calumnia)
ἀρθρ. 389. Ἐνταῦθα δὲ συγκαταριθμεῖται (ὡς εἰς τὸν βουαρ.
νόμον, ἀρθρ. 287,) καὶ ἡ περίπτωσις, κατ' ἣν ἐπιχειρεῖ τις
πράξιν ἵνα κατορθώσῃ ὥστε ἀθῶός τις νὰ θεωρηθῇ ὡς αὐ-
τουργός, ἀξιοποινοῦ πράξεως.

§. 287.

B) Ἐξύβρισις κατὰ τῆς κοινῆς τιμῆς ἀποτελεῖ πᾶσα
πράξις ἐμπεριέχουσα τὴν δήλωσιν θετικῆς περιφρονήσεως
τοῦ ἐτέρου ὡς ἀνθρώπου ἢ ὡς πολιτοῦ (α), ἀδιαφόρως ἂν ὁ
ὕβριζων ἀποφαίνεται, τὸ καθ' ἑαυτὸν μόνον, τὴν ἀναξίαν
τοῦ ἐτέρου, ἢ ἂν παριστάνῃ ὑτὸν καὶ πρὸς τρίτους ὡς
περιφρονήσεως ἀντικείμενον. Ἐνταῦθα ἀνάγονται 1) ἡ
βητὴ καὶ γενικὴ ἀπόφανσις τινός, ὅτι περιφρονεῖ τὸν ἄλ-
λον, ἢ ὅτι τὸν θεωρεῖ περιφρονήσεως ἀξίον, 2) πᾶ-
σα ἔκφρασις καὶ πᾶσα πράξις, ἥτις ὡς δεῖγμα θε-
τικῆς περιφρονήσεως περιέχει σιωπηλῶς ἐν ἑαυτῇ τοι-
αύτην γενικὴν ἀπόφανσιν, (β), 3) ὑβριστικαὶ κρίσεις

περὶ τοῦ χαρακτηῆρος, τῶν φρονημάτων ἢ τῶν σκοπῶν ἄλλου (γ). 4) ἢ πρόσαςφιν ἐξευτελιστικῶν πράξεων, καθ' ὅσον δὲ γίνεται ἐν εἴδει συκοφαντίας (δ), τελευταῖον 5) ἢ περὶ τινος ἀπόφανσις, ὅτι ἀνήκει εἰς τάξιν τοιαύτην, τῆς τῆς ὁποίας τὰ μέλη δὲν ἀπολαύουσι, κατὰ τὸν νόμον ἢ κατὰ συνήθειαν, πλήρη τὴν κοινὴν ἀστυκὴν τιμὴν. (ε).

(α) Τὸ ζήτημα: τίνας πράξεις ἀήκουστος ἐνταῦθα εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πραγματικὸν, καὶ δὲ δύναται ποινάζει, μάλιστα ἐπὶ συμβολικῶν ἐξουσιῶν, να λυθῆ ἐπὶ ἀφ' ἑβέσιν ἀρισμῶν. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἴσχυται νὰ δικάζονται αἱ ἐξουσίαι ἀπὸ ἰδιαίτερα δικαστήρια τιμωρίας.

(β) Πράξεις εἰς ἀπίπτουσι, πρὸς τὴν γλώττιαν καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἀλλ' εἴς, εἴν τις π. χ. παραβίασιν τὴν ἄλλοιαν μὲ ἀνταγμιαν περιρροήσασιν δίκαι ἀποκατῶν αὐτὸν σκίον, ζῶον, βίον ἔνιν κτλ.

(γ) Ἐάν τις εἴη π. χ. περὶ δημοσίου ὑπαλλέλου, ὅτι κατήγγειλον αὐτὸς γινωσκόμεν πρὸς αὐτὸν ἀποπειραν ἐμφροῦτος διὰ μὲν τὸν λόγον ὅτι ἐνώρσασιν τὸ δῶρον πολλὰ ἐπιτελεῖ. Πραγματικῶς κρίσεις περιέρχουσι προσέτι, ὅδιστικαί τινες ἐκφράσεις, ἐποκαλομένου τινος π. χ. ευχιδιῶν, διεφθαρμένον, οὐδενὸν κτλ.

(δ) Ἐάν τις ἐνομήσῃ π. χ. τὴν ἑτερον κατὰ πρόσωπον κλέπτειν, ἐμπρηστὴν, μίθυσον κ. καθ.

(ε) Ἐάν ἀπικαλίσῃ τις τὴν ἄλλοιαν νόθον, δῆμιον.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Περὶ κρίσεως τῆς ὑβριστικότητος ἢ μὴ τῶν ἐκφράσεων τῶν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου ἀγορευόντων, εἰς τοὺς ὁπίουσι, πρέπει νὰ δ.δ.η.αἰ ὅσον ἔνεσται πλήρη: ἐλευθερία τοῦ λόγου, ὅρα I. 15 §. 1. D de injur. Weber II. σελ. 129. — Tittmann Handb. II σελ. 204. — Preuss. Landr. §. 552—584. — Chassan traité I. p. 70. 91.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς ἀπαραιτήτου ἐλευθερίας τῆς ἐπικρίσεως ἐπὶ τῶν δημοσιευόντων τὰ ἔργα των: Weber. II. p. 463 ὅρα προσέτι Welcker Staatslexicon. VIII. σελ. 362.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς παραλείψεως εὐπροσηγοριῶν τινῶν. Werner Handb. σελ. 372. — Martin Lehrb. σελ. 410: 46. — Weber I. σελ. 438. — Henke Handb. II. σελ. 275. Ἡ τοιαύτη παραλείψις δύναται τότε μόνον νὰ ᾖται

ἀξιόποινος, ὅταν ἐκ τῶν διαφόρων περιστάσεων ἐξίγηται ὁ σκοπὸς τῆς προσβολῆς τοῦ ἐτέρου. Περίεργος εἶναι; L. 13 §. 4. D. de inj. *Heffler Lehrb.* σελ. 255.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Πότε εἶναι ἐξέθρσις ἢ ἕνεκα σωματικῶν ἐλαττωμάτων μέμψις; *Tittmann Handb.* II. σελ. 219. — *Müttermaier* (N. Arch. des CrimR. XIV. (σελ. 86) *Gioja dell'ingiuria* I. p. 120.

Σημ. 5 τοῦ ἐκδ. Πότε ἀποτελεῖ ἐξέθρσις ἢ παραβίσις ἀπορρήτων; *Weber* I. σελ. 174. — *Henke* II. σελ. 319. — *Martini Lehrb.* σελ. 396. — *Heffler* σελ. 326.

Σημ. 6. τοῦ ἐκδ. Περί τῶν ἐπὶ παρουσίᾳ σεβασμῶν ὑποκειμένων τελουμένων κακῶν πράξεων: L. 15. §. 21. D. de Injur. *Weber*. I. σελ. 137. — *Gioja dell'ingiuria* II. p. 137. — Περί φιλημάτων ἀκούσκει τῆς φιλουμένης: *Gioja dell'ingiuria* II. p. 162. — *Rosshirt. Zeitschrift* I. σελ. 119

Σημ. 7. τοῦ ἐκδ. Πότε λογίζεται συμβολικὴ ἐξέθρσις ἢ καύσις τῶν ἐντόπων τοῦ ἄλλου συγγαμμάτων, ὅρα *Pfotenhauser über Verbrennung der Druckschriften*, Halle. 1819. — *Müttermaier* (N. Arch. des CrimR. III. σελ. 604). — *V. Kamptz. Jahrb. des Gesetzg.* X, σελ. 84.

Σημ. 8. τοῦ ἐκδ. Ἡ ἀθέμιτος διάδοσις ἐμπεπιστευμένων ἀπορρήτων τιμωρεῖται ὑπὸ τῶν νεωτέρων νόμων ὡς εἶδος ἐξυβρίσεως ἢ ὡς ἰδιαιτέρον ἀδίκημα. Γαλλ. ποιν. νόμος, ἀρθρ. 378. (ἐν τῷ τίτλῳ περὶ τῆς εὐνομίης), Ὁλδμεδουργ. ποιν. νόμος, ἀρθρ. 414 (παραλλήλως μὲ τὴν ἀθέμιτον ἀντιποίησην). Βρυτεμ. ποιν. νόμος, ἀρθρ. 455, (ὡς ἴδιον ἀδίκημα). Ὁ σαξων. ποιν. νόμος δὲν ἀναφέρει ἰδίως τὴν προκειμένην περίπτωσιν.

§. 288.

Γ) Ἡ ἰδιαζούσα ἀστυκὴ τιμὴ εἶναι ἀντικείμενον τῆς κυρίως λεγομένης ἐξυβρίσεως, 1) ἐὰν παραλειφθῶσιν αἱ πράξεις ἐκεῖναι, τὰς ὁποίας ὁ προνομιοῦχος ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀπαιτῆ ὡς δείγμα τῆς ἰδιαζούσης αὐτοῦ τιμῆς (α), 2) ἐὰν κηρυχθῇ ὁ τοιοῦτος, ἀμέσως ἢ ἐμμέσως, ἀνάξιος τῆς προνομιακῆς αὐτοῦ τάξεως (§. 285. 2.).

(*) Μὴ δεδομένου π. χ. τοῦ τέτλου ἢ τοῦ πρωτεύου κ. καὶ. Διαφωνεῖ ὁ Klein chrod αὐτίθι §. 3.

§. 289.

Πᾶς τις λογίζεται ἀξιότιμος, ἐνόσω δὲν κηρυχθῇ διὰ δημοσίας ἀποφάσεως ἀνάξιος τῆς τιμῆς· διότι δὲν δύναται τῶν ἰδιωτῶν ἢ μερικῇ γνώμῃ ν' ἀποφασίσῃ μετὰ κύρους περὶ τῆς ἀπωλείας τῶν ἀστυκῶν δικαιωμάτων. Ἐντεῦθεν προκύπτει ὁ κανὼν ὅτι: τὴν ἐξύβρισιν δὲν δικαιολογεῖ ἡ ἀπόδειξις, ὅτι ὁ ὑβρισθεὶς κατέστη διὰ τῶν ἰδίων αὐτοῦ ἐξεντελεστικῶν πράξεων ἀνάξιος τῆς κοινῆς ὑπολήψεως. Ἐπειδὴ ὁμοῦς ὁ ἀπλοῦς ἰσχυρισμὸς περὶ τῆς ὑπάρξεως γεγονότων (ὡς ἀπλῶν ἀντικειμένων καὶ λόγων ἐνδεχομένης ἀποφάσεως) δὲν ἀποτελεῖ ἔτι κηρυγμένην ἐξουθέντην τοῦ ἄλλου δυνάμει ἰδιωτικῆς δὴθεν ἀποφάσεως περὶ τῆς ἀστυκῆς αὐτοῦ ἀναξίας, ἡ δὲ ὑποχρέωσις πρὸς ἀπόκρυψιν ἀληθῶν γεγονότων ἤθελε καταστήσει ἀδύνατον τὴν ὑπαρξίν ἀληθοῦς τιμῆς, διὰ ταῦτα ἰσχύει ὡς ἐξαίρεσις τοῦ προεκτεθέντος κανόνος τὸ ἀξίωμα ὅτι: πᾶσα ἐκφρασις, ἥτις ἐμπεριλαμβάνουσα γεγονότας ἐπιβλαβεῖς εἰς τὴν τιμὴν, ἀποδεικνυομένη ὡς ἀληθῆς, καθίσταται ἀτιμώρητος, ἐὰν δὲν ᾖ περιβεβλημένη σῆμα ἐκφράζον καθ' ἑαυτὸ περιφρόνησιν καὶ ἐξουθέντην (α).

(*) L. 18. pr. L. 10. C. de injuriis. 'Εναντίως τούτης γνώμας ιδ. εἰς: Weber Abthl. I. σελ. 175. f. Kleinschrod J. c. σελ. 23. Sommer rechtswissenschaftl. Abhandl. nr. III. Werner Handb. des poiml. Rechts. σελ. 688.

Σημ. I. τοῦ ἐκδ. Εἰς τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος περὶ τῆς ἐπιρροῆς τῆς ἀποδείξεως τῆς ἀληθείας τῶν προσφθέντων γεγονόντων ἀπαιτεῖται κατάλληλος συνδυασμὸς τοῦ φέροντος τῆς προστασίας τῆς τιμῆς ἀπέναντι τῶν σπερμολογιῶν καὶ τῶν κακοβούλων προσβολῶν μὲ τὸ συμφέρον τῆς προστασίας τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ δικαιώματος τῶν πολιτῶν πρὸς τὸ ἐλευθέρως ἐκφράζεσθαι· ὅρα Mittermaier (Archiv des Criminalr, 1839. σελ. 1—4). Εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ἡ ἐλευθερία τοῦ ἐκφράζεσθαι καθιεροῦται ἐν L. 18. D. de injur. Waeter (Archiv IV. σελ. 283). Sommer Abhandl. nr. X. p. 149. Tiltman Handb. II. σελ. 218. Martin Lehrb. σελ. 394. Matile de exceptione veritatis Heidelb. 1830. Hefter Lehrb. σελ. 255. Abegg. σελ. 409. ὅρα ὅμως Rosshirt Gesch. II. σελ. 266. 'Ἡ γνώμη αὕτη περὶ τοῦ θεμιτοῦ τῆς exceptis veritati εὑρίσκεται καὶ εἰς τὰς πηγὰς τοῦ δικαίου τοῦ μέσου αἰῶνος (ὅρα Mittermaier im Arch. σελ. 5) καὶ ἀνεγνωρίσθη γενικῶς ὑπὸ τῶν πρακτικῶν νομικῶν. Clarus sent. V. §. injuria p. 120. Gail observ. II. obs. 99. ὅρα ὅμως περὶ διαφόρων γνώμων ἄλλων συγγραφέων Mittermaier σελ. 6. "Ὅθεν κατὰ τὸ κοινὸν γερμανικὸν δίκαιον πρέπει νὰ συγχωρῆται ἡ ἀπόδειξις τῆς ἀληθείας, ὅπερ φαίνεται καὶ δι' ἐσωτερικοὺς λόγους σκόπιμον (Archiv σελ. 24). Εἶναι δὲ θεμιτὴ ἡ τοιαύτη ἀπόδειξις, καὶ ἂν κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐκφράσεως δὲν εἶχεν ὁ συκοφάντης ἀνά χειρας τὰς ἀποδείξεις περὶ τῆς ἀληθείας τῆς βεβαίαις αὐτοῦ ἐκφράσεως." Ὅρα ὅμως τὴν διάφορον γνώμην τοῦ Rosshirt Zeitschr. III. σελ. 275. Τὸ γερμανικὸν

δικαίον δὲν θέλει νὰ ἐξαρτήσῃ τὸ παρκαιρὸν ἀπὸ τῆς (δυσ-
 χερσοῦς) ἀποδείξεως, ὅτι *tempore injuriæ* εἶχέ τις τὴν
 ἀπόδειξιν ἀνά χειρὸς. Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ ἐκτείνηται ἡ
 γνώμη αὕτη ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ὁ συκοφάντης νὰ δύνηται
 νὰ φέρῃ τὴν ἀπόδειξιν τῆς *exceptio veritatis* διὰ γεγο-
 νότων συμβάντων μετὰ τὴν ἐκφρασιν αὐτοῦ. Τὸ δικαίωμα
 πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἀληθείας δὲν πρέπει νὰ ἐκτείνηται 1)
 εἰς τὴν περίπτωσιν ἐξυβριστικῶς, εἴαν τις εἴπῃ π. χ. τὸν ἄλ-
 λον δειλὸν, ἀνόητον, καὶ θέλῃ νὰ φέρῃ τὴν ἀπόδειξιν περὶ
 τούτου, ἢ 2) εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ μέμφις ἐπὶ ἁ-
 ληθῆ γεγονότι γίνεται μὲ τρόπον, καθ' ἑαυτὸν ὑβριστικόν,
Mittermaier αὐτόθι, σελ. 31—37. 45. ἢ 3) εἰς τὴν πε-
 ρίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ ἐγγώριος νόμος περιορίζει τὴν ἀπό-
 δεῖξιν τῆς ἀληθείας.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Καὶ ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν προσάπτονται
 εἰς τινὰ κακῶν ἰδιότητων, ἱκανὴ νὰ ἐλαττώσῃ τὴν
 περὶ αὐτοῦ ὑπόληψιν τοῦ κοινοῦ, πρέπει νὰ συγχωρηθῇ ἡ
 ἀπόδειξις τοιούτων πράξεων, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξάγεται ἡ
 ὑπάρξις τῶν ὧν εἴρηται ἰδιοτήτων, *Mittermaier Archiv.*
 σελ. 33.)

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Ὅστις ἀναφέρει ἐκφρασιν περιέχουσαν συκο-
 φαντίαν καὶ δὲν δύναται μὲν ν' ἀποδείξῃ τὴν ἀλήθειαν τῶν
 λεγομένων, ἀποδεικνύει δὲ τὴν καλὴν του πίστιν ἢ ἀναφέ-
 ρεται εἰς τὴν φήμην, τὴν ὁποίαν λέγει ὅτι διέδωκεν ὡς τοῦ-
 αὐτὴν, δύναται νὰ ἀπαλλαγῇ τῆς ποινῆς ἐξαρτᾶται δὲ τὸ
 πᾶν ἐκ τοῦ πῶς ἀνέφερε τὴν ἐκφρασιν. *Mittermaier (Ar-
 chiv. σελ. 43—52). πρὸς) Rosshirt Zeitschr III. σελ.
 279.* Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἄ.θ. 195, τιμωρεῖ καὶ τὴν ἀθέ-
 μιτον διάδοσιν φήμας ἐπιβλαβούς εἰς τὴν τιμὴν τοῦ ἄλλου
 (μὲ φυλάκισιν το πολὺ 3 ἐβδομάδων ἢ μὲ χρηματικὴν

ποινήν), Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἀρθρ. 289, τιμωρεῖ μὲ τὸ ἡμισυ τῆς ποινῆς ἐκεῖνον, ὅστις δὲν δύναται ν' ἀποδείξει ὅσα ῥητῶς μόνον ὡς ἐξ ἀκοῆς διεφῆμισε.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Εἰς τὰς νεωτέρας νομοθεσίας εὐρίσκομεν μεγάλης διαφοράς. I) Σκληρότερα πασῶν εἶναι ἡ γαλλικὴ. Κατὰ τὸν γαλλικὸν ποινικὸν νόμον, ἀρθρ. 368—70, ἐπετρέπετο ὅτι ἡ ἀπόδειξις τῆς ἀληθείας, δὲν ἠδύνατο νὰ γίνῃ διὰ προσαγωγῆς δικαστικῆς ἀποφάσεως ἢ ἄλλου δημοσίου (ἐγγχωρίου) ἐγγράφου. Ἀλλὰ διὰ τοῦ νόμου τοῦ 1819 κατηργήθη ἡ *exceptio veritatis*. ἐκτὸς μόνον ἀν ἡ ἐνοχοποίησις ἀφορᾷ τινὰ *dépositaire* ἢ *agent de l'autorité* ἢ ἄλλον ἐνεργοῦντα μὲ χαρακτηριστῆρα δημοσίον, καὶ ἀνάγεται εἰς τὰς σχέσεις τῆς ὑπηρεσίας. *Rauter traité*. I. p. 573 *Chassan traité* II. p. 382. etc. *Haus observat.* III. p. 60—67. *Mittermaier* (*Archiv*, 1839 σελ. 12. 24). Ἡ αὐστηρὰ γνώμη φαίνεται ὅτι ἐπικρατεῖ καὶ εἰς τὴν Ἀγγλίαν· ἀλλὰ κατὰ τὴν ἀκριβεστέραν ἔρευναν τοῦ πράγματος (ὄρα *Mittermaier im. Archiv*, 1839. σελ. 15—20) ἡ γνώμη αὕτη (ἥτις ἄλλως τε ἰσχύει μόνον ἐπὶ ἀδικημάτων πραττομένων διὰ τοῦ τύπου) μετριάζεται πολὺ διὰ τῆς δικαστικῆς πράξεως, κατὰ τὴν ὁποῖαν ἡ ἀπόδειξις τῆς ἀληθείας ἀπαλλάττει ἀπὸ τῆς ποινῆς, ἐὰν ἐξάγῃται, ὅτι ὁ ἐξυβρίσας ἐνήργησε καλῆ πίστει καὶ ἄνευ τῆς κακῆς προαιρέσεως τοῦ νὰ βλάψῃ τὸν ἄλλον. II) Κατὰ τὸ πρῶσσικὸν δίκαιον. §548—550, διὰ τῆς ἀποδείξεως τῆς ἀληθείας τῶν προσαπτομένων γεγονότων δὲν ἐξαλείφεται ἡ περὶ τῆς προθέσεως πρόληψις, ἀλλ' ὁ ἐξυβρίσας, διὰ νὰ μείνῃ ἀτιμώρητος, ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ καὶ τὴν ἔλλειψιν τῆς προθέσεως τοῦ νὰ ἐξυβρίσῃ. Ἡ ἀπόδειξις τοῦ ὅτι ὁ ἐξυβρίσας εἶχεν ἱκανὴν ἀφορμὴν νὰ θεωρῆ ὡς ἀληθῆ τὰ προσαφθέντα γεγονότα, ἐπιφέρει μετριάσιν τῆς ποινῆς· *Mannkopf* σελ. 283 III. Ἡ ἔνστασις τῆς ἀλη-

θείας συγχωρεῖται κατὰ τὸν ὀλδευβουργικὸν νόμον, ἄρθρ. 412, ἐὰν μόνον τὸ περιεχόμενον τῆς ἐνοχοποιήσεως ᾖ ἕν ὕβριστικόν, ἀλλὰ δὲν συγχωρεῖται ὡς ἂν ἡ ἐκφρασις εἶναι καθ' ἑαυτὴν ὕβριστικὴ, ἢ ὡς ἂν ἡ ἐξυβρίσας, διὰ τὰς περιστάσεις τῆς πράξεως, δὲν εἶχε δικαίωμα πρὸς τὴν ἐκφρασιν. Ὁρα καὶ τὸν ποιν. νόμον τῆς Ζυρίχης ἄρθρ. 196, τῆς Λουκέρνης, § 84, τὸ βαυαρικὸν νομοσχέδιον τοῦ 1831, ἄρθρ. 278, τὸν σαξωνικὸν ποιν. νόμον, ἄρθρ. 196. 201, τὸν βυρτεμβουργικὸν νόμον, §. 290. Ἡ ἀλήθεια τοῦ προσαφθέντος γεγονότος ἐπιφέρει κατὰ τοὺς δύο τελευταίους ποιν. νόμους μετρίαν τῆς ποινῆς.

§. 290.

Ἐκ τῶν εἰρημένων (§. 289.) δύναται τις νὰ κρίνῃ καὶ περὶ τῶν ὑπὸ ὄρου ἐξυβρίσεων (α). Εἰ μὲν δηλονότι ὁ ὄρος συνδέεται μετὰ τῆς ἐκφράσεως οὕτως, ὥστε τὸ πρὸς ταύτην δικαίωμα ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν τῆς περιεχομένης ἐν τῷ ὄρω προϋποθέσεως, ἐκλείπει, ἀποδεικνυομένης τῆς ἀληθείας τοῦ ὄρου, ἢ ἐξυβρίσις ὀλοτελῶς (β). Ἄλλως ὅμως ἢ προσθήκη τοῦ ὄρου δὲν ἐξαλείφει τὸ ἀξιοποιῖον τῆς ἐκφράσεως (γ).

Nominatio auctoris.

(α) H. Fr. Schultetus, de effectu conditionum in juriis adjectarum. Jena 1805. J. T. Werner über bedingte Injurien und den Beweis der Wahrheit ehrenverletzender Aeusserungen überhaupt. Giessen 1813.

(β) Π. χ. ἐὰν εὖρες τὸ ἀρλόγιον καὶ δὲν τὸ ἀποδίδης, εἶσαι κλέπτης.

(γ) Π. χ. Ἐὰν δὲν φέρεται ἐπιεικῶς πρὸς τὸν δυστοχὴν ὑπερίτερον σου, εἶσαι οὐτιδανὸς Πρβ. ἐπὶ τοῦ προκειμένου; Kleinschrod αὐτόθι σ. 20. ἐπ. Weber Abth. I. σελ. 169. ἐπ.

Σημ. 1 τοῦ Ἐκδ. Ἡ nominatio auctoris τότε μόνον δύναται

κατὰ τὴν ὀρθὴν γνώμην, νὰ ὠφελήσῃ, ὅταν ᾖναι μετ' αὐτῆς ἠνωμένη τῆς ἀληθείας ἢ ἀποδείξει, ἢ καθ' ὅσον ἀποκλείει ἐδὲ πρὸς ἐξύβρισιν σκοπὸν. *Carrouzou* prag. qu. 96; nr. 67. — *Heffler* Lehrb. σελ. 329 8. — *Grolman* Magazin I. σελ. 50. — *Weber* I. σελ. 184 — *Tittmann* §. 340. (II. σελ. 113). *Rosshirt* Zeitschr. III σελ. 281. Ὅρα προσέτι τὴν σημ. 3. τοῦ ἐκδ. ἐπὶ τοῦ §. 289. Πολλὴν ἐπιρροὴν ἔχει ὁ τρόπος, μὲ τὸν ὁποῖον διηγείται τις ὅ,τι ἤκουσε παρ' ἄλλου.

Σημ. 2 τοῦ Ἐκδ. Περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς διαμαρτυρήσεως, ὅτι δὲν ἔχει τις σκοπὸν πρὸς ἐξύβρισιν *Freiber de protestal. injuriar.* Erf. 1708. — *Weber* I. σελ. 170. — *Tittmann* II σελ. 215. — *Zum Bach* Ansichten σελ. 291. Καὶ τὸ πρωσικὸν δίκαιον, §. 546, ἀρίζει, ὅτι ἡ διαμαρτυρήσεις δὲν ὠφελεί.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Περὶ προσθήκης ὄρων: *Weber* I σελ. 169. — *Tittmann* II. σελ. 212. — *Martin* §. 167. — *Heffler* σελ. 329. Ὅρα καὶ τὸ πρωσσ. δίκαιον §. 547. Ἡ ὑπὸ ὄρον ἐξύβρισις ἐμπεριέχει πολλάκις καθὼ προσβλητικὴ πρότασις ἐξύβρισιν.

§. 291.

Πᾶσα δικαιώματος προσβολὴ ἐμπεριέχει περιφρόνησιν κατὰ τοῦ ἄλλου. Ὅθεν διὰ νὰ διακρίνωμεν τὴν μικτὴν ἢ τοι ἔργῳ ἐξύβρισιν (§ 283.) ἀπὸ ἄλλων ἀδικημάτων, εἶναι ἀνάγκη νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ἡ προσβολὴ τῆς τιμῆς πρέπει ν' ἀποτελῇ τὸν κύριον τῆς προκειμένης πράξεως χαρακτήρα διὰ νὰ θεωρηθῇ αὕτη ὡς ἐξύβρισις. Ἐχει δὲ τοιοῦτον χαρακτήρα ἢ πράξις, 1) ἐάν ἡ τοῦ δικαιώματος προσ-

βολή λογίζεται, ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς ἢ κατὰ τὴν κοινήν περὶ αὐτῆς δόξαν, ὡς ἰδιαιτέρον δείγμα θετικῆς περιφρονήσεως (α), καὶ ἰδίως 2) ἐὰν ἐπηνέχθη αὕτη εἰς τὸν προσβαλλόμενον ἐπὶ τῷ κυρίῳ σκοπῷ τοῦ νὰ προσβληθῆ ἢ ἡ τιμὴ του (β).

(α) Π. χ. ψυλάφουσι γυναῖκες, βράσματα, σκανδαλισμοὶ, πρόστυοι κτλ. L. 1. §. 1 D. de extraordin. crim.

(β) L. 3. §. 1. 2. L. 13. §. 7. D. de injur. L. 1. §. 38. D. depositi L. 53 pr. D. de furtis. L. 41. pr. D. ad L. Aquil pr. Weber Abth I. σελ. 100 f. Grolman l. c. §. 217.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Δυσχερεστάτη εἶναι πολλάκις ἡ λύσις τοῦ ζητήματος, ἐὰν πρόκηται ἐξύβρισις ἔργῳ, ἢ σωματικῇ βλάβῃ, ἢ *crimen vis*, ἢ διαπάραξις τῆς κοινῆς ἡσυχίας. Ὁρα *Beitraego in den Annalen der badischen Gerichtshöfe I. Bd. σελ. 297. II. Bd. σελ. 287.*

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ἀφοῦ οἱ σύγχρονοι ποινικοὶ νόμοι ἀναφέρουσι ὡς ἴδιον ἀδίκημα τὴν σωματικὴν βλάβην, δὲν ἐπρεπε νὰ γίνηται πλέον λόγος περὶ ἐξυβρίσεων ἔργῳ. Ὁρα καὶ *Heffter (Arch. des Criminalr. 1839. σελ. 247)*, καὶ περὶ τοῦ κοινῶν γερμ. δικαίου *Abegg. Lehrb. σελ. 411*. Τὸ γαλλικὸν δίκαιον δὲν κατατάσσει μεταξὺ τῶν ἐξυβρίσεων τὰς ἐναντίον προσώπου βιαιοπραγίας. Ἀπ' ἐναντίας ὁ ὀλδεμβούργικὸς ποιν. νόμος, ἀρθρ. 407. ὑπάγει τὰς σωματικὰς κακώσεις εἰς τὴν ἐξύβρισιν. Ὁμοίως τὸ πρωσικὸν δίκαιον, §. 628—637. Ὅθεν ὁσάκις ὠθῆτις τὸν ἄλλον, ἢ τύπτῃ, ἢ ῥίπτῃ θεωρεῖται ὡς ἐξυβρίζων αὐτὸν ἔργῳ, ἐὰν ἡ πράξις του δὲν ἐπιφέρει πραγματικὴν σωματικὴν βλάβην. Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἀρθρ. 198, ἀναφέρει περὶ βιαιοπραγιῶν ἐπὶ ἐξυβρίσεων. Ἐπίσης καὶ ὁ βυρτεμβουργικὸς νόμος, ἀρθρ. 283, ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν διὰ βιαιοπραγίας δεικνύει τις περιφρόνησιν κατὰ τοῦ ἐτέρου.

§ 292.

"Όσον ἀφορᾷ τὴν τιμωρίαν τοῦ ἀδικήματος, ἰσχύει, ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τοῦ ἐπιβλητέου εἴδους τῆς ποινῆς, ἡ ἀρχή, ὅτι : πᾶσα ἐξέδρισις, ὡς τοιαύτη, ἀφορᾷ μόνον τὸ ἰδιωτικὸν τοῦ προσβαλλομένου συμγέρειν (α'). "Όθεν : 1) ἀνακρίνεται καὶ τιμωρεῖται, μόνον κατ' ἐγκλησιν τοῦ ὕβρισθέντος (β). 2) ὁ ὕβρισθεὶς δύναται νὰ παραιτηθῆ, καθὼς παντὸς ἄλλου ἰδιωτικοῦ δικαίωμάτος του, οὕτω καὶ τοῦ πρὸς τιμωρίαν τοῦ ὕβριστοῦ. Ἡ ῥηθεῖσα ἀρχὴ ὑπόκειται τότε μόνον εἰς φαινομένην τινὰ ἐξάίρεσιν, ὅταν ὑπάρχη μετὰ τῆς προσβολῆς τῆς τιμῆς, καθὸ τοιαύτης, ἰδιαιτὴ συνδρομὴ ἄλλου ἀδικήματος (γ).

(α) Sic dictum. privatum, κατὰ τὴν ἐγγύειν τοῦ βωμολοχικοῦ δικαίου, θεωρεῖται τὴν ἐξέδριον καὶ οἱ γερμανικοὶ αὐτοκρατορικοὶ νόμοι. K. G. O. 1558. II. 28. 4.

(β) §. 10. J. de injuriis L. 7. C. de injuriis,

(γ) Ὡς ἐπὶ τῶν μετ' ἀπίτης, ψευδορκίας καὶ ἠνωμένων ἐξουβρίσεων, ἢ ἐπὶ τοῦ crimen calumniae. Περὶ τῆς ἐξουβρίσεως δημοσίων ὑπαλλήλων Weber Abh. III. σελ. 190. f. Περὶ δὲ τῶν μετὰ διειρητικῆς τῆς κοινῆς ἡσυχίας ἠνωμένων ἐξουβρίσεων, Grotman Grunds. §. 224. Ἰδιαιτέρων ἐξάιρεσιν περιέχει προαίτι L. 10. C. de episc. et cler.

Σημ. I. τοῦ ἐκδ. Τὸ κοινὸν γερμανικὸν δίκαιον παραδέχεται ἐντελῶς τὸν κανόνα, ὅτι δὲν καταδιώκονται ἀνεπαγγέλωτως αἱ ἐξουβρίσεις· ὁ κανὼν δὲ οὗτος, καὶ ὑπὸ νομοθετικῆν ἐπιφυῆν θεωρούμενος, στηρίζεται ἐπὶ ὀρθοτάτων λόγων. *Mittlermaier über den neuestem Zustand der Criminalgesetzgebung* σελ. 179. *Godefroi de delictis quae non nisi ad laes. querel.* pag. 222. *Tittmann Handb.* II. σελ. 234.—*Wächter Lehrb.* II. § 157.—*Heffter*

Lehrb. σελ. 336 — *Bauer Lehrb.* §. 247. — ὄρα ἐν το-
 σούτῳ καὶ *Rosshirt Lehrb.* σελ. 447. — Οὐσιώδης ὡς πρὸς
 τὸ κοινὸν δίκαιον εἶναι, προέτι ἐν ταύτῃ ἡ *L. 11 §. 1.*, ὅπου
 γίνεται λόγος περὶ *dissimulatio injuriae* — Ἐξαιρέσις τοῦ
 κανόνος ἔχει χώραν: 1) ἐπὶ ἐξουβρίσεων τῶν τέκνων κατὰ τῶν
 γονέων αὐτῶν. *L. 152. D. de obseq. parent. L. 9. §. 3.*
D. de offic. procons. Heffler σελ. 350. 2) ἐπὶ ἐξουβρίσεων
 περὶ τὴν δημόσιον ὑπηρεσίαν. — Ἡ παρά τοῦ *Heffler* §.
 319. ἐν ταύτῃ ὑπαγομένη *L. 1. §. 1. D. de extraord.*
crim. δὲν ἀνάγεται εἰς τὴν περὶ προσβολῶν τῆς τιμῆς
 διδασκαλίαν. Ἐξ αὐτῆς παράγει μολκταῦτα ὁ *Heffler* τὸ
 δυνατὸν τῆς ἐξουβρίσεως ὀλοκλήρου ἔθνους ἢ ὀλοκλήρου κοι-
 νότητος.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Καὶ οἱ νεώτεροι ποινικοὶ νόμοι παραδέχον-
 ται τὴν ἀρχὴν, ὅτι ἐπὶ ἐξουβρίσεων ἢ καταδιώξεις δὲν γίνε-
 ται ἐξ ἐπαγγέλματος. Εἰς τὴν Γαλλίαν ἡ ἐξ ἐπαγγέλμα-
 τος καταδιώξις γίνεται παρὰ τῶν ἐπὶ τῆς εἰσαγγελίας. Ἀμ-
 φισβήττειται ἂν ἐπὶ τῆς *calomnie* συγχωρεῖται ἢ ἐξ ἐπαγ-
 γέλματος καταδιώξις. *Legraverend traité I. p. 10. 52.*
 Συνήθως (κατὰ τὸν νόμον τῆς 26 μαιου 1819 ἀρθρ.
 5, καὶ κατὰ τὸν νόμον τοῦ 1822 ἀρθρ. 17,) ἀπαί-
 τεύεται ἐπὶ ἐξουβρίσεων κατὰ ἰδιωτῶν ἑγκλήσις τοῦ ἐξου-
 βρισθέντος. Ὡς πρὸς τὰς ἐξουβρίας τῶν βουλῶν, τῶν ἐξου-
 βριῶν ἡγεμόνων ἰσχύουσιν ἰδιαιτέρως διατάξεις. *Mangin traité*
de l' action publique I. Vol. p. 313. Εἰς τὴν Πρωσ-
 σίαν ἰσχύει ὁ ἀνωτέρω ἐν τῇ σημ. 7. ἐπὶ τοῦ §. 275. μνη-
 μονευθεὶς νόμος τοῦ 1833. Ὁ σάξωνικὸς νόμος, ἀρθρ.
 203. ἀπαίτει ἐπὶ συκοφαντιῶν καὶ ἐξουβρίσεων, ἐκτὸς τῶν
 κατὰ συγγενῶν εἰς αἰουσαν γραμμὴν πραττομένων βιαιο-
 πραγιῶν ἑγκλήσις τοῦ προσβληθέντος, ἐπιφυλαττομένης τῆς
 ἐξ ἐπαγγέλματος καταδιώξεως ἕνεκα τῆς συγχρόνου δια-
 τάρξεως τῆς κοινῆς ἀσφαλείας καὶ ἡτυχίας. Ὁ βυρτεμβεργ.

γικός νόμος, άρθρ. 291, απαιτεί πρὸς καταδίωξιν ἐπίσης ἔγκλησιν τοῦ προσβληθέντος (ἢ τῶν νομίμων ἀντιπροσώπων αὐτοῦ άρθρ. 272). ἐπιφυλαττομένης τῆς ἐξ ἐπαγγέλματος καταδίωξεως ἐνεκ τῆς διαταρξέως τῆς ἡσυχίας καὶ εὐταξίας.

§ 293.

Αἱ ἐπὶ βλητέαι εἰς τὸ προκείμενον ἀδίκημα ποινὰι εἶναι τριῶν ειδῶν: Α) ἀπλῶς ἰδιωτῶν καὶ, Β) δημόσιοι, Γ) μικταὶ ἢ σχετικῶς δημόσιοι ποινὰι, δι' ὧν ἰκανοποιουμένου τοῦ ὑβρισθέντος, τιμωρεῖται συγχρόνως πρὸς ἰκανοποίησιν τῆς κοινῆς καὶ ὀβριστῆς. Τῆς ἰδιωτικῆς ποινῆς ἡ σύμπτωσης μετὰ τῶν δύο ἄλλων εἶναι μόνον ἐκλεκτικὴ (α), τῶν δὲ δύο ἄλλων ποινῶν ἢ μετ' ἄλλήλων σύμπτωσης δύναται γὰρ ἦναι καὶ συσσωρευτικὴ (β).

(α) §. 10. J. de injuriis «vel criminaliter, vel civiliter ageras». L. 6. D. cod. «Plane si actum sit publico iudicio denegandum est privatum, similiter ex adverso».

(β) Πρ. Reichssochluss. v. 19. Sept. 1668.

§ 294.

Α) Ἡ ἰδιωτικὴ ποινὴ συνίσταται εἰς χρηματικὴν ποσότητα προσδιοριζομένην κατὰ προαίρεσιν ὑπὸ τοῦ προσβληθέντος, δυναμένην δὲ νὰ μετριασθῇ παρὰ τοῦ δικαστοῦ (α). Ἐπιδιώκεται δὲ τὸ πρὸς τὴν τοιαύτην ποινὴν δικαίωμα διὰ τῆς actio injuriarum aestimatoria (β).

(α) §. 7. J. de injuriis. Censler im Arch. für Civil-Praxis. I. Bd. nr. XI.

(β) Περὶ τοῦ ἱστορικοῦ τῆς ἀγωγῆς ταύτης: Gellius Noctes Atticae I. XX c. 1.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Διὰ τοῦ πρῶτου διατάγματος τῆς 1 Φεβρουαρίου 1814 (Mannkopf σελ. 289) κατηργήθη ἡ ἐπι ἐξυβρίσει ἰδιωτικῆ ἱκανοποίησις, διότι ἡ κατὰ τοῦ ὑβριστοῦ καταγινωσκόμενη ποινὴ εἶναι ἱκανοποίησις ἀποχωρῶσα. Ὁ ὀλιγήμερικὸς νόμος, ἀρθρ. 410, συγχωρεῖ τὴν ἰδιωτικὴν ἱκανοποίησιν. Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἀρθρ. 202, ἀναφέρει ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν ἰδιωτικῆ ἱκανοποίησις ὅτι, ἐν περιπτώσει δημοσίας ἐξυβρίσεως, ἔχει ὁ ὑβρισθεὶς τὸ δικαίωμα νὰ δημοσιεύσῃ δαπάνῃ τοῦ ὑβριστοῦ τὴν ἀπόφασιν. Κατὰ τὸν βυρτεμεργικὸν νόμον, περὶ τῶν ὡς πρὸς τὸ ἰδιωτικὸν δίκαιον συνεπειῶν τῶν ἀδικημάτων, τῆς 5 Σεπτ. 1839 ἀρθρ. 17, ἡ πρὸς ἱκανοποίησιν εἰς χρήματα ἀγωγὴ συγχωρεῖται πρὸς τῆ ἐπί σκοπῷ τιμωρίας ἐγκλήσει, μένει δὲ εἰς τὴν ὑβρισθένσα ἡ ἐκλαγὴ. Κατὰ τὸ ἀρθρ. 18, ἔχει οὗτος προσέτι τὸ δικαίωμα νὰ κινήσῃ ἀγωγὴν πρὸς ἀποζημίωσιν ἕνεκα τῆς βλάβης τὴν ὁποῖαν τῷ ἐπροξένησεν ἡ ἐξυβρίσις ὡς πρὸς τὴν πρόοδον αὐτοῦ, τὴν πρόοδον ἢ τὰ ἔργα τοῦ ἐπαγγέλματός του.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ὑπὲρ τῆς ἰδιωτικῆς ποινῆς καὶ ὑπὲρ τῆς πολιτικῆς ἀγωγῆς ἐπὶ ἐξυβρίσεων συντρέχουσι πολλοὶ λόγοι καὶ μάλιστα ἡ σκέψις, ὅτι πολλάκις προσβάλλεται τὸ δεινῶς χωρὶς νὰ δύνηται νὰ φέρῃ περὶ τούτου ἀποδείξεις, διότι π. χ. ὁ πανοῦργος ὑβριστὴς τὴν ἐξυβρίσιν ἄνευ μαρτύρων εἰς τοιαύτην περίπτωσιν ἔχει ὁ ὑβρισθεὶς τοῦλάχιστον τὸ πλεονέκτημα τοῦ νὰ ἐπαγάγῃ εἰς τὸν ἀντίδικόν του ἐνώπιον τοῦ πολιτικοῦ δικαστηρίου τὸν ὅρκον πιστεύων, ὅτι δὲν θέλει εἶσθαι τοσοῦτον ἀσυνείδητος ἐκείνος ὥστε νὰ ψευδορκήσῃ, καὶ ἀποδεικνύων κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὅτι δὲν ἤθελε θυνθῆ ν' ἀποδείξῃ ἐνώπιον τοῦ ποινικοῦ δικαστηρίου.

§ 295.

B) Σχετικῶς δημόσιοι ποιναὶ (α) εἶναι : 1) ἡ παλινοφθία

(recantatio), ἤτοι ἡ πρὸς τὸν ὑβρισθέντα δῆλωσις τοῦ ὑβριστοῦ, ὅτι δὲν εἶπεν ἀλήθειαν· 2) ἡ συγγνώμης αἰτησις (deprecatio), ἤτοι ἡ ἔκφρασις τοῦ ὑβριστοῦ, ὅτι μεταμελῆται καὶ ἐξαιτεῖται τὴν συγγνώμην τοῦ ἐξυβρισθέντος· 3) ἡ προφορικὴ ἐξήγησις ὑπὲρ τοῦ ἐτέρου (honoris declaratio), ἤτοι ἡ ῥητὴ δῆλωσις τοῦ ὑβριστοῦ, ὅτι ἀναγνωρίζει τὴν ἀξίαν τοῦ ἐξυβρισθέντος καὶ ὅτι δὲν εἶχε σκοπὸν νὰ τὸν προσβάλῃ (6).

(α) Ὁ Weber l. c. Abthl II. §. 14. θεωρεῖ τὰς ποινὰς ταύτας ὡς ἰκανοποιούσας ἰδιωτικῶς μόνον τὸν ἐξυβρισθέντα. Διφωνεῖ δὲ ὁ Grolman Grunds §. 227.

(β) Ὅλαί αὗται αἱ ποιναὶ στηρίζονται κυρίως εἰς δικαστικὰ ἴδιμα. H K. G. O. τοῦ 1855. II. 28. 4. ἀναφέρει μόνον ἐν παρόδῳ τὴν κατενοηθεῖσαν, ἡ δὲ νόμος (Reichsschluss) τοῦ 1668 διὲν ἐφθάσει νὰ δημοσιουθῇ. Προφορικῶς περὶ τοῦ ἱστορικοῦ τῶν ποινῶν τούτων.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Αἱ ὑπὸ τοῦ συγγραφέως ἀναφερόμεναι ἀγωγαὶ πηγάζουσιν ἐκ τῆς νομολογίας τοῦ μέσου αἰῶνος, κερήχθησαν δὲ ἴσως ἐκ τῆς ἐπιβροχῆς τῶν περὶ τῆς compositionis θεωριῶν καὶ ἐκ τῆς προσπαθείας τῶν ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων νὰ συναλλάττωσι τοὺς διαφερομένους. Ὁρα Grim Rechtsalterthümer σελ. 741. Rosshirt gesch. II. σελ. 256. Abegg Lehrb. σελ. 445. Abegg Gesch. des preuss. Rechts σελ. 60. Ἀπαντῶνται δὲ καὶ εἰς ξένας νομολογίας. Ὁρα ἐν γένει Dreyer Abhandl. aus dem deutschen Recht. I. σελ. 62. Δὲν εἶναι οὔτε ἰδιωτικαὶ οὔτε ἐγκληματικαὶ ἀγωγαὶ καὶ ἐπομένως δύνανται νὰ συμπίπτωσι καὶ μετ' ἄλλα δικαστικῆς ἐπιδιώξεως μέσα. Heffler Lehrb. σελ. 263.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ὅτι εἰς τὴν Πρωσσίαν καὶ εἰς τὸ Βραουνσβείγιον κατηργήθησαν αἱ ἀγωγαὶ αὗται ἐρρέθη ἤδη ἀνωτέρω ἐν τῇ σημ. 1. ἐπὶ τοῦ §. 275. Κατηργήθησαν ὡσαύ-

τως ὑπὸ τοῦ σαξωνικοῦ καὶ τοῦ θυρτεμβουργικοῦ δικαίου, ἵσχύουσι δὲ εἰσέτι κατὰ τὸν ὀλδερμβουργικὸν νόμον, ἀρθρ. 410.

§. 296.

Ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ποινῶν τούτων ἰσχύουσιν οἱ ἐξῆς κανόνες : 1) *παλινοδία* λαμβάνει χώραν, εἴαν ἡ τιμὴ τινος προσεβλήθη δι' ἐπιπλάσεως ψευδῶν γεγονότων· 2) ἡ *συγγνώμης αἰτήσεις*, ἐπὶ ἄλλων ἀναμφιβόλων ἐξυβρίσεων· 3) ἡ *προφορικὴ ἐξήγησις*, ἐπὶ πάσης, ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὴν ἐξωτερικὴν πράξιν, ἀποδεδειγμένης, ἀλλὰ, ὅσον ἀφορᾷ τὸν σκοπὸν πρὸς ἐξέβρισιν, ἐν μέρει ἀμφιβόλου ἐξυβρίσεως (α). Ἐπιδέχονται δὲ διαφόρους βαθμοὺς αἱ ποιναὶ αὗται, καθ' ὅσον ἐκτελοῦνται ἐξωδίκως ἢ δικαστικῶς, ἐγγράφως ἢ προφορικῶς, ἢ τελευταῖον καθ' ὅσον συνοδεύουσι τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ποινῆς ἰδιαίτεροι, τὴν ταπεινώσιν τοῦ τιμωρουμένου ἐπιτείνουσαι διατυπώσεις. Ἀλλὰ πᾶσα ἐπίτασις τῶν ποινῶν τούτων, καθιστᾷσα αὐτὰς ἀτιμωτικὰς (α), ἀντίκειται εἰς τὴν φύσιν αὐτῶν καὶ δὲν εἶναι ἐπιδοχιμαστέα.

- (α) Κατὰ γνώμην ἀρχαιοτέρων ἐπρεπὲν ἀνκλόγως τῆς τάξεως ἐνὸς ἐκείνου νὰ ἐπαρμόζηται ἡ μία ἢ ἡ ἄλλη τῶν εἰρημένων ποινῶν. Πρὸς Weber Abthl. II, σελ. 30. κ. ἐπ.
(β) Π. γ. Ἐπὶ τῆς ἐν πλήρει συνεδριάσει τοῦ ποινικοῦ δικαστηρίου γινομένης παλινοδίας. κ. καθ.

§ 296α. (τοῦ ἐκδ.)

Τὸ δικαίωμα τῆς ἐπὶ ἐξυβρίσει ἐγκλήσεως παύει : 1) διὰ τῆς συγγνώμης τοῦ ὑβρισθέντος (α), 2) διὰ τοῦ συμ-

ψηφισμοῦ (β), καθ' ὅσον πρόκειται μόνον περὶ χρηματικῆς ποινῆς καὶ ὁ ὑβριστὴς συμψηφίσει τὴν ὑπ' αὐτοῦ απαιτητέαν χρηματικὴν ποσότητα (γ) πρὸς τὴν ἀπαίτησιν τοῦ ἐνάγοντος (δ), 3) δι' ἀντιτίσεως (Retorsion) (ε), καθόσον α) ὁ ὑβριστὴς ἀπώλεσε τὸ δικαίωμα του δι' αὐτοδικίας (ζ), ἢ καθ' ὅσον β) κατὰ τὸ ἰσχύον ἔθιμον ἐπὶ προφορικῶν ἐξυβρίσεων, ἀνταπέδωκεν ἀμέσως τὴν ἐξυβρίσιν (η), χωρὶς νὰ παρεκτραπῆ εἰς ὑπερβολὰς (θ), 4) διὰ παραγραφῆς (ι). Ἀλλ' οἱ λόγοι οὗτοι, ἐξαλείφοντες τὸ δικαίωμα τῆς ἰδιωτικῆς ἐγκλήσεως, δὲν ἀποκλείουσι τὸ ἀξιόποινον, ὅταν δύνηται αὐτεπαγγέλτως νὰ καταδιωχθῆ καὶ νὰ τιμωρηθῆ ὁ ὑβριστὴς.

(α) L. 17. §. 6. L. 11. §. 1. D. de injur. §. 10. Inst. de injur.

(β) L. 10. §. 2. D. de compens.

(γ) Heffter Lehrb. σελ. 266. Gestarding Aushente von Nachforschungen F. σελ. 319. Seuffert Blätter für Rechtsanwendung n. Baiern. 1838. nr. 24—26.

(δ) Ἐπὶ δημοσίων ποινῶν δὲν δύναται νὰ γίνῃ περὶ συμψηφισμοῦ λόγος.

(ε) Weber II. σελ. 51. Henke II. σελ. 323. Werner Handb. σελ. 25. Hohnhorst Jahrbücher I. σελ. 297.

(ζ) Ἐν: αὐθὰ ἀρμόζουσι αἱ ἀρχαὶ τοῦ edict. divi Marci.

(η) Gestarding Aushente I. σελ. 321.

(θ) Ὡς πρὸς τὴν ἀνταπόδοσιν τῆς ὑβρεως διαφέρουσι πολλοὶ ἀπ' ἀλλήλων οἱ νεώτεροι νόμοι. Τὸ πρῶσιον δίκαιον §. 661—666. δὲν δίδει εἰς τὸν ὑβρισθέντα δικαίωμα πρὸς ἰδιωτικὴν ἰκανοποίησιν, εἰν ἡ ὑβρις ἀπειθῶθη, ἐπιφυλάττει δὲ εἰς αὐτὴν τοιοῦτο δικαίωμα (ὅρα μελεσάμεθα τὴν περὶ καεαργήσεως τῆς ποιῆτης ἰκανοποίησιν νέον νόμον), εἰν εἰς ἐξυβρίσιν ἐργῶ ἀνταπεδόθη ἐξυβρίσις λόγῳ. Διὰ τῆς ἀνταπεδόσεως τῆς ὑβρεως δὲν καταργεῖται ἡ ποινὴ, ἀλλὰ δύναται νὰ μετριάσῃ μόνον. Ὁ ἐλδιδιμοεργικὸς νόμος, ἀρθρ. 311, θεωρεῖ ἐπίσης τὸ δικαίωμα πρὸς αἰτησὶν συγγνώμης ἢ προφορικῆν ὑπὲρ τοῦ ἐτέρου ἐξήγησιν ὡς καταργάμενον διὰ τῆς ἀνταπεδόσεως τῆς ὑβρεως. Ἡ ἐπιβλητέα ποινὴ δὲν καταργεῖται, ἀλλὰ μετριάττει μόνον, εἰν ἡ ὑβρις ἀπειθῶθη ἀμέσως καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ μέτρον. Ὁ βυρτεμοεργικὸς νόμος, ἀρθρ. 293, δὲν δίδει

εἰς οὐδένα δικαίωμα πρὸς ἐγκλημα, εἰάν ὁ ὑβριστὴς ἀποδώσῃ ἀμείψως καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ μέτρον τὴν ὑβρίν. Ὁ σαξωνικὸς νόμος οὐδεμίαν περὶ τοῦτου διάταξιν. Τὸ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ περιγυρόμενον ἄρθρον περὶ ἀνταποδόσεως βικισπραγιῶν παραλείφθη ἐν τῷ νόμῳ. Ὁ βαβικὸς νόμος τῶν 1881, ἄρθρ. 9, δὲν ἐπιτρέπει τὴν τιμωρίαν, εἰάν ἀπεδοῦν ἀμείψως καὶ οὐχὶ κατὰ μέτρον ἀνώτερον ἢ μὴ μετὰ σωματικῆς κακώσεως ἠνωμένη ὑβρίσ. "Ordn. v. K. et tenacker von der Ehrenkränkung" σελ. 56.

(1) Ὁρα ἀνωτέρω § 65.

§ 297.

Γ) Αἱ ἀπλῶς δημόσιοι ποινὰὶ δὲν προσδιορίζονται ὑπὸ τοῦ νόμου, ἀλλ' ἀφίενται εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ (α), ὅστις ὀφείλει κατὰ τὴν ἐπιμέτρησιν αὐτῶν νὰ ἐκτιμᾷ τὸ εἶδος καὶ τὸν τρόπον τῆς ὑβριστικῆς πράξεως, τὰς περιστάσεις ὑπὸ τὰς ὁποίας ἐγένετο αὕτη, τὴν τάξιν τῶν διαδίκων καὶ τὰς προσωπικὰς μεταξὺ τοῦ ὑβρισθέντος καὶ τοῦ ὑβριστοῦ σχέσεις (β). Ἡ καταλληλοτέρα ἐκ τῶν ἐπιβλητέων ποινῶν εἶναι ἢ περιορίζουσα τὴν ἐλευθερίαν, κατὰ τινὰς δὲ περιστάσεις (γ) καὶ ὁ σωματικὸς σωφρονισμὸς. Φυλάκισις πρέπει νὰ ἐπιβάλληται συνήθως ἐπὶ τινὰς ἡμέρας ἢ τὸ πολὺ ἐπὶ τινὰς ἐβδομάδας, ἐκτὸς εἰάν ἰδακτικῶς συμπίπτωσι μὲ τὴν ἐξὑβρίσιν καὶ ἄλλαι δικαιοματῶν προσβολαὶ (§ 292).

(α) L. 45. D. de injuriis, συνδ. μὲ L. Q. §. 3. L. 35. L. 38. D. eod. L. 4. C. eod. L. 1. §. 1. D. de extraord. crimin. L. 10. C. de episc. et cler. Neap. 123 κ. 31.

(β) Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον διαγιγνώσκεται καὶ ἡ μεταξὺ τῆς injuria levis καὶ τῆς atrox ὑπάρχουσα διαφορὰ. §. 9. J. de injur. L. 7. §. 7. 8. 9. L. 17. §. 3. D. eod.

(γ) Μάλιστα ἐπὶ ἐξὑβρίσεων τῶν τέκνων κατὰ τῶν γονέων αὐτῶν, τῶν ἐπιμέλειαν διατελούντων κατὰ τῶν ἐπιμελητῶν αὐτῶν τῶν ὑψηλῶν κατὰ τῶν κυρίων αὐτῶν κ. καθ.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς ἀναλογίας τῶν ἐπιβλητέων ποινῶν ὅρα τὰς ἐν τῇ σημ. 7. τοῦ ἐκδ. ἐπὶ τοῦ § 275 μνημονευθεί-
σας διατάξεις τῶν νεωτέρων νομοθεσιῶν.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ἰδιαιτέρον εἶδος ἐξυβρίσεως ἀποτελεῖ ἡ ἐξυβρίσις τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἰσχύει ἡ ἀναλογία τῆς L. 10. C. de episc. et cler. καὶ I. 1. §. 1. D. de extraord. crim. Ἀληθὲς περὶ τὴν ὑπηρεσίαν ἐξυβρίσις, δυναμένη καθὼς *injuria publica* νὰ καταδιωχθῇ καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος, ὑπάρχει μόνον ἐπὶ ἐξυβρίσεων γενομένων κατὰ δημοσίων ὑπαλλήλων ἐνῶ ἐκτελοῦσι τὰ καθήκοντα τῆς ὑπηρεσίας των. Πᾶσα ἄλλη ἐξυβρίσις εἶναι ἀπλῶς ἰδιωτικὴ *injuria privata* ὡς πρὸς τιμωρίαν τῆς ὁποίας δύναται ν' ἀποτελέσῃ μόνον ἐπιβαρυντικὸν λόγον ἢ περίστασις, ὅτι ὁ ὑβριστὴς ὄφειλεν ἰδιαιτέρον σεβασμὸν πρὸς τὸν ὑβρισθέντα. *Hillebrand de injuria in magistrat. Altorf 1720. Harprecht de injur. magistrat. illat. Tub. 1707. Weber über Injurien III. σελ. 190. Henke Handb. II. σελ. 285. Tittmann Handb. II. §. 358. Hallie théorie du code pénal IV. p. 343.* Οἱ νόμοι παρέχουσιν εἰς τὸν δημόσιον ὑπάλληλον τὸ δικαίωμα νὰ τιμωρῇ μόνος του παραχρῆμα τὰς ἐπὶ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν καθηκόντων τῆς ὑπηρεσίας του πραττομένους κατ' αὐτοῦ ἐξυβρίσεις καὶ νὰ διατηρῇ οὕτως ἀκεραίαν τὴν ἀνήκουσαν εἰς τὸ δημόσιον ὑπηρεσίαν τιμὴν ἀπέναντι τῶν παραγοποιῶν. L. 4. pr. D. si quis jus dicent. non obtemper. πρὸ πάντων δὲ c. 1. de poenis in 6to. Ἄλλ' ἡ τοιαύτη πειθαρχικῆς ποινῆς ἐφαρμογὴ δὲν ἐλαττώνει παιτάπασι τὰ δικαιώματα, τῶν ὁποίων δύναται ὁ ὑβρισθεὶς νὰ κάμῃ κατὰ τοῦ ὑβριστοῦ χρῆσιν. *Heffter Lehrb. σελ. 320.*

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὸ πρῶσικόν δίκαιον, §. 207, ἐάν ἐ-

Ξυβρισθῆ τις τῶν πρώτων ὑπαλλήλων τοῦ κράτους κατὰ τὴν
 ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων του, ἐπιβάλλεται διπλασία ἢ εἰς
 τὴν ἀπλὴν ἐξύβρισιν ἀρμόλουσα ποινὴ· ἐὰν ἐξυβρισθῆ ἄλλος
 δημόσιος ὑπάλληλος, αὐξάνεται ἡ τακτικὴ ποινὴ κατὰ τὸ ἡ-
 μισον· ἐὰν δὲ ἐξυβρισθῆ ὑποδεέστερος ὑπῆρέτης, κατὰ τὸ
 τρίτον. Ὁ ὑβρισθεὶς δημόσιος ὑπάλληλος δὲν δύναται (κα-
 τὰ τὸ διάταγμα τοῦ 1834, *Mannkopf* σελ. 309) νὰ πα-
 ραιτηθῆ τοῦ πρὸς τιμωρίαν τοῦ ὑβριστοῦ δικαιώματος του
 εἰμὴ συναίνεσει τῆς προϊσταμένης ἀρχῆς. — Ὁ γενικὸς ποι-
 νικὸς νόμος, ἀρθρ. 222, πραγματεύεται ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν
crimes contre la chose publique περὶ τῶν *outrages*
 κατὰ δημοσίων ὑπαλλήλων, ἀλλὰ ἐκτείνει τὴν ἔννοιαν τοῦ
 ἀδικήματος εἰς τὰς προσβολὰς τὰς πραττομένας *pendant*
l'exercice de leurs fonctions ou à l'occasion de cet
exercice. Περὶ τῆς ἔρμηνείας τῶν ἐκφράσεων τούτων ὁ-
 ρα *Hellie* *théorie* IV. p. 350 (φυλάκισις 1—2 ἐτῶν). ὁρα
 καὶ τ' ἀρθρα 223—227. — Ὁ βαυαρικὸς νόμος πραγμα-
 τεύεται ὑπὸ τὰ δημόσια ἀδικήματα, ἀρθρ. 405, περὶ πα-
 ραβάσεως τοῦ εἰς τὴν πολιτείαν ὀφειλομένου σεβασμοῦ διὰ
 προσβολῆς τῆς τιμῆς δημοσίων ὑπαλλήλων, ὑπάγει δὲ ἐν-
 ταῦθα καὶ τὴν ἐξύβρισιν, ἥτις πράττεται ὡς πρὸς σχέσιν,
 τὴν ὁποίαν εἶχεν ὡς ἐκ τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας του ὁ ὑ-
 βρισθεὶς μετὸν ὑβριστῆν, ἢ πρὸς ἐκδικησιν διὰ τὰ ἔργα
 τῆς ὑπηρεσίας τοῦ δημοσίου ὑπολλήλου. Ἡ ἐπιβλητέα ποι-
 νὴ εἶναι κατὰ τὴν τάξιν τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου διάφο-
 ρος (φυλάκισις 1 ἕως 9 μηνῶν). — Ὁ βυρτεμβουργικὸς νόμος
 ἀρθρ. 162, πραγματεύεται περὶ τῆς προσβολῆς τῆς εἰς τὴν
 ἀρχὴν ὀφειλομένης τιμῆς ὑπὸ τ' ἀδικήματα τὰ προσβάλ-
 λοντα τῆς ἀρχῆς τὴν ἀξιοπρέπειαν, ἐκτείνει δὲ τὴν ἔν-
 νοιαν τοῦ ἀδικήματος καὶ εἰς τὰς προσβολὰς τὰς ἀναγο-
 μένας εἰς τὰ ἔργα τῆς ὑπηρεσίας. Ὁ σαξωνικὸς νόμος

ἄρθρ. 201, ἀναφέρει ἐπὶ τῶν ἐξυβρίσεων τῆς προσβολῆς τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἐνῶ ἐνεργῶσι τὰ καθήκοντά των ἢ καθ' ὅσον ἀνάγεται εἰς ταῦτα ὡς περὶ λόγου κανονίζοντος μόνον τὸ μέγεθος τῆς ἐπιβλητέας ποινῆς. Ὁμοίως ὁ βαδικὸς νόμος τοῦ 1831, §. 5, θεωρεῖ τὴν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων τῆς ὑπηρεσίας πραττομένην ἐξύβρισιν δημοσίου ὑπαλλήλου ὡς ἐπιβαρυντικὸν λόγον.

ΥΠΟΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Περὶ τῶν διακεκριμένων ὑπὸ τοῦ νόμου
(βαρειῶν) ἐξυβρίσεων.

ΚΕΦ. Α'.

Περὶ τῆς ὡς ἐκ τοῦ τρόπου τῆς πράξεως διακεκριμένης ἐξυβρίσεως. Περὶ τῶν σίλλων ἢ λιβέλλων.

A. Conr. Stockmann Diss. de fa mosis libellis. Lips. 1799.
Τοῦ ἴδιου. Diss. famosi libelli, utrum in civitate ferendi sint Lips. 1800.

Konopak Beitr. zur Lehre vom Pasquill.
(N. Arch. IX. nr. 24).

§ 298.

Σίλλος ἢ Λιβέλλος (Pasquill) εἰς εὐρυτέραν ἔννοιαν λέγεται πᾶσα διὰ μονίμων σημείων ἐκπερασμένη, εἰς τὸ κοινὸν διαδομένη προσβολὴ τῆς τιμῆς (α). Πράττεται δὲ διὰ γραφῆς, τύπου, εἰκόνων, ἰχνογραφιῶν, γλυπτικῆς ἢ ἄλλης πλαστικῆς τέχνης κ. τ. λ. Διὰ τὸ ὑπάρχει τετελεσμένον τὸ ἀδίκημα, ἀπαιτεῖται πράξις, δι' ἧς καθίσταται γνωστὴ εἰς τὸ κοινὸν (πασίδηλος) ἡ ἐξύβρισις, ὡς διὰ

τοιχοκολλήσεως ἢ διασπορᾶς, διανομῆς ἢ πωλήσεως.
 "Οστις, ἂν καὶ χωρὶς συνεννοήσεως μετὰ τοῦ κυρίου αὐ-
 τουργου, διαδίδει σίλλον, ἀντὶ τοῦ νὰ τὸν ἀποκρύψη ἢ νὰ
 τὸν ἀποσιωπήσῃ, θεωρεῖται ὡς αὐτουργός. (6).

- (*) L. 5. §. 9—11. L. 6. D. de injur. L. un. C. de fam. lib. (L. 1.
 4. 7. 9. C. Th. de injur.) c. 1—3 C. 8. q. 1. R. A. v. J. 1524.
 §. 28. 1529. §. 9. 1530. §. 58. 1541. §. 40. 1570. §. 154. I. B.
 Pol. O. v. J. 1577. Tit. 35.
 (6) L. un. C. de fam. lib. c. 1. 3. C. 5. q. 1. R. Pol. O. v. J. 1577.
 Tit. 35. §. 5.

Σημ. I. τοῦ ἐκδ. Αἱ περὶ σίλλων ἢ λιθέλλων θεωρίαι παρὰ
 χθησαν πρὸ πάντων ἐκ τῶν ῥωμαϊκῶν περὶ τοῦ *carmen
 famosum* διατάξεων. *Schulting jurisprud. antejust. p.*
180. 444. Pauli rec. sent. V. tit. 4. §. 15. L. 1. C. lib.
de famos. lib. L. un. C. de fam. lib. συνδ. μὲ *L. 5. §.*
19. D. de injur. Cremani elem. jur. crim. II. p. 433.
Walter (Arch. des Griminalr. IV. σελ. 287). weber von
den Injurien III. σελ. 213. παρτίετο δὲ ἡ γνώμη, ὅτι
 τὸ ἀδίκημα ἔπρεπε νὰ τιμωρῆται μὲ ποινὴν αὐστηροτέραν
 ὅσαυκις καθίστατο μιὰρὸν καὶ ἐπικίνδυνον διὰ τῶν δύο ἐξ
 γνωρισμάτων: 1) τοῦ σχήματος, τείνοντος εἰς μεγίστην
 δημοσιότητα καὶ διάδοσιν τῆς ἐξυβρίσεως καὶ 2) τῆς κρ
 φιότητος καὶ οὐτιδανότητος τοῦ ἐκλεχθέντος μέσου. *Rost*
hirt Gesch. II. σελ. 269. Abegg Lehrb. σελ. 419. πολλὰ
 λόγου ἀξία εἶναι ἡ ἔκθεσις τοῦ *Starkie (treatise of the law*
of libel, vol. I. prelim. discourse p. I. CLVII. ἰδιω
δὲ p. XXXIX.) περὶ τοῦ πῶς ἀνεγεννήθησαν εἰς τὴν Ἀγγλί-
 αν αἱ ῥωμαϊκαὶ ἰδέαι διὰ τῶν αὐστηρῶν περὶ σίλλων διατά-
 ξων. Αἱ ἰδέαι αὗται ἐγένοντο μετ' οὐ πολὺ παραδεκταί

εις τὰ συγγράμματα τῶν πρακτικῶν νομικῶν τοῦ μεσαιῶ-
νος (*Bonifacius de malefic. cap. de famos. lib.*) καὶ ε-
πέφερον εἰς διατάξεις τῶν ἐξῆς γερμανικῶν αυτοκρατορικῶν
νόμων: *Reichs-Pol.-Ordn. v. 1548. Tit. 34., Reichsab-
sch. v. 1570. §. 154., R. Pol. O. v. 1577. Tit. 35.*—
Ἐκεῖ ἀπαντᾷται καὶ ἡ ἔκφρασις: *pasquillisch* (διὰ σίλλου)
Ἐντεῦθεν ἐξηγείται καὶ ὁ λόγος, διὰ τὸν ὅποιον ὁ Σχουάρ-
ζεμπεργ διέκρινεν ἐν τῷ ἄρθρῳ 140 τῆς Π. Δ. Κ. ἰδίως,
τὴν σιλλογραφίαν, ὡς ἐπραξαν καὶ ἄλλοι σύγχρονοι κανονισ-
μοί.

§ημ. 2. τοῦ ἐκδ. Εἰς πολλοὺς ἐκ τῶν νεωτέρων νόμων δὲν ἀ-
ναφέρεται πλέον εἰδικῶς ἡ σιλλογραφία, διότι περιλαμ-
βάνεται ὑπὸ τὰς γενικὰς διατάξεις περὶ συκοφαντίας καὶ
ἐξυβρίσεως· εἰς ἄλλους δὲ περιέχεται ἰδιαιτέρα περὶ αὐτῆς
διάταξις. Τὸ πρωσσικὸν δίκαιον, §. 572, σίλλους ὀνομάζει
τὰς ἐξυβρίσεις, ὅσαι πράττονται δι' ἐγγράφων ἢ ἐντύπων
διατριβῶν, δι' εἰκόνων, χαλκογραφιῶν ἢ ἄλλων αἰσθητῶν
παραστάσεων, τὰς ὁποίας ὁ αὐτουργὸς αὐτῶν ἐδημοσίευσεν
ἢ διέδωκεν αὐτὸς ἢ δι' ἄλλου. Εἶναι δὲ κατὰ τὸν §. 573
ἀδιάφορον, ἐὰν ὁ συντάκτης ἀνέφερε τὸ ὄνομα τοῦ ἢ τὸ ἀ-
πεισιώπησε. Κατὰ τὸν §. 576 αἱ διὰ σιλλογραφιῶν ἐξυβρίσεις
ἀποτελοῦσιν ἐξυβρίσεις βαρείας. Ὁ βυρκλικὸς νόμος, ἄρθρ.
286, ἀπειλεῖ βαρυτέραν τῆς συνήθους ποινῆς κατὰ τῆς συ-
κοφαντίας, ἥτις πράττεται διὰ συγγράμματος διαδεδομέ-
νου εἰς τὸ δημόσιον καὶ μὴ σέροντος τὸ ὄνομα τοῦ ἀληθοῦς
αὐτοῦ συντάκτου. Ὁ ἔνοχος τιμωρεῖται μὲ ἀπλήν εἰρκτὴν
1—3 ἐτῶν κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 287, ἐπιτείνεται ἡ ποινὴ
τῆς συκοφαντίας, ἐὰν ὁ σιλλογράφος ὑπέγραψεν ἄλλου ὀνο-
μα. Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἄρθρ. 200, σίλλους λέγει τὰς συ-
κοφαντίας ἢ τὰς ἐξυβρίσεις, αἵτινες διαδίδονται ἀνωνόμως

ἢ ὑπὸ ψευδὲς ὄνομα, χειρογράφως ἢ διὰ τοῦ τύπου. Ὁ ευρωπευσεργικὸς νόμος, ἀρθρ. 284, τιμωρεῖ μὲ βαρυτέραν τῆς συνήθους ἐπὶ ἐξυβρίσει ποινῆς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ ἐξυβρίσις διαδίδεται δι' ἐγγράφων, τῶν ὁποίων ὁ συντάκτης δὲν ἀναφέρει τὸ ὄνομά του ἢ δὲν ἀναφέρει τὸ ἀληθὲς αὐτοῦ ὄνομα—διὰ σίλλων (προστίθῃσιν ὁ νόμος).

§, 299.

Πᾶς σίλλος ἐν γένει ὑπόκειται εἰς δήμευσιν (α) καὶ ἐπιφέρει τὴν κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου ἀτιμίαν (intestabilitas) τοῦ πράξαντος, ὥστε οὗτος μὲν καθίσταται ἀνίκανος πρὸς οἰανδήποτε, δικαστικὴν ἢ ἐξώδικον, μαρτυρίαν, δὲν δύναται δὲ οὐδὲ ἄλλος τις νὰ δώσῃ αὐτῷ μαρτυρίαν (β). Ἐκτὸς τούτου ὑπόκειται ὁ πράξας ἀναλόγως τοῦ περιεχομένου καὶ τοῦ εἶδους τοῦ σίλλου (§. 300. κ. ἐπ.) καὶ εἰς ἄλλας προσέτι ποινάς.

(α) R. P. O. v. J. 1577 Tit. 54. §. 4. Καὶσιν τῶν σίλλων ὑπὸ τοῦ δήμευ.

(β) L. 5. §. 9. 10. D. de injur. «intestabilis lege esse jubetur». 21: D. de test. L. 18. §. 1. L. 26. D. qui test. facere poss. Διὰ νεωτέρων νόμων δὲν κατηργήθη ἡ διάταξις αὕτη. Martin Lehrb. §. 177.

§. 300.

Ὁ σίλλος ἐν γένει περιλαμβάνει: Α) τὸν κυρίως λεγόμενον σίλλον ἢ λίβελλον (libellus famosus), ἧτοι ἐγγραφον, μὴ φέρον τὸ ἀληθὲς ὄνομα τοῦ συγγραφέως, περιέχον δὲ ἐνοχοποίησιν εἰς τι ἀδίκημα (α). Κατὰ τὸν ὀρισμὸν τοῦτον ἐξαιροῦνται αἱ συμβολικαὶ παραστάσεις (β) ὡς καὶ ἡ ἐνο-

χοποιήσεις ἕνεκα πράξεων ἀντιβαινουσῶν εἰς μόνην τὴν ἠθικὴν ἢ παραβάσεων ἀστυνομικῶς μόνον τιμωρητέων (γ). Ἡ ἀπόκρυψις τοῦ ἀληθοῦς ὀνόματος, ἀποτελοῦσα οὐσιῶδες τοῦ ἀδικήματος στοιχεῖον (δ), αὐξάνει κατὰ τοσοῦτον τὸ ἀξιοποιον, καθ' ὅσον ἡ μὲν ἐλπίς τῆς μὴ ἀνακάλυψεως ἐπαυξάνει τὰ πρὸς τὴν πράξιν ἐλατήρια, τὸ δὲ λαθραῖον τῆς προσβολῆς δεικνύει ἐξόχως κακάβουλον διόθεσιν καὶ στερεῖ συγχρόνως τὸν προσβαλλόμενον τῶν μέσων τοῦ νὰ ὑπερασπισθῇ διὰ τῆς νομίμου ὁδοῦ τὸ καλὸν αὐτοῦ ὄνομα ἀπέναντι τοῦ συκοφάντου.

(α) C. C. Art. 110.

(β) Εἰκὼν περιστάνουσα τινὰ ἀνεσκολοπισμένον ἢ κλέπτοντα κ. τ. τ., εἶναι ἄπλοῦς σίλλος (Pasquill).

(γ) Ἡ Π. Δ. Κ. ἀπαίτει ἑνοχοποιήσιν ἕνεκα ἀδικήματος, ἐπιφέροντες ποινὴν σώματος, ζωῆς ἢ τιμῆς (an Leib, Leben oder Ehre).

(δ) Οἷτε βλακῆκοὶ καὶ οἱ γερμανικοὶ νόμοι ἐμφανεῖσαι κατὰ τοῦτο. Ὁ λόγος, ὅτι, ὅσον ἀπρὸς τοὺς πρώτους, ἡ occasio legis ἴτε ἀτεμικὴ (πρὸς Gothofredus ad L. J. C. Th. de injur.), δὲν ἀποκλείει τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου. Ἐπίσης δὲν δύναται νὰ στηριχθῇ ἡ ἐναντία γνώμη ἐπὶ τῆς R. P. O. v. 1577 tit. 35. §. 3. Διότι ὁ νόμος οὗτος λέγει μὲν, ὅτι εἶναι ἀδιάφορον ἐὰν ὑπέγραψεν ὁ συγγραφεὺς τὸ ὄνομα τοῦ ἢ μὴ (noch auch keine Famosbücher oder Schriften, es habe der Autor seinen Namen darunter gesetzt oder nicht. u. s. w.), δὲν ὁμολογεῖ ὅμως ἐνταῦθα μόνον περὶ τοῦ ἐγγράφου σίλλου, ἀλλὰ καὶ περὶ ἄλλων εἰδῶν ἐγγράφων ἐξυβρίσεων (injuria scripta) καὶ σίλλων ἐπὶ τῶν ὁποίων ἡ ἀνωμυρία δὲν ἀποτελεῖ οὐσιῶδες στοιχεῖον τῆς ἐνοχίας τοῦ ἀδικήματος.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Πρέπει νὰ διακρίνωμεν ὡς ἐξῆς: 1) σίλλον (Schmähschrift), κατὰ τὴν ἐννοιαν τοῦ ἀρθρου 110 τῆς Κ. Π. Δ., 2) σίλλον (Pasquill) εἰς στενωτέραν ἐννοιαν ad infamiam alicujus scripta, 3) ἐγγράφον ἐξυβρίσεων. Ὅρα περὶ τῶν διαφορῶν διακρίσεων: Werner Handb. σελ. 394. Henke Handb. II. σελ. 282. Zum Bach An- 48*

sichten σελ. 275. *Martin Lehrbuch* §. 174. *Heffler Lehrb.* σελ. 268. *Abegg Lehrb.* σελ. 121.

§. 301.

‘Ο αὐτουργὸς τοῦ κυρίως λεγομένου σίλλου ἐὰν μὲν 1) ἢ ἐνοχοποιήσῃ ἀναδειχθῆ συκοφαντία, τιμωρεῖται, κατὰ τὸν νόμον τῆς ἀντιτίσεως, μὲ τὴν εἰς ἐκεῖνο τὸ ὄδικο κλημα ἐπιβλητέαν ποινὴν, διὰ τὸ ὁποῖον ψευδῶς ἐνοχοποίησε τὸν ἄλλον (α) ἐὰν δὲ 2) ἢ ἐνοχοποιήσῃ ἦναι ἀληθῆς, ἢ ἐὰν ὁ σιλλογράφος τὴν ἐνόμισε τοιαύτην (β), ἐπιβάλλεται εἰς αὐτὸν ποινὴ αὐθαίρετος. Τὸ ἀκατάλληλον καὶ τὸ ἄδικον τῆς ἀντιτίσεως παρεκίνησε τὴν δικαστικὴν πρᾶξιν νὰ ἐφαρμόζῃ καὶ ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει αὐθαίρετον μόνον ποινὴν (γ).

1) Ἐπινοημένοι ἐλαφρυντικοὶ λόγοι.

2) Socii. Κατὰ πόσον οἱ κατ’ ἐμπορίαν ἐκδότηι, οἱ τυπογράφοι;

(α) Περὶ μόνου τοῦ κυρίως λεγομένου συκοφάντου εἶναι ἐνταῦθα ὁ λόγος.

(β) *Weber über Injurien und Schmähschriften*. III. σελ. 108. κ. ἐπ.

(γ) *Quistorp Thl. I. §. 313. Koch §. 391.*

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Εἰς τὴν γνώμην τοῦ Φάυερβὰχ (δρα ἀνωτέρω §. 299), ὅτι ἡ ποινὴ τῆς *intestabilis* διατελεῖ ἐν ἰσχύϊ, ἀντίκειται μετὰ θετικότητος ἢ νομολογία, ἥτις οὐδέποτε ἐφήρμοσε καθ’ ὀλοκληρίαν τὰς ποινικὰς διατάξεις τῶν βρωμαϊκῶν νόμων καὶ πολὺ ὀλιγώτερον τὰς βρωμαϊκὰς περὶ ἀτιμίας (*infamia*) ἀρχάς. *Tittmann Handb.* II. σελ. 270. *Grolman* §. 228. *Rosshirt Lehrbuch* § 200. *Heffler* σελ. 274.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ἐνταῦθα καθίσταται σπουδαῖον τὸ ζήτημα περὶ τῆς εὐθύνης τῶν κατ' ἐμπορίαν ἐκδοτῶν, τῶν τυπογράφων, τῶν συντακτῶν δημοσίων φύλλων. *Weber III.* σελ 116. *Cnobloch* quatenus typothetae vel bibliopolaе injur. socii habend. sint. *Servest.* 1801. *Tittmann Handb.* II. σελ. 272. *Sommer Abhandl.* σελ. 157. Τὰ ζητήματα ταῦτα συνδέονται μὲ τοὺς νεωτέρους περὶ τύπου νόμους καὶ τὰς περὶ περιοδικῶν συγγραμμάτων διατάξεις. Ὅρα πρὸ πάντων *Chass an traité I.* p. 145. etc. *Parant lois de la presse en 1834.* Paris 1834. Οἱ πλείστοι τῶν νεωτέρων περὶ τύπου νόμων εἶναι ἀσθηρότεροι ἢ ὅσον δικαιολογεῖται κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχάς. Ἐν ἑλλείψει ἐγχαυρίων περὶ τοῦ προκειμένου νόμων, ἡ περὶ ἐγγράφων εὐθύνη δὲν δύναται νὰ ἐκταθῇ πλειότερον, εἰμὴ μόνον καὶ ὅσον θεωρεῖται τις κατὰ τὰς γενικὰς διατάξεις τῶν ποινικῶν νόμων ὡς αὐτουργός ἢ ὡς συναίτιος. Ἐν γένει ὁμως ἰσχύει ἡ ἀρχή, ὅτι ὁ συντάκτης εἶναι ὑπεύθυνος διὰ πᾶν ἄρθρον, τὸ ὅποτον παρεδέχθη εἰς τὴν ἐφημερίδα του· ὅθεν καὶ οὐδέποτε δύναται ν' ἀναγκασθῇ παρὰ τοῦ ἐξυβρισθέντος εἰς τὸ νὰ ὀνομάσῃ τὸν ἀποστειλάντα τὸ καταχωρισθὲν ἐγγράφον.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Ὅπου ὑπάρχει λογοκρισία, καθίστανται σπουδαῖα τὰ ἐξῆς ζητήματα: 1) ὁ λογοκρίτης εἶναι ὑπεύθυνος; *Weber III.* σελ. 126 *Tittmann II.* σελ. 272. *Heffler* σελ. 349. 2) ἀπαλλάττεται τῆς εὐθύνης ὁ συγγραφεὺς, ἀφοῦ τὸ ἐγγράφον διέλθη ἄπαξ τὴν λογοκρισίαν; Τὸ ζήτημα τοῦτο δύναται νὰ λυθῇ καταφαντικῶς, ἀλλὰ μετὰ προηγουμένας τινὰς διακρίσεις. *Strafrechts fülle I.* σελ. 95. Ὅρα *Bundes beschluss vom 20. Sept. 1849.* §. 7., ὅπου περιέχονται τὰ ἐξῆς: Οἱ συγγραφεῖς καὶ οἱ ἐκδοταὶ τῶν ὑπὸ τὸν ὄρισμὸν τοῦ §. 4. ἐννοουμένων

συγγραμμάτων ἀπαλλάττονται πάσης πρραιτέρω εὐθύνης, εἰάν συμμορφωθῶσι μὲ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου τούτου (τού- τέστιν, εἰάν ὑποβληθῶσιν εἰς τὴν λογοκρισίαν, ὅπου ὑπάρ- χει τοιαύτη). Ὅρα προσέτι *Rosshirt Gesch.* II. σελ. 272. Ἐπειδὴ ἄνευ τῆς πρὸς ἐκτύπωσιν ἀδείας (ἄνευ τοῦ ἐκτυ- πωθῆτω « *imprimatur* » τὸ ἄρθρον ἐσβείως δὲν ἤθελε δη- μοσιευθῆ, ἐπέεται, ὅτι ἡ εὐθνή ἐπίκειται εἰς τὸν λογοκρί- την, μολονότι ἐνδέχεται νὰ ἔσφαλε περὶ τὴν κρίσιν του.

§. 302.

B) Πᾶσα ὑπὸ τὸ σχῆμα σίλλου (§. 298)πραττομένη προσβολὴ τῆς τιμῆς, ἄνευ ἐνοχοποιήσεως ἔνεκα πρα- χθέντος ἀδικήματος, ἀποτελεῖ σίλλον εἰς σιτωτέραν εἰ- νοίαν ἀδιαφόρως, εἰάν ὁ τοιοῦτος σίλλος περιέχῃ συκα- φαντίαν ἢ ἄλλην ἐξύβρισιν, εἰάν ἡ τοιαύτη ἐξύβρισις ἐκ- φράζεται διὰ λόγων ἢ παρίσταται συμβολικῶς, εἰάν ὁ αὐ- τουργὸς ὠνομάσθῃ ἢ μὴ. Οἱ πρρασκευάζοντες ἢ διαδί- δοντες τοιοῦτους σίλλους « τιμωροῦνται, πρὸς κοινὸν πα- ραδειγματισμὸν, μὲ ἰδιάζουσαν αὐστηρότητα, ἀναλόγως τῶν εἰδικῶν τῆς πράξεως περιστάσεων » (α).

(α) R. P. O. vom 1377. Tit. 53. §. 4.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ὁ δρισμὸς, τὸν ὅποιον δίδει ἐνταῦθα ὁ φάυ- εραχ, εἶναι πάντῃ ἀθάϊρετος. Ἡ πρέπει νὰ ὀνομάσῃ τις κατὰ τὴν L. 5. §. 9. de injur., σίλλον πᾶν ἔγγραφον συν- τεταγμένον ad infamiam alterius, ἢ νὰ παραδεχθῆ τὴν περίτοῦ σίλλου ἐννοίαν τὴν ἐνδιαλχυμβανομένην καὶ εἰς τοῦς ἐν τῇ σημ. 2. ἐπὶ τοῦ §. 298. μνημονουθέντας νέους ποινι- νόμους. Ὅρα καὶ *Heffler* §. 342.

ΚΕΦ. Β'.

Περὶ τῆς ὡς ἐκ τοῦ ἀντικειμένου διακεκριμένης ἐξουβρίσεως
ιδίως δὲ περὶ τῆς Βλασφημίας.

Ern. Tenzel Diss. de eo q. j. e. circa blasphemiam. Erf.
1727.

J. R. Engau pr. de blasphemia illiusque poena. Jen.
1736.

C. C. Stübel Diss. quateus actiones religioni non con-
venientes ex principiis juris publici universalis poenis
criminalibus coerceri possint. Viteb. 1791.

Voigt über gotteslästerung (im neuen juristischen jour-
nale (Ronneburg 1799). Bd. I. Heft III.

C. Fr. A. Burchardt Diss. de blasphemia. Jen. 1803.

§: 303.

Ἡ ὑπόθεσις, ὅτι ἐξουβρίζεται ἡ θεότης, εἶναι ἀδύνατος
ὅτι ἐκδικεῖται τοὺς ἀνθρώπους ἕνεκα προσβολῆς τιμῆς,
ἀκατανόητος ὅτι πρέπει νὰ ἐξιλάσκηται διὰ τῆς τιμωρίας
τοῦ ὑβριστοῦ, μωρία (α). Ἀλλὰ ἡ ἐκκλησία, ὡς νομικὸν πρό-
σωπον ἔχει δικαίωμα πρὸς τιμὴν. Ὅστις ἐξουθενεῖ τὸν
σκοπὸν αὐτῆς, ἐξουθενεῖ τὴν κοινωνίαν, ὅστις περιφρο-
νεῖ τὰ θρησκευτικὸν σεβασμοῦ ἀντικείμενα, τὰ ἀποτε-
λοῦντα τὴν βάσιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐνώσεως, περι-
φρονεῖ αὐτὴν τὴν ἐκκλησίαν. Δι' αὐτοῦ μόνου τοῦ συλλο-
γισμοῦ προσδιορίζεται ἡ νόμιμος ἔννοια τῆς βλασφημίας
ὡς ἐξουβρίσεως πραττομένης κατὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινότητος
διὰ τινος ἐξωτερικῶς ἀποδεδειγμένης θετικῆς περιφρονήσεως.

τοῦ ἀντικειμένου, εἰς ὃ προσφ'ρει αὐτὴ σεβασμόν.

Σημ. Ἑτυμολογία τῆς λέξεως βλασφημία.

(α) Ἡ περίπτωση, ἐπὶ ἧς ὁ νόμος τιμωρὸς ἐστὶν ἐν τῇ νεαρᾷ 77 καὶ ὁ Μαξιμίλιανος ἐν τῇ RA τοῦ 1495 τοῦτο ἀναφέρουσιν ὡς λόγον τῆς βλασφημίας. Δὲν δύναται νὰ μὲν ἐμποδίσῃ τοῦ ν' ἀναζητῶμεν τὴν ἐποψίν, ὑπὸ τὴν ὅποιαν μόνον δύναται νὰ ὑπάρξῃ βλασφημία· ἀδίκημα. Δὲν δύναται μὲν γὰρ παραλίπωμεν οὐδέμιν τῶν περιπτώσεων, τὰς ὁποίας ὑπάρχουσιν εἰς τὴν βλασφημίαν οἱ νόμοι, ἀλλὰ ὁ νομοθετήσας δὲν δύναται νὰ μὲν ἀναγκάσῃ νὰ δεχθῶμεν λόγον τοῦ νόμου, ἀκατανόητον καὶ ἀτοπον. Ὁρα ὅμως Werner über bedingte Injurien σελ. 101.

Σημ. Α τοῦ ἐκδ. Μόνη ἢ ἐσφαλμένη τοῦ Φάυερβαχ γνώμη, ὅτι πᾶν ἀδίκημα περιέχει δικαίωματος προσβολήν, παρέστυρεν αὐτὸν εἰς τὸ νὰ παραδεχθῇ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐποψίν ἀντικειμένην εἰς τὸς νόμους καὶ εἰς τὰς τοῦ δικαίου ἀρχάς. *Oersted Grundregeln* σελ. 212. *Müllermaier über den neuesten Zustand* σελ. 25. *Tittmann II. § 597. Gesterding Ausbeute von Nachforschungen II.* σελ. 385. *Hepp (N. Archiv d. Criminalr. XIV.* σελ. 340) Ἐπίσης δὲν δύναται νὰ παραδεχθῶμεν τὴν γνώμην ὅτι ἐξυβρίζεται ἡ θεότης, κατὰ τὸν *Jarke Handb. II.* σελ. 40. Δὲν ἀρμόζει προσέτι οὐδὲ τοῦ *Hefster (Lehrb.* σελ. 438) ἡ γνώμη, ὅστις θεωρεῖ τὴν βλασφημίαν ὑπὸ τὴν ἐποψίν ἀδικήματος προσβάλλοντος τὰ δικαιώματα τῶν θρησκευτικῶν αἰρέσεων. Ὁρα καὶ *Rosshirt Gesch. III.* σελ. 138. Ἀλλὰ, ὡς ἐκ τῆς μὴ ἐρθότητος τοῦ λόγου (ratio) τοῦ περιεχομένου εἰς τὸ κείμενον τῶν χωρίων τοῦ κοινού δικαίου, δὲν δύναται ὁ δικαστὴς νὰ θεωρήσῃ τὴν βλασφημίαν ἀτιμώρητον (κατὰ τὴν παράδοξον γνώμην τοῦ *Stübel Criminalverf. III.* σελ. 149.), διότι πᾶσα νομοθεσία ὀφείλει, ἀναλογιζομένη τὴν εἰς τὴν πολιτικὴν κοινωνίαν σημαντικὴν τῆς θρησκείας δύναμιν, νὰ τιμωρῇ τοὺς σκανδαλωδῶς περιφρονοῦντας τὰ ἱερὰ ἀντικείμενα θρησκευτι-

κοῦ σεβασμοῦ *Simoní dei delitti del mero affetto.*
 Vol. II. p. 41—25 *Rosshirt Lehrb* σελ. 202.
Martin Lehrb. σελ. 703. Ἡ μόνη δυσκολία διὰ τε τὸν
 δικαστὴν καὶ διὰ τὸν νομοθέτην συνίσταται εἰς τὴν ὀρθή-
 διάγνωσιν τῶν ὀρίων, ὅπου παύει τὸ θεμιτὸν τῆς περὶ θρη-
 σκευτικῶν ἀντικειμένων ἐλευθέρως ἐπιστημονικῆς ἐρεύνης
 ἥτοι ἡ ἐλευθέρως κρίσις, καὶ ἀρχεται τὸ ἀξιόποινον. Ὁρα καὶ
Lauk (*Arch. des CrimR.* VIII. nr. 4). *Paoletti inst.*
crim. Vol. I. p. 43. 52. *Carmignani delle leggi* II. p.
 99. 134. Σεμνοπρεπεῖς ἰδέεσι, ἐκφράζει ὁ *Neander* *Erklä-*
rung und Gutachten üben. *Strauss.* *Leben Jesus.* Ber-
 lin 1836. Περὶ τῶν ἀγγλικῶν ἰδεῶν ὄρα *Starkie* *treatise*
on the law etc. II. p. 431. περὶ δὲ τοῦ γαλλικοῦ δικαίου
Chassan traité I. p. 268. 287. Ὁ λόγος τοῦ ἀξιοποινοῦ
 τῆς βλασφημίας συνίσταται εἰς τὴν ἀγανάκτησιν, τὴν ὁ-
 ποίαν αἰσθάνεται πᾶς ἀγαθὸς πολίτης διὰ τὴν μετὰ χυδαιό-
 τητος περιφρόνησιν τῶν ἀγιωτάτων ἀντικειμένων, καὶ εἰς
 τὴν διὰ τοιαύτης περιφρονήσεως ἐμφαινομένην χυδαιότητα
 καὶ ἀγροικίαν, δι' ὧν σκανδαλωδῶς προσβάλλεται ἡ πε-
 ποιθήσις τῶν ἄλλων καὶ ἡ ἀξίωσις αὐτῶν τοῦ νὰ μένωσιν
 ἀδικτάρακτοι ἐν τῇ τοιαύτῃ αὐτῶν πεποιθήσει. Ὅθεν λαμ-
 βάνονται ὑπ' ὄψιν καὶ ἀπαιτεῖται γὰρ συνυπάρχωσι τὰ τρία
 ἑξῆς γνωρίσματα 1) τὸ ἀντικείμενον τῆς περιφρονήσεως
 2) τὸ εἶδος αὐτῆς (χυδαίαν περιφρόνησιν κατ' ἀντίθεσιν τῆς δι' ἐ-
 πιστημονικοῦ τρόπου περιφρονήσεως)· καὶ 3) αἱ περι-
 στάσεις, ὑπὸ τὰς ὁποίας τελείται ἡ πρᾶξις (δημοσία ἢ
 καὶ σκανδαλωδῶς, κατ' ἀντίθεσιν τῶν ἐν οἰκειότητι ἐκφρά-
 σεων).

Σηδ. 2. τοῦ ἐκδ. Νεωτέρως περιπτώσεις βλασφημίας ὄρα παρὰ
Beck Annalen der badischen Gerichtshöfe 1836 nr.

161 (ἐνεκα τοῦ συγγράμματος τοῦ Gützkov: Wally) παρὰ Demme Annalen des Criminalr. III. σελ. 102. V. σελ. 279. (ἀπὸ Σαξωνίας) Demme Annalen IX. σελ. 236. (ἀπὸ Ἑσσης), Hützig Annalen Bd. 13 σελ. 47. (ἀπὸ τοῦ Ὀλστίν.)

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Ὁ αὐστριακὸς ποιν. νόμος, ἄρθρ. 107, πραγματεύεται περὶ τῆς διαταράξεως τῆς θρησκείας καὶ ὑπάρχει ἐνταῦθα: 1) τὴν κατὰ τοῦ Θεοῦ βλασφημίαν διὰ λόγων, ἐγγράφων ἢ πράξεων 2) τὴν διατάραξιν τῆς ἐνεργείας θρησκείας τινος ὑφισταμένης ἐν τῇ πολιτείᾳ, τὴν ἀτιμωτικῶν χρῆσιν τῶν εἰς τὴν θείαν λατρείαν ἀφιερωμένων σκευῶν, τὰς πράξεις ἢ τοὺς λόγους, δι' ὧν ἐμφαίνεται περιφρόνησις κατὰ τῆς θρησκείας· 3) τὴν ἐξαπάτησιν τῶν χριστιανῶν εἰς ἀποστασίαν ἀπὸ τοῦ χριστιανισμοῦ· 4) τὴν προσπάθειαν πρὸς διάδοσιν τῆς ἀπιστίας ἢ τὴν διάδοσιν διδασκαλιῶν ἀντιθαινουσῶν εἰς τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν. Ἡ ἐπιβλητὴ ποινὴ συνίσταται εἰς τὴν κάθειρξιν 6 μηνῶν ἕως 1 ἔτους ἐὰν δὲ ἐπροξενήθῃ κοινὸν σκάνδαλον ἢ ἐάν ἐγένετο ἐξαπάτησις ἢ προσέκυψε κοινὸς κίνδυνος εἰς κάθειρξιν 1—5 ἐτῶν, καὶ ἐν περιπτώσει μεγάλης κακίας μέχρι 10 ἐτῶν. Τὸ πρῶτον δίκαιον (ὑπὸ τὸ κεφάλαιον τῶν ἐξυβρίσεων κατὰ τῶν θρησκευτικῶν κοινωνιῶν) ἀπειλεῖ ἐν τῷ ἄρθρῳ 217 κατ' ἐκείνου, ὅστις διὰ χυδαίας βλασφημίας, γενομένης δημοσίᾳ, δίδει ἀφορμὴν εἰς κοινὸν σκάνδαλον, φυλάκισιν 2—6 μηνῶν ἐν δὲ περιπτώσει ἐπαναλήψεως, διπλάσιαν ποινήν. Ὁ § 211 τιμωρεῖ τὴν ἐξυβρίσιν τῶν ἐν τῇ πολιτείᾳ ὑφισταμένων θρησκευτικῶν κοινωνιῶν τὴν γινομένην διὰ βλασφημιῶν εἰς δημοσίους λόγους ἢ εἰς δημόσια συγγράμματα ἢ δι' ἀτιμωτικῶν πράξεων, μὲ φυλάκισιν ἢ μὲ εἰκοτὴν 4 ἑβδομάδων ἕως 6 μηνῶν. Ὁ γαλλικὸς ποιν. νόμος σιωπᾷ, ἀλλὰ ὁ γαλ-

λικός νόμος τῆς 17 μαΐου 1819, ἄρθρ. 8, τιμωρεῖ πᾶσαν διὰ λόγων, κρυγῶν ἢ ἀπειλῶν προσβολὴν τῆς δημοσίας ἢ θρησκευτικῆς ἠθικῆς ἢ τῶν χρηστῶν ἠθῶν μὲ χρευματικὴν ποινὴν 16—500 φράγκων. Περὶ τῆς ἐννοίας τῶν λέξεων αὐτῶν καὶ σειρὰν ἀξιοσημειώτων περιπτώσεων ὄρα παρὰ Chassan traité I. p. 268—92. Rauter traité I. p. 563. Ὁ βαυαρικός νόμος σιωπᾶ καὶ ἡ ἄλλοις αὐτῆ δικαίως ἐθεωρήθη ἐπίφορος. Τὰ νομοσχέδια τοῦ 1827 καὶ 1831 τὴν συνεπλήρωσαν. Τὸ δεύτερον νομοσχέδιον διατάσσει ἐν τῷ ἄρθρῳ 224 ὅστις διὰ δημοσίας ὀμιλίας, διδασκαλίας, συγγραφῆς ἢ συμβολικῆς παραστάσεως, ἐκφράζει τοιαύτας ἀρχάς, δόξας ἢ φρονήματα, τὰ ὅποια ἀντιβαίνουν εἰς τὰς εἴσεις τῆς θρησκείας καὶ ἠθικῆς ἢ εἴνεκεν ἄλλως ὀλέθρια διὰ τὴν θρησκείαν ἢ τὰ ἦθη, ἢ ὅστις διὰ τὰ νὰ φέρῃ ἄλλους εἰς ἀγανάκτησιν ἐκφράζεται δημοσίᾳ μὲ τρόπον προσβάλλοντα τὸν εἰς τὸ ὕψιστον ὄν ὀφειλόμενον σεβασμὸν, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν μέχρι 3 μηνῶν. Ὁ ὀλδεδμβουργικὸς νόμος, ἄρθρ. 453, προσέθηκεν εἰς τὸ 424 ἄρθρον τοῦ βαυαρικοῦ τὰ ἑξῆς: Ἡ αὐτὴ ποινὴ ἐπιβάλλεται εἰς ἐκεῖνον, ὅστις κατ' ἄλλον τρόπον δεικνύει δημοσίᾳ καὶ δι' ἐξωτερικῶν πράξεων θετικὴν περιφρόνησιν εἰς τὰ ἀντικείμενα τοῦ σεβασμοῦ οἷα ἠδηποτε τῶν ἐνεργουμένων θρησκευτικῶν κοινωνιῶν. Ὁ σαξωνικός νόμος, ἄρθρ. 189, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφήν: βλασφημία τιμωρεῖ μὲ φυλάκισιν 1 ἐβδ. ἕως 1 ἔτους ἢ μὲ ἀπλὴν εἰρκτὴν τὸ πολὺ 2 ἐτῶν ἐκεῖνον, ὅστις διὰ βλασφημίας παραβαίνει δημοσίᾳ τὸν περὶ τὴν θρησκείαν ὀφειλόμενον σεβασμὸν. Ὁ βυρτεμβουργικὸς νόμος, ἄρθρ. 192, τιμωρεῖ μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 2 ἐτῶν ἐκεῖνον, ὅστις δι' ἐκφράσεων χλευασμῶν ἢ περιφρονητικῶν, δημοσίᾳ, διὰ λόγων, ἐγγράφων ἢ εἰκονικῶν παραστάσεων, ἢ δι' ἐξυβριστικῶν πράξεων, ἐξουθενεῖ τὰ ἀντικείμενα τοῦ σεβασμοῦ οἷα ἠδηποτε ἐν τῇ πολιτείᾳ

ἀνεγνωρισμένης ὀρθοσκευτικῆς κοινωνίας, ἢ τὰς διδασκαλίας αὐτῆς, τὰς διατάξεις ἢ τὰ ἔθιμα. Παραπλησίους διατάξεις περιέχει τὸ 530 ἄρθρον τοῦ βαδικοῦ νομοσχεδίου. Ἐκτενέστερος πάντων εἶναι ὁ σαρδινικὸς νόμος, ἄρθρ. 159—169 ὅστις ἀπειλεῖ θάνατον κατ' ἐκείνου, ὅστις καταπατήσει τὴν ἱερὸν ἄρτον (Hostie) ἢ ἐπιχειρήσει ὡς πρὸς ταύτην παραπλησίους ἄλλας πράξεις· φυλάκισιν δὲ ἢ βαρείαν εἰρκτὴν κατ' ἐκείνου, ὅστις μετὰ προμελέτης εἴπει βλασφημίας ἢ ὕβρειν κατὰ τοῦ θεοῦ, τῆς παναγίας παρθένου, ἢ τῶν ἁγίων ἐπιβάλλεται μάλιστα καὶ ἡ ποινὴ τῶν δεσμῶν, ἐὰν ὑπάρχωσι ἐπιβαρυντικαὶ περιστάσεις, ὡς πάλιν ἀφ' ἐτέρου μετριοτέραι φυλάκισις (ἄρθρ. 163), ἐὰν αἱ ῥηθεῖσαι ἐκφράσεις ᾖναι ἀποτελέσμα κκκῆς ἕξεως ἢ ὀργῆς.

§ 304.

Ἡ βλασφημία ἀνάγεται μόνον εἰς ἀντικείμενα τῆς λατρείας ἢ τοῦ σεβασμοῦ χριστιανικῆς ἐν τῇ Γερμανίᾳ δυνάμει τῶν αὐτοκρατορικῶν νόμων ὑφισταμένης ἐκκλησιαστικῆς. Διακρίνουσι δὲ οἱ νόμοι (α) : 1) περιφρόνησιν αὐτῆς τῆς θεότητος ἐν ταῖς τρισὶν αὐτῆς ὑποστάσεσι, κατὰ τὴν χριστιανικὴν διδασκαλίαν (β), καθ' ὅσον τοῦτο πράττεται δι' ἀφαιρέσεως τῶν ἀνηκουσῶν εἰς τὴν θεότητα ἰδιοτήτων ἢ δι' ἀποδόσεως ἰδιοτήτων μὴ ἀνηκουσῶν εἰς αὐτὴν (γ) ἢ ἄλλως λόγῳ ἢ ἔργῳ (ἄμεσος βλασφημία). 2) περιφρόνησιν ἀντικειμένων ἀπλοῦ σεβασμοῦ (κατ' ἀντίθεσιν εἰς τὴν λατρείαν), οἷον παρὰ μὲν τοῖς καθολικοῖς τῆς μὴ πρὸς τοῦ θεοῦ, τῶν ἁγίων, τῶν ἀγγέλων (δ), παρὰ τοῖς διαμαρτυρομένοις τῆς ἱερᾶς βίβλου, τοῦ εὐαγγελίου, τῶν μυστηρίων (ἔμμεσος βλασφημία).

- (α) Ούτε ἡ νεκρὰ 77. κ. I. §. 2., οὔτε οἱ προγενέστεροι τῆς Π. Δ. Κ. αὐτοκρατορικοὶ νόμοι, ὡς Reichsabschiede ἢ R. Pol. Ordnungen v. 1495. (10) 1800. 1512). Tit. 4. 1830. Tit. 1. §. 1. f., οὔτε τὸ ἄρθρον 106. τῆς Π. Δ. Κ. διαλαμβάνουσιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὀριστικῆν τινα διαίρεσιν σχετικῶς πρὸς τὴν τιμωρίαν. ἀπ' ἰσωνίας δὲ πράττεται τοῦτο ὑπὸ τοῦ ἐξῆς νόμου Καρόλου Ε'. R. P. O. v. 1848. Tit. 1. §. 1—8 Tit. III. §. 1—4., τοῦ ὁποίου τὸ περιχόμενον ἐπαναλαμβάνεται αὐτολεξεὶ ἐν τῷ R. P. O. v. 1877. Tit. I. III.
- (β) Οἱ αὐτοκρατορικοὶ νόμοι συνριθμοῦν ἐνταῦθα, κατὰ τὴν καθολικὴν διδασκαλίαν, καὶ τὴν περιφρονήσιν τῶν ἁγίων μυστηρίων, στηριζόμενοι ἀναμφίβολως εἰς τὴν περὶ τῆς μετουσίωσης διδασκαλίαν.
- (γ) Τὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἔργον τῆς Π. Δ. Κ. καὶ ἄλλων αὐτοκρατορικῶν νόμων διασαφηνίζει ἡ ἀκόλουθος διάταξις: Malefiz—Ordnung von Speier vom Jahr 1329. Art. 26. (Lehmanns Speierischer Chronik Beh. IV. K. 16).
- (δ) Περὶ τούτων μόνων ἀναφέρουσιν οἱ αὐτοκρατορικοὶ νόμοι, διακρινόμενοι διὰ τὴν καθολικὴν αὐτῶν τάσιν, μάλιστα κατὰ τῶν διαμαρτυρημένων ἐν τῇ 17. ἐκατονταετηρίδῳ.

§. 305.

Ἡ βλασφημία εἶναι εἶδος ἐξυβρίσεως. Ἐπομένως, διὰ τὴν ὑπάρχῃ βλασφημίᾳ, ἀπαιτεῖται ἡ σκοπὸς πρὸς ἐξύβρισιν ἀντικειμένου τινὸς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σεβασμοῦ. Ἐὰν ἡ ἔκφρασις στηρίζεται, ὅσον ἀφορᾷ τὸ περιχόμενον αὐτῆς, εἰς τὴν ὀρθοσκευτικὴν πεποιθήσιν τοῦ ἐκφραζομένου, καὶ δὲν γίνηται μὲ τρόπον περιφρονητικόν, δὲν δύναται νὰ γενῇ λόγος περὶ βλασφημίας, ἀλλὰ προϋποτιθεμένου τοῦ τοιοῦτου σκοποῦ δύναται καὶ ξένης ὀρθοσκευτικῆς μερίδος ὁπαδοὶ νὰ πράξωσι βλασφημίαν κατὰ τῆς χριστιανικῆς ἐκκλησίας ἐὰν μόνον δύνηται νὰ θεωρηθῇ καθ' ἑαυτὴν ὕβριστικὴ ἢ πράξις (α).

- (α) Συγγραφεῖς τινες, ὡς ὁ Koch l. c. §. 393. καὶ Quistorp Tit. I. §. 121. διατίθονται, ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ πραγμῇ βλασφημία ὑπὸ

τῶν προσευόντων ξένην θρησκείαν. Ἄλλοι δὲ, ὡς ὁ Cargzon γ. 453 δι'σχυρίζονται μὲ τὴν αὐτὴν γενικότητα τὸ ἰσχυρίζονται.

§. 306.

Ποινὴ (α). Α) 'Ο ἄμεσου βλασφημίας ἔνοχος εἶναι ἀτιμος καὶ τιμωρεῖται προσέτι ἀναλόγως τοῦ προσώπου καὶ τῆς βλασφημίας, μὲ ποινὴν θανατικὴν ἢ σωματικὴν ἀφαιρουμένων μελῶν τινῶν ἀπ' αὐτοῦ » mit Benennung etlicher Glieder »). Β) 'Ο δὲ ἐμμέσου βλασφημίας ἔνοχος τιμωρεῖται μόνον ἐν περιπτώσει ἐπαναλήψεως τῆς πράξεως, μετὰ προηγηθεῖσαν φιλικὴν παραίνεσιν, πλὴν οὐχὶ μὲ θανατικὴν ποινὴν, ἀλλὰ μὲ σωματικὴν ἢ χρηματικὴν. Ἐντὶ τῶν ἀναπηρωτικῶν ποινῶν ἐπιβάλλεται σήμερον σωματικὸς σωφρονισμὸς ἢ ποινὴ περιορίζουσα τὴν ἐλευθερίαν (β).

(α) Τὰς κυρίας νομικὰς πηγὰς ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀποτελοῦσιν οἱ δύο (§. 304. σημ. α.) προμνημονευθέντες νόμοι C. Pol. O. γ. 1548. καὶ 1577. Tit. I. καὶ III.

(β) Πρὸς Püttmann l. c. §. 107. — Homme l. obs. 246. — Meisler l. c. §. 203.

§. 307.

'Ο ἀποσιωπῶν ἄμεσον βλασφημίαν ἐνώπιόν του γενομένην καὶ μὴ καταμηνύων αὐτὴν εἰς τὴν ἀρμοδίαν ἀρχὴν, τιμωρεῖται ὡς βόηθός· πᾶς δὲ ὁ δι' ἀρνητικῆς ἀπαντήσεως εἰς τὰς ἐρωτήσεις τῆς ἀρχῆς ἀποκρύπτων τὴν τοιαύτην βλασφημίαν, τιμωρεῖται ὡς αὐτουργὸς βλασφημίας ἐμμέσου (μὲ ποινὴν σωματικὴν ἢ χρηματικὴν). Ἀπειλεῖ δὲ ὁ νό-

μος ποινὰς καὶ εἰς ἄλλους βοηθοὺς, ὡς καὶ εἰς τὰς ἀρχὰς καὶ εἰς τοὺς κατὰ τοὺς τόπους τῶν ἀρχῶν τούτων ἡγεμόνας, ὅσοι παραλείπουσι τὴν χρῆσιν τῆς δυνάμεως αὐτῶν κατὰ τοῦ τοιούτου ἀδικήματος (α).

(α) R. Pol. O. v. 1548. n. 1577. Tit. I. §. 2. 4. 5. 6. 8.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἡ βλασφημία τιμωρεῖται, κατὰ τὴν νεωτέραν νομολογίαν, καὶ εἰς αὐτὰς τὰς βικρυτέρας περιπτώσεις, μόνον μὲ στερητικὴν τῆς ἐλευθερίας ποινὴν, ὡς βάσις χρησιμεύει ἢ πρὸς ἀλλήλας ἀναλογία τῶν διαφορῶν ποινῶν ἢ μνημονευθεῖσα ἀνωτέρω ἐν τῇ σημ. 3. ἐπὶ τοῦ § 303. Τὸ μέγεθος τῆς ἐνοχῆς κρίνεται ἀναλόγως τῆς θρασυτητος καὶ τῶν περιστάσεων, ὡς ἐκ τῶν ὁποίων ἐδύνατο νὰ προῖδη ὁ πράξας, ὅτι ἡ διαγωγή του ἐμελλε νὰ ἐγείρη μέγα σκάνδαλον. *Titmann Handb. II. σελ. 658. Bauer Lehrb. §. 318. Hohnhorst Jahrb. des badischen Oberhofgerichts v. σελ. 293. Hitzig Zeitschrift Heft 39. σελ. 147.* ὅρα καὶ τὰς ἐν τῇ σημ. 2 ἐπὶ τοῦ § 303. σημειωθείσας περιπτώσεις.

§ 308.

Ἐκτὸς τῆς βλασφημίας δύναται νὰ πραχθῇ καὶ ἐξυβρίσις τῆς ἐκκλησίας : 1) διὰ τῆς ἐξυβρίσεως τοῦ συνόλου τῶν μελῶν ὠρισμένης θρησκευτικῆς κοινωνίας, καθ' ὅσον ταῦτα ἀποτελοῦσιν ἐκκλησιαστικὴν κοινωνίαν, ἀδιαφόρως ποῖον εἶναι τὸ ἀντικείμενον τοῦ σεβασμοῦ αὐτῶν (α). 2) διὰ τῆς ἐξυβρίσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑπηρετῶν, ἐνῶ ἐκτελοῦσι τὰ καθήκοντα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ αὐτῶν ἔργου. Τὸ τελευταῖον τοῦτο τῆς ἐξυβρίσεως εἶδος ἐπιφέρει

τὴν ποινὴν τοῦ σωματικοῦ σωφρονισμοῦ καὶ τῆς ἐξορίας (β).

(α) Ἐάν τις ἀφέρῃ π. χ. ἐν γένει ὕβρεις κατὰ θρησκευτικῆς μερίδος, ἢ ἐάν προσπαθῇ νὰ κινταστήσῃ γελοῖαν θρησκευτικὴν κοινωσίαν, ἐνῶ αὕτη συνεδριάζει.

(β) Νεαρ. 123. κ. 31., δι' ἧς μεταφύθμιζεται ἡ L. 10. C. de episc. et cler., ἢ ἐπιβάλλουσα κεφαλικὴν ποινὴν εἰς τὰς τοιαύτας ἐξουβρίσεις.

§. 309.

Ἀπὸ τῶν προειρημένων προσβολῶν τῆς τιμῆς πρέπει νὰ διακρίνωμεν τὴν διατάραξιν τῆς θείας ἱερουργίας (*turbatio sacrorum*), τελουμένην διὰ πάσης παρανόμου βιαίας πράξεως, δι' ἧς ἡ θεία ἱερουργία ἐκ προθέσεως ἐμποδίζεται, διακόπτεται ἢ παύεται. Κατὰ τῆς τοιαύτης διατάραξεως ἀπειλοῦσιν οἱ νόμοι ποινὴν κεφαλικὴν (α).

(α) L. 10. C. de episc. et cler. Νεαρ. 123. κ. 31.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Τὸ προκείμενον ἀδίκημα πρέπει νὰ διαιεσθῇ εἰς τρία ἄλλα διάφορα: 1) εἰς ἐξέβρισην ἱερέως ἢ ἐκκλησιαστικοῦ ὑπηρετοῦ, ἐνῶ ἐκτελεῖ δημοσίαν πράξιν ἀναγομένην εἰς τὴν θείαν ἱερουργίαν· ἐνταῦθα δὲ ἀνάγονται οἱ παρά τοῦ συγγραφέως παρατεθέντες ῥωμ. νόμοι. L. 5. C. de his qui ad eccl. confug. ὅρα προσέτι ἐν γένει *Cropp de praecept. jur. rom. circa pun. conat. p. 97—108. Martin Lehrb. σελ. 795. Hagemann pract. Erörterungen I. σελ. 73.*— 2) εἰς διατάραξιν τῶν ἱερουργικῶν πράξεων διὰ κρότου, θορύβου κτλ. *Heffter Lehrb. σελ. 348.* 3) εἰς ἐμπόδισιν τῆς τελείσεως τῆς θείας ἱερουργίας ἢ τῆς ἐπιχειρήσεως ἱερουργικῆς πράξεως. L. 5. pr. D. ad L. Jul. de vi publica. Νεαρ. 123. κ. 31.

2ημ. 2 τοῦ ἐκδ. Περὶ τοῦ αὐστριακοῦ νόμου ἔρα ἀνωτέρω τὴν σημ. 3. ἐπὶ τοῦ § 303. Τὸ πρῶσικόν δίκαιον, § 215, τιμωρεῖ τὴν διατάραξιν τῆς δημοσίας τελουμένης ἱερουργίας, ἢ τῆς εἰς τέλεσιν αὐτῆς ἀσχολουμένης κοινότητος, ἢ τοῦ ὡς ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματός του εἰς τοιαύτας πράξεις ἀσχολουμένου διδασκάλου, μὲ φυλάκισιν 3—18 μηνῶν. Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος, ἀρθρ. 260, τιμωρεῖ τὰς βιασιοπραγίας ἢ ἀπειλάς, αἵτινες τείνουσιν εἰς τὸ νὰ ἐμποδίσωσιν ἢ ν' ἀναγκάσωσιν τὸν ἄλλον εἰς τέλεσιν συγκεχωρημένης ἱερουργίας ἢ εἰς παρουσίαν κατὰ τὴν τέλεσιν αὐτῆς, μὲ χρηματικὴν ποινὴν τὸ πολὺ 200 φράγκων καὶ μὲ φυλάκισιν μέχρι 2 μηνῶν. ἔρα *Hellie* théorie IV. p. 509. Κατὰ τὸ ἀρθρ. 261, ὅστις διὰ ταραχῆς ἢ ἀταξίας ἐμποδίζει ἢ δικαιόπται αὐτὴν τὴν θεῖαν ἱερουργίαν τιμωρεῖται μὲ χρηματικὴν ποινὴν καὶ μὲ φυλάκισιν μέχρι 3 μηνῶν. Κατὰ τὸ ἀρθρ. 262, ὅστις διὰ λόγων ἢ κινήματων προσβάλλει τὰ πρὸς θεῖαν ἱερουργίαν προσδιορισμένα ἀντικείμενα ἐντὸς τῶν πρὸς τέλεσιν αὐτῆς ὄρισμένων τόπων, ἢ ὅστις ἐξυβρίζει ἐκκλησιαστικούς ὑπηρέτας ἐνῶ ἐκτελοῦσι τὰ καθήκοντά των, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν μέχρις 6 μηνῶν. Ὁ βαυαρικὸς νόμος, ἀρθρ. 336, τιμωρεῖ ἐκεῖνον, ὅστις εἰσπίπτει βιαίως εἰς ἐκκλησίαν ἐν καιρῷ τῆς θεῖας ἱερουργίας, ἢ ὅστις αἰκίζει ἐκκλησιαστικούς ὑπηρέτας ἐνῶ ἐκτελοῦσι τὰ καθήκοντά των, ἢ προσπαθεῖ νὰ ἐμποδίσῃ ἱερουργικὰς πράξεις, μὲ ἀπλὴν εἰρηκτὴν 2—6 ἐτῶν ἐν δὲ τῷ ἀρθρῷ 424, ἐκεῖνον ὅστις ἐξυβρίζει τοὺς ἐκκλησιαστικούς ὑπηρέτας ἐνῶ ἐκτελοῦσι τὰ καθήκοντά των ἢ τὴν συνηθροισμένην κοινότητα διαταράττων τὴν θεῖαν ἱερουργίαν, μὲ φυλάκισιν 1—6 μηνῶν. Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἀρθρ. 190, τιμωρεῖ τὴν βιαιάν διατάραξιν τῆς θεῖας ἱερουργίας μὲ ἀπλὴν εἰρηκτὴν 1—4 ἐτῶν τὴν εἰς ἐκκλησιαστικούς ὑπηρέτας, ἐνῶ ἐκτελοῦσι τὰ καθήκοντά των, ἐπιφερομένην αἰκίαν, μὲ βαρείαν εἰρηκτὴν 2—4 ἐτῶν ἐν δὲ

τῷ ἄρθρῳ 191. ἐκείνον, ὅστις δι' ἀπρεπῶν, ἀλλὰ μὴ βιαίων πράξεων διαταράττει τὴν θείαν ἱερουργίαν ἢ ἐξυβρίζει τὸν ἱερουργοῦντα ἱερέα, μὲ φυλάκισιν μέχρις 1 ἔτους· καὶ ἐν τῷ ἄρθρῳ 192. ἐκείνον, ὅστις ἐμποδίζει πράξεις ἢ συναθροίσεις ἐπὶ λατρείᾳ, μὲ φυλάκισιν 1 μηνὸς ἕως 2 ἐτῶν. Ὁ βυρ-
 τεμβεργικὸς νόμος περιέχει ἐν τοῖς ἄρθροις 190. 191. τὰς αὐτάς μὲ τὸν βαυαρικὸν νόμον διατάξεις, ἐκτὸς μόνον ὅτι ἐπὶ τῆς τελευταίας περιπτώσεως ἀπειλεῖ φυλάκισιν τὸ πολὺ 6 μηνῶν. Ὡρα καὶ τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον, ἄρθρ. 532. τὸ ἄρθρον 531. ἀπειλεῖ ποινὴν κατ' ἐκείνου, ὅστις, χωρὶς νὰ ἦναι ἱερεὺς, ἐπιχειρεῖ, παριστάμενος ψευδῶς ὡς τοιοῦτος, ἱεροπρα-
 πτεῖ πράξεις.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

² Ἀδικήματα κατὰ ἐπικτητῶν δικαιωμάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

¹ Ἀτομικῶς ἐπικίνδυνος προσβολὴ τοῦ ἐπὶ πραγμάτων δικαιώματος.

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΠΡΩΤΗ.

Προσβολὴ τοῦ ἐπὶ πραγμάτων δικαιώματος δι' ἀπλῆς βλάβης αὐτῶν.

§ 310.

Ἡ παράνομος βλάβη (α) πραγμάτων καὶ μὲ κακίαν

πρόθεσιν ἐὰν γίνῃ, θεωρεῖται κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον τὸ ὁποῖον καὶ μόνον ἰσχύει ἐπὶ τοῦ προκειμένου διὰ τὴν σιωπὴν τῶν ἐγγχωρίων τοῦ δικαίου πηγῶν ἐν γένει ὡς *ιδιωτικὸν ἀδίκημα*· κατὰ δὲ τὴν διαφορὰν τοῦ ἀντικειμένου αὐτῆς ἢ τῶν πράξεων δι' ὧν γίνεται, δίδει ἀφορμὴν εἰς διαφορὰς ποινικὰς ἀγωγὰς (β). Ὑποβάλλεται ὁμοίως ὡς ἀδίκημα εἰς δημοσίαν ποινὴν, οὐ μόνον 1) ὅταν ὡς ἐκ τοῦ τρόπου ἢ τοῦ ἀντικειμένου τῆς βλάβης καταπτᾷ καθ' αὐτὸ *crimen ordinarium* (γ) ἀλλὰ καὶ 2) αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν (ὡς *crimen extraordinarium*), ἐὰν μετὰ παρανόμου προθέσεως (δ) *πραχθῇ ἐπὶ πράγματος, τὸ ὁποῖον διὰ λόγους δημοσίου συμφέροντος ὑπάρχει τεθειμένον ὑπὸ τὴν ἰδιαίτηραν προστασίαν τῆς πολιτείας*. Ἐνταῦθα ὑπάγεται κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ἢ ἐκ προθέσεως βλάβῃ 1) πράγματος ἀγίου καὶ ὁσίου (*res sancta καὶ religiosa*) (ε), 2) πράγματος μὴ ὑποκειμένου εἰς ἰδιωτικὴν ἰδιοκτησίαν, ἀλλὰ ὠρισμένου εἰς κοινὴν χρῆσιν (ζ) 3) τῶν δένδρων, ἰδίως δὲ τῶν καρποφόρων καὶ τῶν κλημάτων (η), ἔτι δὲ τῶν ἀσυγκομίστων δημητριακῶν, καθ' ὅσον ἢ βλάβῃ αὐτὴ γίνεται διὰ πυρός (θ).

(α) Ἄνῃκει ὃ ἐνταῦθα τὸ καταστρέφειν τὸ πρᾶγμα ὡς καὶ τὸ κυρίως βλάπτειν καὶ καθιστάναι αὐτὸ ἄχρηστον.

(β) Π. χ. τὴν *actio Legis Aquiliae* (Πανδ. 9. 2), *de servo corrupto* (Πανδ. 9. 3), *arhorum, furtum caesarum; vi bonorum raptorum, de incendio, ruina, naufragio* (Πανδ. B. 47. T. 7. 8. 9.) καὶ ἄλλα. Πρβ. *Matthaeus de crim. ad L. XLVII, tit. 3 c. 1. 2.*

(γ) Ὅταν δηλαδὴ καταπτᾷ εἰς ἀδίκημα προβλεπόμενον ὅπῃ τις τῶν ἀρχαίων *Leges jud. publ.* π. χ. *Lex Julia de vi* (L. 2. §. 1. 6. 7. 8. D. de v. bonorum raptorum) *Lex Corn. de sicar.* ἐπὶ ἀνθρωποκτονίαις δούλου ἢ ἐπὶ ἐμπρησμοῦ κατοικιῶν ἀνθρώπων κτλ.

- (δ) L. 2. § 18. 19. D. de vi bon rapt. καὶ τὰ κατωτέρω σημειωθησάμενα τε-
μάχια νόμου.
- (ε) Περὶ τῶν res sancta, τῶν ὀπίστων ἢ ἔγνωτα θεοβαλῆς δὲν περιορίζεται εἰς μόνα-
τὰ ταῖχη τῶν πόλεων, § 10 J. de rer. div. L. 9 L. 11 D. de div. rer. Περὶ
βλάβης τῶν τάφων L. 3 § 7 D. de sep. violat L. 2. 4. 5. C. αὐτόθι.
- (ζ) Ἡ βλάβη δημοσίων ὁδῶν ἐτιμωρεῖτο ἀστυνομικῶς. [L. un § 2. Dig de via
publ. Περὶ μόλυσμῶν δημοσίων ἐρύσεων καὶ δεξαμένων L. 1. § 1. Dig
de extraord crim.—Ἡ L. un. C. de Nili aggerib. non rump. δὲν ἀνήκει
ἐνταῦθα.
- (η) L. 2. D. arb. furtim eses. Περὶ Paulus. R. S. V. 20. 6. Ἡ περίπτω-
σις τῆς L. 2. C. de censibus (L. 2. C. Th. de censibus) ἀνήκει εἰς τὴν
ἀπάτην.
- (θ) Messium incensores. L. 16. §. 9. D. de poenis. Περὶ Paulus J.
e. § 5.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Δὲν ἀποδεικνύεται ὅτι τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ἐν-
γένει ἀνεπιβάζει εἰς crimen extraordinarium τὴν βλάβην
πραγμάτων, ἥτις πάντοτε ἐθεωρεῖτο ὡς ἰδιωτικὸν ἀδίκημα
ὅρα μὲν *Matthaei de crim. Lib. 47. tit 3. ac. 4*, ἀλλ'
ὅρα καὶ *Cremani elem. jur. crim. II. pag. 417. Ros-
shirt gesch. II 327. 28*. Πρέπει νὰ προσεχωμεν νὰ μὴ γε-
νικεύωμεν τὰ μεμνωμένα χωρία. Τοιαύτην γενίκευσιν κά-
μνει καὶ ὁ Φάβερβαχ παραδεχόμενος, ὅτι τιμωρεῖται δημο-
σίως πᾶσα βλάβη γινομένη ἐπὶ πράγματι, τὸ ὅποιον διὰ λό-
γους δημοσίου συμφέροντος (ἔκφρασις πολλὰ ἀόριστος) ὑ-
πάρχει τεθειμένον ὑπὸ τὴν ἰδιαιτέραν προστασίαν τῆς πο-
λιτείας. Περὶ δημοσίας ποινῆς τῆς βλάβης τότε μόνον δύνα-
ται νὰ γίνῃ λόγος, ὅταν ἡ περίπτωσις ὑπάγῃ εἰς τὸ cri-
men vis, ἢ περιέχῃ ἰδιαιτέρον ἀδίκημα, π. χ. incendium
καὶ τιμωρεῖται κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον extra ordinem
Heffler Lehrb. § 521. Abegg. Lehrb. σελ. 499. Δὲν δυνά-
μεθα δὲ ἀφ' ἐτέρου νὰ παραδεχθῶμεν οὔτε ὡς κανόνα τοῦ
κοινοῦ γερμανικοῦ δικαίου, ὅτι πᾶσα βλάβη τῶν λεγομένων
ἀδιαταράκτων πραγμάτων, εἶναι δημοσίον ἀδίκημα. Τὸ τοι-
οῦτον ἤθελεν ἐφαρμόζεσθαι π. χ. ἐπὶ βλάβης τειχῶν ἢ πυ-
λῶν πόλεως, ὡς πρὸς τὴν ὁποίαν βλάβην ὑπῆρχον σκληροὶ

νόμοι εἰς τὴν Ῥώμην L. 4. pr. L. 8. § 2. L. ult. D. de rerum div. *Heffler* Lehrb. σελ. 295. Ἡ Auth. (*Friederici*) *Agricultores* (*Heffler* σελ. 358) δὲν ἐφηρμόσθη εἰς τὴν γερμανικὴν πράξιν.

Σημ 2 τοῦ ἐκδ. Ὁ αὐστριακὸς νόμος εἰς τὸ περὶ δημοσίας βαιοπραγίας κεφάλαιον. ἀρθ. 72. πραγματεύεται περὶ βιαίας εἰσβολῆς εἰς τὴν ἕσυχον νομὴν γαιοκτησιῶν, περὶ ἐνόπλου εἰσβολῆς εἰς οἰκίαν καὶ περὶ βαιοπραγιῶν κατὰ πρόσωπον ἢ πραγμάτων, καὶ ἀρθ. 74 περὶ ἄλλων κακοβούλων βλαβῶν ξένης ἰδιοκτησίας. Αἱ πράξεις αὗται κατὰ τὸ μέγεθος τῆς κακίας καὶ τῆς ζημίας τιμωροῦνται μὲ κάθειρξιν 6 μηνῶν μέχρι 1 ἔτους· εἰς βαρυτέρας δὲ περιπτώσεις μέχρι 5 ἐτῶν. Ὁ περὶ πταισμάτων ποινικὸς νόμος, ἀρ 75—77 τιμωρεῖ τὴν βλάβην ἀντικειμένων τινῶν, οἷον τῶν πρὸς φωτισμὸν τῆς πόλεως διωρισμένων φανῶν τῶν γεφυρῶν, τῶν φραγμῶν, τῶν προχωμάτων, τῶν τεθειμένων διὰ προφύλαξιν σημείων. — Ὁ Γαλλικὸς ποινικὸς νόμος ὑπὸ τὸν τίτλον *destructions, dégradations* ὀρίζει ποινὰς ἐν πρώτοις περὶ ἐμπρησμοῦ, ἔπειτα ἀρθ. 440 περὶ τῶν δι' ἐνώτεως πολλῶν ἢ κατὰ συμμορίαν διαρπαγῶν ἢ βλάβης πραγμάτων ἀναγκαίων πρὸς τὸ ζῆν, ἀρθ. 443 περὶ βλάβης πραγματειῶν ἢ προκόντων τῆς βιομηχανίας διὰ καυστικῶν μέσων, ἀρθ. 444 περὶ βλάβης σπαρτῶν καὶ φυτειῶν, ἀρθ. 445 περὶ φθορᾶς δένδρων, ἀρθ. 449, περὶ βλάβης ἐκκοπέντων σιτηρῶν καὶ ἄλλων προκόντων. ἀρθ. 451, περὶ βλάβης γεωργικῶν ἐργαλείων καὶ ζωοτροφείων, ἀρθ. 452, περὶ παρανόμου φόνου οἰκιακῶν ζώων, ἀρθ. 456, περὶ κατοστροφῆς φραγμῶν, περιβόλων, εἰς δὲ τὸ ἀρθ. 474, 75 διαλαμβάνονται πταισματικαὶ ποιναὶ διὰ μικρᾶς βλάβας. — Ὁ βαυαρικὸς ποιν. νόμος ὑπάγει εἰς τὸ κοινῶς ἐπικίνδυνον ἀδίκημα τῆς βλάβης. ἀρθ. 245, τὴν φθορὰν πραγμάτων ἀναγκαίων πρὸς τὸ ζῆν, ἀρθ. 246 τὴν διάδοσιν λυμαντικῶν νόσων τῶν ζώων, ἀρθ. 247, τὸν

ἐμπρησμόν, ἄρθ. 254, τὴν προξενουμένην πλημμύραν, καταριθμεῖ δὲ εἰς τὰ πλημμελήματα τῆς βλάβης, ἄρθ. 382, τὴν ἐκ προθέσεως βλάβην ἢ ἐξαφάνισιν ξένης ἰδιοκτησίας, ἐὰν ἡ ζημία συμποσοῦται εἰς 50 φορῖνια καὶ ἐπέκεινα. Κατὰ τὸ ἄρθ. 384, ἐὰν ἐπράχθῃ τὸ πλημμέλημα ἐξ ἰδιοτροπίας ἐπιβάλλεται φυλάκισις 8 ἡμερῶν μέχρι 2 μηνῶν ἢ σωματικὸς σωφρονισμὸς, ἐὰν δὲ ἐξ ἐκδικήσεως, ἢ ἰδιοτελείας, φυλάκισις 1—6 μηνῶν. Ὡς διακεκριμένοι βλάβαι (τιμωρούμεναι ἐὰν μὲν ἐξ ἰδιοτροπίας μὲ φυλάκισιν 14 ἡμερῶν μέχρι 3 μηνῶν, ἐὰν δὲ ἐκ κακῆς θελήσεως μέχρις 9 μηνῶν) καταριθμοῦνται, αἱ βλάβαι ὀπωροφόρων δένδρων, φυτῶν ἀσυγκομιστῶν καρπῶν, πρὸς γεωργίαν χρησίμων ζώων, συσσωρευμένων σιτηρῶν, ἀρότρων, ἐργαλείων τοῦ γεωργοῦ, φραγμῶν (ἐπὶ τῶν τοιούτων δὲν θεωρεῖται τὸ ποσὸν τῶν 50 φορῖνίων.) — Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἄρθ. 171—182, διακρίνει ὡς ἐπικινδύνους εἰς τὸ κοινὸν πράξεις ἐκτὸς τοῦ ἐμπρησμοῦ, τὴν φαρμάκυσιν πραγματειῶν ἐκτεθειμένων εἰς πώλησιν, τὴν διάδοσιν λημαντικῶν νόσων τῶν ζώων, τὰς πλημμύρας ἐξ ὧν προσγίνεται κίνδυνος εἰς ἀνθρώπους, ἢ εἰς τὰς κατοικίας αὐτῶν, τὴν βλάβην γεφυρῶν ἢ τεχνητῶν ὁδῶν· εἰς δὲ τὸ ἄρθ. 288 πραγματεύεται περὶ βλάβης ἢ φθορᾶς ξένης ἰδιοκτησίας ἢ βλάβης ἢ φόνου ξένων ζώων (φυλάκισις μέχρις 1 ἔτους ἢ εἰρκτὴ μέχρις 6 ἐτῶν, εἰς δὲ μικροτέρας περιπτώσεις χρηματικὴ ποινὴ). Κατὰ τὸν § 289 ἡ βλάβη ἐκκλησιῶν, δημοσίων κτιρίων, μνημείων, δημοσίων συλλογῶν, κοίμη τηρίων, τάφων, μνημάτων, ἐὰν μὲν γένηται ἐξ ἰδιοτροπίας τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν μέχρι 2 ἐτῶν ἢ ἀπλῆν εἰρκτὴν μέχρις 6 ἐτῶν, ἐὰν δὲ ἐκ κακῆς θελήσεως μὲ βαρείαν εἰρκτὴν μέχρις 6 ἐτῶν. Τὸ ἄρθ. 291 ἀπειλεῖ φυλάκισιν ἢ εἰρκτὴν κατὰ τῶν εἰς τὰ δένδρα ζημιῶν. — Ὁ βυρτεμπεργικὸς ποινικὸς νόμος, ἄρθ. 185 διακρίνει ὡς διατάραξιν τῆς εἰρήνης τὴν ἐνωσιν κακοποιῶν πρὸς ἐξαφάνισιν ξένης ἰδιοκτησίας· καὶ ἄρ.

θρον 385 τιμῶρεϊ τὴν παράνομον ἐξαφάνισιν ἢ βλάβην ξένης ιδιοκτησίας 1^{ον} μὲ πταισματικὴν ποινὴν (κατὰ τὸν περὶ πταισμάτων νόμον ἄρθ. 64 μὲ κράτησιν μέχρις 8 ἡμερῶν, καὶ ἐὰν ἐξ ἰδιοτροπίας μὲ πρόστιμον) ἐὰν ἢ προξενηθεῖσα ζημία δὲν ὑπερβαίνῃ 10 φορινία· 2ον μὲ φυλάκισιν 8 ἡμερῶν μέχρι 3 μηνῶν, ἐπὶ ζημίας 10 ἕως 100 φορινίων, 3ον, μὲ κάθειρξιν μέχρις 6 μηνῶν, ἐπὶ ζημίας 100 ἕως 200 φορινίων· 4ον μὲ κάθειρξιν 4 μηνῶν μέχρις 6 ἐτῶν, ἐπὶ μεγαλητέρας ζημίας. Κατὰ τὸ ἄρθ. 386 ἐπιβάλλεται εἰρκτὴ μέχρι 2 ἐτῶν ἐπὶ βλάβης ἀντικειμένου, τῶν ὁποίων ἡ βλάβη συνδέεται μὲ κοινὸν κίνδυνον, π. χ. φραγμῶν, προχωμάτων κτλ. ἢ πραγμάτων τῶν ὁποίων ἡ διατήρησις εἶναι οὐσιώδης· ἕνεκα τοῦ προσδιορισμοῦ τῶν εἰς δημοσίαν ὠφέλειαν, π. χ. δημοσίων ὁδῶν, γεφυρῶν, διωρύγων, ἢ ὄπωροφόρων δένδρων, ἢ ἐρύων, ἢ ἀγρίων δένδρων, ἐὰν ἢ ζημία ὑπερβαίνῃ τὰ 30 φορινία (εἰς ὄλας ταύτας τὰς περιπτώσεις ἐὰν ἢ ζημία ᾖ κατωτέρα τῶν 30 φορινίων συγχωρεῖται νὰ ἐπιβληθῇ μικροτέρα ποινὴ, φυλάκισις 8 ἡμερῶν μέχρι 3 μηνῶν).— Ὅμοιοι εἶναι καὶ τοῦ βαδικοῦ νομοσχεδίου αἱ διατάξεις § 519 — 29.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Τὸ ζήτημα ἐὰν ἢ βλάβη εἶναι ἐπίσης ἀξιοποιος ὡς ἢ ὑφαίρεσις, δὲν δύναται νὰ λυθῇ ἐν γένει αὐτὴ καταφατικῶς οὔτε ἀποφατικῶς. Κατὰ τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι ἀμφότεραι ὡς πρὸς τὸν ζημιωθέντα ἴσαι, κατὰ τὸ μέγεθος ὅμως τοῦ κινδύνου δύναται πολλάκις ἢ βλάβη νὰ ᾖ καὶ πλέον ἀξιοποιος τῆς κλοπῆς· κατὰ δὲ τὰ κινουῦντα αἷτια εἶναι μὲν ἢ ἰδιοτέλεια ἐπὶ τῆς κλοπῆς κινδυνώδεστερα, ἀλλὰ τὸ φιλέκδικον καὶ ἢ κακία εἶναι πολλάκις ἐπὶ τῆς βλάβης πολὺ μεγαλητέρας διαφθορᾶς τοῦ ἀδικουόντος ἀπόδειξις.

§ 311.

Αἱ εἰς τὴν βλάβην ὡς ἔκτακτον ἀδίκημα ἐπιβαλλόμεναι ποιναὶ ἢ εἶναι καθ' ἑαυτὰς ἀόριστοι (α) ἢ στηρίζοντ

ται εἰς προϋποθέσεις (6) ἰδίως, μὴ ὑπαρχούσας πλέον παρ' ἡμῖν. Ἐπομένως ἡ ποινὴ κατὰ τὴν Γερμανίαν πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἐν γένει ὡς αὐθαίρετος. Τὸ μέγεθος τῆς βλάβης καὶ τὸ ἀντικαταστατὸν ἢ ἀναντικατάστατον τῆς ζημίας ἐστὶ δὲ ἡδιαφορὰ τοῦ κινουῦντος αἰτίου, καθ' ὅσον τοῦτο συνίστατο εἰς ἰδιοτέλειαν ἢ ἐκδίκησιν ἢ ἀπλὴν ἰδιοτροπίαν, προσδιορίζουσι τὸν βαθμὸν τοῦ ἀξιοποίνου. Πρόστιμα, σωματικὸς σωφρονισμὸς (ἰδίως ἐπὶ βλάβης ἀπὸ ἀπλῆν ἰδιοτροπίαν) ἢ φυλάκισις, παρατεινομένη ὅταν ὑπάρχωσιν ἐπιβαρυντικὰ περιστατικά ἐπὶ πολλοὺς μῆνας μέχρις ἑνὸς ἔτους, εἶναι αἱ μᾶλλον ἀρμόζουσαι ποιναὶ εἰς τὴν φύσιν τοῦ ἀδικήματος τούτου.

(α) Π. γ. εἰς τὴν περίστασιν τῶν L. 1 § 1. D. de crim. extraord.

(β) ἢς αἱ ἐπὶ τῶν res sanctae καὶ religiosae ἐπιβαλλόμεναι κεφαλικαὶ ποιναὶ. Καὶ τὸ tanquam latrones puniuntur τοῦ τὸμ. 2. D. arb. furt. casus, δύνανται ὁμοίως νὰ ὑπαγῶν ἐνταῦθα.

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Προσβολὴ τῆς ἰδιοκτησίας δι' ὑφαίρεσως
Ἐποδιαίρεσις Πρώτη.

Περὶ τοῦ ἀδικήματος τῆς ὑφαίρεσως ἐν γένει. *Kleinschrod* Diss. de furti vere talis notis characteristicis, consumptione atque supplicio. *Wirceb.* 1792. Μετεφράσθη καὶ ἐπιδιωρθώθη εἰς ἕτερον σύγγραμμα τοῦ αὐτοῦ. *Abhandlügen aus dem peincl. Recht. und peincl. Proc. Th. II nr. 8* (Πρὸς τὴν ἐπίκρισιν εἰς *allg. Literaturzeit* 1800 n° 43).

Car Klief Revision der Grundsätze über das Werbech

des Diebstahls. Nordhausen I. Th. 1806.

Chr. Ehrhardt de furti natione per leges constituta accuratius definienda Libs 1806.

Salchow Entwicklung des Verbrechens der Entwendung. Erf 1806.

L. W. Beck. de vera furti consummati notione Lips 1810.

Rosshirt. über den Begriff des römischen Furtum (in N. Archiv. des Criminaltr. III. Bd. nr 4).

§ 312.

Ἡ ὑπαρξίς (furtum), ἐννοουμένη κατὰ τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον ὡς ἀπλοῦν ιδιωτικὸν ἀδίκημα, εἶναι ἐν γένει παράνομος κατάληψις κινητοῦ πράγματος, μετὰ προθέσεως καὶ ἐπὶ σκοπῷ ἀθεμίτου κέρδους.

(*) § 1. J. de obligationibus qu. ex del. Furtum est contractatio rei, fraudulosa, vel ipsius rei, vel etiam usus, possessionisve quod lege naturali prohibitum est admittere. L. 52 §. 19 D. de furtis. L. 14 § 12. D. quod metus causa. ὅρα Unterholzner die Lehre von der Verjährung σελ. 120,

Σημ. τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς γνώσεως τῶν ρωμαίων ὡς πρὸς τὸ furtum, ὅρα Imhof de furtis ad XII tab et Instilat. Gron. 1824 Luden de furti notione sec. jus roman. Jen 1824. Dollmann die Entwendung nach dem Quellen des gemeinen Rechts. Kempten 1834. — Περὶ κλοπῆς ἐν γένει Simoni del furto e sua pena nuova edizione con comentis di Carozzi. Milano 1823. 2 vol. Περὶ κλοπῆς κατὰ τὴν δωδεκάδεκτον Rosshirt Gesch. II σελ. 276 Hffster Lehrb. σελ. 396. Περὶ τοῦ παρὰ ρωμαίους ὀρισμοῦ τοῦ furtum καὶ τῆς συναφείας αὐτοῦ μετὰ τὸ πολιτικὸν δίκαιον. Unterholzner Entw. der Lehre von der Verjährung.

rang 2te. Aufst. σελ. 202. Περί τῆς βαθμῶδιν ἐκτάσεως τῆς ἐννοίας αὐτοῦ *Abegg Untersuchungen* σελ. 448. Ἀναμφιβίβως τὸ ῥωμ. *furtum* ἐσήμαινε κατ' ἀρχὰς πολὺ πλέον ἢ ἡ σημερινὴ κλοπὴ, ἀλλὰ πλέον καὶ τοῦ *furtum* τῶν ἐπὶ τῶν κλασικῶν νομικῶν (*Rosshirt II.* σελ. 281) Ἐνῶ δὲ καὶ εἰς τοὺς μετὰ ταῦτα χρόνους τὸ *furtum* ἐσήμαινε ὅ,τι ἡμεῖς ὀνομάζομεν κλοπὴν, καὶ προσέτι τὸ *furtum usus* καὶ *possessionis* εἶχεν ὁμοίως ἤδη περιορισθῆ εἰς κινητὰ πράγματα, ἀπῆτει κατὰληψιν (*contrectatio*) καὶ διεκρινετο διὰ τὴν τάσεως τοῦ δόλου ὡς *animus lucri faciendi*. *Rosshirt II* σελ. 286.—Περί τῶν ἀπὸ τῶν κλασικῶν δοθέντων ὀρισμῶν καὶ τῆς ἀπὸ τὸν Τριβωνιανὸν γενομένης μεταβολῆς, πῦρα βαλλομένων πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ Θεοφίλου προσδιοριζομένη ἔννοιαν ὄρα, *Imhof Diss. cit.* p. 88—100. *Birnbaum* (*Archiv des Criminalr.* XIII. σελ. 420.) καὶ *Holtius* (*de iure hydragum tot regtsgeleerdheid Jahrg.* 1834. 1. Heft σελ. 34.)

§ 313.

Ἡ ἔννοια αὕτη περιλαμβάνει τρία εἶδη ὑφαίρεσεως καθ' ὅσον ἐννοεῖται ὡς ἀντικείμενον τῆς προσβολῆς ἢ τῆς κυριότητος (ἐν τῇ οὐσίᾳ) τοῦ πράγματος, ἢ τὸ δικαίωμα τῆς χρήσεως, ἢ τὸ δικαίωμα τῆς κατοχῆς αὐτοῦ. 1) Ἡ πρώτη πράγματος ὑφαίρεσις (*furtum rei ipsius*) εἶναι ἰδιοποίησις πράγματος διατελοῦντος εἰς ἀλλοτρίαν κυριότητα ἢ νομὴν (α). 2) ὁ παράνομος σφετερισμὸς ἢ ἐπέκτασις τῆς ἀπλῆς χρήσεως τοῦ ξένου πράγματος, λέγεται χρήσεως ὑφαίρεσις (*furtum usus*) β) 3) Αὐτὸς ὁ ἰδιοκτητὴς ἢ ὁ νομὸς πράττει ἐπὶ τοῦ ἰδίου τοῦ πράγματος κατοχῆς ὑφαίρεσιν (*furtum possessionis*), ἐὰν ἰδιοτελῶς ἀφαιρῇ

ἀπὸ ἄλλον τὴν φυσικὴν κατοχὴν, ἢ ὁποῖα ἀνήκεν εἰς τοῦ-
τον δυνάμει πραγματικοῦ δικαιώματος ἢ τοῦ δικαιώμα-
τος τῆς ὑποσχέσεως (γ).

(α) Μεταχειρίζομαι τὰς λέξεις ταύτας καθ' ἣν ἔννοισιν τὰς μεταχειρίζεται ὁ Σα-
βινὸς εἰς τὸ περὶ νομῆς σύγγραμμά του.

(β) § 6 J. de obl. q. ex del. L. 5 § 8 D. commodati. L. 40 L. 48 § 4.
L. 54 § 1. L. 76. D. defurtis. Gellius N. A. L. VII. c. 13. Schott
diss. de furto usus. Lips. 1770.

(γ) § 10 J. de obl. q. ex del. L. 36 D. de pignerat. act. L. 13. L. 19 § 5.
6. L. 20. L. 53. § 4. L. 39. L. 66. D. de furtis.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ἡ περὶ τῶν furtum possessionis γνώμη δι-
ωρθώθη κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους. Marezoll (Archiv.
für Civilpraxis VIII σελ. 284). Buchholz jurist. Abh.
Königsb. 1833 σελ. 323 Dollmann l. c. p. 4. Βεβαίως
τὸ furtum posses. ἐννοεῖται ὡς ἀποστέρσις τῶν νομίμως
προσκειμένων εἰς τὴν νομὴν ὠφελημάτων, καὶ πράττεται
κατὰ τῆς νομικῆς νομῆς τοῦ πράγματος, ἥτις ἀνήκει εἰς ἐπὶ
ἐνεχόρῳ δανειστὴν, ἢ εἰς τὸν ἔχοντα δικαίωμα ἐπισχέσεως,
καθ' ὅσον ἀφαιρεῖται ἀπὸ τοῦ νομῆος ἢ τοῦ πράγματος νομῆ,
Rosshirt Gesschicht. II. σελ. 282. Note.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς ἀληθοῦς σημασίας τῆς ῥωμαϊκῆς con-
tractatio. L. 3 § 18 D. de acquir. vel amitt. possess. L.
67. D. de furtis. Rosshirt (Archiv. des Criminalr. σελ.
78). Unterholzner, σελ. 209. Imhof Diss. p. 134. Dol-
mann Abh. σελ. 19. Heffler Lehrb. σελ. 399. Τὸ κύριον
ἦτο νὰ καταδειχθῆ διὰ τῆς contractatio ἢ ἀντίθεσις τοῦ
furtum πρὸς τὸ stellionatus. Klien vom Diebstahl σελ.
133. Ὅθεν ὑπάγεται εἰς τὴν contractatio ἢ δι' ἐξωτερικῆς
πράξεως γενομένη ἰδιοποίησις τοῦ πράγματος.

§ 314.

Οἱ γερμανικοὶ νόμοι κατὰ τοὺς ὁποίους ἡ ὑφαίρεσις (κλοπὴ καὶ ληστεία) ἀναβιβάζεται εἰς βαθμὸν δημοσίου ἀδικήματος, θεμελιῶνται ἐν γένει ἀπλῶς εἰς τὴν παρά βρωμαίσις ἔννοιαν τῆς ὑφαίρεσεως πραγμάτων(α)· διὰ τοῦτο πράξεις αἱ ὁποῖαι περιλαμβάνονται εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς ὑφαίρεσεως (furtum) ἐκλαμβάνονται ὡς ἰδιωτικοῦ ἀδικήματος κατὰ τοὺς βρωμαίους, δὲν δύναται νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς αὐτὴν ἔννοουμένην ὡς δημόσιον ἀδίκημα κατὰ τὸ γερμανικὸν δίκαιον. Ἐὐὸ ἀδίκημα τῆς ὑφαίρεσεως (κατὰ τὴν ἐν τῷ ποινικῷ δικαίῳ στενωτέραν ἔννοιαν αὐτοῦ) ἀποκλείεται τὸ furtum usus καὶ possessionis καὶ συνίσταται εἰς τὴν ἐπιπροθέσεως παράνομον αὐτογνώμονα ἰδιοποίησιν ξένης κινητῆς ἰδιοκτησίας ἐπι σκοπῷ κέρδους.

(α) τοῦτο ἐξίγεται σαφῶς ἐκ τῆς συναφείας τῆς παρεβολῆς τῆς ἐπάγωγῆς, ἐν μέρει δὲ, καὶ ἐκ τοῦ βήματος αὐτοῦ τῶν δικαίων διατάξεων.

(β) Ταῦτα ὑπάγονται κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν ἔννοιαν ἄλλων ἀδικημάτων, π. χ. τῆς ἀπάτης, ὡς τὰ ἐν L. 19. §. 6, L. 29. I. 66. D. de furtis ἀναφερόμενα παραδείγματα.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Περὶ κλοπῆς θεωρουμένης κατὰ τὸ γερμανικὸν δίκαιον. *Cropp. (Hudtwalker crim. Beiträge II Bd 1. Heft. nr. 1). Heumann opuscul. p. 226. Schmid de furto secund. leg. ant. germ. Jen. 1829. Dollman Abh. σελ. 69.* Συνέχονται δ' ἐνταῦθα τὰ περὶ κλοπῆς πρὸ πάντων μὲ τὴν περὶ τῆς Gewehre (δικαστικῆς προστασίας τῶν πραγμάτων) διδασκαλίαν τοῦ γερμ. δικαίου, ὅρα

Haebelin de jure criminal, specul, sax. et suevic. Lips. 1835. p. 45, Luden v Versuche σελ. 383. *Rosshirt, Gesch. II* σελ. 292. Αἱ κυριώτεραι πηγαὶ πρὸς γνῶσιν τῶν ἰδεῶν τοῦ γερμανικοῦ δικαίου περὶ κλοπῆς εἶναι οἱ κατὰ πόλεις νόμοι. Τὸ κύριον ἐπὶ τῆς κλοπῆς ὅτι ἡ ὑφαίρεσις τοῦ πράγματος ἀπὸ ἀλλοτρίας *Gewehr*, ὅπερ ἐθεωρεῖτο ὡς διατάραξις τῆς εἰρήνης. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἡ *Gewehr* αὐτὴ ἐξελήφθη μετέπειτα εἰς διαφορὸν ἔννοιαν καὶ πρὸς ἀληθῆ κλοπὴν ἀπῆρτετο τὸ λαθραῖον, ἀλλ' ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ λαθραίου τούτου ἐγεννήθησαν διάφοροι γνῶμαι, ἐξηγείται ἐντεῦθεν διατί π. χ. ἐγεννήθη διχογνωμία, ἐάν πρῶξις τις εἶναι κατὰ τοὺς κανονισμοὺς ληστεία ἢ κλοπή, ὅρα π. χ. *Ruprecht v. Freisingen II. cap 29—39* (ἐκδ. *Maurer* σελ. 267). Οὕτως ἔλαβεν ἀρχὴν καὶ εἰς τοὺς κανονισμοὺς ἡ διάκρισις φανερᾶς καὶ λαθραίας κλοπῆς, ὅρα πρὸ πάντων τὸ ἀρχαῖον *culmisches Recht V. cap. 29.* (ἐκδ. *Lemann.* σελ. 161) Διάφορον τῆς κλοπῆς ἦτο ἡ κλοπιμαία κατακράτησις καθότι ἐπὶ ταύτης δὲν εἶχε χώραν προσβολὴ τῆς *Gewehr*, ὅρα προσέτι *Rosshirt II. σελ. 295 Zöpfel Banbergerrecht* σελ. 118.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ἀπὸ τὰς γνῶμας τῶν Ἰταλῶν πρακτικῶν ἐξάγεται, ὅτι αἱ ἔννοιαι τὰς ὁποίας εἶχον οἱ Ῥωμαῖοι περὶ *furtum* δὲν ἐβράδυνον νὰ γενῶσι παρὰ τοῖς εἰρημένοις δεκταί. Ὁ *Bonifacius de malefici* πραγματεύεται μάλιστα (σελ. 132) περὶ κλοπῆς μεταξὺ τῶν ἰδιωτικῶν ἀδικημάτων, καὶ ἀναφέρει παντοῦ τὸν Ῥωμαϊκὸν ὀρισμὸν ἀλλὰ πρὸς τοῦτοις ἐξάγεται ὅτι τάχιστα ἐπεκράτησε γνῶμη ὅτι ἡ κλοπή εἶναι ἀδίκημα τιμωρητέα μὲ δημοσίαν ποινὴν. Αἱ βαρεῖαι περιστάσεις τῆς κλοπῆς φαίνεται ὅτι περιλαμβάνονται εἰς τὴν ἔκφρασιν *Latrocinium. Bonifacius p. 182. Candinus de malefic. p. 71.* ἀπαντᾷται ἤδη ὡς γενικὴ ἡ

γνώμη ὅτι τιμωρεῖται ἐγκληματικῶς ἡ κλοπή ὄρα Rosschirt II σελ. 305. ἰδίως σαφηνίζεται τὸ πρᾶγμα ἐκ τῶν Ἰταλικῶν κατὰ πόλεις νόμων, ἐκ τῶν ὁποίων βλέπομεν, ὅτι καὶ ἐκεῖ ἐλαμβάνετο παντοῦ ὑπ' ὄψιν τὸ μέγεθος τοῦ κλαπέντος πράγματος καὶ ὅτι οἱ ἐπικίνδυνοι κλέπται διεκρίνοντο ὑπὸ τὴν ἔκφρασιν latrones. ὄρα Statuta Vercelli p. CXIII καὶ Statuta Taurini in Monum. historiae patriae II p. 715.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Περὶ τοῦ ζητήματος, μέχρι τίνας πρέπει νὰ ἐφαρμόζεται τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, Martin Lehrb. σελ. 324. Rosschirt. Lehrb σελ. 379. Heffter σελ. 503. Wächter Lehrb. σελ. 289. Dollmann σελ. 101—7. Περὶ τῶν ἰδεῶν τῆς Π. Δ. Κ. ὡς πρὸς τὴν κλοπὴν ὄρα Rosschirt Gesch. II σελ. 306—17.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς σχέσεως τῆς ἐννοίας τῶν ἀφαιρέσεων ὡς γένους ἀδικημάτων πρὸς τὴν κλοπὴν καὶ τὴν ληστείαν, Birnbaum (Archiv des criminalrechts. XIII σελ. 98. 420. Dollmann σελ. 107.)

Σημ. 5. τοῦ ἐκδ. Ἡ κατὰ τοὺς νεωτέρους ἐννοία τῆς κλοπῆς δύναται νὰ ἐφρασθῆ οὕτω. Παράνομος αὐτογνώμων, ἀνευ βίας κατὰ προσώπου, κατάληψις ξένου κινητοῦ πράγματος μὴ εὐρισκομένου πρότερον ἤδη εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ καταλαμβάνοντος, γινομένη ἐναντία τῆς θελήσεως τοῦ ἰδιοκτῆτου καὶ ἐπὶ σκοπῷ ἀφαιρέσεως τοῦ πράγματος ἀπὸ τοῦ ἄλλου καὶ ἰδιοποιήσεως αὐτοῦ. Dollmann σελ. 107. Ἀναπτύξεις τοῦ Wessely εἰς Wagner s' Zeitschrift für österreich. Rechtsgel. 1833. σελ. 180 πρβ. μὲ Kúcha αὐτόθι 1835. Heft. 3 σελ. 161. Σειρὰ καλῶν διατριβῶν περὶ διαφορῶν ζητ.

τημάτων ὡς πρὸς τὴν κλοπὴν κατὰ τὸ βαυαρικὸν δίκαιον, ὅρα παρὰ *Seufferts Blätter für Rechtsanwendung* 1838, 1839. Θέλουμεν ἀναφέρει τὰς διατριβὰς ταύτας παντοῦ ἐν οἰκείῳ τόπῳ.

Σημ. 6. τοῦ ἐκδ. Ὁ αὐστριακὸς νόμος ἀρθ. 151 ὀνομάζει κλέπτην ἐκεῖνον, ὅστις ἐνεκα ἰδίας ὠφελείας ἀφαιρῆι κινήτῳ πρᾶγμα ἐκ τῆς νομῆς ἄλλου ἄνευ συναινέσεως αὐτοῦ. Ὅρα διασαφήσεις περὶ τούτου εἰς τὴν ἐν τῇ σημ. 5 ἀναφερομένην διατριβὴν τοῦ *Wessely* καὶ *Kilka*. Ὁ πρωστικὸς νόμος, §. 4108. ὀνομάζει κλέπτην ἐκεῖνον, ὅστις ἐνεκα κέρδους ὠφελείας ἢ ἀπολαβῆς ὑφαίρει κινήτῳ πρᾶγμα ἐκ τῆς νομῆς ἄλλου ἄνευ εἰδήσεως ἢ συναινέσεως αὐτοῦ. Ὅρα περὶ κλοπῶν κατὰ τὸ πρωστικὸν δίκαιον *Temme Handb. Les preuss. Strafrechts* σελ. 260.— Ὁ γαλλικὸς ποιν. νόμος ἀρθ. 379. λέγει μόνον *quiconque a soustrait frauduleusement une chose qui ne lui appartient pas, est coupable de vol.* Ὅρα περὶ τούτου *Banoux leçons* p. 398 *Carnot comm. II* p. 216. *Rauter comm. II* p. 108. *Haus observ. sur le projet de revision III.* p. 76.— Εἰς τὸν νέον Σαρδονικὸν νόμον ἀρθ. 653. δὲν ὀρίζεται ἡ κλοπή.— Ὁ βαυαρικὸς νόμος, ἀρθ. 209 ὀνομάζει κλέπτην ἐκεῖνον, ὅστις ἐν γνώσει λαμβάνει αὐτογνωμόνως εἰς τὴν νομὴν αὐτοῦ ξένον κινήτῳ πρᾶγμα, ἄνευ συναινέσεως τοῦ ἔχοντος δικαίωμα ἐπ' αὐτοῦ (πλὴν ἄνευ βίας κατὰ προσώπου). αἱ ἐν παρενθέσει λέξεις παρελήφθησαν εἰς τὸ ἀριθ. 304 τοῦ νομοσχεδίου τοῦ 1831). διὰ τὴν ἐχρ. παρανόμως ὡς ἰδιοκτησίαν του. Ὅρα περὶ τούτου τὰς εἰς τὴν προηγουμένην σημείωσιν διατριβὰς εἰς *Blättern. für Rechtsanwendung.* Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἀρθ. 223. ὀνομάζει κλέπτην ἐκεῖνον, ὅστις λαμβάνει ξένον κινήτῳ πρᾶγμα, ἄνευ συναινέσεως τοῦ ἰδιοκτήτου ἢ κατόχου, ἀλλ' ἄνευ βίας κατὰ προσώπου, ἐπὶ

σκοπῶ νὰ τὸ ἰδιοποιηθῆ, καὶ νὰ περιποιησῆ ὄντως εἰς ἑαυτὸν ἢ εἰς ἄλλον παράνομον ἔρελος. Περὶ τὴν ἔννοιαν ταύτην ἐγένοντο διάφοροι ἀκριβολογίαι εἰς τὰς βουλὰς (Krug. Studien II. σελ. 84). 'Ο Schüler Beiträge zur Beurtheilung σελ. 74. ἀντιτάσσει ὀρθὰς παρατηρήσεις κατὰ τῆς φράσεως 'ἄνευ συναίνεσεως τοῦ ἰδιοκτῆσου ἢ κατόχου. 'Ο βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἀρθ. 316, ὀνομάζει κλέπτην ἐκεῖνον, ὅστις ἐν γνώσει λαμβάνει εἰς τὴν νομὴν τοῦ ξένου κινήτῶν πρᾶγμα ἄνευ συναίνεσεως τοῦ ἰδιοκτῆτου ἢ κατόχου, ἀλλὰ χωρὶς εἰς κατὰ πρόσωπον, διὰ νὰ τὸ ἰδιοποιηθῆ παρανόμως. (Καὶ ἐκεῖ ἐγένοντο μεγάλαι φιλονεικίαι εἰς τὰς βουλὰς ὅρα τὴν ἐκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς τῆς 1ης βουλῆς σελ. 359, καὶ τῆς ἀντιλογίας τοῦ νομοσχεδίου σελ. 257).— Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον ἀρθ. 337, λέγει, κλέπτης εἶναι, ὅστις αὐτογνωμόνως λαμβάνει εἰς τὴν νομὴν τοῦ ξένου κινήτῶν εἰς τὴν κατοχὴν ἄλλου εὐρισκόμενον πρᾶγμα, ἐπὶ σκοπῶ νὰ περικυλήτῃ εἰς ἑαυτὸν ἢ εἰς τρίτον ἀθέμιτον κέρδος διὰ τῆς ἰδιοποιήσεως τοῦ πράγματος. — 'Ο νόμος τῆς Ζυρίχης ἀρθ. 211 παραδέχεται τὴν θαυρακικὴν ἔννοιαν, ἀλλ' ἀπαιτεῖ σκοπὸν παρανόμου ἰδιοποιήσεως τοῦ πράγματος. 'Ομοίως καὶ ὁ τῆς Λουκέρνης νόμος ἀρθ. 232, 'Ο νέος μακλεμβουργικὸς περὶ κλοπῆς νόμος τῆς 4 'Ιανουαρίου 1839 δὲν δίδει τὸν ὅρισμὸν αὐτῆς.

Σημ. 7 τοῦ ἐκδ. Δοκίμιον πληρεστάτου κώδικος περὶ κλοπῆς (ἀναλύνοντος ὅλας τὰς ἐνδεχομένας περιπτώσεις) ὅρα εἰς τὸ ἀγγλικὸν report (μεταφρ. εἰς Zeitschrift für ausland. Gesetzgebung. VIII. σελ. 135. καὶ παραβαλ. μὲ τὸ fourth report on criminal law. p. LXI). Τὸ ἀγγλικὸν δίκαιον θεωρεῖται ἀνγκυλιον, πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ νὰ ἐκλαμβάνηται ὡς κλοπὴ πᾶσα ἀφαίρεσις, ἔστω καὶ μιᾶς θελόνης ἢ μικροῦ τεμαχίου χάρτου, νὰ προσθέσῃ of some value (ἀξίαν τινός) fourth report l. c. p. LXV.

§. 315.

Κατὰ τὴν ἔννοιαν ταύτην (§ 314) ἀπαιτεῖται ἐπὶ ὑφαίρεσως Α) ὡς ἀντικείμενον, *κινητὴν* (α) καὶ ὑπὸ *ξένην κυριότητα* (β) εὐρισκόμενον πρᾶγμα. Ἐπειδὴ δὲ ἡ κυριότης καὶ οὐχὶ ἡ ἀπλή νομὴ ἢ ἡ κατοχὴ πρόκειται διὰ τῶν ποινικῶν νόμων ν' ἀσφαλισθῆ κατὰ τῆς ὑφαίρεσως, εἶναι ἀδιάφορον εἶναι καὶ εἰς τίνος νομὴν ἢ κατοχὴν εὐρίσκηται τὸ πρᾶγμα. Ἐπομένως 1) δὲν εἶναι δυνατὴ ὑφαίρεσις πράγματος μὴ ἀνήκοντος εἰς τὴν κυριότητα οὐδενός, καὶ τοι εὐρισκομένου εἰς κατοχὴν ξένην (γ). Ἀπ' ἐναντίας 2) γίνεται ὑφαίρεσις οὐ μόνον ξένης ἰδιοκτησίας εἰς ξένην νομὴν (δ) εὐρισκομένης, ἀλλὰ καὶ ξένης ἰδιοκτησίας, τὴν ὁποίαν οὐδεις νέμεται (ε) ἢ τῆς ὁποίας φανερός κάτοχος εἶναι αὐτός ὁ πράττων τὸ ἀδίκημα. Τὸ τελευταῖον τοῦτο συμβαίνει, ὅταν ὁ ἀλλοτρίῳ ὀνόματι κατέχων ξένον πρᾶγμα οἰκειοποιῆται αὐτογνωμόνως τὴν νομικὴν ἐπ' αὐτοῦ νομὴν (ὑπεξαίρεσις) (ζ).

(α) § 2 J. de usucap. L. 26 pr. D. de furtis. Gellius N. A. L. IX c. 18.

(β) Ἐντεῦθεν δὲν ἀποκλείεται ἡ περὶ ἰδιοκτήτου γενομένη κλοπὴ τοῦ πράγματος. L. 45. D. de furt.

(γ) L. 26. L. 43. §. 5. D. de furtis. L. 45. Pr. D. pro socio.

(δ) Ἐἴτε ὁ ἰδιοκτήτης αὐτός ἔχει τὴν νομὴν τοῦ πράγματος, εἴτε εἰσοδήσεται ἄλλος τὸ κατέχει, L. 10. 11. 12. pr. § 1. 2, L. 44. §. 2. 3. L. 76. §. 1. D. de furt.

(ε) Κλοπὴ ἀπολεσθέντων πραγμάτων, L. 9. §. 8. L. 31. §. 1. L. 44. D. de acq. rer. dom. L. 43. § 4—11. D. de furtis. Παλλεὶ δὲν ὑπάκουσι τὰς περιπτώσεις ταύτας εἰς τὴν ὑφαίρεσιν, ἀλλ' αἰνεῖ λόγου, διότι οὔτε τὸ πνεῦμα οὔτε τὸ γράμμα τῶν γερμανικῶν νόμων ἀντίκειται εἰς τὴν ἐπερρογὴν τῶν ῥωμαϊκῶν τούτων διατάξεων. Ἡ γνώμη εἶναι ἀδύνατος εἶναι ἡ κλοπὴ

ἀληθῶς ἀπολεσθέντων πραγμάτων, ἐπὶ λόγῳ ὅτι ἡ κατάληψις πρέπει νὰ ᾖ παρ ἄνομος (ὡς λέγει ὁ Grolman. §. 179) δὲν ἔχει βίαιον διὰ τὸν λόγον, ὅτι ὁ ἀπολεσθεὶς τὸ πρᾶγμα ἀπόλλυται μὲν τὴν νομὴν αὐτοῦ, πλὴν ὄχι καὶ τὸ τῆς κυριότητος δικαίωμα του. Οἱ νόμοι ἐξαιροῦσι τοῦ κανόνος τὴν περίπτωσιν ὑπαίρεως πραγμάτων ἐκ κληρονομίας· μὴτῶ γενομένης δεκτῆς ἢ μὴτῶ ληρθείσης εἰς νομὴν (L. 2. D. expil. hered.) ἀλλ' ἡ ἐξαίρεσις αὕτη δὲν δύνανται πλείον νὰ λάβῃ χώραν.

(Κ) P. G. O. art. 170. L. 67. pr. D. de furtus. L. 7. C. eod. L. 29. pr. D. L. 3. C. depositi. L. 1. §. 22. L. 2. §. 1. D. d. tutel. et ra¹ dist. πρῶ. Klein schrod αὐτοῦ: Beitr. IV. Ἡ ὑπεξαίρεσις ἀνήκει ἀδιαφιλονεικῆτως εἰς τὸ furtum rei, ἀλλ' ὁ Θεόφιλος ἐν §. 1. Εἰσαγ. de obl. q. ex del. κατατάσσει αὐτὴν εἰς τὸ furtum usus.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Περί τοῦ furtum usus (τὸ ὅποιον κατὰ τὴν ὀρθότεραν γνώμην δὲν ὑπάρχει ὡς ἀδίκημα ἀξιοποιῖον) ὄρα Quistorp. § 330. Rosshirt (Archiv III. σελ. 86. Klein v. Diebstahl. σελ 180. ὄρα ὁμοίως Dollmann σελ. 93. ὀρθότερον Heffter Lehrb. σελ. 404 not. 7. καὶ σελ. 508. Ὁ βαυαρικὸς νόμος ἐξαίρει τῆς κλοπῆς ὅλας τὰς περιπτώσεις, ὅσαι δὲν ὑπάγονται εἰς τὸ furtum rei. Ὁ πρῶσι- κὸς νόμος, § 1364—66, κατατάσσει περιπτώσεις τινὰς τοῦ furtum usus, εἰς τὴν ὑπεξαίρεσιν. Ὁ σαξωνικὸς νόμος ἀρθ. 287, ἀπειλεῖ φυλάκισιν μέχρι 4 ἐβδομάδων ἢ χρηματικὴν ποινὴν κατὰ τοῦ μεταχειριζομένου παρανόμως ξένον πρᾶγμα ἐναντίον τῆς θελήσεως τοῦ ἰδιοκτῆτου ἢ τοῦ νομῆως (ἀλλὰ δὲν καταριθμεῖ τὴν πρᾶξιν εἰς τὴν κλοπὴν).

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Περί τοῦ furtum possessionis, τὸ ὅποιον ὁμοίως κατὰ τὸν δοθέντα ὅρισμὸν δὲν ὑπάρχει, ὄρα μὲν Wessely l. c. σελ. 211. Heffter σελ. 403 καὶ § 599. Martin Lehrb. 328—30, ἀλλὰ καὶ Klein v. Diebstahl. σελ. 237. Tittmann II. σελ. 327. Henke II. σελ. 407. Kitka (Wagners Zeitschrift L. c. σελ. 162). Ὁ βαυαρικὸς νόμος, ἀρθ. 214, ἐξαίρει τῆς κλοπῆς τὸ furtum possessionis. Ὁ πρῶσι- κὸς νόμος, § 1110, θεωρεῖ ἐκ τοῦ ἐναντίου κλοπὴν

τὴν πράξιν ἐκείνου, ὅστις ὑφαίρει τὸ ἴδιον αὐτοῦ πρᾶγμα ἀπὸ ἄλλου ἔχοντος δικαίωμα νομῆς, ἀπολαυῆς ἢ φυλακῆς αὐτοῦ, ἐπὶ σκοπῷ νὰ περιποιήσῃ εἰς ἑαυτὸν ὠφελείας μὲ ζήμιαν τοῦ ἄλλου, ὁ Σαξωνικὸς νόμος, ἀρθ. 205. κατατάσσει τὴν περίπτωσιν ταύτην εἰς τὴν αὐτοδικίαν (φυλάκισις μέχρι 3 μηνῶν). Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον ἀρθ. 421, ἐφαρμόζει τὴν ποινὴν τῆς ἀπάτης. Κατὰ τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον (αιτιολογία σελ. 257. τιμωρεῖται τὸ *furtum possessionis* ἤτοι ὡς αὐτοδικία ἢ ὡς ἀπάτη. Τὸ γαλλικὸν δίκαιον (*Reuter traité II. p. 110*). δὲν ἀναφέρει μεταξὺ τῶν ἀξιοποίνων πράξεων τὸ *furtum usus* ἢ *possessionis*.

§ημ. 3. τοῦ ἐκδ. Ἡ κλοπὴ πράττεται ἐπὶ πράγματις εὐρισκομένου ὑπὸ ξένην φύλαξιν. *Klien* σελ. 249. *Heffter Lehrb.* σελ. 403. *Wessely* σελ. 197. Ἡ ἀφαίρεσις πράγματος ἀπὸ νομῆς ἀλλοτρίας δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῇ ὡς κλοπὴ. *Unterholzner v. der Verjährung* σελ. 124. Τὸ πρωσσικὸν δίκαιον § 1411 ὀρίζει ὅτι γίνεται κλοπὴ καὶ πραγμάτων, τὰ ἑποῖα δὲν εὐρίσκονται εἰς τὴν νομὴν ὠρισμένου προσώπου.

§ημ. 4. τοῦ ἐκδ. Περὶ κλοπῆς ἀπολεσθέντων πραγμάτων ὅρα ἐκτὸς τῶν παρὰ τοῦ συγγραφέως περαταθέντων χωρίων, καὶ c. XIV. qu. 5. c. 6. 8. Ἄνευ ἰδιαιτέρων ἐγχωρίων νόμων δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῇ κλοπὴ ἢ ἰδιοποίησις εὐρημάτων. *Triller de furtor. gener. praesert de furto invent. Vit.* 1784. *Rosshirt. Lehrb.* σελ. 368. *Werner Handb.* §. 641. *Pfeiffer prakt. Ausführ.* II nr. 16 *Hepp* (*Archiv des criminalrechts XIV.* σελ. 356.) *Schenck* (*archiv neue Folge I nr. 10*). *Heffter Lehrb.* § 507. ὁ *Heffter* παραδέχεται τὸν ἐλάχιστον βῆθμον τοῦ κατ' ὑποκείμενον ἀξιοποίνου ἐπὶ κλοπῆς εὐρημάτων. Ο αὐστριακὸς νόμος (ὁ περὶ πταισμάτων) II μέρος ἀρθρ. 211. τιμωρεῖ ἀπιστία, αἱ ὀ-

ποῖαι δὲν συμποσοῦνται εἰς 50 φοιρίνια. Κατὰ τὸν πρωσ-
 σικὸν νόμον, 1 Thl lit 9 § 70 — 37. τιμωρεῖται ἡ πα-
 ράνομος ἰδιοποίησις ἐρημένων πραγμάτων. Ὁ γαλικὸς ποιν-
 νόμος δὲν τιμωρεῖ τὴν κλοπὴν ἐρημένων πραγμάτων ὡς
 vol. Rauter traité II p. 112. Ὁ βαυαρικὸς νόμος, ἀρθρ.
 212, κηρύττει ἔνοχον κλοπῆς ἐκεῖνον, ὅστις εὕρισκε ἀπολε-
 σμένον πρᾶγμα καὶ διὰ τὸ ἰδιοποιηθῆ παρανόμως τὸ ἀπο-
 κρύπτει ἀπὸ τοῦ ἀναγγελλομένου ὡς ἰδιοκίτου τοῦ πράγ-
 ματος ἢ ὡς ἀπολέσαντος αὐτὸ, ἢ ἐντὸς 8 ἡμερῶν οὔτε εἰς
 τὴν ἀρχὴν ἀναγγέλλει τὸ εὔρημά του, οὔτε εἰς τὸ κοινὸν τὸ
 γνωστοποιεῖ. Περὶ τοῦ χωρίου τούτου ὑπάρχουσι πολλὰ ἀμ-
 φισβητήσεις εἰς τὴν βαυαρίαν, ὅρα *Seufferts Blättern für
 Rechtsanwendung* 1838. σελ. 211, 213, 249. (τὸ νομοσχέ-
 διον τοῦ 1831 ἐταύτισε τὴν περίπτωσιν ταύτην μὲ τὴν ὑ-
 πεξαίρεσιν). Ὅστις ἰδιοποιηθῆ πρᾶγμα, τὸ ὅποσον εὕρισκε εἰς
 ἄλλου οἰκίαν, ἂν καὶ ὁ ἰδιοκτῆτης τὸ ἀπόλεσεν ἐκεῖ, πράτ-
 τει ἀληθῆ κλοπὴν. Ἡ τοῦ εὔρηματος παράνομος ἰδιοποίη-
 σις (καὶ οὐχὶ ἡ ἀπλῆ κατάληψις αὐτοῦ) ἀποτελεῖ κλοπὴν ἐρ-
 ρημένου πράγματος· ἀπαιτεῖται δὲ ἐνταῦθα ἀπόδειξις τοῦ δό-
 λου. Ὁ σαξωνικὸς ποινικὸς νόμος, ἀρθρ. 241 τιμωρεῖ τὴν
 κατακράτησιν εὔρεθέντος πράγματος μὲ τὸ ἡμῖσι τῆς εἰς
 τὴν ἀπλῆν κλοπὴν ἐπιβλαβένης ποινῆς, ἐὰν ἐκεῖνος ὅστις
 τὸ ἀπόλεσεν ἢ ἦτο γνωστὸς εἰς τὸν εὔροντα τὸ πρᾶγμα, καθ’
 ὃν καιρὸν οὗτος τὸ εὔρεν ἢ ἐγένετο μετὰ ταῦτα γνωστὸς εἰς
 αὐτὸν ἔχοντα ἔτι τὸ πρᾶγμα εἰς χεῖράς του, ἢ ἐὰν ὁ εὔρων
 αὐτὸ δὲν ἐξετέλεσε δημοσίαν περὶ ἀπαδόσεως αὐτοῦ πρόσκλη-
 σιν καὶ τοὶ ἔχων τὸ πρᾶγμα. Ἐὰν ὁ εὔρων πρᾶγμα, χωρὶς
 νὰ γινώσκῃ τίς ὁ ἀπολέσας αὐτὸ, τὸ ἰδιοποιῆται, ἢ ἐντὸς
 4 ἑβδομάδων οὔτε ἀναγγέλλῃ τὸ εὔρημα εἰς τὴν ἀρχὴν, οὔ-
 τε τὸ γνωστοποιῆ διὰ τινος κατὰ τὰς προκειμένας περιστά-
 σεις ἀρμοδίας ἐφημερίδος, ἢ μετὰ παρέλευσιν 4 ἑβδομάδων
 δὲν παραδίδῃ τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν ἀρχὴν, τιμωρεῖται μὲ φυ-

λάκισιν ἢ μὲ χρηματικὴν ποινὴν, ἐὰν ἡ ἀξία τοῦ πράγματος ὑπερβαίῃ τὸ ἓν τάληρον· (ὄρα περὶ τούτου *Krug studien* II σελ. 89). Ὁ βυρτεμπεργικὸς νόμος, § 349, τιμῶρει τὸν εὐρόντα πρᾶγμα, ἔχον ἀξίαν ὑπὲρ τὰ ἕξι φορινία, ἐὰν τὸ ἰδιοποιηθῆ παρανόμως, μὲ τὸ ἥμισυ τῆς ποινῆς τῆς ὑπεξαίρεσεως (ὡς πρὸς τὰ συστατικά τῆς πράξεως παραπέμπει ὁ νόμος εἰς τὴν ὑπεξαίρεσιν). Ὁ δὲ περὶ πταισμάτων νόμος, ἀρθρ. 58 τιμῶρει ἐκεῖνον ὅστις εὐρὸν πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον δὲν δύναται νὰ ὑποθέσῃ ὅτι ἐγκατέλιπεν ὁ ἰδιοκτήτης, δὲν τὸ ἀποδώσῃ ἐντὸς 14 ἡμερῶν εἰς τὸν ἀπολέσαντα αὐτὸ, ἢ δὲν τὸ ἀναγγεῖλῃ δημοσίως, μὲ πρόστιμον μέχρι 15 φορινίων, ἐὰν τὸ εὐρεθὲν εἶχεν ἀξίαν 1 ἕως 10 φορινίων, ἐπὶ δὲ μεγάλητέρας ἀξίας μὲ πρόστιμον μέχρι 50 φορινίων. Ὁ μεκλεμβουργικὸς περὶ κλοπῆς νόμος, § 21, ἀπειλεῖ τὸν εὐρόντα πρᾶγμα ἀξίας ὑπὲρ τὸ ἥμισυ τάληρον, ἐὰν τὸ ἰδιοποιηθῆ ἀνεξετάστως, μὲ τὸ ἥμισυ τῆς διὰ τὴν κλοπὴν ὠρισμένης ποινῆς. Προσδιορίζει δὲ ὁ νόμος οὗτος ἀκριβῶς τὰ καθήκοντα τοῦ εὐρετοῦ.

Σημ. 5 τοῦ ἐκδ. Ἐπὶ νεκροσυλίας πρέπει νὰ διακρίνωμεν, 1) τὴν ἀφαίρεσιν πραγμάτων, τὰ ὁποῖα ἀφείθησαν εἰς τὸν νεκρὸν, 2) τὴν ἐκ τῶν τάφων ἀφίρσεις πραγμάτων, 3) τὴν ἐξήρυσιν ἢ ἀφαίρεσιν πτωμάτων. Κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον ἀποφασίζονται τὰ τοιαῦτα κατὰ τὰς ἀρχὰς περὶ τῆς *sepulcri violatio* Pand. XLVII. 12. Cod. IX. 19. *Cremant* elem. jur. crim. II. p. 34. *Tittmann* II. σελ. 410. *Martin* σελ. 698. *Heffler Lehrb.* σελ. 354. *Frühling* (neues Archiv, des criminalrechts II. σελ. 617) ὄρα προσέτι οὐσιώδεις παρατηρήσεις παρὰ *Sshüler* Beiträge σελ. 78. Ὁ πρωσσικὸς νόμος, § 1152, ἀπειλεῖ διὰ σωματικοῦ σωφρονισμοῦ ἐπίτασιν τῆς ποινῆς τῆς κοινῆς κλοπῆς, ἐὰν ἡ κλοπὴ γίνῃ εἰς τάφους ἢ εἰς πτώματα. Κατὰ τὸν

§ 1153. νεκροθάπται, οἵτινες ὑφαιροῦσι πτώματα ἀποβάλλονται τῆς ὑπηρεσίας, ἄλλοι δὲ τὸ αὐτὸ πράττοντες (§ 1154) τιμωροῦνται ἐπὶ αἰτήσῃ τῶν συγγενῶν τοῦ ἀποθανόντος ὡς ὕβρισται, ἢ ἐὰν γίνῃ αἰτήσεις, μὲ φυλάκισιν 8 ἡμερῶν ἕως 4 ἐβδομάδων. Ὁ βραυχικὸς νόμος σιωπᾶ, ἀλλ' εἰς τὸ νομοσχέδιον τοῦ 1831, περὶ πταισμάτων ἄρθρ. 187. ὁπάργει ἀπειλὴ ποινῆς κατ' ἐκείνου, ὅστις κακοποιεῖ πτώματα, ἢ μεταχειρίζεται αὐτὰ εἰς ἀθεμίτους σκοποὺς, ἢ ἀνοίγει ἄνευ ἐξουσίας τάφους, ἢ (ἄρθ. 188) ἀποκομίζει κρυφίως πτώματα. Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος ἄρθρ. 360 (ὑπὸ τὰς παρὰβάσεις τῶν περὶ ἐνταφιασμοῦ διατάξεων), τιμωρεῖ μὲ φυλάκισιν 3 μηνῶν μέχρι 1 ἔτους καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν ἐκείνου, ὅστις γίνεται ἔνοχος τῆς violation de tombeaux ou de sepultures. Δι' ἀποφάσεως ἀπὸ 17. Ἀπριλίου 1822 (Carnot comment. II. p. 152) τὸ ἀκρωτικὸν ἀπεφάνθη, ὅτι γίνεται vol καὶ πτωμάτων καὶ εἰς τοὺς τάφους εὐρισκομένων πραγμάτων. Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἄρθ. 228, ἀπειλεῖ τὴν ὑφαίρεσιν ἐκ τῶν τάφων μὲ εἰρκτὴν τοῦλάχιστον 8 μηνῶν καὶ τὴν ὑφαίρεσιν πτωμάτων ἐκ τῶν τάφων ἀπὸ 3 μέχρι 6 μηνῶν, ἐὰν δὲ γίνῃ παρὰ νεκροθαπτῶν μὲ εἰρκτὴν μέχρι 1 ἔτους. Ὁ βυρτεμβεργικὸς ποινικὸς νόμος ἄρθρ. 391, (εἰς τὸ κεφάλαιον περὶ βλάβης τῆς ἰδιοκτησίας) ἐπιβάλλει φυλάκισιν μέχρι 1 ἔτους εἰς ἐκείνον, ὅστις προξενεῖ βλάβην εἰς ἀντικείμενον θρησκευτικὸν σεβασμοῦ ἢ εἰς τάφους, καὶ, ἐὰν γίνῃ τοῦτο ἐκ φιλοκερδείας, στέρησιν τῶν ἀστυκῶν πρὸς τὴν μὴν δικαιοματίων. Ὁ βυρτεμβεργικὸς περὶ πταισμάτων νόμος, ἄρθρ. 33, ἐπιβάλλει κράτησιν 8 μέχρι 14 ἡμερῶν κατὰ τοῦ κρυφίως ἀποκομίζοντος πτώμα. Ὁ μεκλεμβουργικὸς νόμος, ἄρθ. 12, θεωρεῖ ὡς κλοπὴν μὲ ἐπιβαρυντικὰς περιστάσεις τὴν τῶν πτωμάτων ἢ τῶν εἰς αὐτὰ πραγμάτων καὶ τὴν ἐκ τῶν τάφων.

Σημ. 6 τοῦ ἐκδ. Μέχρι πόσου ὁ δημόσιος κηραῦς, ὅστις ἀφαι-

ρεῖ πράγματα ἐκ τῶν ἐκτεθειμένων εἰς δημοπρασίαν, καὶ ὑπὸ δικαστικὴν κατάσχεσιν εὑρισκομένων, πράττει κλοπὴν, ὅρα Blätter für Rechtsanwendung 1838. σελ. 261. (διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως ἐν Βαυαρία ὀρθῶς δὲν ἐθεωρήθη ὡς κλοπή.) Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον, ἀρθρ. 420, ἐπιβάλλει ἐπὶ τοῦ προκειμένου ποινὴν.

§ 315 α.

Διάφορον τῆς κλοπῆς ἀδίκημα, τὸ ὁποῖον κατὰ μὲν τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον συγκατηριθμεῖτο εἰς τὸ *furtum* (α), κατὰ δὲ τὸ γερμανικὸν (β) διεκρίθη ὡς ἰδιαιτερον ἀδίκημα (γ) καὶ ἐχωρίσθη ἀπὸ τῆς κλοπῆς ὡς κλοπιμαία κατακράτησις, εἶναι ἡ ὑπεξαίρεσις (δ), τουτέστιν ἡ πρᾶξις, διὰ τῆς ὁποίας ἔχων τις ξένον κινητὸν πρᾶγμα τὸ ὁποῖον διεπιστεύθη εἰς αὐτὸν πρὸς φύλαξιν ἢ διαχείρισιν ἢ δυνάμει ἄλλου νομικοῦ συναλλάγματος, ὡς ἐκ τοῦ ὁποίου ἦτο ὑπόχρεως νὰ τὸ ἀποδώσῃ ἢ νὰ τὸ παραχωρήσῃ εἰς ὠρισμένον πρόσωπον, τὸ ἰδιοποιεῖται ἐπὶ σκοπῶ τοῦ ν' ἀποστερήσῃ αὐτοῦ τὸν δικαιοῦχον ἀνευ ἀποζημιώσεως. 1) Ἄν καὶ ἡ Π. Δ. Κ. ἀναφέρῃ ἰδίως τὴν ὑπὸ τοῦ θεματοφύλακος γινομένην ἀπιστίαν (ε), κατὰ τὸ ἔθιμον ὅμως δίκαιον, τὸ ὁποῖον εἶναι ἡ πηγὴ τῆς ρηθείσης ποιν. διατάξεως τὸ ἀδίκημα τοῦτο λαμβάνει χώραν πάντοτε, ὅταν τις ἰδιοποιῆται ξένον πρᾶγμα (ζ), τοῦ ὁποίου εἶχεν ἤδη τὴν νομὴν ἢ τὴν φύλαξιν, καὶ τὸ ὁποῖον ἔλαβε δυνάμει μιᾶς τῶν ἐν τῷ ἀνωτέρῳ ὀρισμῶ σημειωθεισῶν νομικῶν σχέσεων (η). Ἐκ τοῦ ἐναντίου δὲν πρέπει νὰ θεωρῆται ὑπεξαίρεσις, ἐάν τις ἀρνήται τὴν πρὸς τὸν δικαιοῦχον ἀπόδο-

σιν πράγματος, τὸ ὁποῖον τυχαίως (θ) περιήλθεν εἰς χεῖρας του· ὅθεν καὶ ἡ ἀπόκρυψις θησαυροῦ δὲν ἀποτελεῖ ὑπεξαίρεσιν(ι). Τὸ ἀδίκημα τοῦτο πρέπει πρὸς τούτοις νὰ διακρίνηται ἀπὸ περιπτώσεως ἀπάτης(κ) καὶ κλοπῆς, τῆς ὁποίας ἡ ὑπαρξίς δὲν ἀποκλείεται ἐπὶ ζημιῶν γινομένων ἀπὸ ὑπερτάτας εἰς πράγματα, ὧν ἡ κατάληψις εἶναι εὐκολωτέρα εἰς αὐτοὺς παρά εἰς ἄλλους (λ). II) Πράττεται τὸ ἀδίκημα (μ) ὅτι ἰδιοποιήσεως τοῦ πράγματος τοιαύτης, ὥστε ὁ ὑφαιρῶν αὐτὸ τὸ κρατεῖ διὰ τὸν ἑαυτὸν του, καὶ ἐντελῶς ἀποστερεῖ αὐτοῦ τὸν δικαιοῦχον, καὶ μάλιστα III.) ἐπὶ σκοπῷ τοῦ ν' ἀποστερήσῃ αὐτοῦ τὸν δικαιοῦχον ἀνευ ἀποζημιώσεως (ν). IV) τετελεσμένον εἶναι τὸ ἀδίκημα ὅταν γίνῃ τοιαύτη πράξις ἐπὶ τοῦ πράγματος, διὰ τῆς ὁποίας ὁ πράττων δεικνύει σαφῶς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ ἰδιοποιηθῇ τὸ πρᾶγμα (ξ), ὅθεν καὶ ἡ ἀπλή πρὸς τὸν δικαιοῦχον ἀρνήσις τῆς νομικῆς σχέσεως ἢ τῆς νομῆς δύναται νὰ ἀρκέσῃ πρὸς τέλεσιν τοῦ ἀδικήματος (ο). V) Ἐὰν ὡς ἐκ τῆς ἀτομικότητος τοῦ πράξαντος (π) δὲν ὑπάρχωσιν ἐπιβαρυντικαὶ περιστάσεις, δικαιολογεῖται ἢ εἰς τὴν ὑπεξαίρεσιν ἐπιβολῆς ποινῆς ἐλαφροτέρας (ρ) τῆς εἰς τὸν κλέπτην ἐπιβαλλομένης (σ).

(α) L. 1. § 1. 2. L. 67. D. de furtis. L. 8. 9. L. 55. D. mandati. L. 25. §. 1. L. 29. D. Depositi. L. 3. §. 18. D. de acq. vol. amitt. poss.

(β) Περὶ τοῦ ἀρχαιστέρου γερμανικοῦ δικαίου Sachsenspiegel. II 29. Schmidt de furto sec. leg. germ. I. §. 8. Dreyer Abhandl. II σελ. 906. Cropp. (Hudtwalker s'Beitr. II. 45 σελ. 70). Rosshirt geschl. II. σελ. 295.

(γ) Art. 170. C. C. C. Rosshirt σελ. 313. 318. Heffter Lehrb. § 506.

(δ) Klien (Archiv. I. σελ. 219. II. σελ. 512). Gönner, Jahrbücher der Gesetzgebung I. σελ. 231. Oorsted Prüfung des baier. Entwurfs

- σελ. 342.—48. Hepp. Versuche nr. I και εις Archiv des criminalr. XIV. σελ. 355. Pfeiffer prakt. Ausführung II σελ. 465. Mittermaier (Demme's Annalen der deutschen criminalrechtspflege. VII. Bd. nr. 4.)
- (ε) Αὐτός ἤδη ὁ Remus καὶ ὁ Gohler εἰς τὴν παράφρασιν τῶν ἐκτείνουσι τὴν ἔνωσιν τῶν λέξεων, ὃ δὲ τελευταῖος λέγει bonis quae sibi fide conservanda custodiendaque commissa aut deposita sunt.
- (ζ) Tittmam Handb. II. σελ. 319. Hepp. σελ. 18
- (η) Mittermaier (Demme's Annalen. σελ. 12—20). καὶ Blätter für Rechtsanwendung in Baiern 1837. σελ. 362.
- (θ) Demme's Annalen σελ. 15.
- (ι) L. 3. § 3. D. de aquae posses. L. 3. § ult. D. de jure fisci. ἔρα Klein σελ. 195. v. Gönner Jagrbücher. I. σελ. 229. Καὶ κατὰ τὸν γαλλικὸν ποιν. νόμον δὲν τιμωρεῖται ἡ ἀπόκρυψις θησαυροῦ. Rauter II. p. III. ἔρα καὶ Blätter für Rechtsanwendung in Baiern 1838. σελ. 232 ἔπου ἀποδεικνύεται, ὅτι καὶ κατὰ τὸ βαυρικὸν δίκαιον ἡ ἀπόκρυψις θησαυροῦ δὲν τιμωρεῖται. Ἄριστα εἶναι ἡ ἀυστριακὴ διάταξις (πολιτ. νόμος ἀρθρ. 400). κατὰ τὴν ἧποίαν ὁ εὐρετὴς ἀπόλλυσι τὸ μέρειδόν του ἔνεκα τῆς ἀποκρύψεως. Ὁ βυρτεμπεργικὸς νόμος, ἀρθρ. 349, θεωρεῖ ὡς ὑπεξαίρεσιν τὴν ἀπόκρυψιν θησαυροῦ.
- (κ) ἔρα οὐσιώδη περιπτώσιν εἰς Zeitschrift. für österreich. Rechtsgelehrsamkeit, 1836 σελ. 296.
- (λ) Περὶ διακρίσεως τῆς ὑπεξαίρεσεως ἀπὸ τῆς οἰκτικῆς κλοπῆς, ἔρα Wessel y (Oesterreich, Zeitschr. 1833. σελ. 221). Blätter für Rechtsanwendung 1837. σελ. 318 Klein vom Diebstahl. σελ. 171. Escher Lehre vom Betrug σελ. 277—86.
- (μ) Mittermaier (Demmel. c. σελ. 22). πρὸς μὲ Hoffter σελ. 420.
- (ν) Mittermaier l. c. σελ. 23—30).
- (ξ) Mittermaier σελ. 31. πρὸς μὲ Hepp. (Archiv XIV. σελ. 353). Luden von Wersuch. σελ. 391. 497.
- (ο) Zacharia vom Wersuch. I. σελ. 73.
- (π) π. γ. Ἐκν πράξη τὸ ἀδίκημα ὑπάλλυλος ἡ δημοσίος ὑπερέτη.
- (ρ) Tittmam Handb. II. σελ. 522. Bauer Lehrb. § 266. πρὸς Hoffter σελ. 421. Συζητήσεως περὶ ἐλαφροτέρας τιμωρίας τοῦ ἀδικήματος τοῦτου ἐγένοντο εἰς τὴν συνεδρίαν Βάνη τῆς βυρτεμπεργικῆς βουλῆς. σελ. 12—17. Αἱ αἰτιολογίαι τοῦ σαξωνικοῦ νόμου σελ. 103. προσπαθεῖσι νὰ δικαιολογήσωσι ποινὴν βαρυτέραν τῆς κλοπῆς, ἔρα ὅμως Krug studien II. σελ. 117.
- (σ) Ὁ ἀυστριακὸς νόμος ἀρθρ. 161. τιμωρεῖ τὴν ἀπιστίαν, δι' ἧς κατακρατεῖ τις ἢ ἰδιοποιεῖται πράγμα ἔχον ἀξίαν ὑπὲρ τὰ 5. φιορίνια, τὸ ὅποιον διαπιστεῖται εἰς αὐτὴν δυνάμει τῆς δημοσίας ἀπηρεσίας του ἢ κατ' εἰδικὴν πε-

ρηγγαλίαν ἕως ἑρχῆς, μὴ κἀθειρξιν 1—§ ἐτῶν, ἐπὶ δὲ ἀξίως ὑπὲρ τὰ 100 φιορ. μέχρις 20 ἐτῶν, ἐν δὲ τῷ ἄρθρ. 162 τιμωρεῖ τὴν ἀπιστίαν εἰς ἄλλας περιπτώσεις, ἐὰν ἡ ἀξία ᾖ ὑπὲρ τὰ 50 φιορ. μὴ κἀθειρξιν 6 μηνῶν μέχρις 1 ἔτους, ἐπὶ δὲ μεγαλύτερου τῶν 100 φιορινίων προσῶ, 5 ἐτῶν. Ὁ πρωσσικὸς νόμος, § 1354. ἐπιβάλλει τὴν ποινὴν τῆς βραδείας ἀπάτης εἰς τοὺς ἰδιώτας, οἵτινες ἐλαττόφουσι ἢ καταναλίκοις πράγμα διαπιστευμένον εἰς αὐτοὺς πρὸς φύλαξιν. Νόμος τις ἀπὸ 14 Ἀπριλίου 1824 (M e n n k o r f σελ. 477). τιμωρεῖ τοὺς πλοιάρχους καὶ ἀγωγιμάτας, οἵτινες ὑφαίρουσι τὰ πρὸς μετακείμεναι διαπιστευθέντα εἰς αὐτοὺς πράγματα, μὴ τὴν ποινὴν τῆς κεινῆς κλαπῆς ὑπὲρ ἐπιβαρυντικῆς περιστάσεως. ὅστις ἐν γνώσει ἀρνείται πρᾶγμα διαπιστευθὲν εἰς αὐτὴν, κηρύσσεται προσετι κατὰ τὸν § 1355 ἀνίκανος πρὸς ἐκκοδοσίαν καὶ μαρτυρίαν, ἀξιάμεται δὲ ἡ πεινὰ (§ 1356) ἐάν τις ἀρνῆται πρᾶγμα διαπιστευθὲν εἰς αὐτὸν ἐπιπληρωμῆς πλημμύρας ἢ πολέμου. Κατὰ τὸν § 1357. τιμωρεῖται ὅστις καταναλίκοι ἢ παραχωρεῖ εἰς ἄλλον τὸ οὕτω διαπιστευθὲν εἰς αὐτὸν πρᾶγμα ἐάν δὲν δύνηται ἢ ἀποζημιώσῃ τὸν περκαταθέτην διὰ τὴν προξενησίαν τῆς αὐτοῦ. Ὁ γαλλικὸς ποιν. νόμος ἄρθρ. 408 θεωρεῖ ὡς ἀξιώσιμον abus de confiance μόνον τὴν περκατωσίαν κατ' ἐπιχειρεῖ τις κινήσῃ πρᾶγματα διαπιστευθέντα ἀπὸ τοῦ à titre de dépôt ou pour un travail salarié ἐπὶ ἀποχρεώσεως ἀποδόσεως. Ἡ διάταξις αὕτη ἦτο ἐλλειπῆς καὶ ὁ νόμος τοῦ 1832. ἄρθ. 91. τὴν ἐμπλήρωσεν εἰς τὸν τρόπον ὅστε ὑπεχειρέσεως ἑνοχος εἶναι ἔδει πᾶς ὅστις ὑφαίρει ἀνικείμενα διαπιστευθέντα εἰς αὐτὸν λόγῳ μισθώσεως, περκαταθήκης, ἐντολής, ἢ pour un travail salarié ou non, διὰ τὴν τὴν ἀποδόσιν ἢ τὴν ἐπιδοσίαν ἢ τὴν ἀπὸ ἀρισμένην αὐτῶν χρῆσιν ἢ κατανώσει (φυλάξεως 2 μηνῶν· μέχρις 2 ἐτῶν καὶ χρηματικῆ ποινῆ) Chauveau Code progressif p. 320. Rauter traité II. p. 146. Ὁ βουαρικὸς νόμος, ἄρθ. 219, ἐκώρηνσιν ὡς ὑπεχειρέσει τὴν περκατωσίαν, καθ' ἣν κατέχων τις ἢ φυλάττων πρᾶγμα ἐν ὀνόματι ἄλλου, τὸ ἰδιοποιεῖται παρανόμως· ἐν δὲ τῷ ἄρθρ. 230, ἀπειρῆσατο, ὅτι ἡ πρᾶξις θεωρεῖται τετελεσμένη, ἂν καὶ ὁ κάτοχος ἀρνήσῃ ἐν γνώσει τὸ διαπιστευθὲν εἰς αὐτὸν πρᾶγμα ζητούμενον ὑπὸ τοῦ ἔχοντος δικαίωμα τὴν ἀνεκτόσιν, ἢ ἀπαλλοτριώσῃ ὅλοσχερῶς ἢ ἐν μέρει, ἢ τὸ κατανώσῃ ἢ ἄλλως ἐπιχειρήσῃ ἐπ' αὐτοῦ πρᾶξιν, τὴν ὑφαίρει μόνος ὁ ἰδιοκτῆτης εἶχε δικαίωμα τὴν ἐνεργῆσιν. Πράγματ' ἐπὶ τῶν ὑποὶ τῆς περκατωσίαν ἐσφραγισμένων ἢ ἐντὸς κειλεσιμῶν δοχείων, θεωρεῖται τετελεσμένη ἡ ὑπεχειρέσει ἂν ἀποσφραγισθῶσιν ἢ ἂν ἀνοικθῶσιν γὰρ δοχεῖα ἐπὶ σκοπῷ ὑπεχειρέσεως (ποινῆ, ἢ τῆς κλαπῆς). Ἄλλ' ἢ πῆτις δὲν ἐξοιδουε ἢ ἀποδοσίαν, ὅτι κατ' ἀπὸ τὸν τρόπον ἐτείνεσται πολὺ τὸ ἀδικημα (v. Günner Jagrbücher des Gesetzgeb. I. σελ. 231) καὶ τὰ νομοσχέδια τοῦ 1822—24 ἐπέφερον διόρθωσιν αἰτιολογίας τοῦ νομοσχεδίου τοῦ 1827. σελ. 390. Εἰς τὸν δὲ ἀρθρ. ἄνω ἐγένετο δεκτὸς ὁ βουαρικὸς νόμος, διωρθώθη ἡ ἀρθεῖσις διατάξις διὰ νόμου ἀπὸ 7 νομβρίου

1936. ἰδίως διὰ τοῦ § 3 ὅστις ἐξοδεύει χρήματα τὰ ὅποια ἔλαβεν ἀπερρώγιστα καὶ ἀκλιεστα, δὲν εἶναι ἔνοχος ὑπεξαίρεσεως, ἐὰν ἡ ἐπιτρέπη ὄντως ἢ σιωπηλῶς ἢ χροῖσι τῶν χρημάτων, ἢ ἐξωδούθησαν ἐπὶ σκοποῦ ἀντικαταστάσεως καὶ προκύπτει ἐκ τῶν προκειμένων περιπτώσεων, ὅτι ὁ τοιοῦτος σκοπὸς συνδέεται μετὰ θασίμου πιποιδήσεως, ὅτι μέλλει νὰ ἦναι ἀνυπερβῆτως δυνατὴ ἢ ἀντικατάστασις. Ἐάν ὅμως ὑπῆρχε συνωμολογημένη ὑποχρέωσις ν' ἀποδοθῶσιν εἰς τὰ αὐτὰ νομίσματα, δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὁ σκοπὸς τῆς ἀντικαταστάσεως. Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἀρθρ. 242. ὀρίζει ὅτι, ὅστις ἔχων ξένον κινήτῶν πρᾶγμα εἰς τὴν νομὴν τοῦ ἢ ὑπὸ τὴν φύλαξιν ἢ διαχειρίσειν του, ἐπιχειρεῖ εὐαγδῆποτε πρᾶξιν, ἐκ τῆς ὁποίας ἔπεται ἡ παράνομος ἰδιοποιήσις αὐτοῦ εἴτε καθ' ἑαυτὴν εἴτε ὡς ἐκ τῶν ἐπιβεβλημένων ὑποχρεώσεων, τιμωρεῖται μὲ τὰς ἐπὶ κλοπῆς ποινὰς ἀναλόγως τῆς ἀξίας τοῦ πράγματος (ὅρα τὰς συζητήσεις τῶν βουλῶν, καὶ τὰς περὶ αὐτῶν διακοινώσεις σελ. 901. καὶ 3948). Ὁ βυρτεμπεργικὸς νόμος ἀρθ. 344, ἀναφέρει ὅτι ὅστις παρνόμως ἰδιοποιεῖται ξένον κινήτῶν πρᾶγμα, τοῦ ὁποίου ἔχει τὴν κατοχὴν καὶ ἰδίως ὅτι τις ἀπαλλοτριεῖ αὐτὸ, τὸ καταναλίσει κεκλήρωτος ἢ ἐν μέρει, τὸ ἐξοδεύει μετὰ σκοποῦ ἰδιοποιήσεως, ἢ μετὰ τοιοῦτου σκοποῦ ἀρνεῖται ἢ ἀποκρύπτει τὴν κατοχὴν ἀπέναντι τοῦ ἔχοντος δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν ἀπόδοσιν του, πράττει ὑπεξαίρεσιν (ἀρθ. 345) ὅστις καταναλίσει ὅλοσχερῶς ἢ ἐν μέρει ξένον ἀντικαταστατὸν πρᾶγμα ἐπὶ σκοπῷ ἀποζημιώσεως καὶ εἴτε ἀπρόσκλητος εἴτε ἐπὶ αἰτήσει τοῦ δικαιούχου δίδει παραχρῆμα ἐξ εἰσῶμων μίσων ἀποζημιώσιν δι' αὐτὸ, εἶναι ἐλεύθερος πάσης ποινῆς, ἀρθρ. 346. (Ποινὴ τῆς ἀπλῆς κλοπῆς, ἐξαιρουμένης τῆς ἐν ἀρθ. 347. διακεκριμένης ὑπεξαίρεσεως), ἀλλ' ἡ στερητικὴ τῆς ἐλευθερίας ποινὴ ἐπιεικεῖται κατὰ τὴν τέταρτον τῆς διαρκείας αὐτῆς ἐλαφροτέρα (περίεργοι συζητήσεις τῆς β'. βουλῆς, συνεδριάσις 53. σελ. 74—81. καὶ συνεδριάσις 54. σελ. 8.). Τὸ βαδικὸν νομοσχέδιον ἀρθ. 361' λέγει : ὅστις ἔχων ξένον κινήτῶν πρᾶγματα, διαπιστευθῆναι ἢ παραδοθέντα εἰς αὐτὸν πρὸς φύλαξιν ἢ διαχειρίσειν ἢ δυνάμει ἄλλης τινὸς νομικῆς σχέσεως εἴ ἢ ὑποχρεοῦται νὰ τὰ ἀποδώσῃ πάλιν, τὰ ἰδιοποιεῖται ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ ἀποστερήσῃ αὐτῶν ἀνευ ἀποζημιώσεως τὸν ἔχοντα δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν ἀπόδοσιν των, εἶναι ἔνοχος ὑπεξαίρεσεως. Τὸ ἀρθ. 362. παραδέχεται ὡς τεκμήριον τοῦ σκοποῦ τῆς ἰδιοποιήσεως τὴν ἐν γένεσι καὶ ἐναντίον τῆς ἀληθείας ἀρνησιν, τὸ δὲ ἀρθ. 363. παραδέχεται ὁμοίον τεκμήριον κατὰ τοῦ λήπτου τοῦ πράγματος, ὅστις χωρὶς νὰ ἔχη τὰ πρὸς ἀποζημιώσιν μίσσα, ἢ χωρὶς νὰ ἦναι βέβαιος ὅτι θίλει ἔχει αὐτὰ, ἐν καιρῷ τῆς ἀποζημιώσεως, ἀναλίσει τὸ πρᾶγμα κτλ.

§. 316.

B) ἰδιοποιήσις ὡς ἡ κυρία πρᾶξις τῆς παραβάσεως, πε-

ῥιέχει ἀναγκαίως δύο στοιχεῖα, 1) τὴν θέλησιν τοῦ ἔχειν τὸ ξένον πρᾶγμα (κατὰ τὴν οὐσίαν αὐτοῦ) ὡς ἰδιοκτησίαν *animus rem sibi habendi* (α). ἔπομένως ὁ πρὸς ἀπλήν ἀπολαυτὴν ἢ χρῆσιν τοῦ πράγματος σκοπὸς (β) ἢ ἀπλή αὐτοῦ κατοχὴ ἔστω καὶ πρὸς ἀθεμίτους ἢ καὶ ἰδιοτελεῖς σκοποὺς (γ) κτλ ἀναρρεῖ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀδικήματος τούτου. Ἐκτὸς τούτου 2) *σωματικὴν πράξιν* (*factum*), δι' ἧς τὸ ἀντικείμενον τῆς ἰδιοποιήσεως τίθεται φυσικῶς ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἰδιοποιουμένου αὐτοῦ, ἢ πρᾶγματικῶς ἄρχεται (δ) οὗτος γὰρ τὸ διαθέτη ὡς ἰδιοκτησίαν του.

(α) L. 43 § 4. 7. L. 44. § 1. L. 67. pr. D. de furt.

(β) L. 52. § 20. D. de furt.

(γ) Π. γ. διὰ τὴν κατορθώσιν γὰρ λάθῃ ἀμοιβὴν ἐπὶ προφάσει ἔτι τὸ εὐρῆκεν (ἀπίτη) ἢ διὰ τὴν λάθῃ αὐτογνωμόνως ἀσφάλειαν ἐνεκεν ἀπαιτήσεώς του (αὐτοδικίαν) κτλ.

(δ) L. 1. § 1. 2 de furt. L. 3. § 18. D. de acq. vel. amit. poss. prob. *Averanius* interpret. jur. L. 1. c. 28.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Πρώτιστον γνώρισμ. τῆς κλοπῆς εἶναι ἡ ἔλ-
λειψις βίης, διότι αὕτη χαρακτηρίζει τὴν ληστείαν· ἀλλὰ
κυρίως πρέπει ἐνταῦθα γὰρ ἐξετάζηται πῶς ὀρίζει τὴν λησ-
τείαν ὁ ἐγγώριος νόμος.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ἡ ἔννοια τῆς κλοπῆς δὲν ἀπαιτεῖ ἤδη τὸ λα-
θῆναι τῆς ὑπαίρεσεως. *Werner Handb.* σελ. 397. *Tittmann*
Hand. II. τελ. 344. *Heffter Lehrb.* σελ. 508 *Dolmann*
σελ. 410. Περὶ τοῦ ἀρχαιοτέρου γερμανικοῦ οὐ δικαίου, *Cropp*
Beitrag. σελ. 10.

§. 317.

Ὡς ἐκ τοῦ δευτέρου στοιχείου τῆς ἰδιοποιήσεως (§ 316.

2ον) τελειοποιείται ἡ ὑφαίρεσις 1) ἐπὶ πραγμάτων, τὰ ὁποῖα δὲν εὐρίσκονται ἔτι εἰς τὴν φυσικὴν κατοχὴν τοῦ ὑφαιρέτου, διὰ πραγματικῆς καταλήψεως (apprehension), δι' ἧς οὗτος τίθησιν αὐτὰ φυσικῶς ὑπὸ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἐξουσίαν καὶ ἄρχεται οὕτως τῆς φυσικῆς αὐτοῦ κατοχῆς. Ἐξ ἐναντίας ἀπλῆ ἐπαφή δὲν ἀρκεῖ(α) εἰς τέλεσιν τῆς ὑφαιρέσεως, οὔτε ἀπαιτεῖται ἀφ' ἑτέρου νὰ τεθῆ τὸ ὑφαιρθέν εἰς τρίτον μέρος ἀσφαλές (β). 2ον) Ὁ κατέχων ἤδη τὸ πρᾶγμα τελεῖ τὴν ὑφαίρεσιν αὐτοῦ, ἅμα διὰ νέας πράξεώς του ἐπὶ τοῦ πράγματος τούτου δηλώσῃ ἐξωτερικῶς, ὅτι θέλει τοῦ λοιποῦ νὰ νέμηται αὐτὸ οὐχὶ διὰ τὸν ἄλλον, ἀλλὰ δι' ἑαυτὸν ὡς ἰδιοκτησίαν του (γ).

- (α) L. 1. §. 2. D. de furt. L. 15. D. ad exhibendum L. 3. § 18. D. de poss. πρὸς. Kleinsehrod κἀτόμ. σελ. 67. 68.
 (β) L. 3. 4. 5. 21. D. de furt. P. G. O. ἀρθρ. 158 πρὸς. Kleinsehrod αὐτ. σελ. 68. ἐπὶ ἐκ τοῦ ἐναντίου Homme l Rhaps. Q. 88. nr. 8. Struben rechf. Bed. Thl. 1. Bed. 13.
 (γ) L. 3. §. 11. L. 47. D. de poss. L. 1. § 2. L. 67. pr. D. de furt. πρὸς. Ageranius in. jur. L. 1. l. c. §. 19. 20. ἰδίως Savigny Recht d Besitzes, Absbn. III 2te ausg. p. 363—370.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ἐνταῦθα ἀνάγεται τὸ ἀμφισβητούμενον ζήτημα τίς τῶν δύο θεωριῶν εἶναι ὀρθοτέρα, ἢ περὶ τῆς contreklation καθ' ἣν ἡ κλοπὴ θεωρεῖται ὡς τελεσθεῖσα ἅμα ψύση καὶ καταλάβῃ τὸ ξένον πρᾶγμα ὁ κλέπτης μὲ πραγματικὴν κλοπῆς, ἢ ἡ περὶ τῆς ablatio, καθ' ἣν τότε μόνον ἡ κλοπὴ θεωρεῖται ὡς τελεσθεῖσα, ὅταν ὁ κλέπτης μετακομίσῃ τὸ πρᾶγμα καὶ τὸ φέρῃ εἰς ἴδιον ἀσφαλές μέρος. Ἀναμφισβότως μόνη ὀρθὴ γνώμη εἶναι, ὅτι ἡ κλοπὴ τελεῖται, ὅταν ὁ κλέπτης (μὲ πρόθεσιν κλοπῆς) ἀπομακρύνῃ τὸ πρᾶγμα ἀπὸ τὴν

τόπον, ὅπου ἐφύλαττεν αὐτὸ ὁ παθὼν, καὶ τὸ φέρη ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του οὕτως, ὥστε ὑπόκειται ἤδη εἰς τοῦ κλέπτου τὴν διάθεσιν, καὶ εἶναι ἐλεύθερον ἀπὸ τῆς ἐξουσίας τοῦ παθόντος τὴν κλοπὴν, L. 10. pr. D. de condict. furtiva, L. 15. D. ad. exhib. L. 21. 22. D. de furtis. L. 25. D. de. acq. poss. *Martin Lehrb.* σελ. 334. *Bauer Lehrb.* §. 240. *Wessely* (*Wagner's Zeitschrift.* l. c. σελ. 205.) *Heffler Lehrb.* σελ. 405. *Zachariä vom Versuche* σελ. 15. *Ludem vom versuehe* σελ. 496.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Καὶ κατὰ τοὺς νέους νόμους ὑπάρχει πολλὴ φιλονεκία. Ὁ πρωσσικὸς νόμος, § 1114, ἀποφαίνεται ὅτι εἶναι ὡς πρὸς τὴν τιμωρίαν ἀδιάφορον, εἰάν ὁ κλέπτης ἀπῆλαυσε τὴν ἐπιζητηθεῖσαν ὠφέλειαν ἢ ὄχι, ἀλλ' ἀρκεῖ μόνον νὰ λάβῃ τὸ ὑφαίρεθὲν πρᾶγμα ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του. Ὁ βαυαρικὸς νόμος, ἀρθ. 210, θεωρεῖ τὴν κλοπὴν τετελεσμένην, ἅμα ὁ κλέπτης καταλάβῃ τὸ πρᾶγμα ἀφαιρέσας αὐτὸ ἀπὸ τῆς θέσεώς του, ἢ ἄλλως τὸ λάβῃ εἰς τὴν ἐξουσίαν του. Ὁμοίως καὶ ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἀρθ. 317. Ὁ σαξωνικὸς νόμος, ἀρθ. 225, θεωρεῖ τὴν κλοπὴν τετελεσμένην, ἅμα ὁ κλέπτης λάβῃ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του τὸ πρᾶγμα. *Krug Studien II.* σελ. 94.

§. 318.

5) Ἡ ἰδιοποίησις πρέπει νὰ γίνηται οὐ μόνον παρανόμως, ἀλλὰ καὶ αὐτογγωμότως, ἐπομένως *inartio* ἢ *arsu* τῆς (ῥητῆς ἢ σιωπηλῆς) *συναϊρέσεως τοῦ κυρίου* ἢ τοῦ νομῆως (α) Ὅθεν I) εἰάν συνήνεσεν ὁ φυσικὸς κάτοχος εἰς τὸ ν' ἀφαιρεθῇ τὸ πρᾶγμα πρὸς ζημίαν τοῦ κυρίου ὑπάρχει ἀληθῆς ὑφαίρεσις (β), εἰάν ὅμως συνήνεσεν ὁ κύριος

πρὸς ζημίαν τοῦ φυσικοῦ κατόχου (γ). ὑπάρχει ἀπλή ἀπάτη. Ὁμοίως 2) ἀπάτη καὶ οὐχὶ ὑφαίρεσις πρέπει νὰ θεωρηθῆ, ἐὰν ὁ κύριος συνήνεσεν εἰς τὴν κατάληψιν τῆς νομιῆς τοῦ πράγματος ἐκ πλάνης τὴν ὁποίαν ἀπατηλῶς μετεχειρίσθη ἢ παρήγαγεν ὁ παραβάτης (δ).

(α) L. 91. D. de furt. πρὸς Koch Inst. jur. crim. § 179. Klein poenl. R. § 427.

(β) Διαφωτὶ ὁ Klein αὐτ. σελ. 279. ὅρα Werner Handb. σελ. 405.

(γ) π. χ. ἵνα διενεμηθῆ τὴν ἀξίαν τοῦ πράγματος μὴ τὸν ἀφαιρούμενον αὐτοῦ καὶ ἀπατήσῃ ἐπιείκῃ δι' ἀγωγῆς κατὰ τοῦ θεματοφύλακος πλῆρη ἀποζημιώσεων.

(δ) L. 43, § 3. L. 52. §. 15. D. de furtis. Ἡ ἐν γνώσει ἀπλοχῆ πρᾶγματος ἀχρεωστέου (L. 43. pr. L. 44. § 1. L. 66. § 3. L. 80. § 5. seg. D. de furt. L. 18. D. de cond. furt. L. 14. D. de cond. causa data L. 19. C. de furt.) καὶ ἄλλαι τοιαῦται περιπτώσεις, τὰς ἐποίας τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ὑπάγει εἰς τὸ furtum (L. 52. § 22. L. 66. § 4. D. de furt.) ἀποκλείονται τῆς κλοπῆς κατὰ τὸ πνεῦμα τῶν γερμανικῶν νόμων. Αὕτη ἢ ἐν τῷ ῥωμαϊκῷ δικαίῳ σύγχυσις τῶν ὀρίων τοῦ furtum ἐξηγήτη εὐκόλως ἐκ τῆς ιστορικῆς ἀναπτύξεως τοῦ falsum καὶ τοῦ stellionatus.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Μόνον διὰ βρητῆς οὐχὶ δὲ καὶ δι' ἀπατηλῆς ληφθείσης συναινέσεως τοῦ ἔχοντος δικαίωμα νὰ συγχωρήσῃ τὴν ὑφαίρεσιν τοῦ πράγματος, δύναται νὰ ἐκλείψῃ ἡ ἔννοια τῆς κλοπῆς· δὲν ἀρκεῖ δὲ νὰ καταστήσῃ τὴν πράξιν ἀξιόποιον ἢ ἀπλή γνώσις τῆς ἀφαιρέσεως ἢ ἡ ἀδιαφορία. L. 48. §. 3. 10. L. 46. §. 7. L. 76. D. de furtis, L. 91. I. 20. C. de furtis. Martin Lehrb. σελ. 340. Tittman Handb. II. σελ. 335. Klien v. Diebstahl. σελ. 281—84. Heffler. Lehrb. σελ. 501. Henke II. σελ. 410. Περὶ διακρίσεως τῆς ἀπάτης ἀπὸ τῆς κλοπῆς ὅρα Escher Die Lehre vom strafbaren Betrug. σελ. 275.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς ἐρμηνείας τῆς διατ. 20 τοῦ Κώδ. de furtis. Ludem vom versuche σελ. 190. Pfaffenhauey vom Einfluss des faktischen Irrthums I. σελ. 141—47.

§ 319.

Δ). Ἡ αὐτογνώμων ἰδιοποίησις τοῦ ξένου πράγματος πρέπει νὰ γίνηται μὴ φιλοκερδῆ προαίρεσιν (*animo lucriciendi*), δηλαδή ἐπὶ σκοπῶ τοῦ ν' ἀξήση τις ἀμέσως τὴν περιουσίαν του (τὰ πρὸς ἐπίτευξιν ὕλικῶν σκοπῶν μέσα) διὰ τῆς χρηστικῆς ἢ ἀνταλλακτικῆς ἀξίας τοῦ πράγματος (α)· διότι ἄλλως ἢ ὑφαίρεσις τούτου ἀποτελεῖ αὐτοδικίαν (β), ἀθέμιτον βλάβην (γ), *iniuria* (δ) καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἡ ἀφαίρεσις πράγματος, οὐχὶ διὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ χρηστικὴν ἢ ἀνταλλακτικὴν ἀξίαν, ἀλλὰ μόνον ἵνα δι' αὐτοῦ ἀποκτηθῇ ἄλλο πρᾶγμα ἔχον ἄμεσον ἀξίαν ἀποτελεῖ μόνον ἀπάτην (ε). εἶναι δὲ ἀδιάφορον, πρὸς ὑφαίρεσιν εἶν τὸ κινεῖν αἴτιον ἢ τὸ ἢ ἄμεσος τοῦ πράγματος χρῆσις ἢ ἢ μὲ ἄλλο ἀνταλλαγῆ αὐτοῦ, ἢ ἢ δωρεὰν ἀπαλλοτριώσις του (ζ).

[(α) § 1. J. de obl. ex. del. L. 1, § 2 L. 34, § 1. D. de furt.

(β) L. 1, §. 4. D. de abigeis. L. 14, §. 4. D. de furt.

(γ) L. 22. pr. L. 50. § 4. D. de furt. L. 14, § 2. D. de praescrip. ver.

(δ) L. 53. pr. D. de furt.

(ε) Ὑφαίρεσις δικαιογράφων ὡς μέσον πρὸς ἀπαλλαγὴν ἀπὸ γρήχειας, πρὸς ἀποκτηθῆν κληρονομίας κτλ. L. 3 § 1. D. steilouatus. L. 2° L. 16. D. de L. Coin, de falsis. Ἐπακροτερῆσι ὅμοις πολλοῖσι τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον μεταξὺ *furtum* καὶ ἀπάτης (L. 27, D. de falsis), ὅπερ ἀδιάφορον κατὰ τὸ γερμανικὸν δίκαιον. Κατὰ τὸ δίκαιον τοῦτο ἡ κλοπὴ κρίνεται κυρίως ὡς ἐκ τοῦ μεγέθους αὐτῆς ἀλλὰ τὸ μέγεθος τοῦτο, δὲν δύναται ἐπί τοῦ προκειμένου νὰ προσδιορισθῇ ὡς ἐκ τοῦ ἀντικειμένου, τοῦ ὁποίου ἐγένετο ἄμεσος ἀφαίρεσις, καθότι τοῦτο οὐδεμίαν ἔχει καθ' ἑαυτὸ ἀξίαν, οὐδὲ ὡς ἐκ τῆς ἀξίης ἣτις ἐπρόκειτο ν' ἀποκτηθῇ δι' αὐτοῦ, καθότι ἡ ἀξία αὐτὴ δὲν ἀποκτάται διὰ μόνης τῆς ἀφαίρεσεως τοῦ δικαιογράφου.

(ζ) L. 34, §. 1. D. de furt.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Περὶ διαφορᾶς τῆς κλοπῆς ἀπὸ τῆς αὐτοδικίας L. 15. D. quod. metus causa. L. 7. D. ad. L. Jul. de vi priv. L. 10. §. 16. D. quae in fraud. credit. *Klien vom Diebstahl* σελ. 291. 321. *Heffter Lehrb.* σελ. 502. καὶ 2α ἐκδοσις σελ. 400. *Külka (Wagners Zeitschr. 1835).* σελ. 168.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Περὶ κλοπῆς δικαιογράφων, *Klien vom Diebstahl.* σελ. 318. *Heffter* σελ. 400. not. 3. 9. *Hofacker Jahrbücher des württemberg. Rechts* II. Bd. σελ. 431.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. 'Ο animus lucri faciendi, τὸν ὁποῖον τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ἀπαιτεῖ ἐπὶ τῆς κλοπῆς (*Unterholzner Lehre von der Verjährung* σελ. 206.), δὲν μεταφράζεται ὀρθῶς εἰς τὸ γερμανικὸν οὔτε διὰ τοῦ *Habsucht* οὔτε διὰ τοῦ *Gewinnsucht*. ἕρα διαφοροῦς γνώμας παρὰ *Tittmann Handb.* II. σελ. 344. *Klien vom Diebstahl.* σελ. 291. *Martin Lehrb.* σελ. 336. *Oersted Grundregeln* σελ. 367. *Hepp Versuche* nr. 8. *Bauer Lechb.* § 241. *Heffter Lehrb.* σελ. 496. *Rosshirt Geschic.* II. σελ. 318. *Abegg Lehrb.* σελ. 464. *Wessely (Wagners Zeitschrift.* I. c. σελ. 208). Τὸ ὀρθότερον εἶναι ν' ἀπαιτῆται σκοπός, τοῦ ν' ἀποκτήσῃ τις τὸ πρᾶγμα διὰ τρόπου ἀφαιρουντος ἀπὸ τοῦ παθόντος τὴν κλοπὴν τὸ πρὸς διάθεσιν τοῦ πράγματος δικαίωμα, διὰ νὰ διαθέσῃ αὐτὸ ὃν τρόπον διατίθῃσι τὰ πράγματα τοῦ αὐτοῦ ὁ κύριος. Σκοπὸς τείνων εἰς ζημίαν τοῦ ἄλλου δὲν ἀπαιτεῖται. *Külka Wagners Zeitschrift.* 1835. σελ. 164.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐν τῇ 2 ἐπὶ τοῦ § 310. ἀναφερομένων ὀρισμῶν τῆς κλοπῆς κατὰ τοὺς νέους νόμους

βλέπομεν, ὅποια διαφωνία ἐπικρατεῖ ἔτι ὡς πρὸς τὴν ὀρθὴν ἐν τῷ νόμῳ ἔκθεσιν τῆς ῥωμαϊκῆς ἐκφράσεως *animus lucri faciendi*. Διδακτικώταται εἶναι αἱ συζητήσεις τῆς σκευωρικῆς βουλῆς, ὅπου ἡ Κυβέρνησις ἤθελε νὰ τεθῆ : σκοπὸς τοῦ νὰ κερδήσῃ τις τὸ πρᾶγμα δι' ἑαυτὸν ἢ δι' ἄλλον, ἐνῶ ἡ β. βουλή ἐπρότεινε νὰ τεθῆ : διὰ νὰ τὸ ἰδιοποιηθῆ παρανόμως ὁ δεκτὸς γενόμενος νόμος φέρει : διὰ νὰ περιποιήσῃ ἐντεῦθεν εἰς ἑαυτὸν ἢ εἰς ἄλλον ἀθέμιτον ὄφελος· *Krug Studien*, II. σελ. 84—87. Δὲν πρέπει δὲ νὰ ἐννοῶμεν ἐνταῦθα τὸ ὄφελος ὡς σκοπὸν πλουτισμοῦ. Πολλάκις εἶναι δύσκολος ἡ διάγνωσις ἂν πρόκηται κλοπὴ ἢ βλάβη τοῦ πράγματος, π. χ. Ἐάν τις ἅμα ἀφαιρέσῃ τὸ πρᾶγμα τὸ ρίψῃ εἰς τὸν ποταμόν. *Mittheilungen der saechs. Landtagsverhandl.* σελ. 3914—20.

§. 320.

Ε) Εἰς πᾶσαν ὑφαίρεσιν ἀπαιτεῖται δόλος, ἡ συνειδήσις τῆς παρανομίας καὶ τῆς κλεπτικῆς ιδιότητος τῆς πράξεως. Ἐκ ῥαθυμίας ὑφαίρεσις φιλοσοφικῶς μὲν δύναται νὰ κατανοηθῆ (α), ἀλλὰ κατὰ θετικὸν νόμον εἶναι ἀδύνατος (β).

(α) Ο *Clein schrod.* l. c. περιπίπτει εἰς *petitiones principii*, προσπαθὼν ἐκ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων ἢ ἀποδείξῃ τὸ ἀδύνατον ὑφαίρεσις ἐκ ῥαθυμίας ἢ δὲ *Grolman* (*Bibl. des peinl. Rechts B. I. st. I* σελ. 200) ἁμαρτάνει περὶ τοὺς νόμους, δεχόμενος καὶ κατ' αὐτοὺς ὑφαίρεσιν ἐκ ῥαθυμίας, ὁ δὲ *Grolman* (*Bibl. des peinl. Rechts B. 1. St. 1.* σελ. 200) ἁμαρτάνει περὶ τοὺς νόμους, δεχόμενος καὶ κατ' αὐτοὺς ὑφαίρεσιν ἐκ ῥαθυμίας.

(β) §. 7. *J. de obl. q. ex. del.* § 1. *J. de vi bon. rapt.* l. 46. §. 3. *D. de furt.*

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς παρανόμου προθέσεως ἐπὶ κλοπῆς *Kilka* (*Wagners zeitschr.* 1835. σελ. 165. κ. ἐπ.).

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐκ ῥαθυμίας κλοπὴ δμολογεῖ-

ται γενικῶς. *Martin Lehrb.* II. σελ. 335. *Hepp Wersuche* σελ. 225. *Wächter Lehrb.* II. σελ. 288. *Bauer Lehrb.* σελ. 241. *Heffler Lehrb.* σελ. 501. ἔρα ὕμωσ και *Birnbaum* (*Archiv d. Criminalr* XIV. σελ. 102—3).

§. 321.

Ἡ ἐσχάτη ἀνάγκη ἀποκλείει κατὰ ῥητοὺς νόμους τὸ ἀξιοποιῶν τῆς ὑφαιρέσεως (α). Ἡ ἀνάγκη αὕτη ὑπάρχει, ὅταν ἡ ὑφαιρέσις ξένης ιδιοκτησίας εἶναι τὸ μόνον μέσον πρὸς συντήρησιν τῆς ζωῆς τοῦ ὑφαιρέτου ἢ τῆς γυναικὸς καὶ τῶν τέκνων αὐτοῦ (β). ὑποτίθεται ἐπομένως 1) ἡ ἐσχάτη ἀνάγκη (ἀληθὴς λιμὸς), οὐχὶ δὲ ἀπλή πενία, 2) ὅτι ὁ ὑφαιρέτης οὐδὲν εἶχεν ἄλλο νόμιμον μέσον πρὸς σωτηρίαν (γ), 3) ὅτι τὸ ἀντικείμενον τῆς ὑφαιρέσεως εἶναι ἐδώδιμον πρᾶγμα (δ), 4) ὅτι δὲν ἔλαβε πλέον ὅσου ἀπηρεῖτο πρὸς θεραπείαν τῆς ἀνάγκης, 5) ὅτι δὲν μετεχειρίσθη μέσα δεινότερα τῶν ἀναγκαίων πρὸς τέλεσιν τῆς ὑφαιρέσεως. Παντὸς εἴδους ὑφαίρεσις, καὶ αὕτη ἢ διὰ τῆς βίας, μένει ὑπὸ τοὺς ὅρους τούτους ἀτιμώρητος. Τὴν ἀπόδειξιν τῆς ἀνάγκης προσάγει ὁ ὑφαιρέτης (ε) P. G. O. ἀρθρ. 166.

(α) A. L. Schott. diss. de furto ex necessitate commisso. Tubing. 1772. C. W. Walch Diss de furto fame dominante facto. Jen. 1788. Steigler (verm. Aufsätzen. aus d. Geb. d. Justiz. u. Polizei Mainz 1809. nr 8. σελ. 50)

(β) Δὲν πρέπει νὰ ἱσχυρίζονται εἰς ἄλλους συγγενεῖς. Böhmer ad. ἀρθ. 166. § 3.

(γ) Böhmer ad h. ἀρθ. §. 2. Cuius ὄρ Thl. I. σελ. 375.

(δ) Ὁ νόμος τὸ λέγει. Τὸν λόγον δὲ ἀποτελεῖ τὸ ἰδιαιτέρον μέγεθος τῆς ὀρμῆς, καὶ ἡ ἄμεσος βεβαιότης τοῦ λιμοῦ ὡς οἰτίαν τῆς πράξεως. Walch l. c. §. 7. Ἐκ τοῦ ἐναντίου Kress ad. h. a. Böhmer ad Carp.

zov Q. 83. obs. 3. Struben Thl. III. Bed. 137. Cuistorp. Thl. 3. 376.

(ε) Kress ad. h. a. § 2. * 2. Böhmer ad eund. § 4.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Πολλὰ περιορισμένη εἶναι ἡ γνώμη τοῦ συγγραφέως ὅτι μόνον ἐδώδιμα πρέπει νὰ ᾖναι ἀντικείμενα τῆς κλοπῆς, διὰ νὰ μείνη ὁ ἕνεκα τοῦ λιμοῦ κλέψας ἀτιμώρητος. Τὸ ἄρθ. 175. Π. Δ. Κ. κατὰ τὸ ὅποιον ὁ λιμὸς καὶ ὡς πρὸς τὴν ἱεροσυλίαν αὐτὴν εἶναι αἰτία συγγνώμης, ἀποδεικνύει ὅτι τὰ ἐδώδιμα ἀναφέρονται μόνον ὡς παράδειγμα ὄρων καὶ *Tittmann Handb. I. σελ. 473. Hefster σελ. 400.* Ἐπερ τῆς ἐπεκτάσεως ταύτης c. 3. X. de furtis. Ἀπόφασις τις ἐκδοθεῖσα ἐν Βιῶν ἐξέτεινε παραπλὺ τὸ ἕνεκα λιμοῦ ἀτιμώρητον, *Annalen der badischen Gerichtshöfe 1836. nr. 24.* ὄρον προσέτι *Vaillant de libera voluntate ad delictum. p. 153.*

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Εἰς τὴν νέαν νομοθεσίαν εὐκολύνει τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος ἡ ἐν τῇ σημ. 1. ἐπὶ τοῦ § 36. ἐκτεθεῖσα ἀρχὴ περὶ τῆς ἐπιβροῆς τῆς ἀφύκτου ἀνάγκης. Ὁ πρωσσικὸς νόμος, § 1415 θεωρεῖ τὴν ἀνάγκην ταύτην μόνον ὡς λόγον χάριτος. Κατὰ τὸ γαλλικὸν δίκαιον ἀμφισβητεῖται πολὺ τὸ ζήτημα. *Hellie théorie du code pénal II. p. 269.* (οὗτος δὲν παραδέχεται τὴν ἐκ τοῦ λιμοῦ ἀνάγκην ὡς νόμιμον λόγον ἀπαλλαγῆς). *Vaillant de libera volunt- p. 154.* (οὗτος εἶναι τῆς ἄλλης γνώμης).

§ 322.

Ὁ νομεὺς τοῦ πράγματος ἔχει κατὰ τοῦ κλέπτου τὸ δικαίωμα τῆς ἀμύνης. Ἄλλὰ τὸ δικαίωμα τοῦτο, κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον (α), θεωρεῖται ὅτι ὑπάρχει 1) κατὰ τοῦ

ἐν καιρῷ ἡμέρας ἐπ' αὐτοφώρῳ λαμβανομένου κλέπτου (fur diurnus), τότε μόνον, ὅταν οὗτος ὑπερασπίζεται ἑαυτὸν δι' ὄπλων, 2) ἐὰν ὁ κλέπτης ληφθῆ ἐπ' αὐτοφώρῳ διὰ νυκτὸς ἐντὸς τοῦ οἴκου (f. nocturnus), ἔστω καὶ ἄνευ τῆς εἰρημένης ἐνόπλου ὑπερασπίσεώς του, προϋποτιθεμένης ὁμῶς πάντοτε τῆς ὑπάρξεως τῶν γενικῶν προαπαιτούμενων τῆς νομίμου ἀμύνης (β). Ἡ Π. Δ. Κ. κατατάσσει ἐν γένει τὴν θανάτωσιν ἀνθρώπου, «τὸν ὅποιον διὰ νυκτὸς εὐρίσκει τις ἐπικινδύνως ἐν τῇ οἰκίᾳ του», εἰς τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς δύναται νὰ θεωρηθῆ συγγνωστὴ ἢ ἀναίρεσις, χωρὶς ὅμως εἰδικώτερον νὰ σαφινίζη τὰ πρὸς ἀληθῆ πραγματοποίησιν ἐκείνης προαπαιτούμενα (γ).

(α) L. 4 §. 1. D. Aquil. L. 34 § 2. D. de fact. L. 9. D. ad. L. Corn. de sic. Paulus R. S. V. 23. § 9. Gellius N. A. XI. c. 18.

(β) Si parcere ei sine periculo suo (i. e. suarum rerum, suiue corporis) non potuit. L. 9. D. cit. Τὸ τοῦ τριωνικού ἔμβλημα εἰς L. 4. § 1. D. ad. L. Aquil. » ut tamen id ipsum cum clamore destitueretur, πρίπι-
λίως νὰ μείνῃ περιωρισμένον εἰς τὰς σχέσεις τοῦ ἀκυλίῳ νόμου.

(γ) Διότι ἡ Π. Δ. Κ. ἀρθρ. 160, προστέθεισιν ἀμίσως τὰ ἑξῆς: «Εἰς ὅλας τὰς ἀνω μνημενεύεις περιπτώσεις ὑπάρχει μεγάλη διαφορὰ, πό-
τε ἐπιφέρουν συγγνώμην καὶ πότε ὄχι κατ. ἐπομένως τὸ εἰς τὰς προλα-
βοῦσας ἐκδόσεις θεωρηθῆν ὡς ἀπεριρίστως ὑπόχρον δικαίωμα, ἀπομωσα-
κτογίης τοῦ fur nocturnus, ὅποσον ὑπῆρχε καὶ κατὰ τὴν δωδεκάβιβλον,
δὲν δικαιολογεῖται. Ἡ προσθήκη τοῦ ἐπικινδύνως (gefährlichen
weis) ἀναφέρεται προφανῶς εἰς τὸ si parcere ei non potuit. Πρὸς A. hegg
Untersuchungen abh. II § 67. καὶ 109.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἡ ὀρθότης τῆς γνώμης τοῦ συγγραφέως, ὅτι τὸν
νυκτερινὸν κλέπτην δὲν δύναται τις πάντοτε ἀτιμωρητὴ ν' ἀ-
ποκτείνῃ, ἀλλὰ μόνον ὅταν ὑπάρχωσι τὰ λοιπὰ ἀπαιτούμε-
να τῆς ἀμύνης, ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τοῦ L. 9. D. ad leg.
corn. de sicar. Klein von dem Diebstahl. σελ. 354. Tit-
man Handb. II, σελ. 358. Abegg Unters. σελ. 361.

§. 323.

Ἡ ὑφαίρεσις διαιρεῖται εἰς δύο κύρια εἶδη, καθ' ὅσον πράττεται ἤτοι Α) Διὰ προσβολῆς ἐμφύτων δικαιωμάτων τοῦ προσώπου ληστεία, ἢ Β) δι' ἀπλῆς προσβολῆς τοῦ δικαιώματος τῆς ἰδιοκτησίας κλοπή. Αὕτη δὲ εἶναι ἤτοι α) βαρεία κλοπή, εἰς τὴν ὁποίαν ἔνεκεν ἰδίων ἐπιβαρυντικῶν περιστατικῶν, ἐπιβάλλεται ὡς τακτικὴ ποινὴ ὁ θάνατος· ὑπάγονται δ' ἐνταῦθα 1) ὡς ἐκ τῆς ἐπαναλήψεως ἢ τρίτη κλοπή, 2) ὡς ἐκ τοῦ τρόπου τῆς τελέσεως, ἢ ἐπικίνδυνος κλοπή, 3) ὡς ἐκ τοῦ ἀντικειμένου, ἢ *ιεροσυλία* ἢ β) μὴ βαρεία κλοπή, περιλαμβάνει δὲ αὕτη 1) τὴν κοινὴν ἢ ἀπλῆν κλοπὴν, καὶ 2) τὴν νομικῶς διακεκριμένην (κατὰ στενωτέραν ἔννοιαν) καθ' ἧς ἐξαιρουμένης ἀπὸ τῶν κοινῶν ποινικῶν νόμων, δὲν ἀπειλεῖται δημοσία ποινὴ.

(α) Διάφορα ἄλλα ἐν τῇ Π. Δ. Κ. ἰδίως ἀναφερόμενα εἶδη ὑφαίρεσεως, π. χ. ἡ κλοπὴ καρπῶν ἀσυγκομιστῶν καθ' ὅσον συνεπάγεται δημοσίαν ποινὴν (ἄρθ. 167), ἡ κλοπὴ ξυλείας (ἄρθ. 168), ἡ κλοπὴ ἰχθύων (ἄρθ. 169), ἡ τιμωροῦνται κατὰ τὰς ἐπὶ τῶν λοιπῶν εἰδῶν τῆς κλοπῆς ἰσχυρούσας ἀρχάς, ἢ δὲν ὑπάγονται παντάπασιν εἰς τὴν κλοπὴν ὡς ἡ ἀλέουσι εἰς ῥέοντα ὕδατα, ἢ τελευταῖον κρίνονται ὡς πρὸς τὴν τιμωρίαν αὐτῶν κατ' ἰδιαιτέρους νόμους, ἢ ἔθιμα ὡς ἀπηγορευμένη ξύλευσις.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἐνταῦθα εἶναι ὁ οἰκείος τρόπος πρὸς ἔκθεσιν τίνι τρόπῳ αἱ νέαι νομοθεσίαι ἐθεώρησαν τὰ διάφορα εἶδη τῆς κλοπῆς καὶ ἐκανόνισαν τὰς ἐπιβλητέας ποινάς. Ὁ αὐστριακὸς νόμος θεωρεῖ τὴν κλοπὴν ποτὲ μὲν ὡς ἀδίκημα ποτὲ δὲ ὡς ἀστυνομικὴν παράθεσιν. Τοιαύτη εἶναι (Μέρος II τοῦ νόμου, ἄρθρ. 210) ὅταν δὲν φέρῃ ἐν ἑαυτῇ τὰ γνωρίσματα διὰ τῶν ὁποίων καθίσταται ἡ πράξις ἀδίκημα (ποινὴ: κράτησις 1 ἐβδομάδος· μέχρι 3 μηνῶν μετὰ ἐσωτερικῶν ἐπιτά-

σεων αὐτῆς). Ἄδίκημα εἶναι ἡ κλοπὴ) ἄρθ. 152 Μέρ. I.), 1) ὡς ἐκ τοῦ ποσοῦ, ἐὰν ὑπερβαίνῃ τὰ 25 φιορίνια· 2) ὡς ἐκ τῆς ιδιότητος τῆς πράξεως, α) ἄνευ παρατηρήσεως τοῦ ποσοῦ, ἐὰν πράχθῃ ἐν καιρῷ κοινῆς ἀνάγκης π. χ. πυρκαϊᾶς, ἢ πρὸς κλέπτου ἐφωδιασμένου μὲ ὄπλα ἢ ἐπικίνδυνα ἐργαλεῖα, β) ἐὰν τὸ ποσὸν ὑπερβαίνῃ τὰ 5 φιορίνια, καὶ ἡ κλοπὴ ἐπράχθῃ ἐκ συστάσεως ἢ εἰς τόπον καθιερωμένον εἰς λατρείαν τοῦ Θεοῦ, ἢ εἰς περικεκλησμένον κτήμα, ἢ εἰς ξυλοῖαν ἐν περιφραγμένῳ δάσει, ἢ εἰς ἄγρικα ζῶα ἐν τοιοῦτῳ δάσει, ἢ μὲ μεγάλην θρασύτητα (ἄρθ. 154)· 3) ὡς ἐκ τῆς ιδιότητος τοῦ κλαπέντου πράγματος, α) ἄνευ παρατηρήσεως τοῦ ποσοῦ, ἐὰν τὸ πρᾶγμα ἦτο καθιερωμένον εἰς λατρείαν τοῦ Θεοῦ, β) ἐὰν τὸ ποσὸν ὑπερβαίνῃ τὰ 5 φιορίνια, καὶ ἡ κλοπὴ ἐγένετο εἰς καρπὸς ἄγρων ἢ δένδρων, εἰς ζῶα εὐρισκόμενα εἰς λειβάδια ἢ εἰς νομάς, ἢ εἰς γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἄρθ. 155)· 4) ὡς ἐκ τῆς ιδιότητος τοῦ πράξαντος ἐὰν ἤδη ἐτιμωρήθῃ δις ἐπὶ κλοπῆ, ἢ ἐπὶ ποσῶ ἀνωτέρου τῶν 5 φιορίνων, ἐὰν ἡ κλοπὴ ἐγένετο ὑπὸ ὑπηρετῶν κατὰ τῶν κυρίων αὐτῶν ἢ πρὸς ἐργατῶν ποινὴ· δεινὴ κάθειρξις 6 μηνῶν μέχρις 1 ἐτους, ἐὰν ἐκτός τῶν ἐν τῇ προηγουμένῳ § ἀναφερομένων περιπτώσεων δὲν εἶναι ἐτι βαρυτέρα ἢ κλοπῆ· ἐὰν ἐκ τοῦ ἐναντίου συμπίπτωσι δύο τοιοῦτοι ἐπιβαρυντικοὶ λόγοι, κάθειρξις 1—5 ἐτῶν, καὶ ἐὰν τὸ ποσὸν ὑπερβαίνῃ τὰ 300 φιορ. ἢ ἐπρόξενῃθῃ ἐπαισθητῆ ζημίᾳ εἰς τὸν ἀπολέσαντα τὸ πρᾶγμα ὡς πρὸς τὴν κατάστασίν του, ἢ ἐὰν ἡ κλοπὴ ἐπράχθῃ μὲ ἰδιαίτεραν θρασύτητα, πονηρίαν ἢ παρὰ τινος κατὰ συνήθειαν κλέπτου κάθειρξις 5—10 ἐτῶν (ἄρθ. 158, 159).—Κατὰ τὸ πρῶσιον δίκαιον αἰ εἰς τὸν ἐγγώριον νόμον διαλαμβανόμεναι ποιναὶ ὠρίσθησαν μεγαλήτεροι δι' ἐγκυκλίου δικτάγματος ἀπὸ 26 Φεβρουαρίου 1799 (Mannkopf. σελ. 411). Κατ' αὐτὸ ὑπάρχει 1ον κοινὴ κλοπὴ, καὶ ἡ μικρὰ, ἐὰν τὸ ποσὸν δὲν ὑπερβαίνει 5 τάληρα—ἀτυχομετικὴ ποινὴ σφρονομιάς

ἢ φυλάκισις μέχρι 4 ἑβδομάδων (νόμ. § 1121—24 Διάτ. τοῦ 1799 § 2). β' μεγάλη, ἐὰν τὸ ποσὸν εἶναι ἀνώτερον τῶν 5 ταλήρων σωφρονισμὸς ἢ φυλάκισις μέχρι 2 ἐτῶν. γ' κοινὴ κλοπὴ μὲ ἐπιβαρυντικὰς περιστάσεις ἀ. οἰκιακὴ κλοπὴ § 1137. δ' πραγμάτων, τὰ ὅποια δὲν ἐπιδέχονται ἀκριβῆ ἐπιτήρησιν (§ 1141), ἤτοι, ἐν καιρῷ πυρκαϊῶν, πλημμύρας, ἢ ζώων εἰς νομάς, γεωργικῶν ἐργαλείων (βασ. Διάταγμα ἀπὸ 22 'Ιουνίου 1832 Manukopf σελ. 423), γ' εἰς ἐκκλησιὰς, δι' κλοπὴν δι' ἐκτάκτου πανουργίας, ε' εἰς δημόσια μνημεία, ζ' εἰς τάφους, ἢ εἰς λείψανα, θ' κλοπὴ μὲ ὄπλα ἢ ἐπικίνδυνα ἐργαλεῖα, ι' παρὰ ἐπιτρόπων ἢ κηδεμόνων, κ' εἰς ἀνακτόρια, λ' εἰς πράγματα τοῦ ἡγεμόνος καὶ τῶν ἐκ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ 3 ἐπανειλημμένη κοινὴ κλοπὴ (διπλῆ ποινὴ τῆς ὠρισμένης ἐὰν ἦτο πρώτη) § 1459. Διάτ. 1799. §. 41. 4 τρίτη κοινὴ κλοπὴ — Ἐνταῦθα ἀφοῦ ὑπομείνη ὁ κλέπτης τὴν διπλῆν ποινὴν περιορίζεται εἰς ἐπανορθωτικὸν κατὰσθημα. 5 ὡς ἐκ τοῦ νόμου διακεκριμένοι τρόποι τῆς κοινῆς κλοπῆς, π. χ. εἰς στρατιωτικὰ καθαρτήρια (Temme Handb. σελ. 284), 6 διὰ βίας κλοπὴ, ἀ κλοπὴ εἰς κατοικημένα κτίρια διὰ ῥήξεως (§ 1166), 6 δι' ἀνάβασεως, γ' ἄνοιγμα κεκλεισμένων θυρῶν, κιβωτίων δι' ἀντικλειδίων, ψευδῶν κλειδίων, δ' κλοπὴ πραγμάτων ἀπὸ ἀμάξας τοῦ ταχυδρομείου ἢ ταξειδιωτῶν (§ 1478), ε' δι' ἀπειλῆς βιασπραγγιῶν πρὸς φύλακας, ζ' δι' ἐπιβολῆς χειρῶν ἐπὶ ἀνθρώπων χωρὶς νὰ προξενηθῆ εἰς αὐτοὺς πόνος (κατὰ τὸν § 1487 ὅπῃ γετο εἰς τὴν ληστείαν — ἀπὸ δὲ τοῦ 1799 ἐνταῦθα). — Ποινὴ κατὰ μὲν τὸν ἐγγώριον νόμον βαρεῖα εἰρηκτὴ μέχρι 8 ἐτῶν ἀπὸ δὲ τοῦ 1799 σωφρονισμὸς καὶ περιορισμὸς εἰς αὐστηρὸν ἐπανορθωτικὸν κατὰσθημα (Temme σελ. 297) — Διακρίνει δὲ περαιτέρω ὁ νόμος κλοπὴν διὰ βίας μὲ ἐπιβαρυντικὰς περιστάσεις, π. χ. ἐὰν ὁ κλέπτης ἔφερεν ὄπλα ἢ ἐπικίνδυνα ἐργαλεῖον, καὶ τὰς ἐπανειλημμένας διὰ βίας κλοπὰς (ἕρα ἐν

γένει Temme Handb. 267—305). — Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος δὲν θεωρεῖ ὡς πρὸς τὴν τιμωρίαν τῆς κλοπῆς τὸ μέγεθος τοῦ κλαπέντος ποσοῦ, ἀλλ' ἐκθέτει κατηγορίας τινὰς τῆς κλοπῆς, εἰς τὴν τιμωρίαν τῶν ὁποίων ὠδηγήθη ὁ νομοθέτης ἀπὸ τὴν ἐκροβιστικὴν θεωρίαν. Κατὰ τὸ ἄρθ. 381 ἐπιβάλλεται θάνατος ἐὰν συνέπιπτον ἐπὶ τὸ αὐτὸ τὰ ἐξῆς ἢ γνωρίσματα, ἐὰν δηλαδὴ ἐγένετο ἡ κλοπὴ ἐν καιρῷ νυκτὸς παρὰ πολλῶν ἠνωμένων πρὸς τοῦτο, ὠπλισμένων, διὰ βιασίων, πραγῶν ἢ ἀπειλῶν, διὰ ῥήξεως ἢ ὑπὸ τὸ ὄνομα δημοσίου ὑπαλλήλου· κατὰ τὸ ἄρθ. 382, κατεδικάζετο διὰ βίου εἰς τὸ κάτεργον, ὅστις πράξῃ τὸ ἀδίκημα διὰ βίης καὶ μὲ τὰς εἰς τὸ αὐτὸ ἔθρον ἀναφερομένας ἐπιβαρυντικὰς περιπτώσεις, ἢ εἰς δημοσίας ὁδοὺς. Τὸ ἄρθ. 385 ἀπειλεῖ εἰρκτὴν ἐὰν πραγθῇ ἡ κλοπὴ ἐν καιρῷ νυκτὸς παρὰ πολλῶν ἠνωμένων πρὸς τοῦτο ἢ μὲ δύο ἐκ τῶν ἐν τῷ ἄρθ. 384 ἐπιβαρυντικῶν περιπτώσεων, ἢ μὲ ὄπλα ἂν καὶ τὴν ἡμέραν, ἢ ἐὰν ἴσται οἰκιακὴ κλοπὴ (ὄρα παρὰ ὑπαρξῶν), ἢ παρὰ ξενοδόχων, ἐνοικιαστῶν δωματίων εἰς τὰς ἰδίας αὐτῶν οἰκίας, ἀγωγιατῶν, πλοιάρχων εἰς πράγματα ἐμπιστευθέντα εἰς αὐτοὺς. Ὁ ἀπὸ 25 Ἀπριλίου 1824 νόμος ἐμετρίασεν ὅπως οὖν τὴν αὐστηρότητα τῶν ποινῶν τούτων, ἀλλ' ὄχι ἀρκετὰ. Κατὰ τὸ 2832 δ' ἀπὸ 28 Ἀπριλίου νόμος κατεβίβασε τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου (ἄρθρ. 381) εἰς διὰ βίου δεσμὰ, ταῦτα (ἄρθρ. 382) δὲ εἰς πρόσκαιρα καὶ οὕτω καθεξῆς· ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τῆς αὐστηρότητος ἔμεινε καὶ φέρει καὶ τὴν σήμερον εἰς σκληρὰς ἀποφάσεις, ἐὰν δὲν βοηθήσωσιν οἱ ἔνορχοι. *Chauveau code progressif* pag. 304—315, περὶ τῶν συζητήσεων τοῦ 1832. Περὶ τοῦ σημερινοῦ δικαίου *Rauter traité* II pag. 141—143. Περὶ τῆς αὐστηρότητος τοῦ κώδικος. *Göbel was der Criminalgesetzgebung* Noth thut σελ. 414 καὶ *Haus observations* III. pag. 74. κτλ. Τὸ ἄρθ. 401 ἐπιβάλλει φυλάξιν 1—5 ἐτῶν εἰς ὅλα τὰ λοιπὰ τὰ ἐν τοῖς προηγού-

μένοι; ἄρθροις μὴ διαλαμβανόμενα εἶδη τῶν vols, larcins ἐκ τοῦ latrocinium) καὶ filouteries (κλοπῶν μὲ ἰδιαιτέραν πικουρήν πραττομένων). — Ὁ βασιλικὸς νόμος διακρίνει κλοπὴν I εἰς βελῶν κικουρήματος 1 ὡς ἐκ τοῦ ποσοῦ (ἄρθ. 215) Ἐὰν ᾖναι 25 φιορίνια καὶ ἐπέκεινα (ποινὴ εἰρκτὴ 1 ἔτους ἀξιοκόμενη καὶ ἐν τέταρτον ἀνά 50 φιορίνια ἀπέναντι τοῦ ποσοῦ τούτου). 2 ὡς ἐκ τῆς ιδιότητος τῆς πράξεως, ἄνευ παρατηρήσεως τοῦ ποσοῦ, ἀ ἔνεκεν ἰδικιτέρας ἀγνότητος τοῦ κλαπέτος πράγματος, οἷον πραγμάτων ἀφιερωμένων εἰς λατρείαν τοῦ Θεοῦ, δημοσίων χρημάτων, παρουσίας δημοσίων καταστημάτων πραγμάτων ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς ἀρχῆς εἰς δημοσίας ὁδοὺς, σκευῶν τῶν ὁδοιπῶρων (ἄρθ. 217). 6' Ἐκα ἰδιαιτέρων περιστάσεων (ἄρθ. 218): κλοπὴ ἐν καιρῷ ἀνάγκης ἐκ πυρκαϊῆς ἢ πλημμύρας, εἰς τὰς ἀγορὰς, εἰς ζῶα εὐρισκόμενα εἰς νομάς, εἰς λευκαίνόμενα πανία, νυκτερινὰ ὑφαιρέσεις καρπῶν τῶν ἀγρῶν, δένδρων, κήπων, οἰκιακὴ κλοπὴ (ποινὴ: 1—3 ἐτῶν εἰρκτὴ ἀξιοκόμενη ἀναλόγως τοῦ ποσοῦ μέχρι 8 ἐτῶν). γ' ὡς ἐκ τοῦ ἐπικινδύνου τῆς πράξεως (ἄρθ. 221), ἐὰν γείνη ἢ κλοπὴ παρὰ πολλῶν ἡνωμένων πρὸς τοῦτο διὰ παρεισδύσεως ἐν καιρῷ νυκτός, δι' ἀναδύσεως, ῥήξεως, ψευδῶν κλειδίων, μὲ ὄπλα (ποινὴ 4—8 ἐτῶν εἰρκτὴ, καὶ ἐὰν συμπίπτωσι πολλὰ περιστατικά βαρεῖα εἰρκτὴ μέχρι 15 ἐτῶν). II. Ἡ κλοπὴ εἶναι πλημμέλημα (ἄρθ. 379) ἐὰν τὸ κλαπὲν πᾶγμα ἔχη ἀξίαν ὑπὲρ τὰ 5 φιορίνια ἀλλὰ ἥττονα τῶν 25 (ποινὴ φυλάκισις 1 μηνὸς μέχρι 1 ἔτους). III εἶναι δὲ πταῖσμα, ἐὰν ἡ ἀξία τοῦ πράγματος δὲν ὑπερβαίη τὰ 5 φιορίνια. — Ἡ πεῖρα ἐδίδαξεν ὁμως μετ' οὐ πολὺ, ὅτι διὰ τῶν συνδυασμῶν, τοὺς ὁποίους δὲν ἐπρόβλεψεν ὁ νομοθέτης, πεκρήγετο εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ποινῶν δεινὴ ἀδυστηρότης (βρα περί τούτου Archiv des criminalr. Band. VIII. nr. 1.), εἰς τρόπον ὥστε διὰ νόμου ἀπὸ 25 Μαρτίου 1816 εἰσῆχθη ἄλλο σύστημα. Κατ' αὐτὸ ἡ ἄνευ

τῆς ἐν τῷ ἄρθ. 6 διακρίσεωςπραχθεῖσα κλοπή, ἐάν ὑπερβαίῃ τὰ 25 φιορίνια, μένει ἀπλή κλοπή. Τὸ ἄρθ. 2 τοῦ νόμου διαλαμβάνει δέκα περιπτώσεις ὡς ἐπιβαρυντικὰς (τὰς πλείους ἐκ τῶν ἐν τῷ νόμῳ ἄρθ. 217—19). Ποινὴ τῆς ἀπλῆς κλοπῆς, ὡς κακουργήματος, ἀπὸ 25 μέχρι 400 φιορινίων, εἶναι εἰρκτὴ 1—3 ἐτῶν, ἐάν δὲ ὑπάρχωσι τὰ ἐπιβαρυντικὰ περιστατικὰ τοῦ ἄρθ. 2, 2—4 ἐτῶν. Ἐάν τὸ ποσὸν ὑπερβαίῃ τὰ 400 φιορίνια, ἡ ἀπλή κλοπή τιμωριῖται μὲ 3—6 ἐτῶν εἰρκτὴν, ἐπὶ δὲ ἐπιβαρυντικῶν περιστατικῶν, 4—8 ἐτῶν. Ποινὴ τῆς κλοπῆς ὡς πλημμελήματος (ἀπὸ 5—25 φιορίνια) εἶναι φυλάκισις 1—6 μηνῶν, ἐπὶ δὲ ἐπιβαρυντικῶν περιστατικῶν μέχρις 1 ἔτους. Τὸ ἄρθ. 16 ἐκθέτει ὡς διακεκριμένην κλοπὴν, χωρὶς παρατήρησιν τοῦ ποσοῦ, 1ον τὴν κλοπὴν πράγματος καθιερωμένου εἰς λατρείαν τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τόπον καθιερωμένον εἰς λατρείαν τοῦ Θεοῦ, 2 τὴν κλοπὴν δι' ἀναβάσεως, 3ον τὴν διὰ ῥήξεως, 4ον τὴν ἐνοπλον, 5ον τὴν ὑπὸ συμμορίαςπραχθεῖσαν (ποινὴ: 4—8 ἐτῶν εἰρκτὴ, καταβιβαζομένη εἰς τὸ ἥμισυ ἐάν ὑπάρχωσιν ἐλαφρυντικὰ περιστατικὰ, ἐάν τὸ ποσὸν ὑπερβαίῃ τὰ 400 φιορίνια, βαρεῖα εἰρκτὴ 8—10 ἐτῶν). Ὁ σαξωνικὸς ποινικὸς νόμος ἄρθ. 223 διακρίνει 1ον ἀπλὴν κλοπὴν ἄνευ ἐπιβαρυντικῶν περιστατικῶν, ἕως 5 ταλήρων (φυλάκισις μέχρις 6 ἐβδομάδων), ἀπὸ 5—10 ταλήρων (φυλάκισις μέχρις 8 ἐβδομάδων, ἢ εἰρκτὴ), καὶ ὑπὲρ τὰ 50 τάληρα, εἰρκτὴ 1—6 ἐτῶν. 2) διακεκριμένη κλοπὴ εἶναι (ἄρθ. 227 α). ἐάν πρᾶγμα ὠρισμένον εἰς ἐκκλησιαστικὴν χρῆσιν ἐπὶ τῆς Ἱερουργίας ὑπαρθεῖ ἀπὸ κτίρια ἀφιερωμένα εἰς λατρείαν τοῦ Θεοῦ (ποινὴν 1—6 ἐτῶν), ἐάν δὲ ἀπὸ τοιαῦτα κτίρια ὑφαίρεθῶσιν ἄλλα πράγματα, ἐπιτείνεται ἡ ἀπλή ποινὴ. β'. ἄρθ. 229 ὑφαίρεσις ἐν καιρῷ κατεπείγοντος κινδύνου, (διπλασιασμὸς τῆς ἀπλῆς ποινῆς): 3 κλοπὴν διὰ ῥήξεως ἢ ἀναβάσεως, ἄρθ. 230, μέχρι 10 ταλήρων (εἰρκτὴ μέχρις 1 ἔτους), ὑπὲρ τὰ 50 τάληρα (εἰρκτὴ μέχρις 6 ἐτῶν). 4 ἄρθ.

232, ἐνώσεις πολλῶν διὰ τὴν πρᾶττωσι κλοπᾶς δι' ἐπιτη-
 δεύματος, (τοῦλάχιστον 3 μηνῶν εἰρκτή). 5 κλοπὴν ἐπὶ τῆς
 ὁποίας εὐρεθῆις ὁ κλέπτης ἐπ' αὐτοφώρῳ ἀντιτάσσει εἶαν ἢ
 ἐπικινδύνους ἀπειλάς· 6 ἐὰν ὁ κλέπτης ἦτο ἐφωδιασμένος μὲ
 ὄπλα, διὰ τὴν ὑπερασπισθῆ ἑαυτὸν (βαρεῖα εἰρκτή 1—8 ἐτῶν).
 ὅρα περὶ τῶν ἀπειλῶν τεύτων Krug Studien II. σελ. 96.
 — Ὁ θυρτεμβεργικὸς νόμος διακρίνει 1 κλοπὴν ὡς πταισμα—
 κράτησις μέχρις 8 ἡμερῶν (νόμος περὶ πταισμάτων ἀρθ. 57).
 2 ἀπλὴν κλοπὴν (ἀρθ. 322), 5 ἕως 25 φιορίνια καὶ γωρὸς
 ἐπιβαρυντικῶν περιστατικῶν φυλάκισις 8 ἡμερῶν ἕως 4
 μηνῶν, ἀπὸ 25 ἕως 100 φιορινίων, φυλάκισις μέχρις 8
 μηνῶν, ἀπὸ 500 μέχρι 2,000, εἰρκτή τοῦλάχιστον 1 ἔτους
 ὑπὲρ τὰς 2 000, βαρεῖα εἰρκτή μέχρις 8 ἐτῶν· 3 διακε-
 κριμένην κλοπὴν (ἀρθ. 323)· α' βαθμὸς· κλοπὴ πραγμάτων
 πρὸς λατρείαν τοῦ Θεοῦ ἀπὸ κτίρια εἰς λατρείαν τοῦ Θεοῦ
 καθιερωμένα, ἰδιοκτησίας τοῦ βασιλέως, πραγμάτων ἐμπι-
 στευθέντων εἰς τὸ ταχυδρομεῖον, κλοπὴ διὰ ῥήξεως ἢ ἀνα-
 θάσεως (ποινή· εἰρκτή μέχρι 10 ἐτῶν, ἐπὶ δὲ ποσοῦ ὑπὲρ
 τὰς 2000 φιορίνια βαρεῖα εἰρκτή). β'. βαθμὸς (ἀρθ. 331)
 κλοπὴ διὰ ῥήξεως εἰς κατοικημένα κτίρια, ἢ ἐὰν ὁ κλέπτης
 ἦναι ἐφωδιασμένος μὲ ὄπλα ἢ ἐξ ἐπιτηδεύματος πρᾶτ-
 τη κλοπᾶς (ποινή· ἀπλὴ εἰρκτή 1 ἔτους μέχρις 8 ἐτῶν
 βαρείας εἰρκτής). γ'. βαθμὸς (ἀρθ. 325) ἐὰν ὁ κλέπτης ἐκτε-
 λέσας τὴν κλοπὴν μετεχειρίσθῃ ὄπλα διὰ τὴν φοβίση ἢ τὴν
 κακοποίησιν ἀνθρώπους - - ποινή μέχρι 15 ἐτῶν βαρείας εἰρ-
 κτής. Τὸ ἀρθ. 328 διαλαμβάνει ἔπειτα 7 ἐπιβαρυντικὰς
 λόγους, π. χ. ἐὰν ἡ κλοπὴ πραγμῶν ἀπὸ ὑπηρέτας, ἢ εἰς ζῶα
 εὐρισκόμενα εἰς νομάς, ἢ εἰς ἐτησίαις ἢ ἐβδομαδαλας ἀγοράς·
 ἐὰν ἐπὶ κλοπῇ ὀλιγωτέρων τῶν 5 φιορινίων ὑπάρχῃ τοιαύτη
 τις ἐπιβαρυντικὴ περίστασις, ἐφαρμόζεται ἡ ἐν τῷ ἀρθ. 322
 ποινή. — Ὁ μεκλεμβουργικὸς νόμος τῆς 4 Ἰανουαρίου 1839
 Archades Criminiv alr. 1839. nr. 23) ἀπειλεῖ τὴν ἀπλὴν

κλοπὴν (ἄρθ. 5) κατὰ λόγον τοῦ ποσοῦ — 5 ταλήρων ἢ ὀλιγώτερον, μὲ φυλάκισιν 1—7 ἡμερῶν, ἐὰν δὲ συμποσῶνται ὑπὲρ τὰ 1000, τάλληρα, μὲ βαρείαν εἰρκτὴν, 4 μηνῶν μέχρι 4 ἐτῶν ἄρθ. 6. 7. 8. διαλαμβάνουν διακεκριμένας κλοπὰς τριῶν βαθμῶν, π. χ. α. βαθμοῦ, κλοπὴν διὰ ῥήξεως εἰς κατοικημένα κτίρια (ποινὴ ἐπιβάλλεται κατὰ τὸ ποσόν, μέχρι 6 ἐτῶν βαρείας εἰρκτῆς), β' βαθμοῦ, εἰς ἐπιτηδεύματος κλοπὴν, ἀλογοκλοπὴν (ποινὴ . 4 μηνῶν μέχρι 8 ἐτῶν). γ' βαθμοῦ (ποινὴ . 1—10 ἐτῶν βαρεία εἰρκτὴ) π. χ. ἐὰν ὁ κλέπτης ἐκτελέσας τὴν κλοπὴν κάμῃ χρῆσιν ὄπλων ἐναντίον ἐκείνων, οἵτινες θέλουν νὰ τὸν συλλάβωσι. Τὸ ἄρθ. 12 διακρίνει ἑννέα ἰδιαιτέρους ἐπιβαρυντικοὺς λόγους.

ΥΠΟΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Περὶ τῆς κοινῆς κλοπῆς.

§ 324.

Ἡ ἔννοια τῆς κοινῆς (ἀπλῆς) κλοπῆς ἀρνητικῶς μόνον δύναται νὰ ὀρισθῇ α), καθότι περιλαμβάνει ὅλας ἐκεῖνας τὰς κλοπὰς (τὰς συνηθέστερον γινομένας), κατὰ τῶν ὁποίων ὑπάρχουν μὲν ὀρισμένοι δημόσιοι ποιναὶ (κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰς ἰδιωτικὰς), αἱ ὁποῖαι ὅμως δὲν διακρίνονται δι' ἰδίων ἐπιβαρυντικῶν περιστατικῶν. Ἡ κλοπὴ αὕτη διαιρεῖται εἰς διάφορα εἶδη, γένη καὶ βαθμούς. α) Διὰ τοῦτο καὶ εἰς τὰς προγενεστέρας ἐκδόσεις προετάχθη ἡ περὶ τῆς ἐπιτεταμένης κλοπῆς διδασκαλία· ἀλλ' ὅμως ὑπὸ ἄλλην ἐποψιν προήρχοντο ἐκ τῆς τάξεως ἐκείνης πολλὰ ἄτοπα.

§. 325.

Ἡ κοινή κλοπή εἶναι α^α ἢ πρώτη ἢ δευτέρα κλοπή, καθ' ὅσον τις κατὰ πρώτην ἢ δευτέραν φοράν παρέβη τὸν κατὰ τῆς κλοπῆς ποινικὸν νόμον· εἰς τὴν τελευταίαν ἀπαιτεῖται 1 ἐπανειλημμένη (ὄχι ἀπλῶς ἑξακολουθοῦσα) κλοπή, 2 ἢ δευτέρα παράβασις νὰ μὴ ἔγεινεν ἐκ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἀφορμῆς μετὰ τὴν πρώτην διὰ πράξεων ταχέως διαδεχθεισῶν ἀλλήλας α), πρὸς τούτοις 3 ἑκατέρω τῶν κλοπῶν νὰ ἦναι ἰδιαίτερος καταλογιστὴ εἰς τὸν παραβάτην, καὶ 4 ἑκατέρω νὰ ἦναι τιμωρητέα μετὰ δημοσίαν ποινὴν β).

P. G. O. ἀρθρ. 157. 158. 161—G. Hohbach vom Rückfall N. Arch. IX. nr. 5).

- α) Τοῦτο ἐξάγεται ἀπὸ τὴν νομικὸν λόγον, ὅτι ἡ ἐπανάλψις δεικνύει διαφοράν, κλίσιν τοῦ κλέπτειν ὡς ἐξ ἐπιτηδεύματος.
β) Ἐξαιρεῖται π. χ. ἡ συρροὴ κλοπῆς μεταξὺ συγγενῶν καὶ καινῆς κλοπῆς ἢ δύο κλοπῶν μεταξὺ συγγενῶν.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἐναντίον τῆς γνώμης τοῦ Φάϋερβαχ, παραδεχόμενου ὡς ἐφαρμοστὴν τὴν ποινὴν τῆς δευτέρας κλοπῆς ἐναντίον παντὸς ὅστις ἔκλεψε δευτέραν φοράν, καὶ ἐὰν δὲν εἶχε προτοῦ τιμωρηθῆ διὰ τὴν πρώτην κλοπὴν ὑπάρχουν δισταγμοί τινες. Τὸ ἀρθρον 161 φείνεται ὅτι ἤθελε νὰ ἐπιβάλλῃ τὴν ἀνωτέραν ποινὴν τῆς δευτέρας κλοπῆς μόνον ἐνεκεν ὑποτροπῆς. Δύναται δὲ τοῦτο νὰ ἐξελθῆ ἀπὸ τὰς γνώμας τῶν Ἱταλῶν νομοδιδασκάλων, οἱ ὁποῖοι παντοῦ ἀναφέρουν τὴν νομολογίαν τῶν δικαστηρίων, καθ' ἣν ὁ ἥδη ἐπὶ κλοπῆ τιμωρηθεὶς ὑποβάλλεται εἰς ἀνωτέραν ποινὴν, ἀπὸ τοὺς ἐγ-

χωρίους νόμους ὅτινες ἔγχουν ἐπὶ τῆς Καρολίνας, ἀπὸ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Damhoudez (ὄρα περὶ πάντων τούτων τὰ κατωτέρω εἰς τὸ περὶ τῆς καθ' ὑποτροπὴν τρίτης κλοπῆς ἀναφερόμενα χωρία § 332), ἀπὸ τὴν νομικὸν λόγον, διὰ τὸν ὁποῖον ἀπαιτεῖται αὐστηροτέρα τιμώρησις. Ὁρα Vächter Lehrb. II. σελ. 310. Bohbach im Archir. des criminalr. IX. σελ. 120 καὶ Beiträgen zum. Srafrecht σελ. 265. ὄρα καὶ σελ. 274. καὶ κατωτέρω ἐπὶ τοῦ § 332. Bauer Lehrb. § 246. Abegg. im Archiv. des criminalr neue Folge I. σελ. 416. Hefste σελ. 407. Ἀλλ' εἶναι ἐνδεχόμενον καὶ τοῦτο, ὅτι κατὰ τῆς δευτέρας κλοπῆς ἠθέλησε νὰ φανῆ ἡ Καρολίνα αὐστηροτέρη, ἀφοῦ τὴν ἐκ τοῦ ἀρχαίου ἐθίμου δικαίον γνώμην, ὅτι ἡ ἅπαξ γινομένη μικρὰ κλοπὴ δὲν τιμωρεῖται, ἐπεκύρωσε μόνον ὡς πρὸς ἐκείνον, ὅστις πράττει μίαν καὶ μόνην κλοπὴν. Rosshirt Gesch. II. σελ. 312.

§, 326.

Εἶναι προσέτι ἡ κοινὴ κλοπὴ β^{ον} ἡ φανερά (f. manifestum), ἐὰν ὁ κλέπτης, πρὶν δυνηθῆ νὰ θέσῃ ἐν ἀσφαλείᾳ τὸ ὑφαιρεθὲν, συλληφθῆ φέρων αὐτὸ, ἢ καταδιωχθῆ δημοσίως (διὰ δημοσίου κραυγῆς, βορύβου, καταβοῆς) α), ἢ λαοραία (f. nec. manifestum) εἰς τὴν ἐναντίαν περίπτωσιν. Ἡ τολμηρὰ θρασύτης ἐκείνου, ὅστις κλέπτει τόσον φανερά, ὥστε δύναται νὰ συλληφθῆ ἐπ' αὐτοφώρῳ ἢ νὰ καταδιωχθῆ ἀμέσως, καὶ διὰ τῆς ὁποίας δεικνύει πολὺ μεγαλήτερον βαθμὸν διαφθορᾶς παρὰ ὁ περίφοβος λαοραῖος κλέπτης, πρέπει νὰ ᾔτο ἡ κυρία ἀρχή, ἐφ' ἧς ἡ νομοθεσία τῶν ἀρχαίων ἐστήριξε τὴν διαίρεσιν ταύτην β).

α) § 5. J. de obl. q. ca del. L. 2—6. Puzd. de fact. Titus 3 § 183—185,

§ 189. 190. 194. Γαλλ. N. A. XI. c. 18. P. G. O. §ρθ. 157. 158. 161. Walch. Glossar. voc. Berüchtiget, Beschrieen. Ἡ Καρολίνα δὲν περιορίζει (ὡς ὁ Martin Lehrb. § 130 παραδέχεται τὴν κατὰ τοὺς βουμπίους ἔννοϊαν τοῦ f. manifestum εἰς τὴν μὲ κρωγὰς καταδιώξιν, ἀλλὰ μᾶλλον ἐπέκτεινει αὐτὴν, ὡς ἀποδεικνύουσιν αἱ λέξεις: aberüchtigt, beschrieen o d e r betreten «betreten würde o d e r ein Geschrei und Nachtheile machte mit beschrieen o d e r betreten wird».

- (76) Αἱ ἀρχαῖαι νομοθεσίαι δὲν διακρίνουσι ποτὲ τὰ ἀδικήματα δι' ὀρισμῶν, ἀλλὰ συνιέστερον δι' ἐξωτερικῶν καὶ διὰ τῶν αἰσθητικῶν ἀντιληπτῶν γνωρισμάτων τὰ ὅποια ἀρκοῦν εἰς αὐτάς, μόνον δίδοι συνηθέστατα παρουσιάζονται καὶ εἰς τὰς πλείστας περιστάσεις ἀναποκρίνονται εἰς τὴν ἔννοϊαν. Ἐπ' αὐτοφῶρῃ συλλαμβάνονται πάντοτε σχεδὸν τοιοῦτοι μὲν θρασεῖς ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι π. χ. μὲ κίνδυνον ἑαυτῶν παρεισδύουσι τὴν ἡμέραν ἢ τὴν νύκτα εἰς ξένας κατοικίας, παίρνουν πραγματείας ἀπὸ ἀνοικτὰ ἐργαστήρια, κλέπτουσι εἰς δημοσίας ὁδοὺς ἢ ἐν τῷ μέσῳ δημοσίας συνηθροισμένου λαοῦ, ἀδειάζουσι μαρσούπια (τοσέπας) κτλ. Διὰ τῶν φράσεων φανερά λαθραία κλοπὴ, πρὸς τοῦτους διὰ τοῦ ὅτι κατὰ τὸ ἀρθ. 158 λαμβάνεται ἐνταῦθα προφανῶς ὡς βίαις τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον τῆς ἀφθορᾶς τοῦ χαρακτηῆρος, καὶ δι' ἄλλων τινῶν ἐπιχειρημάτων στυγνίζονται ἢ ἀνωτέρω διασείρηται. Περί τῆς γνώμης ἄλλων ἔρα Cujacius XIX obs. 12. Heinocci ant. Rom. IV. 1 § 12 Gerstlacher. Handb. IX. σελ. 280β. Martin Lehrb. § 150 ἔρα καὶ v. schirach. überd. furt. manif. u. d. handb. Diebst. (N. A. B. X. nr. 1).

Σημ. τοῦ ἐκδ. εἶναι πιθανόν, ὅτι ἡ κατὰ τὸν Μεσαιῶνα νομολογία (Gandinus de malific. p. 72. nr. 6. Clarus quaest. bib. V. § furtum nr. 2. Damhouder praxis cap. 110. nr. 2) παρεκινήθη ἀπὸ τὴν κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν γινομένην ὡς πρὸς τὴν διαδικασίαν διάκρισιν μεταξὺ χειραλδύτου (handhaftig) καὶ νυκτερινῆς πράξεως (mein Strafverfa-hren 3. Ausg. 1. σελ. 68), ἵνα λάβῃ ὡς βάσιν τὴν βουμπίου κὴν διάκρισιν* μεταξὺ furtum manifestum καὶ nec manifestum (ἔρα περὶ τοῦτου Imhof de furtis p. 76. Nagel. de flagranti delicto Groening. 1828. pag. 6), ἀλλ' ἐν ταύτῳ καὶ νὰ πλατύνῃ τὴν κατὰ τοὺς βουμπίους ἔννοϊαν αὐτῶν, ἔρα προσέτι Tittmam Handb. 11. σελ. 335. Klien σελ. 345. Archir des Criminalr. VI. Thl. σελ. 428.

Hepp. Versuche σελ. 410—437. Abegg in Archiv des Criminalr. XIV. σελ. 430. Heffter Lehrb. σελ. 442. ὅρα προσέτι περὶ φανεράς καὶ λαθραίας κλοπῆς κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ Μεσαιῶνος. Ruprecht's Rechtsbuch. c. 148 (Maurer's ausg σελ. 168).

§ 327.

Τελευταῖον ἢ κοινὴ κλοπὴ εἶναι γ' ὡς πρὸς τὴν ὑφαιρεθεῖσαν ἀξίαν ἢ μεγάλη κλοπὴ (f. magnum) (α), ἐὰν ἢ ἀξία τοῦ ὑφαιρεθέντος εἶναι τοῦλάχιστον (β) πέντε χρυσῶν φιορινίων (solidos) (γ), ἢ μικρὰ (f. parvum), ἐὰν τὸ ὑφαιρεθὲν δὲν ἔχη τόσην ἀξίαν. Πολλὰ μικρὰ κλοπαὶ τῶν ὁποίων ἢ ἀξία ἀθροισομένη συμπληροῖ τὸ ἀνωτέρω ποσόν, ἀποτελοῦσι μεγάλην κλοπὴν (δ)

Π F. 27 § 8. P G. O. art. 160.

(α) Engau diss. de furto magno Jen. 1745. J. A. Hommel. Diss. de furto magno ejusque poena Lips. 1747.

(β) Οἱ πρακτικοὶ θέλουσι, ἐναντίον τοῦ νόμου τῆς Π. Α. Κ. ἃ ἴναι τὸ ποσὸν κατὰ τι ἀνώτερον. Carpzov Q. 78. nr. 26. Seq. Boehmer ad art. 160 § 1.

(γ) cf. Carpzov l. c. Engau l. c. § 7. Hommel l. c. § 4—7.

(δ) P. G. O. art. 161. in fine. Ἐκ τοῦ ἐναντίου Hommel. l. c. § 12. cf. Boehmer ad art. 161 § 2.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ἡ διάταξις τοῦ νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν τὸ ποσὸν τῆς κλοπῆς εὐρίσκεται καὶ εἰς τὴν νομολογίαν καὶ εἰς τοὺς κανονισμοὺς τοῦ Μεσαιῶνος. Schwabenspiegel cap 116.— Ἰδίως καὶ εἰς τὴν διάταξιν Φρειδερίκου τοῦ Α'. (II Fend 27 § 8. παραβ. Bonifacius de malef. p. 133) ἐξεφράσθη ἡ παρατήρησις ἐὰν ἐκλάπησαν πλείοτερα τῶν 5 χρυσῶν φιορινίων. Πόσον πολὺ ἐπαρτηρεῖτο παντοῦ τὸ ποσὸν ὡς πρὸς τὸν ὀρισμὸν τῆς ποινῆς ὅρα Ruprecht Rechtsbuch c. 35. (Mau-

rer' σελ. 276). Εἰς τοὺς Ἱταλικούς κανονισμούς π. γ. τοῦ Τουρίνου (Monum. historiae patriae II p. 715.) παρατηρεῖται, ἂν ὁ κλέπτης ἔκλεψε 5 solidos. Ὁμοίως καὶ εἰς τοὺς κανονισμούς τοῦ Casali (Monum. ibid. p. 907). Πρὸ πάντων διδασκτικοί εἶναι οἱ τοῦ Vercelli (ἀπὸ τοῦ XIV αἰῶνος p. CXII. b.).

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ἐπειδὴ τὰ φορινια ἐκείνου τοῦ καιροῦ ἐστὶν μαινὸν φορινια χρυσᾶ, τὸ δὲ χρυσοῦν φορινιον εἶναι ἴσον μὲ ἐν φλωριῶν τωρινὸν ἔγεινε διὰ τῆς νομολογίας ἢ ἐξήγησις αὐτῆ. Ὅρα τὰ ἀναφερόμενα χωρία εἰς Tittmann's Handb. II. σελ. 36 5. Ὑπολογίζουσι μάλιστα τινὲς καὶ τὴν νομισματικὴν διαφορὰν (aggio) τοῦ δουκάτου. Heffter σελ. 407.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς ἐπιβροῆς τῆς πλάνης τοῦ κλέπτου, ἂν ἔκλεψε δηλαδὴ πλεϊότερα ἀφ' ὅσα ἤθελεν, ἢ ὀλιγότερα, Tittmann Handb. II. σελ. 303. Mittermaier aufsatz im Archiv. IV. σελ. 41. Zachariä v. Versuche I. σελ. 277. Pfothenauer der Einfluss des Jrthums II. σελ. 101. πρὸ μὲ Klien vom Diebstahl σελ. 318. Heffter σελ. 407.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Περὶ ὑπολογισμοῦ ἂν πολλοὶ ὁμοῦ ἔκλεψαν, Tittmann Hand. II. σελ. 305. ἢ ἔγειναν πολλαὶ κλοπαὶ Tittmann II. σελ. 306. Ὅταν πολλοὶ ὁμοῦ πράξωσι τὴν κλοπὴν, ἢ κλοπὴ εἶναι μεγάλη, ἂν τὸ ὅλον ἀποτελεῖ τὸ ἐπὶ μεγάλης κλοπῆς ἀπαιτούμενον ποσόν, ἂν καὶ καθέις ἰδίως ἔλαβεν ὀλιγότερα. Heffter σελ. 407. Τοῦτο ὁμοῦ δὲν ἐφαρμόζεται ἂν τυχαίως μόνον καὶ ἀνεξαρτήτως ἀπ' ἀλλήλων ἐπράχθησαν πολλαὶ κλοπαί. Abegg. Lehrb. σελ. 468. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος ἀρθρ. 320. παραδέχεται τὴν ἀνωτέρω πρότασιν, ἂν πολλοὶ πράξωσι κλοπὴν ὧς συναίτιοι.

§. 328.

Ἐάν δὲν ὑψηρέθησαν χρήματα, ἀλλ' ἄλλα πράγματα, τὰ συστατικά τῆς μεγάλης κλοπῆς βεβαιοῦνται μόνοι δι' ἐνόρκων πραγματογνωμόνων (α), αἵτινες ἐκτιμῶσι τὴν ἀξίαν τοῦ πράγματος κατὰ τὸ ἀληθές καὶ κοινὸν τίμημα αὐτοῦ καθ' ὃν καιρὸν ἔγεινεν ἡ ὑφαίρεσις (β), ἔνορκος ἐκτίμησις γενομένη παρ' αὐτοῦ τοῦ ἀπολέσαντος τὸ πρᾶγμα, ὡς πρὸς τὸν ὅποιον καθὰ ζημιωθέντα ὑπάρχει ὑπόψια, δὲν ἀρκεῖ οὔτε κατὰ τὸν νόμον οὔτε κατὰ τοὺς γενικοὺς κανόνας (γ). Ἐν ἀμφιβολίᾳ ἢ κλοπῇ ὑποτίθεται μικρά.

(α) Klien de pretio rerum furto ablatarum rite constituendo, Viteh. Titiman Handb. II. § 384—391.

(β) L. 50. πρ. Παν. de furt. Böchmer ad. art. 161 § 4.

γ) Ὁ Νόμ. 9 Κωδ. unde vi, καὶ ἡ Ρ. Γ. Ο. art. 208. δὲν ἀποδεικνύουσι τίποτε, καθὼς οὔτε οἱ γενικοὶ κανόνες τοῦ ὁποίου ἀναφέρουσι, δ Kress ad art. 160 § 2. not. 1. καὶ ὁ Boehmer ad Carpzon q. 78 ohs. 6 πρὸς ab Eckhard pr. exhibens cautiones circa perficiendam cortitudinem corpor. delicti in furto magno. Je, 1789.

Σημ. 1 τοῦ ἐκθ. Καὶ οἱ νέοι νόμοι, ὁ σαξωνικὸς ἀρθ. 51, ὁ βυρτεμβεργικὸς ἀρθ. 318, θεωροῦν μόνον τὴν κοινὴν ἀξίαν, τὴν ὁποίαν εἶχε τὸ πρᾶγμα, ὅταν ὑψηρέθη. Ἐάν δὲ εἶχε διὰ τὸν ἀπολέσαντα αὐτὸ ἀνωτέραν τινα ἀξίαν, τοῦτο δὲν ἔχει ἐπιβρῶν κατὰ τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον εἰς αὐτὴν τὴν ποινὴν, καθ' ὅσον αὐτὴ κρέμαται ἐκ τοῦ ποσοῦ, ἀλλὰ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐπιβαρυντικὴ αἰτία, ἐάν ὁ κλέπτης ἐγνώριζε τὸ περιστατικὸν τοῦτο.

Σημ. 2 τοῦ ἐκθ. Ἐάν συνδέηται μὲ τὴν κλοπὴν καὶ βλάβη τῆς περιουσίας, τὸ τοιοῦτον ἐξετάζεται κατὰ τοὺς περὶ πραγματικῆς συβροῆς κανόνας.

§. 329.

Ὡς ποινὴν ἀπειλεῖ ὁ νόμος, ἄ. ἐπὶ μικρᾶς πρώτης κλοπῆς, 1) Ἐὰν μὲν ἦναι φανερά, τὴν ἀτιμωτικὴν στήλην καὶ τὴν μαστίγωσιν, πρὸς δὲ καὶ ἐξορίαν (α), 2) εἰ δὲ ἦναι λαθραία τὴν ἀπόδοσιν διπλασίας ἀξίας (β) καὶ χρηματικὴν ποινὴν πληρωτέαν εἰς τὸν δικαστὴν (γ), ἢ ἐν περιστάσει ἐνδείας, πρόσκαιρον φυλάκισιν (δ).

(α) P. G. O. art. 138.

(β) P. G. O. art. 157.

(γ) Τοῦτο ἐξάγεται ἐκ τῶν λέξεων τοῦ ἄρθρου 157. «und soll der Beschädigte »mit der einfachen» Vergleichung des Diebstahls-der Oberkeit Goldbuss vorgehen. Αἱ λέξεις τῆς bamberg. art. 183. und mag unser Richter an unserer Statt, auch als viel vom Dieb. nehmen, nals er dem Beschädigten giebt» αἱ ὅποια πιθανῶς κατὰ παραδρομὴν τοῦ συντάκτου ἐλλείπουσι εἰς τὴν Καρολίαν, σαφηνίζουσι τὴν εἰρημινὴν διτάξιν.

δ) Χωρὶς οὐδενὸς λόγου καὶ μόνον ἐξ ἀγνοίας τοῦ πνεύματος τοῦ νόμου ἐξελίφθη ὅπως διόλου εἰς τὴν πράξιν ἢ διακρίσις μεταξὺ λαθραίας κα φανερᾶς κλοπῆς. Ἐφημέζοντα δὲ ἐν γένει ἀθαίρετοι ποιναὶ φυλάκισις ὀλίγων ἡμερῶν ἢ ἐβδομάδων σωματικοὶ σωφρονισμοὶ κατ' ἰδίαν ἐκθεσιν εἰς τὸν κοινὸν κλοιὸν (Halseisen) κτλ. Kress ad art. 157. 158 Quistorp. Thl. 1 § 361.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἡ ποινὴ τοῦ διπλασίου (poena dupli) τὴν ὀποίαν θέτει τὸ ἄρθρ. 157 φαίνεται ὅτι δὲν εἶναι ἡ ῥωμαϊκὴ ἰδιωτικὴ ποινὴ, καθότι καὶ τὸ ἀρχαιότερον γερμανικὸν δίκαιον ἐγνώριζε τὴν ποινὴν διπλασίας ἀποζημιώσεως. (Hefster Lehrb. σελ. 410.) ἐνῶ κατ' ἐκεῖνο τὸ τῆς συνηθείας δίκαιον (Schwabenspiegel c. 174. Lassberg) ἐπὶ τῆς μικρᾶς κλοπῆς κατωτέρω τῶν 5 Schilling ἐδίδοτο μόνον ἀποζημιώσις εἰς τὸν ἀπολέσαντα τὸ πρᾶγμα (ἴσως ἀξίας μὲ τὸ κλαπὲν πρᾶγμα) ἀλλ' εἰς τοὺς Ἰταλικούς κανονισμοὺς

ὑπάρχει τῷ ὄντι ἡ ῥωμαϊκὴ poena dupli. Ὅθεν τὸ πνεῦμα τοῦ ἄρθ. 158 εἶναι ἀμφίβολον. Abegg Lehrb. σελ. 470. Ἐπειδὴ ὡς καταδεικνύει καὶ ὁ Φαυερβάχ, ἡ bambergensis ἄρθ. 183 καὶ ἡ brandenburgensis ἐκτὸς τῆς πρὸς τὸν ζημιωθέντα ἀποζημιώσεως ἀπειλοῦν καὶ πρόστιμον εἰς ὄφελος τῆς ἀρχῆς, δύναται τις κάλλιστα νὰ παραδεχθῆ ὅτι καὶ τῆς C. C. C. ἡ θέλησις εἶναι ἡ αὐτὴ, (Heffter Lehrb. σελ. 470.), καὶ ἔπειδὴ, ὡς φαίνεται ἐκ τῶν συγχρόνων κανονισμῶν, ἡ Καρολίνα, ἣτις ἄλλως παραπέμπει εἰς τὰ τοπικὰ ἐθ.μα, δὲν ἐφημέσθη κατὰ γράμμα. Ὡς πρὸς ταύτας τὰς ποινὰς τῆς κλοπῆς, ἐννοεῖται εὐκόλως, πῶς εἰσήχθη εἰς τὴν πράξιν νὰ τιμωρῆται μὲ φυλάκισιν καὶ ἡ πρώτη μικρὰ κλοπή. - Tittmann II. σελ. 369. Bauer Lehrb. σελ. 245.

§. 329 α.

Ὡς ἰδιαιτέρος λόγος μετριάσεως τῆς ποιῆς θεωρεῖται ἐνταῦθα, ἐὰν καὶ τοι θρασέως καὶ ἀναφανδὸν γινομένης τῆς κλοπῆς δύναται μ᾽ ὄλον τοῦτο ὡς ἐκ τῶν ἰδίων περιστάσεων τῆς πράξεως, καὶ μάλιστα τῶν λοιπῶν ἰδιοτήτων τοῦ προσώπου, τῆς τάξεως, καὶ τοῦ βίου αὐτοῦ νὰ συμπερανθῆ ὀλιγωτέρα διαφθορά (α). Εἰς τοιαύτην περίστασιν δύναται ν' ἀποφασισθῆ (β), μόνον ἡ ἰδιωτικὴ ποιῆ τῆς ἀποδόσεως τοῦ τετραπλασίου πρὸς δὲ καὶ πρόστιμον, ἢ ἐὰν ὁ κλέπτης ᾖ ναι ἐνδεής, ἀνάλογος φυλάκισις (γ). Ἐπὶ κλέπτου ληφέντος ἐπ' αὐτοφώρῳ ἢ ἀπόδοσις τοῦ κλαπέντος ἢ ἡ ἀποζημιώσεις δὲν ἐξαρτᾶται ποτὲ ἀπὸ τὴν θέλησιν αὐτοῦ, ὅθεν οὔτε εἶναι σημεῖον διορθώσεως, ἐπομένως οὔτε λόγος μετριάσεως τῆς ποιῆς,

ἀλλὰ μόνον ἐπὶ λαθραίας κλοπῆς (δ), ὑπὸ τὸν ἀνωτερω
περιορισμὸν.

- (α) ἄρθ. 158. 'Ἐὰν ὁ κλέπτης ᾖναι τοιοῦτος σημαντικὸς (Bamberg. ἄρθ. 184. ατίμιος) ἄνθρωπος», ὥστε ἐλπίζεται ἡ διόρθωσις αὐτοῦ κτλ.ν
Εἰς τοῦτο ἀναποκρίνονται αἱ κυριώτεραι ἐκφράσεις τοῦ ἄρθ. 160: «ἡ τά-
ξις καὶ τὸ εἶναι τοῦ ἀνθρώπου.» διὰ σημαντικῶν ἀνθρώπων δὲν πρέπει
νὰ ἐνοησώμεν καθ' αὐτὸ ἐπισήμους ἀνθρώπου; ἀλλὰ τοιοῦτους οἵτινες μί-
χρι τοῦδε ἰθωροῦντο εὐυπόληπτοι καὶ τίμιοι, πολίταις καταστημένους
κτλ. Ἰδίως πρέπει νὰ ἐκλάβωμεν τὴν λέξιν κατ' ἀντίθεσιν τῶν κατ' ἐκεί-
νους τοῦς καιροῦς τόσο συχνάκις περιπλανωμένων φανλοσίων.
- (β) «ὄχι ὅμως ἀνεῦ συναίνεσεως καὶ ἐγκρίσεως τῆς ἀρχῆς» (τούτῃσι τῆς προ-
σταμένης δικαστικῆς ἀρχῆς ἢ τοῦ ἄρχοντος τῆς χώρας).
- (γ) «ἄλλως τε τερῶνται πὰ ν τ ο τ ε ὄσα περὶ λαθραίας κλοπῆς ἐπέθεσαν εἰς
τὸ προηγουμένον ἄρθ. (157)».
- (δ) Περὶ τοῦ λόγου τούτου τῆς μετριάσεως τῆς ποινῆς παραβ. F. J. Reinhardt
D. de fure poenitente ejusque poena, Erf. 1726. F. A. Hommel D.
de mitig. furti poena ob. rest. rei ablatæ, Lips. 1737.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὴν διάταξιν τῆς Καρολίνας, καθ'
ἦν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν, κατὰ πόσον ἐστάθη ἐπιζημία ἡ
κλοπὴ εἰς τὸν ἀπολέσαντα τὸ πρᾶγμα, δικαιολογεῖται ἡ
γνώμη, ὅτι ἐπὶ μὴ ἐπιτετραμένης κλοπῆς ἡ ἐκουσία ἀπόδοσις
εἶναι δεκτὴ ὡς λόγος μετριάσεως. Tittmann II. σελ. 316.
Heffter Lehrb. σελ. 304.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὰς νεωτέρας νομοθεσίας ἡ ἐκουσία ἀ-
ποζημίωσις εὐρίσκει ἔτι πλειοτέραν χάριν, καὶ δικαίως τῶ
ὄντι ἐὰν ἐξετασθῇ τὸ πρᾶγμα νομοθετικῶς. Mittermaier
Schrift uber den neuester Zustand des criminalr σελ.
186. ὅρα ὅμως ἄλλην γνώμην εἰς Oersted grundregeln
σελ. 360, Schüler Beiträge zur Beurtheilung σελ. 50.
Κατὰ τὸν αὐστριακὸν νόμον § 167 πᾶσα κλοπὴ παύει τοῦ
νὰ ἦναι ἀδίκημα, ἐὰν ὁ ἔνοχος αὐτῆς, πρὶν μάθῃ τὴν πρᾶ-
ξιν τοῦ ἡ ἀρχῆ, ἀποζημιώσῃ ὀλοσχερῶς τὴν ὁποῖαν ἐπρο-

ξένου ζηνίαν. Ἡ πείρα δίδει εἰς τὴν Αὐστρίαν ὑπὲρ τῆς διατάξεως ταύτης καλὴν μαρτυρίαν. Ὁ πρωτικὸς νόμος § 1116. κηρύττει, ὅτι ἡ ἐκουσία ἀποζημιώσις ἐλαττοῦται τὴν ποινὴν. Ὁ βαυκαρικὸς νόμος ἀρθ. 226 ἀντικεινρίζει ὁμοίως μόνον τὴν ἐκουσίαν ἀποζημιώσιν ὡς λόγον μετριάσεως ἐπὶ τινῶν κλοπῶν. Ἄλλ' ὁ νεώτερος βαυκαρικὸς νόμος τὴν 26 Μαρτίου 1816. ἀρθ. XI. ἐκήρυξε τὴν γενομένην πρὸς τοῦ κλέπτου πλήρη ἀποζημιώσιν, πρὶν εἶτι ὑποβληθῆ εἰς ἀνάκρισιν ὡς λόγον ἀπαλλαγῆς. Ἡ διάταξις αὕτη προσελήφθη καὶ εἰς τὰ μετὰ ταῦτα νομοσχέδια (1834 ἀρθ. 344.) ὅρα περὶ τῶν ἐξ αὐτῆς ὠφελημάτων τὰς αἰτιολογίας τοῦ νομοσχεδίου τοῦ 1827 σελ. 296. Περὶ τῆς ἐρμηνείας τῆς λέξεως, βραβ. μετάρια Gönner Jahrbücher III. σελ. 171. Sauffert. Blätter für Rechtsanwendung IV. Bd. σελ. 196. Ὁ σαξωνικὸς νόμος ἀρθ. 65. θεωρεῖ ὁμοίως ἐπὶ τῆς ἀπλῆς κλοπῆς τὴν ἐκουσίαν ἀποζημιώσιν τὴν γενομένην πρὶν ἐπιχειρήσῃ κατὰ τοῦ κλέπτου πράξιν τινα ἢ ἀρχῆ, ὡς λόγον ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τῆς ποινῆς, ἄλλως δὲ ὡς λόγον μετριάσεως. ὅρα ἐκ τοῦ ἐναντίου Schüler Beiträge σελ. 50. Ὁ βυρτεμβουργικὸς νόμος ἀρθ. 342. παραδέχεται τὴν ἐκουσίαν ἀποζημιώσιν ἐπὶ τῆς ἀπλῆς κλοπῆς ὡς λόγον τοῦ γὰ καταβιβασθῆ ἢ ποινῆ εἰς τὸ ἥμισυ. Τὸ διὰ τὴν Βάδην νομοσχέδιον § 358. παραδέχεται τὴν δίταξιν τοῦ αὐστριακοῦ νόμου. Ὁ μεκλεμβουργικὸς νόμος περὶ κλοπῆς ἀρθ. 44. παραδέχεται τὴν ἐκουσίαν ἀποζημιώσιν μόνον ὡς λόγον ἐλαττώσεως τῆς ποινῆς. Τὸ διὰ τὸ Βράνσβουργ νομοσχέδιον § 225. ἀποφαίνεται ἀπαλλαγὴν ἀπὸ πᾶσης ποινῆς, ἐὰν ἡ κλοπὴ ἦναι ἐξ ἐκείνων, τῶν ὁποίων ἡ ποινὴ προσδιορίζεται εἰς τὸν νόμον κατὰ λόγον τοῦ ποσοῦ.

§ 330.

β') Ἐκεῖνον ὅστις δευτέραν φοράν πράττει μι-

κράν ἀπλήν κλοπήν, καὶ δι' αὐτῆς τῆς ἐπαναλήψεως δεικνύει ἰδιαιτέραν κλίσιν πρὸς ἀδικήματα κατὰ τῆς ἀσφαλείας τῆς ἰδιοκτησίας, ἀπειλεῖ ἡ Π. Δ. Κ. ἀρθ. 161. χωρὶς νὰ λαμβάνη ὑπ' ὄψιν ἂν φανερά ἢ λαθραίως ἐγένεν ἢ πρᾶξις, ἐξορίαν (α), μετὰ προηγουμένην ἔκθεσιν ἐπὶ τῆς ἀτιμωτικῆς στήλης, ἢ διὰ βίου δεσμῶ. Δὲν γίνεται δὲ ἐνταῦθα μνεία οὐδενὸς λόγου μετριάσεως.

(α) Μὴ τὴν ἐξορίαν συνεννοεῖται καὶ ὁ ἐξβασμὸς κατὰ τὴν γερμανικὴν συνθήκην ἐκείνου τοῦ κειροῦ.

§ 331.

γ). Ἡ μεγάλη κλοπή, καὶ ἂν κατὰ πρώτην φορὰν ἔκλεψεν ὁ πράξας, ἐπιφέρει κατὰ τὸν νόμον σωματικὴν ἢ κεφαλικὴν ποινὴν, εἰς ἐπιμέτρησιν τῆς ὁποίας πρέπει νὰ λαμβάνηται ἰδίως ὑπ' ὄψιν: 1) ἂν ἢ κλοπὴ ἐγένετο φανερά ἢ λαθραίως. 2) τὸ ὑφαιρέθην ποσὸν, ἂν μόνον ὃ χρυσᾶ φοιρίνια, ἢ περισσότερα καὶ πόσα περισσότερα ἐκλάπησαν. 3) τὸ ἐπιζήμιον τῆς κλοπῆς ὡς πρὸς τὸν ἀπολέσαντα τὸ πρᾶγμα, καθ' ὅσον οὗτος ἀνέκτησε τὸ ἰδικόν του ὀλοσχερῶς ἢ ἐν μέρει (α), ἢ ἐκτός τῆς ἀπωλείας τοῦ ὑφαιρέθεντος ὑπέστη καὶ ἄλλας ζημίας κατὰ συνέπειαν τῆς κλοπῆς β). 4) αἱ προσωπικαὶ ιδιότητες καὶ σχέσεις τοῦ κλέπτου, καθ' ὅσον ἐξ αὐτῶν δύναται νὰ συμπερανθῇ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον τῆς διαφορᾶς αὐτοῦ (γ). Ἐὰν δὲ συμπίπτωσιν ὅλοι αἱ τοιαῦται ἐπιβαρυντικαὶ περιστάσεις, εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν ἐκάστη, τότε μόνον καταγιγνώσκειται θάνατος κατὰ τὴν Π. Δ. Κ. ἀριθ. 160.

- (α) Ἐπομένως, πᾶς τρόπος ἀποδόσεως ἢ ἀποζημιώσεως ἐλαττώνει ἐν τῷ αὐτῷ τὸ ἀξιοποιον. Martin Lehrb. § 133.
- (β) Ἡ παρατήρησις τῆς σχέσεως τοῦ ὑπαιτιότητος πρὸς τὴν λοιπὴν περιουσίαν τοῦ ἀπολέσαντος αὐτὸ, εἰς τὴν ἁποίαν μόνην εἶδε βάρος ὁ συγγραφεὺς εἰς τὰς προλαβούσας ἐκδόσεις § 348, εἶναι πάντη ἀλλοτρίαι τοῦ πνεύματος τοῦ 19. αἰῶνος τοῦλάχιστον.
- γ) Konopack über die Momente der Strafbarkeit des grossen Diebstahls (im Archiv des CR. Bd. V. St. II. nr. 6).

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἐπεὶ δὴ ἡ Καρολίνα ἀρίνει τὰ περὶ τοῦτου ὄλω; διόλου εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ, ἀσφηνίζεται εὐκόλως ἡ νομολογία, ἥτις ποτὲ πλέον δὲν ἐφαρμόζει θανατικὴν ποινὴν ἐπὶ μεγάλης κλοπῆς. Tittmann Handb. II. σελ. 368. Hitzig Annalen Hest. 16. σελ. 232. Heffster σελ. 515. Bauer § 248. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ποινικῶν διατάξεων τῶν νέων νόμων δύναται τις νὰ ὀδηγηθῆται.

ΥΠΟΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΡΙΤΗ.

Περὶ τῶν ἐπιτεταμένων κλοπῶν.

§ 832.

Εἰς τὰς ἐπιτεταμένας κλοπὰς ὑπάγεται Α' ἡ τρίτη κλοπὴ (f. tertium), τοιούστιν ἢ κατὰ τρίτην φοράν παράβασις τοῦ νόμου κατὰ τῆς δημοσίου τιμωρητέας κλοπῆς, ὡς πρὸς τὴν ὁποίαν ἄλλως ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῆς δευτέρας ἐπαναλήψεως ὄλαι αἱ ἐπὶ τῆς πρώτης ἰσχύουσαι διατάξεις (§ 325). Ἐὰν αἱ ὑφαιρέσεις αὗται ἔγειναν εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ αὐτοῦ δικαστηρίου (α), ἐὰν ἡ τελευταία ἢ τοῦλάχιστον δύο ἐξ αὐτῶν ἢ καὶ ὄλαι ὁμοῦ ἀποτελῶσι τὸ ποσὸν μεγάλης κλοπῆς (β), εἶναι ἐπίσης ἀδιάφορον κα-

θῶς καὶ ἐὰν ὁ κλέπτης ἐτιμωρήθῃ ἤδη διὰ τὰς δύο προτέρας ὑφαιρέσεις, ἢ διὰ τὴν μίαν ἐξ αὐτῶν (γ). Ὁ κατὰ τρίτην φορὰν κλέπτης θεωρεῖται ἀπὸ τοὺς νόμους ὡς ἀδιόρθωτος (διαβεβοημένος κλέπτης *fur famosus*) καὶ τιμωρεῖται μὲ θάνατον, ἢ μὲν γυνὴ διὰ πνιγμοῦ εἰς ὕδωρ, ὁ δὲ ἀνὴρ δι' ἀγχόνης (δ).

P. G. Q. art. 162.

C. Fr. Schorch de furto tertio Erf. 1772. Schuk de furto tertio Jen. 1779. Konopack über den dritten Diebstahl/in Klein's Archiv. V. St. 2. nr. 5. VII. St. 1. nr. 5. St. 2. nr. 5).

(*) Böhmer. ad. art. 162. §. 2.

(ε) Πολλοὶ θέλουσι τὸ ἐναντίον, διότι ἡ Bamb. καὶ τὸ στέδιον τοῦ 1521 περιέχουσι τὴν προσθήκην εἴτε μεγάλη εἴτε μικρὰ εἶναι ἡ κλοπὴ τοῦτο ὅμως ἀφῆρηται εἰς τὴν Π. Δ. K. cf Kress ad art. 161. 162. Böhmer el. jur. crim. L. 2. § 117. Quistorp Thl. § 361. 362. Grolman CR. W. § 304. Ἄλλ' ἡ ἀφαίρεσις αὐτὴ ἐγίνει μόνον διότι ἡ Κάρολος ἰσχυροῦς τὰς λέξεις ἐκείνας ὡς περιττάς. Δι' αὐτὸν καὶ μόνον τὸν λόγον παρελείφθησαν καὶ αἱ εἰς τὴν Bamb. εὑρισκόμεναι λέξεις ἀκαί δὲν τὸν δικαιοῦσι, ἐὰν δὲν ἔκαμιν ἕλας τὰς κλοπὰς εἰς ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν τόπον.

(γ) Εἰς τὰς μεταγενεστέρους ἐκδόσεις εἶχε παραχθῆ ὁ συγγραφεὺς τὴν γνώμην τοῦ Konopack στηριζομένην εἰς Dambouder pract. crim. c. 110. nr. 28. 30. 31. Ἄλλ' ἐξετάσας καὶ πάλιν τὰ περὶ τούτου, παρεκινήθη ἀπὸ τὰς λέξεις τοῦ άρθρου 162, ἐκ τῆς συναρτίας αὐτοῦ μὴ τὰ ἄρθρα 157. 161 καὶ ἐξ ἄλλων δικέρρων λόγων, καὶ ἐπανεῖλθε ὀριστικῶς εἰς τὴν προτέραν τὴν γνώμην. Παρὶδ. Gestöring im N. Archiv. des C. R. V. Bd. σελ. 488. Martin Lehrb. § 149.

(2) Ὁ Kleinschrod in der abhand. vom Diebstahl. Bet. VII. § 3. φρονεῖ ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ποινῆς τοῦ θανάτου ἐκτρέπεται ἀπὸ τὴν ἐνδεχομένην διόρθωσιν ἢ τὸ ἀδιόρθωτον τοῦ κλέπτου in concreto, διότι ὁ Κάρλος τὸ ἀδιόρθωτον δίδει ὡς λόγον τῆς τιμωρῆσεως τῆς τρίτης κλοπῆς.

Σημ. Α τοῦ ἐκδ. Εἰς τὴν γνώμην ὅτι κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ άρθ. 162. τῆς Καρολίνας θεωρεῖται ὡς τρίτην φορὰν κλέπτης ἐν γένει πᾶς ὅστις κλέψῃ τρίς, καὶ ἂν δὲν ἐτιμωρήθῃ

διὰ τὰς δύο πρώτας κλοπὰς, ἀντίκειται τὸ ὅτι κατὰ τὴν νομολογίαν τοῦ Μεσαιῶνος ἀκόμη ἐχαρακτηρίζετο ὡς fur famosus ὁ πολλάκις τιμωρηθεὶς κλέπτης; ὅτι κατὰ τὴν μετὰ ταῦτα νομολογίαν ἐφυλάττετο βαθμολογία εἰς τὰς ποιῶν, καὶ ὁ τρίτην φορὰν συλληφθεὶς κλέπτης ἐτιμωρεῖτο διὰ τῆς ἀγχόνης. (Gandinus de malefic. p. 71. Bonifacius de malefic. p. 131.) Οἱ Ἰταλικοὶ κανονισμοὶ δὲν εἶναι ὡς πρὸς τὴν περίπτωσιν ταύτην σύμφωνοι. Εἰς τοὺς ἀρχαίους κανονισμοὺς τοῦ Vercelli (fol. CXII) διακρίνεται εἰς πλάτος, εἴν τις unum furtum, ἢ (μὲ ἀστυροτέραν ποιήν) si duo-tres de furta commiserit. Εἰς τοὺς κανονισμοὺς τοῦ Τουρίνου (Monum. II. p. 715.) ὀνομάζεται publicus latro qui habet famem pluries committendi furta. Οἱ κανονισμοὶ τῆς Ἐπορεδία (Monum. histor. II. pag. 1207.) διαλαμβάνουν πόσους solidos δεῖται νὰ πληρώσῃ ὁ κλέπτης pro primo furto, πόσους pro secundo, pro quarto, καταδικάζεται εἰς θάνατον, ὁμοίως καὶ pro tertio, εἴν ἡ κλοπὴ ὑπερβαίνῃ ὄρισμένον ποσόν. Ἐπειτα λέγει ὅτι τοῦτο ἰσχύει περὶ τῶν fur. non famosis; οἱ fures famosi ἐτιμωροῦντο κατὰ λομβαρδιακὸν δίκαιον καὶ fures famosi ἦσαν qui quatuor furia vel ultra confessi sunt. Καὶ κατὰ τοῦς ἀπὸ τὸν καιρὸν τῆς Καρολίνας νόμους, π. χ. τὴν Hennebergischen Landesordnung τοῦ 1539 (Mittermaier Aufsatz im Archiv. des Criminalr. IX. Bd. σελ. 62.) καθὼς καὶ κατὰ τοὺς ἀμέσως μετὰ τὴν Καρολίαν ἐκδοθέντας ἐγχωρίους νόμους, π. χ. τὸν τῆς Βάδης τοῦ 1588 (Archiv. des CR. IX. σελ. 69.), ἐξάγεται ἡ γνώμη, ὅτι μόνον ὁ ἐν ὑποτροπῇ τιμωρεῖται ὡς τρίτην φορὰν κλέπτης. Ἀληθῶς δὲν δύναται νὰ φέρῃ τις εἰς μαρτυρίαν σταθερὰν δικαστικὴν πράξιν· ἀλλ' ἡ ἔκφρασις δυσσημισμένος (verläumd) ἦτο τεχνικὴ, καὶ ἐσημαινε fur famosus, ὡς πρὸς τὸν ὁποῖον τοῦλάχιστον συχναίως μετὰ δὲ ταῦτα γενικῶς ἐθεωρεῖτο ὡς ἀναγκαῖα καὶ

προλαβοῦσα τιμωρία αὐτοῦ Rosshirt gesch. II. σελ. 312.
 Ἴδὲ ἐναντίον τῆς γνώμης ταύτης Tenglers Laienspiegel
 fol. 124. καὶ περὶ τούτου Hobbach Beiträge σελ. 282.
 Wächter Lehrb. II. σελ. 309. Bauer Lehrb. § 257.
 Hobbach im Archiv IX. σελ. 120. Falk in den Eranien
 zum deutschen Rechte III. σελ. 57. Abegg in dem ar-
 chiv des Crimr. neue Folge I. σελ. 434. Hagemann
 pract. Erört. VII. σελ. 211. Ἴδὲ μ' ὄλον τοῦτο ὡς περὶ
 τὴν ἐναντίαν αὐστηρὰν γνώμην Schubach Diss. de furto
 tertio. Kilon. 1828. p. 28—44. Tittmann II. σελ. 378.
 Dollmann. σελ. 86. Heffte r Lehrb. σελ. 410.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ἐὰν πρέπη νὰ θεωρηθῇ ὑποτροπή καὶ ὅταν
 αἱ πρότεραι τιμωρίαὶ ἐγείναν εἰς ξένην ἐπικράτειαν — ὅρ-
 θῶς λέγει καὶ ὁ Abegg im archiv des Criminalr neue
 Folge I. σελ. 422.

Σημ 3 τοῦ ἐκδ. Πρὸς καταλογισμὸν τῆς ποινῆς τῆς τρίτης
 κλοπῆς δὲν ἀρκεῖ ν' ἀποφασίσθῃ μόνον ἡ πρώτη καὶ δευτέρα
 ποινὴ, χωρὶς νὰ ἐξετελέσθῃ. Abegg I. c. σελ. 432. Περὶ
 τούτου καὶ τοῦ ἐν τῇ σημ. 2. μνησθέντος ζητήματος, ἰδὲ ἀ-
 νωτέρω τὸν προστεθέντα § 132α περὶ ὑποτροπῆς.

Σημ 4 τοῦ ἐκδ. Καὶ ἐνταῦθα δὲν λαμβάνει χώραν εἰς τὴν
 προξίνην ἢ ποινὴν τοῦ θανάτου. Quistorp. § 362. Tittmann
 Handb. II. σελ. 377. Hitzig. Annalen Heft. 16. σελ.
 286. Martin Jahrbücher der Gesetzgeb. in Sachsen
 I. Jahrg. 2 Heft. σελ. 164.

Σημ. 5 τοῦ ἐκδ. Εἰς τὰς νέας νομοθεσίας τὰ περὶ τῆς τρίτης
 κλοπῆς ἀποφασίζονται κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς περὶ ὑπο-
 τροπῆς. (ἰδὲ ἀνωτέρω ἐπὶ τοῦ § 138(α). Μόνον εἰς τὸ πρῶτον
 αἰκὸν δίκαιον § 1159. 60 (ἰδὲ περὶ τούτου διάταγμα εἰς

Mannkorft. σελ. 437.) διακρίνεται ιδιαιτέρως ἡ περίπτωση αὕτη. Ὁ τρίτην φοράν κλέπτῃς ἀφοῦ ὑπομείνη τὴν ποινὴν κρατεῖται εἰς εἰρκτὴν μέχρι οὗ διορθωθῇ. Καὶ ὁ Σαξωνικὸς νόμος ἀρθρ. 240 παραδέχεται ὅτι, ὅστις τιμωρηθεὶς δις ἐπὶ κλοπῇ ἢ πράξῃ πάλιν κλοπὴν ἐκτὸς τῆς γενικῆς παρατάσεως διὰ τὴν ὑποτροπὴν (ἀρθρ. 58), καταδικάζεται εἰς τὸ ἀμέσως ἐπόμενον βαρύτερον εἶδος τῆς ποινῆς. Schüler σελ. 81. Ὁ νόμος τοῦ Βαυαρ (ὅπου ἐγένετο δευτὸς ὁ Σαξωνικὸς) ἀρθρ. 240. δίδει εἰς τὸ δικαστήριον τὴν ἐξουσίαν ν' ἀποφασίσῃ καὶ διὰ βίου βαρεῖαν εἰρκτὴν, ἐὰν ὁ κλέπτῃς ἀποδεικνύεται ἐκ συνηθείας κλέπτῃς καὶ ἀδιόρθωτος, ἐπικίνδυνος. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος ἀρθρ. 336. ἀπειλεῖ ἐπὶ δευτέρῃ ὑποτροπῇ εἰς κλοπὴν, εἰρκτὴν βαρυτέραν τοῦ 1 ἔτους, ἐὰν προηγήθῃ φυλάκισις, ὅχι δὲ βαρυτέραν τῶν 3 ἐτῶν, ἐὰν προηγήθῃ εἰρκτὴ ἀπλή ἢ βαρεῖα. Περὶ ἐφαρμογῆς τῶν γενικῶν περὶ ὑποτροπῆς ἀρχῶν. Zirkler in Sarwey Monatschrift für württemberg. Justizpflege IV. σελ. 1.

§. 333.

B) Κατὰ λόγον τοῦ τρόπου τῆς τελέσεως ἐπιτεταμένη εἶναι ἡ ἐπικίνδυνος κλοπὴ (f. periculosum) (α). Τοιαύτη εἶναι ἡ κλοπὴ, ἐπὶ τῆς ὁποίας αὐτὸς ὁ τρόπος τῆς ὑφαιρέσεως ἢ δεικνύει ἰδίως ἐπικίνδυνον παράνομον θέλησιν, ἢ συνεπάγεται κίνδυνος σωματικῆς βλάβης προσώπου τινός (β).

P. G. O. art. 158.

(α) Ἐφαρμολόμενος λέγεται συνήθως καὶ ἐξαιρέσειν ἐπιτεταμένη κλοπὴ, ἡ ἐνταῦθα ἀναφερομένη ἐπικίνδυνος κλοπὴ, ὡς ἂν δὲν ὑπῆρχαν διέφοροι τρόποι ἐπιτεταμένης κλοπῆς.

(β) J. Just. Schierschmidt. Diss. de furt. qualificata. Erl. 1751; F. A. Hommel. Diss. de furt. qualif. Lips. 1759.

§ 334.

Ἡ ἐπικίνδυνος κλοπὴ εἶναι α'. ὡς ἐκ τοῦ ἀντικειμένου ἐπικίνδυνος, ἐὰν ἔ τρόπος τῆς ὑφαιρέσεως ἐνδέχεται νὰ ἐπιφέρῃ σωματικὴν βλάβην προσώπου — *εἰσβολὴ κλοπῆ* (f. armatum) (α). β'. ὡς ἐκ τοῦ ὑποκειμένου ἐπικίνδυνος, ἐὰν ὁ τρόπος τῆς ὑφαιρέσεως ἐμφαίνῃ ἰδίως ἐπικίνδυνον παρὰ τὸν ὅτι θέλησιν. Ἡ τοιαύτῃ κλοπὴ γίνεται 1) διὰ ῥήξεως 2) δι' ἀναβάσεως. Ὁ λόγος τῆς νομικῆς διακρίσεως τῶν δύο τούτων τελευταίων τρόπων εἶναι τὸ μέγεθος τῆς *συναφείας* καὶ τῆς ἐπιμονῆς εἰς τὴν κοινὴν θέλησιν, ἢ ὅποια γνωρίζεται ἀπὸ τὴν ἐπιμέλειαν τὴν ὅποιαν καταβάλλει ὁ κλέπτης εἰς τὸ νὰ κατανικήσῃ τὰ ἐμπόδια, πρὸς δὲ καὶ τὸ πολὺ ἐπικίνδυνον ἐν γένει τοῦ κλέπτου, τὸ ὅποιον πρέπει νὰ συμπερανθῇ ἐκ ταύτης τῆς κακίας καὶ τῆς ἐπιμονῆς εἰς τὴν κακὴν θέλησιν (β).

(α) J. Casp. Heimburg Diss. de furti armato Jen. 1761 (Zu Paul His obs. ed. Fischer. Jen. 1790. heigedruckt). — C. L. J. Stelken Diss. de furiis armatis. Hal. 1792.

(β) P. G. O. art. 159. αἴτιν ὅμως ὁ κλέπτης εἰσέλθῃ διὰ νὰ κλέψῃ εἰς κατοικίαν ἢ (κτίριον ἢ ἀποθήκην) διὰ ῥήξεως, ἢ δι' ἀναβάσεως, ἢ μὴ ὅπλα δι' ἃν ἐδόνατο, ἃν τις ἤθελε ν' ἀνισταθῇ, νὰ τὸν ἐλάβῃ, τότε ἡ κλοπὴ εἶναι διὰ τὴν ὡς ἀνωτέρω ῥῆξιν ἢ ἀνάβασιν, ἐπιμελημένη ἐπικίνδυνος κλοπὴ. Εἰς τὴν δι' ὅπλων γενομένην κλοπὴν ὑπάρχει φόβος βίαιπραγμάτων καταναγκάσεως καὶ βλάβης κτλ. Εἰς ταύτας τὰς λέξεις τοῦ Καρόλου ἐπιμελημένη ἐπικίνδυνος κλοπὴ ὑπάρχει ἢ ἀνωτέρω διαθεῖσα διασάφηναι, πρὸς δὲ καὶ τὴν ἀνάβασιν τῶν ὑπὸ τοῦ ἰδίου Καρόλου διδομένων λόγων τῆς διακρίσεως τοῦ ἐνὸς ἀπὸ τὸ ἄλλο εἶδος τῆς κλοπῆς. Τῶν λόγων τούτων τὴν ἀνάπτυξιν ἔρα εἰς Feuerbach's Betrachtungen über den 139 art der P. G. O. in der Bibliothek des peinl Rechts II Bd. 1 St. nr. 2. Ὅλοι σχεδόν

παραδέχονται, ἔτι καὶ ἐπὶ ἀναβάσεως καὶ ἐπὶ ῥήξεως ὁ λόγος τοῦ νόμου εἶναι ὁ ἀνεγόμενος κίνδυνος προσώπου, *Hellfeld Diss. de justitia poenarum capitalium proesertim in crimine furti periculosi et tertii* (Jen. 1772) § 12, *Boehmer ad art. 139 C. C. C.* § 5. — *Westphal Criminalrecht Anm. 85.* — *Struben Thl. II. Bd. 107 § 1* — *Grolman Grundsätze der C. R. W.* § 299, und über den grund der härteren Strafe des gefährlichen Diebstahls. In der *Bibliot. des peinl. rechts Thl. I. St. 2. nr. 2.* *Ἐνικκ τοῦ ὑποτιθεμένου κινδύνου θέλουσ τι- νες καὶ εἰς τὰ τρία εἶδη τῆς ἐπικινδύνου κλοπῆς νὰ φέρῃ ὁ κλέπτης ὄπλα, ὡς μετὰ τὸ πολλῶν ἄλλων ὁ Kleinschrod über den Diebstahl, Beitr. VI § 1. Μίσση εἶναι γνώμην ὑπερασπιζέται ὁ Klein peinl. R. § 442 — Κατὰ τῆς ἀνωτέρω διασάφσεως Koupack. über Fourbach's Betrachtungen über den 159 art. (im Archiv. V. nr. 7).*

2ημ. τοῦ ἐκθ. Εἰς τὸ ἄρθ. 159 τῆς Καρολίνας ἐκθέτει ὁ Φαῦερ-βάχ μόνον τὴν περὶ τοῦ δικαιώματος τοῦ τιμωρεῖν θεωρίαν του καὶ ἰδίως τὴν θεωρίαν του περὶ τῶν ὡς ἐκ τῶν αἰσθήσεων ἀφορμῶν, καὶ κάμνει διακρίσεις, αἱ ὁποῖαι δὲν εὐρίσκονται οὔτε εἰς τὴν νομοθεσίαν οὔτε εἰς τὴν πρᾶξιν. Τὸ ἄρθρον 159, ἠθέλησε τρία ἤδη τῆς ἐπιτεταμένης κλοπῆς, 1) τὴν διὰ ῥήξεως· 2) τὴν δι' ἀναβάσεως· 3) τὴν δι' ὄπλων· νὰ διακρίνη ὡς ἐκ τῆς κοινῆς ἐπόψεως τοῦ ἐπικινδύνου αὐτῶν, καὶ διὰ τῆς ἐκφράσεως, ἐπιμελημένως ἐπικινδύνοισ νὰ σημάνη ἴτως μόνον τὸν δόλον (*Mittermaier im Archiv. des criminalr. II. σελ. 517.*) πάντοτε ὅμως νὰ καταδείξῃ ἐκείνους τοὺς κλέπτας, οἱ ὁποῖοι διὰ τοῦ τρόπου τῆς τελέσεως τοῦ ἀδικήματος παρουσιάζονται ὡς πολλὰ ἐπικινδύνοισ εἰς τὴν ξένην ἰδιοκτησίαν καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ζωὴν καὶ τὴν ὑγείαν τῶν συμπολιτῶν των. ὄρα *Hepp im Archiv. des criminalr. XIV. σελ. 362.* *Dolmann I. c. σελ. 85. 121.* *Wächter Lehrb. § 192.* *Rosshirt σελ. 384.* *Heffter Lehrb. σελ. 415.* Εἰς τὸ ἄρθρ. 159 δύναται τις τῶ ὄντι νὰ διακρίνη πάλιν δύο κύρια εἶδη· 1) κλοπὴν διὰ ῥήξεως ἢ ἀναβάσεως, 2) δι' ὄπλων· ἐπὶ τοῦ δευτέρου μόνον ὀμιλεῖ τὸ ἄρθ. 159 περὶ καταβιασμοῦ βίαιοπραγιῶν,

ἐπὶ τοῦ πρώτου διεκρίνεται πρὸ πάντων κατὰ τὴν ἐποψίαν τοῦ γερμανικοῦ δικαίου ἢ προσβολὴ τῆς οἰκιακῆς εἰρήνης. *Rofshirt Gesch.* II. σελ. 309. Καὶ εἰς τοὺς Ἰταλικούς κανονισμούς καὶ τὰ συγγράμματα τῶν πρακτικῶν διακρίνονται τὰ εἶδη ταῦτα. Εἰς τὴν ἐξήγησιν τοῦ ἄρθρου 159 γίνονται τοῦτο τὸ λάθος, συχνάκις τὸ νὰ νομιζώσι τινες, ὅτι εἰς ὅλας τὰς περιστάσεις, καθ' ἃς ἡ κλοπὴ ἔγεινε διὰ ῥήξεως ἢ δι' ἀναβάσεως, πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ βαρυτέρα ποινὴ, τὴν ὁποίαν ἀπειλεῖ τὸ ἄρθρον τοῦτο, ἐνῶ ὁ νομοθέτης περιλαμβάνων εἰς μίαν κοινὴν ἔκφρασιν τὰς διαφόρους περιστάσεις καὶ βαθμολογίας, ἀφίνει τὸν δικαστὴν νὰ προσδιορίσῃ τὴν ποινὴν κατὰ τὸ μέγεθος τῆς ἐνοχῆς εἰς πᾶσαν συγκεκριμένην περίστασιν.

§ 335.

α. Ἡ διὰ ῥήξεως κλοπὴ προϋποθέτει 1) βίαιαν ἀνοίξιν τῶν μερῶν οἰκίας τινος ἢ κτιρίου. Λέγομεν δὲ κτιρίου, διότι δὲν συνεννοῦνται ἀπλῶς δοχεῖα εἰς φύλαξιν πραγμάτων προσδιωρισμένα (α). Ὁ βαθμὸς τῆς βίας δὲν θεωρεῖται ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀδικήματος β), οὔτε τὰ μέσα δι' ὧν ἔγεινεν ἡ ῥήξις. Ἀδιάφορον ἐπομένως, ἐὰν ὁ κλέπτης μετεχειρίσθῃ πρὸς τοῦτο πυρίτιδα ἢ θανατηφόρον ὄπλον (γ). Καὶ ὁ τόπος αὐτός δὲν παρατηρεῖται (δ). Ἄλλ' ἡ ῥήξις πρέπει νὰ προηγήται τῆς πράξεως τῆς ὑφαιρέσεως· ἐὰν ἐπιηται ἐκλείπει ἡ ἔννοια τοῦ ἀδικήματος (ε).

*) Ἀνεπιβλήτως ἀπεδείχθη τοῦτο ἀπὸ τὸν Grolman in der Bibli. des P. R. I, Bd. 2. St. σελ. 57—63.

- (6) Ἀρκιτὰ παραδέξως ἐτίθη ζήτημα, ἐάν καὶ πλινθίων τοίχων διατρώπησις ᾖται ἐπικίνδυνος κλοπή. Carozon q. 79 nr. 34 Struben Thl. II. Bd. 107 § 4. Puffendorf. obs. jur. Tom. II. obs. 186.
- (7) Ἐκ τοῦ ἐναντίου Böhmer ad art. 159. § 3.
- (8) Ἀπαιτοῦν συνήθως τινες τόπον συχνάζομενον ἢ κατοικημένην οἰκίαν, καθότι ἄλλως δὲν ὑπάρχει κίνδυνος προσώπων. Ἡ γνώμη αὕτη ἀνασκευάζεται διὰ τῆς ἐπὶ τοῦ § 334 δευτέρας παρατηρήσεως.
- (9) Boehmer ad Carozon Q. 79. obs. 3.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ἡ ὁρθότης τῆς γνώμης, ὅτι ὑπὸ τὴν λέξιν *Behaltung* ἐννοοῦνται μόνον κτίρια, οὐχὶ δὲ καὶ σκευοθήκαι καὶ κιβώτια, ἐξάγεται τόσον ἐκ τῶν λέξεων τῆς Καρολίνας, ὅσον καὶ ἐκ τοῦ νομικοῦ λόγου, καὶ ἐκ τῆς μεταφράσεως τοῦ Gobler, ὅστις μετέφρασε τὸ *Rehaltung* διὰ τοῦ *habitatio aut aedes Wächter Lehrb* II. σελ. 302. *Hepp. im Archiv* XIV. σελ. 364. *Heffter* σελ. 415.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν ὑπάγεται τόσον ὁ διὰ τῆς βίας βηγνύων τὴν συνήθη εἰσοδον, ὅσον καὶ (ὁ βιαίως ἀνοίγων εἰσοδον) ἀσυνήθη πάροδον. *Heffter Lehrb.* σελ. 415.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Εἰς τοὺς νέους νόμους ἐξελήφθη διαφόρως ἡ βῆξις. Ὁ αὐστριακὸς νόμος ἀρθ. 154. τιμωρεῖ ὧς διὰ βῆξεως γενομένην μόνον τὴν κλοπὴν εἰς περιγραφόμενον κτήμα. Ὁ πρωσσαικὸς νόμος § 1163 ὁμιλεῖ περὶ ἐπικινδύνου βῆξεως καὶ καταριθμεῖ εἰς ταύτην (§ 1165) τὸ ἀνοίγμα κεκλεισμένων δοχείων δι' ἀντικλειδίων ἢ ψευδῶν κλειδίων. — Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος ἀρθ. 393. ὑπάγει εἰς τὴν *effraction* διὰ βίας ἀνοίγμα πάντα καταβρισμῶν, διάρρηξιν, βλάβην, ἐξαφάνισιν, ἀφίρεισιν τοίχων, στεγῶν, ἐδάφων, θυρῶν, παραθύρων, κλειθρῶν, ἢ ἄλλων ἀντικειμένων, τὰ ὅποια ἐμποδίζουσιν ἢ ἀποκλείουσιν τὴν διόδον. Ὁ νόμος οὗτος ἀρθ. 391—93. διακρίνει ἐξωτερικὴν καὶ ἐσωτερικὴν βῆξιν, εἰς δὲ τὴν τελευταίαν ὑπάγει τὴν εἰς τὰ

ἐντὸς γενομένην διάρρηξιν θυρῶν, κλειθρῶν, ἀρμακρίων, ἢ καὶ τὴν ἀποκόμισιν δεμάτων, κιβωτίων ἢ κεκλεισμένων δοχείων, ἂν καὶ ἡ διάρρηξις δὲν γείνη ἐπιτοπίως. Ὁ βαυκρικὸς νόμος ἀπὸ 25 Μαρτίου 1816 ἄρθ. 6 λέγει ῥῆξιν, ἐὰν ὁ κλέπτης διὰ τὴν δυνήθη τὴν κλέψῃ εισέλθῃ διὰ ῥήξεως εἰς οἰκίαν ἢ εἰς κεκλεισμένην αὐτὴν οἰκίαν ἢ κτίριον κείμενον ἐν αὐτῇ, ἢ ἐὰν διάρρηξὴ τὰς ἐν αὐτοῖς θύρας ἢ δοχεῖα, ἢ ἀνοίξῃ τὰ κλειθρα δι' ἐργαλείων, ὅρα καλὴν ἐρμηνείαν παρὰ τοῦ Arnold in Seuffert Blätter für Rechtsanwendung III. σελ. 94. 344—47. 409. Ὁ σαξωνικὸς νόμος ἄρθ. 230. διακρίνει τὸ ἀνοίγμα κεκλεισμένων κτιρίων ἢ δοχείων, δι' ἐργαλείων κλεπτικῶν, ἢ διὰ βίας ῥήξεως (περὶ τῆς ἐρμηνείας Krug. Studien II. σελ. 101). Ὁ θυρτεμπεργικὸς νόμος ἄρθ. 330. ἐννοεῖ ῥῆξιν, ἐὰν ὁ κλέπτης διὰ τῆς βίας ἀνοίξῃ κεκλεισμένην ἢ μὴ ὑπάρχουσαν πρότερον εἴσοδον εἰς κτίριον, ἢ πλατύνῃ ὑπάρχουσαν ὁπῆν διὰ τὴν παρεισόδου, ἢ κάμῃ ὁπῆν διὰ τῆς ὁποίας ἀνοίγει τὴν ὑπάρχουσαν εἴσοδον διὰ τὴν εἰσχωρήσῃ, ἢ καὶ χωρὶς τὴν εἰσχωρήσῃ κατορθοῖ τὴν πρᾶξιν τὴν κλοπὴν εἰς τὰ ἐντὸς. ῥῆξις πρᾶττεται διὰ βίας ἀνοίγματος εἰσόδων ἢ διόδων εἰς τὰ ἐντὸς, καθὼς καὶ ἀρμακρίων, κιβωτίων καὶ ἄλλων τοιούτων. Ὁ μελεμβουργικὸς νόμος περὶ κλοπῆς § 9 παρὰδέχεται τὸν ἤδη ἐπιτεθέντα δορισμὸν τῆς ῥήξεως κατὰ τὸν θυρτεμπεργικὸν νόμον.

§ 336.

βον) Ἡ ἀνάβασις κλοπῆ συνίσταται εἰς πᾶσαν ὑφάρεσιν; ἥτις γίνεται δι' ἀναβάσεως ἀπὸ ἀσύνηθες μέρος εἰς οἰκίαν ἢ κτίριον. Μόνη ἡ ἀνάβασις, ἐὰν δὲν εισέλθῃ ὁ ἀναβάς, δὲν ἀρκεῖ. Ἐπειδὴ δὲ ὁ νόμος ὁμιλεῖ ἀορίστως, εἶναι ἀδιάφορον ἐὰν ἡ οἰκία κατοικηθῆται ἢ ὄχι, ἐὰν ὁ τό-

πος συχναζήται ἢ ὄχι (α), ἐὰν ὁ κλέπτης ἀνέβη εἰς τὸ ἐπάνω ἢ τὸ κάτω πάτωμα (β), ἐὰν διὰ κλίμακος ἢ ἄλλου μέσου (γ), ἐὰν ἀνέβη ἢ κατέβη, ἐὰν συλληφθεῖς ἐπ' αὐτοφώρῳ μετεχειρίσθη βίαν ἢ ὄχι (δ).

(α) Ἐκ τοῦ ἐγκυκλίου Boehmer ad ar. 159. τελ. 748.

(β) Boehmer l. c. § 3. Idem ad Carpzov Q. 59 obs. 5 Struben Thl. III. Bod. 15. Grolman a. a. O § 298. καὶ ἄλλοι θέλουσι τὸ ἐγκύκλιον, ἐνικα τοῦ ὑποτιθεμένου κινδύνου προσάπτω, ἢ ὅποιος παρήγαγε καὶ τὰς ἐπιμένας παραθέτους διακρίσεις. Συνήθως δὲν λαμβάνει χώραν ἐνταῦθα ἡ τακτικὴ ποινὴ, διὰ τοῦ ἐν τῷ § 320 λόγου. Ἄλλ' ὡς πρὸς τὴν ἐννοίαν δὲν ἔχει τοῦτο οὐδεμίαν ἐπιφάνειαν.

(γ) Ὅλοι ἐκεῖθεν εἶναι ἐγκυκλίως γνώμης, Boehmer ad. Carpzov l. c. Struben l. c. Koch. l. c. § 493. Klein a. a. O § 444.

(δ) Τὸ ἐγκύκλιον λέγει ὁ Boehmer ad h. a. § 5.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ἡ ἀνάβασις πρέπει νὰ ἐγείνηται εἰς τρόπον ὥστε δι' αὐτῆς μόνως εἰσηλθεν ὁ κλέπτης εἰς κτίριον. Μάλιστα διὰ νὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ ἄρθρ. 159 πρέπει νὰ εἰσηλθεν ὁ κλέπτης διὰ τῆς ἀναβάσεως εἰς τὸ κτίριον ἀπὸ ἄλλο μέρος πρὸς τὸ προσδιωρισμένον διὰ τὴν συνήθη εἴσοδον.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ὁ πρωσσικὸς νόμος § 1464 ἐννοεῖ ἐπικίνδυνον ἀνάβασιν τὴν γενομένην διὰ κλιμακῶν καὶ ἄλλων τοιούτων βοθημάτων, διὰ μέσων τῶν ὁποίων ἢ χρῆσις εἶναι ἐπίπονος καὶ δύσκολος, ἢ δι' ἐπιχειρήσεων ἰδίως τολμηρῶν. Ὁ γαλλικὸς πιν. νόμος, ἀρθ. 397. ἀναφέρει ὡς ἀνάβασιν (escalade) πᾶσαν εἴσοδον εἰς οἰκίας, κτίρια, αὐλὰς, περιβόλια, κήπους, περιφράγματα, ἧτις γίνεται ὑπεράνω τῶν τοιχῶν, θυρῶν, στεγῶν, ἢ ἄλλων φραγμῶν, (ὁ Göbel was den Criminalgesetz Noth thut. σελ. 117 παρατηρεῖ ὀρθῶς ὅτι ἐνταῦθα ἐπεσωρεύθησαν πολλὰ ἐπ' ἀλλήλων. ὁ βουαρικὸς νόμος τοῦ 1816, ἀρθ. 6, ὁμιλεῖ περὶ τοῦ κλέπτου, ὅστις ἀναβαίνει εἰς οἰκίαν, ἢ εἰς τὴν κεκλεισμένην. αὐτὴν αὐτῆς, ἢ

εἰς κτίρια κείμενα ἐν αὐτῇ διὰ βοηθημάτων ἢ παρασκευασμάτων τὰ ὁποῖα ὁ ἴδιος ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ. *Arnold's Blätter für Rechtsanwendung* III. σελ. 314. 347. Ὁ σαξωνικὸς νόμος ἀρθ. 230 ὁμιλεῖ περὶ ἀναβάσεως εἰς κτίρια ἐν καιρῷ νυκτός· ὄρα ἀμφιβολίας περὶ τῆς συντάξεως εἰς *Krung Studien* II. σελ. 103. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος ἀρθ. 329. ὁμιλεῖ περὶ ἀναβάσεως εἰς κατοικημένα κτίρια καὶ ὀνομάζει εἰς τὸ ἀρθ. 331 δι' ἔσωθεν ἀναβάσεως γενομένην τὴν κλοπὴν, ἐὰν ὁ κλέπτης ἀνέβῃ εἰς αὐτὸ τὸ κτίριον, ἢ εἰς τὴν αὐλὴν αὐτοῦ καθ' ὅποιανδήποτε διεύθυνσιν διὰ μέσου παρασκευασμάτων ἢ ἄνευ τοιούτων.

§ 337.

γον) Ἡ ἐνοπλος κλοπὴ προϋποθέτει 1^{ον} ὅτι ὁ κλέπτης ἐν γνώσει ἔφερον ἐργαλεῖα, διὰ τῶν ὁποίων ἐδύνατο νὰ πράξῃ σωματικὴν βλάβην (ὄπλα). Τὸ εἶδος τῶν ἐργαλείων δὲν παρατηρεῖται (α), οὔτε ἐὰν ἔφερε τὰ ὄπλα μετὰ προαίρεσιν τοῦ νὰ βλάβῃ ἢ ὄχι (β). Ἡ ὑφαίρεσις αὕτη πρέπει νὰ γείνη ἐνόπλις. Ἐξόπλις μετὰ τὴν γενομένην ὑφαίρεσιν ἐξαιρεῖται. Εἶναι ὅμως ἀδιάφορον, ἐὰν ὁ κλέπτης ἦτο προτοῦ ἐφωδισμένος μετὰ ὄπλα, ἢ ὠπλίσθη ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ τῆς πράξεως (γ).

(α) L. 3. 2 D de vi arm. L. 9. D. ad. L. Jul. de vi publ. L. 54. § 2 D. de furtis. παρὰ Boehmer ad Carpzov Q. 79 obs. 1. ad art. 159. C. C. C. § 3. Hommel l. c. § 73 Heimbürg. l. c. § 13. Heimbürg l. c. § 14 ff.

β) Οἱ οὖτοι θέλουσι τὸ ἐναντίον ἕνεκα τῶν λέξεων τοῦ ἀρθ. 159 ἠδιὰ νὰ δύναται (möchte) ἂν τις ἤθελε ἢ ἀντισταθῇ, νὰ τὴν βλάβῃ. Ἀλλὰ ἴσον ὁ νομικὸς λόγος (ratio legis), τουτίστιν ὁ κίνδυνος τῆς βλάβης ὑπάρχει καὶ εἰς τὴν μίαν καὶ εἰς τὴν ἄλλην περίστασιν, εἶναι μόνον πλέον ἐπιεικέμενος εἰς ταύτην παρ' εἰς ἑαυτήν. 2ον τὸ μέγεθος σημαίνει πάντοτε σχεδὸν εἶ

τὴν ἀρχὴν (ἢν γερμανικὴν γλῶσσαν Können. Feuerbach über den 159 art. a. a. O. σελ. 116.

- γ) Kress h. a § 2. Boehmer ad Carpzov. qu. 71 obs. I. Koch inst. jnr. crim § 194. ἐκ τοῦ ἐναντίου L. eysler Sp. 336. m. 13. Homel l. c. § 16.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ἡ γνώμη τοῦ Φαίερβάχ, ὅτι ὑπάρχει ἐνοπλος κλοπὴ, καὶ ἂν ὁ κλέπτης λάβῃ τὰ ὄπλα εἰς αὐτὸν τὸν τόπον τῆς κλοπῆς, εἶναι λανθασμένη. Πρέπει νὰ ἦναι προ- τοῦ ἐφωδιασμένου με ὄπλα ἐναντίον ἐνδεχομένης ἀντιστάσεως. Klien vom Diebstahl. σελ. 424. Bauer Lehrb. § 252. Heffler σελ. 415. L. 1 pr. D. ad leg. Corn. de sic ἴτα πάντοτε ὑπ' ὄψιν τῶν ἰταλῶν νομικῶν.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς L. 54 § 2. D. de furtis ὄπλον ἐννοεῖται πᾶν ὅ,τι φέρει τις διὰ νὰ βλάβῃ quod nocendi causa habetur. ὅρα καὶ I. 233. § 2. D. de verb. signif. § 3. Inst. de publ. jud. L. 9. 11. D. ad. Leg. Jul. de vi publ. Klien v. Diebst. σελ. 427. παραβ. Haus observations sur le projet de revision du code penal II. p. 44.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὸ πρῶτον δίκαιον § 1175. ἐπιβάλλεται βαρυτέρα ποινὴ ἐπὶ βιαίαις κλοπῆς, ἂν ὁ κλέπτης ἦτον ἐφωδιασμένος με ὄπλα ἢ ἄλλα ἐπικίνδυνα ἐργαλεῖα, καὶ κατὰ τὸν § 1176. προσδιορίζεται ἡ ἀνωτέρα ποινὴ κατὰ τὴν ιδιότητα τῶν ὄπλων, καὶ, ὡς ἐκ τῶν ἐνότων περιστατικῶν, κατὰ τὴν μεγαλιτέραν ἢ μικροτέραν βεβαιότητα, ὅτι ὁ κλέπτης ἤθελε κάμει χρῆσιν αὐτῶν ἐὰν τυχὸν ἀπὸ τῆς ἀνίστασιν. Ὁ βουαρικὸς νόμος τοῦ 1816. ἀρθ. 6. ὁμιλεῖ περὶ τῆς περιπτώσεως καθ' ἣν ὁ κλέπτης διὰ ν' ἀνισταθῇ τυχόν, ἐφωδιάσθη με ὄπλα. Τὸ ἀρθ. 222. τοῦ βουαρ. ποινικοῦ νόμου ἐννοεῖ ὄπλα πᾶν ἐργαλεῖον, διὰ τοῦ ὁποίου εἶναι δυνατόν νὰ προξενηθῇ ἐπικίνδυνος εἰς τὴν ζωὴν σωματικὴ βλάβη. Ὁ

σαξονικὸς νόμος, ἄρθρ. 234. προβλέπει τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν ὁ κλέπτης περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς κλοπῆς ἐφωδιάσθη μὲ ὅπλα ἐπὶ προαιρέσει, διὰ τὸ ἀντισταθῆ χρείας τυχοῦσης, καὶ ὀρίζει βαρεῖαν εἰρκτὴν 1-8 ἐτῶν, καὶ ἐὰν ἕκαμε χρῆσιν τῶν ὀπλῶν κατ' ἐκείνων οἷτινες ἠθέλησαν νὰ τὸν συλλάβωσι 2-8 ἐτῶν 1ου βαθμοῦ. Ἐὰν δὲ μετεχειρίσθη αὐτὰ διὰ νὰ ὑπερασπισθῆ τὴν κατοχὴν τῶν κλαπέντων πραγμάτων, μεταβάλλεται τὸ ἀδίκημα εἰς ληστεῖαν (κατὰ τὸ ἄρθ. 163. nr 3). Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος, ἄρθ. 325 θεωρεῖ διακεκριμένην κλοπὴν (τιμωρουμένην μὲ 3 ἐτῶν εἰρκτὴν μέχρι 15 ἐτῶν βαρεῖας εἰρκτῆς), ἐὰν ὁ κλέπτης ἐκτέλεσας τὴν κλοπὴν μετεχειρίσθη ὅπλα διὰ νὰ πτοήσῃ ἢ νὰ κακοποιήσῃ ἐσεῖνους, οἷτινες ἠθέλησαν νὰ τὸν ἐμποδίσωσι τοῦ ν' ἀποκομίσῃ τὸ κλαπὲν πρᾶγμα. Ὅπλα ἐνοοῦνται (ἄρθ. 139) τὰ ἐργαλεῖα, μὲ τὰ ὅποια, κατὰ τὴν συνήθη αὐτῶν ἐνέργειαν, εἶναι δυνατόν νὰ προξενηθῆ ἐπικίνδυνος εἰς τὴν ζωὴν βλάβη. Διακεκριμένη κλοπὴ (τιμωρουμένη μὲ 1 ἔτους ἁπλῆν εἰρκτὴν μέχρι 8 ἐτῶν βαρεῖαν εἰρκτὴν) εἶναι, ἐὰν ὁ κλέπτης πρὸς ἐπιχείρησιν τῆς πράξεως ἐφωδιάσθη μὲ ὅπλα. Αἱ αὐταὶ διατάξεις καὶ εἰς τὸν μεκλεμβουργικὸν νόμον περὶ ληστείας ἄρθ. 8.

§ 338.

Ποινή. Ὁ νόμος ἐπιβάλλει εἰς τὴν ἐπικίνδυνον κλοπὴν ὡς τακτικὴν ποινὴν τὸν θάνατον, εἰς μὲν τὸν ἄνδρα δι' ἀγρόνης, εἰς δὲ τὴν γυναῖκα διὰ πνιγμοῦ εἰς ὕδωρ (α), χωρὶς παρατήρησιν ἂν ἡ κλοπὴ ἦναι μεγάλη ἢ μικρὰ (β). Μ' ὅλον τοῦτο συγχωρεῖ, κατὰ τὰς περιστάσεις, καὶ ἕκτακτον ποινὴν, ἢ ὅποια τότε μόνον λαμβάνει χώραν, εἰς τὴν συγκεκριμένην περίστασιν (in concreto) ὅταν ὑπάρχη

ἔσεν ἡ ἔννοια τοῦ ἀδικήματος, ὅχι ὁμοῦς καὶ ὁ λόγος αὐ-
τοῦ (γ).

- (α) ἄρθ. 159 «Διὰ τοῦτο εἰς τοιαύτην περίστασιν ὁ ἀνὴρ τιμωρεῖται διὰ τῆς ἀγχόνης, καὶ ἡ γυνὴ διὰ τοῦ πνιγμοῦ εἰς τὸ ὕδωρ, ἢ κατὰ λόγον τῶν προσώπων καὶ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ ἄλλως πῶς δι' ἐπιβροχίας, τῶν ὀφθαλμῶν κτλ. ἢ δι' ἄλλης τινος βραχέως βερείας σαρκτικῆς ποινῆς. Τὸ ἄρθ. 160 ἀφοῦ ἐμίλησεν περὶ τῆς μεγάλης κλοπῆς, τελευτᾷ οὕτως μὲν ὁ κλέπτης δι' ἀναβολῆς, ἢ διὰ βροχίας, ἢ μὲ ὄπλα, ὡς ἀνωτέρω, ἐκλεψῆ, καταδικάζεται εἰς θάνατον ὡς εἴρηται.
- (β) Συνήθως παραδέχονται, ὅτι εἰς τὴν μεγάλαν ἐπικινδύνου κλοπὴν ἐπιβάλλεται ἀπολύτως θανατικὴ ποινὴ, ἢ δὲ τῆς μικρᾶς ἐπικινδύνου κλοπῆς ποινὴ εἶναι ἀθάνατος, δύνανται εἶπω· καὶ φράση μέχρι θανατικῆς. Hofffeld Diss. cit. § 13. Grolman CRW. § 307. Τοῦτο πρέπει νὰ σημαίνῃ τὸ ἄρθρον 160.
- (γ) Τινὲς περιορίζουσι τὴν θανατικὴν ποινὴν εἰς μόνον τὴν ἐνοπλιον κλοπὴν. Hommel l. c. § 11. Ἄλλοι ἀναφέρουσι τὴν ἐξάλειψιν εἰς μόνας τὰς γυναῖκας. Grass coll. jur. ein Rom. cum G. C. C. Lect. XVI. p. 647. Barger et. jur. crim. C. II. § 1. Ἐκ τοῦ ἐγκρίτου Heimbürg l. c. § 79. 'Ο Zieffitz, ad. art. 150: φαντάζεται διίκρισιν κατὰ τὴν διαφόρον τάξιν τῶν προσώπων, ὡς καὶ ὁ Heimbürg l. c. § 78. φρονεῖ, ὅτι ὡς πρὸς τὴν ἔκτακτον ποινὴν περιπέμπεται ἡ δικαστικὴ ἀπολύτως εἰς τὰς περὶ καταλογιστέων διατάξεις.

§ 339.

α) Ἐπειδὴ ὁ λόγος τῆς νομικῆς διακρίσεως τῆς ἐνόπλου κλοπῆς εἶναι ὁ κίνδυνος τῆς βλάβης ἢ τῆς καταναγκάσεως προσώπου τινος, δὲν χωρεῖ θανατικὴ ποινὴ ἰον εἴαν ὡς ἐκ τῶν προσωπικῶν ιδιοτήτων τοῦ κλέπτου, ἢ ἔκ τῆς καταστάσεως τοῦ τόπου δὲν ὑπάρχη φόβος ἐπικινδύνου χρήσεως τῶν ὄπλων.

§ 340.

βον) Ὁ λόγος τῆς διακρίσεως τῆς ὡς ἐκ τοῦ ὑποκει-

μένου επικινδύνου κλοπῆς εἶναι ὅτι διὰ τῆς ῥήξεως καὶ τῆς ἀναβάσεως φανεροῦται τόσον μέγας βαθμὸς ἐπιμελείας καὶ ἐπιμονῆς εἰς τὴν παράνομον διάθεσιν, ὥστε ἀναλογεῖ εἰς αὐτὴν ἢ θανατικὴ ποινὴ. Ὅθεν δὲν λαμβάνει χώραν ἢ ποινὴ αὐτῆ, ὅταν, καί τοι ὑπαρχόντων τῶν συστατικῶν τοῦ ἀδικήματος, ὑποτίθεται εἰς τὸν κλέπτην μικρότερος βαθμὸς ἐπιμελείας καὶ ἐπιμονῆς εἰς τὴν κακὴν θέλησιν, καὶ τοῦτο δύναται νὰ συμπερανθῇ ἐν μέρει μὲν ἀπὸ τὴν μικρότητα τῶν κατανικηθέντων ἐμποδίων, ἐν μέρει δὲ καὶ ἀπὸ ἄλλα περιστατικὰ, διάφορα παρὰ τὸν τρόπον τῆς ἐκτελέσεως (α).

(α) π. χ. ἀπὸ τυχαίαν ἐξωτερικὴν ἀφορμὴν, ἀποπλάνησιν, πτωχείαν κτλ.

Ἔημ. τοῦ ἐκδ. Ὅλαι αἱ ὑπὸ τοῦ Φάϊερβαχ γινόμεναι διακρίσεις ἀπὸ σκοτεινῆν τινα συναίσθησιν ὅτι ἡ ποινὴ τοῦ θανάτου δὲν ἀρμόζει ἐνταῦθα, εἶναι ἀνωφελεῖς διότι ἡ νομολογία εἶναι κατὰ τοῦτο σταθερὰ, ὅτι εἰς επικίνδυνον κλοπὴν δὲν ἐφφρμόζεται θανατικὴ ποινὴ. Tittmann II, σελ. 446. Helffer Lehrb. σελ. 520.

§ 341.

Ἐπειδὴ ἡ επικίνδυνος κλοπὴ εἶναι εἶδος τῆς ὑφαιρέσεως ἐν γένει, ὑποτίθενται καὶ εἰς αὐτὴν ὅλα τὰ ἀπαιτούμενα τετελεσμένης ὑφαιρέσεως. Ὑπάρχει δὲ πρόσω ἀπόπειρα ἐνόσω ὁ κλέπτης ἐνασχολεῖται εἰς τὴν πράξιν τῆς καταλήψεως αὐτῆς τοῦ πράγματος χωρὶς ὅμως καὶ νὰ τὴν ἐκτελέσῃ. Ὁ τοιοῦτος δὲν τιμωρεῖται ποτὲ μὲ τὴν τακτικὴν ποινὴν, ἀλλὰ μὲ τὴν ἀμέσως ἐπομένην εἰς τὸν

θάνατον, πρῦποτιθεμένου, ὅτι τελεσθεῖσα ἡ πράξις ἔπρεπε νὰ τιμωρηθῇ μετὰ τὴν τακτικὴν ποινὴν (α).

- (α) Ἀμφότεροι οἱ Homel (Ferd. Aug. in der Diss. § 18. καὶ Carl. Ferd. Rhaps. quaest. Obs. 101) θέλουσιν ἐπὶ πρόσω ἀποπίρρας conatus proximus) τὴν θανατικὴν ποινὴν. Παραβ. Aug. Ern. Rom. Hemmann Diss an poena capitalis in attentato furto qualificato locum habeat, Erf. 1775.

§ 342.

Γ) Peculat εἰς πλατυτέραν σημασίαν εἶναι ἡ ὑφαίρεσις τῆς δημοσίου ιδιοκτησίας (κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν ιδιοκτησίαν τῶν ιδιωτῶν)(α), καὶ περιλαμβάνει ἰον τὴν Ἱεροσυλίαν (crimen sacrilegii), ἄρον τὸ Peculat εἰς στενωτέραν σημασίαν τὴν βλάβην ἢ ὑφαίρεσιν τῆς ιδιοκτησίας τοῦ κράτους (β), γενομένην ἀπὸ τινα, ὅστις δὲν ἦτο ὑπεύθυνος δι' αὐτὴν (γ), καὶ βον τὸ crimen residui, τὴν γενομένην ἀπὸ τινα χρῆσιν εἰς ιδιωτικοὺς σκοποὺς τῆς ἐμπιστευθείσης εἰς αὐτὸν δημοσίας ιδιοκτησίας. Τὸ crimen de residuis ὑπάγεται εἰς τὰ ἰδιαίτερα ἀδικήματα τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, τὸ δὲ Peculat εἰς στενωτέραν ἔννοιαν δὲν θεωρεῖται πλέον παρ' ἡμῖν ὡς ἰδιαίτερον ἀδικήμα, ἀλλὰ περιέχεται ἐν γένει εἰς τὴν κλοπὴν (δ).

- (α) L. 1. L. 6. §. 1. 2. L. 13. D. ad L. Jul. pecul. Paris. Mathaeus de crim. L. XLVIII. tit 10. c. 1. seq. F. S. Hahn de crimine peculatus ad concilianda, quae sibi videntur obstare responsa Marciani et Papinianii Heidelberg. 1872.

- (β) Ἐὰν καὶ τὰ res civitatis ὑπάγονται ἐνταῦθα : L. 81. D. de fact. εἰς ἀπίρασιν πρὸς τὸ L. 4. § 7. ad L. Jul. pec. Hahn a. a. O. § 5. seq.

- (γ) L. 9. §. 2. 4. D. cit. tit.

(δ) Stryck, U. mod. L. 48. t. 13. § 1. Meisterjun. pr. jur. crim. § 277
 'Εκ τοῦ ἐναντίου μεταξὺ ἄλλων καὶ Martin Lehrb. § 160.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Τὸ Peculat πρόπει ἀναμφιβόλως νὰ ληφθῇ εἰς στενωτέραν καὶ πλατυτέραν σημασίαν, (Λεπτομερέστερα ἐπραγματεύθησαν περὶ τούτου οἱ Ἴταλι διδάσκαλοι τοῦ ποινικοῦ δικαίου, π. γ. Cremani elem. jur. crim. II. p. 124. Poggi elem. jur. crim. lib. IV. cap. 4). Εἰς πλατυτέραν σημασίαν ἦτο βλάβη τῆς δημοσίας ιδιοκτησίας (pecuniae publicae), καὶ δὲν ὑπάρχει ἀληθῆς ἀντίφρασις τῆς L. 4 § 7. D. ad Leg. jul. de pecul. πρὸς τὴν L. 81. D. de furtis. Ἐπράττετο δὲ peculatus καὶ εἰς res civitatum. L. 4 § 7. D. h.t. Ὁμοίως καὶ ἐπὶ ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων. Αἱ περιπτώσεις αἱ ὁποῖαι ὑπήγοντο εἰς τὸ peculatus κατὰ τὸν Ἰούλιον νόμον, ἐπληθύνθησαν μετὰ ταῦτα καὶ ὁ νόμος ἐξετάθη. Κατὰ τὴν L. 9 § 2. 4. D. ad leg. Jul. δὲν ἐθεωρεῖτο crimen pecul. ἡ κλοπὴ δημοσίων χρημάτων (furtum pecunia publica), γινομένη ἀπὸ τινος, εἰς τοῦ ὁποίου τὰς χεῖρας εὐρίσκοντο αὐτὰ, ejus periculo (Ἦ σημαίνει τοῦτο, ὅρα^ν Mathaei de crim. ad. h. tit. cap. I. nr. 7. Poggi elem. p. 51. ὅρα πρὸς τούτους ἐν γένει Hefster Lehrb. σελ. 437. Rosshirt σελ. 346 καὶ Rosshirt Gesch. III. σελ. 194. Εἶναι βέβαιον ὅτι τὸ ῥωμαϊκὸν peculatus περιλαμβάνει πολλὰς περιπτώσεις, αἱ ὁποῖαι δὲν ἀνήκουν εἰς τὴν κυρίως κλοπὴν, ἰδίως δὲ ἀπιστίαν περὶ τὴν ὑπηρεσίαν καὶ ἄλλα περὶ τὴν ὑπηρεσίαν ἀδικήματα.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ἐπειδὴ παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις, οἵτινες ἐθεώρουν τὴν κλοπὴν (furtum) ὡς ἰδιωτικὸν ἀδίκημα (privatum delictum), διακρίνεται ἡ κλοπὴ τῆς δημοσίας περιουσίας ὡς [ἐγκλημα (crimen) δημοσίας τιμωρητὸν, παρ' ἡμῶν δὲ ἡ κλοπὴ (furtum) ἐν γένει τιμωρεῖται ἐγκληματικῶς, ἐθεωρεῖται

ρήθησαν οἱ περὶ Peculatus ῥωμαῖκοὶ νόμοι ἀνεφάρμοστοι εἰς τὴν πρᾶξιν. Grolman § 325. ὅρα ὁμοίως καὶ Heffler Lehrb. σελ. 459). Ἄμφιβάλλεται μάλιστα, ἂν ἡ κλοπὴ δημοσίας περιουσίας πρέπη κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον νὰ τιμωρῆται αὐστηρότερα, παρὰ τὴν τῶν λοιπῶν πραγμάτων. Titman Handb. II. Thl. σελ. 111. εἶναι ὁμοίως ὀρθόν, ὅτι καὶ κατὰ τὸ Γερμανικὸν δίκαιον τοῦλάχιστον ἀνικείμενά τινα, ἐὰν ὑφαίρεθῶσιν ἀπὸ ὠρισμένα μέρη, ἢ ἰδιοκτησίας τοῦ κράτους καταριθμεῖται εἰς τὰ ἀδιατάρακτα πράγματα (befriedeten Sachen), καὶ οὕτω δικαιολογεῖται αὐστηρότερα ποινὴ ἐπ' αὐτῶν. Rosshirt. III. σελ. 195.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὰς νεωτέρας νομοθεσίας ὅταν τὸ ἀδίκημα τῆς κλοπῆςπραχθῇ ἐπὶ δημοσίας ἰδιοκτησίας, ποτὲ μὲν ὑπάγεται εἰς τὰ περὶ τὴν ὑπηρεσίαν ἀδικήματα (περὶ τούτων κατωτέρω), ποτὲ δὲ κηρύττεται ὡς λόγος βαρύτερας τιμωρίας. Ὁ πρῶσιμος νόμος § 1149^a ἐπιβάλλει βαρεῖαν εἰρκτὴν μέχρι 4 ἐτῶν, ἐὰν γείνη ὑφαίρεσις εἰς δημόσια ταμεῖα, ἀποθήκας ἢ καὶ ταχυδρομεία. Ὁ βαυαρικὸς νόμος ἀρθ. 217. ἐπιβάλλει εἰρκτὴν 1—3 ἐτῶν εἰς πάντα (ἀνευ παρατηρήσεως τοῦ ποσοῦ) κλοπὴν δημοσίας ἰδιοκτησίας, ἢ περιουσίας εὐτεβοῦς τινος καταστήματος, νοσοκομείου, ὄρφανοτροφείου. Ὁ νόμος τοῦ 1816, ἀρθ. 2, ἐγκατακλήρισε τὸ περιστατικὸν τοῦτο ὡς ἐπιβαρυντικόν. Ὁ σαξωνικὸς νόμος δὲν διαλαμβάνει τι ἰδίως περὶ τούτου. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος ἀρθ. 323. θεωρεῖ διακεκριμένην κλοπὴν, ἐὰν βασιλικὴ ἰδιοκτησία κλαπῇ ἀπὸ ἀνακτόρικ.

§ 343.

^aΓεροσουλ. (sacrilegium) α) εἶναι ὑφαίρεσις, δι' ἧς ζημιοῦται μία τῶν ἐν τῇ Γερμανίᾳ δεκτῶν τριῶν θρησκευτικῶν κοι-

ρωπιῶν, τοιαύτη ζημίωσις γίνεται δι' ὑφαίρεσεως ἰον πράγματος προσδιωρισμένου εἰς λατρείαν τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τόπον προσδιωρισμένον εἰς λατρείαν τοῦ Θεοῦ, 2ον πράγματος ἀνιέρου ἀπὸ τόπον προσδιωρισμένον εἰς λατρείαν 3ον τοῦ Θεοῦ, πράγματος προσδιωρισμένου εἰς λατρείαν τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τόπον ἀνιέρου. (6).

P. G. O. art. 171.

(α) J. S. F. Boehmer Diss. de variis sacrilegii speciebus ex mente juri civilis Hal. 1724. Desselben Diss II. de varriis sacril. spec. ex mente to jur. canon. Hal. 1726. 1727. (Παραδέχθη ταῦτα ὁ Boehmer J. E. P. T. V. L. V. tit. 17. §. 1—127). C. G. Robert. succincta explicatione distinctionis inter sacrilegium simplex et qualificatum. Mar. 1784. Ἀόριστος σημασία τῆς λέξεως sacrilegium L. 3. C. de crim. sacril L. 10. C. de episc. et cler. L. 4. C. de haereticis. L. 3. 4. C. de apostat. συνδυαζόμενα μὲ τὴν Νεορ. 123. κ. 29. 31.

(6) Διάτ. 21. C. 17. q. 4. P. G. O. art. 171. Ὑφαίρεσις ἀνιέρου πράγματος ἀπὸ ἱερὸν τόπον δὲν εἶναι κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον καὶ κατὰ τὴν ἐτυμολογίαν τῆς λέξεως Sacrilegium. L. 5. D. ad. L. Jul. peculatus. Εἰς τὴν Ἐκλεκτορικὴν σαξωνίαν (Chursachsen) μόνη ἡ ὑφαίρεσις ἱεροῦ πράγματος ἀπὸ ἱερὸν τόπον εἶναι ἱεροσυλία. cf. Püttmann, el jur crim § 474.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἡ λέξις sacrilegium εἶχεν ἀκόμη εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον διαφόρους σημασίας, καὶ πᾶσα rei sacrae violatio φαίνεται ὅτι ὑπήγετο εἰς ταύτην λαμβανομένην εἰς πλατυτέραν ἔννοιαν. Μάλιστα κατὰ τὰς L. 3. καὶ 33. D. de verb. signif. φαίνεται ὅτι ὑπήγοντο εἰς αὐτὴν καὶ loca sacra καὶ personae sacrae. Ἀλλ' εἰς στενωτέραν ἔννοιαν sacrilegium φαίνεται ὅτι ἦτο ἡ κλοπὴ τῶν res sacra ἀπὸ locus sacrus. ὅρα Cremani elem. jur. crim. II. p. 38. Poggi elem. lib. II. cap. 3. Simoni dei delitti di mero affeto, vol. II. pag. 474. Klien Revision Abth. VI. Heffter. σελ. 447. Vredenbusch de sacrilegio Traject. 1832. Τὸ κανονικὸν δίκαιον ἐξέλαβε sacrilegium εἰς πλατυτέραν ἔννοιαν πᾶν ἀδίκημα ἐναντίον τῆς ἀγιωσύνης τῆς θρησκείας, καὶ ἐπ

ξέτεινεν αὐτὸ καὶ ἐπὶ τῆς κλοπῆς τῶν καθιερωμένων πραγμάτων ἀπὸ ἀνίερων τόπον, καὶ ἐπὶ τῆς τῶν ἀνιέρων πραγμάτων ἀπὸ ἱερὸν τόπον. Κατὰ τὸ γερμανικὸν δίκαιον ἡ Ἐκκλησία καὶ τὸ εἰς λατρείαν τοῦ Θεοῦ ἀφιερωμένον πρᾶγμα ἦτο ἰδίως ἀδιατάρακτον ἀντικείμενον, ἡ δὲ βλάβη αὐτῶν ἦτο ἐκ τῶν δεινότερων (ὡς διατάραξις τῆς εἰρήνης)· οὕτω μετέβη εὐκόλως ἡ Καρολίνα κατὰ τὸ ἔθιμον δίκαιον ἐκεῖνου τοῦ καιροῦ εἰς τὰς αὐστηρὰς ποινάς. Rosshirt. Gesch. III. σελ. 313. ὅστις εἶχεν ὑπ' ὄψιν τὰς ἰδέας τοῦ κανονικοῦ δικαίου.

§ 344.

Ὁ λόγος τῆς γενικῆς διακρίσεως, εἶναι παρὰ τῆς καθολικῆς ἢ εἰς τὰ καθιερωμένα πράγματα ἐνοικοῦσα θεία δύναμις (sanctitas interna) (α) διὰ τὴν ὁποῖαν ἡ βλάβη αὐτῶν θεωρεῖται ὡς ἐξύβρισις αὐτῆς τῆς θεότητος. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τῶν διαμαρτυρομένων τὰ ἐκκλησιαστικὰ πράγματα ἔχουν ἐξωτερικὴν ἱερότητα (sanctitas externa), καθ' ὅσον καὶ ἡ ἐκκλησία αὐτῆς, ὡς στήριγμα τοῦ κράτους, διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἄμεσον καὶ ἰδιαιτέραν προστασίαν αὐτοῦ

(α) Boehmer J. E. P. L. III tit. 40 § 43. tit. 40. § 10. 11.

Σημ. 1 τοῦ ἐκθ. Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καθολικοῖς συγγραφεῦσιν ἡ ἱεροσυλία (sacrilegium) δὲν διακρίνεται ὡς κλαπῆ, ἀλλ' ὡς ἀδίκημα κατὰ τῆς θρησκείας ἢ προσβολὴ τῆς θείας μεγαλειότητος· Cremani elem. l. c. — Τὴν σήμερον θεωρεῖται ὑπὸ τὴν ἐποψιν τῆς κλοπῆς, καὶ παρατηρεῖται ἐν μέρει μὲν ἡ ἰδιαιτέρα προστασία, τὴν ὁποῖαν χορηγεῖ τὸ κράτος εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἡ εἰς καθένα ἐνυπάρχουσα με-

γαλτήρα συστολή εἰς τὸ νὰ ἐπιθέσῃ χεῖρα εἰς ἀντικείμενον κατὰ τὴν γενικὴν δόξαν ἀδικτάρακτον, τὰ ὅποια εἶναι καθιερωμένα εἰς λατρείαν τοῦ Θεοῦ, ἐν μέρει δὲ τὸ σέβας εἰς τοὺς καθιερωμένους εἰς λατρείαν τοῦ Θεοῦ τόπους. Ὁρᾷ περὶ τῶν λόγων τῆς μ' ὅλον τοῦτο αὐστηροτέρας τιμωρίας τῆς ἱεροσυλίας εἰς τὰς αἰτιολογίας τοῦ Νορβεγικῆς ποινικοῦ νόμου. σελ. 283.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ἐπὶ κλοπῆς ἀπὸ ναοῦ μὴ ἀνήκοντος εἰς χριστιανικὰς θρησκείας, ἐφαρμόζεται ἡ ποινὴ τῆς ἱεροσυλίας Ὅχι, κατὰ τὸν Martin Lehrb. § 157. nr. 7.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Εἰς τὰς νεωτέρας νομοθεσίας εἰσῆχθησαν εὐστοχίαι τινες βαθμολογίαί τῆς ἱεροσυλίας. Ὁ αὐστριακὸς νόμος ἄρθ. 155 ἀναγνωρίζει τὴν κλοπὴν ὡς ἀδίκημα τιμωρούμενον μὲ δεινὴν κάθειρξιν 6 μηνῶν μέχρις 1 ἔτους καὶ ἐπὶ μεγάλων ποσῶν ὑπὲρ τὰ 300 φιορίνια ἢ ὑπὸ ἄλλας ἐπιβαρυντικὰς αἰτίας, 5—10 ἐτῶν, εἰς τὸ ἄρθ. 159, λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τὸ ποσόν, ἐὰν ἡ κλοπὴ ἔγεινεν εἰς πρᾶγμα ἀμέσως ἀφιερωμένον εἰς λατρείαν τοῦ Θεοῦ, εἰς τρόπον ὁριστικὸν τῆς τελέσεως τῆς χριστιανικῆς ἱεραουργίας. Ὁ πρωστικὸς νόμος § 1156 ἐπιβαρύνει τὴν ποινὴν τῆς ἀπλῆς κλοπῆς, ἐὰν πρᾶξῃ εἰς τόπον ἀφιερωμένον εἰς λατρείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ § 1177. ἐπιβαρύνει τὴν ποινὴν τῆς βιαίας κλοπῆς ἐὰν γείνη διὰ βίβης ἢ ἀναβίσεως εἰς ἐκκλησίαν (διάταγμα εἰς Mannkopf. σελ. 441). Ὁ βαυαρικὸς νόμος τοῦ 1816. ἄρθ. 2, θεωρεῖ ὡς ἐπιβαρυντικὸν λόγον, ἐὰν θραύσῃ πρᾶγμα ἀφιερωμένον εἰς λατρείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἄρθ. 6 τιμωρεῖ ὡς διακεκρυμμένην κλοπὴν (4—8 ἐτῶν), ἐὰν κλοπὴ πρᾶγμα ἀφιερωμένον εἰς λατρείαν τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τόπον ἀφιερωμένον εἰς λατρείαν τοῦ Θεοῦ· περὶ τούτου. Seuffert's Blätter III. σελ. 313. Ὁμοίως καὶ ὁ σαξωνικὸς νόμος ἄρθ.

227. επιβάλλει (εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην περίπτωσιν, ἐπι-
κλοπῆς δηλ. πράγματος ὀρισμένου εἰς ἐκκλησιαστικὴν χρῆ-
σιν ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως τῆς θείας λειτουργίας) ἀπλῆν εἰρ-
κτὴν 1 ἔτους μέχρις 6 ἐτῶν βαρείας εἰρκτῆς· ἐὰν δὲ κλαπῶ-
σιν ἄλλα πράγματα ἀπὸ τοιαῦτα κτίρια, αὐξάνεται ἡ πει-
νὴ τῆς ἀπλῆς κλοπῆς κατὰ τὸ ἡμισυ. Krug. Studien II.
σελ. 99. Καὶ ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος ἀρθ. 323. 328. δια-
κρίνει κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, καὶ εἰς μὲν τὴν πρώτην πε-
ρίπτωσιν ἐπιβάλλει εἰρκτὴν (μέχρις 6 ἐτῶν) τὴν δὲ δευτέ-
ραν παραδέχεται ὡς ἐπιβαρυντικὴν αἰτίαν.

§ 845.

Ποινὴ 1ον Ἡ ὑφαίρεσις τοῦ Ἡλίου (Monstranzτοῦ
περιέχοντος τὸ Ἅγιον ἄζυμον (hostie) τιμωρεῖται, μὲ
θάνατον διὰ τυρός. 2ον Ἐπικίνδυνος ἱεροσυλία διὰ φήξεως ἢ
ἀναβάσεως (α) γενομένη εἰς ἱερὸν (β) τόπον, τιμωρεῖται,
χωρὶς παρατήρησιν τῆς ἀξίας τοῦ ὑφαιρεθέντος πράγ-
ματος (γ), ἀπολύτως μὲ θάνατον, ἀφίεται δὲ εἰς τὸν
δικαστὴν ἢ ἐκλογὴν τοῦ τρόπου τῆς θανατώσεως (δ).

P. G. O art. 172. 173. 174.

- (α) Ὅχι μὲ ὁ π λ α, διότι ἡ Καρολίνα δὲν ἔχει περὶ τούτου τίποτε, καὶ τοῦτο
ἔχει τὸν λόγον του, διότι θεωρεῖ κυρίως τὴν διὰ φήξεως ἢ ἀναβάσεως
προσβολὴν τῆς ἐσωτερικῆς ἱερότητος τοῦ καθιερωμένου τόπου. cf. Ro-
bert. I. c. Grolman. C. R. W. § 306 Anm. 1. περιορίζει τοῦτο εἰς
τὴν φήξιν.
- (β) Εἰς Ἐκκλησίαν ἢ ἱερὸν οἶκον. Ὁ λόγος τῆς ἐξαίρεσεως τῶν locus profa-
nus ὑπάρχει εἰς τὴν σημ. α.
- (γ) cf. Koch inst. j. cr. § 228 Anm.
- (δ) «Οἱ κλέπται οὗτοι τιμωροῦνται μὲ θάνατον κατὰ τὰς παρατάξεις τῆς πρά-
ξεως καὶ τὴν κρίσιν τῶν νομομαθῶν. ἀρθ. 172». Κατ' ἄλλους (Z. E-
Maister jun. I. c. § 219. Martin Lehrb. § 459) αἱ λέξεις αὗται συγ-
χωροῦσι, καὶ λαμβάνεται ὡς ὅτι τὸ ἀξιόποιον in concreto. Ἐναντίον
τῆς παραβολῆς μὲ τὸ ἀρθρον 178. τῆς Bambergenesis, καὶ τῆς φήτῃς δη-

λώσεως τοῦ Καρόλου, ὅτι ἡ Ἱεροσολία εἶναι βαρύτερον ἀδίκημα παρὰ τὴν κλοπὴν.

Σημ. τοῦ ἐκδ. θανατικὴ ποινὴ δὲν ἐφαρμόζεται πλέον ποτὲ ἐπὶ Ἱεροσολίας; Quistorp § 487. Tiltmann. II. σελ. 403. Bauer. Lehrb. § 256.

§. 346.

γ^{ον}) Ἐπὶ τῆς ἀπλῆς Ἱεροσολίας ἰον σκευῶν προσδιωρισμένων εἰς φύλαξιν ἄλλων ἱερῶν πραγμάτων (α), ἢ 2ον χρυσοῶν ἢ ἀργυροῶν σκευῶν, τῶν ὁποίων ἡ ἀξία ἀποτελεῖ μεγάλην κλοπὴν, ἐφαρμόζονται αἱ αὐταὶ ἀρχαὶ (β). 8^{ον} ἀπλῆ ὑφαίρεσις ἀνιέρων ἢ καὶ ἱερῶν πραγμάτων, τῶν ὁποίων ἡ ἀξία ἀποτελεῖ μικρὰν κλοπὴν, πρέπει νὰ τιμωρῆται μὲ τὰς αὐτὰς ποινὰς ὡς καὶ ἡ κοσμικὴ κλοπὴ, ἀλλ' ὅμως ἐπιηξημένην (γ). Τὸ αὐτὸ ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ κλοπῆς τοῦ ταμείου τῶν πτωχῶν.

- (α) Ἡ C. C. C. 172. ἀντιτίθεται εἰς τὴν ὑφαίρεσιν τοῦ ἁγίου ἀξίμου τὴν κλοπὴν ἄλλων ἱερῶν πραγμάτων καὶ τὴν κλοπὴν διακοποτήρων καὶ τοῦ δίσκου αὐτῶν. Ἡ Bam. art. 198. σαφηνίζει ἡτοῦτο καλῶς, λέγουσα «Ὁμοίως εἰναι κλέψῃ τὸν ἅγιον ἤλιον, ἢ ἄλλο τι ἱερὸν πρᾶγμα».
- (β) Περὶ τῆς ὡς πρὸς τὰ λεγόμενα «Tapfere ſgeweihte Stück.» γνώμης τοῦ Heister (in Schott's Jurist. Wochenbl. I. Jahrg. σελ. 134) παραβλ. Koch I. c. §. 29. Aum.
- (γ) Ἄρθ. 174. «Πρέπει δὲ εἰς τοιαύτας ἱεροσολίας νὰ δεικνύηται ὁ λιγώτερος ἐπιεικεία, περ' εἰς τὴν κοσμικὴν κλοπὴν. Αἱ λέξεις τῆς Bambergensis ἄρθ. 200.» πρέπει δὲ πρὸς τοῦτοις ἡ ποινὴ αὐτῆς νὰ ἐπιτελῆται ὡποσοῦν σοβαρώτερα, εἶναι τὸ καλλίτερον ὑπόμνημα δι' ὃ ἀνασκειάζεται ἡ πάλαι ποτὲ γνώμη μου.
- (δ) P. C. O. art. 173. παραλείπει σιωπηλῶς τὸν εἰς τὸ ἄρθ. 201. τῆς Bambergensis διὰ πυρὸς θάνατον.

§ 347.

Ἄν καὶ αἱ κατὰ τῆς Ἱεροσολίας βαρεῖαι ποιναὶ στη-
ρίζωνται ἐπὶ πραγματικῶν προϋποθέσεων, τὰς ὁποίας ἡ
διαμαρτυρομένη ἐκκλησία δὲν παραδέχεται, μ᾽ ὅλον τοῦ-
το, ἐπειδὴ οὔτε ἡ θρησκευτικὴ οὔτε πᾶσα ἄλλη ἀπλῶς προσ-
ωπικὴ πεποιθήσις τοῦ δικαστοῦ δὲν ἰσχύει κατέναντι ὑ-
παρχόντων νόμων, δὲν ἠμπορεῖ τις ν' ἀρνηθῆ ὅτι αἱ δια-
τάξεις ἐκεῖναι ἐξακολουθοῦσι νὰ ἔχωσι κῦρος καὶ ὡς πρὸς
τὰ δικαστήρια τῶν διαμαρτυρομένων, τοῦλάχιστον κατὰ
θεωρίαν (α). Ἡ πρόοδος τῶν φώτων καὶ ἡ ἐξημέρωσις
τῶν ἡθῶν ἔθεσαν ἐν τούτοις πρὸ πολλοῦ εἰς ἀχρηστίαν
ὄχι μόνον τὸν διὰ πυρὸς θάνατον, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀπόλυτον
ἐφαρμογὴν τῆς θανατικῆς ποινῆς (β).

(α) Ὁ συγγραφεὺς ἦτο εἰς τὰς προλαβούσας ἐκδόσεις ἐναντίας γνώμῃ, καὶ
ὁ Böhmcr ad art. 172 § 1, in f.

(β) Παραβ. Meister pr. j. cr. § 210 — Ἐάν μ' ὅλον τοῦτο τὸ πνεῦμα, ἀπὸ τοῦ
ὁποῖον παρήχθη ὁ τελευταῖος περὶ Ἱεροσολίας γαλλικὸς νόμος, ὁ ὁποῖος
ἄλλως περιλαμβάνει πολλά ἄλλα παρὰ τὴν Ἱεροσολίαν (ἴσα Histoire
abrégée du sacrilège chez les différens peuples, et particulièrement
en France, par L. F. Loiret. II. Paris à Paris 1824, 25. 8), Ἐάν τὸ
πνεῦμα τοῦτο, πρὸς τὸ ὅποιον ὑπάρχει πολλὴ τάσις, ἤθελεν ἐπικρα-
τῆσαι καὶ εἰς τὴν Γερμανίαν, τυχῶς ἤθελεν ἐπαναλλεῖ εἰς χρεῖσιν ἡ Κα-
ρολίνα καὶ ὡς πρὸς τοῦτο τὸ ἀντικείμενον.—Ὁ Ἰ. Ὀλλίος ἔμμος τοῦ 1830.
ἀπέκλεισεν διὰ παντὸς πᾶσαν τοιαύτην τάσιν.

Σημ. τοῦ ἐκ'. Ὁ Tittmann im Hanb. II. σ. λ. 403 ἀποδει-
κνύει εἰς ὁποῖαν ἀμηχανίαν περιπίπτει τις, ἔταν σκέπτεται
περὶ τοῦ ζητήματος, ἐάν ἡ θρησκεία τοῦ δικαστοῦ ἢ τοῦ
κλέπτου ἔχῃ ἐπιβρῶν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ποινῆς, π. χ.
ἐν περιπτώσει καθ' ἣν Ἰουδαῖός τις ἤθελε κλέβει τὸν ἅγιον
ῥῆλλον, ἢ καθολικός τις ἤθελεν ὑφαίρειν ἀπὸ ἐκκλησίαν δια-

μαρτυρομένων τὴν ἀζυμοθήκην. Τὸ πρὸς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ διαμαρτυρομένου σέβας τοῦ καθολικοῦ πρέπει νὰ ἦναι τόσον μέγα, ὅσον αὐτὸς ἀπαιτεῖ ἀπὸ τὸν διαμαρτυρούμενον νὰ σέβηται τὴν καθολικὴν Ἐκκλησίαν. Εἰς τρόπον ὥστε ἐνταῦθα γίνεται κλοπὴ ἀδιαταράκτου πράγματος, ἀλλ' ὡς πρὸς τὸν καθολικὸν ὑπάρχει καὶ ἐλαφρυντικὴ αἰτία, διότι παρέβη τὰ ἰδιαίτερα καὶ γνωστὰ εἰς αὐτὸν χρῆμα του. Rosshirt. Gesch. II. σελ. 324.

§ 348.

Πολλὰ ἄλλα εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ἰδίως κατονομαζόμενα ἢ διακρινόμενα εἶδη κλεπτῶν, οἷον οἱ *directarii* (α) *effractores* (β), *saccularii* (γ) *expilatores* (δ), *fures balnearii* (ε), *abigei* (ζ), *sepulcrorum violatores* (η), καθὼς καὶ ἡ διάκρισις μεταξὺ *f. nocturnum* καὶ *diurnum* δὲν ἔχουσιν οὐδεμίαν πρακτικὴν ἀξίαν, καὶ μόνον χρησιμεύουσιν ἀκόμη ὡς ἀντικείμενα ἀρκετὰ ἀνωφελῶν φιλολογικῶν καὶ ἀρχαιολογικῶν διασαφίσεων. Ἡ παράνομος κληρονομία, λεγομένη ἀνοικείως *θηριοκλοπεία* *Wilddiebstahl*. (θ). ἐξαιρουμένης τῆς ἀσυγχωρήτου ἀλιεύσεως εἰς ῥέοντα ὕδατα (ι), ὑπάγεται ἀπλῶς εἰς τὸ ἰδιαίτερον δίκαιον πάσης ἐπικρατείας (κ).

(α) cf. Püttmann *advers. jur. L. III. c. 6.* Feuerbach: τί ἐστὶ *directarius*; in dessen *Civil. Vers. Thl. 1.* (Giessen 1803), nr. V. — Ἐκ τοῦ ἐναντίου Dabelow über den so genannten *Directariat* der Römer etc. Halle 1804. J. R. Grosse der Begriff des *Directariats*. Gött. 1804. — Schulze über *Directarian*, in den *gemeinnützigen Beiträgen zu den Dresdner Anzeigen* 1810, S. 35. Ἐξα Pernica de *furum genero quod vulgo directariorum nomine circumfertur*. Gött. 1824. C. Diek, *histor. Versuche über das Criminalrecht, der Römer nr. II.*

(β) L. 1. D. de fur. baln. L. 1. § 2. L. 2. D. de effr.

(γ) L. 7. D. de extraord. crim. L. 1. § 2. D. de effr. Cujacius X. obs. 27.

- (δ) L. 1. § 1. D. de effr. et expil.
 (ε) Dig. XLVII. 17. J. C. Wildvogel Diss. de balneis et balneatoribus. Jen. 1703.
 (ζ) D. XLVII. 14. C. IX. 37. Mos. et Rom. LL. Coll. Tit. II. cf. Chr. Thomasius Diss. de abigeatu et. 3. Hal. 1739. G. L. Böhmer Diss. de abig. et furto equorum Gött. 1742. (in El. jur. civ. Tom. III. Ex. 21.)
 (η) ἰδίως καὶ ἡ cadaverum spoliatio. L. 3. § 7. L. II. D. de sepulcro viol.
 (θ) L. 1. D. de fur. baln. L. 2. D. de effor. P. G. O. art. 167. 174.
 (ι) P. G. O. art. 169.
 (κ) Jo. Petr. de Ludewig Diss. de ferarum furto. Hal. 1730. — E. Gottfried Chr. Klügel. Diss. de furto ferarum ejusque poena praesertim in terris Saxonicis. Viteb. 1782. — Kleinschrod Abhandlung vom Wilddiebstahle, dessen Geschichte, Strafe und Gerichtsstande. Erlangen 1790. Desselben Noch. etwas über des Verbrechen des Wilddiebstahls. In den Abhandlung aus dem princ. R. und princ. Process. Thl. II. nr. 12. — Feuerbach, Themis oder Beiträge zur Gesetzgebung (Lands hut 1812) nr. III. Vollgraff verm. Abhandl. aus dem gebiete des Crim. und Straatsrechts. Marb. 1822. nr. 1.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Περὶ νυκτερινῆς κλοπῆς ἀρίστα Canneman de furto nocturno. Gron. 1825. Καὶ εἰς τοὺς νέους νόμους ἡ πρᾶξις τῆς κλοπῆς ἐν καιρῷ νυκτὸς θεωρεῖται ὡς ἐπιβαρυντικὴ τῆς ποινῆς αἰτία. Αὐστρ. νόμ. ἀρθρ. 160. πρωσσιακὸς § 1166. βαυαρικὸς ἀρθ. 221. Ἐὰν ὁ κλέπτης παρεσέδυσεν εἰς οἰκίαν μὲ προαίρεσιν τοῦ νὰ κλέψῃ καὶ ἐκλεψῇ τῷ ὄντι ἐν καιρῷ νυκτὸς (κατὰ τὸν νόμον τοῦ 1816) θεωρεῖται τοῦτο ὡς ἐπιβαρυντικὴ αἰτία. Σαξωνικὸς νόμος ἀρθ. 230. βυρτεμβεργικὸς νόμος ἀρθ. 223. Περὶ τῆς σημασίας τῆς νυκτὸς ὑπάρχει μεγάλη φιλονεικία. Krug Studien II. σελ. 103—107. Πρέπει νὰ ᾔναι τοιαύτη ὥρα, καὶ ἂν οἱ κάτοικοι τῆς οἰκίας εἰς τὸν προκείμενον τόπον ὑπάρχουν συνήθως παρεδεδωμένοι εἰς τὴν νυκτερινὴν ἠπυρίαν. δρ. Watzdorf. Jahrbücher für sächs Strafrecht I. Heft. σελ. 121.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Τὸ Directariat. Τῶν Ῥωμαίων, περὶ οὗ πολλά ἐρρέθησαν, ἦτο μόνον ἰδιαιτέρως καὶ ἐπικίνδυνος ἀπόπει-

ρα κλοπῆς· ὅρα ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω σημειωθέντων συγγραμμάτων, Ziegler, observat. jur. crim. 1. p. 34. Zachariä vom Versuche 1. σελ. 153. Luden vom Versuche σελ. 195.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ θεωρηθῇ ὡς εἶδος τῆς κλοπῆς ἡ θηριοκλοπία (ἡ παράνομος κυνηγεσία), ὅταν πράττεται ἀπλῶς ἐπὶ ἀγρίων ζῶων εὐρισκομένων εἰς τὴν φυσικὴν αὐτῶν ἐλευθερίαν. Ἡ ἀπλῆ παραβίασις τοῦ δικαιώματος τοῦ κυνηγίου δὲν εἶναι κλοπή. Πολλὸ ὀλιγώτερον δύναται τις νὰ τὴν ὀνομάσῃ καὶ βαρυτέραν παρὰ τὴν ἀπλῆν κλοπὴν. Wächter Lehrb. II. σελ. 352. Heffter Lehrb. σελ. 545. καὶ Rüd. vom dem Jagdrechte u. dem Wilddiebstahl. München 1835. Ἄλλ' ἡ νομοθεσία ἔχει λόγους νὰ διακρίνῃ τὴν πράξιν ταύτην, καὶ εἴαν θέλωμεν νὰ ἤμεθα δίκαιοι καὶ νὰ μὴ ἀκολουθῶμεν ἀπλῶς τὴν ἐμπειρικὴν θεωρίαν, πρέπει νὰ διακρίνωμεν, 1ον τὸ περὶ τὴν κυνηγεσίαν ἀδίκημα, ὅταν τις εἰς ξένον πρός κυνηγεσίαν περικλεισμένον τόπον φονεύῃ ἄγρια ζῶα, ἀλλὰ χωρὶς σκοπὸν ἰδιοποιήσεως (ἡ περίπτωσις αὕτη πρέπει νὰ ἐξαμεινῶται μὲ πράξιν ἀμέμπτου διαγωγῆς ἀνθρώπου, ὅστις κατὰ πρώτην φοράν πυροβολεῖ ἐναντίον ἀγρίων ζῶων ὑπὸ περιστατικὰ ἢ ὄλως ἀκίνδυνα). 2ον τὴν κλοπὴν ἀγρίων ζῶων, ὅταν ἡ προαίρεσις τῆς ἰδιοποιήσεως τοῦ ζώου ᾖ ἡ βίασις. 3ον τὴν κατὰ συνήθειαν ζωοκλοπὴν. 4ον τὴν ζωοκλοπὴν μὲ ἐπιβαρυντικὰ περιστατικά. Ὁ αὐστριακὸς νόμος ἀρθρ. 154 ὑπάγει τὴν κλοπὴν (ἀνευ παρατηρήσεως τοῦ ποσοῦ) εἰς κακουργήματα, εἴαν πρᾶχθῇ εἰς ζῶα εἰς ἀποκεκλεισμένα δάση, ἢ μὲ ἰδιαιτέραν θρασύτητα, ἢ ἀπὸ τινα κατὰ συνήθειαν ζωοκλέπτην. Ὁ πρῶσσικὸς νόμος διακρίνει (§ 315—19) παραβάσεις περὶ τὴν κυνηγεσίαν (Mannkopf. σελ. 201.), ζωοκλοπὴν (§ 1145), καὶ διὰ βίας ζωοκλοπὴν (Διάταγμα τοῦ 1832 εἰς Manu-

Kopf. σελ. 134). Ὁ βαυαρικὸς νόμος ἀρθ. 218. παραπέμπει εἰς τὰ ἰδιαιτέρα διατάγματα (τὰ ὅποια ἦσαν πολὺ αὐστηρά). Νόμος τις ἀπὸ 25 Ὀκτωβρίου 1813 διακρίνει ζωοκλοπὰς ὡς ἀστυνομικὰς παραβάσεις, πλημμελήματα καὶ ἀδικήματα (ὄρα Spies Sammlung aller Ergänzungen zum bayerischen Strafgesetzbuch zu art. 218). Κατὰ τὸ 1837 ὑπεβλήθη εἰς τὰς βουλὰς νέον πολὺ ἠπιώτερον νομοσχέδιον, ἀλλὰ δὲν ἐξεδόθη ὡς νόμος. Ὁ Σαξωνικὸς νόμος ἀρθ. 275—284 δὲν ὁμιλεῖ περὶ ζωοκλοπῆς εἰς τὸ περὶ κλοπῆς κεφάλαιον ἀλλ' εἰς τὸ XV περὶ ἄλλων βλαβῶν ξένης ἰδιοκτησίας, καὶ διακρίνει τὰ καθ' ἑκάστη ἐξ ἑνὸς αὐτῆς. Καὶ ὁ θυρτεμπεργικὸς νόμος δὲν ὁμιλεῖ περὶ τούτου εἰς τὰ περὶ κλοπῆς ἀλλ' εἰς τὰ ἀρθ. 394—98 εἰς ἰδιαιτέρον κεφάλαιον περὶ ζωοκλοπῆς καὶ ἀξιοποίνου προσβολῆς τοῦ περὶ τὴν κυνηγεσίαν δικαιώματος.

ΥΠΟΜΑΙΡΕΣΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ.

Νομικῶς διακεκριμένη, μὴ ἐπιτεταμένη κλοπή.

§ 349.

Οἱ νόμοι ἐξαίρουσι τῶν συνήθων κανόνων περὶ τιμωρήσεως τῆς κλοπῆς, Ἴον τὴν ὑπὸ *συγκληρονόμου* γενομένην ὑφαίρεσιν πραγμάτων τῆς κληρονομίας, ἢ ὅποια πράξις ἔχει ἀποτελέσματα μόνον κατὰ τὸ ἰδιωτικὸν δίκαιον. (α)

(α) L. 3. C. fam. heriscundae. «Expilatae hereditatis crimen frustra coheredi intenditur, cum iudicio familiae ereiscundae indemnitati ejus prospiciatur». — Ὁ Mathaeus, de crim. L. XLVII. tit. 12. c. 1. nr. 4. ζητεῖ, ἂν καὶ μὴ ὀρθῶς, νὰ εὔρη τὸν λόγον τῆς διατίξεως τούτης εἰς τὴν ὑπάρχουσαν μεταξὺ συγκληρονόμων κοινωνίαν· ἀλλὰ καὶ καινοῦ πράγματος δύναται νὰ γείνη ὑφαίρεσις. L. 45. D. de factis.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Πρέπει νὰ διακρίνη τις ἐνταῦθα ἰὸν τὴν ὑφαίρεσιν πραγμάτων, ἀνηκόντων εἰς κληρονομίαν τὴν ὁποίαν δὲν ἀπεδέχθη ἀκόμη ὁ κληρονόμος. Τὰ περὶ ταύτης συνέχονται μὲ τὴν *usucapio pro herede*. Wächter II. σελ. 331. Unterholzner über Verjährung I σελ. 217. Heffter Lehrb. σελ. 427. Εἰς ταύτην συνάγεται τὸ μετὰ ταῦτα μορρωθὲν *crimen expilatae hereditatis*. L. 4. D. *expil. hered.* 2ον τὴν ὑφαίρεσιν, δι' ἧς μετὰ τὴν ἀποδοχὴν τῆς κληρονομίας ἰδιοποιεῖται ὁ συγκληρονόμος πρᾶγμα τι ἀνήκον εἰς τὴν κληρονομίαν, (L. 3. C. *fam. hercisc*), καὶ ἡ ὁποία εἶχεν ἀποτελέσματα μόνα κατὰ τὸ πολιτικὸν δίκαιον. 3ον τὴν ὑπὸ τοῦ ἐπιζήσαντος συζύγου γενομένην ὑπεξείρεσιν τοιούτων πραγμάτων, ἡ ὁποία δμοίως ἐθεωρεῖτο μόνον κατὰ τὸ πολιτικὸν δίκαιον νόμ. 4. Κωδ. *de crim. expil. haeredit* καὶ ἡ λέξις *expilatio* σημαίνει, ὅτι δὲν εἶχον κατὰ νόον κυρίως *furtum*, Rosshirt *Gesch.* II. σελ. 284.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ἐπειδὴ παρ' ἡμῖν πᾶσα κλοπὴ εἶναι τιμωρητέα, αἱ δὲ ῥωμαϊκαὶ διατάξεις συνέχονται μὲ τὰς περὶ *furtum* γνώμας τῶν ῥωμαίων, διατείνονται τινες ὅτι εἰς τὰς ἀνωτέρω ἐκτεθείσας περιπτώσεις πρέπει νὰ καταγινώσκηται ποινὴ παρ' ἡμῖν. Klien v. *Diebstahl*. σελ. 391. Rosshirt σελ. 375. Tittmann *Handbuch*. II. σελ. 389.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Ὁ Heffter σελ. 427. λέγει ὅτι εἰς τὴν ἀνωτέρω περιπτώσει τῆς ἀπὸ συγκληρονόμου μετὰ τὴν ἀποδοχὴν τῆς κληρονομίας γενομένης κλοπῆς, πρέπει νὰ ἐφαρμόζηται ἡ διάταξις τοῦ ἀρθ. 165. τῆς Καρολίνας.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Ὁ Πρωσικὸς νόμος § 1127—29 ἀποφαίνεται κλοπὴν, ἐὰν ὁ κληρονόμος ὑφαίρεσιν πρᾶγμα ὠρισμένον πρὸς κληροδοσίαν, καὶ τιμωρεῖ μὲ χρηματικὴν ποινὴν τὴν

παρά κληρονόμου γενομένην ἀφαίρεσιν πραγμάτων ἐξ ἀδιαιρέτου κληρονομίας. Ὁ βρυαρικὸς νόμος ἀρθ. 213 κηρύττει κλέπτῃ τὸν κληρονόμον ὅστις ἀφαιρῇ τι ἐκ τῆς ἀδιαιρέτου κληρονομίας πρὸς ζημίαν τῶν συγκληρονόμων ἢ τῶν κληροδόχων.

§ 350.

Ἡ αὐτὴ ἐξαίρεσις ὑπάρχει 2) ὡς πρὸς τὴν μεταξὺ συγγενῶν κλοπὴν (f. domesticum propritium), ἣτις πράττεται ἀπὸ σύζυγον πρὸς σύζυγον ἢ μεταξὺ στενῶν συγγενῶν. Τοιοῦτοι συγγενεῖς ἐννοοῦνται μόνον οἱ ἐξ αἵματος, καὶ μάλιστα ἐκεῖνοι οἵτινες εἶναι οἱ πλησιέστεροι κληρονόμοι τοῦ ἀπολέσαντος τὸ πρᾶγμα (α). Εἰς τὴν μεταξὺ συγγενῶν κλοπὴν ἀντιτάσσεται ἡ οἰκιακὴ κλοπὴ (f. domesticum improprium), ἡ ὁποία πράττεται ἀπὸ ἀπλῶς συνδιαιτωμένους εἰς τὴν αὐτὴν οἰκογένειαν πρὸς πρόσωπα τῆς οἰκογενείας, ἰδίως ἀπὸ τοὺς ὑπηρέτας πρὸς τοὺς κυρίους αὐτῶν (β).

(2) P. G. O. art. 165. «ἐάν τις ἀπὸ ἐλαφρότητα ἢ ἀφροσύνην ἐπάρῃ τι ἀπὸ πραγμάτων, τῶν ὁποίων ἄλλως εἶναι εἰς ἐκ τῶν πλησιεστέρων κληρονόμων, ἢ εἰάν τοιοῦτόν τι συμπῆ μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ γυναίκος, καὶ δὲ ἕτερον τῶν μερῶν ἐνάξῃ τὸ ἄλλο διὰ τοῦτο, ὀφείλουσιν οἱ δικασταὶ ἀφοῦ ἐξακριβώσωσιν ἕλα τὰ περιστατικὰ νὰ συμβουλευθῶσι τοὺς νομομαθεῖς, καὶ νὰ πληροφωρθῶσι 1) τί ἐπίκει εἰς ταιούτας περιστάσεις τὸ κοινὸν δίκαιον καὶ μὲ τούτο νὰ συμμορφωθῶσι, 2) εἰς ἐπαγγελματοῦ ὁμῶς δὲν πρέπει ἡ ἀρχὴ ἢ ὁ δικαστὴς εἰς ταύτας τὰς περιστάσεις εὐτε νὰ ἐγκαλέσῃ εὐτε νὰ τιμωρήσῃ.» Εἰς τὸ ἀξέβρον τοῦτο εὐρίσκουσι τινες τὸ crimen expilatae haereditatis, ὡς ὁ Clasen ad L. art. — Ἄλλοι, ὡς ὁ Böhmert ad Carpzon Q. 82. obs. 2, καὶ ad h. art. § 2, τὸ ἀνάγκουσι εἰς τὴν κλοπὴν λαχούσης (ἐπαγγελτίας) ἢ ἐλπιζομένης κληρονομίας. — Ὁ Blumblacher ad. h. a. p. 385. Kross ad. h. art. § 2. καὶ Kleinschrod vom Diebstahl, Beitr. V. § 3 Ἐννοοῦσι κλοπὴν μεταξὺ κληρονόμων, πρὶν εἶτι διανεμηθῇ ἡ κληρονομία.

- (β) L. 89. D. de furtis. L. 11. § 1. D. de poenis. Ἰδιαίτεροι νόμοι θεωροῦνται τῆς οἰκιακῆν ταύτην κλοπὴν ἐν μέρει ὡς ἐπιτεταμένῃ· cf. ge. Henr. Ayser Diss de furti domestici poena in terris Brunsvicensibus. Gött. 1788. C. Aug. Günther Diss. de furto domestico Lips. 1785. Quistorp ob. und in wie ferne die Anverwandtschaft die Strafe eines Verbrachens mildere? Indessen Beitrügen u. Aufg. nr. 31.

Σημ. 1 τοῦ ἐκθ. Ἐκ τῶν ῥωμαϊκῶν κειμένων δὲν δύναται νὰ ἐξαχθῇ ὅτι καὶ ἡ ὑπὸ ὑπηρετῶν γενομένη κλοπὴ πραγμάτων τοῦ κυρίου αὐτῶν δὲν τιμωρεῖται, καθότι αἱ περὶ τοῦτου ῥωμαϊκοὶ κανόνες ἀναφέρονται εἰς τὴν σχέσιν τὴν μεταξὺ δούλου καὶ κυρίου, ἥτις δὲν ὑπάρχει πλέον παρ' ἡμῖν. Ἐπομένως αἱ τοιαῦται κλοπαὶ πρέπει νὰ τιμωρῶνται ὡς καὶ αἱ ἄλλαι, ἐὰν ἐγχώριός τις νόμος δὲν ὀρίξῃ ἄλλο τι. Heffter Lehrb. σελ. 424—26. — χωρὶς λόγον θέλει ὁ Tittmann Handb. II. σελ. 427. νὰ τιμωρῆται αὐστηρότερα ἡ οἰκιακὴ κλοπὴ.

Σημ. 2 τοῦ ἐκθ. Ἡ πείρα διδάσκει, ὅτι ἡ ἀπειλὴ αὐστηροτέρας ποινῆς κατὰ τῆς οἰκιακῆς κλοπῆς φέρει τὸ ἐναντίον ἀποτέλεσμα, ἀρ' ὅτι προτίθεται δι' αὐτῆς. Διὰ τοῦτο καὶ εἰς τὴν Βαυκρίαν, ὅπου ὁ ποινικὸς νόμος ἄρθ. 24 ἐτιμῶρει μὲ 1—3 ἐτῶν εἰρκτὴν πᾶσαν οἰκιακὴν κλοπὴν (χωρὶς παρατήρησιν τοῦ πησοῦ, ἀρχ. καὶ ἐνός Γρόσου), ἐκρίθη ἀναγκαστικὸν νὰ μεταβληθῇ κατὰ τὸ 1816. Εἰς τὸν νόμον τοῦ 1816, ἄρθ. 2 ἐλαττωθεὶς ὡς ἐπιβαρυντικὸν περιστατικόν. Ὁ αὐστριακὸς νόμος, ἄρθ. 156. τιμωρεῖ τὴν οἰκιακὴν κλοπὴν, μὲ βαρυτέραν ποινὴν (6 μηνῶν μέχρις 1 ἔτους) μόνον ἐὰν τιμωροῦται εἰς πλεον τῶν 5 φιορινίων. Ὁ πρωσικὸς νόμος § 137—40 διακρίνει μικρὰς καὶ μεγάλας οἰκιακὰς κλοπὰς. Αἱ πρῶται καταδιώκονται μόνον ἐπὶ αἰτήτει τοῦ οἰκογενεάρχου· ἐπὶ τῶν δευτέρων ἐπιβιβράνεται ἡ ποινὴ ἀπὸ 6 ἐβδομάδων μέχρι 3 ἐτῶν. (περὶ τῆς ἐννοίας τῆς οἰκιακῆς

κλοπῆς ὅρα Διάταγμα τοῦ 1796 εἰς Mannkopf. σελ. 419).
 Ὁ Γαλλικὸς ποινικὸς νόμος ἄρθ. 386 τιμωρεῖ πάνταν οἰ-
 κικὴν κλοπὴν (χωρὶς περατήρησιν ποσοῦ) μὲ εἰρκτὴν. Ὁ
 βυρτεμβεργικὸς νόμος ἄρθ. 328 θεωρεῖ τὸ ὅτι ὑπηρετὸς ὢν
 τις ἔκλεψεν, ὡς ἐπιβαρυντικὴν αἰτίαν, ἐφαρμόζεται δὲ
 τοῦτο καὶ ἐπὶ κλοπῆς κατωτέρας τῶν 5 φιορινίων. Ὁμοίως
 καὶ ὁ μεκλεμβουργικὸς περὶ κλοπῆς νόμος ἄρθ. 12.

§ 351.

Ἡ *Karolina* (α) ὀρίζει 1) ὅτι ἐπὶ κλοπῆς μεταξὺ συγγενῶν ὀφείλει ὁ δικαστὴς νὰ μὴ ἐνεργῇ ἐξ ἐπαγγέλματος, καὶ 2) ἐὰν κινήθῃ περὶ τοιαύτης κλοπῆς ἀγωγὴ, ν' ἀποφασίζῃ κατὰ τὸ κοινὸν δικαίον. Τὸ κοινὸν τοῦτο δηλαδὴ τὸ ῥωμαϊκὸν) δίκαιον ὄχι μόνον δὲν θέτει οὐδεμίαν ποινὴν κατὰ τῆς μεταξὺ συγγενῶν κλοπῆς, ἀλλὰ καὶ ἀποκλείει ἀπ' αὐτῆς τὴν ἐπὶ κλοπῇ ἀγωγὴν, παραδέχεται δὲ ἀπλῶς ἀποζημιώσεις (β). Ὅστις μὴ ὢν συγγενῆς λάβῃ μέρος εἰς μεταξὺ συγγενῶν κλοπὴν, δικάζεται κατὰ τοὺς κοινούς κανόνας περὶ μετοχῆς εἰς κλοπὴν (γ).

(α) P. G. O. art. 165.

(β) §. 12 J. de obl. q. ex. del. L. 16. L. 17. pr. L. 52. § 4—7. D. de furtis L. 1. 3. pr. L. 17. u. L. 25. D. de act. rer. amotarum, L. 2 C. rerum amotarum. Πολλοὶ νομοδιδάκταιοι παραδέχονται ἀπλῶς ἠπιωτέρας δημοσίας ποινὰς διὰ προστίμου ἢ βραχέιας φυλακίσεως. Carozon pract. rer. crim. Q. 82. nr. 42. Boehmer ad Carozon Q. 82. obs. 2. ad art. 165. § 5. Quistotp. a. a. O. σελ. 481. Εἰς κανόνα νόμον τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου, τὸ ὅποιον ὁ Κάρολος Ἰνταῦθα ῥητικῶς ἐπικυροῖ, δὲν εὐρίσκειται λόγος τις ὑπὲρ τῆς γνώμης ταύτης.

(γ) §. 12. J. I. c. L. 36. § 1. D. de furtis.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Περὶ τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου, τὸ ὁποῖον δὲν εἶδιδε τὴν *actio furti*, ἐὰν ἐγένετο ἡ κλοπὴ μεταξὺ στενῶν συγγενῶν, *Archiv des Criminalr.* VI. Thl. σελ. 264.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ἐπὶ τῆς ἐρμηνείας τοῦ ἄρθ. 165. γίνεται δῆλον, ὅτι κατὰ τὸν Μεσαιῶνα οἱ Ἴταλοὶ νομικοὶ παρέπεμπον εἰς τὸ ῥωμ. δίκαιον· ἀλλ' ὅτι καὶ ἡ Καρολίνα ἐλαβε μᾶλλον ὑπ' ὄψιν τὴν κοινὴν νομικὴν γνώμην ἐκείνου τοῦ καιροῦ, ἡ ὁποία κατὰ τὰς ιδέας τοῦ γερμανικοῦ δικαίου ἀνεγνώριζεν εἰδὸς τι κοινωνίας μεταξὺ συγγενῶν καὶ ἡσθάνετο ὅτι ὑπὲρ συγγενῶν, ὅστις κλέπτει τὸν στενὸν συγγενῆ του, ὑπάρχει λόγος τῆς συγγνώμης· διὰ τοῦτο καὶ τὸ πνεῦμα τῆς διατάξεως εἶναι 1) ὅτι ἕνεκα κλοπῆς μεταξὺ συγγενῶν δὲν πρέπει νὰ ἐνεργῇ ὁ δικαστὴς ἐξ ἐπαγγέλματος (τὸ ὁποῖον εἶναι φρονίμως διατεταγμένον· ἄρα *Mittermaier über den neuesten Zustand des Criminalr.* σελ. 182), 2) ὅτι, ἐὰν κινήθῃ ἀγωγὴ καὶ πρὸς πῆ νὰ ἐπιβληθῇ ποινὴ, πρέπει νὰ ἦναι αὕτη μετριωτέρα. *Archiv des Criminalr.* VI. σελ. 231. *Klien* σελ. 385. *Tittmann. Handb.* II. σελ. 387, *Wächter Lehrb.* II. σελ. 326. *Heffter Lehrb.* σελ. 424. *Rosshirt. Gesch.* II. σελ. 314.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Ὁ αὐστριακὸς νόμος Μερ. II. ἄρθ. 213 τῆς ὑφαιρέσεως μεταξὺ συζύγων, γονέων, τέκνων ἢ ἀδελφῶν, ἐνόσω διαιτῶνται εἰς τὴν αὐτὴν κοινὴν οἰκίαν, τιμωρεῖ μὲ ἀστυνομικὰς ποινὰς κατ' αἴτησιν τοῦ οἰκογενειάρχου. Κατὰ τὸν πρῶσσοικὸν νόμον § 1133. ὑφαιρέσεις μεταξὺ γονέων, τέκνων, συζύγων ἢ μεταξὺ ἀδελφῶν ἢ συγγενῶν, συνδιαιωμένων εἰς τὴν αὐτὴν κοινὴν οἰκίαν, δὲν πρέπει νὰ τιμωρῶνται ἐξ ἐπαγγέλματος· ἐὰν δὲ καταμηνυθῶσι, τιμωροῦνται ὡς κοινὰ κλοπαὶ (§ 1136). Ὁ ποινικὸς Κώδικς ἄρθ. 380. κηρύττει τὰς ὑφαιρέσεις ταύτας ἐλευθέρως ἀπὸ πάσης ποινῆς. Ὁ βουαρικὸς νόμος ἄρθ. 228 λέγει μόνον,

ὅτι πρέπει νὰ καταδιώκονται καὶ τιμωρῶνται ἐπὶ κατα-
 μηνύσει τοῦ ἀπολέσαντος τὸ ὑφαιρεθὲν, ἢ ἐκείνου ὅστις
 προτάταται αὐτοῦ ἐν τῇ οἰκογενεῖα. Ὁ σαξωνικὸς νόμος
 ἀρθ. 237. δὲν συγχωρεῖ ὁμοίως τὴν ἀνάκρισιν εἰμὴ ἐπὶ κα-
 ταμηνύσει τοῦ ζημιωθέντος, καὶ θέτει ποινὴν μόνον φυλά-
 κισιν μέχρι 8 ἐβδομάδων ἢ εἰρκτὴν μέχρι 1 ἔτους. Ὁ
 βυρτεμβεργικὸς νόμος ἀρθ. 339. δὲν διατάσσει ὁμοίως ἐξ ἐ-
 παγγέλματος καταδίωξιν, εἴαν δὲν ἐπράχθη ἢ κλοπὴ δι'
 ὄπλων, τιμωρεῖ δὲ, γενομένης καταδιώξεως, μὲ φυλάκισιν
 καὶ εἴαν ἄλλως ἤθελε καταγνωσθῆ ἢ εἰρκτὴ, τοῦλάχιστον
 3 μηνῶν.

§ 352.

Διακρίνεται προσέτι νομικῶς ὅσον ἢ ὑφαίρεσις ἐδωδίων
 καρπῶν ἐπὶ τοῦ ἀγροῦ, καθόσον πράττεται τὴν ἡμέραν
 οὐχὶ ἐξ αἰσχροκερδείας, ἀλλὰ μόνον πρὸς θεραπείαν τῆς
 πείνης ἢ τῆς ὀρέξεως, καὶ δὲν ἐπιφέρει εἰς τὸν ἰδιοκτήτην
 δι' ἀποκομιδῆς αὐτῶν μεγάλην ζημίαν. Καὶ ἡ τοιαύτη
 ὑφαίρεσις πρέπει νὰ τιμωρῆται μόνον πολιτικῶς (α)-
 (α) P. G. O. art. 167.

ΥΠΟΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΠΕΜΠΤΗ.

Ἑφαίρεσις διὰ βλάβης προσώπων.

Ληστεία.

M. Gottl. Pauli Diss. de vera rapinae indole, Vit. 1777.

Leyser Sp. 539.

Püttmann de crimine robariae (in Adversar. jur. univers.

L. II. cap. 24).

Ebeling D. de gemina rapinae notione. Suer. 1797. Kopack. im neuen Archiv. des Criminalr. V. Bd. nr. VI.

§ 353.

Ἐὰν ἡ προσβολὴ τοῦ ἐπὶ πραγμάτων δικαιώματος ἐτελεῖται διὰ προσβολῆς τῶν προσωπικῶν δικαιωμάτων γεννᾶται τὸ ἀδίκημα τῆς ληστείας (α). *Apostata (rapina, depraedatio, grassatio, robbaria) est in uoluntate diuina peracta contra personam hominis in rebus, sed sine iniuria personae ipsius (β).*

P. G. O. art. 126.

- (2) Ἡ ληστεία προσελήφθη εἰς τὴν περί ὑφαίρεσεως διδασκαλίαν, διότι καὶ εἰς αὐτὴν κύριον θεωρεῖται ἀπὸ τοὺς νόμους ἡ ὑφαίρεσις, παρεπόμενα δὲ ἐπιβαρυντικὰ ἢ βία.
- (6) Περὶ τῆς ἔννοιας τῆς ληστείας κατὰ τὸ ῥωμ. δίκαιον παράθελε Matthaeus de crim. L. XVII. t. 2. c. 1. § 1. p. 108. Böhmér ad. art. 126. § 4. A. G. Cramer et. C. Friedrich. M. T. Ciceronis orationum pro Scauro etc. partes ineditae. Kil. 1816. p. 66.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ἡ ἔννοια τῆς rapina κατὰ τοὺς ῥωμαίους ἦτο εὐρυτέρα τῆς κατὰ τοὺς γερμανοὺς ἔννοιας τῆς ληστείας (Raub). Imhof. Diss. de furtis p. 108. v. Savigny Zeitschrift für geschichtl. Rechtswissenschaft. V. nr. 3. Heft. Lehrb. σελ. 428. Εἶναι πιθανόν, ὅτι εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ἐξελάβανον τὴν rapina εἰς στενωτέραν καὶ πλατυτέραν ἔννοιαν ὅρα ἐν γένει Schwarze de crimine rapinae ex princ. jur. comunis. Dresd. 1839. Breitenbach das Verbrechen des Raubs nach römischen Recht. München 1839. Rosschirt Gesch. II. σελ. 153. Εἰς τὸ furtum εἰς πλατυτέραν ἔννοιαν περιέχεται καὶ ὅ,τι ἀργότερα ὠνομάσθη rapina. Ἡ ἀνάγκη

ἔφερε βαθμηδὸν εἰς τὸ νὰ διακριθῇ ἡ περίπτωσηίς τῆς rapina, καὶ νὰ καταδιώκωνται ὡς τοιαῦται αἱ διὰ φανεράς βίας πολλῶν ἐνωμένων πρὸς τοῦτο πραττόμεναι βλάβαι, διακρινόμεναι κατὰ τὴν διάταξιν ἀπὸ τὸ γινώσκειν *vi armatis coactis hominibus* (Huschke analect. *Literar.* Lips. 1827 p. 188. Breitenbach σελ. 7 Schwarze p. 3), εἰς τρόπον ὥστε τότε (ἔνεκα τῆς ἐπόψεως τῆς βίας καὶ βλάβης) δὲν ἐθεωρεῖτο πλέον διόλου ἢ πολλὰ ὀλίγον ὁ *animus lucri faciendi* (Rosshirt *Gesch.* II. σελ. 153. Schwarze p. 12. πρὸς Breitenbach σελ. 25). Ἀργότερον ὅμως φαίνεται, ὅτι ἡ rapina διεκρίθη μᾶλλον ὡς εἶδος τοῦ κατὰ τῆς ἰδιοκτησίας ἀδικήματος, ὅμοιον μὲ τὸ *furtum* (διὰφορὸν ὅμως αὐτοῦ κατὰ τὸ εἶδος τῆς *contractatio* (δηλονότι καθ' ὅσον ἡ ἐνεχθεῖσα τῶν προσώπων βία ἦτο μίσησον πρὸς σκοπὸν) Breitenbach σελ. 23. πρὸς Schwarze p. 10—20. Ἐκτὸς τῆς ἰδιωτικῆς ποινῆς τῆς rapina (Schwarze p. 38) ἐφηρμόσθη βαθμηδὸν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἡ *poena publica* (τοῦ ληστοῦ) Breitenbach σελ. 56. Schwarze p. 28). ἐνῶ εἶδη τινα ληστῶν (ἰδίως οἱ εἰς τὰς δημοσίας ὁδοὺς) τιμωροῦνται μὲ δεινὰς ποινὰς ὡς *latrones* καὶ *grassatores* (Breitenbach σελ. 82—85. Schwarze p. 32.) ὅρα καὶ Birnbaum im *Archiv. des Criminalr.* XI. σελ. 643. καὶ XIV. σελ. 504—9. 516. Κατὰ τὸ γερμανικὸν δίκαιον διεκρίθη ἰδίως ἡ ληστεία εἰς τοὺς ἀρχαίους ἀκόμη νόμους (Schwarze p. 50.). Εἰς τοὺς κανονισμοὺς τοῦ Μεσαιῶνος εὐρίσκεται συχνάκις ἡ λέξις ληστεία, σημαίνουσα τὰς δεινὰς περιπτώσεις τῆς κλοπῆς, ἀλλ' εἰς κυρίαν σημασίαν, ὅτε καὶ ἀσθενέστεραι ποινὰι ἐφηρμόζοντο, λησταὶ ἦσαν, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς κλέπτας, ὅσοι ἐκλεπτοὺν κάμνοντες χρῆσιν φανεράς βίας ἐναντίον ἀνθρώπων, ἰδίως εἰς τὰς δημοσίας ὁδοὺς ὅρα Dreyer *Nebenstunden* σελ. 187. Cropp in Hudtwalker II. σελ.

41. πρὸ πάντων *Rechtbuch Ruprechts II. cap. 31—34*, ὅπου ἐξαιρέτως διακρίνεται ἡ λαθραία καὶ φανερά ληστεία (*Ausgabe von Maurer* σελ. 269.) ὅρα εἰς τὸ ἀρχαῖον *culmische Recht (Ausg. v. Lemann* σελ. 165.) καὶ τὸ ἀρχαῖον *lübisches Recht (ausg. von Hach.* σελ. 543.) Ἰδίως διδασκτικοὶ εἶναι οἱ ἀρχαῖοι Ἰταλικοὶ κανονισμοὶ περὶ τῶν ποινῶν τῶν *robbatores* (διεξοδικαὶ διατάξεις ἐκ τοῦ XIV αἰῶνος εἰς τὴν *Carta di logu cap. 13. (Ausg. von Mamelli p. 29). Statuta di Vercelli fol. C. XII.* Οἱ Ἰταλοὶ νομικοὶ ἔκαμαν καταφανῆ τὴν ἀκριβῆ διακρίσιν τοῦ *latro, grassator* καὶ *robbator* ἀπὸ τοῦ *fur*, καὶ ἐθεώρουν ἐπὶ τῶν δύο πρώτων τὸν κίνδυνον τῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων, παραπέμποντες μὲν ἐν γένει εἰς τὰς ῥωμαϊκὰς ἐκφράσεις, ἔχοντες δὲ πρὸ πάντων ὑπ' ὄψιν τοῦ συγχρόνου αὐτῶν κανονισμοῦ. *Gandinus de malefic im til. de furibus et latronibus. Bonifacius tit de furibus et robbatoribus. Schwarze p. 74.* Κατὰ τὸν Μεσαιῶνα ἦτο ἐν τοῦτοις ἡ ληστεία παντοῦ εἰς συνάφειαν μὲ τὸ δικαίωμα τῆς διαμάχης (*Schwarze p. 58. Rosshirt ges. II. σελ. 154*), ὅτε καὶ ἐπράττοντο ληστεῖαι ὑπὸ τὸ πρόσχημα δικαιοῦματος. Ἡ Κροδίνα ἔλαθεν ὑπ' ὄψιν τὸ ἐκ συνήθειας δίκαιον ἐκείνου τοῦ καιροῦ. Ἔως δὲ καὶ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον, καθ' ὅσον τοῦτο ἐτιμῶρει αὐστηρότερον εἶδη τινα ληστῶν, ἀλλὰ κυρίως ὁ σκοπὸς τοῦ ἀρθ. 126 ἦτο ν' ἀντιθέσῃ τὴν ληστείαν εἰς τὴν κλοπὴν, νὰ κηρύξῃ ὡς πρώτιστον γνῶρισμα τὸν καταβιασμὸν καὶ τὸν πρὸς ἀνθρώπους κίνδυνον, καὶ ν' ἀναιρέσῃ πᾶσαν διακρίσιν μεταξὺ κοινῆς ληστείας, καὶ τῆς πρακτομένης ἐν εἴδει δικαιοῦματος διαμάχης. *Schwarze p. 81—84.* Ὅρα περὶ τῶν παλαιῶν κανονισμῶν πρὸς τὴν διασάφησιν τοῦ ἀρθ. 126. *Schirach holstein. Criminalr. σελ. 502. Schleswig.*

Criminalr. σελ. 440. Hepp. im Archiv des Criminalr.
XIV. σελ. 450.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Εἰς τὰς νέας νομοθεσίας ἡ ληστεία ἐξε-
λήθη διαφόρως, καὶ ἡ ἔννοια αὐτῆς ἐξετάθη μὲ τρόπον
ἐπιζήμιον μᾶλλον εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ δικαίου, ἀναμι-
χθέντων ἐναντίον τῆς μέχρι τοῦδε ἐπικρατούσης νομικῆς
γνώμης πολὺ διαφόρων περιπτώσεων ἐνοχῶν. *Shüler Bei-
träge* σελ. 66. Κατὰ τὸν αὐστριακὸν νόμον ἀρθ. 169 γίνε-
ται ἐνοχος ληστείας ὅστις ἐπαγάγη βίαν εἰς τινα, διὰ τὰ
λάβῃ εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ κινητῶν πράγμα αὐτοῦ ἢ ἄλλου
τινος, εἴτε γείνη ἢ βίε δι' ἐμπράκτου ὕβρεως εἴτε δι' ἀ-
πειλῆς· ὅρα περὶ τούτου *Wessely Themis Jansbruck*
1835, 1 Hest. nr. 3. *Kitka in den Zeitschrift, für*
österreich. Rechts gelehrsamkeit 1834. II. σελ. 115.
1835. II. σελ. 155. 1836. σελ. 49. Ὁ πρωσικὸς νόμος §
1187. παραδέχεται τὴν ληστείαν, ἐάν τις διὰ βίας κατ'
ἀνθρώπων λαμβάνῃ εἰς τὴν νομὴν αὐτοῦ κινητὰ πράγματα,
ἐπὶ τῶν ὁποίων δὲν εἶχεν οὐδὲν δικαίωμα, ἔνεκα κέρδους,
ὠφελήματος ἢ ἀπολαυῆς· ἐξομοιοῦται δὲ κατὰ τὸν § 1188
καὶ ὅστις πράττει κλοπὴν ἀνεὺ ἐμπράκτου βίας, ἀλλὰ
δι' ἀπειλῆς ἐπικινδύνων πράξεων· ὁ ποινικὸς κώδικξ δὲν
γνωρίζει ἰδιαιτέρον ἀδίκημα ληστείας, καθότι τὸ γνῶρι-
σμα, ὅτι ἡ κλοπὴ ἐπράχθη μὲ βιαιοπραγίας *violence*,
δίδει ἀφερμὴν εἰς αὐστηροτέραν ποινήν. Ὁ βαυαρικὸς νό-
μος ἀρθ. 233. ὀνομάζει ληστὴν ἐκεῖνον, ὅστις διὰ τὰ ἐκτε-
λέση ὑπαίρῃσιν ἐπάγει βίαν κατὰ τινοσ εἴτε δι' ἐμπρά-
κτων αἰκιῶν, εἴτε δι' ἀπειλῆς κατὰ τοῦ σώματος ἢ τῆς
ζωῆς αὐτοῦ. Κατὰ τὸ ἀρθ. 235. τιμωρεῖται ἐξ ἴσου μὲ
τὸν ληστὴν, ὅστις ἐφωδισμένωσ ἐκ προαιρέσεως μὲ ὄπλα
ἐξέρχεται πρὸς κλοπὰς, καὶ συλληφθεὶς ἐπ' αὐτοφῶρῳ με-
ταχειρίζεται τὰ ὄπλα ταῦτα εἰς τὸ νὰ ἐκποτόση ἢ νὰ κη-

κοποιήσῃ, καθὼς καὶ πᾶς ὅστις συλληφθεὶς ἐπὶ τῇ κλοπῇ ἐπιβάλλει χεῖρα κατὰ τινος, διὰ τὴν ἀσφαλίση τὸ ὑφαιρέθην πρᾶγμα. — Ὁ σιζωνικὸς νόμος δὲν κατατάσσει τὴν ληστείαν εἰς τὰς προσβολὰς τῆς ἰδιοκτησίας, ἀλλ' εἰς τὸ κενόφαλον τῶν προσβολῶν τῆς πρωτοπικῆς ἐλευθερίας, καὶ ἀνομᾶζει (ἄρθ. 163) ληστὰς ἐκείνους, οἵτινες διὰ τὴν ἰδιοποιηθῆσαι ξένον κινητὸν πρᾶγμα, ἢ διὰ τὴν διατηρήσασθαι τὴν νομὴν τοῦ κλαπέτου, ἐὰν φωραθῶσι κλέπτοντες, ἐπάγουσι βίαν κατὰ ἀνθρώπων ἢ ἀπειλοῦσιν αὐτοῦς μὲ ἐπικείμενον κίνδυνον τοῦ σώματος ἢ τῆς ζωῆς (ὄρα περὶ τούτου Krug Studien II. σελ. 115. Schüler Beiträge σελ. 66. Gross Comm. zum sächs. Gesetzbuch II. σελ. 96. καὶ Schwarze in v. Watzdorf Jahrbücher für sächs. Strafr. I. σελ. 51). Κατὰ τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον ἄρθ. 311. γίνεται ἔνοχος ληστείας ὅστις ἰδιοποιεῖται ξένον κινητὸν πρᾶγμα δι' ἐμπράκτου βίας κατὰ τινος ἢ δι' ἀπειλῆς κατὰ τοῦ σώματος ἢ τῆς ζωῆς αὐτοῦ. Τὸ διὰ τὴν Βάδην νομοσχέδιον § 371. ἀνομᾶζει λητὴν ἐκείνον, ὅστις μὲ προαίρεσιν κλοπῆς λαμβάνει τὴν νομὴν ξένου κινητοῦ πράγματος εὐρισκόμενον εἰς τὴν κατοχὴν ἄλλου τινος, μεταχειριζόμενος πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐναντίον τοῦ ἔχοντος τὸ πρᾶγμα ἢ ἐναντίον ἄλλων παρόντων εἰς τὸν τόπον τῆς πράξεως, οἵτινες ἐδύναντο τὴν ἐμποδίσασθαι, βιαιοπραγίας ἢ ἀπειλᾶς θανάτου ἢ κακώσεων συνδεδεμένων μὲ κίνδυνον ἀμέσου ἐκτελέσεως, ἔτι δὲ (§ 372) καὶ ἐκείνον, ὅστις συλληφθεὶς ἐπὶ τῇ πράξει τῆς κλοπῆς, ἐκτελεῖ τὴν κλοπὴν ἢ ἀποκομίζει τὸ ὑφαιρέθην πρᾶγμα διὰ βίας ἢ τοιούτων ἀπειλῶν (§ 374).

§ 374.

Ἡ ληστεία εἶναι ἄ. εἶδος ὑφαιρέσεως. Προϋποτίθεται

λοιπόν 1^{ον} κλεπτικὸς σκοπός. 2^{ον} ξέρον πρᾶγμα. Ὅστις λαμβάνει ἴδιον αὐτοῦ πρᾶγμα, χωρὶς νὰ εἰξεύρῃ ὅτι εἶναι ἴδικόν του, δὲν εἶναι ληστής, καθὼς δὲν εἶναι οὐτ' ἐκεῖνος, ὅστις ἐν πεποιθήσει ὅτι ἔχει νόμιμον ἀξίωσιν κυριεύει διὰ τῆς βίας ξέρον ἢ ἴδιον αὐτοῦ πρᾶγμα (α), 3^{ον} ἐπὶ ληστείας ἀπαιτεῖται κινήτῳ πρᾶγμα. Ἐπὶ ἀκινήτων λαμβάνει χώραν τὸ ἀδίκημα τῆς βιαιοπραγίας (β). 4^{ον} Ἡ πρᾶξις τῆς κυριεύσεως τοῦ πράγματος πρέπει νὰ ἐκτελεσθῇ ἄλλως ὑπάρχει ἀπλή ἀπόπειρα ληστείας (γ).

(α) § 1. J. de vi bono rap. L. 13. D. quod metus causa. L. 7. unde vi.

(β) L. 3. § 8 ad L. Jul. de vi publ. L. 5. D. ad L. J. de vi priv.

(γ) Ἄλλος, ὁ λόγος, ἂν καὶ νομοθετικῶς ἐξεταζόμενον τοῦτο ἦναι παραδεικτόν.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ἡ πρότασις, ὅτι ἡ ληστεία εἶναι εἶδος ὑφαιρέσεως, δύναται ἄριστα νὰ εφαρμοσθῇ οὕτω. Πάντοτε, ὅταν ἡ κατάληψις τοῦ πράγματος, ἄνευ βίας γενομένη, δὲν ἀποτελῇ κλοπὴν, δὲν ὑπάρχει οὔτε ληστεία, ἂν ἡ κατάληψις γείνη διὰ τῆς βίας.

Σημ. 2 τοῦ ἐκ. Δύναται τις νὰ πράξῃ rapina, διὰ νὰ κλέψῃ τὸ ἴδιον αὐτοῦ πρᾶγμα; ἀξιοποιῶν rapina possessionis δὲν πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν, δίδει καὶ furtum possessionis ἀξιοποιῶν δὲν ὑπάρχει παρ' ἡμῖν. Heffter Lehrb. σελ. 430 ὅρα Dollmann von der Entwendung § 75. ἐκ τοῦ ἐναντίου Schwarze Diss. p.77. v. Watzdorf's Jahrbücher 1. σελ. 70. πρβ. μὲ Breitenbach σελ. 76.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Ἐὰν πρὸς τέλεσιν τῆς ληστείας ἀρχῇ ἢ ἐπαγωγή βίας (ἄνευ ἰδιοποιήσεως πραγμάτων) διαφιλονεικεῖται. Ἐὰν μὲν διακρίνη τις τὴν ληστείαν ἀπὸ τὴν κλοπὴν

ὡς ἐκ τῆς ἐπόψεως τοῦ τρόπου καθ' ὃν ἐξετελέσθη, ἀπαιτεῖται πρὸς τέλεσιν καὶ ἰδιοποίησιν νομῆς. *Henke Handb.* III. σελ. 161. *Heffter* σελ. 430. Ἐὰν δὲ διακρίνη ὡς πρῶτιστον γνώρισμα τὸν κίνδυνον ἀνθρώπων, δὲν εἶναι ἀναγκαῖα ἢ ἰδιοποίησις. *Rosshirt. Gesch.* II. σελ. 166. ἐκ τοῦ ἐναντίου ἰδίως *Schwarze* p. 84. Εἰς τοὺς νέους νόμους ὑπάρχει διχογνωμία. Ὁ αὐστριακὸς καὶ βαυαρικὸς νόμος ἀπαιτοῦσι μόνον βίαν πρὸς τέλεσιν· ὁ βυρτεμβεργικὸς ἀπαιτεῖ ἰδιοποίησιν· ὁ σαξωνικὸς ἠθέλησε ν' ἀκολουθήσῃ τὸ παράδειγμα τοῦ αὐστριακοῦ, ἀλλ' εἰς τὴν πρᾶξιν ἐγεννήθη φιλονεικία (*Schwarze* εἰς v. *Watzdorf's Jahrb.* I. σελ. 53. etc.). Εἰς τὰς βουλὰς τοῦ 1840 ὑπεβλήθη νομοσχέδιον, κατὰ τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἀρχῇ μόνη ἡ ἐπαγωγὴ βίας.

§ 355.

β') Ἡ ἰδιοποίησις πρέπει νὰ γείνη διὰ βίας κατὰ τοῦ προσώπου τοῦ νομέως. Ἀπαιτεῖται ἐπομένως Ἴον νὰ ἔφερον ὁ ληστής εἴτε μηχανικῶς εἴτε ψυχολογικῶς τὸν νομέα τοῦ πράγματος εἰς κατάστασιν, ὥστε νὰ μὴ δύνηται νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ πράγματός του. Δύναται λοιπὸν νὰ γείνη ληστεία διὰ κατανικήσεως τῶν πραγματικῶν δυνάμεων τοῦ νομέως *vis ablativa s. absoluta*), ἢ διὰ κατανικήσεως τῆς θελήσεως αὐτοῦ πεφοβισμένου ὅτι θέλει πάθει κακόν. (*vis compulsiva*) (α), καθ' ὅσον ἡ ἀπειλὴ τοῦ κακοῦ εἶναι συνδεδεμένη μετὸν κίνδυνον τῆς ἀνευ ἀναβολῆς ἐκτελέσεως (β), μάλιστα πρέπει νὰ μὴ ἦναι αἰ ἀπειλαὶ *minae juris*, διότι τότε, ἢ πρᾶξις μεταβάλλεται εἰς ἄλλο ἀδίκημα (γ).

(x) *Kress* ad art. 126. § 4. *Boehmer* ad eund. § 4.

(β) Διότι ἡ βικαιοπραγία ἀπλῶς πρέπει νὰ ἦναι ὁ ἀποχωρῶν λόγος διὰ τὸν ὁποῖον κατεστῆ δυνατόν ἡ κατάληψις τοῦ πράγματος· ἀλλ' ἐπὶ ἀπειλῆς

ἠλλοθεν· κακοῦ δὲν ἠμπορεῖ νὰ παραδεχθῇ τις, ὅτι ὁ ἀπειληθεὶς, εἰς ἔδαξαι τὸ πρᾶγμα του, παρεκινήθη εἰς τοῦτο ἀπὸ μόνῃ τῆν τοιαύτην ἀπειλήν, ἥτις ἔφρινεν εἰς αὐτὸν καιρὸν νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν βοήθειαν τῶν ἀγμοδίων ἀρχῶν.

(γ) Kress ad. h. a. § 4 *1.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἡ βία πρέπει νὰ στηρίζηται εἰς τὴν κατανίκησιν παρούσης ἀντιστάσεως ἢ εἰς τὴν βίαιαν παρεμπόδισιν μελλούσης· ὅθεν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ληστεία, καὶ χωρὶς νὰ ἐκφρασθῇ διὰ λόγου οὐδεμίας ἀπειλῆ Schwarzze in v. Watzdorf. σελ. 67. Abegg Lehrb. σελ. 495). Ἐπὶ ἀπειλῆς πρέπει νὰ ὑπάρχῃ κίνδυνος ἐκτελέσεως ἀνευ ἀναβολῆς καὶ νὰ ἴηται ἡ ἀπειλῆ ἐπικίνδυνος εἰς τὴν ζωὴν ἢ τὴν ὑγίειαν. Ὅρα περιεργὸν τινα περίπτωσιν (κατὰ τὸ βουρικὸν δίκαιον) εἰς Seuffert Blätter für Rechtsanwendung II. σελ. 189.

§. 356.

2ον. Πρέπει ἡ πρᾶξις αὐτὴ τῆς ὑφαιρέσεως νὰ ἐγείνηται καὶ νὰ κατέστη δυνατὴ μόνον διὰ τῆς βίας. Ἐπομένως ἡ προσβολὴ τοῦ προσώπου πρέπει νὰ προηγήται τῆς πραγματικῆς ὑφαιρέσεως. Ὅταν ὁ ἀδικήσας ἀφοῦ ἐξετέλεσε τὴν ὑφαίρεσιν ὑπερασπισθῇ ἑαυτὸν ἢ τὸ κλαπέν πρᾶγμα, τότε ὑπάρχει ἐνοπλιος κλοπῆ, ἐὰν ἐπ' αὐτῆς τῆς ὑφαιρέσεως ἔφερον ἤδη ὄπλα (α).

(α) Ἐνεῦθεν προσδιορίζεται ἡ διαφορὰ μεταξὺ ληστείας καὶ ἐνόπλου κλοπῆς. Παράδειγμα περὶ τούτου. Kress ad h. art § 4.*3 Böhmor ad end § 5 Koch. l. c. § 244. not. 1. Kleinschrod. im neuen Archiv des Criminalr. II. Bd. nr. 29.

§ 357.

Ὅστις διὰ τῆς βίας ἀλλάζει τὸ πρᾶγμα του μὲ πρᾶγμα ἄλλου, εἶναι ληστής, ἅμα ὑπῆρχε προαίρεσις κέρδους (α).

Ἄλλως τε δὲν θεωρεῖται ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς ληστείας οὔτε τὸ πρόσωπον τοῦ ἀδικήσαντος, οὔτε ὁ τόπος, οὔτε ὁ τρόπος, οὔτε ὁ βαθμὸς τῆς ἐπαχθείσης βίας (β).

(α) Boehmer ad Carpzov Q. 91. obs. 1. ad art. 126. § 12. Koch, l. c. § 243. Περὶ τῆς περιπέρας Tausch ist kein Raub, ἡ ἀλλαγὴ δὲν εἶναι ληστεία, Παράβ. Eisenhard deutsches Recht in Sprüchwörtern. N. A. σελ. 464.

(β) Boehmer ad Carpzov Q. 90. obs. 2.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Δὲν εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ἐπὶχθῃ ἡ βία ἀμέσως κατὰ τοῦ προσώπου τοῦ νομιέως. Πρέπει ὅμως πάντοτε νὰ ἐπαχθῇ εἰς ἀνθρώπους, τῶν ὁποίων ἡ ἀντίστασις ἐδύνατο νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποκομίσεως. Tittmann Handb. II. σελ. 467. Klien v. Diebstahl. σελ. 449. Henke Handb. III. σελ. 150.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ἐὰν καὶ διὰ τῆς βίας ἀλλαγὴ εἶναι ληστεία, ὅρα Wächter Lehrb. II. σελ. 346. Henke III. σελ. 153; Klien Revision σελ. 339. Schwarze Diss. p. 102. Μόνον ἐὰν στηριζῆται εἰς φιλοκερδῆ προαίρεσιν, δύναται τις νὰ διῆσχηται τὸ ναι.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Ἡ προαίρεσις, ἡ ὁποία εἶναι ἀναγκαῖα εἰς τὴν κλοπὴν (ὅρα animus lucri faciendi κατὰ τὴν ἀνωτέρω σημασίαν), ἀπαιτεῖται καὶ ἐπὶ ληστείας. Rosshirt. Gesch. II. σελ. 162. Heffter Lehrb. σελ. 430. Breitenbach l. c. σελ. 25. Schwarze Diss. p. 104.

§ 358.

Ποινή. (α). Κατὰ τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον ἡ ληστεία εἶναι ὡς καὶ ἡ κλοπὴ ἰδιωτικὸν ἀδίκημα (β), ἐκτὸς ἐὰνπραχθῇ εἰς

τε μὲ τρόπον ἀποτελοῦντα τὸ ἀδίκημα δημοσίας βιαιοπραγίας (γ), εἴτε ἀπὸ φυγάδας ὁδοστάτας (*grassatoribus*) (δ), οἵτινες τιμωροῦνται μὲ θάνατον, ἀλλὰ μόνον ἐὰν ἐπίπεσωσιν ἐνοπλοὶ εἰς ἀνθρώπους (ε). Τὸ γερμανικὸν δίκαιον κατὰ τὸν Μεσαιῶνα διέκρινε κατὰ συνέπειαν τοῦ ἀρχαίου δικαιώματος τῆς διαμάχης (*Fehderechts*), μετὰξὺ δικαλας καὶ ἀδίκου ληστείας (ζ). Ἡ διάκρισις αὕτη ἔπαυσε τελευταῖον διὰ τοῦ νόμου περὶ γενικῆς εἰρηνεύσεως κατὰ τὸ 1495 (*Landfriede*). Ἡ *Καρολίνα* ἐπικυροῖ τοῦτο ἐκ νέου τιμωροῦσα μὲ θάνατον «πάντα» ληστήν χωρὶς διάκρισιν (η).

(*) C. G. G. Glave Diss. de poena rapinae Hal. 1771. ἰδίως Grolman in der Bibl. des peñal. Rechts Bd. 1. St. 1. nr. 4. Hurlbüsch in de Beitr. z. Civ- und Criminalges. Heft. 1 nr. 2.

(δ) Κατ' αὐτῆς ὄπῃ ἔρχεν ἡ actio vi bon rapt. D. XLVII. 8. C. IX. 33.

(γ) L. 3. § 2. 5. D. ad. L. Jul. de vi publ.

(δ) Περὶ τῆς ἐνοχίας τοῦ *grassator* παραδ. L. 28. § 10. 16. D. de poenis L. 20 § 1. D. praeser. verb. Cicero. de fato 15. u. Ernesti Clavis voc. *grassator*.

(ε) L. 28 § 10. D. de poenis.

(ζ) Τοῦτο ἔρχε καὶ ἐπὶ ἄλλων τῶν ἄλλων ἀδικημάτων, ὡς ὄχιου, τραυμάτων ἐμπρησμοῦ, κτλ. Rechtsabsch. Friedrich's 1. v. J. 1187. und dessen Landfriede. A. B. c. XVII. §. 1—3 R. A. v. J. 1442. § 1.

(η) P. G. O. art. 126. εὐμείως πᾶς πονηρὸς ληστής νικηθεὶς πρέπει δυνάμει τῶν αὐτοκρατορικῶν δικαιωμάτων τῶν προκατόχων ἡμῶν καὶ ἡμῶν αὐτῶν, νὰ τιμωρῆται διὰ τοῦ ξίφους, ἢ ὅπως εἰς ἕκαστον τόπον ἐπιεράτησεν ἐν τισαύτῃ περιπτώσει κατὰ καλὴν συνθήκην, ἀλλὰ μὲ θάνατον. Περὶ τῶν διαφόρων γνομῶν ἄλλων. πῶλ. Strüben Thl. 1. Bed. 168. Meister. pr. jur. cr. § 222. Klein Grunds. d. peñal. Rechts. § 467. Dessen Annalen Thl. VII. σελ. 165. ff. Boehmer ad Carpzon Q. 99. nr. 12. u. ad. art. 126. § 8. Quistorp Thl. 1. § 104. Koch. pr. j. cr. § 248. schol. Meister Urtheile und Gutächten in peñal. Fällen nr. 20. σελ. 316.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Περὶ διακρίσεως τῆς ληστείας ἀπὸ τῆς ἐνό

πλου κλοπῆς (ἐκτός τῶν ὑπὸ τοῦ συγγραφέως ἀναφερομένων συγγραμμάτων) Klein's Annal. IV σελ. 42. Wagner's Zeitschrift für österreich. Rechts gelehrsamkeit IV. Bd. σελ. 242. X Bd. σελ. 107. v. Hohnhorst's Jahrbücher des Oberhofgerichts II. σελ. 314 ὅρα τὴν ἀνωτέρω ἐν τῇ σημ. 3 ἐπὶ τοῦ § 353. ἀναφερομένην διατριβὴν τοῦ Vessely εἰς Kitka καὶ Schwarze in v. Watzdorfs Jahrbücher I σελ. 75. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθεισῶν διατάξεων τῶν νέων νομοθεσιῶν γίνεται καταφανές, ὅτι ἡ ἔννοια τῆς ληστείας ἐξετάθη εἰς τρόπον ὥστε καθὼς ἐκλαμβάνεται εἰς τοὺς νέους νόμους θεωροῦνται ὡς ληστεῖαι πολλαὶ περιπτώσεις, αἱ ὁποῖαι κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον καταριθμοῦνται εἰς τὴν ἑνοπλον κλοπὴν.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. ὅρα πρὸς τούτους περὶ τῆς ἐξήγησεως, τοῦ ἄρθρου, εἰς τὴν ὁποίαν αἱ λέξεις πᾶς (jeder) καὶ ποινηρός (boshaftig) φέρουν δυσκολίας· ὁ Vächter Lehrb. II. σελ. 348. Bopp. in seiner und Boehmer's Zeitschrift. für Gesetzgebung in Hessen 1 Bd. σελ. 187. Rosshirt. σελ. 276. Heffter. Lehrb. 432. Abegg Lehrb. σελ. 496.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Ὅτι εἰς τὴν πρῆξιν ἡ θανατικὴ ποινὴ ἐφαρμόζεται ἐπὶ ληστείας, τότε μόνον, ὅταν ἐφρονέσθῃ ὁ ληστευθεὶς ἢ κατὰ τὴν αὐστηροτέραν γνώμην ἐβλάβη τοῦλάχιστον μέχρι κινδύνου τῆς ζωῆς αὐτοῦ, εἶναι ἤδη γενικῶς παραδεδογμένον. Ὁρα Bopp. in der obenangeführten Zeitschrift. σελ. 495 Tittmann Handb. II. σελ. 473. Bauer Lehrb. § 262. Hitzig Annalen. Heft. 24. σελ. 263. 313.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Εἰς τοὺς νέους νόμους ὑπάρχει βαθμολογία τις περὶ τὰς ποινάς. Κατὰ τὸν αὐστριακὸν νόμον ἄρθ. 170, ἐὰν τὸ ἀδίκημα παραχθῇ ἀπὸ ἑνα μόνον ἀνθρώπου καὶ μὴν ἢ χωρὶς ἀποτέλεσμα, ἐπιβάλλεται ἡ μικροτέρα ποινὴ, καθ' ἑξῆς 6—10 ἐτῶν· ἀναβιβάζεται δὲ ἀπὸ 10—20 ἐτη, ἐὰν

πραχθῆ παρὰ συμμορίας ληστῶν ἢ μὲ θανατηφόρα ὄπλα, ἢ εἰάν τὸ πρᾶγμα ἐληστεύθη τῷ ὄντι, ἢ εἰάν ἐπεβλήθησαν βίαιαι χεῖρες ἐπὶ ἀνθρώπου καταγινώσκονται (ἄρθ. 173) διὰ βίου κάθειρξις. εἰάν ἢ διὰ βίαιας πράξεως ἐπιχειρηθεῖσα ληστεία τελεσθῆ τῷ ὄντι, καὶ (ἄρθ. 174.) διὰ βίου κάθειρξις, εἰάν τις ἐπὶ τῆς ληστείας βλαβῆ εἰς τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ πάθῃ σημαντικὴν βλάβην τοῦ σώματός του, ἢ νὰ τεθῆ διὰ συνεχῶν κακώσεων εἰς ἀλγεινὴν στάσιν. Ὁ πρωτοδικὸς νόμος § 1189 ἀπειλεῖ κάθειρξιν, εἰς φρούριον 10—15 ἐτῶν, εἰάν τις ὑποβληθῆ εἰς κακώσεως ἄνευ βλάβης τῆς ὑγείας καὶ τῆς ζωῆς αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ 15 ἐτῶν ἄνευ διὰ βίου εἰάν προξενηθῆ διαρκὴς βλάβη θάνατον δὲ (§ 1191), εἰάν προξενηθῆ θάνατος διὰ τῶν κακώσεων, ἢ εἰάν αἱ βλάβαι ἦσαν θανατηφόροι ἀλλ' ὁ βληθεὶς κατ' ἰδιαίτηραν συγκυρίαν ἐσώθη. Ἰδιαίτεραι ποιναὶ ἐπιβάλλονται (§ 1197) εἰς τοὺς ληστὰς τῶν δημοσίων ὁδῶν (ἔργα περὶ τῆς ἐφαρμογῆς Διάταγμα εἰς Mannkopf. σελ. 446). Ὁ βασιλικὸς νόμος ἄρθ. 236. ἐπιβάλλει εἰς τὸ ἐλάχιστον εἶδος τῆς ληστείας, ἐπὶ μόνων ἀπειλῶν ἄνευ χρήσεως θανατηφόρων ὄπλων, εἰρκτὴν 8—12 ἐτῶν ἀναδιβάλλεται δὲ ἡ ποινὴ μέχρις εἰρκτῆς ἐπὶ ἀόριστον χρόνον (ἄρθ. 238), εἰάν δ' ληστής ἠπέλησε μὲ θανατηφόρα ὄπλα, ἔπραξε τὴν ληστείαν μὲ βικιοπραγίαν καὶ κακωτικὰς πράξεις θάνατος δὲ (ἄρθ. 239) ἐπιβάλλεται εἰς ἐκεῖνον, ὅστις βασανίζει ἄνθρωπον διὰ νὰ τὸν φανερώσῃ τὰ ὑπάρχοντά του, ἢ εἰάν διὰ τῶν ἐπικηρῶν κακώσεων ἐτέθη τις εἰς κίνδυνον ζωῆς, ἢ ἐβλάβη μέχρι κινδύνου τῆς ζωῆς, ἢ ἐπαθεν ἀνίατον διαρκῆ βλάβην. Εἰς τὸ νομοσχέδιον τοῦ 1831. ἄρθ. 300, ἐτέθη ποινὴ εἰρκτὴ τοῦλάχιστον 4 ἐτῶν κατὰ τοῦ ἐλάχιστου εἶδους τῆς ληστείας. Ὁ σαξωνικὸς νόμος ἄρθ. 163. ἀπειλεῖ θάνατον, εἰάν ἐπὶ τῆς ληστείας θανατωθῆ τις ἢ πληγωθῆ μέχρι κινδύνου ζωῆς, ἀρρωτηριασθῆ, ἢ διὰ τῆς ἐπαχθείσης βίας περιπέσῃ εἰς ἀ-

σθένειαν χωρὶς νὰ ὑπάρξῃ βίασιμος ἐλπίς ἀναρρώσεως, ἢ ἐὰν ἐβασκίλισθῃ διὰ νὰ φανερώσῃ κεκρυμμένῃ ὑπάρχοντά του. Εἰς ἄλλας περιπτώσεις ὅτε δὲν ὑπάρχουν ἐπιβαρυντικά ποιοστατικά ἐφαρμύζονται μικρότεραι ποιναὶ (5—10 ἐτῶν εἰρκτῆ, αὐξανομένη κατὰ τὸ δοκοῦν τῆς δικαστῆς ἀρθ. 164, μέχρι 10 ἐτῶν), τοῦτο δὲ ἐὰν ἐγένεε χρήσις ἀσπμάντου βίας ἢ ἀπλῶν ἀπειλῶν. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος ἀρθ. 312, δὲν ἀπειλεῖ θάνατον, ἀλλὰ διὰ βίου βαρεῖαν εἰρκτῆν, καὶ ἐὰν ἀπέθανεν ἄνθρωπος ἐξ αἰτίας τῆς ἐπενεχθείσης εἰς αὐτὸν βίας, ἄνευ προαιρέσεως τοῦ νὰ θανατωθῆ, καὶ εἰς ὅλας τὰς λοιπὰς περιπτώσεις καθ' ἃς ὁ βυαυαρκὸς καὶ σαξωνικὸς νόμος ἐπιβάλλει θάνατον. Ἐὰν αἰκισθῆ τίς πραγματικῶς ἀλλ' ἄνευ βλάβης, ἢ ἐὰν τὸ ληστευθὲν ἀρπαχθῆ δι' ἀπειλῶν ἐπικινδύνων εἰς τὴν ζωὴν, ἢ ἐὰν ἡ ἀξία αὐτοῦ συμποσῶται εἰς 500 φιορίνια, ἐπιβάλλεται εἰρκτῆ μέχρι 12 ἐτῶν, καὶ ἐὰν δὲν ἔλαβον χώραν αἰκία ἢ ἐπικίνδυνον εἰς τὴν ζωὴν ἀπειλαί, εἰρκτῆ 2 ἐτῶν, ἢ βαρεῖα εἰρκτῆ μέχρις 8 ἐτῶν, εἰς τὰς ἐλαφροτάτας περιπτώσεις ἐὰν ἡ βία καὶ ἡ ποσότης ἦσαν μικρότεραι ὁ δὲ ἐνοχὸς νεώτερος τῶν 17 ἐτῶν, εἰρκτῆ μέχρις 4 ἐτους. Τὸ διὰ τὴν Βαδὴν νομοσχέδιον § 373, ἀπειλεῖ θάνατον, ἐὰν ἡ αἰκία ἐπέφερε θάνατον εἰς τὸν αἰκισθέντα, καθ' ὅσον τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο δύναται νὰ καταλογισθῆ εἰς τὸν ληστῆν ὡς ὠρισμένη ἢ ἀόριστος πρόθεσις.

§ 359.

Ἐπάρχουσιν ἐνταῦθα οὐχ ἥττον ἰδιαιτέροι λόγοι μετριάσεως (α) καὶ ἐπιβαρύνσεως. Ὁ συνηθέστερος τρόπος τῆς ἐπιβαρύνσεως κατὰ τὴν ἀρχαίαν νομομολογίαν ἦτο τὸ νὰ σύρηται τὸ πτώμα τοῦ θανατωθέντος εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης ἢ νὰ προσαρτᾶται εἰς τὸν τροχόν (β).

(α) C. F. Hommel Diss. de causis poenam rapinae capitale non miti-
gantibus Lips. 1786.

(β) Εἰς πολλοὺς τόπους ἦτο τὸ ξίφος, μὲ προσάρτησιν τοῦ αἵματος εἰς τὸν
τροχόν, τακτικῆ ποινῆ poena ordinaria. Πολλοὶ ἰσχυροὶ νόμοι διακρί-
νουσι διαφόρους τρόπους καὶ βαθμοὺς ληστείας, καὶ τιμωροῦσι μὲ θάνατον
μόνον τὴν κινδυνωδετέραν, τὴν τῶν ταχυδρομίων, τὴν εἰς τὰς δημο-
σίας ὁδοὺς κτλ.

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ.

Κοινῶς ἐπικίνδυνος προσβολὴ τοῦ ἐπὶ πραγμάτων
δικαιώματος.

ΥΠΟΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΠΡΩΤΗ.

Περὶ ἐμπρησμοῦ.

L. Andr. Hamberger, Diss. de incendiis, Jen. 1742. (in
dessen Opusc Fref. et Lips. 1745. Diss. 4).

Corn. Wilh. Strecker, Diss. de incendiis. Erf. 1733.

C. W. Harz, de crimine incendii, Lips 1810.

C. Hofacker, über das Verbrechen der Brandstiftung (im
N. Archive des Criminalrechts V. Bd. nr. IV.).

§ 360.

Ὁ ἐμπρησμός (crimen incendii) συνίσταται εἰς τὴν ἀνά-
καισιν πράγματός τινος, μὲ κίνδυνον τῆς ιδιοκτησίας ἢ τῆς
ζωῆς ἄλλου (α).

(α) Ὁ καθ' αὐτὸ ἐμπρησμός ὑπάγεται εἰς τὴν Lex Cornelia de sicariis, L.
9. D. de incendio L. 1. pr. L. 10. D. ad L. Cornel. de sicar. L.
11. C. de his qui accusare. Ἄλλα εἶδη τῆς διὰ πυρὸς βλάβης ὑπά-
γονται ἀπλῶς εἰς τὸ damnun iuj. datum, καὶ ἀποτελοῦν ἰδιαιτέρον ἀδι-
κημα, ἢ 1) ἐνεκα τοῦ ἀντικειμένου (βλχ ἀνωτέρω § 310), ἢ 2) ἐνεκα τῆς
φύσεως τῆς πράξεως, καθ' ὅσον ἡ ἐμπρησις ἐγείνῃ ὡς vis publica. L.

§. pr. D. ad L. Jul. de vi publi. Διὰ τοῦτο δὲν δύναμαι νὰ παραθε-
χθῶ τὰς γνώμας ἐκείνων, οἵτινες ἐνοῦσιν ὅλα ταῦτα εἰς μίαν καὶ μόνην
θεωρίαν περὶ ἔμπρησμοῦ (H. γ. Martia Lehrb. § 181. ff.)

Σημ. I τοῦ ἐκδ. Διαφιλονεικεῖται ἂν καὶ εἰς τὴν δωδεκάβηλον
τον ὑπῆρχον διατάξεις περὶ incendium. L. 9. de incend.
Winssinger de differ. inter delicta dolosa et culposa.
Lovan. 1824. p. 120. Wächter de crimine incend. Lips.
1823. p. 19. Εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς μετὰ ταῦτα ἀναπτύ-
ξεως τοῦ crimen incendii τὸ πᾶν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἀ-
πόδειξιν τοῦ, πῶς βαθμηδὸν διάφοροι μοναδικαὶ περιπτώ-
σεις ἐξηρέθησαν ἀπὸ τὸν κανόνα· ὅτι τὸ incendium εἶναι
εἶδους τοῦ damni injuria dati, καὶ κατεδείχθησαν ὡς κα-
λάσιμοι. Ἐγένετο δὲ τοῦτο, ἀναχθεισῶν τινῶν μὲν τῶν κα-
θεκίστην εἰδῶν τοῦ ἔμπρησμοῦ εἰς τὴν Lex Cornelia de
sicariis, ἄλλων δὲ εἰς τὴν Lex Julia de vi. Ὁ εἰς τὴν
Ῥώμην πραχθεὶς ἔμπρησμός (incendium) ὑπήγετο εἰς τὴν
Lex Cornelia, L. 1. pr. L. 7. D. ad L. Corn. de Sicar.
Hofacker in Arch des Criminalr. V σελ. 89. 103. Wä-
chter Diss. cit. p. 43. Birnbaum im Archiv. XIV.
σελ. 510. Ὅρθή εἶναι ἡ παρατήρησις τοῦ Rosshirt. Gesch.
II. σελ. 136, ὅτι τὰ συστατικά τοῦ κατὰ τὴν Lex Corne-
lia τιμωρουμένου crimen δὲν ἀπαιτοῦνται εἰς τὸ incen-
dium, ἀλλ' ὅτι τὸ incendium κατὰ τοσοῦτον ὑπήγετο εἰς
τὴν Lex Cornelia, καθ' ὅσον ἐνεφανίζετο ὡς μέσον πραγ-
ματοποιήσεως τῶν βιαιοπραγιῶν, τὰς ὁποίας ἐτιμῶρει ὁ
νόμος ἐκεῖνος. Ἐκ τῶν τοῦ Παύλου rec. sent. V. Tit. 3.
§ 6. ἐλέπομεν (Rosshirt Gesch. II. σελ. 138), ὅτι βαθ-
μηδὸν ἐτιμωρεῖτο γενικώτερον τὸ ἀδίκημα incendium
ἐὰν ἐπράττετο ἐκ παρανόμου προθέσεως (χωρὶς πα-
ρατηρήσεως τῆς Lex Cornelia ἢ Julia). Μέχρι τινὸς αἰ-
λέξεις praede aut. inimicitiarum causa, αἱ ἐν τῇ L. 28 §.
2. de poenis, ἀνεφέροντο οὐσιωδῶς εἰς τὰ συστατικά τοῦ
ἀδικήματος, Heffter Lehrb. σελ. 395. Wächter. Diss.

p. 61. Rosshirt Gesch. II. σελ. 436. Ziegler quaest. ad jus rom. Lips. 1837. p. 28. Περί τοῦ incendium κατὰ τὴν Lex Julia de vi. L. 5. pr. D. ad L. Julia de vi publ. ὅρα Archiv. V. σελ. 113. Wächter Diss. p. 36. Περί τῆς συναφείας τοῦ incendii μὲ τὸ διάταγμα (edictum) τὸ περί ἐμπρησμοῦ ἐν καιρῷ κοινῆς ἀνάγκης. (L. 1. pr. D. de incendii ruiua etc.) Winssinger Diss. p. 149. Περί τῆς ἐπεικτάσεως τῆς L. 11. C. de his qui accusare non poss. Archiv. V. σελ. 111. Ἐκ τούτων πάντων ἐξάγεται, ὅτι τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον, εἶχεν ἀπείρους βαθμολογίας διὰ τὴν τιμώρησιν τοῦ ἐμπρησμοῦ. Περί τοῦ quasi incendiarius L. 10. D. ad Lex Corn. de sicar. Wächter Diss. p. 68. Birnbaum im Archiv. XIV. σελ. 510. in not. 48. Rosshirt Gesch II. σελ. 138. ἐξ ὧν τούτων ἐξάγεται, ὅτι βαθμηδὸν ἀνεγνωρίσθη ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ τιμωρῆται τὸ ἐπικίνδυνον incendium, ἂν καὶ δὲν ἐδόνατο νὰ ὑπαχθῆ εἰς τὴν Lex Cornelia ἢ Julia, μάλιστα ἐνῶ ἡ δικαστικὴ νομολογία ἢ αἱ αὐτοκρατορικαὶ διατάξεις διέκρινον διάφορα ἀντικείμενα, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐδόνατο νὰ πραχθῆ ἀξιοποινὸν incendium (messium incensores L. 16. § 9. D. de poem. Archiv. V. σελ. 122) ὅρα ἐν γένει Rosshirt II. σελ. 138. Abegg. Lehrb. σελ. 518. Hefster. σελ. 309.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Εἰς τὸ γερμανικὸν δίκαιον ὁ ἐμπρησμοὺς ἀνεβιάσθη εἰς βαθμὴν βάρεως ἀδικήματος (Heiseceii elem. jur. germ. lib. II. σελ. 268). Κατὰ τὸν Μεσαιῶνα εἰσήχθη ἡ φράσις Mordbrand διὰ νὰ σημαίῃ πᾶν ἐκ κακίας πραττόμενον ἐμπρησμόν. Hartz de crimine incendi p. 43. Birnbaum im Archiv. XIV. σελ. 514. πρὸ πάντων Abhandl. in den Verhandelingen der Groninger Genootschop. Gron. 1828. Vol. V. p. 236. Κατὰ τοὺς Ἰγ

ταλικούς κανονισμούς ἐπιβάλλεται διπλή σωματική ποινή συχνάκις δηλ. καὶ θάνατος εἰς τὸν ἐμπρηστὴν, ἀλλὰ μόνον ὅταν ὑπάρχωσιν ἰδίως ἐπικίνδυνα περιστατικά. Statuta Vercelli fol. CXIII. πολλὰ διατάξεις εἰς Monum. histor. patriae II. pag. 6. 10. 36. 697. 1203. Οἱ Ἴταλοι νομικοὶ παραπέμπουν ἐν γένει εἰς τὰς ῥωμαϊκὰς διακρίσεις ὅρα περὶ τῶν γερμανικῶν κανονισμῶν ὡς πρὸς τὸν Mordbrand Schwabenspiegel c. 174. ἀρχαῖα Culmisch Recht. II. 53. 77. ἀρχαῖα Bamberger Stadtrecht cap. 144. (Zöpfel. σελ. 42). Τὸ ἀρθ. 125. καταδικάζει ἀπλῶς ὄλους τοὺς ἐκ κηλίας ἐμπρηστὰς εἰς θάνατον. Ὅρα περὶ τοῦ πνεύματος τοῦ ἀρθρου, Heffter σελ. 340. Mittermaier im Archiv. des Criminalr. neue Folge 1. Bd. σελ. 314.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Δὲν ἐξετέθη ὀρθῶς ὁ ἐμπρησμός ὡς ἀδίκημα κατὰ τῆς ἰδιοκτησίας. Ἡ θέσις τοῦ ἀρθρου 125 τῆς Π. Δ. Κ. ἔπρεπε νὰ ὀδηγήσῃ τὸν συγγραφεῖα. Δὲν ὑπάρχει ἀδίκημα τόσον πολύμορφον, καὶ ἐκ τόσον διαφόρων αἰτίων παραγόμενον, ὡς ὁ ἐμπρησμός (Mittermaier im Archiv. des Criminalr. neue Folge 1. σελ. 494). Οὔτε ὁ κίνδυνος τῆς ζωῆς ἀνθρώπων, ἀρμόζει μὲν ὡς γνώρισμα ἄλλων τῶν εἰδῶν τοῦ κολασίμου ἐμπρησμοῦ. (Mittermaier l. c. σελ. 498). εἶναι ὅμως στοιχεῖον μᾶλλον ἢ ἥτιον βάρυ, προσὸν δικαιοκρατικόν, τὸ ὁποῖον καὶ προσδιορίζει πρὸ πάντων τὴν ἀπόφασιν τοῦ νομοθέτου. Καὶ τὸ κοινῶς ἐπικίνδυνον δὲν ἀρμόζει ὡς γνώρισμα εἰς ὅλα τὰ εἶδη (Mittermaier σελ. 499). Ἀλλ' ὅπως καὶ ἂν ἔχη τὸ πρᾶγμα ἢ ἔποψις τοῦ ἐμπρησμοῦ ὡς ἀδικήματος κατὰ τῆς ἰδιοκτησίας εἶναι κατὰ πάντα λόγον μονομερῆς. Ὅρα Hepp. im N. Archiv XIV. σελ. 332. 460. Abegg. im archiv. neue Folge II. σελ. 390. Rossbirt. Ges. II. σελ. 143.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Αἱ νεώτεραι νομοθεσίαι παρητήθησαν τοῦ νὰ θέσωσιν ὀρισμὸν περιλαμβάνοντα ὅλας τὰς περιπτώσεις τοῦ ἐμπρησμοῦ. Μόνος ὁ αὐστριακὸς νόμος (εἰς ἰδιαίτερον κεφάλαιον περὶ ἐμπρησμοῦ) ἄρθ. 147, ὀνομάζει ἐνοχον ἐμπρησμοῦ ἐκεῖνον, ὅστις ἐπιχειρεῖ πράξιν, ἐκ τῆς ὁποίας ἔπρεπε κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν αὐτοῦ νὰ προξενηθῆ πυρκαϊὰ εἰς ξένην ἰδιοκτησίαν, ἂν καὶ δὲν ἐξερράγη τὸ πῦρ ἢ δὲν ἐπροξενήθη οὐδεμίᾳ ζημίᾳ. Ὁ πρῶσσιος νόμος § 1510 κηρύττει ἐμπρηστὴν ἐκεῖνον, ὅστις ἐκ προθέσεως βάλῃ πῦρ εἰς κατοικίας, πλοῖα ἢ ἄλλα κτίρια διὰ νὰ βλάβῃ τινα. Ὡς πρὸς τὴν ποινὴν ἔπειτα ὑπάρχει βαθμολογία. Temme Handb. des preuss. Criminalr. σελ. 406—417. Ὁ γαλλικὸς ποιν. νόμος ἄρθρ. 434. (χωρὶς νὰ δώσῃ γενικὴν τινα ἔννοιαν τῆς incendie) καταδικάζει μὲ μεγάλην σκληρότητα εἰς θάνατον ἐκεῖνον, ὅστις ἐκ προαιρέσεως ἔβαλε πῦρ εἰς κτίρια, πλοῖα, πλοιαρία, ἀποθήκας, ναυπηγεῖα δάση, ἐκκομμένην ξυλείαν, θερισμένους καρπούς, ἢ καύσιμα σκεύη, κινητὰ πράγματα εὐρισκόμενα τόσον πλησίον εἰς τὰ μνησθέντα ἀντικείμενα, ὥστε ἐδύναντο νὰ μεταδώσωσιν εἰς ταῦτα τὸ πῦρ. Ἄλλὰ παρετηρήθη ἔλλειψις ὡς πρὸς τὴν ποινὴν τοῦ ἐμπρησμοῦ πράγματος ἀνήκοντος εἰς αὐτὸν τὸν ἐμπρηστὴν. Διὰ τῆς ἀναθεωρήσεως τοῦ νόμου ἔγεινε κατὰ τὸ 1832 ὡς πρὸς τὰς ποινὰς διόρθωσις ἂν καὶ μὴ ῥιζικὴ, καὶ τὸ ἄρθ. 434 μετεβλήθη κατὰ τοῦτο, ὅτι προσετέθη quand ils sont habités ou servant à l'habitation et généralement aux lieux habités ou servant à l'habitation, qu'ils appartiennent ou n'appartiennent pas à l'auteur du crime. Ὑπερ Chauveau Code progressif. p. 322. Mit-termaier, im Archiv. 1834. σελ. 487. Ὁ βαυερικὸς νόμος ἄρθ. 247 (εἰς τὸ κεφάλαιον περὶ βλαβῶν τῆς ἰδιοκτησίας) παραδέχεται ἐμπρησμὸν, ἐάν τις ἐκ παρανόμου προθέσεως πυρπολῆ ξένην ἰδιοκτησίαν ἢ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἰδιοκτησίαν

μέ κίνδυνον τῶν ἐνοικούντων ἢ ξένων κατοικιῶν. Τὰ μὲν ἄ-
 ταῦτα νομοσχέδια ἐπρόκριναν ἄλλας ἐπόψεις (τὸ τοῦ 1831,
 ἀρθ. 337. εἰς ἰδιαίτερον κεφάλαιον), χωρίζουσιν ὡς πρὸς
 τὰς ποινὰς τὰς διαφόρους περιπτώσεις χωρὶς νὰ δίδωσι
 γενικὴν ἔννοιαν. Ὁ σαξωνικὸς νόμος ἀρθ. 171. (εἰς τὰ περὶ
 πράξεων ἐπικινδύνων εἰς τὸ κοινόν) διακρίνει τὰ εἶδη τοῦ
 ἐμπρησποῦ (ἀνευ κοινῆς ἐννοίας) κατὰ τὰ ἀντικείμενα. Κατὰ
 τὸ ἀρθ. 171, λέγει, ἐμπρηστὴς εἶναι ὅστις προξενήσει πυρ-
 κατὰν εἰς κατοικημένα ἢ ἄλλα κτίρια, εἰς τὰ ὁποῖα συνή-
 θως ἢ καθ' ὄν καιρὸν ἤθελεν ἐκτραγῆ τὸ πῦρ διαμένουσιν ἄν-
 θρωποι, χωρὶς διακρίσεως ἐάν ἡ ἐμπρηστικὴ ὕλη ἐτέθη
 εἰς αὐτὰ ταῦτα τὰ κτίρια ἢ εἰς ἄλλα ἀντικείμενα, ἐξ ὧν
 ἐδύνατο νὰ διαδοῖ ἢ εἰς αὐτά. Τὸ ἀρθ. 175. πραγματεύε-
 ται περὶ ἐμπρησμοῦ εἰς ξένα ἀκατοίκητα κτίρια, ἢ ἄλλα
 οἰκοδομήματα, δάση, ἀγροῦς, ξυλείαν, γεννήματα καὶ πα-
 ρόμοια ἀντικείμενα. Ἐρα περὶ τούτου Krug Studien II.
 65. Günther sächs. Gesetzsb σελ. 101. Ὁ βυρτεμβερ-
 γικὸς νόμος (εἰς ἰδιαίτερον κεφάλαιον) διακρίνει ὁμοίως τὰς
 ποινὰς, χωρὶς νὰ θέτῃ κοινὴν τινὰ ἔννοιαν, κατὰ τὰ διά-
 φορα ἀντικείμενα, εἰς τὰ ἀρθ. 378 καὶ 380, καθὼς καὶ
 ὁ Σαξωνικὸς νόμος. Τὸ διὰ τὴν Βάδην νομοσχέδιον ἀρθ.
 499. δὲν ἐκθέτει ἐπίσης κοινὴν τινὰ ἔννοιαν, χωρίζει ὁμῶς
 δριστικώτερα ὡς πρὸς τὰς ποινὰς τὰ διάφορα εἶδη.

§ 361.

Συστατικόν τοῦ ἀδικήματος εἶναι ἡ ἐμπρησις πράγμα-
 τος. Τὴν στιγμήν καθ' ἣν τὸ πρᾶγμα ἐφλόγωσεν (ὅχι
 ὅμως καὶ ἐάν χωρὶς φλόγας ἀπλῶς καίηται, ἢ ἐάν τὸ προ-
 σάναμμα μόνον ἦναψεν) ἢ πρᾶξις ἐτελέσθη. Τὸ νὰ προσέ-

γίνειν ἤδη πραγματικὴ ζημία εἰς τὰ κτήματα ἄλλων, ἢ βλάβη τοῦ σώματος ἢ τῆς ζωῆς τινος, δὲν ἀνάγεται εἰς τὴν τέλεσιν τῆς πράξεως (α).

(α) L. 9. D. de incendio εἰς τὰς λέξεις qui acervum frumenti juxta aedes positum etc. Εἰς τοὺς νόμους λέγεται συνήθως, qui incenderint. Παράδ. Boehmer ad art. 125. § 1. Klein peinal. Recht § 490. Dessen Annalen Bd. XIV. σελ. 27.

Σημ. 1 τοῦ ἐκθ. Τετελεσμένος εἶναι ὁ ἐμπρησμός, ἅμα, ὅτε τὸ πῦρ μετεδόθη εἰς τὸ ἐμπρηστέον ἀντικείμενον, καὶ ἤρχισεν νὰ τὸ καταναλίσκη. Tittmann Handb. II. σελ. 343. Wächter Lehrb. II. σελ. 885. Werner Handb. σελ. 43. Gans in Weiske Rechtslexicon II. Bd. σελ. 361. Τὸ νὰ ἐκτραγῆ πυρκαϊά, ὡς θέλει π. γ. ὁ Martin § 182, δὲν εἶναι ἀναγκαῖον πρὸς τέλεσιν τοῦ ἀδικήματος. ὄρα Günther Diss de consummat. crim. incend. Lips. 1834. und in Kind Samml. auserlesener Rechtsprüche 4. Heft. σελ. 185. Kettelhodt de consummat. delictor pag. 41. Luden von Versuche σελ. 500. Abegg Lehrb. σελ. 521. Heffter σελ. 311. Rosshirt Gesch. II. σελ. 148. Schüßler Rechtsfälle σελ. 425. Τὸ κύριον εἶναι ἡ διάκρισις τῆς ἐμπρηστικῆς ὕλης ἀπὸ τῆς τοῦ προσανάμματος κωστικῆς ὕλης καὶ ἀπὸ τοῦ ἀντικειμένου, τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ καῆ τὸ πρῶτον. Περὶ τοῦ πρῶτου δικαίου Temme Handb. σελ. 407.

Σημ. 2 τοῦ ἐκθ. Ὁ Σαξωνικὸς νόμος ἀρθ. 177. θεωρεῖ τετελεσμένον τὸ ἀδικήμα, ἅμα ὅτε ἡ ἐμπρηστικὴ ὕλη, τὴν ὁποίαν μετεχειρίσθη ὁ ἐμπρηστής, μεταδώσῃ τὸ πῦρ εἰς τὸ ἀντικείμενον τὸ ὁποῖον προετίθετο νὰ καύτη, ἢ τὸ ὁποῖον εἶναι ἐπιτήδειον νὰ μεταδώσῃ τὸ πῦρ εἰς ἐκεῖνο. ὄρα αἰτιολογία σελ. 100. Εἰς τὰς βουλὰς ἔγεινε μεγάλη φιλονεικία περὶ τούτου. Κοινοποιήσεις Mittheilungen σελ. 613-17. Günther zum sächs.

Criminalgesetzb. σελ. 104. Krug Studien II. σελ. 82.
 Roux in der Zeitschrift. für sachs. Recht. II. σελ. 208.
 'Ο βυρτεμπεργικὸς νόμος ἀρθ. 382. παραδέχεται ὡς τέλε-
 σιν τοῦ ἀδικήματος ἐὰν τὸ πρᾶγμα εἰς τὸ ὅποιον ἐβλήθη πῦρ
 διέδωκε φλόγας· ἐπὶ πυρκαϊᾶς δασῶν, καὶ Torfmooren
 ἀρκεῖ, ἐὰν τὸ πῦρ καὶ ἄνευ φλογὸς ἤρχισε νὰ καταναλισκῇ
 τὸ ἀντικείμενον. Τὸ διὰ τὴν Βαδην νομοσχέδιον ἀρθ. 511.
 ἐσχημάτισεν ἓν ἀρθρον ἐκ τῶν δύο θεμάτων τοῦ βυρτεμ-
 περγικοῦ νόμου. Τὸ διὰ τὸ Βράδυνσβαίγ νομοσχέδιον ἀρθ.
 198. λέγει τέλεσιν, ἅμα ἡ κύσιμος ὕλη διέδωκε τὸ πῦρ
 εἰς τὸ ἀντινείμενον διὰ φλογῶν ὑποκαίουσα αὐτό.

§ 362.

Πρέπει ὅμως καὶ εἶναι τὸ ἐμπρησθὲν πρᾶγμα ἢ νὰ ᾖ
 ναὶ αὐτὸ τὸ ἴδιον κατασκήνωσις ἀνθρώπων, ἢ νὰ προσ-
 εγγίξῃ εἰς κατοικίας ἀνθρώπων ὥστε νὰ δύναται νὰ με-
 ταδώσῃ εἰς ταύτας τὸ πῦρ (α). Εἶναι δὲ ἐν γένει ἀδιάφο-
 ρον, ἂν τὸ ἐμπρησθὲν πρᾶγμα ᾖ ἢ ἰον ξένη ἰδιοκτησία
 ἢ ἰδιόκτητον τοῦ ἐπρηστοῦ (β)· ἢ ἄκίνητον ἢ κινητόν (γ).
 ἢ ἴδιον οἰκία ἢ ἄλλη κατασκήνωσις· ἢ ἄν μεμονωμένη κατοί-
 κια, ἢ ἄθροισμα πολλῶν κατοικιῶν.

- (α) Τοῦτο, καλῶς ἐν γένει κίνδυνος τῆς ζωῆς φαίνεται ὅτι δὲν ἀπαιτεῖται ἀ-
 ναγκαίως καθότι καὶ ὁ μᾶς καὶ μόνος casa ἐμπρηστῆς ὑπάγεται εἰς
 τοῦ; incendiariis (L. 28. § 2 D. de poenis), casa δὲ εἰς τὸ L. 73.
 D. de usufr. σημαίνει ἀποθήκην καρπῶν (cf. Martin Lehrb. § 182.
 Ann. 12). Ἄλλὰ causa σημαίνει ἐν γένει οἰκίαν, ἰδίως καλῶ-
 ἔην χωρικὴν, ἐξ ἧς (κατὰ τὴν Σέγκεν ἐπ. 66.) καὶ vir magnus
 exire potest, εἰς δὲ τοὺς μετὰ ταῦτα καιροὺς (π. χ. ἐπὶ Κασσιόδωρον),
 κτημα, γαιοκτησία. Ὅπου λοιπὸν ἡ λέξις casa ἀναφέρεται
 συνδεδεμένη μὲν villa καὶ oppidum, δυσκόλως δύναται νὰ σημαίῃ ἀπο-
 θήκην καρπῶν.

(β) Klein peiml. Recht, § 490.

(γ) L. 9. D. de incendio.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Πολλὰ περιορισμένη εἶναι ἡ γνώμη τοῦ Φαῦερ-
 βιχ περὶ τῶν ἀντικειμένων τοῦ ἐμπρησμοῦ, καθότι καὶ ἄλ-
 λα πράγματα, τὰ ὅποια δὲν εἶναι κατοικίαι, οὔτε ἡ ἐμπρη-
 σίς τῶν δύναται νὰ μεταδώσῃ τὸ πῦρ εἰς κατοικίας ἀνθρώ-
 πων, εἶναι ἀντικείμενα τοῦ incendii. Martin Lehrb.
 § 178. Mittermaier im Archiv neue Folge I. σελ. 501.
 Ἄς θάλωμεν κατὰ νοῦν τὴν πυρπόλησιν δασῶν, πλοίων, ἀ-
 γρῶν, καὶ ἐν γένει τὴν L. 16, §. 9. D. de poenis ὅρα καὶ
 Rosshirt II. σελ. 143. Heffter § 377.

§ 363.

Ἐὰν ἐμπρησθῇ πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἄ. δύναται νὰ μετα-
 δώσῃ τὸ πῦρ εἰς ἄθροισμα κατοικιῶν κοινότητός τινος, ὁ
 ἐμπρησμὸς εἶναι ἐπιτεταμένος· εἶναι δὲ β'. ἀπλοῦς, ἐὰν μεμο-
 νωμένως κείμεναι κατοικίαι ἢ ἄλλαι κατασκευαίσεις γίνω-
 σιν ἀντικείμενα ἐμπρήσεως συνεπαγούσης κίνδυνον ζωῆς(α).

(α) L. 28. § 12. D. de poenis. incendiarii capite puniantur, qui incen-
 derint intra oppidum: et plerumque vivi exuruntur. Qui
 vero casam aut villam aliquo lenius (κατὰ τὸν Paulus εἰς
 τὴν Coll. Leg. Mos. XII. 2 «humiliores in metallum aut in opus publ.
 damna, honestiores in insulam relegantur»). L. 9. D. de incendio,
 — qui aedes — combusserit, vincetus, verberatus, igni negari jube-
 tur L. 10. D. ad L. Corn. de sic.

§ 364.

Ἐμπρησμὸς πράττεται ἄ. ἐκ παρανόμου προθέσεως,
 ἐὰν ἡ ἐπικίνδυνος ἐμπρησις πράγματός τινος τελεσθῇ με-
 τὴν προαίρεσιν τοῦ νὰ προξενήσῃ πυρκαϊὰν εἰς μίαν ἢ

πολλὰς κατασκηνώσεις ἀνθρώπων, εἴτε γείνη τοῦτο πρός ἐκδίκησιν, εἴτε ἐξ ἄλλου ὁποιοῦδήποτε λόγου (α) β'. ἐξ ἀμελείας, συνεπαγούσης μ' ὄλον τοῦτο δημοσίαν ποινὴν, τότε μόνον. ἐὰν ἐξ ἀσυγγνώστου ἀμελείας ἐκράγῃ τῷ ὄντι πυρκαϊά (β).

- (α) Καὶ ἡ προαίρεσις τῆς ἐξαπατήσεως τοῦ πυρκαγιαστικῆς ταμείου δὲν ἀποκλείει τὸ ἀδίκημα τοῦτο. Τὸ ἐναντίον φρονεῖ ὁ Crolman, Grunds. der Criminalrechtsw. § 313. Klein Annalen Bd. III, nr. 2, σελ. 66, ff.
- (β) L. 3, § 1. 4 D. de off. praef. vig. L. 9, L. II. D. de incendio. L. 28, § 12, D. de poenis, καὶ Ulpian Collat. Leg. Mos. XII § 2. 5. cf. J. G. Bauer de singulari incend. culp. specie in Opusc. acad. (Lips. 1787, Tit. 1. nr. 31. p. 339).

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ὁ δόλος συνίσταται ἐνταῦθα μόνον εἰς τὴν συνείδησιν, ὅτι διὰ τοῦ ἐν χρήσει τεθέντος μέσου δύναται νὰ προξενηθῇ πυρκαϊά, καὶ εἰς τὴν πρόθεσιν τοῦ νὰ μεταδοθῇ πῦρ εἰς πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον κατὰ νομικὴν ἔννοιαν δύναται νὰ ᾖ ἀντικείμενον ἐμπρησμοῦ, ὅρα καὶ Rosshirt gesch. II. σελ. 146. Τὰ κινδύοντα αἰτία εἶναι ἐνταῦθα εἰς ἄκρον διάφορα Mittermaier in Archiv 1834 σελ. 196.

§ 364 α (τοῦ ἐκδ.).

Ἡ ἐμπρησις καὶ αὐτοῦ τοῦ ἰδίου πράγματος τοῦ ἐμπρηστοῦ (α) δύναται I. νὰ τιμωρηθῇ ὡς ἐμπρησμός (β), ἐὰν ὑπῆρχεν ἡ προαίρεσις τοῦ νὰ ἐμπρησθῶσι καὶ ἄλλαι κατοικίαι, ἢ ἐὰν ἐξ ὄλων τῶν περιστατικῶν ἐξάγῃται ὅτι ἐκ προαιρέσεως ἐλήφθη πρὸ ὀφθαλμῶν τὸ ἐνδεχόμενον χεῖριστον ἀποθησόμενον· ἐὰν ἐπομένως ἡ ἐμπρησις τοῦ ἰδίου πράγματος ἐγείνεν ὑπὸ τοιαῦτα περιστατικά, ἐκ τῶν ὁποίων παρήγετο κίνδυνος ἀνθρώπων ἢ

ξένης ιδιοκτησίας (γ), ἥτις ἐδύνατο κατὰ τὴν νομικὴν σημασίαν νὰ ἦναι ἀντικείμενον τοῦ incendii. Ἐλαφρότερα τιμωρία δικαιολογεῖται εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας κατὰ τοσοῦτον μόνον, καθ' ὅσον καὶ τὸ ἀόριστον δόλου πρατόμενον ἀδίκημα εἶναι μικρότερον τοῦ μὲ ὠρισμένην πρόθεσιν τελουμένου (δ), ἢ ἐὰν ἐξάγῃται, ὅτι ὁ ἐμπρηστής κατὰ τὰ ἰδιαίτερα περιστατικὰ δὲν ἐδύνατο νὰ προὐδῃ τὴν διάδοσιν τοῦ πυρὸς εἰς ξένα ἀντικείμενα, καὶ μάλιστα διέθεσεν οὕτω τὰ περὶ τῆς πράξεως αὐτοῦ, ὥστε δὲν ἐδύνατο νὰ προξενηθῇ οὐδεμίᾳ βλάβῃ εἰς ἀνθρώπους ἢ εἰς ξένας κατοικίας (ε). II. Ἐὰν δὲν δύνῃται νὰ θεωρηθῇ ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω ἔποψιν, ἢ ἐμπρησις τοῦ ἰδίου πράγματος ἢ μένει ἀτιμώρητος (ζ), ἢ ἐὰν ἐγγεῖνε μὲ προαίρεσιν ἐξαπατήσεως, τιμωρεῖται ὡς ἀπάτη (η).

(α) Ὅρα περὶ τούτου Lauhn capita quaedam de civis aedes suas data opera incend. impun. Lips. 1826. Vries de crim. incendii quod attinet ad quæst. an is qui proprias suas aedes incenderit. Gron. 1830. Mittermaier im Archiv des Criminalr. neue Folge I. secl. 475.

(β) Mittermaier im Archiv I. secl. 514. Hepp. im Archiv XIV. secl. 400. Heffter Lehrb. secl. 311.

(γ) Δὲν εἶναι ὀρθὴ ἡ ἔκφρασις κίνδυνος ξένης ιδιοκτησίας ἐγγεῖνε ἔρα Mittermaier im Archiv 1834. I. secl. 499.

(δ) Mittermaier l. c. 1834. secl. 525. Haus observations sur le projet de revision III. p. 131.

(ε) Mittermaier l. c. § 516.

(ζ) Ἐκ τῆς L. 4 D. de off. praef. vig. δὲν δύναται νὰ πραγθῇ δικαίωμα τιμωρίας εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην.

(η) Ὁ αὐστριακὸς νόμος ἀρθ. 249 κηρύττει ἔνοχον ἐμπρησμοῦ ἐκείνον ὅστις ἐπιχειρῶν ἐξ ὀποισδήποτε κακῆς προαιρέσεως νὰ καύσῃ τὴν ιδιοκτησίαν του ὅστις εἰς κίνδυνον πυρπολήσεως καὶ ξένην ιδιοκτησίαν (ἐνταῦθα χωροῦσιν αἱ κατὰ τοῦ ἐμπρησμοῦ ποιναί). Κατὰ τὸ ἀρθ. 150 ἐκείνος ὅστις καίτοι τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ιδιοκτησίαν, χωρὶς νὰ θέσῃ ξένην ιδιοκτησίαν εἰς κίνδυνον τοῦ νὰ πυρποληθῇ, εἶναι ἔνοχος ἐπὶ ἐμπρησμοῦ ἀλλ' ἀπάτης,

καθ' ὅσον ζητεῖ οὕτω νὰ βλάψῃ τὰ δικαιώματα τρίτου τινος ἢ νὰ προσάφῃ ὑποψίας εἰς τινας. Ὁ πρωτοδικὸς νόμος § 1320. ἐπιβάλλει εἰς ἐκείνον ὁστίς δι' ἐμπρήσεως τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἰδιοκτησίας ζητεῖ νὰ διαδόσῃ πωροκάλην, ἢ νὰ ἀπαντήσῃ ἄλλους, τὴν αὐτὴν ποινὴν καθὼς εἰς ἐκείνον, ὅστις καίτι ξένον ἰδιοκτησίαν. Temme Handb. σελ. 409. Εἰς τὴν γαλλικὴν ποινικὴν νόμον ἀρθ. 434. δὲν ἔχειτε μνείαν τῆς ἐμπρήσεως τοῦ ἰδίου πράγματος, καὶ ἐγεννήθη μεγάλη φιλονεικία, εἰς ἐδύνατο ἢ τοιαῦτα περὶ πτώσεως νὰ ὑπαχθῆ εἰς τὸ ἀρθ. 434. Δικασθῆναι τινε ἐκρίναν οὕτω, καὶ τὸ ἀκυρωτικὴν ἐγνώρισεν κατὰ τὸ 1831. τὴν μεγάλην ἀδικίαν αὐτῶν. Κατὰ τὸ 1832. ἐπὶ τῆς ἀναθεωρήσεως τοῦ νόμου ἔγεινεν ἡ ἐναντιοῦ ἐν τῇ σημ. 4 ἐκ τοῦ § 360 μνηθεῖται προσθήκη, κατὰ τὴν ὅποιαν ἡ ἐμπρήσις τοῦ ἰδίου πράγματος τιμωρεῖται ὡς καὶ ἡ τοῦ ξένου. Ὁ νόμος οὗτος δὲν εἶναι εὐστόχος, ὅρα Mittermaier im Archiv. 1834 σελ. 520—523. Βρασι καὶ τις νόμος διὰ τὸν νόμον τοῦ Ὀύλου ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1834 κυρότηται ἐφαρμοστὸν τὸ ἀρθ. 431 τοῦ γαλλικοῦ ποιν. νόμου, εἰς μὲ τὴν ἐμπρήσιν τοῦ ἰδίου πράγματος συνδέεται κίνδυνος ξένης ἰδιοκτησίας ἢ ἀνθρώπων, καὶ ἀπειλεῖ φυλάκισιν 1—3 ἐτῶν καὶ χρηματικὴν ποινὴν, εἰς δὲν ὑπάρχῃ τοιοῦτον τι καὶ ἡ πυροκάτῃ ἔγειναι μὲ προαίρεσιν ἐξαπατήσεως τῶν πυρασφαλιστικῶν κατασκευάτων ἢ ἄλλης ὅποιαςδὲποτε ἀπάτης. Ὁ εὐρωπαϊκὸς νόμος ἀρθ. 252. τιμωρεῖ ὁμοίως μὲ τὸν ἐμπρηστὴν ξένων πραγμάτων καὶ ἐκείνον, ὅστις παρενόμως καίτι τὴν ἰδιοκτησίαν του μὲ κίνδυνον τῶν ἐνοικουμένων ἢ ἄλλων ξένων κατοικιῶν. Ἐὰν ἡ πράξις ἔγειναι χωρὶς κίνδυνον ἀνθρώπων ἢ ξένης ἰδιοκτησίας μὲ προαίρεσιν τοῦ νὰ ἐξαπατήσῃ πυρασφαλιστικὰ κατασκευάματα ἢ εὐρον ἄλλας τινε παρανομίας ἀπάτης ἐφαρμόζεται ἡ ποινὴ τῆς διακεκριμένης ἀπάτης. Ὁ Σαξωνικὸς νόμος ἀρθ. 174 ἀπειλεῖ μὲ θάνατον εἰρκτὴν 1—6 ἐτῶν ἐκείνον, ὅστις ἐξ ὅποιαςδὲποτε παρανόμου προαίρεσεως καίτι ἰδιοκτητικὸν αὐτοῦ κατοικίαν χωρὶς κίνδυνον ἀνθρώπων ἢ ξένων κτιρίων. Ἐὰν δὲ ὑπάρχῃ τοιοῦτος κίνδυνος ἐφαρμόζεται ἡ ἐν τῷ ἀρθ. 171 ὁρίζομένη ποινὴ, ὅπου ἐὰν ὑπάρχει παρανομος προαίρεσις, δὲν λαμβάνει χώραν οὔτε ποινὴ, ὅρα περὶ τοῦτου Schülos. Beiträge σελ. 70. Krug. Studien II. σελ. 81. Ὁ θουρμεθωρικὸς νόμος, ἀρθ. 381. λέγει, ἡ ἐμπρήσις τῆς ἰδίας κατοικίας ἢ τοῦ ἰδίου πράγματος ἀνευ κίνδυνου ἀνθρώπων ἢ ξένης ἰδιοκτησίας (εἰς ὑπάρχῃ τοῦτο ἐφαρμόζεται ἡ αὐτὴ ποινὴ ὡς καὶ ἐπὶ ἐμπρησμοῦ ξένης ἰδιοκτησίας) τότε μόνον συνεπάγεται δικαστικὴν ποινὴν, ὅταν γείνη μὲ ἀπατηλὴν προαίρεσιν. Τὸ διὰ τὸν Βάδην νομοσχιδιον ἀρθ. 507. θεωρεῖ τὸ ἀδίκημα ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἐποψιν, καὶ ἐὰν ὑπάρχῃ κίνδυνος διὰ τὴν ζωὴν ἀνθρώπων ἢ διὰ ξένον ἰδιοκτησίαν (δηλονότι διὰ τοιαῦτα ἀντικείμενα ἐπὶ τῶν ὅποιων, ἔν καὶ ἀνήκωσιν εἰς ἄλλους, δύναται νὰ προχθῆ τὸ ἀδίκημα τοῦ ἐμπρησμοῦ) ἐπιβάλλει ποινὴν ὡς ἐπὶ ἐμπρησμοῦ ξένης ἰδιοκτησίας, ἄλλως δὲ ἀπλῆν εἰρκτὴν ἢ εἰρκτὴν θανάτου μέχρις 8 ἐτῶν, εἰς ἡ ἐμπρήσις ἔγειναι μὲ σκοπὸν ζημιώσεως ἄλλων.

§ 365.

Ἡ ποινὴ τοῦ ἐκ προθέσεως ἐπιτεταμένου (§ 363 α') ἐμπρησμοῦ εἶναι ὁ διὰ τοῦ πυρός θάνατος χωρὶς διάκρισιν μεταξὺ βαρυτέρου καὶ ἐλαφροτέρου ἐμπρησμοῦ (α). Διότι ἂν καὶ ἡ διάκρισις αὕτη ὑπῆρχεν ὡς ἐκ τῆς συνηθείας εἰς τὴν Γερμανίαν πρὸ τοῦ Καρόλου, δὲν δύναται μ' ὅλον τοῦτο νὰ ληφθῆ πλέον ἢ π' ὄψιν, καθότι ὁ νόμος (ἔχων ἐνταῦθα πρὸ ὀφθαλμῶν τὸ τὴν διάκρισιν ταύτην μὴ γνωρίζον ῥωμαϊκὸν δίκαιον) (β), δὲν κάμνει μνείαν αὐτῆς, ἥτις εἶναι πρὸς τούτοις ἀόριστος καὶ ἀσταθῆς (γ)—Ὁ ἀπλοῦς ἐμπρηστῆς § 363 β' ὄν τιμωρεῖται μὲ τὸ ξίφος (δ), ἐὰν ἡ πυρκαϊκὰ ἐγείνηται διὰ νὰ φονευθῶσιν ἄνθρωποι καὶ τῷ ὄντι ἠκολούθησε φόρος (ε).

(α) P. G. O. Art. 125. «Οἱ ἐκ κακίας ἐμπρησταὶ ἐξελιχθέντες πρέπει νὰ θανατωθῶσι διὰ τοῦ πυρός».

(β) Ἀπόδειξις τούτου εἶναι ἡ ἐν τῷ P. G. A. ταξιθεμένη ποινὴ ἢ ποινὴ τοῦ βαρυτέρου ἐμπρησμοῦ κατὰ τὸν μεσαιῶνα ἢ το συνήθως ὁ τροχός, ἡ δὲ τοῦ ἐλαφροτέρου τὸ ξίφος. Sachsenspiegel II. art. 13. Schwabenspiegel. C. 166. § 11. 22. 28. Ὁ Κάρλος ὅμως πασιδέχθη τὸ P. D. τὸ ὅποιον ἐπιβάλλει τὴν δίκην τοῦ πυρός θανάτου. L. G. D. de incendio etc.

(γ) Βλέπε τινὰ νομικὰ ἐννοεῖαι: Mordbrand τὴν ἐμπρησμοῦ διὰ συνωμοσίας καὶ ἐν μέτρῳ ἰσοῦσθαι ἄλλα προσδιορίζουσι τὴν ἐννοίαν ταύτην κατὰ τὸν καιρὸν. καθ' ὃν ἐγείνηται ὁ ἐμπρησμός· ἄλλα κατὰ τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἀδικήματος· ἄλλα κατὰ τὴν ἄφορμὴν αὐτοῦ καὶ καθεξῆς. cf. Haltius Gloss v. Mordbrand. Watsch. Glossarium voc. Brennen. p. 242—247. Boehmer ad. h. a. § 5. Theodorici crim. C. VII. aph. 8 lit. c). Οἱ πρακτικοὶ θέλουσι μόνον ἐπὶ Mordbrand τὸν διὰ πυρός θάνατον, ἐπὶ δὲ τοῦ ἀπλοῦ ἐμπρησμοῦ τὸ ξίφος. Quistorp. Thl. I. § 198. Ἄλλοι ἐννοεῖται εὐλόγως. Berger El. jur. crim. C. 2. membr. 3. §. 12. Laysen Sp. 511. m. 11. 13.

(δ) L. 28. D. de poen. L. 10. D. ad. L. Corn. de sicar.

(ε) Τότε δὲ ἡ ποινὴ εἶναι ὁ τροχός.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ἡ θανατικὴ ποινὴ περιορίσθη εἰς μόναι τὰς περιπτώσεις τῆς βαρυτάτης ἐνοχῆς, Tittmann Handb. II. σελ. 577. Bopp. Material. der Gesetzgeb. in Hessen VI. Heftl. σελ. 115. Hitzig. Hnnalen 1. σελ. 50. V. σελ. 306. XIV. σελ. 49. XIX. σελ. 106.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ὁ αὐστριακὸς νόμος § 148. ἀπειλεῖ θάνατον, ἐὰν ἐξεργάγη τὸ πῦρ καὶ δι' αὐτοῦ ἐφρονέσθῃ ἄνθρωπος, ἐδύνατο δὲ νὰ προῦδῃ τοῦτο ὁ ἐμπρηστῆς, ἐὰν τὸ ἐκτραγῆν πῦρ ἐτέθη ἐπανειλημμένως, ἢ ἐὰν ἡ πυρκαϊὰ παρήχθη δι' ἰδιαιτέρως συναθροίσεως ἀποβλεπούσης εἰς λεηλασίαν ὄρα Jenull Comment II. σελ. 293. τὸ πρῶσσικὸν δίκαιον § 1510 ἀπειλεῖ θανατικὴν ποινὴν κατὰ κανόνα (ὡς λέγει ὁ νόμος), ἐὰν διὰ πυρκαϊῶς ἐπὶ οἰκιῶν τεθῶσιν εἰς κίνδυνον ἡ ζωὴ ἀνθρώπου, ἢ ὀλόκληροι πόλεις, χωρία, ἢ παρασκευάμενα ἀλλήλοισι κατωκημένα κτίρια, ἢ πλοῖα. Mordbrenner λέγει ὁ § 1512. (μεθ' ἄνατον διὰ τοῦ πυρὸς), ἐὰν τοιαύτη ἐπικίνδυνος πυρκαϊὰ παρήχθῃ μετὰ τὴν προαίρεσιν τοῦ νὰ πραχθῇ, ὑπὸ τὴν βοήθειαν αὐτῆς φόνος, ληστεία, ἢ ἄλλο θανάσιμον ἀδίκημα. Ὁ § 1515. ἀπειλεῖ προσέτι θανατικὴν ποινὴν, ἐὰν καὶ τοι μὴ ὑπάρχοντος οὐδενὸς τοιοῦτου ἐπιβαρυντικοῦ περιστατικοῦ, ἢ διὰ τοῦ πυρὸς προξενηθεῖσα ζημία συμπεσῶται εἰς 500 τάλτρα. Πολὺ σημεντικὰ εἶναι ἐν τοῦτοις τὰ ἀπὸ 13 Μαρτίου 1530 β.κ.σ. διατάγματα (Mannkopf σελ. 517.) εἰς τὰ ὅποια λέγει ὁ βασιλεὺς, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐξαρτᾶται ἡ ζωὴ ἐνὸς ἀνθρώπου ἀπὸ τὴν τυχαίως προσγενομένην ζημίαν. Ὁ βουαρικὸς νόμος ἀρθ. 248. ἀπειλεῖ θάνατον εἰς 9 περιπτώσεις. 1) Ἐὰν διὰ τοῦ πυρὸς ἀποθάνῃ ἄνθρωπος ἢ ὑποστῇ βλάβην μέχρι κινδύνου τῆς ζωῆς. 2) Ἐὰν δύο ἢ πλείοτεροι κατοικίαι ἀποτεφρωθῶσιν 3) Ἐὰν τεθῇ πῦρ διὰ νυκτός. 4) Εἰς τόπους συναθροίσεως πολλῶν ἀνθρώπων. 5) Ἐν καιρῷ κοινῆς ἀνάγκης. 6) Πλησίον εἰς

ἀποθήκας πυρίτιδος. 7) Πρὸς τέλεσιν φόνου, ληστείας, κλοπῆς. 8) εἰς διάφορα μέρη πόλεων ἢ χωρίων. 9) Ἐάν τις κατὰ διαφόρους καιροὺς βάλῃ πῦρ. (τὸ νομοσχέδιον τοῦ 1831. ἄρθ. 337. διετήρησε τὴν θανατικὴν ποινὴν εἰς 8 περιπτώσεις). Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος ἀπειλεῖ θάνατον εἰς τὸ ἀνωτέρω ἐν τῇ ἐπὶ τοῦ § 360 4^η σημειώσει ἀναφερόμενον 434 ἄρθρον (λογίζονται δὲ αἱ ἐλαφρυντικαὶ περιστάσεις). Ὅρα κατὰ τῆς σαληρότητος τοῦ γαλλικοῦ ποινικοῦ νόμου. Haus observat. III. p. 115. 124. 140. Ὁ σαξωνικὸς νόμος ἄρθ. 171. ἀπειλεῖ θάνατον, 1) ἐάν διὰ τοῦ πυρὸς ἐφρονεύῃ ἄνθρωπος, ἢ ἐβλάβῃ μέχρι κινδύνου τῆς ζωῆς, τὸ δὲ συμβῆν τοῦτο ἐδύνατο κατὰ τὰ εἰς τὴν προκειμένην περιπτώσειν περιστατικὰ, νὰ προῖδῃ ὁ ἐμπρηστής· πρὸς τούτοις εἰς τὰς ἐν τῷ βυζαρ. νόμῳ ὑπ' ἀριθ. 7 καὶ 8 ἀναφερομέναις περιπτώσεις, καὶ εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 5, ἐάν ὁ ἐμπρηστής δ.ἀ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν σβέτιν ἀπομακρύνῃ τὰ σβεστήρια μέσα, ἢ καθιστᾷ αὐτὰ ἄχρηστα. Ὁ βυρτ. νόμος ἄρθ. 378 ἀπειλεῖ θάνατον I. ἐάν ἀπέθανεν ἄνθρωπος ἢ ἐβλάβῃ μέχρι κινδύνου τῆς ζωῆς· καθ' ὅσον ὁ ἐμπρηστής ἐδύνατο νὰ προῖδῃ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο 2) ἐάν ἢ πυρκαϊὰ ἔγεινε μὲ τὴν προαίρεσιν τοῦ νὰ εὐκολυνθῇ δι' αὐτῆς ἢ τέλεσις φόνου καὶ ἔγεινε τοῦλάχιστον ἀπόπειρα τούτου. Εἰς τὰς λοιπὰς περιπτώσεις διακρίνει ὁ αὐστριακὸς νόμος ἄρθ. 148. διαφόρους βαθμολογίας, καὶ ἀπειλεῖ ἐν ἑλλείψει παντὸς ἐπιβαρυντικοῦ περιστατικοῦ ἐξ ὧν ἀνεφέραμεν, εἰρκίην 10—20 ἐτῶν 1 δὲ μέχρι 5 ἐτῶν, ἐάν ἢ πράξις χωρὶς νὰ ἦναι ἰδιαιτέρως ἐπικίνδυνος ἐτελέσθη τὴν ἡμέραν καὶ τὸ πῦρ ἐσβέσθη ταχέως χωρὶς ζημίαν. Ὁ πρῶσσις νόμος § 1517. ἀπειλεῖ διὰ βίου κάθειρξιν εἰς φρούρια, ἐάν δὲν ἐβλάβῃ ἄνθρωπος, ἀλλ' ἢ ζημία ἦτο 500 ταλήρων ἢ πλειοτέρων, 10—15 ἐτῶν ἐάν ἢ ζημία ἦτο μικροτέρα, ἀλλ' ἢ πράξις ἔγεινε διὰ νυκτός, καὶ 6—10

ἐτῶν ἐάν ἡ πυρκαϊὰ συνέβη τὴν ἡμέραν. Ὁ γαλλικὸς ποι-
 νικὸς νόμος ἄρθ. 434 ἀπειλεῖ διὰ βίου δεσμὰ κατὰ τοῦ
 ἐμπρηστοῦ ξένων ἀκατοικητῶν κτιρίων, δασῶν, πρόσκαιρα
 δεσμὰ, ἐάν τις εἰς ἴδια αὐτοῦ τοιαῦτα πράγματα βάλῃ
 πῦρ καὶ ζημιώσῃ ἄλλους, καὶ εἰρκτὴν ἐάν τὸ πῦρ ἐτέθη
 εἰς ἐκκομμένην ξένην ξυλείαν, θερσιμένους καρπούς. Ὁ βαυα-
 ρικὸς νόμος ἀπειλεῖ δεσμῶ, ἐπὶ ἐλαφροτέρας δὲ ἐνοχῆς βα-
 ρεῖαν εἰρκτὴν, ἐάν ἐτέθη πῦρ εἰς κατασκευάσεις ἀνθρώ-
 πων, ἀλλ' ἄνευ τῶν ἀνωτέρω (ἄρθ. 248) ἐπιβαρυντικῶν
 λόγων, καὶ (ἄρθ. 251) 1—4 ἐτῶν εἰρκτὴν ἐάν τὸ πῦρ ἐ-
 τέθη εἰς μεμονωμένως κείμενα κτίρια, ἀποθήκας, ἐκκομ-
 μένην μεμονωμένην ξυλείαν. Ὁ σαξ. νόμος ἄρθ. 172. ἀ-
 πειλεῖ διὰ βίου βαρεῖαν εἰρκτὴν, ἐάν τὸ πῦρ ἐτέθη εἰς με-
 μονωμένως κείμενα κτίρια, ἀποθήκας, ἐκκομμένην μεμονω-
 μένην ξυλείαν. Ὁ σαξ. νόμος ἄρθ. 172. ἀπειλεῖ διὰ βίου
 βαρεῖαν εἰρκτὴν, ἐάν τὸ πῦρ ἐβλήθη εἰς κατοικημένα κτίρια
 ἐντὸς πόλεων ἢ χωρίων, καὶ κατεκῆ ἐν τοιοῦτον κτίριον,
 ἐπὶ ἐπανειλημμένου ἐμπρηστοῦ, ἢ ἐάν ἐτέθη τὸ πῦρ εἰς
 κτίριον ὅπου ἦσαν ἤδη συνηγμένοι πολλοὶ ἄνθρωποι ἐάν ταῦ-
 τα τὰ ἐν τῷ ἄρθ. 172 ἀναφερόμενα περιστατικὰ δὲν ὑπῆρ-
 χον, τὸ 173, ἀπειλεῖ 15—20 βαρεῖαν εἰρκτὴν κατὰ δὲ
 τὸ ἄρθ. 17δ. ἡ ποινὴ εἶναι εἰρκτὴ 1—3 ἐτῶν, ἐάν ἐτέθη τὸ
 πῦρ εἰς ἀκατοίκητα κτίρια, δάση, δημητριακοὺς καρπούς.
 Ὁ βυρτεμβ. νόμος ἄρθ. 378. ἀπειλεῖ διὰ βίου ἢ 20 ἐτῶν
 βαρεῖαν εἰρκτὴν ἐάν τὸ πῦρ ἐτέθη ἐντὸς πόλεως ἢ χωρίων,
 εἰς διάφορα μέρη συγχρόνως, ἢ ἐάν ἐβλήθη διὰ τὰ εὐκολοῦθῆ
 δι' αὐτοῦ ἡ τέλεισις ληστείας ἢ ἄλλου βαρέως ἀδικήματος,
 ἢ ἐάν ἐκ προαιρέσεως ἀνήφθη ἡ πυρκαϊὰ εἰς καιρὸν, καθ' ὃν
 ἡ διάδοσις τῆς ἤτο πιθανή, καὶ ἀπετεροώθησαν πολλὰ κα-
 τοικημένα κτίρια, (10—20 ἐτῶν εἰρκτὴν.) Εἰς ἄλλας πε-
 ριπτώσεις, ἐάν τὸ πῦρ ἐτέθη εἰς κατοικίας, ἢ κατασκευάσεις
 ἀνθρώπων, κατὰ τὸ ἄρθ. 380. εἰρκτὴ 1 ἔτους; μέχρι 10 ἐτῶν

εἰς ἐλαφροτέρας δὲ περιπτώσεις φυλάκισιν μέχρις ἐνός ἔτους
 ἐὰν τὸ πῦρ ἐβλήθη εἰς ἀκατοίκητα μεμονωμένα κτίρια, δάση,
 Torfmooseren.

§ 366.

Ἡ ἀπόπειρα ἐμπρησμοῦ κρίνεται κατὰ τὰς γενικὰς
 ἀρχὰς λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς εἰς τὴν τετελεσμένην
 πράξιν τεταγμένης τακτικῆς ποινῆς. Τὸ δὲ ἀπότυχόν ἀ-
 δίκημα (Delictum perfectum) δύναται νὰ τιμωρηθῇ μέ-
 τινα τῶν εἰς τὴν τακτικὴν ποινὴν ἀμέσως ἐπομένων, ἄνευ
 ἐπιτεταμένου ἐμπρησμοῦ, μάλιστα ἐπὶ ἰδίως ἐπιβαρυντι-
 κῶν προσόντων τῆς πράξεως, καὶ ἐὰν ταῦτα δὲν ἀντισταθ-
 μίζωνται ἀπὸ ἄλλα ἐναντία περιστυτικά, ἐλαττοῦντα τὸ
 ἀξιόποινον ἢ ποινὴ δύναται νὰ φθάσῃ μέχρι τοῦ ξίφους(α).

(α) P. G. O. art. 178. in f. »an Leib, oder Leben.»

§ 367.

Ὁ ἐμπρησμός ἐξ ἀσυγγνώστου ἀμελείας (α). καὶ ἐὰν
 τὸ πῦρ ἐβλάψῃ ξένας κατοικίας, πρέπει μ' ὄλον τοῦτο νὰ
 τιμωρῆται μὲ μικροτέρας ποινάς, οἷον σωματικὸν σω-
 φρονισμὸν, ἢ ἀπλήν ἐπίπληξιν, καὶ τοῦτο δὲ τότε μό-
 νον, ἐὰν ὁ ἀμελήσας δὲν ᾔῃαι εἰς στάσιν νὰ δώσῃ εἰς
 τὸν ζημιωθέντα πλήρη ἰδιωτικὴν ἱκανοποίησιν (β). Ἡ
 νομολογία τῶν γερμανικῶν δικαστηρίων εἶναι αὐστη-
 ροτέρα (γ).

(α) L. 11. D. de incendio.

(β) L. 3. §. 1. D. de off. praef. vig. L. 9. de incendio. L. 28. §. 12 D.
 de poenis. «damni» disciplet, vel modice vindicentur.»

(γ) Meister praktische Bemerkungen Thl. II. Bd. 23.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἐνταῦθα πρέπει νὰ χωρισθῇ τὸ *culposa incendium*, ἐὰν ἐπροξενήθη ἐπιζήμιον ἀποτέλεσμα ἐκ *culpa*, ἀπὸ τὴν ἀπλήν (ἀστυνομικῶς κολάσιμον) παραμέλησιν τοῦ πυρός. Περὶ τῆς τελευταίας ὁμιλεῖ ἡ *L. 3. § 1. D. de off. prae. vig.* καὶ *Bauer Lehrb. § 295.* Περὶ τῆς *culpa* ἐπὶ *incendium* ὄρα *Winssinger de diff. inter delicta dolos. et culpa. p. 145.* *Hofacker in Archiv. V. σελ. 125.* *Heussler. de ratione puniendi delicta culposa pag. 59.* Ὁρθότατα διακρίνεται καὶ εἰς τὸ κοινὸν δίκαιον, 1ον ἡ ἐφαρμογὴ δημοσίων ποινῶν ἕνεκα *culpa*· τοῦτο συνέβαινε μόνον ἐπὶ *culpa lata*, 2ον ἡ ἀστυνομικὴ ποινὴ ἕνεκα παραβάσεως ἀστυνομικῶν διατάξεων. Ὄρα *Ziegler quaest. ad jus roman. Lips. 1837. p. 3—70.*

§ 368.

Οἱ νόμοι δὲν κάμνουσιν ἐνταῦθα μείαν οὐδενὸς ἰδιαιτέρου λόγου μετριάσεως, ἀποκλείοντες τὴν τακτικὴν ποινὴν (α). Δὲν ἔχει δὲ νομικῶς τοιαύτην δύναμιν οὔτε ἡ μικρότης τῆς προξενθείσης ζημίας, οὔτε ἡ ἔμπρακτος μεταμέλεια μετὰ τὴν τέλεσιν τῆς πράξεως(β).

(α) Ἡ *L. 28. § 12. D. de reusis* δὲν δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐνταῦθα. Ἐκεί διακρίνονται μόνον τὰ εἶδη καὶ οἱ νομικὴ βαθμοὶ τοῦ ἀδικήματος καθ' ἑαυτὸ.

(β) Τοῦς συνήθως παραδειγμένους λόγους μετριάσεως ὄρα παρὰ *Kross. καὶ Boehmer ad. art. 125.*

Σημ. τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὴν εἰς τοὺς νεωτέρους χρόνους παρατηρηθεῖσαν τάσιν πρὸς τὸν ἔμπρησμον ἀπαιτεῖται μεγάλη προσοχὴ, μήποτε θεωρουμένης ταύτης πολλὰ συγκαταβατικῶς βοηθηθῇ ἐντεῦθεν τὸ ἀτιμώρητον. Εἰς τὰς καταριθμηθείσας ἐνταῦθα περιπτώσεις παρατηρεῖται συνεχέστατα ἡ

ἐπιβρόη τῆς μνησικαχίας ἢ τοῦ περισκεμμένου λογισμοῦ τοῦ
 ἢ ἀπαλλαγῆ τις τῆς οἰκίας διὰ τοῦ ἐμπρησμοῦ. Μάλιστα
 δὲν ἀποδεικνύεται ὡς ἀναγκαίως ὑπάρχον τὸ ἀκατανίκητον
 τῆς τοιαύτης τάσεως πρὸς τὸν ἐμπρησμόν, ἢ ὅποια κατὰ
 τοσοῦτον μόνον εἶναι ἀξία λόγου καθ' ὅσον φθάνει εἰς βαθ-
 μὸν πραγματικῶς νοσῶδους καταστάσεως (π. γ. εἰς τὸν
 καιρὸν τῆς νεανικῆς ἀναπτύξεως), ὥστε ἀναρεῖ τοὺς ὅρους
 τοῦ καταλογισμοῦ. ὅρα Henke Abhandlung aus der ge-
 richtl. Medizin III. σελ. 187. Henke zeitschrift für
 Staatsarzneikunde 1824. 2. Hest. σελ. 211. Vogel
 Beitr. zu der Lehre von der Zurechnungsfähigkeit σελ.
 152. Platner's Gutachten σελ. 197. Friedreich Handb.
 der gerichtl. Psychologie σελ. 393—436. Meckel Bei-
 träge zur gerichtl. Psychologie σελ. 53. Mittermaier
 im Archiv des Criminalr. III. σελ. 167. Dis. de
 alienation. mentis p. 24. Rennekampf de incendii
 excitandi cupiditate annis pubert. Dorpat. 1834.
 Ein preus. Rescript. von 1824. über diesen Gegen-
 stand in Mannkopf. σελ. 514. Archiv. des Kriminalr.
 nr. 18. Schneider s' Annalen dei Staatsarzneikund.
 1. σελ. 220. und 41. Bd. σελ. 502. Journal des Tribu-
 naux 1856. nr. 56. und Literatur in Mittermaier
 Schrift. de principio imputat. alienat. mentis p. 46.

ΔΕΥΤΕΡΑ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ.

Περὶ ἐπίτηδες γενομένης πλημψίας.

§ 369.

*Πλημψία ἐκ προθέσεως γενομένη διὰ διορύξεως χωμάτων
 ὁμοιάζει τὸν ἐμπρησμόν, ὡς πρὸς τὸ ἐπικίνδυνον καὶ ὡς*

πρὸς τὸ ἀντικείμενον. Διὰ τοῦτο κατὰ μερικοὺς νόμους θεωρεῖται ὡς ἰδιαίτερον ἀδίκημα (α). Ἄλλὰ κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον, ἐν ἐλλείψει νομικῶν ὀρισμῶν (β) δὲν δύναται νὰ δικασθῇ εἰμὴ κατὰ τὰς περὶ *damnum injuria datum* ἢ περὶ ἀνθρωποκτονίας ἀρχάς (γ).

(α) Π. χ. Πρωσικὸς νόμος Th. II. Tit. 20 Abschn. 16. § 1571—1577.

(β) ἢ L. 10. D. de extraordinariis criminib. καὶ ὁ Νόμος τοῦ Καδ. de Nili aggeribus non rumpendis περιέχουσι ἕλας τὰς τοπικὰς διατάξεις καὶ ἀναφέρονται κυρίως εἰς τὴν πρόωρον διόρυξιν τῶν χωμάτων τοῦ Νίλου, ὃ δὲ νομικὸς ὄρος αὐτῶν δὲν εἶναι ὁ κίνδυνος τῆς ζωῆς ἀλλ' ὁ κίνδυνος τῆς ἀπορίας.

(γ) Klein peinl. Recht. § 496.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Πολὺς εἶναι ὁ δι᾽ ἰσχυρισμὸς τοῦ Φάβερβαχ ὅτι τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον δὲν ἐφαρμόζεται παντάπασιν. Ἡ ἀναλογία τῶν ἀναφερομένων χωρίων ὑπάρχει, ὅπου διορῦττεται τὸ χῶμα χειμᾶρβρου, καὶ προξενεῖται ἄπειρος βλάβη εἰς ἀνθρώπους καὶ εἰς ἰδιοκτησίας. Ἄλλὰ διὰ τοῦτο δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐφαρμοσθῇ ἢ εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον τασσομένη πονή. ὄρει Gothofred ad cod Theodos. Lib IX Tit. 32 Mathaci de crim ad Lib. 47. Tit. 5. Cap. 3. Cromani. Elem. j. Crim. Vol. II. p. 180.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Πρέπει νὰ διακρίνη τις ἐνταῦθα, 1ον τὴν διόρυξιν χόματος ἐν μέσῳ περιστατικῶν, διὰ τὰ ὅποια ἢ προξενουμένη πλημμύρα θέτει εἰς κίνδυνον κατασκευάσεις ἀνθρώπων, 2ον τὴν ἀθέμιτον ἀνοιξιν φρακτῆρων (Schleussen) διὰ νὰ προξενηθῇ πλημμύρα, 3ον τὴν διόρυξιν χόματος, ἐκ τῆς ὁποίας δὲν ὑπάρχει τοιοῦτος κίνδυνος, ἰδίως μικροῦ ἰδιωτικοῦ χόματος, τὸ ὅποιον εἶχε τις π. χ. ἐμπροσθεν τοῦ κήπου του. Εἰς τὴν τελευταίαν περίπτωσιν ὑπάρχει μόνον *damnum injuria datum*. Tittmann Handb. II. Thl. σελ. 553.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. 'Ο πρωσσικὸς νόμος § 1571. ἀπειλεῖ μὲ θάνατον τὴν ἐκ προθέσεως βλάβην, ἢ ἐξαφάνισιν χωμάτων διορύγων, φρακτῆρων, καὶ τῶν τοιούτων, δι' ὧν ὀλόκληροι χῶραι προφυλάσσονται ἀπὸ τὴν πλημμύραν. Ἐὰν συμβῆ διαίαια ἐκρηξις τοῦ ὕδατος, καὶ γείνη ζημία εἰς δάσκη, ἀγροῦς, λειμῶνας, μὲ πρόσκαιρον ἢ δ' αὖ βίου κάθειρξιν εἰς φρούρια (§ 1572), καὶ ἐὰν γείνη ἡ βλάβη εἰς χῶματα καὶ φρακτῆρας ἰδιωτικῶν ὑδάτων καὶ προξενηθῆ ζημία, μὲ 2—10 ἐτῶν κάθειρξιν εἰς φρούρια. 'Ο γαλ. ποιν. νόμος ἀρθ. 437. ἀπειλεῖ μὲ εἰρκτὴν καὶ χρηματικὴν ποινὴν τὴν ἐξαφάνισιν ἢ βλάβην χωμάτων. 'Ο βαυαρικὸς νόμος ἀρθ. 254. ἐξομοίονει μὲ ἐμπρησμόν τὴν ἐκ προαιρέσεως γενομένην πλημμύραν συνεπάγουσαν κίνδυνον ζωῆς καὶ ἰδιοκτησίας. 'Ο σαξωνικὸς νόμος ἀρθ. 180. ἀπειλεῖ μὲ εἰρκτὴν 1—10 ἐτῶν τὸν αἴτιον πλημμύρας συνεπαγούσα, κίνδυνον ἀνθρώπων καὶ κατοικιῶν. 'Ο βυρτεμπεργικὸς νόμος ἀρθ. 386 κατατάσσει εἰς τὰ διάφορα εἶδη τῆς βλάβης ξένης ἰδιοκτησίας τὴν ἐξαφάνισιν ἀντικειμένων, τῶν ὁποίων ἡ βλάβη συνδέεται μὲ κοινὸν κίνδυνον, π. χ. χωμάτων, φρακτῆρων (ποινὴ εἰρκτὴ μέχρι 2 ἐτῶν). Τὸ βυρτικὸν νομοσχέδιον § 115—518. πραγματεύεται περὶ ἐπίτηδες γενομένων πλημμυρῶν, καὶ ἀπειλεῖ θάνατον, ἐὰν ἀνθρώπος τις ἀπάλεσε τὴν ζωὴν ἐκ τῆς πλημμύρας, τὸ δὲ συμβάν τοῦτο ἦναι καταλογιστὸν εἰς τὴν προαίρεσιν τοῦ πράξαντος.

ΤΡΙΤΗ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ.

Προσβολή τοῦ ἐκ συμβολαίων δικαιώματος.

ΠΡΩΤΗ ΥΠΟΔΙΑΙΡΕΣΙΣ.

Προσβολή τῶν ἐπὶ πίστει συμβολαίων.

370.

Τὰ ἐκ συμβολαίων ἢ ἐξ ἄλλης σχέσεως ὁμοίας μὲ συμβόλαιον παραγόμενα ἰδιαίτερα δικαιώματα εἶναι κατὰ νόμον ἀρκούντως ἐξησφαλισμένα ἐν μέρει μὲν διὰ τοῦ δικαστικοῦ καταναγκασμοῦ πρὸς παροχὴν, ἐν μέρει δὲ διὰ τοῦ καταναγκασμοῦ πρὸς ἰδιωτικὴν ἱκανοποίησιν. Διὰ τοῦτο κατ' ἐξάίρεσιν τοῦ περὶ γάμου συμβολαίου, καὶ αὐτὴ ἢ ἐκ προθέσεως προσβολὴ τοιούτων εἰς ἐνοχὰς ἀντιστοιχοῦντων δικαιωμάτων δὲν περιλαμβάνεται εἰς τὰ ἀδικήματα.

§ 371.

Ὅστις ὅμως ἐπὶ τινὸς ἰδιαιτέρας νομικῆς σχέσεως, τῆς ὁποίας ἢ συνομολόγησις προϋποθέτει ἐξάαιρετον ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν χρηστότητα αὐτοῦ, οἷον ἐπὶ τοῦ συμβολαίου τῆς ἐντολῆς, τῆς παρακαταθήκης καὶ τῆς ἐταιρίας, καθὼς καὶ ἐπὶ τῆς μὲ συμβόλαιον ὁμοίας σχέσεως τῆς ἐπιτροπείας, καταχρᾶται τῆς ἰδιαιτέρας ἐκείνης ἐμπιστοσύνης καὶ ἐκ προθέσεως ζημιοῖ τὸν ἄλλον, ἢ τοιοῦτος διὰ μόνης τῆς κατὰ τὸ πολιτικὸν δίκαιον καταδικαζούσης αὐτὸν ἀποφάσεως (α) ὑποβάλλεται εἰς τὸ κατὰ νόμον γενικὸν

ἐπιζήμιον παρεπόμενον πάσης καταδίκης ἕνεκεν ἀδικήματος, δηλονότι εἰς τὴν infamia(6).

(α) Καθ' ὅσον ἡ ἀπόφασις αὐτῆ ἀναφέρει ἔντιπὸς τὴν ἐπιστίαν : L. 4. § 1. 2. D. de susp. tut.

(β) L. 1. L. 6. § 5. 6. 7. D. de his qui not. iaf. εἰάν καὶ τὸ iudicium contrarium ἔχει τὴν αὐτὴν συνέπειαν, διαφιλονεικείται.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς ἀτιμίας, ἣτις παρέπεται εἰς μοναδικά τινα συναλλάγματα, Marezoll über die bürgerliche Ehre σελ. 145. Περὶ τῆς ἀτιμίας ἣτις προσάπτεται εἰς τὸν ἄπιστον ἐπίτροπον, Glück commentar XXX. Thl. σελ. 100. Marezoll. l. c. σελ. 153. Heffter Lehrb. σελ. 420. Διὰ τὸν κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον δικαστὴν ἰσχύει ὡς ἀρχὴ, ὅτι ἀπιστία ἐπὶ συμβολαίων, ἢ παραβίασις αὐτῶν δὲν τιμωρεῖται μὲ δημοσίαν ποινὴν, εἰάν δὲν δύνηται νὰ θεωρηθῇ ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς ἀπάτης, τῆς νοθεύσεως ἢ τῆς ὑπεξαίρεσεως, καὶ ὅτι ἀτιμία προσάπτεται μόνον καθ' ὅσον ἐπισύρεται δι' ἀδικήματος, τιμωρουμένου μὲ ἀτιμωτικὴν ποινὴν.

§ 372.

Ἐὰν ἡ ἀπιστία τινὸς διατελοῦντος εἰς τοιαύτην ἐκ συμβολαίου σχέσιν γείνη διὰ πράξεως, ἣτις καὶ ἄνευ τοιαύτης σχέσεως εἶναι ἀδίκημα π. χ. δι' ὑπεξαίρεσεως, νοθεύσεως ἢ ἀπάτης, ἐφαρμόζονται οἱ περὶ τούτων τῶν ἀδικημάτων ποινικοὶ νόμοι.

ΔΕΥΤΕΡΑ ΥΠΟΔΙΑΙΡΕΣΙΣ.

Παραβάσις τοῦ γαμικοῦ συμβολαίου.

ΠΡΩΤΗ ΑΝΘΥΠΟΔΙΑΙΡΕΣΙΣ.

ΠΕΡΙ ΜΟΙΧΕΙΑΣ.

B. J. v. Meurs de adulterio. Lugd. Bat. 1779.

Jo. Guil. Hoffmanni ad L. Jul. de adult. coerc. liber
Sing. Fref. ad Viadr. 1732 (in Fellenberg jur. ant.
T. I. nr. 4).

G. A. Kleinschrod observationes ad L. Jul. de adulte-
riis coercendis Wirceb. 1795. Dessen Beitr. aus dem
peinl. Recht und Process. II. Bd. nr. X.

E. Henke Fragmente über den Ehebruch (in dessen crim.
Vers. Berlin 1807. nr. 11).

H. L. Thilo de crimine adulterii ejusque poena. Lips.
1810.

§ 373.

Διὰ τοῦ γαμικοῦ συμβολαίου ἀποκτοῦσιν ἀμφότερα τὰ
μέρη τὸ δικαίωμα τῆς γαμικῆς πίστεως, ἡ ὁποία πρὸς
τοῖς ἄλλοις περιέχει ἐν ἑαυτῷ τὸ δικαίωμα πρὸς ἀμοι-
βαίαν, καὶ πᾶν τρίτον πρόσωπον ἀποκλείουσιν πλήρως
τῆς πρὸς γέννησιν τέκνων ἐπιθυμίας. Ἡ ἐκ παρανόμου
προθέσεως (ἐν γνώσει) γενομένη σαρκικὴ μίξις ἐγγάμου προσ-
ώπου μὲ ἄλλο, τοῦ ὁποίου δὲν εἶναι σύζυγος, ἀποτελεῖ τὸ
ἀδίκημα τῆς μοιχείας (adulterium) (α).

D. 48. 5. C. 9. 9. P. G. O. art. 120.

(*) Περὶ τῆς πλατυτέρας σημασίας τοῦ *adulterium* L. 6. § 1. D. ad. L. Jul. de adult. L. 101. pr. D. de V. S.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ἀποδοκιμαστέα εἶναι ἡ παρὰ τοῦ φαῦερβαχ ἐκλεχθεῖσα ἔποψις, καθ' ἣν ἐκτίθεται ἡ μοιχεία ἀπλῶς ὡς προσβολὴ τοῦ ἐκ συμβολαίων δικαιώματος, παραγνώριζεται ἡ ἱερότης τοῦ γάμου, καὶ καθιεροῦται ἡ ἀναξία γνώμης, ὅτι θεωρεῖται μόνον τὸ συμφέρον τῶν συζύγων καὶ ἡ ἰκανότης αὐτῶν πρὸς τὸ ἐλευθέρως διαθέτειν. Ἐνῶ πρέπει νὰ θεωρῆται ὡς προσβολὴ τοῦ δημοσίου συμφέροντος, καὶ ἡ προστασία τῆς ἱερότητος τοῦ γάμου. Hepp. im Arch. des Criminalr. XIV, § 346. Jacke Handb. III, σελ. 22. Heffter Lehrb. σελ. 346. Jarke Handb. III, σελ. 22. Heffter Lehrb. σελ. 364. Martin Lehrb. σελ. 756. Κατὰ τὴν γνώμην ταύτην δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἡ μοιχεία καταστρέφει συχνάκις τὰς οἰκογενειακὰς σχέσεις, τὴν ἠθικότητα ὀλοκλήρου οἰκογενείας (ἀς συλλογισθῶμεν τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων) καὶ πολλάκις γίνεται αἰτία φόνου (καθὼς τὸ ἀπέδειξαν οἱ Γαλλικοὶ πίνακες τῶν ἀδικημάτων). Καλὰ περὶ τούτου διατριβαὶ εὐρίσκονται εἰς τὸ Droit 1836 ar. 366 καὶ εἰς τὴν Encyclopedie par Sebare, vol. I, pag. 277.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ἀπαιτεῖται ἰδιαίτερα προσοχὴ ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ῥωμαϊκῶν κειμένων περὶ *adulterium*, τὸ μὲν διότι ἡ ἔκφρασις αὕτη εἶχεν εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον πλατυτέραν σημασίαν ἢ καθ' ἡμᾶς (Rosshirt Gesch. III, σελ. 70.) (διὰ τοῦτο π. χ. καὶ ἡ μνηστὴ ἔπραττεν *adulterium*), τὸ δὲ διότι ὁ σύζυγος δὲν ἔπραττεν *adulterium*. Ὁρα Pirmez de marito thori violati vindice. Lovan. 1822. Burchardi im Archiv des Criminalr. VIII, σελ. 212. Wächter Lehrb. II, σελ. 442. καὶ Wächter

in seinen Abhandl. aus dem Strafrechte (Leipzig. 1836)
 I. σελ. 103. ὅτι εἰς τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον ἀπὸ τοῦ Κων-
 σταντινου ἤδη προήχθη περισσότερον ἢ διὰ τῆς χριστι-
 ανικῆς θρησκείας κυρωθεῖσα ἠθικὴ ἐποψις, εἶναι βέβαιον (Ros-
 shirt Gesch. III. σελ. 80.)· ἀλλ' ὅμως ἔμεινεν ἀκόμη ἡ
 ἀρχαία γνώμη, ὅτι μόνον ἡ σύζυγος (ὄχι δὲ ὁ σύζυγος)
 πράττει adulterium, καὶ εἰς τὰς διατάξεις τῶν αὐτοκρα-
 τῶρων ὑπάρχει μεγάλη ἀστασία γνωμῶν.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Τὸ ἄρθρον 120 τῆς Καρολίνης πρέπει νὰ ἐξη-
 γηθῇ διὰ τῆς εἰς τὸ κανονικὸν δίκαιον καθιερωθείσης ἀξιο-
 πρεπεστέρως γνώμης, ὅτι καὶ ὁ σύζυγος διὰ παραβιάσεως
 τῆς γαμικῆς πίστεως πράττει μοιχείαν. Wächter Adhandl.
 σελ. 123. Ὁρα πρὸς τούτους περὶ τῆς ἀξίας ἐπόψεως τοῦ
 κανονικοῦ δικαίου, τὸ ὅποσον τάχιον ἐπενήργησε καὶ εἰς
 τοὺς Γερμανικοὺς κανονισμοὺς, Rosshirt Gesch. III. σελ.
 88—92. Jarke Handb. III. σελ. 19—22. Αἱ μεταγε-
 νέστεραι γνώμαι, πρὸ πάντων αἱ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν
 ἑκατονταετηρίδα, δὲν ἦσαν ἀξιοπρεπεῖς καὶ κατέστρεψαν
 τὴν ὀρθὴν ἐποψιν. Καλὴν διατριβὴν περὶ μοιχείας συνέγρα-
 ψεν ὁ Buddeus in der Hallischen Encyclopädie Bd.
 31. σελ. 894—402.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Ὁ αὐστριακὸς νόμος κατέταξε τὴν μοι-
 χεῖαν εἰς τὸ δεύτερον μέρος μεταξὺ τῶν ἀστυνομικῶν πα-
 ραβάσεων καὶ ἀπειλεῖ τὸν τε ἐγγαμον καὶ τὸν ἄγαμον μετὰ
 τοῦ ὁποίου ἐπράχθη ἡ μοιχεία, μὲ κράτησιν 1—6 μηνῶν.
 Τιμωρεῖται δὲ τὸ ἀδίκημα αὐστηρότερον, ἐὰν ὡς ἐκ τῆς
 μοιχείας γεννηθῇ ἀμφιβολία περὶ τῆς νομιμότητος γεννη-
 θέντος τέκνου. Ὁ πρωσσικὸς νόμος (μεταξὺ τῶν σαρκικῶν
 ἀδικημάτων) § 1061—65 τιμωρεῖ τὴν μοιχείαν μόνον,
 ἐὰν ἐξ αὐτῆς διαλυθῇ τῶντι ὁ γάμος (Διάταγμα τοῦ 1797

εις Mannkopf σελ. 406), και τότε ως μὲν πρὸς τὸν ἄνδρα μὲ ἀυθαίρετον φυλάκισιν, ὡς δὲ πρὸς τὴν γυναῖκα μὲ φυλάκισιν ἢ εἰρκτὴν 3—6 μηνῶν, και μέχρις 6 μηνῶν ἐὰν ἀμφοτέρωι ἦσαν ἔγγαμοι. Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος (ὑπὸ τὰς προσβολὰς κατὰ τῶν ἡθῶν) § 336, ἀπειλεῖ τὴν γυναῖκα μὲ φυλάκισιν 3 μηνῶν, ἕως 2 ἐτῶν, τὸν δὲ συναίτιον αὐτῆς ὁμοίως, ἀλλὰ προσέτι και μὲ πρόστιμον μέχρι 2000 φράγκων. Ὁ σύζυγος τιμωρεῖται μόνον μὲ πρόστιμον μέχρι 2000 δρ. ἐὰν διατρέφη παλλακίδα εἰς τὴν γαμικὴν οἰκίαν. Ὡς ἀποδείξεις δὲ εἶναι δεκταὶ μόνον ἐπ' αὐτοφώρῳ σύλληψις, ἢ ἐπιστολαὶ και ἔγγραφα ἰδιόχειρα τοῦ κατηγορουμένου. Ὁ σαρδηνικὸς νόμος (ὑπὸ τὰ ἀδικήματα κατὰ τῆς ἐν ταῖς οἰκογενεαῖς τάξεως) ἄρθρ. 323 ἀπειλεῖ μὲ τὰς αὐτὰς ποινὰς ὡς και ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος, ἀλλὰ τὸν σύζυγον και μὲ φυλάκισιν 3 μηνῶν μέχρι 3 ἐτῶν, ἐὰν διατρέφη παλλακίδα εἰς τὴν οἰκίαν του. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 328 ἀναβιβάζεται ἡ ποινὴ τῆς μοιχείας ἕως εἰρκτὴν μέχρι 7 ἐτῶν, ἐὰν συνδέηται μὲ βιαιοπραγίαν. Ὁ βαυαρικὸς νόμος ἄρθρ. 401 (εἰς τὸ Κεφ. περὶ προσβολῆς ξένων δικαιωμάτων δι' ἀπιστίας) ἀπειλεῖ τὴν σύζυγον μὲ φυλάκισιν 1—3 μηνῶν, τὸν σύζυγον 8 ἡμέρας ἕως 1 μῆνα· και ἐπὶ διπλῆς μοιχείας μὲ ἐπιβαρυντικὴν ποινὴν. Ὁ σαξωνικὸς νόμος (εἰς τὸ Κεφ. Παραβιάσεις τῆς γαμικῆς πίστεως) ἄρθρ. 241 ἀπειλεῖ τὸν μοιχὸν σύζυγον μὲ φυλάκισιν 1—2 μηνῶν, και ἐπὶ διπλῆς μοιχείας 2—3 μηνῶν, τὸν δὲ μὴ ἔγγαμον ὅστις συνευρίσκεται μὲ ἔγγαμον 2—4 ἑβδομάδων. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος (ὑπὸ τὰς προσβολὰς τῆς χρηστοηθείας) ἀπειλεῖ ἄρθρ. 305 τὴν σύζυγον μὲ φυλάκισιν 6 ἑβδομάδων, ἕως 3 μηνῶν και τὸν συνένοχον αὐτῆς 14 ἡμερῶν ἕως 2 μηνῶν, τὸν μοιχὸν σύζυγον μὲ φυλάκισιν 4 ἑβδ. ἕως 2 μηνῶν, και τὴν συνένοχον αὐτοῦ 8 ἡμερ. ἕως 3 ἑβδ. Ὁ νόμος τοῦ Ζουρίχ (Zürich) ἄρθρ. 139 ἀπειλεῖ ἐν γένει ἐκτὸς τῆς φυλακίσεως και χρηματικὴν ποινὴν. Ὁ νόμος τῆς Λυκέρνης δ-

μίλει περί μοιχείας μόνον εἰς τὸν περί ἀστυνομικῶν ποινῶν νόμον ἀρθ. 139.

§ 374.

Ἡ μοιχεία δύναται νὰπραχθῇ ὄχι μόνον ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἔγγαμον ὑποκείμενον, καὶ μάλιστα τόσον 1ον ἀπὸ τὴν σύζυγον, καθὼς καὶ 2ον ἀπὸ τὸν σύζυγον (α), ἀλλὰ καὶ 3ον ἀπὸ τὸ ἄγαμον ὑποκείμενον, τὸ ὁποῖον συνευρίσκεται μετὰ τὸν ἀπιστον σύζυγον (ἄνδρα ἢ γυναῖκα) (β).

(α) Ὅχι κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον (τὸ ὁποῖον χορηγεῖ εἰς μόνον τὸν ἄνδρα τὸ jus thori, καὶ διὰ τοῦτο δίδει κατηγορίαν ἐπὶ μοιχείᾳ μόνον ἑναντίον τῆς ὑπάρχουσας γυναίκης καὶ τοῦ μοιχοῦ αὐτῆς), κατὰ τὸ κανονικὸν δίκαιον ἔμως μάλιστα, c. 4.C. 32. g. 4.—c. 19.20. 23. C. 32. q. 6.—c. 4. 5. C. 32. q. 6. Conc. Trid. Sess. XXIV. c. 8. καὶ κατὰ τὴν P. G. O. ἀρθ. 120. cf. Boehmer J. E. P. Lib. V. tit. 16 § 15 seq. J. G. Bauer pr. de adulterio cum soluta commisso. Lips. 1762. in Opusc. ac. T. I. nr. 32. p. 343.

(β) Κατὰ τὸ ῥωμ. δίκαιον μόνον ἀπὸ τὴν ἄνδρα, ὅστις ἁμαρτάνει μετὰ ὑπανδρὸν γυναῖκα. L. 2. L. 5. 6. § 3. L. 39. § 2. 3. D. h. t. Κατὰ τὴν P. G. O. καὶ ἀπὸ τὴν ἄγαμον γυναῖκα, ἧτις δίδεται εἰς ἔγγαμον ἄνδρα.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ὅτι καὶ τὸ ἄγαμον ὑποκείμενον, τὸ ὁποῖον συνευρίσκεται μετὰ σύζυγον, ὑπόκειται εἰς ποινὴν ἐπὶ μοιχείᾳ, ἐξ ἕνεκα ἄλλως καὶ κατὰ τὸ ῥωμ. δίκαιον ἀδιστακτως ὡς ἐκ τοῦ adulter, ὅστις ἔχει ἀθεμίτους σχέσεις μετὰ ξένην σύζυγον. L. 30. κωδ. de adulter. Wächter Abh. I. σελ. 104. Heffter Lehrb. σελ. 362. κ σελ. 366. Τὸ ἀρθ. 160 τῆς Καρολίνας ἐπεκτείνει τοῦτο καὶ ἐπὶ τοῦ ἀγάμου ὑποκειμένου τὸ ὁποῖον συνευρίσκεται μετὰ ἔγγαμον ἄνδρα. Ἐσφαλμένη γνώμη εἰς Tittmann Handb. II. σελ. 632. Rosshirt. III. σελ. 362. Ἀποδοκιμαστῆται εἶναι αἱ γνώμαι τοῦ Stübel in der Schiff. über di Theilnahme Mehrer. σελ. 86. Εἰς τοὺς νέους νόμους ὑπάρχει διχογνωμία

(ὄρα τὴν δ' σημείωσιν § 373). Ὅτι ὁ ἄγαμος εἶναι ἄξιός μετρωτέρας ποινῆς πρὸς τὸν ἔγγαμον, (μολονότι ἐνδέχεται αὐτὸς νὰ ἦναι ὁ πανούργος διαφθορεὺς, π. χ. τῆς ὑπάνδρου γυναικὸς) εἶναι ὁμολογούμενον.

§ 375.

Συστατικὰ τῆς μοιχείας εἶναι ἄον γάμος ἤδη πραγματικῶς ὑφιστάμενος ὥστε ἄπλοῦς ἀρβραβῶν δὲν ἀρκεῖ, διὰ τοῦτο δὲν εἰμπορεῖ νὰ πραχθῇ μοιχεία οὔτε ἀπὸ μνηστῆν ἢ μνηστῆρα, οὔτε μὲ τοιοῦτον ἢ τοιαύτην (α) ἔ'ον πολιτικῶς ἀνεγνωρισμένος (β) ἔγκυρος γάμος (γ), ἢ τοῦλάχιστον θεωρούμενος ἔγκυρος (δ) ἀπὸ τοῦς συζύγους (ὡς *matrimonium putativum*).

(α) Ἄν καὶ κατὰ τὸ ῥωμα. δίκαιον (L. 13. § 3. 8. D. h. t.) ἰδύνατο νὰ πραχθῇ μοιχεία ἀπὸ sponsa ἢ μὲ τριτάτην, *quia neque matrimonium qualecumque, nec spem matrimonii violare permittitur*, «δὲν ἐφαρμόζεται τούτο πλεονὸς δυνάμει τῆς P. G. O. ἢ ὁποῖα ὑποθετεῖ σύζυγον, *Ehemman, Eheweib*.

(β) Διὰ τοῦτο τὸ *contubernium* τῶν δούλων ἀποκλείει τὴν μοιχείαν L. 6 D. h. t. L. 23. 24. C. αὐτῶν.

(γ) Δὲν ὑπάρχει οὐδεμία διαφορὰ ἐπὶ *matrimonium justum* ἢ *injust*, κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ ῥωμα. δικαίου L. 13. § 1. D. t. τὰ ἐν τῷ L. 13. D. h. t. ἐρζόμενα περὶ *Concubina* δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ τῆς καθ' ἡμᾶς πηλακτικῆς *concubinato*.

(δ) L. 13. §. 4. D. h. t.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Τὸ ζήτημα ἐὰν σύζυγος ζῶν ἐν γάμῳ ἀκύρω πράττη μοιχείαν, ἀποφασίζεται κατὰ τὴν περὶ ἀποπέρας τῶν ἀδικημάτων ἀρχὴν, ἐν ὅσον ὅτι θεωρεῖται ἀπόπειρα καὶ ἡ περιπτώσις, καθ' ἣν, ἐνῶ τὸ ἀναγκαῖον εἰς τὰ συστατικὰ τοῦ ἀδικήματος γνώρισμα δὲν ὑπάρχει. ὄρα *Wächter Abhandl. I, σελ. 340. Παραβ. Heffter Lehrb. σελ. 363. nol. 5. Ueber das Verhältniss der Putativehe: Wächter Ab-*

handl. I. σελ. 424. Not. Buddeus I. c. σελ. 398.

§ 376.

γον). Ὁ δεσμός τοῦ γάμου πρέπει νὰ μὴ ἦναι δια-
 λελυμένος κατὰ τὸν καιρὸν τῆς σαρκικῆς μίξεως (α), εἶναι
 δὲ ἄλλως ἀδιάφορον, ἂν ἡ γαμικὴ συμβίωσις διήρκει ἢ
 ὄχι (β). Τὴν παράνομον μάλιστα ιδιότητα τῆς μοιχείας
 δὲν ἀναιρεῖ οὔτε ἡ μαστροπικὴ συναίνεσις τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ
 ἄλλου μέρους (γ), οὔτε ὁ τρόπος τοῦ βίου τῆς ἀπίστου
 συζύγου (δ) δον. Μόνον διὰ πραγματικῶς τελεσθείσης
 μίξεως πρᾶττεται μοιχεία. (ε)

(α) Fr. Leb. Stolz Diss. de poena concubitus a personis per divortium so-
 lutis commissi. Lips. 1736.

(β) Καὶ αὐτὸ τὸ κατὰ τοὺς καθολικοὺς divortium quoad thorum et mensam
 perpetuum δὲν ἀναιρεῖ τὴν μοιχείαν τοῦλάχιστον κατὰ τὰς αὐστηρὰς νο-
 μικάς ἰδέας c. 1. 4. 7. 10. 25. C. 32. q. 7.

(γ) Καθότι ὁ συναιῶν εἶναι ἕνεχος lenocinii.

(δ) Ὅτι ἔριξε τὸ ρωμ. δίκαιον περὶ ἀνδρῶν γυναικῶν, αἱ ὁποῖαι ὡς ἐκ τοῦ
 τρόπου τοῦ βίου των ἀπόλεσαν τὰ δικαιώματα εὐπολήτου γυναικεί,
 ἢ εἶναι ἐξ ἐπαγγέλματος δημῶσαι, πέρναι ἢ μαιροποῖ. L. 10. 2. L.
 § 13. § 2. D. h. t. L. 22 c. ἀντ. (παραβ. Tacitus Ann. II. 84.
 Sueton Tib. 35.) Ἴτε δὲ περὶ ἀποκριτῶν καὶ τῶν τοιούτων, αἱ ὁποῖαι
 εἰς κερφήν ἀπηρετοῦσι τοὺς διαιωμένους L. 29. C. h. t. (Paulus R. S.
 II. 27. § 10.) εἶναι παραποῦδ συνδεθμένα μὲ τὰς ἰδέας, τὰ ἔθνη, καὶ
 τὰ καθεστῶτα τῶν ρωμαίων, καὶ δὲν δύνανται νὰ ἰσχύωσι παρ' ἑμῶν.

(ε) Παραβ. Boehmer ad art. 120. § 5. Struben Thl. III. Bed. 24. Bauer
 in opuse. ac. T. I. nr. 30. Henke crim. Vers I. σελ. 171.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Περὶ ἐπιβροχῆς τοῦ συζύγου L. 14. § 1. D. ad
 leg Jul. de adulterio. Neap. 134. c. 10. Wächter Ab-
 handl. σελ. 105.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ὅτι καὶ ὁ ἀπὸ τραπέζης καὶ κούτης χῶ-

ρισμένος σύζυγος δύναται νὰ τιμωρηθῆ ἕνεκα μοιχείας, εἶναι ὀρθόν· δικαίως ὅμως ὁ Σαξωνικὸς νόμος ἀρθ. 213 ὀρίζει ὅτι τότε ἡ ποινὴ καταβιβάζεται εἰς τὸ ἥμισυ.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ἐπιδέχεται διαφιλονείκησιν, ἐὰν τῶν ἄλλῃς μίξις ἀπαιτῆται πρὸς τέλεσιν τῆς μοιχείας. Παράβ. I. L. pr. D. de extraord. crim (ὁ Heffter Lehrb. σελ. 363. θεωρεῖ τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ὡς ἰδιαιτέρον ἀδίκημα). ὅρα Heffter Lehrb. σελ. 458. ποτ. 7. Διὰ τοῦτο καὶ αὐστηραὶ γινώμαι παρὰ Rosshirt σελ. 467. παράβ. μετὰ τὴν ἱστορίαν αὐτοῦ III. σελ. 116. Jarke III σελ. 30. Ἀλλὰ κατὰ τὴν Γερμανικὴν νομολογίαν εἶναι ἀναγκαστικὴ πρᾶγματικὴ μίξις. Tittmann II. σελ. 634. δὲν πρέπει ὅμως νὰ φθάνῃ τις ἕως εἰς τὸ ν' ἀπαιτῆται πρὸς τέλεσιν καὶ immissio seminis Wächter Abhand. I. σελ. 129. Ὁ Βυρτεμβεργικὸς νόμος ἀρθ. 307 ἀπαιτεῖ πρὸς τέλεσιν σωματικὴν ἔνωσιν.

§ 377.

Ἐκ τῶν συστατικῶν τῆς μοιχείας εἶναι τελευταῖον ἔον ἡ παράνομος πρόθεσις (α), ἐπομένως ὄχι ἀπλῶς ἰὸν ἐν γνώσει τέλεσις τῆς μίξεως, ἀλλὰ καὶ 2ον ἡ συνείδησις τοῦ ἐνόχου, ὅτι δὲν εἶναι συνδεδεμένος διὰ γάμου μετὰ ἄλλο ὑποκείμενον καὶ 3ον ὅτι αὐτὸς ὁ ἴδιος ἢ τὸ ἄλλο ὑποκείμενον ζῆ ἐν ἐγκύρῳ καὶ διαρκοῦντι εἰσέτι γάμῳ, Πᾶσα πλάνη ἀποκλείουσα τὴν παράνομον πρόθεσιν, ἀντίκειται εἰς τὴν φύσιν τοῦ ἀδικήματος. (β).

(α) L. 11. § 12. L. 12. L. 43. D. h. t. L. 7. C. de repudiis.

(β) Ἡ Νεορ. 17. c. 11. ἥτις ἔφερε τὴν συγγραφὰ εἰς τὰς προτέρας ἐκδόσεις § 378 εἰς τὸ νὰ παραδειχθῆ adulterium culposum, ὁμοίως ἕως διόλου περὶ εἰδικῆς τινος περιπτώσεως μὴ ἀναγομένης εἰς τοῦτο. Λέγει δὲ προσηύει μόνον velut adulteri puniantur Henke crim. Vers. I. σελ. 174. II.

Σημ. τοῦ ἐκδ. ὅτι δὲν ὑπάρχει μοιχεία ἐξ ἀμελείας ὅρα Wachter Lehrb II. σελ. 429. παρβ. με Wachter's Abhandl. I. σελ. 338. Burchardi im Archiv des Criminal rechts. VIII σελ. 231. Henke Handb. II σελ. 336. Heffter σελ. 457. Περὶ τῆς Νεκρ. 117. κεφ. II. Rosshirt Lehrb. σελ. 467.

§. 378.

Ἡ μοιχεία εἶναι κατὰ λόγον τῆς ἐξ αὐτῆς προξενουμένης προσβολῆς δικαιώματος ἢ διπλῆ μοιχεία (adulterium) ἐὰν ἀμφότερα τὰ μέρη προσβάλλωσι τὸ δικαίωμα τῆς γαμικῆς πίστεως δύο διαφόρων ὑποκειμένων, ἢ ἀπλῆ μοιχεία, ἐὰν εἰς τὴν πρᾶξιν ἀμφοτέρων περιέχεται ἡ προσβολὴ τοῦ δικαιώματος ἑνὸς μόνοῦ προσώπου.

§ 379

Ποινή (α) τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον (β) ἀπειλεῖ τὸν μοιχὸν με θάνατον διὰ ξίφους, τὴν δὲ μοιχαλίδα με ἐξορίαν εἰς μοναστήριον μετὰ προηγούμενην μαστίγωσιν, ἀλλὰ ταῦτ' ἐπιβάλλεται νὰ λάβῃ πάλιν ὁ σύζυγος ἐντὸς δύο ἐτῶν (γ). Ἡ Καρολίνα (δ) παραπέμπουσα εἰς τὸ ρωμ. δίκαιον (ε) ἐπικυροῖ τὴν διάταξιν ταύτην, τόσον ὡς πρὸς τὴν μοιχείαν τῆς γυναικὸς, ὅσον καὶ ὡς πρὸς τὴν τοῦ ἀνδρός (ζ). νεώτεροι ὅμως αὐτοκρατορικοὶ νόμοι ἀναιροῦσι τὰς διατάξεις ταύτας, καὶ ἀπειλοῦντες αὐθαίρετον ποινὴν μᾶς παραπέμπουσιν εἰς τὰς γενικὰς ἀρχὰς περὶ τοῦ ἀξιοποίνου (η).

- (2) J. P. Ludewig (resp. Lengnich) Diss. de origine et progressu poenae adulterorum apud Romanos. Hal. 1740. — Chr. God. Hoffmann Diss. de dissensu jurium in puniendo adulterii crimine. Fref. ad Viad. 1727. rec. 1740.
- (β) Νεαρ. 134. c. 10. Περὶ τῆς ποινῆς τῆς μοιχείας κατὰ τὴν Lex Julia; Paulus R. S. L. II. tit. 26 § 14. (Schulting jurispr. antej. pag. 231.) cf. E. Fr. Haupt. Diss. de poena adulterii ex Lege Julia de coe- cendis adulteriis Lips. 1798.
- (γ) Περὶ τῆς ἀπωλείας τῆς προικῆς, καὶ τῆς πραγματικῆς δωρεᾶς c. 4. X. de donatio inter virum et ux. Νεαρ. 117. κεφ. 9 καταγγέθη ἡ νουρὰ αὐ- τη διὰ τῆς 134; ὡς ὁ Kleinschrod n. n. O § 17. παραδεδεχται.
- (δ) Ἀρθ. 120. Ἐὰν σύζυγός τις ἐπέξη ἐγκληματικῶ; ἄλλον τινα ἑνικα μοι- χείας, τὴν ὅποιαν ἐπράξῃ μὴ τὴν σύζυγον του, καὶ νικήσῃ, ὁ μοιχὸς αὐ- ντος ὀμοῦ μὴ τὴν μοιχάλιδα τιμωροῦνται κατὰ τὸ ἴδιον τῶν προικητό- νων ἡμῶν καὶ κατὰ τὸ ἡμέτερον αὐτοκρατορικὸν δέ- κτατον νόμον ὁμοίως τὸ ἴδιον τηρεῖται καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν γυνή τις ὑπανδρὸς θέλει νὰ ἐπέξη τὸν ἄνδρα τῆς ἑ, τὸ ὑπα- κείμενον μὴ τὸ ὅποιον αὐτὸς ἐπράξῃ μοιχείαν.
- (ε) Ἄλλοι θέλουσιν, ὅτι ὁ Κάρολος παρατίμπει εἰς τὸ γερμανικὸν δίκαιον. cf Koch Inst. jur. crim § 310. noi 3.
- (ς) Περὶ τῶν γυμῶν τῶν προγενεστέρων νομοδιδασκάλων παράβ. Kress ad art. 120. § 3. Boehmer ad Carpz. Q. 53. obs. I. Koch l. c. Meis- ter princ. jur. crim 255.
- (v) Καὶ ἰσπερὶ κατὰ τὴν παρόντι κατὸν ὑποκείμενα ὑπανδρευμένα ζῶσιν πὲν δημοσίᾳ μοιχείᾳ, διατάσσουμιν διὰ τοῦ παρόντος σφοδρῶς, τιμᾶνται ἡδη μὲν οἱ μοιχεῖται νὰ τιμωρῶνται ἐπὶ τοῦ σώματος καὶ τῆς σπερμίου σίτας τῶν ὑποκείμενων, ἢ κατὰ τὴν τῆσιν, τῆς περιστάσεως καὶ τὴν ἐνοχλὴν αὐτῶν ἢ P. G. O. v. J. 1546, tit. 23. § 2. n. v. J. 1577, tit. 26. § 2. Sommer in d. rechtsw. Abhandl. I. seil. 218. Henke crim. Vers. I. seil. 161. ff. Martin Lehrb. § 291. ff. ἐννοεῖσθαι τοῦ; νόμου τοῦτου ὅτι πραγματεύονται ἀπλῶς περὶ τῶν μοιχευμένων μοιχείας, σπυριζομένης εἰς δημοσίᾳ συνείδησιν. Ὅτι ἐν τοῦτου πρόκει- ται ἐνταῦθα περὶ ἀληθοῦς μοιχείας, ἀποδεικνύεται ἔτι μόνον ἐπὶ τὴν κα- τὰ τῶν τοιαύτων δημοσίων (καυδαλωδῶν) μοιχειῶν ἀγανάκτησιν, ἀλλὰ πρὸς τοῦτοις καὶ ἀπὸ τὸ ἔξῃ, ὅτι εἰς τὸν ἀμείσω; ἐπίμεινον § 3 τῆς R. P. O. v. J. τοῦ 1577, ἐκεῖνοι, οἵτινες συγκαλοῦσιν ἢ προαγαγεῖσθαι ἢ ξε- νίζουσιν εἰς τὰς οἰκίας των τὰ τοιαῦτα ὑποκείμενα, συνζημιωῦνται μὴ τοῦ; δημοσίου; μοιχῶς. Μάλιστα αἱ R. P. O. τοῦ 1578 καὶ 1577 δὲν εἶναι ἀπλῶς ἐπαναλήψεως τῆς τοῦ 1530 tit. 33.

Σημ. I τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς ποινῆς κατὰ τὸ ῥωμα. δίκαιον, καὶ

μάλιστα περί τοῦ ὅτι κατὰ τὴν Lex Julia δὲν ἐτάσσεται ἀκόμη θανατικὴ ποινὴ, τὸ ὅπολον σαφῶς ἐξάγεται ἐκ τοῦ χωρίου τῶν Pauli R. S. II. 26 § 14, ὅρα Wächter Abhandl. σελ. 114. Περὶ τῆς ἀπὸ τὸν Κωνσταντῖνον εἰσαγωγῆς τῆς θανατικῆς ποινῆς κατὰ τοῦ μοιχοῦ. ὅρα L. 2. C. Theod. ad leg. Jul. de adulter, (Burchardi im Archiv. VIII. σελ. 218. Wächter Abhandl. σελ. 417. Κατὰ τῆς μοιχαλίδος ποτὲ δὲν καταγινώσκето θανατικὴ ποινὴ, οὔτε ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ. Νεαρ. 134. κεφ. 10. Οὗτος ἐπεκύρωσε μόνον τὴν διάταξιν τοῦ Κωνσταντῖνου περὶ θανατικῆς ποινῆς κατὰ τοῦ μοιχοῦ ἀνδρός. Wächter σελ. 120.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ἡ ὑπὸ τοῦ Φάβερβάχ ἐκτεθεισα γνώμη ὅτι μοιχαλὶς πρὶν ἀποπεμφθῆ εἰς τὸ μοναστήριον ἐμαστιγοῦτο πρὸς σωφρονισμὸν, εἶναι λανθασμένη, πηγάζει δὲ ἀπὸ ἐσφαλμένην ἐξήγησιν τῆς Νεαρᾶς, τῆς ὁποίας τὸ Ἑλληνικὸν κείμενον δὲν παρετηρήθη ἀκριτά. ὅρα Hermann in Gersdorf Repertorium. IV. Band. σελ. 161. Buddeus I. c. σελ. 397.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Τὸ ἄρθρον 120 τῆς Καρολίνας, ἐπικυροῦ τὸ ῥωμ. δίκαιον· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ῥωμ. δίκαιον δὲν ὁμιλεῖ περὶ τιμωρήσεως τοῦ ἀπίστου συζύγου, γεννᾶται μεγάλη φιλονεικία μεταξὺ τῶν νομικῶν. Wächter Abhandl. σελ. 128. ἢ Bambergensis ἄρθρ. 115. δὲν εἶναι ἀσήμαντος πρὸς διςσάφησιν τοῦ εἰρημένου χωρίου.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Δὲν εἶναι παντάπασιν ὀρθὴ ἡ γνώμη, ὅτι οἱ μεταγενέστεροι νόμοι κατήργησαν τὸ ἄρθρ. 120 τῆς Καρολίνας, διότι ἡ R. P. O. τοῦ 1577 ἐπαναλαμβάνει μόνον ὅ,τι οὐσιωδῶς περιείχεται ἤδη εἰς τὴν τοῦ 1530 § 33, καὶ δὲν ἀναφέρεται εἰς τὴν μοιχείαν. Archiv de Criminalr. III.

σελ. 503. Martin Lehrb. σελ. 758 Wachter Lehrb. II. σελ. 439. Jarke Handb. III, σελ. 40. Heffter Lehrb. σελ. 459. Rosshirt Gesch. III. σελ. 117. Buddeus I. c. σελ. 399.

Σημ. 5. τοῦ ἐκδ. Ἡ γνώμη ὅτι ἡ θανατικὴ ποινὴ δὲν ἀρμόζει κατὰ τοῦ ἀγάμου μοιχοῦ, ὁσάκις δὲν τάσσεται κατ' αὐτοῦ τοῦ ἀπίστου συζύγου, ἐγείνεν, ὡς ἦτον ἐπόμενον, πολλὰ ἔνωρις παραδεκτὴ εἰς τὴν δικαστικὴν πράξιν διὰ τῆς νομολογίας παρ' ἡμῖν. Wachter Abhandl σελ. 131. Οὕτω κατήντησεν ἡ ποινὴ βαθμτδὸν περιοριστικὴ τῆς ἐλευθερίας μόνον. Tittmann II. σελ. 639. Ὁμολογούμενον δὲ εἶναι, ὅτι ἡ μοιχεύα τῆς ὑπάνδρου γυναικὸς τιμωρεῖται αὐστηρότερον παρὰ τὴν τοῦ ἐγγάμου ἀνδρός.

§ 380.

Κατὰ τὰς γενικὰς ταύτας ἀρχὰς προσδιορίζεται ὡς ποινὴ α'. ἐπὶ διπλῆς μοιχείας φυλάκισις τριῶν μέχρι ἑξ μηνῶν, ὁ δὲ βαθμὸς τῆς ποινῆς ἐξαρτᾶται κυρίως ἐκ τοῦ ἀν κατὰ πρώτην φοράν ἢ κατ' ἐπανάληψιν ἐπράχθη ἡ μοιχεύα. β'. Ἐπὶ ἀπλῆς μοιχείας, 1ον ὡς πρὸς τὸ ἀγαμῶν ὑποκείμενον φυλάκισις 14 ἡμερῶν μέχρις ἑνὸς μηνός, ἢ ἀνάλογον πρόστιμον, 2ον ὡς πρὸς τὸν ἐγγαμῶν καὶ μάλιστα τὸν ἀνδρα ἑνὸς μέχρι δύο μηνῶν, τὴν γυναῖκα δύο μέχρι τριῶν μηνῶν, ἀπλῆ φυλάκισις (α).

(α) Διατάξεις ἰδιαιτέρων νομοθεσιῶν ἔρα παρὰ Meister pr. jur. cr. § 256. καὶ ἀνωτέρω τῆ ἐπι τοῦ § 273 σμ. 4.

§ 381.

Ἐπὶ τῇ ἐσφαλμένῃ προϋποθέσει, ὅτι ἡ ἀνάρμοστος ποι-
νὴ τῆς Π. Δ. Κ. ἰσχύει καὶ τὴν σήμερον ἀκόμη, καὶ ὅτι
ὁ νομοδιδάσκαλος εἶναι κεκλημένος νὰ ὑπεκφύγῃ τοι-
οὗτους νόμους, ἐπενεώθησαν ἀναρίθμητοὶ λόγοι μετριά-
σεως (α) οἱ ὁποῖοι ὁμῶς οὔτε ὡς τοιοῦτοι δύνανται νὰ κα-
ταδειχθῶσιν, οὔτε χρησιμεύουσιν ὡς εὔλογοι ἀφορμαὶ εἰς
τὸ νὰ προσδιορισθῇ ὁ βαθμὸς αὐθαιρέτου ποινῆς.

- (α) Ἰδίως κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Leyser Sp. 576. γίνονται ἐνταῦθα δεκτοὶ
δύο κύριοι λόγοι μετριάσεως. I. ἰπηνυξημένη ἀδυναμία τῆς ἀν-
θρώπινης φύσεως. Τοῦτο τῷ λόγῳ πρέπει νὰ μετριάσῃ τὴν
ποινὴν, ἰὸν ἡ μακρὰ ἱπποσύνη τοῦ συζύγου, 2ον ἡ ἡλικία αὐτοῦ, 3ον
τὸ κατ' αὐτοῦ μέρος, 4ον ἡ παρὰ τοῦ ἄλλου ὑποκειμένου γενομένη ἐπιβί-
σις πρὸς τὸ ἀδίκημα, 5ον ἡ μακρὰ παράλειψις τοῦ γαμικιοῦ χρέους (Trop-
paneger Diss. de mitiganda adulterii poena ob deneg. deb. conjug.
Lips. 1745.). 6ον ἡ ἐκ κακίης ἀγκυλίωσις ἀπὸ μέρους τοῦ ἀδικηθέν-
τος συζύγου, 7ον ἡ δικαιοσύνη τοῦ γάμου ἐπιγενομένη εἰς τὸν ἀδικηθέντα
ἀνικανότης (Püttmann adver. jur. L. II. c. 22.) II. συγκυριαὶ αἰτίας
πρὸς τὸν γάμον ἐγγίνεαι καὶ πρὸς τὸν ἀδικηθέντα σύ-
ζυγον ἰδίως. Ἐπιπέθεν μετρίζεται ἡ ποινὴ ἰὸν ἐὰν ὁ μοιχὸς σύ-
ζυγος ζῇ εἰς δεύτερον γάμον, 2ον ἐὰν ὁ σύζυγος συγκατετίθη εἰς τὴν
μοιχίαν, 3ον ἐὰν ὁ ἀδικηθεὶς σύζυγος ἐσυγχώρησε τὸ ἀδίκημα, συνάμα
δὴθεν τῆς Νισρ. 131. κερ. 10. Ἐν καὶ ὁ μοιχὸς σύζυγος ἐν βέλῃ νὰ δε-
χθῇ τὴν συγχώρησιν (Ludovici de intercessione innocent. § 13. Mich.
Henr. Gribner Diss. de intercessione conjugum in delictis car-
nis inpranis. Vit. 1711. Werner Diss. de crimine adulterii non
transigibili. Lips. 1706. θεωρεῖται δὲ ἐνταῦθα παραδεκτὴ τόσο ἡ βέλῃ,
ὅσον καὶ ἡ συνακλή καὶ ἡ εἰκαζομένη συγκατάθεσις. Εἰς ἄλλοις αὐτοῖς
τοῖς λόγοις προστίθεται ἐτι καὶ ὁ συμπηρημὸς (Westphal Criminalr.
Anm. 74. παρὰ Püttmann de causis nonnullis adult. poenam miti-
gandi s. Lips. 1776. Koch inst. jur. crim. § 317—319.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Τὴν ἀπὸ μέρους τοῦ ἀδικηθέντος συζύγου συγ-
χώρησιν τῆς μοιχείας ἀναγνωρίζουσιν ὁ αὐστριακὸς νόμος II.
Thil. § 248. Ὁ βουρτεμβεργικὸς, ἀρθρ. 306. ὁ Σαξωνι-

κὸς ἄρθρ. 215. (οὗτος ἀναφέρει μάλιστα τὴν σιωπηλὴν συγ-
χώρησιν ὡς λόγον παύσεως τῆς ἀνακρίσεως).

§ 382.

Διὰ ν'ἀσφάλισή τὴν ἡσυχίαν εὐχαρίστως συζώντων συ-
ζύγων τὸ νεώτερον(α) ῥωμαϊκὸν δίκαιον συγχωρεῖ, ἐκτὸς τοῦ
ἀνδρός, εἰς μόνους τοὺς ἐξ αἵματος ἐγγυτάτους συγγε-
νεῖς τῆς μοιχαλίδος (εἰς τὸν πατέρα, ἀδελφόν, καὶ θεῖον
αὐτῆς) νὰ ἐγκαλῶσι πρὸς τιμώρησιν τῆς μοιχείας (β).
Ἡ. Π. Δ. Κ περιορίζει τοῦτο ἐτι μᾶλλον μὴ συγχωροῦσα
τὴν ἐπὶ μοιχείᾳ ποινικὴν ἐγκλησιν εἰς κανένα ἄλλον, ἐκ-
τὸς τοῦ διὰ τῆς μοιχείας ἀδικηθέντος συζύγου, ἀνδρός ἢ
γυναικὸς (γ), ἐπομένως δὲν λαμβάνει κατὰ νόμον χώραν
ποτὲ ἐξ ἐπαγγέλματος διαδικασία (δ), ἐκτὸς ἐὰν οἱ
μοιχοὶ συνοικῶσιν ἐν δημοσίᾳ μοιχείᾳ (ε) ὅτε ὁ λόγος
τοῦ περιορισμοῦ δὲν ὑπάρχει πλέον (ζ).

(α) Καὶ κατὰ τοὺς πανδέκτας ἀκόμη ἡ ἀρχὴ *probatam a marito uxorem et quiescens matrimonium non debet alius turbare*, ἦτον ἐν ἰσχύει, καθέ-
τι πρὶν ἀποπεμφθῆ ἢ μοιχαλὶς δὲν ἠμποροῦσε κανεὶς νὰ καταμνησθῆ τὴν
μοιχαίαν αὐτῆς, nisi prius maritum lenocinii accusaverit. L. 11. §. 10.
L. 26. pr. D. h. t.

(β) L. 30. C. h. t. *«ne volentibus temere liceat foedere connubiam»*.

(γ) P. G. O. art. 120. παρβ. Reinschrod a. a. O § 22.

(δ) Τοῦτο ὅμως δὲν θέλουσι ν'ἀναγνωρίσωσιν οἱ πρακτικοί. Boehmer ad art. 120
§. 8. ad Carpzov. Q: 51. obs. 1. Leyser Sp. 375. nr. 11.

(ε) Δυνάμει τῆς ἀνωτέρω ἐν τῇ σημ. η ἐπὶ τοῦ § 379 ἀναφερομένης R. P. O.
Henke crim. Vers. I. σελ. 162. f.

(ζ) Μίχρι τίνος δύνανται ἢ μοιχεῖς νὰ καταδιωθῆ καὶ τιμωρῆθῆ ἐξ ἐπαγγέλ-
ματος, Lide (im Archiv des Criminalr. Bd. VI. σελ. 299. ff

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ἡ ἀρχὴ, ὅτι δὲν συγχωρεῖται ἐξ ἐπαγγέλ-
ματος καταδίωξις, πρέπει νὰ φυλάττηται αὐστηρῶς, καθότι
τὸ ἄρθρ. 145, τῆς Καρολίνας, ἤθελε νὰ λαμβάνῃ χώραν ἢ

ἐξ ἐπαγγέλματος καταδίωξις, ἢ δὲ C. C. παρέλειψε τοῦτο, καὶ ἐπομένως ἡ θέλησις τῆς Καρολίνας εἶναι σαφής. Καὶ ὡς πρὸς τὰς ἐξαίρεσεις δὲν ὑπάρχουσι δυσχέρειαί, π. χ. Ἐάν τις εἴπῃ, ὡς ὁ Wächter Lehrb. II. σελ. 439, καὶ Mittermaier, Abhandl. I. σελ. 125, ὅτι τότε μόνον δύναται νὰ γείνη ἐξ ἐπαγγέλματος καταδίωξις, ἐάν προξενηθῇ δημόσιον σκάνδαλον. Ὁ Heffter Lehrb. σελ. 365, περιορίζει τοῦτο περισσώτερον, ἢ R. P. Q. δὲν ὁμιλεῖ περὶ ποινῆς τῆς μοιχείας, ἀλλὰ περιέχει ἀστυνομικὴν τινὰ διάταξιν. Ὁρα καὶ Järke Handb. III. σελ. 63 καὶ προσέει Rosshirt σελ. 114, παρὰ μὲν Buddeus I. c. σελ. 400. Κανείς ἐκ τῶν λόγων, ὅσοι δίδονται ὑπὲρ τῆς κατ' ἐξαίρεσιν ἐξ ἐπαγγέλματος τιμωρήσεως δὲν στηρίζεται εἰς νομικὴν βάσιν. Ὁρα πρὸς τοῦτοις Godefroi de delictis quae non nisi ad laesor. querel. p. 44.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ μὴ γίνηται ἔνεκα μοιχείας ἐξ ἐπαγγέλματος καταδίωξις, ἠσθάνθησαν καὶ ὅλαι αἱ νέαι νομοθεσίαι. Ὁρα ἰσχυροὺς λόγους παρὰ Godefroi I. c. p. 41. 117. Ὁ αὐστριακὸς νόμος Thl. § 248. 255. συγχωρεῖ τότε μόνον ἐξ ἐπαγγέλματος καταδίωξιν, ὅταν τὸ ἔγγαμον ὑποκείμενον ἀκολασταίνῃ ὡς ἐξ ἐπιτηδεύματος. Ὁ πρωσσικὸς νόμος § 4064, ἐπιβάλλει ποινὴν μόνον ἐπὶ ἐγκλήσει τοῦ ἀδικηθέντος συζύγου. Ὁμοίως καὶ ὁ γαλλικὸς νόμος ἄρθ. 336. Ὁ σαρδωνικὸς νόμος, ὅστις δὲν συγχωρεῖ ἐξ ἐπαγγέλματος ἀνάκρισιν, ἀπειλεῖ εἰς τὸ ἄρθρ. 437. μέχρι δύο ἐτῶν φυλάκισιν, ἐάν ἔγγαμοι ζῶσιν εἰς σκανδαλώδεις σχέσεις ἀσελγείας (τότε δὲ καὶ ἀνευ ἐγκλήσεως τοῦ ἀδικηθέντος συζύγου). Ἡ καταδίωξις συγχωρεῖται μόνον ἐπὶ ἐγκλήσει τοῦ ἀδικηθέντος συζύγου, κατὰ τὸν βαυαρ. νόμον, ἄρθρ. 401, τὸν σαξωνικὸν ἄρθ. 214, τὸν βυρτεμβεργικὸν ἄρθ. 305 τὸν τῆς Ζυρίχης ἄρθρ. 140. καὶ τὸν τῆς Λυκερίας περὶ ἀστυνομικῶν ποινῶν, ἄρθρ. 139.

§ 383.

Τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον δίδει τὴν ἐξουσίαν εἰς τὸν συζυγον νὰ φονεύσῃ τὸν εἰς τὴν οἰκίαν του ἐπ' αὐτοφώρῳ συλληφθέντα μοιχόν, ἐὰν ἦναι ἐκ τῶν personae viliores (α). Ὁ πατὴρ τῆς μοχαλίδος (β) ἔχει ὅμοιον δικαίωμα, χωρὶς διάκρισιν τῶν ὑποκειμένων, ἀλλὰ μὲ τὸν ἀμέσως εἰς ἀναίρεσιν τοῦ δικαίωματος τούτου τείνοντα περιορισμόν, ὅτι διὰ νὰ φονεύσῃ ἀτιμωρητὴ τὸν μοιχόν, εἶναι βιασμένος νὰ φονεύσῃ συγχρόνως καὶ τὸ ἴδιον αὐτοῦ τέκνον (γ). Τὰς αὐτὰς ἀρχὰς ἐπικυροῦ καὶ ἡ Π. Δ. Κ., χωρὶς νὰ περιορίξῃ τὸ ἀτιμώρητον τοῦ φόνου τοῦ μοιχοῦ εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν τῆς ὀργῆς (δ).

Abegg Unters. II. Abh. §. 29—32. καὶ 68.

(α) L. 24. D. ad L. Jul. de adult. Paulus R. S. L. XI t. 26. § 1. Coll.

LL. Mos. et Rom. T. IV. § 3. cf. Hoffmann ad L. Jul. de ad. C. III.

(β) Δὴν ἦτον ὁ λόγος τούτου μόνη ἡ πατρικὴ ἐξουσία, καθότι καὶ ἐπὶ τῆς γυναικὸς quae in manum mariti convenerat, εἶχεν ὁ πατὴρ τὸ δικαίωμα τούτο. cf. Hoffmann l. c. C. II.

(γ) L. 20. 21. 22 23. 24. 32. D. ad. L. Jul. de adult. G. Tob. Schwendörfer Diss. de jure occidenti prehensam in adulterio filiae et uxoris quatenus patri et marito competit. Lips. 1712. Pirmez de marito violati thori iudicio. Lovan. 1822.

(δ) Τὸ ἄρθρ. 142 ἀριθμεῖ εἰς τὰς περιπτώσεις νομίμου προσβολῆς: «ἐάν τις εὖ-σρη τινὰ παρὰ τῆ συζύγῳ ἢ θυγατρὶ αὐτοῦ ἐνεκεν ἀσελγούς πράξεως, ἢ ἐπὶ ἄλλῃ τινὲ ἀξιοποίνῳ κακούργίᾳ, καὶ διὰ τοῦτο ἐπιχειρήσῃ, ὡς τὸ δίκαιον συγχωρεῖ, κατὰ τοῦ κακοποιοῦ ἐκείνου θανατικὴν πρᾶξιν, εἰβίαν καὶ φυλάκισιν.» Ὅλοι σχεδὸν οἱ νομοδιδάκταλοι διάσχυρίζονται τὴν σήμερον, ὅτι τὸ κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον χορηγούμενον δικαίωμα τοῦ φόνου κατελύθη διὰ τῆς Π. Δ. Κ. Ὅτι ὁ Κάρολος ἔμλει εἰς τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον. καθὼς καὶ εἰς τὸ 150, μόνον περὶ τῆς περιπτώσεως τῆς ἀνθρωποκτονίας: εἰς τὸν ἀνώτατον βρασμὸν τῆς ὀργῆς. cf. Westphal Grands des Beurtheilng C. 2. § 5. ff. Ὁ λόγος λέγουσι πρέπει νὰ ἦναι οὗτος διότι ἡ Banberg. ἄρθρον 148' ἔμλει μόνον περὶ τοιαύτης ἀνθρωποκτονίας τοῦ μοιχοῦ. Ἀλλὰ ἴσῳ αἱ λέξεις τῆς Π. Δ. Κ. εἶναι ἀόριστοι καὶ δὲν

ἀναφέρουσι πούποτε τὸ πάθος, ὡς λόγον συγνώμης· 2ον ἀπειδὴ εἰς τὴν Banberg, καὶ εἰς τὰ νομοσχέδια κηρύττεται ἀτιμώρητος, μόνον ἢ εἰς βραμὸν ψυχῆ; ὁρμῆς ἀνθρωποκτονία τοῦ μοιχοῦ ἢ τῆς μοιχαλίδος, τοῦτο δὲ μεταβλήθη εἰς τὴν Καρολίαν, αὐτὸ τοῦτο εἶναι ἀποδείξει, ὅτι ὁ Κάρλος δὲν ἠθέλησε νὰ παραλεχθῇ τὰς ἀρχὰς τῆς Banberg. Δὲν εἰδύνατο νὰ ἐξαλείψῃ τὰς λέξεις τῆς Banberg, ὡς δὲ θαν ἄφ' ἑαυτῶν ὑπονοουμένης (καθότι τοῦτο δὲν δίδεται ἐξ αἰτίας τῆς διατάξεως τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου), τὰς ἐξήλειψε λοιπὸν καὶ ὠμίλησεν ἀορίστως, διότι ἤθελε τὸ ἐναντιῶν· 3ον ὁ Κάρλος ἐπικαλεῖται σαφῶς τὸ κοινὸν δίκαιον διὰ τῶν λέξεων, ὡς τὸ δίκαιον συγχωρεῖ. Ἐνταῦθα δὲν εἰδύνατο νὰ ἐνοηθῇ τὴν Banbergensis. Ὅτι δὲ ὁ Κάρλος ἀναφέρεται εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον, φαίνεται καὶ ἐκ τούτου, ὅτι ἠμιλεῖ ἐνταῦθα καὶ περὶ ἀνθρωποκτονίας τῆς θυγατρὸς, καὶ περὶ φυλάκισεως τοῦ μοιχοῦ κτλ. Ἐκ τούτων δὲν εὐρίσκειται οὐδὲ μία συλλογὴ εἰς τὴν Banbergensis, εἰς τὴν ὅπου ἐν ὑποτίθεται ὅτι ἀναφέρεται ἡ Π. Δ. Κ. Τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ὅμως ἠμιλεῖ περὶ τούτου παντοῦ καὶ διεξεδικῶς.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Τὸ δικαίωμα τοῦ ἀποκτείνειν φαίνεται ὅτι δύναται νὰ ἀναγνωσθῇ τότε μόνον, ὅταν ἐνεργηθῇ *in contenti* (εἰς τὴν πρώτην θλίψιν ἕνεκα τῆς γενομένης ὕβρεως) καὶ *propria manu* (ὄχι διὰ τρίτου) ἀπὸ τὸν σύζυγον ἢ τὸν πατέρα. Τοῦτο ἐξάγεται ἐκ τῶν *L. 22. §. 4. L. 23. § 4. D. ad leg. Jul. de adult.* καὶ *Paul. rec. sent. II. 26. ὅρα Pirmez de marito violati thori vindice. Lovan 1822.* φέρει ὅμως μεγάλην δυσκολίαν ἡ σχέσηις τῆς Καρολίνας πρὸς τὴν Banbergensis. (ὄρα τὴν προηγουμένην σημ. δ'). ὄρα *Elvers praktische Arbeiten* σελ. 239, *Buddeus in der Enzyklopädie* σελ. 401,

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. ἔχει καὶ τὴν σήμερον ὁ σύζυγος τὸ δικαίωμα (τὸ ὅποῖον δίδει εἰς αὐτὸν ἡ *L. 25. D. ad leg. Jul.*) νὰ κρατῇ μέχρι 20 ὥρῶν κατὰ κλειστον τὸν μοιχόν, διὰ νὰ φροντίσῃ περὶ τῆς ἀποδείξεως; (*Heffter Lehrb.* σελ. 368. φαίνεται ὅτι συναινεῖ). Συμβιβάζεται τοῦτο μὲ τὰς περὶ αὐτοῦ δικίας ἀρχὰς ἡμῶν;

Σημ. 3 τοῦ ἐκθ. Πρέπει νὰ ἰσχύῃ ἀκόμη ἡ διάταξις τοῦ Ἰουστινιανοῦ (Νεαρ. 417. κεφ. 45.). ὅτι ὁ σύζυγος δόναται νὰ ἀποκτείνῃ ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον ὑποπιτεύεται ὡς μοιχὸν, δὲν εἶς τὸν μηνύσῃ ἢ ἀπέχη, καὶ μ' ὅλον τοῦτο τὸν εὐρητὰν μὲ τὴν γυναῖκα του; (ἐπομένως ὄχι ἐπὶ μοιχείᾳ); Marezoll in Linde's Zeitschrift III. σελ. 286. Wächter Abhandl. σελ. 422.

Σημ. 4 τοῦ ἐκθ. Αἱ νέαι νομοθεσίαι δὲν κάμνουσι μνείαν τοιοῦτου τινὸς δικαιώματος τοῦ συζύγου, διότι εἰς τὰς περὶ πτώσεις καθ' ἃς πράττεται ἀναίρεσις εἰς βρασμὸν πάθους, συγγνωστοῦ διὰ προηγηθέντα δεινὸν ἐρεθισμὸν, ὁποῖος ὑπάρχει ἐπὶ τοῦ προκειμένου, τὰ δικαστήρια ἔχουσι τὴν ἐξουσίαν νὰ καταλογίζωσι μικροτέρας ποινάς. Ὁ Γαλλ. ποινικὸς νόμος, ἀρθρὸν 324, κηρύττει excusable τὴν παρὰ τοῦ συζύγου προηγηθεῖσαν ἀνθρωποκτονίαν τῆς μοιχαλίδος, ἢ τοῦ συνενόχου αὐτῆς, ἐὰν εὐρεθῶσιν in flagranti εἰς τὴν γαμικὴν οἰκίαν. Ἐπιφέρει δὲ τοῦτο τὴν ἐφαρμογὴν τῶν εἰς τὸ ἀρθρ. 326 ἀναφερομένων μικροτέρων ποινῶν. Rauter Traité II. pag. 51—53. Καὶ ὁ σαρδικὸς νόμος, ἀρθρ. 604. συγγινώσκει τὸν σύζυγον (καὶ τὸν πατέρα) διὰ τὴν ἀνθρωποκτονίαν τοῦ μοιχοῦ in flagranti. (εἶναι δὲ τότε ἡ ποινὴ φυλάκιαις μέχρι 6 μηνῶν).

ΔΕΥΤΕΡΑ ΥΠΟΔΙΑΙΡΕΣΙΣ.

Διγαμία.

Chr. Thomasius Diss. de crimine bigamiae et de bigamiae praescriptione. Lips. 1685. rec. 1749.

A. Fr. Schott. Diss. de poena bigamiae ordinaria Lips. 1774.

J. G. Eschenbach. Diss. de poena bigamiae. Rost. 1787.

J. G. Gonne von dem Unterschied der Carolinischen und Bambergischen P. G. O. in Bestrafung der zwiefachen Ehe. In Schott's jurist. Wochenblatt I. Bd. σελ. 513. ff.

Grolman über die Strafe der Bigamie. In der Bibl. d. peincl R. I. Bd. I. St.

P. de Koch de bigamia et poena bigamiae etc. Gröning 1803.

§ 384.

Ἡ διγαμία (Bigamia) εἶναι μοιχεία πραττομένη διὰ τελευσεως νέου γάμου. Τὸ ἀδίκημα τοῦτο, ἐκτός τῆς προσβολῆς τοῦ ιδιωτικοῦ δικαίωματος πρὸς γαμικὴν πίστιν, περιέχει συγχρόνως καὶ παραβίασιν τῶν περὶ γάμου νόμων τῆς πολιτείας, καθ' ὅσον ὁ ἀδικῶν καταχρᾶται τὸν τύπον τοῦ γάμου ὡς μέσον πρὸς παράνομον σκοπὸν, καὶ ἀπάτην, καθ' ὅσον ὑπὸ τὸ ἀπατηλὸν πρόσχημα νομίμου δεσμοῦ καλύπτεται ἡ μοιχεία, πρὸς δὲ τούτοις ἡ σύναψις νέου γάμου δὲν δύναται νὰ γείνη εἰμὴ δι' ἐξαπατήσεως τῆς ἀρχῆς ὡς πρὸς τὴν ἔτι διαρκούσαν ὑπαρξίν τοῦ προτέρου (α).

P. J. O. art 121.

(α) Τοῦτο προσδιορίζει τὴν ἔννοιαν τῶν λέξεων «μὲ τύπον ἀπατηλὸν» τῶν ἐν τῷ σημειωθέντι ἄρθρῳ τῆς P. G. O. παρὰ Grolman Grunds. d. CRW. § 546. ἐναντία γνώμῃ παρὰ Koch l. c. §. 243. Scil. εἰς Ὀλοστέιν ὀνομάζεται ἡ διγαμία, νόθευσις τοῦ γάμου, Ehefälschung.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ἀνάρμοστον εἶναι νὰ τίθηται ἡ διγαμία μετὰ τῶν παραβιάσεων τῶν συμβολαίων, καθότι εἰς τὸ ἀδίκημα τοῦτο δὲν ἐνυπάρχει μόνον ἡ προσβολὴ τῆς ἀγνότη-

τος τοῦ γάμου, ἀλλὰ καὶ φανερός καὶ ἀνάσχυτος περιγελως τοῦ παραδεδεγμένου τύπου τῆς μονογαμίας. Δύναται δὲ νὰ ἐνυπάρχη ἀκόμη καὶ δευτὴ βλάβη τοῦ ἐγκαταλιμνομένου συζύγου, καὶ ἔτι πλέον ἐξαπάτησις τοῦ ὑποκειμένου, μὲ τὸ ὅποσον ὁ ἀδίκων συνάπτει τὸν δεύτερον γάμον ἀποκρύπτων τὸν πρῶτον. Ἀλλὰ τὸ τελευταῖον τοῦτο γνώρισμα δὲν ὑπάγεται ἀναγκαίως εἰς τὰ συστατικά τοῦ ἀδικήματος, καθὼς οὔτε τὸ γνώρισμα τῆς πρὸς τὸ δημόσιον γενομένης ἀπάτης. Wächter Abhandl. σελ. 152. Ἄλλως τε δύναται νὰ θεωρηθῇ τὸ πρᾶγμα ὑπὸ διπλῆν ἐποψίν, καὶ ἢ νὰ τεθῆ ὡς κύριον ἢ διὰ τῆς καταχρήσεως τοῦ τύπου τοῦ γάμου γενομένη μοιχεία, ἢ χωρὶς νὰ θεωρηθῇ ἡ μοιχεία, νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ ἐνυπάρχουσα εἰς τὸ ἀδικημα ἀπάτη καὶ τὸ ἀξιόμιμpton τῆς διαγωγῆς. Wächter Abhandl. σελ. 148. Buddeus in der Encyclop. der Wissenschaften. Halle 1838. Bd. 31. σελ. 319.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Εἰς τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον δὲν ὑπῆρχεν ἰδιαιτερος νόμος περὶ τοῦ ἀδικήματος τούτου, ἀλλὰ τὰ ἦθη ἀπεδοκίμασαν ἐκ πρώτης ἀρχῆς τὴν διγαμίαν, ἥτις ὡς πρὸς τὴν γυναῖκα, ἐάν ὑπανδρεύετο πάλιν, ἦτον adulterium (L. 11. D. ad leg. Jul. de adul. L. 7. C. de repud. Νεαρ. 147. κεφ. II.), ὡς δὲ πρὸς τὸν ἄνδρα καταφαίνετο μόνον ὡς stuprum καὶ ὡς ἀποπλάνησις δι' ἐξαπατήσεως. L. 18. C. ad leg. Jul. de adul. καὶ ἐπέσυρεν infamia, ὑπὸ τινὰ δὲ περιστατικὰ καὶ δημοσίαν ποινὴν. L. 7. C. de repud. L. 2. C. de incestuos nupt. Νεαρ. 18. κεφ. 5. Mathaei de crim Lib. 48. tit. 3. Cremani Elem. III pag. 348. Wächter Abhandl. σελ. 147. ἐπὶ τῆς L. 18. C. ad leg. Jul. de adult. πρέπει νὰ μὴ λησμονῆται, ὅτι κατὰ τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον ὁ ἄπιστος σύζυγος δὲν ἔπραττε μοιχείαν. Ὅτι τὸ Ῥωμαϊκὸν δίκαιον εἶχε πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν ἀθέμιτον ἐξαπάτησιν, ἥτις δύναται νὰ ἐνυπάρχη εἰς τὴν πρᾶξιν

ταύτην, εἶναι πιστευτὸν κατὰ τὸν Θεοφ. I. tit. X. §. 6. 7. Τὸ κανονικὸν δίκαιον ἐθεώρει τὴν διγαμίαν ὡς δεινὸν ἐκ κλησιαστικῶν ἀμάρτημα, ὡς βεβήλωσιν τοῦ μυστηρίου. Rosshirt Gesch. III. σελ. 119. Εἰς τοὺς κανονισμοὺς τοῦ Μεσαιῶνος ἀπειλεῖται πρὸ πάντων ἕνεκεν τῆς ἐξαπατήσεως δεινὴ ποινή. ὅρα Dreyer Einleit in de lüb. Verordn. σελ. 434. Gildemeister Beitr. zur Kenntnifs des vaterländ. Rechts I. σελ. 174. Nach das alte lüb. Recht. σελ. 78. Διαφιλονικεῖται ἂν ἡ ποινή ἔφθανε μέχρι θανάτου. Βεβαίως ὅμως ὑπῆρχε τοιαύτη κατὰ τὸ δίκαιον τῆς πόλεως. Wismar τὸν 18^ο αἰῶνα. ὅρα Burmeister Alterthümer des Wisman Stadtrechts. σελ. 22.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Τὸ ἄρθρ. 124. τῆς Καρολίνας στηρίζεται εἰς τὴν ἔποψιν, ὅτι ἡ διγαμία εἶναι ἀληθὴς μοιχεία πραττομένη ὑπὸ τὸν τύπον καὶ τὸ πρόσχημα δευτέρου γάμου, ἀλλ' ἔτι πλέον ἀξιοτιμώρητος παρὰ τὴν μοιχείαν. Ἡ Banberg. εἰς τὸ ἄρθρ. 146. ἐπλανήθη ἀπὸ τὴν L. 18 ad leg. Jul. καὶ ἀπὸ τὴν κατὰ τὸν Μεσαιῶνα ἐν χρήσει ἐξήγησιν αὐτῆς, καὶ δὲν ἐθεώρησεν ὅτι εἰς τὴν διγαμίαν ἐνυπάρχει μοιχεία, ἀλλὰ τοῦτο μετέβαλεν ἡ Καρολίνα. Wächter Abhandl. σελ. 152. ὅτι ὁ Schwarzenberg δὲν ἠθέλησε νὰ παραδεχθῆ τὴν γνώμην τοῦ κανονικοῦ δικαίου, εἶναι πιστευτὸν. Rosshirt Gesch. III. σελ. 120.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Δὲν εἴμφορει νὰ θεωρήσῃ τις ὡς εὐσίαν τοῦ ἀδικήματος, τὸ ὅτι συμπίπτουσι δύο νόμιμοι γάμοι. Τοῦτο δὲν δύνανται τῶντι νὰ λάβῃ χώραν, διότι ὁ δεύτερος γάμος εἶναι πάντοτε ἄκυρος. Ἀλλὰ παρατηρεῖται ὅτι ὁ ἀδικῶν, ὅστις διατελεῖ ἀκόμη ὑπὸ τὸν δεσμὸν ἐγκύρου γάμου, συνάπτει νέον δεσμὸν μὲ ἄλλο ὑποκείμενον ὑπὸ τὸν τύπον γάμου ὅρα διαφόρων γνώμας. Heffter Lehrb. σελ. 367. Wächter Abhandl. I. σελ. 147.

Σημ. 5. τοῦ ἐκδ. Ὁ αὐστριακὸς νόμος ἐθέτει τὸ ἀδίκημα τοῦτο εἰς ἰδιαίτερον κεφάλαιον (XXV) χιμέσως μετὰ τὸ περὶ ἀπάτης, καὶ ἀπειλεῖ (ἄρθρ. 185—87) φυλάκισιν 1—5 ἐτῶν, ἢ ὅποια ἀποφασίζεται δεινοτέρα, εἰάν ὁ ἀδικήσας ἀπέκρυψεν εἰς τὸν δεῦτερον σύζυγον ὅτι ἦτον ἤδη ἔγγαμος. Ὁ πρωσσιακὸς νόμος (μεταξὺ τῶν σαρκικῶν ἀδικημάτων) ἀπειλεῖ ἐν ἀρθρ. 1066 τὴν διγαμίαν με 1—2 ἐτῶν εἰρκτὴν· ἐκεῖνον δὲ ὅστις ἔγγαμος ὢν λέγει ἑαυτὸν ἄγαμον, με 3 ἐτῶν εἰρκτὴν, τὸν δὲ ἄγαμον, ὅστις ἐν γνώσει νυμφεύεται ἔγγαμον ὑποκείμενον, ὁ μὴν. μέχρι 1 ἔτους. Ὁ γαλλ. ποινικὸς νόμος (ὑπὸ τὰς προσβολὰς κατὰ τῶν ἡθῶν) ἀρθρ. 340 ἀπειλεῖ πρόσκαιρα δεσμῶ. Ὁ βουαρικὸς νόμος (ὑπὸ τὴν δι' ἀπιστίαν προσβολὴν ξένων δικιωμάτων) ἀπειλεῖ με 1—4 ἐτῶν εἰρκτὴν ἐκεῖνον, ὅστις διαρκούντος τοῦ νομίμου γάμου συνάπτει νέον με ἄλλῳ ὑποκείμενον, καὶ με 4—8 ἐτῶν, εἰάν ἀπέκρυψε τὸ ὅτι ἦτον ἔγγαμος. Ὁ σαξωνικὸς νόμος (ὑπὸ τὰς παραβιάσεις τῆς γαμικῆς πίστεως) ἀπειλεῖ ἐν τῷ ἄρθρ. 218 εἰρκτὴν 1—2 ἐτῶν κατὰ τοῦ ἐλευθέρου, ὅστις ἐν γνώσει συνέρχεται εἰς γάμον με ἔγγαμον, τάσσει φυλάκισιν 3—6 μηνῶν (ἄρθρ. 219) εἰάν ἀμφοτέροι ἦσαν ἤδη ἔγγαμοι 2—3 ἐτῶν εἰρκτὴν, κατὰ δὲ τοῦ συζύγου τοῦ ἑξαπατῶντος τὴν ἀνύπανδρον γυναῖκα ἀποσιωπῶντος τὸν γάμον του 3—4 ἐτῶν εἰρκτὴν (ἄρθρ. 221) Ὁ βυτεμβεργικὸς νόμος (ὑπὸ τὰς προσβολὰς τῆς χρηστοθεσίας) ἀπειλεῖ ἀρθρ. 304 τὸν διγαμόν, εἰάν ἀπέκρυψε τὸν πρότερον γάμον του, με 3 ἐτῶν ἐλαφρᾶν εἰρκτὴν ἕως 8 ἐτῶν βραχέαν εἰρκτὴν ἄλλως με 1—3 ἐτῶν εἰρκτὴν τὸν ἄγαμον, ὅστις ἐν γνώσει νυμφεύεται τὸν διγαμόν με εἰρκτὴν μέχρι 2 ἐτῶν. Τὸ διὰ τὴν Βάδην νομοσχέδιον (εἰς τὸ καιφάλαιον, περὶ μοιχείας καὶ διγαμίας) ἄρθρ. 314 ἀπειλεῖ εἰρκτὴν ὄχι βραχυτέραν τοῦ 1 ἔτους ἢ βραχέαν εἰρκτὴν μέχρι 4 ἐτῶν κατὰ δὲ τοῦ ἀγάμου εἰρκτὴν μέχρι τοῦ 1 ἔτους.

§ 385.

Ἡ οὐσία τοῦ ἀδικήματος τούτου συνίσταται I ἐκτὸς τῶν συστατικῶν τῆς μοιχείας (§ 374 — 377), δηλαδή ἐκτὸς τῆς ἔτι ὑπαρχούσης διαρκείας ἄλλου προτέρου νομίμου γάμου (α), καὶ τῆς συνειδήσεως τοῦ ἀδικουόντος, ὅτι αὐτὸς ὁ ἴδιος ἢ τὸ ἄλλο ὑποκείμενον εἶναι ὑπὸ δευτέρου τοιούτου γάμου (β), II εἰς τὴν σύναψιν νέου γάμου, ἐπομένως τὴν τήρησιν ἐκείνων τῶν διατυπώσεων, μὲ τὰς ὁποίας, κατὰ τὰς διαφόρους θρησκείας, καλεῖται νόμιμος γάμος (γ), καὶ τελευταῖον III εἰς τὴν τέλεισιν αὐτοῦ τοῦ γάμου διὰ τῆς μίξεως (δ).

(α) Ἡ διάταξις τῆς P. G. O. ζῶντος τοῦ ἄλλου συζύγου ἰσχύει διὰ τοὺς καθολικοὺς, διὰ δὲ τοὺς διαμαρτυρομένους μόνον ἐάν ζῶντος τοῦ ἄλλου συζύγου δὲν διελύθη ὁ γάμος διὰ διαζυγίου.

(β) Ἡ ἐν τῷ τρόπῳ ἀπατιλῶν, ἐν γνώσει καὶ ἐκουσίᾳ τοῦ ὁμοίως καὶ L. 18. C. ad L. Jnl. de adulter.

(γ) ὅρα Boehmer pr. jur. can. §. 349. J. H. Boehmer J. E. P. IV. tit. 3. § 45.

(δ) Διὰ τοῦτο λέγει καὶ ἡ P. G. O. «ἡ ὁποία κακουργία εἶναι τότε μοιχεία καὶ ἴτι μεγαλειότερον ἁμάρτημα».

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ἄμα θεωρηθῆ ἡ διγαμία ὑπὸ τὴν ἔσποψιν τῆς μοιχείας, πρέπει ὁ πρῶτος γάμος νὰ ἦναι νόμιμος. Wächter Abhandl. § 359. über Einfluss der Religionsänderung. Zurhein Zeitschrift für Theorie und Praxis I. Bd. Heft. 3. nr 6.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς ἐπιρροῆς τῆς πλάνης καὶ τῆς κληρικής πίστεως. Jarke III. σελ. 68. Archiv des Criminalr. IV. σελ. 430. Carnot Comm. II. pag. 112. Ὁ σαξωνικὸς νόμος ἀρθρ. 222. λέγει, ὅτι ἐν τῇ περιπτώσει, καθ' ἣν ὁ ἤδη ἐπιγενόμενος θάνατος τοῦ πρώτου συζύγου ἐδύνατο ἐκ πιθανῶν λόγων νὰ προῦποιεθῆ ἐπὶ τῆς συνάψεως τοῦ δευτέρου γάμου, πρέπει νὰ γίνηται μετρίαισις τῆς ποινῆς, καὶ ὁ

ἔνοχος σύζυγος νὰ φιλακίζηται ἀπὸ 6 μῆνας μέχρι 2 ἐτῶν. Τὸ πρῶσαικὸν σχέδιον § 493 λέγει, ὅτι ἐάν τις ἐξ ἀθώας πλάνης συνῆψε νέον γάμον, θεωρῶν τὸν πρότερον ὡς διαλυμένον ἢ ἀκυρωμένον, ὁ τοιοῦτος πρέπει νὰ μὲν ἄτιμώρητος.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Περὶ τοῦ ζητήματος, ἐάν πράττη διαγαμίαν καθολικός τις νομφευμένος διαμαρτυρομένην, ἢ ὁποία ἦτο χωρισμένη ἀπὸ τὸν ἄνδρα της κατὰ τὰς δικτάξεις τῶν διαμαρτυρομένων ὅρα Weber in der Zeitschrift für Rechtspflege in Sachsen III. Bd. 3. Heft σελ. 288. ὁ συγγραφεὺς ὀρθῶς λέγει ὅχι ὅρα ἐκεῖ σελ. 231 καὶ ἄλλα ζητήματα).

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Ἐάν καὶ ἐξ ἀμελείας διαγαμία ἦναι δυνατόν. εἰς τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ εἴπη τις ὅχι, L. 18 C. ad leg. Jul. ὅρα Heffter σελ. 367. Wächter Abhandl. σελ. 152. Μόνος ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος ἀρθρ. 304. ἀπειλεῖ φυλάκισιν 1—3 μηνῶν, ἐάν τις συνάπτων γάμον εὐρίσκηται ἐξ ἰδίας αὐτοῦ ἀμελείας εἰς πλάνην περὶ τῆς διαρκούσης ἀκόμη ὑπάρξεως τοῦ πρώτου γάμου του.

Σημ. 5 τοῦ ἐκδ. Περὶ τῶν ἀπαιτουμένων πρὸς τέλεσιν τοῦ ἀδικήματος πρέπει νὰ ἦναι διάφοροι αἱ γνώμαι, καθόσον θεωρεῖται ὅτι εἰς τὴν διαγαμίαν ἐνυπάρχει μοιχεία, ἢ ὅχι. Διὰ τοῦτο ὁ Rosshirt σελ. 475 (παράβαλε μὲ Gesch. III. σελ. 120 καὶ ὁ Werner Handbuch. σελ. 433 δὲν ἀπαιτοῦσι καὶ τὴν μίξιν πρὸς τέλεσιν τῆς διαγαμίας, ἐνῶ κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς Καρολίνας πρέπει νὰ ἀπαιτῆται ἢ διὰ τῆς μίξεως τέλεσις. Quistorp. § 469. Wächter Lehrb. II. σελ. 464. Wächter Abhandl. σελ. 157. 364. ὅρα καὶ Luden von Vers σελ. 504. Buddeus in der Enzyklopädie σελ. 319. Κατὰ τὸ Γερμανικὸν δίκαιον ἦτο πάντοτε ἀναγκαῖα ἢ μί-

ξις εἰς τὸ *matrimonium consumatum*, καὶ τοῦτο εἶχε βέβαια πρὸ ὀφθαλμῶν ἡ Καρολίνα. Μέχρι πόσου ἢ μὲ ἄλλο ὑποκείμενον ἀρραβῶνις ἀνδρὸς, τοῦ ὁποῖου ζῆ ἀκόμη ἡ σύζυγος, εἶναι ἀπόπειρα διγαμίας, Heffter σελ. 464 Wächter Abhandl. I, σελ. 360.

§ 386.

Καὶ ἐνταῦθα, ὡς καὶ ἐπὶ μοιχείας, δύναται νὰ ἦναι ἔνοχος τοῦ ἀδίκηματος καὶ ὁ ἔγγαμος καὶ ὁ ἀγάμος (α). Καὶ ἐπειδὴ ἡ πολιτεία ἀναγνωρίζει νόμιμον τὴν μονογαμίαν ὑπόκειται πᾶς τις εἰς τοὺς κατὰ τῆς διγαμίας νόμους, ἂν καὶ αἱ ἀρχαὶ τῆς θρησκείας του συγχωρῶσι τὴν πολυγαμίαν (β).

(α) Καθὼς καὶ ἀπὸ μέρους τοῦ ἀγάμου ὑπάρχει *delus. L. 18 C. ad. leg. Jul. de adul.* Ἄλλως ὁ Klein *peinl. Recht* § 386.

(β) Καὶ ἐναντίον τοῦτου Klein *a. a. O.* § 385. Ἐρα μᾶλλον τοῦτο *L. 7. C. de judaeis.*

§ 387.

Ποινή (α) Τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον θεωρεῖ τὴν διγαμίαν ὡς μοιχείαν (β), Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Κάρολος κατὰ τινα γενικὴν τότε πλάνην προϋποθέτων τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ἐνταῦθα ἐπιεικέστερον, παρατηρεῖ τὸ ἄτοπον τῆς ὑποτιθεμένης ταύτης ἀνωμαλίας, λέγει, ὅτι ἀκριβῶς θεωρουμένη ἡ διγαμία εἶναι πλέον ἀξιόποιος παρὰ τὴν μοιχείαν, καὶ ἐπομένως ἕξομοιοῖ τὸ ἀδίκημα τοῦτο ὡς πρὸς τὴν τιμωρίαν μὲ τὴν μοιχείαν (γ) ὅθεν ἡ εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον καὶ τὴν Π. Δ. Κ. ὠρισμένη ποινὴ τῆς μοιχείας, καταργηθεῖσα διὰ μεταγενεστέρων νόμων (§ 379) ὡς πρὸς

τὴν μοιχείαν αὐτὴν, ἰσχύει τοῦλάχιστον κατὰ νόμον ἀκόμη ὡς πρὸς τὴν διγαμίαν (δ).

- (α) Ἄρθρ. 121. «Ὁμοίως εἰάν ὑπὸ τὸ ἱερὸν πρῶσχημα τοῦ γάμου ἀνὴρ τις λάβῃ ἄλλαν γυναῖκα, ἢ γυνὴ ἄλλον ἄνδρα, ζῶντος ἐτι τοῦ πρώτου συζύγου, ἢ κείποι κακουργία εἶναι καὶ μοιχεία καὶ ἐτι μεγαλύτερον ἀμαρτήμα, ἂν καὶ οἱ αὐτοκρατορικοὶ νόμοι δὲν θέτουν σωματικὴν ποινὴν ἐν εἰς ὑποτάτῃ κατουργίαν, μ' ὅλον τοῦτο θέλομεν, ὥστις μὲ τρέπῃ ἀπατηλὸν ἐν γνώσει καὶ ἰκουσίως διδῆι αἰτίαν εἰς τοιοῦτον ἀδίκημα, καὶ τὸ ἐκτελεῖ, ἐν ἃ μὴ τιμωρῆται ποινικῶς ὀλιγώτερον παρὰ τοὺς μοιχοὺς».
- (β) L. 11. §. 12. D. ad L. Jul. de adult. L. 18. C. eod. L. 7. C. de re- pud. Boehmer ad. art. 121. § 4.
- (γ) Οἱ πρακτικοὶ παραδέχονται ἀθαράττον τινὰ ποινὴν. (Meister jun. pr. jur. crimin. § 262. Quistorp Thl. I. § 471.), καὶ τοὺς αὐτοὺς λόγους μετριάσεως, ὡς καὶ ἐπὶ μοιχείας. cf. Koch. l. c. § 381.
- (δ) Ἐκ τοῦ ἐναντίου Frolman Criminalr. §. 360.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ὁ τρόπος, καθ' ὃν παρενοήθη τὸ ἄρθρ. 121. παρήγαγεν εἰς τὴν πράξιν παντοδαπὰς γνώμας. Wächter Ldrb. II. σελ. 464. Dessen Abhand. σελ. 153. Ἡ γνώμη τοῦ Фаυербαχ στηρίζεται εἰς ἐσφαλμένην προϋπόθεσιν, ὅτι ἡ ποινὴ τῆς μοιχείας κατηργήθη. Βέβαιον εἶναι ὅτι ἡ διγαμία εἶναι πλέον ἀξιοποινος παρὰ τὴν μοιχείαν, καὶ διὰ τοῦτο δύναται νὰ ἐπισύρῃ τὴν ποινὴν πολυχρονίου περιορισμοῦ τῆς ἐλευθερίας. Tittman II. σελ. 654. Heffter Lehrb. σελ. 369. Ἡ ποινὴ πρέπει νὰ μεγεθύνηται, εἰάν ὁ διγαμος ἀποκρύψῃ εἰς τὸ ἄλλο ὑποκείμενον ὅτι εἶναι ἔγγαμος. ὅρα τὰ περὶ ποινῶν εἰς τὴν ἀνωτέρω ἐ. σημ. ἐπὶ τοῦ § 384. Ὁ σαξωνικὸς νόμος ἄρθρ. 222. παραδέχεται πρὸς τοιοῦτος ὡς λόγους μετριάσεως, εἰάν ὁ πρῶτος γάμος ἦτον ἄκυρος πρὸ τῆς δευτέρας συζεύξεως, ἢ ἂν ἔγεινε χωρισμὸς ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΜΕΡΟΣ.

Περὶ ἀορίστων κοινῶν ἀδικημάτων.

§ 388.

Τὰ ἀόριστα ἀδικήματα διαίρονται εἰς τυπικὰ καὶ ὄλικα.
Ἐπὶ τῶν τυπικῶν δὲν ἀπαιτοῦνται ὡς συστατικὰ οὔτε ὠρισ-
μένα ἀντικείμενα, οὔτε ὠρισμένα παράνομα ἀποτελέσματα,
οὔτε νομικῶς ὠρισμένος σκοπὸς τοῦ ὑποκειμένου, ἀλλὰ
μόνον διὰ τοῦ τύπου τῆς πράξεως αὐτῆς εἶναι παραβάσεις.
Τὰ ὄλικα ἀπαιτοῦν μὲν ὠρισμένον ἀντικείμενον, ἀλλ' ἢ
προσβολὴ καθ' ἑαυτὴν δὲν εἶναι ὠρισμένη, καθότι ἢ ἐν
αὐτοῖς περιεχομένη παράβασις ποτὲ μὲν εἶναι ἀληθὴς προσ-
βολὴ δικαιώματος, ποτὲ δὲ ὄχι, μάλιστα καὶ τότε περιλαμ-
βάνεται εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀδικήματος ἢ προσβολὴ δια-
φόρων δικαιωμάτων. — Σημ. τοῦ ἐκδ. "Ὅτι τὰ ἐκτιθέμενα
περὶ ἀορίστων ἀδικημάτων δὲν εἶναι ὀρθὰ, περὶ τούτου
ἐξηγήθη ἤδη ὁ ἐκδότης εἰς τὴν ἀνωτέρω ἐπὶ τοῦ § 161
προσθήκην ὅρα καὶ Abegg in seiner Abhandl. im Archiv
des Criminalr. neue Folge II. Bd. nr. 15.

ΠΡΩΤΟΣ ΤΙΤΛΟΣ.

Υλικὰ ἀόριστα ἀδικήματα.

ΠΡΩΤΟΝ ΤΜΗΜΑ.

Ἐκθεσίς τέκνων.

A. Ben. Carpzov de infantibus expositis, Lips. ed. 4. 1741.

Jer. Zangen Diss. de expositione infantum ejusque poena veteri Giess. 1743.

Rud. Christ. Henne Diss. de expositione infantum. Erf. 1756.

Spangenberg im neuen Arch. des Criminalr. III. Bd. nr. 4.

§ 389.

Τοῦ ἀδικήματος τῆς ἐκθέσεως (expositio infant.) γίνονται ἔνοχοι οἱ γονεῖς, οἱ ὁποῖοι ἐκ προθέσεως ἀποχωρίζονται ἀπὸ τὸ βραθείας χρεῖαν ἔχον τέκνον των, μὲ τὴν προαίρεσιν τοῦ μὴ ἔχωσι τὰ ἐκθρέψωσι αὐτό.

C. VIII. 52. P. G. O. art. 132.

Σημ. I τοῦ ἐκθ. Εἰς τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον δὲν ὑπῆρχε μὲν ἰδιαιτέρος νόμος περὶ ἐκθέσεως τέκνων, ἥτις εἰς τὴν Ῥώμην ἐθεωρεῖτο διαφόρως κατὰ τὰς εἰς διαφόρους περιόδους μεταβληθείσας γνώμας περὶ τῆς ἐκτάσεως τῆς πατρικῆς ἐξουσίας· ἀλλ' εἶναι βέβαιον ὅτι εἰς τὸ νεώτερον δίκαιον ἡ ἐκθεσίς τέκνου ἐτιμωρεῖτο, καὶ ὅτι ἐθεωρεῖτο ὑπὸ τὴν ἐποψίν τοῦ ἐξ αὐτῆς προσγενομένου κινδύνου εἰς τὴν ζωὴν τοῦ τέκνου. L. 4. D. de agnosc. vel. al. lib. L. 2. C. de inf. expos. L. 2. C. de patr. qui fil. distrax. I. pen. C. de patr. potest. Neap. 153. L. 15. ad leg. Cornel. de sicar. Cremani Elem. Jur. crim. II. p. 279. Wächter Lehrb. II. σελ. 194.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Τὸ ἀρθρ. 132 τῆς Καρολίνας ἐθεώρησε τὴν ἔκθεσιν τέκνου ὑπὸ τὴν ἐποψιν τῆς ἀνθρωποκτονίας, καὶ ἠ-
 θέλησε νὰ διαλάβῃ πρὸ πάντων εἰς τὸν νόμον τὰς δεινο-
 τέρας μόνον περιπτώσεις, χωρὶς νὰ κηρύξῃ τὰς ἄλλας ἐλευ-
 θέρας ποινῆς. Τὸ πρῶτον ἐξάγεται ἀπὸ τὴν ἐν τῷ νόμῳ
 θέσιν τοῦ ἀρθρ. 132 καὶ ἀπὸ τὰς ἄλλας λέξεις αὐτοῦ.
 Ὅτι δὲ καὶ ἡ χωρὶς κινδύνου τῆς ζωῆς ἔκθεσις ἔπρεπε νὰ
 τιμωρῆται, ἔπεται ἐκ τοῦ κανονικοῦ δικαίου *Decr. Grat. c.*
9. Dist. 87. c. 1. X. de infant. et lang. καὶ ἐκ τῶν λέ-
 ξων τῆς Καρολίνας ἀρθ. 132. «διὰ τὴν ἀπαλλαχθῶσιν αὐ-
 τοῦ.» Τὸ κανονικὸν δίκαιον λαμβάνει βεβαίως ὑπ' ὄψιν
 τὴν παράβασιν τοῦ ἱερωτάτου τῶν χρεῶν. ὄρα καὶ *Rosshirt*
Gesch. II. σελ. 228.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Τοῦ ἀδικήματος τούτου παρουσιάζονται ἄ-
 πειροι βαθμοί· ποτὲ μὲν προστίθεται καὶ ἡ ἐποψὶς τῆς
 παραβάσεως τῶν χρεῶν τοῦ γονέως, ἄλλοτε δὲ καὶ ἡ ἐ-
 ποψὶς τῆς προσβολῆς τῆς πολιτικῆς καταστάσεως (*status.*)
 τοῦ τέκνου. Περιορίζεται δὲ πολὺ ἡ ἔννοια τοῦ ἀδικήματος
 εἰς τὴν τεθῆ ὑπὸ τὸν νόμον. Ἡ ἔκθεσις τέκνου εἶναι ἰδιαίτε-
 ρόν τι ἀδίκημα, τὸ ὅποιον κατὰ τὰ περιστατικὰ δύναται
 νὰ θεωρηθῆ ἀξιοποῖνον ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις, ἀλλ' ἡ γενικω-
 τάτη ἐποψὶς εἶναι ἡ πρὸς τὸ ἐκτεθεῖν μᾶλλον ἢ ἥττον ἐπι-
 κίνδυνος παράβασις τῶν ἐπικειμένων εἰς τὸν πράξαντα
 χρεῶν.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Ὁ αὐστριακὸς νόμος πραγματεύεται εἰς χω-
 ριστὸν κεφάλαιον περὶ τούτου τοῦ ἀδικήματος. Κατὰ τὸ
 ἀρθρ. 133, ὅστις ἐγκαταλείπει τέκνον εἰς ἡλικίαν, καθ'
 ἣν δὲν δύναται νὰ εὕρῃ ἐν ἑαυτῷ βοήθειαν πρὸς σωτηρίαν
 τῆς ζωῆς του, καὶ τὸ ἐκθέτει οὕτως ἐκ προαιρέσεως εἰς κίν-
 δυνον θανάτου, ἢ καὶ μόνον ἀφίνει εἰς τὴν τύχην τὴν σω-
 τηρίαν αὐτοῦ, πράττει ἀδίκημα ἐξ ὁποιασδήποτε αἰτίας

ἂν ἐκινήθη εἰς τὴν πράξιν ταύτην. Ὅρα καλόν τι ὑπόμνημα (καὶ σημαντικὴν δικήν) εἰς *Zeitschrift. für Oesterreich. Rechtsgelehrsamkalt.* 1836. Aprilheft σελ. 212. καὶ *Tausch, Rechtsfälle.* Wien 1837. 3. Heft. σελ. 528.

Ἐπιπροσθεῖς ὁ πρωσσιακὸς νόμος (μεταξὺ τῶν σωματικῶν προσβολῶν) § 969 διακρίνει τὸν τρόπον τῆς ἐκθέσεως, καὶ πραγματεύεται περὶ τοῦ ἀδικήματος ἀμέσως μετὰ τὴν παιδικονίαν. Διάταγμα τοῦ 1796 (*Manncof* σελ. 383) ἀποφασιζει, ὅτι ὁ παράγραφος ἐκεῖνος ἐφαρμόζεται μόνον ἐπὶ νεογεννητῶν, ἢ δὲ ἐκθεσις πλέον ἡλικιωμένων παιδίων, ὑπάγεται εἰς τὴν ἀπάτην παράλειψιν τοῦ πρὸς διατροφήν χρέους, ἢ βλάβην. Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος ἄρθ. 349 θεωρεῖ τὸ ἀδίκημα τοῦτο ὑπὸ τὴν (πολλὰ περὶωρισμένην) ἐποψίν τῶν ἀδικημάτων, τὰ ὅποια πράττονται κατὰ τῆς οἰκογενειακῆς καταστάσεως τοῦ παιδίου καὶ θέτουσιν εἰς κίνδυνον τὴν ὑπαρξίν αὐτοῦ· κηρύττει ἔνοχον ἐκεῖνον, ὅστις ἐκθέσει ἢ ἐγκαταλείπει παιδίον κατωτέρω τῶν 7 ἐτῶν εἰς τόπον ἔρημον, θέτει δὲ μετριωτέραν ποινήν (ἄρθ. 352), εἰάν πραχθῇ τὸ ἀδίκημα εἰς τόπον μὴ ἔρημον. Ὅρα *Thomas de infantium expositione.* Lovan 1826. Περὶ τῶν αἰτίων τῆς αὐξήσεως τῶν ἐκθέσεων εἰς τὴν Γαλλίαν. *Remacle des hospices, enfans trouvés,* Paris. 1837. pag. 157. Ὁ σαρδικὸς νόμος ἄρθρ. 548—56 θέτει αὐτὸ ὑπὸ τὰ ἀδικήματα κατὰ τῆς ἐν ταῖς οἰκογενεαῖς τάξεως, καὶ ἰδίως ὑποθέτει τὸν σκοπὸν τοῦ ν' ἀφανισθῶσιν αἱ ἀποδείξεις τῆ οἰκογενειακῆς στάσεως τοῦ παιδίου. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἀκολουθεῖ τὸν Γαλλικὸν κώδικα. Ὁ βουαρικὸς νόμος θέτει τὸ ἀδίκημα μεταξὺ τῶν κατὰ τῆς ζωῆς ἄλλων ἀνθρώπων (ἄρθ. 174), καὶ λέγει ὅτι λαμβάνει χώραν, εἰάν οἱ γονεῖς ἀπυμακρύνωσιν ἀφ' ἑαυτῶν καὶ ἀφίνωσιν ἀβοήθητον τὸ τέκνον των, τὸ ὅποσον διὰ νεαρὰν ἡλικίαν νόσον ἢ ἀναπηρίαν δὲν δύναται νὰ εὕρῃ ἐν ἑαυτῷ βοήθειαν, ἢ

ἂν ἄλλοι τινες φέρωνται οὕτω πρὸς παῖδις, ἀσθενεῖς ἢ ἀναπήρους, εἰς τῶν ὁποίων τὴν περίθαλψιν εἶναι ὑπόχρεοι. Ὁ σαξωνικὸς νόμος ἀρθ. 131 (ὑπὸ τὰ ἀδικήματα κατὰ τῆς ζωῆς ἄλλων) λέγει ὅτι τὸ ἀδίκημα τοῦτο λαμβάνει χώραν, ὅταν τις, μὴ δυνάμενος διὰ νεαρὰν ἡλικίαν, ἀσθeneίαν ἢ ἀναπηρίαν νὰ εὕρῃ ἐν ἑαυτῷ βοήθειαν, ἐκτεθῇ ἢ ἀφεθῇ ἀβοήθητον ἐκ προθέσεως μὲν ἀλλ' ὄχι μὲ προαίρεσιν τοῦ νὰ θανατωθῇ ἀπὸ τούς γονεῖς αὐτοῦ ἢ καὶ ἀπὸ ἄλλους, ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειαν τῶν ὁποίων εὕρισκετο. Ὁ βυρτεμβ. νόμος ἀρθ. 256 (μεταξὺ τῶν κατὰ τῆς ζωῆς ἀδικημάτων) θεωρεῖ τὸ ἀδίκημα τοῦτο ὡς καὶ ὁ σαξωνικὸς, ἀλλ' ὁμιλεῖ περὶ προσώπων, εἰς τῶν ὁποίων τὴν διατροφήν ἦσαν (οἱ πράξαντες) ὑπόχρεοι. Τὸ διὰ τὴν Βάδην νομοσχέδιον (εἰς ἰδιαίτερον κεφάλαιον περὶ ἐκθέσεως ἀβοηθήτων ἀνθρώπων) § 335 διακρίνει τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν πράττουσι τὸ ἀδίκημα αὐτοὶ οἱ γονεῖς, ἀπ' ἐκείνην (ἀρθ. 236), καθ' ἣν πράττουσιν αὐτὸ ἄλλοι* (ἢ Ἐπιτροπὴ ἐξήλειψε τὰς λέξεις: Ἐπὶ ἀνθρώπων, οἵτινες ἦσαν ἐμπειστευμένοι εἰς τὴν ἐπιμέλειαν αὐτοῦ), λαμβάνει δὲ (ἀρθ. 242) ἰδιαίτερος ὑπ' ὅσιν τὴν (μετριωτέραν κολάσιμον) περίπτωσιν, καθ' ἣν τὸ ἀδίκημα πράττεται ἐπὶ νεογεννῆτων νόθων τέκνων.

§ 390.

Τὸ ἀδίκημα τοῦτο δύναται νὰπραχθῇ I ὄχι μόνον ἀπὸ τὴν μητέρα τοῦ τέκνου, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἄλλους εἰς διατροφήν αὐτοῦ ὑποχρέους ἀνιόντας (α). II ἀντικείμενον αὐτοῦ εἶναι παιδίον, τὸ ὁποῖον διὰ τὴν τρυφεράν ἡλικίαν του ἢ διὰ τὴν φύσιν τοῦ πνεύματος ἢ τοῦ σώματος του (β) ἀπόλλυται βεβαίως χωρὶς ξένης βοηθείας, καὶ εἶναι ἀδιάφορον ἂν ἐγεννήθη νόθον ἢ γνήσιον(γ). III,

Ἡ ἀδικος πράξις συνίσταται εἰς τὴν ἐγκατάλειψιν τοῦ βοηθείας χρεῖαν ἔχοντος, διὰ τῆς ὁποίας τίθεται οὗτος εἰς κίνδυνον, ἂν καὶ μεμακρυσμένον τοῦ ν' ἀπολεσθῇ δι' ἐλλείψιν βοηθείας (δ), εἴτε προηγήθη τῆς ἐγκαταλείψεως ἀποκομιδῆ καὶ ἔκθεσις εἴτε ὄχι (ε), καθ' ὅσον ὁμως ἡ πράξις δὲν ἔγεινε μὲ τοιοῦτον τρόπον, εἰς τοιοῦτον τόπον, ἢ τοιαῦτα περιστατικά, ὥστε ὁ ἐκτεθεὶς νὰ μέλλῃ ἀναγκαιῶς κατὰ τὸν συνήθη δρόμον τῆς φύσεως νὰ χάσῃ δι' αὐτῆς καὶ μόνης τὴν ζωὴν του ἀμέσως (ζ). IV ὡς παράνομος πρόθεσις, καθ' ὅσον αὕτη εἶναι ἐν γένει ἐκ τῶν συστατικῶν παντὸς ἀδικήματος, δὲν ἀπαιτεῖται ἐνταῦθα περισσότερο παρά τὴν ἐκ προαιρέσεως ἐκουσίαν ἐγκατάλειψιν τοῦ παιδίου ἐπὶ σκοπῷ ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τοῦ κατὰ νόμον ἐπικειμένου βάρους τῆς διατροφῆς αὐτοῦ (η).

(α) L. 2. C. de inf. expro. διὰ τοῦ ὁποίου ἀναπληροῦται ἡ μόνον περί γυναικῶν διαλαμβάνουσα P. G. O.

(β) Εἰς ταύτην ἐφαρμόζεται ὄχι μόνον τὸ γράμμα ἀλλὰ καὶ τὸ πνεῦμα τῶν νόμων κατὰ τῆς expro. inf. c. un. X. de inf. et languid expro.

(γ) Ὁχι μόνον κατὰ τὸ ῥωμα. δίκαιον, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν Κερολίαν παραβαλλομένην μάλιστα μὲ τὴν Bambergensis ἀρθ. 159.

(δ) Ἐπιγραφή τοῦ ἀρθρ. 132. ἀγνοεῖς αἰτίνας ἀποθέτουσι μακρὰν αὐτῶν τὰ τίχνα των in Fehrliehkeit. Ἐνὸς τοῦ ὀφθελῶν τὸ παιδίον δὲν τὸ ἀφῆκεν εἰσέτι εἰς τὴν μητρὰν του, δὲν εἶναι τετελεσμένη ἡ πράξις. Τὸ ν' ἀποτεθῇ τὸ παιδίον εἰς τόπον, ἔπου ἀναγκαιῶς πρέπει νὰ εὐρεθῇ, π. χ. εἰς κατακλιμένην οἰκίαν, τοῦτο δὲν ἀναιρεῖ τὸ ἀδικημα (ὡς παραδέχεται ὁ Titmann Handb. Thl. I. § 263), καθότι καὶ τότε κρέματα ἀπὸ τῶν φιλοφροσύναν ἢ τὴν ἀκλήροτητα τοῦ εὐρετοῦ, ἂν θέλῃ νὰ τὸ διαβρέψῃ ἢ ὄχι.

(ε) Ἐκ τοῦ ἐγκυκλίου ὁ Titmann a. a. O. § 202.

(ς) Τότε εἶναι φανερόν, κατ' αὐτὴν τὴν κοινὴν χρῆσιν τῶν λέξεων, ὅτι δὲν πρόκειται περὶ ἐκθέσεως ὡς ἐὰν μήτηρ τις ῥίψῃ τὸ τέκνον της εἰς τὸ νερὸν, ἢ τὸ ἀποθέσῃ εἰς Bärengarbe τοῦ ἐν Παρισίοις βοτανικοῦ κήπου, ἢ τὸ ῥίψῃ εἰς ἀναγκαῖον (τὸ ἕποικον μ' ἄλλον τοῦτο νομικῆ τις σχολὴ ἐκέρυεν ὡς ἔκθεσιν.)

(η) «Ἐὰν γυνή τις ἀποθέσῃ μακρὰν αὐτῆς τὸ τέκνον τῆς
 «διὰ τὴν ἀπαλλαγῆ ἀπ' αὐτό.» Δὲν πρέπει νὰ περιορισθῶσι τὰ
 συστατικά εἰς μόνην τὴν προαίρεσιν τοῦ νὰ μεταβιβάσῃ εἰς ἄλλον τὸ βέ-
 ρος τῆς διατροφῆς. (ὡς ὁ Martin Lehrb. § 186.)

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ὅτι τὸ ἀδίκημα δύναται νὰπραχθῆ ὅχι μόνον ἀπὸ τὴν μητέρα, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸν πατέρα, ἢ ἀπὸ τινος εἰς διατροφήν τοῦ παιδίου ὑπόχρεον ἀνιόντα. L. 2. C. de infant. expos. c. I. X. de infant. et languid. Martin Lehrb. σελ. 433, Wächter. II. σελ. 197. Rosshirt. σελ. 352. und dessen Gesch. II. σελ., 228.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ἐπαράδεκτος εἶναι ἡ γνώμη, ὅτι κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον ἐὰν ἐκτὸς τῶν ἐν τῇ ἀνωτέρω σημειώσῃ ἀναφερομένων, ἄλλοι τινες, οἵτινες δυνάμει συμβολαίου εἶχον ἀναδεχθῆ τὴν διατροφήν παιδίου, παραλείψωσι τὴν ἐπιμέλειαν αὐτοῦ, πρέπει καὶ οὗτοι νὰ δικασθῶσι κατὰ τὸ ἄρθ. 132 τῆς Καρολίνας. Ὁρα Bopp. im Archiv des Criminalr. XIII. σελ. 442. ὀρθότερον δὲ Martin Lehrb. σελ. 433. Heffter. σελ. 225. not. 1. Abegg Lehrb. σελ. 328 ὅρα καὶ Archiv des Criminalr. II. Bd. σελ. 632. Ἐκ τῆς ἐκ τοῦ προηγουμένου παραγράφου δ' σημ. φαίνεται πόσον ἐξέτειναν τὸ ἀδίκημα αἱ νεώτεραι νομοθεσίαι, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐκτάσεως ταύτης συγχέονται πάντη διάφοροι περριστάσεις· δὲν εἶναι ὀρθὸν π. χ. νὰ ὑποτεθῆ τὸ ἀδίκημα τοῦτο καὶ ἐπὶ ὑπηρετρίας ἥτις ἐγκαταλείπει τὸ εἰς αὐτὴν ἐμπιστευθὲν παιδίον.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Ἄκομη ὀλιγώτερον δύναται νὰ ὑποτεθῆ ἐπὶ ἐκείνων, οἵτινες δὲν ἔχουσιν ἀγάπην πρὸς ξένα παιδιά, καὶ ὡς ἐκ τούτου γίνονται αἰτιοὶ βλάβης εἰς τὴν ζωὴν ἢ τὴν υἰεῖαν αὐτῶν. Spangenberg im Archiv des Criminalr. IV. σελ. 530. Heffter § 270. not. 1.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Τὸ ἀδίκημα λαμβάνει χώραν, μόνον ἐπὶ παιδίων, τὰ ὅποια διὰ τὴν τρυφερὰν ηλικίαν των δέν δύνανται νὰ εὗρωσιν ἐν ἑαυτοῖς βοήθειαν. Ὁρα Martin, σελ. 133. Τὸ ζήτημα τοῦτο κρέμαται ἀπὸ τὴν σημασίαν τῆς λέξεως *languidus* ἐν τῷ C. 1. X. de inf. et lang. Κατὰ πρῶτον ὁ Schwarzenberg ἐνόησε μόνον παιδία, τὰ ὅποια ἔχουσι χρεῖαν τῆς πρώτης μητρικῆς ἐπιμελείας. Heffter Lehrb. σελ. 225.

Σημ. 5 τοῦ ἐκδ. Ὁ δόλος ἐνταῦθα τείνει εἰς τοῦτο καὶ μόνον, τὸ ν' ἀποφύγη τις τὴν ὑποχρέωσιν τῆς διατροφῆς τοῦ παιδίου, καὶ νὰ τὴν ἐπιφορτίσῃ εἰς ἄλλους. Ἐὰν ἡ προαίρεσις ἀποβλέπῃ καὶ εἰς ἄλλο τι περαιτέρω, τοῦτο θεωρεῖται εἰς τὴν ἐπιμέτρῃσιν τῆς ποινῆς· ἀλλὰ δέν πρέπει μ' ὄλον τοῦτο νὰ ὑπάρχη πρόθεσις τοῦ ν' ἀποθάνῃ τὸ παιδίον. Heffter σελ. 226. O. Bauer Lehrb. § 184. διακρίνει ἔκθεσιν παιδίων, εἰς στενωτέραν καὶ πλατυτέραν ἔνοιαν.

Σημ. 6 τοῦ ἐκδ. Περὶ τελείσεως τοῦ ἀδικήματος. Archiv des Crimnalr. IV. σελ. 17. παραβ. με Tittman Handb. I. σελ. 114. Τὸ νὰ προσγείνη βλάβη εἰς τὸ παιδίον δέν εἶναι ἀναγκαῖον ἀλλ' ἡ ἐκθεσις ἢ ἐγκατάλειψις τοῦ παιδίου πρέπει ἤδη νὰ ἔγεινεν εἰς τρόπον ὥστε νὰ προκύπτῃ ἀδιστακτως ἢ ἐν τῇ σημ. 5 καταδειχθεῖσα προαίρεσις. Zacharia von Versuche I. σελ. 70. Luden von Versuche σελ. 187.

§ 391.

Οἱ κύριοι βαθμοὶ τοῦ ἀξιοποίνου τῆς πράξεως ταύτης προσδιορίζονται (α) I ὡς ἐκ τοῦ διαφόρου ἀποτελέσματος ἀν δηλονότι τὸ παιδίον α) ἔχασε τὴν ζωὴν του ἢ β) εὐρέθη ζῶν καὶ διετράφη. II. ὡς ἐκ τῆς διαφόρου παραρ-

μου προαιρέσεως, ἂν δηλονότι α) ἀπέβλεπεν αὐτὴ εἰς τοῦτο καὶ μόνον, τὸ νὰ ἐπιφορτίσῃ τὴν διατροφήν καὶ ἐπιμέλειαν εἰς ἄλλους μὴ ὄντας ἀρχικῶς ὑποχρέους εἰς ταῦτα (β) ἢ β) ἢ πρόθεσις, ἣτις ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν πράξιν, εἶχεν ἀόριστον ἢ ὠρισμένον σκοπὸν τὸν θάνατον τοῦ παιδίου. Ποῖαι ἐκ τῶν πράξεων τούτων πρέπει νὰ θεωρηθῶσιν ὅτι ἔλαβον χώραν, τοῦτο κρίνεται πρὸ πάντων ὡς ἐκ τοῦ τόπου, τοῦ χρόνου καὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐκθέσεως, συνδυαζομένων μὲ τὰ λοιπὰ περιστατικὰ αὐτῆς.

(α) Κατὰ τὴν P. G. O. εἰς τὸ μνηστὲν ἄρῃον.

(β) Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἢ προσβολὴ τοῦ εἰς τὸ τέκνον ἀνήκοντος δικαιώματος νὰ διατρέφῃται καὶ βοηθῆται ἀπὸ τοὺς γονεῖς του, καὶ ἢ μίωσις ἐκείνων, ὅστινες κατὰ χρέος φιλανθρωπὸς ἢ κατὰ νόμον ἢ κατὰ συνήθειαν ἐθέθησαν ν' ἀναδεχθῶσι τὸ παιδίον ἀποτελοῦσι τὰ κύρια εἴτια τοῦ ἀξιοποιήσου.

§ 391. α.

Ἡ ποινὴ εἶναι αὐθαίρετος (α) καὶ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὀρισθέντα ἐπιμετρεῖται εἰς πᾶσαν συγκεκριμένην περίπτωσιν (in concreto). Ἐὰν I διεσώθῃ ἡ ζωὴ τοῦ ἐκτεθέντος ἢ δὲ ἐκθεσις ἔγεινεν ἢ ἀν' ἀπλῶς μὲ τὴν προαίρεσιν τοῦ νὰ ἐπιφορτισθῇ ἄλλος τὴν ἐπιμέλειαν, καὶ τότε δὲν πρέπει ἡ ποινὴ νὰ ἐπιφέρῃ πρόσκαιρον στέρησιν τῆς ἐλευθερίας ἐλάσσονα τοῦ μηνὸς ἢ μείζονα τοῦ ἔτους (β) ἢ β^{ον} ὑπῆρχεν ὠρισμένη ἢ ἀόριστος προαίρεσις ν' ἀποθάνῃ τὸ παιδίον, καὶ τότε μεταβάλλεται ἡ πράξις εἰς ἀπόπειραν θόρου ἢ παιδοκτονίας. II Ἐὰν δὲ ἐξ αἰτίας τῆς ἐκθέσεως ἐστερήθῃ τῆς ζωῆς του τὸ παιδίον ἀν' εἰ μὲν ἡ προαίρεσις ἦτον ἀπλῶς νὰ ἐπιφορτισθῇ τὴν διατροφήν αὐτοῦ ἄλλος, μ

ὄλον ὅτι κατὰ τὸν κοινὸν νοῦν ἐδύνατο νὰ προὶδῃ ὁ πράξας ὅτι ἦτον ἐνδεχόμενον καὶ νὰ ἀποθάνῃ, ὑπάρχει συρροή ἐξ ἀμελείας φόνου καὶ ἐκθέσεως παιδίου. Ἦν εἰ δὲ ὑπῆρχε πρόθεσις ν' ἀποθάνῃ λαμβάνει ἡ πράξις τὴν ιδιότητα τετελεσμένου φόνου ἢ τετελεσμένης παιδοκτονίας.

(α) L. 2. C. h. t. P. G. O. cit. cit.

(β) Ἡ πρὸς τὴν πρᾶξιν ἀφορμὴ, εἴν δὴλαδὴ ἔγεινεν ἐξ ἀνάγκης καὶ πτωχείας ἢ ἐξ ἐλαφρίας, τὸ μᾶλλον ἢ ἥτιον εἴης καταβληθείσης φροντίδος πρὸς ἀπομάκρυνσιν παντὸς κινδύνου, καὶ τὰ τοιαῦτα, λαμβάνονται ὑπ' ἔψιν εἰς τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς.

(γ) Ἐπὶ ταύτῃ καὶ μόνῃ τῇ προϋποθέσει καταλογίζεται θανατικὴ ποινὴ τὴν ὁποῖαν ἡ Καρολίνα συμπεριέλαβεν εἰς τὴν ἀόριστον ἔκτασιν τῶν ποινῶν τῆς ὁποίας ὀρίζει.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ὅτι ἡ θανατικὴ ποινὴ δὲν ἐφαρμόζεται κατὰ τὴν δικαστικὴν πρᾶξιν, οὔτε ἂν τὸ ἐκτεθὲν παιδίον ἀποθάνῃ (Tittmann Handb. I. σελ. 420.) γίνεται φανερόν ἐκ τούτου, ὅτι ὅστις συνήθως ἐκθέτει παιδίον δὲν σκοπεύει ἀπ' εὐθείας τὸν θάνατον αὐτοῦ, ἀλλὰ μᾶλλον ἐλπίζει, ὅτι τὸ παιδίον θέλει εὐρεθῆ. Ἡ ποινὴ εἶναι κατὰ τὰ διάφορα αἷτια (391 α) φυλάκισις ἐβδομάδων τιμῶν μέχρι ἐτῶν τιμῶν.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὸν αὐστριακὸν νόμον ἀρθρ. 134 ἐπιβάλλεται δεινὴ εἰρκτὴ 1—5 ἐτῶν, καὶ εἴν ἐπέλθῃ θάνατος τοῦ παιδίου 5—10 ἐτῶν. Τοῦτο δὲ εἴν τὸ παιδίον εἴχεν ἀποτεθῆ εἰς τόπον παράμερον μὴ συχναζόμενον συνήθως, ἢ ὑπὸ τοιαῦτα περιστατικὰ, ὥστε δὲν ἦτον εὐκόλον νὰ σωθῇ ταχέως· ἂν ὅμως ὡς ἐκ τοῦ τρόπου τῆς ἐκθέσεως ἦτον εὐλόγως πιθανόν ὅτι θέλει σωθῇ ταχέως, ἢ ποινὴ εἶναι εἰρκτὴ 6 μηνῶν μέχρι 1 ἔτους, καὶ εἴν ἐπέλθῃ θάνατος 1—5 ἐτῶν. Ὁ πρῶσσικὸς νόμος § 969 ἀπειλεῖ διὰ ξίφους θάνατον, εἴν ἡ μήτηρ ἐκθέσῃ τὸ τέκνον τῆς εἰς τόπον, ὅπου

δὲν εἶναι εὐκόλον νὰ εὐρεθῇ, καὶ τὸ τέκνον ἀποθάνῃ, 6—10 ἐτῶν εἰρκτὴν ἐὰν διασωθῇ ἢ ζωὴ αὐτοῦ, καὶ 6 μηνῶν μέχρι 3 ἐτῶν, ἐὰν ἡ ἔκθεσις γείνη μὲ τρόπον ὀλιγώτερον ἐπικίνδυνον (§ 971). Κατὰ τὸν ποινικὸν κώδικα (ἄρθρ. 319) ἐπιβάλλεται ἐπὶ ἐκθέσεως εἰς ἀπομονωμένον τόπον φυλάκισις 6 μηνῶν μέχρι 2 ἐτῶν, ἢ ἐπὶ αἰκιῶν ἢ φόνου ποινὴ (ἄρθρ. 351) ἐὰν τὸ παιδίον πάθῃ βλάβην ἢ ἀποθάνῃ, καὶ φυλάκισις τριῶν μηνῶν μέχρι 1 ἔτους (ἄρθρ. 352), ἐὰν ἡ ἔκθεσις ἔγεινεν εἰς μὴ ἀπομονωμένον τόπον. Ὁ βαυαρικὸς νόμος ἄρθρ. 175 ἀπειλεῖ 1—4 ἐτῶν εἰρκτὴν, ἐὰν ἡ ἔκθεσις ἔγεινεν εἰς τρόπον, ὥστε δὲν ὑπῆρχε παντάπασι κίνδυνος διὰ τὴν ζωὴν τοῦ παιδίου, καὶ μ' ὄλον τοῦτο τὸ παιδίον ἀπέθανε τὴν ἰδίαν ποινὴν ἐὰν τὸ ἀδίκημα ἔγεινε ἤμην εἰς τόπον ὅχι ἀκίνδυνον, ἀλλ' ὅμως ὑπὸ τοιαῦτα περιστατικά ὥστε ἐδύνατο νὰ προῖδῃ τις μετὰ πιθανότητος ὅτι θέλει ταχέως διασωθῇ· ἐὰν δὲ μ' ὄλον τοῦτο τὸ παιδίον ἀπέθανε, 4—8 ἐτῶν καὶ κατὰ τὸ ἄρθρ. 370 6 μηνῶν μέχρι 1 ἔτους, ἐὰν ἔγεινεν ἢ ἔκθεσις χωρὶς παντελῶς νὰ ὑπάρχῃ κίνδυνος. Ὁ σαξωνικὸς νόμος ἄρθρ. 131 ἀπειλεῖ, ἐὰν δὲν ὑπῆρχε διόλου κίνδυνος, φυλάκισιν 1—3 μηνῶν, ἐὰν δὲ πιθανῶς δὲν ἠλπίζετο σωτηρία 4—10 ἐτῶν εἰρκτὴν. Ὁ βυρτεμεργικὸς νόμος (ἄρθρ. 257—59) κάμνει καὶ ἄλλαις πολλὰς διακρίσεις, ἀπειλεῖ εἰς τὴν βαρυτάτην περίπτωσιν, ἐὰν συμβῇ θάνατος τοῦ ἐκτεθέντος, 8—20 ἐτῶν εἰρκτὴν, καὶ ἐὰν δὲν συμβῇ βλάβη εἰρκτὴν ὅχι βραχυτέραν τῶν 2 ἐτῶν, εἰς δὲ τὴν ἐλαφροτάτην περίστασιν (ὅτε δὲν ὑπῆρχε ὄλου κίνδυνος) φυλάκισιν μέχρι 4 ἐτῶν.

ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

*Αμβλώσεις.

J. H. Boehmer Diss de caede infantum in utero. Hal. 1732 rec. 1740. (in Exerc. ad D. T. VI. Ex. 99. und im J. E. P. L. V. tit. 10. §. 6—43).

Chr. L. Lieberkühn Diss de crimine procurati abortus. Hal. 1772.

J. Chr. Schroeter von der Abtreibung der Kinder (ins. verm. jurist. Abhandl. Bd. II. σελ. 431).

Spangenberg über das Verbrechen der Abtreibung der Leibesfrucht (im neuen Archiv des Criminalr II, Bd. nr. 1. u. St. 2, nr. 8.)

Lamaison de crimine partus abacti. Lugd. 1849.

§ 392.

Τὸ ἀδίκημα τῆς ἀμβλώσεως (procaortus) εἶναι ἢ εἰς τὸ ἐμβρυον κνοφοροῦσης γυναικὸς ἐκ προθέσεως γενομένη παράνομος ἐπιέργεια ἣτις ἐπιφέρει πρόωρον τοκετὸν καὶ θάνατον τοῦ τέκνου.

P. G. O. art. 133. παράβ. μὲ c. 20. C. 2. q. 5. c. 8. 9. 10. C. 32. q. 2. c. 20. X. de homicid.

(*) Ἡτις περιλαμβάνει καὶ τὴν (εἰς τὰς προτέραις ἐκδόσεσι § 396.) διακρινομένην ἀπ' αὐτῆν ἀνθρωποκτονίαν ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς μητρὸς, καθ' ὅσον ὑπάρχουσι εἰς αὐτὴν τὰ λοιπὰ γνωρίσματα τῆς procaort. Spangenberg a. a. O. S. 44. ff.

Σημ. I τοῦ ἐκδ. Ἐπὶ τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου εἶχον ἐπιβροήν εἰς τοὺς νομικοὺς ὡς πρὸς τὴν procuratis abortus καὶ γινώμμαι τῶν ῥωμαίων φυσικῶν καὶ φιλοσόφων. Noodt de partus expos. ac nece apud veteres cap. II Bynkershoek

de jure occid. lib. c. 7. Cremani elem. jur. crim. II. p. 271. Simoni dei delitti considerati nel solo affeto II. p. 69. Δὲν ἀποδεικνύεται, ὅτι κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ἐτιμωρεῖτο πᾶσα ἀμβλωσις. L. 4. §. 1. D. de inspic. ventre Spangenberg im Archiv des Criminalr. II. σελ. 22. Telting de juribus nondum natorum. Croning. 1826. p. 461. van dea Broeke de crimine partus abacti. Gandav. 1830. ἀλλ' εἶναι ὁμοίως βέβαιον ὅτι ὑπὸ ῥητὰ τινὰ περιστατικὰ ἐθεωρεῖτο ἀξιόποινος ἢ πράξις, καὶ ὅτι πιθανῶς μετὰ τῶντα ἐτιμωρεῖτο κατὰ κανόνα ὡς crimen extraordinarium. L. 4. D. de extraord. crim. L. 39. D. de poenis. L. 8. D. ad leg. Corn. de sicut. Περὶ τῆς L. 38. §. 5. D. de poenis. Telting Diss. p. 166. Περὶ τοῦ ἐσφαλμένου δισχυρισμοῦ (π. χ. τοῦ Cujacius), ὅτι εἰς τὸ τελευταῖον χωρίον γίνεται διάκρισις μεταξὺ foetus animatus καὶ non animatus, ὅρα Telting Diss. cit. p. 165. Περὶ τοῦ πνεύματος τῆς L. 38. §. 5. D. de poenis, Telting p. 166. Περὶ τοῦ λόγου, δὲ τὸν ὁποῖον ἢ L. 38. D. de poenis παρὰπέμπει εἰς τὸν Κικέρωνα, Simoni l. c. p. 71. Telting. p. 167.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Εἰς τοὺς πατέρας τῆς ἐκκλησίας ἐπεκράτησεν ἐν μέρει ἡ γνώμη, α. ὅτι ἡ ἀμβλωσις εἶναι εἰδὸς ἀνθρωποκτονίας, β'. ὅτι δι' αὐτῆς στερεῖται τὸ τέκνον τοῦ χριστιανικοῦ βαπτίσματος, καὶ τῶν ἐκ τούτου πλεονεκτημάτων, γ'. ὅτι πρέπει νὰ γίνηται διάκρισις μεταξὺ foetus animatus καὶ non animatus, καθότι παρεδέχοντο ὅτι τὸ ἐμβρυον λαμβάνει ψυχὴν μετὰ τινὰ χρόνον ἀπὸ τῆς συλλήψεως. c. 20. C. II. qu. 5. c. 9. C. XXXII. qu. 2. Spangerberg im Archiv II. σελ. 31. Telting p. 179. Rosshirt Gesch. II. σελ. 229. Ἀξιωμακτικόν εἶναι, ὅτι ἡ πλάνη τοῦ νὰ διακρίνεται foetus animatus ἐπαυσε δὲ χρυσοβούλλου τοῦ Πάππα Σήξτου τοῦ Ε', κατὰ τὸ

1588, εισηχθη δὲ πάλιν παρὰ τοῦ Γρηγορίου 14', κατὰ τὸ
1591 Telling Diss. p. 181. Jarke Handb. III. σελ. 319.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Εἰς τὸ ἄρθρον 133 ἐκτίθεται τὸ ἀδίκημα
κατὰ τῆς διὰ τοῦ κανονικοῦ δικαίου διαδοθείσης γνώμης
τόσον μᾶλλον ὅσον ἡ διάκρισις τοῦ foetus animatus κτλ.
εἶχεν ἤδη προτιήτερα γείνει δευτὴ εἰς τὸ γερμαν. δίκαιον.
ὄρα π. χ. leges Walliae (Ausc. von Watton p. 351.)
διακρίνει μόνον ἢ Καρολίνα τὰς διαφόρους περιπτώσεις,
α) ἐὰν ἐπράξε τὸ ἀδίκημα ἢ μήτηρ αὐτὴ ἢ τρίτος τις, β)
ἐὰν ἐγείνη διὰ τῆς βίας ἢ διὰ χρήσεως ἀμβλωτικῶν μέσων,
γ) ἐὰν τὸ ἔμβρυον εἶχεν ἤδη λάβει ψυχὴν ἢ ἦτον ἀψυχον.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Ὡς πρὸς τὴν ἐποψίν, ὑπὸ τὴν ὁποίαν πρέ-
πει νὰ θεωρῆται τὸ ἀδίκημα ἢ θέλησις τοῦ ἀρθ. 133 τῆς
Καρολίνας δὲν ἐπιδέχεται ἀμφιβολίαν, ὅτι δηλ. τὸ θεωρεῖ
ὡς εἶδος ἀνθρωποκτονίας, καθότι ἡ Καρολίνα ἠκολούθησε
τὰς γνώμας ἐκείνου τοῦ καιροῦ καὶ ἔλαβε πρὸ πάντων ὑπ'
ἄψιν τὸ δεινότερον ἀποτέλεσμα τὸ ὅποσον συγγάκις συμ-
βαίνει. Wächter Lehrb. II. σελ. 173. Heffter Lehrb.
σελ. 221. Παράβ. μὲ Jarke III. σελ. 319. καὶ Martin
Lehrb. § 135. ὁ ὅποιος θεωρεῖ πρὸ πάντων τὴν βλάβην
τῆς υγείας. Δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ παραδεχθῇ τις, ὅτι τὸ ἔμ-
βρυον ἔχει κατὰ νόμον ἴσα δικαιώματα ὡς καὶ τὸ ζῶν τέ-
κνον, καὶ ὅτι ἐπομένως γίνεται ἀνθρωποκτόνος τοῦ μέλλον-
τος ἀνθρώπου. van den Broeke Diss. p. 78. Telling p.
144. Ὁ νόμος στηρίζεται εἰς τὴν προστασίαν τὴν ὁποίαν
χορηγεῖ εἰς τὸ ἔμβρυον, καὶ διακρίνει 1) τὰς περιπτώσεις,
εἰς τὰς ὁποίας ἢ μήτηρ αὐτὴ ἀποβάλλει τὸ ἔμβρυον, 2)
τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν πράττει τὴν ἀμβλώσιν τρίτος τις
ἀ. ἐν γνώσει καὶ μὲ τὴν θέλησιν τῆς μητρός, β'. ἐναντίον τῆς
θελήσεως αὐτῆς. Ἐντεῦθεν προσέρχονται καὶ διάφοροι ἐπό-
ψεις τοῦ ἀξιοποίνου. Ἡ τελευταία περίπτωσις εἶναι ἡ δει-

νότερον κολάτιμος. Haus observations II. p. 222. Ἐκ τοῦ ἐναντίου ὁ βαθμὸς τοῦ ἀξιοποίνου εἶναι μικρότερος, ἐὰν ἐπράχθη τὸ ἀδίκημα μετὰ τὴν συναίνεσιν τῆς μητρὸς. Des-trivans' essais zur le Code pénal p. 127. Hellie théo-rie V. p. 425. Οὐσιώδεις σκέψεις, διατι ἡ παρά τῆς γυναι-κὸς γενομένη ἀμβλωσις δὲν κατέχει τὸν ἀνώτατον βαθμὸν τοῦ ἀξιοποίνου, ὅρα εἰς Riestelhuber, Jurnal de la Socié-té des Sciences. Strasbourg 1824. Tom. I. p. 358. Pla-taer's Gutachten σελ. 379. Henke Handb. II. σελ. 141.

Σημ. 5 τοῦ ἐκδ. Ὁ αὐστριακὸς νόμος (εἰς ἰδιαιτέρον κεφάλαιον περὶ ἀμβλώσεως) (ἄρθ. 128) διακρίνει 4ον ἐὰν ἡ μήτηρ ἐπιχειρήσῃ πράξαι, διὰ τῆς ὁποίας προσενεῖται ἡ ἀμβλωσις, ἢ γίνεται ὁ τοκετὸς εἰς τοιοῦτον τρόπον, ὥστε τὸ παιδίον γεννᾶται ἀποθαμμένον, (ποινὴ, δευρὴν κάθειρξις 1—5 ἐ-τῶν, τιμωρεῖται ὁμοίως καὶ ὁ πατήρ ἄρθ. 130), ἢ 2ον ἐὰν τρίτος τις πράξῃ τοῦτο ἐν ἀγνοίᾳ καὶ παρά τὴν θέλησιν τῆς μητρὸς; (κάθειρξις 1—5 ἐτῶν, ἐὰν δὲ καὶ ἡ μήτηρ ἐκτεθῆ εἰς κίνδυνον ζωῆς ἢ ὑποφέρῃ βλάβην τῆς υγείας, 5—10 ἐτῶν.)

Ὁ πρῶσιος νόμος § 985 θεωρῶν τὸ ἀδίκημα εἰς συναφείαν μετὰ τὴν κ. δοκιοσίαν ἀπειλεῖ τὴν γυναῖκα, ἥτις μεταχειρίζεται μέσα διὰ νὰ ἀποβάλῃ τὸ ἔμβρυον, μετὰ εἰρ-κτὴν 6 μηνῶν μέχρι 1 ἔτους, καὶ εἰ μὲν ἡ ἀμβλωσις γείνη-ἐντὸς 30 ἑβδομαδῶν τῆς ἐγκυμοσύνης μετὰ εἰρκτὴν 2—6 ἐ-τῶν, εἰ δὲ μετὰ τὴν 30ην ἑβδομάδα, 8—10 ἐτῶν, εἰς τὸν τρίτον, ὅστις ἐναντίον τῆς θέλησεως τῆς μητρὸς πράξῃ τὸ ἀδίκημα, ἐπιβάλλεται, εἰρκτὴ 10 ἐτῶν μέχρι διὰ βίου.

Temme Lehre von der Todtung. σελ. 233. Ὁ ποινικὸς κώδικς (ἄρθ. 317) κατατάττει τὸ ἀδίκημα εἰς τὸν φόνον καὶ ἀπειλεῖ τὴν αὐτὴν ποινὴν (εἰρκτὴν) κατὰ τῆς μητρὸς καὶ τοῦ τρίτου ὅστις μετὰ τὴν θέλησιν ἢ παρά τὴν θέλησιν τῆς μητρὸς πράττει ἀπὸ τῆς σύγχυσις ταύτην πάντῃ διαφόρου ἐνοχῆς μέμεται ἐδλόγως ἐ Haus observations II. p. 223

Hellie Théorie V. p. 425. Ὁ νόμος τῆς Σαρδηνίας διακρίνει τὰς περιπτώσεις, (ἄρθ. 543,) καὶ ἀπειλεῖ 7—10 ἐτῶν δεσμὰ κατ' ἐκείνου, ὅστις πράττει τὸ ἀδίκημα μὲ τὴν θέλησιν τῆς μητρὸς, τὴν αὐτὴν ποινὴν καὶ κατὰ τῆς μητρὸς, ἥτις συναινέει ἂν ἐπράχθη τὸ ἀδίκημα ἐναντίον τῆς θελήσεως τῆς μητρὸς, καὶ ἡ μήτηρ ἀπέθανεν, ὑπόκειται ὁ τρίτος εἰς δεσμὰ, καὶ εἰ μὲν ἡ μήτηρ εἶχε συναινέσει, ἐπιβάλλεται ὁ ἀνώτατος ὅρος τῆς ποινῆς ταύτης, εἰ δὲ μὴ διὰ βίου δεσμὰ. Κατὰ τὸ ἄρθ. 575 καταβιβάζεται ἡ ποινὴ 2 βαθμοῦς, ἂν τὸ ἀδίκημα ἐπράχθη διὰ τὴν καλυφθῆ ἢ γέννησις νόθου τέκνου. Ὁ βαυαρικὸς νόμος (ἄρθ. 172) ὑπὸ τὰ διάφορα εἶδη φόβου ἀπειλεῖ τὴν μητέρα καὶ τὸν τρίτον μὲ 4—8 ἐτῶν εἰρκτὴν, ἂν ἐγένεον ἀμβλωσις, τὸν δὲ τρίτον, ὅστις ἔπραξε τὸ ἀδίκημα χωρὶς τῆς συναινέσεως τῆς μητρὸς, καὶ ἂν δὲν ἐγένεον ἀμβλωσις. Ἐάν δὲ ἐγένεον ἀμβλωσις καὶ ἡ μήτηρ ὑπέφερε βλάβην μὲ εἰρκτὴν 16—20 ἐτῶν, καὶ ἂν ἡ μήτηρ ἀπέθανε, μὲ θάνατον, (ὑπερ ἄδικον.) Ὁ σαξωνικὸς νόμος (ὑπὸ τὰ διάφορα εἶδη τῆς ἀνθρωποκτονίας ἀπειλεῖ εἰς τὸ ἄρθ. 128 ἀπλῆν εἰρκτὴν 1—3 ἐτῶν ἢ βαρεῖαν εἰρκτὴν κατὰ τὴν μητέρα καὶ τοῦ τρίτου, ὅστις τὴν συνέδραμεν, εἰς δὲ τὸ ἄρθ. 129 βαρεῖαν εἰρκτὴν 2—8 ἐτῶν, ἂν ἡ πράξις ἐγένετο χωρὶς ἢ ἐναντίον τῆς θελήσεως τῆς μητρὸς. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος (ὁμοίως ὑπὸ τὰ εἶδη τῆς ἀνθρωποκτονίας) ἄρθ. 253 ἀπειλεῖ καὶ τὴν μητέρα καὶ τὸν μετ' αὐτῆς συνεννοημένον τρίτον μὲ εἰρκτὴν τοῦλάχιστον 3 ἐτῶν, τὸν τρίτον, ὅστις χωρὶς ἢ ἐναντίον τῆς θελήσεως τῆς μητρὸς ἔπραξεν (ἄρθ. 255) μὲ εἰρκτὴν τοῦλάχιστον 3 ἐτῶν, ἂν δὲν προήλθεν οὐδὲν ἀποτέλεσμα, μὲ μεγαλειτέραν ποινὴν, ἂν προσέγεινε βλάβην, καὶ ἂν ἐπῆλθε θάνατος τῆς μητρὸς μὲ εἰρκτὴν 15 ἐτῶν μέχρι διὰ βίου. Ἐάν ἦναι βέβαιον, ὅτι ὁ πρόωρος τοκετὸς δὲν προήλθεν ἐκ τῶν μέσων τῶν ὁποίων ἐγένετο χρῆσις, ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθ. 64 (ἡ ποινὴ τῆς τετελεσμένης ἀ-

ποπείρας). Τὸ διὰ τὴν Βάδην Νομοσχέδιον (εἰς ἰδιαιτέρον κε-
φάλαιον) (ἄρθρ. 255.) ἀπειλεῖ τὴν μητέρα με εἰρκτὴν ὁ-
μοίως καὶ τὸν τρίτον, ὅστις με τὴν θέλησιν τῆς μητρός ἐ-
πραξε, τὸν δὲ τρίτον, ὅστις ἐπραξε τὸ ἀδίκημα ἄνευ θελή-
σεως τῆς μητρός, με εἰρκτὴν τοῦλάχιστον I ἔτους, εἰάν δὲν
συνέβη οὐδὲν ἐπιβλαβὲς ἰσotέλεσμα, με πρόσκαιρον δε (8
ἐτῶν) ἢ διὰ βίου εἰρκτὴν, εἰάν προῆλθε θάνατος τῆς μητρός.

§ 393.

Συστατικὰ τοῦ ἀδικήματος εἶναι I πράξις ἐπιβλαβῶς
ἐνεργοῦσα εἰς τὸ ἔμβρυον, εἴτε κατὰ μηχανικοὺς ἢ κατὰ
δυναμικοὺς νόμους γείνει ἢ ἐπενέργεια αὕτη (α). II [πρὸς
τούτοις] νὰ γεννηθῇ τὸ παιδίον πρόωρα (β), δηλαδὴ πρὸ
τῆς παρελεύσεως τοῦ ἐνάτου μηνός. III νὰ γεννηθῇ νε-
κρὸν ἢ ἄμα τεχθὲν γ' ἀποθάνῃ (γ) κατὰ συνέπειαν τῆς
πρόωρου γεννήσεως ἢ τῶν ὅσα ἔπαθεν ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς
μητρός IV παράνομος πρόθεσις, δηλαδὴ ἡ προαίρεσις ἂν
καὶ μὴ ὠρισμένη (δ) τοῦ νὰ ἐκβιασθῇ ἢ ἀπὸ τὴν μητέρα
πρόωρος ἀποχώρισις τοῦ παιδίου (ε).

(α) διὰ καταβίβασμόν ἐδέσματος ἢ ποτοῦ «Parab. Plouquet über die gewalts
Todesarten σελ. 387. Metzger gerichtliche. Arzneiwissenschaft. σελ.
255. ff.

(β) Ὁ Spangenberg. s. a. O. δὲν ἀνφέρει εἴποτε περὶ τοῦ οὐσιώδους
τούτου γινώσματος (Boehmer ad. Art. 133. § 4. Martin Lehtz § 136),
διὰ τοῦ ὁποίου τρῶντι πληροῦται κενόν τι τοῦ κοινοῦ δικαίου, καθότι ἐπὶ
τῆς γυναικός, ἢ ὁποῖα γεννᾷ τὴν διωρισμένον καιρὸν καὶ ἐπὶ τῆς
γεννήσεως φρονεῖ τὸ τέκνον τῆς (πρὶν ἀκόμη τὸ παιδίον πύση ἀπὸ τῆς
μητρός) δὲν ἐφαρμόζεται ἡ ἐννοία οὕτε τῆς παιδοκτονίας (ἄρθρ. 131.) οὐ-
τε τῆς ἀμβλώσεως.

(γ) Τὸ νὰ γεννηθῇ τὸ παιδίον νεκρὸν, ὡς θέλει ὁ Spangenberg
σελ. 47, δὲν ἔγεται οὔτε εἰς τὴν φύσιν τοῦ πράγματος οὔτε εἰς τὸν
νόμον.

- (β) π. χ. 'Εάν τις κτυπῶν ἢ ποδοπατῶν κακομεταχειρισθῆ γυναῖκα τὴν ὁποίαν ἤξευρεν ὅτι εἶναι ἔγκυος.
- (γ) 'Εάν τοιοῦτον κακὸν εἶγῃ ἐκ προθέσεως καὶ αὐτῷ κακοτρόπως ὥστε συμπεριλαβάνονται καὶ λόγοι ἐκ τῆς φύσεως τοῦ πράγματος παραγόμενοι.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα: μέχρι πότου ὑπάρχουσιν ἀληθῆ ἀμβλωτικά μέσα, ἐπικρατεῖ μεγάλη διαφωνία. 'Εάν τὸ μέσον ὡς ἐκ τῆς φύσεώς του δύνηται νὰ προξενήσῃ τὴν πρόωρον ἐξώθησιν τοῦ παιδίου ἀπὸ τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς εἶναι ἀμβλωτικόν. ὄρα Mende Handb. der gerichtliche Medicin I. σελ. 217. Orfila Verlesungen über Gertchtliche Medicin I. σελ. 435. Devergie medecine legale I. p. 258. Εἰς ταύτην τὴν θεωρίαν κύριον λάθος εἶναι, ὅτι νομίζουσι τινες ὅτι κρέμεται τόσον εὐκόλως ἀπὸ τὴν ἔγκυον γυναῖκα, νὰ ἀποβάλλῃ τὸ ἔμβρυον διὰ τοῦτο δὲν εἶναι εὐκόλον νὰ ὁμιλήσῃ τις περὶ βεβαίων ἀμβλωτικῶν μέσων. Jörg die Zurechnungsfähigkeit der Schwangeren. Leigs 1837. σελ. 150 — 167. Δύσκολος εἶναι ἐπομένως καὶ ἡ βιαία λύσις τοῦ ζητήματος, ἐν μολονότι ἔγεινε χρήσις μέσων δυναμένων νὰ προξενήσωσιν ἀμβλωσιν καὶ ἐπῆλθεν ἀμβλωσις ἢ θάνατος τοῦ παιδίου, ὑπάρχει αἰτιώδης σύνδεσμος μεταξὺ τῶν μέσων καὶ τοῦ ἀποτελέσματος καθὼς εἶναι συχνάκις δύσκολον νὰ διακριθῇ ἂν τὸ ἔμβρυον ἔζη κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀμβλώσεως Jörg σελ. 209.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Τὸ ἀδίκημα δύναται νὰ πραχθῆ μόνον ἐπὶ ἀληθῶς ἐγκύου γυναικός. Περὶ ἀμβλώσεως, ὅταν ἡ γυνὴ ἔφερον ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς τέρας Mola ὄρα Orfila Vorlesungen I. σελ. 187. Mende die menschliche Frucht σελ. 9.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Τὸ ἀδίκημα εἶναι τετελεσμένον, ὅταν προέλθῃ πρόωρος τοκετός, ἂν καὶ ζήσῃ τὸ τέκνον. Ὁμοίως εἶναι τετελεσμένον, ἐὰν κατὰ συνέπειαν τοῦ προόρου τοκετοῦ γεννηθῆ τὸ παιδίον νεκρὸν, ἢ ἴαχ'κατὰ συνέπειαν τῶν μέ-

σιαν τῶν ὀπίστων ἔργων χαῖσις ἀποθάνῃ τὸ παιδίον μετὰ τὴν γέννησίν του.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Ἐὰν καὶ ἡ ἀπόπειρα τοῦ ἀδικήματος εἶναι κο-
λάτιμος, καὶ τότε, Telting p. 189. Haus observations
II. p. 226. Κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον πρέπει νὰ παραδεχθῇ
τις ἀπόπειραν. Ὁ αὐστριακὸς νόμος ἀρθ. 129. τιμωρεῖ τὴν
ἀπλήν ἀπόπειραν μὲ κάθειρξιν ἕως 6 μηνῶν. Φιλονεικίζεται
δὲν κατὰ τὸν γαλλικὸν ποινικὸν νόμον τιμωρῆται ἡ ἀπόπειρα.
Τὸ ἀκρωτικὸν εἶναι γνώμης ὅτι τιμωρεῖται. Ὅρα ἐκ τοῦ ἐ-
ναντίου Hellie Théorie V. p. 432—39. Καὶ κατὰ τὰς
γενικὰς ἀρχὰς σκοπιμώτερον ἦθελεν εἶσθαι νὰ μὴ τιμωρῆται
Hellie V. p. 435—36. εἰάν ἦναι ὁ λόγος περὶ ἀμελείας
γενομένης ἀπὸ τὴν μικτέρα αὐτῆν· ἐξ ἐναντίας ἡ παρὰ τρί-
του τινος γενομένη ἀπόπειρα ἔπρεπε νὰ τιμωρῆται. ἕρα καὶ
Rauter traité II. p. 39.

Σημ. 5 τοῦ ἐκδ. Ἐὰν καὶ ἐξ ἀμελείας ἀμελείας τιμωρῆται,
ὡς πρὸς τὸ ὅποιον ἡ ἀπάντησις εἶναι καταφατικῆ, Jarke
III. σελ. 329. Heffler σελ. 222. ὅρα ἐκ τοῦ ἐναντίου Mar-
tin Lehrb. σελ. 136. Καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν παραδέχονται
τὴν ὀρθὴν γνώμην Hellie V. p. 427.) ὅτι ἐνταῦθα ἡ ἀμέ-
λεια δὲν εἶναι ἀξιοποινος. Ἀναλογία τις πρὸς τὸν φόνον δὲν
ἀρμόζει.

Σημ. 6 τοῦ ἐκδ. Παρατηρητέον ὅτι δύνανται νὰ δοθῶσι καὶ
περιπτώσεις, ἐν αἷς ὁ μαιευτὴρ μὲ καλὸν σκοπὸν καὶ πρὸς
ἀποφυγὴν μεγαλειτέρου κακοῦ ἐνεργεῖ πρόωρον τοκετόν. Or-
fila Vorlesungen I σελ. 426. Reisinger die künstliche
Frühgeburt. Ausgb. 1820. Betschler in Mende s' Beob-
achtungen aus der Geburtshülfe 3. Band. σελ. 26.

Σημ. 7 τοῦ ἐκδ. Εἰς τὴν ἐπιμέτροσιν τῆς ποινῆς ἔχει ἐπιβ-

ρόην ἐὰν ἡ ἀμβλωσις ἐγείνεν εἰς τὸ πρῶτον ἡμισυ τοῦ διω-
 στήματος τῆς κυσοφρίας, ἢ μετὰ ταῦτα. Ὅρα διὰ τοῦτο τὸν
 πρῶσσ. νόμον, ὅρα καὶ ἀνωτέρω καὶ κατὰ τοὺς ἀρχαίους γα-
 ξων. νόμους. Ὅρα ἐκ τοῦ ἐναντίου Jörg I. c. σελ. 220
 ὅστις θέλει νὰ τιμωρῆται αὐστηρότερον ἢ ἀμβλωσις μετὰ
 τὴν 28ην ἐβδομάδα.

Σημ. 8 τοῦ ἐκδ. Ἐνταῦθα εἶναι οὐσιώδεις, ἂν ἡ ἐγκυς εἴη
 πλήρη βεβαιότητα τῆς ἐγκυμοσύνης αὐτῆς, καθ' ὃν καιρὸν
 ἐγείνεν ἡ χρῆσις τῶν ἀμβλωτικῶν μέσων. ὅρα περὶ τούτου
 καλὰς παρατηρήσεις εἰς Jörg I. c. σελ. 223.

§ 394.

Τὸ ἀδίκημα τοῦτο δύναται νὰπραχθῇ I ὡς ἀπλή
 προσβολὴ τοῦ μέλλοντος ἀνθρώπου, ἐὰν δηλαδή ἡ μήτηρ
 αὐτῆ, ἢ ἄλλος τις μετὰ τὴν θέλησιν τῆς μητρός ἐνεργήσῃ
 τὸ ν' ἀποβληθῇ τὸ ἔμβρυον. II ὡς προσβολὴ τῆς προ-
 σωπικότητος καὶ τῆς μητρός καὶ τοῦ μέλλοντος ἀνθρώ-
 που ἐνταυτῷ ἐὰν ἡ ἀμβλωσις γείνη ἀπὸ ἄλλον τινα ἐναν-
 τίου τῆς θελήσεως τῆς μητρός.

§ 395.

Καὶ τὸ ἔμβρυον εἶναι ἄνθρωπος (α), καὶ μ' ὄλον ὅτι δὲ
 ἡ πολιτεία δὲν εἶναι ὑπόχρεως νὰ τὸν προστατεύσῃ, ἔχει
 μ' ὄλον τοῦτο τὸ δικαίωμα νὰ διατηρήσῃ ἐν αὐτῷ τὸν
 μέλλοντα πολίτην. Ἐπομένως οἱ νόμοι τηροῦσι τὴν προσ-
 βολήν αὐτοῦ, καὶ διακρίνουσι μεταξὺ ἀμβλώσεως ἢ δὲ ἐμ-
 ψύχου καὶ ἐτι ἀψύχου ἐμβρύου (f. animatus s. formatus non-
 dan animatus s. non formatus). Εἰς τὴν πρώτην περι-

τωσιν τιμωρεῖται μὲ θάνατον ὁ μὲν ἀνὴρ διὰ τοῦ ξίφους, ἡ δὲ γυνὴ διὰ πνιγμοῦ· εἰς δὲ τὴν τελευταίαν ἡ ποινὴ εἶναι αὐθαίρετος (β).

(*) Ὅχι κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον L. 9. D. de ad L. Falc. L. 2. D. mortifer. L. 1. § 1. D. de inspic. vortre Διὰ τοῦτο αἱ α προσ. ἐκτίθενται ἐν ταῦθα ὑπὸ πάντῃ ἄλλῃν ἔποψιν. L. 4. D. de extraord. crimin. L. 39 C. de poenis. L. 8. D. ad L. Corn. de cicar.

(β) P. G. O. art. 133. Bauer Lehrb. § 174.

Σημ. τοῦ ἐκδ. "Ὅτι ἡ προϋπόθεσις, ἐπὶ τῆς ὁποίας στηρίζεται ἡ Καρολίνα τὴν διάκρισιν ἐμβρύου ἐμφύχου εἶναι φυσιολογικῶς ἐσφαλμένη, ὁμολογεῖται γενικῶς. Mende handb II. σελ. 324. Platner Gutachten σελ. 379. Ἐσφαλμένον εἶναι προσέτι ὅτι αἱ μεταγενέστεραι διακρίσεις εἶναι αὐθαίρετοι. Wächter Lehrb II. σελ. 178. ἀλλὰ δὲν ἐπιτετα ἔντεθεν ὅτι δὲν πρέπει πλέον νὰ παρατηρηθῆται διόλου ἡ διάκρισις, καθ' ὅσον ἐλαμβάνετο ὑπ' ὄψιν εἰς τὴν δικαστικὴν πράξιν, ὡς πρὸς τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς ἐὰν ἡ ἀμβλωσις ἔγενε πρὸ τοῦ ἡμίσεος διαστήματος τῆς κυφορίας ἢ μετὰ τὸ ἡμισυ, ἔρξ τὴν σημ. 6 ἐπὶ τοῦ § 393. Quistorp Grundsätze § 278. Tittmann Andb I. σελ. 360 Neues Archiv des Criminalrechts II. Bd. 505.

§ 396.

Ἐμφυχον ἐμβρυον δὲν δυνάμεθα νὰ κατανοήσωμεν ὡς ὁ Κάρολος ἐκεῖνο εἰς τὸ ὅποιον ἐνώκησεν ἤδη ἀνθρωπίνῃ ψυχῇ· οὐτε δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν τὸν ὅποιον οἱ σχολιασταὶ ἔπλασαν καιρὸν τῆς ἐμφυχώσεως τοῦ ἐμβρύου τὴν μετὰ 40 ἡμέρας ἀπὸ τῆς συλλήψεως ἐποχὴν, καθότι καὶ ὁ δεῦτερος τρόπος τῆς ἐκφράσεως τῆς προ-

κειμένης έννοίας, ὃ ὁποῖος πρέπει νά προσδιορίσῃ τὸν πρῶτον, εἶναι ἐπίσης ἀτοπος, ὡς καὶ οὗτος (α), ἐὰν ἐν γένει ἢ διάκρισις αὐτῆ δύνηται νά ἐχη ἀκόμη ἰσχύον (β), ζῶν, ἔμβρυον έννοεῖται ἐκεῖνο μόνον τὸ ὁποῖον ἐμορφώθη ἤδη τοσοῦτον, ὥστε διὰ κινήσεως τῶν μυῶν ἔδωκεν ἑξωτερικὰ σημεῖα ζωτικῆς ζωῆς (γ).

(α) Τὴν ἱστορίαν τῶν ἀτοπιῶν τούτων αἱ ὑποταὶ κυρίως πηγάζουσιν ἀπὸ ἰσραμίνων μετάφρασιν τῶν Septuaginta von Exod. XXI. 22, δηγεῖται δ Boehmer Diss. cit § 24. seq. C. F. Walch. Diss. de genuino fonte distinctionis inter foetum animatum et inanimatum in Nemesi Carolina Art. 131. adhibitae. Jen. 1768. (abgedruckt in dessen Opusc. T. III) Beide im Auszug im Koch inst. jur. crim § 481—83 Spangenberg. a. a. O. § 17. ff.

(β) Ὡς παραδέχεται ὁ Spangenberg. a. a. O. σελ. 74.

(γ) Klein peinl. Recht. § 359. Ἄλλὰ δὲν πρέπει νά περιορισθῇ κατὰ τὸ σαξωνικὸν δίκαιον εἰς τὸ ἥμισυ καθ' αὐτὸ τῆς κυφορίας Grolman C.R.W. § 282.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ἡ θανατικὴ ποινὴ ἂν καὶ ἀποθάνῃ τὸ παιδίον δὲν εἶναι ποτὲ δίκαιον νά ἐπαρμολῆ, ὅταν ἡ ἐγκυος ἀποβάλλῃ τὸ τέκνον τῆς. Tittmann Handb I. σελ. 222. Hefster σελ. 288. Ὅτι ὁ τρίτος ὅστις ἐναντιὸν τῆς θελήσεως τῆς ἐγκύου πράττει τὸ ἀδίκημα, εἶναι πλέον ἀξιομώρητος, τοῦτο εἶναι ἐν γένει παραδεδεγμένον. Ὅταν ἡ ἐγκυος ἀποθάνῃ, ἐδύνατο νά ἐπιβληθῇ θάνατος ἐὰν ὑπῆρχε δόλος, καὶ ἐλήφθη πρὸ ὀφθαλμῶν καὶ τὸ δεινότατον τοῦτο ἀποτέλεσμα. Mittermaier über den neuesten Zustand der Criminalgesetzgebung σελ. 146. Μ' ὅλον τοῦτο καὶ ἐνταῦθα ἀκόμη ἐλλεῖπει ἡ ὠρισμένη πρόθεσις, ἡ ὅποια πρέπει νά ὑπάρχῃ, καὶ τότε μόνον δύναται δικαίως νά ἐπιβληθῇ ὡς ποινὴ ὁ θάνατος.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ὁ φόνος τοῦ παιδίου εἰς τὴν κοιλίαν τῆς

μητρὸς χωρὶς ἀμβλώσεως ἢ ὁ φόνος ἐπὶ τῆς γεννήσεως αὐ-
τῆς εἶναι ἢ συγγενοῦς φόνος *infanticidium* ἢ τιμωρεῖ-
ται κατ' ἀναλογίαν τῆς ἀμβλώσεως. Tittmann I. σελ. 357.
Hefster Lerhb. § 267,

ΤΜΗΜΑ ΤΡΙΤΟΝ.

ἄξιόποινος στειρώσις

§ 397.

Ἡ ἐξαγάρσις τῆς πρὸς παιδοποιεῖαν ἰκανότητος ἀνθρώ-
που τινος (*Sterilitatis procuratio*) θεωρεῖται κατὰ νομικὸν
πλάσμα ὡς ἀληθῆς ἀνθρωποκτονία τῶν μελλόντων νὰ
γεννηθῶσιν ἀνθρώπων (α). Τοιαύτη ἀνικανότης δύναται νὰ
προξενηθῇ εἰς ἄνδρας, θεωρεῖται δὲ ἐυνητῆ καὶ ὡς πρὸς
τὰς γυναῖκας (β).

(α) c. 8. 9. 10. C. 32. q. 2.—c. 5. X. de homicid.

(β) P. G. O. Art. 163.

§ 398.

Ὁ νόμος (α) ἀπειλεῖ εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις
θάνατον, καὶ μ' ὅλον ὅτι ὁ ὑποτιθέμενος λόγος αὐτοῦ
εἶναι ἄτοπος, δὲν δύναται μ' ὅλον τοῦτο αὐθαίρετως νὰ
θεωρηθῇ καὶ ἡ διατάξις καθ' ἑαυτὴν ὡς μὴ οὔσα, διὰ τὸν
λόγον ὅτι ὑπάρχει ἐναντία νομολογία καὶ ὑποτίθεται ἀναμ-
φισβήτητος, ἢ ὅτι ἡ νομικὴ βᾶσις τῆς διατάξεως ταύτης
δὲν εἶναι καλῆ.

(α) P. G. O. aug. Art. vergl. L. 3. §. 4, L. 4. §. 2. L. 5. L. 6. D. ad

L. Cornel. de sicar. τὸ ὅποιον ἀρκετὰ παραδέξως ἐξετάθη καὶ ἀπὸ ἀπλῶς circumcisio L. 11. D. eod.

(6) Kress ad h. n. §. 4. Boehmer ad Carpzov Q. 11. obs. 9. Crolman CR. W. § 253.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον οἱ ποινικοὶ νόμοι συνεχόνται μὲ τὰ περὶ ἐμπορίας τῶν τομιῶν. L. 4. D. ad leg. Corn. de sicar. L. 1. 2. Cod. de eunuchis. Καὶ ὁ συναινῶν τιμωρεῖται. Ἡ ἐκτομὴ (castratio) πρέπει νὰ θεωρῆται κατὰ τὰς σημερινὰς ἰδέας ὡς τὸ δεινότερον εἶδος τῆς σωματικῆς βλάβης. Μ' ὅλον τοῦτο θανατικὴ ποινὴ πρέπει νὰ ἐφαρμόζεται τότε μόνον, ἐὰν προῆλθε θάνατος καὶ ἤθελε τοῦτο ὁ πράξας· περαιτέρω δὲν ἀρμόζει (Tittmann Handb. I. σελ. 377. Heffter Lehrb. σελ. 301.), διότι καὶ ἐπὶ ἀναιρέσεως μόνην ποινὴν ἀναφέρει ἡ Καρόλινα τὸν θάνατον, καὶ μ' ὅλον τοῦτο ἐπὶ ἀναιρέσεως δὲν ἐφαρμόζεται πλέον θανατικὴ ποινὴ· ὁμολογεῖται πρὸς ταῦτοις π. χ. ἀπὸ τὸν Martin Lehrb. §. 134. ὅτι τὰ συστατικὰ κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς Καρόλινας δὲν ἀποδεικνύονται εὐκόλως. Henke Lehrb der gerichtlichen Medicin. § 139. Μόνος ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος ἀρθρ. 316 περὶ χει ἀπειλὴν ποινῆς κατὰ τῆς ἐκτομῆς. ὅρα Hellie Théorie V. p. 400. Εἰς ἄλλους νόμους γίνεται λόγος περὶ τούτου εἰς τὰ περὶ σημαντικῆς βλάβης.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΤΙΤΛΟΣ.

Τυπικὰ ἀόριστα ἀδικήματα.

ΤΜΗΜΑ ΠΡΩΤΟΝ.

Ἄδικήματα πραττόμενα διὰ βίας.

ΠΡΩΤΗ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ.

Περὶ τοῦ κυρίως ἀδικήματος τῆς βιαιοπραγίας.

(*crimen vis.*)

§ 399.

Τὸ ἀδικήμα τῆς βιαιοπραγίας (*crimen vis*), κατὰ τὴν εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ἀόριστον σημασίαν, εἶναι πᾶσα δημοσίως, κολάσιμος, παράνομος χρῆσις φυσικῆς ἢ ψυχολογικῆς βίας (α), χωρὶς ἰδιαιτέρον προσδιορισμὸν τοῦ σκοποῦ, τῶν μέσων, τοῦ ἀντικειμένου, τοῦ ἀποτελέσματος τῆς πράξεως· ὅθεν περιλαμβάνει σχεδὸν ὅλα τὰ ἰδίως κατονομαζόμενα, καὶ εἰς ἰδιαιτέρους περὶ αὐτῶν ποινικοὺς νόμους ὑπαγόμενα ἀδικήματα (β). Διὰ τὴν κατάσχη ἐπομένως ἴδιον τόπον εἰς τὴν ἐπιστήμην τοῦ ἰσχύοντος τῆν σήμερον γερμανικοῦ ποινικοῦ δικαίου, πρέπει νὰ γείνη εἰς τὴν ἀνωτέρω ἔννοιον αὐτοῦ ἡ περιοριστικὴ προσθήκη: καθόσον ἡ παράνομος βιαιοπραγία δὲν ἀποτελεῖ ἰδίως κατονομαζόμενον εἰς τὸν νόμον ἀδικήμα.

§ 8. J. de public. jud. Dig. XLVIII. 6. 7 C. 9. 12.
Nesp. 60. n. 1.

(α) Δι' ἀπειλῆς μὲ φυσικὴν βίαν. L. 1. L. 9. pr. D. quond metus causa

μάλιστα χωρίς ῥητῆς ἀπειλῆς, ἂν ὁ βρωματίας ἐφάνη δημοσίως εἰς τὴν πόλιν ὀπλισμένους, ἢ καὶ περιορίθη εἰς δημοσίαν δικαστικὴν ἀντιδρᾶσιν L. 3. § 1. L. 10. D. h. t.

(6) Ἡ ληστεία, ὁ βίαιος, ἡ στάσις (Tumult), ἡ ἀπαγωγή, ὁ ἐμπροσμός, ἡ παράνομος κατακράτησις, ἡ σωματικὴ βλάβη, καὶ αὕτη ἡ ἀνθρωποκτονία κτλ. περιλαμβάνονται εἰς τὴν βίαιοπράξιν. L. §. pr. § 2. L. 5. pr. §. 2. L. 6. 7. 8. 10. §. 1. D. ad. L. Jul. de vi publ.

Σημ. 1 τοῦ ἐκθ. Εἰς τὸ βρωματικὸν δίκαιον τὸ crimen vis παρουσιάζεται ὡς ἀδίκημα, περιλαμβάνον πολλὰς πράξεις, αἱ ὅσαι παρ' ἡμῶν ὑπάγονται ὑπὸ ἰδιαιτέρους ποινικοῦς νόμους, καὶ ἄλλας πάλιν, τὰς ὅσας ἡμεῖς θεωροῦμεν ὡς ἀστυνομικὰς παραβάσεις. Πενταχοῦ παρατηρεῖ τις ὡς ἐκ τῶν βρωματικῶν κειμένων, ὅτι βαθμηδὸν ἐξετάθη ἡ ἔννοια τοῦ crimen vis. Ὁρα περὶ τοῦ βρωματικοῦ δικαίου, Loew Comm. de praeceptis jur. rom. circa crim. vis Heidelb. 1829. de Madai de vi publ. et priv. Hal. 1832. Petermann de praec. jur. rom. circa crim. vis. Rostock. 1832. Wächter im Archiv des Criminalr. XI σελ. 635. XIII. σελ. 1. Rosshirt Lehrb. σελ. 277. Diek Versuche σελ. 67. 108. Heffler Lehrb 356. Ἄλλως τε ἡ ἔννοια τῆς vis εἶχε διττὴν σημασίαν, δηλ. τὴν κατὰ τὸ πολιτικὸν δίκαιον, ἥτις ἦτο καὶ εὐρυτέρα καθ' ὅσον ἀνεφέρετο εἰς τὴν ἀπόλειαν τῆς νομῆς (L. 4. § 29. D. de vi et vi armat.) καὶ τὴν κατὰ τὸ ποινικὸν δίκαιον ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ποινῆς· ὅρα Rosshirt Gesch. II. σελ. 57. Εἰς τοὺς πρώτους νόμους (leges) περὶ vis (Ponpeja Wächter Archiv XIV. σελ. 26). εἶναι φανερὸν ὅτι ἐθεωρήθη ἡ vis εἰς τὴν πολιτικὴν αὐτῆς σημασίαν. Ἡ διάκρισις μεταξὺ vis publica καὶ privata κατέστη σημαντικὴ ὡς ἐκ τῆς ποινῆς, ἐστηρίζετο δὲ εἰς τοῦτο, ὅτι ἡ πρώτη διεθύνετο κατὰ τῶν res publica, ἂν δὲ ἐπράττετο κατ' ἰδιωτῶν ἐνεργεῖτο διὰ δημοσίας ἐξουσίας πρὸς παραβάσιν πολιτικῶν δικαιωμάτων, ἐνῶ ἡ δευτέρα προσέσθλλεν ἰδιωτι-

καὶ δικαιώματα (Rosshirt Gesch. II. σελ. 84, Zirkler) die Lehre von dem Majestätsverbrechen σελ. 29, 63. Ὁ κυριώτερος νόμος εἰς τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον εἶναι ἡ Lex Julia (ἢ ἐπὶ Λύγουστου). Wächter im Archiv. XIII. 35. Madai Diss. pag. 41. Οἱ νομικοὶ ἐξέτεινον τὸ crimen vis (Wächter im Archiv. I. c. σελ. 225.) καὶ ἰδίως κατέταξαν ὑπὸ τὸ ἀδίκημα τοῦτο ἐπικινδύνους τινὰς πράξεις. L. 1. L. 3. §. 4. L. 10. D. ad leg. Jul. de vi priv. Τὸ κυριώτερον εἶναι ὅτι οἱ ῥωμαῖοι νομικοὶ καὶ οἱ αὐτοκράτορες διὰ τῶν διατάξεων ἐθεώρησαν περιπτώσεις τινὰς ὑπαγομένας εἰς τὴν vis privata ὡς μὴ ἀρκετὰ αὐστηρῶς τιμωρουμένας, καὶ τὰς ὑπέβαλον βαθυηδὸν εἰς τὰς ποινὰς τῆς vis publica (Rosshirt Gesch. II. σελ. 85.) Ἐν ἐκ τῶν κυριωτέρων τὰ ὁποῖα παρετηροῦντο (ἀλλ' ὅχι τὸ μόνον) εἶναι, ὅτι ἐπὶ τῆς vis ἀπῆρτετο ἐξοπλισμός. Hefster. σελ. 278. Rosshirt I. c. σελ. 86, 87.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Εἰς τὸ Γερμανικὸν δίκαιον εὐρίσκομεν τὸ ἀδίκημα τῆς διαταράξεως τῆς εἰρήνης, κατὰ πολλὰ ὅμοιον μὲ τὸ ῥωμαϊκὸν crimen vis. Wächter Archiv des criminalr. XII. σελ. 354. Περὶ τοῦ ἀρχαίου γερμανικοῦ δικαίου, Woringer Beitr. zur. Gesch. des deutsch. Strafr Berlin 1835. Κατὰ τὸν Μεσαιῶνα συνέχιστο μὲ τὰς περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς διαμάχης ἰδέας. Rosshirt Gesch. II. σελ. 91. 104. Wächter in v. Rottek's Staatslexicon V. Bd. σελ. 439—454. Οἱ Ἴταλοὶ νομολόγοι τοῦ Μεσαιῶνος κηρύττουσι τὸ crimen vis ὡς ἔτι ἐφαρμοζόμενον παντοῦ. π. χ. Bonifacius de malefic p. 124. Μάλιστα εἰς τὰ Ἰταλικά συγγράμματα καὶ εἰς τοὺς Ἰταλικούς κανονισμοὺς βλέπομεν, ὅτι ὡς πρὸς τὴν τιμώρησιν τῆς διαταράξεως τῆς εἰρήνης, ἀνεφέροντο εἰς τὰ ῥωμαϊκὰ περὶ vis. Rosshirt Gesch. II. σελ. 104.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Εἰς τὴν Καρολίαν δὲν γίνεται ἰδίως μὲν τὰ τοῦ *crimen vis*, ἀλλ' εἶναι ἐκτός ἀμφιβολίας, ὅτι κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον, τὸ ὅποσον ἐγεννήθη ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τοῦ ῥωμαϊκοῦ καὶ γερμανικοῦ δικαίου, εἶναι ἐφαρμοστέαι καὶ αἱ περὶ τοῦ *crimen vis* ῥωμαϊκῆς διατάξεις (τροπολογημένα διὰ τῆς δικαστικῆς πράξεως, πρὸ πάντων ὡς πρὸς τὴν ποινὴν). Οἱ πρακτικοὶ τοῦ 15' καὶ 15' αἰῶνος ἀποδεικνύουσι τοῦ το σαφῶς. *Wächter im Archiv des Criminalr.* XII. σελ. 381. κτλ. Ἐπειδὴ ὑπῆρχον οἱ γερμανικοὶ νόμοι περὶ διαταράξεως τῆς εἰρήνης, δὲν ἦτο ἀνάγκη νὰ θεθῶσιν εἰς τὴν Καρολίαν ἰδιαιτέραι διατάξεις. Ἀπὸ τὸν *Carpzon* βλέπομεν, ὅτι ἡ νομολογία τάχιον ἤρχισε ν' ἀκολουθῆ τὰς *crimen vis* ῥωμαϊκὰς διατάξεις. Καὶ εἰς τοῦ *Pernerer* τὸ σύγγραμμα *von Straff. und Peen (1549)* fol. XXI. παρενεβλήθη τὸ *crimen vis* κατὰ τὰς γνώμας τῶν ῥωμαίων.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Περὶ τῆς ἐννοίας τῆς *vis* κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον v. *Savigny Recht des Besitzes § 37.* *Baier in Zahn's Jahrbüchern für Philologie 1 Jahrg. 1 Hest.* σελ. 216. *Petermann Diss. p. 29.* *Heffter Lehrb.* σελ. 281. Πᾶσα ψυχὴς ξένου σώματος δὲν ἀποτελεῖ *crimen vis*, ἀλλὰ μόνη ἐκείνη ἢ φανερά βία, ἣτις ὑπάγεται εἰς ὑποκείμενόν τι διὰ νὰ εἰσῆσθ τὴν θέλησιν αὐτοῦ, ἢ διὰ νὰ τὸν ἀναγκάσῃ νὰ ὑποφέρῃ, νὰ παραλείψῃ ἢ νὰ πράξῃ τι ἀναφερόμενον εἰς τὸ πρόσωπον, ἢ εἰς τὰ δικιώματα αὐτοῦ. *Petermann Diss. p. 54.* Ἡ κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ἀρχὴ (*L. 1. § 29. D. de vi et vi arm.*) ἦτον, ὅτι ἐπὶ *vis* ἀπαιτεῖται *corporalis illatio*, ἀλλὰ τοῦτο ἐφηρμόζετο συντεῶς πρὸς τῶν ῥωμαίων νομικῶν καὶ ἤρμοζε τινόντι εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ τρόπος αὐτὸς τῆς προσβολῆς δεικνύει εἰς τὸν προσβαλλόμενον, ὅτι ἡ ἀντίστα-

σίς του ἤθελεν εἶσθαι ματαίᾳ ἢ καθ' ἡν ἡ ἀντίστασις καθίσταται προηγουμένως ἀδύνατος πρὸ τῆς προσβολῆς. Ὅτι καὶ ἡ συν-
 ἄθροισις πλῆθους ἀνθρώπων, θελούντων νὰ κατορθώσωσι τι,
 εἰ δυνατό νὰ ὑπαχθῇ εἰς τὴν vis τοῦτο κατανοεῖται εὐκό-
 λως. Τὸ κύριον γνώρισμα τῆς vis εἶναι, ὅτι εἰς τὴν θέλη-
 σίν τινος ἐπιβάλλεται δὲ τῆς βίας ἢ θέλησις ἄλλου, καὶ
 διὰ τῆς χρήσεως μέσων, τὰ ὅποια περιέχουσιν ἐν ἐαυτοῖς
 τοιαύτην βίαν, καταγκλιζεταί τις νὰ πράξῃ, νὰ ὑπομείνῃ
 ἢ νὰ περαιοῖται τι. Rosshirt Gesch. II. σελ. 408. Luden
 vom Versuche. σελ. 146. Heffter σελ. 281,

Σημ. 5 τοῦ ἐκδ. Δὲν δυνάμεθα νὰ συμφωνήσωμεν μετὰ τὴν γνώ-
 μην τοῦ Heffter σελ. 368, ὅστις ὁμιλεῖ καὶ περὶ ἀξιοποί-
 νου αὐθαιρέσις γενομένης χωρὶς βίας. Εἰς τὰ κείμενα (L-
 3. § 2. D. ad leg. Jul. de privat.) προϋποτίθεται βεβαίως
 πάντοτε ἡ vis. Wachter im Archiv XI. σελ. 642. Μέ-
 χρι πόσου ἡ αὐτοδικία εἶναι κολάσιμος. Rosshirt II.
 σελ. 109.

Σημ. 6 τοῦ ἐκδ. Εἰς τοὺς νεωτέρους νόμους τὸ ἀδίκημα τῆς
 βιαιοπραγίας θεωρήθη μίαν ἀξίας, διότι οἱ νομοθέται
 ἐπροσπάθησαν νὰ ὑπαγάγωσιν εἰς ὠρισμένους ποινικοὺς νό-
 μους ὅλας τὰς περιπτώσεις, ὅσας ἤθελον νὰ τιμωρήσωσιν,
 ἐνῶ ὑπάρχουσι πάντοτε περιπτώσεις, αἱ ὅποια δὲν προβλέ-
 πονται εἰς τοὺς ποινικοὺς νόμους τούτους καὶ μ' ὅλα ταῦτα
 εἶναι κολάσιμοι. Ὁ πρωτοδικὸς νόμος δὲν ὁμιλεῖ περὶ τοῦ
 ἀδικήματος τῆς βιαιοπραγίας (ἀλλὰ μόνον περὶ βιαίας αὐ-
 τοδικίας § 159), οὔτε ὁ βυρκλικὸς (ὅστις μόνον περὶ δια-
 τεράξιως τῆς κοινῆς καὶ τῆς οἰκιακῆς εἰρήνης ὁμιλεῖ), οὔτε
 ὁ ποινικὸς κώδικς (τοῦ ὁποίου μόνον τὰ ἄρθρα 265 πραγ-
 ματεύεται περὶ ἐγκαιρίας κακοποιῶν, ὡς ἀδικήματος κατὰ
 τῆς κοινῆς εἰρήνης). Ὁ αὐστριακὸς νόμος περιέχει τὸ IX.

κεφάλαιον περί δημοσίας βίας, καὶ κατατάττει εἰς αὐτὴν τὰ ἐξῆς: 1) τὴν βίαιαν ἐπίθεσιν χειρὸς ἢ τὴν ἐπικίνδυνον ἀπειλὴν ἐναντίον ἀρχῶν (ἄρθ. 70) καὶ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν τις παραλείπων ἀμοιβῆς ἀρχῆς καὶ ἐπιπίπτων βιάως ἑαυτοῦ μὲ πολλοὺς ἄλλους ταραττει τὴν ἡσυχογνομὴν τῶν κτημάτων ἢ τῶν ἐπ' αὐτοῖς δικαιωμάτων ἄλλου τινος; ἢ 2) ἐάν τις καὶ χωρὶς βοηθῶν εἰσδῆ διὰ τῆς βίας ἔνοπλος εἰς τὴν κατοικίαν ἄλλου, καὶ ἐπιφέρῃ εἰς αὐτὸν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἢ τῶν οἰκτικῶν αὐτοῦ ἢ εἰς τὴν ιδιοκτησίαν αὐτοῦ, (ποινή: εἰρκιτὴ 1—5 ἐτῶν. ἄρθ. 72. 73.). ἢ 3) τὴν ἀρπαγὴν (ἄρθ. 75. ὅρα ἑνωτέρω), 4) ἐάν τις στέρησῃ αὐτογνομίως τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀνθρώπου, ἐπὶ τὸν ὅποιον δὲν ἔχει οὐδεμίαν νόμιμον ἐξουσίαν, καὶ τὸν ὅποιον δὲν ἔχει λόγον νὰ θεωρήσῃ ὡς ἕναχον ἀδικήματος ἢ ἐπικίνδυνον ἀνθρώπου; 5) τὴν ἀπαγωγὴν. Ὅρα περὶ τοῦ ἀδικήματος τῆς βίαιπραγίας κατὰ τὸ αὐστριακὸν δίκαιον, Tausch Rechtsfälle III. σελ. 574, Jenull Geist des österreich Criminalr. II. Thl. zu. § 70. Ὁ σαρξωνικός, ποινικός νόμος δὲν περ ἔχει μὲν οὐδεμίαν ποινὴν κατὰ τοῦ ἀδικήματος τῆς βίαιπραγίας (ὅρα Krug Studien II. σελ. 2) ἀλλ' εἰς τὸ ἄρθρον 168 πραγματεύεται περὶ τοῦ ἀδικήματος τῆς καταναγκάσεως, τὸ ὅποιον ἀναπληροῦ εἰς τὰ πλείεστα τὴν ἔλλειψιν τοῦ crimen vis (Krug σελ. 4). Τὸ ἄρθρον 168 λέγει: ὅστις ἄνευ τινος δικαιώματος ἢ ἐπιβαίπων τὰ ὄρια τοῦ ἀδικήματος του, μεταχειρίζεται σωματικὴν βίαν ἢ ἀπειλὰς διὰ νὰ ἀναγκάσῃ τινα εἰς τὸ νὰ πράξῃ, νὰ ὑπομείνῃ ἢ νὰ παραλείψῃ τι, τιμωρεῖται ἐπιβλήσει τοῦ καταναγκασθέντος μὲ φιλάκιον μέχρι ὀκτὼ μηνῶν, ἐάν ἡ πράξις (κατὰ τὸ ἄρθ. 166) δὲν ἀποτελῇ ἐπιβλύτερον τι ἀδικήμα. Τὸ διὰ τὴν Βάδην νομοσχέδιον ἀρθ. 25 περιέχει τὴν ἐξῆς διάταξιν: ὅστις διὰ πρανάμου βίαιπραγίας ἢ ἀπειλῆς, συνδεδειμένης μὲ κίνδυνον ἑαυτοῦ καὶ

ἀναπορεύκτου ἐκτελέσεως, ἀναγκάζει ἄλλον εἰς τὸ νὰ πράτῃ ἢ νὰ ὑπομείνῃ ἢ νὰ παραλείψῃ τι ἐναντίον τῆς θελήσεώς του, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν ἢ εἰρκτὴν μέχρι 3 ἐτῶν, καθ' ὅσον ἡ πράξις του δὲν ἀποτελεῖ δεινότερόν τι ἀδίκημα. Ὁ βυσταμβεργικὸς νόμος ἀρθ. 287 ἐκτείνει εἰς πλεον τὸ ἀδίκημα, καὶ ἀπειτεῖ (φυλάκτων κατὰ τὰ ἄλλα τὴν φορσιν τοῦ διὰ τὴν Βίδην νομοσχεδίου) τωμυτικὴν βίαν ἀπειλὰς ἢ ἄλλα μέσα.

§ 400.

Ἡ βιαιοπραγία δύναται νὰ πραχθῇ Ἰ ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον θεωρουμένη, τόσον ἰον ἀμέσως ἐπὶ τινος πράγματι δίωξ διὰ βιαιῆς εισόδου εἰς κατοικίαν, κτήματα κτλ. (α), ὅσον καὶ δεύτερον ἀμέσως ἐπὶ τινος ὑποκειμένου ἐπὶ σκοπῷ τοῦ ν' ἀναγκασθῇ αὐτὸ εἰς τὸ νὰ πράξῃ (β) ἢ νὰ παραλείψῃ (γ), ἢ νὰ ὑπομείνῃ τι, ἢ ὁ τύπος ἀπλῶς τῆς πράξεως δὲν καθιστᾷ ἀδίκημα, διότι πᾶσα χρῆσις βίας ἐντὸς τοῦ κράτους, ἐκτὸς τῶν σπανίων περιπτώσεων καθ' ἃς συγχωρεῖται ἢ αὐτοδικίᾳ, πρέπει νὰ ἐκπορεύηται ἀπὸ τὴν πολιτείαν μόνην. Δὲν θεωρεῖται ἐπομένως, οὔτε ἐὰν ἐκ τῆς βίας προήλθε παράνομος ζημία καὶ ὁ βιαστής κατῶρ, ὡσε τὸν σκοπὸν του, οὔτε πρὸς τίνα σκοπὸν ἔγεινε χρῆσις τῆς βίας καὶ ἂν δι' αὐτῆς προσεβλήθη ὑλικὸν τι δίκαιώμα τοῦ ἄλλου, ἢ ὄχι (δ).

(α) L. 3. § 2.3. L. 11. pr. D. ad L. de vi publ. L. 3. § 2. D. ad L. Jul. de vi priv. L. 1. C. h. t. — Μ' ἄλλο τοῦτο πλεονεχθεῖται ἐπὶ τοῦ προκειμένου πάντοτε τοῦλάχιστον κίνδυνος ἐκβάσεως ὑποκειμένου τινός. Τοῦ Wüchler's ἡ δεκτριεὴ über das crimen vis (im neuen Archiv XI.

- nr. 22.) ἡ παρῶσα μᾶλλον νὰ θεωρηθῆ ὡς ἐγκριστικὴ ἀξία διασάφεις τῆς ἀνωτέρω θεωρίας παρὰ ὡς ἀντιβῆσαι.
- (β) π. χ. βία πρὸς συνομιλήτην ἐνοχῶς τινοσ. L. 3. pr. D. ad leg. Jul. de vi publ.
- (γ) L. 8. 10. pr. D. ad L. Jul. de vi publ.
- (δ) L. 7. 8. D. ad L. Jul. de vi priv.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Δὲν δυνάμεθα νὰ συμφωνήσωμεν μὲ τὴν καὶ παρὰ τοῦ Martin Lehrb. § 185. καὶ τοῦ Henke Handbuch III. σελ. 130. ὑπερασπιζομένην γνώμην τοῦ Φαῦερ-βὰχ, ὅτι καὶ ἐπὶ πραγμάτων δύναται νὰ πρὶχθῆ τὸ crimen vis. Τὰ κείμενα τὰ ὅποια δύναται τις ν' ἀναφέρῃ πρὸς τοῦτο (L. 3. §. 2. 5. 6. D ad leg. Jul. de vi pub) ἀνάγονται εἰς σχέσεις, ἐπὶ τῶν ὁποίων διευθύνεται μὲν ἡ προσβολὴ πρὸ πάντων εἰς πράγματα, ἀλλ' ὑπὸ περιστατικῶ, ὡς ἐκ τῶν ὁποίων φαίνεται ἀπειλούμενον τὸ πρόσωπον. Wächter im Archiv XI. σελ. 635. Heffter Lehrbuch σελ. 281. Petermann pag. 40 Bauer Lehrb. § 284. τὸ ὀρθὸν εἶναι ὡς καὶ ὁ Rosshirt παρατηρεῖ (Gesch. II. σελ. 109. 110.) ὅτι δὲν πρέπει νὰ τεθῆ γενικῶς, ὅτι τὸ crimen vis δὲν δύναται ποτέ, ἢ ὅτι δύναται ὁμοίως νὰ πρὶχθῆ ἐπὶ πραγμάτων. Ἄμκ ἡ κατὰ πραγμάτων προσβολὴ ὡς ἐκ τῶν περιστατικῶν εἶναι καὶ τυχαία προσβολὴ ὑποκειμένου, ὑπάρχει crimen vis, καὶ ὅπου ἡ προσβολὴ πράττεται κατὰ ἀκινήτων (Rosshirt σελ. 114.) ἐφαρμόζεται κατὰ κανόνα τὸ crimen vis.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ὡς πρὸς τὸν τύπον τῆς βιαιοπραγίας δὲν εἶναι πάντοτε ἀναγκαία φυσικὴ βία καὶ ψυχολογικὴ ἀρκεῖ κατὰ τὰς περιστάσεις· ὅρα μὲν Cremani elem. II. cap. 4. art. 11. ἀλλὰ καὶ L. 1. §. 21. D. de vi et vi armat. Martin § 185. not 10. Wächter im Archiv. XI. σελ. 646. Heffter Lehrb. § 332. Ἔνωσις πολλῶν ἀνθρώπων ἐκ προαιρέσεως γενομένη διὰ νὰ κατορθωθῆ ἀθέμιτός τις

σκοπὸς θεωρεῖτο ὡς crimen vis. L. 3. §. 2. L. 10. §. 4. D. de vi publ. L. 2. D. de vi priv. Wächter im Archiv X(II. σελ. 198. 205. Rosshirt Gesch. II. σελ. 412. Ἡ χρῆσις ὅπλων εἰς προσβολὴν τινα ἀποτελεῖ ἐξαιρέτως vis. Rosshirt II. σελ. 441. ὅρα περὶ τῶν διαφόρων περιπτώσεων, ἀπόθ. σελ. 412—416.

§ 401.

Τὸ ἀδίκημα τοῦτο διαιρεῖται εἰς δύο κύρια εἶδη. I. Ἡ δημοσία βία (Crimen vis publicae), καθ' ὅσον αἱ περὶ ταύτας νομικαὶ διατάξεις εἶναι σαφεῖς καὶ ἐφαρμόζονται εἰς τὴν Γερμανίαν (α) πρῶττεται, Iον ἀπὸ δημοσίων υπάλληλων διὰ καταχρήσεως τῆς ἐξουσίας του ἐπὶ προσωπικῆ κακώσεϊ τῶν ὑπηκόων (β), 2ον ἀπὸ ὁποιοῦνδήποτε ἄλλο, διὰ πραγματικῆς ἐξουσίσεως δημοσίου τινος ὑποκειμένου (γ) θεωρουμένου ὡς προσώπου (ἐκτός τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ κράτους), 3ον διὰ βιαιᾶς διατάξεως ἢ παρεμποδίσεως γενομένης πρὸς δημοσίαν τινα ἀρχὴν εἰς τὴν ἐλευθέραν ἐνέργειαν τῆς ἐξουσίας τῆς (δ) 4ον διὰ πάσης βίαςπραχθείσης δι' ὅπλων ἢ δι' ἐνόπλου δυνάμεως (ε).

(α) Εἰς τινα χωρὶς δὲν γνωρίζονται τὰ ὅρια, ὡς ἐπὶ παραδείγματος εἰς τὴν L. 10. §. 1. D. h. t. L. 2. D. ad leg. Jul. de vi priv. ἄλλαι διατάξεις εἶναι ὡς πρὸς τὴν ἰφαρμογὴν των εἰς τοῦτο ἢ τὸ ἄλλο εἶδος ἀεὶ μόνονται ἢ πολλὰ ἀμφίβολοι, π. χ. ἡ L. 8. pr. in f. D. h. t. L. 6. D. ad leg. Jul. de vi priv. ἢ στήλονται ἐπὶ προϋποθέσεων τῆς βίαιης ἢ πολιτικῆς καὶ ἐπολέμου, δὲν συμπεριλαμβάνονται ἐνταῦθα. Μόνον δὲ ὅπως ἀνεμφέβολοι διατάξεις κατατάσσονται ἐνταῦθα.

(β) L. 7. D. h. t.

(γ) L. 7. inf. D. h. t. Πρίβ. βίαι.

(δ) L. 10. D. h. t.

- (γ) §. 8. Eīpny. de publ. jud. L. 3. §. 2. 5. L. 11. pr. D. h. t. παραβ. μι L. 2. L. 5. D. ad. leg. Jul. de vi priv. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ ἀπλή ὄπλοφορέα εἰς δημοσίους τόπους καθὼς καὶ ἡ κτσίαι ἐφοδίων ἔπλων ἢ ἐνόπλου δυνάμεως ἐξαιεῖται μὴ τὸ τελετατικόν ἀδίκημα. L. 1. 2. L. 3 §. 1. L. 10. D. h. t.

§. 402.

II Ἡ ἰδιωτικὴ βία (Crimen vis privatae) πράττεται ἐκτὸς τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ §. 401. καταδειχθεισῶν σχέσεων, διὰ βιαιοπραγιῶν ἐπὶ ιδιώτας ἢ ἐπὶ πράγματα, καὶ ὅσον αἱ βιαιοπραγίαι αὗται ἐκτελοῦνται χωρὶς ὀπλων εἶναι δ' ἄλλως ἀδιάφορον, ἐὰν ἀπὸ μόνον εἷς ἢ ἀπὸ πολλοῦς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἠνωμένους (ἀόπλους), ἐκτελῶνται (α). Ἰδίως ἢ διὰ βίας αὐτοδικία κατατάσσεται εἰς τὴν ἰδιωτικὴν βίαν (β).

(α) §. 8. Eīpny. de publ. jud. L. 2. L. 3. L. 4. pr. L. 5. D. ad L. Jul. de vi priv. Μ' ἔλον τούτοις ἢ περιπτώσει τῆς L. 2. ὑπάγεται καὶ εἰς τὴν vis publ. L. 10. §. 1. D. ad L. Jul. de vi publ.

(β) L. 7. L. 8. D. h. t. L. 5. 7. G. h. t. ἀλλ' ἕμως τοῦτο προσηγορηθῆσιν, ὅτι ἡ πράξις δὴν ἔγειναι ὑπὸ τὴν ὕπην vis publica.

Σημ. I τοῦ ἐκδ. ὧς πρὸς τὴν διακρίσιν τῆς vis publica et privata περὶ τῆς εὐλόγως, ὅτι βαθμυδὸν ἐμορφώθη, ὅτι κατ' ἀρχὰς κατηριθμοῦντο εἰς τὴν vis publica μόνον εἶδη τινὰ, ἀναφερόμενα εἰς δημοσίας σχέσεις (ἢ ἀπὸ Magistratus διὰ καταγρήσει τῆς ἐξουσίας του πραττομένη vis ἦτον εἰς ἀλλ' ὄχι μόνος τρόπος, ὅρα Pauli rec sent V. 26 Wächter im Archiv. XIII. σελ. 44.) ὅτι μετὰ ταῦτα ἡ δι' ὕπλων πραττομένη vis ἀπετέλεσεν ὁμοίως vis publica, ἐαθμηδὸν δὲ καὶ ἄλλοι, τὸ κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν vis privata κατηριθμοῦμενον, ἀλλὰ ἐπιπέσει τῶν vis θεωρήθησαν publica

Wächter im Archiv XIII. σελ. 195, 239. Madai Diss. p. 109. Petermann pag. 59. Heffter σελ. 285. Abegg Lehrbuch. σελ. 272—76. Rosshirt Gesch. II. σελ 86' 117.

Σημ. 2 τοῦ ἐκθ. Ἡ εἰς τὸ κοινὸν δίκαιον ἐφαρμογὴ τῆς διακρίσεως μεταξὺ vis publica εἶναι κατὰ τοῦτον τὸν λόγον ἀδιαφιλονέκητος, ὅτι αἱ εἰς τὴν vis publica ὑπαγόμεναι περιπτώσεις πρέπει νὰ τιμωρῶνται μὲ ἀυστηροτέρας ποινάς, παρὰ τὰς περιπτώσεις τῆς vis privata. Τὸ νεώτερον παράδειγμα τῆς ἐν τῇ νομοθεσίᾳ διατηρήσεως τῆς διακρίσεως μεταξὺ vis publica καὶ privata, ὄρα εἰς τὸν κατὰ τὸ 1832 νόμον τῆς παπικῆς ἐπικρατείας, (in der Zeitschrift für ausländische Gesetzgebung V. Bd. σελ. 86.

§ 403.

Ποινὴν ὁρίζει τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον I. τῆς μὲν δημοσίας βιαιοπραγίας τὴν ἐκ τόπισιν (κατ' ἀρχὰς τὴν ἐξορίαν) (α) II. τῆς δὲ ἰδιωτικῆς βίας, τὴν ἀτιμίαν, ἔτι δὲ τὴν ἀπώλειαν τοῦ τριτημορίου τῆς περιουσίας, καὶ μετὰ προηγούμενον ῥαβδισμόν, τὴν ἐξορίαν (relegatio), (ἢ ἐπὶ αἰσχυρῶν προσώπων δημοσία ἔργα ἐπὶ τινα ἔτη (β).

(α) §. 8. Εἰσηγ. de publ. jud. L. 10. § 2. L. 11. pr. D. h. t. Ἐὰν δὲ πράξις διὰ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῆς, οἷον φόνου, δὴν ἀποτελῇ βαρύτερον ἄδικημα, L. C. h. t.

(β) §. 8. Εἰσηγ. αὐτόθι. L. 4. D. incond. L. 1. § 1. 2. D. de vi priv. L. 6. C. h. t.

§ 404.

Διὰ τὸ μὴ ἐφαρμοστὸν ὄλων σχεδὸν τῶν ὡς ἄνω ὤρισ-

μένων νομικῶν ποινῶν ἐπιβάλλεται τὴν σήμερον ἀντ' αὐ-
τῶν ἀσβαίρετος ποινή. Ὡς τοιαύτη φαίνεται ἀνάλογος
ἰον ἐπὶ μὲν δημοσίας βίας εἰρκτὴ δύο ἢ πλειοτέρων ἐτῶν
κατὰ τὴν διαφορὰν τοῦ μεγέθους τῆς ἐνοχῆς καὶ ὑποκεί-
μενον καὶ κατ' ἀντικείμενον θεωρουμένης. Ἴον ἐπὶ δὲ ἰ-
διωτικῆς βίας χρηματικὴ ποινή, συνάμα δὲ καὶ φυλά-
κεις ἐπὶ ἐβδομάδας τινὰς ἢ μῆνας, καὶ εἰς βαρυτέρας,
περιπτώσεις(α) μέχρι καὶ ἑνὸς ἔτους.

- (α) Ἐπιτιθεὶς ὑπάγονται πρὸς τοὺς ἄλλοις καὶ αἱ βιαιοπραγίαι εἰς ὀδιστά-
ράτους (befriedeten) τόπους ἢ διατάξεις τῆς οἰκιακῆς εἰρήνης,
τῆς δημοσίας εἰρήνης καὶ τὰ τοιαῦτα, τὰ ὅποια μ' ἔλον τοῦτο ὑ-
πάγονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκ τῆς φύσεώς των εἰς τὰς διατάξεις τῆς
ἰδιαιτέρας νομοθεσίας παντὸς κράτους.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἡ ἀνάγκη τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ *crimen vis* καὶ
παρ' ἡμῶν γίνεται φανερὰ ἐκ τοῦ, ὅτι ἄλλω· ἠθέλαμεν ἔχει
μέγα τι χᾶσμα εἰς τὸ κοινὸν δίκαιον, π. χ. ὡς πρὸς στα-
σιαστικὰς πράξεις, διαταραχῆς τῆς εἰρήνης, βλάβας τινὰς,
ὄρα *Wächter im Archiv VII. σελ. 344. 381, Grolman*
§ 230, Heffter Lehrb. σελ. 286. Schirach, holsteinis-
ches Criminalr. 1. Thl. σελ. 596. Abegg, Lehrb. σελ.
272, Rechtsfall. in Sarwey württemberg. Monatsschrift.
II. σελ. 253.

ΔΕΥΤΕΡΑ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ.

Περὶ τῆς διαταράξεως τῆς κοινῆς εἰρήνης.

§ 405

Διατάραξις τῆς κοινῆς εἰρήνης κατὰ τὴν ἀρχαιοτέραν ση-
μασίαν τῆς λέξεως ἐλέγεται πᾶν ἀδίκημα διαταράσσον

τὴν γενικὴν νόμιμον ἀσφάλειαν κατὰ τὴν Γερμανίαν, καθ' ὅσον τὸ ἀδίκημα τοῦτο ἐπράττετο ἐκτὸς τῆς σχέσεως θεμιτικῆς διαμάχης (α). Ἀπὸ δὲ τοῦ νόμου περὶ γενικῆς εἰρηνεύσεως τὸ μόνον ἀντικείμενον τῶν κατὰ τῆς διαταγῆς τῆς κοινῆς εἰρήνης νόμων ἦτον ἡ διαμάχη ὡς μακροχρόνιος. Ἐπομένως διατάραξις τῆς κοινῆς εἰρήνης εἶναι τὴν σημερινὴν ἐκ προθέσεως σύγχυσις τῆς γενικῆς νομίμου εἰρήνης κατὰ τὴν γερμανίαν διὰ βίας γενομένης ἀπὸ ἔροπλον δύναμιν ἐκ προαιρέσεως συναθροισθεῖσαν ἐπὶ τούτῳ (β).

(α) Ὅλοι οἱ κατὰ τῆς διατάξεως τῆς κοινῆς εἰρήνης προγενέστεροι νόμοι ἀπὸ τοῦ πρώτου περὶ γενικῆς εἰρηνεύσεως νόμου Φριδερίκου τοῦ Α. ἐν ἔτει 1187 μέχρι τοῦ περὶ γενικῆς εἰρηνεύσεως νόμου ἐν ἔτει 1495, πρέπει ἰσχυρῶς νὰ θεωρῶνται ὡς τόσο ποινικὸν νόμον περὶ φόνου, Mordbrand. εὐματικῆς βλάβης, λησῆσις, κλοπῆς κτλ.

(β) P. G. O. art. 129. Landfr. Max. I von J. 1495. Landfr. von 1821. von 1548. καὶ H. A. von 1594. § 41. ff.

Σημ. I τοῦ ἐκθ. Περὶ τοῦ ἀδικήματος τούτου ὑπὸ ἱστορικὴν ἐποψιν, ἴσα ἐκτὸς τῶν γνωστῶν συγγραμμάτων περὶ ἱστορίας τοῦ δικαίου, Wachter im Archiv des Criminalfr. XII, σελ. 551—358. Wächter in Rotteks Staatslexikon I. 449. Rosshirt Geschichte II. σελ. 97. Ὡς διαταραχῆς τῆς κοινῆς εἰρήνης θεωρεῖτο (ἄλλως) πᾶς τις, ὃ ὅποιος ἐξετέλει πράξιν τινὰ, καταδεικνυομένην εἰς τὸν περὶ γενικῆς εἰρηνεύσεως νόμον, ὡς σύγχυσις αὐτῆς. Εἶναι βέβαιον, ὅτι τὸ ἀδίκημα τοῦτο συναφὲς ὄν μὲ τὰς ἐπὶ γερμανικῆς αὐτοκρατορίας ὑπάρχουσας σχέσεις, δὲν ἐφαρμόζεται πλέον κατὰ τὴν ἀρχικὴν αὐτοῦ σημασίαν, kleinschrod im alten Archiv des Criminala VII. σελ. 365. Wachter Lehrb II, σελ. 43. λαμβάνει ὅμως χώραν ἀκόμη ἐξ ἀνυπολόγιστος ἐφαρμογῆς αὐτοῦ. Martin Lehrb. § 313. Rosshirt § 125. Henke Handb. III. σελ. 464. Ἐάν παρῶν

σιασθῆ, ἐφαρμόζεται ἐπ' αὐτοῦ ἡ ποινή ἐπιτεταμένου cri-
men vis Hefster σελ. 290.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ὁ σκοπελισμός, περὶ τοῦ ὁποίου ὁμιλεῖ H.
L. D. de extraord. crim. ἦτο παρὰ Ῥωμαίους τρόπος τῆς
ἐπικινδύνων ἀπειλῶν, καὶ ἀνεφέρτε εἰς σχέσεις ὑπαρχού-
σας εἰς τὴν Ἀραβίαν. Niebuhr description de l'Arabie.
Vol. I. pag. 41. Hefster. § 360. Carmignani elem. jur.
crim. Vol II pag 44.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Πολλὰ τῶν νεωτέρων νομοθεσιῶν δὲν περιέ-
χουσιν ἰδιαιτέρας διατάξεις περὶ δικαστικῆς τῆς κοινῆς εἰ-
ρήνης, διότι διὰ τῶν ποινικῶν νέμων, περὶ σιάνσεως, ἢ
δικοπραγίας, ἢ βλάβης προβλέπουσι καὶ τὰ περὶ τούτου τοῦ
ἀδικήματος. Τὰ διαλαμβανόμενα εἰς τὸν βαυαρικὸν νόμον
καὶ τὸν κατὰ μίμησιν αὐτοῦ συνταχθέντα σαξωνικὸν καὶ
βυρτεμβουργικὸν δὲν εἶναι προσρη, καὶ φέρουσι (κατὰ τὴν
ἐν Βαυαρίᾳ γενομένην πείραν) εἰς περὶ τούτου ἀνακρίσεις
καὶ ἀποφάσεις, κατὰ τῆς ἐποικῆς συνήθους ἀστυνομικῆς πα-
ραδόξης, καὶ ἀπλῶς βλάθει λαμβάνουσι δεινότερον χαρα-
κῆρα καὶ ὑποβάλλονται εἰς σκληροτέρας ποινάς, παρ' ἐ-
κείνας τῶν ὁποίων εἶναι ἄξια. Ὁ αὐστριακὸς νόμος (ἄρθ.
72.) (ὅρα ἀνωτέρω σημ. 6. ἐπὶ τοῦ § 399.) τάττει αὐτὸ
τὸ ἀδικήμα ὑπὸ τῆς δημοσίας δικαιοπραγίας. Ὁ πρωτικὸς
νόμος § 1488. πραγματεύεται περὶ αὐτοῦ εἰς τὰ περὶ βλάβης
τῆς παρουσίας, καὶ τὸ τιμωρεῖ αὐστηρότερον, ἐὰν πρὸς
τὴν βλάβην ὑπῆρξε προσβολὴ τῆς ἐν τῇ ἰδίᾳ οἰκίᾳ ἐξου-
σίας ἐκάστου ἢ κίνδυνος τῆς προσωπικῆς ἀσφαλείας τοῦ
παθόντος ἢ τῶν οικείων αὐτοῦ, ἀνομάζει δὲ εἰς τὸν §
1495, λυμῶνα τῆς χώρας (Landesbeschädiger) ἐκεῖνον,
ὁ ὁποῖος ἐκθέτει κολλεὺς πολίτας ἢ τὸ δημόσιον αὐτὸ εἰς
κίνδυνον, ἢ εἰς ζημίαν. Ὁ βαυαρικὸς νόμος ἄρθ. 332. ὁμιλεῖ

(εἰς τὰ περὶ ἀδικημάτων κατὰ τῆς δημοσίας· εἰρήνης) περὶ διαταράξεως τῆς κοινῆς εἰρήνης· ἐὰν 10 ἢ πλείοστοι δι' ἀμοιβαίας συνομολογήσεως ἢ κατὰ παρὰ νόμον ἐκ προκίρσεως παρκίνησιν τρίτου συναθροισθῶσι· καὶ εἰσέλθωσι διὰ τῆς βίας εἰς ξένας οἰκίας, κατοικίας, ἀκίνητα καὶ ἰδιοκτησίαις (ποινὴ ἐὰν ἐπράχθησιν καὶ βιαιοπραγίαι κατὰ προσώπων, 3—6 ἐτῶν φυλάκισις κατὰ τῶν ὀδηγῶν, 1—3 ἐτῶν κατὰ τῶν ὀπλισμένων συνεργῶν, καὶ μέχρις ἑνὸς ἔτους ἢ σωματικὸς σώφρονισμὸς κατὰ τῶν ἀόπλων. Ἐὰν δὲν ἐπράχθη βία φυλάκισις 3—6 μηνῶν ἢ σώφρονισμὸς κατὰ τῶν ἀόπλων) κατὰ τὸ ἄρθρ. 335. πᾶσα βιαιοπραγία, κατὰ προσώπων πραττομένη ἀπὸ πολλοῦ ἐκ προαιρέσεως συνηθροισμένου χωρὶς νὰ ἐπιπέσωσιν ἢ νὰ εἰσέλθωσι βιαίως εἰς ἀκίνητα κτήματα, τιμωρεῖται ὡς διατάραξις τῆς κοινῆς εἰρήνης. Κατὰ τὸ ἄρθρον 422. ἡ διατάραξις τῆς οἰκιακῆς εἰρήνης, ἐὰν ὑπῆρξε καὶ βιαιοπραγία ἀλλ' ἐπράχθη ἄνευ ὄπλων, τιμωρεῖται μὲ 14 ἡμερῶν μέχρι 3 μηνῶν φυλάκισιν, ἐὰν δὲ δι' ὄπλων, ἢ διὰ συνομολογηθείσης συναθροίσεως πολλῶν. μὲ 3—6 μηνῶν φυλάκισιν. Ὁ σάξωνικὸς νόμος (εἰς τὸ κεφάλαιον περὶ συγχύσεως τῆς εἰρήνης), ἀπειλεῖ ὁμοίως τὴν διατάραξιν τῆς κοινῆς εἰρήνης ἄρθρ. 118. ἀλλὰ τὴν θεωρεῖ γενικώτερον, ἐπὶ συναθροίσεως πολλῶν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ πρὶξωσι βίαν διὰ παρανόμων προσβολῶν κατὰ προσώπων, κτημάτων, ἢ ἄλλων ἀντίκειμένων διαφορῶν δὲ τῆς διαταράξεως τῆς οἰκιακῆς εἰρήνης ἄρθρ. 119. (ποινὴ φυλάκισις μέχρι 6 ἐβδομάδιων ἢ χρηματικὴ ποινὴ, ἐὰν δὲν ἐπράχθη βία) διαφέρει δὲ ἡ διατάραξις τῆς κοινῆς εἰρήνης κατὰ τοῦτο, οὐ ἐπὶ τῆς διαταράξεως τῆς οἰκιακῆς εἰρήνης δὲν ὑπάρχει συνομολόγησις πολλῶν. Ἀξιοσημείωτα περὶ διαταράξεως τῆς κοινῆς εἰρήνης ὄρα Watzdorf Jahrbücher des sächs. Strafrechts I. σελ. 128. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος (ἄρθρ. 189.) παραδέχεται

δέχεται διατάραξιν τῆς οἰκιακῆς εἰρήνης, ἐάν πρὸς τοῦτο
 τρεῖς τοῦλάχιστον συνηγμένοι, ἔχοντες ἡλικίαν ὑπὲρ τὰ 16
 ἔτη εἰσπέσωσι παρανόμως εἰς ξένας κατοικίας ἢ ἄλλα ἀκι-
 νητα κτήματα, καὶ (ἄρθ 193.) διατάραξιν τῆς οἰκιακῆς
 εἰρήνης, ἐάν τὸ ἀδίκημαπραχθῇ κατ' ἄλλον τρόπον (ἐπο-
 μέως ἀπὸ ὀλιγωτέρους τῶν τριῶν).

§ 406.

Συστατικά τοῦ ἀδικήματος εἶναι 1) πραγματικὴ βιαιο-
 πραγία, ὄχι ἀπλοῖ ἀπειλαί, ἀλλὰ χωρὶς νὰ θεωρῆται τὸ
 ἀποτέλεσμα τῆς βίας. Εἶναι ἀδιάφορον κατὰ τίνος ἐπι-
 χθῆ, ἐάν κατ' ἰδιωτῶν ἢ κατὰ κοινότητος (α). Κατὰ
 προσώπων ὁμῶς τῆς αὐτῆς κοινότητος, καὶ ἐντὸς
 τῶν ὁρίων αὐτῆς δὲν δύναται νὰ πραχθῇ τὸ ἀδίκημα
 τοῦτο, ἀλλὰ τὸ *crimen vis* (β). 2) παράνομος βία, εἰς τὴν
 ὁποίαν δὲν ὑπάγεται ἢ πρὸς ὑπεράσπισιν ἐναντίον παρού-
 σης προσβολῆς ἢ πράξεως ἣτις βλάπτει ὅλως τὸ δι-
 καιον (γ).

(α) Ἐκ τοῦ ἐναντίου *Boehmer ad art. 120. C. C. G. § 4. Qüistord Thl. 1.*
 § 170.

(β) Ἐκ τοῦ ἐναντίου *Boehmer l. c.*

(γ) *Boehmer, l. c. § 4.*

§ 407.

3) Ἡ βία πρέπει νὰ πραχθῇ ἀπὸ συνηθροισμένους
 πολλούς. Πόσοι πολλοὶ ἀπαιτοῦνται τοῦτο ἀφίνουσιν οἱ νό-
 μοι νὰ κρίνῃ ὁ δικαστῆς εἰς πᾶσαν ἰδιαιτέραν περίπτω-
 σιν (α) 4) οἱ πολλοὶ οὗτοι πρέπει ἐκ προαιρέσεως καὶ προ-

μελέτης νὰ ἠνώθησαν πρὸς τὸ νὰ πράξωσι βίαν ἢ ἀφ' ἑαυ-
τῶν ἢ ἀπὸ τινος τρίτου. Ἐπομένως βιαιοπραγία ἐπὶ αἰ-
φνιδίας ἔριδος ἐξαιρεῖται (β).

(α) R. A. 1894. § 69. cf. Gail de pace public. L. 1. c. 7. nr. 24 Cramer
syst. proc. imperii § 811.

(β) ἀθέμιτος—ἐπικινδύνως—ἐ· γνώσει. R. A. 1493. Tit. I. § 1.

§ 408.

5) Ἀπαιτεῖται ἐποπλος δύναμις (α). Πᾶν ἐργαλεῖον,
δι' οὗ εἶναι δυνατόν νὰ προσενηθῇ σωματικὴ βλάβη, πε-
ριλαμβάνεται εἰς τὰ σπλα.β) Δὲν πρέπει νὰ διατελῇ ὁ προσ-
βληθεὶς εἰς σχέσιν ὑπηκόου πρὸς τὸν προσβάλλοντα. Κατὰ
τοῦ ἀνωνάτου ἄρχοντος, ὅστις διὰ πολεμικῆς βίας πραγ-
ματοποιεῖ παρανόμους ἀξιώσεις κατὰ τῶν ὑπηκόων αὐ-
τοῦ, συγχωροῦνται μόνον πολιτικαὶ ἀγωγαί, τὸ πάλαι
μὲν ἐνώπιον πῶν αὐτοκρατορικῶν δικαστηρίων, τὴν σή-
μερον δὲ ἐνώπιον τῶν ἰδίων δικαστηρίων τοῦ ἄρχοντος.

(α) Mē ἐγοπλεν χεῖρα καὶ βιάιν πράξιν ἀθεμίτως R. A. 1848. princ.

§ 409.

Ἡ ποινὴ τῶν πάλαι ἀμέσων ὑπηκόων τῆς Γερμανικῆς
αὐτοκρατορίας ἦτο κατὰ τὸν νόμον προγραφή, ὅστις δὲ
ἐβόηθει διαταράκτῃ τῆς εἰρήνης ἐτιμωρεῖτο μὲ χρη-
ματικὴν ποινὴν 2000. μαρκῶν καθαροῦ χρυσοῦ (α). Οἱ
ἔμμεσοι ὑπηκοοὶ τιμωροῦνται διὰ τοῦ ξίφους (β).

Παρατ. Περὶ τοῦ ὑποτιθεμένου ἰδιαίτερου ἀδικήματος τῆς

ὀδοσταςίας (Wegelagerung), Ἡ δήμεσις τῆς χώρας ὑπάγεται εἰς τὰς ἀστρονομικὰς παρατάσεις.

- (1) Landfr. 154g. Tit. 2. 3. Περὶ τῆς διατάξεως ὡς πρὸς τὰς 2000. μάρκας ὑπάρχει διαφωνία μεταξὺ τῶν νομοδιδασκάλων. cf. J. Q. Cramer, de delictis et. posn. stat. imp. § 12. Boehmer ad. Carpzov. Q. 33. obs. 2.
- (6) P. G. O. Art. 128. 129. Κατὰ τὸν περὶ γενικῆς εἰρηνεύσεως νόμον τοῦ 1821. ἐπιβάλλεται καὶ ἐγκύθα ἢ ποινὴ τῆς προγραφῆς.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΤΜΗΜΑ

Ἀδικήματα δι' ἑξαπάτης ἄλλου τινος.

ΠΡΩΤΗ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ.

Νόθευσις καὶ ἀπάτη ἐν γένει.

Leyser. Spec. 615.

Phil. Jo. van Boerle D. ad. L. Corn. de Falsis, Traj ad. Rhen. 1746.

Kleinschrod. über den Begriff und die Erfordernisse des Verbrechens der Verfälschung. in Klein's und Kleinschrod's Archiv II. Bd. 1tes Stük. Nr. 6.

Jo Christ, Francke Diss. de judicio falsi ejusque in vindicatione limitibus Viteb. 1799.

C. Klien Beiträge zur richtigen Bestimmung und naturgemäßen Entwicklung der Theorie über das Verbrechen des Betrugs und der Fälschung (im neuen Archiv. des Criminalr. I. Bd. nr. V. nr. VIII.

Kruger. Beiträge zum Lehre von Betrüge Landsh. 1819.

Cucumus über das Verbrechen des Betrugs. Würzb. 1820.

Über den Unterschied zwischen Fälschung u. Betrug (im neuen Archiv X. nr. 20.).

v. d. Velden de crimen falsi ex jure constituto et rei verit. Traj. ad Rhen. 1823.

§ 410.

Τὸ ἀδίκημα τῆς ἀπάτης (ρόθειαις εἰς πλατυτέραν ἔννοιαν) συνίσταται εἰς παράνομον ἐκ προαιρέσεως ἐξαπάτην ἄλλων διὰ κοινοποιήσεως ψευδῶν ἢ ἀποσιωπήσεως ἀληθῶν γεγονότων (α).

(α) Αὕτη εἶναι εὐσιμῶς ἡ ἔννοια κατὰ τὸν Παῦλον Rec. Sent L. V. tit. 25. § 3. Falsum est, quidquid in veritate non est, sed pro vero adseratur. Ὁ κατὰ τοὺς νομοδιδασκάλους συνήθης ἔρισμός, τὴν ὅποιον παρ' ἐξέχθη καὶ ὁ Kleinschrod l. c. εἶναι πολλὰ σκατείνε καὶ ἀόριστος.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Διὰ νὰ κρίνωμεν ὀρθῶς τὸ ἀδίκημα τοῦτο, πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν τὴν πορείαν τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου εἰς τὴν ἀνάπτυξιν του. Εἰς αὐτὸ εὐρίσκομεν τὸ crimen falsi, τὰ περὶ τοῦ ὁποίου ἐκανονίσθησαν κατὰ πρῶτον διὰ τῆς Lex Cornelia de falsis. Ὁ νόμος οὗτος ἀνεφέρετο κατ' ἀρχάς μόνον εἰς νοθεύσεις διαθηκῶν καὶ νομισμάτων. Voekestaert de Lex Cornel. Sulla legistatore p. 161. Εἰς τὰς λέξεις, τὰς ὁποίας ὁ Παῦλος rec. sent V. 25. ἀναφέρει ἐκ τοῦ νόμου τούτου, δὲν περιέχεται ἄρα γὰρ ἡ μεταγενεστέρα ἔκτασις τῆς ἀρχικῆς ἐννοίας; ὅρα καὶ Rosshirt Lehrb. σελ. 500. Gesch III. σελ. 7. Busman de falso Gron. 1824. van der Velden de crim. falsi. Utrecht 1824. Hoepfner de crim. falsi Lips. 1829. Μετὰ ταῦτα ἐπλατόνθη ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἡ ἔννοια, καὶ κατετάχθησαν εἰς τὸ falsum αἱ νοθεύσεις ἐγγράφων, ἔπειτα διὰ δογμάτων τῆς συγκλήτου, οἷον τοῦ Libonianum περιελήφθησαν καὶ ἄλλαι ἰδιαιτεραὶ περιπτώσεις, βαθυμδὲν δὲ διὰ constitutiones δευρὰ τινα

εἶδη τῆς ἀπάτης, τὰ ὅποια καθ' ἐαυτῶν εἶναι *Stellionatus*,
κατηριθμήθησαν εἰς τὸ *falsum*, τέλος πάντων καὶ ἡ νομο-
λογία δὲν ἔμεινεν ἀργή, ἀλλ' ἐκῆρυξεν ὡς εἶδη τοῦ *falsum*,
περιπτώσεις τινὰς τῆς ἀπάτης τὰς ὁποίας ἔλεγον *quasi*
falsum. L. 1. §. 16. D. ad leg. Cornel. de fals. van
der Velden Diss. p. 44. Rosshirt Gesch. III. σελ. 8.
Πρὸς τὸ *crimen falsi* ἐφηρμόζετο κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δι-
καίον καὶ τὸ *crimen stellionatus* (ὡς *crimen extraor-*
dinarium) εἰς τιμωρίαν τῶν ἀπειτεῶνων. Πῶς ἐμορφώθη-
σαν αἱ γνώμαι, περὶ *stellionatus* εἶναι σκοτεινόν. Ὡς ἐκ
τῆς παραγωγῆς τῆς λέξεως εἶναι πιθανόν ὅτι κατ' ἀρχὰς
τὸ *stellionatus* ἦτο ἐν χρήτει μόνον ἐπὶ τινῶν ἐπικινδύ-
νων πανουργημάτων, ἐκ τῶν αὐτῶν προήρχετο βλάβη, (*Ros-*
shirt Gesch. III. σελ. 49.), καὶ ὅτι βαθμηδὸν τὸ *crimen*
stellionatus ἐφηρμόσθη παντοῦ, ὅπου ἐπρίκειτο περὶ βλάβ-
ης μὴ ἀσημάντου κατὰ τὸ ποσόν (ἐντεῦθεν καὶ ἡ παρατή-
ρησις περὶ τῶν δύο *aureos*) προσζήτηθεισης δι' ἰδίως ἐπικιν-
δύνου πανουργίας (*Rosshirt* Gesch. III. σελ. 21. 35. 48.).
διὰ τοῦτο καὶ τὸ *stellionatus* εἰς τὰ ῥωμαϊκὰ κείμενα
συμπίπτει τόσον συχνὰ μὲ ἄλλα ἁδικήματα καὶ μὲ ἄλλας
ἀγωγὰς διὰ τοῦτο προσέτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐκτεθῇ
κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ ῥωμαϊκοῦ δικαίου πλήρης σειρά τῶν
περιπτώσεων, ἐν αἷς θεωρεῖτο ὅτι ὑπάρχει *stellionatus*,
ἢ νὰ τεθῇ ἀρχή, καθ' ἣν νὰ γνωρίζεται, ἐάν τι ἦτο *stellio-*
natus κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον. Οἱ ῥωμαῖοι νομοθετά-
σκαλοι, ἀποφαινόμενοι γενικῶς π. χ. εἰς τὴν L. 3. § 1. D.
Stellion. δὲν εἶχον σκοπὸν νὰ ἐκφράσωσι γενικῶς περὶ τού-
του ἀρχὴν ὅρα περὶ *Stellionatus*: *Cremani elem. jur.*
L. b. II. c. 7. *Carmignani elem. jur. crim II. p. 180.*
Cucemus in Arch. des Criminalr. X. σελ. 517. *Madaï*
de Stellionatu. Hel. 1832. Heffter Lehrb. σελ. 326.
Birnbaum im Archiv des Criminalr. neue Folge. I.

σελ. 551, ὅρα προσέτι ἐκτὸς τῶν παρὰ τοῦ Rosshirt ἀνα-
 φερομένων χωρίων, Sternberg de crim. stellionatus Marb.
 1838. Escher die Lehre von strafbaren Betrug. σελ.
 77. Ὁμοίως καὶ ὡς πρὸς τὴν ἔκθεσιν ἀρχῆς τινοῦ κατὰ
 τοὺς ῥωμαίους, περὶ τοῦ τί ἐλογίζετο falsum, δὲν ἐπιτυγ-
 χάνομεν, οὔτε οἱ ῥωμαῖοι νομικοὶ, οἱ ὅποιοι ἄλλως δὲν ἦ-
 σαν εὐτυχεῖς εἰς τοὺς ὁρισμοὺς, εἶχον παντάπασι τὴν
 σκοπὸν τοῦ νὰ δώσωσιν ὁρισμὸν τοῦ falsum Birnbaum
 im Archiv. I. c. σελ. 555. Rosshirt Gesch. III. σελ. 9.
 Παραβ. Escher σελ. 323. Ἐάν τις ἐκ μεμονωμένων ῥω-
 μαϊκῶν κειμένων δοκιμάσῃ νὰ παραγάγῃ γενικὴν τινα ἐν-
 νοίαν, πρέπει νὰ λίθῃ εἰς σκίψιν, ὅτι συχνάκις ἐκρούχθη
 μετέπειτα εἰς μοναδικὰς περιπτώσεις, ὅτι πρέπει νὰ ἐφαρ-
 μόζηται ἐπ' αὐτῶν ἡ poena falsis χωρὶς νὰ λέγηται ἐν-
 τεῦθεν, ὅτι ὑπῆρξεν εἰς τὰς περιπτώσεις ἐκεῖνας ἀληθὲς
 falsum. Φαίνεται ὅμως ὅτι ἐπῆλθε βεβηλίως ἡ ἰδέα (ὡς ὁ
 Rosshirt Gesch. III. σελ. 137. φρονεῖ), ὅτι ἡ προσβολὴ
 τῆς δημοσίας πιστεως ἦτον ἡ βίασις τοῦ falsum, διὰ τοῦτο
 οἱ ῥωμαῖοι δὲν παρὰδέχονται ὅτι ὑπάρχει falsum πάντοτε
 ὅσάκις ὁποιοσδήποτε ἐφάνερον ψευδές τι εἰς ἔγγραφον, ἀλ-
 λὰ τότε μόνον, ὅταν τοῦτο ἐγίνετο ἀπὸ τινα (π. χ. ὑπάλλη-
 λον) ὅστις μαρτυρῶν τὴν ψεῦδος προσέβηκε τὰ δημόσια αὐ-
 τοῦ καθήκοντα. ἢ ὅταν ἡ ἐξαπάτη ἐγίνετο εἰς ἔγγραφα οὐ-
 σιῶδη πρὸς διατήρησιν τῆς κοινῆς πίστεως, Escher σελ.
 330. Ὁρᾷ ἐν γένει νεωτέρας ἐρεῦνας περὶ ἀπάτης καὶ νο-
 θεύσεως εἰς Niccolini princip. generali regolat del giu-
 dizio di falso. Napol. 1829. Cucumus im Archiv des
 Criminalr. neue Folge 1835. nr. 22. v. Preuschen
 Beitr. zur Lehre von strafbaren Betrug und Fäl-
 schung. Darmst 1836 Mittermaier in Demme's An-
 nalen der Deutschen Criminalrechtspflege VI nr. 1.
 Escher die Lehre von dem strafbaren Betrug und der

Fälschung. Zürich 1810. Günther in Weiske Rechtlexikon II. Bd. σελ. 73. Rosshirt in seiner Zeitschrift III. Bd. σελ. 311. Visini in Beitr. zur Criminatrechtswissensch. Wien 1839. nr. 2.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ἐπειδὴ εἰς τὴν Καρολίαν ἀναφέρονται εἰδικῶς μόνον εἶδη τινὰ νοθεύσεων (ἔρα περὶ τούτου Rosshirt Gesch III. σελ. 15.), πρέπει νὰ προστρέχη τις εἰς τὸ Ῥωμαϊκὸν δίκαιον τόσον μᾶλλον, ὅσον καὶ εἰς τοὺς Ἴταλοὺς νομικοὺς τοῦ Μεσαιῶνος καὶ εἰς τοὺς συγγραφεῖς, οἱ ὅποιοι εἶχον ἐπιβροῆν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς δικαστικῆς πράξεως, ἐφηρμόσθη πάντοτε τὸ Ῥωμαϊκὸν δίκαιον εἰς τὴν προκειμένην διδασκαλίαν. Ἡ διχογνωμοσύνη τῶν συγγραφέων καὶ τῶν γερμανικῶν δικαστηρίων ἐξηγεῖται εὐκόλως ἐκ τῆς σκέψεως, ὅτι τινὲς μὲν ἐστηρίχθησαν εἰς ἐσφαλμένες γνώμας περὶ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ δικαίου, τινὲς δὲ ἐπροσπάθησαν νὰ παρηγάγωσιν ἀρχὴν τινα ἐκ Ῥωμαϊκῶν κειμένων, εἰς τὰ ὅποια δὲν ὑπάρχει τοιαύτη ἀρχή. Τὸ κέρριον σφάλμα ἦτον, ὅτι παρεγνωρίσθη ἡ ἐσωτερικὴ διαφορὰ μεταξὺ ἀπάτης καὶ νοθεύσεως. Εἰς Ἰταλίαν Ἀγγλίαν καὶ Γαλλίαν ὑπελήφθη πάντοτε ὁρθότερον τὸ falso, forgery, faux (ὅμοια μὲ τὴ Ῥωμαϊκὴν falsum) ὡς ἀδίκημα διακεκομμένον ἀπὸ τὴν συνήθη ἀπάτην· ἀλλὰ καὶ ἡ γερμανικὴ καλεῖται χρῆσις τῶν λέξεων ὀφείλει ν' ἀκολουθήσῃ αὐτὴν τὴν γνώμην (ἔρα τὴν κατωτέρω σημείωσιν). Ὁμολογοῦμεν, ὅτι κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον, ὁ νομικὸς ὀφείλει ν' ἀκολουθῇ καὶ εἰς ταύτην τὴν διδασκαλίαν αὐτὸ τὸ δίκαιον· καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις αἱ ὅπουτι ὑπάρχουσιν εἰς τὸ Ῥωμαϊκὸν δίκαιον κατηριθμημένοι εἰς τὸ falsum, νὰ ἐπιβῆλλῃ τὴν βαρυτέραν ποινὴν, ὅτι δὲ καὶ τὴν καθ' ἑμῆς ἀπάτην ὀφείλει νὰ κρίνῃ κατὰ τὰς περὶ stellionatus διατάξεις (Rosshirt III. σελ. 21, 30.) ἀλλ' ἡ ἔρευνα τῆς κατὰ τὴν Γερμανικὴν δικαστικῆς πράξεως ἀπαδεικνύει, ὅτι ἡ τοιαύτη βία τοῦ δικαίου εἶναι πολλὰ ἐπισφαλής. Οἱ γερ-

μανὸ νομικαὶ ἀνεγνώρισαν πάντοτε, ὅτι μετξὺ ἀπάτης καὶ νοθεύσεως ὑπάρχει διαφορὰ κατὰ τὸ πρᾶγμα αὐτὸ, ἀλλὰ δὲν ἔγινεν εἰς αὐτοὺς ἐναργῶς καταφανὲς καὶ τὸ γινώρισμα τῆς διαφορᾶς ταύτης Escher σελ. 316.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Οἱ δὲν κερδαίνομεν τίποτε, εἰὰν κατατάξωμεν τὴν ἀπάτην, ὡς ὁ Φάϋερβαχ, εἰς τὰ ἀόριστα ἀδικήματα, τοῦτο παρατηρήθη ἤδη ἀνωτέρω (ἄρα καὶ Birnbaum im Archiv des Criminalr. neue Folge I. σελ. 259.) ἀλλ' ἐπίσης δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ ὑποληφθῇ ἡ ἀπάτη ὡς προσβολὴ τοῦ ἐπὶ τῆς ἀληθείας δικαιώματος. Birnbaum I. c. σελ. 528, κτλ. Τὸ πᾶν συνίσταται εἰς τὸ νὰ διακριθῇ πρᾶπόντως ἡ νόθευσις ἀπὸ τὴν ἀπάτην. Ἐνταῦθα δὲ θέλει εἶναι ἀναποφεύκτως ἀνάγκαια ἡ νομοθέτησις, καὶ ὅσον καὶ ἂν ᾖ ἡναι δόσκολον ἔργον ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ κωδικοποιεῖα πρέπει μ' ὄλον τοῦτο νὰ γίνῃ ἡ δοκιμὴ, καθότι παρουσιάζεται μεγίστη διχογνωμοσύνη, καὶ οὔτε εἰς αὐτάς τὰς νεωτάτας νομοθεσίας δὲν φαίνεται ἀκόμη ὁμοφωνία.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Ὁ αὐστριακὸς (νόμος εἰς τὸ κεφαλ. XXVI. περὶ ἀπάτης) ὀνομάζει (ἄρθρ. 176.) ἀπάτην, εἰὰν τις διὰ ὀυλερῶν παραστάσεων ἢ πράξεων φέρῃ ἄλλον τινα εἰς πλάνην ἐκ τῆς ὁποίας ὑποφέρει τις βλάβην τῆς ἰδιοκτησίας ἢ ἄλλων δικαιωμάτων του, ἢ εἰὰν τις πρὸς τοιοῦτον σκοπὸν ὠφελεῖται ἀπὸ τὴν πλάνην ἢ τὴν ἄγνοιαν τοῦ ἄλλου. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 178. διακρίνονται περιπτώσεις τινές, ἐν αἷς ἡ ἀπάτη ὡς ἐκ τῶν προσάντων τῆς πράξεως αὐτῆς ἀποτελεῖ ἀδίκημα ἡγοῦν 1ον εἰὰν τις γείνη ψευδομάρτυς ἐνώπιον δικαστηρίου, 2ον ἀναλαμβάνῃ ψευδῶς χαρακτῆρα δημοσίου ὑπαλλήλου, 3ον μετερχόμενος δημοσίως ἐπιτήδευμά τι μεταχειρίζῃται ψευδῆ μέτρα καὶ σταθμὰ, 4ον παραποιῇ δημόσια ἐγγραφα, ἢ σημεῖα ἐπιβαλλόμενα ἀπὸ δημοσίου κατὰστημα δ' ἀσημάνσεως ἢ ἐλέγχου, 5ον μετακινήσῃ ὀρθοθετικὰ

σημεία, ὅν σπαταλᾷ τὴν κτᾶστασίν του καὶ δὲν δύνηται πλέον νὰ πληρώσῃ, ἢ ζητῆ διὰ πανουργίας νὰ παρατείνῃ τὴν πίστιν του. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 179. θεωροῦνται καὶ ἄλλα ἀπάται ὡς ἀδικήματα, ἐὰν ἢ ζημία ὑπερβαίῃ 25 φορῖνια· ὡς παραδείγματα δὲ ἀπλῶς ἀναφέρονται εἰς τὸ ἄρθρ. 180, 1ον ἐὰν τις συντάσῃ ψευδῆ ἰδιωτικὰ ἔγγραφα, ἢ νοθεύῃ γνήσια, ἢ διαδίδῃ παραπεποιημένα ἢ νενοθευμένα δημόσια πιστωτικὰ ἔγγραφα, ἄνευ συνεννόησεως μετὰ τῶν νοθευτῶν, 2ον διὰ δεισιδαίμονος ἢ δολερᾶ· ἐξζπάτης καταχρᾶται τῆς ἀσθενείας τοῦ πνεύματος τοῦ ἄλλου πρὸς ζημίαν αὐτοῦ τούτου ἢ τρίτου τινος. 3ον ἀποκρύπτῃ εὐρημένα πράγματα, ὅν ἰδιοποιῆται, λαμβάνῃ εἰς ἑαυτὸν ψευδὲς ὄνομα, τάξιν ἢ χαρακτῆρα, ὅν μεταχειρίζεται εἰς παιγνίδια ψευδεῖς κύβους ἢ χαρτία. (ποινῆ, κατὰ τὸ ἄρθρ. 181. κάθειρξις 6 μηνῶν μέχρις 1 ἔτους ἀξζχνομένη δ' ἐπιβαρυντικούς λόγους μέχρι 5 ἐτῶν, καὶ ἐπὶ μεγάλων πσῶν μέχρι 10 ἐτῶν). Περὶ νοθεύσεως ὀμίλει δ αὐστριακὸς νόμος μόνον (Κεφ. XII, ἐπὶ παραποιήσεως δημοσίων πιστωτικῶν ἔγγράφων καὶ κισθῆλιζ νομισμάτων. ὄρα καὶ Visini im seiner Beiträgen (Wien 1839) σελ. 52. 411. Jenull. Geist des ostereich. Rechts II. σελ. 184. 'Ὁ πρῶσαικὸς νόμος διαλαμβάνει χωριστὸν τμήμα περὶ κολασίμου ἰδιοφελείας καὶ ἀπάτης καὶ λέγει § 1256 κολασίμον ἀπάτην, πᾶσαν ἐκ προθέσεως παραγωγὴν πλάνης πρὸς βλάβην, δι' ἧς βλάπτονται τὰ δικαιώματά τινος. Ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ εἰς τοὺς νόμους ὀρισμένη ἰδιαίτερα ποινῆ, ἐπιβάλλεται κατὰ τὸν § 1260 χρηματικὴ ποινὴ ἴση μὲ τὸ διπλοῦν τοῦ ἐπιζητηθέντος κέρδους, καὶ ἐὰν ὁ ἀπατεὼν δὲν δύνηται νὰ καταβάλῃ αὐτὴν, φυλάκισις· ὄρα περὶ ἀπάτης κατὰ τὸ πρῶσαικὸν δίκαιον ἐν γένει, Temme Handb. des preufs Criminalr. σελ. 340. 335. 'Ἡ ἀπάτη εἶναι κοινὴ ἢ ἐπιφανής, 'Π τελευταία αὕτη λαμβάνει χώραν, 1. ἐὰν πρὸς τὴν ἀπάτην ὑπάρχῃ καὶ παράβασις ἰδιαιτέρου χρέους ἐπὶ

ὕπακλῆλων, ἐπιτρόπων ἢ κηδεμόνων, μεσιτῶν, δικαστικῶν, ἐντολοδόχων διωρισμένων ἐπιτρόπων (§ 1320—44) ἐπὶ ἀπιστίας ὑπηρετοῦ ὑεματοφύλακος· ἐπὶ λύσεως τῆς σφραγίδος· ξένων γραμμάτων. II. ἐπὶ ἀπάτης· προαχθείσης μὴ τρόπον ἐξαιρέτως πανοῦργον καὶ δυσεξέλεγκτον (§ 1377). Αὕτη ὀνομάζεται νόθευσις εἰς τὸν νόμον, ἀρθ. 1378. Ἀπάτη, δι' ἧς τίθενται εἰς πρόσωπα ἢ εἰς πράγματα γνωσμάτα ἢ ιδιότητες, μὴ ἀρόζουσαι εἰς αὐτὰ, ἢ ἀποκρίπτονται ὑπάρχουσαι ιδιότητες πρὸς βλάβην ἄλλων (Temme σελ. 365). Ἐνταῦθα καταριθμεῖ ὁ νόμος, ἰδιαιτέρως, 1ον νόθευσιν ἐγγράφων (§ 1380—98) (Temme σελ. 36.), 2ον ψεῦδος εἰς τὰ παιγνίδια (§ 1399), 3ον χρυσοποιεῖν καὶ χρυσομολογίαν (§ 1402) 4ον μετακίνησιν ὀρίων. III. Ἐπὶ ἀπάτης μετὰ πρὸςβουλῆς γενικῶν χρησῶν. Εἰς τούτην ὑπάγονται 1ον ψευδορκία καὶ ψεῦδος ἐνώπιον δικαστηρίου (§ 1405.), ψευδὴς καταμήνυσις, 2ον διπλοῦν βάπτισμα (§ 1435), 3ον ὑπόβουλη ξένου τέκνου (§ 1436) κατάρχεσις ξένου δούματος καὶ ξένων συμβόλων (§ 1440) IV. Ἐπὶ ἀπάτης τοῦ δημοσίου (§ 1441), 1ον διὰ νενοθευμένων μέτρων καὶ σταθμῶν 2ον διὰ χρεωκοπίας· Πρὸ πάντων εἰς τὸ ἀγγλικὸν δίκαιον εὐρίσκονται τὰ περὶ μορφώσεως τῆς διδασκαλίας περὶ ἀπάτης καὶ νόθευσεως. Εἰς αὐτὸ ἡ forgery ὡς νόθευσις διακρίνεται αὐστηρῶς ἀπὸ τῆν ἀπάτην cheat. Ἐκ τῶν γερμανικῶν νομικῶν ἐξέθεσις τὰ περὶ τούτου ἄριστα ὁ Escher εἰς τὸ μετῆθεν σύγγραμμά του. Τί ἐστὶ forgery, ἀπεφασίσθη εἰς τὴν Ἀγγλίαν εἰς πλῆθος· κανονισμῶν καὶ commonlaw. Ἡ δικαστικὴ πρᾶξις συνείλεσαν εἰς τοῦτο πολὺ ὄρα τὴν κυρίαν σλλογὴν Hammond the criminal Code digest. consolidation of statutes of forgery. London 1823. Ἡ ἀπάτη ὀνομάζεται cheat. Ἀξιολογώτατον δοκίμιον κωδικοποιίας περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου μετὰ παρατηρήσεων εὐρίσκεται εἰς τὸ fourth report of the commissioners on criminal law.

1839, pag. 54—57. Ὁ γαλλικὸς ποιν. νόμος ἀποδίδει διὰ τῆς ἐκφράσεως *escroquerie* τὴν ἔννοιαν τῆς καθ' ἡμᾶς ἀπάτης. (ἄρθ. 409.). Λέγει ὅστις μεταχειριζόμενος ψευδοῦς ὀνόματα ἢ ιδιότητες, ἢ μηχανευόμενος νὰ παραστήσῃ ὡς ὑπαρχούσα· ψευδεῖς ἐπιχειρήσεις, ἢ ἀνύπαρκτον δύναμιν ἢ πίστιν, ἢ νὰ διεγείρῃ ἐλπίδα ἢ φόβον ἐπιτυχίας τινος, ἢ συμπτώσεως, ἢ ἄλλου τινὸς φανταστοῦ περιστατικοῦ, λαμβάνει χρήματα, κινητὰ, δημολογίας δωρήματα, κληροδοτήματα, γραμματιστικὰ γραμματῖα, ὑποσχέσεις, ἐξοφλητικὰ, καὶ διὰ τῶν μέσων τούτων σφετερίζεται τὴν περιουσίαν ἄλλου ὅλην ἢ ἐν μέρει, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν 1—5 ἐτῶν καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν, ὅρα περὶ τούτου (καὶ ὅτι εἶναι ἀτελής ἡ ἔννοια) Haus observations III. pag. 400 καὶ Rauter traité du droit criminel. II. p. 434. Escher Lehre -σελ. 171. ἐκτὸς τούτου εἶδη τινα τῆς ἀπάτης τιμωροῦνται ἀστυνομικῶς. γαλλικὸς ποινικὸς νόμος ἄρθ. 479. nr. 5—7. ἄλλα πάλιν κατατάσσονται ὑπὸ ἰδιαιτέρους ποινικοὺς νόμους, ὡς ἀδικήματα, οἷον ἀπάται τινες εἰς τὰ συμβόλαια (νόθε μεία μέτρα), ἀπάτη ἐπὶ πολυτίμων λίθων, χρυσῶν ἢ ἀργυρῶν σκευῶν (ἄρθ. 433), κατάχρησις τῆς ἐμπιστοσύνης (ἄρθ. 406—8), ψεῖδη πρὸς ἐπιτελεῖν (ἄρθ. 276.). Ἡ νόθευσις *faux* κατατάσσεται ἐξ ἐναντίας· εἰς τὸν ποινικὸν κώδικα ὑπὸ τὰ κατὰ τῆς κοινῆς εἰρήνης· ἀδικήματα (ἄρθ. 132). Ἀντικείμενα δὲ τοῦ *faux* εἶναι ἰσὺν δημόσια σφραγίδες, γραμματῖα τῆς τραπέζης, δημόσια πιστωτικὰ ἔγγραφα, χρυσόσημα, μέσα βεβαιώσεως τῆς γνησιότητος, σφύρα τῆς δασονομικῆς ὑπηρεσίας κ.τ.λ. (ἄρθ. 139—144). 2ον δημόσια ἔγγραφα (ἄρθ. 145.). Ἐνταῦθα εἶναι πολλάκις δύσκολον νὰ προσδιορισθῇ τί θεωρεῖται δημόσιον ἔγγραφον. (Hellie. III. p. 338.). Ἄλλ' ὁ κώδικς κάμνει ἐνταῦθα οὐσιώδη τινα διακρίσιν. Α'. Ἐὰν δημόσιός τις ὑπάλληλος πράξῃ τὸ *faux*

(ἄρθ. 146.). (Hellie III. p. 346.) διὰ ψευδῶν ὑπογραφῶν, διὰ μεταγενεστέρων μεταλλαγῶν εἰς τὰς πράξεις τὰ ἔγγραφα ἢ τὰς ὑπογραφάς, διὰ ὑποβολῆς προσώπων, διὰ προσθηκῶν, παρεμβοῶν εἰς ἐκθέσεις, ἢ δημόσια ἔγγραφα. Τοῦτο ἐστὶ faux matériel κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ faux intellectuel (ἄρθ. 146.) (Legraverend traité I. p. 523. Carnot. Comm. I. p. 388—99. Hellie théorie I. Escher. Lehre. σελ. 394. 422), τὸ ὅποιον πράττεται, ἐὰν ὁ ὑπάλληλος συντάσσων τὰ εἰς τὴν δικαιοδοσίαν του ἀνίκοντα ἔγγραφα, ἀλλάξῃ ἀπατηλῶς τὴν οὐσίαν αὐτῶν εἴτε γράφων ἄλλας διατάξεις παρὰ τὰς ὁποίας τὰ μέρη ἐσχέδιασαν ἢ ὑπηγόρευσαν, εἴτε ἀναφέρων ψευδῆ γεγονότα ὡς ἀληθῆ εἴτε γράφων ὡς ὁμολογηθέντα γεγονότα τὰ ὁποῖα δὲν ὁμολογήθησαν. Τὸ κύριον εἶναι ἡ ἀπόδειξις, ὅτι ὁ ὑπάλληλος ἐνήργει ἐντὸς τῆς δικαιοδοσίας αὐτοῦ, ὅταν ἐπράξῃ τὴν νόθευσιν τοῦ ἔγγράφου (Hellie III. p. 344. Escher. Lehr. σελ. 425). Β'. Τοῦτου τοῦ faux διαφέρει ἡ νόθευσις δημοσίων ἔγγράφων ἀπὸ ιδιώτους γενομένη (ἄρθ. 147.) (Hellie théorie III. p. 365. Escher. σελ. 429). 3ον νόθευσις ιδιωτικῶν ἔγγράφων, ἀλλὰ πίνην μὲ τὴν διάκρισιν Α'. ἐὰν ἦναι ἐμπορικὰ γραμματεία (ἐνταῦθα ἡ ποινὴ εἶναι ἡ αὐτὴ ὡς καὶ ἐπὶ νοθεύσεως δημοσίων ἔγγράφων ἄρθ. 145), ἢ Β'. ἄλλα ιδιωτικὰ ἔγγραφα (ἄρθ. 150.) (Hellie théorie III. p. 406. Escher. σελ. 445). 4ον Κατὰ ἐπιεικεστέρους ποινικοῦς νόμους ὑποβάλλει τελευταῖον ὁ κώδικξ (ἄρθ. 153.) τὴν νόθευσιν διαβατηρίων, βιβλίων εἰς τὰ ὁποῖα καταγράφονται οἱ ὁδοιπόροι, πιστοποιητικὰ (Hellie théorie IV. p. 8.). Ἡ ἐπικρατοῦσα εἰς τὸν γαλλικὸν νόμον γνώμη εὐρίσκεται καὶ εἰς τὸν νέον σαρδικὸν νόμον (ἄρθ. 675). περὶ escroquerie, ἐνῶ τὸ falso (κατατασσόμενον μεταξὺ τῶν δημοσίων ἀδικημάτων) ἐκτιθεταὶ ὡς ἀδίκημα κατὰ τῆς δημοσίας πίστεως εἰς τὰ ἄρθ. 331—75. Ὁ βαυαρικὸς νόμος πραγ-

ματεύεται περί τῆς ἀπάτης (Κεφ. V.) ὡς βλάβης ἀλλο-
 τριῶν δικαιοματιῶν, καὶ κατὰ τὸ (ἄρθ. 256.) εἶναι ἐνοχος
 ἀπάτης ὅστις διὰ τὴν προξενήσῃ ζημίαν εἰς ἄλλον ἢ διὰ
 τὴν ἀπολαύσῃ ἀθέμιτον κέρδος, διαδίδει ἢ παριστᾷ ἐν γνώ-
 σει καὶ ἐκ προθέσεως ψευδῆ γεγονότα ὡς ἀληθῆ, ἀπα-
 σιωπᾷ ἢ ἀποκρύπτει ἀθέμιτως ἀληθῆ γεγονότα ἢ στρέφει
 πρὸς ἴδιον αὐτοῦ ὄφελος ἢ πρὸς βλάβην τρίτου τὴν ξένην
 ἀπάτην. Κατὰ τὸ (ἄρθ. 257.) ἀπάτη εἶναι καὶ ἡ ἀπλῆ
 ἀποσιώπησις τῆς ἀληθείας, 1ον εἴαν τις καταχράται τῆς
 πλάνης τινος, διὰ τὴν ἀναπεισῇ εἰς τὸ νὰ πράξῃ ἢ νὰ
 παραλείψῃ τι ἐπιζήμιον εἰς αὐτὸν, 2ον εἴαν τις πρὸς βλάβην
 τῶν δικαιωμάτων τρίτου τινὸς κρύπτῃ, κατασταίην
 ἄχρηστα κύριος ἔχοντα ἔγγραφα, 3ον εἴαν τις προσκληθεὶς
 ἀπὸ τὴν ἀρχὴν εἰς μαρτυρίαν, ἀποσιωπᾷ ἢ ἀρνῆται νὰ
 φανερώσῃ ὅ,τι ἠξέυρει. Ἡ ἀπάτη Α'. πρὸς βλάβην ξένης
 ἰδιοκτησίας εἶναι ἡ πλημμέλημα, ἄρθ. 387, εἴαν συμπο-
 σοῦται εἰς 5 μέχρις 25 φιορινίων, (καὶ τιμωρεῖται μὲ
 φυλάκισιν 4 μηνὸς μέχρις 1 ἔτους), ἢ κακούργημα, (ἄρθ.
 258.) εἴαν συμποσοῦται εἰς πλέον τῶν 25 φιορινίων (καὶ
 ἐπιβάλλεται τότε ἡ ποινὴ τῆς κοινῆς κλοπῆς), ἢ εἶναι ἐπιφανὴς
 ἀπάτη, καὶ πάλιν ἡ 1ης τάξεως εἴαν ἐπράχθη πρὸς ζημίαν
 εὐσεβῶν ἢ κοινωφελῶν καταστημάτων, ἢ ἀπὸ ἐπιτρόπους,
 ἢ κηδεμόνας, ἢ πληρεξουσίου, ἢ ἐπὶ ἐπιτηδεύματων, διὰ
 τὴν κηδευμένων μέτρων, σταθμῶν, καταχρήσεως δημόσιων ση-
 μαντηρίων, διὰ ψευδορκίας, καταχρήσεως τῶν προλήψεων
 τινὸς, θεσαυρορχίας, μαγείας (ποινὴ ἡ τῆς ἐπιφανοῦς
 κλοπῆς, ἄρθ. 263), ἢ 2ης τάξεως, (ποινὴ 4—8 ἐτῶν)
 εἴαν πρὸς τὴν ἀπάτην ὑπῆρξε καὶ κίνδυνος τῆς ζωῆς ἢ τῆς
 ὑγείας τινος, ἢ εἴαν ἐπράχθη ἀπὸ κατήλους ἢ ζυθοποιῶν,
 εἴαν πολλοὶ ἠνώθησαν πρὸς τὸ νὰ πράξωσιν αὐτήν, ἀπὸ
 τῶν ἐξ ἐπιτηδεύματος παιγνιοδιωκτῶν — ἐπὶ νοθεύσεως
 ἔγγράφων, (ἄρθ. 266), ψευδορκίας (ἄρθ. 269), χρεωκε-

πίας (άρθ. 273). Β' Ἀπάτη κατὰ τοῦ προσώπου ἢ τῆς προσωπικῆς καταστάσεως ἄλλου τινός, ὡς πρὸς τὸν γάμνον, (άρθ. 281.) ἀπάτη κατὰ τῆς οἰκογενειακῆς καταστάσεως, (άρθ. 282.) κατὰ τῆς πολιτικῆς τάξεως, ἀρθ. 392, κατὰ τῆς ὑπολήψεως. (άρθ. 284). Περί τῆς νοθεύσεως πραγματεύεται ἐξ ἐναντίας ὁ νόμος εἰς τὸ κεφάλαιον περὶ κακουργημάτων κατὰ τῆς δημοσίας πίστεως (άρθ. 373.), καὶ θεωρεῖ ὡς τοιαῦτα τὴν νόθευσιν δημοσίων ἐγγράφων (20—25 ἐτῶν), τὴν ἀπάτην ὡς πρὸς τὴν σφραγίδα τοῦ κράτους (άρθ. 338. ποινὴ 1—4 ἐτῶν εἰρκτῆ), τὴν ἀπάτην δι' ἀντιποιήσεως δημοσίας ἀρχῆς, (άρθ. 339), τὴν κίβδηλείαν (άρθ. 341). τὴν νόθευσιν πιστωτικῶν ἐγγράφων (άρθ. 337. ἕως 12 ἐτῶν εἰρκτῆ). Ὡς πλημμελήματα κατὰ τῆς δημοσίας πίστεως κηρύττονται, ἡ ἀπατηλὴ κατασκευὴ ἢ νόθευσις διαβατηρίων πιστοποιητικῶν (6 μηνῶν μέχρι 2 ἐτῶν) ἢ κατασκευὴ σφραγίδος τῆς ὑπηρεσίας ἄνευ ἐξουσίας, (άρθ. 426). Ὁ σαξωνικὸς νόμος (άρθ. 245), θεωρεῖ ἀπλήν ἀπάτην, ἐάν τις διαδίδῃ ἐν γνώσει ψευδῆ πράγματα ὡς ἀληθῆ, ἢ ἀποσιωπᾷ ἢ ἀποκρύπτῃ ἀληθῆ πράγματα εὐρισκόμενος εἰς σχέσεις εἰς τὰς ὁποίας εἶναι νομίμως δόχρεος νὰ εἴπῃ τὴν ἀλήθειαν, ἢ ἐάν τις ὠφελῆται ἀπὸ τοιαύτας πράξεις ἄλλων, καὶ προξενῇ δι' αὐτῶν ζημίαν εἰς ἄλλους ἢ ἀπυλαμβάνῃ αὐτὸς ἀθέμιτον ὄφελος (ποινὴ ἢ τῆς ἀπλῆς κλοπῆς, καὶ ἐάν δὲν ἦναι δυνατὸν νὰ ἐκτιμηθῇ ἡ ζημία, φυλάκισις μέχρις 3 ἐβδομάδων, ἢ εἰρκτῆ μέχρις 6 ἐβδομάδων, καὶ ὅπου δὲν ὑπάρχει φιλοκερδῆς προαίρεσις δίδεται εἰς τὸν δικαστὴν τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιβάλλῃ χρηματικὴν ποινὴν.) Ἀπὸ τὴν ἀπλήν ἀπάτην διακρίνει ὁ νόμος τὴν ἐπιφανῆ ἀπάτην, καὶ ὑπάγει εἰς ταύτην αἱ τὴν νόθευσιν. Ἐνταῦθα δὲ Ἴον ἐάν τις ὑπὸ τὸ ὄνομα δημοσίων ἀρχῶν συντάσῃ δημοσία ἔγγραφα, ἢ νοθεύῃ γνήσια τοιαῦτα ἔγγραφα, ἢ παρανόμως κρύπτῃ ἢ κα-

τασταί η ἀγρηστα δημόσια ἢ ἰδιωτικὰ ἐγγράφα πρὸς βλάβην τοῦ δικαιώματος ἄλλων (ἄρθ. 247. ποινὴ φυλάκισις μέχρις 6 μηνῶν ἢ εἰρκτὴ μέχρι 2 ἐτῶν, καὶ ἐὰν ἐπιτύχη ἢ ἀπάτη, μέχρις 8 ἐτῶν κατὰ τὸ μέγεθος τῆς ζημίας ἄρθ. 245). 2ον Ἄνευ ἐξουσίας σύνταξιν ἰδιωτικῶν ἐγγράφων ὑπὸ ξένον ὄνομα, ἢ νόθευσιν γνησίων ἰδιωτικῶν ἐγγράφων (ἄρθ. 249. ποινὴ φυλάκισις μέχρις 6 μηνῶν, ἢ εἰρκτὴ μέχρις 1 ἐτους, ἐπὶ δὲ ζημίας μέχρις 6 ἐτῶν). 3ον νόθευσις διαδοτηρίων ὁδοιπορίας, βιβλίων εἰς τὰ ὁποῖα καταγράφονται οἱ ὁδοιπόροι, ἀποδεικτικὰ ὑπηρεσίας ἢ γεννήσεως ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ εὐκολυνθῇ ἡ φυγὴ τινός (φυλάκισις μέχρις 8 ἐβδομάδων). 4ον κατασκευὴν ψευδῶν ἢ κατάχρησιν γνησίων δημοσίων ἢ ἰδιωτικῶν σφραγίδων ἢ σημαντησίων (ἄρθ. 251—52). Β. τὴν κατάχρησιν τῆς θρησκείας, Γ. τὴν κατάχρησιν τῶν ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἰδιοτήτων, (ἄρθ. 254), Δ. τὴν εἰς κίνδυνον ἐκθεσιν τῆς ζωῆς ἢ υγείας τινος, (ἄρθ. 255.), Ε. τὴν χρεωκοπίαν, (ἄρθ. 256.) κτλ. ὄρα περὶ τῆς ἀπάτης κατὰ τὸν σαξωνικὸν νόμον **Krug. Studien II.** σελ. 120, καὶ περὶ νοθέσεως σελ. 142. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος (ἄρθ. 351) θεωρεῖ ἀπάτην, ἐὰν τις πρὸς βλάβην τῶν δικαιωμάτων ἄλλου διαδίδῃ ἐν γνώσει ψευδῆ πράγματα ὡς ἀληθῆ, ἢ τὰ ἀληθῆ ἀποκρύπτῃ ἢ ἀποσιωπῇ καὶ ἐντεθῆεν προξενῇ ζημίαν εἰς τὸν ἄλλον ἢ ἀπολαμβάνῃ αὐτὸς ὄφελός τι (ποινὴ ἄρθ. 332. φυλάκισις· ἐὰν ὑπῆρχε προκίρσις νὰ προξενηθῇ βλάβη καὶ προσεκτῆθῃ ἀθέμιτον ὄφελος, ποινὴ ἢ τῆς κλοπῆς). Κατὰ τὸ ἄρθρον 353 ὑπάρχει ἀπάτη μὲ ἐπιβαρυντικούς λόγους, 1ον ἐὰν ἐπράχθῃ διὰ καταχρήσεως τῆς θρησκείας ἢ θρησκευτικῶν πράξεων, 2ον δι' ἀντιποιήσεως ψευδοῦς τίτλου ἀρχῆς, ἢ ὑπὸ τὸ πρόσχημα δημοσίας παραγγελίας ἢ ψευδοῦς δημοσίας μαρτυρίας, 3ον ἐπιθηταυρορυχίας, ἐπὶ οἰανισμοῦ, 4ον δι' ἐξαφανίσεως βλάβην

ὅτις ἢ ἀποκρίψως ἰδιωτικῶν ἐγγράφων, οἷον διτθολῶν, συμβολαίων, ὅν ἐάν ἐπράχθη ἀπὸ δημοσίου κλητῆραι ἔνοδόχους, διαχειριστάς, συνεταιροὺς, πραγματογνώμονας. *Νόθευσι* λέγει τὸ ἄρθρον 356, ἐάν τις πρὸς θλάβῃ τῶν δικαιομάτων ἄλλου τινος, κατασκευάζῃ πρᾶγμα κίβδηλον, ἢ νοθεύῃ τι γνήσιον καὶ κάμνη χρῆσιν αὐτοῦ, διὰ ὄπατάσῃ τὸν ἄλλον καὶ νὰ προξενήσῃ εἰς αὐτὸν ζημίαν ἢ ὄπολαύσῃ ὁ ἴδιος ὄφελος. Ὅστις συντάσσει ψευθεῖ ἰδιωτικά ἐγγραφα ἐπὶ τῷ ἰδίῳ αὐτοῦ ἢ ἐπὶ ξένῳ ὀνόματι, ἢ καταχρᾶται τῆς ὕπογραφῆς ἢ τῆς σφραγίδος τοῦ ἄλλου εἰς ψευθεῖ ἐγγραφα, ἢ διαφθείρει τὸ περιεχόμενον γνήσιον, ὕποβάλλεται εἰς φυλάκισιν μέχρι 1 ἔτους, ἐάν δὲ πράξῃ τὸ τοιοῦτον ἐπὶ συναλλαγματικῶν, ἐμπορικῶν πιστωτικῶν γραμμάτων ἢ βιβλίων, ἢ ἐπὶ μέτρων καὶ σταθμῶν, ὕποβάλλεται εἰς εἰρκτὴν μέχρι 4 ἐτῶν. Περὶ τῆς νοθεύσεως δημοσίων ἐγγράφων πραγματεύεται ἰδίως εἰς τὸ περὶ δημοσίων ἀδικημάτων (εἰς τὸ περὶ πράξεων κατὰ τῆς δημοσίας πίστεως) (ἄρθ. 216), καὶ τιμωρεῖ τὴν νόθευσιν πιστωτικῶν ἐγγράφων, με 8—15 ἐτῶν τὴν νόθευσιν ἄλλων δημοσίων ἐγγράφων, (ἄρθ. 219), με φυλάκισιν τὴν νόθευσιν διαβατηρίων, βιβλίων εἰς τὰ ὅποια καταγράφονται οἱ ὄδοιπόροι πιστοποιητικῶν ὕπηρεσίας, με φυλάκισιν μέχρι 3 μηνῶν τὴν νόθευσιν δημοσίων σφραγίδων καὶ σημαντηρίων, ἄρθ. 222. Τὸ διὰ τὴν βᾶδην νομοσχέδιον πραγματεύεται κατὰ πρῶτον περὶ νοθεύσεως (Κεφ. XXXI), καὶ 1ου δημοσίων ἐγγράφων (ἄρθ. 383), με ἐλαφροτέρας ποινὰς, (ἄρθ. 389), ἐάν ἐνοθεύθησαν δημοσία πιστοποιητικά, διαβατήρια κτλ. 2ου περὶ νοθεύσεως ἰδιωτικῶν ἐγγράφων, (ἄρθ. 390), καὶ διακρίνει ἰδιαιτέρως τινὰ εἶδη τοιούτων ἐγγράφων διὰ τὴν σημαντικότητά αὐτῶν, οἷον ἐμπορικά γραμμάτια, συναλλαγματικά (ἄρθ. 392). 3ου περὶ νοθεύσεως δροσετικῶν λίθων, (ἄρθ. 399),

χρησθήμου, (άρθ. 401.), μέτρων καὶ σταθμῶν, (άρθ. 402), χρυσῶν ἢ ἀργυρῶν σκευῶν, (άρθ. 403), σφραγίδων, σημαντηρίων, (άρθ. 406). Χωριστόν κεφάλαιον τὸ XXXII. διελκυσθῆναι τὰ περὶ ἀπάτης· τὸ ἄρθ. 409 θέτει ἐν μέρει ἀρνητικῶς τὴν διάταξιν, "Ὅστις λέγει ἐκτός τῶν περιπτώσεων τῆς νοθεύσεως δικαστρέφει πνεύργως τὴν ἀλήθειαν, ἢ ἀποσιωπᾷ αὐτήν, μὲ φιλοκερδῆ προαίρεσιν καὶ κατὰ παράβασιν ἰδιαιτέρου καθήκοντος αὐτοῦ, καὶ οὕτως ἀναπαύσει ἐν γνώσει τὸν ἄλλον νὰ πράξῃ ἢ νὰ παραλείψῃ τι ἐπιζήμιον εἰς τὰ περὶ τὴν περιουσίαν δικαιώματά του, ὑποβάλλεται ἕνεκεν ἀπάτης εἰς τὴν ποινὴν τῆς κοινῆς κλοπῆς. Τὸ ἄρθρ. 410 ἀπειλεῖ μὲ τὰ τρία τέταρτα τῆς ποινῆς ταύτης ἐκείνον, ὅστις διὰ τῆς διαγωγῆς του διατηρεῖ ἢ στρέφει εἰς ὄφελός του τὴν πλάνην τοῦ ἄλλου. Τὸ ἄρθρον 416 διακρίνει τὴν ἀπάτην γωσὶς φιλοκερδαίως, τὸ ἄρθ. 417 τὴν ὑπεξαγωγὴν ἐγγράφων, τὸ 418 τὴν χρῆσιν ξένων ἐγγράφων.

§ 411.

Συγγραφικὰ τοῦ ἀδικήματος εἶναι I πράξις πρὸς ἐξαπάτην ἄλλου τινος, εἴτε Iον ἀρνητικῆ, ἀποσιώπησις ἀληθινῶν γεγονότων (*oppressio veritatis*)(α), εἴτε Iον θετικῆ, πραγματικῆ κοινοποίησις ψευδῶν γεγονότων *immulatio veritatis*. Εἰς τὴν πρώτην γίνεται κατάχρησις πρὸς παράνομον ζήτησαν τοῦ ἄλλου, τῆς ὑπαρχούσης ἤδη πλάνης ἢ ἀγνοίας· εἰς τὴν δευτέραν παράγεται παρανόμως μὴ ὑπάρχουσα πλάνη.

(α) L. 1. § 2. L. 16. § 2. L. 21. D. ad. L. Corn. de falsis L. 8. D. de accus. L. 29. § 5. D. mandati.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. διὰ τὴν ὑπάρξην *Stellionatus* ἀπαιτεῖται δο-
 λερὰ προπαρασκευὴ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ διατηρηθῇ ὡς
 πρὸς τὴν σχέσιν ἢ πλάνη ἄλλου τινος περὶ τῆς ὑπάρξεως ἢ
 τῆς ιδιότητός τινων γεγονότων, ἢ νὰ κατορθωθῇ, ὥστε ἡ
 πλάνη αὕτη νὰ χρησιμεύσῃ εἰς ἐπίτευξιν τῆς παρανόμου προ-
 αιδέσεως τοῦ ἀπυτεῶνος. L. 3. D. *Stellionat.* L. 1. § 1 τε-
 λευτ. L. 16. L. 36. D. de pignor. act. L. 1. 4 C. de
 crim. *stellionat.* L. 26. § 5. D. *mandat. Madai de stel-
 lionatu* p. 12.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον ὁ σκοπὸς τοῦ
stellionatus τείνει πάντοτε εἰς βλάβην τῆς περιουσίας τοῦ
 ἄλλου. Ἡ συγκατάταξις αὐτοῦ μετὰ τὴν *actio dili* κα-
 τὰ ἀδικήματα, τὰ ὅποια προσβάλλουσι τὴν ἰδιοκτησίαν,
 ἀποδεικνύει ὅτι τὸ *stellionatus* ἦτο βλάβη τῆς ἰδιοκτησίας
 μόνον. Εἰς τὴν L. 2. D. de *stellion* γίνεται μὲν λόγος περὶ
necem alterius, ὅρα Heffter σελ. 327, ὅστις θέλει νὰ ἐκτεί-
 νῃ τὸ ἀδικήμα, ἀλλ' ἐκεῖθεν δὲν ἐξάγεται. ὅρα *Birnbaum
 im Archiv neue folge* I. σελ. 551. *Escher Lehre* σελ.
 231. Ἐὰν ἐκτείνωμεν τὴν ἀπάτην πολλὴν, τὴν συγχέομεν μὲ
 ἄλλα ἀδικήματα. *Rosshirt Geschic.* III. σελ. 52. Βεβαίως
 εἰς πολλὰ ἐκτεταμένην σημασίαν ὑπέλαβε τὴν ἀπάτην ὁ
Günther εἰς *Weiske Rechtslexikon* II. Bd. σελ. 94, θεω-
 ρῶν ὑπάρχουσαν ἀπάτην ἐν γένει πάντοτε, ὅταν περιορίζη-
 ται ἡ ἐλευθερία τῆς θελήσεως τοῦ ἄλλου (χωρὶς νὰ προσ-
 βάλληται ὑλικὸν τι ἀγαθὸν αὐτοῦ). ὅρα ἐκ τοῦ ἐναντίου *Mit-
 termaier in Demm's Annalen* VI. σελ. 6—10. Ὁ *Escher*
 σελ. 96, ἀπαιτεῖ νὰ βλάβηται πάντοτε ὠρισμένον δικαίω-
 μα ἄλλου τινος σελ. 109, φανερὸν συμφέρον αὐτοῦ. ὅρα καὶ
 σελ. 205.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Γενικῶς παρατηρήθη ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ διακρι-

νηται ἢ ἐγκληματικῶς κυλάτιμος ἀπάτη ἀπὸ τοῦ ἀπλοῦς φρενακισμοῦ, ἀπὸ τῶν ἠθικῶς αἰσχυρὰ ψεύδη, καὶ πρὸ πάντων ἀπὸ ἐξαπάτης στιριζομένης εἰς πλεονεξίαν ἐπὶ συμβολαίων καὶ πολιτικῶν ἀποζημιώσεων. Klien im Archiv des Criminalr. I. σελ. 155. Cucumus im Archiv des Criminalr. 1836. III. σελ. 446. v. Gönner Jahrbücher der Gesetzgebung. II. σελ. 376. v. Preuschen Beiträge zur Lehre von strafbaren Beitrag. σελ. 23. Visini Beiträge zur Criminalrechtswissenschaft. (Wien 1839) σελ. 63. Günther in Weiske's Rechtslexikon II. σελ. 83. Schüler Beiträge σελ. 84. Escher. Lehre von strafbaren Beitrag und von Fälschung σελ. 50—109. Mittermaier in Demme's Ann. des Criminalrechtspl. VI. Bd. σελ. 20

Ἡ δυσκολία εἶναι μόνον εἰς τὸ νὰ διαγερῆ ἡ ὀρθοετικὴ γραμμὴ. ἢ γνώμη (ὡς ὁ v. Preuschen σελ. 23. θέλει) τοῦ νὰ ἐξαρτᾶται τὸ ἀξιόπουν ἐκ τοῦ ἂν ἢ κατὰ τὸ πολιτικὸν δίκαιον κατανάγκασις δὲν ἀρετῆ εἰς δικτῆρησι τῆς νομίμου τάξεως, καὶ προφύλαξις ἀπὸ ζημιᾶς ὡς πρὸς τινὰς πράξεις, δὲν δικαιολογεῖται, ὅρα Mittermaier in Demme's Ann. σελ. 20. Εἰς αὐτὸ ἀκόμη τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ὑπάρχει ὡς θέσις ἢ γνώμη, ὅτι δὲν ὑπάρχοντα εἰς τὸ crimen stellionatus ὅλκι αἰ ἐπὶ συμβολαίων λαμβάνουσαι χώραν ἐξαπάται L. 16. § 4. D. de minorib. L. 43. D. de contrah. emt. L. 22. § 3. D. locati. Ὁρθότερος πρακτικὸς νοῦς ὠδήγησε τοὺς ῥωμαίους νομικοὺς, ἀλλὰ σταθερὸν γνώρισμα δυσκόλως δύναται νὰ καταδειχθῆ κατὰ τὸν Rosshirt Gesch. III. σελ. 12. φαίνεται ὅτι ὠδηγήθησαν λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν, ἂν ἐπαρουσιάζετο αἰσχυρὰ καὶ ἐπικίνδυνος πράξις. Τῷ ὄντι (ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω παρατηρήσεων περὶ χαρακτηρισμοῦ τῆς κολασίμου ἀπάτης) τὸ πᾶν συνίσταται εἰς τοῦτο, εἰς ἐξάγηται ὅτι ὁ πράξας μετεχειρίσθη αὐτὴν τὴν συνομολόγησιν τοῦ συμβολαίου ὡς μέσον

τοῦ νὰ κητορθώσῃ τὴν ἐξαπάτην τοῦ ἄλλου, εἰς ἄλλας δὲ περιπτώσεις, ἐὰν γίνηται καταφανὴς ἢ προαίρεσις τοῦ νὰ κατανήσῃ ἢ ἀποζημίωσις ἀδύνατος ἢ πολλὰ δύσκολος εἰς τὸν ἀπατηθέντα συμβαλλόμενον. Mittermaier in Demm's Ann. VI, σελ. 27. Ὑπάρχει μάλιστα λόγος νὰ θεωρῆται ἀπάτη κολάσιμος ἢ παρουσιαζομένη ἐν τοιαύταις σχέσεσιν, ἐν αἷς ὁ συμβαλλόμενος εἶναι κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν γνώμην ἠναγκασμένος νὰ ἐμπιστευθῇ εἰς τὴν βεβαίωσιν τοῦ ἄλλου π. χ. ἐπὶ πωλητῶν πολυτίμων λίθων, χρυσοχόων. Ἐπομένως εἶναι ἀναγκαῖον νὰ διακρίνη ἡ νομοθεσία σχέσεις τινὰς τοιαύτας, λ. χ. τὰς ἀνωτέρω μνηθεύσας, προσέτι τὰς περὶ τὰ σημεῖα τῶν ἐργοστασίων ἀπάτας, καὶ νὰ θέτῃ ἰδιαιτέρως ποινὰς, αἱ ὁποῖαι δικαιολογοῦνται διὰ τῆς ἐπικρατούσης γνώμης τοῦ λαοῦ, ὅτι ὑπάρχει εἰς τὰ τοιαῦτα ἰδιαιτέρα δικαστικὴ προστασία.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. "Ὅσα αἱ νεώτεραι νομοθεσίαι ἐπραξάν διὰ νὰ θέσωσιν ὄρον μεταξὺ κολασίμου ἀπάτης καὶ μὴ κολασίμου καταπλεονεξίας εἶναι πολλὰ ἐλλειπῆ. Ὁ αὐστριακὸς νόμος ἄρθ. 176; (ὄρα ἀνωτέρω 4 σημ. ἐπὶ τοῦ § 410) δὲν θέτει οὐδὲν ὄριον, ἐπειδὴ ὅμως εἰς τὸ ἄρθ. 178. ἀπαριθμεῖ 6. περιπτώσεις, εἰς τὰς ὁποίας ἡ ἀπάτη ὡς ἐκ τῆς ἰδιότητος τῆς πράξεως κατανήσκει κακούργημα, εἰς δὲ τὸ ἄρθ. 17 ἐπιβάλλει εἰς ἄλλας ἀπάτας ἐγκληματικὴν ποινὴν μόνον ἐὰν ἡ ζημία συμποσῶται ὑπὲρ τὰ 25 φοιρίνια, καὶ εἰς τὸ 2ον μέρος τοῦ νόμου, ἄρθ. 211, ἀπειλεῖ μὲ ἀστυνομικὰς ποινὰς τὴν εἰς ποσὸν μικρότερον τῶν 25 φοιρίνων ἀπάτην, πρέπει νὰ συμπερανθῇ, ὅτι ἠθέλησεν ὁ νομοθέτης νὰ ἐπιβάλλῃ ποινὰς καὶ εἰς τὸ ἐπὶ συμβολαίων παρουσιαζόμενον σίνος, ἐὰν ἔχη ἐν ἑαυτῷ τὰ γνωρίσματα τῆς ἀπάτης (ἄρθ. 176). ὄρα καὶ Visini in den. Beiträgen σελ. 66. Ὁ πρωσσιακὸς νόμος § 1256. ὀνομάζει (ὄρα τὴν σημ. 4

ἐπὶ τοῦ § 410) κολάσιμοι ἀπάτην εἰς ἐκτεταμένην ἔννοίαν πᾶσαν ἐκ προθέσεως ἀφορμὴν πλάνης. ἐκ τῆς ὁποίας βλάπτεται τις εἰς τὰ δικαιώματά του. Κατὰ τὸν § 1325, εἰς εἰς δίκην τινα ἀνακαλυφθῆ μεγάλη ἀπάτη λαβοῦσα χώραν εἰς συμβόλαια ἢ ἄλλως εἰς συναλλάγματα, πρέπει εἰς τὴν περὶ κυρίας δίκης ἀπόφασιν νὰ ἐπιβάλληται καὶ ποινὴ κατὰ τοῦ ἀπατεῶνος. Διάταγμά τι τῆς 15 Αὐγούστου 1815 (Mankorf. σελ. 473) μέμφεται τὴν ἐρμηνείαν, ὅτι ὅπου δὲν παρουσιάζεται δίκη περὶ τῆς πολιτικῆς ἀπαιτήσεως τοῦ ἀπατηθέντος οὔτε ποινὴ δὲν πρέπει νὰ λημβάνη χώραν, ἀλλ' αὕτη καταγιώσκειται ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τὴν πολιτικὴν δίκην. Κατὰ τὸν § 1327. παράνομοι πράξεις, ἐπιχειρήσασαι μὲ τὴν προαίρεσιν τοῦ νῦ ἀφαιεθῆ ἀπὸ τὸν ἄλλον τὸ ἰδικόν του ἐν ἀγνοίᾳ αὐτοῦ καὶ παρὰ τὴν θέλησίν του, πρέπει νὰ θεωρῶνται ὡς ἀπάτη. Ὁ ποινικὸς κώδικς δὲν διαλαμβάνει τίποτε περὶ τῶν ὁρίων μεταξύ κολασίμου ἀπάτης καὶ τοῦ κατὰ τὸ πολιτικὸν δίκαιον θεωρουμένου σίτου· ἀλλ' ἐπειδὴ (ἔρα τὴν 4 σημ. ἐπὶ τοῦ § 410) εἰς τὸ ἀρθ. 405. ἐκθέτει τὰ συστατικὰ τῆς escroquerie, ἐξάγεται σαφῶς, ὅτι αἱ περιπτώσεις, ὅσαι δὲν δύνανται νὰ ὑπαχθῶσιν ἐκεῖ, δὲν εἶναι οὔτε κολάσιμοι. Ὁ ποινικὸς νόμος διακρίνει ἀληθῶς καὶ ἄλλας τινὲς περιπτώσεις, εἰς τὰς ὁποίας αἱ εἰς συμβόλαια τινα λαμβάνουσαι χώραν ἀπάτης τιμωροῦνται (ἀρθ. 423)· ἀλλ' ἡ γαλλικὴ νομολογία παρεδέχθη, ὅτι τότε μόνον δύναται νὰ ὑπάρξῃ κολάσιμος ἀπάτη, ὅταν τὰ μέτρα τῶν ὁποίων ἔγινε χρῆσις ἦσαν ἐπιτήδεια νὰ ἐξκατήσσωσι καὶ τὴν συνήθη φρόνησιν καὶ πρόνοιαν, arrêt du 2 Août 1811. Rauter traité II. p. 138 ἔρα καὶ Hellie théorie III. p. 309. Ὁ βαυαρικὸς νόμος ἀρθ. 259. ὀρίζει, ὅτι ἐπὶ διμερῶν συμβολαίων εἰς τὰ ὁποία σκοπεῖται τὸ ὄφελος ἑκατέρου τῶν συμβαλλομένων, ἡ ἀπάτη ἐπιφέρει ἐκτὸς τῶν κατὰ τὸ πολιτικὸν δίκαιον ζημιῶν, μόνον ἀσυννομικὴν τιμω-

ρίαν, ὅτι ὁμοῦ ἐστὶ ἐπιτηλῆς πολήτρωι· μηκέτι ὑπάρ χοντος ἢ μὴ ἐγκύρωι· ἀπὸ λλοτριωθέντος πράγματος, ἢ πραγματειῶν ὄλωι· διαφόρων κατὰ τὸ εἶδος ἢ τὴν ὕλην· πρὸς τὰς συμφωνηθείσας, ἢ ἀντικειμένου τινος, τοῦ ὅρου τὴν βεβαίαν ἰδιοκτησίαν δὲν δύνεται ν' ἀποκτήσῃ ὁ ἀγοραστής· ὑπάρχει κολάσιμος ἀπάτη. Κατὰ τὸ ἄ.θ.ρ. 260 ἐπὶ συμβολαίων, τὰ ποῖα ἀρχικῶς συνομολογοῦνται πρὸς ὄφελος ἢ κέρδος τοῦ ἑνὸς μέρους, ὁ ὑποσχεθεὶς καὶ ἀπατήσας τὸν ἄλλον κρίνεται μόνον κατὰ τοὺς πολιτικοὺς νόμους. Ἡ πείρα ἐδίδαξεν, ὅτι τὰ ἄρθρα ταῦτα περιέχουσι πολλὰ στενὴν ἔννοιαν. Ὁρᾷ τὰς αἰτιολογίας τοῦ νομοσχεδίου τοῦ 1827. σελ. 310. Mittermaier in Demme's Annual. VI. σελ. 24. Ὁ σαξωνικὸς νόμος ἀρθ. 246 ἀποφαίνεται, ὅτι ἡ ἐπὶ συμβολαίων ἀπάτη εἶναι ἀξιόποινος μόνον, ἰον ἐὰν ἐπὶ διμεροῦς συμβολαίου, συνομολογηθέντος πρὸς ἡμοιβαίων τῶν μερῶν ὄφελος, ἢ ἐξαπάτη ἢ ἡ κατάχρησις τῆς πλάνης τοῦ ἄλλου ἀναφέρατο εἰς οὐσιώδη ἀντικείμενα τοῦ συναλλάγματος, καὶ κατὰ συνέπειαν ταύτης ἀπεκτέθη παρὰ νόμον ὄφελος ἢ ἐπροξενήθη ζημία, ἰον ἐὰν ἐπὶ μονομερῶν συμβολαίων ἀνέπεισε δι' ἀπάτης ὁ εἶς τὸν ἄλλον νὰ συνομολογήσῃ τὸ συμβολαίον καὶ ἐντεῦθεν τὸν ἐζημιώσῃ. Τοιαῦται ἀπάται ἀνακρίνονται μόνον κατ' αἴτησιν τοῦ ζημιωθέντος. Τὸ πρῶτον δικαστήριον ἀπήτησεν, ὅτι ἐπὶ συμβολαίων ἡ ἀπάτη πρέπει τότε μόνον νὰ τιμωρῆται, ὅταν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ πολιτικοῦ δικαίου ἐπιφέρῃ τὴν ἀκύρωσιν τοῦ συμβολαίου. Ὁρᾷ περὶ τῶν σαξωνικῶν διατάξεων Krug Studien II. σελ. 131 Schüler. Beiträge σελ. 85 Mittermaier in Demme's annual σελ. 25. Ὁ βυροτερβερικὸς νόμος ἀρθ. 352 λέγει ὅταν εἰς ἐκ συμβολαίων σχέσεις δύνεται κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ πολιτικοῦ δικαίου νὰ κινήθῃ ἕνεκα παρὰ νόμου ἐξαπάτης ἀγωγή ἐπὶ ἀκύρωσιν τοῦ συμβολαίου ἢ ἐπὶ ἀποζημιώσει, μένει τὸ πρᾶγμα ἕως ἐκεῖ, καὶ ὁ ποινικὸς νόμος δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τοιαύτας περιπτώσεις, ἐκτὸς ἐὰν

τὸ ἕτερον τῶν μερῶν δι' ἰδιαιτέρας παρουργίας ἀνέπεισε τὸ ἄλλο νὰ συνομολογήτῃ τὸ συμβόλαιον. Μόνον κατ' ἐγκλησιν τοῦ ζημιωθέντος δύναται νὰ γενῆ καταδίωξις. (Sitzung 54 der 2 Kammer σελ 33.) Τὸ διὰ τῆ Βάδην νομοσχέδιον ἐπιβάλλει ποινὴν ἕνεκα σίνους ἐπὶ συμβολαίῳ, 1ον ἐὰν τὸ ἕτερον τῶν μερῶν μετεχειρίσθῃ τὴν συνομολογίαν τοῦ συμβολαίου μόνον ὡς μέσον ἐξαπάτης, ἐπὶ μονομερῶν συμβολαίων διὰ νὰ ἰδιοποιηθῇ ἀπατηλῶς τὸ ἀντικείμενον τοῦ συμβολαίου με βλάβην τοῦ ἄλλου, ἐπὶ δὲ διμερῶν συμβολαίων διὰ ν' ἀποκτήσῃ τὸ ἐξ αὐτῶν ὄφελος χωρὶς νὰ παράσχῃ τὴν συμφωνηθεῖσαν ἀντιπαροχὴν, καὶ ἐὰν ἡ τοιαύτη ἰδιοποίησις ἐλάβῃ τῷ ὄντι χώραν, 2ον ἐὰν τὸ σῖνος ἐπροξενήθῃ διὰ τοιαύτης ἐκ προθέσεως ἐξαπάτης, ὥστε κατὰ τοὺς πολιτικοὺς νόμους δίδει ἀγωγὴν ἐπὶ ἀκυρώσει ἢ ἐπὶ ἀποζημιώσει, καὶ ὑπὸ τοιαῦτα περιστατικά, ὥστε ὁ ἀπατητὴν προείδεν ὅτι ἡ ζημία τοῦ ἄλλου θέλει εἶναι ἀνεόφρατα, ἢ ἡ ἀποζημιώσις του ἀδύνατος. Ἐνταῦθα ἀνάγονται καὶ τὰ ἄρθρα. 412 καὶ 15

§ 412.

II. Ἡ ἀπατηλὴ πράξις πρέπει νὰ ἔγεινε πρὸς βλάβην τῶν δικαιωμάτων ἄλλου τινος, ἐπομένως ἢ 1ον ν' ἀποτελῇ βλάβην εἰς πραγματικὰ ἀντικείμενα δικαιώματος (ἀγαθὰ), ἢ 2ον ν' ἀντίκηται τοῦλάχιστον εἰς τὸ τέλειον δικαίωμα τοῦ ἄλλου πρὸς τὸ νὰ παραλείψῃ τὴν ἀπατηλὴν πράξιν (α). Ἐνταῦθεν ἐξάγεται μέχρι πόσου τὸ ψεῦδος εἶναι ἀδίκημα (β), καὶ ὅτι ἡ ὑπεξαγωγή ψευδοῦς ἐγγράφου δὲν εἶναι νόθευσις (γ).

(α) Τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον δὲν ἀπαιτεῖ ἐπὶ τοῦ saluum τίποτε περισσώτερον, παρὰ τὸ νὰ ἀντίκηται εἰς τὰ δικαιώματα ἄλλου τινος, εἴτε ἐπιφέρει πραγ-

ματικὴν ζημίαν, εἴτε μὴ. Τοῦτο ἀποδεικνύουσιν ἡ L. 6. καὶ L. 27. § 2 D. ad. L. Corn. de fals. περιθ. § 414.

(6) B. C. Zahn tr. de mendaciis, Col. Agr. 1864. 4.

(7) L. 38 § 6. D. de poenis ἐκ τῶν ἀνωτέρω σαφηνίζεται καὶ ἡ L. 1. C. de stellionatu.

Σημ. 1 τοῦ ἐκθ. Τὸ γόρισμα, ὅτι προσβάλλεται τὸ ἐπὶ τὴν ἀλήθειαν δικαίωμα τοῦ ἄλλου, φέρει εὐκόλως μεγάλην ἔκτασιν τῆς ἐνόιας. Βεβαίως δὲν πρέπει νὰ λαμβάνηται ὡς θάσις τὸ χρέος παντός ἀθρώπου ἐν γέει νὰ λέγη τὴν ἀλήθειαν ἐσιωπῶμενος· ὅρα μὲν Klien im neuen Archiv. I. σελ. 138. ἀλλ' ὅρα καὶ Martin Lehrb σελ. 453. ὅστις δμιλεῖ τοῦλάχιστον περὶ τοιοῦτου δικαίωματος ἐπὶ τὴν ἀλήθειαν, τὸ ὅποιον ὁ νόμος προστατεύει ἀπειλῶν ποινῆν. van der Velden Diss. p. 67. Wachter Lehrb. II. σελ. 214. Birnbaum im Archiv neue Folge I. σελ. 532. Γενικὸν ἐπὶ τὴν ἀλήθειαν δικαίωμα δὲν ἀναγνωρίζουσιν οὔτε ὁ Escher Lehre σελ. 107. οὔτε ὁ v. Prenschen σελ. 3. οὔτε ὁ Günther in Weiske II. σελ. 87. ζητοῦσιν ὅμως νὰ εἰρῶσιν τὸ ἐπιχείρημα, ὅτι καθ' ὅσον ὑποκειμένα τινὰ ἢ τὸ κράτος καὶ ἡ ὀλυμέλεια τῆς κοινωνίας ἔχουσι δικαίωμα ἐπὶ τὴν ἀλήθειαν, δύσκει νὰ ὑπάρξῃ καὶ κολάσιμος ἀπάτη διὰ τῆς προσβολῆς τοῦ δικαίωματος τούτου. ὅρα Günther I c. Ἡ δυσκολία εἶνα μόνον εἰς τὸ ν' ἀποδειχθῇ, ποῦ ἔρχεται αὐτὸ τὸ δικαίωμα. Τὸ φυσικὸν δίκαιον δὲν ἔχει, διὰ τοῦτο καὶ ὁ Escher σελ. 96. ζητεῖ πάντοτε ὡς ἀμείνον δικαίωμα. Ὁ σιζωνικός νόμος ἀρθ. 215 δμιλεῖ περὶ σχέσεων, εἰς τῆς ὁποίας ὁ ἀπατεὼν εἶναι κατὰ νόμον ὑποχρεωθὲς νὰ εἴπῃ τὴν ἀλήθειαν· ὅρα καὶ Rosshirt in der Zeitschrift. III. σελ. 320 καὶ Luden vom Versuche σελ. 180.

Σημ. 2 τοῦ ἐκθ. Μόνον διὰ λόγων ψεύδους, ἐάν καὶ ἄλλη τις προπαράστασις δὲν ἐπέρχηται, ἢ καθήκον τῆς ὑπηρεσίας

δὲν προσβάλλεται ἡ ἐπιτορκία δὲν ὑπάρχει, δὲν περιεχει ἀπάτην. Kruger Beiträge zur Lehre vom Betrug σελ. 26. Werner Handb. σελ. 438. Birnbaum l. c. σελ. 533. Escher Lehre σελ. 158. ἔπομένως εἶναι οὐσιώδεις νὰ κρίνεται ἡ ἀπάτη ἀπὸ τῆν προσποιόσιν (simulatio). Εἰς τὸ ἀξιοποιον ἐδόθη μεγάλη ἔκτασις ἐπὶ τῆς εἰς Demme annalen VII. I. σελ. 81 ἀναφερομένης περιπτώσεως. "Ὅταν τις διλοχρηρίζεται τι μὴ ἀληθές, δὲν δυνάμεθα νὰ εἰπωμεν ὅτι ὑπάρχει πάντοτε κολάσιμος ἀπάτη, καθότι ἡ μονομερῆς αὐτῆ βεβαίωσις δὲν περιέχει οὐδεμίαν κατανάγκασιν τῆς ἐξουσίας τοῦ ἄλλου εἰς τὸ νὰ ὁμολογήσῃ τὸ λεγόμενον" ὅρα καὶ Escher Lehre σελ. 210 ὅρα περὶ ψεύδους εἰς πολιτικὰς δίκας Escher σελ. 206.

Σημ. 3 τοῦ ἐνδ. Αἱ κατὰ τὴν ἐμπορίαν πρὸς τοὺς συμβαλλομένους συστάσεις καὶ φενακισμοὶ τῶν συμβαλλομένων, εἰάν δὲν συνοδεύονται μὲ ἄλλα περιστατικά, ἢ εἰάν ἡ περίπτωσις δὲν καταριθμῆται εἰδικῶς εἰς τὸ stellionatus ἢ falsum, δὲν ἀποτελοῦσι κολάσιμον ἀπάτην. Klien im Archiv des Criminalr I. 155. 242. Kruger Beiträge 37. Escher Abhandlung σελ. 86. Oersted Prüfung des haier. Entwurfs σελ. 357. ὅρα τὴν σημ. 3 τοῦ ἐκδ. ἐπὶ τοῦ § 411.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Ἡ ἔννοια ἐκτείνεται πολὺ ἂν θεωρηθῇ καὶ μόνη ἡ ἀπόκρυψις τῆς ἀληθείας ὡς κολάσιμος ἀπάτη. Οὐδεὶς νόμος δὲν ἀπορρίνεται τοῦτο, ἐκ δὲ τοῦ, ὅτι ὑπὸ ῥητὰ περιστατικά ἢ ὑπεξ-γωγὴ ἢ παρακράτησις ἐγγράφων ὀνομάζεται εἰς τινὰ λεμονωμένα κείμενα falsum, L. I § 4. L. 2. L. 16. § 2. L. 24. D. ad L. Com. de fals. Escher σελ. 346. δὲν ἐπιταί ὅτι καὶ ἡ ἀπλή ἀποσιώπησις τῆς ἀληθείας ἀποτελεῖ ἀπάτην. Mittermaier in Demme's Annal. VI. σελ. 11. Escher σελ. 161. Ἡ ἀπόκρυψις

τῆς ἀληθείας δύναται ὁμοίως κατὰ τὰς περιστάσεις νὰ ᾖναι falsum, ἀλλὰ καθ' ὅσον μόνον ἀποκρύπτεται τι, τὸ ὅποιον περιέχει τὴν ἀπόδειξιν τῆς ἀληθείας, καὶ ἐπὶ τὴν ὑπαρξίν τοῦ ὁποίου ἔχει ἄλλος τις δικαίωμα. I. 2. L. 16. § 2. D. ad L. Conr. de falsis Tittmann Handb. II. σελ. 518.

Σημ. 5 τοῦ ἐκδ. Καὶ ἡ εἰς τὰς νεωτέρας νομοθεσίας ἐδρισκομένη πρότασις, ὅτι ἡ πρὸς ἰδιωφύλιαν γρήσις τῆς ξένης πλάνης ἀποτελεῖ ἀπάτην, ἐκτείνει πολὺ τὴν ἔννοιαν Mittermaier. in Demme's Annal. σελ. 13. Εἰς μόνον τὰ ἰδιαιτέρως περιστατικά, ὡς ἐκ τῶν ὁποίων προσβάλλεται χρέος τι πρὸς τὸν ἄλλον, ἢ ἀναπίθεται ὁ ἄλλος πρὸς τὴν πλάνην, δύναται νὰ στηριχθῇ τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ἐπιβλῇ ἡ ποινὴ. v. Preuschen σελ. 13. Escher σελ. 164.

Σημ. 6 τοῦ ἐκδ. Τὰ ψεῦδη καὶ οἱ φρενακισμοὶ τῶν ἐπαϊτῶν δὲν περιέχουσι ν ἐν ἑαυτοῖς κολάσιμον ἀπάτην. Kruger Beiträge σελ. 49. Strampf. Rechtssprüche der preuss Gerichtshöfe I. Bd. I. Heft. σελ. 353. Ἐάν νέαι τινὲς νομοθεσίαι (ὅρα τὴν 4 σελ. ἐπὶ τοῦ § 110) ἐπιβάλλωσι ποινὰς καὶ ἐνταῦθα, αἱ ποιναὶ αὗται ἢ εἶναι ἀστυνομικαὶ, ἢ ἀναφέρονται εἰς βηδέτινας αἰσχρότητας ἢ εἰς ἐπικίνδυνα εἴδη ἐπαϊτῶν, ἀλλὰ καθ' ἑαυτὸν ὁ φρενακισμὸς τοῦ ἐπαίτου δὲν εἶναι κολάσιμος, ὡς ἀπάτη. Οἷδι δὲν δύναται νὰ παραπονεθῇ, ἐάν ᾖναι ὑπὲρ τὸ δέον ἐλευθέρως. v. Preuschen σελ. 10. Escher σελ. 98.

Σημ. 7. τοῦ ἐκδ. Ὅμοίως καὶ οἰωνισμοὶ χερτομαντεῖαι, θησαυροφυχίαι, (ἐάν δὲν ὑπάρχη ἐγκώριος νόμος) τότε μόνον ἀποτελοῦσι κολάσιμον ἀπάτην, ὅταν ὑπάρχη ἡ προαίρεσις τῆς ἐξαπάτης ἄλλων, ὅχι ὁμως καὶ ὅταν οἱ ταῦτα πράττοντες ἀποβλέπωσι μόνον εἰς ἀντιμισθίαν. Kruger Beiträge σελ. 53. Gönner Jahrbücher der Gesetzgebung. in Baiern.

I. σελ. 253. Zeitschrift für Gesetzgebung in Hessen von Boehmer I. Bd. σελ. 428. Αλλαμβάνουσι μὲν καὶ ὡς πρὸς ταῦτα αἱ νέαι νομοθεσίαι ἀπειλὰς ποινῶν, αἱ ὁποῖαι ἀπειθόνονται ἐναντίον τινῶν καὶ μάλιστα τῶν ἐξ ἐπιτηδεύματος μετεχορμμένων τοιαύτας τέχνας, (ὄρα τὴν 4 σήμ. ἐπὶ τοῦ § 410), ἀλλ' ἡ ἀπλὴ ἐπιθυμία τινος ν' ἀπολαύσῃ ὄψεως ἀπὸ τῆν ἐλευθεριότητος εὐτίστων ἀνθρώπων, δὲν εἶναι ἀπάτη. Escher. σελ. 104.

Σήμ. 8 τοῦ ἐκθ. 'H L. 43. D. ad L. Corn. de falsis καταριθμεῖ εἰς τὸ falsum τὴν χρῆσιν ψευδῶν ὀνομάτων, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἔπεται ἐκ τῆς ἐννοίας τοῦ falsum, καὶ τότε μόνον ὑπάρξει ἐνταῦθα ἀπάτη, ἐὰν ἡ πράξις γείνη μὲ τὴν προαίρεσιν τοῦ νὰ ἐξαπατηθῇ τις ὡς πρὸς τὴν περιουσίαν του ἢ ἄλλα δικαιώματά του· ὄρα καὶ Paulus rec. sent. V. 25. § 11. L. 27. D. ad Leg. Corn. de fals. L. un. Cod. de mut. nom. Farinacius quaest. 150 n°. 140. Ursaya. inst. jur. crim. lib. II. tit. 6. ar. 137. Tittmann Haudb. II. σελ. 488. Klein's Annal. VIII. σελ. 168. van der Velden de crim. falsi p. 30. Merkw. Fälli in Hitzig Zeitschrift Heft. 25. σελ. 95. Heft. 31. σελ. 6. "Ἄρα ἡ χρῆσις τοῦ ψευδοῦς ὀνόματος ἢ τίτλου χρησιμεύει μόνον ὡς μέσον πρὸς βλάβην ἄλλου, εἶναι τῶ ὄντι ἀνόμιμον· ἀλλὰ μὴ περιετέριον, ἐκτὸς ἐὰν ἐγχόρος νόμος τιμωρῇ τὴν κύλιετον ἀλλαγὴν τοῦ ὀνόματος. Escher σελ. 165—173. 'Ο βυρτεμβεργικὸς περὶ ἀστυνομικῶν ποινῶν νόμος ἀρθ. 16 τιμωρεῖ μὲ πρόστιμον τὴν κύλιετον ἀλλαγὴν τοῦ ὀνόματος. Περὶ τῆς χρήσεως ξένων υπογραφῶν καὶ σημείων ξένων ἐργοστασίων, Elyers jurist. Zeitung I. σελ. 423. II. σελ. 157. Hitzig Zeitschrift. Heft. 31. σελ. 1. Hitzig Annal. Heft. XIV. σελ. 345. 'Η παραδοχὴ τοῦ σημείου ξένου ἐργοστασίου τιμωρεῖται τῶ ὄντι κατὰ τὰς νεωτέρας νομοθεσίας (ὄρα ἀνωτέ-

ρω), ἀλλὰ κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον θεωρεῖται κολάσιμος ἂν δι' αὐτῆς προσβάλληται τις θετικὴ ἐγγωρία διάτοξ, ἢ γίνεται ἀπατηλή τις παραμόρφωσις. Escher. σελ. 391.

Σημ. 9 τοῦ ἐκδ. Καὶ ἡ ἀντιποίησης ἀξιόματος ἢ ἀρχῆς τινος εἶναι κατὰ τοσοῦτον μόνον κολάσιμος, καθ' ὅσον ἄλλως ὑπάρχουσιν οἱ ὅροι τῆς ἀπάτης. ὄρα L. 27. § 2 D. ad leg. Corn. de sicar. Tittmann II. σελ. 489. Καὶ ὅπου ἀκόμη αἰνεῖται νομοθεσία ἀπειλοῦσι μὲ πεινὰς τὴν πράξιν ταύτην, βλέπει τις, ὅτι γίνεται τοῦτο, ἐὰν ἡ πράξις ἐχρησίμωσεν ὡς μέσον πρὸς ἐπίτευξιν ἀπατηλοῦ σκοποῦ, ἢ ὅτι ὁ νόμος τὸ ἀπαγορεύει πρὸς τὸ δημόσιον συμφέρον ὄρα π. γ. τὸν γαλλικὸν ποινικὸν κώδικα ἀρθ. 258. Hellie IV. p. 498.

§ 413.

III) Δόλος. Ἡ παράνομος ἀπατηλή πράξις πρέπει γὰρ ἔχειναι μὲ τὴν συνείδησιν τῆς ιδιότητός της ταύτης. Culposum falsum, ἂν καὶ καθ' ἑαυτὸ κατανοητὸν, ἀντίκειται εἰς τοὺς νόμους (α). Ὅθεν ἐλλείπει ἡ ἔννοια τοῦ ἀδικήματος ἐὰν ὁ ἀπατῶν δὲν ἐξεύρη, ὅτι προξενεῖ εἰς ἄλλους τοιαύτην ἀπατηλὴν διατύπωσιν, καὶ ἐπομένως ἐὰν ὅ,τι λέγῃ ὡς ἀληθὲς καὶ αὐτὸς τὸ φρονεῖ τοιοῦτον.

(α) L. 1. pr. L. 2. L. 9. § 3. L. 31. D. L. 4. L. 20. Cod. de fals. L. 3. pr. D. Stellionatus. P. G. O. art. 113. 114. εἰς τὰς λέξεις «δύο μὲν καὶ ἄν καὶ ἐν ἀπατηλῶν τρόπων κτλ. Ἐκ τοῦ ἰναντίου Klipen im N. Archiv. Bd. 1. nr. 8. σελ. 244. ff.

Σημ. I τοῦ ἐκδ. Ἐπὶ τοῦ stellionatus ἔπρεπε ἢ ἀποβλέπη ἢ προαίρεσις εἰς ζημίαν τῆς περιουσίας τοῦ ἄλλου. ὄρα τὴν 2 σημ. τοῦ ἐκδ. ἐπὶ τοῦ § 411. ἐπὶ ἀπάτης ὅμως τὸ πᾶν κρέμαται ἀπὸ τὸν τρόπον καθ' ὃν ὑπελήφθη εἰς τὰς διαφόρους νομοθεσίας ἢ ἔννοια αὐτῆς, ὄρα τὴν 4. σημ. τοῦ ἐκδ. ἐπὶ τοῦ

§ 410 καὶ ἀπὸ αὐτὴν τὴν θέσιν εἰς τὴν ὁποῖαν ὑπάρχει κατατεταγμένον τὸ ἀδίκημα ἐντὸς τοῦ νόμου. Ἐὰν ὑπληρθῇ ἡ ἀπάτη ὡς προσβολὴ ξένων δικαιωμάτων, ἢ προαίρεσις τοῦ ἀπατεῶνος δύνатаι ν' ἀποβλέπῃ ἢ εἰς ἐνόχλησιν ἰδιωτῶν κατ' ἄλλας σχέσεις παρὰ τὰ ἐπὶ τῆς περιουσίας δικαιώματά των, οἷον κατὰ τὸν γάμον, ἢ εἰς ἐξαπίτην δημοσίων καταστημάτων (Hitzig Annalen II. 26 σελ. 353), ἢ εἰς σφετερισμὸν πλεονεκτημάτων, τὰ ὅποια εἰς τὰ δημόσια καταστήματα συνδέει ὁ νόμος μετὰ τὴν γνησιότητα. Συγκρίσιν ὑποφαίνεται τοῦλάχιστον μεμκρυσμένος σκοπὸς τῆς μετὰ ἀπάτην ἀργυρολογίας, π. χ. ἐπὶ τῶν ἐπαγγελλομένων τῶν θαυματουργοῦν. Ἐὰν ἐξετάσωμεν τὰς πηγὰς τοῦ κοινοῦ δικαίου μας, ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι ὑπάρχει ἐνταῦθα κενὸν τι Heffter σελ. 327.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Καθὼς πρὸς ὑπαρξιν δόλου ἀπαιτεῖται ἡ συνείδησις τῶν γνωρισμάτων τῶν ἀποτελούντων τὸ ἀξιοποιῶν τῆς πράξεως, εἰς τὰ ὅποια στηρίζεται τὸ ἀξιοποιῶν, οὕτω καὶ ἐνταῦθα πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἡ συνείδησις, ὅτι ὁ ἄλλος ἀπατάται ὅστις ἐπομένως εἶναι αὐτὸς εἰς ἀπάτην καὶ δίδει βεβαιώσεις εἰς ἄλλους π. χ. πιστεύει καὶ αὐτὸς εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ἐπιχειρήσεών του, ὁ τοιοῦτος δὲν πράττει δολίως. Rauter traité II p 140. Escher Lehre σελ 154.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Ἐξ ἀμελείας ἀπάτη δὲν ὑπάρχει. Τὰ πρὸς παραδοχὴν τοιαύτης ἀπάτης ἀναφερόμενα γωρία (L. 27 D. ad leg. Conr. de fals. c. 7 X. de crimine falsi) ἀνασκευάζονται εὐκόλως. Kruger Beiträge σελ. 10. Wächter Lehrb. II. σελ. 229 Escher Lehre σελ. 81.

§ 414.

Ἡ ἀπάτη εἶναι τετελεσμένη, ἅμα ἢ παράνομος μετὰ ἃ

πατηλὴν προαίρεσιν ἐπιχειρηθεῖσα πράξις λάβῃ πέρας (α). Ἡ ἀπάτη ἐπὶ συμβολαίων εἶναι ἐπομένως τελεία ἅμα τε-
λειοποιηθῆ τὸ συμβόλαιον ἐπὶ ἀποκρύψεως ἀντικειμένου
τινος, ἅμα γείνη ἢ ἐξαφάνισις ἢ ἀπόκρυψις αὐτοῦ κτλ. Ἡ
πλαστογραφία, ἅμα γείνη ἢ ἀπατηλὴ αὐτῶν ἀλλοιώσις ἢ
σύνταξις (β), ἀλλ' ἢ νόθευσις πραγματειῶν καὶ μέτρων
δὲν εἶναι τελεία εἰμὴ μετὰ τὴν παράδοσιν τῶν πραγμα-
τειῶν, ἢ τν πραγματικὴν χρῆσιν τῶν μέτρων (γ).

[(α) Ταῦτο ἀποδεικνύουσι τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα τῶν νόμων περὶ falsum.

L. 1. § 4. L. 2. L. 7. § 5. L. 9. § 2. L. 16. § 1. 2. L. 23. D. ad

L. Corn. de fals. P. G. O. art. 112. Klien l. c. Abschnit V. σελ. 231

(β) Si falsos codicillos ab. his contra quos supplicae, factos esse conten-
dis: non ideo accusationem evadere possunt, quod se illis nocent
uti. nam illis prodest instrumenti usu abstinere, qui non ipsi falsi
machinatores esse dicuntur. et quos periculo solus usus adstringe-
rit. Qui autem compositis per scelus codicillis in severitatem legis
Corneliae inciderunt: non possunt defensiones ejus recusando, cri-
men evitare. I. 8. C. ad. L. Corn. de fals.

(γ) P. G. O. art. 113.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Ἡ ἀμφισβήτησις διαλύεται ἐὰν διακρίνωμεν
τὴν ἀπάτην ἀπὸ τοῦ falsum. Περὶ τῆς τελείσεως τοῦ falsi
ὑπάρχουσι διάφοροι θεωρίαι ἅς τινὲς μὲν ἀπαιτοῦσι νὰ λάβῃ
χώρην καὶ ζῆμίαι, β'. τινὲς δὲ θεωροῦν ὡς τετελεσμένον τὸ
ἀδίκημα, ἅμα μὲ τὴν παραγωγὴν τοῦ ψευδοῦς πράγματος
ἢ ἅμα μὲ τὴν νόθευσιν, γ' καὶ ἄλλοι θέλουσι νὰ γείνη χρῆσις
τοῦ ψευδοῦς ἢ νοθευμένου πράγματος, ἀλλὰ δὲν θεωροῦν
ἀναγκαῖον καὶ τὸ νὰ λάβῃ χώρην ἢ ζῆμία ἢ τὸ ὄφελος. Ἡ
τελευταία αὕτη γνώμη εἶναι ἡ ὀρθή, ἐὰν διακριθῶσι προση-
κόντως αἱ καθέκασται περιπτώσεις, L. 6. 23. D. ad L. Corn
de fals art 112 C. C. C. Κατὰ τὸ γερμανικὸν ποινικὸν δέ-
μοιον ὁμοίως δὲν δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν (ἐνεκα τοῦ νόμου 4.
C. si accusator vel reus mortuus καὶ τοῦ Νόμ. § C.

ad L. Corn de falsi) τὴν ἀπλὴν κατασκευὴν τοῦ ψευδοῦς ἀντικειμένου ὡς τέλεσιν τοῦ falsi Wächter Lehrb II. σελ. 222. Rosshirt σελ. 511 Heffter Lehrb. σελ. 348 Kettelhodt de Consummat. delictor § 20. Cucumis im Archiv des Criminalr. X. 521. Bauer Lehrb. § 273. Birnbaum im Archiv neue Folge I. σελ. 558 ὅρα προτέτι ἐν γένει Luden vom Versuche σελ. 175—186. Rosshirt Gesch. III. σελ. 23. v. Preuschen σελ. 52—56. Escher Lehre, σελ. 350. Ὅπου ὑπάρχει νόμος περὶ νοθεύσεως ἢ φρεσίας τοῦ νόμου ἢ ἔννοια τῶν λέξεων ἀπορσιζεῖ· ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον δυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν τὰς περιπτώσεις, εἰς τὰς ὁποίας ἡ ἀπλὴ κατασκευὴ τοῦ πρὸς νόθευσιν ὀριζομένου πράγματος, π. χ. ψευδῶν σημαντηρίων, σφραγίδων, ἀπαρτίζει τὸ falsum, ἅμα καταστῆ βέβαιος ὁ δόλος, ὅτι δηλ. τὸ πρᾶγμα ἐμελλε νὰ χρησιμεύτῃ πρὸς νόθευσιν· ἐξ ἐγκατίας εἰς ἄλλου εἴδους νοθεύσεως, π. χ. ἐπὶ πλαστογραφίας μόνῃ ἢ χρῆσις τελειοποιεῖ τὸ ἀδίκημα.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ἐπι ἀπάτῃ· καὶ κατὰ τὰς εἰς τὸ Ῥωμ. δίκαιον ἐπικρατούσας ἰδέας, ἀπαιτεῖται πρὸς τέλεσιν τοῦ ἀδικήματος νὰ λάβῃ χώραν ζημία. Preuschen σελ. 69. Rosshirt III. σελ. 24. Escher σελ. 138.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Ἐὰν ἐπὶ stellionatus ὑπάρχῃ ἀξιοπώσιμος ἀπόπειρα. Rosshirt III. σελ. 24. Πότε ἡ ἀπόπειρα εἶναι ἀξιοπώσιμος, Luden vom Versuche σελ. 108.

§ 415.

Ἡ νόθευσις ἐν γένει περιέχει ὡς εἶδη I τὴν νόθευσιν εἰς στενὴν σημασίαν· ἀπάτην διὰ μεταβολῆς πράγματος πρὸς ἐλάβην τῆς περιουσίας ἄλλου (α). Εἰς ταύτην ὑπάγεται

πρὸ πάντων Ιον νόθευσις τῶν πραγματειῶν (β), 2ον τῶν διὰ τὰς ἀνταλλαγὰς διωρισμένων ἀπὸ τὸν νόμον μέτρων (γ), 3ον ἢ πλαστογραφία κῦρος ἐχόντων ἐγγράφων (δ), 4ον τὴν ἀπάτην εἰς στερῆν σημασίαν, εἰς ἣν ἀπάτη γένηται κατ' ἄλλον τρόπον καὶ ὄχι διὰ νεθεύσεως πρώτου μαιότος τινος. Τοῦτο γίνεται ἐξαιρέτως Ιον δι' ἀπατηλῆς μεταβολῆς τῶν ἀληθινῶν γνωρισμάτων ὑποκειμένου τινος (ε), 2ον διὰ τῆς χρήσεως (ζ) ἢ τῆς κατασκευῆς πράγματος (η), τὸ ὁποῖον φέρει ἐν ἑαυτῷ τὸ ἐξωτερικὸν εἶδος ἄλλου πράγματος, 3ον διὰ ψευδῶν λόγων ἢ ἀπατηλῶν πράξεων (θ).

1ον Περὶ τοῦ falsum improprium ἢ quasifalsum.

2ον Περὶ τῆς διαφορᾶς μεταξὺ falsum καὶ stellionatus, Leyser Sp. 557. J. T. Seger Dis. de crimine stellionatus Lip. 1770. Roch. l. c. § 532.

(α) Ὁ Klein p. R. § 468 διακρίνει μὲν τὴν ἔνοχον ταύτην ἀπὸ τῆς ἀπάτης, ἀλλὰ τὴν ἐκτείνει πολλὰ καὶ τὴν ἐκφύζει πολλὰ ἐκρίτως.

(β) Περὶ τῆς νεθεύσεως τοῦ οἴνου ἔρα Kaiserl. Mandat. d. d. Lindau 1497. R. A. v. J. 1498. § 50. v. J. 1500. tit. 34. R. P. O. v. J. 1548. tit. 16.

(γ) L. 32. § 1. D. h. t. P. G. O. art. 113 R. P. O. v. J. 1548. tit. 1577. tit. 16.

(δ) L. 2. D. h. t. qui testamentum — deleverit, interlaverit. — L. Corn. Popena damnatur. L. 16. § 2. eod. — L. 16. pr. eod. νόθευσις Διαταγμάτων. L. 25. L. 32. L. 33. D. h. t.

(ε) Ὑποβολὴ τέκνου, Abegg. v. Verb. d. Unterschiebung eines Kindes Wiederholung der Taufe (N. Archiv. XI. nr. 21). L. 13. § 1. L. 20. § 1. D. h. t. Ἰδιοποιήσις ψευδοῦς ὀνόματος, L. 13. pr. D. eod. L. un. C. de mut. nominis ἢ τῆς ἰδέως, L. 27. § 2. D. eod. L. un. C. ad. L. Visilliam. L. 1. C. Si servus aut libert. ad decur.

(ζ) L. 2. D. eod. qui testamentum falsum-recitaverit dolomalo L. 27. § 2. eod. L. 4. C. Si reus vel acusator.

(η) Συγγραφή ψευδοῦς διαθήκης, L. 1. pr. L. 2. L. 29. h. t. κατασκευὴ ψευδῶν ἀποδείξεων L. 30. pr. D. eod. P. G. O. art. 112, ἄλλων ἐγγράφων διὰ μιμήσεως τοῦ χαρακῆρος τῆς γραφῆς ἄλλου, L. 23. D. eod.

(θ) L. 1. § 3. 6. L. 22. D. ad L. Corn. de fals. L. 1. § 2. D. de pign. act. L. I. C. de stellionatu.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ὄλω; ἀυθαίρετος καὶ χωρὶς βάσιν εἶναι ἡ εἰς τὸ κείμενον ἐκτεθειμένη γνώμη περὶ τῆς διαφορᾶς μεταξὺ ἀπάτης καὶ νοθεύσεως, διότι κατ' αὐτὴν πολλαὶ πράξεις ἤθελον καταριθμηθῆ εἰς τὴν ἀπάτην, αἱ ὁποῖαι ὁμολογουμένως ὑπάγονται εἰς τὴν νόθευσιν. Werner Handb σελ. 706 *Cucum im Archiv des Criminalr.* X. σελ. 515 ὅρα προσέτι περὶ τῆς γνώμης ἄλλων v. Preuschen σελ 26 Escher Lehre σελ. 313 Ἐάν τις παραβάλη ὅλας τὰς περιπτώσεις τὰς ὁποίας τὸ ῥωμ. δίκαιον καταριθμεῖ εἰς τὸ falsum, ἐμείνη ὅμως πρὸ πάντων εἰς τὸν ἀρχικὸν χαρακτῆρα τοῦ *crimen falsi*, παρατηρεῖ μὲν ὅτι εἰς τὸ μετὰ ταῦτα δεῖν ἄτινα εἶδη τοῦ *stellionatus* κατετάχθησαν εἰς τὸ falsum ἕνεκα τῆς ποινῆς, ἀλλὰ βλέπει ἐκ τούτου, ὡς καὶ ἐκ τῶν ἰδεῶν τῶν ἀρχαίων νομικῶν καὶ ἐκ τῆς εἰς ἄλλα ἔθνη παρομοίως γενομένης μορφώσεως τῆς ἐννοίας τοῦ falso, forgery, faux, ὅτι τοῦλάχιστον ἐπεκράτει ἡ θεμελιώδης ἰδέα, ὅτι ὁ κύριος χαρακτῆρ τῆς νοθεύσεως συνίσταται εἰς τὴν ἀπατηλὴν μίμησιν ἢ μεταποίησιν ἀντικειμένων, τὰ ὁποῖα εἶναι τρόπον τινα τὰ θεμέλια τῆς δημοσίας πίστεως, οἷον δημόσια σφραγίδες, δημόσια ἔγγραφα, ἢ ἐμφανίζονται ὡς ἀποδεικτικὰ μέσα τῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν ἐνοχῶν, ἢ εἰς τὴν ἀπατηλὴν περιβολὴν τύπων, εἰς τοὺς ὁποίους κατὰ νόμον ἢ κατὰ συνήθειαν ἀποδίδεται πίστις ὡς βεβαιούντων τὴν ἀλήθειαν. Ἐκ τῶν συγγραμμάτων τῶν Ἄγγλων περὶ forgery, καὶ τῶν Γάλλων περὶ faux δύναται τις νὰ μάθῃ πολλὰ, μ' ὅλον ὅτι καὶ εἰς ἐκεῖνα ἐνίοτε δὲν γίνεαι συνεπῆς ἀνάπτυξις τῶν ἀρχῶν. Birnbaum im Archiv neue Folge I. σελ. 556. Τὰ γνωρίσματα τὰ ὁποῖα ἀναφέρουσιν ὁ Bauer Lehrb. § 272. καὶ ὁ Heffter Lehrb. σελ. 316, δὲν φαίνονται ἱκανά.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ἡ διάκρισις τῆς ἀπάτης καὶ τῆς νοθεύσεως εἶναι ἐσωτερικὴ στηριζομένη εἰς βάσιν τὴν ὁποίαν καὶ ἡ ποι-

ποινική δικαιοσύνη και ἡ πολιτικὴ ὀφείλει νὰ παραδεχθῆ ὅρα **Mittermaier in Demme's Annalen VI. σελ. 28.** Πρέπει μόνον νὰ ἐξακριβωθῆ ὁ λόγος τῆς αὐστηροτέρας τιμωρίας τῆς νοθεύσεως, ὁ δὲ λόγος οὗτος συνίσταται ἐν μέρει μὲν εἰς τὴν παραγωγὴν ἀντικειμένου, εἰς τὸ ὅποιον ἀποδίδεται γενικὴ πίστις, ὅθεν προσγίνεται εἰς τὴν γνωστικὴν δυνάμιν τοῦ ἄλλου εἶδος τι καταναγκάσεως, διὰ τῆς ὁποίας καὶ αὐτὸς ὁ προβλεπτικώτατος ἄνθρωπος δύναται ν' ἀπατηθῆ, ἐν μέρει δὲ εἰς τοῦτο, ὅτι τὸ ψεῦδος μονιμοποιεῖται, καὶ ἐντεῦθεν ἔπονται βαριταὶ βλάβαι **Escher σελ. 316.**

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Εἰς τὰς νέας νομοθεσίας ἐπικρατεῖ μεγίστη διαφορὰ, ὡς ἐξετάσαμεν εἰς τὴν ἀνωτέρω 4 σημ. ἐπὶ τοῦ § 410. Ἰδίως φαίνεται ὅτι τὸ λάθος ὑπάρχει εἰς τὸ ὅτι ἐξέτειναν τὴν νόθευσιν καὶ εἰς περιπτώσεις, εἰς τὰς ὁποίας ἡ πλαστογραφία δημοσίων ἐγγράφων μέλλει νὰ χρησιμεύσῃ εἰς ἐπικύρωσιν ἄλλων φενακισμῶν, καὶ δὲν τὴν περιώρισαν εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν τὸ πλαστογραφηθὲν ἐγγράφον αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ δύναται νὰ παράξῃ ἢ ν' ἀναίρεσῃ δικαιώματα ἢ ἐνοχίας. **Escher Lehre. σελ. 397. Gönner Jahrbücher I. σελ. 266.** Δὲν ἐπιδέχεται μ' ὅλον τοῦτο ἀντίβρῃσιν, ὅτι καὶ ἐντεῦθα ὑπάρχει κίνδυνος τῆς δημοσίας πίστεως, καὶ τούτῳ τῷ λόγῳ δύναται νὰ θεωρηθῆ *falsum*, ἀλλ' ὀλιγώτερον ἀξιοποιον παρὰ τὸ ὡς ἀνωτέρω *falsum* εἰς στενὴν σημασίαν.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Πᾶσα διὰ γραφῆς ἀπάτη δὲν εἶναι καὶ *falsum*. **Mittermaier in Demme's Annalen VI. σελ. 31. Hellie, théorie. III. pag. 287. 308. 322. Escher Lehre σελ. 398.** Ἐὰν καὶ τὸ νὰ θεβαιωθῆ ψευδὲς γεγονός (factum) εἰς ἐγγράφον τι (γνήσιον), π. χ. ἐὰν διὰ ψευδοῦς ἐν γνώσει γενομένης δηλώσεως νὰ κατορθωθῆ ἡ σύνταξις γνησίων δημοσίων ἐγγράφων, πρέπει νὰ θεωρηταὶ πλαστογραφία, τοῦτο

εἶναι ἄξιον νομοθετικῆς διασκέψεως· ὅρα περὶ τούτου κα-
λὰς διασαφήσεις εἰς Hitzig's Zeitschrift. Heft. 37. σελ.
69. καὶ εἰς τὸ προσωπικὸν Διάταγμα τοῦ 1831. εἰς
Mannkopf. σελ. 485. Κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον πρέπει νὰ
παραδεχθῶμεν ὅτι καὶ ἐνταῦθα ὑπάρχει falsum. Zirkler
im Archiv. des Criminalr. 1840. σελ. 43. Ἐκ τῆς L. 23.
D. de fals. δὲν συμπεραίνεται τίποτε ὑπὲρ τοῦ ἐναν-
τίου. Πᾶσα γραφή, π. γ. ἐπιστολή, τῆς ὁποίας ἐγείνεν
ἀπατηλὴ ἀπομνησικὴ, δὲν εἶναι καὶ ἀντικείμενον πλαστο-
γραφίας falsi, ἀλλ' ἡ γραφή πρέπει νὰ ᾖ ἢ δημοσίον ἢ
ιδιωτικὸν ἔγγραφον, μέλλον νὰ χρησιμεύσῃ ὡς βᾶσις δι-
καιωμάτων καὶ ἐνοχῶν, ἢ ὡς ἀπόδειξις σχέσεώς τινος.
Τοῦτο σημαίνει καὶ ἡ λέξις ἐπιστολή εἰς τὸ ἀρθ. 112 τῆς
Καρολίνης. Tittmann Handb. II. σελ. 510. Gönner
Jahrbücher der Gesetzgebung in Baiern. I. σελ. 266.
Hefster Lehrb. σελ. 410. Ἐπὶ τῆς πλαστογραφίας δημο-
σίων ἐγγράφων πρέπει νὰ διακρίνωμεν ἅ τὴν σχέσιν τοῦ
ὑπαλλήλου, ὅστις ἐν γνώσει συντάσσει δημοσίον ἔγγραφον
προσδιωρισμένον εἰς ἐξαπάτην, β'. τὴν σχέσιν ιδιώτου, ὅ-
στις μιμεῖται ἀπατηλῶς τοιοῦτον ἔγγραφον, ἢ μεταποιεῖ
αὐτό. Ἀπὸ μέρους τοῦ ὑπαλλήλου ὑπάρχει τὸ ἔγκλημα, ἐὰν
ἐξέσῃ ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὅποιον βεβαίαι εἶναι ψευδές. Τοῦ ἰ-
διώτου ἡ προαίρεσις δύναται νὰ ᾖ τὸ ν' ἀπατήσῃ ἄλ-
λους ὡς πρὸς τὴν περιουσίαν των, ἢ ν' ἀπολαύσῃ ὠφελή-
ματα προσκείμενα εἰς τὸ ἔγγραφον, ἀν ἦτο γνήσιον.

§ημ. 5 τοῦ ἐκθ. Ἦτις πρὸς τὸ εἶδος τῆς προαίρεσεως, ἧτις ἀ-
παιτεῖται εἰς τὸ falsum, εἶναι ἀναγκαῖα ἢ πρὸς τὴν 4
σημείωσιν ἐκτεθεισὰ διάκρισις. Ἐπὶ τοῦ ιδιώτου ἀπαιτεῖ-
ται νὰ ὑπάρχῃ πάντοτε ἡ προαίρεσις τοῦ νὰ βλάβῃ διὰ τῆς
νοθεύσεως τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου προστατευόμενα συμφέροντα
τοῦ Κράτους· ἢ ιδιώτου τινός. Escher Lehre σελ. 401.

Τὸ γαλλικὸν δίκαιον θέλει intention de nuire. Rauter I. p. 456. Hellie théorie II. p. 292. 298.

Σημ. 6 τοῦ ἐκδ. Δικαίως κηρύττεται ὡς falsum ἡ νόθευσις μέτρων καὶ σταθμῶν καὶ ἡ χρῆσις αὐτῶν, ὁμοίως καὶ μόνη ἢ ἐν γνώσει χρῆσις αὐτῶν· ἄρθ. 113 παραβ. μὲ L. 32. § 1. D. ad L. Corn. de falsis. Tittmann II. σελ. 515. ἔρα Birbaum im Archiv des Criminalr. 1838, nr. 19. 1839. nr. 2. καὶ σελ. 65. 66. περὶ τῶν ῥωμ. διατάξεων. Ἐπὶ νοθεύσεων πραγματειῶν, τὰς ὁποίας ἐννοεῖ τὸ ἄρθ. 113. τῆς Καρολίνας διὰ τῶν λέξεων, specerei und andere Kaufmannschaft, δὲν δύναται τις τῶ ὄντι νὰ ἐνομάσῃ falsum πᾶσαν καταπλεονεξίαν ἐπὶ συναλλαγμάτων, πάντα φενακισμὸν περὶ τὴν ποιότητα τῶν πραγματειῶν ἢ μίξιν αὐτῶν. Tittmann II. σελ. 516.

Σημ. 7 τοῦ ἐκδ. Ἐπὶ ψευδομαρτυριῶν (L. 4. pr. L. 9. §. 3. L. 27. B. ad L. Corn. L. 16. D. E. 31. C. de testib. C. 1. X. de crim. fals) ἀρμόζει ἡ ποινὴ τῆς νοθεύσεως τότε μόνον, ὅταν τις δικαστικῶς δίδῃ ψευδῆ μαρτυρίαν, ἢ ἐξωδίως ἀλλ' εἰς ψευδὲς δημόσιον ἔγγραφον κατεχωρημένον. Ἄλλα εἶδη δύνανται κατὰ τὰς περιστάσεις νὰ ἦναι ἀπάται. Εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν δίδει τις ἰδιώτης ἐν γνώσει ψευδῆ μαρτυρίαν, π. χ. ὑπὲρ τινος τῶν ὑπηρετῶν του δὲν ἀρμόζει ἡ ῥωμαϊκὴ διάταξις. Προσέτι ἡ ἔκθεσις ψευδοῦς μαρτυρίας ἐνδέχεται ν' ἀποτελῇ παραβίασιν καθηκόντων ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, ἀλλ' ὄχι falsum. Ἀξία λόγου συζήτησις ἔγεινεν εἰς τὴν βαυαρικὴν βουλὴν κατὰ τὸ 1834 ἐπὶ τινος νομοσχεδίου περὶ τιμωρίας τοιοῦτων μαρτυριῶν. Beilagenband zu den Verhandlungen, IV. σελ. 387. Τὸ νομοσχέδιον ἀπερίφθη.

§ 416.

Κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον εἶναι ἀδίκημα πᾶσα νόθευσις εἰς πλατυτέραν ἔννοιαν (α), ἂν καὶ ἡ P.G. O. (β) διαλαμβάνῃ μόνον περιτίτων ειδῶν, τῶν ἐπικινδυνωδεστέρων. Ἡ ποινή εἶναι αὐθαίρετος, ἀλλὰ καὶ θάνατος ἐπιβάλλεται ῥητῶς, ἐὰν Ἴον ἐπιναληφθῇ τὸ ἀδίκημα, 2ον ἐὰν ἡ βλάβη ᾖ ἰδιαιτέρως μεγάλη, καὶ 3ον ἐὰν ἐξαιρέτως ἀνώτερος βαθμὸς παρανόμου θελήσεως γίνηται καταφανῆς εἴτε ἐκ τοῦ εἶδους τῆς πράξεως αὐτῆς εἴτε ἐξ ἄλλων λόγων (γ). Μόνον ἐὰν συμπίπτωσι καὶ αἱ τρεῖς αὗται προϋποθέσεις, καὶ ἡ τὸ κράτος τίθηται εἰς ἐπικείμενον μεγάλον κίνδυνον, ἢ ἰδιώτης τις ὑποφέρῃ ἀθεράπευτον ζημίαν εἰς τὰ ἀναπαλλοτρίωτα δικαιώματά του, δύναται κατὰ τὸν νόμον γὰ ἐπιβληθῆ θανατικὴ ποινή (δ).

Παράτ. Προφορικῶς περὶ τιμωρίας τῶν χρεοκόπων. R. P. O. v. J. 1548. tit. 22. § 1. v. J. 1577. t. 23. § 2. cf. Quistorps Beiträge nr. 43.

(α) L. 3. § 1. *Stellionatus. stellionatum autem objici posse his qui dolo quid fecerunt, sciendum est: scilicet si aliud crimen non sit, quod objiciatur. Quod enim in privatis judiciis est de dolo actio, hoc in criminibus stellionatus persecutio.*

(β) art. 112. 113.

(γ) ἄρθ. 113. «und es möchte solcher falsch, als oft, Grösslich und boshaftig geschehen, dass der Thäter zum Tod gestraft werden soll.» Ὁ Remus παραφράζει ταῦτα, ἀλλ' ἔχει ἕλωσ ἑρῶς: «Nam si diu satis, et in magnis mercimoniis saleum dolo malo commiserit non injustum neque legibus contrarium erit, telem falsarium respicit d. maari.» Παραδείγματα νόθευτῶν, εἴτινες ἐτιμωρήθησαν μὴ θάνατον, ἔρα παρὰ Berger El. jur. Crim. P. II, obs. 58. 59.

(δ) ἄλλων νομοδασκῶν γνῶμης ἔρα παρὰ Koch. l. c. § 539.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἡ θανατικὴ ποινή ἐπὶ νόθευσεως δύναται ἴσως

νά δικαιολογηθῆ εἰς μόνην τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν γίνεσθαι χρήσις ἐγγράφων ἢ ψευδομαρτυριῶν πρὸς ψευδῆ ἐνοχοποίησιν ἄλλου εἰς πρᾶξιν, ἥτις συνεπάγεται ὡς ποινὴν τὸν θάνατον, ἢ καθ' ἣν πραγματεῖται ἢ ποτὰ νοθεύονται μὲ δηλητηρίους οὐσίας ἐπὶ προθέσει τοῦ νὰ τεθῆ εἰς κίνδυνον ἢ ζωὴ ἀνθρώπων, καὶ ἐὰν εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ἐπῆλθε τῷ ὄντι θάνατος ἀνθρώπου. Εἰς τὰς λοιπὰς περιπτώσεις, ὅταν ἡ προαίρεσις ἀποβλέπῃ εἰς ζημίαν τῆς περιουσίας, ἢ ἀπάτη καὶ ἡ νόθευσις πρέπει νὰ τιμωρῶνται μὲ τὰς ποινὰς τῶν κατὰ τῆς ἰδιοκτησίας ἀδικημάτων. Εἰς τὰς περιπτώσεις καθ' ἃς δὲν σκοπεύεται ζημία τῆς ἰδιοκτησίας εἰς ταύτας πρὸ πάντων ταλαντεύεται ἡ δικαστικὴ πρᾶξις. Ὡς δὲ τὴν 4 σμ. ἐπὶ τοῦ § 410. Ὡς ἐπὶ κλοπῆς δὲν χωρεῖ πλέον θανατικὴ ποινὴ, οὕτω δὲν δύναται νὰ χωρῆται καὶ ἐπὶ ἀπάτης. Ἡ νόθευσις πρέπει πάντοτε νὰ τιμωρῆται μὲ αὐστηροτέρας ποινὰς παρὰ τὴν ἀπάτην. **Tittmann. Handb. II. σελ. 234.** Ἡ γνώμη τοῦ **Grolman § 292.** ὅτι ἡ ἀπάτη πρέπει νὰ τιμωρῆται μετριώτερον παρὰ τὴν κλοπὴν, δὲν εἶναι ὀρθῆ γενικῶς λαμβανομένη.

§ 416. α (τοῦ ἐκδότου).

Ἡ ἀπάτη ἢ ἡ νόθευσις δύνανται ἢ νὰ γείνωσι γνωσταί εἰς περίπτωσιν χρεοκοπίας, ἢ ἡ χρεοκοπία αὐτὴ δύναται ν' ἀποτελῆ ἀπάτην (α) καὶ 1ον καθ' ὅσον ἡ δολία χρεοκοπία συνίσταται εἰς τοῦτο, ὅτι ἐκλέγει τις ἐκ προαιρέσεως τὴν δῆλωσιν τῆς πτωχεύσεώς του ὡς μέσον τοῦ νὰ ζημιώσῃ ἄλλους παρανόμως, ἢ 2ον καθ' ὅσον τις μὲ πρόθεσιν ἰδιοτελείας μεταχειρίζεται ἀπατηλὰ μέσα, διὰ νὰ κερδίσῃ, παρουσιάζων ἕκθεσιν τῆς περιουσίας του μὴ ἀκριβῆ, ἢ 3ον καθ' ὅσον ἀπατηλῆ χρεῶν ἀναγνώρισις ἐπιφέρει τὴν

χρεοκοπίαν(β). Ἐκ τῶν νέων νόμων (γ) τινὲς μὲν ἐξέτει-
ναν συχνάκις ὑπὲρ τὸ δέον τὴν δολίαν χρεοκοπίαν, τινὲς
δὲ ἔθεσαν καὶ ἐναντίον πράξεων μὴ δολίων αὐστηράς τινας
ἀπειλὰς ποινῶν πρὸς στερήωσιν δῆθεν τῆς ἐμπορικῆς πί-
στεως. Τὸ κοινὸν δίκαιον δὲν γνωρίζει ἐκ κούφότητος (δ)
ἢ ἐξ ἀμαλείας χρεοκοπίαν. (ε) Ἡ ποινὴ τῆς δολίας χρεο-
κοπίας προσδιορίζεται ἐξ ἀναλογίας τῶν κατὰ τῆς ἀπάτης
ἢ τῆς νοθεύσεως ποινῶν(ζ). Τὴν ἀνικανότητα τοῦ χρεοκό-
που πρὸς δημοσίας ὑπηρεσίας καὶ ἀξιώματα διατάσσουσι
ῥητοὶ αὐτοκρατορικοὶ νόμοι.

(α) Ἐκτὸς τῶν εἰς τὸ καίμενον ἀναφερομένων ὄρα καὶ Tittmann Handb.
II. σελ. 504. Hitzig's Zeitschrift. Heft. 27. nr. 1. Heft. 29. nr. 209.
Escher Lehrb. σελ. 289.

(β) Escher Lehrb. 292.

(γ) Ὁ αὐτριακὸς νόμος ἀρθ. 178. lit. f διακρίνει ὡς ὑπερβαίνουσιν τὴν ἀπά-
την μόνον τὴν περιπέτωσιν, καθ' ἣν τις σπαταλᾷ τὴν περιουσίαν του καὶ
δίνονται πλέον νὰ πληρώσῃ τὰ χρέη του, ἢ ἀπ' ἀνευθυνότητος ζητεῖ νὰ πα-
ρατείνῃ τὴν πίστιν του, ἢ παρατάσσων ψευθεῖς δανειστικῆς, ἢ ἄλλως συνεν-
νοημένο: δολίως ἢ ἀποκρύπτων μέρος τῆς περιουσίας του, διαστρέφει
τὴν ἀληθῆ κατάστασιν τῆς ἐμάδος αὐτῆς. Ὁ πρωσικὸς νόμος § 1452.
διακρίνει, 1ον δόλιον χρεοκόπον, δηλ. ἐκείνον ὅστις κρύπτει τὴν πε-
ριουσίαν του διὰ τὴν ἀπάτην τοῦ δανειστής του. Ὅστις παρασταίμων
ψευθεῖς δανειστικῆς ἢ βόθῳ δολίως ἄλλου, τῶν ὁποίων αἱ απαιτήσεις
δὲν εἶναι βέβαιαι, ἐλαττώνει τὴν ἐμάδα τῆς περιουσίας του, ἀποστερεῖται
τὴν δικαιοκλήν τῆς τιμιότητος πείσιν, καὶ τιμωρεῖται μὴ 5-10 ἐτῶν
εἰρκτῆν (§ 1454). Αὐξάνεται δὲ ἡ ποινὴ, ἀν νοθευθῶσιν ἐμπορικὰ βί-
βλια. 2ον Ἐκ κούφότητος χρεοκοπία (§ 1458). ἔχον τις ἐξοσειῶν ὑπερ-
βολικῆς ἢ ἀσώτως ἔρχεται εἰς στάσιν νὰ μὴ δύνηται νὰ πληρώσῃ (ποινὴ
3-6 ἐτῶν εἰρκτῆς). 3ον Ἐξ ἀμαλείας χρεοκοπίαν (§ 1466), εἰν τις εἰς
καρτῶν, καθ' ὃν γνωρῆσθαι ὅτι ἡ περιουσία του δὲν ἀρκεῖ εἰς πληρωμὴν
τῶν χρεῶν του, ἀλλ' ἔχει ἀκόμη ἐλπίδας, ὅτι ἐντὸς ὀλίγου θίσει βελ-
τιωθῆν ἢ κατὰστασθαι, τὸν κέρμη νὰ χρεῖ, ἀποκρύπτων τὰ πρὸς κατα-
στάσεως του, (ποινὴ 1-3 ἐτῶν). 4ον ἐξ ἀπερισκέπτως χρεοκοπῆν (§

1473), εάν τις μὲ ξένα χρήματα ἄνευ συναίνεσως τοῦ δανειστοῦ ἀποκοτῆ παρατόλμοι, καὶ ἀποφαλεῖς ἐπιχειρήσεις, ἐκ τῆς ἀποτυχίας τῶν ὁποίων ζήμιοι τὸν δανειστὴν τοῦ(φυλάκισιν 6 μηνῶν μέχρι 2 ἐτῶν) ἔρα περί τούτου *Hilzig's Heft*. 28. σελ. 209. Ὁ γὰρ ἑλλήνικος ποινικὸς νόμος διακρίνει *Zeitschrift* δολίαν χρεοκοπίαν (ἀρθ. 402) τιμωρουμένην μὲ πρόσκαιρα δεσμά, καὶ ἀπλῆν χρεοκοπίαν τιμωρουμένην μὲ φυλάκισιν 1 μηνὸς μέχρι 2 ἐτῶν, παραπίπτει δὲ εἰς τὸν ἐμπορικὸν νόμον, ὅστις εἰς τὸ ἀρθ. 586, περιγράφει τὴν ἀπλῆν χρεοκοπίαν. Εἰς ταύτην ὑπάγεται ὑπερβολικῶς δαπάνη, τυχερὰ παιγνίδια, παράτολμοι ἐπιχειρήσεις, πώλησις κατωτέρω τῆς ἀγοραίας τιμῆς, πληρωμὴ πρὸς τινὰ τῶν δανειστῶν, μετὰ τὴν πτώχευσιν κ.τ.λ. Ἡ δολία χρεοκοπία (ἀρθ. 598 τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου) περιλαμβάνει 7 περιπτώσεις, π. χ. εάν παρεισχύθησαν ζημίαι ἢ διαπίπται πλαστοί. Εάν ὑπεξέρθησαν χρήματα, δάνεια, ἢ πραγματεῖαι. Ὁ νόμος οὗτος (ἐνίκη τῶν πολλῶν τοῦ προλήψεων) ἀνεγνωρίσθη ὡς πολὺ ἐκλήρο: (*Fölix in der Zeitschrift für ausländ. Gesetzgebung* IV. σελ. 208) καὶ διορθώθη διὰ τοῦ ἀπὸ 28 Μαΐου 1838 νόμου (*Bravard Vyriéres manuel de droit commercial. Paris 1838. p. 852—864*). Αἱ σημεριναὶ διατάξεις εἶναι τοῦλάχιστον ἀπλούστεραι. ἔρα περί τοῦ νεελληνικοῦ νόμου ἀπὸ 10 Μαΐου 1837, περί χρεοκοπίας, εἰς *Zeitschrift für ausländ. Gesetzgebung* XI. σελ. 130. Ὁ βασιρικὸς νόμος διακρίνει τὸν ἀπατηλὴν ὑποχρέωσιν (ἀρθ. 273.), π. χ. ὅταν τις κρύπτη μὲ πωυργίαν ὅτι εἶν εἶναι εἰς κατὰστασιν νὰ πληρώσῃ, ἢ ἀπατᾷ τοῦ δανειστάς του ἀργυρούμενος τὰς ἐπὶ τῶν κτημάτων του ὑπαρχούσας ὑποθήκας. 2ον Ἐκ κοφούτητος ἢ ἐξ ἀμελείας, ὑπερχρώσιν (ἀστουνεμιτωῶς μόνον τιμωρουμένην). 3ον δολίαν χρεοκοπίαν (ἀρθ. 276) τριῶν βαθμῶν, α'. προτίμησιν τιμῶν ἐκ τῶν δανειστῶν χωρὶς ἰδίας ἀφελείας ἐκ τούτου, β'. ὑπεξαίρεισιν χρημάτων ἢ πραγμάτων, ἀπόκρυψιν ἐνεργητικῶν ἀπαιτήσεων, παράστασιν πλαστῶν δανειστῶν, γ'. ὅταν τις δι' ἀπατηλῶν πράξεων παροστάνῃ ἑαυτὸν ἀνικανὸν νὰ πληρώσῃ, ἐπὶ σκοπῶ τοῦ νὰ πλουτήσῃ (ἀρθ. 278). Ὁ σαξωνικὸς νόμος διακρίνει τὸν ἐξ ἀλαφρίας χρεοκοπίαν (ἀρθ. 256) εάν τις δι' ὑπερμέτρων ἐξῶν, δι' ἀάτου διοικήσεως τῶν κατ' οἶκον αὐτοῦ, διὰ παρατόλμων ἐπιχειρήσεων καταστᾷ νὰ πτωχεύσῃ (ποινὴ 1—6 μηνῶν φυλάκισιν.) Τὸ δολίαν χρεοκοπίαν (ἀρθ. 258), εάν τις δι' ἀπατηλῶν πράξεων ἐν ἑπιπέσει ἢ ἤδη ἄρχισεν ἢ κατὰταξίς τῶν δανειστῶν του, χωρίζεται εἰς τινὰ ἐξ αὐτῶν, ἢ οἷτη κατὰ μέρος χρήματα ἢ αξίαν ἔχοντα πράγματα, ἀποσιμῶν ἐνεργητικῶν ἀπαιτήσεων, ἢ μὲ δολίαν προαίρεισιν πλάτη ἐξῶν, ἢ ζημίαις ἀνομιματοῦ. (ποινὴ εἰ. κτῆ 6 μηνῶν μέχρις εἰ. κτῆς ἕως 6 ἐτῶν). Ὁ βυρτεβεργικὸς νόμος διακρίνει (ἀρθ. 312) τὸν ἀπατηλὴν ὑπερχρώσιν (ὡς καὶ ὁ σαξων. νόμος. ἀρθ. 273.) 2ον ἐξ ἀμελείας ὑπερχρώσιν (ἀρθ. 363), π. χ. δι' ὑπερμέτρων ἐξῶν, παρατόλμων ἐπιχειρήσεων, παραμεί-

λθειν τοῦ ἐπιτηδεύματος, ζημίαις εἰς παιγνῖδια (φυλάκισιν 8 ἡμερῶν μέχρις 6 μηνῶν). 3ον ἱδολίαν χρεοκοπίαν (ἀρθ. 364. εἰρητὴ μέχρι 10 ἐτῶν). 4ον Ἐξ ἁλαφρίας χρεοκοπίαν (ἀρθ. 367) ἰάν ἔσκεν ἀνάκτου κρατήσεως τῶν βιβλίων, καὶ ἂν διὰ τῶν εἰς τὸ ἀρθ. 363 ἀναφερομένων πράξεων λάβῃ χώραν κατάταξις τῶν δανιστῶν. (φυλάκισις τοῦλάχιστον 6 μηνῶν). Περὶ ἀποπέρας Brinkmann wissenschaftliche Rechtskunde nr. 63.

- (δ) Ἀμβουργικὴ διάταξις περὶ χρεοκοπίας ἀ:θ. 102—6. ἐναντίον τοῦ παραδοκτοῦ χρεοκοπίας ἐκ κωφότητος δύναται νὰ προταθῶσι καὶ ὑπὸ νομοθετικῆν ἔποψιν ἀντιρρήσεις τινες. Περὶ τῆς ἀπατιουμένης προσοχῆς εἰς τὴν περὶ τῶν τοιούτων περιπτώσεων κρίσιν. Neues Archiv. des Criminalr. II. σελ. 509.
- (ε) Hagemann praktische Erörterung VII. σελ. 397. Hoffter Lehrb. σελ. 418. Escher σελ. 298. παρὰ 6. Rosshirt Geschi III. σελ. 64. ἀλλὰ γνώμη εἰς Bauer Lehrb. σελ. 315.
- (ς) Tittmann Handb. II. σελ. 503.

ΔΕΥΤΕΡΑ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ.

Περὶ ἰδίως κατονομαζομένων ἢ διακεκριμένων εἰδῶν ἀπάτης.

§ 417.

Εἰς τὰς παρὰ τῶν νόμων ἰδίως κατονομαζομένας ἢ διακεκριμένας πράξεις ἀπάτης ὑπάγονται, 1ον ἢ ψευδορκία, 2ον ἢ μετακίνησις ὀρίων, 3ον ἢ κατάχρησις καθηκόντων (prevarication), 4ον ἢ ψευδὴς κατηγορία (calumnia), 5ον ἢ ἐκβίασις (concoession), 6ον ἐν μέρει δὲ καὶ ἡ παραχάριξις, περὶ τῆς ὁποίας ἔγεινεν ἤδη λόγος εἰς τὰ περὶ ἀδικημάτων κατὰ τῆς πολιτείας, καθότι ἐπ' αὐτῆς θεωρεῖται κυρίως ἡ προσβολὴ τῆς ἐξουσίας τοῦ κράτους.

§ 418.

Α'. ψευδορκία εἰς πλουτέραν ἔγνωιν εἶναι παράβασις

ἐνοχῆς κυρωθείσης ἢ ἀναληφθείσης δι' ἐπισήμου ὄρκου (α). Πράττεται δὲ ὄχι μόνον ἀπὸ τὸν ὀμνύοντα, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἐκείνων ὅστις μὲ παράνομον πρόθεσιν ἀναπείθει ἐν γνώσει ἄλλον τίνα εἰς ψευδορκίαν (β).

P. G. O. art. 107. 108.

H. A. Müller de perjurio. Viteb. 1810. Mittermaier im neuen Archiv des Criminalr. Bd. 2: nr 4.

(α) Περὶ τῆς ἐνοχίας τοῦ ὄρκου, Malblanc de jurejurando. Schmidt-Philadelph. in Grolman's Mag. f. d. Philos. d. Rechts nr. 3. Grolman ebendas. nr. 4. J. C. Fr. Meister über den Eid etc. Leips. 1810. Ἴδιως ὅμως K. F. Staudlin Geschichte der Verstellungen und Lehren vom Eide. Gött. 1824.

(β) P. G. O. cit. l. in fine. R. A. v. J. 1684. § 43.

Σημ. I τοῦ ἐκδ. εἶναι παράδοξον, ὅτι τὸ ῥωμ. δίκαιον δὲν περιεῖχε ἰδιαιτέραν ποινικὴν διατάξιν περὶ ψευδορκίας. Τοῦτο συνέχεται μὲ τὰς περὶ ὄρκου ἰδέας τῶν ῥωμαίων, ὡς μέσον δικαστικῆς ἐπικυρώσεως. Ἡ ὀρκωμοσία ἀφέθη εἰς τὴν συνείδησιν, μάλιστα καὶ εἰς μεταγενεστέρους ἔτι καιροὺς ἐθεωρεῖτο ὡς σύμβαισις πρὸς τὸ νὰ ἐμπιστευθῆται ὁ εἰς εἰς τὴν εὐσυνειδήσιαν τοῦ ἄλλου. Ὁ ἀσυνειδήτως ὀμνύων ἐθεωρεῖτο ἀληθῶς αἰσχυρὸς ἄνθρωπος, καὶ οὕτως ἐξηγεῖται ὅτι, τὸ κατ' ἀρχὰς παρὰ Ῥωμαίους ἡ ψευδορκία ἐδίδοε χώραν μόνον εἰς nota censoria (Jarke über des censor. Strafercht σελ. 20.), καὶ ὅτι πολλὰ μετὰ ταῦτα ἀκόμη ἐπεκράτει ἡ γνώμη, ὅτι ἡ πολιτεία δὲν πρέπει νὰ τιμωρῇ τὴν ψευδορκίαν (L. 2. C. de rebus credit.) βραδύτερον ὅμως προσήπιτο ἀτιμία infamia, καὶ καθόσον ὁ ψευδὴς ὄρκος ἦτο μέσον βλάβης τῆς περιουσίας τοῦ ἄλλου ἐτιμωρεῖτο ὡς stellionatus ὄρκ ἐν γένει. L. 4. D. Stellionat. L. 43. § 6. D. de jurejur. L. 13. C. de testib:

Ἐ. 17. C. de dignit. Ἐ. 2. C. de indict. viduit. Νεαρ. 53. κεφ. 4. Νεαρ. 123. κεφ. 20. Διαφιλονεικείται ἐὰν ἀφοῦ διεδόθη ὁ χριστιανισμὸς ἐπεκράτησεν ἄλλη γνώμη, ὡς δὲ Jarke II. σελ. 67. παραδέχεται (ἐνεκα τῆς L. 44. C. de transact. τῆς L. 31. C. de testib. τῆς L. 17. C. de dignit.) ἀλλ' ὅρα ἐκ τοῦ ἐναντίου Rosshirt Gesch III. σελ. 143, ἐπὶ ψευδομαρτυρίας εἶχεν ἄλλως τὸ πρᾶγμα, διότι ὡς πρὸς ταύτην ἤρχοντο εἰς βοήθειαν αἱ περὶ τοῦ crimen falsi διατάξεις. L. 4. pr. L. 9. § 3. L. 27. D. ad L. Corn. L. 16. D. de testib. L. 34. C. αὐτόθι ὅρα καὶ Malblank de jurejur. p. 277. Rojen de prejurio Groning. 1818. p. 40. Simoni dei delitti del mero affetto II. p. 26. — καὶ κωτ. συγγράμματα v. Watzdorf. im den criminalist. Jahrb. für Sachsen I. Bd. 2. Hest. σελ. 220. Kurz in der Zeitschrift für vatertänd. Recht (Bern. 1839) Bd. II. σελ. 153. Schwarze in der Zeitschrift für sächs. Rechtspflege III. σελ. 120.

Σημ. 2 τοῦ ἐκθ. Περὶ τοῦ κανονικοῦ δικαίου c. 6. qu. 4. c. 18. Causs. XXII qu. 1. c. 17. qu. 5. c. 1. C. 10. X. de jurejur. Heffter Lehrbuch σελ. 337. Πρῶτον τὸ κανονικὸν δίκαιον παρήγαγε τὴν περὶ ὅρκου γνώμην, τὴν ὅποιαν ἔχει ὡς βάσιν τὸ κοινὸν δίκαιον, μάλιστα εἰς τὸ γερμανικὸν δίκαιον ἔλαβεν ὁ ὅρκος ὡς ἀντικείμενον τοῦ δημοσίου δικαίου τόσῃν μεγάλῃν σημασίαν, τὴν ὅποιαν τὸ κανονικὸν δίκαιον καθιέρωσε διὰ ὀρησκευτικῶν ἰδεῶν, εἰς τρόπον ὥστε ὁ ὅρκος κατήντησεν ἐν ἐκ τῶν σημαντικωτέρων ἀποδεικτικῶν μέσων, ὡς ἐκ τοῦ κανονικοῦ δικαίου δὲ ἀπετέλει καὶ ὀρησκευτικὴν παράβασιν, παρέχουσαν βαρυτάτην ἐκκλησιαστικὴν ἁμαρτίαν. Jarke II. σελ. 70. Rosshirt Gesch. III. σελ. 144. 445. Εἰς τοὺς γερμανικοὺς νόμους ὑπέρχουσιν αὐστηραὶ ποιναὶ (μ' ὅλον ὅτι συχναὶς τὰ ἐκ-

κλησιαστικά δικαστήρια επέβαλλον αὐτάς) ὄρα Schwabenspiegel. c. 367. 1. (Ausgabe von Lassberg σελ. 156.) Lübisches Reht (Ausgabe von Hach σελ. 301). 'Ο ψευδορκήσας δεν ἦτο δεκτὸς ὡς μάρτυς καθ' ὄλους τοὺς γερμανικοὺς κανονισμοὺς· Alt kûlmisch Reht (Ausg. von Leman. σελ. 175.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Εἰς τὴν ἐρμηνείαν τοῦ ἄρθ. 107 τῆς Καρολίνας εἶναι οὐσιωδেষτάτη ἡ παρατήρησις, ὅτι ἡ Καρολίνα ἠθέλησε νὰ διακρίνη κυρίας τινὰς περιπτώσεις τῆς ψευδορκίας, ὅχι ὁμῶς καὶ νὰ περιορίσῃ εἰς αὐτάς τὴν ἔννοιαν τῆς ψευδορκίας. Ἡ προϋπόθεσις, ὅτι ἡ ψευδορκία εἶναι ἀξιόποινος κατὰ τὸ δίκαιον ἐκείνου τοῦ καιροῦ, ἐπεκράτει γενικῶς, καὶ ἡ πλάγινη συνίσταται εἰς τὸ ὅτι τὸ ἄρθ. 107 ἰθεωρεῖτο συντεταγμένον μὲ σκοπὸν τοῦ νὰ περιλάβῃ ὅλας τὰς περιπτώσεις ὡς ἄρθρον νέου τινος ποινικοῦ νόμου.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. 'Ἡ ἀπὸ τὸν Φάϋερβάχ γενομένη κατάταξις τῆς ψευδορκίας εἰς τὰ ἰδιωτικὰ ἀδικήματα, ὡς διακεκριμένον εἶδος αὐτῶν, εἶναι λαθασμένη καὶ φέρει εἰς σφαλερὰς συνεπειὰς Mittermaier im Archiv des Criminalr II. σελ. 116. Hepp. im Archiv. XIV. Bd. σελ. 342. Ἀνάρμοστος εἶναι καὶ ἡ ἐποψις τῆς ψευδορκίας ὡς ἀδικήματος κατὰ τῆς θρησκείας (π. χ. κατὰ τὴν γνώμην τὴν εἰς Hitzig's Heft 20. σελ. 288. καὶ Rosshirt *de jurisjurandi religione et poenis in perjuriis*. Heidelb. 1829. p. 17). Νεωστὶ ἐγεννήθη πάλιν μεγάλη φιλονεικία περὶ τῆς ψευδορκίας. Ὁ v. Watzdorf in den Jahrbüchern σελ. 226—28, εὐρίσκει ὅτι τὸ ἀξιόποινον συνίσταται εἰς τοῦτο, ὅτι ὁ ὁμνύων προσποιούμενος σταθερὰν θρησκευτικὴν πεποιθῆσιν, εἰς τὴν ὁποίαν στηρίζει ἡ πολιτεία τὴν καθιέρωσιν τοῦ ὅρκου, καταστρέφει ἐγγύησιν τινὰ τῆς πολιτείας Ὁ Schwarze in der Zeitschrift. σελ. 123. θεωρεῖ

τὴν ψευδορκίαν ὡς προσβολὴν τοῦ ὀφειλομένου πρὸς τὴν
 θρησκείαν σεβασμοῦ, ὁ Kurz in der Zeitschrift σελ. 103,
 ὡς ἀδίκημα κατὰ τῆς δημοσίας πίστεως. Ἡ πρέπει νὰ κατα-
 ταξωμεν τὴν ψευδορκίαν εἰς τὰ δημόσια ἀδικήματα, καθ'
 ὅσον καταστρέφει μίαν τῶν ἱερωτέρων ἐγγυήσεων καὶ βέ-
 σων τῆς κοινῆς πίστεως, ἢ νὰ τὴν θέσωμεν ἐκ παραλλήλου
 μὲ τὸ falsum (ὄχι βέβαια ὡς εἶδος βλάβης τῆς περιου-
 σίας). Ὁ ψευδορκῆσας εἶναι ἐπίσης ἀξιοποινος, ὡς ὁ πλα-
 στογραφῆσας δημόσια ἔγγραφα. Ἐὰν θέσωμεν τὴν ψευδορ-
 κίαν ὑπὸ τὰ κατὰ τῆς θρησκείας ἀδικήματα, δὲν ἔχομεν στα-
 θερὰ ὅρια τῶν συστατικῶν αὐτῆς. Mittermaier im Archiv
 des Criminalr. II. σελ. 97. Bauer Lehrb. § 303 Abegg
 im Archiv des Criminalr. neue Folg. I. σελ. 581.

Σημ. 5 τοῦ ἐκδ. Αἱ νέα νομοθεσίαι δὲν συμφωνοῦσιν εἰς τὴν κα-
 τάταξιν τῆς ψευδορκίας. Ὁ αὐστριακὸς νόμος δὲν πραγματεύε-
 ται ἰδίως περὶ αὐτῆς, ἀλλ' εἰς τὰ περὶ ἀπάτης (ἀρθ. 178.
 α), εἰάν τις ζητῇ νὰ πείσῃ τὸν ἄλλον εἰς τὴν ψευδομαρ-
 τυρίαν ἐπὶ δικαστηρίου, εἰάν ὑπεσχέθῃ ἢ ἔκκαμψε ψευδῆ ἔρ-
 κων, ἢ εἰάν τις εἰς ἰδίαν αὐτοῦ ὑπόθεσιν προέτεινε νὰ κάμῃ,
 ἢ ἔκαμψε τῶ ὄντι ψευδῆ ἔρκων. (ποινὴ, ἀρθ. 181, κάθειρξις
 6 μηνῶν μέχρι 1 ἔτους, ἐπὶ δὲ μεγαλειτέρου κινδύνου μέ-
 χρι 5 ἐτῶν). ὄρα περὶ τούτου Pratobevera Materialien V
 σελ. 258. VII. σελ. 352. καὶ Tausch Rechts fälle III.
 Heft. σελ. 595. etc. Ὁ πρωσσιακὸς νόμος § 1405 ἐκθε-
 τει τὴν ψευδορκίαν ὡς ἐπιτεταμένην ἀπάτην ἕνεκα προσ-
 βολῆς ἰδιαίτερου χρέους, καὶ παραδέχεται αὐτὴν ἐπὶ ἐκεί-
 νου, ὅστις εἰς δίκην τινα κάμει ψευδῆ ἔρκων ὡς διάδικος
 ἢ ὡς μάρτυς (ποινὴ στέρσις πάσης ὑπηρεσίας καὶ τιμῆς
 ἀτιμωτικῆ ἔκθεσις, καὶ ἀναλόγως τῆς ζυγίαις εἰρηκτῆ 1—3
 ἐτῶν. Κατὰ τὸν § 1409 ἐπιβάλλεται ποινὴ καὶ εἰς ἐκείνον
 ὅστις ἀναγκάσθῃ εἰς τοῦτο τοῦς οἰκειοῦς αὐτοῦ. Ἐάν τις διὰ

ψευδομαρτυρίας εἰς ποινικὴν δίκην γαίην αἴτιος νὰ τιμω-
 ρηθῇ τις ἀθῶος, κατὰ τοῦ τοιούτου ἐπιτείνεται ἡ τακτικὴ
 ποινὴ τῆς ψευδορκίας (§ 4412) τυχὸν μέχρι θανάτου καὶ
 ἂν πολλοὶ συνενόηθσαν πρὸς τοῦτο (4413), καὶ προέκυψε
 θάνατος, ὡς ποινὴ ἐπιβάλλεται ὁ τροχός. Ὁ γαλλικ. ποιν.
 νόμος θέτει τὴν ψευδορκίαν (ὑπὸ τὰ ἰδιωτικὰ ἀδικήματα) ἐκ
 παραλλήλου μετὰ τὴν ψευδομαρτυρίαν, τὴν συκοφαντίαν, τὰς
 ὕβρεις· ἀπειλεῖ δὲ εἰς τὸ ἄρθ. 361 τὴν ψευδομαρτυρίαν εἰς
 ποινικὴν δίκην μετὰ πρόσκαιρα δεσμὰ, καὶ εἰάν ὁ ἐνοχοποιη-
 θεὶς κατεδικάσθῃ εἰς βαρυτέραν ποινήν παρὰ ταύτην, ἐ-
 φαρμόζεται ἐκείνη ἡ ποινή. Ἡ ψευδομαρτυρία εἰς δίκας ἐπὶ
 πλημμελήμασιν ἐπιφέρει εἰρκτὴν (ἄρθ. 362.), ὁμοίως καὶ ἡ
 εἰς πολιτικάς· ὅστις ὁμόση ψευδῶς ὄρκον ἐπαχθέντα ἢ ἀν-
 τεπαχθέντα τιμωρεῖται (ἄρθ. 366.) μετὰ στέρησιν τῶν πο-
 λιτικῶν δικαιωμάτων. Κατὰ τὴν νομολογίαν (Carnot, II.
 p. 155.) ἐπιβάλλεται ἡ ποινὴ τῆς ψευδομαρτυρίας εἰς ἐ-
 κείνον μόνον, ὅστις ψευδορκεῖ εἰς δημοσίαν συνεδρίαν.
 Hildgard Annalen der Rechtspflege in Rheinbaiern.
 I. 3. Heft. σελ. 225. (ἐναντίον τῶν γαλλικῶν διατάξεων
 Haus observat. III. p. 34.) Ὁ σαριδικὸς νόμος κατατάσ-
 σει τὴν ψευδομαρτυρίαν εἰς τὰ κατὰ τῆς δημοσίας πίστεως
 ἀδικήματα, κάμνει (ἀριθ. 378—88) πλειοτέρας διακρίσεις
 παρὰ τὸν γαλλικ. ποινικὸν νόμον. ἐκτείνει τὴν ποινήν καὶ
 ἐπὶ πραγματογνωμόνων, καὶ δίδει προσέτι ἐπὶ ψευδορκίας
 τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιβάλληται φυλάκισις μέχρι 2 ἐτῶν, ἐκ-
 τὸς τῆς ἀπαγορεύσεως καὶ τῆς ἀνικανότητος πρὸς μαρτυ-
 ρίαν. Ὁ βαυαρικὸς νόμος κατατάσσει τὴν ψευδορκίαν εἰς τὰ
 ἰδιωτικὰ ἀδικήματα (περὶ βλάβης ξένων δικαιωμάτων δι'
 ἀπάτης) ὡς διακεκριμένον εἶδος ἀπάτης· τιμωρεῖ (ἄρθρ.
 269.) ἐκείνον, ὅστις ὡς μάρτυς ἢ πραγματογνώμων εἰς
 ξένας ὑποθέσεις, ἢ ὡς διάδικος εἰς ἰδίαν αὐτοῦ ὑπόθεσιν,
 ὡς πληρεξούσιος, ἐπίτροπος ἢ κηδεμὼν, ὁμνύει ψευδῶς

δικαστικὸν βεβαιωτικὸν ὄρκον, μὲ 4—8 ἐτῶν εἰρκτὴν, δημοσίαν ἐκθῆσιν, ἀνικανότητα πρὸς πᾶσαν ὑπηρεσίαν, καὶ ἀπειλεῖ (ἄρθ. 290) τὴν ἐπὶ δικαστηρίου διὰ ψευδομαρτυρίας συκοφαντίαν μὲ τὴν ποινὴν τῆς ψευδορκίας, ἐὰν δὲ ἐντεῦθεν καταδικασθῇ τις ἀθῶος, μὲ ἀνωτέραν ποινὴν, καὶ ἐὰν πολλοὶ συνενοήθησαν πρὸς ψευδομαρτυρίαν, ἡ δὲ ἀθῶος κατεδικάσθη εἰς θάνατον, ἐπιβάλλεται κατὰ τὸ ἄρθ. 292 θανατικὴ ποινὴ. Ἐὐ ἀνίκανοστον τῆς κατατάξεως, ταύτης ἐγνώριζαν τὰ μεταγενέστερα νομοσχέδια καὶ κατέταξαν (νομοσχ. τοῦ 1831. ἄρθ. 218) τὴν ψευδορκίαν εἰς τὰ δημόσια ἀδικήματα (καθ' ὁμοίωσιν τῆς παραχαράξεως. αἰτιολογία σελ. 193.) Ὁ σαξωνικὸς νόμος ἐκθέτει τὴν ψευδορκίαν (ἄρθ. 183.) ὡς προσβολὴν τοῦ πρὸς τὴν θρησκείαν σεβασμοῦ (ποινὴ, εἰρκτὴ 6 μηνῶν μέχρι 8 ἐτῶν. ὄρα περὶ τούτου Schwarze in der angeführt Abhand.). Ἐὰν καὶ ἐκεῖνος, ὅστις ἐπικυροῖ δι' ὄρκου ἀληθὲς τι, τὸ ἐποίησεν ὁμῶς αὐτὸς νομίζει ψευδὲς, ἢ περὶ τῆς ὀρθότητος τοῦ ὁποίου δὲν ἐδύνατο νὰ ἔχη γνῶσιν, εἶναι ἄξιος ποινῆς, ὄρα Günther Sächs. Gesetzbuch. σελ. 107. Μεγαλύτεραι ποιναι ἐπιβάλλονται (ἄρθ. 184. 85.) ἐὰν εἰς ποινικὰς δίκασγεινὴ ψευδῆς ὄρκος, διὰ νὰ τεθῇ ὑπὸ ἀνάκριτιν ἀθῶός τις (θανατικὴ μάλιστα ποινὴ, ἐὰν ἀθῶος τις θανατωθῇ). Ὁ βυρτεμπεργικὸς νόμος (ἄρθ. 227.) κατατάσσει τὴν ψευδορκίαν εἰς τὰ ἐναντίον τῆς δημοσίας πίστεως ἀδικήματα (ποινὴ, εἰρκτὴ τοῦλάχιστον 1 ἔτους, βαρυτέρα ἄρθ. 228, ἐὰν τιμωρηθῇ τις ἀθῶος, θανατικὴ δὲ μόνον, ἐὰν ἔλαβε χώραν συνεννόησις πολλῶν). Τὸ διὰ τὴν Βάδην νομοσχέδιον (ἄρθ. 442.) θέτει τὴν ψευδορκίαν εἰς χωριστὸν κεφάλαιον μετὰ τὴν νόθευσιν καὶ ἀπάτην, πρὸ τῆς παραχαράξεως ὁμοίως καὶ τὸ διὰ τὴν Ἑσσην νομοσχέδιον (ἄρθ. 218), τὸ διὰ τὸ Βραουνσβεῖγ νομοσχέδιον (ἄρθ. 127) κατατάσσει αὐτὴν εἰς τὰ ἐναντίον τῆς δημοσίας πίστεως ἀδικήματα.

§ 419.

Πᾶσα ψευδορκία εἰς στενωτέραν ἔννοιαν προϋποθέτει *Γέπισημον ὄρκον ἐπιβεβλημένον ἀπὸ ἀρχῆν ἔχουσαν ἐξουσίαν πρὸς τοῦτο καὶ τὸν ἐπιβάλλη, καὶ καθ' αὐτὸν κῦρος ἔχοντα*, ἐπομένως δὲν λαμβάνει χώραν Ἴον ἐπὶ ἐνόρκων ἰδιωτικῶν διαβεβαιώσεων (α), οὔτε 2ον ἐπὶ προφορικῶν ἢ ἐγγράφων διαβεβαιώσεων ἐν εἴδει ὄρκου, ἐὰν αὐταὶ δὲν ἐξομοιώνται μὲ ἐπίσημον ὄρκον (β). Τὸ αὐτὸ ἰσχύει, ἔνεκεν ἀκυρότητος τοῦ ὄρκου, 3ον ἐὰν ἡ ὄρκωμοσία δὲν ἐγένετο κατὰ τὰς θρησκευτικὰς ἰδέας τοῦ ὁμόσαντος (γ), ἢ 4ον ἐὰν ὁ ὁμόσας εἴτε ἐν γένει εἴτε κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ὄρκωμοσίας δὲν ἐδύνατο νὰ καταλάβῃ τὴν σημασίαν καὶ τὴν ἐπρότητα τοῦ ὄρκου (δ),

- (α) Τοιαῦται ἦσαν ἰδίως παρὰ τοῖς Ῥωμοίοις συνήθειαι. L. 1. D. stellionatus L. 3. C. Si minor se majorem. L. 41. de transact. Reichs-Dep-Absch. v. J. 1690. § 33. cf. Böhmcr ad. art. 107 § 5.
- (β) Ὡς ἡ ὑπογραφή τοῦ τύπου τοῦ ὄρκου δι' ἐπιθέσεως τῆς σφραγίδος εἰς τὴν Βαυαρίαν. ἡ βεβαίωσις τῶν Μεννονιτῶν μὲ τὴν ἀλήθειαν, bei Mannaer Wahrheit. Visitationsbeschlüsse die Verbesserung des Reichskammergerichtl. Justizw. bedreffend. Lemgo. 1779. p. 86.
- (γ) Περὶ τοῦ ὄρκου τῶν Ἰουδαίων παραβ. Kammer-Ger-Ordn. Thl. II. tit. 10 § 1.
- (δ) Περὶ τοῦ ὄρκου τῶν ἀγγλικῶν. c. 14. 15. C. 22. g. 5.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὸ γράμμα τοῦ ἀρθ. 107. τῆς Καρολίνας, «ἐνώπιον δικαστοῦ ἢ δικαστηρίου» φαίνεται ὅτι ὁ ψευδὴς ὄρκος, ὅστις θέλει δοθῆ ἐνώπιον ἄλλων ἀρχῶν παρὰ τὰς δικαστικὰς, δὲν υπάγεται εἰς τὴν ποινικὴν διάταξιν! Mittermaier im Archiv. II.σελ. 102. Martin Lehrb § 194. ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ Καρολίνα δὲν ἠθέλησε βέβαια νὰ διαλάβῃ ὅλας

νά γίνῃ ἔνοχος ἀπιστίας, μὲ χρηματικὴν ποινὴν. Ἡ γερμανικὴ νομολογία καὶ ἄλλαι νομοθεσίαι δὲν ἔχουσι τοιαύτην τιμὰ διὰ ταξίν. Ὁ Rosshirit. Gesch III. σελ. 61. παραδέχεται ποινὴν, ἐὰν ὑπὸ τὴν διάλυσιν τῆς συμφωνίας κείται δόλος, ἢ καὶ μετὰ τὴν διάλυσιν δύναται νὰ προσαρθῇ εἰς τὸν δικηγόρον δόλος.

§ 428.

Ἡ ποινὴ τῆς κριτικῆς παραβάσεως καθηκόντων εἶναι ἡ ἀναταπόδοσις (α), ἡ δὲ τῆς παραβάσεως τῶν καθηκόντων εἰς παράγωγον σημασίαν, αὐθαίρετος καθηκόντων εἰς τὴν Καρολίαν ἐκθεσις εἰς τὸν κλοιὸν, ραβδισμός, ἔξορία (β), κατὰ τὴν σημερινὴν νομολογίαν πρόστιμον, στέρησις τῆς ἐλευθερίας, προσωρινὴ ἢ διὰ παντός παύσις ἀπὸ τῆν δικηγορίαν (γ).

Παράτηρ. Ἡ ἀρχαιότερα νομολογία ἐπέμενεν εἰς τοὺς δρισμοὺς τοῦ νόμου. Leyser Sp. 554. m I seq. Ἡ νεωτέρα θέλει προσωρινὴν ἀπὸ τῆς δικηγορίας παύσιν, φυλάκισιν ἢ χρηματικὴν ποινὴν. Quistorp. Thl. I. §. 433.

(α) L. 2. D. de praevor. Sciendum est, quod hodie iis, qui praevoricati sunt, poena injungitur extraordinaria L. 6. ult. Ab imperatore nostro et patre ejus rescriptum est, ut in criminibus, quae extra ordinem objiciuntur, praevoricatorum eadem poena adficiantur, qua tenerentur, si ipsi in legem commisissent, qua reus per praevoricationem absolutus est. Tacitus Ann. XIV. 41.

(β) P. G. O. art. cit.

(γ) Bauer Lehrb. § 261.

§ 429.

Δ) Συκοφαντία (calumnia) εἶναι ἡ ἐπὶ δικαστηρίου ἐναντίον ἀθώου τιος ἐπισήμως γενομένη ψευδὴς κατακρίσις ἀδικήμα-

τος, ἐκ τῆς ὁποίας περιεπλέχθη οὗτος εἰς ποινικὴν δίκην (α). Πράττεται δὲ αὕτη I ἐπὶ κατηγορητικῆς διαδικασίας κατ' ἐγκλήσιν παρὰ τοῦ (δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ) κατηγοροῦ (β), ἐπὶ δὲ ἀνακριτικῆς διαδικασίας, παρὰ τοῦ καταμηνυτοῦ (γ), ὁμοίως καὶ παρ' ἐκείνου, ὅστις παρεκίνησεν εἰς τοῦτο τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον (δ). II Διὰ γὰρ τελειοποιηθῆ τὸ ἀδίκημα πρέπει νὰ ἐπέφερον ἢ καταμηνύσας δίκην *inartior* τοῦ καταμηνυθέντος, εἴτε ἔλαβε πέρας ἢ δίκη αὕτη διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως, εἴτε ἔπαυσε πρὸ ταύτης (ε). Οὐδωδὼς ἀπαιτεῖται πρὸς τοῦτοις III ἢ παράνομος προαίρεσις τοῦ νὰ τιμωρηθῆ δι' ἑξαπάτης τοῦ δικαστηρίου ἄνθρωπος, περὶ τῆς ἀθωότητος τοῦ ὁποίου εἶναι πεπεισμένος ὁ κατήγορος ἢ ὁ καταμηνυτής (ζ).

Dig. XLVIII. tit. 16. Cod. IX. tit. 45. 46.

Προφορικῶς περὶ τῆς *Tergiversatio*.

(α) L. 1. §. 1—5. D. ad Sect. Turpillianum.

(β) Τοῦτο ἰσχύει καὶ ἐπὶ τοῦ actor εἰς τὰ *delicti privati*, L. 43. D. de inj. L. 3. D. h. t. ἢ P. G. O. ἀρθ. 12. ἐμπεῖ μόνον περὶ ἰδιωτικῆς ἰκανοποίησης τοῦ κατηγορηθέντος ἀπὸ τῶν ψευδῆ κατήγορον αὐτοῦ, ἀλλ' ἐντεῦθεν δὲν δικαιολογεῖται ποσὸς τὸ συμπέρασμα, ὅτι θλίβουσιν αὐτῶν ἀναιρέση τὴν δημοσίαν ποινὴν. cf. Boehmer ad Carpzov Q. 106. obs. 3. u. ad art. 12. §. 5. 6. ἐκ τοῦ ἐγκυρίου Grolman *Grunds der CRW.* § 299.

(γ) Τοῦτο στήριζεται ὄχι μόνον εἰς τὴν ὁμοιότητα τοῦ καταμηνυτοῦ μὲ τὸν κατήγορον καὶ μὲ τὴν ταυτότητα τοῦ νομικοῦ λόγου, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ἀρθ. 110 τῆς P. G. O. ὅπου ἀπειλεῖται ἡ ποινὴ τῆς ἀνταποδόσεως κατὰ τῆς δι' ὑβριστικῶν ἐγγράφων ἐξωδίκου ψευδοῦς ἐνοχοποίησης, καὶ εἰς τὴν στενὴν συγγένειαν τοῦ καταμηνυτοῦ μὲ τὸν μάρτυρα τῆς κατηγορίας ἀρθ. 48 καὶ 107.

(δ) L. 1. § 13. D. h. t.

(ε) L. 2. 3. C. d. abolit. L. 7. 9. C. de calumniat.

(ζ) L. 1. § 5. D. h. t. L. 3. C. aut.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Στρεψοδικία (Tergiversatio) (L. 1. § 1. D. ad. Sc. Turpill.) ἦτο κατὰ τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον ἡ διαγωγὴ τοῦ κατηγοροῦ, ὁ ὁποῖος, παρήτει τὴν γενομένην παρ' αὐτοῦ κατηγορίαν, ἐνῶ ἐδύνατο καὶ ὤφειλε νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν διεξαγωγὴν αὐτῆς. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἦτο οὐσιώδες τὸ *Scutum Turpillianum*. ὅρα καὶ περὶ συκοφαντίας κατὰ τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον. Rosshirt Gesch. III. σελ. 66 Hef-
fler Lehrb. σελ. 334.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω § 286. σημ. 1. μνηθέντων καταδεικνύεται, ὅτι κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους ἡ *calumnia* ὡς ψευδῆς καταμήνυσις τίθεται ἐκ παραλλήλου μετὰ τὴν συκοφαντίαν.

§ 429 a.

Τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον ἐπιβάλλει I εἰς ἐκεῖνον, τοῦ ὁποῦ ἡ ψευδῆς κατηγορία εἶχεν ἀντικείμενον *crimen ordinarium*, τὴν νόμιμον ποινὴν τοῦ ἀδικήματος τούτου (α), II εἰς ἐκεῖνον δὲ, τοῦ ὁποῦ ἡ ἀγωγὴ ἐγένετο διὰ *crimen extraordinarium* (β) αὐθαίρετον ποινὴν. Ἡ διάκρισις αὕτη δύναται νὰ θεωρῆται καὶ τὴν σήμερον ἀκόμη ὡς ἰσχύουσα, καθ' ὅσον ἀνάγεται εἰς τὴν διαφορὰν μεταξὺ ἀδικημάτων διὰ τὰ ὁποῖα ὑπάρχει ὀρισμένη ποινικὴ διάταξις ἢ ἀόριστος.

(α) L. 1. § 2. D. h. t. L. 10. C. de calumn.

(β) L. 3. Li 7. § 1. D. h. t. L. 43. D. de injur.

§ 430.

(E) Ἐκβίασις ἐκχρηματισμὸς *concession* (α) συνίσταται εἰς τὴν παρ' ἄλλου τιμὸς ἐκβίασιν ὡφελείας διὰ προφάσειως ἢ ἀπειλῆς μετὰ κατάχρησιν δικαιώματος, καθ' ὅσον ἡ πράξις δὲν

ἀποτελεῖ ἄλλο δεινότερον ἀδίκημα (β). Ὁφέλεια δὲ δὲν ἐννοεῖται μόνη ἢ χρηματικὴ· ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἢ ἐκθίασις ἀγορᾶς ἢ πωλήσεως ὑπάγεται ἐνταῦθα. Δύναται δὲ νὰ πραχθῇ τὸ ἀδίκημα τοῦτο καὶ ἀπὸ ιδιώτας καὶ ἀπὸ δημοσίουσ ὑπαλλήλους (γ). Ἄλλως τε θεωρεῖται τότε μόνον τετελεσμένον, ὅταν ἢ ἐπιζητουμένη ὠφέλεια προσεκτήθῃ τῷ ὄντι.

(α) Ὅτι ἡ *concessio* εἶναι εἶδος τοῦ *falsi* δὲν ὑπόκειται ποσῶς εἰς ἀμφιβολίαν. Ἴον Ὅλα τὰ γενόμενα τοῦ *falsi* ὑπάρχουσι καὶ ἐνταῦθα. Ὅστι πρὸς βλάβην ἄλλου προφασίζεται ψευδῶς ὅτι ἔχει δικαίωμα τι, εἶναι βίβλια ἀπαταῶν *falsarius*. Ὅμοίως καὶ ὅστις καταχρᾶται τὴν ἐξουσίαν τοῦ δικαίωμά του, διότι καὶ αὗτος ἐκτείνει δικαίωμά τι πέραν τῶν ὅρων αὐτοῦ. 2ον Τοῦτο ἐξάγεται ἐν μέρει καὶ ἐκ τῆς L. 2. D. h. i.

(β) L. 1. § 1. L. 8. de calumniat. L. 2. D. h. i.

(γ) L. 6. § 3. 5. D. de off. praes. L. 1. pr. § 3. D. de calumniat. L. 1. D. de concess. L. 3. C. de conditione ob. turp. caus. L. 4 καὶ 5. C. ad L. Jul. repet.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ὁ ἐκχρηματισμὸς (*concession*) πρέπει νὰ ἐννοηθῇ διττῶς· Ἴον, ὡς γενόμενος ἀπὸ δημοσίουσ ὑπαλλήλους διὰ καταχρήσεως τῆς ἐξουσίας αὐτῶν, ὅτε καὶ εἶναι περὶ τῆς ὑπερσίαν ἀδίκημα (ἔρα κατωτέρω § 479 α), ἢ 2ον ὡς ἀδίκημα πραττόμενον ἀπὸ ιδιώτας. *Mittermaier in Demme's Annal. des Criminalr VIII.* σελ. 243. Ἐνταῦθα ὅμως φιλονεικεῖται μεγάλως ἡ ἔκτασις τῆς ἐνόσεως. Περὶ τῆς μορφώσεως τοῦ ἀδικήματος τούτου εἰς τὸ ῥωματικὸν δίκαιον ὑπαρχει μεγάλη φιλονεικία. Ὁ *Rosshirt Gesch. III* σελ. 130—33 ζητεῖ ν' ἀποδείξῃ, ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι δὲν ἐγνώριζον ἰδιαιτέρον ἀδίκημα *concessio*, καὶ ὅτι μόνον εἰς μερικὰς περιπτώσεις, ἐν αἷς ἐγένετο χρῆσις αἰσχυρῶν πανουργημάτων ἕως μόνον εἰς τὸν συνήθη βίον μᾶλλον, ἐγένετο λόγος περὶ *concessio*, χωρὶς σκοποῦ γενικεύσεως, καθότι αἱ ἀξιοπρῆνοι περιπτώσεις ὑπάγονται εἰς ἄλλα ἀδικήματα, ἐ

πομένως ὁ Rosshirt φρονεῖ ὅτι δὲν εἶναι διόλου ἐφαρμο-
στὸν τὸ ἀδίκημα τοῦτο εἰς τὸ σημερινὸν δίκαιον. Ἄλλ' ἂν καὶ
εἶναι ὀρθόν, ὅτι πρέπει ἐνιαῦθα νὰ προσέχωμεν πολὺ νὰ
μὴ γενικεύσωμεν τὴν ἔννοιαν, καὶ ὅτι τὸ ἀρχαιότερον ρω-
μαϊκὸν δίκαιον δὲν ἐγνώριζε τὸ crimen concussionis, εἶ-
ναι μᾶλλον τοῦτο βέβαιον, ὅτι εἰς τὸ μεταταῦτα διεκρίθησαν
μὲ κοινὸν ἔνομα concussionis μερικαὶ περιπτώσεις ψυχολογι-
κῆς βίας πρὸς ἐπίτευξιν ὠφελημάτων, διότι ὑρέθη ὅτι αἱ
περιπτώσεις αὗται δὲν ἐδυνάτω ἀρκούντως νὰ ὑπαχθῶσιν
εἰς ἄλλων δικαιοματίων τύπους. (Pauli rec. sent. V. tit.
25. § 12. L. 6 § 3. D. de off. praesid. L. 2. D. de con-
cuss.). Mittermaier in Demme's Annal. σελ. 207. Ὅτι ἡ
ἀπειλὴ βλάβης, ἡ ὁποία ἐδύνατο νὰ προξενηθῆ εἰς ἄλλον
ἐκ δικαστικῆς ποινικῆς καταδιώξεως, ὑπάγεται ἐνταῦθα,
τοῦτο δύναται νὰ συνέχεται καὶ μὲ τὸ δημόσιον δίκαιον jus
publicum. Mittermaier l. c. σελ. 209. Παρὰ τοῖς Ἰτα-
λοῖς νομολόγοις (Bonifacius de vitalinis de malefic. im
Titel de concuss. p. 194. Venet. 1557.) ἀπαντᾶται τὸ
ἀδίκημα τῆς concussionis εἰς πλατυτέραν ἔννοιαν παρὰ τὴν
ὁποίαν εἶχε κατὰ τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον, ἐκεῖθεν περιήλθεν
εἰς τὴν γερμανικὴν δικαστικὴν πράξιν. (ὅρα τὴν περὶ τούτου
φιλολογίαν εἰς Mittermaier l. c. σελ. 211.). ὅρα καὶ Hef-
fler Lehrb. σελ. 303.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Βίε πολλά στενὴν ἔννοιαν ἐκλαμβάνεται τὸ ἀ-
δίκημα (π. χ. παρὰ τοῦ Heffler Lehrb. σελ. 303), ἐὰν θεω-
ρῆται ὅτι συνίσταται εἰς τούτο καὶ μόνον, τὸ ν' ἀπειλήσῃ τις
τὸν ἄλλον ὅτι θέλει κάμει χρῆσιν τῆς ὁποίας ἔχει δημοσίας
ἐξουσίας, ἢ ὅτι θέλει τὸν καταδιώξει ποινικῶς. Ταῦτα εἶναι
ἀπλῶς τρόποι τῆς τελέσεως. Ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν, ὅτι
καὶ εἰς τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον αὐτὸ (L. 7. D. quod metus
causa) ἀπαντῶνται καὶ ἄλλα παραδείγματα ἐγκρηματι-

σμοῦ, ὅτι οἱ Ἴταλοὶ νομολόγοι ἰδίῳ; ὑπῆγον εἰς τὸ ἀδικήματα τοῦτο καὶ τὴν ἀπειλὴν μαρτυρίας, πρέπει ὡς πρὸς τὰ μέγιστα τῆς τελέσεως νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ὑπάρχει τὸ προκείμενον ἀδίκημα πάντοτε, ὅταν τις δι' ἐμπράκτου βίας, ἢ δι' ἀπειλῆς θανάτου ἢ δεινῆς σωματικῆς βλάβης ἐπικειμένου κινδύνου νὰ πραγματοποιηθῆ ἄνευ ἀναβολῆς ἢ ἀπειλῆς, ἢ δι' ἀπειλῆς μελλούσης δικαστικῆς κατηγορίας ἢ καταμηνύσεως, δώτῃ ἢ ἀρνηθῇ τῇ μαρτυρίαν του, ἀναγκάζει τὸν ἄλλον ὑπὸ περιστάτικα, τὰ ὅποια περιέχουσι καταναγκασιν, νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν τὸν ἴδιον ἢ εἰς ἄλλους παράνομα ὠφελήματα ὡς πρὸς τὴν περιουσίαν. Mittermaier in Demme's Annal. VIII. σελ. 217—220 σελ. 232.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Περὶ διακρίσεως τοῦ ἐκχηματισμοῦ ἀπὸ τὴν νόθευσιν, τὴν ἀπάτην, τὸ crimen vis καὶ τὴν ληστείαν, Mittermaier in Demme's Annal, σελ. 222.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Δὲν εἶναι ὀρθόν νὰ θεωρῆται ἔνοχος τοῦ ἀδικήματος τοῦτου πᾶς ὅστις θέλει νὰ περιποιήσῃ εἰς ἑαυτὸν παράνομον ὠφέλειαν. Τὸ ἀδίκημα τοῦτο ἀναφέρεται μόνον εἰς τὴν ἐπίτευξιν ὠφελείας ὡς πρὸς τὴν περιουσίαν. Mittermaier σελ. 220 Henke Handb III. σελ. 475.

Σημ. 5 τοῦ ἐκδ. Πολλὰ ἀνοικτίως κατετάχθη τὸ ἀδίκημα τοῦτο εἰς τὸ κείμενον ὑπὸ τὸ falsum, διότι συχνότατα ἐπὶ ἐκχηματισμοῦ δὲ προτίθεται πιασῶς δικαίωμα ἀνάγκη κτον. Ὁρα Wächter Lehrb. II. σελ. 47. Περὶ τῆς φύσεως τοῦ ἐκχηματισμοῦ ὄρα Cucumus im Archiv des Criminalr. neue Folge I. nr. 3. Hitzig Zeitschrift. 1827. Maiheft. σελ. 103: Ὁ Abbig Lehrb σελ. 304 δυσχυρίζεται ὅτι εἶναι κύριον γνώρισμα ἢ ἀπατηλὴ παράττασις. Ὁρα ἐκ τοῦ ἐγκυκλίου Mittermaier σελ. 223

Σημ. 6 τοῦ ἐκδ. Εἰς τοὺς νέους νόμους ἐξετάθη τὸ ἀδίκημα

(μάλιστα με πολλὰ άόριστον τρόπον). Ὁ άστριακός νόμος δέν διαλαμβάνει ούδεμίαν διάταξιν περί τοῦ έκχηματισμοῦ άφ' έτέρου όμως νεώτερός τις άπό 19 Ἰουνίου 1835 νόμος περιέχει διατάξεις περί άξιοποιώνων άπειλών (όρα περί τούτου κατωτέρω τήν σημ. 3. επί τεῦ § 433). Ὁ πρῶσσοικός νόμος (εις τὸ κεφάλαιον περί ύφαιρέσεων) εις τόν § 1254. όμιλεῖ περί εκείνου, όστις δι' έκχηματισμοῦ (χωρίς περαιτέρω διασαφήσεως) άναγκάζει άλλον εις έπιζήμιαν σύμβασιν (χηρμ. ποινή και φυλάκισις), εις δέ τόν § 1255 περί εκείνου, όστις άναγκάζει άλλου δι' έκχηματισμοῦ νά δώσῃσι χρέματα ή πράγματα χωρίς τινος άντιπαροχής (ίναλόγως με τά κατά τά έν χρήσει τεθέντα μέσα τιμωρεῖται ή πράξις αὐτη ώς κλοπή ή ληστεία). Hilzig Zeitschrift IV. Band. σελ. 127. Temme Handb. σελ. 336. Διαταγμα τής 6 Μαΐου 1825. (Mannkopf σελ. 452). πληροῦ τὸ κενόν ώς πρός τήν περίπτωσιν, καθ' ήν άπειλεῖται κίνδυνος τής ζωής πρός έκχηματισμόν άργυρίου ή άλλων ώφελιμύτων (είρηκή 3—6 έτών). Ὁ γαλλικός κοινικός νόμος άρθ 400. θέτει τὸ άδίκημα τοῦτο όμοῦ με τά κατά τής ιδιοκτησίας, και τιμωρεῖ εκείνον, όστις δια βίας ή καταναγκάσεως ύποχρεοῦ άλλον νά συντάξῃ ή ύπογράψῃ έγγραφον, δια τοῦ όποίου άναλαμβάνει ένοχήν πρός όρελοῦ άλλου τινός ή πκραιτεῖται άπό άξιώσεως του (πρόσκειρα δεσμύ). Εἰς συνάφειον με τὸ άδίκημα τοῦτο ύπάρχει θεθειμένον και τὸ τής άπειλής (Code art. 305—8. όρα περί τούτου κατωτέρω τήν σημ. 3 επί τοῦ § 433). Rauter traité II. p. 31 Ὁ βαυκερικός νόμος άρθ. 241. θέτει τόν εκχηματισμόν εκ παρallahlou με τήν ληττείαν και περιγράφει αὐτόν σχεδόν κατὰ λέξιν ώς ό γαλλικός ποινικός νόμος (και ποινήν έπιβάλλει τήν τής ληττείας), εκτείνει όμως έτι πλέον τὸ άδίκημα και τιμωρεῖ και εκείνον, όστις δι' άπειλής μελλούσης κακώσεως ή συκοφαντίας, ή άγωγής, ή κατεχρησ-

σεως, καταθέσεως ἢ ἀρνίσεως τῆς μαρτυρίας του, ἢ δι' ἄλλων ὁμοίων στενοχωρητικῶν φορτικοτήτων ζητεῖ ν' ἀπολύσῃ θιζίως παράνομόν τινα ὠφέλειαν. (ἄρθρ. 342 ποινῆ 1—4 ἐτῶν εἰρκτή.) Ὁ σαξωνικὸς νόμος ἄρθ. 166 οὔτε ὁμοίως τὸν ἐκχρηματισμὸν ἐκ παραλλήλου μὲ τὴν ληστείαν καὶ ἀπειλεῖ τὴν τῆς ληστείας ποινὴν, ἐάν τις πρὸς ἐκχρηματισμὸν μεταχειρίζεται σωματικὴν βίαν ἢ ἀπειλὴν συνουδευμένην μὲ πρὸντα κίνδυνον τοῦ σώματος ἢ τῆς ζωῆς, ἐπιβάλλει δὲ τὴν ποινὴν τῆς κλοπῆς, ἐάν ὁ ἐκχρηματισμὸς γίνῃ δι' ἀπειλῆς ἀγωγῶν, καταμηνύσεων, μελλούσης κακώσεως ἢ ἄλλης βλάβης. Ὁ βυρτεμβουργικὸς νόμος ἄρθ. 314. (εἰς τὸ κεφάλαιον περὶ ληστείας καὶ ἐκχρηματισμοῦ) περιέχει τὰς σαξωνικὰς διατάξεις, ἐκτείνει ὅμως τὸ ἀδίκημα καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν τις θέλει νὰ περιποιηθῇ εἰς ἑαυτὸν ἢ εἰς τρίτον τινα παράνομον ὠφέλειαν, προσθέτει καὶ τὴν ἀπειλὴν ἐμπρησμοῦ, ἢ συκοφαντίας, ἀλλὰ περὶλείπει τὰς λέξεις, ἢ δι' ἄλλης βλάβης καὶ ἀπειλεῖ εἰρκτὴν εἰς τὰς περιπτώσεις ἐν αἷς ὁ σαξωνικὸς νόμος παραπέμπει εἰς τὴν ποινὴν τῆς κλοπῆς. Τὸ διὰ τὴν Βαδὴν νομοσχέδιον (εἰς χωριστὸν κεφάλαιον μεταξὺ ληστείας καὶ νοθεύσεως) ἄρθ. 377—382, δέχεται τὴν ἑκτασιν τῆς ἐνοίας τοῦ ἀδικήματος ὡς καὶ οἱ λοιποὶ νέοι νόμοι, ἀλλὰ μὲ πλεοντέρας βιθμολογίας. ὅρα Mittermaier Kritik über die neuen Gesetzbücher in Demme's Annal. σελ. 230. Τὸ ἀγγλικὸν δίκαιον δὲν γνωρίζει ἀδίκημα ἐκχρηματισμοῦ, ἀλλ' εἶναι ὅμοιον μὲ τοῦτο τὸ *enforction by threats*. ὅρα *fourth report of the commissioners on criminal law pag. LXXII*. Δι' ἀρμυρίας τινος διατάξεως περὶ τοῦ ἀδικήματος τῆς ἀπειλῆς καὶ διὰ περιεκτικῶν ὁρισμῶν τῆς καταναγκάσεως καὶ ἀπάτης ἤθελεν ἴσως καταστήσει ὅπως περιττὸν νὰ ἐκτίθεται ὡς ἰδιαιτέρον ἀδίκημα ὁ ἐκχρηματισμὸς.

§ 431.

Ἡ ποινὴ τοῦ ἀδικήματος εἶναι αὐθαίρετος (α). Κατὰ δημοσίων ὑπαλλήλων τιμωρεῖται πρεπόντως ἀποπεμπομένων αὐτῶν τῆς ὑπηρεσίας (β), κατ' ἄλλων προσώπων διὰ προσκαίρου εἰρκτῆς, ἀπλῆς ἢ βαρείας, ἢ διὰ καθέρξεως (β).

(α) L. 1. D. h. t.

(β) Straben Thl. IV. Bed. 151. Quistorp. Thl. 1. § 198.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ κοινῶν ὠρισμέων ἀστυνομικῶν παραβάσεων.

§ 432.

Ἐκεῖναι αἱ ἀξιόποινοι πράξεις, αἱ ὅποσαι χωρὶς νὰ περιέχωσι προσβολὴν δικιῶματος, μόνον δι' ἀστυνομικοὺς λόγους ὑποβάλλονται εἰς ἀπειλὴν ποινῆς, δύνανται, καθόσον γίνεται περὶ αὐτῶν λόγος ἐμφανιζόμεναι εἰς τὸ κοινὸν δίκαιον, νὰ δικαιρεθῶσιν εἰς τέσσαρας κυρίας κλάσεις, καθ' ὅσον ἀντίκεινται ἢ περὶ τὰ ἀδικήματα ἀστυνομίας ἢ περὶ τὰ κτήματα ἢ περὶ τὰ ἤθη ἢ περὶ τὸν πληθυσμόν. Πολλὰ τῶν παραβάσεων τούτων ἐξομοιοῦνται μ' ὅλον τοῦτο, ὡς πρὸς τὴν ποινὴν, μὲ τὰ ἀδικήματα.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἐναντίον τῆς ἐκθέσεως τῶν ἀστυνομικῶν πλημμελημάτων, εἰς τὰ ὅποια πολυτρόπως ἀνემίχθησαν ἀληθῆ ἀδικήματα, καὶ εἰς τὰ ὅποια ὁ φαῦερβῆχ ἀπεπληνήθη μόνον ἐξ αἰτίας τῆς ἐσφαλμένης προϋποθέσεως, ὅτι εἰς πᾶν ἀδίκημα ἀπαιτεῖται προσβολὴ δικαίωματος, ἐξηγήθη ἤδη ὁ ἐκδότης εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ § 161 σημείωσιν.

ΠΡΩΤΟΣ ΤΙΤΛΟΣ.

Παραβάσεις ἐναντίον τῶν νόμων τῆς περὶ τὰ ἀδικήματα
ἀστυνομίας.

§ 433.

Εἰς τὰς παραβάσεις ταύτας ὑπάγεται Ἀ' ἡ ἀπειλὴ ἀδικημάτων, ἡ ὅποια καθ' ὅσον δὲν ἀποτελεῖ ἄλλο κατονομασμένον ἀδίκημα, ἢ καθ' ὅσον δὲν ἐμφανίζεται ὡς ἀξιοπρῖνος ἀπόπειρα, δίδει ἀφορμὴν μόνον εἰς ἀσφαλιστικὰ μέτρα κατὰ τοῦ ἀπειλοῦντος (α), ἀλλ' ἡ ὅποια μ' ὅλον τοῦτο ὑπὸ τὴν μορφήν τῆς δηώσεως τῆς χώρας ἀποτελεῖ ἰδιαίτερον ἀδίκημα. Αὕτη συνίσταται εἰς τὴν ἀπειλὴν ἀδικημάτων, τὴν γενομένην ἀπὸ ἀπήκοον διαφυγόντα τὴν ἐξουσίαν καὶ μεταβάτα πρὸς ἐπικινδύνους ἀνθρώπους. Τοιοῦτος δηλωτῆς τῆς χώρας πρέπει νὰ τιμωρῆται διὰ τοῦ ξίφους, ὡς ἀληθοῦς διαταράκτης τῆς κοινῆς εἰρήνης (β).

(α) P. G. O. Art. 176. cf. Quistorp. Beitr. nr. 43. Kleinschrod. Abhandl. Thl. I. seil. 32. Archiv des peinl. R. Bd II. St. 1. seil. 134.

(β) P. G. O. Art. 128. συνδυαζόμενον μὲ προγενιστέρους καὶ μεταγενεστέρους νόμους, ἰδίως μὲ Landfr. von 1521. tit. 4. § 15. von. 1521. tit. 8 § 3. von 1548 tit. 16. § 3. R. A. von 1555. § 45—94. von 1592. § 41.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ἄν καὶ τὸ εἰς τὸ ἀρθρ. 128 τῆς Καρολίνας ἐκτεθειμένον ἀδίκημα τῆς δηώσεως τῆς χώρας κατὰ τὸν νομικὸν λόγον αὐτοῦ ratio ἀναφέρεται εἰς τὰς σχέσεις ἐκείνου τοῦ κριστοῦ, δὲν μένει ὁμως διὰ τοῦτο τὸ ἀρθρ. 128 ἐκτὸς πάσης ἐφαρμογῆς, διότι ἀφορᾷ ἐν γένει τὴν τιμωρίαν ἐπικινδύνων τινῶν ἀπειλῶν. Cuesimus im Archiv des Criminalr. neue Folge I. seil. 75. Ἰδίως ἐφαρμόζεται τὸ ἀρθρ. 128, ἐὰν γίνωσιν ἀπειλαὶ ὑπὸ τοιαῦτα περιστάτικα,

ὕπὸ τὰ ὁποῖα τὸ ἄφανές τοῦ ἀπειλοῦντος, τὸ μέγεθος τοῦ ἀπειλουμένου κακοῦ, ἢ διεύθυνσίς του πρὸς ὠρισμένον τι ἀντικείμενον δύνανται νὰ προζενήσωσιν εἰς τὸν ἀπειλούμενον φόβον δεινοῦ κινδύνου π. χ. ἐπὶ γραμμῶν ἀπειλοῦντων ἐμπρησμῶν. Martin Lehrb. σελ. 507. Tittman II. σελ. 525. Περί ἀξιοποιῶν ἀπειλῶν Hitzig Zeitschrift Heft. 31. σελ. 576. καὶ ἄλλα συγγράμματα ἀναφερόμενα εἰς τὰς ἐξῆς σημειώσεις.

Σημ. 2 τοῦ ἐκθ. Ἡ ἀπλῆ διὰ λόγων γενομένη παρὰ ῥητοῦ ὑποκειμένου πρὸς ἄλλον ἀπειλὴ μελλόντων κακῶν (χωρὶς τῶν εἰς τὴν προηγουμένην σημείωσιν μνησθέντων ἔρων) δὲν δίδει χώραν εἰς οὐδεμίαν ποινὴν (Hellie théorie du Code penal. Vol. V. pag. 361), οὔτε ἂν μπορεῖ νὰ θεωρηθῆ ὡς ἀπόπειρα τοῦ ἀπειλουμένου ἀδικήματος. ἔρα Zachariä vom Versuche I. σελ. 193 Pfothenauer Strafbarkeit des Versuchs I. σελ. 83. Cucumns Beitr. zur Lehre vom Betrüge σελ. 58—66. Tittman Handb. II. σελ. 531. Mittermaier über de neuesten Zustand der Criminargestzegebung σελ. 172. Ἀσφαλιστικὰ μέτρα εἶναι ἐντελῶς ἀρμόδια (art. 176. C. C. C.), καὶ ὡς πρὸς τοῦτο εἶναι ἀξιωματικοί καὶ ἀγγλικαὶ διατάξεις κατὰ τὰς ὁποίας ἐπὶ αἰτήσει τοῦ ἀπειληθέντος ὑποχρεοῦται διὰ τοῦ εἰρηνοδίκου ὁ ἀπειλήσας νὰ δώσῃ ἐγγύησιν περὶ τῆς μελλούσης χρηστῆς διαγωγῆς του. ἔρα Stephens summary of the criminal law pag. 248 καὶ Davis treatise on criminal law pag. 379. ἔρα προσέτι περὶ τοῦ ἀξιοποιῶν τῶν ἀπειλητικῶν γραμμῶν κατὰ τὸ ἀγγλικὸν δίκαιον. Russel on crimes and misdemeanors II. σελ. 575. Μόνον ἰτὸ διὰ τὴν Βαβυλὸν νομοσχέδιον (ἔρθ. 255—58.) ἐμμελήθη τὰς ἀγγλικὰς διατάξεις. Κατ' αὐτὸ, ὅστις προφορικῶς ἢ ἐγγράφως ἀπειλήσῃ παρὰ νόμου, προσβολὰς κατὰ τοῦ σώματος ἢ τῆς ζωῆς, ἢ

έμπρησμόν, ἢ βλάβην πραγμάτων, ὀφείλει νὰ δώσῃ περὶ τῆς κατὰ νόμον διαγωγῆς του δύο ἀνεπιλήπτους ἀνδρας ἐγγυητὰς ἐπὶ ἕξ μῆνας μέχρι δύο ἐτῶν δι' ὠρισμένον παρὰ τοῦ δικαστηρίου ποσὸν καὶ ἐὰν δὲν δύναται νὰ πράξῃ τοῦτο, τίθεται ὑπὸ ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν. Ἐὰν εἰς τὸ διάστημα τοῦτο ὁ ἀπειληθεὶς πάθῃ τὴν ἀπειληθεῖσαν ἢ ἄλλην ἀξιοποινον βλάβην, ζημιούται ὁ ἀπειλήσας τὸ εἰρημένον ποσόν. Ὁ πρωσσικὸς νόμος § 533—37 περιέχει ὅμοιαν διάταξιν, ὅτι ὁ ἀπειληθεὶς δύναται νὰ ζητήσῃ ἐγγύησιν ἀπὸ τὸν ἀπειλήσαντα. Περὶ τῶν λοιπῶν νέων νόμων ὄρα τὴν στήμ. 3.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Εἰς τοὺς νέους νόμους ὑπάρχουσιν εἶδη ἀπειλῶν ἰδίως διακεκριμένα. Ὁ αὐστριακὸς νόμος ἀπὸ 19 Ἰουνίου 1835. (ὄρα ὑπόμνημα περὶ τούτου εἰς τὴν *Zeitschrift. für österreichisches Recht* 1836 2te Abtheil. σελ. 245) ὀρίζει § 1. ὅτι, ὅστις ἀμέσως ἢ ἐμμέσως, ἐγγράφως ἢ προφορικῶς, δηλῶν τὸ ὄνομά του ἢ μὴ, ἀπειλεῖ θάνατον, δεινὰς αἰκίας, βλάβην προσωπικὴν, φυλάκισιν, φθορὰν τῆς ιδιοκτησίας, διὰ νὰ βιάσῃ τὸν ἀπειλούμενον νὰ παρὰσχῃ ἢ νὰ παραλείψῃ τι, πράττει τὸ ἀδίκημα δημοσίας βιαιοπραγίας, ἐὰν ἡ ἀπειλὴ ἦναι ἐπιτηδεῖα κατὰ τὰς σχέσεις καὶ τὰς προσωπικὰς ιδιότητας τοῦ ἀπειληθέντος νὰ ἐμβάλῃ αὐτὸν εἰς εὐλογον μέριμναν, χωρὶς διάκρισιν ἐὰν τὸ ἀπειλούμενον κακὸν ἀπευθύνετο πρὸς τὸν ἀπειλούμενον αὐτὸν ἢ τὴν οἰκογένειάν του ἢ πρὸς συγγενεῖς αὐτοῦ. § 2. Τὸ αὐτὸ ἀδίκημα πράττει ὅστις κάμνει χρῆσιν τῆς εἰς τὸν § 1 περιγραφείσης ἀπειλῆς κατὰ τὸν ἐκτεθέντα τρόπον πρὸς διέγερσιν εὐλόγου μέριμνης, μὲ τὴν προαίρεσιν τοῦ νὰ ἐμβάλῃ εἰς φόβον ὀλοκλήρους ἐπαρχίας ἢ κοινότητος. § 3. Ἡ ποινὴ εἶναι κάθειρξις 6 μηνῶν μέχρι 1 ἔτους καὶ μέχρι 5 ἐτῶν, ἐὰν συνοδεύωσι τὸ ἀδίκημα ἐπιβαρυντικαὶ (καταδεικνυόμεναι εἰς τὸν νόμον) περιστάσεις;

π. χ. ἐὰν ἡ ἀπειλούμενη ζημία υπερβαίνει τὰ 1000 φιορίνια, ἢ ἐὰν ἀπειλῶνται κακώσεις ἐναντίον ἀρχῆς. § 4. Ἐὰν ἡ ἀπειλή ἦναι ἄμεσος ἀρχὴ ἢ ἀπόπειρα ἄλλου ἀδικήματος, λαμβάνουσι χώραν αἱ ποιναὶ τῆς ἀποπέρας. Ὁ πρωσοικὸς νόμος § 1535 τιμωρεῖ ἐκεῖνον, ὅστις ἀπὸ κακίαν ἢ ἐλαφρίαν προξενεῖ ἀνησυχίαν εἰς τοὺς συμπολίτας τοῦ δι' ἐπικινδύνου ἀπειλῆς πυρκαϊᾶς καὶ ἐμπρησμοῦ, μὲ εἰρκτὴν 6 μηνῶν μέχρι 2 ἐτῶν, καὶ ἐὰν ζητῆ οὕτω ν' ἀπολαύσῃ βιαίως χρήματα ἢ ἄλλα ὠφελήματα, μὲ εἰρκτὴν 3—6 ἐτῶν, ἐὰν δὲ διὰ γραμμάτων ἀπειλητικῶν ἐμπρησμοῦ ἢ ἀπειλῆ ἀφορᾷ ὀλοκλήρους χώρας, μὲ δεκαετῆ μέχρι διὰ βίου εἰρκτὴν, κατὰ λόγον τοῦ κινδύνου, *Hitzig Zeitschrift*, Hef. 34. σελ. 376. Ὁ γαλλικὸς ποιν. νόμος ἀρθ. 305—8. (περὶ ἀδικημάτων κατὰ τῶν προσώπων) διακρίνει, ἐὰν τις ἐγγράφως ἀπειλῆ θάνατον, δηλητήριο, δεινὴν προσβολὴν κατὰ προσώπου, φανερόντων ἐνταυτῷ ὅτι ὁ ἀπειλούμενος ὀφείλει γὰ καταθέσῃ χρηματικὴν τινα ποσότητα εἰς ὠρισμένον τόπον ἢ γὰ ἐκπληρώσῃ ὁποιοδήποτε ἄλλον ὄρον, ἢ ἐὰν ἡ ἀπειλὴ γίνηται χωρὶς τοιοῦτου ὄρου (εἰς τὴν δευτέραν περίπτωση ἐπιβάλλεται φυλάκισις 6 μηνῶν μέχρι 2 ἐτῶν καὶ χρηματικὴ ποινὴ εἰς δὲ τὴν πρώτην φυλάκισις 2—5 ἐτῶν καὶ ἀστυνομικὴ ἐπιτήρησις) ὅρα περὶ τούτου *Hellie théorie* vol. V. p. 361. Ὁ βρυαρικὸς νόμος ἀρθ. 242. 243. τιμωρεῖ (ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως τοῦ ἐκρηματισμοῦ) τὴν ἀπειλὴν φόνου ἢ ἐμπρησμοῦ, ἐὰν ὁ ἀπειλῶν ἐπιζητῆ διὰ τούτου ὠφέλειάν τινα, μὲ τὴν ποινὴν τῆς ληστείας, ἐὰν δὲ μὲ γράμματα ἀπειλητικὰ ἐμπρησμοῦ ἢ ἐμπρηστικὰ σημεῖα ἀπειλῶνται ὀλοκλήροι χώραι, μὲ εἰρκτὴν τοῦλάχιστον 10 ἐτῶν. Ὁ σαξωνικὸς νόμος ἀρθ. 167 τιμωρεῖ τὴν ἀπειλὴν διὰ γραμμάτων ἀπειλητικῶν ἐμπρησμοῦ ἢ ἐμπρηστικῶν σημεῖων ἢ τὴν ἀπειλὴν φόνου, ἢ ληστείας ἐπὶ ὀλοκλήρων χωρῶν, μὲ εἰρκτὴν 10—15 ἐτῶν. ἀρθ. 170 τὴν ἀπειλὴν

παρανόμων πράξεων ἐκτὸς τῶν περιπτώσεων τῶν εἰς τὰ ἄρθ. 166. 167. τιμωρεῖ μὲ φυλάκισιν 6 ἡμερῶν μέχρις 1 ἔτους ἢ μὲ εἰρκτὴν μέχρι 4 ἐτῶν, εἰς ὀλιγώτερον δεινὰς περιπτώσεις δὲ μὲ πρόστιμον. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος (εἰς τὸ κεφάλαιον περὶ πράξεων κατὰ τῆς ἐλευθερίας τῶν προσώπων) ἄρθ. 282. τιμωρεῖ ἐπὶ ἐγκλήσει τὰς ἐναντίον αὐτοῦ ἐπικινδύνους ἀπειλάς, καθ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἐν αὐταῖς βαρύτερόν τι ἀδίκημα, μὲ φυλάκισιν μέχρις 6 μηνῶν, καὶ ἀρθ. 315. (περὶ ἐκχρηματισμοῦ) τὴν διὰ γραμμάτων ἀπειλητικῶ ἐμπρησμοῦ ἀπειλὴν ἐπὶ προαιρέσει ἐκχρηματισμοῦ, μὲ εἰρκτὴν μέχρι 15 ἐτῶν.

§ 433 α.

Τὸ ἀδίκημα τοῦτο προϋποθέτει, ὑπήκοον ὅστις ὄχι μόνον Ἴον ἀθεμίτως ἐγκατέλιπε τὸν τόπον τῆς κατοικίας του διὰ νὰ ὑπεκφύγη τὴν ἐξουσίαν τῆς τακτικῆς αὐτοῦ ἀρχῆς (ἀπόδρασιν), ἀλλὰ καὶ 2ον ἐνοῦται μὲ ἀνθρώπους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους δύναται νὰ προσμείνη συνδρομὴν εἰς ἀδίκους ἐπιχειρήσεις (α). II ἐπὶ τῆς ρηθείσης προϋπόθεσεως ἡ πράξις τελειοποιεῖται διὰ μόνης τῆς ἀπειλῆς (π. χ. διὰ γραμμάτων ἀπειλητικῶν ἐμπρησμοῦ, διαμάχης καὶ τῶν τοιούτων), εἴτε ἀπευθύνεται ἢ ἀπειλή πρὸς ιδιώτας εἴτε πρὸς ὀλοκλήρους κοινότητα (β) καὶ εἴτε ἔχει σκοπὸν τὴν ἐκβίασιν ἀθεμίτου ὠφελήματος ἄνευ οὐδεμιᾶς προφάσεως δικαιώματος, εἴτε τὴν διὰ τοῦ τρόμου ἀποκτήσιν πράγματος, τὸ ὅποῖον ἐν τῇ πολιτεία κατὰ δίκαιον τρόπον πρέπει ν' ἀποκτηθῇ διὰ δικαστικῆς βοήθειας.

(α) Eisenhardt's Erz. von Rechtskündeln Bd. IV. nr. 14.

(β) Ex τῷ ἐναντίου Quistorp Thl. I. 176 Meister princ. § 335.

§ 434

Ὡς ἀδίκων σκοπῶν ὑποπτοὶ διὰ τὸν ἐνδεχόμενον κίνδονοι τῆς καταχρήσεως πρὸς ἐπικινδύνους εἰς τὴν πολιτείαν ἐπιχειρήσεις, ἀπαγορεύονται Β'. ἐπὶ αὐθαιρέτῳ ποινῇ κατὰ τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον πᾶσαι αἱ μὴ ἰδίως παρὰ τῆς πολιτείας ἐγκριμέναι ἐταιρίαι, καὶ ἂν ἔχωσιν ἀθῶον ἢ ἐπωφελῆ σκοπὸν (α). Αὕτη ὅμως ἢ εἰς τὴν ρωμαϊκὴν πολιτείαν ἰδιάζουσα ἀστυνομικὴ ἀπαγόρευσις δὲν δύναται, σιωπῶντων τῶν ἐγχωρίων αὐτοκρατορικῶν νόμων (β), νὰ λάβῃ ἄμεσον ἐφαρμογὴν οὔτε ἐπὶ μυστικῶν (ἄλλως τε, ὡς πρὸς τὸν σκοπὸν καὶ τὰ μέσα μὴ ἀξιοποιῶντων) ἐταιριῶν (γ).

(α) L. 1—4 D. de coll. et corp. L. 1. pr. D. quod casusque universi nom. L. 2. D. de extrord. crim.

(β) Τὰ διατάγματα τῆς G. B. cap. XV. § 1—4 δὲν ἀνήκουσι ἐνταῦθα καθὼς οὔτε οἱ νόμοι κατὰ τῆς συνθήσεως τῶν στρατιωτῶν. Μένον κατὰ τῶν ἀκαδημαϊκῶν ἐνώσεων ὑπάρχει ἡ ἀπὸ 19 Σεπτεμβρίου 1819 ἀπόφασις τῆς Διαιτέτης (in G. Emminghaus Corp. jur Germ. Bd. II. 3. 676.) Ἡ ἀπὸ 14 Ἰουνίου 1793 γνωμοδότησις δὲν ἔλαβε ποτὲ κύρος· αὐτοκρατορικοῦ νόμου.

(γ) Περί τῆς φρονιμότητος καὶ νομιμότητος τοιούτων ἀπαγορεύσεων ἔρα v. Berg Handb. des teutschen Polizeirechts Thl. I, σελ. 249. "Bernh. Turin über des Verbrechen geheim zu seyn und die strafbarkeit desselben, Chemnitz 1802.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Μέχρι πόσου εἶναι ἀξιοποιῶν ἡ μετοχὴ εἰς μὴ ἐγκριμέναν ἀπὸ τὴν πολιτείαν ἐνώσειν, ὅρα τὴν 7 σημ. ἐπὶ τοῦ § 201.

§ 435

Γ' Καὶ ἡ κατασκευὴ, καὶ ἡ κτήσις, καὶ χρήσις ἐργα-

λείων ἢ παρασκευασμάτων τῶν ὁποίων δύναται εὐκόλως νὰ γίνη κατάχρησις πρὸς ἀδικήματα, εἶναι ἀπηγορευμένη ἐπὶ ποινῇ. Ἐνταῦθα ὑπάγονται ὅμως μόνον I κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ἢ χρῆσις πολεμοφοδίων καὶ ἡ ἀπ. λογ. (α), ἀλλ' ἡ γενικὴ αὕτη ἀπαγόρευσις ὡς ἀσυμβίβαστος μὲ τὸ δικαίωμα τῶν ἐλευθέρων γερμανῶν περιωρίσθη διὰ τῶν αὐτοκρατορικῶν γερμανικῶν νόμων (β) εἰς μόνον τὰ πυροβόλα (γ). II. Ἡ κτήσις, ἡ κατασκευὴ ἢ διόρθωσις ἐργαλείων, ἢ παρασκευασμάτων, τῶν ὁποίων δύναται νὰ γίνη κατάχρησις πρὸς παραχάραξιν.

(α) L. 3. § 1. L. 1. 2. 10. D. ad L. Jul. de publ. auctō: C. de fabricis L. un. C. ut armorum usus.

(β) R. Pol. Ord. vom. J. 1530 Tit. 32 § 2.

(γ) Ἐπειδὴ ἡ ἀπαγόρευσις αὕτη δὲν ἐπανελήφθη εἰς τὰς μετὰ ταῦτα R. P. Ordnungen, ἀμφιβέλλεται ἂν διαρκῆ τὸ κύρος αὐτῆς.

(δ) Reichschlufs vom 5 Sept. 1667 ad H. und VII § 3. 16. Münz-Edict vom. J. 1759. § 9.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν νόμων τούτων πρέπει νὰ θεωρῆται ὅτι περιέχουσιν ἀστυνομικὰς ἀπαγορεύσεις αἱ ὁποῖαι διαφέρουν κατὰ τόπους καὶ σχέσεις. Ὅπου δὲν ὑπάρχει ἐγγύριος νόμος περιέχων τοιαύτας ἀπαγορεύσεις, δὲν δύναται οὔτε καμμία ποινὴ νὰ λάβῃ χώραν. Ἐκ τῶν νέων νομοθεσιῶν ὁ αὐστριακὸς περὶ ἀστυνομικῶν ποινῶν νόμος § 126 περιέχει ποινικὰς διατάξεις περὶ κατασκευῆς καὶ ἐπισκευῆς ὑπόπτων ὄπλων. Ὁ πρωσικὸς νόμος § 740—745 (προσέτι καὶ Διάταγμα (Mannkopf. σελ. 349.) τιμωρεῖ τοὺς φέροντας γεμισμένα ἀρετήρια ὄπλα, καὶ § 746. τοὺς φέροντας ἐγχειρίδια (stiletts) καὶ κρυπτὰ ὄπλα (τὸ τελευταῖον ὡς πρὸς τοὺς κοινοὺς ἀνθρώπους. Τίς εἶναι τοιοῦτος, Mannkopf σελ. 350). Ὁ βυρτεμβεργικὸς περὶ ἀστυ-

νομικῶν ποινῶν νόμος τοῦ 1839 ἀρθρ. 43 ἀπαγορεύει ἐπὶ χρηματικῇ ποινῇ τὴν κτῆσιν κοινοβλαβῶν κρυπτῶν ὀπλῶν.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΤΙΤΛΟΣ

² Ἀδικήματα ἐναντίον τῶν νόμων τῆς περὶ τὰ κτήματα ἀστυνομίας.

ΠΡΩΤΟΝ ΤΜΗΜΑ.

Περὶ Τοκογλυφίας.

David Mevius vollständiger Commentar von wucherlichen Contracten 1673.

Jo. Tob. Reinharth Diss. de usuraria pravitate, tum vera et palliata, quam putativa sive imaginaria Erf. 1727.

Von Quistorp διατριβὴ περὶ τῆς ποινῆς τῶν τοκογλύφων κατὰ τοὺς παλαιοὺς καὶ νέους νόμους, καθὼς καὶ περὶ τῆς πληρωμῆς τόκων κατὰ τοὺς παλαιότερους νόμους καὶ τὴν σημερινὴν δικαστικὴν νομολογίαν ἐν γένει εἰς τὸ σύγγραμμα αὐτοῦ. Beitr. nr. XXV.

§ 436.

Λείψανον τοῦ κατὰ τῶν τόκων μίσους ἐν γένει, ἀσυμβίβαστον μὲ τοὺς κανόνας τῆς πολιτικῆς φρονήσεως (α) εἶναι τὸ ἀδίκημα τῆς τοκογλυφίας (cr. usurariae pravitalis) συνίσταται δὲ εἰς τὴν ὑπέρβασιν τῶν ὡς πρὸς τὸ πᾶσιν τῶν τόκων προσδιορισμένων ἀπὸ τὸν νόμον ὀρίων (β).

(*) J. A. Günther Versuch einer vollständigen Untersuchung über Wucher und Wuchergesetze etc. I. Thl. Hzm. 1770. Ἐκ τοῦ ἐναντίου ἐν μέρει Hugo über Wucher und Wuchergesetze Im civil. Magaz. II. Bd. II. Heft. nr. 6. σελ. 137. seq. Ἐκτὸς τούτων παραβλητίων

G. H. v. Berg, über Wucher und Wucherverbote (in *a. staatswissenschaftlich. Vers.* II. Thl. *σελ.* 169.) Fr. v. Zeiller über das österreichische Wuchergesetz. (in *dessen Beiträge zur Gesetzkunde und Rechtswiss.* II. Bd. nr. 3, III. Bd. nr. 1.)

(6) R. A. v. J. 1500. tit. 32. R. P. O. V. J. 1530. tit. 26. 1548. tit. 17. 1577. tit. 17.

Σημ. τοῦ ἐκδ. *Marezoll de usurar. pravitat.* Lips. 1837.

§ 437.

Εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀδικήματος τούτου ἐνυπάρχει ἡ ὑπέρβασις τοῦ ἀπὸ τὸν νόμον ὠρισμένου ὄρου τῶν τόκων, ὁ ὁποῖος δὲν πρέπει νὰ ὑπερβαίῃ ἐν γένει τὰ 6 καθ' ἑκατὸν, ἐπὶ δὲ ἀγορᾶς προσόδων (rentes) 5 καθ' ἑκατὸν (α). Ἄλλοι τρόποι ἀθεμίτου τοκοληψίας, ὡς ἱον ὁ ἀνατοκισμὸς (β), ἢ 2ον ἢ λήψις καθυστερούντων τόκων ὑπερβαιόντων τὸ κεφάλαιον (γ), δὲν ἀνήκουσιν εἰς τὸ ποινικὸν δίκαιον (δ).

(α) *Hufeland's Beiträge zur Ver. und Erw. d. pos. Rw.* I St. nr. 2. Καὶ ἐκεῖνοι εἴτινες θεωροῦσιν ὅτι δὲν συγχωρεῖται τόκος ὑπὲρ τὰ 6 καθ' ἑκατὸν, παραδίδονται ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀξιοπώσιμος τοκογλυφία μέχρις 6 καθ' ἑκατὸν τοῦλάχιστον *Quistorp, a. a. O. σελ.* 401.

(β) *L. 28. C. de usuris. L. 20. C. ex quib. caus. inf. irrog.*

(γ) *L. 10. C. de usuris* (Νεαρά 121. κεφ. 1. 2. Νεαρά 138). cf. *Puffendorf Obs. jur. un. T. I. obs. 14.*

(δ) *Westphal, P. R. Ann. 109. Meister prakt. Bemerk. 1. Thl. B. 2. Ejusdem pr. jur. crim. § 240—241.*

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ὡς πρὸς τὸν ὄρον τοῦ τόκου παρετηρήθη τὴν σήμερον ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, ὅτι σταθερὸς κανὼν περὶ τούτου, ἀν δὴλαδὴ πρέπει νὰ λαμβάνωνται 5 ἢ 6 καθ' ἑκατὸν, δὲν ὑπάρχει, καθότι εἰς τὸν 16ον αἰῶνα πολλοὶ κατὰ τόπους νόμοι ἐσυγχώρησαν 6 καθ' ἑκατὸν, ἐνῶ ἡκολούθουσαν τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον. *Mittermaier Grundsätze des deutschen Privatr. § 275.* Ἐπομένως δύναται τις νὰ εἴπῃ μόνον, ὅτι

τότε ὑπάρχει τοκογλυφία, ὅταν γίνηται ὑπέρβασις τοῦ κατὰ τόπους ἐπικρατοῦντος ὅρου τῶν τόκων εἴτε δυνάμει τοῦ νόμου εἴτε κατὰ συνθήειαν ἀναμφισβήτητον. Ὅπου ὅμως δὲν ὑπάρχει νόμος, εἶναι βέβαιον ὅτι ἡ λήψις 6 καθ' ἑκάτον δὲν εἶναι ἀξιόποινος τοκογλυφία. Tittmann Handh. II. σελ. 584 Heffter Lehrb. σελ. 391.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ὁ αὐστριακὸς νόμος II. Thl. § 233. κηρύττει τὰς αἰσχροκερδεῖς συμβάσεις ὡς δεινὰς ἀστυνομικὰς παραβάσεις. Τί δὲ ὑπάγεται εἰς ταύτας καταδεικνύει ὁ περὶ τοκογλυφίας νόμος τῆς 2 Δεκεμβρίου 1803, κατὰ τὸν ὁποῖον λαμβάνει χώραν πρόστιμον (τὸ τέταρτον τοῦ καταβληθέντος κεφαλαίου) κατὰ δὲ τῶν ἐνδεῶν φυλάκισις. Καλὰς παρατηρήσεις περὶ τοκογλυφίας ἐξέθεσεν ὁ Hölzl in der Zeitschrift für österrreich Rechtsgelehrsamkeit 1832. σελ. 225. Ὁ πρωσικὸς νόμος § 1273 ἠνομάζει τοκογλύφον ἐκεῖνον, ὅστις διὰ τὴν ὑπεκφόγη τὰ περὶ τοῦ ὅρου τῶν τόκων διατεταγμένα, ζητεῖ τὴν κέρψη τὴν ὑπὲρ τὸ μέτρον ὠφέλειάν του ὑπ' ὁποιοῦνδήποτε τρόπον ἢ συνάλλαγμα. (ποινὴ καταβολὴ εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον ὀλοκλήρου τοῦ κεφαλαίου καὶ τῶν τόκων). Οἱ § 1275—82. ὀρίζουσι, τί ἐστὶ τοκογλυφία. Εἰς τὴν Γαλίαν ὑπάρχει ὁ ἀπὸ 3 Σεπτεμβρίου 1807 νόμος περὶ ὅρου τῶν τόκων. Κατὰ τὸν § 3. ἐάν τις λάβῃ βαρύτερον τόκον (ὑπὲρ τὰ πέντε καθ' ἑκτὸν) καταδικάζεται τὴν ἀποδῶσιν, κατὰ δὲ τὸν § 4 ὅστις συνήθως μετέρχεται τὴν τοκογλυφίαν, ὑποβάλλεται εἰς χρηματικὴν ποινὴν μέχρι τοῦ ἡμίσεος τοῦ δανεισθέντος κεφαλαίου, ἐὰν δὲ ὑπάρχῃ καὶ escroquerie εἰς τὴν ποινὴν τοῦ πλημμελήματος τούτου. (Petit traité de l'usure ou Comment. de la loi. Donai 1840.) Ὁ βαυαρικὸς νόμος ἀρθ. 261 κηρύττει, ὅτι ἡ παράβασις νομικῶν διατάξεων περὶ τόκων, ἐπιφέρει ἀποτελέσματα μόνον κατὰ τὸ πολιτικὸν δίκαιον καὶ

τάς αστυνομικάς διατάξεις, ἐὰν ἐγεινεν ἀπροκάλυπτος. Ἐν δὲ ἦτο κεκαλυμμένη, τουτέστιν ἐὰν ἡ ἀληθὴς σχέσις τῶν τόκων πρὸς τὸ κεφάλαιον δὲν δύναται νὰ γνωρισθῇ ἀμέσως καὶ ὀρισμένως ἐξ αὐτοῦ τοῦ συμβολαίου, τιμωρεῖται ἡ τοκογλυφία κατὰ τὸν § 262 ὡς κοινὴ ἀπάτη. Ὁ σαξωνικὸς νόμος § 293 τιμωρεῖ ἔνεκα τοκογλυφίας ἐκεῖνον ὅστις συμφωνεῖ μόνον βαρύτερον παρὰ τὸν νόμιμον τόκον μὲ τὸ δεκάπλοῦν τοῦ συμφωνηθέντος, καὶ κατὰ τὸ ἄρθ. 295 μὲ πρόστιμον μέχρι 100 ταλήρων ἐκείνον, ὅστις δανείζων δίδει εἰς τὸν ὀφειλῆτην ἀντὶ χρημάτων πράγματα. Κατὰ τὸν § 297 εἶναι ἀπατηλὴ τοκογλυφία, ἐὰν ὁ δανειστής διδῇ ἀπατήσῃ τὸν χρεώστην, περιεκάλυψε τὸ αἰσχροκερδὲς συμβόλαιον εἰς τρόπον ὥστε ὁ χρεώστης δὲν ἐδύνατο νὰ γνωρίσῃ ἐξ αὐτοῦ τὴν ἀληθῆ σχέσιν τῶν τόκων (ποινὴ τῆς ἀπλῆς ἀπάτης). § 299 ὁ ἐξ ἐπιτηδεύματος τοκογλύφος τιμωρεῖται ἐκτὸς τοῦ πρόστιμου καὶ μὲ φυλάκισιν μέχρι 2 ἐτῶν. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος § 355 ἐπιβάλλει εἰς τὴν ἀπατηλὴν τοκογλυφίαν (ἐκλαμβανομένην εἰς τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ὡς καὶ εἰς τὸν βαυαρικὸν καὶ σαξωνικὸν νόμον) τὴν ποινὴν τῆς ἀπλῆς ἀπάτης. Ὁ περὶ αστυνομικῶν ποινῶν νόμος ἄρθ. 66 ὀρίζει ὡς ποινὴν ἐπὶ ἀπλῆς τοκογλυφίας, ἐὰν τις συμφωνῇ πλείωτερα τῶν 6 καθ' ἑκατὸν, πρόστιμον, τὸ ὅποιον τὴν πρῶτην φορὰν εἶναι ἴσον μὲ τὸ ἄπλοῦν ποσὸν τῆς ἀθεμίτου ἀπάτης ἐπὶ τοκογλυφίας ἐξ ἐπιτηδεύματος (§ 74) πρὸς τὸ πρόστιμον ἐπιβάλλεται καὶ κράτησις μέχρι 6 ἐβδομάδων. Τὸ διὰ τὴν Βάδην νομοσχέδιον § 439 τιμωρεῖ τότε μόνον τὴν τοκογλυφίαν, ὅταν γίνῃ χοῆσις ἀπατηλῶν μηχανευμάτων, ἢ προξενηθῇ ζημία εἰς ἀνηλίκους ἢ χειραφετάς.

§ 438.

Πρὸς τούτοις ἢ προϋποτίθεται πραγματικὴ καταβολή

καὶ λήψις τῶν ὑπερμέτρων τόκων (α). Ἡ ἀπλή συνομολόγησις τοῦ τοκογλυφικοῦ συμβολαίου θεωρεῖται ὡς ἀπόπειρα μόνον. Ἡ περιβάλυσις βαρυτέρων τόκων ὑπὸ θεμιτὸν τι συμβόλαιον δὲν μεταβάλλει ποσῶς τὴν πρᾶξιν (β).

(α) P. G. O. 1577. tit. 17. § 1. 8.

(β) C. F. Walch Diss. de usuraria pravitate sub palliata transactione Jen. 1773, Laysor Sp. 247. Οἱ διάφοροι τρόποι τῆς κεκαλυμμένης τοκογλυφίας ἀσπρῶνται ἐντελῶς καὶ συστηματικῶς ὑπὸ Günther, a. a. O. σελ. 40. ff.

§ 439.

Τὸ ποινικὸν δίκαιον τιμωρεῖ τὸν τοκογλύφον δι' ἀφορισμοῦ καὶ στερήσεως τῆς ἰκανότητος πρὸς τὸ νὰ κάμη διαθήκην, ἀπαγορεύει δὲ καὶ τὸν ἐνταφιασμὸν αὐτοῦ ὡς χριστιανοῦ (α). Οἱ γερμανικοὶ αὐτοκρατορικοὶ νόμοι, οἱ ὁποῖοι ὡς τοιοῦτοι ἐφαρμόζονται μόνον ἐνταῦθα (β), ἀπειλοῦν τὴν στέρησιν τοῦ τεταρτημορίου τοῦ κεφαλαίου, τὸ ὁποῖον μοιράζονται αἱ ἀρχαὶ εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν ὁποίων ὑπάγονται ὁ δανειστής καὶ ὁ χρεώστης (γ). Ἄλλαι δημόσιαι ποιναὶ εἶναι ἀσυγχώρητοι κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον (δ).

(α) c. 3. X. de usuris. c. 2. de usuris in 6to Clém. un. § 2. de usuris.

(β) Martin Lehrb. § 268.

(γ) R. P. O. 1577. tit. 17. § 3.

(δ) Meister princ. j. cr. § 242. Koch. l. c. § 623.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ἐπὶ τῆς τοκογλυφίας ὑπάρχει συρροή ἀπάτης, ἐὰν ᾖναι κεκαλυμμένη τοκογλυφία, τοιούστιν ἐὰν ὑπὸ ἀπατηλὰς προφάσεις καὶ ὀνόματι περικαλύπτεται ὁ βαρύτερος τόκος.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ἐπειδὴ ἡ τοκογλυφία ἐπισύρει πολιτικῶν ποινὴν μόνον, δύναται τις εὐλόγως ν' ἀμφισβᾶλλῃ μετὰ τοῦ Heffter im Lehrb. § 494, ἐὰν ἔχῃ ἐξουσίαν ὁ δικαστὴς νὰ τιμωρῇ καὶ τὴν ἀπόπειραν αὐτῆς.

§ 440.

Ὁμοία μὲ τὸ ἀδίκημα τῆς τοκογλυφίας εἶναι ἡ ἀγορὰ ἡρημέτων καρπῶν, ἐὰν τὸ τίμημα δὲν προσδιορισθῇ εἰς τὴν καθ' ὄν καιρὸν ἔγινε τὸ συμβόλαιον ἢ 14 ἡμέρας μετὰ τὸν θερισμὸν ἀγοραϊᾶν (τρέχουσας) τιμῆν. Ὁ ἀγοραστὴς χάνει ὀλόκληρον τὸ κεφάλαιον, ἐὰν ὁ ζημιωθεὶς κινήσῃ ἀγωγὴν, ἐὰν δὲ δὲν κινήθῃ ἀγωγὴ, ἐπιβάλλει ἡ ἀρχὴ αὐθαιρέτως σωματικὴν ἢ χρηματικὴν ποινὴν (α).

(*) R. P. O. v. 1577. tit. 19 J. G. Heineccius Diss. de venditione illicita fructuum in herbis. Hal. 1738.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΤΜΗΜΑ.

Περὶ ἀνατιμῆσεως. — Περὶ τυχηρῶν παιρνιδίων καὶ στοιχημάτων.

Jo. Brunnemann tr. de dardanariis Viteb. 1741.

Mich. Grassus Diss. de propolio juste prohibito. ed. 3tia Tub. 1765.

Kleinschrod über das Verbrechen des Dardanariats archiv. (II. Bd. 2, St. nr. 4.)

§ 441.

Ἀνατίμησις Dardanariatus εἶναι πᾶσις ἐπιχειρουμένη με προαίρεσιν ἰδιωφελείας, διὰ τῆς ὁποίας δύναται γὰ προ-

ξετηθῆ σπάνη ἢ ὑπερτίμησις πραγματειῶν κοινῶς αγοραπω-
λουμένων (α). Ἐὰν τὰ πρὸς διατροφήν ὠρισμένα πράγμα-
τα ᾗναι ἀντικείμενα τοῦ ἀδικήματος ὀνομάζεται ἰδίως
crimen fraudateæ annonæ (β).

(α) tot. tit. Dig. de L. Jul. de annon. L. 6. D. de extraord. crim. L. 37.
D. de poenis R. A. v. J. 1512. § 16. 1524. § 27. 1529. § 32. 1530.
§ 155. 1532. § tit. wuehr. Cont. R. P. O. 1577. tit. 18.

(β) Matthæus de crim. L. XLVIII. tit. 9. c. 1 2.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Αἱ περὶ ἀνατιμήσεως διατάξεις ἀνάγονται εἰς
τὴν αἰσχροκέρδειαν, εἰς τὴν ὅποιαν ἐδίδοντο τινες εἰς τὴν
Ῥώμην, συνισταμένην πρὸ πάντων εἰς τοῦτο, ὅτι διὰ τεχνι-
τῶν μέσων ἀνεπιβίβαστο ἡ τιμὴ κοινῶς ἐμπορευσίμων πραγ-
μάτων, (μάλιστα ὅχι τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων μόνων).
Rosshirt Gesch. III. σελ. 183. Εἰς τοὺς αὐτοκρατορικοὺς
νόμους ἐθεωρήθη τὸ πρᾶγμα ὑπὸ τὴν ἐποψίν τῆς ὑπερτιμή-
σεως τῶν πρὸς τὸ ζῆν ὧν οὐκ ἄνευ. Ὅλαι αὗται αἱ δια-
τάξεις ἀνάγονται εἰς ἄλλας διαφόρους παρὰ τὰς ἰδικὰς μας
ἀστυνομικὰς καὶ οἰκονομικὰς ἰδίας, ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμο-
γὴν τῶν ὁπίων θεωροῦνται οἱ ὅρισμοὶ τῶν ἐγχωρίων νόμων
π. χ. τῶν περὶ ἐλευθερίας τῶν ἐπιτηδευμάτων.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Εἰς τὰς νέας νομοθεσίας τὸ ἀδίκημα τοῦτο ἔ-
λαβεν ἄλλην θέσιν. Ὁ αὐστριακὸς νόμος (II. Thl. § 230
ὑπὸ τὰς δεινὰς ἀστυνομικὰς παραβάσεις) τιμωρεῖ τοὺς βιο-
μηχάνους ἐκείνους, οἱ ὅποιοι πωλοῦντες εἰς τὸ κοινὸν πραγμα-
τείας ἐν τῶν καθ' ἡμέραν ἀναγκαιοτάτων πρὸς τὸ ζῆν κρύ-
πτουσι τὰ ἀποταμιεύματα αὐτῶν, ἢ δὲν θέλουσι νὰ δώσω-
σιν ἐξ αὐτῶν εἰς ὅποιονδήποτε ἀγοραστήν. (Ἡ ποινὴ εἶναι
χρηματικὴ, ᾗς τὸ μέγεθος διαφέρει κατὰ λόγον τῆς ἀ-
νάγκης; τῶν πραγματειῶν, ἢ κατὰ τὸν § 231 κράττης,
ἐὰν διὰ τῆς τοιαύτης πράξεως δοθῆ ἀφορμὴ εἰς δημοσίαν ἀ-

νυσιχίαν). Κατὰ τὸν § 226 ἡ συνεινότησις πολλῶν βιομηχανῶν ἵνα ὑψώσωσι τὴν τιμὴν πραγματείας ἢ ἐργασίας τινὸς πρὸς ζημίαν τοῦ κοινού, ἢ ἵνα καταβιβάσωσι πρὸς ὄφελος αὐτῶν, ἢ ἵνα προζενήσωσι σπάνην, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν. Ὁ πρωσσικὸς νόμος § 1290, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν *Dardanariat* τιμωρεῖ ἐκεῖνον, ὅστις ἐναντίον ῥητῆς ἀπαγορεύσεως ἐκ μέρους τῆς πολιτείας κρύπτει ἢ κρατεῖ ἀκωλύτως τοὺς δημητριακοὺς καρποὺς του, καὶ ἡ ποινὴ εἶναι δήμευσις τοῦ ὑπὲρ τὸ δέον ταμιεύματος, τουτέστι τοῦ ποσοῦ τοῦ ὅποιον ὑπερβαίνει τὸ διπλοῦν ὅτου ἔχει χρεῖαν μέχρι τοῦ θερισμοῦ. Κατὰ τὸν § 1292 ἡ πρὸς μεταπώλησιν ἀγορὰ διὰ τῆς ὁποίας τὰ πρὸς τὸ ζῆ ὑπερτιμῶνται, τιμωρεῖται ἀστυνομικῶς. Κατὰ τὸν ἀπὸ 20 Νοεμβρ. 1810 νόμον (*Mannkopf*, σελ. 457) ἀνῆρέθησαν τὰ παλαιὰ διατάγματα συγχωρεῖται ἡ ἐλευθέρη ἀγορὰ καὶ μόνον τὰς ἀναγκαῖας ἡμέρας ἀπαγορεύεται ἐπὶ χρηματικῇ ποινῇ νὰ γίνωνται αἱ πρὸ τῶν πωλῶν τῆς πόλεως ἢ εἰς ἄλλα μέρη παρὰ τὴν ἀγορὰν, ἀγοραπωλησίαι. Ὁ γαλλ. ποιν. νόμος, ἄρθ. 414 τιμωρεῖ τὴν συνένωσιν *coalition* τῶν ἐργαστασιαρχῶν, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ καταβιβάσωσι τὸν ἐργατικὸν μισθὸν, ὅμ ἰως καὶ τὴν συνένωσιν τῶν ἐργατῶν ἄρθ. 415· τιμωρεῖ πρὸς τούτοις, ἄρθ. 419 καὶ ἐκεῖνους, οἵτινες διαδίδοντες ψευδεῖς φήμας ἢ προσφύροντες ὑπερμέτρος τιμὰς ἢ κατέχοντες ῥητῆς πραγματείας ἢ πρὸς τὸ ζῆ ἀναγκαῖα καὶ συνενούμενοι ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ πωλήσωσι ταῦτα εἰς ὠρισμένην τιμὴν, ἢ δι' ὁποιασδήποτε ἄλλης πανουργίας, ἐπιφέρουσιν αὐξήσειν ἢ ἐκπτώσειν τῆς διὰ τοῦ φυσικοῦ συναγωνισμοῦ καὶ διὰ τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἐμπορίου προαδιορισμένης τιμῆς τῶν πραγματειῶν ἢ τῶν πρὸς τὸ ζῆ ἀναγκαίων, μὲ φυλάκισιν ἑνὸς μηνὸς μέχρι 1 ἔτους μὲ χρηματικὴν ποινὴν μέχρι 1000 φράγκων· τελευταῖον κατὰ τὴν ἄρθ. 420 ἐπιβάλλεται φυλάκισις μέχρι 3 ἐτῶν, ἐὰν τὸ ἀδίκημα ἀνάγεται εἰς σιτηρὰ, οἶνον, ἄλευ-

ρον, ἄρτον καὶ ἄλλα τοιαῦτα. (ὄρα περὶ τούτου Haus observations sur le projet de revision belge II. p. 113.) Ὁ βουαρικὸς νόμος (παραδόξως πως εἰς τὰς περὶ βλάβης τῆς ἰδιοκτησίας) ἀπειλεῖ, ἄρθ. 245 τὴν ἀφάνισιν τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων ἢ ἄλλων χρειδῶν τοῦ βίου, ἐὰν δι' αὐτῆς προξενεῖται σπάνη τῶν εἰδῶν τούτων εἰς τὸ κοινόν, μὲ 4—8 ἐτῶν εἰρκιήν. Ὁ σαξ. νόμος καὶ ὁ βυριεμβεργικὸς σιωπῶσιν.

§ 442.

I Ἡ ἀνατίμησις ἀνάγεται εἰς ὅλας τὰς πραγματείας αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀντικείμενον κοινῶν ἐμπορικῶν ἀταλλάγμων, εἰς προϊόντα τῆς γῆς, καὶ τῆς βιομηχανίας χωρὶς διακρίσεως, ἂν ἦναι ἐκ τῶν ἀναγκαίων χρειδῶν τοῦ βίου ἢ ὄχι (α). II Πᾶσα πρᾶξις, ἥτις δύναται ἢ νὰ προξενήσῃ σπάνην τῶν τοιούτων πραγματειῶν, ἢ νὰ φέρῃ τὸ κοινόν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ τὰς ἀγοράσῃ ὑπεράνω τῆς φυσικῆς ἀγοραίας αὐτῶν τιμῆς, εἴτε ἐπέλθῃ τῶ ὄντι τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο εἴτε μὴ, πίπτει ἐντὸς τῆς σφαίρας τοῦ ἀδικήματος τούτου, καθ' ὅσον ἢ τοιαύτη πρᾶξις καὶ ἐκ τῶν ἰδιαιτέρων γνωρισμάτων αὐτῆς δὲν ἀποτελεῖ ἄλλο βαρύτερον κατονομαζόμενον ἀδίκημα (β), καὶ III ἐτελέσθη μὲ τὴν προαίρεσιν τοῦ νὰ πλουτήσῃ ὁ ἀδίκησας δι' ἀθεμίτου κέρδους μὲ ζημίαν τοῦ κοινοῦ (γ).

(α) Κατὰ τὴν R. A. τοῦ 1512 § 12 καὶ τοῦ 1530. § 135. Sporerei μέταλλα, ἐρίαν (τσόχα) καὶ τὰ παρόμοια. H. R. P. O. 1577. tit. 18. § 1. λέγει «παντοῖαι πραγματεῖαι καὶ ἐμπορεύματα, ἅτι δὲ εἶνε, αἰτηρὰ, καὶ ἄλλα παρόμοια.»

(β) π. χ. ἀφάνισιν δημοσίων ἀποτελεσμάτων δι' ἐμπροσθεῖ, ἢ τι τοιοῦτον.

- (γ) Ἐξαιρεῖται ἐπομένως τὸ νὰ προσηνθῆ ἐκ προαιρέσεως προξενουμένη σπάνι τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων, διὰ νὰ κινήθῃ ὁ λαὸς εἰς ἐπανάστασιν, καὶ τὰ τοιαῦτα.

§. 443.

Τὸ ἀδίκημα δύναται νὰ πραχθῇ I διὰ δολερῶν ἐπιχειρήσεων, αἵτινες τείνουσιν εἰς τὸ νὰ ἐμποδίσωσι τὸν ἐλεύθερον συναγωγισμὸν μεταξὺ πωλητῶν πρὸς ἀλλήλους, ἢ μεταξὺ ἀγοραστῶν καὶ πωλητῶν, καὶ νὰ παρέξωσιν οὕτως εἰς τὸν ἐπιχειροῦντα αὐτὰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ νὰ θέσῃ εἰς τὰς ἰδίας αὐτοῦ πραγματείας ὅποιανδήποτε τιμὴν κατ' ἀρέσκειαν (αὐτογνώμων μονοπωλία) (α), ἔτι δὲ καὶ II κατ' ἄλλους τρόπους διὰ παρεμποδίσεως τῆς προσαγωγῆς εἰς πώλησιν (β), δι' ἀφανίσεως τῶν ἀποταμιευμάτων, δι' ἀποταμιεύσεως τῶν προϊόντων τῆς ἰδίας γῆς ἐπὶ προσδοκίᾳ σιτοδείας (γ), κατὰ δὲ τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον καὶ διὰ τῆς χρήσεως νενοθευμένων μέτρων (δ).

(α) Οἱ Γερμανικοὶ αὐτοκρατορικοὶ νόμοι ὁμιλοῦσι μόνον περὶ τοῦ τρόπου τοῦ dardaniats, ἣτις γίνεται διὰ συνωνίας π. χ. δι' ἀγορῆς πρὸς μεταπώλησιν, διὰ συνεισησέως μεταξὺ ἐμπόρων καὶ τῶν τοιαύτων.

(β) L. 1. D. de L. Jul. de annonis.

(γ) L. 6. pr. D. de extraord. crim. Ἐναντίον τοῦ ἐπαρμостоῦ τῆς διατάξεως ταύτης, ἢ ὅπως τῶ ὄντι ὑπὸ πολιτικῆν ἐποψίν εἶναι ἀξίᾳ σκέψεως, κηρύσσεται ὁ Quistorp. Thl. I. § 208 noi. c. καὶ ὁ Kleinschrod α. σ. O.

(δ) Τοῦτο ἔργως ὑπάρχει καὶ εἰς τὴν νόθευσιν falsum. L. 6 D. de extraord. crim. L. 37 D. de poenis.

§ 444.

Ποινή. Συγώνια δι' αὐτογνώμονος μονοπωλίας τιμωρεῖται κατὰ τοὺς γερμανικοὺς αὐτοκρατορικοὺς νόμους

μὲ δήμευσιν τῆς περιουσίας καὶ ἐξορίαν (α). Ὡς πρὸς τοὺς λοιποὺς τρόπους ἰσχύει ἀκόμη τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον, τὸ ὅποιον ἀπειλεῖ ἀθαιρέτους ποινάς (β). Ἡ πρὸς τὴν συνωνίαν συγκαταβατικὴ Ἄρχὴ τιμωρεῖται μὲ πρόστιμον 100 Μαρκ. καθαρῶ χρυσίου (γ).

(α) R. P. O. 1877 tit. 18. § 2. 5.

(β) L. 2. D. de L. Jul. de annon. L. 6. D. de extraord. crim. Νομ. εἰς Κώδ. de monopolis.

(γ) R. P. O. 1577 tit. 18 § 3.

§. 445.

Εἰς τὰ ἀστυνομικὰ ἀδικήματα καταριθμοῦνται προσέτι παρά τινων νομοδιδασκάλων (α) καὶ τὰ τυχηρὰ παιγνίδια. Ἄλλ' οἱ νόμοι δὲν γνωρίζουσι ταύτας τὰς πράξεις ὡς κυρίως πολιτικὰς παραβάσεις· ὀρίζουσι δ' ἐπ' αὐτῶν, ὅτι ἔχουσι συνεπείας μόνον κατὰ τὸ ἰδιωτικὸν δίκαιον, καὶ τὰς τιμωροῦσι τότε μόνον, ὅταν συμπίπτωσι μὲ πραγματικὰς προσβολὰς δικαιωμάτων, μόνον δὲ ἐναντίον τῶν ἱερωμένων τάσσουσιν ἐκκλησιαστικὴν ποινὴν (γ) πρὸς διατήρησιν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς κοσμιότητος.

(α) Klein's p. R. § 265. Grolman. CRW. § 525.

(β) L. 1. 2. 3. D. de aleatorib. L. 3. C. de obli. Νεαρχ. 123 κεφ. 10.

(γ) Mattheus de crim. L. XLVII. tit. 16. c. 6. nr. 3.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἰδιαιτέρως ἀστυνομικὰ ἀδικήματα καὶ ἀτιμωρήσιμα ἀδικήματα εἰς τὸν πρωτικὸν νόμον § 1298—1307, καὶ μεταγενέστεραι ἀποφάσεις (Mannkopf σελ. 466), εἰς τὸν ποινικὸν Κώδικα ἀρθ. 475. nr. 4, καὶ εἰς τὸν Βυρτεμβουργικὸν περὶ ἀστυνομικῶν ποινῶν νόμον ἀρθ. 81—83.

ΤΡΙΤΟΣ ΤΙΤΛΟΣ.

Παραβάσεις κατὰ τῆς περὶ τὰ ἥδη ἀστυνομίας

Κατωμοσίου καὶ βλασημίου. Προπόσεις. Ἐπαιτεία.

§ 446.

Ὡς κακοήθεια ἐκ τῆς ὁποίας ἀμέσως ἢ ἐμμέσως πηγάζουσιν ἀδικήματα, καὶ ἐνταυτῷ δι' ἄλλους λόγους τίθεται εἰς κίνδυνον ἢ κοινῇ εὐπραγία ἀπαγορεύεται ἐπὶ ποινῇ I ἢ οἰνοφλυγία, δηλαδή ἢ ὑπέρμετρος χρήσις πνευτωδῶν ποτῶν, ἣτις ἐπιφέρει τὴν κατάστασιν τῆς μέθης. Τρόπος τις τῆς ἀστυνομικῆς ταύτης παραβάσεως, διακρίνων ἰδίως τὸν Μεσαιῶνα, εἶναι ἢ χρήσις τῶν προπόσεων. Οἱ αὐτοκρατορικοὶ νόμοι ὀρίζουσιν αὐθαίρετον ἀλλ' αὐστηρὰν τιμωρίαν.

R. P. O. 1530. tit 8, 1577 lit. 8.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ὁ αὐστριακὸς περὶ ἀστυνομικῶν ποινῶν νόμος ἀρθ. 366 τιμωρεῖ τὴν μέθην μὲ κράτησιν 1—3 μηνῶν, ἐὰν ὁ μεθυσμένος πράξη τι, τὸ ὅποσον ἤθελε καταλογισθῆ εἰς αὐτὸν ὡς κακούρηγμα ἐὰν δὲν ἦτον εἰς τοιαύτην κατάστασιν. Τὸ ἀρθ. 268 τιμωρεῖ αὐστηρότερα τὴν κατὰ πεπαλαιωμένην ἕξιν μέθην ὑποκειμένων τινῶν εἰς τὰ ὅποια πρέπει νὰ ὑπάρχη μεγάλη ἐμπιστοσύνη. Περὶ μέθης περιέχει ὁ ἀννοβεριανὸς νόμος τῆς 27 Ἰουνίου 1838 § 2 τὴν διάταξιν, ὅτι ἢ μὲ κοινὸν σκάνδαλον συναδευμένη μέθη τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν μέχρι τριῶν ἡμερῶν, ἐν δὲ ὑποτροπῇ μέχρις 8 ἡμερῶν καὶ κατὰ τρίτην φεράν μὲ κάθειρξιν εἰς τὸ ζητρεῖον (Werkhaus). Ὁ Βυρτεμβεργικὸς περὶ ἀστυνομικῶν ποινῶν νόμος ἀρθ. 24 ὁμιλεῖ περὶ μέθης εἰς τὸ περὶ ἀσωτείας, καὶ τιμωρεῖ ἐκεῖνους, οἵτινες εἶναι δεδομένοι εἰς τὴν πολυποσίαν, καὶ ὡς ἐκ ταύτης σπαταλοῦσι τὴν περιουσίαν των πρὸς βλάβην ὑποκειμένων, εἰς τὴν διατροφήν των ὁποίων εἶναι ὑπόχρεοι, ἢ παρὰ τῶν ὁποίων διατρέφονται, ἢ μὲ κίνδυνον δημοσίων ταμείων.

(μέ κράτησιν μέχρι 3 ἡμερῶν, ἐάν διὰ τῆς ἀρχῆς γενόμεναι νοουθεσίαι δὲν καρποφορήσωσι). Ὁ περὶ ἀστυνομικῶν ποινῶν νόμος τῆς Λουζέρνης ἀρθ. 145 τιμωρεῖ ἐκείνους, ὅστις μεθύσκειται εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ὥστε δὲν δύναται πλέον νὰ εὕρῃ τὴν ὁδὸν μὲ 4 φράγκων πρόστιμον.

§ 447.

II. Τὸ βλασφημεῖν καὶ κατομνύειν συνίσταται εἰς ἑπιμαρτυρίαν διὰ καταχρηστικῆς ἀπαγγελίας ἱερῶν ἀντικειμένων. Εἰς στενωτέραν ἔννοιαν βλασφημεῖν λέγεται τὸ νὰ καταρῶνται τις τὸν ἄλλον νὰ πάθῃ κακὸν ἐκ Θεοῦ, τὸ νὰ ἐπικαλῆται τις τὴν Θεότητα νὰ δώσῃ κακὸν εἰς τὸν ἄλλον. Ἐκτὸς τῆς καταφρονήσεως σεβαστῶν ἀντικειμένων, ἡ ἀγροικία καὶ ἡ ἐξαγρίωσις τοῦ χαρακτῆρος, ἧτις προέρχεται ἐκ τῆς ἀνοχῆς τοιούτων πράξεων εἶναι ὁ λόγος τῆς παρὰ τοῦ νόμου τιμωρίας αὐτῶν. Ὁ παραβάτης πρέπει νὰ τιμωρῆται μὲ φυλάκισιν ἢ πρόστιμον (α).

(*) R. P. O. 1877, iii, 2.

§ 248.

III. Οἱ κατὰ κακὴν ἔξιν ἐπαῖται, καὶ τοιοῦτοι ἐννοοῦνται ὅσοι ἐκ ῥαθυμίας μετέρχονται τὴν ἐπατεῖαν ὡς ἔργον, πρέπει νὰ τιμωρῶνται αὐθαιρέτως (α). Σοφαὶ Κυβερνήσεις λαμβάνουσι πρόνοιαν τούτου συσταίνουσαι ζητρεῖα.

(*) R. P. O. 1577 tit. 28 § 1 ὅτι οἱ νόμοι οὔτοι, κατὰ τὸν Kreis p. R. §. 466 καταδικάζουσι τοὺς ἐπαίτας εἰς δὴμ. ὅσια ἔργα, εἶνε χωρὶς βέβαιον.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Εἰς τὰ πλεῖστα κράτη ὑπάρχουσιν ἀστυνομικαὶ διατάξεις μόνον ἐναντίον τῆς ἐπατείας. Ὁ αὐστριακὸς περὶ ἀστυνομικῶν ποινῶν νόμος ἀπειλεῖ τοὺς ἐπαίτας μὲ κράτη-

σιν, άρθ. 261, τὸν δὲ ἐπαίτην τὸν ἀποδεικνύοντα σωματικῶς ἀνάπηρίας μὲ κράτησιν ἑνὸς μηνὸς άρθ. 263. Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος, άρθ. 274, (θέτων τὴν πράξιν εἰς συνάφειαν μὲ τὴν association des malfaiteurs vagabondage), διακρίνει περιστάσεις τινὰς ἀξιοποίνου ἐπαιτείας, καὶ ἀπειλεῖ τὸν ἐπαίτην διαφόρως, καθ' ὅσον περιέρχεται ἐπαιτῶν εἰς τόπους, ὅπου ὑπάρχει κατάστημα πρὸς περίθαλψιν τῶν ἐπαιτῶν, ἢ ὄχι. Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν ἐπιβάλλει φυλάκισιν 3—6 μηνῶν, εἰς δὲ τὴν δευτέραν 1—3 μηνῶν. Κατὰ τὸ άρθ. 276 οἱ ἐπαίται, ὅτινες μεταχειρίζονται ἀπειλὰς, ἢ ἄνευ ἀδείης τοῦ οἰκοδεσπότου παρεισδύουσιν εἰς οἰκίας, ἢ προσποιοῦνται, ὅτι ἔχουσι πληγὰς ἢ ἀσθενείας, ἢ ἐπαιτοῦσι πολλοὶ ὄμοῦ (ἐκτὸς ἐὰν ἦναι ἀνὴρ καὶ γυνή, ἢ γονεὺς καὶ τέκνα αὐτῶν), τιμωροῦνται μὲ φυλάκισιν ἕξ μηνῶν μέχρι δύο ἐτῶν ἢ ἀρα περὶ τούτων (τῶν ἀναρμόστως σκληρῶν διατάξεων) Hel- lie théorie V. pag. 35—37. Ὁ βυρτεμβεργ. ποινικὸς νόμος, άρθ. 198 τιμωρεῖ ἐκεῖνον, ὅστις δι' ἀπειλῶν ἢ ὑπὸ πλαστοῦν πρόσχημα ἐπαιτεῖ, ἢ ὅστις ἐπαιτῶν, παρασταίνει ἐν αὐτὸν ἢ τὸν σύντροφόν του ὡς ἀσθενῆ ἢ ἀνάπηρον μὲ φυλάκισιν ἕως ἕξ μηνῶν. Ὁ περὶ ἀστυνομικῶν ποινῶν νόμος, άρθ. 21, 22, τιμωρεῖ καὶ εἰς ἄλλας περιπτώσεις τὴν ἐπαιτείαν μὲ κράτησιν μέχρι 3 ἡμερῶν.

ΤΕΤΑΡΤΟΣ ΤΙΤΛΟΣ.

Περὶ τῶν παραβάσεων, ἐν μέρει μὲν τῆς περὶ τὰ ἥθη, ἐν μέρει δὲ τῆς περὶ τὴν ἀνθρωποπληθίαν, ἀστυνομίας.

Σαρκικὰ ἀδικήματα.

ἩΡΩΤΟΝ ΤΜΗΜΑ.

Περὶ σαρκικῶν ἀδικημάτων ἐν γένει.

E. Ungebauer de delict. carnis. Jen. 1640.

C. Rudolph de criminib. delict. carnis ut pluremum accessoriis Erl. 1763.

J. Jac. Cella von Verbrechen und Strafen in Unzuchtsfällen. Leipz. 1787. 8.

C. C. Stübel quatemus actiones, quae vulgo delicta carnis dicuntur, et princ. jur. publ. univ. sint. pun. Viteb. 1793. 4.

Ueber das Verbrechen der Unzucht und die Strafflosigkeit deselben. München 1812.

§ 449.

Σαρκικὰ ἀδικήματα (delicta carnis) ἐν γένει εἶναι τὰ ἀδικήματα, τὰ ὅποια πράττονται διὰ παρανόμου εὐχαριστήσεως τῆς γενετησίου ὀρμῆς. Εἰς στενωτέραν καὶ κυρίαν ἔννοιαν ἐξαιροῦνται ὅλαι ἐκεῖναι αἱ παράνομοι εὐχαριστήσεις τῆς γενετησίου ὀρμῆς, αἱ ὅποιοι περιέχουν εἰς τὴν ἔννοιαν αὐτῶν προσβολὴν πραγματικῶν δικαιωμάτων ὑποκειμένου τινός (α).

(α) Βιασμός π. χ. μοιχεία κτλ.

Σημ. 1. τοῦ Ἐκδ. Καὶ ἐνταῦθα ἡ σφαλερὰ γνώμη, ὅτι πᾶν ἀ-

δίκημα είναι προσβολή δικαιώματος, παρέσυρε τὸν συγγραφέα εἰς τὸ νὰ ὑπαγάγῃ ὅλα τὰ σαρκικὰ πλημμελήματα εἰς τὰς ἀστυνομικὰς παραβάσεις. Ἐὰν θεωρήσωμεν πόσον οὐσιώδες εἶναι εἰς τὴν πολιτείαν ἡ χρηστοθήεια, διότι ἄνευ αὐτῆς δὲν ἔχει στερεὸν θεμέλιον ὁ νομοθέτης, εἰὰν λάβωμεν εἰς σκέψιν τὸ χρέος τῆς πολιτείας τοῦ νὰ προστατεύῃ τοὺς ἐν αὐτῇ συννηωμένους πολίτας κατὰ πάσης προσβολῆς τῆς χρηστοθείας, δικαιολογεῖται ἡ τιμώρησις εἰδῶν τινῶν τῶν σαρκικῶν ἀδικημάτων με βαρυτέρας ἔτι ποινὰς παρὰ τὰς ὁποίας ἡ ἀστυνομία μόνη δύναται νὰ ἐπιβάλλῃ. Mittermaier im Archiv des Criminalr. neue Folge II, Rd. σελ. 250—256. Τὸ κοινὸν δίκαιον δὲν ἐνέμενε πάντοτε σταθερῶς εἰς τὴν ἀληθῆ ἐποψιν, ὑπὸ τὴν ὁποίαν δύναται ἡ πολιτεία νὰ τιμωρῇ τὰ σαρκικὰ ἀδικήματα, καὶ ἡ τιμωρία ἐξετάθη πέραν τῶν δικαίων ὁρίων, διότι ἡ ἀληθὴς ἀναφορὰ τῆς ἠθικῆς πρὸς τὸ δίκαιον δὲν γίνεται προσηκόντως ὅρα Wächter Lehrd. II σελ. 550. Ὁ σαφέστερος νέος νόμος περὶ σαρκικῶν ἀδικημάτων, εἶναι ὁ σαξωνικὸς τῆς 8 Φεβρουαρίου 1834 (μεταϊπωθεὶς εἰς τὸ neuen archiv des Criminalr. II, Bd. σελ. 269). Περὶ τούτου ἔγραψεν ἄριστα ὁ Wächter Abhandlung aus dem Strafrechts. Leipzig 1835. Ἐνταῦθα εἶναι πρὸ πάντων ἀναγκαῖον νὰ προσέχη τις καλῶς εἰς τὰς ιδέας τοῦ λαοῦ. Ἦθελεν εἶναι δυστύχημα, εἰς περιπτώσεις, ἐν αἷς ἡ φωνὴ τοῦ λαοῦ κηρύττει πράξιν τινα ἀξιοποίνου, νὰ δώσῃ ὁ νομοθέτης διὰ τῆς ἀτιμωρησίας ἀφορμὴν νὰ πιστεύσωσιν οἱ ἄνθρωποι, ὅτι δὲν τιμᾶ τὴν χρηστοθήειαν ὅρα καὶ Wichers disq. ad. loc. codic. de facinor. contra bon mores. Gron. 1839, καὶ Encyclopédie de droit par Sebire. Paris 1838 II, pag. 173. Εἰς τὴν διαγραφὴν ὁμοῦς τῶν ὁρίων τοῦ αξιοποίνου πρέπει νὰ λαμβάνηται εἰς σκέψιν, τὸ μὲν ὅτι ἀνακρίσεις περὶ τῶν εἰς τὰ ἐνδόμυχα τῆς οἰκίας συμβαινουσῶν παραφορῶν τῆς γενετησίου ὁρμῆς εἶναι ἐπιβλαβεῖς μᾶλλον, τὸ δὲ ὅτι ἡ περὶ τὴν τιμωρίαν

τῶν ἀδικημάτων πολιτικῆ δὲν θεωρεῖ εὐκταῖον, νὰ γνωστοποιῶνται δι' (ἀπὸ επαγγέλτου) ἀνκρίσεως κοινὰ τινες πράξεις. Ὁ περιορισμὸς τῆς ἐξ επαγγέλματος ἐνεργείας τοῦ δικαστοῦ ὡς πρὸς τινὰ τῶν πλημμελημάτων τούτων ἔχει ἀγαθοποιὰ ἀποτελέσματα. Δὲν εἶναι ὀρθὸν ὅμως νὰ νομίζη τις, ὅτι φέρει θεραπείαν πικραπέμπων τὰ περὶ τούτων εἰς τὴν ἀστυνομίαν.

Σημ. 2 τοῦ Ἐκθ. Ὁ αὐστριακὸς νόμος εἰς τὰ περὶ δεινῶν ἀστυνομικῶν παραβάσεων ἐπιβάλλει ποινὴν κατὰ τῆς ἀσελγείας (ὑπὸ τὰς παραβάσεις ἐναντίον τῆς δημοσίας χρηστοθηθείας) καὶ α. κατὰ τῆς ἀσελγείας μετὰ συγγενῶν (ἄρθ. 246—περὶ τούτου εἰς τὰ περὶ αἰμομιξίας), β' κατὰ τῆς μοιχείας (ἄρθ. 247 ὅρα ἀνωτέρω εἰς τὰ περὶ μοιχείας) γ' κατὰ τῆς ἀποπλανήσεως εἰς ἀσέλγειαν παρὰ ῥητῶν ὑποκειμένων γενομένης (ὅρα κατωτέρω ἐπὶ τοῦ § 456), δ' κατὰ τῆς ἀτιμάσεως ἐπὶ ὑπισχέσει γάμου (ἄρθ. 251) ε. κατὰ τῆς συνδέσεως παρανόμου γάμου ἄνευ ἀδείας (ἄρθ. 252) ζ'. κατὰ τῆς ἀσελγείας ἐξ ἐπιτηδεύματος, ἢ κατὰ τῆς προαγωγείας (ἄρθ. 257). Ὁ πρωσσοικὸς νόμος § 992 κατατάσσει ὁμοῦ ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν *συχρικὰ ἀδικήματα* 1ον τὴν προαγωγείαν, 2ον τὴν προείαν, 3ον τὴν ἀποπλάνησιν, 4ον τὴν αἰμομιξίαν, 5ον τὸν βιασμὸν, 6ον τὴν μοιχείαν, 7ον τὴν διγαμίαν (ὅρα περὶ πάντων τούτων τὰς ἐπι τῶν ἄρμολίων §§ τμησιώσεις). Ὁ γαλλικὸς νόμος ἐκθέτει ὑπὸ τὴν ἐποψίν τῶν *attentats aux mœurs* ὡς *συχρικὰ ἀδικήματα* τὰ ἑξῆς: 1ον πᾶσαν πρᾶξιν δι' ἧς τις ὑβρίζει δημοσίως τὴν αἰδῶ, *porte un outrage public à la pudeur* (ἄρθ. 330. ποινὴ φυλάκισις 3 μηνῶν μέχρις ἑνὸς ἔτους καὶ χρηματικὴ ποινὴ. ὅρα περὶ τούτου *Wichers disq. de facinor. contra bonos mores. Gron 1839* καὶ τὴν ἐν τῇ προηγουμένη σημειώσει ἀναφερομένην διατριβὴν εἰς τὴν *Encyclopedie de droit* p. 473, καὶ *Rauter traité* II pag. 54. *Carnot Commentaire* II.

ρ. 90), 2ον τὴν παραβίασιν τῆς ἀγνείας παιδίου τινός (ἄρθ. 331), 3ον τὸν βιασμόν (ἄρθ. 332. ὅρα περὶ τοῦτου ἰνωτέρω τὴν ἀ σημείωσιν ἐπὶ τοῦ § 263 καὶ τὴν γ' ἐπὶ τοῦ § 264), 4ον τὴν προαγωγείαν, 5ον τὴν μοιχείαν, 6ον τὴν διγαμίαν. Ὁ σαρδινικὸς νόμος, ὅστις ἐν γένει ἀκολουθεῖ τὸν γαλλικὸν εἶναι ἐντελέστερος, καὶ προσθέτων 1ον τὴν μὴ δημοσίως γενομένην προσβολὴν κατὰ τῆς ἀγνείας, ἐὰν ἡ παθοῦσα ἐγκαλέσῃ (ἄρθ. 443. ποινὴ, φυλάκισις μέχρις 6 μηνῶν), 2ον τὴν ἀσελγῆ σχέσιν (ἀριθ. 437) καθ' ὅσον ἐπροξενήθη κοινὸν σκάνδαλον ἢ ὄχι, 3ον τὴν παρὰ φύσιν ἀσέλγειαν (sodomie ἄρθ. 439), 4ον τὰς ἀκολάστους ὀμιλίαις εἰς δημόσια μέρη, τὴν διάδοσιν ἀκολάστων συγγραμμάτων καὶ εἰκόνων (ἄρθ. 440). Ἡ αἰμομιξία, ἡ μοιχεία, ἡ διγαμία, ὁ βιασμός, ἡ ἀπαγωγή ἐκτίθενται ὑπὸ τὴν ἐποψιν τῶν κατὰ τῆς ἐν ταῖς οἰκογενεαῖς τάξεως ἀδικημάτων. Ὁ βουαρικὸς νόμος ἀποπλανηθεὶς εἰς τὸ νὰ ἐκθέσῃ τὰ ἀδ κήματα ταῦτα μόνον ὡς προσβολὰς δικαιωμάτων, σιωπᾷ περὶ πολλῶν σαρκικῶν ἀδικημάτων, τὰ ὅποια δὲν εἰδύναντο νὰ καταταχθῶσιν ὡς προσβολαὶ δικαιωμάτων, καὶ ἀφίνει τὴν τιμωρῆσιν αὐτῶν εἰς τὴν ἀστυνομίαν. Ὁ βουαρικὸς νόμος λαμβάνει διατάξεις μόνον, 1ον περὶ βιασμοῦ (ἄρθ. 186), 2ον περὶ ἀπαγωγῆς (ἄρθ. 201), 3ον περὶ ἀποπλανήσεως εἰς ἀσέλγειαν παρὰ συγγενῶν ἐξ αἵματος (ἄρθ. 206), 4ον περὶ ἀποπλανήσεως παιδίου κατωτέρω τῶν 12 ἐτῶν εἰς παρὰ φύσιν ἀσέλγειαν (ἄρθ. 191) 5ον περὶ ἀσελγείας μεταξὺ γνησίων ἀδελφῶν (ἄρθ. 207), 6ον περὶ ἀποπλανήσεως εἰς ἀσέλγειαν παρὰ μητριοῦ ἢ μητριάς, θετῶν γονέων, διδασκάλων, παιδαγωγῶν, ἐπιτεόπων ἢ κηδεμόνων, γενομένης πρὸς τοὺς ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν

αὐτῶν διατελοῦντας (ἄρθ. 207), 7ον περί μοιχείας καὶ δι-
 γαμίας (ἄρθ. 297, 98, 401), 8ον περί ἀποπλάνησεως πρὸς
 συνουνασμόν ἐπὶ ὑποσχέσει γάμου, ἐὰν αὕτη δὲν ἐκπληρωθῆ
 (ἄρθ. 375), 9ον, περί καταχρήσεως πρὸς ἀσέλγειαν εὐήθους,
 παράφρονος, ὑπνώττοντος ἢ μεθυμένου τινος (ἄρθ. 377),
 10ον περί συνουνασμοῦ μὲ κοράσια κατωτέρω τῶν 12 ἐτῶν
 (ἄρθ. 378). Ὁ ἄλδεμβουργ. ποινικὸς νόμος εἰς τὰ ἄρθ. 424—
 430 ἀνεπλήρωσε κενὰ τινὰ τυῦ βαυαρικῦ νόμου. Ὁ Σκ-
 ζωνικὸς νόμος πραγματεύεται, εἰς τὰ ἀδικήματα κατὰ τῆς
 προσωπικῆς ἐλευθερίας, περί βιασμοῦ, ἀπαγωγῆς, ἀσελγείας
 μὲ ὑποκείμενον μὴ ἔχον τὰς αἰσθήσεις του, καὶ μὲ παιδίον
 κατωτέρω τῶν 14 ἐτῶν, εἰς ἰδιαιτέρον δὲ κεφάλαιον περί
 προσβολῶν τῆς χρηστοθείας. Εἰς ταῦτα καταριθμοῦνται 1ον
 ἡ αἰμομιξία (ἄρθ. 302), 2ον ἡ πρὸς ἀσέλγειαν καταχρησις
 παρὰ θετῶν γονέων παιδαγωγῶν, ἐπιτρόπων καὶ κηδεμόνων
 (ἄρθ. 304), 3ον ἡ ἐξ ἐπιτηδεύματος ἀσέλγεια (ἄρθ. 305),
 4ον ἡ προαγωγεία (ἄρθ. 306), 5ον ἡ παρὰ φύσιν ἀσέλγεια
 (ἄρθ. 308), 6ον αἱ ἀκόλαστοι πράξεις μὲ κοινὸν σκάνδαλον
 (ἄρθ. 309). Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος κατατάσσει εἰς τὰς
 προσβολὰς τῆς χρηστοθείας 1ον τὸν βιασμόν, 2ον τὴν εἰς
 ἀσέλγειαν ἀποπλάνησιν ὑποκειμένου κατωτέρω τῶν 14 ἐτῶν
 (ἄρθ. 297), 3ον τὴν ἀποπλάνησιν παρὰ θετῶν γονέων, ἐπι-
 τρόπων, κηδεμόνων, πνευματικῶν, παιδαγωγῶν, διδασκά-
 λων (ἄρθ. 298), 4ον τὴν αἰμομιξίαν, 5ον τὴν διγαμίαν, 6ον
 τὴν μοιχείαν, 7ον τὴν προαγωγείαν, 8ον τὴν παρὰ φύσιν ἀ-
 σέλγειαν. Ὁ περί ἀστυνομικῶν ποινῶν νόμος τοῦ 1839 δια-
 λαμβάνει προσέτι ἀπειλὰς ποινῶν, 1ον ἐναντίον τῆς ἀπλῆς
 ἀσελγείας, 2ον τῆς ἀσελγείας μεταξὺ μεμακρυσμένων συγγε-
 νῶν, 3ον τῆς παλλακίας (ἄρθ. 46), 4ον τῆς ἐξ ἐπιτηδεύματος
 ἀσελγείας (ἄρθ. 47), 5ον τῆς ἀσελγείας τοῦ πάσχοντος ἀφορ-
 διστικῶς πάθος, 6ον τῆς προαγωγείας, 7ον τῶν προξενουσῶν
 κοινὸν σκάνδαλον ἀκόλαστων πράξεων καὶ θυλιῶν (ἄρθ. 55).

§. 450.

Ἡ παρανομία τῆς εὐχαριστήσεως τῆς πρὸς μίξιν ὁρμῆς, καθ' ὅσον ἐξ αὐτῆς προκύπτει ἀστυνομικὸν ἀδίκημα θεμελιῶται I εἰς τὴν παρὰ φύσιν χρῆσιν τῶν γεννητικῶν μορίων (παρὰ φύσιν ἀσέλγεια, sodomie), II εἰς τὴν ἐγγύτητα τῆς συγγενείας ἢ τῆς κηδεστίας μεταξὺ τῶν συνευρισκομένων ὑποκειμένων διαφόρου γένους—αἰμομιξία—. III εἰς μόνην τὴν ἔλλειψιν τοῦ γαμικοῦ δεσμοῦ, καὶ εἰ μὲν A, ἡ εὐχαρίστησις τῆς γενετησίου ὁρμῆς γίνεται μὲν ἄνευ γάμου, ἀλλ' ἐν κοινωνίᾳ πρὸς συνευνασμὸν διὰ συμβάσεως συστημένη, εἶναι *παλλακία*, εἰ δὲ B, γίνεται ἄνευ γάμου, καὶ ἄνευ κοινωνίας πρὸς συνευνασμὸν, εἶναι *πορνεία* εἰς *ἐκτεταμένην ἐννοίαν*, ἣτις περιλαμβάνει ἐν ἑαυτῇ ὡς εἶδη τὴν *γυναικοφθίαν* (*stuprum*) καὶ τὴν κυρίως *πορνείαν*. Ἡ συνδρομὴ εἰς σαρκικὸν ἀδίκημα κατὰ πλατυτέραν σημασίαν εἶναι ἰδιαίτερον ἀδίκημα (*lenocinium*).

§. 451.

Ὡς πρὸς τὴν στιγμὴν τῆς τελέσεως τοῦ ἀδικήματος τούτου ὀνύονται ἴσως νὰ ἰσχύωσιν οἱ ἐξῆς κανόνες· I ὡς πρὸς ἐκεῖνα τὰ εἶδη, τῶν ὁποίων τὸ ἀξιόποιον προσδιορίζεται ἐκ τοῦ ὅτι ἡ πράξις εἶναι *παρὰ φύσιν*, ἀρκεῖ ἡ τελεία *εμπλήρωσις τῆς ἐπιθυμίας*. ἂν καὶ ἀπὸ μέρους μόνον τοῦ ἑνὸς ὑποκειμένου. II ὡς πρὸς ἄλλα εἶδη ἀπηγορευμένης εὐχαριστήσεως τῆς γενετησίου ὁρμῆς, εἶναι ἀναγκαῖον πρὸς τέλεσιν, *πᾶν ὅ,τι ἀπαιτεῖται πρὸς ὑπαρξιν τελείου γυναικοῦ συνευνασμοῦ (α)*.

(α) Prלב. Boehmer ad Carpzon Q. 76. obs. 8 ad art. 116 § 3, Coch instit. § 543. Meister princ. § 343. Quistorp. Thl. I. § 498.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἀπαιτοῦσι παραπολύ, ὅσοι θέλουσιν ἐπὶ παντὸς σφαιρικοῦ ἀδικήματος τέλειον συνευασμόν, ὅρα *immissio seminis*. Ἀνωτέρω εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ § 265 σημ. β'. ἀπέδειξα ἤδη ὡς πρὸς τὸν βιασμόν τὸ ἀστήρικτον τῆς συνήθους γνώμης, ἢ ὅποια ἀντίκειται ἐπίσης εἰς τὴν ἀπὸ τῆς ἠθικῆς ἐποψίν, ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἐθεώρησε τὸ πρᾶγμα ὁ νόμος, φέρει εἰς σκανδαλώδεις ἀνακρίσεις, καὶ ἔλαβεν ἀρχὴν ἀπὸ μόνῃ τὴν προσπάθειαν τῆς δι' ἐντίμου δῆθεν ὁδοῦ ὑπεκφυγῆς τῶν συχνάκις σκληροτάτων τακτικῶν ποινῶν. ὅρα καὶ *Wächter Lehrb.* II σελ. 552. Ὁ Σαξωνικὸς νόμος (ἀρθ. 162) κηρύττει τὰ σφαιρικά πλημμελήματα ἐὰν συνίστανται εἰς βιασμόν ἢ εἰς ἀσέλγειαν μὲ ὑποκείμενα μὴ ἔχοντά τὰ; αἰσθήσεις των, τετελεσμένα διὰ τῆς σωματικῆς ἐνώσεως. Πότε τὰ λοιπὰ σφαιρικά πλημμελήματα θεωροῦνται τετελεσμένα δὲν λέγει ὁ νόμος. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος (ἀρθ. 307) παραδέχεται καὶ ἐπὶ αἰμομιξίας καὶ μοιχείας τὴν γνώμην ταύτην περὶ τελέσεως.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΤΜΗΜΑ.

Περὶ τῶν καθ' ἕκαστα πλημμελημάτων περὶ τὴν εὐχαρίστησιν τῆς γενετησίου ὀρμῆς.

ΠΡΩΤΗ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ.

Περὶ παρθενοφθορίας καὶ πορνείας.

Joh. Jod. Beck Diss. de eo q. j. e. circa stuprum. Norimb. 1743. 4. Theod. Kretschmann Comment. de stupro voluntario. Stuttgart 1791. 4.

G. L. List. über Hurerei und Kindermord. Mannh 1784.

§ 452.

Παρθενοφθορία (stuprum in sensu stricto) (α) εἶναι φυσικὸς ἀνευ γάμου συνευασμὸς ἀγάμου ἀρσένου μὲ γυναῖκα

τιμίαν καὶ μὴ συνδεδεμένην μετ' αὐτοῦ διὰ συγγενείας εἰς ἀπηγορευμένον βαθμὸν. Τιμία γυνή, εἴτε κόρη εἶναι εἴτε χήρα, ἐννοεῖται μόνον ἐκείνη, ἣτις δὲν δίδεται ἀδιακρίτως εἰς τὸν τυχόντα, ἀν καὶ συνευνάσθη ἤδη παρανόμως μὲ διαφόρους. Γυνή δὲ ἣτις ἔχει τὰς ἐναντίας ιδιοτητάς, ὀνομάζεται πόρνη (*meretrix*), ἀδιαφόρως ἐὰν δίδεται διὰ χρήματα (6) ἢ διὰ μόνην ἡδυπάθειαν. Ὁ μὲ τοιαύτην γυναῖκα συνευνασμός, ἔχων τὰ γνωρίσματα τῆς γυναικοφθορίας, εἶναι πορνεία (*fornicatio*).

(α) Περί τῆς ἀρίστου ἐννοίας τῆς λέξεως *stuprum* κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον, *En. Otto in Papiniano C. V. § 4. Methaeus de crim. L. XLVIII. 1, 3, c. 5. nr. 2.*

(6) Τινὲς θεωροῦσι τὸν μισθὸν ὡς κύριον γνώρισμ., Ἄλλὰ ἡ *L. 43 § 3. D. de ritu nupt.* λέγει, *Octavenus rectissime ait etiam cum quae sine qua es tu palam se positiuerit debuisse meretricibus annumerari.*

Σημ. τοῦ Ἐκδ. Ὅτι εὐρίσκεται εἰς τὸ Ῥωμαϊκὸν δίκαιον περὶ *stuprum* ἀναφέρεται εἰς τὴν ἀποπλάνησιν παιδίων καὶ ἀνεπιλήπτων γυναικῶν. ἐνῶ πᾶσα ἄλλη ἀσέλγεια, καθ' ὅσον δὲν ἐνεφερίζετο ὑπὸ ταύτην τὴν ἐποψίν ἢ ὡς ἰδιαιτέρον πλημμέλημα, ἔμενεν ἀτιμώρητος. ὄρα *Rosshirt Gesch III* σελ. 83. Τὸ κανονικὸν δίκαιον εἰσήγαγε τὸ εἰσίστημα τοῦ νὰ ἐπιβάλληται Ἐκκλησιαστικὴ τιμωρία εἰς τὰς παραφορὰς τῆς γενετησίου ὁρμῆς. Εἰς τὰ Γερμανικὰ δίκαια κατεφέροντο οἱ κανονισμοὶ μᾶλλον ἐναντίον ῥητῶν μόνον *delicta carnis*, τὰ ὅποια συννοθεύονται μὲ βιαιοπραγίαι, ἢ ἀποπλάνησιν ἢ ἐπροξένουον σκάνδαλα, ἐνῶ ἐθεώρουσαν πλέον ἀδιαφόρως τὴν ἀνευ τῶν μησθέντων χαρακτηριστικῶν ἀπλῆν ἀσέλγειαν, καὶ διὰ τῆς συχωρήσεως προνομιούχων ἑταιρῶν εἰς τὰ πορνοστάσια ἐδείξαν, ὅτι ἡ ἀπλῆ πορνεία δὲν εἶναι ἀντικείμενον τιμωρίας, μολογόντι ἡ διατυπωσμένη ἐκνομία τῶν τοιαύτων ἑταιρῶν κατέστησε κατεφανῆ τὴν κοινὴν γνώμην περὶ τῆς φαυλότητος τοῦ

τρόπου τούτου τοῦ ζῆν. Καὶ Καρολίνα εἰς τὰ ἄρθ. 146—123, διέκρινε μόνον εἶδη τινὰ τῆς ἀσελγείας καὶ ἐσώπησε περὶ τῆς ἀπλῆς ἀσελγείας, ἥτις ἀπὸ τῆς μετορρύθμισσεως καὶ ἔπειτα καθυπεβλήθη εἰς ποινὰς δι' ἐκκλησιαστικῶν καὶ διοικητικῶν διατάξεων, πρὸ πάντων εἰς τὰ μέρη, ὅπου ἐπικρατεῖ τὸ τῶν δικακρυμμένων δόγμα. ἔρξ Rosshirt Gech III, σελ. 86—94 Jarke Handbuch III σελ. 23.

§ 453.

Ποινή. Κατὰ τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον ὁ ἀνὴρ δὲν ἐτιμωρεῖτο ποτὲ ἐπὶ *parcra*, ἢ δὲ γυνὴ τότε μόνον ἐὰν δὲν εἶχε πρότερον ἀπὸ τὴν ἀστυνομίαν (τοὺς Aedilis) τὴν ἀδειαν πρὸς τὸ τοιοῦτον ἐπάγγελμα (α). Ὅστις *deifθειρον* ἐλευθέραν ἐτιμωρεῖτο διὰ τῆς στερήσεως τοῦ ἡμίσεως τῆς περιουσίας του, καὶ ἂν ἦτον εὐτελῆς (*persona humilior*) μὲ σωματικὴν ποινὴν καὶ ἐξορίαν (β). Καὶ ἡ διαφθαρεῖσα δὲ ὑπεβάλλετο εἰς ποινὴν (γ). Τὸ κανονικὸν δίκαιον ὁρίζει ἐκκλησιαστικὴν ποινὴν κατὰ τῆς γυναικοφθορίας (δ).

(α) L. 43, D. de ritu nupt. L. 22. C. ad L. Jul. de adult.

(β) § 4. Eising. de publ. jud. περὶ τῆς νοικουμένης ἀντινομίας πρὸς τὴν L. 1 § 2. D. de extraord. crim. cf. Mathaeus de crim. L. XLVIII. tit. 3. c. 5. nr. 8.

(γ) L. 10. § 1. L. 13. D. ad L. Jul. de adult. L. 18. C. aut.

(δ) c. 2. X. de adult. c. 3. X. de poenis. Τίς ὁ λόγος καὶ ποία ἡ ἀρχὴ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ποινῆς ἔρξ Versuch einer Geschichte der Entstehung und Ausbildung der Kirchenbuss von einem Katholiken. In Flügge's Beiträgen zur Geschichte der religion u. Theologie Thl. II, σελ. 1—244. Παρὶ τῆς ἀξίας τοῦ συγγράματος τούτου Henke's Archiv für die neueste Kirchengeschichte 1791 2tes Quartal Dessen Eusobis Bd. III. St. 2 nr. 18.

§ 454.

Οἱ κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον ὀρισμοὶ καὶ αἱ διακρίσεις, καθὸ θεμελιούμενοι εἰς τὸ πολίτευμα, εἰς τὴν διάκρισιν τῶν τάξεων τῶν πολιτῶν, καὶ εἰς τὰ ἦθη τῶν Ῥωμαίων, δὲν δύνανται πλέον νὰ ἐφαρμοσθῶσι παρ' ἡμῖν. Μᾶλλον δε πᾶν εἶδος συνευνασμοῦ ἄνευ γάμου, τόσον ἡ πορνεία ὡς καὶ ἡ γυναικοφθορία, πρέπει νὰ θεωρῆται ἐκ μέρους καὶ τῶν δύο ὑποκειμένων ὡς ἀστυνομικῶς ἀξιόποινος πράξις (α), τῆς ὁποίας ὅμως ἡ ποινὴ δὲν εἶναι ὠρισμένη (β), ἀλλὰ μένει ἀνατεθειμένη εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ. Μέρτριον πρόστιμον (γ), φυλάκισις ὀλίγων ἡμερῶν ἢ μνηνῶν, καὶ ὡς πρὸς τὰς ἠημοσίας μάλιστα πόρναις, κατάκλεισις εἰς ζητρεῖον ἢ σωφρονιστήριον, ἀρμύζουσι πρὸ πάντων εἰς τὴν ιδιότητα τοῦ πλημμελήματος τούτου.

(α) Arg. der R. Pol. 1577. tit. 26. συνδυαζομένης μετ' ἐκ τῶν κανονικῶν δίκαιον.

(β) Ἐξαιρουμένης τῆς Ἐκκλησιαστικῆς τιμωρίας, ἡ ὁποία ὅμως δὲν δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς εὐρίως πολιτικὴ (κοσμικὴ) ποινὴ.

(γ) Περὶ προστίμου ἐπὶ πορνείας ἔρα Puffendorf obs. jur-un. T. I obs 46 GL. Boehmer Diss. de malectis stuprorum. oct. Gött. 1748. (in dem Electis jur. civ. Tom. III. exerc. 22.)

§ 455.

Πρὸς διορισμὸν τῶν κινούντων αἰτίων τῆς τιμωρήσεως χρησιμεύουν ὡς κανόνες τὰ ἐξῆς. 1ον ἡ πόρνη εἶναι πλέον ἀξιόποινος παρὰ τὴν διαφθαρεῖσιν. 2ον ἐπὶ τῆς γυναικοφθορίας ὁ ἀνὴρ εἶναι μᾶλλον ἀξίος ποινῆς παρὰ ἡ διαφθαρεῖσα (α). 3ον ἐπὶ τῆς πορνείας ἡ πόρνη εἶναι μᾶλλον ἀξία ποινῆς παρὰ ὁ συνευρισκόμενος μετ' αὐτῆς

άνήρ. Νὰ θεωρῆται ἀξιοποινος ὁ συνουνασμός μεταξὺ μεμνηστευμένων, δὲν ὑπάρχει οὐδεὶς λόγος(β).

(α) Ἄλλὰ διατί εἰς τὴν πράξιν τιμωρεῖται τὸ ἐναντίον; Πολιτικοὶ λόγοι καὶ ἰδίως διὰ τὴν βροφητικὴν ἐπιπάττουσι παντελῆ ἀτιμωρησίαν τῆς διαθεαρείσης. G. Fr. Pauli Fragmente über Philos Jurisprudenz und Phil. jur. Fragmente über Minderung der Strafe fleischlicher Verbrechen. Halle 1779. J. Cella von Strafen unehelicher Schwängerungen. Ansp. 1784.

(β) Εἰς τὴν πράξιν τιμωρεῖται τὸ anticipatus concubitus, ἀλλὰ τότε μόνον, ὅταν ἡ μνηστὴ γεννήσῃ πρὸ τοῦ γάμου ἢ ὀλίγον μετ' αὐτόν.

§ 456.

Τὸ ἀξιοποινον τῶν πράξεων τούτων αὐξάνει ἰδίως Ἴον ἐὰν γίνῃ χρήσις ἀπάτης καὶ δόλου (α), 2ον ἐὰν ὑπάρχῃ ἰδιαιτέρα οχέσις τοῦ φθορέως (stuprator) πρὸς τὴν φθαρεῖσαν (β), 3ον ἐὰν προξενῆται κίνδυνος εἰς δικαιώματα τρίτου ὡς ἐπὶ τοῦ συνουνασμοῦ τῆς χήρας διαρκούντος τοῦ πενθίμου ἔτους (γ), 4ον ἐὰν ὁ συνουνασμός συνδέηται μὲ σωματικὴν βλάβην, ὡς ἐὰν πόρνη, γνωρίζουσα, ὅτι φέρει ἐν ἑαυτῇ τὸ μίasma, τὸ διαδίδῃ (δ).

1) Περὶ ἄλλων τινῶν νομιζομένων λόγων αὐξήσεως τῆς ποινῆς.

2) Συνεπάγεται ἀτιμίαν ἢ γυναικοφθορίαν; (stuprum).

(α) Mathaeus de crim. L. XLVIII. tit. 3. c. 5. nr. 8. Ἐνταῦθα πρέπει μέγιστα, κατὰ τὸν Leyer Sp. 580 nr. 7. u. 9. νὰ συγχωρῆται καὶ θανατικὴ ποινὴ.

(β) L. an. C. Si quis eam ejus tutor.

(γ) Ὑρα Beyer Diss. de concubitu intra tempus luctus. c. 3. Mathaeus I. c. p. 412. 413.

(δ) cf Carpzov q. 73. nr. 53.

Σημ. 1 τοῦ ἐκθ. Ἐπὶ τῆς ἀπλῆς ἀσελγείας τῆς ἀνευ βίας ἀποπληνήσεως, δημοσίου σκανδάλου, μοιχείας, καὶ αἰμομιξίας

ἀποφασίζει ὁ ἐγγχώριος νόμος ἐν δύναιται νὰ λάβῃ χώραν δικαστικὴ τιμωρία. Εἰς τὴν Ἑσπρην (τὸ μέγα δουκάτον) καθρηγήθησαν αἱ κατὰ τῆς ἀσελγείας ποιναὶ διὰ τοῦ ἀπὸ 30 Μαΐου 1821 νόμου (Bopp in Müller's Archiv für Gesetzgebung III σελ. 479). Εἰς τὸ βασιλείον τῆς Σαξωνίας δὲν ὑπάρχουσι πλέον κατὰ τῆς ἀσελγείας ποιναὶ (Wächter Abhandb. σελ. 374). Καὶ εἰς τὴν Βαυαρίαν, εἰς τα σχέδια τὰ διὰ τὴν Βάδην, τὴν Ἑσπρην τὸ Βεροῦνσεργ, δὲν φαίνεται πλέον οὐδεμίη ποινή. Εἰς τὸ Ἀνόβερ δ' ἀπὸ 27 Ἰουνίου 1835 Νόμος, ἀπειλεῖ τὰς γυναῖκας αἱ ὁποῖαι δίδονται εἰς ἀσέλγειαν καὶ προξενούσιν ἐκ τούτου δημόσιον σκάνδαλον, μὲ φυλάκισιν μέχρις 8 ἡμερῶν. Ὁ βυρτεμπεργικὸς νόμος ἀπὸ 24 Ἰουλίου 1836, ἐπιβάλλει εἰς τὸν ἀπλοῦν αἰεὶ γάμου συνεισνασμένον χρηματικὴν ποινὴν, καὶ ἐν ἐλλείψει μέσου πρὸς πληρωμὴν φυλάκισιν. Ὁ ὀλδεδουβουργικὸς νόμος ἀρθ. 429 τιμωρεῖ τὴν κοινὴν ἀσέλγειαν κατὰ πρῶτον μὲν ἀστυνομικῶς, ἐν δὲ ὑποτροπῇ μὲ φυλάκισιν 8 ἡμερῶν μέχρις 1 μηνός.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Πάντοτε ἦσαν ἡ ἀσέλγεια συνδέεται μὲ δημόσιον σκάνδαλον, εἴτε ἕνεκα δημοσίας τελείσεως ἀκολάστου πράξεως, εἴτε ἕνεκα ἐκθέσεως εἰς τὸ κοινὸν ἀκολάστων ἀντικειμένων, δικαιολογεῖται ἡ ποινή. Κατὰ τὸν Γαλλικὸν ποινικὸν νόμον (ἀρθ. 330) ἕνεκα δημοσίας ἐξουβρίσεως τῆς αἰδοῦς, outrage public à la pudeur, ἡ ποινὴ εἶναι φυλάκισις 3 μηνῶν μέχρις ἑνὸς ἔτους, καὶ χρηματικὴ ποινή. ὅρα καὶ τὸν Σαξωνικὸν ποινικὸν νόμον (ἀρθ. 309) φυλάκισις μέχρις 1 ἔτους). Ὁ βυρτεμπεργικὸς περὶ ἀστυνομικῶν ποινῶν νόμος (ἀρθ. 55) ἀπειλεῖ τοὺς δ' ἀκολάστων πράξεων ἡ ὀμιλιῶν προξενούοντας δημόσια σκάνδαλα μὲ κράτησιν μέχρι 6 ἑβδομάδων. ὅρα καὶ τὸ διὰ τὴν Βάδην νομοσχέδιον (ἀρθ. 347).

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Περὶ ποινῆς τῆς πορνείας ἀποφασίζουσιν οἱ ἀστυνομικοὶ νόμοι, καὶ ὡς πρὸς τὰς εἰς προνομιοῦχοις οἰκίας

εὐρισκομένας πόρναις οἱ περί πορνοστασιῶν κανονισμοί. Κατὰ τὸν αὐστριακὸν νόμον 2ον μέρος ἀρθ. 254 τιμωρεῖται ἡ πόρνη (μὲ κράτησιν 1—3 μηνῶν) ἐὰν διὰ δημοσιότητος προξενῇ ἐπαισθητὸν σκάνδαλον, ἢ ἀποπλανᾷ νέους ἢ γνωρίζουσα, ὅτι εἶναι μισομένη, ἐξαικολουθῇ τὸ ἐπάγγελμά της.

Περί Γαλλίας ὄρα Parant de la prostitution dans la ville de Paris (ἐκδ. εἰς Βρυξελλας 1838, p. 258, 316. Διὰ τὰς πόρναις ὑπάρχουσιν ἰδιαιτέροι κανονισμοὶ καὶ ἰδιαιτέρας φυλακαί. Ὁ Parant p. 332 προτείνει νόμον περὶ τῶν πορνῶν.

Περί Πρωσσίας ὄρα τὸν κανονισμὸν τῶν πορνοστασιῶν τοῦ Βερολίνου τοῦ ἔτους 1792 εἰς mannkopfsal. 389 Ὁ πρωσσιακὸς νόμος (§ 999—1027) διαλαμβάνει διατάξεις περὶ τῆς ἐν παραβύτιῳ πορνείας καὶ εἰς τὸν § 1026 ἀπειλεῖ ἐκείνους, ὅσοι ἔχουσιν ἀφροδίτια πάθη, καὶ γνωρίζοντες τοῦτο συνευρίσκονται μὲ ἄλλους, καὶ μεταδίδουσιν εἰς αὐτοῦς τὸ κακὸν, μὲ φυλάκισιν 3 μηνῶν. Ὁ σαξωνικὸς νόμος (ἀρθ. 305) ἀπειλεῖ τὰς γυναῖκας, αἱ ὁποῖαι ἐξ ἐπιτηδείατος ἀτελγαίνουσι, μὲ φυλάκισιν 3 ἐβδομάδων μέχρις 8 μηνῶν, εἰ δὲ ἔχουσι ἀφροδίτιον πάθος πράττωσι τοῦτο, 6 μηνῶν μέχρις 1 ἔτους. Ὁ βυρτεμβουργικὸς περὶ ἀτυνομικῶν ποινῶν νόμος, (ἀρθ. 49) ἀπειλεῖ ἐκείνον, ὅστις ἔχων ἀφροδίτια καὶ γνωρίζων τοῦτο ἀτελγαίνει, μὲ κράτησιν 6—8 ἐβδομάδων, ἐὰν δὲ μεταδοῖ τὸ κακὸν, μέχρι 3 μηνῶν ὄρα καὶ τὸ διὰ τὴν Βιέννην νομοσχέδιον (ἀρθ. 329) α. καὶ β'. Ὁ ὀλδενβουργικὸς νόμος (ἀρθ. 426 27) ἀπειλεῖ τὰς πόρναις ἐὰν προξενῶσιν ἐπαισθητὸν σκάνδαλον διὰ τῆς δημοσιότητος, ἢ ἀποπλανῶσι νέους, μὲ φυλάκισιν 1—3 μηνῶν.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Ποινὴ κατὰ τῆς ἀσελγείας δικαιολογεῖται, καὶ διὰν ἡ πράξις αὕτη συνδέηται μὲ ἀποπλάνησιν, καὶ ἀνοκεκ τῆς νεκρᾶς ηλικίας τοῦ ὑποκειμένου, διότι πάντα ἀσελγία μὲ παιδία δύναται νὰ ἐκληθῇ ὡς γενομένη μὲ πρόσωπον μὴ συναινοῦν ὄρα Mittermaier im Archiv des Crimi-

nalr. 1835 σελ. 254, και ἀνωτέρω τὴν ἐπὶ τοῦ § 264 σημ. 1, 2, ἔνεκα τῆς ἰδιαιτέρας ἐνοχῆς τοῦ ἀδικήσαντος πρὸς τὸν ἀποπλανηθέντα, π. χ. κατὰ τὸν Νομ. ἕνα Κωδ. si quis eam ejus tutor εἴαν ὁ ἐπίτροπος ἀποπλανήσῃ τὴν παρ' αὐτοῦ ἐπιτροπευομένην. Ὁ πρωσσιακὸς νόμος § 1028 ὑποθέτει τοῦτο καὶ ἐπὶ ὑπρέτοι, ἀποπλανήσαντος τὴν θυγατέρα τοῦ κυρίου (λαμβάνων ὑπ' ὄψιν ἂν διὰ τὸ ἀνόμοιον τῆς τάξεως δὲν δύναται νὰ λάβῃ χώραν γάμος). Ὁ γαλλ. ποινικὸς νόμος ἀρθ. 334 θεωρεῖ ὑπὸ τὴν ἐποψίν τῆς προσβολῆς κατὰ τῶν ἡθῶν. attentat aux mœurs τὸ νὰ παρακιῆ τις, βοηθῆ ἢ εὐκολύνῃ τὴν ἀκολασίαν ὑποκειμένου νεωτέρου τῶν 21 ἐτῶν, καὶ τιμωρεῖ τοὺς γονεῖς, ἐπιτρόπους, ἢ τοὺς ἔχοντας τὴν ἐπιτήρησιν τοιοῦτων ὑποκειμένων μετὰ φυλάκισιν 2—3 ἐτῶν, καὶ χρηματικὴν ποινὴν. Ἐσχάτως ἐγενήθη φιλονεικία ἐξ αἰτίας τῆς λέξεως jeunesse, εἴαν τὸ ἀρθ. 334 ἀναφέρεται μόνον εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν βοηθεῖ τις τὴν ἀκολασίαν πολλῶν ἀνηλίκων, ἢ ἐν γένει ἂν καὶ μόνον εἶα προαγωγέως τις. Τὸ ἀκυρωτικὸν παρεδέχθη τὴν πρώτην ἐρμηνείαν κατὰ τὴν 26 Ἰουλίου 1838, ἀλλ' ὄχι ὀρθῶς βέβαια. Ἰδὲ Gastambide εἰς τὴν Revue de législation 1838—9 p. 70, καὶ Wichers disq. de facinorib. contra bonos mores p. 76—89. Φιλονεικεῖται προσέτι, εἴαν τὸ ἀρθ. 334 ἀναφίρηται καὶ εἰς ἐκεῖνον ὅστις καταχρᾶται τῆς νεότητος πρὸς τὰς ἰδίας αὐτοῦ ἀκολασίας. Τοῦτο ἀπεφασίσθη καταφρικῶς παρὰ τοῦ ἀκυρωτικοῦ τὴν 26 Ἰουλίου 1838, ἀλλ' εἰς τὴν ἡμερίδα le droit τῆς 21 Μαρτίου 1840 nr. 70 ὑπάρχει ἀποφατικὴ γνώμη ὅρα πρὸς τοῦτοις τὸν βουαικὸν νόμον ἀρθ. 207, τὸν σαξωνικὸν ἀρθ. 304 (ὅπου γίνεται λόγος περὶ καταχρήσεως εἰς ἀσέλγειαν, παρ' ἐπιτρόπων, κηδεμόνων, παιδαγωγῶν, δικαστικῶν καὶ ἀστυνομικῶν ὑπαλλήλων, καὶ δεσμοφυλάκων καὶ ἐπιστατῶν ποινικῶν καταστημάτων), ὁμοίως καὶ τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον ἀρθ. 297 (ὅπου καὶ ἡ παρὰ τοῦ πνευματικοῦ ἀποπλάνησις ὑποβάλλεται εἰς ποινὴν.)

ΔΕΥΤΕΡΑ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ.

Περὶ παλλακίας (concupinat),

Christ. Thomasius Diss. de concubinato. Hal. 1713. rec.

Jenae 1749 (in dessen Dissertat. t. 3. nr. 100).

G. Zach. Winkler Diss. de genuino concubinitus ex mente legum romanarum conceptu. Lips. 1744.

Fr. Ramos del Mauzano de concubinibus (in Meermannii thes. T. V.) Leyser spec. 585.

J. G. Krause de Concupinatu Viteb. 1737.

§ 457.

Καθ' ἑαυτὸν ὁ γάμος (matrimonium, nuptiae) εἶναι ἑταιρία μεταξὺ ὑποκειμένων διαφόρου γένους πρὸς ἀποκλειστικὴν φυσικὴν ἐκπλήρωσιν τῆς γενετητικῆς ἐπιθυμίας μετὰ τὴν προαίρεσιν τοῦ γὰ γεννήσασαι τέκνα. Ἐὰν ὁμως ἡ πολιτεία διὰ τὴν ἀναγκασίαν εἰς τὸν γάμον δημοσιότητα, ὑποβάλλῃ τὴν συνομολόγησιν αὐτοῦ εἰς ῥητὰς ἐξωτερικὰς δημοσίας διατυπώσεις, τότε γίνεται στενωτέρα ἢ ἔννοια αὐτοῦ. Τότε μόνον ἢ ὑπὸ ταύτας τὰς κατὰ νόμον ὠρισμένας διατυπώσεις συνομολογηθεῖσα ἑταιρία εἶναι γάμος (εἰς πολιτικὴν ἔννοιαν), πᾶσα δὲ ἄνευ τούτων συνομολογηθεῖσα κοινωνία πρὸς συνευασμὸν, εἶναι παλλακία (concupinat.) Εἰς ταύτην τὴν ἔννοιαν δὲν γνωρίζει τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον παλλακίαν ἢ κατ' ἐκεῖνο παλλακία εἶναι ὁ ἡμέτερος γάμος διὰ τῆς ἀριστερῆς χειρὸς. (matrim. inaequale pacto tale s. ad Morganicam) (*).

(*). Διὰ τὸν λόγον, ὅτι μόνον ἡ προαίρεσις τοῦ γὰ ἔχη τις τὸν ἄλλον ὡς νόμιμον σύζυγον (affectus maritalis) ἀποτελεῖ τὴν οὐσίαν τοῦ γάμου. Εἰς τοὺς προτέρους καιροὺς ἦτο μὲν ἡ sollemnis deductio τελετὴ τοῦ γάμου,

ἀλλ' ὄχι κατὰ νόμον ἀναγκαῖος τύπος. Ἐπί τῶν Χριστιανῶν αὐτοκράτορων ἀντί τῆς solennis deductio ἐπεκράτησεν ἡ confectio nuptialium instrumentorum. L. 5. 6. 10. 11. C. de natural. liberis. Νεαρά 12 κεφ. 4. Νεαρά 18 κεφ. 11. Νεαρά 9. Νεαρά 74. pr. § 1. 2. Νεαρά 18 κεφ. 4. Νεαρά 89 κεφ. 1. § 89. κεφ. 1 § 8 pr. Ἀλλὰ καί τοῦτο δὴν ἦτον κατὰ ἀναγκαῖος τύπος, ἀλλὰ μόνον σύμφητος τι γνώρισμα ἐκ τοῦ ἀποίου ἐσυμπεριαινετο ἢ ὑπαρξίς τοῦ affectus maritalis.

§ 458.

Ἡ παλλακία εἶναι διαρκὴς (conc. perpetuus s. individuus) εἴαν ἡ ἑταιρία συνομολογηθῆ διὰ βίου (α) πρόσκαιρος δὲ conc. tempor. s. individuus) εἴαν διὰ πολὺν καιρὸν, ὄχι δμως διὰ βίου (β).

- (α) Ὅ κατὰ συνείδησιν γάμος matrimon. consentiæ δὴν εἶναι εἰμὴ παλλακία (φυσικὸς γάμος) μετὰ τὰ ἀποτελέσματα νεμίμως ἰσχυροῦ γάμου, ἐπειδὴ ταιῦτα ὑποεἶματα μόνον δύνανται νὰ ζῶσιν ἐν γάμῳ κατὰ τὴν εἰδησιν, τὰ ὅποια δὴν ὑπόκεινται εἰς τοὺς ἰδιωτικὸς νόμους τῆς πολιτείας δηλ. ἡ ἡγεμονία. ἔρα Schott's Einleitung in des Eherecht. § 178
- (β) Ὅτι τὸ concub. perp. δὴν ἰθαυρίτε ἐξ ἑαυτοῦ καὶ τὸν γάμον πρὸ τοῦ XVI αἰῶνος ὡς ὁ Leysor l. c. παραδέχεται, τὸ ἀποδεικνύει ὁ Koch l. c. § 3 1 Schol.

§ 459.

Ἐπειδὴ ἡ ἔλλειψις τῶν νομίμων τύπων τοῦ γάμου ἀποτελεῖ τὴν οὐσίαν τῆς γερμανικῆς παλλακίας ὑπάρχει αὕτη I εἴαν τις τῶν διαμαρτυρομένων ἐν Γερμανίᾳ χωρὶς τινος τελετῆς (α), ἢ τις τῶν καθολικῶν χωρὶς δηλώσεως τῆς πρὸς γάμον συναινέσεώς του ἐνώπιον δύο μαρτύρων καὶ τοῦ ἀρμοδίου ἱερέως (β), συνέλθῃ μετ' ὑποκείμενόν τι εἰς συννευσμοῦ κοινωνίαν, ἢ II εἴαν αἱ διατυπώσεις αὗται δὴν ἐκπληρωθῶσιν ἐντελῶς ἢ νομίμως (γ).

- (α) Schott's Einleitung in das Eherecht § 162 Schwanbert Kirchenrecht der Protestanten § 248. 249 καὶ 251.
 (β) Conc. Trid. καὶ. XXIV. de ref. matr. c. 1.
 (γ) Leysor L. c. m. 16. 17. 18. 19.

§ 460.

Ἡ παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις παλλακία (α), ὡς θεμιτὴ μὲν ἑταιρία, ὡς ἀνομοία ὁμως μὲ τὸν γάμον σύμβασις, δὲν εἶχεν ὅλας τὰς νομίμους τοῦ γάμου συνεπείας, χωρὶς διὰ τοῦτο νὰ ἦναι πολιτικῶς ἀξιοποινος (β). Παρ' ἡμῖν εἶναι ἡ παλλακία, ὡς συνευνασμοῦ κοινωνία ἄνευ τῶν κατὰ νόμον διατυπώσεων, ὅχι μόνον ἄκυρος ὡς γάμος, ἀλλὰ καὶ ἀξιοποινος ὡς ἄνευ γάμου συνευνασμός (γ). Εἶναι μόνον ὀλιγώτερόν τι ἀξιοποινος παρὰ τὸ stuprum. Ὑπὸ τινος δ' ἐπόψεως ἐδύνατο μάλιστα νὰ παρασταθῇ καὶ ὡς ἔτι ὀλιγώτερον ἀξιοποινος.

- (α) L. 3. § 1. D. concubin. L. 1. C. ad. L. 3. 5. C. de nat. lib. L. 4. C. ad Set. Orphis. Νεαρά 18. καὶ. 5.
 (β) Böhmcr J. E. P. T. III. L. III. tit. 2. § 9. Ramos del Manzano Schediasma de concubinibus dñi Meermann thes. T. V. p. 553) c. 3.
 (γ) R. P. C. 1830. tit. 33. 1548. tit. 25. 1577. tit. 26.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Καὶ ἐπὶ παλλακίας ἀποφασίζει ἡ ἐγχώριος δι-

καστικὴ νομολογία· ἀλλ' εἰς τὴν πρακτικὴν ἔχομεν σπάνια παραδείγματα ἐφαρμογῆς τῶν ποινικῶν ἐπὶ παλλακίας νόμων. Μάλιστα τὸν νέον νόμον δὲν ἐπιβάλλεται πλέον κατ' αὐτῆς ποινῆς. Wächter Abhandl. σελ. 379. Μόνασὸ βυρτεμβεργικὸς νόμος περὶ ἀστυνομικῶν ποινῶν ἀρθ. 46 ἀπειλεῖ τὴν παλλακίαν μὲ κράτησιν 14 ἡμερῶν μέχρι 3 ἐβδομαδῶν. Τὰ νομοσχέδια τὰ διὰ τὴν Βαδην, Ἑσσην, τὸ Βραδουσαγαῖχ δὲν διαλαμβάνουσιν οὐδεμίαν ποινὴν.

Περὶ αἰμομιξίας.

Er. H. Cramer de incestu juris gentium 1743.

St. Waga de eo q. j. e circa incestum. region. 1748.

Ph. Jac. Heisler Diss. de incestu. Hal. 1780.

Car. Chr. Hofacker Diss. sistens historiam et rationem juris incestum prohibentis Tub. 1787.

§ 461.

Ἡ πρὸς παράνομον συνευνασμόν εὐκαιρία, τὴν ὁποίαν παρέχει ἡ μεταξὺ συγγενῶν ἐλευθέρα στενὴ συναναστροφή, προσέτι δὲ καὶ ἡ σκέψις, ὅτι φυσικὰ αἰσθήματα τοῦ σεβασμοῦ ἢ τῆς συγγενικῆς ἀγάπης, δὲν συμβιβάζονται μὲ τὴν εὐχαρίστησιν τῆς γενετησίου ὀρμῆς, ἧσαν βέβαια αἱ κυριώτεραι ἀφορμαὶ τῆς αὐστηροτέρας ἀπαγορεύσεως τοῦ ἀνευ γάμου συνευνασμοῦ, καὶ τῆς τιμωρίας αὐτοῦ τοῦ γάμου μεταξὺ τοιούτων ὑποκειμένων (α). Ἐντεῦθεν παρήχθη τὸ ἀστυνομικὸν ἀδίκημα τοῦ incestu, ἢ αἰμομιξία εἰς πλατυτέραν ἔννοιαν, ἧτις συνίσταται εἰς τὸν συνευνασμόν μὲ ὑποκείμενον, μετὰ τοῦ ὅπου εἶναι ἀπαγορευμένος ὁ γάμος διὰ τὴν ἐγγύτητα τοῦ βαθμοῦ τῆς συγγενείας ἢ τῆς κηδεστίας.

- (α) Περὶ τοῦ λόγου τῆς τιμωρίας τῆς αἰμομιξίας, καὶ τῆς ἐνεκῆ στενῆς συγγενείας ἀπαγορεύσεως τοῦ γάμου, ἴσα Michaelis Abhandl. von den Ehegesetzen Mosis. Gött. 1755. καὶ dessen Mosaisches Recht, Thl. II. § 103—109. Cella über Verbrechen und Strafen in Unzuchtst. § 78.

Σημ. I τοῦ ἐκεί. Εἰς τὸ βωμαικὸν δίκαιον δὲν ὑπῆρχε μὲν ἰδιαιτέρος νόμος Lex περὶ τοῦ ἀδικήματος τούτου ἀλλὰ τὸ ἀξιόποιον αὐτοῦ ἀνεγνωρίσθη ἔκπαλαι. Πιθανῶς αἱ καθέκαστα περιπτώσεις τοῦ incestus μεταξὺ στενῶν συγγενῶν,

μεταξὺ τῶν ὁσίων ποτὲ δὲν ἐδύνατο νὰ συναφθῆ γάμος, ἐτιμωροῦντο κατὰ τὸ ἀρχαῖον ἱερὸν δίκαιον, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα αἱ περιπτώσεις τοῦ incestus ἐν γένει, περιελήφθησαν ἐν μέρει μὲν εἰς τὸ adulterium, ἐν μέρει δὲ εἰς τὸ stuprum, καὶ ἐν μέρει εἰς τοὺς ἀπηγορευμένους γάμους· ὅρα Rosshirt *Gesch.* III. σελ. 74. 78. 84. Ἐὰν εἰς τὴν *Lex. Jul. de adulterium* ὑπῆρχε διάταξις περὶ τούτου εἶναι ἀμφίβολον. *Paul. rec. sent.* II tit 26. §. 15. ὅρα καὶ *L. 5. D. de question.* L. 38. § 2. *D. ad leg. Jul. de adulteri* L. τὰ. *D. de ritu nuptiar.* *Schulting. jurispr. antejust.* pag. 329, 701. Κι-φαλικὴ ποινὴ δὲν κατεγινώσκετο. *Wächter Lehrb.* II. σελ. 569. *Wächter Abhandl.* σελ. 167. πρὸς. μὰ *Martin Lehrb.* σελ. 278. 280. Ἡ διάκρισις μεταξὺ *incestus juris gentium* καὶ *inc. jur. civilis* εἶχεν ἐπιρροὴν ὄχι μόνον εἰς τὸ μέτρον τῆς ποινῆς, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν περὶ τὸ δίκαιον πλά-νην *ignorantia juris* καὶ εἰς τὴν τιμωρίαν τῆς γυναικός. *Archiv. für Civilpraxis* II. Bd. σελ. 444 *Archiv. des Criminalr.* XI. σελ. 299, XII σελ. 72. ὅρα καὶ *Heffter Lehrb.* s. 356. *Rosshirt* III. σελ. 84. 122.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Πρὸς ἐρμηνείαν τοῦ ἀρθ. 117 τῆς Καρολίνης εἶναι οὐσιώδεις τὸ ὅτι εἰς τὸ κανονικὸν δίκαιον αἱ ἄδειαι, δι' ὧν ἐσυγχωροῦντο μεταξὺ συγγενῶν γάμοι ἐκλήθύνθησαν (*Richhorn Grundsätze des Kirchenrechts* II σελ. 21. σελ. 293.), καὶ ὅτι οἱ τε Ἴταλοι νομοδιδάσκαλοι, π. χ. ὁ *Bonifacius* (ὅρα περὶ τούτου *Heffter Lehrb.* σελ. 357), καὶ οἱ Ἴταλικοὶ κανονισμοὶ (ἀναφερόμενοι ἴσως εἰς τὴν *L. 38. pr. D. ad leg. Jul. de adult.*) διέκριναν μόνην τὴν μετὰ τῆς προγόνου, τῆς πρὸς υἱοῦ νόμφης, ἢ τῆς μητρειᾶς αἰμομιξίαν (ὅπου καὶ ὑπάρχει ἐν γένει συρροὴ μοιχείας) ἢ *Bambergensis* ἀρθ. 143 περιωρίσθη εἰς ταύτην τὴν ἰδίαν, καὶ ἐσιώπησε τὴν αἰμομιξίαν εἰς στενωτέρους βαθμοὺς, πρὸς ἀποφυγὴν ἀσχημοσύνης καὶ σκανδάλου, κυρίως δὲ διότι τὸ ἀ-

ξιοποιον τῶν τοιούτων περιπτώσεων ἐννοεῖται ἀφ' ἑαυτοῦ, τὸ δὲ ἄρθ. 117 τῆς Καρολίνας ὠμίλησε κατὰ τὸ αὐτὸ πνεῦμα. **Wächter Abhandl. I. σελ. 183.** Οὐαιῶδες εἶνε προσέτι καὶ τοῦτο, ὅτι εἰς τὸ κανονικὸν δίκαιον ἢ ἔννοια τοῦ incestus ἦτον ἄλλη· τὸ κανονικὸν δίκαιον περιεῖχε πολὺ περισσότερας ἀπαγορεύσεις τοῦ γάμου παρὰ τὸ Ῥωμαϊκόν, πᾶσα δὲ παραβίασις μιᾶς τινος τῶν ἀπαγορευτικῶν διατάξεων ἐθεωρεῖτο incestus· ἀλλὰ μόνον ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ δικαιολογηθῇ ἡ Ἐκκλησιαστικὴ τιμωρία. Ἡ κατὰ τοὺς κανονισμοὺς κοσμικὴ νομοθεσίᾳ τῆς Γερμανίας δὲν παρεδέχθη τὴν ἐπέκτασιν ταύτην. Σκοπὸς τοῦ **Schwarzenberg** δὲν ἦτο θεβῶτως νὰ συμπεριλάβῃ εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ ἄρθ. 117 τῆς Καρολίνας ὡς ποινικῶς ἀξιοποιον *ασέλγεια μετὰ τῶν στεγῶν συγγενῶν Unkeuschheit mit nahe gesippten Freunden* ὅλας τὰς περιπτώσεις, ἐν αἷς ὑπῆρχαν incestus κατὰ τὸ κανον. δίκαιον, ἀλλ' εἶχε πρὸ ὀφθαλμῶν τὰς περιπτώσεις τοῦ Ῥωμαϊκοῦ incestus juris gentium, καὶ ῥητῶς διατάχθη μόνον, ὅτι ἡ ἀσέλγεια μετὰ τῆς προγόνου, τῆς πρὸς υἱοῦ νόμφου, ἢ τῆς μητριᾶς καὶ μετὰ τῶν ἄλλων ἐπιπλησιωτέρων συγγενῶν (ὄρα κατὰ τὸ Ῥωμαϊκόν incestus juris gentium) εἶνε αἰμομιξία. **Heffter σελ. 357. Rosshirt III. σελ. 123. 24.**

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Ἡ αἰμομιξία δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἐκληφθῇ ὡς προσβολὴ δικαιοῦματος, ἀλλ' ὁ λόγος τοῦ ἀξιοποινοῦ αὐτῆς πρέπει νὰ ζητηθῇ εἰς τὴν προσβολὴν τῶν περὶ χρησιμοθητίας ἰδεῶν, τῶν ὁποίων ἡ διατήρησις καὶ προστασία ἀπαιτοῦνται ἐν τῇ πολιτείᾳ διὰ νὰ ἐμποδίζωνται αἱ παρεκτροπαί. **Mittemaier im Archiv. neue Folge II σελ. 253.** Ἐν γένει πρέπει νὰ διακρίνωμεν τρία εἶδη. 1^{ον} συνευασμὸν μετὰ τῶν ἀνιόντων καὶ κατιόντων, ὅτε καὶ τὸ ἀξιοποινον ὑπάρχει εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν, διότι ὁ ἀνιὼν προσβάλλει τὸσον ἱερά χρέη καὶ ἐνταυτῷ δεικνύει μεγίστην κακοήθειαν,

2^{ον} συνευνασμὸν μεταξύ μητροῦ ἢ μητριᾶς, καὶ προγόνου ἢ προγόνου, ὁμοίως μᾶλλον ἀξιοποῖνον διὰ τὴν προσβολὴν τῶν χρεῶν καὶ διὰ τὴν ὑπάρχουσαν ἐν γένει ἀποπλάνησιν ἐκ μέρους τοῦ μητροῦ ἢ τῆς μητριᾶς. Ἀλλὰ τὸ τελευταῖον τοῦτο δὲν πρέπει νὰ ὑποτίθεται πάντοτε καὶ νὰ ἐξάγεται ἐντεῦθεν νομικὸν τεκμήριον, ὡς ἐν τῷ ἀρθ. 206 τοῦ Βαυαρικοῦ νόμου, διότι εὐκόλως δύναται τις νὰ περιπέσῃ εἰς ἀδικίαν, ἐὰν π.χ. ἡ μητριὰ ἀπεπλανήθη ἀπὸ τὸν προγόνον αὐτῆς, πρεσβύτερον ὄντα τὴν ἡλικίαν *Mittermaier über die Grundfehler der Behandlung des Criminalrechts* σελ. 30. 3^{ον} συνευνασμὸν μεταξύ ἀδελφῶν, ὀλιγώτερον ἀξιοποῖνον, καθότι ἐνταῦθα ἀρμόζει μόνη ἡ ἀνωτέρω ἐκτεθεισα ἔποψις χωρὶς ἰδιαιτέρας προσβολῆς δικαιώματος. — Τὸ ἀδίκημα εἶναι ἐναντίον τῆς ἐν ταῖς οἰκογενεαῖς χρηστοθεῖας καὶ τάξεως. Ἡ αἰμομιξία μεταξύ στενῶν συγγενῶν, ὡς ἀδίκημα κερυλλοῦται μάλιστα εἰς δεινὴν τινα κατάχρησιν τῆς ἐξουσίας, πραγματοποιουμένη δι' ἀποπλάνησεως, καὶ εἰς τὴν προσβολὴν ἱερωτάτων χρεῶν. Τῆς δὲ αἰμομιξίας μεταξύ μεμικρυσμένων συγγενῶν ἀπαιτεῖται ἡ τιμωρία μᾶλλον διὰ πολιτικὸς λόγους μόνον. Περὶ τῶν λόγων τοῦ ἀξιοποῖνου τῆς αἰμομιξίας, *Wichers de facinor contra bon mores* p. 145 — 148.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Ὁ αὐστριακὸς νόμος ἀρθ. 113 καταριθμεῖ εἰς τὰς ὡς ἀδικήματα ἀξιοποῖνους περιπτώσεις μόνην τὴν μεταξύ ἀνιόντων καὶ κατιόντων ἀσέλγειαν (ποινὴ, 2 ἔξ μηνῶν μέχρι 1 ἔτους κράτησις), εἰς δὲ τὰς δεινὰς ἀστυνομικὰς παραβάσεις ἀρθ. 246, τὴν μεταξύ ἀμφοτεροθαλῶν καὶ ἑτεροθαλῶν ἀδελφῶν, καὶ τὴν μεταξύ τοῦ ἐνὸς τῶν συζύγων καὶ τῶν γονέων, τῶν τέκνων ἢ ἀδελφῶν τοῦ ἄλλου (1—3 μηνῶν κράτησις ἀξαναγομένη ὡς πρὸς τὸν ἀποπλάνησαντα τὸν ἄλλον.) Ὁ πρωσσικὸς νόμος (εἰς τὰ σαρκικὰ ἀδικήματα) 1039 τιμωρεῖ τοὺς ἀνιόντας, οἵτινες καταχρῶνται τῶν νομίμων κατιόν-

των αὐτῶν πρὸς ἀσέλγειαν μετὰ καθειρξίν 3—5 ἐτῶν, τὰ δὲ τέκνα, ὅσα ὑπερέβησαν τὸ 18^{ον} ἔτος τῆς ἡλικίας των μετὰ 6 μηνῶν μέχρις 1 ἔτους. § 1041 τιμωρεῖ τὴν ἀσέλγειαν μεταξὺ ἐφήδων νομίμων ἀδελφῶν μετὰ 1—2 ἐτῶν καθειρξίν. Ἡ ἀσέλγεια τοῦ μητροῦ ἢ τῆς μητριᾶς τιμωρεῖται ὅχι ὡς αἰμομιξία, ἀλλ' ὡς ἀποπλάνησις, ἀλλὰ μετὰ τὴν διάκρισιν ἐὰν ἐγγενὴς ἢ πρᾶξις ζῶντος τοῦ ἄλλου συζύγου ἢ μετὰ θάνατον αὐτοῦ. Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν καταγιώσκειται καθειρξίς 2—4 ἐτῶν (§ 1033—34), εἰς τὴν δευτέραν τὸ ἥμισυ. Ὑπολαμβάνεται (§ 1035) ὅτι ὁ μητροῦς ἢ ἡ μητριᾶ ἦσαν εἰς ἀποπλάνησαντες τοὺς προγονοὺς, ἀλλ' ἂν ἦνε προφανὴς τὸ ἐναντίον, τιμωροῦνται καὶ οἱ πρόγονοί. Ἡ ἀσέλγεια τοῦ πενθεροῦ μετὰ τὴν νόμφην δὲν εἶναι κατὰ τὸ προσωπικὸν δικαίον αἰμομιξία· ὅρα διατάγματα εἰς Mannkopf σελ. 402. Ὁ Γαλ. νόμος δὲν περιέχει οὐδεμίαν ποινικὴν διάταξιν περὶ αἰμομιξίας, ἀλλὰ μόνον (ἄρθ. 334) τιμωρεῖ τοὺς γονεῖς, ἐὰν ἀνεπίσωσιν εἰς ἀσέλγειαν τὰ κατωτέρω τῶν 21 ἐτῶν τέκνα των· ὅρα Encyclopedie de droit par Sebire p. 182. Wichers de facinor p. 87. 146. Ὁ βαυαρικὸς νόμος δὲν περιέχει ποινικὴν διάταξιν περὶ αἰμομιξίας ἐν γένει, ἀλλ' ὑπάγει εἰς τὴν κατάχρησιν τῆς ἐξουσίας δι' ἀποπλάνησιν πρὸς ἀσέλγειαν (ἄρθ. 206) τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν γονεῖς ἢ ἄλλοι ἀνιόντες καταχρῶνται τῶν κατιόντων αὐτῶν πρὸς ἀσέλγειαν ποινῇ, εἰρκτὴ 2—6 ἐτῶν. Εἰς δὲ τὸ ἄρθ. 207 θέτει ἐξίσου τὴν ἀσέλγειαν μεταξὺ ἀμφοτεροθαλῶν ἀδελφῶν, καὶ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν μητροῦς ἢ μητριᾶ καταχρῶνται τῶν ὑπέξουσίων αὐτῶν πρὸς ἀσέλγειαν (ὅρα τὴν σημ. 3'). ποινῇ, 1—4 ἐτῶν εἰρκτὴ. Ὁ σαξωνικὸς νόμος ἄρθ. 302 τιμωρεῖ τοὺς ἀνιόντας, οἵτινες καταχρῶνται τῶν κατιόντων αὐτῶν μετὰ 1—3 ἐτῶν εἰρκτὴν καὶ τοὺς κατιόντας οἵτινες ἐνδίδουσιν εἰς τοῦτο μετὰ 1—6 μηνῶν φυλάξιαν. Τὸ ἄρθ. 303 (ὅπου ὁμῶς διαφόρου εἴδους περιπτώσεις ὑπάρχουσιν ἀνοικεῖως

συγκατατεταγμένοι), τιμωρεῖ τοὺς ἀμφοτεροθαλεῖς καὶ ἑτεροθαλεῖς ἀδελφοὺς, τὸν μητριὸν ἢ τὴν μητριάν καὶ τοὺς προγόνους, τὸν πενθερὸν ἢ τὴν πενθεράν καὶ τὴν νόμφην ἢ τὸν γαμβρὸν μὲ 3—6 μηνῶν φυλάκισιν, τοὺς δὲ προγόνους μὲ 1—6 μηνῶν φυλάκισιν. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος ἀρθ. 301 τιμωρεῖ τὸν συνευασμὸν ἀνιόντων μὲ κατιόντας ὡς πρὸς τοὺς πρώτους μὲ εἰρκτὴν μέχρι 6 ἐτῶν, καὶ ὡς πρὸς τοὺς δευτέρους ἂν ἦσαν ἀνωτέρας ἡλικίας τῶν 14 ἐτῶν μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον 1 ἔτους· ἀρθ. 302 τιμωρεῖ τὸν συνευασμὲν τῶν ἀδελφῶν μὲ εἰρκτὴν 1—2 ἐτῶν, καὶ ἀρθ. 304 τὸν συνευασμὸν κηδεστῶν εἰς ἀνιούσαν καὶ κατιούσαν γραμμὴν, μητριουῦ ἢ μητριᾶς καὶ προγονῶν, ἀνιόντων ἐκ δευτέρου γάμου τοῦ ἐνὸς τῶν γονέων, πενθεροῦ ἢ πενθερᾶς, ὡς πρὸς τοὺς γονεῖς μὲν μὲ εἰρκτὴν μέχρι 3 ἐτῶν, ὡς πρὸς τὰ τέκνα δὲ (εἴαν ἦσαν ἀνωτέρω τῶν 14 ἐτῶν) μὲ φυλάκισιν μέχρι 1 ἔτους. Ὁ περὶ ἀστυνομικῶν ποινῶν νόμος (ἀρθ. 45) τιμωρεῖ μάλιστα προσέτι καὶ τὸν συνευασμὸν μεταξὺ ἐκ πλαγίου συγγενῶν τρίτου βαθμοῦ μὲ κράτησιν μέχρι 6 ἐβδομάδων καὶ εἰς ἐλαφρότερας περιπτώσεις μὲ πρόστιμον. Ὅρα παρομοίας σχέσεις τῶν ποινῶν εἰς τὸ διὰ τὴν Βάδην νομοσχέδιον (ἀρθ. 326—28.) Τὸ διὰ τὸ Βραουνοβέργ νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον ἐνέμεινεν εἰς τὴν μέχρι τοῦδε ἐγχώριον νομολογίαν (τὸ ἀρθ. 133 εἶνε μετριώτερον), τιμωρεῖ τὴν αἰμομιξίαν τῶν ἀνιόντων μὲ δεσμὰ 1—5 ἐτῶν, τοῦ μητριουῦ ἢ τῆς μητριᾶς, τοῦ πενθεροῦ ἢ τῆς πενθερᾶς μὲ δεσμὰ ὁμοίως 6 μηνῶν μέχρι 1 ἔτους, τῶν δὲ ἀδελφῶν μὲ φυλάκισιν μέχρι 6 μηνῶν.

§ 462.

Ἡ αἰμομιξία δύναται νὰπραχθῇ Ἰ ὑπὸ τὸν τύπον νομίμου καθ' αὐτὸν γάμου— ἀπλῆ αἰμομιξία (incest. simplex), ΙΙ διὰ πράξεως καθ' ἑαυτὴν παρανόμου ἐπιτεταμένη αἰμομι-

ξία (incest, qualificatus s. conjunctus). Τοιαῦται εἶνε 1^{ον} ἡ αἰμομικτική μοιχεία, 2^{ον} ἡ αἰμομικτική διγαμία, 3^{ον} ἡ αἰμομικτική παλλακία, 4^{ον} ἡ αἰμομικτική γυναικοφθορία, 5^{ον} ἡ αἰμομικτική πορνεία.

§. 463.

Τὸ Ῥωμ. δίκαιον διακρίνει τὴν αἰμομιξίαν κατὰ τὸ δίκαιον τῶν ἐθνῶν (inc. jur. gentium) ἀπὸ τῆς αἰμομιξίας κατὰ τὸ Ῥωμαϊκὸν ἰδιωτικὸν δίκαιον (inc. jur. civilis) (α). Εἰς ταύτην περιλαμβάνει τὸν συνευνασμὸν ὑποκειμένων, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπάρχει ἐπίπλαστος μόνον συγγένεια ἢ κηδεστία (β). Ἐκ τοῦ ἐναντίου πᾶς συνευνασμὸς μετὰ ἀληθοῦς συγγενοῦς ἢ κηδεστοῦ, καθ' ὅσον ὁ μετ' αὐτοῦ γάμος εἶνε ἀπηγορευμένος ὑπάγεται εἰς τὴν κατὰ τὸ δίκαιον τῶν ἐθνῶν αἰμομιξίαν. Ὅθεν αὕτη λαμβάνει χώραν ὄχι μόνον 1^{ον} μεταξὺ ἀνιόντων καὶ κατιόντων (γ), ἀλλὰ καὶ 2^{ον} μεταξὺ συγγενῶν ἐξ αἵματος ἢ κηδεστίας, ἐχόντων πρὸς ἀλλήλους τὴν λεγομένην in respectu parentalæ σχέσιν (δ), καὶ 3^{ον} μεταξὺ ἀδελφῶν (ε).

Παρατ. Περὶ τοῦ incestus juris divini καὶ τοῦ incestus jur. humani προφορικῶς.

(α) L. 6. 8 D. de R. N. L. 38 § 2 D. ad. Leg. Jul. de adult.

(β) Εἰς ταύτην ὑπάγονται αἱ περιπτώσεις § 1. 2. Εἰσαγ. de nupt. L. 12 § 1. 2. L. 44 § τελ. L. 15. D. de R. N. L. 18 C. de incest. nupt. L. 2. 4. C. Th. αὐτόει.)

(γ) Ἀλλὰ κατὰ τὸν Westenberg ad D. L. XLVIII tit 5 § 22. καὶ ἄλλους τῶν περιπτώσεων αὕτη πρέπει γὰρ ἔχει inc. Jur. civ. ἢ Boehmer ad art. 117 λέγει καί τι πλεόν, "Ὅλοι ἕως οἱ προγενέστεροι νομοδιδάσκαλοι μένουσιν μὲν ταῦτα μακρὰν τῶν ἀληθῶν ὁρίων τοῦ ἀδικήματος τούτου.

(δ) L. 39. 68 D. de R. N. L. 38 § 1. 2. D. ad L. Jnl. de adult. L. 5 § 1. D. de eodict. sine causa. "Ὅτι ὁ γάμος μετ' αὐτῶν ἐξ ἀδελφῆς ἀνεψιᾶν εἶναι inc. Jur gentium, ἀποδεικνύεται ἀνεμφισθητῶς ἐκ τοῦ τελευταίου νό-

μου, ὅστις λίγαι, ἔτι ἀναῦθα ὅτε ἀνὴρ καὶ ἡ γυνὴ εἶναι in pari delicto, τοῦτο δὲ κατὰ τὴν L. 38 § 2. D. ad L. Jul. de adult. εἶναι τὸ χαρακτηριστικόν, δι' οὗ διακρίνεται τὸ inc. Jur. gentium. Αὐτὸ τοῦτο λίγαι καὶ ἡ L. 38 πρ. περὶ τοῦ γάμου μεταξύ μητριοῦ ἢ μητριάς, καὶ μεταξύ πανθεροῦ ἢ πανθεράς, καὶ νόμφης ἢ γαμβροῦ.

(1) L. 8. L. 14 § 2. D. de R. N.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Δὲν εἶνε ὀρθὸν νὰ θέλωμεν νὰ ἐκτείνωμεν τὴν Καρολίαν πέραν τοῦ ῥήματος αὐτῆς. Ἐπομένως ὑπάρχει αἰμομιξία μεταξύ ἀνιόντων καὶ κατιόντων, μεταξύ ἀδελφῶν (ἑτεροθαλῶν καὶ ἀμοτεροθαλῶν), καὶ μεταξύ νομίμων ἐκ κηδεστίας, συγγενῶν τοῦ πρώτου βαθμοῦ κατ' εὐθείαν γραμμὴν. Ὁσάκις ὁ γάμος κατὰ τὸ κανονικὸν ἢ τὸ ἐγγώριον δίκαιον συγχωρεῖται, δυνάμει ἀδείας, δὲν ὑπάρχει αἰμομιξία. ὅρα Wächter Lehrb. II. σελ. 565 und in den Abhandl. σελ. 468. 183. Martin Lehrb. σελ. 281.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ἐπὶ τῆς ἀστυκῆς συγγενείας π. χ. τῆς υἰοθεσίας, δὲν πρέπει νὰ ἐκτείνηται ἡ ἔννοια. Wächter II. σελ. 565. Heffter Lehrb. σελ. 453.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Ὁ συνευασμὸς ὑποκειμένων ἐχόντων σχέσιν κηδεστίας ἐκ γάμου, δίνειναι αἰμομιξία. Wächter Abhandl. σελ. 372. not.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Ἀναγκαῖα τις διάκρισις ἐπὶ ἀσελγείας μεταξύ μητριοῦ ἢ μητριάς καὶ προγονῶν πρέπει νὰ γίνεται ὡς ἔξῃς. Ἐὰν ὁ γάμος μετὰ τοῦ φυσικοῦ γονεῶς διαρκῆ ἐν μέρει ἀκόμῃ, ἢ διὰ τοῦ θανάτου διελύθη. — Μάλιστα εἰς τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς τῆς ἀσελγείας τοῦ μητριοῦ ἢ τῆς μητριάς θεωρεῖται πρὸ πάντων ἡ ἡλικία τῶν προγονῶν, καὶ μέχρι πόσου δύναται νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι ἀπεπληνῆθη παρὰ τοῦ μητριοῦ ἢ τῆς μητριάς.

§ 464.

Ποινή. H. P. G. O. (α) ἀναφέρεται εἰς τὸ Ῥώμ. δίκαιον. Ἀλλὰ τὰ κατὰ τοὺς Πανδέκτας τὰ περὶ ποινῆς εἶναι ὀρι-

στα, ποικίλα, καὶ σκοτεινὰ (β), ἡ δὲ τοῦ Ἰουστινιανοῦ διάταξις (γ) εἶναι μὲν ὠρισμένη ὡς πρὸς τὴν ποινὴν, ἀόριστος ὁμως ὡς πρὸς τὰς περιστάσεις καὶ τὰ πρόσωπα, εἰς τὰ ὁποῖα ἐφαρμόζεται. "Ὅθεν ὅλοι οὗτοι οἱ νόμοι δὲν διαλαμβάνουσιν ἀποφασιστικόν τινα κανόνα δι' ἡμᾶς, καὶ πρέπει νὰ θεωρῶνται ὡς ἀόριστοι ποινικοὶ νόμοι.

(α) Art. 117.

(β) L. 5 D. de quæst. L. 38. § 1. 3 D. ad leg. Jul. de adult. ef. Buchner ad art. 117. § 4.

(γ) Νεαγ. 12. κεφ. 1. τὴν ὁπίαν ὁ Leyser l. c. ἀνομάζει legem clarissimam ἀλλ' ὄχι ὀρθῶς.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἐσφαχμένως παρεδέχθησάν τινες ἐπὶ αἰμομιχίας θανατικὴν ποινὴν ἕνεκα τῆς ἐν τῇ Bambergensis εὐρισκουμένης παραπομπῆς εἰς τὰς ἐναντίον τῆς μοιχείας ποινάς. Ὁ Carpzon prax. rer. crim. qu. 73 παρέσυρεν εἰς λάθος τοὺς πρακτικοὺς Wächter Lehrb. II. S. 574. Δικαίως θεωρεῖται ὁ ποινικὸς οὗτος νόμος ὡς ἀόριστος, ἐνθ' ἡ προαίρεσις τῆς Καρολίνας νὰ μὴ καταγινώσκηται θανατικὴ ποινὴ, ἐξάγεται ἐκ τούτου, ὅτι ἡ Καρολίνα παραλείπει τὴν ἐν τῇ Bambergensis παραπομπὴν εἰς τὰ περὶ μοιχείας. Τὸ Ῥωμ. δίκαιον ἀπειλεῖ ποινάς, αἱ ὁποῖαι κατ' οὐδεμίαν περιστάσιν δὲν εἶναι ἐφαρμοσταί· ὄρα Wächter Abhandl. I. σελ. 185.

§. 465.

Κατὰ τοὺς γενικοὺς κανόνας ἀρμόδιαι ποιναὶ εἶναι I ἐπὶ συνευνασμοῦ ἀνιόντων καὶ κατιόντων, σωματικὸς σωφρονισμὸς συνδυαζόμενος μὲ στέρησιν τῆς ἐλευθερίας ἐπὶ 4—6 ἔτη II ἐπὶ συνευνασμοῦ μυταξὺ ἀμφετεροθαλῶν ἀδελφῶν σωματικὸς σωφρονισμὸς καὶ στέρησις τῆς ἐλευθερίας ἐπὶ 2—4 ἔτη, τελευταῖον III ἐπὶ

αίμομιξίας μεταξὺ ἄλλων προσώπων, πρόστιμον, ἢ φυλάκισις ἐπὶ τινὰς ἐβδομάδας ἢ μῆνας (α).

(α) Οἱ ἀρχιτέτεροι πράκτικοί παρκινηθέντες ἀπὸ τίνος Carizon παραδέχονται ὡς κοινὸν δίκαιον τὴν διάταξιν τοῦ Σαξωνικοῦ δικαίου (Const. P. IV Const. 22—24), κατὰ τὴν ὁποίαν ἀμόντες μὲν καὶ κατιόντες τιμωροῦνται διὰ τοῦ ξίφους, ἄλλοι δὲ κατὰ διάκρισιν τῶν ὑποκειμένων μὲ βραδισμὸν, ἐξέρχιν, φυλάκισιν, ἢ ἐίρκην. Loysen Sp. 586. m. 7. cf Meister Jun. l. c. § 267. Quistorp, Thl. I, § 506.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ω: πρὸς τὴν βαθμολογίαν τῆς ποινῆς εἶναι χρήσιμος ὁδηγὸς αἱ εἰς τὴν σημ. 3'. ἐπὶ τοῦ § 461 ἐκτίθεται ἐπόψεις, καὶ εἰς τὴν σημ. 4' ἀναφερόμεναι διάφοροι ποιναί, αἱ ὁποῖαι ὁμως συχνάκις εἶναι πολὺ μεγάλαι κατὰ τὸν ἐλάχιστον ὅρον αὐτῶν. Περὶ τιμωρίας τῆς αίμομιξίας μὲ προγόνην, ὅρα Mittermaier in Hitzig's Annalen Heft 27 nr. 1. ὅρα προσέτι ἐν γένει Bopp. in der Zeitschrift für Gesetzgebung in Hessen 1. Rd. 1. Heft. nr. 3. Περὶ ἀποδείξεως τῆς αίμομιξίας. Rechtsfall in den Annalen der badischen Gerichtshöfe. 1835. nr. 48.

§. 466.

Ἡ ἔλλειψις παρανόμου προθέσεως ἀφαιρεῖ ὅλως διόλου τὸ ἀξιόποινον τῆς πράξεως (α). Μάλιστα ἐπὶ τοῦ ἀδικήματος τούτου ὠφελεῖ ὄχι μόνον ἡ περὶ τὸ πρᾶγμα πλάνη, ἀλλὰ καὶ ἡ περὶ τὸ δίκαιον πλάνη, ἰδίως δὲ τότε, ὅταν ἡ πράξις ἔγεινεν ἐν εἴδει νομίμου γάμου (β). Ἐν γένει ὁ αίμομιχτικὸς γάμος πρέπει νὰ θεωρῆται ὀλιγώτερον ἀξιόποινος, καὶ μᾶλλον συγγνωστός, παρὰ τὴν αίμομιχτικὴν ἀσέλγειαν (γ).

(α) Ὅρα ἀνωτέρω §. 377.

(β) L. 38. §. 2. 4. 7. ad L. Jul. de adul. L. 4. C. de incest.

(γ) L. 38, § 3, 7. D. αὐτόθι.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἀξιόποινος ἐξ ἀμελείας; *culpose* αἰμομιξία δὲν ὑπάρχει. ὅρα μὲν *Heffter Lehrb.* σελ. 358. ὀρθότερον δὲ *Wachter Abhandl.* I. σελ. 167). Ὁ Φάυερβαχ ἐκτείνει παραπολὺ τὸ ἐκ πλάνης περὶ τὸ δίκαιον ἀνεύθυνον τῶν γυναικῶν, περὶ οὗ γίνεται λόγος εἰς τὸ Ῥωμ. δίκαιον. — Ὁ Πρωσικὸς νόμος § 1047. διαλαμβάνει εἰδὸς τι ἐξ ἀμελείας ἐνοχῆς τῶν γονέων, ἐὰν ἀφίνωσι νὰ κοιμῶνται εἰς τὸ αὐτὸ στρῶμα τὰ διαφόρου γένους τέκνα των.

ΤΕΤΑΡΤΗ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ.

Περὶ τῆς παρὰ φύσιν ἀσελγείας (*Sodomie*).

Ern. Tenzel *pr. de Sodomia.* Erf. 1723:

Ant. van Goud—*Oever Diss. de nefanda libidine.* Utrecht. 1731.

J. Chr. Eschenbach *pr. dubia in applicatione* art. 116.
C. C. C. *obvenientia.* Rost. 1787.

§. 467.

Ἡ παρὰ φύσιν ἀσελγεία (*Sodomie*) εἰς ἐκτεταμένην ἐννοίαν (α) συνίσταται εἰς τὴν παρὰ φύσιν εὐχαρίστησιν τῆς γεννησιαίας ὀρμῆς. Ὁ ἀνώτατος βαθμὸς τῆς φαυλότητος, τὴν ὁποίαν προϋποθέτει ἡ μοχθηρία αὕτη ἢ ἐκ ταύτης προερχομένη καταφρόνησις τοῦ γάμου, ἥτις ἤθελεν ἔχει συνέπειαν τὴν ἐρήμωσιν τῆς ἀνθρωποπληθίας, τὴν ἐξασθένησιν, καὶ τέλος πάντων τὴν διάλυσιν τῆς πολιτείας (β), τελευταῖον ἢ χαλύνωσις τοῦ σώματος καὶ τοῦ νοός, ἥτις κατασταίνει ἀνίκανον πρὸς τοὺς σκοποὺς τῆς πολιτείας τὸν ἐπὶ τοσοῦτο διεφθαρμένον ἀνθρωπον, εἶναι οἱ λόγοι, ἐκ τῶν ὁποίων παρακινεῖται ἡ ἀστυνομία εἰς ἀπαγόρευσιν τοιοῦτων πράξεων καὶ εἰς τιμωρίαν αὐτῶν.

- (α) Εἰς τὸ Ῥωμ. δίκαιον nefanda libido, monstrosa Venus etc,
 (β) Michaelis mossisches Recht, Thl. V, §, 258, ὅτις ὁμοίως θεωρεῖ κα-
 ραπλὸν τοῦ; σκοπεῖ; τῆς περὶ τὴν ἐθροποπληθίαν ἀστυνομίας μόνον.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ., Οἱ νόμοι, διὰ τῶν ὁποίων ἐτιμωρεῖτο ἡ παι-
 δεραστία κατὰ τὸ Ῥωμ. δίκαιον, εἶναι σκοτεινοί. Νόμος τις
 Lex Scatinia, φαίνεται, ὅτι ὑπῆρχε κατὰ πρῶτον, ἀναφερό-
 μενος εἰς τὴν stupratio τῶν παιδῶν. Ἀλλὰ γενικὸς νόμος
 περὶ παρὰ φύσιν ἀσελγείας δὲν ὑπῆρχεν εἰς τὴν Ῥώμην· ὄρα
 χωρία ἀναγόμενα ἐνταῦθα Collatio leg. Mos. et Rom. V.
 2. Pauli rec sentent. V. 4. § 4. L. 6. C. Theod. de
 adult. L. 31. C ad L. Jul. de adult. § 4. Εἰτηγ. de
 publ. jud. Νεαρὰ 77. Κερ. 4. Νεαρ. 141. κερ. 4. Vā-
 chter Abhandl. σελ. 173. Rosshirt Gesch. III. σελ. 79
 125. Εἰς τὸ κανονικὸν δίκαιον (ὄρα κατωτέρω τὴν ἐπὶ τοῦ
 § 468. σημ. 2') ἐξετάθῃ ἡ περισσότερον ἡ ἔννοια τοῦ flagi-
 tium contra naturam, καὶ τὸ ἀρθ. 116 τῆς Καρολίνας ὡς
 ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς; του φαίνεται, ὅτι σαφηνίζεται δι' ἐκείνου·
 ἀλλ' ὁμοίως εἰς τὸ βῆμα τοῦ νόμου ὑπάρχει περιορισμός.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Δυσκόλως ἐδύναντο νὰ δικαιολογήσωσι τὴν τι-
 μωρίαν παντός εἴδους παρὰ φύσιν ἀσελγείας οἱ εἰς τὸ κείμε-
 νον ἐκτεθειμένοι λόγοι. Ἡ κακοδαίμων γνώμη τῶν νεωτέ-
 ρων, ὅσοι θέλουν νὰ θεωρῶσι πᾶν ἀδίκημα ὡς προσβολὴν δι-
 καιώματος, ἐπέφερε τὴν εἰς τινὰς τῶν νέων νόμων ἐξά-
 λειψιν τῆς παρὰ φύσιν ἀσελγείας ἀπὸ τῆς σειρᾶς τῶν ἀδικη-
 μάτων. Ὅσάκις προσεβενεῖται δημόσιον σκάνδαλον ἀναγνωρί-
 ζεται τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ τιμωρηθῇ ἡ πράξις, Mittermaier
 im Archiv. des Criminalr. 1835. σελ. 258. Ἀλλ' ἡ γνώ-
 μη τοῦ λαοῦ προχωρεῖ ἐτι πέραν· καὶ ἐπειδὴ αὕτη θεωρεῖ
 τῶνδ' τὴν πράξιν τόσον αἰσχρὰν, ὥστε ἀπαιτεῖται ἡ διὰ
 τῶν ποινῶν δημοσία ἀποδοκίμασις αὐτῆς, δὲν δύναται καὶ ἡ
 πολιτεία νὰ μείνῃ ἀδιάφορος, καὶ μάλιστα διὰ τῆς ἀτιμω-
 ρησίας νὰ καταφρονῆσῃ τὴν δημόσιον χρηστοθήθειαν. Ὁρεῖλει

ὁμως ὁ νομοθέτης νὰ λάβῃ ὑπὸ ὄψιν καὶ τινὰ βλάβην, τὴν ὅποιον ἐπιφέρουσιν αἱ διαδίδουσαι ἐτιμᾶλλον τὴν γνώσιν τῆς μοχθηρίας ταύτης σκηνδαλώδεις ἀνακρίσεις, καὶ νὰ προφυλαχθῇ ἀπὸ πᾶσαν ὑπὲρ τὸ δέον ἐπέκτασιν τοῦ ἀδικήματος τούτου.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Ὁ αὐστριακὸς νόμος ἄρθ. 143 ἀπειλεῖ μόνον τὴν ἐναντίαν τῆς φύσεως ἀσελγειαν (ἀνευ περαιτέρω διασκήψεως) μὲ εἰρκτὴν 6 μηνῶν μέχρις 1 ἔτους. — Ὁ πρωσικὸς νόμος § 1069 τιμωρεῖ τὴν Sodamiterei καὶ ἄλλα τοιαῦτα παρὰ φύσιν ἀμαρτήματα μὲ εἰρκτὴν ἑνὸς ἢ πλειοτέρων ἐτῶν, ἀπομακρυνσιν καὶ ἐξοστρακισμὸν τοῦ τιμωρηθέντος ἀπὸ τὸν τόπον, ὅπου ἔγεινε γνωστὴ ἢ μοχθηρίξ του. Τὸ ζῶον τοῦ ὁποίου ἔγεινε κατάχρησις φονεύεται ἢ ἀπομακρύνεται ἐκτὸς τῆς χώρας (§ 4070). Ὁ Γαλλικὸς ποινικὸς νόμος δὲν διαλαμβάνει οὐδεμίαν ἀπειλὴν ποινῆς, καθ' ὅσον δὲν ὑπάγεται ἡ περίπτωσις εἰς τὸ ἄρθρ. 330 ἕνεκα τῆς δημοσιότητος τῆς πράξεως. — Ὁ βαυαρικὸς νόμος δὲν τιμωρεῖ ἐμοίως τὴν παρὰ φύσιν ἀτέλγειαν, ἐὰν δὲν ὑπάγεται ἡ περίπτωσις εἰς τὰ ἄρθρα 191 377 καὶ 387. — Ὁ ὀλδεδεμβουργικὸς νόμος ἄρθρ. 424 τιμωρεῖ τὴν παρὰ φύσιν εὐχαρίστησιν τῆς γενετησίου ὀρμῆς μὲ σωματικὸν σωφρονισμὸν καὶ φυλάκισιν μέχρις 1 ἔτους. — Ὁ σαξωνικὸς νόμος ἄρθρ. 308 ἀπειλεῖ τὴν παρὰ φύσιν ἀσελγειαν, τουτέστι τὴν παρὰ φύσιν εὐχαρίστησιν τῆς γενετησίου ὀρμῆς (εἰς ἔννοιαν προφανῶς πολλὰ ἐκτεταμένην) μὲ φυλάκισιν μέχρις 1 ἔτους. — Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος ἄρθ. 340 ὁμιλεῖ ὁμοίως μόνον περὶ παρὰ φύσιν ἀσελγείας καὶ τιμωρεῖ αὐτὴν ἐπὶ ἐγκλήσει τοῦ ὕδριαθέντος ἢ τῶν γονέων ἢ τοῦ συζύγου αὐτοῦ, ἢ ἕνεκα τοῦ πρόξενηθέντος δι' αὐτοῦ δημοσίου σκηνδαλίου μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον 6 μηνῶν. Καὶ τὸ διὰ τὴν Βάδην νομοσχέδιον ἄρθ. 330 ἀπειλεῖ ἐν γένει τὴν παρὰ φύσιν ἀσελγειαν μὲ ποινὴν, ἀλλ' ἡ ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς περιώρισε τὴν ποινὴν μόνον ἐπὶ κτηνοβοσκίας καὶ παρὰ φύσιν ἀσελγείας μὲ ἄρρενας.

εί 468.

Τὰ κοινὰ δίκαια (α) περιλαμβάνουσιν εἰς τὴν παρὰ φύσιν ἀσέλγειαν (Sodomie) I τὸν συνευνασμόν δύο ἀνθρώπων τοῦ αὐτοῦ γένους (sodomia ratione sexus), ὅστις περιέχει 1^{ον} τὸν συνευνασμόν ἀνδρὸς μὲ ἀνδρα καὶ 2^{ον} τὸν συνευνασμόν γυναικὸς μὲ γυναῖκα (6), II τὸν συνευνασμόν ἀνθρώπου μὲ ἄλλου γένους ὄν (Sod. ratione generis, κτηνοβασία (γ)).

(α) Art. 116, P. G. O. Τὸ Ῥωμ. δίκαιον γνωρίζει ὡς ἀδίκημα μόνον τὸ πρῶτον εἶδος τῆς Sodom. ratione sexus.

(β) Ἡ δευτέρα αὕτη περίπτωσηις προφανῶς δὲν ἔλαβεν ἀρχὴν εἰμὴ ἐκ παρενοήσεως χωρίων τινῶν: 1. Römer 26. 27 καὶ c. 14. C. 32 γ. 7. τὰ ἑποῖα ὁμιλοῦν περὶ τῆς Sodomia ratione ordinis natura, χωρὶς νὰ ἔδαλιν ὁ Κέρουλος κατὰ νοῦν οὕτε τὸ ἐλάχιστον τῶν Τριβιδαν ὡς ὁ Boehmer ad h. a. οὕτε τὴν περίπτωσιν σπανίου τινος φαινόμενου τῆς φύσεως ὡς ὁ Schurig muliebricitas σελ. 11 c. 2 § 17. cf Eschenbach pr. cit. 8. Cella über Verbrechen und Strafen in Unzuchtsfällen § 43.

(γ) Εἰς τὸ κοινὸν δίκαιον εἶνε ἄγνωστα 1ον ἡ καταχρηστικῶς λεγόμενη παρὰ φύσιν ἀσέλγεια (sod. impropria) ἐκπλήρωσις τῆς φυσικῆς ἐπιθυμίας ἀνευ ἐμφύχου ἔντος — Manustupration, συνευνασμοὶ μὲ πτώμα, 2ον ὁ παρὰ φύσιν συνευνασμοὶ μὲ ὑποκείμενον τοῦ ἄλλου γένους Sodomia rat. ord. (sod. impropria), 3ον ὁ ἀναγισμὸς cf Michaelis Mos. Rom. Thl. II. § 98. σελ. 189.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Βυλόγως περιορίζει ὁ Φαυερβάχ τὴν παρὰ φύσιν ἀσέλγειαν εἰς τὰ ὅποια ἀναφέρει εἶδη. Τὸ ῥήμα τοῦ ἀρθ. 116 τῆς Καρολίνας εἶναι ἀκριβέστατον, καὶ ἡ ὅλως ἐκκλησιαστικῆ ἐποψίς ὑπὸ τὴν ὅποιαν θεωρεῖ τὴν ἀμαρτίαν ταύτην τὸ κανονικὸν δίκαιον δὲν δικαιολογεῖ τὴν ὡς ἐξ αὐτοῦ ἐπέκτασιν τοῦ ἀρθ. 116, ὅρα Wächter Abhandl. σελ. 188 Bauer Lehrb. σελ. 328. ὅρα ἐκ τοῦ ἐναντίου Heffter Lehrb. σελ. 360. καὶ ἐκ τῆς Νεαρᾶς 77 κεφ. 1. δὲν δύναται νὰ παραχθῆ τίποτε.

§. 469.

Ἡ κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον ποινὴ εἶναι τὸ πῦρ, χωρὶς διάκρισιν μεταξὺ τῶν διαφορῶν εἰδῶν τῆς παρὰ φύσιν ἀσελγείας (α). Ἐπειδὴ δὲ τὸ κοινὸν δίκαιον δὲν γνωρίζει ὡς ἀδίκημα τὴν καταχρηστικῶς λεγομένην παρὰ φύσιν ἀσελγείαν, τὴν ἐναντίον τῆς φυσικῆς τάξεως, δὲν ἤμπορεῖ οὔτε περὶ ποινῆς αὐτῶν κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον νὰ γίνῃ λόγος. Τὰ περὶ τούτου πρέπει ν' ἀποφασίζωνται δυνάμει εἰδικῶν νόμων (β).

- (α) Ὁσον σκληρὰ καὶ ἀνῆται καὶ ἐνταῦθα ἡ ποινὴ ὡς πρὸς τὸ ἀδίκημα, ταύτην ἐπιβάλλει ὁ νόμος, καὶ εἶνε παράδοξον, ὅτι ἀρνεῦνται τινες ὅμως διόλου τὸ κύριον τοῦ νόμου τούτου, διότι στηρίζεται εἰς ἐγνωσμένα; ἐσφαλμένην ἀντίληψιν τοῦ πράγματος. Grolman CRW. § 400. Add. Klein's peinel. R. § 400. Steltzer Cr. R § 376. Ἡ ἀρχαιότερα δικαστικὴ πράξις παραδέχεται ἐπὶ sod. rat. sexus τὸν διὰ τοῦ ξίφους θάνατον ἐπὶ δὲ sod. rat. generis ἐπιβάλλει τότε μόνον τὸν διὰ τοῦ πυρὸς θάνατον, ὅταν ὁ ἔνοχος δεικνύῃ τὸν ἀνώτατον βαθμὸν τῆς διαφθορᾶς, καὶ ἡ πράξις ἐπιανελήθη πολλάκις. Böhmer ad art. 116 § 6 Quistorp. Thl 1. § 500. Περὶ τῆς νεωτέρας δικαστικῆς πράξεως. Bauer Lehrb. § 305.
- (β) Ἡ sod. rat. ord. nat. θέλει οἱ ἀρχαιότεροι νομοδιδάσκαλοι νὰ τιμωρῆται ὁμοίως ὡς καὶ τὰ εἰς τὸν νόμον διαλαμβανόμενα εἶδη ἄλλοι πάλιν παραδέχονται αὐθαίρετον ποινὴν. Krebs ad h. a. § 2. 2. Τὸ αὐτὸ καὶ περὶ Sedomis in propria cf Meister Jun. l. c. § 272. Quistorp. Thl. 1. § 500. Koch. l. c. § 343.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ὁ Φαῦερβάχ δὲν λαμβάνει πάλιν ὑπ' ὄψιν ἐνταῦθα, ὅτι αἱ εἰς τὴν Καρολίαν ὀριζόμεναι ποιναὶ δὲν ὑποχρεοῦσι τὸν δικαστὴν ἀπολύτως, ἀλλ' ὅτι ὀφείλει οὗτος νὰ ἔδῃ κατὰ τὸ περαιτέρω διὰ τῆς νομολογίας μορφωθὲν δίκαιον καθότι κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς Καρολίνας πρέπει νὰ λαμβάνηται ἡ συμβουλὴ τῶν νομομαθῶν, ἐπομένως ἡ θέλησις τοῦ νομοθέτου δὲν ἦτον ποτὲ νὰ ἐμπυδίσῃ τὴν περαιτέρω μόρφωσιν τοῦ δικαίου. Ὅστις δὲν θέλει νὰ ὁμολογήσῃ τοῦτο, ὀφείλει, μένων πιστὸς εἰς τὸ γράμμα τοῦ ἀρθ. 143

νά ἐπιβάλλῃ τὸν διὰ τοῦ πυρὸς θάνατον εἰς πᾶσαν περίπτω-
σιν παρὰ φύσιν ἀσελγείας. Ἄμα τολμήσῃ ἅπαξ νὰ κάμῃ δια-
κρίσεις, αἱ ὁποῖαι ὁμοίως δὲν ὑπάρχουσιν ἐντὸς τοῦ νόμου, ἀ-
ναγνωρίζει τὸ δικαίωμα τῆς περαιτέρω μορφώσεως τοῦ δι-
καίου. Πρέπει ὁμοίως δέβαια, ἐὰν τις τιμωρήσῃ, νὰ μὴ ἐπι-
βάλλῃ τοιαύτην ποινὴν, ἢ ὁποῖα, ὡς ἐκ τῆς σικιρότητός της
νὰ ᾔνε τρόπον τινα ἐξύβρις τῆς δημοσίας ἠθικῆς. Ὅρα
περὶ τῶν ποινῶν κατὰ τοὺς νεωτέρους νόμους τὴν ἐπὶ τοῦ
§ 467 σημ. 3.

§ 470.

Ἐκτὸς τῶν λοιπῶν κοινῶν λόγων μετριάσεως, τὸ κατὰ
μέρος ἄδηλον τῶν συστατικῶν τοῦ ἀδικήματος, ἰδίως δὲ
ἡ ἀβεβαιότης περὶ τῆς emissio seminis εἶνε λόγος με-
τριάσεως τῆς ποινῆς (α).

(α) Ὡς ἰδιαιτέρους λόγους μετριάσεως θέλουσιν οἱ νεομωδίεσκαλοι, τὸν τὴν νεό-
τητα, ἐὰν ὁ ἄνοχος δὲν ἔχῃ εἰσεῖτι ηλικίαν τῶν 18 ἐτῶν. 2ον τὴν μέθην
καὶ τὴν ἐμπάθειαν. 3ον τὴν ἀνοησίαν καὶ ἄγνοιαν περὶ τὰ ὀρηκτικὰ
καὶ τὴν ἠλικίαν. Boehmer ad Carpzov q. 76. obs. 3. Meister Jun. pr.
Jur. crim. § 273.

ΠΕΜΠΤΗ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ.

Περὶ τῆς συνδρομῆς εἰς βαρυνκὰ ἀδικήματα.

Προαγωγεία.

Chr. Gottfr. Sulzberger, Diss. de lenocinio conjungum.
Erf. 1693

Ephr. Gerhard Diss. de lenocinio Jen. 1711.

§ 471.

Ἡ ἐκ προαιρέσεως συνδρομὴ πρὸς παράνομον εὐχαρίστησιν
τῆς γυναικείου ὀργῆς ἄλλω ἀποτελεῖ τὸ ἀδικήμα τῆς προα-

γωγείας (lenocinium). Ὁ προαγωγός καθ' ἑαυτὸν εἶναι ἀπλῶς συνεργός· ἢ πράξις του ὅμως καθίσταται ἰδιαιτέρον ἀδίκημα, τὸ ὅποιον τιμωρεῖται συχνάκις σκληρότερον παρ' αὐτὴν τὴν ἰδίαν πράξιν. Ὁ προαγωγός εἶναι συνήθως ὁ ἀποπλανήσας πρὸς τὸ ἀδίκημα.

P. G. O. art. 122. 123.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Το **lenocinium** εἰς τὴν ἀρχικὴν αὐτοῦ σημασίαν ἀναφέρεται εἰς τρόπους τινὰς τῆς συνδρομῆς πρὸς ἀσελγείαν, καθ' ὅσον ἡ τελευταία αὕτη ἦτον ἀξιοποινίος (**adulterium, stuprum**), καὶ εἰς τὴν πρὸς τὰς παρεκτροπὰς τῆς ἰδίας γυναικὸς ἀνοχὴν τοῦ συζύγου, ἀλλ' ὡς ἀξιοποινίος πράξις εἶναι κατὰ τὰς σημερινὰς ἰδέας βοήθεια πρὸς τέλεισιν τῆς ἀσελγείας ἄλλων. Ἡ **infamia** ἦτον ἡ πρωτίστη συνέπεια τοῦ ἀδικήματος τούτου, τὸ ὅποιον δὲν περιελάμβανε καὶ τὴν ἀπλὴν πορνοβοσκείαν, ἀν καὶ δὲν ἔλειπε καὶ ἀπὸ ταύτης ἡ **infamia Rosshirt. Gesch. III. σελ. 79, 85.** Μετὰ ταῦτα ἡ ἔννοια τοῦ **lenocinium** φαίνεται, ὅτι μετέπεσε μᾶλλον εἰς μόνην τὴν ἀποπλάνησιν ἄλλων εἰς ἀσελγείαν. **Rosshirt Gesch. III. σελ. 109.** καὶ ἦτο κατὰ ἰσοῦτον ἀξιοποινίον καθ' ὅσον ὁ σύζυγος ἀνέπειθεν ὁ ἴδιος τὴν γυναῖκά του νὰ ἀσελγήσῃ, ἢ προῆγε τὴν κικλήθειαν αὐτῆς (**L. 14 § 1 D ad leg. jul. de adult. Wächter Abhandl. σελ. 106. 121.**) ἢ καθ' ὅσον τις ἔδιδε βοήθειαν εἰς ἄλλους πρὸς **stuprum** ἢ **adulterium L. 29. § 3. l. 33. D. ad leg. jul. de adult.** ἢ ὡς ἐξ ἐπιτηδεύματος διέτρεφε πόρνους διὰ νὰ κερδαίνῃ, **L. 47 § 7 D. de ritu Nupt. L. 4. § 2 D. de his qui not. infam. Wächter Abhandl. σελ. 206.** — Εἰς τὴν Καρολίναν (ἀρθ. 122. 123.) διακρίνονται τὰ εἰς τὸν § 473 τοῦ ἐγγχειριδίου ἐκθεσιμῆνα εἶδη, πάντοτε ὅμως κατὰ τὰς ἐπικρατοῦσας τὸν Μεσαιῶνα ἰδέας περὶ Ῥωμ. δικαίου. Ἐκ τῆς ἐξετάσεως τῶν ἰδεῶν τῶν μεταγενεστέρων νομικῶν γίνεται

καταφανές, ὅτι ἐκλονίζοντο μεγάλως αἱ γυνῶμαι αὐτῶν. (Wächter Lehrb. II. σελ. 584) διότι συνέχεον τὴν ἠθικὴν καὶ τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἀστυνομικὴν ἐνέργειαν μὲ τὴν τιμωρίαν τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης. Πέραν τοῦ ῥήματος τῶν ἄρθ. 122, 123 τῆς Καρολίνας δὲν δυνάμεθα νὰ ἐκτείωμεν τὴν ἐνοίαν. Ὅθεν κατὰ τὴν Καρολίαν πρέπει νὰ διακρίνωμεν ἴσον τὴν πρὸς ἀσέλγειαν παραίνεσιν καὶ βοήθειαν τοῦ συζύγου πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἢ τῶν γονέων πρὸς τὰ τέκνα αὐτῶν, 2ον τὴν εἰς ἀξιοποινὸν ἀσέλγειαν ἀποπλάνησιν ἀθῶου ὑποκειμένου καὶ τὴν εἰς αὐτὸ διδομένην βοήθειαν παρὰ τρίτου τινος. Τὸ ἄρθρ. 123 ἐπιγράφεται περὶ προαγωγείας καὶ βοηθείας πρὸς μοιχείαν ὅρα Rosshirt Gesch. III. σελ. 110.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ἡ ἔποψις ὑπὸ τὴν ὁποίαν θεωρεῖται τὸ ἀξιοποινὸν τῆς προαγωγείας εἶναι ἡ ἀποπλάνησις ἄλλων πρὸς κακοήθειαν, καὶ ἡ παράβασις τῶν ἰδιαιτέρων χρεῶν, ὅποια εἶνε τὰ τῶν γονέων πρὸς τὰ τέκνα, καὶ τοῦ συζύγου πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, οἵτινες ἀντὶ νὰ ὀδηγῶσι κατὰ χρέος τὰ ῥηθέντα ὑποκείμενα εἰς τὴν χρηστοθήθειαν ἀποπλανοῦσιν αὐτὰ εἰς παρεκτροπὰς. Ὅθεν ἡ πρᾶξις τῶν γονέων εἶναι πολὺ πλέον ἀξιοποινὸς παρ' ἄλλων, καὶ μάλιστα ἂν προστίθεται εἰς αὐτὴν καὶ κατάχρησις τῆς ἐμπειπιστευμένης εἰς αὐτοὺς ἐξουσίας ἐπὶ τῆς προαγωγείας ἄλλων παρὰ τοὺς γονεῖς καὶ τὸν σύζυγον ἐδύνατό τις νὰ δισχυρισθῆ, ὅτι ὁσάκις ἡ ἀπλὴ ἀσέλγεια δὲν ὑπόκειται καθ' ἑαυτὴν εἰς ποινὴν ἔπρεπε νὰ μὴ ὑπόκειται ὁμοίως εἰς ποινὴν καὶ ἡ εἰς ταύτην συνδρομή. Ἄλλ' ἐπικρατεῖ ἡ σκέψις, ὅτι ἡ πολιτεία ὀφείλει νὰ προστατεύσῃ κατὰ τοῦτο τὴν χρηστοθήθειαν, προφυλάσσουσα προστασίας ἐπίδεξιν ὑποκείμενα ἀπὸ τῆς αἰσχροῦς ἀποπλάνησεως, διὰ τῆς ὁποίας πρόωρα πολλάκις φαρμακεύονται ἠθικῶς ἀθῶα ὑποκείμενα, καὶ καταστρέφεται ἡ εὐδαιμονία ὅλης τῶν τῆς ζωῆς.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ὁ Αὐστριακὸς νόμος ἄρθ. 146 ἀπειλεῖ τὴν προ-

γωγείαν (ἀνευ περαιτέρω διασαφήσεως) διὰ τῶν λέξεων
 «καθ' ὅσον δι' αὐτῆς ἀπεπλανήθη ἁθῶν ὑποκείμενον»
 μὲ φυλάκισιν 1—5 ἐτῶν. Εἰς τὸ δευτέρον μέρος (τὸ περὶ
 ἀστυνομικῶν παραβάσεων ἄρθ. 256) ὁ σύζυγος, ὅστις συνή-
 νησεν εἰς τὸ ἀισχρὸν ἐπιτήδευμα τῆς γυναικὸς του καὶ ἔλαβε
 μέρος εἰς τὸ ἐξ αὐτοῦ κέρδος, ὑποβάλλεται εἰς τὸν ἀνώτερον
 ὅρον τῆς ἐν τῷ ἄρθρ. 258 ὀριζομένης ποινῆς. Κατὰ τὸ ἄρθ.
 257 εἶναι ἔνοχος προαγωγείας, ὅστις δίδει καταφυγὴν εἰς
 πόρναις πρὸς ἀσκήσιν τοῦ ἐπιτηδεύματός των ἢ ἐξ ἐπιτηδεύ-
 ματος φέρει τοιαύτας, ἢ γίνεται μεσίτης εἰς ἀθεμίτους συνεν-
 νοήσεις τοιοῦτου εἴδους (αὐστηρὰ κράτησις 3—6 μηνῶν καὶ
 ἐπὶ ἐπανειλημμένη παραβάσει δημοσία ἐκθεσις). — Ὁ πρω-
 σικὸς νόμος § 996 τοῦς προαγωγῶν, ἄνδρες καὶ γυναῖκας,
 ὅσοι ἀποπλανοῦσιν εἰς παρεκτροπὰς τοῦς νέους ἢ καὶ τοῦς ἐγ-
 γάμους, δίδουσιν εἰς αὐτοὺς εὐκαιρίαν ἢ ἄλλην τινα βοήθειαν
 τιμωρεῖ μὲ εἰρκτὴν 6 μηνῶν μέχρι 2 ἐτῶν, καὶ § 997
 ἐὰν μετέρχωνται τοῦτο ὡς ἐπιτήδευμα, μέχρι 3 ἐτῶν, καὶ
 μὲ ἐπιβάρυνσιν, μάλιστα καὶ μὲ διωγμὸν ἀπὸ τὸν τόπον
 (ἀλλ' οὗτος δὲν ἐπιβάλλεται πλέον Mannkopf σελ. 386)
 Κατὰ τὸ § 998 διπλασιάζεται ἡ ποινὴ ἐὰν πράξωσι τὸ
 ἀδίκημα γονεῖς, παιδαγωγοὶ, κλπ. (βρα περὶ τῆς ἐννοίας
 τῆς προαγωγείας ἀξιοσημειώτον διάταγμα εἰς Mannkopf
 σελ. 386.) Ὁ βαυαρικὸς νόμος ἄρθ. 208 τιμωρεῖ τὴν προα-
 γωγείαν μόνον εἰς τὰς περιπτώσεις. ἐν αἷς ὑπάρχει αἰμομι-
 ξία ἢ συνευνασμός μητρικοῦ ἢ μητρικῆς, ἐπιτρόπου, κηδεμό-
 νος, διδασκάλου, παιδαγωγοῦ, καὶ ἀποπλανηθέντος ὑπε-
 ξουσίου αὐτῶν, ἐὰν ὡς πρὸς τὸ ὑποκείμενον χάριν τοῦ ἐ-
 ποίου ἐγένεν ἢ προαγωγεία ὑπάρχῃ τετελεσμένη ἢ ἀσέλ-
 γεια· δὲν γνωρίζει ἄρα αὐτοτελὲς ἀδίκημα προαγωγείας.
 — Ὁ ὀλδεμβουργικὸς νόμος ἄρθ. 428 τιμωρεῖ ὡς προα-
 γωγῶν ἐκείνους, οἵτινες δίδουσι τακτικὸν κατάλυμα εἰς πόρ-
 ναις, ἢ ἐξ ἐπιτηδεύματος φέρουσι τοιαύτας, ἢ γίνονται με-
 σῖται πρὸς τοῦτο· ποινὴ, 1—3 μηνῶν φυλάκισις. Ὁ σύζυ-

γος συναινῶν εἰς τὸ αἰσχρὸν ἐπιτήδευμα τῆς γυναικὸς τοῦ τιμωρεῖται κατὰ τὸ ἄρθ. 427 μὲ τὸν ἀνώτατον ὄρον τῆς ποινῆς τῆς προαγωγείας. — Ὁ γαλλ. ποινικὸς νόμος ἄρθ. 336 τιμωρεῖ τὴν εἰς ἀσέλγειαν ἀποπλάνησιν νεωτέραν τῶν 24 ἐτῶν καὶ τὴν εἰς αὐτοὺς πρὸς τοῦτο βοήθειαν εἰάν γίνηται ἐξ ἐπιτηδεύματος μὲ φυλάκισιν 6 μηνῶν μέχρι 2 ἐτῶν καὶ μὲ πρόστιμον· εἰάν δὲ παρὰ γονέων, ἐπιτρόπων, κηδεμόνων, παιδαγωγῶν, μὲ φυλάκισιν 2—5 ἐτῶν. — Ὁ σαξωνικὸς νόμος ἄρθ. 306 τιμωρεῖ ὡς προαγωγὸς ἐκείνους, οἵτινες φέρουσιν εἰς ἄλλους γυναῖκας, αἱ ὅποιαὶ δίδονται εἰς ἀσέλγειαν ἐπιμισθῶ, ἢ παραχωροῦσι τὰς κατοικίας των εἰς αὐτὰς πρὸς ἀσκησιν τοῦ ἀκολάστου ἐπιτηδεύματός των μὲ φυλάκισιν 3—6 ἑβδομάδων, καὶ μέχρι 6 μηνῶν, εἰάν ἡ γυνὴ ἔχη ἀφροδίσιον πάθος· ἐπὶ δὲ προαγωγείας ἐξ ἐπιτηδεύματος μέχρις 1 ἐτους. Κατὰ τὸ ἄρθ. 307 ὅστις ἀναπέσῃ ἀνεπίληπτον ὑποκείμενον νὰ πράξῃ σαρκικὸν πλημμέλημα μὲ ἄλλον τινα τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν 3—6 μηνῶν, καὶ εἰρκτὴν μέχρι 6 ἐτῶν, εἰάν ἀπεπληκνήθησκαι παιδία κατωτέρω τῶν 14 ἐτῶν, ἢ ἡ ἰδία ἢ ξένη σύζυγος, ἢ συγγενεὶς εἰς ἀνιοῦσαν γραμμὴν ἢ ἀδελφοί. — Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος ἄρθ. 308 τιμωρεῖ ἐπὶ προαγωγείᾳ μὲ φυλάκισιν μέχρις 4 ἐτους ἐκείνον, ὅστις ἐξ ἐπιτηδεύματος ὑπηρετεῖ ἄλλους πρὸς ἀσέλγειαν, εἴτε διὰ προαγωγῆς, εἴτε διὰ μεσιτείης, εἴτε διὰ χορηγίας τόπου, εἰάν δὲ γονεῖς, ἄλλοι ἀνιόντες, θετοὶ γονεῖς, ἐπίτροποι, κηδεμόνες, παιδαγωγοὶ παρέχῃσι τὴν τοιαύτην ὑπηρεσίαν εἰς τὰ τέκνα, τοὺς ἐγγόνους, ἢ τοὺς ὑπεξουσίους αὐτῶν (ἀναφέρονται δὲ καὶ τὰ πνευματικὰ τέκνα), μὲ εἰρκτὴν μέχρις 1 ἐτους, καὶ εἰάν ἐξ ἐπιτηδεύματος, μέχρι 3 ἐτῶν. Ὁμοίως τιμωρεῖται καὶ ὁ σύζυγος, ὅστις προάγει τὴν ἀσέλγειαν τῆς γυναικὸς τοῦ (ἄρθ. 309). Ὁ περὶ ἀστυνομικῶν ποινῶν νόμος ἄρθ. 52 τιμωρεῖ τὴν προαγωγείαν, ἐκτὸς τῶν περιστάσεων τῶν ἐν τοῖς ἄρθ. 308, 309, μὲ φυλάκισιν μέχρις 6 ἑβδομά-

δων· Τὸ διὰ τὴν Βάδην νόμοσχεδίων § 321-25 τιμωρεῖ τὴν ἐξ ἐπιτηδεύματος προαγωγείαν, ἢ τὴν τῆς ἰδίας συζύγου ἢ θυγατρὸς.

§. 472.

Συστατικὰ τοῦ ἀδικήματος εἶναι I. πράξις, διὰ τῆς ὁποίας ἢ πλήρωσις τῆς ἐπιθυμίας ἄλλων βοηθεῖται, ἢ καθίσταται δυνατὴ ὅθεν πράξις γινομένη μετὰ τὸν παράνομον συνευνασμὸν ἄλλων δὲν εἶναι προαγωγή ἐκτός ἂν σύζυγός τις, διὰ νὰ ὠφεληθῇ ὅπωςδήποτε συγχωρῆ τὴν μοιχείαν τῆς γυναικὸς του. (α) Ἄλλως δύναται ἢ προαγωγή νὰπραχθῇ διὰ τε θετικῆς (β) καὶ δι' ἀρνητικῆς πράξεως (παραλείψεως). Το τελευταῖον προϋποθέτει ὑποχρέωσιν τοῦ ἐνόχου εἰς τὸ νὰ ἐπαγρυπνῆ διὰ τὴν ἀρετὴν τοῦ ἄλλου (γ). II, ἡ εὐχαρίστησις τῆς ἐπιθυμίας τοῦ τρίτου πρέπει νὰ πληρωθῇ, ἄλλως καὶ αὐτὴ ἢ προαγωγή πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀπόπειρα (δ) III δόλος culposum lenocinium εἶναι κατὰ νόμον ἀδύνατον (ε).

(α) L. 29 § 2 D. καὶ L. 10 C. ad I. Jul. de adult. Τὸ Ῥωμ. δίκαιον γινώρκει προσέτι καὶ ἄλλα εἴδη ἐπακολουθούσης προαγωγείας lenocinii, τὰ ὁποῖα ἕως τὴν σήμερον δὲν εἶναι πλέον ἐφαρμοστά L. 29. § 1. D. ad I. Jul. de adult. L. 9 C. de transact. L. 2 καὶ 10 C. ad I. Jul. de adult.

(β) L. 8, 9, 10 § 1. L. 12, 14 D. ad II. Jul. de adult.

(γ) Π. γ. τῶν γονέων ὡς πρὸς τὸ τέκνον αὐτῶν τοῦ συζύγου ὡς πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. Ἄλλ' ὡς πρὸς τὸν σύζυγον τὸ Ῥωμ. δίκαιον ἀπατεῖ νὰ ὑπομένῃ τὴν μοιχείαν τῆς γυναικὸς του ἕνεκα ὠφελήματος, L. 2 § 3 D. ad L. Jul. de adult.

(δ) Τούτο ἐξάγεται σαφῶς ἐκ τοῦ φήματος τῶν γερμανικῶν νόμων, π. γ. ἀρθ. 123. «Ἐάν τις συγχωρῇ νὰ μεταχειρισθῇ ἄλλος τὴν γυναῖκά του εἰς αἰσχρὰς πράξεις» καὶ ἐκ τῆς ἐννοίας τοῦ ἀρθ. 123. ἐκ τοῦ ἐναντίου ὁ Koch. princ. J. c. § 353.

(ε) Διότι οἱ νόμοι ἀπαυτοῦσι ῥητῶς νὰ γείνη ἢ προαγωγή «ἐκουσίως»

(§ 122. P. G. O.) « μίε κινδὺν καὶ δόλιον τρόπον» (άρθ. 122. ή L. 29 § 4 ad L. Jul. de adult. λέγει φητῶς: Quod sic, patiatur uxoram delinquere — ob negligentiam vel culpam vel quandam patientiam, vel nimiam credulitatem extra legem positus est. L. 2. 9. 17. C. κτθθι.

§ 473.

Ἡ προαγωγή εἰς ἐκτεταμένην ἔννοιαν εἶναι ἡ πορνοβοσκία (lenocinium vulgare) ὅταν τις μετέρχεται ὡς ἐπιτήδευμα τὴν εὐχαρίστησιν τῆς ἐπιθυμίας ἄλλων (α), ἢ ἐπὶ τῇ ἐναντίᾳ προϋποθέσει προαγωγή εἰς στενωτέραν ἔννοιαν. Ἀμφότεροι περιλαμβάνουσιν ἐν ἑαυταῖς 1ον τὴν ἐκτεταμένην προαγωγήν, ἐάν τις ἐξ ἰδιωφελούς προαιρέσεως προαγωγέῃ τὴν σύζυγον ἢ τὰ τέκνα αὐτοῦ (β) καὶ 2ον τὴν ἀπλὴν προαγωγήν, ἐάν ἡ τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἀδικήματος ἦναι ἄλλο πρόσωπον, ἢ ὡς πρὸς τὰ ρηθέντα πρόσωπα πρᾶττηται τὸ ἀδίκημα ὅχι ἐξ ἰδιωφελούς προαιρέσεως.

(α) Lenocinium publicum—privatum, L. 4 § 4 D. de his qui noi, Klein. peinl. Recht. § 417. 418.

(β) Ἀμφότερα τὰ ἀπαιτούμενα ταῦτα εἶνε κατὰ νόμον ἀναγκαῖα· ἀρθ. 122. P. G. O. «ὁμοίως ὅστις 1ον τὴν γυναῖκα ἢ τὰ τέκνα αὐτοῦ· 2ον ἐνεκα ἐπελαυῆς, ἢ ὅποιοιδήπετε ὄνομα συγχωρεῖ ἑκουσίως ἄλλον γέ μεταχειρισθῆ εἰς ἀτίμου, ἀσελγείας καὶ αἰσχρῆς πράξεως ὁ τοιοῦτος εἶναι ἀτίμος καὶ πρέπει νὰ τιμωρῆται δυνάμει τοῦ κοινοῦ δικαίου.» Οἱ νομοδιδάσκαλοι χωρίζουσι συνήθως τὸ πρῶτον ἀπαιτούμενον ἀπὸ τὸ len. qual καὶ τὸ θεωροῦσιν ὡς ἰδιαιτέρον εἶδος lenocinium quaestuarium, cf. Boshmer ad Carpent. qu. 71 obs. 1 et ad. h. a. § 6.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὸ ρῆμα τοῦ ἀρθ. 128 τιμωρεῖται 1^{ον} ὁ δίδων πρὸς μοιχείαν βοήθειαν, 2^{ον} ὁ προαγωγέων ἀθῶα κοράσια, 3^{ον} ὁ ἐν γνώσει συγχωρῶν τὴν προαγωγήν εἰς τὴν οἰκίαν του. Ποιὲ ὅμως δὲν ἀποδεικνύεται, ὅτι πᾶσα παρακίνησις ἄλλου πρὸς ἀσελγίαν εἶναι ἀξιόποινος προαγωγή· ὄρα Mittermaier, im archiv. neue Folge II. σελ. 257

Ἡ πορνοβοσκία ἀνευ ἀδείας τῆς ἀστυνομίας τιμωρεῖται ἀστυνομικῶς μόνον.

§ 474.

Ἡ ἐπιτεταμένη προαγωγή δὲν δύναται νὰ ἐπεκταθῆ εἰς κανέν ἄλλο πρόσωπον παρὰ τὰ εἰρημένα (α) Τέκνα ὅμως ἔννοθονται οἱ τε υἱοὶ καὶ αἱ θυγατέρες (β) τὰ τε φυσικά καὶ τὰ θετὰ (γ), τὰ τε γνήσια καὶ τὰ νόθα· ἀλλὰ τὰ τελευταῖα ὡς πρὸς τὴν μητέρα καὶ μόνον. Ἡ ἰδιωφελῆς προαίρεσις δὲν πρέπει νὰ περιορίζηται εἰς μόνον τὰ περὶ τὴν περιουσίαν ὠφελήματα (δ).

(α) Cf Koch. pr. Jur. crim. § 355.—Ὁ λόγος τοῦ ἀδικήματος εἶναι ἡ ὕπαρξις ἢ ἰδιαιτέρα τὴν ὅποιον ἔχει τις νὰ ἐπαγρυπνῆ εἰς τὴν χρηστοθεσίαν ὑποκειμένων τιῶν. "Ὅθεν δὲν δύναμεθα νὰ ἐκτείνωμεν τὸ *len. qual* ἐπὶ ὅλων τῶν ἀνιόντων, ὡς διέχυρίζονται οἱ πλείτεροι νομοδιδάσκαλοι, καθότι εἰ πρέγοι κατὰ κανόνα τοῦλάχιστον δὲν ἔχουσι τοιαύτην ἀπεχρίσιν οὔτε παρὰ τῆς γυναικὸς πρὸς τὸν σὺζυγον δὲν δύναται νὰπραθῆ τοιοῦτο *lenocinium*, Κατὰ πάντα καιρὸν καὶ ἐπὶ Καρόλου, θεωρεῖτο ὁ ἀνὴρ ὡς φύλαξ καὶ ἐπιτηρητὴς τῆς χρηστοθεσίας τῆς γυναικὸς του, ἔχει ὅμως καὶ τὸ ἀνάσσειν. *H L. 38 § 2 D. ad L. Jul. de adult.* δὲν ἀντιφάσκει εἰς τοῦτο.

(β) Boehmer ad h. c. § 2.

(γ) Boehmer l. c.

(δ) Cf. Leyser Sp. 588. m. 9. et 15—Krebs ad art. 122. § 2. n. 3.—

§. 475.

Ἡ ποινὴ τῆς ἀκρίτης προαγωγείας εἶναι αὐθαίρετος, ἐξαιρουμένης ὅμως τῆς θανατικῆς (α). Κατὰ τῆς ἐπιτεταμένης προαγωγείας πρὸς τὴν ἀτιμίαν ἀπειλεῖται καὶ θάνατος. Καθότι, ἂν καὶ δύναται ἀκόμη νὰ ἦναι ἀμφίβολον, εἰάν τὸ Ῥωμ. δίκαιον (β), τὸ ὅποῖον ἀναφέρει ὁ Κάρολος περιεῖχε τὴν θανατικὴν ποινὴν, εἶνε τοῦλάχιστον βέβαιον,

ὅτι ἐπὶ Καρόλου ὄλοι ἐν γένει εὔρον τὴν ποινὴν ταύτην εἰς τὸ Ῥωμ. δίκαιον (γ).

(α) P. G. O. art. 193.

(β) Νικαρ. 14. ἤτις ἐπιβάλλει εἰς τὸν leno omnia novissimo supplicia, (ὁ μᾶλλον omnium novissima supplicia τὰς πασῶν ἰσχυτέας ποινὰς.) Πρὸς. Ern. Fr. Haupt. Diss. de poena adulterii. Ascendit de suppliciis lenonum commentatio Lips. 1797

(γ) Jul. Clarus Practica crim. q. 68. nr. 23. Prosper Farinatus pr. crim. q. 144 nr. 9. Damhouder pr. rer. crim. c. 91 nr. 8. οἱ νεότεροι νομοδιδάκται καὶ πρακτικοὶ θέλουσι αὐθαιρέτων μόνον ποινὴν. Klein's peinl. R. § 419 Quistorp. Thl. I. § 521. Martin Lehb. §. 288.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Εἶνε παράδοξον, ὅτι ἀρχαιότεροί τινες νομικοὶ παρεδέχθησαν ἐπὶ προαγωγείας τὴν θανατικὴν ποινὴν, καὶ ἠθέλησαν νὰ ἐξάξωσι ταύτην ἐκ τοῦ Ῥωμ. δικαίου, χωρὶς νὰ λάβωσιν εἰς σκέψιν, ὅτι τὸ ἄρθ. 122 ἀπειλεῖ ἀτιμίαν, καὶ τοῦτο εἶνε ἀσυμβίβατον μὲ τὴν θανατικὴν ποινὴν. Καὶ τοῦ Φαυερβὰχ ἡ γνώμη, ὅτι ἐπὶ Καρόλου Ε' εὔρον τὴν θανατικὴν ποινὴν εἰς τὸ Ῥωμ. δίκαιον δὲν εἶνε ὀρθή. ὅρα ὀρθότερον Wächter Abhandl. σελ. 209 καὶ Heffter σ. 374.

§ 476.

Εἰς τὸν προσδιορισμὸν τῆς αὐθαιρέτου ποινῆς ἐπὶ ἀπλῆς προαγωγείας θεωροῦνται οἱ ἐξῆς κανόνες. I. Ἡ ποροδοσκία εἶναι μᾶλλον ἀξιοποινος παρὰ τὴν προαγωγείαν. II. Διὰ νὰ προσδιορισθῶσιν οἱ καθέκαστοι βαθμοὶ τοῦ ἀξιοποινοῦ τῶν δύω τούτων εἰδῶν, παρατηρεῖται 1^{ον} ἡ ιδιότης τοῦ προαγωγευθέντος ὑποκειμένου, 2^{ον} ὁ τρόπος, καθ' ὃν ἐγείνην ἡ προαγωγή, ὃ ὁποῖος καὶ πρέπει νὰ κρίνηται κατὰ τὰς περὶ τιμωρίας τῶν συνεργῶν κανόνας, τελευταῖον 3^{ον} ἡ ιδιότης τοῦ ἀδικήματος, πρὸς τέλεισιν τοῦ ὁποίου ἐδόθη συνδρομή.

ΤΕΤΑΡΤΟΝ ΜΕΡΟΣ.

Περὶ τῶν ἀδικημάτων ἰδιαίτερων τινῶν τάξεων
τῶν πολιτῶν.

ΠΡΩΤΟΣ ΤΙΤΛΟΣ.

Περὶ τῶν ἀδικημάτων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων.

§. 477.

Παρανομία περὶ τὴν ὑπηρεσίαν ἐν γένει εἶναι (θετικά ἢ ἀρνητικά) πράξεις δι' ἃς δημοσίως τις ὑπάλληλος παραβαίνει τὰς ἰδιαίτερας ὑποχρεώσεις τὰς ἐπιβληθείσας εἰς αὐτὸν ἀναλαμβάνοντα τὴν ὑπηρεσίαν. Αἱ νομικαὶ συνέπειαι τοιούτων παραβάσεων τῶν χρεῶν τῆς ὑπηρεσίας κρίνονται ἐν γένει μόνον ὀυνάμει τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου κατὰ τὴν φύσιν τῆς πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν συμβάσεως (α), καθὼς καὶ κατὰ τὴν ιδιότητα τῆς ὑπηρεσίας καὶ τῶν περὶ ταύτης ὁδηγιῶν (β), καθ' ὅσον I ἢ παράβασις τῶν χρεῶν τῆς ὑπηρεσίας δὲν ἐγένε διὰ κοινοῦ τινος ἀδικήματος, ἢ II ὡς τοιαύτη (γ), δὲν τιμωρεῖται ῤῥητῶς μὲ δημοσίαν ποινὴν, θεωρουμένη ὡς ἀδικημα.— Ἀδικήματα περὶ τὴν ὑπηρεσίαν ἐν γένει. Τοιαῦτα εἶναι κατὰ τὸ κοινὸν δίκαιον, μόνον 1^{ον} ἢ κατάχρησις τῆς ὑπηρεσίας (crim. repetundarum) 2^{ον} ἢ ἀπιστία περὶ τὴν ὑπηρεσίαν (crim. de residuis), 3^{ον} τὸ ἀδικημα τῆς παραβάσεως τῶν δικαστικῶν χρεῶν.

(α) v. d. Beske von Staatsämtern und Staatsdienern, Heilbronn 1797. Gönner von dem Staatsdienste, Landsh. 1808.

(β) Τὰ κλειῖστα τῶν παρὰ τῶν ἀρχαίων νομοδιδασκάλων λεγομένων delicta innominata ministrorum principis (Leyser spec. 570. 571, in der

Kürze bei Koch inst. j. cr. § 631.) δὲν ἔχουσι παντάπασιν νομικὴν ἑξουσίαν.

- (γ) Ὑπαὶθα ὑπάγονται αἱ τοιαῦται πράξεις, αἱ ὅποια περιέχουσι μὲν κοινὸν ἀδικημά, ἀλλὰ θεωροῦνται παρὰ τὸν νόμον ὑπὸ ἰδιαιτέρων ἑποφῶν ὡς παραβάσεις τῶν χρεῶν τῆς ὑπηρεσίας, ὅσοιαι εἶναι πολλαὶ περιπτώσεις τοῦ crim. gerei.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Αἱ παραβάσεις τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων εἶναι, ἢ Α' πειθαρχικὰ πλημμελήματα εἰς τὰ ὅποια ἐπιβάλλονται πειθαρχικαὶ ποιναὶ μόνον, ἢ Β' ἀδικήματα περὶ τὴν ὑπηρεσίαν, τιμωρούμενα μὲ δημοσίας ποινάς. Τὰ πρῶτα εἶναι πάλιν 1^{ον} τοιαῦται παραβάσεις χρεῶν, αἱ ὅποια τιμωροῦνται μόνον διὰ τῶν μέσων τῆς ἐπανορθωτικῆς πειθαρχίας διὰ νὰ παρακινήθῃ ὁ ὑπάλληλος νὰ ἐκπληρῇ καλλίτερα τὰ χρέη του π. χ. ἀπειθεία, παράβασις ἀνωτέρας παραγγελλίας τιμωρεῖται μὲ ἐπίπληξιν ἢ μὲ πρόστιμον. 2^{ον} παραβάσεις χρεῶν βαρύτεραι. ἐφ' ὧν λαμβάνει χώραν, προσωρινὴ παύσις, ὑποβιβασμὸς εἰς κατωτέραν θέσιν ἢ καὶ παύσις ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν. **Buddeus in der Encyclopädie der Wissenschaften Halle, Bd. 26. σελ. 17. Weiske's Rechtslexikon I. σελ. 220.** — Χαρακτὴρ τῶν πειθαρχικῶν ποινῶν εἶναι, ὅτι τὰ μέσα τῆς ἐπανορθωτικῆς πειθαρχίας ἀποφασίζονται κατὰ τοῦ ὑπαλλήλου ὄχι παρὰ τοῦ ποινικοῦ δικαστοῦ, ἀλλὰ παρὰ τῆς προϊσταμένης αὐτοῦ διοικητικῆς ἀρχῆς. **Heffter im Archiv. des Criminalr. XIII. σελ. 53. 72. 77 160.** Μέχρι πόσου καὶ αἱ τοῦ δευτέρου εἶδους πειθαρχικαὶ ποιναὶ δύνανται νὰ ἐπιβάλλωνται παρὰ τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν, δὲν εἶναι προσδιωρισμένον εἰς τὸ ποινικὸν δίκαιον διὰ σταθερᾶς νομολογίας, οἱ δὲ ἐγχώριοι νόμοι ἄλλοι ἄλλως ὀρίζουσι τὰ περὶ αὐτοῦ ὄρα **Mittermaier Strafverfahren in deutschen Gerichten. 3te Aufl. I Thl § 5. σελ. 18.** Ἡ ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας παύσις καταγινώσκειται πάντοτε ὡς κοινὴ ἀδικήματος, καὶ ἐπομένως δὲν δύναται ποτὲ νὰ ἐπιβληθῇ παρὰ τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς. **Pfeiffer praktische Ausfuhr. III. σελ. 353. vergl.**

mit Heffer Beitr znm Staatsrechte I. σελ. 148. Buddeus im Rechtslexicon σελ. 226. — Τὰ κυρίως περί τὴν ὑπηρεσίαν ἀδικήματα 1^{ον} συνίστανται εἰς παράλειψιν χρέους τῆς ὑπηρεσίας τιμωρουμένην μὲ δημοσίαν ποινὴν οἷον παράβασις τῆς περὶ τὴν ὑπηρεσίαν ἐχεμυθίας, ἢ 2^{ον} εἶναι καθ' ἑαυτὰ κοινὰ ἀδικήματα, ἀλλὰ συνίστανται εἰς κατάχρησιν τῆς ὑπηρεσίας πρὸς τέλεσιν τοῦ ἀδικήματος, π. χ. νόθευσις ἢ εἰς ἰδιωφελῆ χρῆσιν τῆς ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας παρουσιαζομένης εὐκαρίας' ἐξ κριέτως ἀξιοὶ λόγου ὡς πρὸς τοῦτο τὸ ἀντικείμενον εἶναι οἱ ἐξῆς νέοι νόμοι περὶ δημοσίας ὑπηρεσίας καὶ περὶ πλημμελημάτων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων τοῦ Νασσῶ ἀπὸ 6 Δεκεμβρίου 1814. 29 Νοεμ. 1814. 9 Σεπτεμβρ. 1815. 6 Ἰανουαρίου 1816. 18 Ἰουνίου 1819. τοῦ Κοβούργ. ἀπὸ 20 Αὐγούστου 1821. Διάταγμα τοῦ Μεγάλου Δουκὸς τῆς Ἑσθίας ἀπὸ 11 Μαρτίου 1818 τοῦ τῆς Βάδης κατὰ τὸ 1819. § 17. Νόμος τῆς ἐκλεκτ. Ἑσθίας ἀπὸ 8 Μαρτίου 1831, τοῦ Βραουνσείγ. ἀπὸ 12 Ὀκτωβρίου 1832. τῆς Σαξωνίας ἀπὸ 5 Μαρτίου 1835.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ἐπὶ πλημμελημάτων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων λαμβάνεται συχνάκις εἰς σκέψιν, ὅτι ὁ ὑπάλληλος ὡρτίσθη ὄρκον, τὸ δὲ πλημμέλημα εἶναι παράβασις τοῦ ἐνόρκως γενομένου δεκτοῦ χρέους καὶ τούτῳ τῷ λόγῳ ἐπιορκία.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Κατὰ τινὰς τῶν ἀνωτέρω νόμων (π. χ. κατὰ τὸν βαυαρικὸν ἀρθρ. 439) εἰάν ὑπάλληλός τις ἀφοῦ τρεῖς τιμωρηθῆ πειθαρχικῶς, γίνῃ πάλιν ἐνοχος ραθυμίας περὶ τὴν ὑπηρεσίαν ἢ ἀμελείας ἢ ὀλιγωρίας ἢ κακοήθους διαγωγῆς, παραπεμπεται εἰς τὰ δίκαστήρια καὶ τιμωρεῖται μὲ ἐκπτώσιν ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ του (degradation) ἢ παύσιν.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Ἐπὶ κοινῶν ἀδικημάτων τὸ νὰ ᾖναι δημοσίος ὑπάλληλος ἔχει τούτῳ τῷ λόγῳ ἐπιρροήν, ὅτι ἐκτὸς τῆς νομίμου ποινῆς στερεῖται καὶ τῆς ὑπηρεσίας του. Ποῖσι δὲ ποινὰὶ συναπάρχονται τοιαύτην στέρησιν, τοῦτο εἶναι διαφόρως

ώρισμένον εἰς τοὺς διαφόρους ἐγχωρίους νόμους καὶ συνδέ-
 ται μὲ τὰς συνεπειὰς τῶν ποινῶν ὡς πρὸς τὴν πολιτικὴν τι-
 μὴν τοῦ καταδικασθέντος (ὄρα ἀνωτέρω § 75). Πρωσ. νομ.
 § 333 βαυαρικὸς νόμος ἀρθ. 351, νόμος τῆς Βάδης περὶ
 τῆς δημοσίας πολιτικῆς ὑπηρεσίας 1819. § 17. Διάταγμα
 τοῦ Μεγάλου Δουκὸς τῆς Ἑσσης ἀπὸ 11 Μαρτίου 1838 § 7.
 Σημ. 5 τοῦ ἐκδ. Αἰνεῖται νομοθεσίαι πραγματεύονται περὶ ἀδι-
 κημάτων περὶ τὴν ὑπηρεσίαν ἐν μέρει μὲν εἰς τοὺς περὶ δη-
 μοσίας ὑπηρεσίας νόμους (ὄρα ἀνωτέρω σημ. 1) ἐν μέρει δὲ
 εἰς τοὺς ποινικοὺς. Ὁ αὐστριακὸς νόμος εἰς τὸ XI κεφάλαιον
 περὶ καταχρήσεως τῆς ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἐξουσίας εἶναι
 ἀπλούστατος καὶ ὁμιλεῖ εἰς τὸ ἀρθρ. 85 μόνον περὶ κατα-
 χρήσεως τῆς τοιαύτης ἐξουσίας, εἰς δὲ τὸ ἀρθρ. 88 περὶ δω-
 ροδοκίας πρὸς παράβειν τῶν γρεῶν τῆς ὑπηρεσίας, εἰς τὸ
 6ον μέρος (περὶ δεινῶν ἀστυνομικῶν παραβάσεων) ἀρθρ. 86
 —88. γίνεται προσέτι λόγος περὶ ἐμπράκτου περιῦδρίσεως
 γινομένης ἀπὸ τινος ὑπάλληλου, καὶ εἰς τὸ ἀρθρ. 88 περὶ
 ψευδοῦς ἀντιποιήσεως τοῦ χαρακτῆρος δημοσίου ὑπαλλήλου.
 — Ὁ πρωσσοικὸς νόμος εἶναι διεξοδικώτερος (Τμῆμα VIII. §
 323—508; μὲ πολλὰς διασαφήσεις — εἰς Mannkopf σελ.
 214—79). — Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος κατατάσσει τὰ
 περὶ τὴν ὑπηρεσίαν ἀδικήματα εἰς τὰ κατὰ τῆς κοινῆς
 εἰρήνης Τμ. II, καὶ λέγει εἰς τὸ ἀρθρ. 166, ὅτι πᾶν ἀδίκημα
 (crime ἢ αἰ delit) τὸ ὅποιον πράττει δημόσιός τις ὑπάλ-
 ληλος περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας του, εἶναι forfeiture,
 καὶ (ἀρθρ. 167) ἐπιφέρει ἐκπτώσιν ἀπὸ τῶν πολιτι-
 κῶν δικαιωμάτων (ὄρα περὶ τοῦ ἀρθρου τούτου Hellie
 théorie du code Pénal vol. IV. p. 69). Ὁ βαυαρικὸς νό-
 μος εἰς τὸ τέλος τῶν ἀδικημάτων εἰς τὸ κεφ. VII (ἀρθρ.
 354) ὁμιλεῖ περὶ τῶν κκουρηγμάτων τῶν δημοσίων ὑπαλ-
 λήλων καὶ (ἀρθρ. 437 κτλ.) περὶ τῶν πλημμελημάτων αὐ-
 τῶν. — Ὁ σαξωνικὸς ποινικὸς νόμος Κεφ. XVII (ἀρθρ. 311)

πραγματεύεται περί παραβάσεων τῶν χρεῶν εἰς ἰδιαιτέρας τινὰς σχέσεις, ἀλλ' ἀναφέρει εἰς χωρία τινὰ τοῦ νόμου, πότε ἡ παράβασις χρεῶν τῆς ὑπηρεσίας δίδει χώραν εἰς μεγαλειτέραν ποινὴν. — Ὁ βυρτεμβουργικὸς νόμος Τιτλ. III (ἄρθρ. 399—461) πραγματεύεται ἐν ἐκτάσει περί τῶν παραβάσεων τῶν ἐναντίον τῶν χρεῶν τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας. Ὅμοίως καὶ τὸ διὰ τὴν Βάδην νομοσχέδιον τίτλ. 50 ἀπὸ τοῦ ἄρθρ. 606 καὶ ἐφεξῆς.

ΠΡΩΤΟΝ ΤΜΗΜΑ.

Περὶ τοῦ ἀδικήματος τῆς καταχρήσεως τῆς ἐπιηρεσίας.

Henr. Bodinus Diss. de barattaria. Marp. 1639. rec. Viteb. 1743.

God. Lud. Menken Diss. de crim. barattariae seu repetundarum Viteb. 1729.

Ern. Fr. Pfotenhauer Diss. de crim. repetundarum Viteb. 1804.

Feuerbach über die Bestechung der Staatsbeamten (in dessen Themis nr. IV).

C. H. C. Klenze Fragm. L. Serv. repetuud ex. tab. aeneis primum conjunxit, rest, illustr. Berol. 1825.

§. 478.

Τοῦ ἀδικήματος τῆς καταχρήσεως τῆς ὑπηρεσίας (crim. repetundarum) (α) γίνεται ἐνοχος πᾶς δημόσιος ἢ πᾶλληλος, ὅστις μεταχειρίζεται ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του τὴν ἐμπιστευομένην εἰς αὐτὸν ἐξουσίαν ὡς μέσον πρὸς ἐπαγωγὴν παρανόμου βίας ἢ πρὸς πλήρωσιν τῆς αἰσχροκερδείας του. Τὸ ἀδίκημα τοῦτο περιλαμβάνει ἐν ἑαυτῷ τρία κύρια εἶδη,

I τὴν κατάχρησιν τῆς ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἐξουσίας εἰς στενήν ἔννοιαν, II τὴν καταπίεσιν, III τὴν δωροδοκίαν. (6)

Dig. XLVIII. II. Cod. IX. 27.

- (α) Εἰς τὸν L. 2 τοῦ Θεοδ. C. de L. Jul. repetunde λέγεται crimen male gestae administrationis. Ἡ λέξις Δωροδοκία δὲν ἀρμόζει παντάπασιν εἰς τὴν ἔκτασιν τῆς προκειμένης ἐννοίας. Περὶ τῆς ὀνομασίας barattaria.
- (β) Περὶ τῆς ἐκτάσεως τῶν ἱκανίων τοῦ cr. rep. Ῥωμαϊκῶν νόμων πρὸς Sikonius de Judiciis Lib. II, c. 27. Feuerbäch s. a. O. σελ. 197. « Non solum qui avaro, sed etiam qui libidinose, superbo, crudeliter se in provincia gesserint » περιελαμβάνοντο εἰς τὰς leges repetundarum.

§ 479.

I. Κατάχρησις τῆς ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἐξουσίας εἰς στενήν ἔννοιαν πράττεται διὰ τῆς πρὸς τινα τῶν ὑπηρεσίων ἐπαγομένης παρανόμου βίας ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῶν χρεῶν τῆς ὑπηρεσίας, ἢ διὰ φανερᾶς υπερβάσεως τῆς ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἐξουσίας, (α) Ἰδίως γίνονται ἔνοχοι αὐτῆς δικασταὶ καταχρώμενοι ἐκ προαιρέσεως τῆς ποινικῆς αὐτῶν ἐξουσίας πρὸς κατάθλιψιν τῆς ἀθωότητος ἢ τῶν δικαιωμάτων κατηγορουμένου τινος (6).

- (α) Ἄλλως τε ἢ πρᾶξις αὕτη ὑπάγεται ὀχιζόμενον εἰς τὸ cr. rep. L. 7. § 2. D. h. t. (πρὸς Plinius II. ep. 11. 12), ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ crimen vis publicae (L. 7. D. ad, L. Jul. de vi publ.) κατὰ τὰς περιστάσεις δι καίρις τὴν Lex. Cornelia de Siciariis (L. 4 pr. D. de tit.)

(6) Ὅρα τὰ εἶδη περατεθίντα χωρία.

§ημ. 1. τοῦ ἐλδ. Τὸ ἀδίκημα τοῦτο ποτὲ μὲν κρίνεται κατὰ τὰς περὶ crimen vis publicae ἀρχάς, ποτὲ δὲ ἀποτελεῖ falsum, δὲν δύναται δὲ νὰπραχθῇ εἰμὴ ἀπὸ ἀληθῶς δημόσιον ὑπάλληλον, ἔχοντα ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του ἐξουσίαν. Ἡ προαιρέσις δύναται νὰ τείνη εἰς ἀπολαυὴν ὠφελείας ὡς πρὸς τὴν περιουσίαν ἢ εἰς πλήρωσιν πάθους τινος π. χ. ἐπὶ παρανόμου κρατήσεως. Ὅρα καλὴν ἐξήγησιν τῶν περὶ τούτου εἰς

Wagner's Zeitschr. für österreich. Rechtsgelehrsamkeit, 1825. 6 Heft. nr. 4. 1824. 10 Heft. nr. 26. Jahrg. 1832 nr. 27. 1833. nr. 23. Εάν ο υπάλληλος ήναι εις πλάνην ως πρὸς τὴν ἐξουσίαν του, καὶ νομίζῃ τὴν πράξιν του συγχωρημένην, δὲν ἀρμόζει ἡ ἐποψις τῆς καταχρήσεως τῆς ὑπηρεσίας.

σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ὁ αὐστριακὸς νόμος ἀρθρ. 85 κηρύττει κατάχρησιν τῆς ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἐξουσίας εἰάν τις ὁπωςδήποτε καταχρασθῇ τῆς ὑπηρεσίας εἰς τὴν ὁποίαν εἶναι ὑπόχρεος, ἢ τῆς ἐμπειστευμένης εἰς αὐτὸν ἐξουσίας διὰ τὰ προξενήσῃ βλάβην εἰς τινα. Ἐνταῦθα δὲ ὑπάγεται κατὰ τὸ ἀρθρ. 86, 1^ο εἰάν τις δικαστικὸς, ἢ ἄλλος ἔχων δημόσια χρεὴ ὑπάλληλος ἀποποιηθῇ τὰ ἐκτελέσῃ κατὰ νόμον τὰ χρεὴ τῆς ὑπηρεσίας του, 2^ο εἰάν οὐ υπάλληλος εἰς ὑποθέσεις τῆς ὑπηρεσίας θεσθαίωσῃ τι μὴ ἀληθές, 3^ο εἰάν μὲ ἐπικίνδυνον τρόπον διακοινώσῃ μυστικὸν τῆς ὑπηρεσίας ἐμπειστευμένον εἰς αὐτὸν, ἢ ἀφανίσῃ ἔγγραφον τεθειμένον ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησίν του, ἢ παρὰ τὸ χρεὸς του κοινοποιήσῃ αὐτὸ εἰς ἄλλον. Ὅρα περὶ τούτου τὴν ἐν τῇ σημ. 1. ἀναφερομένην ἐξήγησιν in der Oestereich. Zeitschr. (ποινὴ φυλάκειαι 1—5 ἐτῶν, ἐπὶ δὲ μεγαλειτέρας κακίας ἢ βλάβης μέχρι 40 ἐτῶν).—Ὁ πρωταϊκὸς νόμος § 337 ἀπειλεῖ ἐκεῖνον ὅστις καταχράται τῆς ὑπηρεσίας του πρὸς βλάβην τῆς κοινῆς ἀσφαλείας, πρὸς καταπίσεις ἢ ἄλλως πρὸς κατάθλιψιν τῶν ὑπκόων, μὲ παῦσιν ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας καὶ κάθειρξιν § 338, εἰάν δὲ δημόσιος ὑπάλληλος πράξῃ ἀπάτην, νόθευσιν, κλοπὴν, λαθρεμπόριον ἢ ἄλλο τι τῶν κοινῶν ἀδικημάτων καὶ πρὸς τέλεσιν ἢ ἀπόκρυψιν αὐτοῦ καταχρασθῇ τῆς ὑπηρεσίας του, ἐπιβαρύνεται ἢ εἰς τὸ ἀδίκημα ἐπιβεβλημένη ποινῇ. — Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος ἀρθρ. 184—191 διακρίνει κατάχρησιν τῆς ἐξουσίας abus d' autorité πρὸς ἰδιώτας καὶ πρὸς τὸ κράτος. Εἰς τὴν πρώτην ὑπάγονται αἱ περιπτώσεις

(ἄρθρ. 484) καθ' ἃς ὁ ὑπάλληλος ταρασσεί παρανόμως τὴν οἰκιακὴν εἰρήνην, (ἄρθρ. 485) καθ' ἃς προσηκόντως προσκληθεὶς ἀρνεῖται ἢ ἀπονείμῃ δικαιοσύνην, (ἄρθρ. 486) εἰς περὶ τὴν ἐκτέλεσιν παραγγελίας, ἢ περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν ἢ ὡς ἐκ τῆς ἐκπληρώσεως τῆς ὑπηρεσίας του ἐπιχειρῆ παρανόμους βίαιοπραγίας κατὰ προσώπων (ἄρθρ. 487), εἰς ἀποσφραγίξῃ ἢ ὑπεξαιρῆ γράμματα ὅρα **Hellie Théorie IV p. 200—241**. Κατάχρησις τῆς ὑπηρεσίας ὡς πρὸς τὸ κράτος εἶναι ἄρθρ. 188, εἰς ὑπάλληλός τις ζητήσῃ τὴν ἐνέργειαν ἢ τὴν χρῆσιν τῆς ἐνόπλου δυνάμεως ἐναντίον τῆς ἐκτελέσεως νόμου τινος, τῆς εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων, ἢ τῆς ἐκτελέσεως δημοσίας τινος παραγγελίας. Τὸ ἄρθρ. 490 λέγει μέχρι τίνος ὁ ὑποδέσμετος ὑπάλληλος, ὁ ὁποῖος ἐπραξε τοιοῦτόν τι ὑπακούων εἰς τὸν ἀνώτερον αὐτοῦ, εἶναι ἐλεύθερος ποινῆς. **Hellie Théorie IV p. 241—247**.—Ὁ βασιλικὸς νόμος ἄρθρ. 357 ὁμιλεῖ περὶ καταχρήσεως τῆς ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἐξουσίας, καθ' ὅσον λαμβάνει χώραν ἐξ ἰδιωτικῶν σκοπῶν, οἷον μίσους, μεροληψίας ἢ ἰδιωφελείας, πρὸς κατάθλιψιν ἢ κάκωσιν τῶν ὑπηκόων, (ποινὴ παῦσις ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας) Εἰς δὲ τὸ ἄρθρ. 359 πραγματεύεται ἰδίως περὶ καταχρήσεως τῆς ἐξουσίας τοῦ τιμωρεῖν. Εἰς ταύτην ἀνάγονται καὶ τὰ ἄρθρα 450—455, εἰς ὑπάλληλοι ὑπερβαίνοντες ἐν γνώσει τὰ ὅρια τῆς ὑπηρεσίας τῶν ἐκδίδουσιν αὐθαιρέτως ποινικὰς ἀποφάσεις ἢ περὶ τῆς ἐκτέλεσιν ἐκδοθείσης ἀποφάσεως πράττουσιν ἐναντία αὐτῆς πρὸς βλάβην τοῦ κράτους ἢ τινος ὑπηκόου. — Ὁ σαξωνικὸς νόμος ἄρθρ. 320 ἀπειλεῖ ἔνεκα καταχρήσεως, τῆς ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἐξουσίας (μὲ χρηματικὴν ποινὴν ἢ φυλάκισιν μέχρι 2 ἐτῶν), καθ' ὅσον δὲν ἔλαβε χώραν βαρύτερον ἀδίκημα, τοὺς δημοσίους ὑπάλληλους καὶ ὑπηρέτας, οἵτινες ἐπὶ πλαστῇ προφάσει ὅτι ἔχουσιν ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τῶν ἐξουσίαν, ἀναγκάζουσι τινα νὰ πράξῃ ἢ νὰ παραλείψῃ τι, εἰς τὸ ὅποιον δὲν ἦτο κατὰ νόμον

υπόχρεοι, ἢ ἀποκρύπτουσι, τὰς ὁποίας ἔλαβον διαταγὰς ἀνωτέρων ἀρχῶν ἢ δικαστικὰς ἀποφάσεις ἢ ἄλλα ἔγγραφα τὰ ὁποῖα περιήλθον εἰς αὐτοὺς ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, ἢ παρανόμως φυλακίζουσιν ἢ κρατοῦσι τινὰ φυλακισμένον, ἢ καθ' οἷονδῆποτε τρόπον καταχρῶνται τῶν τῆς ὑπηρεσίας σχέσεών των πρὸς καταπίσεις, κάκωσιν ἢ παράνομον βοήθειαν τινος (Günther σελ. 162). — Ὁ βυρτεμβεργικὸς ποινικὸς νόμος ἀρθρ. 413 τιμωρεῖ τὴν κατάχρησιν τῆς ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἐξουσίας, ἐὰν γείνη ἀπὸ ἰδιωφέλειαν, μίσους ἢ μεροληψίαν πρὸς καταπίσεις ἢ κάκωσιν, μὲ σιέρησιν τῆς τιμῆς καὶ τοῦ πρὸς δημόσιον ὑπηρεσίαν δικαιώματος. — Τὸ διὰ Βάδην νομοσχέδιον § 608 θεωρεῖ τὴν κατάχρησιν τῆς ὑπηρεσίας ὡς ἀναπληρωτικὸν ἀδίκημα λαμβάνον χώραν, ἐὰν ὁ ὑπάλληλος καταχρασθῇ (ἢ ἐπιτροπῇ τῆς Βουλῆς ἐπρόσθεσεν, ἐκ προθέσεως) τῆς ὑπηρεσίας αὐτοῦ πρὸς παράνομον ἐλάβην ἄλλων ἢ τῆς πολιτείας, ἢ πρὸς καταπίσεις ὑπηκόων, καθ' ὅσον ἢ πράξις δὲν ἀποτελεῖ ἄλλο ὠρισμένον ἀδίκημα (πρόστιμον τοῦλάχιστον 25 φιορινίων).

§ 479. α.

II Καταπίσεις (concessio) ἐκ μέρους δημοσίου ὑπαλλήλου εἶναι παράνομος ἰδιοποίησις ὠφελήματος εἴτε ὑπὸ τὸ ἀπατηλὸν πρόσχημα χρέους ἐπιχειμένου εἰς τὸν ὑπαγόμενον εἰς τὴν ἀρχὴν, εἴτε διὰ παρανόμου χρήσεως τῆς διδομένης εἰς τὴν ἀρχὴν ἐξουσίας. Ὅθεν τὸ ἀδίκημα τοῦτο δύναται νὰπραχθῇ I δι' ἀπάτης προτεινομένου ψευδῶς ὡς ὑπάρχοντος κατὰ νόμον ἀνυπάρχτου χρέους τῶν ὑπηκόων, ἢ στρεφομένης ὁδῶς πρὸς ἰδίαν ὠφέλειαν τῆς ἀγνοίας αὐτῶν (α). II διὰ βιαιοπραγίας, ἤτοι I^α διὰ παρανόμου χρήσεως τῆς ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἐξουσίας, ἢ 2^α δι' ἀπει-

λῆς τοιαύτης χρήσεως, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ πεισθῇ ὁ υπαγόμενος εἰς τὴν ἀρχὴν εἰς τὸ νὰ δώσει ἢ νὰ παράσχη τι, ἢ τέλος 3^{ον} διὰ μόνης αὐτογράφου ἰδιωτικῆς, χωρὶς βίας καὶ ἀπειλῆς, καθ' ἕσον ὁ φόβος τῆς ἐξουσίας μετ' τὴν ὁποῖαν εἶναι περιβεβλημένος ὁ υπάλληλος λογίζεται ὡς ἀφορμὴ ἐξ ἧς παρεκινήθη ὁ υπαγόμενος εἰς αὐτὸν νὰ ὑπομείνῃ τὴν παρανομίαν του (β).

(α) Ἐνταῦθα ὑπόκειται εἰς τὰς πλείστας περιπτώσεις ἡ ἀπατηλὴ ἰσπραξίς παρανομίαν ἢ ὑπερβεβλημένην δημοσίαν φέρων. L. εἰς Κωδ. de supercavet, L. 2, 3. C. de iuroribus ad hoc, καὶ αὐτὸ ἡ ἐπιμέλειαι ἄλλων θεμιτῶν τελῶν Νεαρ. 82 κερ. 7 Νεαρ. 124 κερ. 3.

(β) Qui furaverit — sustulerit — spoliaverit — concusserit, L. 6, § 3. §. D. de off. ptes. L. 1, 4, 6. C. h. t. L. 3. C. de adsea, ὅλ. ὁ τίτλ. τοῦ C. de iur. ad. Αὐτὸ τοῦ εἴδους τοῦ ἐπιμ. τερ. περιλαμβανέμενος ἐπομένως καὶ τὸ peculatus, καθ' ἕσον πράττεται παρ' ἰσχυροῦ δημοσίου υπαλλήλου ἐπὶ τῆς μὴ υπαγομένης ἀμίσως εἰς τὴν διοίκησιν αὐτοῦ ἰδιοκτησίας ἢ παρ' ἑαυτοῦ ἢ κοινότητος πόλεως, τινος (qui peculatu provincias quassavit) cf. iot. tit. C. Th. de crim. ptes. (IX, § 28 libique Gothofr), εἰς τὴν καὶ ὁ διαφορῆμος Νεαρ. εἰς τοῦ Κωδ. αὐτοῦ.

Σημ. 1. τοῦ εἰδ. Τὰ πλημμελήματα τὰ ὁποῖα ἢ κατὰ τὴν Γερμανίαν δικαστικῆς πράξεις καὶ αἱ νέαι νομοθεσίαι κατὰριθμοῦσιν ἐνταῦθα, ὑπῆγον ὁ κατὰ τὸ ρωμαϊκὸν δίκαιον τὰ μὲν εἰς τὸ crimen repetundarum, τὰ δὲ εἰς τὴν concussio, καὶ ἡ L. (1 D.) de concuss. ἀποδεικνύει, ὅτι εἰς ταύτην κατηγοροῦντο καὶ οἱ φενακισμοί. Οἱ νομικοὶ τῆς Ἰταλίας διατείνονται ὅτι καὶ μυστικῶς ν' ἀπειλήσῃ τις βίαν ἢ νὰ πείσῃ τὸν ἄλλον ὅτι ἔχει δικαίωμα ν' ἀπολαύσῃ τὴν ὑφέλειαν, εἶναι concussio. Farinacius quaest. III nr. 43. Ὁρθῶς ὁ Bellie, Théorie du code penal vol. IV p. 106 εὐρίσκει πάντοτε εἰς τὴν concussio κατάχρησιν τῆς οἷς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἐξουσίας.

Σημ. 2. τοῦ εἰδ. Ὡς καταπίσις παρουσιάζεται καὶ ἡ πράξις, διὰ τῆς ὁποίας ὁ υπάλληλος μεταχειρίζεται μόνην τὴν ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἐξουσίαν του ἢ τῆς ἐκ ταύτης σχέσεως του, διὰ ν' ἀπαιτήσῃ ὁποιασδήποτε παροχῆς ἀπὸ τοῦ υπαγομέ-

νους εἰς αὐτὸν, καὶ πράττει τοῦτο ἐν εἰδῆ ἐπισημοῦ διαταγῆς, τῆς ὁποίας ἡ ὑπαρξίς τοὺς πείθει, ὅτι εἶναι ὑπόχρεοι εἰς τὴν ζητουμένην παροχὴν. *Heffter Lehrb.* σελ. 454.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Περὶ τῶν περιπτώσεων, αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ καταριθμηθῶσιν ἐνταῦθα, ὅρα *Mittermaier im Demme's Annalen VIII* σελ. 213. Ἐκ τῶν κυριωτέρων εἶναι, ὅτι δὲν ἀπαιτεῖται νὰ προτεινῆ ῥητῶς τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ ὁ ὑπάλληλος. Καταπίσεις ὑπάρχει, ἐὰν κατὰ τὰς ὑπαρχούσας πρὸς τὸν ὑπάλλληλον σχέσεις τοῦ ὑπαγομένου εἰς αὐτὸν ζητῆ τὴν ὠφέλειαν ὁ ὑπάλλληλος ὡς τοιοῦτος, καὶ πείθῃ τὸν ὑπαγόμενον εἰς αὐτὸν, ὅτι εἶναι εἰς χρεὸς νὰ παράσῃ τὸ ζητούμενον. *Mittermaier I. c.*

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Εἶναι οὐσιῶδες ἐν τούτοις τὸ νὰ ὑπάρχῃ καὶ δόλος, καὶ ἐὰν ὁ ὑπάλλληλος πιστεύσῃ ἀληθῶς, ὅτι ἔχει δικαίωμα νὰ λάβῃ ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ζητεῖ δὲν ὑπάρχει τὸ ἀδίκημα. Ὅθεν ἐὰν δυνάμει ἀρχαίας τιμῆς (ἢ καὶ μὴ στηριγμένης εἰς νόμον) συνηθείας λάβῃ ὠφελήματα, ἢ ζητήσῃ τι δι' ἐκτακτὸν τινα ὑπηρεσίαν τὴν ὁποῖαν ἔλαβε (χωρὶς νὰ ᾔηται ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ὑπόχρεος) δὲν ὑπάρχει καταπίσεις.

Σημ. 5 τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὸν αὐστριακὸν νόμον ἢ προκειμένη περίπτωσις πρέπει νὰ ὑπαχθῆ εἰς τὸ ἀδίκημα τῆς καταχρήσεως τῆς ὑπηρεσίας (ἄρθ. 85). Κατὰ τὸν πρῶσσικὸν εἰς τὸν § 413, κατὰ τὸν ὁποῖον ὑπάλλληλοι, οἵτινες εἰς τὴν ἐξακριβῶσιν τὸν προσδιορισμὸν ἢ τὴν εἰσπραξίν τῶν φόρων καταπιέζουσιν ἐκ προθέσεως τὸ κοινόν, τιμωροῦνται. Ὁ *γαλλικ. ποιν. νόμος* ἄρθρ. 174 λέγει *concussion*, ἐὰν ὑπάλλληλοι, γραφεῖς αὐτῶν ἢ ἄλλοι παρ' αὐτῶν διωρισμένοι, ἢ εἰσπράκτορες φόρων, τελῶν ἢ ἄλλων εἰσφορῶν ἐγγράφωσιν εἰς τοὺς φορολογικαὺς πίνακας ἢ εἰσπράττωσιν εἰσφοράς, ἔσοδα, φόρους, μισθοὺς, μὴ ἀνήκοντας εἰς αὐτοὺς ἢ ὑπὲρ τὸ ἀνήκον μέτρον (ποινῆ, εἰρκτή). Ὅρα περὶ τούτου καλὴν τινα ἀνάπτυξιν παρὰ τοῦ *Hellie Théorie IV. p. 102—129*). Κατὰ τὸν *βουαρ*

ρικόν νόμον ὑπάγεται τὸ ἀδίκημα τοῦτο ἐν μέρει εἰς τὸ ἄρθρ. 358 κατὰ τὸ ὁποῖον ἀποπέμπεται τῆς ὑπηρεσίας δὲ πάλῃλος, ὅστις δι' ἀπειλῆς τῆς ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἐξουσίας του ζητεῖ ν' ἀπολαύσῃ ἀθέμιτον ἰδιωτικὸν ὄφελος, ἐν μέρει εἰς τὸ ἄρθρ. 438 περὶ πράξεων ἐκ προθέσεως γενομένων ἐναντίον τῶν χρεῶν τῆς ὑπηρεσίας, καὶ ἐν μέρει εἰς τὸ ἄρθρ. 439 περὶ καταπίεσεως τῶν ὑπηκόων. Ὁ σαξωνικὸς νόμος ἄρθ. 329 ὑπάγει τὴν περίπτωσιν ταύτην εἰς τὸ ἀδίκημα τῆς καταχρησεως τῆς ὑπηρεσίας (ἴσα τὴν ἀνωτέρω σημ. 2. ἐπὶ τοῦ § 479). Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος ἄρθρ. 418 τιμωρεῖ τὴν καταπίεσιν ἀπὸ μέρος ὑπαλλήλου, ἐὰν οὗτος, διὰ ν' ἀπολαύσῃ παράνομον ὠφέλειαν διὰ τὸν ἑαυτὸν του ἢ δι' ἄλλον τινά, ἀπειλῇ τὴν χρῆσιν τῆς ἐμπιστευμένης εἰς αὐτὸν ἐξουσίας. Ἡ ποινὴ εἶναι παῦσις ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας, ἢ στέρησις τῆς πολιτικῆς τιμῆς, ἐκτὸς τῆς ἐπιβαλλομένης ποινῆς εἰς τὴν ἰδιωτικὴν καταπίεσιν. Διεξοδικώτατα πραγματεύεται τὸ διὰ τὴν Βίδην νομοσχέδιον §. 622. 23 περὶ τῆς καταπίεσεως διὰ τῆς χρέσεως ἢ ἀπειλῆς τῆς ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἐξουσίας, ἢ καὶ ἄνευ τούτου, ἀλλὰ μὲν κατάχρησιν τῆς ὑπηρεσίας, διὰ διαταγῶν, φανακισμῶν, ἢ καὶ ὠφελείας ἐκ τῆς πλάνης ἢ τῆς ἀγνοίας ἄλλων.

§ 479. 6'.

III Δωροδοξίας (corruptio) ἔνοχος γίνεται ὁ δημόσιος ὑπάλληλος δεχόμενος πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς υπηρεσίας του ἐκουσίως προσφερόμενον ἢ προσομολογούμενον εἰς αὐτὸν κέρδος τὸ ὁποῖον κατὰ νόμον δὲν εἶχε δικαίωμα νὰ ζητήσῃ. Ὅστις προσφέρει ἢ δίδει τοιοῦτον κέρδος (ὁ δωροδοκῆς) τιμωρεῖται ὡς συναίτιος (α).

Νεαρ. 124. C. G. Visitationsabschied v. z. 1743. §. 46.

(α) L. 1. § 2 L. 21 D. ad L. Cornel. de falsis. L. 6. C. h. t. Νεαρὰ 124

αρθ. 2 καὶ τὴν μνησθέντων Visitationsabschied.

Σημ. 1 του εκδ. Το ρωμαϊκὸν *crimen repetundarum* δὲν δύναται νὰ ταυτισθῆ μετὰ τὸ σημερινὸν ἀδίκημα τῆς δωροδοκίας, καθότι τὸ πρῶτον ἀνεφέρετο τὸ κατ' ἀρχάς εἰς τὰς καταπίσεις καὶ τὰ ἀδικήματα τῶν κατὰ τὰς ἐπαρχίας ῥωμαίων ἐπαρχῶν, Feurbach's *Themis* σελ. 187. μετὰ ταῦτα δὲ δύναται νόμων καὶ αὐτοκρατορικῶν διατάξεων παρέλαβεν ἐν μέρει μὲν τὴν δωροδοκίαν ἐν μέρει δὲ πᾶσαν αὐτογνώμονα καταπίεσιν τῶν ὑπηκόων. Cremani *elem. jur. crim.* II. p. 126. Καὶ ἡ Νεαρά 124, ἥτις ἀνεφέρετο εἰς τοὺς δικαστίας, ἀποδεικνύει, ὅτι ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ τὸ *crimen repetund.* δὲν ἐφηρμόζετο πλέον. Κατὰ τὴν δικαστικὴν πράξιν τοῦ Μεσαιῶνος (Bonifacius p. 126) τὸ ἀδίκημα τῆς δωροδοκίας ἐνοεῖτο πρὸ πάντων ἐπὶ δικαστῶν. Τὴν φράσιν *crimen barattaria* ἀντὶ δωροδοκίας μετεχειρίσθησαν ἀργότερα οἱ νομικοὶ τῆς Ἰταλίας (παράγοντες αὐτὴν εἴτε ἐκ τοῦ *baractum* τούτεστι *permutatio pecuniae cum iustitia*, Bossii *tract. var. tit. de official. corrupt.* nr. 2) εἴτε ἐκ τοῦ *baractus*, τὸ ὁποῖον κατὰ τὸν Μεσαιῶνα ἐσήμαινεν ἀπάτην. Ἐντεῦθεν καὶ μέχρι τῆς σήμερον εἰς τὸ ναυτικὸν δίκαιον *barattaria* τοῦ πλοιάρχου σημαίνει πᾶσαν ἀπιστον διαγωγὴν καὶ ἐκ προαιρέσεως παράβασιν τῶν χρεῶν αὐτοῦ). Ἡ διακρίσις τῆς δωροδοκίας τῶν δικαστῶν εἶναι σύμφορος καὶ μετὰ τὸ ἀρχαῖον ρωμαϊκὸν δίκαιον, φαίνεται δὲ ὅτι κατ' ἀρχὰς ἐτιμωρεῖτο παρὰ τῶν τιμητῶν (Κλησσοῶν, Jarke *censoisches Strafrecht* σελ. 44). μετὰ ταῦτα δὲ *extra ordinem*. L. 7 § 3. D. ad L. Jul. *repetund.* Νεαρ. 124. Schulting. *jurisprud. ante just.* p. 345. Ὅστις ἐδωροδοκεῖ δικαστὴν ἐτιμωρεῖτο ὡς *falsarius*. L. 1. § 2. 13. L. 33. D. ad L. Corn. *de falsi* ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν παλαιῶν νόμων εἶναι δυσχερὲς ζήτημα, πάν νόμοι τινὲς ἀναγόμενοι εἰς μόνην τὴν σχέσιν τοῦ δικαστοῦ καὶ ἡ *Visitationsabschied* τοῦ 1743 ἥτις ἀνάγεσται

εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦ Kammergericht πρέπει νὰ γενικεύωνται. Μάλιστα ὡς πρὸς τὰς συνεπείας τῆς δωροδοκίας τῶν δικαστῶν ὑπῆρχε κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον μεγάλη διαφορὰ, εἰάν ἐλάμβανε χώραν εἰς πολιτικὰς ἢ ποινικὰς ὑποθέσεις (L. 1. § 2 C. de prob. jud. qui male judic.) καὶ εἰδικαὶ διατάξεις ἐπραγματεύοντο περὶ ἀποδείξεως τοῦ ἀδικήματος τούτου. Ἡ πρώτη διάκρισις περιῆλθεν εἰς τὴν δικαστικὴν πράξιν τοῦ Μεσαιῶνος, ὅρα ἐν γένει Rosshirt Geschichte. III σελ. 204.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Περί τῶν ἀληθῶν λόγων τοῦ αὐστηρότερον ἀξιοποιῶν τῆς δωροδοκίας. Hellie Theorie IV p. 149.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Ὁ αὐστριακὸς νόμος κατατάσσει τὸ ἀδίκημα ὑπὸ τὴν κατάχρησιν τῆς ὑπηρεσίας (ἄρθρ. 86) ἀλλ' εἰς τὸ ἄρθρ. 88 διακρίνει ἰδίως τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὑπάλληλός τις περὶ τὴν διαχειρίσιν δικαιοσύνης, ἢ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπηρεσίας, ἢ τὴν ἀπόφασιν περὶ δημοσίων ὑποθέσεων ἐκτελεῖ μὲν ὡς ὀφείλει τὴν ὑπηρεσίαν του ἀλλὰ διὰ νὰ τὴν ἐκτελέσῃ δεχεται δῶρον ἢ λαμβάνει ὑπόσχεσιν ὠφέλειας τινος, (εἰρηκτῆ ὁ μὲν. μέχρις 1 ἔτους). Κατὰ τὸ ἄρθρ. 89 τιμωρεῖται ὁμοίως μὲν τὴν αὐτὴν ποινὴν καὶ ὅστις διὰ δώρου ἀποστλανᾷ ὑπάλληλον πρὸς μεροληψίαν ἢ παράβασιν τῶν ἠερῶν τῆς ὑπηρεσίας του. Περί δωροληψίας τῶν ὑπαλλήλων ἐν γένει ὑπαρχοῦσιν εἰς τὴν Αὐστρίαν καὶ ἄλλαι εἰδικαὶ ποινικαὶ διατάξεις. ὅρα Zeitschrift. L. c. 1831. σελ. 180. Κατὰ τὸν πρῶσικὸν νόμον § 360 ὑπάλληλοι αἰτινες διὰ πράξιν τινα τῆς ὑπηρεσίας τῶν δέχονται, ἢ παραγγέλλουσιν ἄλλους νὰ δεχθῶσι διὰ λογαριασμῶν, δῶρα ἢ χαρίσματα. τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουσι κατὰ ῥητὸν νόμον δικαίωμα νὰ λάβωσι, καταδικάζονται εἰς τετραπλάσιον τοῦ ληφθέντος, ἀν καὶ δὲν ὑπάρχῃ οὐδεμίαν ὑπόψιν παραβίασεως τῶν ἠερῶν αὐτῶν. Ἐὰν δὲ ὑπάρχῃ καὶ τοιαύτη ὑπόψιν βίασιμος, ἀποπέμπονται πρὸς τοὺς τοῖς ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας, καὶ ἐν περιπτώσει σαφῶς ἀποδειχθῇ καὶ ἐστὶ ἀντιδικησασίαν νὰ εἰς ἐκτελέσει τὴν νόμον τῆς

μένης παραβάσεως τῶν χρεῶν τῆς ὑπηρεσίας καταδικάζονται καὶ εἰς εἰρκτὴν §—6 ἐτῶν, ὡς πρὸς τοὺς δικαστικούς ὑπαλλήλους λέγει § 366, οἱ ὁ δικαστὴς, ὅστις δέχεται δῶρα ἢ λευκῶνει ὑποσχέσεις ἀπὸ διαδίκου, ἔχοντα δικὴν ζῴπιον αὐτοῦ καὶ ἐὰν δὲν ἀποδειχθῇ ἔνοχος παραβάσεως τῶν χρεῶν αὐτοῦ, ἀποπέμπεται τῆς ὑπηρεσίας· ἐὰν δὲ ὑπάρχη ὑποψία ἢ ἀπόδειξις τῆς παραβάσεως τῶν χρεῶν του, τιμωρεῖται μὲ τὴν ἐν τῷ § 361 ὠρισμένην ποινὴν. Κατὰ τὸν § 367 δικαστικὸς ὑπάλληλος ὅστις δέχεται δῶρα εἰς ὑποθέσεις τῆς ὑπηρεσίας, μὴ ἀναφερομένας εἰς δίκην, καὶ δὲν καταγγέλλει τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν προϊστάμενόν του τιμωρεῖται κατὰ τὸν § 360. Κατὰ τὸν § 368, ὅστις προσφέρει δῶρα ἢ ὠφελείας εἰς δικαστικὸν ὑπάλληλον, διὰ τὰ τὸν ἔχη ὑπὲρ ἐαυτοῦ εἰς δικαστικὰς ὑποθέσεις του καταδικάζεται εἰς τὸ τετραπλάσιον, ἐὰν δὲ ἔγεινε τοῦτο διὰ τὰ κατορθωθῆ βῆτή τις ὑπόθεσις καταδικάζεται τὰ πληρώσει ὡς ποινὴν ἢ σα προστιθετο τὰ ὠφελθῆ, ἢ εἰς φυλακὴν. Ὁ γαλλικὸς ποιν. νόμος πραγματεύεται περὶ τοῦ ἀδικήματος τούτου ὡς τὰ περὶ **corruption des fonctionnaires**, καὶ τιμωρεῖ μὲ ἔκπτωσιν ἀπὸ τῶν πολιτικῶν δικαιομάτων *degradation civique* καὶ χρηματικ. ποινὴν, ἄρθρ. 177 πάντα ὑπάλληλον (δικαστικὸν ἢ διοικητικόν) ὅστις δέχεται δῶρα ἢ ὠφελείας ἢ ὑποσχέσεις διὰ τὰ διεκπεραιώσῃ ὑπόθεσιν μὴ ὑποκειμένην εἰς πληρωμὴν, ἀν καὶ ἄλλως δικαίαν· ἄρθρ. 178. Ἐὰν ἡ δωροδοκία γένηται διὰ πρᾶξιν καθ' ἑαυτὴν ἀξιόποινον τιμωρουμένην μὲ μεγαλειτέραν ποινὴν παρὰ τὴν *degradation civique*, ἐπιβάλλεται ἡ ποινὴ ἐκείνη. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 179 πᾶς βεσις διὰ βιοπραγίας, ἢ ἀπειλῶν, ἢ ὑποσχέσεων, δῶρων, προσφορῶν, ζητεῖ τὰ διαθέσῃ ὑπὲρ ἑαυτοῦ δημόσιον ὑπάλληλον διὰ τὰ λάβῃ ἐπωφελεῖ γναιμοδότησιν, ἢ θέσιν ὑπαλλήλου ἢ ἀντιβαίνουσαν εἰς τὴν ἀλήθειαν ἔκθεσιν, μαρτυρίας, ἐκτιμήσεις, ἢ ἔχτριαν δημοπρασίας τινος, τιμωρεῖται μὲ τὴν αὐτὴν ποινὴν ἧτις ἐπιβάλλεται εἰς τὸν δωροδοκηθέντα ὑπάλληλον.

λον· εάν όμως δέν ἐπῆλθεν ἀποτελεσματ, με φυλάκισιν μέχρις 6 μηνῶν καὶ χρηματ. ποινὴν. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 181 εάν ποινικός δικαστής ἢ ὀρκωτός κριτής δωροδοκηθῆ ὑπὲρ ἢ κατὰ τοῦ κατηγορουμένου, καταγινώσκειται προσέτι εἰρκτή. Ὅρα καλὴν ἐξήγησιν τῶν ἄρθρων ταύτων παρὰ τοῦ *Hellie Théorie IV. p. 145 — 250*. Εἰς τὴν ἐρμηνείαν γεννῶνται πολλάι ἀμφισβητήσεις, π. χ. ἐπὶ τοῦ ἄρθρ. 179, εάν ἐφαρμόζηται καὶ ὡς πρὸς τὸν δωροδοκοῦντα, ὅστις δέν ζητεῖ ἄδικον πρᾶξιν ἀπὸ τὸν ὑπάλληλον, ὅρα *Hellie Théorie IV. p. 188*. Κατὰ τὸν βαυαρικὸν νόμον ἄρθ. 443, ὅστις ὑπόσχεται ἢ δίδει δῶρα ἢ ὠφέλειαν τινα εἰς δημόσιον ὑπάλληλον, διὰ νὰ τὸν παρασύρῃ εἰς κατάχρησιν τῆς ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἐξουσίας του, ἢ διὰ νὰ τὸν κερδήσῃ εἰς ὑποθέσεις τῆς ὑπηρεσίας, χάνει τὸ δῶρον πρὸς ὄφελος τοῦ ταμείου τῶν πτωχῶν καὶ καταδικάζεται νὰ πληρώσῃ προσέτι καὶ τὸ διπλοῦν αὐτοῦ, εάν δὲ ἡ διαφθορὰ ἀπέβλεπεν εἰς πράξιν ἐναντίον τῶν χρεῶν τῆς ὑπηρεσίας, καταγινώσκειται καὶ φυλάκισις μέχρις 6 μηνῶν. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 445 πᾶς ὑπάλληλος, εἰς τὸν ὅποιον προσφέρεται τι ὀφείλει ἐπὶ ποινῇ νὰ καταγγεῖλῃ τοῦτο εἰς τὸν προϊστάμενόν του, εάν δὲ δεχθῆ τὸ δῶρον, ἂν καὶ δέν ὑπάρχῃ κατάχρησις τῆς ὑπηρεσίας, τιμωρεῖται με παῦσιν ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας, τὸ ὅποιον λαμβάνει χώραν καὶ ἂν διὰ τετελεσμένην ἤδη πράξιν τῆς ὑπηρεσίας ἄνευ προὔπαρχούσης ὑποσχέσεως δεχθῆ ὁ ὑπάλληλος ἀντιμισθίαν, τὴν ὁποίαν δέν ἐδύνατο νὰ ζητήσῃ. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 448. Εάν ὁ δωροδοκῆσας, πρὶν γείνη ἄλλοθεν γνωστὸν τὸ πρᾶγμα, καταμηνύσῃ τὴν δωροδοκίαν εἰς τὴν ἀρχὴν, μένει ἐλεύθερος ποινῆς καὶ λαμβάνει ὀπίσω τὸ δῶρόν του. Ὁ σαζωνικός νόμος ἄρθρ. 313 ἀπειλεῖ τὸν ὑπάλληλον, ὅστις δέχεται δῶρα ἢ ἄλλας ὠφελείας ἢ ὑποσχέσεις (ἢ κατὰ τὸ ἄρθρ. 315 συγχωρεῖ εἰς τὴν γυναῖκά του, τὰ τέκνα του ἢ εἰς ἄλλους νὰ δεχθῶσι τοιαῦτα δῶρα), διὰ νὰ πράξῃ ἢ νὰ παραλείψῃ τι ἐκ τῶν τῶν δημόσιων χρεῶν του.

μή με φυλάκισιν 1—4 μηνῶν, καὶ ἐὰν γίνῃ τῷ ἄντιπλοῦχος πα-
 ραβάσεως τῶν χρῶν τῆς ὑπηρεσίας του, με εἰρκτὴν μέχρι
 ἑξέτους, ἐὰν τὸ πλημμέλημα δὲν ἐπισβῆ ἔτι βαρυτέραν
 καὶ ποινὴν. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 317, ὅστις δυνάμει δῶρων παρασύρει
 τὸν δημόσιον ὑπάλληλον εἰς παράβασιν τῶν χρῶν τῆς ὑπηρε-
 σίας του, τιμωρεῖται με φυλάκισιν μέχρι ἑξέτους. Ὁ βύρτεμ-
 πτη, βεργικὸς νόμος ἀρθρ. 407 τιμωρεῖ τὴν δωροδοκίαν, ὅταν
 ἐκπέγῃ πρὸς παράνομον ἐκτέλεσιν ἢ παράνομον παράλειψιν
 881 πράξεως, με ἀπόσπέρσιν τῆς τιμῆς καὶ τῶν πρὸς δη-
 μόσιαν ὑπηρεσίαν δικαιωμάτων, καὶ με πρόστιμον. Τὸ ἄρθρ.
 409, πραγματεύεται περὶ δωροληψίας ἀπὸ διαφερομένου
 καὶ ἀπειλεῖ τὸν ὑπάλληλον, ὅστις δέχεται δῶρα ἀπὸ τῶν ἐνα-
 τῶν διαφερομένων, τῶν ὁποῖαν ἢ ὑπόθεσις εἶναι ἐκκρεμῆς
 ἐνώπιον αὐτοῦ, με φυλάκισιν μέχρι 3 μηνῶν ὁμοίως, καὶ ἂν
 ἐλήφθῃ τὸ δῶρον μετὰ τὴν διεκπεραίωσιν τῆς ὑπόθεσεως
 ἢ ἀλλὰ δι' αὐτὴν, ἐὰν δὲ δημόσιοι ὑπάλληλοι ἐκτὸς τῶν μνη-
 σθεσῶν περιπτώσεων δεχθῶσι δῶρα ἀπὸ τοῦ ὑπαγομένου εἰς
 αὐτοῦ, καταδικάζονται κατὰ τὸ ἄρθρ. 410 εἰς πρόστιμον.
 καὶ ἐν ὑποτροπῇ εἰς φυλάκισιν. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 411 συγχω-
 ρεῖται μολοντοῦτα ἢ δωροληψία, ἐὰν ὁ δούς τὸ δῶρον ἦναι
 ἐπισημῶν (μέχρι 4 βαθμοῦ) τοῦ ὑπαλλήλου, ἢ ἐὰν τὸ δῶρον
 ἦναι φιλολογικὸν προϊόν τοῦ διδόντος, ἢ δὲν ὑπερβαίῃ τὴν
 ἀξίαν 1 φιορινίου, ἢ ἐὰν ὁ προϊστάμενος τοῦ ὑπαλλήλου
 ἢ ἑπισημῶν εἰδὼκεν εἰς αὐτὸν τὴν ἄδειαν γὰ τὸ λάβῃ. Τὸ διὰ
 τὴν Πάπην νομοσχέδιον ἀρθρ. 614 διακρίνει ὁμοίως τὴν δω-
 ροδοκίαν ὑπαλλήλου, ὅστις βοηθεῖ τὸν ἔχοντα συμφέρον, δε-
 χόμενος παρ' αὐτοῦ δῶρον διὰ τὴν πράξιν ἢ γὰ παραλείψῃ
 εἰς τὴν ἀπὸ τὴν ἀξιοποιῶν δωροληψίαν (ἀρθρ. 619) ἢ τις λαμ-
 βάνει χάριαν, ὅταν ὁ ὑπάλληλος δέχεται δῶρα μετὰ τὴν ἐκ-
 τέλεσιν τῆς πράξεως ἀνευ συναίνεσεως τῆς προϊσταμένης
 ἐξ ἄρχης.

§ 479. γ.

Τὸ ἀδίκημα τοῦτο προϋποθέτει I δημόσιον ὑπάλληλον περιβεβλημένον ἐπίσημον χαρακτηῖρα, ὁποιαδήποτε καὶ ἂν ᾖ ἢ ἰδιότης τῆς ὑπηρεσίας αὐτοῦ (α). Δημόσιοι ὑπηρεταὶ ἀπλῶν ὑπηκόων (β) καὶ Ἰδιωτικοὶ ὑπηρεταὶ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων (γ) εἶναι ἀνίκανοὶ πρὸς τοιοῦτον ἀδίκημα. II Τὸ μέσον τῆς δωροδοκίας εἶναι μὴ θεμιτὸν κατὰ νόμον κέρδος, τουτέστιν ὠφέλεια ὡς πρὸς τὴν περιουσίαν (δ) καθ' ὅποιονδήποτε τρόπον καὶ ἂν δοθῇ πραγματικῶς ἢ δι' ὑποσχέσεως (ε), ὅσον μεγάλου ἢ μικροῦ καὶ ἂν ᾖ, καθ' ὅσον III ἀναφέρεται εἰς ἓν προκειμένην πράξιν τῆς ὑπηρεσίας (ζ), εἴτε πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ ὅτι ὁ ὑπάλληλος θέλει ἐκπληρώσει τὸ χρέος του, εἴτε πρὸς παρεκτροπὴν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν χρεῶν του (η) ἐξαιρουμένων ὁμῶς τῶν δικαστῶν, οἵτινες δεχόμενοι δῶρα ἢ ὑποσχέσιν καὶ μετὰ τὴν ἐκπεραίωσιν τῆς ὑποθέσεως, γίνονται ἐνοχοὶ δωροδοκίας (θ) IV Τὸ ἀδίκημα εἶναι τετελεσμένον I^{ον} ὡς πρὸς τὸν δωροδοτὴν διὰ μόνης τῆς ὑποσχέσεως ἢ τῆς προσφορᾶς (ι), 2^{ον} ὡς πρὸς τὸν δωροδοκηθέντα δι' ἀμέσου ἢ ἐμμέσου παραδοχῆς τοῦ κέρδους αὐτοῦ ἢ κατ' ἐκ μόνης τῆς ὑποσχέσεως (κ).

(α) 1. 1 pr. L. 5 L. 9 D. h. t. l. 38 § 10 D. de pœnis.

(β) Ἐάν δὲν θεωροῦνται ἐνταῦθα καὶ ὡς ἐμμέσοι δημόσιοι ὑπηρεταὶ, ὡς οἱ Patrimonialrichter. Ἄλλως ἔχει τὸ πρῆγμα π. χ. ὡς πρὸς ἀπλοῦς διακριστάς τῶν προσόδων τοῦ ἰδιοκτήτου, τοῦ εὐγενοῦς κ. τ. λ. καὶ ἑλλοῦς ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου; cf. Meister recht. Erk. Thl. V. Duc. Nr. 133.

(γ) Καθ' ὅσον δὲ θεωροῦνται ὡς μέτοχοι τῆς δωροδοκίας τοῦ κυρίου των.

(δ) Ἡ Visitationsabschied εἰσαλεῖ μόνον περὶ δάρου ἢ ὠφελείας. Καὶ τὸ ἑμμέσου δικαίον ἔχει πρὸ ὀφθαλμῶν μόνου χρεώματι καὶ ὡς πρὸς τὴν περιουσίαν ὠφελείας καθὼς ἐξαγεται ἀπὸ τῆς γενικῆς ποιότητος.

(ε) Visitationsabschied ὡς ὅτι μὴ δέποτε πρὸς ἀδίκημα ἢ πρὸς αἰτίαν.

- (γ) Ἡ γενικὴ ἀπαγόρευσις πώσης δωροληψίας, L. C. de contr. jud. dicitur δύναται νὰ ἔχῃ ἰσχὺν περ' ἡμῶν, καθὼς οὕτε τὸ λοιπὸν περιεχόμενον τοῦ νόμου τούτου. *Peri τῆς L. 18 D. de off. praes. καὶ τῆς L. 6. § 2 D. de off. proc.* ὅρα Püttmann *adv. jur.* L. 1. c. 4. p. 76.
- (α) L. 3. 4. L. 6. § pr. § 8 L. 7 pr. h. i. L. 2 §. 2 D. de cond. ob turp. causis.
- (β) Visitationsabschied = Ἔγγραφο εἰς ἀποχρῆσιν ἀπαγγελοῦ ἢ ἀπόστολου ἔκ τοῦ ἐναντίου Martin Lehrb §. 225.
- (ι) Nesp. 124 κριφ. 2 καὶ ἀνωτ. Visitationsabschied.
- (κ) L. 4. §. 2. D. de off. proc. L. 46. §. 2 D. de jure fisci. L. 1. C. h. i. Νισαρά 17 κριφ. 1.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Τελειωθείσης τῆς ὑποθέσεως ἡ λήψις δώρου ἄνευ προῦπαρχούσης ὑποσχέσεως εἶναι κατὰ τοσοῦτον ἀξίωποιος, καθ' ὅσον ἡ ἐγγωρία νομοθεσία τὸ ἀπαγορεύει, εἰάν τοῦτο δὲν ὑπάρχῃ πρέπει ν' ἀμφιβάλλωμεν περὶ τοῦ δικαιώματος πρὸς ἐπιβολὴν ποινῆς. Heffter Lehrb. σελ. 456. Ἐκ τῶν παρατεθέντων νέων νόμων π. χ. τοῦ θυρτεμבעργικοῦ βλέπομεν ὅτι γίνονται δεκταὶ ἐξαιρέσεις. Ἐάν δὲν γίνῃ τοῦτο, ὁ νόμος μένει ἐπὶ τοῦ χάρτου, ἀλλὰ χωρὶς ἐφαρμογῆς εἰς τὸν βίον, πρὸς τοῦ ὁποίου τὰς σχέσεις ἴσταται εἰς ἀντίφασιν. Καὶ ἐκεῖνοι ἐκ τῶν νομικῶν ὅσοι θέλουσι νὰ καταγινώσκονται κατ' ἐνταῦθα ποινῆ, π. χ. ὁ Rosshirt Gesch. III σελ. 206. λέγουσι τοῦτο περὶ μόνων τῶν δικαστῶν. Τὸ τοῦ Βράουνσβείγ νομοσχέδιον ἄρθρ. 238 περιορίζει εὐστόχως (ὡς εἶναι τοῦτο ὠρισμένον ἐκεῖ διὰ τοῦ ἀπὸ 90 Μαρτίου 1742 νόμου) τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς δωροληψίας εἰς τὴν περίπτωσηιν καθ' ἣν ὁ ὑπάλληλος δέχεται δῶρα ἀπὸ τινος, τοῦ ὁποίου αἱ ὑποθέσεις εἶναι ἤδη ἢ μέλλουσι νὰ τεθῶσιν ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ τὰ δέχεται δι' αὐτάς.

Σημ. 2 τοῦ ἐκδ. Ὡς συστατικὸν τῆς δωροδοκίας δὲν εἶναι ἀναγκαῖον νὰ θέλῃ ὁ δωροδοκῶν νὰ παρασύρῃ τὸν ὑπάλληλον εἰς πρᾶξιν ἐναντίον τῶν γραφῶν του ὄρα Visitationsabschied §. 46. Heffter σελ. 456. nr. 4. Rosshirt Gesch. III. σελ. 206. ἔχει ὅμως τοῦτο ἐπιβροχὴν εἰς τὴν ἐπιμέτρησιν τῆς ποινῆς.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Ἡ ἐξομοίωσις τοῦ δωροδοκίου μετὰ τὴν δωροδοκίαν ὡς πρὸς τὴν ποινὴν δυσκόλως δικαιολογεῖται, ὡς πρὸς τὸν ὑπάλληλον λαμβάνει χώραν προσβολὴ ἰδιαιτέρων χρεῶν, ἢ ὑποία δὲν ὑπάρχει ὡς πρὸς τὸν ἄλλον. Ἄλλ' ὁμοίως αἱ πλείστα κατὰ τόπους νομοθεσίαι τιμωροῦν ὁμοίως καὶ τὸν δωροδοκῆσαντα, καὶ τῷ ὄντι ὁσάκις διὰ δωροδοκίας θέλει τις νὰ κατορθώτῃ πικρανομίαν τινά, ἥτις τιμωρεῖται ἀπὸ τὸν νόμον, π. χ. νόθευσιν, δικαιολογεῖται ἢ τιμώρησις τοῦ δὲν ὑπάρχει προσέτι ὡς πρὸς ἐκεῖνον, ὅστις διχθεῖρει δικαιοκτικὸν ὑπάλληλον διὰ νὰ λάβῃ π. χ. ἄδειαν ἐπιτηδεύματος· ἢ αὐτὴ σχέσηις θεωρεῖται ὡς πρὸς ἐκεῖνον ὅστις δωροδοκεῖ δικαστὴν εἰς δίκην τινά. Ὁρα L. 31. C. de episc. et cleric. Neap. 124. κεφ. 2 Feuerbach's Themis σελ. 247. Heffter σελ. 457.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Κατὰ τὴν Visitationsabschied § 46 εἶναι ἀδιάφορον, εἰάν ὁ ὑπάλληλος λάβῃ ὁ ἴδιος τὸ δῶρον, ἢ ἡ γυνὴ ἢ τὰ τέκνα αὐτοῦ, ἀλλ' ὁ ὑπάλληλος τότε μόνον εἶναι ἄξιος ποινῆς, εἰάν ἐγνώριζε τοῦτο καὶ τὸ ἐνέκρινε.

Σημ. 5. τοῦ ἐκδ. Ὁ ὑπάλληλος δὲν δύναται πλεονεκτήσασθαι τὴν σήμερὰν νὰ θεωρῆται ἐν βάρει ποινῆς ὑπόχρεος νὰ καταγγεῖλῃ τὴν γενομένην παρὰ τινος ἀπόπειραν δωροδοκίας αὐτοῦ. Ἡ εὐσυνειδήσια τοῦ ὑπάλληλου, ὅστις ἀποπέμπει μεμφόμενος τὸν δωροδοκῶντα ἀποθεῖ τὴν ἰδέαν τοιαύτης καταμνήσεως. Ὁριστικῶς δὲ καὶ ἡ δικαστικὴ πράξις δὲν καταγιώσκει ποινὴν. Ὁρα Martin Lehrb σελ. 545. Κατὰ τοὺς νεωτέρους νόμους (ὅρα τὴν ἐπὶ τοῦ προηγουμένου παραγράφου σημείωσιν) διατάσσεται τοιαύτη καταμνήσις. Ὁ δωροδοκῶν φέρεται τοῦλάχιστον εἰς τὰς πολιτικὰς ὑποθέσεις κατὰ τὴν Neap. 124 κεφ. 2. ὅτι μένει ἐλεύθερος ποινῆς (ὅρα καὶ τὸν βαυαρικὸν νόμον ἀρθρ. 148), εἰάν ἐγκαίρως καταγγεῖλῃ τὸ πρᾶγμα. Ἡ διάταξις αὕτη δὲν εἶναι ἄξια παραδοχῆς, καὶ συντελεῖ μόνον εἰς πολυτρόπους βλαδιουργίας ἐναντίον δημοσίων ὑπαλλήλων.

§. 480.

Ἡ ποινή τῆς καταχρήσεως τῆς ὑπηρεσίας ἐκ γένει εἶναι παῦσις ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας, ἀποστέρησις τῆς ἀξίας (α) ἀνικανότης πρὸς διαθήκην (β), καὶ ἐὰν ἡ κατάχρησις ἐγένετο πρὸς πληρωσιν τῆς αἰσχροκερδείας, ἀπόδοσιν τοῦ τετραπλοῦ (γ), ἢ ἐπὶ δωροδοκίας (δ) τοῦ διπλοῦ, ἐὰν ἐδόθη μόνον ὑπόσχεσις δῶρον, τοῦ τριπλοῦ δὲ, ἐὰν ἐδόθη τῷ ὄντι δῶρον. Μολοντοῦτο I ἀντὶ τῆς ἀπλῆς χρηματικῆς ποινῆς καταδικάζεται εἰς ἐξορίαν καὶ δήμευσιν τῆς περιουσίας του ὁ εἰς ποινικὴν δίκην δωροδοκηθεὶς δικαστὴς (ε), καὶ II ἐπὶ κατάχρησιν εἰς ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἐξουσίας (§ 479) ἐπιβάλλεται αὐθαίρετος ποινή, ἡ ὁποία κατὰ λόγον τοῦ τρόπου καὶ τοῦ μεγέθους τῆς ὑποσχεθείσης εἰς τινὰ κακώσεως, δύναται νὰ φθάσῃ καὶ μέχρι θανάτου (ζ)

(α) L. 2. 12. C. de dignit. L. 8. C. de decur. Visitationsschsch. § 46.
» ἀποπέμπεται τῆς ὑπηρεσίας καὶ ἀστερείται τῆς ἐπιθῆς του α

(β) L. 6. §. 1. pr. D. h. t. L. 14. D. de test. L. 20. § 5. de his qui test. fac.

(γ) L. 1. 4. 5. C. h. t. L. 3. C. de ass. Ἡ θανατικὴ ποινὴ τῆς ὁποίας ἀπέλει ὁ Νομ. Κωδ. de supereracti. (L. 1. 2. C. Οὐδὲ, αὐτόθι) ἐναντίον τῶν βωμικῶν εισπρακτόρων τῶν φόρων (exactores κ. τ. λ.) δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ περὶ ἡμῶν, καθὼς οὔτε ἡ θανατικὴ ποινὴ, ἡ ὁποία εἰς τὴν L. C. de crim peccat. βρίζεται κατὰ τῶν ἐπάρχων οἰκτρῶν πράττουσι διαρπᾶγᾶς· εἰς τὰς ὁποίας διοικουσίαν ἀπαρχίας, καθότι οἱ νόμοι οὗτοι ἀναφέρονται εἰς τὰς σχέσεις ἐκείνου τοῦ κληροῦ καὶ μόνον εἰς τὰς βωμικὰς νομοθεσίας.

(δ) Νεορ. 124 κερ. 2. καὶ Visitationsschschied § 46. Ὅσοι διακρίσονται ἐν ταῦτα περὶ δωροδοκουμένων δικαστῶν, πρέπει κατὰ μείζονα λόγον νὰ ἐισχῶν ὡς πρὸς ἄλλους ὑπαλλήλους. Ὅταν ἡ εἰς τὸν Κώδικα κατὰ τοῦ crim. γερμ. ἐν γένει ὀριζομένη ποινή quadrupli πρέπει νὰ θεωρηθῆται ὡς μεταβληθῆσα ἐπὶ ὁμοειδίαις, καὶ πρὸς τὸν διπλοῦ ἢ τοῦ

(ε) Νεορ. 124 κερ. 2.

(ζ) L. 7. §. 3. D. h. t.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΤΜΗΜΑ

Περὶ τοῦ ἀδικήματος τῆς ἀπιστίας περὶ τὴν
 ὑπηρεσίαν.

Jo. Valent. Strauss. Diss. de poena mendacii et criminis
 residui. Marb. 1736.

Kleinschrod. über die Unterschlagung. anvertranten
 Staats—vermögens (im Archiv. Bd. III. nr. 5). Ros-
 shirt von crim. residui (N. Archiv. X. nr. 18).

§. 481.

Ἡ ἀπιστία περὶ τὴν ὑπηρεσίαν (crimen de residuis)
 πράττεται παρὰ ταύτου ὅστι; ἀθαιρέτως μεταδίδαι εἰς ἰδιω-
 τικὴν αὐτοῦ ρουὴν τὴν πρὸς βυλακὴν ἐμπιστευμένην αὐτῷ
 δημοσίαν κινητὴν περιουσίαν (α).

D. XLVIII. 13.

(α) Διάφοροι γερμανικοὶ εἰδικοὶ νόμοι ἀπομακρύνονται τοῦ ὅρισμοῦ τού-
 του, καὶ ὡς πρὸς τὴν ἔννοιαν καὶ ὡς πρὸς τὰ οὐσιαστικά. Martin Lehrb.
 § 232.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Αἱ σημεριναὶ ἰδέαι μας περὶ ἀπιστίας περὶ
 τὴν ὑπηρεσίαν παράγονται ἀπὸ τὰς ῥωμαϊκὰς διατάξεις περὶ
 τοῦ crimens peculatus καὶ crimen de residuis. Τὸ πρῶ-
 τον ἀναγόμενον ἔχει μόνον εἰς τὸ pecunia publica, ἀλλὰ
 καὶ εἰς τὸ sacra καὶ religiosa περιελάμβανε, πολὺ περισσό-
 τερον παρὰ τὴν ἀπιστίαν τῶν διαχειριστῶν τοιαύτης περι-
 ουσίας. Ενοχὸς αὐτοῦ ἐγένετο πᾶς ὅστις διὰ contractatio fur-
 tiva ἐβάλλε χεῖρα εἰς τὴν δημοσίαν περιουσίαν (κατὰ τὴν ἀ-
 νωτέρω σημειωθεῖσαν ἔκτασιν) εἴτε ἦτον ἡ πράξις του ἀφαί-
 ρεσις εἴτε interversio (Rosshirt in Archiv. des Crimi-
 nals. X. σελ. 454. Rosshirt Gesch. III. σελ. 194. Hef-
 fler Lehrb. σελ. 437). Τὸ crimen de residuis ἦτο ἡ ἐν

γνώσει προσβολή τῶν χρεῶν τοῦ διαχειριστοῦ ὡς πρὸς pecunia publica δι' ἰδιωφελούς κατακρατήσεως ἀντικειμένῶν ἀνηκόντων εἰς ταῦτα. L. 2. 4. § 3—6 L. 9. § 6. L. 14 D. ad L. Jul. de pecul. Brakenhöft in Rosshirt's Zeitschrift III. σελ. 93. Woringen de natura crim. de residuis. Heidelb. 1828. Rosshirt Gesch. III. σελ. 197—200. Heffter Lehrb. σελ. 446. Πολλοὶ ἐκ τῶν διατάξεων τούτων δὲν εἶναι πλέον ἐφαρμοσταί, καὶ τὸ ἀδίκημα ἔλαβεν ὡς ἐκ τῆς δικαστικῆς πράξεως καὶ τῶν νεωτέρων νομοθεσιῶν ἄλλην σημασίαν, καθ' ὅσον περιέχει τὴν ἀπιστίαν ὑπάλληλου, ὅστις δαπανᾷ πρὸς ὠφέλειάν του δημοσία χρήματα, τὰ ὅποια ἦσαν ἐμπιστευμένα εἰς αὐτόν, καὶ τὰ ἀφαιρεῖ ἀπὸ τοῦ κράτους.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. 1^ο ἀδίκημα τοῦτο ἐμφανίζεται πολυτρόπως· 1^{ον} συχναίως συνδυάζεται μὲ ἀπάτην ἢ νόθευσιν πρὸς ἀπόκρυψιν τῆς ἀπιστίας, 2^{ον} ἄνευ falsum μὴ παραδιδόμενων ἢ μὴ ἐγγραφομένων εἰς τοὺς λογαριασμοὺς δημοσίων χρημάτων, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ὁ ὑπάλληλος ἔχων νὰ φυλάξῃ ἢ νὰ παραδώσῃ εἰς ἀρχὴν τινὰ δημοσία χρήματα, τὸ ὑπεξαίρει μὲ τὴν προαίρεσιν τοῦ νὰ τὰ μεταχειρισθῇ διὰ τὸν ἑαυτοῦ, 3^{ον} διὰ χρήσεως τῶν δημοσίων χρημάτων εἰς δάνεια ἐπὶ τόκῳ τὸν ὅποιον λαμβάνει ὁ ὑπάλληλος διὰ τὸν ἑαυτοῦ, 4^{ον} δι' ἐπιχειρήσεων, ὄχι δανείων, τὰς ὁποίας ἐπιδιεξάγει ὁ ὑπάλληλος μὲ τὰ ἐμπιστευμένα εἰς αὐτὸν χρήματα πρὸς ἴδιαν αὐτοῦ ὠφέλειαν, π. χ. ἀργυραμοιβῆς, ἢ ἀγοραπωλησίας δημοσίων ὁμολογιῶν, 5^{ον} δι' ἄλλων παρανομιῶν, τὰς ὁποίας ὁ ὑπάλληλος πράττει ὡς πρὸς τὰ ἐμπιστευμένα εἰς αὐτὸν δημοσία χρήματα (χωρὶς ὅμως ἰδιωφελῆ προαίρεσιν), ὡς π. χ. δανείζων τὰ δημοσία χρήματα ἄνευ τῆς ἀναγκαίας ἀνωτέρας ἐγκρίσεως, ἀλλὰ πρὸς ὄφελος τοῦ δημοσίου. Οἱ ὑπὸ τοὺς ἀριθ. 1 καὶ 5 ἀναφερόμενοι τρόποι τότε μόνον εἶναι ἀξιοποῖνοι ὅταν κηρύττωνται τοιοῦτοι δι' ἐγγωρίου νόμου.

Τὸ κοινὸν δίκαιον δὲν γνωρίζει ποινικὸν νόμον ἔχοντα τοιαύτην ἔκβασιν.

Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. Ὁ αὐστριακὸς νόμος ἀρθ. 161 πραγματεύεται περιάπτισις τῶν ὑπάλληλων, ὄχι μεταξύ τῶν περὶ τὴν ὑπηρεσίαν ἀδικημάτων, ἀλλὰ μεταξύ τῶν ιδιωτικῶν, καὶ κηρύττει κακούργημα τὴν ἀπιστίαν παντός, ἕως κατακρατεῖ ἢ ἰδιοποιεῖται δημόσιον τι πρᾶγμα ἔχον ἀξίαν ὑπὲρ τὰ 5 φιορίνια, τὸ ὅποιον δυνάμει τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας του ἢ ἐιδικῆ παραγγελίας ἀρχῆς τινος ἦτο ἐμπειπιστευμένον εἰς αὐτόν.— Κατὰ τὸν πρῶσικὸν νόμον § 418 ὁ ὑπάλληλος, ὅστις δὲν καταθέτει ἀμέσως εἰς τὸ ταμεῖον τὰ πληρωθέντα εἰς αὐτὸν δημόσια χρήματα, ὀφείλει νὰ πληρῶσῃ πρὸς ὄφελος τοῦ ταμείου 6 καθ' ἑκατόν. Κατὰ τὸν § 419 γίνεται ἐκπτώσις, εἰν δαπανήσῃ τὰ χρήματα εἰς ιδιωτικὴν του χεῖρσιν, ἢ ἐξάξῃ ἀπὸ τὸ ταμεῖον τὰ εἰς αὐτὸ κατατεθέντα χρήματα ἢ χρηματικὴν ἀξίαν ἔχοντα γραμμάτια. Ὡς ἀδικημα τῆς ἀπιστίας ὡς πρὸς τὸ ταμεῖον θεωρεῖται § 420 ἡ περίπτωση, καθ' ἣν προξενεῖ τις ἐν γνώσει ζημίαν εἰς τὸ ἐμπειπιστευμένον αὐτῷ ταμεῖον ἀφαιρῶν τὰ εἰς αὐτὸ ἀνήκοντα χρήματα ἢ ὁμολογίας, καὶ εἰ μὲν ἡ ζημία συμποσοῦται εἰς 50 τάληρα ἢ ὀλιγώτερα, λαμβάνει χώραν ἐκπτώσις καὶ ἀνικανότης πρὸς πᾶσαν ὑπηρεσίαν τοῦ κράτους, εἰδὲ ὑπερβαίνει εἰς τὰ τάληρα, καταγινώσκεται προσέτι καὶ κάθειρξις 2—4 ἐτῶν. Κατὰ τὸν § 423 παρατείνεται ἡ ποινὴ, εἰν ὁ ὑπάλληλος διὰ ν' ἀποκρύψῃ τὸ ἔλλειμμα τοῦ ταμείου του, γίνεται ἔνοχος σφραγῶν ἐγγραφῶν ἢ νοθεύσεων. Ἐάν δὲ τὸ ἔλλειμμα δὲν ἀναπληρωθῇ ἀμέσως, κρατεῖται ὁ ὑπάλληλος κατὰ τὸν § 424, συνδουαζόμενον μὲ τὸν § 344 εἰς δημόσιον κατὰστημα καὶ ὑποβάλλεται εἰς δημόσια ἔργα μέχρις οὗ ἀποδώσῃ τὸ ἔλλειπον, τυχὸν δὲ καὶ διὰ βίου, (ὄρα περὶ τούτου Διατάγματα εἰς Mannkopf. σελ. 233). Ἐάν ὁ ἄπιστος ὑπάλληλος ζητήσῃ νὰ δραπέτευσῃ καὶ νὰ λάβῃ μεθ' ἑαυτοῦ ὄλου

τὸ τάμειον ἢ μέρος αὐτοῦ, καταδικάζεται εἰς διὰ βίου κάθειρξιν, ἐν δὲ ἰδιαιτέρας ἐπιβαρυντικὰς περιπτώσεσιν, εἰς θάνατον, (ὄρα καὶ εἰς τοὺς § 426—55 ἰδιαιτέρας διατάξεις).—Ὁ γαλλικὸς ποινικὸς νόμος (ἄρθ. 169) τιμωρεῖ τὸν εἰσπράκτορα ἢ ἐπιστάτην εἰσπράξεως ἢ ὑπόλογον, ὅστις ὑπεξαίρει δημόσια ἢ ἰδιωτικὰ χρήματα, ὁμολογίας, ἢ ἔγγραφα, τὰ ὅποια ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του εἶχε παρ' αὐτῷ διὰ τὰ φυλάξῃ, μὲ πρῶτακιρα δεσμὰ. ἐὰν ἢ κατακρατηθεῖσα ποσότης συμποσοῦται ὑπὲρ τὰς 3000 φράγκων, ἢ ἐὰν ὑπάρχωσιν ἄλλαι ἐπιβαρυντικαὶ περιστάσεις κατὰ τὸ ἄρθρ. 170, ἐπὶ κατωτέρας ποσότητος καταγινώσκειται εἰρκὴ 2—3 ἐτῶν καὶ ἀνικανότης πρὸς πᾶσαν δημοσίαν ὑπηρεσίαν, κατὰ πᾶσαν δὲ περιπτώσειν γρημαικὴ ποινή. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 173 καταδικάζεται εἰς δεσμὰ ὁ δικαστὴς, διοικητικὸς ὑπάλληλος καὶ πᾶς δημόσιος ὑπηρετὴς ὅστις ἀφανίζει ἢ κατακρατεῖ ἔγγραφα, τὰ ὅποια ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας του ὄφειλε νὰ φυλάξῃ. ὄρα περὶ πάντων *Hellie Théorie* vol. IV. p. 75 κτλ.—Ὁ βαυαρικὸς νόμος ἄρθ. 362 διακρίνει ἐπὶ τῆς ὑπεξαίρεσεως χρημάτων ἠμπεπιστευμένων εἰς τινὰ τρεῖς βαθμοὺς. 1^{ος} βαθμὸς. ὅστις ἀπίστως ἰδιοποιεῖται χρήματα ἢ χρηματικὴν ἀξίαν ἔχοντα πράγματα, τὰ ὅποια δυνάμει τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας του ἐδόθησαν εἰς αὐτὸν διὰ τὰ φυλάξῃ, ἢ νὰ τὰ παραδώσῃ εἰς ἄλλην ἀρχὴν, εἴτε ἔπραξε τοῦτο μὲ τὴν προαίρεσιν καὶ τὴν ἐλπίδα τοῦ νὰ τ' ἀποδώσῃ ποτε. εἴτε ὄχι ἀποπέμπεται τῆς ὑπηρεσίας, καὶ τιμωρεῖται μὲ τὴν ποινὴν τῆς διακεκριμένης κλοπῆς 1^{ης} καὶ 2^{ης} κλάσεως 2^{ος} βαθμὸς, (ἄρθ. 363), ἐὰν ὁ ὑπάλληλος ζήτησῃ διὰ νοθεύσεως νὰ κρύψῃ τὸ ἔλλειμμα ἢ δὲν ἐγγράψῃ εἰς τοὺς λογαριασμοὺς του ποσὰ τὰ ὅποια ἔλαβεν, ἀποπέμπεται ὁμοίως τῆς ὑπηρεσίας, καὶ τιμωρεῖται μὲ τὴν ποινὴν τῆς διακεκριμένης κλοπῆς 3^{ης} κλάσεως 3^{ος} βαθμὸς. Ἐὰν φύγῃ λαμβάνων μεθ' ἑαυτοῦ τὸ τάμειον καταδικάζεται εἰς εἰρκὴν 8—12 ἐτῶν καὶ εἰς ἀτιμω-

τικὴν ἔκθεσιν) Κατὰ τὸ ἄρθρ. 365 ὅστις διὰ καταχρήσεως τῆς ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἐξουσίας τοῦ ἰδιοποιεῖται πρὸς ἑαυτὸν ὄφελος τὰ ἐμπειστευμένα εἰς αὐτὸν χρήματα, ἀποπέμπεται τῆς ὑπηρεσίας καὶ τιμωρεῖται ὡς κλέπτης. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 456 ὅστις χωρὶς προαίρεσιν τοῦ νὰ σφετερισθῇ τὸ κεφάλαιον, τοκίζῃ πρὸς ὄφελός του τὰ ἐμπειστευμένα εἰς ἑαυτὸν χρήματα, ἢ ἄλλως πως προσπορίζεται ἐξ αὐτῶν ὠφέλειαν, ἀποπέμπεται τῆς ὑπηρεσίας καὶ καταδικάζεται νὰ ἀποδώσῃ τὸ τριπλάσιον τοῦ κέρδους τοῦ. Εἰς Ὀλδεμβούργον δ' ἀπὸ 7 Νοεμβρίου 1836 νόμος μετέβαλεν ἐπὶ τὸ κρείττον τὰς διατάξεις ταύτας, καὶ τὸ 2ον ἄρθρον αὐτοῦ λαμβάνει μὲν τινὰς περιορισμοὺς ὑπ' ὅσιν τὴν προαίρεσιν τῆς ἀποδόσεως, — Ὁ σαξωνικὸς νόμος ἄρθρ. 243 πραγματεύεται εἰς τὰ περὶ ἀπιστίας περὶ τὴν ὑπηρεσίαν καὶ περὶ τῆς ἀπιστίας δημοσίων ὑπηρετῶν, δημοτικῶν ὑπαλλήλων. Ὁ βυρτεμβουργικὸς νόμος ἄρθρ. 422 τιμωρεῖ ὡς *υπεξαίρεσιν ἐμπειστευμένων χρημάτων* μὲ τὴν ποινὴν τῆς *υπεξαίρεσεως*, τὴν πράξιν ἐκείνου, ὅστις *υπεξαιρεῖ χρήματα ἢ ἄλλα πράγματα*, τὰ ὅποια ἐδόθησαν εἰς αὐτὸν δυνάμει τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας του, διὰ νὰ τὰ φυλάξῃ ἢ νὰ τὰ παραδώσῃ εἰς ἀρχὴν ἢ εἰς ἰδιώτην τινα· εἰς τὸ ἄρθρ. 423 κηρύττεται *καθυστερησις Restsetzung* (καὶ καταγινώσκειται ποινὴ ἢ τῆς *υπεξαίρεσεως*), εἴαν τις *υπεξαίρεσιν* τὰ ἐμπειστευμένα εἰς αὐτὸν χρήματα ἢ ἐφόδια, ἢ ἱκανοποίησιν τοῦ ἰδιωτικοῦ δανειστιά του, ἀναλαμβάνων νὰ πληρώσῃ αὐτὸς ἀντ' ἐκείνων ὅσα ὀφείλουσιν εἰς τὴν ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ ὑπηρεσίαν, καὶ δίδων εἰς αὐτοὺς ἀπίδειξιν ὡς γενομένης δῆθεν τῆς πλαραωμῆς, ἢ ἀπατηλῶς δανεῖξῃ μὲ τόκον πρὸς ὄφελός του χρήματα, τὰ ὅποια ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας εἶναι ἐμπειστευμένα εἰς χεῖράς του. Ἐάν ὁ ὑπάλληλος ἄνευ προαίρεσεως τοῦ νὰ ὠφελῇθῃ δανεῖσιν ἐκ τοῦ ταμείου χρήματα, ἢ ἄνευ ἀδείας λάβῃ δάνεια, σύμφωνα ὅμως μὲ τὴν ἀλήθειαν ἐγγράφῃ ταῦτα εἰς τοὺς λογαριασμοὺς του, ἀποπέμ-

πεται τῆς ὑπηρεσίας. Κατὰ τὸ ἀρθρ. 424 ἐπὶ νοθείσεως τῶν λογαριασμῶν ἐπιβάλλονται αἱ ποιναὶ τῆς καθυστερήσεως καὶ νοθείσεως δημοσίων ἐγγράφων, δηλαδὴ εἰρκτὴ μέχρις 90 ἡμερῶν.—Τὸ διὰ τὴν Β ἀδὴν νομοσχέδιον διακρίνει εἰς τὸν § 640 (ὡς ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος) τὴν ἀπιστίαν τῶν ὑπολόγων ὡς πρὸς τὴν ποινήν, καθ' ὅσον τὸ ὑπεξαίρεθὲν ποσὸν ὑπερβαίνει τὰ 50 φιορίνια ἢ εἶναι κατώτερον· θέτει εἰς τὸν § 642 τεκμήρια τινα τῆς πρὸς ἰδίαν ὠφέλειαν χρήσεως διακρίνει εἰς τὸν § 643 τὸν συνδυασμὸν τῆς νοθείσεως μὲ τὴν ἀπιστίαν καὶ τιμωρεῖ ἰδιαίτερος εἰς τὸν § 648 τὰ ἄνευ ἀδείας δάνεια δημοσίων χρημάτων, καὶ εἰς τὸν § 650 τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν εἰς δημοσίον τι ταμείον χρημάτων.

§. 482.

I Ὑποκείμενον μὲν τοῦ ἀδικήματος τούτου εἶναι ἡπάλληλος τοῦ κράτους ἢ κοινότητος, εἰς τὸν ὅποιον εἶναι ἐπιτετραμμένη εἰσπραξις, διαχειρήσεις ἢ ἐξόδουσις τῆς δημοσίας περιουσίας, ἰδίως εἰς χρήματα ἢ ἄλλα ἀντικαταστατὰ πράγματα. II Ἀντικείμενον δὲ αὐτοῦ ἡ δημοσία περιουσία (pecunia public) εἰς πλατυτάτην ἐννοίαν (α), καθ' ὅσον ἡ περιουσία αὕτη ἀνάγεται εἰς τὴν σφαιρὰν τῆς ἐνεργείας τοῦ ὑπαλλήλου ἐκείνου, καὶ περιῆλθεν ὑπὸ τὴν κατὰ νόμον φύλαξιν αὐτοῦ, ἐπὶ σκοπῶ τοῦ νὰ γίνῃ χρήσις αὐτῆς κατὰ τὴν ἀνάγκην τῆς ὑπηρεσίας (β). III Θεωρεῖται δὲ τετελεσμένον διὰ πάσης πράξεως ἢ παραλείψεως, διὰ τῆς ὁποίας τὰ κτήματα τὰ ὁποία κατ' ἀρχὰς κατειχοντο διὰ τὸ Κράτος ἢ διὰ τὴν κοινότητα, μεταβαίνουν εἰς τὴν ἰδιωτικὴν νομίην (γ) τοῦ ὑπαλλήλου, ἐπομένως ὄχι μόνον I^{ον} διὰ πραγματικῆς δαπάνης τῶν δημοσίων κτημάτων εἰς ἰδιωτικούς σκοπούς (δ)

ἀλλὰ καὶ 2^{ον} διὰ πάσης ἐκ προθέσεως πράξεως, ἐκ τῆς ὁποίας δηλοῦται ἡ προαίρεσις τοῦ νὰ κρατήσῃ τὰ κτήματα ἐκεῖνα δι' ἑαυτὸν (ε), καὶ μάλιστα 3^{ον} δι' ἀπλῆς παρακρατήσεως, ὅταν ὤφειλεν ὁ ὑπάλληλος νὰ δαπανήσῃ τι εἰς ῥητοῦς σκοποῦς, καὶ δὲν ἐδαπάνησεν (ζ) εἰς αὐτοὺς, ἢ ἐφόραττε πρὸς ἀπόδοσιν, καὶ δὲν τὸ παραδῶσῃ κατὰ τὸν ὠριμένον καιρὸν (η), χωρὶς ν' ἀπαιτῆται κατὰ νόμον, εἰς τοιαύτας περιπτώσεις ἰδιαιτέρα τις προαίρεσις. (θ).

(α) L. 15. 17. D. de V. S. L. 4. §. 7. D. h. i. Ἰδίως L. 40. C. de decur.

Π; ἐκ τῆς ὑπηρεσίας παρακρατῆται μὲν α κτήματα δὲν ὑπάγοντα ἐνταῦθα. Martin Lehrb. §. 233.

(β) Τοῦτο θέτει τὴν ὁροθετικὴν γραμμὴν μεταξὺ τοῦ residuum καὶ τοῦ peculatus. L. 6. §. 2. in f. D. h. i.

(γ) Pecunia ablata εἶναι τὸ κοινὸν γνώρισμα τοῦ peculatus. crim. repet. καὶ erim. residui L. 14. D. h. i. Ἀλλ' ἡ ablatio λέγεται κυρίως ἐπὶ τοῦ ἀδικήματος τοῦτο residere. L. 4. §. 3. D. h. i.

(δ) Οὗτοι εἶναι εἰς τῶν διαφόρων τρόπων, περὶ τοῦ ὁποίου ὀμιλεῖ πρὸς τοὺς ἄλλοις ὁ Νομ., 40. Κωδ. de decur.

(ε) Π, γ. Δ' ἐκθίσεισθε ἰσχυρμένου λογαριασμοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον ἐγγράφονται πλείοτερα ἔσοδα, ὀλιγώτερα ἔσοδα καὶ τῶν τοιούτων L. 10 D. h. i.

(ζ) L. 2. C. 4. §. 4. L. 10. pr. D. h. i.

(η) L. 9. §. 6. D. h. i.

(θ) Οἱ νόμοι τοῦλάχιστον δὲν ἀναφέρουσιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου casus iacti faciendi καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἡ ἀυστηρότης αὕτη ἐνενοεῖται ἐκκλῆως.

Σημ. 4 τοῦ ἐκδ. Εἰς τὴν ἐφαρμογὴν πρέπει νὰ λαμβάνωμεν ὑπὸ ὄψιν τοὺς ἰδιάζοντας βωμαϊκούς κανονισμούς ὡς πρὸς τὰ ταμεία, κατὰ τοὺς ὁποίους οἱ ταμίαι ἦσαν ὑπεύθυνοι μόνον διὰ τὸ γένος καὶ τὸ ποσὸν τῶν εἰσπραττομένων χρημάτων ἐνώ παρ' ἡμῖν ἐμφανίζεται συχνάκις ὁ ὑπάλληλος ὡς θεματοφύλαξ μᾶλλον τῶν δημοσίων χρημάτων. Ἐντεῦθεν ὀδηγεῖται τις καὶ εἰς τὸ νὰ προσδιορίσῃ, τί καταριθμεῖται εἰς τὸ crimen de residuis.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Εἰς τὸ ἀδίκημα τοῦτο δὲν ἀρκεῖ μόνη ἀμέλεια. Tittmann Handb II. σελ. 446, ἀλλ' ὁ ὄλος

υπάρχει, ἅμα ὁ ὑπάλληλος ἐγίνωσκεν, ὅτι τὰ χρήματα ἦσαν δημόσια, ὅτι δὲν ἐπραττε κατὰ τοὺς προσδιορισμένους σκοποὺς καὶ τὰς ὑπαρχούσας ὁδηγίας, καὶ ὅτι τοῦτο ἀπέδρανε πρὸς βλάβην τοῦ δημοσίου. Rosshirt im Archiv. des Criminalr. X. σελ. 470. Ὁ animus lucri faciendi δὲν εἶναι οὐσιωδῶς ἐκ τῶν συστατικῶν τοῦ ἀδικήματος, ἀλλ' ἐπιβαρύνει μόνον τὴν ποιήν.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Ὅτι δὲν δύναται τὸ ἀδικήμα τοῦτο νὰπραχθῆ ἐπι χρημάτων παρακταταθεμένων εἰς χεῖρας ἀρχῆς τινος, ἀνηκόντων δὲ εἰς ἰδιότητα, ὡς ὁ Φάισερβαχ διισχυρίζεται ἐν γένει λέγομεν ὅτι δὲν εἶναι ὀρθόν· ἵπóταν τὸ κράτος εἶναι ὑπεύθυνον δι' αὐτὰ, καταντῶ τὸ αὐτὸ ὡς ἂν ὑπεξηρεῖτο δημοσίον πρᾶγμα. Rosshirt im Archiv. X. σελ. 465. Ὅρα περιεργόν τινα περὶ πτωσιν εἰς Hitzig's Annalen Heft 20. σελ. 302. Καὶ εἰ νάει νομοθεσίαι ἐκλαμβάνουσι τὸ ἀδικήμα εἰς ταύτην τὴν ἐκτεταμένην σημασίαν. Ὅρα καὶ πάλιν Archiv X. σελ. 465.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Ὅτι τὸ ἀπλοῦν ἔλλειμμα τοῦ ταμείου δὲν εἶναι καθ' ἑαυτὸ ἀδικήμα, ὅρα Hertel in neuen Archiv des Criminalr. XII. σελ. 145.

Σημ. 5. τοῦ ἐκδ. Ἡ ἐλπίς τοῦ ὑπαλλήλου, ὅτι θέλει ἀναπληρώσει τὸ ἔλλειμμα, δὲν ἀναιρεῖ τὸ ἐξιοποιῶν, καθὼς οὔτε ἡ πρότασις τοῦ ν' ἀναπληρώσῃ ἐντὸς ὀρισμένου καιροῦ τὸ ἀναλυθὲν εἰς τὸ ταμειον ἔλλειμμα, ὑποτίθεται ὅμως ὅτι τὸ ἀδικήμα εἶναι ἤδη τετελεσμένον κατὰ νόμον καθ' ὅλα αὐτοῦ τὰ γινώσματα. Τὰ περὶ ἰδιωτικῆς ὑπεχειρέσεως δὲν ἀρμόζουσιν ἐξ ἀναλογίας ἐνταῦθα, καθότι ἐνταῦθα ὁ νόμος θεωρεῖ τὴν ἐδικαιτέραν παράστασιν τῶν χρεῶν, καὶ κηρύττει ἀξιοποιῶν πᾶσαν ἀνευ ἀδείας δαπάνην τῶν ἐμπειπιστευμένων εἰς τὸν ὑπάλληλον χρημάτων. Gönner Jahrbücher der Gesetzgebung in Baiern I. σελ. 324. Brinkmann wissenschaftlichpraktische Rechtskunde σελ. 329.

§. 482. α.

Ἡ *ποινή* (α) τοῦ ἀδικήματος εἶναι, ὡς συνέπεια τῆς ἀτιμίας, ἡ ἀποστέρησις τῆς ὑπηρεσίας (β), καὶ ἡ ἀπόδοσις τοῦ τετραπλοῦ (γ) τῆς παρακρανηθείσης ἢ ὑπεξαιρεθείσης ποσότητος (δ).

(α) Ὁχι θάνατος (ὡς ἐν §. 485 τῆς 8ης ἐκδ.) ἐφ' ἡ, 11 Εἰσηγ. de publ. jud. 'Ο Νομ. Κωδ. de crim. pec. (ὡς ἐξάγεται ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἰδίου καὶ ἐκ τῶν πηγῶν αὐτοῦ, τῶν νομ. 1. καὶ 2. Κωδ. Θεοδ. αὐτόθι, ἀν καὶ διν ὁμολογεῖται τοῦτο τινε;) ὁμιλεῖ μόνον περὶ Peculatus τῶν ἑπέρχων.

(β) L. 2, 12, C. de dignit. Ἀνίκανος πρὸς τὸ νὰ διορισθῇ πάλιν εἰς δημοσίαν ὑπηρεσίαν δὲν κηρύσσεται ὁ ὑπέλληλος εἴτε ἐν γένει εἴτε ἀπολύτως εἰς τὴν L. 6, §. 1, D. de mun. τὴν L. 12 C, de suscept. τὴν L. 2, C. de palat.

(γ) Ἀνικατάστασις τοῦ ἐλλείποντος καὶ, ἐκτὸς τούτου, τὸ τρίτον μόνον μέρος τῆς ὑπεξαιρεθείσης ποσότητος ἔχει τοῦ τετραπλοῦ μόνον ὡς ὁ Schulting ad Bouli R. S. V. 27 not. λέγει, καὶ ὡς ὁ Martin καὶ ἄλλοι παραδέχονται τὸ ἑποῖον εἶναι εἰς προφανῆ ἀντίφασιν μὲ πᾶσαν ἐξ ἀναλογίας τοῦ δικαίου κρίσιν (ιδίως ἐὰν συνδυασθῶσι τὰ περὶ τοῦ προκειμένου ἀδικήματος μὲ τὰ διατεταγμένα περὶ ὅλων τῶν λοιπῶν ὁμοίων ἀδικημάτων τῶν ὑπέλληλων καὶ μὲ τὴν ποινὴν τοῦ Peculatus, L. 6, §. 2, L. 13 D. h. t. εἰς τὴν L. 4, §. 5, D. h. t. qua lege damnatus, amplius tertio parte, quam debet, punitur, εἰ λέξῃς a. tertio parte δὲν σημαίνουσιν ἕλλητε παρὰ a. tria p. a. tribus partibus. ἔρα Gothofred ad L. 1, C. Th. de crim. pec.

(δ) Περὶ τῆς τιμωρίας δυνάμει εἰδικῶν νόμων ἢ κατὰ τὴν δικαστικὴν πράξιν, πρὸς Koch inst. § 639 Meister princ. §. 348, Quistorp Thl. 1 § 417 Tittmann Handb. §. 287.

ΤΡΙΤΟΝ ΤΜΗΜΑ.

Περὶ τοῦ ἀδικήματος τῆς παραβάσεως τῶν
δικαστικῶν χρεῶν.

§ 483.

Τὸ ἀδίκημα τῆς παραβάσεως τῶν δικαστικῶν χρεῶν πρᾶτ-

τεται παρὰ δικαστοῦ, ὅστις εἰς δίκην τινα εἴτε μὴ ἐκτελῶν
 εἴη ὑπηρεσίαν του (*denegata vel protracta justitia*), εἴτε
 ἐκτελῶν αὐτὴν παρανόμως, προξενεῖ εἰς τινα τῶν διαδίκων
 ἄνομον ὠφέλειαν ἢ βλάβην, καθόσον ἢ πράξις του δὲν ἀπο-
 τελεῖ ἄλλο κατωνομασμένον ἀδίκημα (α).

(α) Ἰδίως κατωνομασμένον ἀδίκημα περὶ τὴν ὑπηρεσίαν εἶναι π. λ.
 καταπίσειν, δωροδοκίαν ἢ ἄλλο *crim repetund*, ἢ κοινὸν ἀδίκημα, εἴην
 ἀπέτην διὰ ψευδῶν παραστάσεων, ἐμφάνισιν ἐγγράφων καὶ τὰ τοιαῦτα.

§ 484.

Τὸ εἰρημένον ἀδίκημα δύναται νὰπραχῇ I εἰς πᾶσαν
 ὑπόθεσιν ὑπαγομένην εἰς τὴν ἐπὶ ἀμφισβητουμένων ὑποθέσεων
 (α) δικαιοδοσίαν, I^{ον} εἰς πολιτικὴν, ὅχι μόνον δι' ὀριστικῆς
 ἀποφάσεως ἀδίκου ἢ ἀκύρου, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἐναρξίν
 ἢ τὴν διάρκειαν τῆς δίκης διὰ πάσης ἄλλης πράξεως ἢ
 παραλείψεως, ἐκ τῆς ὁποίας προξενεῖται βλάβη εἰς τὸν
 ἓνα τῶν διαδίκων πρὸς ὠφελος τοῦ ἄλλου (β) 2^{ον} εἰς ποι-
 ρικὴν, εἴτε προσγίνεται ἐκ τῆς παρανόμου πράξεως ὠφέλεια
 εἴτε βλάβη εἰς τὸν κατηγορούμενον (γ) II ὡς συστατικὸν
 δὲν ἀπαιτεῖται παράνομος πρόθεσις (ἐκ προαιρέσεως μερο-
 ληψία) (δ) καὶ αὐτὴ ἡ ἀμέλεια εἶναι ἀξιόποινος ὅσον εἰς
 ποινικὰς ὅσον καὶ εἰς πολιτικὰς δίκας. (ε)

(α) Κανὼν τῶν ἐνταῦθα ἀρμοζόντων νόμων δὲν ἀναφέρεται εἰς πράξεις ἐκουσίας
 δικαιοδοσίας. *Martin Lehrb.*, §. 228 Anm 10.

(β) Αἱ διατάξεις τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου περὶ τοῦ *judex qui litem suam facit*
 δὲν ἀνήκουσιν ἐνταῦθα, ἀλλὰ γερμανικοὶ αὐτοκρατορικοὶ νόμοι. *H. C. G. O.*
v. J. 1555 Thl. III. Tit. 53 §. 6. 10 καὶ ἡ *R. A. v. J. 1634 §. 100*
157.

(δ) *L. 8. §. 2. C. ad L. jul. de vi publ. l. 10. D. de cust. et exhib.*
reor. l. 5. C. αὐτέθι. Ἰδίως δὲ *P. G. O. art. 1. 20. 21. 61. 150.*

(δ) Ἐκ παρακλήσεως, φιλίας, ἔχθρας ἢ ἄλλων τοιαύτων αἰτιῶν ὡς ἡ *C. G. O.*
a. O. λέγει.

(ε) Ἐξ ἀνικανότητος, ἢ ἀπειρίας, καὶ βραδύτητος, διαφθορᾶς

ἡ κκία; τοῦ δικαστοῦ * R. A. v. 1654 § 109. Περὶ τῆς ἀμελείας τοῦ δικαστοῦ εἰς ποινικά; ὑποθέσεις ἔρα τὰ σημειωθέντα ἔρρα τῆς P. G. O.

Σημ. 1 τοῦ ἐκδ. Ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν ῥωμαϊκῶν τινῶν νόμων καὶ τῶν χωρίων τῆς C. G. O. δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ παρατηρήσωμεν, ὅτι εὐρίσκονται ἐν αὐτοῖς πειθαρχικαὶ διατάξεις, ἐκ τῶν ὁποίων δὲν δύναται τις νὰ ἐξάξη, ὅτι ὁ δικαστὴς πρέπει νὰ τιμωρῆται καὶ μὲ δημοσίαν ποινὴν. Ὅθεν καὶ ὁ Φάυερβαχ προχωρεῖ πολὺ, ἐν κηρύτεν ἄξιόποιον τὴν ἀμελείαν. Χωρεῖ βέβαια πειθαρχικὴ ποινὴ, ἐὰν ὁ δικαστὴς ἀποφασίσῃ ἀτόπως δίκην τινα, ἢ ἐὰν τὴν ἀφήσῃ ἐκ βραθυμίας νὰ κῆται ἀθεώρητος πολὺν καιρὸν· ἀλλὰ δὲν ἀρμόζει κατ' αὐτοῦ ποινὴ ὦ; ἐπὶ διαστροφῇ τοῦ δικαίου· ἔρα Bauer Lehrb. § 379 not. a. Τῶ ὄντι δὲν εἶναι ἀναγκαῖον νὰ εἶχεν ὁ δικαστὴς ἰδιωφελῆ προαίρεσιν· ὁ δόλος ὑπάρχει, ἐὰν ἤξευρεν, ὅτι πράττει παρὰ τὰ χρεὴ του, καὶ ὅμως ἐπραξε παρὰ τὰ χρεὴ του ἢ ἐβράδυνε νὰ πράξῃ.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ἐπὶ παραβλέψεως τῶν ἀδικημάτων, ὅταν π. χ. ὁ δικαστὴς παραλείπῃ τὴν περὶ αὐτῶν ἀνάκρισιν, ἐὰν γίνῃ τοῦτο κατὰ προηγηθεῖσαν συνεννόησιν μὲ τὸν ἀδικήσαντα ἐφαρμόζεται ἡ ποινὴ τοῦ συναιτίου εἰς τὸ πρᾶχθεν ἀδικημ., ἐὰν δὲ γίνῃ ἄνευ συνεννόησεως, δύναται νὰ ὑπάρχῃ δωροδοκία, ἢ νὰ λάβῃ ἴωραν πειθαρχικὴ ποινὴ. Ἀλλὰ κυρίως διαστροφῇ τοῦ δικαίου τότε μόνον ὑπάρχει, ὅταν ᾖναι ὁ δικαστὴς πεπεισμένος, ὅτι ὄφειλε κατὰ χρεὸς νὰ κάμῃ περὶ τοῦ πράγματος ἀνάκρισιν, καὶ μολοντοῦτο παρέλιπεν αὐτήν. Ἐνταῦθα ἀνάγονται καὶ αἱ L. 8. §. 2. D. ad L. Jul. de vi publ. L. 40 D. de custod. Νεκρ. 77 ἐν τέλει.

Σημ. 3. τοῦ ἐκδ. Ἡ βαρυτάτη πασῶν περιστάσις εἶναι, ὅταν ὁ δικαστὴς ἐκ προαιρέσεως πράττῃ ἐναντίον τῶν καθεστῶτων νόμων περὶ διαχειρήσεως τῆ; δικαιοσύνης, ἰδίως ὅταν ἐν ἐν γνώσει ἐκδιδῇ ἐσφακλιμένην ἀπόφασιν. Κατὰ τὸ ῥωμαϊκὸν δίκαιον, τιμωρεῖται ἡ πράξις ὦ; falsum, L. 4. § 3. D. ad

leg. corn. de fals. ἐξέτειναν δὲ τὴν ἔννοίαν οἱ ἐξῆς νόμοι Νομ. 13. § 1 Κώδ. de judic. Νεαρά 113 κερ. 1. ὅρα καὶ Heffter Lehrb. σελ. 458. Κατὰ τὸν αὐστριακὸν νόμον ὑπάγεται τὸ ἀδίκημα τοῦτο εἰς τὴν κατάχρησιν τῆς ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἐξουσίας. Ὁ πρῶσσικὸς νόμος § 371 ἀπειλεῖ μὲ ἔκπτωσιν καὶ κάθειρξιν 2—5 ἐτῶν τὸν δικαστικὸν ὑπάλληλον, ὅστις ἐν γνώσει πράττει ἐναντίον τῶν χρεῶν του. Κατὰ τὸν γαλλικὸν ποινικὸν νόμον ἄρθ. 166 εἶναι forfeiture κατὰ τὸν βαυαρικὸν νόμον ἄρθ. 357 καταπίσις τῶν ὑπὸ κῶν· κατὰ τὸν σαξωνικὸν ἄρθ. 341 εἶναι παραβίασις τῶν χρεῶν τῆς ὑπηρεσίας. Ὁ βυρτεμβεργικὸς νόμος ἐθέτει τὸ ἀδίκημα τῆς διαστροφῆς τοῦ δικαίου καὶ καταριθμεῖ εἰς αὐτὸ τὴν πράξιν τοῦ δικαστοῦ, ὅστις ἐν γνώσει τιμωρεῖ ἀθῶον ἢ ἐπιβάλλει εἰς ἔνοχον σκληροτέραν παρὰ τὴν κατὰ τὸν νόμον ποινὴν, ἢ ἐν γνώσει πράττει ἀδικίαν εἰς τὴν ἀπόφασίν του περὶ διαφορᾶς τινος ἢ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ἀποφάσεως. Τὸ διὰ τὴν Βάδην νομοσχέδιον ἄρθ. 624 ἀπειλεῖ τοὺς δικαστὰς, οἵτινες ἐν γνώσει ἐκδίδουσιν ἀδίκους ἀποφάσεις, μὲ τὴν ποινὴν τῆς ἐπιπορείας ἐάν δὲ γίνῃ τοῦτο εἰς ποινικὰς ὑποθέσεις, μὲ τὴν ποινὴν τῆς ψευδομαρτυρίας.

Σημ. 4. τοῦ ἐκδ. Ἐάν ὁ δικαστὴς παρανόμως ἐπιχειρήσῃ ἀνακρίσεις, ἢ φυλακίσῃ τινα, ἢ ἀναβάλῃ τὴν ἀνάκρισιν, ἢ κάμῃ κατ' οἶκον ἐρεύνας, πρέπει νὰ διακρίνηται ἢ περίπτωσις, καθ' ἣν πράττει ἐκ προαιρέσεως μὲ τὴν συνείδησιν, ὅτι εἶναι ἐναντίον τῶν χρεῶν του π. χ. εἰς πάθος ἀπὸ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν πράττει ἄνευ τοιαύτης προαιρέσεως κα μολλοντοῦτο ἀδίκως. Εἰς τὴν τελευταίαν περίπτωσιν ἀπαιτεῖται μεγάλη προσοχὴ (v. Jagemann über die Mittel zur Unterdrückung der Missbräuche der Untersuchungs beamten. Carlsruhe 1829), καθότι εὐκόλως δύναται ὁ δικαστὴς νὰ πράττῃ ἀπὸ ληθησμένην δόξαν

ἢ ὑπερβολικὸν ζῆλον αἱ δὲ ἀπειλαὶ ποινῆς εἰς ὄλας ταύτας τὰς περιστάσεις ἐνδέχεται νὰ τὸν καταστήσωσι περίφρονον καὶ ἀμελῆ. Ὁ αὐστριακὸς νόμος Μερ. 2. ἄρθ. 86 θεωρῶν τὸ ἀδικημα ὑπὸ τὴν ἐποψίν ἐξυβρίσεως διὰ πράξεων τῆς ὑπηρεσίας, ἀπειλεῖ καὶ τὸν ὑπάλληλον, ὅστις φυλακίζει τινα εἰς ἄλλας παρὰ τὰς νομίμως ὀρισμέναις περιπτώσεις, μὲ κράτησιν τὸ πολὺ τριῶν ἡμερῶν κατὰ πρῶτην φοράν. Ὁ πρῶσσαικὸς νόμος § 385 τιμωρεῖ αὐστηρὰ τὸν δικαστὴν, ὅστις ἐκ πάθους θέτει ἐκ προαιρέσεως ὑπὸ ἀνάκρισιν ἀθῶόν τινα, καὶ ἀπειλεῖ § 381, τὰς περὶ τὴν ἀνάκρισιν βραδύτητας (ἂν καὶ χωρὶς κακῆς προαιρέσεως) μὲ χρημ. ποινὴν ὁ θανατικὸς νόμος ἄρθ. 359 ἀπειλεῖ τοὺς δικαστάς, οἵτινες ἐν γνώσει ὑποβάλλουσιν εἰς ἀνάκρισιν ἀθῶόν τινα, μὲ παῦσιν ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας καὶ ποινὴν ψευδοῦς καταμηνύσεως, ὁμοίως καὶ ἄρθ. 360 ἐκείνον, ὅστις ἐναντίον ἐκδοθείσης ἀποφάσεως ἐκτελεῖ ποινὴν κατὰ ἀθῶου τινος, καὶ ἄρθ. 454 τοῦ δικαστάς καὶ ἀνακριτάς, οἵτινες δὲν ἐπιχειροῦσι τὴν ἐξέτασιν ἐν φυλακῇ ὄντος κατηγορουμένου ἢ πρὸς βλάβην αὐτοῦ δὲν γνωστοποιοῦσιν ἐκδοθεῖσαν ἀπόφασιν, ἢ παραμελοῦσι νομικὰς διατάξεις περὶ πειθαρχικῶν ποινῶν. Ὁ σαξωνικὸς ποινικὸς νόμος ἄρθ. 320 καταριθμεῖ εἰς τὴν κατάχρησιν τῆς ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας ἐξουσίας ἐὰν ὁ δικαστὴς φυλακίσῃ ἢ κατακρατήσῃ τινα παρανόμως. Ὁρα Günther sächs. Criminalgesetzg σελ. 162. Ὁ βυρτεμβεργικὸς ποινικὸς νόμος ἄρθ. 429 τιμωρεῖ τὴν πρᾶνομον (ἐν γνώσει πρὸς ἀθῶον τινὰ) γινομένην ἀνάκρισιν, ἢ φυλάκισιν αὐτοῦ, μὲ ἀποστέρησιν τῶν τῆς τιμῆς καὶ τὴν ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας δικαιοματίων καὶ μὲ τὴν ποινὴν τῆς κατακρατήσεως, ἄρθ. 430 ἀπειλεῖ τὸν ἀνακριτὴν, ὅστις ἐκ μεγάλης ἀμελείας, ἄνευ νομίμου λόγου ἐπιχειρεῖ φυλάκισιν ἢ κατ' αἶκον ἔρευναν, μὲ χρηματικὴν ποινὴν, ὁμοίως καὶ κατὰ τὸ ἄρθ. 432, ἐκείνον ὅστις παρηνόμως παρατείνει τὴν ἐν φυλακῇ κράτησιν τινος. Τὸ διὰ τὴν Βάδην νομοσχέδιον

ἄρθ. 631—36 διαλαμβάνει παρομοίας διατάξεις, ὡς πρὸς τοὺς ἀνακριτὰς δὲ, οἵτινες χωρὶς κακῆς προαιρέσεως ἀλλὰ καὶ χωρὶς νομίμου λόγου κάμωσιν ἀνακρίσεις, ἢ φυλακίζουσι προσθέτει ἐάν πράττωσι τοῦτο ἐν γνώσει· ὁμοίως καὶ ἄρθ. 635, ἐπὶ κατ' οἶκον ἐρεύνης κτλ.

Σημ. 5 τοῦ ἐκδ. Εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ δικαστὴς ἀποσιωπᾷ ἀδίκημά τι καταμνησθὲν εἰς αὐτὸν καὶ δὲν ἐπιχειρεῖ ἀνάκρισιν περὶ αὐτοῦ, ἐπιβάλλονται ἰδιαίτεροι ποινὰι κατὰ τὸ πρωσσικὸν δίκαιον § 395—96 (γινομένης διακρίσεως, ἐάν συνέβη τὸ πρᾶγμα ἐξ ἀκαίρου συμπαθείας ἢ κακῆς προαιρέσεως) κατὰ τὸν βαυαρικὸν νόμον, ἄρθ. 455, (ἐκπτώσις ἢ παῦσις)· κατὰ τὸν βυρτεμβεργικὸν νόμον, ἄρθ. 428, ἐάν ὁ ὑπάλληλος ἐκ μεροληψίας, ἰδιωφελείας ἢ ἄλλως ἐκ παρανόμου προαιρέσεως δὲν ἐπιχειρήσῃ τὴν ὁποῖαν ὄφειλε νὰ κάμῃ ἀνάκρισιν, [σιέρησις τῆς τιμῆς καὶ τῶν ὡς ἐκ τῆς ὑπηρεσίας δικαιωμάτων, ἐπὶ δὲ ἐλαφροτέρων περιπτώσεων παῦσιν ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας.

§ 485;

Ἡ ποινὴ δὲν εἶναι ὠρισμένη εἰς τοὺς νόμους. Εἰς ἐκ προθέσεως παραβιάσεις τῶν χρεῶν ἀρμόζει πρὸ πάντων παῦσις ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας, συνδυαζομένη πρὸς τοῦτοίς καὶ μὲ στεριτικὴν τῆς ἐλευθερίας ποινὴν, μάλιστα ἐάν παρουσιάζωνται εἰς ποινικὰς δίκας. Τὸ μέγεθος τῆς προξενθείσης βλάβης, καθὼς καὶ τὸ δυνατόν ἢ ἀδύνατον τοῦ νὰ ἐπανορθωθῇ, ὡς καὶ ἐπὶ χάριτος Begünstigung πρὸς κατηγορούμενον, ὁ βαθμὸς τοῦ ἐπικινδύνου καὶ τοῦ ἀξιοποίνου αὐτοῦ, τελευταῖον τὰ κινούντα αἷτια πρὸς τὴν χάριν; ἰδίως ἐάν ἔγινεν ἐκ μίσους, ἢ φιλίας, συμπαθείας

καὶ τὰ τοιαῦτα, αὐξάνουσι ἢ ἐλαττόνουσι τὸ ἀξίόποι-
νον. (α)

(α) Πρβλ. Titulam Haandb, Thl. II § 240.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΤΙΤΛΟΣ.

Περὶ στρατιωτικῶν ἀδικημάτων.

J. Voet de jure militari (Hag. Com. 1705) Gap. IV.

Joh. Heine: Beermanns Grundsätze des hentigen deutschen
Kriegsrechts. (Ἡ δευτέρα διαίρεσις τοῦ πρώτου Μέρους
πραγματεύεται ἰδίως περὶ στρατιωτικῶν ἀδικημάτων).

§. 486.

Στρατιωτικὰ ἀδικήματα ἐν γένει εἶναι ἀδικήματα πρατιό-
μενα παρὰ στρατιωτῶν, καθὼ τοιοῦτων (α) Πᾶσα παράβασις
τῶν χρεῶν τῆς ὑπηρεσίας εἶναι παρὰ τοῖς στρατιωτικοῖς
ἀδικήμα, καὶ τιμωρεῖται μὲ μεγαλειτέρας ἢ μικροτέρας
ποινας (β).

Dig. XLIX. 16. Cod. XII 36. Reuterbes tallung. Arti-
kel der deutschen Knechte v. j. 1370.

(α) L. 2. pr. D. de re milit.

(β) L. 6. pr. D. ad-thi.

Σημ. τοῦ ἐκδ. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐλλείπουσι πηγαὶ τοῦ κοινοῦ
δικαίου κυρίως ἐπιδεικτικαὶ ἐφαρμογῆς, καθότι κανεὶς βεβαι-
δὲν θέλει ζητῆται σπουδάζων νὰ παραγάγῃ δίκαιον, ἐφαρ-
μοστὸν εἰς τὸ σημερινὸν στρατιωτικὸν ἐκ τῶν ῥωμαϊκῶν κει-
μένων, τὰ ὅποια στηρίζονται εἰς ἀγνώστους παρ' ἡμῖν πει-
θαρχικάς διατάξεις περὶ τῶν ῥωμαίων στρατιωτῶν, καὶ ἐκ
τῶν ἀπληρωμένων ἄρθρων περὶ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ στρατοῦ.

Καὶ αὐτὴ δὲ ἡ παῖρα μᾶλλον διδάσκει, ὅτι εἰς τὴν πράξιν δὲν λαμβάνονται ἐκεῖνα ὑπ' ὄψιν, ἀλλ' ἢ ὑπάρχουσι κανόνες ἰδιαιτέρου δικαίου, ἢ ἰσχύει ξένον στρατιωτικὸν δίκαιον, ἢ ἐπικρατεῖ ἡ γνώμη συγγραφείως τινος (ὡς ἐπὶ παραδείγματι εἰς τὸ μέγαλον Δουκάτου τῆς Βάδης, τὸ ἀληθῶς μὴ ἀξιούστατον σύγγραμμα τοῦ Cavan) ἢ ἐκχηματίσθη νομολογία, καὶ χρησιμεύει ὡς ὁδηγός.

§. 487.

Τὰ εἰς τὸ κοινὸν δίκαιον ἰδίως στηριζόμενα στρατιωτικὰ ἀδικήματα δύνανται νὰ διαιρεθῶσιν εἰς ἐπικίνδυνα πρὸς τὸ κοινὸν καὶ εἰς ἐπικίνδυνα πρὸς τὰ άτομα. Ἐπικίνδυνα πρὸς τὸ κοινὸν εἶναι ἐκεῖνα, μὲ τὰ ὁποῖα ὑπάρχει συνδεδεμένος κίνδυνος τοῦ ν' ἀποτραπῆ ἀπὸ τοὺς σκοποὺς τοῦ κατὰ τὸν πόλεμον ἄρχοντος ὁλόκληρος στρατός ἢ σημαντικὸν μέρος αὐτοῦ. Ἐν ταῦθα θέλει γίνεαι μεία μόνον τῶν κυριωτέρων εἰδῶν τοῦ ἐνός καὶ τοῦ ἄλλου γένους (α).

(α) Καθὼς εἰς τὴν πράξιν θεωροῦνται μᾶλλον οἰδιαιτέροι κατὰ τόπους νόμοι παρὰ τὸ κοινὸν δίκαιον. Νεώτατοι στρατιωτικὸι νόμοι εἶναι ὁ βυρτεμβεργικὸς ἀπὸ 20 Ἰουλίου 1818 (N. Archiv des Criminals; III Bd nr. 11), ὁ Ἐλβετικὸς τοῦ 1819 (im N. Archiv V, Rd nr. 3), ὁ Ἑσωνικὸς ἀπὸ 4 Φεβρουαρίου 1822, ὁ τοῦ Μεγάλου Δουκάτου τῆς Ἑσθ^α ἀπὸ 13 Ἰουλίου 1822.

Σημ. 1. τοῦ ἐκδ. Μεγάλως διαφιλονεικεῖται ἡ ἔννοια τῶν στρατιωτικῶν ἀδικημάτων. Ἐπειδὴ ἡ στρατιωτικὴ δικαιοδοσία ὑπάρχει ἀκόμη εἰς τὴν Γερμανίαν τόσον ἐκτεταμένη, ὥστε ὁ στρατιώτης ἕνεκα παντὸς ἀδικήματος καὶ αὐτῶν τῶν κοινῶν δικάζεται ἀπὸ τὸν στρατιωτικὸν δικαστὴν, τὸ ζήτημα τί ἐστὶ στρατιωτικὸν ἀδικημα, εἶναι κυρίως κατὰ τοῦτο μόνον πρακτικῶς οὐσιώδες, καθ' ὅσον πρέπει ν' ἀποφασισθῆ κατὰ τίνας νόμους ἔχει νὰ δικασθῆ ὁ στρατιώτης. Ἐπειδὴ μολοντοῦτο

εἰς τῖνα κράτη ἕνεκα τῶν κοινῶν ἀδικημάτων παραδίδεται ὁ στρατιώτης εἰς τὸν τακτικὸν δικαστὴν, γεννᾶται πάλιν συγγένεις φιλονεικία, τί ἐστὶ στρατιωτικὸν ἀδικημα, καὶ τὸ περὶ τῆς ἐννοίας αὐτοῦ ζήτημα γίνεται ἐτι μᾶλλον οὐσιώδες, ἐάν πρόκειται νὰ διαγραφῶσι νομοθετικῶς τὰ ὄρια μεταξὺ στρατιωτικοῦ δικαστηρίου, ὡς ἀρμοδίου μόνον ἐπὶ στρατιωτικῶν ἀδικημάτων, καὶ τοῦ συνήθους ποινικοῦ δικαστηρίου ὡς ἀρμοδίου ἐπὶ κοινῶν ἀδικημάτων. Εἰς τὴν Γαλλίαν ἐδοκίμασαν νὰ ὀρίσωσι τὰ στρατιωτικὰ ἀδικήματα, crimes commis par des militaires dans l'exercice de leurs fonctions militaires, ou en état de service militaire, ἰδικήματα πραττόμενα παρὰ στρατιωτικῶν περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν στρατιωτικῶν αὐτῶν ἔργων, ἢ διελκύντων ἐν καταστάσει στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας. (Chauveau et Hellie théorie du Code penal I. p. 63). Εἰς τὴν Γερμανίαν ἡ νεωτέρα γνώμη φαίνεται, ὅτι κλίνει εἰς τὸ νὰ ὀνομασθῶσι στρατιωτικὰ ἀδικήματα ἐκεῖνα, διὰ τῶν ὁποίων ὁ στρατιώτης παραβαίνει τὰς δυνάμεις τῶν στρατιωτικῶν νόμων καὶ τῶν περὶ τὴν ὑπηρεσίαν κανονισμῶν ἐπιβεβλημένα εἰς αὐτὸν χρεὴ τῆς τάξεώς του, ἢ πράττει κοινὰ ἀδικήματα, τὰ ὁποῖα συνδέονται μὲ παράβασιν τῶν ἰδιαιτέρων αὐτοῦ στρατιωτικῶν χρεῶν, καὶ ἐπομένως εἶναι περισσώτερον ἀξιοποινα. Οὕτως ἐκφράζεται καὶ ὁ νέος στρατιωτικὸς ποινικὸς νόμος τοῦ βασιλείου τῆς σαρωνίας ἀρθ. 2. ὅρα περὶ τῆς ἐννοίας τῶν στρατιωτικῶν ἀδικημάτων καὶ τοῦ στρατιωτικοῦ ποινικοῦ δικαίου, Bosch droit pénal et discipl. milit. ou Codes milit. Bruxelles 1837. Gerard in dem Archives de droit Bruxelles 1838 vol. I. livrais. III. p. 199. Locré législation civile commerce vol. 29. p. 108. Friccius preuss. Militärgesetzsammlung. Berlin 1836. mit Fortsetzungen.

Σημ. 2. τοῦ ἐκδ. Ἐκτός τῶν εἰς τὸ κείμενον σημ. α ἀναφερομένων στρατιωτικῶν τινῶν ποινικῶν νόμων ὑπάρχουσι καὶ ὁ

Μεκλεμβεργικός ἀπὸ 40 Νοεμβρίου 1840, ὁ τοῦ βασιλείου τοῦ Ἀννόβερ ἀπὸ 14 Ἰουλίου 1820, περὶ ὑποχρέωσης τῶν ὑπηκόων πρὸς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν κτλ. (ιδίως ἀπὸ τοῦ §. 77), ὁ τοῦ Μεγάλου Δουκάτου τοῦ Κόδουργ καὶ Γόθα ἀπὸ 12 Φεβρουαρίου 1832, ὁ σαξωνικός ἀπὸ 14 Φεβρουαρίου 1835, ὁ τοῦ Ἀλδεμβούργ ἀπὸ 25 Μαρτίου 1837, καὶ οἱ νόμοι περὶ ποινικῆς δικαιοσύνης ὡς πρὸς τὰ συμμαχικὰ στρατεύματα, Luzern 1838.

§ 488. *entzettelte* *entzettelte* *entzettelte*

1) Εἰς τὰ ἀπικίνδυνα πρὸς τὸ κοινὸν ἀδικήματα ἀνάγονται 1^{ον}, διαβέβησι πρὸς στάσιν ἣτις συνίσταται εἰς πάσαν πρᾶξιν περὶ τῆς ὁποίας, δύναται νὰ γεννηθῇ ἢ σκοπεῖται νὰ γεννηθῇ στάσις τῶν στρατιωτῶν (α). Τοῦ ἀδικήματος τούτου ἔνοχος γίνεται ὅστις διὰ μόνης φανερᾶς μομφῆς τῶν διαταγῶν, διὰ παρακινήσεως πολλῶν εἰς τὸ νὰ κάμωσι κοινὰ ἰδίως δημόσια παράπονα, πρὸ πάντων δὲ διέμπράκτου προκλήσεως εἰς ἀπειθείαν καὶ ἀντίστασιν κατὰ τοῦ ἀρχηγοῦ. Τιμωρεῖται δὲ μὲ ποινὴν «ἐπὶ τοῦ σώματος καὶ τῆς ζωῆς» (β).

(α) Δὲν πρέπει νὰ συγχέπται μὲ τὴν στάσιν αὐτὴν, *ſie* *Beemanns a. a. O.* σελ. 861 ff.

(β) *Reuterbestallung Art. 55.*

§. 489.

2) Ἡ ἐπαράστασις τοῦ στρατοῦ ἢ μοίρας τινος αὐτοῦ κατὰ τῶν ὁδηγῶν καὶ τῶν προϊσταμένων. Ἐὰν ἡ ἐπανάστασις καταντήσῃ εἰς βιαιοπραγίας ἢ δεινὰς ἀπειλὰς, οἱ πρωταίτιοι αὐτῆς τιμωροῦνται μὲ θάνατον, ἐπὶ δὲ ὀλιγώτερον ἀξιοποίνων προϋποθέσεων ἀποβάλλονται τῆς στρατιωτικῆς τάξεως (α).

(α) *L. 3, §. 10, 20 D. h. i.*

§ 490.

II Πρὸς τὰ ἄτομα ἐπίκειδοντα ἀδικήματα εἶναι I^α ἢ Α-
πειθεια τουτέστι πᾶσα πράξις, ἣτις ἀντιβαίνει εἰς τὸ χρέος
τοῦ ἐξαιρέτου σεβασμοῦ καὶ τῆς ἀπεριορίστου ὑποταγῆς εἰς τὰ
προστάγματα τῶν στρατιωτικῶν προϊσταμένων. Τῆς παραβά-
σεως ταύτης γίνεται ὁ στρατιώτης ἔνοχος δι' ἀπλῆς πο-
λυπραγμοσύνης περὶ τὰς δοθείσας διαταγὰς, δι' ἐναντίας
εἰς τὸ πρὸς τοὺς ἀνωτέρους του σέβας διαγωγῆς (α), πρὸ
πάντων δὲ διὰ παντὸς εἶδους τῆς ἐλαχίστης ἀπειθείας
πρὸς τὰς διαταγὰς τῶν προϊσταμένων. "Ὅστις ἐν ᾧρα
πολέμου πράττει φανερὰ ἐναντίον τῶν διαταγῶν τοῦ προ-
ισταμένου, ὅστις καθ' ὅποιονδήποτε τρόπον δὲν ὑποτάσ-
σεται εἰς αὐτὸν ὡς πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν, ἢ ἐπιβάλλει χεῖρα
ἐπ' αὐτόν, τιμωρεῖται μὲ θάνατον (β).

(α) L. 13. § 4. D. de R. M.

(β) L. 3, §, 15, L. 6, §, 1, 2. D. αὐτοῦ.

§. 491.

2^{ον} 'Η ἐγκατάλειψις ἢ παραμέλησις τῆς θέσεως τιμωρεῖται
συνήθως μὲ ἀθαιρέτους ποινὰς (α) ὅστις ὁμῶς παραιτήσῃ
τὴν ἐμπροσθεν τῆς σκηνῆς ἢ τῆς κατοικίας προϊσταμένου
τινὸς θέσιν του ἔπρεπε νὰ τιμωρῆται μὲ θάνατον (β). 'Η
μέθνη, ἐκ τῆς ὁποίας ἐμποδίσθη ὁ στρατιώτης νὰ φυλάξῃ
τὴν θέσιν του ἢ νὰ κάμῃ τὸ χρέος, ἐν ᾧρα κινδύνου ἐ-
νώπιον τῶν ἐχθρῶν, τιμωρεῖται ὁμοίως μὲ θάνατον (γ).

(α) L. 3. § 5 6 D. de R. M.

(β) L. 3 § 6 L. 10 pr. αὐτοῦ. Boermann a a O αὐτῶν 942 § 312.

(γ) Rosterbest. §. 51.

§. 492.

3^{ον} Ἡ ἀπιστία πρὸς τὰς σημαίας πράττεται δι' ἐγκρατῆ λείψους τῆς τάξεως ἄνευ νομίμου αἰτίας ἐν ὧρα πορείας κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ἢ διαρκούσης τῆς μάχης (α). Ὅστις ἀπλῶς μόνον ἐκβαίνει ἀπὸ τὴν τάξιν τιμωρεῖται μὲ σωματικὸν σφρονισμόν ἢ ἐκπτωσιν ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ του (β), ὅστις δὲ τρέπεται πρῶτος εἰς φυγὴν ἐνώπιον τοῦ στρατοῦ καταδικάζεται μὲ θάνατον (γ).

(α) Boehmer a. a. O. σελ. 1258. § 939. ff.

(β) L. 3. §. 16 D. de R. M.

(γ) L. 6. §. 3. D. αὐτόθι. Reuterbest. §. 64.

§. 493.

4^{ον} Λειποταξία εἶναι παράνομος ἐγκρατῆ λείψις τοῦ τάγματος, μὲ τὴν προαίρεσιν ὑπεφυγῆς τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας. Ἡ ἐκ τῆς φυλακῆς φυγὴ δὲν εἶναι καθ' ἑαυτὴν λειποταξία (α) Ἄλλως τε δὲν προϋποτίθεται ἐπὶ ταύτης ἀναγκαίως ὁ στρατιωτικὸς ὄρκος. Μολοντοῦτο ὅστις ὑπεβλήθη παρανόμως εἰς τὴν στρατιωτικὴν τάξιν, ἢ παρελθούσης τῆς πρὸς ὑπηρεσίαν προθεσμίας ἐκρατήθη εἰς αὐτὴν παρανόμως, εἶναι συγγνωστός διὰ τὴν πρᾶξιν του. Ἡ ποινή τοῦ ἀδικήματος εἶναι αὐθαίρετος, ἐκτὸς ἐὰν ἐπράχθη ἐν καιρῷ πολέμου ἢ κατὰ δευτέραν φοράν, ὅτε ἐπιβάλλεται θάνατος (β). Ὡς ἐκτεταμένη λειποταξία θεωρεῖται 5^{ον} ἡ αὐτομόλησις, μὲ τὴν ὁποίαν ἐξομοιοῦται καὶ ἡ ἐκουσία παρὰ τῷ ἐχθρῷ διαμονὴ ἀίχμαλωτισθέντος στρατιώτου, ὅστις εὔρην ἀσφαλῆ εὐκαιρίαν νὰ δραπετεύσῃ (γ). Οἱ αὐτόμολοι (trans-

fugae) τιμωροῦνται ὡς ἐχθροί, ἀφοῦ πρῶτον ἀπογυμνω-
θῶσιν ἐπονειδίστως τῆς στρατιωτικῆς αὐτῶν τάξεως, μὲ
ἐπιβεβαρωμένη θανατικὴν ποινὴν (δ).

(α) L. 13. §. 5. D. h. t.

(β) L. 5. pr. §. 1. 2. 3. D. αὐτόθι.

(γ) L. 5. §. 5. D. αὐτόθι.

(δ) L. 3. §. 10. 11. L. 7. D. αὐτόθι.

§. 494.

6^{ον} Ὅστις παρατόμως ἀπομακρύνεται ἀπὸ τοῦ τόπου του
μὲ τὴν προαίρεσιν τοῦ νὰ ἐπιστρέψῃ εἶναι emansor (α). Τι-
μωρεῖται δὲ αὐθαίρετως (β). 7^{ον} Ἡ πώλησις ἢ ἀπώλεια
τῶν ὀπλῶν τιμωρεῖται μὲ θάνατον· μολοντοῦτο ἀπώλεια
μικροτέρων εἰδῶν τοῦ ὀπλισμοῦ ὑποβάλλεται μόνον εἰς
σωματικὸν σωφρονισμόν (γ).

Παρατ. Περί τινων ἄλλων τὴν σήμερον μὴ ἐφαρμοστῶν
πλέον ἀδικημάτων, π. χ. τῆς ὑπερβάσεως χαρακωμάτων
καὶ τάφρων, τῆς ἀγορᾶς γαιοκτησιῶν κτλ.

(α) L. 3. §. 2. 7. D. de R. M.

(β) L. 4. §. 15. L. 14. pr. D. αὐτόθι.

(γ) L. 3 §. 13 L. 14 §. 1 D. αὐτόθι.

ΤΕΛΟΣ.

ΠΡΟΣΘΗΚΑΙ ΤΟΥ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΟΥ.

Ὡς πρὸς τὴν παράθεσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Ποινικοῦ νόμου.

Ἐκ παραδρομῆς μὴ καταχωρηθεῖσαι ἐν τῷ
οἰκείῳ τόπῳ.

§ 201. σημ. 2 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν Ἑλλην. ποιν. νόμ. ἀρθ. 164, ὅστις μετὰ προηγηθεῖσαν τακτικὴν προσκλήσιν ἀνεῖται εἰς τὴν ἀρχὴν ἄνευ ἀντιστάσεως τὴν δυνάμει νόμων καὶ διατάξεων ὀφειλουμένην ὑπηρεσίαν ἢ συνδρομὴν ἢ τὴν εἰς ὁποιοδήποτε μέρος εἰσοδὸν πρὸς ἐκτέλεσιν πράξεω; ἀναγομένης εἰς τὴν καθήκοντά της, τιμωρεῖται με φυλάκισιν τὸ πολὺ δύο μηνῶν. ἄρθ. 165, ὅστις διὰ λόγων ἢ ἐγγράφως ἢ δι' ἄλλων ἀνακοινώσεων προκαλεῖ δημοσίως εἰς ἀπειθῆσθαι κατὰ τῆς ἀρχῆς τιμωρεῖται με φυλάκισιν τὸ πολὺ ἑξ μηνῶν· ἐάν δὲ ἐκ τῆς τοιαύτης προελήσεως ἐκινήθησαν τῷ ὄντι πολλοὶ τῶν πολιτῶν εἰς ἀπειθειαν, με φυλάκισιν τριῶν μηνῶν ἕως δύο ἐτῶν.

§ 201 σημ. 4 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν Ἑλλην. ποιν. νόμ. ἀρθ. 169, ὅστις προσπαθεῖ ν' ἀναγκάσῃ τὴν ἀρχὴν εἰς ἐπιχείρησιν, παράλειψιν ἢ ἀνατροπὴν πράξεω; τινος, ἢ διατάξεω; ἀναγομένης εἰς τὴν ὑπηρεσίαν της, τιμωρεῖται ὡς ἐνοχὸς ἀντιστάσεω; κατὰ τῆς ἀρχῆς, με εἰρκτὴν μὲν, ἐάν ἐγεινε βία, κατὰ προσώπου, με φυλάκισιν δὲ τοῦλάχιστον τριῶν μηνῶν, ἐάν ἡ ἀντίστασις ἐγεινε μόνον δι' ἀπειλῶν. Εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν ἀπαλλάττεται πάσης ποινῆς ὁ ἀνθιστάμενος, ἐάν ὑπακούσῃ πάραυτα εἰς τὴν προσταγὴν τῆς ἀρχῆς ἢ τῶν ὑπηρετῶν της.—Ἄρθ. 170, ὅστις ἀνθίσταται εἰς τοὺς

ὕπηρετας τῆς ἀρχῆς θέλει νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν παρ' αὐτῆς διατεταγμένων, καὶ ἰδίως τῆς κατασχέσεως κινήτων ἢ ἀκινήτων, ἢ εἰς τοὺς ἐπὶ τούτῳ στελλομένους στρατιωτικοὺς τιμωρεῖται ὡς ν' ἀπειλείτο ἢ βία ἢ ἡ ἀπειλὴ ἀμέσως κατὰ τῆς ἀρχῆς αὐτῆς.

§ 201. Σημ. 6 τοῦ ἐκδ.

Ὁ Ἑλλ. ποιν. νόμος, ἀρθ. 172. Πᾶσα δημοσία συναθροίσις πολλῶν ἀτόμων, τείνουσα εἰς τὸ νὰ προσβάλῃ βιαίως τὴν ἀρχὴν, ν' ἀντισταθῇ εἰς αὐτὴν ἢ νὰ τὴν ἀναγκάσῃ εἰς ἐπιχειρήσειν, παρὰ βίαιον ἢ ἀνατροπὴν ὁποιασδήποτε ἐπισημοῦ πράξεως ἢ διατάξεως, ἢ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἐκτέλεσιν νόμου τινος, δικτάγματος, ἐντάλματος, συλλήψεως ἢ φυλάξεως, ἢ ἀποφάσεως, ἢ νὰ ἐλευθερώσῃ φυλακισμένον ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν τῆς ἀρχῆς, ἢ νὰ ἐκδικηθῇ ταύτην ἐνεκα δημοσίας τινος πράξεως, θεωρεῖται ὡς στάσις, ἀδιαφόρως ἂν ἢ βία ἀποβλέπῃ δημοσίον ὑπάλληλον, εἴτε δημοσίους ὑπηρετας, εἴτε τοὺς ἐπεσταλμένους στρατιώται. Ἄρθρ. 173. Ἐὰν οἱ συναθροισθέντες ἅμα προσταθῶσι παρὰ τῆς ἀρχῆς ἢ τῶν ὑπηρετῶν τῆς διαλυθῶσι τιμωροῦνται μόνον οἱ ἀρχηγοὶ καὶ ὀδηγοὶ (φυλάκισις τὸ πολὺ 25 μηνῶν). Ἄρθρ. 174. Ἐὰν ἐναντίον τῆς προσταγῆς τῆς ἀρχῆς μείνωσι συναθροισμένοι καὶ θεωροῦντες, ἀλλὰ χωρὶς νὰ ἐπιφέρωσι βίαν κατὰ προσώπων ἢ πραγμάτων, ἀποκατασταθῇ πάλιν ἢ ἡτυχίῃ, τιμωροῦνται οἱ ἀρχηγοὶ καὶ ὀδηγοὶ μὲ εἰρκτὴν, οἱ ὠπλισμένοι στρατιῶται μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον τριῶν μηνῶν, οἱ ἀοπλοὶ μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ τριῶν μηνῶν. Ἄρθρ. 175—177. Ἐὰν οἱ συστατιῶται ἐπραξάν βιαιοπραγίας τιμωροῦνται μὲ θάνατον, εἰάν ἐπραξάν φόνον, ἀναίρεσιν, ἐμπρησμόν ἢ ληστείαν, μὲ πρόσκαιρον δεσμῶν, εἰάν ἐπραξάν αἰκίας μὲ εἰρκτὴν, εἰάν ἐπραξάν διαρπαγὴν ἢ καταστροφὴν, ἢ ἐξεβίασαν κτήρια, κατοικίας ἢ ἄλλα ἀκίνητα διὰ βῆξεως, βιαιῆς προσβολῆς, ἢ κατασκάψεως, μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον 1 ἐτους, εἰάν ἐπραξάν βιαιοπραγίας μικροτέρου εἴδους. Κίς τὴν ἐπιμέτρησιν

τῶν ποινῶν τούτων θεωρεῖται ἐὰν ἕκαστος τῶν στασιαστῶν ἐπρόξεν αὐτὸς ὁ ἴδιος τὴν ἀξιοποινὴν πράξιν ἢ ὄχι. εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσην τιμωροῦνται μόνον με φυλάκισιν κατὰ τὸ μέγεθος τῆς συνεργασίας αὐτῶν. Τὸ αὐτὸ θεωρεῖται καὶ ἐπὶ ἀρχηγῶν καὶ δδηγῶν, ἀλλ' ἡ ποινὴ τούτων εἶναι τοῦλάχιστον εἰρκτὴ ἄρθ. 179. Ὅστις ἐπροκάλεσεν εἰς στάσιν, ἢ θέλων νὰ διεγείρῃ αὐτὴν διέδωκε δεισιδαίμονας προφητείας, ἢ ψευδεῖς φήμας, ἐὰν ἀληθῶς ἐξέφράξῃ τὰ στάσις, τιμωρεῖται ὡς ἀρχηγὸς αὐτῆς, ἄλλως δὲ με φυλάκισιν τριῶν μηνῶν ἕως δύο ἐτῶν, δημόσιος ὑπάλληλος ἢ ὑπὸν ῥέτης ὄν ἀποβλέπεται προσέτι τῆς ὑπηρεσίας.

§ 201. σημ. 8. τοῦ ἐκδ.

Ὁ Ἕλλησ ποιν. νόμος τιμωρεῖ με φυλάκισιν 3 μηνῶν μέχρι 2 ἐτῶν καὶ με χρηματικὴν ποινὴν 50—300, ἢ με φυλάκισιν τὸ πολὺ ἐνός ἐτους, καὶ χρηματικὴν ποινὴν τὸ πολὺ 100 δραχμῶν. α' τὴν ἀνευ ἀδείας τῆς κυβερνήσεως ἀποκλειστικὴν ἐνωσιν πολλῶν ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ ἐνασχολῶνται εἰς ἀντικείμενα ἀναγόμενα εἰς τὰς ἐξωτερικὰς ἢ ἐσωτερικὰς σχέσεις τῆς ἐπικρατείας, εἰς τὴν θρησκείαν ἢ ἄλλους δημοσίους σκοποὺς, β' τὴν αὐτογνώμονα μεταβολὴν τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν σχέσεων ἢ τοῦ σκοποῦ τοιαύτης ἐταιρείας, καὶ τοι ἐγκριθείσης ἤδη. ἄρθ. 212, 213. Ἐὰν ἡ ἐναρξίς τῆς ἐταιρείας, οἱ σκοποὶ αὐτῆς, κτλ. ἀποκρίπτονται ἐπίτηδες ἢ ἀναγγέλλωνται ψευδῶς εἰς τὴν ἀρχὴν καταγινώσκειται βαρύτερα ποινὴ (φυλάκ. τοῦλάχιστον 2 ἐτῶν καὶ χρηματικὴ ποινὴ 400—500 δρ. ἢ φυλάκ. τῆς 1 ἐτους μέχρι 3 ἐτῶν καὶ χρηματικὴ ποινὴ 50—300 δρ.), ἄρθ. 214, ἐτι δὲ βαρύτερα, ἐὰν γίνεταί καὶ ὄρκος ἀπὸ τοὺς συνεταιροὺς (πρόσκαιρα δεσμῶν ἢ εἰρκτῆ) ἄρθ. 215. Ἐκ τῶν ὡς ἀνωτέρω διακριθεισῶν κατὰ τὸ μέγεθος ποινῶν αἱ μὲν βαρύτεραι ἐπιβάλλονται εἰς τοὺς καθιδρυτάς ἢ προϊτταμένους, αἱ δὲ ελαφρότεραι εἰς τοὺς συνεταιροὺς ἄρθ. 217. 218.

§ 209 σημ. τελευταία.

Τὸ περιεχόμενον τοῦ 143. ἄρθρου τοῦ βαυαρικοῦ νόμου εὐρίσκειται ἀπρόσθλακταν εἰς τὸ 287 τοῦ ἑλληνικοῦ.

§ 215 σημ. 2 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον, ὅστις μὲν (ἄρθ. 288,) ἐκ προμελέτης ἀπεφάσισεν ἢ ἐσκεμμένως ἐξετέλεισι τὴν παρ' αὐτοῦ πραχθεῖσαν ἀνθρωποκτονίαν λέγεται φονεὺς· ὅστις δὲ (ἄρθρ. 293) ἀπρομελετήτως εἰς βρασμὴν ψυχικῆς ὁρμῆς ἀπεφάσισε καὶ ἐξετέλεσεν ἀνθρωποκτονίαν, ἀναιρέτης.

§ 222. σημ. 7 τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἑλληνικὸς ποινικὸς νόμος ἀναφέρει τὴν φαρμακείαν ὑπὸ τὴν ἀνθρωποκτονίαν, ἄρθρ. 289—292, κατὰ τὸ ἄρθρ. 289, ὅστις καθ' οἰονδήποτε τρόπον προσέφερε, ἐκ προθέσεως εἰς ἄλλον τινὰ δηλητήριον φάρμακον ἢ ἄλλας οὐσίας, δυναμένως νὰ ἐπιφέρωσι θάνατον καθ' οἰονδήποτε τρόπον, τιμωρεῖται, ἐὰν μὲν προέκυψε θάνατος ἢ, ἂν καὶ πιθανῶς μόνον ἀνέκτοι, φρενοβλάθεια ἢ σωματικὴ νόσος, μὲ θάνατον, ἀδιαφόρως· ἐὰν ἐσκόπει τὴν θανάτωσιν ἢ ἀπλὴν βλάβην· ἄλλως δὲ, κατὰ τινὰς διαστολάς, μὲ δεσμὰ διὰ βίου, δετὰ πρόσκαιρον ἢ τοῦλάχιστον εἰρκτήν. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 291, ἡ ἐξ ἀμελείας φαρμακεία τιμωρεῖται κατὰ τὰς περιτῆς ἐξ ἀμελείας ἀνθρωποκτονίας ἢ τῆς ἐξ ἀμελείας σωματικῆς βλάβης διατάξεις, ἀλλὰ, καὶ ἐν δὲν ἔχη κανὲν ἀποτέλεσμα, ἐπιβάλλεται πάλιν φυλάκισις τὸ πολὺ ἑνὸς μηνός. Ὁ ἔνοχος φαρμακείας ἐξ ἀμελείας μένει ἐλεύθερος πάσης ποινῆς ἐὰν ἀμέσως ἀποτρέψῃ ἢ ζητήσῃ ν' ἀποτρέψῃ τὴν ἐνδεχομένην βλάβην.

§ 224. σημ. 2 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἄρθρ. 293, ὁ ἀνώτατος ὅρος τῆς εἰς τὴν ἀναίρεσιν ἐπιβλητέας ποινῆς εἶναι δεσμὰ ἐπὶ 20 ἔτη.

§ 226. σημ. 3. τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον (ἄρθρ. 311 312), ὅταν εἰς τινὰ

συμπλοκὴν πολλοὶ ἐπέβαλον χεῖρα εἰς τὸν θανατωθέντα ἢ πληγωθέντα, ἐὰν μὲν μόνῃ ἢ σύμπτωσις τῶν πολλῶν πληγῶν ἔφερε τὸ γενομένον ἀποτέλεσμα, ἕκαστος τῶν ἐπαγαγόντων πληγῶν τιμωρεῖται ὡς αὐτουργός τοῦ συμβάντος ἀποτελέσματος, ἐὰν δὲ ᾖ βίβαιον, ὅτι μόνον αὐταὶ ἢ ἐκεῖναι τῶν γενομένων πληγῶν ἔφερον τὸ ἀποτέλεσμα, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ ἐξακριβωθῇ παρά τίνος ἐπηνέχθησαν αὐταί, τιμωροῦνται ἐκεῖνοι μὲν περὶ ὧν εἶναι ἀπεδεδειγμένον, ὅτι δὲν ἔφερον καμμίαν ἐξ αὐτῶν, κατὰ λόγον τῶν λοιπῶν μικρότερων πληγῶν, οἱ δὲ ἐπίλοιποι ὡς αὐτουργοί, ἀλλὰ μὲ ποινὴν κατὰ ἓνα βαθμὸν κατωτέραν τῆς τακτικῆς.

§. 236. σημ. 3. τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἀρθρ. 294, ἡ μήτηρ, ἥτις φρονεῖ ἐπιτηδὲς διὰ πράξεώς ἢ ἐλλείψεως τὸ νόθον νιογνὸν τέκνον τῆς, ἢ ἐπεχείρησεν ἐπὶ σκεπῶ δολοφονίας, θανατηφόρους κακώσεις κατὰ τοῦ νόθου τέκνου τῆς ἐν κειρῷ τοῦ τοκετοῦ, πρὶν ἔτι τὸ προαγάγῃ ἐντελῶς εἰς τὸ φῶς, τιμωρεῖται ὡς παιδοκτόνος ἢ μὲν ἀπὸ 15—20 ἐτῶν. Ἐὰν δὲ ἀπεράσισε τὸν φόνον τοῦ παιδὸς καὶ πρὸ τοῦ τοκετοῦ ἢ ἐξετέλεσεν αὐτὸν ἐσκεμμένως, ἢ περίστασις αὕτη θεωρεῖται ὡς ἰδιαιτέρως ἐπιβαρυντικὴ.

§. 237. σημ. 4 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποινικὸν νόμον ἀρθρ. 294 θεωρεῖται ὡς νιογνὸν (λύμπριον μὲ τὸν σιζῶν. καὶ θυσιεμβεργικὸν νόμον) πᾶν τὸ μὴ ἔχον εἰσὶν 24 ὥρων ἡλικίαν.

§. 238. σημ. 9 τελευταία.

Κατὰ τὸν ἑλληνικὸν ποιν. νόμον ἀρθρ. 296. 297. ἡ μήτηρ, ἥτις ἀπέκρυψε τὸν τοκετὸν τῆς, ἥτις δηλονότι ἐνῶ ἠδύνατο νὰ ἔχῃ πρὸς μαίευσιν τὴν συνδρομὴν ἄλλου τινός, ἔτεκεν ἢ μηδενός παρευρεθέντος ἢ ἐπὶ παρουσίᾳ μόνον πῶν μετ' αὐτῆς συνεννοημένων, τιμωρεῖται, ἐὰν μὲν τὸ τέκνον ἐκρύφθη παρ' αὐτῆς ἢ ἐξήφανίσθη α) μὲ εἰρκτὴν, ὁμολογηθέντος ἢ ἀποδειχθέντος τοῦ δολοφόνου, τοκοῦ τῆς, β) μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον 3 ἐτῶν, εἰς ἐ-

ναντίαν περίπτωσιν· ἐάν δὲ τὸ τέκνον δὲν ἐκρούθη ἢ δὲν ἐξαφανίσθη, κατὰ τὴν ἰδίαν διαστολὴν, μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον 6 μηνῶν ἢ τὸ πολὺ ἐξ μηνῶν. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 298, ἐάν ἡ νεκροτομία ἢ ὁ θάνατος τοῦ ζωογεννήτου βρέφους προήλθεν ἀποδεικτικῶς ἐκ τῆς ἀποκρύψεως τοῦ τοκετοῦ, ἐφαρμόζονται τὰ περὶ ἀνθρωποκτονίας ἐξ ἀμελείας διατεταγμένα. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 643. κλειψίγαμοι ἔγκυοι, ἐποκρύπτονται τὸν τοκετὸν τῶν, ἐκτός τῶν περιπτώσεων αἰτινῶν ἀποτελοῦσι κκυουργήματα ἢ πλημμελήματα (ἄρθρ. 294—298. ἑλλ. ποιν. νόμου), τιμωροῦνται μὲ κράτησιν τὸ πολὺ 2 ἐβδομάδων ἢ μὲ πρόστιμον τὸ πολὺ 50 δρχ.

§. 246. σημ. 1. τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλληνικὸν ποινικὸν νόμον ἄρθρ. 307. κ. ἐπ., ἡ μετὰ προμελέτης ἐπιφερομένη σωματικὴ βλάβη τιμωρεῖται. ἐάν ἐπιφέρῃ τὸν θάνατον, στέρησιν αἰσθητηρίου τινός, κτλ., μὲ πρόσκαιρα δεσμά· ἐάν ἐπιφέρῃ ἀκρωτηρίασιν, ἀνικανότητα πρὸς ἐργασίαν ὑπὲρ τοὺς τρεῖς μῆνας κτλ., μὲ εἰρκτὴν· ἐάν ἡ νόσος ἢ ἡ πρὸς ἐργασίαν ἀνικανότης διαρκέσῃ μεταξύ 30 ἡμερῶν καὶ τριῶν μηνῶν, μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον δύο ἐτῶν· ἐάν δὲ διαρκέσῃ ὑπὲρ τὰς 3 ἡμέρας· ἀλλ' ὄχι καὶ ὑπὲρ τὰς 30. μὲ φυλάκισιν 6 μηνῶν ἕως 2 ἐτῶν. Ἐλαφρότεροι ποιναὶ ἐπιβάλλονται, κατὰ τὰς αὐτὰς διαστολάς, ἐάν δὲν ὑπάρχῃ προμελέτη ἢ ἂν ὁ βλαφθεὶς παρῶζουεν τὸν πράξαντα δι' ἀθεμίτων ὀνειδισμῶν καὶ ὕβρισιν. Ἐάν ἡ νόσος ἢ ἡ πρὸς ἐργασίαν ἀνικανότης διαρκέσῃ ὀλιγώτερον τῶν 3 ἡμερῶν ἐπιβάλλεται κράτησις ἢ πρόστιμον.

§. 246. σημ. 2 τοῦ ἐκδ.

Τὸ ἄρθρον 317 τοῦ ἑλλ. νόμου ὀρίζει τὰς περιπτώσεις καὶ τὰς ἀπατεῖται ἐγκλησις.

§. 246. σημ. 3 τοῦ ἐκδ.

ἑλλ. ποιν. νόμος, ἄρθρ. 310.

§. 249. σημ. 4. τοῦ ἐκδ.

Περὶ τοῦ ἑλληνικοῦ ποιν. νόμου. ὅρα τὴν προσθήκην εἰς τὴν ὑπὸ τὸν § 222. σημ. 7 τοῦ ἐκδ.

§. 253 σημ. 3. τοῦ ἐκδ.

Ἐλλην. ποιν. νόμος ἀρθρ. 321. ὀρίζει τὴν ἀρπαγὴν (ὑπὸ τὰς πράξεις κατὰ τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας) ὡς ὁ σαξωνικὸς νόμος καὶ τιμωρεῖ αὐτὴν μὲ δεσμὰ διὰ βίου, ἐὰν ὁ ἀρπαγεὶς ἀπήχθη εἰς μακρυνὰ μέρη διὰ τὸ ὑπηρετῆ ἔχει δούλου ἢ θητὸς δίκην· ἄλλως δὲ, μὲ δεσμὰ πρόσκαιρα. Ἀλλ' ἐνόσω ὁ ἀρπαγεὶς δὲν ἀνακτήσῃ τὴν ἐλευθερίαν του, δὲν δύναται ὁ κακουργήσας, ὅστις κατεδικάσθη εἰς δεσμὰ ἐπὶ ὠρισμένον χρόνον, ν' ἀπολυθῇ ἐκ τοῦ τόπου τῆς ποινῆς, πρὶν ἢ πληρωθῇ ἡ μεγίστη νόμιμος διάρκεια τῶν προσκαίρων δεσμῶν.

§. 254. σημ. 4. τοῦ ἐκδ.

Ἐλλην. ποιν. νόμος τιμωρεῖ τὴν ὑπὸ ἀγυρτῶν, ἐπαιτῶν, γοήτων καὶ παρομοίων ἀνθρώπων πραττομένην ἀρπαγὴν παιδῶν ἐχόντων νεωτέραν τῶν 12 ἐτῶν ἡλικίαν μὲ δεσμὰ πρόσκαιρα τοῦλάχιστον 15 ἐτῶν, ἀναφέρει δὲ τὴν περίπτωσιν ταύτην εἰς τὸ περὶ ἀρπαγῆς ἐν γένει πραγματευόμενον ἀρθρ. 321.

§. 254. σημ. 5 τοῦ ἐκδ.

Ἐλλην. ποιν. νόμος τιμωρεῖ τὴν παράνομον κατακράτησιν (ὑπὸ τὰς πράξεις κατὰ τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας), ἐὰν μὲν διαρκέσῃ αὕτη ὑπὲρ τὴν μίαν ἐβδομάδα ἢ ᾗναι συνωδευμένη ἀπὸ ῥητῆς τινος ἐπιβαρυντικῆς περιστάσεως, μὲ εἰρκτὴν, ἄλλως δὲ μὲ φυλάκισιν (ἀρθρ. 322, 329). Ὁ ἐνοχος καταδικάζεται καὶ εἰς ἀποζημίωσιν τοῦ κατακρατηθέντος· διὰ δραχμὰς τοῦλάχιστον 25 καθ' ἑκάστην ἡμέραν τῆς κατακρατήσεως (ἀρθρ. 323.). Δημόσιοι ὑπάλληλοι, οἵτινες ἐν περιπτώσει παραν. κατακρατήσεως δεικνύουσιν ὀλιγωρίαν, τιμωροῦνται ὡς συναίτιοι (ἀρθρ. 324). εἰς δευτέραν ὑποτροπὴν ἐπιβάλλεται ἀστυνομικὴ ἐπιτήρησις (ἀρθρ. 325). Τὰ ἀρθρὰ 326—329 ὀρίζουσι καὶ ἄλλα τινὰ περὶ παρανόμου κα-

τακρατήσεως, ιδίως δὲ κατὰ τῶν ἀνακριτικῶν ὑπαλλήλων καὶ τῶν δεσμοφυλάκων.

§. 255. σημ. 3. τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν Ἑλλην. ποιν. νόμον ἀρθρ. 331· 332. (ὕπο τὰς πράξεις κατὰ τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας) ὅστις μὲ δόλον ἢ βίαν ἐπιλαμβάνεται ἄρρενός τις ἢ θήλειος, ἢτοι ἄκοντος ἢ ἐκόντος μὲν ἔχοντος ὅμως ἡλικίαν κατωτέραν τῶν 12 ἐτῶν, καὶ ἀπάγει αὐτὸ μὲθ' ἑαυτοῦ ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ τὸ μεταχειρισθῆ εἰς ἀκολασίαν ἢ καὶ τὸ ἀναγκάσῃ εἰς γάμον, ἢ νὰ τὸ προαδώσῃ εἰς ἄλλον πρὸς τὸ αὐτὸ τέλος, ὅστις πρὸς τὸν εἰρημένον σκοπὸν κατέχει τινα εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἀπεργῶν αὐτὸν δολίως ἢ βιαίως ἀπὸ τῶν τόπων τῆς διατριβῆς τοῦ παρὰ τὴν θέλησίν του, τιμωρεῖται, ἐὰν κατώρθωσῃ τὸν σκοπὸν του, μὲ εἰρκτὴν, ἄλλως μὲ φυλάκισιν τουλάχιστον 2 ἐτῶν, ἢ, ἂν ἐκουσίως καὶ πρὸ πάσης ἀνακρίσεως ἀπέλυσεν ἀλύκων τὸν ἀπαχθέντα, τὸ πολὺ ἐνὸς ἔτους. Ἐὰν τις ἔχων ὑπὲρ τὰ 12 ἔτη ἀλλ' ὄχι καὶ ὑπὲρ τὰ 21 ἀπήχθη ἐκουσίως ἐπιβάλλεται φυλάκισις τὸ πολὺ 3 μηνῶν.

§. 363. σημ. 2. τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν Ἑλλην. ποιν. νόμον ἀρθρ. 273. (εἰς τὸ κεφ. περὶ βλάβης τῶν ἡθῶν) ὁ βιασμὸς θήλειος ἢ ἄρρενος τιμωρεῖται, ἐὰν τὸ δικασθὲν πρόσωπον ἀπώλεσε τὴν ζωὴν του, μὲ δεσμὰ διὰ βίου· ἐὰν τοῦ βιασθέντος ἡ υἰεῖα ἐβλάβη ἢ ἡ ἡλικία ἦτο νεωτέρα τῶν 12 ἐτῶν, μὲ δεσμὰ πρόσκαιρα· εἰς πάσας ἄλλας περιπτώσεις, μὲ εἰρκτὴν.

§. 264. σημ. 3. τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν Ἑλλην. ποιν. νόμον ἀρθρ. 274. ὅστις ἀσελγαίνει κατὰ προσώπου μὴ συμπληρώσαντος εἰσέτι τὸ δωδέκατον ἔτος τῆς ἡλικίας, τιμωρεῖται ἐπίσης μὲ βιασθὴν, ὡσαύτως καὶ ὅστις φέρει δολίως εἰς ἀπονάρκωσιν τὰς αἰσθήσεις τοῦ ἄλλου καὶ καταράται αὐτὸν, οὕτως ἔχοντά, πρὸς ἀσελγαίαν (ἀρθρ. 273), ἐὰν ὁ

μως δὲν ἔφερεν αὐτὸς τὴν ἀποναρκωσιν, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν 3 μηνῶν ἕως 2 ἐτῶν.

§. 267. σημ. 4. τοῦ ἐκδ.

Ἐλλην. ποιν. νόμος ἀρθρ. 273 ἀπαντεῖ ἐπικείμενον κίνδυνον σώματος ἢ ζωῆς. πρὸς τὴν προσθ. εἰς τὴν ὑπὸ τὸν §. 9 σημ. 3 τοῦ ἐκδ.

§. 271. σημ. 7. τοῦ ἐκδ.

Ἐλλην. ποιν. νόμος, εἰς τὸ κεφάλαιον περὶ προσβολῶν κατὰ τῆς τιμῆς, πραγματεύεται 1). περὶ ψευδοῦς καταμηνύσεως (ἀρθρ. 334). καὶ τιμωρεῖ ἐκεῖνα, ὅστις καταμηνύει εἰς τῆς ἀρχὴν εἰλικυβεῖς ἀξιοποιοῦν τινὸς πράξεως ἀνθρώπου, τοῦ ὁποῦ ἡγορεῖται τὴν ἀβιότητα, ἢ δὲ καταμηνύεις του εἰναι τοιαύτη, ὥστε δύναται νὰ δώσῃ ἀφορμὴν εἰς ἀνάκρισιν κατὰ τοῦ καταμηνυθέντος, μὲ φυλάκισιν ἀνάλογον, καθόσον ἡ καταμηνυθεῖσα πράξις φέρει χαρακτῆρα κακουργήματος, πλημμελήματος, πειθραρχικῆς παραβάσεως ἢ πταισμάτων. 2). περὶ συκοφαντίας (ἀρθρ. 335). Ὅστις προσάπτει εἰς ἄλλον ἐν γνώσει δι' ἐξωδίκου δικηφμίσεως ἢ διαδόσεως, ἐγγράφως ἢ προφορικῶς, δημοσίως ἢ κρυφίως, πρᾶξιν τινα, ἥτις ἐάν ἀλήθειαν, ἢ θέλῃν ἐκθέσει τὸν ἐνοχοποιούμενον εἰς ἀνάκρισιν, τιμωρεῖται, κατὰ τὴν προαναφερθεῖσαν διαστολὴν, μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 2 ἐτῶν. 3). περὶ ἐξυβρίσεως τῆς τιμῆς (ἀρθρ. 336. ἐπ). Ὅστις ἐκτὸς τῶν δύο προμνησθεισῶν περιπτώσεων προσβάλλει ἀδίκως διὰ λόγου, ἐγγράφου ἢ συμβολικῆς παραστάσεως τὴν τιμὴν τοῦ πολίτου ὡς τοιοῦτου, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 6 μηνῶν. ὁ περὶ ἐξυβρίσεως νόμος τῆς 23 Νοεμβρ. 1837 δὲν ἐπέφερε καμμίαν μεταβολὴν ὡς πρὸς τὰ εἰρημένα.

§. 280. σημ. 2. τοῦ ἐκδ.

Ἐλλην. ποιν. νόμος, τιμωρεῖ μὲ φυλάκισιν 2 ἐβδ. μέχρι 2 μηνῶν τὴν προσβολὴν τῆς τιμῆς οἰκογενεῖας, πολιτικῆς, ἢ θρησκευτικῆς ἢ κοινωνίας, τάξεως, ἢ ἀλλόσεως ἀνθρώπων. ὁ δὲ περὶ ἐξυβρίσεων νόμος τοῦ 1837 προσάπτει καὶ τὴν προσ

βολὴν τῆς τιμῆς ὀλοκλήρου ἔθνους καὶ ἀναβιβάζει τὸν ἀνώτατον ὅρον τῆς ποινῆς εἰς 2 ἔτη.

§. 281. σημ. τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἑλληνικὸς ποιν. νόμος ἄρθρ. 343. ἀπαιτεῖ ἀπλῶς ἔγκλησιν τοῦ παθόντος.

§. 289. σημ. 4. τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλήν. ποιν. νόμον ἄρθρ. 340. ἐπὶ ψευδοῦς καταμνήσεως, συκοφαντίας ἢ ἐξυβρίσεως τιμῆς, ἢ ἀπόδειξις τῆς ἀληθείας τῆς γενομένης προσάφειας ἐξκλείφει τὸ ἀξίοποιον, δὲν ἐπιτρέπεται δὲ ἢ ἀπόδειξις ἐπὶ ἐξυβρίσεως τιμῆς, εἰ μὴ ἢ πρόσαφίς ἀφορᾷ σχέσιν τινὰ τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου. Ἀλλὰ κατὰ τὸν περὶ ἐξυβρίσεων νόμον τοῦ 1837. ἄρθρ. 33. ἢ ἀπόδειξις τῆς ἀληθείας ἐπὶ ἐξυβρίσεως τῆς τιμῆς δὲν συγχωρεῖται εἰ μὴ εἰς τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἢ προσβολὴ ἀπευθύνεται εἰς δημόσιον ὑπάλληλον ἢ ὑπὸ κτήν τοῦ κράτους καὶ ἀφορᾷ σχέσιν τινὰ τῆς δημοσίου αὐτοῦ υπηρεσίας. Ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις εἶναι ὅμως καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ἀπαράδεκτος.

§. 291. σημ. 2. τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἑλλήν. ποιν. νόμος ἄρθρ. 690. ἀναφέρει τὴν ἐξυβρίσιν ἔργῳ ὡς προσβολὴν τῆς τιμῆς τιμωρουμένην μὲ κράτησιν ἢ πρόστιμον.

§. 292. σημ. 2. τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλήν. ποιν. νόμον ἄρθρ. 343. ἔγκλησις τοῦ παθόντος ἀπαιτεῖται μόνον ἐπὶ συκοφαντίας καὶ ἐπὶ ἐξυβρίσεως τῆς τιμῆς· ἀλλὰ κατὰ τὸν περὶ ἐξυβρίσεων νόμον τοῦ 1837 ἄρθρ. 36 καὶ ἐπὶ ψευδοῦς καταμνήσεως.

§. 297. σημ. 3. τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἑλλήν. ποιν. νόμος ἄρθρ. 159 ν. ἐπ. πραγματεύεται περὶ ἐξυβρίσεως τῆς τιμῆς τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν ἐνῶ ἐκτελοῦσι τὰ καθήκοντά των, ἢ καθόσον ἀνάγεται ἐν γένει εἰς αὐτὰ εἰς τὸ κεφάλαιον περὶ πράξεων ἀντικειμένων εἰς τὸ πρὸς τὴν ἀρχὴν ὀφειλόμενον σεβασ.

§. 301. σημ. 2. τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἄρθρ. 349. ἐπὶ κακουρημάτων καὶ πλημμελημάτων προερχομένων ἐκ τῆς καταχρήσεως τῆς ἐλευθερίας, ὑπόκεινται εἰς εὐθύνην διὰ τὰ ἀξιοκατάκριτα συγγραμματα 1) ὁ συγγραφεὺς, ἐὰν δὲν ἀποδείξῃ, ὅτι οὔτε εἰς τὴν τύπωσιν οὔτε εἰς τὴν ἐκδοσιν ἔλαβε μέρος. 2) ὁ ἐκδότης, ἐὰν δὲν παραστήσῃ, ὅτι ἄλλος εἶνα· ὁ συγγραφεὺς καὶ ὅτι μόνον κατὰ παραγγελίαν αὐτοῦ ἐπεχείρησε τὴν ἐκδοσιν. 3) ὁ κατ' ἐμπορίαν ἐκδότης, ἐὰν δὲν ἀποδείξῃ τὸν συγγραφεὴ ἢ τὸν κυρίως ἐκδότην. 4) ὁ τυπογράφος, ἐὰν δὲν ἀποδείξῃ τὸν συγγραφεῖα, τὸν κυρίως ἢ τὸν κατ' ἐμπορίαν ἐκδότην. 5) ὁ διζιδίων τὸ συγγραμμα καὶ ὁ παραγγέλων τὴν διάδοσιν αὐτοῦ, ἐὰν δὲν φανερώσῃ τὸν συγγραφεῖα, τὸν κυρίως ἢ τὸν κατ' ἐμπορίαν ἐκδότην, ἢ τὸν τυπογράφον. ὡς πρὸς δὲ τὰς ἐφημερίδας καὶ τὰ περιοδικὰ συγγραμματα ἄρθρ. 351. δίδει λόγον διὰ πᾶν ἀξιοκατάκριτον ἄρθρον πρὸ πάντων ὁ ὑπεύθυνος συντάκτης. Ὁ περὶ ἐξυβρίσεων καὶ περὶ τύπου νόμος τοῦ 1837. ἄρθρ. 44. θεωρεῖ εἰς τὴν τελευταίαν τυχόν περιπτώσιν ταυτοχρόνως συνυπεύθυνον καὶ τὸν συγγραφεῖα τοῦ ἄρθρου.

§. 303. σημ. 3. τοῦ ἐκδ.

Τοῦ ἑλλην. ποιν. νόμου τὸ ἄρθρ. 152. εἶνα ὅμοιον μὲ τὸ ἄρθρ. 224. τοῦ θουαρικοῦ νομοσχεδίου τοῦ 1831. Το δὲ ἄρθρ. 196. (ἄρθρ. 17. τοῦ περὶ ἐξυβρ. νόμου τοῦ 1837.) τιμωρεῖ μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 3 μηνῶν καὶ ἐν ὑποτροπῇ τὸ πολὺ 6 μηνῶν ἐκείνον, ὅστις ὅπως δῆποτε προσβάλλει τὰ δόγματα, τὰς διατάξεις καὶ τὰ ἔθιμα ὀρθοσεύς ὑφισταμένης μὲ τὴν συγκάταθσιν τῆς κυβερνήσεως.

§. 309. σημ. 2. τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἑλλην. ποιν. νόμος τιμωρεῖ τὴν διατάραξιν τῆς εἰρήνης ὀρθοκευτικῶν συναθροίσεων (ἄρθρ. 194) μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 2 ἐτῶν, ἐὰν ἐγένετο διὰ τῆς βίας, καὶ τὸ πολὺ 2 μηνῶν, ἐὰν μόνον διὰ ἀπρεποῦς τρόπου. Ἡ ἐξύβρισις ἐκκλησιαστικῶν ὑπαλλήλων ἢ ὑπηρετῶν, ἐνῶ ἐκτελοῦσι τὰ καθήκοντά των ἢ ὡς πρὸς τὴν ἐκ-

τέλεσιν αὐτῶν ἄρθρ. 199. τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 2 ἐτῶν ἢ, εἰς δευτερότερον περιπτώσει, τοῦλάχιστον 2 ἐτῶν. Ἡ δὲ κατ' αὐτῶν κώκωσις, ἐὰν πραχθῇ ἐντὸς τῆς ἐκκλησίας ἢ εἰς δημοσίαν συνέλευσιν, ἐνφ' ἐκτελοῦσι τὰ καθήκοντά των ἢ ὡς πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῶν, (ἄρθρ. 200). τιμωρεῖται μὲ εἰρκτὴν.

§. 310. σημ. 2. τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἐλλήν. ποινικὸς νόμος πραγματεύεται εἰς τὸ ΚΕ' κεφ. περὶ ζημιῶν δι' ἐμπρησμοῦ ἢ πλημμύρας (ἄρθρ. 408—420). εἰς τὸ ΚΣΤ' περὶ ἄλλων φθορῶν καὶ βλαβῶν ξένης ιδιοκτησίας 421—428—693. κ. επ). οἷον περὶ βλάβης γεφυρῶν, φρεάτων, μηχανῶν, δένδροφυτεῶν κτλ. κτλ. περὶ φαρμακείας λιμνῶν, νομῶν κτλ. εἰς τὸ ΚΖ' περὶ ζημιῶν ἐκ μεταβολῆς τῶν ὁροσῆμων, μετατυπώσεως, τροχολυφίας, παραβιάσεως ξένων ἀπορρήτων καὶ ἄλλων ἐπιζημιῶν προξενίων.

§. 314. σημ. 6. τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 371. τοῦ ἐλλ. ποιν. νόμου, ἔνοχος κλοπῆς εἶναι ὅστις ἐν γνώσει λαμβάνει εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ αὐτογινωμόως καὶ ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ ἔχοντος δικαίωμα ξένα κινήτὰ κτήματα, μὴ ἐξαιρουμένων μηδ' αὐτῶν τῶν ἔργων τοῦ ἀνθρωπίνου νοῦς, διὰ τὰ ἔχη παρανόμως ὡς ιδιοκτησίαν του.

§. 315. σημ. 4. τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἐλλήν. ποιν. νόμον ἄρθρ. 694. ὅστις εὐρίσκει πραγματικῶς ἀπολωλὸς καὶ δὲν ἀνεγγέλλει εἰς τὴν ἀρχὴν ἐντὸς 3 ἡμερῶν τὸ εὐρημά του, ἢ δὲν τὸ γνωστοποιεῖ εἰς τὸ δημοσίον, τιμωρεῖται μὲ κάστισον ἢ πρόστιμον, ἐπιφυλακτομένων τῶν ὄρων τοῦ ἄρθρ. 387, κατὰ τὸ ὅποιον τιμωρεῖται ὡς ἔνοχος ὑπεξαίρεσεως ὅστις εὐρίσκει πραγματικῶς καὶ, ἀφοῦ γίνῃ ὅπως δῆποτε δημοσία πρόσκλησις πρὸς τὸ εὐρύναι, τὸ ἀρνεῖται ἢ δὲν ἀναγγέλλει εἰς τὴν ἀρχὴν τὴν εὐρεσιν τοῦλάχιστον ἐντὸς 8 ἡμερῶν μετὰ τὸ κήρυγμα.

§. 315. σημ. 5. τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἐλλήν. ποιν. νόμον ἄρθρ. 372, ἡ δὲ τιμωροῦσιν

νεκροσυλία θεωρείται ὡς κλοπή. Ὅστις δὲ, χωρὶς νὰ πράξῃ κλοπὴν, ἀνερύττει τάφους, ἀνευ δικαιώματος, ὑφαίρει ἢ κακοποιεῖ πτώματα ἢ ἄλλως καταχράται αὐτῶν, πρὸς ἀθεμίτους σκοποὺς, τιμωρεῖται μὲ κράτησιν τὸ πολὺ θ. ἐβδ. ἢ μὲ πρόσκειμον 20—300 δραχμῶν.

§. 345. α σημ. 5.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἄρθρ. 385, ἐνοχος ὑπεξαίρεσεως εἶναι ὅστις διακατέχει ἢ φυλάττει ξένον κινητὸν πρᾶγμα καὶ ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ ἀποστερήσῃ τούτου τὸν ἰδιοκτήμονα χωρὶς ἀποζημιώσεως, τὸ κατακρατεῖ δι' ἑαυτὸν, τὸ ἀναλίσκει ὅλον ἢ ἐν μέρει, ἢ τὸ παραχωρεῖ εἰς ἄλλους ἐπὶ δικαιώματι ἰδιοκτησίας. Ὁ σκοπὸς τῆς ἀποστερήσεως ἐκλαμβάνεται κατὰ τὸ ἄρθρ. 386 ὡς ἀποδεδειγμένος ἐναντίον ἐκείνου ὅστις ἀρνείται εἰς τὸν ἔχοντα δικαίωμα πρὸς ἀπαιτήσιν ὅτι διακατέχει ἢ φυλάτει τὸ ζητούμενον, ἢ ὅστις ἐπιχειρεῖ τὴν ἀνάλωσιν ἢ τὴν ἀπαλλοτριώσιν, χωρὶς νὰ ἔχῃ πρόχειρα τὰ μέσα πρὸς ἀντικατάστασιν καὶ, γενομένης τῆς ἀπαιτήσεως, οὔτε ἀποδίδει τὸ ὑπεξαίρεθον, οὔτε ἱκανοποιεῖ παραχρῆμα ἐντελῶς ἐκείνον εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκει.

§. 347. σημ. 2 τοῦ ἐκδ.

Τὸ ἄρθρ. 374 τοῦ ἑλλην. ποιν. νόμου περιέχει τὴν διατάξιν τοῦ 240 τοῦ Βαυαρικοῦ.

§. 324. σημ. 2. τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποινικὸν νόμον (ἄρθρ. 406) δὲν τιμωρεῖται ὅστις ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως τῆς νομίμου ἀμύνης ἐξετέλεσεν ἀθεμίτον τινα πράξιν ἐπὶ σκοπῷ τοῦ ν' ἀποτρέψῃ παρόντα τινα, κατεπεύγοντα καὶ ἄλλως ἀναπόφευκτον κίνδυνον τῆς ἰδίας ἑαυτοῦ ἢ ἄλλου ζωῆς.

§. 323. σημ. τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἑλλην. ποιν. νόμος τιμωρεῖ τὴν κλοπὴν Α) ὡς κακούργημα 1) μὲ εἰρκτὴν εἰς τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ 374 ἀναφερομένας περιπτώσεις, οἷον ἐὰν ὑπερβαίῃ τὸ ποσὸν τῶν 406 δρ. ἢ ἐν, ἀνευ διακρίσεως

ποσοῦ, πραχθῆ εἰς πράγματα καθιερωμένα εἰς τὴν θεῖαν λατρείαν ἀπὸ τόπου ἀφωσιωμένων εἰς αὐτήν, κατὰ τὰς δημοσίας ὁδοὺς, εἰς κατοικημένα κτίρια διὰ ῥήξεως ἢ δι' ἀναβάσεως, ὑπὸ συμμορίας, ἐνόπλιως, ἢ ἐὰν ὑπερβαίνουσα τὰς 20 δρ. πραχθῆ ἀπὸ κλέπτου τιμωρηθέντα δις ἐπὶ κλοπῇ τοῦλάχιστον μὲ φυλάκισιν, ἢ ἀν πρόκηται νὰ τιμωρηθῶσι συγχρόνως τοῦλάχιστον) τρεῖς κλοπαί, ἐκάστη τῶν ὁποίων ὑπερβαίνει τὰς 20 δρ. κτλ. κτλ. 2) μὲ πρόσκαιρα δεσμὰ εἰς τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ 375 ἀναφερομένας περιπτώσεις οἷον ἐὰν ὁ κλέπτης δις πρότερον ἐπὶ κλοπῇ ἢ ληστείᾳ τιμωρηθεῖς μὲ δεσμὰ ἢ εἰρκίην πράξῃ αὖθις κλοπὴν ὑπερβαίνουσαν τὰς 20 δρ. ἐὰν πρόκηται νὰ τιμωρηθῆ συγχρόνως διὰ τρεῖς τοῦλάχιστον κλοπὰς, ἐκάστη τῶν ὁποίων ἐπισύρει τὴν ποινὴν τῆς εἰρκτῆς, ἐὰν κλοπῇ τιμωρητέα μὲ εἰρκίην ὑπερβαίνῃ τὰς 1000 δραχμάς, κτλ. κτλ. Β) ὡς πλημμέλημα, κατὰ τὸ ἄρθρ. 373 μὲ φυλάκισιν, ἐὰν ἐκτός τῶν ἐν τοῖς ἄρθροισι 374 καὶ 375 ἀναφερομένων περιπτώσεων, τὸ ἀντικείμενον τῆς κλοπῆς ὑπερβαίνῃ τὴν ἀξίαν τῶν 20 δρχμῶν. Γ) ὡς πταισμα κατὰ τὸ ἄρθρ. 693 μὲ κράτησιν ἢ πρόστιμον εἰς τὰς λοιπὰς περιπτώσεις. Τὸ ἄρθρ. 376 ἀναφέρει διαφόρους ἰδιαιτέρως ἐπιβαρυντικὰς περιστάσεις, οἷον ἐὰν ἡ κλοπῇ πραχθῆ εἰς πράγματα ἀνήκοντα εἰς τὸ κράτος, εἰς φιλόανθρωπον κατάστημα, εἰς ζῶα βόσκοντα, εἰς κερποὺς μηκέτι ἰναποταμιευμένους, εἰς πράγματα μὴ δυνάμενα νὰ φυλαχθῶσιν ἰδίως εἰς μνημεῖα, εἰς κοινὰ ξενοδοχεῖα, εἰς καιρὸν πυρκαϊᾶς ἢ πλημμύρας, εἰς καιρὸν νυκτός, εἰς ἀκτοίκεητα κτίρια διὰ ῥήξεως ἢ ἀναβάσεως κτλ. κτλ.

§ 327. σημ. 4. τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 379 τοῦ ἑλλην. ποιν. νόμου, ἐὰν πολλοὶ ὡς αὐτομαχοὶ ἐπραξάν τὴν κλοπὴν, εἰς ἕκαστον αὐτῶν καταλογίζεται πλήρης ἢ πράξις χωρὶς νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν ἡ διανομὴ τοῦ κλαπέντος πράγματος.

§. 328. σημ. 1. τοῦ ἐκδ.

Τὸ ἄρθρ. 379 τοῦ ἑλλην. ποιν. νόμου συμφωνεῖ μὲ τὸ 54 τοῦ σαξωνικοῦ.

§. 329 σημ. 2. τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἄρθρ. 378 δὲν γίνεται οὔτε τιμωρία ἐπὶ κλοπῇ εἰάν ὁ κλέψας πρὶν ἔτι ἐξετασθῆ ὅπως ὀήποτε περὶ τῆς πράξεώς του παρὰ τῆς ἀρχῆς ἢ παρὰ τοῦ δικαστηρίου ἱκανοποίησεν ἐντελῶς τὸν ζημιωθέντα· ἄλλως καταγινώσκειται τοσαύτη μόνον ποινὴ, ὅση ἀναλογεῖ εἰς τὸ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς ἐν μέρει γενομένης ἀποζημιώσεως ὑπολειπόμενον.

§. 335 σημ. 3 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἄρθρ. 382 ἐξωτερικὴν ῥῆξιν πράττει, ὅστις καθ' οἷον ὀήποτε βίαιον τρόπον ἀνοίγει εἰσοδὸν μὴ οὔσαν πρότερον ἢ κεκλεισμένην ἤδη, ἢ πλατίνει ὑπάρχουσαν τινα ὄπην διὰ νάβειτρωρήσῃ, ἢ κατασκευάζει ἄλλως ὄπην τινα, διὰ τῆς ὁποίας δύναται νὰ ἀνοίξῃ τὴν ὑπάρχουσαν εἰσοδὸν, διὰ νὰ εἰσέλθῃ ἢ νὰ ἐκτελέσῃ τὴν κλοπὴν χωρὶς νὰ εἰσέλθῃ. Ἡ ἐσωτερικὴ δὲ ῥῆξις ἐκτελεῖται κατὰ τὸ ἄρθρ. 383, διὰ βιαιᾶς ἀνοίξεως θυρῶν, θαλάμων ἢ ἄλλων ἀποδοχείων.

§. 336. σημ. 2. τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἑλλην. ποιν. νόμος δὲν ὀρίζει τὴν ἔννοιαν τῆς ἀναβάσεως, ἀλλ' ἐν τῷ ἄρθρῳ 376 ἐδ. 9, θεωρεῖ ὡς ἰδιαιτέρως ἐπιβαρυντικὴν περιστάσιν εἰάν ἡ ἀνάβασις γίνῃ δι' ἐπίτηδες προπαρεσκευῶν ἢ βουηθικῶν μέσων.

§. 337. σημ. 3. τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον (ἄρθρ. 374 ἐδ. 5.) τιμωρεῖται μὲ εἰρκτὴν ὁ κλέπτης, ὅστις ἐκτὸς τῶν ὅσα φέρει μεθ' ἑαυτοῦ ἐργαλείων πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς κλοπῆς, εἶναι ἰδίως καὶ μὲ ὄπλα ἐφοδιασμένος (εἰάν κάμῃ χρῆσιν αὐτῶν ἢ πράξῃς του τιμωρεῖται κατὰ τὸ ἄρθρον 363. ἐδ. 2. ὡς ληστεία)· μὲ πρόσκαιρα δεσμὰ τιμωρεῖται δὲ (ἄρθρ. 375. ἐδ. 2.) εἰάν χωρὶς νὰ ἦναι πρότερον

ἐφωδιασμένους ἰδίως μὲ ὄπλα μετεχειρίσθη πρὸς ἐκφόβισιν ἢ κἀκωσιν τῶν θελούντων νὰ ἐμποδίσωσι τὴν ἐκκόμισιν τῶν κλαπέντων ὅσα ὄπλα συνέλαβεν ἐπὶ τῆς πράξεως ἢ ὅσα ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ ἐργαλεῖα πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς κλοπῆς. Διὰ τῶν ὄπλων ἐννοοῦνται κατὰ τὸ ἄρθρ. 126 ἐργαλεῖα, μὲ τὰ ὅποια, ὅταν τὰ μεταχειρισθῇ τις εἰς κἀκώσιν τινος, δύναται κατὰ τὴν συνήθη πείραν, νὰ προξενήσῃ θανατηφόρον βλάβην.

§. 342. σημ. 3. τοῦ ἐκδ.

Ὁ; ἰδιαίτερος ἐπιβαρύνουσα αἰτία θεωρεῖται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 376. ἐδ. 1. τοῦ ἑλλην. ποιν. νόμου, ἐὰν ἡ κλοπὴπραχθῇ εἰς πράγματα ἀνήκοντα εἰς τὸ κράτος, εἰς τὸν βασιλέα, ἢ εἰς τὸν βασιλικὸν οἶκον, ἢ εἰς κατάστημα ἐκκλησιαστικόν, διδακτικόν ἢ φιλάνθρωπον.

§. 344. σημ. 3. τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἑλλην. ποιν. νόμος (ἄρθρ. 374 ἐδ. 1.) τιμωρεῖ μὲ εἴρκτην τὴν κλοπὴν πράγματος καθιερωμένου εἰς τὴν θείαν λατρείαν ἀπὸ τόπον ἀφωσιωμένον εἰς αὐτήν.

§. 348. σημ. 3. τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον (ἄρθρ. 376 ἐδ. 2.) θεωρεῖται ὡς ἰδιαίτερος ἐπιβαρυντικὴ περίστασις, ἐὰν ἡ κλοπὴπραχθῇ εἰς ἄγριμαῖα περικλειστα ἢ ἐν θηριοτροφείοις διατιώμενα.

§. 349. σημ. 4. τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἄρθρ. 372 θεωρεῖται ὡς κλοπὴ, ἐὰν τις κληρονόμος ὑφαίρεσῃ τι ἐκ τῆς εἰσέτι ἀμερίστου κληρονομίας πρὸς βλάβην τῶν συγκληρονόμων, κληραδόχων ἢ δανειστῶν τῆς κληρονομίας.

§. 350. σημ. 2. τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἄρθρ. 377, αἱ μεταξὺ συζύγων, γονέων καὶ τέκνων, ἀδελφῶν, ἀνεψιῶν καὶ θείων, ἄλλων συγγενῶν ἐνδαιτωμένων εἰς τὴν αὐτὴν κατ' οἶκον κοινότητα, μεταξὺ τῶν μέχρι τοῦ δευτέρου βαθμοῦ ἐξ ἀγχιστείας συγγενῶν, καὶ αἱ ὑπὸ οἰκετῶν εἰς φαγητὰ καὶ εἰς ποτὰ ἐκ λαιμαργίας γενόμενα ὑφαίρι-

σεις τιμωροῦνται, κατ' ἔγκλησιν τοῦ βλαφθέντος, με φυλάκισιν τοῦλάχιστον 6 μηνῶν, ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ καταγινωσθῇ ἡ ποινὴ τῶν δεσμῶν ἢ τῆς εἰρκτῆς, ἄλλω, δὲ με φυλάκισιν ἀναλογον. Κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 376 ἐδ. 8. θεωρεῖται ὡς ἰδίως ἐπιβαρυντικὴ περίστασις, ἐὰν ἡ κλοπὴπραχθῇ ἀπὸ ὑπηρετάς ἐκτὸς τῆς προεκτεθείσης περιπτώσεως, ἢ ἀπὸ συνεργάτας ἢ μαθητάς κατὰ τοῦ πρωτεργάτου ἢ οἰκοδεσπότου ἢ κατὰ τινος, ὅστις εὑρίσκειται μετ' αὐτῶν εἰς τὴν αὐτὴν κατ' οἶκον κοινότητα.

§. 354. σημ. 3. τοῦ ἐκδ.

Περὶ τοῦ ἑλλην. ποιν. νόμου ὅρα τὴν εἰς τὸν προσηγηθέντα § γενομένην προσθήκην.

§. 353. σημ. 2 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλληνικὸν ποιν. νόμον ἄρθρ. 363 ὡς λησταὶ θεωροῦνται ὅσοι θέλοντες νὰ πράξωσι κλοπὴν προσέβαλον διὰ βίας τινα ἢ ἐπέπεσαν εἰς αὐτὸν, ἢ ἠπειλήσαν τὸ σῶμα καὶ τὴν ζωὴν του, ὅσοι διὰ νὰ φέρωσιν εἰς πέρας τὴν κλοπὴν μετεχειρίσθησαν ὄπλα, με τὰ ὁποῖα εἴτε ἦσαν ἐξ ἀρχῆς ἐφωδιασμένοι, εἴτε μη, καὶ ὅσοι ἐξετέλεσαν ὑφ' ἑαυτοῦ σιερήσαντές τινα τῶν μέσων τῆς ἀμύνης διὰ βιαιῶν πράξεων.

§. 358. σημ. 4. τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἑλλην. ποιν. νόμος ἀπειλεῖ κατὰ τῶν ληστῶν θάνατον (ἄρθρ. 364) ἐὰν ἐβασάνισάν τινα σωματικῶς διὰ νὰ τὸν ἀναγκάσωσι νὰ ἀνακαλύψῃ εἰς αὐτοῦς τὴν κεκρυμμένην περιουσίαν του, ἐὰν ἐφόνευσαν, ἢ ἐβαλον εἰς κίνδυνον ζωῆς, ἢ ἠκρωτηριάσαν τινα, ἢ διὰ τῆς ὁποίας μετεχειρίσθησαν πρὸς αὐτὸν βίας ἐπέφερον εἰς αὐτὸν φρενοβλάβειαν ἢ σωματικὴν νόσον, θεβαίως ἢ πιθανῶς ἀνιάτους, ἐὰν ἐπραξάν τὴν ληστείαν εἰς δημοσίους ὁδοὺς ἢ τόπους ὡς καὶ κατὰ πειρατῶν παντὸς εἶδους· δεσμὰ διὰ βίου ἢ πρόσκαιρα εἰς τὰς ἐν τοῖς ἄρθροις 365 καὶ 366 ἀναφερομένας περιπτώσει· εἰρκτὴν ὕε εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν (ἄρθρ. 367).

§. 360. σημ. 4 τοῦ ἐκδ.

Ὁμοίως καὶ ὁ ἑλλην. ποιν. νόμος πραγματεύεται ἐν τοῖς ἄρθρ.

408—418 περί ἐμπρησμοῦ χωρὶς νὰ προτάξῃ τὸν δρισμὸν αὐτοῦ.

§. 361 σημ. 2 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἄρθ. 413 ἔκρηξις τοῦ πυρὸς ὑπάρχει, ὁσάκις τὸ πῦρ μεταδοθῇ εἰς ἄλλα πράγματα ἐκτὸς τῶν ἐμπρηστικῶν ὕλων.

§. 364 α. σημ. 9.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἄρθρ. 412, ὅστις βάλλει μόνος πῦρ εἰς τὴν ἰδιοκτησίαν του, ἐὰν μὲν τοῦτο συμβῇ μὲ κίνδυνον ἀνθρώπων ἢ ξένης ἰδιοκτησίας, τιμωρεῖται ὡς ἔνοχος ἐμπρησμοῦ ἐν γένει, ἄλλως δὲ, τιμωρεῖται μόνον ὅταν ἔχη σκοπὸν ἀπάτης μὲ φυλάκιον τοῦλάχιστον ἑξ μηνῶν, ἢ, ἐὰν ἡ γενομένη βλάβη ὑπερβαίῃ τὰς 400 δραχ. μὲ εἰρετήν.

§. 365 σημ. 2 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἄρθρ. 408,, 409 ὁ ἐμπρηστὴς τιμωρεῖται μὲ θάνατον, ἐὰν ἐκτὸς τῆς ἐκρήξεως τοῦ πυρὸς συνέβησαν ἐνταῦτῳ καὶ αἱ ἐξῆς ἐπιβαρυντικαὶ περιπτώσεις ὅλαι ὁμοῦ ἢ ἐν μέρει. 1) Ἐὰν διὰ τοῦ ἐμραγέντος πυρὸς ἐφανεύθῃ ἢ ἐπικινδύνως ἐβλάβη τις, καθόσον ὁ ἐμπρηστὴς ἠδύνατο νὰ προΐδῃ τὸ συμβάν τοῦτο· 2) ἐὰν τὸ πῦρ ἐξερράγη καθ' ἕν καιρὸν συνήθως οἱ κάτοικοι ὑπώπτουσι· 3) ἐὰν ὁ ἐμπρησμὸς συνέβῃ εἰς πόλεις ἢ χωρία, καθ' ἕν καιρὸν τὸ πλεῖστον τῶν κατοίκων μέρος εὕρισκετο ἐκτὸς αὐτῶν, καὶ τοῦτο ἦτον γνωστὸν εἰς τὸν ἐμπρηστὴν· 4) ἐὰν ὁ κακοῦργος ἔβαλε πῦρ εἰς πόλεις ἢ χωρία κατὰ διαφόρους τόπους συγχρόνως, καὶ τὸ πῦρ ἐξερράγη τοῦλάχιστον εἰς ἕνα τόπον· 5) ἐὰν τὸ πῦρ ἐβλήθῃ εἰς τοιοῦτους συναθροίσεως τόπους, ὅπου πολλοὶ ἀριθμὸς ἀνθρώπων ἐξετέθη εἰς τῆς βλάβης τὸν κίνδυνον· 6) ἐὰν ὁ ἐμπρησμὸς ἐγείνῃ ἐν καιρῷ κοινῆς ἀνάγκης, στάσεως, πολέμου, ἐν κινδύνῳ πλημμύρας καὶ τῶν τοιούτων· 7) ἐὰν τὸ πῦρ ἐβλήθῃ εἰς κτίρια, ὅπου εἶναι ταμιεῖματα κυρίτιδος, ἢ εἰς τόπους, πλησίον τῶν ὁποίων εὕρισκονται τοιαῦτα, καὶ ὁ ἐμπρηστὴς εἶχεν εἶδῃσιν τοῦ πράγματος· 8) ἐὰν ὁ ἐμπρηστὴς ἔβλεπε

τὸ πῦρ ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ εὐκολύνῃ ἑαυτὸν ἢ ἄλλου, εἰς ἐκτέλεσιν ἄλλου κακουργήματος, τοῦ ὁποίου καὶ ἔγινε τῶντι τοῦλάχιστον ἀπόπειρα. Ἐκτός τῶν περιπτώσεων τούτων, εἰ μὲν ὑπάρχη κίνδυνος νὰ μεταδοθῇ τὸ πῦρ εἰς κατοικίας ἀνθρώπων, ὁ ἔμπρησμός τιμωρεῖται, καθόσον τὸ πῦρ ἐξεβράσθη ἢ ὄχι, μὲ δεσμὰ διὰ βίου ἢ πρόσκαιρα· εἰ δὲ τοιοῦτος κίνδυνος δὲν ὑπάρχη, μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον ἕξ ἢ τοῦλάχιστον τριῶν μηνῶν, κατὰ τὴν προειρημένην διαστολὴν (ἄρθρ. 408. 410). Ὁ ἔμπρησμός δασῶν ἢ μήπω θερισμένων δημητριακῶν καρπῶν τιμωρεῖται τοῦλάχιστον μὲ εἰρκτὴν (ἄρθρ. 411). Εἰς περίπτωσιν ἀμελείας ἐπιβάλλεται φυλάκισις τὸ πολὺ 6 μηνῶν (ἄρθρ. 417). Ἐν ταῖς ἀρθροῖς 414. 415. 416, 418 γίνεται λόγος περὶ ὑποτροπῆς καὶ περὶ τῶν περιστάσεων καθ' ἃς τὸ ἀξιοποιεῖν ἐξαλείφεται ἢ ἐλαττοῦται.

§. 369. σημ. 3 τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἑλλην. ποιν. νόμος ἀρθρ. 419. 420. τιμωρεῖ τὴν ἐπίτηδες προξενουμένην πλημμύραν, εἰ μὲν ἀπέθανέ τις ἐξ αὐτῆς, μὲ θάνατον, ἄλλως δὲ, κατὰ τινὰς διαστολάς, μὲ δεσμὰ διὰ βίου, δεσμὰ πρόσκαιρα, εἰρκτὴν, ἢ φυλάκισιν τοῦλάχιστον ἑνὸς ἔτους. Ἡ ἐξ ἀμελείας πλημμύρα τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 3 μηνῶν.

§. 378. σημ. 4 τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἑλλην. ποιν. νόμος ἀρθρ. 286 (εἰς τὸ κεφ. περὶ βλάβης τῶν ἡθῶν) τιμωρεῖ τὴν μὲν σύζυγον μὲ φυλάκισιν 3 μηνῶν μέχρι 2 ἐτῶν, τὴν δὲ σύζυγον μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 6 μηνῶν.

§. 382. σημ. 2. τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἑλλην. ποινικός νόμος ἀρθρ. 286.

§. 384. σημ. 5 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἀρθρ. 283—285. (εἰς τὸ κεφ. περὶ βλάβης τῶν ἡθῶν), ὅστις τῶν συζύγων, εἰδὼς ὅτι ὁ ἕτερός ζῆ ἀκόμη, συνήφθη, διαρκούντος ἔτι τοῦ νομίμου γάμου, εἰς νέο γάμον, τιμωρεῖται μὲ εἰρκτὴν. Τὸ ἀγαμὸν πρόσωπον, εἰ μὲν εἴχεν εἰδῆσιν τῆς ὑπάρξεως τοῦ πρώτου γάμου, τιμωρεῖται μὲ φυλά-

κτιν τουλάχιστον 2 ἐτῶν. Μετὴν ποινὴν ταύτην τιμωροῦνται καὶ οἱ πολιτικοὶ ἀξίωματικοὶ καὶ οἱ κληρικοὶ, ἐὰν ἐν γνώσει συνήργησαν εἰς τέλεσιν τοῦ δευτέρου γάμου.

§. 389. σημ. 4. τοῦ ἐκδ.

Ἐλλην. ποιν. νόμος, ὀρίζων τὴν ἔκθεσιν (ἄρθρ. 306) συμφωνεῖ ἐντελῶς μετὸν θανατικόν.

§. 391 α σημ. 2. τοῦ ἐκδ.

Ἐλλην. ποιν. νόμος ἄρθρ. 306 ἀπειλεῖ ἐκάστοτε μετὴν διαστολὴν τοῦ ἂν ὁ ἐκτεθεὶς ἀπεβίωσεν, ἂν ἐβλάβη κατὰ τὸ σῶμα ἢ τὴν υγίαν, ἢ ἂν ἐμεινεν ἀδολοχῆς, 1) ἐν περιπτώσει κινδύνου ἀποκλείοντος πᾶσαν ἐλπίδα σωτηρίας τοῦ ἐκτεθέντος, δεσμὰ τοῦλάχιστον 15 ἐτῶν ἢ τὸ πολὺ 15 ἐτῶν, ἢ εἰρκτὴν, 2) ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ὑπῆρχεν ἐλπίς εὐλογος σωτηρίας, εἰρκτὴν τοῦλάχιστον 6 ἐτῶν ἢ τὸ πολὺ 6 ἐτῶν ἢ φυλάκισις τοῦλάχιστον 4 τοῦς, 3) ἐν περιπτώσει καθ' ἣν δὲν ὑπῆρχε κανεὶς κίνδυνος ζωῆς ἢ υγείας τοῦ ἐκτεθέντος, φυλάκισιν τοῦλάχιστον 4 ἐτοῦς, ἢ τὸ πολὺ 1 ἐτοῦς, ἢ τὸ πολὺ 6 μηνῶ.

§. 392. σημ. 5 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. νόμον (ἄρθρ. 303. εἰς τὸ κεφ. περὶ ἀξιοποιῶν πράξεων κατὰ τῆς ζωῆς ἄλλων), ἐὰν μήτηρ τεκοῦσα πρῶτον ἢ νεκρὸν βρέφος μετεχειρίσθη προηγουμένως ἐν γνώσει, ἢ μόνη ἢ δι' ἄλλου ἐξωτερικὰ ἢ ἐσωτερικὰ μέσα, δυνάμενα νὰ φέρωσι πρῶτον τόκον ἢ τὸν ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς μητρὸς θάνατον τοῦ ἐμβρύου, τιμωρεῖται μετ' εἰρκτὴν. Ἡ αὐτὴ ποινὴ ἐπιβάλλεται (ἄρθρ. 304) καὶ εἰς τὰς μακίας, τοῦς φαρμακοπώλας καὶ εἰς πάντα ἄλλον συνεργήσαντα εἰς τὸ ἀδίκημα μετὴν συγκατάθεσιν τῆς κυφορούσης. Ἐὰν ἡ πράξις ἔγινεν ἐκ προθέσεως ἄνευ ἢ ἐναντίον τῆς θελήσεως τῆς μητρὸς, ὁ ἔνοχος τιμωρεῖται (ἄρθρ. 305) μετ' ὀνήκτον, ἐὰν ἐκ τῶν μέσων τῶν ὁποίων ἔγινε χρῆσις ἐδύνατο νὰ προέλθῃ ὁ θάνατος τῆς μητρὸς, ἐὰν τοῦτο ἦτον γνωστὸν εἰς τὸν πράξαντα καὶ ἂν ὁ θάνατος συνέβη τρώοντι ἄλλως, κατὰ τινὰς δικστολάς, μετ' δεσμὰ ἢ μετ' εἰρκτὴν. Ἐὰν ἡ πράξις προέρχε-

ται ἐξ ἀμελείας ἐφαρμόζονται αἱ περὶ ἀνθρωποκτονίας ἐξ ἀμελείας ἢ περὶ σωματικῆς βλάβης ἐξ ἀμελείας διατάξεις.

§. 399. σημ. 6 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον (ἄρθρ. 330 εἰς τὸ κεφ. περὶ πράξεως κατὰ τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας), ὅστις εἴτε μὲ πραγματικὴν βίαν εἴτε μὲ ἀπειλὴν ἐπιχειρεῖ τι ἐπὶ τῷ παρανόμῳ σκοπῷ τοῦ νὰ πείσῃ τινὰ ἄκοντα εἰς τὸ νὰ πράξῃ, παραλείψῃ ἢ ὑποφέρῃ τι, τιμωρεῖται μὲ φυλακισμὸν τὸ πολὺ ἐνὸς μηνός, καθόσον ἢ ἐπιχειρήσῃ αὐτὴ δὲν περιέχει δεινότεραν τινὰ τοῦ δικαίου παράθεσιν.

§. 403 σημ. 3 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον (ἄρθρ. 193. εἰς τὸ κεφ. περὶ συγχύσεων τῆς εἰρήνης) ἐὰν πολλοὶ ἠνωμένοι ἐπίτηδες μετ' ἀλλήλων εἰσπέσωσι παρανόμως εἰς ξένας οἰκίας καὶ κατοικίας ἢ ἄλλα ἀκίνητα κτήματα, τιμωροῦνται ἐπὶ διαταρᾷ τῆς κοινῆς εἰρήνης 1) ἐὰν ἔγιναν βιαιοπραγίαι εἰς πρόσωπα, μὲ εἰρικήν οἱ μὲν ἀρχηγοὶ καὶ ὀδηγοὶ τοῦλάχιστον 6 ἐτῶν, οἱ δὲ συναίτιοι, τὸ πολὺ 6 ἐτῶν 2) ἐὰν ἔγιναν βιαιοπραγίαι μόνον εἰς πράγματα, μὲ φυλάκισμ. οἱ μὲν τοῦλάχιστον 1 ἐτους, οἱ δὲ, τὸ πολὺ 4 ἐτους 3) ἐὰν δὲν ἐγένετο βιαιοπραγία, μὲ φυλάκισμ. οἱ μὲν τὸ πολὺ 6 μηνῶν, οἱ δὲ, τὸ πολὺ 3 μηνῶν. Ἡ χρῆσις ὀπλων ἢ ἡ ὀπλοφορία ἀποτελεῖ ἐπιδουρικὴν περίστασιν.

§. 410 σημ. 4 τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἑλληνικὸς ποιν. νόμος πραγματεύεται περὶ πλαστογραφίας εἰς ἰδιαιτέρον κεφ. IV. ἄρθρ. 247—260. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 247. ἔνοχος πλαστογραφίας καθίσταται ὅστις ἐκδίδει ἔγγραφα ἐν ὀνόματι ἄλλου καὶ ὡς νὰ ἦσαν παρ' αὐτοῦ τοῦτου ἐκδεδωμένα, ὅστις μιμεῖται εἰς τι ἔγγραφον τὴν ὑπογραφήν ἢ τὴν σφραγίδα ἄλλου, ἢ καταχρᾶται τυχὸς εἰς νόθον τι ἔγγραφον μὴ ἐκδεδωμένον παρ' ἐκείνου, καὶ ὅστις παραποιεῖ τὴν ἔννοιαν γνησίου τινὸς ἔγγραφου, μεταβάλλον, προσθέτων ἢ ἐξαλείφων λέξεις, γράμματα, ἀριθμὸς, ἢ σημεῖα σφίξεως, εἰς τὰ ἄρθρα 248—255 γίνεται

λόγος περί πλαστογραφίας εἰς δημόσια ἔγγραφα, εἰς δὲ τὰ ἄρθρα 256—258 περί πλαστογραφίας εἰς ἔγγραφα ἰδιωτικά, εἰς τὴν βαυτεράν περίπτωσιν ἀπειλεῖται ἡ ποινὴ τῶν προσαίρων δεσμῶν. Ἡ πλαστογραφία τῶν πιστωτικῶν γραμματικῶν (ἄρθρ. 259. 260.) τιμωρεῖται πάντοτε μὲ δεσμὰ πρόσκαιρα. Ἰδιώτερον Κεφ. ΙΓ' (ἄρθρ. 261—264) πραγματεύεται περὶ νοθεύσεως τῶν δημοσίων σφραγίδων καὶ σημαντικῶν τιμωρουμένης μὲ φυλάκισιν ἢ εἰρκτῆν.—Περὶ ἀπάτης ὑπόκειται χωριστὸν κεφ. ΚΔ' ἄρθρ. 396—402. Τὸ ἄρθρ. 396. δρίζει: τὴν ἀπάτην ἀπαράλλκτως ὡς τὸ 256 τοῦ βαυαριοῦ. Το ἄρθρ. 399 ἀπαριθμεῖ τὰς περιπτώσεις καθ' α': ἡ ἀπάτη τιμωρεῖται μὲ εἰρκτῆν (ἐὰν ἐχρησίμευσεν ὡς μέσον ἢ θρησκεία, ἐὰν συνήχθησαν ἔρανοι δ' ἀ χρήσεως πλαστῶν διαβατηρίων, ἐὰν ἡ ἀπάτη ἐγένε διὰ δεισιδαιμόνων ἢ δολερῶν καταγατητέων, ἢ ὑπὸ χροσοχῶν ἢ ἀν ὑπερβαίνῃ τὰς 400 δραχ. κτλ). τὸ δὲ ἄρθρ. 401 ἐκείνας καθ' α': ἐπιβάλλεται ἡ ποινὴ τῶν προσαίρων δεσμῶν (ἐὰν τις τιμωρηθεῖς δι: πρότερον μὲ δεσμὰ ἢ μὲ εἰρκτῆν ἔπραξε καὶ πάλιν ἀπάτην ὑπερβαίνουσαν τὰς 20 δρ. ἢ ἀν ἡ ἀπάτη ὑπερβαίνῃ τὰς 1000 δρ. κτλ. κτλ.) εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν, ἐὰν μὲν ἡ ζημία ἢ τὸ κέ.δος ὑπερβαίνῃ τὰς 20 δραχ., ἀπειλεῖται, κατὰ τὸ ἄρθρ. 398, φυλάκισι, ἐὰν δὲ ὄχι, κατὰ τὸ ἄρθρ. 673, κράτησις ἢ πρόστιμον.—Τὸ ἄρθρ. 403 πραγματεύεται περὶ τῆς δι' ἀπάτης μειώσεως τῶν εἰς τὸ δημόσιον ὀφειλομένων φόρων, τὴν ὁποίαν τιμωρεῖ ἐκτὸς τῆς τακτικῆς ἐπὶ ἀπάτη ποινῆς καὶ μὲ τὸ τετραπλεῖν τοῦ προσακθηθέντος κέρδους, εἰς τὰ ἄρθρα 404—406 γίνεται λόγος περὶ ἀπάτης ὡς πρὸς τὰ χρῆθ (ἐνταῦθα καὶ περὶ χρεωκοπίας): εἰς δὲ τὸ ἄρθρ. 407 περὶ ἀπάτης διὰ ψευδῶν διαφημίσεων ἀφορωσῶν ἐμπορικὰς σχέσεις, ἐναντίον τῆς ὁποίας ἀπειλεῖται φυλάκισις τὸ πολὺ 6 μηνῶν καὶ χρηματικὴ ποινὴ τὸ πολὺ 1000 δραχμῶν.

§. 414 σημ. 4 τοῦ ἐκδ.

Τοῦ ἑλληνικοῦ ποινικοῦ νόμου τὸ ἄρθρ. 397 εἶναι ἀπαράλ-

λακτον μετ' ἃ 216 τοῦ σαξωνικοῦ, μετ' ἃ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι ὁ Ἕλληνας νόμος δὲν ἀπαιτεῖ ἐγκλησιν.

§. 416 α σημ. 6.

Κατὰ τὸν Ἕλληνας ποιν. νόμον ἄρθρ. 404 ὅστις, εὐρισκόμενος εἰς κατάστικον ἐλατιώσεως τῆς περιουσίας, προσπαθεῖ δι' ἀπατηλῶν πράξεων νὰ ζημιώσῃ τοὺς δανειστάς του, ἀποκρύπτων χρήματα ἢ πράγματα, ἀποσιωπῶν τὰ πρὸς αὐτὸν ὀφειλόμενα κτλ.) εἰς δὲν ἐγένεν ἐντεῦθεν ἔνοχος δολίας χρεωκοπίας ὡς ἔμπορος, τραπεζίτης ἢ ἐργοστασιάρχης, τιμωρεῖται ὡς ἔνοχος ἀπάτης. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 405, ἔμποροι, τραπεζίται, ἢ ἐργοστασιάρχαι, οἵτινες κατὰ τοὺς ἔθους τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου (τοῦ γαλλικοῦ πρὶν τοῦ 1838) λογιζόμενοι ἔνοχοι ἢ συναίτιοι δολίας χρεωκοπίας, τιμωροῦνται μετ' εἰρκτῆν, κατὰ δὲ ἀπλὴν χρεωκοπίαν, μετ' φυλάκισιν ἑνὸς μηνὸς μέθοι 2 ἐτῶν. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 406, κολλυβισταί, μεσίται πραγματειῶν, μεσίται ναυλωταὶ πλοίων καὶ ἄλλοι μεσίται ἐπὶ ἀπλῇ μὲν χρεωκοπίᾳ τιμωροῦνται μετ' εἰρκτῆν, ἐπὶ δολίᾳ δὲ, μετ' δεσμὰ πρόσκαιρα.

§. 418 σημ. 5 τοῦ ἐκδ.

Ὁ Ἕλληνας ποιν. νόμος πραγματεύεται εἰς ἰδιαίτερον κεφ. ΓΔ' περὶ ψευδορκίας, ἐπιπορκίας καὶ ψευδομωροτυρίας. Ἡ ψευδορκία (ἄρθρ. 268—269) τιμωρεῖται πάντοτε τοῦλάχιστον μετ' εἰρκτῆν, εἰς τὴν δεινοτέραν περίπτωσιν, ὅταν τις ψευδορκῆται εἰς ἀνάκρισιν ἕνεκα κικουργήματος δυναμένου νὰ ἐπισύρῃ τὴν ποινὴν τῶν διὰ βίου δεσμῶν ἢ τοῦ θανάτου, ἐπιβάλλοντα δεσμὰ διὰ βίου. Μετ' φυλάκισιν δὲ τὸ πολὺ 1 μηνὸς τιμωρεῖται (ἄρθρ. 271) ὅστις εἰς τὰς ἐξετάσεις εἰς τὰς ὁποίας ὑπεβλήθη αὐτεπαγγέλτως παρὰ τῆς ἀρχῆς ἢ εἰς τὰς πρὸς αὐτὴν διδομένας καταμηνύσεις ἀπαγγέλλει ἐν γνώσει ψευδῆ πράγματα ἢ ψευδεῖς σχέσεις.

§. 419 σημ. 3 τοῦ ἐκδ.

Ἡ ψευδὴς διὰ χειραψίας ὑπόσχεσις τιμωρεῖται κατὰ τὸν Ἕλληνας ποιν. νόμον ἄρθρ. 270 μετ' φυλάκισιν 6 μηνῶν.

§. 422 σημ. 2 τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἑλληνικὸς ποιν. νόμος ἄρθρ. 270 τιμωρεῖ τὴν ἐπιορκίαν μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον 6 μηνῶν.

§. 423 σημ. 2 τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἑλλήν. ποινικὸς νόμος τιμωρεῖ ὡς προδότην τῆς πατρίδος (κεφ. Α'. ἄρθρ. 132.) μὲ πρόσκαιρα δεσμὰ ἐλευθέρου, ὅστις ἐπεχείρησεν ὁποιανδήποτε πράξιν ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ μετακινήσῃ ἢ νὰ καταστήσῃ ἀγνώριστα τὰ ὄρια τῆς ἐπικρατείας. Εἰς ἰδιαίτερον κεφ. ΚΖ' περὶ ζημιῶν ἐκ μεταβολῆς τῶν ὄρισήμων κτλ. (ἄρθρ. 429—431.) τιμωρεῖται ὅστις μεταβάλλει, ἀφανίζει ἢ καταστάνει ἀγνώριστα τὰ ἐρόσημα τῶν ἀγρῶν ἢ τοὺς χάριν ἐνδείξεως τοῦ ὕψους καὶ τῆς διαιρέσεως τοῦ ὕδατος τεθειμένους πασσάλους, ἐὰν μὲν ἤθελε νὰ μετακινήσῃ τὴν δι' αὐτῶν σημειουμένην στάσιν τοῦ δικαίου ἐκάστου, μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον 1 ἔτους ἢ τὸ πολὺ ἐνδὸς ἔτους, καὶ ὅταν τὰ ἐρόσημα ἐτέθησαν ὑπὸ τῆς ἀρχῆς ἢ ὅχι ἐὰν δὲ δὲν εἶχε τὸν εἰρημενον σκοπὸν, κατὰ τὴν ἰδίαν διαστολήν, μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 1 μηνὸς ἢ χρημ. ποινήν τὸ πολὺ 200 δρ. ἢ μὲ φυλάκ. τὸ πολὺ δύο ἑβδομ. ἢ χρημ. ποινήν τὸ πολὺ 100 δρ.

§. 425 σημ. 3 τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἑλλήν. ποιν. νόμος εἰς τὸ κεφ. ΚΘ'. περὶ παραβάσεις τῶν καθηκόντων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν, τιμωρεῖ (ἄρθρ. 490) τοὺς δικηγόρους, ὁτινὲς, συνεννοοῦμενοι παρανόμως μετὰ τοῦ ἀντιδίκου τοῦ πελάτου αὐτῶν, ἐνεργοῦσι πρὸς χάριν μὲν αὐτοῦ κτλ, πρὸς βλάβην δὲ τοῦ πελάτου αὐτῶν μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον 3 μηνῶν καὶ παῦσιν τοῦλάχιστον ἐπὶ 6 μῆνας ἐν ὑποτροπῇ δὲ ἢ ἐὰν πρόκειται νὰ τιμωρηθῶσι συγχρόνως τρεῖς εἰστέτι ἀτιμώρητοι ὅμοιαι πράξεις, μὲ εἰρκτὴν καὶ παῦσιν διὰ παντός.

§. 430 σημ. 6 τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἑλλήν. νόμος πραγματεύεται εἰς τὸ αὐτὸ κεφάλαιον ΚΒ' περὶ ἐκβιάσεως καὶ περὶ ληστείας. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 368. ὅστις μετα-

χειρίζεται βιαιοπραγίας ἢ ἀπειλῆς καὶ δι' αὐτῶν ἀναγκάζει τινὰ νὰ πράξῃ ἢ νὰ παραλίπη τί ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ περιποιήσῃ εἰς ἑαυτὸν ἢ εἰς ἄλλον παρά-ομον ὄφελος, τιμωρεῖται ἕνεκα ἐκβιάσεως ἐπίσης μετρίστην· ἐὰν δὲ ἔπραξε τὴν ἐκβίαν, διεγείρων φόβον μελλούσης κακώσεως ἢ βλάβης ἢ μεταχειριζόμενος ἄλλας ἀπειλὰς, τιμωρεῖται μετρίστην τὸ πολὺ 7 ἐτῶν. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 369, ἐὰν δημόσιός τις ὑπάλληλος ἐπαγῶν ὡς ἀπειλῆν τὴν δυνάμιον ἐξουσίαν του ἐπροσπάθησε νὰ περιποιήσῃ εἰς ἑαυτὸν ἢ ἄλλον τινὰ δι' ἐκβιάσεως ἰδιωτικὸν ὄφελος, τιμωρεῖται διὰ τοῦτο καὶ μόνον μετρίστην, ἐκτός ἂν ἡ ἀπειλὴ ἦτον μικρὰ καὶ τὸ σκοπούμενον ὄφελος δὲν ὑπερέβαινε τὴν ποσότητα τῶν 30 δρ., ὅτε τιμωρεῖται μετρίστην τὸ ὑλάχιστον 2 ἐτῶν.

§. 433 σημ. 3 τοῦ ἐκδ.

Ἐλλην. ποιν. νόμος πραγματεύεται περὶ δηρώσεως τῆς χώρας εἰς τὸ περὶ ληστείας καὶ ἐκβιάσεως κεφάλαιον Κατὰ τὸ ἄρθρ. 370 ὅστις μετρίστην ἐκβιάσεως διαδίδει εἰς ὁλοκλήρους χώρας ἀνησυχίαν καὶ τρόμον, ὑφόνων ἐμπροστικὰ σημεῖα, ἢ ἀπειλῶν δι' ἐκβίαν ἢ εἰς διαφόρους ἐπιτελλομέναν γραμμῶν, θύνατον, ληστείαν, ἢ ἐμπροστικόν, τιμωρεῖται μετρίστην τὸ πολὺ 45 ἐτῶν, ἢ, ἂν τῶντι ἐπέτυχῃ τοῦ σκοποῦ του, τοῦλάχιστον 15 ἐτῶν.

§. 435 σημ. τοῦ ἐκδ.

Ἐλλην. ποιν. νόμος τιμωρεῖ (ἄρθρ. 620) μετρίστην ἢ πρόστιμον ἐκεῖνον, ὅστις κατασκευάζει ἀπηγορευμένα ὄπλα, καὶ ἐκείνον, ὅστις (ἄρθρ. 622) ζῆνυ ἀδείας τῆς ἀρχῆς φέρει πυροβόλα ἢ ἄλλα ὄπλα ἀπηγορευμένα.

§ 437 σημ. 2 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποινικὸν νόμον (ἄρθρ. 434, 435, εἰς τὸ κεφ. ΚΖ' περὶ ζημιῶν ἐκ τυχογλυφίας κλπ.), ὁ καταπλεονεκτῶν ἄλλου τινος εἰς πιστωτικὰς ὑποθέσεις διὰ τινος συμφωνίας, θεωρουμένης ἀπὸ τοὺς πολιτικούς νόμους ὡς αἰσχροκερδοῦς, τιμωρεῖται, ἐπὶ καταμηνύσει καὶ αἰτήσει τοῦ ἔχοντος δικαίωμα, καθότι

σον ἀπῆλαυσεν ἢ δὴ ἢ δὲν ἀπῆλαυσεν εἰπέτι κέρδος τι ἐκ τῆς τοκογλυφίας καὶ καθόσον ἡ τοκογλυφία εἶναι κεκαλυμμένη ἢ ἀπροκαλυπτος, μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ ἐξάμηνον καὶ μὲ χρηματικὴν ποινὴν, ἢ, κατὰ τὰς περιστάσεις, μὲ μόνην χρηματικὴν ποινὴν.

§. 441 σημ. 2 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἄρθρ. 467 τιμωροῦνται μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 3 μηνῶν οἱ ἐργοστασιαῖχοι καὶ χειροτέχναι, οἱ ἐργάται καὶ προϊστάμενοι βιομηχανοῦν, οἵτινες πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν παρὰ τὸν νόμον τῶν συναποφισζοῦσι τὴν παῦσιν τῆς βιομηχανίας τῶν ἢ τῆς ἐργασίας τῶν. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 407, ἢ ἐν γνώσει διάδοσις ψευδῶν διαφημίσεων ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ μεταβληθῇ ἡ τιμὴ τῶν πραγμάτων ἢ τοῦ νὰ ἐμποδισθῇ ἡ πώλησίς τῶν, τιμωρεῖται ὡς ἀπάτη μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ 6 μηνῶν καὶ χρημ. ποινὴν 50—1000 δρ. ἐὰν ἐγίνε κατὰ προηγουμένη συμφωνίαν μετὰ πολλῶν, ἄλλως δὲ μὲ φυλάκ. τὸ πολὺ 2 μηνῶν καὶ χρημ. ποινὴν 20—200 δρ. Τὰ ἄρθρα 584 κ. ἐπ. ἀναφέρουσι διαφόρους παραβάσεις ἀφορώσας τὴν πιστοδείαν καὶ τὴν ἀνατίμησιν τῶν τροφίμων καὶ τιμωρητέας μὲ πρόστιμον, ἢ, ἐὰν πραχθῶσιν ἐν καιρῷ δημοσίας παραχῆ: ἢ ἐὰν ἐξ αὐτῶν προέκυψε δημοσία παραχῆ, καὶ μὲ κράτησιν μιᾶς μέχρις 6 ἐβδομάδων.

§. 445 σημ. τοῦ ἐκδ.

Εἰς τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἄρθρ. 683.

§. 448 σημ. τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἑλλην. ποιν. νόμος ἄρθρ. 662. 663. 666. τιμωρεῖ τὴν ἐπιτελείαν μὲ κράτησιν, ἢ τὴν εἰς ἐπιβλαβερὰς περιστάσεις (ἐὰν π. χ. οἱ ἐπαῖται φέρωσιν ὄπλα, κλειδαῖς, ὑποπτα ἐργαλεῖα κ. τ. τ. δύναται νὰ φθάσῃ εἰς 3 μῆνας.

§. 449 σημ. 2 τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἑλληνικὸς ποιν. νόμος εἰς ἰδιαιτέρον Κεφ. ΙΕ' περὶ βλάβης τῶν ἡθῶν ἄρθρ. 272—286. πραγματεύεται: 1) περὶ προσβολῆς κατὰ τῶν ἡθῶν ἐν γένει (φυλάκ. τὸ πολὺ 3 μηνῶν) 2) περὶ βιασμοῦ 3) περὶ ἀποπλανήσεως εἰς ἀτέλγαν 4) περὶ αἰμομι-

ξίας· 5) περί ἀσελγείας παρὰ φύσιν· 6) περί διγαμίας· 7) περί μοιχίας. Ἡ προαγωγεία ἀναφέρεται μεταξὺ τῶν πταισμάτων ἄρθρ. 660.

§. 456 σημ. 1 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἄρθρ. 272, ὅστις, πρὸς κοινὸν σκάνδαλον ἢ ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ παρασύρῃ ἄλλους, προσβάλλει τὴν αἰδῶ δι' ἀκολάστων πράξεων μὴ τιμωρουμένων ἰδίως ὑπὸ τοῦ νόμου, καταδικάζεται εἰς φυλάκισιν τὸ πολὺ 3 μηνῶν· κατὰ δὲ τὸ ἄρθρ. 659, ὅστις ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως τοῦ 272 ἄρθρου προσβάλλει τὴν αἰδῶ δι' ἀκολάστων πράξεων γινομένων δημοσίως, εἰς κράτησιν ἢ πρόστιμον. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 658, ὅσοι πρὸς κοινὸν σκάνδαλον συνοικοῦσι, μὴ ὑπάρχοντος γάμου, ἠνωμένοι ὡς ἀνὴρ καὶ γυνή, τιμωροῦνται μὲ κράτησιν τὸ πολὺ 2 ἐβδ. ἢ μὲ πρόστιμον καὶ χωρίζονται ἀπ' ἀλλήλων.

§. 456 σημ. 4 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἄρθρ. 275 276 εἰς μητροῦς ἢ μητροῦς, ἐπιμελητὰ παιδῶν, ἐπίτροποι, παιδαγωγοὶ ἢ οἰκοδιδάσκαλοι, διδάσκαλοι σχολείων, ἢ ἐπιστάται καὶ ἔφοροι δημοσίων καταστημάτων, ἰδίως δὲ διδάσκαλοι τῆς θρησκείας ἢ κληρικοί, μεταχειρισθῶσι εἰς ἀσελγείαν τὰ πνευματικὰ τέκνα, τοὺς ὑπὸ ἐπιμέλειαν παιδας, ἀφελικὰς μαθητάς, ἢ ὑπεξουσίους των, οἵτινες συνεπλήρωσαν ἤδη τὰ δώδεκα ἔτη, τιμωροῦνται μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον 6 μηνῶν· ὑπερέται δὲ καὶ σύνοικοι γενομένοι ἔνοχοι παραπληθείας πράξεως, τιμωροῦνται (ἄρθρ. 279) μὲ φυλάκισιν 6 μηνῶν ἕως ἐνὸς ἔτους.

§. 461 σημ. 4 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἄρθρ. 284, γονεῖς καὶ ἐξ αἵματος συγγενεῖς εἰς ἀνίκαντα βαθμῶν, οἵτινες συνουσιάζονται μετὰ πᾶν τέκνων των ἢ ἄλλων ἀπογόνων των, ἀδελφοὶ γνήσιοι ἀμφιθελοῖς καὶ ἑτεροθελοῖς, οἵτινες ἀκολασταίνουσι μετ' ἀλλήλων, καταδικάζονται εἰς εἰρκτὴν· τὰ τέκνα δὲ καὶ οἱ ἀπόγονοι, εἰς συνεπλήρωσιν τὰ 12 ἔτη, εἰς φυλάκισιν τοῦλάχιστον 6 μηνῶν.

§. 467 σημ. 3 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἄρθρ. 282, ὁ ἔνοχος τῆς παρὰ φύσιν ἀσελγείας, ἂν δὲν ἐπισύρῃ εἰς ἑαυτὸν μεγαλύτεραν ποινήν κατὰ τὸ ἄρθρ. 274 (περὶ ἀποπλανήσεως εἰς ἀσελγείαν) τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον 1 ἔτους καὶ ὑποβάλλεται εἰς ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν.

§. 471 σημ. 3 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἄρθρ. 660 ὅσοι περιέχουσι πρὸς ἀσελγείαν τὸν ὁμοιωθῆναι τὴν ὑποβάλλουσιν, ἢ συντελοῦσιν εἰς ταύτην διὰ προαγωγῆς ἢ διαπραγματεύσεως τιμωροῦνται μὲ κράτησιν ἢ πρόστιμον.

§. 477 σημ. 5 τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἑλλην. ποιν. νόμος πραγματεύεται ἐν ἐκτάσει εἰς ἰδιαίτερον κεφάλαιον περὶ παρατάσεως τῶν καθηκόντων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ὑπηρετῶν ἄρθρ. 449 κ. ἐπ. (Α'. παράβασις τῶν καθηκόντων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων· 1) παράνομος ἐναρξίς, ἔξακολούθησις καὶ ἀπέκδοσις τῆς ὑπηρεσίας, 2) παράβασις τῆς περὶ τὴν ὑπηρεσίαν ἀπαιτουμένης ἐχευμένης, 3) δωροδοκία, 4) καταπίσις, 5) ἀποσιώπησις τῆς ἰδίας συμμετοχῆς, 6) συμμεθεξις εἰς πράγματα μὴ συμβιβασζόμενα μὲ τὰ ἔργα τῆς δημοσίου ὑπηρεσίας, 7) κατὰχρησις τῆς ἐξουσίας τῆς ἀρχῆς, 8) ὑπέρβασις τῶν καθηκόντων δημοσίων ὑπαλλήλων, 9) ἄρνησις ὑπηρεσίας, 10) ἀπιστία περὶ τὴν ἐνέργειαν τῆς δημοσίου ὑπηρεσίας, 11) ἄλλαι παραβάσεις καθηκόντων, 12) παραβάσεις ἐξ ἀμελείας, ὀκνηρίας ἢ κουφότητος· Β'. παραβάσεις τῶν καθηκόντων τῆς ὑπηρεσίας τῶν δημοσίων ὑπηρετῶν, οἷον τῶν δικηγόρων, τῶν ἐπὶ τῆς διαχειρίσεως δημοτικῶν ὑπαλλήλων.) Τὸ τελευταῖον κεφ. Α'. πραγματεύεται περὶ πλημμελημάτων τῶν κληρικῶν ὡς πρὸς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν αὐτῶν.

§. 479 σημ. 2 τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἑλλην. ποιν. νόμος ἄρθρ. 467 κ. ἐπ. τιμωρεῖ τοὺς ἀρροδίτους δημοσίους ὑπαλλήλους ὡς ἐνόχους καταχρήσεως τῆς ἐξουσίας

τῆς ἀρχῆς, ἐὰν ὑποβάλλωσιν ἐν γνώσει ἀθῶον εἰς ἀνάκρισιν, ἐὰν ἐξ ἰδιοτελείας παραλίπωσιν ἀνάκρισιν τινα, ἐὰν παρανόμως εἰσέλθωσιν εἰς ἰδιώτου οἰκίαν, ἐὰν ὑπεξαίρεσωσιν ἢ ἀνοξώσωσιν ἐπιστολάς ἐμπειστευμένους εἰς τὰ ταχδρομείον, ἐὰν ἀθεμίτως ἀναβάλωσι πλέον τῶν 24 ὡρῶν τὴν ἐξέτασιν τοῦ ἐπὶ τινι κατηγορίας κρατηθέντος, ἐὰν δι' αἰκιῶν ἀναγκάσωσιν ἀθῶον νὰ ὁμολογήσῃ τι ἢ μάρτυρα νὰ ψευδομαρτυρήσῃ, ἐὰν κακοποιήσωσι φυλακισμένους, ἐὰν ἀναρμοδίως ἐκδώτωσιν ἢ παρανόμως ἐκτελέσωσι ποινὰς ἀποφάσεις, ἐὰν αὐθαίρετως ἐκτελέσωσι κατὰ τινος ποινῆν, κτλ. εἰς ὅλας αὐτάς τὰς περιπτώσεις ἐπιβάλλεται ἡ ποινὴ τῆς φυλακίσεως, τῆς ὁποίας ὁ νόμος προσδιορίζει τὴν διάρκειαν.

§. 479 α σημ. 5 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. πιν. νόμον ἀρθρ. 461, 462, δημόσιοι ὑπάλληλοι, οἵτινες ἐξ ἰδιοτελείας εἰσπράττουσιν ἀπὸ ἰδιώτην τινα (αὐτοὶ ἢ διὰ τῶν γραφῶν ἢ συμβοηθῶν τῶν) φόρου, δασμῶς, τέλη, δικαίωματα χρητοσήμου, δικαστικὰ ἔξουδ, ἢ ἄλλα δημόσια φορολογήματα, τὰ ὁποῖα ὁ ἰδιώτης δὲν χρεωστῆ παντάπασι ἢ δὲν ὀφείλει νὰ πληρώσῃ κατὰ τὴν ἀπαιτουμένην παρ' αὐτοῦ ποσότητα, καταδικάζονται, ὡς ἔνοχοι καταπίεσεως, εἰς εἰρκτὴν, ἐὰν ἐνήργησαν με μηχανοβραχίαν, ἀπατηλῶς, ἢ διὰ ψευδῶν παραστάσεων· ἄλλως δέ, εἰς φυλάκισιν τοῦλάχιστον 3 μηνῶν.—περὶ τῆς ἐκβιάσεως ἔρα τὴν προσθ. εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ §. 430 σημ. 6. τοῦ ἐκδ.

§. 479 β σημ. 3 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποινικόν νόμον ἀρθρ. 456. οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι καὶ οἱ ἔνορκοι, ἐὰν μὲν δεχθέντες δῶρα ἢ ὑποσχέσεις παρέβησαν τὰ καθήκοντά των πρὸς ὄφελος ἄλλου ἢ πρὸς βλάβην τῆς ἐπικρατείας ἢ τινος ἰδιώτου, τιμωροῦνται με εἰρκτὴν, ἄλλως δέ, με φυλάκισιν τοῦλάχιστον 3 μηνῶν. Κατὰ τὸ ἀρθρ. 458, ἐὰν δημόσιος ὑπάλληλος ἢ ἔνορκος, εἰς 8ν, ἂν καὶ ἄκοντα, περιῆλθέ τι καθ' ὅσονδήποτε τροπον, ἢ εἰς τινα τῶν οἰκείων τοῦ ὁποιοῦ ἐδόθη δῶρον ὑπὸ τινος τῶν κρινόμενων ἢ τῶν ἐξαίτουμένων, δὲν τὸ παραδώσῃ εἰς τὴν ἀστυνομικὴν ἀρχὴν ἢ δὲν τὸ ἀναγγείλῃ εἰς τὸ δικαστήριον

πρὸς ἀνάκρισιν, τοῦλάχιστον ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἀφοῦ τὸ ἔλαβεν ἢ τὸ ἔμαθε, χωρὶς ν' ἀποδείξῃ νόμιμόν τινα τῆς παρεμποδισέως τοῦ αἰτίαν, τοῦ τοιούτου δὲν εἰσακουέται πλέον ἢ ἐνστάσις, ὅτι δὲν ἐδέχθη τὸ ἔωρο, ἢ τὸ κέρδος, ἢ ὅτι δὲν ἠέλητε νὰ τὸ δεχθῆ. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 459 ὁ δωροδοκῶν, καὶ ἂν ἀπερῆ φθῆ τὸ ὑπ' αὐτοῦ εἶναι ἢ καθουλογορηθῆν, καταδικάζεται εἰς τὸ νὰ πληρώσῃ τὸ διπλοῦν τοῦ δωθέντος ἢ προσανεχθέντος δώρου. Ἐὰν δὲ ἢ δωροδοκῆ, τείνουσα εἰς ἀθέμιτον ὠφέλειαν τοῦ δωροδοκούντος ἢ τρίτου ἄλλου, ἢ πρὸς βλαπθῆν τῆς ἐπικρατείας ἢ ἰδιώτου τινός, ἔγινεν ἐπὶ σκοπῷ τοῦ ν' ἀποπλανήσῃ τὸν ὑπάλληλον ἢ τὸν ἔνορκον εἰς πρᾶξιν τινα ἐναντίον τῶν καθηκόντων του, καταγινώσκεται προσέτι καὶ φυλάκισις τὸ πολὺ 2 ἐτῶν, καὶ ἂν τὸ μελετηθῆν ἀποτελεσμα συνέβη τῶνόντι, τοῦλάχιστον ἐὸς ἔτους.

§. 479 γ σημ. 1 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἄρθρ. 457, ἐπίσης ἐπὶ δωροδοκίᾳ τιμωρεῖται κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 456. ὅστις, χάριν τετελεσμένης ἢ ἢ πρὸς τῆς ὑπηρεσίας, ἔλαβε, καὶ μὴ προηγηθείσης ἐπὶ τούτῳ ὑποσχέσεως, ὅποιανδήποτε ἀμοιβήν, ἢ ἀποδοχὴν τῆς ὁποίας δὲν τῷ ἐπιτρέπη παρὰ τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς.

§. 481 σημ. 3 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλην. ποιν. νόμον ἄρθρ. 482, πᾶς δημόσιος ὑπάλληλος, ὅστις κατὰ τὸν προσδιορισμὸν τὴν εἰσπραξίν καὶ διαχειρίσιν τῶν φόρων, δασυῶν ἢ ἄλλων ἐσόδων ἐλαττόνει τὴν δημοσίαν περιουσίαν, τῆς ὁποίας εἶναι διεπεπιστευμένος τὴν διαχείρισιν, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τοῦλάχιστον τριῶν μηνῶν ἐὰν τὸ προσδοκώμενον ἢ ληφθῆν κέρδος δὲν ὑπερβίῃ τὰς 500 δραχ. καὶ μὲ εἰρκτῆν, ἐὰν τὰς ὑπερβείῃ. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 483, ὅστις δὲν κρατεῖ ἢ κρατεῖ εἰς ἀταξίαν τὰ διατεταγμένα βιβλία καὶ ὅστις συγγέει τὸ ἰδιαιτέρον του μὲ τὸ δημόσιον ταμεῖον, καταδικάζεται διὰ τοῦτο καὶ μόνον, μετὰ προηγηθείσαν πειθαρχικὴν ποινήν, εἰς φυλάκισιν τὸ πολὺ ἐνὸς ἔτους. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 484

πᾶς δημόσιος υπάλληλος, ὅστις προσπαθεῖ νὰ κρύψῃ ἔλλειμμά τι διὰ νόθευσεως τῶν λογαριασμῶν ἢ βιβλίων, ὅστις καταχωρίζει ψευδῆ ἔξοδα κτλ. τιμωρεῖται μὲ εἰρκτὴν καί, ἂν ἡ γενομένη ζημίαι ὑπερβαίνῃ τὰς 1000 δραχ., μὲ δεσμὰ πρόσκαιρα. Κατὰ τὸ ἄρθρ. 465 δημόσιος υπάλληλος ὅστις ἄνευ ἀπιστίας ἢ ἀπάτης τοκίζει τὰ εἰς αὐτὸν διαπεπιστευμένα χρήματα ἢ τὰ μεταχειρίζεται ἐπωφελῶς κατ' ἄλλον τρόπον, τιμωρεῖται μὲ χρημ. ποινὴν 100—4000 δραχμῶν, ἐὰν δ' ἐντεῦθεν συνέβη ζημίαι εἰς τὴν ἐπικράτειαν ἢ εἰς ἰδιωτῶν τινα, καί μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ δύο ἐτῶν. Μὲ τὴν ἰδίαν ποινὴν τιμωρεῖται κατὰ τὸ ἄρθρ. 486 καὶ ὁ δημόσιος υπάλληλος, ὅστις ἄνευ συγκαταθέσεως τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς λαμβάνει δάνειον ἐκ ταμείων, τὰ ὅποια δὲν διοικοῦνται παρ' αὐτοῦ, ὑπόκεινται ὅμως εἰς τὴν ἐφορίαν του.

§. 484 σημ. 3 τοῦ ἐκδ.

Κατὰ τὸν ἑλλήν. ποιν. νόμον ἄρθρ. 480 ἡ ἄρνησις ὑπηρεσίας τιμωρεῖται μετὰ προηγηθείσαν πρὸ τρυπῆν εἰς ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων, μὲ χρηματικὴν ποινὴν τοῦλάχιστον 200 δραχμῶν. Κατὰ δὲ τὰ ἄρθρα 56 τῆς πολιτ. καὶ 65 τῆς ποιν. δικονομίας ἔχει ὁ ζημιωθείς ἀγωγὴν κακοδικίου κατὰ τοῦ ἀρνηθέντος δικαιοσύνην ἢ ὑπηρεσίαν υπαλλήλου.

§. 484 σημ. 4 τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἑλλήν. ποιν. νόμος υπάγει τὰς ἐνταῦθα ἀναφερομένας περιπτώσεις εἰς τὴν κατάχρησιν τῆς ἐξουσίας τῆς ἀρχῆς, περὶ τῆς ὁποίας ὅρα τὴν προσθ. εἰς τὴν ὑπὸ τὸν §. 479 σημ. 2. τοῦ ἐκδ.

§. 484 σημ. 5 τοῦ ἐκδ.

Ὁ ἑλλήν. ποιν. νόμος ἄρθρ. 468 (κατάχρησις τῆς ἐξουσίας τῆς ἀρχῆς) ἀπειλεῖ κατὰ τοῦ δημοσίου υπαλλήλου ἐὰν ἐπραξεν ἐξ ἰδιατελοῦς σκοποῦ, φυλάκισιν τοῦλάχιστον 2 ἐτῶν, προκειμένου λόγου περὶ κακουργήματος, ἄλλως δὲ, τοῦλάχιστον 3 μηνῶν ἢ τοῦλάχιστον 2 ἐβδομ., καθόσον πρόκειται περὶ πλημμελήματος ἢ περὶ πταίσματος.

ΠΙΝΑΞ

ΟΙ ΑΡΙΘΜΟΙ ΕΜΦΑΙΝΟΥΣΙ ΤΟΥΣ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΥΣ.

Α

- Ἄγνοια. Παντελής. 90. 401.
Ἄγορά ἠρτημένων καρπῶν. 440.
Ἄδεια τοῦ προσβαλλομένου. 33. καὶ Σημ. ἐπὶ ἐξουθρίσεως. 277.
 πρὸς ἰδιοποίησιν ἐν τῇ ὑφαιρέσει. 318.
Ἀδίκημα. 24—72 ἔννοια 24. εἶδη 22 ἀντικείμενον 27. 28.
 141. 126. 464. 477.
Ἀδίκημα περὶ τὴν ὑπηρεσίαν, 477 ἐπ.
Ἀδίκημα δημόσιον, ἰδιωτικόν, 23, 24. κοινὸν καὶ ἴδιον, 25, 28,
 42, 43, 428, 22, Σημ. 1, 2, 3.
Ἀδίκημα ἐπανειλημμένον 428. 325.
Ἀδίκημα πολιτικόν. 162. α. σχολ. 88.
Αἰμομιξία 461. ποινὴ 464. 461. Σημ. 4.
Ἀκολασία ἀκούσιος 263. 264. Σημ. 3. ἐκούσια. 452. ποινὴ
 453. ἐπ. 499 Σημ. 2.
Ἀλλοδαπός, 31 καὶ 31 Σημ. 2.
Ἀμέλεια ἴδε βραθυμία.
Ἄμυνα, ἔννοια. 37 καὶ Σημ. 3. ἀπαιτούμενα 38. ἴδιως Σημ. 1.
 Σημ. 2. ὑπέθεσις 39. 187. 212. 322.
Ἄμβλωσις, ἔννοια. 392, στοιχείον τῆς πράξεως 393 καὶ ἐπ. Σημ.

- 2, Σημ. 4, Σημ. 5. Σημ. 6. Ποινή, 395, ἐπ. 392, Σημ. 8;
 Ἀμβλωτικά μέσα 392. Σημ. 3 τοῦ ἐκδ. 393. Σημ. 4.
 Ἀμνηστεία, 63. Σημ. 3.
 Ἀνάκλησις τῶν λεχθέντων. 151. 295. ἐπ.
 Ἀνατοκισμός. 437.
 Ἀναλογία, ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ Π. Νόμου, 75 α. 102, β. σχόλιον ζ.
 Ἀνθρωποπληθίας παραβάσεις 449, ἐπ.
 Ἀνατίμησις, 444, 444, 441, Σημ. 2.
 Ἀνάγκη 36. Σημ. 321. ἴδε καὶ Ἄμυνα.
 Ἀντίστασις κατὰ τῆς ἀρχῆς. 201 καὶ Σημ. 1. 4. περιπτώσεις ἀτιμωρήτου Σημ. 9.
 Ἀνθρωποκτονία, ἔννοια. 206. στοιχεῖα 207—209. 209 α. ἐπ. προμελετημένη 215. ἐπ. 34. καὶ Σημ. 2. τοῦ νυκτερινοῦ κλέπτου 322. τοῦ παιδὸς ἐν τῷ σώματι τῆς μητρὸς 392² Σχόλ. α.
 Ἀναίρεσις, ἔννοια 243 ποινή: 224. 245. Σημ. 2. 224. Σημ. 2. 226. Σημ. 3.
 Ἀνταλλαγὴ μεταβίαις 357.
 Ἀνατροφή κακὴ ὡς λόγος μετριάσεως τῆς ποινῆς. 123. 102. β. Σημ. 4.
 Ἀνάβασις ἐν τῇ κλοπῇ 334. 336. 338. 345.
 Ἀξιοποινον. 79. καὶ 80. ἐπ. 84. ἐπ. 92. ἐπ. 102. α. ἐπ. 106. ἐπ. 116. ἐπ. 126. ἐπ.
 Ἀπάτη, ἔννοια, 440, στοιχεῖα, 441 ε. π.
 Ἀπαγωγή. 255. στοιχεῖα. 256. καὶ Σημ. 2. 257. σχόλιον. 258. Σημ. 2. 259. καὶ Σημ. 4 καὶ 2. ποινή. 261. 258. Σημ. 3. 261. Σημ. 3.
 Ἀπειθεια, 201 καὶ Σημ. 1 καὶ 2.
 Ἀπειλὴ ἀξιοποινος, 433, Σημ. 1, 433, α. 14 καὶ 46 94.
 Ἀπόδειξις τῆς ἀληθείας. 289 Σημ. 4—4.
 Ἀπόδοσις τοῦ κλαπέντου ἔκουσία 329. α. 331. Σχόλ. α. Σημ. 2.

- Ἀπόδρασις φυλακισμένου 197.
 Ἀποζημίωσις ὡς μετριάστικοι λόγοι τῆς παινῆς, 101. 134.
 Ἀποζημίωσις τοῦ κλαπέντος ἔκουσία, ὄρα ἀπόδοσις.
 Ἀποκατάστασις. 63. Σημ. 4.
 Ἀποκεκρυγμένοι ὡς ἀντικείμενον ἀδικήματος 40.
 Ἀπόρρητον, δίδωσις αὐτοῦ ὡς ἀδίκημα, 287. Σημ. 5 καὶ 8.
 Ἀποστασία, δὲν ὑπόκειται εἰς παραγραφὴν 68, σχολ. α.
 Ἀπόπειρα. 42. ἔννοια. Σημ. 2. Σημ. 3. Σημ. 4. Σημ. 5 Σημ.
 6. Σημ. 7. Σημ. 8. Σημ. 9. Σημ. 10. Σημ. 11. ποιηή.
 Σημ. 3.
 Ἀποβολὴ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, 151.
 Ἀρπαγὴ ἔννοια. 252. στοιχεῖα. 233. ποιηή. 254 καὶ 253. Σημ. 3.
 Ἄρχων ἀνώτατος, ὄρα Κυριάρχης.
 Ἀρχὴς ἀντιποίησης, ὡς ἀπάτη 412. Σημ. 9.
 Ἀρχηγός, 46, 113, ἴδε αὐτουργός.
 Ἀσέλγεια ἐπὶ πτώματος 468 σχολ. γ. Παρὰ φύσιν. 467. 469,
 467. Σημ. 3.
 Ἀστυνομικαὶ παραβάσεις. 22. καὶ Σημ. 4. 432. 433. ἐπ.
 Ἀστυνομικαὶ παραβάσεις, 433, ἐπ.
 Ἀτιμία, 34, 71 καὶ Σημ. 1, 2. καὶ 3, ὡς εἶδος ποιηῆς, 154,
 155, 277.
 Αὐθυπεράσπισις. 36.
 Αὐτεκδίκησις. 212.
 Αὐτοδικία ἀθέμιτος 186. ἐπ. 402. ἄνευ βιαιοπραγίας 186
 Σημ. 1. καὶ 2.
 Αὐτοχειρία. 244. ἐπ. Σημ. 4. 243. καὶ Σημ. 2.
 Αὐτουργός 44. καὶ Σημ. 1. συναουργός Σημ. 2. 46. 112
 καὶ ἐπ.

B.

- Βιαιοπραγία, 399 ἐπ. ἐπὶ πραγμάτων 400 καὶ σμ. 4. Ποιηή
 403 ἐπ. 399 Σημ. 4.
 Βιατμός, ἔννοια καὶ ἀπαιτούμενα 263, 265, ἐπ. Σχολ. 6 καὶ

- Σημ. 1, 2, 268 καὶ Σημ. 1, 267, Σημ. 2, 268 Σημ. 2
 269, Σημ. 2, ποιητὴ, 269, 263, Σημ. 2.
 Βλάβη ἐπὶ πραγμάτων, 310, Ποιητὴ 311.
 Βλακεία, 90, 90 α.
 Βλασφημία, 447, 303 καὶ Σημ. 3, 306.
 Βοήθεια, ἔννοια 53, ἴδιον ἀδίκημα Σημ. 2, Σημ. 3.
 Βοηθήματα τοῦ Ποιν. δικαίου 6.
 Βρεφικὴ ἡλικία, 90, 99 καὶ Σημ. 3 καὶ 90 α.
 Βρασμὸς ψυχικῆς ὀρμῆς, ὡς εἶδος τοῦ δόλου, 54, Σημ. 4. ὡς
 λόγος ἀποκλείων τὸν καταλογισμὸν, 90, 90 α. ὡς λόγος με-
 τριάσεως τῆς ποινῆς, 100, θάνατος ἐν ἔρασμῷ ψυχ. ὀρμ.
 215, ἐπ.

Γ.

Γάμος, 437, 375, ἴδε καὶ Μοιχεία.

Δ.

- Δηλητήριο, 222, Σημ. 2.
 Δηλητηρίασις, 222, σημ. 7.
 Δήμεις, 153, 155.
 Δημητριακοὶ καρποὶ, 340, κλοπὴ αὐτῶν 323, σχόλιον α. 352.
 Δημοσία Ποιητὴ, 136, 293 ἐπ.
 Δημοσιότης, 140 καὶ σημ.
 Δημόσια ἔργα, 149.
 Δήσις τῆς χώρας 433, ποιητὴ σημ. 3.
 Διαρκὲς ἀδίκημα, 128. παραγραφὴ αὐτοῦ 66, Σημ. 2.
 Διατάραξις τῆς οἰκίας; 399, Σημ. 2, τῆς ἐκκλησίας 308, 309,
 τῆς πόλεως, 405, καὶ Σημ. 3. 409.
 Διατάραξις οἰκιακῆς εἰρήνης, 404, σχόλιον α.
 Διγαμία, ἔννοια 384, 385, καὶ σημ. 4, ποιητὴ 387. καὶ σημ. 5.
 Διέγερσις, 201, Σημ. 3, 7 καὶ 202.
 Δικαιώματος προσβολή, 24, 38, 208, 209, 209 α.
 Δικαστής, 426, παραβάσεις τῶν ἑσπερῶν αὐτοῦ 483, 484,
 σημ. 3.

- Δικηγόροι, ὡς ὑποκείμενοι εἰς παράβασιν καθηκόντων 425, ἐπ.
 Δικηγόρος 427 σημ. 2.
 Δόλος, 54, 59, 60, Σημ. 2, 87, Σημ. 1 καὶ 2, 116 ἐπ.
 Δολοφόνοι, 220.
 Δωροδοκία, ἔννοια, 479 β. ἀντικείμενον 479 γ. ποινή 480, 479
 Σημ. 3.

Ε.

- Ἐγκληματικὸν ἀδίκημα καὶ Πολ. ἀδίκημα § 22.
 Ἐγκλημάτων κατάταξις, 164 σημ. 1, 2.
 Ἐδώδιμα ἐν τῇ ὑφαιρέσει, 321.
 Ἐρετὴ 449, 498 σχόλ. β'.
 Ἐκβίσεις, 430, 431, 430 σημ. 6, 479 α. σημ. 5.
 Ἐκθεσίς τέκνων, 389, ποινή, 394 α. σημ. 2.
 Ἐκτομή, 398 σημ.
 Ἐσφραγιστικὴ ποινή, 94, ὄργανα αὐτῆς κατὰ τοὺς νεωτέρους νό-
 μους σημ. 3. διάκρισις τῆς μετριάσεως τῆς ποινῆς, 94 σημ.
 1 καὶ σημ. 2 καὶ σημ. 4, 62, 97 ἐπ. 99, 100, 101.
 Ἐλευθέρωσις φυλακισμένου ὑπὸ τοῦ ἐπιστάτου ἢ τοῦ δεσμοφύλα-
 κος, 195, ἔννοια, 194, 196, σημ. 2, 197, καὶ σημ. 2 ὑπὸ
 τρίτου, ποιν. 198, σημ. 2. 196 σχόλ. β'. 198, σημ. 3. ποινή
 τοῦ συζύγου καὶ συγγενῶν τοῦ φυλακισμένου σημ. 4.
 Ἐλλειμμα ταμιακόν. 482, σημ. 4 καὶ 5.
 Ἐμβρονον ὡς ἀντικείμενον φόνου, 207, 392 ἐπ. 395 ἐπ.
 Ἐμπόδια ὑπερπηδῶμενα 424.
 Ἐμπρησμός, 360. στοιχεῖα 364, ἐπ. 364 α. ποινή 365. ἐπ.
 368 σημ.
 Ἐνδεῖα ὡς μετριάστικὸς λόγος τῆς ποινῆς, 97 ἕως 98 β.
 Ἐνοχὴ, ὡς γενικὴ ἐξ ἀντικειμένου βάσις τοῦ ἀξιοποίνου 84.
 Ἐνστασις τῆς ἀληθείας, 289 σημ. 4.
 Ἐνταφιασμὸς ἀτιμωτικὸς 213, σημ. 3.
 Ἐντολή, 374. ἐπ.
 Ἐξις, ὡς μετριάστικὸς τῆς ποινῆς λόγος 404, ὡς ἐπαυξητικὸς

τῆς ποινῆς; λόγος 421, 423.
 Ἐξόβρισις τιμῆς, 274. ἔννοια 275. ἀπαιτούμενα 276, εἶδη αὐτῶν
 384. τιμωρία 292. καὶ σημ. 1, 2. 293, 271 σημ. 7. 289
 σημ. 4. 294 σημ. 2. περιπτώσεις 296 α. 298, 277 σημ. 2
 σημ. 3 σημ. 4. 305, 278 σημ. 4, 280 καὶ σημ. 284 καὶ
 σημ. 38. σχόλ. γ' καὶ σημ. 2. τῆς Μεγχειότητος 471 καὶ
 σημ. 2. 475 καὶ σημ.

Ἐξορία, 449 καὶ 455.

Ἐξόβρισις δημοσίων ὑπελλήλων, τημ. 2 καὶ 3.

Ἐπαίτης, 442 σημ. 6 καὶ 448.

Ἐπανάστασις, 468.

Ἐπιδειξιότης τοῦ ἀδικήσαντος 404.

Ἐπικαταλλαγῆ, (aggio) 327 σημ. 2.

Ἐπιτορκία, 424, 422.

Ἐπίπληξις ὡς ποινῆ, 454.

Ἐπίτασις ποινῆς, 94, 96 καὶ σημ. 1 σημ. 2.

Ἐργαλείων κατασκευῆ, 435.

Ἐρμηνεία, τοῦ Π. νόμου 75 α.

Ἐσχάτη προδοσία, 462 ἐπ. 464 σχόλιον β' καὶ σημ. 4 καὶ 2
 466, 467, 468. 468 α. 469. 470 σημ. 2 καὶ 465.

Ἐταιρία 28, 438, 280 434.

Ἐταιρία πολιτική, 204 σημ. 8.

Εὐγένεια, ἀπόλειτα ὡς συνέκεια τῆς ποινῆς 74, σημ. 6 ὡς εἶδος
 ποινῆς, 154.

Ἐχεμυθία περὶ τὴν ὑπηρεσίαν, παράβασις αὐτῆς, 477 σημ. 1.

Η,

Ἡγεμῶν, ὄρα Κυριάρχης.

Ἡλικία νεανική, ὡς λόγος ἐξαλείφω τὸν καταλογισμὸν 90
 90 α. ὡς λόγος μετριαστικὸς τῆς ποινῆς 99 καὶ σημ. 8. 270
 σχόλ. α. παιδική 90, 90 α.

Ἡλιος, (Δισκοποτήριον ἔγιον) 345, ἴδε Ἱεροσουλία.

Θ.

Θανατική ποινή, 145, θεμιτὸν ἢ παραδεκτὸν αὐτῆς. σημ. 1, 2.
εἶδη σημ. 3. 146 σημ. 2. πρὸς ἄλλας ποινὰς 155. ἐπὶ ἐσχά-
τη προδοσίᾳ 169, σημ.

Θάνατος διὰ πυρὸς ὄρα ἐμπρησμός, καὶ 365, σχολ. γ.

Θάνατος, 70. πολιτικός, 71, σημ. 4.

Θεωρία τοῦ ἐξίλασμοῦ, τῆς διορθώσεως τῆς ἐκφοβήσεως, τῆς
γενικῆς προκαταλήψεως, τοῦ ἐξισασμοῦ τοῦ κακοῦ, τῆς δι-
καιοσύνης, τῆς ὠφελείας, τῆς ἀνταποδόσεως, τῆς ψυχολογι-
κῆς καταναγκάσεως, τῆς ἐκδικήσεως, τῆς αὐτοσυντηρήσεως,
τῆς ἀμύνης, 7 α. 48.

Θεωρία ὑπαιρέσεως (ἐν τῇ κλοπῇ) 317 σημ. 4.

Θησαυρὸς, ἀπόκρυψις αὐτοῦ 345 α.

Θησαυρωρχία, 412, σημ. 7.

I.

Ἰατρὸς, σφάλμα αὐτοῦ 53 σημ. 3. 219 σημ. 2. ἀτιμωρησία
αὐτοῦ ἐπὶ φόνο 207 σημ. 2. 208, σχολίον, 209 α. σχολ. φ.

Ἰδιοκτησίας προσβολή 312 ἐπ.

Ἰδιοκτησία τοῦ δημοσίου 342 ἐπ. 481 ἐπ.

Ἰδιοποιήσις εὐρημάτων, ἴδε ὑπεξαίρεσις.

Ἰδιοποιήσις, 316 ἐπ.

Ἰδιωτικὴ ποινή, 136, 293, 294.

Ἰδιωτικὸν ἀδίκημα, 23 σχολίον.

Ἰερουσαλία. ἔννοια, 343, ποινή, 345, ἐπ. καὶ 344 σημ. 3.

Ἰερουργίας διατάραξις 309.

Ἰχθύων κλοπή, 323 σχολ. α.

K.

Κακοήθεια, 287 σημ. 6.

Καρόλινα, 5, σχολίον γ.

Κατάληψις, 347.

Καταλογισμός, ἔννοια, 84. ἐπ. 85, σημ. 2, 86, 87, 89, 90.

90 α. 91, 94, Σημ. 4.

Καταμήνυσις ἐγκλημάτων, 49, ὑποχρεωτική σημ. 1. σημ. 2.
ἐπ' ἐσχάτη προδοσία 170 σημ. 2. ἐπὶ παραχαράξει 180, ἐπὶ
βλασφημίας 307.

Κατανάγκασις παράνομος 251 σημ.

Κατάχρησις τῆς ὑπηρεσίας, 404, ποινὴ 480, 479 σημ. 2.

Κατήγορος, 425 ἐπ.

Κατόμνυσις ἴδε Βλασφημία.

Καυτηρίασις, 452, 455.

Κίβδυνος, διὰ τὸ μέγεθος τῆς ποινῆς 103 ἐπ.

Κλέπτῃς βουτημάτων. 348.

Κλέπτῃς διαβεβοημένος 332.

Κληρονομία, 349.

Κλοπή, 323, ἐπ. 314, σημ. 5 καὶ 6, φανερά καὶ κεκρυμμένη,
326, 327, ποινὴ 329, 332, 333, 342, ἐπ. 484, ἐπ.
348, 349, 350, ἐπ. 352. ἔνοπλος 334, 337, ἐπ. 356,
ἴδε καὶ ὑπάρεστις, παίδων 252 σημ. 253 σημ. 1 καὶ 2,
ποινὴ, 254 σημ. 4.

Κανονικὸν δίκαιον ἐπιβρόχ' αὐτοῦ εἰς τὴν τοῦ ποιν. δικαίου μόρφω-
σιν, 56.

Κραιπάλη, 90 α. 270 σχόλ. α.

Κράτος, ἔννοια, σκοπὸς, 8 α.

Κτηνοβασία, 468.

Κυνηγεσία ὡς ἀδίκημα, 348 σημ. 3.

Κυριάρχης, 29, 30, 167, 171 ἐπ. 408.

Λ.

Λειποταξία, 493.

Ληστεία, 323, 353, ἐπ. 354, σημ. 2, 358. ἐπ. καὶ σημ. 4
μετὰ φόνου 219.

Λίβελλος ἴδε Σίλλος.

Λογοκρισία, 304, σημ. 3.

Μ.

Μαιευτήρ, 207, σημ. 2.

- Μανία, ἴδε Μωρία.
- Μάρτυρες, ἐπὶ μονομαχία, 491 σημ. 1, 2.
- Μαστίγωσις, 448, 453.
- Μέθη, 90, 90 α. 270 σχόλ. α. Μέθης κατάστασις 264.
- Μελαγχολία, ὡς ἀποκλειστικῆς τῆς ποιητῆς λόγος 90, 90 α.
- Μεταβολὴ τῆς ποιητῆς, 94, ἐπ.
- Μετακίνησις τῶν ὀρίων, 423, ποιητῆ, 424, 423 σημ. 2.
- Μέτρα καὶ Σταθμὸν, 415, 443.
- Μετρίασις τῆς ποιητῆς, ἴδε ἐλαφρυντικὴ ποιητῆ.
- Μνηστὴρ καὶ Μνηστὴ δὲν πράττουσι μαιχεῖαν, 375.
- Μοιχεῖα, ἔννοια 373 ἐπ. στοιχεῖα 375, ἐπ. 376 σχόλ. β. καὶ
σημ. 2. ποιητῆ 379 ἐπ. 373 σημ. 4, 382 καὶ σημ. 1,
2. 383.
- Μονομαχία, 489, ποιητῆ 492 ἐπ. 490 σημ. 2. 493, τχόλ. α καὶ
σημ. 2. 494 σημ. 2.
- Μονοπωλία, αὐτογνώμων, 443.
- Μωρία, 90, 90 α.

N.

- Νεκρὸς, ἀδίκημα κατ' αὐτοῦ 207, 337 σημ. 2. 277 σημ. 4.
- Νεκροσυλία, 345 σημ. 5. 468 σχόλ. γ.
- Νόθευσις εἰς πλατεῖαν σημασίαν 410. εἰς στενὴν σημ. 445. ποιητῆ
446 καὶ 440 σημ. 4.
- Νομολογία δικαστικὴ ὡς πηγὴ τοῦ ποινικοῦ δικαίου 5 σημείωσις.
- Νομισματοδόσημον 477.
- Νυκτερινὴ κλοπὴ, ἴδε Κλοπή.

O.

- Ὁδηγὸς συμμορίας, 443, 205.
- Ὀινοφλυγία, 90 α, 270 σχ. α. 446.
- Ὀϊωνισμοί, 442 σημ. 7.
- Ὁμολογία, ἔκουσία 104.
- Ὁμολογίαι τοῦ δημοσίου 177.
- Ὁπλα, ἴδε κλοπὴ ἔνοπλος.

Ὁργή 90, 90 α.

Ὅροι τοῦ ἐγκλήματος ὄρα, στοιχεῖα.

Ὁριλέτης, ἐλευθέρως αὐτοῦ φυλακισμένου, 194 σχόλιον α.

Η.

Πάθος, ὡς μετρικιστικὸς τῆς ποιητῆς λόγος, 100, ὡς ἐπιβαρυντικὸς, 121.

Παιδραστικά, 468, 467, σημ. 1.

Παιδοκτονία, ἔννοια 236, στοιχεῖον 237, σημ. 1. σημ. 3, σημ. 4, σημ. 5. 240 σημ. ποιητῆ 239, 236 σημ. 3 καὶ 391 α.

Παλλακία, 457, 460, σημ. 458.

Παράδοξαι καθολόντων 425, ἐπ. ποιητῆ, 428 καὶ 425 σημ. 3.

Παραγγελία, ἐπὶ κακουργήματι 46, ἀνάκλησις τῆς παραγγελίας. σημ. 4, ὑπέρβασις αὐτῆς, σημ. 7, ἐντεταλμένος φόνος, 220

Παραγραφή, 64, καὶ σημ. 2. ἀπειτούμενα, 65. συνέπειαι 69. 104.

Παραίτησις τοῦ παθόντος ἀπὸ τῶν ἐκ τῆς προσβολῆς δικαιωμάτων 404.

Παρακαταθήκη, 374 ἐπ.

Πράλειψις κολάσιμος. 89. 24.

Πρανομία περὶ τὴν ὑπηρεσίαν, 477 ἐπ.

Παράνομοι κατακράτησις 251 σημ. 253. ποιητῆ 254. 253 σημ. 5.

Παραφροσύνη ἴδε μῶρια.

Παρχάραξις 173. ἐπ. σημ. 1 καὶ 2. ποιητῆ, 179, καὶ σημ. 178 σημ. 2 καὶ σημ. 4.

Περιορισμὸς 149 ἴδε καὶ ἐξορία.

Περιφρόνησις 287.

Πλάνη 46, 57 καὶ σημ. 1 σημ. 2. 90, 104.

Πλημμέλημα, δικάρησις ἀπὸ τῶν κακουργημάτων 22 σημ. 3.

Πλημῶρα 369.

Πλοῖον ἐπὶ ἐμπρησμῶ 362 σημ.

Πνευματικὴ ἀσθένεια 90. 90 α.

- Ποινικός νόμος 73, 76—78, 41, ἐπ. 74 ἐπ. καὶ σημ. 2. § 2. σημ. 2.
- Ποινὰί διάφοροι 151.
- Ποινὰί ψυχολογικὰί 150. 151, 152 σημ.
- Ποινὰί ἀνϰπληρωτικὰί 447.
- Ποινὴ, οὐδεμία ποινὴ ἄνευ νόμου 2 σημ. 2. ἡ μείζων ἀπορρογὰ τὴν ἐλάσσονα 431, 426 σημ. 4, ποινὴ τοῦ διπλοῦ ἐν τῇ κλοπῇ 329, σημ. — ἔννοια 45 48, σκοπός 433. νόμιμος λόγος 47. 403, 83, 433. ἐπ. διαίρεσις 435 ἐπ. 443 ἐπ. ἀρχαί ἐπὶ τῆς ὑφαιρέσεως 137 ἐπ. ὡς πρὸς τοὺς κληρονόμους 439. εἶδη ποινῆς ἐν Γερμανίᾳ 412, ἐπ. 451 ἐπ.
- Ποινὴ περιοριστικὴ τῆς ἐλευθερίας 449 καὶ σημ. 4 455.
- Ποινικὴ δικονομίᾳ § 4.
- Ποινικὸν δίκαιον § 1 § 2 2 σημ. 4. 2. § 4 σχόλιον. § 5 κ. κανονικὸν δίκαιον § 5 β. § 5 γ. § 5 δ. § 8 α. σχόλ. α.
- Πολιτικὴ περὶ τὰ ποινικὰ, 2 σημ. 4, 18 παρατηρήσεις.
- Πολίτευμα. κατ' αὐτοῦ ἐσχάτη προδοσία. 468.
- Πολυγαμία ἴδε διγαμία.
- Πόρνη ἐπὶ βιασμῶ 365 σημ. 4.
- Πορνία 452. ποινὴ 453 ἐπ. 449 σημ. 2, 456 σημ. 3.
- Πορνοβοσκία 473.
- Πράξεως ἀγαθὴ ἔκβασις ὡς λόγος μετριάτικὸς τῆς ποινῆς 401.
- Πρᾶξις κολάσιμος. καταλογισμὸς αὐτῆς 89.
- Προαγωγεία 474. σοιχεῖα 472. εἶδη 473. ποινὴ 475, 474 σημ. 3.
- Προσέσεις ἀγαθὴ ὡς λόγος μετριάσεως τῆς ποινῆς, 400. φιλοκερδὴς 349.
- Προμελέτη 54 σημ. 4.
- Προσαγὴ 46. ὡς ἐξαλείφουσα τὸν καταλογισμὸν 94 σημ. 4.
- Πρόσωπον ἠθικὸν 28, καὶ σημ.
- Προφυλάκισις μακρὰ καὶ ἀναίτιος ὡς λόγος μετριάσεως τῆς ποινῆς 99 σημ. 4, 2 καὶ 4.

P.

- Ῥαβδισμὸς 148.
 Ῥαθυμία 54 καὶ σημ. 1 σημ. 2. ἀπειτούμεναι 55 καὶ σημ. 1.
 σημ. 5. διαίσεις 56 ἐπ. βαθμὸς 58 καὶ σημ. 2. σημ. 3. §
 60 καὶ σημ. 2. § 146 ἐπ.
 Ῥῆξις 334 ἐπ. 338, 345, 400.
 Ῥωμαϊκὸν δίκαιον, ἐπιβροή αὐτοῦ πρὸς μόρφοισιν τοῦ ποιν. δι-
 καίου 5 α.

Σ.

- Σαρκικὰ ἀδικήματα, ἔννοια καὶ εἶδος 449] ἐπ. 451.
 Σίλλος 298 ἐπ. 302, 298 σημ. 2.
 Σισκὸς ἐξυβρίσεως 278, 349.
 Σπουδαρχία, ἔννοια 481 ἐπ. δι' ἄλλου 183 σημ. 2 ποινὴ 185,
 181 σημ. 2.
 Σταθμὸς, ἴδε μέτρα.
 Στασιάζησις 205.
 Στάσις, ἔννοια διαίσεις 201, ποιν. 205, 2^α 4 σημ. 6, ὡς μέσον
 ἐσχάτης προδοσίας 468 σημ. 3, τῶν στρατιωτῶν 488
 καὶ ἐπ.
 Στρατιῶται ἐχθρικοί, ἀδικήματα κατ' αὐτῶν ἐν πολέμῳ 34 σημ. 1.
 Στρατιωτικὰ ἀδικήματα 486 ἐπ.
 Στοιχεῖα τοῦ ἐγκλήματος 32 ἐπ. 84 ἐπ.
 Συγγνώμης αἵτησις (Abbitte) 154, 295.
 Συγκληρονόμος ἐπὶ ὑφαίρεσει κληρονομίας 349 ἴδε καὶ ὑφαίσεις
 καὶ κλοπή.
 Συκοφαντία, 284, 286, 429, ποινὴ 292 σημ. 7, 429 α. 286
 σφάλιον.
 Συμβεβηκὸς τυχαῖον, 58.
 Συμψηφισμὸς 401. ἐπὶ ἐξυβρίσεων 296 α.
 Συναυτουργός, 46.
 Συνδρομὴ ἐνόχων, 46.
 Συνενοχία, 46.

Συνεργός, ἔννοια 45 καὶ σημ. 2. ποιητῆ, σημ. 4. συνδρομὴ μεταξὺ
 συνεργῶν καὶ αὐτουργῶν 46. εἶδη συνεργῶν 49. ἐπ. θαθμός
 ἀξιοποίνου 442, 444, ἐπ.

Συνωνία, 444.

Συνωμοσία, 468, σημ. 4, 202.

Συντάκτης δημοσίων φύλλων, εὐθύνῃ αὐτοῦ, 204 σημ. 2.

Συῖρρον ἀδικημάτων, 426, 427, 429, ἐπ. 426 σημ. 4, 3, 2.

Σύστασις 47 καὶ σημ. 2, 3 4, 5, § 163 α. 197.

Συστατικὰ τοῦ ἀδικήματος, ὅρα στοιχεῖα καὶ 96—98.

Σύστημα ποινῶν, 443, σημ. 1—3.

Σωματεμπορία, 253 σχόλ. η. 252 σημ.

Σωματικοὶ σωφρονισμοὶ, 448, καὶ σημ. 1. σημ. 2. 455.

Σωματικὴ βλάβη, ἔννοια 244 ἐπ. ποιητῆ 246 καὶ σημ. 4, 3, 247,
 246 σημ. 3.

Τ.

Τέρας, δὲν εἶναι φόνου ἀντικείμενον, 207, ἐπὶ ἀμβλώσει, 393
 σημ. 2.

Τιμὴ, 271, ἐπ. 451, 295.

Τιμητικῶν σημείων ἀντιποίησης, 473, σχόλ. γ.

Τοκετὸς 237, ἀβοήθητος, 238, 238 α. σχόλ. γ.

Τραπεζιτικὰ γράμματα, δὲν εἶναι ἀντικείμενον κισθηλίας 477.

Τοκογλυφία, 436, 439, 437, σημ. 2.

Τρόμος καταπληκτικὸς ὡ, λόγος ἀποκλείων τὸν καταλογι-
 σμὸν 90.

Τυχηρὰ παιγνίδια. 445.

Υ.

Υπάλληλος, ἀδικήματα αὐτοῦ 477, ἐπ.

Υπεξαίρεσις, 315 α. 345 σημ. 4.

Υπνοβασία, 90. 90 α.

Υπόληψις, 274 καὶ σημ. 2 σημ. 6.

Υποτροπὴ, 432 α. σχόλ. κ. 325 σημ. 332.

Υποτροπὴ ἐν ἀλλοδαπῇ 432 κ. 332 σημ. 2.

- Υπουργοί, εὐδὴν αὐτῶν, 29 σημ. δὲν εἶναι ἀντικείμενον ἐσχάτης
προδοσίας, 467, φόνος αὐτῶν 234.
Υφαίρες, ἐγγράφων 349 σχόλ. ε. 444, 445.
Υφαίρες, 350, 342, 343 σημ. 1. 324, 323 ἐπ. ἴδε κλοπή.
ληστεία, ὑπὸ κληρονόμου 349, 354 σημ. 2 σημ. 3, ἴδε καὶ
κλοπή.

Φ.

- Φαντασιοκοπία, 90 α.
Φαρμακεία, 247, 248, ἐπ. 249 σημ. 4.
Φιλολογία τοῦ ποιη. δικ. 7.
Φιλοσοφία τοῦ ποιη. δικαίου 2. σημ. 4.
Φόνος ἔνοια, 215, εἶδη, 249, 220, 224, 222, ποιητ., 224, ἐπ.
234, 236, ἐπ.
Φυγὴ ἐκ τῆς φυλακῆς 197.
Φυγοδικία 66 σημ. 4.
Φυλάκται, 449 καὶ σημ. 3.

Χ.

- Χίρις, (abolitio) 62, ἔνοια 63.
Χαρτομαντεία 412, σημ. 7.
Χαρτονομίματα, ἴδε τραπεζικὰ γραμματεία.
Χειραψία 449 σημ. 3
Χρηματικὴ ποινὴ, 453, 455.
Χρῆσις ξένων ὀνομάτων, ξένων σημείων, 412 σημ. 8.
Χρεωκοπία δουλία, 416 α.

Ψ.

- Ψευδομαρτυρία, 445, σημ. 7.
Ψευδορκία, 448, ἐπ. 320 σημ. 3. εἶδη 424. ἐπὶ πολ. ὑποθ. 422
σχόλ. δ. 418 σημ. 5.
Ψεῦδος, διὰ λόγων, 412, σημ. 4 καὶ 2.